

MINING HOSEL - HOSEL - HOSEL HISTOTICE PROVIDED GOOD FROM AFRICA

Cl.S. 103

PRESENTED TO THE LIBRARY

of

THE DIVISION OF BOTALY & PLANT PATHOLOGY

bу

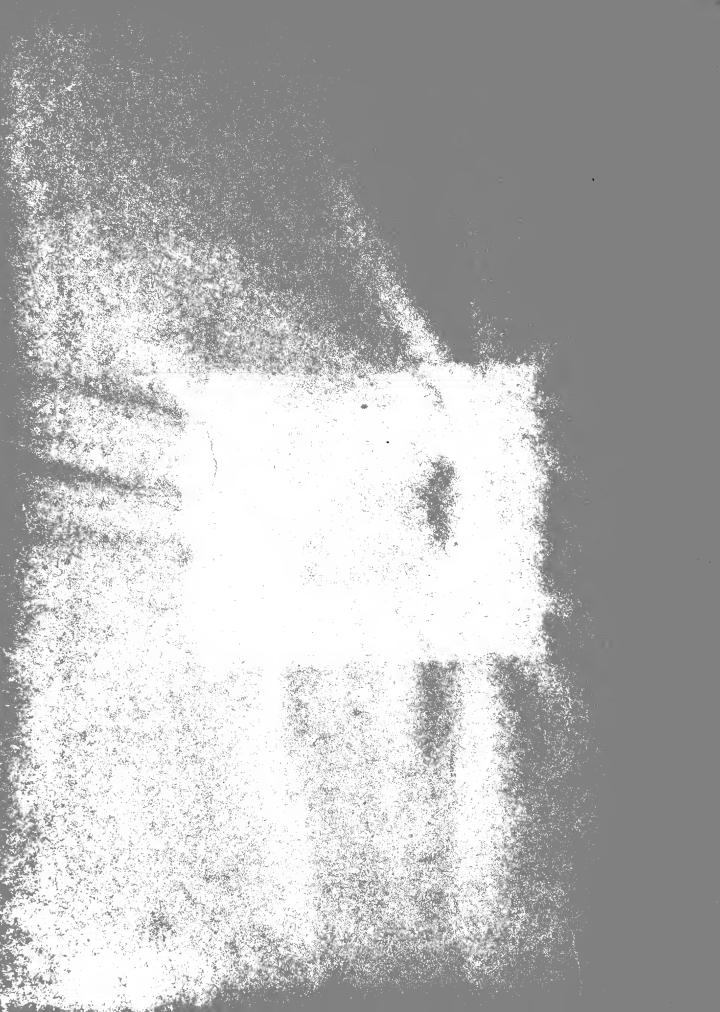
B. ce WINTER.

1st October, 1948.

MARY GUNN LIBRARY

0000033336

South African National
Biodiversity Institute

ONZE TUINEN.

Geïllustreerd Weekblad voor Vaklieden en Liefhebbers, Gewijd aan Tuin- en Buitenleven.

ONDER REDACTIE VAN

B. BOON en A. J. VAN LAREN (Hortulanus) te Amsterdam, en J. K. BUDDE (Hortulanus) te Utrecht.

MET VASTE MEDEWERKING VAN

PROF. DR. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, DR. A. J. M. GARJEANNE, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (PLUIMVEE), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (HONDEN, ENZ.), LEONARD A. SPRINGER, G. S. (BIJENTEELT), ... P. VAN DER VLIST, F. DE WAGENMAKER ...

Zevende Jaargang.

(Juli 1912 - Juni 1913).

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE DE VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Eijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. ::

ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

DE INDISCHE LOTOS.

(Nelumbium speciosum.)

Zeker, vele der lezers van dit blad kennen deze plant niet; veel anderen herinneren zich, wanneer ik zeg dat hier sprake is van de "Indische Lotos", meermalen gelezen te hebben dat die in de godsdienst der oude Indische volken een zeer voorname rol speelde; maar alleen zij, die nu en dan in den zomer een Botanische tuin bezochten, hadden wel eens het voorrecht haar te zien.

Ik zeg het voorrecht, want de Indische Lotos in volle hare ontwikkeling, en dan liefst met knop, bloem en vrucht te zien, is haar bewonderen.

Als ik dus zeg dat de Nelumbium speciosum een der schoonste van alle bekende waterplanten, ja, van alle planten in 't algemeen is, zullen de meesten dit op goed geloof aannemen; maar ook van hen, die haar kennen, ducht ik geen tegensprak.

Ik bedoel niet hiermede iets te kort te
doen aan de schoonheidswaarde van dat
wonder uit het plantenrijk, 't welk men in de
tweede helft der vorige
eeuw leerde kennen
onder den mooien
naam Victoria regia;
maar hoe ongeëvenaard
grootsch de indruk is
die deze op ons maakt,

de Lotos heeft iets meer aantrekkelijks, niet alleen door de fraaie bladeren, hoewel die zeer veel kleiner zijn (die der Victoria hebben tienmaal meer diameter), maar vooral ook door de groote, prachtige bloemen, die in een veel betere verhouding tot de grootte der bladeren staan, dan zulks bij de Victoria het geval is.

Het geslacht Nelumbium stelt een eigen plantenfamilie daar, die der Nelumbiaceæ of Nelumboneæ, welke zoo na aan die der Nymphaceæ verwant is, dat Linnæus zelfs de hier bedoelde soort Nymphæa Nelumbo noemde, daarbij als soortsnaam den volksnaam gebruikende, waaronder zij op Ceilon bekend is.

Latere schrijvers, begrijpende dat zij niet tot de groep der

Waterlelies kon behooren, behielden dezen volksnaam voor een nieuw geslacht dat zij Nelumbo noemden, een schrijfwijze, die ook nu nog veel gebezigd wordt; maar algemeen — waarom begrijp ik niet recht — geeft men toch aan Nelumbium de voorkeur. Dit zal ik dan ook hier maar doen en daarmede van deze naamkwestie afstappen. (1)

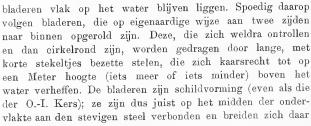
Het geslacht *Nelumbium* bestaat uit verscheidene soorten, die in verschillende werelddeelen buiten Europa thuis behooren. Steudel somde er in 1840 tien op, maar denkelijk zijn er in de laatste zeventig jaren nog wel enkele bijgekomen. Voor zoover

mij bekend is, zijn er slechts twee in cultuur, de Indische N. speciosum en de N. Amerikaansche N. luteum. Deze laatste wordt echter in de cultuur maar zelden aangetroffen; de eerste, zonder twijfel de schoonste van dit 'geslacht, des te meer, daar zij overal, ofschoon bijna alleen in wetenschappelijke instellingen, gekweekt wordt.

in wetenschappelijke instellingen, gekweekt wordt.

Met deze houden wij ons hier dan ook alleen bezig.

De Nelumbium speciosum is geen eigenlijke gezegde drijvende waterplant, al is het ook waar dat hare eerst verschijnende ronde liggen. Spoedig daarop

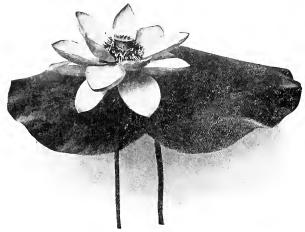
Kas met exotische waterplanten in den Amsterdamschen Hortus. Op den voorgrond (links) en op den achtergrond Lotosbladeren. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

⁽¹⁾ Sommigen wilden de N. speciosum bij voorkeur Nelumbo nucifera noemen. Zoo ook Kerner in zijn Pflanzenleben, maar dit vindt weinig of geen navolging.

in horizontale richting tot een schijf van 30 à 40 c.M. uit. Het merkwaardige van dit blad is dat het in het midden niet vlak, maar komvormig is. Dat deze holte een bedoeling heeft zal wel waar zijn, maar welke is een vraag die de biologen mogen beantwoorden.... als zij kunnen. Er staat doorgaans wat water in, dat echter bij zeer warm en droog weêr verdampt. Of dit alleen hemelwater is, dan wel of het gedeeltelijk door het blad uitgewasemd wordt, kan alleen na gezet onderzoek blijken.

Wanneer de plant zoover ontwikkeld is, dat de jonge bladeren hunne normale grootte hebben bereikt, is zij bloeibaar en dan laten de bloemen ook niet lang op zich wachten. Als een kleine groene knop verschijnt de aanstaande bloem dan, steeds in gezelschap van een nieuw lad boven water. Ook de bloem wordt door een stevigen rechtop staanden steel gedragen, welke steel ten laatste dien van het blad in lengte overtreft, zoodat de bloemen altijd boven de bladeren uitsteken.

De groene knop zwelt nu spoedig op tot de grootte ongeveer van een eende-ei; hij is zuiver eivorming, maar loopt aan den top spits toe. Groen tot aan het opengaan der bloem, blijken

· Bloem en blad van de Indische Lotos. (Orig. foto v. d. Schrijver.)

de kelkbladeren, als zij zich uitgespreid hebben, aan de binnenzijde zeer fraai rose, en aan de onderzijde paars te zijn. De bloemkroon bestaat uit een aantal zacht rose, schuitvormige bloembladeren van 10 c.M. lengte of ook wel wat meer, en is een der prachtigste vertegenwoordigsters van den z. g. tulpvorm. Meerendeels spreiden de bloembladeren zich in bijna horizontale richting uit, in welk stadium de bloem een diameter van 25 c.M. verkrijgt; iets minder of ook nog iets meer, wat van bijomstandigheden af hankelijk is.

Haar hoogtepunt van schoonheid heeft de Lotos-bloem bereikt, wanneer de talrijke meeldraden met haar gele helm-knopjes volkomen ontwikkeld zijn. Dán toch levert zij, wanneer men haar van boven ziet, een schouwspel op, dat met recht verrukkelijk kan heeten, en waartoe ook het vruchtbeginsel niet weinig bijdraagt. Dit heeft de gedaante van een middendoor gesneden ei, is van boven plat en door een aantal kransvormige stempels geteekend. Dit alles ziet er zóó keurig uit, dat men onmogelijk zijn bewondering door woorden kan nitdrukken.

Na den bloei neemt het schijnbare vruchtbeginsel spoedig in grootte toe, maar behoudt het zijn gedaante en verkrijgt ten laatste een doorsnede van ruim 10 cM.

Het ziet er dan inderdaad al heel vreemd uit, want het schijnt alsof de groote zaden daarin open en bloot liggen. Maar dit is niet zoo. Deze vergissing is het gevolg hiervan, dat wat men aanvankelijk voor het vruchtbeginsel en later voor de vrucht hield, eigenlijk een sterk gezwollen bloembodem is, terwijl wat men voor de zaden aanzag inderdaad vruchtjes zijn, die elk één zaadkorrel bevatten, gesloten blijven en zich geheel als zaden gedragen.

Ik sprak daareven van een zacht rose bloemkroon; maar hierop komen uitzonderingen voor, want er bestaan variëteiten met donker rose en ook met zuiver witte bloemen. Ik ken deze niet door eigen aanschouwing, maar in schoonheid zullen ze wel niet veel voor elkaar onderdoen.

Door hare groeiwijze verschilt de Nelumbium zeer van de Nymphwa's. Niet alleen toch dat hare schildvormige bladeren zich hoog boven het water verheffen, maar, terwijl bij Nymphwa's de in den slikbodem verborgen stengel tot een knol vervormd is, heeft de Nelumbium een in alle richtingen zich in den bodem uitbreidenden wortelstok, die aan de uiteinden sterk verdikt is, welke verdikking ontstaat door een opeenhooping van voedsel, bestemd om, na een kortere of langere periode van rust, aan nieuwe bladeren het aanzijn te geven. Door middel van dien kruipenden wortelstok breidt de plant zich in korten tijd sterk uit, evenals bij ons het riet in een verwaarloosden vijver.

De Nelumbium speciosum is door alle warme streken van Azië zeer algemeen verspreid, tot in China en Japan. Hare algemeene verspreiding laat zich gereedelijk verklaren door de hooge waarde, welke uit een godsdienstig oogpunt, inzonderheid in oude tijden, aan deze plant, die in het Boeddhisme een voorname rol speelt, werd gehecht, zoodat zij ongetwijfeld door den mensch overal verspreid werd, waar het klimaat voor hare invoering geschikt was.

Er is misschien geen andere plant die in zoo velerlei opzichten het voorwerp der volksvereering is of was dan de Indische Lotos.

Opmerkelijk is het, dat sommige schrijvers deze verwarren met de Nymphæa Lotus, die in Egypte thuis behoort en daar weleer niet veel minder hoog stond aangeschreven; want dat de Nelumbium de Lotos (1) der Boeddhisten was kan bezwaarlijk betwijfeld worden.

Niet alleen echter uit een religieus oogpunt staat den Nelumbium speciosum bij vele Indische volken hoog aangeschreven, maar deze plant wordt ook veel aangekweekt om hare op zaden gelijkende vruchtjes, die wel wat op onze hazelnoten gelijken en veel gegeten worden.

Ik zeide hierboven dat deze prachtige waterplant allerwege in de Botanische tuinen gekweekt wordt. Waar men slechts in een warme kas over een vierk. Meter water oppervlak kan beschikken, kost hare cultuur geen bijzondere moeite, al zou ze wel liever wat meer ruimte voor hare kruipende wortelstokken tot hare beschikking hebben. Men verkrijgt dan toch allicht eenige goed ontwikkelde bladeren en ook de bloemen blijven niet uit.

Daar zij ook in Japan en China voorkomt, begrijpt men wel dat onze zomertemperatuur voor hare goede ontwikkeling voldoende is — een normale zomertemperatuur namelijk —; maar den winter overleeft zij bij ons niet. Een liefhebber, die een goed zonnigen vijver heeft, zou het kunnen probeeren, als hij

⁽¹⁾ Dat hierbij niet gedacht moet worden aan het geslacht Lotus der Papilionaceeën zal men wel begrijpen. De Ouden gebruikten dit woord van Griekschen oorsprong voor verschillenden planten, maar altijd doelende op iets welsmakends. Vandaar dan ook de spotnaam "Lotophagen" of "Lotus-eters", die de Grieken oudstijds gaven aan de bewoners van een eilandje in de Middellandsche Zee, nabij de Afrikaansche kust, die hoofdzakelijk van Lotus-vruchten leefden. Dat hier van geen der door dien naam aangeduidde waterplanten sprake kan zijn begrijpt men. Het waren denkelijk de vruchten van Zizyphus Lotus, of waarschijnlijker nog van de Italiaansche Dadelpruim Diospyros Lotus. Men weet dat die van den Diospyros Kaki in Japan zeer gezocht zijn.

in Mei een levensvatbaar stuk van een wortelstok in zijn bezit kan krijgen. Volgt er dan warm weêr, dan zullen de bladeren zich wel goed ontwikkelen, en misschien zal hij ook wel een bloem te zien krijgen, maar de kans op mislukking is toch te groot, dan dat ik het mag aanraden.

Ik had er zelf eens een in het vijvertje bij de Victoria-kas geplant. Die groeide daar vrij sterk, maar dat vijvertje ontvangt overdag veel warm water uit het Victoria-bassin. Ja, de wortelstokken groeiden zelfs in den drogen kant, zoodat daar bladeren uit het gras te voorschijn kwamen. Toch moedigde dit succes mij niet tot latere herhaling aan, want de plant kwam in het volgende voorjaar niet terug. Ze was dood.

Hun echter, die haar op de bovengenoemde wijze in een kas

zooals de Oranje Kalebas, de Kruisbes K., de gele Peer K., de gestreepte en de tweekleurige Peer K., de Portemanteau en de klokvormige K.; allen droegen vruchten met tusschenruimten van 15 cM., aan ranken van een lengte van 3-6 M.

Planten als deze maken een verbazend aardig effect, b. v. aan een bereeau in den moestuin; aan elk der jukken moet dan liefst een andere variëteit, welke beplanting veel meer de attentie trekt dan allerlei andere dingen, waaraan veel meer tijd en kosten besteed worden.

In 't algemeen geven de kleine Kalebas-soorten iets aardigs; maar toch, voor het mooie van zoo'n geheel moeten de grootere soorten er vooral bij, en dan bijv. soorten als: de Spaansche Reuzen K., de Red Etampes, de Walvisch, de Groote Turk-

sche Muts, de Napels, de Corfu, de Geborduurde, de klimmende Kromnek, de Olijf en de Hubbard Kalebas. In 't bijzonder zijn dit ook de soorten voor groote, breede berceaux, en wat de kleuren betreft, winnen het de groote in het algemeen ver van de kleine, hoe lief en fijn dan ook bij de kleine soms de teekening moge zijn.

Dan moet verder gezegd, worden dat de grootere soorten alle eetbaar zijn en, als ze goed rijp zijn geworden, ook den geheelen winter kunnen bewaard worden. In het bijzonder is de Red Etampes goed voor het gebruik in de keuken en wordt dan ook in verschillende landen als zoodanig gebruikt, vooral bij het bereiden van soep.

De groep der Lagenaria's vormt een apart geheel; het loof en de

vruchten zijn zijdeachtig zacht bij aanraking, terwijl de echte Curcubita's altijd dat harde knobbelachtige en prikkelachtige hebben. Er zijn er dan ook onder, die dengeen, die er bij warm, droog weer tusschen werkt, lichte huidaandoeningen, puistjes of roode plekken op armen en handen bezorgen. Een ander onderscheid verder zit hierin, dat van de meeste Lagenaria's de bloemen wit zijn en gewoonlijk op langere stelen zitten dan bij de Cucurbita's.

Deze groep bevat verder de verschillende typen van flesch-kalebassen, kleine en grootere, die in sommige landen gebruikt worden om water in te doen en waarvan men er kan aantreffen, die 8 à 9 L. inhoud hebben. Sommige hebben den vorm van knotsen, andere hebben allerlei flesch- en kruikvormen; slangen zelfs ziet men er bij en wat de kleuren betreft is het schitterend mooie groen, dat de vruchten zoo lang gedurenden den zomer houden, heel mooi te gebruiken ter afwisseling in combinatie met de andere soorten.

Lagenaria kan men niet eten; het is zelfs beter, zich er voor te wachten, want er zijn er bij waarvan men nog niet heeft uitgemaakt of ze ook vergiftig zijn. Vele zijn afkomstig uit tropische landen en het is dan ook niet gezegd, dat ze

Verzameling Kalebassen. — (Foto: Gardeners' Magazine.)

kunnen houden, kan dit prachtstuk der Natuur niet te warm aanbevolen worden. Het gezwollen uiteinde van een wortelstok is daartoe voldoende.

Ook door de zaden (vruchtjes) kan men haar aankweeken, maar hierbij behoef ik hier niet stil te staan, daar dit minder op den weg van liefhebbers ligt.

Bennekom.

H. WITTE.

BLOEMENTUIN

KALEBASSEN VOOR BERCEAUX.

De zomer van 1911, hoe ongunstig ook voor veel andere gewassen, was toch gunstig voor het kweeken van Kalebassen. De kleuren waren in 't oogloopend mooi, mooier zelfs dan men ze ooit te voren zag. In het begin van den zomer groeiden ze niet zoo goed als eigenlijk wel gewenscht was, daar er niet genoeg regen viel en wat ze in den eersten groei toch zoo best kunnen gebruiken. Maar ze bleven groeien en gingen ook vrucht zetten. Vele van de kleinere soorten

het elk jaar zoo goed zullen doen als in de zomer 1911, maar daar het een collectie aardiger en interessanter maakt zou het jammer zijn er niet eenige variëteiten van te probeeren al was het alleen om bloem en blad begonnen.

De cultuur van kalebassen is eenvoudig. De jonge planten worden behandeld als die van komkommers bestemd voor den kouden grond met een weinig bescherming tegen koude wind na het uitplanten. Men moet ze wel wat vooruit helpen, want anders zou het seizoen wat te kort voor ze zijn. De grond moet natuurlijk goed omgewerkt worden, drie steek diep en mest er doorheen gespit. Bij droog, warm weer moet men flink gieten, en daar de wortels veelal dicht aan de oppervlakte blijven is het goed, den grond wat te bedekken met snoeisel of wat ruige mest.

Er wordt heel wat oplettendheid gevraagd om de jonge ranken met aanbinden steeds bij te houden, want in Juli en

Senecio glastifolius, var. "el". — (OriTwickg. foto "Onze Tuinen".)

Augustus is de groei zóó sterk, soms een voet per dag, dat de wind er gauw heel wat schade aan zou kunnen doen. Zoo spoedig als de vruchten een eenígszins belangrijk gewicht krijgen, moeten ze met opbinden gesteund worden, daar ze anders met ranken en al neervallen.

Sterk dun touw kan men er voor gebruiken; het eischt wel handigheid het touw goed te bevestigen. Het beste materiaal dat ik heb gebruikt was netwerk van touw met zeer groote mazen; dat het wel sterk mag zijn, begrijpt men als men bedenkt dat er exemplaren voorkomen die als ze rijp zijn 20 tot 25, ja zelfs tot 40 K.G. wegen.

Als men zijn Kalebassen goed verzorgt en de variëteiten smaakvol dooreen weet te planten, blijven ze steeds een van de aardigste attracties van een tuin.

(Uit: ,,Gardeners' Magazine''.)

SENECIO GLASTIFOLIUS, var. "Twickel".

Delden, 5 Juni 1912.

WelEdele Heer,

Hierbij heb ik de eer u toe te zenden een doosje bloemen van Senecio glastifolius. Var. "Twickel".

Waar de teelt van schoone snijbloemen nog maar steeds rustig voortgaat, en men er nog altijd op bedacht is weer nieuwe daarvoor geschikte soorten aan te winnen, is het mij een aangename taak, hier van eene m.i. zeer beste snijbloem melding te kunnen maken. Deze Senecio is afkomstig uit Zuid-Afrika, waar de heer H. Rabjohn, de tegenwoordige Chef-Tuinbaas van de Twickelsche tuinen, haar vond.

Dit is echter reeds een zestal jaren geleden en sinds dien tijd heeft de geachte winner in de kleur en de grootte der bloemen, zeer veel verbetering weten aan te brengen.

Het is eene zeer krachtig groeiende plant van pl.m. 60 à 80 c.M: hoog, die veel zijscheuten geeft, alle even sterk, en die vier hare samengestelde bloemen in grooten getale u doet zien.

Het is dan ook eene snijbloem bij uitnemendheid, die in afgesneden toestand weken goed blijft.

De nu bloeiende planten zijn in Mei 1911 gezaaid en gedurende den winter in eene kouden bak overgehouden.

Een weinig vorst doet ze echter niet lijden. De in Februari van dit jaar gezaaide planten, geven alle reden tot de ver-

onderstelling dat ze in den herfst wel met hare bloemen getooid zijn.

Waar nu het geheel den indruk maakt van eene zeer goede aanwinst, mag daar zeker wel melding van gemaakt worden.

Nu u zelf de bloemen voor u heeft, zal het zeker niets moeilijk zijn er ook eens uw oordeel over te zeggen.

Inmiddels verblijf ik hoogachtend,

Uw. dw.

B. DE KRUYF Jzn.

Naschrift. Wij danken den heer de Kruyf zeer voor zijne zending afgesneden bloemen van bovengenoemde plant en maken den heer Rabjohn een compliment voor de verbeteringen die hij in plant en bloem heeft aangebracht.

Wij hebben de bloemen (mauve gekleurd met een geel hartje) in een vaas gezet en iedereen vindt het mooi. Het is dan ook in een woord prachtig!

Wij hebben er een potplant van en als zoodanig voldoet zij ook zeer goed. Kan men haar als eenjarige plant kweeken dan zal het een waardevolle plant worden.

Het mooie kiekje danken wij aan den heer Blitz,

fotograaf te Utrecht. J. K. B.

MOESTUIN

DE VEGETABLE MARROW.

Bovenstaande groente werd in "Onze Tuinen" van 1 Juni door den Heer Van Vugt beschreven. Ik wenschte hieraan nog iets toe te voegen. Deze groente heb ik al eenige jaren gekweekt en wel op de volgende manier. In April—Mei onder glas, met een weinig bodemwamte zaaien, de kiemplantjes oppotten en onder glas voortkweeken. Deze zullen spoedig flink groeien. Men begint geleidelijk meer en meer te luchten, zoodat ze begin Juni goed afgehard zijn, om dan naar de plaats van bestemming te brengen.

Wanneer men over geen broeibakken beschikt, kan men ook wel in het laatst van Mei buiten zaaien. Ook dan kan men goede vruchten oogsten. Op een zonnige standplaats en tamelijk bemesten grond kan zij goed gedijen. Men behoeft dan weinig aan de plant te doen.

Heeft men haar op een sterk bemesten grond staan, dan is het in korten tijd een reuzenplant, waar men echter zonder snoeien niet veel vruchten van zal oogsten. De snoei bepaalt zich tot het innijpen der hoofdranken op 5 à 6 bladen. Hierna zullen er zijranken ontstaan, welke vruchten geven.

Boven de vrucht laat men een paar bladen zitten, de rest neemt men weg. Voor het gebruik als groente laat men de vrucht niet te groot worden, ongeveer 35 c.M. lang is voldoende, terwijl de maximum lengte wel 60 c.M. kan zijn. In Engeland wordt van de vruchten ook veel gelei gemaakt.

Ook in Holland wordt dit reeds gedaan. Mocht de Heer Van Vugt, die de Marrow als groente heeft gegeten, ook

Vegetable Marrow. — (Foto: "Amateur Gardening".)

de gelei eens willen proeven, dan moet hij maar even bij onderteekende komen aanwippen. Ik kan hem verzekeren dat ze puik is.

Hulshorst.

Joh. Kruithof.

NOG EENS DE VEGETABLE MARROW.

In het lezen van het artikel over de "Vegetable Marrow" in No. 48 van "Onze Tuinen" vind ik aanleiding, u mijn eigen ondervinding met deze plant mee te deelen.

In 1911 zaaide ik mijn Vegetable Marrow in den kouden bak in een kistje den 21sten April. Van de opgekomen planten zette ik er den 31sten Mei twee van in den vollen grond. Die grond was kort geleden nog wei; Nov. 1910 werden de zoden ondergespit; daarna had de grond wat kunstmest ontvangen. De plantjes wilden eerst niet groeien en werden gelig: het was dan ook heel droog; ik goot geregeld. Met den regen in Juni gingen ze aan den groei; ik gierde ze eens en met de daarop volgende warmte groeiden ze flink door; het werden enorme, welige planten, die samen een 25 kolossale vruchten voortbrachten, hoewel ik ze den geheelen zomer niet meer goot, ondanks droogte en hitte. Ik vind deze planten dus wel heel gemakkelijk te kweeken.

Behalve, dat wij de vruchten als groente gebruiken, maken

wij er een zeer smakelijke marmelade van en zuur (mixed-pickles); we laten de vruchten voor 't gebruik maar ruim de halve grootte bereiken, daar ze anders dadelijk stuk koken.

Vaassen, Hotel de Cannenburgh. Henn

HENRIETTE SCHILTHUIS.

SCHORSENEEREN.

De schorseneer is een groente, welke niet zeer veel aangekweekt wordt en toch een veel uitgebreider bekendheid ten volle verdient, daar ze ons een smakelijk gerecht oplevert in den wintertijd, als menigeen over gebrek aan versche groenten klaagt. De teelt is bovendien volstrekt niet moeielijk of kostbaar en ligt geheel onder het bereik van den liefhebber, die zonder bak of kas moet werken, daar ze geheel in den vollen grond uitgeoefend wordt.

Evenals de sla, de andijvie en de cichorei, die eveneens tot de familie der *Composieten* behooren, levert de schorseneer een smakelijke, gezonde groente. Hare lange, dikke, zwarte penwortels komen, als ze gestoofd zijn, in smaak eenigszins overeen met bloemkool en koolraap. Sommigen beweren, dat ze iets weg hebben van gestoofde asperges. In ieder geval zijn ze vrij wat voedzamer dan deze.

De naam schorseneer is ontstaan door verbastering van den Latijnschen naam Scorzonera hispanica. Blijkens dezen naam behoort de plant thuis in Spanje (en verder in Midden- en Zuid-Europa), waar ze volgens Heukels, escorzonera heet, dat afgeleid is van escorzon of escuerzo: een giftige slang of hagedis, tegen wier beet de wortel als geneeskrachtig geldt of gold. Anderen beweren, dat scorzonera afgeleid is van het Italiaansch scorza nera = zwarte schors.

De schorseneer behoort tot de overblijvende planten. In het eerste jaar leggen ze in den penwortel reservevoedsel op, dat dient voor de vorming van bloemstengels, welke in den regel in het tweede jaar gevormd worden.

Evenwel laat men haar in den moestuin nooit ouder dan één, hoogstens twee jaar oud worden. Laat men ze langer groeien, dan verminderen de wortels zeer in waarde. Ze worden voos, hol en vezelig. Zelfs de tweejarige wortels gaan al achteruit: de koppen worden al eenigszins voos en hebben hare malschheid verloren. Het best is dus, dat men ze niet ouder dan één jaar laat worden. Dit is ook verreweg het voordeeligst, omdat men dan het tweede jaar weer andere groenten van denzelfden grond kon trekken.

Bij een goede kweekwijze leveren de éénjarige planten ongeveer evenveel op als tweejarige. Laten wij nagaan, op welke wijze dit resultaat het best te verkrijgen is.

In de eerste plaats kiest men voor de teelt van de gewone, zwarte schorseneer een vruchtbaren zandgrond of zavelgrond. Kleigrond, vooral zware, is veel minder geschikt, omdat de schorzeneer een bodem verlangt, die tot op een groote diepte behoorlijk los is. De penwortels kunnen dan tot een aanzienlijke diepte in den grond doordringen en ook daar water en voedsel bemachtigen. Ze zullen dus langer en zwaarder kunnen worden, dan wanneer ze, zooals in kleigrond dikwijls het geval is, op een harde onderlaag stuiten.

Daarbij komt nog, dat ze zich in een harden, kluiterigen grond licht vertakken, en deze korte, vertakte wortels zijn veel minder waard dan de lange, gave, vooral wanneer men ze wenscht te verkoopen. Vóór men gaat zaaien spit men dus den grond tot een flinke diepte goed los en daarbij maakt men de groote kluiten goed fijn, verwijdert steentjes, enz.

Bij de bemesting denke men er aan, dat ook deze aanleiding geven kan tot vertakking. Dit is het geval, als men kort vóór het zaaien veel ruige mest aanwendt. Stooten de jonge wortels dan later op een strootje, dan geeft dit aanleiding tot splitsing. Beter is het dus, ook in andere opzichten, dat men deze

mest in het najaar geeft; een half jaar later is hij dan geneegzaam verteerd.

Ook kan men de schorseneer zeer geschikt zaaien op oude kracht, d.w.z. men geeft aan het gewas, dat de schorseneer voorafgaat, een zeer ruime bemesting, zoodat er nog genoeg voedsel overblijft, als dit gewas heeft plaats gemaakt voor de schorseneer.

Verder kan men met succes kunstmeststoffen toedienen. Daartoe geeft men in het najaar per Are 5 K.G. Thomasslakkenmeel, vroeg in het voorjaar 4 K.G. patentkali, bij den zaai 3 á 4 K.G. Chilisalpeter en 4 à 5 weken later nog 3 K.G. Chili.

Begin April wordt gezaaid, liefst op rijen. Aan de rijen geeft men een afstand van 20 c.M. Men heeft dan per are 3 ons zaad noodig. Men mag er wel aan denken, dat vele vogels verzot zijn op het zaad. Later dunt men de plantjes zóó, dat ze op 10 c.M. afstand van elkaar komen te staan.

Daar de schorseneer betrekkelijk laat een groot deel van den grond in beslag neemt kan men vóór dien tijd met succes een gewas tusschen de rijen telen dat niet veel ruimte inneemt en in korten tijd volgroeid is, bijv. spinazie, radijs of kropsla.

Op koude vochtige gronden zaait men ook wel in Augustus. Natuurlijk zijn de wortels bij den aanvang van den winter nog maar weinig ontwikkeld. Zij overwinteren evenwel vrij goed en behoeven alleen bij strenge vorst eenige bedekking. Het volgende jaar kunnen de planten zich dan verder voldoende ontwikkeien.

Zooals hierboven gezegd is. bloeit de schorseneer in den regel in het tweede jaar. Toch zijn er altijd eenige planten, die dit reeds het eerste jaar doen. 't Is niet noodig, die planten te verwijderen. Wel moet men zorgen, de bloemknoppen, zoodra ze zichtbaar zijn, weg te nemen; anders zal voor hunne verdere ontwikkeling er voor de zaadvorming veel voedsel verbruikt worden, dat dan aan den wortel onthouden wordt. Intusschen zorge men, bij het verwijderen der bloemhoofdjes niet tevens eenige bladeren weg te nemen. Deze moeten zooveel mogelijk behouden blijven; het middel zou anders erger wezen, dan de kwaal. De bladeren toch moeten het voedsel, in de wortels opgestapeld, mee helpen vormen.

In geen geval mag men van deze vroeg bloeiende planten zaad winnen. Dergelijk zaad geeft planten, die de minder gewenschte eigenschap, om het eerste jaar te bloeien, in weer sterkere mate bezitten. Men kieze dus zijn zaadplanten uit de in het tweede jaar bloeiende exemplaren.

Wanneer de schorseneeren aangetast worden door meeldauw, dan bespuite men terstond met Bordeausche pap van $1^1/2^{-\theta/0}$ sterkte. Laat men deze zwam ongehinderd doorwoekeren, dan worden de bladeren er sterk door aangetast en op een bevredigenden oogst behoeft men niet meer te rekenen.

Het zelfde bestrijdingsmiddel kan men met uitstekend gevolg toepassen tegen de "witte roest", waardoor de schorseneeren soms aangetast en waardeloos gemaakt worden. Het best slaagt men in de bestrijding van deze en de vorige ziekte, wanneer men ze in het begin van haar optreden bestrijdt. Van af Juni dient men daarom zijn schorseneeren goed in 't oog te houden. Geheel verkeerd is het ook, het door deze zwammen aangetaste loof in den tuin te laten liggen. Daardoor bevordert men de verspreiding Zoo spoedig mogelijk moeten alle ziekte deelen vernietigd worden.

Daar de wortels zeer goed tegen de koude bestand zijn, kan men ze, zoo lang het niet vriest, veilig in den grond laten zitten: zij vormen dus een echte wintergroente. Treedt de vorst in, dan rooit men de wortels, vóór dit door de hardheid van den grond belet wordt; men bewaart ze dan in een kuil of in een koele, frissche bergplaats. Zoo kan men er tot in het voorjaar toe van profiteeren.

De meest gekweekte schorseneer is de gewone zwarte. Deze geeft in den regel een grootere opbrengst dan een nieuwere variëteit: de Russische reuzen-schorseneer.

Omdat op de zware gronden de gewone, zwarte schorseneer minder goed slaagt, kan men ze daar vervangen door de gele schorseneer, ook wel haverwortel genoemd. Blijkens den latijnschen naam Tragopogon porrifolius behoort zij tot een geheel ander geslacht van de Composieten, dan de zwarte schorseneer. Deze slaagt op zware gronden zeer goed, doch moet overigens verre onderdoen voor de zwarte schorseneer.

Ze moet noodzakelijk eenjarig geteeld worden, daar ze tweejarig is en in het tweede jaar geheel onbruikbaar wordt.

A. M. v. D.

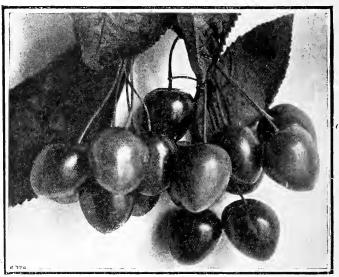
FRUITTUIN

BIGARREAU OF KNAPKERS.

De Eltonkers of Bigarreau d'Elton en de Ridderoordkers of Bigarreau tardif, de eerste van Engelsche afkomst en gewonnen door den heer Knight, President van de Engelsche Tuinbouw Maatschappij, de laatste een Nederlandsche aanwinst gewonnen op het buiten "Ridderoord" van Baron Brandsen te Rhede, Gelderland, zijn beide in rijpen toestand geelachtig wit gekleurde knapkersen van voortreffelijke hoedanigheid.

Ons plaatje geeft blijkbaar alle hoedanigheden aan van de

Bigarreau of knapkers. — (Foto: "Amateur Gardering".)

Eltonkers; deze is meer puntig gevormd dan de Ridderoordsche, die meer hartvormig en stomp toeloopt.

Beide zijn sterke groeiers, de eerste maakt meer slappe lange twijgen, die daardoor gemakkelijk, vooral met vruchten behangen, ombuigen. Ze worden het meeste als hoogstamboomen aangeplant, wat niet wegneemt dat ze als struikvorm ook zeer goed zijn. Vooral op buitenplaatsen waar men deze vruchtsoort lang op tafel wenscht, zijn ze als late soorten zeer aan te bevelen. Waar men op vele buitens z.g.n. kersenhokken aantreft zouden deze, vooral aan de zonzijde als struikvorm aangeplant, de moeite zeer loonen.

DE KAMERTUIN

HOE BEMESTEN WE ONZE KAMERPLANTEN?

Deze vraag zal zich aan menigeen voordoen, nu de goedverzorgde kamerplanten reeds lang krachtig aan den groei zijn en dus de mogelijkheid bestaat, dat de beperkte hoeveelheid grond, welke haar ter beschikking staat, uitgeput raakt.

Zien we dat dit het geval is, doordat de planten niet veel grooter worden, niet rijk bloeien, kleine bladschijven krijgen of gele bladeren, dan kunnen we in de eerste plaats den afgewerkten grond door nieuwe aarde vervangen. Dit is echter nog al lastig, vooral wanneer het later nog al eens herhaald moet worden. Bovendien gaan er bij de verpotting nog al wortels verloren, zoodat een plant in vollen groei er altijd iets door lijdt. Daarom is het beter en gemakkelijker gier of verdund aftreksel van koemest toe te dienen.

Niet alle bloemenliefhebbers hebben die evenwel bij de hand; vooral in de stad is ze moeilijk te bekomen. Ook willen velen er in de kamer liever niet mee te doen hebben wegens den reuk en het minder nette aanzien, dat de potten er door krijgen.

Daarom willen we hier nagaan, hoe men op een eenvoudige manier deze stoffen kan vervangen door bloemenmest.

Deze gebruikt men het best in water opgelost. Men denke er echter wel aan, dat de oplossing niet te sterk mag zijn. Is dit het geval, dan werkt ze zeer schadelijk op de planten. Hare wortels verbranden er door, d. w. z. ze kunnen geen voedingsvocht meer uit den bodem opnemen, doch moeten een deel van haar celinhoud aan den grond afstaan, zoodra de oplossing in den grond sterker is dan die in de wortelharen. Dit kan zelfs den dood der planten ten gevolge hebben.

Vooral potplanten staan bloot aan dit gevaar, daar de voedingszouten hier zich niet verspreiden kunnen en dus niet verdund worden, zooals in den vollen grond. Nog grooter wordt het gevaar, wanneer men vloeibaren mest geeft, als de potkluit al te droog is.

Men zorge daarom, dat de oplossing niet sterker wordt dan 12 of 1 gram voedingszout per Liter gietwater, en dat men de kluiten te voren behoorlijk nat giet.

Mogelijk zal menigeen tegen de moeite opzien, om telkens weer zoo'n kleine hoeveelheid af te wegen of af te meten.

Op de volgende wijze is die moeite echter tot een minimum te beperken.

In een literflesch doen we een ons van den bloemenmest en vullen haar daarna geheel met water. Nu schudt men de flesch zoolang, tot de mest voor het grootste deel opgelost is, de oplossing bevat nu 1 gram zout op 10 gram water. Hiermee vullen we nu een apothekersfleschje, dat volgens het getal op den bodem een inhoud heeft van 10 cM.³ of 10 gram water en vullen hiermee een andere literflesch. In het kleine fleschje was juist 1 gram zout, dus ook in de groote. Vullen we deze nu geheel met water, dan hebben ze juist 1 gram opgelost in 1 L. water, dus precies wat we noodig hebben.

Op deze manier kunnen we telkens zooveel van de oplossing maken, als we noodig hebben, zonder dat we iets met het lastige afwegen te maken hebben.

Indien men wenscht te gieten met een oplossing van ½ of ³¼ gram per Liter, dan heeft men in de eerste flesch slechts ½ of ³¼ ons bloemenmest te doen en gaat men verder op dezelfde manier te werk. Gedurende den zomer giet men de planten elke week één keer met deze oplossing. Voor planten, die mooi blad moeten vormen, voegt men een tikje Chalisalpeter aan de bloemenmest toe.

In voor- en najaar, als de groei niet zoo sterk is, moeten de planten wat minder hebben, dus om de 14 dagen b.v., terwijl men ze 's winters niets geeft.

A. M. v. D.

KASPLANTEN

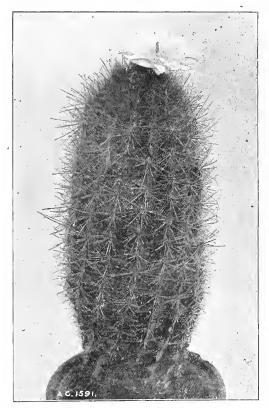

ECHINOCACTUS CHILENSIS.

Deze interessante Echinocactussoort is verre van algemeen; en hoewel er stellig veel sierlijker cacteeën zijn, althans wanneer ze niet in bloei staan, toch is ook deze Chineesche stekel-cactus waard, om in de collecties opgenomen te worden.*)

De bloemen, die in Juni verschijnen, zijn ongeveer 5 c.M. in middellijn; de kleur is fraai satijnachtig rose. De talrijke meeldraden en de stampers zijn roomwit.

Langs den zuilvormigen stam loopen zestien eenigszins spiraalsgewijs verloopende ribben, waarop de gedoornde kussens bijna 2 c.M. van elkaar verwijderd staan. De dorens hebben niet de heldere kleuren van de Mexicaansche en Californische

Echinocactus chilensis. — (Foto: "Amateur Gardening".)

soorten. Trouwens al de Zuid-Amerikaansche Cacteeën komen in dit opzicht achteraan.

Na den bloei (einde Juni) zet men de plant een week of zes buiten op een zonnige plaats, om op verhaal te komen. Half Augustus moet ze in een warmen bak geplaatst en 's morgens en 's avonds goed gesproeid worden. Als de groei ophoudt, komt de plant in de koude kas terug, waar een wintertemperatuur van 5 à 10° C. (40 à 50° F.) voldoende is. Van November tot Februari geeft men absoluut geen water.

Men beweert, dat de *E. chilensis* op eigen wortel minder goed groeit, dan wanneer ze veredeld is op een *Cereus*-onderstam.

Anth. O. P. Hile,

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Cattleya.

Het geslacht Cattleya bezit een aantal leden, die bijzonder mooie bloemen dragen en in de binderij van veel waarde zijn; wij noemen als zoodanig Cattleya gigas, C. Gaskelliana, C. superba, C. Warneri, C. Leopoldii, C. granulosa, C. Harrisonae en de hybriden die van deze afkomstig zijn. Zij bloeien in den zomer en zijn nu druk bezig om zich voor die groote gebeurtenis te prepareeren.

Bloeien de planten, dan zetten wij ze bij elkaar en zorgen voor de noodige schaduw, maar zoodra deze periode voorbij is, is veel licht en lucht wenschelijk.

Genoemde Cattleya's en tal van andere houden, wanneer zij groeiende zijn, van een vochtige lucht en veel warmte, maar daarmede alleen krijgen wij geen stevige en volgroeide schijnknollen. Wanneer deze dus de lengte hebben, moeten wij lang-zaam maar zeker meer zon toe laten treden, terwijl de atmospheer wat drooger mag worden. Zij moeten dan "rijp" worden. Exemplaren, die het aan het een of ander ontbroken hebben, breken in het voorjaar niet krachtig uit en zijn in den winter de eerste die gerimpelde schijnknollen laten zien.

Cattleya's moeten steeds, maar vooral in den winter, met de noodige kennis en voorzichtigheid worden gegoten; deze waarschuwing geldt vooral in het voorjaar, wanneer de nieuwe scheuten zich laten zien. Zijn de wortels aan het groeien, dan wordt het gevaar van te veel water geven belangrijk minder, maar blijft bestaan. Is de nieuwe scheut half volwassen, dan beginnen sommige planten opnieuw een scheut te vormen, en waar niet veel tegen te doen is. De ontwikkeling er zoo goed mogelijk van te bevorderen is het beste.

Planten, die dit voorjaar niet verplant zijn en waarvan het blijkt dat zij het noodig hebben, doen wij dat werkje dade-lijk na den bloei. Dan verschijnen er weer nieuwe wortels en er is voor den winter nog volop tijd om door de nieuwe

compost heen te dringen.

Cattleya Mossiae, C. Mendelii, C. Law-reneiana, C. Skinneri, C. Schroderae en de hybriden van Cattleya's, Laelio-Cattleya's en Brasso-Cattleya's, die in het voorjaar gebloeid hebben, beginnen nu teekenen te geven van een meer actief leven, waarom het goed is, zoo noodig tot verplanting over te gaan. Voor compost kunnen wij aanbevelen een mengsel van varenwortelgrond en Sphagnum en wanneer wij twee deelen van het eerste en een deel van het laatste nemen, doen wij het goed. Bij het mengen werken wij er wat fijn gestooten potscherven door.

Voor de noodige drainage wordt gezorgd en is dat goed in orde, dan kunnen wij de compost stevig aandrukken en zorgen dat de voet van de plant boven

den rand der pot uitkomt.

Cattleya-zaailingen zijn nu eens minder, dan meer actief, totdat zij sterk genoeg zijn om te kunnen bloeien. In den regel laat de groei niet veel te wenschen over en moeten zij nu en dan verplant worden. Ook hier is het echter wenschelijk niet tot deze operatie over te gaan, vooraleer er zich een bundel nieuwe wortels vertoond. Zoodra de zaailingen groot genoeg zijn

om te bloeien, behandelen wij ze zooals boven is aangegeven. In jongen staat moeten zij meer warmte en meer schaduw hebben, terwijl zij met minder lucht tevreden ziin. J. K. B.

In den Bloementuin.

Onkruid. — Klimplanten. Campanula. — Vingerhoeds-kruid. — Vaste planten. — Allyssum.

Door het afwisselende weer, nu eens regen, een volgend oogenblik volop zonneschijn, is alles flink aan den groei, en niet het minst het onkruid. Overal begint het weer zijn hoofd op te steken en we doen verstandig, het zoo spoedig mogelijk op te ruimen, in ieder geval voor het in bloei

schiet en zaad kan geven.

Ook onze klimplanten beginnen, na een vrij langen tijd van stilstand, flink door te zetten. Vooral de Lathyrus odoratus doen haar best. om naar boven te komen; Vooral de Lathyrus odoratus op sommige plaatsen, vooral waar we wat dicht zaaiden, kunnen alle stengels moeilijk een steunsel vinden en ligt de boel wat verwilderd door elkaar. Hier helpen we zoo spoedig mogelijk; waar de planten al te dicht opeen staan, snijden we enkele weg, terwijl we de overblijvende met een enkel biesje hier en daar vast zetten. Verder doen we goed, langs de geheele rij even onder de toppen der stengels een wollen draad of een eind raffia te spannen, waardoor de planten zich gemakkelijker staande houden.

Ook de Convolvulus, waaronder variëteiten, welker bloemen op eenigen afstand aan Gloxinia's doen denken, beginnen flink ranken te maken. Hebben we bij deze nog geen steunsel geplaatst, dan doen we dit

zoo spoedig mogelijk.

Van de klokjesbloem, Campanula Medium is de eerste bloei gedaan; we behoewen de planten niet op te ruimen, daar we bij goede behandeling, ze in een week of drie, vier weer volop in bloei kunnen hebben. Iedere verdorde bloem wordt eruit gesneden en bij aandachtige beschou-wing ziet men in de oksels der stengelblaadjes reeds de knopjes der volgende bloemen zitten. Daarna giet men de planten flink aan, terwijl een vloeibemesting ze ook zeer ten goede zal komen.

Ook de planten van het Vingerhoedskruid geven meestal nog een tweeden bloei, als men den uitgebloeiden bloemstengel direct eruit neemt en niet in zaad

laat schieten.

Alle bloeiende *vaste planten*, Ridder-oor, Monnikskap, Astilbe enz. vragen bij droog zonnig weer veel water. Om dezen tijd van het jaar giet men liefst tegen

den avond. Wie in zijn tuin nog een vergeten boekje heeft, kan dat nog zeer goed opvullen met eenjarige planten, die men bij het uitdunnen der zaaibedjes volop krijgt. Dit verplanten doen we liefst bij betrokken lucht of anders tegen den avond, terwijl we de jonge planten den eersten tijd tegen te fel uitdrogen beschermen, door er wat rijs of eenige losse bladeren op te leggen.

Een éénjarige plant, die we nu zeer ge-schikt nog kunnen zaaien is Alyssum Ben-thamii. Het zaad komt zeer spoedig en regelmatig op, terwijl de planten in Sep-tember reeds volop bloeien.

A. LEBBINK.

In den Fruittuin.

Zomernijping.

Wanneer we nog met een enkel woord op de nijping terugkomen, dan is dit in de eerste plaats om er vooral op te wijzen dat de nijping bij geen onzer vruchtboonien met overdreven vlugheid mag geschieden, immers wanneer we onze boomen plotseling

van een groot gedeelte van hunne werkzame organen berooven dan ondermijnt men den groei dermate, dat de resultaten onzer bewerking eer schadelijk dan voor-deelig zouden zijn. Het nijpen moet daar-om geleidelijk en met tuschenpoozen gebeuren. De natuurlijke ontwikkeling van onze boomen zal ieder aandachtig liefhebber doen zien, dat deze bijna zonder uit-zondering het sterkst is in het bovengedeelte. Met het oog hierop verdient het aambeveling, om daar met de nijping het eerste aan te vangen.

Het is verder niet van belang ontbloot dat enze lezers weten dat juist door de nijping ook het zoo nood ge evenwicht in den vorm van den boom kan worden behouden, indien nl. de eene gesteltak sterker groeit dan de andere, en men het verloren evenwicht wil herstellen, dan zal men dat kunnen doen, door bv. de sterkst groeiende tak 8 à 14 dagen eerder te nijpen dan de zwakgroeiende. In het algemeen begint men dan ook met nijping op het sterkste

gedeelte van den boom.

J. A. Kors.

Aardbeien. - Vruchtdunnen.

De aardbeien gaven dit jaar maar een zeer middelmatige oogst. De droogte van het vorige jaar was oorzaak, dat vele jonge planten verloren gingen en in oudere slechts matig bloemknoppen gevormd wer-den. Dit zelfde weer had bij onze vrucht-boomen een tegenovergestelde uitwerking, de houtvorming was schier overal voldoende en de knopvorming niet alleen overvloedig, maar de knoppen zelve waren krachtig. Met

deze ondervinding gewapend nemen we onze maatregelen en trachten bij het winnen van onze aardbeienplanten, waarvoor nu de tijd aanbreekt, ons voordeel mede te doen. De volgende week ko-

men we hierop nog terug.

Van oude bedden, wier voortbestaan we niet wenschen en van welken planten we niet wenschen voort te kweeken, worden de planten zoo spoedig mogelijk verwijderd, de vrijgekomen ruimte biedt na een degelijke bemesting en omwerking aan allerlei ate groenten een geschikte standplaats

Uit de late z.g. maanbloeiers kunnen de bloemen nog een keer verwijderd worden, hij sterke droogte is een flinke begieting mede zeer bevorderlijk aan het verkrijgen

van een groote oogst.

Zoo ooit dan is dit jaar vruchtdunnen een gebiedende eisch, overal zijn de boomen als met vruchten overladen en wettigen de hoop dat de oogst zeer ruim zal zijn, dit geldt niet enkel voor appelen en peren, ook bij andere vruchtsoorten is het niet altijd het getal dat de waarde van den oogst bepaalt, ook de qualiteit legt groot gewicht in de schaal, de grootte en kleur zijn en worden steeds meer en meer factoren waarmede in de vruchtenkultuur rekening moet worden gehouden.

Wie nog verzuimde de vruchtdunning bij kruisbessen toe te passen, iets wat nog veel te weinig gebeurt, kan indien er onmiddellijk toe overgegaan wordt, de overtollige vruchten nog voor de jambereiding bestemmen. Langer wachten heeft niet zulke zichtbare gevolgen voor de vruchten welke we laten hangen, bovendien nadert de tijd waarop alles rijp is, met rassche schreden waardoor de bessen voor jambereiding hun grootste waarde verliezen.

J. C. M.

In den Moestuin.

Uitgeplante prei en selderij.— Salade. — Kool. — Wortelen. — Boonenroest. — Zomerandijvie. — Artisjok. —Tomaten. — Postelein.

De uitgeplante prei en selderij, zoowel bleek als knol, zijn nu goed aan den groei en moeten bij regenachtig weer, of beter een regenbui gevolgd door bewolkte lucht worden gegierd. Wanneer deze in voortjes zijn uitgeplant gaat het zeer geschikt. Beschikt men over koemest, dan is hiervan vooraf een gier gemaakt, die nu nog verdund langs de planten wordt gegeten, zonder deze al te veel te raken. Heeft men geen gier van organischen oorganischen organischen organischen organischen organischen organischen der werden der verbracht men zijn teachen. sprong, dan neemt men zijn toevlucht tot chilisalpeter, die nu wel éénzijdig werkt, maar dit kan, als de grond maar overigens voldoende van voedsel is voorzien. Wij benutten dan niet alleen de voedende, maar ook de prikkelende werking van het chilisalpeter.

Voor zandgrond verdient het chili nog aanbeveling boven organischen mest. omdat de reuk van den organischen mest de preivlieg lokt, terwijl die van het chili dit insect eerder afstoot. We nemen voor $\frac{1}{2}$ Are prei 100 liter water en lossen daarin $\frac{1}{2}$ K.G. chilisalpeter op en gieten de oplossing met een gieter zonder sproei iu de voren. Staat de prei niet in voortjes, dan gieten we de oplossing tus-

schen de planten.

Al spoedig zal men na deze bewerking de genoemde gewassen flink zien doorgroeien en zorgen we vervolgens voor 't noodige losmaken van den bodem, die door dit gieren wel wat stijf wil worden.

Van sla moet telkens weer een weinig zaad worden gestrooid om als de plantjes groot genoeg zijn, te worden verplant. Men kan dat heel goed doen door de sla als ze nog heel klein is, te verspenen, d.w.z voorloopig uit te planten met de bedoeling ze later nog weer een andere stand-plaats te geven. Nemen we bijv. een bed, dat de breedte heeft van één meter. Dan verspenen we hierop de plantjes, zoodat er vijf rijen ontstaan en de planten in de rij een afstand hebben van 10 cM.

Door na het verspenen aan te gieten ko-en de plantjes steeds aan den groei. Zijn de plantjes weer flink aan het groeien, dan planten we die uit, welke te veel op het bed staan en doen dit op een regenachtigen dag, daar waar ruimte is gekomen. We laten nu op het verspeenbed drie

rijen staan en dunnen in deze rijen zooveel uit dat de planten een ruimte bekomen van 40 cM. Daar het nu warm is, heeft de sla neiging tot doorschieten, dit wordt verminderd en vaak opgeheven, althans een tijdlang door een bemesting met chilisalpeter.

Overigens is er thans in den moestuin van alles en nog wat te doen; het komt er op aan, van de gelegenheid gebruik te maken. Na een regenachtigen dag planten we spruitkool, late bloemkool en boerenkool. We kunnen nog weer een bedje met vroege erwten leggen. Wortels kunnen worden gezaaid.

De boonen moeten nagezien worden op roest. Vertoonen zich bleeke kringen op het blad, die later bruinachtig van kleur worden, dan heeft men met deze ziekte te doen, die men eenigszins kan tegengaan, door het aangetaste blad te verwijderen. Daarom gaat men voortdurend hierop de boonen na, zorgt tegelijkertijd, dat stokboonen op de gewenselite manier bij de stokken opklimmen, dat ze niet door elkander slingeren en ziet ook nog eens na, of de stokken goed vast staan. Ons afwisselend weer doet ook nog minder ge-wenschte stormen komen, terwijl als de boonen een zekere hoogte hebben bereikt, deze heel wat wind opvangen en gemakkelijk omver kunnen waaien. Men zij dus ook daarop bedacht.

De zomerandijvie wordt niet te laat opgebonden en ook flink in den mest gehouden om doorschieten te voorkomen, eigenlijk moet daarvoor vooraf zijn gezorgd.

Heeft men artisjok in zijn tuin, lette men erop, welke planten het best zijn en merkt die, om daarvan het volgende jaar te vermenigvuldigen door deeling. Tomaten worden voortdurend nagezien en het overtollige gewas streng verwijderd gehouden. Postelein kan opnieuw worden gezaaid. De groote pluk van doperuten voor den inmaak in Weck's flesschen is thans in vollen gang. Er is dus werk in overvloed, de moestuin moet thans in het teeken van den overvloed staan.

H. STIENSTRA.

In Kassen en Bakken.

Inleiding. - Algemeene werkzaamheden.

De voornaamste bezigheden in kassen en bakken, vooral om dezen tijd, zijn het

schermen, luehten en gieten. We zorgen overal een zooveel mogelijk regelmatige temperatuur te onderhouden, wat we door schermen en luchten regelen. Gieten en spuiten doen we al naardat er behoefte aan is, wat afhangt van de weersgesteldheid.

Een tweede belangrijk werk is om de kassen te inspecteeren en slakken, pissebedden, duizendpooten te verdelgen. hier of daar een slak bezig geweest, dan vinden we hem beslist in de nabijheid onder een blad of pot verscholen. Hebben we veel last van dergelijke klanten dan leggen we slabladeren, waar ze onder kruipen. Ook verwijderen we dagelijks dorre bladeren en bloemen, enz. Na deze werkzaamheden beginnen we te gieten en gieten we de planten, al naar dat ze dit noodig hebben. Hoofdzaak is, zijn planten te kennen. Ook bespuiten we de planten ten, vooral de onderzijde der bladeren ter bestrijding van ongedierte, als spin en thrips.

Zoo zachtjes aan stijgt de zon en zullen we aan de zonzijde de scher-men laten vallen. Luchten doen we aan de zijde van den wind af. Naarmate de zon hooger stijgt, zullen we later de andere zijde der kas gaan sehermen. Op 't midden van den dag, vooral op heete dagen verdient het aanbeveling planten als Nasserikes en Ragesijs. ten als Nepenthes en Begonia, te be-sproeien, hetgeen we 's avonds nog eens herhalen; evenzooveel keeren bevochtigen we de paden. Met het spuiten zij men voorzichtig geen bloemen te raken, daar deze dan spoedig verwelken.

Utrecht.

J. A. Hoitingh,

LEESTAFEL

Geïllustreerde Schoolflora voor Nederland, Groningen, H. Heukels, 5e vermeerderde en verbeterde druk, Groningen, P. Noordhoff. Het feit, dat van deze uitstekende Schoolflora de herdrukken elkaar met eene ongekende rhytmische regelmaat opvolgen (om de drie jaar eene nieuwe oplage) is voldoende aanbeveling. We bepaleu ons er dan ook toe, sleehts te constateeren, dat het werkelijk eene vermeerderde en verbeterde druk is. De vierde druk besloeg 823 blz.; de vijfde bevat er 898, alzoo eene beduidende uitbreiding van het werk. Behalve de wilde planten kau men er thans ook bijna al de gekweekte mee determineeren.

Wielrijders, die dezen zomer een fietstocht

in binnen- of buitenland gaan maken, zullen

FONGERS met Sturmey-Archer vrijwieldrie-

В. В.

ACANTII goed doen hiervoor gebruik te maken van een DIRECTE LEVERING.

versnellingsnaaf. EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Ten einde zoo min mogelijk vertraging te hebben bij de beantwoording der Vra-gen, verzoeken we onzen lezers, zich aan de volgende regels te willen houden: Papier aan één zijde beschrijven.

Postzegel insluiten.

Elk schrijven onderteekenen. De vragen beknopt, maar zeer duidelijk

gesteld zenden aan de volgende adressen: gesteld zenden aan de volgende adressen. Plantenleven, Nutt. en Schad. Dieren, Plantenziekten, Wilde Vogels, aan den Red. B. Boon, Overtoom 309, Amsterdam. Bloementuin, Kascultuur, aan de Red.

A. J. van Laren, Hortulanus, Amsterdam. Rozen, orchideeën, aan den Red. J. K. Budde, Hortulanus, Utrecht.
Kamerplanten, Tuinaanleg, Bijenteelt, aan een der drie genoemde Redacteuren.

aan een der drie genoemde Redacteuren.
Moestuin of Fruittuin, aan de heeren
J. A. Kors, Kweekerij "De Beucker", De
Bilt; — P. v. d. Vlist, Kweekerij "Burbank", Bunnik; — J. C. Muijen, Tiel; —
J. L. Bouwer, Maarssen.
Boomen en heesters (Dendrologie), aan
den heer Leonard A. Springer, Haarlem.
Bodem en Bemesting aan den heer W.

F. A. Grimme, Apeldoorn.

Bloembolleneultuur, aan den heer J. J. Kruiff, Santpoort.

Hoenderteelt (verzorging, ziekten enz.) aan den heer J. Kooiman, Breda.

Honden, aan den heer L. Seegers,

Vraag No. 1.

Van dit voorjaar heb ik een stuk grond, hetwelk nog niet bewerkt is geweest voor 't eerst beplant met aardappelen, erwten, boonen en verschillende koolsoorten, De

aardappels, zoomede erwten en boonen gaan tot nog toe goed, hoe wel niet op alle plaatsen even goed. Van de kool echter en van de zaaigroenten is zoo goed als niets terecht gekomen. HOE EN WANNEER moet deze grond BEMEST WANNEER most deze grond BEMEST worden om een beter resultaat voor 't volgend jaar te bereiken? Wat is beter kunstmest of natuurlijke mest? Is een kalkbemesting hier ook goed in 't najaar. Het is een liehte droge veengrond, welke verleden jaar nog als welland gebruikt is en in 't rorig najaar omgeploegd.

Botterdam. C. J. P.

Rotterdam.

Antwoord. Een stuk grond, dat voor landrouwgewassen heeft gediend of als weiland werd gebruikt, is nog niet drecet ge-schikt voor de teelt van alle groenten; onze tuinbouwgewassen stellen hoogere eischen.

Kunstmest werkt het best op grond, waarvan ook de natuurkundige toestand gunstig is, d.w.z. zijn verhouding tot vocht, warmte en lucht. Een belangrijke factor hierbij is het humusgehalte. Door flinkc bemesting met stalmest kan men den grond allengs in dien toestand brengen. Ik zou u aanraden, gebruik op uw grond beide, stalmest en kunstmest. Laat b.v. dit najaar eens uitstrooien en onderwerken per Are 15 KG, kalk, 15 KG, kaïniet en 15 KG, slakkenmeel, 't Volgend voorjaar laatu dan dan kenerting met stelmest geven. en 200 de bemesting met stalmest geven, en zoo noodig, b.v. voor bladgewassen, zooals kool e.d., gedurende den eersten groeitijd nog een overbemesting met Chilisalpeter, 3 a 5 V. F. A. G. K.G. per Are.

l'raag No. 2. Kunt u mij den naam van deze papaver zeggen en of zij één- of tweejarig is? Rotterdam. C. W. B.--v. H.

Antwoord: De naam is Papaver Rhoeas the Shirley. Eénjarig.

Vraag No. 3. Welke ROZENSOORTEN zijn bijzonder geschikt voor wortelstek?

Mevr. W. V. Hilversum.

Antwoord. In het algemeen laten zich Theerozen gemakkelijk door stek vermenigvuldigen; wij noemen als zoodanig Perle de Lyon, Papa Goutier, Mad. Lom-bard, Mad. Jules Graveraux, Belle Lyonnaise en Francis Dubreuit.

naise en Francis Duvreuu.
Van de Thee-hybriden stekken wij met succes: Mad. Car. Testout, Mad. Abel Chatenay, Koningin Emma, Gen. Mac Arthur, Fran Peter Lambert en Ed. Meijer.

J. K. B.

Vraag No. 4.
Als abonné van Onze Tuinen kom ik U rerzocken, of u mij de naam zult kunnen opgeven, van de groote roos, en het kleiopgeven, van de groote roos, en het klei-nere roze roosje, en zoo mogelijk kunnen zeggen of het doorbloeiende rozen zijn en sterke bloeiers zijn. En of de Lyon Rose roos geschikt is om als leiroos te kunnen gebruikt worden, en wil u mij nog eenige soorten kunnen opnoemen die voor leiroos geschikt zijn vooral rijke blaciers en die de eigensehappen en vorm hebben van de Kaiserin Augustus niet in de donkerroode kleur meer zalmkleur of geel en ook geen roze als de Testout. Den Haag. Mevr. H. van R.

Antwoord. De grootste bloem was van Catherine Mermet en de kleine van Abbé Garoutte. Zij bloeien den geheelen zomer door en goed verzorgd groeien zij ook uitstekend.

Lyon Rose is niet geschikt voor leiroos. Van leirozen als door u gewenscht, kun-nen wij u aanbevelen: Abbé Thomassen, koperkleurig zalmrood; Alister Stella

Gray, oranjegeel; Baltimore Belle, wit geelachtigen weerschijn; Carmen, vleeschkleurig rose; Climbing Kaiserin Auguste Viktoria, roomwit; Climbing Mad. de Watteville, licht zalmkleurige; Frau Lina Strassheim, helder zalmrose en Madame Bérard, zalmkleurig geel met zalmkleurig rose gerande bloembladeren. J. K. B.

Vraag No. 5.

U zoudt mij zeer verplichten met de in-lichting, of de bloemen en het bijgaande blad afkomstig zijn van CLEMATIS Viroua a somsig zyn van CLEMATIS Vir-ginianum en zoo niet van WELKEN HEESTER dan? Hij is pl.m. 1.40 hoog en wiest 's winters tot den grond toe af zoodat hij weder geheel moet uitloopen. Hij staat ook niet als andere Cl. tegen een muur maar als vrijstaande heester. De bloei is schitterend, een groot bouquet. Amerskoort. Amersfoort.

Antwoord: Blad en bloemen, mij toegezonden, lijken mij (voor zoover er nog iets aan de bloemen te ontleden viel) Clematis erecta te zijn. Deze soort behoort nie t tot de heesterachtigen, maar tot de over-blijvende planten, die jaarlijks afsterven, zelfs al zou men ze vorstvrij overhouden. De echte Cl. virg. heeft meer houtach-

tige takken.

Ik zou de plant niet opbinden, maar haar wat stevig erwtenrijs, of een gaaskoker geven. Zij hechten zich dan zelf met hun blaadjes vast, zooals alle klimmende Clematis-soorten doen.

LEON A. SPRINGER.

Vraag No. 6.

Van een paar rozen, die ik door stek of oeeulatie verkreeg zijn mij DE NAMEN niet bekend. Ik stuur u daarom maar van elk een bloem in de hoop, dat u mij weer

icts wijzer kunt maken.

Verder wenschte ik gaarne te vernemen wat ik moet doen met mijn JONGE CHRY-SANTHENSTEKKEN die ik pl.m. 14 dagen geleden als opgepotte goed gewor-telde stekplanten ontving. (Daar de Chry-sant ook een kamerplant is, weet ik niet juist of ik bij u aan het goede adres ben). Een paar dagen na ontvangst plantte ik ze in potjes van 8 10 c.M., doch weet b.v. niet of ik ze overdag in de zon mag zetten of niet; ze zijn reeds cenmaal getopt (het zijn alle enkelbloemige) of ik dat en wanneer ik dat weder kan of moet herhalen (voor veel, doeh nict te kleine bloem). of is het misschien gemakkelijker mij den titel met (uitgever) van cene beknopte. doch goede handleiding op te geven voor amateurs. In de 2e jrg. van "O.T." heb ik uw artikel wel gevanden, doch als ik in Maart pl.m. zelf de stekken had geplant cou ik er wel mee terecht kunnen. Nu ik chter in Iuni stek heb, dat evenver is als in Febr.-Mrt. (zoo'n temperatuursverschil) weet ik het niet Leidschendam. W. C. V.

Antwoord: De roze roos is bekend als Captain Christy, de klimroos als Carmen

terwijl de roode roos uitgevallen was. Wat betreft de Chrystanthemums kan ik u mededeelen, dat u de plantjes in de volle zon moet zetten en eenmaal in de veertien dagen moet gieren met een af-treksel van koemest. De tijd van toppen is verstreken.

"De Chrysanth" door G. R. Kuyk to Arnhem zal u misschien kunnen helpen, terwijl in ons tijdschrift herhaaldelijk de cultuur is besproken, zoowel in artikels als

in het .,werk voor de volgende week'. De in Maart gestekte zijn natuurlijk sterker dan die van Juni, trouwens u be-zit nu jonge plantjes.

Wanneer'n ze bloeiend in de kamer zet, zorg er dan voor dat daar niet gestookt wordt en ze kunnen beschikken over veel frissche lucht, anders is het zoo afgeloo-J. K. B.

Vraag No. 7.
Welke is de naam van de plant, waarvan hierbij goande takjes. De plant kwam verschenen najgar op en is den vinter buiten overgebleven, nu is hij bijna 1 meter hoog en 80 eM. breed. Is de plant vergiftig, of schadelijk voor den tuin?
Loenersloot.

C. W. H.

Antwoord: De plant heet Euphorbia Lathyrus, een Wolfsmelksoort uit Zuid-Europa, maar hier veel verwilderd. Evenals alle Wolfsmelksoorten is de plant niet to vertrouwen, maar schadelijk voor den tuin is ze niet. 't Is een fraaic, tweejarige plant.

Traag No. 8.

Ik meen dat in no. 48 van "Onze Tulnen", werd geschreven over STEKKEN
van RHODOBENDRONS, dit nu werd in van khlodobendrons, dit nu werd in toepassing gebracht op een 8-tal van deze planten, n.l. het ombuigen van een tak in de aarde nu den bloei. Wanneer mocten deze takken worden afgesneden om op hunne bestemde plaats te worden gebracht?

v. D.

Antwoord: U wacht daarmede tot de afgelegde takken wortels hebben gemaakt, wat kenbaar is aan krachtiger groei en wat u kunt controleeren door de aarde voorzichtig te verwijderen en een en ander na te zien. Maar dat duurt een zeer geruimen tijd en dus voorloopig behoeft u in zooverre niet naar de planten om te zien.

Vraug No. 9. SJALOTTEN, aangetast door UIEN- $\Gamma LIEG.$

Antwoord: Als eerste bestrijdingsmiddel tegen de *Uienvlieg* moet genoemd worden: bemesten met ouden, of nog liever met kunstmest. Versche mest trekt deze insecten aan. Verder beveelt prof. Ritzem a Bosaan: "zoodra men ziet, dat sommige sjalottenplanten het opgeven, dat het loof verschrompelt en geel of witachtig wordt, die planten verwijderen, liefst met den omgevenden grond. Doelmatig zou het zijn, de planten met omgevende grond weg te nemen met een z.g. "snotkoker", zooals op de bloembollenvelden in gebruik is tegen het zwartsnot en het geelziek der hyacinthen.

De Uienvlieg nl. heeft meerdere generaties per jaar. De volwassen geworden maden verlaten de sjalot, kruipen in den grond, veranderen daar in een bruin popje (',tonnetje''), en geven weldra het ont-staan van nieuwe vliegen, die weer eieren leggen aan andere tot dusver gezonde, sjalotten of uien. Neemt men nu de aangetaste sjalotten met den omgevenden getaste sjalotten met den omgevenden grond weg, dan verwijdert men daarmee de lanven, die in de sjalotten zitten en ook de poppen, die in den grond zitten en beschermt dus de andere sjalotten en uien tegen den aanval van het insect.

Uit dit oogpunt verdient het - althans wanneer er ook nog uien geteeld worden aanbeveling, de aangegeven methode ook nu nog te volgen, — al is ook de tijd voor den sjalotten-oogst reeds ongeveer daar.

Men moet de aangetaste planten en den grond, die de poppen bevat, zóó behandelen, dat de dieren gedood worden. De aangetaste planten kan men in 't vuur werpen; of men kan de aangetaste planten en den omgevenden grond in een kist doen, afwisselend met lagen ongebluschte kalk en vervolgens de kalk blusschen; de aldus ontstaande hitte doodt de insecten.

't Behoeft juist niet in een kist gebeuren, maar 't kan ook geschieden in een flink diep gegraven gat in den grond.'

Vraag No. 10.
a. Wij hebben in den tuin een NOTEa. Wy deoben in den tain een NOLE-BOOM staan, welke de volgende verschijn-selen toont. Zoudt u kunnen zeggen, welk ufdoend middel daartegen bestaat en hoe de ziekte heet?
b. Eveneens zou ik gaarne den NAAM

weten van de struik, woarvan hierbij eveneens een blad is ingevoegd. De struik verspreidt een zeer sterken geur, die heel doordringend is, en vooral in 't voorjaar. Mej. C. L. Hilversum.

Antwoord: a. Het blad is door een galvormend insect aangestoken. Kwaad kan het niet voor den boom, een middel er tegen is er niet en is ook niet noodig.

b. Het takje is van een balsempopulier. dus geen struik maar een boom. die de tuinman zeker tot struik gemaakt heeft.

LEON A. SPRINGER.

Vraag No. 11.

Vier jaar geleden plantte ik een NORD-MANNIANA-SPAR van ruim 2 meter lengte. Ofschoon hij een goeden kluit had en met zorg geplant werd, wil hij het niet doen. Ik zend u hierbij een scheut van dit jaar; de vorige jaren was het juist hetzelfde en droegen steeds hetzelfde VER-SCHROMPELDE karakter. Wat is er tegen te doen?

Tilburg.

R, J, A, D.

Antwoord: Daar ik eerst heden uw sthrijven ontving (rechtstreeksche teezending bespaart tijd — zie adressen boven de Vragenbus), was het materiaal verdroogd. Tusschen de verschrompelde naalden vind ik echter gestorven bladluizen. Het komt mij waarschijnlijk voor, dat die de hoofdoorzaak zijn van 't verschrompelen der scheuten. Niet onmogelijk is het, dat de boom zelt reeds wat zwak is, en dan is de vatbaarheid voor luis daardoor nog grooter. Ter bestrijding kunt u gebruik maken van herhaalde besproeiing met een krachtigen straal van de waterleiding of door middel van een sproeitoestel. Bladluisverdelgende middelen (Phytophiline, X. L. All, Cirengol, Quassiazeep, enz.) zijn natuurlijk nog meer afdoende. B. B.

GROOTE PLANTENKEURING TE ARNHEM.

Het verslag van deze uitsteend geslaagde plantenkeuring staat gezet. Daar de clichés evenwel niet tijdig gereed konden zijn, moet het wachten tot a.s. week.

ONTBREKENDE NUMMERS.

Gevraagd worden de nos. 1, 2, 3, 4 en 5 van den vijfden jaargang van "Onze Tui-nen". Wie die nos. over heeft en ze wil afstaan, die zende ze aan A. J. van Laren, Hortus, Amsterdam, die ze zal doorzenden. Bij voorbaat dank.

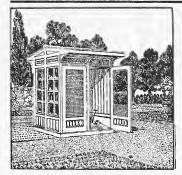
ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. KYANISEERINRICHTING u. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

VERPLAATSBAAR KINDERSPEELHUIS

Het aangenaamste wat U voor de kinderen kunt aanschaffen. Is voorzien van gaasdeuren opdat katten enz. het zand 's nachts niet kunnen verontreinigen. (40)

DE KOEKOEK, PRINSES MARIELAAN 1. BUSSUM.

AFMETINGEN 2 \times 2 M, f 100.

FABRIEK VAN TUINHUIZEN, LIG-HALLEN, AUTO- & RIJWIELSTALLEN,

LAND- EN INRIJHEKKEN, ALLES VERPLAATSBAAR.

N. V. "DE HOOGEBERG" Velsen.

No. 23.

Prijs $\int 4.$ —.

BLOEMENBAK met Vogelmotief.

Lang 0.42 M.

Breed 0.18 "

Hoog 0.19 "

Bericht aan de Landbouwers:

CHILISALPETER

IS THANS OOK

GOEDKOOPSTE

Vraagt inlichtingen en GRATIS brochures en MONSTERS aan de

Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili 43 Keizerstraat, ANTWERPEN

Voor den AANKOOP wende men zich tot de Syndicaten en tot de Handelaars,

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

682)

VERZEKERING MAATSCHAPPIJ "UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM PRINSENGRACHT 6734 BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL.

SLUIT ZIEKTE*, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAAR-DEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen,

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Tel. Int. 1063. Dordrecht.

REX-INMAAKGLAZEN en TOESTELLEN, Hygiënisch-practisch, 14 MAAL MET GOUD BEKROOND.

Overtreft alle andere 🏟 systemen door besparing van tijd en geld.

> Generaal-Directeur voor Nederland en Koloniën.

Dr. E. J. SWAAB, Amsterdam. Hoofd-depôt (uitsluitend voor den Handel) voor de Provinciën: Noord- en Zuid-Holland,

Utrecht, Noord-Brabant, Limburg, de Steden Arnhem en Nijmegen bij: (28)
JOH. H. VAN DER MEIDEN, Amersfoort.

TUINMEUBELEN

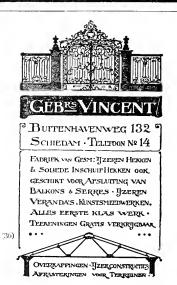
TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Den Haag. Vlamingstraat 24.

Vraagt geillustreerde prijscourant.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk, Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 2½ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

EERSTE NEDERL. MACH. GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Liinbaansgracht 210. Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

UINVERSIERINGEN EN PRIEELEN IN ALLE MODELLEN EN UTTOÈRING J.MUYSSON | Trues ANTENDER ROTTERDAM TUINHEKKEN JARUPOORTEN VOGEL-VOLIERES - HOENDERAFSLUTTINGEN. TUINBANKEN. WARANDA'S - BROEIKASSEN-ROLLUIKEN.

INHOUD.

De Indische Lotos, door H. Witte.

Kalebassen voor Berceaux, door v. d. Z.

Senecio glastifolins var. Twickel, door B. de Kruyf.

Vegetable Marrow, door Joh. Kruythof en Henriette Schilthuis.

Schorseneeren, door A. M. v. D.

Bigarreau of knapkers, door J. A. Kors.

Bemesten van kamerplanten, door A. M.

Echinocactus Chilensis, door Anth. O. P. Hile.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B.; In den Bloementuin, door A. Lebbink; In den Fruittuin, door J. A. Kors en J. C. M.; In den Moestuin, door H. Stienstra; In kassen en bakken, door J. A. Hoitingh.

Leestafel.

Vragenbus.

Advertentiën.

Bijblad.

Pluimvee.

Krielhoenders, met 2 ill., door Km.

Honden.

De hond in vroeger tijden, met ill., door

Bijenteelt LXVIII, Juli, door G. S. Vragenbus, -

8

ONZE TUINE

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOMMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), :: LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

BRIEVEN VAN EENE TUINIERSTER.

XL.

Terwijl ik dezer dagen in mijn tuin een pad lag te wieden, kwamen er twee jonge dames langs het hek, waarvan de ééne zei: "'k Wou nog liever...."

De andere antwoordde: "Neen, dan maar in 't geheel geen tuin!" 1k begreep dat zij het over mij hadden, en het ééns waren in haar afkeer van het werk, waarmede zij mij bezig zagen.

Voor haar particulieren smaak scheen dus de lust om een tuin te bezitten afhankelijk van de voorwaarde, dat iemands anders handen er het onkruid uithielden.

Misschien zouden zij het minder erg gevonden hebben, als zij mij met een hark en schoffel hadden bezig gezien. Dat

staat netter dan op je knieën over den grond te kruipen. Maar ditmaal had ik er mijn hart op gezet, de zaak, in den letterlijken zin van dat woord, wat radikaler te behandelen dan met schoffel en hark mogelijk is. Mijn grootvaders tuinman, van wien ik dit elementair soort van werk heb geleerd, placht te zeggen: "Eéns wieden staat tegen driemaal schoffelen".

Uit een praktisch

oogpunt is er dus tegen mijn wiedliefhebberij niets in te brengen. Maar als liefhebberij heeft zij nog een anderen oorsprong dan de praktijk van het onkruid-uitroeien.

Ik heb namelijk zeker zwak op het onkruid-zelf. Ik weet wel dat het in den tuin niet mag voortwoekeren; ik trek het uit en gooi het weg, naar behooren. Maar in mijn jeugd heb ik die kleine plantjes goed bekeken en er mijn beetje botanische wetenschap aan opgedaan; en zoo zijn zij oude kennissen voor mij geworden; en elk jaar, als ik ze terug zie, komt er weer dat eigenaardige gevoel in mij boven, dat men als kind heeft voor heel kleine dingen.

Als men, voor den voet weg, een handje vol onkruid bijeen zoekt, zal er, tien tegen één, te midden van wat gras, wel een plantje "gemeene muur" onder loopen. Ik durf zelfs zeggen: als gij één plant hebt, hebt gij er meer; want zij groeien gewoonlijk in gansche zoden bij elkander. De wortels

zijn zeer fijn en teer, zooals trouwens het geheele plantje; en de vertakte stengel heeft, alsof het een schuiertje was, aan ééne zijde een rij haartjes. De gladde blaadjes doen, wat den vorm betreft, in het heel klein denken aan die van seringen; maar zij zijn vleeziger naar rato van hun grootte.

Tusschen deze blaadjes hangen, aan vrij lange steeltjes, de eironde knoppen, waaruit weldra witte bloempjes ontluiken. Wit, ja; maar de buitenste krans groene blaadjes, de kelk dus van de bloem, is zoowat even groot en in het oog loopend als de binnenste witte, haar kroon. Beide kransen bestaan uit vijf blaadjes; die der witte schijnen met hun tienen te wezen,

maar wèlbeschouwd zijn zij ieder, tot aan hun ondereinde, in tweeën gesplitst. Binnen-in schitteren de koffiebruine meeldraden; en wie goede oogen heeft, kan ook de drie stampertjes onderscheiden. erken gaarne dat de "gemeene muur" niet is wat men een ,,decoratieve plant" noemt. Maar mooi 'gebouwd

Geen tuin, hoe netjes onderhouden, waarin niet somtijds brandnetels het hoofd

is zij toch.

Groep Caladiums op de Plantenkeuring te Arnhem. — (Orig. foto,,Onze Tuinen".)

opsteken. Men doet ze den oorlog aan; en met reden. Want, al mogen enkele liefhebbers de jonge blaadjes als soepgroente en als vogelvoeder aanbevelen, dat nut, plus de hoop dat nachtegalen er in zullen nestelen, weegt niet op tegen de groote ruimte, die zij zich onbescheiden toeeigenen, en hun lastige eigenschap van "branden".

Deelt iemand uwer bijgeval de meening, dat brandnetels niet branden als zij bloeien? Mij dunkt, het kost geen moeite, in dit seizoen een bloeiend exemplaar te vinden. Terhalver hoogte van den stengel komen, tusschen de bladeren, lichtgroene trosjes te voorschijn: dat zijn de bloemen. Maar ik kan u bij ondervinding waarschuwen voor de brandhaartjes, die thans evenzeer te vreezen zijn als voordat zij bloeiden. Terwijl het onze huid prikt, breekt zoo'n haartje, en ontsnapt daaruit een scherp vocht, dat het bekende pijnlijke gevoel te weeg brengt.

Vanwaar nu het denkbeeld, dat dit tijdens den bloei niet

zou gebeuren? Waarschijnlijk door verwarring met de zoogenaamde doovenetel, een plant, overigens van geheel anderen bouw en geheel andere eigenschappen, wier bladen eenigszins op die der branduetels lijken, en wier witte lipbloemen veel meer in het oog vallen dan de straksgenoemde groene trosjes.

En daar hebt gij de paardebloemen. In een wei mag ik ze wel zien, als gele stipjes in het voorjaar; en uit een praktisch oogpunt als molsla-leveranciers. Want aan wie 't niet mochten weten, wil ik even vertellen, dat "molsla" niets anders is dan de nog onder molshoopen of andere rulle aarde verscholen uitspruitsels der paardebloemenplant. Maar in den tuin steek ik ze zoo trouw mogelijk uit. De grove bladeren boeien noch door hun vorm, noch door hun kleur. Ook de bloemhoofdjes, ondanks hun sterksprekend geel, hebben noch het teere, noch het prachtige, dat wij bij voorkeur zoeken en aankweeken. En de vruchthoofdjes of "kaarsjes" zijn, vooral wanneer de wind ze heeft uitgeblazen, allesbehalve een sieraad van een gazon.

Intusschen, terwijl de meeste menschen alle "onkruid" minachten, zijn er anderen die, uit zekeren geest van reactie, juist den verworpelingen de hand boven het hoofd wenschen te houden. Een goede kennis van mij plukte de paardebloemen, die ik anders zou weggegooid hebben en zette ze in water. Dat helder geel in een blauw porseleinen vaasje zou een mooi frisch bouquet opleveren. "Waarom niet? Omdat het als onkruid bekend staat en geen geldswaarde in een kweekerij representeert? Moet dan alles kostbaar zijn, om een sieraad te wezen?".....

Ik bracht daar niets tegen in, liet de zaak haar natuurlijk verloop hebben. Op het oogenblik stond het wel aardig. Maar 's avonds sloten zich de paardebloemen, zoodat er in het blauwe vaasje niets meer te zien was dan de sombere omwindsels; en den volgenden morgen openden zij zich zóó onvoldoende, dat de plukster inzag, hier niet met een sierplant, althans niet met een voorwerp van kamerversiering te doen te hebben.

GEERTRUIDA CARELSEN.

DE GROOTE PLANTENKEURING TE ARNHEM.

J.l. Vrijdag, 28 Juni. werd de groote plantenkeuring geopend om 11 uur door den heer A. J. van Laren in "Musis Sacrum". Spr. begon met te zeggen dat deze keuring schitterend was geslaagd, terwijl hij allen bedankte die hadden bijgedragen tot het succes van dit bloemenfeest dat tot Zondagavond 7 uur voor iedereen te zien was. Wij werden in hooge mate verrast, toen wij Vrijdagmorgen de groote zaal van "Musis Sacrum" binnentraden. Het was geen plantenkeuring meer, maar men kon hier gerust spreken van een welgeslaagde tentoonstelling.

Het is niet mogelijk al de inzendingen te noemen, maar de voornaamste willen wij toch even aanstippen.

Ten eerste zagen wij een prachtcollectie varens, van den heer G. J. Bier Nieuwerkerk a/d. IJssel. Prachtig waren de exemplaren van Didymochlaena lunulata waarvan 't loof rechtop staat, Nephrolepis Pres. Rooseveld was ook zeer mooi deze ontving een Getuigschrift 1° klasse, ook Nephrolepis elegantissima werd met een getuigschrift 1° klasse bekroond. Wij zagen ook een mooi Adiantum decorum var Bierii.

Prachtig mooi waren de *lelies* van den heer F. Put Jr. uit *Apeldoorn*, die niets te wenschen overlieten, Ook de Hortensia's van denzelfden inzender waren prachtig. De meeste planten waren voorzien van een dozijn bloemtrossen, die blauw gekleurd waren.

Van de kweekerij Tottenham te *Dedemsvaart* merkten wij op *Lilium Thunbergianum* "Peter Bar" met groote, oranjegele

bloemen, ook zagen wij nog Primula Littoniana die sterk aan een Orchidee herinnert.

De heeren J. Abbing en Zonen te Zeist lieten ons een groote aardbei zien, die gedoopt was "Mad. Moutot", deze kreeg een Eervolle vermelding.

Heerlijk mooi waren de bijna 2 meters hooge bloemtakken van "Tausendschöu", roze, Mrs. F. W. Flight, roze met een wit hartje.

Turners Crimson Rambler ontbrak niet. De z.g. blauwe Roos was er ook n.l. Veilchenblau, maar de kleur is is meer violet dan blauw.

Van de Polyantha's noteerden wij Orleans Rose. Van de Thee en Theehybriden noemen wij Veluwzoom, hier te Arnhem gewonnen, en zacht rood van kleur. Dat Frau Karl Druschki groote witte bloemen voortbrengt weet men. Mad. Abel Chatenay is een van de schoonste theerozen, iets wat wij ook kunnen zeggen van Rayon d'or. His Majesty is een mooie donker roode roos Jhr. Mock is een prachtroos, donker roze met sierlijk omgeslagen bloemblaadjes. Ook zagen wij nog de prachtige oranje roos Marquise de Sinety. Lady Hellingdon is ook een Oranje roos. Deze prachtige collectie afgesneden rozen was ingezonden door de Rozenkweekerij Muscosa te Arnhem.

Liepen wij weer een eindje verder, dan zagen wij daar een schitterende verzameling van *Irissen*, *Gladiolus*, *Astilbes*, *Lelies*, *Eremurus*, *Alstroemeria tricolor*, enz., te veel om op te noemen.

Toch willen wij even nog een paar mooie Gladiolussen opnoemen, zooals Gladiolus nanus Apollon, G. Mathilde en G. Koningin Wilhelmina. Astilbe "Ceres" kreeg een getuigschrift 1e klasse. Eremurus Bungei, bloeit met kleine, gele bloempjes. Onder de Astilbes zagen wij nog Astilbe Vesta. Een prachtig roze Brodiaea peduncularis longipes bloeit met witte bloempjes. Het is een aardig snijbloempje. Deze collectie was ingezonden door de firma Krelage te Haarlem.

En een der hoeken van de mooi verlichte zaal was gevuld met varens van den heer J. G. Wurfbain te Worth-Reden. Wij noteerden daarvan Cyrtomium Rochfordii, Gymnogramma chrysophylla, de goudvaren en Adiantum Schoonhorstii. Het waren allen specimen-planten gelijk.

Voor het podium zagen wij de Orchideeën van den heer E. W. A. van Nederhasselt te Aerdenhout bij Haarlem.

De bedoeling van den inzender was, te laten zien wat er op een ongunstig tijdstip aan orchideeën bloeit. Het waren 28 planten in 25 soorten en variëteiten sierlijk tusschen varenplantjes geëtaleerd. Wij noemen als de mooiste Dendrobium thyrsiflorum, met hangende bloemtrossen wit met geel. Cattleya Wigan, met purper gekleurde lip. Mooi was de Cochlioda Rötzliana met een sierlijke tros steenroode bloemen. Ook de Odontoglossum Rossii majus decorum was zeer mooi. De Cattleya Wigan en C. Brassa ontvingen een getuigschrift 1e klasse.

Op het podium was een mooie inzending van de heeren Becking en Cozijn te Arnhem. Hun Pelargoniums peltatums op stam waren rijk met bloemen getooid, de Zonalen waren ook heel mooi. Het geheel met laurieren en palmen als achtergrond maakten een aardig effect.

De inzending Caladiums van den heer A. Th. J. van Barneveld te Velp was prachtig mooi. De cultuur en de verscheidenheden lieten niets te wenschen over. Deze groep ontving een kleine gouden medaille. Wij wenschen den heer Barneveld veel succes met zijn prachtige Caladiums-hybriden.

Wij hadden nauwelijks ons omgedraaid, of wij zagen een schitterende inzending Anjelieren van de Clingendaalsche kweekerij. Het was buitengewoon mooi, en de etaleering liet ook niets te wenschen over. Wij zagen prachtige roze anjers, als Rose Pink Enchantress, Rose Doré, die prachtige

levendig roode bloemen draagt. May-Day, lichte zalmkleur. Carola. donkerrood, Fairmont —, mauve, Irene, zacht vleeschkleurig. Er waren er te veel om op te noemen. Wij hoorden nog zeggen dat ze op de j. l. Londensche tentoonstelling niet mooier waren — dan deze.

De N. V. Vasteplantenkweekerij te Bussum exposeerde een aantal vazen, gevuld met bloemstengels van vaste planten, zooals Duizendschoonen, Viooltjes, Lupinen, Monnikskap, Pioenrozen. Papavers, Riddersporen, enz. Prachtig was de Oncidium spacellatum, die met een 20-tal takken, bezet met kleine gele bloempjes stond te bloeien. Zij ontving een zilveren medaille.

Deinzender van deze plant was de heer L. Morgenstern te 's-Hage.

De inzending van de Ned. Palmenkweekerij te Velp en Lokeren (België) was keurig. De palmen, Cordyline's, Araucaria's, Cocos en Dracaena's deden de kweekers

De firma Kleine en Co. te Amsterdam etaleerde Arnhemsch, Goudasch en Niameesch aardewerk in verschillende vormen, dat zeer geschikt was voor het vullen van bloemen.

Van de "Kweekerij "Nymphaea" te Velp

zagen wij nog mooie snijgroenplanten als Adiantums, zilverbonte Hedera's Asparagus plumosus, Medeola's, enz.

De firma C. Kuiper en Zonen te Apeldoorn zond eenige vazen met afgesneden bloemstengels van Chrysanthemum frutescens Frau Sander, die zuiver wit en gevuld zijn.

De prachtige inzending afgesneden Rozen van den heer J. Versteeg te Arnhem was bijzonder mooi. Er stonden geregeld rozenliefhebbers en liefhebsters naar te kijken, zoo dat 't niet mogelijk was rustig notities te maken.

Toen wij de koffiekamer binnenkwamen viel ons eerste oog op de keurige wijze waarop de heer H. W. Teeuwsen zijn rozen had geëtaleerd. Dit was werkelijk het neusje van de zalm wat hier te aanschouwen was. Wij noteerden er van Le Progrès licht geel, Mdm. Abel Chatenay licht roze. Lady Hellingdon is fraai oranje geel: Mdm. Jules Grolez. Voorts had de heer Teeuwsen ook een nieuwe roos ingezonden n.l. Zarine.

Mevrouw de Wed. O. J. Quintus te Helpman zond een aantal interessante planten o.a. de *Cotyledon gibbiftora* var. *carunculata*, een z.g. vetplant met wratten op de bladeren en uit Gruno's Academietuin zagen wij een aantal zaailingen van Cacteeën die er gezond uitzagen.

Baron van Pallandt van Roosendael ontving voor zijn groep kasplanten, waaronder zeer mooie Caladiums een kleine gouden medaille.

De afgesneden rozen van den heer G. A. van Rossem, te Naarden die wij haast zouden vergeten, waren zeer mooi. De groote middengroep in de koffiekamer bestond uit een reuzen inzending afgesneden bloemen van den heer B. Ruys te Dedemsvaart. Wij zagen hieronder Asters, St. Teunisbloem,

Riddersporen en vooral niet te vergeten de zuiver witte Ridderspoor, een nieuwigheid van 1911. Van de N. V. Plantenkweekerij te Bussum zagen wij nog een aardig rotstuintje, dat beplant was met verschillende rotsplanten.

Op de galerij stonden de heeren Gebr. Gratama en Co., *Hoogeveen*, met een prachtige inzending rozen, waaronder wij opmerkten een zeer oude Roos n.l. *Rosamundi*, met gestreepte bloembladeren.

De heer H. Wezelenburg te Baarn liet ons weer een mooie partij afgesneden bloemen zien van vaste planten die hiermede veel succes had. Ook de inzending van de afd.

Nijkerk van de Ned. Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde was niet onaardig en bestond uit alles wat nu in den tuin bloeit.

Een getuigschrift eerste klasse werd nog toegekend aan de *Be*gonia J. K. Budde van G. J. Bier voornoemd.

Het zal wel niet noodig zijn om te zeggen dat de groote plantenkeuring te Arnhem schitterendisgeslaagd. En wij hopen dat er nog vele groote plantenkeuringen zullen komen, waarvan de laatste steeds de mooiste is. J. Ch. B.

Anjers op de Plantenkeuring te Arnhem. (Orig. foto "Onze Tuinen")

BLOEMENTUIN

EEN REUZEN-VINGERHOEDSKRUID.

Reuzen-Digitalis. (Orig. foto van den schrijver.)

's-Gravenhage.

Hierbij zend ik een foto van een reuzen-Digitalis;ter vergelijking ben ik er naast gaan staan. Zelf heb ik een lengte van 1.86 M; u kunt dus de lengte van den Digitalis-stengel daarnaar afmeten; deze meet ± 2.80 M. Het is overigens een heel gewone roode Digitalis. Misschien is deze lengte merkwaardig genoeg om erin,,Onze Tuinen" mededeeling van te doen, eventueel met reproductie.

H. CANNEGIETER.

AFRIKANEN.

De volksbloem bij uitnemendheid, die gezaaid wordt waar ten plattelande liefhebberij voor bloemen is, zonder dat er aan de bloemen zeer veel tijd besteed kan worden, dat is de Goudsbloem. Deze heeft nog voor, dat de oranjekleurige bloemen in de maand Augustus, als er met oranje gepronkt moet worden, juist goed zijn.

Na de Goudsbloem volgen onder de zaadbloemen in vijf van de tien gevallen de Afrikanen, *Tagetes patula*-variëteiten. Waaraan het is toe te schrijven, dat zij de groote populariteit der Goudsbloemen niet bezitten, zouden wij niet durven zeggen, misschien dat zij het onkruidachtige van de laatsten missen.

Men doet dit dan bij voorkeur op een regenachtigen dag en giet de planten eenige malen des avonds vóór het verplanten en gedurende een paar dagen daarna flink aan. Volgen er op zoo'n executie warme dagen, dan trekken onze Afrikanen wel eens een leelijk gezicht, maar daarbij blijft het. Wil men vroeg bloeiende planten, dan zaaie men in Maart—April onder koud glas.

P. J. S.

DIAMANTPLANTJES.

Waarlijk geen slecht gekozen naam voor Myriophyllum proserpinacoides. Het is een allersierlijkst waterplantje,

oorspronkelijk uit Chili af komstig.

Hare blaadjes zijn zeer fijn, vindeelig ingesneden en van eene fraaie groene kleur, zij staan met z'n vieren of vijven in kransen om den stengel. Hun sierlijk loof steekt zich boven de wateroppervlakte uit. Drukt men dit onder water, dan lijkt het wel alsof het soms met honderdtallen groote en kleine diamantjes is bezet, waaraan zij haar naam te danken heeft. De verklaring is heel eenvoudig; het komt n.l. door de luchtbelletjes, welke zich tusschen de bladeren en de jongste stengeldeelen bevinden. Vooral wanneer men dit kunststukje bij zonnig weer doet, gaat het zeer

 ${\it Goed \ geteekende \ Fransche \ Afrikanen. -- \ (Foto: \, ,, Gardener's \ Magazine")}.$

Waar toch eens Goudsbloemen gezaaid zijn, raakt men deze planten niet zoo gemakkelijk weer kwijt; overal slaat in de volgende jaren het zaad op, zonder dat men er iets aan doet.

In sierlijkheid winnen het de Afrikanen zeer zeker van de anderen, daarvan getuigt de afbeelding der Fransche variëteit, met hare scherp geteekende bloemen in geel en bruin. De Fransche hybriden van Tagetes patula hebben een goeden naam; hare bloemen zijn goed gevuld, extra van vorm en krachtig geteekend met schitterende kleuren in geel, goudgeel, oranje, bruin, purperbruin, bruinrood, enz., alle even warme kleuren. Het loof der Afrikanen is sierlijk en de planten vormen, al naar de variëteit, min of meer hooge pyramiden en bosjes. Eene door vele menschen minder gewaardeerde eigenschap is de geur, die de planten verspreiden, vooral wanneer men ze aanraakt.

De cultuur is zeer eenvoudig. Einde April, begin Mei zaait men het grove zaad op een luw plekje in den tuin uit en verspeent de plantjes zoodra zij een paar blaadjes hebben gevormd. Begin Juni ongeveer kan men ze dan daarheen verplanten, waar men ze wenscht te zien bloeien. Aan de grooter groeiende planten geeft men daarbij een afstand van 50—60 c.M., terwijl de kleinere variëteiten met 30—40 c.M., genoegen nemen. Ook kan men de planten zeer geschikt tegen of in het begin van den bloeitijd met een flinken kluit opnemen en verplanten

aardig. In botanische tuinen treft men het geregeld aan, doch ook liefhebbers moeten het zien machtig te worden.

Heeft men slechts een klein stukje van de plant, waaraan enkele worteltjes zijn, dan zal het zeer gemakkelijk in den zomer op een ondiep plaatsje van den vijver waar veel modder is, een grooten omvang verkrijgen, tegen den winter moeten we eenige plantjes in een diepe inmaakflesch of elementglas bewaren hetwelk men dan in de warme of gematigde kas plaatst, want onze winters kunnen ze niet best verdragen. In den voorzomer kan men ze dan weer buiten in den vijver planten. Ook in aquariums staan ze bijzonder aardig.

J. С. Тн. Uрноff.

N.B. Wij vestigen de aandacht op ons volgend no., dat speciaal aan rozen gewijd zal zijn.

Ieder die 5 nieuwe Abonné's opgeeft voor "Onze Tuinen", weekblad voor Vaklieden en Amateur-Tuiniers, ontvangt gedurende één jaar dit blad gratis.

FRUITTUIN

HET WINNEN VAN JONGE AARDBEIEN-PLANTEN.

Wie met eenige aandacht den groei en de ontwikkeling van zijn vruchtboomen of struiken gadeslaat, en daar waar zulks noodig mocht zijn, door persoonlijk in te grijpen, te trachten den groei en de ontwikkeling in de gewenschte richting te leiden, die zal hebben ervaren dat in de meeste gevallen de gevolgen van ons persoonlijk optreden eerst na geruimen tijd zichtbaar zijn en dan pas met eenige zekerheid kan worden geconstateerd of onze handelingen tot de gewenschte uitkomsten hebben geleid, of dat we, eenerzijds op de juiste wijze en op den gepasten tijd hebben ingegrepen, anderzijds dingen hebben nagelaten die in 't belang van wasdom, vorm en vruchtopbrengst noodig waren.

Ook de gevolgen van weersinvloeden, hetzij goede of slechte, laten zich niet altijd direct in al hun omvang bepalen, na een jaar of soms langer nog zijn ze soms aan de oogst, aan knopvorming of groeikracht te bespeuren.

Waar een droge, heete zomer als verleden jaar over het algemeen voor de vruchtvorming goed is geweest, was zulks voor de aardbeien niet het geval. Zoowel de vruchtknopvorming als de vorming van jonge planten ondervonden van de droogte zeer veel belemmering.

In 't vorige no. gaven we in de rubriek Werk voor de volgende Week reeds aan, dat het nu tijd is, te zorgen voor 't winnen van jonge aardbeienplanten. In de

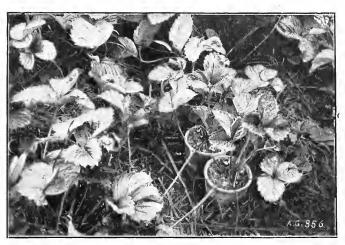

Aardbei "Leader". — (Foto: "Amateur Gardening".)

eerste plaats moeten we zorgen, dat de jonge planten zich behoorlijk kunnen bewortelen. Daarvoor moet de bodem los en vochtig zijn; is hij dat niet voldoende uit zichzelf, dan zorgen we er voor, dat hij die eigenschappen verkrijgt. Op zoogenaamd opdrachtige gronden, die ook bij droogte steeds vochthoudend en bovendien in verkruimelden toestand zijn, is gieten niet noodig, maar op zware gronden die bij droogte hard worden, waarin het de jonge worteltjes van de planten onmogelijk is in te dringen, zorgen we voor geregeld begieting.

Willen we nog een stap verder gaan dan brengen we onder alle planten die we afleggen willen een klein bloempotje gevuld met voedzame aarde waarin de planten zeer gemakkelijk aan wortelen.

Zijn zeer groote hoeveelheden jonge planten noodig, dan kan

Afleggen van jonge Aardbeien-planten in bloempotjes. (Foto: "Amateur Gardening".)

deze handelwijze te tijdroovend zijn; voor de planten die een volgend jaar vervroegd zullen worden kunnen geen zorgen te groot zijn, ze beloonen ons in den vorm van een ruime opbrengst voor de meerdere moeite aan hunne opkweeking besteed. De eerste plant aan een rank, dat is die welke het dichtst bij de moederplant zit, is de beste. Om deze nog meer in haar ontwikkeling bij te staan, verwijderen we de rank die ze zelve voortbrengt en die op haar beurt aan een nieuwe plant het aanzijn zou geven, en laten de jonge plant zoo lang mogelijk aan de moederplant verbonden.

J. C. M.

ABRIKOOS "MOORPARK".

Door de aankondiging van deze steenvrucht doen we niets anders dan z.g.n. een oud paard van stal halen. Dat ze oud is bewijst reeds het feit, dat deze Abrikoos voor bijna 200 jaren geleden werd gevonden in den tuin van Sir William Temple te *Moorpark*, Engeland. Deze soort is in ons land zeer weinig bekend, persoonlijk trof ik ze ten onzent nergens aan.

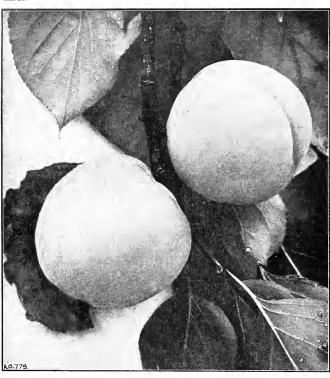
In den afgeloopen zomer, ter gelegenheid van mijn bezoek aan Fransche kweekerijen, trof ik Moorpark in een kweekerij te Chatenay aan, hoewel de vrucht toen (30Juli) nog niet volkomen rijp was, was de rijping toch zeer nabij en bleek het mij een vrucht, grooter dan ik ooit abrikozen zag. De schil is mooi zacht geel met aan de zonzijde grootere en kleinere mooie donkerbruinroode vlekjes en stipjes. Het vruchtvleesch is in rijpen toestand hoog oranje gekleurd, waardoor het vaststellen der soort, bij volkomen rijpheid der vrucht gemakkelijk gaat, omdat geen andere een zoo hooge kleurontwikkeling bereikt. Als dessertvrucht is Moorpark van beslist 1e kwaliteit, die door geen enkele andere in smaak wordt overtroffen.

't Is uitsluitend een soort voor den liefhebber, want voor de grootcultuur groeit de boom al te zwak, en alleen dan wanneer men de soort kent, is er iets met den boom te beginnen. De chef der kweekerij deelde mij dan ook mede, dat men als men goed abrikezen behandelen kan, men met Moorpark nog niet klaar is; en zeer juist zette hij daaraan kracht bij, door te zeggen: niet alle menschen worden mensch door de zelfde voeding en de zelfde opvoeding.

Het feit dat *Moorpark* een lastige groeier is, maakt hem zeker voor ons klimaat niet aanbevelingswaardiger, maar omdat het gewoonlijk bij 't aanplanten van deze fruitsoort gaat tusschen Bredasche en Oranje, en Oranje en Bredasche, meenden we goed te doen, de aandacht van onze lezers eens op deze als vrucht verdienstelijke abrikoos te vestigen.

"De Beucker", de Bilt.

J. A. Kors.

Abrikoos "Moorpark". — (Foto "Amateur Gardening".)

DE SPRINGKOMKOMMER.

(Ingezonden.)

WelEd. Heer J. C. M.

Naar aanleiding van Uwe vraag over Springkomkommers, wil ik U even mededeelen dat er hier in den tuin van den Oud-Notaris Casteleyn springkomkommers groeien. Volgens den heer C. komen ze van zelf ieder jaar weer op en doordat 't zaad wegspringt verspreiden ze zich hier en daar. Of ze schade aan de meloenen en komkommers doen kon hij mij niet zeggen en geloofde hij dat niet. De heer C. heeft geen meloenen doch wel komkommers in zijn tuin. Aan zaad zou ik U in 't najaar kunnen helpen, maar mocht U eenige planten willen hebben, dan wil ik U die over een poosje wel bezorgen. Wil dit mij dan even mededeelen.

Zou U mij ook kunnen zeggen waarvoor 't zaad der O. I. kers gebruikt wordt, dat een paar jaar geleden zooveel gekweekt werd; dit werd mij door den heer C. gevraagd.

Streefkerk. Mevr. T. Anema-Beausar.

PLANTENLEVEN

INVLOED VAN HET LICHT OP HET KIEMEN VAN ZADEN.

In het tijdschrift "Aus der Natur" geeft Dr. Georg Lakon-Tharandt een "Sammelreferat" over dit onderwerp: d.i. hij vermeldt de hoofdzaken van het onderzoek van Heinricher, Kinzel, Lehmann en Gassner.

Daar de kiemkracht en de kiem-energie van het zaaizaad ook voor den praktischen tuinbouw twee hoogstbelangrijke factoren zijn, is het een onderwerp, dat ook voor ons blad zijne beteekenis heeft, al moet terstond verklaard worden, dat het onderzoek nog lang en lang niet afgeloopen is.

Voor de ontkieming van de sporen van varens, bladen levermossen is licht eene onontbeerlijke factor. Maar ook op het ontkiemen van de zaden der hoogere planten oefent het licht zeer stellig invloed uit. Nu eens bevordert het de ontkieming, dan weer wordt deze er door tegengehouden.

In 't algemeen kan men van drie gevallen spreken, en de planten brengen tot de volgende groepen: 1. licht-kiemers, d.z. die, welke beslist licht noodig hebben, die dus in donker niet ontkiemen; 2. donkerkiemers, die in 't licht werkeloos blijven; en 3. een groep van planten waarbij het onverschillig is, of ze in het licht of in het donker moeten ontkiemen.

Merkwaardig is het feit, dat het narijpen van het zaad hierbij soms van den grootsten invloed kan zijn Interessant zijn b.v. de volgende proeven van Jønsson, met zaad van *Poa pratensis* (weidebeemdgras):

gezaaid: 7. X. 1891, kiemde in licht voor 88 %; in donker 1 %.

" 25. V. 1892, " " " " 82 "; " " 44 "
" 9. IX. 1892, " " " " 80 "; " " 78 "

Poa trivialis (gewoon beemdgras):

Naarmate dus het zaad van deze beide grassen meer narijpt, kiemt het in 't donker des te beter.

Op de zaden van sommige planten oefent eene tijdelijke schadelijke werking soms een blijvend schadelijke invloed uit. Kinzel legde o.a. zaad van Nigella sativa te kiemen, in donker; nadat bij het vervolgens drie minuten aan 't licht blootstelde, en vervolgens weer in 't donker bracht, bleef toch de kieming achterwege.

Eveneens van zeer veel belang is de temperatuur, ook waar het de lichtgevoeligheid der zaden betreft. Zoo zijn bijvoorbeeld de zaden van Nigella sativa en Asphodelus ramosus volgens Kinzel slechts bij eene temperatuur van 20° donkerkiemers, terwijl ze bij lagere temperaturen (b. v. 10 à 15°) ook in het licht kiemen, en wel met volle kiemkracht. Zaden 'van Epilobium roseum daarentegen die bij gewone temperatuur in 't licht wel, doch in 't donker niet kiemden, kiemden eveneens in 't donker, wanneer de temperatuur verhoogd werd.

We zijn nog lang niet ver genoeg, om van alle planten te weten, hoe het zaad zich onder bepaalde omstandigheden zal gedragen. Maar uit het bovenstaande blijkt voldoende, dat er op dit wetenschappelijk arbeidsveld wel degelijk practische resultaten voor tuin- en landbouw te verwachten zijn.

NED. MAATSCHAPPIJ VOOR TUIN-BOUW EN PLANTKUNDE.

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

Groote Zomerkeuring te Arnhem De vaste Keuringseommissie heeft op hare vergadering van 28 Juni 1912, gehouden in Musis Sacrum te Arnhem, de navolgende onderscheidingen toegekend:

Groote gouden medaille: 1. Met toejuiching der jury aan een groote verzameling diverse varens van de tirma G. J. Bier te Nieuwerkerk a. d. Ysel.

2. Verzameling bloemen van de afdeeling Nykerk en Putten met bijzonderen lof voor de smaakvolle groepeering.

3. Verzameling Amerikaansche en Malmaison Anjelieren van de Clingendaalsche

Kweekerij te Clingendaal.

4. Verzameling afgesneden rozen van den heer W. Lourens te Arnhem.

Kleine gouden medaille a an: 1. Verzameling onberispelijke palmen en kasplanten van de Nederlandsche Palmenkweekerij te Velp.

2. Verzameling bloemen van vaste planten van de Koninklijke Kweekerij Moerheim te Dedemsvaart.

Verzameling kasplanten van den heer W. J. Baron van Pallandt van Rosendaal te Rosendaal.

4. Verzameling Gloxinias van den heer D. Baardse Dzn., te Aalsmeer, met lof dei

jury.
5. Verzameling lelies in potten en afgesneden van den heer F. Put Jr., te Apei-

6. Verzameling kasvarens van de heeren

Kas en Van Ommen te Hees bij Nijmegen. 7. Verzameling lelies en varens van den heer C. H. B. Alsche te Velp.

8. Verzameling Caladiums van den heer A. Ph. J. van Barneveld van Mathena te Velp, tuinbaas de heer Van den Bent. 9. Verzameling afgesneden rozen van den heer H. W. Teeuwsen te Oosterbeek.

10. Verzameling afgesneden rozen van den heer G. A. van Rossem te Naarden.

11. Verzameling afgesneden rozen van

den heer J. Versteeg te Arnhem. Verguld zilveren medaille p.m. f 10 aan verzameling Orchideeën van den heer L. Morgenstern te 's-Gravenhage. Verguld zilveren medaille

aan: 1. Verzameling kasvarens van den heer J. G. Wurfbain te Worth Rheden, tuin-baas de heer J. Unk.

2. Groep Hortensias van den heer F. Put

Jr. te Apeldoorn. 3. 10 Stamhortensias van den heer H. A Bouwman, Molenbeekstraat to Arnhem.

4. Verzameling Stampeltatums van de firma Becking & Cosyn te Arnhem.
5. Verzameling varens en Begonias van den heer J. T. Kwint, tuinbaas huize Angerenstein te Arnhem.

6. 20 Stamgeraniums, eveneens van den

heer J. T. Kwint.

7. Verzameling Orchideeën van den heer E. van Nederhasselt te Aerdenhout.

Zilveren Medaille aan:

1. Verzameling bloemen van vaste planten van den heer K. Wezelenburg te Baarn. 2. Groep Coleus hybriden van de fa. C. Kuiper & Zonen te Apeldoorn.

3. Verzameling bloemen van vaste planten van de Kweekerij Tottenham te

Dedemsvaart.

4. Verzameling Bromelia's enz. van den Hortus Botanicus to Groningen.

5. Verzameling Pelargoniums van den heer J. Vellinga te Oosterbeek.

6. Groep eenjarige stamfuchsias en lelies van den heer G. L. Wittig te Laren.

7. Groote Oncidium sphacelatum, in kuip, als cultuurplant van den heer L. Morgenstern te 's-Gravenhage.

8. Decoratiegroep van de heeren Becking & Cosyn te Arnhem.

9. Bruidsbouquet van den heer J. Vellinga to Oosterbeek.

10. Decoratiegroep van den heer J. R.

Besseing to Arnhem.

11. Verzameling Anthuriums van den heer Scheidius te Oosterbeek, tuinbaas de heer A. Vos.

12. Verzameling bloemen van vaste plan-en van de N. V. Vasteplantenkweekerij ten van de N. V. V., Bussum' te Bussum.

13. Groep diverse afgesneden bloemen en p anten ter opluistering ingezonden door de firma E. H. Krelage & Zoon to Haarlem.

14. Verzan eling afgesneden rozen van de heeren Gebrs. Gratama & Co. te Hooge-

Bronzen medailles aan:

1. Groep Pelargonium zonale "Prinses Juliana", van de heeren Becking & Cosyn. 2. Anthurium Andreanum Hybriden

Quintus van den Hortus te Groningen. Eene dankbetuiging der jury ontvingen,

de buiten medelinging ingezonden: Verzameling rozen, van den heer M.
 Ba:on van Pallandt, huize Menthenberg, te Arnhem, tuinbaas de heer W. van den

berg, en
2. Verzame'ing Anjelieren en Luthyrus
van mevrouw Baronesse Van Pallandt,

liu z. Menthenberg te Arnhem.

Een eervolle vermelding kregen: 1. Een verzameling kasrozen van den heer M. Jongkind Czn. te Aalsmeer.

2. Eenige vazen rozen van de N. V. Rozencord te Amsterdam.

Getuigschrift le klasse aan: Nephrolepis elegantissima.

idem, president Roosevelt.

3. Polypodium glaucum, Crispum. 4. Dubbelbloemige Knolbegonia J. K. Budde allen ingezonden van de fa. G. J. Bier te Nieuwerkerk.

5. Astilbe Ceres, levendig lila van kleur, zeer robust van de fa. E. H. Krelage & Zoon te Haarlem.

Wigan Schilleriana Cattleya

Brasso-Cattleya Mme Maron (Gigas Digbyana). Beide van den heer E. van Nederhasselt te Aerdenhout.

Chrysanthemum frutescens Fran F. Sander, ingezonden door fa. C. Kuiper & Zonen en den heer J. F. Kwint.

9. Ageratum Primadonna van de fa. C. Kuiper & Zonen te Apeldoorn.

Eenige meuwe rozen van gen heer J. Versteeg te Arnhem, als:

10. Mrs. Harry Brocklebank, zeer licht

11. Erna Tesschendorf, donkerrood.

12. Jessie, rood. 13. White Killarney, wit.

Getuigschrift van Verdienste aan:
1. Astilbe Vesta, zacht lilarose van de firma E. H. Krelage & Zoon.

2. Colcus Flambogant, helder bruin rood van de firma C. Kuper & Zonen. 3. Pteris Ganthieri, waarvan 25 stuks

aanwezig waren van de firma Lemkes & Zonen te Alfen a/d. Rijn.

4. Campanula glomerata superba.

5. Stachys coroica.

6. Lilium Thunbergiana Peter Barr.

Verbasenm Miss. Willmott. 8. Primula Littoniana.

9. Malvastrum coccineum.

Deze 6 vaste planten van de kweekerij Tottenham te Dedemsvaart.

10. Gladiolus nanus Bridesmaid, zacht rose en wit van de firma E. H. Krelage &

11. Zeer donker fluweelachtig roode roos Friedrichsruhe'', van den heer J. Ver-

12. Cypripedium Masters' × Glaucophyllum, van den heer E. van Nederhasselt te Aerdenhout

Eervolle vermelding, aan: 1. Aardbei Madame Moutot, nieuw mgevoerde late aardbei van de heeren J. Ab-

bing & Zonen, Zeist. Botanisch geruigschrift, aan:

1. Laelia purpurata x tenebrosa, van den heer E. van Nederhasselt. 2. Pteris Major Parkeri, van de firma

G. J. Bier.

3. Cotyledon gibbittorum var. carunculata, van den huize Groenenstem te Groningen, tumbaas de heer J. Strenrman.

Geene onderscheiding verkregen: eenige nieuwe rozen van den heer J. Versteeg; eenige vaste planten van den heer K. Wezelenburg, eenige Gladiolus nanns variteiten van de firma E. H. Krelage & Zn., Anthemisvariteiten van den heer J. E. Heenk, een nieuwe Astilbe van de heeren Jac. Smits & Co te Naarden, die vervroegd teruggevraagd werd, en eenige vaste planten van de Kweekerij Tottenliam.

De jury bestond uit de heeren: Abbing, M. Alderden Czn., M. Alderden Wzn., Baudet, Berendsen, Bier, Van Blanken-steyn, Budde, Cunaeus, Van der Elst, Fiet, Gratama, Hartlieb, Hemerik, Hout-vester, Jurrissen, Kauffman, Keessen, vester, Jurrissen, Kauttman, Krelage, Van Knopper, Kors, Kottmann, Krelage, Van Laren, Van der Laan, De Lange, Lodder, Volumbusselt v. Rossum, Reijs, Schutte-Nederhasselt, v. Rossum, Reijs, Schuttevaer, Smits, Tas, Teeuwsen, Turkenburg, v. Veen, Vrugte, Wezelenburg en Willink van Collen.

De Secretaris,

J. H. KAUFFMANN.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Odontoalossum.

De in den laten zomer er herfst bloeiende Odontoglossums, zooals Odontoglossum, grande, O. Insleayi en O. Schlieperianum, zijn waard gekweekt te worden: zij dragen prachtige bloemen en stellen geen hooge eischen. Het zijn Orchideeën voor den liefhebber bij uitnemendheid en kunnen in een gewone konde kas gekweekt worden.

Eigenaardig, dat vooral O. Insleayi en O. Schlieperianum niet op vaste tijden bloeien en het kan voorkomen dat zij thans hier of daar bloeien, elders eerst knoppen vertoonen. Wanneer de bloemen in een droge omgeving staan, behonden zij minstens drie weken hare schoonheid.

In den voorzomer komen de nieuwe scheuten te voorschijn, maar de wortels komen eerst wanneer de schijnknollen gevormd worden. Gelukkig voor de plant, blijven de wortels actief, en zoo dus verplanting noodig is, kan men dat doen zoodra de nieuwe scheuten een vijftal centimeters lang zijn.

Het is good te weten, dat genoemde Odontoglossums er niet op gesteld zijn herhaaldelijk verplant te worden, zoodat wij er alleen toe overgaan wanneer de compost zuur of de ruimte te wenschen laat.

Gaan wij tot verplanting over, dan doen wij het goed en wij beginnen met de plant 20

uit te schudden en van doode wortels te De compost, die al een paar dagen klaar ligt om op temperatuur te komen, bestaat uit varenwortelgrond, half vergane eikenbladeren en Sphagnum, van ieder een derde, terwijl er bij het mengen wat zand gebruikt wordt eu alles zoo grof mogelijk gelaten wordt. Men kweekt ze in potten en pannen. Steeds echter wordt er gezorgd, dat er aan de drainage niets ontbreekt. Het oppotten mag tamelijk stevig geschieden en alles wordt met een laagje uitgezocht Sphagnum afgedekt.

Wat het gieten aangaat, zij men in den eersten tijd voorzichtig en er moet vooral gezorgd worden, dat er geen water in de jonge scheuten komt, daar men anders groote kans heeft dat deze verrotten. Goed aan den groei zijnde, moeten zij nu en dan flink water hebben en geven wij weer wan-neer het noodig is dan kan wel een dag of vier duren. Gedurende de rustperiode heeft de plant niet veel water noodig, maar geheel opdrogen mogen ze niet; immers, dan gaan de schijnknollen rimpelen en dat is niet goed!

En, nietwaar, zoodra wij één luisje zien,

dooden wij het!

Odontoglossum citrosmum laat hier en daar haar mooie, gracieus naar beneden hangende en welriekende bloemen zien. Zij is niet zoo lastig als sommige kweekers haar maken. Als zij maar kort bij het glas hangt, veel frissche lucht kan happen en voor de zon geschermd wordt, doet zij het

De verplanting geschiedt het best na den bloei en zij groeit zeer goed in bijna uitsluitend varenwortelgrond, met een klein beetje Sphagnum. Aan de drainage mag niets mankeeren, en de pot is gauw groot venoer. J. K. B. gendeg.

In den Bloementuin.

Vijvers schoonmaken. - Eenjarige planten. — Tweejarige id. — Uitgebloeide heesters. — Dahlia's. — Rozen.

Wie zoo gelukkig is, een vijver in zijn tuin te bezitten, zal opmerken, dat de waterplanten om dezen tijd van het jaar bijzonder hard groeien, zoowel die, welke we er zelf in lieten planten, als wat we met den naam van onkruid bestempelen. Om den vijver eens flink schoon te maken, kan een oude zeis aan een langen stok goede bewijzen. De zeis, voorzichtig diensten over den bodem van den vijver gehaald, maakt heel wat onkruid los, dat we nu gemakkelijk op den kant kunnen trekken. Ook de waterlelie's die te breed uit-

groeien kunnen we met dezelfde zeis wat inkorten; we zorgen echter, de planten niet netjes rond te maken, vooral niet, waar het groote oppervlakten geldt.

Zoo zoetjes aan beginnen we al weer met het zaaien van enkele voorjaars-bloeisters. Een van de eerste is wel de Vergeetmeniet. Wie ze dit voorjaar in zijn tuin had, zal op de plaats, waar ze gestaan hebben, zelfs al is die flink omgespit, spoedig een flink getal jonge plantjes zien opgroeien: Hij late zich echter niet verleiden, om deze plantjes verder op te kweeken, daar ze in den regel veel te groot worden om te overwinteren; wie ze op een hoekje heeft staan, waar ze niemand hinderen, b.v. in een voorraad van een hees-terperk, kan ze gerust laten staan om eens te zien, wat ervan terecht komt. Wie een vochtigen tuin heeft en zijn planten in bak overwintert, doet goed nog eenige weken met zaaien te wachten. In 't bijzonder bevelen we aan de indigoblauwe vergeetmeniet Myosotis alpestris ameliorata compacta op een perk uitgeplant met cen tusschenbeplanting van rose tulpen, komt ze prachtig tot haar recht.

 $_{
m Verder}$ moetnu gezaaid worden de l'iola tricolor grandiflora; niet iedereen is met de zaaisels even gelukkig. Wat we moeten hebben is schaduw en vocht; na het zaaien gieten we flink aan en houden de plaats de eerste dagen in de schaduw.

Wie nog geen 2-jarige planten zaaide, kan het alsnog doen, mits het spoedig ge-beurt. Hieronder noemen we Judaspenning (Lunaria annua), klokjesbloem (Ĉampanula Medium), Vingerhoedkruid (Digi-talis purpurea), Muurbloem (Cheiranthus Cheiri), Duizendschoon (Dianthus barbatus), Stokroos (Althaea rosea). We zaaien ze op een afzonderlijk bedje in den tuin ze op een atzonderijk bedje in den tuin en planten ze in 't voorjaar ter plaatse uit. Men bedenke wel, dat de planten krachtig opgekweekt dienen te worden wil men er 't volgend jaar plezier van hebben.

Heel wat heesters zijn nu uitgebloeid, die onderhanden dienen te worden genomen. Waar de vorm het noodig maakt zet-ten we het mes flink erin; ook oude afgeleefde takken nemen we geheel weg, om de struiken te dwingen krachtiger op de overblijvende jonge scheuten te werken.

Verscheidene Dahlia's hebben reeds flinke knop gemaakt en zullen van daag of morgen gaan bloeien.

Als we het totnogtoe verzuimden moeten de planten zoo spoedig mogelijk flink aangeboden worden.

maand bijna nog meer dan de vorige dienen we op de rozen te letten; uitgebloeide rozen worden ten spoedigste verwijderd, de takken ingesneden tot op cen krachtig blad. Vooral de vijanden van de koningin der bloemen zullen we echter in de gaten houden en ze in den beginne krachtig bestrijden.

A. LEBBINK.

In den Moestuin.

Hakken van den grond voor bie-ten, winterwortelen en witlof. - Winterandijvie uitplanten. - St. Jans- en zilveruitjes.

Een van de voornaamste werkzaamheden om dezen tijd is het hakken van den grond. In de eerste plaats wordt daarmede het onkruid duchtig bestreden, maar voornamelijk kan daardoor het bovenste grondlaagje fijn worden gemaakt, beter dan door het schoffelen.

Wat moeten we nu vooral hakken? De bieten, winterwortels en witlof. Deze drie wintergroenten moeten met rechte penwortels den bodem in en daarom moeten ze geteeld worden op diep losgemaakten grond, anders stuiten ze op den harden ondergrond en gaan vergaffelen. Maar ook is het noodig, dat de bovengrond voor deze gewassen los wordt gehouden en dit kan nergens beter mee gebeuren, dan met de hak. Ook kan de lucht beter in den bodem doordringen; een vaste bovenlaag verhindert de bodem-ventilatie.

Gewoonlijk laat men winterwortels te dicht op elkander staan. De rijen moeten een afstand hebben van 20 c.M. en in de rij moet de afstand 15 c.M. zijn. Is dat het geval, de bodem goed los en in goeden bemestingstoestand, dan kan men urtstekende winterwortels tëlen en ofschoon het steriliseeren ons ook in den winter malsche worteltjes kan verschaffen, willen we in dien tijd toch ook niet den gezonden huts-

with on bieten moeten een grooteren afstand onderling hebben, ofschoon ook weer niet te groot, voor bieten althans niet, omdat ze dan te groot worden en niet in den kookpot zijn te bergen; boven-dien zijn kleine bieten procentisch rijker aan suiker dan groote.

Een voornaam werkje is nu ook reeds het uitplanten van winterandijvie. is het best daarmede zoodra aan te vangen als grond en weer er geschikt voor zijn. Nu toch kunnen er tamelijk lange perioden van droogte komen en dan is zware grond al spoedig te stug om er op te planten, terwijl lichte gronden dan te droog zijn om de andijvieplantjes erop aan den groei te krijgen. Ze staan dan te treuzelen en gaan niet gelijkmatig vooruit en bovendien valt een aanzienlijk percent weg.

Al zijn de planties ook wat klein, na een Al 21st de plantes ook wat klein, na een regenachtigen dag is het goed planten en zelfs als het niet te hard regent is dan het planten geschikt. Men zet de plantjes op en in de rij 40 c.M. uiteen en in verband, d.w.z. als een rij geplant is zet men de vol-gende rij zóó, dat de plantjes tusschen twee andere van de voorgaande rijen komen te staan. Dit geeft meer ruimte aan de planten, zonder dat het aantal planten op het heele stuk veel minder wordt.

Een geschikte plaats waar de andijvie komt te staan is ook daar waar Sint-Jansen Zilveruitjes gestaan hebben. Wanneer deze nog niet het veld mochten geruimd hebben is het nu zeker hoog tijd. Deze uitjes toch oogst men als het lof nog groen uitjes toon oogst men als het lof nog groen is; men trekt ze uit en legt ze een paar dagen op het bed, netjes naast elkander, opdat het lof wat afsterft, zonder dat de uitejs te veel indrogen. Daarna worden ze spoedig, ua een nacht in zout te hebben gestaan, in zuur ingemaakt. Wat ingemaakt wordt moet altijd spoedig worden behandeld. De Sjalotten maken hierop wel een uitzondering. Sommigen verkiezen deze in uitzondering. Sommigen verkiezen deze in zuur boven de inmaakuitjes. H. S.

In Kassen en Bakken.

Algemeene werkzaamheden. -Gieren. — Chrysanten.

Aan de wenken, die wij de vorige week reeds gaven over het gieten, schermen en luchten der kassen, wenschen we hier nog een en ander aan toe te voegen. Bij aanhoudend donker en soms koud weer, raden we aan, met bovengenoemde werkzaamheden zeer voorzichtig te zijn. Bij warm zomerweer spuiten we eenige malen per dag, terwijl we het op koude dagen sterk verminderen, daar we hiermede de toch reeds lage temperatuur beneden normaal brengen. Ook het gieten en luchten moeten we dan matigen, en we schermen alleen op zonnige oogenblikken. Des middags halen we de schermen zoo vroeg mogelijk weg, om door de zon nog eenige temperatuur in de kas to krijgen; we slui-ten dan meteen de luchtraampjes en maken alleen paden en muren vochtig.
In donkere dagen hebben we ook een zeer

geschikte gelegenheid om planten te gie-ren Ook kunnen we hiervoor ten zeerste aanbevelen eene oplossing van de alge-meen aangeboden mengsels van kunstmeststoffen, geschikt als bloemenmest.

Het gieren zullen we gedurende de zomermaanden (de groeiperiode der plan-ten) elke week of om de 14 dagen herha-len, om tegen September hier geheel mede

op te houden.

Een uitzondering maken de planten, welke een flink gewas moeten vormen en daarna afgesneden worden, zooals Chrysanthemums, Euphorbia pulcherrima. Of als bloemplant dienst doen als Cyclamen, Primula chinensis en obconica, Gloxina,

De Chrysanten vereischen thans al onze aandacht. Het nijpen is nu afgeloopen, doch zooals reeds genoemd moeten we ge-regeld gieren om een flink gewas te be-komen en verder moeten we terdege oppassen ze geregeld van water te voorzien, daar ze nu veel gebruiken. Zijn de jonge

scheuten lang genoeg dan wordt het tijd om ze aan te binden. We geven elke scheut een stokje, ze zoo geregeld mogelijk over de beschikbare ruimte verdeelende of wel we zetten 3 à 4 stokken in de pot (één in het midden en de anderen er om heen) en binden de naastbijstaande scheuten hier tegen aan, terwijl we anderen verdeelen en met raffia vasthouden. De eerste manier kost het meest aan stokken en tijd, doch hierdoor vormen we ook de mooiste planten. Scheuten, welke ver bij de anderen achterstaan, dus toch minderwaardige bloemen zouden leveren, zullen we nu maar wegbreken. Met aanbinden moeten we ons dagelijks bezighouden, daar anders bij eeuige wind de scheuten spoedig stukslaan of afbreken.

Utrecht. J. A. Hottingh.

Trecht. J. A. Holtingh. In den Fruittuin.

Vruchtdunnen. — Overplukken. — Aanbinden. — Ringelrups. —Kruis- en Aalbessen. — Frambozen.

De vruchtboomen beloven dit jaar een bijzonder rijken oogst, overal zijn ze met vruchten overladen en dreigen nu reeds onder den last te bezwijken. Zooals we de vorige week reeds opmerkten, is daarom vruchtdunning een gebiedende eisch voor hen die op eerste kwaliteit fruit prijsstelen. In den aanvang komt de natuur ons daarin eenigszins te hulp, althans we vinden onder de boomen een massa afgevallen en verschrompelde vruchtjes. Deze rommel mag niet onder de boomen blijven liggen, het is veelal de drager van de sporen van allerlei kwalen; vooral wordt dit het geval. wanneer later onder de afgevallene

zich ook wormstekige vruchten bevinden. Bij boomgaardboomen is het vruchtdunnen bijna niet in toepassing te brengen; bij kleine vormen loont het de moeite dubbel. We zijn bij dit werkje niet te angstvallig, de vruenten beginnen nu pas goed te zwellen en de blijvende zullen zeker door hun grooteren omvang en meerder gewicht niet alleen de moeite ruimschoots vergoeden, maar ook de waarde van den oogst vergrooten. We beginnen bij de vroege soorten, bij die welke einde Juli, begin Augustus rijp zijn en gaan voort totdat ook de latere hun beurt hebben gehad. Het spreekt bijna van zelf, dat de misvormde en de achterblijvers het eerst gaan, en dat daar waar de vruchten te veel aan trossen hangen onze hulp in dit opzicht het meest van noode is. Bij vormboomen zien we nogal eens, dat zwakke takken het meest met vruchten bezet zijn; bij deze heuden we niet alleen het belang van den oogst van dit jaar in het oog, maar cok de toekomst van den onderhavigen tak, die door het gewicht van de vruchten licht uit den goeden stand raakt en de weinige groeikracht die hij bezit nog grootendeels aan den wasdom der vruchten moet besteden. Bij pyramiden of struiken brengen we door opbinden zulke takken in een meer vertikale richting, althans we beletten dat ze nog verder ombuigen.

Hoewel niet geheel en al hetzelfde, maar toch met deze kwestie nauw verband houdende, noemen we het overplukken der boomen, d. w. z. het niet alles op eenmaal afplukken der vruchten, maar geleidelijk de rijpste wegnemen, opdat de blijvende van den meerderen voedseltoevoer kunnen profiteeren. Bij perziken, pruimen, etc. is dit bijna niet anders mogelijk, bij appelen en peren, vooral bij de vroege, kan dit voor den handelaar de waarde en voor den amateur het genot ten zeerste verloogen.

De ondervinding leert telken jare opnieuw en in meerdere mate dat de allervroegste soorten een betrekkelijk hooge waarde bezitten, de eerstelingen, ook al is overigens op smaak, op rijpheid, als anderszins iets af te dingen, bedingen zoolang de aanvoer nog beperkt is, veelal de hoogste prijzen. 't Is om dien reden te billijken dat er aldus geredeneerd wordt, waarom zou ik de vroeger langer laten hangen, ze brengen nu bij minder gewicht of hoeveelheid het dubbele en soms meer nog op, als wanneer ik met afplukken langer wacht. Voor hen die aldus handelen is het geregeld plukken van de mooiste en grootste vruchten zeer loonend. We zagen Transparante blanche, die nu reeds de begeerte van plukken opwekte, en waarvan de eigenaar al sedert jaren het overplukken tot groote tevredenheid in toepassing bracht. Een kersenhandelaar beweerde dat de fijnste kersen komen van boomen die eenmaal overgeplukt zijn.

Pas verplante boomen kunnen soms reeds in het eerste jaar na de planting met vruchten bezet zijn, die door hun kleinen omvang aantoonen, dat ze niet onder normale omstandigheden ontstaan zijn. Ook de bladvorming en de lengte der scheuten dezer boomen wijzen er op dat hun groei onderbroken is geweest. Van zulke boomen verwijderen we de vruchten geheel en al; cen enkele om te kunnen controleeren of de soort de gewenschte is, kan blijven. Onder zulke boomen treffen we er soms aan waarvan de ontwikkeling op zieh liet wachten, we hadden ze reeds dood gewaand, maar op eenmaal braken de knoppen door en begonnen met kracht te groeien, dezulke vooral, maar ook de anderen die verplant zijn geweest, zijn bij droogte zeer gevoelig voor een degelijke begieting.

voor een degelijke begieting.
Scheef gewaaide of die welke er aanleg toe hebben krijgen een steunsel.
Scheef waaien en weder reeht zetten is voor het bovengronds he gedeelte van een boom niet zoo direct schadelijk; maar het belet of liever belemmert, dat de wortels zich vast groeien. Eerst worden de jonge teere worteltjes aan de eene zijde losgerukt en bij het recht zetten lijden ook die aan de andere zijde. Daarom onze maatregelen bijtijds genomen om erger te voorkomen.

Bij het vastleggen van stam of takken leggen we de banden zoodanig aan, dat er eenige speling overblijft, anders loopen we gevaar dat er knelling ontstaat, wat verwonding kan ten gevolge hebben, of insnoering waardoor de sapstroom belemmerd wordt. Ook goven we acht of er geen verwonding aan de schors door het einde van den steunstok kan te weeg gebracht worden. Op al die dingen dient te worden gelet; ook steunsels die reeds vroeger aangebracht werden, blijven daarom onder voortdurend toezicht.

Dezer dagen zagen we een peer Gieser Wildeman met vruchten overdekt, maar door de ringelrups deerlijk geteisterd, de bladeren voor een groot deel weggevreten waardoor de boom van zijn voornaamste organen voor de voeding van zich en zijne vruchten broofd was. Er is weinig verbeelding voor noodig om te kunnen begrijpen dat de gevolgen er van zich bij den oogst in den omvang der vruchten zal afspiegelen. Daarom ook in de bestrijding van de belagers onzer vruchtboomen steeds in volle actie.

De rijpe kruisbessenoogst is begonnen; de vroege soorten, zooals Golden Yellow, Withe Smith, Wijker gele e.m.a. zijn er reeds bijna af. De amateur, die met geen voorwaarden voor vervoer en goede aankomst behoeft rekening te houden, zal hebben ervaren, dat de vruchten die aan de struiken volkomen rijp zijn geworden de lekkerste zijn, en dat bij deze geen dikke en zure schillen voorkomen, maar dat ook bij kruisbessen de afstand tusschen rijp en rot

slechts een heel kleine is. Daarom dagelijks geoogst en slechts de rijpste genomen.

Al oogstende, hebben we kunnen opmerken dat ruime struiken, dat zijn die waar licht en lucht ook in het midden vrije toegang hebben, de mooiste en ook de meeste vruchten gaven, dat ook het hart der struiken met mooie vruchten beladen was.. Daarom verwijderen we nu reeds alle sterke scheuten uit het hart voortkomende, en ook die waarvan de zekerheid bestaat dat ze voor nieuwe gesteltakken overbodig zijn.

In doorsnee is de oogst van zwarte bessen slechts middelmatig. Ook bij deze bessoort vinden we de vruchten aan de sporen en aan het goed uitgegroeide eenjarige hout. Hiermede houden we bij de behandeling rekening en zorgen dat ook hier licht en lucht vrijen toegang tot in het hart van den struik hebben. Daarom ook hier overbodige scheuten verwijderd of tot op een blad of wat ingenepen.

Voor roode en witte bessen geldt hetzelfde; deze dragen uitsluitend aan sporen, hebben daarom ougehinderde toevoer van licht in nog meerdere mate noodig. Door de vrije toetreding van licht wordt de rijpwording bevorderd, iets wat van hen, die den oogst over een langen tijdpenk wenschen te verdeelen, niet gewenscht is. Bij struiken waarvan we de vruchten wenschen te bewaren wordt geen zomersnoei toegepast; in een groote bladmassa gehuld kunnen ze het langst bewaard worden. We kunnen in deze richting nog een stap verder gaan en de geheele struik met stroo omhullen; op die wijze kunnen we nog bessen oogsten als ze overal elders al lang vergeten ziju.

De stengels waarvan we de frambozen plukten kunnen na afloop van den oogst verwijderd worden, ze dienen tot mets meer, de enkele nakomer weegt niet op tegen het voordeel dat door de verwijdering der afgedragen stengels die, welke een volgend jaar zullen dragen, meerdere ruimte krijgen, wat hunne ontwikkeling ten goede komt. Voor de late oogst zijn we op de herfstbrambozen aangewezen, deze moeten in één jaar voortbrengen waar de gewone twee jaar over kunnen doen. Om ze bij deze moeilijke taak een weinig behulpzaam te zijn is bij droogte een ruime begieting zeer aan te bevelen in het belang van den opbrengst.

J. C. M.

(Daar er de volgende week slechts weinig ruimte voor deze rubriek beschikbaar is, zijn we nu wat uitvocriger dan gewoonlijk.)

DE HAK.

De hak is een aangenaam gereedschap; men werkt er pleizieriger mee dan met de schoffel en ook doeltreffender voor sommige dingen. De hak bestaat uit een steel van ongeveer 1.25, liefst licht en toch sterk, onder aan den steel is een ijzer aangebracht, iets meer dan reehthoekig omgebogen ter breedte van ruim 10 cM. Met den hak woelt men den grond gemakkelijk en goed los. Het losse laagje droogt uit en het water uit den ondergrond kan nu niet tot aan het oppervlak van den bodem rijzen om voor niets te verdampen. Het hakken maakt, dat de planten over meer water hebben te beschikken, dan wanneer de bodem vast gelaten wordt. Met den hak werkende, moet men vooruit loopen en zou dus het gehakte weer vast moeten treden, maar hieraan is wel te ontkomen door er naast te loopen.

Ik kan ieder aanraden, dit gereedschap aan te schaffen. Het werktuig komt natuurlijk alleen bij rijenteelt, in aanmerking, maar voor den amateur-tuinier is rijenteelt ook het meest aan te raden, want met den hak is het schoonmaken dan gauw genoeg gedaan en ontkomt men voor een groot deel aan het tijdroovende en vervelende wieden.

TEGEN RITNAALDEN.

(Raad van een 81-jarigen landbouwer.) "Ik zaaide tusschen de aardappels 15 kop hennepzaad per pondemaat (= 36\frac{3}{4} Are) en ik was voldaan over mijn gewas; ik kreeg nu wel 2 korf uit de roede *) in plaats van het vorige jaar 5 kop. Eer wij de aardappels rooiden, trokken we de hennepstengels uit den grond; de wortels zaten vol ritnaalden. De wortels afgesneden, in een emmer gedaan en verbrand.

15 kop per pondemaat lijkt veel, maar ik maakte er rekening mee, dat er tusschen de rijen veel weggeschoffeld werd en de vreters verslonden nog veel meer".

Bij toeval had de oude man het middel ontdekt. In hoeverre hij het vorige jaar het middel had toegepast, weet ik niet. Zelfs ben ik er niet zeker van, of hij toen wel opzettelijk te werk gegaan is.

Hoogachtend,

S. VEENSTRA,

Landhouwonderwijzer Oudwoude Fr.

*) Hoe groot die roede is, weet ik niet. Bij ons in Oudwoude zijn er in een pondemaat 200 roeden.

DE ROZENDAG TE BREDA.

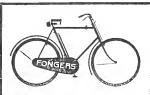
De Vereeniging "Nos jungunt Rosae" ter bevordering der rozenteelt in ons land houdt dit jaar op 21 Juli a.s. haar Rozendag te Breda in het gebouw Concordia. Zij belooft schitterend te zullen slagen en wordt officieel door den voorzitter der Verceniging jhr. J. L. Mok klokslag 12 uur geopend.

Te 3 uur des namiddags houdt de Verconiging haar algemeene vergadering en zal er cene verkiezing van 3 leden van het bestuur moeten plaats hebben, wegens periodieke aftreding der heeren H. C. Verniers van der Loeff te Nij-megen, J. K. Budde te Utrecht en A. Hogervorst te Amersfoort.

's Avonds is er concert

Wielrijders, die dezen zomer een fietstocht

in binnen- of buitenland gaan maken, zullen goed doen hiervoor gebruik te maken van een FONGERS met Sturmey-Archer vrijwieldrie-

VACANTIE!

versnellingsnaaf. EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag. Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 12

a. Mijn PIOENDAIILIAS worden ge-heel KAAL GEGETEN, er blijft niets over dan de bladnerven. Mijn tuinman dacht dat het missehien aardvlooien waren en raadde mij de plant en den grond rondom met asch te bestrooien, maar 't helpt niet en ik zie geen rupsen of andere

dieren, alleen een paar oorwormen.

b. Mijn OOST.-IND. KERS heeft allemaal gele bladeren en is al vrij hoog, en bloeit toch nog niet. Ze heeft voldoende zon, de grond is gemest. Ze staan niet te droog. Nu heb ik ze nog wat chili salpeter gegeven. Wat kan ik verder doen? Hilvesum.

W. C. K.

Antwoord: Wij zonden uw vraag aan Prof. Ritzema Bos, voor wiens onderstaand advies wij onzen beleefden dank betuigen. — Red.

a. Welk dier de Pioendahlia's kaalvreet, kan ik niet zeggen. Als de vreterij steeds doorgaat, moet dan toch wel bij nauwkeurig opletten de vijand worden ontdekt. Het zou echter kunnen zijn dat de vreterij geschiedde door aardrupsen. Deze zitten overdag in den grond en knagen aan de onderaardsehe deelen; terwijl se bij nacht (bij donker weer soms ook over tag!) de bovenaardsche deelen der planten gaan afvreten. De aardrupsen zijn dikke, vrij wel onbehaarde, glimmende, groena ittig of bruinachtig grijze rupsen, die — als men ze uit den grond neemt, — gewoonlijk zich in den vorm van een Cof ook wel van een spiraal ineenbuigen. Mocht de inzender van de vraag in den grond, aan de basis der pioendahlia's zulke aardrupsen ontdekken, dan is het 't best bij nacht bij 't schijnsel van een dievenlantarentje, bij t seminiser van een derchamterengs, de rupsen van de planten af te zoeken. Ook zou het alsdan nuttig zijn, tusschen elk tweetal pioendahlia's met een aardappelpootstok een gat te steken ter diepter van ³ 2 1 d M on in jeder gat te gie. te van \(\frac{3}{4}\) \(\hat{a}\) \(\hat{1}\) d.M., en in ieder gat te gieten ongeveer twee vingerhoeden vol benzine, als waarna het gat moet worden diehtgemaakt. De zich ontwikkelende benzinedampen zullen dan de rupsen in den grond dooden. (Dit middel dus alleen dan wenden, wanneer men ontdekt heeft, dat men te doen heeft met aardrupsen!)

 b. Wat aangaat de Oost-Indische kers, ik kan daarvan niets zeggen. Wordt mij eene plant tot onderzoek toegezonden, dan kan ik er misschien achter komen, wat haar mankeert. De inzender schrijft, dat de planten niet te droog staan; dat is natuurlijk heel best, maar staan zij ook soms te nat?

J. RITZEMA Bos.

Vraag No. 13.

Zoudt u nogmaals zoo beleefd willen zijn cene vraag te beantwoorden in Onze Tuien wel omtrent bijgaand INSECT, ran welke er merdere exemplaren van renschillende afmeting in mijne tuin roor-komen. Naar het mij toeschijnt VOEDT HET ZICH MET WORMEN, om welke hij eenige keeren rondloopt, waarop de worm in twee declen ligt en het eene stuk door het insect, naar het mij voorkomt, met de kaken wordt vastgegrepen. Amsterdam. Mej. A. O.

Antwoord: Het door u gezonden insect is de larre van een loopkever (vermoedelijk de gewone tuinloopkever: Carabus nemara-Deze insecten leven uitsluitend van dierlijk voedsel, en voorzooverre dit schadelijke dieren zijn, is de loopkever (en ook de larve) nuttig; onderscheid maken doet het dier niet en is dus soms ook schadelijk door 't eten van nuttige insceten. Over 't algemeen moet het echter als een der nuttigste insecten beschouwd worden.

В. В.

Vraag No. 14.

Een kennis van mij heeft een perk razen, hetwelk te dun bezet was, aangevuld met dooréén, en noemt dit mengelmoes ron kleuren EEN BOUQUETPERK, verklarende dat dit thans mode is. Aangezien il: mij niet kan voorstellen. dat zulk een ongeordend mengelmoes de bedaeling is, zoudt u mij zeer verplichten met een definitie van hetgeen onder een bouquet-perk wordt verstaan.

Groningen. A. G. v. C. Antwoord. Uw kennis is niet goed op de hoogte; volgens de eischen des tijds wenscht men tegenwoordig rozen op een perk van eene variëteit van eene kleur en van een allerhande wil men niets weten.

Voor het eerst hoorden wii van bouquetperk spreken, maar met de bouquetten van den tegenwoordigen tijd voor oogen, wenscht men daarin zoo weinig mogelijk kleuren. Het is ook hier weer precies hetzelfde als met de rozenvakken

Een perk met rozen samengesteld nit alle mogelijke variëteiten, waarvan de een de andere in groeikracht overvlengelt, kan niet mooi zijn.

J. K. B.

Vrang No. 15.

Zon n zoo goed willen zijn mij cenige inliehtingen te geven over de TOMATEN. De zijscheuten heb ik verwijderd. De plan-ten zijn ongeveer 66 c.M. hoog en bloeien al. Moeten die bloemen er aan blijven nu de plant nog zoa klein is.

Streefkerk. Merr. A.

Antwoord. U hebt uwe tomaten goed behandeld, als u ten minste de bladeren, in welker oksels de scheuten geplaatst waren die u verwijderd hebt, ongemocid hebt gelaten. Deze toch moeten de vruchten, die er al zijn of nog komen zullen, voeden. De bloemen mogen tot nog toe alle blijven. Tot begin Augustus gaat u door met het verwijderen van de zijscheuten, enkel de hoofdscheut mag doorgroeien. Na dien tijd moet ook de kopscheut worden ingekort, de bloemen na dien tijd gevormd brengen in de open lucht toch geen rijpe vruchten meer voort. Na het ver-wijderen van den kopscheut ontwikkelen zich direct meer zijscheuten, ook deze worden weer weggenomen. Elke tomaten-plant bestaat dus uit één hoofdstengel waaraan slechts bladeren, bloemen en vruchten mogen voorkomen, die in normale omstandigheden, cukele soorten uit-gezonderd, een hoogte van ± 1 M. berei-ken kan. Ter ondersteuning heeft de tomaat een stevig steunsel noodig, want de gezamenlijke vruchten vertegenwoordigen een respectabel gewicht.

Vraag No. 16. Hoeveel STOPPELKNOLLENZAAD is gebruikelijk voor 100 roe roggeakker? H. W. S. Amsterdam.

Antwoord: Voor 100 Roe (1 Are) is benoodigd $2\frac{1}{2}$ à 3 D.G. knollenzaad. Indien het enkel om groenbemesting te doen is

komt het op een enkele zaadkorrel niet aan, moeten echter de knollen geoogst worden dan moet elke korrel die te veel gebruikt wordt later als plant verwijderd worden. Wanneer we bedenken dat voor raapstelen (ongeveer hetzelfde gewas) waar raapstelen (ongeveen hetzende gewas) waar de planten man aan man staan 5 H.G. zaad per Are noodig is en knollen voor de vrucht pl.m. 20 c.M. afstand moeten hebben en dat het zaad van beiden fijn is dan is een globale berekening van de benoodigde hoeveelheid zaad wel te bepalen. J. C. M.

Vraag No. 17.

vraag No. 17.
a. In mijn tuin heb ik nu sedert aen aanleg voor de 3e maal KNOLBEGO-NIA's geplant. De perken liggen Z.O., en terwijl de grond zeer goed bemest en door turfmolm los en luchtig was, kan ik de planten NIET MOOI houden en krijgen.

Freed hij Lelie heb it an de start.

planten NIET MOOI houden en krygen.

Evenals bij Lelies, heb ik na de planting
extra een laagje turfmolm er over laten
spreiden, om den grond, die elken avond
goed gegoten wordt, vochtig te houden.
b. Begin 1911 heb ik een partijtje
EUCHARIS AMAZOVICA en HYMENO-

EUCHARIS AMAZONICA en IIYMENO-CALLIS zooals ik ze ontving met de pot-ten geplaatst in een warme kas. Deze staat Z.O.—N.W. en heb ik ze geplaatst aan de N.O.-zijde, op het zijtablet. Dat gaf niets, terwijl daar toeh de tempera-tuur is. Daarna heb ik ze geplaatst in het warmste gedeelte met het oog op bodemwarmte, en borendien in een runbed laten zetten. Alles ZONDER RESULTAAT. Daarop heb ik aan den leveraneier geschreven en ontving daarop leverancier geschreven en ontving daarop een zeer beleefd uitvoerig schrijven. Ik heb ingevolge dit schrijven nogmaals persoon-lijk de bollen nagezien; deze waren allen goed. Ik heb het mij aangegeven mengsel grond gemaakt en ze weer in de run in bovenstaanden hoek geplaatst. Alles zonder resultaat. Aangezien met Mei opgehouden moest worden met stoken, heb ik de planten in een warmen bak op paarden-mest geplaatst. Ze werken wel iets, maar reel is het niet. Wat moet ik doen?

Amerstoort. G. v. S.

Antwoord: a. Uw Begonia's kunnen nog zeer goed worden, maar u moet geduld hebben. In den regel gaan de planten na het uitzetten wat achteruit en worden de planten eerder kleiner dan grooter. Is deze periode achter den rug dan herstellen zij zich spoedig. Denk er bij het gieten om,

dat het water niet te koud mag zijn.

Uw behandeling is zeer goed.

b. Eucharis amazonica en Hymenocalis...? zijn bolgewassen en niettegenstaande dat zij groenblijvend zijn, toch een rustperiode doormaken en deze treedt bij
eerstgenoemde in na den bloei, bij laatstgenoemde na het volgroeien der nieuwe bundel bladeren.

Zij houden van een vochtige warmte. veel lucht, maar geen directe zonnestralen. Wij hebben er ons steeds goed bij bevonden de potten niet in te graven. J. K. B.

Vraag No. 18. Kunt u mij DEN NAAM zeggen van deze KORENBLOEM? Is het een éénjarige

of vaste plant? Gorinehem.

Antwoord: De gezonden bloem was van Centaurea mosschata, een éénjarige plant. J. K. B.

Vraag No. 19.
Ondergeteekende neemt beleefd de vrij-heid UEd. te verzoeken DE BENAMING van bijgaande bloempjes: 1e de knop (alhier de algemeene bena-ming: witte vitetten), een overblijvende

2e witte en blauwe klokjes, eveneens een overblijvende plant.

Zijn van beide planten ook verschillende kleuren verkrijgbaar (ook overblijvende)? In welke maand moeten deze zaden gezaaid worden?

Boerveensehemond.

Antwoord: De toegezonden knop behoorde aan Dianthus plumarius, de z.g. Grasanjer, waarvan een groot aantal verscheldenheden bestaat. Wij noemen: Anne Boleijn, roze-purper; Ernest Ladhams, vleeschkleurig; Clara, donkerrood; Homez, karmijnrood en Her Majesty met groote witte bloemen.

De witte en blauwe klokjes zijn van Campanula persicifolia. Van deze kennen wij geen andere kleuren. Het zaaien behoort te geschieden in Mei.

J. K. B.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn.

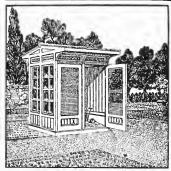
H. BERENDSEN,

Annemer te Velp, geeft alle mogelijke inlichtingen voor BOUWTERREINEN en VILLA'S in de omstreken. (38)

Velp, nabij Arnhem. BEEKSTRAAT, VELP.

VERPLAATSBAAR KINDERSPEELHUIS

Het aangenaamste wat U voor de kinderen kunt aanschaffen. Is voorzien van gaasdeuren opdat katten enz. het zand 's nachts niet kunnen verontreinigen.

DE KOEKOEK, PRINSES MARIELAAN 1, BUSSUM.

AFMETINGEN 2×2 M, f 100.

FABRIEK VAN TUINHUIZEN, LIG-HALLEN, AUTO- & RIJWIELSTALLEN,

LAND- EN INRIJHEKKEN, ALLES VERPLAATSBAAR.

N. V. "DE HOOGEBERG" Velsen.

No. 14.

Prijs f 10.—.

BLOEMPOT met lintversiering.

Diam. 57 c.M.

Hoog 27 "

Verkrijgbaar in

terra blanca & terra jaune.

SPRENKELAARS VERMOREL "ECLAIRI"

Poeder voor Bordeauxsche Pap, Kopervitriool, IJzervitriool enz.

MAATSCHAPPLI TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN

DORDRECHT

OPGERICHT 1893

VERZEKERING MAATSCHAPPIJ "UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM PRINSENGRACHT 6734 BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL.

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAARDEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689) -

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Dordrecht. Tel. Int. 1063.

REX-INMAAKGLAZEN en TOESTELLEN. Hygiënisch-practisch, 14 MAAL MET GOUD BEKROOND.

Overtreft alle andere systemen door besparing van tijd en geld.

Generaal-Directeur voor Nederland en Koloniën,

Dr. E. J. SWAAB, Amsterdam. Hoofd-depôt (uitsluitend voor den Handel) voor de Provinciën: Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant, Limburg, de Steden Arnhem en Nijmegen bij: (28)
JOH. H. VAN DER MEIDEN, Amersfoort.

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Den Haag. Vlamingstraat 24.

Vraagt geïllustreerde prijscourant.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 2½ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

EERSTE NEDERL. MACH .- GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Lijnbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

INHOUD.

Brieven van eene Tuinierster, door Geertruida Carelsen.

De groote plantenkeuring te Arnhem, door J. Ca. B.

Een Reuzen-Vingerhoedskruid, door H. Cannegicter.

Afrikanen, door P. J S

Diamantplantjes, door J. C. Th. Uphoff.

Het winnen van aardbeiplantjes, door J. C. M.

Abrikoos "Moorpark", door J. A. Kors.

De Springkomkommer, door mevr. T. Anema-Beausar.

De uvloed van het licht op de ontkieming van zaden, door B. B.

Vaste Keurings-Commissie.

Werk v. d. v. Week.

In de Orchidecënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In den Moestuin, door H. S. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoi-

tingh.

In den Fruittuin, door J. C. M.

De Hak, door H. S.

Rozendag, door J. K. B.

Vragenbus.

Advertentiën.

Bijblad.

Cairo-duiven, door L. S.

Verzorging van Krielhoenders, door Km.

Vroeg broeden, door Km.

Vroeg fokken, door Km.

Tien geboden voor den Hondeneigenaar, door L. S.

Kat en Hond, door L. S.

De hond van den schilder.

Vragenbus.

2

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN,
GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

DE ROOS.

What is fairer than a Rose? What is sweeter?

Herbert.

Thans, nu de koningin der bloemen, de Roos, ons elken morgen met haar wonderschoone bloemen begroet, dikwijls met zllverglanzende pareltjes op de wangen, vonden wij de tijd gekomen om een nummer van ons tijdschrift, dat zooveel rozenliefhebbende lezers telt,

aan haar te wijden.

Wij begonnen te zeggen, dat zij was de koningin der bloemen en die uitspraak krijgt meer waarde wanneer men weet dat de Grieksche dichteres Sappho dit ruim twee duizend jaren geleden reeds zeide, toen zij in verrukking kwam over dit pronkjuweel der aarde, het symbool der liefde. Voor eeuwen werd zij gekweekt, bemind, ja vergood, en tot op den huidigen dag is zij de lievelingsbloem van keizerin en koning, van edelvrouw en burger, van rijk en arm en groot en klein. Als het troetelkind van goden en menschen zien we, dat reeds in de grijze oudheid de Roos ten innigste met godsdienst en godenvereering samenhangt.

De mythologie is rijk aan sagen, betrekking hebbend op den oorsprong van de kleur der Roos, immers, daar deze bloem alle andere in schoonheid en aantrekkelijkheid overtreft, moest ze ook op buitengewone wijze ontstaan en van goddelijke afkomst zijn.

Naar een der vele sagen zou de koningin der bloemen op de

aarde achtergebleven "ijn, toen het eerste morgenrood der Schepping in helder daglicht overging.

Anakreon laat haar, gelijktijdig met de godin der Schoonheid uit het schuim der zee geboren worden, en een andere mythe doet het voorkomen alsof de Roos haar ontstaan direct aan onze vriendin Flora verschuldigd is. Toen deze, na aanvankelijk Amor's liefde versmaad te hebben, door een zijner pijlen

getroffen was, en, na hartstochtelijk op hem verliefd, door hem vermeden werd, schiep zij in hare wanhopige gemoedsstemming de bloem die lacht en weent, met al haar bekoorlijkheden, maar ook met hare scherpe stekels, veelal dorens genoemd. Op 'het oogenblik, toen de bekoorlijke bloem uit hare hand ontsproot, wilde ze haar verwelkomen met den naam harer droomen: Eros; maar hare jonkvrouwelijke schuchterheid

was oorzaak dat de eerste klank op haar lippen verstomde, terwijl ze alleen, blozend van schaamte, "Ros" liet hooren. Van datzelfde oogenblik af werd deze bloem door al hare zusters met den naam Roos begroet.

Toen Zeus de schoonste zijner dochters, de vriendelijk lachende Vreugde naar de aarde zond, beval hij aan Flora een nieuwe enschoone bloem voort te brenen, die met haar wezen strookte en welker zoete, aangename geur haar gewenschte aanwezig-

heid zou verraden.

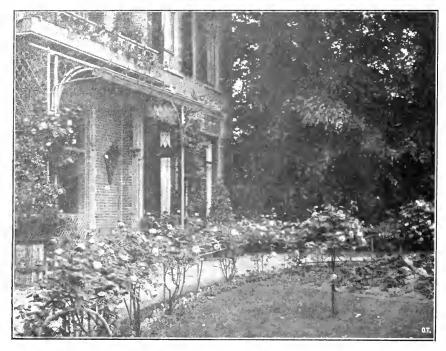
En spoedig was de Vreugde met een krans der schoonste rozen getooid, terwijl een liefelijk boschje van rozen haar tot woning werd aangewezen. Maar ze zou daarom niet aan een bepaalde landstreek gebonden of als een gevangene aan haar verblijf geketend zijn; integendeel, ze zou vrij omwandelen met lichte, zwevende schreden. Rustte ze echter uit, dan zouden plotseling de heerlijkste bloemen om haar heen ontspruiten en ontplooien, en door haar bloemenpracht en geur de aardbewoners tot zich lokken, die deze schoone bloemen

"Zéphérine Drouhin" als stamroos op "Klein Rinsma State" te Velp. ("Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den heer Hugenholtz te Velp.)

zouden plukken en zich met haar geur verkwikken; die bloemen moesten de tegenwoordigheid der godin alom aankondigen en alle zintuigen der menschen streelen en verrukken.

Zij kwam, de hemelsche Vreugde, en rustte uit in paradijsstreken, waar nog de Onschuld met zachtheid heerschte; zij kwam, en op hare schreden ontloken duizenden der keurigste rozen, welker geur zich alom verspreidde, en tot hiertoe ongekende gewaarwordingen met smachtende wenschen doortindelden de harten der stervelingen en drongen hen op lieftallige en onweerstaanbare wijze, zich bij de talrijke scharen naar het verblijf der bevallige godin te spoeden.

Theoroos "Gloire de Dijon", op den Huize "Klein Rinsma State, te Velp. (Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den heer Hugenholtz, te Velp.

Bedeesd naderden zij haren troon en verkwikten zich aan den schoonen vorm, de prachtige kleur en den heerlijken geur dier wondervolle bloemen, zagen daarna dankbaar de

godin aan, plukten met bevende hand eenige der schoonste rozen, staken ze op hun hoed en waren zalig in dit nieuwe geluk. Maar de hartstochten werden allengs heviger, de wenschen omvangrijker en weldra bestormden de menschen met tengellooze drift het heilige boschje.

Naarmate het onmatige genot der rozengeur hun zinnen bedwelmde, werden ze woester en onstuimiger, roekeloos doorwoelden ze de bloeiende struiken, knakten de teedere knoppen en ontbladerden menige roos, zonder er het minste genot van te hebben. Wel poogde de Onschuld het liefelijke verblijf der Vreugde in haar bescherming te nemen, maar deze had haar invloed verloren; zij werd gedwongen de wijk te nemen, en, met een grijnslach op het gelaat, verscheen de bleeke Nijd in hare plaats, die zijn gif in 't menschelijk gemoed stortte, en dezen weldra in vinnigen strijd tegenover elkander deed staan, twistende over deze bloemen, welke ieder zelf wenschte te bezitten, en met wangunst in de handen van anderen zag.

Zoodoende werd het huis der Vreugde eindelijk verwoest, met bloed bevlekt en haar troon verbrijzeld. Zij vlood heen, om elders een rustiger verblijf te zoeken, maar ook daar kon ze het niet lang uithouden, want de Onschuld kon haar

niet meer tot schutsvrouw dienen en de bedwelmende geur harer rozen deed bij den zwakken mensch weldra ontembare begeerten ontstaan.

Vader, zoo bad zij, roep mij weg van de onrustige ontwijde

aarde, of verschaf mij een middel om de menschen te matigen in het genot van datgene, wat ik op uw bevel, tot hun geluk moet schenken. Zeus wenkte Flora en deze reikte de Vreugde een anderen bloeienden rozetak toe, maar deze

was met scherpe stekels gewapend en van toen af was het gansche boschje, hetwelk den nieuwen troon der Vreugde omringde, rijker aan dorens dan aan rozen. Weldra ijlden de menschen opnieuw, evenals voorheen, toe, om aan hun brandend verlangen te voldoen en te zwelgen in het genot van den bedwelmenden rozengeur; maar toen ze daar onbewust toegrepen, kwetsten zij zich aan de scherpe stekels en menigeen verwondde zich tot bloedens toe. Dit had tengevolge dat velen voorzichtiger werden: ze plukten bedaarder enkele bloemen af, en vergenoegden zich deze tot een krans te vereenigen. Als ze zich gewond hadden, sprak de milde Hoop hun troostwoorden toe, en wees hun van verre een toekomst waarin de dwaasheid der menschen het Noodlot niet zou dwingen de Rozen der Vreugde te wapenen met de stekels der Smart.

De ontwikkelingsgeschiedenis der Roos verliest zich in de grijze oudheid en het is bekend dat na de invoering van het Christendom kwam er een reac-

tie in de rozenenltnur, daar men toen evenzeer strijd voerde tegen de overdadige weelde waartoe rozen aanleiding gaven. Tertullianus schreef een scherpe verhandeling tegen rozen-

"Captain Christy", een uitstekende roos voor groepen. (Foto: , Gardeners' Magazine".)

kransen en festoenen en *Clemens* van Alexandrië achtte het een zonde zich met rozen te bekransen, terwijl onze Heiland een doornenkroon gedragen had.

Het duurde niet lang of de roos werd weder in hare eer

Theehybride "Gustave Regis".

(Foto: "Amateur Gardening".

hersteld, en reeds in de vijfde eeuw werd door Metordus het beroemde rozenfeest te Salency gesticht. De monniken der Benedictijner orde brachten de eerste rozen naar Engeland,

van waar zij door den heiligen Bonifacius naar Duitschland gebracht werden. Vooral Keizer Karel de Groote toonde veel belangstelling in de rozencultuur.

In Duitschland bloeide de rozencultuur voornamelijk in Thüringen en Hessen,

Volgens den beroemden kruidkundige Clusius waren in de 16e eeuw de rozentuinen van den vrijheer Von Rudexel, te Eisenbach en Caspel zeer beroemd. In Engeland legde men zich steeds met liefde op de cultuur der rozen toe. Ze speelden daar een groote rol, maar verkregen tevens een betreurenswaardige vermaardheid in de bloedige twisten tusschen de huizen York en Lancashire. Eerst na een dertigjarigen burgeroorlog en nadat drie Koningen gevallen waren, eindigde de strijd der witte en roode rozen met het huwelijk van Hendrik VII uit 't huis van Doucaster en Elisabeth van York.

Ook hier te lande werl de Koningin der bloemen populair en namen als Rozendaal, Rozenberg, Rozenburg, Rozenwerf, Rozenhage, Rozenstein, Rosande. Rosenheim, Santa Rosa, Rosenau, enz. herinneren er aan.

In onze Flora vinden we de volgende rozen: de Kaneelroos, *Rosa cinnamomea* met roze bloemen, *R. pim-pinellifolia*, ons lieve witbloeiende Duinroosje, *R. gallica*, de Provence roos, met purperkleurige bloemen, R. dumetorum, die nu eens witte, dan bleekroze bloemen laat zien; R. canina, de bekende Hondsroos met fraaie, licht roze bloempjes; R. sepium. Haagroos; R. rubiginosa, Egelantier roos, donker roze: R. tomentosa, de viltigeroos en de Bottelroos, R. pomifera.

Ziezoo, nu men het bovenstaande weet gaan wij aan het voorstellen van eenige rozen, die daarop aanspraak maken en beginnen met het woord te geven aan den heer Hugenholtz te Velp die bij een paar mooie kiekjes het volgende schreef, waar voor wij hem dankbaar zijn.

De foto's zijn genomen op "Klein Rinsma State" van Baron van Sytzema te Velp.

"Zéphérine Drouhin, als stamroos. Deze Bourbonroos bloeit zeer mild, is tevens een rijke herfstbloeier. Behalve zijn vorm als treurroos, eigent de Zéphérine Drouhin zich uitstekend als klimroos en pyramide, door de lange ranken die zich ontwikkelen, die ons de groote karmijnroode rozen in overvloed leveren.

Zij werd in 1868 in den handel gebracht en is nog steeds een der meest geziene klimrozen. Zij wapent zich niet met stekels.

Gloire de Dijon (zie afbeelding) geeft ons een rijkbloeiende Theeroos te zien, gekweekt aan een half hoepelvormig ijzeren hekje langs het gazon. De lange ranken, het vorig jaar gegroeid, hier langs gebonden, geven deze prachtige welriekende gele roos.

Deze dankbaar bloeiende roos is nog ouder dan Zéphérine, immers 't volgend jaar wordt zij zestig jaar en dien leeftijd bereiken er slechts weinige".

Captain Christy behoort tot de groep van de Remontanthybriden en daaronder vindt men niet alleen de sterkste rozen, maar ook donkerst gekleurd en heerlijk riekend.

Een goede perkroos, "La Tosca." — (Foto "Amateur Gardening".)

Captain Christy werd reeds in 1874 in den handel gebracht en leent zich beter voor struik- als voor stamroos. Wil men

Rayon d'Or. - (Foto "Amateur Gardening"

haar in haar kracht zien, dan plant men er een bed van, zooals onze afbeelding te zien geeft. De kleur is zacht vleeschkleurig rose, terwijl de bloemen groot en goed gevuld zijn.

Het vaasje gevuld met bloemen van de Therroos Mad. Constant Soupert ziet er snoezig uit, niet waar; het doet u zien wat een mooie roos het is, maar bovendien de wijze waarop wij een vaasje moeten vullen. (Zie blz. 30.)

Deze roos heeft de eigenaardigheid zich bijzonder in de nabijheid van een groote stad thuis te gevoelen. Wij zagen haar eenige weken geleden in het hartje van Londen bij het Charing Cross Station en zij stond daar te groeien en te bloeien dat het een lust was. Waar men dit niet van elke roos kan zeggen, wil men het wel onthouden. De kleur is donkergeel met een tint van perzikkleurig rose.

Lady Ashtown is een Thee-hybride en deze vormen een groep die haar ontstaan te danken hebben aan kruisingen van thee's en hybride-remontantrozen. Het groeien en bloeien herinnert steeds aan een theeroos, maar deze zijn sterker en dat is al veel waard. Lady Ashtown is nog jong en heeft al veler harten veroverd, immers zij bezocht, zooals het een "Lady" betaamt, tal van tentoonstellingen en in alle talen hoorde zij haar schoonheid roemen.

De bloemen zijn, wij zouden zeggen, volmaakt en de kleur is bleekrose, waarover een sluier van zilvergeel ligt.

Inderdaad een schoone roos!

Een uitstekende roos voor groepen is, zooals ook uit onze afbeelding blijkt La Tosca, het product eener kruising tusschen Joséphine Marot en Luciole. Haar groeiwijs is krachtig en de fraaie bloemen worden op sterke scheuten gedragen. De kleur der goed gevulde rozen is van het teederste rose dat men denken kan en daarover ligt een schaduw van

witroze, terwijl elk bloemblaadje aan de voet geel gekleurd is.

Een van de nieuwste snufjes die wij in beeld brengen is zonder twijfel Rayon d'Or, welke in het najaar van 1910 in den handel is gebracht door Pernet Ducher te Lyon. Zij werd op de rozententoonstelling van 1910 te Londen voor het eerst geëxposeerd en outving daar een gouden medaille. Zij is ingeschreven in de kleine groep der Pernettiana's en het kruisingsproduct tusschen Mad. Melanic Soupert en de karakteristieke Soleil d'Or.

De bloemknoppen zijn prachtig geel gekleurd, waarop roode vlekken voorkomen. Open zijnde ziet men een heldergele bloem, zooals wij dat van de Slentelbloem kennen en verspreiden zij een geur, die aan een rijpe Ananas herinnert.

De bladeren zijn donkergroen, glanzend en het wit schijnt er geen vat op te hebben.

Wij zullen er nog wel meer van hooren.

Mad, Caroline Testout, wordt bij ons familiaar "Carolientje" geheeten, een bewijs dat wij met haar op goeden voet staan. Kende vroeger elke rozenliefhebber Gloire de Dijon, thans kent groot en klein Carolientje en wanneer er in een tuin rozen staan kan men er verzekerd van zijn dat zij erbij is, zoo niet vooraan staat. Onze afbeelding geeft een beeld van Carolientje op stam gekweekt, wij voor ons, zien haar liever als struikroos, dan toch komen de bloemen beter uit.

Zij moet in Maart flink gesnoeid worden; de bloemen

Thee-hybride Lady Ashtown, — (Foto "Amateur Gardening.")

komen dan wel wat later, maar ze zijn er niet minder welkom om, terwijl de nieuwe scheuten veel krachtiger zijn.

Maar nu geen woord meer over deze populaire roos; liever bekijken wij nu "Gustave Régis", die evenals "Carolientje" 22 jaar oud is.

Dat is ook bijna alles wat wij van haar weten. O, ja toch nog iets: de bloemknoppen zijn modern, dus loopen in een spitse punt uit en daarom zoo geschikt voor bloemwerk en borstbouquetjes. Snoeit men haar lang, dat beteekent weinig snoeien, dan bloeit zij daakbaar met saffraangele bloemen; die hier en daar een tikje karmijnrood laten zien. Er zit bloed van een klimroos in, maar zij is het niet. Dat de bloemen maar half gevuld zijn, ziet men reeds op ons mooie plaatje. Een pilaarroos bij uitnemendheid.

Killarney is een theehybride van Engelschen oorsprong en wordt met tal van anderen wel eens paraderoos genoemd. Toch schuilt hare verdiensten meer in den knop dan wanneer deze ontloken is. De kweeker zegt van haar, de bloem tusschen de vingers nemende, er zit niet veel in. De kleur is prachtig roze en wanneer de bloemblaadjes half omslaan, worden deze wit. De plant groeit ambitieus, de jonge scheuten zijn bruinrood gekleurd en het blad heldergroen. Zij heeft zich terdege gewapend met een aantal stekels.

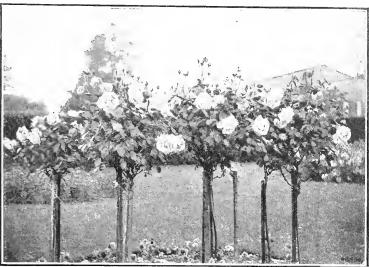
Killarney schittert wel het meest in den herfst.

Madame Cusin is een theeroos en zij doet haar naam eer aan want zij riekt heerlijk, iets wat wij van elke theeroos niet kunnen zeggen. Zij toont zich met ietwat losse bloemen die purper rozerood zijn op witten tot geelachtigen grond. Zij komt weinig in de collecties voor.

Mad. Lombard. — (Foto: "Amateur Gardening".)

Madame Lombard is een theeroos die zich sedert 1878 in de verzamelingen heeft gehandhaafd en niet waar lezer, dat is wel het mooiste getuigschrift dat wij haar kunnen geven.

Stamrozen "Mad. Caroline Testout". — (Foto: "Amateur Gardening".)

De vorm en houding der bloem laat niets te wenschen over en de kleur is charmant. Soms zijn de bloemen roze met een goudgelen weerschijn en dan weer levendig rood. In den herfst bloeit zij bijzonder rijk.

J. K. B.

THEEROZEN.

Wie bemint niet de schoone, heerlijk geurende Theerozen, in al haar kleurenpracht? Ondanks de groote mededinging die de Thee-hybriden haar aandoen, hebben de Theerozen zich kunnen handhaven in den strijd om het bestaan. Theerozen hebben dan ook bijzondere en goede eigenschappen, waarom ze nog steeds geliefd en gewaardeerd worden.

Wat zijn echter Theerozen, welke variëteiten rangschikt men er onder, en op welken grond? Wat zijn de kenmerken? Bij een bezoek aan het groote Rosarium van den heer Jules Gravereaux te l'Hay bij Parijs zagen we voor het eerst de Rosa indica, in 1820 door Lindley uit China ingevoerd, waaruit door kruising met andere soorten en verscheidenheden de Theerozen die we thans hebben, ontstaan zijn. We stonden verbaasd dat uit die eenvondige enkelbloemige roos, als moeder zooveel schoons geboren is.

Onder Theerozen rangschikt men alle variëteiten, die botanisch dezelfde eigenschappen hebben als de *Rosa indica* en die onder eine klasse de *Rosa indica fragrans* (Redoutê) bekend zijn.

Deze eigenschappen en kenmerken zijn:

De meestal nit 5 blaadjes samengestelde bladeren zijn groot, van boven glanzend groen, onderzijde matter, breed, meer of minder spits, jonge blaadjes en twijgen purperrood.

Takken, bladsteel en hoofdnerven der bladeren zijn bezet met bruine of roode teruggebogen doornen.

Bloemen sterk gevuld, losser tot bijna enkelbloemig, in alle kleuren van wit, tot geel rose, rood, donkerrood, purperrood en veelal in verschillende gemengde, meestal zachte kleuren.

Vruchten glad, van boven meestal geopend; vallen gewoonlijk na den bloei af of verdrogen. Ze zijn tamelijk rond of iets langwerpig.

Kelkblaadjes buitenwaarts omgebogen bij het ontluiken der bloemen, terwijl ze zich later weder oprichten. Bloemsted in verbund met de grootte der bloemen niet sterk ontwikkeld, en hangen de rozen meestal min of meer.

Bloeiwijzen: op elke goed ontwikkelde tak een of meer bloemen, bij grondscheuten in groote trossen.

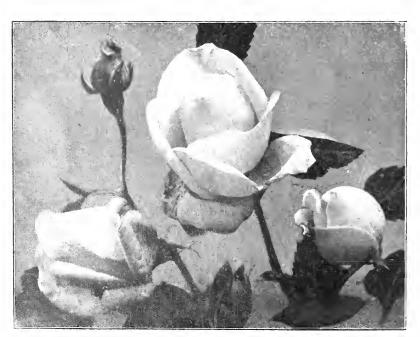
Rankende Theerozen zooals Gloire de Dijon, Madame Bérard, Madame Jules Gravereaux e.a. hebben dezelfde kenmerken, doch geven soms meerdere meters lange takken zonder bloem.

De bij leeken veelvuldig voorkomende meening, dat Theerozen uitsluitend gele rozen zijn, is zooals we boven zagen, onjuist. Dikwijls hoort men, als er een mooie gele roos vertoond word: "wat een mooie Theeroos", terwijl het veelal een Thee-hybride is. Nimmer toch worden planten tot deze of gene familie, soort of groep gerangschikt, naar de kleur der bloemen.

De heerlijke, zoete genr, die Theerozen eigen is, doch men bij andere rozen zoo dikwijls mist, is een met genoeg te waardeeren eigenschap, evenals de meestal zeer elegante bouw der blocmen en knoppen, vooral bij de nieuwere varieteiten.

De snoei der Theerozen is: kort insnijden, de rankende Theerozen langer laten, of bijna niet snoeien, doch de takken horizontaal tot 20 c.M. van den grond vasthaken. Zijn deze laatste als stamroos gekweekt, dan alleen wat inkorten. Ze zijn prachtig om afzonderlijk hier en daar in gazon of voor groepen heesters of conifeeren geplant te worden. Men late ze dan geheel vrij ontwikkelen. Zóó gebrnikt in tuin of Rosarinm schenken ze veel genot, veel meer en zijn veel mooier als in gezelschap met kort groeiende Theerozen gebrnikt.

Men geve voor winterbedekking droog materiaal, lietst turfstrooisel, ze zijn zachter en teerder dan andere rozen, bevriezen of verrotten spoediger. Dit schrikke echter niemand af; in den bloeitijd vergoeden ze dubbel alle meerdere zorgen

..Killarney". — (Uit: ..Amateur Gardening".)

Macons Constant Somert. - Foto "Amateur Gardening."

am haar besteed; bijzonder rijke bloei, geur en kleurenpracht moeten ons dankbaar stemmen.

Om nit de groote massa variëteiten van Theerozen hier eene opsomming te geven, ligt niet in onze bedoeling, men zie hiervoor de prijs en soortenlijsten der rozenkweekerijen

> na, of, wat nog veel te veel te weinig gedaan wordt, men bezoeke in Juli, Aug., of Sept. een rozenkweekerij; men vindt dan de schoonst denkbare soortenlijst in werkelijkheid, veel schooner, dan eenige beschrijving geven kan.

Zeist.

F. J. Abbing.

ROZENGEUR BEWAREN.

Om den geur van rozen te bewaren, zegt een Duitsch tijdschrift, strooit men onder in een glas losjes eenige der welriekenste rozen bladeren en vulle het daarna op denzelfden wijze tot den rand. Hierop sluit men het zoo mogelijk luchtdicht af en zet daarop het glas op een droge, koele plaats.

Nu behoeft men, zelfs op den kortsten winterdag, maar even het glas te openen, om van een heerlijke rozengeur te genieten, die ons verplaatst in den vollen zomer.

Het is te probeeren!

HET STEKKEN VAN ROZEN.

Men stekt de rozen meestal in de maanden Juli, Augustus en September. Laten we u eerst eens zeggen, dat gestekte rozen gewoonlijk niet in die mate voldoen, als geoculeerde rozen. Geoculeerde rozen munten uit door bloemrijkheid, daartegenover staat ook weer, dat deze dikwijls wilde uitloopers maken. Doch die zijn gemakkelijk weg te houden, door ze voortdurend tot op den grond toe af te snijden.

Gestekte rozen evenwel maken zware forsche scheuten met weinig bloem. Wil men van deze scheuten nog wat profiteeren, dan buige men die in den herfst over den grond en zette ze

Thee-roos "Madame Cusin". — (Foto: Amateur Gardening.)

met een haak vast. Door dit te doen *stremt* men als 't ware de sapstroom, waarna ze 't volgend jaar beter zullen bloeien.

Om met succes te stekken, hebben wij allereerst noodig een kweekbakje. Dit wordt gevuld met bladaarde, gemengd met scherp zand (rivierzand). Dit toch bevordert het gemakkelijk wortelen.

Voor stekken gebruikt men steeds bloemhout d.w.z. scheuten, die bloeien of reeds gebloeid hebben. Deze zijn dan voldoende "rijp" en we hebben daardoor meer kans, dat we 't volgende jaar meer bloemen krijgen. We snijden de stekken met een scherp mes van de plant met 3 oogen; dat is voldoende. De twee onderste blaadjes snijdt men geheel weg, terwijl men 't bovenste er aan laat zitten. Tegenover 't onderste oog snijden we nu een lange schuine wond van 1 c.M. Hier vormt zich 't zoogenaamde callus dat de snijwonde afsluit en in staat is water op te zuigen. Uit dit weefsel ontwikkelen zich na een poosje de wortels vormen.

Nu is de stek gereed om in den bak te zetten. Men plaatst haar voor ½ in de aarde, terwijl men haar goed aandrukt. De stekken worden op rijen gezet, 5 à 6 c.M. uit elkaar. Men kan er zoodoende heel wat in een bakje plaatsen. Na het nætten giet men ze goed aan, waarna men vervolgens de raampjes er op kan leggen. Bij fellen zonneschijn moet men de stekken veel spuiten. Na 3 à 4 weken zullen de stekken beginnen te groeien. Dan begint men langzamerhand meer te luchten. Het liefst laat men ze dan gedurende den winter in den bak staan.

Maar, hoor ik vragen, kunnen wij ook de rozen in de kamer stekken? Zeer zeker kan dat. Men moet er dan voor zorgen dat er een glazen stolp over de stekken komt. Hierdoor zullen zij niet zoo spoedig uitdrogen.

Ook niet onaardig is de cultuur op water: Men neemt een apothekersfleschje, vult dat met water en sterkt er de rozenstek in, die aan de hals met een propje watten wordt vastgezet. Spoedig zal deze stek worteltjes maken en men kan hem dan in een stekpotje opplanten.

Na een paar jaar kunnen zij dan al aardige bloemen voortbrengen.

Utrecht.

J. CH. BUDDE.

ROZENLIKEUR.

¹/₄ pond versch geplukte, sterk geurende en goed gereinigde rozenblaadjes doet men in een flesch met ¹/₂ L. lauwwarm water. Dit blijft 2 dagen zoo staan. Dan giet men dit water door een neteldoeksch lapje, drukt de blaadjes nog wat uit en vermengt dit met een gelijke hoeveelheid fransche brandewijn. Op 1 L. van dit vocht rekent men nu ¹/₂ pond suiker. Er mogen maar heel weinig kruiden bij, daar anders de geur der rozenblaadjes niet uitkomt, heel weinig kaneel dus en een paar korianderkorrels. Nu moet het nog een paar weken in de zon staan; men kleurt het met een weinig cochenille tinctuur en filtreert de likeur.

ROZENBRANDY.

Rozencognac kan men in de keuken gebruiken om aan allerlei spijzen en fijn gebak een rozensmaak te geven.

De bereiding volgens Engelsch recept is aldus: van versch geplukte centifolia-rozen wordt de kelk verwijderd, de bloemblaadjes worden goed gereinigd en een flesch er geheel mee gevuld. Dan giet men er eerste kwaliteit fransche cognac op en kurkt de flesch dicht. Deze moet nu 2 à 3 weken in de zon gezet worden.

COMPOTE VAN ROZENBOTTELS MET ROZIJNEN.

 $500\,$ gr. gedroog le rozenbottels worden afgewasschen, 3 à 4 uur in $^{3}/_{4}$ L water geweekt en ongeveer 20 min. gekookt. Dan worden ze verder gaar gekookt met 500 gr. goed gewasschen rozijnen, 100 gr. suiker en wat citroenschil. Het vocht wordt met wat sago gebonden en over de vruchten uitgegoten. Mevr. B.

BEMESTING DER ROZEN.

Het zal wel geen nader betoog behoeven, dat de bodemgesteldheid een belangrijken invloed heeft op de ontwikkeling der rozen. De roos verlangt een voedzamen, goed losgemaakten, vochthoudende grond. Wie een rozenperk wil aauleggen, dient dan ook den grond vooraf flink diep te laten bewerken, minstens 60 c.M. diep, waarbij men natuurlijk zorgt, dat de humusrijke bovengrond boven blijft. Verder wordt de grond van de noodige voedingsstoffen voorzien. In 't bijzonder houden de rozen veel van kalk. Het voorkomen van welig groeiende wilde rozen is dan ook een kenteeken, dat daar de grond b trekkelijk rijk aan kalk is. Op kalkarmen grond kunnen de rozen zich niet flink ontwikkelen. Niet alle∈n voor het maken van krachtig hout, maar ook om forsche, intens gekleurde bloemen voort te brengen, mag het de rozen niet aan kalk ontbreken; vooral de kleur der donkerroode soorten schijnt door de aanwezigheid van kalk dieper te worden. Het is daarom aan te bevelen, bij de grondbewerking meteen een flinke kalkbemesting te geven, b.v. 2 à 3 ons per vierk. meter, 't liefst in den vorm van kalkmergel. De kalkbemesting herhale men om de 3 à 4 jaar.

Verder geve men een flinke bemesting met oude stalmest, terwijl gedurende den zomer een paar maal gegierd wordt met een slap aftreksel van verteerden koemest en beer; ook van kippenmest kan men hiervoor met succes gebruik maken. Men brenge dezen vloeibaren mest echter niet vlak om den stam of de struik, zooals nog dikwijls gedaan wordt, maar op eenigen afstand daarvan, daar waar de meeste wortels zich bevinden, die het voedsel moeten opnemen. Vooraf maakt men om de planten een ondiep geultje, waarin de vloeimest wordt gebracht. Bij voorkeur doet men dit des avonds, bij regenachtig weer.

Behalve met genoemde organische meststoffen, kan men de rozen ook met kunstmest bemesten. We kunnen dan in 't voorjaar geven per vierk, meter ½ ons patentkali, ½ ons superphosphaat en ¼ ons zwavelzure amoniak, terwijl we gedurende de maanden Mei, Juni en Juli kunnen gieren met een verdunde oplossing van "bloemenmest", b.v. 25 gram op de 10 Liter water. Een dergelijke bloemenmest kan men samenstellen door vermenging van 30 deelen superphosphaat, 25 dln. patentkalı, 25 dln. zwavelzuren ammoniak en 20 dln. Chilisalpeter.

W. F. A. G.

TUSSCHEN DE ROZEN.

Wij hebben een genotvol uurtje doorgebracht op de kweekerij van den heer J. A. de Jongh, aan den Utrechtschen straatweg, te Utrecht. Wij hebben gewandeld tusschen de rozen en vergaten voor een oogenblik de beslommeringen des levens. De kweekerij aan den straatweg, met de kiosk in 't midden, het stuk grond achter de kassen en ter linker- en rechterzijde, wij konden geen voet verzetten of wij zagen rozen in alle stadiën van ontwikkeling, rozen in de teederste kleuren van het reinste wit tot het donkerste rood, rozen laag bij den grond, rozen op stam gekweekt, rozen die staken en bogen omstrengeld hebben en versieren met honderden rood gekleurde bloemen. De schutting die de oostenwind tegenhoult is onder rozenknoppen en rozenscheuten begraven, in een pittoreske wanorde slingert zich de eene bloemtak om de andere en duizenden knoppen steken er boven uit als wilden zij het uitkraaien van plezier.

Waarlijk een paradijs van rozen, immers die ontwikkeling van de scheuten, gewapend met fraaie stekels, die bladeren en die bloemen, het is alles even mooi en het doet prettig aan,

zoo iets te zien.

Gloeiend rood zijn de bloemen van General Mac Arthur die schijnbaar de geheele omgeving wil beheerschen wat haar tamelijk wel gelukt, de open bloemen zijn groot en half ontloken en zien ze er uit om te stelen. Blank als de sneeuw is de Frau Karl Druschki, die ook bekend is als "Schnecköningin"; zij wil blijkbaar wedijveren om den schoonheidsprijs met "Mrs. John Laing" die wondermooie, gesatineerd roze bloemen draagt en de wijze waarop zij die toont is eenvoudig vorstelijk! En hoe vindt u die kleur, die vorm van bloemen van Mad. Jules Grolez, dat kleedje van Chinaroze, een weinig glanzend staat haar goed, nietwaar? Mad. Abel Chatenay! Een van de schoonste Theehybriden die acht jaren geleden gewonnen werd. Haar naar waarde, haar juist te beschrijven wie kan het? Karmijnroze met de tint van een door de zon gerijpte perzik en nog met meer kleuren is zij geteekend. De bloemen zijn niet groot, maar groot genoeg en edel van vorm. Utrich Brunner fils is de straatroos en dit zegt reeds dat zij bij dnizenden wordt gekweekt. Haar kleur herinnert aan een rijpe kers.

Zépherine Drouhin is een stekellooze klimroos met half gevulde schitterend karmozijnroode bloemen die zij bijna den geheelen zomer produceert. Zoo zouden wij nog een poosje door kunnen gaan, steeds komen er andere rozen voor onzen voet maar wij willen ook andere laten genieten van dit welverzorgde Rosarium, waaruit opstijgt een symphonie van kleu-

ren, schooner dan men droomen kan.

De Roos, door Grieken en Romeinen bezongen, zij is en blijft de Koningin der bloemen! J. K. B.

PLANTENZIEKTEN

DE KNOL-ZIEKTE BIJ BEGONIA.

In de Handelsgärtner lezen we omtrent het optreden van wortelgallen bij Begonia het een en ander en hoewel in bedoeld

stuk alleen sprake is van Begonia semperflorens en B. corallina zou het misschien ook kunnen zijn, dat dit envel eveneens bij de Knol-Begonia's optreedt en daarom het volgende: Door het uormen van wortelgallen kan aan Begonia's groote schade gedaan worden, zooals de heer K. Schechner in een vlugschrift van het Gartenbaugeselsehaft te Weenen aantoont. De oorzaak van de ziekte is Heterodera radicicola. De Begonia *corallina* en *semperflorens* worden het meest aangetast, laatstgenoemde ook in den vollen grond. De wortelgallen kunnen bij B. corallina zoo groot worden als een vuist, doch varieeren gewoonlijk van de grootte eener erwt tot die van een duivenei; bij B. semperflorens blijven ze gewoonlijk kleiner. De aangetaste planten groeien niet door en de bladeren beginnen af te vallen. Zoolang de gallen door de wortellarven bewoont worden, is de schade nog te overkomen, doch zoodra de diertjes de gallen verlaten hebben, gaan deze rotten en de plant gaat snel ten gronde.

Als bestrijdingsmiddel wordt in de allereerste plaats genoemd het vernietigen van de aangetaste planten en desinfectie

van den grond met zwavelkoolstof.

(Weekbl. r. Bloembollencultnur.)

MOESTUIN

POSTELEIN ZAAIEN.

Postelein is een groente, die in korten tijd klaar is en daarom nu en dan dient te worden gezaaid, anders is alles in één keer klaar en is het eten van postelein gauw afgeloopen. De stengeltjes zijn spoedig taai en zuur; veel hooger dan 10 c.M. mag men ze, zal ze smakelijk blijven, niet laten worden. Heeft men te veel, dan is het een groente, die zich gemakkelijk laat steriliseeren.

Het zaad van postelein is verbazend fijn en hoe fijner het zaad is, des te ondieper moet worden gezaaid. In den zomer is de bovenste laag van den grond echter vaak nitgedroogd en zonder water ontkiemt het zaad niet.

Men zaait nog al vaak wat postelein onder in meloenbakken, wanneer deze grond te droog gehonden wordt ontkiemt het posteleinzaad slechts gedeeltelijk. Gebruikt men den meloengrond later in een anderen bak, dan komt er postelein op, zonder dat men ze heeft gezaaid.

Het is nu de vraag, hoe zullen we dit fijne zaad aan het kiemen krijgen? In de eerste plaats wordt de grond met den hark goed fijn verdeeld, daarna zaait men het posteleinzaad vrij dicht. Vertrouwt men zich hiermede niet, dan raspt men wat krijt en schudt het zaad met het fijne krijt. Het zwarte zaad wordt nu wit, en men kan zien, waar en hoeveel men heeft gestrooid Nu wordt het zaad aangedrukt met den plakker. Deze maakt men zelf van een plank, waaraan men in het midden een steel heeft bevestigd. Indien men goed kan harken, dan kan het zaad van te voren een weinig ondergekamd worden. Ook kan men na het zaaien een weinig aarde over het gezaaide nitstroojen en daarna plakken, volstrekt noodig is het overstroojen met grond of het inkammen niet. Men kan zich dus bepalen bij het zaaien van het zaad en het daarop volgende aandrukken van den grond. Nu de grond is aangedrukt, kan het water van den bodem tot aan het oppervlak stijgen om het noodige water voor de ontkieming te leveren. Om dezen tijd is de genomen maatregel nog niet steeds afdoende om het zaad te doen kiemen. Daarom neemt men eenige zakken en spoelt die door het water. De natte zakken, doch niet druipnat, legt men netjes op het bed. Spoedig zijn de zakken opgedroogd, doch met den gieter worden ze weer vochtig gemaakt. Eigenlijk moeten de zakken steeds vochtig blijven. Na een dag of drie licht men een zak op en ziet men een rooden gloed, dan is de ontkieming reeds aan den gang en zoover gevorderd, dat de zakken weggenomen moeten worden, anders groeien de plantjes in den zak op, wat bij het wegnemen ervan t ngevolge heeft, dat de plantjes worden stukgescheurd.

Zoo kan men niet alleen met postelein handelen, maar met alle zaden, die men in tijden van droogte tot ontkieming heeft

te brengen, terwijl deze zaadjes klein zijn.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Cypripediums.

Het is een bekend feit dat van het geslacht Cypripedinm in hoofdzaak die soor-ten worden gekweekt die in de kondekas thnis hooren; toch zijn voor de warmekas een aantal soorten die laat in de lente en in den vroegen voorzomer met fraaie bloemen bloeien en aanbevolen mogen worden. Wij denken aan Cypripedium Stonei, C. Rotschildianum, C. Sanderianum, C. Cur-tisii, C. superbiens, C. Massianum, C. Shillianum, die gaarne en het beste in de warmekas staan, Cypridedium Lawrenceanum en de mooie verscheidenheid Hyeanum, C. barbatum, C. callosum en C. c. Sanderae zijn met een plaatsje in de gematigde kas tevreden.

Al deze Vennsschoentjes laten zich gemakkelijk door deeling vermenigvuldigen en wanneer dit met eenige voorzichtigheid geschiedt, zijn wij van het succes verze-kerd. Aangezien dit vermenigvuldigen het beste geschied bij het verplanten, kunnen wij het bovenstaande dadelijk in praktijk brengen.

Genoemde Cypripediums kunnen wij kweeken in lage of gewone bloempotten als wij er maar voor zorgen dat er aan de drainage niets hapert. Voor compost ge-bruiken wij 2 deelen varenwortelgrond, \(\frac{1}{4}\) deel graszodengrond, \(\frac{1}{4}\) Sphagnum en wat zand.

Na de verplanting geven wij eenmaal volop water, maar daarna worden wij voorzichtiger en geven niet weer voor dat het noodig is. Wij geven ze een plaats die schaduwrijk en waar de lucht frisch is, last van ongenoode gasten hebben wij dan niet. Bij helder weer besproeien wij ze, maar zoo fijn, dat het water als een danw opvalt. Er is een kleine groep van Venusschoentjes met min of meer vleezige bladeren; wij noemen als zoodanig Uypripedium bellatulum, C. Godefroyae, C. leucochilum, C. niveum en C. concolor en dit zijn wel de lastigste in cultuur.

Zij houden in de eerste plaats van een zuivere lucht en hoe verder zij van een stad verwijdert zijn, des te grooter is de kans op succes. Bij het gieten moet men zeer voorzichtig zijn, dat geen water in de scheuten komt of blijft staan, terwijl zij gedurende den winter minder water wenschen dan de andere.

Men geeft ze een plaats kort bij het glas in een warme vochtige atmospheer.

In de groeiperiode moeten zij geregeld gegoten worden, maar niet over den kop, zooals men dat noemt, het gevaar dat er dan hier of daar water blijft staan is dan veel te groot.

De beste tijd voor het verplanten is na den bloei. maar wij gaan daartoe niet eerder over of het moet noodig zijn, immers zij hebben er een hekel aan. Denk er om bij 'tverplanten dat zij gaarne op een heuveltje staan; wij kunnen dezelfde compost gebruiken met toevoeging van stukjes steen en kalkpuin. J. K. B. steen en kalkpuin.

In den Bloementuin.

Rozen oculeeren. — Voorjaars-bloeisters. Violen. — Gazons. — Chrysanthen en Dahlia's. — Perken. — Tasteplanten.

Deze en de volgende maand kunnen we rozen oculeeren; de liefhebbers doen dit werkje meestal in Juli, bij de kweekers van professie zien we het doorgaans in Augustus gebeuren. We zoeken vooral flinke, sterke scheuten, die reeds gebloeid hebben, om onze oculatie's van te snijden.

Bij struikrozen zetten we de veredeling zoo dicht mogelijk boven den wortelhals, bij stamrozen op den stam zelf of op eenige takken, maar dan zoo dicht mogelijk bij den stam. Sommige kweekers beweren wel, dat het zetten van de oculatie's op de takken te verkiezen is boven het zetten op den stam, omdat de kroon later dan niet zoo gemakkelijk atbreekt. We voelen heel reel voor deze bewering; op de takken toch rust de kroon, terwijl ze aan den stam als 't ware hangt. (Zie 't volgend no. Red.)

Ook met het oculeeren van seringen kan

men nu aan den slag. Verschillende voorjaarsblocisters onder de vaste planten, knnnen nu verzet worden. We denken hierbij o.a. aan Fapaver orientale, Hesperis matronalis, Arabis al-

pina, Bellis perennis e. a.

De plaats, waar de planten moeten komen te staan, wordt flink losgespit, bemest met verteerde paardemest en terdege aangegoten. Voor de eigenlijke opera-tie kiezen we een regenachtigen dag uit of wel we doen het werkje 's avonds na zonsondergang. De planten worden liefst met kluit opgenomen, om ze te vermeerderen of te verjongen, gescheurd en opnieuw uitgeplant, waarna we ze nog eens weer goed water geven. De cerste dagen tegen de zon beschermen.

We kunnen nu onze violen (tufted pansies) eens onder handen nemen; hier en daar is er wellicht een gat in, misschien ook groeit de eene plant wat hooger op dan de andere, zoodat het perk als geheel ons maar half naar den zin is. Zeer spoedig is dit te verhelpen, door alle planten neer te pennen; voor dit doel maken we haakjes (haarspeldvorm) van gegalvaniseerd ijzerdraad, ter lengte van pl.m. 6 cM. De scheuten worden nu voorzichtig naar den grond gebogen en hier met een haakje vastgezet; we buigen alle scheuten naar denzelfden kant, zoodat de een de ander Den eersten dag doet het vak wat zonderling aan, maar den volgenden dag zijn alle kopjes weer opgericht en het perk ziet er veel beter uit dan voordien. alleen het is wat lager. We behandelen steeds al onze perken met tufted pansy's op deze manier en hebben tevens de ondervinding er bij opgedaan, dat violen, op deze wijze behandeld, veel langer bloeien dan gewoonlijk.

Wie zijn gazons steeds met de machine maait, denke erom, dat het gras heel wat uit den bodem haalt. We doen daarom goed bij donkere lucht nog eens een extra gift Chilisalpeter te geven (1 K.G. op 100 vk. M.). Vooral als het gazon droog en stoppelig dreigt te worden, doet zoo'n handje met Chili wonderen.

Wie herfst-chrysanten en Dahlia's in zijn tuin heeft, kijke deze vooral goed na, om te zien, of er zich geen oorwurmen in de knoppen bevinden.

Wij zelf hadden dezer dagen het genocgen? nit één tuin-chrysant een twintigtal van deze ongenoode gasten te vangen.

Nu alle perken beplant zijn, heeft men wellicht nog wat Zonalen over; deze plante men uit in den vollen grond, om in Augustns stek van te kunnen snijden.

Yan uitgebloeide vaste planten, zooals Spiraea Aruneus. Hoteia japonica, worden de verdorde bloemstengels zoo spoedig mogelijk verwijderd. De planten zelf blijven dan veel langer groen en kunnen zoodoende heur plaats nog een tijdje vullen.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Chrysanthen. — Zavien. — An-jers afleggen. — Stekken van Hortensia's. — Nazien van kasplanten.

Met het nüpen der meeste Chrysanten waren we reeds opgehouden, doch thans zullen we hier geheel mee eindigen. Hebben we ze nog niet van stokken voorzien, dan doen we dit nu spoedig en geven icdere scheut een stokje. Doorloopend houden we het aanbinden bij, daar ze anders bij wind spoedig afbreken of cen verkeerden stand aannemen.

Potplanten voor het a.s. voorjaar als Cineraria, Calceoloria, Muurbloemen, Vioetc. zullen we ook moeten uitlieren, etc. zullen we ook moeten uitzaaien. We zaaien ze in pannen met fijn gezeefde bladaarde, vermengd met veel scherp zand, om een gezond wortelgestel te bekomen. Hierin zaaien we het zaad vrij dik uit en dekken het met een laagje aarde als het zelf dik is. Later moeten toch al spoedig verspenen. We dekken, de pannen met een ruit af, om uitdrogen te voorkomen. Gieten doen we liever niet; is de grond wat droog, dan plaatsen we liever de geheele pan in water tot aan den rand, om te laten doortrekken. Tegen zonnestralen schermen we totdat de zaden opkomen.

Nu is het ook tijd voor het afleggen Planten van verleden jaar van anjers. hebben één bloem geleverd en nu ontstaan aan den voet der plant 4-6 scheuten, welke we voor afleggers gebruiken. We slaan de planten nit de pot en plaatsen ze in een raam in voedzame aarde vermengd met scherp zand, hetwelk alles aangebracht is op een goed doorlatende ondergrond. Om de planten tegen te overvloedige regen te beschermen, brengen we onder en boven latwerk of potten aan, om zoo noodig hierop ramen te leggen. Tevens knunen we voor scherpe zon hierop het scherm aanbrengen.

Zoodra de planten uitgebloeid zijn beginnen we met afleggen. We maken op de plaats, waarmede de aflegger in de grond komt een overlangsche insnijding van onder naar boven, $2\frac{1}{2}$ c.M. lang, waarna we ze in den grond buigen en met een stokje rechtop vastzetten, zorgende dat er wat aarde komt in de insnijding. ze geworteld zijn geven we niet te veel water en schermen tegen scherpe zon.

kunnen nu ook Hortensia's stekken. Hiervoor nemen we koppen van de oude planten, of, wanneer deze nog kort genoeg zijn, zijscheuten met een hieltje, welke rijp moeten zijn, maar nog niet ge-heel hard. Men stekt ze in zandige aarde in kleine potjes en plaatst ze onder een raam, dat de eerste tijd gesloten blijft en geschermd wordt. We houden ze steeds goed vochtig. Na een paar weken hebben ze wortel en nu geven we lucht en schermen minder, zoodat we successievelijk het raam geheel wegnemen. Hierna plaatsen we ze in een groote pot met voedzame aarde. In den winter zullen we ze uitstekend kunnen overhouden op een lichte plaats in oranjerie of koude kas. Geven we in het voorjaar dan weer een grooter pot en voedzame aarde, dan krijgen we een stevig gewas met een flinke bloem-

In de kassen worden de planten nu goed nagezien en schoongehouden. Het beste is, gedeelten van tabletten geheel weg te ne-

men en de planten op een andere plaats schoon te maken. We beenen de potten, maken de oppervlakte der aarde vrij van mossen en cenigszins los en warschen de bladeren onder en boven met water, waarin een of ander insecticide is opgelost. De tabletten maken we schoon en werken datgene om, waarmede ze zijn opgevuld. Voor dat we de planten er nu weer op plaat-sen, zullen we ze deer aijpen of insnijden zooveel mogelijk in hun model terngbrengen. Sterkgroeiende planten zullen we daarna ééns per week een of andere vlocimest toedienen, waarover we het al cerder gehad hebben. Spuiten doen we elken dag, doch goed is om ook b.v. ééns per week cens te spuiten met een in water opge-lost insecticide als XL All, of Phytophiline.

Utrecht

J. A. Holtingh.

In den Moestuin.

Postelein. = Andijvic. = Rame-nas. = Tomaten.

Met het zaaien van Postelein wordt geregeld voortgegaan, om steeds in 't genot van malsch gewas to blijven. (Zie verder het art. over Postelein in dit no.)

Andijvie-planten moeten thans reeds zijn nitgeplant en wanne r dit niet het g val is moet worden gezorgd, dat men planten voor de hand heeft. Gewoonlijk wirdt de fout begann, dat de plantjes to dicht op elkander staan, men krijgt dan spillige plantjes, die geen kluitje houden als men ze heeft nit te planten. Daarom moet het zaadbed niet te klein worden genomen en het maad op rijen en niet te dicht worden gezaaid. Later dunt men dan de plantjes uit, desnoods kan men deze op een gord natgemankt bed verspenen. De nitgedunde plantjes geven dan de eerste planten voor de vrijgekomen andijviebedden

De planten komen op 40 c.M. onderlingen afstand. De verspeen le plantjes kamen iets later en zoo heeft men nit één zaatsel

nog wat openvolging.

Wie nog geen rammenas voor den winter heeft gezaaid, kan dit nu nog doen. Bij voorkeur wordt deze groente op rijen gezaaid, die 20 à 25 c.M. uit elkander liggen. We behoeven niet te dicht in de rij

te zaaien, want we moeten later toch de overtollige plantjes maar nittrekken, zoodat ze in de rij ook op 20 à 25 c.M. afstand komen. Wie de rammenas graag dun heeft, geeft ze een kleinen onderlingen afstand; wil men echter dikke exemplaren, dan maakt men den afstand iets graater.

Tomaten willen graag zeer veel gewas maken en da from moeten ze voortdurend onder han len worden genomen. We bedeelen de tomaten in vollen grond. Het best is ze met één stengsel omhoog te laten gaan en als ze de lengte van ruim 1 M. hobben verkregen ze op één meter terng te snoeien. De dieven, die uit de cks. l. der bladeren te voorschijn komen, worden steeds nitg broken en het blad, dat aan het einde der bleemstelen zich ntwikkelt, verwijderd. Het aantal vruchten, die zich willen vormen, moet ook werden benerkt. H. S. warden beperkt.

In den Fruittuin.

Zomersnoci.

Met den zomersnoci en het nijpen der vruchtboomen wordt naar omstandigheden

voortgegaan.

Het nijpen der vruchtboomen wordt nog al eens als een soort van opknapperij beschouwd, even nocdig voor liet meete voorkomen van den vruchtentnin, als het maaien van de gazons voor den siertuin. 't Is waar, vruchtboomen, vooral leiboomen, tot half Juli aan hun lot overgelaten, zien er zeer verwilderd nit, en het nijpen kan dezen misstand verhelpen, maar tot dien tijd de boomen ongemoeid laten en dan op eenmaal alle scheuten in te nijpen of aan te binden, doet de boomen meer kwaad dan goed en mag allerminst op den naam van een deskundige behandeling aanspraak maken. Er is niet zoo heel veel begrip van plantenvoeding en van de gewichige rol, die de bladeren daarin spelen, noodig, om te begrijpen, dat door een plotseling op eenmaal wegnemen van een groote massa bladeren, de groei gedeeltelijk onderbroken wordt, wat een zekere stagnatie in de functiën van al de overige organen van den boom ten gevolge beeft

Zulk een ingrijpen in de levensverrichtingen van een boom kan nooit leiden tot het verkrijgen van vruchten, ook op die plaasten, waar deze zich in de meeste gevallen hoogst zelden ontwikkelen, m. a. bij aldus behandelde boomen zien we slechts vruchten aan het meer jongere gedeelte. het ondere gedeelte van de takken geeft slechts bladeren aan organen, onbekwaam om tot vruchtorganen te worden vervormd. Na herstel van de ondergane mi handeling zien we dan ook, dat de boom de bejegening met het vormen van nog meerdere scheuten beantwoordt. We onderschrijven dan ook ten opzichte van de hierbedoelde handelwijze, wat een autoriteit op tuinbouwgebied in een voordracht over het behandelen van vruchtboomen zeide: ... Nicts houdt de uitbreiding van de fruitteelt meer tegen dan de z.g. beredeneerde snoeiing". Dat hier de nadruk op het z.g. moet gelegd worden, behoeft zeker geen nader betoog.

Door den zomersnoei en de daarmede verband hondende nijping moeten de groei en de ontwikkeling van den gansehen boom gedurende de geheele groeiperiode worden geleid en ons ingrijpen mag slechts dan plaats hebben en heeft slechts dan de gunstige gevolgen als de boom in zijn geheel en elk orgaantje afzonderlijk er door zijn wasdem den tiid voor sangeeft. Hiervit volgt, dat de zomerbehandeling van vruchtboomen geen werk is, om door den serston den besten te laten verrichten. dit klemt des te meer als we weten, dat de gevolgen van de behandeling gedurende den zomer zich bijna onmiddellijk aftee-kenen. Er is in O. T. al heel wat behar-tigenswaardigs over dit een en ander gezegd, waar we voor heden naar verwijzen; we hopen er zelf nog op terng te komen. J. C. M.

TENTOONSTELLINGEN.

afdeeling Derenter en Omstreken van de Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde organiseert een groote Nationale Tuinbouwtentooustelling in de maand Augustus 1913.

Wielrijders, die dezen zomer een fietstocht

goed doen hiervoor gebruik te maken van een FONGERS met Sturmey-Archer vrijwieldrie-

Namens de Regelings-Commissie,

G. VAN NIJBURG.

ACANTE in binnen- of buitenland gain maken, zullen goed doen hiervoor gebruik te maken van een DIRECTE LEVERING.

versnellingsnaaf. EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rollerdam, West Nieuwland 16 en Utrecht, Nende 12.

VRAGENBUS

U z'ındt mij zeer rerplichten mij in "Onze Tuinen'' den NAAM van bijgaanden hees-ter te melden. Het lijkt mij een soort sering te zijn, naar het blad te oordeelen. De kroonblandjes der bloemen zijn naar achter en beneden omgeslagen, doordat meeldraden en stamper flink ombog buiten de blocm nitsteken. De geur lijkt mij ten de bloem nitsteken. De gear agas my een weinig vlierachtig, Hoewel de bloem-pjes klein zijn, maakt de heester toch door den rijkdom van bloemen een aardig effect. De kleur der bloempjes is roomwit 't aantal kroonblaadjes vier.

Amersfoort. v. D.

Antwoord: Uw struik is noch Sering, noch Vlier; maar een Kornoelje-soort. Voor zoover ik aan 't verdroogde takje zien kon Cornus candidissima. U moet do bloempjes

maar eens goed door een loupe bezien, dan zult u dadelijk bemerken, dat de gelijkenis op Sering of Vlier zeer gering is. Sering heeft 4 meeldraden, Vlier 5.

LEON A. SPRINGER.

Trang No. 21.

a. Als abonnée van Onze Tuinen zou ik gaarne nw raad inwinnen over de KAS-TANJE, waarvan de BAST van onder tot boven zwart is geworden (als neven-gaand stukje bast) en SPIJIT. De boom ziet er niet slecht uit maar toch ook niet weleurend. Zou hieraan nog iets te doen zijn?

b. Zoudt n mij tegelijkertijd raad willen geven over het maken van stekken voor een HEG 1e van beuken; 2e Meidoorn; 3e Sweet briar; 4e ligustrum.

Kunnen de stekken dadelijk ter plaatse

uitgezet worden of verdient het de voorkeur ze eerst te doen wortelen! In welke maand, en hoe moet dit geschieden? Mej. R.Elspeet.

Antwoord: Waarschijnlijk heeft kastanje last van zonnebrand. Als de kastanjestam sterk aan de zon blootgesteld is wil die nog al eens barsten en droogt de cambiumlaag, tusschen hout en bast op. Hoe droger de boomen staan en boe slechter zij groeien, hoe spoediger zij last van hebben. Het is altijd schadelijk voor een boom; doch als zij overigens goed groeien, niet direct levensgevaarlijk. Het is dan goed, de bast zoover deze los zit, weg te snijden, tot aan de kanten, waar zij weer groen is en vast zit. Het blootgelegde kernhout laten drogen en dan insmeren met teer, half om half:

en bruine teer) om te zorgen dat dit hout niet vocht en door paddestoelen aangetast worden. U kunt ook den boom flink omwinden met een band, zakkenlinnen, en dit teren om 't indrinzakkenhnnen, en dit teren om 't indringen van vocht tegen te houden. In elk geval zorgen, dat de boom krachtig kan groeien. Het gebeurt dikwijls, dat boomen slecht geplant worden; vooral op hoogen grond, waardoor zij slecht groeien en dan niet gemakkelijk over zware beschadiging heen komen. Was de grond bij u wel diep genoeg los gemaakt, iets wat bij u in de buurt soms zeer noodin is dig is.

Beuken. Meidoorn en Sweet briar stekt men niet, maar zij worden gezaaid. Het best is a.s. najaar jonge hegplanten te koopen. Ligustrum kunt u in 't voorjaar stekken. In den winter snijdt u de stekken. kuilt ze in den grond in. Stekt ze einde Febr., begin Maart, of op een kweekbed, of ter plaatse.

LEON A. SPRINGER.

Fraag No. 22.

Zoudt u zoo goed willen zijn, mij ceniqe inlichtingen – te geren omtrent de ZIEK-TE, die mijn RAMBLER heeft aangetast; Op welke wijze zou ik haar kunnen bestrijden?

Merr. Kr. St.

Antwoord: Uw Crimson Rambler is hevig aangetast door het ..wit" een schimmelziekte. U moet de roos bij zonnig weer bezwavelen met zwavelpoeder en dat zoo noedig herhalen. J. K. B.

Traag No. 23.

Is het nu reeds de goede tijd voor RO-ZEN STEKKEN? Moet men altijd wortel stekken nemen, om meer succes te hebben? Neemt men alleen broeiaarde of moet men vermengen met wit zand?

Moet de stek dicht bij het glas of niet! Is het noodig de ramen van bak of kas te kalken? Meot men na het stekken vecl of weinig luchten?

Ginneken.

Antwoord: Ja, het stekken kan nu geschieden ;trouwens al eerder. Zie het desbetreffend art. in dit nummer.

Kalken van den bak is geen bepaald ver-

Trang No. 24.

Ik vond gisteren op een uitstapje naar St. Filipsland bijgaand plantje, dat veel gelijkt op een KLAVER, doch een helder GEEL bloempje geeft. Zoudt UEd. zoo goed willen zijn mij den naam op te geven? Bruinisse. F. C. M. v. P.

Antwoord: Het is Wondklaver (Anthyllis Vulneraria) en wel de speciale kustvorin (de volledige naam is daarvan (Anthyllis Vulneraria var. maritima). Deze heeft iets kleiner bloempjes, is meer behaard en groeit meer rechtop dan de stamvorm. Een echte klaversoort is 't niet, maar toch na er aan verwant.

Vraaq No. 25. Wat is de oorzouk van het BITTER worden van KOMKOMMERS?

1Γ. de Γ.

Antwoord: Er wordt meermalen beweerd, dat het komt, doordat er op de ranken getrapt wordt. 't Is wel mogelijk, dat het ook zoo is; maar dit is zeker: het kan ook ontstaan, zonder er op te trappen of andere mechanische beschadiging. Intusschen weet men — voor zoover mij bekend, er geen verklaring voor. Misschien weten onze lezers er meer van. B. B.

VISCHSOORTEN acht u het beste geschikt om te worden geteeld IN een uitgestrekt VEN op de HEIDE, waarin mooi, helder water en afwisselende diepten. Kunt u mij tevens opgeven, waar deze visch te bekomen is?

Antwoord: Wij zonden uwe vraag met verzoek om advies aan de directie van de Ned. Heidemaatschappij te Utrecht, en ontvingen ouderstaand schrijven, waarvoor wij onzen beleefden dank betuigen:

In een uitgestrekt ven op de heide kunnen 't best edelkarpers geteeld worden. Het vischwater dient dan echter gezuiverd te worden van groote snoeken. nen zijn over 't algemeen onvruchtbaar. Derhalve zal het gewenseht zijn niet te veel visch te poten of anders de visschen bij te voederen. Dit kan geschieden met gebroken lupinenzaad, maïsmeel, gerste-meel of gekookte aardappelen. De eerste drie voederartike'en worden met kokend water tot een stijve orij geroerd en na af-gekoeld te zijn in het water geworpen. Hoeveel karpers losgelaten kunnen worden, kan alleen door een deskundige bepaald worden. De Nederlandsche Heidemaetschappij, postbus 44, Utrecht, stelt deskundige ambtenaren voor een onderzoek ter plaatse disponibel. Het onderzoek geschiedt tegen vergoeding der kosten. Bij Maatschappij zijn edelkarpers verkrijgbaar. Prijsopgave en inlichtingen kun-nen bij haar verkregen worden.

HOOI VAN AARDAPPELLOOF.

De ..ernährungs-physiologische" afdeeling van het "Institut für Gärungsge-

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

werbe" te Berlijn heeft een onderzoek ingesteld naar de voedingswaarde van aardappelloof. Het resultaat is, dat het droge aardappelloof even geschikt is om als voeder te dienen als goed weide-hooi. Dat het aardappelloof-hooi geen gezond voedsel voor de dieren zin zijn bleek een vooroor-deel. Men verwacht, dat er weldra een industrie zal ontstaan, die zieh uitsluitend bezig houdt men het drogen van aardappelloof, waarmede reusachtige winsten kunnen worden gemaakt.

G", Velsen. . HOOGEBERG", N. PRACHTKRATER in terrabl in de Villa "Medici". Prijs f. diam. 0:50 M.

TUINVERSIERING.

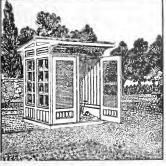
(35)

VERPLAATSBAAR KINDERSPEELHUIS

LAND- EN INRIJHEKKEN, ALLES VERPLAATSBAAR.

(26)

Het aangenaamste wat U voor de kinderen kunt aanschaffen. Is voorzien van gaasdeuren opdat katten enz. het zand 's nachts niet kunnen verontreinigen. (40)

DE KOEKOEK. PRINSES MARIELAAN 1. BUSSUM.

AFMETINGEN 2×2 M. f 100.

FABRIEK VAN TUINHUIZEN, LIG-HALLEN, AUTO- & RIJWIELSTALLEN,

VERZEKERING MAATSCHAPPIJ "UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM

BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL.

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WETTELIJKE AANSPRAKELIJKHEIDS-VERZEKERINGEN

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAAR-DEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

FERSTE NEDERL. MACH. GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Liinbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

BUTTENHAVENWEG 132 Schiedam · Teletoon Nº 14

FADRIEK VAN GESM: YZEREN HEKKEN & SOLIEDE INSCHULFHERKEN OOK GESCHIKT VOOR APSLUTTING VAN BALKONS & SERRES · JZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK . TEERENINGEN GRATIS VERKRIGGEAAR

OVERNAPPINGEN - JZERCONSTRICTES

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweckerij 21 2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant.

REX-INMAAKGLAZEN en TOESTELLEN, Hygiënisch-practisch, 14 MAAL MET GOUD BEKROOND.

Overtreft alle andere systemen door besparing van tijd en geld.

Generaal-Directeur voor Nederland en Koloniën.

Dr. E. J. SWAAB, Amsterdam. Hoofd-depôt (uitsluitend voor den Handel) voor de Provinciën. Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant, Limburg, de Steden Arnhem en Nijmegen bij: (28) JOH. H. VAN DER MEIDEN, Amersfoort.

UINVERSIERINGENEN RIEELEN IN ALLE MODELLEN EN UTTOERING 7. MUYSSON 18 THE ALEMAN ROTTERDAM TUINHEKKEN JARUPOORTEN WGEL-VOLIÈRES — HOENDERAFSLUITINGEN, TUINBANKEN, WARANDA'S-BROEIKASSEN-ROLLUIKEN.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. KYANISEERINRICHTING d. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

Bescherming van Ooftboomen.

Gebruikte HARINGNETTEN offreeren wij tegen f 0.23 per K.G., franco spoor of boot Limuiden. Rembourszending. Fa. BUCKMANN EN POOL.

Zeevischhandel, IJMUIDEN.

VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063. Dordrecht.

INHOUD.

De Roos, door J. K. B.

Theerozen, door F. J. Abbing.

Rozengeur bewaren.

Stekken van Rozen, door J. Ch. Budde.

Rozenlikeur, Rozenbrandy, Compôte van Rozenbottels, door Mevr. B.

Bemesting der Rozen, door W. F. A. Grimme.

Tusschen de Rozen, door J. K. B. Knolziekte bij Begonia.

Postelein zaaien, door H. S.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. Kassen en Bakken, door J. H.

Hoitingh. In den Bloementuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Tentoonstelling te Deventer.

Vragenbus.

Hooi van Aardappelloof. Advertentiën.

Bijblad.

Vijanden van Rozen, door B. B. Eieren onder contrôle, Vragenbus.

ONZE TUINEN

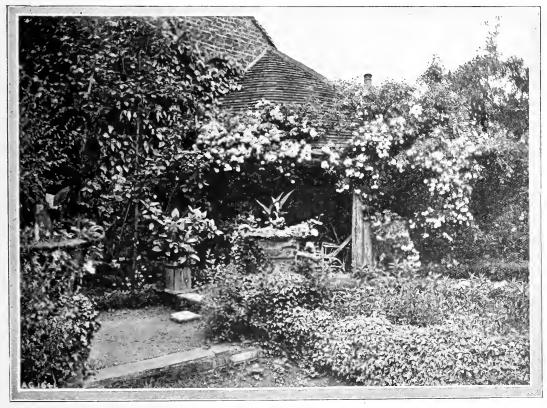
GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DEIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTZVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), :: LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

EEN EN ANDER OVER LEI- (KLIM-) ROZEN.

Heeft de rozencultuur in het algemeen gedurende de laatste vijf en twintig jaren een ontzettende vlucht genomen, die van de leirozen heeft daarin een ruim aandeel gehad, en die ontwikkeling is niet kunstmatig opgedrongen, maar zij is het natuurlijk gevolg van het feit, dat de hefde voor schoone bloemen in alle standen langzamerhand is ontwaakt en voort-

zoo menig bescheiden huisje of tuintje prijkt met een schat van heerlijke rozen die daar tegen muur en schutting zijn opgeleid. Lang, ja veel te lang zijn het uitsluitend maar een paar variëteiten geweest die voor dat doel werden gebruikt en nog in zeer bescheiden mate; n.m. de beide oude Rosa sempervirens: Félicité et Perpétué (Jacques 1827) en William's

ROZENWEELDE.
"What is fairer than a Rose,
What is sweeter?"

(Foto: "Amateur Gardening".)

durend toeneemt. Dank zij een uitgebreide lectuur, maar vooral het houden van tentoonstellingen, wordt die liefde en belangstelling ontwikkeld, en de kennis van het kweeken en goed onderhouden der planten berust niet uitsluitend meer bij den beroepsman.

Ook in Nederland geloof ik dat wij op den goeden weg zijn. Telkens valt het op, dat het gebruik van lei-rozen als sierplanten overal in den lande toeneemt en dat tegenwoordig Evergreen (William 1850), die bovendien meestal op hooge wildeling stammen geoculeerd, als treurrozen pronkten.

Daarna volgden Zephirine Drouhin (Bizot 1868) een heerlijk riekende Bourbon-roos die ons het geheele seizoen volop haar helder rose bloemen geeft en Madame Alfred Carrière (Schwartz 1880) een Noisot hybride die eenige afwisseling brachten, maar hoe betrekkelijk zelden zag men deze rozen!

Zoo ooit, dan gold het wel hier: onbekend maakt onbemind!

Félicité et Perpétué. (Foto: "Amat.Gardening".

Vrij plotseling is echter een ommekeer ten goede gekomen. 't Was in 't jaar 1894 dat ons door Turner zijn uit Japan geimporteerde multiflora: Crimson Rambler werd gebracht.

Overweldigend door groei, bloeibaarheid en schitterende kleur heeft Crimson Rambler als 't ware de geesten wakker geschud, en zoo hevig, dat voor indommelen niet meer gevreesd behoeft te worden.

Voor verder te gaan 't volgende.

Enkele variëteiten zijn voor het noordelijk deel van Europa ten eenenmale ongeschikt. Zoo o.m. de Banksia's (wit en geel) en Fortune's Yeltow alle drie veel_voorkomende in het Noorden van Italië: slechts onder glas zouden wij er hier van kunnen genieten. Maar 't was niet alleen de importatie van Turner die ons al het schoone materiaal verschafte. Dr. Wichura bracht ons uit Japan een witte enkelbloemige rankige roos met lederachtig glimmend donker blad, en de hybrides hiervan vormden weldra een geheel afzonderlijke klasse de z.g. Wichuraiana die gekruist met multiflora en andere soorten ons den schat van variëteiten heeft geleverd, waarover heden ten dage kan worden beschikt.

Talloos zijn de aanwinsten der laatste twintig jaren, en nog brengt elke nieuwe tentoonstelling weer verrassende resultaten.

Slechts één groote eigenschap, een wel hoogst belangrijke, kenmerkt onze nieuwe lei-rozen en wel dat zij niet doorbloeien, tenminste niet van beteekenis.

Wel verschijnt met den grooten trom nn en dan het verrukkelijk nieuws: een doorbloeienden lei-roos, maar dat doorbloeien is er ook naar. Men denke slechts aan Trier en Flower of Fairfield (doorbloeiende Crimson Cambler).

Laten wij evenwel niet wanhopen. De vele kundige kweekers die Engeland, Frankrijk, Duitschland, Luxemburg en Holland tellen, zullen er eindelijk in slagen, ook hierover het geheim te ontsluieren. Zij zullen niet rusten voor zij dat gevonden hebben!

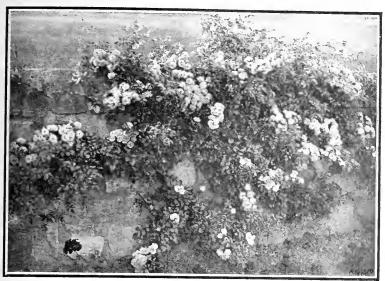
De groote waarde onzer lei-rozen schuilt m.i. in de vele wijzen waarop zij tot versiering van huis en tuin kunnen aangewend worden.

Als wild-groeiende groepen zooals de illustratie aantoont in Kew Gardens, een groep *Dorothy Perkins*, als munrbedekking, ter versiering van pergola's en priëelen; opgeleid tegen meters hooge zuilen, als kruiprozen, langs kettingen en bogen geslingerd, hooge en lage hagen. Ja, weet ik nog meer.... En daarbij komt nog dat de meesten een tamelijk harden winter kunnen verduren, en hun onderhond gemakkelijk is.

Jaarlijks maken zij bij niet te slechten grond een massa nieuwe krachtige loten, en deze leveren ons het volgende jaar de bloemen. Het verbloeide onde hout neemt men in het najaar weg; een flinke krachtige bemesting in het voorjaar waarborgt ons dan een bijna ongeloofelijke groei en bloei. In Engeland en Frankrijk worden veel leirezen in pot gekweckt, van twee-jarige planten. Helaas ziet men dit bij ens neg zoo weinig.

Een groep van "Dorothy Perkins" te Kew. — (Foto: "Gardeners Magazine".)

Klimroos "Lady Gay" tegen een muur geplant. — Foto: "Amateur Gardening".)

Een geheim hierbij is het oppotten zelf. Vooreerst een krachtige grondsoort, een mengsel van vezelhoudende rulle klei met oude verteerde mest gemengd; deze aarde wordt bij kleine hoeveelheden in de potten om en tusschen de wortels gebracht en dan stevig met een stomp houtje zoo vast mogelijk aangestampt.

De 3-4-5 M. lange ranken worden om 3 of 4 bamboe stokken die in den pot gestoken worden geslingerd en de einden ietwat ingetopt.

Vergis ils mij niet dan is het de Heer Hartlieb uit Rotterdam, wien de eer toekomt, voor 't eerst deze kweekwijze in ons land te hebben doen zien en wel op een keuring van de Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde een drie- of viertal jaren geleden te Amsterdam gehouden.

Er was slechts één roep over deze prachtig gekweekte planten en wonderlijk genoeg: tot dusverre ziet men in Holland deze cultuur nog slechts bij uitzondering toepassen.

Op de voorjaars-tentoonstelling te Parijs (Cour la Reine) en nog onlangs op de Groote Show van de English Horticultural Society te Londen zijn het steeds de lei-rozen op deze wijze gekweekt, die zoo'n overweldigenden indruk maken.

Zij overschaduwen eenvoudig door hun sierlijkheid alle andere tentoonge-

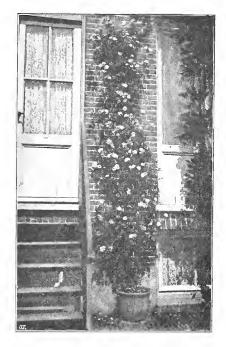
Alberic Barbier en Leopoldine d'Orleans. — (Foto: "Gardener's Magazine".)

stelde rozen, misschien met uitzondering van de Polyantha's die bij die groepen van bloeiende leirozen in pot als ondergroeiers (ook in potten) gebezigd worden.

Het effect hiermeê bereikt is eenvoudig sprookjesachtig en betooverend. Ik twijfel er dan ook niet aan of ook wij zullen dat goede voorbeeld volgen.

Nog een enkel woord over de verscheidenheid van bloeiwijze. Hierbij kan weer aan ieders verscheiden wenschen worden voldaan. Enkele bloemen, half gevulde en heel gevuld; alleen staande bloemen, kleine trosjes, groote gevulde trossen. Gij ziet; voor elk wat wils!

Om nu nog niet te vergeten de eindelooze kleurschakeeringen! Van tamelijk donkerrood (Philadelphia Rambler), tot het zuiverste wit; geel, oranje zelfs paars! (Veilchenblau).

Klimroos "Cato" in pot gekweekt. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

Begon ik thans met een opsomming van namen waar zou het einde zijn!

Bezoek de keuringen van de maatschappij voor tuinbouw en plantkunde en de rozendagen die onze Nederlandsche Rozen-Vereeniging: "Nos jungunt Rosae" jaarlijks houden. Voorts de bekende rozenkweekerijen, en gij zult voor een moeilijke keuze u gesteld vinden.

Ten slotte een mededeeling aan hen die ondervonden dat hunne leirozen, tegen een muur geplant, blootstaande aan de brandende zonnestralen, veel last van het z.g. "wit" hebben, (o.m. Crimson Rambler). Plant op die plaats leirozen met glimmend lederachtig blad; deze zijn bestand tegen die felle hitte en worden niet ziek.

Mogen deze korte mededeelingen de vele lezers van dit blad opwekken om in ruime mate hun tuinen te sieren met leirozen, zij zullen er zich nimmer over beklagen; dit is mijn vaste overtuiging.

Santpoort, Juli 1912.

J. L. M.

POLYANTHA'S EN IERSCHE ENKELBLOEMIGE ROZEN.

Onder de rozen die zeer dankbaar bloeien, behooren zeker wel de polyantha-rozen, deze bloeien in groote trossen van kleine bloempjes, welke in zeer veel kleuren voorkomen. Men treft hieronder aan witte, rose tot donkerrood, daarbij de verschillende gemengde kleuren, van geel, oranje, zalmrose en rood; deze laatste geven een opvallende combinatie, vooral de knopvorm valt zeer in 't oog, en bij 't uitbloeien veranderen die kleuren geheel, zoodat verschillende kleuren op een plant voorkomen.

Deze groep rozen leenen zich bij uitstek voor randen of voor kleine perkjes, vooral van ééne kleur welke den geheelen zomer een groot genot verschaffen; tevens geven zo mooi

C.M. 326

Polyantha-roos Mad. Norbert Levavasseur. — Foto: "Amateur Gardening.";

materiaal voor 't vullen van kleine vaasjes. Vooral sommige soorten zijn geschikt om veel van te snijden, bijv. "Mrs. Cutbusch" en "Orleans Rose"; hoe meer men de volbloeide trossen uitsnijdt, hoe meer bloemen ze geven.

Voor wit zijn aan te bevelen: "Katharine Zeimet' "Jeanne d'Arc" en "White Pett".

Voor rose "Mrs. Cutbusch" en "Aennchen Müller".

Voor licht rose kleur: "Aschenbrödel", "Dr. Ricaud' en "Gloire des Polyantha".

Voor rood: "Orleans Rose", "Mad. Levavasseur" en "Perle des Ronges."

Voor geel: "Frau Cecile Walter" en "Le Bourguignon".

Voor gemengde en zeer opvallende kleuren zijn wel aan te bevelen: "Eugénie Lamesch", "Léonie Lamesch", "Kleiner Alfred", "Perle d'Or", en "Petit Constant" terwijl nog zeer veel kleuren en soorten onder deze groep voorkomen, die niet alle zijn te beschrijven.

De Iersche enkelbloemige rozen zijn evenals de eerste zeer rijk bloeiend; ze bloeien in gerekte trossen, maar hebben slechts groote enkele bloemen; verschillende kleur-combinatie's komen hieronder voor.

Bij uitstek leenen deze rozen zich voor het beplanten van groepen, of kleine perkjes van 5 of 6 planten bijeen, door haar rijkbloeiendheid geven zij een schoon effect, dagelijks komen nieuwe bloemen te voorschijn, als de een is nitgebloeid, komt de volgende weer open. De volgende soorten komen hieronder voor:

"Irish Beauty", enkel rood met gele meeldraden, "Irish Brightness", levendig rood op rose grond, "Irish Elegance",

bronsachtig orange in abrikoosgeel overgaand: deze is wel de beste, "Irish Engeneer", glanzend scharlakenrood, "Irish Glory", enkel rose, "Irish Harmony", safraangele knop, bij het openen roomwit, "Irish Modesty", enkel wit met goud geel, "Irish Pride", rose met goudgele kleur, "Irish Star", rose met citroengeel centrum.

W. L.

ROSA VILLOSA.

In het rozennummer van Onze Tuinen mag Rosa villosa, de Viltige Roos niet vergeten worden. Wij kennen haar ruim twintig jaren en, nietwaar, wanneer wij dan een goed getuigschrift kunnen schrijven, dan heeft dit waarde.

Wij verheugen ons elk voorjaar, wanneer wij de oogen aan de korte twijgjes zien zwellen en opengaan; lachen bij de komst der eerste blaadjes, die als in een zilveren mantel van witte haartjes zijn besloten en waarop de dauw zich tot kleine pareltjes vereenigt, pareltjes die in even vele diamanten veranderen, wanneer zij door vrouwe zonne gekust worden, die, men moet dat gadeslaan, men moet bij de zich ontwikkelende roos eenige oogenblikken stil staan en men zal nog meer zien en veel meer genieten. En dat alles in slechts een sober voorspel van wat ons wacht.

Immers langzaam maar zeker, streep na streep, zien wij nit die kleine scheutjes de bloemknoppen te voorschijn komen, welke aanvankelijk groen, spoedig kleur gaan vertoonen, zoodra de vijf bloemblaadjes groot en sterk zullen zijn, om zich aan de buitenwereld te laten zien. Zijn in dit stadium van ontwikkeling die rozenknopjes fraai te noemen, nog schooner worden zij wanneer zij op het punt van ontplooiing staan. Voor borstbouquetjes kan men dan eenvoudig niets schooners denken.

Denk nu niet lezer, dat wanneer het rozenknopje roos is geworden wij het niet gaarne zien, neen wij kennen geen heesters zoo schoon als Rosa villosa wanneer deze met honderden bloemen getooid is. Die half gevulde roosies, vleeschkleurig rose, staan wijd open en maken van hun hart geen geheim, iedereen kan er in kijken en vindt met ons die krans van meeldraden met hunne gonden helmknopjes mooi, terwijl de gewone stamper als een Koningin in 't midden troont.

Lang dnurt het bloeien van deze roos niet, wat niet wegneemt, dat men gaarne weer wacht op een volgende oogst van bloemen.

Intusschen is zij met hare vrnchten niet schaarsch en kan men tot in het diepe najaar genieten van de roodgekleurde bottels, die dan deze fraaie heester sieren. Juist zij moet als

Irish Elegance. — (Foto "Gardeners' Magazine")

een heester, 't zij alleen of tusschen andere aangeplant worden.

Van ziekten, noch plantaardig, noch dierlijk bespeurden wij nooit iets en van bedriegen is geen sprake. J. K. B.

ROZEN OCULEEREN.

Iederen liefhebber lacht het toe, zelf te kunnen oculeeren. Men heeft een stamroos, waarvan de kroon is doodgegaan en

de stam opnieuw een flinke uitlooper heeft, hoe bekruipt U dan de lust niet, zelf te probeeren de roos weer tam te maken.

Welnu het is geen heksentoer; met wat oefening is dit best te doen. Om te oculeeren moet men eerst een oculeermes hebben. Er bestaan veel soorten van oculeermessen; als men tien kweekers uit verschillende streken bij elkaar heeft, ziet men al heel wat vormen van oculeermessen. ieder vindt zijn eigen model het beste, omdat hij daarmede gewend is en hij er dus zekerder en vlugger mee werkt dan met een niet door hem dagelijks gebruikt model.

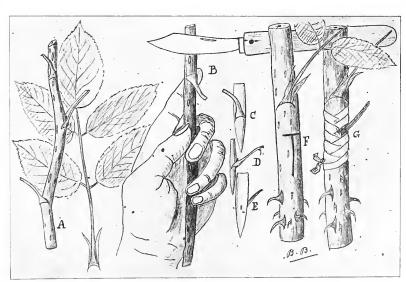
Voor een liefhebber komt 't er niet zoo zeer op aan; toch raden wij hem aan, niet een te goedkoop mes te nemen, hij moet er minstens een gulden voor besteden. De soort die wij al vijf-en-twintig jaar gebruiken, kost f 1.50 en is volgens onze meening het voordeeligste mes, omdat 't goed scherp geslepen kan worden en daarbij langen tijd de scherpe snede behoudt; want bij 't oculeeren komt 't er op aan een zeer scherp mes te hebben. Wil men oculeeren dan moet men eerst leeren zijn mes te slijpen, want een nieuw mes is niet scherp genoeg om mee te oculeeren. Het slijpen van een mes is een slag dien de jongens eerst moeten leeren, als zij hun intrede in de kweekerij doen.

De beste tijd om te oculeeren zijn de maanden Juli en Augustus; dan zijn de wilde stammen (onderlaag geheeten) flink "in 't sap", en het takje, waarvan de oculatie moet worden gesneden, voldoende hard; begint men eerder te oculeeren, dan loopt 't oog soms nog uit en is dan in den winter eerder aan bederf onderheving, dan die oogen die slapende zijn gebleven. Met een slapend oog wordt bedoeld een oog, dat nadat het geoculeerd is, in den zelfden toestand blijft. Schiet het daarentegen door en komt er een spruitje aan, dan noemt men het een drijvend oog.

Wat is een oog? Wij kunnen deze vraag 't beste beantwoorden, door U een takje te laten snijden (daar het gaat over 't oculeeren van rozen, moet U een rozentakje nemen). Neem 't takje aan 't uiteinde en zie wat er in den oksel van een blaadje en de tak zit, soms nog diep verscholen tusschen de steunblaadjes soms reeds ontwikkeld tot een klein scheutje; nu wat gij daar ziet, is een oog of wel het begin van een nieuwe tak. Als gij andere takjes van den rozenstruik beziet, zult gij er bij vinden, dat sommige oogen reeds weer heele takjes zijn geworden en zoowaar men ontdekt er rozenknopjes aan. Nu, 't doel van 't oculeeren is, zulk een oog over te brengen op een wilde roos en daar tot ontwikkeling te brengen, waardoor wij op den wilden stam een bloem krijgen van een edele roos, want wij hebben zoo straks gezien, dat uit zulk een oogje een takje met een bloemknop ontstaan.

Om te oculeeren nemen wij de oogen van een takje, waar een open roos op zit, want op dat moment zijn de takjes het best geschikt. Bij voorkeur nemen wij alleen de middelste oogen, de bovenste zijn dikwijls bloemoogen (oogjes waar nadat de eerste roos is uitgebloeid, weer een bloem uitkomt); neemt men deze oogjes dan zal later blijken, dat de roos veel kleine bloemen geeft, doch geen groeikracht bezit; of ook zien wij in veel gevallen dat de oculatie mislukt. De onderste oogen zijn dikwijls niet voldoende ontwikkeld en geven daarom ook veel aanleiding tot mislukking. Als wij 't takje gesneden hebben, snijden wij de

blaadjes er af even boven de steunblaadjes (zie figuur A en het takje daarnaast, fig. B) ook de stekeltjes worden voorzichtig verwijderd. Gewoonlijk kunnen wij dat doen, door het takje in de linkerhand te houden en met den duim der rechterhand tegen de stekeltjes te drukken; gaat dit niet zonder de bast te beschadigen, dan snijden wij ze er met 't mes af; vervolgens verwijderen wij de steunblaadjes (baard genoemd); omdat die ons bij 't inzetten van 't oogje lastig zijn. Het eindje bladsteel laten wij zitten dit dient voor handvatsel om 't oogje aan te pakken. Meestal zit er aan den onderkant van

Oculeeren van Rozen.

A. Geprepareerde tak, waarvan de oculaties gesneden moeten worden. B. Het inzetten van het mes. C. Het schildje van voren. D. Id. van ter zijde. E. Id. van achteren. F. De **T**-vormige insnijding. G. Het geplaatste oog, met raflia vastgebonden.

den bladsteel nog een klein krom stekeltje (zie fig. D); ook dit haakvormige stekeltje moet weggenomen, willen we nadat we het oog behoorlijk ingezet hebben, met het vastbinden er van niet de kans loopen, dat de raffia er achter blijft haken, in welk geval we het oog er vast en zeker weer nittrekken en al ons werk vergeefsch is.

Nu wordt 't tijd onze wilde roos, waarop wij veredelen willen, eens van nabij te bezien, doch wij wikkelen eerst ons takje, waar wij straks de oogjes af zullen nemen, in vochtig mos of in een klamme doek, opdat de sappen niet opdrogen.

Wij zoeken op den stam een plekje vlak onder een tak, verwijderen de stekels, die ons in den weg kunnen zitten (fig. F, doch waar wij daar op de afbeelding een blad zien, moeten wij een tak denken). Wij maken nu met 't mes een dwarse snede; in 't midden daarvan een rechte snede naar beneden (zie bij F). Bij 't snijden moet U niet te hard drukken, wij moeten alleen maar door de bast heen snijden, onder de bast vloeien de sappen, waardoor 't gemakkelijk gaat de bast van 't hout op te lichten, waardoor de steel van de T zich in twee deelen splitst, die wij een beetje van elkaar verwijderen, hebben wij een oculeermes, waaraan een klein beenen mesje zit, dan doen wij dit met dat beentje, anders met den punt van 't oculeermes (sommige beroepsoculeerders laten in dezen tijd den nagel van den rechterduim lang groeien, om 't daarmee te doen).

Wij gaan nu terug naar ons takje (zie figuur B), nemen dit het onderste boven in de linker hand, zetten het mes een cM. beneden 't oog (daar het takje nu op den kop staat, wordt dit op de afbeelding boven de plaats, waar 't oogje zit) trekken het mes naar beneden tusschen de bast en 't hout (tegen dat wij bij 't oog komen drukken wij 't iets dieper, zoodra wij 't oog gepasseerd zijn gaan wij meer dieper, zoodra wij 't oog gepasseerd minder diep) tot 1 cM. beneden 't oog.

Nu leggen wij de duim op 't mes, waardoor het afgesneden schildje tusschen 't mes en duim zit, rukken nu zachtjes het schildje van den tak en zullen dan bemerken, dat de bast van 't takje nog een eind mee wordt afgescheurd. Wij maken nu 't model aan 't schildje zooals bij C is afgebeeld, doch vóór dien tijd zien wij of 't schildje er uitziet als bij E, n.m. de binnenkant. Gewoonlijk is er bij 't snijden wat te veel van 't hout van 't takje in blijven zitten, dit overtolfige wordt er uit gewipt, daartoe nemen wij 't schildje bij den bladsteel tusschen duim en vinger der linkerhand met de punt van 't schildje naar ons toe en leggen 't mes tusschen het afgerukte bastdeeltje en 't hout wat te gelijk is afgesneden (het hout ziet witachtig en is daardoor gemakkelijk te herkennen) met een rukje trekken wij 't hout er uit en ons schildje is, nadat het model er aan gesneden is, klaar om tusschende bast van de wilde roos ingeschoven te worden (zie bij D). (Zooals wij reeds zeiden, moet het stekeltje aan den bladsteel zorgvuldig verwijderd worden.)

Wij nemen 't schildje met den bladsteel tusschen duim en vinger der linkerhand, doen met 't mes of 't beentje zie boven) de bast der wilde roos wat open en schuiven 't schildje tusschen de bast zoo diep, dat de bovenzijde van 't schildje gelijk zit met de dwarse snede, zorgdragend dat 't schildje recht naar beneden geschoven wordt; wij kunnen de bladsteel

als roer gebruiken.

Voordat wij ons werk als geëindigd kunnen beschouwen, moeten wij de wond verbinden, door er stevig een raffiaband om te winden, zooals bij G. duidelijk is aan gegeven. Na een dag of veertien gaan wij eens zien of de operatie gelukt is, als 't oogje nog groen is, staat 't er best voor, en dan zal gewoonlijk het bladsteeltje, als wij er aanraken, afvallen; hierdoor kunnen wij 't oog beter zien: is 't goed groen, dan is de operatie gelukt. Zijn wij nog een maand verder dan kan 't verband ook verwijderd worden.

In dien tusschentijd zullen nieuwe scheuten aan den wilden stam zijn gekomen. Deze laten wij zitten, als wij ze verwijderen zal 't oogje te veel sap-toevoer krijgen, het loopt uit, doch wordt meestal niet sterk genoeg om den winter door te komen. Komen onder aan den stam dikke loten, dan is 't goed die met een scherp mes te verwijderen. Doen wij dit niet dan verzwakken wij 't boven gedeelte van den stam te veel.

Wij hebben nog verzuimd mee te deelen dat gewoonlijk op een stam twee à drie oculaties gezet worden liefst vlak onder een tak. Bestaat op de stam onder den tak geen goede gelegenheid, dan kunnen wij op den tak zelf een oculatie zetten, doch dan vooral zoo dicht mogelijk aan den stam, omdat het daar beter vergroeit en wij later niet zooveel last van wilde uitloopers hebben.

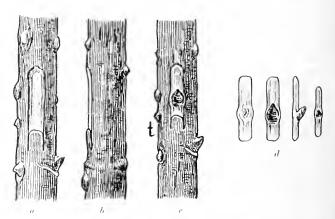
Voordat wij gaan oculeeren snijden wij een dag of wat te voren de takken van de wilde stam af op drie na: wij kiezen

daarvoor bij voorkeur drie goed ontwikkelde takken uit, die dichtbij elkaar en zooveel mogelijk elk aan een andere zijde van den stam zitten; hierdoor krijgen wij later een mooigevormden kroon.

Sommige beroeps-oculeerders snijden, als het oogje nog op den tak zit, er het gewenschte model aan, daarna steken zij met de punt van het mes het oogje los en schuiven het tusschen de bast. Deze manier gaat iets vlugger, nu maakt dit voor één oogje niet zulk een groot verschil, maar over een geheelen dag, wint het nog aardig wat tijd; het bezwaar is, dat men nauwkeuriger moet werken

Wij hebben gezien dat het oog eigenlijk een tak is en dus met den hoofdtak innerlijk vergroeid is, heeft men nu niet den goeden slag van 't steken te pakken dan blijft het oogje op den tak zitten en wij zetten slechts de bast er van op de wilde roos; het gevolg is dat de oculatie mislukt.

Is het schildje aan de binnenzijde niet eff-n, doch zit er een gaatje in, dan is 't eigenlijke oog op den tak achter gebleven en kunnen wij 't schildje als waardeloos wegwerpen.

De z.g.n. Forkertsche methode van oculeeren. a de insnijding op den wildling, waarin de oculatie geplaatst moet worden: b id, van ter zijde gezien; c de geplaatste oculatie bij /: d edeloogen in verschillenden stand.

Op de tweede afb. vinden wij een andere wijze van oculeeren afgebeeld, die in 't groot weinig wordt toegepast; wordt ze nog toegepast, dan is 't meestal 's winters in de kweekkassen.

Daar bij deze wijze de sappen niet zoo goed in beweging behoeven te zijn, kan men 't voorjaars vroegtijdig toepassen en zal 't soms gelnkken, 't zelfde jaar nog een klein kroontje te krijgen. Deze wijze wordt op de volgende manier uitgevoerd.

De wilde roos (kortweg wildling genoemd) moet eenigszins in groei zijn, de oculatie kan slapende zijn (dit wil zeggen behoeft geen teekenen te geven dat ze groeit).

Wij snijden een schuine snee horizontaal in den wildling en drukken 't mes tevens naar beneden, zoodat wij een stukje van den bast loskrijgen.

Nu zetten wij het mes drie c.m. hooger en snijden naar beneden een plakje van den bast af (zie fig. a).

Fig. b geeft een zijdelingschen kijk op denzelfden stam, waardoor men een duidelijk beeld van de operatie krijgt.

Nu snijden wij een oog dunnetjes van een edel takje af, met zoo weinig mogelijk hout er aan, het uiterst dunne laagje hout, dat meegesneden wordt laten wij er in zitten, want daar in 't takje geen voldoende sapstroom is, zal het ons niet gelukken het hout van de bast te verwijderen zonder de bast en 't oogje te beschadigen.

Wij nemen nu 't oogje in den rechterhand, bovenaan tusschen duim en wijsvinger (er zit nu geen bladsteel aan, waar wij 't bij vast kunnen houden), en zetten het in plaats van de, van den wildling afgesneden schors (fig. c). Wij drukken 't flink naar beneden, opdat 't met de punt geklemd wordt tusschen 't stukje schors, wat wij bij de eerste snede van den stam hebben losgemaakt; daarna binden wij een draad raffia om den stam en 't schildje, zorgdragend, dat 't oog vrij blijft, nuttig is het de raffia te bestrijken met entwas om te beletten dat lucht en vocht tusschen het opgezette schildje en de wildling dringt. Na een dag of tien begint 't oogje zich te ontwikkelen.

KONINKLIJKE ROZENKWEEKERIJ "GRATAMA". Hoogeveen.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Phalaenòpsis. - Thùnia.

Phalaenòpsis grandiflora, Ph. Sanderiana, Ph. Schilleriana en hoe ze verder mogen heeten, genieten altijd van warm zomerweder. Wanneer tegelijkertijd gezorgd wordt voor een voehtige atmospheer en voor schaduw, dan groeien deze kinderen van het woud als kool. Deze orchideeën houden ook van frissche lucht en dat wetende, zetten wij zooveel mogelijk de raampjes open.

De exemplaren die wij in Maart j.l. verplant hebben, zijn nu van deze operatie hersteld en kunnen als de andere gegoten worden. Met het bespuiten van deze planten moet men voorzichtig zijn, het water toch blijft zoo gemakkelijk tusschen de bladeren hangen; alleen de planten welke in dit voorjaar verplant zijn en nog weinig nieuwe wortels gemaakt hebben en dus weinig begoten mogen worden, spuiten

wij bij helder weer met succes. Vijanden worden tot deze planten niet toegelaten en de eerste de beste die er zich op durft nestelen, wordt gewoonweg onthoofd. En niet waar, de gladde bladeren van deze planten laten zich zoo gemakkelijk schoonmaken en nemen wij ce eenmaal in de week in de hand, dan is er van ongenoode gasten nooit sprake. Dat de bladeren met een zaehte spons moeten

behandeld worden, weet men.

Het gebenrt, vooral bij Phalaenopsis
Luddemanniana, dat er jonge plantjes Ludaemannama, dat er jonge prantjes worden gevormd op den bloemstengel, welnu, die laten wij gernst doorgroeien en zoodra het eerste worteltje gevormd is, nemen wij ze er af, om ze verder als de moederplant op te kweeken. Is het mogelijk, dan buigen wij de bloemstengel om en wel zoo, dat het jonge plantje in contact komt met de compost; een spoedige wortelvorming is daarvan het gevolg.

Thunias zijn nitgebloeid en dezc planten geven wij nu een plaats in een kas. waar zij van de volle zon profiteeren. Onder die omstanluchtige kunnen digheden moeten zij twee-driemaal per dag bespoten worden. Het gebeurt nogal eens dat zij na den bloei genegeerd wordigheden den, wat natuurlijk zeer verkeerd is, want worden de onde stengels niet onder de meest gunstigste omstandigheden rijp, dan zullen de nieuwe voor 1913 maar arm voor den dag komen en dat deze geen flinke bloemtrossen produceeren kunnen, zie, het is zoo dnidelijk mogelijk. Tot en met den herfst kunnen zij geregeld begoworden en de planten vertellen ten slotte zelf, wanneer de behoefte minder wordt, door gele bladeren te toonen, die afvallen en water niet of zeer weinig meer noodig is.

Gedurende den winter rusten zij op een lichte en droge plaats in de koude kas. J. K. B.

In den Bloementuin.

Zaadwinnen. Winterbouquetten. - Binden.

Van verschillende planten in den tuin, zoowel één- en tweejarige als overblijven-de planten, kan nu zaad worden gewon-nen. We winnen steeds zaad bij goed droog weer, terwijl de planten zelf ook droog moeten zijn; men laat het, alvorens op te bergen, een tijdje narijpen op een luchtige droge plaats. Zorg vooral, dat bij ieder partijtje zaad een etiket komt, waarop vermeld: den juisten naam en jaar van

voor zaaddragers de mooiste, krachtigste planten uit, die de soort of de variëteit het best vertegenwoordigen; neem nooit zaad van sleeht groeiende of zieke planten, daar dan een volgend jaar mislukking het gevolg kan zijn.

We willen echter tegen het zelf zaad winnen eenige bedenkingen niet achterhouden. Sommige liefhebbers toch winnen van alles maar zaad, van alle mogelijke soorten, rijp en groen en dan liefst jaren achtereen.

Het gevolg is dat de soort of variëteit hoe langer hoe meer achteruitgaat; merkt men dan ook, dat een of andere plant niet zoo mooi is als 't vorige jaar, slechter groeit, of kleinere bloemen geeft, win er dan beslist geen zaad van, maar bestel nieuw zaad bij uw leverancier.

Voortdurend hooren en lezen we klachten of verzuchtingen over mislukking van 't een of ander gewas; we wijten zeer veel van die mislukkingen aan het onoordeelkundig winnen van het zaad.

van gedroogde winterbouquetten houdt, doet nu goed, zijn stroobloemen en siergrassen af te snijden en te drogen hangen. Ook deze worden goed droog geoogst, aan niet te groote bossen gebonden en omgekeerd op een luchtige, droge plaats gehangen. We letten er op, dat bij het oogsten de stroobloemen vooral niet geheel open

Na de paar winderige dagen, die we hebben gehad, valt er in den tuin weer volop te binden. De toppen van vele klimplanten zijn losgerukt en dienen direct vastgezet: diverse overblijvende planten beginnen door de zwaarte harer bloemen bedenkelijk over te hellen: een stok achter of in de plant en eenige bindsels kunnen hier helpen; ook in perkjes waarin éénjarige planten leelijk door elkaar liggen, kunnen we de planten een stokje geven, of anders kunnen wat korte rijsjes rondom de perken gestoken worden, waartegen de planten komen te rusten.

Bij dit werkje vergeten we vooral niet, dat opbinden van planten, als we het zoo eens mogen noemen, een noodzakelijk kwaad is. Een plant toch is nooit mooier, dan wan-

neer ze op eigen beenen staat.

We nemen dus bij voorkeur materiaal, dat niet in het oog loopt, geen helgekleurde of witte stokken, doch liefst zulke, die een bruine of groene kleur hebben.

Wij bewaren des winters bij voorkeur ons grove snoeihout; vooral Esschen en Eschdoorns bewijzen ons goede diensten.

Om te binden is raffia nog steeds het

aangewezen materiaal.

Wij zelf gebruiken in onzen tuin, om te binden, in hoofdzaak zwart wollen draden, die beslist niet in het oog springen; één oude wollen kous levert ons voorraad voor meer dan een jaar!

Laatst Augustus, begin September beginnen we bloembollen te planten; we doen dus verstandig, vroegtijdig een prijscourant aan te vragen.

A. Lebbink

In Kassen en Bakken.

Stekken. - Cyclamen.

Verschillende planten, die we 's winters wenschen over te houden knnnen we nu gaan stekken als Fuchsia, Salvia, Alternanthera, Iresine, Pentstemon, etc. Voor vele is aan te bevelen om geen kopstekmaar zijscheutjes te nemen, liefst met een z.g.n. hieltje van de stengel afgs-schenrd en dan wat bijgesneden. Kopstek-

ken snijden we inist onder een lid af. We stekken deze planten in den vollen grond van een bak in met veel zand vermengae aarde of wel, we zetten ze direct in potjes met zandige aarde. Daarna graven we ze ın den bak in; ook wel zetten we er vele bijeen in een grooten pot. Deze werkzaamheden moeten vlug gebenren, daar de stekken niet mogen gaan slaphangen. We doen 's morgens of het by warm weer hetst 's avonds. De ramen houden we gesioten tot de stekjes goworteld zijn, in weiken tijd we ook goed schermen. Na het aanwortelen schermen we langzamerhand minder en nuchten we meer.

Ook verschillende heesterachtige kondekas-planten knnnen we nu stekken. Deze wortelen langzaam aan en zullen eerst tegen het voorjaar geworteid zyn, waarna ze op-

gepot kunnen worden.

Alervoor noemen we Erica, Epacris, Choysia, Laurus, Metrosideros, Viburuum Tinus, Myrtus, Evonymus, Polyyala, Camellia (van nalt rijpe schentjes), etc. We zullen deze stekken op dezeltde manier behandelen als de vorengenoemde maar we plaat-sen ze alle onder stolpen en plaatsen ze s winters liefst in een vorstvrije, stookbak, terwijl we de andere in koude of gematigde kas bewaren.

Vroegbloeiende soorten van Chrysanthemum indicum kunnen we nu ook de kop afsnijden en stekken om laagbloeiende plantjes van te kweeken, hetgeen we ook met Hyaraugea Hortensia kunnen doen.

We kunnen nn ook beginnen met het stekken van *Pelargoniums*. Hoewel het veelal in Aug. gedaan wordt, zullen ze nu spoediger wortelen. Meestal zullen we de stekken van de vakken moeten snijden en dan zorgen we natuurlijk zoo weinig mogelijk bloemen weg te snijden. Beter nog is het er moederplanten op na te houden, welke we geheel kaal knunen snijden en waarvan we ook mooiere korte en stevige stekken krijgen. We snijden de stekken zoo dicht mogelijk onder een lid af, waarvan we het blad wegsnijden, alsm∈de de sehutbladeren en deze van het eerstvolgende lid om rotting te voorkomen. Bloemen en bloemknoppen snijden we weg en zoo dit noodig is met het oog op de besehikbare ruimte dan halveeren we de overgeschoten bladeren nog. Hierna laten we de snijvlakten eerst goed op drogen en plaats-sen de stekken daarna in potjes, gevuld met zandige aarde of wel we stekken ze gewoon in den vollen grond van den bak, waarvan de aarde ook flink met zand is vermengd. Mocht er veel regen vallen dan kunnen we de stekken met een raam hiertegen besehermen. Overigens is dit niet noodig; we plaatsen de potjes zelfs gewoon boven den grond. Niet te veel gieten is aan te bevelen.

Cyclamen die nu nog niet verpot zijn; moeten nu zoo spoedig mogelijk behandeld worden. We geven ze vrij grove aarde, bestaande nit boschgrond, bladgrond en zand, waardoorheen nog wat scherven en houtskool alles om de grond frisch en zuiver te houden. Tevens zorgen we voor goede drainage. Bij het oppotten zorgen we de knol half boven de aarde te houden. Den cerste tijd moeten we de ramen gesloten houden, na een paar weken, plaatsen we onder en boven onder de hoeken van elk raam een bloempot, of wel we maken een stellage op dezelfde hoogte, waarop we de ramen leggen, zoodat de planten doorloopend frissche lucht bekomen. We schermen veel en spui-ten meerdere keeren per dag. 's Nachts neemt men ter bevordering der frischheid de ramen boven de planten weg. Toediening van vloeimest zoo af en toe, zullen ze zeer prijs stellen.

Utrecht. J. A. Hoitingh.

In den Moestuin.

Postelein. — Sla. — Uien. — Wortelen. — Snijbiet. — Andijvie. — Spruit- en Boerenkool. —Tomaten. — Komkommers. — Augurken. — Meloenen. — Pompoenen. — Artisjok.

Postelein kan deze en de volgende weken nog worden gezaaid. Men geeft nu de voorkeur aan de gele soort; de groene neemt men als het weer een meer sterkere soort noodzakelijk maakt. Per vierk, meter zaait men 5 gram.

Nu kan nog met succes sla voor den vollen grond worden gezaaid, maar 't loopt tegen het laatst. Zwart Duitsch en Bonte Chili zijn daarvoor geschikt.

De uien moeten steeds worden nagegaan. Ze vertoonen om dezen tijd veelal neiging om vruchtpijpen te vormen. Deze worden verwijderd. Wordt het wat heel erg, dan neemt men den maatregel om het geheele loof wat tegen den grond te drukken en te kneuzen. Met de poot-uien, die nu weldra geoogst kunnen worden, is dit nog meer noodig, dan met de zaai-uien, die vooreerst nog niet klaar zijn om te worden geoogst, tenzij ze heel dicht zijn gezaaid, met de bedoeling ze als inmaak-uien te gebruiken.

Ook Wortelen kunnen nu nog in den vollen grond worden gezaaid om ze in het najaar klaar te hebben. Natuurlijk worden Zomerwortelen bedoeld, b.v. Amsterdamsche bak, Zwijndrechtsche of Korte Hootnsche enz. Men kan zaaien in rijen en breedwerpig. Voor liefhebbers verdient het zaaien in rijen de voorkeur. Men neemt de rijen op een afstand van 10 tot 15 c.M., en dunt later in de rij uit. Bij breedwerpig zaaien is het uitdunnen nog meer noodzakelijk.

Een wel niet zoo bijzonder smakelijke, maar toch voor den teler zeer dankbare groente is de snijbiet. Dankbaar is deze uit het oogpunt van veel op te groente uit het oogpunt van veel op te leveren. Wanneer ze telkens op tijd wordt teruggesneden kan ze deze operatie meermalen verdragen. Verkiest men ze evenwel versch, dan is 't beter ze nu en dan opnieuw te zaaien en dat kan nu ook nog, terwijl het voor spinazie nog te vroeg is, deze zou gaan schieten. De gele snijbiet, de Luculles, is wel aan te bevelen. Ook thans verdient weer het zaaien in rijen de voorkeur, en als deze rijen een gezamenlijke lengte hebben van 20 Meter, kan men voor een groot huishouden er verscheidene keeren van eten. Snijbiet kan men ook gebruiken als een insluiting van rabatten. zoodat de paden niet te breed worden uitgeloopen.

Andijvie kan worden uitgeplant, en de grond tusschen het reeds uitgeplante worden losgehouden. Indien de groei niet naar wensch gaat kan rondom de planten wat chilisalpeter worden gestrooid, zoodat per Are ongeveer twee K.G. van deze meststof wordt opgebruikt.

Spruitkool en Boerenkool kunnen ook nu nog worden uitgeplant op vrijgekomen aardappel- of erwtenbedden. Vooral is het laatste geval, dient men wel eerst een flinke regenbui af te wachten, want de erwten laten den grond zeer nitgedroogd achter. Wanneer men in elk pootgat eerst wat water giet, slaan deze planten echter al spoedig aan. Boerenkool zet men op afstanden van 50 à 60 c.M., voor spruitkool neemt men den afstand iets meer. De Tomaten moet men niet te wild laten worden. Het beste is te trachten, de thans gevormde vruchten tot rijpheid te krijgen. Daardoor belet men de planten nog langer in de hoogte te kunnen grooien, door de verlengenissen telkens weer af te breken, ook het steeds weer opnieuw zich vormende blad en nieuw uitgroeiende stengels worden verwijderd.

Komkommers en Augurken in den vollen grond hat men stilletjes doorgroeien. Worden de stengels al te lang, zoodat deze over de paden beginnen te loopen, dan kunnen deze wat worden teruggesneden. Er moet voor gezorgd worden, dat de stengels niet worden gekneusd of vortreden, dit veroorzaakt, dat de vruchten bitter van smaak worden.

Komkommers en Angurken in koude bakken zullen reeds haar eijns hebben opgebracht. Het glas wordt mi in de hoogte gehouden en de stengels haat men vrij over den rand van den bak heen groeien. Het hart van de plant wordt aldus warm gehouden en ook buiten den bak kunnen ze op deze manier nog heel wat vruehten geven.

Heeft men pompoenen en is men er op gesteld deze groot en zwaar te kweeken, dan moet er voor de noodige voeling worden gezorgd en zoo nu en dan gier worden gegeven. In plaats van gier kan er met duitisalpeter worden gewerkt.

Meloenen. Groeien deze weelderig, dan wordt het overtollige gewas verwijderd en ervoor gezorgd dat de plant over haar geheele lengte van bladeren is voorzien zonder dat er een gewirwar van stengels is. De vruchtschenten worden tot op twee of drie bladeren boven de vruchten genepen. De vruchten zelve legt men om rotting te voorkomen op een stukje glas of iets dergelijks. Met het gieten moet men ook voorzichtig blijven en het hart van de plant sparen.

Zitten de gevormde meloenen tegen het glas, dan moet de bak wat worden opgerlicht, anders zal de ruit, waartegen de meloen drukt, de een of andere keer breken. De meloen is rijp, wanneer de aanheeltingsplants tusschen steel en vrucht begint los te laten; de heerlijke meloengenr heeft zich dan reeds door den bak verspreid.

De bloemen van Artisjok kunnen thans worden geoogst, om te' worden gegeten. Om mooie groote bloemen te oogsten, zal men goed doen de zijscheutjes, waarop zich kleinere bloemen vormen, te verwijderen. Om de planten krachtig te houden moet men ook niet de bloem te ond laten worden, de planten zullen daardoor ook onoogelijk worden.

In den Fruittuin.

Monilia. — Vangbanden. — Oculeeren.

De Monilia-ziekte kan in de morellenboomen deerlijk hui-houden en treedt bij een lijdelijk toezien onzerzijds jaarlijks in sterkere mate op, zoo zelfs, dat ze overigens flinke boomen geheel verwoesten kan. Takjes, soms wel geheele tukken, zien we plotseling afsterven, de bladeren er aan verdrogen zonder af te vallen, bijna volwassen vrnelhten tot een dorre massa indrogen; al deze bewijzen dat de Moniliaziekte onze boomen teistert, moeten zorgvuldig verwijderd en verbrand worden. Ook verschrempelde vrnelhten mogen niet blijven mangen. Al wat nu aangetast is draagt in zieh de kiemen waarnit zieh de ziekte een volgend jaar zeker en in sterkere mate zal ontwikkelen. Bij het afsnijden van zieke takken gaan we tot op het

gezonde hout terug, bij twijfel is het beter een gezond takje mede to nemen, dan ook maar een enkel verdacht twijgjo te laten. Morrellen, hetzij leiboomen, struiken of kroonboomen hebben toch veelal twijgen in overvloed. zoodat eenigo opluchting, ook als zoodanig een heilzaam middel is. Bij deze zomerbestrijding van deze kwaal passen we ook in het volgend voorjaar een winterbestrijding toe: een degelijke bespuiting met Bordeausche pap.

Ook aan onze appel- en pereboomen vinden we soms, zonder dat een zichtbare oorzaak er voor te zich is, rotte vruchten, soms geheele trossen, tusschen de overige nog ourijpe, hangen; deze moeten tot de laatste toe verzameld worden en verbrand. Die, welke reeds afgevallen zijn, megen niet blijven liggen, het zijn allen dragers van zicktektemen, die slechts door verbranden gemakkelijk en zeker te dooden zijn. Onvermoeid zijn we in 't bestrijden, van

Onvermoeid zijn we in 't bestrijden, van misschien niet cene kwaal waar aan onze vruchtboomen lijden, zijn de goede gevolgen van ons ingrijpen zoo spoedig en duidelijk te zien dan van deze. Eén voorbeeld slechts. Een onzer kennissen heeft cen zeer groote struik, Nouveau Poiteau, waarvan jaarlijks en in toenemende mate de vruchten nog voor ze rijp waren afvielen. Als onbekend met de oorzaak van deze kwaal bleven de afgevallen vruchten onder den boom liggen, ze lagen immers niemand in den weg. Op onzen raad worden sedert eenige jaren al de aangetaste vruchten zorgvuldig verzameld en onschadelijk gemaakt en de boom zelf geregeld met Bordeansche pap bespoten. De goede gevolgen zijn niet uitgebleven, dit jaar komen, terwijl de boom als met vruchten voor.

Wie nog verzuimde vangbanden om de de stammen van de vruchtboomen aan te brengen ga er onverwijld toe over. Elke dag die er modo gewacht wordt, vermindert de kans van hunne gunstige werking. Vele van de insecten die onze vruchtboomen of de vruchten zelven aanvallen zijn al druk aan het zoeken naar geschikte winterkwartieren. Bij voorkeur kiezen ze daartoe scheuren en spleten in stammen of takken, van waarnit ze, na den winter in zulk een beschutte plaats te hebben doorgebracht een volgend voorjaar hunne aanvallen be-Verscheidene soorten van vangbanden zijn in den handel verkrijgbaar, willen we ze zelf maken, wat natuurlijk besparing van kosten met zieh brengt dan kunnen we gobruik maken van geribd papier of van houtwol door stevig papier omgeven. Ter breedte van plm. 15 oM. worden zulke banden aangelegd en aan do bovenzijde stevig rond de stam vast gebonden, na alvorens do plaats waar de banden komen zullen van mos of dergelijke onzuiverheden gezuiverd te hebben. Tot October blijven ze om de stammen om door zg. kleefbanden vervangen te worden. De bandon gaan met al hun inhoud of wat er zich onder vast gezet heeft, naar den brandstapel.

Is men van voornemen wildstammen door middel van oculeeren te veredelen, ook daarvoor is de tijd daar. Na eerst de stammen een weunig opgesnoeid, d.w.z. de onderste scheuten verwijderd en de andere scheuten wat ingekort te hebben gaan we er na verloop van eenige dagen toe over. Door de in- en afsnoeiing komt er eenige stagnatie in den groei der onderhavige stammen wat soms tot minder goed loslaten van de bastlagen (vlot zijn) aanleiding geeft. Al vrij spoedig, een dag of acht zijn de gevolgen van het insnoeien niet meer te bespeuren. Bij voorkeur oculeeren we bij droog weer met betrokken lucht.

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

Den 16en Juli werd in de Koningszaal Artis de Juli-bijeenkomst gehouden van bovengenoemde eommissie en wij kunnen beginnen te zeggen dat zij uitstekend is geslaagd.

De heer C. Kuyper & Zonen te Apeldoorn zond een aantal nieuwe planten zooals een drietal Begonia's, n.l. briden tusschen Begonia Rex en B. diadema. Deze Begonia's met fraai gekleurde en ingesneden bladeren maken een goed effect. Verder Abutilon hybr. Sawitzers Ruhm", een compact groeiende, zilverbonte plant die zeer geschikt is voor randen. Zij doet sterk denken aan A. Sawitsii.

Ageratum Princes Paulina een nieuw ingevoerde variëteit met lieht blanwe bloempjes die een wit hartje bezitten. Ageratum mexicana Frau Clara Strauss een dwergje onder deze kaboutertjes. Zij is een van de laagstgroeiende!

Rozen zijn er niettegenstaanden de tropische warmte veel en in mooie exempla-

ren aanwezig.

De heer Wittig uit Laren exposeerde praehtige bouquetten van Mrs, Cut-bush, een polyantha met zacht roze bloempjes. De theehybride $Clara\ Watson$ met een vleeschkleurig hartje. Wit Mad. Jules Grolez, riekt heerlijk en levendig rood gekleurd. Mad. Pierre Cochet is als knop zeer mooi, geheel open is zij leelijk. De kleur is oranje. Jhr. J. L. Mock is een theehybride va nden laatstentijd en voldoet uitstekend ,vooral wanneer men een perk alleen met haar beplant.

Mad. Ravary is een zalmkleurige theehybride die alle aanbeveling verdient en Frau Karl Druschki is bijna zoo wit als

sneeuw.

William Allen Richardson is een Amerikaansche Noisette roos, die warm oranje gekleurd, zeer mooi is. Het is dit roosje waarvan men zegt dat dit de lievelings-roos is van H. M. de Koningin. De heeren J. Abbing & Zoon te

Zeist etaleerden een dertigtal vazen gevuld met de schoonste rozen die men zich denken kan. Als bijzonder mooi noteerden wij Lyon Rose met zacht perzikkleurige

bloemen.

My Maryland komt uit Amerika en onderscheidt zich door een helder roze kleur; Dean Hole is een prachtroos, zilverglanzend karmijn rozo geklenrd; George U. Woud is helderrood en Mad. Maurice de Luze zacht rood; Kaiserin Auguste Viktoria was in een prachtig bouquet aanvezie. wezig.

Siererwten zagen wij van den heer G. L. Hasseley Kirchner te Baarn (tuinbaas P. Majoor). Er stonden 35 vaasjes vol in alle kleuren van den regenboog; Lord Nelson is donkerblauw; Dorothy Eekford wit; Saint George licht rood; Lovely Spencer roze en Florence Nightingale manve. Voor het vullen van vaasjes zijn dit geschikte bloemen. Van denzelfden inzender zagen wij een gevuldbloemige Anjelier, hard rood van kleur als een nieuwigheid ingezonden.

Keurig geëtaleerd was de inzending siererwten van den heer D. Bruid egom te Baarn. Zoo'n takje groen van dezelfde plant er door doet wonderen. Prachtig vonden wij Clara Curtis, licht mauve; Sunproof Crimson, karmijnrood; Helen Grosvenor, oranjerood en Mr. George Charlis, donkerblauw.

De heer H. Hornsveld te Baarn

onderwierp aan de keuring een aantal nieuwe Dahlia, waaronder eenige zaailingen. Mooi is de verscheidenheid Hortulanus Witte. zuiver wit; Zeppelin, lila met blauwe gloed; Hortulanus Fiet, zalmkleurig met oud-goud-kleur.

Onder zaailingen van 1912 zagen wij

weer weel dat wat voor de toekomst belooft.

De heer K. Wezelenburg te Baarn exposeerde niet minder dan 115 vazen met afgesneden bloemen van vaste planten, waaronder wij opmerkten prachtige Riddersporen, Gibskruid, Margrieten, Pyrethrums, Klokjesbloemen, Monnikskap, Siererwten, Vlambloemen, Lupinen, Vlas, Slangenkruid, Anjelieren, Kruisdistels, Salvia en Korenbloemen.

Wat een prachtig materiaal is er toch waarmede wij onzen tuin kunnen sieren

en... voor weinig geld. Van de N. V. kweekerij voorheen Jac. Groenewegen te Santpoort zagen wij aantal bloemstengels van Gladiolus Pink Beauty, een van de vroegste Gladiolus die buiten bloeit. De bloemen zijn zacht rood met een karmijnroode vlek. Zeer mooi. Van dezelfde inzendster zagen wij een buitengewoon mooie blauw gekleurde *Hortensia* nl. *Générale Vicom*-Vibrage, nieuwe variëteit uit tesse de Frankrijk. Nooit te voren zagen wij zoo'n prachtige blauwe "Hortensia". Mede nit Santpoort een aantal geforceerde planten van *Hydrangca paniculata* met witte bloempluilen.

De heer G. A. van Rossem te Naarden liet eenige zaailingen van de bekende Frau Karl Druseliki, Lyon Rosc rozen zien in twee varieteiten n.l. Naarden, roomwit, met een hartje van geel en teer roze en Andrew Carnegie, deze is niet zoo mooi, meer plat dan Naarden, zonder twijfel een mooie Nederlandsche aanwinsten, paar waarmede wij der heer Van Rossem

geluk wenschen.

Uit Oosterbeek zagen wij den heer Teeuwsen met eenige mooie rozen. n.l. een mooie klimroos Dorothy Dennison zacht rose, Fran Anna Hinner, roomwit met stroogeel hart, Lady Grunall, oranje, Mahel Drew eitroengeel, Mrs. Leonard Petrii, vleesehkleurig rose,

De heer G. Wouters te Nijkerk, zond ter keuring een drietal nieuwe margrieten, n.l. Amerika, wit, groot en grof; Mr. Schröher, met fijne straalbloemen, en

No. 118", gewoon.

Voor bekroningen verwijzen wij naar het officieele verslag van den heer Kauffmann. dat wegens plaatsgebrek tot a.s. week moet wachten. J. K. B.

DE SPRINGKOMKOMMER.

Mevr. A .- B. to Streetkerk.

antwoord op uw ingezonden stukje in het no. van 13 Juli meld ik u, dat ik zeer gaarne van uw vriendelijk aanbod wil gebruik maken en in het najaar eenizaden van de springkomkommer zou ontvangen. Voor plantjes wordt het voor dit jaar al wat laat en bovendien, mijne ophanden zijnde verandering van woon-plaats maakt dat ik er weinig genoegen van J. C. M. zou hebben.

HET FREDERIKSPLEIN.

Iets ongewoons zal zeker wel menigeen vinden het effeet dat op ons ruime Frederiksplein bereikt is, door de bloemen rond-om de fontein. Me dunkt, èn tuinman èn publick, beide zullen deze versiering ongewoon vinden

Wie oog heef's voor mooie stadspunten. mooie pleinen met bloemen, gaat het niet voorbij zonder het even op te nemen.

Waar aan den openbaren weg iets gedaan wordt, dat zieh toont als een positieve expressie, wordt er inderdaad ook heel wat over gezegd; en wel meer gezègd dan geoorleeld, en vaak weinig gedacht. Een zakelijk heer naast mij in de tram, dien ik eigenlijk niets gevraagd had, wou mij de

plotselinge opmerking kwijt: "Dat 's Engelsch; erg leelijk!"

De tuinman zal allieht voorzichtiger wezen; hij keurt zoo snel niet af, maar heeft toch ook nog wel neiging om te zien of er niets valt aan te merken op zoo'n vreemde beplanting.

Laat hem gelijk met ons het plein komen opwandelen, het geval op een kleinen afstand bezien en dan zeggen of het hem, zoô gezien, niet aanstaat. Het is de krachtige versiering van eene wijde ruim-te met een bijzonder groot gebouw; en ik zou zeggen, de ontwerper heeft hier een goede greep gedaan met zijne versiering.

Allicht heeft hij het niet gewenseht, het plein op te sieren met dartelende bloemekrullige perken. We hebben daarvoor gekregen enkele krachtige lijnen met krachtig kleureffect, die samen tegenwicht weten te brengen tegen de reuzenlijn van

het lange groote gebouw.

Natuurlijk verwacht men niet, dat een dergelijke combinatie ook elementen zal laten zien van kleine teere fijnheid, en gaat nu de oordeelende vakman vlak voor de perken staan, dan zal hij vinden, dat een en ander wat grof spreekt en ook wat hoekig; maar weten allen, hoe ongeveer een tooneelcoulisse er uitziet van dichtbij. Natuurlijk ook was het, dat datgene wat de tuinman noemt "mooi gazon", hier verloren zou gaan. Dat kon op een andere plaats mooi zijn. We hebben hier een krachtig effect op een wijde raimte en dat het middel nog niet overdreven is, gevoelt ge, als ge hoort, dat sommige Geraniumvakken, die er liggen wel 9 × 9 M. zijn en toeh aanmerkelijk kleiner worden geschat.

Stellig ongewoon is ook dit gebruik van de donker groene Taxus-heggen in zoo'n bloemencombinatie. Ze geven een rustig en zwaar effect aan de overige kleuren en nehet kale en vlakke van den steenen rand van het waterbassin geheel weg. De uitvoering van dit werk zal niet gemakkelijk geweest zijn, want naar ik hoor, is het gansche stuk grond onregelmatig van vorm en toch heeft men er dit regelmatig monumentaal uiterlijk aan weten te geven.

Werkelijk, we zien hier een goede combinatie van goeden smaak en praktijk!

V. D. Z.

GLASINDUSTRIE.

Wij vernomen, dat de Rotterdamsehe Tuinbouw-Vereeniging, evenals het vorige jaar, bij de Eerste Hollandsche Vensterglasfabrick te Maassluis een belangrijke aankoop broeiglas gedaan heeft.

HET VERZONKEN BOSCH VAN TERNEUZEN.

In de jongste afl. van "De Natuur" geeft dr. J. Lorié een belangwekkend art. met foto over bovenstaand onderwerp. Bij het bouwen van eene nieuwe schutsluis voor 't kanaal van Gent naar Terneuzen kwamen van onder de zandlaag talrijke boomstam-men bloot die in een veenlaag waren gegroeid. Dr. L. neemt aan, dat de bodem 4 à 5 M. gedaald is sedert het begin van den boschgroei en gerekend van den aanvang der veenvorming af nog 30 eM. meer.

OP EXCURSIE.

Op 3 Juli 1912 maakten de leerlingen 2de klasse van den Tuinbouwwintercursus Hilversum een lecrreisje naar Amsterdam, onder geleide van den leeraar in bloemisterij, den heer Bijhouwer.

Om half twee kwamen wij aan het Centraal Station aan, waar de heer Bijhouwer

ons reeds stond op te wachten.

De tram bracht ons de Mecr in, waar

bezoeken. wij de Stadskweekerij zouden

De chef verwelkomde ons aan het hek.

We namen eerst de zoog. "Witte laan".

Dit is een zeer schoone laan, waar van alles vertegenwoordigd is. Bij den ingang lagen een paar perken met nieuwe Rozen. Kon. Wilhelmina, mooie 10ze roos, doet denken aan Mad. Jules Grolen, maar sterker van groei. Pharisäer is een reusachtige licht rose soos en flinke groeier.

In losse beplanting stonden aan weerszijden van de laan verschillende boomen en heesters. Als type voor knop-variatie, zagen we een haagbeuk met gewoon en

eikachtig blad.

Een mooie struik is: Lonicera Ledebourii, met donker groen blad en purperroode bloemen. Mooi is Ceanothus azureus, Robinta litspida rosca (behaarde acacia). Blocit met donker rose roode bloemtrossen. Spiraca van Houttei, zeer aanbevelenswaardig voor alleenstaande struik of in groepen. Mooi bloeide de tulpenboom: Liriodendron tulipifera.

Een eigenaardig struikje is: Rosa sericea pterarantha, met bloedroode doorns. Prachtig mooi als alleenstaande plant is de bruine hazelaar. Corytus tubulosa atropurpurca; hier was zij zeer mooi donker.

Meer den tuin in zien we een partijtje edera Helix arborea, Boomklimop. Bloemtakken van de boomvormige H. helix veredeld op de gewone, geven geen ranken-de, maar struikvormige klimop.

Een zeer mooie gazonboom vonden we Ulmus monumentalis aurea. Nieuwe iep, met prachtige, groote, zacht groen-gele bladeren. Enorm sterk van groei.

Ook waren er zeer mooie Acer's. Verder zagen we nog een paar exemplaren van Gymnacladus of doodsbeenderboom. prachtige gazonplant noem ik nog Sambucus pubescens maxima. Zeer groote welriekende bloemen en reusachtig groote bladeren. Aralia rhinensis fol. var. door zijn lossen vorm zeer mooi als gazonplant.

Een mooie struik vormt Syringa Emodi. De bloemen zijn echter leelijk wit van kleur. Populus Bolleana, prachtig mooie zilverpopulier, groeit zuilvormig. Een mooi klimroosje is *René André*, welriekend.

De hock met Delphiniums was in één woord prachtig mooi. Mooi donkerblanw en groot van bloem is Delph. hybr. Carmen. Als licht blauw Delph. hybr. Lize.

Als sieraad in de kas waren verschillende potjes met Thunbergia langs het tablet gezet, die het daar heel goed deden. Verder zien we: Saintpaulia Streptocarpus Wendlandi; Goudvaren (Gymnogramma chrysophylla). Van achteren is het alsof haar blad met stofgond is bestrooid. Asplénium viriparum, de moedervaren. De jonge viriparum, de moedervaren. De jonge plantjes groeien op de oude bladeren. Gemakkelijke voortkweeking.

In een kas, welke vrij door het personeel bennt mag worden, zien we een aantal groene komkommers hangen. Hierna nemen we afscheid, na den chef nogmaals bedankt te hebben voor zijn leerzame uitlegging.

Nu naar den Hortus gewondeld.

Door het Oosterpark gaande wijst de heer B, ons maar een aantal plekjes, welke daar zeer mooi zijn.

Een klein uurtje kunnen we maar in den Hortus vertoeven.

Ongemeen fraai is het in de L'ictoria regia-kas. Statig liggen haar renzenbladeren op het water nitgespreid.

Voor en achter verheffen zich bevallig de Lotusbladeren uit het water. Welk een indruk van stille rust maken zij op ons.

Meer langs de kanten staan de Indische Waterlelies te bloeien. De bloemen hiervan rusten met op het water, maar verheffen zich 20 c.M. daarboven. Verder zien we de rijst, katoen, Canna's enz.

Door den tuin gaan we naar de nieuwe Palmenkas. Een zeer mooi en ruim gebouw, waar de Palmen flink ruim zijn ondergebracht. Welk een enorm werk zal dit geweest zijn, om zulke planten over te bren-

De stookplaats is ook al maar de eischen des tijds ingericht. Drie groote ketels zorgen voor voldoende warmte.

Wij zijn onzen geleider zeer dankbaar en hopen nog cens terug te komen.

Van hier nemen we een trammetje en laten ons naar het Vondelpark brengen, bij den Amstelvernschen weg. Dit is wel het mooiste gedeelte. Ook hier worden we gewezen op een aantal heel mooie plekjes. Na hier nog wat rondgezien te hebben, brengt de heer B. ons weer naar de tram.

Onder vriendelijke dankzegging en een tot weerziens namen we af-oheid.

Bussum. J. v. р. Вкоек

PERSONALIA.

Ouze geachte medewerker, deheer J. C. Muijen, is benoemd aan de "Koloniale Landbouwschool" te Deventer. Aan onzen felicitatie voegen wij den wensch toe, dat de heer M. in zijne nieuwe omgeving de oude lust en den tijd moge blijven vinden voor zijnen gewaardeeren arbeid voor ..O. T.''

BERICHT.

FONGERS RIJWIELEN worden door geheel Nederland franco huis geleverd, en - waar niet vertegenwoordigd — geheel gereed gemonteerd in krat verpakt, toegezonden, zoodat ze na ontvangst terstond bereden kunnen worden. DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Antwoord op Vraag no. 12. (Kaalgevreten Dahlia's). Waarde Redactie, Misschien kan het volgende den inzender van vraag no. 12 tot nut zijn. Voor een paar jaar verkeerde ik in hetzelfde raadselachtige geval als hij. Al mijn Dahlia's wer-den kaalgevreten, todat ik er achter kwam, wie de boosdoeners waren. In de oksels der bladeren en onder aan de stengels, zaten vele groene kevertjes, ongeveer als een soort sprinkhanen, welke kalm blijven zitten, totdat men ze aanraakt maar dan vlug wegspringen. Daar ze groen zijn, precies in de oksels passen, is het moeilijk ze te ontdekken. Hoeft men ze éénmaal ontdekt, dan kan men ze gemakkelijk dooddrukken.

Fr. Elshof. Amsterdom.

Bijschrift: Vriendelijk dank voor Uwe mededceling. De door u bedoelde insecten zijn geen kevertjes, maar wantsen, en wel de groene struikwants e n. Bij het dooddrukken geven zij den-zelfden viezen stank, dien ook de bedwants afgeeft, en die trouwens aan de heele nobele familie eigen is. De beschadiging dezer dieren bestaat hierin, dat het vol gaatjes komt en erg gehavend is. Bepaald kaalvreten doen ze niet, want ze steken hun zuigsnuit in de zeer jonge blaadjes en zuigen deze de sappen af. Juist omdat de blaadjes zoo jong zijn, is de beschadiging net zoo erg als kaalvreten. Deze struikwantsen komen op tal van planten voor. Als de inzender van vraag no. 12 een dergelijke beschadiging heeft, acht ik het zeer waarschijnlijk, dat deze inderdaad door de struikwants is veroor-

Praag No. 27.

Verlesten jaar groeide in een rozenperk een plant, die ik, noch mijn tuinman kende. Ik liet ze staan en van 't jaar kwam zij weer voor den dag. Zij bloeit nu zeer rijk met nevensgaande bloemen. Blad er

rÿk met nevensgaa.
van zend ik er bÿ.
Zou u mÿ ook kunnen opgeven welke
plant het is en hoe zÿ heet?
Arnhem.
J. A. G. de V. v. S.

Antwoord: De plant heet Coronaria tomentosa, (syn. Lychnis coronaria) een sierplant welke hier en daar ook verwilderd wordt aangetroffen. Aan de stijve, stekende keelschubben in de bloemen dankt de plant de minder mooie Hollandsche naam van "Prikneus". v. L.

Vraag No. 28.

Als abonné op "Onze Tuinen" ben ik zoo vrij u te verzoeken of u mij niet naam en prijs van een praktisch liefst Hollandsch

werk je af tijdschrift over de behandeling van orchidecen zoudt willen noemen. .1msterdam. J. C. H. K.

.lutwoord: Door de Ned. Orchidophilenclub zijn een paar handige boekjes over de cultuur van Orchideeën uitgegeven en bij den heer jhr. L. J. Quarles van Ufford, Van den Spiegelstraat 8 te 's-Hage verkrijgbaar.

Te Amsterdam bij den uitgever Tierie verscheen eenige jaren geleden: "Iets over Orchideeen". Ten slotte geeft dit blad elke week can brief over de cultuur van planten en nu en dan een artikel.

Vraag No. 29. Welke namen dragen de bijgaande plantg, a, b, e. g. Y. K.

Antwoord: De namen zijn: a. Aloë maculata; b. Camponula fragilis grandiflora, (zijn: C. diffusa grandiflora) en c. Campanula garganica.

a. Zijn bijgaande KEVERTJES schadelijk of nuttig, moet men ze beschermen of verdelgen?

b. Is het een ZIEKTE en welke is de bestrijding als vaste plant PAPAVERS in

Juni halverwege een ingedroogden stengel vertoonen waardoor det knoppen hangen en sleeht uitkomen, regenen heeft het tijdens den bloei genoeg gedaan, droogte kan-het dus niet zijn.

Mevr. J. H. G.

Antwoord: a. De kevertjes heeten Sérica brúnnea; zij vreten ('s nachts) aan de bladeren van allerlei boomen (els, iep, eïk, enz.) Van de larve is niet veel bekend. Ik lees er van, dat die (door Saxesen) gevonden is in mossigen grond, waar spar-ren in wortelden. Feitelijk is het dier schadelijk, doch door de nachtelijke levens-wijze is er al niet veel tegen te doen. Ik ken dezen kever alleen uit spinnewebben, zooals cok in de natuurhistorische werken vermeld staat, dat ze daar nog het meest gevonden worden.

b. Vermoedelijk zijn de papaverstengels wel ziek. Doch of, en wat er aan te doen is, is ongezien niet uit te maken. Het beste wat u doen kunt, is eenige stengels op te zenden aan het Instituut voor Phytopathologie te Wageningen.

Vraag No. 31. Hierbij zend ik u een takje met blocm en verzoek u mij er de naam van te willen opgeven.

H, I. K. T. Nijmegen.

Antwoord: Uw plant is een Sidalcca, vermoedelijk een witte variëteit van Sidalcea malvaeflora. — Sidalcea eandida, op welke de bloemen sprekend gelijken, is het niet, wijl van deze plant de bladeren anders gevormd zijn. Familie: Malraeeue.

Vraag No. 32.
a. Mijn ROMNEYA COULTERI kwam dit jaar zeer krachtig op en maakte zeer veel knoppen, die veel goeds voorspelden. Langzamerhand werden de KNOPPEN AANGEVRETEN als bijgaande exemplaren. Ik heb niet anders kunnen vinden dan een witerst blein aroen runsie, dat de dan een uiterst klein groen rupsje, dat de bloemen aanvrat. Phytophiline heeft deze rupsjes gedood, maar de vreterij in de knoppen gaat steeds voort, zoodat ev niets van tereeht komt. Is hier een bijzonder inseet aan het werk, en hoe een volgend jaar te voorkomen dat het zich weder van de plant meester maakt?

b. Op witte ROZEN, dicht in de nabij-G.Op witte ROZEN, dicht in de naby-heid, huist een klein ZWART INSECT (geen glanskever, maar langer en weer op een mier gelijkend), dat ook de rozenkuop-pen bewoont en ze nog vóór de geheele ontluking doet verwelken en uitvallen. Phytophiline doodt deze insecten wel, maar schijnt voor de bloemknoppen scha-delijk.

Amsterdam.

Antwoord. a. De vreterij aan de knoppen van Romneya Coulteri schijnt mij toe. rupsen veroorzaakt. Zonder insect te zien, is er echter geen raden naar en ook bezwaarlijk een bestrijdingsmiddel aan te geven. Misschien vreet het insect 's nachts en zoudt u het na zons-ondergang of 's morgens heel vroeg met een fietslantaarn kunnen betrappen. Mogelijk verschuilen ze zich overdag in den grond (aardrupsen) en zoudt u het advies van prof. Ritzema Bos (zie vraag No. 12) kunnen volgen.

b. Vermoedelijk zijn deze insecten mie-(ook ongezien niet uit te maken). Kunt u het nest vinden, dan kan er met een stok een gat in gestoken worden. waarin u een scheutje benzine giet, waarna het gat weer stevig toegemaakt wordt. Voorts kan men ze uit de rozenstam houden, door even boven den grond een ring van watten aan te brengen, waarover ze niet graag heenkruipen. Waar overigens

de Phytophiline schadelijk is, zoudt u de oplossing b.v. de helft slapper kunnen nemen.

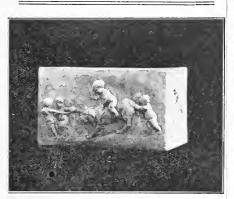
Vraaq No. 33.

Nevengaande bladeren van een K.1-MERPLANT worden ieder jaar aangetast door de BEESTJES, die er zich op ver-toonen. Wat is er de oorzaak van en bestaat er een middel ter bestrijding? Haarlem Mevr. M.

Antwoord: Op het blad van uw kamervaren (Cyrtomium falcatum heet de plant) is aangetast door schuldluis. Onder de schilden (d. z. de wijfjes, die zich vastgezogen hebben) zitten de eieren, later de jongen, die zich vandaar weer over de plant verspreiden en op hun beurt vast-zuigen. Bij een enkele kamerplant kan men wel baas worden, door ze geregeld op te zoeken als ze nog jong zijn en geen eieren hebben. Maar 't moet herhaaldelijk geschieden; er blijft zoo licht wat achter, wat een nieuwe infectie veroorzaakt.

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

N.V. "HOOGEBERG", Velsen

No. 22. BLOEMENBAK van Kunstzandsteen "Kinderrelief Lang 0.32, br. 0.14, hoog 0.19. Prijs f 6.00.

Bestuiven of penseelen met Phytophiline (slappe oplossing) helpt uitstekend.

Vraug No. 34.

Warroe worden zulke groote oppervlak-ten met O.-I.KERS gezaaid? Streefkerk. Mevr. A.—B.

Antwoord: De groote oppervlakten O.-I. kers worden op contract geteeld voor de zaadhandelaars die de zaden naar heinde

en ver venzenden. Zoo hier en daar b.v. in het zuiden van Limburg en mogelijk ook wel in andere streken worden de nog groene zaden ingezouten en weet men op die wijze er een delicatesse uit te bereiden. Of het verkregen product werkelijk een lekkernij is kan ik uit gebrek aan ondervinding niet beoordeelen, mijn zegsman kon de proef er mee niet aanbevelen, maar de smaken verschillen. J. C. M.

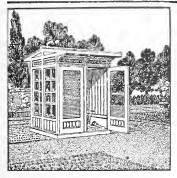

H. BERENDSEN,

Aannemer te Velp, geeft alle mogelijke inlichtingen voor BOUWTERREINEN en VILLA'S in de omstreken.

Velp, nabij Arnhem. BEEKSTRAAT, VELP.

VERPLAATSBAAR KINDERSPEELHUIS

AFMEIINGEN 2×2 M. f 100.

Het aangenaamste wat U voor de kinderen kunt aanschaffen. Is voorzien van gaasdeuren opdat katten enz. het zand 's nachts niet kunnen verontreinigen. (40)

DE KOEKOEK. PRINSES MARIELAAN 1.

BUSSUM.

FABRIEK VAN TUINHUIZEN, LIG-HALLEN, AUTO- & RIJWIELSTALLEN,

LAND- EN INRIJHEKKEN, ALLES VERPLAATSBAAR.

SPRENKELAARS VERMOREL "ECLAIRI"

Poeder voor Bordeauxsche Pap, Kopervitriool, IJzervitriool enz.

MAATSCHAPPIJ TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN

DORDRECHT

OPGERICHT 1893

VERZEKERING MAATSCHAPPIJ "UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM PRINSENGRACHT 6734

BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL,

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-TELIJKE AANSPRAKELIJKHEIDS-VERZEKERINGEN

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAAR-DEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

EERSTE NEDERL. MACH. GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Liinbaansgracht 210, Amsterdam

35)

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21 2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN

Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant.

REX-INMAAKGLAZEN en TOESTELLEN, Hygiënisch-practisch, 14 MAAL MET GOUD BEKROOND.

Overtreft alle andere systemen door besparing van tijd en geld.

Generaal-Directeur voor Nederland en Koloniën.

Dr. E. J. SWAAB, Amsterdam. Hoofd-depôt (uitsluitend voor den Handel) voor de Provinciën: Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant, Limburg, de Steden Arnhem en Nijmegen bij: (28)
JOH. H. VAN DER MEIDEN, Amersfoort.

UINVERSIERINGEN EN RIEELEN IN ALLE MODELLEN EN UTHOERING 7. MUYSSON | THE THE ALE WAS ROTTERDAM JUNHEKKEN JARUPOORTEN VOGEL-VOLTERES - HOENDERAFSLUITINGEN. TUINBANKEN. WARANDA'S - BROEIKASSEN-ROLLUIKEN.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. KYANISEERINRICHTING. (511)G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

INHOUD.

Een en ander over lei- (klim-) rozen, door

Polyantha's en enkelbloemige Iersche rozen, door W. L.

Rosa villosa, door J. K. B.

Rozen oculeeren, door Gratama.

Werk voor de volgende week. In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S In den Fruittuin, door J. C. M.

Vaste Keuringscommissie, door J. K. B.

De Sprinkkomkommer, door J. C. M.

Het Frederiksplein, door v. d. Z.

Glasindustrie.

Het verzonken bosch van Terneuzen.

Op Excursie.

Personalia.

Vragenbus.

Advertentiën.

Bijblad. Krielhsenders, door Km.

Mooie Honden I, door L. S. Bladluizenverdelgers, door B. B. Waa: door bedorven eieren.

Verstand en vriendschap van Honden.

Spreeuwen, door J. C. M.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Dordrecht.

Tel. Int. 1063.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

DORYANTHES EXCELSA.

In de eerste helft van Mei kregen we van den heer H. D. Willink van Collen te Breukelen het bericht dat bij hem op Gunterstein een Doryanthes excelsa in bloei was gekomen en aan dit bericht was tegelijk de vriendelijke uitnoodiging toegevoegd, dien bloei te komen bewonderen. Nu is een bloeiende Doryanthes niet alle dagen te zien; daartoe is men maar zelden in de gelegenheid, wijl het aantal exemplaren in

cultuur niet zoo heel groot is en de bloei eerst na jaren plaats vindt. Bovendien worden zulke gevallen niet altijd vermeld. Slechts éénmaal hadden we het schouwspel kunnen gadeslaan en wel in den Hortus te Amsterdam, waar in het jaar 1897 een exemplaar het tot bloeien bracht. Sedert dien tijd hadden we wel meermalen hier of daar een Doryanthes ontmoet, en mooie, gezonde exemplaren ook (want ook buiten bloeienden staat is de Doryanthes excelsa een bizonder fraaie sier- en gazonplant); maar een bloeiend exemplaar toch niet meer. De lezer zal dus begrijpen dat we zeer gaarne aan de uitnoodiging gevolg gaven en een paar dagen daarna, stapten we dan ook te Nieuwersluis uit, vanwaar, dank zij de vriendelijke zorgen van den heer van Collen, een rijtuig ons naar Breukelen en op het landgoed "Gunterstein" bracht.

Nu is een bezoek aan "Gunterstein" voor den plantenliefhebber altijd een genot. Men vindt daar allerlei interessante en zeldzame planten, waarover

de heer Van Collen altijd iets belangwekkends weet mede te deelen, en veel, wat men uit de cultuur verdwenen en verloren waande, vindt men daar terug.

De bloeiende *Doryanthes excelsa* was thans het hoofddoel van ons bezoek. Terecht werd de bloei van deze Australische plant door den heer Van Collen als een belangrijke gebeurtenis beschouwd. Hij had toch deze plant voor 30 jaren als een kleine potplant op een plantenverkooping gekocht en had

haar gedurende al dien tijd gadegeslagen en in hare ontwikkeling gevolgd, tot zij nu eindelijk de vele goede zorgen beloonde met haren zeldzamen bloei.

Op de foto ziet de lezer zeer duidelijk de groeiwijze der plant weergegeven. Uit een dicht roset van lange bladeren rijst de met korte, smalle en spitse bladeren bekleede bloemsteng omhoog, welks top wordt afgesloten door een dichten

schermvormigen bloemtros.

Toen we de plant op "Gunterstein'' zagen werden we dadelijk levendig herinnerd aan de bloeiende Doryanthes in den Amsterdamschen Hortus van 15 jaar terug, en er viel dadelijk een groot verschil in ontwikkeling te constateeren. De plant te Amsterdam was namelijk van den grond tot aan den top ongeveer 4 meter hoog, terwijl die op "Gunterstein" circa 2 meter haalde. Het Amsterdamsche exemplaar was dus hooger, terwijl de bloemtros ook breeder was.

De oorzaak van dit verschil in ontwikkeling zal in hoofdzaak wel moeten gezocht worden in de verschillende wijze van cultuur. De Amsterdamsche Doryanthes was namelijk op één roset gekweekt, terwijl de Doryanthes op "Gunterstein" geheele vrijheid was gelaten, waardoor zich nevens het hoofdrozet talrijke, kleine zijscheuten hadden ontwikkeld, die zich onder de omgebogen bladeren der moederplant dicht tegen elkander drongen, als kiekens onder de vleugels der

kiekens onder de vleugels der kloekhen. Eenerzijds dus een systematisch doorgevoerde cultuur geheel op de ontwikkeling van het individu gericht, anderzijds een cultuur die ten doel had de vrije en natuurlijke ontwikkeling der plant. Natuurlijk kunnen en zullen allicht nog wel andere factoren het verschil hebben helpen bepalen en zullen o. a. een meermalige overzetting in nieuwe aarde of een veelvuldiger of krachtiger bemesting, op de ontwikkeling van de plant en van den bloemsteng van invloed kunnen zijn

Doryanthes excelsa in bloei, genomen op "Gunterstein" te Breukelen op 14 Mei 1912. (Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den heer H. D. Willink van Collen te Breukelen.)

geweest. Beide cultuurmethoden hebben hare voordeelen en het hangt er maar van af met welk oog men de plant beziet om een keuze te doen. Zóóveel is zeker dat de plant op "Gunterstein" met haren vollen en gezonden bladerdos, waarboven de eigenaardige bloemtros zich statig verhief, een bizonderen en sierlijken indruk maakte.

Het geslacht *Doryanthes* stamt uit Australië, de *D. excelsa* meer speciaal nit Nieuw-Zuid-Wales. De naam *Doryanthes* is te vertalen met Speer-bloen, van *Dory* = speer of spies, en *Anthos* = bloem. De plant bloeit hier, zooals we gezien hebben, eerst op vrij hoogen leeftijd, maar soms bloeit ze ook na 12—20 jaar. Ze behoort tot de lelicachtige gewassen en meer speciaal tot de familie der *Amaryllidecën*, wat men aan den geheelen habitus der plant, aan de lange smalle bladeren, zoowel als aan den bouw der bloemen dadelijk kan zien.

Doryanthes Palmeri. — (Orig. foto "Onze Tuinen".

In tegenstelling toch met de echte lelieachtigen, bezitten de Amaryllideeën een onderstandig vruchtbeginsel, wat ze dadelijk van de Liliaceeën, die een bovenstandig vruchtbeginsel hebben, onderscheidt. Men vergelijke Crinum, Amaryllis, Clivia, enz., alle Amaryllideeën maar eens met Lelie, Tulp, Hyacint, enz., alle Liliaceeën, dan zal men zien dat de bouw dezer bloemen wel sterk overeenkomt, maar dat het verschil in den stand van het vruchtbeginsel sterksprekend is. Zoo ziet men daaraan dadelijk dat de Doryanthes niet tot de Liliaceeën maar tot de Amaryllideeën behoort.

Evenals van vele leden dezer fraaie plantenfamilie, zijn de bloemen der *Doryanthes excelsa* groot, pl.m. 10 c.M. in doorsnede en van een prachtigen karmijnrooden kleur, ongeveer als van de Goud-lelie, *Sprekelia formosissima*. Ze zijn trechtervormig en bestaan uit een korten bloembuis, die in z s lange, smalle slippen urtloopt. De zes meeldraden en de stijl zijn eveneens rood gekleurd; de vierzijdige helmknoppen en het stuifmeel zijn daarentegen licht bronsgroen van kleur.

Een sterk in het oog vallende eigenschap der bloemen is hare sterke honingafscheiding. De honing toch wordt in zoo grooten overvloed in de bloemen afgescheiden, dat ze als een hebler vloeibaar vocht tot boven in de bloembuis parelt. Als men de bloemtros maar even schudt, dan valt de honing in dikke droppels in de hand.

In het bloemstelsel nevens de bloemen bevinden zich stevige lancetvormige schutbladen die levendig rood gekleurd zijn. Ze maken het bloemhoofd nog gevulder dan het met zijn vele bloemen en knoppen reeds is en dienen der bloemen tot steun.

De bladen der *Doryanthes excelsa* zijn 1 à 1½ meter lang en tot 11 c.M. breed, leerachtig, gaafrandig en zwaardvormig, onderaan tot een gevleugelden bladsteel versmald, bovenaan uitloopend, in een rolronden pl.m. 6 c.M. langen spits. Het aantal der bladen loopt van 50 tot 100, die te samen een sierlijke bladerroset vormen, waarvan de oudere bladeren sierlijk naar beneden ombnigen.

De Doryanthes excelsa is een waardevolle sierplant, 's zomers een fraaie gazonplant. 's winters van groote decoratieve waarde voor de oranjerie of konde kas. Men kan jaren en jaren genoegen van haar beleven, en als ze goed verzorgd en bemest wordt, dan wordt ze hoe langer hoe schooner, tot ze ten slotte op alles de kroon zet door haar statigen en prachtigen bloei. Na den bloei kan men de aan den voet zich ontwikkelende zijspruiten van de moederplant afscheiden en zelfstandig opkweeken. Veeleisehend in de cultuur is de plant niet. Men kweekt haar in niet te zwaren maar voedzamen grond, en zet haar 's zomers buiten, 's winters in de koude kas, goed in het licht.

Een andere fraaie Doryanthes is de D. Palmeri, welke in menig opzicht op de boven besprokene gelijkt, maar in stede van een schermvormig bloemhoofd, brengt deze een langen bloemtros voort zooals de lezer op de tweede foto, die we uit de 2° jaargang nogmaals afdrukken, duidelijk zien kan. Deze soort ziet men echter nog zeldzamer in bloei dan haar zuster, de Doryanthes exectsa, welker portret we aan den heer Willink van Collen danken en wien we daarvoor dank zeggen.

DE KWEEKERIJ VAN DE HEEREN BIER EN ANKERSMIT TE MELLE (bij Gent.)

Gent en omstreken zijn sinds menschenheugenis een centrum van plantenculturen, waarmede de gansche wereld in connectie staat. Elk jaar, op verschillende tijdstippen, maar vooral in den nazomer, gaan ook een aantal van onze kweekers naar de voorraadschuren van Azalea indica, Palmen enz., om daar het benoodigde te koopen. En naarmate de kring van kweekers grooter werd, het aantal kassen vermeerderde, groeide ook de vraag voor de Gentsche artikelen en vinden de meeste planten een goede markt.

Geen wonder is het dan ook, dat een paar ondernemende jonge mannen, die een groot deel der oude- en nieuwe wereld hadden afgereisd, het denkbeeld kregen om in dat reuzencentrum plaats te nemen. Dat was echter gemakkelijker gezegd dan gedaan; ten slotte lukte het echter na maanden lang zoeken en wel te Melle, aan den Rijksstraatweg van Ostende naar Brussel.

Inderdaad, men had moeilijk een mooier gelegen terrein kunnen vinden, en toen wij daar op Zaterdag 6 Juli, vanaf het station *Melle* aankwamen, trof ons dadelijk de mooie ligging en de flinke breedte.

Het ligt in ons voornemen, met u, lezers van "O. T.", een wandeling over deze hoogst interessante kweekerij te maken; wij hopen dat u over onze leiding zoo tevreden zult zijn als wij het over den heer Bier zijn geweest. Die kan het!

Vanaf den straatweg hebben wij over de bruine Beukenhaag de duizenden Indische Azaleas reeds gezien, nu loopen wij er langs en tusschen door, bewonderen eerst de specimenplanten in kuipjes met een kroondoorsnede van 60 à 80 c.M. en daarna zien wij ze regelmatig kleiner worden, tot voor de vriendelijke woning van den heer Bier waar de kleinste planten staan. Maar groot of klein, Simon Mardner, of Madame Van der

Palmenkas. - (Orig. foto "Onze Tuinen").

Cruyssen, ze lachen van gezondheid. Waren vroeger dergelijke bedden door pannen afgezet, deze worden tegenwoordig omgeven door een band van ijzer-cement, wat heel wat netter is.

Langs het hoofdpad Kroonlaurieren natuurlijk.... mis! er zijn wel een aantal van deze, blijkbaar onmisbare planten, maar hier staan ze niet. De eigenaren hebben eens gebroken met dien sleur, ze hebben van ijzer-cement een bodemlooze kuip gemaakt en deze gevuld met de bekende "Paul Grampel". Het is dus o zoo eenvoudig, maar met geen andere plant had men meer effect kunnen bereiken. Dat frissche, krachtige rood komt bij die donkergroene Azaleas zoo bijzonder goed uit.

O dat treft, daar komt juist de man en de jongen aan, om de planten te gieten: de jongen schroeft de slang op de waterleiding, haalt de sleutel over en de knecht gaat sproeien. En dat doet hij goed en is niet zuinig op water. Dat water wordt door een motor, die op elke kweekerij van eenige beteekenis aanwezig is, uit de Schelde opgepompt in een reservoir en van daaruit komt het door buizen op elk gedeelte van den tuin en in de kassen. Hiermede zijn twee groote voordeelen bereikt: het water heeft een natuurlijke warmte en de arbeid is minder geworden.

Er staan ongeveer veertig kassen gevuld met diverse planten, die wij de revue zullen laten passeeren. Het is niet noodig alle kassen te doorloopen, omdat er sommige met dezelfde plantensoorten gevuld zijn.

Een van de eerste kassen was gevuld met Palmen, in hoofdzaak Kentia's en de gracieuse Phoenix Roebelinii. Deze kas is 31 meter lang en 10 breed en van voren tot achter gevuld met prachtig gekweekte en gezonde planten waarvan de grootste in kuipjes staan. Men "jaagt" hier de Palmen niet, met het gevolg dat de planten langzaam maar krachtig groeien. Het was een lust voor de oogen, deze mooie planten in zoo grooten getale bij elkander te zien.

Aangezien deze planten door zaden vermenigvuldigd worden, komen er afwijkingen in voor die door namen als *robusta*, elegans, enz. aangeduid worden. Zeer mooi vonden wij de Kentia Dumoneana met sierlijk omgebogen bladeren.

Adiantum "Roem van Moordrecht" hebben wij al op verschillende plaatsen bewonderd; maar nu wij er een kas vol van zagen, onder de meest gunstigste conditiën, kwam haar schoonheid

ten volle uit! Door dat ze betrekkelijk licht stonden, waren zij goudgeel gekleurd en de jonge bladeren hadden roode randjes.

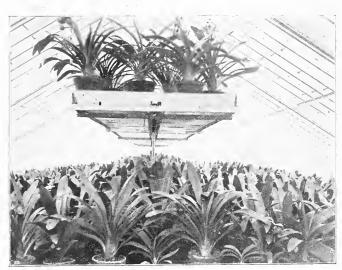
In haar groeiwijze doet zij sterk aan de Adiantum scutum denken, met de kleur en gracieuse houding van A. Farleyense. Meermalen hoorden wij klagen, dat zij slecht groeide, en daarom minder waarde had. Van het tegendeel konden wij ons hier overtuigen: planten van een jaar oud, hadden een doorsnede van een halven meter! Zij waren nu in vollen groei, en tegen September zijn het prachtplanten. Wie tegen dien tijd of vroeger in Gent komt, moet niet vergeten met de "electrische" naar Melle te gaan, en dit te zien. 't Is buitengewoon mooi!

Hoeveel kassen met Clivia's wij gezien hebben, zie het is ons ontgaan; 't doet er ook niet toe, maar er zijn er duizenden en duizenden van af zaailingen van eenige maanden oud tot zware moederplanten met trossen groote vruchten. Deze cultuur is een specialiteit van de firma en dat bewijzen de prachtig gekweekte

planten, met donkergroene bladeren, waarvan de breedste 9 c.M. in doorsnede waren.

In de kas met moederplanten stond nog een enkele te bloeien met groote, goed afgeronde bloemen van een hooge oranjeroode kleur. Wanneer de duizenden *Clivia's* daar hoogtijd vieren, zal er een groote bekoring van uitgaan.

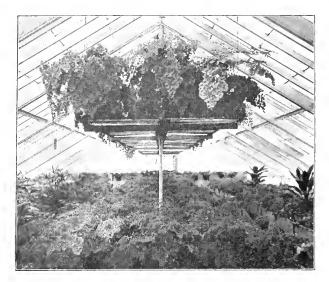
Het mout van de bierbrouwerijen, dat gebruikt wordt bij

Kas met Clivia miniata ($Himanthophyllum\ miniatum$) (Orig. foto "Onze Tuinen".)

de cultuur van Azalea's, wordt ook door den grond gewerkt, waarin deze planten zoo lustig stonden te groeien. Vermeldingswaard is ook, de heer Bier deelde het ons mede, dat de kassen met Clivia's elken Vrijdag gerookt worden, natuurlijk om het optreden der luis tegen te gaan. Ook worden ze tweemaal per jaar gewasschen, een arbeid, die men niet gering moet schatten.

Wat wij niet verwacht hadden, maar toch vonden, was een kas gevuld met Cymbidium Lowianum, een Orchidee uit

Kas met Adiantum Farleyense, (Orig. foto "Onze Tuinen").

Achter-Indië, die in het voorjaar bloeit met lange bloemstengels, en als snijbloemen veel waarde bezitten. De planten stonden in kuipjes en waren stuk voor stuk specimen-planten.

Van de betrekkelijk nog nieuwe Nephrolepis Amorpholi

en N. todeoides zagen wij een kas vol krachtig groeiende planten met sterk gekroesde bladeren. Met September, zeide onze vriendelijke geleider, zijn deze goed en kunnen de koopers komen. Deze en andere kassen moeten dan geledigd worden voor de Azalea's en andere planten die nu buiten staan.

Asparagus plumosus in duizenden jonge plantjes leverden een aardig gezicht op, iets wat wij ook kunnen zeggen van de kassen gevuld met zaailing-Palmen.

In een van de groote corridors stond de varencollectie en daar waren er bij van 1.50 M. doorsnede. Daar stonden varens van allerlei soort en de Goud- en Zilvervaren ontbraken niet.

Een van de schoonste varens die wij opmerkten is ongetwijfeld *Polypodium glaucum crispum* met diep donker staalblauw gekleurde bladeren. De type die er in de buurt stond, valt er bij in 't niet.

In de Abri stonden duizenden Araucaria's in kleiner en grootere exemplaren en soorten. Zoo oppervlakkig er over heen kijkende denkt men alleen aan Araucaria excelsa, maar toen de heer Bier eenige variëteiten naast elkander zette, toen viel het verschil wel degelijk op. En dan vonden wij vooral mooi Araucaria excelsa compacta robusta, dat is een plantje voor den salon.

Aan de overzijde van deze kweekerij hebben de heeren B. en A. de hand gelegd op vier hectaren grond, en reeds zijn daar vijf nieuwe kassen, verbonden aan een breeden corridor, verrezen. Lustig stonden daar te groeien "Roem van Moordrecht", Clivia's, Cocos Weddeliana, enz. enz. Wij zullen het hierbij laten, wetende op lang niet alles de aandacht gevestigd te hebben; maar wij gelooven toch in het bovenstaande voldoende te hebben aangetoond, hoe belangrijk deze zaak reeds is en hoe groot zij worden kan wanneer beide energieke leiders, de heeren Bier en Ankersmit het geluk mogen hebben, nog jaren aan het hoofd te mogen staan. Eerstgenoemde heeft de leiding van de kweekerij, laatstgenoemde zorgt voor de boekhouding. En op het kantoor is het al even netjes en goed in orde als op de kweekerij.

Rest ons nog een hartelijk woord van dank te betuigen, ook aan de dames Bier en Ankersmit en niet minder aan mijn kleinen bloemenvriend Gerhard Bier voor de hartelijke ontvangst, de genoten gastvrijheid en de leuke opmerkingen van den kleinen vent.

Wij hopen nog eens terug te komen.

J. K. B.

3 Augustus 1912

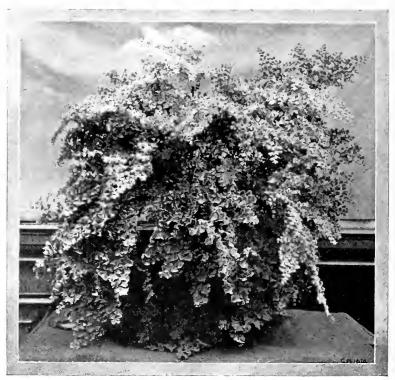

FRUITTUIN

VRUCHTBOOMEN ONDERSTEUNEN.

Zoo ooit dan vraagt dit jaar het ondersteunen van onze rijk beladen vruchtboomen onze aandacht. Schier alle vruchtboomen, voornamelijk appels en peren; groote zoowel als kleine, oude zoowel als jonge, zijn met vruchten als overdekt en dagelijks zien we deze in grootte zoowel als in gewicht toenemen. De Nurksen zeggen wel dat er veel te veel aanzitten, dat het beter ware, wanneer hun aantal half zoo groot was, maar wij, dankbaar voor het schoone gezicht dat rijkbeladen vruchtboomen ons bieden, en verlangend, te zorgen dat die

Adiantum Farleyense "Roem van Moordrecht". (Foto "Gardeners Magazine".)

schoone vooruitzichten niet nog op het laatste oogenblik in een teleurstelling worden omgezet, willen alles er toe bijdragen om de oogst ongeschonden binnen te krijgen. Wanneer we weten dat een H.L. peren ongeveer 60 K.G. en een H.L. appels ongeveer 54 K.G. weegt, (kleine verschillen daargelaten) dan kunnen we eenigszins nagaan, welk een groot gewicht een met vruchten overdekte boom te dragen heeft.

We weten wel, het totaal-gewicht zit over een groot draagoppervlak verdeeld en dit wordt door talrijke groote en kleine
takken gevormd; maar die loopen in slechts weinige hoofdtakken uit, die de kroon vormen: deze zijn alle in een min of
meer schuine, soms bijna horizontale richting op den stam
ingeplant, wat uit een oogpunt van draagkracht een ongunstige
stand is. Hier komt nog bij, dat de meeste vruchten aan de
uiteinden der takken zitten, en, we leerden het reeds op school,
het gewicht van een zeker voorwerp, althans de druk dien
het uitoefent, neemt toe, naarmate de last verder van het
steunpunt, d. i. hier van den stam, verwijderd is.

De druk dien het totaal-gewicht der vruchten op de hoofdtakken uitoefent, is dan ook slechts bij benadering te bepalen, maar dat die zeer groot is, bewijst soms het afscheuren van overigens gezonde takken.

Bij pereboomen met hun meer vertikalen stand der takken is dit gevaar minder groot, maar bij appelen, waar de kroon soms uit drie of vier hoofdtakken is samengesteld, die bij een aanmerkelijke lengte den horinzontalen stand soms nabij komen, is dit gevaar lang niet licht te achten.

Een kerngezonde groote appelboom, gekweekt in de z.g. holkroon, zagen we door den last tot op den grond toe vaneen splijten, en wat een volwassen goed gevormde Bellefleur te dragen heeft als hij over de gansche kroon met vruchten bezet is, kan afgeleid worden uit het volgende: Te Heteren waren voor een paar jaren de plukkers bezig een grooten boom van zijn vruchten te ontdoen. De boom stond ruim en had een middellijn van ruim 14 M. en was over de gansche kroon met vruchten overladen. De plukkers gingen een weddingschap aan, om zonder den plukladder ook maar een enkele maal te verplaatsen, om zonder van haken of iets dergelijks gebruik te maken, een H.L. vruchten ongeschonden beneden te brengen. Deze weddingschap werd glansrijk gewonnen en geeft eenigen maatstaf, welk een gewicht bij een kroonomtrek van bijna 50 M. zulk een boom te dragen heeft.

Voor een steunsel kan verschillend materiaal gebruikt worden, dat naar den aard en den omvang van den boom op velerlei wijzen kan worden aangebracht. Er moet echter gezorgd worden, dat de takken die ondersteund worden, door knelling niet verwond worden; dat het steunsel, indien de takken door den wind bewogen worden, die beweging als het ware kan meemaken; bovendien moet men indachtig zijn dat het gevaar dat een tak, op de plaats waar hij ondersteund wordt, afbreekt, lang niet denkbeeldig is.

In Limburg zagen we nog al eens bij kleine hoogstammen een stevige paal in het verlengde van den stam gebracht en en aan dezen bevestigd, hoog boven de kroon uitsteken. Aan het boveneinde van dien paal waren naar behoefte touwen vastgemaakt aan welker uiteinden de verschillende takken gebonden waren. Het geheel had op een afstand gezien veel overeenkomst met een geraamte van een reuzenparaplu.

Onzes inziens een zeer goede methode, maar bij groote boomen brengen we onder elken hoofdtak, zooveel mogelijk aan de uiteinden een stevige paal, aan waaraan de tak met een touw verbonden wordt, of waaraan door het aanbrengen van een z.g. mik de tak een steunpunt geboden wordt. Voor laag geplaatste takken kunnen twee palen door een liggende verbonden worden en op die wijze meerdere takken tegelijk ondersteund worden. Bij zeer groote boomen kan een groot aantal steunsels noodig zijn, vooral wanneer de hooger geplaatste takken door hun gewicht op de lager geplaatste drukken.

Dit moet worden voorkomen, want behalve dat daardoor de kans op afscheuren of breken der onderste takken vergroot wordt, belet het ook de toetreding van licht en lucht in de opeen gepakte takken, wat een onvoldoend uitgroeien en kleuren der vruchten tengevolge heeft.

Een boomgaard met op die wijze veel ondersteunde boomen geeft een eigenaardige aanblik; de schoonheid van het geheel wordt er niet door verhoogd; maar de wetenschap dat het in het belang van den oogst van heden en tot ongeschonden behoud van de boomen voor het vervolg is, doen ons onze aesthetische gevoelens ter zijde zetten en ijverig waar zulks noodig mocht blijken, meerdere steunsels aanbrengen.

Ook bij de kleinere vrijstaande vormen, pyramiden of struiken, is ondersteuning der zwaarbeladen takken, niet alleen in het belang van de vruchten, maar van den geheelen boom soms zeer noodig. Vooral bij jeugdige exemplaren kan het voorkomen, dat de geheele boom door het gewicht der vruchten uit den goeden stand raakt. Nadat de boom van de vruchten is ontdaan, mag hij zich al een weinig oprichten, het kwaad is gesticht, en zonder degelijke hulp blijft zulk een boom een scheeven stand behouden.

Door den boom naar de tegenovergestelde zijde met geweld over te trekken en den grond wat vast te trappen, mag die misstand voor een oogenblik verholpen zijn, bij eenigen wind bijna direct en later langzamerhand, zakt zulk een boom weer in zijn vorige positie terug.

't Zijn niet enkel de bovengrondsche deelen welke uit den goeden stand raken, ook de wortels deelen in den misstand; aan de eene zijde gerekt en soms losgerukt, worden ze aan de andere zijde ineengedrukt en gebogen. Bij een langdurigen scheeven stand zijn het juist de wortels die, door in dien stand zich vast te groeien, maken, dat om de fout te herstellen, andere, meer doeltreffende middelen moeten gebezigd worden

Daarom met het ondersteunen van deze niet tot het uiterste gewacht, maar intijds de stam door een stevigen stok ondersteund. Zulk een stok aan den stam verbonden kan meteen dienst doen om door middel van touwen voor zwaar beladen takken als steunpunt te dienen.

Is b.v. bij pyramiden de stam sterk en lang genoeg, dan kan deze als steunpunt voor de takken dienst doen. Bij struiken echter, vooral bij appelstruiken, ontbreekt meestal een krachtige lange stam en moeten de takken op een andere wijze voor scheuren of afbreken of doorzakken beschermd worden. Hier kan op kleinere schaal gehandeld worden als we dit voor hoogstam-kroonboomen aangaven. Door den lagen stand der takken is hier hulp nog eerder van noode, een slechts geringe doorbuiging der onderste takken doet de vruchten met den grond in aanraking komen, waardoor ze bezoedeld worden.

Waar het regelmatig gevormde boomen geldt, moet in nog meerdere mate er voor gewaakt worden dat de takken hun goeden stand behouden, want eenmaal door het gewicht der vruchten uit dien stand gebracht, komen ze ook nadat de vruchten er af zijn, niet zonder bijzondere hulp weer in de goede richting. Vooral de jongere, nog zwakke takken kunnen door te zware belasting in één jaar voor altijd uit den goeden stand worden gebracht, welke fout wel niet onherstelbaar is, maar toch vele zorgen vereischt en door een eenvoudige ondersteuning had kunnen voorkomen worden.

We houden onze boomen geregeld onder toezicht en brengen ook daar waar slechts vermoed wordt, dat er gevaar bestaat, onze hulp aan; 't is beter in deze te zorgvuldig te zijn, dan voor het feit te komen te staan, dat een plotseling opkomende wind vergezeld van regen, wat het gewicht der takken nog verhoogt, ons groote schade berokkent.

J. C. M.

PLANTENZIEKTEN

HET WIT DER ROZEN.

Menigeen zal dezen zomer weer tot de treurige ervaring gekomen zijn, dat zijne zoo veel belovende rozen alle hoop op een heerlijken bloemenschat teleur stellen. De tot nog toe zoo frisch groene bladeren worden dofwit, alsof ze met meel bestrooid waren; zoo zelfs, dat vaak de geheele bladschijf overlangs ineengerold is.*) De jonge scheuten gaan slap hangen; de knoppen worden grijs, hangen slap neer en komen niet tot ontwikkeling. Na ettelijke dagen verkeert heel de plant in zulk een deerniswaardigen, ziekelijken staat, dat men alle hoop, dat ze dit jaar nog onzen tuin tot sieraad zal strekken, moet opgeven.

Ongetwijfeld zijn de rozen, die in zulk een treurigen toestand verkeeren, door het wit of de meeldauwziekte aangetast, een ziekte, die geen enkel jaar de rozen verschoont, hoewel ze in sommige jaren al bijzonder sterk optreedt. En schoon de eene variëteit er meer door wordt geplaagd, dan de andere, geen

enkele schijnt er vrij van te blijven.

Zonder twijfel breidt de ziekte zich zeer sterk uit, wanneer in Juni koude, weinig zonnige dagen afwisselen met vochtig en warm weer. Zulk weer is juist geschikt voor de ontwikkeling van den veroorzaker van het wit, een schimmelplant, Sphaerotheca *pannosa* genaamd.

Deze behoort tot de meeldauwzwammen, waarvan er o.a. ook woekeren op druif, perzik, prnim, kruisbes, appel, peer,

meidoorn, eik, granen, enz.

Ze leven meer op, dan in de plant, welke haar voedsel verschaffen moet. Hier en daar echter dringen de zwamdraden (het mycelium) in de opperhuidscellen, vormen daar zuigorganen,

welke voedingsstoffen aan de plant onttrekken.

Na korten tijd krijgt het mycelium een groote uitbreiding en strekt zich dan als een spinneweb over de aangetaste deelen uit, zoowel aan de bovenvlakte, als aan den onderkant der bladeren. Aan tal van draden vormen zich de sporen — in dit geval *conidiën* — die, zoodra ze rijp zijn, zich afsnoeren en vaak tusschen de myceliumdraden blijven liggen en zoodoende de bladeren als 't ware met een meelvormig poeder overstrooien.

Vroeger meende men, dat die witachtige stof er van buiten af op neerviel, zooals danw bijv. Vandaar den naam meeldanw.

Niet alleen op de bladeren woekert het wit, ook de bladen bloemstelen, de knoppen en de jonge scheuten worden er door aangetast.

't Spreekt van zelf, dat niet alle conidiën op de bladeren enz. blijven liggen; een groot aantal wordt door den wind meegevoerd. Komen ze op een ander rozeblad terecht, dan zuigen de zich in de opperhuidscellen vast en worden zoo het begin van een nieuwe schimmelplant. Het behoeft ons dus niet te verwonderen, dat onder gunstige omstandigheden het wit zich verbazend snel kan uitbreiden.

Is de zomer geëindigd, dan ontwikkelen zich geen conidiën meer, maar tusschen het mycelium ontstaan bolronde, eerst gele, vervolgens bruine en ten laatste zwarte lichaampjes, welke men in grooten getale als kleine stipies op de bladeren

ziet liggen.

Het zijn de peritheciën, welke verscheidene sporen bevatten en in staat zijn, te overwinteren. In het voorjaar ontkiemen zij en de sporen vestigen zich weer op de roos, zoodat deze bij gunstige omstandigheden weer geheel met wit bezet zijn.

En wat is nu het kwaad, dat deze meeldauw aanricht? De zuigorganen putten de opperhuidscellen geheel uit, waardoor deze sterven. Vervolgens worden de daaronder liggende cellen gedood. Volwassen bladeren verdorren vóór den tijd, terwijl groeiende deelen zich niet verder ontwikkelen; de bladeren krullen op, de scheuten worden slap en drogen uit. behoeft men niet meer te verwachten; heel de struik krijgt een armzalig aanzien.

Hoe nu deze ziekte te voorkomen of te bestrijden? Het

*) Dit kokervormig oprollen der bladeren komt eveneens zeer vaak voor, zonder dat er van meeldauw sprake is. Het wordt dan veroorzaakt door de larven van *Blennocampa pusilla*, de kleinste Rozenbladwesp. Ter bestrijding hiervan is afplukking en vernietigen noodzakelijk.

best is, daarmee te beginnen, vóór het wit zich vertoont; in geen geval moet men wachten tot de ziekte reeds een groote uitbreidig heeft verkregen. Wie in het bezit is van een sproeimachine of sprenkelaar moet de rozen, voor ze gaan bloeien, bespuiten met Bordeauxsche pap, een oplossing van 11/2 K.G. kopervitriool en evenveel ongebluschte kalk in 100 L. zuiver water.

Zoo'n sprenkelaar komt in den tuin herhaaldelijk van pas, voor het besproeien van appel- en pereboomen, van aardappelen, perzikboomen, enz. en nu weer voor het bestrijden der meeldauw. Al kost hij nog al wat, hij brengt toch zijn geld wel op en wie een tuin van eenige uitgebreidheid heeft, kan hem eigenlijk

evenmin missen als een spa of een hark.

Zij, die niet over een sprenkelaar kunnen beschikken, kunnen bij het begin van het optreden der ziekte de aangetaste deelen afsnijden, doch dit helpt gewoonlijk niet veel; men kan wel aan het werk blijven. Veel beter is het en veel minder moeite kost het, wanneer men het wit met bloem van zwavel bestrijdt. Voor weinig geld, ongeveer een dubbeltje het pond, is deze bij elke apotheker of drogist te bekomen. 's Morgens vroeg, als de rozen nog nat van de dauw zijn, bestuive men ze nu eens flink met dat poeder en men vergete daarbij vooral den onderkant der bladeren niet. Om dit werk nauwkeurig en gemakkelijk te verrichten, en om verspilling van zwavelbloem te voorkomen, kan men gebruik maken van een poederkwast of zwavelblaasbalg, welke in elken winkel van tuinbouwartikelen te verkrijgen zijn.

Het meeste succes heeft men met dit werk, als men denkt, dat een dag van felle hitte volgen zal; als 't goed zal zijn, 's middags de zwaveldamp, door de zonnewarmte ontwikkeld, kunnen ruiken. De schimmel wordt er door gedood, de rozen zelve lijden er in het minst niet van en ons

doel wordt dus geheel bereikt.

Bij regenachtig weer is het bestuiven nutteloos: de bloem van zwavel spoelt dan weg, zonder dienst gedaan te hebben. Ook heeft men weinig resultaat wanneer de lucht betrokken is

't Valt gemakkelijk te begrijpen, waarom het bestuiven liefst vroeg in den morgen plaats moet hebben, als de rozen nog vochtig zijn. Het zwavelpoeder blijft er dan het best op hechten. Zijn de bladeren droog, dan kan er bij winderig weer te veel poeder verloren gaan. Zij, die 's morgens gaarne wat lang blijven slapen, kunnen het werkje 's avonds ook wel verrichten en 's morgens droomen van de heerlijke rozen, welke hun te wachten staan. A. M. v. D.

VOOR DE KEUKEN

Mierikswortel.

- 1. De wortels worden geschild, geraspt, in wat boter gestoofd en dan met wat bouillon 10 tot 20 min. gekookt. Hoe langer ze koken, hoe meer verdwijnt de scherpe smaak. Daarna voegt men erbij een weinig zout, bindt dit alles met wat meel en men verkrijgt een saus die goed smaakt bij gekookt rundvlecsch. Bij warme worst gebruikt men wel geraspte mierikswortel vermengd met azijn of citroen en suiker. Sommigen nemen in plaats van azijn liever zure room.
- 2. Mierikswortel, goed sehoongemaakt en geraspt, gebruikt men bij snoek, baars, worst, koud pekelvleesch, enz. Geraspte mierikswortel met azijn, suiker en stukjes appel vermengd, gebruikt men bij koud vleeseh.

Warme mierikswortelsaus verkrijgt men ook door den geraspten wortel in een pan te doen en even te koken met zoete room of met boter. Dan komt er bij bouillon, krenten en geraspt wittebrood, tot men een dikke saus heeft.

3. Bij 't inmaken van komkommers, of van mixed pickles is mierikswortel in kleine sehijven of stukjes gesneden, onontbeerlijk. Mevr. B.

OCULEEREN.

In het Werk voor de volgende week van ons vorig no. goven we aan, moe de onderstammen, die we wenschn te oculeeren, t.e. geprepareera moesten worden. Thans kunnen we tot het oculeeren overgaan. We doen dit by voorkeur by een betrokken lucat; dech met aityd is daartee de gelagenheid. By helder west zijn eenige meerdere voorzorgen in acht te nemen; we snijden niet te veel oculatiehout in v.orraad, ontdoen uit direct van de bladschijven en houden het, uitgenomen de seneut die ondernanden is "zorgvu.d.g in de schadnw, nonden het vocatig en bedekken het met een zak or iets dergelijks. De scheuten welke ons de oogen zunen ieveren moeten in de cerste plaats gezond zijn, genomen van boomen ale eveneens gezond zijn en de bewijzen habben geleverd aot ze werkelijk de sort zijn waarvan we de vermeerdering wensehen.

We nemen sleents goed ontwikkelde scaenten lietst van de zonzijde van den boom, waar de bladaistand normaal is, en oogen, die voor overblengen bestemd worden, door de voortaurenae inwerking van het zonlicht goed ontwikkeld zijn. Van zulke scheuten worden de onderste obgen als te dicht bijeen staande niet gebruikt, ook de bovenste oogen, die zieh aan het nog niet volgroeide nog min of meer weeke gedeelte bevinden, zijn ongeschikt.

Hieruit vo.gt dat langgerekte scheuten uit het hart van strinken of kronen genomen niet voor het cculecren mogen ge-

bezigd worden.

Meeten we oculatiehout verzenden of van elders ontvangen dan moet bij de verpakking de niterste zorg worden in acut genomen. Van de baaschijven en de onbruik-den, en door een degelijke verpakking van papier of linnen als anderszins worden omgeven. Bij aankomst moeten de oogen zoo spoedig mogelijk geplaatst worden, bij groote heeveelheden van de verpakking ontdaan in een kelder of op een vochtige plaats, achter een schutting of daarmee overeenkomende plaats uit de zon, in voorraad gehouden worden. Elke kans op uitdrogen van de saprijke schouten moet vermeden worden, het zou het loslaten der oogen belemmeren en de kans van het gelukken zeer teperken.

Voor de plaats waar we de T-vormige insnijding in de onderstammen zullen maken zoeken we een glad gedeelte uit zonder wonden, ook plaatsen met overgreeide hetzij snoei of andere wonden zijn ongeschikt. De insnijding mag slechts in de bastlagen tot op het hout gemaakt worden en slechts zoo groot dat het cog met het schildje er in geschoven kan worden. Elke meerdere verwonding dan strikt noodzake-lijk is vermindert de kans van slagen.

Het oog met schildje zooals dit meet worden overgebracht, bestaat uit het oog zelve en den bladsteel in welker oksel het oog geplaatst is, onder en boven het oog moet zich 1 à 11 e.M. van den bast bevinden, welke bastlaag zoo breed moet zijn dat ook ter weerszijden van het eog nog een weinig bast aanvezig is. De onderzijde van het schildje moet puntig zijn, waardoor het inschuiven gemakkelijk gaat. Het gedeelte boven het oog kan, indien zulks noodig is, na de inschuiving, bij het liggende gedeelte van de T-vormige insnijding daarmee worden gelijk gesneden.

Het oog met bladsteel komt dus juist in in het midden van de vertieale insnijding, de beide stukjes bastlaag van den onderstam, die voor de inschuiving een weinig werden opgelicht, bedekken het schildje, worden aan beide zijden tegelijk een weinig aangedrukt, waarna een verband wordt aangelegd. We nemen daarvoor raffia dat

op een lengte van pl.m. een halve meter wordt afgesneden, maken dit vochtig en beginnen boven het oog, zonder dit mede te binden, de wonden van de lucht af te sluiten. Boven het oog begonnen, eindigt dus ons verband zoover onder het oog als zulks noodig is en worden de nitemden van de raffia aan de achterzijde tegenover de wond met een knoop of door een lus verbonden. Ook zorgen we dat de plaats waar het verband zieh krnist, steeds tegenover de wond komt.

Aldus gehandeld, wachten we op de dingen die komen zullen, verdroogt binnen enkele dagen het bladsteeltje en laat dit los terwijl het oog groen blijft, dan is onze arbeid gelukt, zoo niet dan herhalen we dien op een hooger of lager gelegen plaats. Tot meerdere zekerheid kan de amateur twee oogen tegenover elkaar plaatson, het eenc iets hooger dan het andere, bij gelukken van beiden wordt er later slechts één behouden.

Om bij leiboomen uit twee tegenoverstaande geoculeerde oegen de hoofdgesteltakken voort te kweeken, achten we niet aanbevelingswaardig. Daarover tegelegener tijd meer. J. C. M.

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

Bekroningen.

De vaste-keuringscommissie der Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde heeft op hare vergadering van 16 Juli 1912 gehouden in de Koningszaal van het K. Z. G. "Natura Artis Magistra" te Amsterdam, de navolgende onderscheidingen toegekend:

Getuigschrift 1e klasse, aan: 1. de roos Mebel Drew, nieuwe roos, citroen geel van kleur, goede vorm en hou-

ding.

2. de nieuwe klimroos Dorothy Dennison, zacht rose van kleur. Beiden inge-zonden door den heer H. W. Teeuwsen te Oosterbeek.

3. de thee hybride roos Laurent Carle, helderrood, van do heeren J. Abbing &

Zonen te Zeist.

4. de zaaling roos "Naavden", nieuwe roomwitte aanwinst, sterke groei en mooie vorm, van den heer G. A. van Rossum te Naarden.

5. Ageratum Princes Pauline, zacht he-

melblauw met licht hart.

6. Begonia Rex-diadema Marie Schmalfnss met donkere diep ingesneden bladen. Beiden van de fa. Kuiper & Zonen te Apeldoorn.

Getuigschrift van verdienste aan:

1. de thee hybride roos Nathalie Bötter, citroengeel, van de heeren J. Abbing en Zonen te Zeist.

2. de roos Lady Pivrie, rose roos van den heer H. W. Teeuwsen te Oosterbeek.

3. Pelargonium zonale Koningin Wilhelmina, rood van kleur, middelmatig groot, van den heer A. Kervel te Hilligersberg.

4. Ageratum Frau Pauline Strauss, don-ker lila van de fa. C. Kuiper & Zn. te

Apeldoorn.

5. Begonia Rex-diadema Decorator, zil-

verblad met roode nerven.
6. Begonia Rex-dindema H. Wehrenpfennig, zilver met groen en roodachtige weer-

Beide van de fa. C. Kuiper & Zn. te

Apeldoorn.

7. Heliopsis Soleil d'or, gloeiend gondgeel van kleur, van den heer K. Wezelenburg_te Baarn.

Hortensia Générale Vicomtesse de Vibrage, zeer blauw en gedrongen, van de N. V. v/h Jac. Groenewegn te Santpoort.

Eervolle vermelding, aan: Dianthus car. Dornröschen, levendig roserood, van den heer K. Wezelenburg.

Zilveren medaille, aan:

1. Verzameling nieuwe rozen van de heeren J. Abbing & Zonen te Zeist.

2. Verzameling Lathyrus odoratus van den heer D. Bruidegom te Baarn.

Bronzen medaille, aan: 1. Verzameling bloemen van vaste plan-u van den heer K. Wezelenburg te

2. Verzameling Lathyrus odoratus van den heer G. L. Hasseley Kirchner, tuin-baas de heer P. Majoor te Baarn.

Voor de Plantenbeurs. Zilveren medaille, aan:

Verzameling vervroegde Hydrangea paniculata.

Verzameling Gladiolus Pink Beauty.

Bronzen medaille, aan:
1. Verzameling afgesneden rozen van den heer G. L. Wittig te Laren.
Geen onderscheiding verkregen:

Eeuige vaste planten van den heer K. Wezelenburg, Wezelenburg, eenige Chrysanthemum-variteiten van den heer G. Wouters te Nijkerk en cenige rozen, waarvan enkele ternggevraagd werden.

De jury bestond uit de heeren Abbing, Van Blankenstevn. Bolderdijk Budde Van Blankensteyn, Bolderdijk, Budde, Hartlieb, Hemerik, Van der Laan, De Lange, Van Rossum, Teeuwsen, Van Veen, Vrugte, Valeton, Wezelenburg en den secretaris J. H. Kanffmann.

Op de groote keuring te Arnhem is ook nog toegekend maar in het verslag verge-

ten vermeld te worden:

1 Zilveren medaille, aan verzameling rotsplantjes van de N. V. Vaste-plantenkweekerij Bussum, te Bnssnm en Getnigschrift le klasse, aan:

1. de roos Alex. Hill Gray, licht eitroengeel in creme overgaand van den heer H. W. Teenwsen, terwijl bij het getuigschrift van verdienste, teegekend aan de Delphinium Musis nium Musis sacrum van de heeren E. Kloosterluis & Zoonen te Veendam behoort vermeld, dat de kleur iets lichter is hoort vermens, als van D. Capri,
De Secretaris

J. H. KAUFFMANN, '

50-JARIG JUBILEUM HAAGE UND SCHMIDT TE ERFURT.

Den 1en Augustus 1862 trad Ernst Schmidt in de toenmaals reeds bestaande zaak van Johann Nikolaus Haage te Erfurt als deelgenoot op, en hiermede was de firma Haage und Schmidt gevestigd. Deze zaad- en plantenhandel heeft zich sedert geregeld uitgebreid, en is thans eene zaak geworden, zooals er nergens ter wereld een tweede bestaat. Het eigenaardige is niet zoozeer nog gelegen in de buitengewoon omvangrijke en uiterst soliede zaadhandel als wel in het feit, dat het planten-sortiment zeld-zaam uitgebreid is. Het is als het ware de trots van het huis Haage und Schmidt, elke plant te kunnen leveren, die men zou kunnen vragen. Vandaar dat men er naast het allernieuwste ook alle goede oude, deels bijna geheel vergeten, planten aantreft. Al wordt er van een bepaald gewas soms jaren aaneen geen enkel exemplaar verkocht, toch houdt de firma het in voorraad. Het is duidelijk, dat, waar nergens ter wereld een dergelijk etablissement van dien omvang bestaat, deze bijzonderheid, gevoegd bij eene volkomen betrouwbaarheid, de firma over den geheelen aardbol heeft bekend gemaakt.

De firmant Haage is in 1878 ten ge-volge van een ongeval in de Alpen overleden, terwijl de tweede firmant, Schmidt, zich in 1889 uit de zaken terugtrok, om zieh op zijn buiten bij Dresden te wijden aan pomologie, astronomie, meteorologie, benevens zijn lievelings-uitspanning: sehaken. In 1902 stierf hij ten gevolge van eene operatie.

De tegenwoordige "Inhaber" der firma

heet Karl Schmidt, doch ondanks den gelijken naam, is hij toch geen familie van den oorspronkelijken firmant. Na den dood van J. N. Haage als firmant opgetreden, nam hij in 1889 de zaak over.

Wat den omvang van het bedrijf aan-

gaat, een paar cijfers: de kweekerij beslaat 102 H.A.; er zijn 57 kassen met een glasoppervlakte van 5275 vk. M., 3712 vk. M. bakken, 400 vk. M. bassins voor waterplanten. Ter illustratie van den plantenvoorraad één voorbeeld: er zijn van Cac

ONZE TUINEN.

teeën en Succellenten 73,000 planten in voorraad.

Doch genoeg! Aan de vele blijken van belangstelling, welke de firma in deze dagen ontvangt, voegen wij onze gelukwenschen toe. — Rød.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Gieten.

Bij warm en zonnig weder heeft de Orchidecënkweeker veel zorg met gieten en het vochtig houden van de lucht. Cattleyas, Laciias, Dendrobiums en andere warm groeiende en zonminnende geslachten zijn nu in vollen groei en toonen dat door tal van opgroeiende, nieuwe scheuten. Aan de eischen van deze planten is gemakkelijk te voldoen, maar dat kunnen wij van de in de koudekas gekweekte niet zeggen. Toch doen wij wat wij kunnen om de thermometer zoo laag mogelijk te houden en luchten overdag minder dan 's nachts. Vooral Odiontoglossum crispum houdt van vochtige, koele nachten.

Om gedurende den zomer de atmospheer in de verschillende kassen goed te houden. zie, dat is niet gemakkelijk. Wij verkrijgen dit niet door op een zeker uur de luchtraampjes te openen en op vaste tijden de muren en paden nat te maken. Neen, er moet rekening worden gehouden met het weer buiten de kassen: het maakt een groot verschil of de wind bijv, west of oost is en het verschil is niet minder groot bij cen heldere lucht of dat donkere wolken het zwerk bedekken. Maar de ervaren kweeker, de man die steeds goed oplet wat er gebeurt en welke invloeden die op zijn planten in de omgeving hebben, die man weet precies wat hij doen moet en wat goed voor zijn planten is. "Hij rnikt het' hoorden wij wel eens zeggen en zoo is het.

Gedurende warme, heldere dagen verdient het aanbeveling om 'smorgens vroeg alles goed nat te maken en de planten te spuiten, iets wat tegen den avond nog eens weer gebeurt. Planten waarvan de scheuten bijna volgroeid zijn en dus meer zon wenschen, plaatsen wij zoo dat aan dien wensch kan worden voldaan zonder de andere planten te hinderen.

Een plotselinge verandering van het weer, iets wat wij vooral bij onweer te wachten zijn, doet soms de thermometer zoo dalen, dat wij verplicht zijn een vuurtje aan te leggen.

Een van le voornaamste werkzaamheden bij de cultuur van Orchideeën is wel het greten, dat steeds met de noodige zorg moet geschieden. Ook bij dit belangryke werk moeten wij rekening honden met omgeving en hoe of het weer daar buiten is. Hij die op geregelde tijden giet en dat doet zonder om te kijken, verstaat de cultuur niet. Het is bijv. een feit dat de aardorchideeën gedurende de groeiperiode meer water noodig hebben dan zij die op boomen, dus in de lincht groeien.

Wanneer wij een Orchidee te veel water geven, laten zij dat niet dadelijk merken en dikwijls bespeuren wij het als het te laat is. Dat wil niet zeggen dat zij dood gaan, maar dat zij zooveel achteruit zijn gegaan dat het ons veel tijd en zorgen kost om haar weer in goeden toestand te krijgen.

Opgepast dus!

J. K. B,

In den Bloementuin.

Deze week gaan we druk aan het zaaien, om het volgend voorjaar volop bloemen in ouzen tuin te hebben. Eenige weken geleden deelden we mee, dat Fergect-me-nicten en Viooltjes gezaaid moesten worden; deze zullen waarschijnlijk reeds verspeend moeten worden, evenals de tweejarige planten, die we hebbe gezaaid.

Deze week komen de volgende planten aan de beurt; Silene pendula Bonnetti, Silene Armeria, S. Armeria alba. De beide laatste zijn zeer geschikt voor randen en perken, die laag moeten blijven. Als we kunnen, zaaien we liefst in een leegstaanden konden bak; anders buiten op een beschut plekje.

Collinsia bicolor en Collinsia violacea; hoewel ze betrekkelijk kort bloeien (pl.m. 3 à 4 weken) zijn het toch zeer gehefde voorjaarsbloeisters.

Crepis rubra met mooie rose-roode bloemen kan nu ook gezaaid.

Papaver nuticaule liefst in gemengde kleuten, oranje, geel en wit. Hoewel een overblijvende plant, wordt ze meestal één of tweejarig gekweekt. Op bloemperken of in voorranden van heestergroepen voldoet ze in het voorjaar zeer goed; ook in "borders" is ze op haar plaats, vooral door haar vroegen bloei.

Verschillende vaste plauten, die vroeg in het voorjaar bloeien, kunnen nu verzet worden; de plaats, waar ze komen te staan, wordt vooraf flink bewerkt; goed diep losgemaakt, bemest en gegoten. De planten worden liefst tegen den avond verzet

O.a. knumen we nu verzetten: Phlox diraricata, Phl. amocna, Phl. setacca met hare varieteiten, Adonis vernalis (hondi van luchtigen grond). Arabis alpina, madeliefjes.

liefjes.
Wie reeds in het bezit van een prijsconrant van bloembollen, kau één dezer dagen zijn bestelling doen. In 't laatst van de maand toch knunen onder meer geplant worden. Crowns, Seilla, Sucenwklokjes, Fritülaria.

Zijn er in den tuin soms bloemperken met Pelargoninms, die niet rijk bloeien en te wild opschieten, dan kunnen we deze nu eens onderhanden nemen: de planten worden uit den grond gehaald, de wortels, die buiten den pot groeien worden eraf gesneden en de potten opnieuw ingegraven. Doordat we ze op deze wijze in den groei storen, bewerken we, dat ze opnieuw bloomkrop gegraven.

bloeinknop vormen. Is deze bewerking voor groote perken wel wat bezwaarlijk, in kleine tuintijes, die ingesloten liggen en waar we het meest last zullen hebben van niet rijk bloeien der *Pelargoninms*, kan ze zeer goed toegepast worden.

Ook verschillende planten, die we met pot hebben ingegraven in den tuin en die in 't najaar weer in de kassen moeten, zullen we deze week eens nit den grond halen, in ieder geval even met den pot optrekken, om te beletten, dat ze te sterk doorwortelen. We bedoelen Palmen, Ficus elastica, Phormium tenax, Musa, Cordyline indivisa en dergelijke.

De groote hitte, die Juli ons bracht, is oorzaak, dat verschillende boomen in den tuin al heel wat binnenblad laten vallen. Bij Iepen en Linden is al zeer goed te zien, dat ze blad hebben laten vallen, terwijl ook een massa kastanje's er vrij najaarsachtig uitzien. We zorgen vooral, dat het gevallen blad spoedig wordt opgernind, zoodat de tuin voorloopig haar zomerseli aanzien houdt.

Op zeer droge gronden zou het aanbeveling verdienen de boomen water te geven.

A. Lebbink

In Kassen en Bakken.

Chrysonthemums. — Rozen. stekken. — Cyclamen zaaien. — Kasplanten verpotten en gieren. — Kassen inspecteeren.

Bij de Chrysanthemnms beginnen we met het uitnijpen der overtollige scheutjes en knoppen, zoodat we op elke scheut maar één knop overhouden om een flinke forsche bloem te bekomen. Alleen van en-kel- en klein-bloemige soorten laten we alles doorgroeien. Met een kleine druk zijwaarts breken de schentjes en zijknoppen zeer gemakkelijk af; met het uitbreken der zijknoppen moet men eeliter zeer voorzichtig zun, daar met een beetje onhan-digheid de hoofdknop ook gemakkelijk afbreekt. Ook zullen we niet direct alles wegbreken, doch honden het laatste zijschentje onder de hoofdknop in reserve, welke we wegbreken, wanneer de eindknop blijken geett door te zullen groeien. Men kan ook 2 of 3 zijknoppen laten zitten, wat tegenwoordig hoe langer hoe meer wordt toegepast. Wanneer de hooldknop in bloei gekomen is zullen deze nog in knopstoe-stand zijn en dit zal, vooral in bouqetten, een fraai effe t maken.

Om het omwaaien der planten te voorkomen, graven we de potten half in den grond. Om wormen te beletten uit de aarde in de potten te dringen door het gaatje, maken we hier juist onder een tje, zoodat ze geen gelegenheid hebben er in te kruipen. Zij toch maken gangen door de aardkhiit, waardoor het gietwater te spoedig wegloopt. Verder houden we geregeld inspectie mar rupsen en zoeken bij de knoppen naar oorwormen, welke verdel-Ook bestaat er een made, welke gangen door de bladeren vreet, die van buiten dnilelijk zichtbaar zijn. Het beste is de aangetaste bladeren af te plukken en te verbranden. Nog steeds gaan we wekelijks door met gieren, tot de knop begint te klenren.

Van de *rozen* kunnen we nu stekken. We nemen stekken van 12—15 cM. lengte, meestal met 3 bladeren en uit het midden der scheuten, daar zich hier de beste oogen bevinden om uit te loopen. Het onderste blad nemen we geheel weg, terwijl we de andere half inkorten, om onnoodig ver-dampen te voorkomen. De wond, waarop ze moeten wortelen, maken we zeer lang (2 cM.). We stekken in een bak met zandige aarde of in een laagje scherp zand, waardoor ze later heen wortelen en goeden grond vinden. We stekken ze zoo dicht mogelijk en drukken ze stevig aan. Is het raam vol, dan gieten we ze aan en leggen het raam erop, hetwelk we eerst gesloten houden en beschermen tegen felle zon. Kunnen we zon toelaten, zonder dat de stekken gaan slaphangen, dan schermen we niet, doch dan spuiten we verscheidene malen per dag. In 14 dagen kunnen ze wortel hebben.

Nu is het ook tijd om Cyclamen te zaaien. We zaaien in potten of pannen in tamelijk groven groud (boschgrond), omdat ze zich graag heehten aan stukjes hout of dergelijk materiaal. Wanneer we later verspenen, laten we deze brokjes aan de wortels zitten, zoodat ze spoedig weer doorgroeieu. We zaaien het zaad zeer ondiep en na het wat met een zeer fijne broes aaugegoten te hebben, legt men er een glasruit op en plaatst het in de warme kas dicht bij het glas, b.v. op een plank. Tegen het verbranden der kleine plantjes en het uitdrogen der aarde leggen we een stuk

papier er over. Sommige kasplanten zullen zoo hard gegroeid zijn, dat ze nu nog weer een grooteren pot wenschen, welken we nog geven, zoodat ze vóór het najaar aangeworteld zullen ziju. Degenen, welke dit niet noodig hebben, zullen we om de veertien dagen wat vloeimest toedienen, b.v. verdunde koe-, schapen- of andere mest, welke een paar dagen iu een tou heeft gestaan wel, we nemen een geschikt mengsel van kunstmeststoffen, naar de voorschriften opgelost, waarmede ook zeer gunstige resultaten verkregen kunnen worden. Dit is op den pot natuurlijk zindelijker. Vloeimest mag echter ook niet te dik zijn, dat korst op den grond achterlaat. ze een Bezit men roet, dan kan men er daarvan wat doormengen. De zomermaanden zijn ook geschikt om herstellingen aan onze kassen te doen en inspecteeren we de centrale verwarming. Gebroken ruiten worden vervangen door andere en het verfden vervangen door ... werk wordt bijgehouden. J. A. Horringh.

In den Moestuin.

Winter posteleⁱⁿ. — Patientie. — Schorsenceren. — Uien. — Schorsenceren. — Kervel. — Andijvie. — Sla.

Een groente voor den winter, ofschoon niet van eerste kwaliteit, is de winterpostelein of doorwas. Wie deze groente eens heeft geteeld en ze in zaad heeft laten komen, vindt ze jaren daarna nog als onkruid terug. De winterpostelein heeft niet meer dan den naam met de gewone postelein gemeen. Reeds uit het feit, dat ze zich als onkruid weet te handhaven, blijkt wel, dat ze sterk moet zijn, juist het omgekerde van haar naamgenoet die reletterde van verst regenered.

noot, die volstrekt geen vorst verdraagt.

De winterpostelein kan dus in vollen grond worden gezaaid, doet men dit aanvang Augustus, dan kan men begiu November oogsten, door de groente af te snijden, vervolgens groeit ze weer uit en kan in Februari. Maart opnieuw worden gesneden. Gedurende den winter ziet ze er door regen en koude niets aanlokkend uit, de bladeren zijn bruin inplaats van groen,

en een deel gaat te loor.

Wil men er daarom wat meer aan hebben, dan worden de plantjes van den vollen grond in een kouden bak overgeplant op ruim 5 e.M. onderlingen afstand. De bak wordt alleen maar vorstvrij gehouden en het gewas natuurlijk niet verwend. door bij vorstvrij weer de ramen te sluiten: men beschermt alleen tegen te veel regen en tegen vorst. Bevriezen doet het gewas niet, het wordt, als gezegd, bij lage temperatuur onoogelijk van kleur. Reeds vroeg in 't voorjaar, komt deze postelein in bloem, dan is het tijd ze op te ruimen, anders zaait ze zich door den heelen tuin.

Patientie of esuwige spinazie is eerst spinazie dan zuring. D. w. z. vroeg in 't voorjaar smaakt deze groente als spinazie, kan het althans dienst doen als surrogaat daarvoor, later smaakt ze zuur en wordt als zoodanig niet gebruikt, omdat er dan zuring in overvloed is.

De ontwikkeling dezer groente is even snel in 't voorjaar als de zuring, zoodat ervan gesneden kan worden, als de bodem overigens nog niets geeft. Later schiet ze snel in de hoogte en vormt meterhooge bloeistengels; men snijdt ze dan terug, in 't volgende voorjaar geeft ze weer een op-brengst ook bij slechte verpleging. Als de zuring is de patientie dus een vaste plant en daarom noemde men deze groente "eeuwige spinazie". De grond waaorp ze staat kan dus het heele jaar door niets anders opbrengen dan een weinig in 't voorjaar. Daarvoor is de grond te goed, of 't moet een verloren plekje zijn. Is men op deze groente gesteld, dan is 't beter om ze ieder jaar opnieuw in Augustus te zaaien; men doet dit op rijen, die 20 c.M. uiteen liggen. Men zaait dun, omdat ieder plantje afzonderlijk moet komen to staan. Zaait men begin Augustus dan kan men nog wel een keer voor den winter ervan eten, de afgesneden planten herstellen zich wel weer, en eind Februari geven ze gewoonlijk wel opnieuw een oogst. Op een overigens verloren plekje kan men deze groente jaren lang achtereen houden om in 't voorjaar er iets aan te hebben.

Schorseneeren zaaien we gewoonlijk vroeg in het voorjaar, met de bedoeling, ze hetzelfde jaar of volgende voorjaar, als ze nog niet weer zijn uitgeloopen te oogsten. Vroeger deed men er meestal twee jaar over.Dit gaat echter ten koste vau de malschheid. Er bestaat nog een middenweg en die is, dat men ze in Augustus zaait, waardoor deze groente ongeveer anderhalf jaar is, als ze wordt geoogst. Op deze wijze worden de wortels zwaarder.

De Zwijndrechtsche pootuien kunnen nu worden geoogst. Reeds van te voren is het loof plat gedrukt en thans gedeeltelijk verdord. Men trekt de uien uit den grond en laat ze op het bed nog een tijdlang liggen, opdat het loof verder verdorre. Bergt men de uien zoo op, zonder dat het loof afgestorven is, dan krijgt men last van rotten. Goed geoogst en droog bewaard, houden zich de uien evengoed als de later geoogste tot het volgende voorjaar.

Het is nu ook tijd, als men het nog niet gedaan heeft, opnieuw zaad te bestellen voor pootuien en verdere weeuwenplanten, dus van sla: broeigeel, meikoningin; van bloemkool: bijv. Haagsche taaie en de audere koolsoorten, alsmede van wortelen: Amsterdamsche bak. Deze zaden zullen straks in vollen grond of in bak moeten gezaaid worden, of als plant daarin moeten overwinteren; de pootui kan in vollen grond worden overwinterd.

Selderij en peterselie heeft men gaarne versch gedurende den geheelen winter. Men zaait daarom van deze toekruiden in een bakje, of op een plaats waarom later een bakje kan worden aangebracht. Ze zijn wel aardig sterk, maar volkomen vorstbestand zijn ze toch niet. Eveneens kunnen we voor wintergebruik Kervel in een koud bakje zaaien.

In vollen grond kunnen we thans nog Andijvie zaaien. De bedoeling is, deze niet meer uit te planten, maar op het zaaibed te laten staan. Vrij dicht laat men ze op het bed, zoodat al groeiende de planten elkander dicht drukken en het bleeken kan plaats hebben, zonder dat er opgebonden behoeft te worden.

Sla kan er nog onder gezaaid met de bedoeling de planten later zoo noodig op te nemen en verder in een bakje tot volkomen ontwikkeling als groente te brengen. H. S.

In den Fruittuin.

Oculecren. — Amerikaansche kruisbessenmeeldauw. — Wit in de druiven en perziken. — Vroege appels en peren.

De onderstammen welke in de vorige week de voorbereidende behandeling ondergingen, kunnen nu geoculeerd worden. (Zie verder het artiket over dit onderwerp. — Red.)

Nu de kruisbessen grootendeels geoogst zijn, kunnen we opmerken, dat de struik at het voedsel voor zich alleen kan behouden, waardoor deze als het ware hernieuwde groei vertoont. De malsche topeinden die zich nu nog in volle kracht ontwikkelen, zijn het meest vatbaar voor den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw. Daarom, ook al zijn we tot op heden van het optreden van dezen beruchten vijand verschoond gebleven, geregeld onze struiken geïnspecteerd. Zoodra we het nog groeiende gedeelte der scheuten iets wits alsof er kalk op gestrooid was, bespeuren, suijden we die scheuten een flink eind in, houden ze zorgvuldig bijeen en verbranden ze, als het zekerste middel om de kwaal tegen te gaan.

Wit in druiven of perziken gaan we onvermoeid met bloem van zwavel te lijf. Gedachtig aan het: 't is beter te voorkomen dan te genezen, kan de bestuiving vóór de kwaal optreedt geenszins als overbodige voorzorg beschouwd worden.

Augustus brengt al aardig wat vroege appelen en peren aan de markt, eukele zijn er reeds van verdwenen. Voor het oogsten van dat vroege goed moet het juiste tijdstip gekozen worden, niet te vroeg, want dan heeft het het weinigje smaak dat het krijgen kan, nog niet, niet te laat, niet z.g. boomrijp laten worden, want dan is de smaak er af en zijn ze melig. Als 't kon geregeld de mooiste er afhalen en er niet te zuinig mee zijn; bewaren gaat toch niet. Aldus kunnen we er het meeste genot van hebben.

J. C. M.

Heden, den 2den Aug., is voor Theodorus Johannes Schoonhoven, werkzaam op de kweekerij der firma Groenewegen te Santpoort een merkwaardige dag. Het is n.l. 40 jaren geleden, dat hij in betrekking kwam bij de firma Groenewegen & Co. te Amsterdam. Geboren den 2den April 1846, te Utrecht, trad hij den 2den Aug. 1872 bij genoemde firma in betrekking en bleef haar sedert getrouw bij al de veranderingen die deze zaak in den loop der jaren heeft ondergaan. Zelfs bij de verplaatsing der kweekerij van Amsterdam naar Santpoort en de omzetting der firma in een vennootschap, steeds was Schoonhoven een der weinige getrouwen, die in lief noch leed de zaak verlieten.

Ook thans nog doet Schoonhoven met lust en jiver als steeds zijn werk en het is hoogst zelden, dat hij wegens ziekte soms een paar dagen moet thuis blijven. Allen die met de firma Groenewegen bekend zijn, hetzij doordat ze er werkzaam waren of er voor zaken kwamen, zij zullen zich zeker allen Jan Schoonhoven herinneren, dien stoeren werker, die onder een ietwat ruwen bolster een gevoelig hart omdraagt en in ijver en trouwe plichtsbetrachting nog steeds een voorbeeld is voor de jon-

Schoonhoven, van uit de verte wenschen u van harte geluk met uw 40-jarig jnbileum. Moogt ge nog lang met uw vrouw in gezondheid gespaard blijven en als het kan daarvan ook eenige jaren welverdiende rust genieten, na zulk een leven van arbeid en zorg.

Hees, 2 Aug. 1912. W. LODDER.

ENKELE IERSCHE ROZEN.

In het Rozennummer van Onze Tuinen

van 27 dezer lazen wij een beschrijving van deze zeer mooie en elegante rezen, doch vonden wij daarin twee vergissingen, die misschien oorzaak van verdere verwarring zouden kunnen worden.

"Irish Beauty" is n.l. niet rood, doch zuiver wit met goudgele meeldraden, ter-wijl "Trish Modesty" niet wit, maar donkerrose is, met iets oranjegele tint naar het centrum.

Verder zouden wij willen toevoegen, dat Irish Engeneer' juist de mooie elegante groei- en bloeiwijze der andere Iersche rozen mist en daardoor veel van haar waarde verliest.

11. Copijn & Zoon. Groenekan.

Tentoonstelling te Bergen-op-Zoom.

Wij vestigen er de aandacht op, dat een bericht betreffende bovengenoemde tentoonstelling, wegens plaatsgebrek in ons No. van heden, in het omslag van dit No. is opgenomen, evenals een verslag van den Rozendag der Vereeniging "Nos Jungunt Rosae." Red.

BERICHT.

FONGERS RIJWIELEN worden door geheel Nederland franco huis geleverd, en - waar niet vertegenwoordigd — geheel gereed gemonteerd in krat verpakt, toegezonden, zoodat ze na ontvangst terstond bereden kunnen worden. DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 12; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraug No. 35.

a. Het vorige jaar zaaide ik VIOLA CORNUTA GRANDIFLORA. Ik heb daar nu een prochtig perk van. Zijn deze plan-ten nu ook geschikt voor het volgende jaar of is het meer geraden nn opnieuw te zaaten? De BLOEMEN zijn langzamerhand steeds KLEINER geworden; steeds meerdere, maar steeds kleinere. Is daar

iets tegen te doen!

b. Ik bezit enkele bollen van LHALM AURATUM. Dezen winter wenschte ik Moet ik de bollen deze te verplaatsen. Moet ik de bolten na 't opgraven eerst droog BEWAREN OF DADELIJK weer PLANTEN? en wonneer moet dat gebeuren? Een van de planten groeide in 't voorjaar prachtig; plotscling merkte ik dat het hart er nitgegeten was; de plant stond nog een tijd goed, maar verschrompelde daarna. Alleen de dorre stenge] is nog moar te zien. Kan ik de bol van deze Lilium ansatum nog gebruiken?

c. Aan de Zwidzijde ran mijn tuin c. Aun ac Zwaregre van myn voar slaan cenige zware vruchtboomen. In den zomer is dawronder ZWARE SCHADIW. Zijn er ook VASTE PLANTEN OF HEESTERS die er zouden knunen tieren? Vroeg in 't voorjoor is het er zeer beht; zon ik er met succes NARCISSEN kun-

nen kweeken?

Aan de Noordzijde van mijn tuin loopt cen weg, centgszins verhoogd; vandaar heeft men een YRIJ UITZICHT op mijn tuin, wat de vrijheid zeer wegneemt; dat is onaangenaam. Verleden jaar zijn dat is onaongenaam. Verleden joar zijn er langs den weg Iepen geplant, 6 M. van elkaar. Moar deze beschutten niet. Wal kan ik tusschen de Iepen planten voor BESCHUTTING. Mij is aangeraden, telkens een BONTE FLIER. Is dat geschikt? Of zoudt u mij een Conifect kunnen aanvaden, liefst kooggroeiend, die niet door de Iepen wordt belemmerd? Of vat anders? wat anders!

Weerselo. J, J, P, 1.

Antwoord: a. De variëteiten van l'iola cornuta doet men beter voort te kweeken laugs vegetatieven weg, hetzij door scheuring der pollen of door stek. Door uitzaaiing gaan tal van goede eigen-schappen weer terug, wat bij hybridische vormen regel is. Overigens is het verschijnsel dat planten die zeer rijk bloeien, steeds kleinere bloemen geven, normaal. Het eenige om flinke planten met groote bloemen te houden, is de planten elk jaar te verplanten in goed bemesten grond en ook in den grocitijd nu en dan wat mest

te geven. Mijn advies is nu le, merk de beste variëteiten, die welke de mooiste en grootste bloemen geven, en plant die later in kleinere stukken weer opnieuw uit in goed bewerkten grond: 2e. verwijder zooveel mogelijk de uitgebloeide bloemen en de pas gezette vruchtjes, want die nemen veel voedsel voor zich; 3e. geef geregeld wat vlocimest.

b. Ik raad u de bollen dadelijk na het afsterven te verplanten. De bol, waarvan de stengel is verongelukt raad ik u niet bij de gezonde bollen te poten. De oorzaak van het wegvallen van den stengel zon ook van parasitairen aard (bacterie of fungus) kunnen zijn en dat euvel zon op de gezonde bollen knunen overgaan. dezen bol dus afzonderlijk op een plaatsje, genoegzaam van de andere verwijderd.

c. Narcissen kunt u er kweeken en ook Pulmonaria's, Doronicums, Campunula's, Astilhe's Saxifraga umbrosa, Asorums, Digitalis, Tellima, Geranium phacum, Likium candidum, snecuwbes, vlier, Ha-

mamelis, Ribes sanguineum,

d. Ther greeit wel suel en is 's zomers ook dicht genoeg. Coniferen zou ik u niet aanraden. Die zullen daar en onder de iepen niet veel doen. Beter zoudt n tusschen de iepen een haag van Meidoorns kunnen planten. Goed gesnoeid en onderhouden wordt zoo'n haag na eenige jaren dicht genoeg voor het doel. Ook Liquiters en Philadelphus latifolius zijn voor dit doel zeer geschikt.

e. Uw andere vragen heb ik aan onze medewerkers voor greenteteelt enz. doorgezonden, maar het is gewenscht, ook al ter besparing van tijd, dat de vragers hunne verschillende vragen dadelijk aan de diverse daarvoor gestelde adressen inzenden.

a. Naast elkaar staan vijen DOPERW-TEN, PEVLEN en CADDUCTER TEN. PEULEN en CAPUCIINERS. Ik wenschte hiervan ZAAIZAAD te konden. Bestaat er ook gevaar voor bevruchting onderling van de drie soorten, zoodat ee kans is het volgend jaar een KRUISING te krijgen b.v. VAN DOPPERS en PEULEN?

b. Ik plantte ROODE-, WITTE- EN SAVOYEKOOL. De planten GROEIEN BEST. Echter zijn van bijna alle planten de HARTEN UITGEGETEN. Ik kan geen rupsen ontdekken, alleen zeer veel Lieveheersbeestjes. Kunnen die dit onheil aan-richten? De bladen worden niet aangetast, alleen de harten. De planten maken

zijscheulen. Kan ik nu deze schijscheulen alle uitknijpen op één na, opdat zoo cen nieuwe kop gerormd worde? Of zijn de planten waardeloos ge-worden?

Heerselo. J, J, P, V

Antwoord; a. Bij het naast elkaar staan voor zaadwinning van verschillende variëteiten van eenzelfde gewas is kruisbestuiving en als gevolg daarvan verbastering nooit geheel en al buitengesloten. We hebben zelve vroeger, moodgedwongen ook wel eens op die wijze zaad van verschillende erwten-variëteiten moeten winnen; maar hebben van verbastering nooit iets bemerkt. Ook van anderen vernamen we daaromtreut nicts. Erwtenbloemen zijn volkomen op zelfbestuiving inge-

b. Uwe koolplanten lijden aan draaihartigheid een ziekte die ook elders, voornamelijk in het kooldistrict heel wat schade aanbrengt. (Zie hierover het Langendijker koolziektevraagstuk door prof. dr. J. Ritzema Bos en dr. H. M. Quanjer het tijdschrift voor plantenziekten 1910). Deze ziekte wordt niel door rupsen veroorzaakt maar door een klein galmugje Contorinia torquens. Ook de Lieveheersbeestjes stichten bij uwe kool geen onheil, eerder het tegendeel, ze azen op mogelijke luizen die zich aan de onderzijde der bladeren van de kool ophouden. Wanneer u alle zijschenten op één na. de beste natuurlijk, wegneemt en van de grootste ongeschonden bladeren de hoofdnerf eenigzins knikt, dan hebt n kans nog kool, soms nog mooie, te kunnen oogsten. Door knikken der groote bladeren stnit men deze cenigszins in den groei en dwingt men de planten hun krachten te besteden ten goede van den nieuwen kop. Bij ondervinding weten we en ook anderen deden die ondervinding op, dat aldus behandelde aangetaste kool nog wel opbrengst kan geven al is het dan ook heel wat minder dan in normale omstandigheden. Weder bodemtoestand moeten echter mede-J. C. M.

Vraag No. 37.

a. Voor mijn huisgezin wil ik GROEN-TEN KWEEKEN; welk goedkoop prac-tisch BOEKJE kan voor mij van dienst zijn?

b. In Breda is een blociende TUIN-BOUWVEREENIGING. Waarom is die niet aangesloten bij de Ned, Mij. voor Tuinb. en Plantkunde?

Ginneken, C. J. K.

a. In den Nederlandschen Groentekweeker, nitgave van P. van Belkum te Zut-phen, f 1.90, kunt u, wat de hoofdzaken aangaat, alles vinden wat u van dienst aangaat, anes vinden wat u van dienst kan zijn. Kleine werkjes op dit gebied behandelen veelal slechts enkele gewassen of zijn voor u te onvolledig. b. We zijn met de plaatselijke toestan-

den te Breda en omgeving niet genoeg bekend om een volledig antwoord op deze vraag te kunnen geven. Wel weten we dat in de afd. Breda van de Ned. Maatij. voor Tuinb. en Plantkunde een opgewekt leven heerscht.

Het verschijnsel dat jongere tuinbouwvereenigingen zich niet bij de reeds be-staande afdeelingen van bovengenoemde maatschappij aansluiten komt ook elders voor. In enkele afdeelingen wordt zelfs de klacht gehoord, dat wanneer door de bemoeiingen van de afdeelingen een veiling tot stand kwam, daardoor het ledental eer af- dan toenam. Eenige verklaring tal eer al- dan toenam. Lenige verklaring voor die feiten ligt o. i. hierin: de jon-gere vereenigingen en we meenen ook de Bredasche, beoogen in hoofdzaak de be-vordering van economische belangen harer leden, die dan ook voor het overgroote deel beroepskweekers zijn, terwijl de Ned. Mij. voor Tuinbouw en Plantkunde ook een zeer groot aantal liefhebbers onder hare leden telt, die den tuinbouw niet in de eerste plaats van den financieele zijde bezien J. C. M. bezien.

Vraag no. 38. Mijn stamrozen hebben dezen zomer prachtig in blori gestaan, doch vele krijgen nu als inliggende blaadjes. Oorzaak?

J. G. M.

Antwoord: Uw rozen zijn dik aangetast door de Rozenroest, een schimmelsoort en deze is daarom zoo lastig te bestrijden, omdat zij in het weefsel der plant leeft. Wat te doen? Pluk al de aangetaste blaadjes af, verzamel ook de afgevallene en spuit met 1 % Bordeauxsche pap en dit moet bij herhaling geschieden. want telkens breekt de ziekte weer uit. Giert uw rozen eens met verdunden koemest en strooi dit najaar wat ongebluschte kalk over den grond. J. K. B.

Vraag No. 39.

a. Wat is DE NAAM van bijgaand plantje? Is het ven potplant, is het winterhard en hoe wil het 't liefst behandeld worden?

b. Kunt u ook zeggen van WELKE BLOEM bijgaand half blaadje afkomstig is? Ik kan niet meer geven, omdat ik maar een heel klein stekje heb. De plant bloeide van den winter met mooie oranje-roode neerhangende pijpvormige bloemen. Is het cene kamerplant! En hoe heeft ze 't het

e. Is LAMIUM GALEOBDOLON win-

terhard?

d. Is het waar, wat men mij vertelde, dat n.l. cene Arancaria geen vloeimest verdraagt? Zoo ja, wat moet ze dan hebhen?

T. K. E. de H. O.

Antwoord: a. Zeer waarschijnlijk een zaailing van de eene of andere heesterachtige Spiraea. Behandel haar dus als een winterharde heester.
b. Voor zeever wij ever het weteried.

b. Voor zoover wij over het materiaal konden oordeelen is het blaadje van Haezelia coccinea, een plant die in de gematigde kas thuis hoort. Als kamerplant zult u niet veel genot van haar hebben.

d. Als een Araucaria de pot vol met

wortels heeft, kunt u haar gerust wat kocvloeimest toedienen en zij zal er zich dankbaar voor toonen.

Vraag No. 40. Welke ZIEKTE kan mijn Rambler hebben. De roos heeft prachtig gebloeid maar nu al de bladeren verloren en ook geen nieuwe takken gemaakt.

Den Haag,

Antwoord: Wanneer u ons wat materiaal doet toekomen, kunnen wij u mis-schien inlichten en raad geven. Zonder iets te zien gaat dat niet. J. K. B. AALSMEER AANGESLOTEN AAN

HET SPOORWEGNET.
Gisteren, 2 Augustus, was het voor
Aalsmeer een heugelijke, beteekenisvolle
dag. De spoorweg Aalsmeer—Haarlem en -Leiden is officieel en feestelijk in het hijzijn van tal van genoodigden geopend.

Inderdaad, er was reden om feest te vieren. 't Is waar, met de gebrekkige trans-portmiddelen, waarover men tot nog toe beschikte, had Aalsmeer zich reeds een wereld-reputatie weten te verwerven. Maar dat een aansluiting aan 't spoorwegnet een krachtige factor zal zijn om den bloei van Aalsmeer te bevorderen is zeker.

Onze beste wenschen voor Aalsmeer's toe-

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

VERPLAATSBAAR KINDERSPEELHUIS

Het aangenaamste wat U voor de kinderen kunt aanschaffen. Is voorzien van gaasdeuren opdat katten enz. het zand 's nachts niet kunnen verontreinigen. (40)

DE KOEKOEK, PRINSES MARIELAAN 1. BUSSUM.

FABRIEK VAN TUINHUIZEN, LIG-HALLEN, AUTO- & RIJWIELSTALLEN.

LAND- EN INRIJHEKKEN, ALLES VERPLAATSBAAR.

26

TUINVERSIERING.

(35)

N. V. "DE HOOGEBERG" VELSEN.

TUINBANK MET **GESTYLEERD UILMOTIEF** No 5.

lang 1,50 M. . . f 45.— ,, 1,80 ,, . . ., 50. hoog 0,50 M., breed 0,60 M.

BESTAND TEGEN ALLE WEERSINVLOEDEN.

"UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM PRINSENGRACHT 6734 VERZEKERING MAATSCHAPPIJ BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM,

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-TELIJKE AANSPRAKELIJKHEIDS-VERZEKERINGEN

ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAAR-DEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

EERSTE NEDERL. MACH.-GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Lijnbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER

Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 2½ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

TUINMEUBELEN

Den Haag. Vlamingstraat 24.

REX-INMAAKGLAZEN en TOESTELLEN. Hygiënisch-practisch, 14 MAAL MET GOUD BEKROOND.

Overtreft alle andere systemen door besparing van tijd en geld.

Generaal-Directeur voor Nederland en Koloniën.

Dr. E. J. SWAAB, Amsterdam. Hoofd-depôt (uitsluitend voor den Handel) voor de Provinciën: Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant, Limburg, de Steden

Arnhem en Nijmegen bij: (28)
JOH. H. VAN DER MEIDEN, Amersfoort.

TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Vraagt geïllustreerde prijscourant.

INHOUD.

UINVERSIERINGENEN RIEELEN

J.MUYSSON JE TRUE AND ROTTERDAM

IN ALLE MODELLEN EN UTTOERING

TUINHEKKEN JARUPOORTEN

VOGEL-VOLIÈRES — HOENDERAFSLUITINGEN, TUINBANKEN. WARANDA'S-BROEIKASSEN-ROLLUIKEN.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen.

KYANISEERINRICHTING.

Baarn.

Doryanthes excelsa, door v. L.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

De kweekerij v. d. H.H. Bier en Anker-smit te Melle bij Gent, door J. K. B.

Vruchtboomen ondersteunen, door J. C. M.

Wit in de rozen, door A. M. v. D.

Voor de keuken (Mierikswortel), door mevr. B.

Oculeeren, door J. C. M.

Vaste Keuringscommissie (Bekroningen).

50-Jarig Jubileum ,, Haage und Schmidt."

Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Enkele Iersche Rozen.

Tentoonstelling te Bergen op Zoom.

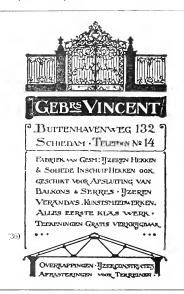
Vragenbus.

Aalsmeer aan de spoorlijn.

Advertentiën.

Bijblad.

Brünner Kroppers, door L. S. Mooie honden (Slot), door L. S. Bijenteelt, door G. S. Een mooi vlindertje, door B. B. Sluipvliegen, door B, B, Vragenbus,

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Dordrecht. (24)

Tel. Int. 1063.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN,
GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE DASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Eijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

HET SNOEIEN VAN IEPEBOOMEN IN DE STAD.

De winter is gewoonlijk het jaargetijde, waarin lezingen gehouden worden, over alles en nog wat. en zijn tuin- en boschbouwlezingen niet van de lucht.

Af en toe wordt er ook over 't snoeien van boomen gesproken, en dan worden er allerlei theoriën en wijsheden verkondigd, dikwijls door sprekers die 't goed meenen, maar wien een algemeene praktijk ontbreekt.

Er wordt dan dikwijls gesproken over 't snoeien van boomen langs wegen en lanen en daarbij dikwijls de scioption gebruikt, om met lichtbeelden het gesprokene te illustreeren.

Herhaalde malen heb ik zulke lezingen bijgewoond en eigenaardig is 't dat men meestal de zaken van één kant bekijkt, en alleen aanprijst, wat men denkt dat noodig is, en botweg af keurt wat daarmede in strijdt is.

Zoo zag ik dikwijls op het doek vertoond, hoe men jonge boomen moet snoeien, en als tegenhangers werden dan boomen vertoond, die slecht gesnoeid waren, tenminste volgens de sprekers; maar meestal waren die tegenhangers geen jonge, maar zelfs zeer oude, verwaarloosde boomen.

Vreeselijk wordt dan door de sprekers uitgevaren tegen 't zoogenaamde kandelaberen van boomen, en zoo zag ik eens op zoo'n propaganda-vergadering jonge boomen gesteld tegenover de ingekorte boomen rondom de St. Janskerk te 's-Hertogenbosch.

Ik vind dergelijke vergelijkingen niet eerlijk; want, 9 van de 10 gevallen zegt zoo'n spreker nooit, hoe verwaarloosde oude boomen behandeld moeten worden om er nog iets van te maken.

Ik stond een jaar of vijf geleden voor een moeilijk geval. Op den Zijlweg te Haarlem, stonden twee rijen iepen met breede kruinen, die nooit oordeelkundig gesnoeid waren. De takken waren over de huizen gegroeid, zoodat zij niet alleen alle licht en lucht ontnamen, maar ook de pannen van de daken sleepten. Klacht op klacht kwam er in, en daar de

boomen te hoog, en de takken te lang waren, om er behoorlijk bij te komen en in te korten, werd kort en bondig besloten, krachtige maatregelen te nemen.

Aux grands maux les grands remèdes. Ik liet alle takken tot op den stam of tot een korte stompje wegnemen, zoodat de boomen er alles behalve sierlijk uitzagen.

Een storm van verontwaardiging stak er op, doch ik
stoorde er mij zeer weinig aan,
wetende dat alles na verloop
van tijd weder terecht zou
komen, en 't geschreeuw van 't
eigenwijze publiek mij al weinig
kon schelen.

Toevallig werd in dien tijd een commissie benoemd, om na te gaan of mijn werk in Haarlem wel door den beugel kon, en kwamen die boomen natuurlijk ook ter sprake.

Zooals die boomen toen daar stonden, maakte zij geen fraaien indruk en kreeg ik een zachte bemerking, dat dit geen manier van snoeien was. Dat wist ik ook wel, maar hoe die boomen dan wel behandeld moesten worden, daarover liet de commissie zich niet uit.

Doch wie 't laatst lacht, lacht het best, en ik wachtte mijn tiid of

Die tijd is nu gekomen, en bied ik den lezers van dit tijdschrift een paar photo's aan.

De 1º geeft ons een gezicht van den Zijlweg in den nazomer van 1908, nadat in den voorgaanden winter de boomen ingekort

De Zijlweg te Haarlem. — Oct. 1908. Foto: Ned. Heidemaatsshappij, *Utrecht.*)

waren. Deze photo is gemaakt door de Ned. Heide Maatschappij, welker directeur tot de bedoelde commissie behoorde.

2e. Dezelfde boomen van precies het zelfde standpunt genomen na 4 jaren groei.

Bovenstaande meende ik onder de aandacht te moeten brengen, omdat er zoo dikwijls verkeerd geoordeeld wordt. Ik moet er echter bijvoegen dat zulke maatregelen, als ik noodig vond, voorkomen moeten worden: want best is 't voor de toekomst der boomen niet.

Daarom is 't noodig, vroeg maatregelen te nemen, de boomen in de stad bijtijds en geregeld na te gaan, en niet te wachten tot het te laat is.

Gewoonlijk echter wordt men door betweters in den weg gestaan en belet die maatregen te nemen, die noodig zijn, om

De Zijlweg te Haarlem. — Juni 1912. (Foto: B. Zweers. *Haarlem*.

boomen binnen de perken te houden, zonder ze nu juist tot stijve geknipte monsters te vormen. Daar men nu eenmaal de verkeerde gewoonte heeft, te groot wordende soorten in de straten te planten, moet men ook zorgen, dat omwonenden geen last hebben want daar gaat het meestal om.

Zij die last van de boomen hebben, worden overstend door hen, die alleen 't genot van 't zien hebben en de laatsten krijgen meestal gelijk.

Andere lieden gaan uit van 't idee, dat boomen in een oerwoud nooit gesnoeid worden, ergo, moeten boomen in een straat ook aan zich zelf overgelaten worden.

Dit is geen praatje, maar deze theorie heb ik meermalen hooren verkondigen. Een twintig jaar geleden heb ik een gemeentebestuur in Overijssel eens een advies gegeven om de betrekkelijk jonge boomen langs een singel eens goed onder handen te brengen. Zij waren hard op weg bedorven te worden.

Men werd echter door iemand, die bovenstaande theorie uitkraamde, van goede maatregelen weerhouden, en na ruim 20 jaren verwaarloozing stond men voor 't zelfde feit als in Haarlem.

Iepen in de stad aan zich zelve overgelaten kunnen hoogst gevaarlijk voor 't verkeer worden. Zij hebben de gewoonte, vele koppen te maken en deze geven aanleiding om bij sterken wind (in ons land, en vooral in 't westelijk deel veel voorkomende) vaneen te scheuren en af te breken.

Dit nu kan men voorkomen, door bijtijds de boomen te vormen, zonder ze nu juist regelmatig te scheren. Wanneer men dit volhoudt, behoeft men later niet bevreesd te zijn maatregelen te moeten nemen, als ik en anderen veelal moeten doen, wil men de boomen behouden en ongelukken voorkomen.

LEONARD A. SPRINGER.

AANTEEKENINGEN.

Winterkoude en Plantengroei.

Een ieder herinnert zich de gestreng-konde dagen in Januari en Februari van dit jaar, toen de thermometer hier en daar in ons land tot ver onder nul daalde.

In Amsterdam was het wel niet zoo koud als buiten, maar den 3en, 4en en 5en Februari wees de thermometer in den Hortns des morgens om 7 uur toch ook temperaturen aan van 9. 9 4 2 en 11^{17} 2 gr. Cels. vorst

Menigeen was in bangen zorg voor zijne planten, maar van veel schade, is gelukkig niet gebleken. Dat zal wel voor een deel toegeschreven moeten worden aan den korten duur van den vorst, maar toch zijn er verrassende feiten te boeken, die opnieuw aantoonen hoe vele planten groote koude kunnen weerstaan, beter dan afwisselend vochtig winterweder, waarmee er heel wat sneuvelen.

Zoo was er verleden jaar op een open plekje in den Hortus te Amsterdam, om een bloemperk een randje met Salvia patens geplant, die volgens regel, in het najaar worden opgenomen. Dat was tegen den winter ook nu geschied, maar er waren daarbij, naar later bleek, een zestal planten over het hoofd gezien, die dus niet gerooid werden en geheel onbedekt den winter doorbrachten. Dat werd eerst veel later bemerkt, in het voorjaar, toen die planten begonnen uit te loopen. Nu staan ze in vollen bloei en zien er goed en gezond uit. Zonder nu te willen beweren dat de Salvia patens winterhar I is, blijkt hier toch wel nit dat de "hardheid" van deze Mexicaausche plant onder bepaalde omstandigheden grooter is dan waarschijnlijk algemeen gedacht wordt: in elk geval

schijnt het wel de moeite waard in die richting meerdere proeven met deze plant te nemen.

Zooals men weet is de *Salvia patens* een knolvormend gewas, ongeveer als de Dahlia's. Men kan ze des winters evenals deze behandelen, namelijk koel en droog bewaren onder een tablet eener koude kas of in droog zand, maar uit 't bovenstaande meen ik te mogen concludeeren dat de Salvia patens op niet te vochtigen grond, desnoods onder een droge bedekking

Buddleya variabilis superba. een variëteit, die ook de groei en bloeiwijze van B. rariabilis Veitchiana weergeeft.

van turfstrooisel, des winters buiten vast kan blijven staan, wat trouwens bij Dahlia's nu en dan ook is geconstateerd.

Een andere plant die zonder nadeel den laatsten strengen winter heeft doorstaan is de Elaeagnus pungens fol. aur marg.

die echter al een paar jaar buiten staat tusschen andere heesters in, en zich gedraagt als andere winterharde groenblijvende heesters. Voor deze uit Japan stammende plant lijkt dit niet

(Chileensche Den (Araucaria imbricata.) Deze plant werd in den zomer van 1911 in den vollen grond gezet en heeft den strengen vorst in Januari en Februari van 1912 met goed gevolg doorstaan.

(Orig. foto "Onze Tuinen".)

zoo vreemd, maar als tuinheester ziet men ze toch nimmer en, blijkt ze tegen onze gewone winters bestand, dan is ze toch een aanwinst, want ze vormt een volle, dichte, rijkbebladerde struik, waarin de vogels gaarne zullen nestelen. Een beschutte plaats lijkt mij voor deze plant wel aan te bevelen.

Niet minder sterk bleek de Fatsia japonica. Iets zeldzaams is het niet, deze fraaie en bekende kamerplant als tuinheester te zien aangeplant, maar wel bizonder is het dat deze plant den laatsten winter, voor de strenge vorst inviel, uit de koude kas, met potkluit in den vollen grond in den tuin werd uitgeplant in de voorste rij van een heestervak en goed bleef. De strenge koude ontnam haar wel al hare bladeren, maar overigens bleef de plant ongedeerd en ze staat nu weer met een vollen bladerkroon.

Heel goed hield zich ook de Olearia Haasti, een heestertje uit Nieuw-Zeeland, dat veelal als koudekasplant wordt gekweekt. Sommige blaadjes hadden wel een zwart randje opgeloopen, maar overigens bleef het struikje goed, behield al zijn blad, en staat nu in rijken bloei met talloos vele kleine witte schermpjes, die het struikje als overdekken.

Zonder eenige bedekking en zonder eenige schade bleef ook over de Buddleya variabilis Veitchiana, een prachtige heester die nu in rijken bloei staat en niet genoeg elken plantenvriend en tuinbezitter kan worden aanbevolen. 't Is ook een plant die door sommigen voor niet geheel winterhard wordt gehouden; maar de laatste winter heeft wel bewezen dat ze is een sterke heester, die zonder eenig nadeel zeer groote koude verdraagt. Deze fraaie Chineesche plant groeit bijzonder weelderig en komt het schoonste tot haar recht als ze geheel vrij en los

haar slanke takken, die evenals de daarop ontwikkelde zijtakjes alle in prachtige volle staarten van lilakleurige bloempjes eindigen, naar alle richtingen kan uitzenden.

Bizonder verrassend was het ook de Cupressus sempervirens pyramidalis, zonder groot nadeel uit den winter te zien komen. Waren sommige takken na den strengen vorst wat zwart, nu is dat alles verdwenen en groeit het boompje flink door.

Nog beter ging het een Araucaria imbricata, die te groot geworden voor de kas, den eersten winter buiten in den vollen grond doorbracht, slechts met enkele matten afgedekt. Dat de plant goed met den vorst had kennis gemaakt bleek bij den dooi, toen zich aau den stam veel ijs vormde, aantoonend hoe het vocht van den dampkring tegen den kouden bevroren stam verstijfde tot ijs. Maar de plant heeft er

geen letsel van bekomen en groeit goed door. Alleen een paar onderste kleine takjes zijn bruin geworden.

Ongedeerd bleven verder Osmanthus ilicifolius en Citrus trifoliata, terwijl Passiflora coerulea, Erica stricta, Pernettya mucronata en Diplopappus chrysophyllus, wel eenigszins hadden geleden, maar zich thans weer geheel hersteld hebben. Leycesteria formosa stierf tot den grond af, maar loopt nu weer uit.

Van de Chineesche heesters, door Veitch uit China nieuw of opnieuw ingevoerd, bleken Actinidia chinensis, Davidia involucrata, Viburnum rhitidophyllum en Vitis megalophylla geheel tegen de jongste scherpe koude bestand. De eerste is een prachtige klimheester die een ieder om zijn prachtig blad en schitterend jonge roode twijgen en blaadjes kan worden aanbevolen. Gebloeid heeft deze plant hier nog niet, evenmin als de beide volgend genoemde. Alleen de Vitis megalophylla heeft gebloeid maar die bloei beteekent niet veel. Om haar fraai geveerd blad is echter deze klimheester wel merkwaardig.

Viburnum rhitidophyllum is een prachtige heester, die haar zeer fraai blad nagenoeg den geheelen winter ongeschonden behoudt.

1912, volkomen ongedeerd gebleven. Men ziet het, de jongste winter heeft veel merkwaardigs te zien gegeven, en ik vond het niet van belang ontbloot enkele feiten vast te leggen. Wellicht kunnen anderen die aanvullen. Hoe meer men let op de levensverschijnselen, hoe rijker de kennis en hoe grooter de ervaring wordt, hoe grooter ook het voordeel dat v. L. men daaruit kan trekken.

Vitis megalophylla. eene nieuwe wingerd uit China met dubbel geveerde bladen, in den winter van Januari en Februari

Brieven uit Engeland.

I.

Stretgarth, Ambleside

Westmorland, England 20 Juli 1912.

Wellicht, waarde Redactie, zal het U en Uwe lezers belang inboezemen iets te vernemen over deze weinig bereisde en weinig bekende streek waar wij een huisje hoog in de bergen gehuurd hebben en den zomer doorbrengen.

Ambleside ligt in het Engelsche merendistrict, hetwelk gelegen is in het Noord-Westen van Engeland, ten noorden van Liverpool en grenzend aan Schotland. De streek is rijk aan de grootste natuurschoonheden en vol afwisseling, bergen, bosschen, heuvels, weiden, beken, watervallen en, last not least, de beroemde "Lakes" waaraan het district den naam ontleent. Merkwaardig weinig bebouwd is het hier; rondom de kleinere meren en aan de glooiingen der hen omringende heuvels, ziet men geen enkele woning. Op urenlange wandelingen, op mijlen verren afstand, ontmoet men mensch noch dier - hoog op de bergweiden, waar boom noch struik groeit, grazen de kleine bergschapen, zeer verschillend van de onze en van een veel schilderachtiger type. Koren of ander veldgewas wordt hier evennin gekweekt als groenten, die hier dan ook zoo goed als niet zijn, zoodat wij ons blijmoedig met een enkelen knol, tomaat of geïmporteerde bloemkool tevreden stellen.

Gisteren maakten wij een wandeling van ruim 5½ uur door de vallei waarin Troutbeck ligt, over den Kirkstone Pass die naar Ullswater leidt, en op welks hoogte het hoogst gelegen bewoonde huis in heel Engeland is. Wij kwamen op den geheelen tocht langs hoogstens vier "farms", die eenzaam en verlaten te midden der grootsche natuur liggen. De bewoners leven van de opbrengst der schapen — de wol brengt niet veel op — maar het vleesch der bergschapen is gewild en gezocht.

Verder brengen de farmers hun melk en boter naar de dorpen — en welke afstanden zij daarbij afleggen en welke moeilijkheden zij moeten overwinnen, behoef ik u wel niet te zeggen.

Maar zijn de bergen dan ook ruw en eenzaam, de dalen zijn des te liefelijker en weelderiger, en, levert de grond weinig gewas en groenten op, voor rozen en bloemen, coniferen en groenblijvende struiken, schijnt zij des te geschikter. De Aucuba's, Laurieren, Cotoneasters en andere, die bij ons struikjes blijven, groeien hier tot reuzenboomen en vormen dichte, huizenhooge heggen; vooral de Cotoneasters worden gebruikt, zooals bij ons de klimop, om muren te bedekken. Uit den aard der zaak, zijn alle tuinen, rotstuinen, en wordt er prachtig partij getrokken van de rotsblokken die overal aangetroffen worden. Alpenplanten groeien hier in hun natuurlijke omgeving zeer weelderig.

Wij bezochten o.a. den tuin van den dokter van Ambleside, die had den bergwand achter zijn huis van kreupelhout en opgaand geboomte, van brem en hei laten zuiveren en tegen de reusachtige rotsblokken een tuin aangelegd van alle mogelijke bergplanten. Naar onze bescheiden meening was de bergwand in zijne enorme afmeting niet de plaats om al die kleine plantjes, van etiquetten voorzien, te herbergen; het had iets popperigs en kleins, en was buiten proportie. Veel gelukkiger en juister lijken ons de natuurlijke rotspartijen, die bijna overal tusschen de gazons te voorschijn komen en die met Campanula's, Sedums en Saxifraga's, met Gentianen en Edelweiss beplant, een mooi en natuurlijk effect opleveren. Rozen bloeien hier ongekend mild — maar ik wil U, als U

dit ten minste gaarne hebt, met genoegen een volgende keer uitvoeriger over tuinen en aanleg en bewerking hier te lande schrijven*).

C. Q. v. U.

*) Zeer gaarne zelfs zien wij Uwe volgende brieven tegemoet en zeggen U dank voor dezen. — Red.

BLOEMENTUIN

EREMURUS.

Geachte Redactie, door mejuffrouw De L. is ons uw blad meer van nabij bekend geworden en valt het zeer in onzen smaak. We meenen daarom, u genoegen te kunnen doen met de toezending der foto van onze Eremurus, die dit jaar zóó prachtig was, als nooit te voren. We ontvingen de plant uit Haarlem, van de firma v. T., in het najaar van 1908, plantten haar in narcissengrond, die goed was vrijgemaakt van "kweek" (Triticum repens vulgare), en gebruikten geen mest. Viermaal bloeide ze en telkens mooier. Nu dit jaar gaven we haar een randje oude koemest, on-

Fraai bloeiende Eremurus.
Orig. foio voor "Onze Tuinen"
van Mej. W. F. Roelants, te *Noordwyk.*;

der het zand gewerkt, in het voorjaar, waardoor ze de hoogte bereikte van 2.25 M. Willem, die er met zijn gieter bijstaat, is er niet weinig trotsch op, want hij zorgde er trouw voor. Hoogachtend,

Noordwijk,

Mej. W. F. ROELANTS.

EEN VREEMDE DAHLIABLOEM.

De heer W. D. Visser, een der ijverigste tuiniers van Tuinwijck, bracht ons een bizondere gevormde Dahliabloem, een soort van tweeling-bloem, wier leden, innig met elkander verbonden, geheel verschillend van bouw waren, zoo een dubbele botanische bizonderheid vormend. De Dahliaplant, waarop dit eigenaardige bloemenpaar werd ontwikkeld, behoort tot het zoogenaamde Pioen-Dahlia-type maar een der beide bloemen op den gezamelijken vergroeiden bloemensteel, behoort tot een ouder bloemtype. Nu is het geen zeldzaamheid dat bij planten, die rijk zijn aan variëteiten en hybriden, plotseling terugslag optreedt naar een vroegeren vorm, waaruit de bestaande variatie is ontstaan. Dat verschijnsel duidt men aan met het vreemde woord "atavisme" en is een vorm van knopvariatie.

Die terugslag nu kan zich bepalen tot den bouw, den vorm of tot de kleur der bloemen of wel tot deze eigenschappen gezamenlijk en treedt dikwijls plotseling op. Zoo is het ook hier. Een pioenbloemige Dahlia geeft plotseling een bloem van een ouder stijver type en, zeldzaam toeval, op dezelfde plaats wordt ook een bloem van het eigen type ontwikkeld en die twee bloemen groeien samen op, innig met elkander verbonden als tweelingzusters, maar tweeling-

zusters van geheel verschillend voorkomen. Een vergroeiing is niet zeldzaam en ook het verschijnsel van terugslag is niet zeldzaam, maar dat deze twee verschijnselen tezamen gaan is verre van algemeen. De natuur is vaak grillig en ook hier ziet men dat gemengd bloed zooals bij de Dahlia's, niet altijd even standvastig is. Zulke knopvariaties blijven uit het oogpunt der erfelijkheidsleer altijd zeer interessant. We houden ons voor toezending van dergelijke bizonderheden steeds aanbevolen.

Bloeiende Yucca's, op "Veelzicht", te Eefde, Aug, 1911. (Orig. foto "Onzo Tuinen".)

BLOEIENDE YUCCA'S.

Hierbij ben ik zoo vrij u een foto te zenden van een paar Yucca's, die gij misschien in uw blad wilt opnemen.

Mij is opgegeven, dat het een filamentosa is, en er zijn wel draden aan de bladeren. Maar in Van Eeden's Hortus Batavus zie ik, dat deze in September bloeiden de mijne bloeiden begin Augustus. — Ik zou eerder denken, dat het Yucca aloifolia is.

Eefde. V.

Bijschrift. Uwe Yucca's zijn zeer zeker geen Y. aloifolia. Deze toch is een Mexicaansche soort en hier niet winterhard, wat van alle stamvormende Yucca's kan gezegd worden. Daarenboven zijn de bladeren van Y. aloifolia zeer stijf en zeer smal (plm. 3 cM. breed), wat niet bij die van uwe foto het geval is. Ze zijn ook daar wel lederachtig en stevig, maar de onderste buigen zich toch om, wat de bladeren van Y. aloifolia nimmer doen. Uwe Yucca's moeten dus wel degelijk Y. filamentosa zijn of verwante vormen van deze, waarvan men onderscheidt Y. glaucescens met smalle blauwgroene bladeren, Y. flaccida met slappere bladeren als de stamvorm en Y. marima de grootste

en Y. máximá, de grootste.

De bloeitijd van Yucca filamentosa valt in den nazomer of

in den herfst.

Dat de planten bij U reeds in Augustus bloeiden behoeft dus daarom nog geen reden te zijn, om aan een andere soort te denken. Allerlei invloeden kunnen den bloei der planten soms verlaten of vervroegen. Overigens maken wij U ons compliment over de fraai bloeiende exemplaren. Zoo gekweekt, behooren de Yucca's zeer zeker tot de schoonste tuinplanten en Uw aardige foto zal zeker een aanbeveling zijn voor tal van onze lezers en lezeressen om ook deze fraaie plant aan te schaffen. Men denke er dan aan dat het goed is, de planten des winters een behoorlijk winterdek te geven. Het schoonst worden de planten als ze eenige jaren hebben vastgestaan.

De Yucca filamentosa wordt ook wel Virginische Palmlelie genoemd. Ze groeit in N.-Amerika, van Maryland tot Florida.

DE GROENE ROOS.

Een van de meest curieuze rozen is zeker wel de groene roos; doch laten wij het maar dadelijk zeggen: ze munt volstrekt niet uit door schoonheid of heerlijken geur. Toch mag zij in geen enkele collectie van beteekenis ontbreken.

Rosa viridiflora, eene variëteit van de gewone maandroos Rosa indica of semperflorens, is zelfs voor rozenkweekers langen tijd een onbekende gebleven; toch komt zij sinds jaren hier en

daar voor.

Als roos beteekent ze absoluut niets; want al heeft ze een half dozijn goed ontwikkelde bloemen, zoo loopt men haar toch gemakkelijk zonder haar op te merken voorbij. Een curiosum is ze; en . . . niets meer; maar, als zoodanig niet zonder beteekenis.

De bloemen verwelken niet spoedig, ja, ze kunnen soms maanden lang in denzelfden toestand blijven. Wel een sprekend bewijs van de ontaarding dezer bloem, die dus ook in dat opzicht eigenlijk op den naam Roos geen aanspraak meer kan maken. Waren de rozen zoo duurzaam! Maar helaas, ze zijn, in den zomer althans, maar kort van duur; en die korte levensduur past dus in 't geheel niet op deze. De oplossing van dit vreemd schijnend raadsel ligt eenvoudig hierin, dat deze z.g. bloemen eigenlijk geen bloemen meer zijn maar een dichte bundel van kleinere bladeren.

Daardoor nu veranderde zij niet alleen in haar uiterlijk voorkomen, maar ook haar natuur veranderde; d. w. z. dat haar levensverrichtingen juist het omgekeerde werden van

die der andere bloemen.

De bloemen toch zijn verbruikers, de bladeren verzamelaars en bereiders van voedsel; en met het verdwijnen van de rose of roode kleur en het inplaats daarvan toetreden van bladgroen, verkregen de bloembladeren niet alleen de kleur, maar ook het karakter der gewone bladeren, en daar zij nu, dank zij die groene kleurstof, dat bladgroen of chlorophyl, evenals de gewone bladeren voedsel opnemen en verwerken, is haar bestaan ook even duurzaam geworden als dat der bladeren.

Juist dit hoogst eigenaardig karakter, is voor ons een reden om de groene roos naast de anderen een plaatsje te geven.

G. BUDDE.

MOESTUIN

KNOLLEN OF RAPEN.

Knollen staan over het algemeen niet zoo heel hoog aangeschreven. Verschillende veel in den volksmond voorkomen uitdrukkingen, "Iemand knollen voor citroenen verkoopen", of "een knol in zijn muts draaien", wijzen er op dat een knol op geen hoogstaande reputatie kan bogen.

Wanneer de smaak eener vrucht met die van een knol vergeleken wordt, wijst dit in geenen deele op hare voortreffelijkheid, evenzoo min als dat een horloge of een paard met den naam knol wordt aangeduid; en als toppunt van minwaardigheid of ongeschiktheid is de uitdrukking: "zoo voos als een knol", een veel gebruikte.

Toch is de knol in al zijn soorten en verscheidenheden voor land- en tuinbouw een gewas, dat of als voedsel voor den mensch, of als veevoeder, of als groenbemesting op meerdere waardeering aanspraak kan maken.

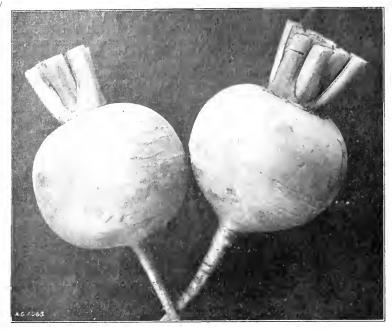
Wanneer we hier een en ander over de knollen als tuinbouwgewas, als groente, willen meedeelen, doch als landbouwgewas met rust laten, dan is 't niet zoo gemakkelijk de juiste scheiding aan te geven. De knolraap die in groote massa's als veevoeder geteeld wordt, is ook in den tuinbouw een belangrijke wintergroente. De boer die ze als veevoeder gebruikt, zal met smaak er zelf voor zijn middagmaal een gedeelte van verorberen, al zoekt hij dan ook voor zichzelve de mooiste en gladste uit. En waar hij op zandgrond knollen voor groenbemesting onderploegt, neemt hij met genot een grootere of kleinere hoeveelheid voor eigen gebruik mede huiswaarts.

De knollen behooren alle tot het geslacht "Brassica", en zijn dus zeer nauw aan onze koolsoorten verwant, ook de in het dagelijksch leven gebruikte namen: koolraap, raapkool, koolrabi, duiden op die verwantschap.

We kunnen de knollen in drie hoofdgroepen indeelen, die elk voor zich nog weer in een groot aantal variëteiten kunnen onderverdeeld worden.

De kleine knol, hetzij ronde, langwerpige of lange (Brassica rapa hortensis) komt in den tuinbouw het meeste voor. De Duitschers noemen deze (in tegenstelling met die voor veevoeder) Speiserüben, wij zouden zeggen, eetknollen in de zelfde beteekenis als we van eetaardappelen spreken.

Knollen hebben voor ons slechts waarde als voor- of najaarsgroente, niet alleen omdat er in den zomer bij overvloed van andere groente geen vraag naar is, maar ook omdat de kultuur bij warmte en droogte op bezwaren stuit. De vroege

"Vroege Sneeuwbal". — (Foto: "Amateur Gardening".)

witte Meiknol heeft in sommige streken b. v. in de Streek (Noord-Holland) als uitvoerartikel nogal beteekenis. In Maart reeds gezaaid is ze einde Mei voor het gebruik geschikt, ze is dan bij de dan heerschende schaarschte aan versche groente

een welkome verschijning. Als voorvrucht heeft ze groote waarde, omdat, wanneer ze het land verlaten heeft, dit nog voor allerlei teelten te gebruiken is.

De Meiknol vraagt een fijn verdeelden vochthoudenden bodem; op hoogere gronden geeft ze een onsmakelijk product en maken de aardvlooien hare kultuur zoo goed als onmogelijk. Groote warmte doet de smaak verloren gaan: vandaar dat de kultuur gedurende den zomer niet uitgeoefend wordt. Een knol moet, om aan de gestelde eischen te kunnen voldoen, snel groeien, elke onderbreking van den groei bederft den smaak.

Als alle andere knolgewassen vraagt ze een ruimen stand: ± 20 cM., de rijenkultuur verdient ook voor knollen de meeste aanbeveling.

Behalve in vorm, onderscheiden de knollen zich ook in kleur, men heeft witte en gele met verschillende overgangen, ook zwarte (lange en ronde) bestaan er, deze zijn echter in onze kultuur vrijwel onbekend. Bij sommige blijft het gedeelte, dat aan het licht is blootgesteld, wit, zooals bij onze Meiknollen en de op de afbeelding voorkomende vroege Sneeuwbal; bij andere is dit blauw of rood; enkele vertoonen strepen.

Ook als najaarsgroente heeft de knol eenige beteekenis en moet als zoodanig tegen half Augustus gezaaid zijn. Tegen November oogstbaar, behoudt ze tot ongeveer Januari haar smaak; later treedt spoedig hernieuwde groei in en wordt ze voos.

De Koolrabi ook wel koolraap genoemd (Brassica oleracea

gongylodes) komt in ons land slechts weinig voor, enkel in het Zuiden wordt ze op de groentemarkten aangeboden. In België en Duitschland staat ze in hooger aanzien en wordt ze zelfs onder glas geteeld. In de prijscourant van Haage und Schmidt

worden 19 variëteiten aangeboden, waarvan de vroege Weener witte en de vroege Weener blauwe de meest bekende zijn. Deze beide verscheidenheden zijn voor de vroege kultuur geschikt.

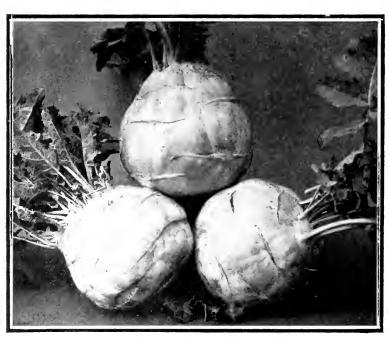
In Maart op den vrijen grond uitgezaaid, kunnen ze evenals onze koolsoorten worden uitgeplant, ze vragen een afstand van ongeveer 40 c.M. Men kan ze ook ruim zaaien en op het zaaibed op den gewenschten afstand uitdunnen. Ze hebben eenigen tijd langer noodig om tot de gewenschte grootte uit te groeien dan de Meiknollen en zouden als opvolgers van deze kunnen beschouwd worden.

Ook deze knolsoort vraagt een vochthoudenden bodem en moet snel wassen om smakelijk te zijn. Stilstand in den groei doet de malschheid verloren gaan, ze worden dan z.g. stokkerig.

Voor najaars- en wintergebruik kan eenige tijd later worden gezaaid en komen de winter-variëteiten het meest in aanmerking. Non plus ultra (wit) en blann winter zijn als zoodanig aan te bevelen.

De knolraap (Brassica Napus rapifera) is voor ous een meer bekende wintergroente, schier overal wordt ze geteeld en tot laat in het voorjaar aangeboden. In Juni gezaaid kan ze in Juli als nagewas worden uitgeplant en verlangt een afstand van 60 c.M. Vroeger gezaaide geeft wel

grootere knollen maar meer voor veevoeder geschikt. 't Is een sterk gewas dat tot tegen het invallen van den vorst doorgroeit, maar toch niet winterhard is. In den grond ingekuild en voor strenge vorst beschut, blijven ze gedurende den ganschen

Kohlrabi. - Foto: .. Amateur Gardening".)

winter eetbaar, wat echter niet wegneemt dat bij het intreden van hernienwden groei veel van hun smaak verloren gaat.

De gele blauwkoppige is voor menschelijk voedsel de meest gewilde, hoewel er velen zijn die de witte even hoog achten.

J. C. M.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Bulbophyllum. - Cirrhopetalum. — Stanhopea. -

De bloemen van de geslachten Bulbophyllum en Cirrhopetainm zijn in den regel meer interessant dan moor al erkennen wij gaarne soms het eerste boven het laatste te kiezen. Zoo zagen wij in Mei j.l. op de buitenplaats van Sir Trevor Lawrenee te Dorking de Bulbophyllum barbigerum in vollen bloei en waren getuige hoe het behaarde labellnm van deze op en neer ging. Behalve deze knnnen wij liefhebbers nog aanraden Bulbo-phyllum Careyanum, B. Lobbii, B. Eries-sonii, B. virescens, B. reticulatum en B. longisepalum, Van het geslacht Cirrhopetalnm verdienen in de eerste plaats opgenomen te worden C. Collectii, C. Americanum, C. fascinator, C. Amesianum, C. Micholitsii, C. Medusae, C. ornatissimum en C. picturatum.

Bovengenoemde planten kunnen ge-kweekt worden in lage teakhouten mand-jes of pannen als er maar gezorgd wordt voor eene goede drainage. Voor compost nemen wij varenwortelgrond en Sphagnnm van ieder de helft en worden de planten op een heuveltje gezet. Wij verplanten ze wanneer de nieuwe schenten, wortels gaan maken, maar het spreekt van zelf dat wij niet overgaan tot verplanten of het moet

noodig zijn. Om ze met succes te kweeken moeten ze kort bij het glas geplaatst worden, dat wil echter niet zeggen dat zij volop zon wen-schen, integendeel, zij moeten goed geschermd worden. In vollen groei wenschen zij veel water, veel warmte en vochtige lncht. Gedurende de wintermaanden staan zij het best in de gematigde kas, hebben minder water noodig, maar mogen toch

nooit volkomen droog staan.

Het is nu de tijd van het bloeien van Stanhopeas, waarvan een aantal soorten zeer faaie en sterk riekende bloemen dragen. Die bloemen zijn groot en grillig, 't is of het labellnm van hoorn gemaakt is en toch hoe sterk de bloemen oogenschijnlijk gebonwd zijn, duren zij slechts drie à sier dagen.

Hooge cultuur-eischen stellen deze planten niet. Zij moeten in een mandje gekweekt worden, immers de bloemstengels groeien naar beneden in plaats van naar boven en vinden een weg de latjes door. Om deze reden worden er voor drainage ook geen potscherven gebruikt, maar wel grof Sphagnum, terwijl voor eompost gebruikt wordt wat wij boven voor Bnlbo-phyllnm hebben aanbevolen. Zij houden van warmte, in den groeitijd van veel water en moeten goed geschermd worden. Bij helder weer houden zij er van 's mor-gens en 's middags bespoten te worden; doen wij dit goed, dan voorkomen wij het nestelen van roode spin en ander gespnis.

Gedurende de rust verlangen zij minder water, minder warmte en minder zorg. J. K. B.

In den Bloementuin.

Stekken van bloemplanten. -Stroobloemen. _ Zaadwinnen. — Twee jarige planten. — Dahlia's. — Vaste planten. — Mozaikperken. —

De vorige week werd in "In Kassen en akken" behandeld het stekken van verbakken" schillende planten

We zouden er hier niet op terug komen, ware het niet, dat de bloementnin het materiaal voor die stekkerij moet leveren. Die zoo verstandig is geweest en van di-verse planten eenige afzonderlijk heeft gehouden en in den vollen grond buiten heeft uitgezet, die kan hiervan zijn stekken snijden en zijn bloemperken met rust laten.

Zijn we echter genoodzaakt van de vakken zelf onze stekken te halen, dan bekijken we de vakken eerst eens goed, voordat we er een stekje afsnijden. Vooral bij planten met groot blad, waarvan we meestal sterk groeiende koppen nemen, zooals Pelargonium, Coleus, Abutilon, e.a., kijken we terdege uit. Snijden we toch maar voor den voet op, dan zullen we dikwijls in een oogenblik ons geheele bloemperk bederven, in ieder geval voor verscheidene weken onoogelijk maken. We zouden daarom willen aanraden, snijdt slechts zooveel stekken van een vak, dat dit er niet door geschaad wordt en kom liever over een dag of tien nog eens terug; we kunnen de geheele maand Augustus en zelfs begin September stekken, voor een liefhebber kan het dus geen bezwaar zijn, den voorraad in tweeën of drieën bijeen te krijgen.

Planten als Fuchsia, Begonia, Penstemon, Iresine e.a., die veel drukker vertakken dan de eerstgenoemde, geven volop stek, zoodat we hierbij niet bang behoeven te zijn,de vakken te bederven.

Wie nog geen stroobloemen en siergassen geoogst heeft, verzuime dit vooral met langer en doe het nog deze week.

Ook met het winnen van zaad kan druk worden doorgegaan; men volge hierby de wenken, die we reeds vroeger aangaven.

Tweejarige en vaste planten, die in Mei-Juni zijn gezaaid, moeten nn worden verspeend; de sterkste kunnen desnoods reeds uitgeplant worden op de plaats, waar ze het volgend jaar moeten bloeien.

Om van zijn Dahlia's veel plezier te hebben en vooral groote bloemen te zien, verwijdere men steeds de zijschenten, die vol-

op te voorschijn komen.

Verschillende vaste planten die in bloei staan of komen, zooals Riddersporen, Phlox enz., geven we vooral bij droog weer water en bij betrokken lucht een giertje.

De mozaïekperken nemen we nog eens onderhanden; is de benoodigde stek eraf gesneden, dan nemen we het geheele vak flink onder het mes, om mooie znivere liinen te honden.

Het gras in den tuin is de laatste weken maar zeer weinig gegroeid, vooral op droge plaatsen; om het gazon niet al te veel te doen uitdrogen, laten we het gras liever wat langer. We letten er echter op, dat, zoodra er weer groei in komt, het kort gehouden wordt. Wellicht zijn er perkjes in den tuin, die leelijk beginnen te worden, vooral als we ze bezet hebben met éénjarige planten; het is nn tijd deze op te ruimen en opnieuw te beplanten met gewassen, die we in voorraad hebben gehouden, b.v. zomer-Asters, Salvia's of dergelijke.

Is het perk schoongemaakt, (niet alleen de uitgebloeide planten, maar ook het onkruid wordt er nitgetrokken) dan wordt het gespit en flink natgegoten. Komen er planten op te staan, die met klnit moeten worden verzet, dan worden ook deze van te voren terdege gegoten, aleer men ze op haar plaats zet. We behoeven dan met bang te zijn, dat er planten zullen weg-

A. Lebbink

In den Moestuin.

Herfstrapen. — Spinazie. — Veldsla. — Raapstelen. — Pluk-sla. — Radijs. — Koude sla.

Meerdere bedden in den moestnin zijn thans leeg gekomen. Deze plaatsen kunnen echter nog benut worden. In de eerste plaats voor herfstrapen.

De zaaitijd der herfstknollen is 13 Augustus, Sint Laurens, zooals het rijm-pje dit aangeeft: "Wie knollen wil eten, moet St. Laurens niet vergeten". Er zijn ronde en peenvormige variëteiten van. De ronde gele en de lange witte Nijmeegsche kunnen vooral worden aanbevolen.

Men zaait in rijen op 20 c.M. afstand, dnn in de rij. Na het zaaien wordt de grond in de rij wat aangedrukt. Is het zaad opgekomen, dan dnut men, zoodat de planten in de rij op 15 à 20 c.M. af-

stand komen te staan

Het gewas is niet winterhard. Vóór de vorst moet dus worden geoogst. Men bergt ze vorstvrij maar koel. Op deze wijze bewaard, kan men ze tot Januari goed en op smaak houden. Eenige goedgevormde exemplaren kan men bewaren om ze het volgende jaar uit te zetten, ten einde er zaad van te winnen. (Zie verder het art. over rapen in dit no. Red.)

Spinazie kan nu ook weer worden gespinazie kan nu ook weer worden gezaaid, zonder dat het gewas in zaad zal schieten. Vooraf dient nu de grond te worden bemest, want spinazie verlangt vooral veel spoedig opneembare stikstor. Een bemesting met gier is daarom aan te bevelen. Overigens kan men ook een hoeveelheid Chilhsalpeter uitstrooien, bijv. 30 à 40 K.G. per Are. Men heeft un met zooveel zand noodig als anders: twee gram per vierk, meter is voldoende. Men zaait winterspinazie in rijen, die ongeveer 15 c.M. uit elkaar liggen. Hiervan zal men vóór den winter nog wel een keer kunnen snijden. Volgt hierop goed weer, dan zal ze zich voldoende herstellen om in 't voor-jaar opnieuw een snede te geven. Men kan ook uitdunnen, zoodat de planten een onderlingen afstand in de rij krijgen van ongeveer 10 e.M. Deze planten znllen zich dan bij goede bemesting in 't voorjaar sterk ontwikkelen en een gewas maken van wel e.M. hoogte, zoodat enkele planten reeds een behoorlijk maal geven. Deze spinazie smaakt misschien niet zoo fijn als de vroege knopspinazie, maar is toeh in 't voorjaar een voortreffelijke groente, die heel wat meer van de bloedversterkende eigenschappen zal bezitten, welke men in 't bijzonder aan de spinazie toeschrijft, dan die, welke zulk een korten groeitijd heeft.

Thans kan ook reeds een deel van de veldsla worden uitgezaaid. Men kan dit ook doen zelfs tot eind Sept., maar deze groente zal dan ook zooveel te later gereed zijn. Voor herfst- en wintergebruik is het nu de zaaitijd. Men kan dicht en dun zaaien, al naar de bedoeling is later deze groente te snijden of in haar geheel weg te nemen, dus het geheele bladroset.

Dicht zaaiende neemt men per vk. M. ongeveer 4 gram zaad en zaait het breedwerpig. Dun zaaiende heeft men aan de helft dezer hoeveelheid meer dan genoeg. De groene soort bijv. de groote Noord-Hollandsche is het sterkst; voor goed beschut gelegen tuinen is de goudgele volhartige gedurende den winter een geschikte variëteit om den tuin nog wat op te sieren.

Deze wintergroenten maken, dat het

deel van den grond, waarop ze staan, vóör den winter met kan worden omgespit en gedurende den winter zal de lucht er dan minder goed in kunnen doordringen. Men moet er dus een grondstuk voor nemen, dat zulks kan ontberen en erom denken, dat het niet overgeslagen wordt voor de bemesting, die het volgende jaar dienst zal moe-

68

Heeft men nog wat zaad overgehouden van raopstelen, pluksla en radijs, dan kunnen deze nog worden uitgezaaid met kans deze groenten als in het voorjaar ook in 't najaar te kunnen gebruiken. Voor raapstelen gaat dit al gauw goed.

Heeft men de beschikking over groentenbakken, dan is het nu de tijd deze gereed te maken voor de teelt van koude sla, welke teelt nu spoedig een aanvang moet nemen. Hoofdzaak is dat de grond waarop deze zal worden geteeld, zuivere bladgrond is. Zoo niet, dan zal men licht last van het wegrotten der planten hebben. Vooral mestgrond dengt voor deze teelt niet; maar hierover een volgenden keer.

In den Fruittuin.

Oculeeren. — Druiven. --Wespen.

Indien we nog onderstammen in voorraad hebben dan kunnen we de geheele Augustusmaand doorgaan met deze te oculeeren. Appelen, peren, pruimen, kersen, abrikozen, perziken, in 't kort al waarop deze kunstbewerking kan worden toegepast, kan in deze maand door middel van oculatie worden veredeld. In een der vorige nummers noemden we eenige voorwaarden waaraan moest worden voldaan om oculeeren met succes te doen plaats hebben. Vooral wezen we erop, acht te geven op den afkomst van het oculatiehent en sleeht zulk te gebruiken waarvan we over-tuigd waren dat het van de gewenschte variëteit was en genomen van boomen die dit door het voortbrengen van vruchten werkelijk getoond hadden. We kunnen in deze richting nog een stap verder gaan door onze eischen omtrent de kwaliteit van de vrucht op zichzelf, die we wensehen te vermeerderen, mede als van invloed te besehouwen.

Wie toeh wel eens versehillende partijen van een zekere vruchtvariëteit met cenige opmerkzaamheid besehouwd en onderling vergeleken heeft, zal hebben kunnen opmerken dat er soms een groot versehil in groote en kleur bestaat, dat het sehijnt of er van een bepaalde variëteit meerdere

typen voorkomen.

Standplaats en grondsoort zijn van grooten invloed op het geheele voorkomen en ook op den smaak der vruehten, maar een sleeht type wordt ook onder de meest gunstigste omstandigheden geen prachtexemplaar. Bij sommige kan dit bijzonder sterk uitkomen, vergelijk maar eens verschillende partijen Goud Reinette en doe de moeite eens naar hun afkomst te informeeren dan blijkt soms alras dat de mooiste niet altijd onder de beste omstandigheden of aan de krachtigste boomen gegroeid zijn. We kennen jeugdige kerngezonde boomen, van Bonne Louise d'Avranehes, die het aan niets ontbreekt en toeh geen eerste kwaliteit vruehten voortbrengen, terwijl andere, onder minder gunstige omstandigheden, steeds goed gevormde en groote, maar vooral goed gekleurde vruehten opleverden.

De druiven in koude kassen beginnen al aardig te kleuren en maken dus een belangrijke periode door. Hoe mooier de kleur hoe mooier den aanblik van het geheel, maar ook hoe hooger de waarde van de vrucht. Elke onderbreking van den groei is schadelijk voor het verkrijgen van een goede kleur. Daarom laten we de boomen tijdens het kleuren zooveel mogelijk met vree. We staken het nijpen eu zoo zulks bepaald noodig is, doen we niet alles op eenmaal maar gelijdelijk. 't Is heusel niet erg als de boom er in de kleurperiode er eenigszins verwilderd uitziet. Ook zorgen voor ruime toevoer van versche lucht. We maken ons niet ongerust als er trossen zijn die bij het kleuren eenige griligheid vertoonen, trossen waaraan zich tusschen nog geheel groene bessen reeds vrij donkere bevinden, dit worden soms de beste, beter als die waar de tros zich soms geheel of bij gedeelten fletsrood kleurt, dezulke blijven rood of zijn door de steelziekte aangetast.

Voor zooverre we nog nict geheel en al gereed zijn met het krenten van de buitendruiven gaan we daarmede onverwijld voort. Die trossen welke reeds een beurt kregen en door misplaatste zuinigheid wat dicht gelaten zijn worden nog eens nagezien en enkele bessen, vooral die nit het midden van den tros, weggenomen. Bij het krenten van druiven wachten we er ons voor de buitenste bessen weg te nemen, deze geven den vorm van den tros aan. ook de onderste bes blijft steeds behouden. Door ook maar een bes aan de niteinde der verschillende deelen waarnit een tros bestaat weg te nemen bederven we den vorm en maken de tros kleiner. We zijn vooral niet te angstvallig wat bessen te verwijde-'t is niet het aantal bessen dat waarde van een tros bepaald, maar wel het gewicht, de vorm en de kleur.

Op de plaatsen waar we vroeger de scheuten hebben ingenepen hebben zieh tal van nieuwe scheuten ontwikkeld, deze worden op een blad voorbij de plaats waar genepen is, dus op hun eerste blad weggenomen. Ook de z.g. dieven zijn weer doorgegroeid, dit nieuw lot verwijderen we geheel. Een dief behoeft sleehts één blad te behouden. Voor hen die de dieven geheel wegnamen geldt dit natuurlijk niet. Hebben er zieh nog scheuten ontwikkeld op plaatsen waar we hun niet gebruiken kunnen, dan wor-

den ook die verwijderd.

Bij mogelijke vrees voor de witziekte passen we een bestuiving met zwavelbloem

Hoewel het niet de slechtste vruchten zijn waaraan de wespen knagen zoo zijn we toeh op lum bezoek minder gesteld. Met onverpoosden ijver maken we jacht op dit ongedierte door hunne nesten te ver-

nietigen.

Om dit te kunnen, moeten we trachten hunne nesten te vinden. Wanneer we bij een wespenplaag een weinig acht geven nit welke richting ze komen en waarheen ze zich begeven dan is bij eenige opmerkzaamheid de plaats waar zich het nest bevind lichtelijk te vinden. Des avonds wanneer de gansche kolonie thuis overgieten het nest met petroleum en steken het in brand. Dezelfde voorzorgen die een imker neemt wanneer hij zijne korven of kasten onderzoekt of iets anders aan zijn bijenvolken verrieht, zijn ook bij het wespenverdelgen ten zeerste noodig.

J. C. M.

In Kassen en Bakken.

Zaad winnen. — Azalea indica veredelen. — Gewortelde stek oppotten. — Gloxina's. — Campanula pyram'dalis zaaien.

Om zaad te winnen van Knol-Begonia's moeten we over nitstekende planten beschikken, zoowel wat de variëteit als de ontwikkeling betreft. Zoo eisehen we van een Knol-Begonia een krachtige groei en flinke gezonde bladeren, stevige bloemstelen, waarop flink rechtop mooi rond gevormde bloemen staan met zuivere en sprekende

kleuren. We zoeken dusdanige planten uit de andere, nemen ze, zoo ze in den vollen grond staan, met kluit op en zetten ze in rnime potten, gevuld met lichte voedzame De planten brengen we onder glas in een luchtige kas, of in een bak en houden ze eerst wat donker en gesloten om aan te wortelen. Zijn ze weer aan den groei en in bloei, dan kunnen we beginnen met bestuiven. Bij zonnig weer wordt nu liet stuifmeel van de eeue bloem gebracht op den stamper van de andere. Hierbij let men op, gelijkgekleurde bloemen te nemen, tenzij we nieuwe kleurcombinaties wensehen. Altijd nemen we echter bloemen van verschillende planten. Hierna omgeven we de bestoven bloem met een sigarenzakje of een hiervoor speciaal gemaakt zakje, om eventucele bestniving door insecten tegen te gaan *). Wanneer het zaad rijp is zamelen we het in en bewaren het op een droge plaats.

Wanneer we Azalea-indica-variëteiten willen kwecken, dan kunnen we deze nu veredelen door spleetgriffeling. Als onderstammetjes dienen de soorten Hexe en Phoenicia, welke gestekt zijn in een mengsel van boseligrond en zand. Hebben deze voluoride dikte, dan snijden we de kop er at en splijten het stammetje. Een scheutje van de gewenschte variëteit wordt nu wigvormig bijgesneden en in de insnijding geschoven, zoodat de bastlagen aaneensluiten. Dan windt men er een draad om, ten einde stam en griffel in zoo nauw mogelijke aanraking te brengen en leggen ze daarna in een kweekbakje dieht bij het

glas.

Gewortelde stekken, welke in den vollen grond van den bak gestekt zijn van Achyranthes, Salvia, Fuchsia, Pentstemon enz., zetten we in stekpotjes en plaatsen ze weer in den bak om aan te wortelen, waarvoor we de ramen een paar dagen gesloten honden en tegen zon schermen. Zijn ze weer aan den groei, dan luchten we meer en schermen minder. Later brengen we deze planten meestal op hangtabletten in een konde of gematigde kas.

in een konde of gematigde kas. Gloxinia's en andere Gesneriaeeeën, welke nu nitgebloeid zijn, moeten we droger houden, opdat de knollen niet gaan rotten. Zijn de bovenaardsche deelen nagenoeg afgestorven, dan leggen we de potten op zij, onder het tablet eener koude of gematigde kas, om de knollen later, als ze geheel afgestorven zijn uit de pot te slaan en van de aarde te ontdoen, waarna we de knollen in kistjes in wit of seherp zand

leggen.
De zaailingen van dit voorjaar hebben we nog in bloei. Door telken jare de oude knollen op te potten en tevens opnieuw te zaaien, kunnen we lang van deze planten

genieten.

Campanula pyramidatis zaaien we nu voor den bloei in 't vroege voorjaar. De witte en blauwe variëteiten van deze plant zijn zeer aanbevelenswaardige planten. De verleden jaar gezaaide zijn nu in bloei en we zorgen, door het uitsnijden der uitgebloeide bloemen, dat geen zaad gevormd wordt, om er den bloei nog een poos in te houden.

Utreeht. J. A. Hoitingh.

*) Dat moet men reeds vóór de bestuiving doen, want ook dan is het gevaar niet minder groot, dat insectenbestuiving plaats vindt. Red.

HET AALSMEERSCHE BLOEMEN-FEEST BIJ DE OFFICIEELE OPENING DER SPOORLIJNEN TE AALSMEER.

De Haarlemmermeer en Aalsmeer, ons tuinbouw-centrum, hadden zich geheel met vlaggen en bloemen getooid. Onze kweekers voelden zich verheugd, dat Aalsmeer

nu aan het spoorwegnet van Europa aangesloten was. Allen hadden de handen in-eengeslagen en, niet één uitgezonderd heeft medegeholpen om het station, de spoorwagens, de dorpsstraten, eere-poor-ten daar waar de spoorlijn de gemeente Aalsmeer binnenkomt, maar vooral feestzaal, schitterend to versieren.

Om ongeveer twaalf uur kwam de trein aan opgewacht door verschillende comité's en vereenigingen met den burgemeester aan het hoofd, in optoeht ging het naar de fraai versierde feestzaal, alwaar door eenige sprekers het woord gevoerd en vrienden en genoodigden de eerewijn aangeboden

Na het vertrek der gasten, verzamelde de menigte zich langs het kanaal om de aankomst der versierde schepen en booten af te wachten.

De jury, bestaande uit de heeren Groenewegen, Kaufmannen Kebl, hadden geen gemakkelijke taak om over dit groot aantal vaartuigen de prijzen te verdeelen. Er waren prijzen beschikbaar voor groote vaartuigen, waarvan de eerste prijs behaald werd door een groot motorschip, het dek geheel beplant met *Hortensia's* en Grampels, ook de overige schepen maakten een goed figuur.

De le prijs voor groepen van versierde vaartuigen viel ten deel aan 2 schuiten, waarvan de eerste voorstelde Oud-Aalsmeer, het oude visschersdorp, met netten enz.. dat voorttrok een tweede versierd scheepje, waarop Flora troonde, naast een hoorn van overvloed, waaruit bloemen stroomden op een wereldbol, als symbool, dat Aalsmeer zijn tuinbouwproducten tegenwoordig over de geheele wereld zendt en wat nu door de opening van den spoorweg gemakkelijker geworden is.

Een andere groep, bestaande uit 4 schui-tjes, geroeid door matrozen en waarin ieder een dame in het wit alles versierd met rose rozen, was ook heel aardig.

Maar het glanspunt der versierde vaartuigen waren toch de kleinere bootjes. De le prijs won een motorbootje, gelieel met rose Geraniumblocmen versierd. De tweede prijs viel ten deel aan een sehuit, versierd met rose Gladvolen en waarin 12 meisjes, verschillende rijken voorstellend.

De derde prijs won een schuitje, getrokken door een zwaan van bloemen, dit muntte uit door goede afwerking.

Onder de overige schuitjes moeten nog genoemd worden, twee als locomotieven versierd, en een schuitje van een ijsclub, dat door zijn witte versiering en zijn roeier in een iscostuum, den winter voorstelde. De overige schuitjes waren allen op versehillende wijzen versierd, de een gebruikte guirlandes van groen en daartusschen bloemen, een ander weer diverse soorten van bloemen en groen, enz. Slechts enkele waren van één soort of zelfs maar van één kleur bloemen, en het is toeh maar waar, dat voor dergelijk werk liefst één kleur of één soort bloemen de tooi van de prijswinnenden is.

Nadat de prijzen bekend gemaakt waren, volgde een bloemenstrijd of "bataille de fleurs", een gegooi met bloemen over en weer van de schuitjes naar den wal en omgekeerd, dat het lust was om te zien. Waar hier in Aalsmeer iedereen den ander kent, was dit elkaar begooien met bloemen zeer geanimeerd en bepaald het succesnummer van den dag. De versierde schuitjes kwamen alle ontredderd en afgetakeld uit den slag en moesten zich haasten om klaar te komen met hun vetpotjes en lampionversiering voor den goldelvaart, die om 8 uur begon en die op de donkere Poel bepaald een schitterend gezicht opleverde. Geen wonder, dat Aalsmeer nog tot laat in den nacht feest vierde.

J. H. KAUFFMANN.

NEDERLANDSCHE TUINBOUWRAAD.

Het Centraal Bestuur van den Nederlandschen Tuinbouwraad kwam den 1sten dezer te Utrecht bijeen. De heer D. J. v. d. Have, (Kapelle bij Goes) nieuw gekozen lid van het C. B. voor het bedrijf fruitteelt, werd door den voorzitter welkom geheeten en geïnstalleerd. Tot het lidmaatschap werd toegelaten de Utrechtsche Bloemisten-Partons-Vereeniging to Utrecht, zoodat het aantal der bij den N. T. R. aangeslo-ten vereenigingen thans 88 bedraagt, met cen gezamenlijk ledental van 21,760.

Medegedeeld wordt dat het verzoek van bet Centraal Bestuur tot Z. E. den Minister van Waterstaat, in zake opsehorting van herstellingwerkzaamheden aan de bestrating van den Rijksweg, van de Haagsche Schouw naar Bennebroek, in het belang van het bloembollenvervoer, werd bewilligd.

Mede werd met gunstigen uitslag door het Centraal Bestuur by den Raad van Administratie der H. 13. S. M. uitbreiding van het stations-emplacement te Alkmaar en voorziening in meerdere rangeerkracht te Bovenkarspel bepleit, terwijl een plan tot uitbreiding der laadplaats te Broek-op-Langendijk overwogen wordt.

Behandeld werden verschillende klachten, omtrent onvoldoende beschikbaarstelling van wagons, ter belading naar Duitschland en terzake van het aardbeienvervoer in

Verslag werd uitgebracht over de instal-latie der Commissie van Advies in zake het veilingwezen en den atzet naar het buitenland en hare eerste vergadering, terwijl overcenkomstig het advies dezer Commissie besloten werd tot de instelling van een inlichtingendienst omtrent den stand en de oogstverwachtingen van verschillende tuinbouwproducten in binnen-en buitenland en van zulk een dienst, betreffende in den tuinboow-groothandel gemaakte prijzen van verschillende producten (in hoofdzaak stapelproducten).

Ingevolge de machtiging door de algemeene vergadering aan het Centraal Bestuur, naar aanleiding der desbetreffende besprekingen in gezegde vergadering, verleend, besloot het Centraal Bestuur, over-cenkomstig het verziek van verschillende groote, zieh hoofdzakelijk met de fruitteelt bezighoudende vereenigingen, over te gaan tot de vorming eener groep fruitteelt.

Verslag werd uitgebracht over de Neder-Iandsche deelneming aan de Internationale Tuinbouwtentoonstelling, in Mei 1912 te Londen gehouden, terwijl een uitvoerig rapport te dezer zake, in de Handelingen van den N. T. R. zal worden opgenomen.

Mededeelingen omtrent het eveneens te Londen gehouden eongres der Union horticole professionnelle internationale (U. H. P. I.) werden voor kennisgeving aangenomen.

Omtrent de Nederlandsche deelneming aan de internationale tuinbouwtentoonstelling to Gent 1913 mag worden verwacht, ons land wederom goed voor den dag zal komen. De bedoeling is, dat evenals te Berlijn in 1909, de Nederlandsche af-deeling wederom één aangesloten geheel zal vormen.

Inzake de Nederlandsche deelneming aan de internationale tuinbouwtentoonstelling te St. Petersburg 1913, waaromtrent het advies van het Centraal Bestuur door den heer directeur-generaal van den landbouw was gevraagd, kan worden vermeld, dat reeds eene mededeeling vanwege den N. T. R. in de tuinbouwbladen werd geplaatst. Over het algemeen werd Rusland groot belang geacht voor den afzet van tuinbouwvoortbrengselen en heeft reeds een belangrijke uitvoer van bloembollen, heesters en kool daarheen plaats; zelfs werden in den laatsten tijd niet geringe hoeveelheden afgesneden seringen uit Aalsmeer naar Rusland gezonden, terwijl het een bekend feit is, dat Nederlandsche groenten van Berlijn uit naar St. Petersburg

en Moskou worden verladen.

Het secretariaat van den N. T. R. heeft zich reeds terzake van den uitvoer naar Rusland met de H. IJ. S. M. in verbinding gesteld.

Voorloopig wordt tot de deelname aan voormelde tentoonstelling met eene collectieve groenteninzending, ten name van den Nederlandschen Tuinbouwraad, besloten.

Nog werd wensehelijkheid van sneller vervoer van Westlandsche producten naar de Engelsche markten benoorden Londen. inzonderheid Hull, besproken en medegedeeld, dat het secretariaat te dezer zake rceds werkzaam is.

LILIUM AURATUM.

(Ingezonden.)

Mijne Heeren,

Het volgende mag misschien eenigen uwer lezers interesseeren. Volgens raad van "Onze Tuinen" plantte ik in het voorjaar van 1911 twee bollen Lilium auratum, in groote potten, die ik in den tuin liet ingraven, op eene zonnige goede plaats. In het eerste jaar recds droegen zij vicr en zes bloemen. Zij overwinterden op dezelfde plaats goed, onder bedekking van turfmolm en staan nu met negen en tien lelies prachtig in bloci. Ik handelde geheel naar uw voorschrift en zorgde er dus ook goed voor.

Met achting,

Douairière Bicker.

Leiden, 5 Aug. 1912.

Bijschrift. - Uw succes getuigt zoowel voor uwe goede behandeling als voor de goede waar van uwen leverancier, terwijl het voor ons eene groote voldoening is, dat de adviezen van "O. T." u tot leiddraad hebben gediend.

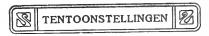
REDACTIE.

EXAMENS IN BLOEMEN-, GROEN-TEN- EN FRUITTEELT.

Vanwege de Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde zal van 4—7 September a. s. te Frederiksoord het examen in Bloementeelt worden afgenomen. Zij, die aan dit examen wenschen deel te nemen moeten den leeftijd van 21 jaren hebben bereikt, terwijl zij zich vóór 15 Augustus a. s. moeten aanmelden bij den Secretaris der examencommissie den heer E. H. J. Cunaeus, Gerrit Doustraat 49 te Leiden.

Voorts wordt medegedeeld dat het examen in Groententeelt zal gehouden worden van 23—28 September a. s. tegelijk met het door de Nederlandiche Pomologische Vereeniging te houden examen in Fruitteclt.

Annuelding tot deelneming zoowel voor het examen in Groententeelt als in Fruitteclt moet vóór 15 Augustus a. s. geschieden bij de Directie der Nederlandsche Pomologische Vereeniging, Rijnkade 8 te Utrecht.

LAND- EN TUINBOUWTENTOON-STELLING TE BERGEN-OP-ZOOM. 24 Aug.-8 Sept.

Het programma van bovengenoemde ten-toonstelling is thans vastgesteld en luidt

toonstelling as thans vastgestera en luidi in 't kort als volgt: Zaterdag 24 Augustus 2½ uur. Opening der Tentoonstelling. — Zondag 25 Aug. Groote Internationale Hondententoonstel-

- 2½ uur. Trekhondenwedstrijd. - 6 ling. uur Vliegdemonstratie. — Maandag 26 Aug. 6 uur Vliegdemonstratic. — Dinsdag 27 Aug. 3½ uur Sportfeest. — Woensdag 28 Aug. Groote Tentoonstelling van Paarden. — Donderdag 29 Aug. 1½ uur. Voorbrenging der bekroonde Paarden. -2½ uur. Concours voor aangespannen Hengsten en Merriën. — 4 uur. Demonstratie van aangespannen Veldstukken met Iersche en Inlandsche Paarden. — Vrijdag 30 Aug. Groote Tuinbouwtentoonstelling. - Zaterdag 31 Aug. (Verjaardag van H. M. de Koningin) 12 uur. Militair Schouwspel op het terrein Kijk-in-de-Pot. - 2 nur. Intern. Concours Hippique. — Zondag 1 Intern. Concours Hippique. — Zondag I Sept. Groot Intern. Festival 2 uur. Groot Intern. Bloemencorso. — Maandag 2 Sept. Voortzetting van het Festival. — Woensdag 4 Sept. Groote Veetentoonstelling. — Donderdag 5 Sept. Voorbrenging van het bekroonde vee in den ring. — Vrijdag 6—8 Sept. Intern. Tentronstelling van Pluimvee. — 2 uur. Pulitielondenwedstriid. zep. Mern. Pent onstelling van Plumvee. — 2 uur. Politiehondenwelstrijd.
Zondag 8 Sept. Groote Intern. Voetbalmatch en sluiting. — Dagelijks Concerten, Concerten, groote Feest-illuminatie van het ter ein en talsille verset-illuminatie van het ter ein en talrijke vermakelijkheden.

PERSONALIA

FRANS N. MEIJER.

We vernamen, dat onze stadg noot, de heer Frans N. Meijer, te Hashington is teruggekeerd aan het Departement van Landbouw der Vereen. Staten van Noord-Amerika, om aldaar verslag uit te brengen van zijn derde Aziatische expeditie voor

landbouw, twinbouw en plantkunde. We twijfelen niet of hij zal weer eenige nieuwe typen van cultuur- en andere ge-

Amerika hebben overgewassen naar bracht, om te Washington proeven mee te laten nemen, in hoeverre vondsten geschikt zijn voor de Amerikaansche cultuur en het Am. klimaat, bij welke proeven hij op 't oogenblik zelf nuttige aanwijzingen kan geven.

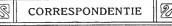
Gemiddeld is de heer Meijer elken

keer voor ruim drie jaren onderweg ge-weest. Een en ander zal een zeer vermoeiend werk zijn, dat tallooze ontberingen meebrengt, wat betreft voedsel, ligging,

reinheid enz. te veel om te beschrijven. De heer M. bezocht op deze reis ook West-Europa, Rusland, Hongarije, Arabië, Perzië, West-, Midden-, Oost-Siberië en Een groote moeilijkheid schijnt het altijd te zijn om betrouwbare gidsen te vinden

Zoo we hoorden, zal de heer M. nu nog cene reis ondernemen voor de regeering van de Vereen, Staten, om enkele bijzondere gewassen op te sporen en hun cultuur na te gran.

v. d. Z.

Merronic Tan D., 's-Hage, De toegezonden rozentakjes zaten dik in 't wit en over deze ziekte vind u in no. 5 een artikel met bestrijdingsmiddelen, waarnaar wij n

J. K. B.

Mej. II. y. d. II., te s'-Haye. Met het cog op den enormen omvang van het register, besloten wij, de artikelen. het Werk v. d. v. weck en de Vragenbus in ééne inhoudsopgave te vercenigen. B∘ide laatstgenoemde rubrieken ontbreken dus niet, maar zijn nu in de algemeene in-houdsopgave te vinden. Misschien kunnen we er nog iets op vinden, door in 't vervolg van twee cijfervormen gebruik te maken, b.v. gewone voor de artikelen en cursieve voor Vragenbus en W. v. d. v. Week. Red.

VOOR DE KEUKEN.

Appelgelei.

Afgevallen appels ontdoet men van de steel en van alle slechte plekken en snijdt ze in stukken zonder de pitten weg te

Dan zet men de appels met zooveel koud water op dat ze geheele bedekt zijn en kookt ze zacht. Het sap giet men door een zeef; op 1 h. sap rekent men 1 pond suiker, dit wordt zoolang gekookt, tot het als stroop aan den lepel hangt. Wie er van houdt, kan wat citroenschillen meekoken. Dan worden de vooraf schoongemaakte potjes met de gelei gevuld.

Aalbessengelei.

Men zet de aalbersen zonder water op een zacht vuur en laat ze in hun eigen sap koken, daarna laat men dit door een dock of een zeef loopen. Men neemt op 1 pond sap 1 pond suiker. De suiker wordt droog in een pan gedaan en op een zacht vunr verhit, totdat zich bruine stukjes vormen ;daaro pwordt het sap gedaan en onder aanhoudend roeren goed gekookt.

Het schuim wordt er voorzichtig afgenomen en de gelei heet in de glazen gedaan. Deze worden afgesloten met papier in rum gedrenkt en met perkamentpapier.

Mevr. B.

Wie een FONGERS koopt, ontvangt waar voor zijn geld.

De constructie der FONGERS Rijwielen is eenvoudig en degelijk. Vorm en afmetingen zijn zoodanig, dat, mede door het gebruik van geschikt materiaal, een zeer groote soliditeit wordt verkregen, waaraan de FONGERS Rijwielen hun bekenden langen levensduur voor een groot deel te danken hebben.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem. Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nicuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vroag No. 41.

Hierbij een TAKJE van een HANG-LANTJE, waarvan ik gaarne den PLANTJE, waarvan ik goarne den NAAM en de BEHANDELING wilde weten. Ik kan het niet in bloci krijgen. 's-Gravenhage. Mej. H. v. d. H.

Antwoord: De takjes behooren aan Fuchsia procumbens, een kruipende Fuchsiasoort, welke bloeit met keurige bloempjes. Op een lichte standplaats met ochtend- en namiddagzon bloeit het geregeld elk jaar. rammudagzon broeft het geregeid en jaar.
't Is een heel mooi plantje, dat 's winters op een koele, lichte plaats in huis moet overwinterd worden en 's zomers het beste buiten staat. Tuinaarde, voor de met bladaarde en wat mest vermengd, is een goede grondsoort. De plant is zeer gemakkelijk in cultuur.

Vraag No. 42.
Ingesloten eenige bladeren van eene in
't wild voorkomende ROOS, die ik op
mijne reis door den Havz aan den zoom van een dennenbosch (op 520 M. hoven de zee) aantrof. Zooals u ziet, vertoonen enkele bladen zoowel aan de punt als m 't midden en in de blad-oksels, ROOD-BEHAARDE BOLLETJES, waarvan ik het ontstaan niet kan verklaren. Is dit verschijnsel reeds belend? Missehien wilt n zoo goed zijn mij daarover in "O. T." venige apheldering te verschaffen.

Bussum.

Antwoord. Het zijn z.g. mosgallen, veroorzaakt door een rozenwespje genaamd Rhodites rosae. Soms krijgen de gallen de grootte van appels en vormen dan fraaie zachte kogels, die dadelijk opvallen. Zeldzaam is het verschijnsel echter niet. v. L.

Vraag No. 43. Naam van hangplantje waarvan bij-gaand takje? A. B.

Antwoord: De naam is Muchlenbeckia complexa, familie Polygonaceae. 't Is een dankbaar, weelderig groeiend hang- en klimplantje, dat met weinig zorg tevreden is. Koele, lighte standplaats gewenscht; luchtige, maar voedzame aarde en regelmatige bevochtiging hoofdvereischten. De plant bloeit met kleine wit-groene bloempjes, welke zeer weinig in het oog vallen. Als bladplantje is ze zeer gracieus.

v. L,

a. HOE KWEEKT men op voedzamen grond het beste PALM-PLANTIES (ligus-ter) voor bruderteperken?

b. Welke BEPLANTING kan men aan-brengen aan den RAND van een op- en neergaanden VIIVER, voor wat kleur-

c. Hoe worden STAMFUCHSIA'S het best behandeld. Hebben zij 's WINTERS in de kas een RUIME PLAATS noodig? d. Is het mogelijk dat SALVIA PATENS afgewisseld met CINERARIA MARITIMA NIET goed MEER WIL op een grond waar ze 2 jaar gestaan heeft en toen bloeide. Moet ze misschien in pot blijven

staan? Assen I. J. S.

Antwoord: a. Palm draagt den wetensch. naam van Buxus sempervirens. Die stekt 11 het best nadat de takjes volgroeid zijn, dus nu ook. U snijdt de stekken zeer lang, zoodat ze pl.m. 15 cM. in den grond komen. Dan goed anndrukken en vochtig houden. De cultuur is verder niterst gemakkelijk. Als ze wortel hebben kunt u ze verplanten en elk jaar geregeld snoeien en in den vorm knippen.
b. Stachys lanata, Oenothera speciosa, O.

missouriensis, roode, gele en witte Knolbe-gonia's, roode Geraniums, Senecio, Veit-chianus, S. Chivorum, Salvia splendens.

c. Ze kunnen 's winters wel dicht bijeen staan, als ze maar voldoende licht en frissche lucht hebben. Overigens koel houden

en niet te veel water geven!
d. Droogte, maar ook schraalheid van den grond kunnen hier de oorzaak zijn. Met een bemesting zult u de planten wel weer aan den gang helpen en bij droog weder ook het gieten niet vergeten! Beide planten groeien even goed in potten als in den vollen grond.

Vraag No. 45.

Hiernevens een deel van in het wild op-Riemevens een acet van in net waa op-gegroeide plant, hoog 1.25 M. Wat is de NAAM van de PLANT? Komt dezelve jaarlijks weder of is het cene éénjarige plant? Dezelve heeft vele bloemen, gelijkende op distel. Gaarne had ik er meerdere, hoe kan ik die verkrijgen? Silvolde.

Antwoord: Deze fraaie Zuid-Europeesche ant heet Maria-distel (Sylibum plant heet Marianum). Het is eene éénjarige sierplant, die hier en daar verwilderd is aangetroffen. Van de talrijke bloemen kunt u overvloedig zaad winnen (eigenlijk zijn het — botanisch gesproken — éénzadige vruchtjes), die u aanstaande voorjaar kunt

B. B.

AARDBEIEN.

Tijdens de aardbeien-campagne in 't district Beverwijk werden niet minder dan 700 wagons verzonden en wel tegen hooge

Het was voor die streek een best aardbeienjaar.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

ТЕ КООР

2 raszuivere **jonge Hollandsche herdershonden** (reu); beide ouders op het erf aanwezig. Prijs **20** gld. p. stuk. Freule HARTSEN, Beckbergen.

N. V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

13. BLOEMPOT eM., hoogte 23

TERRA-BLANCA.

(35)

5.00

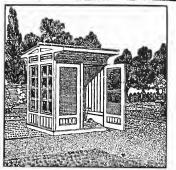
eikenbladmotief.

met cM.

Rijks Tuinbouwwinterschool te Boskoop.

Aanmelding van leerlingen voor den Cursus 1912—1913 vóór 21 Augustus a.s. bij den Directeur van voorm, school te Boskoop,

VERPLAATSBAAR KINDERSPEELHUIS

Het aangenaamste wat U voor de kinderen kunt aanschaffen. Is voorzien van gaasdeuren opdat katten enz. het zand 's nachts niet kunnen verontreinigen. (40)

DE KOEKOEK. PRINSES MARIELAAN 1, BUSSUM.

FABRIEK VAN TUINHUIZEN, LIG-HALLEN, AUTO- & RIJWIELSTALLEN, LAND- EN INRIJHEKKEN, ALLES VERPLAATSBAAR.

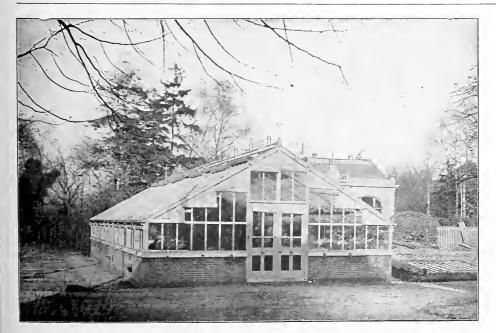
Vraagt circulaire over:

AFMEIINGEN 2×2 M. / 100.

PHOSPHORZURE KALK.

(Voederkalk)

MAATSCHAPPIJ TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN DORDRECHT **OPGERICHT 1893**

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Druiven- en

(680)

Perzikenkassen.

Kyaniseerinrichting.

KOELEWIJN.

BAARN.

TELEFOON No. 254.

"UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM

VERZEKERING MAATSCHAPPIJ BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZV ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG,

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAAR-COULANTSTE SCHADEREGELING.

EERSTE NEDERL. MACH. GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Liinbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER

Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 2½ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

H. BERENDSEN,

Aannemer te Velp, geeft alle mogelijke inlichtingen voor BOUWTERREINEN en VILLA'S in de omstreken.

Velp, nabij Arnhem. BEEKSTRAAT, VELP.

Ontwerpen, Raadplegingen. Algemeene aanleg van Tuinen 🖁

Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

Buttenhavenweg 132 Schiedam · Telefoon Nº 14

FABRIPK VAN GESM: YZEREN HERKEN & Soliede Inschulf Hekken ook. GESCHIKT VOOR APSLUTTING VAN BALKONS & SERRES · JZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK . TEENENINGEN GRATIS VERKETGEMAN

OVERKAPPINGEN · JZERCONSTRUCTED AFRASTERINGEN

A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Tel. Int. 1063. Dordrecht. (24)

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant.

INHOUD.

Het snocien van Iepenboomen in de stad, met 2 ill., door Leonard A. Springer. Aanteekeningen.

Winterkoude en Plantengroei, met 3 ill., door v. L. Brieven uit Engeland, I. door G. Q. v. U.

Bloementum. Eremnrus, met 1 ill., door mej. W. F.

Roclants. Een vreemde Dahliabloem, door v. L.

Bleeiende Yucca's met 1 ill., door V. De groene roos, door G. Budde. Moestuin.

Knollen of Rapen, met 2 ill., door J. C. M.

Werk voor de volgende week. In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, door A. Lebbink.

In den Moestuin, door H. S.

In den Fruittuin, door J. C. H.

In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

Het Ausmeersche Bloemenfeest, door J. H. Kauffmann.

Ned. Tuinbouwraad.

Lilium auratum. Examens Bloemen-, Groenten- en Fruit-

Tentoonstellingen.

Personalia. Correspondentie.

Voor de Keuken.

Vragenbus.

Advertentiën. Bijblad.

Fasanten, I, door L. S.

Padden, door B. B. Een tamme Pad, door A-a. Tijdens de warmte, door L. S. Leestafel.

Vragenbus.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN,
GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTCVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), :: LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

LACHENALIA'S.

Dezer dagen met eene plantenlief hebbende dame te Baarn over Flora's kinderen pratende, merkte zij op dat een tuinman vooral die kasplanten moest kweeken die in den winter bloeien. Gedurende den zomer waren er buiten bloemen genoeg, 's winters moest men ze uit de kassen halen.

Zonder twijfel ligt er veel waars in deze redeneering en daarom willen wij de aandacht vestigen op 'n Kaapsch bolgewasje, waarvan enkele leden met Kerstfeest kunnen bloeien maar alleen onder deze voorwaarde dat de bolletjes vóór half-Augustus geplant worden.

Het geslacht Lachenalia behoort tot de lelieachtigen en is genoemd ter eere van den heer W. de La Chenal, een fransch botanicus; het werd gevonden aan de Kaap de Goede Hoop, waar tal van schoone bol- en knolgewassen groeien en bloeien. Er zijn van dit geslacht een groot aantal soorten bekend welke bloeien met witte, roode, blauwe en gele bloemen en in talrijk daartusschen gelegen nuancen. Wat 'n schoon kleurenspel levert alleen de Lachenalia tricolor op en dat wanneer de dagen het kortst zijn!

En als men dan weet dat de cultuur zoo een-

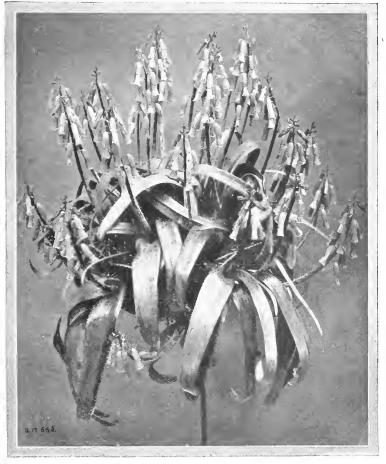
voudig is, zie dan begrijpt men niet dat zoo weinig menschen ze kennen. Luister maar even.

Men neemt een pot van ongeveer 12 c.M. wijdte, begint die te draineeren met een drietal potscherven, vult hem daarna voor de helft goed verteerde blad- of graszodengrond, vermengd met zand en daarop worden vijf bolletjes geplaatst; de grootste in het midden. Dat zij zich ook leent als Ampelplant, daarvan getuigt onze afbeelding. Daarin staan misschien wel een dertig bollen.

Maar onze pot is nog niet klaar, die moet verder nog met grond worden aangevuld en dit doet men stevig.

Voor dat er iets boven den grond komt, is het onnoodig te gieten, veel beter is het dit geheel na te laten. Komen er echter blaadjes te voorschijn, dan begint men een weinig water te geven, of wat nog beter is, men neemt, wanneer het regent, de ramen van de bakken en laat ze nat regenen.

Lachenalia's krachtig wortelende planten en vóór dat men het weet, zijn de potten vol met wortels, wat beteekent dat er gegierd moet worden. Wij hebben dat altijd met succes gedaan door de eene week een aftreksel van koemest te geven en de andere week wat roetsap toe te dienen. Dat vonden ze blijkbaar heerlijk en waren er ook dankbaar voor. Komt de bloemstengel te voorschijn, dan zet men de potten kort bij het glas in de koude of gematigde kas, waar ze met een drietal weken in bloei zijn.

L. Jaradia Neisoni. — (Foto: "Gardener's Magazine".)

Een pot bloeiende Lachenalia's behoudt een langen tijd zijn volle schoonheid, terwijl we afgesneden bloemstengels veertien dagen in een vaasje met water hebben gehad, die er toen nog best uitzagen.

Nu zijn niet alle soorten even gemakkelijk in cultuur en daarom willen wij er eenige noemen en beginnen met haar die wij in beeld geven n.l. L. Nelsoni, zonder twijfel een der schoonste. Hare pijpvormige bloemen zijn goudgeel gekleurd en worden aan tamelijk lange stelen gedragen.

L. tricolor hebben wij reeds met een enkel woord genoemd, de bladeren zijn bruin gevlekt en de bloemen driekleurig. Zij groeit zeer krachtig en vormt een mooie potplant, die men gaarne in de kamer zet.

In veelheid van kleuren wordt deze nog overtroffen door L. quadricolor, die zooals de naam reeds aanduidt vierkleurig is, zij wordt beschouwd als een verscheidenheid van de goed bekende L pendula die onder de eerste gerekend kan worden, welke hare bloemen laat zien.

L. aurea tooit zich met goudgele en L. isopetala met witte bloemen.

L. Regeliana is het product eener kruising tusschen L. reflexa en L. aurea; de bloemen zijn zwavelgeel en tot luchtige lange pluimvormige trossen vereenigd.

BLOEMENTUIN

ASTERS.

Onder de fraaiste vaste planten mag men zonder twijfel de sierlijke voorjaars-, zomer- en herfstasters noemen, en wie daarvan nog niet overtuigd is, aanschouwe de afbeelding van de fraaie groep van enkelbloemige Asters, zoowel als de afb. van den enkelen tak van eene vertegenwoordigster der laatste groep, van Aster Climax, eene rijkbloeiende plant, met licht lavendelblauwe bloemen met stroogeel hart. dat door de fotografische reproductie donker schijnt te zijn.

Zooals wij reeds schreven onderscheidt men voorjaars-, zomer- en herfstasters. Onder de eerste groep rangschikt men de Aster peregrinus, eene \pm 40 c.M. hoog groeiende plant,

Een fraaie groep van enkele Asters. — (Foto: "Gardeners' Magazine".)

L. fistulosa is wit en riekt heerlijk terwijl L. rosca zacht rood gekleurd is.

Er zijn ook een aantal hybriden zooals Castow Gem, geel; Gawnet, geel, rood getipt; Ruby, geel met groen en Topaz, geel met purper.

Na den bloei mag men deze Kapenaartjes niet vergeten. De in den kas uitgebloeiden worden weer naar den bak teruggebracht, waar zij zich moeten voorbereiden voor den bloei van een volgend jaar, een bloei, die reeds in beginsel aanwezig is en slechts wacht op de goede zorgen van den eigenaar om tot ontwikkeling te komen.

Uitgebloeide planten zet men dus niet onder de kisting, integendeel, wij moeten alles doen om ze zoo lang mogelijk gezond te houden; het gevolg daarvan is dat men meer bollen krijgt die een volgend jaar zeker bloeien. Wanneer de zomer zich aankondigt sterven de bladeren dezer planten af, en zoodra zij geel worden verminderen wij het gieten om ze ten slotte niets meer te geven!

Men haalt de bollen uit den pot, sorteert ze, legt ze op een drooge plaats, om ze half Augustus weer op te planten, zooals wij boven hebben beschreven. J. K. B. die vroeg bloeit, n.l. in Mei-Juni, met losse trossen lilakleurige bloemen. De Aster alpinus-variëteiten behooren eveneens tot deze groep. Zij groeien tot slechts 20 c.M. hoogte en bloeien in Mei en Juni. De soort bloeit blauw, de var. albus bloeit wit, ruber draagt wijnroode bloemen en Nire, eene nieuwigheid, heeft gedraaide, helderblauw gekleurde randbloemen. Aster Fremonti is eene andere voorjaarsaster, die lilarose bloemen draagt, welke eveneens in Mei-Juni verschijnen. Aster subcoevuleus tenslotte, werd nog pas in "Möllers Deutsche Gärtner-Zeitung beschreven en afgebeeld. Foutief wordt deze Aster wel Aster diplostephioides genoemd. Zij komt in het noordoostelijk gedeelte van het Himalayagebergte voor en bloeit in Mei-Juni met schitterend heldervioletblauwe randbloemen, die een bruingeel hart omgeven. De plant groeit tot eene hoogte van 40-50 c.M. op en is een waar sieraad voor onze tuinen, waarvan menige bloem gesneden kan worden.

De groep der zomer-asters wordt gevormd door Aster Amellus en amelloides, die dikwijls tot de herfst-asters worden gerekend. A. amelloides (= A. Amellus elegans) bloeit in Augustus met eene groote menigte indigoblauwe bloemen; de plant wordt 50-60 c.M. hoog. Van Aster Amellus bestaan weder een

groot aantal variëteiten, waarvan wij enkele willen noemen: Beauté parfaite is eene der grootstbloemige zomer-asters, donkerviolet gekleurd met geel hart. die in Augustus-September bloeit. J. Lakins, helder lila, zeer rijkbloeiend, spreidt haar bloemen in Augustus ten toon. Phoebus bloeit donker lila; Triumph, eene nieuwigheid, draagt zeer groote bloemen van lavendelblauwe kleur. Andere nieuwe soorten zijn nog Perry's Favourite, eene Engelsche aanwinst, geniet de eer de eerste onder de Amellus-variëteiten te zijn met rose bloemen. Preciosa, door Georg Arends gewonnen, bloeit zonder blauw. Aster Amellus rubellus wilde in de kleur Perry's Favourite nagaan, maar hij kon het niet verder brengen dan lilarose, trouwens

Aster "Climax". — (Foto: "Gardener's Magazine").

ook nog eene nieuwe kleur, terwijl tenslotte *ibericus Ultra-marin* van Goos und Koenemann een der donkerst blauwe Asters is, die in kleur de reeds eerder genoemde Beauté parfaite overtreft.

De herfst-Asters kan men splitsen in cordifolius-variëteiten, kleinbloemige, halfhooge planten, waarvan de zijscheuten tot twee derde der lengte dicht met de kleine, stervormige bloemen bedekt zijn. We noemen van deze Blütenregen, lichtlila gekleurd, 1 Mr. hoog, bloeit van begin tot einde October. Sprühlicht bloeit nog later, n.l. van midden October tot begin November met licht blauwachtig witte bloemen en groeit breed uit tot 1 meter hoogte.

Tot de Novi Belgii-klas behooren Archer Hind, eene der schoonste soorten, met bloemen van de meest helder blauwe kleur onder de late asters. Zij groeit tot 130 c.M. hoog op en bloeit van midden September tot in October. F. H. Burbidge bloeit met dichte trossen heliotroopkleurige bloemen op ongeveer denzelfden tijd als de voorgaande en wordt ook even hoog. Nancy groeit niet zoo hoog op, is ook meer gedrongen van groeiwijze en bloeit helder blauw. Aster Nov. Belg. puniceus pulcherrimus draagt pyramidevormige bloemtrossen met zacht lilakleurige bloemen met een geel hart. De plant groeit tot eene hoogte van 1.5 M. en bloeit gelijktijdig met de voorgaande soorten. Venus bloeit iets later, groeit niet zoo hoog en draagt lila bloemen met een klein geel hart. Rosalinde bloeit met middelgroote bloemen van helder rose kleur. Alle de bovengenoemden blijven afgesneden op water langen tijd goed, waardoor zij voor het vullen van vazen bij

hare losse houding uiterst geschikt zijn.

Van de variëteiten uit de Novae Angliae-klas, die zich van de voorgaande onderscheidt, doordat de zijscheuten niet voor de helft harer lengte maar slechts aan den top met eene of enkele tezamen geplaatste bloemen bezet zijn, noemen we nog: W. Bowmann, groote violetblauwe bloemen en Treasure met zeer groote bloemen van dezelfde kleur; beiden bloeien in September-October. Ryecroft Pink bloeit met glanzend karmijnrose, zeer groote bloemen in Augustus-September.

De bladeren en scheuten van deze Asters zijn wollig; afgesneden blijven de zeer groot wordende bloemen het minst lang goed van alle andere Asters.

We zouden meerdere variëteiten nog kunnen noemen, maar willen het hierbij laten; wie eene grootere keuze wenscht, neme een catalogus ter hand, b.v. dien van de firma B. Ruys te Dedemsvaart, waarin nog talrijke andere Asters genoemd worden.

P. J. S.

ROOS "Mrs. TH. ROOSEVELT".

Van onzen plantenvriend, de heer Van Dulken, onzen lezers wel bekend, kregen wij onlangs een prachtroos, n.l. Mrs. Th. Roosevelt. Het was een koningin onder koninginnen en toen wij haar voor het raam zetten, bleven de voorbijgangers stilstaan en een bakvischje zeide in het voorbijgangers stilstaan en een bakvischje zeide in het voorbijgaan tot haar vriendin: kijk eens wat een engelachtige roos staat daar. Zij had er wel aan mogen toevoegen: en wat een groote, immers zij was 9 c.M. hoog en 14 c.M. breed. De vorm is eenvoudig onberispelijk en die komt al uit wanneer zij nog niet ontloken is; de knop is eivormig spits en staat dikwijls alleen, wat met dit exemplaar ook het geval geweest is. Voor de grootste helft zijn de bloembladeren omgeslagen en vormen een hoek, niet scherp, maar zacht; het is een ster gelijk, waarin een roos gezet is.

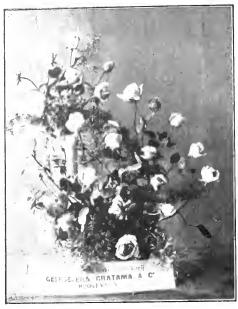
Mrs. Th. Roosevelt werd in 1903 in den handel gebracht zonder een stamboom, men wist er niet meer van te zeggen dan dat het een zaailing was van *La France*. En daaraan twijfelen wij geen oogenblik, nu wij beide rozen met elkaar konden vergelijken; moesten wij kiezen dan namen wij Mrs. Th. Roosevelt en wel om de kleur: roomwit met een tintje rose; het hart is rose.

Wij weten niet of deze Theehybride algemeen verspreid is, zij verdient in elken tuin een plaats en vooral eenige bij elkaar geplant zullen een wonderschoon effect maken. Het is een eerste klas snijroos, daar zij, dank zij haar stevigen bouw, eenige dagen goed blijft. De geur is zeer zwak. Het blad ziet er ook sterk uit, helder groen en de jonge scheuten zijn roodbruin gekleurd.

Inderdaad, er is niets tegen om deze roos een prachtroos te noemen, en wie haar dit najaar een plaats in den tuin waardig keurt, zal daar geen spijt van hebben. J. K. B.

ROZEN SCHIKKEN.

Een paar rozen in een vaasje zetten, zóó, dat ze het mooi doen, kan iedereen: men behoeft ze er slechts in te steken, en men is klaar. Van een twintigtal rozen iets fraais maken, is echter niet ieders werk, en daarom plaatsen wij hier de af b. van een fantasie-stukje van langstelige rozen, ons met bijschriftje gezonden door de HH. Gebr. Gratama, te Hoogeveen.

Fantasie-stukje gemaakt van langstelige rozen. (Crig. foto voor "Onze Tuinen" van de firma Gebr. Gratama.)

"Daar afgesneden rozen betrekkelijk vlug slaphangen", zoo schrijven de HH. Gr., "zijn deze bloemen gestoken in ouregelmatig geplaatste bamboevaasjes, waarin water, waardoor de rozen heelwat langer goed blijven".

Rijkbloeiende Stamroos. (Orig. foto voor "Onze Tuinen", van de firma Gebr. Gratama.)

STAMROZEN.

"Stamrozen zijn niet mooi", wordt wel eens beweerd, "'t is onnatuurlijk, en niet in overeenstemming met het karakter van de plant".

't Is waar, een roos zou uit zichzelf waarschijnlijk nimmer in den stamvorm opgroeien, maar dat neemt niet weg, dat een rijk bloeiende stamroos toch wel degelijk mooi kan zijn.

Men kieze echter uit de catalogi van vertrouwde kweekers slechts zulke soorten, welke zich goed voor stamcultuur leenen. En vooral zorge men voor gezonde planten. Dat voorkomt teleurstelling maakt, dat wat men zich voor zijn genoegen aanschafte, geen bron van ergernis wordt. — B.

KASPLANTEN

EEN NIEUWE GOEDE WINTERBLOEIENDE BEGONIA. (B. gracilis "Primadonna").

In No. 52 der 26° Jaargang van "Möllers Deutsche Gürtnerzeitung" wordt de aandacht gevestigd op een nieuwe Begonia van de semperflorens-klasse en wel op Beg. gracilis "Primadonna". Daar het mij wel belangrijk toescheen ook Hollandsche vaklieden en liefhebbers op deze nieuwigheid opmerkzaam te maken, laat ik hieronder een en ander door den Heer Pattloch in Erfurt medegedeeld, volgen.

Zooals reeds gezegd, behoort deze Begonia tot de semperflorens-klasse, of, om meer Hollandsch te blijven, tot de "altijdbloeienden". Zij is ontstaan door kruising van de witte B. semperfl. "Trinmph" met de roode B. gracilis luminosa. De bloemen zijn opvallend groot 2½ c.M. in doorsnede, en baar kleur is helder rose, iets minder rood als de bekende "Gloire de Lorraine".

De heer P. schrijft er over: "Ik heb onder alle, mij bekende Begonia-soorten nooit een mooier en echter rose gezien. Zonder twijfel valt de prachtige kleur der "Primadonna" däärdoor zoo aaugenaam op, doordat zij door de frischgroene, zeer licht bruin getinte bebladering, maar ook door het groot aantal bloemen, zooveel boven hare mededingers gaat".

De groote font van de tot nu toe in den handel gebrachte Begonia semperflorens-soorten is wel deze, dat de planten, in verhouding tot de zeer zorgzame verpleging, welke zij eischen te weinig winst afwerpen. Deze fout moet volgens den Heer Pattloch bij deze nieuwigheid echter zeer verminderd zijn. Hij zegt daarvan: "Een nieuwigheid, door welker opname in zijne culturen, de Handelskweeker zijn omzet wel zou kunnen doen stijgen is de Beg. gr. "Primadonna". Door haar aankweek heeft hij het in de hand, den bloemenliefhebber, ook in den winter, een goedkoopere en toch mooie rijk bloeiende plant aan te bieden. En ook voor bloemisterijen en buitenplaatsen, waar men gaarne, tot een of ander doel b.v. tot het maken van een voor korten tijd bestemde kamerdecoratie, tot het versieren van wintertuinen en andere gebouwen, naar goedkoopere planten nitziet, welke wat bevalligheid en kleurenschoonheid betreft, bij andere duurdere planten, niet ten achter staan".

Het blijkt hieruit reeds hoeveel waarde deze Begonia als winterbloeier beeft. Hierover las ik nog: "Ik zag de Begonia in de handelskweckerij van W. Bremlach in Erfurt, waar zij eigenlijk om dien reden gekweekt werden, om te toonen, dat men bij juiste behandeling zeer goed in staat is, deze mooi bloeiende plant met weinig moeite in den winter in bloei te hebben.

Echter wijst de heer P. er toch op, dat deze plant als groepenplant, vooral te zamen met de Beg. gracilis luminosa ook ten zeerste voldoet. Hij eindigt met eenige cultuurwenken, die ik hier laat volgen.

"Om van Beg. gr. "Prim." voor den winterbloei mooie en rijkbloeiende planten te verkrijgen, zaait men ongeveer einde Juni uit. Hare cultuur levert, evenals die van alle semperflorens-soorten, geen bijzondere moeilijkheden op, daarin ligt haar voordeel boven andere winterbloeiers. Voor den potkweek, moet men de planten $2 \times$ verspenen, opdat zij goed beworteld den winter ingaan. De bloei begint eind October en komt in den Kersttijd op zijn hoogtepunt. Ongetwijfeld zal zij dan ook als jardinièreplantje grooten aftrek vinden. W. M. D. H.

MOESTUIN

KOUDE SLA.

Onder de teelt van koude sla verstaat men het telen van sla om die te oogsten, vanaf eind November tot Maart in bakken, die niet kunstmatig worden verwarmd.

Deze teelt behoort speciaal thuis op buitenplaatsen en de tuinbazen bezitten er een groote bedrevenheid in. Toch wordt het niet overal op dezelfde wijze gedaan. De volgende manier is afkomstig van een ervaren tuinman, die er elk jaar zijn roem in stelt, prachtige koude sla te hebben, welke gedurende den heelen winter achtereenvolgens kan worden gesneden.

Half Augustus worden de afgedragen meloenbakken tot op het blad leeggekruid. Daarna wordt het blad goed doorgeslagen om er weer versche lucht in te brengen. Dit zal tengevolge hebben, dat er in het blad een zeer langzame broei ontstaat, die den voet der planten warm houdt. Op het blad komt een laag van 40 à 50 c.M. bladaarde. Dit is een hoofdkwestie n.l. de bladaarde. Er mogen volstrekt geen mestdeelen in den grond voorkomen, waarop de sla zal groeien, dit zou aanleiding geven tot rotting. Zonder bladaarde behoeft de teelt der koude sla niet te worden begonnen. Men zal anders maar mislukking te wachten hebben. Half Augustus wordt ook de eerste sla gezaaid, zoodat men 20 Augustus of wat later plantjes heeft.

Een tweede voorwaarde voor het welslagen der teelt is, dat deze plantjes klein zijn. Meer dan de twee eerste blaadjes moeten niet aanwezig zijn. Heeft men een meloenbak, waarop ramen met 25 of 30 ruiten, dan komen er onder één raam evenveel planten te staan als er ruiten zijn.

Men heeft nog al eens last van het wegvallen der plantjes, doordat in den bladgrond koperwormen of ritnaalden en aardrupsen voorkomen. Wanneer men nu wat gauw is geweest met het inbrengen van den bladgrond, kunnen althans de ritnaalden van te voren weggevangen zijn, door het planten van sla met de bedoeling deze insecten weg te vangen of het leggen van aardappeltjes, waarin de ritnaalden doordringen.

Heeft men veel bakken, dan wordt no. twee drie dagen later met kleine slaplantjes beplant en zoo gaat men om de drie dagen door. Heeft men minder bakken, dan doet men hetzelfde om de week. Dit geringe verschil in planttijd, geeft een groot verschil in oogsttijd.

Zoo gaat men door tot half September om daarna de steeksla uit te zaaien, die in Maart geoogst moet worden. In plaats van nu uit te planten, worden op gelijke afstanden in een kuiltje zaadjes gelegd. Komen deze op, dan blijft één plantje behouden, de rest wordt verwijderd. Het planten der koude sla gaat dus zonder de steeksla in een tijdsverloop van vier weken. Heeft men nu de beschikking over vijf bakken, dan kan één dienen voor de steeksla, de andere vier worden achtereenvolgens met kleine plantjes beplant op 23 en 30 Aug., 6 en 13 September. Daarna volgt de steeksla. Als soort wordt meestal broeigeel genomen. In tegenstelling bij anders kon men in dit speciale geval van deze soort kroppen als kool oogsten, met andere soorten kan men echter ook wel succes hebben. De eerstgeplante sla zal ongeveer eind November oogstbaar zijn. De steeksla, zooals reeds gezegd in Maart en daartusschen de andere.

Een derde hoofdbeginsel voor het welslagen dezer teelt is, dat er in het geheel niet gegoten wordt. Water door gieten aangebracht zal slechts aanleiding geven tot rotting. Zoodra de plantjes eenmaal aan den groei zijn weten ze voldoende water te vinden in de aangebrachte dikke laag van bladaarde,

die bij het inbrengen natuurlijk niet uitgedroogd mag wezen. In de maand September, en de volgende maanden valter voldoende water, dat door het blad in den bak omhoog stijgt en den daarop liggenden bladgrond vochtig houdt. Het allerbovenste laagje is gezeefde bladgrond. Dit laagje droogt volkomen uit en het water, dat van onder af aangevoerd wordt, kan dus niet tot aan het oppervlak stijgen, om daar voor niets te verdampen. Al het water dat van beneden af aangevoerd wordt kan dus ten goede komen aan de planten, die in den bak staan. Zoodra men begint met gieten is dit voordeel weg. De bovenste laag is dan niet meer uitgedroogd en het water uit den ondergrond stijgt tot aan het oppervlak om door verdamping aan het oppervlak voor de planten verloren te gaan. Gegoten mag er dus niet worden. De fijne gezeefde bladgrond, eenige centimeters dik, wordt eerst aangebracht als de planten goed aan den groei zijn. Zoodra deze uitgedroogd is, is er geen gevaar meer, dat de planten tot rotting zullen overgaan. De bladeren moeten zich vlak over den grond uitbreiden en niet rechtop groeien als ezelsooren. Mocht dit laatste het geval zijn, dan kan men de cultuur wel als mislukt beschouwen.

In den aanvang der teelt worden de bakken zoo luchtig mogelijk gehouden. Zoo wordt doorgegaan tot na half September. Dan wordt het luchten langzamerhand minder. Op het laatst van October worden de bakken gesloten en nu blijven ze dicht, om ze slechts weer te openen bij het oogsten. Is er later in den tijd vorst te verwachten, dan wordt er met één rietmat gedekt. Ze mag dus volstrekt niet worden verwend.

In het kort zijn alzoo de voorwaarden voor het welslagen:

- 1. Het gebruiken van enkel bladgrond;
- 2. Het uitplanten van zeer kleine plantjes, anders heeft men last van het hierboven aangegeven ijl opgroeien, waardoor er van de teelt niets goeds terecht komt;
 - 3. Niet gieten;
- 4. De planten luchtig houden en niet verwennen, later langzaam minder luchten, eenmaal de ramen dicht zijnde, komen ze niet weer open.

 H. STIENSTRA.

PLANTENZIEKTEN

DE KOOLVLIEG EN DE VALLERS IN DE KOOL.

De koolvlieg (Anthomyia Brassicae of A. cilierura) komt als volwassen insekt reeds vrij vroeg in het voorjaar te voorschijn; in April begint ze reeds met hare eitjes aan den voet van de vroeg gezaaide koolplanten af te zetten. De witte larven die uit deze eitjes voortkomen, leven in de wortels der planten, verpoppen zich in den grond, om in het midden van den zomer, na weer in een vlieg veranderd te zijn, opnieuw te beginnen met eitjes aan den wortel der planten te deponeeren. Ook deze generatie plant zich op de zelfde wijze nog eenmaal in denzelfpen zomer voort, waardoor het mogelijk is dat de kool gedurende den ganschen groeitijd aan de aanvallen van dit insekt is blootgesteld.

De koolvlieg overwintert meestal in den vorm van pop in den grond; ook in spleten en scheuren van houtwerk worden de z.g. tonnetjes gevonden.

De schade door de koolvlieg veroorzaakt zou waarschijnlijk niet die groote afmetingen aannemen, althans niet het omvallen van de kool ten gevolge hebben, ware het niet dat in de wonden, door de larven van die vlieg in de wortels der koolplanten veroorzaakt, een zwam optrad, welke den geheelen wortel doorwoekert, wat den ondergang van het geheele wortelgestel tengevolge heeft.

Deze zwam (*Phoma oleracea*) overwintert in koolresten in den grond, wordt door de koolvlieg en ook door den wind overgebracht en vestigt zich in de wonden veroorzaakt door de larven van de koolvlieg, waar ze het vernielingswerk, door deze ingeleid, tot aan den ondergang van de betrokken plant voortzet.

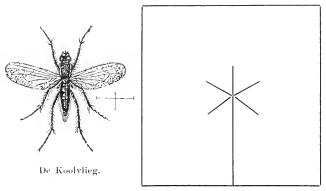
De bestrijdingsmiddelen tegen deze, niet alleen in het kooldistrict maar bijna overal, vooral op zandgronden, voorkomende kwaal, zouden we willen splitsen in algemeene en bijzondere.

Omdat een krachtig groeiende plant met stevig wortelgestel beter tegen aanvallen van insekten of inwerking van zwammen bestand is dan een die door gebrek aan het noodige voedsel reeds een kwijnend bestaan lijdt, zoo kan een ruime bemesting als een der eerste bestrijdingsmiddelen wor-

den aangemerkt.

Door de hybridisatie of de selectie in een bepaalde richting te leiden, waarbij gestreefd wordt naar het verkrijgen van rassen die meer weerstandsvermogen bezitten tegen de aanvallen van hunne vijanden, kunnen kwalen tot kleinere proportiën worden teruggebracht. Door steeds naar verfijning van een zeker gewas te streven, ontstaat wel de mogelijkheid dat enkele deugden van dit gewas in een bepaalde richting toenemen, of zich in sterkere mate voordoen, maar dit geschiedt dan vaak ten koste van het weerstandsvermogen van dit gewas. Eenigszins teruggaan tot den natuurstaat en niet enkel te letten op de verfijning, maar ook sterke groei en krachtige blad- eu wortelvorming bij het zoeken naar nieuwerassen in aanmerking te nemen, kan tot het beoogde doel leiden.

Als bijzondere, meer directe bestrijding van een zekere kwaal kan worden aangemerkt het door chemische of me-

Model van een Koolkraag (verkleind).

chanische middelen dooden van de verwekkers van die kwaal of het aanbrengen van beschermingsmiddelen, waardoor het dien parasieten onmogelijk, althans moeilijk gemaakt wordt hun slachtoffers te bereiken.

Bij het bestrijden van de vallers in de kool heeft de ondervinding reeds geleerd, dat de planten uit overjarig zaad verkregen minder worden aangetast dan die welke uit nieuw zaad zijn voortgekomen. Doordat bij oud zaad slechts de meest volmaakte zaden ontkiemen, zijn ook de planten uit die zaden voortgekomen van een sterkere geaardheid.

De proeven genomen met het aanwenden van zwammenof insekten-doodende middelen hebben nog geen afdoende resultaten opgeleverd, ze zijn voor den practiens bovendien gevaarlijk, omdat de meeste dier middelen zware vergiften zijn, waarvan zou kunnen blijken dat ze erger dan de kwaal waren

De *Phoma* overwintert in de koolresten en begint van daaruit hare vernieuwde aanvallen op de jonge planten die een volgend voorjaar op den akker worden uitgeplant. Door dus alle koolrestanten van den akker te verwijderen en onschadelijk te maken, beneemt men aan de zwam de gelegenheid zich in stand te houden of uit te breiden. Dit middel, oogenschijnlijk zeer eenvoudg en gemakkelijk in toepassing te brengen, stuit toch in de praktijk op ernstige bezwaren. Niet alle planten worden even sterk aangetast, vele zijn er die hoewel een min of meer kwijnend bestaan lijdend, toch nog wel in staat zijn, althans eenge opbrengst te geven, en hoewel zulke planten geen volledige oogst kunnen geven is hun opbrengst soms nog wel van dien aard dat de opoffering er van een belangrijk geldelijk nadeel zou te weegbrengen.

Een aangetaste koolplant tracht tot zelfbehoud boven de plaats waar de kwaal is opgetreden nieuwe wortels te vormen. Wanneer nu door ophooging van den grond rond den stronk de plant in dit streven eenigszins wordt bijgestaan en het weder ook een weinig mede helpt, dan is het mogelijk, van niet al te sterk aangetaste planten nog een middelmatige oogst te verkrijgen.

De eieren van de koolvlieg worden door het over den akker rondvliegende insect aan de oppervlakte of even daaronder afgezet

Wanneer we dus die plaats op de een of andere wijze ontoegankelijk weten te maken, kan de afzetting der eieren niet plaats hebben en ook de *Phoma* vindt voor verdere vernieling geen toebereiden bodem.

Kragen van asphalt-papier, bij de planting bij elke plant aangebracht, beschermen deze tegen de aanvallen. Deze kragen bestaan nit een vierkant stukje asphalt-dakpapier 7 c.M. lang en 7 cM. breed. Aan een der zijden wordt een insnijding gemaakt tot aan het midden aan welks einde nog weer 5 kleine insnijdingen komen (zie fig.). Door de lange insnijding wordt het plantje geschoven zoodat dit juist in het midden komt. De kleinere insnijdingen maken het mogelijk dat de stengel zonder in de knel te geraken, zich verdikken kan. Door de punten bij de kleine insnijdingen naar boven te bnigen en aan den buitenkant bij de lange insnijding de beide helften, iets over elkaar te brengen, verkrijgt men aan de oppervlakte, dus op de plaats waar de koolvlieg te verwachten is, een op den grond sluitende ondoordringbare kleine pyramide die den toegang tot den stengelvoet afsluit.

Op zware stijve, niet gemakkelijk te bewerken gronden vindt de toepassing van deze kragen eenig bezwaar; door de ongelijkheid van den grond sluit de kraag den toegang niet voldoende af, terwijl door regen en het bewerken van den grond vele dan onder de oppervlakte geraken. Hierdoor vindt de vlieg hetzij aan den stengel boven de kraag of door scheuren onder de kraag, toch weer gelegenheid de eieren op de gewenschte plaats af te zetten.

Op zandgronden daarentegen waar deze bezwaren niet bestaan, waar bovendien de koolvlieg bij voorkeur hare verwoestingen aanricht, kunnen de kragen met succes worden toegepast en helpen op eenvondige, min kostbare wijze de mogelijkheid vergrooten, om ook op minder geschikte gronden, goede kool te oogsten.

't Vorig jaar waren we in de gelegenheid de goede gevolgen van de toepassing te constateeren. Van eenige honderden koolplanten (witte) van den kleigrond betrokken en op een al sedert jaren als moestuin gebruikten zandgrond overgebracht, bleef er slechts één, zegge eén, in leven. Een nieuwe bezending planten werd op dezelfde plaats uitgeplant en van kragen voorzien, met dit gunstig gevolg dat deze wel niet geheel en al onbeschadigd uit den strijd te voorschijn kwamen, maar toch, de omstandigheden in aanmerking genomen, een redelijke oogst gaven.

Omdat de koolvlieg reeds in April-Mei rondvliegt wanneer de meeste planten nog op de zaadbedden staan, kan het mogelijk zijn dat de jonge planten reeds aangetast zijn voor ze naar den akker worden overgebracht. 't Is daarom goed, elke plant bij den wortelhals even tussehen duim en vinger af te wrijven waardoor mogelijke eitjes vernietigd worden. Reeds zichtbaar aangetaste planten mogen niet worden gebruikt, en oogenschijnlijk niet aangetaste planten genomen van bedden waar de kwaal reeds te bespeuren is, moeten behalve aan den wortelhals afgewreven, ook zooveel mogelijk van de aarde die zich aan de wortels bevindt worden ontdaan. Met deze aarde toeh kunnen zeer gemakkelijk sporen van de Phoma van het zaadbed naar den akker worden overgebracht, waar ze bij de minste wonden aan de wortels gereed zijn hun vernielingswerk aan te vangen.

Door op de zaadbedden de planten van kleine kragen te voorzien, zou de bestrijding daar reeds met succes kunnen worden aangevangen. Opzettelijk daartoe aangelegde proeven hebben bewezen, dat dit ook werkelijk het geval is. In de praktijk zal dit echter wel op onoverkomelijke bezwaren blijven stuiten. Door den dichten stand der planten op het zaadbed en de soms zeer groote oppervlakten van de zaadbedden, vooral in streken waar men zich op den handel in koolplanten toelegt, is het aanbrengen van kragen bijna onmogelijk. Nieuwe d.w.z. onbesmette grond voor het kweeken der planten in gebruik te nemen en deze opnieuw te verlaten zoodra de kwaal zich vertoont, zal, voor hen die groote massa's planten noodig hebben, blijken de beste gevolgen te hebben.

J. C. M.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Cochlioda. - Odontioda. -Verwarmming.

Het geslacht Cochlioda is niet groot en soorten die men in de eultuur ontmoet en soorten die men in de carrata ombate en bekend zijn, kunnen wij in een vierkant bij elkander trekken, n.l. Coehlioda Noezliana, C. rosea, C. sanguinea en C. vulcanica. Hebben zij als eultuurplanten niet zooveel beteekenis, voor den hybrisateur zijn zij in hooge mate belangrijk, immers lieten zieh gemakkelijk kruisen met Odontoglossums en de resultaten vinden wij in het geslacht Odontiodas, die wij in dozijnen exemplaren op de Londensche tentoonstelling zoo prachtig zagen. Wij nocmen Odontioda Bradshawiae, O. Charles-worthii, O. Bohnhoffiae, O. Devossiana, O. Graireana, O. Heatonensc, O. Vuylstekcae en O. Wikhamiensis als een achttal van de schoonsten.

Deze fraaie Orchideeën kunnen gekweekt worden in een luchtige, koudekas naast de Odontoglossum crispum. Men zet ze in potten die het geheele jaar door koel bij het glas worden gehouden. Onder gunstige conditiën hebben zij maar weinig te leiden van ongenoode gasten maar mochten zij zich op de planten vertoonen, dan zijn wij er dadelijk bij om maatregelen te nemen ze te dooden. Het is in den regel een kleine, gele Thrips die deze planten plaagt en met dit nauwelijks zichtbare ding valt heusch niet te spotten.

Wenschen de planten nieuwe compost of meer ruimte dan doen wij dat het beste wanneer de nieuwe scheuten wortels gaau maken en het verdient aanbeveling een weinig compost tegen die nieuwe wortels aan te leggen waar zij dadelijk gebruik van maken.

Zij groeien uitstekend in varenwortel-grond van Osmunda en dit wordt met de handen in kleine stukjes gebroken en vermengd met half vergane eikenbladeren en levend Sphagnum. Bij het vermengen voege men er wat scherp zand en kleine stukjes potscherven aan toe en men krijgt een waarin deze planten gaarne groeien. Bij het opplanten wil men er wel om denken dat de voet van de plant iets boven de rand von den pot uit komt, terwijl de compost stevig om de plant wordt aangebracht. Wij mogen niet vergeten erop te wijzen dat de planten niet gediend zijn van groote potten, iets wat wij bij de verplanting wel mogen weten.

De planten mogen nimmer droog staan en wensehen het meeste water, wanneer zij in vollen groei zijn.

De tijd is aangebroken voor het nazien der verwarmning; de ketels worden sehoon gemaakt, de schoorsteen geveegd. Lekken hersteld en luchtkraantjes gemakkelijk draaibaar gemaakt. Waar nieuwen ketels aangesehaft moeten worden vestigen wij de aandacht op de sectieketels.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Groenblijvende gewassen planten. Pozen dooroculeeren.

Augustes is de maand van reizen en trekken en voor den bloemenliefhebber van aanteekeningen maken. We zien op andere plaatsen wat we zelf niet tezitten, misschien niet kennen; we zien een andere kweekmethode, die betere resultaten geeft dan de door ons gevolgde; we zien betere soorten en variëteiten, die we ook zouden willen kweeken; en we informeeren belangstellend hoe men tot die resultaten gekomen is, waar men die betere varieteiten gekocht heeft, en alles wordt genoteerd, om in de wintermaanden, als we ons plan de eampagne voor het volgend seizeen opmaken, nog eens aandachtig te bestudeeren.

Wie geen tijd of geld heeft, om ver van huis te gaan, die zoeke het dichterbij en loop eeens aan bij buur of goede kennis en tien tegen een, dat hij wat van zijn uitstapje meebrengt.

Augustus is ook de maand voor het planten van eoniferen en andere groenblijvende gewassen.

Voordat men tot planten overgaat, neme men de noodige voorzorgsmaatregelen, om van een zoo groot mogelijk sucees verzekerd te zijn. In de eerste plaats moet de grond goed toebereid worden, flink diep gespit, bemest met oude verteerde mest en vermengd met een flinke dikke laag turfnıolm.

Turfstrooisel is een materiaal, dat niet genoeg aanbevolen kan worden bij het planten; het heeft een enorm opslurpend vermogen. In drogen toestand heeft men heel veel moeite om het nat te krijgen, maar eenmaal voldoende van water doortrokken, blijft het zeer lang zijn vochtigheid behouden. De plaats, waar we moeten planten, wordt dan ook van te voren door en door nat gemaakt; om dezen tijd van het jaar kan men verseheiden gieters water dragen, voor dit het geval is.

Is de grond klaar, dan kunnen we de planten, die bij een vertrouwd kweeker besteld zijn, er in plaatsen. Planten, die ei verdord uit zien of wier kluit uiteengerold

is, weigeren we beslist.

De plantgaten worden niet te groot en te diep gemaakt; als de kluit er slechts even in past, en met eenige vingerbreedte grond bedekt kan worden is het voldoende. Het zaklinnen, waarin de kluiten verpakt zijn, kunnen we gerust laten zitten en mee onder den grond stoppen. De wortels van de planten gaan er zeer spoedig door heen. Is het zakkenlinnen erg zwaar weinig voorkomt) dan kunnen we, nadat de plant in het gat is gezet het linnen aan den bovenkant stuk snijden, zoodat de kluit direct met de aarde in aanruking Na de planting trappen we den kemt. grond zacht aan en geven nog eens flink Wat we moeten planten is in een kort bestek moeilijk aan te geven. Op buitenplaatsen en 11. groote villatuinen men meestal voldoende keus, maar in kleine stadtuintjes staat men dikwijls voor groote moeilijkheden, omdat er zoo weinig groeien Aan frinere coniferen behoeft men heelemaal niet te denken : het meeste succes heeft men nog met Hulst, Taxus Prunus Laurocerasus Mahonia's en der-

Wil men in stadstuintjes het toch met coniferen beproeven, dan neme men bij voorkeur soorten en varieteiten met donkergroen of blauw loof. Verder kijke men eens in zijn omgeving, wat er goed groeien

De rozen, die we in het laatst van de vorige maand hebben geoculeerd, moeten worden nagekeken of de oeulatie is aangeslagen. Laat het steeltje bij aanraking gemakkelijk los, dan hebben we meestal succes gehad. Zijn de oculatie's niet aangeslagen, dan kunnen we opnieuw eenige oogen plaatsen; met een vakterm wordt dit werkje dooroeuleeren genoemd.
A. Lebbink

In Kassen en Bakken.

Bollen bestellen en oppotten. - Planten voor winterbloei. — Hippeastrums.

De bollenprijscouranten beginnen uit Haarlem's omstreken weder in te komen

en de inhoud hiervan maakt het ons zoo gemakkelijk en verleidelijk mogelijk om een flinke bestelling te doen. Voor de vervroeging moeten we vroegtijdig bestellen en vooral voor dit doel moeten we niet op koopjes loopen, want goedkoop is bijna altijd duurkoop. Voor de vervroeging toch moeten we eerste qualiteit bollen bestellen, willen we er goed resultaat van verwachten. In do prijscouranten worden ons de beste treksoorten voldoende aangeduid. Hebben we onze bollen ontvangen, dan worden ze meteen opgepot. We zetten ze meestal 3-5 bijeen al naar de grootte der bollen in een z.g. zonalenpot of wel meerdere in platte schotels of pannen; we gebruiken liehte zandige aarde. We vullen de potten tot even beneden den rand losjes met aarde, waarover we wat zuiver zand aanbrengen. Hierin drukken we de bollen tot even beneden den rand van den pot en vullen dezen daarna verder met aarde

Wanneer de bollen opgepot zijn, gieten we ze een weinig aan en graven ze daarna in op een niet al te natte plaats in den tuin of wel in een ledige bak. De uitgegraven aarde gebruiken we om af te dek-ken, zoodat de potten een 10 e.M. met aarde bedekt zijn. Heeft men geen gelegenheid ze in te graven, dan kan men ze ook op een koele plaats in donker zetten. b. v. in een kelder of kast. Door het donker zetten der bollen dwingen we deze eerst wortel te maken. Zonden ze van boven meteen uitloopen, dan kunnen we zeker zijn van mislukking. Om deze reden houden we de bollen op een koele donkere plaats, totdat ze spruiten hebben gemaakt van minstens 3 e.M. lengte. Zetten we ze dan in een verwarmde ruimte dan zullen een goeden bloei kunnen verwachten. Bollen, welke we op glazen zetten, plaat-sen we natuurlijk ook in een donkere ruimte, omdat we deze niet in kunnen graven. Een heel weinig zout door dit water is aan te raden om het bederven tegen te gaan. Voor tiekken gebruiken we wel het nieest Tulpen en Hyacinten. Onder de tul-pen zijn de vroegste de Duc van Thollverscheidenheden, waarop successievelijk vele andere variëteiten volgen, terwijl bij de hyacinten de Romeinsche nummer één We moeten ook niet vergeten de Miniatuur-hyacinten, welke zieh uitste-kend voor vervroegen leenen en door de kleine trossen en nagels zoo'n sierlijk voor-

komen hebben. Vele andere bolgewassen zijn voor vervroeging geschikt, als Narcissen en Crocus-

Bourardia's, Anjers, Winter Violieren en andere planten, welke nog in den vollen grond staan en 's winters in de kas moeten bloeien, worden na met een flinke kluit opgenomen en in de kas geplant ot opgepot en vooreerst buiten op een beschaduwde plaats gezet om aan te wortelen. Nog beter doen we door ze in die periode onder een raam te zetten hetwelk we geen tegen zon geschermd houden. Zijn de planten weer aan de groei, dan geven we volop lucht. Zoo ook potten we vroegbloeiende Azalea's op; we nemen potten, waar de kluit juist in past en vullen alles verder aan met boschgrond. Ze blijven nog buiten of in een bak, uit de zon. Hippeastrum, Hymenocallis, etc. alle

bolgewassen, welke met hun potten ondergegraven zijn en nu tot rijpheid beginnen te komen, laten we wat opdrogen en tot rust komen, waarna we ze onder de tablet-

ten der kas kunnen leggen.

Utrecht.

J. A. Holtingh.

In den Moestuin.

Konde Sla. — Pootnien zaaien. — Peterschie en snyselderij. — Veldsla. — Spinazir. — Bleekselderij aanaarden. — Pompoenen. — Angurken. — Komkommers. — Tomaten.

De tijd om de teelt van *konde sla* te beginnen, is nu gekomen. Zie hierover een afzonderlijk artikel in dit nummer.

Zwijndrechtsche pootnien worden thans in do omstreken van Zwijndrecht druk gezaaid. Een verschil in zaaitijd van enkele dagen, kan om dezen tijd een groot verschil in ontwikkeling geven, daarom moet men zich voor het welgelukken dezer teelt aan den tijd van 15 tot 21 Augustus houden. In normale jaren zal men dan ook tot normale uitkomsten komen. Voor de zaaibedden der nien worden zooveel mogelijk onkrnidvrije stukken uitgekozen. zaait op rijen, om gemakkelijk het gewas schoon to kunnen houden. Er wordt vrij dicht gezaaid, ongeveer 10 gram per vierk. M. Men heeft dan voldoende pootnien, om er 10 vierk. M. in het voorjaar mee te beplanten. Deze nien moeten gezaaid worden op een beschut plekje, want ze zijn wel winterhard, maar moeten in den winter toch ook niet to veel lijden. Na het zaaien en inharken wordt de grond wat aangedrukt.

Om van de peterselie en snijselderij, die in den tuin staan, ook gedureude den winter zeker te kunnen profiteeren, heeft men een klein bakje noodig, voor elk een goeden vierkanten meter is voldoende. De planten worden opgenomen, de wortels wat besnoeid en de mooiste uitgezocht. Het blad wordt nagenoeg geheel verwijderd, behalve de jonge blaadjes op het midden van de kroon. Peterselie heeft, al is het geen wortelpeterselie, toch altija wel een hoofdwortel, die niet zoo bijzon-der sterk is vertakt, bij de selderie is de hoofdwortel minder sterk sprekend, maar laat men wat meer van het heele wortelgestel over. Den eersten tijd na het planten, op ongeveer 10 cM. onderlingen afstand, houdt men het bakje gesloten, om ze weer speedig aan den groei te krijgen. daarna houdt men ze zoo koud mogelijk. Zoo kan men tot de peterselie en selderij van het volgende jaar van deze profiteeren, daar men er toch geen groote hoeveelheden van behoeft. Heeft men wurlitpeterselie, dan leent zich deze tot het hier beschreven doel het best.

Veldsla en spinazie kunnen nu opnieuw of nog gezaaid worden. Voor spinazie neemt men uu breedblad roudzaad winter-. Bij goed weer geeft ze nog een opbrengst vóór den winter, maar de bedoeling kan nu meer zijn om er in 't voorjaar, in de maand Maart, van te oogsten.

We moeten nu ook eens achtgeven op de bleekselderij. De onderste wortelbladeren, die van zijwortels afkomstig zijn, worden verwijderd door ze af te schenren. Het is er om te doen, goed ontwikkelde bladeren te liebben, maar ook dat het bovenste deel van den wortel, dat mede gegeten wordt, goed ontwikkeld en gaaf is, daarom ver-wijderen we de bladeren der zijwortels. wat om dezelfde reden gedaan wordt bij de knolselderij, al is het een feit, dat we daardoor de plant berooven van blad, waarin de hoofdorganen voor de voeding zijn gezeteld. De geulen, waarin geplant is, zijn nu langzamerhand al verdwenen, en in heeft het omgekeerde plaats en wordt de grond rondom de planten wat opgehoogd. Bij dit ophoogen worden de planten samengedrukt, om te voorkomen dat er aarde tusschen de bladstengels komt. Het aanaarden dient natuurlijk om licht aan de stengels te onttrekken, zoodat ze blecken. Rotten mogen ze echter niet. Daar sommige soorten, als de White Plume, reeds van nature geneigd zijn om te bleeken, is voor die scort deze bewerking reeds voldoende. De meer grover groeiende groene soorten, zooals de Engelsche en Fransche groene en de Violette van Tours, moeten om te bleeken sterker worden aangeaard. Langer dan noodig moeten de niet in de aarde zitten, daar anders licht rotting ontstaat. Daar de om dezen tijd volledig aangeaarde planten reeds in veertien dagen tijds gebleekt zijn, worden er thans niet meer aangeaard, dan men over 14 dagen meent noodig te hebben; later gaat men er mede door.

Pompornen, als men die heeft, en gaarne zwaar wil hebben, moet men niet in het wilde laten doorgroeien. Alle vruchten op één of twee na moeten verwijderd worden gehonden en de stengel waaraan de vrucht zit moet ook niet te veel uitgroeien.

Augurken en komkommers moeten voortdurend worden nagegaan, om de vruchten, die ver genoeg zijn, te verwijderen. Laat men er enkele dikke aan achter, die men maar laat doorgroeien, dan heeft dit slechten invloed op de verdere vruchtbaarheid. Heeft men tomaten, die niet rijp willen worden, dan is thans het beste de planten geheel van blad te ontdoen en enkel de vruchten te laten zitten, die dan wel noodrijp zullen worden. De onribe vruchten kan men ook wel in een bakje onder glas leggen, waar ze zullen nitrijpen.

H. S.

In den Fruittuin.

Onlecten, Anhinden, Innijpen, ... Vormen,

Op nog meer lere zaken dan op de voerzorgen voor wel gelukken en het verkrijgen. van de gew. uschte varieteiten d'ent bij het o uleeren acht gezeven te worden. De amateur, die zelf zijne vruchtloomen kweekt most van dor aanvang at weten in welken vorm hij die boomen zit opkwe.krn. welke de plaats en hee groot de ruimte is, waarover hij te besch'kken heeft. Door het gebruik van verschillende onderstammen kan tot op zekere hoogte de omvang bepaald worden, die een Loom in latere jaren verkrijgen kan. Bij peren nemea we, voor Loomen die de beschikking over een groote ruimte krijgen, den wildstam; voor d'e welke zich later met een bescheiden plaastje moet n tevreden stellen de kaeals onderstam. Er zijn center variet den die op de kwee-onderstam met of min ler voort willen of onsmakelijk worden. hiervoor verwijzen we naar den vijfden jaargang blz. 2. Voor appels nemen we voor groote loomen den wildstam, voor middeuscort de Doucin en voor kleins de Paradijs als onderstam.

In het overige gedeelte van onze kweekerij wordt bij vele andere jongere ot oudere, boomen onze hulp gevraagd.

Oculaties van het vorige en nog vroegere jaren, die tot hoogstam zullen worden epgekweekt, krijgen of hebben reeds een stok waaraan ze gebonden worden om scheef of krom groeien te voorkomen. Bij verzuim zullen we in steeds meerdere mate de waarheid van het spreekwoord ervaren dat het rijsje dient geleid te worden terwijl het nog jong is; want, een sappige gemakkelijk te buigen schent, laat zich niet meer zoo goed buigen als hij in den houtvorm is overgegaan en blijft soms voor altijd de kenteekenen van ons verzuim, als een soort van aanklacht tegen ons, dragen. Ook de veredelingen van den gepasseerden winter of het voorjaar krijgen, opdat ze

recht zullen blijven, zoo noodig een stok, we bedenken dat, onverschillig welken vorm we later aan onze boomen zullen geven, de éénjarige veredeling de grondvorm is waaruit alle andere vormen worden opgekweekt en dat de meer of mindere levenskracht en voortreffelijkheid van dien grondvorm zich nog lang daarna doen gelden. Mogelijke scheuten nit den wildstam worden bij laag veredelde boomen geheel weggenomen, bij boven veredelde, de grootste en dikste geheel verwijderd, glad weggesneden, en de overige op een blad of vijf ingenepen. Bij ondere veredelingen waar reeds de toekomstige vorm bepaald is en de daarvoor noodige insnoeiingen vroeger verricht zijn doet zich veelal het verschijnsel voor dat ze meerdere scheuten geven als voor de vorming noodig zijn, de meerdere worden ingenepen en de blijvende in de gewenschte riehting gebracht of gehouden. Dat we steeds de sterkste en de best geplaatste behoubehoeft geen betoog en waar een zwakke als pendant van een sterke voorkomt, trachten we dit verschil, door de bekende middelen, als daar zijn: het opbinden van de zwakke en neerbuigen of innijpen van den sterke, weg te nemen. Evenwicht in den vorm is een onafwijsbare eisch voor goede vormen en om daartoe te geraken zijn onze handelingen bij den aanvang van het grootste gewicht, verzin-men of fonten blijven een boom soms zijn gansche leven bij en zijn de altijd durend getuigen van de mec: dere of mindere zorgen, die de boomen in hun jeugd deelachtig werden. Bij hoogstammen zijn hoogstens vijf gesteltakken voldoende om den kroon te vormen, meerdere moge in het oog van den leek de boom eenige meerdere waarde doen toeschijnen, al die er meer zijn leggen den grondslag voor toekomstige miscorming of vroegtijdige ondergang.

Dat de schenten die de kroon zullen vormen zooveel mogelijk op gelijke afstanden van het centrale punt, den stam, geplaatst moeten zijn of in dien stand gebracht moeten worden is, ook voor den leek, lichte-lijk te begrijpen. Voor peren geven we, als de meest natuurlijke, aan den pyramidekroon de voorkeur, dus een scheut behouden die den stam verlengt, voor appelen de holkroon, dus geen scheut gelaten in het verlengde van den stam. We weten wel, deze handelwijze wordt door anderen ook voor appelboomen als een minder goede gekwalificeerd, we kennen zelfs iemand die de boomen welke ræds een vrij grooten omvang hadden en op de door ons aangegeven wijze waren behandeld, op alle mogelijke wijzen trachtte de boomen van een nieuwe te voorzien, wat ook werkelijk ge-Inkte.

Zonder op deze zeer belangrijke quaestie hier ter plaatse verder in te gaan, willen we slechts wijzen op de vele, aldns opgekweekte boomen, die op hun later leven alle ondertakken verloren en slechts den koptak met de zich daaraan later gevormde takken behonden hebben. Geheel in tegenstelling met hun aard en ook met de bedoeling die certijds voorzat zijn het langstammige, misvormde boomen geworden met een klein draagoppervlak. Zij die aan het euvel, van te dicht planten of het te lang blijven laten van de tusschenplanting mank gaan, nemen vooral deze overweging ter harte. Ondere, z.g. leverbare pyramiden of struiken worden nog eens nagezien. Door den dichten stand waarop deze zich op de kweekbedden bevinden komen allicht de onderste gesteltakken in verdrukking. Zwakke of van nature tot hangen geneigde worden in de vereischte richting gebracht en waar een kopscheut gewenscht of behouden moet worden ook aan deze onze opmerkzaamheid gewijd.

J. C. M.

DE HEDENDAAGSCHE CULTUREN EN PLANTENZIEKTEN.

Wanneer in een zekere streek een bepaald gewas op uitgebreide schaal wordt gekweekt en er jaarhjks meerder oppervlak aan de cultuur van dit gewas wordt dienstbaar gemaakt; wanneer bovendien die nitbreiding gepaard gaat aan een door selectie en hybridisatie verkregen veredeling en rasverbetering van het onderhavige gewas; dan zien we speciale plantenziekten optreden die zich dermate verspreiden, dat de geheele kultuur er soms door bedreigd wordt, althans meer wisselvallig en daardoor minder loonend gemaakt wordt.

Dit verschijnsel komt in alle takken van den tuinbouw voor, er treden voor elk gewas, of meerdere gewassen tot dezelfde familie behoorende, ziekten op, die, in den aanvang slechts sporadisch, binnen zeer korten tijd zich in die mate uitbreiden, dat de bestrijdingsproeven door een enkel persoon op een enkelen akker uitgevoerd, zonder gevolg blijven en slechts van een gezamenlijk optreden van alle belanghebenden onder centrale leiding heil te verwachten is.

We zien dit in het bloembollen-district, waar de onderscheidene bollenziekten de kweekers er toe gebracht hebben naar middelen te zoeken, en deze, wanneer ze blijken afdoende te zijn, althans verbetering in den toestand brachten, algemeen en nauwkeurig en bovenal onvermoeid toe

te passen. In de vruchtenkultuur kunnen we hetzelfde opmerken, ofschoon we volstrekt niet willen beweren dat de bestrijding van ziekten in dit onderdeel van den tuinbouw algemeen en afdoende is, zoo moeten we toch ook constateeren, dat er in die richting verbetering is waar te nemen. Was voor een vijfentwintigtal jaren de strijding van schurft en dergelijke ziekten. die onze vruchtboomen teisteren, bijna onbekend en werd de ingebruikneming van den pulverisateur met een zeker minachtend schouderophalen begroet, het aanleggen van vang- en kleefbanden als ..malle nieuwigheden betiteld, thans behoort cerstgenoemd spuitwerktuig tot de eerste noodwendigheden van een kweekerij en beseft ook de meest verstokte tegenstander van al die nieuwigheden, dat de aanwending er van de kwalen bestrijden en den opbrengst verhoogen kan.

In de groentenkultuur is het niet anders, daar heeft zich door betere afvoerwegen en uitbreiding van bestaande en het vinden van nieuwe markten, de cultuur, voornamelijk de speciaal-cultuur, op buitengewone wijze uitgebreid, maar hebben ook de kwalen waaraan de verschillende gewassen kunnen lijden, met die uitbreiding gelijken tred gehouden, zoo zelfs dat er gewassen zijn welker cultuur met ondergang bedreigd wordt.

Het onderzoek naar den omvang en de oorzaken van die kwalen en de bestudeering van de middelen ter bestrijding hebben aanleiding gegeven dat men in het kooldistrict spreekt van het Langendijker koolziektevraagstuk, en er in den zestienden jaargang van het Tijdschrift voor Plantenziekten een belangrijke verhandeling van de hand van prof. dr. J. Ritzema Bos en dr. H. M. Quanjer over dit vroor die streek brandend vraagstuk te vinden is.

Een plantenziekte kan haar oorzaak vinden in het optreden van plantaardige of dierlijke parasieten, kan ook een gevolg zijn van de gelijktijdige optreding van beiden, ook komt het voor dat de eene ziekte zich als het ware belast met de toebereiding van den bodem waarop de andere zich dan gemakkelijk vestigen kan. Zoo zien we bloedluis bij voorkeur optreden in wonden door kanker ontstaan, schimmel en andere zwammen zich vertoonen op

plaatsen waar door vreterij of andere oorzaken wonden ontstaan zijn.

Zoo ook vernielt een zwam vaak de koolplant, die door de koolvlieg is aangetast, naar het artikel waarover wy bij dezen verwijzen. J. C. M.

EEN BLOEIENDE AGAVE.

Bij een bezoek aan Gelderlandsch hoofdstad, kunnen plantenliefhebbers genieten van een bloeiende .l.gave americana, welke in het stadspark nabij "Musis Sacrum" statig zijn langen bloeustengel verheft.

Bovengenoemde plant draagt ook wel de naam van honderdjarige Aloë; dit is echter onjuist, want niet zelden bloeien krachtige 30 à 40 jarige planten reeds.

Bovengenoende plant prijkt reeds eenige weken met zijn renzen-bloemstengel, terwijl de ongesteelde, dikke, vleezige bladeren die eerst stijf aan de plant zaten, nu hoe langer hoe slapper worden en naar beneden gaan hangen, het reserve-voedsel dat daarin opgeborgen was, moet de plant nu gebruiken om te kunnen bloeien.

De Agave's komen voornamelijk uit Zuid-Amerika en behooren tot de Amavyllideae; vaak wordt deze plant verward met de Aloë, welke tot een andere familie behoort, n.l. die der Liliaceae,

Zooals een Agave daar staat vooral als ze prijkt met zoo'n reuzen-bloemstengel, is het een solitairplant bij nitnemendheid; jammer dat ze na den bloei en zaaddraging geheel verloren gaat; wel ontwikkelen zich aan den voet nieuwe planten, maar het duurt een heelen tijd eer dat hiervan weder bloeiende exemplaren gegroeid zijn.

Daarom is het zeker de moeite waard, de plant eens aandachtig te bekijken, want hoe 'n langen tijd heeft deze plant niet werk gehad om zooveel voedsel te verzamelen, dat uit het rozet van dikke, vleezige, doornig getande bladeren, de groote bloemstengel te voorschijn kwam, welke met schulbvormige, verdrogende, bladgoenlooze bladeren bezet is en eindigt in een groote bloeiwijke.

Niet onaardig is misschien hierbij nog te vertellen, wat we dezer dagen lazen in Het leven der planten door A. Kerner von Marilaun, n.L. dat wanneer de zeer jonge bloemstengel van Agave Americana dwars doorgesneden wordt, er binnen 24 nur tijds 365 gram en in een week tijds meer dan 2500 gram sap naar buiten vloeit.

Dit zou men anders niet zeggen, wanner we deze plant goed kennen, vooral als we weten, dat ze nu juist in hun gewone groeipeniode niet te veel, en des winters in 't geheel geen water bijna behoeven.

Laag-Keppel. J. B. Harmsen.

ONDERWIJS.

Wij ontvingen bovenstaand programma, waarvan wij gaarne melding maken. Ten einde onzen lezers in 't kort te doen weten, wat de tuinbouw-winterschool te Boskoop heoogt, nemen we uit het programma over de beschrijving van het

Doel der school.

Het doel der school is met zoo gering mogelijke onderbreking der practische vorming aan toekomstige hoofden of technische leiders van boomkweekerijen of bloemisterijen een theoretische opleidung te verschaffen, die zich geheel richt naar de behoeften der practijk Als grondstelling geldt daarbij: de theorie op school, de practijk in het bedrijf leeren. Daartoe biedt Boskoop met zijne honderden bunders, ge-

wijd aan intensieve boomkweekerij, eene gelegenheid als geen andere plaats in Nederland.

Behalve aanstaande boomkweekers en bloemisten werden aan de school opgeleid verscheidene jongelui, die later optraden als reiziger voor den plantenhandel, als cultuurchef of opzicht voerend beambte in gemeentelijke plantsoenen of die hinne studiën in een of ineer onderdeelen van tumbouw voortzetten aan hoogere binnenof buitenlandsche onderwijsinrichtingen. Een en ander kan blijken uit de lijst van ond-leerlingen in dit programma. Ook voor toekomstige bezitters of beheerders van britenplaatsen biedt de school een geschikte opleiding. Bij het onderwijs treden op den voorgrond de voormaanste handelsculturen op het gebied van boom- en bloemkweekerij, de binnen- en britenlandsche plantenbandel en de aanleg van parken, triinen, boomgaarden, enz.

Doel der schoolkweekerij.

De s hoo!kweckerij, onmiddelijk achter de sc. o l ge egen en ongeveer 1 H.A. graut, is de nonstratie- en oeteningsterrein voor lee: l.ngen en proeftuin ten o zicht. van nieuwe culturen en cultuurmethoden op het gebied van boom- en bloemkweekerij. Zij wordt geëxploiteerd door de Vereeniging ,,De Fr. eft. in". Voor 't onderwijs in de kennis van de voornaamste beom- en l loemk...e ke ij geaassen zijn verschillende eollectiën aanwezig, b.v. R zen, Coniferen, bloemhersters, Ericaccæ, Japansche bloemheisters, Ericateæ, Japansche Acers, Hulst-, Klimop-, Aucuba-varieterten eaz. Te. verdere demonstratie, oefening en proefneming worden versch llende culturen gedreven, b.v. Gentsche calturen (Azelea indica, K.apsche en Nieuwhollun'sche planten), Japansche Acers, Rozen, Rhodedendrons, Azalea's, trekheesters, het zaaien van onderstamn.en, enz. Daartee zjin onder mear aanwezig 8 kassen en vele bakken. De verschillende methodén van voortkweek en vorming worden in de kweekerij ten behoeve van het onderwijs beoefend, b.v. het afleggen, stekken, de vermenigvuldiging onder glas, de vorming van pyramiden, strniken, kroon- en leiboomen, enz. Ter verbetering van de bestaande sortimenten worden jaarlijks kruisingen toegerast bij Rhodo 'endrons, Azalea's, Clematis, Rozen.

Hirmre meenen we te kunnen volstaan; wie nadere inlichtingen wenscht, vrage het programme aan bij den Directeur der School, den Heer C. H. Claassen te Boskoop.

Wij ontvingen teveus het programma van het onderwijs aan de Rijkstuinbonwywinterschool te Tiel.

Ann deze inrichting wordt onderwijs gegeven in vruchtenteelt, groententeelt grondkennis-, -bewerking en -verbetering, bemestingsleer, boekhonden en behandeling van algemeene zaken, voor den tuinbouwer van belang, natuurkunde en Meteorologie, scheikunde, plantkunde, dierkunde en plantenziekten, Nederlandsche taal, rekenen, practische oefeningen. Totaal aantal lesuren in elk der beide klassen 20, practische oefeningen 6 uren.

In het reglement voor de land- en tuinbouwwinterscholen, vinden wij als volgt omschreven, het doel van het onderwijs, dat aan de winterschool wordt gegeven: aan aankomende tuinbouwers op weinig kostbare, wijze de noodige theoretische kennis van het tuinbouwbedrijf te verstrekken.

Het onderwijs draagt in hoofdzaak den stempel van vakonderwijs. Daarbij wordt rekening gehouden met de behoeften van het tuinbouwbedrijf in de provincie of de streek, binnen welke de school is gevestied.

De 'eertijd aan de winterschool duurt twee winterhalfjaren.

Voor verdere bijzonderlieden, zoowel wat

toelating betreft als anderszins, verwijzen wij naar het programma, dat men kan aanvragen bij den Directeur, den heer C. Nobel, te Tiel.

B. B.

UIT ONZEN LEZERSKRING.

Ik kan niet nalaten u mijn dank te betuigen voor de nitstekende raadgevingen, mij verstrekt. Ik heb ze dan ook stipt uitgevoerd en de gevolgen zijn niet nitgebleven. Mijn cenc Vallota had al spoedig onder het glas een blad gekregen en nu heeft zij vier prachtig volwassen bladeren en midden daarin zit op een stengel een scheede met den punt naar boven. Door die scheede schijnt een roodachtige glans, zoodat ik vermoed dat zij gevald is met bloemknoppen, en naast die scheede stiigt het vijfde blad omhoog. De tweede wilde eerst niet, maar die gaf een klein blaadje te zien, geelachtig van klenr, dat weer verdorde. Ik bevoelde den bol, zooals u Ik bevoelde den bol, zooals u mij gezegd had, en bevond hem hard; ook zag ik wortelharen. Daarom liet ik hem in vredesnaam maar staan; en nu begint ook hij. Hij heeft nu twee bladeren, niet volwassen nog, en ook niet zoo mooi als die van den anderen bol, maar het derde blad komt al midden uit het hart kijken, roodachtig gepunt (vreemd), dus met dien zal het misschien ook nog wel gaan. Ook Calla aethiopica heeft nu een volkomen ontwikkelden kelk, nadat er twee mislukt zijn. U kunt natuurlijk wel begrijpen, dat ik nu gaarne nog eenige inlichtingen van n wil hebben. Wat ben ik blij, dat ik mij op "Onze Tuinen" geabonneerd heb. Dat heeft mij al veel geld en teleurstelling bespaard. Als vroeger een plant niet lukte. wierp ik haar eenvoudig weg, zoodat ik dikwijls een plant besteld had ter kennismaking, en er in het geheel geen kennis mee maakte, wat erg verdrietig was, omdat ik zooveel liefliebberij had in het kweeken van planten die niet zoo in elke woning en tuin te vinden zijn. Als ik ook maar een vrij nurtje lieb, lees ik in "O. T.". zooals een ander haar romans leest.

Mej. C. R.

AARDAPPEL-WEDSTRIJD.

Te Ilkeston, Engeland, is een wedstrijd gehouden in het kwecken van aardappelen. Wie zich in liet schrijven, kreeg een pond pootaardappels en kon deze net zoo dik-

wijls stuk snijden, als men wilde.
De winner van den eersten prijs had zijn pond in 110 stukken gedeeld en verkreeg dus 110 aardappelplanten met een productie van 181 pond; de man van den tweeden prijs had 67 planten en oogstte 174 pond, dus maar 8 pond minder.

De grootste oogst van 1 plant was 11 pond, terwijl de zwaarste aardappel een gewicht had van 1 pond en 9 onsen.

LEESTAFEL

Jaarboek je van de Vereeniging van Leerlingen en Ond-Leerlingen der Rijks-

Tuinbouw-Wintersrhool te Aalsmeer. "Door en door gezond", dat is de indruk, dien men krijgt bij het kennisnemen van den inhond van dit Jaarboekje. Het is als liet ware een spiegel, waarin niet alleen de Rijks Tuinbouw-Winterschool, maar ook de Aalsmeersche tuinbouw zelf reflecteert.

Aalsmeer begint - nu het aan het spoorwegnet is angesloten -- eene nieuwe ontwikkelingsperiode, waarin het, naar wij stellig vertrouwen, zal slagen. Daar goed tuinbouw-onderwijs hiervoor een eerste lactor is, is het duidelijk dat de Aalsmeer-sche tuinbouw in de Aalsmeersche school cen steeds meer gewaardeerde hulp bezit.

Behalve de zuivere vereenigmgsaangelegenlieden, bevat liet Jaarboekje nog een 10-tal degelijke, goedgeschreven artikelen, met zeer goede foto's geïllustreerd, waarop wij, als de ruimte het toelaat, binnenkort terng hopen to komen. Thans eindigen wij met onze beste wenschen voor den bloei van de school in 't bijzonder, maar tevens van Aalsmeer in 't algemeen!

Dutch Lehneumonidae, by C. A. L. Smits van Burgst (The Haghe). — Second list of Ichneumonidae o curring in Holland, captured or bred from other insects. The specimens are in my collection. (Overgedrukt uit het tijdschrift voor Entomologie, Dl. IV, 1912).

De beer Smits van Burgst is sedert eenige jaren den veelomvattenden en moeilijken arbeid begonnen, de Ichneumoniden (sluipwespen) van ons land te collectionnecren, in opdracht van onze regeering. (Since the Dutch Government zoo vermeldt de schrijver - has intrusted me with the investigation of the Ichneumonidae occuring in Holland, with the object of considering measures against insects harmful to agricultural plants, my collection of Ichneumonidae has passed in the possession of the State, for the ultimate safekeeping of the Phytopathological Institute at Wageningen.)

Deze hoogstbelangrijke arbeid zal er niet weinig toe bijdragen, onze kennis van de zoo unttige sluipwespen aanmerkelijk uit te breiden. Wij wekken diegenen onzer lezer op, welke aan entomologie doen, eventueel materiaal (geëtiquetteerd met datum, vindplaats en eventueel het insect waarnit het werd gekweekt), ter beschikking van den heer Smits van Burgst te stellen. B. B.

VOOR DE KEUKEN.

Suikermaïs.

De suikermaïs is rijp om in de kenken gebruikt te worden, wanneer ..het haar'' bruin wordt, en de korrels hun volle grootte hebben bereikt, doch bij het fijn drukken nog een melkachtig sap vertoonen,

De ontbladerde kolven worden in water met wat zout ongeveer 10 min. gekookt, dan worden de korrels eraf gehaald en met bijvoeging van boter gegeten. De onrijpe, kleine, maar geheel zachte kolven kunnen ook gebruikt worden, door ze in water met zout af te koken en ze in boter te smoren, maar ook kan men er door toevoeging van augurken, wortelen, blocmkool, vruchten van Oost-Indische kers, zachte Spaansche peper en azijn mixed pickles van maken.

Meyr, B.

Wie een FONGERS koopt, ontvangt waar voor zijn geld.

De constructie der FONGERS-Rijwielen is eenvoudig en degelijk. Vorm en afmetingen zijn zoodanig, dat, mede door het gebruik van geschikt materiaal, een zeer groote soliditeit wordt yerkregen, waaraan de FONGERS Rijwielen hun bekenden langen levensduur voor een groot deel te danken hebben.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Traag No. 40.

Hierbij zend ik u twee blaadjes van
Japansche rozen "Nova Zembla". Het zijn
strutken die het vorige jaar prachtig grebloeid hebben en bijzonder krachtig græei-Nu worden de blandjes LÉELIJK BRUIN en er komen maar enkele zeer kleine rozen aan. Wal zon hier aangedaan moeten worden? De struiken staan in zandgrond.

Lille.

Antwoord: De blaadjes waren sterk aangetast door een schimmelziekte bekend als rozenroest. Begin met al de aangetaste bladeren te verzamelen en vergeet niet ze te verbranden. Schrap met een schoffel de aarde onder de rozen weg en vervang die door nieuwe. Bij zonnig weer moet u de rozen zwavelen en dit nu en dan herhalen. Strooi dit najaar wat kalk onder de struiken uit en mest het volgende voorjaar flink. J. K. B.

Vraag No. 47. a. Kan ik AUBRIETIA nn nog DOOR STEK VERMENIGVULDIGEN of is 't beter deze te scheuren. b. ARABIS ALFINA DUBBELE heb

ik gestekt. Kan ik van deze plantjes een rand leggen voor langs een groep Rhododendrons to zamen MET ROODE DUC. VAN THOLL! Moeten de bollen er tus-schen of achter langs de plantjes en wanneer moeten die tulpen geplant, om gelijk met de arabis te bloeien?

c. De vorige maand zaaide ik VER-GEET-MIJ-NIETJES. Zon ik de plantjes als deze voor de herfst gezet moeten, op een vak kunnen planten te zamen MET

NARCISSEN?d. Kan ik GYPSOPHILA STEKKEN?

to is de bahandeling hiervan?
c. De HORTENSIA STEKKEN van
't vorig jaar staan mooi; één blocit met
'n prachtige blocmtros. Ze staan nog in geraniumpotten en worden telkens gegierd. Moeten ze NOG IN GROOTER POT gezet of kunnen ze de winter hierin overblijven.

f. Mij werd aangevaden de abrikozen-

baomen varkensmest te geven. Is dit aan te bevelen en wanneer? It Vorig jaar heeft de eene goed geladen en nu slechts enkele rruchten

Deventer. Mej. M. N.

Antwoord, a. Schenren is nu beter! b. Ja, dat kan. U kunt de tulpen er

tussohen planten of er achter, al naar u verkiest. 't Staat in beide gevallen goed. De tulpen kunnen begin Sept, geplant worden.

c. Zonder bezwaar! Het is echter ge-

wenscht de narcissen zoo te plaatsen, dat ze bij vorst gedekt kunnen worden d. Neen, wel scheuren!

e. Neen, dat is niet noodig meer, dit jaar! De planten treden zachtjes aan de rustperiode in. Wel kunt u een grooteren

pot geven tegen het voorjaar, als u de planten zou wenschen te vervroegen.

f. Wend u hiervoor tot een onzer medewerkers voor fruitteelt; zie adressen aan het hoofd van het blad.

Traag No. 48.
a. Eene jonge bruine benk is de boven-kop geheel kaalgevreten door bijgaande soort RUPS. Zoud u mij kunnen zeggen van welken vlinder deze is en hoe ze geheel te verdelgen?

b. Eenige van mÿn stam- en struik-RO-ZEN zÿn de bladeren overlangs opgerold; doch vertoonen zich geen insecten. Ook de knoppen komen niet meer tot ontwikkeling. Wat kan ik daar tegen doen, en is dit MEELDAUW? Met zwavel bestuiven heb ik reeds gedaan, doch zie geen resultaat, integendeel breidt het zich meer uit. Mevr. B. Rijsenburg.

Antwoord: a. De rupsen zijn van den zgn. "Wapendrager" (Phalera bucephala); deze "geheel te verdelgen", zooals u zoudt willen, zal bezwaarlijk gaan. Het eenige wat men kan doen, is het geregeld inspecteeren der boomen (zij eten het blad van vrijwel alle vrucht- en loofboomen, zelfs op de zoo véél looizuur bevattende noteboomen trof ik er herhaaldelijk kolonies van aan);

daar de rupsen zeer lang bij elkaar blyven, en hunne ,,,werkzaamheid'' zoowel als hunne kleur nogal opvallend is, kan men ze vrij spoedig bespeuren en de tak waarop ze zitten, uitsnijden. Bij vruchtboomen gaat dit niet altijd, doch kan men ze dan afzoeken. In den voorzomer kan men overdag de vlinders tegen de boomstammen vinden (ze bootsen verrassend natuurge-trouw een berkeknoestje na) en onschade-lijk maken. Tegen de in den grond overwinterende poppen in feitelya praktisch niets uit te richten.

b. Dit is inderdaad het "wit", waarte-gen weinig anders te doen is, dan zwave-

Zie het art. in no. 5 van dezen jaargang.

Traag No. 49.

Ingesloten een paar takjes van een PLANTIE, dat ik een jaar geleden kreeg. Het kruipt langs den grond, breidt zich vrij snel uit, vraagt veel vocht en is sterk AROMATISCH, Zeer aungenaam zou het mij zijn van u den NAAM te mogen ver-

Utrecht. Mevr. B.

Antwoord: De naam van het door u ge-

stuurde plantje is: Santolina Chamaccyparissus. v. L.

Vraag No. 50.

Naam en BEHANDELING van ingesloten BIGNONIA. Mevr. B.

Antwoord: Uwe plant heet Bignonia

radicans; zij verlangt een vruchtbaren grond en een plaatsje tegen een munr, liefst op het volle Zuiden.

"DE HOOGEBERG" TE VELZEN.

Op de dezer dagen te Hengelo gehonden bloemententoorstelling werd de inzending tuinversieringen, uitgevoerd in kunstgra-niet en terra blanca der N. V. Kalkzandsteenfabriek en Exploitatie Mij. "De Hooge berg" te Velzen, directeuren de heeren J. Rocker en M. Crommelin, bekroond met de hoogste onderscheiding

PROEFTUIN TE ZUTPHEN.

Te Zutphen werd den 14 Aug. de 21e proeftuin van Nederland in tegenwoordigheid van een aantal autoriteiten door den directeur-generaal van landbouw, den heer P. van Hoek, geopend.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Vrijwillige Publieke Verkooping wegens plaatsgebrek,

op Donderdag 22 Augustus 1912, des voormiddags om 10 uur, te BAARN, op de Kweekerij "BURBANKIA", aan de Faas Elias laan, ten overstaan van den Notaris F. P. E. van Ditzhuizen, om contant geld, van:

ORCHIDEEËN,

in meer dan 100 soorten, geschikt voor koude en warme kas, gedeeltelijk in knop, gedeeltelijk in bloei, w. o. tevens Zaailingen en halfgevestigden.

Breeder omschreven in Catalogus, die verkrijgbaar is bij den eigenaar

H. HORNSVELD, te Baarn, alwaar tevens alle gewenschte inlichtingen zijn te bekomen en commissiën worden aangenomen.

Bezichtiging 19, 20 en 21 Augustus a.s. en op den dag der verkooping 's morgens vóór 10 uur.

VERPLAATSBAAR KINDERSPEELHUIS

Het aangenaamste wat U voor de kinderen kunt aanschaffen. Is voorzien van gaasdeuren opdat katten enz. het zand 's nachts niet kunnen (40)verontreinigen.

DE KOEKOEK, PRINSES MARIELAAN 1, BUSSUM.

AFMETINGEN 2 \times 2 M. f 100.

FABRIEK VAN TUINHUIZEN, LIG-HALLEN, AUTO- & RIJWIELSTALLEN,

LAND- EN INRIJHEKKEN, ALLES VERPLAATSBAAR.

Rijks Tuinbouwwinterschool te Boskoop.

Aanmelding van leerlingen voor den Cursus 1912-1913 vóór 21 Augustus a.s. bij den Directeur van voorm. school te Boskoop.

N. V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

THINVERSIERING. Wordt op verlangen geplaatst.

ig. Zonnewijzer ' Diam. 0.50 M Compleet f

TE KOOP

2 jonge, bijzonder mooie Duitsche Herdershonden, teefjes, raszuiver, vooral zeer geschikt voor waak- of politiehonden. Jongen uit vorige

A. DE GOEIJEN, Bodenhof, Hattem.

VERZEKERING MAATSCHAPPIJ "UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM PRINSENGRACHT 8734

BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL.

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAAR-DEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Tel. Int. 1063. Dordrecht.

EERSTE NEDERL. MACH.-GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Liinbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER

Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21 ₂ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50,

BLOEMEN & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. KYANISEERINRICHTING. G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

Referentiën van voorname werken, in Holland uitge-voerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

G. A. VAN ROSSEM.

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING.

FRANS VAN WIJK & ZONEN. Den Haag. Vlamingstraat 24.

Vraagt geïllustreerde prijscourant.

INHOUD,

Lachenalia's, door J. K. B.

Asters, door P. J. S.

Roos "Mrs. Roosevelt", door J. K. B.

Rozen schikken, door Gr.

Stamrozen, door B.

Begonia Gracilis "Prima Donna", door

W. M. de H.

Koude Sla, door H. Stienstra. De Koolvlieg, door J. C. M.

Werk v. d. v. Week. In de Orchidecëukas, door J. K. B.

In den Blocmentuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestnin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

De Hedendaagsche Culturen en Planten-ziekten, door J. C. M.

Een bloeiende Agave, door J. B. Harmsen.

Onderwijs (Programma's R. T. W. scholen te Boskoop en te Tiel).

Uit onzen Lezerskring.

Aardappelwedstrijd.

Leestafel.

Voor de keuken. (Suikermaïs), door mevr. B.

Vragenbus.

Advertentiën.

Bijblad.

Krielhoenders, door K. M. lets nieuws over Honden, door L. S. Roofvliegen, door B. B. Vedermotjes, door B. B. Vogels als verspreiders van smetstof. Gescheurde aquariumglazen, door v. d. Z. Bijenteelt (Augustus), door G. S.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

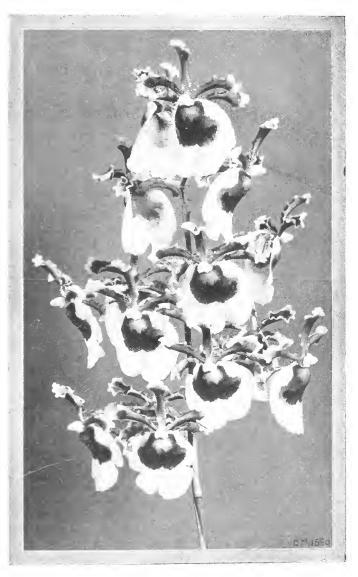
EEN FRAAIE ORCHIDEE.

Wanneer onze lezeressen een blik op ons mooie plaatje werpen, dan zeggen zij dunkt ons tegelijkertijd: "net eeu takje om in een vaasje te zetten".

Dat is het zonder twijfel, maar wij zouden er dan nog een varentakje bij doen.

Wat zijn Orchideeenbloemen toch prachtig gebouwd, en het is vooral de lip of labellum dat hier fraai uitkomt. Maar wij begrijpen dat de lezer gaarne het een en ander van haar wil weten. Welnu, zij is in het register van den Orchideeënburgelijken stand ingeschreven als Miltonia Warscewiczii leucochila; jaartal en datum van geboorte zoeken wij tevergeefs.

Het is een eigenaardig feit dat wanneer men spreekt over Miltonia's, de meeste liefhebbers en kweekers dadelijk denken aan M. vexillaria en daaruit blijkt dat

Miltonia Warscewiczii leucochila.
(Foto: "Gardeners' Magazine".)

deze wel het meest gekweekt worden. Dat kunnen wij van de afgebeelde niet zeggen, een reden te meer om er de mant concor on D

groot genoeg om mooi te vinden. De kleur van se- en petalen is donker bruin-purper met een wit randje; dat ze sterk ge-

aandacht op te vestigen. In vergelijking met

M. vexillaria zijn de

bloemen van deze klein

te noemen, maar ze zijn

bogen zijn, ja soms een kokertje vormen is duidelijk te zien. De lip is

groot, zilverwit van kleur met een purperen

vlek waarover een schaduw lila ligt.

M. Warscewiczii leucochila groeit zeer goed
in de gematigde kas,
waar zij zich het meest
thuis voelt in een schaduwrijk hoekje en niet
te ver van het glas
verwijderd. Gedurende
den groei wenscht zij
het noodige water en de
verplanting doen wij
met het meeste succes,
wanneer nieuwe scheuten en jonge wortels zich
laten zien.

De compost kunnen wij klaar maken van

varenwortelgrond en sphagnum van ieder de helft.

Zij bloeit in het voorjaar.

J. K. B.

BRIEVEN VAN EENE TUINIERSTER.

XLI.

In den loop van dezen winter hadden wij het over Linnaeus, den man, die door zijn genialen reuzegreep het eerst eenige orde heeft gebracht in den chaos der plantenkunde.

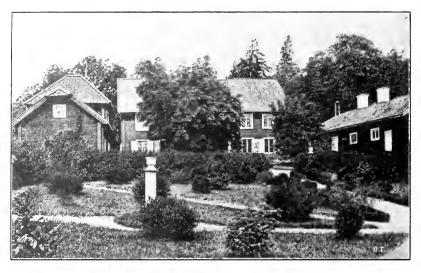
Wij zagen hoe hij, als mensch, het meest uitblinkt door de eerlijkheid waarmee hij zelf de onvolkomenheid van zijn "systeem" erkende, terwijl hij, ondanks die onvolkomenheid, meende er de wetenschappelijke wereld een dienst mee te doen, in de hoop dat anderen, op zijne schouders staande, verder zouden reiken.

Hij heeft er werkelijk de wereld een dienst mee gedaan: en het nageslacht heeft voortgebouwd in de door hemzelf vermoede richting....

Een paar weken geleden was ik in Linnaeus' zomerwoning, twee uur gaans van de Zweedsche stad Upsala.

Nederland pleegt zich er op te beroemen, een deel te heb-

ben aan Linnaeus' grootheid, omdat hij in zijn jeugd, dus in de dagen zijner ontwikkeling, een poos lang hier te lande heeft vertoefd. Werkelijk heeft hij gestudeerd aan de toen te goeder naam en faam bekend staande universiteit te Harderwijk, en is daar gepromoveerd in de medicijnen. (Van een doctoraat in natuurwetenschappen, zonder directe toepassing op geneeskunde was destijds nog geen sprake. Allicht zou het zeer zijne goedkeuring wegdragen

Linnés Hammerby, — Uppsala, Linnaeus' zomerverblijf "Hammerby", bij Upsala.)

dat dit thans well het geval is.)

Holland stond toen reeds hoog aangeschreven in al wat tuinbouw betrof. 't Was geen wonder, dat hij wegens de bloemencultuur ook Haarlem wenschte te bezoeken. Bij die gelegenheid maakte hij bij Baron Clifford, op den Huize de Hartekamp, de kassen in orde.

Doch na afloop van zijn studiereis, die zich over verschillende landen uitstrekte, keerde hij terug naar zijn vaderland, Zweden.

En hij hoefde daarover geen berouw te hebben. Als hoogleeraar aan de oude universiteit van Upsala, had hij voor geheel zijn verder leven een eervolle positie. Tot op zijn ouden dag kon hij zich naar hartelust aan zijn geliefkoosde wetenschap wijden; en vreemdelingen van heinde en ver stroomden toe om van hem te leeren.

Aangezien destijds toch alle geleerdheid in 't Latijn werd behandeld, was de taal van het afgelegen Zweden voor geen student een hinderpaal om zijn colleges te bezoeken.

's Winters woonde hij natuurlijk te Upsala zelf, en legde daar naar zijne wenschen een botanischen tuin aan, in onmiddellijk verband met zijn wetenschappelijken arbeid.

Maar gedurende de betrekkelijk lange vacantie in den betrekkelijk korten noordelijken zomer, vertoefde hij op zijn landgoed Hammerby. Hij was in goeden doen, had zich daar een huis laten bouwen: eenvoudig, maar hecht en sterk, en geriefelijk voor dien tijd. Er is een tuin voor, en een park er achter; een der bijgebouwen diende als gehoorzaal, als er, zooals blijkbaar vaak gebeurde, juist in den zomer, buitenlanders kwamen....

Zooals het er toen was, is het er in hoofdzaak nog. De Zweedsche Staat heeft dit geheele stukje grond, met wat er op stond, gekocht en laat het, zonder pronk of praal of reclame, maar in eenvoud en trouw, bewaren als een wetenschappelijk heiligdom, gratis toegankelijk voor alle belangstellenden. Een tuinman is met het onderhoud belast; zijn vrouw vertoont met rustigen tact de verschillende localiteiten.

't Was een verkwikkelijke pelgrimstocht, dien wij daarheen maakten.

Uit de bloeiende lindenlanen van Upsala reden wij in een

open rijtuig tusschen geurige bouwlanden door; (meestal klaver, samen met de eene of andere graansoort voor veevoeder).

Het landschap is er in den trant van de heuvelachtige streken van Noord-Duitschland. De wegen zijn eenigszins hobbelig; de huizen bijna allen van hout, donkerroodbruin geverfd met ijzermenie; alleen de deurposten, kozijnen en luiken steken daar wit tegen af.

Zoo zijn ook de Hammerby-gebou-

wen. De houten stoep vóór het woonhuis was pas geteerd. Die toevallige omstandigheid, feitelijk alleen een teeken van behoorlijk onderhoud, suggereerde mij een indruk van actueele bewoondheid; en als bewoners dacht ik mij niemand minder dan de familie Linnaeus zelve. Daar in de verschillende vertrekken de lucht volkomen frisch was, kostte het volstrekt geen moeite, zich een honderdvijftig jaar terug te droomen, tusschen levende bewoners. Enkele oude meubelen en schilderijen hielpen mee....

't Is mij een onvergetelijk oogenblik, dat ik eventjes in Linnaeus' studeerstoel heb gezeten, in zijn eigen werkkamer. In plaats van met behangselpapier zijn daar de wanden behangen met af beeldingen van planten en dieren: prenten uit zijn werken, zooals hijzelf dat had gearrangeerd.

In een glazen kastje wordt een aantal brieven en eerediploma's bewaard, o.a. zijn Harderwijksche doctorsbul; en, in de Hollandsche taal, zijn benoeming tot lid van een Zeeuwsch wetenschappelijk genootschap.

In hooge mate interesseerden mij de talrijke portretten van hemzelven; voornamelijk omdat, bij alle verschil in leeftijd, costuum en allerhande bijzaken, — verschil ook in schilder- en teekentechniek — uit allen zonder onderscheid eenzelfde genoegelijk-opgewekte uitdrukking spreekt, die hem dus stellig wel moet eigen zijn geweest. Geheel in harmonie daarmee dunkt mij een Zweedsche zelfgeschreven zinspreuk boven zijn schrijftafel: een uiting van het voornemen, om "iederen dag werkzaam en dankbaar te genieten."

De tuinmansvrouw stond ons toe, een plantje uit den tuin van Hammerby mee te nemen. In overleg met haar kozen wij een huislookje, en als het meest transportabele, en omdat volgens plaatselijke traditie, op denzelfden steen, waar wij het plukten, datzelfde gewas reeds van Linnaeus' tijd af, groeide....

Ondanks de gevolgen van de lange reis, heb ik hoop het in het leven te houden! G. C.

BLOEMENTUIN

DE ALPINEN EN HARE CULTUUR.

Ι

De vegetatie der Alpen en in 't algemeen der hooggebergten, verschilt aanmerkelijk van den plantengroei der laagvlakten. Dit verschil is zoo evident, dat het ieder, die voor

't eerst die bergflora aanschouwt, zelfs den voor planten en plantengroei zich overigens weinig interesseerenden toerist, terstond opvalt. Dit karakteristieke in physionomie der gebergte-vegetatie, wordt door verschillende factoren teweeggebracht: de langdurige en intensievere belichting, de scherpe tegenstelling tusschen dag-ennachttemperatuur, plotselinge overgang van een langen winter en een korten, maar voor den groei der alpinen bizonder gunstigen zomer, enz. enz.

Allereerst trekt de korte, gedrongen groei der Alpinen de aandacht. En dit dwergachtige in het voorkomen der Alpenplanten neemt toe naarmate men hooger stijgt. Zelfs die soorten, die in de vlakte struiken en boomen vormen, bereiken op een hoogte van 2000 Meter nog slechts enkele centimeters of verschijnen als kruipende gewassen, die den bodemalseen tapijt bedekken. Salic retusa, S. herbacea, S. reticu-

lata, Azalea (Loiscleuria) procumbens, Betula nana, Arbutus. De Alpinen zijn voor het meerendeel overblijvend. Eenjarige gewassen, zoo talrijk in de laagvlakte, ontbreken op enkele uitzonderingen na. (Gentiana tenella, Obtrisiplia, nivalis, utriculosa. campestris) enkele Rhinantaceae, Lomatogonium Carnthiceum, Capsella grandiffora) schier geheel in de flora van het hooggebergte. De zomer is voor deze gewassen te kort om haar volledigen ontwikkelingscyclus te voltooien; daarbij zijn de vochtigheid van den bodem en de dichtheid der alpenweiden niet bevorderlijk voor de ontwikkeling dezer eenjarige gewassen. Die groote vochtigheid van den bodem, gepaard met veelvuldigen neerslag is ook de reden, waarom wortel- en knolgewassen slechts uiterst zeldzaam worden aangetroffen (Vigritella, Lhoydia, enz.). Op die hooggebergten,

welke door grootere droogte gekenmerkt zijn, zijn zij veelvuldiger ontwikkeld

Fungi (Paddestoelen en andere zwammen) treft men op de Alpen in 't geheel niet aan. Het heldere, intensieve licht schijnt voor haar ontwikkeling niet geschikt.

Eigenaardig is de groeiwijze bij vele Alpinen, waar zij pollen vormen, uit een aantal vertakte rozetten samengesteld, welker afzonderlijke deelen vaak nog uitloopers vormen. Andere soorten vormen een los weefsel van teere scheuten, die als ranken zich naar alle zijden uitstrekken en aan de knoopen vaak wortel slaan, waardoor het geheel in den bodem bevestigd wordt (vele Alsineeën, Saxifraga oppositifolia e.a.). Een andere groeiwijze weer vindt men bij vele van de schoonste en sierlijkste alpinen, die een groot aantal kleine met elkander verbonden rozetten vormen, die op een gemeenschappelijken vleezigen, diep in de rotsspleten doordringenden penwortel stoelen.

Deze groeiwijze vertoonen vele Androsace-varieteiten, Eritrichium nanum (de onvergelijkelijk schoone Vergeet-mij-niet van
de hoog-Alpen) verder verschillende Araus-soorten, Erysimum, Draba, Saxifraga, Valeriana, Phyteuma comosum
e. m. a.)

Vele groenblijvende soorten als *Dryas*, *Arctostaphylos*, *Loi-leuria* (*Azalea*) procumbens, vormen veelvuldig vertakte, zich ver uitstrekkende, gaandeweg houtig wordende scheuten, die vlak op den boden liggen, maar slechts zelden wortel slaan; zoodat men bij deze gewassen geheele, den grond als een vlies bedekkende stukken, kan opnemen. Hetzelfde vindt men bij *Rhamnus pumila*, die zelfs tegen steile, bijna loodrechte

Rotstuin. (Foto: Gardeners' Magazine).

rotswanden omhoog groeit. Behalve den korten gedrongen groei, die een gevolg is van den sterken, intensieven lichtprikkel, de korte vaak streng koude nachten, en de hooge bodemwarmte, treft bij de Alpenplanten de betrekkelijke grootte der bloemen, wier heldere, schitterende kleuren onovertroffen zijn. Wel treft men ook onder de Alpinen kleinbloemigen aan; zelfs vertoonen enkele dier geslachten in het gebergte een veel grooter vormen-rijkdom dan in de vlakte; doch wat zij aan grootte der bloemen missen, wordt ruimschoots door het overgroote aantal vergoed. En waar deze, meest ongesteelde, bloemen alle in een zelfde horizontaal, vlak gezeten, zich schier tegelijkertijd ontplooien, daar vormen zij als het ware bloemkussens, die evenals zoo vele sterren of edelgesteenten op de berghellingen schitteren en een kleurrijk

bloemtapijt, een natuurlijk mozaïk, vormen, welks schoonheid door pen noch peneeel weergegeven kan worden. Wie nimmer met eigen oog den bloei dier Alpinen te rechter tijd (omstreeks einde Juni) aanschouwde, kan zich onmegelijk een voorstelling vormen, van den bekoorlijken aanblik, die uit beeld vertoont.

Ten gevolge van den sterken lichtprikkel munten de kleurnuancen bij de Alpinen uit door bijzondere diepte en zuiverheid. Waar bij de bloemen der laagvlakte de witte en gele kleur overheerschend is, daar treft men in 't gebergte het rood in verschillende nuancen veelvuldiger aan, terwijl ook het blauw hier meer op den voorgrond treedt. Evenzoo is de oranje roode kleur verre van zeldzaam (Hieracium aurantiacum, Crepis aurea, Senecio capitatus, S. aurantiacus, enz.).

Maar niet alleen valt bij de bloemen der Alpinen, grootte, vorm, helderheid en schitterende kleur op, ook door fijnen geur munten zij uit. Deze is intensiever en lieflijker dan bij de meeste welriekende bloemen der laagvlakte. Bekend is de vanielje-geur der Gymnadenia's, de onovertroffen zoete, aromatische geur der Nigritella's der Valeriaan-soorten (V. celtica, V. elongata, V. supina), der verschillende Daphne-soorten, dan die der verschillende Primula's, waaronder vooral de P. glutinosa uitmunt, de Alpen Auricula's, de Alpen-Anje-

Maar niet alleen wijken de alpinen af van de planten der vlakte, wat de bloemen betreft, ook de bladen zijn bij haar gewijzigd. De krachtige werking der zon bewerkt niet alleen een afwijking in het uitwendige voorkomen, maar brengt ook in den inwendigen bouw der alpinen een verandering teweeg. De bladeren zijn dik en dicht van weefsel; en door haar dikke, somwijlen met een waslaag voorziene opperhuid, zijn zij in staat weerstand te bieden aan den uitdrogenden invloed der zonnehitte. Voorts zijn zij menigmaal nog voorzien van een dichte beharing, die mede tot bescherming der opperhuid dient. Het grijze dons, dat als een dikke pels andere alpinen bedekt, voornamelijk vele composieten: (Leontopodium (Edelweiss), Senecio, Artemisca, Achillea nana e. a.) dient tot hetzelfde doel. Bij anderen, nl., die op open, aan de zon blootgestelde hoogten of hellingen groeien, zijn de bladen meer leerachtig; terwijl bij de in beschaduwde gleuven en in beschutte holen en in ravijnen voorkomende planten de bladeren teerder en meer groen van kleur zijn.

De anatomie der alpenplanten toont aan, dat de cellen der bladen kleiner zijn met dikker wanden en dat het celvocht geconcentreerder van inhoud is, dan bij de planten der laagvlakten; zoodat de weefsels door het afwisselend bevriezen en ontdooien niet zoo licht gevaar loopen verscheurd te worden, zelfs niet bij temperaturen, waarbij de planten der vlakten, wier cellen dunner van wand zijn en meer water nevatten, onfeilbaar te groude zouden gaan. De bossige groei en het dakpansgewijs over elkander liggen van de bladeren der alpenplanten dragen er mede toe bij, om ze te beschutten tegen den kouden luchtstroom, die over de oppervlakte van den grond strijkt. Juist die iederen nacht terugkeerende nachtvorsten, zijn mede oorzaak van den gedrongen groei dezer planten. De physiologische onderzoekingen toch, hebben geleerd, dat de groei der planten voornamelijk des nachts het sterkst is. Over dag groeien de planten te minder, naar mate zij meer aan de zon zijn blootgesteld. Voor de planten van het hooggebergte is er zeer weinig gelegenheid voor een nachteliiken groei, daar deze door vorst verhinderd wordt. Alleen gedurende die uren van den dag, wanneer de zon krachtig genoeg is om den grond aanmerkelijk te verwarmen, kunnen zij groeien en dit verklaart de kortheid der internodiën. Om dezelfde reden treedt bij de planten der Alpen, wanneer zij naar de vlakte overgebracht worden, een verandering in haar voorkomen in; de nachten zijn hier warmer, zij gaan dus voort met groeien en putten zich zelven uit; de verschillende deelen nemen in lengte toe en de kleur wordt spoedig lichter.

Voor hem, die zich met het kweeken der alpinen wil bezighouden, is het noodig de voorwaarden te kennen, waaronder deze planten op haar natuurlijke standplaats groeien. Deze voorwaarden worden in de vlakte niet aangetroffen, maar het is in vele gevallen mogelijk, daarin door kunstmatige middelen te voorzien. En in het zoeken naar en een aanwenden van deze middelen, ligt al het geheim van een voorspoedige cultuur.

F. DE WAGEMAKER,

(Wordt vervolgd.)

EEN PLANTJE MET HEERLIJKEN GEUR.

(Heliotroop.)

Onder de planten met heerlijk geurende bloemen staat zeker de *Heliotroop* bovenaan.

Dit bescheiden bloempje, dat het oog tusschen andere bijna geheel niet ziet, herbergt in zich zoo'n doordringend zoeten geur, dat ieder het moet opmerken. En daarom juist kweekt men er zooveel plantjes van. Men kan geen tuintje voorbijgaan, of men vindt hier of daar wel een Heliotroop.

De Latijnsche naam van deze plant is Heliotropium peruvianum en zooals het bijv. naamwoord aanduidt, komt zij uit Peru. Het kan zoowel voor potplant als voor den vollen

Heliotroop. Foto: ...Amateur Gardening").

grond worden gebruikt. De planten houden van een zeer vruchtbare aarde, zooals bladgrond met wat zand en oude koemest er doorheen gewerkt.

De Heliotroop wordt op twee verschillende manieren gekweekt, ôf men houdt ze als kleine struikjes, ôf als stam. In 't eerste geval wordt de jonge plant door tiidig innijpen gedwongen, zich sterk te vertakken, terwijl men in 't laatste geval zorgvuldig de zijtakjes verwijdert, om alleen de hoofdscheut door te laten grocien, tot men ten slotte ook daar op kroonvorming let. Heeft men de planten in struikvorm gekweekt, dan kan men er niet zoo heel lang genot van hebben, omdat de takjes van onderen spoedig kaal worden. Als hoogstam kan men ze meerdere jaren gebruiken, maar ook dan schijnen de bloempjes ten slotte kleiner en onaanzienlijker te worden.

De vermenigvuldiging van Heliotropen schiedt door stek. Men neemt hiervoor de uiteinden der scheuten en behandelt deze op soortgelijke wijze als Pelargoniumstekken. In lichte aarde gestoken, en vervolgens in een warme kweekbak, wortelen zij spoedig. Het stekken doet men gewoonlijk in 't voorjaar, of ook wel in Augustus. Deze laatste stekken kunnen nog in den winter bloeien. Men heeft van de Heliotroop verschillende variëteiten, die hoofdzakelijk in kleur en grootte der bloemen van elkaar verschillen, alsmede in meerdere of mindere mate rijk bloeien.

Zeer bekend is de variëteit Anna Turrel, die reeds lang gekweekt wordt, verder Rois des Noirs, waarvan de bloemen zeer donker violet zijn, en die een heerlijken geur hebben. Een wit bloeiende variëteit is de White Lady, die zeker aanbeveling verdient om haar eigenaardige kleur. Verder nog zijn bekend Madame Bruant, donker blauw; Madame de Bussy, deze is zeer bloeirijk; Gravin von Knyphausen, met zeer groote bloemtrossen en Madame A. Dubouché, met fluweelachtig indigo-violette bloempjes.

Men gebruikt de Heliotroop meestal als perkplant. Ook voor de kamercultuur kan zij gebruikt worden, maar dan moet men haar steeds op de lichtste plaats zetten, daar zij anders spoedig de bladeren laat vallen.

Behalve Heliotropium peruvianum is er nog een grootbloemige soort n.l. H. corymbosum, deze is echter niet zoo welriekend. Als zaaiplant wordt nog wel eens gekweekt H. suaveolens die ook zeer welriekend is. De bloemen zijn vrij groot. Het is een gekweekte varieteit van de in Zuid-Oost Europa voortkomende H. europaeum. Zij bloeit van Juli tot in Sept., en is wel de moeite waard om te zaaien.

J. CH. BUDDE.

FRUITTUIN

VRUCHTEN PLUKKEN.

Van het perziken plukken in de open lucht zullen dit jaar ons de vingers geen pijn doen, de vruchten zijn schaarsch, 't is daarom van dubbel belang, de weinige, die er zijn, onbeschadigd binnen te krijgen. Bij eenig onhandig plukken en hardhandig aanvoelen of de vrucht zacht is, wordt deze gekwetst en bij het afrukken een gedeelte van den tak, waarop de vrucht voorkomt, mede afgescheurd.

Wanneer een perzik begint rijp te worden, neemt het rood een meer blozende kleur aan, terwijl de groene kleur in een helder, ietwat glimmend geel overgaat. Bij te rijpe vruchten gaat dat glimmende verloren, het sap, dat zich tusschen vruchtvleesch en schil bevindt en de oorzaak is van de glimmende mooie kleur, is verdwenen; de perzik is melig geworden. Geregeld moeten de boomen worden nagegaan; wanneer we meenen een rijpe vrucht te hebben, nemen we deze in de volle hand en onderzoeken door een zeer lichten druk of het vruchtvleesch zacht is; is dit het geval, dan maken we, steeds met de volle hand, een eenigszins draaiende en trekkende beweging, waardoor de vrucht ons vanzelf in de hand valt. Voor den handel of indien de vruchten verzonden moeten worden, wachten we met het plukken niet tot het uiterste, voor direct gebruik is een perzik het lekkerst, volkomen rijp en zoo van den boom. Het juiste tijdstip van perziken en ook van andere vruchten te kiezen, vereischt oefening en plaatselijke ondervinding. 't Is tot op zekere hoogte een kunst, en ofschoon nu juist niet tot de verheven kunsten behoorende, eischt goed plukken toch meer kennis van de vruchten en de vruchtboomen als door den buitenstaander wordt vermoed.

Toen we nog jong waren, beschouwden we het plukken als een genot en wanneer onze patroon, op ons verzoek om mee te mogen plukken, ons antwoordde: "Neen jongen, je plukt nog voor meerdere jaren tegelijk", snapten we van deze uitdrukking niets en beschouwden ze als een dooddoener om van ons af te zijn; eerst later werd ons de waarheid van dit gezegde duidelijk.

Appels en peren, hoewel minder kwetsbaar dan perziken, worden eveneens door ruw oogsten aanmerkelijk beschadigd. Elke ruwe behandeling is in het nadeel van duurzaamheid en verkoopswaarde. Op markten of veilingen komt soms de vraag naar voren, hoe krijgt men ze zoo slecht; 't is of sommige partijen met opzet gekneusd zijn. Afschudden of afslaan is geheel en al uit den booze, vruchten moeten geplukt en nog wel voorzichtig geplukt worden. Wanneer we de vrucht in de hand nemen, zoodanig dat de plaats waar de steel eindigt, even onder den gestrekten wijsvinger komt, dan kan door een lichten druk van den duim op de aanhechtingsplaats, de vrucht gemakkelijk afgenomen worden. Nooit vruchten, vooral geen groote, aan de onderzijde bij den kelk aanvatten en door het oplichten te trachten de vrucht van het hout te scheiden. In negen van de tien gevallen breekt de steel wat ook al niet bevorderlijk voor een hooge verkoopswaarde is.

Ook het belang van den boom wordt bij het plukken in het oog gehouden. Elke beschadiging van de takken door ladders of anderszins moet worden vermeden. Gebroken takken moeten direct verwijderd worden, half afgebroken takken genezen veelal spoedig, maar zijn door de breuk in een verkeerden stand gebracht, en in dien toestand vast gegroeid, bederven ze den vorm van de kroon. 't Is den boomen in bladerloozen toestand heel goed aan te zien, of ze bij het plukken mishandeld, dan wel of ze met de noodige voorzichtigheid behandeld zijn.

J. C. M.

SPINT IN DE KOMKOMMERS.

Een meuw middel, om dit lastig en schadelijk insect te bestrijden is naphtaline. De heer Claassen, Rijks tuinbouwleeraar voor Zuid-Holland heeft het meermalen met goeden uitslag toegepast in komkommerkassen, terwijl verscheidene kweekers het met succes hebben aangewend in hunne warenhuizen.

Men legt de naphtaline in den vorm van balletjes of poeder op een glasscherf of steen, enz. in de kas, zoodat ze gemakkelijk verdampen kan. En daar naphtalinedamp voor het "spint" zeer hinderlijk blijkt te zijn, verlaat het de kas of het ontwikkelt zich gebrekkig.

Het best is, de naphtaline bij het begin der cultuur in de kas te leggen en dus als voorbehoedmiddel aan te wenden. Zij werkt het krachtigst bij een temperatuur van 80° en daarboven. v. D.

NUT EN SCHADE VAN DE OORWORM.

(Forficula auricularia.)

Vroeger, zoo lezen wij in "Natura", werd de oorworm algemeen als een schadelijk dier beschouwd; in de latere jaren echter meenden velen, dat dit dier nuttig zou zijn als insectenverdelger. Schwartz heeft nu getracht deze vraag langs experimenteelen weg op te lossen. Hij voederde een groot aantal oorwormen in gevangen staat en wel tegelijkertijd met de meest verschillende stoffen van dierlijken en plantaardigen aard. Van dierlijk voedsel werden verschaft levende en doode poppen van mieren, sluip-, en bladwespen, do de oorwormen. bladluizen, rupsen en poppen van vlinders enz. Het bleek nu, dat dierlijk voedsel — en vooral de traag kruipende plantenluizen — gaarne genuttigd werd, wanneer het uitsluitend werd toegediend. Gaf men echter tegelijkertijd plantaardig voedsel, als peren, bessen, bloembladeren van Dahlia enz., dan werd aan dit laatste de voorkeur gegeven; steeds werd meer plantaardig dan dierlijk voedsel gebruikt en Schwartz kwam tot het resultaat, dat voor den groenten-, tuin- en ooftbouw de oorworm als schadelijk beschouwd moet worden, terwijl hare nuttigheid slechts zeer gering te noemen is.

(M. Schwartz, Arb. K. Biol. Anst. f. Landund Forstwirtsch., Bd. 6, No. 4.)

AAN DE WINNERS VAN NIEUWE ROZEN.

(Ingezonden Mededeeling van den Inter-nationalen Raud van Beroepstuinbouwers.)

Ingevolge de besluiten der te Luxemburg in 1911 en te London in 1912 genouden internationale congressen der Union norticole professionnene (U.H.P.I.) wordt te beginnen met dit jaar (1912), de gelegenhela opengestera mieuwe Rozen-var.etciten, welke een vorgend jaar in den handel zunen worden gebracht, in een officieel register te doen Leschrijven.

Hiermede wordt de samenstelling van cen ofricielle lijst beoogd, die de klassificatie en beschrijving van meuwe rozen-

variëteiten, volgens opgaven der winners zelven, zal bevatten. Het aanleggen van dit register is voorloopig opgedragen aan den heer Brault, Directeur der Boomkweekerij André Leroy te Angers (Frankrijk).

Winners van nieuwe rozen-variëteiten gelieven dus de lyst hunner aanwinsten aan den heer Brault te zenden, die de ontvangst, naar volgorde der ingekomen fijsten, onder gelijktijdige mededcoling van het nummer, waronder de meuwe variëteiten in het officieel register zijn opgenomen,

zal berichten.

Op het congres te Luxemburg werd besloten, dat de beschrijvingen met meer aan drie regels zul en mogen beslaan, hetgeen voor een duidelijk en juist overzient gewenscht is, terwijl men bij de opgave tevens gelieve te vermelden tot weike klasse de nieuwe aanwinst behoort (thee, thee-hybride, hybride-Remontant enz.) een en ander zoo mogelyk in een der drie talen: Fransch, Dutten of Engelsch.

Ter bestrijding van onvermijdelijke kosten van het drukken, ve zenden euz. dezer al-gemeene lyst, die de heer Brault, aan nen die zulks verlangen, op 't ende van het seizoen, gaarne zal doen toekomen, is een vast registratierecht van twee francs voor elke nieuwe variëteit verschuldigd.

Lijsten, welke niet vergezeld gaan van hier boven bedoeld registratierecht, zullen als niet ingekomen worden beschouwl. Angers, 27 Juli 1912.

De samensteller van het Register voor nieuwe Rozen (w.g.) Brault. Langsur, 27 Juli 1912. De voorzitter der U. H. P. I. (w.g.) H. Müller.

OP EXCURSIE.

Den 16en Aug. jl. maakten de leerlingen der Tuinbouwwintercursus een excursie onder leiding van hun leeraren.

Des morgens om half negen kwam men onder het gekletter van regen, die, naar men zeide, met emmers vol naar beneden werd gegocid, bij elkaar en liep een 16-tal jongens vroolijk en vol hoop op beter weer naar De Bildt.

Als nummer één van ons programma stond het bezichtigen van de vruchtboo-menkweekerij "De Beucker", waar de eigenaar, de heer J. A. Kors, ons reeds

den weg tegemoet kwam.

De heer Kors leidde ons door zijn kweek waar de boompjes en struiken getuigden van een uitmuntende behandeling. Hij vertelde ons, dat hij de boom die vorm geeft waar hij zich 't beste toe leent en niet doet zooals op andere kweekerijen wel gebeurt, een hoek bestemd voor palmen met schuine takken moet dat worden ook. Prachtige boompjes zwaar beladen met mooie vruchten zagen we van Cellini, Russische Appel, Siberische Glasappel, Groot Hertog Frd. von Baden, Pres. van Engeland, enz. te veel om op te noemen.

Waar het slakvormige bastaardrupsje voorkomt, worden de boompjes met versch gebrande kalk bestoven.

De Morel als struikvorm doet 't als zoodanig veel beter dan als leiboom. De Doucin als onderstam geeft vroeger vruchtbare boomen. Hij wordt door afleggen en stekken voortgekweekt. De gete Paradijs als onderstam werkt bijzonder gunstig op de vruchten. De Witte Winter Calvil verkankert er minder op. De heer K o r s J r. maakte eenige vormen voor ons waarbij het bleek, dat hij reeds een geroutineerd vormer is. Wij zagen nog eenige cordons Lord Suffield en Jacq Lebel waaraan reuzen appels hingen.

Intusschen was het halfelt geworden en onthaalde de heer Korsons op een lekker kop korfre, waarvoor wij zijn echtgenoote onze dank brengen. Ook den heer Kors zelf werd een woord van dank gebracht namens alle jongens door het hoofd van de cursus voor zijne leerrijke lessen.

Nu toog men zonder regen, welke ons verder den geheelen dag gelukkig niet meer kwam plagen, naar de kweekerij "Jagt-lust" van de H.H. Groenewegen & Zoon.

De heer Bert. Groenewegen vergezelde ons hier. Dadelijk trok iets nieuws onze aandacht, n.l. Sambucus puberscens, een nieuwe vlier. Heer stonden een veldje Ulmus americana aurea, iets verder Ulmus vegeta, welke uitstekend geschikt is voor zandgronden. Mispels op stam, Taxisheggen, Finus austriaca, welke best grocit op klei en tegen rook bestand is. Umus monumentalis, Robinia Bessoniana, Acer platanoides, uitstekende straatboomen. Bedden met koningswilgen Sabix regalis. Wij zagen hier ook hoe men Hozelaars, Linden, Tepen, Cornussen aflegt en Berken aflegd door middel van de zuigenting. De kweekerij zag er overal even keurig uit en de heer Groen ew egen ontving dan ook zijne wel verdiende dank

Na het diner trok men verder om het magazijn van de heeren Blass en Groenewegen te bezichtigen. Heer zagen wij de nieuwste sprocimachines, cene uitgebreide collectie nestblokjes en verdere artikelen voor vogelbescherming, tal van soorten messen, groote keuze scharen, etiquetten, van hont, glas en allumi-uium; spaden, harken, grepen, tuinstoelen en tuinvazen, vruchtenladders, ja men zou er wel een dag in kunnen doorbrengen. De heer Beer die ons door het magazijn leidde, komt een woord van dank wel toe.

De kweekerij "Linnaeus" van de heeren Groenewegen werd nu bezichtigd. Hier geleidde ons de heer Gooier. Hoofdzakelijk zag men hier Coniferen. Toch waren de vaste planten nict vergeten, wij zagen Aquitegia's Viooltjes, Rebecia's, Gaillar-dia's, Achillea's, enz. enz.

Tot slot bezochten wij de buitenplaats "Vollenhoven", welke gelegen is aan de Biltsche Straatweg. De baas zelf leidde

Wij bewonderden zijn schoone collectie varens, waaronder de Olifantsvaren, zijn prachtige Selaginella's en goed gekweekte Streptocarpus, elk plantje op zich zelf was een juweeltje. Ook de Blad-begonia's en Anthurams waren prachtig. Buiten zag men zijn Chrysanthen en Pouasettia's, alles even goed gekweekt, en zijnOrunge boomen de roem van Vollenhoven, die boomen alleen zijn een bezoek waard. Baas Roodheuvel kwam een woord van dank wel toe.

Op ons eursisten, rust de taak onze leeraren, in 't bijzonder de heeren J. K. Budde, hoofd van de cursus, en den

heer J. A. Kors, een hartelijk woord van dank toe te roepen, voor de moeite die zij zieh getroost hebben om de excursie geheel en al te doen slagen, ondanks triestige weer.

Utrecht.

G. BUDDE.

Bloemenkeuring te Haarlem op Maandag 5 Augustus 1912.

Getnigsehrift eerste klass,e Cactus Dartia ,, Richard Box'; meuwe verscheidenheid, ingezonden door de firma E. H. Kreiage & Zoon te Haarlem, Kleur zacht kanariegeel, zeer grootbioemig. Getuigsenriiten van Verdien-

ste: Cactus Dahlia "Florid"; nieuwe verscheidenheid ingezonden door de firma E. H. Krelage & Zoon te Haartem. Kleur schitterend scharlakenrood, maar het hart donkerder getint.

Gladiolas Carmen; nieuwe verscheidenheid ingezonden door de firma C. de Ruyter & Zoon te Noordwijk. Kleur donkerpaars, de verscheidenheid is in het bui-

tenland nit zaad gewonnen.

Gladiolus Dr. Dotter; nieuwe verscheidenheid ingezonden door de heeren P. de Vries Fz. te Heemskerk en A. Glas te Brock op Langendijk. Kleur licht zwavetgeel, krijgt bij het verbloeien eene zachtrose tint; de verscheidenheid is uit het buitenland geimporteerd.

Gladiolus Empress; nieuwe verscheidenheid, mgezonden door de Irma J. Barth Bos te Overveen. Kleur donkerrood, is door den inzender uit zaad gewonnen en

nog met in de nhandel.

Deze verscheidenheid was ingezonden onder den naam van Gladiolus Garibaldi, maar waar reeds eene roode verscheidenheid onder dien naam in den handel bekend is, maakte de commissie gebruik van de bevoegdheid, haar bij Art. 14 van het Reglement toegekend, en stelt den naam van Gladiolus Empress voor deze verschei-

ldem op 13 Augustus 1912.

Getuigschriften van Verdienste.

Cactus Dahlia "Ftossie Wells", nieuwe verscheidenheid ingezonden door de firma E. H. Krelage & Zoon te Haarlem.

Kleur prachtig violetrood, bloem groot,

fraai gevormd, stengel zeer stevig.

Cactus Dahlia "Stability", nieuwe verscheidenheid ingezonden door de firma E. H. Krelage & Zoon te Haarlem. Kleur helder lilarose, bloem middelgroot, stengel zeer stevig, plant mildbloeiend. De commissie kende dit getuigsehrift toe, omdat de plant zich door stevige en harde bloemstengels onderscheidt.

Pioen Dahlia "White Lady"; nieuwe verscheidenheid ingezonden door de firma E. H. Krelage & Zoon to Haarlem. Kleur wit, met erême naar 't hart, bloem groot, sierlijk gevormd, bloemstengel zeer lang en stevig, beter dan die van Pioen Dahlia Prinses Juliana. De verscheidenheid is door den inzender uit zaad gewonnen en nog niet in den handel.

Gladiolus Scheybrek; nieuwe verscheidenheid ingezonden door den heer G. Wernke te Beverwijk. Kleur oranje-rood, wit gevlekt met karmijn; de verscheidenheid is door den inzender gewonnen uit

zaad van Gladiolus gandavensis.

Montbretia Fire King; nog te weinig bekende verscheidenheid ingezonden door de firma E. H. Krelage & Zoon te Haarlem en den heer N. H. Roozen Hz. te Overveen. Kleur schitterend scharlaken, oranje getint, bloem groot, stengel zeer vertakt. De verscheidenheid is door de firma E. H. Krelage & Zoon uit zaad gewonnen en sedert 1910 in den handel.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Odontoglossum. - Sobralia.

Planten van de dwergjes van het geslacht Odontoglossum, zooals O. Rossii, O. Cervantesii, O. Verstedii en de hybriden O. Fowlerianum, O. aspersum en O. Theodora zijn nu wel zoover in ontwikkeling gevorderd, dat, wanneer verplanting noodig is, dit nu gedaan kan worden. als men weet, kweekt men ze in goed gedraineerde pannen, die een plaatsje kort bij het glas krijgen. Verpotte exemplaren doet men beter eerst eenige weken op het tablet te zetten, wat verder voor het glas dus. Is men van het doorgroeien overtuigd, dan worden ze opgehangen. Men zij in den eersten tijd voorzichtig met het gieten, zij krijgen zoo gauw te veel water, dat geldt vooral voor O. Oër-

Het geslacht Sobralia telt tal van mooie soorten; wij noemen slechts: S. maerantha, S. xantholeuca, S. Sanderiana, S. Veitschit, S. Holfordii en S. leucoxantha. De bloemen zijn groot en zeer effectief. duren echter slechts kort, maar daar staat tegenover dat de eene bloem de

andere spoedig opvolgt.
Sobralia's stellen geen hooge eultuureischen, maar zij wenschen veel ruimte en een plaats waar het niet te zonnig is, zij groeien uitstekend in een gematigde kas waar zij veel kunnen profiteeren van frissche lucht. Gedurende de groeiperiode wenschen zij veel water, dat afgewisseld kan worden door verdunde koegier, waarvoor zij zeer dankbaar zijn. Het spreekt van zelf dat in den winter het leven met zoo actief is, tot een volkomen rust komen deze planten niet en daarom mogen zij niet geheel droog staan.

Roode Spin promoveert deze plant gaarne tot haar gastvrouw, maar door tlink te spuiten verjagen wij maar ge-

makkelijk.

De meeste Sobralias zijn nu uitgebloeid en zoo verplanting noodig is, kunnen wij

daarmede een aanvang nemen.

Sobralias behooren tot de groep van de aard-orchideeën en deze kunnen en moeten zwaarder compost hebben dan de luchtorchideeën. Men kweekt ze met sucees in 2/5 graszoden, 2,5 varenwortel- en 1/5 bladgrond en wat rivierzand en stukjes pot-seherven om de grond poreus te maken. Een en ander wordt zoo grof mogelijk gebruikt en tamelijk vast om de wortels aangebracht. Uitgebloeide en geel geworden stengels snijdt men vierkant weg, daar-door krijgen nieuwe scheuten licht en lucht om zieh te kunnen ontwikkelen.

Wij planten ze op als een Pelargonium of Fuchsia, dus de voet van de plant blijft onder den rand van de pot.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Na den storm; Gazons opknappen; Campanula's; Remon-tant-anjers stekken; Riehar-dia's oppotten; Canna's voor winterbloei; Campanula pyramidalis.

Na de stormachtige dagen, die we den laatsten tijd hebben gehad, valt er weer heel wat in den tuin te doen. Verschillende klimplanten zijn van haar steunsel losgerukt en moeten noodig opnieuw worden vastgezet, zoo b.v. welriekende erwten, hop, Kararie-Oost-Indische kers e.a.

Willen we van den eerstgenoemde nog een

tijdlang plezier hebben, dan doen we goed, de ul gebloeide bloemen gelegeld te verwijderen. voor zaadwinning laten we eenige peulen doorgroeien.

Ook diverse vaste planten dienen weer opgebonden te worden, vooral die planten met lange bloemstengels en zware bloemen; behalve de winst, hebben de slagregens hier reel kwaad gedaan.

Het gras begint, na een tijdje stil gestaan te hebeen, overal weer flink te groe en; we kunnen de gazons nu dan ook weer gewoon kort houden. Voor uitdrogen behoeven we niet bang meer te zijn.

Augustus is zeer gesehikt, om graszaad te zaaien. Wie slechte plekken ın zıın gazon heeft gekregen, kan dit dus nu zeer

goed veranderen.

De grond wordt, nu bemest te zijn met wat verteerde mest, flink omgespit, gelijk genarkt en gerold, waarna men het graszaad uitstrooit en inharkt, waarna nogmaals de tuinrol gebruikt wordt. Om dezen tijd van het jaar is het graszaad meist na een week boven den grond, soms nog eer-der. We gebruiken $1\frac{1}{2}$ a 2 K.G. graszaad per 100 M2.

De tweede bloei van Campanula Medium is afgeloopen; de meeste planten zijn zoo verzwakt, dat ze haar natuu.lıjke.i dood steiven; doch een enkele is zoo krachtig, dat ze nog een tijdje groen blijt en zelfs wat kleine bloemen als nakomers geefs. Deze planten laten we nog een tijdje staan, die, welse verdorren, verwijderen

Remontant-anjers kunnen nu worden gestekt; we zoeken krachtige zijseheuten van takken, die nog moeten bleeien. We seheuren de scheuten met een hieltje van den tak, snijden ze een weinig bij en splijten ze vervolgens.

Men plaatst de stekken in zandigen kleigrond en geeft geregeld flink water; in dat geval behoeven we weinig of niet to schermen. Het raam moet evenwel gesloten blijven. Na eenige weken zijn de stekken geworteld en kunnen we lucht geven.

Bichardia Africana, die gedurende den zomer in den vollen grond van een rabat uitgeplant waren, moeten nu worden opgenomen en opnieuw in potten gezet. Mochten de planten bij dit werkje soms iets lijden, dan doen we goed ze in een leegstaan-den kouden bak te plaatsen. Men verwijdert tegelijk met het oppoten de jonge zij-

De opgepotte planten den eersten tijd iu de schaduw houden, is aan te raden.

Moehten de planten gedurende den zomer niet in den vollen grond zijn gekweekt, doch in potten, dan gieren we ze nu nog eens extra, voordat ze naar binnen gaan. We loopen onze Cauna's eens na, om een

partijtje jonge sterke scheuten uit te zoeken. Deze worden er voorzichtig afgenomen en opgepot in voedzame sarle, waarna ze een plaatsje krijgen in een kouden hak.

Begin October worden ze binnen gebracht, om gedurende den winter in de kas te bloeien.

Campanula pyramidalis staat nu in vollen bleei; de uitgeb'oeide bloemen worden geregeld weggehouden, waardoor we nog een tijdlang plezier van de planten kunnen hebben. Wie vergeten heeft, voor het volgend jaar te zaaien, kan nu zeer geschikt tot stekken zijn toevlucht nemen.

Jonge zijscheutjes wortelen zeer gemakkelijk in zondige aarde onder glas. De jonge planten vorst*vrij* overwinterd, geven, het volgend jaar vroegtijdig bloem.

A LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Azalia's, - Staken. - Anjers en Bonvardia's binnen brengen. Bolgewassen. — Kaapsche planten laten rijpen. — Cineraria Reseda zaaien. — Hoya carnosa.

Azalia indica kunnen we thans oppotten. Moeten we ze inkoopen, dan zijn goede soorten voor de forceering geschikt. Deutsche Perle, gevulde witte en zeer vroeg, Prof. Wolters, enkelgloemig rose, Vervaeneana, gevuldbl. rose met lichte streepen, Simon Mardner, gevuldbl. lilarood, Mad. v. d. Cruyssen, gevuld lila. De pas opgepotte Azalia's zetten we op een beschut plaatsje af, bij sleeht weer, in een gesloten bak.

Blijft het weer koud, dan moeten we de ketels aanmaken, om een voldoende temperatuur in de kassen te houden en het vocht wat op te laten drogen. Met een gaan we het dekmateriaal, als riet-, strooen moseoviselie matten eens na, ten einde het niet meer bruikbare te vervangn door nieuwe matten. De oude stukken kunnen bij het dekken van planten en heesters tegen de winterkoude nog wel gebruiken.

Cineraria's voor zomerbloei, zaaien we in testen gevuld met fijn gezeefde zandige aarde. We zetten ze op een eenigszins plaatsje en nadat we de aarde een weinig aangegoten hebben, dekken we alles met een ruit af, om het uitdrogen voorkomen. Ook kunnen we thans Reseda in potten zaaien, om verder in den bak op te kweeken.

Nu, in een tijd van weinig bloemen in de kas, ontmoeten we daar een zeer opmerkelijke en wel de Wasplant, Hoya carnosa, in vollen bloci. De bloemen schei-den zooveel honig af, dat deze met drop-

pels aan de bloemen hangt Utrecht.

J. A. Hoitingh.

In den Moestuin.

Weeuwen zaaien.

Eind Augustus, begin September is het de tijd om voor de Weeuwen-knolplanten

te zorgen.

Voor Bloemkool werden de soorten wel genomen: Erfurter dwerg, Vroege Holl. broei, Haagsche vroege en Haagsche taaic. Voor roode kool: Vroege Erfurter, vroege Langedijker roode, Utrechtsche roode. Voor witte kool: fijne vroege witte, spitse Yorksche en Suiker-broods. Voor Savoye: gele soorten als vroege Langedijker en fijne vroege; voor groene soorten: de gewone groene. Wij gebruiken in den laatsten tijd met succes: Haagsche taaie, roode Utrechtsche, Bloe-mendaalsche gele, Roem van Enkhuizen en Suikerbroods.

Voor de bloemkool viel de oogsttijd begin Juli en de andere koolsoorten einde

Juli tot half Augustus.

Heeft men een goed besehut gelegen grondstuk, dan kan men deze koolsoorten begin September uitzaaien, vooral niet te dicht om ze op de plaats te overwinteren. Daartoe slaat men paaltjes in den grond, die men door dwarslatten of stokken verbindt. Bij doorgaande vorst worden de planten met rietmatten bedekt en zoo krijgt men ze door den winter heen, om ze in het voorjaar uit te planten. In het westen van ons land gelukt deze wijze van doen eerder dan in de meer oostelijk gelegen provincies.

Daar vooral en met name voor de bloemkool is het noodig, dat de weeuwen-planten gedurende den winter in koude

bakken worden overwinterd. Daarom moeten we de planten wat eerder zaaien en doen dit einde Augustus. De bloemkool moet het eerst worden uitgezaaid, want die groeit minder snel dan de andere.

Heeft de kool do grootte van 5-8 cM. bereikt, dan wordt ze in een kouden bak verspecal, op ongeveer 10 cM. onderlingen afstand, zoodat er 100 op een vierkanten meter gaan. Na het verspenen worden ze 's nachts door het plaatsen van een raam aan den groei gebracht, later worden ze geheel onbeschut gelaten. Ze mogen vooral niet verweekelijkt worden, want dan staan ze wel mooi vóór den winter, maar komen om gedurende den winter.

Het meeste oppassen heeft men met de bloemkool. Staan ze te warm, dan gaan ze "boren", d. w. z. ze vormen ontijdig een klein kooltje en zijn verloren.

Bij strenge vorst bevriest de bloemkool het eerst. Soms lijken ze nog goed en zijn toch voor de verdere cultuur ongeschikt. In dat geval heeft de vorst gemaakt, dat de planten aan den voet bevroren zijn en dientengevolge daar ter plaatse hol zijn

geworden.

92

Wie nog niet to voren weeuwenplanten kweekte, staat steeds verwonderd te kijken, als hij bij anderen reeds mooie kool ziet, als de zijne pas begint. Daar in ons land een strooming is van land- naar tuinbouw over te gaan, moet de weeuwenteelt worden aangemoedigd, want na het oogsten der kool afkomstig van wecuwenplanten, kan nog een tweede gewas komen. Vooral geldt dit voor de bloem-kool, terwijl op gronden, waar overigens de bloemkoolteelt gewoonlijk mislukt, die van weeuwen nog wel wil slagen. De bloemkool wordt ook vroeger geoogst en kan nadien op 't zelfde stuk nog bijv. winterandiivie volgen. Voor particulieren winterandijvie volgen. Voor particulieren is dus vooral aan te raden de teelt van weeuwen wat betreft bloemkool; maar zonder bakje zal men er niet veel van moeten verwachten. Intusschen is het op den kouden grond altijd to wagen. Het behoeft niet meer dan voor 10 eenten aan zaad te kosten, plus de moeite van des winters eenige beschutting aan to brengen, niet te vroeg, eerst dan, als doorgaande vorst zieh heeft aangekondigd.

Behalve voor vorst zijn de weeuwen zeer gevoelig voor regen. Sterko waterval in den bak brengt de planten achteruit en slaat den grond vast. Daarom is het voor 't laatste goed boven in den bak was losse, veerkrachtige aarde aan te brengen, b.v. wat bladaarde als men 't heeft en anders het water bij regenslag uit den bak te houden, zou men er glas op moeten leg-gen, maar daardoor verweekelijkt men weer te planten. Daarvoor zet men aan de vier hoekpunten van den bak hooge bloempotten en plaatst daarop het raam.

De vorige maal wezen we reeds op hetzelfde bij het bakje, waarin pootuien zijn gezaaid. Deze handelwijze voorkomt het wegrotten der planten.

H. S.

In den Fruittuin.

Innijpen. - Aanbinden.

Bij onze leiboomen van appels, peren en pruimen bepalen zieh voor het heden onze zorgen tot het verdere aan- en rechtbinden van de verlengseheuten der gesteltakken en het innijpen van de scheuten die bij een vorige nijping de vereischte lengte nog niet bereikt hadden. De scheuten welke reeds vroeger een nijping ondergingen, hebben op hun beurt uit de bovenste oogen nieuwe seheuten voortgebracht. Daar waar zich slechts één scheut gevormd heeft, wordt deze op twee bladen ingenepen. Hebben zich meerdere oogen

tot scheuten ontwikkeld, dan worden de bovenste geheel weggenomen en de onderste, de laagstgeplaatste dus, eveneens op twee bladen ingekort. Zulke scheuten heb-ben dus twee, drie of vier bladeren op het oudste gedeelte en een tweetal op het jonge gedeelte. In dezen toestand blijven ze tot ze den wintersnoci ondergaan.

Bij waaiervormen geven we acht, of de scheuten die in het hart geplaatst zijn de anderen in kracht en lengte verre overtreffen; in dat geval aarzelen we nict, zulke veelvraten geheel weg te nemen, ot, zoo ze voor den vorm onmisbaar zijn, in te korten.

Bij perziken, abrikozen en morellen passen we geen nijping meer toe, de scheuten worden of aangebonden of bij gebrek aan ruimte geheel verwijderd. Hierbij zijn we niet te angstvallig; beter een scheut meer verwijderd, dan door ze op en over elkander te binden, hun als het ware te beletten zich behoorlijk te ontwikkelen. Denken we er aan dat het in hoofdzaak de éénjarige scheuten zijn, die ons een volgend jaar vruchten zullen geven.

Ook bij jonge waarervormen, onverschillig van welke vruchtsoort, de scheuten. die we voor de vorming van den boom meenen noodig te hebben, niet te dicht opeen genomen, zulke dichte boomen mogen oogenschijnlijk meer verkoopswaarde bezitten dan ruimere, in werkelijkheid zijuze minderwaardig en verkiezen we de ruim gesnoeide. J. C. M.

VACANTIECURSUS VOOR TUINBOUWONDERWIJZERS.

Op 6, 7 en 8 Augustus jl. werd te Enkhouzen een vacantie-cursus voor tuinbouwonderwijzers gehouden onder leiding van den heer J. G. Hazeloop, Eijkstunbouwleeraar voor Noord-Holland.

Terwijl op de voormiddagen eenige onderwerpen of quaesties van actueeien aard werden behandeld door verschittende Rijkstuinbouwleeraren, werden de namiddagen besteed aan het maken van uitstapjes, waartoe de omstreken van Enkhuizen zieh

zoo byzonder leenen.

Dinsdag 6 Aug. werd een bezoek gebreht aan verschillende terreinen, waarop door of voor de firma Sluis en Groot bloem- en groentenzaden gekweekt worden. Heerlyk is zoo'n wandeling over die nitgestrekte kleurrijke en dikwijls welriekende velden, waardoor Enkhuizen van alle kanten omringd wordt. Tientallen II.A. leveren hier een aanzienlijke hoeveelheid van alle mogelyke blocmzaden. Evenwel nemen de zaadkweekergen, waarvan het zaad ten slotte bij de firma Sluis en Groot terecht komt, eenige houderden ...A., door een groot deel van ons land verspreid liggende.

Daarom verkrijgt men een nog getrou-wer beeld van de uitgebreidheid van de zaken dezer firma, wanneer nich hare bakhuizen en werkplaatsen, even buiten Enkhuizen gelegen, bezoekt. Daar wordt het zaad gedroogd, gedorscht, gezuiverd, gekeurd, gemeten, gewogen enz. Daartoe zijn enorme pakhuizen en droogzolders en een talrijk personeel noodig. Alles te zamen vormt een inrichting, welke slechts door enkele van dien aard in het buiten-

land wordt overtroffen.

Den tweeden dag werd een niet minder belangwekkende exeursie gemaakt naar het veilingsgebouw der Vereeniging: "De Tuinbouw" te Borenkarspel. In dit gebouw wordt de omvangrykste veiling van Nederland gehonden. Aardappelen en bloemkool vormen hier de voornaamste aanvoerartikelen, welke grootendeels naar Duitschland verzonden worden. Van 1 Jan.-1 Aug. 1912 werd hier voor 1 milliien gulden geveild.

Na het bijwonen eener veiling werd door de excursisten een bezoek gebracht aan de groentenvelden van Bovenkarspel en Grootebrock.

Deze tocht ging per vaartuig, door een tuinder voortgeboomd. Op een andere wijze zijn de akkers moeilijk of in 't geheel met to bezoeken. Het vervoer van groenten, werkvolk, mest, paarden, enz. geschiedt hier geheel te water, want behalve een straatweg van Enkhuizen maar Hoorn ziet

men hier geen wegen.

Daar de vroege aardappelen grootendeels geoogst waren, zag men nu in hoofdzaak het tweede gewas, voornamelijk bloemkool, bieten en boonen. Veel belangwekkends omtrent cultuur, bemesting, handel, opbrengst enz. werd den excursisten onder liet varen medegedeeld door den heer Hazelhof of den tuinbouwer, die bij dien interessanten watertocht tot gids strekte.

De namiddag van den derden dag werd besteed aan het bezoek van verschillende fruitkweekerijen, o.a. die van de heeren Balk te Zwaag en J. Noordeloos

Hijdraes.
De eerste zijn van ouderen datum en daarom niet meer in ieder opzicht modern ingericht. Natuurlijk gaat het uiterst bezwaarlijk, om een bestaande kweekerij naar do nieuwere inziehten op het gebied der fruitteelt te wijzen. Ongetwijfeld heeft de Bangert aan den heer Balk als voor-

ganger zeer veel te danken. Van lateren aanleg zijn de kweekerijen van den heer Noordeloos, die zieh ook toelegt op een zich steeds untbreidende

kascultuur.

Veel zon er nog over deze exursiën te zeggen zyn. Dit komt misschien later.

Over enkele lezingen, die van algemeen belang zijn, hopen wij binnen korten tijd uitvoeriger mededeelingen te doen.

Ten slotte past het ons, een woord van dank uit te spreken aan Regeering en Rykstuinbouwleeraren, die een deel onderwijzers op zulk een nitstekende wijze in de gelegenheid hebben gesteld, om hunne kennis uit te breiden en vooral om die kennis frisch te houden en hen in aanraking to houden of to brengen met den practischen kant van het tumbouwyak.

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

De Augustus-kenring van bovengenoemde commissie had heden 13 Aug. plaats en al dadelijk merkten wij op, dat wij in het teeken van do Dahlia's staan. Wij beginnen onze beschouwing met cene inzending Pioen-Dahlias van den heer G. L. Hasselen Kirchner te Baarn, tuin P. Majoor. Op serlijke wijze stonden er 35 vazen mede gevuld en wanneer wij er eenige van noemen dan pakken wij de schoonste n.l.: Noorderlicht, roze met oranje en geel; Mont Blanc, groot, wit met een schaduw lila: Gerard Don', donker fluweelrood; Zacharias, citroengeel: Flambouw, levendig rood; Xerxes, hoogen roze; en Roemer Visscher, paars-rood met geel hart. Het is misschien niet kwaad hier even in te lasschen dat een Dahlia-bloem in werkelijkheid is een verzameling van bloemen, ingeplant op een gemeenschappelijken bloembodem.

Die bloempjes hebben tweeëerlei vorm, de buitenste groote zijn de lintbloempjes, de binnenste de buisbloempjes. Het geheel draagt den naam van capitulum of bloem-

hoofdje.

De heeren Becking en Cosijn te Arnhem zonden ter keuring een drietal nieuwe Dahlias uit zand gewonnen. No. 1 is zalmkleurig met een nuance van geel, no. 2 is, wat wij zouden noemen een decoratieve Dahlia; groot en geheel gevuld. De kleur is donker rood. No. 3 herinnert aan

No. 1, maar hier domineert het geheel met

een tikje zalmkleur.

De heer S. Pool te Haarlem zond een voor hem onbekende Campanulaceae, die wij herkenden als Trachelium caeruleum een aardige blauw bloeiende zaadplant.

Voor de Handelsbeurs was ingezonden door de N. V. Kweekerij v/h Jac. C. Groenewegen te Santpoort, een tiental mooie planten van Adiantum Far-leyense, var. Roem van Moordrecht. een varen van den laatsten tijd en een die heel wat opgang maakt. Van dezelfde inzendster een tiental z.g. Vogelnest-varen, Asplenium Nidus avis. Dat waren gewoon prachtplantjes, waaraan niets mankeerde.

Rozen zagen wij van den heer H. W. Teeuwsen te Oosterbeek. Hij exposeerde een half dozijn nieuwe rozen van 1911. Bijzonder mooi vonden wij Lady Greenall, een goudgele Theeroos van bij-zondere verdienste, Mélody is wat zachter geel en niet zoo fraai gevormd als eerst-genoemde; Mrs. Amy Hammond is zacht zalmkleurig met een zilvergloed overtogen; Herzogin Maria Antoinette is klein maar de donker-goudgele kleur is eenig; Carina is rood met zalmkleur, en Edward

Mawley donkerrood.

De heeren E. H. Krelage & Zn. te Haarlem zonden een aantal nieuwe Dahlia's en Vuurpijlen. Van deze laatste planten was een geheel nieuw ras tentoongesteld, nl. Vuurpijlen die bloeien vanaf Juni tot de vorst invalt. De bloeutrossen zijn betrekkelijk klein, maar daarom lief en mooi. De kleuren variëeren van zacht geel, oranje en rood. Als de fraaiste gele noemen wij Citrontree, mooi warm oranje-rood is Prince of Orange. Mooi waren de Cactus-Dahlia's van de heeren Krelage. Wij noemen Richard Box, prachtige bloem, citroenkleurig; Flossic Wells, levendig karmijnkleurig en prachtig van vorm; Miss Hills, terracotta met geel, bijzonder goed van toon; J. Woolman, donkerrood, eenvoudig een prachtdahlia; Rosalind. lila-rose met wit hart; Tokio, groote bloem, lila met fraise.

Van de Kweekerij Tottenham te Dedemsvaart zagen wij een tiental vazen gevuld met bloemstengels van vaste planten. nl. Silene laciniata purpurea. met pijpvormige. licht rood gekleurde bloemen; Jaburosa integrifolia bloeit met lange witte bloemen, die aan tabaksbloemen doen denken; Anemonopsia macrophylla is een aardige vaste plant met witte bloemen, die een lila nuance bezitten; Lobelia tupa draagt eigenaardig gevormde donker-

roode bloemen.

De Dahliakweeker, de heer G. Wouers te Nijkerk, étaleerde eenige nieuwe Pioen-Dahlia's, die bijzonder groot, wij zouden zeggen te groot waren. Corrie be-zit bloemen van 20 cM. doorsnede en lila gekleurd. Het is een hybride van Souve-nir de Mad. Budde en Roem van Nijkerk. Gnome is wit en behoort tot de dwergjes, de plant wordt niet hooger dan 75 cM. De rose-lila zaailing van 1912 kwam tusschen de eikenbladeren zeer mooi uit.

Orchideeën waren er van de heeren mr. H. C. Hacke te Baarn en W. C. Schol-

ten te Amsterdam.

Eerstgenoemde zond ter keuring een prachtige hybride Cattleya Wigan, die een certificaat le klasse ontving, wat ook het geval was met Laelio-Cattleya Cleve, welke zich tooit met lila bloemen en donker pur-

peren lip.

De heer C. W. Scholten Jr. zond een Cattleya Pittiana, die een getuigKalanchoë flammea tooit zich met lakrood gekleurde bloempjes, zij was ingezonden door den heer H. D. Willink van Collen te Breukelen en de vaas met Watsonia-bloemen was ingezonden door

den heer A. J. Vrugte te Hilversum,

die deze lastige plant met succes kweekt. De heer K. Wczelenburg te Baarn had een reuzen-iuzending afgesneden bloemen van vaste planten, zooals Vlambloe-men, Asters, Lobelia's, Zonnebloemen, Lathyrus, mooi gekleurde Pyrethrums, Gipskruid, Margarieten, Anjers enz. enz. Het was een prachtige inzending.

De heer Leenderts & Co. te Steijl-Tegelen lieten de nieuwe Theeroos Me-vrouw Dora van Tets zien; zij is donkerrood, mooi van vorm en riekt heerlijk.

Een roos voor de toekomst.

Bekroningen.

De Vaste Keuringscommissie der Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde heeft op hare vergadering van 13 Augustus 1912, gehouden in de Koningszaal van het Kou. Zoöl. Gen. "Natura Artis Magistra" te Amsterdam, de navolgende onderscheidingen toegekend, als:

Getuigschrift le klasse aan: Laelia Cattleya Clive (L. prestans×C. aurea), zacht diep lila met grooten purperen lip; Cattleya W. Wigan (C. Schilaurea), diep leerkleurig met violetten schijn, lip purper met goud. (Beiden ingezonden door den heer mr. H. C. Hacke, te Baarn, tuinbaas de heer Hen-Hacke, te Baarn, tuinbaas de heer Hendrikse.) Cactus Dahlia's: Flossie Wells, helder paarsrood; Coronet Wells, oranje; Richard Box. zacht geel; Ivy, rose; Mrs. Stephens, crême: Tokio, rose, in geel uitloopend: Florid. donkerrood; J. Wooiman, donkerrood. (Al deze Cactus Dahlia's van de firma E. H. Krelage & Zoon, te Haarlem.) Lychnis Purpusi, oranje-rood, plat kelkvorm, van de kweekerij "Tottenham", te Dedemsvaart. Rozen: Mevrouw Dora gan Tets, zuiver karmijn, van de bereen M van Tets, zuiver karmijn, van de hecren M. Leenders & Co., te Steil, met lof der jury; Lady Greenall, Indisch geel; Mrs. Amy Hamond, licht rose-zalmkleurig. (De laatste twee rozen ingezonden door den heer W. Teeuwsen, te Oosterbeek.

Getuigschrift van verdienste aan: de Rozen: Edw. Mawley, ponceaurood; Melody, zwavelgeel; Herzogin Maria Intoinette, cranjegeel. (Deze rozen even-eens van den heer H. W. Teeuwsen.) Catt-leya Pittiana invensa (C. granulosa×Cattl. Dowiana aurea), petalen en sepalen groenachtig met violet. lip purper, van den heer C. W. R. Scholten Jr., te Amsterdam. Pioendahlia's: Corrie, rose, van den heer G. Wouters, te Nijkerk; Merrouw S. H. Becking, oranje getint geel, van de firma Becking & Cosvn, te Arnhem. Trachelium eoeruleum, met lila-blauwe bloemschermen, van den heer S. Pool te Haarlem. Cactus-Dahlia's: Empress, paars; Miss Hills, rose in geel uitloopend; Rosalind, rose met crême hart. (De Cactus-Dahlia's van de firma E. H. Krelage & Zoon, te Haarlem.) Kniphofia's: Prince of Orange, Orange Queen en Citrontree, eveneens van de firma E. H. Krelage & Zoon, te Haarlem. Buddleya Veitehianus, van den heer K. Wezelenburg, te Baarn.

Getnigschrift voor cultuur aan: Watsonia Ardernei, van den heer A.

Vrugte, te Hilversum.

Botanisch getuigschrift aan: Jaborosa integrifolia, crême-wit, van de kweekerij "Tottenham", te Dedemsvaart; Kalanchöë flammea, van den heer Willink

van Collen, te Breukelen.

Zilveren medaille aan: Verzameling Pinen-Dohlia's van den heer G. L. Hasseley Kirchner te Baarn, tuinbaas de heer P. Majoor; verzameling bloemen van vaste planten van den heer K. Wezelenburg, te Baarn.

Voor de Plantenbeurs: Zilveren medaille aan verzameling Adiantum Farleyense .. Roem van Moordrecht' en Asple-nium nidus avis van de N. V. v/h Jac. C. Groenewegen, to Santpoort.

Geen onderscheiding kregen: eenige vaste planten, Pioen- en Cactus-Dahlia's, en enkele Kniphofia's.

De jury bestond uit de heeren Bolderdijk, Alderden, Van Blankensteyn, Budde, Van der Elst, Krelage, Van Laren, Kauff-mann, Van der Laan, De Lange, Mock, Van Nederhasselt, Teeuwsen, Van Veen, Vrugte, Wezelenburg en Willink van Collen.

De Secretaris: J. H. KAUFFMANN.

UIEN ALS WEERPROFETEN.

In sommige landen schijnen de uien profetisch aangelegd te zijn, speciaal wat betreft de voorspelling van de a.s. winterkoude. In Engeland ziet men aan de dikte van de uienschil, of er veel of weinig gestookt zal moeten worden:

Onion's skin, Very thin,

Mild winter's coming in; Onion skin thick and tough, Coming winter cold and rough.

In Frankrijk daarentegen schijnt men het niet zoozeer in de dikte als wel in het aautal der schillen te zoeken:

Quand les ognons out trois pelures,

Grande froideur.

Of de uien ten onzent ook nog maatregelen tegen de a.s. winterkoude nemen, is ons niet bekend. We zullen er eens op letten. Of zijn er onder onze lezers, die het al weten?

Nederlandsche Tuinbouwtentoonstelling te Brugge.

Ingericht door den alaude Koninklijke Hofbouwmij. van 11—18 Oogst 1912.

Deze tentoonstelling wordt gehouden op de groote markt van Brugge, een stad die bekend is deels door de uitgebreidde kweekerijen deels door zijne oude gebouwen. Zoodra men aankomt, krijgt men een mooi overzicht van dat deel der tentoonstelling hetgeen buiten wordt gehouden. In midden staat het standbeeld van Breidel en de koning omringd door mozaïk perken. De geheele markt is opgehoogd met 10 c.M. zand, waarop de perken zijn aangelegd ,geheel in rechtlijnigen stijl.

Het hoofdpad wordt gevormd door rijen in grooten pot gekweekte geraniums, welke een frisch aanzien geven door hunne helle roede kleuren. Verderop zijn er vakken met Canna indica var., welke echter van den regen veel hebben geleden, Dalia's in pot gekweekt schijnt altijd slecht te gaan. Ook hier zag men weer, bovendien lieten de variëteiten veel te wenschen over. Meer achter het standbeeld staat een partij Hedera Latellier langs van ijzerdraad gevormde kooien geleidt. Ook waren de Hedena's conglomerafta op stam niet onaardig. Ze vormen aardige kronen met neerhangende takjes.

Het bloemengedeelte was omgeven door een dichte haag laurieren in verschillende vormen en grootten. Vooral die, met ver-vormde stammen vielen in het oog. Op een hoogte van 1 Meter was de kop uit de plant gesneden, later de twee zijtakken weer in elkaar geënt, zoodat een open ring in de stam ontstond. Andere figuren als vierkanten, ovalen, dubbele ringen enz. waren mede aanwezig. Tegen een achtergrond van laurieren is een dubbele rij van bloeiende veronica traversii op welke een zeer aardig effect maakt.

Het verdere gedeelte van de tentoonstelling wer dgehouden in de oude hallen der stad die zich op den achtergrond bevinden. Op de binnenplaats of cour zijn ook weer rijen laurieren met in het midden perken Graniums, Knolbegonia's Celosia meer om het oude gebouw een feestelijk aanzien te geven. Na den poort onder door geloopen en de trap naar boven gevolgd te zijn een weg die zeer bekend is bij de lez ekers van Brugge welke naar den toren gaan om vandaar een prachtig nitzicht te hebben over Brugge zag ik van links naar rechts aan den mgang één zaal die voor ten toonstellen is ingericht. In het midden staan afgesneden rozen, waarin men de nieuwste van de tegenwoordige tijd aantreft. Vooral de groote bouquet "Julet" trekt de aandacht door de schitterend kreeft-roode kleur van de binnenzijde en de zachtgele tint aan de buitenzijde der blaadjes.

Voorwaar een zeer waardevolle aanwinst. Echter naar ik hoorde niet voor forceeren geschikt. Aan de rechtsche zijde van de zaal waren bloemenmanden en bouqueetten uitgestald welke echter niet van groote smaak bij de Belgische bloemisten getuigden. Verderop aan deze kant Cactus Dalilia's, welke echter op den grond staande niet zoo'n mooi effect maken. De Gladiolus gandaventis daarentegen staan staan prachtig. Echter zijn hier geen nieuwere soorten, dan de in Nederland gekweekte op te merken. De zaal werdt meer gevuld door de inzendingen Palmen.

Draccena amahilis. Succulenton en Araucarias, welke alle van een zeer goede kweek blijk geven. In de doorloop tisschen de zalen in, waren aan weerskanten op-gesteld: Phoenix Roebeline en Croten, welke laatste met prachtige geteekende bladeren. De groote Latania aurea-groep staat prachtig tegen een achtergroud van reusachtige Levistonia altissima. In de andere zaal worde men direct getroffen door een prachtige groep Pioen en Decoratieve Dahlia's uit Holland, welke de bewondering bij de vele vreemdelingen opwekt. De firma J. G. Ballego te Leiden ontving voor eene inzending Pioen- en decoratieve Dahlia's den eerprijs. Aan de andere zijde liggen d e boeken van Reichen bachia waarin prachtige kleurdrukken van orchidecën zijn afgebeeld. Verderop de orchideën in natura zoowel in blocmwerk als aan de plant. Het Belgische blocmwerk heeft iets vreemds over zich. In velc klenren en meestal op spiegels staande opgewerkt, blijft het toch wat miniatuurach-Daarentegen zijn de reusachtige inzendingen van bloeiende orchidenplanten de moerte waard. Vooral Cattleya Baron Decheke met de variëteit aurea. C. Rhoda en C. Dowiana alle met goudgele kelkbladen, zijn bijzonder opvallend. Ook Vanda Coerulea en V. Juliette met reusachtige takken. Odontoglosum. Crispan "Golden Gem", O. cr. ardenlissimia waren zeldzaan mooi. Een groote inzending Anthurium rar. Mad. Dumon de Benten, met zacht rose bloemen, staat er tegenover. Terwiil geheel aan het eind knolbegonias in de prachtigste soorten en met de schitterendste kleuren zijn opgesteld. Vooral de groothloemigs gekroesde zandlingen, als Dubuisson Youbert, wit; Iemina, rood: Compte de Gomez, geel; Madagascar, vurig rood: Reine de Portugal, geel; Dr. Grill, vurig rood. Vele andere nog zonder naam met prachtige intensieve gleuren, wekte de bewondering. Met een groep varens, waaronder de nieuwe Nephrol pis Rochfordii, een zeer laag en fijn groeiende soort, sloot de rij van al deze pracht inzendingen. Over het algemeen moet de tentoonstelling als geslaagd beschouwd worden, ofschoon het slechte weer veel afbreuk doet.

A. N. BALLEGO.

Groote Cyclamen- en Chrysanthemumtentoonstelling te Berlijn, 1, 2 en 3 Nov. a.s. Voor deze door de "Dentschen Gartenbangesellschaft georganiseerde tentoonstelling, welke in de Wandelhal van het Rijksdaggebuw zal worden gehouden, zijn reeds zeer belangrijke aanmeldingen ingekomen. Naast de bescheiden "Alpenviooltiges" van vroeger, zal men er de wonderbare nieuwe kweekproducten kunnen bewonderen. Ook de Chrysanthen zullen in britengewone verscheid uheid van vormen, kleuren en grootte te aanschouwen zijn.

HET NIEUWSTE SPRINGMIDDEL "ROMPERIT C"

Bij gelegenheid van de Bonner Gartenbauwoche (Tuinbouwweek te Bonn), tijdens het bezoek van den Deutschen Pomologenverein aan de ooft- en boomkweekerij van de firma Schmitz—Hübsch te Merten, vertoonde de Dresdener Dynamietfabriek springproeven met bovengenoemde

springstof.

Het stak land, voor de proeven bestemd, bestond uit zwaren leem met vasten ondergrond. Met een aardboor worden gaten van 40 à 80 c.M. diepte geboord, al naar de sterkte der patronen, die er, voorzien van springkapsule en lont, in gedaan worden. De boorgaten worden daarna geheel met aard stevig aangevuld, waarna het 10 à 15 c.M. lange stuk lont, dat uit het gat steekt, aangestoken wordt. (Zonder springkapsule is Romperiet absolunt ongevaarlijk, zoodat het door de spoorwegmaalschappijen zonder eenig bezwaar voor vervoer wordt aanzenomen). Met een doffen slag wordt de aarllaag 10 à 15 c.M. hoog opgetild en volkomen los gemaakt.

Vroeger maakten wij reeds melding van het springmiddel Ammon-Cahürit, waarmee onde boomstompen met weinig mooite en kosten wor len gerooid Tevers maakte een enzer medewerkers destijls melding van de Am rikaanse'e manier van slootgraven

d o middel van dynamiet.

In het alluvia'e cedeelte van ons land zal — belalve dan bij het rooien van boomstronken — deze meth de wel niet veel toepassing virden. In 1et dillnvium kan er echter waarschijnlijk met voordeel gebruik van worden gemaakt bij het breken van grint- of oerhanken.

B. B.

MUIZENLAST.

Talrijk zijn de middelen om deze lieve diertjes tegen te werken in de uitoefening van hun bedrijf. De meeste van deze middelen zijn er op berekend, om de muisjes van het leven te berooven. Geneiale vindingen schuilen er zelfs onder, waarvan men moet zeggen: ...Hoe komt men op de gedachte''. Een museum zou men kunnen vullen met het aantal soorten van geniaal bedachte muizenvallen: en wat een recepten met diverse vergiften beeft men klaar gemaakt om hun een radicaal galgenmaal te bereiden!

Nu kan het gebeuren, dat men de muizenvreterij ontdekt aan dingen, die wij in 't geheel niet als eetbaar beschouwen en waar de krulstaartige eherubijntjes hun knaagfiguurtjes op wenselien te graveeren.

Zoo had ik was- en paraffine modellen liggen op lanken, die de eer van lun bezoek waard schenen te zijn, wat ik bijzonder onaangenaam vond, daar deze anatomische nodellen door hen heel gemakkelijk waardeloos gemaakt konden worden. Het verbaasde mij zeer, dat muizen ook al paraffine vreten, want ik ben er eens bij toeval achtergekomen, dat paraffine naar petroleum smaakt.

Om nu die verschillende modellen goed weg te sluiten was nog niet zoo heel genakkelijk, want waar komt een muis al niet?

Ondertussehen vond ik wel een goed mid-

del om hun aantal wat te verminderen; ik moet er echter dadelijk bij zeggen, dat het middel misschien wel niet onder ieders bereik ligt. Ik bestrooide nl. stukjes spek met een stof die ik meen, dat niet voor ieder is te krijgen, en wel met het poeder van een fijngewreven sublimaat-pastille. Het was verbazend, hoe toen het aantal muizen minderde.

Ondertusschen wilde ik toch graag mijne wasmiddelen bergen zoolang er nog muisjes konden zijn. Ik borg ze op een hooge plank, vrij van contact met meubelen etc.

en daar bleven ze liggen.

Het lantste muisje scheen na korten tijd ook verdwenen en toen ik de geschiedenis vertelde aan iemand "van buiten", wist die mij iets aaridgs te vertellen. Hij vertelde me hoe hij indertijd een beste ham op een zolder beveiligde tegen de muizen op een zeer goedkoope, ouderwetsche manier.

Men hangt de ham, of wat dan ook, met cen touwtje aan der zolder, neemt een hals van een flesch vol met scherpe hoeken en punten, daat het touwtje daardoor, zoodat die ham onderaan komt, de hals van de flesch er boven, het touwtje er doorheen en dan wordt dit aan den zolder vastgemaakt.

De muizen zouden zieh misschien nog langs het touwtie kunnen laten zakken, maar daar de halfs kunnen te niet en er om heen ook niet dus nu is de ham veilig.

v. p. Z.

LUTHER BURBANK.

Een onzer abonné's, de heer H. R. to H., vraagt ons naar de verdienste van Burbank, die door velen, o.a ook door prof. Hugo de Vries, hoogelijk geprezen wordt, terwijl anderen hem vergnizen, ja zelfs verklaren, dat hij totnal afgedaan heeft, eu "zelfs met schande als nit Californië is weggejaagd."

Van dat laatste vernamen we niets, ondanks het feit, dat we wekelijks een stuk of tien buitenlandsehe (Engelsche, Dintsche en Fransche) vakbladen lezen, waaronder er zijn, die Burbank alles behalve welgezind zijn. Er is één blad bij, dat er zelfs een rubriek Burbankia op na hield. Als het dus zoo erg was, zouden die bladen het reeds lang vermeld hebben.

We gelocyen, dat Burbank's capaciteiten met Amerikaanschen humbug sterk aangedikt zijn'' maar dat hij — ontdaan van alle overdrijving — toch nog een knap kweeker is.

B. B.

CORRESPONDENTIE.

M. H., te Oosterbeek. Uw vraag wordt spoedig beantwoord. De vacantietijd was oorzaak van eenige vertraging.

E. J. Vl., to Oene. We zullen trachten aan uw verlangen te voldoen.

Dr. De B., te IV. Antw. op uw vragen naar Hoenders en Dahlia's voor Indië zoo mogelijk in 't volgend no.

LEESTAFEL

Groenteteelt op beperkte ruimte, door Remlof. — Baarn. — J. F. v. d. Ven. — Prijs f 0.50. Dit werkje is aan den eenen kant te beknopt, en toch aan den anderen kant te uitvoerig. O. i. hadden de 21 eerste bladzijden veilig weggelaten kunnen worden; deze bevatten een "Voorwoord", een "Brokje geschiedenis" en een "Stukje Natuurlijke Historie". Niet dat het lezen hiervan niet onaardig of zonder nut is (het zou zelfs heel geschikte stof voor een afzonderlijk bandje zijn); maar deze ruimte ware hier beter besteed aan het practische gedeelte, dat nu wij zeiden het reeds — te beknopt moest worden om binnen de gestelde grenzen te

blijven.

Om b.v. iets te noemen, missen we bij de Andijvie de Zomer-Andijvie; bij de Spina-zie, dat er voor herfstgebruik in Augustus gezaaid kan worden; dat men voor zomergebruik als spinazie-surrogaat de z.g. N., Žeelandsche Spinazie kan gebruiken. Bij Postelein had o. a. vermeld moeten worden, dat men geregeld om de 3 à 4 weken opnieuw moet zaaien. Erg vreemd doet

hierbij de afbeelding van de Winterpostelein (die met de gewone niets gemeen heeft), waarvan overigens met geen woord wordt gerept. Dat raapstelen "betrekke-lijk dicht gezaaid moeten worden" kan er naar den letter mee door; maar wie naar deze aanwijzing handelt, loopt groote kans, vergeelde bladeren te krijgen. Betrekkelijk ruim had er moeten staan. Ook had er wel bij mogen staan, dat men ze in Augustus Nog eens kan zaaien voor herfstgebruik. Voorts had o. i. de *Rhabarber* niet onvermeld mogen blijven. Bij de snij- en knol-

selderij had ook de bleekselderij kunnen genoemd worden. En waarom de schrijver wel Dille, maar b.v. geen Dragon of Venkel opnam, is ons ook niet duidelijk.

De onderwerpen Schadelijke Dieren pl.m. 2 blz.) en Plantenziekten (2/3 blz.) zijn zóó beknopt behandeld, dat feitelijk niemmad er wet en hoeft.

niemand er wat aan heeft.

Overigens bevat het boekje wel goede wenken, en kan een beginner er wel wat aan hebben. Van zelf zal hij dan later wel komen tot de uitvoeriger werken, die de schrijver aangeeft. — B. B.

Wie een FONGERS koopt, ontvangt waar voor zijn geld.

De constructie der FONGERS-Rijwielen is eenvoudig en degelijk. Vorm en afmetingen zijn zoodanig, dat, mede door het gebruik van geschikt materiaal, een zeer groote soliditeit wordt verkregen, waaraan de FONGERS-Rijwielen hun bekenden langen levensduur voor een groot deel te danken hebben.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delit 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 51.

Is er in de MYTHOLOGIE ook een
GODHEID bekend, welke speciaal den
TUNBOUW zou beschermen?

Biskoop.

Antwoord: Deze vraag ontvingen wij reeds geruimen tijd geleden. Wij kunnen haar niet beantwoorden, en vonden ondanks al ons zoeken niets daaromtrent. Wij plaatsen thans de vraag, mogelijk weet een onzer lezers er meer van.

Vraag No. 52. Waar zijn te verkrijgen: DOROTHY PERKINS en CREPIS RUBRA. Zijn er ook nog andere voorjaarsbloemen welke nu gezaaid moeten? (in een bak onder glas?)

Amsterdam.

a. Dorothy Perkins is een roos, welke u bij elken rozenkwecker zult kunnen bekomen. Crepis rubra is een éénjarige plant. een Composiet (samengesteldbloemige plant)met rose of witte bloemen, waarvan het zaad wellicht in den zaad-handel te verkrijgen is. Een algemeen gekweekte plant is het echter niet, maar is zij in een of andere bot.

tuin te vinden.
b. U kunt nu zaaien Violen, Vergeet-menietjes en Silenen (Silene pendula). Voor vele anderen planten, o.a. de tweejarige planten, (Dudzendschoonen, Humea elegans, Digitalis, Campanula Medium, Oenothera's enz.) is het al wat laat, maar sommige éénjarige gewassen, kunnen nu nog gezaaid worden en bloeien dan het andere jaar vroeger, dan wanneer die in het voorjaar gezaaid worden. Ik noem als zoodanig: Delphinium Consolida, Esch-scholzia californica, Papaver umbrosum, P. glancuno, Petunia's, enz.

Truag No. 53.

komt het, dat mijn PEREBOOM, die GOED draagt, zoo SLECHT in het BLAD zit? Hij heeft wel bladeren genoeg, doch die zien er altijd even dor en verlept uit; hij draagt echter goed, er zitten op het oogenblik veel peren aan. In 't voorjur gaf ik hem een goede portie koemest. Moet hij soms ijzervitriool of kalkpuin of zoo iets hebben? Ingesloten een blad. 's-Gravenhage. Mevr. v. E.

Antwoord: Ik zie aan de bladeren, die u mij zondt, niets bijzonders. Zij zijn gewoon. Als een peer goed draagt kan hij wel slecht in 't blad zitten zonder ziek te zijn. U vertelt niet, of 't een pyramiede of kroonboom is. 't Kan ook door invloed van de onderstam zijn. Waarop is de boom geënt? Plaatselijk onderzoek kan 't alleen nitmaken.

LEONARD A. SPRINGER.

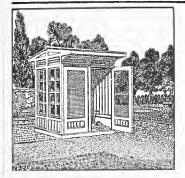
uitvoering, M. Prijs f 40.bloemenbak. voet. Moderne . diam. bak 0.65 믕 Duivendrinkbak o M., br. voet 0, 15

Tuinversiering in Kunstzandsteen.

geschikt voor zeer Ook

(35)

VERPLAATSBAAR KINDERSPEELHUIS

Het aangenaamste wat U voor de kinderen kunt aanschaffen. Is voorzien van gaasdeuren opdat katten enz. het zand 's nachts niet kunnen (40)verontreinigen.

DE KOEKOEK, PRINSES MARIELAAN 1,

BUSSUM.

FABRIEK VAN TUINHUIZEN, LIG-HALLEN, AUTO- & RIJWIELSTALLEN,

LAND- EN INRIJHEKKEN, ALLES VERPLAATSBAAR.

Vraagt circulaire over:

AFM ETINGEN 2×2 M. / 100.

PHOSPHORZURE KALK.

(Voederkalk)

MAATSCHAPPIJ TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN **OPGERICHT 1893** DORDRECHT =:=

H. BERENDSEN,

Aannemer te Velp, geeft alle mogelijke inlichtingen voor BOUWTERREINEN en VILLA'S in de omstreken.

Velp, nabij Arnhem. BEEKSTRAAT, VELP.

VERZEKERING MAATSCHAPPIJ "UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM PRINSENGRACHT 6734 BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZWÖLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL.

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-TELIJKE AANSPRAKELIJKHEIDS-VERZEKERINGEN

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAARDEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Tel. Int. 1063. Dordrecht.

EERSTE NEDERL. MACH.-GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Lijnbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

(695)

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 2½ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

BLOEMEN: & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. KYANISEERINRICHTING. G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

Ontwerpen, Raadplegingen. Algemeene aanleg 日 van Tuinen 日

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

G. A. VAN ROSSEM.

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant.

INHOUD.

Een fraaie Orchidee (Miltonia Warscewiczii), door J. K. B. Brieven van eene Tuinierster, door G. C.

De Alpinen en hare cultuur I, door F. de Wagemaker.

Heliotroop, door John Ch. Budde. Vruchten plukken, door J. C. M. Spint in de komkommers, door v. D. Nut en Schade v. d. Oorworm, door

Schwartz. Aan de winners van nieuwe rozen. (Ingez.)

Op Excursie, door G. Budde. Bloemenkeuring te Haarlem. Werk v. d. v. week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, d. J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S In den Fruittuin, door J. C. M.

Vacantie-cursus voor Tuinbouwonderwijzers, door v. D.
Vaste keurings-commissie, door J. K. B.
Bekroningen van id., d. J. H. Kauffmann.

Uien als weerprofeten.

Tentoonstellingen (Brugge; Berlijn).
Springmiddel "Romperiet C.", door B. B.
Muizenlast, door v. d. Z.
Luther Burbank, door B. B.

Correspondentie. Leestafel.

Vragenbus. Advertentiën.

Bij bład.

Arabische windhonden, door L. S. De kalkoensche haan, die Pauweieren heeft uitgebroed, door Mevr. de L. De mooiste kat van Engeland, door B. Voorgevoel voor Aardbevingen bij Dieren, door A. Leestafel.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWÊRKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUUJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

DAHLIA'S.

Als de meeste vaste planten haar hoogtepunt hebben bereikt, beginnen de *Dahlia's* te bloeien, om, als het weder gunstig is en vroege vorst uitblijft, daarmede tot diep in het najaar

voort gaan. De Dahlia is de Koningin van de Herfst en welkom in elken tuin. 't Is een der oudste en meest geliefde tuinplanten, wat ongetwijfeld voor een niet gering deel te danken is aan haar grooten vormenrijkdom, waardoor ieders smaak kan bevredigd worden. En wie zou van die planten niet houden met de frissche, heldere en prachtig gekleurde bloemen van zoo fiere houding en even nobelen vorm. De oude, stijve Dahlia's hebben tegenwoordig vrijwel afgedaan, maar ook zij zijn mooi en hebben, goed geplaatst, het gezellige, intieme wat oude dingen krijgen. In sommige oude tuintjes bijv. bij landhuisjes van ouden bouw, worden ze wel eens aangetroffen en in zulk een omgeving van landelijke gemoedelijkheid maken die oude Dahlia's toch altijd een indruk van intieme gezelligheid, dien de nieuwere vormen niet vermogen te geven. Maar over het algemeen valt de keus tegenwoordig op de z.g. Cactus- en Pioen-Dahlia's, waarnevens de enkel-bloemige vormen ook hoe langer hoe meer in de mode komen. En dat is gelukkig, want de enkelbloemige Dahlia's munten uit in bloemrijkheid en gratie van groei- en bloei-

wijze. De bloemen komen op lange stevige stelen flink boven de planten uit, waardoor zij reeds van verre de aandacht trekken.

Men kan deze Dahlia's uit zaad opkweeken en men ver-

krijgt dan vaak zeer mooie variaties in vorm en kleur. Wenscht men echter van te voren nauwkeurig een kleureneffect te berekenen, dan doet men beter variëteiten op naam te koopen.

De enkelbloemige Dahlia's zijn heel goed in late boordbedden en z.g. subtropische perken te gebruiken, in vereeniging met hooge maïshennep, Ricinus en tabaksplanten, maar ze staan ook goed in een onregelmatigen band van ééne of meerdere kleuren voor een hoog heestervak, of wie dit wenscht, kan ze ook op perken uitplanten. Rood en geel zijn voor groote groepen wel de warmste kleuren, maar wit en rose maken, vooral laat in het najaar een frisch effects Fraaie roode verscheidenheden zijn: M. Clapot, oranjekleurig vermiljoen; Favori, fluweelig kastanjebruin; M. Alexandre Baille, fluweelig bloedrood; Murillo, donker bruinrood; Ajax, scharlaken. Geel: Ernest Dittmar, zwavelgeel, Ovid, goudgeel; Comte de Cessale, levendig okergeel, oranje gevlamd. Wit: Petit Georges, zuiver wit met rood randje om de bloemblaadjes; Imogene, melkwit met licht geel; Etoile de Lyon, zilverwit paarsrose gevlamd. Rose: Crépuscule, donker zalmkleurig rose en gelen krans; Tournesol, donker paarsrose, wit gepunt; Perfection, zacht rose met purperen stippen en streepjes; A. Deufeuillet, purperkleurig rose met wit.

Een fraaie afwisseling vor-

Pioen-Dahlia Jan Olieslagers.
Een rijkbloeiende Pioen-Dahlia, gewonnen door den heer G. Wouters, kweeker te Nijkerk. De bloemen zijn groot, los van vorm en van zacht gele kleur. Deze Dahlia werd in Sept. 1910 door de V. K. C. te Amsterdam bekroond met een certificaat van verdienste.

(Orig. foto: "Onze Tuinen".)

men de enkelbloemige Dahlia's met donker blad als laciniata purpurca met purperkleurige bloemen en donkerbruin loof, en Contraste met goudgele bloemen en metaalkleurig bruinachtig loof.

Hetzelfde wat over de groepeering van de Enkelbloemige Dahlia's is gezegd, kan gezegd worden van de Cactus-Dahlia's, maar hier vooral moet men opletten verscheidenheden te kiezen, wier bloemen op lange stelen flink boven de planten uitsteken, wijl er tal van verscheidenheden bestaan met zeer fraaie en schoongevormde bloemen, maar wier bloemstelen te slap en te kort zijn, waardoor de bloemen te zeer onder het loof wegschuilen. Het volgende lijstje geeft enkele goede verscheidenheden, voor groepeering in tuinen en voor vulling van perken geschikt: Rood: Dr. G. Gray, donker schar-

Cactus-Dahlia "William Marshall".

(Orig. foto "Onze Tuinen".)

laken; H. E. Dickson, donker karmijn; Thuringia, rijkbloeiende verscheidenheid met fraai gevormde vurig oranjeroode langgesteelde bloemen; Mrs. Seagrace, fluweelig purper; Kathleen Bryant, fluweelig bruinrood. Geel (zalmkleur en oranje): Mrs. J. J. Crowe, zuivergeel; Johannesburg, goudgeel; Harold Peerman, donkergeel; Wolfgang van Goethe, abrikooskleur met violette nuance; Alight, vurig oranje. Wit: White Swan, Mrs. Douglas Fleming, Schneewitchen. Rose en lila: Kriemhilde, helderrose met wit; Mauve Perfection, Malvekleur; Ruth Forbes, lilarose; Rosa Siegerin, zachtrose met wit hart; Pink Pearl, vleeschkleurig rose.

Tot de fraaiste Dahlia's voor perkbeplanting, groote groepen en tusschenvulling in open heesterperken, behooren ook de Pioen-Dahlia's dat zijn Dahlia's met zeer groote bleemen, van edelen lossen vorm. De beste voor tuinversiering zijn ook weer die met lange stevige stelen, waarop de bloemen fier omhoog

worden gestoken. Zeer mooie verscheidenheden zijn: Sneeuwwitje, wit; Montblanc, wit; Hertog Hendrik, zacht donkerrood; Roem van Nijkerk, fluweelig purper; Geisha, oranjerood met geel hart en gele punten; Bertha van Suttner, zalmkleur; Souvenir de Mad. W. J. Budde, en Queen Alexandra, zacht geel; Mannheim, oranjerood; H. J. Lovink, lila met wit; Roem van Baarn, zacht rose.

Behalve de genoemde, verdienen voor perken en groote groepen de Dwergdahlia's aanbeveling als *Roi des naines*, purperrood; *Cristal-Palace scarlet*, scharlaken; *Zwergkönigin*, zacht lila-rose; *Conradt Wilstedt*, goudgeel; *Mrs. Ed. Mawlew*,

lila-rose; Conradt Wilstedt, goudgeel; Mrs. Ed. Mawlew, donker geel; White Bedder, wit; Lady Duff, vermiljoen; Queen of Dwarfs, zuiver wit; Dark Night, donker fluweelig purper.

Ook de Liliput-Dahlia's zijn voor rand- en perkbeplanting zeer geschikt. Het zijn oudere Dahlias met kleine, stijve, ronde bloemhoofdjes, gezeten op stevige, dunne en lange stelen, waardoor alle bloemen flink boven het loof uitsteken. Daarom zijn ze ook voor tusschen-planting, tusschen lage heesters, vóór heestergroepen in het gazon, in vereeniging met forsche vaste planten als: Vuurpijlen, Senecio Veitchianus, S. Wilsoni, S. clivorum, Helianthus rigidus, Chrysanthemum maximum, Monarda's, enz. uitnemend te gebruiken.

Al naar de kleuren der omgeving kiest men roode, gele, witte of andere variëteiten, waarin een rijke keuze is. Zeer fraaie vormen zijn Carmen Sylva, parelkleurig wit met rose; Queen of Summer, bloedrood met goudgelen fond; Bertha Ulrich, wijnkleurig purper; Kleines Goldmeteor, goudkleurig met oranje; Glühende Kohle, scharlaken op goudgelen grond; Kleiner Arnolph, bruinrood: Rosaeflora, roserood; Kleine Mohren-Perle, zwart-mahoniebruin; Little Maid, lila; Little Snowball, zuiver wit; Fairy Tales, zwavel; eel; Mars, oranjerood; Lydia, wit.

Behalve de genoemde vormen heeft men nog de zoogenaamde *Halskraag-Dahlia's*, wier bloemen de eigenaardigheid vertoonen van een kransje van kleine bloemblaadjes te ontplooien om het hart der bloem, welke bloemblaadjes te samen tegen de gekleurde buitenste bloemblaadjes een regelmatig kransje of kraagje vormen.

De groene Dahlia dient vermeld als botanische bizonderheid, maar niemand zal deze als sierplant in zijn tuin aanplanten.

Hiermede hebben we een kort overzicht gegeven van de Dahlia als tuinplant, in haar rijkdom van vormen en kleuren. Wie een grootere keuze wenscht, raadplege een prijscourant van een der vele kweekers dezer plant, en hij zal geheele lijsten vinden van de fraaiste en rijkste kleurverscheidenheden.

De Dahlia's verlangen een zonnige en windvrije standplaats en een niet te vetten grond. In vetten grond groeien ze te weelderig en bloeien slecht. De fraaiste planten krijgt men van stekken of van vooraf in potten opgekweekte scheurlingen, d. z. stukken van oude knolstronken, die in het voorjaar in potten aan den groei worden gebracht.

Een van de lastigste insecten die de Dahlia-bloemen belagen, is de oorworm. Dit insect kan de bloemen leelijk beschadigen en het is dus zaak dit te voorkomen. We moeten daarom vallen uitzetten om de oorwormen te verschalken. Men doet dit het beste door op de stokken die den planten tot steun dienen, potjes te hangen. Deze potjes worden eerst luchtig opgevuld met mos of houtwol en daarna omgekeerd op de stokken geplaatst. De lichtschuwe oorwormen, die zich overdag verbergen, zullen zich nu, als de dag aanbreekt, verschuilen in het potje, tusschen het mos, houtwol of wat men ook gebruikt heeft. Ze zijn dan gemakkelijk te vangen. Men heeft de potjes slechts des morgens na te zien en de daarin schuilende diertjes te dooden.

Om de ontwikkeling van goede en mooi gevormde bloemen te bevorderen, mag het de planten bij droog weder aan water niet ontbreken. Ook verwijderen we de bloemen die uitgebloeid zijn, nemen de zwakke scheuten, die toch niet krachtig genoeg zijn om mooie bloemen tot ontwikkeling te brengen, geheel weg en binden waar noodig, de sterke takken aan, om het "stukwaaien" te voorkomen. Wacht men daarmede tot dit gebeurd is, dan boeten de planten niet zelden voor het geheele seizoen, veel van hare schoonheid in.

PIOEN-DAHLIA'S.

Nog levendig staan ons voor den geest de inzendingen afgesneden bloemstengels van Pioen-Dahlia's op de internationale tuinbouwtentoonstelling te Dusseldorp in 1904. Het was voor het eerst dat de heer H. Hornsveld te Baarn er mede op een tentoonstelling uitkwam en hij had dit niet beter kunnen doen. Wij stonden er voor met den heer Kerr uit Liverpool en die geraakte bij het zien zoo in extase dat hij zeide: "het is de mooiste inzending van de gansche tentoonstelling!"

Acht jaren zijn inmiddels voorbij gegaan en er zijn in dien tijd heel wat kweekers van deze plant bijgekomen. Ze zijn thans over heel Nederland verspreid en dat er nog steeds een groote vraag naar is, hoorden wij dezer dagen uit den mond van een der jongeren op dit gebied, den heer G. Wouters te Nijkerk, die al zijn jonge planten al verkocht had.

Wij he ben dien kweeker dezer dagen bezocht en vonden hem tusschen zijn Pioen-Dahlia's. Dat trof al bijzonder goed, want daarom was het ons te doen.

Zoo op het eerste gezicht onderscheidt zich deze Dahlia van de anderen door krachtiger bouw, grooter bladeren, terwijl de bloemen flink boven de plant uitkomen. En dan die bloemstelen, zie, het zijn soms wandelstokken gelijk! Het is alsof zij zich bewust zijn zware bloemkorfjes te moeten torsen. Wij vertellen dit niet omdat wij het mooi vinden, maar willen doen uitkomen wat er bereikt is. Wij hebben het den heer Wouters ook gezegd dat bloemen, zooals wij zagen van Corrie met een doorsnede van twintig centimeter, dat wij die te groot vonden. Van een bloem moet geen kracht uitgaan maar teeder- en lieftalligheid. Een bloem moet vrouwelijk zijn!

Is de Pioen-Dahlia een sierplant bij uitnemendheid, als snijbloem heeft ze groote waarde en wint het in dit opzicht van de cactus-Dahlia. Die verdienste zit in de eerste plaats in den bloemsteel die zooveel langer is, dan bij andere Dahlia's. Worden zij door een kunstenaar in het schikken van bloemen verwerkt, dan kan het weinig schelen welk voorwerp hij vult, steeds zal het mooi wezen.

De vorm der bloem is nogal verschillend en daarin zien wij drie hoofdvormen n.l. de geheel gevulde, die aan de ouderwetsche Dahlia herinnert, maar niet zoo stijf is, de half gevulde met, wat wij noemen een onafgewerkt hart en de enkele. En daartusschen zijn alle denkbare variaties op te merken, nu eens meer, dan minder mooi. Zoo gaat het ook met de kleur. De verscheidenheid A. Schuttevaer bijv. is soms bijna geheel lila gekleurd, maar maakt bij donker weer een wit hart. Zóó zagen wij haar gisteren en wij vonden haar prachtig.

De Dahlia's zijn op bedden uitgeplant en dragen niet meer dan twee scheuten; van sommige verscheidenheden staan er al een aardig partijtje van anderen, de nieuwste slechts enkelen.

De stekplanten staan in potjes, waarin een kleine wortelknol gevormd wordt, maar die groot genoeg is om naar het buitenland verzonden te worden. Landknollen, dat zijn die, welke in den vollen grond worden gekweekt, zijn te groot en kosten te veel aan vrachtkosten.

Een van de eerste die ons opviel was Jan Olieslagers die

een tweetal jaren geleden een getuigschrift van verdienste ontving. De gevulde bloemen zijn zacht geel en afgesneden zijnde, behouden zij lang hare frischheid, vooral wanneer men de bloemen na zonsondergang snijdt en gedurende den nacht op een koele plaats in 't water zet.

Wij gelooven aan de geboorte van een blauwe Dahlia en wij hopen dat de eerste in ons land gewonnen wordt. Wij zagen er onlangs bij den heer Hornsveld te Baarn met een blauwe tint en wij zagen gisteren te Nijkerk: *Maria Miletta Selma*, waarvan de jongste, nog niet ontplooide lintbloempjes beslist lichtblauw gekleurd waren.

Een van de schoonste die wij zagen, en waarvan men

Pioen-Dahlia Roem van Nijkerk.

Deze Pioen-Dahlia werd gewonnen en in den handel gebracht door den heer G. Wouters kweeker te Nijkerk. Ze werd in September 1910 door de Vaste-Keurings-Commissie te Amsterdam bekroond met een Certificaat 1e Klasse. De bloem is groot van fier opgerichten stand en donker purper van kleur. De plant is van robusten groei.

hierboven eene afbeelding vindt, is Roem van Nijkerk met groote, donker purper gekleurde bloemkorfjes. De vaste keuringscommissie bekroonde haar schoonheid met een certificaat 1e klasse. En alles is hier in harmonie, men vindt de kleur der bloemen in bladstengel en bladnerf terug. Zonder twijfel een van de schoonste Pioen-Dahlia's. La Hollande draagt een rose bloemkleedje, dat haar bijzonder goed staat; alleen vinden wij het niet mooi van haar, dat haar hart zich niet geheel ontplooit. Het is alsof er een gele knoop zit en dit geeft aan de bloem eenige stijfheid. Hortulanus Fiet is warm zalmkleurig met een gele nuance en bloeit zeer dankbaar.

Onder de zaailingen van dit jaar merkten wij op bijzondere bloemvormen, maar daarover geen woord.

Pioen-Dahlia's hebben in onze culturen een plaats veroverd, die zij steeds beter zullen innemen.

J. K. B.

EEN MOOIE DECORATIEVE DAHLIA.

Tot de Decoratieve Dahlia's rekenen we hoofdzakelijk zulke verscheidenheden, met groote gevulde bloemen met breede, bijna met gepijpte bloembladeren. De meeste van deze Dahlia's zijn reeds lang uit de culturen verdwenen, doch enkelen hebben zich door bijzondere hoedanigheden nog lang staande weten te houden.

Tot deze behoort ook de verscheidenheid Kaiserin Augusta Victoria, welke met groote witte bloemen bloeit. De bloemen komen, zooals onze af beelding laat zien, flink boven de middel-

Juarezii werd door den Heer J. T. van den Berg te Jutphaas uit Mexico ingevoerd en nadat zij in Engelsche handen gekomen was in 1879 te Londen geëxposeerd, maar was toen reeds langen tijd in Frankrijk als "Etoile du diable" gekweekt. Men schonk echter aan Juarezii om het geringe bloeivermogen en de toch nog ietwat stijve bloemen weinig aandacht, en ook te Londen keek men deze voorloopster van zooveel goeds ternauwernood aan. Eerst in later tijd toen onder de zaailingen de meest fraai gevormde bloemen ontstouden, schatte men de eerstelinge op waarde en thans eerst kan het beste geoorleeld worden over de waarde van die Dahlia, die

eenmaal uit Mexico naar Europa werd gebracht.

De eerste zeer groote verbeteringen verschenen in 1894, n.l. Gloriosa, Matchless en Lady Penzance maar ook zij hebben langzamerhand het veld wêer moeten ruimen voor anderen, die steeds fijner "gepijpt" waren. Zoo mooi begou men den gepijpten bloemvorm te vinden, dat men al zijn aandacht aan de bloemen schonk en vergat, dat een mooie bloem ook een goeden stengel moet bezitten wil zij als snijbloem waarde hebben. Dit ging langen tijd goed maar plotseling, al wêer door het winnen van een verscheidenheden met lange, stevige stengels, werd een sterke behoefte gevoeld om spoedig

in het bezit te zijn van Cactus Dahlia's, die nevens den sierlijken bloemvorm ook een langen, stevigen stengel bezaten. Of de kweekers er in geslaagd zijn dat doel te bereiken? Alwêer zie Richard Box. Bloemen zoo groot, zoo edel gevormd en stengels lang en stevig. Fier worden de bloemen hoog boven de middelhooge plant uitgehouden en zelfs al maakt de regen de bloemen als 't ware loodzwaar, dan nog zijn de stengels stevig genoeg om hun last flink rechtop te houden.

Zóó is de moderne Cactus-Dahlia! Zij bezit waarde voor allerlei doeleinden. Ten eerste decoratieve waarde voor den tuin, want iets mooiers dan een middelhooge plant met een tiental bloemen daarboven kan men zich toch voor tuinversiering wel niet denken. Vervolgens zijn de bloemen voor het vullen van groote en kleinere vazen geschikt als geen ander materiaal, terwijl ze tenslotte voor tafelversiering, enz. onmisbaar zijn. Ziehier dan den arbeid van den onvermoeiden kweeker! Hier een plant met ietwat vreemd gevormde bloemen van een hard roode kleur, daar een reeks van planten met bloemen gracieus en kunstig van vorm in alle denkbare tinten.

Toen de Pioenbloemige Dahlia haar intrede deed wisten hare bewonderaars niets beter te doen dan uit te roepen, "nu moeten de Cactus Dahlia's verdwijnen". Thans hebben de Pioenbloemige- en Cactus Dahlia's reeds verscheidene jaren naast elkander gebloeid en men is tot de conclusie gekomen, dat noch de eene

Een prachtig bed met de ouderwetsche Decoratieve Dahlia "Kaiserin Augusta Victoria" te Kew. (Foto: "Gardeners' Magazine".)

hooge planten uit, on komen in buitengewone hoeveelheid aan elke plant voor. Voor perkbeplanting is deze Dahlia dan ook zeer goed geschikt.

J. F. Ch. Dix.

CACTUS DAHLIA'S.

Van Juarezii tot Richard Box ligt een groote afstand! Begrijpt gij lezer, wat dit zeggen wil? Juarezii is zooals we weten de eerste Dahlia geweest, welker bloemen, hoewel nog in geringe mate, den typischen pijpvorm bezaten, terwijl Richard Box de meest volmaakte Cactus-Dahlia is, welke we tot nogtoe hebben leeren kennen. Wie in de gelegenheid is beide Dahlia's eens naast elkander te zien, zal met ons instemmen, dat den Dahlia-kweekers hulde toekomt voor hun hardnekkig volhouden, hun energieken arbeid aan dit zoo bijzonder fraaie plantengeslacht.

Juarezii heeft vrij stijve, ietwat gepijpte bloemen, die zelfs bij zorgvuldige cultuur bijna niet tusschen de bladeren uit te houden zijn. Richard Box schittert met groote, schier volmaakte bloemen, door lange krachtige stengels hoog boven het gebladerte uitgestoken. Het verschil is zoo enorm, dat men den langzamen vooruitgang heeft moeten meêmaken om te kunnen gelooven, dat Richard Box eigenlijk een afstammeling van Juarezii is.

nòch de andere gemist kan worden. Voor het vullen van zeer groote vazen zijn de bloemen van de Pioen Dahlia's wellicht het beste geschikt, terwijl de Cactus Dahlia's het wêer winnen wanneer er sprake is van kleinere vaasjes of voor het maken van bouquetten. Voor tuinversiering zijn de Pioenbloemige Dahlia's bijna zonder uitzondering uitmuntend, terwijl dit niet in die mate van alle Cactus Dahlia's gezegd kan worden. Er zijn nog dikwijls verscheidenheden, die een zeer streng doorgevoerde cultuur vereischen om ook als bloeiende plant genot te kunnen verschaffen. Er zijn ook anderen, die in geen

enkel opzicht voor de beste Pioenbloemigen onderdoen en voor den tuin bijzonder geeigend zijn.

Thans zouden we nog een lange soortenbespreking kunnen houden, doch we vertrouwen dat onze lezers liever alleen iets zullen vernemen van het allerlaatste nieuws, wijl zij zich zelven in den loop der jaren reeds voldoende van de oudere sterren op de hoogte stelden. Daarom alleen iets van die verscheidenheden, die in 1913 in den handel zullen komen. Van Richard Box hebben we reeds voldoende gezegd, maar we verzuimden nog te vermelden, dat de kleur ongemeen fraai zacht geel is. Florid en J. Woolman zijn beide in de roode kleur en buitengewoon rijkbloeiend. Florid is helder scharlaken, donkerder naar 't hart terwijl J. Woolman donker karmozijn gekleurd is. De lengte der stengels laat niets te wenschen over, doch hoewel de bloemen flink boven de middelhooge planten uitbrengend konden ze toch nog wel een weinig steviger zijn. Mrs. Stephens wordt tamelijk hoog en brengt aan lange stengels een zeer groot aantal roomgeel gekleurde bloemen voort. Het is een kleur die in combinatie van helder lila of violet van onschatbare waarde is. Golden Wave is wellicht de beste goudgeel gekleurde Cactus Dahlia. Hare bloemen zijn groot, ietwat plat maar toch van hoogst sierlijken bouw. Zij bloeit eerst einde Augustusen begin September volop. Miss Stredwick heeft misschien wel de grootste bloemen van een allerfraaisten donker rose tint, doch de stengels konden ietwat steviger zijn. Brisbane heeft reusachtig sterke stengels, sierlijk gevormde bloemen van een rijken, karmozijn roode kleur. Voor den tuin is deze verscheidenheid, welke tamelijk hoog wordt, geknipt. Stability heeft een toiletje van het helderste lilarose, bloeit buitengewoon rijk en heeft bloemstengels, zoo stevig, als waren ze

van ijzer. Ook deze verscheidenheid heeft groote decoratieve waarde voor den tuin. Coronet heeft bloemen zoo fijn gekruld en gepijpt als geen andere, terwijl de heldere oranje kleur beslist eenig is. De plant blijft vrij laag en bloeit rijk. Flossie Wells moet aller harten winnen! De bloemen zijn geheel anders, meer platter gevormd, doch zoo heerlijk mooi violetrose van kleur, dat ze onzen stap doen versnellen zoodra het oog ze ontwaart. De planten worden slechts middelhoog en bloeien zoo rijk, dat men meer malen alleen bloemen en geen bladeren meer ziet Miss Hills heeft eigenaardig, donker terracotta gekleurde bloemen, die zich op lange stengels hoog boven de plant wiegen. Het is een kleur, die misschien niet zoo in aller smaak zal vallen als rood, geel of wit, maar toch hebben de bloemen, vooral tegen een lichten achtergrond een bijzondere bekoring. Empress baadt zich in

het zuiverste paars. De bloemen zijn groot, sierlijk gevormd en gedragen door lange, ijzersterke stengels.

We zullen het hierbij laten! We hebben een twaaftal van de allerbeste verscheidenheden genoemd en vertrouwen, dat de meeste lezers daaruit wel een keuze zullen kunnen doen. Vóórdat we echter ons artikel eindigen willen we onze Dahlia vrienden bij herhaling opwekken vooral op te letten, dat de planten niet te wild opgroeien. Men snijde liever een aantal zijtakken weg, dan dat door gebrek aan lucht en licht een groot aantal bloemen slechts van minderwaardige kwaliteit worden.

Cactus Dahlia's: Mrs. Stephens, Richard Box. Arthur Pickard. Gekweekt door de firma E. H. Krelage en Zoon te Haarlem. Mrs. Stephens en Richard Rox kregen van de V. K. C. te Amsterdam in Aug. 1912 een Getuigschrift 1e klasse. — (Orig. foto: "Onze Tuinen").

Ook het uitdunnen der knoppen is een werk dat elke liefhebber moet uitvoeren, hetzij hij Pioenbloemige- dan wel Cactus Dahlia's kweekt. Men verkrijgt dan weliswaar minder bloemen, doch de kwaliteit is van veel hooger gehalte, terwijl ook de stengels beter zijn.

J. F. Ch. Dix.

POMPON DAHLIA'S.

Men moge den bloemvorm der Pompon Dahlia's al spottend met dièn eener roode-, witte- of bloemkool vergelijken, dit zal niet verhinderen, dat deze Dahlia's wêer langzaam maar zeker de plaats gaan hernemen, waarvan zij zoo hardvochtig werden verdrongen. O, we zijn het eens, de bloemvorm is stijf en dit maakt de bloem voor velerlei doeleinden ongeschikt. Maar daar in den tuin blijft de Pompon Dahlia op hare plaats. Het moge

regenen, elken dag opnieuw, de Pompon Dahlia blijft, als was er geen water gevallen. Het moge waaien, stormen desnoods, de Pompon Dahlia schudt ternauwernood haar hoofd. Dat zijn eigenschappen, die elk voor zich spreken!

De Pompon Dahlia heeft echter nog andere hoedanigheden, die zeker van niet minder waarde zijn. Daar is in de eerste plaats de bijzonder rijke bloei, daar zijn de middelhooge planten met talrijke bloemen daarboven; daar zijn de ijzersterke stengels. Neen voor tuindecoratie blijft de Pompon- of Lilliput Dahlia bestaan en vooral voor het maken van groote groepen voor

Pompon Dahlia "Queen of Whites". (Foto: Gardeners' Magazine.)

coniferen of dergelijke dichte achtergronden leveren zij het best bruikbare materiaal.

Onze afbeelding doet ons kennismaken met een van de allerbeste verscheidenheden, n.l. Queen of the Whites met zuiverwitte bloemen. Van Annie Doncaster is de kleur geel met zacht rose tint. Vara, zacht geel is echter niet minder mooi, terwijl Captain Boyton tot de donkerste moet gerekend worden. De kleur is zwartbruin. Ideal is zuiver geel, en Nellie Broomhead heeft zich met een helder lila toiletje getooid. Venus is om de roomwitte kleur zeker als een der beste te beschouwen.

De Pompon Dahlia vereischt geen andere zorg, dan een weinig opbinden! Uitsnoeien is niet noodig.

J. F. CH. DIX.

GROENE DAHLIA's.

Bij de enorme variabiliteit van de Dahlia's behoeft het eigenlijk geen verwondering te wekken, dat er ook groen e onder zijn. Er zijn zelfs twee typen, die — zooals uit de eenvoudige beschouwing der beide af beeldingen reeds blijkt — uiterlijk geheel van elkander verschillen.

Onze eerste afb. stelt de oudste type voor, die voor 't eerst in 1872 in Köstritz is opgemerkt. Hoewel er niet veel moois aan is, was de Dahliakweeker die de afwijking vond er zoo

over verrukt, dat hij er den naam "Gottes Wunder" aan gaf.

Om de bloemhoofdjes van deze groene Dahlia te begrijpen, moeten we uitgaan van een der gekleurde bloemhoofdjes, die — evenals bij alle samengesteldbloemigen — uit een aantal afzonderlijke bloempjes zijn samengesteld. Bij een groote groep van composieten staan deze bloempjes in den oksel van een vliezige schub (de z.g.n. strooschubben). Dit is ook bij de Dahlia's het geval.

Welnu, bij de groene Dahlia ontbreken de gewone kleurige bloempjes, terwijl juist de vliezige "strooschubben" den bouw en de nervatuur van omwindselblaadjes hebben aangenomen.

Daar ze groen zijn, kunnen ze met de bladgroenkorrels — evenals de overige groene deelen der plant — assimileeren, voedsel bereiden. Ze verwelken niet, en daardoor komen er in den loop van den zomer hoe langer hoe meer aan de plant.

Dat de gewone bloempjes ontbreken, is weliswaar regel; doch af en toe komen er op de groene Dahlia bloemhoofdjes voor, waar zich toch nog een aantal meer of minder ontwikkelde gekleurde bloempjes vertoonen.

De nieuwe type, waarvan de tweede afbeelding ons den vorm vertoont, is geheel verschillend van de vorige.

Omtrent deze afwijking schrijft Prof. Hugo de Vries in zijn Werk Soorten en Varieteiten het volgende:

"De nieuwe typen van groene Dahlia's evenwel, waarmee wij nu te doen hebben, onderscheiden zich door een verlenging der as van het hoofdje, zoodat dit verandert in een langen bebladerden steel, die vele centimeters lang kan worden. Deze stelen groeien langen tijd door en sterven meestal af zonder iets anders voortgebracht te hebben dan groene, vleezige schubben.

Deze langhoofdige groene Dahlia deed zich eenige jaren geleden voor te Haarlem in de kweekerij van de heeren Zocher & Co. Men zag haar twee maal ontstaan uit verschillende variëteiten. Deze waren beide dubbelbloemig, de eene was donker karmijnrood met witte topjes aan de straalbloemen, de andere was bleek oranje en bekend onder den naam "Surprise". Daar zij geen bloemen en geen zaad voortbrachten waren zij volkomen onvruchtbaar. De heeren Zocher & Co. waren zoo vriendelijk mij de nakomelingen van de karmijnroode variëteit af te staan; zij werd in mijn tuin vermenigvuldigd, de andere bleef in de kweekerij.

In vroegere culturen bleven zij beide getrouw aan haar type, zonder ooit ware bloemen voort te brengen. Er was geen enkel teeken van het oorspronkelijke verschil tusschen de twee te zien. Verleden zomer (1903) zijn echter beide teruggeslagen tot haar prototype door een betrekkelijk groot

aantal gewone dubbele bloemhoofdjes te krijgen, tusschen de zeer vele groene stelen in. Ook kwamen er enkele overgangsvormen tusschen voor, bestaande uit groengeschubde stelen, die

Groene Dahlia thet oudere types. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

uitliepen in kleine hoofdjes met gekl. bloempjes.

Tot zoover hebben wij een geval van gewonen terugslag voor ons. De belangrijke kant van het verschijnsel was evenwel, dat iedere plant zich met nauwkeurigheid "herinnerde" uit welke moeder zij was ontsprongen. Alle voorwerpen in mijn tuin gingen weer terug tot de karmijnroode bloempies met witte punten, alle planten in de kweekerij tot de bleek oranje kleur en tot de andere eigenaardigheden van de "surprise" variëteit.

Het lijkt mij vol-

komen zeker, dat dit verschil niet op rekening kan komen van een eenvoudig verlies. Iets van het karakter der stamvariëteiten moet in de plant zijn achter gebleven. Hoe wij deze sporen van kenmerken ook mogen opvatten en omschrijven, het is duidelijk dat de eenvoudigste en meest voor de hand liggende voorstelling deze is, dat zij bewaard blijven in een slapenden of latenten toestand. Aangenomen, dat de onderscheidingsteekens alleen werkeloos worden door vergroening, zoo is het toch duidelijk dat, bij het terugslaan, alle weer hun eigen bizonderheden vertoonen, zooals boven werd meegedeeld.

Groene Dahlia thet nieuwere type).
(Orig. foto ..Onze Tuinen".)

Sierwaarde bezitten de groene Dahlia's in 't geheel niet: maar interessant zijn ze in hooge mate, en — zooals uit het bovenaangehaalde blijkt — stelt ook de wetenschap belang in hare verschijning. B. B.

DE TOM THUMB OF DWERG DAHLIA'S.

Dit Dahlia-ras onderscheidt zich door bijzonder gedrongen en lage

groeiwijze en enkele bloemen. De planten van vele verscheidenheden worden niet hooger dan 25 tot 50 c.M. en zijn daarom voor perkbeplanting van bijzondere waarde. In hoeverre het voor een paar jaar geleden hier te lande gewonnen ras met dat

der oudbekende Tom Thumb Dahlia's verschilt hebben we nog niet vermogen te ontdekken. In elk geval worden de planten van de Tom Thumb verscheidenheden niet hooger dan 30 tot 50 c.M. en zijn gedurende den geheelen zomer met bloemen overladen.

Een rand van deze Dahlia's hetzij langs den kant van een gazon of voor laaggroeiende heesters, heeft steeds een bijzondere bekoring. Vooral de mooie enkele bloemen trekken de aandacht en in de verte lijkt het als hebben we met bijzondere groote, vreemd gekleurde violen te doen. Voor snijwerk zijn de dwerg-Dahlia's echter minder geschikt, omdat de stengels te kort blijven.

We zullen ons hier maar niet wagen een soortenlijstie van verscheidenheden te geven, omdat het aantal zoo groot en het onderscheid tusschen verschillend genaamden dikwijls zoo gering is, dat verwarring met kan uitblijven. De reeds meermalen in "Onze Tuinen" besproken "Roem van Schiedam" mag echter wel als een der besten beschouwd worden.

In Engeland vooral kweekt men van de Tom Thumb-Dahlia's nog groote verzamelingen en legt men zich begrijpelijker wijze

Enkelbloemige Dwerg-Dahlia's.
Orig. Fote "Onze Tuinen".

ook op de verbetering van dit ras toe. Het zal daarom moeilijk worden om uit de stroomen van nieuwigheden, die zoowel uit ons land als uit Engeland komen, het beste te zoeken. Ook schijnt het ons toe, dat lief hebbers vooral deze Dahlia's met succes uit zaad zullen kunnen voortkweeken en zich zoodoende een eigen collectie aanschaffen.

J. F. Ch. Dix.

HALSKRAAG-DAHLIA's.

Het moge als een verblijdend teeken beschouwd worden, dat men in de laatste jaren weer meer en meer aandacht aan enkelbloemige Dahlia's begint te wijden en daardoor ook aan de Halskraag verscheidenheden. Het is een ras dat zeker ons aller aandacht verdient. De vorm der bloemen is volkomen gelijk aan die der goede enkelbloemige Dahlia's, doch rondom het hart zien we een aantal lintvormige bloemblaadjes, gewoonlijk wit van kleur en half zoo lang als de gewone bloemblaadjes die aan de bloem het aanzien geven als had ze een boord om. Vandaar den naam "Halskraag-Dahlia"!

Reeds verscheidene jaren is het geleden, dat de eerste Halskraag-Dahlia's in den handel gebracht werden en toch hebben we eerst in de allerlaatste jaren een goede vooruitgang in grootte der bloem en mooier kraag of boord kunnen opmerken. Dit zal waarschijnlijk wel gekomen zijn, omdat de Cactus-Dahlia's toen juist de wereld in beroering gebracht

Halskraag-Dahlia "Leitstern". (Uit: Möller's Deutsche Gärtnerzeitung).

nadden en elk jaar opnieuw, tengevolge van het winnen van nieuwe kleuren en vormen, elken liefhebber voor zich alleen opeischten en al het andere in den vergeethoek drongen.

Zoo ging het vele jaren totdat eenige goede Pioenbloemige Dahlia's door haar half dubbelen vorm de opmerkzaamheid in niet geringe mate trokken. Dat zichtbare hart bekoorde op eenmaal den liefhebbers en vanzelf trokken ook de enkelbloemige verscheidenheden, en daaronder vooral de Halskraag-Dahlia's de aandacht. Wat lange jaren slechts gekweekt was geworden omdat men ze nu toch eenmaal had, werd plotseling een artikel waaraan tal van kweekers hun volle aandacht schonken. Ze hebben reeds succes gehad, doch we mogen aannemen, dat we in de naaste toekomst nog verrassende resultaten zullen te aanschouwen hebben.

Van de allereerste verscheidenheden is Président Viger nog steeds een der besten. De bloemen zijn bijna zuiverrond, bloedrood met zuiver witte kraag gekleurd. Vooral de stengels zijn sterk en stevig. Ook Maurice Rivoire met zuiver ronde bloemen van een fraai karmozijnroode kleur met goed opvallende witte kraag. Wilhelmine E. Poirier is uitloopend violet met groote, mooie witte kraag. Vooral met deze verscheidenheden hebben de kweekers gewerkt en daaruit nieuwe aanwinsten verkregen, die inderdaad verbeteringen van de oudere bleken te zijn. Diadem is wellicht de allerbeste Halskraag-Dahlia, welke tot nu toe in den handel gebracht is. De bloemen zijn zeer groot donkerrood gekleurd en met een helder witte kraag getooid. Ook de stengels van deze verscheidenheid voldoen aan hooge eischen. Leitstern, van welke we een zeer goed getroffen afbeelding geven, munt vooral daardoor uit, dat de bloemblaadjes naar den top ietwat opgerold zijn, zoodat het schijnt als hadden we met een vuurroode ster te doen.

Fürstin Anna Luise pronkt met groote, zeer donkerroode bloemen, terwijl de kraag van een rose kleur is. Frau Dora Fischer heeft een zeer mooi, opvoelend toiletje. De grondkleur is wit met levendig violet rose getint, zoodat de witte kraag voldoende opvalt.

Zoo zouden we nog tal van nieuwere verscheidenheden kunnen noemen, doch voorloopig keus genoeg! Het streven van de kweekers schijnt er nu nog op gericht te zijn om een witte bloem met roode kraag te verkrijgen. Of het mooier zal zijn? We zullen afwachten en eerst dan ons oordeel uitspreken.

Voor tuindecoratie zijn de Halskraag-Dahlia's bij uitnemendheid geschikt, terwijl ook eenige bloemen met wat groen er tusschen in een vaasje veel voldoening geven. De cultuur is vrij gemakkelijk en snoeien is niet noodig. We hopen daarom, dat onze lezers ook met de Halskraag-Dahlia's eens een proef zullen nemen!

J. F. Ch. Dix.

DE CULTUUR VAN DAHLIA'S.

De Dahlia's groeien gewoonlijk het best in zandgrond, welke niet vooruit bemest is geworden, en vereischen dan minder zorg dan in zware gronden. Het komt bij de cultuur van Dahlia's hoofdzakelijk op snoeien aan. Men zorge er dan ook voor dat één, hoogstens twee grondscheuten doorgaan en snijde de andere zorgvuldig weg. Later wanneer de planten flink ontwikkeld zijn kan het noodig zijn ook enkele of vele zijscheuten weg te nemen, omdat anders de planten te bossig worden en van mooie bloemen geen sprake kan zijn. Vervolgens moeten de Dahlia's steeds nauwkeurig aangebonden worden, hetwelk het gemakkelijkste en het eenvoudigste geschieden kan door rondom de plant drie stokken te plaatsen. Men heeft nu niets anders te doen, dan van tijd tot tijd een raffia-bandje rondom de stokken te binden en de planten kunnen niet omwaaien. Zorg gedragen moet echter worden, dat de stokken niet te dicht om de planten geplaatst worden, opdat deze laatsten zich flink kunnen ontwikkelen zonder last te krijgen van de stokken.

De knollen neemt men begin November uit den grond en overwintert ze op een vorstvrije, droge plaats.

Halskraag-Dahlia "President Viger". (Org. foto "Onze Tuinen".

De vermenigvuldiging geschiedt door zaad, stekken en scheuren van de oude knollen. Alle manieren van voortkweeken zijn reeds meermalen in "Onze Tuinen" besproken geweest,

zoodat we thans vrij kort kunnen zijn. Het voortkweeken uit zaad is voor den liefhebber in het algemeen weinig aanbevelingswaardig, want de verscheidenheden komen niet echt uit zaad terug en de liefhebber heeft gewoonlijk niet zooveel plaats over in zijnen tuin om alles te kunnen uitplanten en doet men dit niet, dan heeft het zaaien niet veel beteekenis.

Het kweeken van stekplanten gaat, doch heeft toch zijn eigenaardige bezwaren. Wil men echter stekken, dan doe men het op de volgende wijze: een oude knol zet men in het voorjaar in een kistje met zand, echter zoodanig, dat het bovenste gedeelte gelijk komt met de oppervlakte van het zand.

Stekken van Dahlia's.

Het kistje wordt nu in een matig warm vertrek dicht bij het raam geplaatst en spoedig daarna zal men kleine groene scheutjes nit den grond zien komen. Zijn deze ongeveer 6 cM. lang geworden dan neemt men ze met een scherp mes af, zoo diep als slechts mogelijk is. Juist onder een bladknoop wordt het stek glad afgesneden en daarna in een pot met rivierzand en boschgrond gestoken. Om de noodige vochtige atmosfeer te behouden plaatst men een ledig waterglas over het stek, terwijl de grond matig vochtig gehouden wordt. Begint het stek te groeien dan neemt men het glas weg en make een aanvang met het afharden.

Men heeft ook proeven genomen met het enten van Dahlia's, doch deze manier is te omslachtig en voor den liefhebber te onzeker.

Het allerbeste schijnt het ons toe om zich zelf niet te veel met het stekken op te houden, doch dit liever aan den kweeker over te laten. Wel ligt er ook voor den liefhebber, die over zeer groote tuinen beschikt, nog een heel veld braak op het gebied van het winnen van nieuwigheden, hetzij door kruising, hetzij door electie.

J. F. CH. D.

Brieven uit Engeland.

II.

Skelgarth, 30 Juli.

Gaarne wil ik mijn praatje over hier voortzetten en wederom iets vertellen van wat mij zoo al opgevallen is. Ten eerste over de rozen die hier bloeien, zooals ik het bij ons nimmer zag. Het zijn bijna uitsluitend trosrozen, Ramblers in de verschillendste soorten, Hiawatha, Dorothy Perkins en Queen Alexandra en natuurlijk de Crimson die verre de overhand heeft. Zij prijken tegen muren, schuttingen, heggen, slingeren

zich langs bogen en pilaren en overdekken pergola's van soms wel dertig meters lengte. En als die ranken met roode, roze en witte bloemen, zoo overladen, dat men tak noch blad meer onderscheidt, om en door elkaar groeien en zich wiegen op den wind is het een gezicht om nooit te vergeten. Ik zag in een tuin een soort rustieke leuning waarachter zich de prachtigste Coniferen verhieven, en over die leuning en in de donker groene naaldtakken groeiden en slingerden zich de rozen in schier ongekende weelderigheid en vormden een schitterend effect. En in bevallige natuurlijkheid hangen de Crimson Ramblers als een scharlaken gordijn over de rotsblokken, die overal de natuurlijke afscheiding zijn. Struik- of stamrozen zijn hier zeldzaam, maar waar de trosrozen zoo het oog verrassen, mist men de andere niet. Verder kan zich iedere tuin op een of meer schitterende boordbedden, de bekende Engelsche "ĥerbaceous borders" beroemen. Doordat ook zij meestal in en tusschen rotsblokken geplant zijn, en afgesloten worden door een rij platte leisteenen waarover kruipende planten hangen, verschillen zij sterk van onze Hollandsche boordbedden, ofschoon veelal de keuze van bloemen en wijze van rangschikking en kleurschakeering dezelfde is. Maar wat hier uit den aard der zaak de glorie en trots en de onovertroffen volkomenheid van elken lusthof is, is de plaats, de hoek die voor den rotstuin bestemd is. Als ik denk aan wat wij bij ons met moeite en zorg, met arbeid en kosten bijeengaren en zoeken en koopen aan steenen, en als ik hier die heerlijke natuurlijke blokken en rotspartijen zie, ja dan watertand ik! Er is bijna overal prachtig partij van getrokken en de grootste verscheidenheid in Alpenflora groeit en bloeit te harer tijd als in haar vaderland.

Bijna alle planten die ik zag (blocien deden er weinige, de Alpenplanten zijn immers bijna alle voorjaarskinderen) heb ik bij ons in onze rotstuintjes ook gezien, maar waar wij een enkel plantje rijk zijn, breiden zij zich hier tot ware kussens en tapijten uit. Zij zijn hier zoo volkomen op hun plaats, in

de hen passende omgeving.

In den meest idealen tuin dien ik eenige malen met steeds wassende bewondering mocht bezoeken, had ik lange gesprekken met den tuinman, en het trof mij dat dáár zoowel als elders overal slechts één man den tuin onderhoudt. Waar het aanvankelijk schijnt dat een wel zeer bijzonderen ijver den Engelschen hovenier moet bezielen, is de vergelijking op de keper beschouwd toch niet ten nadeele van onzen Hollandschen baas. De rozen toch worden nimmer gesnoeid, 's winters niet

gedekt, de grond nooit bemest of bewerkt.

De Alpenplanten, de planten in het boordbed, komen te harer iijd te voorschijn, blocien en bloeien uit zonder dat er naar haar omgekeken wordt. Broeikassen zag ik nergens, en geen planten van stek. Ook zijn de tuinen bij lange na niet zoo netjes als de onze, wat ik zag was alles min of meer "wild garden", gecultiveerde planten wel is waar, maar aan haar eigen lot overgelaten, wat in deze omgeving past maar wat bij ons slordig zou zijn. Wij moeten nu eenmaal onzen roem zoeken en vinden in de keurigheid onzer tuinen — die ook moeten getuigen van den arbeid en den zorg er aan besteed. Het werk van den tuinman hier te lande bestaat voornamelijk in het maaien met de machine van de gazons. Ze zijn mooi, voortreffelijk zelfs. Maar ik was toch gelukkig te constateeren dat de onze er mee kunnen wedijveren.

De muren zijn hier overdekt met fijne en grove varens, de eersten zijn bij ons bepaald kasvarens een soort dat ze hier

Maidenhair noemen. *)

Dan moet ik U nog twee bijzonderheden vertellen eer ik eindig, n.l. dat apenboomen, Araucaria's hier de dimensies van onze grootste en alleroudste dennen bereiken, en om van het groote op het kleine te komen dat onze gewone groene klimop hier hel gele en ook dikwijls bonte, (wit en groene) jonge loten vormt, hetgeen eene charmant en vroolijk effect maakt.

(Wordt vervolgd)

C. Q. v. U.

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."!

^{*)} Vermoedelijk Adiontum pedatum, een soort van Venushaar, dat ook bij ons winterhard is. — v. L.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Burlingtònia. — Pilùmna.

Burlingtonias bestaan er eigenlijk niet meer, het is opgelost in het geslacht Rodriquezia, toch zullen wij den tuinman maar volgen die nog altijd van zijn Burlingtonias spreekt, evenals zijn buurman van Azaleas die in Rhododendrons veranderd zijn.

Het is een feit, dat Burlingtonias maar kleine bloemen produceeren, maar toch interessant en mooi genoeg om ze in de cultuur op te nemen. Bovendien nemen zij, door de compaete groeiwijs, niet veel plaats in, zoodat er spoedig een plaatsje voor gevonden is.

Deze epiphtytische Orchideeën groeien zeer goed in teakhouten mandjes, die noch breed noch diep behoeven te zijn. Zij worden gevuld met een compost die bestaat uit varenwortelgrond van Osmunda en Polypodium en Sphagnum en wordt er met dit laatste materiaal de compost afgedekt.

Men heeft wel eens geprobeerd deze planten op stukken hout te kweeken, maar het succes was nihil. Ook houden zij er niet van zoo kort bij 't glas te staan, wat niet wil zeggen dat zij er veraf wenschen te zijn: de gulden middenweg is ook hier het beste.

Zij houden van warmte, van veel frissche lucht en lichte schaduw. Met den gieter moet men voorzichtig te werk gaan, wel mogen zij nimmer volkomen droog zijn, maar o men is zoo spoedig te royaal!

Van de vier soorten van Pilumna die gekweekt worden, achten wij *Pilumna nobilus* en *P. fragrans* de beste. Zij blocien in het najaar.

Žij behooren tot de goedkoope orchideeën stellen geen hooge eischen, bloeien rijk, ricken heerlijk en duren lang. Een aantal eigenschappen die gewaardeerd moeten worden. Men kweekt ze het best als potplant, die behalve drainage gevuld moet zijn met een compost die bestaat uit een mengsel van twee deelen varenwortelgrond, een deel half vergane eikenbladeren, een deel Sphagnum en wat zand. Een en ander wordt stevig om de planten aangebracht die ten slotte met een laagje levend Sphagnum worden afgedekt.

Gedurende den zomer staan zij het best in de koude kas, terwijl zij 's winters liever gematigd staan. In vollen groei wenschen zij veel water, maar zoodra de scheuten rijp worden, kunnen zij met een klein beetje water toe. J. K. B.

In den Bloementuin.

Dahlia's.

De Dahlia's zijn in vollen bloei gekomen, daarmede verkondigend dat de zomer op zijn einde loopt en de herfst voor de deur is. 't Zijn dau ook echte kinderen van den herfst de Dahlia's, en we moeten dus zorgen dat ze voor dit seizoen zoo mooi en frisch mogelijk blijven. We letten daarom steeds op het sehadelijk gedierte dat deze planten kan belagen, waaronder de oorwormen een eerste plaats innemen. Deze vernielers der bloemen moeten we, waar we ze vinden, dooden.

Een tweede punt waarop bij het kweeken van Dahlia's gelet moet worden, is dat de planten aan stevige stokken solide zijn aangebonden ,daar de takken zeer gemakkelijk stukwaaien en afscheuren, wat meestal een onherstelbaar verlies beteekent.

Voorts verwijderen we geregeld de uitgebloeide bloemen en de zwakke seheuten, wat aan de krachtige ontwikkeling der planten en aan een krachtigen bloei ten goede komt. Onder zulke zorgen, kan men bij eenigszins gunstig weder tot diep in het najaar van den bloei der Dahlia's genieten.

In Kassen en Bakken.

Kassen in orde brengen. — Jonge scheuten van Canna oppotten.

Nu langzamerhand de tijd nadert, dat onze planten opgeborgen moeten worden, is het goed alle planten schoon te maken. Dopluizen en dergelijke zich vastzuigende inseeten, moeten we eerst met een puntig houtje los maken, zorgende hierbij de bladeren niet te beschadigen. Daarna wasschen we de geheele plant, blad voor blad af met water, waarin een of ander insecticide is opgeloscht. Het liefst nemen we hiervoor een aftreksel van tabak (tabakstelen kunnen we goedkoop bekomen) waarin wat zeep is opgeloscht. Andere insecticides, waarmede we spuiten, hebben gewoonlijk nogal vergiftige eigenschappen of zijn te sterk bijtend voor de huid om hiermede te wasschen. Met genoemd sopje moeten we alle planten wassehen; zien we geen parasieten, dan als voorbehoodmiddel en tevens om ze van vuil te reinigen. Zoodoende staan onze planten klaar om over eenige weken in hun winterkwartier te worden opgeborgen

De kassen, reinigen we meteen, maken de gebroken ruiten, enz. Veel te verpotten is er niet meer ,enkele kunnen we het nu nog doen .als b.v. jonge plantjes Dieffenbachio, Dracaena, etc., po waarop een groene laag zich heeft gevormd, moeten reinigen en de aarde weer wat bijvullen. In den wintertuin valt nu gewoonlijk ook wel wat op te daar langzamerhand de snelst knappen, groeiende planten de overhand heben gekregen, wat we moeten voorkomen, zooals Tradescantio repens met hare verschillende variëteiten en Stenotaphrum glabrum variegatum. Deze hebben een verbazend gewas ge-maakt, evenals de Spironema fragrans. Vooral wanneer dergelijke planten in den vollen grond geplaatst zijn kunnen ze veel gewas maken.

Wanneer het weer dit toelaat brengen we Palmen en andere groote palmen buiten op een geschikte plaats, om ze eens goed te reinigen. Het grootste deel der planten in een wintertuin of serre bestaat uit Palmen en andere bladplanten. Op de donkere plaatsen onder palmen h.v., plaatsen we Aspidistro: elatior, Rhodeo japonica, Bladbegonia's, sterke Varens, etc. Op meer lichtere plaatsen zetten we bloemplanten, welke we na hun bloeitijd verwisselen door andere. De bladplanten moeten we veel spuiten doeh we maken de bloeiende planten zoo min mogelijk nat. Zijn het er maar enkele, dan zetten we ze tijdens het spuiten liever even weg. Er zijn planten welke een geheelen winter bloeien in een serre op een liehte plaats, b.v. Struikbegonia, welke we tegen den winter hinnen brengen; voor Begonia hy-brida Glorie van Aalsmeer, B. Scharffiana, Begonia manicota (uitstekende kamerplant) en b.v. Primula obconia. Op een lichte plaats dicht bij het glas op het zuikunnen Pelargonium's ook nog een tijdlang bloeien. Bloeiende Anthurium Andreanum maakt een zeer schoon effect tusschen de andere bladplanten.

We kunnen nu ook half ontwikkelde scheuten van Canna met wortel van de planten afsteken en oppotten in een krachtige aarde, waarna we ze een poosje

in een gesloten bak houden om aan te wortelen, waarna we ze langzaam meer lucht geven, om ze te harden. Tegen den winter brengen we ze binnen en dan zullen ze al spoedig gaan bloeien, wat ze soms volhouden tot Januari toe. Soms is het noodig wat vloeimest toe te dienen.

Utrecht, J. A. Hoitingh.

In den Moestuin.

Andijvie. — Bleekselderij. — Tomaten. Uien oogsten, enz.

De Andijvie voor den inmaak is of wordt nu opgebonden. Om dezen tijd gaat het bleeken der andijvie vrij snel, ongeveer in den tijd van een week. Langer dan noodig moet ze niet opgebonden staan, want anders gaat ze licht rotten en is dan verloren. Het opbinden doet men als het hart van de plant doog is en dus is de middag de beste tijd, maar niet te laat, wanneer de planten alweer vochtig beginnen te worden. Bij het opbinden worden de slechte blade-ren verwijderd, iets, wat ook reeds gedaan behoort te worden, als de planten nog niet gereed zijn voor het bleeken. Vooral bij Vooral bij aanhoudend vochtig weer vervuilen de buitenste bladeren; ze worden zwart en zullen ook de rest aansteken, wanneer ze niet worden verwijderd. Dit vervuilen wordt in de hand gewerkt, wanneer niet op tijd de grond rondom de planten wordt losge-maakt. De door den regen hard geslagen grond is nat, en veroorzaakt, dat de over den grond voortkruipende bnitenste kransbladeren niet opdrogen, waardoor rotting in de hand wordt gewerkt. Houdt men den grond los, dan droogt deze op en zullen de bladeren minder van voeht hebben te lijden, dit alles nog afgezien van de noodza-kelijkheid, dat de dampkringslucht en de warmte in den bodem kunnen doordringen. Twee zaken, die welbekend zijn als noodig, maar toeh nog al te veel worden verwaarloosd.

Het opbinden geschiedt met weinig kostbaar materiaal, vaak wel met stroo, wat cehter niet aan te bevelen is. Men kan er oude moscovische matten voor gebruiken, die men voor dat doel uitrafelt. Waar biezen of russchen groeien, kunnen die er voor worden gebezigd. Anderen zaaien er vlaszaad voor op een weinig of in 't geheel niet bemest hoekje van den tuin, opdat het niet te hoog opschiet en stevige stengels geeft Raffia wordt er ook veel voor gebezigd en indien men hiermede zuinig omgaat, zoedat het afgetrokken bandie, dat vrij komt bij het oogsten, weer gebruikt wordt em volgende andijvie op te binden, dan is dit materiaal niet te duur.

Men zegt andijvie opbinden; maar eigenlijk bindt men niet. althans niet in den zin dat men een knoop legt. Men drukt met beide handen de plant dicht en houdt die met de linkerhand vast, terwijl men desnoods daarbij nog een been gebruikt, dan slaat men het bandje er cm heen, waarvan men het eene eind met den linker wijsvinger vasthoudt vervolgens haalt men het andere uiteinde van het bandje onder het reeds aangebrachte door. Het bandje houdt de andijvie nu voldoende gesloten, terwijl de plant in diktegroei nog kan toenemen door het bandje uit te zetten.

Het is thans ook de tijd. dat de bleekselderij op tafel kan komen. Deze moet daarom worden gebleekt. Zal het goed gebeuren, dan zin daarvoor twee personen noodig. De een drukt de planten samen, de ander hoogt den grond op. Doet één persoon het, dan zal allicht grond tusschen de bladstelen geraken, waardoor rotting kan ontstaan.

Elk FONGERS-Rijwiel is in gang, soliditeit, bouw en afwerking minstens gelijk, zoo niet superieur, aan elk ander rijwiel van denzelfden prijs.

Onze geheele serie biedt keuze voor elken smaak en voor elke beurs.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12. (11)

De White Plume behoeft maar weinig te worden aangeaard; de groene soorten echter des te meer. Wanneer dit werk in den aanvang van September gebeurt zullen de planten ongeveer na veertien dagen voor het gebruik gereed zijn. Meer planten dan noodig zijn worden niet aangeaard, die te lang aan het licht zijn onttrokken zouden door de aardbedekking maar te veel te lijden hebben. Voordat men met aanaarden begint worden de te dunne stelen verwijderd, deze hebben nu geen nut meer.

De groenten die nu nog in den grond staan als prei, bieten, cichorei, winterwortelen, knolsoorten worden vrij van onkruid gehouden en de grond er omheen moet los blijven, de oogsttijd voor deze is er nog niet al kunnen bieten worden gegeten. Wortels, bieten, cichorei mogen vooreerst nog niet worden geoogst; ik noem dit, omdat hiermede nog al eens fouten worden gemaakt.

Het weinig zonnige weer van Augustus heeft gemaakt dat de tomaten buiten buiten buiten blijven. Om ze nog op kleur te krijgen kan men het volgende probeeren. In een bakje worden op drogen grond de tomaten netjes neerge'egd dicht onder het glas. De warmte, die zich nu weldra in het goed gesloten bakje ophoopt stoft de tomaten, als ze er niet te ver af zijn, nog wel rijp. Men kan het ook elders in de warmte beproeven.

Bij het oogsten b.v. van nien, maar dit is een algemeene waarheid, moet er voor gezorg! worden dat het geoogste droog binnenkomt. Uien laat men zoolang on het land uitgetrokken lig en, tot ze goed droog zijn en brengt ze daarna op een zonnigen op de bewaarplaats.

H. S

In den Fruittuin.

Aardbeien.

Met het opkweeken van onze jonge aardbeienplanten ging het tot heden uitstekend. Zij die hun planten, welke nu op het plantenbed reeds een flinke afmeting verkregen hebben en door hun dikke neuzen bewijzen dat de bloemen voor een volgend jaar reeds in wording zijn, als eenjarige willen behandelen; d.w.z. het volgend jaar na den oogst direct wegruimen, brengen de planten onverwijld

uaar de bestemde plaats.

Een afstand van 30 c.M. is in dit geval voldoende. Wie ze onmiddellijk nadat ze van de moederplanten genomen werden, ter plaatse bracht vervangt mogelijke zwakkelingen door gezonden, houdt de ranken die de jonge planten op hun beurt maken weg en zorgt door schoffelen of hakken voor het verdrijven van onkruid, waardoor meteen de bovengrond, die door de vele regen toegeslagen was, los komt. Wie geen ruimte beschikbaar heeft of er op rekende de planten een volgend jaar op hunne bestemming te brengen, laat ze tot dien tijd op het plantenbed staan, houdt de ranken van de planten af en zorgt voor het verdelgen van het onkruid.

Planten welke in potten zullen vervroegd worden, worden in de potten overgebracht. Ook hierbij stellen we aan de

kwaliteit van de planten hooge eischen. We geven ze een krachtig grondmengsel waarvan koemest in zeer ruime mate een deel van uitmaakt. In potten van b.v. 20 c.M. kunnen twee planten komen, in kleinere slechts één. Twee zwakke planten bijeen, mag bij gebrek aan goede planten als noodmiddel verschoonbaar zijn, 't is het ware niet; twee slechten kunnen nooit voortbrengen wat één goede plant ons geven kan.

De potten komen man aan man op den grond waar ze blijven tot ze naar hun winterverblijf overgaan. Mogelijke ranken die nog komen worden verwijderd en de bovengrond in de potten los gehouden. Bij droogte, wat begin September lang geen zeldzaamheid is, is geregeld begieting beslist noodzakelijk. Wanneer we bespeuren dat er in de bladeren kleine ronde gaatjes komen, inspecteeren we de planten, we vinden dan als oorzaak aan de onderzijde

der bladeren een klein groen 1 à $1\frac{1}{2}$ c. M. lang rupsje, welks lot niet twijfelachtig is. J. C. M.

PRIJSCOURANTEN

E. H. Krelage en Zoon te Haarlem. — Algemeene catalogus voor Bloembollen, najaar 1912

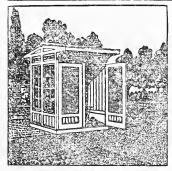
MEDEDEELING.

Wegens plaatsgebrek moet de Vragenbus tot het volgend no. blijven staan.

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

FABRIEK "DE KOEKOEK" - BUSSUM.

AFMETINGEN 2 \times 2 M. / 100.

Onze **BROEI- EN PLANTENKASSEN** werden op de Groote Nationale Landbouwtentoonstelling te Zutfen met de **Zilveren Medaille bekroond.** (40)

: Vraagt teekening en prijsopgave aan. :

Onze **Kippenhokken** en **Konijnenstallen** verwierven de hoogst uitgereikte onderscheiding

Wij leveren alle soorten verplaatsbare huizen, als Auto- en Rijwielstallen, Tennishuizen, etc. Volledige WATERFILTRATIE INRICH-

TINGEN voor Fabrieken, Villa's etc. van elke capaciteit.

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING.
FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant. CULTURES.

Voor Heer of Dame met behoorlijke tuinbouwkennis bestaat gelegenheid deel te nemen als Commanditaire Vennoot met f 6000 à 4 %, salaris en % in een flinke kweekerij, extra mooi gelegen, om op 't gebied van Rozen enz. uit te breiden. Br. motto "Cultures", Bureau van dit blad.

N. V. "DE HOOGEBERG" Velsen.

o. 14. Prijs f 10.—.

BLOEMPOT met lintversiering.

Diam. 57 c.M.

Hoog 27 "

Verkrijgbaar in

terra blanca & terra jaune.

VERZEKERING MAATSCHAPPIJ "UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM PRINSENGRACHT 8792

BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAARDEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. ..DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063. Dordrecht.

EERSTE NEDERL. MACH. GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Liinbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

GEBSVINCEN

Buitenhavenweg 132 Schiedam · Telefoon № 14

FABRIEK VAN GESM: YZEREN HEKKEN & SOLIEDE INSCHUIFHERKEN OOK GESCHIKT VOOR AFSLUETING VAN BALKONS & SERRES · HZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. Alles eerste klas werk • TEERENINGEN GRATIS VERKREGBAAR

OVERKAPPINGEN · JZERCONSTRUCTES

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 2½ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

TUINVERSIERINGEN EN VAZEN

Geplet zink.

Mooi van vorm en vriezen niet stuk.

J. MUYSSON Jr., Rotterdam, Aert v. Nesstraat 112.

TELEF. 3981.

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG □ VAN TUINEN □

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË). (37) Att But the Sant Francis Care to be

INHOUD.

Dahlia's door v. L.

Danna's door v. L.
Pioen-Dahlia's, door J. K. B.
Een mooie Decoratieve Dahlia, door J.
F. Ch. Dix.
Cactus-Dahlia's, door J. F. Ch. Dix.
Pompon-Dahlia's, door J. F. Ch. Dix.
Groene Dahlia's, door B. B.
Tom Thumb of Dwerg-Dahlia's, door J. F.
Ch. Dix.
Halskraag-Dahlia's door J. F. Ch. Dix.

Halskraag-Dahlia's door J. F. Ch. Dix. Brieven uit Engeland, door C. Q. v. U. Werk v. d. v. Week. In den Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, door v. L.

In Kassen en Bakken, door J. H. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M. Advertentiën.

Bijblad.

Moorkoppen, door L. S. Honden koopen, door L. S. Kwartelvangst in N.-Egypte, door J. H. Jurriaanse.

Bijenteelt, door G. S Voorgevoel van Dieren bij Aardbevingen,

door A-a. Een merkwardig Zintuig bij de Kat.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN,
GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUJJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

HET PLANTEN VAN BOLGEWASSEN TUSSCHEN GRAS

Zeker, we hebben allen wel eens vol bewondering naar een grasveld, waarin duizenden Crocus-bloemen in bonte mengeling, staan kijken. Ook heeft een gazon met groote groepen, bossen zou men kunnen zeggen, Narcissen ons wel eens stil doen staan. Het is weêr eens iets anders dan die vele perkjes, waarin de bloemen in onberispelijke regelmaat

naast elkaar staan, als vormden zij een korps flink gedrilde soldaten.

En wat is nu mooier? Wij voor ons hebben steeds elke beplanting, die het natuurlijke het dichtst nabij kwam, het mooist gevonden, al willen we toegeven, dat op ronde, vierkante of langwerpige perkjes de regelmaat, welke het geheel beheerscht, ook bij de beplanting moet teruggevonden kunnen worden.

Daarom wie op perken regelmatig wil planten, dat hij zijn gang ga! Maar die vele anderen, die het op natuurlijke wijze willen probeeren, hopen we met het onderstaande eenigszins van dienst te zijn.

De planten, die zich leenen om op allerlei wijze tot verfraaiing van groote, eentonige grasvelden te dienen, zijn veel in getal, en onder deze bevindt zich een overgroot aantal bolgewassen. Wanneer het dan ons doel zal zijn om met bolgewassen tusschen het gras geplant een natuurlijk effect te bereiken, moeten we in de

allereerste plaats letten op de eenvoudige groepen in bosch en veld, en trachten deze na te bootsen. Geen zuiver ronde cirkels, precies rechte of stijve kromme lijnen, maar de bollen moeten zoo geplant zijn, dat de indruk gewekt wordt, als had de wind het zaad her- en derwaarts gestoven, en als waren uit dat zaad hier in groepjes, daar als enkelingen verspreid, de bloemen voortgekomen die het grasveld dan op zóó natuurlijke wijze versieren.

In een dergelijke beplanting, als boven omschreven, is feitelijk, nadat de bollen eenmaal geplant zijn, voorloopig geen verandering meer te brengen, en daarom is het van het hoogste belang om zorgvuldig die bolgewassen uit te zoeken, die naar alle waarschijnlijkheid op bepaalde gronden succes zullen geven.

Dat het aldus uitzoeken van bepaalde bolgewassen een

goede maatregel is, zullen de ondernemers wel ondervinden. Bolgewassen, die in de natte, laaggelegen gedeelten van ons land succes zullen geven, zullen hoogstwaarschijnlijk in de hooggelegen, droge streken mislukken. Kiest daarom na overleg met uwen leverancier die bollen, van welke ook hij meent, dat ge de meeste voldoening zult hebben.

Hieronder zullen wij zooveel mogelijk de gegevens verschaffen, als: grondsoort, vochtigheid, planttijd, hoogte van groei, enz., want al deze dingen behoort men goed te weten. De hoogte der plant, alsook de tijd van bloeien moeten we zeer nauwkeurig weten, opdat we die grassoorten kiezen, die onze bolgewasjes niet overgroeien in den tijd, dat zij bloeien. Zoo zullen steeds, vooral in 't voorjaar, op zeer gedrongen groeiende grasvelden het beste de laaggroeiende bolgewassen uitkomen, terwijl de hoogergroeienden beter in de grasvelden met weligen groei een plaatsje zullen vinden. Er zijn vele geslachten,

van welke niet alle verscheidenheden voor aanplanting tusschen gras geschikt zijn en het zou slechts teleurstelling baren, indien men zulke bolgewassen toch wilde planten. Want al zou men door het inbrengen van passende grondsoort of meststoffen veel kunnen verhelpen, deze toestand zou toch slechts een bepaalden tijd duren, en daarna zouden de bolletjes

het spoedig opgeven.

Het gereedmaken van den grond moet in Augustus tot

Narcissen in een grasveld. (Foto "Amateur Gardening".)

Narcissen en Tulpen tegen een graswal. (Foto: "Amateur Gardening".)

October plaats hebben. Plant men vroeggroeiende bolgewasjes dan mag men vooral niet later beginnen dan September, doch vele bolgewassen gedogen ook een latere planting. Voor vele van de kleinere bolgewasjes is het niet noodzakelijk den grond diep om te spitten. Het beste is, voor deze de graszode weg te nemen, den grond daaronder een weinig los te maken, de bollen op natuurlijke wijze uit te strooien, en iets met grond te bedekken, waarna men de zode weêr oplegt en flink aandrukt. Ook kan men door middel van een pootijzer hier en daar gaatjes steken en daarin een paar bolletjes leggen, waarna het gaatje dicht gedrukt wordt. Men loopt evenwel de kans, dat men dan onwillekeurig een minder natuurlijk effect verkrijgt.

Ter verbetering van den grond is het nuttig goed verrotte bladgrond of koemest onder te spitten, opdat de bollen na verloop van een paar jaren niet van armoede wegkwijnen. Hoe diep de mest moet ondergespit hangt van velerlei omstandigheden af, doch in den regel mag men aannemen, dat een diepte van ongeveer 30 cM. het beste is. Het eerste jaar hebben de bolgewassen niet zoo bijzonder veel behoefte aan extra voeding en in het tweede jaar, of beter nog aan het einde van de eerste groeiperiode, zullen de wortels wel tot de mest doorgedrongen zijn.

Na het planten legt men de zode weêr op en laat men een steenen rol een paar maal over het grasveld gaan, opdat een en ander goed aangedrukt wordt en tevens slakken en ander ongedierte, hetwelk zich tusschen het gras mocht bevinven, wordt doodgedrukt.

Teneinde de inlichtingen zoo volledig mogelijk te doen zijn, zullen we aan het einde van dit artikel een tabel op nemen, waarin van bijna alle bekende bolgewassen, geschikt voor aanplanting tusschen gras, de noodige aanwijzingen zullen worden gegeven. Er zijn evenwel eenige geslachten, die zoo uitgebreid zijn, dat afzonderlijke bespreking gewenscht is en daarom laten we die eerst volgen.

Narcissen.

Wanneer er één bolgewas is, dat voor aanplanting tusschen gras de gewenschte eigenschappen bezit, is

Narcissus telamonius plenus (Dubbele van Sion). (Foto: "Amateur Gardening".)

het wel de Narcis. De groepen van deze plant zijn zóó mooi en de sierlijk gevormde bloemen wapperen zoo vroolijk boven het donkergroene loof, dat men tevergeefs naar iets fraaiers zoeken moet. Toch dient men ook hier goed op de standplaats te letten, en b.v. geen gazon uitkiezen van hetwelk men het gras reeds vóór half of einde Juni maait. Maait men het gras vroeger af, dan zijn de Narcissenbladeren nog niet volgroeid en het gevolg is, dat niet voldoende reservevoedsel voor het volgende jaar opgenomen is en de bollen dus verzwakken.

Vervolgens moet men, zal succes verzekerd zijn, een goede soortenkeuze doen, want niet alle Narcissen zijn voor ons doel geschikt, o.a. tal van dubbelbloemigen, zooals de dubbele Incomparabilis, Sulpher Kroon, Orange Phoenix, sulphureus plenus, aurantius plenus enz., omdat de bloemen nog vóórdat ze goed ontloken zijn reeds gaan vallen, waardoor het gewenschte effect niet verkregen wordt. De welbekende dubbele Narcis telamonius plenus (dubbele van Sion) is evenwel bijzonder geschikt, en waar zij eenmaal ge-

Crocus-Groepjes in het gras.
(Foto: "Amateur Gardening".)

plant is, brengt zij elk jaar opnieuw de prachtige, groote goudgele bloemen voort. De enkelbloemige Narcissen hebben zoo goed als alle eigenschappen, die we wenschen, zoodat we, ook met het oog op de honderden verscheidenheden, daar thans niet

Muscari "Heavenly blue" (Druifjes). — Foto: "Amateur Gardening".)

uitvoerig op in zullen gaan. Het is misschien beter eenige raadgevingen in het algemeen te geven.

Alle Narcisseu groeien het beste in een matig vochtigen grond, onverschillig of deze uit zand, veen of klei bestaat, mits het spitten maar diep genoeg geschiedt. Er zijn een paar soorten, die op ietwat drogere gronden beter in krachten blijven, zooals: biflorus, Stella, spurius, odorus campernellus, enz., doch het is gebleken, dat ze zich ook in vochtige gronden vrij langen tijd goed houden. Een weinig schaduw doet alle Narcissen goed, maar vooral de Barri-, incomparabilis en Leedsi-verscheidenheden met haar betrekkelijk dunne bloembladeren, verkleuren zoo spoedig, indien ze geheel onder den invloed van de soms vrij warme Aprilzon staan.

Ook de trompet-narcissen doen het goed in een grasveld, maar sommigen van de zwakkere zusjes, zooals moschatusverscheidenheden kunnen geen droogte hebben, terwijl ze, indien op vochtige gronden geplant, weêr spoedig door het sneller groeiende gras verdrongen of verstikt worden. Zoo gaat het ook met de z.g.n. hoepelrok narcissen (bulbocodium) en de triandrus-soorten, ze zijn eigenlijk niet geschikt voor het doel, dat wij beoogen. Narcissen geven het meeste succes wanneer ze vroeg geplant worden, en daarom hebben zij, die de bollen in September aan de aarde toevertrouwen kunnen, de beste kansen. Komt het echter in October of November beter uit, dan zou men ook in die maanden het voornemen ten uitvoer kunnen brengen.

Hiermede meenen wij omtrent de narcissen voldoende ingelicht te hebben, en we raden hen, die meer omtrent eventueele verscheidenheden wenschen te weten, om daarover de leverancier te raadplegen.

Tulpen.

Niet alle Tulpen zijn voor ons doel geschikt, en het zou geen aanbeveling verdienen om b.v. de vroegbloeiende enkele en dubbele Tulpen tusschen het gras te planten. Ze zouden zeer zeker niet bevredigen. Ook onder de laatbloeiende Tulpen zijn er talrijke, die we liever in een perk geplant zien.

Het meeste sncces zullen we ten allen tijde bereiken met

de z.g.n. species-Tulpen. Daar is b.v. Kaufmanniana, een tulp, meer dan honderd anderen geschikt om in het vroege voorjaar een grasveld te sieren. Zij komt altijd trouw terug, en de lange, lichtgeel met rood van buiten gekleurde bloemen zijn eenig mooi.

Maar behalve deze zijn er nog velen, zooals b.v. aximensis, liefst een beetje in de schaduw, Billictiana, Clusiana, Didieri, saxatilis, viridiflora, macrospeila, enz. enz. die prachtige groepjes langs de randen of vlakten van een grasveld kunnen vormen. Ook onder de Darwintulpen vindt men gewenscht materiaal. De beste grondsoort is zand, doch ook in zwaardere gronden geven de Tulpen, mits eenmaal gehuisvest, alleszins voldoening. Wat de behandeling van den grond en wijze van planten aangaat verwijzen we naar datgene, wat reeds bij de narcissen gezegd is.

Tric

Er is misschien geen plantengeslacht, hetwelk aan de cultuur zoo verschillende eischen stelt. Het zou eenvoudig tot de grootst mogelijke teleurstellingen leiden, indien alle Irissen op dezelfde wijze behandelt werden, zelfs al laten we de plant-Irissen buiten beschouwing,

De goed bekende Spaansche- en Engelsche Irissen groeien wel vrij gemakkelijk, al kunnen eerstgenoemden het met een droger plaatsje stellen. Ze kunnen echter met het oog op het spoedig ver-

welken van de bladeren na den bloei niet daar geplant worden, waar men al te dikwijls komt. Liever zouden we ze op open plekjes in bosschen planten en als men ze dan gaat bezichtigen als ze in vollen luister zijn, zal men niet genoeg kunnen krijgen van het zeldzaam schoone kleurenspel.

Veel succes kunnen de vroegbloeiende Irissen, zooals

Sneeuwklokjes in het gras. - Foto: "Amateur Gardening".)

reticulata en hare verscheidenheden geven, alsmede sommige van de persica-groep. Toch zijn ook zij tamelijk kieskeurig. De reticulata-verscheidenheden b.v. verlangen een lossen, doch niet te drogen grond. Deze Irissen bloeien zeer vroeg in het voorjaar, noch voor dat het gras gaat groeien, zoodat de hoogte daarvan van geen aanbelang is. Later worden de bladeren der Irissen wel zoolang, dat ze met den groei van het gras gelijken tred houden.

De Irissen van de persica-groep moeten in drogen grond

Ornithogalum umbellatum. (Foto: "Amateur Gardening".)

geplant worden en liefst wel zoo erg, dat de groei van het gras later zoo matig is, dat de Iris-bladeren niet verdrukt worden, en tevens, dat de knollen voldoende rijp kunnen worden.

De nieuwe Hollandsche Iris, die ongeveer veertien dagen voor de Spaansche bloeien, zijn voor open plaatsen tusschen heesters zeer aan te bevelen. Bijna alle andere Irissen zijn

voor ons doel ongeschikt, alleen *I. tuberosa* met hare wonderlijk groen met zwart gekleurde bloemen geeft voldoening, mits men haar in groote groepen aanplant.

Verschillende Bolgewassen.

Hieronder zullen we nog een lijstje geven van verschillende bolgewassen en achter den naam aangeven de hoogte der plant in centimeters, vervolgens de kleur, standplaats, grondsoort, planttijd en bloeitijd. Tot het samenstellen van dit lijstje hebben we gebruik gemaakt van een en ander hetwelk reeds vroeger in Engelsche werken gezegd is.

Allium moly, 30 c.M., geel, zonnig, gewoon, September-November, Juni-Juli.

Allium oreophilum, 20 c.M. purper, zonnig, gewoon, September-November, Juli.

Allium neapolitanum, 50 c.M., wit, zonnig, gewoon, September-November, voorjaar.

Alstroemeria aurantiaca, 100 c.M., oranje, zonnig, zand en klei, voorjaar, Juni-Juli.

Alstroemeria aurantiaca aurea, 100 c.M., geel, zonnig, zand en klei, voorjaar, Juni-Juli.

Anemone apennina, 15 c.M., blauw, zonnig, vochtig zand,

Augustus, April.

Anemone apenniua alba, 15 c.M., wit, zonnig, vochtig zand, Augustus, April.

Anemone blanda, 20 c.M., blauw, zonnig, zand, Aug., April.

Anemone nemorosa, 20 c.M., wit, kreupelboschjes, zand, Augustus, April en Mei.

Anemone alba plena, 20 c.M., wit, kreupelboschjes, zand, Augustus, April en Mei.

Anemone Robinsoniana, 20 c.M., blauw, kreupelboschjes, zand, Augustus, April en Mei.

Brodiaea capitata, 60 c.M., violet, zonnig, licht en droog, September, Juni.

Bulbocodium vernum, 10 c.M., purperrose, zonnig, licht en vochtig, September, Frebruari.

Camassia Cusickii, 75 c.M., lichtblauw, ietwat beschaduwd, zwaar, September, Mei.

Camassia esculenta, 50 c.M., blauw, verschillende, verschillende, September, Juni.

Camassia Leichtlini, 75 c.M., wit, ietwat beschaduwd, zwaar, September, Juni.

Chionodova Luciliae, 15 c.M., blauw, zonnig, lichte, Augustus tot September, Maart.

Chionodoxa gigantea, 15 c.M., lichtblauw, zonnig. lichte, Augustus tot September, Maart. Chionodoxa sardensis, 15 c.M., donkerblauw, zonnig, lichte, Aug. tot Sept., Maart. Chionodoxa Tmolusii, 15 c.M., blauw, wit

oog, zonnig, lichte Aug. tot Sept., Maart. Colchicums, 15 c.M,. zonnig, vochtig, Aug.

September-October.

Crocus (herfst), 15 c.M., verschillend, zonnig, lichte, Augustus, najaar.

Crocus (voorjaars), 15 c.M., verschillend,

zonnig, lichte, Augustus, voorjaar.

Eranthis cilicica, 10 c.M., geel, zonnige hellingen, licht,

September, voorjaar.

Eranthis hyemalis, 10 c.M., geel, zounige hellingen, licht, September, voorjaar.

Erythronium Dens canis, 15 c.M. verschillend, zonnig, vochtig en diep, September, April.

Scilla sibirica. — (Foto: "Amateur Gardening".)

Erythronium americanum, 15 c.M., licht geel, ietwat beschaduwd, vochtig en diep, September, April.

Fritillaria latifolia, 30 c.M., verschillend, zonnig, lucht, September, Mei.

F. meleagris, 30 c.M., verschillend, zonnig, lichte, Sept., Mei.

Galanthus, 15 c.M., wit en verschillend, licht, Sept., Maart. Hyacinthus amethystinus, 30 c.M., blauw, zonnig, licht en diep, September, Mei.

Hyacinthus amethystinus albus, 30 c.M., wit, zonnig, licht en diep, September, Mei.

Hyacinthus azureus, 30 c.M., blauw, zonnig, licht en diep, September, Mei.

Ixiolirion montanum, 40 c.M., prachtig blauw, zonnig, licht en diep, September, Juni.

Leucojum aestivum, 30 c.M., wit, vochtig, verschillende, September, Mei.

Leucojum vernum, 30 c.M., wit en groen, vochtig, verschillende, September, Mei.

Hyacinth City of Haarlem. — Een schotel met ideaal geforceerde Hyacinthen. (Foto: "Gardener's Magazine".)

Muscari blauw, 15 c.M., blauw, zonnig, licht en diep, Sept., Apr. Muscari wit, 15 c.M., wit, zonnig, licht en diep, Sept., April. Ornithogalum nutans, 25 c.M., wit, zonnig, verschillende, October, Juni.

Ornithogalum umbellatum, 25 c.M., wit, schaduw, verschillende, October, Juni.

Puschkinia libanotica, 15 c.M., zacht lila, zonnig, licht, September, April.

Scilla bifolia en var, 15 c.M., wit en blauw, zon en schaduw, licht, September, Mei.

Scilla campanulata, 30 c.M., wit, blauw en rose, zon en schaduw, licht en vochtig, September, Mei.

Triteleia uniflora, 20 c.M., wit, zon en schaduw, licht en droog, September, Mei.

Hiermede hebben we die bolgewassen, die bijna zonder uitzondering in Nederland succes zullen geven, genoemd Wellicht zullen er nog enkele anderen zijn, doch deze zijn dan meer geschikt voor bepaalde gronden en het beste zal zijn, dat men daaromtrent inlichtingen bij soliede bollenkweekers inwint. Ook hebben we sommige geslachten slechts zeer kort vermeld, doch de verschillende verscheidenheden of variëteiten verlangen dan ongeveer dezelfde behandeling.

Wanneer onze lezers eens eens een proef willen nemen, zij het dan eerst op kleine schaal, dan zullen we ons ruimschoots beloond achten. J. F. Ch. Dix.

HET BROEIEN VAN BOLGEWASSEN.

Er zijn zooveel bolgewassen, die vervroegd kunnen worden, dat men noodzakelijkerwijze gedwongen is, in een kort artikel op dit uitgebreide gebied zich tot enkele soorten te bepalen.

Er mogen uit de verst verwijderde streken der aarde vreemde, soms kostbare bolgewassen worden ingevoerd, de *Hyacinth* zal voor den gewonen bloemenliefhebber, niet over kassen en bakken beschikkende, steeds aantrekkelijk blijven. De helderen kleuren, het frissche groen en niet het minst, het zien groeien en zich ontwikkelen der planten in de woonkamer, midden in den winter, zal steeds een genot blijven.

De groote hoeveelheden hyacinthen in ons land gekweekt en verkocht, waarvan men zich in het voorjaar, op de zoogenaamde bollendagen kan overtuigen, bewijst, dat er duizenden moeten zijn, over de geheele wereld verspreid, die door het koopen van bollen zich dat genoegen verschaffen. Dit getal van liefhebbers zou nog veel grooter zijn, zoo niet velen, door teleurstelling bij het in bloei trekken der bollen moedeloos geworden, van verdere pogingen afzagen. Ten onrechte, en mijns inziens meestal door eigen schuld. Beschikt men niet over kas of bak, maar is men op kamercultnur aangewezen, dan moet men in de eerste plaats geduld hebben en vooral de bloemen niet te vroeg verlangen; dit is meestal de hoofdoorzaak der mislukking.

Verder moet men op de hoogte zijn van enkele cultuurzaken, die ik den goedgunstigen lezer, minder daarmede bekend, nu ga mededeelen.

In de eerste plaats koope men zijn Hyacinthen bijtijds van een solieden bloemist, aan wien men de keuze der soorten kan overlaten en behoeft hem dan alleen te zeggen, of de bollen voor pot of glas bestemd zijn, daar men voor glas goedgevormde bollen moet hebben en semmige soorten niet goed op water willen groeien.

Bijtijds koopen is van groot belang, omdat men dan betere bollen krijgt en vroeg kan oppotten, wat voor een vroegen bloei noodzakelijk is, daar vroeg trekken op teleurstelling uitloopt, zoo er niet vooraf eene goede wortelvorming heeft plaats gehad. De maand September is voor het oppotten van Hyacinthen de beste; het plaatsen op glazen kan wel tot het laatst dier maand worden uitgesteld.

Elke hyacinthenbol kan men afzonderlijk oppotten, men neme dan daarvoor eerste soort bollen, of drie stuks (van één soort) die wat kleiner zijn en miniatuurbollen genaamd worden, of gebruike platte ondiepe potten, waarin voor vijf of tien bollen plaats is naar gelang van de grootte der bollen, die men gebruiken wil. Potten van 12 c.M. voor één groote of drie miniatuur-bollen zijn groot genoeg; grootere potten zijn onsierlijk en absoluut onnoodig.

Voor het oppotten gebruike men bladaarde vermengd met zand, daarmede worden de potten tot 3 der hoogte gevuld, de bollen daarop geplaatst en verder aangevuld en matig vast aangedrukt. Op den bodem der potten legge men vooraf een paar potscherven tot afvoer van het overtollige water, daar staand water voor de wortels zeer schadelijk is.

Als alles ogepot is en men bezit een bak waarop een raam kan geplaatst worden, dan is dat een zeer goede plaats om de potten in te graven en ze met een paar duim grond te bedekken, zoo niet, dan kan dit ook buiten in den tuin geschieden. Er moet op gelet worden, dat de bollen in den bak niet verdrogen en zoowel daar als in den tuin, bij vorst gedekt kunnen worden. De potten late men nu rustig staan tot half Januari, waarna men ze uit den grond neemt en in een matig verwarmd vertrek kan plaatsen, zoo licht mogelijk en in de zon, niet in de nabijheid der kachel.

Heeft men te doen met vroege witte Romeinsche Hyacinthen of Fransche Narcissen, dan kunnen die, zoo ze reeds in Augustus of begin September opgepot zijn, half November uit den grond worden genomen en in de kamer gebracht.

In den laatsten tijd hebben onze kweekers er zich op toe gelegd, door een speciale behandeling, wat prepareeren ge noemd wordt, de hyacinthen vroeger en gemakkelijker in bloei te brengen. Proeven daarvan zijn te Haarlem in de maand December tentoongesteld en dit zal ook dit jaar herhaald wor-

Crocus "Baron von Brunow". (Foto: "Amateur Gardening".)

den. Hoewel deze bollen daurder zijn dan gewone hyacinthen, kunnen ze aan de liefhebbers wel aanbevolen worden, daar ze ongeveer drie weken vroeger bloeien en men bij goede cultuur in kassen met voldoende verwarming, reeds met Kerstmis bloeiende planten kan hebben. Ook voor kamercultuur zullen deze bollen gemakkelijker en vroeger in bloei te brengen zijn.

Met een enkel woord werd reeds gezegd dat de hyacinthen voor glazen einde September konden gezet worden. Voor men daartoe overgaat wassche men de bollen in zuiver water goed af, om alle stof van de bollen te verwijderen, wat aanleiding zou kunnen geven tot bederf van het water in de glazen. Ge-

bruikt men schoone glazen en zuiver water (geen regenwater), dan is het haast nooit noodig het water in de glazen te ververschen en behoeft dit alleen van tijd tot tijd aanvulling.

De bollen moeten zoo gezet worden, dat de wortelkrans het water niet raakt: de vochtigheid doet de wortels van zelf uit-

Romeinsche Hyacinthen. (Foto: "Amateur Gardening".)

spruiten en gemakkelijk het water in de glazen bereiken. Nu zette men de glazen op eene donkere plaats, waar ze niet kunnen bevriezen en late ze daar staan tot half of einde Januari, waarna ze in de kamer geplaatst worden.

Heeft men geen tuin of bak waar de opgepotte hyacinthen kunnen worden ingegraven, dan is zulk een donkere plaats daarvoor zeer geschikt, maar moet af en toe nagaan of de potten vochtig genoeg zijn, daar de bollen in een uitgedroogden grond geen voldoende wortels zouden maken.

Tulpen, Narcissen, Crocus enz. kan men op dezelfde wijze behandelen, de vroege soorten Tulpen, zooals Duc van Tholl's en vroege Fransche bollen, kunnen wat vroeger warm gegeplaatst worden, terwijl de Crocus, volstrekt geen warmte verdragende, in een koud vertrek door licht en zon in bloei moeten komen. Een platte pot met een twintigtal crocusbollen van ééne soort beplant, hetzij wit, paars, gestreept of geel, aldus in bloei gebracht, is een waar prachtstukje. Men neme daarvoor echter uitsluitend eerste soort bollen, die ieder soms 5 tot 6 bloemen geven en daar ze niet allen te gelijk komen, kan men daarvan zeer lang genot hebben.

Volgt men de aangegeven wijze van cultuur, dan zullen de kamerbollen zeker voldoening geven en zal men niet te klagen hebben over mislukking. De liefhebberij voor onze schoone voorjaarsbloemen zal bevorderd worden en de bloemenvriend aangemoedigd, zijne collectie met andere en soms moeilijker in bloei te brengen soorten te vermeerderen.

Santpoort. J. J. Kruyff.

FRUITTUIN

PLUKKEN EN BEWAREN VAN FRUIT.

We willen over het oogsten van fruit het een en ander vertellen, mede omdat er nog veel te weinig op gelet wordt hoe belangrijk dit werk is, niet alleen voor de vruchten, maar ook voor den boom.

De vroege soorten zijn reeds geplukt, maar de groote massa komt nog, vooral die soorten, welke bestemd zijn voor winterprovisie, nl. die welke lang kunnen bewaard blijven en welke goed van smaak, liefst mooi van vorm en goed gaaf zijn.

Wormstekig of gekwetst ooft is dus ongeschikt voor het bewaren; aan de wormstekigheid is op 't oogenblik aan de vruchten niets te doen; wel kunnen in den winter en zomer maatregelen genomen worden, dit zooveel mogelijk te beperken.

Maar beschadiging van fruit kan zooveel mogelijk tegengegaan worden; afschudden of afslaan mag in 't geheel niet geschieden; bij de eerste handelwijze zullen vele vrnchten op de takken en op den grond te pletter vallen, terwijl op de tweede manier bovendien vele sporen afgerukt worden, zoodat we den oogst voor het komende jaar benadeelen.

Hoe men het fruit dan wel verzamelen moet? Wel, met de hand plukken. "Ja, ja," zullen velen zeggen, "maar dat houdt veel te lang op, laat er dan maar wat minder zijn, of laten ze wat minder opbrengen." Maar die zoo spreken, hebben het mis, want de schade welke door eerstgenoemde wijze van plukken wordt teweeggebracht, is veel grooter dan de uren welke men bij zorgvuldig plukken langer werk zal hebben.

Niet altijd gaat het plukken even gemakkelijk; wel bij lage boompjes, maar juist de groote opgaande boomen geven vaak heel wat werk. Lange en korte ladders hebben we hierbij noodig, en ieder die veel fruit geplukt heeft weet, hoe lastig het meestal is om van de buitenste takken de vruchten te krijgen, met haken moeten dan vele takken voorzichtig naar den plukker gehaald worden, maar de kans van breken, vooral van volgeladen takken, is dan zeer groot.

Dubbele ladders, voorzichtig tusschen de onderste takken gezet, vergemakkelijken dan het werk: 't spreekt als vanzelf, wanneer een boom geplinkt wordt, dat cerst de onderste en

daarna de hoogere takken geplukt worden.

Met frnit mag ook absoluut niet gegooid worden; voorzichtig, vooral zachte soorten, in de manden gelegd, anders krijgen we toch deuken en kneuzingen, welke later tot rotten overgaan.

Particulieren en liefhebbers kunnen soms nog wel eens gemak hebben van een perenplukker, vooral als ze weinig vruchten aan de takken hebben hangen, waar men anders slecht bij kan; waar men meer fruit heeft, zijn deze dingen niet veel waard.

Hebben we alzoo het fruit geplukt, dan ruimen we onder

de boomen alles op, en gaan dan aan 't sorteeren. Voor 't plukken kiezen we een drogen dag en wachten ook liefst met dit werkje totdat 's morgens de boomen droog zijn.

Fruit lang in manden, althans ongesorteerd, te laten staan, is niet wenschelijk; beter is 't, het nazien zoo spoedig mogelijk te doen; de mooie exemplaren om te bewaren, welke volkomen gaaf zijn, worden er uitgezocht; wanneer de vrnchten geplukt zijn, zullen we weinig afval hebben, alleen klein, misvormd en wormstekig goed bewaren we niet.

Vooral moet er ook goed op de wormstekigheid gelet worden, niet alleen knnnen zulke vruchten niet bewaard, maar ook geven we de larven een schoone gelegenheid om te verpoppen, waardoor in 't volgende jaar, na de verpopping, het vliegend insect de eieren weer op de bloesems kan deponeeren. Lappen of papier hier en daar tusschen de vruchten gelegd, geven een prachtige schuilplaats voor zulk gespuis, welke later weggenomen en verbrand worden.

Nu nog de plaats om appels en peren te bewaren. hen die veel ooft hebben is dit, zoo ze over een fruitkamer kunnen beschikken, al heel gemakkelijk; maar niet elkeen heeft zoo'n gelegenheid, en dan moet deze gezocht worden.

De eischen aan zulk een plaats, evenals aan een fruitkamer te stellen, zijn de volgende: ten eerste mag deze niet te warm en toch vorstvrij wezen; ten tweede moet de ligplaats droog en luchtig zijn, terwijl we het fruit niet in het volle daglicht leggen, dit bespoedigt het aanrijpen, wat niet noodig is.

Hieruit blijkt, dat laden en dergelijke rnimten niet tot de geschiktste behooren, meestal smaken na een tijd zulke vrnch-

Droge kelders, waar men de noodige frissche lucht kan inbrengen, zijn, zoo er geen andere bewaarplaats is, nog beter geschikt dan de zolder; vooral als men in het najaar warme dagen krijgt en de temperatnnr te hoog wordt, deugt deze plaats in 't geheel niet.

Het beste is de vrnchten zóó te leggen, dat de lucht van alle kanten kan toetreden; ligplaatsen van latjes gemaakt, komen dan hiervoor ten eerste in aanmerking; de latjes moeten een weinig afgerond zijn en met een tusschenruimte van een paar cM.; hierop worden de vrnchten netjes gelegd en liefst maar één laag. Het is niet wenschelijk om fruit, dat lang bewaard moet blijven, op elkaar te leggen. Hoewel niet zoo doelmatig, kunnen ook banken en schoppen gebruikt worden, als er maar gezorgd wordt, dat deze zich op een koele en toch droge plaats bevinden. Verder hebben we bij 't bewaren er op te letten, dat geregeld de vruchten worden nagezien.

Ook moet er op gelet worden, dat de plaats vrij is van muizen en dergelijk gespnis, want deze knnnen in één nacht heel wat bederven; zoo men ze bemerkt, dienen er spoedig valletjes gezet te worden om de deugnieten te vangen.

Wil men werkelijk genoegen van zijn vruchten hebben, dan moet er met oordeel gewerkt worden en mag er volstrekt niet ruw mede gehandeld worden.

Laag-Keppel.

J. B. HARMSEN.

SOORTENKEUS.

De buitengewone rijke overvloed van appels en peren en behoorlijke prijzen, die er ondanks dien overvloed voor de vruchten kan bedongen worden, zullen zeker ten gevolge hebben, dat de lust tot het aanplanten van vruchtboomen zal toenemen en de vraag naar goede soorten groot zal zijn. Om te voorkomen dat we voor het feit geplaatst worden, dat de meest gewilde soorten niet meer voorhanden zijn, stellen we ons bezoek aan den kweeker niet langer uit en kiezen reeds nu de boomen uit, om die tegen het aanstaande plantseizoen te laten leveren. We hebben nu de kenze uit de massa en kunnen, indien er reeds vruchten aan de jonge boompjes zitten, ons overtuigen of we koopen wat we wenschen.

Bij den grooten aanvoer van z.g. vroeg goed bleek opnieuw ten duidelijkste, dat goede soorten de hoogste prijzen bedingen.

Bij zeer ruimen aanvoer golden op denzelfden dag en op dezelfde veiling het overbekende Dirkjespeertje 2 ct. en Kruideniersperen 13 ct. per pond; een verschil groot genoeg om er bij den aankoop van boomen rekening mede te honden. De bekende St. Laurenspeer handhaafde zich door hare mooie kleur uitstekend tegen de veel meer voorkomende en daarop gelijkende Zwaanhals, terwijl Andre Desportes bij rijke dracht en flinke groei mede toonde een plaatsje waard te zijn. De liefhebber plante echter voor eigen gebruik niet te veel van dat vroege goed, 't is te spoedig buikziek of melig.

Bij de vroege appelen is Yellow transparante nog onovertroffen en wordt gevolgd door de mede zeer goede Charlemowski. September schenkt ons betere soorten en meerdere keuze, we beginnen met de van ouds bekende Jut, die dit jaar hare reputatie handhaaft en schitterend logenstraft, dat

ze afgeleefd is.

Précoce de Trévoux, Clapp's Favorite, Bon Chrétien William en Dr. Jules Guyot vormen een opvolgend viertal, waarmede de hoogstaande Bonne Louise d'Avranches kan gehaald worden. Ook neme hij de proef eens met Petite Marguerithe en zal ervaren een goede kens gedaan te hebben. Voor den handel, door gemis aan kleur misschien minder geschikt, maken we ons voor dat petite niet te beangst, want ze kan een aanmerkelijken omvang verkrijgen.

Van appelen hebben we voor einde Aug. en Sept. Codlin heswick, Lord Suffield en Lord Grosvenor bekend om hunne vruchtbaarheid. Warner's King om hare grootte en Swedenappel om hare mooie kleur, allen zijn ze zuur en hebben vele dengden en al kunnen geen van allen op het praedicaat hoogfijn aanspraak maken, ze zijn, als vroege appelen een plaatsje waard. Wie vroeg zijn voorraad gedroogde appelen wil opleggen nemen daarvoor Bloemé (zoet) als hoogstam. Dit echt Betuwsch soort groeit flink, vormt een mooie kroon; is vrnchtbaar en geeft mooie gekleurde groote vruchten, die ook in gedroogden toe-J. C. M. stand overheerlijk zijn.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Odontoglossums.

Odontoglossums winnen elk jaar in populariteit en voor wie het geen geheim is, hoe veel goede eigenschappen zij bezitten, verwonderd zich daarover niet. Zij tooien zich vooral de O. crispum met bijzonder fraaie bloemen, terwijl de planten gemakkelijk te kweeken zijn.

Als dankbaar bloeiende soorten noemen wij naast O. crispum, O. Pescatorei, O. Harryana, O. triumphans, O. luteo-pur-pureum, O. cirrhosum en een aantal hybri-

den en variëteiten.

Odontoglossums zijn orchideeën der Alpen en houden dan ook zeer veel van frissche lucht en met heete dagen en warme nachten hebben zij het kwaad. Intusschen nu de nachten koeler worden, profiteeren zij daarvan, vooral als wij de luchtraampjes

zoo hoog mogelijk open zetten.

Waar planten zijn, d'e nieuwe compost verlangen of grooter pot noodig hebben, dan kunnen wij deze nu helpen. Het is thans de meest gunstigste tijd daarvoor, immers voor dat den winter zijn intrede doet zijn de planten van de operatie hersteld. De verplanter moet dit werkje met kennis van zaken doen, immers men kan ze niet voor den voet op verplanten er zulen er bij zijn, die niet anders noodig hebben dan een frisch bovenlaagje, terwijl anderen geheel moeten worden ontdaan van de zuur riekende compost, doode wortels enz. enz.

De compost en de wijze van verplanting kan geschieden volgens ons recept, dat wij voor Odontiodas hebben opgegeven. willen hieraan nog toevoegen dat groote potten niet wenschelijk zijn. Het maakt natuurlijk verschil in welke conditie de plant verkeert en kunnen wij een gezonde, krachtig groeiende plant grooter pot geven dan een plant welke zich minder lekker gevoelt. Bij het verplanten snijden wij tegelijkertijd de oude schijnknollen weg, be-ginnende met de derde achter de jongc scheut.

Het is te begrijpen dat de planten die wij onderhanden hebben gehad, in de eerste weken minder water noodig hebben, eerst wanneer de nieuwe wortels door de compost heen hebben gewerkt, geven wij meer. Wij zorgen dat de onmiddellijke om-geving steeds vochtig is, terwijl wij de planten bij helder weer driemaal per dag mogen spuiten.

Voor schaduw moet vooral gezorgd worden, maar zoodra de schermmatten geen dienst meer behoeven te doen, rollen wij ze dadelijk op. De zwakste planten wen-

schen de meeste schaduw.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Vroege bolgewassen. -

Wie het volgend voorjaar vroegtijdig bloemen in zijn tuin wil zien, dient nu te zorgen, dat verschillende bolgewassen in den grond komen.

Eenige weken geleden wezen we reeds erop, dat bestellingen moesten worden ge-daan; waarschijnlijk zijn de bollen reeds in ons bezit, zoodat we aan den slag kun-

Eén van de eertse lenteboden is zeker well het Sneeuwklokje (Galanthus nivalis), dat we gaarne een plaatsje afstaan in gazon of voorrand van heesterperk; een mooi sneeuwklokje met groote bloemen is

G. Elwesi.

De winterakoniet Eranthis hyemalis bloeit met donkergele bloemen nog voor de sueeuwklokjes, dikwijls reeds in Februari voor de bladontwikkeling. Spoedig na den bloei verschijnen de bladeren. We geven ze een plaatsje in gazon of onder houtgewas, waar ze jaren achtereen vast kan blijven staan.

Chionodoxa Luciliae of Sneeuwroem is een aardig bolgewasje, dat vroeg in 't voorjaar bloeit met stervormige blauwe bloemen. Zeer geschikt voor kleine vakken; grond vermengen met zand en turfmoim. De geheele plant doet veel den-ken aan de Scilla. De soorten van deze bloeien alle met blauwe bloemen, enkele variëteiten met rose of witte.

De meest bekende zijn Scilla sibirica, cilla campanulata, Scilla bifolia en

Scilla amocna.

We planten ze op perkjes, liefst in zan-dige aarde; gedurende den winter vragen

Evenals de vorige planten we de bolletjes dicht opeen, 4 à 5 c.M. van elkaar en ongeveer even diep. Ze kunnen meerdere jaren vast blijven staan.

dere jaren vast blijven staan.

**Bulbocodium vernum of roode crocus wordt 10 à 15 c.M. hoog en bloeit met purperen bloemen in Maart vóór de bladontwikkeliug. Groeit vrij goed op vochtigen bodem, waar andere bolgewassen dikwijls niet willen.

Muscari botryoides is wellicht beter bekend als blauwe druifjes of druif-hyacint. Het is eeu sterke plant, die buiten weiuig of geen zorg vereischt. Ze is volkomen winterhard en bloeit in April. Er bestaat een witte var., n.l. Musc. botr. album.

Een betrekkelijk nieuwe variëteit is Musc.racemosum carneum met mooie

lichtrose bloemen.

Een van de meest bekende voorjaarsbolgewassen is zeker wel de Crocus in haar vele kleurverscheidenheden. Bij voorkeur zien we ze los uitgeplant in het gras of

in voorranden van heestergroepen. We planten de knollen 6 c.M. diep en 8 à 10 c.M. vaneen (dit wanneer ze op een perk moeten komeu). Ze is echter te bekend, om er hier meer van te vertellen.

De Keizerskroon Fritillaria imperialis

wordt veel gebruikt als middelpunt van een perk bolgewassen; sommige menschen zetten ze op hun perken, terwijl ze beweren, dat de lucht van de dikke vleezige bollen de muizen, die danig huis kunnen houden in onze perken met bloembollen,

op een eerbiedigen afstand houdt. Ook als alleenstaande plant of in groe-pen voldoet de Keizerskroon goed. We planten 10 c.M. diep en laten de planten

liefst cenige jaren vaststaan. De Kievitsbloem Fritillaria Meleagris is in alles veel kleiner dan de vorige. Bij voorkeur zetten we ze los in het gras of onder het hout.

Een zeer vroegere bloeier (Maart-April) is ook de Hondstand Erythronium denscanis. Den naam dankt zij aan den vorm van den knol, die op een tand van een hond gelijkt. Ze vraagt een lichten grond, liefst vermengd met zand en turfmolm.

Narcissen kunnen eveneens worden uitgeplant; de teerdere soorten komen pl. m. 15 c.M. diep en 15 c.M. van elkaar te staan; de sterke soorten behoeven niet dieper te komen dan 10 c.M. De eerste geven we boreudien des winters een bedekking met blad ter dikte van 15 à 20 c.M., terwijl de tweede weinig of geen dek behoeven.

Ecn zeer mooie plant, waarop in "Onze Tuinen" reeds eenige malen de aandacht is gevestigd ,is de *Eremurus*. Een eerste klas gazonplant, die in bloei

2 à 3 M. hoog kan worden en wier bloemstengel over een lengte van 1.50 M. bezet is met talrijke langgesteelde bloempjes. De meest bekende soorten zijn Eremurus Elwesianus en E. robustus, beide met roseroode bloemen.

We zorgen voor een zwaarbemesten bodem en een beschutte, warme plaats; ter-wijl we in het najaar een bedekking geven

met turfniolm.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Selaginella stekken. - Calceolaria, Cineraria. — Chrysanten. — Mocderplanten binnenbrengen. Algemeenhcden.

Wanneer Sclaginella denticulata, welke den geheelen zomer dienst heeft gedaan in randen op tabletten of als ondergrond van andere planten, beginnen af te takelen en geel worden, doen we goed voor den winter hier van te kweeken. De stekken in zandige aarde, in z.g. zonalen-potten. We nemen de jonge kopjes en zetten deze op een paar c.M. afstand, van elkander, zoodat ze maar iets behoeven te groeien om den pot geheel te vullen. Na het stekken gieten we ze aan en plaatsen ze in een bakje, hetwelk we bij sterke zon "schermen". Later kan men ze op de gewenschte plaats brengen, welke echter altijd eenigszins schaduwrijk moet zijn. Calceolaria en Cineraria van ons laatste

zaaisel, welke nu opgekomen zullen zijn, verspenen we in schotels op eenigen afstand, al naar haar grootte, waarna we ze al spoedig in potjes kunnen zetten, hetgeen met de cerst gezaaide nu plaats kan hebben. Is het weer goed dan houden we ze nog in de open lucht; anders zetten we ze, vooral die welke opgepot zijn, onder

een raam.

Chrysanten eischen nu doorloopend nauwkeurig toezicht met liet oog op de successievelijke komst der knoppen, waarbij we steeds de zijknoppen moeten verwijderen, wat we reeds vroeger beschreven hebben; tevens houden we elken dag terdege inspectie naar oorwormen, welke azen op de harten en knoppen der planten, welke ze uitvreten en beschadigen. Men moet ze vlug pakken en vernietigen, daar ze zich heel handig langs de stengel naar beneden laten glijden. We moeten ook

nog hier en daar de planten bijbinden.
Alternanthera, Achyranthus en dergelijke jonge plantjes, welke als moeder-planten dienst moeten doen, moeten we nu naar binnen brengen en een licht plaatsje geven in een gematigde kas op hangtabletten, of zoo we deze niet hebben, toch zoo dicht mogelijk bij het glas. Het liefst plaatsen we ze zoo, dat we ze met de potten in kunnen graven, om sterk witdregen te voorkomen. Ook kunnen we uitdrogen te voorkomen. Ook kunnen we

ze naar binnen brengen.

De dagen beginnen te korten en tevens bemerken we dat de zon al niet zooveel kracht meer bezit als in den zomer, zoodat we dan ook niet zoo vroeg meer zullen schermen en ze 's middags vroeg op zullen halen. Krijgen we soms nog mooie dagen achtereen, zoodat we de vuren uit laten gaan, dan halen we de schermen heel vroeg op, doen de luchtramen dicht en maken paden en muren nat, zoodat we dau een heerlijke atmospheer in de kas bekomen, waarmede we de reeds kouder wordende nachten gerust in durven gaan.

Utrecht.J. A. Hoitingh.

In den Moestuin.

Het opknappen van den Moestuin. - Kardoen, - Prei, -Schieters. — Koolsoorten. — Spruitkool. — Andijvie. — Stokboonen.

Al den regen en storm, die Augustus heeft gegeven is oorzaak, dat de moestuin er thans minder goed uit ziet, dan anders om dezen tijd van het jaar wel het geval tan zijn. We zullen dus nog eens duchtig aan het opknappen moeten. De bedden met vaste planten als Rabar-

ber moeten nog eens weer goed losgemaakt worden, zoo ook van Artisjok en Kardoen. Deze laatste kan nu worden gebleekt. Daartoe bindt men de plant eerst wat op, dat ze cylindrisch van vorm wordt, verhult men ze geheel in stroo en hoogt den grond rondom de plant op. Ongeveer veertien dagen later zijn de stengels gebleekt en voor het gebruik gereed.

De prei, die in voortjes is uitgeplant, wordt nagezien. De voortjes zijn nu weggeschoffeld en de grond wordt tusschen de planten los gemaakt; het onkruid verwij- derd .

Er zijn onder de late wortelen, witlof en bieten wellicht enkele schieters. Meestal wordt dit geweten aan slecht zaad; maar 't kan ook een gevolg zijn van te vroeg zaaien of van minder goeden be-mestingstoestand van den bodem.

De koolsoorten en knolrapen doen het dit jaar bijzonder goed, vooral de roode, witte en savoie kool, die eigenlijk voor den winter bestemd zijn. Men moet daarom niet te laat beginnen met zijn zuurkool gereed te maken, want de kool wil bij warm weer nu gemakkelijk bersten. Over 't algemeen wil dit jaar de kool

wel blad vormen, zoodat er op bijzonder zware en groote koolen kan worden gezware en grobe koolen kan worden ge-rekend in tegenstelling met het voor-gaande jaar, toen een goede kool een zeldzaamheid was. Bij de *spruitkool* is die sterke groei vaak minder gewenscht en oorzaak, dat zich geen kooltjes vor-men. Om aan de vorming daarvan tegemoet te komen beschadigt men dan wel de wortels, door de plant een weinig uit den grond te trekken, zoodat enkele wortels worden verscheurd, zonder dat de heele plant uitgetrokken wordt. Dit veroorzaakt dan stilstand in den groei, waardoor deze minder overvloedig wordt en de gewenschte spruitjes in goeden vorm te voorschijn komen. Dat de spruitkool geen goede spruitjes vormt ligt hem ech-ter dikwijls aan verkeerd zaad, of ook hieraan, dat de grond te overvloedig van stilketef is voorvien. stikstof is voorzien.

De andijvie heeft zeer veel van het slechte Augustusweer geleden. Steeds werd de grond door den regen dichtgeslagen; geen warmte was er in en boven den grond en daardoor slechte groei. De buitenste bladerkrans is vol zwarte vlekken, veroorzaakt door de aanhoudende voch-tigheid. Nu we den tuin opknappen wordt de grond met den hak of den schoffel losgemaakt en alle verkeerde blad verwijderd. September levert nog wel naar we hopen genoeg mooie dagen om dit ge-was good te maken.

De stokboonen hebben het in den laattijd zwaar te verduren gehad. De storm heeft wel beproefd de stokken tegen den grond te smakken en men zal daaruit geleerd hebben, dat het toch maar niets begonnen is om daarvoor slecht materiaal te nemen, dat bij harden wind, bij den grond afbreekt. De stokboonen moeten ook steeds zoo verbonden worden, dat het geheel met elkander in verband staat, met elkaar kunnen ze wel goeden winddruk weerstaan.

Waar de boonen van dien aard zijn, dat men nog mag hopen, dat ze rijp kunnen worden, moet men deze dit jaar sparen en niet plukken; want nu Augustus zoo wei-nig warmte heeft gegeven, hgt het voor de hand, dat er weinig rijpe boonen zullen komen en het zaad dus duur zal worden. Men kan ook van snijboonen het onderste van den stengel met den wortel bewaren, die zet men het volgende jaar weer uit en men zal er een nieuwe plant van krijgen. Dit is meer een aardigheid, dan wel een zaak van practisch belang. Daar ik het dezer dagen echter nog weer zag toegepast, vermeld ik het hier.

Wanneer bij het nazien van den tuin nog het een en ander voorhanden is, dat in den vollen grond niet meer goed zal worden, kan het met flinken kluit worden opgenomen en in een bak gezet om door betere omstandigheden nog gereed te коmen. Voornamelijk kan dit het geval zijn met sla en andijvie. Men moet er dan vooral op uit zijn, dat deze planten niet van vocht hebben

In den Fruittuin.

Stormschade.

De storm die in den nacht van 26 op 27 Augustus ons geheelt land teisterde ook heeft aan onze vruchtentcelt en vruchtenhandel aanmerkelijke schade berokkend. Niet alleen de vruchten moesten het ontgelden en werden bij duizenden in half rijpen toestand tegen den grond geslagen, ook de boomen zelve werden zoo hier als daar beschadigd of geheel en al ontworteld.

De schade aan de boomen toegebracht, laat zich nog jaren daarna gelden, of is in vele gevallen geheel onherstelbaar. 't Is juist deze schade die ons nu in den Fruittuin handen vol werk geeft. De afgevallen vruchten zijn nu al wel verza-meld en zullen als "kroet" hun weg naar de vruchtensapfabrieken gevonden heb-ben of als gedroogd voor winterprovisie zijn opgelegd. Overal vinden we scheef gewaaide boomen of afgescheurde takken die onze hulp vragen. Vooral de in de laatste jaren aangeplante hoogstamboomgaarden zien er treurig uit, een heele aanplant Engelsche krozen lag als gras achter de zeis tegen den grond.

Toch moeten we met het aanbrengen van onze hulp niet al te haastig zijn. Zoo lang de boomen nog gedeeltelijk met vrucht en

nog geheel met bladeren bezet zijn, laten we deze, indien ze nog voor rechtzetten in aanmerking komen en hunne wortels niet blootgekomen zijn, voorloopig, zooveel mogelijk met vree. Later als de vruchten geoogst en de bladeren zijn afgevallen, zijn de boomen lichter en is het gevaar van beschadiging van den bast als anderszins ook minder groot. We vergeten niet dat de boomen nog in volle sapbeweging zijn, dat de bast dientengevolge nog los zit en daardoor bij het aanbrengen van steunsel en touwen lichtelijk wordt afgescheurd. Zijn er wortels bloot gekomen dan worden die tijdelijk, om uitdrogen te voorkomen, met wat aarde bedekt.

Afgescheurde takken welke nog gedeel-telijk aan den stam verbonden zijn blijven ook voorloopig in dien toestand. Door de bastlagen wordt nog voedsel tot het aanrijpen der zich aan zulke takken bevindende vruchten aangebracht en al is het dan ook minder dan in normale omstandigheden, de vruchten zwellen nog en kunnen aanrijpen. Wanneer later de vruchten geoogst zijn worden zulke takken geheel weggenomen, de wonden glad gemaakt en van de buitenlucht afgesloten, of indien zulks mogelijk is, pogingen tot behoud gedaan.

Dat we ons in al deze gevallen door de omstandigheden laten leiden spreekt van zelve. Jonge boomen kunnen het gemis van een tak nog wel overgroeien en een scheeve stand is met conige hulp onzer-zijds wel te verhelpen, of ze kunnen bij algeheele vernieling nog vervangen worden. Oudere boomen herstellen zich niet zoo gemakkelijk en nieuwe exemplaren tusschen oude boomen inplanten geeft zelden reden tot tevredenheid.

Daarom al onze krachten ingespannen tot het behoud van zulke boomen. Nadat de vruchten geplukt en de bladeren gevallen zijn de kroon in den oorspronkelijken vorm gebracht, met trekstangen, touwen of steunsels in dien vorm gehouden en gezorgd dat de wonden van stam en tak-ken elkander raken en bedekken en geheel en al van de lucht afgesloten blijven. Een dikke kalkbrci is daarvoor het aangewezen middel.

Dit een en ander is gemakkelijker neer te schrijven dan uit te voeren; het eischt zorgen en overleg en kan het noodig maken de stam bij den kroon met een ren ring te omgeven, die door cen schroef kan worden aangehaald en bij latere verdikking van den stam meerdere ruimte kan gegeven worden. Een ijzeren bout met moer, dwars door den stam gedreven kan een vaneen gespleten stam voor ver-deren ondergang bewaren. Dit laatste ofschoon een paardenmiddel pasten we zelve meermalen met succes toe en verschafte het genot, een boom waarop we prijs stelden te behouden.

Al wat geheel los en onherroepelijk verloren is, wordt zoo spoedig mogelijk ver-wijderd, de treurige aanblik van de aangerichte verwoesting kwetst het schoon-heidsgevoel en is allcs behalve bevorderlijk, de lust in het aanplanten van vruchtboomen op te wekken of te onderhouden.

J. C. M.

VRAGENBUS

KNOPPEN vertoont in het voorjaar, doch welke alle VERDROOGD AFVALLEN. Zij maakt veel jonge grondscheuten. Moe-ten die soms verwijderd? c. Kan een HORTENSIA GESCHEURD

worden. Zoo ja, wat is de BESTE TIJD. Hilversum. Mevr. Ph. H.

Antwoord. a. Daar weet ik geen mid-

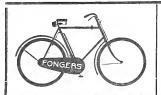
del tegen. Staat uw plant zonnig genoeg?
b. Als voren. Ik zou de planten op haar standplaats moeten zien om te kunnen nagaan welke de oorzaak zou kunnen zijn. De grondscheuten kunt u verwijderen hoewel ik niet denk dat zij de schuldigen zijn, want zoo hard groeien die nog niet als de plant bloeit.

c. Het kan als de plant meerdere grond-

Vraag No. 54.

a. Onze fluweelboom laat jaarlijks nadat ze goed in de bloei staat de bloempjes vallen en van die mooie roode fluweelen vruchtjes komt niets terecht. Wij geven goed mest en water. Standplaats heigrond. Hoe daar tegen te waken?

b. Tevens hebben wij eene zalmkleurige PYRUS JAPONICA welke veel BLOEM-

Elk FONGERS-Rijwiel is in gang, soliditeit, bouw en afwerking minstens gelijk, zoo niet superieur, aan elk ander rijwiel van denzelfden prijs.

Onze geheele serie biedt keuze voor elken smaak en voor elke beurs.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

scheuten heeft. De beste tijd is het voorjaar (April-Mei).

Vraag No. 55. a. Welke zijn de naum, behandeling en bizondere eigenschappen van de planten, waarvan ik bijgaand stengel en blad in-sluit, beiden staan in den vollen grond in den tuin. Wanneer kan ik 't ZAAD van

de witte plant zaaien?
b. Ik heb 2 sparretjes, die, als ik me niet vergis, Eureka's genoemd worden en bloeien als ze 2 jaar oud zijn, de mijne zijn pas 3 maanden, Kent u deze? Zoo ja, hoe is de behandeling? Ook in den tuin.

c. Ik heb zoowat nog 2 vier. M. grond beschikbaar, die zou ik gaarne in Sept. willen bezetten met winterharde planten, die jaarlijks bloemen geven. Wat moet ik koopen?

d. In cen ander perk zou ik graag nog a.s. HERFST EN WINTER BLOEMEN willen hebben. Wat kan dat zijn? Bestaat daarvoor ook niet een soort primula's?
Zijn sneeuwklokjes mooi?
e. Ik heb een bonte, winterharde, anje-

e. Ik het een bonte, winterhavie, angelier, die in Oetober moet bloeien; kan dat? Wat moet ik doen, om hem een beetje op dreef te brengen? Hij wil niet erg!
f. Kent u een Cochin? Het is een licht-

J. Kent u een Cocum: Het is een tan-groene, pluimvormige plant. Hij geeft geen bladen, maar lange dunne sliertjes, die naar beneden hangen. Hoc moet ik hem behandelen? Hij staat nu in den gang als hangplant.

Amsterdam. A. F. G.

Antwoord: a. Het witwollige takje behoort aan Stachys lanata, een vaste plant welke zeer gemakkelijk door deeling voort te kwecken is. Zaaien kan geschieden in het voorjaar, in een bak onder glas of in Juni op een beschut plekje in den tuin. Het stukje blad is onvoldoende materiaal om te kunnen bepalen welke plant het is Het schijnt me toe van een Dahlia te zijn, zend een geheel blad en liefst een blocm b. Uit deze beschrijving kan ik niets

opmaken. Zend cen takje!

c. Neem daarvoor vaste planten o.a. Betonica grandiflora, Physostegia virginiea. Rudbeckia speciosa, Paeonia officinalis, Lupinus polyphyllus, Papaver orientale, Delphinium hybridum, Gypsophila

panieulata.

d. Voor herfstbloei zijn Aster Thompsoni, A. Shotti, A. Ultra-marin, Senecio elivorum, Rudbeckia speciosa, Anemone *japoniea* zeer geschikt, maar de planttijd daarvoor is voorbij. Die valt in het voorjaar Winterbloeiers zijn: Helleborus ni-ger, Eranthes hiemalis, sneeuwklokjes, opgevolgd door Megasea ciliaris, Croeus-sen, Scilla's, enz. Winterbloeiende heesters zijn Hamamelis japonica. Calycanthus praeeox, Jasminum nudiflorum. Onder winterbloei moet u niet verstaan dat de planten bloeien als het vriest. Behalve Kerstroos, Hamamelis en Jasminum, ko-Behalve men de andere genoemde meestal eerst in Februari-Maart; bij zacht weder soms ook

e. Zet de plant in een pot en houd haar onder glas, d.w.z. zet haar in een broeibak.

f. Zoo niets uit op te maken. Zend een blaadje! Missehien een *Isolepis* of een Asparagus? v. L.

Vraag No. 56. Het GROEN van onze ROZESTRUI-

KEN en KLIMROZEN beide KRULT hver en daar geheel in elkander, en ver-toont WITTE PLEKKEN. Sommige knoppen er van zijn ook aangetast. Hierbij zend ik u een takje groen. Zondt u zoo goed willen zijn, mij eens te schrijven, of dit misschien meeldanw, is of een andere ziekte, en wat het beste is, er aan te doen? Rotterdam. Mej. J. v. d. P.

Aantwoord: Uw rozen zijn aangetast door het wit, een zwam die een zeer gevreesde rozenvijand is. Bestrijding met bloem van zwavel, waarmee u 's morgens de bladeren bepoedert.

Vraag No. 57. a. Moeten

de BOLLETJES VAN MONTBRETIA dit voorjaar gezaaid, voor den winter OPGENOMEN WORDEN? Het zaad kwam laat op en het loof is nu slechts enkele centimeters hoog.

b. Van een honderdtal MUURBLOE-MEN, het vorige jaar gezaaid en gestaan hebbende in zeer armen zandgrond, doeh dit voorjaar overgeplant in versehen, zeer goeden grond, BLOEIDE SLECHTS EEN EXEMPLAIR. Alle waren bij de overplandit juar tot groote forsehe planten. Is het mogeliik, dat de andere OVERBLIJVEN en het VOLGENDE VOORIAAR nog BLOEIEN?

Bloemendaal.

Antwoord: a. Laat de plantjes stilletjes staan en geef, als het vriezen gaat, een goode bedekking met turfstrooisel of riet. b. Ja, dat zal best gaan, althans wanneer de planten cenigszins beschut staan tegen Noorden- en Oostenwind.

v. L.

Nijmegen.

Vrang No. 58.

Zoudt UEd, zoo beleefd willen zijn en mij opgeren wat dit voor ZIEKTE is die op bijgaande BLAADJES voorkomt van struikvorm PEER? In 't voorjaar had het een enkel boompje, maar zoo lang-zamerhand hebben ze het nu allemaal, de cen meer de ander minder, het zit zelfs op de jonge uitloopers; van enkele zijn de PEREN geheel RUW VAN BAST. Wat moet ik doen ter bestrijding? Afplukken zal niet gaan want dan kan ik de struik wel kaal plukken.

Antwoord. De pereblaadjes zijn aangetast door de pokzickte, veroorzaakt door de percegalmijt. Omtrent de bestrijding schrijft prof. J. Ritzema Bos in zijn Ziekten en Beschadigingen der Ooftboomen, dat het eenige middel dat men kent. bestaat in het afplukken en verbranden der aangetaste bladeren, vóór de pokken bruin geworden zijn.

De ruwe bast der peren staat hiermee niet in bet minste verband; dit wordt veroorzaakt door schurft (die ook de takken doet bladderen en later vaak afsterven); hiertegen helpt het besproeien met Bor-deausche Pap, in 't voorjaar en in den voorzomer. B. B.

Vraag No. 59.

Kunt u mij ook raad geven voor mijne PRUIMENBOOMEN? Er staan een 10-tal in mijn twin, ze bloeicn, maar zoo als zij goed in blad zijn, kwamen zoowel dit als

vorig jaar tal van heele kleine VLIEG-JES. De BLADEREN aande uiteinden der takken verschrompelen, worden ZWART en verdorren. GEEN kwestie van VRUCH-TEN. Zon bespuiten met Bordeausche pap dienst kunnen doen, zoo ja, hoe dikwijls, en moet de oplossing even sterk zijn als voor de andere vruchtboomen? Torig jaar liet ik ze metselaarskalk geven; maar ook dat welp niet. Jaarlijks krijgen ze varkensmest, en verleden jaar ook een beetje kunstmest. Vrceland

Mevr. P.

Antwoord: Ik geloof niet, dat er verband bestaat tusschen de aanwezigheid der vliegjes en het zwart worden der blade-'t Is zelfs zeer onwaarschijnlijk, dat de vliegjes schadelijk zijn (althans wanneer 't werkelijk vliegjes zijn). Wat dan wel t werkelijk vliegjes zijn). Wat dan wêl de oorzaak is, is zonder nadere gegevens niet uit te maken. Wanneer het geen bladluizen zijn, komt het mij voor, dat er een uitwendige oorzaak in 't spel is (bodemtoestand of iets dergelijks). Tegen bladluis helpt geen Bordeausche pap, maar Phytophiline, Quassia-zeep, Cyrengol, X.J.. All, Nicotine-zwavelpoeder, tabakswater, tabakstof eu ten slotte doet een krachtige waterstraal al zeer veel. Ik raad n. 20 waterstraal al zeer veel. Ik raad u, a.s. jaar als de "vliegjes" weer optreden, een aantal op te zenden aan 't Phytopathologisch Laboratorium te Wageningen, en er tevens eenige takjes met de verdorde bladeren in te sluiten.

Vraag No. 60. Een ZONNEBLOEM met één rechten stengel heeft, aan den top van dien stengel, cén bloemknop. Wat gebeurt er, wan-neer ik die knop wegneem? Zal zieh aan dien top een nieuwe knop rormen, of vor-men zich bloemknoppen aan zich ontwik-

kelde zijschenten? Schereningen. P. J. v. N.

Antwoord: Bij verwijdering van den eindknop vormen zich — juist gelijk aan uwe tweede veronderstelling — meerdere uwe tweede veronderstelling — meerdere zijscheuten uit de oksels der bladeren, die meerendeels zullen bloeien, doeh mekleine bloempjes.

B. B. met kleine bloempjes.

Vraag No. 61.

Kan u mij ook de namen opgeven van eenige OVERBLIJVENDE PLANTEN, die niet te hoog opschieten, en geschikt zijn om IN DE SCHADUW te worden uitgeplant?

Scheveningen. P. J. v. N.

Antwoord: Anchusa sempervirens, Deutaria pinnata, Geranium phaeum, Vinea minor, Anemonopsis macrophylla, Pulmonaria saceharata, Saxifraga umbrosa, Funkia Sieboldii, F. subcordata, Trilliums, Tellima grandiflora.

Vraag No. 62. RIJPE PERZIKEN hebben een GAATJE aan den steel en evenzoo aan de tegenovergestelde zijde; bij opening blijkt de PIT VERDEELD te zijn in twee ge-lijke deelen en de kern is geheel week en verschrompeld; oorwurmen of mieren zijn er niet in te vinden. Mag ik hieromtrent uwe meening kennen. H.

Antwoord: De oorzaak van dit kwaad is meer in de soort te zoeken; sommige soormeer in de soort te zoeken; sommige soorten, voorsi de Amsden doet dit nog al eens. 't Verschijnsel is 't eene jaar echter erger dan het andere; ons is geen 'enkel middel ter voorkoming bekend, wat, omdat het meer speciaal enkele soorten betreft, die er mede behebt zijn, ook wel niet zal bestaan.

J. A. Kors.

Vraag No. 63.

Graag zou ik willen weten, wanneer het de beste tijd is, om de AARDBEIPLAN-TEN superphosphaat te GEVEN, de hoeveelheid per vierkanten meter en of 't ook ondergewerkt moet worden.

Oosterbeek.

Antwoord: Thans zou ik de aardbeien ge-Antwoord: Inans 201 ik de aardoeien geven eene flinke hoeveelheid superphosphaat, n.l. 8 K.G. per Are, dit is bijna l H.G. per M²., wat als u 't vol maakt niets geen kwaad kan. U geeft dus per vierk. M. 1 H.G. en harkt dit wat door den groud. U kunt dan a.s. voorjaar nog den grond. U kunt dan a.s. voorjaar nog eens opnieuw b.v. ½ Hectogram per vierk. M. geven, maar dan met de noodige kali, eveneens 1 H.G. per vierk. M. en Chili 3 à 4 K.G. per Arc. d. i. 3/10 à 4/10 H.G.

Thans superphosphaat te geven zal de flinke knopvorming voor 't volgende jaar zeker bevorderen. J. A. Kors.

Vraag No. 64.

a. De BLOEMKOOL begint nadat ze half ontwikkeld is te KWIJNEN. Bij onderzoek blijkt dan, dat de haarwortelen afgewreten zijn daar witte maden, dit kamt bier te Amersfaort veelvuldig voor. Zou hier iets tegen te doen zijn.

her iets tegen te doen zijn, b. Reeds een paur jaar heb ik waar ge-nomen dat de PREI na gedeeltelijk ont-wikkeld te zijn, van boven af begint te ROTTEN. Zan hiertegen iets te daen

Antwoord: Bloemkool op zandgrond is altijd moeilijk en meestal laboreeren ze aan de kwaal die de uwe hebben, n.l. de knolvoetziekte. (Plasmodiophora Brassicae), dit is een slijmzwam, die zich op de wortels der planten vestigt en alles doet verrotten, ten slotte blijft er een sterk opgezwollen knotsachtige massa over met stompe op vingers gelijkende vertakkin-

Behalve deze zwam nu legt de kool-vlieg bij deze planten b.v.k. haar eitjes en hiervan komen van die korte witte of grauw-witte maden, waaraan de leek meestal het ontstaan van de ziekte toe-

Ten voorkoming dezer ziekte is het ge-wenscht dat alles wat tot koolfamilie behoort gedurende een jaar of 3 geweerd wordt uit den tuin, bv. alle koolsoorten, koolrapen. radijs, rammenas, herik, enz. enz. Indien u echter den voor kool bestemden grond sterk met droog gebluschte kalk bestrooit, kunt u. althans dit bleek mij persoonlijk meermalen wel succes hebben. U moet dan per Are ongeveer 700 K.G. uitstrooien; 't lijkt veel op een abuis. maar 't is zeer juist; tal van proeven bevooren in det wezen mij dat een minder quantum niets gaf. Ik strooide deze kalk uit, kort voor het planten bv. 10 Juni om dan 12 à 13 Juni te planten. De kalk werd op den omgespitten en gemesten grond uitgestrooid en met de greep er door geslagen, om dan daarna te planten.

Uwe prei is aangetast door de Uien-vlieg (Anthomyia plutura) die zich thans het meest vertoonen in dat gedeelte der plant wat juist beneden den grond zit. Het afsnijden der planten juist op den grond af en het vernietigen van het afgesneden gedeelte zal u 't beste kunnen helpen. U zult dan zien dat de afgesneden planten spoedig weer een nieuw gewas maken,

de eerste nacht grocien ze zelfs gemakkelijk 1 eM. J. A. Kors.

ONDERWIJS.

Rijkstuinbouwwinterschool t e Boskoop. Bij het heden gehouden toelatingsexamen

slaagden: J. G. A. Sauer, Ierseke; T. Poelstra, Slochteren; F. Rottier, Den Haag; A. D. Degon, Bussum; C. M. Hage, Schiedam; E. Steneker, Amsterdam; H. W. A. v. Leersum, Utrecht; A. Zaalberg, Den Haag; A. v. d. Kloot, Leiden; J. Schreuder, Utrecht; M. Ottovanger, Rotterdam; R. Benningbolt, Zwammerdam; M. C. v. Rijn, Maarssen; Adr. v. Nes, Boskoop; J. M. Kostanje, Goes; S. H. v. Dijke, Rotterdam; M. E. Crookewit, Den Haag; Th. Hoyer, Soebang N. V.; J. J. Bach, Rotterdam; A. G. v. d. Kuyl, Bergen-op-Zoom; A. de Wind, Rotterdam, Bovendien werden 2 jongelieden als toehoorders toegelaten. De cursus aan de tuinbouwschool beslaagden: J. G. A. Sauer, Ierseke; T. Poelten. De cursus aan de tuinbouwschool begint met 42 berlingen.

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

H. BERENDSEN,

Aannemer te Velp, geeft alle mogelijke inlichtingen voor BOUWTERREINEN en VILLA'S in e omstreken.

Velp, nabij Arnhem. BEEKSTRAAT, VELP.

1 ons zwaar Nieuw Nieuw AARDBEZIËN

Mdm. Moutot.

tot I ons zwaar, geurig en rijkdragend, zware planten,

per 100 f 4. per 1000 f 30.

Prinses Juliana.

buitengewoon heerlijk van smaak, matig groot, zware planten,

f 3 per 100, f 25 per 1000. ONBEKENDEN REMBOURS VERMEER en MAHLSTEDE.

Bergambacht.

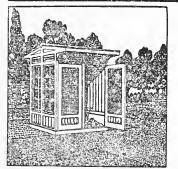
Boomkweekers. Het adres voor:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN, AFGESNEDEN ROZEN EN TURFSTROOISEL, is:

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Beschrijvende prijsc. op aanvraag.

FABRIEK "DE KOEKOEK" - BUSSUM.

AFMETINGEN 2 × 2 M. f 100.

Onze BROEL EN PLANTENKASSEN werden op de Groote Nationale Landbouwtentoonstelling te Zutfen met de Zilveren Medaille bekroond.

: Vraagt teekening en prijsopgave aan. :

Onze Kippenhokken en Konijnenstallen verwierven de hoogst uitgereikte onderscheiding

Wij leveren alle soorten verplaatsbare huizen, als Auto- en Rijwielstallen, Tennishuizen, etc.

Volledige WATERFILTRATIE INRICH-

TINGEN voor Fabrieken, Villa's etc. van elke capaciteit.

Vraagt circulaire over:

PHOSPHORZURE KALK. (Voederkalk)

MAATSCHAPPIJ TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN DORDRECHT **OPGERICHT 1893** =:=

N.V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

No. 23.

Priis f 4.—.

BLOEMENBAK met Vogelmotief.

Lang 0.42 M.

Breed 0.18 "

Hoog 0.19 " (35)

VERZEKERING MAATSCHAPPIJ "UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM PRINSENGRACHT 8784 BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZWÖLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL,

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WETTELIJKE AANSPRAKELIJKHEIDS-VERZEKERINGEN

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAARDEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Tel. Int. 1063. Dordrecht.

EERSTE NEDERL. MACH. GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Liinbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

AFRASTERINGEN

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21/2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant.

TUINVERSIERINGEN EN VAZEN

Geplet zink.

Mooi van vorm en vriezen niet stuk.

J. MUYSSON Jr., Rotterdam, Aert v. Nesstraat 112. TELEF. 3981.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. KYANISEERINRICHTING. G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

INHOUD.

Bolgewassen tusschen het gras, door J. F.

Het Broeien van Bolgewassen, door J. J. Kruyft.

Fruittnin.

Plukken en tewaren van Fruit, door J. B. Harmsen.

Soortenkeus, door J. C. M.

Werk v. d. v. Week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, door A. L.

In Kassen en Bakken, door J. A. Hoi-

In den Moestuin, door H. S.

In den Fruittuin, door J. C. M.

Vragenbus.

Onderwijs.

Advertentiën.

Bijblad.

De Hazelworm, door J. B. Bernink.

Honden koopen (slot), door L. S.

Fazanten II, door L. S.

Bijenteelt, door G. S.

Geringde Vogels aan de Goudkust.

Staartlooze Katten, door B.

Vragenbus.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM DABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

HYMENOCALLIS SPECIOSA.

Van de bolgewassen voor de warmekas is bovengenoemde een der schoonste en toch vindt men haar noch bij den liefhebber, noch bij den kweeker. Dat wil niet zeggen dat ze er geheel ontbreekt, neen, wij willen te kennen geven dat ze sporadisch in de plantenverzamelingen voorkomt. En toch kan men zich moeielijk een schooner plant voorstellen dan een bloeiende Hymenocallis speciosa, die ruim een eeuw geleden in de Botanical magazine tab. 1453 afgebeeld werd en beschreven. Toen reeds schreef men: "We do not know a

more desirable stoveplant than this''. Daar heet zij nog Prancratium speciosum.

Toen wij indertijd kweeker waren bij de heeren R. B. Laird & Zonen, te Edinburgh, hadden wij een kas vol van deze prachtige Amarvllidaceae, die heel wat geld aan bloemen opbrachten. En dat kan niemand verwonderen die weet hoe fraai zoo'n bloem gebouwd is. Wij hebben er een voor ons staan en merken op dat de kelk en kroon

beide uit drie fraai gebogen witte bloemblaadjes bestaan, met dit onderscheid dat de kelkblaadjes iets breeder zijn. Er zijn ook zes meeldraden waarvan de helmknoppen zeer beweegelijk zijn. Dat komt omdat ze midden op den helmdraad zijn ingeplant, zoodat ze bij de minste beweging in beroering komen. Die meeldraden hebben nog een andere merkwaardigheid n.l. deze dat zij aan den voet van vliezige aanhangsels zijn voorzien, te zamen een geheel vormen en den indrukmaken van een tweede bloemkroon. De doorsnede van de bloem is 15 c.M., van de geheele bloeiwijze 44 c.M.

De geheele bloeiwijze is een luchtige ruiker van teer gebouwde bloemen, die heerlijk naar vanielje rieken en fraai boven de donkergroene bladeren uitkomen. Typisch dat de bloemstengel een paar malen om zijn as gedraaid is en onwillekeurig dringt zich de vraag aan ons op: waarvoor dient dit? De bladeren zijn spatelvormig en doen aan die van de bekende Eucharis grandifora denken maar zijn steviger van structuur.

Hymenocallis speciosa is een groenblijvende bolgewas, mag dus nimmer, zooals tal van andere bolgewassen, geheel

droog staan. De cultuur is zeer eenvoudig; wanneer zij uitgebloeid is komen er een bundel nieuwe bladeren en het is dus goed de plant wat voedsel toe te dienen in den vorm van verdunde koegier. Zijn de jonge bladeren uitgegroeid dan geve men voor een viertal weken wat minder water. De lucht moet vochtig zijn en zij is gaarne, vooral bij helder weer bespoten. Wij kweeken haar in goed verteerde bladgrond en

Hymenocallis speciosa. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

zand en water bij ondervinding dat zij het ook uitstekend doet in graszodengrond. Elke twee jaar wordt zij verplant en krijgt zoo noodig een grooter pot.

Van ziek zijn hebben wij nog nimmer iets bespeurd en wanneer wij al eens een plant gezien hebben, die er minder goed uit zag, dan schreven wij dat op rekening van minder goede cultuur. Intusschen hebben de bladeren wel last, in hoofdzaak aan de onderzijde, van een kleine gele Thrips, maar wanneer wij deze nu en dan wasschen met tabakswater, dan verdwijnt die even vlug als ze gekomen is

J. K. B.

ALLIUM NEAPOLITANUM.

Wie zou de fraai bloeiende plant, onder welker afbeelding de naam Allium neapolitanum voorkomt, voor een zusje van onze gewone uien houden? Vergelijk eens die elegante bloeiwijze, bestaande uit tal van lieve sterachtige bloempjes, los en sierlijk gerangschikt met de grove, plompe bloemen van de ui, en men zal zeggen, dat is niet mogelijk. Toch is het zoo! Het geslacht Allium omvat n.l. meer dan 300 verschillende soorten, die over een groot gedeelte van de wereld verspreid zijn gevonden. Ze komen hoofdzakelijk voor in Europa, N.-Afrika, Abessynië, Azië en N.-Amerika, maar de meeste soorten zijn toch wel in

Allium neapolitanum. — (Foto: "Amateur Gardening".)

het oosten gevonden. Volgens Boissier's Flora toch stammen 139 species uit de oostelijke landen, 80 soorten vinden volgens Richter hun vaderland in Europa, 50 in Amerika en 27 in het Himalaja gebied.

Er zijn onder dit groote aantal soorten natuurlijk velen, die voor decoratie-doeleinden in geen enkel opzicht geschikt zijn, maar er zijn er ook onder, die menig plaatsje in den tuin tot het meest decoratieve zullen maken. Ze houden zich, wanneer eenmaal geplant, gewoonlijk langen tijd goed en vermeerderen zich door de z.g.n. broedbolletjes snel. Vooral uit dit oogpunt zijn de Alliums bijzonder geschikt om in de z.g.n. boordbedden te worden aangeplant. Vele onder de Allium-familie hebben als voedingsplanten groote waarde, we behoeven slechts te herinneren aan de kookui, knoflook, snijlook, prei, sjalotten, enz.

We zouden het echter over Allium neapolitanum hebben! Zij is voor den kweeker van groote waarde en wel in de eerste plaats, omdat zij zich zoo gemakkelijk vroeg in bloei laat trekken. Wanneer men ze b.v. in bakjes of mandjes forceert, kan men er reeds zeer vroegtijdig, n.l. in Januari, zeer decoratieve bloemstukjes van hebben. De bladeren worden vrij lang en zulleu aan alle kanten gracieus over 't bakje of mandje neerhangen, terwijl de zich op tamelijk lange, stevige stengels wiegende bloemen hoog boven de bladertooi haar reinwit zullen tentoonspreiden. Wil men de Allium neapolitanum op deze wijze behandelen, dan is het noodza-

kelijk de bolletjes zoo gauw mogelijk te koopen en na ontvangst dadelijk op te planten. Hetzij dat men ze in mandjes of bakjes plant, men plaatse de opgeplante bolletjes toch tot het najaar in den tuin, echter zoodanig dat de grond niet te zeer kan uitdrogen. Spoedig na het opplanten zal men, indien de aarde matig vochtig gehouden is, de eerste levensteekenen boven den grond bespeuren en dan wordt opgepast dat de aarde in geen geval meer droog wordt. Tot het najaar, vóórdat de nachtvorsten komen, late men de Alliums stilletjes in den tuin en daarna geve men ze een plaatsje in de koude kas, dicht aan het glas. Eerst als men tusschen de bladeren de bloemknoppen begint te bespeuren kunnen de Alliums een vrij hooge temperatuur verdragen. Heeft men geen bak of kas, dan gaat de cultuur ook heel goed in een serre en kamer. Men neme eens een proef!

Behalve voor de broeierij hebben de Alliums echter ook waarde voor den natuurtuin, en wanneer men b.v. eens eenige honderden bolletjes van Allium neapolitanum en Scilla campanulata door elkander op een open plaatsje tusschen heesters uitplant, verkrijgt men een wonderlijk mooi geheel. Vooral deze planten zijn goed met elkander te gebruiken, omdat ze beiden in het eerste jaar na den aanplant een lichte bedekking vragen.

Als snijbloem hebben de Alliums geen groote waarde, omdat de stengels, na afgesneden te zijn, altijd min of meer een uienlucht verspreiden.

J. F. Ch. Dix.

HYACINTHUS AMETHYSTINUS.

De z. g. n. Spaansche Hyacinth of Hyacinthus amethystinus is een van de sierlijkste bolgewasjes, dat vooral voor het maken van een ondergrond voor heesters of iets dergelijks van onschatbare waarde is. Wat de uiterlijke kenteekenen aangaan zou men haar voor een Muscari met erg losse bloeiwijze kunnen houden, doch bij beschouwing zal men spoedig bemerken, dat ze toch geheel apart is. Van oorsprong is zij uit Zuid-Europa, waar zij in het wild gevonden is. De bol-

letjes zijn tamelijk klein en wit van huid. De bladeren herinneren weêr sterk aan die van de Muscari's, ze zijn n.l. langwerpig smal en liggen bijna plat op den grond. De bloemstengel is stevig en aan den top rijkelijk bezet met allerliefste azuurblauwe bloempjes, welke slechts kort gesteeld zijn, doch steeds een eindje van elkander af geplaatst. Hierdoor krijgt de bloeiwijze een zeer sierlijk aanzien, zoodat afgesneden bloemen in kleine vaasjes een hoogst gunstigen indruk maken. Behalve voor het vullen van va sjes is de Spaansche Hyacinth evenwel ook zeer geschikt voor het maken van een schitterend gekleurden ondergrond van heesters, rozen, enz., zooals we boven reeds aanstipten. De bloemtrosjes, die op zichzelve genomen een beetje mager zijn, ontnemen juist daardoor aan eene massa-aanplanting het eentonige en soms ietwat stijve waarmede dergelijke groepen somtijds wel eenigszins behept

 $\label{eq:parameter} \begin{array}{ccc} {\rm Spaansche\ Hyacinth} & \textit{Hyacinthus\ amethystimus}), \\ & ({\rm Foto:\ }_n{\rm Amateur\ Gardening}^n). \end{array}$

zijn. Wanneer een zacht windje de blauwe bloemtrossen boven de donkergroeue bladeren doet buigen en knikken, dan kan men zich moeilijk iets schooners denken.

We kennen van de Spaansche Hyacinth nog een variëteit, die zich met zuiverwitte bloemen tooit, doch overigens niet van de type afwijkt. Een zeer mooie combinatie kan men verkrijgen, door twee groote groepen van de blauwe en de witte Hyacinthus naast elkander te maken en dan de kleuren zachtjes saam te laten vloeien.

De bolletjes zijn zooals we reeds zeiden klein en wil men veel pleizier van het aanplanten beleven, dan moeten zo "dik" geplant worden d. w. z. op een vierkante meter strooie men minstens honderd bolletjes uit. De prijs der bollen laat een dergelijke beplanting toe!

Zooals we reeds zeiden is de beste plaats tusschen heesters, rozen of iets dergelijks, doch heeft men zulk een ideaal plaatsje niet, dan kan men ook een open plekje in bosch of tuin benutten. Voor perkbeplanting vinden we de Spaansche Hyacinth minder geschikt. De bolletjes worden ongeveer 10 c.M. diep gelegd en wanneer zij zich eenmaal ingeburgerd hebben, vermeerderen zij zich vrij snel door broedbolletjes en vormen zoo in enkele jaren een rijkbloeiende bedekking van een anders kalen grond; een schitterend brok kleur, dat den tuin in April en Mei doet tintelen van nieuw, vroolijk leven. J. F. Ch. Dix.

FRITILLARIA IMPERIALIS CHITRALENSIS.

Bovengenoemde Keizerskroon is een heel mooi bolge was voor het vroege voorjaar, is zelfs een van de allermooiste. Men heeft haar in de laatste paar jaren in cultuur gebracht en ze zal dan ook wel spoedig populair worden. Ze werd voor het eerst onder de attentie van kenners gebracht, toen op 22 Februari 1910 mej. Watson uit North Court Finchampstead enkele exemplaren bracht voor de Bloemencommissie van de "Royal Horticultural Society". De leden van deze commissie kregen een zeer gunstigen indruk van de eigenschappen dezer Keizerskroon, en oordeelden het van belang om exemplaren te zenden naar Kew, om nauwkeurig gedetermineerd te worden en er tevens aan toe te voegen een Getuigschrift van Verdienste.

Op de vergadering van de commissie, gehouden op 8 Maart van hetzelfde voorjaar werd een rapport ontvangen van uit Kew, dat zei, dat het een locale vorm was van de gewone Keizerskroon: Fritillaria imperialis en bovendien den naam chitralensis zou krijgen.

Mej. Watson had de bollen ontvangen van haar broer, den Colonel H. D. Watson, C. J. E., toen hij diende bij zijn regiment het 2nd. Kings Oron Goorkhas in Chitral.

In Chitral nu is deze Keizerskroon even overvloedig als bij ons het Madeliefje. In 't algemeen verschilt het typo van de gewone Keizerskroon, doordat ze lager is en tengerder van groei, de bladen zijn grijsachtig groen en de hangende bloemen zijn heel mooi geel.

Op de afbeelding zien we dat dus de nieuwe variëteit van de

Fritillaria imperialis chitralensis. — (Foto: "Gardeners' Magazine".)

Keizerskroon maar een paar bloemen aan de stengel heeft, terwijl de gewone er een kransje van 5 of 6 stuks draagt,

De gewone Keizerskroon (Fritillaria imperialis). (Foto: "Amateur Gardening".)

dat mij eigenlijk door de zuivere rondheid van dit kransje, wel iets stijver lijkt dan de nieuwe.

(Gardeners' Magazine.)

v. d. Z.

TULIPA ELEGANS.

Hoe vindt gij den vorm van de Tulp op de afbeelding bij dit artikel behoorend? Bijna alle Tulpen bezitten een langwerpig ronden vorm en niet voordat ze bijna overbloeid zijn en het zonnetje ze meermalen bijna horizontaal heeft uitgebogen, krijgen ze een anderen vorm en nemen den oorspronkelijken niet meer aan. Tulipa elegans echter vertoond reeds in knop den uitstaanden vorm, de puntjes van de bloembladeren staan dan reeds naar buiten gericht en naarmate de bloem zich verder ontplooit buigen ze zich verder over, althans wat het bovenste gedeelte van het bloemblad betreft. De afbeelding laat eigenlijk den vorm niet voldoende zien, want wanneer T. elegans volkomen ontwikkeld is, is het onderste gedeelte der bloem ongeveer halfrond, terwijl meer naar boven de zes bloembladeren den top met een sierlijken bocht omgebogen vertoonen. Inderdaad, wanneer deze Tulp in volle glorie is, heeft zij een bijzondere aantrekkelijkheid en doet dikwijls meer aan een lelie, dan aan een tulp denken.

Is deze vorm onder de Tulpen eenig? Neen, we kennen nog meerdere soorten; die den eigenaardigen vorm bezitten. Daar is in de eerste plaats T. acuminata (T. cornuta) met bloembladeren zoo smal en vreemd gebogen, dat ze eerder eigenaardig dan mooi genoemd kunnen worden. Ook deze species, van welke men den oorsprong niet kent, heeft ietwat omgebogen bloembladeren, doch omdat ze zoo smal zijn, valt het sierlijke er van niet zoo zeer op. Mooier echter komt de bloemvorm van T. retroftera uit. De heldergele bloemen zijn

door de mooi omgebogen bloembladeren buitengewoon sierlijk en als snijbloem onbetaalbaar. Ook Mrs. Moon, geel, La merveille, zalmkleurig oranje, Primrose beauty, geel, Golden spire, geel, enz. vertoonen ook in meerdere of mindere mate den vorm door ons bedoeld.

Dit voorjaar werden er op de bloemenkeuringen te Haarlem bloemen van een geheel nieuw ras, waaraan de naam "lelie-bloemingen" gegeven was, geexposeerd. Deze nieuwigheden hadden allen den mooi omgebogen vorm, doch de bloembladeren waren zoo breed en zoo schitterend van kleur als we dat tot nog toe nog niet bij deze Tulpen opmerkten.

Behalve de *T. elegans*, kennen we nog een paar varieteiten er van, en wel *alba*, met witte en *variegata* met geel op rooden grond gestreepte bloemen. *T. elegans* zelf is schitterend karmozijn-vermiljoen met geel hart. Men vermoedt dat zij een hybride is tusschen *T. acuminata* en *T. suaveolens*, doch zeker is het niet.

T. elegans heeft zoowel waarde voor de tuinversiering, als voor de trekkerij en eveneens als snijbloem. Hoewel zij tot de laterbloeiende Tulpen behoort kan men haar met behulp van een kas toch reeds einde Januari in bloei hebben. Als snijbloem heeft zij vooral waarde om de mooi gevormde, schitterend gekleurde bloemen en den langen stevigen stengel. Voor tuinversiering kan zij om de reeds beschreven eigenschappen moeilijk overtroffen worden. We twijfelen er dan ook niet aan of deze Tulp zal, indien zij eenmaal meer en beter bekend is geworden, een der populairsten worden, iets wat zij ten zeerste verdient.

J. F. CH. DIX.

Tulipa elegans..

Een der elegantste species onder de Meibloeiende-tulpen. Kleur: karmozijn-vermiljoen met geel hart. (Foto "Amateur Gardening")

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."!

ORNITHOGALUM THYRSOIDES.

De Ornithogalum umbellatum of "schermbloemige Vogelmelk" kennen we allen wel en we weten, dat ze voor aanplanting tusschen gras of heester juist je plant is. Ornithogalum thyrsoides is evenwel voor een dergelijk doeleinde niet geschikt, want haar vaderland ligt in Zuid-Afrika, en het is bekend, dat afstammelingen uit die streken gewoonlijk de koude en vochtigheid van onze gronden gedurende den winter niet gemakkelijk verdragen. Het beste zal men dan ook doen met deze Vogelmelk een plaatsje in de koude kas af te staan. Men geeft ze een grondmengsel van graszoden-, bladgrond en wat zand.

Ornithogalum thyrsoides is reeds zeer oud en men zegt, dat zij reeds meer dan anderhalve eeuw in cultuur is, terwijl men haar tegenwoordig in bijna geen enkele catalogus meer

Ornithogalum thyrsoides aureum. -- Foto: .. Amateur Gardening".)

aantreft. De bloemen zijn wit met donkerder hart en komen vrijwel overeen met die van O. arabicum, maar thyrsoides bloeit vroeger, terwijl het hart niet zoo donker gekleurd is. Er bestaat ook een varieteit met den naam aureum, welke goudgele bloemen heeft en gewoonlijk beschreven wordt als O. aureum.

In een der Engelsche vakbladen lazen we omtrent deze goudgeelbloeiende Allium ongeveer het volgende: Ik zend u een afbeelding van een bolgewas, hetwelk den naam O. thyrsoides*) draagt, en in de geheele Kaap-Kolonie in het wild voorkomt. De boeren trachten de plant zooveel mogelijk uit te roeien, omdat zij voor het vee vergiftig is. De inboorlingen noemen haar "Chin-Chin", daarbij zinspelend op het geruisch dat de droge bloemen in den wind maken.

Door eenige vrouwen uit Malmesbary wordt een handel in de bollen gedreven. Ze graven tot dat doeleinde de bollen in begin December, wanneer de bladerlooze bloemstengels beginnen te verschijnen, op. In dit stadium kunnen de bollen nog 'goed verzonden worden en groeien gewoonlijk na ontvangst goed door.

Daar de planten, wanneer ze bloeien, geen bladeren van zich

zelf hebben, maken wij gewoonlijk gebruik van de Tradescantia, die altijd gemakkelijk in een pot gestoken kan worden. De bladeren van deze Ornithogalum verschijnen eerst nadat de bloemen geheel uitgebloeid zijn.

De afgesneden bloemen houden zich langen tijd in water goed. J. F. Ch. Dix,

MOESTUIN

Slaweeuwen.

Toen de voorgaande keer over weeuwen gesproken is in het overzicht van de weekwerkzaamheden in deu moestuin, is expres het zaaieu van sla voor weeuwen weggelaten en alleen gesproken over koolweeuwen. Men kan ook wel in den aanvang van September, evenals kool, sla zaaien in den vollen grond, om die daarna in een bakje uit te planten en dan zoo koud mogelijk gedurende den winter tot het volgende voorjaar te bewaren. Toch verdient deze mauier om slaweeuwen te hebben niet de voorkeur. Op deze wijze worden de slaplanten allicht te groot en de vochtigheid veroorzaakt vervolgens meermalen rotting. Bovendien wordt de wortelhals van deze sla veel te dik en plant men ze vervolgens in 't voorjaar uit, dan zulleu deze planten veelal ten prooi worden van ritnaalden, die, in den grond voortkruipende, eerder op een dikken wortel stuiten dan op een dunnen. Wij althans haddeu met deze soort van weeuwen weinig succes. Het is daarom beter de zaak anders aan te leggen. Slaweeuwen zijn in het vroege voorjaar noodzakelijk om de koude sla, die tot in Maart kau worden geoogst, op te volgen.

Om deze weeuwen te hebbeu, moet na half October de sla breedwerpig in een bakje worden gezaaid, om daarin, tot men ze gebruiken moet, bewaard te blijven, zonder dat ze wordt verspeend. Op deze wijze kan men mooie frissche planten met dunneu wortelhals krijgen. Ze zijn dan veel kleiner van omvang, dau de in September gezaaide weeuwen, maar deze gaan na het verplanten achteruit en de andere vooruit, zoodat ze het per slot van rekening winnen. Een ander voordeel is, dat men er veel meer van in één bakje kan bergen. Het is natuurlijk verkeerd te dicht te zaaien, en is dit toch geschied, dan moet er vervolgens worden gedund. Het is nu maar de vraag: hoe krijgen we het zaad na half October nog tot ontkieming? Daarvoor bestaan drie middelen.

In de eerste plaats kau men een weinig broeimest in het bakje aanbreugen en hierop een dunne laag aarde, want veel voedsel hebben deze plantjes niet noodig. Het zaad behoeft echter eenige warmte om te kunnen kiemen en om vervolgens tot een behoorlijk plantje zich te kunnen ontwikkelen, daarna mag de groei gerust stilstaan. Veel warmte mag er niet worden ontwikkeld, want dit zou ten gevolge hebben, dat de plantjes te week werden, zoodat ze niet in staat zouden zijn om de komende winterkoude met goed gevolg het hoofd te bieden. Toch moet er weer zooveel warmte zijn, dat die, welke de ontkieming verlangt, aanwezig is.

Een tweede middel is, dat de ruimte tusschen grond en glas zeer klein genomen wordt, bijv. op 10 cM. Deze kleine ruimte is spoedig verwarmd door de zonnewarmte, die eind October zoo nu en dan nog wel als een nagift gegeven wordt. Dit heeft nog voor, dat ook gedurende den winter, als de koude uit den bak moet worden geweerd, zulks spoediger kan worden gedaan dan wanneer die ruimte groot is en tevens, dat in het voorjaar de plantjes weer gauw tot hernieuwden groei kunnen worden gebracht.

Een derde middel om de planten na half October tot ontkieming te krijgen is het zoogenaamde vóórkiemen. Dit bestaat hierin, dat men het zaad mengt met vochtig grof zand om het daarna op een warme plaats te zetten. Nu begint al spoedig de ontkieming en wordt het zaad uitgestrooid, zoodra het worteltje zich begint te vertoonen. De ondervinding heeft mij geleerd, dat de zaadjes, om te kunnen kiemen, meer warmte noodig hebben, dan om, is dit eenmaal begonnen, door te groeien. Al heeft de kieming plaats gehad onder vrij hooge temperatuur en wordt het gekiemde zaad daarna uitgestrooid dan gaat de groei door, al is de temperatuur ook veel lager. Dit is nu wel voor de verschillende groentezaden ongelijk, maar 't verschijnsel is toch algemeen. Is dus ook de sla bij

^{*)} Dit zal dan moeten zijn O. thyrsoides aureum of O. aureum.

tamelijk hooge temperatuur ontkiemd en komt ze daarna in een grond, met een temperatuur te laag voor de ontkieming of althans zoo laag, dat de ontkieming zeer traag zou verloopen, dan zal de sla nu doorgroeien en spoedig zullen de eerste blaadjes boven zijn. Naar de omstandigheden kan men alzoo van een of meer der genoemde middelen gebruik maken.

De slaweeuwen gebruiken we deels om in 't voorjaar in warmen bak verder te kweeken, deels voor den vollen grond. De eerste volgen op de z.g. steeksla, daarna komen de buiten uitgeplante. Voor het eerste doel voldoet het broeigeel heel goed, terwijl deze in vollen grond uitgeplant ver achterblijft in grootte van krop bij de Meikoningin, die 't ook goed doet in den bak.

H. STIENSTRA.

Brieven uit Engeland.

III

Stelgarth, 2 Augustus.

Eenige tijd geleden zijn wij met de Steamer van onze landingplaats naar de overzijde van het meer gegaan, naar Ierry Hotel, alwaar wij in werkelijk magnifique beuken bosschen wandelden, reuzen beuken met enkele enorme dennenboomen er tusschen en een ondergrond van hulst en Aucuba's.

De laatsten moeten wel geplant zijn, zij hebben in de zestig jaar dat zij er zeker groeien ongelooflijke dimensies bereikt.

Toen stortbuien ons noodzaakten terug te keeren, gingen wij in de hall van 't Ferry Hotel theedrinken. een allergezelligst ingerichte groote lage vestibule, waar een vroolijk vuurtje van groote blokken in den haard brandde.

De hall was op origineele wijze versierd, in vele hoeken en op den schoorsteen stonden reuzen beukentakken, ware beukenboomen, eenvoudig in groote vazen en potten geplaatst en door middel van touwtjes aan spijkers bevestigd, in evenwicht gehouden. Daar de takken wonderlijk frisch en groen waren en de heele hall in mosgroene tint gemeubeld was, maakte het geheel een allerliefst effect, bijna alsof men in een bosch was.

Een bijzonderheid die ons verblijf zoo veraangenaamt en aantrekkelijk maakt, is dat de eenige buur die dezen bergkant met ons deelt, mij steeds een keur Engelsche boeken over bloemen, planten en tuinen leent. waarin ik vele wetenswaardigheden lees. Zoo waren mij op een wandeling wilde bloemen die ik in 't geheel niet kende, opgevallen, vaal lila lelies met achterover gebogen bladen, de bloemen in 't klein gelijkend op die van Tijgerlelies. Eenige dagen later las ik in Sir Herbert Maywell's voortreffelijk boek: The Memories of The Months, eene beschrijving van juist de bloemen die mijn nieuwsgierigheid hadden opgewekt, en het bleek dat het: Japanese Plantain Lilieo en Funkia ovata waren. Sir H. M. bewondert de bloemen niet, hij acht ze niet schitterend genoeg, maar de bladeren kan hij niet voldoende roemen als ze in den herfst verkleuren tot een prachtig oranje geel.

Van de wilde bloemen die ik zag is het vingerkruid het opmerkelijkste, ravijnen en rotsachtige hellingen zijn bedekt met de trotsche paarsroode stengels; de witte zijn schaarscher, ofschoon ik ze af en toe zag. Nu zijn ook de roode bijna uitgebloeid, maar half Juli waren ze in volle glorie. Wilde bloemen zijn er in overstelpenden rijkdom, en ze schijnen mij grooter en sterker van bloem dan de onze van dezelfde soorten. In het voorjaar moeten de bosschen en weiden bedekt zijn met wilde hyacinthen en narcissen. Die wilde blauwe hyacinthen worden door de Engelschen abusievelijk blue bells genoemd, met klem wijst de Schot, Sir Herbert Maywell er op dat in Schotland alleen de hare bells, (wilde Campanula's, onze blauwe klokjes) als de "true blue bells of Scotland"

erkend worden. Wilde men dit bij ons in Holland ook inzien, en zou vaak verwarring van naam bespaard worden.

Op het oogenblik vallen mij in de tuinen de paarsroode Spirea's op, in een groep bijeen geplant voldoen zij goed. Hypericums, gekweekt St. Janskruid, wordt veel als grondbedekking gebruikt, maar verregend al bijzonder gauw. De Buddleyk Veitchiana zijn nu in vollen bloei, 't zijn struiken uit China afkomstig, met lange paarsche pluimen-trossen, veel spitser dan seringen en van mooie frissche paarsche kleur. Elk bloempje op zich zelf lijkt op het bloempje van onze heliotroop. Deze Buddleyer's worden hier zeer bewonderd en zijn zeer in trek. Telkens werden ze mij in de tuinen die ik bezocht, afzonderlijk gewezen en geprezen.

De maanden April en Mei zijn hier zeer droog geweest en dat heeft de rupsenplaag zoo in de hand gewerkt dat zij van alles, boom, struik en heg het loof opgevreten en met gaten doorboord hebben, en daardoor vallen de St. Jansloten dit jaar bijzonder op. Zij hebben als het ware de boomen en struiken van nieuw loof voorzien en bij de eikenboomen waar het jonge loof vuurrood is, is dit het meest te zien. De eiken zijn rood als in Mei, en die jonge takjes aan de oude donkergroene boomen lijken in de zon van verre zeldzame uitheemsche bloemen.

Ik herinner mij dat een tijdlang geleden "Onze Tuinen" eene aanbeveling stond van een goede kamerplant, een groenblijvend struikje *Pernettya*. Deze struiken worden hier ongeveer 3 à 3½ voet hoog, zijn volkomen winterhard, en de blauwe bessen waarmede zij letterlijk overdekt worden, beginnen zich nu te vertoonen.

Fuchsia's die in Zuid Engeland ware boschages vormen, en tot groote boomen groeien, zijn hier weinig, wáár ze zijn worden ze U speciaal aangewezen. De hier voorkomende zijn dan ook winterhard. In Schotland zag ik ze herhaaldelijk, maar hier schijnt de wind te ruw.

De veel geroemde Engelsche Lathyrus ontbreken in geen enkelen tuin. Zij worden zonder uitzondering als heggen tegen rijshout gekweekt, zij zijn even groot, even hoog, even rijk van bloem en kleur als de bij ons aangetroffen soorten, waar zij in geen enkel opzicht van verschillen. — Ook al weer een latisfactie voor eene hollandsche tuinierster, die in zoo menig opzicht tevreden moet zijn met wat zij thuis kan voortbrengen, en die vaak een licht gevoel van naijver moet onderdrukken!

Bij het zien van de zoo bekoorlijk begroeide muren van Skelgarth (Skel = rots, garth = van kreupelhout, gezuiverde open plek) wil dit gevoel wel eens de overhand krijgen!

De onvolprezen Trepaeolum slingert haar takjes, overdekt van tallooze vuurroode bloemen, zoo vol dat het wel koraalsnoeren lijken, door en langs de Ampelopsis, omlijnt de ramen en deuren en laat op de meest bevallige wijze de ragfijne ranken in den wind waaien, zonder dat ze geknakt of beschadigd worden. Onze buur vertelde mij van de Trepaeolum dat die plant in Engeland alleen in dit District groeien wil. In Bowden, 2 uur sporens hier vandaan, trachtte hij haar tevergeefs te kweeken, terwijl zij in Schotland om zoo te zeggen in 't wild overal groeit en tiert. Drie verschillende Clematis en 2 vaste-plant Lathyrus geven verder aan onze muren een ideale schoonheid van kleur en lijn. Over 't algemeen aarden de klimplanten veel beter dan bij ons, en de kleinste woningen worden door de hen bedekkende ranken, die zoo gracieus en natuurlijk naar boven klimmen, schilderachtig gemaakt. Het effect, dat hier ook met O.-I. Kers wordt bereikt, is ongelooflijk.

Maar voor heden eindig ik mijn reeds al te langen brief.

DE NATTE ZOMER.

Wel is de tegenstelling groot, tusschen den zomer van het vorige jaar en dien van dit jaar. Toen weken, ja maanden aaneen zoo goed als geen droppel regenwater, zoodat de vaak in aanleg reeds schrale oogst nog onvolkomen tot ontwikkelink kwam en veel van het gewas omkwam van droogte. Thans reeds weken aaneen, dag in, dag uit, overvloedige regens. Hardnekkig houdt het barometrisch hoog stand boven Spanje, de Golf van Biscaye, Zuid-Frankrijk soms, in ieder geval steeds ten Zuiden van ons land, terwijl een eindelooze serie depressies langs of over ons heen trekt en de met oceanischen waterdamp verzadigde buien haar overvloed van water ontlasten over onze tuinen en akkers, waar de oogst tevergeefs wachtte op droogte, om binnengehaald te worden.

Veel, zeer veel is reeds reddeloos verloren. In het Alg. Handelsblad lezen wij:

"Klachten uit alle deelen des lands bereiken ons over de

het zeldzame verschijnsel aanschouwt van een graanveld in zijd eerste stadium.

"Wat het vorige jaar de hitte bracht: een slechten oogst, wordt nu veroorzaakt door het vele water. Slechts de kool schijnt er wel bij te varen. Doch een mensch leeft nu eenmaal niet van kool!"

Een nationale balans in dezen is moeilijk op te maken, en vaak is het weer hier gunstig te noemen, als het elders zeer schadelijk is. Doch het lijdt geen twijfel of 1912, waarvan de oogstvooruitzichten aanvankelijk zoo gunstig waren, zal veel slechter worden dan het vorige jaar. Er valt kwalijk te hopen, dat — voor het geval wij van nu af gunstig weer krijgen — zulks nog noemenswaard zou baten.

Alle hoop moet wel gericht zijn op de komende tijden, terwijl we als geringe troost mogen bedenken, dat — volgens het Engelsche spreekwoord — in each cloud lies hid a silver lining; d. i. vrij vertaald: zelfs de zwartste wolk heeft een zilveren rand.

B. B.

In de aren gekiemde Rogge. — (Foto: Alg. Hbld.)

treurige gevolgen, die de veelvuldige regens der longste maanden voor land- en tuinbouw hebben.

"In de Haarlemmermeer wordt de schade op meer dan een millioen gulden geschat.

"In Gelderland is het grasgewas totaal mislukt. De landerijen waren op sommige plaatsen geruimen tijd overstroomd en het gewas is zelfs niet voor veevoeder geschikt door den onaangenamen reuk, dien het afgeeft.

"De haver is zoo goed als bedorven. Een landbouwer te Barneveld, die nog tot de gelukkigen behoort, wijl hij heel wat wist te redden, lijdt meer dan f 1000 schade.

"Hoe het er met de qualiteit der late aardappelen zal uitzien, is een vraag die niemand durft beantwoorden. Men

"In de streken waar het koren zoo tijdig rijpte, dat men het nog bij droog weer kon binnenhalen, mag men heel blij zijn, want waar dit niet het geval was, kan men den oogst zoo goed als verloren beschouwen.

"Een sprekend gevolg van den natten zomer geeft bijgaande afbeelding. De rogge op het land staande wachtende op gunstig weer om geoogst te worden, ligt door de vele regens op den grond. De natuur doet haar werking en uit de rijpe korrels in de aren ontkiemen nieuwe spruiten, zoodat men

EEN WEERBARSTIGE VIJGEPEER.

Den heer P. A. van Antwerpen te Utrecht, is een liefhebber van alles wat in den tuin groeit. Wij hebben zijn gezelligen tuin reeds beschreven en gezegd hoe bloemen en vruchten daarin afwisselen en van elk plekje gebruik gemaakt wordt. Op het noorden stond sinds jaar en dag een vijgepeer een vroolijk leventje te leiden; maar liet in vier- en twintig jaar geen vruchten zien.

Dat begon den eigenaar te vervelen en daarom bracht deze het vorige jaar een ringvormige afschorsing aan, van 6 c.M. hoog. Deze ring was zoo aangebracht, dat aan de achterzijde het verband niet verbroken werd, zoodat de dalende sappen daar gelegenheid vonden naar beneden te komen.

En ziet, de boom die in twee dozijn jaren niet anders heeft gedaan dan op den Dom te kijken, zal dezen zomer een hectoliter peren leveren. En prachtstukken waren het, wij hebben ze gezien, en als ze straks rijp zijn, zullen ze ook wel lekker zijn, daarvoor zijn het immers vijgeperen! J. K. B.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Masdevallias.

Het geslacht Masdevallia is zonder twijfel een van de belangrijkste Orchideeëngeslachten, waarbij tal van mooie soorten, variéteiten en hybriden zijn schreven. Wij denken maar aan Masdevallia Veitchii, M. Harryana, M. Lindenii, M. Davisii en M. polysticta, die uitmunten door schoon gekteurde en fran gebouwde bloemen.

Masdevallias zijn niet lastig in de cultuur, maar stellen toch zekere eischen en die zijn: niet te warm, oppassen voor tocht en schermen voor de zon. De wortels houden van een luchtige compost en de bladeren moeten telkens gewasschen worden. Waar Odontoglossum crispum gekweekt wordt, daar kan men ook bovengenoemde Masdevallias kweeken en onder

dezelfde behandeling.

Waar verplanting moet plaats hebben, daar kan dit werkje nu gebeuren, wij geven ze een compost betaande in twee deelen varenwortelgrond, een deel Sphag-num, een deel half vergane eikenbladeren en wat zand. Bemerken wij dat van sommige planten de compost zuur is, dan schudden wij die van de planten af en snijden al de doode wortels weg. Groote exemplaren die een open hart hebben ge-kregen, halen wij uit elkaar en elk stuk afzonderlijk in een pot gezet. Later gaat het eenvoudig en gemakkelijk weer een specimenplant te maken. Masdevallias worden gekweekt in potten, in pannen en in mandjes. Krachtig groeiende planten komen in eerstgenoemde voorwerpen te staan, de dwcrgjes in de laatste. Wij drukken de compost stevig aan, brengen de voet van de plant iets lager dan de rand van de pot, terwijl een laagje levend Sphagnum de compost dekt.

Flink groeiende planten wenschen veel water en een vochtige lucht en hoewel zij in den winter met voel minder toe kennen, mogen zij ook dan niet geheel droog

staan.

Verpotte planten zijn niet dadelijk in vollen groei en voor den man met den gieter beteekent dit: oppassen en niet te veel geven. Ook worden ze extra geschermd.

De Masdevallias, die tot de Chimaera-groep behooren, zooals M. Wallisit, M. Gorgona, M. Backhouseana, M. Chimaera en andere wenschen wat warmer te staan, wij geven ze dan ook in den winter een plaats in de gematigde kas. Men kweekt ze bij voorkeur in lage teakhouten mandjes, die men kort bij het glas ophangt.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Bloembollen planten.

Colchicum autumnale meer bekend als droogbloeier of herfsttijloos, kan nu ook worden geplant. Meestal ziet men ze in raam of vensterbank, terwijl men misschien niet weet dat de bollen zoo geschikt in den tuin kunnen worden uitgeplant. Men geeft ze een plaatsje hier en daar in het gras, in voorranden van heestervakken of in niet te zware schaduw van hooge boomen. We planten ze op dezelfde wijze als de Crocus. Evenals deze kunnen ze jarenlang op dezelfde plaats blijven staan.

De tulpen worden geplant van eind September tot begin December. Toch is het aan te raden, niet te lang te wachten, daar

we ze liefst in den grond hebben, voordat mogelijke vorst invalt.

Vooral waar de storm well cht flinke opruiming onder de bloemperken heeft gehouden kunnen we aan den slag. We planten de bollen 10 cM. diep; verkiest men een perk met enkel tulpen, dan zetten we, de bollen eveneens 10 cM. van elkaar.

Moet het een gemengd perk worden, b.v. roze tulpen en blauwe vergeetmenieten, dan geven we een afstand van 20 à 25 cM.

De vergeetmenieten kunnen dan op denzelfden afstand nu of in het vroege voorjaar er tusschen door geplant worden.

Alle tulpen kunnen op dezelfde wijze behandeld worden behalve de Darwin-tulpen, die een afstand van 15 cM. krijgen.

Deze leenen zich bijzonder goed, om uit-geplant te worden tusschen varens. Wie zeer vroeg bloeiende tulpen in zijn tuin wil hebben, die neme de Duc van Tholl soorten.

Verder verdient het aanbeveling om van iedere te planten soort eenige bollen afzonderlijk in een potje te zetten en deze op een beschut plekje in den tuin te graven. Ook kunnen we, vooral van de kleine soorten, de geheele partij op deze manier behandelen, om in het voorjaar de parken te beplanten.

Waar dit echter, om bijzondere redenen, niet noodig is, planten we liever de bollen ineens op hun plaats. Voor de planting zelf kunnen we eerst 10 cM. aarde afgraven, de bollen opzetten en weer zeer ge-lijkmatig met de afgehaalde aarde bedekken; met een pootstok werken we echter vlugger, terwijl in zeer lossen, zandigen grond de bollen ook heel geschikt met de

hand kunnen worden ingedrukt. Half of eind October dekken we de bedden af met een laagje turfstrooisel ter dikte van pl.m. $10~\mathrm{c.M.}$

Hyacinthen worden eveneens van einde September tot begin December geplant. De bollen komen 12 cM. van elkaar en 7 cM. diep te staan. Wat we boven van tul-pen hebben gezegd, geldt ook voor de hyacinthen. We kunnen ten zeerste aanbevelen de zoogenaamde miniatuur Hyacinthen. Dit zijn jonge bollen, die zich onderscheiden door losse sierlijke trossen. Deze bollen mogen slechts 6 à 7 cM. van elkaar komen. Waar we meer bollen noodig hebben.

Waar we meer bollen noodig hebben. wordt dit door den lagen prijs weer goed

gemaakt.

A. Lebbink.

In den Moestuin.

Boonenstaken. — Erwtenrijs.— Steeksla. — Snijsla. — Raap-stelen. — Veldsla.

De boonenstaken moeten netjes worden opgeborgen. In de eerste plaats, omdat ze anders veel gauwer af zijn en ook al, omdat het zóó kweekplaatsen kunnen zijn voor latere ziekten in de boonen.

De nog aanwezige boonen worden met het stroo tot bundeltjes gebonden en opgehangen, dat de boonen groog worden, desnoods onder dak, want het boonenzaad is duur.

De staken worden op een droge plaats zoodanig opgesteld, dat ze aan de voet een cirkel vormen naar boven is de cirkel veel kleiner, ze vormen met elkander een hollen, afgeknotten kegel.

Ze zijn nu wel blootgesteld aan den regen en de andere guurheden van het weer, maar ze drogen ook weer spoedig op en de vorst doodt allicht veel, wat in den volgengenden zomer schadelijk zou worden.

Wanneer men gelegenheid heeft de sta-ken onder dak te brengen verdient dit natuurlijk de voorkeur.

Wij bewaren de boonenstaken gedurende den winter onder water. Zoodra de boonen hebben afgedragen, worden de staken in heben algedragen, worden de staken in bundels met wilgenteen vast gebonden en in het water gegooid, bovendien nog wat bezwaard, zoodat ze geheel onder water komen, als ze later met water vol gedrenkt zijn, blijven ze gemakkelijk onder de oppervlakte. Hoe eerder het gebeurt hoe beter, want hoe verder men in den tijd komt, des te natter wordt de bodem en heeft

deze meer te lijden van het ineentrappen.

Voor tet erwtenrijs moet ook een goede plaats uitgezocht. Het moet netjes in bossen worden gebonden, anders is er in 't voorjaar te veel werk mee met het uit elkaar halen. Op den grond legt men eerst cenige dikke oude palen en daarop komt het rijs. Zóó ligt het niet op den grond, waar het zou verrotten; nu kan de lucht onder door, die het beneden droog houdt, waardoor rotting wordt voorkomen. Het rijs is vrij duur, wanneer het gekocht moet worden, daarom moet men er zuinig op zijn. Dit heeft er zelfs toe geleid om inplaats van de erwten bij rijs op te leiden, dit te doen bij kippengaas. gaat ook wel; in dit geval moeten de palen van het gaas gedurende den winter niet in den grond achterblijven. Is er gelegenheid voor, dan moet het gaas zonder opgerold te zijn worden opgeborgen.

Ook al om de duurte der staken laat men de boonen wel bij touwtjes opklim-men. Wij doen dit reeds jaren met gunstig resultaat. Het staat keurig, want men er veel regelmatiger mee werken, dan met staken. Het is ook sterk genoeg. Het plaatsen van palen is echter een heel werk, want men moet er genoeg gebruiken en ze moeten stevig in den grond zijn bevestigd. Dit moet in het voorjaar gebeuren, waardoor de grond dan nog al wat plat plat geloopen wordt; om deze redenen laten we steeds twee jaar achtereen het stellage op dezelfde plaats en telen dan twee jaar aaneen snijboonen op hetzelfde stuk en dit gaat heel goed.

Bij het opredderen van een en ander blijft er veel afval in den tuin over, zoo ook b'aderen van koolplanten, van selderij vooral ook van Nieuw-Zeelandsche spinazie enz. Heeft men de komposthoop, dan kan alles daarheen verhuizen om later met beer te worden vermengd en vervolgens weer in den tuin terecht te komen. Men kan den afval echter ook in den tuin laten en over den grond uitspreiden om later mede onder te spitten en zoo het humusgehalte van den bodem te verhoogen.

Wie kunstmest gebruikt, o. a. ook thomasphosphaatmeel, dient dit nu te bestellen. De andere meststoffen gebruiken we liever later. Deze meststof alleen op zand-achtige gronden. Wordt geen stalmest ge-bruikt dan strooit men 12 à 15 KG. per Are, bij stalmest de helft dezer hoeveelheid. Deze mest mag niet met de stalmest in aanraking komen en daarom zal ze in dat geval eerst gestrooid kunnen worden, wanneer de stalmest is ondergespit, waarna het thomasphosphaat een weinig wordt endergewerkt. Hoe cok gebruikt te diep moet men het niet onderwerken. Directe haast behoeft men er niet mede te maken; maar toch: hoe eerder, hoe beter.

Wie bakjes heeft, die den winter door niet zullen gebruikt worden, kan daarin de z.g. steeksla zaaien, d.w.z. op onderlingen afstand van ongeveer 25 c.M. worden den eenige slazaadjes gelegd. Komen de

plantjes te voorschijn, dan laat men er een staan. Bij geschikte verpleging zal sla zich ontwikkelen en in het vroege voor-jaar kroppen geven. De verpleging is niet moeilijk. In de eersten tijd komt het glas hoog op lucht, later vermindert dit tot eind October de bakken worden gesloten om dicht te blijven, terwijl gedurende dan winten gedelt wordt bij een terwijl gedurende dan winten gedelt wordt bij een te rende den winter gedekt wordt bij vorst

en vooral niet te zwaar. Waar men in den aanvang het meest voor op te passen heeft is, dat de planten

niet te vochtig staan.

In een dergelijk bakje zeer dieht onder glas kunnen nog snijsla en raapstelen worden gezaaid. Buiten kan men het nog probeeren met veldsla. H. S.

In den Fruittuin.

Plukken. - Truchtboomen in pot. - Druiven.

Voor het oogenblik vraagt het plukken der vruchten, die de storm ons liet, al onze aandacht. Nu de zomervruchten (het z.g. vroege goed) geoogst zijn, resten ons nog de belaugrijkste, de meeste waarde bezittende herfst- en wintervruehten. Gold voor de vroeg fruit in algemeenen zin, dit niet te boomrijp te laten worden, late vruehten blijven zoolang mogelijk op het hout. Elke dag dien ze langer hangen, doet ze nog aanmerkelijk in omvang toenemen, doet ze kleuriger worden en het aroma toenemen, terwijl het gevaar van taai worden tot de kleinste proportiën teruggebracht,

Tegen dat niet op tijd plukken kan niet genoeg gewaarschuwd worden, het wordt aan de eene zijde uit onkunde, aan de andere zijde uit winstbejag, tot schade voor kweeker, handelaar en gebruiker,

nog maar al te veel toegepast.

Peren met gekruiden smaak, z.g. muskusperen maken hier op een uitzondering, bij volledige boomrijpheid wordt de bijsmaak sterk en daardoor voor velen ongenietbaar. In hoofdzaak behooren deze tot de vroege soorten, zijn dus op heden al geoogst en bij Beurré Lebrun die tot de latere soorten behoort is de muskus-smaak van weinig beteekenis. Poire de Tongres (Durondeau) mag om andere redenen niet al te lang blijven hangen. Deze peer is heerlijk rinsch, (zuur zeggen zij die haar veroordeclen) welke smaak wel eens bij gcheele boomrijpheid overheerschend wordt.

Ook bij de herfstvruchten brengen we, het niet alles op eenmaal, bij het oogsten in toepassing, steeds gaan de mooiste en grootste het eerst, waardoor de kleinere nog aanmerkelijk in omvang en kleur kunnen

vooruitgaan.

Standplaats en omgeving doen ook bij het rijpen der vruchten hun invloed gelden; bij eenige oplettendheid geven de boomen het zelf wel zoo'n beetje aan, wanneer 't hun tijd is om van de vruchten ontdaan te worden. Aangestoken vruchten tellen niet mee, maar ze wijzen door hun geel worden en het afvallen er toch op, dat cok de tijd voor de ongeschondene Wanneer gave vruchten zonder dat er buitengewone omstandigheden plaats grijpen beginnen te vallen (druipen zeggen

de kweekers) is het tijd van plukken.

Met de in September geplukte vruchten
kan November-December gehaald worden:
maar daarvoor is noodig een ruime luchtige bewaarplaats, een zorgvuldige behandeling, bijna zeiden we een zachtzinnige behandeling, en een geregeld toezicht. Aangestoken vruchten worden onmiddelijk verwijderd en de rijpe geregeld voor het ge-

bruik bestemd.

Liefhebberen we in vruchtboompjes in potten en waren deze gedurende den zomer in den grond gegraven, dan kan het ge-beuren dat de wortels over de potten zijn heengegroeid en is het bijna zeker dat de wortels, door de gaatjes in den bodem van den pot, in de diepte gezocht hebben wat

ze in den pot niet vonden.

Al de wortels buiten de pot moeten worden verwijderd en de potten op den grond een plaatsje gegeven worden. Het gieten, wie denkt er in den nazomer van 1912 aan gieten, moet geleidelijk worden verminderd zonder in het andere uiterste te vervallen. Dit gieten van potten boven den grond vereischt al onze opmerkzaamheid; bij regenachtig weer is men zoo licht geneigd, te meenen dat gieten overbodig is en blijkt soms bij onderzoek dat het hoog noodig is. vruehtdragende druiven in pot waarvan de vruchten in een koude kas tot rijpheid zijn gebracht, eischen bijzondere oplettendheid. Te droog gehouden lijden planten en vruehten beide; te veel voeht geeft schimmel en rot in de trossen.

In kassen met rijpe of nog aanrijpende druiven kan het gieten gestaakt worden. De vele regens van Augustus heeft den ondergrond wel zoodanig met water verzadigd dat er van vochtgebrek geen sprake is. Om rot en schimmel te voorkomen, is flink luehten noodzakelijk. Bij gevaar van wespenbezoek worden de luchtopeningen met grof linnen ontoegankelijk gemaakt. Hoe doorlatend zulk grof linnen ook moge zijn het belet toch altijd eenigszins den ongehinderden toevoer van frissche lucht, daarom zoo noodig ook de deuren open en door linnen afgesloten. Ook gedurende de nacht blijven ramen en deuren open.

De trossen mogen niet onnoodig worden aangeraakt, vooral niet als ze des morgens bedauwd zijn. Aangestoken of beschimmelde bessen worden zorgvuldig met de schaar weggeknipt en uit de kas verwijderd, reinheid en frissche lucht zijn beiden een onafwijsbare eisch om druiven lang op het hout te kunnen bewaren.

J. C. M.

In Kassen en Bakken.

Stekken. — Planten binnen brengen. — Gloxinia, etc. af laten sterven. — Hedychium. — Bollen oppotten. — Poin-settia. — Nepenthes.

Van Pelargonium zonale, waarvan door het natte en donkere weer nog al stekken zijn verrot, kunnen we nog wel wat stekken zetten. Nu eehter mocten we dit onder glas doen. De gewortelde stekken moeten we nu ook onder glas brengen, mocht het weer goed zijn, dan leggen we het raam onder en boven op potten of luchten zoo hoog mogelijk, terwijl we des nachts ook lucht in den bak laten. Beginnen ze te weelderig te groeien, dan snijden we de grootste bladeren af, daar ze anders elkander verdringen en gaan smeulen. moeten daarom weinig gieten en dan nog liefst 's morgens, opdat ze tegen den avond opgedroogd zijn.

Fuchsia triphylla hebben we onder glas gestekt, doch geworteld zijnde, behandelen we ze als de Pelargoniums. Camellia's en Azalea's houden we gereed om ze naar binnen te brengen, daar we al spoedig nachtvorsten kunnen verwaehten, waarvan vooral de knoppen van *Camellia*, veel te lijden hebben. Direct zullen we dit niet opmerken, doch 's winters laten ze de knoppen vallen en dan wordt gewoonlijk aan een andere oorzaak gedacht.

Azalea indica lijdt nict spoedig van water ,doeh heeft een verbazenden hekel aan nachtvorsten. Ook Oranjeboomen, Citrus chinensis, C. Aurantium, maken we voor het binnenbrengen goed sehoon. De oranjeboomen geven we een zeer lieht plaatsje

in oranjerie of koude kas en gieten ze matig. Bij Camellia's geven we direct een vaste plaats, daar ze de knoppen verliezen wanneer we ze 's winters verplaatsen. Musa Ensete, welke we in het voorjaar als alleenstaande plant of in verzamelingen uitgeplant hebben en tot verbazende exem-plaren ontwikkeld zijn, moeten we liefst nu naar binnen brengen, daar ze dan voor den winter aanwortelen. Ze hebben nu een flink wortelgestel gemaakt, waarvoor we een flinke kuip moeten hebben. Eenigen tijd kunnen we de planten, tenminste bij stil weer gekuipt op dezelfde plaats laten staan

In den winter moeten we ze matig gie-ten en geregeld de rotte bladeren verwijderen. In het najaar als ze pas binnen zijn en in het voorjaar bij de nieuwe ontwikkeling op een warme voet zetten zal ten zeerste het welzijn der plant bevorde-

Gloxinia's, Tydaca, Achimenes, Caladium en al dergelijke planten houden we nu droger, om ze ten slotto geen water meer te geven. Ze blijven in de potten en we leggen ze onder de tabletten van de gematigde kas. Dit is de beste plaats, daar we, vooral bij Caladiums, op andere plaatsen nogal spoedig last hebben van het verkalken der knollen. Hedychium Gardnerianum, een plant voor de gematigde kas, welke een wortelstok bezit evenals Canna's en ook als deze droog bewaard kan worden kan echter ook doorgroeien. Evenzoo kunnen we handelen met Hedychium Horsfieldii, een minder bekende en kleinere soort, welke eerst bloeit met kleine gele bloemen, welke opgevolgd worden door groeno vruchten, die in drie deelen open barsten en dan een prachtig oranje gekleurde binnenwand laten zien, in welks midden de in karmijnrood vruehtvlecseh gevatte zaden, vooruit steken. In dien toestand wordt de vrucht dikwijls voor bloem aangezien. Ze laat zich heel goed zaaien

Nu is het tijd om verschillende bollen op te potten, waarover we vrocger geschreven hebben.

Poinsettia pulcherrima zetten we zoo dicht mogelijk bij het glas, zoodat ze niet te veel rekken. Eind September zetten we enkele planten in de warme kas, om ze met Kerstmis in bloei te hebben. Door ze in opvolging warmer te zetten, kunnen we zeer lang van den bloei profiteeren. In bloei kun-nen ze het in een serre of kamer lang uithouden; dan eiselien ze veel water.

De Nepenthes is in de voehtige warme kas hebben hunne bekers voltooid en nu is het voor ons zaak om de bekers zoo lang mogelijk te behonden, waarom we ze zoo sterk mogelijk zien te krijgen, zoodat ze den winter door kunnen komen. Eenmaal per week ledigen we de bekers, zoodat alle resten van insecten er uit zijn en vullen ze daarna weer voor 1/3 met water. Hoewel dit niet de natuur der planten is, bevordert het toch de levensduur der bekers. Door de rottende massa beginnen ook spoedig de bekers te rotten en wanneer ze droog staan zijn ze al spoedig geheel uitgedroogd en het mooi er af.

Ter vervanging van het voedsel in den vorm van insecten, wat we aan de planten ontnemen, zullen we ze zoo af en toe wat vloeimest toedienen op de compost. Dit gaat het best evenwel in het voorjaar, wanneer de planten nog niet zoo'n omvang hebben en we de mandjes gewoon in de gier dompelen en hiermede laten doortrekken. Bij sommige mandjes zal het sphagnum wat geleden hebben door het vele gieten of op andere manier en er onooglijk uitzien, zoodat we dit ook plaatse-lijk nog eens door nieuwe levende kopjes vervangen.

Utrecht.J. A. Hoitingh.

MARSHALL ANGELUS PIANO DE

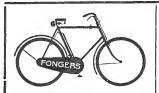
gecompleteerd met:

Melodant, Artistyle, Phraseeringshevel met pneumatiesch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge

artistieke waarde in gemodereerden prijs.
Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scalla bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

Elk FONGERS-Rijwiel is in gang, soliditeit, bouw en afwerking minstens gelijk, zoo niet superieur, aan elk ander rijwiel van denzelfden prijs.

Onze geheele serie biedt keuze voor elken smaak en voor elke beurs.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraug No. 65. a. Naam en behandeling van bijgaand BLAD en oorzaak van de BRUINE PLEKKEN welke er in voorkomen.

b. Van welke boom is bijgaand zaad en wanneer moet het gezaaid worden. Sloten. Mej. T. T.

Antwoord: a. Het blad behoort aan een Varen, genaamd Polypodium glaucophyllum. De bruine streepen docn mij denken aan kneuzing van het loof toen dit nog zeer jong was. Is dit het geval dan is het verschijnsel n.t. van plaatselijken aard en niet schadelijk of overerfelijk.

b. Het vruchtje behoort aan Ptelea trifoliata, een heester met slanke takken en drietallig blad. U kunt het zaad nu en

a.s. voorjaar uitzaaien.

Vraag No. 66.

a. De cenige PEREBOOM in mign tuin, naar sehatting ± 10 jaar oud, staat altijd mooi in blad maar DRAAGT NOOIT Revented and made phase of the material world and made page in the material waveloure ammonials, Thomas shakenmeet on patenthali; hij bloeide dit voorjaar welig, maar gaf weer geen onkele vrucht. Wat kan de reden zijn van die section was de steel wat de steel wat de steel wat de steel wat de steel was de steel wat d geringe vruchtbaarheid, en wat is er tegen te doen?

Bijna het zelfde is het geval met een appelboom (sterappel). Die geeft wel eeni-ge vruchten, maar de meeste vallen er af,

ye vruenten, maar ac meeste vauen er af, voor ze rijp worden. b. In O. T. van 6 Juli jl. komt een artikel voor (bl. 7.) over BEMESTING ran KAMERPLANTEN. Zou u naar aunleiding daarvan ook kunnen opgeven de samenstelling van bloemenmest?

Oosterbeek.

Antwoord: a. De onvruchtbaarheid van eeu boom kan in zoo velerlei oorzaak gezocht worden dat het moeilijk is de ware, zonder den boom in quacstie te liebben gezien, te noemen. De onvruchtbaarheid kan ontstaan door te krachtigen groei; in dat geval kan een ringvormige afschorsing of 't afsteken van een paar flinke wortels helpen. 't Kan ook zijn dat de soort minder vruchtbaar is, b.v. Holl. vijg, die vooral als jonge boem slecht draagt, Bezi van Schonauwen e. d., in dat geval is geduldig afwachten gewenscht. Groeit de boom te sterk, dan ook vooral geen stikstofhoudende mest als zwavelzure amoniak gegeven, wel echter Phosphorzuur in den vorm van Superphosphaat.

De sterappel vertoont bij u de eigenschap die deze vrucht op 90 % van onze gronden bezit. 't Is daarom ook zoo'n gevaarlijke soort om aan te planten en meestal ontraden we deze appel ook daarom. Ik zou u raden deze appel te laten omenten met een soort die het in uwen omtrek wel doet.

b. De samenstelling van bloemenmest wordt naar het inzicht van hem die ze samen stelt, nog al eens verschillend genomen en daarom is het uit den aard der zaak moeilijk een samenstelling op te geven als men 't werk niet kent. We zijn trouwens geen voorstanders van zoo'n mengelmoes van Jan Rap en z n maat, het is ons bekend dat er kunstmestmengsels in den handel voorkomen, die 40 en meer gulden per 100 KG. kosten en waarvan de werkelijke waarde volgens scheikundig onderzoek niet meer dan 1/5 daarvan be-draagt; de rest is dus boerenbedrog.

Ook de schrijver van het door u bedoelde art. is zoo verstandig geweest, geen bijzon-dere aanbeveling er van te geven, maar meer hoe men als men 't gebruikt het

wenschelijkst doet.

Elke plant kan niet over een kam geschoren worden, bij de eene bladplant is stikstof noodig, bij een andere bloeiende of zaadgevende plant, phosphorzuur, weer een andere, bv. met zwakke slappe stengels kali of kalk. Waar kunstmest nu en ongeveer van alles bevat, geeft men dikwijls ook die bestanddeelen die de plant niet noodig heeft en dan meestal kwaad doen. Geef dan liever elk voedingszout afzonderlijk naar de behoefte der plant. J. A. Kors.

Vroag No. 67.

Enkele van mijn ROZEN hebben flink GROOTE ZADEN gevormd niet in de bottels, die ik door liet groeien, maar er bovenop. Kan ik die zaden met kans op sucees uitzoaien? In zandige bladaarde? Wanneer mag ik rekenen, dat ze rijp zijn? En wanner moeten ze dan worden uit-gezaaid? In den vollen grond of in den bak?"

Amsterdam,

Antwoord. U kunt de zaden nu uitzaaien in zandige bladaarde onder glas van een onverwarmden broeibak, hetzij in den vollen grond van den bak of in zaaischotels.

Vraag No. 68.

Ik heb dit jaar veel zaad van groot-bloemige pensées en vingerhoedkruid ge-wonnen. Dit wensehte ik direct op een perk (dus niet in bakken) uit te zaaien. Kunt u mij wellieht opgeven, wanneer dit moet geschieden.

Den Haag. Mevr. d'A.

Antwoord:Beide planten hadt u in Juli kunnen uitzaaien. Nu is het te laat om er nog veel succes van te verwachten. De viooltjes zullen nog wel wat doen. maar de Digitalissen (Vingerhoedskruid) zullen volgend jaar, op een enkele na mis-schien, nog niet kunnen bloeien. Maar daarom kunt u ze toch al wel uitzaaien, anders volgend jaar Juni-Juli.

Vraag No. 69. Trung No. 69.

Ik zou veel belang stellen in een artikel, waarin door u de INVLOED van
GASLICHT (of zijn verbrandingsprodeeten) OP PLANTEN in 't algemeen, op de
meest gelweckte kamerplanten in 't bijzonder, werd uiteengezet. Wellieht zullen er meerderen van uw lezers zijn, die met een dergelijke uiteenzetting gediend zijn. Amsterdam.

Antwoord: Lichtgas wordt door z.g.n. droge distillatie verkregen uit steenkool; het is geen enkelvoudig gas, doch een mengsel van een vrij groot aantal verschillende gassen of gasachtige producten, Al naar de gebruikte steenkool wisselt de Al naar de gebruikte steenkool wisselt de samenstelling aanmerkelijk, vooral van het ruwe lichtgas. Dit bevat allereerst moerasgas (methaan, CH₄), verder ethaan (C₂H₄), waterstofgas (H₂), kolendamp (CO), koolzuurgas (CO₂), zwavelwaterstofgas (H₂S), Ammoniakdampen (NH₃), teerdan pen en waterdamp.

Dit gasmengsel wordt door verschillende zuiveringstoestellen geleid, om er de onbrandbare bestanddeelen (Ammoniak, koolen water) benevens de teer en de zwavelverbindingen aan te onttrekken.

Wat er nu overblijft - n.l. het gezuiver-Wat er nu overbijft — i.i. het gezuiver-de gas —, bestaat uit CH₄, C₂H₄, H₂ en CO, en al naar de meerdere of mindere volmaaktheid der zuiveringstoestellen, kleiner of grooter sporen van ammoniaken zwavelverbindingen. Bij de verbranding geven moerasgas en ethaan koolzuurgas en water tot eindproducten; de waterstof wordt eveneens verbrand tot water en de kolendamp tot koolzuurgas. Noch koolzuurgas, noch water (damp) zijn als zoodanig schadelijk voor de planten. En wat de zwavel- en ammoniak-verbindingen betreft, die zijn in 't gezuiverde gas slechts in zóó geringe hoeveelheid aanwczig, dat ze geen last veroorzaken. De conclusie is dan ook, dat de verbrandingsproducten van 't gaslicht over 't algemeen onschadelijk, of althans zeer weinig schadelijk, zijn voor planten.

Intreschen is de gevoeligheid van verschillende planten voor bepaalde schadelijke invloeden lang niet gelijk. Waar de meeste planten in 't geheel geen nadeel van gaslicht ondervinden, zegt men toch dat b.v. Azalea's er slecht tegen kunnen. Of het hier de zwavelverbindingen zijn, dan wel de Ammoniak-producten,

B. B.

Vraag No. 70.

nog nitgemaakt worden.

Vraag No. 70.

In een hoek van mijn tuintje heb ik een rnimte 2.5 M. bij 2 M., die ik dit najaar dacht te beplanten met STRUIKROZEN. Twee zijden zijn begrensd door hooge schuttingen, zooals op de sehets aan ommezijde is aangegeven. Tegen de schutting A.B. ducht ik 1 à 2 Wichuruiana-lybriden te planten. De schutting A.D. is met klimop begroeid. De rest dacht ik te beplanten met struikrozen en wel oploopend in hoogte, dus de hoogst groeiende soorten naar hoek A, toe, om zoodoende soorten naar hoek A. toe, om zoodoende te zorgen, dat de verschillende rozen genoeg licht ontvangen. Welke rozen raadt n mij voor dit doel aan en hoeveel zou ik planten? Zaandijk. Dr, C, E, v, H.

Antwoord: Voor dat stukje grond hebt twintig struikrozen noodig; we raden u aan Frau Karl Druschki, Mad. Caroline Testout, Gruss an Teplitz, Mad. Jules Gravereaux en Perle des Jardins voor den achtergrond. In het midden kunt u dan planten: Buron van Pallandt, Belle Sie-brecht, Friedrich Harms, Géneral, Mac. Arthur, La Tosca, Mad. Ravary, Mrs. Theodore Roosevelt en Hugh Dickson. Op den voorgrond zet u eenige Polyantha-roos-jes n.l. Aennehen Müller, Eugénie La-mesch, Mrs. Cutbusch, White Pet en Katharina Zeimet.

Denk er om de grond goed los te maken en met ongebluschte kalk te bestrooien.

Vraag No. 71. De besjes aan MIJN CLIVIA beginnen nu te barsten en er vertoonen zich ernige luchtworteltjes. Hoe moet ik die vruehtjes behandelen om er plantjes van te hebben? Ik heb noch een warme, noch een koude kas, slechts een serre op het Zuiden. Mocten zij vochtig gehouden worden en zoo-veel mogelijk zon hebben?

d, J, v, R. Den Haag.

Antwoord: De zaden van uw Clivia zijn aan het ontkiemen en moeten voorloopig bij elkander in een bloempot worden gezet.

Haal dus voorzichtig de zaden er uit. maak ze wat schoon en zet ze met het worteltje in de aarde. Houdt ze matig vochtig en zet ze niet in de zon. Zoodra het blaadje te voorschijn komt mag zij zich wel cens een uurtje in het zonnetje koes-

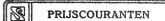
Het opkweeken van zoo'n klein ding is

een leuk werkje en gebeurt met succes. Dit wenschen wij u ook toe!

J. K. B.

Vraag No. 72.
Wanneer is het de beste tijd voor het
VERPLANTEN van STAM- en STRUIKROZEN, nú of in het voorjaar?
Vol-en. Mej. G. K.

Antwoord: De beste planttijd voor rozen

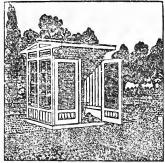
Schertzer en Zoonen, Haarlem, Prijseourant van Bol- en Knol-gewassen, najaar 1912.

W. Lourens, Rozenkweekerij "Muscosa" te Arnhem. Prijscourant van Rozen, laan- en Sierheesters, Vruchtboomenn en Vaste planten, 1912/1913.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

FABRIEK "DE KOEKOEK" - BUSSUM.

AFMETINGEN 2×2 M. / 100.

Onze BROEI- EN PLANTENKASSEN werden op de Groote Nationale Landbouwtentoonstelling te Zutsen met de Zilveren Medaille bekroond.

: Vraagt teckening en prijsopgave aan. :

Onze Kippenhokken en Konijnenstallen verwierven de hoogst uitgereikte onderscheiding Wij leveren alle soorten verplaatsbare huizen, als Auto- en Rijwielstallen, Tennishuizen, etc.

Volledige WATERFILTRATIE INRICH-

TINGEN voor Fabrieken, Villa's etc. van elke capaciteit.

Het adres voor:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN, AFGESNEDEN ROZEN EN TURFSTROOISEL, is:

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Beschrijvende prijsc, op aanvraag

1 ons zwaar Nieuw Nieuw AARDBEZIËN

Mdm. Moutot,

tot I ons zwaar, geurig en rijkdragend, zware planten,

per 1000 f 30. per 100 f 4.

Prinses Juliana,

buitengewoon heerlijk van smaak, matig groot, zware planten,

f 25 per 1000. f 3 per 100. ONBEKENDEN REMBOURS

VERMEER en MAHLSTEDE. Bergambacht. Boomkweekers,

Wegens plaatsgebrek te koop

een gezonde ARAUCARIA IMBRICATA met zeer regelmatig verdeelde takken, hoog 4.75 M., breed 3 M.

Te bevragen "het Kuijkehuis", Lisse.

TUINVERSIERING.

(35)

HOOGEBERG", Velsen.
PRACHTKRATER in terrablanca, naur ne Villa "Medi i".

BLOEMISTERIJ.

Te koop, wegens vertrek, eene goedbeklante en in volle werking zijnde Bloemisterij met geheelen inventaris voor f 10.000.

Een gedeelte van de koopsom kan als Hypotheek gevestigd blijven. (54)

Br. fr., lett. B. B. N., NIJGH & VAN DITMAR's Alg. Adv.-Bureau, Rotterdam.

Roode Dashonden.

Af te geven wegens overbevolking 3 roode Dashonden, 10 weken oud. Vader: kampioen Zeppelin. Moeder: Waldine von dem Jagdhause. Te bevragen: A. M. J. GEUBBELS, Duiven b/Arnhem.

VERZEKERING MAATSCHAPPIJ "UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM PRINSENGRACHT 6734.

BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL,

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAAR-DEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

G. A. VAN ROSSEM, 15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Dordrecht. Tel. Int. 1063. (24)

EERSTE NEDERL. MACH. GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Lijnbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

BUITENHAVENWEG 132 SCHIEDAM · TELEPOON Nº 14

Fabriek van Gesm: Yzeren Herken & Soliede InschuifHekken ook. GESCHIKT VOOR AFSLUTTING VAN BALKONS & SERRES · HZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK TEERENINGEN GRATIS VERKRIJGBAAR

OVERTAPPINGEN · YZERCONSTRUCTUS AFRASTERINGEN VOOR TERREINEN

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant.

was to the designation of the course of the course of the TUIN-ARCHITECT

ONTWERPEN. RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG □ VAN TUINEN □

Referentiën van voorname werken, in Holland uitge-voerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

Te koop aangeboden!

een warmwater verwarmings= ketel merk "Strebel"

15.5 q.M. Verw. Oppervl.

Breed 0.90 M. Lang 1.875 M. 1.61 M. Hoog

met afsluiter 100 m/m.-knie 100 m/m. en kortstuk 100 m/m. zoo goed als nieuw. Dagelijks van 9 tot 5 uur te bezichtigen Instituut voor Physische-Therapie,

Keizersgracht 489, Amsterdam.

TUINVERSIERINGEN EN VAZEN

Geplet zink.

Mooi van vorm en vriezen niet stuk. J. MUYSSON Jr., Rotterdam. Aert v. Nesstraat 112.

TELEF. 3981.

BLOEMEN: & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER

Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21/2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

INHOUD.

Hymenocallis speciosa, door J. K. B. Allium neapolitanum, door J. F. Ch. Dix. Hyacinthus amethystinus, door J. F. Ch.

Fritillaria imperialis chitralensis, v. d. Z.

Tulipa elegans ,door J. F. Ch. Dix. Ornithogalum thyrsoides, door J. F. Ch. Dix.

Moestum (Slaweeuwen), door H. Stienstra.

Stra.

Brieven uit Engeland III, door C. Q. v. U.
De natte zomer, door B. B.

Een weerbarstige vijgepeer, door J. K. B.
Werk v. d. v. Week.
In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, door A. Lebbink.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M. In Kassen en Bakken, door J. H. Hoitingh.

Vragenbus. Prijscouranten. Advertentiën. B ij b l a d.

Pekingeesjes, door L. S. Koninklijke Hondenliefhebbers, door L. S.

De Bijenluis, door B. B. Oorwormen, door dr. C. S. v. d. Horst. Fazanten, III, door L. S.

ONZE TUINEN

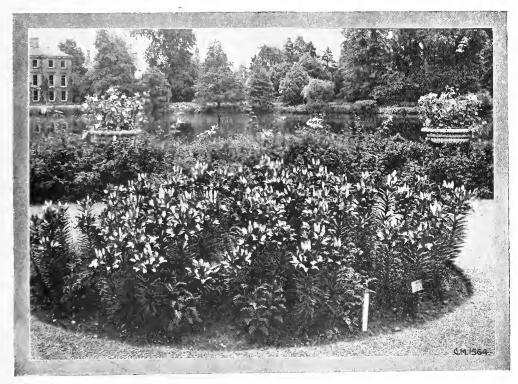
GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUJJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEECERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :-: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

LILIUM UMBELLATUM.

Het hierbij afgebeelde zeer groote vak, beplant met de bekende *Lilium umbellatum* (Syn. *L. daouricum*) in de beroemde tuinen van *Kew*, te Londen, zal in vollen bloei zeer zeker een grootsch effect gemaakt hebben.

Hoewel ik gerust durf zeggen, dat er van het uitgebreide geslacht *Lilium* voor de versiering onzer tuinen nog veel te weinig gebruik gemaaakt wordt, zou ik het beplanten van zulke groote bedden, uitsluitend met lelies, niet durven aanniet altijd noodig is. De meeste lelies houden wel van wat schaduw, zoodat men met succes lelies kan planten tusschen en langs Rhododendron-, Azalia- en heestergroepen; ook in boordbedden kan daarvoor dikwijls een goede plaatsgevonden worden. Eenmaal goed geplant, worden de lelies elk jaar sterker en bloeien rijkelijker; niets is schadelijker voor ze dan herhaald overplaatsen, daar van de meeste soorten de wortels niet afsterven, maar in stand blijven en zich uitbreiden.

Een bed van Lilium umbellatum in de Kew Gardens te Londen. — (Foto: "Gardeners' Magazine".)

raden, zonder voor eene onderbeplanting te zorgen, die na het verbloeien der lelies, de afstervende en onoogelijk wordende stengels maskeert. Men kan, zoo de bollen voor den bloei van het volgende jaar moeten dienen, de stengels niet afsnijden, maar moet ze laten staan tot ze rijp zijn.

In zulke groote inrichtingen als de Kew Gardens is dat geen bezwaar; de bollen worden eenvoudig na den bloei verwijderd en het leeg gekomen vak met iets anders beplant. Voor de meeste liefhebbers zou dit wel wat kostbaar worden. Gelukkig dat het anders kan en dat deze radicale opruiming Plant men lelies op zulke plaatsen, dan is het allernoodzakelijkst de standplaatsen met stokken te merken, daar in het voorjaar de spruiten zeer broos zijn en gemakkelijk door schoffel of hark en door vertrappen bij het schoonmaken der bedden geraakt kunnen worden, wat tot vernietiging der planten zou leiden, daar de spruiten geen organen bezitten om zich te herstellen en nieuwe uitspruitsels te maken.

Lelies houden van een koelen, diep losgemaakten, voedzamen tuingrond, waarin nooit gebrek aan vocht is. Plant men dus langs of tusschen heestergroepen, dan is het aan te bevelen flinke diepe gaten te maken en die met goeden groud aan te vullen, de bollen ± 15 cM. diep te planten, daarop wat goed verteerden mest te strooien en de gaten dan met gewonen tuingrond gelijk te maken. Daar de meeste lelies boven den bol rijkelijk wortel maken en de voeding daarvan voor een goeden bloei noodzakelijk is, moet het strooien van verteerden mest boven den bol niet verzuimd worden.

Plant men lelies in kleine perkjes in het gazon, dan moet de grondbewerking op dezelfde wijze geschieden; laat men de bollen eenige jaren staan, dan zal het nuttig zijn in het najaar, als de stengels afgesneden zijn, eene overbemesting te geven en de bollen met wat blad voor strenge vorst te bedekken.

Vele lelies zijn lastig in de cultuur en verlangen, om goed te slagen, afzonderlijke grondmengsels en deskundige behandeling; wij zullen die soorten nu maar overslaan en ons bepalen tot de bovengenoemde soort en enkele anderen, die geen hoogere eischen aan de cultuur stellen.

De L. umbellatum, waarvan de mooiste verscheidenheid incomparabile genoemd is, behoort tot de gemakkelijkst te kweeken soorten, is goedkoop, maar daarom niet minder mooi; de warme roodbruine kleur der talrijke bloemen en het sierlijke loof aan stengels die 4 à 5 voet hoog worden, zullen overal een goed effect maken. Heeft men minder hoog groeiende soorten noodig, dan kunnen daarvoor de Thunbergianum-soorten in aanmerking komen, waaronder er zijn die niet hooger worden dan één voet; een zeer mooie variëteit daarvan is de L. T. atrosanguineum, die met groote donkerroode bloemen bloeit en van sterke geaardheid is.

L. martagon is ook zeer geschikt om tusschen heesters te planten, geeft echter de voorkeur aan een kleiachtigen grond.

Al deze soorten bloeien in den zomer; voor lateren bloei neme men de speciosum-soorten, waarvan roode en witte variëteiten bestaan, de bloei begint half Augustus en duurt geruimen tijd. Laat men deze speciosum-soorten ook wel lancifolium genaamd, vaststaan, dan verkrijgen de planten een groote ontwikkeling.

Ook de *L. tigrinum splendens* is aan te bevelen voor een zonnig plekje; vaststaande wordt zij manshoog en het is geen zeldzaamheid dat zij dan met 20 à 30 oranjegele met zwart gespikkelde bloemen bloeit.

Santpoort.

J. J. KRUIJFF.

BRODIAEA UNIFLORA.

"Klein maar rein" zou ook van Brodiaea uniflora getuigd kunnen worden. De stervormige, zacht blauw gekleurde bloempjes wiegen zich op vrij stevige stengeltjes boven het donkergroene grasachtige loof. Dit bolgewasje vindt haar vaderland in Buenos-Ayres, doch heeft hier reeds lang haar tweede vaderland gevonden. Ze verdient het ook wel, deze kleine voorjaars-sterbloem, dat ze uit hare schuilplaatsen wordt te voorschijn gehaald, hetwelk wel niemand ontkennen zal, die een blik geworpen heeft op de afbeelding. Zooals Brodiaea uniflora daar staat, tusschen de ruwe rotssteenen in, gaat er een eigenaardige bekoring van haar uit. Ze is daar op hare plaats, dat gevoelt men. De smalle, bijna stugge bladeren en de veel wêerstandsvermogen bezittende bloempjes wijzen er op, dat ze een dergelijke plaats verkiezen boven een netten tuingrond.

Voor natuurlijke beplanting tusschen gras is B. uniflora echter ook bij uitnemendheid geschikt en eenmaal georiënteerd, komt zij jaar in, jaar uit weer trouw voor den dag. Ten slotte kan men haar ook, met veel succes in kamer en serre in bloei trekken en wijl hare bloeitijd buiten gedurende April en Mei valt, kost het niet veel moeite haar binnenshuis reeds in Februari in bloei te hebben. Men plante de bolletjes dan

niet te laat en houde de potten tot tegen den winter buitenshuis en daarna op een vorstvrije, koele plaats' Eerst in Januari brengen we ze naar een matig verwarınd vertrek dicht bij het raam, en terwijl we de aarde vochtig houden, wachten we geduldig af de dingen die komen zullen.

Brodiaea uniflora is in de kweekerswereld beter bekend als Triteleia uniflora of ook wel als Milla uniflora. Er bestaan nog eenige variëteiten, n.l. alba met witte bloemen, en violacea met helder porcelein blauwe bloempjes. De typische vorm blijft echter voor ons de meest aantrekkelijke en we

Brodiaea uniflora. (Foto: Amateur Gardening.)

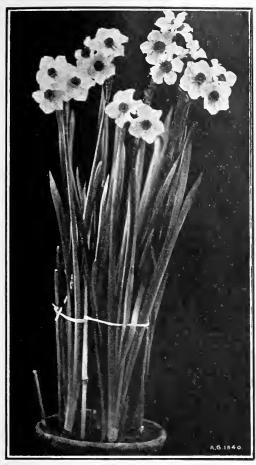
twijfelen er niet aan of allen, die tot hare aanplanting besloten, zullen daarover nimmer berouw gevoelen. Juist aan alle dergelijke plantjes, die in het voorjaar helpen om het dorre en doodsche uit den tuin te verdrijven gevoelen we altijd behoefte.

J. F. Ch. Dix.

NARCISSUS POETAZ.

De naam van deze Narsissen verraadt tevens hare afkomst. Zij zijn namelijk ontstaan uit eene kruising van *N. poeticus ornatus* met de beste verscheidenheden van de *N. tazetta*. Men nam dus de eerste lettergrepen, n.l. poe, en taz van de namen der ouderplanten, waarmede zeer duidelijk gezinspeeld wordt op den oorsprong van onze poetaz-narcissen.

De poetaz-verscheidenheden behooren tot de tros-narcissen, zooals onze afbeeldingen het den lezers voorstellen. De tros-narcissen waren eertijds de narcissen, Men kocht ze met een zekere voorliefde, omdat ze vrij gemakkelijk in bloei te trekken waren en door de talrijke bloempjes, welke in trosjes vereenigd zijn, steeds als potplant een goed effect maakten. Toch hadden ook de tros-narcissen, verscheidenheden van de N. tazetta, meerdere bezwaren. Ten eerste wat de cultuur aanbelangt. De kweekers moesten ze steeds met bijzondere zorg kweeken, terdege dekken, anders waren zij voor hem

Narcissus poetaz "Elvira". (Foto: "Amateur Gardening").

immer een mislukking. Zelfs gingen de nukken van de N. tazetta zoover, dat ze slechts in bepaalde plaatsen van het groote bollendistrict een loonende cultuur bleven.

Een tweede bezwaar was de zeer sterke reuk, waardoor ze dikwijls uit vele kamers moesten geweerd worden, uit vreeze dat anders de bewoners last van hoofdpijn en dergelijke onaangenaamheden zouden verkrijgen. Men begrijpt dat door een en ander de tros-narcissen niet in die mate gewaardeerd werden als de toch mooi bloeiende planten wel verdienden. De kweekers dit ten volle begrijpende, probeerden velerlei, totdat sommigen hunner op de gedachte kwamen om de sterk groeiende Narcissus poeticus ornatus te kruisen met de beste verscheidenheden van de N. tazetta. Men hoopte zoodoende te verkrijgen een ras, dat zich gemakkelijker liet kweeken en voor kamercultuur beter geschikt was. En hoe werden hunne pogingen bekroond? Schitterend! Men verkreeg n.l. een ras met zeer groote bloemen, steeds drie tot zes in een tros vereenigd, met minder sterken geur, en geschikt om reeds einde Januari of begin Februari in bloei getrokken te zijn. Bovendien waren de nieuwe Narcissen in de cultuur zoo gemakkelijk als men slechts wenschen kon. Door den invloed van de tazetta zijn dus de poetaz-narcissen vroeger in bloei te trekken dan dit met de poeticus-verscheidenheden mogelijk is, terwijl weer door de poeticus-ornatus een veel sterker groeiend ras verkregen is, dan de oude tros-narcissen ooit waren.

De poetaz-narcissen zijn nu reeds eenige jaren in den handel en de prijs is van dien aard geworden, dat iedere liefhebber thans in de wintermaanden, en ook in April buiten, van haar genieten kan. Om in bloei getrokken te worden vereischen ze geen bijzondere zorg, en zijn met dezelfde behandeling tevreden, welke andere Narcissen ook verkrijgen. Het eenige waar men vooal op letten moet, is het water geven, want tegen eenige droogte gedurende den groeiperiode kunnen de poetaz-verscheidenheden in geen geval.

Tot de beste der bekende verscheidenheden rekenen we de volgende: Alsace, wit bloemdek en gelen met oranje omzoomden kop; Elvira, bloemdek wit met donkergelen kop; Ideal, bloemdek wit en eenigszins gerimpeld, en donker oranje kop; Irene, bloemdek lichtgeel, kop donker goudgeel; Jaune à merveille, bloemdek zachtgeel en helder gelen kop; Klondyke, zwavelgeel met donkergelen kop; Profusion, bloemdek wit, kop bleekgeel; Triumph, bloemdek sneeuwwit, kop donkergeel en Orange cup, bloemdek goudgeel, kop diep oranje met fraai gekartelden rand.

We willen tenslotte nog aan ons artikel toevoegen, dat de poetaz-narcissen door den robusten groei ook zeer geschikt zijn voor aanplanting op z.g.n. boordbedden of in groepjes tusschen het gras.

J. F. Ch. Dix.

SCILLA SIBIRICA.

Dit is een bolgewasje, dat voor het versieren van den ondergrond van laagblijvende heesters, rozen enz. de hoogst mogelijke waarde bezit. Reeds vroeg in het voorjaar, soms reeds in Maart, overdekt zij dan den grond met het helderste blauw, hetwelk boven het frissche groen der bladeren des te beter nog uitkomt. Daar is dan ook hare aangewezen plaats! Daar schenkt zij altijd bevrediging en toovert door het frissche levendige blauw het dorre en doodsche aanzien van den tuin in een vroolijk, nieuw levend kraaiend om. Wanneer nog een ledig plekje onder de heesters of rozen te vinden is en er zijn nog enkele stuivers te missen, och werpt er dan eenige

Narcissus poetaz "Aspasia". — (Foto: "Amateur Gardening").

handen vol bolletjes van S. sibirica tusschen, en ge zult eens wat zien!

Maar, zoo zal hij of zij redeneeren, die niet in het bezit zijn van een tuintje, voor ons is de S. sibirica dan van geen beteekenis. Toch wel! De afbeelding zegt u daaromtrent reeds een en ander! Men kan de Siberische seilla voortreffelijk in bloei trekken. Men plante tot dat doeleinde, liefst in de eerste helft van September, de bolletjes in een grondmengsel van bladgrond en zand, en plaatse de potten, pannen of schotels, waarin de bolletjes geplant zijn in een donkere, koele kamer, misschien nog beter in den kelder. Men heeft nu niets anders te doen dan te zorgen, dat de aarde niet uitdroogt, wijl anders de wortels zouden verdrogen. Einde

Scilla sibirica. — (Foto: "Amateur Gardening".)

Januari of begin Februari kan men de potten voor den dag halen en in een matig verwarmde kamer, dicht bij het raam plaatsen. Weldra zal men dan de vrij dikke bloemknoppen voor den dag zien komen en het duurt niet lang of men verlustigt zich dag in dag uit in de mooie stervormige, helder blauw gekleurde bloempjes, die steeds bij een zestal gelijk aan één stengel voorkomen.

Behalve de *S. sibirica* zijn er nog een paar variteiten, van welke *alba* met zuiverwitte bloemen wel de meest uitloopende is. Deze witte verscheidenheid werd verscheidene jaren geleden plotseling tusschen de blauwgekleurden ontdekt en in den beginne tegen hooge prijzen verhandeld. Thans echter is de prijs van *alba* gelijk aan die van *sibirica*. De andere varieteiten zijn meer van botanische beteekenis en wijl ze toch in geen catalogus voorkomen, is het onnoodig er hier nog de aandacht op te vestigen.

J. F. Ch. Dix.

ORNITHOGALUM PYRAMIDALIS.

Bol- en knolgewassen bezorgen ons ieder jaargetijde een schat van schakeering in bloem en blad, in kleur en geur, in vorm en bouw. Er zijn er veel onder met wat men zou willen noemen een eigen stijl.

Kunt ge u passender "sneeuw"-bloempjes denken dan Eranthis hiemalis of Galanthus nivalis? Teer, toch sterk; klein, maar fijn; sober, doch rijk; want 't bibberende winterlandschap zou met breede kelken en schelle kleuren geen raad weten. De armoe buiten maakt ons een tipje van zachter, weeker tint al tot een vriendelijken groet.

Weet ge joliger "zonne"-bloemen dan anemonen en ranonkels? Wat tinkelt dat in 't tintelende licht, wat weten ze mee te wippen met de maat van den wind, die er doorheen stoeit, de keurige kransen van flapperende bloemblaadjes doet

trillen en haast trippelen, schudt de stijvig-staande, stevige

bloemrondjes, als moesten ze los.

Maar de stille Iris (anglica) stemt tot denken en droomen, de breedomgeslagen bloemslippen genomen om de stijle steel. Pal paalt er een gladiolus in den grond, geen kreukje, geen krommetje in dien taaigevezelden stok vol bloemen, als in ijzer door de vast-omvangende, spichtige blaren.

Dat eigen karakter kenmerkt andere bolgewassen weer in heel iets anders. Eenigszins afzonderlijk in de verzameling van alle soorten staan er drie, die door hun verrassende ontwikkeling vooral nieuwe stof geven aan den aandachtigen beschouwer.

De meest robuste is stellig de Eremurus. Een plant om respect voor te liebben, als haar bloeitocht naar boven langs den zwaren zweefstengel begint! Men zou het niet gelooven, in Juni, dat er midden in den zomer al haast niets meer van die pracht boven den grond is overgebleven.

Heel wat bescheidener indruk maakt de tweede in de groep, Galtonia candicans. Ook een flinke stengel, maar veel slapper, meewuivend met deu wind. Minder streng van bouw in de bloeiwijze, hangen de klokken als toevallig door elkaar heen, waardoor de dik-witte kleur niet zoo dicht lijkt en de plant te sierlijker verschijnt, 't fraaist wel tegen een achterbedekking van donkere coniferen. Men ziet haar gaarne tusschen Gladiolus brenchleyensis, wiens sterk rood 't wit mooi weerkaatst. Maar ter afwisseling zou, dunkt mij, Atriplex hortensis met haar fraaipurperen bladrijkdom en slanken, spitsen top, voor dooreenplanting even zeker in aanmerking komen.

De derde, Ornithogalum pyramidalis, is nog rustiger van bouw. 't Bladrozet blijft vrij laag bij den grond en wordt niet zoo weelderig bij het uitgroeien. De stengel staat statig rechtop, maar is minder zwaar, ietwat tenger. Zoo ook de bloeiwijze, die meer of min ijl van samenstelling is. De afzonderlijke, witte bloempjes hebben een alleraardigsten ingedeukten-vijfhoekvorm, aan den achterkant loopt een lichtgroene verf langs de scheiding der vakjes, ze staan aan horizontaal-ingeplante, even omgebogen steeltjes rondom de groote steel. De bloei ontplooit zich van beneden naar boven. 't Is een vooral sierlijk gewas, dat met weinig tevreden is. Bloeiend ongeveer tusschen 15 Juni en 15 Juli, heeft het behoefte aan zomerwarmte. De planttijd valt in October—November. Een winterjas van

een laag turfmul, een vinger of drie dik, kan voor schade door tè felle vorst beschermen. Verplanten is niet noodig. Wanneer de grond goed van structuur is en wat voedsel in voorraad heeft, kan de bloei ettelijke jaren weer tegemoet gezien worden. Moet of wil men opnemen, dan de bol rooien, als het loof is vergeeld. Alles bijeen dus nog al niet erg bezwaarlijk.

Ornithogalum pyramidalis kan in groepen vooral Galtonia candicans met succes vervangen. Beide gewassen hebben iets van elkaar weg. Zij verdient even bekend te worden als de "Zomerhyacinth", die zelfs een eigen volksnaam mocht vinden.

Wageningen.

H. F. M. HUIJBERS.

IRIS BUCHARICA.

Er is misschien geen plantengeslacht, hetwelk zoo groot is, als dat der Iris. Het bevat n.l. vele honderden soorten, duizenden variëteiten en mestiezen, en er is bijna geen tijdstip in het jaar, of Lier of daar bloeit eene Iris. We kunnen dit groote geslacht gevoegelijk in twee hoofdgroepen verdeelen,

n.l. plant- en bol-Irissen. Tot de laatstgenoemde groep behoort

ook *Iris bucharica* en wel speciaal tot de Juno-groep.

De Irissen, welke tot de Juno-groep behooren, hebben allen vrij smalle bovenbladeren, die min of meer plat uitstaan, terwijl het meest kenmerkende teeken wel het vezelachtige blaadje is, hetwelk zich tusschen de bloembladeren bevindt. De Junogroep is op hare beurt weêr verdeeld in drie ondergroepen, en wel in: groote-, lage- en stengellooze Juno's. Tot de eerstgenoemde ondergroep, dus tot de groote Juno's, behoort onze Iris bucharica.

Iris bucharica is afkomstig van Oostelijk Bokhara, waar zij tegen berghellingen op een hoogte van 5000 tot 6000 voet voorkomt, en werd in 1907 door een bekende Haarlemschefirma in Nederland ingevoerd. De stengel wordt ongeveer 30 tot 45 c.M. hoog en is, zooals op onze afbeelding duidelijk te zien is, rijkelijk met vrij breede, glanzend groene bladeren bezet. De bloemen hebben zoo goed als geen bloemsteeltje, en ziin crême wit gekleurd; alleen de lip van de onderste bloem-

Rozenbottels.

Rozenbottel-marmelade. — De rozenbottels worden van de kronen en stelen ontdaan, en met zooveel water opgezet, dat de vruchten even bedekt zijn; dan worden ze op een zacht vuur zachtgekookt, op een vergiet gedaan en dan nog eens door een fijnen haren zeef.

Het bezinksel, dat men zoo verkrijgt, wordt met suiker, citroenschil (op 1 pond sap, 1 pond suiker) onder aanhoudend

roeren zacht gekookt tot het dik is.

De zoo verkregen marmelade wordt in de glazen gedaan, die men met rumpapier bedekt en met parkamentpapier afsluit.

Irish bucharica. — (Foto: "Gardeners' Magazine".)

bladeren vertoont een helder gele vlek. De opstaande bloem-

bladeren zijn vrij smal en wit gekleurd.
Uit een en ander moge blijken, dat I. bucharica als snijbloem geen waarde heeft, terwijl de afbeelding ons leert, dat ze voor rotsbeplanting of in een mooi open plekje in een boordbed wat decoratieve waarde aangaat, onovertref baar is.

Men plant haar einde September in een flink met zand vermengden grond, en wel op een dergelijke plaats, waar des winters de aarde niet te nat blijft. Staat zij eenmaal op een mooi plekje en heeft zij getoond het naar den zin te hebben, dan late men haar rustig een paar jaartjes staan. Wil men haar echter uit den grond halen, dan moet dit zeer voorzichtig geschieden, opdat de lange, vrij broze wortels niet af breken. De knollen met lange wortels worden dan op een ietwat warme, tamelijk droge plaats bewaard, totdat de planttijd aanbreekt.

Behalve I. bucharica zijn van de Juno groep nog zeer fraai. I. orchioides, met helder geel, I. warleyensis, helder blauw en I. sindjarensis met fraaie lichtblauwe bloemen.

Iris bucharica moet in iederen tuin een goede bekende worden.

J. F. CH. DIX.

Rozenbottel-marmelade. — De rozenbottels worden van kronen en stelen ontdaan, in de lengte doorgesneden, de pitten er uit genomen, eenige malen goed gewasschen, met zooveel water opgezet, dat zij even bedekt zijn, en zacht gekookt. Dan worden ze in de vleeschmachine fijngemalen en verder als boven behandeld.

Gedroogde Rozenbottels. — De rozen-bottels, van de pitten ontdaan, kan men goed drogen in een niet te heeten oven, of buiten op een frissche plaats. Deze gedroogde vruchten gebruikt men met ander ooft of in soep.

 R ozenbottelsoep. Ontpitte vruchten (versch of gedroogd) worden met veel water zachtgekookt, door een zeef gedaan, met suiker, citroensap, een stukje kaneel en wat wijn of rum aan de kook gebracht. Dan bindt men de soep met wat meel of gries. Voor het opdoen roert men er nog 1 of 2 eieren door. De soep wordt warm gegeten, maar smaakt in den zomer ook heel

goed koud. De marmelade kan ook zeer goed voor soep gebruikt worden.

Geconfijte Rozenbottels. — Deze rozenbottels kan men gebruiken als compôte en ook tot het versieren van appelmoes. De goed gereinigde vruchten worden in kokend water halfzacht gekookt en door een zeef gegoten. Dan lost men wat suiker op in azijn, laat het koken, doet er eenige stukjes kaneel en wat citroenschil bij en legt er dan zooveel vruchten in, dat zij naast elkander liggen. Zijn deze zacht, dan neemt men ze er met een schuimspaan uit, doet ze in glazen, en legt weer andere vruchten in de suiker. Dan giet men het sap over de vruchten. Op 1 pond rozenbottels neemt men 1 pond suiker.
(Pr. Ratgeber.)

Mevr. B.

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."!

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

De September-keuring van bovengenoemde commissie had Dinsdag 10 Sept. jl. in de Koningszaal van "Artis" plaats, en toen wij binnentraden sloegen wij de handen ineen over zooveel schoone bloemen, in het bijzonder Dahlia's. Wij dachten dat ze verregend waren, maar hebben gelukkig misgedacht.

De heer H. Hornsveld, te Baarn, etaleerde op keurige wijze een aantal, wij meenen 21, Pioen-Dahlia's in buitengewoon mooie exemplaren. Er waren eenige woon mooie exemplaren. Er waren eenige nieuwe variëteitein bij, die veel voor de toekomst beloven. Wij noteerden no. IV, met lila-gekleurde bloemkorfjes, waarover een blauwe gloed ligt; no III, heldergeel, mooien vorm; no. V, karmijnrood, den vorm vinden wij minder mooi; no. I, groote bloem, oranjerood; no. II, wijnrood. Van de anderen hebben wij genoteerd de drie Rijkshortulani, nl. Fiet, Witte en Budde. Eerstgenoemde Dahlia heeft een geel hart met perzikklenrigen achtergrond, Budde is vermiljoenrood en Witte is zoo blank als sneeuw. Die doet haar naam eer aan. ,,America'' is een pracht-dahlia, zalmkleur, oranje en geel getint. ,,Brittannia' draagt bloemen van een paarse kleur, met blauwen gloed; zij is bijzonder mooi gevormd. "Fräulein Budde" is lief roze, vormd. "Fräulein Budde" is lief roze, groote bloem en goed gevuld.

De heer K. Wezelenburg, kweeker

van vaste planten te Baarn, had zijn beste beentje weer voorgezet en zond ter opluistering 90 vazen gevuld met afgesneden bloemen van vaste planten, dus planten

die buiten overwinteren. Het was een genot langs deze inzending te wandelen, die de geheele breedte van de zaal innam. De bloemtakken van Riddersporen zagen er uit alsof er geen droppel regen gevallen was en zoo was het ook met Heleninus, Daglelie, Asters, Chrysanthemums, Fijnstralen (Erigeron), Vetblad (Sedum), Gulden Roede, Lupinen, Schurftkruid, Fuchsia, Margerieten, Duizendblad met roze bloemkorfjes, lilageklenrde Viooltjes, Anemonen, Lobelia's, Vlambloemen, Kruisdistels (Eryngium) en een aantal bijzonder mooie Herfstasters in blauwe en

roze kleuren,

De heer G. Wouters, te Nijkerk, étaleerde op smaakvolle wijze een aantal Pioen-Dahlia's, waarvan wij noemen: La Hollande, zachtroze met groot hart; een enkel bloemhoofdje herinnerde aan een zonnebloem, maar dan een roze! A. C. Ide is donker karmijnrood en Mignon wit met gedraaide lintblocmpjes; Mevrouw Dumont van Bystein draagt een lila-gekleurde japon, waarover een blauwe waas ligt. Aurora is zacht-geel met roze, een bijzondere kleur bij deze planten; de vorm kan ons minder bekoren. Apollo

geeft losse bloemen: wit, geel en karmijn.
Mooie Begonia's zagen wij van de firma
C. Kuij per & Zonen, te Apeldoorn:
het was Begonia hybrida multiflora prascox, een sport van de bekende Gloire de Lorraine. Het waren rijkbloeiende plantjes, waaraan niets mankeerde.

De N. V. vaste Plantenkwe e-kerij, te Bussum(étaleerde een mooie collectie afgesneden bloemen van vasté planten, o.a. de nog betrekkelijk nieuwe Senecio elivorum, met warmgele bloem-hoofdjes; Astrantia major, een umbellifcer met roze bloemschermpjes, die zich uitstekend laten drogen en dan voor Mackart-bouquetten geschikt zijn. Onder de Fuchsia's zijn er een paar die buiten overwintere winteren, natuurlijk met eenige bedekking. Dit zijn Fuchsia gracilis en F. Ricartoni, Rudbeckia Neumanni tooit zich met vele bloemkorfjes met zwarte hartjes. Centranthus ruber bloeit het gansche jaar met roode bloempjes, die als snijbloemen goede diensten kunnen bewijzen. Aardige

viooltjes waren in deze inzending op te merken, nl. Viola cornuta G. Wermig, donkerblanw; Beauty of Hampton, wit met lila; Lemon Queen, zachtgeel. Mooi zijn de bloemaren van Polygonum amplexicaule of Stengelomvattende Veelknoop. Verder nog Japansche Anemonen, Zonne-bloemen en Chrysanthemums.

Orchideeën zagen wij in de eerste plaats van den heer Muller Abeken, te 's-Hage, en van den heer W.C. R. Scholten te Amsterdam. Eerstgenoemde zond ter keuring Laelio-Cattleya "Sandhayhe" met brons-karmijnroode bloemen, terwijl de lip wat lichter is. Deudrobium superbiens var. draagt gracieuse stengels lila-roode bloemen, waarvan de cen wit randje bezitten. Cattleya Thurgoodiana droeg één bloem, maar die was bijzonder mooi; sepalen en petalen lila, lip karmijn met oranjegele vlekken. *Cattleya* Mendelii hybrida is wit en bezit een lilagekleurde lip, Dendrobium Sanderae bloeide met een aantal witte bloemen, De Odontoglossum erispum had een bloemstengel met vijf bloemen, wit en bruin gevlekt. Mooie Venusschoentjes (Cypripediums) waren er ook, zoo bijv. C. Charlesworthii, Aennie Measures en Shillianum superbum met vijf bloemen.

De heer C. W. R. Scholten étaleerde

Cattleya granulosa Gaskelliana met drie lila geel gekleurde bloemen.

De heer Alb. Maarse Czn., te Aalsmeer, liet een staaltje van Cyclamen-cultuur zien. en dat was schitterend. Het was een variëteit met prachtige, witte bloemen.

De voornoemde firma Kuiper exposeerde als nieuwe planten aen tweetal Bladbegonia's Our Queen en Perle von Thorn, een paar bijzonder mooi geteekende Begonia's. Salvia splendens "Juweel" breed uitgegroeide verscheiden uitgegroeide verscheidenheid met vurroode bloemstengels.

De heer Jan Kriest Jzn., uit Leiden, zond ter kenring een nieuwe Hydrangen, nl. II. Hortensia ocuminata, met groote bloemtuilen van een paarse kleur. Een verbetering van het bestaande zien wij er niet in. "Rembrandt" is de naam van een nieuwe Pioen Dahlia door den heer Kriest gewonnen, en warm-geel van kleur.

De vazen met rozen van den heer H. Bol Jzn., te Aalsmeer, waren zeer goed, de stelen waren een meter lang en deze droe-gen aan den top een witte half-ontloken

gen aan den top een witte, han-ohtloken roos. Het was de verscheidenheid Kaisc-rin Auguste Viktoria, De heer G. L. Hasselig Kircher, te Baarn, tuinbaas P. Majoor, zond ter keu-ring een reuzen-collectie Pioen-Dahlia's in tal van kleuren en vormen. Uit deze eolectie bleek, dat ook de liefhebber met succes nieuwigheden kan winnen.

Als een prachtig staaltje van cultuur zond de heer Nederhasselt, te Aerdenhont, een dozijn Odontoglossum grande, met groote geel- en bruingekleurde bloemen. Er waren takken bij met tien blocmen!

De heer M. Kloezeman, te Watergraafsmeer, zond mooi planten van Asparagus Sprengeri en bonquetten afgeneden

Pioen-Dahia's, waaronder zeer mooie.

Baroneese douair. Schimmelpen n i c k v. d. O y e, geb. bar. V a n P a l l a n d t, te Voorst, zond een aan-tal Dahlia's, waar bij wij geen bijzonders opmerkten. J. K. B.

Bekroningen. Getuigschrift 1e klasse, aan: 1. Pioendahlia No. IV, lila met blauwe tint; 2. id. Brittannia, lila; 3. id. Hortulanus Witte, wit; 4. id. Hortulanus Fiet, zalmkleurig met geel; 5. id. America, amberkleurig. No. 1—5 ingezonden door den heer H. Hornsveld te Baarn. 6. Pioendellis, Dr. 4. Kaunger, organie met zalm. dahlia Dr. A. Kuyper, oranje met zalm-kleur; 7. id. Mevrouw van Laren, geel met zalmkleur, beide van den heer G.

Wouters te Nijkerk; 8. Salvia splendens Juweel van de Fa. C. Kuiper & Zonen te Apeldoorn; 9. Begonia Rex hybrida Our Queen, evencens van de Fa. C. Kuiper & Zonen; 10. Laclio-Cattleya Hera van Sandhage, sepalen en petalen dof gesatineerd purper, lip fluweelig purper; 11. Cypripedium Cymatodes (Cyp. Curtisii × Cyp. superbiens), fraaie krachtige bloem, lip van Curtisi. Beide orchideeën van den heer G. H. Müller Abeken te 's-Graven-

hage, tninbaas de heer Wijers.
Getuigschrift van verdienste, aan: 1.
Pioendahlia Linnaeus, hoog rose; 2. id.
Mont-Blane, wit met rose. No. 1 en 2 van
den heer G. L. Hasseley Kirchner de den heer G. L. Hasseley Kirchner de Baarn, tuinbaas de heer Majoor. 3. Pizen-dahlia Fräulein Budde, rose met lila; 4. id. Zeppelin, lila; 5. id. No. 3, geel; 6. id. Hortutanus Budde, hoog rood; 7. id. Ava-lanche, wit; 8. id. Leo XIII, geel. No. 3—8 van den heer H. Hornsveld te Baarn. 9. Pioendahlia Rembrand, geel, van den heer Jan Kriest & Zn. te Leiden; 10. id. Roem van Watergraafsmeer, rose; 11.
Pomponduhlia Sunshine, vood; 12. id. Juliana, rose; 13. id. Goldhäuschen, geel.
No. 10—13 van den heer M. Kloezennan te Watergraafsmeer. 14. Cypripedium. Aennie Measures, bloemen fraai purper gestipt; 15. Dendrobium superbiens var. paarsrood, lip iets donkerder gekleurd; 16. Dendrobium Sunderge groot wit lip. 16. Dendrobium Sanderve, groot, wit, lip groen in de keel, gestreept. Deze orchi-deeën van den heer G. H. Müller Abeken te Den Haag. 17. Eryngium Springhill Sredling, zeer donker staalblauw; 18. Aster hybridus Martha Cornelia, zacht levendig rose. No. 16—18 van den heer K. Wezelenburg te Baarn.

Eervolle vermelding, aan: 1. Cypripedium Helvetia superbum van den heer G.

H. Müller Abeken.

Zilveren Medaille, aan: 1. Verzameling Orchideeën van den heer G. H. Müller Abeken, tuinbaas de heer Wijers; 2. Verzameling *Pioendahlias* van den heer H. Hornsveld te Baarn.

Bronzen medaille, aan: 1. Verzameling

bloemen van vaste planten van den heer K. Wezelenburg te Baarn.
Voor de plantenbeurs:
Zilveren medaille, aan: 1. Verzameling Odontoglossum grunde van den heer E. van Nederhasselt te Aerdenhout; 2. Verzameling den van de Poursie en de Nederhasselt van de Nederhasselt zameling Begonia multiflora praecox van de firma G. Kuiper & Zonen te Apeldoorn; 3. Verzameling witte Cyclamen van den heer Ald. Maarse Czn. te Aals-

Bronzen medaille, aan: 1. Verzameling rozen van den heer K. Bol Jzn. te Aalsmeer; 2. Verzameling Asparagus Sprengeri van den heer M. Kloezeman te Watergraatsmeer.

graatsmeer.

De jury bestond uit de heeren G. van den Berg, Br. wan Boetzelaer, Budde, Hackc, Hartlieb, Hemerik, Knopper, De Lange, Van Laren, Mensing, Van Nederhasselt, Van Veen, Vrugte, Wezelenburg, Willink van Collen en den secretaris J. H. Kauffmann.

MIDDELBARE KOLONIALE LANDBOUWSCHOOL.

Maandag 16 Sept. is de Middelbare Koloniale Landbouwschool te Deventer officieel geopend, in tegenwoordigheid van den Prins der Nederlanden, den Minister van Landbouw en een aantal autoriteiten,

PRIJSCOURANTEN.

Roozen van Meerbeek. — Over-veen (Haarlem). — Prijscourant van Bloembollen, Bol-, Knol- en Wortelgewas-

sen. — 1912. C. G. Olie. — Boskoop (bij Gonda). — Prijscourant (speciale offerte) van Azalea's, Rhododendrons, Coniferen, Groen-blijvende en andere Heesters, Kimplan-ten, Rozen, enz. Herfst 1912—Najaar 1913.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Cypripediums.

De in den late i lærist en winter bloeiende Venuschoentjes, Cypripediums toonen al spoedig de bioemknoppen, die zich openen in de donkerste maanden van het jair, wanneer de behoeften aan bloemen wel net grootst is. Daarby komt dat deze planten, wij bedoelen de koude kas soorten, gemakkelijk te kweeken zijn en de bloemen rang hare schoonheid behouden, zoowel op de plant als in afgesneden toestand.

Wie de bloemen van Cypripedium insigne wel eens in onze bloemenwinkels beschouwd, zal, evenals wij opgemerkt hebben, dat er veel verschil van kleur is op te merken, wat in hoofdzaak een gevolg is van het mindere of het meerdere licht dat zij ontvangen. Wie hooggekleurde bloemen wenscht zal nu zijne Venusschoentjes zoo kort mogelijk bij het glas zetten, waar zij alleen de middaguren worden geschern.d. Het luchten mag niet vergeten worden en moeten de dakraampjes gesloten worden, dan opent men de roosters in de muur en laat die des nachts open. Op deze wijze gekweekt, kr gt men sterke planten met leerachtige bladeren en laten de bloemen niets te wensehen over.

Om van al net lient te profiteeren moeten de ruiten nu en dan gewassehen worden, iets, wat lang niet algemeen gedaan

Planten die niet verplant zijn en een krachtig wortelgestel bezitten, geve men, totdat de bloemknoppen ontplooien, elke week verdund koegier. De Cypripediumznailingen die hun potje vol met wortels hebben kunnen nu verplant worden, aange-zien de nachten koel en de lucht vochtiger is. Onder deze omstandigheden lijden zij net minst. Bij het verplanten willen wij er wel om denken, dat d'e por goed gedraineerd wordt en maken wij een grondmengsel klaar bestaande uit een derde graszodengrond, een derde half vergane eikenbladeren en een derde spaghnum.

Kleine zaailingen kunnen van de zaadschotels verspeend worden en dit doen wij een compost van varenwortelgrond, spaghnum en half vergane eikenbladeren. Deze compost, goed vermengd, wordt stevig om de wortels aangebracht, zoodat deze spoedig doorgroeien. Zij wenschen niet warmer te staan dan de ondere exemplaren en vinden het blijkbaar prettig in een een schduwrijk hoekje knusjes bij elkander te staan.

J.K. B.

In den Bloementuin.

Planten naur binnen brengen. — Stekken. — Na den storm. — Zaaien van éénjarige bloem planten.

Verschillende planten in den tuin zooals Palmen. Musa's, Dracaena's, Ficus elastica e.a. moeten deze week naar binnen worden gebracht. Waar ze met pot buiten stonden ingegraven, hebben we ze de vorige maand al eens opgetrokken, zoodat ze

nu wel los zullen staan.

Voor het naar binnen brengen, worden ze aan een grondige reiniging onderwor-pen; alles wordt flink schoon gewassehen zoowel de bladeren als de potten. Indien we denken, dat dit noodig is, kunnen we nog eens gieren; in ieder geval gieten we de planten nog eens flink, zoodat we de eerste dagen weinig omkijken naar ze heb-

Ook de Azalia indica, Richardia afri-

cana, Camellia's e.d. moeten nu naar binnen worden gebracht.

Lanrieren en Oranjeboomen moeten eveneens langzamerhand naar hun winterkwartier; we vergeten vooral niet, deze goed schoon to maken, vooral indien ze op een plaats komen, waar we ze gedurende den winter moeilijk kunnen bereiken.

Als we van de bloemperken nog moeder-planten noodig hebben, zooals Alternanthera, Iresine, Salvia splendens, Pelargo-niums e.a., dan moeten ze nu worden opgenomen en binnengebracht. Van andere glanten in den tuin kan nu nog stek wor-den gezet onder koud glas, zooals van Verbena's Calecolaria rugosa, Penstemon's, Gaillardia's, Santoline Chamaccyparissus, Leucophyta Brownii enz.

Na de opruiming, die we op deze wijze in den tuin hebben gehouden, gaan we eens na, wat er weer van te maken is. De storm van 26 Aug, heeft er danig huis gehouden op verschillende plaatsen, zoodat het er al vrij najaarsachtig uitziet. Wie zijn tuin echter nog een tydje in orde wil houden, die late hem nu niet aan zijn lot over. Wat gebroken is moet opgeruimd; vaste planten, die geheel vernield zijn, worden bij den grond afgesneden; afgewaaide takken van boomen en heesters worden glad bijgehakt of gesneden, terwijl groote wonden zoo spoedig mogelijk worden dichtgesmeerd met bruine teer.

Boomen, pyramiden en heesters, die scheef zijn gewaaid, worden zoo goed als t kan in hun oorspronkelijken stand teruggebracht; zware exemplaren moeten daartoe aan en kant worden losgegraven, terwijl we ze in vele gevallen den eersten tijd op de een of andere manier moeten vastzetten.

Groote boomen, die omgewaaid zijn en weer rechtgezet moeten worden, snoeien we bij voorkeur kort in. Afgewaaide tak-ken en het vele afgewaaide blad worden

opgeruimd, vooral ook uit de gazons; deze moeten goed bijgehonden worden met maaien; den eersten tijd zetten we de machine er nog op tot begin October. Planten, die door elkaar gewaaid zijn,

vooral die nog in vollen bloei staan, worden zoo voorziehtig mogelijk weer over-

eind gebracht en opnieuw aangebonden. Van Dahlia's, Phlox hybride, Anemone japonica, Solidago Virga aurea (gulden roede), Rudbeckia's en vele andere kunnen we nog weken plezier hebben.
Verschillende eenjarige planten kunnen

nu nog gezaaid worden voor bloei in 't volgend voorjaar. Wie wel eens wat anders wil. dan Vergeet-me-nieten en violen, die zaaie nu liefst in een konden bak de volgende planten:

Erysimum Perofskiunum bloeit met oranjegele bloemen en wordt 40-50 e.M. hoog. Encharidium grandiflorum groeit tot een hoogte van 30 à 40 e.M. en bloeit met roseroode bloemen

Godetia rubicunda en G. Whitneyi bekende zomerbloeisters, kunnen ook nu voor vroegen bloei gezaaid worden. De eerste wordt ± 60 c.M. hoog en bloeit met roode bloemen; de tweede wordt niet hooger dan 30 e.M. en bloeit behalve met roode ook met rose en witte bloemen.

met rose en witte bloemen.

Iberis pinnata wordt 30 c.M. hoog en bloeit met witte bloemen.

Limnanthes Douglasii is zeer geschikt voor randen; ze wordt sleehts 20 c.M. hoog en bloeit geel.

Eveneens mooie randplantjes zijn Nemophila insignis en N. maculata, die beide hooger worden dan 20 e.M. en in verschillende kleuren bloeien.

Adonis aestivalis (kooltje vuur) met mooie roode bloemen.

Clarkia pulchella met roseroode bloemen. Gilia tricolor bloeit in verschillende kleuren, meest wit, geel en purper.

A. LEBBINK.

In den Moestuin.

Boonen oogsten. — Kool en andijvie inmaken. — Rogge zaaren voor groenbemesting. — Steeksla. — Weeuwen.

De stamboonen zullen misschien niet alle zijn geoogst, omdat de voortdurende regens niet bevorderlijk zijn geweest het rijpen van dit gewas op tijd te doen plaats hebben. Zoowel van stam-, als stok-boonen bevordert men het rijpen door de bladeren af te plukken.

De rijpe stamboonen worden net den grond getrokken en tot bosjes samengebonden; men zet ze daarna recht overeind op den grond en laat ze zoo een paar staan. Daarna plaatst men een stok in den grond, die ruim 2 M. boven den grond uitsteekt en vlijt de bosjes rondom den stok, zoodat de peulen naar buiten zijn gericht. De aldus beschreven hoopen noemt men tollen. Heeft men maar weinig boonen na te rijpen, dan spant men een ijzerdraad ,waarover de bosjes afzonderlijk worden opgehangen. Is men met oogsten nog verder in den tijd gekomen, dan doet men dit laatste op een zolder of andere plaatst, waar het goed wil drogen. Eerst wanneer de tollen goed droog zijn geworden, zoodat de boonen in de schokken rammelen, begint men ze af te dorschen, of als men weinig heeft ze uit te doppen.

Het is nu ook de tijd voor het inmaken van kool en andijvie. Het inmaken van zunrkool is te bekend om er hier iets van te vermelden; alleen dit, dat het zeer goed voldoet als men samen ongeveer vier vijfden witte en een vijfde savoyekool neemt.

Het inmaken van andijvie is minder bekend. De ingemaakte andijvie is gedurende den winter een goede vervangster van versche groente. De gebleekte andijvie wordt zuiver schoon gewasschen, vervolgens worden de kroppen ongekookt in den pet of het vat gedaan, terwijl men de bla-den goed uitspreidt. Is er een flinke laag andijvie in den pot, dan wordt er zout over heen gestrooid; op ongeveer 100 stru-kea andijvie komt één kilo zout. Anderen laten de andijvie eerst afbroeien, daarna wordt ze zoo stijf mogelijk in den pot gedrukt, terwijl laagsgewijze zout wordt toegevoegd.

Zoo langzamerhand raakt de moestnin al aardig leeg en kan men er over denken den tuin gedeeltelijk om te spitten. men zoo ver, dan kan ik aanbevelen den mest over den tuin te laten brengen, deze onder te spitten en vervolgens rogge te zaaien. Wanneer men uitzicht op den tum heeft is het 's winters aangenamer op een groen tapijt te zien, dan op den zwarten grond. Men bereikt daarmede ook nog een paar voordeelen. Eerstens zullen de meststoffen, die zoover zijn, dat ze door de planten kunnen worden opgenomen en gemakkelijk, gedurende den winter zouden kunnen wegzakken, door de rogge worden opgenomen. De rogge werkt als een vangplant en wanneer ze in het volgende voorjaar wordt ondergespit zijn deze voedingsstoffen nog aanwezig en komen ten dienste van het volgende gewas.

In de tweede plaats zal de rogge het humusgehalte van den bodem aanmerkelijk verhoogen. Voor armere gronden, vooral zandgronden, die pas als moestum in gebruik zijn genomen is deze manier

van doen zeer aan te bevelen.

Men heeft hiervan 2½ à 3 L. rogge per Are noodig. Het zaad wordt regelmatig uitgestrooid en vervolgens ondergeëgd of ondergeharkt. Vooral boonen willen op ondergespitte rogge goed vooruit. Inplaats van rogge zaait men voor hetzelfde doel ook wel mosterd of spurrie. Voor het geval, dat men veel onkruid in zijn tuin heeft is het misschien minder goed de hier aangewezen maatregel te nemen.

Heeft men in den tuin nog andijvie of sla staan, waarvan te voorzien is, dat de voor den winter niet meer goed zal worden, dan kunnen deze met flinke kluit worden opgenomen en bij elkander in een bakje worden gezet, dat met glas wordt gedekt; maar ook als men geen glas heeft, is het nog te beproeven er iets van terecht te brengen, door van eenige planken een bakje te maken, dat des avonds wordt dieht gedekt om de planten en den grond 's nachts niet te veel te doen afkoelen.

Heeft men de beschikking over ramen, dan moet thans de grond gereed worden gemaakt om een bakje te plaatsen, waarin weldra wortelen zullen gezaaid worden. De laatste week om steeksla te leggen, ten einde in Maart van 't volgende jaar koude sla te kunnen oogsten, is er nu. De weeuwen der koolplanten moeten nu verspeend in een bakje staan, althans die van bloemkool; met de andere kan men het buiten probeeren. Men zorge er vooral voor, dat de weeuwplanten evenals ook de pootuien niet van te veel regenwater hebben te lijden. H. S.

In den Fruittuin.

Plukken, — Rozenbottels, — Aardbeien, — Kruisbessen stekken. — Herfstfrænbozen. — Oculaties nazien.

De werkzaamheden in den fruittuin bepalen zich op heden in hoofdzaak tot het plukken en verzorgen van de vruchten. Ofschoon het bepaalde wintergoed nog niet aan de beurt is zoo kan toch veel van hetgeen nu geoogst wordt geruimen tijd be-waard worden. Behalve de meer of mindere zorg aan het plukken en de verdere behandeling besteed, oefent, zooals we reeds meermalen opmerkten, de bewaarplaats zelve een grooten invloed uit op de duurzaamheid van onze vruchten. Luchtige kelders, die frisch blijven zonder dat er een aanhoudende luchtstroom doorgevoerd behoeft te worden en van het daglicht kunnen worden afgesloten, zijn de meest ge-schikste bewaarplaatsen. Daarin worden de vruchten in enkele lagen uitgespreid, waardoor een overzicht van hun toestand gemakkelijk gemaakt wordt. Zoogenaamd winddroog brengen we de vruchten bin-nen, na ze alvorens terdege geïnspecteerd te hebben. Bij regen staken we het plukken, om er

By regen staken we het plukken, om er net opnieuw mede voort te gaan, voordat de regen 'heeft opgehouden en de vruchten aan den boom zijn opgedroogd. Ook wanneer de vruchten door dauw bevochtigd zijn moet met plukken gewacht worden tot zon of wind deze heeft verdreven. De meening dat al deze voorzorgen overbodig zijn, of erger nog dat zoo'n beetje vocht juist in het belang van de duurzaamheid is worde nooit de onze

worde nooit de onze.

Wie zijn rozenbottels voor compotes wenscht te bestemmen wachte met het verzamelen er van niet langer; al wat van rruchten voor inmaak wordt bestemd, mag niet overrijp zijn. Voor het winnen van zaad heeft de verzameling nog zoo'n haast niet. Ofschoon alle z.g. wilde rozen zich in

het najaar met bottels tooien, zoo zijn toch niet alle bottels geschikt om geconserveerd te worden. De bekende hier en daar in het wild voorkomende Hondsroos of bottelroos is de soort die ons de gewenschte bottels verschaft.

Wil men op min kostbare wijze zich het van *vroege aardbeien* verschaf-lan kunnen nu nog vrij gekogenot dan bakken met jonge planten wor-bezet. De planten daarvoor te gebruiken moeten echter een zekeren voorkweek hebben ondergaan. In Juli-Augustus van de moederplanten genomen en op wel toebereiden grond opgekweekt worden ze met een wortelkluit overgebracht en voorloopig, alsof het een kultuur op den vrijen grond betrof, als zoodanig behandeld, ramen kunnen vooreerst nog buiten gebruik blijven. 't Is daardoor mogelijk de planten op bedden te brengen, die iu grootte met die onzer ramen overeen komen en er later de bakken met de ramen er overheen brengen. Bij den teelt van aardbeien onder glas is het niet het getal dat den doorslag geeft maar wel de hoeda-nigheid van de planten die voor de ver-vroeging gebezigd worden. Wie daarom niet over krachtige planten beschikken kan, besparen zich teleurstelling en gebruike zijn gras voor andere doeleinden.

Wanneer we de bekende eenruiter als maatstaf nemen dan zijn van 12 tot 15 planten onder elk raam voldoende.

Hoewel op dit oogenblik de keuze der soort welke vervroegd zal worden moet bepaald zijn, en we gehouden zijn, die planten te gebruiken, welke voor dit doel zijn opgekweekt, zoo achten we het toch niet ondienstig en passant nog eeus even op de vele deugden van Deutsch Evern te wijzen. Behalve dat deze soort zich zeer goed aan een sterke zoowel als een gematigde en z.g. koude vervroeging onderwerpt en ook onder glas vele en lekkere vruchten geeft, ontplooit ze voj een doelmatige behandeling nog eigenschappen, waardoor het mogelijk is aardbeien te oogsten op een tijdstip dat de oogst van de gewone soorten op den kouden grond is afgeloopen en die van de maandbloeiers nog beginnen moet. Einde Juli zagen we planten met vrucht beladen, alsof 't in Juni was. Te Kwintsheul werd volgens kranteubericht, met het opschrift aardbeien met gouden punten f 4 à f 6 per K.G. voor zulke aardbeien betaald. Een bedrag hoog genoeg om er aandacht aan te schenken.

De oudere aardbeienplanten waarvan vroeger de ranken verwijderd werden, hebben opnieuw tal van ranken voortgebracht, ook deze worden verwijderd en de grond tusschen de planten nog eeus van onkruid gezuiverd en aan de oppervlakte los gemaakt. We gaan dan met schoone bedden den winter in, tenzij het te kort aan mooie dagen zich nog herstelt, dan kan het mogelijk zijn dat de zuiveringskuur nog eens herhaald moet worden. De bedden met maandbloeiers, hetzij kleinof grootvruchtige laten we nu zooveel mogelijk met rust; ze zijn of komen in opbrengst, en gezien de tijd van het jaar en gevoeld het winterachtige van den nazomer en begin herfst, verstoren we het beetje groei dat 1912 ons in September gaf of liet niet onnoodig.

Wie plannen in zich omdraagt zelve wat kruisbessenstruiken te kweeken en dit door middel van stekken wenscht te doen kan daartoe nu reeds overgaan. Op dezelfde wijze als dit met onbebladerde stekken geschiedt, kunnen de nu nog bebladerde eenjarige twijgen in den grond worden gebracht. We krijgen daardoor een groote voorsprong op die welke eerst in het komende voorjaar gestoken worden. Noodig is hiervoor een wel toebereid, eenigszins beschut gelegen hoekjē, nog

beter is een koud bakje zonder ramen

er op.

Wanneer we aannemen dat onze stekken
3) c.M. lang genomen worden dan gaat

d in den grond en slechts blijft er boven.

Met leedwezen zien we de rijkbeladen eenjarige scheuten van de herfstframbozen door hun eigen gewicht maar ook door het vele nat zich ombuigen waardoor de vruchten met den grond in aanraking komen en bevuild worden. Op de een of andere wijze trachten we dit door opbinden der scheuten te voorkomen of te verhelpen.

Wie vroeg geoculeerd heeft, loopt eens langs zijn vruchtboomen in spé en inspecteert ze eens of er soms ingreeing van het raffia-verband heeft plaats gehad. 't Verband kan men in de meeste gevallen wel verwijderd worden en bij twijfel kan een los nieuw verband voor mogelijke schade behoeden.

J. C. M.

ln Kassen en Bakken.

Binnen brengen von planten.

— Lilium longifflorum oppotten. — Primula chinensis en P. obconica.

Gesneriacceën en Caladiums kunnen we nu droog onder de tabletten zetten. Enkele planten die nog mooi zijn, beware we nog wat. Van sommige zorgen we zaad Torenia) van andere stek (Coleus) genomen te hebben. In de kassen gaan we hout en glaswerk flink afwasschen, van binnen en buiten, zoodat in de korte winterdagen het zonnetje voldoende de planten kan bereiken.

Moederplanten en stekken van Pelargonium zonale bewaren we in een bak of anders in de kas, waar ze het beste plaatsje hebben op langtabletten, dicht bij het glas. Bij goed weer moeten we de eerste tijd naar zoweel mogelijk lucht geven

nog zooveel mogelijk lucht geven.

Het weder kan er toe brengen enkele Chrysanthemums binnen te brengen, vooral degene, welke bijna in bloei staan, ook kan men de geopende knoppen met papieren zakjes tegen regen hiertegen beschermen. Ook de vorst kan reeds optreden, waardoor we tot binnen brengen moeten overgaan. Zoo ook brengen we Calla aethiopica (Richardia africana) naar binnen, waarvan we in den winter als snijbloem zoo veel kunnen profiteeren. Meestal zijn deze planten in den vollen grond buiten uitgeplant en zoo hiervoor gelegenheid is, zullen we ze zoo in de kas planten. Is dit niet het geval, dan zetten we ze in flinke, ruime potten. Zijn ze aangeworteld, dan moeten we ze zoo af en toe vloeimest toedienen, om groei en bloei te bevorderen.

Tegelijk met andere bolgewassen worden nu ook Lilium longgiftorum opgepot. Hiervoor nemen we flinke ruime potten, omdat deze planten een heel poosje hierin moeten verblijven. Deze potten vullen we half met een krachtig aardmengsel vermengd met klei en scherpzand, Bovenop leggen we een dun laagje zand voor zuiverheid, drukken hier de bol eenigzsins in, en laten nu alles zoo staan. Verder aanvullen met aarde doen we pas later, wanneer de scheut reeds boven de rand van den pot uit komt. Ook hiervoor gebruiken we dezelfde krachtige aarde, waaruit de lelie, welke wortel maakt op het stengeldeel boven de bol, zeer veel voedsel zal trekken. Den eersten tijd zullen we de bolen niet al te licht plaatsen, om het wortelen te bevorderen vóór de komst van bladeren; b.v. in een koude kas in half duister!

We dienen goed te letten op onze Primula chinensis en P. obeonica, welke in de bak staan, daar ze in hun volle groei zijn en door een eenigszins dichten stand een te gerekt gewas zullen maken.

Om sterke planten te bezitten luchten we overdag ook nog veel en zorgen voor voldoende ruimte. Zoo af en toe geven we nog eens vloeimest, ook later als ze in de kas staan en letten vooral op de vochtigheidstoestand.

J. A. HOITINGH.

In den Hortus te Amsterdam.

Niettegenstaande het donkere, natte weder der laatste maandeu heett de Victoria Regia in den Hortus te Amsterdam zich tot een fraaie plant ontwikkeld.

Het bassin, waarin de plant groeit, is langs den rand weelderig begroeid met gevoelige Mimosa's, Heilige Lotosplanten, Egyptische Waterlelies, Rijst, Papyrus enz., en als dau de Victoria te midden van deze omlijsting van tropischeu plantengroei haar smetteloos witte bloemen trotsch boven het water en hare reuzenbladen verheft, dau kan men zich een levendig beeld vormeu van de trotsche waterflora der tropen. Den volgenden avond is het

beeld eenigszins veranderd, want dan is de bloem der Victoria rood.

Een bezoek aan den Hortus heeft dit jaar eene nieuwe aantrekkelijkheid door de nieuwe Palmenkas, die tijdens den bloei der Victoria Regia, als deze des avonds te zien zal zijn, electrisch verlicht en voor het publiek ter bezichtiging gesteld zal worden. Alle palmen uit de oude Palmenkas zijn daarin ondergebracht en een collectie boomvarens uit Australië vult de Varenafdeeling in die kas. In de nieuwe kas staau de hooge palmen en Cycadeën ruimer en vrijer, waardoor haar schoon-heid uog beter uitkomt. Een werkelijk grootsch gezicht heeft men op de planten als men de ballustrade opgaat, van waar men een vrijeu kijk heeft door het grootste gedeelte der kas eu op de fraaie plantengroepen. Ook hier krijgt men een goed beeld van de weelderige plantenvormen der tropen, en kau men genieten vau wat de plantenwereld aan schoonheid en gracie van bloei en groeiwijze te bewonderen

Cursus in fruitteelt te Amsterdam.

De heer Bonwer hoofd v d fruit-

teeltcursus te Amsterdam, verzoekt de aandacht te willen vestigen op den tuinbouwcursus voor fruitteelt, die door de afdeeling Amsterdam weer in dezen winter zal worden gehouden.

Leerlingen moeten zijn boven de 20 jaar of an 't bezit van een getuigschrift van

een of andere tuinbouwcursus.

Lesgeld voor den geheelen cursus f 2. Aanmelding vóór 25 Sept. bij het hoofd van den cursus J. L. Bouwer te Maarssen.

Studiefonds Rijkstuinbouwwinterschool te Aalsmeer.

Door de Vereeniging van Oud-Leerlingen te Aalsmeer is een studiefonds opgericht, voor on- en minvermogende jongelui, die zich door bijzonderen aanleg onderscheiden en de tuinbouwschool wenschen te bezoe-

Voor dezen winter is er f 75 beschikbaar, welk tedrag wellicht aanmerkelijk

vergroot wordt.

Nadere inlichtingen worden aan belang-hebbenden verstrekt door W. P. Barendsch Aalsmeer, Wijk I, secretaris van ge-

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

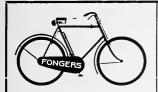
MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

Elk FONGERS-Rijwiel is in gang, soliditeit, bouw en afwerking minstens gelijk, zoo niet superieur, aan elk ander rijwiel van denzelfden prijs.

Onze geheele serie biedt keuze voor elken smaak en voor elke beurs.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; ningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht,

VRAGENBUS

Traag No. 73.

Ik zaaide in 't afgeloopen voorjaar een groep KOCHIA Trichophylla alsmede COSMEA Hybr. gigantea, die zich in den loop van den zomer tot enorme bladplanten hebben ontwikkeld. Laatstgenoemde zijn thans meer dan 2 meter hoog. VAN BLOEIEN is echter bij GEEN van beiden SPRAKE. Zoudt u zoo goed willen zijn mij in "Onze Tuinen" mede te deelen, of dit verschijnsel normaal is, of dat ik, bij eene herhaling der proef in het volgende jaar, bijzondere voorzorgen te nemen heb. Kochia's werden uitgezaaid in warmen, Kochia's werden uitgez Cosmea's in kouden bak.

Bussum

Antwoord. De bloei van Kochia beteekent niet veel. Een oppervlakkige beschouwer ziet er zelfs niets van. De schoonheidswaarde van Kochia trichophylla zit dan ook niet in den bloei maar in de groeiwijze der plant en in de zeldzaam schoone herfstkleuring. Anders is het met Cosmea. Deze wordt

om de fraaie bloemen gekweekt. U hebt

blijkbaar niet de goede variëteit. De mijne bloeien al een week of vier volop. U moet van Cosmea (Cosmos bipinnatus) de varië-teit praeeox vragen. Die bloeit vroeg, terwijl de andere het bloeien wel eens geheel vergeet, vooral als de grond vet is en de planten te weelderig doorgroeien. De Cosmos-variëteit door u gekweekt, gebruikt men beter in subtropische perken, tusschen andere robuste en hooge blad-v. L. planten in.

Vraag No. 74. a. Mijn HIPPEASTRUMS heb ik na den bloei tot boven den bol buiten ingegraven, voor eenige weken begonnen zo NIEUWE BLADEN te vormen, die nu volwassen zijn en niet afsterven. Ook hebben ze veel wortels buiten den pot ge-maakt. Wat er mee te doen, als ze naar binnen moeten en de RUSTPÉRIODE aan-

b. Mag een Rhododendron tot op pl.m. 25 c.M. AFGEZET worden, zoodat hij geen bladen meer heeft? Zoo ja, wanneer is daarvoor de beste tijd?

e. Wat te doen met ecn CHRYSANTHE-MUM na den bloei? Kan men hem AFZET-

TEN opdat hij niet te hoog worde?
d. Kan men zonder veel moeilijkheden
een SPIRAEA in de KAMER IN BLOEI KRIJGEN. Zoo ja, hoe lang mag hij but-ten blijven?

Antwoord: a. Zet de planten als het tijd is, binnen op een lichte plaats en laat het loof er aan tot het vau zelf afsterft. U geeft daarbij matig water, waarmee u ophoudt zoodra de bladeren beginnen geel te worden.

b. Neen, het is beter een tak af te ringen. Neemt u den geheelen kroon, dan gaat de plant wellicht dood. Het beste is nog enkele takken af te leggen. De beste tijd voor zulk werk is het voorjaar en de nazomer.

c. U kunt de takken na den bloei insnijwaarna u de plant op een koele, plaats zet. In geen geval op een lichte plaats zet. plaats waar gestookt wordt.

d. Ja, dat gaat best,

maar lang-

zaam! U kunt de plant tot Febr.-Maart bniten laten. Ze vroeger te forcecren geeft meestal niets.

Traag No. 75.

Ik wit a.s. voorjaar zelf mijn TUINTJE AANLEGGEN, waarvan de lengte 11.50, de breedte 7.50 meter is en wilde van het geheel een gazon maken met een perk in het midden. Zoudt u mij door eenvoudige teekening de vorm van een dergelijk perk willen opgeven, ook de grootte, benevens aanduiding en naam der bloemen of planten, die daarin het best passen. Weet u mis-schien een aanleg die meer voldoct dan de mijne?

Amsterdam.

Antwoord: Om u doeltreffenden raad te kunnen geven, zou ik eerst uw tuintje n.oeten zien, hoe de ligging is ten opzichte van zon en beschaduwing door huizen en boomen. Begin met de zonnigste hoekjes af te palen, daar kunnen dan later de bloemen komen, en zie dan hoe of u het mooiste uw pad daarom heen of er langs legt. Door van uw tuin een teekening te maken, knnt u zelf het beste overleggen hoe u de aanleg kan maken, 't Is prettig werk. Voor de plantenkeuze leze u de serie artikelen over Bloemen in Stadstuintjes in den პen jaargang.

Vraag No. 76.

Iemand uit INDIE verzocht mij te willen zenden eenige soorten BLOEMZADEN en graszaden om zijn tuin op te sieren.

Beleefd verzockt ondergeteekende n hem cenige soorten op te willen geven, welke het geschiktst zullen zijn. Utrecht. J. J. J.

Antwoord: Dat is niet gemakkelijk! Indië is zoo groot en er is zooveel verschil van klimaat. Op de hooggelegen terreinen kunt u meer bloemen kweeken dan op de lage, waar men zich voornamelijk tot tropische soorten moet bepalen. In het eerste vraagt n een prijscourant aan bij een zaadhandelaar en kiest die soorten, die hier aanvankelijk wat warm moeten worden gekweekt, zooals o. a.: Zinnia's Petunia's, Lathyvus odoratus, Pronkboonen, Anchusa capensis, Asters, Centau-rea imperialis, Vidieren, Dahlia's, Nicotiana's, Verbena's.

Voor gras kan men de mengsels kiezen voor hooge en droge of vochtige terreinen. die in den handel worden aangeboden.

Traag No. 77.
a. Ik heb STAMMARGRIETEN en STAMGERANIUMS (gewoon en hangend) in mijn tuin, in den VOLLEN GROND staan. Hoe is de behandeling om ze van den WINTER OVER TE HOVDEN? (ik heb geen kas). Moet ik ze van het voorzaar wan bemesten? Is dan onde koemest nog bemesten? Is dan onde koemest

b. 1k heb LELIETIES VAN DALEN in den vollen grond. Moet ik ze er uithalen om te drogen en in het voorjaar weer planten en wanneer? Of kan ik ze LATEN STAAN?

Ik heb wat ZAAD van enkele DAHLIA'S. Hoe en wanneer moet ik dat

A.A.IEN en hoe verster te behandelen?
d. Een CLIVIA met diverse OUDE EN
NIEUWE SCHEUTEN, Hoe en wanneer
moet ik die SCHEUREN? Moeten ze nog mest hebben?

e. Ik heb een AMARYLLUS op pot bui-ten staan. Hij heeft dit jaar NIET GE-BLOEID. Hoe is de behandeling om hem het VOLGEND IAAR IN BLOEI te KRIJGEN?

Amsterdam.

Antwoord: a. U moet deze planten nu

dadeliik voorzichtig opnemen en in pot zetten. Daarna zet u ze met pot weer in den grond tot begin October of later, zoo lang het weder goed blijft. Des winters moeten ze staan op een vooral lichte plaats in een koel maar vorstvrij vertrek, met maar matige begieting, vooral de Pelargoniums. In het voorjaar Maart/April kunt u beginnen met ze wat vloeimest te geven. Oude koemest is best.

b. Laat u ze maar stilletjes staan. 't Zijn z.g. vaste planten, die men alleen uit den grond haalt als men ze wil vervroegen en als men ze moet verplanten terwille van

de cultuur

c. Zaaien daarvan moet geschieden in het voorjaar, liefst onder glas in Maart of anders in Mei, buiten op een beschut plaatsje in den tnin. De opgekomen plantjes worden verspeend of aanvankelijk in potjes gekweekt en later in Mei/Juni, al naar ze zich ontwikkeld hebben, bniten in den vollen grond uitgeplant.

d. Het voorjaar, April/Mei is daarvoor de beste tijd. Nu en ook pas na het verpotten, hebben de planten geen mest noodig. Wel des zomers als ze in den groei

e. Breng de plant in October naar binnen en zet haar dan op een lichte plaats waar n ze matig water geeft tot de plant hare bladen laat geelworden. Dan geeft u geen water meer en hondt de plant wel in pot maar volkomen droog, tot in Maart/April, als wanneer uze versche aarde geeft, een lichte plaats in een venster in het zonnetje, en geregeld water. Dan komt de bloem wel, als althans de bol volwassen, dus bloeibaar is.

Traag No. 78.

In mijn GRASGAZON worden op korten afstand van elkaar kleineAARDПООР-JES opgeworpen, pl.m. 2 c.M. hoog, ter-wijl daarnaast kleine gaatjes in den grond ontstaan. Daar mijn GRAS er door ONTontstaan, Daar myn GRAS er and OSA-SIERD wordt, zoudt u mij groot genoegen daen in Onze Tuimen mede te deelen, wat hiervan de OORZAAK is en wat er TEGEN GEDAAN kan worden.

Amsterdam.

Antwoord. 't Zijn wormenhoopjes en om de wormen uit den grond te halen of te verdrijven is niet zoo gemakkelijk. Misschien dat een rijkelijke besproeiing van en aftreksel van paardekastanjes helpt. De wormen kunnen daar, naar men zegt. niet tegen en komen boven den grond. U kunt ze dan gemakkelijk laten verzamelen en verwijderen.

Meld s.v.p. eens of het middel heeft geholpen.

Vraaa No. 79. Ik heb in mijn tuin een groote BER-GAMOTTE- en een KALEBASPEREN-BOOM. Gaarne zou ik vernemen, vrauneer-de beste TIJD is om te PLUKKEN. Daar mijn tuin nogal beschut ligt, heeft de stam alleen wurmstekige peren afgewor-pen. Ik heb echter erg veel last van WURMSTEKIGE PEREN. De boomen staan tegen een muur vast en komen er boven uit. Kunt u mij een afdoend middel aanbevelen tegen wurmsteken met ge-bruiksaanwijzing?

b. Ik heb ook nog een ABRIKOOS in den tuin, op het zuiden tegen latten gebonden. Er komt wel bloesem aan, maar de VRUCHT ZET NIET. Zoudt n iets kunnen aangeven om het zetten te bevor-deven? De boom stond eerst in de ver-drukking en heb ik hem nu 3 juren geleden een betere plaats gegeven. De boom en bladeren zien er goed uit, misschien is de boom niet krachtig genoeg. Gaarne had ik hierover uwe opinie

Ik heb een OUDE MOERBEIEN-BOOM, die dezen zomer stampvol gezeten heeft en waarvan ik vele kilo's moerbeien geplukt heb. Ik heb in 't begin van den zomer ossenbloed bij den stam laten graven; kan ik nog iets doen om den boom wat op krachten te laten komen, of is hiertoe een zomer zonder vruchten noodig? Leiden. M. H. A. J.

Antwoord; a. Het eerste gedeelte van deze vraag is zooals ze daar ligt niet met juistheid te beantwoorden. Van beide peersoorten zijn er meerdere verscheiden-heden. Met den naam *Bergamotte* wordt nog al eens gesold. Elke peer die dan ronden vorm nabij komt wordt eenvoudig onder de Bergamotten ingedeeld. Bergamotte d'été of sappige groentje begint zeldzaam te worden en om het burgerrecht die de naam sappige groentje verkregen heeft, wordt een ander peertje dat er in vorm veel overeenkomst mede heeft als zoodanig veel overeenkomst mede heeft als zoodanig verhandeld. Monille bouche wordt ook Zomer-Bergamotte genoemd. terwijl de knolpeer algemeen als Winter-Bergamotte bekend is. Bergamotte Hertrich en Bergamotte d'Esperen zijn, vooral de laatste, veel voorkomende. Omdat uw boom een leiboom is, vermoeden we dat u dit soort bezit. Deze peersoort is een der laatst rijpende, kan tot half October aan den boom blijven en wordt eerst Jan-Febr voor de tafel gee wordt eerst Jan.—Febr. voor de tafel ge-schikt. Bijzondere kenmerken van deze recrsoort zijn : het voorkomen van oogen op den vruchtsteel en het aan trossen bijeen zitten der vruchten zelve.

Van de Kalebas komen voor: Zomer Kalebas, Kalebas Bosc, Kalebas Carafon en Calebas de Tirlemont. De eerste heeft nu reeds voor dit jaar afgedaan, de laat-ste drie kunnen tot October op het hout

bliiven.

Tegen wormstekige vruchten worden in Juli vangbanden aan de boomen gelegd en deze, met al wat er een schuilplaats onder gezocht heeft, in October verbrand. Ook de aangestoken vruchten met hun levende inhoud verzamelen en vernietigen kan de kwaal beperken. Afdoend werken deze middelen eerst dan wanneer iedereen ze toepaste en dit is nog lang het geval niet, wat echter niet wegneemt dat een gedeeltelijke beperking van de algemeen voorkomende kwaal al een stap in de goede richting is.

b. Geef de boom een extra bemesting en bewerkt hem niet al te zeer met het

snoeimes.

c. Geef ook aan uw moerbezienboom een flinke bemesting niet enkel bij den stam maar minstens over de oppervlakte zoover als de kroon zich uitstrekt. Een moerbei behoeft, om op kracht te blijven, niet met vruchtvoorbrengen over te slaan, oude boomen vooral zijn onvermoeide dragers. J. C. M.

Vraag No. 80. In het bezit van een KLEIN BROEI-KASJE \pm 150 \times 80 \times 80 c.M. geheel glas met sehuine ofdakjes, staande op tafel, voorzien van warm waterverwarming etc., wenschte ik gaarne te vernemen op welke wijze ik daarvan het meeste genoegen kan hebben. Moet ik het binnenshuis of buiten plaatsen? Kunnen hierin WAR-ME KASPLANTEN worden gezaaid en GEKWEEKT? Welke zijn dan de meest geschikte, en is daar thans de tijd voor aungebroken?

Antwoord: Het aardigste is als u het kiezende ook enkel Cactussen in kweeken, in welk geval u de temperatuur in het kasje koeler kunt houden. In het voorjaar kunt u er ook allerlei planten in zaaien. Hoofdzaak is dat het kasje volop licht

heeft. Het staat des zomers het beste buiten, waar u het tegen te felle zonnestra-len kunt beschaduwen met een of ander schaduwmateriaal. In den winter zet u het op het lichtste plekje uwer woning, waar de spaarzame zonnestralen zooveel waar de spaarzame zoon. mogelijk kunnen worden opgevangen. v. L.

Vraag No. 81. Als abonné van Onze Tuinen kom ik V om inlichtingen vragen omtrent het ZAAIEN van PERZIKEN- KERSEN- en SINAASAPPELEN PITTEN kan ik ze nu zaaien? in potten in de kamer? Onder glas? Warm? Veel water hebben; Moeten perzikenpitten en kersenpitten eerst doorgebroken worden voordat men ze zaait? Amsterdam. Mej. E. Th.

Antwoord: De pitten van perziken, kersen en andere hardschalige zaden behoeven niet gebroken te worden. Door de inwerking van het bodemvocht vallen de schalen bij de ontkieming als van zelve vaneen. Zulke zaden worden in den herfst in vochtig zand ter voorkieming gezet (stratificeeren) om vroeg in het voorjaar te worden uitgezaaid.

Men kan de zaden van perziken echter ook direct aan den grond toevertrouwen, in stekpotjes legt men, in elk potje één pit, en overwintert ze vorstvrij; een koude bak is daarvoor voldoende. Kersen worden nadat het zaad is voorgekiemd in Februari-Maart in den volen grond uitgezaaid.

Met de pitten van sinaasappeen kan gegehandeld worden als met de pitten van perziken, hoewe deze zeer gemakkelijk in potjes in de kamer tot ontkieming zijn te brengen. Een hooge temperatuur is daa voor niet noodig, (gewone kamerwarmte is voldoende) · terwijl moet gezorgd wcrden dat de grond geregeld vochtig blift. J. C. M.

CORRESPONDENTIE.

Mej. De S., te Breda, H. H., te Lcersum, D. N. van N., te Soest, H. S. te Vaassen, mevr. F.—Gr., te Nijmegen, uw vragen staan gezet, maar moeten wegens plaatsgebrek tot de volgende week blijven staan.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

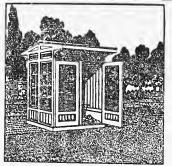
N.V. "HOOGEBERG", Velsen

No. 22. BLOEMENBAK van Kunstzandsteen "Kinderrelief". (35) Lang 0.32. br. 0.14, hoog 0.19. Prijs **f 6.00**.

Wegens plaatsgebrek te koop

een gezonde ARAUCARIA IMBRICATA met zeer regelmatig verdeelde takken, hoog 4.75 M., breed 3 M. (53) Te bevragen "het Kuijkehuis", Lisse.

FABRIEK "DE KOEKOEK" - BUSSUM.

AFMETINGEN 2 \times 2 M. f 100.

Onze BROEL EN PLANTENKASSEN werden op de Groote Nationale Landbouwtentoonstelling te Zutfen met de Zilveren Medaille bekroond.

: Vraagt teekening en prijsopgave aan. : Onze Kippenhokken en Konijnenstallen verwierven de hoogst uitgereikte onderscheiding Wij leveren alle soorten verplaatsbare huizen, als Auto- en Rijwielstallen, Tennishuizen, etc. Volledige WATERFILTRATIE INRICH-

TINGEN voor Fabrieken, Villa's etc. van elke capaciteit.

Vraagt circulaire over:

PHOSPHORZURE KALK.

(Voederkalk)

MAATSCHAPPLI TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN

DORDRECHT

=:=

OPGERICHT 1893

Van der Valk & Zonen

Tuinarchitecten en Bloemisten

Eendrachtsweg 79 ROTTERDAM

:-: Telephoon interc. 1341. :-:

Aanleg en onderhoud van Tuinen. Versieringen en Bloemwerken voor alle gelegenheden.

H. BERENDSEN,

Aannemer te Velp, geeft alle mogelijke inlichtingen voor BOUWTERREINEN en VILLA'S in e omstreken. (38)

Velp, nabij Arnhem. BEEKSTRAAT, VELP. Het adres voor:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN, AFGESNEDEN ROZEN EN TURFSTROOISEL, is:

Koninklijke Rozenkweekerij EBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Beschrijvende prijsc. op aanvraag.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER

Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 2½ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

VERZEKERING MAATSCHAPPIJ "UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM PRINSENGRACHT 6734.

BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAAR-DEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

G. A. VAN ROSSEM, 15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Dordrecht. (24) Tel. Int. 1063.

EERSTE NEDERL. MACH. GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Lijnbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN.
ALGEMEENE AANLEG
VAN TUINEN

Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen.
(BELGIË). (37)

Te koop aangeboden!

een warmwater verwarmings= ketel merk "Strebel"

15.5 q.M. Verw. Oppervl.

Breed 0.90 M. Lang 1.87⁵ M.

Hoog 1.61 M.
met afsluiter 100 m/m.-knie 100 m/m. en

kortstuk 100 m/m. zoo goed als nieuw. Dagelijks van 9 tot 5 uur te bezichtigen Instituut voor Physische-Therapie, Keizersgracht 489, Amsterdam.

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING. Frans van Wijk & Zonen,

Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant.

TUINVERSIERINGEN EN VAZEN

Geplet zink.

Mooi van vorm en vriezen niet stuk.

J. MUYSSON Jr., Rotterdam,
Aert v. Nesstraat 112.

TELEF. 3981.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.
G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn.

INHOUD.

Lilium umbellatum, door J. J. Kruyff. Brodiaea uniflora, door J. F. Ch. Dix. Narcissus poetaz, door J. F. Ch. Dix. Scilla sibrica, door J. F. Ch. Dix.

Ornithogalum pyramidalis, door H. F. N. Huybers.

Iris bucharica, door J. F. Ch. Dix.

Voor de Keuken (Rozenbottels), door Mevr. B. Vaste Keuringscommissie, door J. K. B. Id. Bekroningen, door J. H. Kauffmanu.

Middelbare Koloniale Landbouwschool. Prijscouranten.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, door A. Lebbink.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

Mededeelingen.

In den Hortus to Amsterdam. — Cursus Fruitteelt te Amsterdam. — Studiefonds Rijkstuirbouw-Winterschool te Aalsmeer.

Vragenbus.

Correspondentie.

Advertentiën.

Bijblad.

Kaal worden van kanaries, door A. a. Herdershonden, door L. S. Chineesche kat "Nung-Li", door v. d. E. Hondenspraak.

Oorwormen.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

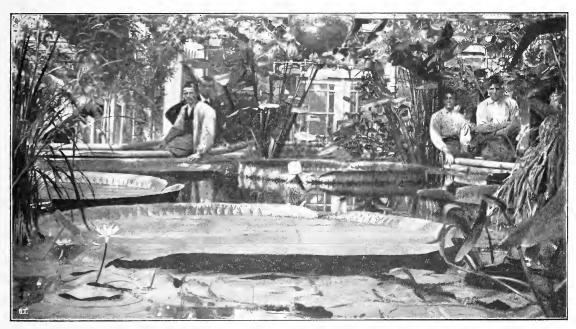
REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRULJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODD R, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTZVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

VICTORIA REGIA.

De Victoria regia, hoewel eene inboorlinge van Zuid-Amerika, waar ze de groote rivieren en zijtakken van den Amazonenstroom bewoont, is in ons land een geregelde gast, die elk jaar terugkomt en steeds weer iedereen die haar ziet, weet te boeien door haar vorstelijk voorkomen. In de Hortussen te Leiden en Amsterdam, en in de Diergaarde te Rotterdam is zij elken zomer voor het publiek te zien, maar wil men de plant in hare volle pracht aanschouwen, dan moet men dit doen als zij bloeit en pas haar bloem heeft geopend. Die tijd valt in den avond, tegen zes uur ongeveer, en dat is een

schijven van p.l.m. twee meter doorsnede, met den fraaien, opstaanden rand.

In dien edelen stand blijft de bloem tot in den ochtend en dat is het schoonste moment van haar leven. Roerloos staat zij daar in de stilte en diepe duisternis van den nacht als in verheven luister hare schoonheid wijdend aan den Schepper, en we kunnen ons begrijpen dat Haenke, de vermaarde botanicus, die ruim een eeuw geleden voor het Spaansche Gouvernement Peru bereisde om de Peruaansche flora te onderzoeken, op zijn knieën zonk, toen hij in een prauw de Rio Mamoré, een der

Ontluikende Victoriabloem in den Amsterdamschen Hortus. — (Orig. foto "Onze Tuinen".)

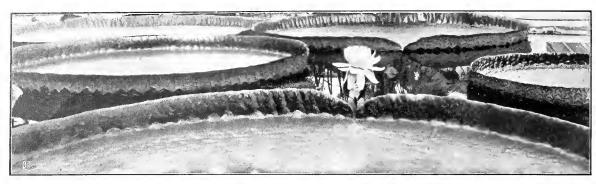
moment van ongemeenen luister. Reeds een paar uur te voren heeft een overheerlijke zachte ananasgeur den komenden bloei aangekondigd en als de zon in het Westen zinkt, begint de bloem hare vier kelkbladen los te maken, om daarna een bundel van smetteloos witte bloemblaadjes langzaam uit te spreiden. Dat is een moment van ongeëvenaarde schoonheid dat, al ziet men het ook honderd maal, altijd boeit en eerbiedig bewonderen doet.

Het proces van het ontluiken duurt vrij kort, maar dat maakt het des te bewonderenswaardiger. Binnen een goed uur is de eivormige ronde bloemknop een volkomen ontwikkelde, prachtig gevormde bloem geworden, fier opgericht boven het water en de haar omringende reusachtige ronde bladgroote zijtakken van den Amazonenstroom, opvarend, deze plant plotseling in volle glorie zag.

In tal van botanische tuinen en in tuinen van vermogende particulieren, wordt de Victoria regia tegenwoordig gekweekt en altijd nog door duizenden bewonderd. In den Hortus te Amsterdam is de plant, wanneer zij bloeit, des avonds bij kunstlicht te zien en elk jaar zijn er eenige duizenden menschen, die het schouwspel van haren bloei komen gadeslaan. Die gelegenheid om de bloeiende plant des avonds te zien is er telkens twee avonden achter elkander, want elke bloem duurt twee nachten, en ondergaat in dat tijdsverloop opmerkelijke veranderingen. Den dag toch volgende op de ontluiking, sluit de bloem zich weer geheel of ten deele om tegen den namiddag

opnieuw open te komen,*) waarbij zij een rose kleur aanneemt, die geleidelijk in donker purper overgaat. Ook de vorm ondergaat een sterke verandering! De edele tulpvorm, die zij bij en na het ontluiken heeft, gaat over in een platte vorm, terwijl de bloem zich tevens op het water vlijt.

Maar de opmerkzame beschouwer ziet ook, hoe in het hart der bloem een krans van meeldraden recht is op gaan staan en als een kroon het inwendige der bloem omgeeft. Dat is namiddag zich trotsch verheft en dan in fieren stand blijft staan, als had ze de moeilijkheden des levens overwonnen, en nu fier het hoofd omhoog steekt. Maar niet alleen de bloem, ook de bladen zijn in hunnen ontwikkelingsgang bijzonder belangwekkend en het is een genot de bladeren in hunne ontplooiing van bladknop tot volwassen bladschijf te volgen. Eerst ziet men onder water 'n stekelig ovaal voorwerp, dat al spoedig boven water komt en er dan uitziet als een groote,

Bijkans geheel geopende bloem der Victoria regia, Hortus Botanicus, Amsterdam. — (Orig. foto "Onze Tuineu".)

het moment, waarop de bestuiving plaats heeft, die vaak opgevolgd wordt door bevruchting der bloem. Althans in de Hortus te Amsterdam zijn altijd zaden verkregen van niet kunstmatig, maar natuurlijk bestoven bloemen. Ik wijs daarop omdat heel vaak wordt beweerd dat de bloem kunstmatig moet bestoven worden om vrucht te kunnen zetten. Heeft de bestuiving plaats gehad, dan leggen de meeldraden zich stijf tegen elkander aan, te samen het inwendige der bloem, waar

de stempel zich bevindt, geheel overdekkend en afsluitend en wel zoo stevig, dat men de meeldraden eer zal breken dan ze uit hunnen stand oplich-

Wonderlijk is deze plant in elk opzicht, want heeft de bestuiving plaats gehad, dan trekt de bloem zich onder water terug om daar tot vrucht te rijpen, welke later, na paar maanden ongeveer, een drie à vierhonderd zwartgroene, erwt-groote zaden voortbrengt.

Maar ook reeds als knop is de bloem der Victoria regia

belangwekkend. Dagen te voren al is deze zichtbaar, aanvankelijk onder water, later ook er boven. Ze duikt als 't ware op en neder, overdag boven, 's nachts onder water. Dit merkwaardige schouwspel blijft plaats hebben tot kort voor den stekelpuntige zeeschelp. Maar het schoonste komt nog als het blad zich gaat ontplooien en een zacht-geelgroen, prachtig geplooid vlak vertoont, met een ingebogen, licht purper gekleurden rand. Zulk een jong blad is een kunststuk van bouw en kleurmengeling, waarnaar men telkens en telkens weer moet kijken. Ook in zijn verdere ontwikkeling blijft het blad interessant. De bladschijf wordt hoe langer hoe grooter en de rand verheft zich hoe langer hoe meer tot den sierlijken opstaanden ring om

Een blad van de Victoria regia gebruikt als schuitje. — (Orig. foto "Onze Tuinen".)

den nu welhaast geheel vlakken, strak gespannen, mildgroen gekleurde bladschijf, die zoovéél draagvermogen heeft, dat ze een kind van 12 à 15 jaren met het grootste gemak kan dragen, als op haar vlak maar een dekselvormig houten vloertje gelegd wordt om het doorzakken te beletten, want 't bladweefsel zelf is maar zeer dun. Maar dan gaat 't ook best en als men aan de onderzijde de dikke, krachtige nerven ziet, verbonden door taaie dwarsbanden, dan kan men zich begrijpen vanwaar de

bladen dit groote draagvermogen hebben.

Aardig is dat vele bezoekers maar niet kunnen begrijpen dat die groote, schijnbaar afzonderlijk drijvende groote bladeren, alle tot ééne plant behooren. Dat komt doordat de bladstelen onder water liggen, waardoor het verband met het centrum, waar de plant staat, niet gemakkelijk zichtbaar 18. Maar als men goed toekijkt, ziet men de bladstelen als dikke zeekabels onder water liggen en naar één punt gaan. Waar de bloem staat, daar wortelt de Victoria in den modderbodem, en dáár komen ook al de bladeren met hun bladstelen 'oijeen.

bloei, zelfs den dag daarvoor nog; ook dan zinkt ze tegen den avond nog in het water, al is het dan ook niet meer geheel. Maar op den dag van haren bloei is ze onrustig! Ze wendt zich in den ochtend van links naar rechts, tot ze in den

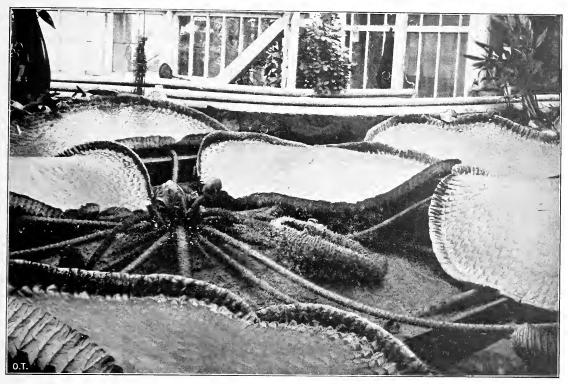
^{*)} In het najaar blijft de bloem den anderen dag ook niet zelden geonend.

Bijgaande foto illustreert dat op duidelijke wijze. Men kan zien hoe bloemknoppen en jonge bladen en de stelen der oudere bladeren, alle uit eén punt komen, de plaats waar de plant met hare wortels in den grond gevestigd is. Toen voor eenige jaren in begin October de Victoria opgeruimd moest worden, om plaats te maken voor de koude kasplanten die des winters in de Victoria-kas moeten worden bewaard, is de plant, nadat het water weggeloopen en alles goed zichtbaar was geworden, gekiekt. Zij lag toen zoo hulpeloos en hare fierheid en troschheid schenen gebroken, maar toch kan men nog duidelijk zien van hoe reusachtige ontwikkeling de

zich uitbreidde en fijnere, maar tevens teerdere, soorten in 't leven riep.

Onze kennis van de oorzaken der ziekten van de bolgewassen is echter van betrekkelijk jongen datum. Het was de toenmalige voorzitter der "Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur", de heer J. H. Krelage, die niet alleen inzag dat hier wetenschappelijke voorlichting noodzakelijk was, maar die tevens onze Regeering er toe wist te brengen, aan voornoemde Maatschappij eene subsidie toe te staan, om daarmee een wetenschappelijk persoon aan zich te verbinden, die het onderzoek van de ziekten der bolgewassen tot zijne taak zou maken.

Gedurende de jaren 1883, 1884 en 1885 was de heer dr. J. H. Wakker in de aangegeven richting voor de Ver-

Victoria regia nadat het water uit het bassin is weggeloopen, toonend de groeiwijze der onder water groeiende plantdeelen. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

plant is, hoe forsch van bouw en hoe grootsch van afmeting en vorm. En dan moet men daarbij bedenken dat al die pracht en forsche schoonheid ontwikkeld werd in een paar maanden tijds, uit een zaadje ter grootte van een groene erwt, dat in Februari werd gezaaid. Voorwaar de Victoria regia is een natuurgewrocht, dat in elk opzicht onze bewondering te allen tijde blijft opwekken. v. L.

PLANTENZIEKTEN

DE ZIEKTEN EN VIJANDEN DER BOLGEWASSEN.

Gaarne voldoe ik aan de uitnoodiging der Redactie, om een artikel over de ziekten en vijanden der bolgewassen te schrijven. Het ligt echter in den aard der zaak, dat dit overzicht zeer onvolledig moet zijn, en wel deels wegens de beperkte ruimte, waarover ik hier te beschikken heb, deels wegens onze nog geheel onvoldoende kennis aangaande verscheidene ziekten der bolgewassen. Sommige ziekten dezer gewassen zijn reeds lang, althans in hare verschijnselen, bekend, zooals het "ringziek" of "oud ziek", waarover reeds George Voorhelm en Saint Simon in hunne werken over de hyacinth schrijven; anderen schijnen eerst later te zijn opgetreden, sedert de kultuur der bolgewassen

eeniging werkzaam; en de indertijd door dezen geleerde over zijne werkzaamheden uitgegeven verslagen vormen de basis van wat ons uit een wetenschappelijk oogpunt omtrent de ziekten der bolgewassen bekend is.

Ook ondergeteekende heeft zich herhaaldelijk bezig gehouden met het onderzoek der ziekten van de bolgewassen (narcisvlieg, 't vuur der narcissen, kwade plekken in de tulpenvelden, het top- en smetvuur der hyacinthen). In verband met de omstandigheid, dat de bloembollenkultuur in geen land de beteekens heeft, welke zij voor ons land bezit, is ook het aantal buitenlanders, die zich met het onderzoek van de bloembollenziekten hebben bezig gehouden, betrekkelijk zeer gering.

Wanneer ik hier noem Prillieux, die de oorzaak van het "ringziek" der hyacinthen outdekte. Er win Smith, die het "geelziek" uitvoerig bestudeerde, en Klebahn, die verschillende ziekten van tulpen onderzocht, dan zijn daarmee vrijwel de buitenlanders genoemd, die zich voor de kennis der bloembollenziekten hebben verdienstelijk gemaakt.

De betrekkelijk geringe aandacht, die er is gewijd geworden aan het onderzoek dezer ziekten, is de reden, dat men omtrent de oorzaak van verscheidene ervan nog in 't duister verkeert. Wie tracht, met de verschillende bloembollenziekten op de hoogte te komen, ervaart alras, hoe vele dezer ziekten in de praktijk vaak met elkaar verward ward worden, en hoe betrekkelijk weinige ervan op eenigszins voldoende wijze zijn onderzocht geworden. Met het onderzoek van wat de practicus noemt "malaria", "doode

plekken", "verkalken", bijv. is nog nauwlijks een begin

Ik zal mij hier bepalen tot de bespreking van slechts een beperkt aantal ziekten en beschadigingen van de belangrijkste onzer bolgewassen, nl. van hyacinthen, tulpen en narcissen. De ziekten van Scilla, Muscari, Galtonia, van leliën, sneeuwklokjes, Irissen, enz., laat ik geheel onbesproken, voor zoover zij niet vanzelf met een enkel woord bij de behandeling van hyacinthen-, tulpen- of narcissenziekten ter sprake komen.

Wordt van een bolgewas op het veld alleen het loof aangetast, zoodat het te vroeg afsterft, dan blijven de bollen klein en minderwaardig: zij worden in ieder geval van inferieure kwalieit, soms zelfs niet leverbaar. Gaat echter de ziekte ook op de bollen over, dan worden allicht ook de planten, welke zich uit die bollen ontwikkelen, weer ziek.

't Eerste is bijv. het geval bij het vuur der narcissen; het loof sterft daardoor wel een maand te vroeg af, en daar de bladeren voedende stoffen uit de lucht moeten opnemen, die den bollen ten goede komen, blijven de narcissenbollen op velden, waar 't loof door het vuur wegstierf, te klein, en bevatten zij vooral te weinig zetmeel, zijn zij te waterrijk, zoodat zij later vaak inschrompelen en weinig waarde hebben. Hetzelfde is het geval met bollen van hyacinthen, waarvan het loof door 't smetruur te vroeg afstierf.

Wanneer echter de ziekte op de bollen overgaat, dan leveren deze, na uitpoting, óók weer zieke planten. Zoo is het gesteld bijv. met het ringziek of oudziek, en met het

yeelziek of nieuwziek der hyacinthen.

Maar het is óók mogelijk, dat bollen zeer goed, of althans normaal, zijn uitgegroeid, en dat zij toch de eene of andere ziekte onder de leden hebben. Zij schenen zeer goed leverbaar, werden verkocht, - maar leverden bij den nieuwen eigenaar of geene plant, of eene abnormaal groeiende, niet

of abnormaal bloeiende plant op.

Dikwijls ontstaan er onaangenaamheden tusschen den bloembollenkweeker, die beweert goede, gezonde bollen te hebben geleverd, en den afnemer, die ervaart, dat de geplante bollen hem geen normale, bloeibare planten opleveren! Dat verschil van opinie tusschen den leverancier, die beweert, goede bollen te hebben geleverd, en den afnemer, die verzekert, slechte bollen te hebben ontvangen, geeft aanleiding tot veel onverkwikkelijken strijd, soms tot processen.

Nu kan van eigenlijk "zieke hollen" in den handel wed sprake zijn bij hyacinthenhollen, die meerjarig zijn, maar niet bij de éénjarige tulpenbollen. Een hyacinthenbol kan een paar jaar geleden door het "ringziek" zijn aangetast; ieder volgend jaar neemt de ziekte (als de zieke gedeelten der schubben niet worden weggesneden) toe, maar de bol wordt nog niet dadelijk ongeschikt voor den bloei.

Bij een hyacinthenplant vertoont zich het eene jaar "zwartrand" in de bladeren: de ziekte kan zich van de bladeren tot in de bollen verbreiden, en wanneer deze, aldus door "geelziek" besmette hyacinthenbollen later worden uit-

geplant, gaan zij in 't volgend jaar te gronde.

Bij tulpen is het geheel anders. In den ouden tulpenbol vormt zich de jonge bol voor 't volgende jaar. Gaat de oude bol aan de eene of andere ziekte te gronde, dan kan deze ook op den jongen, nog in ontwikkeling verkeerenden bol overgaan, maar dan ook sterft deze. Dat men van zieke tulpenbollen weer tulpenbollen oogst, die óók ziek zijn, komt dus niet voor. Wanneer een tulpenbol door eene ziekte is aangetast, dan vormt zich doorgaans geen leverbare jonge bol, ook niet wanneer deze jonge bol zelf van de ziekte verschoond blijft; want hem worden de voedende stoffen onthouden, noodig voor zijne ontwikkeling. Maar wanneer de moederbol eerst betrekkelijk laat of in elk geval maar weinig wordt aangetast, dan heeft dit op den dochterbol geen zoo noodlottigen invloed meer; deze kan nog een leverbare bol worden. Is nu zoodanige bol ook al niet zelf ziek, zoo kunnen er dan toch wel ontwikkelingsvormen op zitten van den parasiet, die den moederbol deed te gronde gaan. Zoo is het met de zoogenoemde Botrytis-ziekte der tulpen.

Koopt men hyacinthenbollen, dan bestaat dus de mogelijkheid, dat men zieke bollen koopt. Koopt men tulpenbollen, dan bestaat er wel is waar voor den afnemer geen kans, dat hij zieke bollen koopt, maar toch is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat hij bollen ontvangt, die dragers zijn van kiemen eener ziekte, zoodat na uitplanting het ge-

was door deze ziekte wordt aangetast.

Dikwijls echter wordt de leverancier van bloembollen ten ourechte beschuldigd, dat hij zieke of althaus besmette bollen zou hebben geleverd, waar hij in werkelijkheid volkomen gezonde, flinke, bloeibare, onbesmette bollen stuurde, maar die later door de schuld van den afnemer mislukten. Dit is o.a. het geval bij het zoogenaamde ,,wit snot". Dit verschijnsel vertoont zich, wanneer de bollen, na aankomst op de plaats van bestemming, veel te lang ingepakt blijven; zij kunnen gaan broeien en ten slotte in rotting overgaan, waarbij zij de constitutie van gekookte bollen krijgen, zich gemakkelijk tusschen de vingers laten samendrukken, en zóó worden, dat zij een slijmachtige witte massa laten uitpersen. De bollen ruiken dan zuurachtig, hoogst onaangenaam, naar ranzige boter (boterzuur), en bevatten in de brijachtige massa, die men kan uitpersen, tallooze bacteriën. Wanneer de buitenste schubben in eene witte brij zijn overgegaan, wordt het gebrek spoedig genoeg bemerkt; maar wanneer alleen het middendeel van den bol is aangetast, worden de bollen soms nog uitgepoot: zij rotten in den grond verder; — en de leverancier wordt beschuldigd, dat hij ondeugdelijke bollen heeft geleverd, terwijl dikwijls de schuld bij den afnemer is, die ze verkeerd heeft behandeld.

Herhaaldelijk mislukken de bollen bij 't forceeren of "broeien". Bij 't "broeien" ontwikkelt zich de plant onder geheel abnormale omstandigheden, en wel na een rusttijd van den bol, die korter is dan hij onder gewone omstandigheden zou zijn geweest. Het is dus niet vreemd, dat bij 't broeien aan zeer bepaalde eischen zal moeten worden voldaan, wil men mooi bloeiende planten krijgen; het broeien van bolgewassen is dan ook niet ieders werk. En zoo vaak krijgt de kweeker, die de bollen heeft geleverd, de schuld; de afnemer meent dat deze bollen heeft geleverd die niet deugden; terwijl hij toch goede bollen ontving, maar zelf fouten beging bij

de behandeling.

De heer Frijlink te *Sussenheim* haalde daarvan in het "Weekblad voor Bloembollencultuur" van 21 Febr. 1909 cen sterk sprekend voorbeeld aan. Eene partij van 2000 bollen was bijkans geheel mislukt. De heer F. schreef dit toe aan de omstandigheid, dat de hyacinthen, alvorens ze in de broeikas werden overgebracht, eerst in den kouden bak waren

gebracht om op te groenen. Is cr geen haast bij en kunnen de hyacinthen in den kouden bak blijven tot aan den bloei, dan ontwikkelen zij zich prachtig. Maar door het opgroenen in de koude kas verliezen de hyacinthen de eigenschap om vlug te kunnen worden getrokken. Zij mislukken dan. Men moet ze in Sept. in bloempotten of houten bakken zetten, en ingraven zóó, dat er minstens 6 c.M. aarde op den bol komt. Vóór 't invallen van de vorst worden ze dichtgedekt. Als de neus 3-5 c.M. is uitgeloopen, worden ze dadelijk in de warme kas gebracht. Dan is spoedig het gele loof groen en de bloem spoedig zichtbaar.

Het is van algemeene bekendheid, dat bloembollen zich vaak na zeer heete zomers moeilijk laten trekken. In zulke zomers sterft het loof te vroeg af en de bol wordt meer of min ,,noodrijp''. Het zetmeelgehalte is dan naar verhouding gering. De bloembollenkweeker kan er dan niets aan doen; hij levert wel is waar geen zieke bollen, maar de bollen laten zich, ten gevolge van de weersomstandigheden van den vorigen zomer, slecht trekken. Bij aanwending van de temperatuur, die gewoonlijk bij het trekken wordt aangewend, komen dan de bloemen op onvoldoende wijze uit den bol, en deze begint zelfs te rotten. Wanneer men wat later in den tijd dezelfde bollen gaat trekken, en men voert den warmtegraad wat minder hoog op, dan ontstaan normale bloemen. Het in de bollen aanwezige reserve-materiaal, dat in eenigszins geringe hoeveelheid aanwezig is, wordt dan niet zoo vlug verbruikt.

Soms vallen de tulpen bij 't trekken om, zonder dat er sprake is van ziekte bij de geleverde tulpenbollen. Het omknikken der bloemstengels geschiedt dan vóór de ontplooiing der bloem. Een eindweegs boven den hals of neus van den bol, onder den knoop, waaruit de bladeren ontspringen, vertoont zich dan een 1 à 2 c.M. lange, glazige plek, die langzamerhand verschrompelt, en zoo het omknikken veroorzaakt. Dit omvallen van getrokken tulpen komt alleen in sommige jaren, en dan vaak alleen bij bepaalde soorten (variëteiten) voor.

Ook kan men gewoonlijk constateeren, dat alleen die tulpenbollen, welke men vroeg in den winter bij hooge temperatuur gaat trekken, mislukken; terwijl vaak bollen van dezelfde partij, die eenige weken later aan dezelfde temperaturen worden blootgesteld, zich geheel normaal ontwikkelen. Bij chemisch onderzoek bleek, dat de bedoelde bollen voldoend rijk waren aan zetmeel; maar dit zetmeel werd bij den hoogeren warmtegraad bij het trekken op onvoldoende wijze opgelost, zoodat de zich snel ontwikkelende bovenaardsche deelen geen materiaal genoeg voor hunne vorming ontvingen; de bloemstengel werd te zwak, vooral op bepaalde plaatsen, die het

bovenvermelde glazige voorkomen kregen.

Men kent op verre na nog niet met zekerheid alle oorzaken, waardoor soms het trekken gelukt, een andere keer mislukt. Het laat zich echter gemakkelijk inzien, dat — waar de ontwikkeling eener plant onder zoo onnatuurlijke voorwaarden geschiedt, als zulks bij het trekken het geval is — kleine afwijkingen van de voor deze methode meest gunstige omstandigheden allicht groote gevolgen kunnen hebben. In deze is het de praktische ervaring, die ons leiden moet; tot dusver geeft ons de wetenschap nog geen voldoend inzicht in de verschijnselen, welke zich bij het trekken in de bollen en in de zich ontwikkelende planten afspelen, en althans geeft zij ons geene vingerwijzing hoe onder verschillende omstandigheden bij het trekken te doen, om een mooi resultaat te bekomen.

Het kan dus voorkomen, en het komt herhaaldelijk voor, dat de kweeker bloembollen levert, die volstrekt niet door ziekte zijn aangetast, noch door eenigen parasiet besmet zijn, en toch later bij den afnemer mislukken. Maar het kan ook zijn, dat de schuld bij den bloembollenkweeker ligt, doordat hij zieke of althans besmette bollen heeft geleverd. (Ringen geelziek bij hyacinthen; Botrytisziekte bij tulpen.)

Thans ga ik over tot de bespreking van de belangrijkste

Ziekten der hyacinthen.

A. Het , ringziek" of , and ziek".

De naam "ond ziek" duidt er op, dat men deze ziekte reeds sedert zeer lang kent (zie boven); de naam "ringziek" is ontleend aan het eigenaardige voorkomen der door deze ziekte

aangetaste bollen op de doorsnede.

Het ringziek dan doet zich bij de hyacinthen voor zoowel bij de bollen als bij de bladeren. Snijdt men van eenen bol, die door deze ziekte is aangetast, een schijfje af even onder den "neus", dan blijken niet alle schubben op de doorsnede helder wit te zijn: sonunige er van zijn bruin, althans voor een gedeelte. Soms strekt zich de bruine kleur der schubben tot aan of tot dicht bij de schijf van den bol uit, soms veel minder diep. In ieder geval doen zich de bruingekleurde schubgedeelten op de dwarsdoorsnede van den bol voor als geheel of voor een gedeelte bruin gekleurde ringen. Vandaar den

naam ,,ringziek ''.

De bruine gedeelten der schubben bestaan uit dood weefsel, en blijken bij mikroskopisch onderzoek een groot aantal, met het bloote oog niet of nauwelijks zichtbare, ongeveer 1½ m.M. lange, ongelede wormpjes te bevatten, die men met den naam "stengelaaltjes" (Tylenchus devustatrir) aanduidt, en die in een zeer groot aantal kultuurplanten en wilde gewassen worden aangetroffen, een ziektetoestand veroorzakende in al de gewassen, waarin zij in eenigszins aanmerkelijken getale leven. Zoo veroorzaakt het stengelaaltje "de reup" bij de rogge (o. a. in Noord-Brabant, Limburg, den Oosthoek van Gelderland en Overijsel), "de reup" bij haver, "de kroefziekte", "bolbroek" of "mop" bij uienplanten, "de reup" bij boekweit, klaver en lucerne, alsmede ziekten o. a. bij de volgende gewassen: erwten, tuinboonen (Vicia faba), stamboonen (Phaseolus), anjelieren, Phlor Drummondi en Phlor decussata.

Wanneer nu een door ringziek aangetaste hyacinthenbol is uitgeplant, dan begeven, zoodra de bovenaardsche deelen te voorschijn komen, zich de aaltjes ook naar boven. De bladeren vertoonen dan al spoedig geelgroene vlekjes, die in den beginne moeilijk zichtbaar zijn, en alleen in de schaduw kunnen worden waargenomen: waarom dan ook in de eigenlijke hyacinthenstreek de mannen — belast met het opsporen van de ringzieke exemplaren — met eene groote paraplui over de velden rondloopen, om onder de schaduw daarvan de geelgroene vlekjes op de bladeren te kunnen herkennen. Later worden deze vlekjes duidelijker geel, en weldra vertoont zich in ieder vlekje een bruinachtig plekje, waar het bladweefsel geheel is afgestorven. In de bovenbedoelde gele of bruinachtige plekjes vindt men een aantal stengelaaltjes opgehoopt. Een tijdje later, naarmate de bladeren der ringzieke

hyacinthenplanten verder groeien, beginnen zij zich op allerlei wijzen heen en weer te krommen; vaak ook vertoonen zij scheuren. Wat den bloemstengel betreft, deze ontwikkelt zich met den daarop gezeten bloemgroep soms vrijwel normaal, maar soms blijft hij kort, zoodat de bloemtros tusschen de bla-

deren blijft steken.

Tegen dat de tijd voor het afsterven van het loof is gekomen, trekken de stengelaaltjes weer uit de bovenaardsche deelen naar den bol. Dit trekken van de stengelaaltjes (in 't begin van de groeiperiode: uit den bol naar boven: tegen 't einde daarvan: uit de bovenaardsche deelen naar den bol) herhaalt zich telken jare, gewoonlijk zonder dat de wormpjes in den bodem overgaan. Wel vermeerdert zich steeds het aantal aaltjes, zoodat telkens een grooter aantal schubben — van den neus af te beginnen — bruin wordt en afsterft, en de vroeger reeds in haren top aangetaste schubben ieder jaar verder naar beneden toe eene bruine kleur aannemen en doodgaan.

Zoo gaat het door, tot eindelijk de steeds zich vermeerderende aaltjes de schijf bereiken. Wanneer de kleine parasieten zich dáár sterk beginnen te vermeerderen, dan gaat die schijf in rotting over en de stengelaaltjes begeven zich dan in den bodem. Bij oudere, groote bollen duurt het lang eer het zóó ver is gekomen, en slechts zelden komt het zoo ver, omdat de bloembollenkweeker het verhindert. Bemerkt deze n.l. bij het visiteeren, dat er bollen zijn, die een begin van ,,oud ziek' onder de leden hebben, dan worden deze bollen vernietigd, of wel, de zieke gedeelten van de schubben worden weggesneden, en daar meê zijn de parasieten, welke de ziekte veroorzaken, dan metéén weggenomen. In vele gevallen zijn de aldus geamputeerde bollen nog zeer goed bloeibaar.

Wordt nu alle afval van de bollen maar van het bloembollenveld verwijderd (bijv. in een diepen kuil geworpen met kalk er tusschen), dan wordt de bodem slechts zelden door de stengelaaltjes van het ringziek besmet. Dit laatste geschiedt in hoofdzaak slechts dan, wanneer zeer jonge bollen worden aangetast; daarin hebben zich de aaltjes reeds zóó spoedig vermeerderd en verbreid, dat zij de schijf bereiken, zoodat alzoo de geheele bol in rotting overgaat, waardoor dus de bodem besmet wordt. Van uit dezen besmetten bodem trekken de aaltjes spoedig weer de naastbijstaande bollen bij den neus binnen. Men vindt dan ook juist op bedden met jonge hyacinthen soms heele plekken, waar de planten door het oud ziek zijn aangetast; evenals men bijv. op roggeakkers de ins-gelijks door stengelaaltjes veroorzaakte "reup" veelal pleksgewijze ziet optreden. Maar op bedden, met leverbare hyacinthenbollen beplant, ziet men wel hier en daar een exemplaar, dat aan ringziek lijdt, maar nooit geheele plekken, waar de bodem besmet is.

Het ringziek laat zich moeilijk geheel uitroeien; maar de verbreiding er van laat zich toch betrekkelijk gemakkelijk binnen zekere grenzen houden. Hoofdzaak is: te zorgen, dat geene hyacinthenbollen worden uitgeplant, die het "ringziek" onder de leden hebben. Daarvoor dient het "risiteeren" der bollen gedurende den tijd, waarin zij op de stellingen rusten. Men snijdt met een scherp mes het topje van den neus van iederen bol af; men krijgt dan alle schubben van den bol als kringen op de doorsnede te zien. Is geen der schubben aan den top geheel of ten deele bruin gekleurd, dan is de bol vrij van ringziek, want de aaltjes dringen van uit de bladeren in de bolschubben: zijn dus de schubben van boven (bij den neus van den bol) gaaf, dan zijn zij het ook verder naar beneden toe.

Een bol echter, die bij het visiteeren een bruinen ring op de doorsnede van den neus vertoont, is daarom nog niet waardeloos. 't Is maar de vraag, hoever zich de bruinkleuring naar beneden uitstrekt. Men snijdt, natuurlijk zonder den midden in den bol verscholen bloemaanleg te beschadigen, zooveel van de aangetaste schub of schubben weg, tot al wat bruin gekleurd was, verdwenen is. Zeer dikwijls is dan de bol nog heel geschikt om eene zeer goed bloeibare hyacinthenplant te leveren. Wie elk jaar hyacinthenbollen koopt, dien zal het meer dan eens zijn overkonien, dat hij daarbij op de boven aangegeven wijze besneden bollen aantrof.

Het ligt voor de hand, dat het "visiteeren" der bollen niet alleen het ringziek aan 't licht brengt, maar eveneens de aanwezigheid van verschillende andere ziekten kan toonen; inmers ook andere abnormale verschijnselen aan de schubben kunnen er bij zichtbaar worden. Zoo wordt ook het later te beschrijven "geelziek" of "nieuw ziek" bij het visiteeren

ontdekt.

Het visiteeren is eene reeds sedert lange jaren in de praktijk gevolgde methode ter bestrijding van het ringziek, en het is zeker in de alleereerste plaats dááraan toe te schrijven, dat

deze ziekte geen bijzonder groote uitbreiding krijgt.

Toch kan het visiteeren gevaar opleveren. Wanneer met hetzelfde mes nu de top van den eenen bol wordt afgesneden, en onmiddellijk daarna die van een tweeden, een derden bol, enz., dan is er kans dat na visitatie van een zieken bol de ziektekiemen door het mes op de gezonde bollen worden overgedragen. Aaltjes zullen niet zoo heel vaak op deze wijze van den eenen bol naar den anderen worden overgebracht, maar aaltjeseieren wel, en vooral bacteriën. Nu wordt, zooals later zal worden meegedeeld, het "geelziek" veroorzaakt door een bacterie. Na 't visiteeren van een bol, die het geelziek onder de leden heeft, kleven bijkans altijd de deze ziekte veroorzakende bacteriën aan het mes, waarmee dus de later te visiteeren bollen kunnen worden besmet. Men kan echter deze overdraging der besmetting voorkomen door het mes, iedere maal nadat het gediend heeft om een bepaalden bol te visiteeren, door een vlam heen te halen.

Niettegenstaande het zorgvuldig visiteeren kan het toch gebeuren, dat hier en daar een bol wordt uitgeplant, die het ringziek onder de leden heeft. Deze bollen leveren hyacinthenplanten op, die de boven besproken geelgroene, gele of bruinachtige vlekjes op het loof vertoonen, en welker bladeren zich heen en weer krommen in plaats van recht uit te groeien. Dergelijke planten worden door de personen, die de kweekers geregeld over de hyacinthenvelden laten rondgaan om de ziekten op te sporen, gevonden, en van de akkers verwijderd, meestal met behulp van den zoogenoemden ,, snotkoker".

Deze zeer onaesthetische naam wordt gegeven aan een metalen koker, voorzien van een paar handvatsels, die wijd genoeg is om over een hyacinthenplant heen in den grond te worden gedurkt. Haalt men dan den koker weer naar boven, dan neemt men de zieke plant met den bol en met de omgevende aarde weg. Deze toestel is 't eerst gebruikt geworden om planten te verwijderen, die lijdende zijn aan het zoogenaamde ,,zwart snot''; van daar de naam.

Het is inderdaad eene uitstekende methode, op de aangegeven wijze alle planten, die lijden aan eenige ziekte, met de omgevende, in vele gevallen besmette, aarde uit den grond te nemen, wanneer maar met den inhoud van zoo'n koker voorzichtig wordt geleefd, en de zieke planten met de omgevende aarde in diepe kuilen met ongebluschte kalk worden gebracht.

Behalve onze gewone hyacinth (Hyacinthus orientalis) lijdt ook de Romeinsche hyacinth (Hyacinthus romanus) aan ringziek. Zelfs is door Prillieux de oorzaak dezer ziekte oorspronkelijk bij de laatstgenoemde soort van hyacinth ontdekt.

Verder is de ziekte sedert langeren tijd bekend bij Galtonia candicans en bij Scilla- en Muscari-soorten. In Maart 1905 werden mij voor 't eerst, en sinds dien tijd nog weer verschillende malen, tulpen toegezonden, door het ringziek aange-tast. Het waren meestal exemplaren van de variëteit "la Reine", soms ook behoorden zij tot de soort "Gele Prins". Langen tijd hield men de tulpen voor geheel onvatbaar voor t ringziek.

(Wordt vervolgd.)

J. RITZEMA Bos.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Schermen. - Gieten. - Luchten.

De kortere dagen en de koele, langere nachten zeggen ons dat de herfst geko-men is en daarmede valt in de Orchideeënkas rekening te houden. In de eerste plaats valt er wel iets over het schermen te zeggen en zoo zorgvuldig als wij dat gedaan hebben komt het er nu minder opaan. Wij schermen nu zoo min mogelijk en wanneer wij het doen geschied het maar kort. Het zonnetje moet onze plauten krachtig maken voor den winter, wanneer zij dikwijls weken lag maar weinig licht ontvangen. Zeker, wij hebben in sterk beschaduwde kassen wel eens mooie exemplaren gezien maar in den regel is dat tijdelijk en laat de bloei te wenschen over.

Nu zou het dwaas zijn, om na lezing van dezen raad morgen de gordijnen niet meer neer te laten, neen dat moet successievelijk geschieden elke dag wat minder schaduw om er in October geheel mede op te

houden.

Het gieten van Orchideeën is niet gemakkelijk maar eischt nu de grootste zorg. Het is onmogelijk hieromtrent voorschriften te geven maar een ding is zeker dat in het algemeen de planten nu niet zooveel meer noodig hebben dan in den water zomer. Er zijn er bij waarvan de schijnknollen volgroeid zijn en deze hebben al heel weinig meer noodig. Het verdient aanbeveling deze afzon-derlijk te zetten. Men heeft zeker wel eens

opgemerkt een viltig weefsel, het velamen waarmede de wortels bedekt zijn. Welnu, als dit weefsel, de groeitop van den wortel omhult kan men er zeker van zijn dat de

Plant in de rustperiode verkeerd.
Vooral Vanda's geven dit goed aan. Het luchten moet met de noodige attentie worden gedaan. Wij zijn geen voorstanders van de raampjes dicht te houden maar zijn er ook op tegen om maar raak te luchten. Hij die dat doet begint met op thermometer te kijken en slaat ook eens een blik naar buiten, hij wenscht te weten hoe de wind is en daarna regelt hij het luchten. Is bij zoele avonden de temperatuur wat

hoog dan zetten wij gedurende den nacht een rooster in den muur open. J. K. B.

In den Bloementuin. Tweejarige planten. — Čanna's en Dahlia's. — Zaadwinnen.

Wie zijn tweejarige planten nog niet heeft uitgezet, kan het nu voor den winter nog doen.

We zetten ze liefst met een flinke kluit op de plaats, waar ze volgend jaar moeten bloeien. Hoe minder de planten nu lijden, hoe beter, daar ze zich anders vòór den winter niet hersteld hebben en men be-denke wel, dat slechts aangegroeide, zwak-ke planten veer meer van 't afwisselende winterweer te verduren hebben dan sterke planten, die flink vast staan.

Kleine partijtjes, vooral van Campa-nula Medium en Cheiranthus Cheiri zouden we ook in den vollen grond van een kouden bak kunnen zetten, om ze in het vroege voorjaar buiten uit te planten. Wie bovendien einde April, begin Mei snijbloemen wil hebben van deze soorten, die zette eenige planten in pot, om ze in 't begin

van het jaar in de koude kas te plaatsen. Stekken van Pelargoniums; Fuchsia's Cuphea's e. d. die we misschien gestekt hebben op een beschut plekje voor een heining of op de kisting van een bak, moeten nu zoo spoedig mogelijk in stekpotjes worden gezet en binnen gebracht in een vorst-vrijen bak of op een hangtablet in de koude kas.

Op de perken kijken we onze Canna's nog eens na of er we er geen flink ontwikkelde scheuten af kunnen halen, die we in voedzamen grond oppotten en vervolgens een plaatsje geven in de warme kas, waar ze tot in Januari zullen bloeien.

Hebben we een flinke partij Dahlia's Herfstasters en tuinchrysanten in bloei staan, dan zorgen we, dat we deze ten allen tijde tegen mogelijke nachtvorsten kunnen beschermen. 't Mooiste is natuurlijk, dat we er ramen over kunnen brengen. Anders slaan we eenige palen in den grond, waaraan latten worden bevestigd,

zoodat we er 's avonds eenige moscovische matten over kunnen gooien. Op deze wijze hebben we tot laat in den herfst de beschikking over mooie snijbloemen. De Dahlia's vooral ook de enkelbloemige zijn nog op haar mooist, zoodat we er wel eenige zorg aan mogen besteden. Waar noodig, binden we nog steeds aan en nemen de overtollige zijscheuten weg.

De bandjes van de geplaatste rozen-

oculatie's worden losgemaakt, vooral als de onderstammen nog flink aangedikt zijn.

Van het mooie droge weer maken we gebruik om zaad te winnen. Door de vele regendagen toch zullen we van verschilregentagen toen zunen we van verschil-lende soorten nog geen zaad binnen heb-ben. We zoeken goed rijp zaad en oogsten midden op den dag, als we zeker zijn dat het droog is. Het zaad eenige dagen na te drogen zal zeer noodig zijn. Pluimen van Eulalia's en Gynerium ar-gentelim moeten worden geeneden sigen

genteum moeten worden gesneden; eigenlijk moest het al gebeurd zijn. Op vele plaatsen zullen ze misschien al te rijp zijn geworden, zoodat ze spoedig gaan pluizen.
Physalis Alkekengi en Ph. Francheti

worden nu eveneens geoogst.

A. LEBBINK.

In den Moestuin.

Wortelgewassen oogsten.

Zoo langzamerhand begint 't tijd te wor-en, dat de winterwortelen, bieten en witlof worden geoogst. Onmiddellijke haast is er nog wel niet bij; de toestand van het weder heeft natuurlijk wat mee te spreken Als een algemeene opmerking kan gelden, dat wij deze wortelgewassen oogsten bij droog weer, daar anders de grond te veel wordt vastgetrapt en ook omdat voor het goede bewaren, ze droog moeten worden binnengebracht.

Bij het oogsten der wortelen, mogen deze Bij het oogsten der wortelen, mogen deze niet worden stuk getrokken en daarom is het meestal noodig, dat de greep erbij wordt gebruikt om den grond wat los te maken, ditzelfde geldt nog meer voor de bieten, die volstrekt niet gebroken of ge-kneusd mogen worden en ook, maar nu weer in mindere mate, voor het witlof. Zijn de wortels geoogst, dan wordt het lof afgewrongen en de wortels geschift. Die maar eenigszins aangestoken zijn komen apart te liggen. De aangestokene zijn bitter en dus niet de moeite waard om te bewaren. Heeft men vee, dan kunnen ze daaraan worden opgevoerd.

Is men er op gesteld om zelf zaad te winnen, dan worden die, welke het mooist gevormd zijn en een dunnen pit bezitten afzonderlijk gehouden om tot het volgende

jaar te worden bewaard.

De andere moeten worden opgeborgen, zoodat men er te allen tijde bij kan komen. Daarom legt men de wortelen eerst te drogen. Zijn ze goed droog, dan worden ze op een hoog gedeelte van den tuin opgekuild op gelijke manier als aardappels. Men graaft een kuil ter diepte van 30 à 40 c.M., vlijt de wortels netjes op elkander, zoodat de bovenkant rond komt te liggen, brengt daarna eenige bedekking met droog stroo of riet aan en hierop komt de uitgeworpen aarde, die eveneens rond wordt opgewerkt om het regenwater gelegenheid te geven gemakkelijk weg te kunnen vloeien. Later, wanneer het vorstig begint te worden, en de grond al wat bevroor, wordt van boven een bedekking met droog blad aangebracht, opdat men steeds in den kuil kan komen.

Heeft men niet veel wortels en beschikt men over voldoende kelderruimte, dan is daar de plaats om de wortelen te bergen. Daarvoor moet men zuiver zand nemen, dat vochtig, maar niet te nat is. Hierin worden de wortelen mannetje aan mannetje naast elkander gezet, zoodat de wortelhals nog even er boven uitsteekt.

Met de bieten wordt op gelijke wijze gehandeld. Een eerste vereischte is hier bij het oogsten, dat de bladen niet worden afgesneden, maar afgewrongen, zoo dat er nog iets van achter blijft, doet men dit niet, dan zal bij het koken een deel van het sap te loor gaan. Wil men ook hiervan zaadbieten overhouden, dan is het noodig, niet alleen op de biet, maar ook op het blad te letten, en na te gaan, of daarin aanwezig zijn de kenmerken der soort.

Bij het oogsten der cichorei of witlofwortels wordt net loof afgesneden en wel zoo, dat boven de wortelhals nog ongeveer twee centimeters van het blad achter-blijft. De wortels worden in tweeën gesorteerd n.l. in die welke geheel onvertakt of weinig vertakt zijn, en die welke wel zijn gesplitst. Niets wordt echter weggewor-pen. Men heeft wel eens verkondigd, dat slechts van onvertakte dus volkomen kegelvormige wortels volkomen kropjes zouden kunnen komen; maar de ondervinding heeft geleerd, dat de andere dit ook wel doen. Toch moet men er zich op toeleggen mooie wortels te kweeken en daarvoor wint men weer zaad van zulke wortels, die aan de eischen voldoen. De wortel moet recht en glad zijn, de bladeren lang en breed, gaafranding met helderwitte hoofdnerf met de neiging naar het middelpunt om te buigen. Hoe men ze op-kuilt en verder er kropjes van kweekt bespreken we een volgende week. H. S.

In den Fruittuin.

Bastaardrupsen. — Kersappeltjes. — Wintervruchten.

Hoewel de slakvormige bastaardrups (Selandria adumbrata) einde September, begin October niet zoo heel veel schade aan onze vruehtboomen meer toebrengen kan, omdat de groei voor dit jaar ten einde spoedt, zoo doen we toch verstandig, deze belagers onzer kerse-, pere- appelboomen, kweestruiken en abrikozen te lijf te gaan. Aan kleine boompjes kan het afzoeken met sueces geschieden en als

het meest afdoende middel worden beschouwd; bij grootere boomen kan een bestuiving met kalkpoeder ons van dit vieze goedje afhelpen. We beletten hicrdoor dat ze zich in den grond gaan verpoppen, daar den winter overblijven om een volgend jaar, in misschien grooter aantal en op een tijd, dat de boomen nog in vollen groei zijn, hun vernielingswerk opnieuw te beginnen. Vooral de pere- en morelleboomen, die het meest van dit insect te lijden hebben, worden nog eens nagezien.

Wie de Kersappeltjes voor wintergebruik in den vorm van gelei wenscht te conserveren, denkt er aan dat hier mede niet langer mag worden gewacht. Ze moeten hard en knappend zijn dan is het vruchtvleesch nog ietwat doorschijnend en hebben dan een niet onaangename frissche zure smaak. Bij overrijpheid zijn ze spoedig melig, en daardoor minder geschikt.

Nu nog slechts enkele dagen ons van October scheiden kan worden aangenomen dat al wat de fruittuin in ons klimaat ons aan vruchten schenken kan geplukt is of geplukt kan worden.

Het z.g. vroege goed is verbruikt, het iddelvroege voor het gebruik geschikt, middelvroege voor rest ons nog het late, het echte winterfruit. Toch willen we nog eens herhalen, dat, wil men aan zijn appels en peren het langst en het meest genot hebben, er nog verschil bij het oogsten dient gemaakt te worden, tusschen de vruchten die laat ons zeggen, voor en die welke eerst na nieuwjaar voor de tafel geschikt worden. Waar groote hoeveelheden te oogsten zijn moet men zich laten leiden door den beschikbaren tijd, men wil toch vóór de bladeren vallen of najaarsstormen optreden den oogst binnen hebben en waar de handelaar er niet in de eerste plaats zelf belang heeft bij de duurzaamheid van de vruchten, maar afgaat op de marktprijzen van het oogenblik, daar is het te vergoelijken, althans te begrijpen, dat er zooveel halfrijp fruit verhandeld wordt. Toch ergert het ons somwijlen wanneer we be-gin September reeds bv. Goud Reinette, Zure Paradijzen e.m.d. tot schade van wie ze koopt, in beduidende hoeveelheden zien aangeboden.

Zulke vruchten hebben hun vollen wasdom nog niet; evenmin nog is het aroma, dat ze verkrijgen kunnen, er in aanwezig en is het vrij zeker, zoo ze al niet vroegtijdig rot worden, dat ze gaan rimpelen, taai en onooglijk worden.

Is dit in normale jaren het geval, dit jaar, nu Augustus en het groote deel van September een aanmerkelijk tekort aan warmte gaven, kan met vrij groote zekerheid voorspeld worden dat late appelen en peren, die een gunstige plaats met volle zon noodig hebben om behoorlijk uit te groeien, het October-zonnetje nog ten volle behoeven. We laten daarom peren zooals: Bergamotte d'Esperen, Doyenné d'hiver, Nouvelle Fulvie, Joséphine de Malines, Passe Crasane, Notaire Lepin e.m.d. zoolang mogelijk hangen.

Geldt dit voor de genoemde eerste klas soorten, in nog meerdere mate is het van toepassing voor soorten die minder hoog staan aangeschreven, b.v. Kaning Karel van Wurtemberg en Poire Curé, die pas voor de tafel in aanmerking komen, als er geen betere voorhanden zijn.

Met onze stoofperen is het evenzoo:
Kleiperen. Gieser Wildeman, Blanke
Cousin, Foppenpeer, lange en ronde
Pondspeer, Kampervenus, Winter Lauxtje, Winter Rietpeer, IJsbout e.m.d. eeht
vaderlandsche en algemeen bekende soorten worden taai wanneer ze te vroeg worden geplukt.

Dat het met de winterappelen evenzoo gesteld is ligt voor de hand. De Belle-

fleur in al zijn verscheidenheden en typen, Goud Reinette, Reinette d'or, zocte Ermgaard, zure Paradijs, zoete en zure Guldeling, Huismans zoete, Grauwe Holaart, Kaneelzoet, Lane's Prinee Albert, Konings en Ribston Peppeling, Baumann's Reinette, Grauwe en zoete Reinette, Sterappels, Ribbeling, Zoete veen- en Winterprinses, allen echte boomgaard-soorten, soorten, plukt men het laatst, terwijl Beauty of Kent, Bedfordshire foundling, Belle de Pontoïse, Bismarck, Herfst Bloemzoet zoete Campagner, Dantziger Kantappel, Framboosappel, Gelber Richard, zoete Kandij, Peerzoet, Blenheim, Cox's Orange en Wijker pippeling, Prinsesse noble (zoet en zuur), Landsberger Reinette, Schager en Lentsche roode, zoete, zure en Vlaamsche Schiyveling, Roode en Witte Wijnappel e.m.d. voorgaan.

en Witte Wijnappel e.m.d. voorgaan. Van de soorten die we op een gunstige plaats als leiboom of pyramide kweeken blijven. Witte winter Calville, Lemoen-en Notarisappel, London Calville, Canada Reinette, Adams Pacrmain, Peperappel of Reinette van Bristol, Ananas Reinette, Calville Saint Saveur vooreerst nog aan

de boomen.

Dat we al dat fijne, late, tafelfruit extra voorzichtig behandelen is ons eigen belang. Er zijn toch van die soorten, die, ook bij de meest zorgvuldige behandeling voor ze voor de tafel geschikt zijn toch nog een beduidend procent rotten geven, we noemen in deze rubriek slechts de Besy de Chaumontel. Deze peer wordt eerst in Januari bruikbaar, maar is dan ook beslist eerste qualiteit. Met de Besy van Schonauen of Wintervijg en de algemeen bekende Meloenpeer die beiden wel vroeger rijpen, is 't al evenzoo.

Okker- en Hazelnoten beginnen ook teekenen van rijpheid te geven, zoo'n enkele valt reeds van zelve uit den bolster. We behoeven ons voor deze beiden niet te haasten, ze vallen toch niet stuk, terwijl te vroeg geoogsten een onvolkomen kern hebben en het ontbolsteren meerder

moeite vereischt.

J. C. M.

In Kassen en Bakken.

Gladiolus om te trekken. — Viola odorata. — Chrysanthemums. — Succulenten binnen brengen. — Nog eens stekken. — Anjers. — Algemeenheden:

Gladiolus Colvillei en hare variëteiten zijn uitstekend geschikt om in bloei te trekken. We zetten ze hiervoor in Oct. in pot, ongeveer 5 knollen, al naar de grootte hiervan, in een z.g. zonalen pot in gewo-nen grond en 2 c.M. onder de aarde. Voorloopig zetten we ze; evenals andere bolgewassen met pot en al een 10 cM. onder aarde en in Dec. brongen we ze in een koude kas, om ze opvolgend warmer te zetten. Eerst zetten we ze onder het tablet als de scheuten grocn zijn geworden in het volle licht. Hiervan kunnen we reeds in Febr. bloem hebben en door ze achtereenvolgens warmer te plaatsen kunnen we doorloopend van deze bloemen profiteeren. Geregeld mocten we ze bespuiten ter voorkoming van groene luis. In koude bakken geplant en met blad gedekt, wat we tegen Febr. er af nemen, om er ramen op te leg-gen, kunnen we ze April—Mei in bloei hebben. Terwiil het Maartsche viooltje, Viala ado-

Terwijl het Maartsche viooltje, Viala adorata buiten nog bloeit brengen we reeds weer sterke jonge planten, welke hiervoor uitgeplant zijn geweest, onder een raam van een bak in den vollen grond. We houden ze 's winters koud doch vorstvrij, en kunnen dan in 't voorjaar vroeg van haren bloei profiteeren. Men kweekt verschillende variëteiten welke echter niet allen even geschikt zijn voor vroegen bloei. Augusta, grootbloemig, Marie Louise,

id. Swanley white, wit, The Czar, blauw,

La France, grootbl. blauw.

Voor Chrysanten, welke in den vollen grond staan, wordt het nu tijd, met het oog op a.s. nachtvorsten en wat de knoppen betreft, met het oog op regen, te beschermen. We kunnen een kasje van losse ramen er over heen bouwen, of wel we nemen ze op en zetten ze in flinke potten, hoewel ze hierdoor nogal bladeren verliezen, doch even goed bloeien als de andere. Na het oppotten plaatsen we ze eerst in de schaduw, om het aanwortelen te bevorderen.

Cactussen, Agave, Aloë, Cotyledon en andere dergelijke planten, welke buiten stonden ingegraven, nemen we op en ontdoen plant en pot van alle onreinheden, teneinde ze een plaatsje te geven in de koude kas of oranjerie. Eerst luchten we nog zeer veel en langzamerhand laten we opdrogen, om in dien toestand den winter door te krijgen. Echeveria, Sempervivum, Sedum, etc. nemen we ook van de vakken op, scheuren ze wanneer die noo-dig is en geven ze een plaatsje in den bak.

Wanneer we geen stekken van Pentste-mon hebben verkregen dan kunnen we nu de oude planten opnemen, sterk terugsnijden en in den bak in den vollen grond nitplanten Van dit snoeisel kunnen we nog stekken ook. Zoo bewaard, kunnen ze in het voorjaar weer uitplanten. Hebben we het nog niet gedaan, dan kunnen we nu nog uitstekend stekken van Margeriten, (Chrysanthemum frutescens) Leucophyta Browni, Santolina incana, Calceolaria rugosa, etc. We stek-ken in een potje of wel zetten zooveel stekken in een zonalenpot als de ruimte toelaat

gebruiken we zandige blad-Hiervoor aarde. Hierna paatsen we ze in een schaduwrijk raam, b.v. aan de donkere zijde van een dubbelc tak, wat we zooveel mogelijk dicht houden tot ze geworteld zijn. Maar we moeten ee nenkele keer sproeien. Zij ze geworteld, dan geven we voldoende lucht om de planten sterk te doen worden.

De Amerikaansche Anjers moeten nu binnen zijn en door zoo af en toe te stoken zorgen we voor het behoorlijk opdrogen van de kas. Geregeld kijken we de planten na en verwijderen de zijknoppen. De vroegst binnen gebrachte beginnen reeds te bloeien.

Het schermateriaal hebben we niet meer noodig en hetgeen wat afgenomen kan worden, bergen we op. Gewitte ruiten ontdoen we van de kalk, zoodat het in kracht verminderde zonlicht nu vrijen tocgang tot de planten heeft. Het dekmateriaal evenwel zetten we nu klaar om eventueel te kunnen gebruiken.

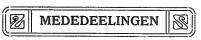
Nu we zoo successievelijk hoe langer hoe meer gaan stoken mogen we niet vergeten tabakstelen op de pijpen te leggen, welke we dagelijks nat maken en die dan een heerlijk tabaksgeurtje verspreiden, waar ongenoode gasten, als thrips en roode spin, den hekel aan hebben.

Leench de pijpen er zich niet voor, om de stelen zoo op te leggen, dan doen we cen hoeveelheid in een stuk kippengaas en leggen dit er zoo bovenop.

Ter bevordering van vochtige lucht plaatst men wel eens bakken met water op de pijpen, welke geregeld worden bijgevuld.

Utrecht.

J. A. Hoitingh.

Linnaeus in Holland.

Waarde Redactie.

Mej. G. C. heeft zich in hare "Brieven van eene Tuinierster" wel eenigszins vergist, of is zij de levensgeschiedenis van

Linnaeus vergeten? Haar leermeester wijlen dr. D. J. Coster zal haar zeker wel verteld hebben dat Linnaeus op de Hartecamp is gekomen, niet wegens de bloemencultuur van Haarlem, maar door toevallige omstandigheden.

De eigenaar van de Hartekamp, de heer G. Clifford, (de Cliffords waren toen nog geen baronnen) moest wegens zijn gestel een leefregel volgen. Zijn adviseur, de beroemde Boerhaave, ried hem aan een lijfarts te nemen, die hem dagelijks met raad kon bijstaan. Hij beval daarvoor de jonge Linnaeus aan, die als groot plantenkenner ter zelfder tijd de rijke collectie op de Hartecamp kon nagaan, en botanisch ordenen.

Dit ordenen is geheel iets anders als het in orde brengen van de bloemkassen. Dit is tuinmanswerk, en Linnaeus was geen tuinman. Hij kwam er dus als arts en botanicus.

Dat het tuintje bij het landhuis van Linnaeus gebleven is in den toestand uit den tijd van den grooten hervormer, mag wel betwijfeld worden. De tuin zal wel geweest zijn als overal in streng symmetrische vormen. Ook de Hartecamp uit de dagen van Linnaeus was geheel in den geest dier tijden streng geometrisch, en deze inrichting werd ook toegepast op botanische tuinen, waar ter wereld ook. Men vergelijke o. a. de onde afbeeldingen der botanische tuinen van Leiden, Amsterdam en Upsala (Zweden) uit die dagen. Linnaeus was in zijn werk te systematisch. om zich met fantasieën in zijn tuin bezig te houden. Gidsen in musea van beroemde, personen vertellen wel eens meer wat hispersonen vertenen at. torisch niet juist kan zijn. Leonard A. Springer.

Mythologie.

Godheid van den Tuinbouw. (Antwoord op Traag no. 51.)

Is Pomona genoeg bekend als de godiu, die op de vruchten zegen gaf, van minder bekendheid schijnt Vertumnus, haar gemaal, die meer speciaal als de god van den Tuinbouw moet worden aangemerkt.

Zijn naam, Vertumnus, van verto, ziet op de aanhoudende veranderingen en wisselingen, die de plant vertoont van af het oogenblik, dat zich een knop voordoet,

tot den tijd der rijpheid.

De kunst stelde dezen god voor, als een jongeling, een jong, knap tuiner en bloemkweeker, met een kroon van korenaren of loof om het hoofd en een horen van overvloed in de rechterhand, of ook wel met een schaal met tuinvruchten of een snoeimes.

Zoowel Pomona, de godin der vruchten, als Vertumnus, de god van den Tuinbouw, hadden te Rome een eigen priester of Flamen.

In dit verband dient ook nog gewezen op den tuin- en veldgod Priapos (-us), wiens dienst langen tijd in de streken van den Hellespont gevestigd bleef, en be-schouwd werd als beschermer van de velden in het algemeen en van de tuinen in het bijzonder. Gewoonlijk stelde men hem voor als een bejaard man met een tuinmcs in de hand, en vruchten dragend in zijn opgeschort gewaad. Zijn vaste attributen waren een tuinmes en een knots.

Maar gelijk gezegd, de dienst van Priapos bleef slechts in een bepaalde streek gevestigd, want de oudste dichters spreken er niet van.

Nog zij opgemerkt, dat men in oude tijden de scheidingslijn tusschen land- en tuinbouw vermoedelijk niet zoo scherp trok, als tegenwoordig het geval is.

Ten einde niet te breedvoerig te worden, wordt voor belangstellenden verwezen naar het werk van dr. Seemann; Mythologie en Kunst der Grieken en Romeinen, alsmede naar eenzelfde werk van de hand van prof. dr. A. E. J. Holwerda te Leiden.

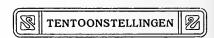
Antwoord op Ur. No. 51. (Godin v. d. tuinbouw). Als toelichting op uw antwoord op vr. 51, kan ik u mededeelen, dat als godin van de alvoedende moeder aarde, de gulle schenkster van bloemen, kruiden, koren en brood, beschermster van land-bouw en kweekerij gediend werd, door de Grieken en de Romeinen dezelfde godin, bij de eersten onder den naam van Démétér en bij de laatsten onder dien

De vrager van No. 51 lezc maar eens in de gedichten van Schiller "Die Klage der

Met achting, uw dw. dr. A. E. C. L. Deventer, 26 Aug. 1912.

Cursus in bemestingsleer.

Dezen winter zal te Amsterdam door den heer A. M. van Driel een cursus in be-mestingsleer voor tuinbouwers gegeven worden. Zij die aan dezen enrsus wenschen deel te nemen, moeten 20 jaar oud zijn of een getuigschrift van een tuinbouw-cursus bezitten. Het lesgeld bedraagt f 2 voor den geheelen cursus. Aangifte vóór 4 October bij den heer Van Driel, 2e Jan v. d. Heijdenstraat 33, Amsterdam.

Tentoonstelling te Deventer in 1913.

In het eere-comité voor de Nationale Tuinbouwtentoonstelling, die het volgend jaar van 21 tot 24 Augustus te Deventer wordt gehouden, hebben o.a. zitting genomen de heeren P. van Hoek, directeurgeneraal van den landbouw; jhr. J.O. de Jong van Beek en Donk, voorzitter der Nederlandsche Maatschappij voor Tuin-bouw en Plantkunde, de commissarissen der Koningin in de provinciën Overijsel en Gelderland, enz. De heer A. C. Ide, rijkstuinbouwleeraar te Wageningen, is adviseerend lid van het tentoonstellings-

Internationale tuinbouwtentoonstelling te Gent.

Wij ontvingen het programma van de 17e internationale tuinbouwtentoonstelling, die het volgende jaar van 26 April tot 4 Mei door de Société Royale d'Agriculture et de Botanique de Gand in het nieuwe Paleis voor den Tuinbouw wordt gehouden.

Zooals men weet, worden deze exposities elke vijf jaar gehouden en elk lustrum wordt het programma dikker. Dit bestaat nu uit 841 prijsvragen, verdeeld over 28 groepen. Het begint met 20 vragen voor nieuwe planten, waarop de Orchideeën vol-gen met 89. Vervolgens worden er ge-vraagd koude-kas-planten, Aroideeën, Palmen, Cycadeeën, Varens, groepen van bloeiende en niet-bloeiende planten, bloei-ende kasplanten, geforceerde heesters, bolknolgewassen, Azalea indica, Camellias, Azalea's van den vollen grond, Rhododen-drons, heesters van den vollen grond, vetplanten, vruchten, mutaties in planten en plantenziekten en bloemwerk.

Het Paleis voor den Tuinbouw heeft 1,750,000 francs gekost en beslaat een oppervlakte van 30,000 vierk. Meter. Er is een feesthal in, twee restaurants en een zaal van 14,000 vierk. Meter oppervlakte. De heer Lucien de Cock is de secretaris van deze grootsche onderneming. J. K. B.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

Wie een FONGERS koopt, ontvangt waar voor zijn geld.

De constructie der FONGERS-Rijwielen is eenvoudig en degelijk. Vorm en afmetingen zijn zoodanig, dat, mede door het gebruik van geschikt materiaal, een zeer groote soliditeit wordt verkregen, waaraan de FONGERS-Rijwielen hun bekenden langen levensduur voor een groot

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Ten einde zoo min mogelijk vertraging te hebben bij de beantwoording der Vra-gen, verzoeken we onzen lezers, zich aan de volgende regeis te willen houden:

Papier aan één zijde beschrijven. Postzegel insluiten.

Elk schrijven onderteekenen.

De vragen beknopt, maar zeer duidelijk gesteld zenden aan de volgende adressen: Planteuleven, Nutt. en Schad, Dieren, Plantenziekten, Wilde Vogels, aan den Red. B. Boon, Overtoom 309, Amsterdam.

Bloementuin, Kascultuur, aan de Red. A. J. van Laren, Hortulanus, Amsterdam.

A. J. van Laren, Hortulanus, Amsterdam. Rozen, orchidecën, aan den Red. J. K. Budde, Hortulanus, Utrecht. Kamerplanten, Tuinaanleg, Bijenteelt. aan een der drie genoemde Redacteuren. Moestuin of Fruittuin, aan de heeren J. A. Kors, Kweekerij "De Beucker". De Bilt; — P. v. d. Vlist, Kweekerij "Burbank", Bunnik; — J. C. Muijen, Deventer; — J. L. Bouwer, Maarssen. Boomen en heesters (Dendrologie), aan den heer Leonard A. Springer, Haarlem. Bodem en Bemesting aan den heer W.

Bodem en Bemesting aan den heer W.

. A. Grimme, Apeldoorn. Bloemboîlencultuur, aan den heer J. J. Kruijff, Santpoort.

Hoenderteelt (verzorging, ziekten enz.) aan den heer J. Kooiman, Breda. Honden, aan den heer L. Seegers,

Mijn FICUS, weike ik sinds 2 jaar heb, en steeds mooi groen blad had, krijgt nu GELE BLADEREN, welke de een na de andere afvallen. De hoogte der plant is ongeveer 1 meter de bovenste bladen hebben ook reeds bruine punten. Dezelve is in 't voorjaar verpot, doch dit kan, dunkt mj. niet de oorzaak van de achteruitgang zijn. Zoudt u zoo beleefd willen zijn, mij in te lichten!

Nijmegen.

Meyr. $F_* = GR$.

Antwoord: Of de verpotting van dit voorjaar oorzaak is van 't geel worden en afvallen der bladeren, is ongezien niet uit te maken. Maar wel schijnt het mij toe, dat de wortels in slechte conditie verkeeren, hetzij door verkeerden grond, te veel of te weinig water, of wat dan ook.

Neem daarom de plant uit den pot; snijd de zieke wortels (als die aanwezig zijn) weg, laat het uitvloeiende melksap drogen en pot daarna op in een mengsel van gewonen grond en ouden, verteerden koemest. Zet de plant voor een zonnig venster en geef geregeld doch matig water. Wat er na de begieting op het schoteltje blijft staan, moet verwijderd worden. B. B.

Frang No. 83.

Hierbij zend ik U wat AARDE uit den tuin. Alleen op die perken waar mest is aangebracht willen rozen groeien, maar niet overvloedig. De grond schijnt mij te avm en denk ik dat alleen bemesting met koemest nict voldoende zal zijn. Omspitten en kalk onder in, waarop de grond; dan cem gszins mest en daarop aarde, zon dat nict beter zijn!

Breda. Mej. De S.

Antwoord: We zijn niet staat, een volledig chemisch bodem-onderzoek in te stellen: maar uw oordeel, dat de grond te arm schijnt, onderschrijven we volkomen. Uw plan van grondbewerking en bemesting is goed, mits u de kalk en daarna den mest niet laagsgewijs aanbreugt, doch door den boveugrond laat werken. Zie voorts het art, over Bemesting van Rozen in 't no. van 20 Juli l.l. (blz. 31).

Vraag No. 84. a. NAMEN van bijgaande appels en peren?

b. Wanneer en hoe kan men het beste ROZENZAAD ZAAIEN!

Antwoord: a. No. 1. Seigneur d'Espen; No. 2. Bonne Louise d'Avranches; ren; No. 2. Bonne Louise d'Avranches; No. 3. Onbekend. No. 8. Luntersche present; No. 9. Onbekend. Behalve die, waarvan we de namen u toezenden, blijven de andere nog in observatie.

b. Rozenbottels, waarvan men het zaad wenscht te zaaien, worden verzameld, bij eengelegd totdat ze in rotting overgegaan zijn, daarna worden ze gekneusd en het zaad door uitwassching van het omhulsel en het vruchtvleesch gescheiden. Het zaad

wordt direct op een welbemesten en wel toebereiden grond uitgezaaid en met 1 'à 2 c.M. aarde ondergedekt.

J. C. M.

Vraag No. 85.

a. Mijn dit voorjaar geplante, zomerbloeiende ANEMONEN, die goed gebloeid hebben en geleidelijk zijn afgestorven, vertoonen Ihan. OPNIEUW, rijkelijk, BLADONTWIKKELING, Sterft dit bla. tegen den winter wederom af en moaen de klauwtjes dan in den grond blijven? Is dekking noodgi? Ze stuan op een be-schut, zonnig plekje van een rotsbeplanting.

b. In den hortus in Utrecht worden winters, noar ik meen, EDELWEIS en GENTIAAN (acaulis) GEDEKT. Is dit NOODZAKELIJK of wenschelijk? c. Kan ANOMATICA CRUENTA

winters in den grond blijven? DEK-

KING NOODIG?

d. Volt CROCUS SATIVUS, nn één keer gebloeid te hebben, weg? Verleden najaar heeft ze bij mij mooi gebloeid, doch thans zie ik ze NOG NIET VER-SCHIJNEN, terwijl de crocus zonatus wêl al voor den dag komt en zelfs reeds hier en daar in bloci is.

c. Ik plantte een groot aantal VOOR-JAARSBLOEIENDE BOLGEWASSEN, in allerlei rariëteiten, reeds 27 Augustus jl., in hoofdzaak om te verwilderen. Daarjl., in hoofdzaak om te verwelderen. Daarna verscheen un bollennummer en zag ik
daaruit o.a. dat roor sommige gewassen
een. Angustus-planting niet geëigend
schijnt. Is er nu kans, dat door deze
VROEGTIDIGE PLANTING SUCCES
UITBLIJFT? En heeft dit zeer natte
weer van den laatsten tijd ook wellicht rotting der bollen ten gevolge? (Hoogere

zandgrond!)
f. CYCLAMEN EUROPEUM WINTER-HARD? Ik heb een rijftal plantjes onder een rhododendron geplant dit voorjaar en een rhoudeendron geplant air voorjaar enzie nu de bladeren en een enkel bloemknopje te voorschijn komen. Ik vraag mij
af, wat van dit teere goedje bij strengen
vorst of gure kou terecht moet komen?
g. SEDUM GLAUCUM, verleden jaar
prachtig in bloei geweest zijnde, heeft
thans. GEEN ENKEL van haar moore

BLOEMPJES laten zien. Ze staat nu in de

volle zon en gcdÿt magnifiek. Ik merk hierbÿ op, dat ze in het voorjaar is ver-

plant.
h. Kunnen de EENJARIGE ZOMERh. Runnen de EEN/ARIGE ZOMER-BLOEMEN, waarvan ik thans veel kleine plantjes, na zaaiing in Juli jl., beschik-baar heb, als: goudsbloem, korenbloem, iberis, sileen (wit en rose), O.-I. kers, IN den kouden BAK OVERWINTEREN om later voor vroegen bloei buiten te worden uitgeplant?

i. En nu nog één vraag (met exeuus voor mijn lang vragenlijstje!): Verleden zomer nam ik van Schijnige Platte bij Wilderswill een polletje zeer LAGE CAM-PANULA mcê, hetwelk bij mij op het rotsje dczen zomer volop gebloeid heeft, doch thans geheel is weggevallen. Komt deze plant WEER VOOR DEN DAG?

"De Bloemert".

D. N. van N.Socst.

Antwoord: a. De knolletjes hadden na de bloei moeten worden opgenomen en in het voorjaar opnieuw geplant. Laat ze nu staan en dek ze dezen winter met turf-

b. Ik denk dat u zich vergist.
c. Men moet ze opnemen of dekken.

Het eerste is beter.

d. Crocus sativus komt elk jaar terug. Maar ze kunnen ook wel eens ziek worden of door de muizen opgegeten. Heb echter nog een oogenblik geduld of graaf voor-zichtig eens een knolletje op!

e. U behoeft niet bang te zijn dat het

verkeerd gaat. In de natuur toch blijven de bollen ook altijd in den grond. Op uw grond zal het natte weder geen ongunsti-

gen invloed uitoefenen.

f. Ja, die zijn sterk genoeg. Alleen bij strenge vorst doet u goed er wat droog turfstrooisel over te strooien.

g. Dat komt volgend jaar wel weer terecht. De verplanting en het koude natte weder kunnen den bloei verlaat hebben.
h. Ja, behalve O.-I. kers, als de bak niet vorstvrij is. Die verdraagt geen vorst, In een vorstvrijen bak echter doet ze het wel, al bestaat er gevaar voor weg-vallen. Maar daar kan veel luchten tegen

i. Ik moet eerst weten welke soort het is om u te kunnen antwoorden. Er zijn zoo vele Campanula's. 't Kan n.l. een éénjarige of tweejarige soort zijn en dan moet die elk jaar opnieuw gezaaid worden.

Vraag No. 86.
a. Mijn tuin is een OMGELEGDE
WEI. De zoden zijn nog niet verteerd.
Als ik zoo'n half verteerde ZODE uit
elkaar pluk, merk ik, dat zc VOL ZWAMVLOKKEN zit en duf riekt; kan dat goed
doen in den grond of kwaad?
h Ik zaa voor eenigen tijd bij een bloe-

b. Ik zag voor eenigen tijd bij een bloemist eene plant met donkerroode bloemen (men zei mij echter, dat ze ook in andere kleuren bloeit), engeveer 1½ voet hoog en die, zoowel wat bloem als blad betrof, precies op cene DAHLIA IN MI-NIATUUR geleck; de blocmist zei me, dat het cene dwerg-Dahlia was; ze deed ook sterk aan Bidens atro-sanguinea denken. - In het nummer van O. T. van 31 Aug. vond ik deze Dahlia echter niet be-Ady. tond a deze Banda center met os-schreven; het is immers niet de Lilliput-Dahlia? — Zou u me kunnen zeggen, hoe mijn Dahlia heet en of ze, behalve door zaad, ook door knollen kan worden voortgetceld?

c. Als men KUNSTMEST (ook Chilic. Als men KUNSTMEST (ook Chili-Salpeter) of natuurlijke mest in den grond doet en dezen VOORLOOPIG nog NIET BEPLANT behoudt dan de bodem de meststoffen, zij het in omgezetten vorm of gaan er voedingsstoffen VERLOREN? d. Is het goed, de BLOEMBEDDEN, die ik nu in orde maak, om ze te beplanten met zaailingen van 2-jarige, averblijvende planten en violen, VOOR HET PLANTEN te BEMESTEN met superphosphaat en patentkali — of is het beter, dit in 't voorjaar te doen? Doe ik ook goed, de plantjes, als ze weer aan den groei zijn, wat chili-salpeter te geven?

e. Moeten de VOLGENDE PLANTEN 'e winters GENDENT worden. Campanyla

e. Moeten de VOLGENDE PLANTEN
's winters GEDEKT worden: Campanula
Medium, C. carpatica, C. latifolia, C.
Trachelium, C. glomerata, C. van Houttei, C. Scheuzeri, C. turbinata, C. macrantha, C. platycodon gr. fl., C. persicifolia, Papaver orientale, P. Heldreichii,
P. pilosum, Festuca glauco, Fragaria indica Polemonium, maciforum, P. coedica Polemonium, maciforum, P. coedica, Polemonium pauciflorum, P. coeruleum, versch. soorten Aquilegia, Oenorucum, versen, soorten Aquitegia, Oeno-thera Lamarckiana, Melica altissima, La-vatera caschmiriana, Hibiscus, Potentilla nepalensis, P. hybr. fl. pl., Dipssacus ful-lonum, D. astratus, Cirsium Velenovski, Onopordon bracteatum, Gcums, Althaca hybr. semperfl., Primula veris elatior, Malva moschata, Helenium, Doronicum, Iris, Physostegia, Judaspenning, Lupinen, blauwe Distels?

blauwe Distels?

Ik dicht de jonge plantjes te dekken met turfmul, de andere met koemest; zoo, dat het hart vrij blijft; en in 't voorjaar turfmul en koemest onder te spitten. Is dat goed? Mijn tuin heeft zandgrond.

I aassen.

H. S.

Antwoord. a. Het spreekt van zelf, dat de omgelegde zoden sterven en verrotten, wat het gehalte avn den bodem ten goede Kwaad is er dus in het geheel niet bij.

b. De bedoelde Dahlia is blijkbaar een der dwergvormen. Lilliput-Dåhlia's zijn dezelfde als Pompondahlia's; zulke met kleine ronde bloemhoofdjes. Onze Tuinen, gaf er in het Dahlia-nummer een afbeelding van. Hoe uw dahlua heet, kan ik zoo niet zeggen. Wellicht behoort ze tot de z.g. Thom-Thumb Dahlia's. Alle Dahlia's kunnen, behalve door zaad, ook door deeling der knollenstronken en van stek worden gekweekt. Zaaien verdient stek worden gekweekt. Zaaien verdient minder aanbeveling als men de zelfde variëteit terug wenscht, daar de Dahlia's, vooral de tuinvormen, zeer variabel zijn.

c. Ja, Chilisalpeter gaat, vooral bij sterken regen, spoedig verloren, doordat deze meststof met het water naar den ondergrond zakt. Bij de andere gebruikelijke kunstmeststoffen is dit gevaar niet

te vreezen.

d. U kunt den grond met de genoemde meststoffen best bemesten, Het Chilisalpeter doet u beter in het voorjaar te geven.

e. Ik raad u eenige bedekking aan voor Platycodon en Fragaria indica; de andere planten zijn voldoende winterhard. U dekt het beste met droog turfstrooisel, niet met koemest. Deze kunt u wel in het voorjaar in den grond brengen, des te beter groeien de planten dan, maar als dekmateriaal is deze stof ongeschikt.

Vraag No. 87.

Verzoeke beleefd mij den vollen naam te willen opgeven van de CAMPANULA, waarvan ik u hierbij een rank mct blocm en eenige knoppen doe toekomen. Een cn cenige knoppen doe toekomen. Een exemplaar dezer Campanula heeft bij mij gebloeid van 't laatst van Juli tot einde October in 1911.

Dc ranken waren 15 à 20 c.M. lang Verder zoudt u mij ten zeerste verplich-ten met eenige inlichtingen betreffende: soort van aarde en wijze van bemesting, tijd van verplanten en van scheuren of deelen, standplaats in den zomer en bewaring gedurende den winter. Is de plant al dan niet winterhard en is 't eene hang-

Amsterdam.J. W. v. V. Antwoord. Uw Campanula heet C. dif-fusa (fragilis) grandiflora, en is een sier-lijke hang- of ampelplant.

De plant is niet moeilijk in de cultuur en is met gewone tuingrond tevreden. 's Zomers zet u haar op een licht maar eenigszins beschaduwd plekje buiten of in een luchtige serre. 's Winters houdt u haar het beste binnen op een koele lichte plaats in koude kas, broeibak of ongestookte kamer. U kunt de plant wat koe-mestgier geven in het voorjaar en een enkele maal ook tijdens den groei in den zomer. U kunt de plant voortkweeken door scheuren en stekken. Verpotting in het voorjaar, April-Mei. v. L.

Vraag No. 88.

Wat moet ik docn om de WELRIE-KENDE VIOOLTJES te laten BLOEIEN. Goed gemeste planten, waarvan in Mei nog eens alle groene blaadjes afgeplukt zijn, leveren dit jaargetijde geen enkele bloem.

Blauw-Capel. C. O. v. U.

Antwoord. Dat uw welriekende Viooltjes interboleen, behoeft niet bepaald aan de behandeling te liggen, al vind ik dat af-plukken der blaadjes in Mei bedenkelijk. Het gewone welriekende viooltje, dat slechts eenmaal in het jaar bloeit (Viola odorata normalis) wordt in den tuinbouw onderscheiden van het doorbloeiend viooltje (Viola odorata sempcrflorens), dat in September en in het voorjaar bloeit en waarvan vele variëteiten in den handel zijn, als Augusta, Victoria regina, The Czar, Hamburger viooltje, enz., die alle, ook in den winter onder glas, doorbloeien. Wellicht hebt u dus het zoogenaamde Maartsche-viooltje en niet het ook in den herfst bloeiende viooltje, in welk geval u deze zoudt kunnen vervangen door een variëteit der laatstgenoemde. Ik raad u de variëteit Augusta te nemen, die vooral in den nazomer en herfst rijkelijk bloe't. Ik denk dat onze kweekers u deze of een dergelijk veelbloeiend viooltje, wel kunnen

Vraag Na. 89.
Bij 't aanleygen van mijn BLOEMENTUINTJE liet ik op het zand een laag
aarde brengen. 'k Bemerkte later dat door
de tuin-AARDE VEEL TURFSTROOISEL was gemengd. Nicttegenstaande de
tuin op 't zuiden ligt, hadden we NIET
VEEL SUCCES met de zaaibloemen.
Phlox werd geen d.M. hoog en gaf een heel
enkel bloempje, asters en anjelieren id.
Begonia's schoten ook niet op. In Juli hebben we wat chilisalneter, sweenhoosphaat ben we wat chilisalpeter, superphosphaat en kali gegeven en toen kwam er tenminste wat groei in. Wat kan ik dit najaar en 't komende voorjaar doen om beter resultaten te krijgen? Hoe te bewerken, waarmede te bemesten? Amsterdam. J, C. M.

Antwoord: De aarde welke u op uw grond hebt laten aanvoeren schijnt niet zeer vruchtbaar te zijn, en als zij voornamelijk bestaat uit turfstrooisel is dat geen wonder. Turfstrooisel, tenzij gebruikt in paardenstallen, is bizonder arm aan voedingsstoffen. Laat alles nu door uw zandgrond spitten en werk er zoo mogelijk flink wat blad, compost en oude koemest door. Dan zal uw tuin wel geleidelijk vrucht-baarder worden, vooral als u doorgaat met élk jaar nog wat kunstmest te geven. Maar werk ook vooral allerlei organische stoffen door den grond, dan wordt deze humusrijker. Echter geen oude nun! N. B. Uw vragen betreffende de vrucht-

boomen heb ik doorgezonden, maar gelieve u voortaan te richten tot een onzer medewerkers voor Fruitteelt (zie adreslijst boven de vragenbus welke nu en dan wordt afgedrukt.)

Traag No. 90.

Itaag No. 90.

Ik ben van plan om bij mijn woning op Sloterdijk een BROEIKAS te bouwen ter grootte van 6 × 3 M. en 2,2 M. hoogte in het midden. Nu zou ik alvorens dit te doen, gaarne bij benadering willen weten, wat het jaarlijksch bedrag aan brandstof (anthraeiet of cokes) is, dat voor de verstwie van dere kas noodig zel gesch. warming van deze kas noodig zal wezen, indien verlangd wordt, dat de temperatuur niet beneden 10 à 12 graden C. daalt. Sloterdijk. N. M. B.

Antwoord. Dat hangt af van den verwarmingsketel die u gebruikt, en of ge uw kasje dekt of niet. maar met een ketel-capaciteit voor de ruimte uwer kas berekend en met oordeelkundig, d. i. zuinig stoken, zult u. schattenderwijze, in gewone winters met een f 75 à f 100 aan cokes per winter een heel eind komen. Het allerbeste is echter als u inlichtingen vraagt aan een verwarmingsbureau of leveran-cier van verwarmingsketels. Die kunnen u dat op bepaalde warmtegraden, vrijwel precies voorrekenen.

I'raag No. 91. Kunt u mij zeggen of de plant, waarvan ik u dit blad stunr DUITSCHE PIJP ge-noemd wordt? En zoudt u mij in een volgend nummer van "Onze Tuinen" iets

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0 15.

Wegens plaatsgebrek te koop

een gezonde ARAUCARIA IMBRICATA met zeer regelmatig verdeelde takken, hoog 4.75 M., breed 3 M.

Te bevragen "het Kuijkehuis", Lisse.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER

Niikerk, Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 2½ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

Het adres voor:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN, AFGESNEDEN ROZEN EN TURFSTROOISEL, is:

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co. Hoogeveen.

Reschrijvende prijsc. op aanvraag.

TE KOOP AANGEBODEN

BOOMKWEEKERIJ

in Gelderland, met Woonhuis, Kas en Schuren.

Brieven onder No. 57, Bureau Onze Tuinen".

willen mededeelen omtrent het verschijn-sel, dat zich aan den achterkant van het blad voordoet? Het lijkt alsof het blad op de kanten van de sneden weer aan elkaar gevoegd zijn, zoodat zij er uitzien alsof het stiknaadjes zijn.

's-Gravenhage.

Antwoord: Hetzelfde verschijnsel is ook bij ons in de Hortus aan den achterkant der bladeren van de Duitsche pijp waar te nemen, en zelfs in veel erger mate en typischer nog, dan op het toegezonden blad te zien is, maar ik weet ook niet vanwaar het komt. Ik zond een brief daarover naar het Phytopathologisch Instituut, maar ontving nog geen bericht.

Vraag No. 92.

Van den stengel van welke plant maakt men in Roelof Arendsveen BANDJES, om de STOKBOONEN te helpen bij het win-den om en het KLIMMEN in de stokken. S. V.

Antwoord: Daar ons bedoeld bindmateriaal onbekend was, wendden wij ons tot den heer C. H. Claassen, Rijks-tuin-bouwleeraar voor Z.-Holland, voor wiens welwillend schrijven wij gaarne onzen dank betuigen. (Red.)

De door u bedoelde plant is meestal Juncus glaucus, soms ook andere soorten van geslacht Juneus (Bloembies). De biesjes leenen zich, eenigszins gedroogd, uitmuntend voor het opbinden van boonen.

C. H. CLAASSEN.

FABRIEK "DE KOEKOEK" BUSSUM.

AFMETINGEN 2×2 M. f 100.

werden op de Groote Nationale Landbouwtentoonstelling te Zutfen met de Zilveren Medaille bekroond.

Onze BROEI- EN PLANTENKASSEN

: Vraagt teekening en prijsopgave aan. : Onze Kippenhokken en Konijnenstallen verwierven de hoogst uitgereikte onderscheiding Wij leveren alle soorten verplaatsbare huizen, als Auto- en Rijwielstallen, Tennishuizen, etc. Volledige WATERFILTRATIE INRICH-

TINGEN voor Fabrieken, Villa's etc. van elke capaciteit.

TUINVERSIERING.

(35)

N. V. "DE HOOGEBERG" VELSEN.

TUINBANK MET **GESTYLEERD UILMOTIEF** No 5.

lang 1,50 M. . . f 45.— ,, 1,80 ,, . . ,, 50. hoog 0,50 M., breed 0,60 M. BESTAND TEGEN ALLE WEERSINVLOEDEN.

"UNICUM ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL

BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-—— TELIJKE AANSPRAKELIJKHEIDS-VERZEKERINGEN

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAAR-DEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063.

EERSTE NEDERL. MACH. GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Lijnbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

TUIN-ARCHITECT ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG □ VAN TUINEN □ Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden. OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

Te koop aangeboden!

een warmwater verwarmings= ketel merk "Strebel"

15.5 g.M. Verw. Oppervl.

Breed 0.90 M. Lang 1.875 M. Hoog 1.61 M.

met afsluiter 100 m/m.-knie 100 m/m. en kortstuk 100 m/m. zoo goed als nieuw. Dagelijks van 9 tot 5 uur te bezichti-

gen Instituut voor Physische-Therapie, Keizersgracht 489, Amsterdam.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. KYANISEERINRICHTING. (511)G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn.

TUINVERSIERINGEN EN VAZEN

Geplet zink.

Mooi van vorm en vriezen niet stuk. J. MUYSSON Jr., Rotterdam. Aert v. Nesstraat 112. TELEF. 3981.

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant.

INHOUD.

Victoria Regia, door v. L.

Ziekten van Bolgewassen, I, door J. Ritzema Bos.

Werk v. d. v. week:

In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, doro A. Lebbink.

In den Moestuin, door H. S.

In den Fruittuin, door J. C. M.

In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

Mededeelingen.

Linnaeus in Holland, door Leonard A. Springer.

Mythologie (Godheid van den Tuinbouw), door A. B.

Idem, door A. E. C. L.

Cursus in Bea.estingsleer.

Tentoonstellingen.

Vragenbus.

Advertentiën.

Bijblad.

Fazanten, IV, door L. S.

Hollandsche Herdershonden, door L. S.

Bijenteelt (Bijenluis), door G. S.

Vragenbus.

NZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :-: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

Bloeiende vaste planten in het heetst van den zomer zijn altiid welkom. Als de Julimaand ten einde loopt, komt er een zekere schaarschte in de bloemen: de rozen verminderen,

de Dahlia's beginnen pas, de Chrysanthemums zijn er nog niet, de máximum nitgezonderd.

Daarom wil ik er op wijzen, dat er dan nog een plantengeslacht bloeit, dat veel te weinig wordt gekweekt en toch veel waardeering verdient. Ik bedoel het geslacht Péntstemon. De P. is eigenlijk een vaste plant. Maar als men haar "vast" laat staan, worden de bloemen van jaar tot jaar kleiner. Daarom verdient het aanbeveling, ieder jaar te zorgen voor nieuwe planten.

Dat kan ten eerste door ze te zaaien in Juli, en de plantjes in October op de perken of in de bloemranden te zetten met wat ruigte er tusschen tegen de winterkoude; ze bloeien dan rijk van half Juni af tot begin October.

Ten tweede door ze te zaaien in Februari in warmen bak, ze daar te verspenen en

dan in Mei buiten te zetten. De bloei begint dan een maand later, maar duurt tot eind October toe.

Ten derde door ze te stekken (onder glas) in Aug. of Sept., ze vorstvrij te overwinteren en dan in Mei buiten te planten.

De planten bereiken meestal eene hoogte van ongeveer 60 cM., ofschoon er ook lager groeiende worden aangeboden. De bloemen hebben wel iets weg van een Gloxínia, of van

het Vingerhoedskruid.

Er bestaan een zeer groot aantal soorten o. a de P. Cobaéa met bleekpurperen bloemen, P. gláber, glanzend blauw, P. Gorschitterend dónii. donkerblauw, P. coerúleus, blauw, P. Hartwégii (of gentianoides), rood, violet of wit, P. Lóbbii, goudgeel. enz.

 $_{\mathrm{De}}$ tegenwoordig gekweekte grootbloemige Péntstemons zijn bijna alle ontstaan door kruising van de beide soorten P. Cobaéa en P. Hartwégii. Onder deze hybriden (waarbij wel een 80-tal, die wij te danken hebben aan de bekende firma v. Lemoine & fils te Nancy) vindt men bijna alle kleuren: wit, rose, zalmrood, karmijn, lichten donkerpaars, lichten donkerblauw, zoodat ze als geschapen zijn voor bloemranden (,,borders").

Ook vóór en tusschen open struikgewas doen deze gewas-

sen het heel aardig, evenals ze voldoen in een flink aangelegde rotspartij. In één woord, ze behooren tot onze beste en meest bruikbare zomerbloeiers. P. BIJHOUWER.

Pentstemon coeruleus. — Een laaggroeiende soort met blauwe bloemen. Foto: "Gardeners' Magazine".)

PLANTENZIEKTEN

In het eerste jaar

van de infectie doet

zich de ziekte als volgt voor. Tot on-

geveer den bloeitijd

blijven de hyacin-

thenplanten op het

veld volkomen normaal; ook bloeien zii

goed. Maar tijdens

of kort na den bloei vertoonen sommige

der bladeren 'n gele

of bruine streep, die

even onder den top

begint, enzich langzamerhand steeds verder naar bene-

den gaat nitstrekken, daarbij meer en meer eene zeer

zelfs zwarte kleur aannemende. Daar

deze streep zich

meestal aan den

rand van het blad

of dicht daarnevens

uitstrekt, spreekt

de practicus van

Alvorens de geel-,

bruin- of zwart-

achtige kleur aan

te nemen, is de door

het blad van boven

naar beneden ver-

loopende streep hel-

eenigszins glasach-

tig van tint. En

zoo ziet men dan

vaak over de ziekte

strepen, die nabij den top bruinach-

tig en verder naar

beneden toe glas-

doorzichtig,

lengte-

"zwartrand".

 der

bladeren

donkerbruine

DE ZIEKTEN EN VIJANDEN DER BOLGEWASSEN.

Ziekten der hyacinthen.

b. ,, Geel ziek" of ,, nieuw ziek", zwartrand.

Deze ziekte draagt den naam "nieuw ziek" (in tegenstelling met het "oud ziek"), omdat zij van betrekkelijk jongen datum is. Eerst om en bij het jaar 1875 begon men er over te spreken, herwijl de ziekte reeds omtrent 1880 zoodanig optrad, dat sommige daarvoor vrij vatbare soorten van hyacinthen op het uitsterven stonden.

Pentstemon "Balmoral". Kleur: Karmijnrood met witte keel. (Foto: "Amateur Gardening".) (Zie Hoofdartikel.)

achtig doorschij-nend zijn. Soms eindigt de streep even boven den bladvoet; maar soms zet zich eene heldergele streep door het groene bladweefsel voort tot aan de basis van het blad, en wanneer men zoodanigen bladvoet dwars doorsnijdt, dan vallen de zieke nerven als heldergele stippen dadelijk in 't oog.

Uit de bladbasis kan zich de ziekte voortzetten in de schub, welke van het bedoelde blad de voortzeiting is. Snijdt men dan zoo'n schub overdwars door, dan vertoonen zich ook daar de nerven als heldergele stippen.

Bij microscopisch onderzoek van de aangetaste gedeelten der bladeren en der schubben blijken daar de houtvaten der vaatbundels te zijn gevuld met millioenen bacteriën, gelegen in eene geelachtige slijmmassa, die de vaten verstopt en aldus de sapstrooming belemmert. Deze bacteriën, reeds door W a kk e r ontdekt, bleken de oorzaak van de ziekte te zijn. De Amerikaan Erwin Smith heeft ze het eerst in reingekweekt, vervolgens den top van hyacinthenbladeren eenigszins verwond en de reinkultuur in de wonde gebracht, - met het resultaat dat de bladeren, soms later ook de bovengedeelten der bolschubben, de bovenbeschreven ziekteverschijnselen gingen vertoonen.

Hoe nu in de natuur de besmetting plaats grijpt, is met zekerheid nog niet bekend. S m i t h neemt aan, dat het geschiedt door aan de blederen etende insekten, die - eerst vretende aan een ziek blad en daarna overgaande op een gezond - aan hunne monddeelen de bacteriën zouden overbrengen. Ik kan zulks echter moeilijk aannemen, wijl het hyacinthenloof wel door bijkans geen enkel insekt wordt afgevreten. Ook slakken, die misschien de bacteriën zouden kunnen overdragen, worden zelden op hyacinthen vretende aangetroffen. Misschien dringen de bacteriën, die door de lucht voortgewaaid, ten slotte op het loof neervallen, door kleine scheurtjes binnen, misschien door de huidmondjes; het waarschijnlijkst echter door de op den top van het blad geplaatste waterpore, wijl toch de ziekte steeds aan den top van het

De bacteriën gaan zich, eenmaal binnengedrongen, in de houtvaten van de vaatbundels sterk vermeerderen; en naarmate zij zich vermeerderen, dringen zij verder naar beneden, tot zij uit de vaatbundels van de bladbasis in die van de bladschubben overgaan. Maar dit laatste geschiedt niet altijd. Het onderste gedeelte van het blad is eene plaats, welke de bacteriën niet zoo heel gemakkelijk passeeren; bij de weinig vatbare, zoogenaamde "harde" soorten, zooals bijv. Norma, komt de ziekte daar dan ook dikwijls tot staan, en hoewel het blad is aangetast, blijft dan de bol gezond. Ook bij de meer vatbare, de "zachte" soorten (bijv. *La Grandesse)* geschiedt de verbreiding van de bacteriën van uit de bladbasis in de bolschub niet dan zeer langzaam, maar de grens wordt dan toch op den duur overschreden, en het "zwartrand" van de bladeren wordt gevolgd door eene infectie der bolschubben.

Zijn de bacteriën eenmaal in de bol binnengedrongen, dan vermeerderen zij zich weldra zeer sterk. Reeds in de bladeren blijven zij op den duur niet tot de vaatbundels beperkt, maar verbreiden zij zich ook in de verdere omgevende weefsels en in de intercellulaire ruimten, maar in sterkere mate doen zij dit, wanneer zij zich eenmaal in de bollen hebben gevestigd. Zij vernielen dan de weefsels der schubben. Heeft het proces een snel verloop, dan gaat de bol reeds vóór den oogsttijd van de hyacinthenbollen, dus nog in den grond zittende, in rotting over. Evenals de verrotte deelen van de bol, vermengen zich dan ook de bacteriën met den bodem, die aldus besmet raakt, zoodat later, bij droogte en wind, wanneer het zand van de eene plaats naar de andere stuift, ook de bacteriën van de eene plaats op de andere kunnen waaien, waardoor aldus weer de bladeren van eene volgende teelt van hyacinthenplanten kunnen worden besmet.

Maar het kan ook zijn, dat de ziekte zich niet zoo snel in de geïnfecteerde bol uitbreidt. Dan kan 't zijn, dat zoodanige bol later met gezonde bollen wordt uitgeplant. De plant, die uit zoodanigen bol te voorschijn komt, vertoont alsdan de volgende ziekteverschijnselen. Zij blijft klein; de bladeren worden spoedig slap en geel van kleur; zij sterven veel te vroeg af. Meestal zijn zij reeds dadelijk niet normaal uiltgegroeid, maar naar éénen kant gekromd, en wel naar dien kant, waar zich de aangetaste schubben bevinden. Snijdt men zoodanige bolschubben door, dan blijken zij te zijn gevuld met een taai, geel slijm, dat zich in droppels gemakkelijk laat uitpersen, en dat aanleiding heeft gegeven tot de benaming "geel ziek". Zoo'n plant sterft weldra.

De hier beschreven bacterieziekte der hyacinthen kan dus als volgt verloopen:

of de bladeren worden ziek ("zwartrand"), maar de kwaal gaat niet op den bol over;

of de bladeren worden ziek (,,zwartrand''); de bol wordt ook geïnfecteerd, maar niet in erge mate; hij wordt dus geoogst en later weer uitgeplant, maar is dan soms zoodanig verrot, dat hij niet uitloopt; in andere gevallen loopt hij wel uit, maar weldra wordt het loof geel en sterft evenals de bol;

of de bladeren worden ziek (,,zwartrand"), de bol wordt

ook geïnfecteerd, en sterft nog in 't zelfde seizoen, lang vóór den oogst der bollen.

De bestrijding bestaat in: 10. het opzoeken en zorgvuldig verwijderen (met behulp van den snotkoker) van de zieke planten op den akker; 20. het visiteeren der bollen vóór zij worden verhandeld of uitgeplant. (Zie boven bij het ringziek.) Bij het laatste punt zij het mij echter vergund de volgende opmerking te maken. Blijkt bij 't visiteeren een bol door ringziek te zijn aangetast, dan kan men een volkomen gezonde en bloeibare bol krijgen door de zieke deelen der schubben geheel weg te snijden; althans wanneer men daarbij den bloemaanleg maar niet beschadigt. Maar blijkt een bol bij 't visiteeren aan geelziek te lijden, en men snijdt de aangetaste deelen weg, dan blijft de bol toch altijd in meerdere of mindere mate verdacht; want men kan bij 't geelziek niet zoo beslist als bij het ringziek zien of al de ook maar eenigszins besmette deelen zijn weggesneden.

c. Het "zwart snot".

Deze ziekte is er weer een, die reeds sedert langen tijd in ons land bekend is. Volgens Schneevogt moet zij zich reeds om en bij 1770 bij de hyacinthen hebben

De verschijnselen der kwaal zijn de volgende: Kort na den bloeitijd der hyacinthen worden de bladeren geel en vallen zij om; men kan ze dan zonder eenige moeite van den bol aftrekken, en vindt de basis geheel vergaan. De schubben hebben alsdan hun gewone witte kleur verloren, en zijn donker, zwartachtig grijs geworden; ook zijn zij eenigszins samengeschrompeld, zoodat de eene schub niet meer aan de andere sluit. Vaak zijn de buitenste schubben geheel vergaan, en kunnen als eene zwartachtig grijze, vuile. kleverige massa met den vinger worden afgewreven. (Vandaar de naam "zwart snot".)

Vochtigheid heeft een belangrijken invloed op de uitbreiding der ziekte, zoodat zij op vochtige gronden en bij vochtig weer het meest optreedt en het snelste verloop heeft. Heeft het nog al wat geregend, dan vertoont zich aan den week geworden neus van den bol en soms van daar uit over een groot gedeelte van den bol heen een wit pluis van zwamdraden. Deze draden, die bij vochtig weer naar buiten komen, ontstaan door uitgroeiing van de zwamdraden, welke bij den aangetasten bol zich reeds in de weefsels bevinden en daar dwars door de cellen heen groeien. Het zetmeel is uit de aangetaste schubben grootendeels verdwenen; het is als voedsel door de zwam verbruikt. Daardoor wordt het dunner worden der schubben gemakkelijk verklaard.

Op plaatsen, waar de schubben geheel verteerd zijn, of ook wel tusschen twee schubben in, ziet men dikkere draden zich sterk vertakken, terwijl deze takken zich in allerlei richtingen door elkaar slingeren. Zoo ontstaan anvankelijk dikke, witte zwamlichamen, die later beginnen in te krimpen, terwijl de droppels vocht naar buiten persen. Later worden deze lichamen geheel hard en zwart van wand, terwijl het inwendige wit blijft. Deze zwarte, harde lichamen noemt men "sklerotiën". Het zijn rusttoestanden van de zwam. In den maand Juni zijn zij geheel vervormd. De vorm dezer verschillende sklerotiën is zeer verschillend; ook de groote varieert zeer, de grootsten hebben een lengte en breedte van 12 m.M. Soms vergroeien er een paar met elkander, waardoor natuurlijk de vorm al zeer vreemd wordt.

Hieronder spreek ik nader over wat er later van de sklero-

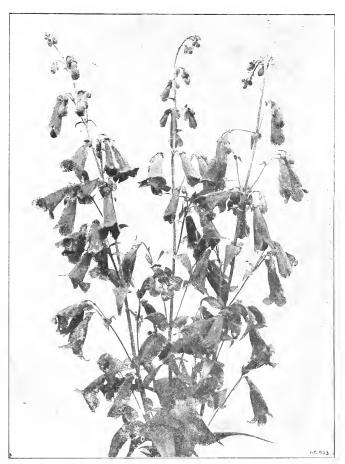
tien wordt.

Zelden beperkt zich de kwaal tot ééne enkele alleenstaande plant. Is er één hyacinth aangetast, dan ziet men weldra van den zieken bol uit zich witte draden door den grond heen verbreiden, die — zoodra zij met een naburigen bol in aanraking komen, ook deze aantasten. Aldus kan zich de kwaal over grootere of kleinere gedeelten van den akker verbreiden.

Keeren wij nu tot de sklerotiën terug. Van een hyacinthenbol, die door "zwart snot" is aangetast, blijft op den duur niet veel over; maar de sklerotiën blijven in den grond liggen. Daar blijven zij den geheelen winter liggen zoonder ook maar eenige verandering te vertoonen. Eerst tegen 't volgende voorjaar, wanneer de hyacinthen beginnen uit te loopen, gaan ook zij leven vertoonen. Uit zoo'n onder den grond verscholen sklerotium groeit een lichtbruine steel in de rich-

ting naar de bodemoppervlakte toe. Vaak komen er meer stelen uit één enkel sklerotium te voorschijn. Deze steel groeit zoo lang tot hij de bodemoppervlakte heeft bereikt, terwijl hij zich onderwijl soms heen en weer kronkelt. Naar boven toe wordt hij geleidelijk breeder, tot hij zich eindelijk ineens veel sterker verbreedt tot een schijfvormig lichaam, dat boven den grond komt, en eene breedte van 3—6 m.M. krijgt. De kleur van deze schijf is, evenals die van den steel, lichtbruin, maar zij vertoont vaak donkerder randen en strepen.

Hoe dieper de sklerotiën in den grond liggen, des te langer stelen vormen zich, daar de schijf altijd op de oppervlakte van den bodem gelegen is. Aangezien echter en steel en schijf zich moeten vormen uit de voedende stoffen, die in het sklerotium zijn opgehoopt, kan het zijn, dat van een zeer diep in den grond begraven sklerotium de stelen, om de oppervlakte te bereiken, zich zoodanig moeten verlengen, dat alle

Pentstemon "Southgate pride". — Kleur: Karmozijn-scharlaken. (Zie hoofdartikel) (Foto: "Amateur Gardening".)

voedende stoffen opgebruikt zijn vóór de schijf, die altijd op den grond ontstaat, zich heeft gevormd. Dan blijft de schijfvorming uit.

Aan den bovenkant van de schijf bevindt zich eene laag, die grootendeels bestaat uit zakvormige lichamen (asci of sporenzakken), waarin de voortplantingsorganen der zwam, de zoogenaamde "sporen" (in dit geval "ascosporen") ontstaan. Onder bepaalde weersomstandigheden worden deze sporen bij duizenden uitgespoten. Wanneer nu deze door den wind worden voortbewogen, dan kunnen er licht sommige op de bladeren van hyacinthen terecht komen, andere op den grond, vlak boven een daarin zich bevindenden hyacinthenbol. Bij vochtig weer ontkiemen de sporen; en de zich alsdan daaruit ontwikkelende zwamdraad tast de hyacinthenplant aan, die weldra de verschijnselen van "zwart snot" begint te vertoonen.

Uit hetgeen hierboven omtrent de levensgeschiedenis van

de zwam, die het zwartsnot veroorzaakt, is meegedeeld, blijkt dat deze ziekte zich geheel anders verbreidt en op het veld op geheel andere wijze optreedt dan met het ringziek en het geelziek 't geval is. Laatstbedoelde ziekten zijn minder aan bepaalde terreinen en aan bepaalde plekken van deze gebonden; men vindt ringzieke en geelzieke (zwartrandige) hyacinthen op elken bodem, zonder regelmaat verbreid tusschen de gezonde exemplaren. Het zwartsnot treedt bepaaldelijk op zekere, meest voehtige, laaggelegen (veenachtige) perceelen op; en waar dit het geval is, komen er meestal een groot aantal zieken in elkaars onmiddellijke nabijheid voor. Ringziek en geelziek kunnen gemakkelijk met de bollen worden verbreid; daarvoor bestaat bij 't zwartsnot geen kans, aangezien bollen, die hierdoor zijn aangetast, weldra geheel vergaan zijn.

Nog andere gewassen dan hyaeinthen worden door deze ziekte aangetast. In de eerste plaats kent men het zwartsnot bij Scilla en Muscari en bij Crocus. En verder komt eene gelijksoortige ziekte ook voor bij de door onze bloembollenkweekers geteelde Anemonen. De bladeren der aangetaste Anemonen worden bruin en verschrompelen reeds lang vóór de bloeitijd dáár is; zoodat de bloemen natuurlijk niet tot outwikkeling komen. De onderaardsche deelen nemen successievelijk eene zwartachtig grijze kleur aan in plaats van de helderwitte tint, die zij anders op de doorsnede vertoonen; en terwijl de gezonde gedeelten vast, stevig zijn, nemen de zieke gedeelten eene zachte, weeke constitutie aan.

Dezelfde zwam, die bij gekweekte Anemonen het zoogenaamde "zwartsnot" veroorzaakt, tast ook de bij ons in 't wild levende Anemone nemorosa aan. Men noemt haar Sclerotinia tuberosa. Deze verschilt eenigszins van de zwam, die heit "zwart snot" der hyacinthen, Scilla's, Muscari's en Crocussen veroorzaakt; deze laatste wordt Sclerotinia bulbarum genoemd. Het is dan ook een bekend feit, dat het "zwart snot" van de Anemone niet op hyacinthen overgaat en omgekeerd; maar dat de onder dezen naam bekende ziekte van de hyacinthen wêl overgaat op Seilla, Muscari en Crocus.

de hyacinthen wêl overgaat op Seilla, Muscari en Crocus.

Om het "zwart snot" te bestrijden, worden de planten, die deze ziekte vertoonen, met behulp van den "snotkoker" tegelijk met de de zieke planten omgevende aarde uigestoken. De aldus met de planten verwijderde aarde bevat de eventueel van de bollen afgevallen sklerotiën, alsmede het zwamdradenweefsel, dat zieh anders door den grond heen van de zieke bollen naar de gezonde zou gaan uitstrekken. Met het oog op laatstbedoelde omstandigheid is het beslist noodzakelijk, dat de inhoud der "snotkokers" niet op de mesthoop wordt gebracht, noch op de paden blijven liggen, maar dat deze worde gebracht in een diepen kuil, waar hij gemengd wordt met ongebluschte kalk. Ook is het goed, deze besmette aarde in 't water te brengen, — althans wanneer hij daar eenige maanden lang in kan blijven vertoeven. Verder spreekt het van zelf, dat het zeer nuttig is, alle bekervormige zwamlichamen, die men in den zomer op den grond mocht aantreffen, te verwijderen.

d. Het "topvuur" en het "smetvuur" der hyacinthen.

Van "topvuur" spreken de bloembollenkweekers van Haaromstreken, wanneer de toppen der hyacinthenbladeren beginnen geelbruin te worden en af te sterven, terwijl deze sterfte langzamerhand naar beneden toe voortsehrijdt, hoewel nooit een belangrijk gedeelte van de bladeren aldus wordt gedood. Dit "topvuur" wordt in 't aanzijn geroepen door het woekeren van eene zwam, *Botrytis galanthina* genaamd; maar de inwerking dezer zwam wordt eerst ingeleid door vorstschade. De in 't voorjaar op het veld staande hyacinthen zijn altijd gedekt: 't zij dan met rietmatten, met turfmolm of met aarde. Het ligt echter in den aard der zaak, dat de toppen der bladeren, die 't eerst boven den grond komen, meer aan de invallende nachtvorsten zijn blootgesteld dan hun basis. Die toppen worden dus in sommige voorjaren door vorst gedood. Wanneer zich later in die bevroren bladtoppen geen zwam vestigt, dan worden die geelbruin en verdrogen en verschrompelen weldra. Vestigt zich echter de Botrytis galanthina in de door vorst beschadigde bladtoppen, dan worden deze deelen meer bruin en slap; de cellen van het bladmoes worden bijkans geheel uitgezogen, terwijl de opperhuid en de nerven geheel of bijkans geheel gespaard blijven. Het ligt verder in den aard der zaak, dat de doode toppen, wanneer zij het gevolg zijn louter van inwerking van vorst, zieh later niet verder uitbreiden; terwijl de doode

toppen steeds grooter worden, wanneer zich de Botrytis erin heeft gevestigd.

Botrytis galanthina werd, behalve op hyacinthen, ook wel op andere bolgewassen aangetroffen, o. a. op tulpen en op het sneeuwklokje (Galanthus nivalis). Evenals de meest soorten van Botrytis leeft zij gaarne saprophytisch, dus op doode overblijfselen van planten en dieren. Zij kan echter onder voor haar gunstige omstandigheden hare saprophytische leefwijze in eene parasitische leefwijze veranderen, zooals zij doet, wanneer zij van uit de door vorst gedoode bladtoppen zich uitstrekt in het nog gezonde bladweefsel.

Inmmiddels vormt zich op de oppervlakte der door topvuur aangetaste gedeelten der bladeren, met name bij vochtig en daarbij warm weer, een grijswit pluis, bestaande uit de naar buiten tredende sporendragers der zwam, welke zich sterk vertakken en op het uiteinde van iedere vertakking een spore vormen, zóó dat op iedere bladspits duizenden sporen ontstaan. Deze worden door den wind heinde en ver weggevoerd. In de streken, waar men hyacinthen in 't groot teelt, vallen aldus millioenen van die sporen op de bladeren neer.

Bij vochtig, warm weer ontkiemen die sporen daar zeer gemakkelijk; en de kiemdraden der zwam, die toen deze laatste in den aanvang nog niet aan het parasitaire leven gewend was, moeilijk of in 't geheel niet van buiten af in de levende bladeren konden indringen, doen dit nu - nadat de zwam reeds een tijdlang aan het parasitaire leven gewend is - gemakkelijker. Zoo ontstaan op de geheele oppervlakte der bladeren hier en daar zieke, afstervende plekken: dat is het begin van wat de kweekers noemen: ,,het smetvuur''. Blijft het weer warm en vochtig, dan vertoont zich eene uiterst rijke sporenvorming aan de oppervlakte der bladeren, waardoor de besmetting zich merkwaardig snel kan uitbreiden. Het is dan ook een bekend feit, dat het smetvuur soms eene zóó snelle uitbreiding erlangt, ook waar men er vroeger niets van bemerkte, dat velen denken aan vergiftige nevels of vergiftige winden, die geheel plotseling de sterfte van het loof veroorzaakten. De planten zien er dan uit alsof er kokend water op geregend was.

Dat de sporen door den wind verbreid worden, bleek herhaaldelijk hieruit, dat het "smetvuur" of "helsch vuur", zooals het ook wel wordt genoemd, zich doorgaans verbreidt in de richting van den heerschenden (Z.-Westen-) wind; en dat akkers hyacinthen, staande achter hoog hout op de Zuidwestzijde, er het best afkwamen.

Het laat zich hooren, dat het plotseling en veel te vroeg afsterven van het hyacinthenloof op de ontwikkeling der bollen van grooten invloed moet zijn, en dat de bollen, geoogst in een jaar, waarin het "smetvuur" ernstig optreedt, van inferieure qualiteit moeten zijn.

Slechts in enkele jaren treedt het "sinetvuur" op; en wel — zooals uit het voorgaande duidelijk zal zijn — alleen dan, wanneer de vorst de toppen der bladeren heeft doen afsterven en wanneer dan daarna de weersgesteldheid eerst het optreden van "topvuur" en daarna het verschijnen van "smetvuur" in de hand werkt.

Het verdient derhalve aanbeveling, dadelijk in te grijpen, zoodra men het "topvuur" ziet optreden. Men kan dan ôf de door deze kwaal aangetaste punten van het loof laten afsnijden, ôf de hyacinthenvelden met Bordeauxsche pap bespuiten. Van beide methoden heeft men goede resultaten gezien. Maar volkomen voor het smetvuur beveiligd is men alleen dan, wanneer in eene bepaalde streek alle kweekers een der bovenvermelde methoden toepassen; want anders kan men zijne terreinen altijd weer besmet krijgen van uit de terreinen van hen, die de bestrijding van het "topvuur" hebben nagelaten.

(Wordt vervolgd.)

J. RITZEMA Bos.

EENIGE WENKEN OMTRENT DE BEHANDELING VAN VASTE OF OVERBLIJVENDE PLANTEN.

De laatste jaren is er meer liefhebberij gekomen voor vaste planten, en bij een goede en doelmatige behandeling kan men er ook veel genoegen van hebben, hetzij als boordbed of in het gazon of als tusschenbeplanting van heesters. Daar velen nog niet genoeg op de hoogte zijn met de behandeling dezer planten, acht ik het niet ondienstig eenige wenken daaromtrent te geven.

In de eerste plaats komt de bemesting. Waar men

deze planten wenscht te planten, moet zoo mogelijk in het najaar de grond flink diep omgespit worden, en dan een doelmatige bemesting worden toegediend, bijv. goed verteerde ruige mest, bestaande uit koe-, varkens- en paardemest, fijn gemaakt en doorelkander gewerkt, met een gelijke hoeveelheid fijne turfstrooisel. Van deze aldus toebereide mest, brenge men twee volle kruiwagens op de 14 vierk. M., gelijkstaande met een vierk. Rijnlandsche roede. Deze mest moet er natuurlijk op gebracht worden na het diepspitten, en dan eventjes worden ondergespit, zóó dat de wortel der planten direct in aanraking komen met de mest. Nu zijn we zoo ver, dat er tot planten kan worden overgegaan. Doch nu komt de vraag, wanwat is de geschiktste tijd? Met uitzondering van enkele plantensoorten is de beste tijd in het voorjaar, en wel bij goed weer na 15 Maart tot ruim half April. Als men in het najaar wil planten, dan in alle gevalle in het laatst van September of begin October, zoodat alles voor half October in orde is, opdat de planten nog vóór den winter vast kunnen groeien. Na half Oct. kan dit niet meer, en hebben de planten groeien. Na nan Oct. kan dit niet meer, en hebben de planten in den winter te veel te lijden en groeien en bloeien den volgenden zomer zeer slecht, terwijl men kans heeft, dat er vele verloren zullen gaan. Die enkele plantensoorten, welke ik liever in het njaar plant, zijn Pioenen, Papavers, Iris en Eremurus, omdat men dan bijna zeker is dat ze het volgende voorjien flich zullen. bijna zeker is, dat ze het volgende voorjaar flink zullen bloeien; met voorjaarsplanting is men daar niet zeker van. Dat men doorgaans in het najaar niet vroeg kan planten, vindt veelal zijn oorzaak hierin, dat die plaatsen, die men opnieuw wenscht te beplanten, dikwijls nog worden ingenomen door andere planten, welke dan nog te mooi zijn om te worden opgeruimd. Zelf heb ik de ondervinding opgedaan, dat ik een gedeelte Trollius en Delphinium in het najaar verplantte, welke in het voorjaar bijna niet groeiden, noch bloeiden, terwijl het andere gedeelte, in April geplant, flink groeide en bloeide. Welke planten moeten wij nu planten? Ik raad iederen eigenaar van een tuin aan, die vaste planten wenscht te koopen: bestel bij uw leverancier uitsluitend zware planten, vooral niet van die afgescheurde of gedeelde stukjes, die men eerst nog één of meer jaren moet kweeken, eer men er iets aan heeft, maar geheele pollen, zooals men dit noemt. Van de laatste kan men verwachten, dat ze het eerste jaar flink groeien en een overvloed van schoone bloemen voortbrengen. Men moet voor zulke planten wel wat meer betalen, doch men heeft er ook meer genot van. Wanneer men b.v. een 25-tal of meer planten wenscht te koopen, die vóór 1 Juli en nà 1 September bloeien, vraag dan aan een vertrouwden kweeker om een lijst van 50 soorten met kleurbeschrijving, hoogte en bloeitijd, dan kan men de soorten uitzoeken, terwijl men tevens een leiddraad voor de planting heeft. Zijt voorzichtig met goedkoope aanbiedingen in de couranten, want wat men dan gestuurd krijgt is doorgaans niet veel bijzonders, en goedkoop is in dat geval duurkoop.

Wanneer men zijn planten heeft ontvangen en geplant, verzuime men niet ze flink aan te gieten en dan raad ik ieder aan het terrein te bedekken met een dun laagje fijn turfstrooisel ter dikte van een paar vingers. Wanneer men dit doet, heeft men geen of weinig last van het uitdrogen van den grond en in den zomer geen last van de brandende zon, en men kan den grond tusschen de planten gemakkelijker schoon houden. Dit is een goed middel voor alle gronden. Ik breng dit zelf in toepassing en het bevalt mij uitstekend. Nu nog een enkel woord over de behandeling tijdens den bloei.

Het is zeer aan te bevelen, zoo spoedig een bloem zoo goed als uitgebloeid is, dus vóór de zaadvorming, de bloeistengels kort bij den grond weg te snijden, dan zullen vele planten weer nieuwe bloemstengels maken, en de bladerentooi der planten blijft veel beter. Men kan dit het beste zien bij Lupinen, Delphiniums, Pyrethrums, enz. enz. Van verschillende bloemen kan men ook den bloeitijd verlaten, door, wanneer zij 40 à 50 centimeter gegroeid zijn er de toppen uit te nijpen. Hiertoe leenen zich in het bijzonder Solidago, Helianthus, Rudbeckia, Phloxen, Heliopsis, Herfstasters, en meer andere. Wanneer men ze ingetopt heeft, komen er 4 of 5 stengels te voorschijn, die zeker 3 à 4 weken later bloeien, en als men dan meer dan één plant van zoo'n soort heeft, dan kan men er langen tijd pleizier van hebben.

Wij zijn nu den zomer doorgewondeld en komen in den herfsttijd, dat er zoo zachtjesaan gedekt moet worden. Welke planten er gedekt moeten worden, hangt natuurlijk van de soorten en variëteiten af. De een moet meer en de andere minder gedekt worden. Degene, van wie men de planten gekocht heeft, moet den kooper daarmede op de hoogte kunnen helpen. Het beste kan men dekken met fijn turfstrooisel en de meeste planten zijn tevreden met een dun laagje ter dikte van 4 à 5 centimeter, en wat nu meer dek moet hebben, is het beste om blad boven het turfstrooisel aan te brengen. Voor dat de tijd van dekken aankomt, geef ik nog wel eens een lijstje in "Onze Tuinen", wat weinig, wat meer, en wat dik gedekt moet worden, wanneer de geachte redactie mij daar verlof toe geeft. *)

Baarn, Sept. '12.

K. Wezelenburg.

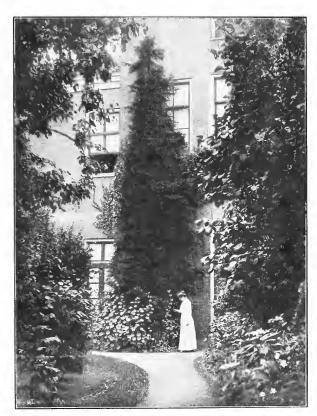
*) Zeer gaarne. Red.

TAXUS.

Geachte Redactie,

Hierbij zend ik u een afbeelding van een bijzonder groot exemplaar van *Taxus baccata* *), staande in een stadstuin te Leiden.

De boom is ongeveer 60 jaar geleden op deze plaats geplant en heeft nu een hoogte van 10 meter bereikt. Hij is van onder tot boven geheel begroeid en prijkt thans weer met een menigte roode besjes.

Een fraaie Taxus. — (Orig. foto "Onze Tuinen".)

Door de groote hoogte is de top niet meer geregeld bijgeknipt, waardoor de vorm niet geheel naar den eisch is. Wellicht vindt u het interessant genoeg om in "Onze Tuinen" op te nemen.

Hoogachtend, Uw abonnée Mej. W.

Leiden.

*) Vermoedelijk de variëteit *fastigata*, of een der andere omhoog gaande vormen van *Taxus baccata*. — Red.

HERFSTKLEUREN.

'k Zie de gele blâren vallen, Met den zomer is 't gedaan.

De regels die volgen houden wij in de pen; immers wij hooren de wind niet huilen en de regen klettert niet tegen de glazen. Terwijl wij dit schrijven, fonkelen de sterren in de lucht en zonder een weer-profeet te zijn, voorspellen wij in de huiskamer een schoonen dag.

Overal schitteren de herfstkleuren u tegemoet. De muren vlammen van de Wilde Wingerd, die onwillig de purperroode blaadjes laat vallen; de Beuken en Kastanjes kleuren den grond goudbruin met de bladeren, waartusschen schalksch een "Meizoentje" verstoppertje speelt. In het bosch heerscht een plechtige stilte, die alleen onderbroken wordt door het opschrikken van een vogel, het breken van een dooden tak en het vallen der bladeren. Op den bodem vindt men nu een zeldzaam kleurenspel van paddestoelen, hoogrood, roze, geel, bruin en melkwit; met tal van nunancen zijn er te zien, in alle stadia van ontwikkeling. Er zijn er bij, die hoog staan in voedingswaarde, andere echter zijn zwaar vergiftig en eigenaardig is het, dat deze dikwijls de mooiste kleuren bezitten.

Een bouquet twijgen van den Amerikaanschen Eik is nu een vreugde voor de oogen, met Chrysanthemums doorwerkt worden zij nog mooier.

Maar het zijn niet alleen de bladeren, die de herfsttooi uitmaken, neen, ook bloemen en vruchten zijn het, die ons den herfst zoo wondermooi maken.

Op het Lepelenburg te Utrecht staan een collectie herfstasters met duizenden witte bloemen te prijken en komen tegen de donkergroene naalden schoon uit. De Vuurdoorn, Crataegus pyracantha Laelandi, prijkt met tuilen van roodgekleurde schijnvruchten, zoogenaamde bessen, die tot diep in den winter de altijd groene heesters tooien.... wanneer ze althaus niet door lijsters worden opgepeuzeld. Vreemd mag het heeten, dat men dezen heester niet meer gebruikt voor het bekleeden van muren; doet men dit in vereeniging met de naaktbloeiende Jasmijn, Jasminum nudiflorum, dan kan men in den herfst genieten van de sierlijke vruchten van den Vuurdoorn en in den winter de stervormige geelgekleurde bloempjes bewonderen van den Jasmijn. In het groene dorpje Kew bij Londen hebben wij daarvan een voorbeeld gezien,zóó mooi, dat wij het niet warm genoeg kunnen aanbevelen.

Gracieus hangen de vruchten van de Papen of Kardinaalsmuts naar beneden aan een dun steeltje. Het zijn de Evonymus curopaeus en E. latifolius, die zich met deze vruchten sieren. Ziet men liever zwarte vruchten, dan kan men nu aanplanten de Liguster, Ligustrum vulgare, een heester, die in Juli en Augustus zich tooit met witte bloempluimen. Glimmend zwart zijn de vruchten van de Vlier, Sambucus nigra.

Zeker en zijn ook heesters, die zich met witte bessen tooien, zooals de Kornoelje, Cornus alba en de straatjongen onder de heesters: het Radijsboompje of Symphoricarpus racemosus. Het is verwonderlijk zoo weinig eischen als deze plant stelt. Op de onmogelijkste plaatsen geplant, daar waar alles sterft, diep in de schaduw, daar groeit hij niet alleen, maar tooit zich met kleine roze bloempjes, die veel honig bevatten, zoodat de plant door een heirleger van insecten bezocht wordt, waardoor elk bloempje bevrucht wordt en in een besvrucht verandert.

Wanneer wij van de heesters naar de kruidachtige planten gaan, dan komen wij in de "Allemansgading" en dat is prettig niet waar? In de eerste plaats zien wij dan de "Kriek over Zee", tegenwoordig ook Lampionplant genoemd, in de wetenschap bekend als *Physalis Alkekengi* en de uit Japan komende *Ph. Francheti*. De oranjekleurige lampionnetjes, die men nu in de bloemenwinkels ziet en welke zich zoo mooi

laten verwerken tusschen de Judaspenningen, zijn vruchten van laatstgenoemde. Wij mogen hier wel even opmerken, dat, wat wij zien, de kelk is, die niet alleen met de vrucht mee groeit, maar zich ook met deze kleurt. Maken wij die kelk open, dan zien wij de bolronde vrucht.

Physalis Francheti is een vaste, overblijvende plant, die elk voorjaar nieuwe scheuten maakt, in den zomer bloeit met geelwitte bloemen, welke opgevolgd worden door de mooie vruchten. De wortelstok van deze Solanaeae kan men nu planten, men kan het ook in het voorjaar doen, bij voorkeur op een vruchtbaren grond, in de volle zon. Glimmend zwart zijn de besvruchten van de Wolfkers, Atropa Belladonna. Ze zien er aanlokkelijk genoeg uit om zoo in te bijten; probeer het echter niet, want ze zijn zwaar vergiftig. De plant komt in onze flora voor, is dus gemeen goed en meermalen zijn kinderen de slachtoffers geworden van hun onvoorzichtige snoeplust. Gelukkig, dalt de plant niet algemeen is en wij haar bijv. om Utrecht nog nimmer hebben gevonden.

Van de herfstbloemplanten hebben wij de Asters reeds genoemd, maar nog niet gezegd, dat behalve witte men ook blauwe, lila en roodgekleurde Asters heeft, die bijzonder mooie snijbloemen leveren.

Dahlia's zijn in den herfst het schoonst, zooals wij dezer dagen nog op "Persijn" te Maartensdijk zagen, waar elke plant een groot bouquet was. Juist nu zijn ze zoo schoon, omdat de groei wat getemperd is en de bloemkorfjes fier boven de planten uitsteken. In hoofdzaak waren het de Cactus-Dahlia's, die onze volle aandacht vroegen, ofschoon de Pioen-Dahlia's ook volop bloeiden.

Onder de Vlinderbloemigen is het nu de van de Himalaya komende *Desmodium penduliflorum*, die hoogtij viert, met paarsroode bloempjes, die in luchtige pluimen vereenigd in een fraaie bocht overhangen. Als solitair-plant komt zij het beste tot haar recht.

De Herfsttijlloos, Colchicum antumnale, is bijna uitgebloeid, maar de C. speciosum begint pas en van haar purper-roze bloemen kunnen wij nog eenige dagen genieten. Crocus speciosus is verrukkelijk mooi geweest. De kleur is violet, waartegen de fijnvertakte oranjekleurige stempels fraai afsteken.

Van de eenjarige planten is nog geheel in feestdos de Goudsbloem, Calendula officinarum, met hoog oranje gekleurde bloemkorfjes en komt geen vorst een spaak in 't wiel steken, dan bloeit zij in December nog. Ook de Oost-Indische Kers viert nog vroolijk feest en zijn vooral 's morgens mooi, wanneer elk blad met pareltjes bezet is.

Het Pampasgras wiegt haar zilverkleurige bloempluimen in de teedere najaarslucht en *Erica carnea* zit vol bloemknoppen, die in Februari ontluiken. En zoo houdt de natuur ons altijd prettig bezig en vliegt de eene na den anderen dag voorbij.

J. K. B.

ONRIJPE TOMATEN.

Onrijpe tomaten geven een gerecht, dat heel goed bij rundvleesch smaakt, in plaats van ingemaakte augurken. De bereiding is als volgt:

De tomaten worden goed gewasschen, afgedroogd en in Weckglazen of van een ander steriliseertoestel gedaan. Men voegt er aan toe: wat dragon, een paar laurierbladen, kruidnagelen, peperkorrels, wat zout en in stukjes gesneden uien. Het glas wordt dan verder gevuld met goeden azijn en 20 min. bij 90° gesteriliseerd.

Wil men liever niet steriliseeren, dan kookt men goeden, sterken azijn, daarin worden dan de goed gewasschen en afgedroogde tomaten gelegd en eenige minuten er in gekookt. Dan laat men dit alles koud worden, en vult er de glazen of potjes mee. Heeft men er de bovengenoemde kruiden aan toegevoegd, dan kan men de glazen of potjes afsluiten door een laagje slaolie of heet nierenvet. Afsluiten met perkamentpapier en bewaren op een koele plaats. Mevr. B.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Oneidium. — Cattleya.

Wanneer wij in het najaar aan Oncidiums denkeu dan zien wij in de eerste plaats de Oncidium varicosum met haar heldergele bloemen, die luchtig aau eeu bloemstengel gezeten een prachtig geheel vormen. Zij wordt nog wel eens verwisseld met Uncidium Marshallianum maar deze bloeit in den voorzomed terwijl eerstgenoemde in het najaar bloeit. Tot de in den zomer en najaar bloeiende Oncidiums behooren ook U. Forbesi, O. curtum, U. Gardnesi, O. erispum en O. Martianum. Genoemde soorten verdienen in de culturen te worden opgenomen, omdat ze alleu krachtige bloemstengels produceeren getooid met fraaie bloemen die lang hare schoonheid behouden, ook in afgesneden toestand.

Waar deze planten nog niet lang na de importatie in kultuur zijn daar mag men ze niet dadelijk laten bioeien. Wit men met de bloem kenn's maken, welnu, men laat een stuk van den stengel met een paar knoppen zitten. Oucidiums bloeien rijk en dankbaar en het is zelfs bij planteu die jaren lang in kultuur zijn, wel eens noodig den bloemstengel weg te nemen, willen wij nog meerdere jaren van de plant gemeten

Verkeerd is het deze planten ver van uet licht te kweeken en ze groote potten te geven. Neen, Oncidiums groeien gaarne kort bij het gras en wenschen geen groote, noch diepe potten, staan bij voorkeur in pannen of lage mandjes.

Zij staan gaarne daar waar de luchtraampjes dikwijs open staan: zonder veel frissene lucht groeien zij teer op en Dezuten, wanneer dat noodig is geen "Ausdauer".

Wat betreft het gieten van deze planten heeft men maar op het wortelstelsel te letten: planten met weinig wortels heben niet zooveel water noodig als planten met veel wortels.

Gedurende de wintermaanden rusten zij en hebben zij niet veel warmte en niet veel water noodig, toch moeten zij nu en dan nagekeken worden.

Planten van de uit Merico komende Cattleya eitrina zijn nu in vollen groei en wenschen over veel licht en frissche lucht te beschikken. Aangezien zij een kind der hoogen bergen is, groeit zij het best in de gematigde kas.

Men kweekt de planten het beste op een stuk van een varentronk, of op een raampje gemaakt van teakhouten latjes; de openingen achter de plant vult men met een compost van varenwortelgrond en Sphagnum. Veel water heeft zij niet noodig alleen wanneer het in het voorjaar de bloemknoppen gevormd worden kan men haar nu en dan een flinke dosis water geven.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Rooien van niet-winterharde knolgewassen.

De winter is weer op komst; deze week onze bloemperken naloopend op een morgen, konden we ten minste reeds zien, dat de knolbegonia's door de lichte nachtvorsten iets geleden hadden.

Voor onze knol- en bolgewassen behoeven we niet zoo spoedig bang te zijn; een enkel nachtvorstie deert zo niet

enkel nachtvorstje deert ze niet. Zoodra echter de bovenaardsche deelen flink zijn aangetast, wordt het tijd ze op te ruimen.

We wachten dus totdat we op een goe-

den morgen in den tuin komend, alles bruin eu verflenst vindeu.

De stengeldeeten by de knollegonia's worden dan atgesneden, de knollen uit den grond genomen en van de aarde otdaan, waarna men ze flink laat opdrogen. Eenmaal goed droog, brengt men ze op een vorstrije plaats, om te overwinteren, bv. op planken onder de tabletten eener koude kas Kleine knollen overwintert men het beste in droog zand; zoo bv. de kleine dutbeblboemige soorten en de jonge zaailingen.

Kleine partijtjes kan men ook binnen in eeu kast bewaren, indien ze maar niet te warm liggen; even vorstvrij is geuoeg.

Zoodra het blad van de Canna's zwart is, wordt dit even boven den grond afgesneden.

De wortelstokken worden uit den grond gegraven en niet van de aarde outdaan, siechts de losse aarde wordt eraf geschud. Vervolgens krijgen ze een plaatsje naast

elkaar onder de tabletten eener koude kas. Fijne soorten zou men hier ook op kunnen kuilen in scherp zand. In 't voorjaar, voor het oppotten worden de planten van de oude aarde ontdaau.

Vooral zorge men, dat ze des winters uiet te warm staan, daar ze anders te vroeg uitloopen.

Ook de Dahlia's late men staan, tot de vorst de bladeren heeft aangetast. Zien deze 's morgens zwart, dan worden ze pl.m. 20 cM. boven den grond afgesneden, waarna de knollen uit den grond worden gehaald. De aarde wordt er voorzichtig afgeschud, waarna men de knollen in de zon laat drogen. Vervolgens bergen we ze op een vorstvrije plaats op, b.v. onder de tabletten eener koude kas. Een vorstvrije kelder is ook een geschikte bergplaats.

DeZomer-bloeiende Gladiotus worden nu eveueens uit den grond genomen; men snijdt ze 20 c.M. boven den grond af en behandelt ze verder als Dahlia's.

Onder den gaven verschen knol vindt men meestal de oude uitgedroogde; deze kan nu tevens worden verwijderd. A. Lebbink

In den Moestuin.

Witlof. — Slawecuwen. — Worteltjes. — Kool. — Koolrapen. — Knolselderij. — Bleekselderij. — Prei.

In aansluiting met ons vorig overzicht over de werkzaamheden der week, willen we thans allereerst bespreken de behandeling van de witlofwortels nadat ze zijn geoogst.

Deze wortels worden niet op de manier van bieten en wortels opgekuild maar naast elkander mannetjes aau mannetjes in den grond gezet. Dit doet men als volgt. Eerst wordt een voor uitgeworpen, waarin een rij wortels kan plaats vinden, zóó, dat van alle de wortelhals op ongeveer dezelfde hoogte komt als de oppervlakte van den grond. De voor wordt nu gedeeltelijk met den volgenden grond gevuld, zoodat een gelijke voor overblijft, waarin opnieuw een rij wortels wordt gezet. Zoo gaat men door tot alle wortels een plaats hebben gekregen; de eerste soort bijeen en ook de tweede soort, de vergaffelde. Op de ingekuilde wortels wordt nu 20 c.M. aarde aangebracht. Later wordt dit nog eens weer nagezien, want de opgeworpen aarde zakt tusschen de overgebleven ruimten en dit zon gevolge hebben, dat er te weinig grond boven de wortels bleef om goede kropjes te vormen. Zoodra men vorst heeft te verwachten wordt er blad verzameld, dat in een flinke laag boven de witlofwortels wordt aangebracht. Boven het blad brengt men nog wat takken om het verwaaien tegeu te gaan.

Wanneer men de wortels nu zoo laat staan zal men in het vroege voorjaar, al naarmate dit meer of minder warm is, zijn kropjes kunnen oogsten, zonder dat er veel werk voor gedaan is. Het blad veroorzaakt wel niet veel maar toch door broei voldoende warmte, dat de wortels zich ontwikkelen.

Maar men verlangt het witlof reeds in den herfst. Daarom kan ons deze manier van bewaren juist goede diensten bewijzen, want naar dat men uoodig heeft, kan men de wortels ophalen ook tijdens vorst, omdat het blad er voor zorgt dat de grond niet bevriest.

Er zijn nu velerlei manieren om de wortels te noodzaken kropjes te vormen, of wanneer het al geen kropjes worden, gebleekt blad te geven.

Beschikt men over een verwarmde kas, dan worden ze in het donker onder een tablet ingegraven, en 14 dagen later heeft men het gewenschte witlof. Anderen brengen de wortels binnenshuis in een schuur, of elders, waar voldoende luchtwarmte is om de wortels uit te drijven. Heeft men plat glas, dan kan men daarmede wat broei aanbrengen; in den grond daarboven worden de wortels gestoken, en daarop weer voldoenden grond voor de ontwikkeling der kropjes.

Wil men er buiten mee blijven, dan graaft men een kuil ter diepte van pl.m. 40 c.M., vult deze gedeeltelijk met bladof stroo, en werpt hierop de uitgeworpen grond, waarin de wortels worden geplaatst. Als deze weer bedekt zijn met een laag grond van 20 c.M. komt hierover heen paardenmest. Om de warmte van den mest zooveel mogelijk te behouden, moet men hem met luiken insluiten. Heeft men ingekuild op de eerst beschreven manier, dan kan ook daarop de paardenmest worden aangebracht.

Heel in 't klein behelpt men zich met het bleeken in huis, met ceu kist zand. Hierin zet men de wortels, bedekt ze mct een laag zand eu sluit de kist. Het zand wordt vochtig gehouden.

Voor het verkrijgen van slaweeuwen is het nu de tijd om deze onder plat glas te zaaien. Ze kunnen dan onverspeend door den winter komen om eind Maart buiten te worden uitgeplant. Zoodra de plantjes opkomen moeten ze worden gehard, want alleen harde d.w.z. aan de koude gewende planten, kunnen door den winter komen, zonder dat bij felle vorst veel dek noodig is.

Voor weeuwen, die in 't rajaar onder glas komen is broeigeel aan te raden. Om onder glas en buiten te hebben voldoet Meikoningin.

Heeft men in den tuin worteltjes, die nog niet gereed zijn, zoo laat men die stilstaan. Ze handhaven zich wel in den winter, wanneer ze als de vorst is ingevallen direct met droog blad worden bedekt. Hier onder vandaan kan men ze oogsten.

De witte kool, als ze nog niet in den pot is om zuurkool te worden, moet nu noodig daarvoor worden geoogst, overigens laat men ze maar op het veld. Winterhard is ze niet, maar het opbergen in 't klein brengt zooveel bezwaren mede, dat ze vooreerst nog in den grond blijft staan. Later

zullen we aangeven, hoe ze gedurende den winter tegen de vorst en voor voortdurend gebruik kan worden bewaard.

Koolrapen en knolselderij worden opgekuild of in den kelder bewaard, op de manier, zooals de vorige keer dit is aangegeven voor wortels en bieten.

Om ruimte in den tuin te maken kan de bleekselderij in een uitgegraven voor worden geplaatst, zoodat het bovenste deel alleen boven den grond uitsteekt. Later bedekt men alles met droog blad en kan men er op die manier een eind mee den winter inkomen. Ditzelfde kan ook nog wel wat later gebeuren. Het is echter goed, dat de planten eerst nog een weinig wortelen, ze leven dan en gaan minder spoedig tot rotting over. Heeft men nog te bleeken, zoo kan men ze met papier omwikkelen.

Ook de prei kan nu of wat later, worden opgenomen en opgekuild. Men snijdt dan een deel van 't blad en van de wortels weg en zet ze dicht bijeen. De bedoeling is maar, dat bewaard wordt, ze behoeft niet meer te groeien. Komt er later blad op, dan kan men ook als de grond elders hard bevroren is er nog bij komen. Het beste voor de prei is overigens, dat ze blijft staan, waar ze is gegroeid; maar daar staat tegenover, dat men ze dan moeilijk kan oogsten als de grond bevroren is. H. S.

In den Fruittuin.

Oogsten. — Druiven in bloemkassen. — Zaden verzamelen. — Rotte vruchten verwijderen.

de vruchten van het kersappeltje Op wezen we reeds eerder en ook op de rozenbottels, werd in de vragenbus met een kort woord de aandacht gevestigd. In het kort zij hier herhaald, dat voor wie deze vruchten op de een of ander wijze wenschen te conserveeren, de tijd er voor is aange-broken. Dit zelfde geldt voor de vruchtjes van de Berberis. Ook de kleurige kers-vormige vruchtjes van de Elaegnus edulis (olijfwilg), zijn rijp, wie er een compôte van wenscht te bereiden laat ze niet langer aan de struiken blijven. De tamme kastanje (Castanea vesca) laat evenals de okkernoot reeds enkele rijpe vruchten val-Wie het der moeite waard acht de vruchten van de Castanea te oogsten, kan er nu wel toe overgaan om ze tegelijk met de okkernoot door afslaan of afschudden omlaag te krijgen. We willen hier nog even de nog al eens verkondigd wordende meening weerspreken, dat zoo'n ranselpartij, welke de boomen bij het oogsten mocsten ondergaan, noodig is in het belang van den oogst van een volgend jaar. Ofschoon in dit opzicht niet te vergelijken met onze overige vruchtboomen, waar elke ruwe behandeling schade na zich sleept, zoo kan toch nooit het moedwillig beschadigen van de kronen dezer boomen, hoogere voortbrenging in zijn gevolg hebben. Ten opzichte van de tamme kastanje zij nog opgemerkt, dat bij velen de vruchten wel loos of bijna loos zullen zijn, slechts zoo hier en daar geeft deze boom redelijke vruchten. Castanea Vesca hoort in den siertuin en is daar op zijn plaats. Wat hij aan vruchten voortbrengen kan, mag nooit in ons klimaat het doel zijn waarvoor hij wordt aangeplant.

Voor hem wiens druivenkas tevens dienst moet doen als bewaarplaats gedurende den winter voor bloemplanten, of in wiens bloemenkas ook aan een druivenboom een plaatsje is afgestaan, wordt het tijd die kassen den grooten najaarsschoonmaak te doen ondergaan.

doen ondergaan.
't Loopt naar half October en dan dient het z.g. zachte zomergoed, dat niet tegen

vorst bestand is, de winterkwartieren te hebben ingenomen. Vooraf ondergaan glas en hout of ijzerwerk een degelijke reiniging, het laatste krijgt zoo noodig een kwastje verf.

De druivenboom hoewel nog niet bladerloos, wordt gesnoeid alsof hy dit wel is, tenzij hij nog zoo weinig omvang heeft dat dit zonder bezwaar ook later, als de bloemen binnen zijn, kan geschieden. De losse afgestooten bast wordt van stam en takken verwijderd en deze met een vrij dikke pap, bestaande uit kalk en bloem van zwavel zorgvuldig besmeerd, als bestrijdingsmiddel tegen de dopluis.

Zulk een gemengde kas mag slechts als koude bloemenkas (bewaarkas) gebruikt worden, wie er ook proeven van toreeering op het gebied van bloemisterij in wil afleggen bederft ongetwijfeld z'n druif. 't Is geen ideale toestand zoo'n kas voor deze gecombineerde kulturen, maar niet ieder kan zooals hij wel gaarne wilde en ook in den tuinbouw moet men leeren roeien met de riemen die men heeft.

Indien we voornemens zijn om zelf wat wildstammen voor vruchtboomen te kweeken dan is het nu tijd om de zaden (pitten) te verzamelen en deze de noodige voorloopige behandeling te doen onder-gaan. Voor onderstammen voor kersen hebben we wat pitten van krieken droog bewaard, deze worden nu in wat vochtig zand gelegd, voorloopig gezaaid dus, met een vreemd woord: gestratificeerd. In dien toestand blijven ze tot het vroege voorjaar 1913. Ook de pitten van perziken pruimen en abrikozen ondergaan dezelfde prumen en abrikozen ondergaan dezeitde behandeling. Appel- en perepitten worden nu verzameld, al etende houden wij wat pitten bijeen. Bij voorkeur nemen we zaden van soorten die flinke pitten geven en in ons klimaat goed voortwillen. Voor appels is de Heristbloemzoet, Zoete Veen-tje, Enkhuizer en Dordtsche Aagt aan te bevelen, voor peren nemen we zaden van de Trosjespeer, winter Bergamotte, Blanke Cousin en Pieter Jan Huig alle soorten die vroeger toen in Boskoop de vruchtboomteelt nog algemeen werd uitgeoefend, de meest gebruikte waren. Pieter Jan Huig en Trosjespeer hebben als vrucht weinig waarde, een particulier zal dus wijs doen deze soorten niet aan te planten. De pitten worden dun uitgespreid met wat droog zand bestrooid, gedroogd en op een koele plaats bewaard om in Februari gestratificeerd te worden. Noten worden, nadat ze volkomen rijp zijn direct gestratificeerd en eveneens tot een volgend voorjaar bewaard. Muizen zijn eerste liefhebbers van zaden, we nemen daarom onze maatregelen, om in het voorjaar niet voor het feit geplaatst te worden dat al onze zaden opgepeuzeld zijn.

Nogmaals dringen we aan op netheid ook in onzen vruchtentuin. Na den oogst laten we aangestoken vruchten, omdat ze toch bij den huidigen overvloed niets waard zijn, niet op den grond liggen, vooral die welke reeds geheel of gedeeltelyk rot aan den boom waren. De zulke zijn door Monilia-rot aangetast en zijn als zoodanig de kweekplaatsen waarin de ziekte overblijft om een volgend jaar zich in misschien nog sterkere mate te verspreiden. Hetzelfde geidt voor wormstekige appels of peren.

en. J. C. M.

In Kassen en Bakken.

Planten binnen brengen. — Lathyrus zaaien. — Slakken.

Het werdt nu tijd onze koude kas- en oranjerie-planten binnen te brengen; vóór half Oct. moet alles binnen zijn! Bij het binnenbrengen geven we alle zooveel mogelijk ruimte, want het dicht opeen pakken is tot schade der planten. Tevens

zetten we de planten goed in het licht. Planten, welke doorgroeien of moeten bloeien, als Azalea, Acacia, Erica, Choysia, Polygala, etc. zullen vooral veel licht geven. Het gieten is verder een voorname factor. Planten welke moeten bloeien, als Acacia, Azalea, etc. zullen meer water verlangen, als Oranjeboomen, (Citrus chinensis) een Camellia japonica, welke we zeer voorzichtig moeten gieten.

Planten als Primula chinensis, P. obconica en Cyclamen, die nu in bloei komen in den bak, moeten we brengen in de koude kas. Men denke er om dat ze daar sterker uitdrogen als ingegraven in de bak. Primula's gieten we gewoon boven op den pot, Cyclamen daarentegen gieten we voorzichtiger, daar de knol, welke bijna geheel boven den grond uitsteekt niet nat mag worden. Hebben we ze voor kasbloei nog niet noodig, dan laten we ze nog wat vloeimest toe.

De dit voorjaar gezaaid en in potten verspeende Freesia, zullen in den bak zoo gaan groeien, dat we ze uiteen moeten zetten of in de koude kas brengen. Meestal blijven ze niet staan, waarom we bij ieder plantje een dun stokje plaatsen of wel 4 stukjes langs den rand der pot, waaromheen een raffiadraad gespannen wordt, welke het geheel insluit.

Campanula Medium, welke wel buiten gelaten wordt des winters, kunnen we ook een plaatsje in den kouden bak geven. In het voorjaar hebben we dan sterkere planten, die ook mooiere bleemen leveren

planten, die ook mooiere bloemen leveren. Canna's en Dahlia's laat men buiten staan tot ze afvriezen; evenwel komt nu zachtjes aan de tijd, dat dit elke nacht kan gebeuren. Canna's, vooral de nieuwere soorten (Crozy Canna) nemen we met kluit op en bewaren we zoo, op een plaats, waar ze niet te sterk uitdrogen. Dahlia's daarentegen kunnen we geheel uitschudden en behoeven we niet zoo'n kieskeurize bewaarplaats te geven, een droge helder of onder de tabletten van een koude kas is goed. Bij beide snijden we het loof 15—20 c.M. boven de aardkluit af.

Ficus elastica, welke nog buiten staan en daar een mooi, bruin gewas gemaakt hebben, moeten we nu opnemen en in pot zetten, om ze in de koude kas over te houden, liefst daar waar wat gestookt wordt, dus gematigd.

Chrysanten brengen we nu alle binnen. We geven ze ook een lichte plaats en gieten zorgvuldig. Zoo af en toe nog wat vloeimest zal ze goed doen. Dagelijks besproeien ter bestrijding van groene luis en ziekten, waarbij we zorgen geen bloemen of knoppen nat te maken.

Lobelia cardinalis en de schoone D. C. Queen Victoria, nu openen en terugsnijden, om ze in den vollen grond van een bak te plaatsen en vorstvrij den winter door te helepn.

Wanneer men gelegenheid heeft het volgend voorjaar Lathyrus odoratus op te kweeken, dan wordt het nu tijd ze te zaaien. Men legt in potten 5—8 zaden, die weldra kiemen. In den winter zet men de potten in een koude bak of koude kas, dicht bij het glas. Zoodra men in het voorjaar plaats krijgt, plant men de jonge plantjes uit en plaatst er eenige rijsjes bij. Ze zullen dan spoedig opgroeien en vroeg bloeien.

Om dezen tijd moeten we nacht en dag op ons hoede zijn voor slakken, daar we die nu zoo licht binnenbrengen met de planten en die spoedig andere planten vernielen. 's Avonds of 's morgens kunnen we ze het best met een lantaren op heeterdaad betrappen. We kunnen ook slabladeren neerleggen, waar zij dan 's morgens onderzitten.

Utrecht. J. A. Hoitingh.

Wie een FONGERS koopt, ontvangt waar voor zijn geld.

De constructie der FONGERS-Rijwielen is eenvoudig en degelijk. Vorm en afmetingen zijn zoodanig, dat, mede door het gebruik van geschikt materiaal, een zeer groote soliditeit wordt verkregen, waaraan de FONGERS-Rijwielen hun bekenden langen levensduur voor een groot

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

VRAGENBUS

Naar aanleiding van een schrijven over e vraag onder No. 91 in het vorig nr. vermeld, ontvingen we van dr. Quan-jor te Wageningen het volgende bericht, dat wij onder dankzegging hierbij laten

volgen: De uitgroeiingen aan de onderzijde van de bladeren van Aristolochia sipho zijn zgn. emergenties, d. z. abnormale weefselwoekeringen, welke zeer vaak bij Aristolochia worden waargenomen. Soms kunnen de emergenties veel grooter worden dan de door u gezondene, ja zelfs bijna bladvor-mig, en ook de bladeren bijna geheel overdekken. De schijf der emergentie is steeds wel naar de onderzijde van het blad gekeerd, waardoor het blad op die plaatsen a. h.w. twee bovenvlakken krijgt. Schadelijk voor de plant is het optreden dezer emergenties niet, eer het tegendeel door de vergrooting van het bladoppervlak. De Duitsche phytopatholoog Sorauer, die van deze emergenties, welke bij verschillende andere planten eveneens voorko-men, veel studie gemaakt heeft. schrijft hun ontstaan toe aan een te hoog vochtigheidsgehalte der omringende lucht. In hoeverre dit ook in den Hortus het geval kan zijn, vermag ik niet te beoordeelen.

H. M. QUANJER.

Vraag No. 93.
a. Mijn ASPARAGUS PLUMOSUS
maakt nog steeds nieuwe bladeren; moet
ik nu toch al ophouden met 't geven van
KUNSTMEST, wat de plant elke week

krijgt?

STEKJES van een HORTENSIA die ik tot nog toe in huis hield en nog niet hard doorgroeien, moet ik zeker van den winter in huis houden, en hoe is dan het beste. De moederplant doorstaat zonder

c. Ik heb veel ZAAD over van ERW-TEN en BOONEN. Kan ik die bewaren voor 'T VOLGEND JAAR, of met even-

veel SUCCES weggooien?
d. Een mooie NEPHROLEPIS (WHIT-MANII is de naam geloof ik) die ik van den zomer als kamerplant had, begint BRUIN te WORDEN, en gedeelten van bladeren te verliezen. Wat is de beste behandeling van den winter?

Helder. N. v. T.-M. v. E.

Antwoord: a. Ja, 't is gewenscht de bemesting nu wat te minderen en zoo eens om de 14 dagen à 3 weken wat te geven. In de wintermaanden kan de bemesting geheel achterwege blijven.

b. U overwintert de stekplantjes het beste op een koele plaats. 's Zomers doet u echter beter de *Hortensia*'s, ook de stek-

planten, buiten te zetten.

c. Als het versch zaad is. d. w. z. dit jaar geoogst, is het best voor het a.s. voor-jaar. Bij overjarig zaad neemt de kem-kracht geleidelijk af.

d. Neen, des winters behoeft u uw

Nephrolepis niet zoo vochtig te houden en gewenscht is het vooral, te zorgen dat het loof niet nat wordt. Het loof blijft dan te lang vochtig, waarvan geel en bruin worden meestal het gevolg is. De beste plaats in den winter is een licht plekje in een eenigsz'ns verwarmd vertrek, met can temperatuur van 55 à 66 gr. Cels. v. L.

Vraag No. 94.

Alvorens een perkje te beplanten met de Attorens een perkje te beplatten met de ROOS Irish Eleganee, zou ik gaarne eenige bijzonderheden weten, nl. op welken af-stand plant men de struiken, bloeit zij den geheelen zomer? en maakt zij lange scheuten? of heeft zij meer de eigenschap-pen der Polyantha's?

Mevr. R. T. Kl.

Antwoord: Irish Eleganee behoort tot de Thee-hybriden en deze zien er wel wat anders uit dan de Polyantha's. Zij bloeit den ganschen zomer door.

Wij vinden uw idee om van deze mooie roos een perkje te beplanten bijzonder goed, dat moest veel meer gedaan worden.

U plant de struiken op een onderlingen afstand van 40 c.M. De plant wordt onafstand van 40 c.m. 20 geveer een halven meter hoog. J. K. B.

Vraag No. 95.

Traag No. 95.

a. It dacht in mijn tuin een PERK
met STRUIKROZEN van ééne soort te
beplanten. De bodem bestaat uit klei met
opgebracht zand. Omdat ik wegens de beperkte afmetingen van mijn bloementuin
maar een bed met rozen kan hebben, had ik gaarne opgaaf van een sterke soort, zoo mogelijk het geheele jaar door bloemen geeft. Liefst licht van kleur.

b. Verder heb ik ZES STAMROZEN noodig. Gaarne had ik krachtige, rijk bloeiende soorten in verschillende kleuren. c. Ten slotte heb ik nog voor VIER KLIMROZEN ruimte. Twee kan ik plaatsen tegen een beschaduwd perceel op het Z. De undere twee komen op een minder beschaduwde plaats tegen 't Z.O. te staan. Welke soorten zijn het geschikst.
d. Is de herfst niet de beste planttijd?

IJlst.

Antwoord: a. Wij zouden u voor dit doel willen aanbevelen de dankbaar bloeien-de, Thee-hybride, Mad. Caroline Testout.

de, Thee-hybride, Mad. Caroline Testour.
b. Neem hiervoor Koningin Wilhelmina,
Mad. Lombard, Edu Meijer, General
Mae. Arthur, Jhr. J. L. Mock en Kaiserin Auguste Viktoria.
c. Dorothy Perkins, The Farquhar,
Lady Gay en Paradijs Rambler.
d. Ja. J. K. B.

Vraag No. 96.
Kunt u mij ook een MIDDEL zeggen
TEGEN MIEREN die voortdurend tusschen een kleine reet van een stoep buischen een kteine reet van een was p ten de deur, te voorschijn komen, en zoo-doende langzamerhand in huis dringen? Hilversum. Mevr. N. H.—De Cl.

Antwoord: Het verdrijven van de mieren zal vrij bezwaarlijk gaan. Als de reet, waardoor ze komen, de eenige toegang is tot de ruimte onder de stoep, en als de steenen verder op elkaar gemetseld zijn, zou het misschien te beproeven zijn, met een machine-spuitje eene hoeveelheid ben-zine of zwavelkoolstof door dezelfde reet onder de stoepsteenen te spuiten en deze daarna met stopverf of klei af te sluiten. De vraag waarop het aankomt, is deze: of de bezine- of zwavelkoolstofdampen lang genoeg (een paar uur) onder de stoep blijven hangen om de mieren te dooden. Met nadruk wijs ik er op, dat dit werkje met de noodige omzichtigheid moet geschieden. Beide stoffen zijn uiterst brandbaar, en zwavelkoolstofdampen zijn bovendien voor В. В. ons zwaar vergiftig.

Vraaq No. 97.

Hoe moet men GERANIUMS en MAR-GRIETEN STEKKEN?

v. d. F.Domburg.

Antwoord. Geraniums (eigelijk Pelargoniums) moeten liefst in Augustus ge-stekt worden. Dan kan het in gewone stekt worden. Dan kan het in gewone bloempotten of in den grond geschieden. Als 't kouder wordt moet het onder glas gebeuren, en 's winters liefst in de warme geneuren, en swinters herst in de warme kas. De stekken worden ongeveer een decimeter lang vlak onder een blad af-gesneden, welk blad ook verwijderd wordt. Voor men ze in den grond steekt laat men de snijvlakte opdrogen. In Februari kan in den warmen bak gestekt worden. Een eerste vereischte om dan goed stekmateriaal te krijgen, is te zorgen, dat de overwinterende planten goed licht staan, tamelijk droog en niet al te warm, daar anders de scheuten uit hun kracht groeien. Voor najaarsstek van Mar-grieten wordt het nu ook al weer laat genoeg, en is 't welslagen nu vooral afhankelijk van 't weer dat October geeft. In de 2e helft van September neemt men de halfhoutige scheuten en stekt ze in bloempotten, waarin onderin potscherven, daarop gewone aarde en bovenin een scherp zand, waarin de stekken wortels moeten vormen. In den kouden bak bewortelen en vorstvrij overwinteren. In 't voorjaar oppotten in zwaren, voed-zamen grond. Voor voorjaarsstek nemen zamen grond. we thans eenige planten, snijden ze sterk terug en zetten ze op een lichte plaats in de koude kas. Hier vormen zich een aan-tal scheuten, die in Februari of Maart met een hieltje (stukje van 't oude hout) gestekt worden. Het bewortelen geschiedt dan in den warmen bak of kas; daarna komen ze in stekpotjes in de gematigde of koude kas en bij verderen groei in gewone potten.

Vraag No. 98.

Ik bezit o. m. zestig STAMROZEN, de meeste "La France", die ik in 't voorjaar goed gegierd heb, in den voorzomer hebben zij dan ook prachtig gebloeid doch langzamerhand zijn zij aan 't kwijnen ge-raakt. Meermalen heb ik ze besprocid met raukt. Meermalen heb ik ze besproeid met phytophiline en begin Augustus, om ze nog wat op streek te helpen, heb ik ze guanomest toegediend, doch niets hielp. Voor de 60 rozen heb ik pl.m. 4 K.G. quanomest gebruikt, is dat te veel geweest? De rozen zijn geplant op veenachtigen zandgrond.

Ik sluit hierbij in een specimen van hun blad. Wees u zoo goed mij op te geven door welke ziekte zij aangetast zijn en wat ik moeten doen om deze ziekte te bestrijden?

Wassenaar.

Antwoord: Wij wendden ons tot prof. Ritzem a Bos om advies, en ontvingen onderstaand antwoord, waarvoor wij bij dezen onzen beleefden dank betuigen.

De rozenbladeren, lijden in hoofdzaak aan rozenroest veroorzaakt door de roestzwam Phragmidium subcortieium, die inwendig in de bladeren leeft en deze uitzuigt, terwijl zich op de ondervlakte der bladeren oranjekleurige hoopjes van mersporen en bruinzwarte hoopjes van wintersporen vertoonen. Aan roest lijden het meest de witte rezen en sommige harde gekweekte soorten, maar onder de fijnere soorten in de laatste jaren ook enkele, vooral "la France".

Verder bevinden zich op sommige de mij gezonden blaadjes zwarte vlekken. veroorzaakt door de woekering van zwam Actinonema rosae. Ik zou aanraden de rozen nu reeds dadelijk met bordeauxsche pap te bespuiten, en daarna reeds tijsche pap te besputen, en daarna reeus ujdig in den herfst ze flink te snoeien, en het snoeisel met de besmette bladeren er aan te verwijderen, liefst in 't vuur te werpen. Verder in 't late najaar, als het blad er af is, den bodem onder de rozen ondiep om te spitten, opdat de afgevallen besmette bladeren worden begraven. Eindelijk zou ik de rozen in 't voorjaar, bij delijk zou ik de rozen in 't voorjaar, bij

het opengaan der bladknoppen of daarna, in ieder geval voor de bloemknoppen zich flink gaan zetten, weer flink gaan besproeien met bordeauxsche pap. Dit zal zeker helpen om de beide boven-

genoemde kwalen te bestrijden; al zal het misschien 't eerste jaar nog niet geheel

afdoende blijken te zijn.

Daar ieder gewas bij sterke stikstofbe-mesting meer vatbaar wordt voor roestziekte, zoo moet zeker een volgend jaar niet weer met guano worden gemest, en moeten ook stalmest en gier niet in zoo ruime mate worden toegediend.

J. RITZEMA Bos.

Vraag No. 99. Welke is de naam van bijgaand plantje. Welke is de haam van byjdand plantye. Hoe wordt dit vermenigvuldigd? en ge-kweekt? Men noemt het bij ons RIE-KENDE VERBENA of wel CITROEN-PLANTJE, maar ik vind deze nomen wiet in de prijseouranten. Terborg.

Antwoord. Uw plantje heet Aloysia citriodora. Het is een oudbekende plant, bij het publiek bekend als Citroen-Ver-

U kunt de plant kweeken van voor- en najaarstek; voorjaarsstekken moeten gczet worden in een warm kasje in April, najaarsstekken onder een stolp in den tuin of in een broeibak waarbij eerstentijds een weinig schaduw wordt gegeven. De stekjes snijdt men ter lengte van pl.m. 5 c.M. Ook uit zaad kan de plant worden gekweekt.

Vraag No. 100.

a. Dezen zomer heb ik van een OLEAN-DER 2 stekjes genomen; ze hebben in water worteltjes gekregen en daarna heb ik ze in potjes geplant en die buiten ingegraven. Nu heb ik ze binnengehaald. Waar moeten ze DEZEN WINTER STAAN? Warm of alleen vorstvrij? Don-ker of in de zon? Moet er nog iets anders

ker of in de zon? Moet er nog iets anders mee gebeuren voorloopig?

b. Mijn AZALEA heb ik van de week binnen gehaald en gezet vóór een zonnig raam in een kamer, waar niet gestookt wordt. Moet hij gedwrende den winter veel licht en ook nog veel water hebben? Hij ziet er krachtig en gezand uit: is 't wenschelijk nu nog wat SUPERPHOSPHAAT te geven?

PHAAT te geven? e. Moeten ZADEN van O.-I. KERS eerst in de zon gedroogd worden vóór ik ze opberg? Hoe 't beste te BEWAREN?

Naarden. J. B. M.Antwoord: a. Een goed plaatsje voor uw Oleanders is een standplaats in een matig verwarmde kamer in den vensterbank. Ook in een ongestookte doch vorstvrije kamer blijven deze planten wel goed. Voorloopig eischen zij geen andere zorgen dan nu en dan een matige begieting.

b. Houdt uw Azalea matig vochtig en goed in het licht in een koel, liefst onge-stookt vertrek. Na Januari kunt u de plant wat warmer zetten. Sproei de kroon der plant nu en dan nog eens goed nat met water, dat niet veel kouder is dan de temperatuur in het vertrek, waar zich de plant bevindt. Een paar maal per week is vol-doende. Bemesting is nu niet meer noodig. Als de plant zal bloeien moeten de bloemknoppen nu reeds kant en klaar aan de niteinden der takjes zitten

c. Ja, 't is goed de zaden eerst te laten drogen, waarna u ze kunt opbergen op een koele, droge plaats. v. L.

MEDEDEELINGEN

Behoudens hoogere goedkeuring zal op Zaterdag 12 Oct. a.s. in het gebouw van het "St.-Andreas-Patronaat" in de Bilderdijkstraat alhier een tuinbouwwintercursus geopend worden, opgericht door genoemd Patronaat, met subsidie van Regeering en Provincie en waarschijnlijk ook van de ge-meenten Amsterdam en Sloten. Deze cursus toch geeft als practisch vak alleen groententeelt, waarvoor de heer G. Maarsen Jbz, uit Aalsmeer is aangezocht. De overige lessen in de theoretische vakken worden gegeven door de heeren P. B ij houwer (hoofd van den cursus) en F. L. Fokkens, beiden alhier. Er wordt een druk bezoek verwacht, daar do groententelers in de beide genoemde gemeenten al langen tijd op een eigen cursus hadden gehoopt, waardoor, naar zij vertrouwen, veel zal worden bijgedragen tot de ontwikkeling en verbetering van de groentenculturen aan de zelfkanten van onze stad.

KOOKBOEK.

Voor onze lezers en lezeressen wordt in ons blad van heden aangeboden voor den luttelen prijs van 50 cent, een zeer practisch uitgebreid kookboek, "onmisbaar in elk gezin". Een boek waar men wat aan heeft. Men zie de achterstaande annonce.

CORRESPONDENTIE.

J. G. M. te Hilversum, J. te Leiden, J. L. J. te Rotterdum, M. te Amster-dam. Uwe vragen staan gezet, maar moeten wegens plaatsgebrek wachten tot het volgend no.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

Vraagt circulaire over:

PHOSPHORZURE KALK.

(Voederkalk)

MAATSCHAPPIJ TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN DORDRECHT **OPGERICHT 1893**

N. V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

TERRA-BLANCA.

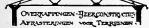
(35)

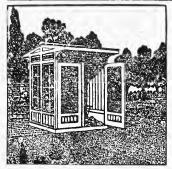
GEB≌VINCEN

Buttenhavenweg 132 SCHIEDAM · TELEFOON Nº 14

FABRIEK VAN GESM: YZEREN HEKKEN & SOLIEDE INSCHUIFHEKKEN OOK GESCHIKT VOOR AFSLUTTING VAN BALKONS & SERRES . HZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK . TEERENINGEN GRATIS VERKETGEMA

FABRIEK "DE KOEKOEK" - BUSSUM.

AFMETINGEN 2 × 2 M. / 100.

Onze BROEI- EN PLANTENKASSEN werden op de Groote Nationale Landbouwtentoonstelling te Zutfen met de Zilveren Medaille bekroond.

: Vraagt teekening en prijsopgave aan. :

Onze Kippenhokken en Konijnenstallen verwierven de hoogst uitgereikte onderscheiding Wij leveren alle soorten verplaatsbare huizen, als

Auto- en Rijwielstallen, Tennishuizen, etc.

Volledige WATERFILTRATIE INRICH-TINGEN voor Fabrieken, Villa's etc. van elke capaciteit.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER

Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21/2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

man Table 1

Het adres voor:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN, AFGESNEDEN ROZEN EN TURFSTROOISEL, is:

Koninkhike Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co. Hoogeveen.

Beschrijvende prijsc. op aanvraag.

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek.

J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht. -:

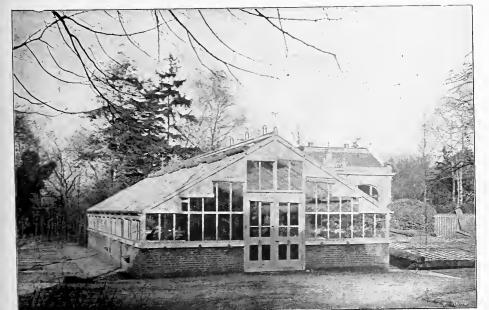
filiaal AMSTERDAM,

ROTTERDAM, DEN HAAG,

UTRECHT. NIJMEGEN, Keizersgracht 403. Delftsche Vaart 37. Korte Groenewegje 85. Lucas Bolwerk 20.

(59)

v. Welderenstraat 89. Directe levering per kist of per wagon van: Eenruiters Kasglas.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Druiven- en

(680)

Perzikenkassen.

Kyaniseerinrichting.

KOELEWIJN.

BRAARN.

TELEFOON No. 254.

"UNICUM" HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM PRINSENGRACHT 6734 VERZEKERING MAATSCHAPPIJ

BIJKANTOREN TE ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, ARNHEM, ZWOLLE, BREDA, MIDDELBURG, MAASTRICHT, BRUSSEL

SLUIT ZIEKTE-, ONGEVALLEN-, ARBEIDSCONTRACT EN WET-

LAAGSTE PREMIE. BILLIJKSTE VOORWAARDEN. — COULANTSTE SCHADEREGELING.

EERSTE NEDERL. MACH. GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Lijnbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

H. BERENDSEN,

Aannemer te Velp, geeft alle mogelijke inlichtingen voor BOUWTERREINEN en VILLA'S in e omstreken.

Velp, nabij Arnhem. BEEKSTRAAT, VELP.

Te koop aangeboden

een bijna nieuwe HOLL. VERWARMINGSKETEL (PECK & Co.) Prijs f 35.—. Fr. br. No. 58, Bureau "Onze Tuinen".

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG VAN TUINEN 🗆

Referentiën van voorname werken, in Holland uitge-voerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË). (37)

TE KOOP AANGEBODEN

BOOMKWEEKER

in Gelderland, met Woonhuis, Kas en Schuren.

Brieven onder No. 57, Bureau

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063. Dordrecht.

TUINVERSIERINGEN EN VAZEN

Geplet zink.

Mooi van vorm en vriezen niet stuk.

J. MUYSSON Jr., Rotterdam, Aert v. Nesstraat 112. TELEF. 3981.

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -:

INHOUD.

Pentstemon, door P. Bijhouwer.

De Zickte en Vijanden der Bolgewassen. Il, door prof. J. Ritzema Bos

Eknige wenken omtrent de behandeling van vaste planten, door K. Wezelenburg. Taxus, door mej. W.

Herfstkleuren, door J. K. B.

Groene Tomaten, door mevr. B.
Work voor de volgende Week.
In de O.chideeënkas, door J. K. B.
In den Bloementuin, door A. Lebbink.
In den Moestuin, door H. S.
Ly den Kruittuin, door I. C. M.

In den Fruittuin, door J. C. M. In Kassen en Bakken, door J. H. Ho.-

tingh. Vragenbus. Mededeelingen. Correspondentie. Advertentiën.

Bijblad.

Winterverzorging, door Km. Winterverzorging, door Km. Columbia-Wyandottes, door Km. Honden, (Schipperkes), door L.S. De leelijkste vogel der wereld. Vragenbus

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :-: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

OOFTTEELT VOOR AMATEURS.

"Het verstand komt met het ambt", zegt men wel eens. Als dat spreekwoord opgaat, dan is het zeker het geval met tuinieren! Menigeen, die er vroeger nooit aan dacht, ziet zich door de omstandigheden als het ware genoopt aan het liefhebberen te gaan. Eerst woonde men in de stad, had drukke zaken, in alle geval men kon er niet aan denken zich persoonlijk in te laten met tuinieren, al had men misschien een lapje grond, dat men het zijne kon noemen.

Maar zie, de omstandigheden veranderen: men komt buiten te wonen, krijgt een flinken tuin en min of meer vrijen tijd om zich met bebouwing en onderhoud bezig te houden.

Echter... men heeft van niets verstand!

Welnu, dan gedacht aan bovengenoemd spreekwoord. Schrijver dezes heeft de waarheid er van aan zich zelf ondervonden.

Een ambtswoning met tamelijk grooten tuin, grootendeels als moesgrond aangelegd, noodzaakte hem, hoewel zonder eenig verstand van dergelijke zaken, een aanvang te maken met de teelt van eigen groente. Maar geen nood! In onzen tijd van goede boeken en boekjes op allerlei gebied, behoeft men niet verlegen te staan.

Heel eenvoudig werd begonnen met zich te

houden aan de aanwijzingen van de catalogi, welke groote zaadhandelaars jaarlijks omtrent Nieuwjaar gratis aan vele adressen toezenden.

Al spoedig gaat eigen ervaring wat meespreken. De lust om van een en ander wat meer te weten maakt, dat men zich op één of meer vakbladen abonneert en eenige werkjes op tuinbouwgebied aanschaft. En daar dit artikeltje bedoeld is als een aansporing van adspirant tuiniers, die nog aarzelen de zaak goed aan te pakken, wil ik dadelijk aangeven, welke vakbladen en werkjes ik aanbevelenswaardig acht.

Als vakblad noem ik dan (natuurlijk, zou ik haast zeggen)

allereerst "Onze Tuinen", dat niet alleen door leerzame artikelen, maar ook door zijn "Vragenbus" het verstand van een en ander geleidelijk doet komen. Daarnaast noem ik nog "Floralia" en "De Veldbode", hoewel "O. T." voor beginners geheel voldoende is.

Als werkjes op dit gebied noem ik: diverse nos. uit de goedkoope land- en tuinbouw-bibliotheek van de Veldbode'', idem uit de tuinbouw-bibliotheek onder leiding van Claassen en Hazeloop. Voor fruitteelt vooral: Bleeker en De Greeff "Appel, peer, bes, framboos, Meerten's "Vruchtboomen en boomgaarden'' e. m.

0.7.

Meloen Noir des Carmes, peer Clapp's Favorite en appel Cox Pomona. (Orig. foto voor "Onze Tuinen", van den Schrijver.)

Gelijk gezegd: door het lezen van een en ander, benevens door eigen praktijk, krijgt men al spoedig voldoende verstand om met goed succes eigen groente te verbouwen, vruchtboomen te onderhouden, rozen te kweeken, enz.

Men moet maar pro-

Wat rozen aangaat, vroeger meende ik altijd dat deze zeer moeilijk te houden waren, omdat de snoei bezwaren zou opleveren, ze lastig door den winter te krijgen zouden zijn, enz. enz.

Evenwel, bij den dokter van ons dorp prachtige exemplaren ziende, die al jaren

lang het zoo goed deden, besloot ik de cultuur van de koningin der bloemen eveneens ter hand te nemen.

En het resultaat? In den tijd van vollen bloei omstreeks pr. Juli gelijkt mijn tuin bijkans een rosarium, daar de andere kinderen van flora geheel wegvallen bij een overvloed van rozen. De snoei, die zoo moeilijk leek, levert weinig bezwaren op voor hem, die zich houdt aan de wenken van "O. T." of de goedkoope werkjes van den heer J. K. Budde, mederedacteur van "O. T", leest: "De Roos en Handleiding voor het snoeien van rozen".

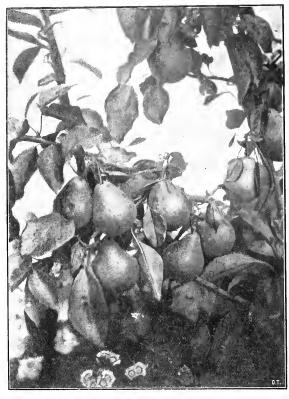
Zelfs het geheel aankweeken door oculeeren van wilde stam-

men of struiken levert geen onoverkomelijke bezwaren en zoo kwam ik aan een prachtcollectie stamrozen, waarvan de aanschaffing bij een kweeker aardig wat zou hebben gekost.

Maar behalve dat! Welk een genoegen is het, zoo van den aanvang af de ontwikkeling van de kroon na te gaan. Zoo'n nietig oogje, dat na drie jaar een dikke zijtak geworden is van 12 c.M. omtrek aan den voet en met een tweede oculatie een kroon heeft gevormd, die op z'n breedst een omvang van 2.25 M. heeft en in Juli bloeide met 15 prachtbloemen tegelijk.

Nu iets over het kweeken van eigen vruchten.

Bij mijn komst alhier vond ik enkele oude exemplaren, die (natuurlijk, zou ik haast zeggen) sterk verwaarloosd waren

Beurré d'Amenlis. (Orig. foto voor "Onze Tuinen", van den Schrijver.

en die ik, van de behandeling van vruchtboomen niets wetende, voortging te verwaarloozen.

Geleidelijk werd dat anders, dank weer ,,O. T.''.

De te slechte exemplaren werden opgeruimd, de overige opgeknapt, maar — en dit is het voornaamste — in den moestuin zoowel als in den siertuin werden jonge boompjes in struikvorm aangeplant.

Van de gedachte uitgaande, dat liefhebberij niet veel kosten moet en dat het aardiger is van jongs aan op te kweeken, kocht ik meest 2 à 3-jarige veredelingen.

Nòg interessanter ware het zelf oculeeren of enten geweest, maar ik was te verlangend naar heerlijk fruit, om zoo lang te willen wachten.

Natuurlijk was alles op dwergonderstam veredeld. Dit kan niet genoeg worden aangeraden. Groot zijn de voordeelen boven de hoogstammen, die men nog maar al te veel door liefhebbers ziet aangeplant.

10. Ze dragen eerder en grootere vruchten, die niet zoo gauw afwaaien en zich gemakkelijker laten plukken.

20. Ze laten zich beter snoeien, bespuiten en schoonhouden;

ongedierte en ziekten worden bij het eerste optreden reeds opgemerkt en kunnen dadelijk worden bestreden.

30. In den liefhebberstuin staan ze netter, dragen zelfs tot versiering bij en in bloeitijd en door de schoone vruchten en geven minder ongewenschte schaduw, dan met de grootere hoogstammen het geval is.

Ten overvloede zijn verscheidene fijne soorten met groote vruchten ongeschikt voor hoogstam. Summa summarum, als straks de planttijd weer daar is, plant dan struiken en pyramiden in uw tuin!

Maar ter zake! De boompjes, 3 à 4 gesteltakjes rijk, waren jong genoeg om de verdere vorming toch geheel eigen werk te doen zijn. En niets werkt animeerender dau te trachten, dat nietige plantsoen aan te kweeken tot drager van kostelijk fruit.

Zooals ze daar stonden, het eerste jaar, de gesteltakjes tot ä teruggesneden en ontdaan van allerlei onbruikbare twijgjes, waren ze misschien 3 M. hoog.

Natuurlijk was de grond diep losgemaakt en van verteerde mest voorzien. Nu moesten ze eerst groeien om later pas te mogen dragen. En ze deden het, dat het een lust was. Hoewel de grondsoort kleiachtig was, maakten ze den eersten zomer een flink schot.

Het tweede jaar eveneens, terwijl tevens enkele boompjes bloeiknoppen vertoonden, die echter nog niet dragen mochten. Trouwens, vanzelf wierpen ze de vruchtbeginsels af. Nu is het het derde jaar en daar het mijn bedoeling is de struiken een dwergvorm te laten houden, meende ik het vruchtdragen niet te moeten tegengaan. Natuurlijk pastte ik de vruchtdunning toe, wat dit jaar zeker wel noodig was. Zoo werd de groei wat getemperd. Misschien is dit vroege dragen wat gewaagd en riskeer ik een volgend jaar weinig of niets te krijgen, maar daar de struiken, behalve de zeer zware vruchten, krachtig houtschot maken en er glanzend en gezond uitzien, heb ik goeden moed, dat deze behandeling blijken zal geheel onschadelijk te zijn geweest.

Dat het echter nog al wat beteekent en het er voor de jonge boompjes zeer op aan komt, zal men kunnen nagaan, als verteld wordt, hoe b.v. een B. d'Amenlis, die nog geen 2 M. hoog is, 24 vruchten draagt.

En dat het flinke zijn, lang geen armoedig goedje, ziet men op bijgaande photo, die ik van het struikje nam.

Een tweede photo geeft een kijkje op een B. v. d. Ham, welks 19 langwerpige roodbruine gladde vruchten een lengte hebben van 10—14 c.M. zonder den steel.

Een derde photo geeft den struikvorm weer van een "Soldat Laboureur", welks hoogte men beoordeelen kan naar mijn 9-jarig dochtertje, dat er naast staat. Dit boompje staat een jaar of 5 en draagt zeker wel 100 vruchten.

Misschien neemt onze geachte Redactie ook nog photo no. 4 op: een Clairgeau, die 6 jaar staat en 92 prachtige vruchten draagt.

Meer zal ik van mijn fruittuin niet laten zien. Alleen zij nog meegedeeld, dat een Clapp's favorite, die maar niet dragen wilde, geringd werd en deze operatie (in "O. T." meermalen beschreven) beloonde met 80 mooie vruchten. Alles samenvattend, kan ik verklaren van mijn fruittuin niets dan genoegen te hebben beleefd, wat ik gaarne dank aan de goede voorlichting der deskundigen in "O. T.".

Als laatste voorbeeld mijner bewering, dat men al doende leert, gaat hierbij een phoio*), die doet zien, dat zelfs de cultuur van meloenen door den amateur niet zonder succes ter hand genomen worden kan, als hij zich houdt aan de wenken van ons prettig en leerrijk blad. De grootste der twee afgebeelde vruchten woog 8½ pond, wat voorzeker voor een "noir Op de titelpagina geplaatst. — Red.

des Carmes'' een flink gewicht is. Ze werden gekweekt in een paar lauw-warme bakken, die na Maart-April vrij kwamen en anders allicht 's zomers ongebruikt zouden staan. Zoo kreeg ik een 12-tal van deze heerlijke vruchten, waarvan ik getuigen kan, dat nog nooit een door mij gekochte meloen ze in fijnheid van smaak evenaarde.

Natuurlijk dank ik dit niet aan mijn kweekkunst, maar aan de soort, die men in den handel onbegrijpelijkerwijs zeer zelden aantreft.

Welnu, de liefhebbers dezer aromatische vruchten, die deze in sommige deelen des lands aldoor duur betalen moeten. worden opgewekt de cultuur er van eens te beproeven.

,,O. T.'' zal zeker bereid gevonden worden, zijn voorlichting te schenken aan hen, wien het nog aan kennis ontbreekt.*) Weidum.

J. F. v. D.

*) Natuurlijk zeer gaarne. Die taak zal "Onze Tuinen" altijd en met genoegen blijven vervullen, vooral als zij aangemoedigd wordt door zulke resultaten als waarvan de geachte schrijver hierboven vertelt. Daaruit blijkt wel ten duidelijkste hoe "O. T." in een behoefte voorziet en met vrucht doorwerkt. — Red.

PLANTENZIEKTEN

DE ZIEKTEN EN VIJANDEN DER BOLGEWASSEN. III.

Ziekten der tulpen.

Van de tulpenziekten bracht ik boven reeds terloops het "ringziek" ter sprake, dat wel is waar tegenwoordig nog niet van overgroote beteekenis is voor de tulpenteelt, maar toch bij de groote uitbreiding, die het stengelaaltje in allerlei streken van ons land heeft, en bij de groote uitbreiding, welke de teelt van tulpen hier te lande meer en meer begint te krijgen — van meer beteekenis kan worden.

Veel meer belang echter hebben, èn voor den bloembollenteler, èn voor den bezitter van een tuin, die gaarne elk jaar een mooi tulpenbed heeft, de twee volgende ziekten: 10. de sklerotiënziekte der tulpen, veroorzaakt door Sclerotium Tulpiarum, waaraan de "kwade plekken" zijn toe te schrijven, en 20. de Botrytisziekte der tulpen, zijnde de oorzaak van de zoogenaamde "stekers".

In 't begin zijn deze beide tulpenziekten door mij met elkaar verward, hetgeen veroorzaakt werd doordat zij op de proefvelden te Noordwijk, waar bestrijdingsproeven tegen de "kwade plekken" werden genomen, beiden door elkaar voorkwamen. Later leerde ik duidelijk de twee ziekten van elkaar onderscheiden; maar ik had omtrent mijne waarnemingen en onderzoekingen dienaangaande nog niets gepubliceerd, toen prof. K l e b a h n te Hamburg zijne belangrijke onderzoekingen in 't licht gaf, die eene publicatie mijnerzijds toentettijde overbodig maakten.

In hetgeen ik hier omtrent deze ziekten zal mededeelen,

In hetgeen ik hier omtrent deze ziekten zal mededeelen, sluit ik mij grootendeels aan bij de onderzoekingen van den Hamburger geleerde, van welke onderzoekingen de resultaten zijn meegedeeld in het "Weekblad voor Bloembollencultuur", 17de jaargang (1906—1907, bl. 592—594, bl. 613—616).

Kwade plekken.

De verschijnselen van de ziekte der "kwade plekken" (Sklerotiënziekte) zijn de volgende. De bol loopt niet of zoo goed als niet uit, hoewel de wortels zich flink en geheel normaal ontwikkelen. Snijdt men hem in 't voorjaar overlangs door, dan is het bovenste gedeelte der schubben roodachtig grijs; die roodachtig grijze kleur strekt zich steeds verder naar de schijf toe uit, en langzamerhand wordt zij vervangen door bruin: de bol gaat geheel dood en gaat in rotting over.

De oorzaak van het sterven der bollen is eene zwam, welker draden zich door de schubben verbreiden, en deze doen verkleuren en doodgaan. Uit de stervende deelen komen zwamdraden naar buiten, die op bepaalde plaatsen zich zeer sterk gaan vertakken en zich dan tot een kluwen ineenwikkelen, aldus krijtwitte lichamen vormende van verschillende grootte en vorm, in lengte varieerende tusschen 1½ en 8½ m.M. Later schrompelen deze lichamen zich eenigszins samen onder uit-

persing van een vochtdroppel: daarna worden zij spoedig bruin van huid, terwijl zij van binnen lichtgrijs of zeer lichtbruin zijn. Deze zwamlichamen, "sklerotiën" genoemd, vormen zich aan de oppervlakte van den aangetasten bol, het meest om den neus heen, maar toch ook verder naar beneden toe, soms zelfs onder aan de schijf tusschen wortels. Zij laten gemakkelijk los, zoodat zij dan zich vlak bij den bol los in den grond pevinden.

Deze sklerotiën vormen den rusttoestand van de zwam, die de oorzaak der ziekte is. Zijn op eene plaats, waar zij zich in den grond bevinden, gezonde tulpenbollen uitgeplant, dan groeien reeds in het najaar zwandraden van deze sklerotiën uit, welke den bol bij den neus binnen dringen en hem aldus besmetten, zoodat het volgend jaar geen plant boven den grond komt.

De ziekte tast in de eerste plaats tulpen en *Iris hispanica* aan; maar toch worden op de kwade plekken ook hyacinthen, Keizerskroon (*Fritillaria imperialis*), Gladiolus, sommige

Beurré v. d. Ham. Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den Schrijver.

andere Irissoorten en Narcissen in meerdere of mindere mate aangetast.

Deze ziekte doodt den tulpenbol: en moge ook al in den beginne de jonge bol veelal gespaard blijven, later wordt hij toch vaak ook aangetast en in ieder geval wordt er geen leverbare bol gevormd, omdat de oude bol te vroeg doodgaat. Het schijnt dus niet best mogelijk, dat de parasiet deze ziekte met de geleverde tulpen naar elders wordt vervoerd.

Wanneer een hyacinth op eene "kwade plek" groeit, wordt deze door den parasiet wel geïnfecteerd, maar niet gedood. Dikwijls worden slechts de buitenste schubben meer of minder aangetast, zoodat de hyacinthenbol nog verkoopbaar blijft en bloeibaar is. Wèl worden de hyacinthen veel minder dan de tulpen door de ziekte aangetast, maar het is in elk geval volstrekt niet onmogelijk, dat met hyacinthenbollen de kiemen der ziekte, in den vorm van aan de schubben klevende sklerotiën, geïmporteerd worden. Bij tulpen is zulks onwaarschijnlijk.

De aangetaste tulpenbollen sterven in den grond, en de sklerotiën blijven in den bodem achter. Waar het vorige jaar een of meer tulpen hebben gestaan, die aan de ziekte stierven, blijven deze sklerotiën in den grond liggen. Van uit den grond verbreidt zich de zwam een volgend jaar in de bolgewassen, die er dan worden geteeld, voor zoover ze voor

de kwaal vatbaar zijn; ook kunnen de sklerotiën, zonder te kiemen, in den grond achterblijven, en eerst in een later jaar tot kieming overgaan. Zulke plekken, waar tulpen hebben gestaan, die aan de "sklerotiënziekte" stierven, zijn dus

Soldat Laboureur. (Orig. foto "Onze Tuinen", van den Schrijver.)

besmet. Men spreekt dan ook van "kwade plekken" in de tulpenvelden.

Wordt bij de bewerking van den grond de aarde van den cenen akker op den anderen gebracht, dan breidt zich de "kwade plek" uit: de plek, waar de uitgepote tulpen ziek worden, wordt grooter. De besmetting kan zelfs aan schoenen en klompen en aan de gebruikte werktuigen van de eene plek naar de andere worden gebracht. En waar, bij winderig weer, op voor de tulpenkultuur gereed gemaakten duingrond de aarde gemakkclijk van de eene plaats naar de andere verstuift, daar kan de besmetting gemakkclijk genoeg overwaaien.

Ik herinner mij daarvan een merkwaardig voorbeeld: Op een veld bevond zich een "kwade plek", terwijl de bodem op het aangrenzende veld gezond was. Het eerste veld was van het tweede gescheiden door een vrij dichte elzen haag, waarin zich echter eene opening bevond. Een volgend jaar had zich de kwade plek ook over het tot dusver gezonde veld uitgebreid, maar alleen vlak achter de opening in de haag. Blijkbaar was de besmette grond er door heen gewaaid.

Dat de besmetting aan de aarde gebonden is, weten ook de practici; een der middelen, welke men er tegen tracht aan te wenden, bestaat dan ook in het "afgraven". De bloembollenkweekers graven op de kwade plekken de aarde tamelijk diep uit. Zij weten echter vaak niet, waar zij met den "kwaden grond" moeten blijven. Zij geven hem gaarne geheel of bijkans geheel om niet weg, wanneer de kooper hem maar zorgvuldig verwijdert.

Menig stadstuinman nu, die aan den bezitter van een tuintje nieuwe aarde voor zijne bloembedden moet leveren, krijgt aldus op eene zeer goedkoope manier dezen "kwaden grond", die voor tulpen en enkele andere bolgewassen niet deugt, maar overigens uitstekende tuinaarde is, en hij kan er weer een tamelijk hoogen prijs voor in rekening brengen. Op deze wijze wordt, althans te Amsterdam en in de naaste omgeving dier stad, zeer dikwijls grond gebracht, die besmet is. Het spreekt echter van zelf, dat dit niet voorkomt in

plaatsen, die veel verder van het bloembollendistrict verwijderd liggen.

Wanneer nu eenmaal besmette grond op een bloemperk is gebracht, en daar worden later tulpen of andere voor de ziekte vatbare bolgewassen geteeld, dan worden die uit den aard der zaak ook aangetast. En daar doorgaans op hetzelfde bloemplekje ieder jaar weer tulpen of hyacinthen komen te staan, zoo gaat het van kwaad tot erger, zoodat er ten slotte in 't geheel geen tulpen of hyacinthen meer willen groeien. Men late op zulke bloemperken een paar jaren lang alle bolgewassen weg, en tele andere voorjaarsbloemen, zooals Primula, Arabis, Silene, Myosotis, Saxifraga- of Viola-soorten. Men late nooit twee gewassen op elkaar volgen, die voor de ziekte in erge mate vatbaar zijn. Natuurlijk mogen geen tulpen op tulpen volgen; dat gebeurt trouwens bij de bloembollenkweekers nooit; deze weten maar al te goed, dat tulpen na tulpen meestal mislukken. Maar de eigenaar van een tuin richt maar al te vaak ieder jaar hetzelfde perkje voor tulpen in. Men late ook geen tulpen op Iris hispanica volgen of omgekeerd. In het grootste gedeelte van de oorspronkelijke bloembollenstreek (tusschen Haarlem en Leiden) teelt men op hetzelfde veld doorgaans achtereenvolgens: hyacinthen, tulpen, aardappelen (of erwten), hyacinthen, tulpen, enz. Tulpen komen dus in drie jaren meestal éénmaal op hetzelfde veld terug. In die streken van Nederland, waar de teelt van tulpen nu eerst sedert eenige jaren aan het toenemen is, en waar hyacinthen niet worden geteeld, kan men gemakkelijk een vruchtwisseling invoeren, waarbij de tulpen veel minder vaak op hetzelfde terrein terugkeeren. Onder zulke omstandigheden zal voor het verschijnen van kwade plekken niet zooveel gevaar bestaan.

Op de terreinen, waar zich kwade plekken bevinden, moet men liefst de teelt van tulpen en Spaansche Irissen, gedurende verscheidene jaren geheel achterwege laten; maar zoo mogelijk ook geene hyacinthen, geen narcissen, noch andere, maar eenigszins vatbare bolgewassen telen. Dat is trouwens in de bloembollenstreek vaak gemakkelijker gezegd dan ge-

Beurrė Clairgeau. (Orig. foto "Onze Tuinen", van den Schrijver.)

daan: de bodem is veel te duur om er geregeld aardappelen, erwten, aardbeien, enz. te telen en de winstgevende bolgewassen langen tijd achterwege te laten.

Daarom was het van het hoogste gewicht, een middel te

vinden om de kwade plekken weer geschikt te maken voor de tulpenkultuur. Jaren lang zijn door mij in vereeniging met eene commissie te Noordwijk en gesteund door subsidiën van de landsregeering en van het Hoofdbestuur der Alg. Vereeniging voor Bloembollencultuur, proefnemingen in het werk gesteld omtrent de bestrijding van de "kwade plekken".

Met allerlei stoffen is toen getracht, den bodem te ontsmet-en; er is gewerkt met ongebluschte kalk, met gebluschte kalk, met ijzervitriool, kopervitriool, Bordeauxsche pap, petroleum, creoline, carbolineum, zwavel, enz. Het is niet noodig omtrent al de genomen proeven verslag uit te brengen: resultaten, die afdoende waren, werden trots alle moeite niet ver-kregen. Ik bepaal mij hier tot vermelding van hetgeen ik, deels als resultaat van de genomen proeven, deels als resultaat van waarnemingen in de praktijk, meen te moeten aanbevelen.

Als zoodanig vermeld ik vooreerst het laat planten van de tulpenbollen. Deze blijken betrekkelijk vroeg in het najaar van den grond uit te worden besmet. Op "kwade plekken", waar de in October en begin November uitgeplante tulpen in 't voorjaar op groote schaal wegbleven, beperkte zich het wegblijven der eerst laat in December uitgeplante tulpen tot zeer enkele exemplaren. Meerdere malen werd dit geconstateerd nu kan met deze opgedane ervaring natuurlijk zooveel mogelijk worden rekening gehouden; maar het gaat niet aan, met het planten van alle tulpen tot laat in December te wachten, wijl dan soms dit werk tengevolge van het bevroren zijn van den grond, nog langer moet worden uitgesteld. Nog later uitgeplante tulpen leveren gewoonlijk geen leverbare jonge bollen meer op.

Een tweede middel, tegen de ,,kwade plekken'' aan te wenden, is diep spitten. Hoe dieper men den grond omspit, des te dieper begraaft men de sklerotiën van de zwam, die de tulpen aantast, in den grond. En diep in den grond gebrachte sklerotiën ontkiemen niet. Maar aangezien zij daar dan in werkeloozen staat achterblijven, en in een volgend jaar weer hunne activiteit kunnen terugkrijgen, zoodra zij weer dichter bij de oppervlakte komen — zoo bestaat altijd gevaar, dat dit laatste bij latere omwerking van den grond gebeurt. Alleen zeer diep spitten zou een meer duurzaam resultaat kunnen

Natuurlijk moeten alleen de ,,kwade plekken'' zelve diep gespit worden, niet die gedeelten van de velden, waar de grond gezond is. In ieder geval bewerke men de ,,kwade plekken' en de gezonde gedeelten van het terrein geheel af-derlijk, zoodat er geene besmette aarde over den niet be-smetten grond worde gebracht.

Afgraven van den besmetten grond geeft betere resultaten, maar is uit den aard der zaak in 't groot een vrij kostbaar werk, daar het veel arbeid eischt. Men brenge den afgegraven "kwaden grond" in diepe kuilen, op zoo groot mogelijken afstand van bloembollenvelden, waar men hem mengt met ongebluschte kalk.

Het minst kostbare is de volgende methode, die vrij goede resultaten geeft. Men neme de tulpen, die in 't voorjaar ,,wegbleven'', uit den grond. Daarmee neemt men natuurlijk ook sklerotiën weg, die anders met de vergane bollen in den grond zouden zijn gebleven; dat is op zich zelf al veel waard. Men moet zulks in 't voorjaar zoo spoedig mogelijk doen: zoodra men kan zien, welke tulpen wegblijven. Hoe langer men toch de stervende bollen in den grond laat zitten, hoe meer sklerotiën zich op deze vormen, en hoe meer kans er is, dat zeer vele van deze zwarte zwamlichamen van den bol loslaten en in den grond komen. En omdat er, - vooral als men er niet vroeg genoeg bij is, de aangetaste tulpenbollen weg te nemen, — altijd zeer vele sklerotiën niet meer aan de aangetaste gestorven bollen zitten, maar in den omgevenden grond verbreid zijn, — dáárom is het gewenscht, mèt de stervende tulpenbollen ook de omgevende aarde weg te nemen. Dit geschiedt het best met den "snotkoker" (zie boven).

Het is goed, in het met den koker geboorde gat een scheutje carbolineum te gieten. Althans onder Noordwijk is dit middel door mij met succes toegepast; het in de gaten gegoten carbolineum deed geen schade aan de tulpen, die er vlak naast stonden, en het maakte evenmin later den bodem voor

plantengroei ongeschikt.

Het is echter de vraag of eene dergelijke behandeling op elke bodemsoort straffeloos kan plaats hebben. Wat op den duinzandbodem, waarop te Noordwijk vrij algemeen de tulpenbollen worden geteeld, kan worden gedaan, is wellicht op klei- of veengrond, of ook zelfs zeer samenhangenden zandbodem niet straffeloos toe te passen. Door den lossen, weinig samenhangenden duinzandbodem zakt het carbolineum spoedig naar beneden, en verdwijnt het weldra geheel en al uit de bovenste lagen; in de meer samenhangende klei- en veenbodems wordt het veel langer vastgehouden.

Wanneer op een bloemperk in een tuin een "kwade plek" voorkomt, en men wil daar toch het volgende jaar weer tulpen of andere vatbare bolgewassen telen, dan doet men het eenvoudigst, den besmetten bodem weg te graven en dezen

door andere aarde te vervangen.

(Wordt vervolgd.)

J. RITZEMA Bos.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Vanda. - Laelia.

Een van de schoonste Vanda's is zonder twijfel de z.g. blauwe Vanda, V. caerulea, die het beste daar gekweekt wordt, waar de lucht het zuiverst is. Soms zien wij haar midden in den zomer bloeien, maar dat is niet je ware, de exemplaren die in het najaar bloeien zijn veel beter op kleur en blijven ongeveer zes weken op de plant goed. Dat het aanbeveling verdient ze niet zoo lang op de plant te laten zitten hebben wij reeds vroeger gezegd.

Vanda caerulea staat bekend als een lastige Vanda en dat is niet tegen te spre-

ken. Maar zelden ziet men een partij goed

gezonde exemplaren.

Zij houdt in het bijzonder van veel frissche lucht, een vochtige atmospheer en een lichte standplaats. Dikwijls zien wij dat in de wintermaanden de bladeren zwarte vlekken krijgen en dit is alleen te voorkomen door met de uiterste voorzichtigheid te gieten, terwijl, wanneer het weer het eenigzins toelaat, de luchtraampjes open worden gezet. Zij staan het best in het koude gedeelte van de gematigde kas,

waar zij niet meer geschermd worden. Vanda Kimballiana en V. Wats Watsoniilijken sprekend op elkander, alleen ver-

schillen zij in kleur; de laatste is n.l. zuiver wit. Waar de cultuur goed is geweest, daar laten deze planten, de bloemstengels zien en is het goed ze iets warmer te zetten. Na den bloei, wanneer de rust intreedt, geven wij langzamerhand minder water en krijgen zij een plaats naast V.

Tot de kaboutertjes onder de Laelia's, behooren Laclia praestans, L. Dayana en L. pumila en deze kunnen nu in bloei staan.

Men kweekt ze het best in pannen, die kort bij het glas opgehangen worden in de gematigde kas. Zij bloeien wanneer de nieuwe scheut half volwassen is, wat dus beteekent, dat ook na den bloei nog water noodig is, totdat de schijnknollen zijn uitgegroeid en bijna geen water meer noodig is. Denkt er om, de planten telkens na te zien, daar zich aan de onderzijde gaarne een wit luisje nesteld en dat moet voorkomen worden.

Laelia monophylla staat nu ook in bloei of laat hare knoppen zien; zij onderscheidt zich van bovengenoemden door dat zij geen schijnknollen bezit, zoodat zij geen absolute rustperiode mee maakt en dus ook nooit volkomen droog mag staan. Zij groeit uitstekend in pannen die kort bij het glas worden opgehangen in het warm-ste gedeelte van de koudekas. Zij moet Zij moet voor de zon geschermd worden.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Voortgaan met binnenbrengen der planten. — Vetplanten. — Zaazen. — Vaste planten. — Bol- en Knolgewassen.

Deze week zijn we druk aan den gang met de bloemperken op te ruimen, die er minder oogelijk uitzien. De leeggekomen perken worden gcspit, zoonoodig bemest, en kunnen alsnog beplant wor-den met voorjaarsbloemen of bolgcwassen. Hiervoor kunnen we naar de speciale "bollennummers" verwijzen.

Wo ruimen de perken echter niet op,

voordat het noodig is.

We weten, dat de regel geldt, vóór 15 October al het z.g. zachte goed naar bin-nen, dus deze week ruimen we alles op, wat gedurende den winter een plaatsje binnen krijgt.

In kleine tuinen kunnen we met opbergen desnoods wachten tot het laatst de maand, omdat bij mogelijk invallende nachtvorsten de planten in een oogenblik binnen zijn gehaald. Op groote inrichtin-

gen wachte men echter niet langer, doch brenge deze week alles binnen. Echeveria's, Kleinia's en Cotyledons worden tegelijk met het opnemen gescheurd, terwijl de jonge scheuten gestekt worden in een kouden bak in scherp zand.

De oude planten kunnen eveneens in een kouden bak worden ingegraven in zandige aarde, om hier te overwinteren; voorwaarden zijn, dat de bak vorstvrij en goed droog is.

In den bak behoeven we ze des winters

niet te gieten.

Hoewel wat laat, kunnen we nu nog Cineraria's en Calceolaria's zaaien voor vroegen bloei op de perken. We zaaien liefst in de kas, verspenen zoo spoedig mogelijk en overwinteren de jonge plantjes in de kas. In Maart komen de planten in een bak op een warmen voet, terwijl we ze half Mei met kluit op de bloemperken zetten.

In den tuin staan verschillende vaste planten nog in vollen bloei, zooals Phlox en Herfstasters, vooral deze laatste leveren ons nog geregeld mooie snijbloemen. Waar noodig binden we de planten nog

eens op.

Een zeer dankbare tuniplant is ook de Chrysanthemum maximum. Bij ons heben de planten den geheelen zomer zonder ophouden gebloeid, terwijl ze op het oogenblik nog vol bloem en knop zitten. Als men geregeld de uitgebloeide bloemen verwidert, houden ze niet op met bloeien. Daarenboven hebben de planten door haar donkergroene glimmende bladeren steeds een frisch uiterlijk, terwijl ze zelden of ooit behoeven opgebonden te worden.

We kunnen deze plant dan ook niet genoeg aanbevelen, zoowel voor geheele vakals voor borders en voorbeplanting bij heestervakken. Dat ze een eerste klasse snijbloem oplevert, is genoeg be-

Enkele knol- en bolgewassen in den tuin moeten nog worden opgeruumd, zooals: Richardia albo-maculata; men kan wachten, totdat de vorst de bladeren heeft aangetast. Dan worden alle bovenaardsche deelen afgesneden, de knollen gerooid en in de zon gedroogd, waarna ze droog en vorstvrij worden opgeborgen.

Oxalis Deppei wordt nu gerooid. Om

den witten peenvormigen wortel vinden we een groot aantal jonge bolletjes. We bergen ze in haar geheel op onder de tabletten van een koude kas. De wortels schrompelen langzamerhand geheel weg, zoodat we in het voorjaar slechts de kleine

bolleties terugvinden.

Lobelia cardinalis, L. fulgens, L. Queen Fictoria worden nu opgenomen en in een kouden bak geplaatst. Bij ons staan eenige planten al twec jaar achtereen in den vollen grond van den tuin, zonder dat ze last hebben gehad van den vorigen strengen winter. Wel een bewijs, dat ze een stootje kunnen velen. Voorloopig zullen we echter nog maar niet aanraden, om ze als vaste plant te behandelen. In droge tuinen, onder goede bedekking. zon men het kunnen probeeren.

Geplant kunnen nu worden de vroegbloeiende Gladiolus en de Iris-soorten, die vroeg in het jaar bloeien.

A. LEBBINK.

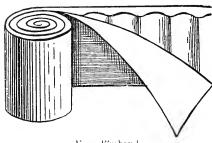
In den Fruittuin.

Oogsten. — Vroeg Verplan-ten. — Vang- en kleefbanden. — Vruchten afwrijven.

Teen we is den aanvang dezer maand er op wezen, dat gerekend kon worden dat in October al ons fruit dat nog op de boomen was, geoogst kon worden; maar, dat men verstandig deed toch nog bij dat oogsten eenig verschil te maken tusschen datgene dat vóór nieuwjaar voor het gc-

bruik geschikt is en dat welk eerst na dien tijd als rijp kan worden aangemerkt, hebben we ons, te oordeelen naar de tot ons gerichte vragen, niet duidelijk genoeg uitgedrukt. We zeiden toen dat de heele late soorten, dat echte wintergoed, het Octoberzonnetje vooral dit jaar met z'n groot tekort aan warmte, nog zeer van noode had In normale jaren is de kans noode had nog groot dat onze late appels en peren voor ze voor de tafel geschikt zijn rimpelig worden, we denken hier b.v. aan Goud-Reinette onder de appels, Doyenne d'hiver en Passe Crassane onder de peren, en meer dergelijke soorten, die wanneer ze niet voldoende boomrijp zijn geworden na nieuwjaar, soms nog vroeger, tot een vormmassa ineenschrompelen. Bestaat looze dit gevaar ook in jaren waarin Augustus en September zieh als zomermaanden gedragen, dan is het duidelijk dat dit jaar waarin beide maanden een onna nooit gekend tekort aan warmte gaven, er met eenige zekerheid kon voorspeld worden, dat de vruchten taai zullen worden, indien ze niet nog van de Octoberzon kunnen profi-

Het binnenhalen van den fruitoogst en het geel worden en afvallen der bladeren wijzen er ons op dat we via den herfst den winter te gemoet gaan en dat voor de boomen met afvallend blad het plantseizoen staat aan te breken. Indien we niet door bijzondere omstandigheden daartoe genoopt worden, wachten met het planten of verplanten tot de bladeren geheel gevallen zijn. Kan dit om den een of ande-

Vang-lijmband.

ren reden niet, b.v. men wil bij verhuizing gaarne boomen meenemeu, dan kan men nu reeds met inachtneming van eenige voorzorgen tot de verplanting van vruehtboomen (ook van andere boomen) overgaan. Behalve de gewone zorgen bij het planten in acht te nemen, doet men wel, den boom zijn bladeren te ontnemen. Doet men zulks niet, dan vallen ze niet op den gewonen tijd af, maar vormen aanvankelijk een zeer groot verdampings-op-pervlak, waardoor heel wat sap uit den boom onnoodig verdampt, afgezien nog van het feit, dat zwartgeworden verschrompelde bladeren ganschelijk geen sieraad voor den fruittuin vormen. Bij dat wegnemen der bladeren laten we den boom de bladstelen behouden, slechts de bladschijven worden verwijderd. Afsnijden of afknipworden verwijderd. Arsnijder of ansinp-pen is dus de aangewezen weg; wie dit werkje te langwijlig lijkt, bedenke dat een boom verplanten, vóór de bladeren ge-vallen zijn, geen regel is en eigenlijk slechts bedenke dat uit nood mag geschieden. In geen geval mogen de bladeren worden afgestroopt; dit heeft tengevolge, dat aan de inplantings-plaats van de bladeren kleine wondjes ontstaan, die met elkaar den boom evenwel, misschien nog meer schade doen, dan de uitdamping door de bladeren.

De vongbanden welke we om onze vruchtboomen aanlegden, hebben hun dienst voor dit jaar gedaan, ze kunnen worden afgenomen en met al wat een sehuilplaats er

onder zocht worden vernietigd. Verbranden is 't eenvoudigst en werkt het zekerst. Wel gaan enkele onschuldige, soms zelfs nuttige insekten mee ten gronde, maar ook hier moeten soms de goeden 't met de kwaden ontgelden.

Is de strijd tegen de verwekkers wormstekige vruchten voor dit jaar buiten uitgestreden, die tegen de wintervlinder begint. Kleefbanden, met Brumata-lijm (in den handel verkrijgbaar) of teer bestreken, worden rondom stam of takken aangebracht. Bij hun tocht van af den grond naar boven worden de vleugellooze wijfjes van den wintervlinder vastgehou-den en daardoor belet hun eieren aan de knoppen onzer boomen af te zetten. Vangbanden kunnen ook tot kleefbanden worden ingericht door deze ook aan de onderzijde rond den stam vast te binden en met de genoemde lijm te bestrijken.

In de bewaarplaatsen onzer vruchten kan een oude deken of een oud wollen kleedingstuk gebruikt worden om de rupsen der wormstekige appels die met de vruchten mede zijn binnen gebracht, als 't ware uit te noodigen zich daarin te ver-

poppen.

ĀĪ to voortvarende amateurs die branden van verlaugen hun vruchtboomen voor hun rijke dracht met een flinke bemesting te beloonen, raden wij, te wachten tot de bladeren gevallen zijn. Wel kon het, 't zij met stal- of kunstmest, zouder eenig bezwaar voor de boomen geschieden, maar we willen in onzen fruittuin liefst na den oogst een grooten schoonmaak beginnen, om na afloop daarvan ook het bemesten aan te vangen.

Of het afwrijven van de vruchten de duurzaamheid bevordert gelooven we niet, hoewel we dit niet door persoonlijke onder-vinding met bewijzen kunnen staven, raden we toch, de z.g. zindelijkheid niet in deze richting te overdrijven, te meer daar we meenen dat moeder natuur de vruchten

in behoorlijken staat aflevert.

J. C. M.

In den Moestuin.

Peenrijen. - Slaweeuwen.

De tijd voor het aanleggen der peenrijen is er thans. Door peenrijen verstaat men een gecombineerde teelt van wortelen, sla en bloemkool onder éénruiters. Onder één raam komen drie keer of vier keer drie slaplauten, nadat de peen is gezaaid, later omstreeks half November worden de bloemkoolplauten geplant drie boven in den bak en twee beneden; onder het volgende raam juist andersom.

In den laatsten tijd laat men meestal de sla weg, omdat deze niet goed past bij de andere twee gewassen. De sla eischt o.a. in den winter meer dek; maar ook

andere groeivoorwaarden.

Allereerst wordt nu het land flink ge mest, gewoonlijk met dunnen koemest, bekend onder den naam van Schiedammer, waarna het land wordt gespit, zoodat het terrein weer op één hoogte ligt. Nu wordt de plaats uitgezocht, waar de achterplank van den bak zal komen en daar paaltjes geslagen, waartegen straks deze plank, die omstreeks 30 c.M. breed is, zal komen to rusten. Alle verdere aanwijzingen voor het in orde maken der rij moeten van dit paaltje uitgaan.

Stelt men zich met het gezicht naar het paaltje, dan wordt 37.5 c.M. rechts daarvan een vooruitgegraven die boven 75 c.M. breed en 50 c.M. diep is, de grond er uit wordt op een hoop naast de voor geworpen rechts en links, maar blijft er 37,5 c.M. van beide kanten af. De nu ontstane voor wordt gevuld met blad, vroeger gebruikte broeimest, of ook wel versche broeimest. Dit hangt er van af, of de grond van nature koud is, of niet. Hoe kouder de grond is, des te meer warmte de mest moet geven. Ook hangt het van den tijd van 't jaar af, want er moet warmte zijn voor de eerste ontwikkeling der wortelen.

Nu wordt naast de voor de grond uitgestoken, en wel op de ruimte van 37.5 c.M. Deze grond komt op de voor, dus op het broeimateriaal te liggen. Daar-door ontstaat naast de voor een verde-ping ,waarin de bloemkool zal moeten groeien.

Deze heeft veel voedsel noodig en daarom wordt daarvoor nog speciaal goed verteerden mest aangebracht. De eerst uitgeworpen grond wordt nn zoo uitgespreid, dat hij bol komt te liggen. Achter wordt de plank aangebracht en voor een op den breeden kant liggende batting. De ramen worden aangebracht en de grond tegen den plank en de batting opgehoopt.

Men kan den aanleg ook wel anders maken en die is misschien wel zoo gemak-

kelijk voor den partienlier.

Eerst wordt de bak kant en en klaar gelegd, daarna wordt de grond uit den bak geschoten, ter plaatse waar het broeimateriaal zal komen. Is dit goed vast ingetrapt, dan wordt de grond weer in den bak geworpen, en wel zoo, dat deze bol in den bak ligt. Er moet ongeveer 25 e.M. grond boven het broeimateriaal aangebracht worden en als het raam erop ligt, moet de grond zeer nabij het glas zijn.

Is de bak klaar, dan moet er worden gezanid. Het bevalt goed, wanneer het zaad wordt voorgekiemd en dit zal des te meer noodig zijn, naarmate de bak kouder is aangelegd, want voor 't kiemen is meer warmte noodig, dan onmiddellijk daarna. Wil men niet voorkiemen, dan is het toch goed het zaad 24 uren voor het zaaien te weeken. Als zaad gebruikt men Amster-damsche bak. Voor 20 ramen heeft men 50 gram zaad noodig. Het wordt licht ingeharkt, daarna aangedrukt en vervolgens met wat zniver zand bedekt, om te voorkomen, dat zich groen mos of algen op den grond ontwikkelen. Wordt het zaad voorgekiemd gestrooid, dan moet men met het harken voorzichtig zijn en wordt het grootendeels ondergebracht door grond over het gezaaide heen te strooien. Heeft men daarvoor gezeefden mestgrond, dan zal men ook geen last hebben van algenvorming.

Na 't zaaien wordt sla nitgeplant, negen onder elk raam, alsof er niets was gezaaid. Beter is het echter de sla maar weg te laten. Omstreeks half November wordt de bloemkool onder en boven uitgeplant. Voor sla neemt men Meikoningin, voor bloemkool bijv. Haagsche taaie. De verdere zorgen zijn, dat de bak vrij wordt gehonden van onkruid en dat de worteltjes niet te dieht komen te staan, en dat er bij vriezend weer wordt gedekt. Indien men alleen wortelen met bloemkool heeft, is één rietmat voldoende, is sla in de combinatie inbegrepen, dan moet er nog een stroomat bij.

Ten slotte zij nog vermeld, dat zoo dit nog niet is gedaan, voor het hebben van weenwen, nu nog sla kan worden gezaaid. Zoodra het zaad boven komt moet er flink worden gelucht, om de planten sterk te honden. H. S.

In Kassen en Bakken.

Dekken. - Muurbloemen, etc. in bak. — Palmen. — Azalea indica. — Caladiums. — Erythrina crista-galli. — Slokken.

De koude bakken met allerlei jonge planten als Pelargoniums, Margrieten, Cinerario, etc. moeten we nu, wanneer de eenigszins naar vorst gaat staan geregeld dekken met een rietmat, ten einde tegen mogelijke vorstschade beveiligd te zijn. Overdag luchten we bij eenigszins goed weer evenwel nog zoo veel mogelijk, doch leggen tegen koude nachten de ramen vroeg dicht om nog wat zonnewarmte cr in te houden. De genoemde jonge planten plaatsen we meestal zoo dicht mogelijk bij het glas. De planten moeten we het liefst plaatsen in stookbakken, zoodat we vooral ook bij donker weer kunnen sta-ken om de planten wat op te laten drogen, daar anders de bladeren licht "smeulen

Laat de rnimte dit toe dan is het zeer aan te bevelen om evenals Campanula Medium, welke we recds genoemd hebben, ook Muurbloemen, Cheiranthus Cheiri, Silene pendula, Dubbele Madelieven, etc. in een koude bak te plaatsen ter bescherming voor strenge vorst. Bniten honden deze planten het ook wel uit, vooral met eenige beschutting, doch ze staan dan 's voorjaars toch ver achter bij de in een bak bewaarde.

De palmen, welke gedurende de zomer in een koude kas of serre stonden moeten we genurence de wintermaanden wat warmer zetten om meteen plaats te maken voor degenen, welke van buiten gekomen zijn, als Chamaerops excelsa, th. husnilis, Phornix canariensis. Ph. reclinata, etc. Van de koude kas naar de warme brengen we nu Livistona chinensis, Cocos Weddeliana, Arcca sapida, A. Baueri, Keutia Forste-riana. K. Belmoreana, Chamacdorea ele-gans, etc. Een langer verblijf van deze planten in een te lage temperatuur zou ze storen in hunne groei, wat korte bladste-len tengevolge heeft. Is men in het bezit van een z.g. waterkas of kas met waterbassin, dan laat men die nu leegloopen, daar de waterplanten nu toch bijna afsterven. De bodem laten we gewoonlijk zitten met de wortelstokken van Nelumbium speciosum en Tropische waterlelies. Drijvende waterplanten geven we hier of daar een plaats in kleiner bak of op andere wijze. Is de modder wat opgedroogd, dan leggen we hierop planken of luiken tussehen de stronken der afgesneden planten, en op deze houten vloer kunnen we dan zeer geschikt de warme palmen eeu plaatsje geven.

Om vroeg bloeiende Azalea's te hebben moeten we de daarvoor het meest geschikte variëteiten als Sigismund Rücker, r. d. Crwyszen en Deutsche Perle wat warmer plaatsen in een temperatuur van minstens 50 gr. F. We moeten zorgen de planten voortdurend vochtig te houden, daar ze bij droog worden de bloemen geheel of gedeeltelijk laten zitten. Het gietwater zetten we vooraf eenigen tijd in de kas, zoodat het de temperatuur van de kas heeft aangenomen.

De Calădiums welke onder de tabletten der kas gezet zn, moeten we niet te sterk laten uitdrogen, daar we--dan kans loopen ze geheel te verliezen, dus een heel enkelen keer een weinig gieten.

Erythrina crista-galli moeten we op-nemen, terugsnijden en haar onderaard-sche geedelte opkuilen onder het tablet van een koude kas of wel we zetten ze in een potmet zand.

Om dezen tijd letten we op de slakken, daar deze nu zoo licht binnengebracht worden met de planten en spoedig veel vernielen. Het beste doen we 's avonds met een lantaren of 's morgens zoodra het licht is, te gaan zoeken. Ook kunnen we vangbladeren leggen van sta, andijvie. waaronder we ze dan 's morgens vangen.

J. A. HOITINGH. Utrecht.

Het bosch over het IJ.

Het is nu zoover, dat, na eenige goed geslaagde proeven, met den bosch- en park-

aanleg in den Nieuwendammerham voortgang gemaakt kan worden.

oor Amsterdammers die niet in de gelegenheid zijn hun vacantietijd elders door te brengen, is dit een verblijdend bericht. Men zal dan aan de overzijde van het IJ even voorbij het "Tolhuis", niet slechts frissche lucht kunnen happen, maar bovendien de weelde van een bosehwandeling zieh kunnen gunnen, iets wat wel hoog noodig is voor een stad als Amsterdam.

Naar wij vernemen zal reeds in de volgende maand worden begonnen; techniseh noemt men dat zeer eigenaardig "de cerste steek". Het geheele werk wordt uitgevoerd door de firma Groenewegen te De Bilt bij Utrecht en moet met April 1913 gereed zijn. Als men bedenkt, dat er 235,000 stuks geplant moeten worden dan mag er wel geen lange winter komen, anders gelooven wij het nog niet.

Aardbei "Ministre Pams".

De Société nationale d'Horticulture heeft op 13 Juni d. j. een getuigschrift van verdienste toegekend aan de groot-vruchtige aardbei *Ministre Pams*, ge-kweekt en aangeboden door de firma Vilmorin-Andrieux et Cic. Deze nieuwe aardbei is gewonnen in de kweekerij te Verrières, uit eene kruising tusschen de aardbeien Docteur Morères en d'Août.

Sedert langen tijd waargenomen, heeft deze aardbei - zoo zeggen de kweekers — steeds zeer interessant gesehenen, door de schoonheid, de overvloedigheid, vooral door de uitstekende kwaliteiten der vruchten. De plant is krachtig en zwaar. Zij brengt overvloedig langgesteelde vruchten voort, groot of middelgroot, zeer regelmatig lang-kegelvormig; vruchtvleesch wit, tamelijk vast, sappig en bovenal zeer geurig. De rijpheid begint in de eerste dagen van Juni en duurt tot het einde

In niet te heete, noch te droge zomers beginnen de planten tegen het eind van den zomer nog eens te bloeien en leveren dan in September of October een tweeden oogst, die lang niet te versmaden is.

De aardbei Minstre Pams, zoo zeggen winners, zal wegens zijn uitgezochte de winners, zal wegens zijn kwaliteit een uitstekende middelvroege variëteit zijn voor den tuin van den ama-(Revue Horticole.)

De nieuwe inmaak-aardbei "Saüerling".

Johannes Böttner, redacteur van den "Praktischen Ratgeber" brengt het volgende jaar eene nieuwe aardbei in den handel, waarvan hij het volgende mededeelt.

"Ik geloof, dat (deze aardbei) het ideaal van eene goede inmaakvrucht is. Ik ben, tot mijne schande moet ik het erkennen, daar enkel door het toeval op gekomen. We hadden een slechten aardbeienoogst, en slechts van een zaaiting had ik rijkelijk vruchten, welke mij overigens goed beviel. Van dezen zaailing nu werd ingemaakt. Later viel mij de kostelijke smaak en de prachtige kleur op, en toen kwam ik eerst op het idee, dat ik deze aardbei reeds lang als inmaakvrucht had moeten probeeren. Deze soort is zeer vruchtbaar en heeft een goeden vorm. De soorten die voor inmaken gebruikt worden, moeten voornamelijk een zekere mate van zuur hebben. "Säuerling" is echter, trots de zure eigensehappen, van zeer aangename smaak. Zij telt de edele soort "Dr. Morère" onder hare voorzaten.'

LEESTAFEL

Phytophilineen Vitiphiline. Circulaire no. 5 van de Maatschappij "Phytobie" te 's-Gravenhage. — Deze circulaire handelt over "Schildluizen en Dopluizen''; beuevens een gekleurde afb. geeft dit vlugschriftje de bestrijding aan door middel van de producten der genoemde firma.

Om de aandacht op Phytophiline en Vitiphiline te vestigen, gaf de firma "Phyeene fraaie, groote reclameplaat tobie"

Resultaat van Bestrijdingsproeven tegen wintervlinders (overgedrukt uit het Tijdschrift coor Plantenziekten), door H. M. Quanjer.

In dit belangrijke opstel beschrijft dr. Quanjero. a. hoe voor zes jaar in den Bangert, de bekende ooftboomstreek in West-Friesland, de wintervlinderplaag op afdoende wijze werd bestreden door het van vangbanden met bruine aanleggen

,,De aard der cultuur,'' zoo schrijft dr. Q., ,,maar vooral ook de ontwikkeling en het doorzicht van de eigenaars (cursivee-ring van ons, Red. O. T.) maakten een gezamenlijk optreden mogelijk."

Waar van onderlinge samenwerking geeu sprake is, raadt dr. Q. aan, geen teer, maar eene goede lijmsoort te gebruiken, als hoedanig die van de firma Spaltenolz en Ameschot wordt aanbevolen. Een paar goede afb. illustreeren het degelijke artikel.

In een bijlage van het Instituut voor Pathologie worden nog mededeelingen gedaan betreffende Parijsch groen.

Maandblad der Ned. Pomologische Vereeniging, — Het September no. van dit orgaan bevat o. a. ecn art. van de hand van C. v. Lennep, waardeering en piëteit betreffende den bekwamen pomoloog Kees de Wilde, dezen zomer op bijna 80-jarigen leeftijd overleden "Keesbaas", onder dien naam kende men hem, kwam als jongen van 15 jaar op 't "Manpad" als tuinjon-gen in dienst. De intelligente jonge man, die er spoedig tuinbaas werd, was de eerste, die hier te lande het Belgische stelsel toepaste. Een paar mooie foto's, staaltjes van de ongemeene vormkunst van De Wilde illustreeren het artikel. "Met hem", zoo schrijft de heer v. L., "is een onzer knapste pomologen heengegaan!"

Gedenkboek Boskoopsche

Tentoonstelling.

Men weet het, dat, ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan der Pomologische Vereeniging te Boskoop, er in dit welvarende dorp aan de Gouwe een buitenge-

woon goed geslaagd bloemenfeest is gehouden, dat door duizenden menschen uit het buiten- en binnenland is bezocht geworden. Dat men door een gedenkboek te maken dit feest ook voor de toekomst heeft willen vast leggen, zie het behoeft niemand te verwonderen. En dit mooie werk, een echo van wat er op de tentoonstelling is gebeurd, en te zien geweest, is eene uit-gave al even mooi als de expositie zelve. De text in de moderne talen is van de hand van den heer C. H. Claassen en laat zich prettig lezen, maar bovenden is het versierd met 36 afbeeldingen naar mooie foto's op het formaat van 26-18 c.M. De gekleurde foto van de vollegrond Azalea's is prachtig.

Met dit boek in de hand is men weer op de tentoonstelling om te genieten van die prachtige Rhododendrons, Azalea's, Rozen, Acers, Blanwe Regen en uiet te vergeten de mooie groepen die er door ver-schillende firma's waren gesteld. Hulden brengen wij aan deu samenstel-

ler, die daarmede een mooie bladzijde voor de geschiedenis van Boskoop heeft geschreven en niet minder brengeu wij hulde aan de wakkere Pomologische Vereeniging, die naar wij vernemeu al weer druk bezig is, voor de voorbereidende werkzaamheden der internationale tentrollering in 1916 zal worden gehouden, J. K. B. der internationale tentconstelling die daar

ONDERWIJS.

Tuinbouwschool "Lindenheuvel".

Wij ontvingen wederom het Prospectus n de Tuinbouwsehool "Lindenheuvel" te Soest (Utr.)

Wij lezen o.a. in het prospectus, dat het doel dezer inrichting is: het opleiden van jongedames in de Praktijk van den Tuinbouw. Deze opleiding beoogt het wekken van belangstelling in en liefdo voor deu tuinbouw bij vrouwen door het aankweeken van algemeene kennis van den tuinbouw en van het bereiden en conserveeren van tuinbouwproducten voor huishondelijk gebruik

Het onderricht omvat: Een beknopte behandeling van de levensgeschiedenis der planten van belang voor, en in verband met den tuinbouw. lu de praktijk o.a.: het kweeken van groenten, vruchten en bloemen; het foreeeren en bleeken van groenten; het suoeien, oculeeren en enten van vruchtboomen, heesters enz. en het onderhouden van kassen eu bakken; het inmaken van groenten en vruchteu en het steriliseeren; het verpakken en verzenden van vruchten, groenten enz. De cursus

duurt twee jaar. Belangstellenden kunnen zich wenden

tot de Directrice, Mej. C. Pompe, of tot een der in het prospectus genoemde

Cursus fruitteelt.

Donderdagmiddag had op de Demonstratietuin der Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde op "Tuin-wijk" het practisch onderzoek plaats van de leerlingeu der eursus Fruitteelt; in tegenwoordigheid der hecren J. G. Hazeloop, Rijkstuinbouwleeraar voor Noord-Holland; J. L. Bouwer, leeraar aan ge-noemden cursus; C. C. M. de Jong Hane-does en G. Steen, leden der Commissie van Toezicht.

Negen leerlingen namen aan het onderzoek deel, aan drie kon het getuigschrift van met vrucht den cursus te hebbeu gevolgd, worden uitgereikt, n.l. aan: Rich. J. Buttstedt, te Watergraafsmeer; J. N. Kaatstra, te Weesp, en J. de Bock, te Amsterdam.

Toelatingsexamen Rijkstuinbouwwinterschool te Aalsmeer, 21 Sept. jl.

Geslaagd: A. van der Boon, Woubrugge; M. J. Dirksen, Alkmaar; L. A. Eringa, Amsterdam; C. de Groot, id.; D. Hansen, Aalsmeer; H. ter Hart, Austerdam; A. Aalsmeer; H. ter Hart, Austerdam; A. Heereu, Aalsmeer; J. Jansen, Amsterdam; J. Jansen Miggels, Nijmegen; B. C. Jougej ns, Nieua-Vennep; E. J. Kroon, Haarlun; B. van Omuen, Deventer; H. W. Siebol, Austerdam; M. Ch. Spoel, Buikslot; J. B. Stork, Amsterdam; M. Veenstra, Oude Watering; T. Verbeek, Sloten N.H., Afgewezen 5 candidaen.

Idem te Tiel.

9 Oct. j.l. zijn na gehouden examen tot de Rijkstuinbouwwinterschool te Tiel twee condidaten voorwaardelijk, de hier volgende zeven onvoorwaardelijk toegelaten: J. T. M. Alberdingk, te Nijmegen; G. Broekstra, te Bolsward; C. Cruysen, te Dreumel; J. de Jong, te Eibergen; mej. A. Kalff, te Tricht; G. A. Visser, te Workum; F. H. Voorhoeve, te Rotterdam.

CORRESPONDENTIE.

Mej. W. te Leiden. - De naam fastigiata, aangegeven in den noot onder uw stukje, is eene vergissing. Kunt u ons een takje zenden (als monster zonder waarde), dan kan de naam der variëteit misschien vostgesteld worden. — Red.

H. F. M. H. te Bergen-op-Zoom. Over de door u bedoelde boom valt niets nieuws te vertellen. Er is reeds meermalen over geschreven, zie o.a. "O. T." 4e jaargang, pag. 371. J. K. B. pag. 371.

VRAGENBUS

van alle kosten, een behoorlijke afschrijving op event, opstallen (kossen etc.) en als 't kan een matige rente van het kapitaal.

Het perceel dat voor exploitatie op de aangegeven wijze in aanmerking zou komen is WEILAND in de onmiddellijke nabijheid van Rotterdam (Kralingen), is pl.m. 1¼ Hectare groot en kost pl.m. f 2.50 per v.k. M.

Ik begrijp zeer goed dat deze vraog ge-mokkelijker gesteld dan beantwoord is. Hoofdzaak is echter voorloopig om te weten of mijn idée als "onbegonnen werk" terzijde gesteld moet worden, dan wel b.v. voor een bijzondere soort dezer bedrijven

voor loonende uitvoering votbaar is. Rotterdam. J. G. V.

Antwoord: Ik kan u niet aanraden

cen bloemisterij en te richten op uw stuk weiland, wijl dit, vooral in het begin, een zeer kostbare onderneming is, die daarenboven de eerste jaren maar weinig winst zal afwerpen en in elk geval niet zal kunnen beantwoorden aan de door u gestelde eischen. Alleeu wanneer u een uiterst bekwaam en energiek leider voor zulk eene bloemisterij zoudt kunnen vinden, die zijn kracht zou zoeken in een of andere speciale cultuur, dan zou het te probeeren zijn, al blijft bloemisterij, met zijn kostbare kassenbouw, altijd een min of meer

Beter kunt u m. i. een proef nemen met volle-grondsculturen, hetzij bloemen of groenten en liefst slechts enkele soorten, die voor den handel van beteekenis zijn. Van bloemen noem ik Lelietjes van Dalen, Hoteia's, en misschien enkele vaste plan-

gewaagde onderneming.

Vraag No. 101.

Ik ben eventueel van plan voor een zeker doeleinde een STUK LAND te koopen, ben echter verplicht een beduidend grooter stuk te koopen dan ik noodig heb.

Nu is bij mij de gedachte opgekomen of het mogelijk zou zijn dit laatste te exploi-teeren door op te richten een GROEN-TEN-- BLOEMKWEEKERIJ OF FOK-KERIJ. Ik ben echter absoluut leek, zoodat ik een event, dergelijk bedrijf geheel aan andere handen zou moeten toever-

Mijn vraag is nu of het mogelijk is de bedrijven hierboven voornoemd, op loonende wijze onder deze omstandigheden te exploiteeren, resp. of een speciale tak dezer

bedrijven aanbeveling zou verdienen. Het zou mij er niet zoozeer om te doen zijn om groote winsten, maar om dekking

Wie een FONGERS koopt, ontvangt waar voor zijn geld.

De constructie der FONGERS-Rijwielen is eenvoudig en degelijk. Vorm en afmetingen zijn zoodanig, dat, mede door het gebruik van geschikt materiaal, een zeer groote soliditeit wordt verkregen, waaraan de FONGERS-Rijwielen hun bekenden langen levensduur voor een groot deel te danken hebben.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delit 19; Rotterdam, West Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

ten voor snijbloemen; van groenten zijn aardappelen, boonen en kool, producten die meestal vlug van de hand gaan.

De onkosten voor zulke cultures zijn niet groot. Spitten, bemesten en schoonhouden zijn al zoo wat de voornaamste werkzaamheden en de kosten daarvan haalt men er wel spoedig uit.

Over fokkerij zal allicht onze medewerker voor Pluimveeteelt, de heer J. Kooiman to Breda, u kunnen inlichten.

Vraug No. 102. Hoe staat de VOEDINGSWAARDE van OESTERS tot die van vleesch, melk,

Hilversum.

Antwoord: Volgens de voedingstabel van Jürgensen bevatten:

			1001-	Calo-
	Eiwit	Vet	hydraten	rieën
	9/0	0/	0/	p. HG
Oesters	10	1.5		5.5
Kalfsvleesch .	20	6.5		142
Melk (volle) .	3.5	3.5	4.8	66
Eieren	13	11		155

Wat de berekening van het aantal ealo-rieën per HG, betreft van de verschillende voedingsstoffen, zij opgemerkt, dat 1 gram eiwit bij verbranding 4.1 calorieën (warmte-eenheden) oplevert; 1 gram vet 9.3 c. en 1 gr. koolhydraten 4.1 c.

verbrandingswaarde De (voedingswaarde) van 1 KG. oestervleesch komt dus waarde) van 1 KG. oeste Lander ongeveer overeen met die van 7 eieren, of 4 H.C. kalfsvleesch of 1 L. (eigenlijk 8.5 d.L.) melk. Mevr. B.

Vraag_ No. 103.

a. In uw blad van 21 Sept. las il het antwoord op mijne vragen. Hierbij zend ik u een peer en tak van de Bergamotte en een peer en tak van de Kalebas. Gaarne vernemen welke soort het is.

b. Aangaande de MOERBEI sehrijft u: flink BEMESTEN, maar moet dit met Koemest of met bloed gebeuren? De kruin is ea. 10 meter breed, moet nu de bemesting over de geheele breedte gelegd of ingegraven worden? Kwetsen dan de wortels miet te wel? tels niet te vcel?

Leiden.

Antuoord: a. Zomer Bergamotte en Kalebas Musque, beiden peersoorten voor September, de toegezonden vruchten waren ook reeds voor het grootste deel verrot.

Bij kroonboomen wordt over het algemeen aangeromen dat de worte's zich even ver in den grond uitstrekken als de kroon dit in de lucht doet, ze gaan echter verder. De fijne wortels aan den buitenkant zijn meest werkzame. Strooi daarom de mest over de geheele oppervlakte tot b.v. 1 M. buiten de kroon. Neem gerust koemest en spit die onder. Om de wortels zoo weinig mogelijk te beschadigen, de mest ondiep onderwerken, de regen voert het vocd-sel wel naar de plaatsen waar het noo-

J. C. M.

Vraag No. 104. Ik heb een tuin die pl.m. $4\frac{1}{2}$ A. groot is en waarin ik aardappels en groenten voor eigen gebruik teel. Voor het eerst heb ik daarop dit jaar KUNSTBEMES-TING toegepast en wel: 30 K.G. superphosphaat, 30 K.G. patentkali en 10 K.G. chilisalpeter.

a. Is die bemesting voldoende geweest. De grond is zware klei.

b. Dit jaar is die mest in het voorjaar uitgestrooid. Moet ik nu de nieuwe be-mesting thans of weder in het voorjaar toedienen?

c. Is het niet beter nu een flinke KALKc. Is ket niet beter ni een funke KALK-BEMESTING te geven. Zoo ja, hoeveel? d. Is het ook goed voor de HUMUS-VORMING daarop thans ROGGE te zaaien? Mijn land heeft nogal veel onkruid, vooral hagewinde.

Rotterdam. J. C. J.

Antwoord: a. Of de bemesting voldoende geweest is, kunt n het best afleiden uit de opbrengst. Was deze goed, dan is ook de bemesting voldoende geweest; was de opbrengst te gering, dan kan het zijn. dat de bemesting onvoldoende is geweest, maar er kunnen ook andere oorzaken geweest zijn (ziekten, enz.).

De sterkte der bemesting hangt voor een deel af van den voedingstoestand van den grond. Een grond, die van nature meer of minder rijk aan plantenvoedsel is, behoeft zooals gemakkelijk te begrijpen is, niet zoo bemest te worden als een arme grond.

b, Chilisalpeter geeft men niet in den herfst, maar in het voorjaar en gedurende den zomer. Werd het in het najaar al uitgestrooid, dan zou het in den winter met het sneeuw- en regenwater naar den ondergrond uitspoelen. Superphosphaat en patentkali kunnen zoowel in den herfst als in het voorjaar aangewend worden, maar met het oog op de kalkbemesting verdient de voorjaarsaanwending de voorkeur.

c. Een flinke kalkbemesting zal ongetwijfeld op uw zwaren kleigrond gunstig werken. Laat vóór den winter per Are 30 à 40 K.G. uitstrooien en door den bovengrond werken.

d. Voor humusvorming is het zeer aan te bevelen, nu rogge te zaaien, om die in 't voorjaar onder te spitten. Zie hierover ook "In den Moestuin" op blz. 139 van dezen jaargang. Het bedoelde onkruid op uw land is, ver-

moed ik, geen haagwinde, maar akker-winde, een lastig onkruid, niet gemakkelijk uit te roeien, omdat de wortelstok zoo diep in den grond zit. Bij de grond-bewerking zooveel mogelijk de onderaardsche stengeldeelen verzamelen en verbranden, is een der beste bestrijdingsmiddelen. W. F. A. G.

Traag No. 105. Hierbij 14 saorten PEREN, waarvan ik gaarne NAMEN zoude weten. $W.\ H.\ M.$ Amsterdam.

Antwoord: De door u gezonden vruchten zijn hoogstwaarschijnlijk de volgende. 's Blijft altijd een moeilijk werk, te meer als men de greei der boomen niet ziet. No. 1 Durondean of ook wel Poir de Tongres genoemd. No. 2 Beurré Hardy. De greei meet zijn stevig hout, omgeslagen blade geven werde genoemd. gen blad en mooie pyramidale groei. No. 3 Doyenné du Comice. Moet bij volkomen rijpheid goed gesuikerd zijn en Oct. rijp. No. 4. Soldat Laboureur. No.5. Kan *Marie Louise* zijn, doch moet dan veel grooter kunnen worden. No. 6. Heeft zeer veel van No. 4. 'k Kan er geen verschil in zien. No. 7. Onbekend. No. 8. Seigneur d'Esperen. Groeit aan trosjes bij clkaar en komen soms oogen voor op de steel. No. 9. Prémices de Marie Lesueur. Moet in Oct. op. No. 12. Gelijkt de Du-chesse d'Angoulême. Oct.-Nov. rijp. No. 13 en 14. Onbekend.

De vruchten, door u gezonden zijn nogal moeilijk thuis te brengen. Ze zijn niet natuurlijk gekleurd. Zeker dicht bij veel schoorsteenen.

J. L BOUWER.

Vraag No. 106. a. Hoe komt het, dat KOOL zich zoo SLECHT tot koolen ZET en veel los blad

blijft? Mijn tuinman noemt dat "kwaad

hart"; is daar wat tegen te doon?"

b. Kan einde Oetober een Leiboom (perzik) en abrikoos, 2 jaar geleden geplant, ook VERZET worden met kluit, als de blaadjes er afyeplukt worden? Groesbeek.

Antwoord a. Uwe kool lijdt aan de algemeen voorkomende ziekte draaihartigheid. Door uwen tuinman zeer juist kwaad hart genoemd. Voor dit jaar niets meer aan te verhelepn. In het vervolg, zoodra de kwaal zich vertoont en dan gewoonlijk mcerdere harten in de kool doet ontstaan, van deze slechts één, het beste, te behou-den, de andere weg te nemen. De buiten-bladeren groeien veelal normaal, deze door knikken van de hoofdnerf in hun groei stuiten. Op deze wijze heeft men kans nog cen tamelijke opbrengst te verkrijgen.

b. Uwe beide leiboomen kunnen einde October zonder bezwaar worden verzet. Blaadjes afsnijden of knippen, nict afstroopen. J. C. M. stroopen.

Fraag No. 107. NÄAM appels en peren. Leersum H. H.

Antwoord: No. 5 eerste zending: Gravensteiner. Tweede zending No. 12: dezelfde als No. 2 eerste zending. — 13. Duchesse d'Angoulême. — 16. Comtesse de Paris. — 17. Beurré Sterckmans. 19. Conseiller à la Cour. — 20. Nouveau Poiteau.

De overige blijven nog in observatie. J. C. M.

Vraag No. 108.

Bij dezen zend ik u cen photo van een VAŠTE PLANT die in mijn tuin staat en die ik wiet ken. Ik kreeg in 't voorjaar de wortels van een vriend toegezonden. De plant is buitengewoon krachtig gegroed en is nu 2.30 M. hoog. Zij is ge-heel overdekt met groote gele bloemen. De bloem heeft een dik rond hart, terwijl De bloem heeft een dik rond hart, terwijl de bloemblaadjes eenigszins afhangen. De stengel van de plant, ziet er zeer eigen-uordig uit; zij doet aan zeer sterke "ver-broedering" denken, terwijl deze verbroe-dering zelfs tot in sommige bloemen door-gaat; 't is dan alsof er twee of drie bloe-men in elkaar gegroeid zijn. De plant is zeer deeoratief. Zou het ook een Helenium zumilum kunnen zijn; il hoorde en las pumilum kunnen zijn; ik hoorde en las duarvan, maar zag er nog geen. Weerselo. J, J, P, Γ .

Antwoord. Uw plant heet Helenium autumnale superbum, en blijkens de foto en uwe mededeelingen is ze een bijzonder krachtig ontwikkeld exemplaar. In den 2n jaargang van "Onze Tuinen" werd zelfs een exemplaar afgebeeld van 2.80 M. hoogte, wel een bewijs, dat deze *Helenium* een zeer krachtige vaste plant is. Voor den Herfst is ze, met hare helder gele bloemhoofdjes, een fraaie, decoratieve plant. v. L.

Vraag No. 109. a. Met de storm is mijn STAM-FUCH-SIA bij de KROON AFGEKNAPT. Kan de kroon nog geplant worden (voorloopig zetten wij hem in water). Is de stam nog vatbaar voor nieuwe tukjes? Zoo ja, hor overwintert de Fuchia?

b. Ik heb een bakje JONGE LAVEN-DELPLANTJES in den tuin, 5 à 6 e.M. lang, wa moet ik daar DEZEN WINTER

mce doen.

c. Is het reeds tijd de CITRUS binnen

te brengen; hoe OVERWINTEREN?
d. Hoe te HANDELEN met STAM-GERANIUMS en france KAMILLEN in

Amst.Mevr. de wed. I. G. K. v. G.

Antwoord, a. Die kroon is als zoodanig

niet meer te redden. Alleen zoudt u er de goede stekjes af kunnen nemen en deze probeeren aan den groei te brengen. Den stam kunt u wel weder tot een kroonboompje opkweeken door de bovenste uitspruitsels te sparen en alle anderste scheuten, die zich ontwikkelen, weg te breken. De Fuehsta's kunt u in een licht, koel vertrek of broeibak overwinteren, als ze maar niet kunnen bevriezen.

b. Laat ze dezen winter nog in het bakje en zet dit op een lichte, koele plaats. In het a.s. voorjaar, in April-Mei, zet u de plantjes elk in cen potje of tegen Juni,

buiten in den vollen grond.

e. Ja; lichte, koele, maar vorstvrije standplaats.

d. Op lichte standplaats met gematigde temperatuur en niet te vochtige atmospheer.

Trong No. 110.
Onlangs hoorde ik iemand met groote overtuigng beweren, dat een CARIA nergens met de TAKKEN aan RAKEN mocht, daar deze anders dor werden. Daar ik zeer aan de juistheid dezer bewering twijfel en veeleer dacht, dat meestal de slechte conditie der wortels het afsterven der takken veroorzaakt, vernam ik hierover gaarne un oordeel.

Meilen. Merr. W. V.

Antwoord, Hoewel het beter is dat de takken der Aranearia vrij zijn, zullen bij cen gezonde plant de takken toch niet zoo spoedig er van lijden, als zij ergens tegen aan komen. Inderdaad zijn een slechte standplaats, slechte grondsoort of gebrek aan lucht en licht eerder oorzaak van v. L. insterving der takken.

Vraag No. 111, 't Vorige jaar kreeg ik AZALEA'S en toen ik ze eenige dagen had, vielen haast alle blaadjes af en was spoedig 't mooie er van af. Nu behandelde ik ze dezen zomer volgens un voorsehrift en stoan ze prachtig, volgens den tuenman zit er knop in. Nu ik ze echter binnen heb VALLEN DE BLAADIES weer AF, niet alleen de bruin gewordene, maar ook al weer enkele groene en ben ik bang, dat ze weer denzelfden weg opgaan als 't vorige jaar. Is daar nu niets aan te doen. Ze staan in een serre voor een raam, waar ze tot 12 uur zon hebben, waar niet gestookt wordt, en die overdag haast altijd open staat. Ik gaf ze, terwijl ze binnen waren, weinig water, sproeide echter veel over de kop. Wat moet ik nu doen om ze gezond te houden. Hilversum. W. C. R. V.

Antwoord. Een enkel blaadje laten de Azalea's, als ze binnengebracht zijn, allicht vallen, maar 't mag n.t. niet aanhouden. De aarde matig vochtig honden en ook de kroon nu en dan besproeien is heel goed, en dan ook veel lucht geven! Het gieten dus niet achterwege laten. Er wordt toch geen gas gebrand in de nabijheid? Daar kunnen op den duur maar heel weinig planten tegen. v. L.

Vraag No. 112.

Ik heb een paar LAURIERBOOMEN in kuipen, die mooi in 't blad staan, en die ik gaarne gedurende den winter zooveel mogelijk in dien toestand zou willen be-

Ik bezit geen plantenkas en geef mijn beide boomen liever niet in bewaring bij een bloemist. Mag ik nu van u vernemen wat mij in dezen te doen staat? N. t. B. Rijswijk.

Antwoord: Bewaren op een kocle, vorst-rrije plaats, liefst goed verlicht. In een kamer waar veel gestookt wordt, worden de planten ziek. Zij mogen in den winter

niet groeien, dus matig vochtig houden, bij drooghouden af.

LEONARD A. SPRINGER.

Vraag No. 113. In No. 13 van dezen jaargang staat op bl. 151 (In den fruittuin), dat "al wat de fruittuin... geplukt is of geplukt kan worden". Later wordt beweerd, "dat verschillende peren het Octoberzonnetje nog ten volle behoeven". Nu vraag ik: Wanneer moet geplukt worden: Doyenné du ('omice, Passe Colmar, Joséphine de Malines, Durondeau!

Zevenaar. Mevr. W.

Antwoord: Doyenné du Comice, Passe Colmar en Joséphine de Malines zijn wintervruchten, die tot de tweede helft van October kunnen blijven hangen. deau is een herfstvrucht, die nu voor het gebruik geschikt wordt, moet daarom einde Sept. of begin Oct. geoogst worden. Deze peer mag niet te boomrijp worden en moet een poosje narijpen, ten cinde te voorkomen dat ze naar sommiger oordeel te zuur wordt. Omtrent mijn brief in No. 13 in dit nummer cen kleine verduidelijking. J. C. M.

Vraag No. 114 Wilt u zoo vriendelijk zijn van de vier nevensgaande peersoorten op te geven: a. N.1.1M, HOEDANIGHEID (stoof- of (stoof- of handpeer), en PLUKTIJD.

b. Wat de oorzaak is, dat van No. 1 alle en van No. 3 verscheidene exemplaren een gescheurden sehil vertoonden, bij laatstgenoemde slechts bij exemplaren aan de Noordzijde van den boom.

Apeldoorn. O. J. v. d. E. v. B.

.1ntwoord: No. 1. Passe Colmar (te vroeg geplukt, vandaar taai) handpeer. No. 2 onbekend. No. 3 Beurré Clairgeau, handpeer. No. 4 als no. 1.

Scheuren en ook de zwarte vlekken op de vruchten worden veroorzaakt door Fusicladium. Geregeld des winters en ook des zomers bespuiten met Bordeauxsche zomers bespuiten met Bordeauxsche pap kan de kwaal doen verminderen. Passe Colmar is zeer aan deze veel voorkomende kwaal onderhevig.

J. C. M.

Vraaq No. 115.

a. Namen van de twee peren, hierne-

b. Wat te doen aan peer II, die oardig droeg, 't is een struik-geworden pyramide, die jaarlijks zeker wel 30 weuwe loten lood-recht omhoog zendt? Den vorigen winter heb ik ze allen zeer ingekort, nu groeien ze allen weer nit.

Doesburg. Br.

Antwoord: No. 1. Beurré gris: No. 2 ons onbekend.

b. Scheuten welke den ganschen zomer ongemoeid gelaten worden en in den winallen tegelijk worden weggenomen, worden meest altijd door nieuwe scheuten opgevolgd. Nijp ze een volgenden zomer tot op 4 à 5 bladen in en verwijder ze dan in den winter, door ze tot op den voet, dus geheel en al vlak weg te snijden.

Behandel een struik geworden pyramide als struik, snoei er zoo weinig mogelijk aan, dan zal de boom misschien wel ophouden met het vormen van ongewenschte

scheuten.

J. C. M.

Mevr. M. R. Kr.

Vraag No. 116. Naam en pluktijd van bijgaande vruehten.

Antwoord: No. 1. Keizer Alexander, pluktijd September; no. 2 bijna onken-

baar, waarschijnlijk Lord Suffield, pluk baar, waarschijnijk Lord Suffield, plustijd begin September; no. 3 onkenbaar: no. 4 Prinsesse Noble, pluktijd October; no. 5 en 6 ons onbekend; no. 7 Peer van Assem, pluktijd begin September; no. 8 Benrré d'Hardenpont, pluktijd October.

Vraag No. 117.

Ik zou u gaarne een vraag willen doen, naar aanbeiding van ONRIJPE TOMA-TEN. Ik ducht, dat die vergiftig waren, en weet van een geval, waar de plotselinge onweet van een gevat, waar de plotselinge on-gesteldheid van een gezin aan het eten er van werd toegeschreven. Nu vind ik in uw laatste nummer op bl. 162 een recept voor onrijpe tomuten. Kan men ze misschien zóó toebereid eten in zeer kleine hoeveelheid? Of is die gehoole vergiftigheid een verzinsel?

Mevr. A. G. K .-- W. Apeldoorn.

Antwoord: Het bedoelde tomatenrecept is overgenomen uit het Duitsche Tuin-bouwblad, den Praktischen Ratgeber. Van de vier daar medegedeelde recepten, van evenzooveel verschillende personen afkomstig, nam ik alleen het eerste over. Of de hoeveelheid, die men ervan eet, van in-vloed is, weet ik niet. In 't algemeen gebruikt men van ingemaakte uitjes, augurkjes enz., geen groote hoeveelheden. Blijk-baar worden in Duitschland reeds tamelijk vecl onrijpe tomaten gegeten, wat toch wel niet het geval zou zijn, wanneer ze schadelijk waren. Mochten er echter onder onze lezeressen of lezers zijn, die hier meer van weten, dan houden we ons voor mededeelingen aanbevolen.

Mevr. B.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

FABRIEK "DE KOEKOEK" - BUSSUM.

Onze BROEI- EN PLANTENKASSEN werden op de Groote Nationale Landbouwtentoonstelling te Zutfen met de Zilveren Medaille bekroond.

: Vraagt teekening en prijsopgave aan. :

Onze Kippenhokken en Konijnenstallen verwierven de hoogst uitgereikte onderscheiding Wij leveren alle soorten verplaatsbare huizen, als Auto- en Rijwielstallen, Tennishuizen, etc.

Volledige WATERFILTRATIE INRICH-

TINGEN voor Fabrieken, Villa's etc. van elke capaciteit.

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek. J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht.

DEN HAAG, UTRECHT,

NIJMEGEN,

filiaal AMSTERDAM, Keizersgracht 403. "ROTTERDAM, Delftsche Vaart 37. Korte Groenewegje 85. Lucas Bolwerk 20.

v. Welderenstraat 89.

Directe levering per kist of per wagon van; Eenruiters Kasglas.

G. A. VAN ROSSEM.

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21/2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

Het adres voor:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN, AFGESNEDEN ROZEN EN TURFSTROOISEL, is:

Koninkhike Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Beschrijvende prijsc. op aanvraag.

Openbare Verkooping

Bloemen, Planten en Tuinartikelen.

De Notarissen F. P. E. VAN DITZ-HUIJZEN te Baarn en J. DE VISSER te Driebergen zullen op DONDERDAG 24 OCTOBER 1912 des morgens te 10 uur, op het buitengoed "DE BREUL" te Zeist nabij het station Driebergen

PUBLIEK VERKOOPEN (om contant geld)

BLOEMEN, PLANTEN, en TUINARTIKELEN, waarbij o.a. voorkomen: ORCHIDEEËN (in diverse soorten) ORANJEBOOMEN, KOUDEen WARME KASPLANTEN, divers dekgoed, snoeigerecdschap, plantenkuipen, bloem-potten, tuinrol, ijzeren roeiboot, dito bagger-schuit, watervak op 20 tonnen, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebracht.

Te bezichtigen 22 en 23 October van 10 tot 4 uur.

Breeder bij catalogus omschreven, verkrijgbaar ten kantore van genoemde notarissen.

– RUIME SORTEERING CACTEEËN. – van af f 0.20 per stuk.

Broeikasjes met plantjes vanaf f 250 compleet

:- HERMAN VOORHOEVE -: -: Zoutmanstraat 40° hoek Prins Hendrikplein DEN HAAG.

LEVENDE BLOEMEN EN KUNSTBLOEMEN.

(86)

N. V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

TUINVERSIERING. Wordt op verlangen geplaatst.

(35)

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. KYANISEERINRICHTING. G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

ONTWERPEN. RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG □ VAN TUINEN □

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE=GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063. Dordrecht.

TUINVERSIERINGEN EN VAZEN VAN

Geplet zink.

Mooi van vorm en vriezen niet stuk.

J. MUYSSON Jr., Rotterdam, Aert v. Nesstraat 112. TELEF. 3981.

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING.

FRANS VAN WIJK & ZONEN, Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 309, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Te koop aangeboden

een bijna nieuwe HOLL. VERWARMINGSKETEL (PECK & Co.) Prijs † 35.—. Fr. br. No. 58, Bureau "Onze Tuinen".

PRIJSCOURANTEN.

J. Abbing & Zonen to Zeist, geïllustreerde prijscourant van boomen, heesters, rozen, coniferen, vaste planten, enz.

Bij het doorbladeren bleek ons, dat alles wat in de laatste jaren als nieuw op de wereldmarkt wordt gebracht, hier aan-

Rozen-Catalogus 1912/13. — M. Leenders & Co., te Steil-Tegelen.

INHOUD.

Ooftteelt voor Amateurs, door J. F. v. D. Ziekten en Vijanden der Bolgewassen, III, door prof. J. Ritzema Bos. Werk v. d. v. Week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Blocmentuin, door A. Lebbink. In den Fruittuin; door J. C. M. In den Moestuin, door H. S. In Kassen en Bakken, d. J. A. Hoitingh.

Mededeelingen.

Leestafel. Onderwiis. Correspondentie. Vragenbus. Advertentiën Prijscouranten.

Bijblad. Jonge Katjes, door A. v. L.—B. Schipperkes, II, door L. S. Kipduiven, I, door L. S. Bijenteelt (October), door G. S. De Oorworm, door G. Duursma. Gescheurde Glazen, door A. Lebbink. 2

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), :: LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

DISA GRANDIFLORA.

Een van de schoonste Aard-Orchideeën is *Disa grandiflora*, die gevonden wordt op den Tafelberg in Zuid-Afrika. Jammer, dat men haar zoo weinig ziet en dan nog dikwijls in slechte

conditie. Gelukkig echter weten wij een plekje waar zij groeit en bloeit dat het een genot is er naar te kijken. Dat is te Baarn, op "Canton" waar de tuinbaas Goossen haar elk jaar even mooi heeft. Wij hebben ze in Augustus nog gezien, de meeste planten prijkende met krachtige bloemstengels, welke door een aan tal bloemen worden afgesloten. De bloemen zijn levendig scharlakenrood met een schaduw van oranje en roze: het lipje of labellum is in den regel zacht roze gekleurd, waardoor roode strepen

veel fabrieken staan daar wil dit kind van de zonnige Tafelberg niet groeien.

Het planten of verplanten van Disa grandifiora doet men

het beste in December en wij gebruiken voor compost: graszodenen varenwortelgrond, Sphagnum en stukjes potscherven en houtskool. Na de verplanting is slechts weinig water noodig, eerst wanneer de goed gedraaineerde pot vol met wortels is, geeft men meer en in vollen groei, heeft zij zelfs veel water noodig. Zoodra de bloemstengels verschijnen kan men ze een paar malen licht gieren, terwijl ze na den bloei een volkomen rust wenschen. Groote potten zijn niet noodig en het voorbeeld van "Canton' waar de potten in een

bakje met mos worden

Disa grandiflora. — Foto: "Gardeners' Magazine".)

Wie deze Orchidee

loopen.

met succes wil kweeken, moet haar niet in de warme kas zetten, zooals wij wel eens zagen, neen, zij hoort in de koude kas thuis, waar zij volop van licht en frissche, zuivere lucht kan profiteeren. In de nabijheid van eene stad waar

gezet, om uitdroging te voorkomen en het koel houden der wortels te bevorderen, lijkt ons navolgenswaard en noodig om ze met succes te kweeken. Door deeling van de vleezige wortelknollen kan men ze vermenigvuldigen. J. K. B.

KASPLANTEN

MARANTA's.

Wie wel eens in een kas van een plantenliefhebber of een kweeker is geweest, zal stellig verwonderd hebben opgekeken over vele prachtige bladplanten, die daar gekweekt worden. De schoone, trotsche Caladiums vallen daarbij wel het meest op. Maar ook de sierlijke Maranta's met haar prachtige, zijdeachtig glimmende weerschijnbladeren mogen gezien worden. Het is dikwijls of er een eigenaardig zacht waas over ligt. Een ieder, die ze daar zoo mooi in de kas ziet prijken, zal stellig het verlangen in zich voelen opkomen om er ook eens een paar van in zijn huis te kweeken. Evenals de Caladiums zijn zij daarvoor echter weinig geschikt. Kinderen als zij zijn van het tropische ocrwoud, is een vochtige, warme lucht een eerste levensvoorwaarde voor hen en de droge kamerlucht is daarom voor deze planten heelemaal ongeschikt. Vandaar dan ook, dat men ze niet als eigenlijke kamerplanten aantreft. Alleen met enkele soorten zou men het kunnen probeeren, als men er maar goed voor zorgt.

Onder deze wordt vooral Maranta Kerchoveana E. Morr nog al eens aangetroffen. Het is een mooi gewasje met sierlijke teere weerschijnbladeren, die als met een zacht waas overtrokken zijn. Het plantje mag niet in de zon staan, evenmin als de andere Maranta's, al willen zij overigens wel een warme, lichte standplaats. Ook voor tocht is het plantje uiterst gevoelig en vochtige atmosfeer is een eerste eisch. Overigens moet deze Maranta evenals de andere vooral niet te koud staan. Wil men er langen tijd pleizier van hebben, dan is de Maranta Kerchoveana zich uitstekend leent, omdat haar omvang niet groot wordt.

Behalve deze kan ook M. Lietzei hort. (syn. Calathea Lietzei E. Morr) voor kamercultuur worden aanbevolen, even als M. zebrina Sims. (syn. Calathea zebrina Lindl.), M. sanguinea Koern. (syn. Stromanthe sanguinea Sonder.) en M. illustris (syn. Calathea illustris Lindl.)

Al deze het meest als Maranta's bekende planten (in den laatsten tijd heeft men verschillende er van tot nieuwe geslachten gebracht, vandaar de verschillende synoniemen) zijn af komstig uit de vochtige bosschen van Brazilië. Vandaar juist, dat haar kultuur eenige moeilijkheden oplevert.

Over 't algemeen worden de Maranta's gekweekt in bladaarde en hei-aarde, vermengd met wat oude leem, houtskool en zand. Ook fijngemaakte stukken turf zijn zeer goed in de plaats van bladaarde te gebruiken. Meestal vermeerdert men de planten door de oude te scheuren, ook worden ze soms gestekt. Vlakke potten zijn meer aan te bevelen voor de cultuur van deze planten dan hooge, omdat zij niet diep wortelen. Gedurende den zomer verlangen zij natuurlijk een rijkelijke begieting. Men zorge er echter vooral voor daarvoor geen koud water te gebruiken, het is integendeel wel aan te bevelen het water eenigszins lanw te nemen.

G. J. J. H.

FRUITTUIN

ENGELSCHE WINTER-GOUDPEARMAIN.

Wanneer er ééne appelsoort is, waarover de meeningen uiteenloopen, dan is het zeker wel de Engelsche Winter-Goudpearmain. Over de vrucht zelve is men het vrijwel eens, allen rekenen haar, zooniet onder de uitstekende, dan toch onder de zeer goede vruchten. De boom echter, wat zijn vruchtbaarheid, zijn groeiwijze en groeikracht, zijn eischen die hij aan den bodem stelt, in 't kort wat zijn waarde als vrucht-

boom om in het groot te worden aangeplant aangaat, kan lang niet op een onverdeeld gunstig oordeel bogen.

Bezitters van boomen op zandgrond geeft hij reden tot tevredenheid, terwijl hij op kleigronden teleurstelling baart. De heer De Greef betreurt het in zijn Appels en Peren, dat deze vruchtsoort in ons land nog niet algemeen voorkomt. Een vruchtenkweeker in de Betuwe was voornemens zijn boomen van die soort om te enten en ontraadde ieder, althans op kleigrond, den aanplant er van.

Ook wij zeggen, voor ge tot het planten van de Engelsche Winter-Goudpearmain overgaat: zie eerst eens rong, of deze soort op de met uwe overeenkomende gronden bevredigende resultaten geeft. Is dit het geval, dan verdient ze ten volle een plaatsje, want behalve de vele deugden van de vrucht heeft ook de boom als boom goede eigenschappen en leent hij zich bij uitstek om in den pyramide-vorm gekweekt te worden, ja, neemt zelfs dien vorm bijna zonder hulp onzerzijds, als van zelve aan.

De min of meer zuilvormige groeiwijze met vertikalen takstand, die onder de peren zoo sterk het kenmerk van de Beurré Clairgeau is, is ook, hoewel in mindere mate, een onderscheidingskenmerk voor deze vruchtsoort, waar de boom ook in bladerloozen toestand gemakkelijk aan te herkennen is. Als gevolg van deze groeiwijze is het veeltijds noodig de gesteltakken door insnoeien te dwingen zich te vergaffelen, anders loopt men gevaar een bezemvormige, wel hooge, maar smalle pyramide te verkrijgen, die tegen den gewonen vorm van andere appelvariëteiten sterk afsteekt.

Engelsche Winter-Goudpearmain. — (Syn. King of the Pippins.)
(Foto: "Amateur Gardening")

De naam duidt het genoegzaam aan, dat deze appel van Engelsche oorsprong is, waar ze onder den naam King of the Pippins, Hampshire Yellow en Jones Southampton Pippin bekend is. In Frankrijk kent men haar als Reine des Reinettes en Surpasse Reinette, terwijl ze in Duitschland evenals ten onzent Winter Gold-Parmäne genoemd wordt.

Ook in Scandinavië kent men haar onder dien naam en is ze daar de appel bij uitnemendheid, getuige de reuzen inzending die in 1904 op de groote fruittentoonstelling te Dusseldorp, uit Noorwegen was ingezonden. 't Is of deze appel de meer noordelijke landen boven de zuidelijke verkiest, een verschijnsel dat we ook bij de Gravensteiner aantroffen. Deze appel wordt bij ons nog al verworpen omdat het een trage drager is, terwijl hij in de landen langs de Oostzee reden tot tevredenheid geeft.

Hoewel de Eng. Winter-Goldpaermain slechts middelmatig groot wordt, kan ze toch door haren mooien vorm en levendige kleur onder de appelen met hooge verkoopswaarde gerekend worden. De tijd van gebruik loopt van November tot Februari, gedurende welken tijd ze zoowel voor de tafel als voor keuken-

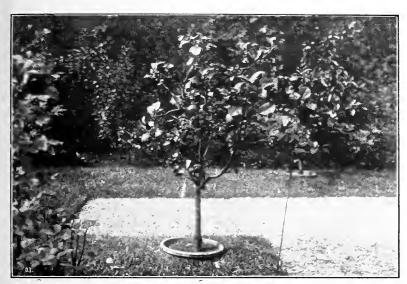
gebruik een eerste plaats inneemt.

Het vruchtvleesch is vast en knappend, sappig en zeer aromatisch, zachtzuur en ietwat geel van kleur, al te maal eigenschappen waarop we voor tafelappelen hoogen prijs stellen.

J. C. M.

APPELBOOMEN IN POTTEN.

In het voorjaar 1911 ontbood ik drie appelboomen in potten, welke gedeeltelijk met jonge vruchten waren beladen. Ik had de potten in het gazon ingegraven en gaf geen bijzondere zorgen aan de cultuur. Het gevolg was dat, mede ten gevolge

Appelboompje in pot. - Orig. foto voor "Onze Tuinen", van de Schrijfster.

van de droogte, de appels zich zeer slecht ontwikkelden en grootendeels afvielen. Toen de storm van 30 September ook mijn tuin teisterde, waaiden ook de overgebleven, nog met geheel rijpe appeltjes af, zoodat de opbrengst nihil was.

De boompjes bleven den winter buiten en prijkten dit voorjaar volop met bloesem, wat een alleraardigst effect maakte. De vruchtzetting had uitmuntend plaats, zoodat al spoedig een belangrijke dunning moest plaats hebben.

Ditmaal, door de ervaring wijs geworden, werd meer zorg aan de potcultuur gewijd. In de eerste plaats had ik reeds een flinke bemesting gegeven met Krol's bloemenmest en in den loop van den zomer werden nog een paar malen zwakke doses van die hulpmest toegediend. Verder werd voor regelmatige watervoorziening zorg gedragen. Bijna iederen dag, als het niet flink geregend had, werd overvloedig gegoten.

En de uitkomsten bleven niet uit. De drie boompjes zijn thans met vruchten beladen, welke zich door bizonder flinke ontwikkeling kenmerken, en die door hun helder geel en roode tinten een aardig effect maken.

Twee boompjes zijn ruim een meter hoog, het derde is wat hooger. Het aantal vruchten bedraagt resp. 20, 10 en 14 stuks.

Aan elk die over een beschutten tuin beschikt, kan deze cultuur ten zeerste worden aanbevolen. Een ieder die in mijn tuin de rijkbeladen dwergboompjes ziet, uit er zijn bewondering over, en het is een telkens wederkee-

rend genot, den dagelijkschen groei van de vruchten waar te nemen. De nierbij gevoegde foto's geven een vrij duidelijk beeld van deze dwerg-appelboom-cultuur.

's-Gravenhage.

Abonnée.

MOESTUIN

HET GEBRUIK VAN GLASKLOKKEN IN DEN TUINBOUW.

Ί.

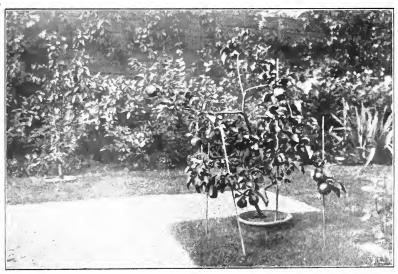
Over enkele onderwerpen, behandeld op den vacantiecursus voor tuinbouwonderwijzers, welke in Aug. j.l. te Enkhuizen gehouden werd, wenschen we in dit blad in nadere bijzonderheden te treden, om het daar gesprokene onder de aandacht te brengen van een breederen kring van belanghebbenden en belangstellenden. Daarmee willen we een poging wagen, om den vacantiecursus meer aan zijn doel te doen beantwoorden. Het daar behandelde dient grootendeels door de deelnemers aan den cursus verder verbreid te worden, hetzij door er hunne leerlingen mee in kennis te stellen, hetzij dat ze er over spreken op vergaderingen van tuinbouwers, of wel op een andere manier.

Daarom wenschen we in de eerste plaats de aandacht te vestigen op het onderwerp, dat door den Rijkstuinbouwleeraar voor Groningen en Drente, den heer Heemstra, behandeld werd, n.l.: Het gebruik van glasklokken in den tuinbouw.

Dit gebruik is in ons land tot nog toe zeer beperkt en aan het grootste deel onzer groentenkweekers geheel onbekend. Ervaring heeft men op dit gebied nog weinig opgedaan. Men weet nog niet recht, welke geldelijke resultaten er mee te verkrijgen zijn.

In andere landen, in het bijzonder in Frankrijk, is men in dit opzicht ons land ver vooruit. De resultaten, daar met het gebruik van glasklokken verkregen, zijn van dien aard, dat ze een meerdere aandacht aan deze zaak volkomen rechtvaardigen.

Gaan we het gebruik der glasklokken in bijzonderheden na, dan zal blijken, dat ze speciaal dáár op hare plaats zijn, waar de groententeelt nog nict intensief gedreven wordt,

Appelboompje in pot. — (Orig. foto voor "Onze Tuinen", van de Schrijfster.)

waar men nog niet op de hoogte is van het gebruik van kassen en bakken. Dus dáár, waar de groententeelt nog uitsluitend op den vollen grond uitgeoefend wordt, zullen de

glasklokken tot verbetering der cultuur kunnen voeren en deze meer winstgevend kunnen maken.

Wij willen nu beginnen met de bespreking van het mate-

riaal, voor deze cultuur vereischt.

De glasklokken hebben den vorm eener torenklok; ze hebben van onderen een middellijn van 42 c.M., terwijl de hoogte van binnen 35 c.M. bedraagt. Hoewel een enkele maal afwijkingen hiervan voorkomen, zijn deze afmetingen toch tegenwoordig algemeen voorkomend. Vroeger gebruikte men klokken, die 35 c.M. wijd en

30 c.M. hoog waren, doch de tegenwoordige grootere zijn in

de praktijk geschikter gebleken. Van boven zijn de klokken voorzien van een knop, ten minste als ze pas gefabriceerd zijn. Gewoonlijk echter slaat men dien knop er af. Dit levert bij het vervoer en het opbergen zeer veel gemak op. Men kan ze dan veel dichter opeen stapelen. Daarbij dient men echter te zorgen, dat tusschen de klokken dan een weinig stroo of een houtspaandertje gestoken wordt.

Bij het verplaatsen der klokken blijkt de afwezigheid van den knop geen noemenswaardig bezwaar op te leveren.

Tegenwoordig zijn in ons land hoofdzakelijk twee soorten van klokken in gebruik, Fransche en Nederlandsche. De af-

metingen van beiden zijn dezelfde.

De eerste worden machinaal gefabriceerd en zijn daardoor zeer gelijkmatig van vorm; ze zijn vervaardigd van licht-groen glas. De Nederlandsche klokken, welke te *Buiner*mond (Drente) gemaakt worden, zijn niet zoo regelmatig van vorm. Blijkbaar is men hier nog niet zoo bedreven in deze fabricage, of wel men beschikt nog niet over de meest geschikte werktuigen. Ongetwijfeld zal er echter wel spoedig verbetering in den vorm komen. Nú worden de klokken te Buinermond nog geblazen.

Deze mindere regelmaat in den vorm is echter geen groot nadeel; ze levert alleen bij het opbergen der klokken eenig

In hoedanigheid van het glas winnen de Buinermondsche klokken het daarentegen van de Fransche; ze zijn van zuiver wit glas vervaardigd, wat voor vroege cultures juist zeer wenschelijk is.

Ook is de glaswand der Buinermondsche klokken dikker; of dit een voordeel is, zal de praktijk echter nog moeten leeren. Deze klokken worden geleverd door de firma A. J.

Bakker. (Zie advertentie.)

Welke klokken de meeste aanbeveling verdienen, is op 't oogenblik nog niet met zekerheid te zeggen. In het bovenstaande vinden de lezers, dunkt ons, genoeg gegevens om desverlangd zelf een keuze te doen.

We willen nu even stil staan bij de vraag wanneer en waar de glasklokken in gebruik zijn gekomen. Voor zoo ver bekend zijn de groentenkweekers in de omgeving van Parijs de eerste gebruikers van klokken geweest. Reeds sedert vele jaren worden ze daar tot het vervroegen van groenten aangewend en is deze cultuurwijze tot een hoogen trap van ontwikkeling gekomen. Eerst in de laatste jaren is de teelt onder plat glas daar meer in gebruik gekomen.

Ook in Engeland is men in de laatste jaren met de klokken-cultuur begonnen. Te Eversham (N.W. van Londen) heeft men een proeftuin aangelegd onder leiding van een Franschen kweeker, met het doel, om verschillende groentencul-

tures door aanschouwing bekend te maken.

Eerst in 1910 deden de glasklokken hier te lande haar intree als bedrijfsmiddel in de kweekerij voor den handel. Vóór dien tijd zijn er hier en daar wel procven mee genomen in de boomkweekerij, zoowel als in de groententeelt, doch deze hadden niet veel gevolgen.

In genoemd jaar echter werden de klokken in het groot door den heer G. Botke, groentenkweeker te Hoogezand-Sappemeer. Te voren had deze de noodige practische ervaring opgedaan door zijn werkzaamheid in de omgeving van Parijs. Aan zijn initiatief is het te danken, dat de glasklokkencultuur in de omgeving van Hoogezand-Sappemeer nu reeds een vrij groote uitbreiding heeft verkregen.

In 1910 dan, zoo deelde de heer Heemstramee, begon Botke met 1500 klokken. In 't najaar van 1910 werden 100 stuks voor een proefneming aangeschaft op den proeftuin te Groningen en namen ook eenige andere kweekers klokken in gebruik. In 't najaar van 1911 kocht de veilingsvereeniging "Eendracht" te Groningen 1600 klokken voor hare leden aan, terwijl door de afdeeling Hoogezand-Sappemeer van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen 10,000 stuks werden verstrekt aan kleine kweekers, aan wie ze op afbetaling geleverd werden. Men blijkt dus hier wel vertrouwen te hebben in het succes der glasklokken.

19 OCTOBER 1912

Tegenwoordig zijn te Hoogezand-Sappemeer 20 à 25,000 klokken in gebruik, terwij¹ ze verder over geheel Groningen verspreid voorkomen. Ook buiten deze provincie zijn ze hier en daar in gebruik, o. a. bij den heer V an Akente Bussum.

Wij willen nu het doel nagaan, waarmee de glasklokken gebruikt kunnen worden. In de eerste plaats dienen zij, om de planten in hun jeugd, als ze dus het meest van slecht weer te lijden hebben, tegen ongunstige weersinvloeden te beschut-ten. Jonge boomen bijv., die zoo gevoelig zijn voor koude, kunnen door de klokken tegen nachtvorst beschermd worden. Zoo ook zullen jonge augurke- en komkommerplanten onder de klokken een goede beschutting tegen ongunstig weer vinden. Men zal daardoor meer zekerheid krijgen bij verschillende cultures en zich aan minder risico blootstellen, dat een teelt mislukt.

Een gevolg van de beschutting der jonge planten is natuurlijk, dat ze sneller groeien zullen, zoodat de oogst er door vervroegd wordt. Nog in sterkere mate is dit het geval, doordat vele gewassen vroeger kunnen worden uitgeplant of gezaaid, dan anders het geval is. Boonen bijv. zal men onder klokken veel vroeger kunnen leggen, dan in den vollen grond.

Evenwel dient opgemerkt te worden, dat niet alle gewassen onder de klokken tot vollen wasdom gebracht kunnen worden; dit laat de ruimte natuurlijk niet toe. Daarom is het noodig, dat men de klokken voor opeenvolgende gewassen gebruikt.

Het doel van het gebruik der glasklokken is dus beschutten en vervroegen, en daardoor het intensiever maken van de

groententeelt op den vollen grond. Nu zal men hierop in het midden brengen, dat men hetzelfde doel kan bereiken door het gebruik van plat glas, van éénruiters. Echter wordt voor het gebruik van plat glas veel meer practische kennis vereischt; klokken zijn veel eenvoudiger toe te passen, zooals in een volgend artikel nader blijken zal. Zij, die niet op de hoogte zijn met de glascultuur en ook niet in de gelegenheid zijn, het nog te leeren, kunnen met succes glasklokken aanwenden. In streken, waar vollegrondscultures hoofdzaak zijn, zijn glasklokken het meest op hare plaats. Vooral waar de teelt van augurken en komkommers op den voorgrond treedt, komt de groote waarde van de klokken uit; in het bijzonder als het voorjaar ongunstig is voor die gewassen.

We zien dus, dat de klokkencultuur een plaats inneemt tusschen de vollegronds- en de platglas-cultuur en dat plaatselijke omstandigheden moeten uitmaken, of hare toepassing

geweuscht is of niet.

Natuurlijk spreken ook de kosten van aanschaffing van het materiaal en het arbeidsloon een woord in deze mee.

Gaan wij nu na, welke gewassen voor de klokkencultuur in aanmerking komen, dan kan men in 't algemeen die noemen, welke zich tot vervroegen leenen, bijv. sla, bloemkool, aardbeien enz. Verder kan men nemen die gewassen, welke in hunne jeugd eenige beschutting noodig hebben en dan nog maar weinig ruimte innemen, bijv. augurken, komkommers,

In het bijzonder komen voor vervroegen in aanmerking verschillende koolsoorten, van weeuwenplanten te kweeken, bijv. bloemkool en de witte koolvariëteit Express, een zeer vroege soort, die vaste en spitse koolen vormt; verder sla van weeuwof vrijsterplanten, aardbeien, halfhooge doppers en peulen, vroege andijvie, rhabarber.

In een volgend artikel denken we eenige combinaties van deze gewassen te geven, welke het meest voor de klokken-cultuur in aanmerking komen.

(Wordt vervolgd.)

v. D.

PERSONALIA. 25-Jarig Jubileum J. A. Kors.

Den 22 October viert onze geachte medewerker J. A. Kors te De Bilt zijn 25-jarig jubileum als tuinbouwer. Zijne opleiding ontving bij op de uitstekende G. A. van Swieten-tuinbouwschool te Frederiksoord. Nog werkzaam zijnde op "Schaerweide", werd hij medewerker
van "O. T." en bleef dit con amore, als hoofd van zijne kweekerij
"De Beucker". Wij wenschen den jubilaris veel geluk, stellig mede
uit naam van onze lezers.

Red. "O. T."

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

Onder begunstiging van een zonnigen herfstdag, had Dinsdag 10 October de bij-eenkomst van de Vaste Keuringscommissie

plaats in de Koningszaal van Artis. In de eerste plaats trok onze bijzondere aandacht een collectie bloemen van Knolbegonia's van de heeren E. Bakkenes & Zoon., bloemisten te Baarn. In kleine vaasjes en op tafels, tusschen Maidenhair hadden deze heeren een aantal afgesneden bloemen geëtaleerd en wel op keurige wijze.

Het waren cristata-verscheidenheden in rose en zalmkleurige tinten, die zoowel door honding als door vorm weinig te wenschen lieten.

Voor tafelversiering lijken ons deze

bloemen bijzonder geschikt.

De heer M. Kloezeman te Watergraafsmeer had een aardig groepje gemaakt van Chrysanthemums en Anjelieren. Van de eerste zagen wij de altijd mooie Alice Byron, met roomwitte bloemen, Draps Dom met rose bloemen, waarover een zilveren waas ligt, en *Busenart* met donker rose bloemen,. De Anjelieren, ge-kweekt van stekken uit Nizza, waren zes

bloempjes; ,,F. W. Burbidge" is iets lichter van tint, overigens gelijk; "Ryecroft ter van tint, overigens gelijk; "Ryecroft pink" draagt rose bloemkorfjes en "Dainty" witte. De straabloempjes voor de laatste zijn bijzonder fijn en doen sterk denken aan "Charming", dat ook een mooie Aster is. "Tom Sawyer" is wit en "St. Elan" lila-rose.

Van de andere vaste planten noemen wij de rein-witte Phlox suffruticosa "Snow-down", die van de Vlambloemen de eerste en de laatste is. "Pentstemon Newbury Gem" is allerliefst met hare levendig roode bloemkelkjes, waarmede zij in het geheel niet zuinig is.

De bloemen van "Anthemis tinctoria Kelwayi' zijn warm geel, die van "Hele-nium autumnale superbum" zacht geel, terwijl "Alchemilla vulgaris" groen-gele

bloemen draagt.

Een prachtig doorbloeiend viooltje is zonder twijfel "Viola cornuta G. Wermig", zij tooit zich vooral in het najaar met honderden blauw gekleurde bloemen. "Viola odorata suavis" riekt heerlijk, iets, wat wij jammer genoeg van de eerstgenoemde niet kunnen zeggen.

Aardig zijn de lila bloemkorfjes van

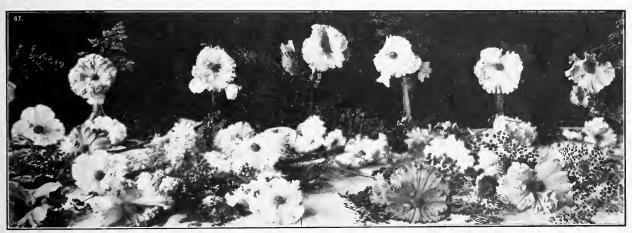
sonne, rose de bloempjes van Chelone barbata coccinea en wit de in deze maand beginnende te bloeien Chrysanthemum uliginosum, die waard is aangeplant te wor-den. De Chrysanthemum indicum-variëteiten van den heer Wezelenburg waren ook zeer mooi.

De heer J. G. van Kersbergen te 's-Gravenhage zond een aantal rijkbloeiende planten van de Volksbloem van het Oosten en deze waren bijzonder mooi

kweekt.

Voor de Plantenbeurs zagen wij een twintigtal Cyclamen van den heer Ald. Maarse Czn. te Aalsmeer. Het waren onberispelijk gekweekte planten met karmijnroode bloemen.

Uit Aerdenhout bij Haarlem zagen wij den heer E. van Nederhasselt, met een zestal bloeiende Orchideeën, n.l. een vijftal planten van Cattleya minuta, een nieuwe Orchidee, met zacht lila gekleurde bloemen, een kleur die onderbroken wordt door het lipje of labellum dat zacht geel en licht purper is. De cultuur van deze planten was first class. Cattleya Chamber-lainiana is een kind van C. Leopoldi × aurea, en de lip is duidelijk van laatstge-

Bloemen van Knolbegonia's van de firma E. Bakkenes & Zoon te Baarn. — Bekroond met eene Z. M. — (Orig. foto: "Onze Tuinen.)

maanden oud en prijkten met tal van

donkerroode bloemen en knoppen. De N. V. Vaste plantenkweekerij te Bussum had niet minder dan 70 vazen gevuld met afgesneden bloemen van vaste planten en Chrysanthemums. Dit getal had nog veel grooter kunnen zijn, als de vorst niet zoo vroeg en zoo krachtig

was opgetreden.

De Chrysanthemums, die wij laten volgen, kunnen met eenige bedekking den winter doorstaan en zijn dankbare bloem-

planten.

Mad. E. Lafont tooit zieh met bronszeer gevulde bloemen, waarover, vooral in de zon gezien, een zilveren gloed ligt. Minnie Bliek is kastanjebruin, terwijl de bloemen iets grooter zijn dan eerst-

genoemde.

Marthy Moslila zouden wij tot de pomponvormige willen rekenen, de bloemkorfjes zijn zilverglanzend lila. "Perle chatil-loise" is zacht zalmkleurig met lila nuancen. "Carrie" draagt kanariegele bloemen, die het in een vaasje keurig doen. ,,Firefly" is bruinrood en zonder twijfel een van de mooiste. "Fridam" is wijnrood met zilveren weerglans, wat veroorzaakt wordt doordat men van sommige bloempjes de

achterzijde ziet die zilverachtig is.
Tot dezelfde familie van de Chrysanthemums, de Compositae, behooren ook de najaarsasters en ook die vieren nu hoogtij.
Als bijzonder fraai noteerdn wij "Ross-

lie", lila straalbloempjes en gele buis-

..Erigeron philadelphicum'', die schijn-baar tot de najaarsbloeiende behoort.

Prachtig in een woord was de collectie afgesneden bloemen van vaste planten van den heer K. Wezelenburg te Baarn, vooral in de najaarsasters was hij zeer sterk en bood hij elf nieuwe ter keuring aan. Gedeeltelijk heeft hij die zelf gewonnen gedeeltelijk geïmporteerd. Wij noemen: Aster amellus nana com-

pacta multiflora, hoogte 45 c.M., bloeit in October met zacht-lila bloemen. Aster hybridus alba grandiflora wordt 1.50 M. hybriatis are the state of the state of the hoog en tooit zich met tamelijk groote witte bloemen. Prachtig is de Aster hybridus azureus die 1.25 M. hoog wordt en in Oct. bloeit met lichtblauwe, van gouden hartjes voorziene bloemen. A. hybr. roseus, 1 M. hoog, vormt piramidale bloemtrossen, rosse gekleurd; A. hybr. Artis bloeit rijk met lila-rose bloemen. De plant wordt 1.50 M. hoog en begint half September te

Zeer mooi is A Amellus Schöne von Ronsdorf met zeer groote lila-blauw kleurde bloemen. Aster Thompsonii, begin September met lichtblauwe bloemen bloeit, ziet er uit om een plaatsje in den tuin te geven.

Er zijn nog veel meer Asters in deze col-lectie, maar wij moeten ook van de andere bloemen nog iets zeggen. Die Ridderspoor bijv.. *Delphinium hybridum* staat er bij alsof wij Augustus schreven. Helder geel zijn de bloemkorfjes van *Helcnium Juli*- noemde en dit geldt ook voor de genr. De kleur is lila met wit, het libellum purper met goud.

De laatste plantenkeuring voor dit jaar zal plaats hebben op Dinsdag 12 Nov. en hopen wij dan vele mooie planten en bloemen te zien. J. K. B.

Bekroningen.

De vaste keuringscommissie der Ned. Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde heeft op hare vergadering van 8 Oct. jl., gehouden in de Koningszaal van het K. G. "Natura Artis Magistra" te Amsterdam, de navolgende onderscheidingen toegekend, als:

Getuigschrift 1e klasse aan: Cattleya minutia var. Artis (Cattleya Lodegesi×C. gigas), levendig lila, zeer goede vorm en houding, van den heer E. van Nederhasselt

te Aerdenhout.

Getuigschrift van verdienste aan: 1. Aster hybridus lilacina, zacht lila; 2. Aster amellus nana compacta multiflora, lilarose; 3. Polygonum Auberti, trosvorm, wit tot zacht rose. (Nos. 1—3 ingezonden door den heer K. Wezelenburg to Baarn.) 4. Chrysanthemum indicum Mad. van Kersbergen, bleek lila met roomkleurig hart, van den heer J. G. van Kersbergen te Den

Eervolle vermelding aan: Aster hybridus Artis, rose-lila, van den heer K. Wezelen-

Zilveren medaille aan: Verzameling afge-

sneden *knolbegoniabloemen* van de heeren

E. Bakkenes & Zoon te Baarn.
Bronzen medaille aan: 1. Verzameling bloemen van *vaste planten* van den heer K. Wezelenburg te Baarn; 2. verzameling bloemen van *vaste planten* van de N. V. Vasteplantenkweekerij "Bussum", te Bussum; 3. verzameling *Cattleya*'s van den

heer E. van Nederhasselt te Aerdenhout. Voor de Plantenbeurs. Zilveren medaille aan: Verzameling Cyclamens van den heer aan: Verzamering eyeamens van der heer Ald. Maarse Czn. te Aalsmeer. Bronzen medaille aan: Verzameling Chrysauthemums en Anjelieren van den heer M. Kloezeman te Watergraafsmeer.

Geen onderscheidingen kregen: eenige

Astervariëteiten, een Herfstchrysant en een Cattleya Chamberlainiana, als geen verbetering zijnde van het reeds bestaande.

De jury bestond uit de heeren Van Laren, Van den Berg, Budde, Hartlieb, Hemerik, Knopper, De Lange, Van Veen, Vrugte en Willink van Collen. De Secretaris: J. H. Kauffmann.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Calanthe. — Platyclinus. — $\Gamma and a$.

Hebben het Calantha vestita en de in het hartje van den winter bloeiende C. l'eitchii naar den zin gehad, dan kan men er verzekerd van zijn, dat zij nu druk bezig zijn met den bloemstengel, die al aardig ontwikkeld is. Wij kunnen de planten thans geen grooter genoegen doen dan door ze in het zonnetje te zetten, terwijl wij zooveel mogelijk frissche lucht geven. Hoewel zij het nu met een beetje water kunnen doen zoo mag men ze nog niet geheel op een droogje laten staan. Gedurende den bloeitijd en in rusttoestand, die na den bloei intreed, hebben zij o, zoo weinig noodig.

Wanneer Platyclinus Cobb and is nitgebloeid, kunnen wij, indien dat gewenscht is, dadelijk tot verplanting overgaan. Zij groeien zeer goed in een mengsel van Sphagnum en varenwortelgrond van ieder de helft. Zijn de te verplanten planten in goede conditie, dan worden er spoedig nieuwe bundels wortels gevormd, zoodat de naweeën van 't verplanten spoedig over zijn. Onder deze omstandigheden wenschen zij een lichte plaats in de warme kas, waar de lucht regelmatig vochtig is.

Zoodra de schijnknollen volgroeid zijn, geven wij minder water en is de behoefte warmte belangrijk minder. Zij wil rusten en mag daarin niet gestoord worden.

De tijd is daar om onze Vanda's na te zien, vooral die, welke lang worden, zooals Vanda tricolor, V. suavis, V. Schilleriana en de verschillende verscheidenheden. Elke plant krijgt een goede beurt, de bladeren worden gewasschen en bespeuren wij schildluis, dan gebruiken wij phytophiline

en de luisjes verdwijnen. Planten die op lange beenen komen te staan kunnen wij nu met succes verplanten en dit mogen wij blijven doen tot half November. Doen wij het nu, dan is de kans op het maken van gele bladeren en als gevolg hiervan kale stammen, al zeer gering. Bij het verplanten, snijden wij deze flink in, op voorwaarden echter, dat het blijvend gedeelte over eenige wortels beschikt.

Aangezien deze planten niet dadelijk vast staan en een rustige stand in de eerstkomende maanden zeer wenschelijk is, is het noodig een stok aan te brengen, waaraan de plant bevestigd wordt. De compost wordt stevig aangedrukt en afgedekt door een laagje groeiend Sphagnum. Zij mogen niet in het zonnetje worden gezet, hebben weinig behoefte aan water en waar wij deze eischen kennen, voldoen wij daaraan gaarne. Toch wij moeten de planten aan het groeien houden en is het noodig dat de omgeving vochtig wordt gehouden, terwijl een lichte bespuiting met een fijne broes steeds welkom is.

Denk er om het Sphagnum groeiende te honden, dus: giet of sproei zooveel mogelijk met regenwater.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Herfstwerk. - Gazons. - Dekmateriaal.

De tuin heeft, na de oprniming, die we er de laatste weken in hebben gehou-den, al een aardig wintersch aanzien gekregen. Veel bloemen zijn er niet meer te vinden: alleen een enkele vaste plant doet nog haar best. Gelukkig de tuinbezitter, die heesters of vaste planten heeft, die uitmunten door mooie kleur van blad, of wier bessen ons het gemis van bloemen vergoeden. Men zal verstandig doen, nu eens bij buren en kennissen rond te zien, wat die voor moois nog in hun tuin hebben.

Zoo langzaam aan gaan we onzen tuin voor den winter in orde maken. Het gras wordt niet meer gemaaid. Een massa menschen begaan de fout, hun maaimachine zonder meer op te bergen tot het voorjaar. Beslist een technische fout. Heeft men er geen verstand van, dan pakt men ze zeer stevig in een kist en stuurt ze aan zijn leverancier met verzoek, ze ter dege na te kijken; niet wachten tot het voorjaar, wanneer de leveranciers het zelf te druk hebben.

Bezit men zelf de noodige handigheid, dan wordt de machine geheel uit elkaar genomen; ieder onderdeel zorgvuldig gehomen; leder onderdeel zorgvung schoongemaakt, nagekeken en vervolgens in 't vet gezet, om op een droge plaats te worden opgeborgen. Gebroken of versleten onderdeelen worden tijdig bijbesteld.

Nadat de gazons voor de laatste maal gemaaid zijn, worden ze nog eens flink schoongemaakt; het laatst afgemaaide gras en het gevallen blad worden schoon opgeharkt. Ook laten de mollen zich hier en daar weer flink in het gazon gelden. We zagen ze de laatste weken hier en daar weer aardig aan 't werk. Willen we 't gazon ooglijk honden, dan trachten we ze natuurlijk te vangen en slechten de hoopen dagelijks.

Over eenige weken beginnen we met het dekken van verschillende niet-winterharde planten in den tuin. Als we dus droog blad kunnen verzamelen, doen we het reeds nu en brengen het niet op den composthoop.

Verder doen we goed, reeds nu één of meer balen turfstrooisel op te doen. We staan dan klaar als we het noodig hebben. A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Opbergen. — Lobelia Erinus. Pelargoniums. — Knol- en Bolgewassen oprooien. Moederplanten onderho onderhouden. Acalypĥa hispida.

In jaren kan men zich niet herinneren, dat de thermometer zoo vroeg reeds zoo laag daalde. Het is een aansporing te meer om niet het uiterste, af te wachten, doch steeds, zelfs bij mooi weer te zorgen op een vast tijdstip met de planten binnen te zijn.

Hebben we Lobelia Erinus hier of daar als hangers of randen in den tuin gehad, dan zal het onder de oude wemelen van jonge plantjes, welke nog niet bevroren Hiervan kunnen we de mooiste in

kleine potjes oppotten, zoo de oude planten nog niet geleden hebben kunnen we ook binnen brengen, het beste in een bak of lichte koude kas. Men kan van zulke of hence koude kas. Men kan van zunke zaailingen reeds vroeg in het voorjaar planten hebben die zeer rijk gaan bloeien en den geheelen pot bedekken; voor ver-siering der koude kas zijn ze dan zeer geschikt.

Mooi vertakte sterke planten van Pelargonium zonale kunnen we nog binnen brengen, liefst in een koude kas, daar ze in een bak gevaar loopen te gaan smeulen. We kunnen als we ze licht plaatsen, den geheelen winter van haren bloei genieten terwijl ze uitstekend geschikt zijn om er in het voorjaar van te stekken, wat tegen-woordig nog beter voldoet als stekken in het najaar. We geven de planten 's win-ters maar weinig water, daar ze anders gevaar loopen spoedig te rotten; vooral de bladeren zorgen we droog te houden, om smenlen te voorkomen.

Een paar bolgewassen, welke nu afge-vroren zijn en waarvan we de bollen op moeten rooien zijn Galtonia candicans en Gladiolus in soorten. We snijden het loof eenige e.M. boven den knol of bol af en leggen deze onder het tablet eener koude kas. De verschillende soorten van Oxalis, rooien we ook op. Het in het voorjaar geplante bolletje heeft een lange witte peenvormigen wortel gemaakt, waar boeen groot aantal kleine bolletjes We bergen ze zoo op onder een koudekastablet en wanneer we in het voorjaar de bolletjes van elkander los maken, dan is er van de wortel niets meer terug te vinden.

Richardia albo-maculata moet ook gerooid worden en op dezelfde plaats bewaard. Salvia patens, snijden we even boven de grond af, rooien het onderaardsche gedeelte op, wat veel overeenkomst heeft met dat van een Dahlia, doch kleien bewaren dit ingegraven onder het tablet eener koude kas, waarvandaan we ze 's voorjaars oppotten om later buiten uit te planten.

Stekplanten als Iresine, Alternanthera, Ageratum, Coleus, etc., welke we eenige weken geleden binnen gebracht hebben in de gematigde kas, om volgend voorjaar als moederplant dienst te doen, en welke nu door beginnen te groeien, moeten we doorloopend nagaan met innijpen, om niet te lange, maar mooi vertakte planten te krijgen, waarvan we 's voorjaars veel stek kunnen snijden. Tevens zorgen we door rooken en spuiten ze vrij van luis te houden. waarvan ze anders nogal eens last hebben.

Acalypha hispida (syn. A. Sanderiana) een in warme kassen zeer veel voorkomende plant, waarvan we dit voorjaar gestekt hebben, zijn nu tot rijkbloeiende planten opgegroeid. De aarvormige bloeiwijzen hangen dikwerf tot beneden den onderkant van den pot en zijn purper tot bloedrood van kleur. Zeer schoone planten zijn het nu in kamer of serre op een staander te plaatsen in het volle licht, zoodat men ze van alle kanten kan bewonderen. Ze vragen een voedzame, tamelijk zware aardsoort; veel water en af en toe vloeimest. We moeten veel wasschen spuiten, daar ze spoedig last van thrips en roode spin hebben. In één zomer kunnen ze tot 80 c.M. hoog worden.

Utrecht.

J. A. HOITINGH.

In den Moestuin.

Blocmkool. - Worteltjes. -Witlof. - Kool.

Veel staat er nu niet meer in den moestuin. Enkele groenten, die nog overgebleven zijn, kunnen misschien door wat beschutting nog gereed komen or voor gebruik blyven bewaard.

Ik denk bijv. aan bloemkool, die zoo ongeveer goed is, maar nog beter kan Slaat men daarover heen op worden. paaltjes wat latten, waarop 's avonds matten worden gelegd, dan worden ze op die

manier nog wat tegen vorst beveiligd.

Horteltjes worden tegen tegen wintervorst goed gehouden door er droog blad

tusschen te strooien.

Heeft men nog bakruimte over, dan kan deze zeer goed dienst doen om witlotkropjes te kweeken. Juist nu, want elken morgen ligt er blad genoeg tegen den grond, dat moet worden opgeharkt. Vult men hiermede den uitgegraven bak suecessievelijk, dan zal men voldoende broei kunnen ontwikkelen. Begint het blad te broeien en is er voor gezorgd, dat de warmte zoo-veel mogelijk in den bak besloten blijft, dan wordt er grond opgebracht liefst in eenige keeren; in dien grond komen de witlofwortels te staan en boven de op 3 à 4 c.M. na afgesneden bladerenkroon komt 20 c.M. losse grond, soms neemt men ook wel zand of zaagmeel.

Wat op het vrije veld nog kan staan is o.a. kooi. Zoolang het weer zieh laat aanzien, dat geen strenge vorst is te verwachten kan de kool het veld behouden. Sommige late soorten van savove kunnen heel war vorst weerstaan en zijn haast even sterk als spruit- en bloemkool. De sluitkool is niet geheel winterhard en moet daarom voor strenge vorst komt zijn opge-

In Noord-Holland heeft men voor het bewaren van de sluitkool aparte bergschuren. die er geheel op ingericht zijn om deze gedurende den winter goed te houden. Deze schuren worden kond en luchtig gehouden en meermalen worden de koolen verlegd om ervoor te zorgen, dat ze in goeden staat blijven. Voor particulier gebruik moet de wijze van bewaring natuurlijk geheel anders zijn. We hebben er meerdere beproefd en het meeste sueees gaf de volgende manier. De harde koolen worden met een stuk van den stronk geoogst, van de meest losse bladeren ontdaan en wat te drogen gelegd. Ondertusschen is op het droogste deel van den tuin een greppel gegraven, hierin worden de kolen geplaatst met de koppen naar beneden en de stron-ken boven den grond. De greppel wordt vervolgens met den uitgegraven grond weer gevuld. Later komt over de geheele massa blad om te zorgen, dat de wintervorst niet

tot de kool kan doordringen. Indien de winter niet te nat is kan men op deze wijze de koolen wel tot Maart goed houden. Er is van 't jaar veel goede kool, men ka deze methode van bewaren dus wel-toepassen. De lossere koolen worden, als men turf als brandmateriaal gebruikt, daarop te bewaren gelegd. Ook hangt men de kool wel aan de stronken binnenshuis op, maar dan moet het een vorstvrije plaats wezen; anders gaan ze met de eerste de beste strenge vorst; evenmin mag de bewaarplaats te warm wezen, want dan is het gevaar voor rotten heel groot.

Winterspinazie en veldsla kan men zoo noodig wat bijhelpen met het geven eener overbemesting van Chilisalpeter, dat men als op rijen is gezaaid, daartusschen strooit, ongeveer 1 à 2 K.G. per Are.

De ramen der koude sla komen nu voorgoed dicht en blijven dit dag en nacht. Niets anders wordt er verder aangedaan, 's nachts dekken; de hoeveelheid dek richt zieh naar de heerschende koude.

dus nn nog zeer weinig. De weeuwen van kool, sla en uien worden zoo koud mogelijk gehouden en in den bak, als ze daarin staan, moeten ze beschermd worden tegen sterke regenbuien. want een te veel aan water is al even schadelijk als te lage temperatuur. men deze gewassen door vroeg dekken of door overdag glas erover aan te brengen verwend heeft, mogen ze op het oog heel wat lijken, maar ze zijn zeer gevaarlijk om bij eenigszins sterke vorst het leven er bij in te schieten of althans voor verdere kweek de geschiktheid te verliezen. H. S.

In den Fruittuin.

Druiven bewaren. -Oogsten. Nachtrorst. Aanvang Wintercampagne.

Hoewel onze druiven in de open lucht de sporen van de doorgestane koude in Augustus en September zeer duidelijk vetoonen en niet geworden zijn wat ze in een normale zomer hadden kunnen worden. willen we toch tracliten er zoolang mogelijk van te genieten, door de trossen af snijden en deze in eene daarvoor geschik-te ruimte te brengen. Deze ruimte moet luchtig en frisch, doch niet bepaald koud zijn; de temperatuur mag er niet aan groote schommelingen bloot staan. alvorens den steel aan de snijwond dicht gelakt te hebben werden de trossen aan touwtjes aan vlakliggende latten zoodanig opgehangen, dat ze elkander niet raken en dat ze gemakkelijk te bereiken zijn om eventueele rotte bessen te kunnen verwijderen. Dat dit een en ander met de noodige voorzichtigheid moet geschieden is te begrijpen, als we bedenken, dat rijpe vruchten in het algemeen en druiven in het bijzonder zeer kwetsbaar zijn. Een druivenschaar blijve voor het verwijderen van rotte bessen in de nabijheid. Door met de trossen een gedeelte van de twijgen waaraan ze gegroeid zijn mede af te snijden en

de snijwonden van die stukjes twijg dicht te lakken kan de duurzaamheid nog meer worden bevorderd. Muizen trachten we verre te houden. Toen we zelve nog druiven te bewaren hadden, gebruikten we daarvoor aan de pooten van de telling waaraan de trossen werden opgehangen papieren trechters met de opening naar beneden; hierdoor werd het den kleinen springers onmogelijk gemaakt, tegen de stelling op te klauteren.

kunnen daarvoor gesehikte Iu kassen soorten aan de twijgen, waaraan ze gegroeid zijn, blijven hangen en op die wyze lang bewaard worden. De kas moet dan echter kunnen worden verwarmd om vocht te weren en de temperatuur op peil te

houden.

Met het oogsten gaan we voort; het allerlaatste wintergoed is nu aan de beurt, zoomede de hazelnoten. Kweeperen en Mispels kunnen nog blyven hangen, de eerste tot einde dezer maand, de laat-ste tot in November. Wanneer mispels eenige malen aan een temeperatuur beneden nul ziju blootgesteld geweest, schijnt dit hun smaak ten goede te komen, ze worden dan zacht zonder not to worden.

Zonder nog te willen beweren dat een nachtvorst ook heilzaam op de kwaliteit van late appels en peren inwerkt, zoo hebben we ons toch in den laatsten tijd kunnen overtnigen dat ze wel een stoootje verdragen kunnen. Hiermede bedoelen we niet aan te sporen om het plukken maar nit to stellen, maar we willen nog cens op het verkeerde van het te vroeg plukken

Roode en witte bessen staan reeds geheel bladerloos, bij deze beginnen dus de winterwerkzaamheden, als daar ziju, verplanten, snoeien, bemesten, om-

spitten van den grond, enz. enz. Voor hen die plannen hebben een nieuwe beplanting aan te leggen of een bestaande te veranderen, hetzij dit bessen of andere vrnchtsoorten geldt, zij hier bij den aanvang van het seizoen nog eeus uitdrukkelijk vermeld, dat het welgelukken van een beplanting behalve van vele andere voorwaarden. in de allereerste plaats van een goede en degelijke grondbewerking afhangt. Alle andere fouten kunnen door particele verbeteringen worden hersteld; fonten bij de grondbewerking, uit onkunde, of nit verkeerd geplantste zuimgheid begaan, zijn onlierstelbaar, tenzij het geheel wordt opgeofferd en van voren af aan begonnen wordt. De diepte waarop de grond bestemd voor een boomgaard of een fruittuin moet worden omgewerkt, hangt van omstandig-heden af, de stand van het water in den grond, d. w. z. de hoogte waarop in gewone omstandigheden des zomers het water in den bodem zich begint te vertoonen, is de hoofdfactor die de diepte waarop de grond kan worden bewerkt, aangeeft; beneden dit peil is grondbewerking moeilijk en ook vrij wel overbodig.

J. C. M.

VRAGENBUS

Antwoord op Traag no. 96.

MIEREN VERDELGEN.

In .. Onze Tuinen' van 5 October als antwoord op Vraag No. 96 lezende, met welke bezwaren het verdelgen van mieren gepaard gaat, hoop ik u genoegen te kunnen doen, met de mededeeling, dat wij ieder jaar met goed gevolg in de mieren-gaatjes rondom ons huis, sodawater gieten door een smal trechtertje, zóó, dat de verf er niet mee in aanraking komt, en

daar waar alleen steenen zijn, telkens maar het sodawater er over heen gieten. Door deze behandeling sterft ook het gebroed, daar de soda een scheikundige verbinding vormt met het mierenzuur van de eitjes. Noordwijk-Binnen. Mej. W. F. R.

P.S. Iemand, naast het Postkantoor te Leenwarden, dat om de mierenplaag verlaten is moeten worden, bleef vrij van mieren, door telkens in de ruimte tusschen de twee huizen sodawater te doen gieten.

a. Voor drie jaren geleden riehtte ik een stuk eikenhakhout in tot moestuin; er zat een dikke hamuslaag op, welke boven in werd verwerkt. Nu is die grond driemaal bemest met compost uit de mestkuil, be-staande uit eikenblad, huisafval, kippen-mest en beer uit de put. Nu wilde ik dit gaw de composthoop ergens anders voor gebruiken en wilde ik dit voorjaar den MOESTUIN eens bemesten met uitsluitend KUNSTMEST. Wilt u mij opgeven

Wie een FONGERS koopt, ontvangt waar voor zijn geld.

De constructie der FONGERS-Rijwielen is eenvoudig en degelijk. Vorm en afmetingen zijn zoodanig, dat, mede door het gebruik van geschikt materiaal, een zeer groote soliditeit wordt verkregen, waaraan de FONGERS-Rijwielen hun bekenden langen levensduur voor een groot deel te danken hebben.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

of dit goed is, wat voor kunstmest, hoe-

veelheid wanneer en hoe aan te wenden?
b. Moeten WORTELTJES ook iets extra's hebben (KUNSTMEST), daar deze

niet best vooruit willen?

c. Wat moeten de AARDBEIEN voor KUNSTMEST hebben? (hoeveel? wan-neer?); die zijn evenals de moestuin behandeld met compost en is het bepaald noodig, deze dan ' swinters te dekken, daar dit anders in 't najaar met de compost geschiedde.

d. Kan men KUNSTMEST BEWAREN als men dit met een groote hoeveelheid op-doet? Is het opgegeven adres vertrouwd? Groesbeek.

Antwoord: U kunt a.s. voorjaar per Are bemesten met 8 K.G. patentkali, 10 K.G. superphosphaat en 3 K.G. zwavelzuren ammoniak; gelijkmatig uitstrooien en door de bovenlaag werken.

Dezelfde meststoffen kunt u ook tusschen de aardbeien laten uitstrooien.

Verder ontvangen de bladgewassen nog een extra bemesting met Chilisalpeter ongeveer $\frac{1}{2}$ ons per vierk. Meter; de wortelgewassen $\frac{1}{4}$ ons Chili.

Aardbeien swinters dekken, beschut de planten tegen strenge vorst, maar bepaald

noodig is liet niet.

Kunstmest kan bewaard worden, op een droge plaats. Patentkali bakt echter licht samen tot een harde massa. Chilisalpeter trekt veel vocht uit de lucht aan, waarmee het vervloeit. Liefst bewaren in een gesloten vat of iets dergelijks.

Het opgegeven adres is goed. W. F. A. G.

Vraag No. 119. Wilt u nog ééns het MIDDEL TEGEN OORWORMEN vermelden?

Antwoord: De bestrijding van oorwormen is gebaseerd op de gewoonte dezer dieren, om zich overdag in de een of andere donkere holte te verschuilen. Men gebruikt in den tuinbouw vaak omgekeerde bloempotjes met wat houtwol er in. Van tijd tot tijd worden de wormen er uit geklopt en gedood. Stukjes hengelriet, gewoon riet, enz. zijn ook te gebruiken. Mogelijk (hoewel mij van de praktijd niets bekend) kan men er nog eenige attractie aan toevoegen: zachte bladeren, een stukje fruit, of iets dergelijks.

В. В.

Ik heb 2 mooie AZALEA'S die goed in knop staan. Hoe moet ik daarmede verder handelen om ze in het voorjaar in bloei te krygen!

Nieuwenhoorn.

Antwoord: In one vonig no. vindt u eene gelijke vraag reeds beantwoord, wat n waarschijnlijk reeds zult hebben ge-

Vraag No. 121.

a. Naam van bijgaand bolletje (die ik heb zijn ong. 4 maal zoo groot) wanneer t**e** planten en welke aarde.

b. Worden de gewone STRUIKROZEN die in het voorjaar op de bloemmarkt verkocht worden, in het najaar of in het voorjaar GESNOEID?

Amsterdam. A. F. G.

Antwoord: a. Blijkbaar een Gladiolus, in Maart te planten in gewone tuingrond; nu droog bewaren!

b. In het voorjaar!

(Richt uw fruitvraag tot een onzer medewerkers voor fruitteelt; zie adreslijst boven de Vragenbus, die nu en dan wordt afgedrukt.)

Vraog No. 122. Mijn ARAUCARIA, hoog 6—7 M., be-gint veel DOOD HOUT te krijgen; kan de oorzaak gebrek aan meststof zijn? Zoo ja. wat voor mest te geven? Staat op een grasveld.

Tholen.

Antwoord: Uw vraag is niet zeer duidelijk, maar betreft vermoedelijk de Chileensche Den, Araucaria imbricata, die blijkbaar op een grasveld in den vollen grond staat. Is dit het geval, dan vrees ik dat de oorzaak van het vormen van dood hout te zoeken zal zijn in den bodem, die wellicht te vast is voor deze plant. Dat zou alleen door een onderzoek ter plaatse zijn uit te maken. Ook zonden het de nadeelige gevolgen kunnen zijn van den jongsten strengen winter. Het eenige wat ik u in deze gevallen kan aanraden is de doode takken tot op het gezonde hout te verwijderen, den grond in een breeden eirkel om den boom tot een diepte van pl.m. 50 c.M. goed los te spitten en met zand en verteerde bladaarde en wat oude koemest vermengen, waarbij de wortels der planten zooveel mogelijk moeten worden ontzien en ten slotte, des winters een ge bedekking te geven door riet- of stroomatten om en boven de plant aan te brengen.

Vraag No. 123.

Zou UEd. s.v.p. zoo goed willen zijn mij aan den wetenschappelijken naam te my aan aen wetensenapperyken naam te helpen van de vaste plant, waarvan hierby 'n paar zaden zijn ingesloten? Den volks-naam weet ik wel, die luidt KORAAL-ROOS. De plant zelf ken ik eehter niet, wel herinner 'k me uit m'n kinder-jaren, dat destijds 'n oude buurvrouw van 'n groot liefhebster van bloemen en planten, zoo'n plant bezat en dat ze om dezen tyd van 't jaar de vruchtstengels afsneed en — duur verkocht. Wie goed bij d'r in de gunst stond, kon 'n vruchttakje krijgen tegen betaling van 25 à 30 cent. De vruchten lijken veel op die van de Hollandsche pieenroos en springen in vieren open 't Is 'n vaste plant, die 's winters goed gedekt moet worden. Veel zon schijnt ze niet noodig te hebben, want zon schijnt ze niet noodig te hebben, want als ik me goed herinner, stond ze achter 'n schutting op 't Noorden. 't Schijnt geen algemeen bekende plant te zijn: 'k heb al eenige keeren tevergeefs sommige bloemisten er naar gevraagd. Ook in ver-schillende catalogi van vaste planten heb ik ze bij den volksnaam niet opgenomen gezien. Craag zon 'h 'n even dage mach gezien. Graag zou 'k 'n exemplaar machtig zien te worden. UEd. zou me daarom zeer verplichten, wanneer U door middel van "Onze Tuinen" mij s.v.p. den weten-sehappelijken naam wildet zeggen van bedoelde plant en of ik ze door zaaiing voorttelen kan, en zoo ja, wanneer de zaden aan de aarde toevertrouwd moeten worden, in den open grond of onder glas en wanneer ik bij 'n zorgvuldige behande-ling rekenen kan op goed bloeibare planten.

Papendrecht. T. v. d. G.

Antwoord. De zaadjes behooren aan Paeonia eorattina; de naam Koraalroos of Koraalpioen is dus goed. De plant is niet moeilijk in de cultuur en kan evenals de meeste andere tuinpioenen behandeld worden, d.w.z. open of licht beschaduwde standplaats, niet te lichte maar toch luchtige en voedzame grond en 's winters een ge bedekking van turfstrooisel of blad. De vruchten met de prachtige koraalroode zaden vormen de grootste aantrekkelijk-heid dezer plant, hoewel de bloemen toch ook fraai zijn.

De tijd van kalkbemesting is het najaar. Kalkbemesting geeft steeds onmiddellijk resultaat en kost zeer weinig. Zonder kalkbemesting hebt ge geen volledig voordeel van Uwe andere bemesting.

Vraag benoodigde hoeveelheid onder opgave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK.

NOORDZEEKANAAL. TELEFOON 7655 en 7283.

De plant kan langs vegetatieven weg, door deeling der pollen, voortgekweekt worden, maar ook opgekweekt worden uit zaad, dat in het voorjaar gezaaid, soms eerst het volgend voorjaar opkomt. Het zaad dus niet te spoedig weggooien, als het niet dadelijk ontkiemt!

Het beste doet u in Maart te zaaien in een potje of zaaipan, onder glas in de koude bak, die u bij zonneschijn wat beschaduwt; het tweede jaar na de ontkieming kunt u bloemen verwachten.

Vraug No. 124. Kunt u mij s.v.p. cen BOEK aanbeve-len, dat in hoofdzaak de CULTUUR van

VRUCHTBOOMEN behandelt?

Antwoord: Bleeker en De Greef, Appel, Peer, Framboos en Bes; Claassen en Hazeloop, Leerboek der Fruitteelt; Ide, Handboek der Ooftteeltkunde. Van der Vlist, De Appel; De Vries, De Peer. Voorts verschillende deeltjes over Ooftteelt uit de Bibliotheek van de "Veldbode". Al naar u een meer of minder nitgebreid werk verlangt, kunt u een der bovengenoemde kiezen. Het beste zal zijn, dat u ze van uw boekhandelaar op zicht vraagt.

Vraag No. 125.

Mijn plan is, een stukje tamelijk droge zandgrond, vroeger als akker in gebruik en groot 8 are, tot GRASLAND te maken. Verleden herfst heb ik het twee spit dirp laten losmaken, en 4 zak mergelkalk laten onderwerken; daarna zijn kaïntet en slak-kenmeel, van beiden een zak, er op uit gestrooid. Dit jaar heb ik gele LUPINEN trachten te verbouwen als groene bemesting, hetgeen mislukte; (is dit te wijten het droge voorjaar, of aan de te groote dosis kalk?)

Dit na jaar wil ik nu wederom kaïniet en slakkenmeel uitzaaien, en aanstaand voorjaar nog wat stalmest ondiep laten omspitten. Als ik nu GRAS- EN KLAVERZAAD wensch te ZAAIEN, raad u mij dan aan alles in Maart te zamen op den grond te brengen, of met 't oog op droogte alleen slechts 't klaverzaad en eind Augustus eerst het graszaad?

Elp. R. D.

Antwoord. Waardoor de lupinen mis-lukt zijn, is zoo niet met zekerheid te zeggen; waarschijnlijk hebben meerdere oorzaken samen gewerkt. 't Kan zijn, dat het droge voorjaar een schadelijken invloed op het ontkiemen heeft gehad, doch ook de kalkbemesting kan nadeelig gewerkt heb-ben, want lupinen zijn nog al gevoelig voor kalk, vooral de gele.

Ik raad u aan, zoowel het gras- als het klaverzaad in het voorjaar te zaaien. in Maart of April ongeveer. W. F. A. G.

Trang No. 126. a. Wat vindt u nu de beste GROND-BEWERKING en wanneer uit te voeren? b. Kunnen nu onze VRUCHTBOOMEN
b. Kunnen nu onze VRUCHTBOOMEN
c j. oud), vaste planten, heesters, rozen
en Azalea mollis VERPLANT worden?
Winschoten.
S. v. d. M.

Antwoord: a. Laat den grond vóór den winter zoo diep mogelijk omspitten.
b. Voor 't verplanten is het nu zoo

langzamerhand een geschikte tijd.

Vraag No. 127.
a. Ik liet een KASJE daarstellen, bing ruim 4.5 M., breed ruim 2.25 M., hoog (achter) 2.5 M., (voor) I M. Aan de achter-(noord-)zijde van hout, orenigens van glas; dit kasje staat geheel met de achter-zijde langs een gracht. Ik ben voornemens, het aan de achterzijde zoowel als aan de voor- en zijkanten te doen bedekken met droog opgeharkt blad, ter dikte van 30 e.M. Ct glas aan de voor- en zijkanten beschut met latten voor 't doordrukken, terwijl ik verder voor de bedekking der schuin tiggende bovenramen, voornemens ben gebruik te maken van stroo- en rictmatten, n.l. stroo ter dikte van 5 à 10 c.M. tusschen ramen van latten, en daar overheen cene gewone rietmat.

Kan ik, zóódanig ingericht, gerüst de strenge winterkonde weerstaan?

Kan 't nog helpen, als, onder de stroomat, het glas eerst nog met papier wordt bedekt? Kunnen dan, in dat kasje, veilig en goed overwinteren; oranjeboomen, pilmen. Dracaena's. Agapanthus, Abutilon's. Clivia's, Laurus tinus, Pelargonium's? Moet dan bij niet te strenge vorst de bovenbedekking dagelijks worden wegge-nomen, en bij zonnig weer getucht? Kunnen andere roorzorgen worden aangeraden, dan beveet ik mij daarvoor aan. Kon be-doeld kasje dan tevens dienen voor druiven! Zoo ja, is 't dan gewenscht deze te planten in het kastje en ze daarin ook 's winters te behouden; of is 't beter de druif te planten vóór de kas, b.r. op een afstand ran 1 meter, en dan 's winters de ranken te brengen buiten de kas, aan een stok opgebonden, om ze in 't voorjaar wederom naar binnen te leggen?

b. Moeten KROPSLA en ANDIJVIE. overveenkomstig de mededreling in No. 12 van 21 Sept. j.l., met kluit in een bakje gezet en met glas bedekt, dagelijks of nimmer gelucht en nimmer gegoten worden?

Antwoord, a, Door de omhulling met bladeren kan uw kasje sjechts door het schuinliggend glas licht ontvangen, is dus geworden een hooge koude bak. Een bladlaag van 30 c.M. kan voldoende geacht worden, doch is in geen geval overbodig dik. 5 à 10 c.M. stroo plus één rietmat is bij strenge koude niet voldoende, een laag papier kan goede diensten bewijzen, een vloerkleed nog beter. Zorg vooral, kieren goed af te sluiten en de bedekking aan alle kanten ook over de omhulling te brengen en deze van tijd tot tijd bij te vullen.

Aldus ingepakt kan zulk een bak heel wat koude weerstaan. Bij een langen en strengen winter (1890—'91) zouden we niet

Pelargoniums (Zonale) gaven we liever een ander plaatsje, ze zullen er beschimmeld en verrot uit te voorschijn komen.

Zoolang het vriest, althans als de vorst van eenige beteekenis is. mag de bedekking niet verwijderd worden. Bij geringe vorst of dooiweer moet de bedekking dagelijks afgenomen worden, de planten in den bak

hebben hooge behoefte aan het beetje daglicht dat de winter ons zoo zuinig toemeet. Bij sueenw alles stil laten liggen tot de bui over is. Wanneer strenge vorst dreigt, is een sneeuwlaag de beste bedekking.

Wanneer de zon schijnt, moet vooral na half Januari, in overeenstemming met de temperatuur gelucht worden, en naarmate de lente nadert, het luchten vermeerderd Tot half Jan. bij en verlengd worden. strenge vorst niet luchten, dan kan de temperatuur binnen tegen den nacht wat oploopen. Bij niet vorstig weer zooveel mogelijk lucht geven.

Hoewel de standplaats voor een druif nu juist geen ideale is, kan er toch wel een druiveboompje wat goede trossen in voortbrengen. Plant de druif in de kas tegen den voorkant en bindt in het najaar de takken bijeen, om die, voor ze in het voorjaar scheuten gaan voortbrengen, weer door de binnenrumte uit te spreiden.

b. Kropsla en andijvle van buiten in een bak gebracht mag met gegoten maar moet zooveel mogelijk gelucht worden.

J. C. M.

Fraug No. 128. a. Welke TAFELPEREN dragen en groeven 't best en worden 't meest ge-vroagd! Welke is de beste onderstam! b. Is Beurré d'Aremberg een fijne peer

en geschikt als lerboom?

e. Welke zijn de FIJNSTE APPEL-SOORTEN voor LE/BOOMEN, en waar kan men vertrouwde leiboomen bekomen? Tholen.

Antwoord: a. In het algemeen kan worden aangenomen, dat voor kleme vormen de kwee de geschiktste ouderstam is, voor groote vormen, zooals hoog- en haifstam kroonboomen is de wildeling de eenige goede. De grondsoort heeft in deze grooten invloed, zoo zal op zandgrond de wideling ook voor kleinere boomen voidoening geven, terwijl boomen van dezelfde variëteiten op denzelfden onderstam, dit op vruchtbare grouden, zooals op het eiland Tholen niet doen, tenzij het erkend vruchtbare

Beurré Ciairgean, Beurré Caplanmont, Poire de Tongres, Bon Chrétien Williams, Poire Seekel, Marguerite Marillat e.m.a. op kwee veredeld, zijn om verschillende reden niet aan te bevelen. Het eerste gedeelte dezer vraag is niet voldoende te beantwoorden. Groeien en dragen houden veeltijds verband, harde groeiers zijn veelal, vooral als de boomen nog jong zijn, trage dragers. Peren, groot van stuk, mooi van vorm en kleur, worden meer gevraagd en beter be-taald dan hoog fijne soorten met minder kleurig uiterlijk

Erkend goede tafelperen zijn: Beurré Giffard (Ang.), Beurré de Mérode (Sept.), Beurré Hardy (Sept.), Clapp's Favorite (Sept.), dr. Jules Guyot (Sept.), Bonne Lonise d'Avranches (Sept.—Oct.), Trion-phe de Vienne (Sept.—Oct.), Beurré Diel (Nov.—Dec.), Calebasse Bosc en Tirlemont (Oct.—Nov.), Doyenné du Comice (Nov.— Dec.), Williams Duchesse (Oct.), Triomphe de Jodoigne (Dec.), Seigneur d'Esperen (Sept.), Bergamotte d'Esperen (Jan.— Febr.), Doyenné d'hiver (Jan.—Maart), Notaire Lepin (Febr.—April), Beurré d'Hardenpont (Dec.—Jan.), enz. enz.

b. Ja, rijpt Dec. Jan.

c. Fijne tafelappelen. Transparente blanc (Aug.), Charlemowski (Aug.), Graveusteiner (Sept.-Dec.), Cox's Pomona (Oct.

—Dec.), Eng. Winter Gold Pearmain (Nov. —Dec.), Eng. Winter Gold Pearman (Nov. —Febr.), Reinette Canada, Ribston, Wijker, Cox's Oranje, dubb. goud Pippeling (Nov.—Maart), Goud Reinette (Dec.—Maart), Witte Winter Calville (Jan.—Maart), London Calville (Jan.—Maart), enz. enz. enz.

Adressen kunnen in deze rubriek niet orden opgegeven.
J. C. M. worden opgegeven.

Vraag No. 129.

a. Namen peren en appels.
b. Is het aanbrengen van VRUCHTEN-ZAKJES ook van invloed op 't vroeger

of later rijpen van vruchten?

e. Aan een te weelderig groeiende struikappel "La belle de Pontoise", die nog geen vruchten droeg, zijn de takken, hoven cene RINGVORMIGE AFSCHOR-SING van 1 c.M. breedte, bezet met roodbrnine bladeren als bijgaande; onder de afschorsing zijn ze groen; is 't ziekte? d. Is voor bestrijding van PEREN-SCHURFT beslist, Bordean esche pap''noo-

dig, of kan men ook met succes den vruchtboomcarbolineum ,,Krimpen''?

e. Op enkele appels en peren aan jonge leiboomen vind ik het in bijgaand doosje gestotene; is dit SCHILDLUIS, 200 ja, welke bestrijding?

f. Welke is de gewone naam voor z.g.

Brusselsche peer.

g. Hoe een 2-jarige HOOGSTAM PRUIM, met 5 takken van ruim 1 M. lengte te suocien? Lemmer.

Antwoord. a. No. 1 Emile d'Heyst, 2. onbekend, 3. Zéphérine Grégoire, 4. onbe-

kend, 5 onbekend, 6 onbekend. b. Neen. c. Het vroeger kleuren der bladeren boven de wond is een gevolg van de belemmering van den normalen sapstroom, 't zal ophouden zoodra de toegebracht afschorsing overgroeid 's. De bladeren onder de would bleven gewoon, omdat ze geen invloed van de afschorsing (althans niet in die mate) ondervonden. Waarschijnlijk zijn deze pas na en als gevolg van de werking van de atschorsing verschenen.

d. Perenschurft met gevolgen daarvan, doode takken, gebarsten peren, wordt slechts door Bordeausche pap bestreden.

v.Synoniemen van Br
nsselsche peer zijn : Potre Madame, Madame de France, Sn-prème, Beurré d'Aout, Zomer Benrré, Poire Figue, Mouille bouche d'Eté en Windsor peer (z'e Knoop). De eerste is de meest gebruikte.

In de "Nederlandsche Boomgaard" vinon de "Nederlandsche Boomgaard vunden we nog de volgende synoniemen: Lange Lijsje, Sparbirn, Epargne. Beau present, Cusse Madame, Beau présent d'Eté, Jargonelle, Belle Vierge, Beurré de Paris, Chopine, De Fosse, Sweet Summer, Saint Lambert, Grosse Keiserin.

f. Komma schildluis, stam en takken dezen winter insmeren met carbolineum.

g. Kort de hoofdtwijgen een weinig m laat de zijschenten ongemoeid.

J. C. M.

:::

Frang No. 130.

NAMEN appels en peren.

. Antwoord: No. 6. Beauty of Kent; no. 7. Belle de Pontoise; no. 10. Casseler Reinette (syn.: Reinette d'or, Klapstaart); no. 11. Soldat Laboureur; no. 16. Bonne Louise Duhamel. J. C. M. Bonne Louise Duhamel.

Vraag No. 131. N.1.1.M., pluktijd en tijd van gebruik van bijgaande appels en peren. W. B. A.

Antwoord: We kunnen a slechts ten decle de namen nwer vruchten opgeven, n.l. no. 1 en no. 6 Bonne Louise d'Avranches (September); no. 5 en no. 7 Duron-deau (pluktijd einde September, rijp in October); no. 4 Calebasse de Tirlemont (pluktijd October, rijp November). J. C. M.

Vraag No. 132. Vriendelijk verzoek ik u mij van bijgaonde PEREN de juiste namen op te geven. De pyramiden zijn geplant in het najaar van 1906. Ik bestelde: Dr. Jules Guyot, Beurre Giffard en Bergamotte de Pâques en nu meen ik bedrogen te zijn, want in uw tijdschrift zag ik o.a. dat Beurré Giffard er heel anders vitziet. De mijne lijken wel stoofpeertjes. De grond is

mijne lijken wel stoofpeertjes. De grond is goed gemeste zandgrond; de standplaats is windvrij; van 11 v. tot 's avonds zon.
Aan de Benré Gifford zaten 29 peren, aan Dr. Jules Guyot 50, maar aan de Bergamotte de Pâques slechts 4 en gaf deze dit jaar voor het eerst vrucht, ofschoon zij wel 4 M. hoog en een mooi gevormde pyramide is, die ik in geen 2 jaar mest heb gegeven om haar tot vruchtzetten te dwingen. Ik meen, dat het het beste zal zijn, deze in den herfst maar op beste zal zijn, deze in den herfst maar op te ruimen.

Teteringen.

Antwoord: Van de drie door u gezonden peersoorten is slechts de laatste onder den jnisten naam door n ontvangen. Nu de boom cenmaal begint te dragen, zou ik u raden hem stil te laten staau, 's Is een boom cemmaal begint te dragen, zon ik n raden hem stil te laten staan. 's Is een erkend goede vrucht die tot Maart kan worden bewaard. Wat n als *Dr. Jules Guyot* ontving, is *Beurré Henri Conr-celles*, een minder bekende peer, die echter als late wintertafelvrucht. (Febr.-Maart). hare plaats ten volle waard is.

Beurré Giffard is een vroege peer, in niets gelijkend op de vrncht, welke u ons zond. Of deze een stoofpeer is, moet nog blijken: ze is voor ons een onbekende.

N.B. De beantwoorde vragen van Mevr. N.B. De beantwoorde vragen van Meyr. De Gr. te W., J. S. te H. ter H., V. P. te I., M. H. te O., W. A. C. te W., P. J. D. te V., D. J. v. R. te 's-H. staan gezet, doch moeten, wegens plaatsgebrek, wachten tot a.s. week.

Bond van Cactusliefhebbers.

Ik richt mijn schrijven in het bijzonder aan de cactus liefhebbers om te komen tot oprichting van een Bond voor Cactusliefhebbers.

leder die er een (groote of kleine) cactusverzameling op na houdt, of hij, die beginnen wil met het verzamelen van

deze uiterst typische, weinig eischende en meze literst typische, weinig eisenende en prachtig bloeiende planten, geve zijn adres aan mij op, met vermelding van het aantal soorten, dat hij bezit en zoo mogelijk van de namen der cactussen, die hij heeft. Indien gewenscht wordt, dat ik terug zal antwoorden, of wel een vraag zal beantwoorden, dan stel ik mij belantwoorden, dan stel ik mij belantwoorden, dan stel ik mij belantwoorden. geloos ter beschikking van dezulken, mits zij postzegel insluiten voor ant-

wil ik er op wijzen, dat het voor stekken reeds te laat is, en het ruilen dus dit jaar niet meer kan, tenzij van bewortelde planten, doch het is beter hiermee tot het volgende voorjaar te wachten.

Vele adhaesiebetuigingen tegemoet ziende, en nogmaals dankende voor de plaats-ruimte, teeken ik met hoogachting. Leeuwarden, G. D. Duursma.

(Klanderijstraat W 19).

Niet meer schermen.

In een dezer zonnige dagen waren wij op een buitenplaats en daar lagen des middags om drie uur de rietmatten nog

op de warme kas als schermmateriaal!

Bij ons vertrek werd den tuinjongen medegedeeld dat hij, na nog eerst een ander karweitje te hebben gedaan, de matten wel op kon rollen.

De opmerking die ons op de lippen lag, spraken wij niet uit maar nogdigden den

spraken wij niet uit, maar noodigden den baas nit, om eens bij ons te komen kijken. baas int, om eens bij ons te komen kijken. En spoedig hadden wij den vroendelijken man tusschen bloemen en planten. De zon had haar hoogste punt bereikt en eindelijk kwam het gewenschte er uit: schermt u niet meer? Op geen kas zijn de matten uitgerold. Neen baas, het gebermen is om dezen tild van het jaar schermen is om dezen tijd van het jaar uit den booze, wij vinden het o zoo heerlijk dat het zonnetje elken dag de planten begroet en ze sterk maakt voor den winter. Zij moeten straks in November en December zoo dikwijls die levensbron ontberen, laat ze zich nu laven, volop, zoodat er wat bespaard kan worden voor de donkere dagen die komen zullen.

Deze man is zonder een enkel onvriendelijk woord genezen en zijn planten zullen er wel bij varen. J. K. B.

PRIJSCOURANTEN.

H. Cop ij n en Zn.. Boomkweekers en Tuinarchite ten, Groenekan (Utrecht). — Gebrs, Gratama, Kon. Rozenkwec-kerii. Hoogeveen. — Pierre Lom-Gebrs. Gratama, Kon. Rozenkweckerij, Hoogereen. — Pierre Lombarts, Dennen-, Coniferen-, Rozen- en Vruchtboomencultuur. Zundert (N.-B.). — W. Lourens, Rozenkweekerij "Muscosa", Arnhem. — J. A. Kors, Vruchtboomkweekerij "De Bencker", De Bilt (U.). — Bees Ltd., Guarantested Bulbs, Liverpool (bevat een aardig schetsie: In Holland with a Camera) je: In Holland with a Camera).

ADVERTENTIËN.

TREKKLOKKEN in WIT GLAS

worden gefabriceerd bij BAKKER,

Glasfabrikant,

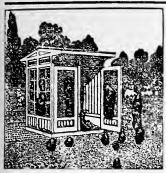
NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

- ROTTERDAM: Haringvliet 27.
- ARNHEM: Groote Markt 10.

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97. GRONINGEN: Ged. Zuiderdiep 39.

FABRIEK "DE KOEKOEK" - BUSSUM.

AFMETINGEN 2×2 M. f 100.

Onze BROEL EN PLANTENKASSEN werden op de Groote Nationale Landbouwtentoonstelling te Zutsen met de Zilveren Medaille bekroond.

: Vraagt teekening en prijsopgave aan. :

Onze Kippenhokken en Konijnenstallen verwierven de hoogst uitgereikte onderscheiding

Wij leveren alle soorten verplaatsbare huizen, als Auto- en Rijwielstallen, Tennishuizen, etc. Volledige WATERFILTRATIE INRICH-

TINGEN voor Fabrieken, Villa's etc. van elke capaciteit.

VRUCHTBOOMEN

IN DIVERSE SOORTEN EN VORMEN.

Kweekerij "POMONA".

M. VAN SANTEN - Wageningen.

(Voorheen W. A. VAN ZEIJLEN.)

BEMEST UWE TUINEN IN DECEMBER, JANUARI EN FEBRUARI, en wendt U hiervoor tot de MAATSCHAPPLI TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

NAARDEN.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu,

daarin worden o.a. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL,

per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—.

- RUIME SORTEERING CACTEEËN. van af f 0.20 per stuk.

Broeikasjes met plantjes vanaf f 250 compleet

:- HERMAN VOORHOEVE -: -: Zoutmanstraat 40° hoek Prins Hendrikplein DEN HAAG. LEVENDE BLOEMEN EN KUNSTBLOEMEN.

m Buitenhavenweg 132 $^{\circ}$ SCHIEDAM · TELEFOON Nº 14

FADRIEK VAN GESM: YZEREN HEKKEN & Soliede Inschufflierken ook GESCHIKT VOOR AFSLUITING VAN BALKONS & SERRES · YZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALIES EERSTE KLAS WERK . TEERENINGEN GRATIS VERIRGIBAAR

OVERNAPPINGEN · JZERCONSTRUCTES

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek.

OPGERICHT 1893

J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht.

NIJMEGEN,

filiaal AMSTERDAM, Keizersgracht 403.
"ROTTERDAM, Delftsche Vaart 37.
"DEN HAAG, Korte Groenewegje
"UTRECHT, Lucas Bolwerk 20. Delftsche Vaart 37. Korte Groenewegje 85.

v. Welderenstraat 89.

Directe levering per kist of per wagon van: Eenruiters Kasglas.

Firma P. A. A. DE LANGE, 62) BOOMKWEEKERIJEN ::: BOSKOOP.

Men vrage prijscourant.

DORDRECHT

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.) KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG U VAN TUINEN D

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063. Dordrecht.

Tuinversiering in Kunstzandsteen.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

Openbare Verkooping

Bloemen, Planten en Tuinartikelen.

De Notarissen F. P. E. VAN DITZ-HUIJZEN te Baarn en J. DE VISSER te Driebergen zullen op DONDERDAG 24 OCTOBER 1912 des morgens te 10 uur, op het buitengoed "DE BREUL" te Zeist nabij het station Driebergen

PUBLIEK VERKOOPEN (om contant geld)

BLOEMEN, PLANTEN, en TUINARTIKELEN. waarbij o.a. voorkomen: ORCHIDEEEN (in diverse soorten) ORANJEBOOMEN, KOUDEen WARME KASPLANTEN, divers dekgoed, snoeigereedschap, plantenkuipen, bloem-potten, tuinrol, ijzeren roeiboot, dito baggerschuit, watervak op 20 tonnen, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebracht.

Te bezichtigen 22 en 23 October van 10 tot 4 uur.

Breeder bij catalogus omschreven, verkrijgbaar ten kantore van genoemde notarissen.

TUINVERSIERINGEN EN VAZEN VAN

Geplet zink.

Mooi van vorm en vriezen niet stuk.

J. MUYSSON Jr., Rotterdam, Aert v. Nesstraat 112. TELEF. 3981.

TUINMEUBELEN

TUINBESPROEING. FRANS VAN WIJK & ZONEN.

Den Haag. Vlamingstraat 24. Vraagt geïllustreerde prijscourant.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG,

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

CORRESPONDENTIE.

H. de R. te Utrecht. Een dusdanige lijst is mij niet bekend, maar u zoudt de ledenlijsten der Nederl. Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde en die van de Algemeene Vereeni-ging voor Bloembollencultuur kunnen raadplegen. Een overzicht van de tuinbouwvereenigingen in Nederland zult u misschien kunnen bekomen bij den secretaris van den Nederl. Tuinbouwraad, den heer C. van Lennep. Molenstraat 15 te 's-Gravenhage. v. L.

INHOUD.

Disa grandiflora, door J. K. B. Maranta's door J. J. H.

Eng. Winter-Goudpearmain, door J. C. M. Vruchtboomen in potten, door Abonnée. Glasklokken, I, door v. D.

Personalia.

Vaste Keuringscommissie, door J. K. B.

Bekroningen van id. Werk v. d. volgende Week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, d. J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Vragenbus. Mededeelingen.

Prijscouranten.

Advertentien Correspondentie.

B ij b l a d.

Dalmatiners, door L. S. Eekhoorntjes, I, door B. B. Winterverzorging (v. Hoenders), door Km. Spaansche schapen, Schildpadden,

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Niikerk, Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 2½ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), :: LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Eijenteeit), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | APONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

DE GOUDSBLOEM VAN HET OOSTEN.

Wij hebben de eerstelingen van de Goudsbloem van het Oosten, de Kiku der Japanners, de *Chrysanthemum indicum* van Linnaeus, alweer gezien en van harte welkom geheeten!

In het Oosten geschiedt dit al eeuwen en wel met onver-

flauwd enthousiasme, immers werd zij, de Koningin van den Herfst, 500 jaar voor Christus door den beroeuden Coufusius bezongen, terwijl in 836 voor Ch. Korea zijn schatting aan den Chineeschen Keizer Ninloku met gekleurde Chrysanthemums betaalde.

Eeuweu en eeuwen zijn voorbijgegaan en nog elk jaar wordt er in de keizerlijke tuinen van Tokio het feest der Goudsbloemen gevierd. Dan worden door het Hof de leden van het Kabinet, de buitenlandsche diplomaten, tal van edellieden en andere hooggeplaatste personen uitgenoodigd om aan het Chrysanthemumfeest deel te nemen.

De weerklank van dit feest vindt men in elk huisgezin terug, dat begint 's morgens al bij de thee waarin lintbloempjes worden gestrooid, het huis wordt versierd en 's middags wordt er Chrysanthemum-sla gegeten. Beelden worden van Chrysanthemumbloemen gemaakt en wie het land verlaat, neemt een blad, een bloem of eene jonge plant als talisman mede.

Fortune, die dikwijls het land doorreisde, beweert dat uit de gedroogde bloe-

men een geneesmiddel tegen dronkeuschap wordt voorgeschreven, maar dat tevens eene levensbitter uit de versche bloemen bereid wordt, een elixer dat de glad geschoren hemeling zelfs niet versmaadt.

Het is volkomen verklaarbaar, dat waar deze plant een

onmisbaar deel van het leven uitmaakt, de industrie er partij van heeft getrokken. Zoo vindt men haar vormen en kleuren voor allerhande versieringen op aardewerk en geweven stoffen en op 't papier en op 't doek vereeuwigd door penseel of stift.

Men vindt haar op documenten, banieren, munten, alsook dikwijls op meubelen. De dichter bezingt haar in zijne liederen, terwijl de kunstenaar haar in groote geïllustreerde werken in hare onnoemlijk vele vormen en kleuren getrouw weergeeft.

In het paleis van den Mikado is één vertrek geheel versierd met schilder- en beeldhouwwerk, dat de Japansche Kiku in al hare deelen voorstelt.

Ons land moet het eerste land zijn geweest waar de Volksbloem van het Oosten werd ingevoerd maar als cultuurplant werd zij eerst ter hand genomen in 1850. Voorloopig brachten het onze kweekers nog niet ver, de grootste bloemen hadden een middellijn van 🛨 vijftien centimeter Dit veranderde, nadat ondergeteekende in 1891 eene voordracht hield over de cultuur van Chrysanthemums voor de Afd. Amsterdam en Omstreken van de Ned. Maatschappij voor Tuinbouw- en Plantkunde en een groot aantal bloemisten voorzag van stek-

Van toen af ging het crescendo; tentoonstellingen werden jaarlijks uitgeschre-

ven, en onze kweekers, wij constateeren het met vreugde, cultiveerden de Oostersche Goudsbloem met groot succes. Er werd toen met deze plant veel geld verdiend, wat thans niet meer het geval is. Intusschen, wie weet wat ons nog te wachten staat en hopen het beste voor de toekomst.

J. K. B.

Enkelbloemige Chrysanthemum, Arthur Rawlings. (Foto: "Amateur Gardening").

ENKELBLOEMIGE CHRYSANTHEMUMS.

Al jaren hebben wij gezegd en geschreven: kweek toch naast al die andere variëteiten ook enkelbloemige Chrysanthemums, want ze zijn zoo mooi! Ze herinneren ons zoo levendig aan

Enkelbloemige Chrysanthemum, Mrs. Frank Hill. — Foto "Amateur Gardening").

een zomerbloem bij uitnemendheid, de Margeriet, die iedereen gaarne in zijn tuin heeft, die in geen boordbed ontbreekt en voor het vullen van vaasjes zoo'n heerlijk materiaal leveren. Welnu, deze bloemen, maar in tal van kleuren, kunnen wij ook in het najaar en in den winter hebben, in den vorm van enkelbloemige Chrysanthemums.

Enkelbloemig is botanisch zeer onjuist en er bestaan evenmin gevuldbloemige Chrysanten maar wij behouden deze geijkte uitspraak maar, omdat dan iedereen weet wat we bedoelen.

Dat er ieder jaar een aantal nieuwe worden aangeboden, zie dat is een goed teeken voor de toekomst en wie weet of de man geen gelijk krijgt, die gezegd heeft dat in de toekomst op Chrysanthemum-tentoonstellingen de enkelbloemige een groote rol zullen gaan spelen. Daarbij komt dat ze in de cultuur veel gemakkelijker zijn dan bijv. Japansche verscheidenheden en dat de leek, die zich op de cultuur van deze planten wil toeleggen, beginnen moet met de enkelbloemigen. In een pot van 15 cM. doorsnede kan men al een mooie plant kweeken. Om het onzen lezers gemakkelijk te maken laten wij hieronder de beschrijving volgen van een aantal verscheidenheden die als de beste geboekt staan.

Florrie King is een van de populairste in Engeland, de bloemen zijn groot en goed van vorm. De kleur is helder vleeschkleurig met een nuance van roze overtogen.

Sir Walter Scott ontving van de Koninklijke Tuinbouwmaatschappij te Londen een getuigschrift van verdienste. De lintbloempjes zijn smal, gedraaid en prachtig geel gekleurd. Inderdaad een prachtige verscheidenheid die, in iedere collectie aanwezig moet zijn.

J. B. Lowe draagt groote bloemen, de lintbloempjes zijn breed, fluweelachtig en donker karmijnrood gekleurd.

Snowflake, dit is een van de beste witte; de lintbloempjes lang, breed en hangen ietwat gracieus naar beneden. De bloemen kunnen, wanneer er een aantal knoppen verwijderd worden, vijftien centimeter in doorsnede worden.

Sylvia Nlade, doet — zie afbeelding — denken aan een Cinerariabloem: in 't midden gele buisbloempjes, dan de breede lintbloempjes die aan den voet wit zijn en uitloopen in roze-purper

Canary Bird, of wat wij zouden noemen Kanarievogel, is natuurlijk geel, overigens een fraai gebouwde bloem.

> Mrs. W. Buckingham tooit zich met zalmkleurige bloemen die noch te groot, noch te klein zijn, dus van middelbare grootte: de schijf is betrekkelijk klein in verhouding tot de bloem en dat is niet in het nadeel.

> Merstham Jewel is een van de grootste en schoonste enkelbloemige; bij deze vinden wij niet een krans, maar meerdere van lintbloempjes, die terracotta kleurig zijn. De schijf is goudkleurig.

> Mensa tooit zich met glanzend witte bloemen van een flinke grootte en goeden vorm. Zoowel voor tentoonstellingen als voor decoratieve doeleinden is zij zeer geschikt.

> Hilda Laurence is er een van den laatsten tijd, de bloemhoofdjes zijn van middelbare grootte en van een zacht mauve-rose kleur.

> Robert Milner, grootbloemige verscheidenheid met onberispelijk gevormde bloemen, die donker goudgeel zijn.

Arthur Rawlings heeft groote, goedgevormde bloemen van uitstekende kwaliteit. Kleur eene sprekende schakeering van kaneel-rood. Fraaie, goed uitkomende schijf. Middelvroege bloeier.

Frank Hill is schitterend lichtrood (anjerkleurig) rondom het hart in wit overgaand. Nieuwe soort, gekweekt door de heeren Williams, te Cardiff.

Enkelbloemige Chrysanthemum, Sylvia Slade (Foto: "Amateur Gardening")

Ten slotte noemen wij nog Caddie Mason met helderroode bloemen.

Wie het volgende jaar, Januari of Februari, een proef met

Kwastvormige Chrysanthemum, Sam Caswell. (Foto: "Amateur Gardening").

dit of een ander dozijn neemt, zal tevreden zijn. J. K. B.

VEDERVORMIGE CHRYSANTHEMUMS.

Het gaat met de chrysanthemums als met de zomerasters, in den loop der jaren zijn er zooveel verscheidenheden ontstaan dat men ze gegroepeerd heeft en spreekt men van Japansche, Anemoonbloemige, ingebogen, vedervormige en enkelbloemige chrysanthemums.

Het is moeilijk uit te maken wat nu wel de mooiste zijn, dat hangt geheel af van den smaak, en waar de een de enkelbloemige bij voorkeur ziet, daar prefereert de ander een Japanschen vorm.

Nu vormen de vedervormige-, de draadvormige of de spinvormige chrysanthemums wel een bijzondere rubriek, omdat hier zelfs de enkeling de aandacht trekt. Men behoeft maar een enkelen blik op onze plaatjes te slaan en men is overtuigd van de eigenaardige vormen.

Deze groep onderscheidt zich bovendien door laat te bloeien: zij hebben daarvoor de maand December gekozen en meermalen zagen wij met het Kerstfeest nog fraaie bloemen. Men zal ons moeten toegeven dat dit nog al wat word is

De cultuur is nogal eenvoudig: men stekt in Januari en zoodra de jonge plant 15 cM. hoog is, knijpt men het knopje er uit om het later nog eens te herhalen. Na half Juni doen wij het niet weer.

Laten de knoppen zich zien, dan gaan we wat koegier toedienen, terwijl een aantal knoppen worden weggenomen. Men kweekt ze liefst niet op een bloem, neen, eenige bij elkaar zooals bij de spinvormige Alice Carter te zien is, doet het veel beter. Wanneer wij in April met stekken beginnen, dan kunnen wij daarvan zeer mooie potplanten kweeken die zonder twijfel in de laatste maand van het jaar een goede markt vinden. Zij behoeven slechts eenmaal genepen te worden.

Men laat ze zoo lang mogelijk buiten staan en geeft ze in de kas een plaatsje kort bij het glas. Stook niet of het moet noodig zijn, daar zij anders spoedig door een schimmel overvallen worden.

Men weet het: chrysanthemums houden van veel frissche lucht, en déze maken daarop geen uitzondering. Wanneer wij eenige variëteiten mogen aanbevelen, dan noemen wij in de eerste plaats: Alice Carter goud-bronskleurig, de lintbloempjes zijn buisvormig; Arachnoideum, licht citroenkleurig; Bachus, bruinrood met een nuance van licht rood; Centaurea, oranjegeel; Cheveux d'or, bloeit zeer laat met goud-purperkleurige bloempjes die draadvormig zijn; Houppe Fleuri, donkerrood en geel, bloeit vroeg; King of Plumes, donkergeel. Deze varieteit eischt veel attentie en groeit zwakker dan de andere. Mrs. James Carter, zacht geel. De kleur herinnert aan de bloemkorfjes van Centaurea suaveolens. Sam Caswel, groote vleeschkleurige bloem, de lintbloempjes hangen gracieus naar beneden: Silk Twist, is veelal met 't Kerstfeest op z'n best, de plant wordt nogal groot en de bloemkorfjes rood met geel. What Ho! zacht geel, lintbloempjes weinig in getal 8 tot 10 cM. lang én naar beneden hangend. Een hoogst karakteristieke

Deze chrysanthemums moet men, wanneer zij bloeien, bij elkander zetten, dan komen hare bijzondere eigenschappen het best uit.

J. K. B.

Spinvormige Chrysanthemum, Alice Carter. (Foto: "Amateur Gardening")

CHRYSANTHEMUM ULIGINOSUM.

(Syn. Pyrethrum uliginosum.)

Deze van oudsher bekende vaste plant, welke in September en October bloeit, vindt men lang nog niet genoeg verspreid in onze tuinen. Ze behoeft in geen geval eenige bedekking, en is dus winterhard. De hoogte die de plant bereikt, is 1.50 meter. De stengel vertakt zich ter hoogte van 1 meter

Chrysanthemum uliginosum. — (Foto: "Gardeners' Magazine".)

en maakt dan verder verschillende stengeltjes van 30 tot 50 centimeter welke van 2 tot 4 en meer bloemen geven van een helder witte kleur, die met mooi weer geheel open komen, en ingesneden zijn.

Wanneer men in den zomer, wanneer de plant 70 centimeter hoog is, de takken op 50 centimeter insnijdt, dan vertakken deze zich in 8 à 10 nieuwe stengels welke ieder 3 à 4 bloemen geven, aan stengels van 60 centimeter, welke ook later in bloei komen. Het is een gemakkelijk groeiende plant, die elken grond voor lief neemt.

Baarn, Oct. '12.

K. Wezelenburg.

GEVULDBLOEMIGE CHRYSANTEMUM INDICUM.

Voor den vollen grond.

Ongeveer 50 jaar geleden vondt men de Chrysanthemums voor den vollen grond reeds in enkele kweekerijen en bij zeer enkele particulieren. Dit waren de zoogenaamde Pomponof kleinbloemige Chrysanten, waarvan er tegenwoordig nog enkele van in de culturen voorkomen, zooals: Rosea (rose), Jardin des Plantes (wit), Jardin des Plantes (geel), en enkele andere variëteiten.

Later zijn er eenige grootbloemige variëteiten bijgekomen, en thans heeft men als men ze alle aanschaft, ongeveer een kleine honderd verscheidenheden, waarvan er velen zeer op elkander gelijken, en ook verscheidenen die te laat in bloei komen, welke nu, eind October, nog maar goed in knop zijn.

Voor vakbeplantingen en boordbedden zijn ze uitstekend te gebruiken. Wanneer Canna's, Begonia's, Dahlia's en nog meer planten, zooals dezen nazomer, door de strenge vorst allen weg zijn, houden dezen Chrysanten zich goed. Ze staan op heden nog te prijken met de prachtigste bloemen, in bijna alle mogelijke kleurschakeeringen.

In Baarn staan een paar vakjes in den omtrek der stations, die sedert begin September in bloei zijn, en nog steeds volop bloeien. Met een flinke bedekking zijn ze gemakkelijk over te houden.

Wanneer men het geheele vak bedekt met een laag droog fijn turfstrooisel ter dikte van 10 à 12 centimeter en dan daarover een flinke laag droog blad, is dit voldoende. Voor het wegwaaien van het blad bedekke men dit met eenige sparren of andere takken.

Ik laat hier eenige variëteiten volgen welke Sept. en Oct. bloeien, totdat de strenge vorst er een einde aan maakt:

Mr. Hawkens, kanariegeel, hoogte 0.75 meter;

Firefly, bruinrood, 0.90 meter;

Perle chatilloise, zalmkleurig, 1 meter;

Normandië, purperrood, 1 meter;

Hermina, wit, groote bloem, 1 meter;

Minnie carpentier, steenrood, 1 meter;

Rosea nova, rose, 1 meter;

Enchantress, brons met goud, 1 meter;

Nina Blick, kastanjebruin, 0.75 meter;

Schneeteppich, kleinbloemige, wit, bloeit aan trosjes, 0.90 meter;

Rubens, paars, 1 meter;

Champ d'or, goudgeel, 0.60 meter:

Ambrosia, bruinbrons, 1 meter:

La Somme, donker rose, 1 meter;

Roi des Blanches, zuiver wit, 0.90 meter;

Ruby King, donker rood, 0.75 meter.

Bovenstaande variëteiten zijn volgens ondervinding de beste en meest uiteenloopende variëteiten: ze houden goed hun blad, wat bij andere variëteiten nog al eens ziek wordt, waardoor men spoedig minder fraaie, ziekelijke planten krijgt. De bloemen kunnen ook goede diensten bewijzen om als snijbloemen te gebruiken, daar ze in vazen gezet, langen tijd frisch blijven.

Baarn, Oct. '12.

K. Wezelenburg.

CHRYSANTHEMUM-SNIPPERS.

De eerste Chrysant die in Engeland bloeide deed zulks op de kweekerij van den heer Colville in de Koningstraat te Chelsea in 1795.

De hoogste onderscheiding, die de Keizer van Japan kan verleenen is de Chrysanthemum-orde.

In het land der rijzende zon is de cultuur van de Volksbloem zeer hoog ontwikkeld; men heeft er planten gezien van drie meter doorsnede, ruim vijf honderd bloemhoofdjes dragende.

Dragen de Chrysanthemum-verscheidenheden in ons land veelal namen van bekende personen, geheel anders is het in China daar spreekt men van Witte herfstgolven, Purperen faisantstaart, Gouden Draad, Tijgerklauw, Bloedroode Kapel, Avondster, enz.

Het gelukte een Franschman, Ridder Bernets van Toulouse, in 1830 de eerste zaailingen van deze planten op Franschen bodem te winnen. Sedert dien tijd zijn daar eenige duizenden nieuwe variëteiten gewonnen. J. K. B.

MOESTUIN

HET GEBRUIK VAN GLASKLOKKEN IN DEN TUINBOUW.

II.

Het spreekt van zelf, dat de glasklokken hare kosten niet zouden goedmaken, indien ze slechts konden dienen voor het beschutten van één enkel gewas per jaar. Ze moeten een goed deel van het jaar gebruikt kunnen worden, door achtereenvolgens verschillende gewassen te dekken.

En dat kunnen ze; ten eerste, doordat ze gemakkelijk verplaatsbaar zijn en omdat ze elk gewas slechts een betrekkelijk korten tijd moeten beschutten in het vroegste stadium van

zijn ontwikkeling.

Kiest men nu met overleg de opeenvolgende gewassen, dan kan men de klokken van December of Januari tot in Juli

gebruiken.

Verder moet men er bij de combinatie der groenten op letten, dat ze alle op hetzelfde stuk grond geteeld kunnen worden. Was dit niet het geval, dan zou men de klokken te veel moeten verplaatsen, wat natuurlijk werkloon en kans

op breekschade meebrengt.

Nog willen we hier opmerken, dat gecom' ineerde teelten, welke op den vollen grond zeer geschikt uitgevoerd kunnen worden, bij de klokkencultuur niet altijd toegepast zullen kunnen worden en dat de afstand, waarop men in den vollen grond gewoon is te planten, voor de klokken nu en dan eenigszins gewijzigd zal moeten worden. De practijk moet in deze zaak nog vrij wat leeren.

Een zeer geschikte combinatie van groenten, waarvoormen

dezelfde klokken gebruiken kan, is de volgende.

Van December tot Februari kan men onder de klokken vroege bloemkool van een weinig omvangrijke, vroege soort, of wel witte spitse kool Expres uit planten. Daarover blijven ze tot April staan. Vervolgens zet men ze over stamboonen, welke droog gelegd worden. Ze beschutten deze tot begin of half Mei, waarna men ze zetten kan over augurken of komkommers, welke men verkregen heeft uit pitten, die men op de plaats zelf legt. Deze planten worden er door beschermd tot begin Juni. Alsdan zet men de klokken tot half Juli over augurke- of komkommerplanten, die in potten voor-gekweekt zijn.

Op deze manier kunnen de klokken zeer goed winstgevend gemaakt worden. De *Expres* is bij ondervinding in Groningen goed rendeerend gebleken. Zij kan gelijk met de kool uit de peenrijen geoogst worden en ongeveer 3 weken vroeger dan die van den kouden grond. Bij verkoop levert dit natuur-

lijk een aanzienlijk prijsverschil op.

Deze combinatie kuunen we nu op de volgende wijze uit-

I IV	II	III	Ι	17.	II	III	Ι
0.	~		\circ		×	1	\circ
0.		1	\circ		^		\circ
0	×		0	•	X		0
0	\times		0	•	\times		0

In December tot Januari worden weeuwplanten van de Expres of wel van de vroege, weinig omvangrijke Erfurter dwergbloemkool uitgeplant in rijen, welke 3 M. afstand hebben. Deze worden in de figuur aangeduid door I. Op de rij zet men de klokken 80 à 90 c.M. van elkaar. Onder elke klok komen nu 4 planten te staan, zoodanig dat ze niet te dicht bij den rand komen te staan, wijl er anders kans is, dat de bladeren, welke de klok aanraken, bevriezen.

Daar de ruimte tusschen de rijen, ruim ²/₃ van het terrein beslaande, tot begin April niet door klokken bezet is, kan men deze zeer geschikt bezigen voor het kweeken van vroege

voorjaarsgroenten, bijv. spinazie, radijs.

Begin April worden de klokken van de kool afgenomen en 1 M. naar rechts geplaatst, dus op de plaatsen, in de figuur aangeduid door ×. De afstand tusschen de rijen blijft dus 3 M. en die op de rij 80 à 90 c.M.

Onder elke klok legt men nu 4 × 2 of wel 3 × 3 stamboonen. Het best voldoen hiervoor blijkens opgedane erva-

ringen de vroege varieteiten: de vroege Wagenaar, de Alpha of de Hendriks reuzen.

De laatste komen wel iets later dan de andere twee, doch ze geven een sterker gewas. Alle drie de soorten groeien later goed uit en vullen dan het bed flink. Dubbele slaboonen doen dit niet zoo goed, zoodat hare opbrengst minder is en ze dus niet zoo geschikt zijn voor de klokkencultuur.

Zoodra de boonen gelegd zijn, werpt men tusschen elke 4 koolen een schop aarde, waardoor ze van elkaar afwijken en naar buiten uitgroeien. Men geeft ze dus wat meer ruimte, ongeveer op dezelfde manier, als men dit vaak doet met de

kool in de peenrijen.

Tot begin of midden Mei vinden de boonen nu bescherming onder de klokken, welke nu weer 1 M. naar rechts verplaatst worden, dus aangeduid door de streepjes |.

Daaronder worden nu de pitten der augurken of komkommers gelegd, terwijl ze een maand later verzet worden naar de plaatsen, aangeduid door • Er komen nu planten van augurken of komkommers onder te staan, die er tot begin Juli onder blijven.

Voor deze cultuur zijn het meest geschikt de gewone augurk en de Bismarck, een variëteit, die groot van stuk is en in Duitschland een goed afzetgebied vindt. Geschikte komkommervariëteiten zijn de Azia en de Goliath, welke eerst groen is, later geelbruin wordt en geschikt is, om in 't zuur gelegd te worden. Beide variëteiten worden als zoogenaamde "Senfgurken" in Duitschland duur betaald. Ze brengen daar ongeveer anderhalf maal zooveel op als de gewone soorten.

Uit de opgegeven afstanden, waarop de klokken geplaatst worden, volgt, dat men voor de uitvoering dezer combinatie per H.A. noodig heeft 33 rijen van ongeveer 120 klokken, dus ongev. 4000 stuks, dat is per Are 40. Deze behoeft men gedurende het geheele seizoen slechts 3 keer over een korten

afstand te verplaatsen.

Een andere combinatie, in Groningen met goede resultaten

uitgevoerd, is de volgende:

Expreskool wordt beschut van December of Januari tot half Maart, bloemkool of sla van half Maart tot begin Mei, stamboonen van begin tot einde Mei, augurken of komkommers van eind Mei tot eind Juni en van eind Juni tot half Juli.

Bij deze combinatie hebben we dus twee gewassen kool. Half Maart zijn de witte koolplanten reeds sterk geworteld; ze zijn nu nog niet veel grooter, dan die van den vollen grond, doch een week of 4 later winnen ze het een heel stuk. Ze kunnen ongeveer 14 dagen vroeger geoogst worden.

Ten slotte nog de volgende combinatie. Lage doppers worden geklokt tot einde Maart, daarna andijvie tot begin Mei, vervolgens boonen tot eind Mei en ten slotte augurken of komkommers als bij de vorige combinatie.

Proeven zullen kunnen uitmaken, welke van deze of nog andere verbindingen voor een bepaalde streek het voordeeligst

zijn

In een volgend artikel willen we een en ander mededeelen over de verschillende werkzaamheden, welke de klokkencultuur eischt.

 $(Wordt\ vervolgd.)$

v. D.

PLANTENZIEKTEN

DE ZIEKTEN EN VIJANDEN DER BOLGEWASSEN.

Ziekten der tulpen.

Botrytis-ziekte.

Deze ziekte komt veel meer algemeen verbreid voor dan die der "kwade plekken"; er is wel bijkans geene streek, waar tulpen worden verbouwd, of de Botrytis-ziekte wordt er aangetroffen; maar deze komt meer sporadisch voor, zoodat zich zieke planten tusschen de gezonde bevinden. Nooit worden de tulpen op geheele plekken der akkers er door aangetast. En in 't algemeen heeft de Botrytis-ziekte een niet zoo ernstig karakter als de zieke der "kwade plekken".

karakter als de zieke der "kwade plekken".

Deze ziekte doet zich in hoofdzaak voor als volgt: De spruit wordt ongeveer 10 c.M. lang, komt dus reeds boven den

grond, en sterft dan af zonder dat de bladeren zich ontplooien, of het uitspruitsel ontwikkelt zich verder, terwijl de ziekte tot één blad beperkt blijft. Later kan de zwam echter het geheele bovenaardsche gedeelte aantasten. In den aanvang is de bol nog volmaakt gezond, deze blijft gezond of wordt later in mindere of meerdere mate aangetast.

In sommige gedeelten van het bloembollendistrict noemt men de tulpen, welker spruit ten gevolge van de werking van Botrytis parasitica afsterft, "stekers", waarschijnlijk omdat de spruit in zijnen groei blijft steken.

De Botrytis parasitica vormt óók sklerotiën, maar geheel andere dan de zwam der "kwade plekken". De sklerotiën van de Botrytis zijn nooit grooter, bijkans altijd kleiner dan een speldeknop, en zwart van kleur. Zij doen zich voor als uiterst kleine stukjes kool.

Botrytis parasitica vormt echter ook zoogenaamde conidiëndragers. Deze vertoonen zich als een bruingrijze, fluweelachtige laag op de zieke deelen, welke bij aanraking een fijn, grijs stof afgeeft. Door den mikroskoop gezien, vertoonen zich die conidiëndragers als kleine boompjes, aan welker takken eivormige vruchten hangen. Deze vruchtjes — dat zijn de conidiën — vormen het fijne, grijze stof. Dit fijne stof, bestaande uit duizenden en duizenden mikroskopisch kleine kievan de Botrytis-zwam, wordt door den wind over de

bloembollenvelden voortbewogen.

Vallen eenige van deze conidiën op een tulpenbed neer, dan ontkiemen zij, zoodra de omgeving maar eenigszins vochtig is; de zwamdraden, welke bij de ontkieming der conidiën ontstaan, groeien een eind weegs over het blad heen, maar vestigen zich weldra in het inwendige daarvan. De binnengedrongen zwam tast dan de levende weefsels van het blad aan, en weldra ziet men grijsgele vlekken op dit blad ontstaan, welke plekken zich weldra uitbreiden. De door de zwam bewoonde gedeelten van het blad sterven weldra, en doordat die gedeelten, welke nog vrij gebleven zijn, blijven doorgaan met groeien, vormt het blad weldra eigenaardige krommingen en bochten. Soms ook wordt de stengel aangetast en sterft af; men spreekt dan van het "stengvuur'

Of de binnen in het blad levende zwam al dan niet ook aan de buiten-oppervlakte draden uitzendt, die dan tot conidiëndragers worden, dat hangt af van de weersgesteldheid. Bij aanhoudend droog weer vormen zich geene conidiëndragers met conidiën aan de oppervlakte; vochtig en te gelijk warm weer, waarbij de atmospheer is bezwangerd met veel waterdamp, is het meest geschikt voor de vorming van conidiëndragers met conidiën, en daarmee ook voor de verbreiding

der ziekte.

Wanneer een gedeelte van een blad door de Botrytis-ziekte is aangetast, dan vormen zich dus --- als het weer daarvoor - eerst conidiëndragers; maar tegen den tijd, dat de inwendig levende zwamdraden het bepaalde gedeelte van het blad geheel hebben uitgezogen, houdt de vorming van conidiëndragers op; dan winden zich een aantal der naar buiten getreden zwamdraden tot kluwens ineen, die zich meer en meer samenpersen: zoo ontstaan de sklerotiën, welker buitenwand, aanvankelijk wit, weldra koolzwart wordt.

Bij hevigen graad van ziekte kan ook de bol in meerdere of mindere mate worden aangetast. Ook op de aangetaste gedeelten van den bol vormen zich dan de meer vermelde kleine sklerotiën. Men vindt deze vooral veel in 't voorjaar bij uitgeloopen bollen, waarvan de spruit geheel is afgestorven,

ook inwendig in den bol, en wel aan de randen van de holte, waarin dan de gestorven spruit heeft gezeten.

Zelden gaat een tulpenbol door de Botrytis-ziekte geheel te gronde. Daardoor kan zich gewoonlijk nog wel een jonge bol ontwikkelen, die voor den verkoop geschikt is. Maar op dezen nieuwen bol bevinden zich dan zeer dikwijls de bovenvermelde, kleine, koolzwarte sklerotiën: netzij op de aanhangende overblijfselen van den ouden bol, bepaaldelijk aan het stengelgedeelte, hetzij op de verdroogde, bruine, buitenste schub. Hoewel minder dikwijls, vindt men ze ook soms op bruine, ineengezonken plekken van de witte, overigens gezonde en sappige schubben, die onder de droge, buitenste schub zijn gelegen.

Worden nu zulke bollen, waaraan zich de kleine sklerotiën bevinden, weer uitgeplant, dan wordt later de jonge plant, welke zich uit den besmetten bol ontwikkelt, weer ziek. de verzending van dergelijke besmette bollen naar elders, wordt dus de Botrytis-ziekte heinde en ver verbreid.

kan men soms uit besmette bollen weer gezonde planten telen, n.l. wanneer zich de sklerotiën alleen bevinden buiten op de buitenste droge schubben. Wanneer men dan deze er afneemt en vernietigt, krijgt men dikwijls een

gezonde plant.

Aan particulieren, die tulpenbollen ontvangen hebben, waarop zij de bovenbedoelde, kleine zwarte sklerotiën waarnemen, kan deze handelwijze worden aanbevolen. Maar aan kweekers niet; want wanneer op de buitenste droge schub zich sklerotiën bevinden, is men er nooit geheel zeker van, dat zij op andere deelen van den bol geheel ontbreken.

De Botrytis-ziekte wordt dus met de bollen naar elders getransporteerd; daaruit laat zich dan ook verklaren, dat zij zoo algemeen verbreid is, dat zij ongeveer overal, waar tulpen worden gevonden, voorkomt. Deze ziekte wordt uitsluitend met tulpen-bollen verbreid, daar andere bolgewassen er niet vatbaar voor zijn.

Is de ziekte eenmaal met besmette bollen naar een bepaalde streek gebracht, dan ontstaan daar zieke planten, en de zich op de bovenaardsche deelen vormende conidiën kunnen, over het veld verstuivende, weer van de eene plant naar

de andere de kwaal overbrengen.

De bestrijding van de Botrytis-ziekte moet op de volgende wijze geschieden. Vooreerst plante men alleen zuivere, onbesmette bollen. Wie tulpenbollen van een ander koopt, bekijke de ontvangen bollen nauwkeurig en weigere elke zending, waarbij zich ballen bevinden, op welke de boven beschreven, kleine zwarte sklerotiën zitten.

Men verbrande allen afval van tulpen en tulpenbollen; wan't er konden zich sklerotiën aan bevinden.

Direct na 't opkomen, en gedurig ook later, inspecteere men de tulpenvelden nauwkeurig. Alle verdachte planten (zoowel die, waarvan de spruit in zijn geheel doodgaat, als die, waarvan de bladeren en de stengel zijn aangetast) verwijdere men, liefst met den snotkoker, en men vernietige ze zoo mogelijk door vuur, of men werpe alles in zeer diepe kuilen met ongebluschte kalk er doorheen.

Daar de conidiën van 't eene veld naar het andere kunnen overwaaien, en aldus de ziekte over vrij groote afstanden kunnen verbreiden, zoo is het voor eene zooveel mogelijk afdoende bestrijding noodig, althans in het bloembollendistrikt, dat alle belanghebbenden de voorgeschreven maatregelen nemen.

(Wordt vervolgd.) J. RITZEMA Bos.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Maxillaria. — Coelogyne.

Het geslacht Maxillaria bevat een groot soorten en variëteiten; het meerendeel is echter niet waard gekweekt te worden, omdat de bloemen van weinig of

geen beteekenis zijn.
Toch zijn er ook met fraaie bloemen, wij noemen als zoodanig: M. Sanderiana, M. luteo-alba, M. splendens, M. Turnerr, M. venusta en M. grandiflora. Vooral de laatste is een gewenschte soort, die thans kan bloeien met zeer welriekende bloemen.

soorten zijn groenblij-Bovengenoemde vend, stellen weinig eischen en bloeien zeer dankbaar. Men kweekt ze in een pot bij voorkeur in de gematigde kas, die steeds goed gelucht wordt. Laten wij niet vergeten in het midden te brengen dat Maxillaria Sanderiana bloeit, zooals een Stanhopea en doen wij dus goed haar in een mandje te zetten, waarin men geen

scherven mag doen, daar deze de bloem-stengels beletten naar buiten te komen.

Deze Orchideeën groeien gaarne in een compost die bestaat uit twee deelen varen-wortelgrond en een deel Sphagnum, bij het mengen van een en ander doen wij er wat

stukjes houtskool door, terwijl alles zoo

grof mogelijk wordt gebruikt.

De potten worden goed gedraineerd en de planten worden stevig opgepot.

Gedurende den groei moeten zij behoor-

de planten nimmer droog zijn; rusten ze dan geeft men zoo weinig mogelijk, wan-neer de schijnknollen maar rond en dik blijven. lijk van water worden voorzien en mogen

Een groote vijand van de Maxillaria's is de roode spin en dit lastige diertje treedt vooral dan op, wanneer de planten in een hooge temperatuur staan of waar de lucht droog is. Een van de beste voor snijbloemeuculrnur is zonder twijfel Masdevallia tomrensis, die fraaie, witte bloemen produceert. Daarbij komt dat zij zeer daukbaar

bloeit en waard om gekweekt te worden. Gedurende haar groeiperiode die in den voorzomer begint en in den herfst eindigt, kan men haar bijna uiet koud geuoeg zetten. Thans nu de bloemsteuges zich vertoonen staan ze bij voorkeur in een kas waarde temperatuur schommelt tusschen 50—55 gr. Fahr. Zijn de bloemen open dan mag de lucht wat drooger zijn anders besmetten de bloemen heel spoedig. Gedurende deu winter is een temperatuur van 50 gr. Fahr. voor haar gewenscht.

Coetogyne cristata en de verscheidenneden alba en Lemoiniana hebben hur schijnkuollen voltooid en wij beginnen dus ze minder water te geven. I'ot en met na den bloei geven wij zooveel water dat de schijnkuollen niet gaan rimpelen terwijl er zooveel rrissche lucht gegeven wordt als maar eenigszins mogelijk is. Wanneer zij een plaatsje krijgen in het koudste gedeelte van de gematigde kas, dan blijven de bloemstengels nog wat rusten, iets wat zeer wenschelijk is. Zoodra witte bloemen scharsch zijn zetten wij in Januari een paar exemplaren wat warmer en herhalen wij dat met tuschenruimten dan kunnen wij een langen tijd genot hebben van deze prachtige witte bloemen, die steeds een goede markt vinden.

De in dit voorjaar verplante exemplaren laten wij uiet bloeien, dit zou de plant te

veel uitputten.

J, K. B.

In Kassen en Bakken.

Nepenthes. — Cyclamen. — Cineraria en Calceolaria. — Droogstoken. — Fuchsia's.

Wanneer onze Nepenthes een tamelijke lengte bereikt hebben worden de bekers meestal min of meer abnormaal van vorm, zoodat dan de tijd aangebroken 18, om ze een eind terug te snijden, hetgeeu we, wanneer een voldoende warmtegraad in de kas wordt ouderhouden, nu kunnen doen, zoodat ze een weinig goorgroeien, om in het voorjaar in zooverre hersteld te zijn, dat ze weer krachtig voortgroeien. Men snijdt ze niet te sterk terug, daar dit een zwak en nietig gewas ten gevolge heeft; te lang gelaten geven ze ons later weer lange kale stengels. Doorloopend moeten we de planten goed vochtig houden, ook na het insnijden niet droog laten staan, zooals we soms bij andere planten doen. Een paar

maal per dag sproeien! Bij een hooge temperatuur iu een goed afgesloten kweekbakje, laat Nepenthes zich zeer goed stekkeu, hoewel ze lang werk heeft om te worteleu. Het stekken wordt op zeer veel verschillende manieren gedaan, waarvan ons de volgende het beste bevalt. We snijden de stek onder een lid af en verwijderen het onderste blad. Van een stekpotje verwijden we het gaatje wat, zoodat de stengel van het stek er gemakkelijk doorgaat en deze steken we dan door tot aan den rand van het potje, waarna we haar in het gat van het potje vastzetten met sphagnum. Een potje van dezelfde maat vullen we geheel met fiju gehakt sphagnum en graven dit in het kweekbakje in. Hierna zetten we het potje met stek er bovenop, zoodat de stek het sphagnum bijna raakt en spoedig hierboven callus maakt en wortelt. Zoo af en toe spuiten we ze eens. Maken ze wortel dan potten we ze op in kleine potjes in een mengsel van peat en sphagnum, waardoor wat rivierzand. Zoo plaatsen we ze nog een poosje in het kweekbakje en nadat ze goed geworteld zijn krijgen ze een plaatsje in een vochtige warme kas, waar we ze

een keer of wat per dag besproeien. Ook de oudere planten moeten we eenige keeren per dag spuiten voor een vochtige atmosfeer en ter bestrijding van thrips. Ze worden steeds goed vochtig gehouden; niet als sommige andere planten een droge periode gegeven. Een ideale plaats voor Nepenthes is boven een wateroassin, echter uit de zon, daar ze hier niet van houden.

Bij het binnenbrengen van Cyclamen moet men er vooral aan denken dere in een luchtige kas te plaatsen, daar 20 in een te hooge temperatuur spoedig veel blad maken en de bloemknoppen laten zitten. Gieten doen we zeer matig. Muizen zijn zeer verlekkerd op de bloemknoppen, dus mochten deze voorkomea, dan zal men ze moeten bestrijdeu.

Cineraria en Calceolaria staan nu onder glas en groeien lekker. Staau ze nog in kleine potjes, dan zetten we ze over in z.g. zonaienpotten, de eerstgenoemde dikwijls nog in een soort grooter pot. Calceolaria verpotten we in gewone blad-grond, vermengd met fluk wat scherp grond, vermengd met flink wat scnerp zand, doch Cineraria geven we een zwaarder grondmengsel en wel voedzame bladgrond, vermengd met klei en scherp zand, en stevig aangedrukt; dit alles om gedrougene planten te krijgen en mooie helder gekleurde bioemen. Het liefst verpotwe nu direct, omdat het later by vriezend weer niet gaat. We zetten ze m de bak flink ruim en zoodra ze elkander hinderen weer wat uiteen. We luchten by goed weer hoog om sterke planten te krijgen, vooral degene voor voorjaarsperken bestemd. Welke we vroeger wenschen te hebben kunnen we door minder luchten wat aauzetten.

Bij het bewaren van verschillende moederplanten en voornamelijk Lelargoniums houden we zeer zorgvuldig dorre en rotte blaadjes weg, daar anders de een de ander aantast en we spoedig heel wat verliezen. Met gieten zorgen we ook zoo min mogelijk op de bladeren te morsen. Vooral nadat als we in de koude kas of oranjerie flink gegoten hebben, is het goed de kachel eens aan te maken, om opdroging te be-vorderen. Meestal hebben we toch om dezen tijd veel donker weer, zoodat de planten van nature niet langzaam opdrogen en licht gaan smeulen. Wanneer we eens stoken moeten we ook flink luchten. Veel water behoeven de meeste planten niet, wel Erica's, Diosma's, en in 't algemeen degene die gaan bloeien. Weinige planten overwinteren zoo gemakkelijk als Fuchsia's. Hebwe over geen koude kas of oranjerie te beschikken dan snijden we gewoon de jonge scheuten weg en zetten de stronken droog in huis op een vorstvrije plaats, b.v. in een kelder.

Utrecht.

J. A. Hoitingh.

In den Moestuin.

Bemesting van den Moestuin.

De toestand van den bodem der verschillende tuinen, die in gebruik zijn bij particulieren is zeer onderscheiden, en daarom kan onmogelijk een algemeen voorschrift aangaande de bemesting ervan worden gegeven. Temeer nog is dit onmogelijk, daar in de practijk de een gemakkelijk, de ander moeilijk aan dezen of genen organischen mest kan komen.

of genen organischen mest kan komen. Veronderstellen we nu eerst eens de aanwezigheid van een humusrijken zandgrond, dan zal men zich heel goed kunnen redden met enkel kunstmest.

De bedoeling moet nu zijn een flinken voedselvoorraad in den bodem aan te brengen, die vervolgens gedurende de cultuur kan worden aangevuld. We zouden dan raden, om zoodra in den tuin alle groenten zijn opgeruimd per Are 8 KG. thomasphosphaatmeel uit te strooien en het heele terrein om te spitten. Het vol-

gende vootjaar moet de tuin bewerkt worden met de greep om den grond, die gedurende den winter vastgeslagen is, weer los te maken. Vóór we dit doen noet er uitgestrooid eeu mengsel van 2 k.C. superphosphaat, 10 k.C. pantent kait en 3 k.C. zwavelzure ammoniak. Als deze meststoffen eenge dagen hebben gelegen, wordt de grond, zooals is gezegd, met de greep 10s gemaakt en meteen neipt men dan den kunstmest zeh regelmatig door den bodem verdeelen, zonder dat ze te diep komt te liggeu. Thomaspnosphaatmeel brengt voldoende kalk aan, zoodat die niet afzonderlijk behoeft te worden gegeven.

Is men echter van meening, dat er behoefte aan kalk bestaat, dan kan men daarvan geven 15 K.G. per Are, maar dit behoeft slechts eens in de vijf jaren te gebeuren. Gedurende den zomer wordt de mestvoorraad aangevild door het geven van Chilisalpeter, maar dit regelt zich naar de behoefte die het gewas vertoont en ook houdt men vooraf rekening met wat het

gewas verlangt.

Verweert de bodem door gebrek aau humus niet in een uitstekenden natuurkundigen toestand, dan is men genoodzaakt gebrurk te maken van organischen mest. Daarvoor komt in de eerste plaats stalmest in aanmerking, waarvan we per Are 500 à 600 K.G. of meer geven, men moet hierbij vooral rekening houden met erwten, die bij te rijkelijken voorraad aan stikstof te veel stengel en blad maken.

Heeft men te beschikken over bepaalde mestsoorten, zooals varkensmest, paardeumest, kippenmest, koemest zonder stroosel, plaatselijk wel bekend als Schiedam-) dan geve men van den varkensmest ongeveer dezelfde hoeveelheid. Paardenmest is krachtiger, hiervan kan dus wat minder worden genomen; men zij daarbij er wel op bedacht, dat deze mest voor de grondsoort, waarover we het thans hebben, niet bijzonder geschikt is, ze maakt dezen te droog en past daarom meer op zware gronden. Kippenmest is een zeer sterke meststof, daarom geeft men daarvan ¹/₃ van de gewone hoeveelheid en vult aan met 5 K.G. patent-kali per Are. Van dunnen koemest, Schiedammer, wordt in de provincie Zuid-Holland zeer veel gebruik gemaakt; gemiddeld geeft men er 2 kruiwanaart; gemidden geert men et zaktungens per Rijnl. roede van, wat ongeveer neerkomt op 15 wagens per Are, dit is een zeer krachtige bemesting en dit verklaart meteen, waarom daar zulke prachtige oogsten worden verkregen.

Heeft men de beschikking over kompost, dan wordt daarvan minstens 600 K.G. per Are gegeven onder toevoeging van 5 K.G. patent kali. Kompost heeft dit tegen, dat er veel onkruid mede wordt

aangebracht.

Nu kan men ook van beide doen nl. bemesten met organischen mest en kunstmest. Dit duidt men aan met mesten half om half. Van de genoemde hoeveelheden organischen mest wordt de helft gegeven en evenzoo van den kunstmest. De organische mest, wordt het best aangebracht in het najaar en mede ondergespit, de kunstmest het dan volgende jaar. Het slakkenmeel liefst echter in het najaar, maar deze mest mag niet gemengd worden met den stalmest, dit is altijd lastig, omdat het vele bewerken van den grond geen aanbeveling verdient. We hebben hier nu gesproken van patent kali, en om kleine oppervlakten zou ik dat steeds aanraden. In 't groot kan deze meststof echter gedeeltelijk door kainiet of beter, door het 40 % kalizout worden vervangen, wat besparing geeft in de kosten

^{*)} De eigenlijke "Schiedammer" is afkomstig van de koeien, die met de graan-restanten der branderijen gemest worden, en komt alleen uit het "spoeliugdistrict".

der bemesting. Voor zwaardere gronden moeten deze getallen wat worden gewijzigd. Deze bezitten gewoonlijk van nature kali en die kan daar dus worden verminderd.

Het Thomasphosphaatmeel wordt geheel vervangen door superphosphaat. Van kalk moet hier meer gebruik worden gemaakt, omdat deze de natuur van zulke gronden verbetert. Daar de kalk hier meer dient om den grond te verbeteren, dan wel om om den grond te verbeteren, dan wer om te bemesten, geeft men er niet jaarlijks wat van, maar bijv. om de vijf jaar een hoeveelheid van 50 K.G. per Are. Zware, zoowel als liehte gronden ont-vangen organisehen mest, wanneer het

humusgehalte onvoldoende is.

H. S.

In den Fruittuin.

 $Fruitbewaarplaatsen. \ -- \ Kwee\"{e}n.$ – Mispels, — Aardbeien in pot. — Verplanten.

Nu Oetober ten einde spoedt, dient gezorgd te zijn, dat al onze appels en peren, ook de allerlaatste, van de boomen en in hunne winterkwartieren ondergebracht zijn. Waar groote massa's geborgen moeten worden is het bijna ondoenlijk, deze in enkelvoudige lagen uit te spreiden, reden waarom zorgvuldige inspectie nog dringender noodzakelijk is. Al wat maar eenigs-zins de sporen van beschadiging draagt, wordt verwijderd en bestemd om het eerst te worden opgebruikt. Dat het zoogenaamde keukengoed in hoofdzaak op deze wijze mag bewaard worden en het fijner en waardevoller tafelfruit een nog zorgvuldiger behandeling verlangt, waabij bovendien een gemakkelijk ovezicht van onzen voorraad een eerste vereischte is, ligt voor de hand. In een dunne, zoo mogelijk enkelvoudige laag uitgespreid, op een houten bodem waardoor ook de lucht van de onderzijde kan toetreden, kunnen de vruehten uitzweeten en weer opdrogen, zonder dat ze daarin dooreen te dikke laag worden belemmerd. Geregelde toevoer van versche lucht is noodig om schimmel tegen te gaan. Die toetreding mag eehter niet ontaarden in een altijddurenden luchtstroom (aanhoudende trek of tocht); dit werkt op de vruehten in, doet meerdere verdamping ontstaan en als gevolg daarvan spoediger taai worden en rimpelen der vruehten. Licht is in de bewaarplaatsen voor vruehten zelf overbodig, maar zonder licht is een geregelde inspectie niet uit te voeren en deze moet op gezette tijden plaats hebben.

Voor wie sleehts weinig vruehten te bewaren hebben zijn in den handel uiteenneembare vruchtenstellingen te verkrijgen. In deze zijn sehuifladen, met een uit latten bestaande bodem, aangebracht, die evenals de planken eener boekenkast willekeurige afstanden kunnen worden in-geschoven. Zulke stellingen nemen weinig plaats in en kunnen toch een betrekkelijk groote hoeveelheid vruehten bevatten. Bij gemis van een kelder kan een op het noorden of oosten gelegen kamer met succes voor vruchtenbewaarplaats worden ingericht.

Kweeperen kunnen nog wat blijven hangen. Deze vruchten die hoofdzakelijk gekonfijt gebruikt worden, verspreiden een doordringenden geur, welke door velen onaangenaam gevonden wordt; dezulken eonserveeren daarom deze vruchten direkt na den oogst.

Mispels moeten het allerlaatst geoogst worden; als de bladeren van den boom reeds beginnen te vallen, zitten de vruehten nog stevig op het hout, een flinke nachtvorst hindert ze niet, is zelfs bevorderlijk aan den smaak.

Indien we aardbeien in potten gekweekt hebben, moeten deze ook gedurende

`winter eenigszins voor strenge vorst en al te groote temperatuurswisselingen gevrijwaard worden. In gewone omstandigheden zijn aardbeien volkomen winterhard, maar bij een dikke sneeuwlaag of strenge vorst zou de winter ons op het tijdstip, dat we over de potten beschikken wilden, dit wel eens kunnen beletten. In den grond vastgevroren zijn planten-in pot onhandelbaar en laten we de potten op den grond staan dan dreigt het gevaar van stukvriezen der potten in niet geringe mate, ongeacht nog het nadeel, dat ook planten tegen vorst bestand, lijden, wanneer hun wortelkluit bevriest in een toestand die niet de gewone is en onder omstandigheden die van de natuurlijke afwijken. Een zeer eenvoudige koude bak waarin de potten naast elkaar en dieht bijeen komen is een zeer geschikte bewaarplaats. Met het opbrengen der ramen is nog geen haast en als deze er op zijn veel luchten, althans bij niet vriezend weer. Vooral de planten niet vertroetelen. Laat ze gerust maar eens bevriezen, voor planten die getrokken zullen worden is dit eer voor dan nadeelig, als we maar zorgen, dat we haar op elk gewild oogenblik naar kassen of bakken kunnen overbrengen.

Voor vruehtboompjes in pot geldt hetzelfde, ook deze mogen niet buiten blijven tenzij men ze dieht bijeen in den grond graaft en met een blad of turfstrooisellaag voor de strengste vorst beschermd. Op dezelfde wijze kan ook met aardbeien gehandeld worden als er maar op gerekend wordt, dat een te dikke beschermende laag de planten geheel en al het licht beneemt en daardoor schade kan berokkenen.

Vruehtboompjes in pot kunnen met veel succes in stallen, sehuren, droge kelders, tuinhuizen of niet in gebruik zijnde koude kassen overwinteren, moeten er eehter uit verwijderd zijn voor hernieuwde groei optreedt. Voor het vervroegen van vruehten in pot, hetzij kersen, pruimen, druiven, peren, appelen, enz. zijn kassen noodig, op zijn minst genomen een standplaats waar de lichttoevoer door niets onderbroken wordt.

Zoo ergens, dan is het haast u langzaam, bij het planten in het algemeen en bij dat van vruchtboomen in het bijzonder van toepassing en omdat een najaarsplanting te verkiezen is boven een voorjaarsplanting, zorgen we door vroeg aan te vangen gereed te zijn voor de wintervorst ons in onze werkzaamheden stoort en tot uitstel, of voorjaarsplanting dwingt.

J. C. M.

DE SINT-TEUNISBLOEM VAN WILLIAM BARTRAM.

De "N. Ct." doet eenige mededeelingen over redevoeringen door prof. Hugo de Vries in de Vereenigde Staten gehouden en over het voorname doel van zijn reis: een bezoek aan Baldwin County, waar aan de Alabama-rivier de geboorteplaats is van een reusachtige Sint-Teunisbloemsoort, die daar in Augustus 1778 ontdekt werd door William Bartram, een van Amerika's pionier-botanisten. Hij sehreef in zijn reisverhaal (uitgegeven in 1791) van deze Oenothera, dat zij ,,mis-sehien de statigste en sehitterendste kruidaehtige plant was tot heden bekend, zijnde zeven tot acht voet hoog en dragende honderd gele bloemen, ongeveer vijf duim in doorsnee''.

Deze vondst ging verder onopgemerkt voorbij, tot nu in 't laatst der vorige eeuw de proeven van prof. Hugo de Vries de proeven van prof. Hugo de Vries en zijn daaruit afgeleide mutatie-theorie de reusaelitige Oenothera van Bartram opeens levendig in herinnering brachten. Prof. Traey, die prof. De Vries op zijn reis in het zuiden vergezelt, heeft er toen op de vindplaatsen te Dixie Landing,

Baldwin County, in 1904 opnieuw een onderzoek naar ingesteld. Werkelijk vond hij daar de plant in vollen bloei, en ofsehoon deze Oenothera niet identiek met de fameuze O. Lamarckiana van de Europeesche tuinen werd bevonden, was zij toeh zeer dieht verwant aan die soort. De vraag rees nu, of de Alabama-Teunisbloem missehien de oorspronkelijke Oenothera was en de Europeesche plant een betrekkelijk recente mutatie, voor welk vermoeden te meer grond bestond, daar Bartram indertijd een hoeveelheid zaad van de Oenothera naar Europa Amerikaansche had gezonden.

Prof. De Vries hoopt nu door zijn onderzoek in loeo over deze afstammingsquaestie meer licht te doen opgaan.

LEESTAFEL

Scheikunde voor Land- en Tuinbouwwin-tercursussen, door W. F. A. Grimme, Land- en Tuinbouwonderwijzer. — 2e Land- en en Tuinbouwonderwijzer. — 2e — Groningen, P. Noordhoff. f 0.45. Toen we voor een paar jaar het genoegen hadden, den eersten druk van dit werkje aan te bevelen, spraken we als onze overtuiging uit, dat dit werkje van onzen geachten medewerker zijn weg wel zou vin-den. In het verschijnen van den tweeden druk ligt de bevestiging van onze meening. Dezen tweeden druk, die met zorg herzien en op enkele plaatsen aangevuld is, bevelen wij eveneens warm aan. Het is dege-

lijk, zakelijk werk.

Eenheid in den Volkszang, door J.
Veld kamp en K. de Boer. 2e vermeerderde druk. — Groningen, P. Noordhoff. — f 0.25. Ik moest eerst nog eens kijken, of dit werkje mij wel werd gestuurd in mijne kwaliteit van Redacteur van een tuinbouwblad. Een boekje over volkszang bespreken in ons vak-orgaan over tuin-bouw? Mijne aarzeling duurde evenwel niet lang. Waarom zou onder tuinbouwers ook niet de vraag worden gesteld: "Kun je nog zugen, zing dan mee!" Het werkje bevat 47 liedjes, en is met enfer- zoowel als met notensehrift te verkrijgen. Warm aan-В. В.

Goedkoope Tuinbouwbibliotheek, onder red. van C. H. Claassen en J. G. Hazeloop. No. 19. De Peer, door J. de Vries Az., Tuinbouw-onderwijzer te Koegras. — f 0.35. — Zwolle, W. E. J. Tjoenk Willink. — Door de uitgave van dit 19e deeltje is de gunstig bekende Zwolsche uitgave weer met een uitstekend werkje vermeerderd. Beknopt, maar degelijk. B. B.

Verslag van de Rijks-Tuinbouwproefvelden in Zuid-Gelderland en Utrecht, gedurende 1911. — "Leeringen wekken, voorbeelden trekken". Zoo gaat het ook in den tuinbouw, waar het voorbeeld van de Rijks-tuinbouwproefvelden den tuinman laat zien, hoe hij kan kweeken en bemes-ten; soms ook, hoe het niet moet. Zoodra onze ruimte het toelaat, hopen we wederom een paar leerzame proeven af te drukken.

PRIJSCOURANTEN.

A. B. Bouwman APzn., te Arnhem prospectus met gebruiksaanwijzing en prijscourant van den kunstmest Papillon en Grapperies S. en D.

P. A. van der Goot, Elst (Betuwe), Boomkweekerij, Tuinarchiteet. — Prijseon-rant van Vruchtboomen, Rozen, Sierboo-men en Heesters, Vaste Planten, enz. enz. Johann Barth Bos, Overveen. Spezial-Offerte von prima selbstgezogene holländische blumenzwieblen.

Groenewegen & Zoon, De Bildt (U.) Algemeene Naam- en Prijslijst. Tuin-architectuur, Boomkweekerij: Vrucht- en Sierboomen, Rozen, Vaste planten, enz.

De naam FONGERS is een waarborg voor kwaliteit.

De materialen voor de FONGERS-Rijwielen gebruikt, worden met zorg gekozen. Voor al onze rijwielen wordt het beste materiaal verwerkt, dat te verkrijgen is, zoodat wij de betrouwbaarheid en de soliditeit van ons geheele fabrikaat kunnen waarborgen.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delit 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 133.
Wanneer is het de beste tijd van het jaar om een wilden KASTANJEBOOM, ongeveer 15 jaar oud, die in een kleinen stadstnin staat, wat betreft de onderste takken te SNOEIEN? Moeten deze niet zeer dikke takken worden afgezaagd of met een bijl gekupt!

's-Gravenhage. D, J, v, R.

Autwoord: Het snoeien van kastanjes kan van nu af den geheelen winter ge-schieden. Groote wonden eerst laten drogen en dan met groenen verf, bruine of koolteer bedekken. Het snoeien kan zoowel met de zaag als met de bijl geschieden, als de wonden maar zuiver gemaakt LEONARD A. SPRINGER.

Vraag No. 134. De eenige PEREBOOM in mijn tuin. naar sehatting pl.m. 10 jaar oud, staat altijd mooi in blad; maar DR.A.G.T NOOIT VRUCHTEN. Verleden najaar gaf ik hem wat zwavelzure ammoniak, Thomasslakkenmeel en patentkali, hij blocide dit jaar welig, maar gaf weer yeen enkele vrucht.

Wat kon de reden zijn van die geringe vruchtbaarheid, en wut is er tegen te

Bijna hetzelfde is het geval met een APPELBOOM (sterappel). Die geeft wel eenige VRUCHTEN, maar de meeste VALLEN er AF vóór ze rijp worden. Oosterbeek. M. H.

Antwoord: Vermoedelijk groeien uwe boomen wat te sterk. Krachtige groei bevordert de vruchtbaarheid nu juist niet. U zult daarom het beste doen uwe boo-men niet in huu groei te stuiten, wat u kunt doen door ringen of door 't afsteken van een paar zware wortels, zie hieromtrent het antwoord op een andere vraag in deze rubriek.

Dat de sterappel zijn vruchten laat vallen is eene kwaal waaraan deze soort zich op vele plaatsen schuldig maakt. Ik zou u daarom in overweging geven deze boom maar met een ander soort te laten omenten. U zult er toch geen pleizier van hebben. De sterappel is er een die lang niet op alle gronden thuis is.

J. A. Kors.

Vraag No. 135.

Ik heb een PRUIMEBOOM (Reine Victoria) die rooral dit jaar enorme loten gemaakt heeft. De boom staat tamelijk dieht bij een goudreinette, die zich ook flink ontwikkelt, zoodat de takken van beide boomen spoedig in elkaar zullen groeien. Kan het de pruim nu kwaad hem te snoeien? zoo neen, wanneer is hiervoor de beste tijd. Vorig jaar droeg hij, dit jaar

b. Eenige APPELBOOMEN (notaris appel) pyramidesorm, die voor drie jaren geplant zijn. maken elk jaar flinke scheu-ten doch geven geen vrucht. Welk middel kan ik torpassen om ze tot blorien te for-

Huis ter Heide.

J. S.

Antwoord, a. Indien u uwe pruimeuboom door snoeien in eene beperkte ruimte wil houden zult u er zeker niet veel pleizier van hebben. 't Zal daarom verstandiger zijn, den boom te verplanten, zoo dat hij over voldoende ruimte kan beschikken. Is dit echter onmogelijk en kunt u alleen door insnoeien uw doel bereiken dan is daarvoor de beste tijd als 't niet vriest, in Februari.

Indien uwe pyramide notarisappel welig groeit en geen vruchten geeft, dan moet hij in zijn groei wat getemperd worden. Dit kunt u 't beste doen door hem te ringen. Dit geschiedt in April; u neemt dan een reepje schors van 1 à $1\frac{1}{2}$ c.M. breedte rondom den stam weg, b.v. een voet boven den grond. De boom verzwakt hierdoor dermate, dat meestal vruchtbaarheid volgt.

U kunt ook uw doel bereiken, door een paar zware wortels af te laten steken met een scherpe spade. Dit is echter een paardenmiddel en geven we aan het eerste de

voorkeur

J. A. Kors.

Vraag No. 136. Roode KOOL (Zenith fijne Utrechtsche wart-roode) maken een SLECHT GE-WAS, met zeer kleine of geen kooltjes staan op hooge pooten. Grondbewerking en bemesting goed. Wat kan hiervan de oor-zook zijn? Zaad van vertrouwd kweeker. II ijhe (0.) Mevr. A. de G.

Antwoord: Indien grondbewerking en bemesting goed is geweest, dan blijven slechts twee mogelijkheden over: of de kool is te laat gezaaid en uitgeplant, of de planten zijn door knolvoetziekte aangetast; het eerste kunt u zelf nagaan, om met succes de roode kool tot behoorlijke kooltjes te kweeken, moeten de uitgeplante planten uiterlijk half Juni uitgeworteld zijn; ze moeten dan wat men noemt weer aan de groei zijn. Is dit nu aanmerkelijk later geschied, dan is de fout hierin te zoeken. Indien uwe planten door de z.g.n. knolvoet zijn aangetast, in welk geval er ook van geen koolvorming, hoegenaamd, sprake kan zijn, dan kunt u dit euvel constateeren door uwe planten uit den grond te trekken. Zijn de wortels dan wratachtig, rottend, en vindt u geen fijne worteltjes, dan is daarin het kwaad te zoeken. In een van deze twee gevallen moet naar het mij voorkomt, het kwaad gezocht worden. voor de bestrijding van knolvoet het ant-woord op vraag no. 64 in het no. van 7 Sept.)

J. A. Kors.

Vraag No. 137. NAAM appels en peren.

Antwoord. De naam van die langwerpige, mooi gekleurde vrucht is Groninger kroon, een beste, rijk dragende appel, die u tot ongeveer half Februari kunt gebruiken. De naam van de groote meer plattere appel is Rembour Papelen, een beste groeier, maar nu juist niet zoo spoedig vruchtbaar, althans niet wanneer deze op wildeling veredeld is. Op Doucin veredeld gaat de vruchtbaarheid best.

De pecr is mij onbekend.

Vraag No. 138.

a. 'k Heb een SCHUTTING pl.m. 2 M. a. 'k Heb een Schichling pl.m. 2 m. hoog op 't Zuiden. Zou die geschikt zijn om er een paar VRUCHTBOOMEN tegen te zetten. Welke soorten dan te kiezen en hoe den grond te verzorgen?
b. Zou de MUUR van het TUINHUIS op het O. ook geschikt zijn om er een paar LEIBOOMEN tegen te zetten? De muur

wordt natuurlijk alleen eenige morgenuren door de zon beschenen. J. C. M.

Antwoord. Tegen uwe Zuidschutting kunt u gerust eenige perzikboomen planten, die staan daar heerlijk. Verbeter den grond hiervoor, door er wat oude verteerde mest, wat kalkpuin en goeden tuingrond in te brengen, en uwe perziken zullen het er wel

De O, muur in het tuinhuis kunt u zeker gebruiken voor vroege peren, pruimen, ja zelfs voor vroege perziken; geene verbetering zoo noodig als boven.

J. A. Kors.

Vruag No. 139.

Ik heb een BLAUWE DRUIF, staat buiten, en is flink aangetast met het zoogenaamd WIT is dit vergiftig? Er zijn nog eenige trossen die rijp zullen worden kan men die zonder gevaar gebruiken? Is het noodig dat de druif heelemaal wegter wordt of kan ik noa mobeeren met gekapt wordt of kan ik nog probecren met zwavelen.

Ierseke.

Antwoord: Vergiftig is de ziekte niet, maar indien uwe druiven er door aangetast zijn zal er toch geen sprake kunnen zijn ze te eten, omdat ze niet eetbaar worden. Zijn er echter toch trossen bij, zoo u schrijft, die rijp zullen worden, dan kunt u die gerust gebruiken zonder eenig ge-

Indien u de druif nu a.s. voorjaar geheel laat schoonmaken, de ruwe schors laat afwrijven, de muur laat wassehen met zeepwater en dan a.s. voorjaar van af de ontwikkeling geregeld laat zwavelen met bloem van zwavel om de 14 dagen b.v. vooral bij droog weer, dan hebt u alle kans, dat de druif 't volgend jaar gezond

J. A. Kors.

Vraag No. 140. Beplanting tuin.

P. J. D.

Antwoord: Ik wil trachten, uwe groote vraag kort en zakelijk te beantwoorden. Voor een volledig antwoord is een plaatselijk onderzoek beslist noodzakelijk; een deskundige in uwe buurt zal daartoe wel genegen zijn.

Uwe opmerking over het uitzicht is volkomen juist, ruim de hooge hecsters weg en ook de hazelaars, de laatste hooren niet in een tuin van slechts 500 vk. M.

De tijd van kalkbemesting is het najaar. Kalkbemesting geeft steeds onmiddellijk resultaat en kost zeer weinig. Zonder kalkbemesting hebt ge geen volledig voordeel van Uwe andere bemesting.

Vraag benoodigde hoeveelheid onder opgave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK.

NOORDZEEKANAAL.

grondbewerking bij den aanvang, gebrek

vruchtboomen verplant men 10-Jarige niet dan bij niterste noodzakelijkheid. 't echter wel doenlijk, planttijd: Nov.-Maart. Bijzondere zorgen: voorzichtig ontgraven, nieuwe standplaats diep los maken en bemesten, geen mest direct bij de wortels.

De schutting ter linkerzijde kan zeer goed worden recht gezet en verhoogd; is echter voor fijne vruchten niet de aangewezene.

Neem voor bemesting koemest, gerekend tegen 50 vk. M. per H.A., dit jaarlijks is een goede, doch geen overdreven bemesting; maak bij de bemesting geen onderaan voedsel en gebrekkig onderhond. J. C. M.

Vrang No. 141. .,Welke werken bestoan er handelende over KENNIS EN ('ULTUUR VAN OR-('HIDEEën?') (Zoo mogelijk met prijsopgave. Rijswijk (Z.-H.)

Antwoord: In de volgende werken zult u wel een keuze kunnen vinden: Orchids bij James O'Brien f 0.90; Braeckde vrucht, ecnmaal gezet, valt af, en de weinige appels die hij geeft, zijn meest wormstekig. De boom is goed gemest. Wat randt n aan, om den boom weer "goedgeefsch" te maken? Edam A. W. r. D.

TELEFOON 7655 en 7283.

Antwoord: Indien er geen tekort aan voedsel in den grond bestaat, wat bij een goede bemesting natuurlijk niet mo-gelijk is, kan o.i. de kwaal slechts veroorzaakt worden do appelbloesem-kever, die de bloemen tijdens de bloei voor vrucht-voortbrenging onbekwaam maakt. Vang-banden van Juni tot October rond den

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

seheid tusschen boomen en struiken.

Vervang sterk door kanker aangetaste boomen door andere, anders de wonden tot op het gezonde hout uitsnijden en met carbolineum insmeren. Stam en takken tegen den winter insmeren met kalbrij. Kanker en ook andere kwalen zijn besmettelijk.

Uwe leiboomen zijn slecht behandeld; of ze nog te herstellen zijn, kan ik zoo niet zeggen; als er groei in een boom zit. kan er heel wat mee gebeuren.

Weinig perziken was dit jaar vrij alge-meen; nu het gommen vermindert, niet te gauw opruimen. Bij de eerste verschijning van krulziekte, aangetaste bladeren verwijderen, bestuiven met bloem van zwavel en ook voor de andere kwalen bemesten.

Ruim de abrikoos op: standplaats deugt

Wat de okkernoot scheelt kan ik niet zegen; mogeijk staat hij te nat. Tamme Kastanje geen vruchten, gewone verschijning op lage gronden.

Wanneer er in de kruisbessen nog groei zit, kunnen ze door sterke insnoeiing verbeterd worden; anders beter door andere Methode frambozenteelt vervangen. goed.

Indien u in Augustus jonge planten genomen hebt, kunnen aardbeien in orde

De benoodigde hoeveelheid lijm kan ik niet opgeven; dat goedje is in den handel.

Evenmin of de superfosfaatfabriek te Amsterdam ook de andere kunstmeststof-

Amsterdam ook de andere kunsumesseer-fen levert. Wel kalk. (Zie advertentie). Uwe tuin is over het algemeen met oordeel beplant, de misère's liggen zeer waarschijnlijk aan mogelijke onvoldoende

Orchideen und ihre Kultur im f=1.95; Ledien, Kultur der Zimmer Schonblühende Orchideen f 0.80; Diels, Die Orchideen f 1.30; S t e i n, Orchideenbuch f 13; Dictionnaire iconographique des Orchidées f 33 : Du val, Les Orchidées f 1.90 : Les Orchidées exotiques et leur culture par L. Linden.

Vraag No. 142. NAAM PEER. Hengelo. J. L. Th. Gr.

Antwoord, Waarschijnlijk Dogenné du Comice; het ontbreken van de steel maakt het vinden van den naam moeilijker. Ook het zenden van slechts één exemplaar heeft bezwaren. Wanneer hij twijfel ook de doorsnede met bestaande afbeeldingen willen vergelijken, dan gaat de vrucht in zijn geheel daarmede verloren. J. C. M.

Vraag No. 143. NAAM APPELS EN PEER.

Almelo. Mevr. B .- Ten C. Antwoord: Peer: Calebasse de Tirle-

mont. Een peer die zeer grillig is in haar vorm, kan veel grooter worden dan de gezondene.

De beide appels durven we nog niet te benamen, ze blijven nog in observatie. J. C. M.

Vraag No. 144.
Een APPELBOOM, die vroeger rijk droeg en zeer groote zure appels gaf, geeft de laatste jaren bijna GEEN VRUCH-TEN. Wel bloeit hij steeds prachtig, doch

stam aangebracht, zijn in staat, de kwaal te weren. Voor dit jaar dus reeds te laat, de kevers hebben nu al gezorgd in scheuren en spleten een verlige plaats te hebben, waarin zij den winter kunnen doorbrengen: van waarnit ze een volgend voorjaar de boomen opnieuw bedreigen, om hun eieren in de half geopende bloemen af te zetten.

Een snel verloop van den bloei kan de kwaal beperken, geef daarom als extra bemesting 2½ K.G. zwavelzure kali en 12 K.G. superfosfaat per Are.

J. C. M.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227. Helpman bij Groningen. -:=

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:=

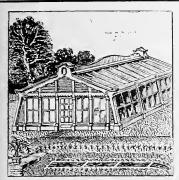
J. M. v. EYSBERGEN.

Zeer billijk TE KOOP wegens plaats-gebrek een partijtje Orchideeën van onderstaande soorten:

CYPRIPEDIUMS, 4 soorten, CATTLEYA's, DENDROBIUMS, VANDA, CŒLOGINE CRISTATA, enz.

D. L. GRULLEMANS, Bloemist. NOORDWIJK BINNEN.

FABRIEK "DE KOEKOEK" - BUSSUM.

Onze **BROEI- EN PLANTENKASSEN** werden op de Groote Nationale Landbouwtentoonstelling te Zutfen met de **Zilveren Medaille bekroond.** (40)

Vraagt teekening en prijsopgave aan. Onze **Kippenhokken** en **Konijnenstallen** verwierven de hoogstuitgereikte onderscheiding

Wij leveren alle soorten verplaatsbare huizen, als AUTO- en RIJWIELSTALLEN, TENNISHUIZEN, etc.

Volledige WATERFILTRATIE INRICHTINGEN voor Fabrieken, Villa's etc. van elke capaciteit.

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek.

:- J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht.

filiaal AMSTERDAM, ,, ROTTERDAM, ,, DEN HAAG,

UTRECHT,
NIJMEGEN.

Keizersgracht 403. Delftsche Vaart 37. Korte Groenewegje 85. Lucas Bolwerk 20.

Lucas Bolwerk 20. v. Welderenstraat 89.

Directe levering per kist of per wagon van: Eenruiters Kasglas.

TREKKLOKKEN in WIT GLAS

worden gefabriceerd bij

A. J. BAKKER,

Glasfabrikant.

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97. .: ROTTERDAM: Haringvliet 27.

.: ARNHEM: Groote Markt 10.

國 ASYL

GRONINGEN: Ged. Zuiderdiep 39.

Opname van zwervende en bij U onhoudbare dieren. Pension en verpleging van gezonde en zieke dieren. Wasschen, scheren en coupeeren van honden en het snijden van katers. Antiseptische Inrichting.

Afmaken van dieren, snel en pijnloos. Opzetten van dieren en het bereiden van huiden. Alle dieren worden desverk, gehaald. Overal aan huis te ontbieden.

FRED. J. WENTZEL, Korte Reguliersdwarsstraat 14,

Telefoon Noord 1534.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opiciding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 2½ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

Voor Tuinarchitectuur, D. MEEUWENBERG, Tuinbouw-Inrichting,

:- :- ZEIST. -: -: -:

BERICHT!

Mijne geïllustreerde en beschrijvende prijscourant van goed gevormde Vruchtboomen in vertrouwde soorten is verschenen en wordt op aanvraag gaarne toegezonden.

Aanbevelend,

KWEEKERIJ DE BEUCKER, te de Bilt, bij Utrecht.

(64)

J. A. KORS.

- RUIME SORTEERING CACTEEËN. - van af f 0.20 per stuk.

Broeikasjes met plantjes vanaf f = 250 compleet

:- :- HERMAN VOORHOEVE -: -: Zoutmanstraat 40¢ hoek Prins Hendrikplein DEN HAAG.

LEVENDE BLOEMEN EN KUNSTBLOEMEN.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co.,

Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden oa. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL,

per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—

TUINVERSIERINGEN EN VAZEN VAN

Geplet zink.

Mooi van vorm en vriezen niet stuk. J. MUYSSON Jr., Rotterdam, Aert v. Nesstraat 112. TELEF. 3981.

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Firma P. A. A. DE LANGE, (62) BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden kunstmeststoffen.

In geen enkele provincie

wordt zooveel Chilisalpeter gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN. BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili" Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

N.V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

Prijs f 4.—.

BLOEMENBAK met Vogelmotief.

Lang 0.42 M.

Breed 0.18 "

Hoog 0.19 ,,

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063. Dordrecht. (24)

INHOUD.

De Goudsbloem van het Oosten, door J. K. B.

Enkelbloemige Chrysanthemum, door J. К. В.

Vedervormige Chrysanthemum, door J. К. В. Chrysanthemum uliginosum, door K. We-

zelenburg. Chrysanthen voor den vollen grond, door

K. Wezelenburg.

Chrysanthemum-snippers, door J. K. B. Glasklokken, II, door A. M. v. D. Ziekten der tulpen (Botrytis-ziekten), door prof. dr. J. Ritzema Bos.

Werk v. d. v. week:

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S.

In den Fruittuin, door J. C. M. St.-Theunisbloem van W. Bartram. Leestafel.

Prijscouranten.

Vragenbus. Advertentiën.

Bii blad.

Terriers, door L. S. Het Eekhoorntje, II, door B. B. Kipduiven, II (Maltezers), door L. S. Kleine mededeelingen. Vragenbus.

2

NZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN. GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUJJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | APONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

PRUIMEN-TRIO. EEN

Toen Hieronymus van Alphen, de dichter van het algemeen bekende Jantje zag eens pruimen hangen, een maatstaf wilde aangeven van de verleiding, waaraan Jantje bij het zien van rijpe pruimen was blootgesteld, noemde hij de pruimen "als eieren zoo groot". Waarschijnlijk stonden hem, bij het terneerschrijven van die regelen, de, in zijn tijd reeds bekende en op zijn buitengoed aan den Loosduinschen weg te 's Hage misschien wel gekweekte roode en witte Eierpruimen voor den geest, en meende hij, dat de grootte van een ei wel het

toppunt zoude zijn van den omvang dien een pruim bereiken kan.

Ofschoon een pruim als een ei ook thans nog onder de groote mag gerekend worden, zijn we nu toch in het bezit van soorten, waarvan deze grootte slechts middelmatig genoemd kan worden.

Knoop en ook de schrijvers van de Nederlandsche Boomgaard noemden de Eierenpruim een der grootste pruimen en toch moet deze het in afmetingen afleggen tegen de hierbij afgebeelde Pond's Seedling.

Evenals voor andere vruchtsoorten wordt ook voor pruimen, bij het bepalen van de verkoopswaarde eenzelfde maatstaf aangelegd: groote afmetingen, sierlijke vorm en mooie kleur zijn in de meeste gevallen de factoren die den doorslag geven en de waarde bepalen, terwijl eigenschappen, den smaak betreffende, pas in de tweede plaats komen. De gewone groene Reine Claude

maakt onder de pruimen misschien hierop een uitzondering. 't Is in den vruchtenwereld een bekend verschijnsel, bijna is 't regel, dat de grootte eener vrucht geen gelijken tred houdt met den smaak, en is 't in de meeste gevallen of de toename van gene geschiedt ten koste van deze.

Pond's Seedling maakt op dezen regel geen uitzondering; in grootte mag ze hare zusteren overtreffen, in smaak moet ze het tegen de meeste afleggen. Ze komt daarom dan ook slechts als siervrucht hoogstens voor keukengebruik in aanmerking.

Het vleesch is geelachtig, wit dooraderd, niet zeer saprijk, zoet, zonder eenigen geur; bij deze weinige goede hoedanigheden komt als groote fout, die bij alle steenvruchten als een zeer ernstige beschouwd wordt: de steen is zeer moeilijk van het vruchtvleesch te scheiden, terwijl het vruchtvleesch zelve spoedig droog en melig wordt, waardoor de vrucht slechts zeer kort kan worden bewaard. Aan de creditzijde kan geplaatst worden, dat de dikke levendig karmozijnroode schil door een lichtblauw waas overtrokken is en deze zeer gemak-

delijk van het vleesch te scheiden is. Bovendien is de boom een krachtige groeier, die ondanks dit, spoedig en overvloedig draagt en op beschutte standplaats ook als hoogstam voldoening kan schenken.

Van geheel andere geaardheid is de Kirke's blauwe, die met recht onder de eerste klasse tafelvruchten gerangschikt kan worden. Ofschoon ze in grootte verre achterstaat bij de *Pond's* Seedling kan ze toch onder de ronde pruimen tot de groote gerekend worden. De kleur is donker violet blauw, welke kleur bij volkomen rijpheid met een dik blauwwit waas overtrokken is. Het groenachtig gele vruchtvleesch is vrij vast, aangenaam zoet, zeer saprijk en geurig, terwijl de steen volkomen los in het vleesch ligt, een eigenschap die, gevoegd bij de eerstgenoemde goede hoedanigheden, maakt dat deze pruim met recht onder de zeer goede een plaatsje kan gegeven worden.

De tijd van rijpwording valt

met die van de Pond's Seedling samen en kan met kleine verschillen over meerdere jaren tusschen de laatste dagen van Augustus en de tweede helft van September gerekend worden. Het volmaakte is ook bij deze vrucht nog niet bereikt, want door den soms zeer sterken wasdom heeft de boom het gebrek, dat hij soms zeer lang op vrucht laat wachten, en zoo hij al tot vruchtgeven over gaat, dit in den aanvang op zeer bescheiden schaal doet. Overigens leent de boom zich tot alle vormen, maar verdient als hoogstam de meeste aanbeveling.

Pruim ., Pond's Seedling". (Foto: "Amateur Gardening".)

De'derde van het drietal, *Quellins Golden Gage*, is volgens de af b. de kleinste, maar blijkens de dichtheid waarmede de boom met vruchten beladen is, een zeer vruchtbare. We hebben al

Een beste dessertpruim: "Kirke's Blauwe". (Foto: "Amateur Gardening")

de werken, die ons ten dienste stonden, geraadpleegd, maar konden niets anders van haar gewaar worden als dat Quellins Golden Gage synoniem is met Coe's rood gevlekte, en ook onder dien naam wisten we geen meerdere wetenswaardigheden van haar machtig worden. Weet een der lezers of lezeressen van "O. T." iets omtrent deze mede te deelen, de redactie zal zeer zeker daarvoor gaarne een plaatsje beschikbaar stellen.

J. C. M.

BODEM EN BEMESTING

EEN EN ANDER OVER KUNSTMEST.

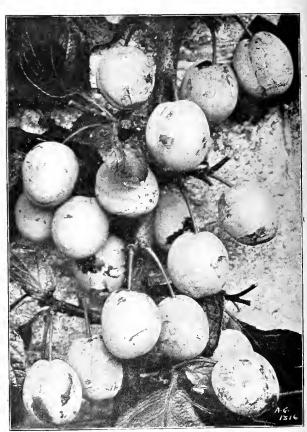
Het is opmerkelijk, hoe sommige vragen in de Vragenbus telkens weder terugkeeren. Geheel onbegrijpelijk is het echter niet. Als regel kunnen we wel aannemen, dat de nieuwe abonné's niet in het bezit zijn van de vorige jaargangen en dus onbekend met wat vroeger reeds gevraagd en beantwoord is. Tot die vragen behooren ook vele over de aanwending van kunstmeststoffen. Het scheen me daarom niet verkeerd, enkele hoofdpunten in zake de toepassing van de meest gebruikte hulpmeststoffen nog eens in 't kort te bespreken. Zij, die dan van plan zijn, ook eens een proef met deze meststoffen te nemen, weten dan al vast een en ander, waarop men moet letten.

In de eerste plaats de vraag: Welke meststoffen?

Wij dienen hierbij in het oog te houden, dat de planten zich voeden met een aantal verschillende voedingsstoffen, waarvan er niet één mag ontbreken. Van enkele dier voedingsstoffen hebben de planten echter betrekkelijk weinig noodig, terwijl de grond in den regel er zoo'n voorraad van bevat, dat we ons om deze niet behoeven te bekommeren; we zullen ze hier dan ook maar niet eens noemen. Vier zijn er echter, waaraan meestal of dikwijls in den bodem een tekort is, u.l. stikstof, phosphorzuur, kali en kalk. Het kan natuurlijk wel voorkomen, dat er ook van een of meer van deze vier nog wel genoeg in den grond zit; en we zouden dat door een z.g. bemestingsproef kunnen onderzoeken, maar daar gaat dan weer een jaar mee heen en 't is ook niet altijd even gemakkelijk uit te voeren; zoodat het ons het eenvoudigst lijkt, maar aan te nemen (wat ook in den regel het geval is) dat geen van de vier bovengenoemde voedingsstoffen voldoende in den grond beschikbaar is. Als regel zullen we dus een bemesting geven, waarmee alle voedingsstoffen worden aangebracht. Zooals toch ook geschiedt, als we met stalmest bemesten. Stalmest bevat alle plantenvoedende stoffen. Wanneer we hiermee bemesten, zijn we dus zeker, dat er geen voedingsstof vergeten wordt. De afzonderlijke kunstmeststoffen zijn niet volledig; ze bevatten in 't algemeen maar één voedingsstof: ze zijn eenzijdig. We moeten dus meerdere kunstmeststoffen gebruiken, en wel zoo, dat we en stikstof, èn phosphorzuur, en kali en kalk geven.

Nu kunnen we voor stifstof kiezen tussehen Chilisalpeter en zwavelzuren ammoniak. Het eerste werkt snel, de laatste geleidelijk, maar langduriger. We kunnen natuurlijk ook de stikstof gedeeltelijk in zwavelzuren ammoniak, en gedeeltelijk in Chilisalpeter geven.

Phosphorzuur geven we als superphosphaat of als Thomas-

Pruim: "Quellin's Golden Gage". (Foto: "Amateur Gardening".)

slakkenmeel. Op kleigrond gebruikt men voornamelijk superphoshaat, op zand- en veengrond ook veel slakkenmeel.

Voor kalibemesting gebruikt men in den tuinbouw meestal

patentkali. Er zijn nog wel meer kunstmeststoffen met kali, maar om de zaak niet te moeilijk te maken (want we schrijven dit artikeltje voornamelijk voor hen, die met kunstmest nog niet of weinig gewerkt hebben), bepalen we ons maar bij bovengenoemde kalimeststof.

Nu nog de kalk. Die kunnen we in den vorm van kluitof schelpkalk geven, of als mergel; deze laatste vooral op zandgronden.

De volgende maal over de vraag: ,,Wanneer en hoeveel?''
W. F. A. G.

BLOEMENTUIN

DE ROOS "JAC. KNEPPERS"

waarvan hiernevens eene afbeelding staat, behoort tot de klasse der enkelbloemige Thee-Hybriden, waarvan de eerste verscheidenheden in den handel zijn gebracht door de Iersche firma A. Dickson & Sons. Naar aanleiding daarvan wordt deze opgangmakende klasse van rozen ook wel Iersche Enkelbloemige rozen genoemd.

"Jac. Kneppers" is op de Koninklijke rozenkweekerij Gebr. Gratama & Cote Hoogeveen ontstaan uit een zaadknop van Oberbürgemeister Dr. Troendlin. Zij werd in 1908 uitgezaaid en in den zomer van 1909 voor 't eerst geoculeerd.

Den 2den Aug. 1910 ontving zij op de plantenkeuring van de Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde de hoogste onderscheiding.

Zij is op de groote rozententoonstelling te M. Gladbach uitgeplant op de vraag 20 witte rozen van een soort, en heeft er een bekroning verworven.

Op de groote plantenkeuring te Arnhem, waar ze als afgesneden bloem was tentoongesteld is ze op verzoek van den heer Witte, Hortulanus te Leiden, gefotografeerd voor 't maandblad "Buiten", waarvan deze af beelding een reproductie is. Geëxposeerd op de Bloemen-tentoonslelling te Nijmegen werd deze roos op verzoek van 't tentoonstellingsbestuur genoemd naar haren voorzitter.

"Jac. Kneppers" heeft een weligen groei, zonder wildgroeiend te zijn, is sterk, ongevoelig voor 't wit en winterhard. Zij bloeit den geheelen zomer door en opent zich bij iedere weergesteldheid goed. De knop is lang, geel met roode strepen tusschen de kelkbladen; bij 't opengaan wordt ze zachtgeel, terwijl de groote open bloem geheel wit is. De dikke, krachtige bloembladen geven iets zeer aantrekkelijks aan de roos. Het is een uitstekende perkroos, en daar de bloem zich op water lang frisch houdt, is ze ook goed om op vazen gezet te worden en is dan zeer decoratief. De goudgele meeldraden geven zeer veel bekoring aan de roos.

G.

CANNA'S.

De Canna's zijn zomergewassen, die in 't najaar afsterven. Eigenlijk is dit minder juist. 't Zijn overblijvende planten, en maakte de vorst in den hertst geen einde aan hare schoonheid, dan zouden ze blijven doorgroeien en bloeien, maar tegen de winterkoude zijn ze niet bestand. Wanneer er koude nachten komen, haalt men de Canna's uit den grond en bewaart ze op een vochtvrije plaats. Onder de tabletten eener gematigde kas gaat dit heel goed. Men ontdoet ze van aarde, maar maakt ze verder niet schoon. Men loopt dan minder gevaar dat de wortelstokken opdrogen en inschrompelen.

Omstreeks half Maart worden de Canna's voor den dag gehaald, en goed schoon gemaakt, d. w. z. van alle oude wortels of verrotte deelen ontdaan. Nu kan men meteen de wortelstokken verdeelen in zooveel stukken, als men planten denkt noodig te hebben, mits men er voor zorgt, dat elk deel voorzien is van een gezonden en voldoend sterken neus, waaruit later de nieuwe scheut zich zal ontwikkelen.

Als dit werkje klaar is gaan wij ze oppotten. Men zet ze in niet te groote potten in een mengsel van lichten bladgrond Men plaatst ze nu in een lauwwarmen bak.

Begin Juni, als de planten dan goed aan den groei zijn, kunnen wij ze buiten zetten op een zonnige warme standplaats. Het meeste genot heeft men van de Canna's, wanneer ze in den vollen 'grond uitgeplant worden. De grond dient goed gespit en bewerkt te worden, en vermengd met ouden koemest Men plaatst ze op een onderlingen afstand van 50 c.M. Aan water mag het hun nooit ontbreken. Geeft men ze in den loop van den zomer nu en dan wat vloeimest, dan zullen zij daar zeer dankbaar voor zijn.

Men kweekt de Canna's ook nog voort door zaaien. Men zaait ze in 't voorjaar, in schotels, waarna ze in 't kweekbakje gezet worden. Als de zaden goed ontkiemd zijn, zet men ze in kleine potjes, waarna ze, als ze eenmaal flink aan den groei zijn in grootere potten worden gezet.

Men heeft groen- en bruinbladige Canna's. De laatstgenoemde verscheidenheden worden doorgaans het meest gevraagd. Verder bestaat er, naast de grootbloemige soorten van den tegenwoordigen tijd, nog een bijzondere klasse, de z. g. Orchideebloemige.

Deze onderscheiden zich door bijzonder groote en mooi gevormde bloemen in groote trossen vereenigd. Voor haar volkomen ontwikkeling, hebben zij veel zon noodig, zoodat men in natte zomers niet veel pleizier van deze verscheidenheden zal hebben.

We willen nu eenige aanbevelenswaardige variëteiten, van elk der groepen noemen.

Groenbladige: Mad. Crozy, rood met gelen rand, zeer mild bloeiend en van gedrongen groei; Prof. Hugo de Vries, deze heeft karmijn rose bloemen; Koningin Charlotte, helder vermiljoen rood met breeden goudgelen rand, zeer geschikt voor perken; Mephisto, bloedroode bloemen.

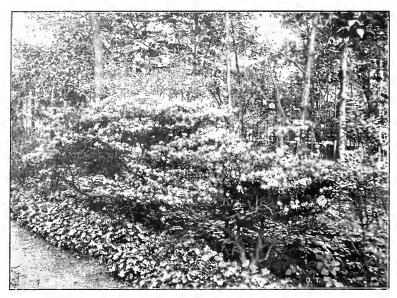
Bruinbladige: Gouverneur von Zimmerer, oranje roode bloemen. Zeer mild bloeiend; Sémaphora, okergeel; W. Watson. zalmkleurige oranje in rose overgaande; Graf Waldersee, deze Canna bloeit met zeer mooie donker oranje bloemen.

Orchideebloemige: Austria, zeer grootbloemig, groenbladig gele bloemen; Pandora, scharlaken rood met goudgeel gevlamd; Bavaria, schitterend goudgeel met roode vlekken, bruinbladig, groenbladig.

J. Ch. B.

RHODODENDRON AMOENUM.

Onze tijd is een eigenaardige tijd! Tegenover de kunstmatig opgevoerde cultuur, kenbaar in bijna alle branches van planten-

Rhododendron (Azalea) amoenum in vollen bloei in den Hortus te Amsterdam. Foto: T. d'e Lang. Orig. foto: "Onze Tuinen".

teelt, ontwaakt een steeds toenemende belangstelling voor de oorspronkelijke kinderen der natuur. Zoo gaat het met

verschillende cultuurplanten, tegenover wier toenemende pracht in grootte en kleur der bloemen door kruising en teeltkeus verkregen, de bekoorlijkheden der natuurlijke soorten, aan steeds stijgende aantrokkelijkheid winnen.

Dat is zeer zeker
een gelukkig verschijnsel. Het bewijst dat het gevoel
voor de onovertrefbare gratie en
schoonheid der zelfscheppende natuur
ontwakende is,
waartoe de in een
bepaalde richting
vaak te ver doorgevoerde cultuur

reusachtige bouquetten van de meest uiteenloopende kleur, die te samen tot groepen vereenigd een kleurenspel geven, vol schittering en van overweldigende pracht; maar daarnevens is een toenemende belangstelling merkbaar voor de oorspronkelijke en natuurlijke soorten.

Voor Rhododendrons en Azalea's zijn Azië en Amerika de landen vanwaar talrijke natuurlijke soorten tot ons zijn gekomen; vooral uit Azië (Himalaya, China en Japan), dat ook nu nog telkens nieuwe verrassingen schenkt.

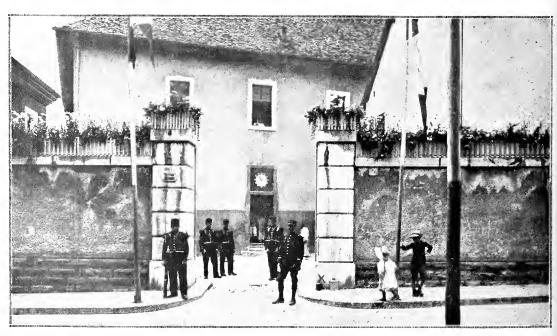
Een van de oude oorspronkelijke Rhododendron-soorten

is de Rhododendron amoenum van onze foto, die uit China stamt en een der aardigste kleinbloemige Rhododendrons is die in cultuur zijn. Ze vormt een struikje van pl.m. één meter hoogte, en dan moet ze al een heelen leeftijd bereikt hebben; wat dus zeggen wil, dat ze voor kleine tuinen een prachtige plant is. Jaren en jaren kan ze den tuin versieren, in het voorjaar met haar keurige fijne purperrose bloempjes, in den zomer en in den winter door haar vroolijk groen kleedje, gevormd door duizenden kleine, glanzend-groene blaadjes. Een bizondere eigenschap dezer Rhododendron (ook wel Azalea genoemd), waaraan de soort steeds dadelijk kan herkend worden, is dat ook de kelk roodgekleurd is, terwijl die bij de andere in tuinen gekweekte soorten groen is.

Op de foto ziet men hoe prachtig deze Rhododendron kan zijn, als ze in den voorzomer overdekt is met een laken van purperen bloempjes. Dan zijn de struikjes een weelde voor de oogen, waarnaar men niet moede wordt te kijken.

Zorg vereischen de planten heel weinig. Men plant ze in een mengsel van veen- en boschgrond

met zand en doet er verder niets aan dan ze in tijden van langdurige droogte flink nat te sproeien. Ze is $go \in d$ winterhard,

Een bloemrijke kazernemuur. — (Cliché afgestaan door L'Illustration.)

zeker niet zonder invloed is geweest. Dat zien we o. a. bij de *Rhododendrons* en *Azalea's*. Ook hier een wedstrijd in grootte en kleur der bloemen, waardoor de planten worden getooid met

en de groei is zoo gelijkmatig dat snoeien overbodig is. Inderdaad, 't is een plant die eigenlijk in geen enkelen tuin moest ontbreken. Wie er plaats voor heeft kan er een perk van aanleggen of een randje langs een heestergroep, waartoe ook vele andere groenblijvende, kleinbloemige soorten zich uitstekend leenen. Ik noem slechts Rhododendron dahuricum, R. ferrugineum, R. hirsutum, R. racemosum, R. praecox, R. arbutifolium, R. myrtifolium. Daarbij maakt ook de Japansche rijkbloeiende donkerbloemige R. Hinodegiri een uitstekend effect, alsmede andere Japansche vormen, maar die zijn meerendeels nog spaarzaam in cultuur en duur!

Wie de kleinbloemige, immer-groene Rhododendrons aanplant, zal daar geen spijt van hebben. 't Zijn alle mooie kleine struikjes met helderkleurige kleine bloempjes, die frissche bouquetjes vormen in het voorjaar en die ook in rotstuintjes een allerliefst effect maken. Men doet goed ze daar zoo te planten dat ze op de heetste uren van den dag een weinig schaduw hebben, bijv. in de schaduw van een boompje of heester, dat de stralen der middagzon opvangt. Maar, zorgt men goed voor voldoende vochtigheid van den bodem, dan doen ze het ook best zonder schaduw, in de volle zon.

BLOEMEN BIJ DE KAZERNE.

De kazerne van het 30ste regiment infanterie te Thonon (Haute-Savoie, Frankrijk) maakt een vrij zeldzame uitzondering op de meerendeels wanhopig leelijke, vreugdelooze gebouwen van dien aard.

Op de buitenmuur, bij het sedert veel vriendelijker traliehek van de entrée, hebben de soldaten bloemen aangebracht, die zij zorgvuldig onderhouden. En hunne kazerne, aldus opgevroolijkt, heeft daardoor een zeer coquet en behagelijk uiterlijk verkregen.

(L'Illustration.)

MOESTUIN

HET GEBRUIK VAN GLASKLOKKEN IN DEN TUINBOUW.

TIT

Bij de behandeling van de werkzaamheden, welke de klokkencultuur vereischt, willen we in de eerste plaats spreken over het gieten. Als regel geldt hier, dat men, evenals bij de vollegrondsteelt, niet gieten moet. De grond buiten de klokken deelt zijn vochtigheid voldoende aan dien onder de klokken mee. Indien men echter bij de laatste augurken of komkommercultuur planten gebruikt van onder de klokken der vorige cultuur, dan blijkt goede aangieting bij de planten zeer noodzakelijk.

Bij het luchten moet men in de eerste plaats in aanmerking nemen, dat de gewassen slechts tijdelijk ouder de klokken blijven en dat ze verder op den vollen grond tot volledige ontwikkeling moeten komen. Vóór den overgang moeten ze dus

afgehard worden.

Gedurende de laatste 2 of 3 weken, dat het gewas onder de klokken staat, moet daarom zachtjes aan meer en meer lucht gegeven worden. Treft men een donkeren dag, dan kan

men de klokken wel in eens wegnemen.

't Spreekt van zelf, dat men het eene gewas veel meer zal moeten luchten dan het andere en dat het een groot verschil maakt of men zonnig of betrokken weer heeft, doch hierover wenschen we op deze plaats niet te spreken. Alleen willen we opmerken, dat nauwkeurig luchten bij de klokken niet zoo nauw let, als bij de cultuur onder plat glas. Wegens den grooteren vochtigheidstoestand onder de klokken bestaat er veel minder gevaar, dat de planten verbranden. Meermalen heeft men half April een temperatuur van 85° F. onder de klokken geconstateerd, zonder dat de planten er door benadeeld werden.

Voor het op lucht zetten gebruikt men plankjes, welke ongeveer 25 c.M. lang zijn, in een punt eindigen en van eenige schuin naar onder gerichte inkepingen voorzien zijn. Daarin wordt de rand van de klok geplaatst, terwijl het houtje on-

geveer 10 cM. in den grond gestoken wordt.

Schermen, dat vooral bij de teelt van augurken en komkommers noodig blijkt, doet men, door de klokken aan den zonkant met witkalk te bestrijken. Op kleigrond is de lucht onder de klokken gewoonlijk veel minder vochtig, dan op zandgrond, omdat hij veel langzamer het grondwater opgeeft. Het gevaar, dat de planten onder een te hooge temperatuur zullen lijden, is hier dus grooter, reader met grooter het grooter het

zoodat men weer zal moeten luchten.

Waarschijnlijk doet zich bij den belangstellenden lezer de vraag voor, of men bij het luchten den grond tusschen de klokken niet te vast loopt. Op kleigrond zal zich dit bezwaar in niet geringe mate voordoen, doch op lichtere gronden zal het maar weinig gewicht in de schaal leggen. Evenwel zijn zware kleigronden niet bijzonder geschikt voor vroege groententeelt wegens hunne voor dit doel minder gewenschte structuur. Bovendien kan men het vastrappen van den grond voor een deel voorkomen, door op de looppaden planken of ruigen mest te leggen.

Zooals men ziet, zijn de cultuurzorgen vrij eenvoudig, wat vooral voor hen, die niet goed op de hoogte zijn met de cul-

tuur onder plat glas, een groot voordeel is.

In ons vorig artikel hebben we gezien, dat de glasklokken vanaf half Juli vrijkomen, evenals dit ook met plat glas gedeeltelijk het geval is. Voor het welslagen der klokkencultuur uit een financieel oogpunt is het nu van belang, of ze ook na half Juli nog productief gemaakt kunnen worden. Tot nog toe is dit nog slechts in geringe mate het geval. De groentenkweeker kan ze bijv. nog gebruiken voor het kweeken van jonge rhabarberplanten, welke door deeling van oude verkregen zijn. Van deze stekken, voorzien van 1 of 2 neuzen, kan men er 5 onder een klok zetten.

In Frankrijk en op een enkele plaats in Duitschland worden ze vaak in boomkweekerijen gebruikt om er in Juli Hydrangera, Deutzia, Spiraea-soorten, rozen onder te stekken en in Augustus en September o.a. Aucuba, klimop,

laurierkers.

En hoe staat het nu, zal menigeen vragen, met de schade, welke de vorst toch zeker wel aan de klokken zal teweeg brengen? Wanneer bij vriezend weer de grond nitzet, zullen de klokken, die daarop staan en door de koude inkrimpen, toch zeker bij grooten getale barsten?

Ongetwijfeld bestaat dit gevaar, doch de ervaring heeft geleerd, dat het niet zoo groot is, als menigeen vreest, indien de klokken met overleg geplaatst worden. Op natte veengronden is het gevaar voor stukvriezen het grootst, omdat daar de klokken al licht een weinig in den grond wegzakken.

Ook op ander gronden loopen de klokken gevaar te barsten, als men ze te stijf op den grond drukt. Zet men ze echter zoo los mogelijk op den grond of legt men een paar houtspaandertjes of iets dergelijke onder den rand, dan blijkt op zand- en zavelgrond het gevaar van stukvriezen niet groot te zijn. Bij de sterke vorst in Februari 1912 heeft men althans in Groningen geen klokken verloren.

Verkeerd is de mauier van luchten, door sommige kweckers wel toegepast. Om arbeid te spareu, nemen ze een schepje grond aan één zijde onder den klokrand weg, zoodat daar een kleine opening ontstaat voor de toetreding der buitenlucht. Zoodoende zal echter de rand bij vorst ongelijkmatig

inkrimpen, zoodat barsten onvermijdelijk is.

Het oordeel der verschillende kweekers, die enkele jaren met de klokken werkten, loopt natuurlijk nog al uiteen. Sommigen hebben er zeer goede uitkomsten mee verkregen, bij anderen waren de resultaten vrij slecht. Doch de meesten wenschen er mee voort te gaan, wat wel blijkt uit het feit, dat in Groningen een kweeker, die zijn klokken wil afschaffen: ze altijd met een schade van slechts 5 à 10 cents per stuk van de hand kan doen.

Veel valt er intusschen nog te leeren wat betreft de meest loonende cultures en de beste combinaties, de meest geschikte behandeling der klokken voor verschillende gewassen, enz.

De hoogere opbrengsten, door de klokken verkregen, zijn daarom ook nog niet met zekerheid vast te stellen. Nauwkeurige proeven daaromtrent ontbreken nog. 't Is daarom wenschelijk, dat velen een proef nemen en, door ervaring geleerd, de cultuur verbeteren.

Zoo'n proef behoeft in het ongunstigste geval nooit een groote schadepost op te leveren, als men ze klein opzet. Meer kans is er, dat men er voordeel mee behaalt, als men zich de ondervinding van anderen ten nutte weet te maken.

Ik hoop, dat door dit schrijven sommigen zich opgewekt zullen gevoelen tot het nemen van zoo'n proef. v. D.

ORCHIDEEËN-TENTOONSTELLING DER NED. ORCHIDOPHILEN CLUB.

Als in den herfst de bloemenpracht van den zomer in tuinen en hoven snel afneemt en verdwijnt, dan komen in de vochtige warmte der broeikassen vrcemde kinderen der tropen, de Orchideeën, in bloei en het schijnt of zij te schooner blinken, naarmate daarbuiten het weder triester wordt. Dan hier, dan daar ontplooit zich een bloem, wondervol van vorm, zeldzaam van kleur. De Orchideeën spreiden een kleurenspel ten toon als men bij onze tuinbloemen zelden ontmoet, gloedrijk lila, dof goudbrons, zacht geel, rood en paars en zuiver wit met ongemeen fijne adering en teekening.

Het zijn kleuren uit een andere bloemenwereld, zachter, tecrder, schoon en lieflijk, maar missend de kracht en den gloed onzer tuinbloemen. Kleuren als bij de Oostersche Papaver, de diepblauwe Gentiaan of Rid-derspoor windt men bij de Orchideeën niet. Maar dat wil niet zeggen dat er geen rijke kleuren te bewonderen zijn! Bekijk maar eens dichterbij die Cattleya aurea! Komt die gouden purperomzoomde lip niet heerlijk uit tegen de gele bloem-blaadjes? Is dat gouden stiksel op het rijkste purper, wat men zich denken kan, niet treffend schoon?

En zoo is het met de meeste andere soorten. Alle hebben ze iets bijzonders en vallen op door vorm of kleur of bizarre teekening. Er zijn er bij, wier bloemen op vlinders gelijken, vooral die op dunne buigzame stengels gezeten, hoog boven de planten uitkomen; andere weer gelijken op vogels, kevers of bijen. Het zijn planten die altijd boeien door hare bizarre schoonheid en daarom is het goed gezien van de Nederlandsche Orchidophi-len-Club, dat zij elk jaar een grootere of kleinere tentoonstelling organiseert van deze planten, welke ditmaal den 24en October te Amsterdam in "Kras" werd gehouden.

In de bekende serre, die zoo dikwijls reeds voor kleine bloemtentoonstellingen dienst deed, was een flink aantal prachtige planten bijeengebracht en de jury had druk werk om die alle te keuren. Er werd vooral gelet op bloeikracht, goede cultuur en de hoedanigheid der variaties.

geen gemakkelijk werk.

Er waren zeer fraaie soorten bij. Zoo zagen we in de collectie van den heer mr. H. C. Hacke, alhier, een forsch exemplaar van Cymbidium giganteum met twee fraaie takken bruingestreepte bloemen. Voorts een Calanthe veratrifolia met drie flinke witte bloemtrossen, waarvan de bloempjes opvallen door de vreemd gevormde lip. Laelio tenebrosa \times gigas muntte uit door de diep fluweelpurperen

lip. Een bijzonder fijne en goedverzorgde collectie was die van den heer Muller-Abeken te Scheveningen, waarin aanstonds opviel Laelio-Cattleya Orion met gele, rose getinte petalen en sepalen en zacht purperen lip. Even schitterend was Cattleya aurea Nankin met groote gele lip, welke licht omzoomd was met purper. Cattleya Fabia en C. Stantinii superba waren een en al schittering en gloed in lila, waarboven de zachtgele vlinderbloemen van Oncidium varicosum prachtig uit-

kwamen.

Vermelding verdienen uit die collectie nog Cypripedium Daisy Barolay, welke bijzonder grillig, bruinpurper op wit, geteekend was. Brasso-Cattleya Leenanmi viel weer op door de kolossale, zacht gele bloemen. Odontoglossum eximium Charbloemen. Odontoglossum eximium unar-lesworthi is prachtig purperbruin gevlekt en Annie Abeken is een van de beste witte Cattleya's uit de labiatagroep. Deze groep met haar vele gele Cypripediums maakte een bijzonder fijnen indruk.

Van mevrouw de wed Van Vloten zagen we mooie *Cypripedium*-hybriden en 2 fraaie *Oncidium crispum* met bloemen,

dof brons van kleur, geel gerand.

De heer B u n g e te Haarlem exposeerde lichtkleurige Cattleya-hybriden. verscheidenheid bood weer de collectie van ınr. W. C. baron van Boetzelaar te Maartensdijk, n.l. blauwe Vanda's, heel fijn geaderd en Phalaenopsis Esmeralda slanke witte bloemtrossen; oncidium oblongatum met een overvloed van gele bloempjes, roode Masdevallia's en sterkbloeiende Cattleya Harrissoni

De heer C. W. R. Scholten Jr. te Amsterdam, was er met verscheidene fraaie Cattleya's en een mooie Miltona candida, met bronskleurige bloemen en witte lip.

Uit de collectie van den heer A ug. J a nsen te Baarn noteerden we een keurig exemplaar van Epidendrum vitellinum majus met oranjeroode bloempjes en gele lip en kolom. Ook in deze collectie zagen we een pracht ge Cattleya aurea "Prince de Canari's met een oranjegele lip, franie gele Cypripediums, enz. Laelio-Cattleya Walter Scott is satispaars, met diep fluweelpurperen lip getooid. Cymbidium erythrostylum, wit van kleur, valt op door de zebrateekening op de lip. Oncidium macranthum bloeide prachtig met groote gele bloemen; Odontoglossum Harryanum verdiende de aandacht door de vreemde kleuren, bruin, met paars en wit. Dan waren er Dendrobium Deari met witte bloemen, Cypripedium Lord Derby met krachtige, fraai geteekende bloemen en een prachtige licht-lila Brasso-Cattleya met bijzonder groote, fraai gefranjerde lip.
De heer Kerstens-Verbunt uit

Tilburg zond onder meer fraaie Cypripediums, waaronder de C. bellatulum altijd

een der meest typische is.

Van den heer P. W. Sutorius waren aanwezig een bijzonder mooie Brasso-Cattlena met 3 frasie bloemen een Cattleya Bowringiana, welke de eigenaar reeds 20 jaar in cultuur had, bloeiend met 2 mooie bloemtrossen, een C.vestalis met bleekkleurige bloemen en fijn geaderde lip; een Cattleya Iris, saffraangeel met purperen lip; prachtige C. aurea, enz enz., inderdaad een mooie en goed verzorgde collectie.

Den geheelen middag was er druk bezoek en om vier uur waren er ongeveer 500 be-

talende bezoekers geweest.

We mogen zeggen, dat de Orchidophilenclub een goed werk deed met deze tentoon-Anders was de gelegenheid in stelling. ons land al te zeldzaam om zoovele en zoo prachtige Orchideeën bijeen te zien. Der club en haar ijverigen secretaris, jhr. J. L. Quarlesvan Ufford, komt daarvoor een woord van lof toe.

NED. NAT. HIST. VEREENIGING.

De afdeeling Utrecht van bovengenoemde vereeniging vergaderde Zaterdag-avond, onder voorzitterschap van den heer dr. M. Geerts, in het Bot. Laboratorium te Utrecht. De heer B. L. Bouwman hield een lezing over het leven der Graafwespen, toegelicht door een aantal fraaie lichtbeelden.

De graafwespen behooren tot de orde der vliesvleugeligen, een orde waarvan de studie in ons land niet zeer druk beoefend wordt, en leven in tegenstelling met de bekende gele wespen, die soms in getalen van 5-10.000 stuks in één nest leven, eenzaam. Door de wijze waarop ze voor hun nakomelingschap zorgen zijn ze vooral in-

teressant. Meestal graven ze in zandgrond een min of meer diepe gang, aan welks uiteinden een of meer nestcellen worden aangelegd. Deze nestholte wordt geproviandeerd met insecten, rupsen, spinnen, vliegen, die door een steek met den gift-angel in de zenuwknoopen worden verlamd. Op het verlamde insect legt de moederwesp haar ei en sluit dan het nest af. Uit het ei ontwikkelt zich na eenige dagen de jonge wesp, een larf, die zich voedt met het verlamde insect, dat levend wordt opgepeuzeld. Is de larf volwassen, dan is meestal de insectenvoorraad opgeteerd, en de larf spint een cocon, waaruit het volgend jaar het volwassen insect verschijnt.

Vier geslachten werden behandeld, n.l. de rupsendooder, die niets anders dan rupsen vangt, welke in verlamden toestand naar het hol gesleept worden. De kleine rupsendooder heeft de gewoonte bean leur rupsendooder heeft de gewoonte haar larf nog van voedsel te voorzien, nadat ze al eenige dagen oud is. De Spinnen dooder of wegwesp vangt spinnen, die op soortgelijke manier worden

behåndeld.

Een merkwaardige parasietwesp, Ceropales, vervolgt dikwijls de wegwesp, wan-neer ze haar prooi naar het nest sleept, neer ze haar prooi naar het nest sleept, en tracht bliksemsnel haar ei daarop af te zetten.

In een ondeelbaar oogenblik weet ze haar ei in de longzak van de verlamde spin te deponeeren, en laat dan verder het werk aan de wegwesp over. Deze kan het ei niet zien, daar het geheel in de longzak van haar prooi verborgen is, ze brengt de spin naar het nest en legt haar ei erop. Nu komt het parasiet-ei eerder uit dan dat van de rechtmatige eigenaarster, de parasiet-larf cet eerst het ei van de wegwesp op en dan de spin. De leefwijze van deze Ceropales werd voor enkele jaren pas ontdekt door Teston en Andlesz.

Harkwespen hebben de gewoonte hun jong van vliegen te voorzien, het wordt geregeld gevoederd, naarmate het grooter wordt, evenals een jong vogeltje.

De meeste variatie vindt men in het geslacht Crabro. Sommige Crabro's proviandeeren hun nest met vliegen, anderen met bijen, met mieren, met houtluisjes of met bloemenwantsen. Een bij ons zeldzame soort, Crabro alatus, heeft de gewoonte haar larf verlamde vlindertjes aan te bieden, die tot de Grasmotten behooren.

Aan het slot werd de grootste van alle wespen-biologen, Fabre, herdacht; de man, die zijn geheele leven aan de studie van de graafwespen heeft gewijd. In zijn "Souvenirs entomologiques" heeft hij op boeiende en dichterlijke wijze het resultaat zijner onderzoekingen neergelegd.

Een hartelijk applaus getuigde, hoe men met spreker's interessante en leerrijke voordracht was ingenomen.

Utrecht. G. BUDDE.

TENTOONSTELLING TE BRESLAU in 1913.

In 1913 zal er te Breslau eene tentoonstelling van tuincultuur worden gehouden, welke tegelijk met de groote tentoonstelling van cultuurgeschiedenis, ter gelegenheid van het 100-jarig herdenkingsfeest der oorlogen van 1813/1815, zal plaats hebben. De heer C. Chr. Droogendijk te Stavenisse vertaalde op verzoek van het ge-meentebestuur van Breslau het programma uit het Esperanto en zond het ons toe.

Er blijkt uit, dat we a.s. zomer te Breslau een zeer belangrijke tentoonstelling zullen hebben, aan de voorbereiding waarvan met degelijken ernst wordt gearbeid. Voor informaties wende men zich tot het

Bureau der tuincultuur-tentoonstelling, Breslau I, Breiterstr. 25. Er kan in het Esperanto gecorrespondeerd worden.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Dendrobium.

De meeste Dendrobiums, zoowel soorten als varieteiten hebben nun groei geheel of bijna voitooid en komen zoo langzamerhand tot het punt, dat wy rust noemen. Loowel de groenbijvende als degene die de bladeren laten vallen doen het goed een tydiang te rusten, om dan in het voorjaar gereed te staan met een aantal knoppen voor nienwe schenten.

De volgende schijnknollen zullen dezen winter bewijzen of ze af dan niet krachtig zijn opgekweekt: de zwakke zulien gedurende de rust zeer indrogen en er rimpelig gaan uitzien, de sterke weten daar niets

Men weet het, dat Dendrobiums gedn-rende den winter wat koeler behooren te staan, terwijl de atmospheer niet zoo vochtig mag zijn. Water hebben zij o zoo weinig noodig, toch mogen zij niet geheel zonder zijn.

Dendrobium nobile en de talrijke verscheidenheden en hybriden worden gerekend te behooren tot de groep met afvaltende bladeren en zij kunnen als zoodanig ook behandeld worden, toch behouden zij deze gedurende de rustperiode. Laat deze planten nu vooral genieten van zonlicht en frissche lucht.

Tot de groenblijvende Dendrobiums behooren o. m. D. densiflorum en D. chrysotoxum, die thans haar schijnknollen voltooid hebben. Ook zij wenschen daarna een flinke rust, die niet door te hooge temperatuur of te wel water onderbroken mag worden. Dendrobium Dalhousianum, moschatum en D. fimbriatum behooren ook tot de "evergreens", maar in den rusttijd warm te staan. wenschen

De prachtige witkleurige Dendrobium Phalaenopsis Sehröderianum staan nu te bloeien en trekken dan aller aandacht. Goed gekweekt is het een dankbaar bloeiende orchidee, die als snijbloem groote waarde heeft. Zoolang zij bloeiende is, mag zij goed begoten worden, nadat de bloemen verwijderd zijn kan zij het met een beetje doen. Zij wenscht het gansche jaar warm te staan.

Dendrobium formosum mag in enkele collectie ontbreken, zij behoudt hare bladeren al bijzonder lang, terwijl zwart-behaarde stengels altijd in het oog vallen. De bloemen zijn helder wit en groot en laten zich in het late najaar zien. Men kan haar behandelen als D. Phalaenopsis.

Dendrobium ehrysanthum, met hare af-hangende schijnknollen, die begin winter zoo bijzonder mooi kunnen bloeien, is zeer aanbevelingswaardig. Eigenaardig dat deze niet zoo regelmatig bloeit als de andere, terwijl zij na den bloei, die veertien dagen duurt, dadelijk begint te groeien en is verpotten noodig, welnu dan kunnen wij daartoe dadelijk overgaan. Zij groeien bij voorkeur in een teakhouten mandje en een compost die bestaat uit varenwortelgrond en Sphagnum, van ieder de helft. Men laat dit materiaal zoo grof mogelijk en werkt er wat stukje houts-

Zij wenschen een plaats in de gematigde kas, kort bij het glas, waar zij veel frissche lucht en weinig water krijgen.

In den Bloementuin.

Perken leegmaken. — Galtonia. — Chamaepeuee. — Tuinchrysanthen.

Met het natte weer der laatste dagen raakt zoo langzamerhand van alles moois af en als we naar den kalender kijken, zien we trouwens dat het onder de hand alweer November is geworden, dus aardig tijd, om den tuin voor den winter in orde te maken.

De bloemperken kunnen nu alle worden opgeruimd; zijn er nog moederplanten noodig, dan kunnen we nog eeuige der mooiste planten uitzoeken, vooral onder de planten met hard hout, zooals Fuchsia's is nog wel wat te vinden.

De Maïs kan nu ook worden opgeruimd; we zijn niet zoo gelukkig geweest als vorig jaar, van verschillende planten kolven te kunnen snijden; het vochtige weer werkte daartoe niet mee. De planten zijn lang mooi gebleven, maar geven het nu toch op.

Zoo gaat het ook met verschillende andere, zooals de Wonderboom, Ricinus Gibsonii e.a., Nicotiana affinis, N. Sanderae, enz.

Lavatera arborea variegata is wat sterker; deze kunnen nog geruimen tijd blijven staan; de onderste bladeren worden wel wat leelijk, doch deze snijden we eraf. Ook kunnen we de planten met kluit uit den grond steken, in pot zetten en een plaatsje geven in de koude kas. Deze planten zijn de in het voorjaar gezaaide altijd een weinig vooruit; maar het werk dat men ervan heeft, loont feitelijk de moeite niet.

Ook de éénjarige zonnebloemen worden nu opgeruimd. Wie er kippen op na houdt, die snijdt de zaadbollen af en heeft zoodoende nog wat verwarmend voer.

Wij laten altijd de planten maar in den tuin staan; het is een lust te zien, hoe verschillende vogels zich aan het zaad te goed doen, vooral als het wat kouder begint te

De meeste klimplanten in den tuin kunnen nu ook wel worden opgeruimd. Len enkel bloempje zit er wellicht nog aan, maar de boel is te onooglijk geworden om

langer te laten staan. Kippegaas of erwterijs, dat nog niet ver-

sleten is, wordt opgeborgen.

De Zomerhyacint Galtonia candicans kan nu ook worden opgerooid, om de botlen droog te overwinteren. Op droge gronden kunnen we ze echter zeer geschikt eenige jaren achtereen vast laten staan. Een lichte bedekking is voldoende.

Wie Chamaepeuce diacantha heeft, late deze voor aardigheid eens ongesnoeid; men geve ze enkel een bedekking met turfmolm.

We hadden eenige jaren geleden een partijtje bij een heestervak uitgeplant; in het najaar bleven ze staan, den winter stonden ze goed door, zoodat we ze in 't voorjaar terngvonden; natuurlijk mochten ze toen ongestoord verder groeien, wat ze beloonden, door dien zomer overvloedig te

Sommige tuinchrysanten staan nog volop in bloei en leveren ons geregeld snijbloem. Enkele soorten zijn niet geschikt voor den tuin; ze zetten wel volop knop, doch ze komen niet open.

Als we kunnen, steken we deze planten met kluit op, en brengen ze onder glas, waar ze meestal na eenige weken volop bloeien. Na den bloei gooien we ze weg en zorgen een volgend jaar betere soorten te hebben.

A. Lebbink.

In Kassen en Bakken.

Bolgewassen trekken. — Rusten van Varens. — Conden-satiewater in de kas. — Chrysanthemums. — Coleus.

Zoo zachtjes aan denken we aan het vervroegen onzer opgepotte bloembollen. Men mag echter niet te vroeg beginnen. Om hiermede succes te hebben is het beslist noodig dat de bollen eerst goed beworteld zijn en voldoende ontwikkelde neuzen hebben. Zijn de neuzen 5 c.M. lang, dan kunnen we ze in het licht plaatsen. Het eerst komen Romeinsche hyacinten aan de beurt; onder de Tulpen is de Duc van Tholl de vroegste en van Narcissen de Trosnarcis (Narcissus Totus albus grandiflorus). Al spoedig kunnen we ze wat warmer zetten tot in 70° Fh., waar we ze veel gieten en cen paar keeren per dag besproeien, waarmede we tegen den bloei ophouden. Om ze in de kamer te trekken moeten de seheuten eerst 10 c.M. lang zijn, voor we ze binnen brengen en dan zetten we ze in een matig warm vertrek, zoo dieht mogelijk bij het licht. In de kamer beginnen we eehter liever cerst in het laatst van Dec., daar we dan toch nog niet bereiken wat we in de kas hebben. Zeer aardig is een schotel met de z.g. waternareis, Narcissus Tazetta Grand Emperor. We doen in een platte schotel wat grint, waartusschen we de bollen plaatsen, vullen hem met water aan en behandelen ze verder als andere bolgewassen

Verschillende Kasvarens zullen er nu minder mooi gaan uitzien; ze maken gele bladeren en groeien minder als voorheen. We geven ze nu minder water. Soms laat men ze ook droog staan, zoodat het loof afsterft, doch dit raden we niet aan. Geven ze na de rust teekenen van groei dan gaan we ze verpotten in een voedzaam, doch niet te zwaar grondmengsel.

Hoe meer we de winter naderen des te grooter verschil krijgen we tusschen de temperatuur buiten en die in de kas. Hierdoor en door de groote vochtigheids-toestand in de kassen krijgen we tegen ruiten en bintwerk, z.g. condensatiewater. Dit water veroorzaakt dikwijls het lekken in de kas. Om dit druppelen te voorkomen, kan men onder de dwarsbalken zinken gootjes aanbrengen, welke het water afvoeren.

De Chrysanthemums zijn in bloei; de eerste hebben zelfs reeds afgedaan of zijn afgesneden om in een vaasbouquet te prijken. Zijn de takken alle afgesneden, dan denken we weer aan het stekken. Stekken moeten we bekomen van grondscheuten der oude planten en hiermede beginnen we zoodra deze daarvoor geschikt zijn. We zetten hiervoor de oude afgesneden planten met of zonder pot ingegraven in een koude bak dicht bij 't glas, zoodat we sterke scheuten krijgen.

Van de gemengde soortén Coleus hybridus bewaart men in den winter nog wel eens oude planten, om in het voorjaar van te stekken, welke echter veel last hebben van luis en wegvallen. houden velen ervan ze liever in het voor-jaar opnieuw te zaaien. Het best plaatsen we deze planten in een warme of gematigde kas, zoo dicht mogelijk bij het glas en liest met den pot ingegraven in turfmolm, zoodat ze eenigzins door kunnen wortelen en aan den groei blijven. We behoeven ze dan niet veel te gieten, wat dan goed voor de planten is. J. A. Hoffinger. de planten is.

In den Moestuin.

Grondbewerking .- Witlof. -Deliken.

Behalve bemesting is ook een goede grondbewerking van den tuin, vóór de vorst is ingetreden, van belang. Door het oogsten is de grond vastgetreden en de regen heeft alles dichtgeslagen. Toch is de luchtverversching voor den bodem noodzakelijk.

Veel water in 't voorjaar is oorzaak, dat de bodem te lang koud blijft. Daarvoor zijn twee oorzaken. In de eerste plaats behoeft een volume water tweemaal zooveel warmte om evenveel in temperatuur te stijgen, als een gelijk volume grond. Daar komt nog bij, dat de bodem door waterverdamping zeer veel warmte verliest.

Nu bestaan er meer algemeene middelen, die feitelijk thuis behooren onder de werken van grooteren aanleg: het draineeren, het graven van slooten en greppels. Het leggen van draineerbuizen is echter een werk, dat slechts door deskundigen kan gebeuren; maar waarvan men in de laatste jaren in ons land slechts weinig hoort, terwijl hierover werkelijk wel eens mocht worden gedacht bij den aanleg van tuingronden.

Op meer eenvoudige, maar minder doeltreffende manier kan men ontwateren door het leggen van takkebossen in lange rijen, eenigszins hellend naar de hoofdsloot. Deze bewerkingen kunnen we hier echter niet afdoende bespreken, en daarom worden ze slechts genoemd om er de aandacht

op te vestigen.

In de eerste plaats kan men nu het omgespitte land in bedden leggen, wanneer men bijv. erwten in 't voorjaar wil leggen. De bedden komen rond te ligt vooriaar gen; dit doet men door den grond, die uit de paadjes naast de bedden komt, in hoofdzaak op het midden aan te brengen. De grond mag niet fijn verdeeld worden. Hoe grover hoe beter; daardoor toch wordt het oppervlak grooter en is er meer gelegenheid voor het water om te verdampen.

Kuilen zijn natuurlijk al heel slecht, dat worden later plassen en daarmede spoelt dan tegelijk de grond dicht. Daarom geven sommigen er de voorkeur aan, den mest boven op den grond te laten liggen gedurende den winter. De mest belet dan, dat de grond door den regen dicht slaat; in 't algemeen zijn wij daarvan echter geen voorstander, want er zijn ook nadeelen

aan verbonden.

Hoe vochtiger de grond van nature is, des te dieper worden de paadjes langs de bedden uitgestoken en komen deze ronder te liggen. De paadjes moeten zachtjes zoodanig afhellen, dat het water gemak-kelijk kan wegvloeien, zonder in den grond weg te zinken. Indien deze bedden zeer rond worden gelegd, noemt men ze wel winterbedden.

In het voorjaar worden de bedden dan weer tot den gewonen vorm teruggebracht, door ze met de greep flink op te luchten.

Wil men den tuin niet in bedden leggen, omdat dit voor het komende gewas niet past en ook al om geen ruimte te verliezen, dan kan men toch als volgt te werk gaan. Aan den kant, waarheen de grond helt, wordt een flinke greppel uitgeschoten, de grond wordt regelmatig over het geheele terrein verdeeld.

Bovendien worden eenige zijgreppels graven, die op de eerste uitwateren. De eerst uitgegraven greppel moet liefst op cen sloot uitloopen. In het voorjaar worden de greppels weer dichtgegooid.

Voortdurend kan er witlof worden ge-kweekt van de geoogste wortels. Heel goed gaat dit onder glas. Daarvoor wordt een

bak met ongeveer één meter versch blad gevuld. Hierop komt een weinig grond en daarna de wortels tegen elkander staande. Boven op de wortels komt grond tot dicht bij het glas. In den eersten tijd blijft de bak overdag ongedekt, later legt men dek, om het licht den tocgang te beletten. Binnen twee weken zijn de wortels om dezen tijd gereed, enkel door den broei van het blad.

Heeft men andijvie onder glas, die weldra gereed is, dan wordt deze niet opgebonden, maar men legt eenvoudig dek op den bak, waardoor het licht wordt onderschept en de andijvie gebleekt. De verdere zorgen, bepalen zich hiertoe, dat wat in den bak staat zoo weinig mogelijk wordt verwend. Overdag daarom het glas er at, of hoor op lucht, al naar er niet of wei groei moet zijn.

De bakken met koude sla blijven steeds gesloten en ontvangen des nachts dek naar

omstandigheden.

In den Fruittuin.

Grondbewerking. — Planten.

In de meeste gevallen is een najaarsplanting verre to verkiezen boven een die eerst in het voorjaar haar bestag krijgt. De verplante boom heeft nog voor den winter de gelegenheid cen begin te maken met het vormen van nieuwe wortelpuntjes. Enkel op zware, samenhan-gende gronden waar bij vele mogelijke napuntjes. jaarsregens de grond een taaie, bijna niet te verwerken massa vormt, is een voorjaarsplanting de meest gewenschte. Voor zulke gronden is echter een najaarsom-werking van nog grooter beteekenis. Geven we door een diepe grondbewerking aan de lucht en de wintervorst den vrijen toegang, dan vinden we na de vorst zelfs den meest stijven grond in verkruimelden

toestand terug.
We kunnen op zulke gronden zelfs nog een stap verder gaan en ook de plantgaten vóór den winter maken, hierdoor kan de vorst op die plaatsen nog verder indringen. Wanneer het uitblijven van vorst of een dikke sneeuwlaag het inwerken van de vorst belet, kan het op zulke gronden noodig zijn, wat geprepareerde aarde, bv. slootaarde die voldoende aan de lucht is blootgesteld geweest, of compost welke eenige malen is omge-zet en daardoor verteerd en mestaarde

geworden is, te gebruiken.

De diepte waarop we onze gronden omwerken hangt van tal van omstandigheden af, variatie's ten opzichte van samenstelling en ligging zijn legio, de stand van het bodemwater en die in de omgevende slooten bepalen in hoofdzaak de diepte waarop de grondbewerking kan plaats hebben. Dat we in het hierbodoelde geval de stand van het zomerpeil bedoelen, behoeft zeker niet nader omschre-ven te worden. Op hooge gronden, waar van bodemwater in de gewone beteekenis geen sprake is gaan we zoo diep als dat we vermoeden kunnen dat de wortels den bodem zullen indringen.

We laten ons niet verleiden uit verkeerd geplaatste zuinigheid dit omwerken slechts ten halve te verrichten, we zouden ons later beklagen, slechte groei in het alge-meen en werdrogen van ons gewas bij langdurige droogte zijn er het zekere ge-volg van. De zomer van 1911 ligt velen nog versch in het geheugen, 't was toen zeer duidelijk te zien waar er iets aan den bodemtoestand ontbrak. En ofschoon de voedselvooraad in den grond in zulke omstandigheden mede een gewichtige factor is, zoo kon men toch schier overal bespeuren, dat daar ,waar op hooge gronden de boomen gelegenheid vonden gemakke-

lijk den bodem in te dringen om van het daar aanwezige vocht te profiteeren, be-ter de droogte weerstonden dan die boomen welke op harde lagen tevergeefs naar vocht zochten. Ook al zijn de boompjes nog jong en bevinden de wortels zich daardoor nog in de bovenste lagen, dan zullen deze bij droogte toch reeds de goede gevolgen van een diepe grondbewerking ondervinden. Het vermogen van den grond om uit de diepere lagen vocht naar boven te voeren, neemt toe naarmate de grond fijner verdeeld en losser is.

Ook bij overdadig regenval laat zich de heilzame werking van een diep losgemaakten bodem zeer goed zien, losse gronden nemen het water tot zich en voeren het het water water water het naar diepere lagen, terwijl een vaste bodem het water op of in den grond naar lagere plaatsen voert, waardoor op die plaatsen de kans dat den bodem verzuren zal lang niet denkbeeldig is. Dat die gevolgen zich op min of meer glooiend terrein spoediger zullen doen gevoelen dan op geheel vlakke is duidelijk, maar ook op vlakke terreinen is het nadeelig wanneer een te veel aan water langer op den grond of in de boven-lagen blijft dan strikt noodzakelijk is, ze blijven daardoor langer koud met al de schadelijke gevolgen die daar aan verbonden zijn.

Op gronden die jaren echtereen op de gewone wijze als bouwland met de ploeg bewerkt zijn treffen we in den grond op de hoogte waar de ploegschaar juist over heen ging niet zelden een z.g. bouwvloer aan, deze moet over zijn geheel gebroken en met de spade of de ondergrondsploeg terdege bewerkt worden. Buitengewone omstandigheden buiten rekening gelaten, wanneer b.v. de grond met een mindere soort is opgehoogd, houden we de bovenlaag bij diepe grond bewerking zooveel mogelijk aan de oppervlakte onder het onmiddelijk bereik van de wortels.

Zijn de boomen reeds uit den grond of komen ze van elders toegezonden in ons bezit vóór dat met het planten kan worden aangevangen dan moeten ze tijdelijk worden ingekuild. Behoeven ze slechts kort in dien toestand door te brengen en is de tijd nog verre dat strenge vorst kan verwacht worden dan is een eenvoudige bedekking van de wortels met wat aarde voldoende. Bestaat er echter gevaar dat de boomen in gekuilden toestand den winter zullen moeten doorstaan, dan dient dat inkuilen met wat meer zorg te geschieden en kan wat blad of ruige mest etc. op den voet van de boomen mogelijk onheil voorkomen.

Hebben de boomen bij de ontvangst een verre reis achter den rug of zijn ze door andere omstandigheden onnoodig lang uit den grond geweest, waardoor er kans bestaat dat de wortels zijn ingedroogd, dan laten we de wortels, door deze in water te brengen, b.v. in een sloot eerst weer op-zwellen. Een nacht over in het water hindert hoegenaamd niet. De ondervinding en ook speciaal daarop aangelegde hebben bewezen dat aldus beproeven handelde boomen vlugger den groei hernemen dan die waarbij die voorzorgen niet

genomen waren.

Boomen met bevroren wortels kunnen van zelve, als de vorst ook het bewerken van den grond onmogelijk gemaakt heeft, niet geplant worden, we laten ze dan in den toestand waarin we ze ontvingen, in een vorst-vrije ruimte stillekens liggen tot ze ontdooid zijn en het planten mogelijk Goed verpakte zendingen kunnen wel eenige vorst weerstaan, zonder dat de wortels bevriezen, toch kennen we voorbeelden dat jonge boompjes onder stroo in een open wagon belangrijk schade leden. Een ieder handelt in deze naar omstandig-

heden.

J. C. M.

De naam FONGERS is een waarborg voor kwaliteit.

De materialen voor de FONGERS-Rijwielen gebruikt, worden met zorg gekozen. Voor al onze rijwielen wordt het beste materiaal verwerkt, dat te verkrijgen is, zoodat wij de betrouwbaarheid en de soliditeit van ons geheele fabrikaat kunnen waarborgen.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delit 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 145.

Bestaan er ook werken omtrent den IN-VLOED van den ONDERSTAM op de rruchtboomen!

Antwoord: Voor zoover we weten, bestaan er geen speciale werken over den invloed van den onderstam op de vruchtboomen. In de twee voorlaatste nummers van het Tijdschrift voor Tuinbouw van de hand van den heer dr. H. Bos een paar zeer lezenswaardige artikelen voor, waarin over den invloed van ent op onderstam en omgekeerd niet enkel bij vruchtboomen, maar ook bij andere gewassen, gehandeld wordt.

J. C. M.

Traag No. 146.

a. Ik heb een BAK: 1 M. bij 23 cM. cn 28 cM. hoog. Ik wil daarin BOLLEN zet-ten. Hoe vul ik daarmede den bak, die op de vensterbank op 't Z., komt te staan, nu het beste! En wel een zoo groot mogelijke verscheidenheid; vooral van die bollen, welke 'k kan laten staan, om in den zomer den grond te gebruiken voor bloc-menzaad? En WELKE AARDE heb ik voor dit tweeledige doel dan noodig! Is gewone aarde van de bloemmarkt voldoende! Is misschien ook een (lage) STAM-

ROOS in een dergelijken bak te kweeken? b. Is u ook misschien een geillustreerd WERKJE bekend over het BEHANDE-LEN van BLOEMEN en BOLLEN amateurs?

Amsterdam.

JAC. B. Antwoord: U kunt a.s. voorjaar van

een bloemenbak, op de wijze als door u bedoeld wordt, zéér veel genoegen hebben. Om te beginnen met den grond, is een mengsel van veen- en zandgrond met wat ouden koemest er door uitstekend. Maar de zandgrond moet niet van de ,.kwade plekken" uit de bollenstreek komen (zie de artikelen van prof. Ritzema Bos in in de vorige nummers). 't Valt natuurlijk op de bloemmarkt niet uit te maken, of voor een zandig grondmengsel ook de bovenbedoelde besmette aarde van de ..kwade plekken' is gebruikt. Overigens, ja, dan schikt het best met dien grond van den bloemmarkt; maar voor bolletjes vertrouw ik hem niet. 't Beste zou eigenlijk zijn — ten minste als u er gelegenheid voor hebt - zelf wat veengrond (pl.m. 2/3) en grof zand (rivierzand of Lekzand) (pl.m. $\frac{1}{3}$) te mengen met wat ouden mest. briefk. gaat hiernevens een goed adres voor aarde. In de Vragenbus kunnen deze natuurlijk niet vermeld worden.) Voor de heplanting kunt u allerlei moois gebruiken: sneeuwklokjes, croeusjes, Triteleya's, Tulpen, (Duc van Tholl), Scilla's, Druifjes, Winter-aconietjes, Min'atuur-hyacinthen, Narcissen (voor trompet is l'rinceps een beste soort; voor poëticus is N. poëticus ornatus zeer goed). Van de eerste soorten gaan er 8 à 10 in een pot; van Miniatuur Hyacinthen en Narcissen ongeveer 3 à 5. In uw bak kunt u wat de dichtheid van beplanting betreft u ongeveer regelen naar de kleinste getallen, om daarnaar uw benoodigde hoeveelheid te bepalen. Met dit materiaal kunt u (althans als uw venster wat beschut ligt tegen Oostenwind en Februari is niet al te koud) van einde Februari tot einde April van de bloemen genieten.

Wat betreft het laten staan van de bollen en knollen, om er zaaibloemen in te zetten, dat kan wel, maar heeft een groote schaduwzijde: het verwelkende loof is niet fraai en 't duurt vrij lang, eer de bak weer mooi s. Ik raad u daarom aan, de nitgebloeide bloemen successievelijk weg te knippen; maar het loof te sparen.

Als dan de bloeiperiode der bolletjes afgeloopen is, graaft u ze alle met een flinken kluit uit den bak, om ze in een ander (ondiep) bakje over te zetten. Hierin legt u eerst een laagje aarde en zet daarop de uitgebloe de bolgewasjes, dicht bij elkaar (om ruimte te sparen). Als u ze dau op een plaatsje zet waar ze niet de volle middagzon krijgen, en goed vochtig houdt, rijpen de meeste voldoende aan, om het volgend jaar weer aardig te bloeien, al is het wat zwakker dan in 't jaar van aankoop. De winteraconictjes in den grond laten. Die sterven anders tengevolge van de droogte.

Gedurende den winter moet er eenige bedekking worden aangebracht, b.v. een laag turfstrooisel van plm. 5 à 6 e.M. en daarover een dun laagje houtwol (om 't verstuiven en verregenen tegen te gaan) of desnoods enkel een laagje houtwol, maar dan dikker; stroo of hooi kan desnoods ook Het een en ander met wat sterk zwart garen kruiselings overspannen om wegwaaien te beletten. Tegen 't voorjaar moet met het stijgen van de temperatuur de deklaag successievelijk verminderd en ten slotte voorzichtig weggenomen worden.

Opnieuw spannen van zwart gaven is echter wenschelijk, omdat de musschen de onhebbelijke gewoonte hebben, aan de kleurige bloemen te pikken.

Wat zaaibloemen betreft, is er een haast eindelooze verscheidenheid te gebruiken. Ook rozen (struik-, geen stamrozen) gaan heel best, en dan prefereer ik de allerliefste polyantha-roosjes.

Maar ik stel u voor, begin Maart hieromtrent een nieuwe vraag in te zenden, dan kunnen we u inlichten omtrent plantenkeus, zaaien, verspenen, uitplanten, enz.

b. Een speciaal werkje, als door u be-doeld, kennen we in onze taal niet; maar we vertrouwen, dat u aan de hand van O. T. wel zult slagen.

Vraag No. 147. Welke TUINAANLEG rindt u het ge-schikst voor mijn twin, rechtlijnig of niet? Kunt u bijgeval ook een aanleg aan de hand doen? Hierbij een platte grond van den tuin.

Winschoten. S. v. d. M.

Antwoord: U moet beginnen met den grond minstens 60 c.M. diep te laten omspitten en van steenen te zuiveren. Daarna kunt u met den aanleg, d. i. de indeeling van paden en perken, beginnen. Den achtertuin beplant u met bloemhecsters waarvóór u hier en daar vaste planten kunt zetten. Vóór de serre legt u een flink gazon aan, waarin een of meer bloemperken. Wanneer u met deze gegevens probeert een ontwerpje voor den aanleg te maken, en u zendt mij dit toe, dan wil ik het wel nazien en de noodige wijzigingen en verbeteringen daarop aanbrengen. Bij de afmeting van uw tuin kunt u zoowel een rechtlijnigen als een gebogenlijnigen aanleg kiezen.

Vraag No. 148.

Gaarne vernam ik de namen van de planten woarvan ik hierbij een takje instuit. No. 1 is tusschen gezaaide Alsem opgekomen en zat dus zeker in het zaud. No. 2 is zeker een in het wild groeiende plant, hoewel 4k de plant nog nooit hier gantrof.

Onderdijk-Wervershoof.

Antwoord: Prof. Stomps die zoo vrien-Antwoord: From Stomps due 200 virindicalijk was de door u gezonden takjes na te zien, deelt mij mede dat beide behooren tot het geslacht Ambrosia (fam. Compositae.) No. 1 A. ortemisiaefolia (eenjarig) en No. 2 A. maritima; de eerste wordt ook in ons land wildgroeiend gevonden, maar stamt oorspronkelijk uit Noord-Amerika.

Vraag No. 149.

Kunt u mÿ ook zeggen of de PALM waarvan ik bijgaand gedeelte van een blad heb afgenomen, ziek is? De plant zelf is boven breed van omvang en de blad heb afgenomen, zeen a. De per zelf is boven breed van omvang en de drie bovenste bladen zijn prochtig ontwikkeld, maar 't onderste gedeelte van de plant vind ik zoo erg dun en over 't geheel is 't groen erg licht van kleur. Ik heb nooit een Palm gehad, is dit niet een .Kentia Forsteriona''? Zou u nu zoo vriendelijk willen zijn, om mij te laten weten hoe 'k met de plant moet handelen. Terschellina Mej. C. D. Terschelling. Mej. C. D.

Antwoord: Ja, uw Palm is een Kentia (Howea) Forsteriana. De plant is niet ziek maar schijnt wat last van spint te hebben, waartegen eenige afwasschingen met zeepsop en aftreksel van tabak, kunnen helpen. Overigens zet u de plant in een matig verwarmd vertrek, des win-ters dicht bij het venster, des 's zomers met eenige besehaduwing tegen direct zonlicht. Palmen houden van veel vocht en mogen nimmer geheel droog staan. Een bemesting nu en dan met een oplossing van planten-voedingszout of met gier, v. L. stellen ze zeer op prijs.

Vraag No. 150.

a. Wilt u mij melden hoe ik in de warme kas ADIANTUMS moet BEHANDE-LEN, de mijne mislukken telkens, worden bruin en VERSCHROMPELEN. Dit gebeurt met mijne jonge en met de volwassen planten, ik kan er geen reden voor vin-den, doch het is al zeker de vierde maal. Verder wilde ik u vragen of u eene koude kasplant Luculia gratissima kent,

die met rose bloemen bloeit en gemakke-

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

lijk te stekken is. Ik zag haar in Engeland, doch kan ze hier nergens krijgen. Blauw-Capel. C. Q. v. U. Blauw-Capel.

Antwoord: a. Adiantums houdt u best in een warme- of gematigde kas, des zomers met voldoende beschaduwing. Een moeilijke tijd voor deze planten is de winter, omdat de droge warmte der verwarming de planten vaak kwaad doet; en stoken moet men wel, want anders ,,smeu-(rotten) de blaadjes in de kille vochtige atmosfeer spoedig weg. Men moet dus wel wat stoken, maar vergeten mag van den schrijver, te Bussum. He druk; prijs: 4 francs.

Van wilde planten vindt u eene zeer goede verklaring in het werk van prof. C. A. J. A. Oudemans, uitgave van Van Dishoeck, Bussum.

Vraag No. 152. Hierbij zend ik u cenige BLADEREN ran een GERANIUM en twee van eene plant waarvan ik den naam niet weet; van de Geranium zitten vol witte

distra; ook hier is geen spoor van ziekte distra; ook hier is geen spoor van ziekte aanwezig. Het komt mij voor, dat de plant te nat staat en misschien geen licht genoeg krijgt. In dat geval krijgen de bladen hetzelfde ongunstige uiterlijk. Er mag een kwartier na het gieten geen water meer op het schoteltje staan; als dat wel het geval is, heeft de plant te veel gehad, wat even schadelijk is als te weinig. Zonder echter meer te weten van de stand-plaats en de behandeling der plant, kan ik er weinig meer van zeggen.

Uw andere vragen heb ik doorgestuurd.

В. В.

De tijd van kalkbemesting is het najaar. Kalkbemesting geeft steeds onmiddellijk resultaat en kost zeer weinig. Zonder kalkbemesting hebt ge geen volledig voordeel van Uwe andere bemesting.

Vraag benoodigde hoeveelheid onder opgave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK, -:

NOORDZEEKANAAL.

niet worden, dat er om de droge lucht dan

ook veel meer water moet worden aange-

bracht om de atmospheer op voldoende vochtigheidsgraad te brengen. Men doet

dat door muren en paden en tabletten eenige malen per dag goed nat te maken met gieter, spuit, of sproeislang. Wordt de temperatuur in de kas te hoog, komt ze bijv boven de 20 gr. Cels., dan mag

ook liet luchten niet vergeten worden, dat

men steeds doet aan de zijde die windvrij is. b. Luculia gratissima is een plant uit de familie der Rubiaceeën en moet in de

warme kas gekweekt worden. Vermeerde-

ring geschiedt in het voorjaar door stek-

ken van zijspruiten in potten onder glas, met een bodemwarmte van 15 tot 20 gr.

Cels. Ook uit zaad kan men de plant opkweeken. De plant zult u in ons land niet gemakkelijk kunnen bekomen, tenzij u ze zou ontmoeten bij een liefhebber. Mis-

schien is de gemakkelijkste weg voor u nog,

a.s. voorjaar eenige stekken in Engeland aan te vragen. Slaagt u daarin, dan houd ik

mij ook voor een stekie vriendelijk aanbe-

KORRELTJES; de andere vol SCHEU-REN en ROESTvlekken, Wat is de oor-zaak ervan en wat moet daaraan gedaan worden?

Rotterdam.

:-

:-

M. Sch.

.1ntwoord: Wat de Geranium-bladeren scheelt, kan ik niet uitmaken; een bepaalde ziekte lijkt het mij niet te zijn. En als de twee gestuurde bladeren de ergste waren, zal de plant er ook wel niet veel last van hebben. Mocht dit echter wel het geval zijn, wend u dan met eenig materiaal tot den heer Directeur van het Instituut voor Phytopathologie te Wageningen.

De beide anderen bladen zijn van Aspi-

CORRESPONDENTIE.

TELEFOON 7655 en 7283.

J. L. Th. Gr. te Hengelo. Uw peer is beslist een Doyenné du Comice.

Dr. Br. te Doesburg. De twee groote lange groene peren blijken te zijn: Bon Vicaire, cen peersoort, waarvan we deze week voor 't eerst de vruchten zagen.

J. C. M. Mevr. J. M. te O., mcj. F. M. te L. Uwe vragen worden a.s. week beantwoord.

BLADVULLING.

Ging eine Sonne dir unter, schau' nicht lange nach Westen, sondern blicke nach

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu,

daarin worden o.a. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-. VOOR ONZE JONGENS.

Miniatuur Stoommachines en toebehooren in ruime sorteering en concurreerende prijzen. Bezichtiging zonder verplichting tot koopen. J. TH. HAUSER, (644) Amsterdam, Bilderdijkstraat 66. Tel. 9562.

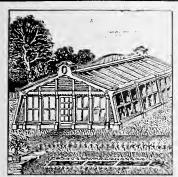
TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21/2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

Vraag No. 151. LEERBOEK van de vreklaring van LATIJNSCHE PLANTENNAMEN. s-Gravenhage. P. J. W.

Antwoord: Een uitstekend werkje is de Antwoord: Een uitstekend werkje is de Dictionnaire latin-gree-français-anglais-allemand-hollandais, des principaux termes employés en Botanique et en Horticulture, ainsi qu'une Liste de Genres de Plantes, dérivés de Mots, dont V'explication se trouve dans ce dictionnaire, A. M. C. Jongkindt Coninck, uitgave van

"DE KOEKOEK" - BUSSUM. FABRIEK

Onze BROEI- EN PLANTENKASSEN werden op de Groote Nationale Landbouwtentoonstelling te Zutfen met de Zilveren Medaille bekroond.

Vraagt teekening en prijsopgave aan. Onze Kippenhokken en Konijnenstallen verwierven de hoogst uitgereikte onderscheiding

Wij leveren alle soorten verplaatsbare huizen. als AUTO- en RIJWIELSTALLEN, TENNISHUIZEN, etc.

WATERFILTRATIE INRICHTINGEN voor Fabrieken, Villa's etc. van elke capaciteit.

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek. J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht. -:

filiaal AMSTERDAM, ROTTERDAM,

DEN HAAG, UTRECHT, NIJMEGEN,

Keizersgracht 403. Delftsche Vaart 37. Korte Groenewegje 85. Lucas Bolwerk 20. v. Welderenstraat 89.

Directe levering per kist of per wagon van: Eenruiters Kasglas.

TREKKLOKKEN 1n

::

worden gefabriceerd bij

Glasfabrikant,

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

- ROTTERDAM: Haringvliet 27.
- ARNHEM: Groote Markt 10.

GRONINGEN: Ged. Zuiderdiep 39. BEMEST UWE TUINEN IN

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97.

DECEMBER, JANUARI EN FEBRUARI,

en wendt U hiervoor tot de

٠:٠

MAATSCHAPPIJ TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN DORDRECHT **OPGERICHT 1893**

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227. Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

Zeer billijk TE KOOP wegens plaats-gebrek een partijtje Orchideeën van onderstaande soorten:

CYPRIPEDIUMS, 4 soorten, CATTLEYA's, DENDROBIUMS, VANDA, CŒLOGINE CRISTATA, enz.

D. L. GRULLEMANS, Bloemist. NOORDWIJK BINNEN.

VRUCHTBOOMEN

in diverse soorten en vormen.

E KWEEKERIJ "POMONA" ≡

M. VAN SANTEN : Wageningen. (Voorheen W. A. VAN ZEIJLEN,)

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

lloofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van

voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili" Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

J. BRILL, Epe (Geld.)

APRASTERINGEN VOOR TERREINEN

biedt tegen billijke prijzen te koop aan: STRUIKROZEN, RHODODENDRONS, CONIFEREN, enz. enz. in vele kleuren en maten.

Firma P. A. A. DE LANGE, 622 BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

TUINVERSIERINGEN EN VAZEN

Geplet zink.

Mooi van vorm en vriezen niet stuk.

J. MUYSSON Jr., Rotterdam,
Aert v. Nesstraat 112.
TELEF. 3981.

- RUIME SORTEERING CACTEEËN. - van af f 0.20 per stuk.

Broeikasjes met plantjes $\operatorname{vanaf} f \ 250$ compleet

:- :- HERMAN VOORHOEVE -: -: Zoutmanstraat 40% hoek Prins Hendrikplein DEN HAAG.

LEVENDE BLOEMEN EN KUNSTBLOEMEN.

OTTEVANGER & BUYS, BOSKOOP.

1ste soort STAM-, STRUIK- en KLIMROZEN, RHOD., AZALEA'S, BESHULST, MAGNOLIA'S, CONIFEREN, CLEMATIS. ∴ ∴ ∴

Verzendingen onder rembours. Postadres: Bootstraat 7. (67)

Opname van zwervende en bij U onhoudbare dieren. Pension en verpleging van gezonde en zieke dieren. Wasschen, scheren en coupeeren van honden en het snijden van katers. Antiseptische Inrichting.

Afmaken van dieren, snel en pijnloos. Opzetten van dieren en het bereiden van huiden. Alle dieren worden desverk. gehaald. Overal aan huis te ontbieden.

FRED. J. WENTZEL,

Korte Reguliersdwarsstraat 14,

Telefoon Noord 1534.

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Dordrecht. Tel. Int. 1063.

N. V. "DE HOOGEBERG" Velsen.

No. 14.

Prijs f 10.—.

BLOEMPOT met lintversiering.

Diam. 57 c.M. Hoog 27 ,,

Verkrijgbaar in

terra blanca & terra jaune.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam.
:-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-:
SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

BLOEMEN. & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn,

JOHN JUCHEM TUIN-ARCHITECT

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN.

ALGEMEENE AANLEG

VAN TUINEN

Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen.
(BELGIË). (37)

INHOUD.

Een Pruimen-trio, door J. C. M.

Een en aader over Kunstmest, door W, \mathcal{F}, A, G

De Roos "Jac. Kneppers", door G. Canna's, door J. Ch. B.

Rhododendron amoenum, door v. L.

Bloemen bij de Kazerne. Glasklokken. III, deor v. D.

Ned. Orchidophilenclub, door v. L.

Ned. Nat Hist. Vereeniging, door G. Budde.

Tentoonstelling te Breslau in 1913.

Werk voor de volgende week:
In de Orchideeënkas, door J. K. B.
In den Bloementuin, door A. Lebbink.
In Kassen en Belkken, door I. A. Ho

In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.In den Moestuin, door H. S.

In den Fruittuin, door J. C. M. Vragenbus.

Correspondentie. Advertentiën

Bijblad.

De Ringslang, door J. B. Bernink. Florentijnsche Kipduiven, door L. S. Bijenteelt (November), door G. S. Iets over Honing, door G. Vragenbus.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), :: LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Eijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

ZENOBIA SPECIOSA PULVERULENTA.

Wanneer men een blik op ons mooie plaatje werpt, dan maakt het den indruk alsof we een bloeiend takje van *Clethra* arborea voor ons zien, maar bij nadere beschouwing zijn hier

de bloemtrosjes veel korter en de bladeren anders gevormd. Het bloempje zelf lijkt er sprekend op en dit mag dan ook wel, wanneer men weet dat beide tot dezelfde familie, de Ericaceae behooren.

Zenobia speciosa en de variëteit pulverilenta behooren zonder twijfel tot de schoonste heesters; de zuiver witte bloemen, die in den zomer de plant sieren en zich op gracieuse wijze bijeenvoegen, doen aan Lehetjes van Dalen denken.

De bladeren zijn nogal verschillend in vorm, maar zijn in den regel lancetvormig en aan de achterzijde met een viltlaagje bedekt, terwijl de randen nu eens getand, dan weder gezaagd zijn.

Het is al ruim een eeuw geleden, dat deze fraaie heester in Zuid-Amerika werd ingevoerd en in 1803 werd de variëteit pulverulenta in de Botanical Magazine tab. 667 onder den naam van Andromeda pulverulenta afgebeeld. Wij

lezen daar dat deze waardevolle nieuwigheid te danken is aan den onvermoeiden heer Fraser te Sloane Square, een voorstad van Londen, die haar vond in Noord-Carolina, waar zij echter al eerder ontdekt was door den heer John Bartram.

Niettegenstaande de plant hier (Engeland) winterhard is zoo

behoudt men de mooie bladeren toch beter, wanneer men haar gedurende den winter in een koudekas bewaart, immers wij zagen nog geen bloemen zonder kunstmatig aangebrachte warmte. Wij gelooven echter dat oudere planten geen hulp behoeven.

Op het einde van 1806 werd in hetzelfde werk Zenobia speciosa afgebeeld onder den naam van Andromeda cassinifolia en is er sprake van of het viltige van de variëteit pulverulenta niet toe te schrijven was aan een ziekte.

De cultuur van deze veel te weinig voorkomende heester is niet moeielijk, wanneer men haar maareen grondmengsel geeft, waarin Rhododendrons gaarne groeien, dus een vochthoudenden veengrond. Van kalkrijke gronden moet zij niets hebben. Door afleggers en zaad laat zij zich vermeerderen.

In den hortus te Amsterdam hebben we deze plant meermalen fraai zien bloeien en dan was ze de trots van den hortula-

Zenobia speciosa pulverulenta. — (Foto: "Gardeners' Magazine".)

nus. De tijd om haar aan te planten is thans daar. J. K. B.

Uitvoeriger bizonderheden over deze plant kan men vinden in den 4den en 6den jaargang.

Brieven van eene Tuinierster.

LXII.

Onlangs werd er dicht bij mijn woonplaats een Floraliatentoonstelling met bijbehoorende feestelijkheden gehouden.

Door uitlandigheid had ik zoo iets in lang niet gezien, en was nieuwsgierig of daarbij alles nog op de oude manier toe zou gaan.

Ik hoopte natuurlijk op uitbreiding, vooruitgang.

En die hoop werd niet teleurgesteld.

Allereerst reeds verheugde ik mij in de meerdere verscheidenheid van planten, daar aanwezig. Bepaalde men zich vroeger tot een klein aantal soorten, thans strekte zich de wedstrijd uit over bijna al wat daartoe, zonder te hooge kosten, in de termen viel. Dit maakte op zich zelf de tentoonstelling des te aardiger, niet alleen voor de mededingers, maar ook voor de kijkers.

En dan verheugde mij de losheid der schikkingen, zoo van bloempotten ter weerszijden van een zacht golvend pad, als van bouquetten uit veldbloemen. Terwijl ik mij verblijdde voor en over de kinderen, die prijzen kregen, waardeerde ik den goeden smaak van de jury, die bij de toewijzing daarvan meer had gekeken op gratie en kleurenharmonie dan op rijkdom van materiaal. Vermakelijk was de verbazing hierover, door sommige toeschouwers geuit. Dat kennen wij: het groote publiek kijkt, ook waar het tuinen betreft, veel meer op schittering en kostbaarheid van den plantenschat, dan op mooie groepeering er van.

Hoe dit zij, — wij gaan vooruit. Dat wij op het stuk van bouquetten heelemaal over den bloemkoolvorm van dertig jaar geleden heen zijn, sterkt mij in het vertrouwen, dat wij ook in den tuinaanleg eenmaal alles zullen te boven komen, wat tegen de natuur der levende planten indruischt.

Een heuglijk teeken is het veldwinnen van de boordbedden.

Waar deze goed ingericht zijn, vertegenwoordigen zij het beginsel van groepeering tegenover dat van figurenleggerij.

Maar om hieraan te voldoen, dienen ze dat beginsel dan ook consequent door te zetten, — niet er halverwege in te blijven steken.

Voorcerst dienen zij heelemaal met de liniaal te breken. 't Is jammer, als zij langs een rechte lijn zijn aangelegd. Dat gebeurt veel in Engeland: maar dit is geen reden om het hier ook te doen. Vooral ziet men dat veel in de onmiddellijke nabijheid van huizen. Telkens ontmoet men de zonderlinge opvatting, dat dáár de lijnen van den tuin die van de architectuur behooren na te bootsen. Doch als eenmaal is erkend, dat voor het levend plantenmateriaal andere, weekere, gracelijker lijnen passen dan voor steen, ijzer en bewerkt hout, dan blijft dit evenzeer het geval vlakbij een huis als op eenige meters er vandaan.

En dan: groepeeren beteekent groepen vormen. Daaraan beantwoordt niet wat wij nog maar al te dikwijls in boordbedden zien gebeuren: telkens, b.v. op een meter afstands, een zelfde soort van plant, en drie of vier andere soorten gelijkmatig daartusschen verspreid. Meer verscheidenheid van gewassen en minder gelijkmatige plaatsing zou de zaak heel wat bevalliger maken.

Ten derde streve men er naar, de randen, als ik het zoo noemen mag: te laten mee-boorderen. Randen zijn dikwijls onvermijdelijk. Waar de groepen niet vast genoeg zijn om zich tegen de padzij te beschermen, daar zijn randen noodzakelijk. Gewoonlijk worden daartoe grasbanden gebruikt. Nu begint er een strekking te komen om het gras door allerlei andere randbeplanting te vervangen. Allerhande zoden-

vormende plantjes kunnen in dit opzicht heel aardig dienst doen.

Maar om in het karakter van een boordbed te blijven, zou ik in bedenking willen geven, die plantjes ook groepsgewijze aan te brengen. Maakt men er weer stijve banden van, evenals van gras, als een korst om een pastei, dan is, wat gratie betreft, niet veel gewonnen. De eisch is, dunkt mij: een toefje van het één, naast een partijtje van wat anders; en daarnaast weer een stukje van een derde soort; en, ter afwisseling, af en toe, een eindje-ver, de rand gevormd (of liever afgebroken) doordien gewassen uit het bed zelf wat korter of wat langer de afsluiting op zich nemen. En dan: alles naar de padzijde een niet al te strenge, zacht gebogen lijn vormend, en naar binnen toe, naar omstandigheden, zich uitbreidend.

Het voornaamste materiaal voor boordbedden zijn kleine heesters en vaste planten. Maar naarmate deze aanlegwijze meer in zwang komt, zal ook een grootere verscheidenheid van eenjarige planten, het zoogenaamde "zaadgoed", weer een nieuwe functie krijgen. Al te vaak wordt deze mooie plantenmassa onder den titel van "snijbloemen" naar een achterhoek van den tuin verbannen en tijdens den bloeitijd, "omdat het anders zoo'n wilde boel wordt", tusschen eenige stokjes met touwen ruwweg bij mekaar gebonden.

Welk een rijkdom van variatie levert juist dit "zaadgoed", wanneer het, behoorlijk uitgeplant, ter aanvulling in boordbedden gebruikt wordt: in toom gehouden niet door stokken en touwtjes, maar door de uitgebloeide vaste planten zelf!

En dat kleine goed laat zoo goedaardig met zich sollen. Zoo vulde ik dezen herfst een leeggeworden plek aan met een zoodje dwerg-Afrikanen in vollen bloei; zij bloeiden door alsof er niets met hen gebeurd was!

GEERTRUIDA CARELSEN.

HET MISLUKKEN VAN GERBERA JAMESONI.

In 't jongste no. van Möller's Deutsche Gürtner-Zeitung verklaart Wladimir Lichtenstein, Snijbloemenkweeker te Nizza (Zd. Frankrijk) de teleurstellingen van hen, die in Januari-Februari zaad koopen van genoemde waardevolle nieuwigheid. Dat zaad heeft, volgens L., zijn kiemkracht totaal verloren. Uit een reeks proeven is hem gebleken, dat zaad, door hem in den nazomer geoogst, onmiddellijk uitgezaaid, volledig ontkiemde; een tweede en derde zaaisel, respectievelijk in October en November uitgezaaid, bezat ook nog de volle kiemkracht. Van een December-zaaisel bleef reeds een deel weg, terwijl van een Januari-zaaisel geen korreltje opkwam.

De schrijver geeft als zijne meening te kennen, dat men in onze Noordelijke streken het best doet, verschgeoogst zaad niet later te zaaien dan October of uiterlijk November. Dit geschiedt het beste in de gematigde kas in schotels onder glas. Na een of twee maanden worden de planten gepikeerd in potten, om ze, zoodra de voorjaarsnachtvorsten voorbij zijn, in den vollen grond uit te planten. Dan bloeien ze in den zomer, en kan men ze tegen den herfst intoppen, om ze weer op te potten en in de gematigde kas te overwinteren.

Mochten er onder de lezers van O. T. zijn, die ook teleurstellingen ondervonden, dan is het nu net nog tijd, van bovengenoemde wenken te profiteeren.

ANTH. O. P. HILE.

ACONITUM WILSONI.

Hoe schaarscher in het najaar de bloemen worden, des te meer waardeeren we de nog blijvende. Aconitum Wilsoni behoort tot die laatbloeiers en staat tegelijk met de Japansche Anemonen, Herfstcrocussen, Herfsttijloozen, Herfstasters, Dahlias',

Aconitum Wilsoni. in bloei. Hortus Botanicus Amsterdam. (Orig. foto voor "Onze Tuinen".)

enz., in vollen bloei en bloeit nog als de Polygonum polystachyum, zeker wel een der laatst bloeiende vaste planten, in bloei komt. We danken de Aconitum Wilsoni aan den plantenverzamelaar E. H. Wilson, die haar op zijn reizen in China voor de firma Veitch and Sons, te Chelsea bij Londen, in een der provincies van Centraal-China ontdekte; de plant werd evenals meerdere door dezen energieken reiziger ontdekte soorten, naar Wilson genoemd en is nu reedsinvan tuinen inge-

voerd. 't Is een fraaie, hoogop groeiende Monnikskap met forsche stengels, die in September begint te bloeien, waarna de zijtakjes doorbloeien tot diep in October. Het is dus wel eene plant voor het late najaar, die in late boordbedden uitstekend dienst zal doen. Op de eerste foto ziet men de plant zooals zij ultimo September in bloei stond in den Hortus te Amsterdam en men ziet welke forsche bloemtakken zij ontwikkeld heeft. De plant wordt ruim 1.50 M. hoog, en maakt in vollen bloei een ongemeen sierlijk effect. Van de najaarsmonnikskappen is zij de beste, althans de meest effectvolle Aconitum autumnale en A. Fischeri, beide ook herfstbloeiers, blijven veel lager, terwijl de bloemtrossen van de laatste daarbij te gedrongen zijn om sierlijk te kunnen heeten.

De tweede foto laat zien den bouw der bloemtrossen en der bloemen. Deze laatste gelijken sterk op die onzer gewone monnikskap, Aconitum Napellus, en ook de kleur der bloem, helder paarsblauw, komt daarmede overeen. Hare hooge gestalte en hare late bloei, onderscheiden haar echter zeer van hare in den zomer bloeiende zuster en deze eigenschappen zijn het ook die hare beteekenis, naast de andere soorten, als tuinplant uitmaken.

In een groepje van Japansche Anemonen, Dahlias', Herfstastertjes, e. d., met een achtergrond van *Polygonum polystachyum* zal deze Chineesche monnikskap zich doen kennen als een sierplant van hooge decoratieve waarde.

v. L.

HET ROSARIUM TE UTRECHT.

Wij hebben vroeger reeds medegedeeld, dat dit fraaie Rosarium een ontwerp is van den heer J. J. Denier van der Gon, den bekenden plantsoenopzichter der gemeente Utrecht, terwijl de beplanting plaats heeft onder toezicht van den heer A. Hoogervorst, den gedelegeerde van de Vereeniging ter bevordering der Rozenteelt in Nederland: Nos jungunt Rosae.

Er zijn niet minder dan 144 vakjes, die met stam- of struikrozen beplant worden; in 't geheel zijn er dat zoo ongeveer 2000, in 180 verscheidenheden. In het midden is een fontein aangebracht, en daaromheen komen de laagstbloeiende variëteiten; in 't midden de halfstam, en de grenzen worden beplant met stamrozen.

Onze rozenkweekers, het moet gezegd worden, hebben prachtige waar gezonden, w.o. het beste uit het beste. Bij ieder vakje komt de naam van de roos en van den kweeker, zoodat het groote publiek zich in den zomer van 1813 volkomen op de hoogte kan stellen, omtrent groei- en bloeiwijze der verschillende verscheidenheden.

Het rosarium wordt door een hek van den publieken weg gescheiden; aan den grooten rijweg komt de entree, waarboven een berceau van rozen is aangebracht, terwijl het een meter hooge hek, door klimrozen onzichtbaar wordt gemaakt.

De grond is een lichte kleigrond, die goed bewerkt flink bemest, ongetwijfeld 'n goede rozengrond is. Trouwens de rozen Mad. Caroline Testout. die in de nabijheid staan, groeien en bloeien elk jaar, dat het een lust is, er naar te kijken. Het Rosarium te Utrecht, het eerste publieke in ons land, is voor iedereen toegankelijk, en dat er een druk gebruik van zal worden gemaakt, daaraan valt niet te twijfelen.

J. K. B.

Zijtakje van een bloemstengel van Aconitum Wilsoni. (Orig. foto "Onze Tuinen")

KALMIA LATIFOLIA.

Onder de groenblijvende heesters, die in het voorjaar bloeien, neemt deze Kalmia mede eene eerste plaats in. Door de groote talrijkheid der zacht rose bloemen gelijkt zoo'n heestertje één groot bouquet, waartoe het glanzende groen der bladeren een mooien ondergrond vormt. En toch ziet men deze Kalmia niet dikwijls, omdat zij niet tot de sterkste heesters behoort. De heete zonnestralen doen haar geen goed; strenge koude

doet haar zeer lijden en in afgesloten tuinen ziet men haar zelden of nimmer mooi.

De Kalmia's behooren tot de familie der Ericaceeën en bevinden zich daar in goed gezelschap, denken wij er slechts aan, dat de sierlijke Erica's, de Azalea's en de Rhododendrons eveneens heidekruidachtigen zijn. Behalve Kalmia latifolia kennen we nog de soorten angustifolia en glauca, die eveneens in de kulturen voorkomen, maar niet zoo sierlijk zijn als de eerstgenoemde soort. Deze heeft haar "Heimat" in Noord-Amerika, van Florida tot Canada, waar zij aan de noordzijde van berghellingen en in bosschen voorkomt, hetgeen voor ons eene vingerwijzing is, waar we haar moeten planten. Trouwens, we zeiden het reeds, de plant wil op zonnige plaatsen niet al te goed gedijen en houdt van eene reine atmosfeer. Eene half beschaduwde plaats lijkt haar het best

Kalmia latífolia als potplant. — (Foto: "Amateur Gardening".)

en des winters dient men haar door middel van blad op den grond en om haar heen gestoken sparretakken eenige beschutting te bieden.

Zeer snel groeit onze Kalmia niet, en in ons land wordt zij wel zelden zoo hoog als op hare vindplaatsen, waar zij tot heesters van zelfs drie meter hoogte kan opgroeien. Geen wonder, dat men getracht heeft zulk eene fraaie en daarbij gevoelige plant in pot te kweeken, om haar gemakkelijker te kunnen behoeden tegen de ruwheden van het klimaat. En deze potcultuur gelukt uitstekend, gelijk men aan de afgebeelde plant duidelijk kan zien. Des zomers zet men de plant op eene voor haar geschikte plaats en graaft daarbij den pot halverwege in den grond, en 's winters houdt men haar in eene koude kas of oranjerie op eene lichte plaats. Door de Kalmia in het vroege voorjaar warmer te zetten, kan men haar bloeitijd zeer gemakkelijk vervroegen. Onzes inziens wordt deze plant veel te weinig nog gekweekt.

PLANTENZIEKTEN

DE ZIEKTEN EN VIJANDEN DER BOLGEWASSEN.

V.

Het "vuur" der Narcissen.

Deze ziekte vertoont zich kort na 't bloeien, begin Mei of iets later. De tot dusver groene bladeren worden geel, aanvankelijk vooral aan de randen en op bepaalde plekken; maar weldra zijn zij geheel geel en verdorren. De oppervlakte der verdorde gedeelten wordt later — vooral bij vochtig en tegelijk warm weer — met een zwartachtig poeder of aanslag bedekt. Bij eene weersgesteldheid als de boven-

bedoelde kan zich het vuur zeer snel verbreiden. Soms verdort in één of twee dagen tijds een veld, waarvan het loof tot dusver nog volkomen groen was. Maar broeiend weer is niet bepaald een vereischte voor de ontwikkeling

en verbreiding der ziekte.

Het vuur is oorzaak dat het loof der narcissen minstens een maand te vroeg afsterft. Het gevolg daarvan is natuurlijk dat de bollen klein en licht blijven, zoodat de bollen, die geoogst worden, het volgende jaar van zeer slecnte qualiteit zijn. Bepaaldelijk het zetmeelgehalte dezer bollen is zeer gering.

Niet alle soorten van narcissen zijn even vatbaar voor 't vuur. Zeer vatbaar zijn o. a. Narcis van Sion (dubbele en enkele) en Ajax princeps. Onvatbaar alle Trosnarcissen of Tazetten, Campernellen en Jonquilles en de vormen

van Narcissus poéticus.

Als oorzaak van het narcissenvuur, dat door mij in 1898 voor het eerst werd waargenomen, maar dat bij nader onderzoek in Noordwijk, Sassenheim enz., bij de kweekers veel eerder reeds bekend was, werd door mij ontdekt de zwam Heterosporium gracile, die echter dikwijls vergezeld wordt van eene andere zwam, genaamd Septoria Narcissi. De bladeren, die door 't ,,vuur' zijn aangetast, zijn inwendig doorwoekerd door een kleurloos dradenweefsel van de eerstgenoemde zwam, maar de draden, die zich van daaruit naar de oppervlakte begeven en die aan hunnen top de sporen dragen, zijn bruinachtig, evenals de sporen zelve. Deze sporendragers en de sporen vormen aan de oppervlakte van één enkel bladcren het zwartachtige aanslag, waarvan boven sprake was. De sporen worden aan de oppervlakte van één enkel blad bij honderden of zelfs bij duizenden geproduceerd.

Wanneer nu de wind over een aangetast narcissenveld strijkt, dan worden de sporen meegenomen en kunnen heinde en ver worden vervoerd. Vallen zij neer op een blad van een tot dusver gezonde maar vatbare narcis, dan kunnen zij dit besmetten en aldus de ziekte verbreiden. Daarvoor is noodig dat die sporen gaan ontkiemen; en dat doen zij wanneer de bladeren vochtig zijn, door regen of dauw, of ook wanneer slechts de omgevende

lucht rijk is aan waterdamp.

Heterosporium gracile was tot dusver nog nimmer op narcisbladeren aangetroffen, maar wel op de bladeren van Iris germanica. Later heb ik haar herhaaldelijk op andere Irissoorten, met name op Iris hispanica, gevonden, waar zij, evenals bij de narcissen, als oorzaak van sterfte van het loof optrad. Deze zwam behoort tot de groep der ,, zwartzwammen", waarvan verscheiden soorten saprophytisch leven, d. i. zich voeden met doode organische stof; maar waaronder toch ook vele soorten zijn, die neiging hebben, hare saprophytische leefwijze tegen eene parasitische te verwisselen. Andere treden geregeld parasitisch op bepaalde planten op, maar kunnen toch ook saprophytisch op de door hen gedoode plantendeelen verder leven. Heterosporium gracile nu blijkt te behooren tot die zwartzwammen, welke gewoonlijk eerst zich op doode plantendeelen vestigen, maar toch spoedig op levende planten overgaan en daar maar al te goed gedijen. Volgens waarnemingen van verschillende practici, worden doorgaans in de eerste plaats geknakte bloemstengels en bladeren, vooral ook overschotten van bloemstengels, waarvan de top werd afgebroken om zaadvorming te voorkomen, door het vuur aangetast; maar is de kwaal daar eenmaal opgetreden, dan ver-

breidt zij zich verder over het gave loof.

Bij een bezoek te Sassenheim in 1898 vernam ik van verschillende kweekers, dat zij vrij stellig meenden, van het vuur verschoond te zullen blijven, wanneer zij maar trouw de doode, verschrompelde resten der uitgebloeide bloemen van de stengels aftrokken. Zij moesten echter worden afgetrokken, niet afgebroken, zou het baten; m. a. w. er zou geen wond aan den levenden stengel moeten worden gemaakt. Nu vond ik bij nader onderzoek op de doode, verschrompelde bloemen inderdaad Heterosporium gracile aanwezig. En zoo laat het zich dan ook wel inzien, dat het verwijderen van die doode bloemen in meerdere of mindere mate een voorbehoedmiddel tegen het optreden van het vuur kan zijn. Dat het middel echter niet afdoend is, bleek echter reeds kort na mijn bezoek aan Sassenheim; want niettegenstaande het aftrekken van de doode bloemen vrij algemeen was toegepast, trad het vuur daar toch weldra in erge mate op.

Trouwens het laat zich niet verwachten dat in eene bepaalde streek alle kweekers nauwgezet alle doode bloemen zullen verwijderen, zoodat Heterosporium gracile toch altijd wel de gelegenheid heeft, aanvankelijk saprophytisch op doode deelen

der narcisplant te leven.

Wanneer de doode bloemen niet worden afgetrokken maar afgebroken, dan zou de wondoppervlakte van den stengel juist de plaats kunnen zijn, waar zich de zwam vestigde, zoodat de verwijdering van de bloemresten meer kwaad dan goed zou

kunnen doen.

Ik heb in 1898, dadelijk bij 't ernstig optreden van het vuur, den kweekers aangeraden, de narcissenvelden met Bordeauxsche pap te bespuiten; en ofschoon de ziekte toen reeds zeer ver gevorderd was, werden toch zeer bevredigende resultaten verkregen. Een volgend jaar werd de bespuiting op eenigszins grootere schaal toegepast; verschillende bedden "Narcissen van Sion" werden éénmaal bespoten tegen den tijd, waarop gewoonlijk het vuur zich begint te vertoonen, en een tweede keer ongeveer drie weken later, toen de ziekte op de omgevende velden eene eenigszins sterkere uitbreiding

begon te krijgen.

Tusschen de bespoten veldjes liet ik er enkele liggen, die niet werden bespoten. Het resultaat was zeer opvallend: na verloop van een paar weken was op deze laatstbedoelde veldjes (en ook elders in de omgeving bij de vatbare soorten) het loof geheel dood, terwijl de bespoten veldjes zoo goed als geheel vrij bleven van de kwaal. Het gunstige resultaat was ook aan de geoogste bollen zeer goed te zien. De bollen, welke een bespoten veldje opleverde, wogen gemiddeld 14 K.G., die welke een niet bespoten veldje opleverde, slechts 9 K.G.; en het scheikundig onderzoek bewees dat het gehalte aan zetmeel bij de bollen, afkomstig van het bespoten veld, veel grooter was.

Bespuiting met Bordeauxsche pap van de voor het vuur vatbare narcissen-soorten mag dus den bloembollenkweekers

met volle gerustheid worden aanbevolen. (Wordt vervolgd.)

J. RITZEMA Bos.

BOSSCHEN EN VENNEN TE OISTERWIJK.

Door de "Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland" wordt een prospectus verspreid eener rentelooze eerste hypotecaire obligatieleening, groot f 125.000, verdeeld in obligatiën â f 1000, f 500 en f 250, dienende voor aankoop van bosschen en vennen te

Oisterwijk, aflosbaar à 100 pCt. door uitloting.

Het prospectus zegt hieromtrent o. a.: "De schoone bosschen en vennen van den Hondsberg bij Oisterwijk, zoo wel bekend om hun bijzonder natuurschoon, dat vooral berust op het samenzijn van bosch en water, en een terrein vormt zoo schilderachtig als men er weini-gen in ons vaderland kan aanwijzen, die bosschen met hunne vennen worden ernstig bedreigd. Komt geen hulp opdagen, dan worden de bosschen geveld en de groote aantrekkelijkheid dezer omgeving zal

"De bewonderaars van het landschap, en dat zijn wel allen, die het met eigen oogen hebben aanschouwd, zoomede de bewoners der streek, voor wie hier groote belangen op het spel staan, hebben de hulp der Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten ingeroepen, om zoo mogelijk het dreigend onheil te voorkomen en te trachten, ten minste het belangrijkste, schoonste en meest bezochte gebied in stand te houden, waar tusschen de met bosschen bedekte heuvelen de drie childerachtigste vennen, het Choorven, het van Esschenven en het

Witven, gelegen zijn.
"Het Bestuur der Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten heeft besloten aan deze roepstem gehoor te geven, gezien de belangrijkheid van het terrein en vertrouwende hiermede te handelen geheel in den geest van de verwachting die het Nederlandsche Volk van haar koestert, te weten: op de bres te staan, indien gevaar voor belangrijk natuurschoon dreigt en te trachten eenheid te brengen in

en leiding te geven aan de vele verspreide en sluimerende krachten, die de vernietiging van natuurschoon met leede oogen aanschouwen. Zal het terrein naar de eischen der schoonheid, die hier de belang-rijkste zijn, behandeld worden, dan is niet te verwachten, dat de inkomsten meer zullen bedragen dan voor bewaking, onderhoud, belasting enz. noodig zal zijn."

Wij brengen den inhoud van dit prospectus gaarne onder de aandacht onzer lezers; het sympathieke streven der Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten vindt medewerking in steeds breeder kringen.

BODEM EN BEMESTING

BLOEMENMEST.

Het is naar aanleiding van eene vraag van een onzer lezers, dat we over bovengenoemd onderwerp een en ander willen schrijven, meer bepaald over de samenstelling van bloemenmest.

Onze kamerplanten verlangen natuurlijk dezelfde voedingsstoffen als onze tuingewassen, en bij de bemesting der potplanten komt het dan ook in hoofdzaak weer neer op het aanbrengen van stikstof, phosphorzuur, kali (en kalk). Dat de verschillende bloemplanten deze voedingsstoffen niet in de zelfde verhouding opnemen, behoeft ons niet te verwonderen. We weten hetzelfde van onze landbouwgewassen, onze groenten en onze ooftboomen; waarom zou het dan niet bij onze bloemen zoo zijn? Maar het is natuurlijk ondoenlijk, voor elke bloemensoort een bepaald mengsel van meststoffen te willen samenstellen. In de eerste plaats weet men van de meeste bloemplanten nog niet de meest gewenschte verhouding der voedingsstoffen en in de tweede plaats zou het, ook al wist men die, toch veel te omslachtig en tijdroovend zijn. Doch we vinden het ook niet noodzakelijk. Men doet het toch ook niet, als men de potplanten gaat gieren met een aftreksel van koemest, e. d.; dan heeft men toch ook niet voor elke bloemensoort een vloeimest met een bpaald gehalte aan stikstof, enz. De hoofdzaak is, dat men een vol*ledige* bemesting geeft. Dus niet enkel en alleen een oplossing van Chilisalpeter, zooals weleens wordt gedaan. Dit mag nog bij bladplanten langen tijd goed kunnen gaan, maar ten laatste zal het ook bij deze schade veroorzaken.

Men geve dus een volledige bemesting, d. w. z. een bemesting, waarin de vier hoofdvoedingsstoffen: stikstof, phosphorzuur, kali en kalk voorkomen. Dan kan men nog altijd bij de z.g. bladplanten een extra toegift aan stikstof geven.

De in den handel voorkomende mengsels van kunstmeststoffen, die onder allerlei namen worden aangeboden, hebben ook lang niet dezelfde samenstelling. De bekende Krol's Bloemenmest bevat b.v. $6\frac{1}{2}$ pCt. stikstof (totaal), $11\frac{1}{2}$ pCt. in water oplosbaar phosphorzuur en 11 pCt. kali. Van der Have's Voedingszout bevat 13 pCt. stikstof, 13 pCt. phosphorzuur (waarin circa 10 pCt. in water oplosbaar) en 11 pCt. kali; dus bij ongeveer evenveel kali en phosphorzuur de dubbele hoeveelheid stikstof.

Nog een andere firma heeft bloemenmest met 12 pCt. stikstof, 16 pCt. phosphorzuur en 20 pCt. kali. Men ziet,

dat loopt nogal uiteen.

En zoo kan men ook zelf heel gemakkelijk een bloemenmest samenstellen. Mengt men b.v. 500 gram Chilisalpeter, 250 gram Dubbel superphosphaat (van 40 pCt.) en 250 gram zwavelzure kali, dan heeft men 1 K.G. bloemenmest met $7\frac{1}{2}$ pCt. stikstof, 10 pCt. phosphorzuur en $12\frac{1}{2}$ % kali. Wil men naar verhouding wat meer stikstof, dan neme men eeuvoudig wat meer Chilisalpeter.

Een mengsel met ongeveer hetzelfde gehalte kan men ook verkrijgen door te nemen 250 gram kalisalpeter, 250 gram Chilisalpeter en 500 gram superphosphaat van 18 pCt.

Wenscht men liever gebruik te maken van het gewoonlijk gebruikte superphosphaat van 15 pCt. en patentkali met Chilisalpeter, dan kan men b.v. nemen 350 gram Chilisalpeter, 400 gram superphosphaat en 250 gram patentkali. Men heeft dan een mengsel met lagere gehalten dan de vorige, maar men geeft dan maar wat vaker van dezen mest.

En zoo zijn er op velerlei wijzen mengsels samen te stellen, die alle met succes zijn aan te wenden, en waarbij men dan nog het voordeel heeft, dat ze aanmerkelijk goedkooper zijn dan de in den handel voorkomende mengsels.

W. F. A. G.

Men neme maar eens de proef.

HET GEBRUIK VAN KUNSTMEST.

Verleden jaar werd aan alle leden van de ardeening Utrecht en omstreken der Nederl. M. v. T. en Pik. door het bu-reau van het Kansyndicaat anhier een busje broemenmest aangeboden, waarvan door ons direct gebruik is gemaakt. De bus bevatte ½ KG. bloemenmest, bestaande uit een mengsel kunstmeststoften in verhoudingen samengevat, dat het een volledige meststor was, dus bevattende alle voor de planten noodige voedingsstoffen. Om b.v. 100 K.G. van dit mengsel te maken moest worden gemengd:

23 KG. Dubbelsuperphosphaat met ongeveer 40 % phosphorzuur; 24 K.G. Choorkalium met ongeveer

50 % kan;

35 K.Ġ. Chilisalpeter met ongeveer 15½ % stikstof; 18 K.G. Zwa

Zwavelzure ammoniak met

ongeveer 20½ % stikstof; 100 K.G. mengsel bevat dan 8.7 % phosphorzuur, 12 % kali en 9 % stikstof.

Voor het gebruik lost men ½ K.G. mengsel op in 2 liter water en grootere kleinere hoeveelheden naar ding. Bij herhaaldelijk omschudden lost alles na 6 uur op. Meestal zal er wat on-opgelost onder in de flesch blijven, hetgeen echter niet hindert. Van deze sterke op-lossing mag men in geen geval bij plan-ten gebruik maken, daar ze dan beslist gedood zullen worden, zelfs bijt het nog op de handen. Voor het gebruik moet de oplossing sterk verdund worden. Hiervoor nemen we een gewone emmer met 10 L. water en doen daarin 1 d. L. van de oplossing voor een zwakke oplossing, $1\frac{1}{2}$ d.L. voor een gemiddelde en 2 d.L. voor een sterke oplossing, dus om het gemakkelijker te maken zal de 2 L. sterke oplossing dan verdund moeten worden in respectievelijk 200 L., 150 L. en 100 L. water.

Telkens omroeren is noodzakelijk en dan kunnen we de oplossing voor het bemesten der planten gebruiken. Minder sterke planten als Azalea, Rhododendron, Camellia, Erica, Begonia's, Orchideeën, Bromelia's, etc. worden met de zwakke oplossing gemest. Pelargonium, Fuchsia, Asparagus, Hortensia, Kozen etc. worden met de gemiddelde oplossing gevoed, terwiil de sterksten, als laurieren, etc. met de sterke oplossing worden gemest.

Deze bemesting kan men eens per week toedienen; evenwel zorgt men vóór het aanwenden dat de potkiuit vochtig is, evenwel zorgt men vóór het daar het anders de wortels schaden zal.

Men geve elken pot zooveel als hij bij een gewone begieting krijgt en vermijde zooveel mogelijk het morsen over de biaderen; kan het echter niet anders, dan spuiten we de planten dadelijk met schoon water weer af.

Tusschen de bemestingstijden gieten we de planten gewoon als aitijd. De sterkste oplossing gebruiken we het meest om krachtig groeiende planten snel tot ontwikkeling te brengen, b.v. Coleus voor een tentoonstelling, etc. Wanneer men een plant 50 keer per jaar giet met één der oplossingen, dan bedragen de kosten hiervan ongeveer 1/5 cent per jaar, dus voor 5 cent bemest men 25 planten een jaar lang en een kweeker die ongeveer 1000 planten moet mesten betaalt per jaar hiervoor ongeveer 2 gulden.

In den Hortus alhier hebben we verleden jaar een proef genomen naar bovenstaande gegevens, welke uitstekend slaagde, zoodat we dit voorjaar een ruime bestelling wilden doen aan het kali-syndicaat alhier, doch omdat men deze meststoffen daar zelf niet verhandelt, wees men ons naar den kunstmesthandel van den heer G. J. van Bemmel, te Oudenrijn bij Utrecht, welke ons het mengsel leverde naar de reeds genoemde opgave. Alle soorten van planten hebben we er mede gemest met zeer goed resultaat. De meeste uitwerking had het op bladplanten, b.v. varens. Planten met een gelen tint zagen we reeds een week na de eerste aanwending van kleur veranderen, evenzoo een verrassende uitwerking

met planten waar niet veel groei in zat. Vooral ook op vluggroeiende planten, als Chrysanten, Primula obconica en P. chinensis, Cyclamen etc. heeft het een uitstekende uitwerking; zelfs Orchideeën geeft het meer groeikracht en rijker bloei, alleen natuurlijk bij de sterksten aangewend. Vele mensonen hebben nog een vooroordeel tegen kunstmest en gebruiken daarom liever verdunde koemest, faecaliën, etc., alleen echter door gebrek aan kennis van kunstmeststoffen.

In gewone meststoffen zijn gewoonlijk de voor de planten noodige storfen niet in voldoenden voorraad voorhanden en volgens de zeer begrijpelijke Wet van het Minimum regelt de plant zijn groei naar die stof, welke het minst in den grond aanwezig is. Deze kunstmest is echter van die samenstelling, dat alle stoffen voor de planten in voidoende mate voorhanden zijn, dus er is geen stof te min om een goede

ontwikkeling te voorkomen. Bij gewone meststoffen ontbreekt gewoonlijk bij den een dit en bij den ander dat. Dit zou men ook met kunstmest kunnen aanvullen, als men maar wist wat mankeerde en hoeveel. Daarom gebruiken we vooral voor het gieten van potplanten liever kunstmest, daar we dan in onze kassen geen onaangename

geurtjes aanbrengen, evenmin als de on-smakelijke pasteitjes, welke anders de aardlaag bedekken. We kunnen niet ge-noeg aandringen op het gebruik van deze kunstmest.

Vertrouwt mcn het nog niet, dan neemt men eerst een proef met een kleine hoeveelheid, waarbij men zich vooral stipt houdt aan bovenstaande voorschriften Men spreekt wel eens van verarmen van den grond door het gebruik van kunstmest. Daar is in dit geval natuurlijk geheel geen sprake van, omdat de aarde voor potplanten altijd zeer humusrijk is, zoodat we dus daarbij met het volste vertrouwen een jaar lang van genoemde mest gebruik kunnen maken. Een volgend jaar krijgen toch de meeste planten weer versche aarde, welke al heel wat voedingsstoffen bevat. Door dit schrijven hoop ik nog weer wat tuinbouwers en liefhebbers op te wekken, een proef te nenien met kunstmeststoffen, door welker gebruik zij beslist vaste verbruikers zullen worden.

Utrecht.

J. A. HOITINGH.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Pleione. — Epidendrum. Sophronitis.

Het is wel vreemd, maar het geslacht Pleione komen wij maar weinig tegen, niettegenstaande de bloemen fraai en de cultuur niet moeilijk is.

Zoodra de schijnknollen rijp zijn, werpen zij de bladeren af en met de nieuwe scheuten komen de bloemen te voorschijn.

Is dat afgeloopen, dan worden er nieuwe wortels gevormd en kan men tot verplanting overgaan. Als compost wordt met succes gebruikt $\frac{1}{3}$ varenwortel-, $\frac{1}{3}$ graszodengrond en $\frac{1}{3}$ Sphagnum, met een handvol rivierzand en wat kleine stukjes pot-scherven om het poreus te maken. Een en ander wordt goed door elkander gewerkt voordat het gebruikt wordt.

Pleione Lagenaria, P. praecox en P.

Reichenbachiana krijgen na de verplan-

ting een plaats in de gematigde kas, terwijl P. maculata gaarne een beetje war-

mer staat.

Gieten wordt in de eerste zes weken niet gedaan, wel wordt de pan eens in een emmer met lauw regenwater gedompeld.

Zijn de planten flink aan het groeien, dan is er geen bezwaar om langzaam aan met het gieten te beginnen en in vollen groei kunnen zij zelfs veel water hebben, totdat de schijnknollen volgroeid zijn en de bladeren geel gaan worden.

De vorige week noemden wij eenige in het najaar bloeiende Dendrobiums, hadden wij wel bij kunnen voegen dendrium vitellinum en de verscheidenheid majus die zich met helder oranje gekleurde bloemen tooien.

De cultuur van deze oranjeplanten is niet moeielijk wanneer men ze niet te warm zet, in het koudste gedeelte van de warmekas staan zij op haar plaats. In de groei- en bloeiperiode kunnen zij flink begoten worden, terwijl zij dankbaar zijn voor een lichte plaats en veel frissche lucht.

In den rusttijd is er maar weinig water

De zeer mooie hybriden van Sophronitis grandiflora zijn het resultaat van kruisingen met Cattleyas en Laelias.

Zoo verkreeg men Sophro-Cattleya eximia, S.-C. Rydia, S.-C. Calypso, S.-C. Cleopatra, S.-C. Doris, S.-C. Chamberlain'ana, Sophro-Laelia Veitchii, S.-L. Gratrixae, S.-L. Heatonensis, Sophro-Laelio-Cattleya medeo en S.L.-C. Dana. Een van de grootste verdiensten van deze hybriden is dat zij de bloemen in deze

deze hybriden is, dat zij de bloemen in den herfst vertoonen, op een tijd dus, dat wij

deze in het bijzonder gaarne zien. men liever exemplaren der in het voorjaar of zomer bloeien, dan nemen wij Sophro-Cattleya Queen Empress, S.-C. Saxe, S.-C. George Hardy, Sophro-Laelia lacta en S.-L. Phroso.

Men kweekt ze het beste in lage potten of pannen, die men een plaats geeft in de gematigde kas, waar zij gedurende de wintermaanden kort bij het glas worden opgehangen. Eenige weken voor dat de kleine schijnknollen voltooid zijn beginnen zij te bloeien en hoewel zij dus niet zonder water kunnen zijn, moet dit toch met de noodige voorzichtigheid toegediend worden. Treedt de rustperiode in, dan is er zoo goed als niets noodig. J. K. B.

In den Bloementuin.

Waterlelies (Nymphaea's). Rozen dekken. - Bollenvakken dekken.

Niet-winterharde Nymphaea's, die in ondiepe vijvers staan, waar ze dus veel kans hebben te zullen bevriezen, moeten nu worden opgenomen. We steken ze met een klink uit den bodem op, snijden al het blad eraf en kuilen de knollen met de omringende klei op in zand onder de tabletten van een gematigde kas.

De vijvers kunnen nu meteen goed wor-

den schoongemaakt; waar noodig worden ze uitgebaggerd. De vrijkomende bagger kan dan in den winter eens lekker door-vriezen en 't volgend jaar voor verschillende doeleinden worden gebruikt. 't Geeft in den regel een uitstekenden grond om op te

Voordat de winter zijn intrede doet, moeten in den tuin verschillende planten nog worden afgedekt, om ze tegen de

strenge vorst te beschermen.

Eenige weken geleden hebben we reeds nangeraden, wat droog blad te verzamelen en turfstrooisel op te doen, zoodat we nu nergens op behoeven te wachten.

he zuden maar beginnen met de rozen. Hoofdzaak is, dat de veredelingsplaats goed is beschermd. Struikrozen worden aangehoogd met aarde, turfstrooisel of droog blad, zoodat de takken er ongeveer 30 c.M. diep inzitten. Een heel goede methode is de aarde die men noodig heeft voor de ophooging tusschen de rozen zelt weg te steken. De hierdoor ontstane gaten worden aangevuld met stalmest.

In het voorjaar wordt de aarde gelijk gemaakt en ons vak is in eens flink be-

mest.

Stamrozen zijn wat lastiger te behandelen; de beste methode is de stammen voorzichtig naar den grond te buigen en de kronen in den grond te graven. Waar de stamrozen in het gazon staan, of waar we een onderbeplanting hebben van struikrozen, kunnen we dit echter niet doen. De stammen worden hier naar den grond gebogen en de kroon op den grond met een haak vastgezet; de kroon bijit boven de oppervlakte en wordt nu geheel bedekt met turfstrooisel. Hebben we de strukrozen ook afgedekt met turfstrooisel, dan hebben we tusschen de kleine heuveltjes slechts wat droog biad te brengen en met wat erwterijs or eenige sparretakken, die we over het geheel heen leggen is ons werk

Het inpakken van de stamrozen in strooi of sparregroen heeft ons altijd heel slecht bevallen. Die mooie stroopoppen den geheelen winter in den tuin, die zoo erg topzwaar lijken, beginnen ons gauw te vervelen. Sparregroen staat in ieder geval veel vroolijker en losser en herinnert ons er niet zoo iederen dag aan, dat we midden

in den winter zitten.

Worden bovendien de kronen niet bijzonder dik ingepakt, dan kan er dikwijls groot nadeel ontstaan. Bij sneeuw en regen blijft heel veel vocht hangen in stroo of sparregroen, welk vocht door de onvol-doende bedekking in de onmiddellijke nabijheid van de oculatie komt. Treedt hierop vorst in, dan is te begrijpen, dat van de rozen weinig terecht komt.

Zwakke leirozen moeten ook worden beschermd; aan den voet brengt men een hoopje turfstrooisel, terwijl het ondereinde takken bedekt wordt met wat sparre-

groen.

De bollevakken moeten eveneens tegen de koude worden beschermd. Ook hier gebruiken we liefst turfstrooisel. Een laag

van 8 à 10 c.M. is voorloopig voldoende.

Gaat het sterk vriezen, dan brengen we
meer dek aan in den vorm van droog
blad of rietstrooisel.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Insectenbestrijding. - Smeulen. - Clivia en Hedychium. -Tuberozen.

Nu er geregeld gestookt wordt en de lucht in de kassen droger zal zijn, kunnen we niettegenstaande het nat maken der paden en muren, last krijgen van Thrips en roode spin, welke we kunnen bestrijden door dagelijks te spuiten. Kunnen we ze niet spuiten, niet voldoende bestrijden, dan dompelen we het loof in een of ander

insecticide of wasschen ze hiermede. Klimplanten of andere, weike we zoo niet kunnen behandelen, spulten we er mede in, waarbij we vooral zorgen de onderzijde der biaderen te raken, daar dit dikwijis de voornaamste schunpiaats is voor genoemde insecten. Bladiuizen Komen het meest voor op weeke plantendeeren, b.v. op jonge Ropjes van groeiende planten. Deze bestrijden we ook door spuiten, doon willen we een kas her geneer van zurveren, dan laten we wat tabakstelen smeulen, waarmee we de kas dik in den rook zetten.

Dit rooken doen we tegen den avond en voor het rooken mogen we de planten niet meer accor spurten of anaerszins vocntig maken. Den volgenden morgen sproeien we de planten af en geven bij goed weer lucht.

mieren, die de iuizen bverorengen op de planten, kunnen we vangen met oakjes slaone, waarin ze verdrinken. Het beste s ecnier nun nest op te sporen en te over-

gieten met kokena water,

By onze enrysaninenotoemen, Primula obsonica, P. crinensis, Petargoniums, etc. neoben we met het veie aankere weder last van smeulen. Om dit te voorkomen moeten we alleen 's morgens gleten en daaron zoo wennig mogenijk water morsen, doch enkel op de potten gieten.

At naar het weer is zetten we eenige of meer luchtramen open. By aannoudend donker weer dan zumen we een vuurtje aan moeten leggen, waarbij we luchten, want vooral Chrysanten houden van trissene lucht. Smeulende deelen nemen we dadelijk weg om uitoreiding te voorkomen.

Ulivia's in de koude of gematigde kas, behoeven we nu maar weinig te gieten. Gleten we, dan zullen ze weer gaan groeien en niet bioeien. Hougen we ze nu groog, dan zullen midden winter de bloemstengeis zich vertoonen, waarna we weer gieten om deze tot een volkomene ontwikkenng te laten komen. Utivia's in de kamer zetten we zoo licht mogelijk en geven ze verder dezelfde behandening. Jonge planten, als zaailingen of ulthoopers zet-ten we wat warmer en gieten wat meer, om ze aan den groei te houden. chium Gardnerianum bewaren we het beste droog in een gematigde of koude kas, hoewel men meent, dat ze warm overwinterd moeten worden.

Tuberozen, Polyanthes tuberosa, kunnen we nu nog oppotten, om in het voorjaar van de lange stengels met welriekende, witte bloemen te profiteeren. We zetten 2-3 bollen in een kleinen pot in zandige bladaarde en draineeren goed, daar ze een hekel aan vochtige aarde hebben. De toppen der bollen blijven boven de aarde. We plaatsen ze onder het tablet der koude kas of in de bak en zoodra ze wortels genoeg gevormd hebben, in een temperatuur van 70 gr. Fh. en zoodra het blad komt worden matig begoten.

Utreeht. J. A. Hoitingh

In den Moestuin.

Koude sla. — Andijvie. — Leege bakken. - Weeuwen. - Wortelen. — Peterselie. — Selderij. — Prei.

De eerste koude sla kan nu worden geoogst. Die welke nog niet gereed is vereischt geen werk, want de ramen zijn en blijven dicht. Gegoten mag er niet; dit zou het wegrotten der sla tengevolge kun-nen hebben. Er wordt 's avonds op tijd gedekt, met luiken of rietmatten en 's morgens wordt niet te laat het dek weer weggenomen. De kistingen kunnen worden opgevuld met blad, om de koude, die weldra zal komen, ook van terzijde te weren.

Andijvie, die uit den vollen grond is opgenomen, is nu wel gereed en moet nog worden gebleekt, gedeeltelijk is dit ook

reeds geschied. Daarom legt men luiken of ander dekmateriaal op de bakken, om zoo te zorgen, dat het licht wordt onderschept. In den bak moet zoo weinig mogenjk voeht anwezig zijn en voorai geen be-

giu van verrotting. De bakken, que vrij gekomen zijn van koude sia en andijvie kunnen desnoods weer direct in gebruik worden genomen voor het kweeken van Brusselsch wittof.

In een dergenjken bak kan men ook Spinazie en winterpostetein verspenen.

De Peeuryen vertoonen nu de karakteristieke blaadjes van het worteienloot. De wortels worden zoo weinig mogenja verwend. Het glas wordt 's morgens op lucht gezet, niet te laat gesloten en weinig ge-

De bloemkool kan nu onder en boven worden uitgeplant. Om de beurt drie planten boven en twee beneden, onder het volgende raam twee boven en drie beneden. Wanneer de bemesting onvoldoende is geweest zullen die later nog wat gier van ouden mest moeten ontvangen. Dit zou men ook kunnen doen met het geven van cen mengsel kunstmeststoffen bestaande uit 450 G. patent kali 250 G. superphos-phaat, 150 G. zwavelz. ammoniak, 150 G. Chilisalpeter.

By iedere plant wordt hiervan 5 gram gestrooid, om dit later nog een paar maal gestrond, om tit later hog een paar maar te herhalen. Ook kan men deze 1000 gram mengsel in 200 liter water opiossen, om rondom de plant te gieten. In dat geval geert men met meer dan één liter water

per plant.

De wecuwenplanten van kool, salade en Zwyndrechtsche pootuien worden te sterken regenval beschermd, wanneer worden tegen althans in bak staan. By regen worden dus de ramen op de bakken gelegd, maar luent, hetzeifde is ook noodig bij sterken wint want van beide hebben vooral de koolplanten te lijden en de sla het meest van den regen. Overigens worden ze zoo koud mogenjk gehouden. Staweeuwen kunnen nog wei worden gezaaid, in den eersten tijd moet het raam dan voor de ontkieming gestoten blijven.

Op den kouden grond kunnen we aantreffen veldsla en spinazie. Deze gewassen zijn sterk genoeg, zij hebben geen bijzon-dere beschutting noodig. Desnoods kan men ze met wat chilisalpeter nog helpen.

Worteltjes, die nog in den tuin voorkomen, zullen over eenigen tijd met blad

moeten worden bedekt.

Peterselie en selderij behooren nu in een bakje verpleegd te worden, opdat ze bij vorst daartegen beveiligd kunnen worden. Wel bevriezen ze niet zoo gauw en komen ze meermalen door den winter heen, maar in een bakje heeft men ze mooier en ook steeds bij de hand.

Voor bleekselderij zijn greppels gegraven, zoo diep, dat de geheele plant er ongeveer in verdwijnt. Het overtollige blad wordt vooraf verwijderd en de wortels ingekort. Vervolgens komen de selderij-planten in de greppels te staan, zoodat ze er nog even boven uit kijken. Zoodra de winter komt, worden ze verder door blad beveiligd evenals ook de *kool* die in grep-pels ingekuild is en eveneens alle pels ingekuld is en eveneens alle andere artikelen, als: aardappels, bieten, koolrapen, knolselderij, wortels, die indertijd zijn opgekuild. Blad is daarvoor zeer geschikt. Men heeft alleen wel last van wegwaaien, maar legt men over het blad wat takken, dan kan dit ook al niet meer gebeuren.

Prei wordt opgenomen; daarna blad en wortels wat verug gesneden, nu plaatst men ze in een voor, zoodat de men ze in een voor, zoodat de groene deelen boven blijven. De voor wordt dichtgeworpen met grond uit de volgende voor en daarin komt een tweede rij. De prei komt hier dicht bij elkander te staan, maar toch vrij om rotting te voorkomen,

later kan er een weinig blad over worden

gestrooid om den grond vorstvrij te houden. Verder is er boerenkool, spruitkool en late savoye, desnoods nog bloemkool, aanwezig, waaraan geen bijzondere zorgen worden besteed, tenzij aan de bloemkool, die wel de moeite waard is om er wat buiten-gewone moeite voor te doen.

Behalve schorseneeren, die om er bij te kunnen, later ook al met blad bedekt worden, staan er in den tuin nog Zuring, Rhabarber, Zeekool, Molsla, benevens enkele specerijkruiden, waarover later meer. H. S.

In den Fruittuin.

Mispels. - Plantgaten maken.

Indien zulks nog niet geschied is stellen we het plukken van onze mispels niet langer uit. Van nachtvorsten, volgens velen noodig om den goeden smaak aan deze vruchten te geven, hebben ze in October kunnen profiteeren. Deze vruchten, die als alle andere tafelvruchten, zacht moeten zijn om voor het gebruik geschikt te wezen, moeten op dunne lagen worden uitgelegd, waardoor het mogelijk is, de zachte te onderscheiden. Deze nemen een donkerder kleur aan, terwijl de schil eenigszins rimpelig wordt. Wanneer het donker worden der vruchten niet gepaard gaat aan het zacht worden van het vruchtvleesch, zijn ze voor het gebruik ongeschikt, ze zijn dan in werkelijkheid rot en ook rotte mispels zijn oneetbaar, in tegenstelling met de alomverbreide meening, dat een mispel rot moet zijn voor het gebruik.
Wie te klagen heeft over kleine mis-

pels, vrage zich maar eens of hij zijn mispelboom wel geeft wat elken vruchtboom toekomt, d. i. een behoorlijke hoeveelheid voedsel in den grond en een rechtmatig aandeel in de zonneschijn. Nog maar al te veel wordt gedacht en ook daarnaar gehandeld, voor een mispelboom komt 't er zoo nauw niet op aan.

Aangenomen, dat de grond, waarop we van voornemen zijn vruchtboomen aan te planten, een behoorlijke bewerking heeft ondergaan, en uit dit oogpunt beschouwd voor de ontvangst van de boomen gereed ligt, dan rijst allereerst de vraag, voedselvoorraad in den grond voldoende is. Waar bemesting noodig is kan men of de geheele oppervlakte bemesten, of enkel eenige mest aanbrengen op de plaatsen, waar de boomen komen zullen. Dat de

waar de boomen komen zullen. Dat de eerste wijze de meest gewenschte is, vooral met het oog op, bij jonge boomen moge-lijke, tusschencultuur, is duidelijk. 't Is dan echter noodig, dat de mest reeds in een zeker stadium van vertering is.Ruige nog weinig verteerde mest voor de planting in den grond gebracht, veroorzaakt last bij het planten, en is bovendien af te keuren, wanneer hij in onmiddellijke aanraking met de wortels komt.

Men doet dan beter, eenige mest in het plantgat te brengen en deze met een aardlaagje te bedekken en daar op den boom both ten la daar op den boom te plaatsen. We mogen echter niet overdrijven. Wat beendermeel door den grond gewerkt, kan beschouwd worden als oor zekere voorraadschuur, waaruit de boom m de eerste jaren zijn behoefte aan fosfor kan betrekken.

Op natte gronden meent men nog al eens de boom een dienst te bewijzen door onder in het plantgat een flinke laag takken aan te brengen om daardoor de wortels voor de aanraking met het bodemwater te beveiligen. In dat opzicht een wijze matriegel; maar men vergeet dat ook hout in den grond verteert, waardoor de werking verloren gaat en de boom daar-door eveneens in een kuil komt te staan. Door den boom op een kleine verhevenheid te plaatsen kan dit worden ontgaan.

Een ander bezwaar bliift echter bestaan. bij het gebruik van takken etc. in plantgaten is men zoo lichtelijk geneigd de plantgaten dieper te maken dan bepaald noodig is, hierdoor bereikt men het tegendeel van hetgeen men wenscht, men trekt het water uit de omgeving juist naar de plaats waar wo aan den invloed van het water willen ontkomen. Ditzelfde euvel kan zich voordoen, wanneer slechts een enkele boom tusschen een bestaande aan-

plant moet worden geplant.

Te diep planten is altijd en op alle grondsoorten, ook op hooggelegen af te keuwat echter niet wegneemt dat de schadelijke gevolgen er van zich eerder op lage dan op hoogere gronden zullen doen gevoelen. Op zeer laag gelegen gronden kan het noodig wezen de boomen op, of bijna op den grond te planten en de wortels met wat grond te bedekken.

Elke boom komt dan op een blijvende vernevenheid te staan. Wanneer de boomen groot zijn en hunne wortels ook in het lagere gedeelte hun voedsel gaan zoeken bijven deze, we zouden haast zeggen instinctmatig, aan de oppervlakte. Op zuike gronden zijn diepwortelende

zooals peren, minder op hun plaats. De diepte van het plantgat wordt behalve door den aard van de bodemgesteldheid ook bepaald door den omvang van den wortelbal. De diepte waarop de de kweekerij stond is aan den stam zichtbaar en vormt de maatstaf voor de diepte van het plantgat, waarin hij komen moet. Ook bij het planten van boomen kunnen de omstandigheden zeer verschillend zijn en zijn de afwijkingen legio, een ieder handele naar omstandigheden, maar bedenke dat fouten, bij den aanplant begaan, in de gevolgen soms verreikend zijn.

Wanneer de wortelbal door den grond bedekt is, kan zonder bezwaar een laagje mest in het plantgat worden gebracht en dit met de rest van de uitgeworpen aarde worden bedekt. Een laagje mest aan de oppervlakte rond de pas geplante boom gelegd kan het uitdrogen van den grond voorkomen, terwijl het voedsel dat dit mestlaagje bevat door het regen- of sneeuwwater naar de wortels wordt gevoerd en den boom ten goede komt. Ook hier werkt overdrijven schadelijk; te veel sluit den toevoer van de lucht in den bodem af wat nooit in het belang van den groei kan zijn. Slootvuil als zoodanig gebruikt kan goede diensten bewijzen, maar, wat nog al eens gebeurt, mesthopen van slootvuil rond de boomen maken, ook hierbij bedenke men, dat ook een boom van het goede te veel kan hebben. J. C. M.

DE "TUINBOUW-ONDERLINGE".

Te Amsterdam is op 5 Nov. j.l. onder voorzitterschap van den heer G. Kruyff eene druk bezochte buitengewone algemeene leden-vergadering der "Tuinbouw-Onderlinge" gehouden, ter behandeling van het voorstel der commissie van toe-zicht tot herziening der statuten en ter bespreking van verschillende wijzigingen in het Bedrijfs-Ongevallen-Reglement.

In de toelichting werd gezegd, dat de Tuinbouw-Onderlinge nu ruim 3 jaar de ongevallen-verzekering uitvoert en erva-ring heeft opgedaan omtrent de werking van verschillende bepalingen. De directie wees bij hare mondelinge toelichting op het groote verschil dat zich bij deze gelegenheid openbaart tusschen de staatsverzekering, waar zelfs de meest urgente herzieningen jaren lang moeten wachten, en de onderlinge verzekering der belanghebbenden, waar men, nu de ervaring rijp is, zonder lang gepraat, de verzekering kan doen aanpassen aan die ervaring.

De voorgestelde wijzigingen hadden o.a. ten doel de verzekering, welke thans beperkt is tot ongevallen, welke den verzekerde overkomen ten gevolge van tuin-bouw-werkzaamheden, uit te breiden

10. Tot de bedrijfs-ziekten; 20. Tot alle ongevallen, welke den verzekerden arbeider overkomen in verband met werkzaamheden, welke hij in dienst van

zijn werkgever verricht.

Voorts werd cen verandering voorgesteld in de definitie van "arbeider". Als arbeider zal voortaan worden beschouwd ieder die in dienst van een werkgever tegen vergoeding werkzaam is, mits hij tot het verrichten van tuinbouwwerkzaamheden dienst is genomen. Aangenomen werk zal voortaan worden geacht in dienst van den tuinbouwer te worden verricht. De verze-kering wordt verder uitgebreid ook tot kinderen beneden de 12 jaar — in verband met de door de Leerplichtwet toegestane school-vacanties van zulke kinderen.

Ook ten aanzien der schadeloosstellingen waren verschillende veranderingen ontwor-

Voorgesteld werd, den wachttijd van 10 dagen voor de toekenning van tijdelijke uitkeering in te krimpen tot 5 dagen. Voorts de uitkeeringen gedurende de eerste 2 maanden te berekenen naar het loon, dat een gelijksoortig arbeider vermoedelijk zou hebben verdiend op de dagen waarover de uitkeering moet worden vastge-steld. Voorgesteld werd het minimum loon van een vrouw te bepalen op 60 cents. Aan getroffenen die niet meer dan voor 10 % invalide zijn, zal een uitkeering in eens worden verleend van 936 maal de uitkeering per dag (thans 312 maal). Voorgesteld werd verder om voortaan ook begrafeniskosten te vergoeden.

Geopend wordt de mogelijkheid om een uitkeering tijdelijk in te houden, indien de getroffene geen geldelijk nadeel van zijn letsel ondervindt.

In geval van dronkenschap vervalt, volgens de tegenwoordige regeling, ieder recht op schadeloosstelling. Voorgesteld werd, te bepalen, dat de nabestaanden hun recht op

Schadeloosstelling behouden.

Het recht van beroep wordt uitgebreid en toegekend ook ten aanzien van tijdelijke uitkeeringen na de tweede maand na

het ongeval.

Voorts werd voorgesteld, de aangesloten werkgevers mede te verzekeren tegen het risico der burgerrechtelijke aansprakelijkheid, zonder dat verhooging der voorschot-

premie hiervan het gevolg zal zijn. Ten slotte werd voorgesteld ook aan de patroons zelf gelegenheid te geven zich volgens de bepalingen van het Bedrijfs-Ongevallen-Reglement te verzekeren, op dezelfde wijze dus ongeveer, waarop dit voor de industrieele verzekering mogelijk wordt gemaakt door het aanhangige onttot herziening der Ongevallenwet 1901

Al deze wijzigings-voorstellen werden aangenomen, waarna de vergadering aan de directie en commissie van toezicht op-droeg aan het centraal bestuur van den Nederlandschen Tuinbouwraad voor te stellen de genoemde wijzigingen aan te brengen.

Aan de orde was vervolgens een voorstel tot wijziging der statuten. De veranderingen zijn allen van ondergeschikt belang en werden door de vergadering aan-

genomen.

De voorzitter sloot de vergadering met de opmerking, dat — komen de aangeno-men wijzigingsvoorstellen tot stand, de vrijwillige onderlinge verzekering in den tuinbouw den arbeiders veel grooter voor-deelen biedt dan de Ongevallenwet 1901 ten aanzien der industrieele ongevallenverzekering doet.

De naam FONGERS is een waarborg voor kwaliteit.

De materialen voor de FONGERS-Rijwielen gebruikt, worden met zorg gekozen. Voor al onze rijwielen wordt het beste materiaal verwerkt, dat te verkrijgen is, zoodat wij de betrouwbaarheid en de soliditeit van ons geheele fabrikaat kunnen waarborgen.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Ten einde zoo min mogelijk vertraging te hebben bij de beantwoording der Vragen, verzoeken we onzen lezers, zich aan de volgende regels te willen houden:

Papier aan één zijde beschrijven.

Postzegel insluiten.

Elk schrijven onderteekenen.

De vragen beknopt, maar zeer duidelijk esteld zenden aan de volgende adressen: Plantenleven, Nutt. en Schad Dieren, Plantenleven, Wilde Vogels, aan den Red. B. Boon, Overtoom 309, Amsterdam.

Red. B. Boon, Overtoom 309, Amsterdam.
Bloementuin, Kascultuur, aan de Red.
A. J. van Laren, Hortulanus, Amsterdam.
Rozen, orchideeën, aan den Red. J. K.
Budde, Hortulanus, Utrecht.
Kamerplanten, Tuinaanleg, Bijenteelt,
aan een der drie genoemde Redacteuren.
Mostulin of Fruittiin, aan de heeren.

Moestuin of Fruittuin, aan de heeren Moestum of Fruittum, aan de neeren J. A. Kors, Kweekerij "De Beucker", De Bilt; — P. v. d. Vlist, Kweekerij "Burbank", Bunnik; — J. C. Muyen, Deventer; — J. L. Bouwer, Maarssen.

Boomen en heesters (Dendrologie), aan den heer Leonard A. Springer, Haarlem.

Boden en Remesting aan den heer W

Bodem en Bemesting aan den heer W

F. A. Grimme, Apeldoorn.
Bloembollencultuur, aan den heer J. J.

Hoembonenchtuur, aan den heer J. J.
Kruijff, Santpoort.
Hoenderteelt (verzorging, ziekten enz.)
aan den heer J. Kooiman, Breda.
Honden, aan den heer L. Seegers,

Vraag No. 153.

a. Roode KOOL wil niet voort; is op tijd geplant, geen sprake van knolvoet. Tuin aan zuidzijde geheel open, aan west, noord en oostzijde door hoog geboomte omringd.

en oostzyde door hoog geoodmie omringa.
Kan dat soms de oorzaak zijn?
b. Ik zou nu graag ANEMONE JAPONICA (Whirlwind) VERPOTEN. Kan
zulks nu plaats hebben of moet ik tot het

voorjaar wachten? Wijhe (O.).

Merr. A. de Gr.

Autwoord: a. Uwe roode Kool kan wel gebrek aan de noodige voedingsstoffen hebben; kool vraagt eene sterke bemesting, vooral veel stikstof is gewenscht. Natuur-lijk doen de hooge boomen van 3 kanten ook geen goed, ze zullen dan wel lange stammen maken z.g.n. hoogpooten.
b. 't Is nu wat laat, beter te wachten

tot het voorjaar.

J. A. Kors.

Vraag No. 154. a. Ik koeht den opstand van eene KAS, lang 20 meter en breed pl.m. $3\frac{1}{2}$ meter. Ik wilde deze doen opbouwen 10 meter lang en de overige 10 meter gebruiken om in het vierkant er voor te plaatsen, zoo-dat daar meer ruimte komt. HOE HOOG moet de kas OPGEMETSELD worden eer moet de kas OFGEMEISELD worden eer de ramen komen? HOE wordt een koude kas 's winters VORSTVRIJ gehouden? Wat moet er binnen geplaatst worden om de bloemen in uit te planten? WELK soort BLOEMEN en planten kan men KWEEKEN in een KOUDE KAS? WELK soort SCHERM-MATERIAAL is het beste en deelmetigste? Kunt u me some een en doelmatigste? Kunt u me soms een

BOEK opgeven handelende over de koude kas! b. Zijn er ook HEESTERS en planten die 's WINTERS BUITEN BLOEIEN! Oirsehot. Mevr. J. M.

Antwoord. a. De hoogte der kas is af-hankelijk van de plantensoorten welke men er in kweeken wil. Koude kasplanten zijn veelal uitheemsche groenblijvende heestertjes, en lelieachtige planten als Agave, Phormium, enz. Voor zulke planten moet u een niet te lage kas hebben, omdat anders de planten al spoedig het glas bereiken. Een hoogte van 1.50 M. boven de tabletten langs het pad mag u wel hebben. De nok van het dak van zoo'n kas wordt dan pl.m. 2.75 M. Voor zulk een kas metselt n de muurtjes ter hoogte

van 0.75 à 1 meter. De kas kunt u 's winters vorstvrij houden door een warmwater verwarming of wel door dekking met riet en stroomatten. Het beste kweekt u de planten in potten, Het beste kweekt u de planten in potien, welke u op de tabletten plaatst, waartoe u deze bedekt met zand of turfstrooisel. Doet u het zonder tabletten, dan bedekt u den bodem met grint, zand of turfstrooisel. Cultuur in den vollen grond raad ik u niet aan. Schermmateriaal gebruikt men van houten latjes, riet of bamboe. Het laatste is bij hare duurzaamheid het goedkoopst, pl..m f 0.60 de M2. In het boek over bloemisterij van S. Bleeker, vindt u wel een en ander wat u dienstig kan zijn. Mooie koude planten zijn: Genista (Cytisus) raeemosa, Aeaeta longifolia, A. verticillata, Podalyria styraciflua, Boronia's, Diosma's, Choysia ternata, Abutilons, Muurbloemen, Laurieren, Agaven, Aloë's, Cactussen, Veronica's, Veltheimia capensis, Erica's, Epacris, enz.

b. Ja, Hamamelis japoniea. Jasminum nudıflorum, Helleborus niger, Calycanthus praecox, Eranthis hiemalis, Sneeuwklok-

Vraag No. 155.

a. Hoe komt het, dat ik jaarlijks om dezen tijd last heb, van het AFVALLEN der BLADEREN van POINSETTIA. Hoe moeten de stekken van deze plant behandeld worden?

Wanneer STEKT men BOUGAIN-TILLEA?

Mej, F, M.

Antwoord: a. Enkele gele bladeren maken de Poinscttias bij den overgang van het seizoen in het najaar allicht, vooral als zij niet zeer ruim staan en onvoldoende blootgesteld aan 't licht. Poinsettia's stekt blootgesteld aan't licht. Poinsettia's stekt men in het voorjaar, de nieuwe spruiten van oude planten, en kweekt men het beste des zomers buiten op een zonnige plaats, of, bij koel weder, in een zonnigen broeibak. De planten worden dan sterk en worden niet zoo hoog. In de 2e helft van September brengt men ze dan in de warme kas kort bij het glas en ruim ge-plaatst. Dan heeft men de minste last van bladval.

b. In het voorjaar.

Vraag No. 156. a. Ik ben in het bezit van een KLEIN TUINTJE waarin ik verschillende planten kweek, als Fuchsia's en Geraniums, Humulus japonieus fol. var., Cobaea seandens, Silene pendula, Silene pendula alba, enz., maar nu zag ik in het midden graag wat andere planten, die den heelen zomer mooi blijven en tevens den winter doorstaan kunnen, en niet duur zijn. Wat raad u mij aan?

b. Ik heb een KLEIN KASJE, hoog zeventig duim afloopend tot veertuig duim, lang en breed pl.m. een meter, waarin de genoemde planten gezaaid zijn. Moet ik meer voorzorg nemen voor de vorst, als de zijkanten met turfmolm en het glas met een rietmat af te dekken? Het tuintje is oostelijk gelegen.

Rotterdam.

Antwoord, a. Ik raad u aan de volgende planten te nemen: Hortensia's, Acanthus longifolius, Gaillardia maxima, Oenothera fruticosa, O. speciosa, Erica carnea, Larendel en Viola eornuta. Wanneer u tus-schen deze planten wat Japansche Eschdoorntjes of andere laagblijvende heestertjes zet, kunt u een aardige groepeering krijgen. Japansche Eschdoorntjes zijn echter nog al prijzig, maar u kunt ook nemen Weigelia Eva Räthke, Spiraca multiflora arguta, Berberis Thunbergi en Mahonia .1quifolium.

b. Dat is niet noodig, want Cobaea en Humulus behoeft u pas in Maart te zaaien en de Silenen kunnen wel wat vorst verdragen. Staan er echter "Geraniums" in, dan moet u dikker dekken. v. L.

Vraag No. 157. Welke is de NAAM van bijgaande PLANT. Is het een wilde plant of eene yckweekte? Is het een vaste plant of een eenjarige?

Deze plant is uit zieh zelf dit voorjaar in mijn tuin opgekomen, en omdat ik het cen aardige plant vind, zou ik er gaarne cen en ander van weten.

R.

Antwoord: De naam is Evphorbia Lathyr's of kruisbladwolfsmelk; 't is oorspronkelijk eene Zuid-Europeesche plant, die echter sedert lang in noordelijke landen als sierplant en nog meer als genees-krachtig gewas is gekweekt. Nu en dan wordt de plant verwilderd aangetroffen, zooals ook bij u het geval is. De plant is tweejarig en bloeit in het tweede jaar. In de "Flora van Nederland" schrijft Heukels o.a.: "De zaden, die vroeger in de apotheek voorkwamen, worden nu hier en daar nog als huismiddel om braken mer en daar nog als huismiddel om braken te bevorderen en als laxeermiddel ge-bruikt. Geen wonder, dat er ook wel ver-giftigingen mee hebben plaats gevonden.'' In Sturm's Flora staat: "Alte Heil-pflanze, noch als Hausmittel in Gebrauch (innerlich nicht ungefährlich); auch Zier-pflanze, Verwildert.'' Reclu (Guide de l'Herboriste): "A l'intérieur, purgatif drastique violent.

De tijd van kalkbemesting is het najaar. Kalkbemesting geeft steeds onmiddellijk resultaat en kost zeer weinig. Zonder kalkbemesting hebt ge geen volledig voordeel van Uwe andere bemesting.

Vraag benoodigde hoeveelheid onder opgave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK.

NOORDZEEKANAAL.

ceeën of Wolfsmelkachtigen).

un peu moins dangereux que le Croton;

(deze laatste plant, afkomstig van de Molukken, behoort eveneens tot de Euphorbia-

In 't Woordenboek der Nederlandsche Volksnamen van Planten, uitgave der Ned. Nat. Hist. Vereeniging worden een

heele reeks namen vermeld, die bijna alle

op het gebruik wijzen; bv. Roerkruid, Kleine Kakboon, Spurgie, Duivelsdrek, Rattekreet, enz. In 't Duitsch: Treibkör-

baum, enz. De overige namen, waaronder

Purgierkörner, Speiwurz, Pillen-

het best leenen en het dankbaarst zijn om als solitairplant geplant te worden. Ik verlang ervan, dat het flinke groote struiken zijn, minstens 1½—2 M. hoog.

b. Missehien is u ook bekend een adres waar de Wichuraiana hybride "Gerbe Rose" is te krijgen. In de eatalogi van eenige handelaars, die mij ten dienste staan, tref ik deze roos niet aan.

Zaandijk. Dr. v. d. H.

Antwoord: a. Wij kunnen u voor dit doel aanbevelen Rosa rugosa Conrad Ferdinand

TELEFOON 7655 en 7283. Een dubbelbloemige Eeremurus.

De firma Vilmorin Andrieux et Uie, heeft van de Société nationale d'Horticulture een getuigschrift van verdienste bekomen voor Eremurus Madame Pams, eene dubbelbloemige isabelkleurige hybride tusschen E. Olgae en E. Bungei. Iedere bloem heeft 12 bloemblaadjes, waarvan er 6 ontstaan zijn door vervorming van meeldraden.

Dit schijnt de eerste Eremurus met dubbele bloemen te zijn.

(Revue Horticole.)

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

tamelijk platte, maar overigens zeer duidelijke, laten we voorts maar achterwege.

Vraag No. 158. Welke EXAMENEISCHEN worden gesteld voor TOELATING tot een landbouw-(tuinbouw-) WINTERCURSUS als b.v. dien welke te Tiel gegeven wordt? Kunt u mij wellicht die opgaven van een der vorige jaren doen geworden? Vught.

Antwoord: U kunt niet beter doen, dan we we we we tot den betreffenden rijkstuinbouwleeraar, den heer Nobel, te Tiel, die u de gevraagde inlichtingen gaarne zal verschaffen. — Red.

Vraag No. 159.
Op raad van uw blad zaaide ik in Aug.
en CALLIOPSIS.
en hoe moet ik LEEUWENBEKJESDit zijn nu krachtige planten, hoe moet ik ze den winter doorbrengen. Kunnen ze loegedekt buiten blijven? of mogen ze in een gestookte kas? In de bakken kunnen ze niet, daar ze te hoog zijn om de ramen er op te leggen. Zwolle. Mevr. L. B. de H.

Antwoord: U kunt de planten buiten laten. Bij vorst is eenige bedekking met turfstrooisel wel aanbevelenswaardig. Wenscht u ze liever in den bak te overwinteren dan kan het wel, als u de planten er maar schuins in legt, wat zonder bezwaar voor de planten kan geschieden. Een gestookte kas is ongeschikt.

Vraag No. 160. a. Gaarne zag ik in "Onze Tuinen" op-gegeven eenige STRUIKROZEN, die zieh

Meyer, Rosa rugosa alba, Rosa lutea, Rosa rubrifolia en Rosa sericea var. pteracantha. b. Niet bekend. J. K. B.

Vraag No. 161. Naam PEREN. Zaandam.

A. J. Fr.

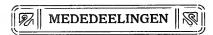
M. T.

Antwoord: Van uw peren waren nos. 2, 5 en 7 totaal verrot en daardoor onkenbaar; no. 3 Durondeau, synoniem Poire de Tongres, pluktijd einde September, rijp October; no. 4 Beurré Bachelier, pluktijd October, rijp Nov.—December; no. 6 te vroeg geplukt, daardoor nu een ineenge-schrompelde, onherkenbare massa; no. 7 onbekend. J. C. M.

Vraag No. 162. Naam PEER. Voorburg.

Antwoord: Soldat Laboureur.

J. C. M.

Studiefonds Rijkstuinbouwwinterschool te Aalsmeer.

Door de Vereeniging van Oud-leerlingen te Aalsmeer is een fonds opgericht voor on- en minvermogende jongelui, die zich door bijzonderen aanleg onderscheiden en de tuinbouwschool wenschen te bezoeken Voor dezen winter is f 75 beschikbaar, welk bedrag wellicht aanmerkelijk vergroot wordt. Nadere inlichtingen worden aan belanghebbenden verstrekt door W. P. Barendsen te Aalsmeer, secretaris van genoemd fonds.

Voorspelling van onweer.

professor in de physica Pirpain uit Poitiers, heeft op het congres voor de vooruitgang der wetenschappen te Nimes medegedeeld, dat het hem is gelukt, een eenvoudig apparaat te construeeren, waarmede men met gebruikmaking van de golven van Hertz het optreden van onweer en hagelval op een bepaalde plaats, meerdere uren te voren kan bepalen.

LEESTAFEL

Phytophiline en Vitiphilne. Circulaire no. 6, met gekleurde afbeelang van Trips benevens bestrijdingswijze van dit schadelijke insect door bovengenoemd middel.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden o.a. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL. per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

HOOGEBERG", PRACHTKRATER in terra de Villa : Medici"

. Velsen terrablanca, naar

Prijs f 20.

TUINVERSIERING.

(35)

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. ♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek.

J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht.

filiaal AMSTERDAM,

ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT.

NIJMEGEN,

Keizersgracht 403. Delftsche Vaart 37 Korte Groenewegje 85.

Lucas Bolwerk 20. v. Welderenstraat 89.

Directe levering per kist of per wagon van: Eenruiters Kasglas.

A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

WAARBORGT Uw Succes

bij bestrijding van

BLOEDLUIS,

KANKER en SCHORSZIEKTEN Uwer Vruchtboomen.

Wordt gebezigd in oplossingen van 5 à 10 $^{6}/_{0}$, ongeëvenaard in uitwerking, kwaliteit en prijs. Brochure met Attesten gratis op aanvraag.

Voor Tuinarchitectuur

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST.

Buitenhavenweg 132 Schiedam · Telefoon Nº 14

FABRIEK VAN GESM: YZEREN HEKKEN & Soliede Inschulf Hekken ook. GESCHIKT VOOR AFSLUTTING VAN BALKONS & SERRES · HZEREN VERANDA'S .KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK . Teereningen Gratis verkrygbaar

OVERWAPPINGEN JZERCONSTRUCTED

Kweekerij "HELPMAN". Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

J. M. v. EYSBERGEN.

In geen enkele provincie

zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het

doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

J. BRILL, Epe (Geld.)

biedt tegen billijke prijzen te koop aan: STRUIKROZEN. RHODODENDRONS, CONIFEREN, enz, enz, in vele kleuren en maten.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

Opname van zwervende en bij U onhoudbare dieren. Pension en verpleging van gezonde en zieke dieren. Wasschen, scheren en coupeeren van honden en het snij-den van katers. Antiseptische Inrichting.

Afmaken van dieren, snel en pijnloos. Opzetten van dieren en het bereiden van huiden. Alle dieren worden desverk, gehaald. Overal aan huis te ontbieden.

FRED. J. WENTZEL.

Korte Reguliersdwarsstraat 14,

Telefoon Noord 1534.

OTTEVANGER & BUYS. BOSKOOP.

1ste soort STAM-, STRUIK- en KLIMROZEN, RHOD., AZALEA'S, BESHULST, MAGNOLIA'S. CONIFEREN, CLEMATIS.

Verzendingen onder rembours. Postadres: Bootstraat 7. (67)

TUINVERSIERINGEN EN VAZEN VAN

Geplet zink.

Mooi van vorm en vriezen niet stuk.

J. MUYSSON Jr., Rotterdam. Aert v. Nesstraat 112.

TELEF. 3981.

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 1.90.

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21/2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

TREKKLOKKEN in WIT GLAS

worden gefabriceerd bij BAKKER.

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

- ROTTERDAM: Haringvliet 27.
- ARNHEM: Groote Markt 10.

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97. GRONINGEN: Ged. Zuiderdiep 39.

> Firma P. A. A. DE LANGE, (62) BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

VOOR ONZE JONGENS. Miniatuur Stoommachines en toebehooren in

ruime sorteering en concurreerende prijzen. Bezichtiging zonder verplichting tot koopen. J. TH. HAUSER, (644) Amsterdam, Bilderdijkstraat 66. Tel. 9562.

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Tel. Int. 1063. Dordrecht.

JOHN JUCHEM TUIN-ARCHITECT

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG □ VAN TUINEN □

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Zeer billijk TE KOOP wegens plaatsgebrek een partijtje **Orchideeën** van onderstaande soorten:

CYPRIPEDIUMS, 4 soorten, CATTLEYA's, DENDROBIUMS, VANDA, CŒLOGINE CRISTATA, enz.

D. L. GRULLEMANS, Bloemist. NOORDWIJK BINNEN.

INHOUD.

Zenobia pulverulenta, door J. K. B. Brieven van eene tuinierster, door Geertruida Carelsen.

Het mislukken van Gerbera Jamesoni, door Anth. O. P. Hile. Aconitum Wilsoni, door v. L. Het Rosarium te Utrecht, door J. K. B.

Kalmia latifolia, door P. J. S. Het "Vuur" der Narcissen, door J. Ritze-ma Bos.

Bosschen en Vennen te Oisterwijk, Bloemenmest, door W. F. A. Gr. Het gebruik van Kunstmest, door J. A.

Hoitingh. Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. Kassen en Bakken, door J. A. InHoitingh.

In den Moestuin, door H. Stienstra. In den Fruittuin, door J. C. Muijen. Tuinbouw-Onderlinge.

Vragenbus. Mededeelingen.

Advertentiën.

Bijblad.

Foxterriërs, I, door L. S. Postduiven bij de Zeevisscherij, door L. S. Rijkspostduivendienst. Duivenverzorging i. d. Winter, door L. S.

Late Gierzwaluwen, door B. B. De schadelijke goudvink, door B. B. De Eekhoorntjes in Regent's Park,

door B. B. Reigers fokken.

Salversaan tegen Hondsdolheid, Leestafel.

Bladvulling.

Toch verschijnen in Juni en Juli de bruin geaderde

en gerande bloempjes, van denzelfden vreemden bekerach-

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN. GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), EDONARD A. SPRINGER, G. S. (Eigenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

EENE FRAAIE KLIMPLANT.

(ARISTOLOCHIA SIPHO.)

Voor bekleeding van muren en schuttingen heeft men een ruime keuze van planten: rozen, klimop, kamperfoelie, soorten

wilde wingerd, Clemátis, blauwe regen, om van vruchtboomen (appel, peer, druif, perzik, moerbei, morel en vijg) niet te spreken. Minder ruim is de keuze voor het begroeien van stijlen, pilaren of loofgangen (zooals onze boomkweeker-schrijver C. de Vos heel teekenachtig de berceaux noemt), omdat het hier vooral aankomt op volkomen verbergen van stijlen en latten.

Veel planten dekken niet genoeg. Een van de beste voor deze doeleinden is zeker wel de Aristolòchia Sipho, naar zijne kleine, vreemd gevormde bloemen, ook wel Duitsche pijpenplant of Moffepijp genoemd, een gemakkelijke groeier, die kan worden voortgekweekt door aflaggers of wortelstek en die zich evenals onze klimmende boonen, linksom slingert om palen en stijlen.

groote, forsche bladeren liggen als dakpannen even over elkaar en vormen zoo'n mooi gevuld dek, dat er niet alleen niets te zien is van stijl of pilaar, maar dat zelfs de bloemen er

Aristolochia Sipho. — (Foto "Gardeners' Magazine".)

geheel onder verborgen blijven. Vaak hoort men dan ook de foutieve bewering, dat de Duitsche Pijp nooit bloeit.

vreemde bloemvorm heeft een bizondere beteekenis in 't leven dezer planten en wel voor de bestuiving der bloemen: bepaalde insecten, meest kleine vliegen, die daarbij moeten helpen, worden door eigenaardige geuren aangelokt, komen in de bloem, kruipen er in heen en weer, en worden door een krans van stijve, benedenwaarts gerichte haren gevangen gehouden, totdat ze al kruipende de bestuiving hebben verricht. Dan ontsluit zich de krans van versperrende haren en de diertjes kunnen hun kerker verlaten.

tigen vorm als van onze

bekende kasplanten A.

élegans en A. grandiflóra,

alleen veel kleiner. Die

Aan den duinkant laat de wildgroeiende Aristolòchia Clematítis dezelfde merkwaardige gedwongen samenwerking van plant en dier

Wie de Moffepijp bezit, doet goed er in den bloeitijd eens op te let-

Mogelijk valt dan zelfs bij onze dichtbebladerde Aristòlochia Sipho het

geschetste belangwekkende geval eveneens waar te nemen. BLIDOUWER.

PLANTENZIEKTEN

DE ZIEKTEN EN VIJANDEN DER BOLGEWASSEN.

VI. (Slot.)

De Narcisvlieg (Merodon equestris.)

Het geslacht Merodon behoort tot de : weefvliegen of Syrphiden. Verscheiden soorten van deze familie voeden zich als larven met bladluizen, die zij geheel uitzuigen; de larven van andere soorten leven in stilstaand water, dat doode organische stoffen bevat; dan zijn er soorten, die als larven in half vergaan hout leven, en eindelijk soorten, welker larven zich ontwikkelen in bollen. Tot de laatste groep behooren de Merodons, dat zijn hommelvormige vliegen, die in 't algemeen in Zuid-Europa inheemsch zijn. Ook de narcisvlieg (Merodon equestris) schijnt geen oorspronkelijk Nederlandsch insekt te zijn, maar hier te lande aanvankelijk alleen met tazetten of trosnarcissen uit Italië en Zuid-Frankrijk te zijn ingevoerd. Later echter is deze vlieg begonnen, zich hier te lande voort te planten. Wanneer zij op deze wijze hier inheemsch is geworden, kan niet met zekerheid worden gezegd; het schijnt omstreeks het jaar 1840 of reeds eerder te zijn geweest; want reeds in 1847 maakte het door de narcisvlieglarven veroorzaakte ,,rot'' der narcissenbollen een punt van bespreking uit op eene vengadering der "Nederl. Maatschappij ter bevordering van ', en in 1849 werd door deze Maatschappij eene Nijverheid' prijsvraag uitgeschreven over de oorzaak en den aard van het "rot" der narcissen en de middelen tot wering ervan. Deze prijsvraag werd door den heer F. W. van Eeden beantwoord. Ook in Duitschland, Engeland en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika plant zich de narcisvlieg tegenwoordig geregeld voort.

Merodon equestris is eene tamelijk sterk behaarde, meer of minder hommelachtig uitziende vlieg, die 12-16 m.M. lang is. De groote samengestelde oogen zijn zwartbruin, met gele haartjes bezet. Het wijfje bezit een legboor, die als een verrekijker kan worden uit- en ingeschoven. De verschillende individu's zijn zeer ongelijk van kleur. De kop is zwart, bruin of lichtgeel, met lichtgele, oranjeroode of zwarte beharing. Het borststuk is geheel zwart of donker metaalkleurig groen, soms ook geheel of voor een gedeelte geelachtig groen, bronsachtig schitterend; het zwarte of donker metaalgroene gedeelte is doorgaans met zwarte haren, het bronskleurig geelgroene gedeelte is veelal met lichtgele of met oranjeroode, of ook soms met goudkleurige haren bedekt. Ook het achterlijf kan zwart, donker metaalgroen of bronskleurig geelgroen zijn, soms ook geheel of voor een deel purperkleurig; de beharing is dikwijls op de eerste leden zwart, maar die van de laatste leden is altijd geelachtig, oranjekleurig of roodbruin; soms is het ge-

heele achterlijf aldus behaard.

Dat de narcisvlieg oorspronkelijk in warmere streken thuisbehoort, blijkt nog daaruit, de larven geen koud winterweer kunnen verdragen, tenzij de bollen, waarin zij leven, diep in den grond verscholen of zwaar gedekt zijn. Ook de vliegen gevoelen zich bij koud, guur weer slecht op haar gemak; de paring en 't eierleggen grijpen dan ook alleen op warme dagen plaats. Toch is het weer nooit aanhoudend zóó guur dat van de voortplanting niets zou kunnen komen; want de vliegen leven in den volwassen staat eene maand of zelfs langer.

De eieren zijn ovaal, krijtwit van kleur, ongeveer 1½ m.M. lang. Hoevele eieren eene enkele vlieg legt, is niet met zekerheid bekend: het anatomisch onderzoek doet vermoeden, dat dit minstens een honderdtal kan bedragen. De vrouwelijke vlieg deponeert midden of einde Mei met hare legboor deze eitjes één voor één in de aarde rondom en tusschen het loof der narcissen, en wel zeer dicht onder de oppervlakte. De weldra uit het ei te voorschijn komende jonge larve boort zich in den bol in. Volgens waarnemingen van R e a um ur en volgens verschillende schrijvers, die hunne mededeelingen waarschijnlijk aan dien schrijver ontleenen, zou zich de larve inboren dwars door de bolschubben heen, aldus eene opening veroorzakende op ongeveer de helft der hoogte van den bol. Naar mijne ervaring begeeft de pas uit het ei gekomen larve zich naar den top of "neus" van den bol, kruipt daar tusschen een paar bolschubben naar beneden, en begint dan,

iets lager aangekomen, hare vreterij dwars door de bolschubben heen. Men treft dan ook dikwijls aangetaste, door eene larve bewoonde bollen aan, waaraan uitwendig in 't geheel geene opening is waar te nemen.

De Merodon-larve groeit vrij snel: want reeds in Augustus is zij vrij groot, in October is zij bijkans volwassen. Als volwassen larve blijft zij den winter in den bol over. Zelden vindt men meer dan één exemplaar in één bol; bij uitzondering echter treft men er twee in aan, hoogst zelden drie.

De volwassen larve is gemiddeld 20 m.M. lang; zij is ovaal van omtrek; in 't midden breeder dan aan den voor- en den achterkant; zij bestaat uit twaalf leden, die echter niet gemakkelijk zijn te tellen, daar de huid van zeer vele overdwarse rimpels is voorzien. De rugzijde is gewelfd, de buikzijde afgeplat. Het vooreinde loopt langzamerhand spits toe. Aan 't vooreinde van 't lichaam ziet men, aan den rechter en aan den linkerkant, een bruin gekleurd ademhalingsbuisje; aan het achtereinde ziet men een tweetal ademhalingsopeningen, op het uiteinde van een kort, maar door zijne meerdere dikte meer in 't oog vallend buisje gelegen. Als de larven van alle tweevleugelige insekten, zijn ook de Merodon-larven pootloos. De kleur is vuil geelachtig wit.

In Maart of April, — vroeger of later, naarmate het weer gunstig of minder gunstig is, — kruipt de larve naar buiten, gaat zich verpoppen in grond boven of rondom den bol. De narcisvlieglarve verpopt, als alle vlieglarven, binnen hare samengeschrompelde larvehuid. De buitenste huid der pop vertoont dus nog dezelfde verdeeling in leden en dezelfde plaatsing van de ademhalingsorganen, welke men bij de larve aantreft. De pop is gemiddeld 14 m.M. lang, bruinachtig

zwart.

Men kan niet zeggen, dat de larven op eene bepaalde wijze door de bollen heengraven; soms wordt de oude bol uitgevreten, soms die voor 't volgende jaar; soms bepaalt zich de vreterij uitsluitend tot de bolschubben, dan weer wordt ook de schijf uitgevreten. Soms boort zich de larve later even boven de schijf naar buiten, soms door een hooger gedeelte van den bol. Wel kan worden gezegd dat men de pop later bijkans altijd in den grond boven den aangetasten bol vindt. zelden ter zijde daarvan. Het insekt blijft hoogstens vijf weken in den poptoestand vertoeven. Zooals ik reeds zei, blijft het minstens een maand lang als volwassen insekt rondvliegen; de vlieg voedt zich dan met honig uit bloemen.

Dat de schade, door de narcisvlieglarve te weeg gebracht, bij sterke vermeerdering nog al aanzienlijk is, behoeft geen betoog. Het spreekt echter van zelf dat de vreterij der larve, die zich op zoo verschillende wijzen door den bol heen kan uitstrekken, zeer verschillende gevolgen kan hebben. Nu eens blijven de jonge bollen voor 't volgende jaar gespaard, hoewel zij zich dan toch altijd maar povertjes ontwikkelen; dan weer wordt juist de jonge bol vernield, en de oude bol, die weldra gaat bloeien, blijft over en levert nog een meer of minder ontwikkelden bloemstengel. Het kan ook zijn, dat de larve en door den hoofdbol en door den jongen bol beiden heen vreet.

Maar de Merodon-larve vernielt nog meer dan zij wegvreet; zij scheidt eene zuur reageerende vloeistof af, die de deelen van den narcisbol aantast en ze doet overgaan in eene bruine massa. Daar nu de door de larve afgescheiden vloeistof van uit de door haar gegraven gangen, vooral tusschen de bladschubben door, naar verschillende plaatsen van den bol trekt, ziet men de vernieling van den bol zich veel verder uitstrekken dan alleen daar waar de larve heeft gevreten.

Vooral wanneer de aangetaste bollen langen tijd achtereen aan veel vocht blijven blootgesteld, breidt zich de rotting vrij snel over steeds grootere deelen uit. Men vindt dus de door de larven gegraven gangen gevuld met meer of minder korrelige, vaste of weeke uitwerpselen, terwijl de wanden dezer gangen en de daaraan grenzende deelen van den bol, soms ook gedeelten. die daarvan tamelijk ver zijn verwijderd, eene donkerbruine kleur hebben aangenomen.

Vaak kan men gemakkelijk een' bol, die cene larve herbergt, onderscheiden van een gaven bol doordat, wanneer men den bol tusschen duim en vinger drukt, hij meer of min week blijkt te zijn: maar dat gaat niet altijd op. Toch is het raadzaam, dat hij, die narcisbollen inzonderheid bollen van tazetten of trosnarcissen, koopt, voelt of zij goed stevig zijn, en in het tegenovergestelde geval ze niet accepteert.

Om de narcisvlieg te bestrijden, zou men zijne narcisbollen, voor zoover het vatbare soorten aangaat, acht dagen onder water kunnen brengen, alvorens ze uit te poten. Proeven toch, door mij in 1883 en 1884 genomen, toonden aan dat daardoor de in de bollen aanwezigen larven waren gestorven, terwijl de bollen goed uitliepen. Vele der larven kruipen uit den bol, wanneer deze langen tijd onder water wordt gehouden; andere sterven in den bol. Volgens de door mij indertijd genomen proeven, ontwikkelt zich uit de acht dagen onder water gehouden bollen nog eene gezonde narcisplant; ik durf echter niet beweren, dat de bollen onder geenerlei omstandigheden van het verblijf onder water zullen lijden. Het is noodig, dat daaromtrent nog uitvoeriger proeven worden genomen.

Wat verder de bestrijdingsmiddelen betreft, het volgende. Wanneer de narcissen vroegtijdig, bijv. reeds in Februari, van hunne winterbedekking worden ontdaan, moet men nauwkeurig toezien of er ook planten zijn, die geen blad schieten, of die in plaats van gaaf gebladerte met bloemknop, slechts een enkel blad vertoonen. Deze bollen bevatten gewoonlijk eene larve, en men doet dus goed, ze te vernietigen. Worden de trosnarcissen eerst in Maart van hare winterbedekking ontbloot, dan is het te laat om het bovenvermelde bestrijdingsmiddel toe te passen, want de larve is er dan reeds uit gekropen en in den grond verpopt.

In April en Mei ziet men de volwassen vliegen. Op akker van trosnarcissen en dergelijken, waarover vele van deze insekten rondvliegen, zou men misschien hier en daar een plank kunnen aanbrengen, besmeerd met vliegenlijm, om er op die wijze een aantal te vangen. Ik heb dit middel nergens aanbevolen gevonden, en heb in dezen ook geen ervaring:

ik sla slechts voor, het eens te probeeren. De heer A. C. Groenewegen heeft indertijd (1883) de volgende methode van bestrijding voorgeslagen: ,,Wanneer de larven tot pop zijn overgegaan, is het de tijd om met vrucht de verdelging aan te vangen. (Dan ook) zijn de narcissen voldoende uitgegroeid, om dadelijk de zwakke of geheel doode bollen in 't oog te krijgen. Door eenige kweekers worden de aangetaste bollen zoodra mogelijk uit den grond gehaald: doch wenscht men de Merodon met succes te bestrijden, dan zal men hiermee in elk geval moeten wachten tot het zoeken naar de poppen is afgeloopen. Het is duidelijk dat met het verwijderen der aangetaste bollen - al doet men dit zoo vroeg mogelijk — wel een enkele achterlijke larve van de Merodon zal vernietigd worden, maar de meesten, die reeds den bol verlaten hebben omstreeks dien tijd, outkomen : deze geraken alleen wat dieper in den grond, zoodat zij dan zeer moelijik te vinden zijn. Men late dus de aangetaste bollen in den grond, tot het zoeken naar de poppen is afgeloopen. en neemt eenvoudig den grond boven den aangetasten bol weg, werpt dien in eene zeef, en de kleine zwarte poppen zullen spoedig gevonden worden. Daar deze zich niet ver van de oppervlakte bevinden, behoeft men geene diepe gaten te maken en slechts betrekkelijk weinig grond door te ziften. Alleen bij partijen, die sterk aangetast zijn is het raadzaam den geheelen bovengrond te onderzoeken. De zekerste manier van vernieling is om de poppen te verbranden. In de cerste jaren zullen er natuurlijk nog vele poppen niet gevonden worden: doch naarmate het kwaad afneemt en slechts enkele partijen aangetast blijven, kan men met het uitziften op meer radicale wijze te werk gaan, zoodat de geheele uitroeiing,

De methode van den heer A. C. Groenewegen kan uit den aard der zaak, zooals hij zelf trouwens reeds opmerkte, niet worden toegepast op stijve, stugge gronden; zij kan eigenlijk alleen worden aangewend op den klassieken bloembollengrond langs de duinen: terwijl toch de narcis, vooral tegenwoordig, vrij wel op iederen bodem wordt geteeld. Ook is de methode-Groenewegen vrij kostbaar, omdat zij nog al veel werk vereischt. Dat deze methode alleen resultaten kan hebben als allen in eene bepaalde streek meewerken, — dat heeft zij met zoo vele bestrijdingswijzen gemeen.

wanneer elke kweeker meewerkt, zeker is.

In ieder geval kan de kweeker door toepassing van de verschillende der bovenvermelde middelen gewoonlijk de vermindering der narcisvlieg wel binnen de perken houden. Voor hem, die narcisvollen voor zijnen tuin koopt, nog meer voor hem, die trosnarcisvollen koopt om ze in de kamer te houden, is het gewenscht, de ontvangen bollen althans flink te betasten, en te voelen of zij meer of min week zijn, in welk geval zij eene larve bevatten en dus zouden moeten worden afgekeurd.

Wageningen.

J. RITZEMA Bos.

BLOEMENTUIN

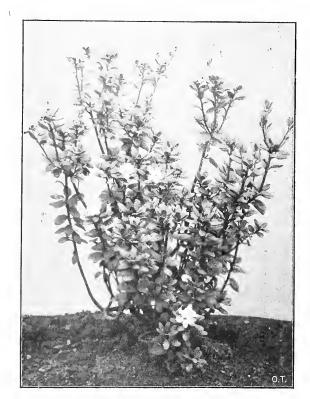

RHODODENDRON INTRICATUM.

Gaven we in No. 19 de afbeelding van een nieuwe monnikskap uit China, nu geven we het portret van een nieuwe chineesche Rhododendron, ook door de firma Veitch te Chelsea in den handel gebracht.

Het is een kleinbloemige Rhododendron, R. intricatum genaamd, welke een aardig bossig struikje vormt van circa een halven meter hoogte en welke in den winter bloeit met kleine frisch-lilakleurige bloempjes.

Het struikje groeit zeer willig en wil best onder onzen hemel aarden, maar het is ten onzent niet winterhard gebleken. 't Is waar, het heeft het eenige winters, die tusschen 1908 en 1910 uitgehouden, maar in den daarop volgenden winter, toen we een paar maal strengen vorst hadden te boeken, is het bezweken. Men kan dus de Rhododendron intricatum in ons

Rhododendron intricatum. 'Orig. foto "Onze Tuinen" naar een exemplaar in den Hortus te Amst.)

land niet volkomen winterhard noemen en daarom zal men beter doen haar als koude kasplant te kweeken, evenals de gewone Indische Azalea's. En dat loont zeer zeker de moeite, want bij een willigen groei, zet het struikje gemakkelijk knop en bloeit zeer vroeg, zonder eenige kunstmatige warmte daarbij te behoeven, in een broeibak of ongestookte koude kas. Een paar graden vorst zullen het zelfs niet deeren. Het is dan ook een soort die op-den grens van winterhardheid staat. In zachte winters blijft het buiten goed over en ontplooit soms dan zelfs in December reeds een enkel bloempje; alleen tegen onze strenge winters schijnt het niet bestand te zijn.

Kunnen we de Rhododendron intricatum dus niet als tuinplant aanbevelen, als winterbloeister voor de koude kas is ze de cultuur alleszins waard! Of ze reeds bij onze kweekers te bekomen is, weet ik niet. De Amsterdamsche Hortus ontving het plantje intertijd uit Engeland, van de firma Veitch and Sons te Chelsea. v. L.

HET DEKKEN VAN VASTE- OF OVERBLIJVENDE PLANTEN.

Anemone japonica en variëteiten, Chrysanthemum maximum en variëteiten, Coreopsis en variëteiten, Hypericum Moserianum, Pyrethrum, enkele en dubbele variëteiten, Scabiosa caucasica en Scabiosa caucasica alba dekt men het beste met een laagje fijne turfstrooisel ter dikte van 5 centimeter en ter breedte van ongeveer 25 centimeter om de plant, zoodat de harten der planten bijna zichtbaar blijven.

Voor een gewone winter is zulks voldoende; vriest het echter zeer streng, dan brenge men wat blad over de planten en legge daar wat sparren of conifeerentakken over voor het wegwaaien. Men neemt dit er echter na den vorst weer direct af.

Anchusa italica Dropmore Variety, Anchusa italica Opal, Anthemis, Asclepias tuberosa, Chrysanthemum indicum en variëteiten, (Chrysanthen voor den vollen grond), Crinum Powellii en var., Chelone barbata coccinea, Diplostephium laerigatum, Eryngium amethystinum, (grootbloemige blauwe distel), Kitaibelia Lindemuthii, Fuchsia gracilis, Fuchsia americana, Fuchsia Ricartoniana, Gaillardia en variëteiten, Hemerocallis aurantiaca major, Incarvillea, Lobelia cardinalis Queen Victoria, Penstemon Newberry Gem, Penstemon Southgate Gem, Stokesia cyanea alba, Stokesia cyanea praecox, Tritoma, in var. (vuurpijlen) moet men zwaarder dekken dan de vorige. Men brenge over deze de turfstrooisel ter dikte van ongever 20 centimeter, zoodat de geheele plant flink bedekt is, men brenge hierover een laag blad en dekt dit of met sparren- of conifeerentakken.

Gynerium argenteum dekt men het beste door in en om de plant een flinke hoeveelheid turfstrooisel te gooien, dan opbinden en vervolgens dik in stroo pakken, en dan wat grond op de ondereinden van het stroo brengen, zoodat dit niet kan opwaaien.

Gunnera scabra kan men op dezelfde manier inpakken.

Romneya Coulteri (Californische Papaver) moet ook zeer sterk gedekt worden. Men doet het beste over deze een mand te plaatsen zonder bodem en dan volgooien met turfstrooisel, en dan de mand dik in stroo pakken. Om veel pleizer van deze plant te hebben, moet men haar eigenlijk in groote potten kweeken, en haar dan 's winters in de koude kas of oranjerie overhouden.

Eremurus dekt men het beste met een laagje turfstrooisel ter dikte van 8 à 10 centimeter. Men neemt er dit echter direct na den winter af, en als de plant tegen het opkomen is, zet men bij vriezend weer er 's nachts een bloempot over voor het bevriezen. Zoover mij bekend, heb ik de meeste planten die voor bedekking in aanmerking komen, genoemd. Ik wil hier echter nog aan toevoegen, dat de turfstrooisel goed fijngemaakt moet zijn en ook droog; dat de planten ook droog moeten zijn en men ze bij droog weer moet dekken.

Men behoeft de planten niet af te snijden vóór het dekken. In de meeste gevallen is het beter dat het blad er aan blijft, daar dit in turfstrooisel niet zoo spoedig tot rotting overgaat.

Mocht ik enkele plantensoorten die toch gedekt moeten worden, niet hebben genoemd, dan kunnen anderen het lijstje wellicht aanvullen.*)

Baarn, Nov. '12.

K. Wezelenburg.

DE SCHARLAKEN TURKSCHE RANONKEL.

Vooral de z.g.n. Turksche ranonkels trekken door hare groote bloemen en mooie kleuren steeds de aandacht. Zij stammen af van Rununculus africanus en bloeien hier te lande in Mei en Juni. Wie eenmaal een bloeiend veld met deze bloemen zag, zal het niet gemakkelijk vergeten. Zeker de bloemen hebben een iewat stijven vorm en de stengels zijn in het algemeen wat kort om er b.v. in een vaasje veel succes mede te hebben. Maar er is ook wel een andere manier! Neem b.v. een bakje of schaaltje, vul het met zand, hetwelk goed nat gemaakt wordt, en steek daar de Ranonkel bloemen met wat groen in, en ge zult eens wat zien! Of de bloemen zich op die wijze lang goed houden? Indien men het zand voldoende vochtig houdt minstens tien à twaalf dagen en dat is voor afgesneden bloemen toch zeker lang genoeg.

De scharlaken Turksche Ranonkel. (Foto: "Amateur Gardening".)

De cultuur buiten valt echter niet altijd mee! Heeft men een natten tuin of is de grond zwaar (klei of veen), of al te licht (louter zand) dan zal men wel altijd aan het sukkelen blijven. Het beste zal daarom zijn ze in z.g.n. gemengden grond te planten. Men kan de eigenaardige, klauwachtige knolletjes reeds in het najaar aan de aarde toevertrouwen en ze dan gedurende den winter flink dekken, doch raadzamer lijkt het ons toe ze niet voor Februari of Maart te planten. Is het echter op het tijdstip, dat men zich voorneemt tot planten te nat, dan wacht men liever nog een tijdje. Zijn de klauwtjes eenmaal aan den groei dan deert vocht hun niet zoo gauw, maar juist is den eersten tijd, als ze om zoo te

^{*)} Zie ook het stukje in de rubliek "Werk voor de volgende week": In den Bloementuin. — Red.

zeggen, wortelloos in den grond liggen, kunnen ze geen overtollig vocht verdragen.

De scharlaken Turksche Ranonkel is in den handel algemeen bekend onder den naam Romano. Andere mooie verscheidenheden zijn: Hercules, wit, Seraphique, goudgeel, Rosalie, mooi rose, grandiflora carmine, karmijn-rose, en viridiflora, groen met rood naar het midden.

J. F. CH. DIX.

FRUITTUIN

VOOR LIEFHEBBERS VAN VRUCHTEN.

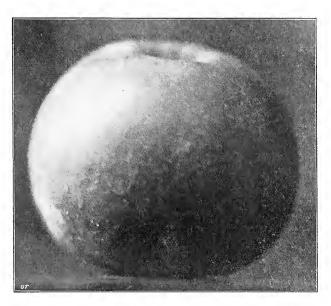
Nu de tijd is aangebroken dat men een keuze moet doen voor aanplant van vruchtboomen, wensch ik het volgende voor de liefhebbers in overweging te geven, als een practischen raad, waarvan men genoegen zal hebben, n.l. nu het meerendeel der vruchten nog niet geplukt zijn, op de kweekerijen persoonlijk te gaan zien*) en daar uit te kiezen wat men hebben wil. Een mondeling overleg met den kweeker of diens chef zal goede resultaten geven in keuze van soort, vormen der boomen, verband houdend met standplaats en gesteldheid des bodems. De verscheidenheid in soorten is zeer groot en een keuze niet gemakkelijk, daarom wil ik uit de 100 soorten appelen, peren, welke in mijn tuin (zandbodem) staan, er enkele opgeven welke beslist goed zijn van kwaliteit en vruchtbaarheid; eene

Peer .Le Lectier". (Orig. foto "Onze Tuinen".)

rangschikking naar kwaliteit is moeilijk, daar smaken verschillen. Wel zal ik de vroege soorten met ven de late met laangeven. Over het algemeen zijn deze volgende soorten alle flink van stuk. Bonne Louise d'Avranche, Bon Chretien Wil-

liams (v), Durondeau (du Tongres), Beurré Clairgeau, Conseiller de la Cour, Charles Ernest (een weinig bekende soort), Beurré de Mérode, Diamant-peer (v), ronde perzikpeer (v) en voor late soorten Le lectier (l), Besy de Chaumontel (l), Doyenné

Schoone van Boskoop. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

d'Alençon (l) en Doyenné d'Hiver (l), voor stoofperen Gieser Wildeman, Pondspeer en Curé (deze kan als tafelpeer dienen wanneer er niets beters is).

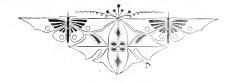
Wat appelen betreft voor vroege soorten Tulpappel of Zomeraagt (v) en Solfahalm (v), voor de latere de bekende Belle de Boskoop (1), deze is beter dan de Goudreinette, **) Princesse noble (1), Present van Engeland (1), Herfstframboos (zeer mooi), Warners King (zeer groot, vrij vroeg) en voor potappelen Grauwe reinette en Parkers Green pippin, welke laatste, mits laat in den tijd, als tafelappel dienen kan. Als zeer late soort, welke ik nog in Augustus had, de Reinette d'or, klein van stuk maar uitnemend dragend.

Behalve deze bepaald goede soorten, noem ik nog als aan te bevelen Beurré Hardy, Beurré Chaudy, Doyenné du Comice, Duchesse d'Angoulême, Claps' Favorite en als appelen de diverse pippelingen o. a. de oude peperappelen; Reine des Reinettes. Heeft men nu, in overleg met den kweeker, soort en vorm vastgesteld, dan hebben de liefhebbers zich maar te houden aan de goede raadgevingen in "Onze Tuinen", wat bemesting, snoeien, enz. aangaat en ze zullen genoegen van hun boompjes beleven, voor zoover nachtvorsten en storm geen teleurstelling geven en misschien nog eens denken aan schrijver dezes, ook:

EEN LIEFHEBBER.

B. Sept. 1912.

^{**)} Belle de Boskoop en Goudreinnette zijn eigenlijk synoniem; maar met Goudreinette worden ook andere soorten aangeduid. — Red.

^{*)} Voor dezen uitnemenden raad is het nu helaas te laat geworden: chronisch plaatsgebrek was oorzaak, dat dit stulsje tot nu toe moest wachten. Intusschen bevatten de verdere regels nog genoeg, om het alsnog een plaatsje te geven. — Red.

KASPLANTEN

VARENS KWEEKEN VOOR SNIJGROEN.

Daar de bloemenwinkels tegenwoordig zooveel behoefte hebben aan bloemen, is er nu en dan ook behoefte aan snijgroen. Welnu, zal men zeggen, dat is er voorloopig nog genoeg. Ja, maar 't geen ik wil bespreken, daarvan is 's winters maar al te weinig van.

Dit zijn n.l. de varens, die zich zoo uitstekend kunnen leenen voor de binderij, omdat hun losse en elegante bouw daartoe het eerst in aanmerking komt.

Het varenblad heeft echter een bezwaar, en dat is dat het zoo spoedig verlept in de droge lucht der kamer. En dit is ook het geval met de plantjes die voor kamerversiering in potten gekweekt worden. Indien het daarom mogelijk is, de varens zóó af te harden, dat ze van den overgang weinig te lijden hebben, dan zijn ze de schoonste decoratieplanten die men zich denken kan en is het groen er des te bruikbaarder om.

Wanneer de varens van den beginne af, aan veel licht en ook aan de zon worden blootgesteld, zal de kleur niets minder groen zijn, wanneer men maar voor een krachtig grondmengsel, voor het noodige water en voor veel frissche lucht zorg draagt.

Voor dit doel behoeft men juist geen jonge planten aan te kweeken, ook met oudere kan men daarin slagen. Deze snijdt men dan alle begin Mei boven den pot af, dat wil zeggen dat men al het oude blad verwijdert, terwijl men die planten die te kleinen pot hebben eerst verpot. Men plaatst ze dan dicht bij het glas, in de gematigde kas. Deze planten, we bedoelen in hoofdzaak Adiantum en Pteris, zijn voor snijgroen uitstekend, want het blad is veel minder teer outwikkeld dan gewoonlijk, en ook voor sierplanten binnenshuis zijn ze aan te bevelen.

J. Сн. B.

NOG EEN BLOEIENDE AGAVE. *)

In den alouden Prinsentuin te Leeuwarden is thans een bloeiende Agave americana te bewonderen. Bij de meeste menschen, en hieronder, helaas, ook vele bloemisten, is ze beter bekend onder haren onjuisten dubbelnaam: honderdjarige Aloë. In dubbelen zin is deze naam onjuist, immers is de aloë een geheel andere plant, die behoort tot de Lelieachtigen, terwijl de Agave behoort tot de Narcisachtigen. En daarenboven wordt deze plant in gewone omstandigheden geen eeuw oud.

Deze oorspronkelijk Mexicaansche plant, die thans echter in Z.-Europa algemeen voorkomt, waar men haar tot het aanleggen van ondoordringbare omheiningen gebruikt, heeft in haar vaderland slechts 8—16 jaar noodig, om zooveel reservevoedsel in de dikke stekelige bladeren te verzamelen, dat zij haar hooge, op een reusachtigen armblaker gelijkenden en met duizenden bloemen versierden stengel in de lucht kan verheffen. In Zuid-Amerika heeft ze hiervoor 10—20 jaar werk, bij ons duurt het soms 50—80 jaar voor ze bloeit. Het eigenaardige is, dat de plant maar eens in z'n leven bloeit.

Het eene blad na het andere kwam te voorschijn, en toch mocht het den stengel maar niet gelukken zich in de hoogte te verheffen, tot op eens de laatst ontwikkelde bladen zichtbaar in lengte afnamen en zich zelfs niet meer met de spitse

*) Tot onzen spijt moest dit art., gelijk nog meer andere, wegens chronisch plaatsgebrek eenigen tijd wachten. — Red.

toppen boven de andere konden verheffen. 't Was, als had de plant uitgeleefd, als sukkelde ze aan verval van krachten. Maar zie, daar rijst uit het hart van de plant een stengel omhoog, eerst langzaam, weldra krachtiger, en ten laatste met zulk een snellen groei, dat maar een paar warme maanden noodig zijn om dien tot de dikte en hoogte van een boomstam te doen opgroeien. Hij verdeelt zich van boven regelmatig in een aantal takken, waaraan zich weldra duizenden bloemen ontwikkelen.

Als een bewijs van den snellen groei dienen de volgende metingen: op 30 Mei was de hoogte van den bloemstengel 192 c.M. boven de kuip, op 13 Juni 272 c.M., op 4 Juli 398 c.M., op 18 Juli 526 c.M., op 1 Aug. 588 c.M. en op 15 Aug. (geheel volwassen) 616 c.M.

De bloemen zijn lichtgeel van kleur en maken niet veel indruk, doch de verbazend snelle groei wekt ieders bewondering op. Tegelijk met den groei worden de bladeren van onderen af eerst rimpelig, dan slap en eindelijk bijna vliezig. De bloei put de plant zoo uit, dat ze sterft.

In Mexico wordt zij onder den naam Maguey-plant in 't groot aangeplant, om ter bereiding der "pulque", een zeer geliefkoosde drank der Mexicanen te dienen. Daartoe snijden zij kort voor den bloei den bloemknop weg en bereiden uit de groote hoeveelheid suikerhoudend vocht dat dan uit den bloemsteel vloeit door gisting de pulque en verder door distillatie een soort rum, mescal geheeten. De bladeren en wortels bezitten daarenboven vaatbundels, die bij uitnemendheid geschikt zijn tot het maken van touw, vroeger werd hieruit zelfs papier bereid. Bij ons worden de vezels der Agavebladen wel aangevoerd onder den naam van Soie végétale of Pita. De zoogenaamde Campeche of Sisalhennep stamt ook af van een in Midden-Amerika gekweekte Agavesoort, n.l. Agave Sisalana.

Eindelijk gebruiken zij den in stukken gesneden bloemstengel tot dezelfde doeleinden als wij het kurk. Het sap der Agavebladen wordt door Mexicaansche geneesheeren voor bloedzuiverend gehouden.

Men kan nagaan, in welk een groote overvloed het sap in deze plant wordt afgescheiden, daar er uit één plant dagelijks pl. m. 200 kub. c.M. vocht vloeit, wat 2 à 3 maanden duurt; dubbel opmerkelijk, omdat de Agave daar op meest dorren, nauwelijks met eenige teelaarde bedekte grond gekweekt wordt.

Bij ons werden ze vroeger meer aangekweekt dan thans; kleine plantjes, ontstaan door wortelscheuten, worden in mozaikvakken gebruikt, de grootere als alleenstaande plant in het gazon. Ze verlangen een koele standplaats, veel licht en weinig water in den winter en in den zomer veel water en zon, voedzame met klei vermengde bladgrond en goede waterafvoer. De vermeerdering geschiedt door wortelscheuten of zaden. Als de bak volgeworteld is moet ze verplant worden; dit geschiedt in den zomer. Jonge planten kunnen zeer goed als kamerplanten gehouden worden en ze zijn ook wel een plaatsje waard in de vensterbank, vooral de witgerande en geelgestreepte variëteiten der gewone groene Agave zijn zeer mooi.

Leeuwarden, Sept. 1912.

G. DUURSMA.

Ieder die 5 nieuwe Abonné's opgeeft voor "Onze Tuinen", weekblad voor Vaklieden en Amateur-Tuiniers, ontvangt gedurende één jaar dit blad gratis.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Oncidium. — Cymbidium. — Lycaste. — Zygopetalum.

Van de in den winter bloeiende Oncidinms is Oncidium cherrophorum wel een der aardigste. Wel zijn de goudkleurige bloempjes niet groot maar zij komen in zoo'n aantal aan den stengel voor en rieken daarbij zoo heerlijk, 'dat wij haar met een gerust geweten kunnen aanbevelen. Zij groeit uitstekend in het koudste gedeelte van de gematigde kas. In een compost van twee deelen varenwortelgrond en een deel Sphagnum doen zij het uitstekend.

In deze maand kunnen er ook eenige Cymbidiums bloeien o.a. Cymbidium Mastersii, C. giganteum, C. erythrostylum, en de hybriden C. Tracyanum en C. Winnianum.

Is men in het bezit van bleeiende exemplaren, dan verdient het aanbeveling deze minder water te geven, totdat de nieuwe groei zieh aankondigt door het maken van een nieuwe scheut.

Het is goed, wanneer er gegoten is, de planten eerst wat te laten opdrogen om dan weer tot gieten over te gaan.

De soorten welke in het vroege voorjaar bloeien zijn nu met haar schijnknollen klaar en bij sommige is de bloemstengel reeds zichtbaar. Natuurlijk moeten deze planten gegoten worden, maar dat moet toch met de noodige omziehtigheid gebeuren immers, men geeft om dezen tijd van het jaar zoo spoedig te veel water.

De bloemen van het geslacht Lyeaste mogen niet bijzonder graeieus gebouwd zijn, men moet daarbij niet vergeten dat zij bloeien op een tijd, waarin elke bloem rellem is

welkom is. Lycaste Skinneri en variëteiten zijn zeer dankbaar in het bloeien, terwijl de bloemen verschillend gekleurd zijn. Lycaste macrophylla en de hybriden L. Balliae en Mary Gratrix laten de bloemknoppen ook zien en soms wel in die mate dat de bloem er onder lijdt. Het verdient dan ook aanbeveling zwakke planten niet te laten bloeien of een gedeelte der bloemstengels weg te nijpen zoodra deze verschinen

Gedurende den bloeitijd houdt men de planten matig voehtig wat niet meer noodig is als ze haar bruidskleed hebben uitgetrokken.

Zygopetalum Mackayi, Z. crinitum en Z. intermedium bloeien ook in den winter en blijven de bloemen lang mooi, zoodat zij voor snijbloemen in aanmerking komen.

Het is wel opmerkelijk dat deze soorten altijd min of meer werkzaam zijn. reden waarom ze nimmer geheel droog mogen staan. Het minste water geeft men zoodra de bloemen alle geopend zijn, anders bestaat er groote kans dat de bloemen vlekjes gaan vertoonen wat minder wenschelijk is. Dit geldt ook voor de hybriden die in het vroege voorjaar bloeien.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Vaste-planten dekken. *)

Het wordt tijd, dat we verschillende vaste planten inpakken tegen de winterkonde We doen dit werkje bij voorkeur zoo laat mogelijk; in den regel niet, voordat het wat harder begint te bevriezen. De planten moeten lang genoeg onder het winterdek zitten; knnnen we dien tijd bekorten, dan doen we dit graag. Langer dan half November mogen we echter niet wachten.

Eén van de planten, waar we het eerst aan denken is wellicht Gunnera scabra: de bladeren worden even boven den grond afgesneden, de plant vervolgens afgedekt met een laag turfstrooisel, waarna men er de afgesneden bladeren gelijkmatig overheen legt. Treedt strenge vorst in, dan kan men nog wat los blad aanleggen. Bij voorkeur leggen we er nog eenige sparretakken overneen, om door de groene kleur het minder fraaie gezieht wat weg te nemen.

Vervolgens komt aan de benrt het Pampas-gras Gynerium argenteum. Deze snijden we niet af, doeh we pakken de geheele plant in stroo. In het voorjaar wordt ze afgesneden. We zorgen vooral, dat het stroo, waarmede we inpakken, goed diehtgebonden is van boven, daar inlekkend sneeuwwater zeer veel kwaad aan de planten doet, we zouden haast zeggen; nog meer kwaad dan vorst.

We hebben de plant ook al eens ingepakt, door er een mantel omheen te zetten in den vorm van een stroomat, terwijl we over het geheel een dak van stroo brachten, zoodat de plant in 't geheel niet geraakt werd

Deze manier bleek geen betere resultaten te geven dan de gewoonlijk gevolgde.

Acanthus mollis en A. spinosus zijn minder bekend; zeer mooie gazonplanten voor kleine grasvelden, die met een lichte bedekking van turfstrooisel den winter doorkomen.

Astilbe rivularis, een van de hoogst groeiende Astilbe's, wil eveneens graag een hehte bedekking.

Bambusu Metake, een van de sterkste soorten; toch houdt ze wel van eenige bedekking. We kunnen b.v. eenige stokken om de plant in den grond steken en hierom een moseovisehe mat slaan.

We hebben een drietal planten op verschillende staandplaats reeds jaren achtereen staan, zonder ze 's winters te beschermen. Nog nimmer zagen we, dat ze iets hadden geleden. Wanneer we de planten van jongsaf eraan wennen, houden ze het best nit.

Bocconia cordata, een zeer bekende gazon- en groepenplant, behoeft sleehts een lichte bedekking van turfstrooisel of droog blad.

De vollegronds-Cyclamen Cyclamen curopacum en C. ncapoltanum vragen, evenals de vollegronds-orchideeën, nl. Cypripedium Calcrolus en C. spectabile, een bedekking met turfstrooisel.

Gaura Lindheimeri wordt veel voor perkbeplanting gebruikt. In 't najaar neemt men ze dan op en geeft ze een plaatsje in een kouden bak.

Waar ze afzonderlijk of in groepen staan, b.v. in borders, kunnen we ze buiten overwinteren onder een lichte bedekking van blad of turfstrooisel.

Gymnothrix latifolia komt in den regel den winter slecht door. We doen het beste eenige stukken van de plant op te steken en in een kouden bak te overwinteren.

Willen we deze moeite niet nemen, dan geven we een flinke bedekking van turfstrooisel,

De .,Vnurpijlen'' vragen eveneens een lichte bedekking van turfstrooisel. De reuzenlelie of Lilium giganteum vraagt op de

meeste gronden een licht winterdek. We behoeven eehter niet zoo heel spoedig bang te zijn voor bevriezen, daar de bollen flink diep geplant staan.

Ocnothera macrocarpa, een krnipende plant die wel voo,r rotsbedekking gebruikt wordt, moet ook een kleine bedekking heb-

Mocht de plant bevriezen, dan is znlks geen groot bezwaar, daar ze eenjarig kan worden gekweekt.

Statice latifolia, waarvan de bloeiwijzen gedroogd worden voor winterbonquetten, moet eveneens gedekt worden. In zware gronden gaat ze 's winters dikwijls te loor.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Hortensia's, — Kamerplanten. — Klimplanten. — L'elargonium zonale voor winterbloei. — Azatea trekken,

De Hortensia (Hydrangea hortensis), ook de bontbladerige varieteiten, als Thomas Hogg, weike in pot of kuip gekweekt zijn, brengen we nu binnen in orangerie of koude kas; ook schuren en keners kunnen titenst doen. Ze verliezen daar hun blad en behoeven wening water. In t voorjaar als ze gaan groeien, verpotten we ze, ot, zoo ze 'n kuipen staan, halen we de bovenste aarde weg en vuhen dit aan met verschen grond en wat verteerden koemest

Noor kamerplanten is een slechte tijd aangebioken wegens het stoken en de, als gevorg daarvan, droge lucht en stof. Om de atmosfer wat voentiger te maken, zetten we een schotel water op de kachel ter verdamping.

De kumpuanten in onze kussen, die niet wenng bijdragen tot verlevenanging van het geheel, korten we zoo nood.g wat in, om de andere plaaten meer keht te geven.

In het donkere jaargetijde, wanneer we naar weinig blocmen zeen, kunnen we van Teetargonium zonale heel wat pieizier hebben, voornamelijk van de var. Laul Grumpel met hare krachtig roodo bloemen. We plaatsen ze in een koude of gematigde kas en gieten ze matig. Liefst heoben ze droge lucht ter bevordering van den bloei en een plaatsje dicht bij 't glas.

Willen we tegen Kerstmis profiteeren van in bloei getrokken planten, dan dienen we daar nu mede aan te vangen.

Behaive boigewassen in ons vorig opstel genoemd, is Acalea undica een der meest voorkomende winterbloelers, welke zeer rijk en lang bloeft. We plaatsen ze in een temperatuur van 70° I'h. en spuiten ze eenige keeren per dag, waarmede we ophouden bij het opengaan der bloemen. De diefjes, d. z. jonge schentjes naast de knoppen, houden we er uit als deze zich voordoen. Deze toch nemen de sappen ten nadeele der bloemknoppen weg. Zijn de bloemen half geopend, dan zetten we de planten koeler, in kamer of serre, om den bloei langer te doen duren. Vroege zijn: Deutsche perle, (wit), een der vroegste; Simon Mardner, lila rood; Vervaeneana, roze met wit, en Mad. Patrick, rood.

Utrecht. J. A. Hoitingh.

In den Moestuin.

Diepc grondbewerking.

Een goed werd in den winter, vooral bij den aanleg van nieuwe tuinen, is het diepspitten. Het is noodzakelijk, wanneer dicht

^{*)} Zie ook het art, van den heer Wezelenburg over het dekken van vaste planten in dit nummer. R^{ed} .

onder de oppervlakte een harde laag aanwezig is. Deze wordt vaak veroorzaakt door leemlagen, en op de hooge zand-gronden door grintbanken of door zandoer, bekend onder den naam van rodolm. Het ontstaat, doordat de aanwezige zandkorreltjes door humus tot een harde massa

aane ngebakken zijn.

Meer dan zandoer, is het ijzeroer bekend. Dit vinden we niet op de hooge zandgronden, maar langs de beekjes, die daar doorheen lo pen. Deze voerden uit den gzerhoudenden bodem ijzer mede, doordat dit in opgelosten toestand aan koolzuur gebonden was. Stroomt het beekwater over de landerijen, dan ontstaat er in het water door inwerking der lucht een onoplosbare ijzerverbinding, die achterblijft als het water weer naar de beek terugloopt. Deze ijzerverbinding hechtte de zandde lijes aaneen, waardoor een zoo harde massa ontstond, dat deze nauwelijks met het hoeweel is stuk te slaan, veel harder nog dan het koffiekleurige zandoer.

Het zandoer treffen we, in tegenstelling met het ijzeroer, steeds aan in de hooge koppen der zaudgronden. Gewoonlijk vindt men boven het zandoer het loodzand, wat al mede de slechtste grondsoort voor tuinen is; toch moet menigeen het er mede doen. Zandoer kan men gemakkelijk van ijzeroer onderscheiden door de massa te gloeien. Het eerste verliest tijdens het gloeien de bruine kleur en er blijft niets dan zuiver zand over, de humus is verbrand en de verbrandingsproducten zijn als gassen in de lucht verdwenen. Het ijzeroer blijft zijn bruine kleur tijdens het

gloeien behouden.

Een tuin met op niet al te groote diepte een van nature ondoorlaten ondergrond. moet worden gediepspit. Bij veel regen is zoo'n grond te nat, omdat het water niet weg kan; bij langdurige droogte te droog, omdat uit den ondergrond geen water

wordt aangevoerd.

Het herhaalde spitten op steeds dezelfde diepte kan echter ook oorzaak zijn, dat de laag rechtstreeks onder de bouwvoor, wel ondoorlatend, maar toch stijf wordt. In dit geval kan men den ondergrond losmaken. door de voor, die bij het spitten ontstaat met de greep los te woelen. Dit moet zoo gebeuren, dat de ondergrond niet of zoo weinig mogelijk naar boven wordt gebracht. De ondergrond kan dan tegelijkertijd met kalk worden gemengd, en dit moet men vooral doen, als de waterafvoer gebrekkig is.

De voordeelen van diepspitten leert men in de praktijk kennen, vooral in droge jaren, als in 1911. Het is een duur werkje; men moet het echter beschouwen als een kapitaal-belegging, dat in ongeveer jaren tijds is opgeteerd, want zoo lang na het diepspitten zal men ongeveer denzelfden toestand als voorheen terugkrijgen.

Hoe wordt het diepspitten uitgevoerd? Allereerst wordt een put gegraven, die met Deze put is van 60 c.M. tot 1 M. diep, wordt de bodem van den put nu nog losgemaakt, dan is er van 80 c.M. tot 1.20 M. gediepspit. De put gaat over de heele breedte van het land; in dat geval moet de nitgeschoten grond naar het andere uiteinde van het land worden gekruid. Gaat de put over de halve breedte, dan behoeft de uitgeschoten grond minder ver te worden verplaatst, omdat men dan eindigt naast de plaats, waar begonnen werd. De breedte van den put is ongeveer

80 c.M. Is de put op diepte gegraven, dan wordt daarnaast nog weer een voor uitgegraven, ook ter breedte van 80 c.M. tot op den ondergrond, dus tot daar waar geen of weinig humus meer aanwezig is. Deze bovengrond wordt eveneens gebracht daar, waar het diepspitten zal eindigen. De ondergrond van de tweede reeds begonnen

put komt in de eerste. De toestand is dan, dat de eerste put met ondergrond is geand the terrster put their bluetground service wild en dat daarvoor de tweede geheel uitgegraven put hegt. Er wordt nu aan den derden put begonnen, door de bovengrond daarvan als bovenste laag van den eersten put over te werpen.

De uitgegraven grond moet in de putten zoo loodrecht mogelijk worden opgezet. Werkt men schuin op, dan is er steeds kans, dat een deel van den grond niet

wordt omgespit.

's Avonds moet altijd het werk zoo worden geëindigd, dat de laatste put halverwege met grond is gevuld, anders zal het licht kunnen gebeuren, dat den volgenden dag de put voor een deel onder water staat, wat dan eerst moet worden nitgeschept voor verder gegaan wordt met spitten.

In den Fruittuin.

Vijgenboomen. — Afstanden.

De vijgenboom, eigenlijk vijgenstruik, is de ecnige onder onze vacerianasche vruchtboomsoorten die zich nog niet geheel en all aan ons kinmaat neert nangepast. Uit zuidenjker streken alkomstig, vraagt hij, om ongeschonden onze noordsche winters te kunnen doorstaan, eenige bedekking. Ofschoon algebreie vorstvrijneid niet noodig is, waardoor het aanbrengen van de beackking op heden nog niet arrect noodzakenjk is, zoo is het toch beter er niet langer mede te wachten. Een vroeg invallenge winter kan ons overvalten en met een dikke sneeuwlaag het behooriijk inpakken van de boomen zooal niet beletten dan toch zeer bemoeilijken. De takken worden van het hekwerk losgemaakt, tegen den grond gebogen en in dien stand, dicht bijeen saamgevonden. Het zeer lenige vijgenhout laat dit zonder bezwaar toe. Over het geheel komt een oude rietmat, waarna een flinke biadiaag wordt aangebracht, welke de vorst buiten houdt. Rui-ge mest, turfstrooisel, run en al wat maar koude weren kan, kunnen bij gebrek aan bladeren deze vervangen.

Zoolang vorst of sneeuw ons dit niet onmogenjk maakt, gaan we onafgebroken voort onze plannen tot planten of verplanten van vruchtbocmen ten uitvoer te brengen. Aangenomen dat de grondbewerking geschied en de bemestig aangebracht is, besteden we al onze aandacht aan het uitmeten der juiste plaats waar de boomen komen zullen. We geven aan hoogstamappels 12 tot 14 Metcr, aan dito peren 10 M. afstand. Moerbeien kunnen in dit opzicht met appels worden gelijk-gesteld, terwijl notenboomen, als deze op een geschikten bodem staan, appelboomen nog in omvang kunnen overtreffen. Meikersen en pruimen, als hoogstam ge-kweekt, stellen zich met 6 à 8 M. tevreden, wat echter niet wegneemt, dat er kersensoorten zijn, late zwarte, Udensche en enkele in Zuid-Limburg gekweekte soorten, die in omvang niet voor een pere-boom behoeven onder te doen,

In struik- of pyramide-vorm gekweekt, geven we appels 4 à 5 M., peren zoo ook kersen en pruimen, kunnen met 3 à 4 M.

volstaan.

Bij groote aanplantingen, voornamelijk als voor den handel gekweekt wordt, geven de soorten-collectie geen al te we aan groote uitbreiding. Een kleine verscheidenheid van erkend goede soorten is verre te verkiezen boven een uitgebreide verzameling van misschien ook wel deugdzame verscheidenheden, maar waarvan de hoeveelheid tegelijk rijpwordende, uit den aard der zaak kleiner is.

Zooveel mogelijk planten we van elke soort een geheele rij, wat aan het geheel een zekere regelmaat geeft en bij het oogsten en ook bij meerdere voorkomende werkzaamheden zijn e genaardige voordeelen medebrengt.

Voor hen die truit voor eigen gebruik kweeken en er prijs op stellen geaurende het geheele seizoen over een groote ver-scheidenheid te kunnen beschikken, gelden deze overwegingen niet; hun zij nog eens herinnerd dat veel en mooi in de fruitcultuur niet altijd samengaan en dat voor mooi fruit gezonde boomen noodig zijn, die 't niet aan voedsel in den grond, maar bovenal niet aan voldoende ruimte ontbreken mag.

Bij leiboomen geeft de grootte en de vorm van het oppervlak dat elke boom bekleeden mag den vorm aan waarin. we de bomen zuiten opkweeken en bepaalt dit den afstand waarop moet worden geplant. Wanneer we aannemen dat elke gesteltak van een leiboom over 30 à 35 cM. afstand wan een leiboom over 30 a 35 cM. afstand moet kunnen beschikken en dat het aantal gesteltakken bij regelmatig gevormde lei-boomen reeds bij den aanvang wordt be-paald, dan zijn, lengte en hoogte van den te bekleeden muur of geleiding in aanmer-king genomen, de afstanden der verschil-lend vorwen genakkelijk te benalen. Is lende vormen gemakkelijk te bepalen. Is een betrekkelijk hooge geleiding of muur besohikbaar b.v. van 4 à 5 M. dan zijn rechtstaande snoeren, U-vorm, dubbel Uvorm en palmet-kandelaber met vier takken de aangewezen vormen. De eerste geven we 40 à 50 cM., de tweede 60 cM. terwijl de derde en vierde 1.20 M. afstand verlangen. Voor een ietwat mindere hoogte is de schuine snoer en de palmet met 6 of 8 takken de meest gewenschte. Schuine snoeren krijgen denzelfden afstand als de rechte, elk paar gesteltakken dat een palmetkandelabre meer heeft maakt dat de afstand met 60 cM. moet vergroot worden.

Voor schuttingen van de gewone meest voorkomende hoogte komt voor appelen en peren de palmet met vlakliggende en schuine takken het eerst in aanmerking, terwijl voor perziken, abrikozen, pruimen, morellen etc. de waaiervorm de aangewezene is. Bij het bepalen van den afstand voor deze vormen stellen we als minimum voor een waaiervorm 6 M., terwijl die aan de vlakliggende en schuine palmetten, welke vormen om den andere worden ge-plaatst de hoogte die ze bereiken kunnen, den afstand aangeeft waarop ze van elkan-

der moeten staan.

De waaiervorm, 't gemakkelijkste in aanleg, is in onderhoud niet zoo eenvoudig, althans wanneer hij binnen zekere grenzen moet blijven en we den eisch stellen dat hij over zijn geheele oppervlakte vruchthout bezet is en die oppervlakte zelve de onderzijde zoowel als de bovenzijde van den muur of schutting in alle richtingen bedekt. Toch is het nog steeds de vorm die het meest voorkomt. Daarvoor bestaan redenen, hij is zoowat de passe-partout voor elke oppervlakte, kan indien de keuze van den onderstamen die van de soort goed is, klein blijven, maar ook kolossale afmetingen aannemen en geheele gevels bedekken.

De leek die op een beperkte ruimte in fruitteelt liefhebbert en zich met het onderhoud van zijn boomen zelve belast, raden we, als het appels of peren betreft, de regelmatige vormen aan, 't mag vreemd klinken, maar ze zijn, indien ze bij de planting den goeden vorm bezitten, gemakkelijker te onderhouden dan de onre-gelmatige. Elke tak heeft over een te voren bepaalde ruimte te beschikken en is in snoei en verder onderhoud, behoudens kleine afwijkingen precies gelijk aan die van zijn buurman.

J. C. M.

Vallota Purpurea

Naar aanleiding van een inzending Vallota Purpurea op de tentoonstelling te Helmand, ingezonden door een liefhebberzelfkweeker, is mij gevraagd of die inzender niet zou willen meedeelen waaraan hij dit resultaat te danken had.

Dat de heer Kaulen dit met genoegen zou doen was ik van verzekerd, wetende dat hij in alles wat ten algemeene nutte is, voor ieder te spreken is, en dus ook in dit geval gaarne zijn bevindingen meedeel-Allereerst de standplaats: Eenzijdige kas van eenruiters, lange as O.W., waarin doorgaans een droge lucht. Daarin aan de voorzijde een tablet, hierop staan de Vallota's met potten ingegraven, en worden zoodra men bespeurt dat er groei komt (Febr. ongeveer) eerst matig en later bij verdere groei overvloedig gegoten, zoo zelfs dat het

onderste gedeelte der potten bijna in slijk staat. Daarna, bijv. einde Sept. wat min-der water, en Nov., Dec., Jan. weinig doch niet geheel droog houden. Zoolang ze elk jaar verpot werden bloeiden ze in 't voor en najaar, nu hiermee een keer is overgeslagen bloeiden ze alleen in Sept. Voor grond werd gebruikt bladgrond, moesgrond en veel oude koemest, dus een tamelijk zware voedzame grond.

Vooral niet te groote pot, en de nieuwe telkens zooveel grooter, dat hij in de voor-gaande past. Verpotten Dec. Jan. en bij t verpotten de kluit niet beschadigen.

Dan nooit buiten, nooit gieren en zeer veel schermen. De laagste temperatuur was geweest vriespunt, hoogste 86 gr. veel schermen. Fhar. de kas wordt verwarmd met een vulkachel.

Bij boven omschreve: kweekwijze veelvuldig twee bleemstengels uit een bol. De planten aldus verkregen stonden in potjes van 15 c.M. en prijkten sommige met 50 open bloemen.

Dat de heer Kaulen gaarne eens zal vernemen of er zijn die succes hebben met boven omschreven kweekwijze behoeft zeker En de Redactie zal daar niet gezegd. gaarne een plaats voor inruimen.

Helmond. E. KRUIDHOF.

Vruchten benamen.

Nu den stroom van postpaketten met vruchten, waarvan de namen begeerd worden ophoudt, althans minder begint te vloeien, willen we een enkele opmerking daaromtrent in het midden brengen. ontveinzen het ons niet, dat we steeds met eenigen schroom de paketten openden, omdat de mogelijkheid, de afzenders geheel of ten deele teleur te moeten stellen, steeds groot was. Hoe meer men zich met de namen van vruchten inlaat, hoe grooter de moeilijkheid van de juiste namen te geven blijkt. Vooral dit jaar met zijn abnormalen zomer en nazomer is die moeilijk-heid groot. 't Is of de vruchten van streek zijn; door de overvloedige dracht zijn de meeste beneden de normale grootte gebleven, de kleur was door gebrek aan warmte niet wat ze in andere jaren wezen kon en ook de tijd van rijp(zacht) worden week

bij vele soorten af.

Op markten en veilingen kon men zich schier overal overtuigen, dat de vruchtenoogst in velerlei opzichten, dit jaar van een normale afweek.

Einde October zagen we Bésy van Schonauen, een peersoort die in gewone jaren eerst in December voor de tafel geschikt wordt, volkomen rijp. Beurré Diel, de bevoortreffelijke winterpeer die in tijd om haar mooie gele kleur de kende dezen aandacht trekt, overtrokken met een onoogelijk bruin en ruw van schil of 't een Jut was. Ook de Durondeau miste veelal haar mooie kleurtje en was onkenbaar als haar smaak daarbij n'et geholpen had. Koning Karel van Württemberg en Todt-leben waren in October reeds gekleurd,

wat ze in gewone jaren eerst veel later worden.

Zoo zijn er meerdere afwijkingen op te noemen die het noemen van den juisten naam zeer bemoeilijken. Maar ook in gewone omstandigheden heeft het zijn eigenaardige bezwaren den naam van een vrucht te zeggen, als men slechts één enkel exemplaar onder de oogen krijgt; want van denzelfden boom geplukt, kunnen vruch-ten in vorm en kieur verbazend afwij-

We zouden daarom allen die den naam van een zekere vrucht wenschen te weten den volgende wenken willen geven, die de moeilijkheid er aan verbonden tot kleinere proportiën terugbrengen kunnen. Voorop zij gesteld dat we steeds bereid zijn ons weinigje vruchtenkennis voor de lezers van "Onze Tuinen" beschikbaar te stellen en medehelpen de Vragenbus aan

zijn doel te doen beantwoorden. Zend zooveel mogelijk normale vruchten, geen die bijzonder groot of bijzonder klein in hun soort zijn. Zorgt dat de steel in zijn geheel aan de vrucht is, vooral geen wormstekige of door andere invloeden beschad gde en daardoor misvormde vruchten. Geef zoo mogelijk den naam op waar-onder ze ontvangen zijn of waaronder ze in de omgeving bekend zijn, Vermeld er bij of ze van een stamboom of een kleineren vorm afkomstig zijn en zend van elk een tweetal vruchten.

Deze gegevens kunnen te samen of elk voor zich eenige aanwijzing geven in welke richting naar de naam gezocht moet worden.

Toch zijn vergissingen niet alleen mogelijk, maar ook zeer waarschijnlijk, want het aantal soorten is leg o, en zijn er vele onder die als plaatselijk soorten slechts in bepaalde streken voorkomen en is het aantal zaailingen onder geen bepaalde naam bekend, veel grooter dan door velen vermoed wordt.

J. C. M.

De naam FONGERS is een waarborg voor kwaliteit.

De materialen voor de FONGERS-Rijwielen gebruikt, worden met zorg gekozen. Voor al onze rijwielen wordt het beste materiaal verwerkt, dat te verkrijgen is, zoodat wij de betrouwbaarheid en de soliditeit van ons geheele fabrikaat kunnen waarborgen.

E GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGER**S.**

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

De lezers worden verzocht, de volgende regels in acht te willen nemen:

Papier aan één zijde beschrijven.

Postzegel insluiten.

Elk schrijven onderteekenen.

De vragen beknopt, maar zeer duidelijk gesteld zenden aan de volgende adressen: Plantenleven, Nutt. en Schad. Dieren, Plantenziekten, Wile vogels, Bijenteelt,

aan den Red. B. Boon, Overtoom 309, Amsterdam

Bloementuin, Tuinaanleg, Kascultuur, aan den Red. A. J. van Laren, Hortulanus, Amsterdam.

Rozen, Orchideeën, aan den Red. J. K. Budde, Hortulanus, Utrecht.

Kamerplanten, aan een der drie genoem-

de Redacteuren.

Moestuin of Fruittuin, aan de heeren J. A. Kors, Kweekerij, "De Beuckeri". De Bilt; — P. v. d. Vlist, Kweekerij, "Burbank", Bunnik; — J. C. Muijen, Deventer; — J. L. Bouwer, Maarssen.

Boomen en heesters (Dendrologie), aan den heer Leonard A. Springer, Haarlem.

Bodem en Bemesting aan den heer W. A. Grimme, Apeldoorn.

Bloembollencultuur, aan den heer J. J. Kruijff, Santpoort.

Hoenderteelt (verzorging, ziekten enz.) aan den heer J. Kooiman, Breda. Honden, aan den heer L. Seegers,

Bussum.

Vraag No. 163.

a. Hiermede verzoek ik u beleefd mij icts de CULTUUR en behandeling van JUSTICIA'S en MEDILLA MAGNÍFICA (koude of warme kas, wanneer stekken) mede te willen declen.

Bestaat er ook een niet te kostbare b. Bestaat er ook een nee te konstant HANDLEIDING voor 't KWEEKEN van KASPLANTEN in 't Holl., Fransch, Duitsch of Engelsch in den geest van Vil-morin's Les Fleurs de pleine Terre, b.v.? J. H. J. H.Laren.

Antwoord: a. Justiteia's en Medinilla's zijn planten voor de warmekas. Van Justicia bestaan ook enkele soorten, die in de koude- of gematigde kas gekweekt kunnen

worden. Men stekt deze planten met succes in het voorjaar in een warmekas. Moeilijk in de cultuur zijn ze geenszins en ze kunnen behandeld worden als het meerendeel der planten voor de warme kas. Medinilla magnifica houdt van een stevigen, voedza-

men grond.
b. Ik denk dat u zult kunnen volstaan met het Handboek over Bloemisterij van Bleeker. Ook het Fransche werkje Plantes de Serre chaude et temperée van G. Delchevalerie is zeer geschikt, f 1.70, alsmede Les plantes de serre van G. Bellair et L. Saint Léger, f 8.80. En dan hebt u nog Vilmorins Blumengärtnerei (Duitsche uitgave) ik meen f 36.

Vraag No. 164.
a. In mijn voortuintje, dat geheel op het Z. ligt, heb ik een middenperkje, waarin ik gaarne VASTE PLANTEN wil zetten, die von voor- tot najaar bloeien, zoudt u mij den naam van zulke planten kunnen noemen en tevens een vertrouwd adres waar ze te verkrijgen zijn.

De tijd van kalkbemesting is het najaar. Kalkbemesting geeft steeds onmiddellijk resultaat en kost zeer weinig. Zonder kalkbemesting hebt ge geen volledig voordeel van Uwe andere bemesting.

Vraag benoodigde hoeveelheid onder opgave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK,

NOORDZEEKANAAL.

mest. Wat moet ik docu, om ze in bloci te krijgen? Toen ik aan de Wijkerweg woonde

krygen: 10en in dan de trygeraeg avonde waar mijn tuintje vit vette klei bestond, bloeiden ze altijd volop. c. In potten heb ik sinds eenige juren CLIVIA'S en AMARY LLUSSEN, die

vroeger geregeld bloeiden, maar nu al sinds

b. Verder heb ik in hetzelfde tuintje drie juar geleden LUPINEN (vaste planten) gezaaid, het zijn prachtige planten gewor-den, maar hebben nog NOOIT GEBLOEID toch krijgen ze in het voorjaar veenals alle planten verteerd blad vermengd met koe-west Wat woet ik down om ze in bloei te nen de randen to verschrompelen,

kan hiervan de oorzaak wezen! b. Kan het kicaad dat een Adiantum en Asparagus in een kamer staan waar zoo ни en dan een sigaar gerookt wordt. Mej. E. G. Th.

Antwoord, a. Meederplantjes (de Lat. naam is Saxifraga sarmentosa; men noemt het in Vlaanderen ook wel Moeder van duizend of Moeder van duizend kindertjes), is in 't geheel geen lastige kamerplant. wanneer men het maar volop licht en

verschrompelen.

b. Ik geloof niet, dat genoemde plantjes nadeel van 't rooken van een sigaar ondervinden. De Asparagus stellig niet. De Adiantum zal wel zoo langzamerhand achternit gaan: dat komt echter niet van de sigaar; maar 't is geen plant, die het op den dnur in de kamer uithoudt. B. B.

TELEFOON 7655 en 7283.

Vraug No. 166. Welke zaden of planten BEVEELT u aan coor een ROTSGEDEELTE in myn tuin, waar ook een "klein" gedeelte

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

3 à 4 juar NIET MEER BLOEJEN. Wat kan ik daaraan doen? Ze krijgen ieder voorjaar nieuwe verteerde bladgrond met koemest vermenyd.

d. Uit de Fr. Vogezen bracht ik een paar ex. tripmadam mee, ook deze blocien niet, wat er aan te doen?

Velsen.

Mej. G. J. K.

Antwoord. a.) Vaste planten, welke het gelieele jaar doorbloeien, zijn er niet veel. De meeste hebben een beperkten bloeitijd. Maar enkele zijn er wel, die een zeer groot deel van den zomer doorbloeien, als: Tunica Saxifraga, Gaillardia maxima. l'iola cornuta en verscheidenheden, bekend als tufted pansies, stokrozen (Althaea rosea) en variëteiten. Oenothera speciosa. Seaj en varieteiten. Oenothera speciosa. Ook kunt u met succes sommige éénjarige planten gebruiken, als Zinnia's, Phlox Drummondii, Nicotiana Sanderae, Delphinium Consolida, enz. Die blocien ook bijna den geheelen zomer. Voor adressen, zie advententierubriek! Desverlangd wil ik u wel een adres en kriefte angeweit. wel een adres per briefk, opgeven.

b) Zet uw lupinen eens op een zonniger

plaats; dan zullen ze wel gaan bloeien. Ze houden van vrij zwaren, voedzamen grond.

c) Houdt deze planten 's winters droog. Een rustperiode ter rechter tijd bevordert den bloei. Sla ook dat jaarlijksche verpotten eens over, dat is niet noodig en is bij deze planten vaak oorzaak van het uitblijven van den bloei.

d) Tripmadam, Sedum reflexum, komt in het wild voor op hoogen zandgrond. Wenscht zonnig te staan in niet te zwaren grond.

Vraag No. 165. a. Hoe moet ik een MOEDERPLANTJE rerzorgen? Heeft het ook nog een anderen naam? Ik kocht het een weck geleden en nu worden de blaadjes al geel en begin-

zonnewarmte geeft; gewonen grond en geregeld water, doch vooral niet te veel. Wat de oorzaak is, dat uw plantje kwijnt, is moerlyk uit te maken; misschien had het bij den leverancier in een vochtig-warme kas gestaan en kan het den plotselingen overgang niet verdragen. Of mogelijk geett n het te veel en te koud water? Snijd de leelijke bladen weg, geef spaarzaam water en zet de plant goed in 't licht en in de zon. Heeft u misschien de zeer fraaie maar uiterst zwakke bontbladigo (z.g.n. dricklenrigo) variëteit? Dan verbaast het mij niet, dat de bladeren

water is? Hilversum.

Mevr. V .- II.

Antwoord: U kiest daarvoor bij voor-Antabora: C Rest daarvoor of voor-kenr laaggroeinde en zodevormende plantjes, als: Aubrietia deltoidea, Arabis alpina, Saxifraga umbrosa, Edelweiss (Leontopodium alpinum), Dianthus alpi-nus, Sedams, Sempervivams, Erica earnea, Veronica repens, Gentiana's, Carlina acaulis, Campanula's, enz. enz. Op de vochtige gedeelten plant in Saxifraga pel-tata, Irissen, Hoefblad, Lythrum, Lysi-machia nummularia en Varens. v. L.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

N.V. "HOOGEBERG", Velsen

No. 22. BLOEMENBAK van Kunstzandsteen "Kinderrelief" Lang 0.32, br. 0.14, hoog 0.19. Prijs f 6.00.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden o.a. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—.

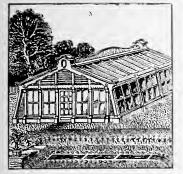
BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn,

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. \Diamond Kyaniseerinrichting. \Diamond

AUTOGARAGES. TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI: GAZONMEST

\$\Rightarrow \text{VILLE-MESTSTOFFEN} \Rightarrow \Rightarrow \text{voor den tuinbouw en de groentencultuur.} \text{Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Papter bestrijding van Plantenziekte.}

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden. 4567

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebru'ksaanwijzingen kosteloos.

KAUFFMANN. 60

Ceintuurbaan 390, Amsterdam.
:-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-:
SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227.
-:- Helpman bij Groningen. -:-

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek.

:- :- J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht. -: -:

filiaal AMSTERDAM, ROTTERDAM,

" ROTTERDAM " DEN HAAG,

,, DEN HAAG, ,, UTRECHT, ,, NIJMEGEN, Keizersgracht 403. Delftsche Vaart 37.

Korte Groenewegje 85. Lucas Bolwerk 20. v. Welderenstraat 89.

(59)

Directe levering per kist of per wagon van: Eenruiters Kasglas.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

WAARBORGT Uw Succes

bij bestrijding van

BLOEDLUIS,

KANKER en SCHORSZIEKTEN Uwer -:- :- Vruchtboomen. -:- :-

Wordt gebezigd in oplossingen van 5 à 10 %, ongeëvenaard in uitwerking, kwaliteit en prijs. Brochure met Attesten gratis op aanvraag.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG,

Tuinbouw-Inrichting,

:- :- ZEIST. -: -: -:

J. BRILL, Epe (Geld.)

biedt tegen billijke prijzen te koop aan: STRUIKROZEN, RHODODENDRONS, CONIFEREN, enz. enz. in vele kleuren en maten. (66)

zijn de oog sterk ge als in de provincie G

(86)

(70)

GEB®VINCENT

BUITENHAVENWEG 132 G
Schiedam · Teledon № 14

FADRIER VO. GEST. IJZEREN HERKEN OOK & SOLEDE INSCHULFHERKEN OOK GESCHIKT VOOR AFSLUITING VAN BALKONS & SERRES • IJZEREN VERANDAS . KUNSENLEDMERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK • TERRENINGEN GRATIS VERKRIJGAMA

OVERRAFFINGEN JZERCONSTRUCTED
AFRASTERINGEN MOOR TERREINEN

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen

als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden

toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

CHILISALPETER

gebruikt

(700

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN. Voor den gankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

Speciaal Cultuur SERINGEN. Firma v/h. DE GEER BOERS & Co.,

-:- -:- NAARDEN.

DEN ...

--- -:- -:-

ABONNEERT U op

Abonnementsprijs f 3.10 per jaar, tweemaal per week 16 bladzijden druk. Hoofdredacteur: J. H. W. TH. REIMERS, oud-Rijkslandbouwleeraar.

Onder vaste medewerking van:

H. A. KROES, Leeraar a.d. Middelbare Landbouwschool te Groningen, Dr. K. OVER, Rijksveearts aan het abattoir te Amsterdam, M. KRAMER en A. RAUWERDA, Leeraren a.d. Rijkslandbouwschool te Leeuwarden, C. BLOKKER, Landbouwonderwijzer te Eerbeek, J. BEENEN, Cultuurchet der Tuinbouwmaatschappij "Gelderland" te Neede, J. H. BIELEMAN, Leerares te Lochem, en vele andere deskundigen.

Leest in het Zaterdagnummer van 16 November a.s.: DE VEESTAPEL IN NEDERLANDSCH INDIË (wordt vervolgd) van den bekenden Indischen Autoriteit Dr. H. 'T HOEN,

Nieuwe abonné's,

Zendt ons f 3.10 voor een nieuw abonnement 1913-1914 en ge ontvangt tot 1 Januari 1913 DE VELDPOST en het fraaie KERSTNUMMER GRATIS.

Opname van zwervende en bij U onhoudbare dieren. Pension en verpleging van gezonde en zieke dieren. Wasschen, scheren en coupeeren van honden en het snijden van katers. Antiseptische Inrichting.

Afmaken van dieren, snel en pijnloos. Opzetten van dieren en het bereiden van huiden. Alle dieren worden desverk. gehaald. Overal aan huis te ontbieden.

FRED. J. WENTZEL,

Korte Reguliersdwarsstraat 14,

Telefoon Noord 1534.

OTTEVANGER & BUYS. BOSKOOP.

1ste soort STAM., STRUIK- en KLIMROZEN, RHOD., AZALEA'S, BESHULST, MAGNOLIA'S, CONIFEREN, CLEMATIS.

Verzendingen onder rembours. Postadres: Bootstraat 7. (67)

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21/2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

TREKKLOKKEN in WIT GLAS

BAKKER.

worden gefabriceerd bij

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

- ROTTERDAM: Haringvliet 27.
- ARNHEM: Groote Markt 10.

VOOR ONZE JONGENS.

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97.

GRONINGEN: Ged. Zuiderdiep 39.

Miniatuur Stoommachines en toebehooren in ruime sorteering en concurreerende prijzen. Bezichtiging zonder verplichting tot koopen. J. TH. HAUSER, (644) Amsterdam, Bilderdijkstraat 66. Tel. 9562.

Firma P. A. A. DE LANGE, 662 BOOMKWEEKERIJEN :: ::

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063. Dordrecht. (24)

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 1.90. \diamondsuit

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

TUIN-ARCHITECT

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG

VAN TUINEN

Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

BEMEST UWE TUINEN IN DECEMBER, JANUARI EN FEBRUARI.

en wendt U hiervoor tot de

MAATSCHAPPIJ TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN DORDRECHT OPGERICHT 1893

INHOUD.

Aristolochia Sipho, door Bijhouwer.

De Narcissenvlieg, door J. Ritzema Pos.

Rhododendron intricatum, door v. L.

Dekken van Vaste Planten, door K. Wezelenburg.

Turksche ranonkel, door J. F. Ch. Dix.

Voor Liefhebbers van Vruchten, door Een Liethebber.

Varens voor snijgroen, door J. Ch. B.

Bloeiende Agave, door G. Duursma.

Werk v. d. v. Week. In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementum, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, dcor H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Mededeelingen:

Vailota purperea, door E. Kruijdhof. Vruchten benamen, door J. C. M.

Vragenbus.

Advertentiën.

Bijblad:

Foxterriers II, door L. S.

Intieme praatjes over Vogels, door T. E. Bouma.

Instinkt of Verstand? door A-a.

Dierlijk Voedsel etende Grasrups, door P. J. S.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. CRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOLIAN (Pluimvee), V. LODD R, J. C. MUJIEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTZVAER, L. SELCERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPENGER, G. S. (Eijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE VYAGEMAKER, H. STIENSTRA. ::

ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234-240, AMSTERDAM D APONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

HET VONDELPARK TE AMSTERDAM.

Het Vondelpark te Amsterdam is, sedert het in 1865 voor het publiek werd opengesteld, altijd het wandelpark bij uitnemendheid van Amsterdam gebleven. Er zijn in Amsterdam wel meerdere frasie en flinke parken aan te wijzen, zooals het Oosterpark, het Sarphatipark en het Westerpark, maar het Vondelpark is het grootste, met een oppervlakte van 48 HA.

In het Vondelpark gaat de Amsterdammer in het voorjaar kijken naar het zwellen der knoppen aan de boomen en heesters, en luisteren naar het eerste vogelengekweel; gaat hij en omstreken toch zijn zeer spaarzaam met natuurschoon bedeeld en dat was vroeger, toen ook de stadsparken nog geboren moesten worden, nog in meerdere mate het geval.

Het was de heer S. P. van Eeghen, die in 1864 het plan opwierp een groot rij- en wandelpark voor Amsterdam te stichten, om de ingezetenen, die zelden de stad kunnen verlaten om te genieten van de natuur, van bloemen en groen, daarvoor eenigermate schadeloos te stellen. Dat plan ontving bij enkele vrienden en bekenden een goed onthaal en spoedig was er een commissie samengesteld, met den heer Mr. J.

De weide in het Vondelpark te Amsterdam. - (Orig. foto voor "Onze Tuinen".)

genieten van het lentegroen en de zomerpracht der bloemen, bewonderen het kleurenspel van den herfst. Wie zal den invloed schatten dien het park op duizenden en duizenden heeft gehad. Wie heeft er niet genoten in het Vondelpark van zomerzon, frissche lucht en bloemenpracht, van verkwikkende schaduw, herfst- en winterschoonheid? Inderdaad, de weldaad, dien de stichters van het Vondelpark aan Amsterdam bewez∈n hebben, is niet te schatten; zij hebben de stad voor altijd aan zich verplicht.

Dien lof kan men n.t. aan elken stichter van een park geven, maar hier gaat het toch om iets anders. Amsterdam Messchert van Vollenhoven, den toenmaligen Burgemeester van Amsterdam, als eerevoorzitter, die de zaak krachtig ter hand nam. Den 9en Maart 1864 was er een bedrag van bijkans f 84,000 bijeen, zoodat den 18en Mei daaropvolgend met de werkzaamheden kon worden aangevangen, die den 15en Juni van het volgende jaar werden beëindigd, waarop het park voor het publiek kon worden opengesteld.

Het park had toen echter nog niet de grootte van thans. Het ging niet verder dan het tegenwoordige Melkhuis en had nog maar een oppervlakte van 10 HA. In 1×66 en 1×68 werden nieuwe pogingen gedaan om gelden bijeen te krijgen ter vergrooting van het park, die ook gedeeltelijk slaagden. In 12 jaar tijds werd f 212,000 bijeengebracht en in 1878 was de uitbreiding van het park voltooid en op zijn tegenwoordige grootte van 48 HA. gebracht.

Het park ontleent zijn naam aan onzen grooten dichter Vondel, wiens standbeeld den 18en Oct. 1867 in het park werd outhuld en dat met het omtuinde ronde plekje grond in eigendom aan de gemeente Amsterdam overging.

Dit is in het kort de geschiedenis van het ontstaan van het park, waarvan we de bizonderheden ontleenden aan het aardige boekje van Heimans en Thijsse: "In het Vondelpark".

De aanleg van het park is geschied door wijlen den bekenden tuinarchitect Zocher en is een meesterlijk ontwerp. Een lange strook van prachtige vijvers doorsnijdt het geheele park en biedt hier en daar de schoonste waterpartijen met eilandjes en schilderachtige oevers, wier boomgroepen zich in den herfst met kleurige schittering van bruin en goud in het water weerspiegelen. Men kan er uren in wandelen zonder dat het eentoonig of vervelend wordt, want telkens ziet men andere groepeeringen van boomen en heesters en bloemgewassen, andere partijen die van aspect veranderen, nairmate men ze van verschillende kanten nadert. Grijze wilgen staan er aan de waterkanten, Taxodiums groepeeren er zich met hunne dichte kronen tot ernstige boschjes, die in het najaar een stille, somberbruine kleur aannemen en herfststemming geven aan het landschap. Overigens is het park voor Conifeeren niet bijster geschikt. Sparren en dennen willen er niet. Er is wel een flink perk Conifeeren, maar dat eischt ook geregeld vernieuwing. Maar loofboomen willen er best. Eiken, Berken, Jepen, Esschen, Elzen, Kastanjes, Linden, Eschdoorns, Populieren, Vleugelnooten, enz.. ze groeien er uitstekend en vormen hier en daar prachtige groepen.

Maar niet alleen houtgewas en bloemen, ook groote grasvlakten zijn er, die het oog bekooren, alsmede een groote weide, waarin des zomers de koeien grazen. En toch is het Vondelpark geen buitenpark meer, maar allengs een echt binnenpark geworden, geheel ombouwd als het tegenwoordig is door huizenrijen, wier grijparmen zich aan beide zijden van het park reeds uitstrekken tot den Amstelveenschen Weg, waar zij de hand reiken aan de daar bestaande woningen. Het is geheel omringd door straten en huizen en is dus een stadspark geworden in den volsten zin. Met zulk een stadspark dat bogen kan op groote vijvers, waarop in den winter duizenden zich vermaken met ijssport; waarin een weide is waarin de koeien grazen als waren ze ver van de stad, vrij in ruime uitgestrektheid; waarin de eene boomgroep zich afteekent tegen opvolgende, verder verwijderde boomgroepen; met zulk een stadspark kan men zeggen: "ja, Amsterdam wordt toch een groote stad!"; het gaat gelijken op de groote wereldsteden, die ook niet zelden geheele parklandschappen binnen hare muren hebben. Geen wonder dat de Amsterdammer trotsch is op zijn Vondelpark.

Maar laat die trots zich ook in daden omzetten. De jaarlijksche kosten bedragen plm. f 30,000 en de inkomsten gaan steeds achteruit. Wat er te kort komt, en dat is niet gering, wordt door enkele Amsterdammers, die veel voelen voor het park en de Amsterdamsche burgerij, er bij gelegd. Maar dat is onbillijk. Eigenlijk moest ieder Amsterdamsch burger, die dit doen kan, jaarlijks een bijdrage offeren voor het park, dat hem zooveel biedt. Dan kan nog meer dan thans het geval is de aandacht gevestigd blijven op de verfraaiing van het park met bloemen van allerlei soort, op welk gebied in het park nog veel te doen is.

Vooral meer lentebloemen zouden velen er met vreugde

begroeten En misschien komen die er wel, als de belangstelling van het publiek ook in finantieelen zin wat krachtdadiger blijkt.

v. L.

BLOEMENTUIN

DE ALPINEN EN HARE CULTUUR.

II.

Een eerste voorwaarde voor het gedijen der Alpinen, gelijk voor alle andere planten, is een zekere warmtegraad. Doch waar voor de planten der vlakte een aanmerkelijke warmtetoename vereischt wordt, om ze te doen groeien en bloeien, daar is voor de Alpenplanten een geringe stijging der temperatuur boven 't vriespunt reeds toereikend, om den groei op te wekken. Vooral in de hoogere streken is de vegetatie aan een strenger klimaat blootgesteld. De zomer is daar zóó kort en guur, dat hij schier gelijk staat met winter voor de planten der vlakte.

Toch voltooien ook op die hoogten de verschillende Alpinenspecies den geheelen ontwikkelingscyclus harer jaarlijksche existentie; zij bloeien en brengen haar zaden tot rijpheid even goed als de planten der vlakten. De gedrongen habitus, de kortheid van stengel en de kleinheid van 't gebladerte dragen er blijkbaar toe bij, om het ontwikkelingsproces te verhaasten en te bespoedigen, wijl schier al het voedsel dat door de vele wortels — en deze zijn zeer talrijk ontwikkeld bij de planten van het hooggebergte — aan de plant wordt toegevoerd; bijna uitsluitend naar de bloem en de voortplantingsorganen wordt gezonden.

De ontwikkeling van bladeren en knoppen heeft gemeenlijk in het najaar plaats, tijdens en na het rijpen der zaden. Daarbij moet niet uit het oog verloren worden, dat de Alpenflora een hoogere en intensievere warmte geniet, doordien de zon haar langer en aanhoudender beschijnt. Op het gebergte schijnt de zon vroeger dan in de vlakte. Voor een hoogte van 5000 voet bedraagt die verlenging van het daglicht 10 minuten 13 seconden, en met iedere 1000 voet hoogte neemt die verlenging met circa een minuut toe.

Daarbij is de lucht op het gebergte minder dicht, d. i. ijler, dan in de vlakte doch waar des daags de vegetatie een hooge warmtegraad geniet, daar heeft ze des nachts menigmaal een strenge koude te verduren, wijl de thermometer dan niet zelden 18 à 20° Fahr. onder 't vriespunt daalt.

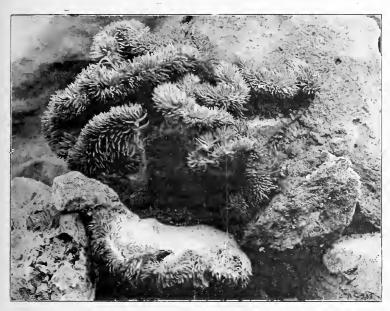
Naast de warmte is het licht een voorname factor voor een snellen groei. En ook in dit opzicht verkeert de Alpenflora in een bizonder gunstige conditie. Hoog op 't geb rgte is de natuur kwistiger met het licht, dan in de vlakte. Reeds bij het begin van den groei staat de Alpenflora dezelfde hoeveelheid licht ten dienste, die de planten der vlakte des zomers ontvangen. De lente treedt in de hoogere streken drie à vier maanden later in, dan in de laagvlakte, of juister gezegd zij wordt daar eigenlijk niet gevonden. Aanstonds na het smelten der sneeuw geniet de Alpenvegetatie al de voordeelen van den zomer, zonder een tusschenzeizoen doorgemaakt te hebben.

Het verdwijnen der sneeuw valt in de hoogere streken in den regel samen met de langste dagen van het jaar: Mei en Juni. Zoodra, mede onder den invloed van foehn, sirocco of anderen warmen wind, waarmede iedere bergketen begiftigd wordt, de sneeuw verdwijnt, verandert in enkele dagen, somtijds in enkele uren, het geheele landschap. De sneeuwvlakte is op eenmaal, als ware ze door een tooverstaf aangeraakt in een groenende vlakte met bloemen getooid herschapen. Na een langen winterslaap van een zeven of achtral maanden, bevinden de planten zich op eenmaal geplaatst onder de meest gunstige voorwaarden voor groei en ontwikkeling. Licht, warmte en vocht werken samen om dit werk te voltooien, dat slechts door koude en korte nachten onderbroken wordt.

De alpinen zijn echten kinderen van 't licht en wil men ze rijk zien bloeien, dan moeten ze de grootst mogelijke hoeveelheid licht genieten. Als algemeenen regel kan men aannemen, dat de meeste Alpenplanten, instee van de zonnestralen te schuwen, aan het volle zonlicht blootgesteld willen werden. Alleen op die wijze kan men bij de cultuur van soorten als: Eritrichum nanum, Androsace glacialis, A. pubescens, A. helvetica, A. imbricata, Edraianthus e. a. van een gunstig resultaat verzekerd zijn.

Maar naast licht en warmte is er nog een derde factor, die even onmisbaar is en nimmer bij de cultuur mag ontbreken. De zonnestralen toch zonden spoedig de teedere organen en de ranke bloemen beschadigen, indien er niet een beschermend beschuttingsmid lel aanwezig was, dat beschadiging voorkwam. Dit beschuttingsmiddel is het water in den vorm van damp in de lucht verspreid, hetwelk de planten als met een lichtgaas omgeeft, waardoor de zonnestralen verhinderd worden, haar verzengenden invloed te doen ondervinden. Wanneer de zomer aanbreekt, worden de Alpenweiden bevochtigd door de smeltende sneenwen de porenze grond houdt het vocht langen tijd vast, om het later aan de atmospheer, wanneer deze droog begint te worden, af te staan.

In die streken, waar hoogere bergtoppen zich verheffen, voorziet de sneeuw, die gedurende den zomer smelt, de lagere Alpine en sub Alpine gebieden van het noodige water. Daarbij komt nog, dat het, gedurende den zomer, des nachts sterk dauwt; waardoor de lucht ook met vocht worlt vervuld. Later, (in Augustus en September) is de lucht droger en danwt het minder sterk. Dan is het de tijd, dat de zaden rijpen. Te veel vocht zou dan schadelijk zijn. De planten

Een goede plant voor den Rotstuin: Sedum reflexum cristatum. (Foto: "Amateur Gardening".)

treden dan in een periode van schijnbare rust; zij hebben hare schitterende pracht verloren en schijnen inactief. Toch is dit geenszins 't geval. Integendeel, het plantenleven is wel deg lijk actief. Het voedsel, dat niet langer voor de zaden (die als ze rijp zijn, op den grond vallen rondom de moederplant) noodig is, stroomt dan naar de onderaardsche deelen der wortels en wortelstokken worden met reservevoedsel gevuld voor een volgend seizoen: in één woord, de plant zorgt voor hare behoeften in de toekomst. De winter is op handen. Doch alvorens dit tijdpork van rust in te gaan, schijnt de Alp-n-veg-tatie nog een laatste uiting van leven en ontwikkeling te willen geven. Dan worden bij de vro gbloeiende soorten de bloemknoppen gevormd; opdat de eerste stralen der lentezon de bloemen zullen kunnen doen ontluiken.

Niet zelden ziet men, dat bij verscheidene dier vroegbloeiende soorten de knoppen nog in het najaar ontluiken en omstreeks October kan men op hoogten van 1000 à 1500 meter Gentiana verna, Potentilla verna, P. aurea, e. a. vaak rijkelijk in

bloei aantr ffen.

Bijzonder gunstige resultaten kunnen verkregen worden met de cultuur van Alpinen in sphagnum. Vooral verdient deze kweekmethode aanb veling, in landen met een warm en droog klimaat. Door den bekenden Alpinen-kweeker Henri Correvon werd deze kweekwijze het eerst gezien in den botanischen tuin te Pavia. Verbaasd over de gunstige resultaten, die hij van dezen cultuur daar aanschouwde, werd door hem

deze methode in Zwitserland nagevolgd en later op ruime schaal toogepast.

Planten, die hij vroeger moeielijk in bloei kon brengen, ontwikkelden in sphagnum gakweekt, een prachtigen, milden blori: Arnica montána. Gentiána bavárica, G. purmírea, Soldanélla alnina, Saxifraga carnáthica, S. iberidifóli, S. biflora, S. aizóides, Bartsia alpina, Achillea moscháta, Androsáce glaciális, A. helvetica, e. a. ook het Edelweiss op deze wijze gekweekt, ontwikkelde een aantal groote, schoone, zuiver witte bloemen.

De wortelontwikkeling is in dit lichte, porense, doorlatende medium voortreffeliik; zoodat zelfs het kleinste, nauweliiks enkele centimeters hooge plantje, de pot geheel met haar rijk ontwikkeld wortelgestel vult.

De potten of schotels, waarin men de planten kweekt, dienen met talrijke gaten voorzien te zijn en voor een goede draaineering moet zorg dragen.

De voornaamste voorwaarde bij deze cultuurwijze is, het blootstellen der planten aan de volle zon en een geregeld en overvloedige begieting des morgens, en des avonds en ook des daags, wanneer dit noodig blijkt. Van dit veelvuldig begieten

en de vorming van een overvloedigen damp, die zich onder den invloed der zonnestralen rondom de plant vormt, hangt het welslagen dezer cultuur af. De overvloedige wortelvorming in het sphagnum maakt het noodig, groote potten of schotels te nemen. Het verdient daarom aanbeveling, inplaats van enkel sphagnum, een mengsel te nemen, bestaande nit ²/₃ sphognum, ¹/₆ heidogrond en ¹/₆ zand. Hiermode verkrijgt men dezelfde gunstige resultaten. Hoe warmer en droger de zomer is, des te verrassender zijn de resultaten, die de Alpinencultuur in sphagnum oplevert.

Tal van Alpinen laten zich ook met het beste gevolg op oude muren cultiveren als: Campánula Zoysi, C. excisa, C. Elátine, C. Raiveri, Senecio incanus, Phyteuma comósum, P. humile, Androsace ciliata, A. cylindrica, A. helvética, A. Pácheri, A. Wulfeniana, A. pubéscens, A. imbricata, A. Hausmánni, Edraianthi, Saxifrága diapensioides, Draha tomentósa, Eritrichum namum e.a. Men plaatst daartoe de planten in loodrechten stand, in de volle zon, in de spleten en voegen der muur, zóó, dat de plant evenwijdig aan en vlak op de muur is bevestigd; (haar centrale as horizontaal op de muur). Het is onnoodig aarde in de voegen en holten der muur aan te breugen. De voegen en spleten dienen nanw te zijn, opdat de wortels der plant zich tegen de steenen aan lrukken, even als in de natuur geschiedt. Zij vinden in de vochtigheid der steenen al wat zij voor haar ontwikkeling behoeven. Ook in de natuur treft men in de rotsspleten, waarin de Alpinen met hare lange dunne wortels doordringen, geen spoor van grond. Waar deze

planten in den regel klein en dwergachtig van natuur zijn, is het een dwaling te wanen, dat zij voedzamen grond tusschen de steenen van noode zouden hebben. Zeer interessant was de alpinencultuur van wijlen den heer Edmond Boissier, te Valeyres, canton Vaud. Deze kweekte een groot aantal variëteiten, enkel tuschen de steenen eener muur, geheel zonder aarde. Deze muur was 15 eng. voet hoog en 40 voet lang. De schoonste en zeldzaamste Alpinen waren hier vert genwoordig l: Haberlea rhodopensis, Alyssum pyrenáicum, Matthiola Valeriána, Campánula gurgánica, C. Vanneri, C. Porten-schlagiana, Saxifrága diupènsioides, S. média, S. squarrosa, S. margináta, alsmede de buitengewoon zel·lzame S. caneáta. F. DE WAGEMAKER.

(Wordt vervolgd.)

SNEEUWKLOKJES-SNUIF.

Op een lezing over Engelsche wilde bloemen voor de "London Salon of Photography" deelde Mr. H. Essenhigh Corke onlangs zijne hoorders mee, dat er een zeer goede soort van snuif kan worden bereid van Sneeuwklokjes. Ze wordt verkregen uit de gedroogde bloemblaadjes, die tot poeder worden gewreven - Hatchie!

(Naar: "Amateur Gardening")

MOESTUIN

HET AANSCHAFFEN VAN BAKJES.

Er zijn verschillende oorzaken, waardoor lang niet uit den tuin gehaald wordt, wat bij eene meer oordeelkundige behandeling eruit verkregen zou kunnen worden.

Wij spreken hier van den liefhebber en bedoelen niet, dat deze moet gaan werken als de man, die het tuinbouwbedrijf voor zijn brood uitoefent; maar daartusschen is ook ruimte.

Wanneer ieder al lang sla gegeten heeft is de bezitter van een moestuin vaak pas zoover, dat hij een dragelijke krop kan snijden. Vaak stelt hij zich ook met één oogst tevreden, waar de bodem er wel twee, soms drie had kunnen geven, indien anders gehandeld was.

In de eerste plaats speelt hier de bemesting een rol. Wanneer .nen in tuinbouwcentra per H.A. een bemesting geeft, die wel 300 gulden en meer kost, moet de bezitter van een kleinen tuin er niet tegen opzien om voor de bemesting van zijn tuin per Are eenige guldens uit te geven. Ging het vroeger vaak moeilijk om aan den noodigen mest te komen, thans behoeft daarvan geen sprake meer te zijn, want wanneer de natuurmest niet in voldoende mate te verkrijgen is, kan de kunstmest aanvullen en het ontbreekt tegenwoordig ook niet aan voorlichting op dit gebied. Ieder kan desnoods zijn eigen geval duidelijk omschrijven, om vervolgens gratis volkomen en deskundig te worden ingelicht. Zie slechts de kolommen over vragen en antwoorden in "Onze Tuinen".

Een tweede fout is, dat in het voorjaar met enkele artikelen veel te laat wordt begonnen dan wel begonnen moet worden, omdat de noodige voorbereidselen niet warer genomen. Ik wil nog daarlaten de behandeling van den tuin zelve, die vaak den geheelen winter door blijft liggen, zooals de zomer dien achterliet. Wanneer nu het voorjaar komt is de grond te nat om hem vroegtijdig te kunnen bewerken, ontbreekt de tijd om er iets aan te doen of kan de noodige werkkracht niet worden verkregen, omdat alles aan het werk is en de arbeid overal roept. Dit is als nalatigheid te beschouwen, en daar kan alleen tegen gewaarschuwd.

Maar om vroeg te kunnen beginnen, zijn eenige maatregelen noodig om den tuinarbeid wat intensiever te doen zijn. Een bakje met enkele ramen is volstrekt noodig. Dat bakje moet dienst doen om de cultuur van enkele gewassen daarin te beginnen om die vervolgens in den vollen grond voort te zetten.

Veel kosten eischt zoo'n bakje niet en reeds met een paar ramen is al iets aan te vangen, breiden deze zich tot vijf uit dan is betrekkelijk al veel te doen en met 10 ramen wordt men al een heele tuinier.

Het is duidelijk, wanneer met meerdere ramen zal worden gewerkt, men niet meer buiten de theorie van den groenteteelt kan en genoodzaakt is over deze materie te lezen; maar ook daarvoor is gelegenheid te over.

Met een bakje van twee ramen bedoelen we een inrichting zooals die in verschillende centra van ons land worden aangetroffen; er liggen op deze wijze Hectaren onder glas en dat is mede de groote kracht van de zich steeds kraniger ontwikkelende tuinbouw in ons land. De concurrentie spoort steeds tot meer aan; de concurrentie, die hierin bestaat om maar steeds vroeger de cultuur gereed te hebben.

Een bakje wordt gemaakt van losse planken, een plank van 25 cM. boven en een balkje van 10 cM. beneden, de zijplanken natuurlijk schuin afhellend. Niets belet om de verschillende onderdeelen van den bak aaneen te verbinden en met zulke

kleine bakjes verdient dit zelfs wel aanbeveling; grooter dan vijf aaneen moeten ze echter niet worden gemaakt. Wil men ze netjes en goed houden, dan moeten ze worden geverfd. Met carbolineum mogen ze niet worden bestreken, want daaruit ontwikkelen zich gassen, die nadeelig voor de planten kunnen zijn; wel wordt het gedaan met bruine teer, maar deze kleeft een heele tijd na, zoodat voor het zoo kleine bedrijf het verven kan worden aanbevolen. Op zulk een bakje komt de één-ruiters te liggen, die bestaan uit een raam met een glas ongeveer 1,50 bij 0,75 M. In de advertentie-kolommen worden deze ramen en glas wel geannonceerd. Een moeilijkheid blijft het altijd het glas zonder dat het gebroken is in zijn bezit te krijgen; daarvoor is dan een heele verpakking noodig, waardoor de prijs van het glas buiten verhouding stijgt. In den laatsten tijd wordt daarom het glas wel tegelijk met het raam verzonden. Indien men met meerderen glas wil aanschaffen, kan men een kist glas ontbieden. In één kist gaan 20 of 21 ruiten en het glas zonder verpakking komt dan per ruit op omstreeks 80 cent per stuk, daar er altijd kans bestaat, dat een zeker percent breekt, kan men zeggen op 1 gulden per stuk. Indien men met overleg werkt, kan een bakje met vijf ruiten voor ongeveer f 15 in elkander worden gezet.

Er bestaan ook van deze bakjes in cement-beton, die uit elkander neembaar en verplaatsbaar zijn. Deze vormen een sieraad voor den tuin en zijn onverslijtbaar, wat ze voor hebben op de houten bakken; ze zijn echter heel wat kostbaarder.

Wie van plan is het volgende jaar wat meer werk van zijn moestuin dan tot op heden te maken, moet thans in overweging nemen in hoeverre hij wil overgaan eenige der beschreven bakjes in gebruik te nemen. Nu is het de tijd om er over na te denken en de noodige maatregelen er voor te nemen; straks komt al spoedig weer de tijd om er gebruik van te maken.

De glasklokken beginnen ook van zich te doen spreken, om daarvan een goed gebruik te maken is een juist overzicht van den opeenvolgenden groei der tuinbouwgewassen zeer noodig. Voor het doel dat wij ons voorstellen is het platte glas meer geschikt n.l. om een cultuur te beginnen, die daarna op den vrijen grond wordt voorgezet.

H. S.

KASPLANTEN

MICROLEPIA HIRTA, VAR. CRISTATA.

Dit is een zeer mooie varen voor liefhebbers, die er geen uitgebreide Varencollectie op na kunnen houden.

De Microlepia hirta var. cristata behoort tot de groep der Davallia's, en is uit tropisch Azië afkomstig. De variëteit die wij hier op 't oog hebben, onderscheidt zich, gelijk trouwens de naam reeds aanduidt, door de kanvormige uiteinden der bladeren. Dit is een verschijnsel dat zich veel bij de Varens voordoet en waaraan wij tal van hoogst sierlijke verscheidenheden te danken hebben.

Die kamvormige ontwikkeling ontstaat daardoor, dat de steel waaraan de vinblaadjes bevestigd zijn, zich nabij den top herhaaldelijk splitst. De bladeren van deze varen zijn helder licht groen van kleur, waardoor de plant een zeer

vroolijk aanzien heeft.

De Microlepia hirta var. cristata kweekt men gemakkelijk in een goede warme kas. Door sporen voortgekweekt kunnen het zeer gracieuse planten worden. Als compost gebruikt men voor haar boschgrond met wat scherp zand. Voor planten die men spoedig in omvang wil zien toenemen, is het goed, den grond met wat gehakt Sphagnum te vermengen, dat over het algemeen voor Varens wel is aan te bevelen, maar alleen dan, wanneer men niet opziet tegen verpotten, het welk in dat geval meer noodig is. In den zomer moet men haar goed vochtig houden, en voor de felle zonnestralen beschermen, door te schermen.

J. Ch. B.

ORCHIDEEËN.

EEN MOOIE ORCHIDEE.

(Odontoglossum crispum "Peacock".)

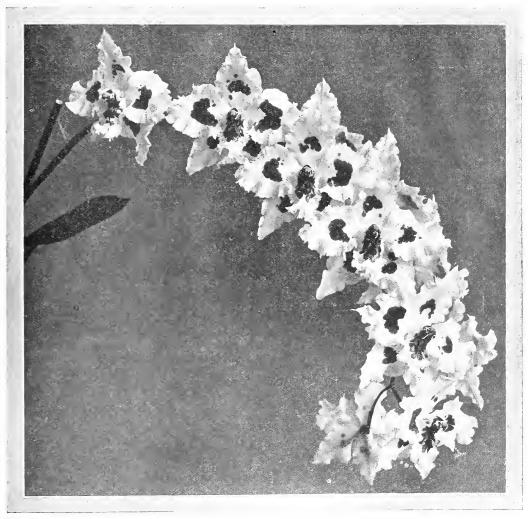
Van het geslacht Odontoglossum vinden wij de soort crispum wel een van de schoonste, ofschoon de afstammelingen van deze nog veel schooner zijn. Wanneer wij bij de kachel van toekomstbeelden droomen, dan zien wij achter een bescheiden huisje een grooten tuin met een plantenkas, waarvan een gedeelte zal worden ingeruimd voor die planten, waarvoor wij zoo dikwijls in stille bewondering zijn blijven staan. En wat wilden wij dan gaarne al die fraaie vormen en teekenin-

ze zulke fraaie bloemen produceeren, maar ook omdat zij tevreden zijn met een koudekas, waar de thermometer gerust tot op 40° Fahr. mag dalen.

De Odontoglossum crispum werd gevonden door den heer John Weir, plantenverzamelaar van de Royal Horticultural Society te Londen, in de bosschen van Santa fé de Bogota, op een hoogte van 2300—2700 M., bij het dorp Pachs, in gezelschap van vele andere Odontoglossums. Zij groeien daar waar de planten zoo goed als geen direct zonlicht ontvangen, waar dikwijls nevel is en de temperatuur tot op nul gedaald.

Onze winters zijn dus wel geschikt voor deze planten, iets wat wij van onze zomers niet kunnen zeggen, dân moet er alles gedaan worden om de kas, waarin deze planten staan, zoo koel mogelijk te houden.

Zij bloeien in den winter en 't voorjaar met witte, rose of

Odontoglossum erispum "Peacock". — (Foto: "Gardener's Magazine".)

gen in ons opnemen; maar het ging niet, wij zagen er te veel.
Zóó was het eenige jaren geleden te Gent, zóó was het dit
voorjaar te Londen. En wie bewondert ze niet met ons, och
lezer kijk maar even naar ons mooie plaatje, dat een enkele
bloemtros in zijn natuurlijke houding voorstelt en ge roept
met ons uit: o, wat is dat schoon! Het schijnt alsof er zich
een aantal bontgewiekte vlinders op dien stengel hebben
neergezet om zich te koesteren in het vriendelijke zonnetje.

Wij zouden deze planten willen kweeken, niet_alleen omdat

geelgetinte bloemen, die in den regel gevlekt zijn, zooals wij dat op onze afbeelding ook zien.

Hoeveel verscheidenheden er zijn? Zie, wij weten het niet, maar er zijn er eenige honderden en sommigen worden met duizenden guldens betaald.

Wie de nieuwste snufjes op dit gebied wenscht te zien raden wij aan het volgend voorjaar met ons naar het Gentsche bloemenfeest te gaan, waar het mooiste op dit gebied te zien zal zijn.

J. K. B.

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

De laatste bijeenkomst van bovengenoemde commissie had 12 Nov. j.l. in de groote Koningszaar van Artis plaats en wij knnnen er ar dadenjk aan toevo-gen, dat deze laarste keuring niet de siechtste was.

November 15 de maand van de Koningin van den mertst, den arkwijis schreienden herist, en dan komen deze 11aai gekieurde bloemen als uit cen nevel opdulken, als een Latste bloemengieet van den zomer.

De neer D. Drniaegom, te Baarn, zona een 55 vazen gevula met enkelb.oemige Unrysanchemums in, bijna ane kieuren van den legenboog. Als wij een keuze mochten doen, dan zouden wij beginnen met Luse Newton, re.nwit met geer hart; Resence of the rose, een praentbloem; Sylvia Stade, donkerrood met witte kraag en gen nart; Edich Fagram, lila rose met zi.ver overtogen; Miss W. Higgs, karmijn rese in wit uitioopend; Marjorie Lloyd, oranjebrum en groen hart; Miss M. Walker ,goud-geer, een nieuwe van dit jaar en buttengewoon moon Ken November-zonne-broem in het kieln!

Van genzemgen inzender zien wij een zestai op stam gekweekte Chrysanten, n.l. de rose enkelbisem.ge Ada Owen, die hier en daar verkeerderijk Ruhm von Schutz genoemd wordt. De kroonijes waren overaekt met bioemen en een halven

De heer F. Put Jr., Apeldoorn, zond ter keuring een aantal mooi gekweekte Cycalmen, Airenvellenen, in die Kleuren. Dat zijn nu kamerplantjes bij uitnemendheid,

de men center net te warm moet zetten.

De neer D. Spaargaren, te Aaismeer, zond een groote collectie Cyclamen in tai van kienren; vooral de vieeschkieurige verscheidenneid was bijzonder mooi en de witte stonden te bloelen met bioemen, zooais wij ze nog nimmer hadden ge-

zien. Het geneel was pracutig. De firma G. Bier, te Nieuwerkerk a/d. IJsel, zona ter kenring een aantai nieuwe Chrysanten, zoower enker als gevurdoloemige. Een van de grootste en schoonste was G. J. Bier, die wit van kienr een doorsnede had van 30 c.M. Thomas Lunt herinnert wat kieur betreft aan de nog niet vergeten Eawin Molyneux, kastanjebrum met goud. Zeer moon! Miss Boys, groote broem, vieux-rose van kieur; pan, bolvorninge bloem, oranjegeel; Rose Queen, donker illa. Van de enkelbioemige noemen wij Atma Hill, zuiver wit met geel hart; Josephine, geel, en Joan Edwards, zacht lila.

De Naamlooze Vennootschap Kweekerij voorheen Jac. Groenenwegen te Santpoort zond een aantal bleiende Azaleas Mad. Romaine de Smet, zacht rose van kleur; Mud. l'etriek helder rood, Verder een aantal Kerststerren, Poinsettia pulcherrima praccox, die een maand vroeger bloet dan de gewone. Het waren plachtplantjes, daarnaast stonden een aantal Poinsettia's met z.g. witte schutbladeren. Mooi kunnen wij deze alba-variëteit niet vinden. Dan nog een dozijn Crotons, jonge planten, warm van klenr, die onberispelijk gekweekt wa-

Ook de zes planten van Adiantum Farteyense waren bijzonder mooi.

De heer Ald. Maarse Czn. te Aalsmeer zond een nieuwe Begonia, n. B. Aurora, een stengelbegonia met donkergroene, glanzende bladeren en gondbruin gek eurde bloemen.

De heer K. Wezelenburg te Baarn étaleerde een drietal najaarsasters, die nu buiten nog bloeien, nl.: Aster climax, met grote I chtblauwe bloemen, de p'ant wordt 1.75 M. hoog; Aster dumosum, met k.eine purperkleurige, en Aster grandiflorus, met donkerblauwe bloemkorfjes. De beide laatste waren 60 c.M. hoog.

De heer J. C. Bunge te Aerdenhout zond 20 vazen met grootbloem ge Chrysanten, die er pracatig uitzagen. Bijzonder moo! vonden wij Doily Giyae, zu.ver wit met ingebogen bloemo.aderen; Newman is warm geel, 't is een zon gelijk; Tokio is nia gekleurd en diaagt een kulf; Sir Frank Urisp is biuin aan de eene en gouak.eurig aan de andere zijde. De vorm der bloemen is een weinig stuf.

Van netzeirue adres noteeraen wij een tientai Cyciamen, zóó mooi en bloemrijk, als wij ze nog niet zagen. Er waren exempiaren by met twintig en meer groote b.∪∈men.

Van den heer C. H. Müller Abeken te Den maag was er een tiental bloeiende Oreniaeeen van wongerbare schoonheid. Sentterend in één woord was de Soparo-Carrleya Lotte Müller. De sepaien en pe-taien zijn karmijnrood, de Lp is fauweel karmını met goud. Dan trok onze aanuacht een krusing van Catileya Iris x Laelio-Cattleya Optir. De bloem is geel met groenen weerschijn, terwiji de nip met karingh bewerke is. De Brusso-Cauteya Leemanni x Catileya Dowiana Rosita is meer eigenaardig dan moor. Cuttieya Enset x Carreya morara Henri Clifford is pracntig vooral de puiper-gemarmerde labenum. Nog moeten wij noemen Cattleya Chocoenaloa, witte bloem en licht puiper met goud geaderde up De Cypripediums waren ook bijzonder moor in exquise varieterien.

De neer G. Wonters te Nykerk zond een krans gemaakt van Gagertakjes, Berberis, een biau van Cycas en Phormiumbiaden. Het was een eenvoudige en toch

smaakvon bewerkte krans.

De heer G. L. Wittig te Laren zond een aantal onberisperijke Chrysantnemumbioemen Diaps Dom, die uitstekend gecultiveerd waren.

B gonia Goire de Lorraine, in een aantal bnitengewoon mooie exemplaren, waren ingezonden door den heer D. Baardse te Aaismeer. De planten waren in doorsnee een halven meter breed en de bioe-men niet te tellen. Deze Begonia's als ampelpianten gekweekt en opgenangen aan de gaskroon, waren al even mooi en een vreugde voor de oogen.

De neer W. Lodder, Nijmegen's jong-ste bloemist, zond in bloeiende Azaiea's en hange.splanten van Varens en Asparagus plumosus. De bontgekleurde moederplantjes waren evenals de andere planten zeer mooi en dit eerste staaltje van zijn culturen mocht gezien worden.

De Pomologische Vereeniging had een aantal appeis en peren op naam te brengen en waren enkelen in de gelegenheid een kistje appels te koopen.

De heer O. A. G. Kauffmann te Watergraafsmeer zond een bed met Erica gracitis, door een rand van hangplanten atgezet

atgezet tit Haarlem zagen wij een aantal bloeiende Aza.ea's en Poinsettia's, inge-zonden door den heer J. J. van Crny-ningen. het was een aardig groepje; somm.ge planten stonden in pannen en daarin kwamen ze aardig uit. De Poinsettia's konden beter.

In den loop van den middag liep de zaal vol met belangstellende menschen en merkten wij op tal van liefhebbers, tuinbazen en kweekers. Deze keuring was een waardig slot van dit jaar. J. K. B.

Bekroningen.

Getuigschrift 1e klasse, aan:

- 1. Cypripedium Germaine Opoix var. Queen Alexandra, geel met lila gekleurde vlek.
 2. Sophro-Cattleya Lotto Müller, don-
- ker karmijnrood.
- 3. Cypripedium Daitemagnificum, witte vlag met bleekpurper vlekken.

4. Catteya Iris x L. C. Ophir, met bruin.

Deze orchideeën ingezonden door den heer G. H. Muller Abeken, Den naag, tuinbaas de heer Wyers.

5. Chrysanthemum Thomas Lunt, bruin achterzyde matgeel.

6. Chrysanthemum Japan, helder geel.
7. Chrysanthemum W. Trafford, zacht terracotta.

8. Chrysanthemum Miss Bois, mauve met liente keerzijae. 9 Chrusanthemum G. J. Bier, wit met

geelachtig hart.
Deze o n.euwe chrysanthemum variëtei-

ten ingezonden door de firma G. J. Bier te Nieuwerkerk. Getuigschrift van verdienste, aan:

1. Asser Climax, azuur met paarsen weerschijn van den heer K. Wezelenburg, Ваагп.

2. Cattleya chocoensis alba x Cattleya aurca, wit met lila en goud.

3. Cypripedium insigne R. H. Measures. geel met bruine viekken. Beide van den heer G. H. Muller Abeken.

4. Begonia Aurore, geerachtig bruin van kleur van den heer Ald. Maarse Jzn. te Aalsmeer.

5. Chrysanthemum Ada Kitchingham, bruin met geel van de firma G. J. Bier te Nieuwerkerk.

6. Chrysanthemum indicum Mrs. M.

Walker, goudgeel.
7. Chrysanthemum indicum Golden Parasol, heider geel.

8. Chrysaninemum indicum Miss W.

Higgs, zacht rose. 9. Chrysanthemum indicum Teddie Mas-

son, rood bruin. 10. Chrysanthemum indicum Marjorie Lloyd, bronskleurig geel.

Getuigschrift voor cultuur:

1. Chrysanthemum ind. Ada Owen, lila rose. Eervolle vermelding:

1. Chrysanthemum ind. White Lady, wit met geel hart.

2. Chrysanthemum ind. Elsie Newton, rein wit. Deze laatste 8 Chrysanthemumvariëteiten

waren ingezonden door den heer D. Bruid egom te Baarn Verguld zilveren medaille, aan:

1. Verzameling enkelbloemige Chrysan-themums van den heer D. Bruid eg om te Baarn. Zilveren medaille, aan:

1. Verzameling nieuwe Chrysanthemumvariëteiten van de firma G. J. Bier te Nieuwerkerk.

2. verzameling Chrysanthen en Cyclamen van den heer J. C. Bunge te Aerdenhout, tumbaas J. G. Boeschoten. Bronzen medaille, aan: Verzameling Azalea's, Asparagus

Saxifraga van de Kweekerij Gelria, te Hees.

Voor de Plantenbeurs zijn de volgende onderscheidingen toegekend:

Verguld zilveren medaille, aan: 1. Verzameling Begonia Gloire de Lor-raine van den heer D. Baardse Dzn. te Aalsmeer.

2. Verzameling Azalea's, Crotons, Poinsettia's en Adiantums van de N.V. v/h. Jae. C. Groenewegen te Sant-

3. Verzameling *Cyclamen* van de heeren D. Spaargaren Mz. & Zonen te Aalsmeer.

Zilveren medaille, aan

1. een krans, gebonden van Gagel, om te laten zien hoe Gagel in de binderij te gebru:ken is van den heer G. Wouters te Nijkerk.

Bronzen medaille, aan: -

1. Verzameling Cyclamen van den heer F. Put te Apeldoorn.

2. Verzameling Erica's van den heer

O. Kauffmann te Watergraafsmeer.

3. Verzameling Azalea's en Poinsettia's van den heer J. J. van Cruyningen te Haarlem.

4. Verzameling Chrysanthemum Draps Dom van den heer G. L. Wittig te Laren.

Verder waren nog ingezonden: Eenige min.atnurp.antjes van den heer K. Bol Jzn. te Aalsmeer, en nog meerdere Orchi-deeën van den heer G. H. Muller Abeken. De jury bestond uit de heeren: Van den

Berg, Bolderdijk, Alderden, Bankensteijn, Budde, Fiet, Hartleb, Van Laren, He-merik, Houtvester, Knopper, Van der Houtvester, Knopper, van de De Lange, Lodder, Smits, Van Wandenburg en Willink van Laan. Veen, Collen.

DE TUINBOUW-ONDERLINGE.

In het verslag, dat wij dezer dagen opnamen over de op 4 November gehouden algemeene Leden-Vergadering van de Tuinbouw-Onderlinge deelden wij een en ander mede over de wijzigingen in de Statuten en Reglementen, welke in die vergadering ter sprake kwamen. Ter aanvulling van dat bericht kunnen wij thans melden, dat het Centraal Bestuur van den Nederlandschen luinbouwraad zijn goedkeuring aan al die wijzigingen heett verleend en besloten heeft, dat de wijzigingen met 1 Januari 1913 in werking zullen treden.

Genoeind Centraal Bestuur heeft tevens voorzien in de vacatures van plaatsver-vangend Voorzitter en plaatsvervangend Seeretaris van de Commissie van Scheidslieden en Tuinbouw-Onderlinge. Deze Commissie bestaat nu uit de heeren:
Mr. I. G. Jaxon Deelman (Voor-

zitter), mr. J.ch. M. Jolles (plaatsvervangend Voorzitter), mr. E. A. L. Boas Secretaris), mr. K. J. van Nieukerken (plaatsvervangend Secretaris), allen te Amsterdam, C. H. B. Alsehe te Velp en H. W. van Spronsen te Loos-duinen (leden-werkgevers), C. Beets te Koedijk en G. J. Ch. Sarlet te Haar-lem (leden-arbeiders), G. A. van Ros-sum te Naarden en W. Warnaar te Sassenheim (plaatsvervangend leden-werkgevers) en Lueas de Hoog, te Honselersdyk en J. Moonen te Boskoop (plaats-vervangende leden arbeiders). Men zal zich berinneren dat deze Commissie van Scheidslieden ten aanzien van de vrijwillige ongevallenverzekering van arbeiders

van leden der Tuinbouw-Onderlinge dezelfde functie vervnit als de Raden van Be-roep ten aanzien van de verzekering ingevolge de Ongevallenwet 1901.

ONDERWIJS.

In tegenwoordigheid van vele genoodigden werd de vorige maand op initiatief van het bestunr der Leursche Groen, enveilung voor Leur en Omstreken, opgericht een Winter-Tninbouw Cursns.

De openingsrede werd gehouden door den heer burgemeester van Stompwijk en Veur.

Verschillende sprekers zoowel belangheb benden als belangstellenden, voerden het woord en toonden zich ten zeerste ingenomen met het feit, dat ook in dit cen-trum van Tuinbouw waardeering wordt gehecht aan het streven van het voorlichtend Rijks-Tuinbouw-Onderwijs.

E.n 25-tal jongeheden nit de gemeenten Veur, Stompwijk, Leidschendam en Voor-burg hadden zich reeds als leerling doen inschrijven. Door de verschillende sprekers lnide toe te juichen, gaven ook zij van hunne ingenomenheid bijk en kan men dan ook door hunne ernstige opvatting van d.zen eursus de beste resultaten verwach-

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Cattleya. - Laelia, - Laelio-Cartleya. - Epidendium.

In de laatste jaren is er heel wat werk gemaakt van Cattleyas, Laelas en Laelio-Cattleya's en de talrijke variëteiten en hybriden die wij daarvan kennen zijn legio en dragen er met weinig toe bij om onze kassen in het najaar en winter een vroolijk aanzien te geven. Op menig feest worden deze schitterende bioemen bewon-

Van de velen die nn kunnen bloeien noe-Van de velen die in kunnen bloeien noemen wij Cattleya dowiana aurea, C. labiata, C. Bowringana, C. Montinii, C. Ariet, C. Mrs. J. W. Whiteley, C. Portia, C. Fabia, C. Iris, C. Hardyana, C. Cieopatra, C. Ashtonii, C. Wendlandii, C. Aduta, C. Clarkiae, C. fulvescens, C. Miranda, C. Rhoda, L.-C. Ophir, L.-C. Irene, L.-C. Cornelia, L.-C. Clive, L.-C. Cooksoniae, L.-C. Stotteriuma en L.-C. Optime

L.C. Stotteriana en L.C. Ortrade.
Wij zonden het lijstje nog langer kunnen maken, maar meenden het beste uit het beste te moeten noemen.

Er zijn er bij welker bicemen een tijdlang op de plant frisch blijven, maar aangezien het ons bekend is, dat de plant er niet beter van wordt, snijden wij ze ter zijner tijden af om ze voor decoratieve

Laat men bloemen op de plant uit-bloeien, dan znilen wij dat niet dadelijk kunnen merken, maar let eens op de nieuwe schenten die komen, ze zijn in den

regel maar zwakjes. Zoodra het met het bloeien gedaan is geeft men de planten een plaats waar zij volop van het licht en veel frissche licht knnnen profiteeren, terwijl tot aan de nieuwe groeiperiode maar weinig water noodig is, om de schijnknollen rond en dik

te honden. Tal van Cattleya's hebben haar groei voltooid, niet allen echter wenschen een absolute rist bijv. C. Trianae, C. Perctvaliana en tal van hybriden die begin Januari bloeien, vormen nu, zonder dat wij het merken hare bloemstengels en daarmede moet de kweeker rekening houden. Dat zij groeiende zijn bewijzen trouwens de wortels.

Fen aantal planten die in het late voorjaar of voorzomer bloeien, zooals C. Mossiac, C. Mendelii, C. Skinneri, de groep Brasso-Cattleya's hebben haar schijnknoilen voltooid en sommige exemplaren beginnen opnieuw een scheut te vormen, die wij maar laten zitten, al zagen wij liever dat de plant dit met deed. Wij geven deze "hardioopers" een paatsje kort bij het glas en trachten het volgende jaar de groei

meer normaal te hebben.

De Cattleya's met groote, lange schijnknomen en twee braderen, oijv. C. granulosa, C. gutiata, C. intermedia en de hy-briden van deze, doet men het beste bij elkander te zetten waar zij met zorg gegoten worden, en waar dat nod.g is kunnen wij tot verplanten overgaan en doen dit te eerder, wanneer zich een aantal nieuwe wortels laten zien. Dat men na de verplanting voorzichtig met de gieter om moet gaan, zal men begrijpen en goed begrijpen, wanner men acht op de kaiender slaat, die niet ver beneden December is.

In de Cattleyakas kan nu ook bloeien de lekker riekende en aankbaar bloelende Epidendrum fragrans. Zij groeit bij voorkenr in ondiepe mandjes of pan-nen, en hangt gaarne kort bij het glas in het waimste gedeelte van de Cattleyakas. Voor compost kan men met succes gebruiken, varenwortelgrond en Spaghnnm van ieder de heft.

In vollen groei zijnde kan zij veel water hebben, na den blosi echter heeft zij aan een klein beetje genoeg, iets, wat zij met zij met een groot aantal van haar fa-nulie gemeen heeft.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Spitten, - Bemesten van heesters en gazons.

Het is van veel belang, als we vóór den winter den open grond in den tnin eens flink kunnen omspitten, n.l. de leeglig-gende bloemperken, den grond tusschen de

heesters en vaste p'anten enz.
Bij intradende vorst kan de grond terdage doorvriezen, waardoor de structunr

aanmerkelijk verbeterd wordt.

Gelijktijd g kunnen we wat korte mest onderspitten. Staan de planten te dicht, het verwerken van stalmest moeilijkheden oplevert, dan nemen we onze

toevlucht tot kunstmest. Vooral bij heeste.s, maar ook bij vaste planten wordt de bemesting nog ar eens achterwege gelaten. Men denkt nog te arkwijis, dat de beniesting by de aanplant aangebracht, voidoende is voor een menschemeven.

Wie zijn hecsters en vaste planten nimmer bemestte, die dee het ait jaar eens en hij zai verbaasd staan over de resul-

taten.

Ook het gazon wordt nu bemest, Waar mos aanwezig is, moet dit eerst worden nitgeharkt.

Mos uit de gazons kan men volgens de Nederi. Tu nbouwa manak verdrijven, dcor het gras na te bistrooien met 2.5 KG. fijn ijzervitriool per 100 vk. M.

Wij maagen streds viet succes met een "bemesting" met ongebluschte kalk, on-geveer 8 à 10 KG. per 160 vk. M. We kunnen de kalk ock eerst bluschen (p.m. 30 L. water op 100 KG. kalk.

Wie geen kak wil gebruiken, kan zijn toevlucht nemen tot kakmergel.

De vorige week hebben we verschillende planten teege ekt, om ze tegel ee winter-koude te tescheimen. We gran nu met dit werkje voort, daar nog andere pan-ten staan te wachten. Onder de hels es, z owe blad-verdezende als groen blijvende, hebben we enkele, de niet geheel winter-

Verschillende struikheesters vriezen des winters een eind in, soms tot den grond toe, maar loopen bina alaid in he, vojar weer uit. Toch is het goed deze heesters aan den voet af te dekken met turfstroisel of droog blad, om van dit nitloopen verzekerd te zijn.

De volgende neesters komen o. a. hiervoor in aanmerking:

Indigofera floribunda, Desmodium pen-duliflorum, Ceanothus americana, Leycesteria formosa, Clerodendron trichotomum.

Sommige groenblijvende planten moeten, als strenge vorst invalt, worden ingepakt. Vooral geldt dit voor sommige Rhododendron hybriden, Cerasus Laurocerasus, Aucuba's, Evonymus japonicus. Een kranjang of moscovische mat om de planten geslagen, helpt meestal voldoende. kunnen deze planten ook beschermen, door er wat erwtenrijs omheen te zetten, zoodat de koude Noorden en Oosten winden ten minste wat gebroken worden,

Evonymus radicans bedekken we met eenige sparretakken.

Araucaria imbricata moet nu eveneens worden ingepakt. Geven we de planten van jongsar siechts weinig winterdek, dan wennen ze zeer goed aan de winterkoude, vooral als de plaats des zomers niet te warm is.

De pianten aan de bovenzijde der takken at te dekken met sparregroen is dan meestal voidoende. We zien trouwens op enkele plaatsen wel exemplaren, die 's winters nooit beschermd worden.

Daar we cehter eenmaal een plant beschermd hebben, kunnen we dit moeilijk meer achterwege laten. Een zeer soliede bescherming verkrijgt men als volgt:

Om de plant worden eenige palen in den grond gezet, waaromheen een moscovische mat wordt geslagen. De ruimte hier binnenin wordt opgevuld met droog blad en het geheel afgedekt, liefst met een stuk asphaltpapier.

A. Lebbink.

In Kassen en Bakken.

Bak stoken en luchten. — Moerplanten unnijpen. — Forcceren. — Schysostylis coccinea.

In de donkere dagen, welke we om dezen tijd van het jaar hebben, is het goed de bakken nu en dan te stoken, waarbij we goed luchten. Voornamelijk Petargoniums zullen heraan behoefte hebben. Overdag nuenten we al naar de omstandigheden zooveel mogelijk, waardoor we frissche lucht in de bak krijgen en de bladeren opdregen. Tevens zien we op mooie dagen de planten na en ontdoen zo van rottende en gele blaadjes. Gleten doen we zeer weinig; meestal lalen we dit geheel na tot Febr.; wijl ze ingegraven niet spoedig opdrogen en meestal even doorwoiteien. Bij vriezend weer, als er gestolkt wordt, kunnen we op mooie, zonnige dagen finnk luchten. Het kan ook noodig zijn de Uincraria's wat uit elkander te zetten, als ze elkaar verdringen.

De moerplanten van Begonia, Heliotropium, Ageratum, Cuphea, Alternanthera, etc. moeten we nu af en toe eens innippen, daar ze anders te lang worden. Ze vertakken dan en kunnen tegen het a.s. voorjaar veel stek leveren. Van Begonia's kunnen we soms nog heel aardige blee.ende takjes snijden voor vaasjesvuning.

Het forceeren komt nu aan de orde. De seringen die we nu vervroegen eischen heel wat meer warmte en hebben ook heel wat langer werk om in bloei te komen als b.v. in Januari. Gedurende den eersten tijd geven we ze een temperatuur van 65 gr. f\(^{1}hr. om deze later te doen stijgen tot 80 gr. f\(^{1}hr. Bij zulk een hooge temperatuur moeten we veel sputten en gieren. De kruiten moeten we flink nat houden en 3 maal per dag spuiten met water dat eenigen tijd in de kas gestaan heeft. Den eersten tijd vonden we ze wat donker, doch zoodra de bloemtros geheel ontwikkeld zijn, geven we volop licht en brengen de temperatuur terug tot 75-70 gr. Fhr. Met het verminderen der temperatuur verminderen we ook het spuiten, om daar geheel mede op te houden, als de cerste bloemen zich openen. Onder de vaste planten, die we forceeren noemen we in de eerste plaats Hoteia japonica Een eerste vereischte bij deze planten is reel voelt, we zetten ze als 't ware moeras-achtig, waarom we ze wel in schotels met water zetten. Ook Dyclitra spectabilis wordt veel geforceerd, welke zeer schoone bloemtrossen levert, die uitstekend ge-schikt zijn voor decoratie-doeleinden. Men moet deze planten niet te vroeg en niet in te hooge temperatuur forceeren.

een aanbevelenswaardige vaste plant, om in de kas in bloei te trekken is de kerstroos, Helleborus miger, welke met Kerstmis buiten ook reeds bloeit, doch geforceerd ons mooiere lichter gekleurde bloemen op langere stelen levert, vooral wanneer we ze de eerste week wat in 't donker zetten. Zeer schoon laten ze zich met Kerstmis verwerken tussehen takjes liulst met roode bessen.

Schysoscytes coccinea is om deze tijd een der traaist bloeiende planten in de koude kas. De ongeveer 40 c.M. lang gesteelde bloemen zijn uitstekend geschikt voor snijbloemen. Ze zijn zeer gemakkelijk in cultuur en omdat ze juist bloeien om dezen tijd van het jaar, is het vreemd, dat we dize planten niet meer aantreffen. Het beste is ze uit te planten in een bak in het voorjaar, daar ze jong zijnde, in potten slecht groeien. In Aug, potten we ze dan op, 6 of 8 in een pot, en zoo kunnen ze ons prachtpotten leveren.

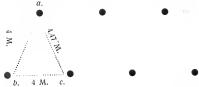
Utrecht.

In den Fruittuin.

Afstanden bepalen. — Wortelsnoei. — Snoei bij de planting.

Over het omwerken van het terrein en het afmeten der plaatsen waar de plant-gaten moeten worden gemaakt, gaven we de vorige week enkeie aanwijzingen en wijzen er voor ditinaat nog eens op, dat er by het beplanten van groote oppervakten dit afmecca met de unterste accuratesse moet worden ten u.tvoer gebracht, Na alvorens nauwkeurig te hebben berekend het aantal rijen dat geplaatst kan worden, daarbij zorgdragenue, dat de eerste en de laatste rij op genjken atstand van de grensscheiding komen, worden ook op de eerste rij de afstanden just afgebakend. Met deze gegevens gewapend vait het niet zoo heel moenijk ook de plaatsen op de volgende rijen aan te geven. Betrachten we bij een en ander de zoo noodige nauwkeurigheid, dan komen de boomen, op welke wijze en uit welke richting we ook langs de rijen zien, in een rechte lijn. Elke afwijking, hoe gering ook, van de juiste maat, heett bij eike volgende rij grootere afwijkingen ten gevolge; waarvan de verbetering heel wat moeite met zich brengt en toch veedal nog de sporen van onze onnauwkeurigheid

Wanneer we de boomen op de rij 4 M. afstand geven en ook de rijen onderling op dien afstand komen, dan vormen de drie dichtst byeenstaande boomen een gelykbeenige driehock waarvan de basis 4 M. is en

de lengte der beide zijden een paar m.M. meer bedraagt dan 4.47 M. De afstand der boomen onderling is dus ongelijk; a. staat bijna een halve meter verder van b. dan c. Waar we de ruimte tusschen de rijen door de een of andere tusschenkultuur toch weer productief maken, heeft dit verschil in afstand weinig beteekenis, misschien zelfs later als het zich bewegen tusschen de rijen minder gemakkelijk gaat eenig voordeel. Bij het aanplanten van groote oppervlakten en waar het hoog- of halfstammen geldt, geldt deze overweging niet en kan soms het inkrimpen van den afstand met een kleinigheid maken, dat een geheele rij meer kan geplaatst worden.

Indien we op een eenvoudige en toch juiste wijze de plaats waar de boomen komen zullen willen aangeven, dan teekenen we op twee latten den juisten afstand af. Is de cerste rij juist afgebakend en volgens die gegevens beplant, dan vinden we de plaatsing waar de boomen op de volgende rij zullen komen, door de beide latten met de uiteinden tegen twee boomen van de eerste rij aan te brengen; daar waar de beide merkteekens bij elkander komen vinden we juiste plaats

vinden we juiste plaats.
Voor we de boomen in den grond brengen, ondergaan de wortels eenige bewerking, elke wond bij het uitrooien de wortels toegebracht moet worden g.ad gesneden. Dit moet zoodanig geschieden, dat bij planting de snijwond naar beneden gericht is en de wond zelve zoo kort mogelijk. 't Is beter een beschadigde of gebroken wortel, ook al is die beschadiging aanmerkelijk, tot op het onbeschadigde deel terug te snijden, dan wonden aan de wortels te laten blijven. Men zij in deze niet te angstvallig, korte wortelsnoei, waarbij alle wortels tot op den oorspronkelijken penwortel worden weggenomen (methode Stringfellow) heeft bewezen, dat en boom, voornamelijk een ionne beel wet en boom, voornamelijk een jonge, heel wat verdragen kan. Er zijn er zelfs, die den korten wortelsnoei boven den gewonen aanbevelen, omdat gebleken is, dat de korte snoei in het eerste jaar na de planting het vormen van meerdere haarwortels ten gevolge heeft.

We gaan in deze niet zoo ver, omdat we bij ondervinding weten, dat op zware kleigronden de korte snoei nogal eens verlies ten gevolge heeft en meerdere boompjes een paar jaar na de planting de sporen van de verplanting nog dragen. Wel raden we aan om, indien bij boomen de groote dichte hoeveelheid haarwortels z.g. pruiken vormen, waardoor het onmogelijk is deze op proppen te zamen te druk'en. deze wat weg te snijden. Hierdoor wordt voorkomen, dat schimmel met al de gevaarlijke gevolgen daaraan verbonden zich op de wortels zestiet.

vestigt.

Is de planting afgeloopen dan behandelen we bij jonge boomen de takken als of er geen verplanting heeft plaats gehad, ze

worden dus ingesnoeid.

Ook hierover loopen de meeningen uiteen en hebben we vroeger het tegenovergestelde wel eens verdedigd. Waar echter de ondervinding op de voor vruchtboomen meest geschikten grond ons leert dat snoeien bij de planting voordeelen biedt en op minder geschikte gronden er geen nadeel door ontstaat daar is elke reden om het snoeien uit te stellen tot de boom weer vast staat verdwenen.

Bij oudere boomen kan inkorting takken noodig zijn en bij vormboomen, waarbij we cp het geheele behoud van al de takken prijs stellen, kan een inwikke-ling van die takken met mos het uitdrogen er van tegenhouden. Dit laatste kan gevoegelijk tot het naderend voorjaar worden uitgesteld, want van uitdrogen hebben we voorloopig weinig last, de vele regens en het mistige weer zouden bijna het geloof er aan benemen. Nog zij opgemerkt, dat leiboomen niet direct na de planting mogen worden aangebonden maar er mede moet gewacht worden tot de bezakking van den grond heeft plaats gehad. Ook al heeft het aantrappen van den grond rond den boom met de meeste zorg plaats gehad, zoo blijft losgewerkte aarde toch nog aan nazakken onderhevig en zou dit wanneer de hoom vastgebonden is, deze beletten mede te zakken. J, C. M.

JURYLID.

Onze collega-redacteur, de heer J. K. Budde, is benoemd tot lid der jury voor de internationale tuinbouwtentoonstelling te Gent, die op Zaterdag 26 April a. s. geopend zal worden.

De vorm van het raam der FONGERS-Rijwielen en de helling van de voorvork in verband met de bocht daarvan, maken dat zij licht bestuurbaar zijn en ook op slechte wegen weinig stooten en trillen.

Een slechte weg wordt op een FONGERS goed.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West Nieuwland 16 en Utrerht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 167.

Van 't voorjaar plantte ik een bed AARDBEIEN, Madame Lefêgre. Het waren jonge planten, in 1911 gewonnen, die nu op 50 c.M. geplant werden. Van de eerste uitloopers won ik wat nieuwe planten, die buiten het bed en deels op 't bed staan. De verdere werden geregeld weg-Maar daar kwam de uiterst natte maand Augustus, waarin het heel moeilijk was werk in den twin te doen. De aardbeien gingen echter hun gang, maakten nieuwe uitloopers, die zich in den natten grond gemakkelijk vastzetten. Zoo gauw Sept. het toeliet, werden de meeste dezer nog verwijderd; maar daar waren al zulke mooie planten bij, die al zoo vast geworteld waren, dat ik er zonde van maakte, ze met geweld uit te trekken. Van deze, en ook van een groot deel der andere, werden de ranken die ze aan de moederplant verbinden, nog niet losgesneden.

Nu is mijne vraag aan u: wat daarmee te doen? Ze onverwijld los te snijden van de moederp'ant, of ze tot het voorjaar zoo

te laten stuan?

Herft de moederplant, die feitelijk het volgende jaar als 2e jaarsplant de groot-ste oogst moet opleveren, er veel van te lijden, wanneer de stengels der nieuwe planten (hoogstens enkele aan iedere p'ant) met haar verbonden b'ijven? Of... worden de jonge planten sterker, wanneer ze met de moederplant verbonden blijven? En hoe moeten ze losgesneden worden? De stengel aan beide kanten kort bij de moederplant en de nieuwe p'ant af-snijden en verwijderen, of kort bij de moed derplant afsnijden en nieuwe plant laten? verder aan de

Begin-October (door omstandigheden niet eerder; niet reeds in Sept.) legde ik cen nieuw bed aardbeien aan met MADAME MONTOR. Kent u deze soort? Gisteren werd 't bed met verteerde koemest afge-dekt. Niet te dik, en niet op en in 't hart van de planten. De planten zelve bleven vrij. Moet nu ook langs de schuine zijkanten van 't bed mest aangebrucht worden? Of is dat niet noodig? Is er n.l. geen gevaar dat bij felle vorst deze nog in 't bed van de zijkanten doordringt, en zoo de wortels der jonge planten sehaadt?

Groede.

Antwoord. De behandeling van uw bed aardbeien Mad. Lefèbre is de goede. Laat de jange planten, welke nu nog tusschen de oudere staan, gerust tot het volgende voorjaar staan en handel er dan mee zooals u het meest gesehikt voorkomt. 't Is dan zeer geschikt plantmateriaal om jonge bedden aan te leggen.

Of jonge aardbeienplanten die over voldoende wortels, om zieh zelve te voeden, maar welke nog aan de moederplant verbonden zijn, nog door middel van den rank die beiden verbindt, voedsel aan de moederplanten onttrekken, gelooven we niet. We

wagen ons eehter niet deze vraag positief te beantwoorden, goed geleide en nauwkeurig uitgevoerde proeven zouden in deze eenig lieht kunnen geven. Of de wetensehap er door verkregen geëvenredigd zou zijn aan de moeite er aan besteed, wagen we te betwijfelen.

Vooral in uw geval nu het slechts de rustperiode betreft, heeft het niet zoo

heel veel te beteekenen.

De wijze waarop u de ranken doorsnijdt is van zeer ondergeschikt belang. Een doorgesneden rank verdroogt, of het zeer kleine weinigje voedsel dat de rank bevat nog ten goede komt aan de plant die de rank behoudt, kan missehien mogelijk wezen, maar is dan toeh niet van dien aard, dat we er ooit rekening mede houden. We snijden steeds den rank bij de moederplant en bij de jonge plant af.

De bemesting op uwe zoo laat aange-gelegde aardbeienbedden is uitstekend; ofschoon aardbeien volkomen winterhard zijn, komt zoo'n mestlaag de nog niet voldoend aangewortelde jonge planten ook als bedekking ten goede. Indien u de in Zeeland veel gevolgde methode van diepe greppels tusschen de bedden gevolgd hebt, bedek dan ook de zijkanten der bedden.

J. C. M.

Vraag No. 168. Sinds cenige maanden bezit ik een PALM (juisten naam weet ik niet), waar-van al spoedig verschillende BLADEN in bet with the part of the het midden over de lengte begonnen te SPLIJTEN. Ook heel wat krijgen bruine punten en randen. De onderste bladen zijn er het slechtst aan toe, enkele verschrompelen geheel, ik voeg hier één bij. De groote bladen in het midden (de plant is ongeveer 1.25 M. hoog) zijn geheel gaaf. De plant staat nu in een kamer waar gestockt wordt, voor het raam op het Zuiden. Dezen zomer stond ze buiten of voor een raam op het Noorden. Zeist. H.~G.~K.

Antwoord. Uw palm heet Phoenix canariensis. Het gezonden blakstuk doet mij denken aan een te droog staan der plant, aan te drogen grond of te droge lucht. Uw palm staat in elk geval beter in een vorstvrije maar niet-gestookte kamer en dan om dezen tijd in het volle zonlicht. De bladen zijn ook nog aangetast door een op deze Phoenissoort veel voorkomende zwam, nl. Graphiola phoenicis en ook door dopluisjes. Maar die hebben geen sehuld aan het verdrogingsversehijnsel.

v. L.

Vraag No. 169.

Wanneer en in welken grond moet ik zaaien (warm of koud) Tritoma, Amarylli, Iris Kaempteri, Gladiolus? J. P. M. Jr. Berg-Ambacht.

Antwoord. Die kunt U alle in het voorjaar zaaien in een kouden broeibak in fijn

geziften bladgrond of bakaarde, welke voor 1/3 ongeveer met fijn zand wordt vermengd. Enkele warme Amaryllissoorten zanit U in een warme kas of verwarmde broeibak in een zelfde grondmengsel.

Vraag No. 170.

a.) In mijn STADSTUINTJE heb ik cen broeihak geplaatst, lanc 180 eM. en breed 100 eM. en hoog, van 45 eM. tot 25 eM.; er zit beste bladaarde in. Moet er nog turfstrooisel door? Moet het raam gesloten blijven tot het voorjaar, en bij vorst afgedekt? WAT raad u mij aan ER IN TE PLAAT-SEN om in het voorjaar uit te zetten. Het liefst iets moois, gren vergret-mij-niet of violen enz. enz. Deze vind ik zoo algemeen. En waar te verkrijgen. Amsterdam. Mej. J. C. V.

Antwoord: Gewone tuingrond met bladgrond en zand omgewerkt, is voor uw bak voldoende. Een weinig turfstrooisel er door is ook goed. Ik raad u aan te kweeken: Muurbloemen, Leeuwebckies, Alyssum Saxatile. Erysimum Perofskianum, Iberis Tenoreana, we'ke u alle kunt zaa'en. De muurbloemen bloeien echter eerst 't tweede voorjaar: Leenwebekjes bloeien in den zomer; Alyssum is een vaste plant, welke vroeg bloeit; de andere zijn zaadplanten. Madelieven, Violen, silenen en vergeet-menieten blijven almede van de vroegste bloemplantjes. U kunt echter ook crocussen en andere vroege bolgewassen nemen. Voor deze is het dan hoog tijd om ze te planten.

Wanneer u bovengenoemde planten wenscht te zagien, hebt u tijd tot het voorjaar. Ze eerder te zaaien geeft niets. Wenscht u eehter nu muurbloemen, Madelieven, Silenen, Alyssums, enz. aan to schaffen, dan kunt u deze planten nu in het bakje zetten, dat dan bij zacht weder des daags geopend moet blijven, bij vorst daarentegen gesloten en lichtelijk gedekt. Adressen waar u de verlangde planten kunt bekomen kunt u vinden in de advertentierubriek, n.l. de firma's welke vaste planten planten aanbieden, maar ook elke een gszins gescrteerde bloemist kan u aan v. L. deze plantjes helpen.

Vraag No. 171.

In heb cene SERRE op het Zuiden, die niet anders verwarmd wordt, dan 's nachts door een vulkachel in de aangrenzende kamer, en een andere kamer op het Noorden waar geregeld gestookt wordt. Welke dezer twee gelegenheden rand u mij aan voor het OVERWINTEREN van CAMELLIA die knoppen gemaakt heeft, en twee VALLOTA PURPUREA, die in het voorjaar geplant, pas half October uitgeloopen zijn.

In ac serre staat cen glazen KASJE, 70 c.M. hoog, 1 M. breed en lang. Zou ik de l'allota daarin durven zetten? Den Haaq. Douarrière B.

Antwoord. Eene Camellia is eene zeer

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIFKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

lastige kamerplant; niet om er knoppen aan te krijgen, maar om deze tot bloei te brengen. Staat de plant te droog, dan vallen de knoppen af; geeft u te veel water, id.; w.sselt de temperatuur sterk, id.; wordt de plant telkens gestoord, id.; het best is, de plant in een vertrek te zetten, waar zij goed licht staat, waar de temperatuur zoo min mogelijk sehonmelt en vooral niet te hoog is; geef verder ge-regeld water, doch matig, en laat de p'ant met wiet. Met met rust. Moet u ze verp atsen, zet ze dan daarna precies in denzelfden stand. Aldus kunt u missehien eenige knoppen tot bloei krijgen; er zullen er waarschijnlijk toeh wel enkele afvallen. In de serre vlak bij 't venster is missch en wel de beste p!aats. De Vallota purpurea behoeft niet in 't kasje gezet te worden; maar wel moet de plant beslist vorstvrij staan. Nu de bladvorming is begonnen, zal de groei wel doorzetten. Gedurende den winter matig gieten. Niet te vaak verpotten!

Vraag No. 172. HOE moet ik HANDELEN met een ALOYSIA CITRIODORA . Rickende Verbena). Den geheelen zomer is ze zeer mooi in het groen geweest en is ook flink ge-

groeid. Nu begint die de BLADEREN te VERLIEZEN. Moet ik de plant nu wat of geheel insnoeien.

b. Mijn CACTUS roode bloemkelk met veel meeldraden, bloeide vroeger jaarlijks zeer mooi, maar de laatste jaren BLOEIT NOCH de OUDE NOCH de JONGE PLANT niettegenstaande vele zorg.

NT niettegenstaanar veer 2009. Zoudt u mij ook kunnen helpen aan VETRAILEN die 's winhet adres voor VETBALLEN, die ters worden opgehangen voor VOEDE-RING van VOGELS?

's-Hage. Mevr. S. v. 's-G. v. d. G.

Antwoord: a. Zet de plant op een liehte plaats in koude kas, serre of broeibak en giet slechts matig, niet meer dan noodig is om de aarde vochtig te houden. Snoeien is nu zeer verkeerd, dat doet n niet vóór Mei, en alleen nog als het noo-dig is. Overigens, al verliest uwe Aloysia wat blad, in den zomer herstelt ze zich toch weer geheel. Heel bedenkelijk is het dus niet als uw plant wat b!ad laat vallen.
b. Houdt uw Caetus ook 's zomers bin-

nen op een luchtige plaats, voor een zonnig venster en huodt haar na den eersten groei in den zomer wat droger. Dan komen de bloemen wel weer.

Informeert u eens bij Blass en Groenewegen te De Bildt. Die zal u wel kunnen lielpen.

1 raag No. 173. Zonde u mij ook kunnen zeggen welke ZIEKTE de PEREN hebben, waarvan bijgaand een exemplaar, en wat hiertegen te doen is! Geen enkele peer is gezond en is de u toegezonden een der grootste; de boom is voor 3 jaar geplant in zeer goeden zandgrond en groeit goed. Roosendaal

Antwoord. De peer is door de bekende schnrftziekte totaal vernield, de in O. T. reeds herhaaldelijk beschreven berproeling met Bordeauxsche pap kan het gewenschte resultaat geven. Beter is opruimen en een andere planten, 't was te erg.

J. A. Kors.

N.B. Wegens plaatsyebrek moesten enkele vragen blijven staan.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co.. Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail..

STAM., STRUIK., KLIM. & TRFURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden,

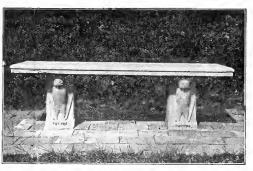
daarin worden oa. aangeboden: de dit JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL.

per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—.

ADVERTEERT

"ONZE TUINEN"

(35)

THINVERSIERING.

N. V. "DE HOOGEBERG" VELSEN.

TUINBANK MET **GESTYLEERD UILMOTIEF** No 5.

lang 1,50 M. . . f 45.— ,, 1,80 ,, . . ,, 50.—

hoog 0,50 M., breed 0,60 M.

BESTAND TEGEN ALLE WEERSINVLOEDEN.

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

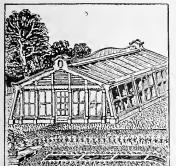
TUIN-ARCHITECT

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG VAN TUINEN

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitge= voerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

DF KOEKOEK - Bussum, Telef 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. ♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER en KONIJNENSPORT.

SUR

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITKIOOL, IJZERVITRIOOL. Prijscouranten en Gebru ksaanwijz ngen kosteloos.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227. -:- Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek.

J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht.

filiaal AMSTERDAM, ROTTERDAM,

DEN HAAG, UTRECHT, NIJMEGEN,

Keizersgracht 403. Delftsche Vaart 37. Korte Groenewegje 85.

Lucas Bolwerk 20. v. Welderenstraat 89.

Directe levering per kist of per wagon van: Eenruiters Kasglas.

G. A. VAN ROSSEM.

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

J. BRILL, Epe (Cield.)

biedt tegen billijke prijzen te koop aan: STRUIKROZEN, RHODODENDRONS, CONIFEREN, enz. enz. in vele kleuren en maten.

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 1.90. \Diamond

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

BUITENHAVENWEG 132 SCHIEDAM · TELETOON Nº 14

FABRIER VAN GESM: YZEREN HINKEN & SOLIEDE INSCHULFTIERKEN OOK GESCHIKT VOOR APSLUITING VAN BALKONS & SERRES . IJZEREN VERANDA'S KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EFRSTE KLAS WERK . TEERENINGEN GRATIS VERKRIGBAAR

OVERNAPHINGEN JZERCONSTRUCTE APRASTERINGEN VOR TERREINEN

(86)

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG. Tuinbouw-Inrichting,

:- :- ZEIST. -: -: -:

Op een ruim 3 H.A. groote buitenplaats met kassen, druivenkas, enz. (zonder moestuin), gelegen te Hilversum, wordt met Febr. 1913

gevraagd een TUINBAAS,

die bij het onderhoud de hulp heeft van eenige volwassen tuinknechts.

Brieven met de meest uitgebreide inlichtingen e zenden onder letter S. S., Boekh. J. W. EBERT. Hilversum.

In geen enkele provincie

zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden

KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN. Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

Speciaal Cultuur SERINGEN. Firma v/h. DE GEER BOERS & Co.,

NAARDEN.

Opname van zwervende en bij U onhoudbare dieren. Pension en verpleging van gezonde en zieke dieren. Wasschen, scheren en coupeeren van honden en het snijden van katers. Antiseptische Inrichting.
Afmaken van dieren, snel en pijnloos.

Opzeiten van dieren en het bereiden van huiden. Alle dieren worden desverk, gehaald. Overal aan huis te ontbieden.

FRED. J. WENTZEL,

Korte Reguliersdwarsstraat 14,

Telefoon Noord 1534.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21/2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50) が、1978年の1月1日には、1978年の大学に関する。マントウロンイン、1978年 1978年の1月1日には、1978年の大学に関する。マントウロンイン、1978年

Najaarsbemesting.

Bemest thans Uw tuin met kalkmergel. Vraag benoodigde hoeveelheid onder opgave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283.)

TREKKLOKKEN in WIT GLAS

BAKKER,

worden gefabriceerd bij

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

- ROTTERDAM: Haringvliet 27.
- ARNHEM: Groote Markt 10.

GRONINGEN: Ged. Zuiderdiep 39.

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97.

appropriate the state appropriate the second state of the second s

VOOR ONZE JONGENS.

Miniatuur Stoommachines en toebehooren in ruime sorteering en concurreerende prijzen. Bezichtiging zonder verplichting tot koopen.
J. TH. HAUSFR, (644)
Amsterdam, Bilderdijkstraat 66. Tel. 9562.

Firma P. A. A. DE LANGE, 662 BOOMKWEEKERIJEN :: ::

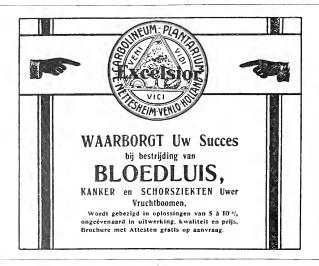
RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Tel. Int. 1063. Dordrecht.

Een aankomende 2de Binderin

zag zich gaarne geplaatst in een bloemenzaak, liefst in Den Haag.
Brieven No. 71, Bureau v. d. blad.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Specialiteit in Gemengde mesten voor land- en tuinbouw. Meng Uwe meststoffen niet zelf! De grootste land en tuinbouw-vereenigingen koopen **onze machinaal gemengde mesten.** De meerdere kosten worden ruimschoots opgewogen door de betere werking.

INHOUD.

Het Vondelpark te Amsterdam, door v. L. De Alpinen en hare Cultuur, door F. de Wagemaker.

Sneeuwklokjes-snuif.

Het aanschaffen van Bakjes, door H. S. Microlepia hirta var. cristata,

Odontoglossum crispum "Peacock", door J K. B.

Vaste keuringscommissie.

De Tuinbouw-Onderlinge.

Rijks-tuinbouw-winter-cursus to Veur. Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, door A. Lebbink.

In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Fruittuin, door J. C. M. Jurylid.

Vragenbus.

Advertentiën.

Bijblad.

Iersche terriërs, door L. S. Intieme praatjes over Vogels II, door T.

E. Bouma.

Instinkt of verstand.

Hoe de eerste Vleermuizen ontstonden, De kleuren van den IJsvogel.

Vragenbus.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

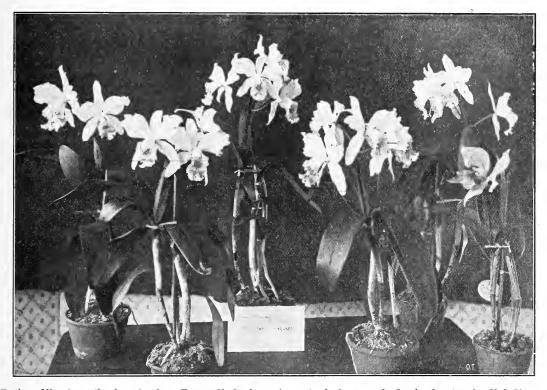
REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GLERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. C.I. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDIR, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SELECERS (Honden, enz.), LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Eijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA.

ORCHIDEEË N.

CATTLEYA MINUTIA.

Op ons verzoek deelt de heer E. van Nederhasselt, te Aerdenhout, ons het volgende mede over deze nieuwe Cattleyakruising, waarvoor we onzen besten dank betuigen. — Red.

Cattleya Minutia, welke op de jongste October-keuring der Vaste Keuringscommissie te Amsterdam een getuigschrift eerste klasse verwierf, is eene kruising van de C. Loddigesi eene of meer der minder goede had kunnen verwerven. Immers de bloemen zijn licht van kleur, bloeien in den schaarschen tijd, zijn bijna zoo groot als van Cattleya labiata, en bloeien dikwijls ten getale van vier, vijf of zes op één stengel. Daarenboven is de lip bizonder fraai geknoesd en bizonder gevariëerd van kleur, zoodat bijna geen twee planten dezelfde bloemen geven.

Cattleya Minutia, weike door den heer E. van Nederhasselt, te Aerdenhout, op de October-keuring der Ned. Mij. voor Tuinbouw en Plantkunde te Amsterdam werd ingezonden en daar een Getuigschrift 1e kl. verwierf. — (Orig. foto: "Onze Tuinen".)

× gigas. De eerste heeft eene prachtige licht-lila kleur (de lichte nuances zijn in de bouquetterie altijd het meest gezocht), bloeit zeer rijk (dikwijls met vijf of zes bloemen op één steel) en bloeit in een tijd (Augustus, September) dat er zeer weinig andere Cattleya's zijn. In haar nadeel is, dat de bloemen klein zijn. De C. gigas daarentegen is zeer groot van bloem, doch is een lastige bloeier. De kruising nu, hierboven afgebeeld, heeft merkwaardigerwijze alleen de goede hoedanigheden der ouders overgenomen, terwijl zij toch zoo licht

De habitus der plant heeft het meest van de *C. Loddigesi*, n.l. langgerekte bulben (schijnknollen) met twee bladeren aan den top. Toch doet ook hierin de *Cattleya gigas* zich gelden: de bulben zijn namelijk veel krachtiger en de bladeren grooter dan bij *C. Loddigesi*. Merkwaardig is ook, hoe sommige planten het ééne jaar twee bladeren, het andere één blad op de bulb maken. De groei is bizonder krachtig en is deze hybride zonder twijfel eene groote aanwinst voor de orchideeëncultuur.

PRETORIA 0001
REPUBLIC OF SCUTH AFRICA

BLOEMENTUIN

JASMINUM NUDIFLORUM.

Over dezen fraaien bloemheester werd in de laatste jaren hier en daar op aanbevelenswaardige wijze gesproken. Naar ik mij meen te herinneren, ook in dit blad *), en zelf heb ik er ook wel de aandacht der liefhebbers op gevestigd. Dit behoeft mij echter niet te verhinderen, om er nog eens op terug te komen, nu ik daartoe gereede aanleiding heb. Het goede mag wel herhaald worden, en het betreft hier iets goeds, iets zeer goeds zelfs.

Dat de Jasminum nudifforum niet met trompetgeschal ingevoerd werd, zal wel oorzaak van hare langzame versprei-

Winterjasmijn (Jasminum nud florum). (Foto: "Amateur Gardening".)

ding geweest zijn. Ze is afkomstig uit Noord-China, en werd in 1846 beschreven door Lindley, in het Journal of the Hort. Soc. in London, later afgebeeld in het Bot. Register tab 43, het Bot. Magazine, tab. 4640 en in Van Houtte's Flore des serres, tab. 762.

Men kan dus aannemen, dat ze sedert ruim een halve eeuw in cultuur is, wat echter slechts in zeer beperkten zin moet worden opgevat; want, al was zij in drie voorname tijdschriften afgebeeld, in 't algemeen genomen bleef zij een onbekende, tot nu een vijf-en-twintig jaar geleden. Dit zal wel goeddeels hieraan moeten toegeschreven worden, dat zij niet tot de opengrond-heesters gerekend, maar als kasplant beschouwd werd, evenals de andere gekweekte soorten van dit geslacht.

En zelfs nog tegenwoordig, nu men toch reeds sedert lang weet dat zij tegen ons winterklimaat bestand is, treft men de Jasminum nudiflorum slechts bij uitzondering in de tuinen en buitenplaatsen aan; en dat, terwijl zij om hare bijzondere geaardheid algemeene waardeering verdient.

Dit is haar buitengewoon vroege bloei, wat aanleiding gaf, dat men haar de Winter-Jasmijn noemt. Lindley beschreef deze Chineesche soort als Jasminum nudiftorum, wat, letterlijk vertaald, de "naaktbloeiende Jasmiju" beteekent, omdat zij bloeit vóór het verschijnen der bladeren. Men kan dan ook gerust zeggen, dat zij tot de vroegst bloeiende gekweekte heesters behoort.

Zij wordt, alleenstaande gekweekt, ongeveer anderhalve meter hoog en splitst zich in een groot aantal roedevormige takken met kleine, drietallige, donkergroene blaadjes, uit welker oksels, meest der jonge twijgen, de vrij groote, lichtgele bloemen verschijnen. Zij is zóó mildbloeiend, dat die dunne twijgen veelal over een lengte van 25 c.M. met bloemen en knoppen tot aan de uiterste spits bezet zijn.

Een inderdaad opmerkelijk verschijnsel levert de bloei van dezen heester, en juist dit geeft mij thans aanleiding, om er nog eens op terug te komen.

Zeer terecht wordt de Jasminum nudistorum vroegbleeiend genoemd. In het door Hartwig en Rümpler bewerkte supplement op Vilmorin's Ill. Blumengürtnerei lees ik, (bl. 301) dat ze de eigenschap heeft van in het vroege voorjaar te bloeien, somtijds reeds in het laatst van Februari of in Maart. Dit nu is niet zoo buitengewoon vroeg. De bloemen verschijnen vóór de bladeren, zegt Dippel in zijn Handbuch der Laubholzkunde. Ook dit wijst op het voorjaar. Eenigszins anders drukt Rümpler zich in zijn Gartenbau-Lexicon uit. Daar noemt hij haar "Winter-Jasmijn" en zegt dat ze in den winter bloeit, voordat de bladeren verschijnen.

Dit alles nu heeft blijkbaar betrekking op heesters die geheel vrij staande gekweekt worden; ook wordt geen andere kweekwijze aanbevolen.

Maar hoe moet ik dit nu rijmen met het feit, dat ik hier op een der laatste Octoberdagen reeds een paar open bloemen en een ontelbare massa gele knoppen had, in alle stadiën van ontwikkeling; en nu, in 't begin van November, staan er in twee kamers vaasjes met takjes. die geheel met open bloemen prijken; een zeer fraai gezicht!

Opmerkelijk is het, hoe spoedig in de warme kamer zelfs de kleinste knopjes vooruit gaan en in drie, vier dagen zijn er een aantal geheel open; na een week is de tak van onder tot aan de uiterste spits met helder gele bloemen bezet. Ook buiten openden zich reeds in de eerste Novemberdagen verscheidene bloemen, en dit gaat, zoo lang het niet vriest, geregeld door. De naam Winter-Jasmijn mag dus wel juist genoemd worden.

Was het niet buiten twijfel, dat deze plant tot de vrocg in 't voorjaar bloeiende heesters behoort, zoo zou men, dit ziende, veeleer geneigd zijn, haar laat in 't najaar bloeiend te noemen, want van een voorjaarsbloei, wanneer aan verscheidene boomen nog enkele groene bladeren weêr en wind trotseerden, kan in Oct./Nov. toch nog geen sprake zijn.

Die bloei, op een tijd dat er naar bloemen buiten te vergeefs gezocht wordt, moet toch een bizondere oorzaak hebben, welke in dit geval niet ver te zoeken is.

Toen ik dit heestertje voor 't eerst leerde kennen, maakte het op mij den indruk van te zwak te zijn om met de ranke, dunne stengels rechtop te kunnen groeien. Maar 't is toch ook geen klimplant, want klimorganen heeft 't niet; ook geen windende stengels. Dat ze dus in haar vaderland laag moet blijven, spreekt van zelf, en de ranke, slappe stengels zullen

^{*)} Zie o. a. 1e en 5e jaargang. — B. B.

daar wel in alle richtingen naar beneden omgebogen zijn.

Ik hield het er dan ook voor, dat ze, tegen een muur of schutting op het Zuiden beter zou voldoen en ook beter tegen strenge vorst bestand zou zijn. Daarom plantte ik baar tegen den Zuidelijken zijwand eener serre, waar, door gespannen ijzerdraad gelegenheid was de lange, slappe stengels breed uit te binden. Zoo kon haar veel meer vrijheid gelaten worden om door te groeien, wat, als ze vrij staat, niet gaat, wijl de stengels en takken dan na den bloei noodzakelijk diep ingesneden moeten worden.

Dit bleek dan ook later het verkieslijkste te zijn, want, niet alleen kon zij nu veel rijker bloeien, maar, terwijl aanbevolen wordt, haar bij strenge vorst te dekken, heeft zij sedert verscheidene jaren ook van zeer strenge koude zonder eenige bedekking niet het allerminste geleden.

Nu is het echter wel opmerkelijk dat deze plant er ieder jaar met haar bloei wat vroeger bij is. Op een open standplaats bloeit zij in 't voorjaar, als het weer het toelaat reeds in het begin van Februari, en dat is vroeg genoeg, met het oog op de kans dat dan nog vorst komt, in welk geval de open bloemen bevriezen. Intusschen begon, als het weêr het toeliet, mijn plant na een paar jaar reeds in Januari te bloeien, om nog later reeds in December, en nu begon ze er nog veel vroeger mede, namelijk, onmiddellijk na het afvallen der bladeren, in het laatst van October, terwijl ze er, nu ik dit schrijf, medio November, onafgebroken mede doorgaat. Vóór een tiental dagen afgesneden takjes zijn in de kamer geheel met bloemen bezet, en men kan er van snijden zooveel men maar wil, zonder dat het geheel aan sierlijkheid verliest.

Ik meen mij te herinneren, de Jasminum nudiflorum nog eens ergens alzoo vlak tegen een schutting uitgebonden gezien te hebben. Er zullen er wel meer zijn, die dezen heester aldus behandelen; maar het komt mij toch niet kwaad voor, het hiermede verkregen resultaat mede te deelen, waartoe de buitensporig vroege bloei mij aanleiding geeft, want interessant is dit zeker*).

Of het echter in haar voordeel is? Dat nu juist niet. 't Is aardig er om dezen tijd zooveel bloemen van te kunnen snijden, nu er in den tuin niets meer te vinden is. Dit gaat dan ook goed zoolang het betrekkelijk zacht winterweer blijft. Gaat het echter vriezen, dan is het gedaan en bevriezen de open bloemen: houdt de vorst aan, dan gaan ook de verst gevorderde knoppen verloren; maar de jonge knoppen blijven intact en gaan weer vooruit een poosje na de vorst. Het is echter wel mogelijk dat ook deze bij aanhoudende strenge koude verloren gaan, maar bij mij was dit nog niet het geval, en de plant heeft toch meermalen zelfs aan zeer strenge vorst weêrstand geboden. Tot mijn verbazing zag ik daarna die bloemknoppen aan de toppen der twijgen zich verder normaal ontwikkelen.

Deze fraaie Jasmijn, die tegenwoordig gemakkelijk te verkrijgen is, verdient zelfs voor zeer kleine tuinen warme aanbeveling. In elk geval is een warme standplaats noodig, maar vlak uitgebonden en dan tegenover het Zuiden, zal zij de meeste voldoeding geven.

De hierboven bedoelde bedekt nu een oppervlakte van ongeveer twee vierk. Meter, en prijkt van den grond tot aan de uiterste toppen der lange twijgen met een overvloed van knoppen, terwijl ze geen andere zorg vereischt, dan dat nu en dan de lange, afwijkende takken aangebonden worden.

Bennekom, 16-11-'12. H. WITTE.

HELMBLOEMEN.

Een van de aardigste plantjes die in het voorjaar ons komen verhougen met een overvloed van bloempjes, is de helmbloem, Corydalis solida, die op beschadnwde platsen geheele plekken met haar fijne loof en keurig gebonwde lila-rose bloempjes kan bedekken. De Amsterdamsche lezer ga in het vroege voorjaar, in Maart-April, maar eens op de Stadskweekerij kijken. Hij vindt daar dan, langs de breede slooten en onder de hooge Beuken en Linden, den grond als met een zacht paars laken van Helmbloempjes overdekt, elk plantje zich bollend tot een afgerond, fijn bouquetje. Het is een echt kind der Lente, dit Helmbloempje, een der liefste voorjaarsboden, passend bij de ontluikende bodem-vegetatie van kreupelhout en boschjes.

Zoo moet ook in tuinen dat plantje aangeplant worden. Een perkplantje is het niet! Als zoodanig maakt het geen effect maar op plaatsen als boven beschreven, is ze een der vriendelijkste lenteboden.

De Corydalis solida is een in ons land wildgroeiende plant en volstrekt niet zeldzaam. Men vindt haar vrij algemeen op beschaduwde zandige plaatsen en in bosschen, maar dat neemt niet weg dat ze ook als tuinplant dikwijls wordt aangetroffen.

Bloemtakje van de Edele Helmbloem (Corydalis nobil's). (Orig. teekening voor "Onze Tuinen".)

Ze is niet de eenige inheemsche soort. Er zijn er nog een stuk of vier, vijf, maar die zijn meerendeels nog al zeldzaam. Onder deze is de Corydalis lutea, ook als tuinplant het meeste bekend. Deze bloeit zoo ongeveer den geheelen zomer, van Mei tot September, met mooie gele bloempjes, en wordt vaak als perkplant aangetroffen.

Corydalis cara (C. bulbosa) is ook een inheemsche soort, welke als sierplant, in tuinen wordt gekweekt. Ze gelijkt veel op de C. solida maar bloeit wat later dan deze. Ze behoort tot de zeer zeldzame wilde planten en is ook in den handel niet gemakkelijk te bekomen.

De mooiste van alle is echter de Corydalis nobilis of Edele H-Imbloem. Deze is geen inlandsche soort, maar stamt uit Siberië. Ze heeft een breeden vleezigen, licht breekbaren wortelstok en gelijkt het meeste op de C. lutea, maar ze is van deze in alles de grootere, zoowel wat de bloemen als de bladeren betreft. De bloempjes zijn licht- tot goudgeel van kleur, aan de spits zwart gevlekt en hebben een stomp, eenigszins gekromd spoortje. Ze komen voor in dichte trossen boven de dubbel-vinspletige blaadjes.

De Corydalis nobilis wordt tot ongeveer 40 cM. hoog. Ze bloeit in Mei-Juni en is een van de fraaiste voorjaarsplanten voor den bloementuin. Ze is echter wat gevoeliger dan de

^{*)} Amsterdammers kunnen o.a. aan een gevel in de Van Eeghenstraat gedurende den winter dezen fraaien heester zien bloeien, en zich overtuigen, dat de geachte schrijver in zijn warm aanbevelende woorden stellig niets te veel heeft gezegd.
B. B.

andere hier genoemde soorten en verlangt een voedzamen niet te vasten, en niet zeer vochtigen bodem. 's Winters doet men goed haar wat dek te geven maar overigens groeit ze zoowel in de zon als in lichten schaduw. Een vaste plant dus die aanbeveling verdient!

PRIMULA UNIFLORA.

Een Primula dus, zooals de naam aanduidt, die met een bloem op een stengel bloeit. Zij wordt gevonden op het Himalaya-gebergte op een hoogte van 13,000—14,000 voet. Zij vormt een rozet van bladeren waarvan er enkele op den grond liggen, andere schuin omhoog staan. In verhouding tot de plant brengt zij groote bloemen voort, die zacht lila gekleurd en twee c.M. in doorsnede. De bloemsteel bereikt een lengte van ongeveer 7 c.M. in doorsnede. Voor Alpentuintjes is zij bizonder geschikt.

DE KAMERTUIN

VERGLAASDE BLOEMPOTTEN.

"En nu moet je eens naar mijn bloemetjes kijken!" zoo klonk de zelfbewuste uitnoodiging, die voor een jaar of vijftien tot mij gericht werd, door eene vriendin van planten en bloemen op een afgelegen dorpje van ons land.

Voor een raam op het Westen van de "mooie kamer", stonden op een rijtje: een paar gewone en Fransche Pelargoniums (Geraniums), een Begonia Dregei, eene maandroos, een "grasplantje" (Isolepis gracilis), een roodbladige Fuchsia, en een "bruid en bruidegom" (een bontbladige Sempervivum), de eene plant al mooier en gezonder dan de andere.

"Nu, wat zeg je er van?"

"De planten zijn mooi, maar de potten deugen niet!" Ze stonden n.l. deels in verglaasde, deels in geverfde potten.

"En wat mankeert er aan?"

"In zulke potten kunnen de planten niet genoeg lucht krijgen; de aarde verzuurt er in; de wortels worden ziek en de planten gaan ten slotte dood!"

"Zien mijn planten er dan uit, alsof ze doodgaan?"

"Neen, dat nu niet; maar gewone aarden bloempotten zijn toch beter".

"Best mogelijk, maar zoolang mijn bloemetjes het in deze potten zoo goed doen, neem ik geen andere".

Waarde lezers, ik vermoed, dat er onder U zijn, die vinden dat ik gelijk had. Ik zelf ben op het oogenblik echter van meening, dat dat niet zoo heel erg was. M. a. w., ik geloof niet meer, dat verglaasde (ev. geverfde) potten zoo schadelijk zijn.

Het dogma van de "gewone potten" heb ik prijs moeten geven; zoo ging het trouwens meerderen. Inderdaad, als je een armzalig Aspidistra-stekje in een blauw porceleinen bloempot zich ziet ontwikkelen tot een fraaie, krachtige kamerplant, houd dan maar vol dat de pot niet deugt!

Vrij lang heeft het intusschen nog geduurd, voor ik zelf overging tot het gebruik van andere dan gewone potten; maar voor een paar jaar zette ik toch een Asparagus plumosus als heel klein, verarmd plantje, afkomstig uit een opgemaakte "jardinière, in een fantasie-bakje van "halfverglaasd" Apeldoornsch aardewerk.

Nevensgaande afbeelding doet zien, hoe flink het in een half jaar er in gegroeid is, niettegenstaande het bakje zelfs geen gat in den bodem heeft voor afvoer van overtollig water! Een bewijs, dat met eenigszins voorzichtig gieten ook dat bezwaar nog is te ontgaan, althans in een vlakken, ondiepen bloempot. Reeds lang was ik van plan, om in bovenstaande geest eens een stukje voor "O. T." te schrijven, doch zooals het meer gaat, het werd telkens uitgesteld. Intusschen verschenen er in de buitenlandsche vakbladen eenige artikelen over het zelfde onderwerp en in gelijken geest. In den loop van den zomer een paar maal in "Möller's Deutsche Gärtner-Zeitung" en daarna in het "Journal des Roses".

In eerstgenoemd blad geeft het No. van 1 Juni l.l. een artikel van M. Löbner, köningl. Garteninspektor in Dresden, waarbij een rijkbloeiende Azalea "Simon Mardner" is afgebeeld, die sedert 1905 in een glazen pot is gekweekt, doch er desniettemin prachtig uitziet.

De schrijver wijst er bovendien op, dat het kweeken van Azalea- en Erica-culturen in gewone potten vaak mislukt,

Asparagus plumosus compacta nana.
(Orig. opname voor "Onze Tuinen".) (Foto: T. de Lang.)

wanneer deze gebakken zijn van kalkhoudende leem, welk bezwaar bij verglaasde of porseleinen potten wordt ontgaan.

De proef met deze Azalea's is verder wetenschappelijk volkomen betrouwbaar, daar het een der kweekproeven is van het Pflanzen-physiologisch Versuchsstation van den Hortus Botanicus te Dresden.

Naar aanleiding van het art. van den heer Löbner schrijft in 't No. van 22 Juni de heer Alfred Unger te Heidelberg-Schlierbach, dat ook hij in al zijne lezingen, die hij na zijn terugkeer uit Japan voor tuinbouw-vereenigingen heeft gehouden, steeds er op gewezen heeft, dat het voor plantenliefhebbers en vooral voor bloemenwinkels veel beter is, hunne ten verkoop uitgestalde planten in fraaie porseleinen potten te zetten en ze daarin ook reeds te cultiveeren, voor zoover dit gaat.

Deze schrijver wijst bovendien op de beteekenis van het

model der potten voor elke soort van planten. De Japanner — zoo zegt hij — weet precies welke plant in een vlakken schotel, en welke in een diepen pot moeten staan.

Ten slotte maken we nog melding van de mededeeling in het "Journal des Roses" van den redacteur Cochet-Cochet, waaruit blijkt, dat er omstreeks 1840 door den bekenden rozenzaaier Desprez reeds gebruik van werd gemaakt, vooral voor het stekken en voor het verspenen van jonge rozenzaailingen. "Een bewijs", zegt de schrijver, "dat sommige voor nieuw gehouden uitvindingen inderdaad vaak zeer oud zijn."

Het spreekt vanzelf, dat voor de massa-kweekerij de gewone steenbloempot dienst zal blijven doen. Maar voor kamerdecoratie zal men in zeer veel gevallen een fraaien porseleinen of verglaasden pot kunnen bezigen, zonder schade voor de plant, en stellig met meerdere sierwaarde. Alleen neme men zich in acht, de noodige soberheid te betrachten. De plant moet hoofdzaak blijven, en het gebruik van overdreven "fraaie" bloempotten verraadt wansmaak.

VALLOTA PURPUREA.

Sedert een tiental jaren ben ik de gelukkige bezitster van eenige Vallota purpurea, die elk jaar begin September prachtig bloeien, en die ik reeds eenmaal op de tentoonstelling van "Floralia", te Den Haag, ter opluistering buiten mededinging inzond, en ieders bewondering opwekten.

Laat ik u echter doen opmerken, dat mijne kweekwijze verschilt met die van den heer Kaulen; dat de Vallota's, die ik bezit, alleen in September bloeien, en ook slechts één bloemstengel uit één bol.

Standplaats: van af het voorjaar tot het najaar dag en nacht in den tuin, einde Juli zéér zonnige plaats, om de bloei te doen bevorderen. Van af het najaar tot het voorjaar dag en nacht op de veranda, behalve wanneer het vriest, dan geef ik ze eene vorstvrije plaats in huis.

Gieten: wanneer ze in den tuin staan, zorg ik er voor dat ze steeds geregeld vochtig zijn, hebben ze echter knop gezet, dan geef ik zooveel water, dat het onderste gedeelte van de bloempot in water staat, om het verdrogen van de bloemknoppen tegen te gaan.

Na den bloritijd snijd ik de bloemstengels en steeds geregeld de geel geworden bladeren af, en giet slechts in zooverre, dat de aarde niet kan verdroogen.

Wanneer de Vallota's gedurende de maand September bloeien, plaats ik ze wel licht, maar niet zonnig, en houd ze ook buiten de regen, daar de bloemen anders spoedig hun prachtige kleur verliezen en verwelken.

Meestal heb ik 8 à 10 bloemstengels uit verscheidene bollen in één bloempot te gelijk in bloei, wat een mooi gezicht oplevert.

Scheveningen.

Mej. C. G. H. v. ROMBURGH.

BODEM EN BEMESTING

EEN EN ANDER OVER KUNSTMEST.

II.

Wanneer worden de kunstmeststoffen aangewend?

Chilisalpeter is een snelwerkende meststof, direct voor de planten opneembaar, en wordt daarom eerst kort vóór of na het zaaien of poten uitgestrooid, en verder meestal nog gedurende den groei der planten, dus in het voorjaar en in den loop van den zomer. Maar niet alleen omdat het zoo spoedig werkt, maar ook omdat het niet door den bodem wordt geab-

sorbeerd, mag Chilisalpeter niet te langen tijd vóórdat de grond bezaaid of beplant is, worden aangewend. In geen geval dus in het najaar uitstrooien; het zou dan gedurende den winter met het regen- en sneeuwwater naar den ondergrond uitspoelen en buiten het bereik der plantenwortels geraken.

Zwavelzure ammoniak kan daarentegen reeds in den herfst worden uitgestrooid, doch wij geven er de voorkeur aan, het in het voorjaar te doen. Hetzelfde geldt ook van het superphosphaat.

Thomasslakkenmeel wordt in het najaar gegeven; deze meststof werkt niet zoo vlug en kan dan gedurende den winter zoo langzamerhand in een meer opneembaren toestand geraken, terwijl voor uitspoelen naar den ondergrond geen vrees behoeft te bestaan.

Patentkali kan zoowel in den herfst als in het voorjaar gegeven worden. Gewoonlijk wordt het in 't voorjaar gedaan.

De kalkmeststoffen worden 't liefst tegen den winter uitgestrooid.

We nemen dus als algemeenen regel: in den herfst kalk en (indien we 't gebruiken) slakkenmeel, en in het voorjaar de overige meststoffen.

Houden we ons aan dezen regel, dan loopen we ook niet het gevaar, tegelijkertijd meststoffen uit te strooien, die boven den grond niet met elkaar in aanraking mogen komen.

Kalk mag niet met zwavelzuren ammoniak of met superphosphaat vermengd worden. Hij verdrijft uit den zwavelzuren ammoniak juist het bestanddeel, waarom het te doen is: den ammoniak. Superphosphaat verliest door aanraking met kalk zijne oplosbaarheid en daardoor zijn vlugge werking.

Slakkenmeel bevat vrije kalk en mag dus ook niet met genoemde meststoffen vermengd of gelijktijdig uitgestrooid worden.

Daarentegen zullen kalk en slakkenmeel elkaar niet hinderen, terwijl patentkali, superphosphaat en zwavelzure ammoniak en ook Chilisalpeter gerust tegelijkertijd op het land kunnen uitgestrooid worden.

En nu: hoeveel?

Deze vraag is niet zoo gemakkelijk te beantwoorden, omdat de aan te wenden hoeveelheid van zoovele omstandigheden afhangt, zooals bv. het te telen gewas, de soort en den voedingstoestand van den grond, de bemesting in voorgaande jaren, e. d. De practijk is ook in dezen weer de beste leermeesteres.

We noemen hier de gemiddelde hoeveelheden, welke men kan aanwenden. Door een gedeelte (van hetzelfde gewas) wat meer of minder te geven van een bepaalde voedingsstof, leert men zoo langzamerhand, hoe men zijn grond het doelmatigst kan bemesten.

Kalk of mergel geeft men, om de 3 à 4 jaar, per Are ongeveer 15 KG. Zwaren kleigrond geve men de dubbele hoeveelheid kalk, zoo noodig nog meer.

De overige meststoffen moeten elk jaar worden gegeven. Van de patentkali per Are 8 KG.; op Kieigrond kan het vaak een paar K.G. minder.

Van superphosphaat 8—10 K.G., of in plaats hiervan 10—15 K.G. slakkenmeel. Men kan ook beide gebruiken, b.v. in 't najaar 6 K.G. slakkenmeel en in 't voorjaar 5 K.G. superphosphaat.

Als stikstofmest kan men, tegelijk met het superphosphaat en patentkali, 3 K.G. zwavelzuren ammoniak uitstrooien, en verder al naar behoefte van het gewas nog Chilisalpeter als overbemesting.

Met bovengenoemde hoeveelheden kan men den moestuin en ook de vruchtboomen bemesten. Voor bloemen en heesters zal men in den regel wel met de helft kunnen volstaan.

W. F. A. G.

DE GROOTSTADSCHE TUINMAN.

Uw blad maakt de vreugde uit van allen die een tuin bezitien en zeif veel in dien tuin winen doen. Zoo ook verheug ik mij eike week bij net zen van een nieuw nam n.er. Op ane mogelijke redenen van mislukking bij net verzorgen der planten woldt ooor u gowezen, tegen aherlei palaseten en schauelijke deen wordt door u gewaarselund. Maar op nem, die de meeste schaue veloofzaakt en de nieeste telensteing beleidt aan den bezitter van een kiennen tuin van bijv. 200 vk. M., wordt door u niet gewezen. Die "hein" is...... de tuinnan, altaans in groole sieden.

Dat hjkt u missemen een paradox, maar is 't toch niet.

In vroegere tijden en in kleine steden had men deazeiteen tuniman gedurende lange jaren; nij wist piecies waar anes stond, en moest er gemest worden dan spitte nij met at uw met moeite opzekweekte aardorandeeen om. Ook wist zoo'n man hoe een vruentboom, hoe een roos moest worden gesnoeid. Tegenwoordig krijgt men teikens een anderen tuniman, waarbij er zijn die uw rozen zoo uitmemend snoeien, dat deze geen bioemen dragen, maar er meer als serbaadplanten uit gaan zien. Zoo krieg ik verleuen week, in plaats van mijn gewonen tuniman, een man in grijs pinantasiepak, hooge boord en oruine ligsschoenen. Ik heo toen maar den tun laten aannarken, aneen de pauen natuurlijk, en nem unaan naar nus gezonuen.

In het najaar van 1910 verzoent ik mijn tminman om iemand, die de planten zou konnen dekken. Tot heden heb ik nog geen mensch van zijnentwege bij mij gezien.

Bij een anderen tninman bestelde ik rozen. At lang had ik gaarne een Prince Camille de Konan winen hebben en ik bestelde er, ender meer, ook een van dien naam. 't Ding droeg eenter geen donker rood-bruine bioenien, maar lientrose rozen die daarenboven spoedig verkieurden. Het komt ook wel voor, dat men aan een kennis met trots een mooie 10se roos wijst, den naam er bij noemende, en dat die kennis gimalachend opmerkt dat de roos van den naam er een begen geel moet zijn.

van den naam eigenlijk geel moet zijn!

Besteit men echter een bioemstuk, dat binnen enkele uren gereed moet zijn, al is het er ook een van grooten omvang en van zeldzame bloemen, dan wordt het n binnen die enkele uren geieverd. Besteit nen geraniums (pelargoniums) of begonia's, zeits bij honderdialen, men onwangt die in een minimum van tijd, zeits een nijipant kan men spoedig krijgen, maar een Japanische anemone of een niet heel gewone Iris niet.

Dat nu, geachte redactie, ontmoedigt den liefhebber-tunnnan dermate, dat hij soms aanvechting krijgt om van zijn tuin maar never een konijnenberg of zoo iets te gaan maken.

Misschien hebt u in uw wijsheid ook een middet tegen dezen allerschadelijksten det schadelijken, den grootstadschen tumman? Hoogachtend,

Uw Dientw.

Mr. A. C. van Blommestein Rotterdam.

Bijschrift. Dit is een aanklacht jegens den stadstuinman, die ernstig is en, we eikennen hit, niet zelden gegrond. Men hoort die klacht dikwijls uit den mond van liefhebber-tuiniers, die zelf zich voor hin tuin en pianten interesseeren. Maar waaraan is dit te wijten? Het is goed deze vraag onder de cogen te zien. Nog onlangs hoorde ik een tegenovergestelde klacht van een bloemist en waarlijk niet de eerste de beste, die zeide, dat de beste tuinen voor den tuinman die zijn, waar de eigenaar de ziken aan den tuinman overlaat; die waarin de eigenaar zich met

den gang van zaken bemoeit, zelf tuiniert en nemeobert, zijn voor ons de limbst begeerigke. Men moet voor zuike tuinen zich vereriel moeiten getroosten om dan deze, dan gene paant te krijgen en dat kost aliemaan maar tijd en gead, terwijl, als men even boven den maaktrijs komt voor zuike artikelen, men daalover een aannetking krijge.

mer wringt dus de schoen! Waar een bloemist of tuniman de opuració heeft een tuni goed in orde te houden, daar zai hij dat ook doen. mij piant de gewassen die net best te krijgen zijn en meakt dat de tunn er correct en zindelijk uitziet. De hefheoder-tunner is daar echer niet nee tevreden, mij wil de planten neoben die nij verklest, hier deze, daar weer een andere soort; nij wil uen grond hier zus, daar zoo bewerkt neoben, de neesters op verschillende wijze gesnoeld, de gewassen op oordeerkundige wijze bemest neoben, enz.

Dat nu kost veel tijd en een bekwame kracht en dat kan van het abonnementsgeld niet af. De concurrentie maakt dat onmogenijk.

by net toenemen der liefhebberij zal men dus tot een spiitsing moeten komen van gewone tuinen en hefhebberstuinen. Deze laatste zuhen een zeker percentage meer moeten betalen en zeker het extra werk moeten honoreeren.

Maar de scherpe concurrentie onder de vakun is maar at te vaak een beletsel om tot een overeenkomst te geraken. Ze concurreeren er maar op los en de dupe daarvan zijn niet alleen de vaklieden zelve, maar ook de liefhebbers. Die laatsten willen best wat meer betalen, als ze daarvoor den waarborg hebben een mooieren tuin te krijgen en te erlangen wat ze wenschen.

I.dere firma moest voor zijn liefhebbersklanten een bekwamen vakman ter beschikking kunnen stellen, die tot taak heeft de hem toevertrouwde tminen deskundig te bewerken en in uitstekenden staat te nouden. Het gedurig wisselen van werklieden is inderdaad een nad el voor de liefheberstuinen. Die knechts zullen voor hun werk op steeds wisselend terrein weinig gevoelen. Dat kan wêl als dezelfde werkman regelmatig weerkomt. Die zal zoodoende zijn arbeidsterreinen door en door leeren kennen, waardoor hij ten slotte zelf meer liefhebberij in zijn werk zal krijgen, en is die er, dan zal succes ook niet uitblijven!

Het komt me voor, dat er op dit terrein nog veel te doen valt en dat als vakman en liefhebber beiden hun eigenbelang begrijpen, ze zullen moeten komen tot een overeenkomst, die beide partijen ten voordeele zal zijn. Ook den werkman! Want zijn vak zal op een hooger peil worden gebracht en in aanzien stygen.

VERSCHE GROENTEN IN DEN WINTER.

Er is op dit oogenblik weinig bijzonders in den moestuin te doen. Wel kan nog zoo een en ander aanwezig zijn, als: prei, savoyekool, spruitkool, boerenkool, worteltjes, gedeeltelijk met blad bedekt, herfstrapen, winterspinazie, veldsla, andijvie, sp.nazie, winterpostelein; ha fopgekuilde bleckselderij, roode en witte kool met den stronk nog even boven het blad nitstekend, witlofwortels bedekt met grond en blad, koolrapen, bieten, winterwortels, rammenas, knolselderij opgekuild.

Dat is nog een heele lijst, waarvan men bij genoegzame zorg in den zomer, 's winters kan zorgen verschot te hebben. Wordt er met verstand en energie in den moestnin gewerkt, en met de ruimte gewoekerd, dan kan ook in den winter nog voldoende verscholdenheid van groente op tafel komen, zeits wanneer dit zonder glas schiedt, 't geen uit bovenstaande kan blijken. Gebrek aan het nood-ge overzicht maakt echter, dat dit veelal niet het geval is. Daaruoor is ue moestnin al vroeg in net najaar ledig en voor den winter moet op anuere wijze worden voorzien in de noodige groenten.

neer tevreden met des winders enkei wantergraenten te eten, en verlangt men, ook dan, wat de zamer aneen kan bleden.

Nu verstaan de vaki.ed.n ai aaidig goed de kunst om 's winters versche zomergroenten te kunnen levelen; maar, het kan wel dn.delijk zijn, dat zu.Ke g.oenten duur moeten worden betaald, en het is nog zeer de vraag, of quainiede de buitengewone moe.ten en hooge kosten van den vakman naar benooren zijn beloond. Denk maar aan de nachtrust, die hij heeft op te offeren in een droge, heete, benauwae mach nekamer, vanwaar n.t de verwarming plaats heeft der bakken, kassen en warennuzen, en dan de komkummerkassen, waarin de tuluman in het koude voorjaar moet werken bij een temperatunr van omstreeks 100 ° Fahr., terwijl bij deze teet en meerdere andere ru.mscn.ots gebru.k wordt gemaakt van zwavel, weiks verbiandingsprouncten moeten dienst doen om ziekten van 't gewas te voorkomen, maar die alles benatve voordeel:g zijn voor de ademnal.ngsorganen van hen, die in znik een asmosieer werk aamheden verrichten.

Men mag uan wei viagen: wat is er waar van den roem, dat het tuinbonwyak zoozeer de gezoniheid bevordeit.

Deze vervroegde teelten noodzaken de anderen, tot verhoogde werkzaammed, welke zelden naar behooren wordt betaald. Intussenen heeft de amateur-tuimer in den moestuin hiermede niet te maken en voor hem zijn de tuinwerkzaammeden wel degelijk profijierijk en gezond. Het verrichten van tuinbouwwerkzaammeden is voor dezen vaak een tegengi voor den zenuwspannenden arbeid van den dag, een arbeid, die in staat is het inchaam den noodigen spirralbeid te geven.

Inuien geuniende den zumer met overleg is generat, kan er tegenhoordig gemakkelijk 's winters van worden gepronteed. het stermseelen der greenten neeft dit mogelijk genlaakt. Dit heers in korten tijd zich en groot procent der tnimez.t.e.s ingeburgera. Eerst zeer onvo.maakt, thans kan men wel zeggen op vomaakte wijze door de methode-weck. Wie er eenmaal kennis meue gemaakt heert gaat er niet weer van af, integendeel breidt hij jaarlijks het steriliseeren nit, door meerdere t.esschen aan te schaffen. Flesschen van één ater innoud zijn het meest in gebruik. Dit steril seeren, dat terust op het dooden van becterien en spolen daarvan, gevolgd door volkomen afsluiting van de lucht, waarin de gevreelde baclelieën voorkomen, stelt ieder, die voor eigen gebruik groenten verbouwt instaat om 's winters van zijn zom rvrnchten te genieten. De kosten van aanschaffing zijn in enkele jaren weer ternggevonden, door dat wat nitgespaard wordt aan hetgeen minder voor groenten wordt uitgegeven; niet te spreken van het groote gemak dat er in be taat om wat 's middags op tafel moet komen bijna gereed uit den provisiekelder te kunnen halen.

Het steriliseeren der zomergroenten kan heel goed het kweeken van versche groenten in den winter vervangen, vooral, wanneer men ze zelf heeft verbonwd, want dan komen ze versch in de flesschen en kan er voor worden gezorgd, dat ze nog heel jong zijn. Andere groenten in blik gesteriliseerd kunnen in de verte niet in vergelijking treden met jonge groenten in flesschen volgens het Weck's systeem ingenaakt. Deze maken als versch. H. S.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Phalaenopsis. - Calanthe. -

Gedurende de wintermaanden hebben Orchiaeeën eene bijzondere verzorging noodig en dit geldt in het bijzonder voor de sourten van het geslacht Phalaenopsis. Het vleezige van de gneele plant, de zachtheid der bladeren, de atwezigneid rachtheid der baderen, de atwezigneid van schijnknollen, om een hoeveelneid voedsel voor den winter te sparen zijn voor den kweeker aanwijzingen om deze planten in 't oog te nouden. De benandeing gedurence den winter, hangt geneel van de wijze waarop zij in net laatste hanjaar gekweekt zun. Lun de biadeien volle ontwikkeling gekomen en veel van het nent gepronteera, dan zijn zuike planten in eene conditie, waaroij veel water geen goen does. Zuike planten houdt men aan den drogen kant en net is heusch uiet e.g wannee. zij nangen in een kas waar de thermometer nu en dan beneden de 600 ranr. aanwijst. Om at te sterke aikoning te voorkomen hangt men de planten 206, dat ze een halve meter van net glas verwijnert zijn.

Er is, zoodis recus is opgemerkt niet veel water noong, toon mogen wil dat niet te ver arijven; net beste is de piant nu en dan in handen te nemen om dan te oordeelen. De wortels vertenen ons at heel wat: wanneer n.i. de groeicop zoo goed als niet te zien is, dan injut de plant een iatent leven, in 't omgekeerde geval is zij groeiende. Geïmporteerde en niet uitgegroeide planten nouden wij in de warme kas, waar zij aan den groei worden gehou-

De afdeeling Calanthes met afvallende bladeren, zooas Calanthe Vencha e.a. aragen ei niet weinig toe bij om kieur in onze Orchideeenkassen te brengen. Zij beginnen nu te biceien en wanneer wij over een aantai planten kunnen beschikken, dan kunnen wij ons maanden in hare schoone bloemen verheugen.

Na den bioei wenschen de planten een volkomen rust; wij laten ze in de potten waarin ze gebioeid hebben en krijgen een plaats in een droge omgeving waar de thermometer niet beneden de 55 gr. aanwijst. Hier en daar waar gebrek aan ruimte is, worden de knollen uitgeschudt en in een bak met zand bewaard. Intusschen heeft de ondervinding geleerd dat de eerste manier van bewaren de beste is,

De wortels van Vanda teres vertellen ons dat zij voor dit jaar geneeg gedaan hebben en dus wenschen te rusten en dat wel ın de voile beleekenis van het woord. Nu, wij gunnen haar die rust gaarne, immers wetenac dat za ande.s hare schoone bloemen niet laat z.en. Beginnen de bladeren te rin pelen, dan gelen wij een weinig water. De temperatuar van een gemalisde kas gedurende den winter is beter aan die van ees warme kas.

Vanda Hookeriana en de hybriden van deze, kunnen wanneer zij hat teeken van heben gegeven op dezeifde wijze ded worden. J. K. B. behande.d worden.

In den Bloementuin.

Late bloemen. - Heesters met sierrruchten. - Winterwerk.

In den bloementuin is al heel weinig meer te zien, tenminste wat bloemen betreft. Toch kunnen we om dezen tijd van het jaar wel wat bloemen in den tuin

hebben. We hebben b.v. in het voorjaar eenige muurbloemen in onzen tuin gezet (gezaaid in Juni-Juli). Na den eersten bloei werden de planten terug gesneden; na een week of acht stonden de planten weer in bloei; uitgebloeid zijnde, werden ze slechts zeer weinig terug gesneden. Op 't oogenblik staan de pianten voor de derde maal te bloeien, wel niet zoo overvloedig rijk, maar 't is toch heel aardig, om in 't laatst van November nog muurbloemen uit zijn tuin te kunnen snijden.

De planten krijgen nu een lichte bedekking, in 't voorjaar een extra bemesting en als de winter ons niet fopt, hebben we het volgende jaar missenien geen misscnien geen

nieuwe planten noodig.

Ook onze tuin-chrysanten staan nog heel aardig te bloeien, vooral die planten, wer bloemen tijdens de vorst nog net open waren, voornl. een witte variëteit.

Deze Chrysanten-variëte ten kunnen niet genoeg worden aanbevolen; in de laatste Jaren komen ze gelukkig meer en meer in de mode, zoodat we ze reeds op verschil-lende plaatsen konden zien. Zag men in het begin bijna niet anders dan witte en gele variëteiten, de laatste jaren hebben we ook ander kleuren gekregen, n.l. rose en bruin.

Lobetia Queen Victoria laat nog steeds haar bloemen zien, terwijl we dezer dagen nog heel aardige bloemen sneden van

Chrysanthemum maximum.

Wie 't voigend uajaar ook laat bloemen in zijn tum wil hebben, die noteere deze namen eens en bestelle l'efst spoedig

bij zijn leverancier. We planten deze late bloeisters liefst

in het voorjaar.

Waar "Moeder Natuur" om dezen tijd van het jaar spaarzaam is met bloemen, daar maakt ze het aan den anderen kant weer goed, door verschillende heesters te sieren met vruchten.

Vooral als deze heldere kleuren hebben, wit en rood, maken ze een prachtig effect in den tuin. We brengen o.a. in herinnering: Symphoricarpus racemosus met witte bessen, S. glomeratus met roode, Cracaegus Pyracantha Lactandii, met oranjeroode vruchten, gewone hulst, Cotoneaster Simonsii, beide met roode bessen.

Zoolang de vorst niet invalt, kunnen we nog planten; allient kunnen we één of meer dezer heesters een plaatsje in on-

zen tuin geven.
November en December geven ons heel wat dagen, dat er in den tuin beslist niets gedaan kan worden. We behoeven onze hefhebberij niet geheel op daarom zij te zetten, maar kunnen binnen, 't zij thuis of in de schuur nog wel het een en ander uitvoeren.

In de eerste plaats wordt het zaad, dat we dezen zomer gewonnen hebben, voor den dag gehaald en schoongemaakt; we ontdoen het van de losse omhuisels, zuiveren het van stof en afval en bergen het weer weg op een vorstvrije, droge plaats; muizen houden we op een afstand.

Het gereedschap, dat we den eersten tijd niet noodig hebben, zooals gras-schaar, schoffel, kantsteker, enz., worden flink schoongemaakt en in het vet gezet, om roesten te voorkomen.

Stokken, die dezen zomer bij rozen, vaste planten e. d. hebben gestaan, worden schoongemaakt en gesorteerd; de slechte worden weggegaan, de goede opnieuw gepunt en vervolgens aan bossen gebonden.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Chrysanthemums stekken. Winterbivemen.

De vroegste Chrysanthemums kunnen, nu de meeste uitgebloeid laken, stek ieveren door de grondscheuten. De ondervinaing heert gereera, aat juist ae vroege stekken de mooiste en zwaarste planten leveren; we bedoeien natuuriijk porpianten. Hebben we tot abei om snijviolmen te kweeken, aan kunnen we tot na Mieuwjaar wacaten met stekken. Ook kweeken we vroegbioeiende Uniysanthemums als z.g. cenpoorjes, welke we in 't voorjaar stekken. We nemen stekken van grondscheuten, gezonde en stevige scheutjes. De stekken sunden we ter lengte 5-8 c.m. onder een blad at met een scherp mes en verwijderen eenige aer onderste biaadjes, om ze daarna neist in stekpotjes te zeiten, stevig aangedrukt in fank met scherp zand vermengue biadaarde. Hebben we niet veer ruimte, dan plaatsen we ze gewoon in den vollen grond van een bak of wel op het tablet van eene koude kas. Ook by deze manier moeten we flink zandige aarde gebruken, heist nog een laagje zuiver scherp zaud er over heen strooien en ook de stekken stevig aandrukken. We zesteu ze zoo dient mogenjk by 't g.as. Bodemwarmte hebben siekken niet noonig; ze worteien lang-zaam, maar zeker. We kunnen ze wel warm stekken, doch dan hebben ze meer kans te verrotten en ze groeien zwakker en schieten iji op. Ziju de stekken gezet, dan overgieten we ze met einen rijnen broesgleter en dekken met glas af. Gieten benoeven we voorloop.g nie; we hebben er niet anders aan te doen als ze rein te houden van rottende en gere braadjes. Bij vorse moeten we natuurigk de bak vorstvrij houden. Ziju, na verloop van eenige weken, de stekken geworteld, dan worden de in de volle grond gestekte in stekpotjes gezet in met zand vermengde biagaarde, waarna we ze op dezeifde plaats inglaven en het raam van den bak nog een paar dagen gesloten houden, om ze door te laten worteien. Groeien ze weer door, dan luchten we ook, opdat we sterke geharde plantjes krugen.

komen nu volop in winterbloeiers, o.a. Richardia africana of Ualia aethiopica. Deze schoone witte bloemen zijn bij uitstek geschikt voor verschillende bloemwerken. We zetten de planten zoo dicht mogelijk bij 't glas om ze stevig te houden. We kweeken ze in een koude kas en voorzien ze genbegzaam van water, waaraan ze veel behoefte nebben en zoo af en toe nog eens vioeimest, opdat we een langen tijd van haren bloei kunnen genieten. Daar ze spoedig last van groene luis hebben, we'ke de bloemen bezoedelen, moeten we zoo af en toe eens tabakstelen laten smeulen, daar we ze niet meer sprocien als ze gaan bloeien. Cheiranthus incanus, winter-violieren, en Freesia refracta beginnen ook te bloeien met hare welriekende bloemen. Primula's en Cyclamen zijn in volle pracht. Erica's in verschillende soorten vieren hoogtij, evenals de *Epacris*. Zoo ook beginnen Camellia japonica te bloeien in roode- en witte- en tusschenkleuren, stijf en toch aantrekkelijk. Laten we vooral niet vergeten de Begonia Gloire de Lorraine,

in verschillende kleurnuances.

J. A. A. ANGH.

In den Fruittuin.

Frambozen. - Bramen.

Indien we niet reeds vroeger, na het verstrijken van den frambozenoogst de stenge s welke de vruchten voorbrachten van den frambozenoogst de verwijderd hebben, dan gaan we er nu toe over. De jonge stengels, waarvan we een volgend jaar een rijke oogst verwachten, worden in overeenstemming met het steunsel dat we er voor bestemd hebben, aangebonden. In de meeste gevallen hebben we meer stengels dan waarvoor plaats beschikbaar is, we nemen daarom de beste, dat zijn d.e. we.ke het dichtst bij het steunsel staan en waar de knopstand niet gerekt is. Het zijn niet de langste en ook niet de dikste stengels, die de meeste vruchten voortbrengen, maar die welke door een ruimen stand gedurende den zomer in voldoende mate van licht en lucht konden profiteeren en daardoor bij een krachtige ontwikkeling een zekere gedrongenheid vertoonen.

Het overschot der stengels kan als materiaal voor een nieuwen aanplant gebezigd worden. Ze worden daartoe met de noo-dige omzichtigheid uitgestoken en kunnen direct of later naar de plaats van bestemming worden overgebracht. Willen we liefhebberen in het frambozen-vervroegen, Willen we ook hiervoor kunnen ze dienstbaar gemaakt worden, mits het krachtige stengels zijn. Stengels, welke zóó dicht bij de moeder-plant staan, dat ze niet kunnen worden uitgestoken zonder beschadiging, worden bij den grund afgesneden. Nadat de blijoij den grund argesneden. Nadat de biljvende stengels zijn aangebonden en een flinke bemesting is aangebracht, wordt de grond tusschen de struken gespit, daarbij de mest ondergebracht en gezorgd, dat de wortels, welke bij frambozen met zoo diep zitten, zoo weinig mogelyk beschadigd worden.

Bij het aanplanten van frambozen kunnen verschillende methoden gevolgd wor-den, die elk voor zich tot goede uitkomsten leiden kunnen, indien slechts gezorgd wordt, dat de planten over de noodtge ruimte kunnen beschikken en men bij het aanbinden der stengels deze uit verkeerd geplaatste zuinigheid niet te dieht opeen Ten opzichte van den bodem is de framboos niet kieskeurig, op elken grond-soort wil ze tieren, en zelfs halt in de schaduw geeft ze nog bevredigende resultaten. Bij zomers zooals die van 1911 is een weinig schaduw zelfs zeer in het be-lang van een overvloedigen oogst. Hier-door leent ze zich uitstekend om als tusschencultuur gebezlgd te worden.

Daar waar de ruimte beperkt is, b.v. tussehen struiken of pyramiden, waar ze op dezelfde rij als deze komen, is alleen staande planten aan stokken gebonden, de beste methode. Brengen we de frambozen tusschen twee rijen boomen, zoodat ze een rij op zich zelve vormen, dan geven we de planten een afstand van 75 cM. Het aanbinden der stengels kan dan geschieden aan stokken, zooals bij alleenstaande plan-

Ook kunnen we de stokken tusschen vee naast elkander staande planten brengen en aan elke nevenstaande plant een paar stengels er aan bevestigen. Deze wijze van aanbinden heeft dit voor, dat de stengels die vracht geven en die welke zich vor een volgend jaar ontwikkelen el-kander niet hinderen; waardoor de laatste krachtiger kunnen uitgroeien.

P'aatsen we meerdere rijen bijeen dan geven we deze minstens een meter afstand en binden hoogstens vier scheuten aan elke stok. Minder omslachtig is het op afstanden van 3 à 4 M. palen, ter hoogte van een Meter in den grond te brengen, daaraan ijzerdraad te spannan en san dezen draad den stenge's elk afzanderlijk in vertikalen stand aan te binden. Ook hier liever een stengel meer weggesneden dan ze

te dicht opeen te brengen, 20 à 25 cM. afstand tusschen de stengels kan als de goede maat aangemerkt worden.

Brengen we op een hoogte van plm. 75 cM. een gespaanen draad tusschen twee rijen planten, dan kan die draad voor beide rijen gebezigd worden. 't Is dan echter noodig die rijen 2 M. afstand te geven, opdas de naar elkander toe gebogen stengels de noonige ruimte ter hunner beschikking zouden hebben. 't Spreekt van zelve aat tusschen meerdere dusdanige dubbele rijen voldoende afstand incet gelaten worden om zich bij het plukken te kunnen bewegen en dat de ruimte ook voor den groei van de jonge stengels noodzakelijk is.

Door het ombuigen der stengels worden meerdere voordeelen bereikt, ten eerste komen ook de onderste oogen, die bij den rechten stand nog al eens slapende blijven, door die ombuiging tot ontwikkeling, greeien de scheuten waaraan de vruchten komen alle in een richting naar boven, wat een gemakkelijk overzicht van het geheel bij het plukken geeft en zijn de vruchten zelve bij regenachtig weer spoed ger opgedroogd, dan wanneer ze tusschen de bladeren der jonge scheuten verborgen zit-ten. Een nadeel is er aan verbonden, bij felle hitte en sterke zonneschijn kan het voorkomen, dat de vruchten klein blijven of de bloemen zonder vruchtzetting verschrompelen.

We kunnen nog een stap verder gaan en voor elke rij afzonderlijk een draad spannen, de draad komt dan op een afstand van ongeveer een Meter slechts 50 à 60 cM. boven den grond. De planten komen dan haagsgewijze evenwijdig met een draad en als afstand plm. 40 cM. Bij jonge aanplantingen, vooral op stijve, zware gronden komt het nogal eens voor dat het schot de eerste jaren te kort b'ijft zoodat dit, de op eenige afstand gespannen draad, nog niet bereiken kan: Door tijde-lijk gebruik te maken van stokken of den draad wat te verplaatsen trachten we ons op de een of andere wijze te behelpen. Wanneer bij het ombuigen der stengels deze blijken te lang te zijn dan snijden we deze op een gelijken afstand in. Ook bij den rechten stand worden al de stengels op gelijke hoogte 1.50 à 1.60 ingekort Het schijnbaar verlies van de knoppen aan het weggesneden gedeelte, wordt ruimschoots vergoed door het betere en ge'ijkmatige nit oopen der oogen op het blijvende gedeelte.

vertegenwoordigers van hetze'fde plantengeslacht (Rubus) worden bramen. Japansche wijnbes etc., bij den wintersnoei op dezelfde wijze behandeld, ook bij deze zijn het dejonge sterge's die ons de vruchten moeten geven. Vooral bii de Amerikaansche bramen kunnen deze eene kolossale lengte verkrigen, in overeenstemming met hunne groeiwijze worden de jonge stengels zoovael langer gelatan en moeten de steunstokken of de geleidingen wel de dubbele lengte hebben.

DEUTSCHER LEHRERVEREIN FüR NATURKUNDE.

J. C. M.

1. Ter beschikking van belangstellenden zijn proefplaten van de beide boekwerken, welke dit jaar aan de leden worden toegezonden, doch welker uitgave door een lithografen-staking vertraagd is. Het zijn: "Der Mensch in gesunden u. kranken Tagen", door dr. med. Klinger, "Die Schmetterlinge", door prof. dr. Eckstein. het eerste groot pl.m. 16 vel met 32 gekleurde platen, het tweede pl.m. 30 vel met 70 à 80 gekleurde platen. Van beide werken ontvangt men dit jaar een stuk van pl.m. 8 vel met 16 platen. De platen zijn schitterend mooi. Op de vlinderplaten zijn ook de rupsen en poppen afgebeeld. *) Wie zich voor 1912 als lid opgeeft (f 1.90 bij vooruitbetaling) ontvangt ook de reeds verschenen afl. v. "Aus der Heimat" en kan de premie van verleden jaar, het derde Keverboek, bekomen voor M. 1.50 in plaats van M. 4 (1 Mark = 60 eents).

Ter beschikking van belangstellenden zijn proefafleveringen van het Maandblad "Natur u. Unterricht", waarop leden van den Verein zich krachtens een overeen-komst van het hoofdbestuur met de uitgevers kunnen abonneeren voor M. 2.60, indien zich minstens 20, voor M. 2.40 indien zich minstens 50 leden opgeven. De gewone prijs is 3 Mark. De jaargang is in October begonnen.

Nedere inlichtingen verstrekt op aanvrage de "kassier" voor Nederland

J. Koornneef.

1e Const. Huygensstr. 67, Amst.

*) Volgens de zes Probetafeln die ik g, hebben we hier inderdaad met een prachtwerk te doen, waarvan de levering voor zóó lagen prijs alleen mogelijk is door de groote oplage (er zijn thans 34,000 leden, welk aantal met deze uitgave minstens tot 50,000 zal stijgen, wanneer het al niet verdubbelt). Het keverwerk is eveneens verduodelt). Het keverwerk is eveneens een standaardwerk. Trouwens, alle uitgaven van den D. L. V. f. N. zijn degelijk en fraai. Eene warme opwekking om als Mitglied des Vereins toe te treden voegen we gaarne toe aan het bovenstaande.

B. B.

LEESTAFEL

De Bestrijding van Plantenziekten, met carbolineum plantarum, E. Nettesheim, Venlo.

Carbolineum blijkt, mits men goede gebruikt, (er bestaat een enorm verschil in qualiteit!) een steeds meer gewaardeerd bestrijdingsmiddel tegen vele plantenziekten. Blijkens de talrijke zeer gunstige aftesten van gebruikers, is het product van den heer E. Nettesheim te Vcnlo van uitstekende qualiteit, waarop bezitters van ooftboomen verstandig doen, hun aandacht te

Gefärbte Gläser als Schieszbrillen. Von Sanitätsrat dr. Fritz Sehanz, Augenarzt in Dresden. (Sonder-Abdruck aus "Wochenschrift für therapie und Hygiene des Auges''. — Verlag van Bleyl & Käm-rerer, Dresden.

Bij het schijfschieten zoowel als op de jacht, weet elke sehntter, dat de beliehtingswijze en lichtsterkte van zeer grooten invloed zijn op de trefzekerheid. Dr. Sehanz, die deze zaak grondig heeft bestudeerd, toont aan, dat de onziehtbare stralen hiervan de oorzaak zijn. Hij vervaardigde een bril (van z.g.n. Euphosglas) die de eigenlijke lichtstralen doorlaat, doeh de niet direkt ziehtbare absorbeert, waarmee dus het euvel grootendeels verholpen

CORRESPONDENTIE.

B. B.

P. Gl. te Broek op Langendijk; — Ph. V. te Apeldoorn; — J. A. M. L. te Warmond; — F. J. S. te Franeker; — J. J. C. te Loosdrecht; — H. W. te Assen. Wij ontvingen uwe vragen, die wij in 't volgend no. hcpen te beantwoorden.

BLADVULLING. Begonia links.

Tuinjongen tegen dienstmeisje: Deze Begonia heet Begonia Rex en is een uit-

stekende Kamerplant.

Dienstmeisje: Ja, maar ik had liever een Begonia links, die moet zoo mooi bloeien!

Die had de jongen niet op z'n wagen.

De vorm van het raam der FONGERS-Rijwielen en de helling van de voorvork in verband met de bocht daarvan, maken dat zij licht bestuurbaar zijn en ook op slechte wegen weinig stooten en trillen.

Een slechte weg wordt op een FONGERS goed.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 174.

Eenijen tijd geleden kwam ik in het bezit eener CHRYSANTHEMUM OP STAM. De bloempjes zijn nu aan 't verdorren.
Zoudt u mij ook kunnen meedeelen, hoe
een dergelijke plant moet behandeld worlen, opdat ze het VOLGEND NAJAAR
WEER BLOEMEN zal dragen?

J. H. C. Sch. Amsterdam.

Antwoord: Zet uw Chrysanthemum nu op een koele plaats, daar waar niet ge-stockt wordt, en in het volle licht. Hoe meer zon hoe beter! Daarbij moet de plant slechts matig vocht g worden gehouden. De dorre bleemen snijdt u kort af, alle takken laat u zitten. Grondscheuten en zijspruiten aan den stam dienen te worden verwijderd. Als u op het behoud van den stam-verm niet gesteld zijt, dan kunt u de plant ook geheel tot den grond afsnijden. De uit den grond spruitende nieuwe scheuten zorgen dan weer, dat u een nieuwe maar

bruik maken, als men maar zorgt, dat ze onzichtbaar zijn. De gaten, waarin later de planten komen, moeten met den onder-grond in verbinding blijven. De gewensch-te nummers van O. T. kunt u bestellen bij de administratie van "Onze Tuinen", ge-bouw Handelsblad, Amsterdam. Als die voorradig zijn, zullen ze u dadelijk worden toegezonden.

Vraag No. 176.

Van bijgaande rozenstruikjes, Mrs. W. Van bijgaande rozenstrukjes, Mrs. W. Cutbush, werd in den loop van den zomer het blad zoo ROESTIG. Wat is daar aan te doen. Ze werden van 't voorjaar geplant, kregen voldvende mest en nu in 't najaar kalk. Hoc moet ik ze voor den winter behandelen, afsnijden, of moet dat eerst in 't voorjaar gebeuren.

Beekbergen. Mevr. H. H. V. de L.

Antwoord: Uw rozen hebben te lijden van de Rozenroost-ziekte. Begin met alle

deld, zijn TAKJES laat hangen en nu en štukjes daurvan AFSTOOT, nadat dat zij geelachtige kleur aangenomen hebben. Een afgestooten stukje is hierbij ingesloten. Wat kan daarvan de oorzaak zijn en wat is er tegen te doen? Rijswijk.

Antwoord: Het feit, dat van uwe beide Araucaria's er eene goed groeit, is een bewijs, dat uwe behandeling goed is. Wat nu no. 2 scheelt, kan ik niet uitmaken. Dit is zeker: bij planten heeft men evengoed krachtige individuen en zwakke, als in die general general general die on individuen die on bij menschen en dieren, individuen, die ondanks de beste verpleging niet vooruit wil-len, ook al is er geen bepaalde ziekte-oorzaak aan te wijzen. Dat Araucaria's sukkelen en takjes afwerpen, is een vrij vaak voorkomend verschijnsel; zoowel bij teveel als bij te weinig gieten komt het voor; ook als de plant maar iets te diep staat; verder, als ze te warm of op de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Specialiteit in Gemengde mesten voor land- en tuinbouw. Meng Uwe meststoffen niet zelf! De grootste land en tuinbouw vereenigingen koopen onze machinaal gemengde mesten. De meerdere kosten worden ruimschoots opgewogen door de betere werking.

nu struikvormige of bossige plant krijgt. Ook kunt u enkele zijspruiten stekken. Daarvan kunt u weer n.euwe jonge p.anten kweeken.

Vraag No. 175. Kan men een ROTSPARTIJTJE MA-KEN van SLAKKEN overgoten en aan

elkuar gehecht door cementmortel?

In Juni 1911 werd ik lezer van onze tuinen en kreeg daardoor juist niet de nom-mers van den 5den jaargang (blz. 117, 147 en 148) waar over rotstuin geschreven werd.

Teteringen.

Antwoord. Ja dat gaat best. U koopt daarvoor groote slakken aan de gasfabriek of eenige andere inrichting. maakt de stukken goed nat en metselt ze aaneen met portlanderment. Hoofdzaak daarbij is te zorgen, dat de slakken die de audere tot steunsel moeten dienen, goed vastliggen en het geheel moet zoo gemaakt worden, dat niets verschuiven of verzakken kan Men kan ook heer en daar voor den onder-bouw gerust van gewone metselsteenen ge-

Najaarsbemesting.

Bemest thans Uw tuin met kalkmergel. Vraag benoodigde hoeveelheid onder op-gave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283.)

bladen, besmette en onbesmette te verzamelen en te verbranden.

In de tweede helft van Maart snoeit u de rozen om ze daarna te bespuiten met een 3 % oplossing van Bordeausche pap.
Neem het bovenste laagje aarde weg

on vervang dat door nieuwe aarde.

J. K. B.

Vraag No. 177.

Gaarne zou ik den NAAM weten van het varentje, waarvan ik hier een blaadje bij insluit.

Beetsterzwaag.

Antwoord: Uw varen heet Cyrtomium falcatum en is een van de beste varens voor de kamer.

Vraag No. 178. Ik heb twee komerdennetjes ARAUCA-RIA'S \pm 30 e.M. hoog, beide in gewone bloempotten met 25 e.M. bovenbreedt en 20 c.M. hoog, en gevuld met dezelfde grondsoort. Een van die twee planten ziet er steeds krachtig uit, terwijl de andere, die op volkomen gelijke wijze wordt behan-

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

tocht staan. In hoeverre een dezer factoren de oorzaak kan zijn, kunt u misschien nu zelf beoordeelen. Intusschen vrees ik, dat het - zooals ik meermalen zag sukkelen zal blijven, met meer of minder spoedigen atloop.

B. B.

Vraag No. 179. NAAM van bijgaande V.18TE PLANT? Brussel. H.

Antwoord: Het door u gezonden blad is Antwoord: Het door u gezonden blad is van Longenkruid (Pulmonaria); wanneer het een "grondblad" is, wat u stuurde, dan heet de plant Pulmonaria officinalis; bij deze soort zijn de grondbladeren langgesteeld en eivormig. Bij de eveneens in tuinen gekweekte Pulmonaria saechvratagaat het grondblad langzamerhand in den steel over en is de breedte ongeveer van de gezamenlijke lengte.

B B.

Vraag No. 180. Naar aanleiding van het artikel over kunstmest in No. 19 van Onze Tuinen, ver-

MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:= Westzaan (Holland). MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD. SPIEGELGLAS

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIFKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

J. v. R.

zocht ik den heer v. Bemmel, Ouderijn, Utrecht, mij per remb. een K.G. te zenden, maar kreeg daarop geen antwoord. Zoudt u mij ook kunnen zeggen, of de heer v. B. misschien niet aan particulieren levert, en waar ik dan die kunstmest kan krijgen? 's-Gravenhaue Mevr. De V.

Antwoord: Van genoemde firma is ons onbekend, of ze aan particulieren levert. Intusschen gaan per post eenige goede adressen. (Zie de Advertentie-rubriek.) B. B.

Vraag No. 181. Hoe is de NAAM van bijgaand PLANTJE. Den ganschen zomer heeft het met goudgele bloempjes gebloeid.

Antwoord: Uw plantje heet Sedum acre of Muurpeper. Algemeen wi'dgroeiend in de duinen en op droge plaatsten. v. L.

L. G.-M.

Antwoord: a. Zeker kan er iets gedaan worden, besproei uw rozen het volgend voorjaar met een 3 % oplossing van Bor deausche pap. Zoek thans alle blaadjes bij elkander en verbrand die.

struiken staan. Verleden zomer, maar vooral dit jaar, had ik ontzettend veel last van DE "ROEST". Het aanhoudend af-

plukken en verwijderen der aangetaste bladeren heeft de ziekte niet kunnen overwin-

nen. Mijn vraag is thans: a. kan er nu iets ter bestrijding grdaan worden, opdat zieh de ziektt 't volgd jaar niet herhale; b. is 't beslist noodig dat de ovenste aardlaag worde verwijderd en door nieuwe grond vervingen; d. kunnen eenige struiken welke voor 't perk te veel omvang gekregen hebben reeds thans verplant voorden of

gen hebben reeds thans verplant worden of moet daarmede tot het voorjaar gewocht worden. Verleden joor heb ik de struiken met turtstrooisel gedekt, kan zulks ook oor-

zaak zijn, dat de roestziektekiemen over-

b. Met het snoeien wacht u tot medio Maart.

c. Nieuwe grond is noodig. U kunt dat nu doen of in 't voorjaar.

d. Als de rozen op zandgrond staan kunt u nu nog verplanten; groeien ze op kleigrond, dan is het beter te wachten tot het voorjaar. Turfstrooisel wordt in den regel om de planten gebracht, wanneer de sporen der ziektekiemen al gevallen zijn. Geef uw rozen eens een kalkbemesting. J. K. B.

winteren?

Hardenberg.

Vraag No. 185. Hoe kan ik het geschikste een ROTS-PARTIJ MAKEN in een gewone tuin, teneinde eene collectie Engelsche rotsplanten goed onder te brengen. Welke aarwelke steenen, en welke standplaats? Tilversum. N. H. d. C. Hilversum.

Antwoord. Uw vraag is zeer kort, maar een volledig antwoord zou den omvang van een artikel krijzen. Trouwens, O. T. gaf reeds meermalen uitgebreide artikelen over deze materie. De hoofdpunten wil ik u echter gaarne even aanduiden. Ten eerste moet het rotsje gelegen zijn op het Zuiden. Zuidoosten of Zuidwesten, en niet beschedund werden. Kleiner als 6 v. 3 beschaduwd worden. Kleiner als 6 x 3 meter moet u het niet maken, wijl het U zorgt dat de gaten tusschen de steenen waarin de plantjes moeten komen met den oudergrond in verbinding staan, ter loozing en opzuiging van vocht. Goede tuingrond is vo'doende. Voor planten van veen- of boschbodem vermengt men den grond met grove g'ad- of boschgrond. Wat de steensoort betreft kunt u nemen lavasteen, tufsteen, verschillende soorten berg- of rotssteen, of in rood gekleurde cement gedoopte sintels, welke de lava-steen aardig imiteeren. Zie verder antwoord op vraag No. 175

Vroog No. 186. a. NA4M APPEL.

b. Welke ach+ " DE BESTE VORM, pyramide of struik? Mej. T. C. L. Eefde.

Antwoord, a. Landsherger Reinette.

b. Vooral voor apre'en geven we aan den struikvorm verre de voorkeur boven den pyrami'evorm, deze is en in aarleg en in onderhoud eenvoudiger. De bewering, dat de vruchten van pyramiden moder en grooter zijn dan die van den struikvorm, behoort reeds lang tot het rijk der fabelen. De Landsberger Reinette kan aan den struikvorm rrachtice resultaten geven, heeft om haar mooieldeur en om haren orocten omvang een hoore handalswaarde. or norten omvang een move na sis een eerste rang kenkenvrucht en ook op het dessert tot Jan. Febr. een gewilde verschiining.

J. C. M.

ER IS

maar één daalders caçao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

Vraag No. 182.

Dordreeht.

Wilt u 200 vriendelijk zijn mij in ,O. T." een MIDDEL op te geven ter VERDELGING van GRAS EN ON-KRUID op PADEN, tusschen GRINT EN STEENEN, dat ik zelf kan bereiden

Antwoord: Neen, een dergelijk middel is mij niet bekend. Ik gebruik Bentley's Oukruiddooder, dat met water wordt aangelengd en een dergelijk preparaat is ook in one land wel te bekomen. Het wordt nu en dan door handelaren in tuinartikelen aangeboden onder den naam van Weedk[;]ller. U zoudt ook kunnen probeeren chloor of arsenicum, maar met dit laatste voorzichtig zijn. v. L.

Vraag No. 183.

Mijn CHABAUD-ANJEES hebben den heelen zomer gebloe'd en zitten NU NOG VOL KNOPPEN. Hod ik ze in de GEMA-TIGDE KAS kunnen uitplanten om den bloei te verlengen?

Feldweilen, Zwitserland. Mevr. W.-V.

Antwoord: Ongetwijfeld. U kunt het zelfs nu nog wel probeeren.

Vraog No. 184. Sedert 3 jaar heb ik ongeveer 80 rozen-

ADVERTENTIEN.

Priis van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TRFURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden oa. aangeboden: de dit JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST.

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227. Helpman bij Groningen. -:-

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

N. V. "DE HOOGEBERG", Velsen."

TERRA-BLANCA.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST ♦ VILLE-MESTSTOFFEN voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

DF KOFKOEK - Bussum, Telef 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN. HOENDER en KONIJNENSPORT.

Speciaal Cultuur SERINGEN.

Firma v/h. DE GEER BOERS & Co.,

NAARDEN.

ST. NICOLAAS.

Firma ROSEBOOM in Tuingereedschappen, KOESTRAAT 35, ZWOLLE,

vindt men een uitgebreide keuze nuttige en aardige ST. NICOLAAS-CADEAUX. VOEDERHUISJES, DRINKBAKJES, VOEDERBLOKJES, NESTBLOKKEN (systeem Imminge v. Tongeren), SNOEIMESSEN EN SCHAREN enz. enz. Men vrage onze geill, prijscourant.

Alles is in voorraad en dus direct leverbaar

VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek.

J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht.

filiaal AMSTERDAM,

ROTTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, NIJMEGEN,

Keizersgracht 403. Delftsche Vaart 37. Korte Groenewegje 85. Lucas Bolwerk 20. v. Welderenstraat 89.

Directe levering per kist of per wagon van: Eenruiters Kasglas.

(86)

& SOBEDE INSCHUTFHERKEN OUK GESCHIKT VOOR APSLUETING VAN BALKONS & SERRES - TZEREN VERANDA'S. KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK. TEERENINGEN GRATIS VERKRIJGBAAR

OVERIMPPINGEN IJZERCONSTRICTEN

J. BRILL, Epe (Geld.)

biedt tegen billijke prijzen te koop aan: STRUIKROZEN, RHUDODENDRONS, CONIFEREN, enz, enz, in vele kleuren en maten.

Op eene groote ROZENKWEEKERIJ annex Trekkerij kan geplaatst worden een

flink onderlegd VOLONTAIR,

hij die eenigszins met kascultuur op de hoogte

is, geniet de voorkeur. Aanvragen te adresseeren Bureau "Onze Tuinen" No 78.

In geen enkele provincie

zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn

TREKKLOKKEN in WIT GLAS

BAKKER.

worden gefabriceerd bij

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

- ROTTERDAM: Haringvliet 27.
- ARNHEM: Groote Markt 10.

GRONINGEN: Ged. Zuiderdiep 39.

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97.

VOOR ONZE JONGENS. Miniatuur Stoommachines en toebehooren in

ruime sorteering en concurreerende prijzen. Bezichtiging zonder verplichting tot koopen. J. TH. HAUSER, (644) Amsterdam, Bilderdijkstraat 66. Tel. 9562.

Firma P. A. A. DE LANGE, 662. BOOMKWEEKERIJEN ::: :-:

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewiizers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Tel. Int. 1063. Dordrecht.

BEMEST UWE TUINEN IN

DECEMBER, JANUARI EN FEBRUARI,

en wendt U hiervoor tot de

::

MAATSCHAPPIJ TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN DORDRECHT **UPGERICHT 1893**

HOENDERPARK.

Een in volle werking zijnde RASHOENDER-FOKKERIJ op groote schaal (oppervlakte 5 Hectare bosch- en weiland) waarin uitsluitend de voornaamste nutrassen gehouden worden, door den tegenwoordigen eigenaar ruim twintig jaren geëxploiteerd; wordt met den geheelen inventaris en zeer uitgebreide cliënteele ter overname aangeboden. (73) Br. fr. No. 698, fa. P. v. CITTERT Zn., Haarlem.

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 1.90.

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-:

SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

maakt grondboringen met hand- en stoomkracht voor onderzoek van den bodem tot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. Maakt compl.

BRONGAS=INSTALLATIËN.

Telefoon Interc. No. 36.

Aannemer van Rijkboringen voor opsporing van Delfstoffen. (72)

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Niikerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21/2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

INHOUD.

Cattleya minutia, door E. van Nederhasselt. Jasminum nudiflorum, door H. Witte.

Helmblemen, door v. L. Primula uniflora, door Bdd.

Verglaasde Blo mpoiten, door B. B. Vallota purpurea, door mej. C. G. H.

van Romburgh.

Een en ander over Kunstmest, II, door W. F. A. G.

De Grootstadsche Tuinman, door mr. A.

C. van Biommestein in Winter. den

Versche Groenten door H. S. Werk v. d. v. Week.
In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, d or A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoi-

tingh. In den Fruittuin, door J. C. M.

Deutscher Lehrer-Verein für Naturkunde.

Leestafel.

Correspondentie. Bladvulling ("Begonia links").

Vragenbus. Advertentiën.

Bijblad.

Fransche kroppers, door L. S.

Winterverzorging (van Duiven), door L. S.

Tweemaal haar gewicht in goud waard, door Km.

Winterverzorging (van hoenders), door Km. Bijenteelt: (De Wesp een Vijand der Bijen), door G. S.

Mededeelingen.

Vragenbus.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA EOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. C.H. DIX, A. M. VAN DEIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, edz.), :: LEONARD A. SPEINGER, G. S. (Ejjenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

EEN PRACHTIGE CATTLEYA.

Wij hebben aan de lezers van dit blad al talrijke malen mooie Orchideeën laten zien, en zonder twijfel is het adjectief "mooie" eigenlijk niet krachtig genoeg voor de nu afgebeelde Cattleya Mossiae alba Queen Mary. De bloemen zijn zooals men ziet bijzonder fraai gebouwd en behalve de lip geheel

De Cattleya's groeien in tropisch Amerika, waar ze een zeer uitgestrekt gebied bewonen. Zoo worden er gevonden in de zee-provincies van Brazilië, in de binnenlanden van Columbia, Ecuador en Engelsch Guyana, terwijl ze ook in het Zuiden Lyan Mexico, Guatemala, Honduras en Costa Rica voorkomen.

Cattleya Mossiae alba "Queen Mary". — (Foto: "Gardeners' Magazine".)

wit van kleur; deze is met roze gemerkt en schenkt aan de bloem een bizondere bekoring.

Het geslacht Cattleya is rijk aan mooie bloemvormen, terwijl de verscheidenheid niet is te overzien. Stel u deze maar eens naast een Cattleya citrina of wilt ge een ander voorbeeld, neem dan C. Aelandiae, en het groote verschil zal duidelijk uitkomen.

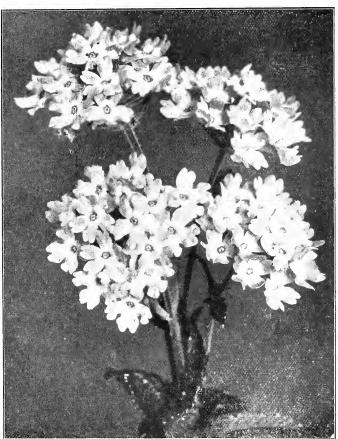
De Noordelijkste is *Cattleya citrina* en de Zuidelijkst groeiende is *C. Loddigesii*. De laatste wenscht dus meer warmte dan voornoemde.

Cattleya's leenen zich uitstekend voor hybridatie en de legio variëteiten met korte en lange namen wijzen daarop. De bevruchting is zeer gemakkelijk te bewerkstelligen en wanneer men de vrucht maar veel in de zon zet, wordt ze ook wel rijp, maar dat de moederplant er niet beter van wordt zal men begrijpen. De zaden kunnen wij uitzaaien op de frissche compost van een verplante Cattleya, waar allicht de schimmel aanwezig is, die het fijne zaad moet infecteeren, wil het tot een jong plantje bevorderd worden.

Zien wij de jonge plantjes te voorschijn komen, dan kunnen wij met vader Van Alphen zeggen: "geduld is zulk een schoone zaak", immers het duurt vier of vijf jaren voor dat wij de eerste Cattleya zien bloeien, terwijl de laatste ons geduld negen jaren op de proef stellen.

Dezer dagen de collectie Orchideeën bezichtigende van den heer C. W. R. Scholten Jr. te Amsterdam, zagen wij daar een aantal zaailingen van deze plantensoort en die heele kleine Orchideeën-kleutertjes vonden wij zeer interessant. Zij stonden in potjes ter grootte van een vingerhoed en waren ingegraven in een bakje met zand. De heer Leuzinger, de tuinbaas, vertelde ons, dat alleen het zand vochtig gehouden werd; de plantjes worden dus niet gegoten. Hoe klein ook, kon men toch verschil in bladeren bespeuren.

Cattleya's in het algemeen wenschen een kas die licht is en waarin men de frissche lucht, zoowel van boven als van

Verbena "Miss Willmott". — (Foto: "Amateur Gardening".)

ter zijde kan binnenlaten. De krachtigste groeiers kweeken wij in potten; die welke lange wortels maken, zetten wij in een teakhouten mandje; deze worden opgehangen aan het dak van de kas. Men denke er wel om, de pot of het mandje goed te draineeren, terwijl voor compost gebruik wordt gemaakt van 2 deelen varenwortelgrond en 1 deel Sphagnum.

Voor cultuur-bizonderheden verwijzen wij naar de rubriek "Werk voor de volgende week"; alleen willen wij er nog een paar noemen.

Cattleya Gaskelliana bloeit in Augustus met amethist pur-

peren bloemen; de verscheidenheden alba, odorata formosa speciosa zijn ook zeer aanbevelenswaardig.

- C. Hardyana tooit zich in het najaar met levendig purperroode bloemen, met goudgeel in de lip. Zij wordt beschouwd als een natuurlijke hybride tusschen C. Warscewiczii en C. Dowiana aurea.
- C. Mossiae wordt algemeen gekweekt, omdat zij met verschillend gekleurde, fraai gebouwde bloemen bloeit in den voorzomer. Er zijn van deze een groot aantal verscheidenheden zooals: Arnoldii. Lady Wigan, Wageneri, imperialis, alba enz.
- C. Skinneri bloeit in April of Mei met roze-purper gekleurde bloemen.

C. Rew, de koning der Cattleya's draagt groote bloemen, die wit van kleur een labellum hebben dat wit en goud geteekend is. Zij bloeit in Juli en Augustus.

Wie in de gelegenheid is, raden wij aan eenigen dezer aan te schaffen, overtuigd als wij zijn, dat men tevreden zal zijn.

J. K. B.

BLOEMENTUIN

VERBENA "MISS ELLEN WILLMOTT".

Voor het beplanten van perken en groepen, balkonbakken, enz. wordt van Verbeno's een dankbaar gebruik gemaakt; doch zelden zal men daarbij de bovengenoemde variëteit aantreffen, want deze dient door stek te worden vermenigvuldigd, terwijl de meeste anderen door middel van zaad worden voortgekweekt. Ook de niet minder fraaie Verbena ... Nordlicht'' wordt door stek vermeerderd.

Miss Willmott is evenwel met hare schitterend karmijnrose gekleurde bloemen eene goede marktplant, die het kweeken ongetwijfeld waard is. Vroeger sukkelde men met de cultuur, want in den winter gingen de oude planten, die men weder had opgepot en zoodanig wilde overwinteren, voor een groot deel meer achteruit dan vooruit en in het vooriaar ontbrak het aan geschikt stek. Men heeft getracht dit euvel te verhelpen, door de moederplanten in het najaar diep in te snijden en had men daarmee wel eenig succes. Het best bleek het evenwel te zijn, geen oude maar jonge planten te overwinteren.

In Augustus snijden we flinke, halfharde scheuten met 3—4 knoopen, waarvan er een zestal hoogstens in een met zandige aarde gevuld potje gestoken worden en wel alle langs den potrand. Deze potjes graaft men op een half warmen bak in, die den eersten tijd gesloten wordt gehouden en ook voldoende wordt geschermd. Later geeft men geleidelijk meer lucht, totdat ten slotte, als de stekken aangeworteld zijn, de ramen geheel verwijderd worden. Het gieten op tijd en het sproeien bij zonnig weer heeft men intusschen niet te vergeten.

De bewortelde stekplantjes zet men vervolgens afzonderlijk in een flink stekpotje, waarna de plantjes weer op een half warmen bak komen te staan, die tot het aanwortelen weinig wordt gelucht; later lucht en daarentegen veel, om de plantjes zoo hard mogelijk te maken, terwijl 't om een sterker groei niet te doen is. Einde October, begin November maakt men in de gematigde kas op een tablet dicht onder het glas gelegenheid tot het overwinteren der jonge Verbena's, door een laagje schoon scherp zand op het tablet te brengen, waarin de potjes voor een klein deel ingegraven kunnen worden. De

plantjes wortelen gaarne door in deze zandlaag, hetgeen men ongehinderd toelaat. Gedurende den winter lucht men zooveel mogelijk en giet

Gedurende den winter lucht men zooveel mogelijk en giet zeer zorgvuldig. Het best doet men door 't zand flink vochtig te honden en enkele potjes, die desniettegenstaande mochten opdrogen, afzonderlijk te gieten. Rottende blaadjes en groeipunten worden zorgvuldig en herhaaldelijk verwijderd, zoodat we in het begin van Februari sterke planten hebben, waarvan de koppen uitgesneden kunnen worden, die we als stek gebruiken. Indien de plantjes niet ver genoeg zijn om stek van te kunnen snijden, wordt een aantal iets warmer geplaatst. Het stek wordt in de kas onder dubbel glas gestoken en terstond na de beworteling opgepot en verder als de andere plantjes behandeld, alleen worden zij warmer gehouden. Wanneer zij daarbij te lang worden, snijdt men de koppen uit, die weder worden gestekt. Zoodra het weder zulks toelaat — en dat is gewoonlijk spoedig het geval — dan brengen we alle jonge stekplantjes op een warme bak.

In Mei ongeveer worden alle planten in grootere potten gezet en later verkocht of op bedden en dergelijke uitgeplant.

Een liefhebber, die over de noodige bakken en kassen kan beschikken, kan zijne krachten aan deze cultuur beproeven; maar een bloemist, die in den winter geen tijd heeft, behoeft er niet mee te beginnen. Miss Willmott wil nu eenmaal goed verpleegd worden.

P. J. S.

MOESTUIN

SLA PLANTEN OF ZAAIEN.

't Is naar aanleiding van verschillende waarnemingen, dat wij op 't idéé gebracht werden, bovenstaand onderwerp eens even te bespreken.

De gewone cultuur van sla onder glas, bestaat meestal in het uitzaaien op een of ander hoekje, om daarna de plantjes in den bak over te planten. Deze manier wordt gevolgd, hetzij voor kropsla tusschen de peenrijen, welke in October gezaaid zijn, of ook wel voor de teelt waar uitsluitend sla onder glas wordt gekweekt.

Op sommige buitenplaatsen maakte men nog wel een verschil, nml. de eerste sla, die geoogst werd, en welke bestempeld wordt met de naam van "koude sla", werd gezaaid in t laatst van Augustus: eenige dagen daarna weer een klein hoekje; daarna nog eens, om dan begin September de zgn. steeksla te zaaien, direct op de plaats, dus in den bak.

Nu was het ons altijd wel opgevallen, dat deze steeksla minder last had van het smeulen, dan de uitgeplante. Wij hadden hier echter nooit zoo bizonder over doorgedacht, doch in dit najaar hebben we het eens beter onderzocht.

In 't laatst van Augustus werd door ons buiten een hoekje gezaaid met "broeigeel" (een soort op veel buitenplaatsen nog als de beste beschouwd) en "Meiköning". Deze laatste heeft bij de meeste kweekers al burgerrecht verkregen, en het is dan ook een variëteit, die gerust kan aanbevolen worden. Hij mag dan niet zoo spoedig krop zetten als de eerste en mag wat meer ruimte noodig hebben, doch maakt dit weer goed door de grootte van den krop, terwijl ook de malschheid, niet te wenschen overlaat.

Ongeveer een dag of acht later waren een aantal raampjes teenruiters) leeg gekomen, van de komkommers. Deze werden opgeruimd en de grond omgespit. Mest werd niet aangebracht, omdat we van de veronderstelling uitgingen, dat er nog voldoende voedsel aanwezig was, te meer, omdat we gewoon zijn, de komkommers ook in den zomer nog wat beer te geven.

In dezen omgespitten en goed losgemaakten grond, zaaiden we weer van bovengenoemde beide soorten.

Vreezende voor te veel regen, werden al spoedig de ramen er op gelegd, doch "hoog op lucht" gehouden.

Toen de planties, welke buiten uitgezaaid waren, een blad

of vijf hadden, werden deze naast de in den bak gezaaide uitgeplant. Door het bovenste laagje grond werd evenals bij de andere, wat scherp zand gestrooid en doorgewerkt, terwijl alles verder op dezelfde wijze werd behandeld.

In het begin waren de geplante voor, doch weldra was er geen verschil meer waar te nemen, terwijl in de laatste dagen duidelijk is gebleken, dat de verplante veel meer last hebben van het smeulen, d. i. rotten der bladeren.

Vooral in zoo'n najaar als dit, waarbij we maar weinig zon hebben en veel last van mist, komt dat smeulen zeer veel voor, soms zoo sterk, dat de oogst er totaal door wordt vernietigd. En nu ons is gebleken, dat de direct in den bak nitgezaaide er zoo goed als geen last van hebben en de verplante wel, nu was dat voor ons een reden, om dit aan de lezers van O. T. mede te deelen.

Dit z.g.n. "smeulen" of ook wel in tuinmanstaal "smucht" genoemd, kan ook worden veroorzaakt door 't gebruik van te natten grond of door 't niet los zijn van den tweeden steek, daarom is 't ook, dat ze er veel meer last van zullen hebben in gewone koude bakken, dan in die, welke in den zomer voor meloenen of komkommers werden gebruikt, omdat bij deze laatste broeimest in de tweede laag aanwezig is, die spoedig 't doorzakken van water mogelijk maakt en bovendien ook nog een weinig meer warmte opgeven, niet omdat er nog broei aanwezig is, maar omdat er nog verrotting bestaat, die toch ook warmte doet ontstaan en de grond bovendien meer warmte absorbeert en dus ook uitstraalt.

Behalve nog het minder last hebben van de bovengenoemde ziekte, zullen ook de gezaaide planten veel zwaarder krop geven. Ditzelfde bemerken we ook heel duidelijk op den kouden grond. Nog even willen wij de lezers er aan herinneren, dat slaplanten nooit diep moeten geplant worden. Het wortelhalsje moet gelijk of boven de oppervlakte van den grond komen.

Voor verschillende koolsoorten is dit juist omgekeerd.

J. L. B.

KASPLANTEN

HESSEA CRISPA.

Hessea crispa is een bolgewasje van de Kaap, dat men hoogst zelden ziet, maar waard is algemeen gekweekt te worden! De cultuur ervan toch is hoogst eenvoudig en de bloemen zijn zoo bizonder fijn en sierlijk, terwijl — een derde voordeel! — de bloei in de wintermaanden valt, als dus elk bloempje welkom is. Dit fraaie plantje wordt al tal van jaren in den Hortus te Amsterdam gekweekt, en elken winter is het weer present met eenige sierlijke bloemschermpjes. Het plantje zelf ziet er wat schraal en armelijk uit. Elk bolletje draagt meestal niet veel meer dan twee smalle, lintvormige blaadjes en men moet er eenige te samen in een potje zetten om het wat gevuld te krijgen. Dan geeft zoo'n potje ook meer effect als het bloeit en twee of drie bloemstengeltjes hoog boven de smalle blaadjes uitkomen.

We wezen er reeds op dat de cultuur uiterst eenvoudig is. Men kweekt het gewasje in niet te lichten, maar ook niet te zwaren grond. Zandige kleiaarde voor de helft vermengd met verteerde bladaarde, vormt een goede grondsoort, maar ook gewone bakaarde of goede tuingrond met wat zand en oude koemest zullen best voldoen. Men zet bij voorkeur drie tot vijf bolletjes bij elkander en zet de plant des zomers buiten, met den pot in den grond, op een halfzonnige standplaats.

Als men nu maar zorgt dat het de plant in de groeiperiode niet aan water ontbreekt, dan is er verder niets aan te doen. In het najaar (begin Oct.) brengt men het plantje in een koude kas of vorstvrije broeibak, alwaar het na Nieuwjaar met haar keurige bloempjes voor den dag komt.

De bloeiwijze der Hessea's is een schermvormige bloemtros op vrij hoogen stengel (20 tot 25 c.M. ongeveer), elke goed ontwikkelde bloemtros zoo 9 à 10 bloempjes tellend.

Ieder bloempje is een kunststukje van bouw, zoo keurig en fijn gevormd zijn de bloemblaadjes. Een bloembuis ontbreekt, wat een typisch kenmerk voor het geslacht Hessea is; de zes bloemslippen zijn geheel vrij tot aan de plaats der inplanting toe. Bij Hessea crispa zijn de bloemslippen tevens min of meer gekruld en allersierlijkst gegolfd van rand, wat ze een bizonder levendig voorkomen verleent. De kleur is zacht-

Hessea crispa, Eer Kaapsch bolgewasje, in pot gekweekt en in bloei. (Orig. foto "Onze Tuinen", naar exemplaren in den Hortus te Amsterdam.)

roze, een kleurtje dat past bij den fijnen bouw der bloempjes. De Hessea's behooren tot de familie der Amaryllidaceeën, kenbaar aan het onderstandig vruchtbeginsel, dat ze van de naverwante Liliaceeën kenmerkend onderscheidt. Ook de schutblaadjes, waarin de bloemknoppen aanvankelijk verscholen zitten. zijn kenmerkend voor deze plantenfamilie. Ze zijn op de foto heel goed te onderscheiden.

Het geslacht Hessea is genoemd naar den reiziger P. Hesse, die in 1837 in Australië overleed. Sommige soorten ervan zijn ook onder den geslachtsnaam van Amaryllis bekend; zoo wordt Hessea crispa ook wel Amaryllis crispa genoemd, maar het geslacht Amaryllis vormt, wel een korten, maar toch een bloembuis, wat bij Hessea's, zooals we boven opmerkten, niet het geval is. Het is daarom juister de geslachtsnaam Hessea te gebruiken. Dat is voor den bloemenvriend wel betrekkelijk bijzaak, maar de wetenschap, dat de plant onder verschillende namen bekend is, kan wellicht te pas komen bij het zoeken er naar in catalogi en plantenlijsten en dat ik hoop dat het plantje meer in cultuur zal komen, zal de lezer wel begrepen hebben. Daarvoor schreef ik deze aanbeveling, welke het plantje in elk opzicht ten volle waard is.

GROOTBLOEMIGE CYCLAMEN.

Het is nu weer de tijd, dat elke bloemist u fraaie bloeiende Cyclamen kan leveren. Het zijn aardige planten om in de kamer te zetten, daar ze geruimen tijd zullen bloεien. De Cyclamen persicum komt niet uit Perzië zooals men uit den naam zou kunnen afleiden, maar uit Azië, en behoort tot de familie der Primulaceae.

We zullen nu de lezers van "O. T." iet vertellen van de kweekwijze van de Cyclamen of Alpenveilchen. In de eerste plaats verschaffe men zich goed zaad, of als men zelf planten heeft, wint men het zelf daarvan. Men neemt hiervoor de beste planten die men heeft, zet die in een afzonderlijke kas, waar wij de bloemen kunstmatig bestuiven. Heeft de bevruchting plaats gehad, dan zien we al spedig de bloemkroon verleppen, en verwijderen we deze om rotting der jouge vruchtjes te voorkomen.

We gaan nog steeds door met 't bestuiven, daar ons nog dikwijls is gebleken, dat sommige vruchtjes geen levensvatbaarheid

bezitten, en verdrogen of soms wegrotten.

De planten worden geregeld gegoten, als zij behoefte aan vocht hebben. Tegen den tijd, dat de vruchten beginnen te rijpen, laat men de planten langzamerhand tot rust komen. Daartoe zetten wij de planten op een droog tablet, om het openspringen der zaden af te wachten. Zoodra wij bemerken dat zij scheuren vertoonen, plukken we deze af en bevrijden de zaden uit het hen omringende hulsel, om ze op een stuk papier in de zon te laten drogen.

In den zomer beginnen we het Cyclamen-zaad uit te zaaien. We doen dit in ondiepe schotels, die gevuld zijn met zuivere aarde, waarin op den bodem een laag potscherven voor drainage, en daarop een laagje grove turfmolm. We doen dit om aan de aarde eene zekere vochtigheid te garandeeren, en dikwijls gieten te voorkomen, daar de zaden van onze Cyclamen weken

noodig hebben om te kiemen.

We plaatsen de schalen in de kas. Na een 4-tal weken zien we de jonge kiemplantjes zich boven den grond verheffen, en zoodra zij een tweetal blaadjes bezitten, worden zij in frissche aarde in schotels verspeend. Deze zet men gedurende den winter in de gematigde kas, dicht onder het glas. Men moet 's winters oppassen met gieten, dat zij niet te veel water krijgen, daar zij anders spoedig wegrotten.

Tegen het voorjaar beginnen we de Cyclamen op te potten in z.g. stekpotjes, waarna zij op een frisch aangelegden bak komen. Nu en dan controleeren wij eens of de bak niet te warm is, en of de plantjes al goed groeien. Voor het luchten moet men steeds zorg dragen en doen we dit niet te zuinig,

Is de mest in den bak uitgewerkt dan leggen wij een tweeden aan en wel met paardenmest. Is de bak goed warm, dan worden de plantjes overgezet; we verpotten dan meteen diegene, waarvan wij denken dat ze 't noodig hebben. De planten welke niet goed groeien, gooien wij weg, want het is juist de kunst, de planten steeds goed aan den goei te houden. Daarom zetten wij ze zoo dicht mogelijk onder glas, en luchten veel. Bij zonnig weer schermen we, en mogen wij het sproeien niet vergeten. We doen dit twee maal per dag.

Als we ze verpotten, nemen we steeds potten, waarin de oude precies passen; zetten we Cyclamen in te groote potten, dan blijven ze steken. Een Cyclamen mag in zijn groei niet

gestoord worden.

De compost die we voor het verpotten gebruiken, bestaat uit 3 deelen bladgrond, 2 deelen graszodenaarde, 1 deel scherp zand en 1 deel oude koemest.

Men moet er voor zorgen de potten goed te draineeren en de planten los oppotten. De knollen mogen nooit geheel onder de aarde komen. Half Sept. gaan we de bloemknoppen, die reeds verschenen zijn, uitknijpen. Begin Oct. staken we dit werkje, en halen we onze planten in een lichte gematigde kas, waar zij weldra in vollen bloei zullen staan.

Afgesneden Cyclamen-bloemen houden zich zeer lang goed op water, en zijn in de binderij best te gebruiken.

J. Сн. B.

DE GROOTSTADSCHE TUINMAN.

Mag ik hierbij zoo vrij zijn terug te komen op het artikel "De grootstadsche tninman" van den heer mr. A. C. van Blommestein, waarmede ik het, tusschen twee haakjes, roerend eens ben!

Ik zelf ben een zeer groot liefhebber vau tuinieren en het verzorgen van planten. Uw blad heeft mij hierbij steeds zeer veel diensten bewezen, zoodat ik sinds 2 jaren den "beroepstuinman" uit mijn tuin van meer dan 1 H.A. oppervlakte verbanneu heb.

Hetgeen immers gezegd kan worden van den grootstadschen tunman, is ook van toepassing op de gewone dorpskweekertjes, de goede niet te na gesproken. Toen mun tuin in orde werd gebracht door een be-roepstuinman, werd dit ook gedaan door knechts, die geen flauw idee hadden van bloemen, heesters of planten. Enkele heesters dragen hiervan nog duidelijk zicht-bare sporen. Ik beëindigde daarom het abonnement en nam een flinken werkman in mijn dienst, die "machinaal" alle verrichtingen volbrengt, welke ik hem op-draag, met het gevolg, dat het voor bloemenliefhebbers bepaald een genoege eens een kykje in mijn tuin te nemen. bepaald een genoegen is

Volgens uw bijschrift onder het bewuste artikeitje, zoekt u de oorzaak v.n.l. in het geld, wat aan abonnementen besteed wordt en gedeeltelijk moet ik u hierin gelijk geven, daar sommige tuineigeuaren 25 per jaar wonderen verwachten. roor t

Buiten dat, geloof ik toeh, dat er een andere oorzaak is t.w. laksheid en gebrek aan liefde voor het vak bij den vak-tuin-

man benevens onbeschaafdneid.

Pelargoniums, Knolbegonia's, Viooltjes, Spiraea's, Sneeuwbes, Prunus laurocera-sus, kosten even goed geld en dikwijs e ve n ve el geld, als Japansche Anemo-nen, Hepatica's, Epimediums, Arabis, nen, Hepatica's, Epimediums, Arabis, Vinea, Allyssum, Halesia tetraptera, Chionanthus virginica, Exochorda, Andromeda enz. enz., gewassen, die men sleehts zelden in tuinen kan bewonderen, en die toch zoo wonderschoon zijn. Ik voor mij heb steeds den indruk ontvangen, dat vaktuinlieden zich voor deze zaken niet interesseeren, daar men toch moet veronderstellen, dat ze op de hoogte van hun vak zijn en evenals particulieren geregeld de cata-

logi onzer groote kweekers ontvangen. Ook op het gebied van de rozen geldt hier hetzelfde. Bijna alle struikrozen kosten den uniformprijs van f 0.25, terwijl alleen de nieuwere en nieuwste soorten hooger geprijsd zijn, doch waarvan men

dikwijls nog met eens weet of ze in de cultuur blijven voldoen.

Indien nu een flinke stadstuinman zich eens de moeite getroostte, de tuintjes van zijn clientèle geregeld te bezoeken, zich rekenschap te geven van de situatie, zoodat alle planten geplaatst worden naar de eischen, die ze stellen (over dit hoogst belangrijke puut zal ik nu maar niet uitweiden) verder de catalogi dermate te bestudeeren, dat ze op de hoogte komen van het materiaal, dat er te koop is, zou die tuinman, het dan niet extra druk krijgen, en zouden de ware liefhebbers er dan veel bezwaar in zien eenige guldens per jaar meer aan hun tuin te besteden?

Op die wijze krijgt men toeh een tuin, die van Februari tot November, ja zelfs in den winter, nog bloemen geeft, en is het niet noodig zich in bloemenwinkels voor veel geld een kleine hoeveelheid bloe-

men aan te schaffen.

Het spreekt van zelf, dat de vakman over één of meer knechts moet beschik-ken, die beslist kennis van snoeien, bemesten en planten hebben, werkzaamheden, die echter niet dagelijks voorkomen. Voor het schoonnouden der tuinen is het niet noodig first elass arbeiders te gebruiEen groot voordeel is ook, dat slechts in voor- en najaar materiaal wordt aange-schaft, zoodat de vaktuinman, vooraf met zijn elientèle kan bespreken wat er gekoeht of veranderd moet worden en bestaat er geen enkel bezwaar, bij de groote handelskweekers te bestellen, wat hij zelf niet voorradig heeft.

Indien eenige flinke tuinlieden in de groote steden van ons land op deze wijze te werk gingen wat zou men dan een geheel anderen indruk krijgen van die typisch afgebakendo stadstuintjes, gezien vanaf de veranda van een derde bovenhuis.

Tegenwoordig is dit aspect dikwijls zeer bedroevend.

Doorn.

TH. R. V. EPEN Jr.

HET FEEST DER MADELIEVEN.

De Meizoentjes, Madeliefjes, Grasbloem, Landjesbloem en hoe ze verder mogen heeten vieren op het Lepelenburg te Utrecht een feest dat iedereen moet zien. Het is een bloemenfeest, dat daar half November wordt gehouden en waaraan bijna alle Madelieven deelnemen.

Oppervlakkig gelijken alle bloempjes op elkaar, maar bij nadere beschouwing is dat niet waar, en zijn er bij, waarvan de lintbloempjes zuiver wit zijn en zijn er ook met roode wangetjes, terwijl er groote en

kleine ziin.

Het is een genot eenige oogenblikken dit natuur-bloemenfeest der Madelieven gade te slaan en op te merken, dat daar, waar een glooiing is, de meeste plantjes in bloei staan. Daar staan ze wat droger en warmer.

En ziet u wel hoe zich het plantje, door hare spatelvormige blaadjes op den grond te leggen, hare omgeving vochtig houdt en indringers tegelijkertijd op een afstand houdt? En 's avonds als:

> De dag verdwijnt De nacht verschijnt Het uur van rust genaakt".

dan gaat het madeliefje slapen en neigt haar mooie bloemenkorfje ter zijde. De lintbloempjes zoeken elkaar op, nemen een fluisterende houding aan en beschermen de buisbloempjes en vooral het stuifmeel voor vocht.

Er zijn er ook die de wacht houden, dus wakker blijven, bij deze is geen bescherming meer noodig voor de innerlijke deelen,

die reeds nitgebloeid zijn.

Wat dus voor een bloempje wordt aangezien, is een bloemkorfje, waarop een aantal bloempjes van versehillenden vorm is ingeplant en afgesloten wordt door een omwindsel.

Wij hebben de bloempjes niet geteld en ook niet de lintbloempjes onzen wensch met een "ja" of "neen" te doen beantwoorden; het was ons alleen te doen den lezers van O. T. te verteilen van het feest der Madelieven op het groote gazon van het Lepelenburg. J. K. B.

CRYSANTHEMUMS.

Omstreeks half November kan men beginnen met het stekken van Crysanthemums. Men neemt van gezonde planten de gedrongen grondscheuten, die ter lengte van zes tot acht centimeter vlak onder een oog worden afgesneden. Men neemt die stekken, die het verst van de plant verwijderd zijn, daar deze als de sterkste gelden. Om rotting tegen te gaan worden de onderste bladeren verwijderd. De stekken worden in kleine potjes gezet, gevuld met bladaarde vermengd met scherpzand. Dit is beter, als ook wel gedaan wordt, dan meerdere in bak of groote bloempot. De stekken worden in koude bak of kas gezet, dicht bij het glas geplaatst. Er mag niet gelucht worden voor ze geworteld zijn. De aan den groei zijnde stekken worden meer lucht gegeven. Langzamer-hand moeten de plantjes genepen worden. De eerste keer wordt genepen op 4 à 5 oogeu. De daarop volgende uitloopers worden nogmaals op hetzelfde aantal oogen genepen. Na de nijping worden de potjes dieper ingegraven, zoodat de wortels kun-nen overgroeien. Zoodra ze een flinke kluit gevormd hebben, worden ze in potten van 20—25 centimeter doorsnede gezet. Als grondsoort gebruiken bladgrond vermeugd met verteerde paardemest en wat tninaarde. De planten mogen niet te dicht bij elkander geplaatst worden, zeo-dat de wind er goed kan doorspelen. Een keer daags gieten is voldoende. Dit doet men bij voorkeur op het middeu van den dag. Het water wordt steeds vermengd met een weinig gier. Soms kan men het hebben, dat het blad geel wordt en in den regel is dit een gevolg van te veel vocht. Na half Juni wordt niet meer genepen, daar men dan kans loopt, geen bloemen te krijgen.

Als de planten een flinke lengte hebben worden ze uitgebonden. Bij elke goed ontwikkelde scheut wordt een stok gezet. Voor het kweeken van groote bloemen worden de zijknoppen er steeds uitgehouden. Omstreeks October worden de planten in een luchtige kas geplaatst. Hier kan men nog al veel last van luis krijgen. Phytophiline is hiervoor het beste bestrijdingsmiddel. Goede soorten zijn: Soleil d'Octobre, geel, een van de vroegste. Miss Aliee Byron is een goede snijbloem, wit. God-frey's king, licht bruinrood, geschikt voor den vollen grond. *) Deventer. G. Hekkert.

*) Op bovenstaande wijze gekweekt zagen wij prachtige exemplaren en vroegen deu kweeker zijne cultuur mede te deelen, wat zoo praktiseh mogelijk is geschied.

ONDERLINGE CHRYSANTHEMUM-TENTOONSTELLING TE BREUKELEN.

Door de Afd. "Veehtstreek" van de Mij. Tuinb .en Plantk. werd op 23, 24 en 25 November te Breukelen een tentoonstelling gehouden die alle verwachting overtrof. Niettegenstaande ieder van te voren klaagde over plant en bloem, waardoor het tijdstip al werd verschoven, waren er tal van inzendingen, die zeer goed voor een nationale tentoonstelling hadden kunnen dienen. De zaal van "'t Statewapen" was geheel gevuld. Door den voorzitter, den heer J. A. Matthes werd het doel der tentoonstelling uiteengezet, waarbij in 't bijzonder gewezen werd op de goede samenwerking der leden onderling. Daarna nam de heer Melvil van Karnebeek het woord, die door het afd. bestuur, als lid van 't Hoofdbestuur, daarvoor was uitgenoodigd. In een kernachtige rede deze uiteen het belang en voordeel samenwerking zoowel der leden onderling als wel van het Hoofdbestuur en afdeeling. Met de beste wenschen voor de afdeeling verklaardo ZEd. de tentoonstelling geopend.

Tal van mooic inzendingen waren aanwezig. Er waren planten waarvan gezegd kan worden, "onberispelijk". Ook de afgesneden bloemen waren goed vertegenwoordigd, terwijl enkele varen- en fantasiestukken het bewijs leverden, dat ook de bloemisten met hun tijd medegaan.

Behalve Chrysanthemums waren er ook varens, groepen ter versiering, Primula's, Cyelamen enz. ingezonden. B.oemisten en tuinbazen hebben bewezen, dat ze volkomen berekend zijn voor hun taak. De afdeeling "De Vechtstreek" heeft eer van deze tentoonstelling.

J. L. B.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Op jacht naar insecten. Thans, nu de meeste Orchideeën in rust verkeeren is het een geschikte tijd om de planten stuk voor stuk na te zien en zoo noodig schoon te maken. En waar er een collectie Orchideeën aanwezig zijn, daar valt ook wat te wasschen. Daar is in de meeste kassen een klein en mooi sehildluisje met een wit randje dat o zoo lastig is. Wij denken het kwijt te zijn en op een gegeven oogenblik bemerken wij tot onzen sehrik dat een jonge scheut van Oncidium phaccllatum geheel vol zit. En een Cattleya labiata is er ook niet vrij van, hier zitten zij alleen aan de achterkant van de bladeren. En de gele doorschijnende stipjes zijn er het gevorg van. Met een puntig stokje kunnen wij er heel wat krijgen, maar een dompeling in phytophiline is nocdig om ze allemaal op te ruimen. Toch blijft er hier of daar een zitten om te zor-gen dat wij in 't soort blijven en dit is bij specimen planten met een aantal bladeren nogal gemakkelijk.

Thrips is wel een van de lastigste insecten en vooral in den winter brutaal optreedt, immers de lucht is dan in den regel wat drooger, door het meerdere stoken om de gewenschte temperatuur te houden en dan heeft juffrouw Thrips schik en vermenigvuldigt zieh op een schrikbarende wijze overal haar sporen achterlatende. Men kan al heel spoedig aan een blad haar aanwezigheid bemerken en voor de verdelging is dat wat waard. Keldermotten zijn ook geen vrienden van de tropische boombewoners, zij zien er geen bezwaar in om de groeitop van een wortel op te peuzelen en daart gen halve uitgeholde aardappel of wortel neer, waaronder zij zich gaarne verschuilen om den volgenden morgen gevangen en gedood te worden.

Slakken verraden haar aanwezigheid door een streep van slijmerig vocht achter te laten en zoodra wij dit bemerken, rusten wij niet voor dat wij ze te pakken hebben. Intussehen is het toch goed om bloemstengels van een bandje watten te voorzien, daar gaan de slakken niet overheen en kunnen ze die ten minste niet vernielen.

Mieren zijn zeer nijvere diertjes, die schijnbaar nooit rusten maar die wij daarom een kwaad hart toedragen omdat ze jonge luisjes verplaatst naar de jongste deelen der plant en ouderen beschermt, door ze met het een of ander te bedekken Wanneer men een spons in suikerwater dompelt, dan kan men er in korten tijd heel wat vangen.

Op jacht dus naar alles wat onze mooie Orchideeën schade kan berokkenen.

J. K.

In den Bloementuin.

Veranderingen in den tuin. — Nieuw plantsoen. — Kerstrozen.

't Is nu een mooie tijd, om noodig geachte veranderingen in onzen tuin aan te brengen. Willen we een geheel n'euwen aanleg maken, dan dienen we daar zoo spoedig mogelijk mee te beginnen, zoodat de grondbewerkingen atgeloopen zijn, vóórdat het voorjaar zijn intrede doet.

Vooral lette men erop, dat het terrein, waar aanplantingen moeten komen, flink diep gespit wordt, b.v. 60 à 80 c.M. Meermalen toch zien we, dat zoogenaamde tuinaanleggers op een verschrikkelijke manier de hand ermee lichten: één steekje spitten, wat hokkemest of goede grond erover, klaar is kees

Eens hadden we zelfs het genoegen een heesterperk te zien aanleggen bovenop de fundeering van een oud gebouw; alle steenen bleven op haar plaats zitten, een laagje grond werd erover gebracht, zoodat de heesters juist geplant konden worden. en het eerste jaar stond alles er werkelijk heel fleurig bij; de toekomst bracht natuurlijk niets dan ellende.

Ook kleine veranderingen kunnen nu worden aangebracht. Gazons, wier ligging ons niet bevalt, of die vol onkruid en mos zitten, kunnen nu worden omgespit en flink bemest. Gedurende den winter laten we ze ruw gespit liggen, om in het voorjaar den grond gelijk te maken en te bezaaien.

Heesters en boomen, vooral de sterkere soorten, kunnen nog steeds geplant worden, zoolang geen vorst invalt. Krijgt men zendingen van kweekers, dan late men vooral de heesters of boomen des nachts niet met de wortels boven den grond staan; bij aankomst maakt men de bossen onmiddellijk los en kuilt de planten op, zoodat de wortels flink met aarde bedekt zijn. Heeft men hiervoor direct geen gelegenheid, dan kan men de bossen ook voor een nacht opbergen in een vorstvrije schuur of kelder.

Coniferen en andere groenblijvende planten worden bij voorkeur nu niet geplant; we sehrijven dit, omdat er geen dag voorbaat gaat, of we zien bloemisten en tuinaanleggers met vraehten heesters, waartusschen massas groenblijvende.

De groene heester, nu geplant, zullen zeker niet alle dood gaan, vooral niet, als men na de planting den grond bedekt met een flinke laag turstrooisel, maar toeh blijven we aanraden: wacht met het planten der groenblijvende heesters tot het voorjaar, liefst tot begin Mei.

Het loopt al weer naar Kerstmis, zoodat we in warme tuinen de Kerstroos, Helleboris niger, reeds aardig geknopt zien. Wier erop gesteld is, mooie, smettelooze bloemen te krijgen, die zal goed doen zijn planten, vooral tegen voeht te beschermen. Eenige glasruiten erom en erover gezet, brengen de planten als 't ware binnen, zoodat we weinig last zullen hebben, dat de bloemen bruin worden.

Bij open weer zien we op verschillende paden, vooral waar weinig geloopen wordt, onkruid te voorschijn komen; dit moesten we met wortel en al uitroeien, opdat we er in den komenden zomer geen last van hebben.

A. Leebbink

In Kassen en Bakken.

Anthuriums. - Succulenten.

Planten, van wier bloemen we het geheele jaar pleizier hebben, zijn de Anthuriums, voornamelijk A. Ferriereuse, A. Andreanum en A. Scherzerianum met hunne variëteiten, waaronder vooral uitkomt de variëteit A. S. Rotschildianum, kenbaar aan de bontgekleurde bloemen of liever bloemscheeden. Daar deze planten een vochtige, warme atmosfeer behoeven, waarvan de luchtwortels een bewijs geven, moeten we veel spuiten en sproeien. Vooral zorgen we met spuiten en sproeien. Vooral zorgen we met spuiten de onderzijde der bladeren te raken, tegen allerlei insecten. Verder moeten we ze af en toe wasschen en bespuiten met een of ander insecticide; bij het spuiten met schoon water behoeven we niet bang te zijn de bloemen te raken, daar deze er door hare stevigheid uitstekend tegen kunnen, evenals de bladeren. Vele soorten worden er nog gekweekt om hunne schoongekleurde bladeren, welke

dikwijls van groote afmetingen zijn, als: A. cristallinum A. Warrocqueanum, etc. Zijn onze Anthuriums wat lang geworden en hebben ze vele bladeren verloren, dan moeten we ze inkorten. Hiervoor omwinden we de stam even onder de bladeren met sphagnum, wat we geregeld vochtig houden, waardoor ze hierin wortel maken. Zijn ze voldoende hierin geworteld, dan snijden we ze onder het omwindsel af en planten ze liefst in platte potten in bladen boschgrond, sphagnum en wat scherp zand, waarna we de aarde met een laagje levend sphagnum afdekken. Den eersten tijd spuiten we veel en schermen bij te sterke zon, zoodat ze spoedig doorgroeien en we mooie gedrongen planten hebben.

In alle culturen zijn we om dezen tijd zuinig met gieten en voornamelijk met de Succulenten of Vetplanten, daar ze grootendeels in rust zijn. Door ze een enkele maal wat water toe te dienen, moeten we ze voor verschrompelen behoeden. Naarmate ze warmer staan, kunnen we meer gieten. Ook de bloeiende soorten moeten we vochtig houden. Succulenten verlangen veel frissche lucht, zoodat we bij eenigszins goed weer luchten.

Bloeiend hebben we nu Euphorbia splendens en E. fulgens met zeer mooie roode bloempjes. Deze planten bezitten vergittig melksap. Kleinia Galpini is nn zoo goed als uitgebloeid, zoodat we ze kort insnijden en droog laten staan. Over een paar maanden hebben ze dan jonge scheutjes ontwikkeld, welke we stekken in zand, om, als ze geworteld zijn, in grasogdengend en te netten.

zand, om, as ze geworten zijn, in grasozdengrond op te potten.

Verschillende Cotyledons staan ook in
bloei, zooals C. gibbiflora, C. orbiculata,
etc., ook wel als Echeveria's bekend. Een
eigenaardige vorm is de C. g. carunculata
met knobbelige uitwassen op de bladeren.
Deze laten we liever niet bloeien, omdat
de bloei de plant sloopt. Toch zullen al
deze planten in het voorjaar zooveel bladeren verloren hebben, dat we de top weer
moeten afsnijden en in zand stekken.
Bladeren met een stukje stengel in zand
gelegd leveren ons ook jonge plantjes. Geworteld zijnde, potten we ze op in een
mengsel van graszodengrond, oude verweerde kalkpuin en steentjes, wat houtskool en seherp zand, een ideaal grondje
voor Dactussen. Bloeien doen ook op 't
oogenblik Gasteria's in verschillende soorten, ook wel Aloë genoemd.

Veel komt hiermede overeen Haworthia, waarvan de soort II. maryaritijera grijs gestippelde bladeren bezit. eZ bloeien met roodachtige hangende bloempjes aan 50 c.M. lange stengels. Aan deze stengels ontwikkelen ze soms ook jonge plantjes, waardoor we ze kunnen vermeerderen.

Ceropegia Woodii en C. Sandersonii bloeien zoowat het geheele jaar door, vooral de laatste met eigenaardige op Japansche lantaarntjes gelijkende bloemen. De C. Woodii is uitstekend egschikt als kamerplant.

Utrecht.

J. A. Hoitingh.

In den Moestuin.

Dek materiaal.

Om dezen tijd van het jaar bepalen de werkzaamheden in den moestuin zich hoofdzakelijk tot het af- en opdekken der bakken en het herstellen van die bakken, welke op dit oogenblik niet in gebruik zijn. Het dekken kan geschieden met luiken, moscovische matten, stroo- en rietmatten.

Luiken hebben dit voor, dat ze weinig van de vochtigheid te lijden hebben en dus ten allen tijde kunnen worden gebruikt. In het grootbedrijf vinden ze weiuig of geen toepassing, omdat bij eenigszius lange rijen men er mee verlegen is om ze bij net afdekken een plaats te geven. In het klein-bedrijf zijn ze echter zeer geschikt. Ze moeten zoodanig zijn gemaakt, dat ze een overstekenden rand hebben. Wanneer de luiken dan gelegd worden, sluit het eene in het ander en is het voor de koude lucht moeilijk om tot het glas en vervolgens in den bak door te dringen. Tusschen het gias en het luik moet een laagje lucht blijven, die zich uiet kan verpiaatseu, want het beste middel om de warmte in den bak te houden is een laagje opgesloten lucht.

Door het zonnelicht wordt warmte in den bak gebracht. Meer in den namiddag is er dus een warmtewinst door het invallende licht, maar ook eeu warmteverlies. Zoodra dit grooter wordt dan de winst, is daarom het oogenblik gekomen, de beschutting aan te brengen. Het is daarom geraden 's avonds niet al te laat de bakgeraden 's avonds niet al te laat de bak-ken te dekken. ledere cultaur stelt echter weer andere eischen, zoodat het moeilijk is, hierbij vaste voorschriften te volgen. Meer dan ooit moet dan ook in deze zaak de ervaring spreken.

De houten lunken moeten goed in de bruine teer worden gehouden om er lang pleizier van te hebben. De teer is wel laswat betreft het kleven, daarom is het beter te verven, maar dit is natuurlijk weer duurder.

Moscovische matten dienen om alles zuiver af te dekken, zoodat geen tocht in de bakken kan komen. Ze worden veel op buitenplaatsen gebruikt. Men spreekt gewoonlijk van een pak mascovische matten. Ze zijn vervaardigd van de vezels vau lindebast en doen eerst dienst in de graanschepen, die Russisch koren aan-

Voor koudewering komen ze dus niet zoozeer in aanmerking; maar om de planten in den bak voor tocht te vrijwaren. Bij de groenteteelt iu warmen bak zijn

ze onontbeerlijk.

Vervolgens heeft men stroo- en rietmat-ten. Van de laatste wordt het meeste gebruik gemaakt, omdat het riet weer spoedig droog is en niet spoedig nat. Voor de koude bakken, die dus zonder broei worden aangelegd, is een rietmat oij open weer voldoende. Voor warme bakken, en bij aanhoudend vriezend weer ook voor de koude bakken, moet er bovendien gebruik worden gemaakt van stroomatten. vormen steeds het onderdek. Wordt een stroomat eenmaal goed doornat, dan wordt ze haast niet meer droog: daarom is de stroomat voor bovendek ongeschikt. Onder de rietmat blijft ze ook bij regen droog of wordt althans niet doornat. Wanneer de stroomat niet meer noodig is, wordt ze Wanneer eerst goed opgedroogd, vervolgens opge-rold en onder dak opgeborgen; aanbeveling verdient het een handje vol zand over elke mat te strooien alvorens ze op te rollen. Anderen bewaren ze uitgerold op een houten vloer

De rietmatten behoeven 's morgens by het afdekken niet te worden opgeborgen. Ze kunnen worden opgerold en blijven op den achterwal liggen. De stroomat wordt niet opgerold, maar dubbelgeslagen over de rietmat geplaatst om zoo te kunnen drogen. Ze wordt opgeborgen als regen dreigt. Zoo noodig kan natuurlijk ook van ander materiaal gebruik worden gemaakt om tegen de koude te beschutten, het is echter 't beste, van wat beproefd is gebruik te maken en het noodige tijdig aan te schaffen. H. S.

In den Fruittuin.

Snoeien van kroonboomen.

Nu we de vorige week met het snoeien van ons klein fruit een aanvang maakten,

gaan we daarmede onafgebroken voort, tenzij strenge vorst of sneeuw ons ook in fruittu.n bet werken onmogelijk maakt. Daar waar frambozen en besseu als onderbeplanting geteeld worden, ondergaan echter vooraf de bevenboomen een degelijke winterbewerking, om daarna de onderbeplanting een beurt te geven. We volgen deze indeeling om te voorkomen, dat schade, door het vallen van takken etc., aan de onderbeplanting toegebracht bij den snoei daarvan niet hersteld of bijgeholpen zou kunnen worden. Waar het boomgaarden geldt die in gras liggen, of onderbeplanting onmogelijk is geworden, hebben we onze handen ruim en laten we ons n.et door overwegingen, a's daar zin, 't is nog vroeg, 't is nog lang eer 't Maart is e.m.a. verieiden om uit te stellen wat in het be.ang der boomen noo-dig is te doen. Gewapend met boomborstel, boomkrabber, boomzaag, snoeibeitel, hamer, snoeimes, teerpot met kwast, lijm-pot en ladder, trekken we den boomgaard in, bezield met het voornemen het geneel eens fimk onderhanden to nemen.

t Mag na het voorafgegane eenigszins vreemd klinken, toch meeuen we den amateur-snoeier op het hart te moeten drukken, daar waar het 't snoeien geldt, zich te matigen; laat de lust om de boomeu te suoeien niet outaarden in een zekere snoeiwoede, die er maar op los snijdt en hakt. Vergeten we nooit dat snoeien eigenlijk een noodzakelijk kwaad is, dat slecats in zooverre dea boomen en derzelver opbrengst kan ten goede komen, wanneer het met de noodige kennis van

zaken verricht wordt.

Dit is in de eerste plaats van toepassing bij oudere boomen wier onderhoud nogar wenschen overliet, wier kronen daardoor een dicht op en dooreen gegroeide takken-massa is geworden. Bij zulke boomen is het beter, eerst het hoog noodige te verwijderen, om in een volgend jaar met het uitdunnen van de kronen voort te gaan. Doen we zuiks op éénmaal, dan grijpen we door onzen snoei zóózeer in de levensomstandigheden van den boom in, dat deze al ons snoeien beantwoordt met de voortbrenging van houtscheuten op plaatsen waar we zulks niet wenschen. Een jaar na de snoeiing is dan zoo'n opgeknapte (?) boom nog dichter van kroon als vóór de kunstbewerking. Aan den anderen kant ook weer niet te angstvallig takken gelaten, die door hun stand de geheele kroon misvormen of er aanleiding toe geven.

Allereerst nemen we z.g. schuurtakken weg; dat zijn takken die Goor den dichten stand van het meer dikke geleelte gevaar opleveren dat ze bij wind tegen elkander schuren en daardoor de bast beschadigen.

Dan volgen takken die neiging toonen binnen in de kroon te groeien, of door hun bijna vertica en stand pogingen doen om dwars door andere takken heen zich een weg te banen. Zulke takken gaan er onvoorwaardelijk uit; neg veel beter is t te zorgen dat ze er niet komen en door geregeld toezicht en onderhoud ze reeds verwijderen voordat ze bij hun wegneming een gat in den kroon achterlaten.

Is nu de kroon nog te dicht, waardoor de uiteinden der takken, dus op de plaatsen waar we de meeste vruchten verwachten, een op en door elkander groeien, dan trachten we door wegneming van een gedeelte er van meerdere ruimte aan de blijvende te geven.

Eén- of meerjarige takjes die op de meer dikkere gedeelten van andere takken voorkomen, welke door hun plaats in het hart van den kroon zich slechts door gebrek aan licht tot zwakke en tot niets dienende takken kunnen ontwikkelen worden

eveneens weggenomen. We weten wel, dit een en anders is gemakkelijk neer te schrijven dan voor den leek naar behooren uit te voeren; dat oefening en veel oefening modig is, met wat goeden wil en gedrezen door de lust om de boomen zoo goed mogelyk 'e houden, toch weer niet zoo heel moeinik, voorat als we bij ons snoeien rekening houden met de natuurlijke groeiwijze van de soort. Deze loopt nogal aanmerkelijk uitecn, een stand van een tak werke by de eene soort als de goede aangemerkt kan worden, is soms bij ean ander scort geheel mis.

meest typische kroonvormen bij appelen noemen we hier; de Goud Reinecte en de Present van Engeland, als vertegenwoordigers van den ietwat hangenden vorm, terwijl de Sterappel en de Engelsche winter Goud Paermain steeds de meer verticale groeiwijze aannemen. De Bellefleur en de Vlaamsche schijveling houden zoo wat het midden, ze vormen ronde kronen die aan hun lot overgelaten vorm steeds behouden en op een dien aistand gezien te onderscheiden zijn.

By peren zien we hetzertde verschijnsel, ofschoon bij deze de pyramide-vorm domineeren, hier zien we de Pondspeer en de Beurré d'Amantis als voorbeelden van den hangenden vorm, daarentegen de Kleipeer en Beurré Clairgeau als vertegenwoordigers van de verticale groeiwijze. Nooit mogen we bij kroonboomen door ons snoeien in dien natuurlyken vorm trachten in te grypen, waarmede niet gezegd is dat van een boom met een ietwat treurende groeiwyze geen takken mogen verwijderd worden indien deze hun aandrift om te gaan hangen wat al te veel vertoonen of bij een verticaal groeiende, die nei-ging toont te lang te worden naar de breedte die hij heert, den top er uit te

Het zijn slechts algemeenheden die we hier kunnen aangeven, elke kroonboom moet als een op zichzelf staand exemplaar beschouwd en behandeld worden en ofschoon er bij de soorten wel veel over-eenkomst bestaat, hebben standplaats en grondsoort, maar vooral de behandeling die de boomen vroeger ondergingen een grooten invloed. 't Is juist de behandeling in hun jeugd die bij boomen den grond legt voor hun verderen groei en ontwikkeling. Daarom van den aanvang af een behoorlijke snoei toegepast en ons niet door de verkeerde gedachte laten leiden dat een dichte kroon meer en betere vruchten geeft dan een die door snoeien toe-gankelijk is gemaakt voor zonneschijn. ook in het hart van de kroon. Vooral begaan we de fout niet, bij jonge kroonboomen daar waar de vertakking begint te veel takken te laten ontspringen. wanneer blijkt dat ze elkander hindereu laat de wegneming groote wonden achter welke in veel gevallen aanleiding geven tot inrotten en zoo holle stammen met al de schadelijke gevolgen er aan verbonden ten gevolge hebben.

Alle wonden maken we zoo glad mogelijk en die van eenige beteekenis worden door een laagje bruine teer van d_{θ} buitenlucht afgesloten. J. C. M.

BLOEIENDE CATASETUM

la de collectie Orchideeën van den heer W. R. Scholten Jr. te Amsterdam (Zandpad) bloeit een Catasetum, waar-schijnlijk C. macrocarpum met een krachtige bloemstengel, waaraan een dozijn zeer interessante bloemen. In een der eerst-volgende nos. geven wij de afb.

Men ziet deze plant maar weinig bloeien, wie dus in de gelegenheid is, ga haar

272

De vorm van het raam der FONGERS-Rijwielen en de helling van de voorvork in verband met de bocht daarvan, maken dat zij licht bestuurbaar zijn en ook op slechte wegen weinig stooten en trillen.

Een slechte weg wordt op een FONGERS goed.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500: Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

De lezers worden verzocht, de volgende regels in acht te willen nemen:

Papier aan één zijde beschrijven.

Postzegel instutten.

E.k schrijven onderteekenen.

De vragen beknopt, maar zeer duidelijk gesteid zenden aan de volgende adressen: Plantenieven, Nutt. en Schad. Dieren, Plantenieven, Wylo 1988 Plantenziekten, Wile vogets, Bijenteelt, aan den Red. B. Boon, Overtoom 309, Am-

Broementuin, Tuinaanleg, Kascultuur, aan den Red. A. J. van Laren, Hortulanus, Amsterdam.

Rozen, orchideeën, aan den Red. J. K. Budde, Hortulanus, Utrecht.

Kamerp.anten, aan een der drie genoem-

de Redacteuren.

Moestum of Fruittuin, aan de heeren
J. A. Kors, Kweekerij "De Beucker", De
Bilt; — P. v. d. Vist, Kweekerij "Burbank", Bunnik; — J. C. Muijen, Deventer; - J. L. Bouwer, Maarssen.

thologie. Voor het advies van dr. Quanbetuigen wij hier onzen beleefden dank. Red.

Het is tot ons leedwezen onmogelijk aan de beide geheel verdroogde bloemsten-geltjes van Cyclamen te zien, wat er aan schort. De heer K. spreekt van "ver-slijmen en verdrogen". Het komt ons voor, dat de oorzaak moet liggen in een fout in de behandeling. Wanneer steeds op 't schoteltje gegoten wordt, is het niet onmogelijk, dat de aarde in de pot verzuurd is of wel dat wortelrot optreedt. Dit is ets wat de heer K. zelf wel kan nagaan. Wij zouden dus raden voorloopig niet te veel te gieten, en dan niet op het schoteltje, maar op de aarde, en te zorgen, dat de bodem van de pot niet aan-houdend in 't water staat, door hem b.v. op een paar kurken in het schoteltje te zetten. Treedt dan nog geen verbetering in, dan zal de heer K. goed doen ons een b. Zie antwoord op vraag 166.

c. Sphagnum is veenmos, groeiend op moerassige, drassige p.aatsen, een voornaam bestanddeel van onze veenlanden. U kunt het krijgen bij handelaren in tuinspeciën.

Vraag No. 189.

a. In de handboeken wordt opgegeven de kamerplanten steeds zoo te GIETEN, dat het aietwater de drainage-opening uithet gietwater de drainage-opening uit-loopt. Geldt dit ook voor den WINTER? Krijgen vele planten aldus dan niet te

veel?
b. Is het noodig of gewenseht DES WINTERS ook te SPUITEN?
e. Wilt u mij eenige meest GESCHIKTE
BLAD- BLOEM- EN HANGPLANTEN
opgeven om 'S WINTERS te houden IN
EEN SERRE, met alleen 's morgens even
zon en in open verbinding met de huiskamer, verurarmd door aanblijvende vulhaard.
d. Wilt u mij een MOOLE BLADELANT d. Wilt u mij een MOOIE BLADPLANT

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Specialiteit in Gemengde mesten voor land- en tuinbouw. Meng Uwe meststoffen niet zeit! De grootste land- en tuinbouwvereenigingen koopen onze machinaal gemengde mesten. De meerdere kosten worden ruimschoots opgewogen door de betere werking.

Najaarsbemesting.

Bemest thans Uw tuin met kalkmergel. Vraag benoodigde hoeveelheid onder ongave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283.)

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

Boomen en heesters (Dendrologie), aan den heer Leonard A. Springer, Haarlem. Bodem en B-mesting aan den heer W.

F. A. Grimme, Apeldoorn.

Bloembollencultuur, aan den heer J. J. Krunff, Santpoort.

Hoenderteest (verzorging, ziekten enz.) aan den heer J. Kooiman, Breda.

Honden, aan den heer L. Seegers,

Vraag No. 187.

Kunt u mij ook mededeelen, wat de oor-zaak is van het VERDROGEN en VER-SLIJMEN der jonge BLOEMKNOPPEN van CYCLAMEN? De planten staan in de kamer en worden van onder op het seho-teltje begoten. Verleden jaar en ook dit jaar vertoont zich hetzelfde kwaad. Bussum.

Antwoord: Wij kennen soortgelijke verschijnselen bij Cyclamen ook, zonder evenwel een andere oorzaak te weten, dan dat plant vermoedelijk in ongunstige conditie verkeert. Wij zonden daarom uwe vraag op naar 't Instituut voor Phytopa-

geheele plant, verpakt in mos of iets dergelijks, om verdroging te voorkomen, ter onderzoek toe te zenden, well.cht kunnen wij dan de oorzaak vinden.

H. M. QUANJER.

Vraag No. 188. a. Welke van de volgende PLANTEN mocten BEDEKT WORDEN en hoeveel: 1. Saxifraga, 2. Hieracium aurantiaeum, 3. Arabis alpina, 4. Aster alpinus, 5. Aconitum Napellus bicolor, 6. Aubrietia Moer-heimi, 7. Centaurea dealbata, 8. Soldanella alpina, 9. Saponaria ocymoïdes, 10. Gnaphalium Leontopodium, 11. Sempervi-

b. Zoudt u me nog eenige PLANTEN op kunnen noemen, die goed op ROTSPAR-TIJEN groeien?

e. Wat is SPHAGNUM en waar is het

verkrijgbaar. De Bilt. D. T.

Antwoord: Voorzichtigheidshalve a. zoudt u bij strenge vorst nos. 4, 5, 7, 8 en 9 lichtelijk kunnen dekken met een laagje blad of turfstrooisel van pl.m. 3 c.M. dikte.

noemen om a.s. voorjaar te zetten IN EEN TUINVAAS. Zoo iets als een agave ame-rieana. Doch deze is nogal prijzig en de tuinman meende, dat zij het verplanten in voor- en najaar niet zoo verdragen.

F. J. S. Francker.

Antwoord: a. Dat hangt er van af welke planten het zijn, maar over het algemeen is het beter nu en dan eens overvloedig te gieten, zóó, dat het water onder uit den pot komt, dan telkens een klein beetje, waardoor het gevaar ontstaat dat de aardkluit, hoewel bovenaan vochtig, in het hart kurkdroog is. Vooral voor palmen moet dat vermeden worden. Maar Coleus, Pelargonium en dergelijke planten, giet men voor-zichtiger, wijl die spoedig last van innotten kunnen krijgen. Men moet dus het gieten regelen naar de soort van plant waarmede men te maken heeft.

b. Zeker, als er in een vertrek gestookt wordt, kan het zeer nuttig zijn, de plan-ten nu en dan eens flink af te spuiten.

e. De plaats is niet zeer gunstig voor bloeiende planten, maar Cyclamens, pri-mula's, getrokken bolgewassen, Azalea's

MOLENAAR'S KINDERMEEL.

MET GOUD BEKROOND.

Westzaan (Holland).

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD. SPIEGELGLAS

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

Begonia's, zullen het er wel een poosje nit-Begonia's, zmien net er wei een poosje inchonden. Sterke groene planten zijn Phoenix, Kentia, Aspidistra, Clivia, Cordyline, Aralia, Chlorophytum, Araucaria, enz. Mooie, sterke hangplanten zijn: Vinea, Stenotophrum, Tradeseantia, Chlorophytum, (bont), Mühlenbeekia complexa, Asservans, Spranagi. paragus Sprengeri.

d. Ja, een Agave is daarvoor zeer geschikt en verdraagt het verplanten best. Cordyline is ook sierlijk, alsmede Phoenix canariensis. Het beste doet u deze planten met pot en al in de vaas te zetten.

ER IS

e. Neen, zeldzaam is het bloeien van Aralia (Fatsia) niet. Bij die ontwikkeling komt bloeien zelfs regelmatig elk jaar terug. U kunt, wanneer er zij- of grondspruiten zijn, die stekken, maar noodig is het niet voor de plant. Die krijgt integendeel bij de ontwikkeling van zijspruiten een gevulder aanzien. Het stekken gesciedt overigens het beste in het voorjaar.

Vraag No. 191.

a. Kunt u mij ook een middel geven om FLESSCHEN, waarin planten op STERK WATER, gesloten met een kurk, LUCHT-DICHT te SLUITEN?

b. Is u misschien een stof bekend, om PLANTEN en DIEREN te CONSER-VEEREN met behoud van de natuurlijke wleur?

Assen. H, W.

maar één daalders cacao beter

FLICK's CACAO

dan alle andere:

de allerbeste!

Vraag No. 190. a. Myne BEGONIA GLORIE V. AALS-MEER was tot nu toe altijd even mooi, tot hij PLOTSELING de vorige week alle BLADEREN liet HANGEN. Kan te veel water de oorzaak zijn! Of sterven zo 's winters af!

b. In den tuin had ik z.g.n. winter-harde VOLLEGRONDSCH CHRYSAN-THEMUMS (vaste planten). Ze kwamen door koud najaar niet aan den bloei; twee er van potte ik op. Deze bloeien nu in den kamer, 't zijn enkele. Moeten ze nu in huis VORSTVRIJ OVERWINTEREN of wanneer 't weer zacht blijft, buiten weer uitgeplant worden?

e. Mijne ARALIA (z.g.n. vingerblad) ven plant van ongeveer 1¼ M. hoogte, BLOEIT. Komt dat veel voor? Ik zag t nooit eerder! Moeten STEKJES bij de wortel afgenomen?

Kollum (Fr.) C. B. v. d. L.

Antwoord: a. Ja, Begonia's zijn bij afname van temperatuur gevoelig voor te veel vocht. Houd de plant wat droger en zet haar in een matig verwarmd vertrek, dicht bij het venster. Het zonnetje is om dezen tijd een weldaad voor de planten; het zal ze nu niet deren zelfs de teerste gewassen niet. Zoo kunt u uwe Begonia wel goed honden want afsterven doen ze niet; wel kunnen ze bij verkeerde behandeling al haar blad laten vallen en ten slotte ook insterven.

b. U kunt ze na den bloei wel buiten zetten, maar dan toch onder bedekking tegen eventneele vorst, want ze zijn nu in huis min of meer verweekelijkt.

Antwoord, a. De flesschen met kurk en hals doopen in gesmolten: paraffine of was, of hars + was, of hars + t indoopen 2 of 3 malen herhalen. + talk. Het

Planten en dieren geconserveerd in een 4 % formaline-oplossing, behouden hunne natuurlijke kleuren, ook wordt gebruikt glycerine cn water 30:70.

C. B. v. d. Z.

Vraag No. 192. a. Waar kan ik eene nauwkeurige be-schrijving van de CHRYSANTENteelt vinden? b. Waar zijn de soorten te krijgen? Eersel. Leo W.

Antwoord: In ,,De Chrysant, hare geschiedenis, cultuur, groepeering en be-naming' door F. W. Burbidge, voor Nederlandsche kweekers en tuinlieden, bewerkt door G. A. Kuyk, vindt u wat u wenscht. In de laatste nos. van O. T. zijn herhaaldelijk kweekers van deze planten vermeld, zie o. a. het verslag van de Vaste Keuringscommissie in no. 20. J. K. B.

Vraag No. 193. Hoe moet GEKYANISEERD HOUT er uitzien? Heeft dit een eenigszins bruine kleur, zooals de spoorstaven en is het ook van binnen geheel bruin, of is het eigenlink niet te zien dat 't hout bewerkt is, ik meen dat het de oorspronkelijke kleur behouden heeft.

Loosdreeht

Antwoord: Gekyaniseerd hout behoudt vrijwel zijn zelfde kleur na de bereiding, doch het wordt eenigszins blauwgrijs; natuurlijk ook van binnen. Tot eontroleering van de goede bereiding zaagt men gewoonlijk van eenige palen een schijfie af, om na te gaan of de vloeistof voldoende is doorgedrongen. Volgens mijn meening voldoet deze prepareering niet zoo goed als inspuiting van kopervitriool, maar kyaniseering is ook veel goedkooper. Telegraafpalen, geprepareerd met

vitriool, knnnen het minstens 20 jaar, doch meestal wel 25 jaar uithouden; gc-kyaniseerde moeten vaak na een jaar of 7 of 8 reeds vernieuwd worden. Natuurlijk hangt ook veel van de qualiteit van het

Vraug No. 194. Welk versehil bestaat er tussehen BOL-LEN en KNOLLEN. Br. o. L.P. Gl.

Antwoord: Een bol bestaat geheel uit schubben of rokken, die elkaar omgeven, en op de z.g.n. (wortel-) schijf bevestigd itten: sjalot, ui, hyacinth, tulp, narcis, snceuwklokje, lelie, enz. Een knol is geheel massief, d. w. z. éénc massa, soms door een paar vliczige omhulsels omgeven; crocus, aardappel, knolbegonia's, Cyclamen,

Voor de beantwoording uwer tweede vraag zullen we een afzonderlijk artikel schrijven; dat wordt te omvangrijk voor de Vragenbus. Waarschijnlijk in 't no. van 21 December.

Vraag No. 195. In een vroeger nummer van uw blad komt een artikeltje voor om BLOEVEN te kweeken op WATER waarin VOEDINGS-ZOUTEN zijn opgelost. Gaarne zou ik nu een samenstelling van een MENGSEL ver-nemen WAARIN GEEN STIKSTOF voorkomt.

.1ntwoord: Er zijn verschillende recepten voor water-kulturen; o. a. het volgende: per L. gedistilleerd water voegt men 10 kub. c.M. van een 3 % oplossing van zure kaliumfosfaat (KH₂PO₂); 10 kub. c.M.van een 6 % oplossing van Engelsch zout (MgSO₄); 10 kub. c.M. van een 12 % oplossing van kalksalpeter (Ca(NO₃)₂) van een 3 % opl. van kalisalpeter (KNO₃), (waarbij men nog cen paar drup-pels van cen 10 % ijzerchloride-oplossing FeCl,) vocgt. In deze stoffen zijn het de beide salpeters, die de stikstof (N) bevatten. Deze laat u dus weg; de Calcium geeft u daarna terug, gebonden aan zwa-velzuur als gips (CaSO.); hiervan 10 kub. c.M. van eene verzadigde oplessing, ter-wijl zoo noodig iets meer kalinmfosfaat gegeven wordt. — Een ander stikstofvrij mengsel krijgt u, door wijziging van 't volgende recept: per L. gedistilleerd water: 1 Gr. kalisalpeter: ‡ Gr. Eng. zout. ½ Gr. zure fosforzurekalk, ½ Gr. gips (deze beide laatste kunt u gemakkelijk vervangen door superfosfaat, dat een mengsel van deze twee stoffen is), ½ Gr. keukenzout en een paar druppels ijzer-chloride. Laten we nu de kalisa peter weg, dan is het mengsel zonder stikstof en zonder kali; de laatste kunnen we er in den vorm van 1 Gr. zwavelzure kali of 1 Gr. phosphorzure kali weer bijvoegen.
B. B. Vraag No. 196.

De Gemeente laat langs mijn terrein alle boomen (groote beuken) opruimen, omdat de bast er door de zonnestralen afgegaan is en de boomen derhalve stierven. Voor twee jaren geleden moest de tegenovergestelde rij eveneens geveld worden. Nu staan er op mijn terrein een derde rij ook flinke BEUKEN (25 stuks) tot heden gezond. Ik ben nu bang of liever wel haast zeker, dat ook deze boomen het volgende zomer van de zon te lijden zullen hebben, daor ze dan niet meer door de nu gevelde rij beschermd zullen worden, en dus ook ten doode opgeschreven zullen

Reeds bestreek ik ze met Leinewebersche pap, doch zal dit wel niet helpen. Is er nu niets aan te doen om deze boomen te redden? Beplanting ervoor met hoogopschietende struiken is wel niet mogelijk omdat dic op de wortels en het smalle gedeelte van den berm niet zullen groeien en even-eens niet genoeg zon zullen krijgen. Gaarne vernam ik uw raad.

Dienenveen.

Antwoord: Als de boomen aan de zonzijde geheel van takken ontbloot zijn, is er alle kans, dat zij van zonnehrand last zullen kriigen, en beuken maken niet gemakmakkelijk zijtakken op den onderstam. Mogelijk zou kunnen helpen: de stam aan de zonzijde wit te maken, waardoor de zonnestralen teruggekaatst worden en minder schade doen.

Als de gemeente langs den weg, nieuwe boomen gaat planten, zal het daarvan afhankelijk zijn, welke boomen daarvoor gebruikt zullen worden. Zijn het snel groeiende soorten dan zou dit uw laan nog ten goede kunnen komen. Plaatselijk onderkan echter pas vaststellen, wat in deze het beste is. Leinewebersche pap is zeer goed, doch dan moet u er een dikke laag opsmeren, mogelijk boudt dit de zonnebrand wat tegen, en is minder hin-derlijk als de witte kleur. Of echter een dikke laag genoeg zal blijven kleven, is de vraag.

LEONARD A. SPRINGER.

Vraag No. 197

Een paar STAMROZEN, die vier jaar geleden geplant werden, zijn in de afgeloupen zomer bijzonder in omvang toegenomen. Aangezien de stamrozen tot nu toc niet omgelegd maar ingepakt werden, kan dit met deze rozen ook niet meer gebeuren

Hoe moet ik deze twee stamrozen nu behandelen om ze tegen vorst te vrijwaren? daar zij op een plaats staan waar zij aan veel wind onderhevig zijn.

Is het voldoende, wanneer ik de stam en oeulatie in stroo in pak, daarentegen de takken vrijlaat?

Antwoord: Het beste is deze rozen zoo-veel mogelijk te beschermen tegen vorst met sparretakken. Die beschutten voldoende en het ontsiert niet.

J. K. B.

Vraag No. 198, De gewone KNOLLEN, die als veevoeder algemeen worden gebruikt zijn dit jaar SLECHT GELUKT, zoowel op de betere als op de erkend zeer schrale gronden. Regen was er dit jaar toch genoeg, en de zaaitijd na half Augustus tot September maakt ook dat de planten over geen buitengewoon gemis aan warmte hadden te klagen. Wat kan van de mislukking de oorzaak zijn?

Van de KNOLLEN die goed opgroeiden staan vele AFGEVRETEN in den grond. "Kijk es juffer, 't gevrêt is er in." zeide mij een vrouw, die de knollen uittrok en verscheiden op een klein velletje aan den bovenkant na, geheel nitgegeten knollen liet zien; de bladen waren nog groen; de planten stonden nog orereind. Of zij de ramp aan muizen moest toeschrijven, wist zij niet. Kunt u ons helpen, en zoo ja, dan tevens een middel aan de hand doen om het kwaad te bestrijden, en te voorkomen? Knollenzijn hier een hoofdgewas in de bunrt

Wapenveld. Anna J. W. B.

Autwoord: Dat de knollen als veevoeder voor het overgroote deel mislukt zijn, kan gerust op rekening gesteld worden van den meer dan overvloedigen regen en het daarmede gepaard gaande gebrek aan warmte gedurende de maand Augustus en de eertsc dagen van September Waar in normale zomers, knollen na 13 Aug. (St. Laurens) gezanid, voor den landbouw nog wel goede nitkomsten kunnen geven, was zulks dit iaar biina niet te verwachten. Gedurende de ontkieming, maar vooral in het eerste stadium van hun ontwikkeling plaste de regen dagen achtereen bij stroomen neder en daalde de temperatuur tot een dien tijd ongekend laag standpunt. traditioneele knollen-zomertie kwam dit jaar wel, maar te laat voor de knollen om

hun achterstand te kunnen doen inhalen. Deze week bij u in de buurt zijnde vernam ik dat de boeren door de mislukking zelfs gebrek aan poot-(zaad knollen hadden.

Wie de bewerkers van 't "gevrêt" zijn, kunnen we van hieruit niet met zekerheid beoordeelen; volgens uwe beschrijving zijn het de muizen niet. Deze nemen bij hun maaltijden ook den schil mede en laten op de restanten van de aangetaste knollen duidelijk de sporen van hunne fijne knaagtanden achter

Waarschijnlijk zijn slakken of grauwe wormen *) hier de schuldigen, beide vreten Waarschijnlijk zich in een knol in. hollen die uit en laten den schil soms in zijn geheel achter. Ware het zomer geweest de sporen van de verwoesting zouden ook aan het loof zichtbaar zijn geweest.

Op kleine oppervlakten ware misschien het vangen van de schuldigen met succes toe te passen, op groote terreinen kan een kalkbemesting heel wat slakken verdelgen en voor de grauwe worm kan een meermalige omwerking van den bodem met vogelbezoek als het besse middel beschouwd worden.

J. C. M.

*) Larven van de langpootmug.

N.B. Wegens plaatsgebrek moesten enkele vragen blijven staan.

NOG EENS JASMINUM NUDIFLORUM.

Een dame te Jutfaas schrijft mij het volgende:

"Naar aanleiding van uw stukje over Jasminum nudiflorum in "Onze Tuinen" van 30 Nov. I.I., vond ik het wel aardig, eens even te schrijven dat mijn Jasminum, nu ongeveer 17 jaren geleden tegen een voorgevel op het Oosten geplant en daar-tegen opgeleid, nu een hoogte heeft van ongeveer 4 meter en op het oogenblik weer vol gele knoppen zit. De plant heeft bij mij nooit anders dan om dezen tijd gebloeid, evenals die, waarvan ik de grondscheut indertijd afnam. Ik heb haar 's winters nooit gedekt. Zij zou geloof ik op het Zuiden wel zwaarder bloeien, doch op het Oosten is zij toch ook mooi.'

Als een aanvulling van 't geen ik mede-deelde, komt mij dit niet onbelangrijk voor.

H. WITTE.

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden,

daarin worden o.a. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—.

N. V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

THINVERSIERING. Wordt op verlangen geplaatst.

voet 0.50 M. Dekplaat 0.45 met Zonnewijzer van brons Compleet f 45. Eng. Ξ ÷ _

(35)

GEBEVINCEN BUITENHAVENWEG 132 SCHIEDAM · TELEFOON Nº 14 FABRIEK WN GESM: YZEREN HEKKEN & SOLIEDE INSCHUIFHEKKEN OOK. GESCHIKT VOOR APSLUTTING VAN BALKONS & SERRES · JZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK. TEERENINGEN GRATIS VERKEGGDAAL OVERNAPPINGEN · JZERCONSTRUCTE

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek. J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht.

filiaal AMSTERDAM,

ROTTERDAM, DEN HAAG,

NIJMEGEN.

Keizersgracht 403. Delftsche Vaart 37 Korte Groenewegje 85. Lucas Bolwerk 20. v. Welderenstraat 89.

Directe levering per kist of per wagon van; Eenruiters Kasglas.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei - en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER en KONIJNENSPORT.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

Op eene groote ROZENKWEEKERIJ annex Trekkerij kan geplaatst worden een

flink onderlegd VOLONTAIR.

hij die eenigszins met kascultuur op de hoogte

is, geniet de voorkeur. Aanvragen te adresseeren Bureau "Onze Tuinen" No 78.

ADVERTEERT

In geen enkele provincie

ziin de oogsten zoo sterk gestegen

als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden

In geen enkele provincie wordt zooveel

KUNSTMESTSTOFFEN.

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

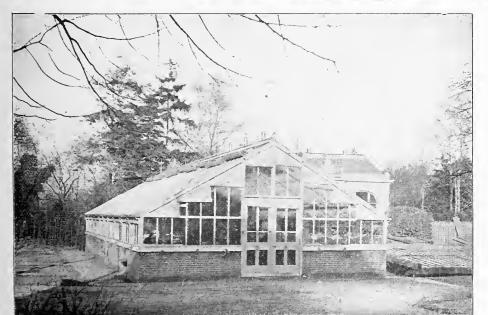
VOGELBESCHERMING.

DRINKBAKJES.

(alles systeem NESTKLOSSEN. VOEDERHOUTJES enz. IMMING & v. TONGEREN.) SNOEIMESSEN, SCHAREN, enz.

-:- -:- Men vrage de geïll. prijsct. van -:- -:-Firma ROSEBOOM, in Tuingereedschappen,

Koestraat 35, Zwolle. Lage prijzen, prima kwal.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Druiven- en

(680)

Perzikenkassen.

Kyaniseerinrichting.

KOELEWIJN.

BAARN.

TELEFOON No. 254.

TUIN-ARCHITECT ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG

VAN TUINEN 🗆

Referentiën van voorname werken, in Holland uitge-voerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

TREKKLOKKEN in WIT

worden gefabriceerd bij

Glasfabrikant,

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

- ROTTERDAM: Haringvliet 27.
- ARNHEM: Groote Markt 10.

VOOR ONZE JONGENS.

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97.

GRONINGEN: Ged. Zuiderdiep 39.

Miniatuur Stoommachines en toebehooren in ruime sorteering en concurreerende prijzen. Bezichtiging zonder verplichting tot koopen. J. TH. HAUSER, (644) Amsterdam, Bilderdijkstraat 66. Tel. 9562.

Firma P. A. A. DE LANGE, 662; BOOMKWEEKERIJEN :: ::

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063. Dordrecht.

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 1.90.

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

BRONGAS=INSTALLATIËN. Telefoon Interc. No. 36.

Aannemer van Rijkboringen voor opsporing van Delfstoffen.

Kweekerij "HELPMAN". Helpman bij Groningen. -:-

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21/2 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

H. REEKERS, Noordwijk Binnen, maakt grondboringen met hand- en stoom-kracht voor onderzoek van den bodem tot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. Maakt compl.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN \Diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITKIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

INHOUD.

Cattleya Mossia door J. K. B. Mossiae alba "Queen Mary",

Verbena ,,Miss Ellen Willmott'', door P. J. S.

Sla planten of zaaicn, door J. L. B.

Hessea crispa, door v. L.

Grootbloenige Cyclamen, door J. Ch. B.

De grootstadsche tuinman, door Th. R. v. Epen Jr.

Het feest der Madelieven, door J. K. B. Chrysanthemums, door G. Hekkert.

Chrysanthen-tentoonstelling te Breukelen, door J. L. B.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoi-

tingh.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Bloeiende Catasetum, door J. K. B. Vragenbus.

Bladvulling.

Advertentiën

Bijblad.

De Winterkoning, I, door R. Tepe. Airedale terriërs, door L. S.

De Wesp II, door G. S.

Korte mededeelingen, door G.

Vragenbus.

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. C.I. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SELGERS (Honden, enz.), :: LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

DENDROLOGIE.

ULMUS CAMPESTRIS WHEATLEYI EN ULMUS CAMPESTRIS HAERLEMENSIS.

(Een paar Boomen voor onze Straten).

Er is in den laatsten tijd nogal eens sprake over geschikte

boomen in onze straten, omdat de van oudsher gebruikte

gewone iep, te veel last veroorzaakt, door zijn snellen groei en grooten omvang van kruin die hij verkrijgt. Er is daarom in de tijdschriften veel over Ulmus campestris monumentalis geschreven en is deze daardoor meer onder de aandacht gekomen. Sedert ik in den derden jaargang van O.T. bl. 711 een af beelding van dezen mooien boom gaf, en in de Mitteilungen der Deutschen Dendrologischen Gesellschaft den boom ter sprake bracht, is er heel wat over geredekaveld.

De Duitsche vakgenooten kwamen tegen dezen naam ageeren, omdat er in Duitschland ook een iep bekend is onder dien naam, doch van een geheel anderen habitus, n.l. Ulm. camp. monumentalis Renz. De discussie daarover ontstaan lokte mr. Elwis, Engelsch dendroloog, naar ons land om den door mij aangehaalden en afgebeelden boom in natura te zien. Deze deskundige was reeds dadelijk van meening dat de naam van onze U. monumentalis niet deugde en de boom meer deed denken aan de Ulm. c. cornubiensis of de Ulmus

stricta, Lindl. Deze laatste, wanneer is niet bekend, heeft den naam van Ulm. Wheatleyi gekregen en is aldus ook veel verspreid. Men vindt hem dan ook in de Brabantsche kweekerijen als Ulm. Wheatleyi aangekweekt.

De naam U.stricta heeft ongetwijfeld meer recht. In een oud tuinboekje, uit den tijd dat de besproken boomen op Spaarnberg bij Santpoort kunnen geplant zijn, vond ik wel den naam U. stricta, doch niet van U. monumentalis. Waarschijnlijk heeft deze of gene Engelsche kweeker, den eigelijken naam niet wetende, den boom Ulmus Wheatleyi gedoopt.

Prof. Aug. Henry, v. d. universiteit Cambridge, met wien ik door mr. Elwis in kennis kwam, en die 'n specialiteit op 't gebied der Ulmussoorten is, is van de zelfde meening, en 't is daarom maar goed, ten spoedigste de verwarring uit de wereld te maken, en de Ulm. camp. monumentalis in 't vervolg maar Ulm. c. Wheatleyi te noemen, te meer omdat de naam bij onze kweekers toch reeds bekend en in gebruik is.

Wie hier het eerst den naam U. monumentalis in gebruik bracht is niet bekend, maar zeker is 't dat zij zeer dikwijls misbruikt is. Ik ontving dikwijls onder dien naam Ulm. montana pyramidalis (Ulm. plumosus hort) en dat vele verkeerde boomen

Ulmus campestris Haerlemensis (Spr.) Was nog groen, toen de andere iepen reeds kaal of geel van blad waren. (Orig. foto: "Onze Tuinen.)

onder dien naam naar het buitenland verzonden zijn, blijkt uit een ingezonden stuk in de Mitteilungen der D. D. Ges. door een zekeren Berteram te Geldern, die mededeelde, dat de boom, dien hij uit Holland onder dien naam verkreeg, op den duur niet voldoet. Woordelijk zegt hij: Die Ulmus c. monumentalis sei aus Holland gekommen und habe sich von dort aus in ganz Deutschland verbreitet. Die U. c. m. ist als jüngere Pflanze recht hübsch, wird aber später unansehnlich.

Uit bovenstaande blijkt duidelijk, dat hij een verkeerde voor heeft. Het is mij ook gebleken, dat men in Oudenbosch een Iep verkocht onder den naam van Ulm. monumentalis, die

Ulmus campestris Wheatleyi. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

verre van fraai is en zeer slecht groeit. Ik ben er ook eenmaal de dupe van geweest. Wie de bovenstaande foto van den boom ziet, zal moeten erkennen dat die boom later alles behalve onaanzienlijk is.

Voor staten en wegen heeft hij reeds zooveel voldoening gegeven, dat de Ned. Heide Maatschappij dezen boom ook begint aan te planten in navolging van beheerders van plantsoenen en van kweekers.

Een andere boom, die waarschijnlijk op den duur een goede boom wordt voor onze straten, is de verscheidenheid van de Ulm. campestris, die enkele jaren geleden hier door ons ontdekt werd onder een rij iepen langs een van Haarlems grachten. 't Is de verscheidenheid die onlangs bekroond is, en door mij Ulmus campestris Haerlemensis genoemd is.

Een 30-tal jaren geleden had de voorman boschwachter J. Kollerie wat iepenzaad gezaaid, en van de daaruit voortgekomen planten eenige tot boomen opgeleid en later (omstreeks 1891) langs een pas gemaakte gracht geplant.

Die zaailing-boomen hebben thans allen een ander type, doch de bedoelde boom sprong voor een kenner dadelijk in 't oog.

1e. door zijn langer groenblijven dan alle andere iepen

2e. ,, ,, mooie glanzende bladeren, die niet groot zijn.
3e. ,, ,, gedrongεn groei.

De eerste kwaliteit heeft hij met bovenbesproken Ulmus Wheatléyi gemeen, die ook zeer lang in blad blijft.

Eigenaardig is het hoe weinig bij 't beplanten van wegen rekening gehouden wordt met de omgeving. Als men nagaat hoe de groot- en breedgroeiende gewone iep soms in nauwe lanen gebruikt wordt, dan begrijpt men die planters niet.

Ik ken in Hilversum en elders wegen van 6 meter breed, waarin twee rijen iepen staan, die op 0,50 of 0,60 van de grens der tuintjes staan. Wat deze tuintjes daardoor te lijden hebben is begrijpelijk.

Bij Haarlem ziet men op plaatsen waar ruimte voldoende is voor gewone iep, de smal blijvende Ulm. c. Wheatléyi en waar men de boomen op 1, zegge één meter van de tuintjes der huizen plantte, gebruikte men de hard groeiende gewone.

Men zou zeggen, dat die planters niet wisten wat zij deden, doch men moet het hun niet zeggen, want zij denken het maar al te goed te weten.

Het boomenvraagstuk is in steden een moeilijke kwestie, en zij, die de zorg voor gemeentelijke beplantingen hebben, weten bij ondervinding, welk een voortdurende bron van ellende het is. De een heeft last van de boomen, en wil ze weghebben, doch een ander, die er geen last van heeft, roept moord en brand, ach en wee, als de eerste door lang aanhouden zijn zin krijgt.

't Is daarom noodig met zorg de boomsoort te kiezen waarmede de straten of wegen beplant moeten worden. Men make eerstens de straten of wegen breed genoeg, zoodat de boomen op behoorlijken afstand der huizen komen te staan en tweedens neme men die soorten, die niet te breed of te hoog worden. Doch ook moet daarop gelet worden, soorten te nemen, die veel verdragen kunnen. Want vele zijn voor stedelijke wegen ongeschikt. Sommige kunnen absoluut niet tegen vastgeloopen grond; andere niet tegen 't herhaalde beschadigen van het wortelgestel. Weer andere niet tegen tocht, die men veelal in steden op hoeken van straten en pleinen kan waarnemen. Andere weer kunnen niet tegen droogte, waaraan vele lijden, omdat aanvoer van hemelwater absoluut uitgesloten is, door 't plaveisel waarbij nog 't hemelwater langs goten naar riolen afgevoerd wordt en de boomen zoo goed als niets krijgen.

Daarop dient gelet. Ik zie o zoo vele beplantingen, waarbij met deze voornaamste factoren geen rekening is gehouden. LEON. A. SPRINGER.

Brieven van eene Tuinierster.

XLIII.

Ditmaal wil ik mijn schrijven eens speciaal richten tot diegenen onder onze lezers, die heel "afgezonderd buiten wonen", en dit in den winter wel eens min of meer bejammeren.

Ik ken dat. Ik heb ook twee-en-twintig jaar in een afgelegen polder gewoond. En aan hetgeen voor velen het eigenlijke wintervermaak is — schaatsenrijden en wat daarbij behoort — mocht ik, om **sbijzondere redenen, nooit meedeen. Toch ben ik blij, daar opgegroeid te zijn...

Doch liever dan over eigene ervaringen te praten, verwijs ik naar die van de Zweedsche schrijfster Selma Lagerlöf.

Deze gaf onlangs over dit thema eeuige merkwaardige per soonlijke mededeelingen ten beste.

Zij vertelt, hoe haar op zekeren tijd het letterkunst-werk maar volstrekt niet wou vlotten. Toen kwam ze op de gedachte, dat dit misschien was, doordien zij te veel huizen om zich heen zag; zij heeft thans uamelijk haar winterwoning in de fabrieksstad Falun. En toen besloot zij eens terug te gaan naar de plaats, waar zij geboren was, in de Zweedsche provincie Wermeland.

't Was een klein landgoed, dat "vèr van de bewoonde wereld" lag en waar veel ouderwetsche zedeu en gewoonten bewaard gebleven waren. Terwijl ze in deu wagen zat en het oude huis naderde, was 't alsof ze bij de minuut jonger en vroolijker werd. Zij wist wel, dat er nu vreemde menschen woonden, en kon uiet vooruit zeggen, of die haar vriendelijk zouden ontvangeu. Ze dacht dit wel; doch het was haar per slot minder om de nieuwe bewoners dan om de oude herinneringeu te doen.

Ze had onderweg gezien, dat de arbeiders aan het aardappelrooieu waren. Dat deden ze vroeger ook. En dan kwam er een drukke tijd met allerlei werk; maar juist al dat verschillend werk maakte, dat het bij haar ouders thuis nooit vervelend was of eentonig. 't Was een zachte herfst geweest en ze dacht er over of alles al zou afgeloopen zijn in den tuin. De kool zou nog wel buiten staan. Zou de hop al geplukt zijn en de appeloogst biuneugehaald? Het liep tegen de herfstmarkt, en tegen dieu tijd moest het overal schoon en netjes ziju. Dat was eeu feest, vooral in de oogen der dienstboden; en 't was dan ook op den avond vóór den marktdag een lust om in de keuken te komen en den blankgeschuurden, met groene takjes bestrooiden vloer te zien, de frisch gewitte muren, en den glimmenden koperen ketel aan den zolder.

En als de markt voorbij was, begon het vlasbraken. 't Vlas had dan lang op een wei gelegen om te rotten, en werd in het oude badhuis gebracht; eu de groote badkachel werd aangelegd, om het te drogeu. Als het droog genoeg was, werden op zekeren dag alle vrouwen uit de buurt bij mekaar geroepen. Ze giugen voor het badhuis zitten en begonnen het vlas te braken. Later sloegen ze het met dorschvlegels, om de fijne witte vezels uit de dorre stelen te halen.

Na 't werk met het vlas kwam het bakken van den knakbroodvoorraad. In November kwamen de drukke slachtdagen, met het inzouteu van het vleesch eu het worstmaken en het kaarsentrekken. De naaister, die de op de hoeve zelf geweven wollen kleeren kwam uaaien, moest ook zoowat omstreeks dien tijd opdagen; het wareu steeds een paar gezellige weken, als alle vrouwelijke huisgenooten bij mekaar zaten te naaien. De schoenmaker, die schoeuen voor de heele familie maakte, zat dan ook in de knechtskamer te werken; en 't was altijd even interssant te zien, hoe hij het leer sneed en nieuwe zolen en achterlappen aan de schoenen zette en ringetjes in de vetergaten sloeg. Maar de grootste drukte kwam tegen Kerstmis; dan moest men Kerstbier brouwen en visch in 't zuur zetten en bezig zijn met bakken voor de Kerstdagen.

't Was een goed leven, dat ze hier hadden geleid op dit landgoed. Ze hadden werkweken gehad, maar ook hun feesten; ze hadden overdag gezwoegd, maar tegen den avond hadden ze om de lamp gezeten en was er voorgelezen uit oude en nieuwe boeken. Ze hadden koren verbouwd, en ook rozen en jasmijn gekweekt; ze hadden vlas gesponnen, en onder 't spinnen liederen gezongen. Ze hadden op geschiedenis en

taalkunde geblokt, maar ook tooneel gespeeld en verzen gedicht. Ze hadden voor 't foruuis gestaan en eten gekookt, maar ook geleerd piano en fluit, guitaar en viool te bespelen.

Ze hadden afgezonderd geleefd; maar juist daarom herinnerde Selma zich zooveel sagen en verhalen. Ze hadden eigengemaakte kleederen gedragen, maar daarin zorgeloos en onbekommerd rondgeloopen.

"Nergens iu de wereld", dacht zij, "weten de menschen zoo'n goed leven te leiden, als op zoo'n klein landgoed in miju jeugd. Daar was werk en plezier in overvloed, en er was vreugde alle dagen".

Geheel afgezonderd woont tegenwoordig in ons land wel niemand meer, of het moest zijn in een half onderaardsohe hut, hier of daar op de heide. Daargelaten nog onze weeldedorpen en villa-koloniën, waar om de drie huizen een winkelier van eetwaren de fijnste nieuwigheden etaleert, - al wie in de termen vallen van dit blad te lezen, weten zich tegenwoordig wel met de "bewoonde wereld" in gemeenschap te stellen. Zelfs al ligt het naaste spoorstation op een paar uur afstands, zoo zijn er nog altijd publieke en particuliere verkeersmiddelen geuoeg, om zich lichamelijk te verplaatsen. En dan zijn er post eu telegraaf en telefoon, om geestelijk den band met de naaste stad, en vandaar-uit rondom de heele aarde vast te houden: het moet al heel slecht weer ziju, als die communicatie-middelen ergens vier-entwintig uren achtereen mankeeren. In Zweden, ja, daar zal dit in den winter uog wel eeus meer gebeuren; maar bij ons behoort het tot de zeldzaamheden.

Natuurlijk zullen w dit niet bejammeren, en er onzen tijd geen verwijt van maken, dat hij in het algemeen het leven vergemakkelijkt. Het zou dwaasheid wezen, zich met zelfgetrokken vetkaarsen te behelpen, als men electrisch licht of gaskousjes, of al is het maar een geperfectioneerde petroleumlamp krijgen kan.

Nochtans ligt er in die outboezeming van Selma Lagerlöf een blijvende waarheid. Wie buiten gelukkig wil ziju, dient in de eerste plaats de eigenaardigheden van het buitenleveu lief te hebben. Wie buiten gaat wonen met het plan om zooveel mogelijk stadje te spelen, of zooveel mogelijk heen en weer te trekken naar de dichtstbijgelegen stad, vindt zich doorgaans teleurgesteld. Buiten: dat beteekent het landleven. En het meest karakteristieke in het landleven is landbouw, akkerbouw, tuinbouw. Met dat bedrijf dient men op de eene of andere wijze in verbinding te staan: minstens door sterke persoonlijke belangstelling, liefst door eigen beoefening.

Naast dien landelijken arbeid staat dan de zorg voor een behagelijk huiselijk leven, zoodat het gemis aan publieke vermakelijkheden niet zwaar valt. Voorlezen in den huiselijken kring levert een gezamenlijk genot op, dat leidt tot gedachtenwisseling en verdieping van zieleleven. Meer dan te midden van grootsteedsche verstrooiingen pleegt men op het platte land zijne indrukken, zoowel van de werkelijkheid, als van lektuur en kunst, te verarbeiden: er zich daarvan zuiver rekenschap te geven.

En Selma Lagerlöf mag waarlijk wel als een bewijs gelden, dat iemands opvoeding er niet aan behoeft te kort te komen, wanneer het ouderlijk huis wat "ver van de bewoonde wereld" heeft gestaan.

GEERTRUIDA CARELSEN.

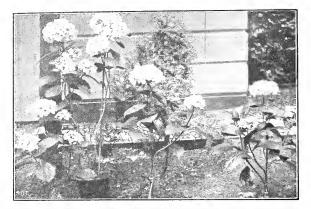

BLOEMENTUIN

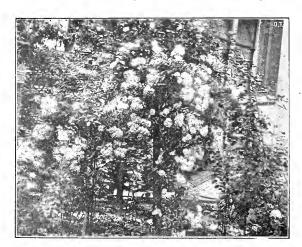
ROZEN IN EEN STADSTUIN.

Mevrouw J. de Paauw, te Amsterdam, over wier tuin we vroeger reeds een artikeltje schreven, noodigde ons dezen

Bloeiende Hortensia's van stek gekweekt, in een stadstuin. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

zomer uit om haar tuin nog weer eens te komen bezichtigen. De tuin was nog weer mooier geworden, vertelde ze ons, en de eigenaresse had zich nu voornamelijk toegelegd op de cultuur van rozen. Hortensia's had ze op aanwijzing van O. T. ook gekweekt van stek en met succes, zooals de foto doet zien; maar rozen waren toch de hoofdzaak. En de kiekjes doen zien dat de kweekster ook met hare rozencultuur aardig is geslaagd. De treurroos Dorothy Perkins is overdekt met bloemen en die struikroos laat drie zware bloemen zien. Maar dat zijn de eenige rozen niet die er gekweekt worden. Er zijn 17 verschillende variëteiten, welke alle, de eene met meer succes dan de andere n. t., in dien tuin worden gekweekt.

Treurroos, Dorothy Perkins in vollen bloei, in een stadstuin. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

Het zijn, volgens het lijstje dat de kweekster ons toezond: Dorothy Perkins (treurroos), Général Jacqueminot, Gloire de Dijon, Fariseër, La France, Mad. Ravary, Magna Charta, Mad. Jul. Grolez, Mad. Caroline Testout, Lyon Rose, Frau Karl Druschki, Kaiserin Auguste Victoria, Gruss an Teplitz, Zéphirine Drouhin, Baron de Rothschild, Crimson Rambler, Captain Christi.

Tijdens ons bezoek kon de kweekster ons eenige prachtige rozen toonen, mooie, zware, goedgevormde bloemen. Wel kon men aan de groeiwijze der rozenstruikjes zien, dat ze tevreden moeten zijn met minder licht als ze wel zouden wenschen. De takken zijn wat gerekt en de struikjes wat ijl van habitus. Maar het schijnt of de planten alle kracht besteden aan de ontwikkeling der bloemen; elke bloem is, als zij openbreekt en hare heerlijkheid uitstraalt, vooral in de min of meer sombere omgeving van een stadstuin, als een openbaring van schoonheid, en wij kunnen ons levendig begrijpen dat de kweekster verrukt is met elke bloem die zich opent en die

een succes is van hare kweekkunst en zorg. Zij verzorgt haar rozen stuk voorstuk, zooals 'n Orchideeënlief hebber z'n standelkruiden elk afzonderlijk lief kozend verzorgt. Mest voor den groei, zwavel tegen het wit, tabakswater tegen luis, in elk opzicht worden de adviezen van "O. T." getrouw opgevolgd.

Haar succes schrijft de kweekster toe aan "O. T." Wij zijn voor dit compliment zeer gevoelig; maar wij voegen er aan toe dat zonder de goede zorgen van de tuinierster 't resultaat niet zoo volkomen

Bloeiende Struikroos, Mad. Caroline Testout, in een stadstuin. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

zou zijn. Wij wenschen der kweekster nog vele genoeglijke uren toe te midden harer rozen. v. L.

DE WILDE FLORA.

Weegbree en anderen.

Misschien vraagt men zich wel af, wat er nu in den winter wel met de wilde flora te beginnen is! Och, als je daar een beetje plezier in hebt, dan is er toch in ieder jaargetijde wel wat te vinden, dat ook voor den tuin of voor kamerversiering van belang is. Zoo groeien hier bij Venlo, vlak bij de Duitsche grens hulsten en nergens heb ik ze zóó prachtig frisch groen en tegelijkertijd zoo enorm stekelig gezien! Dan is 't nu nog wel de geschikte tijd, om de verdroogde bladeren van de adelaarsvaren mee te nemen. Ze kunnen in gedroogde bouquetten (van eenigen omvang!) uitstekende diensten bewijzen, mits we ze ook werkelijk droog van baiten meenemen. Half verdroogde adelaarsvarens verschrompelen geheel als we ze een paar dagen in huis hebben, en dan zijn we blij, als we't onoogelijke rommeltje maar weer kwijt zijn.

En dan is 't nu een heel geschikte tijd om allerlei wortelrozetten mee te nemen voor den tuin. Ja, als iemand nu
meent, dat hij op die manier goodkoop aan een mozaïkperkje
kan komen, dan is 't maar boter, dat hij er niet op uittrekt.
Want die rozetten zijn heusch wel héél mooi, maar in den
loop van 't jaar groeien ze, helaas, soms tot een onbegrijpelijke
wildernis uit en 't "eigengemaakte" mozaïkperk verandert in
een collectie onkruid, waar de tuinman van griezelt!

Maar ik ken toch wel van die wilde rozetjes, waar pleizier aan te beleven is. Langs de rivieren vinden we overal een weegbreesoort, die er heel wat gedistingeerder uitziet dan de breedbladige en lancetbladige weegbree, twee echte onkruiden. Die meer aristocratische weegbree is *Plantago media*, de "middelste" weegbree.*)

Eerst moet ik even vertellen, waarom ik die weegbreerozetten ga uitsteken in een jaargetijde, dat meer uitlokt tot lezen bij den haard. In 't voorjaar nl. is 't haast onmogelijk om gave exemplaren machtig te worden. Ze zitten nl. zóó verbazend stevig in den grond, dat we, na duchtig graven, er meestal nòg niet in slagen om al die onderaardsche zaken op te delven. Verplanten we dan zoo'n min of meer verfomfaaid en gekwetst exemplaar, dan blijven ze nog één dag groen en dan gaan ze dood!

Soms is dat maar schijndood, want als je maandenlang geduld hebt, dan komt er nog wel eens leven in. Maar onze wilde planten moeten, als ze nog een beetje concurreeren willen

Bloemaren van Plantago media. (Orig. foto voor "O. T." v. d. Schrijver.)

tegen de officieele tuinbewoners, niet op zich laten wachten.

Daarom graaf ik in dezen tijd zoo'n twintigtal rozetten van Plantago media op. Ze kunnen er nu héél wat beter tegen. Ik graaf er de klei wat om weg en trek dan maar, Gewoonlijk krijg ik dan genoeg, om met succès te kunnen verplanten.

Wel is waar ziet die cultuur er gedurende den winter niet bijzonder fraai uit, maar in de lente is daarin den grond alles weer in orde gekomen en kunnen we wachten op de dingen, die komen zullen.

Want 't mooiste van deze weegbree is niet de rozet van grijsgroen fluweelen bladeren, maar de bloemaar. Denk nu niet aan de stijve, onoogelijke dingen van de gewone weegbreesoorten, want die zijn er toch eigenlijk niet mee te vergelijken. Daar zijn die prachtig fijn-paarse meeldraadkwasten te mooi voor. Ieder bloempje op zich zelf is niet veel bijzonders, maar ze zitten in een dichte aar en de lange meeldraden veranderen het geheel in een bijzonder sierlijk voorwerp.

De lange meeldraden schijnen er op te wijzen, dat de wind bij de besturving dier bloemen, evenals bij de bestuiving van de gewone weegbreesoorten een voorname rol speelt. Dat is nu ook wel zoo, maar toch komen er ook insecten op de bloemen, gelokt door 't meeldraadpaars en door 't zwakke maar toch wel fijne geurtje.

Doch dat alles is pas in Juni waar te nemen; ongeduldig als we zijn, genieten we nu al weer van den komenden zomer.

In mijn tuin staan op 't oogenblik nog andere planten met wortelrozetten, geheel of half als onkruid. Behalve de alomtegenwoordige paardebloemen en madeliefjes, heb ik tot mijn groote spijt en last, ook melkdistels en een wilde geranium.

En hoewel ik nog geen enkele plant een kwaad hart toe-

draag, moet ik toch even waarschuwen tegen die geranium. 't Is er een, die als "vaste plant" te krijgen is, n.l. Geranium pyrenaïcum. Waarlijk, over dat "vast" valt niet te discussieeren; daar is geen twijfel aan! Want niet alleen staat de stamplant in mijn tuin, ondanks herhaaldelijk snoeien, snijden en hakken, er nog even forsch en flink bij als in den voorzomer, maar de rampzalige kluisvruchten hebben de zaden overal heen doen wegspringen en die zijn nu al weer ontkiemd en hebben fraaie wortelrozetten gevormd tusschen 't gras, tusschen 't grint, in de perken, onder een heg, ja waar al niet!

Wij doen sedert eenigen tijd ons best, om dien geraniuminval te keeren, voorloopig met pover resultaat. Want als je niet de gehééle plant uittrekt, dan is 't resultaat geen ander als dat van een hoofd, waar haar opgeknipt wordt: 't haar komt gauw genoeg weer terug.

Tegenover den last, veroorzaakt door die geranium, staat 't pleizier, wat we beleven aan een andere plant met een wortelrozet, n.l. een soort van kaardebol, Dipsacus laciniatus. Dat is wel geen echt wilde plant, maar ze gedraagt zich toch als zoodanig.

Daarover vertel ik u een volgende keer wat.

Iron Io

DR. A. J. M. GARJEANNE.

EEN MERKWAARDIGE ORCHIDEE-HYBRIDE.

Dat er in Orchideeënkweekerij allerlei kruisingen tusschen verschillende soorten worden verricht, soorten die meest tot verschillende genera behooren, is overbekend. De kruisingsproducten vertoonen dan in den regel karakter-trekken van beide onders, zooals we dat trouwens ook verwachten.

De bekende Engelsche firma Veitch and Sons exposeerde dezer dagen een dozijn bloeiende planten, die zij had verkregen door Zygopetalum Mackayi te bevruchten met stuifmeel van Odontoytossum crispum. Tot zoover is er nog niets bijzonders te vermelden; maar wel merkwaardig is het feit, dat deze planten geheel en al het karakter van de moederplant bezitten. Ze zijn in geen enkel opzicht van Zygopetalum Mackayi te onderscheiden, terwijl ze niet de minste verwantschap met Odontoglossum crispum vertoonen.

Men zou bijna geneigd zijn, aan eene vergissing te denken, wanneer niet deze zelfde kruising reeds tweemaal door de

firma Veitch was uitgevoerd.

Hoogst interessant lijkt mij de vraag, hoe zich de nakomelingschap van deze hybriden, onderling of opnieuw gekruist met een der stamvormen, zal gedragen.

B. B.

VROEGE HYACINTHEN

In de laatste week van November hadden enkele kweekers uit het bollendistrict reeds bloeiende Hyacinthen. Zooals we vroeger reeds melden, worden bollen daartoe speciaal geprepareerd.

BLOEMBOLLEN IN AMERIKA.

Volgens de mededeelingen in *The Florists' Exchange* is de bollenverkoop in Amerika nog nimmer zoo groot geweest als dit najaar. Half November waren de voorraden der handelaars uitverkocht. Het blad schrijft deze toenemende gewoonte van bollenkweeken hoofdzakelijk toe aan het feit, "dat onze Hollandsche vrienden ieder jaar trachten, ons betere waar te leveren."

Er was eens een tijd, dat men in Amerika beweerde, dat men in Holland "alle bollen goed voor Amerika" vond; die tijd is voorbij. B. B.

HOFWIJCK.

Het Muiderpoort-Oosterpark-kwartier heeft zijn "Tuijnwijck": weldra zal het Sarphatipark-kwartier zijn "Hofwijck" hebben, waar liefhebbers van tuinieren op gelijksoortige voorwaarden en onder overeenkomstige omstandigheden een hoekje grond kunnen bekomen om aan hun kweeklust te voldoen.

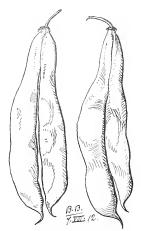
Secretaris van het Comité is Mr Oldewelt, Amstel 177.

^{*)} Voor Amsterdammers noemen we als Vindplaats o. a. den Ringdijk van den Diemermeerpolder, vooral het gedeelte tusschen de Gasfabriek en de Kruislaan. B. B.

DUBBELE SNIJBOONEN.

Door een onzer lezers werden ons in 't begin van Augustus eenige dubbele snijboonen gestuurd, waarvan we er een tweetal hebben geteekend en hier in beeld geven.

1 eder, die de planten eenigszins nauwkeurig heeft gadegeslagen, heeft herhaaldelijk afwijkingen, misvormingen, monstrositeiten waargenomen. Alle mogelijke organen of plantendeelen, stengels,

Dubbele Snijboonen. (Orig. teekening voor "O. T.")

bladeren, stekels, doornen, ranken, bloembladen, kelkbladen, meeldraden, vruchten, vertoonen op hun tijd afwijkingen, hetzij in vorm, kleur, afmetingen, aantal en niet te vergeten: in innerlijke eigenschappen! Kortom, het aantal afwijkingen is in zekeren zin onbegrensd te noemen.

In zekeren zin ook illustreeren zij de eindelooze variabiliteit der planten, de fluctueerende zoowel als de muteerende.

Eene af wijking in den geest dezer snijboonen zou verdienen verder gecultiveerd te worden, wanneer de oogst er door vergroot zou kunnen worden.

Onmogelijk, althans principieel onmogelijk is dit niet. Maar vooralsnog lijkt het mij voor deze snijboonen onwaarschijnlijk, omdat ze betrekkelijk klein van stuk waren en alles behalve mooi van

vorm. Wanneer men echter een dubbel ras kon kweeken, waarvan vorm, grootte en smaak aan de eischen voldoen, dan ja, dan zou het een buitenkansje zijn, als er uit elk bloempje

twee of meer flinke peulen groeiden.

Of deze speciale afwijking eenige waarde bezat, daarover zullen we nu maar niet verder uitweiden. Maar dit is zeker: afwijkingen treden elk jaar, steeds en overal, in grooter of kleiner aantal op. Sommige daarvan hebben weinig of geen waarde; enkele zijn zelfs schadelijk. Maar andere daarentegen zouden alleszins verdienen om verder te worden gecultiveerd. Dat zulks niet geschiedt, komt, omdat de meeste amateurkweekers - en ook zelfs vele vaklieden - deze gunstige variëteiten niet eens opmerken, of er althans niet aan denken, ze verder te kweeken. Daardoor gaan vaak hoogst waardevolle kweekproducten onmiddellijk na hun ontstaan weer te gronde, eenvoudig doordat ze terstond worden opgegeten. Dit is te meer te betreuren, daar het vrij zeker is, dat sommige afwijkingen slechts zelden, misschien zelfs maar éénmaal optreden.

Het is duidelijk, dat er op dit gebied ook voor liefheboers nog wel wat te doen is. Voor ditmaal gaan we hier niet verder op in; doch reeds geruimen tijd was ik van plan deze zaak eens aan de orde te stellen, wat met het schrijven van bovenstaand stukje nu feitelijk is geschied. Binnenkort hoop ik er op terug te komen. B. B.

MOESTUIN

GROENTETEELT.

Nu het tegenwoordig zoo gemakkelijk is, de groenten door sterilisatie te bewaren, zoodat ze in den winter evengoed smaken als versch geoogst, is het te meer gepast om ieder, die over tuingrond beschikt, aan te sporen, daarvan zóóveel voor groententeelt in gebruik te nemen, dat deze ruimschoots 's zomers en 's winters kan voorzien in de dagelijksche behoefte.

Het werk in den tuin is niet alleen zeer geschikt voor mannen; ook vrouwen zullen er zich zeer spoedig in thuis

gevoelen.

Allerlei wordt gedaan om de gezondheid te bevorderen; de werkzaamheden in den tuin zijn afwisselend; ze vermoeien niet en brengen allerlei spieren aan het werk, die anders rusten, en ook hier geldt het, dat rust verslapt. Bovendien het rustige in den tuinarbeid, bij gezonde frissche lucht kan niet anders dan weldadig zijn.

Ik zonder hierbij natuurlijk uit de meer vermoeiende bezigheden, als het langdurig spitten, het mesten. Dit zijn werkzaamheden voor den werkman, die door dagelijksche gewoonte zijn lichaam aan dit werk heeft gewend. Dit is voor anderen werkelijk vermoeiend.

Aan elke huishoudschool behoorde een flinke moestuin verbonden te zijn, waar de dames, die zoo'n inrichting bezoeken, de eenvoudige teelt van groenten zouden kunnen leeren. De eenvoudige teelt, zonder te treden in navolging onzer nijvere kweekers, die wel zoodanig weten te werken,

dat ze den winter in zomer verkeeren.

Dit geeft voor den amateur-kweeker veel te veel bezwaren. Hij wordt dan te veel door zijn tuin in beslag genomen. Deze wijze van doen eischt den geheelen man, en de tuin moet niet den man, maar de man moet den tuin hebben. Als hij tijd heeft moet hij dien kunnen besteden, als hij wil, om in den tuin te werken, zonder gepresseerd te worden. Toch moet dit ook niet te ver gaan; dan wordt er niet uitgehaald wat er gemakkelijk uitgehaald kan worden.

Dit kan alleen als men de beschikking heeft over een weinig koud glas met het noodige dekmateriaal, zooals ik reeds vroeger beschreef. Wanneer we in het vervolg schrijven over de werkzaamheden, in den moestuin te verrichten, zullen we dus ook veronderstellen, dat iets van dien aard aanwezig is.

De eischen, die deze bakjes aan hunne verzorging stellen, zijn zoo miniem, dat ieder bij eenige liefhebberij daaraan wel kan voldoen, zonder te veel door zijn tuin in beslag te wor-

den genomen.

Heel iets anders wordt de zaak, wanneer men meer in het groot met glas wil werken, of gebruik maakt van kunstmatige verwarming. Alleen dan zal men hiervan pleizier hebben, wanneer van de verzorging voldoende kennis aanwezig is, en bovenal voldoende tijd om de verzorging naar den eisch te doen geschieden. Daarin mag volstrekt niet worden vertraagd. Indien men een tijdlang goed opgepast heeft en daarna begint te verslappen, komt er niets van terecht. De vervroegde teelten, waarover we binnen kort zullen kunnen spréken, zijn zeer mooi, maar eischen onverpoosde trouwe zorg. De verwaar-loozing ervan, ook maar voor één enkelen dag, kan oorzaak zijn, dat de cultuur mislukt. Wie dus niet over voldoenden tijd of werkkracht beschikt, moet daaraan niet beginnen, of althans geen teelten ondernemen, die veel zorg vereischen, maar er zich toe bepalen, om eenvoudige groenten te telen, die ook met weinig zorg gelukken. Zooals de teelt voor snijsla, raapstelen. De teelt van meloenen en boonen vooral, is moeilijk, daartusschen staat in volgorde van de eischen die ze stellen: sla, wortelen, bloemkool.

Op den vrijen grond kan men met behulp van enkele voorteelten echter meer dan voldoende oogsten, wanneer men maar

goed de zaak aanpakt.

Daarvoor is het noodig, vooraf een bedrijfsplannetje te ontwerpen. Dit behoort eerst te worden gemaakt om daarna over te gaan tot het bestellen van het noodige zaad.

In de eerste plaats moet met de ruimte worden gewoekerd en vooral nagegaan, hoe men het zal moeten aanleggen, om van hetzelfde stuk meerdere groenten te oogsten. Een eerste vereischte om dat te kunnen doen is, dat de

tuin in goeden bemestingstoestand verkeert.

Vroeger was het vooral de moeilijkheid om aan mest te komen, die dit tegenhield; nu behoeft dat niet meer het geval te zijn, want mest is er in overvloed te verkrijgen door middel van den kunstmest.

Na iedere oogst kan hiervan opnieuw wat worden gegeven, door een mengsel van verschillende meststoffen in voorraad

te hebben.

Zoo'n mengsel kan bijv. bestaan uit: 30 deelen patentkali, 20 deelen superphosphaat, 20 deelen zwavelzuren ammoniak en 20 deelen chilisalpeter, waarvan men dan telkens 10 KG. per Are strooit, vóór de nieuwe teelt wordt begonnen.

Het is eigenlijk noodig, dat men zich ook een weinig op de hoogte stelt van de bemestingsleer om zelf te kunnen beoordeelen wat in deze te doen is. Deze wetenschap behoorde daarom ook al weer aan huishoudscholen te worden onderwezen, want bij het huishouden behoort ook het onderhoud van den tuin. Het moet immers ieders streven zijn, dat aan zijn huis een tuin verbonden is. Voor niet ieder is dit bereikbaar, maar toch zeker wel de wensch van elkeen.

H. STIENSTRA.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Cypripedium. — Epidendrum. — Miltonia. — Coelogyne.

De in den winter bloeiende Venusschoentjes zijn onze belangstelling meer dan waard; immers de Cypripedinms zijn weinig eischen stellende planten en vertoonen een weelde in vormen en kleuren die onze bewondering afdwingen

bewondering afdwingen.

Bovendien zijn de bloemen bijzonder sterk en kunnen niet alleen weken de plant te sieren, maar blijven ook in afgesneden toestand lang mooi. Wil men ze gedurende enkele dagen in de kamer zetten, om ze herhaaldelijk op eene gemakkelijke wijze te beschouwen, men doe het gerust, wanneer men van de dagen maar geen weken maakt!

Cypripediums groeien bijna winter en zomer door, alleen na den bloei schijnt er voor een paar weken eenige rust genomen te worden. Dit feit beteekent voor den kweeker, dat hij deze planten niet mag laten opdrogen, zooals dat bij Dendrobiums en anderen het geval is, neen, hoewel zij na den bloei met minder water tevreden zijn, zoo mogen zij in geen geval geheel droog staan, immers zij bezitten geen schijnknollen. Het is goed de lucht vochtig te houden, maar men houde daarbij rekening met het weer, dat soms zoo vochtig is, dat het soms tamelijk wel overbodig is paden en muren nat te maken. Een temperatuur van 50—55 is thans voldoende.

De laat in het jaar bloeiende Epidendrum vitellinum majus is een plaatsje waard, de oranje gekleurde bloemen komen prachtig boven het groen der bladeren uit en trekken altijd belangstelling. Zij is niet lastig wanneer zij staat in het koudste redeelte van de gematigde kas. Gedurende de wintermaanden heeft zij maar weinig water noodig; zij moet dan rusten om met het voorjaar opnieuw en krachtig te beginnen.

Exemplaren van Miltonia vexillaria moeten in den winter met de grootste voorzichtigheid behandeld worden; zij staan nu het best daar waar het kwik schommelt tusschen 50 en 55 gr. Fahr. De gieter moet deze planten maar dikwijls negeeren, zoolang de bladeren frisch blijven en de schijnknollen niet gaan rimpelen, gaat afles goed. In het omgekeerde geval wordt er een weinig gegoten.

er een weinig gegoten.

Miltonia Bleuiana wenscht een paar graden warmer te staan. Het gebeurt dat de jonge bladeren aan elkander gekleefd zijn, in dat geval maken wij ze los met het beenen gedeelte van een oculeermesje.

Verre van algemeen is Coelogyne barbata, die zich in den winter met witte bloemen tooit in de gematigde kas. Zij groeit uitstekend in mandjes, die goed gedraineerd zijn. Gedurende den groei moet zij fiink begoten worden, wat verminderd naarmate de schijnknollen het tijdstip van rijpheid naderen. De bloemen zijn sterk en tooien de plant voor weken.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Paden. — Vijvers. — Gedekte planten. — Bloeiende rozen.

Het is nu een geschikte tijd, om zijpaden, die in een slechten toestand verkeeren, in orde te maken. Na verwijdering van den modder, brengt men er een laagje niet te grove grind overheen, om dit vervolgens met den rol vast te leggen.

In plaats van grind kan ook een laagje fijngeklopte blauwe brik dienst doen, doch dan dient er stevig gerold te worden.

Voetpaden vertoonen in den regel niet zoo'n laag modder; toch zal het ook hier soms noodig zijn, de bovenlaag te verwijderen, voordat men er een laagje grindzand, fijne grind of schelpen overheen kan brengen.

Ock kan men bij afwisselend vriezend en dooiend weer, over 't midden van het pad planken leggen, men houdt alsdan zijn schoenen sehoon en de paden heel.

Wie een vijver in zijn tnin heeft, die zorge bij vriezend weer eenige bijten in het ijs te houden, zoodat de visschen ten minste wat plaatsen hebben, waar ze aan de oppervlakte kunnen komen, om lucht te happen. Vooral lette men hierop bij aanhoudende vorst.

We denken er aan, dat de volgende maand in de kassen alweer een begin wordt gemaakt met het zaaien en stekken van verschillende planten; we doen dus goed, de aard- en composthoopen in den tuin om te zetten, en tevens te zorgen voor wat fijn gezifte aarde; hebben we gelegenheid ervoor, dan brengen we wat van deze gezeefde aarde onder dak, b.v. in een schuur.

Bij sterken vorst loope men de gedekte planten eens na en geve hier en daar wat meer dek, zooals we vroeger hebben aangegeven. Ook doen we goed, de rozen na te kijken, vooral de stamrozen of alles in orde is. Het is anders wel een eigenaardig gezicht, die ingepakte struikrozen op verschillende plaatsen thans nog zoo druk te zien bloeien; de laatste dagen van November sneden we nog eenige vrij goede rozen van Mme. Jules Grolez. Ook Carolina Testout, Général Mac. Arthur, Gruss an Teulitz en enkele andere, maken volop knop; bij eenige dagen zonnig weer, rekenen we er stellig op. Nog verscheidene open bloemen te zien.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Nog cen paar Sueeulenten. — Bouvardia's. — Poinsettia pulcherrima. — Waterplanten.

Nog een om dezen tijd van het jaar bloeiende succulent is Bryophyllum, waarvan we twee soorten kweeken, beiden met vleez ge bladeren. B. calycinum en B. crcnatum. De eerste kweeken we het best in de gematigde kas, terwijl de tweede uitstekend samenleeft met Caeteen. Ze bloeit met bruinachtige bloempjes op zeer lange stengels. Het best groeien ze in lichte, zandige aarde. Een eigenaardigheid is van deze planten, dat zieh op afgebroken bladeren, welke we hier of daar neerleggen, volop jonge plantjes ontwikkelen langs den bladrand, welke we later verder kunnen kweeken. *)

We kunnen nn nog volop profiteeren van de bloemen van Bonvardia's, welke we kweeken in eene koude of gematigde kas. Ze vragen vrij veel vocht en zoo af en toe wat vloeimest. Ze hebben nogal eens last van groene luis, waarom we ze dan beroeken met smeulende tabakstelen. Is de bloei afgeloopen, dan houden we ze droger, en snoeien ze kort in, om er in het voorjaar stekken van te kunnen snijden. Ook laten ze zich vermeerderen door het uit-

zaaien van in stukjes gesneden dikke wortels, welke we iets met aarde dekken. Hierop ontwikkelen zich toevallige knoppen, welke tot scheutjes ntgroeien en weer planten leveren. Jonge planten moeten we meermalen innijpen, om mooie gedrongene planten te bekomen.

Beauge sourten zijn B. jasminiflora met witte welriekende bioemtuilen, B. longiflora met 5—8 c.M. lange wittebloemen. Verder variëteiten Prate of Brooklyn, enkelbloemeg wit; rosalinde, l.cht rozerood; rosea multiflora, donker rozerood; President Cleveund met lange karmijnroode bloemen en gevuldbloem ge variëteiten: Alfred Neuner, wit, en President Garfield, rozerood.

Poinsettia (Euphorbia) pulcherrima is nu in vollen boer en we praatsen ze nu in een Lehte koude of gemat gde kas om er zoo lang mogeijk van te genieten. Wat het fraaiste uitkomt bij de bloei dezer planten zijn de bovenste- of schutbladeren von het bloemstelsel; de bloempjes zijn de kleine groengele knopjes**) Behalve de gewone roode bestaan er variëte.ten met witte, roze en sterk verdubbelde schutbladeren. Afgesneden bloemtakken moeten we op een koele, donkere plaats harden, vóór we ze in bloemwerken gebruiken. Verwelken de schutbladeren dan nog, dan beleggen we deze met vochtig zijdepapier, waardoor ze weer opzwellen. Als de planten uitgebloeid of afgesneden zijn, zetten we ze tijdelijk onder de tabletten eener gematigde kas en geven ze voorloopig geen water.

Nymphaea Lotus en vele andere waterplanten voor de warme kas, zijn van boven afgestorven en hun wortelstok rust in den bodem. Andere, welke geheel of grootendeels blijven drijven, moeten we groeiende houden en deze zijn daarom nogal lastig om den winter over te houden. Een eerste vereischte voor hen is het licht, waarvan ze zooveel mogelijk moeten kusnen profiteeren.

Een tweede vereischte is een geschikte temperatuur in de kas en tevens van het water. De meeste kweeken we in de warmekas, doch het water houden we op niet te hooge temperotuur, omdat de planten anders verzwakken.

Bekende drijvende waterplanten zijn Pontederia erassipes en P. azurea. Bij eerstgenoemde zijn de bladeren vereenigd in een rozet en bezitten opgezwollen bladstelen, veel gelijkende op de schijnknol eener Orchidee. Deze soort drijft vrij in het water rond. P. azurea daarentegen bezit lange gele stengels, welke als wortelstokken door het water groeien en wel graag aan hun begin in de boden wortelen. Vooral deze bloeit zomers met prachtige blauwe bloemen in trosvorm, waarom ze wel waterhyacinten genoemd worden. Pistia Stratiotes vormt ook rozetjes van bladeren, doch veel kleiner als Pontederia, en deze zijn eenigszins behaard. En nog kleiner is Trianea bogatensis met dikkke vleez ge blaadjes. Al deze maken uit het rozet uitloopers, waaran zich jonge plantjes vormen, zoodat ze meestal door talrijke nakomelingen om

^{*)} Hierbij mag ook de Bryophyllum prolifernm niet vergeten worden, die honderden jonge plantjes voortbrengt op het bloemstelsel.

^{**)} Dat zijn de eigenlijke bloempjes nog niet. De eigenlijke bloempjes doen zich kennen als afzonderlijke meeldraden en stampers, de uit het bloemkopje, d.w.z. uit het met een of twee hon gklieren voorziene omhulsel der gezamenlijke bloempjes, te voorschijn komen.

geven zijn. Een dwergje onder deze drijvers is de *Wolffia Michelü* veel gelijkende op drijvende bladluizen in bassins, waar we deze planten bewaren, doen we geen goud-visschen, daar deze de wortels en de bla-deren beschadigen. De skeletplant, deren beschädigen. De skeietplant, Aponogeton (Ouvirandra) fenistrate is een zeer gevoelige plant en moeten we zoo dicht mogelijk bij 't glas plaatsen, geheel onder water. De zomers wil ze De bladeren gelijken donkerder staau. alleen uit nerven te zijn samengesteld, zonder bladmoes.

J. A. Hoitingh. Utrecht.

In den Fruittuin.

Snoeien van kroonboomen. -Mos. — Kankerwonden. — Mest onderspitten.

De vorige week wezen we er op, dat by het snoeien van kroonvoomen de wonden zoo giad en zoo kiem mogelijk moeten gemaakt worden. Dat bij de verwijdering van geheele takken er naar gestreeld moet worden dat er geen stompen van den weggenomen takken achterbajven. Deze voorschriften zijn ook van kracht voor andere boomen. Zeifs by het inkorten of wegneming van eenjarige twijgen brengen we deze regelen in toepassing, sniden bij de inkorting het overtolinge deel zoo dicht mogenja nij een oog weg, om te voorkomen dat stompen boven het oog de schuilplaats worden van alleriei parasieten en de stomp zelf eeu hinderpaal binft voor het overgroeien der wonden. Is dit bij dunne takken en takjes reeds het geval, bij kroonboomen, waar het soms vrij zware takken geldt, is het det nog veel erger, omdat hier de overgroeing veel langer duurt.

Wonden door een zaag veroorzaakt, moe-

ten worden glad gemaakt.

Om deze en nog meer andere redenen keuren we bij het snoeien van kroonboomen het gebruik van de zaag slechts dan goed, als het takken geldt die met den beitel of de bijl niet goed te bereiken zijn, of als men het gebruik van de beide laatsten niet machtig is. Bij den amateur zal dit in de meeste gevallen wel zoo ziju, en is hij op het gebruik van de zaag aangewezen. Waar het den vakman, den suoeier van beroep geldt, mag verwacht worden dat hij met beide weet om te gaan, want behalve dat beide, vooral de betet. gladde wonden maken, kan met de laatste de geheele kroon van af den grond bewerkt worden, iets wat niet alleen veel tijd bespaart, maar ook het overzicht van de geheele kroon al snociende mogelijk maakt. Dit is beslist noodzakelijk; van den grond af kan men den stand der takken beter overzien dan wanneer men dit op een ladder of in de kroon zelve doen moet, en ook de gevolgen van de wegneming van een tak zijn beter te beoordeelen van den grond.

Weliswaar is bij het gebruik van den beitel de hulp van een klopper noodzake-lijk, maar ook bij ander snoeimateriaal is hulp van een tweede man aanbevelenswaardig, wil men bevrijd zijn van een onnoemelijk aantal keeren den ladder op en af te kummen, dien te verplaatsen en bij zich zelve te overlæggen wat blijven moet of weggenomen zal worden. Vooral voor den leek, maar ook nog wel voor den er-varen snoeier is bespreking van de gevolgen van insnoeiing of wegneming van een zeker deel van de kroon zoo niet noodzakelijk, dan toch zeer in het belang van het leveren van goed werk. Niet de handeling zelve is het voornaamste, de goede kijk op het geheel geeft den doorslag en die is met minder zekerheid te verkrijgen als men op den grond is en met een ander over-leg plegen kan. Zijn de kronen behoorlijk bewerkt, dan

wordt het snoeihout zoo spoedig mogelijk

verwijderd en gezorgd dat er niets in de boomen achterbijft.

A.snu wordt met behulp van staaldraadborstel en boomgrabber stammen en takken van mos, afgestorven schors, en al de ongerechtigheden die zich daarop of daaronder bevinden gereinigd, en passant zien we of de lijm van de kleefbanden nog genoeg kleefvermogen bezit, om de altijd nog, naar een geschikte plaats om eieren af te zetten, zoekende wintervlinders, het naar voven klimmen onmogelijk te maken. Mogelijke kankerwonden worden uitgesneden en ondergaan daarna een degelijke bewerking met onverdunde carbol, neum. Omdat d.t goeuje e.gen.ijk goodend is voor alle plantengroei zin we er een beetje omzichtig mede en bedenken dat het niet het grootste quantum is dat het meeste effect veroorzaakt, maar wel de zorgvuldige aanwending, die maakt dat het ook de kanker in zijn verborgenste schuilhoeken raakt.

Ook terdege opgelet of de ringelrups har eieren aan de eenjarige twijgen gede-poneerd heeft, de verwijdering van zoo'n eierenringetje voorkomt dat we later met rupsenhaak of brandende toorts een geheele rupsenkolonie moeten verdelgen.

Wanneer we dan nog de stammen en dikke takken met wat kaktrij bestrijken dan kunnen we aannemen, dat we ten opzichte van het zichtbare deel ouzer boomen onze plicht gedaan hebben.

Bij boomgaarden zonder onderbeplanting kan tot verzorging van het nict minder belangrijke onzichtbare deel, de wortels worden overgegaan, en trachten we door een ruime bemesting, hetzij van stal- of kunstmest de boomen op kracht te houden of te brengen. De zeer overvloedige / hat van dit jaar heeft heel wat van de boomen gevergd, 't is daarom vrij logisch dat het ons eigen belang, is te zorgen, dat de voed-selvoorraad in den grond in ruime mate

wordt aangevuld.

De benoodigde hoeveelheid mest hangt voor een deel van de grondsoort af. Wan-neer we bij jonge boomen slechts de plaats die ze innemen willen bemesten dau gaan we, den algemeen geldenden maar lang niet juisten regel ten spijt dat elke boom met zijn wortels slechts zoover gaat als de omvang van de kroou bedraagt, met onze bemesting wat verder, overtuigd als we ziju, dat te meest werkzame wortels zich op den grootsten afstand van den stam bevinden. Men: kan den mest onderspitten, of het aan het regen of sneeuw-water overlaten, de voedingsbestanddeelen te brengen naar de plaatsen waar ze noodzakelijk zijn. Daar waar de boomen aan die jaarlijksche om werking van den bodem zijn gewend en hunne wortels zich als het ware aan dien toestand hebben aangepast, daar gevou we de voorkeur aan het omspitten. Jaardon toch wordt de gunstige invloed van de inwerking van de lucht in den bodem vergemakkelijkt en onkruid en vele andere schadeveroorzakers vernietigd. Daar waar dit voor deze niet gebeurde, zijn we voor-zichtig en sparen de dicht aan de oppervlakte aanwezige fijne wortels zooveel mogelijk.

Proeven hebben bewezen dat aan zulke bcomen, den invloed van zoodanige bewerking, door minderen groei, zeer goed te

merken is.

J. C. M.

Het Vondelpark.

Is las heden met belangstelling het stuk over 't Vondelpark als aanmoediging tot het zenden van bijdragen. De namen der oprichters eischen echter verbetring of aanvulling. *) Allereerst is niet de heer S. P. van Hegnen een der oprichers, want Z.Ed. was toen pas een jaar of 12 oud. Zyn oom de heer C. P. van Heghen was net en met hen de h.e. N. J. den Tex.

Verder was het niet de bekende J. D.

Zocher Jr., maar zijn thans nog levende zoon de heer L. P. Zocher, die 't park ontwierp. De bekende Zocher was een man van 73 jaar. Mag hij misschien nog invloed gehad nebben op net eerste stuk, op de latere uitoreiningen zeker n.et, want toen was hij reeds dood (gestorven 1870).

Doordat ik van m_{ij}n geboorte tot 1886 in Amsterdam woonde, heb rk de geheele wording eu uitbreiding van 't Vongeipark bigewoond en my meerma.en geërgerd aan de siechte wyze waarop het vonuel-park beheerd wordt. Dit is niet alleen een gelaquaestie geweest, maar men heeft de dagelijksche leiding gegeven aan een on-deskundige. Ik bewaar nog altid als curiositeit een advertentie, waarin solli-citanten voor opzichter van 't Park worden opgeroepen. Er staat uitdrukkeink bij Tuntteden komen niet in aanmerking. Naar zanleiding van die advertentie ging ik naar den heer C. P. van Eeghen, om te vragen, om welke reden vakmenschen worden uitgesloen. En wat kreeg ik ten antwoord? Dat de heer Kerbert (1irma Zocher & Co.) een paar keer per jaar kwam om te zeggen wat er gedaan moest

Nu, elk onbevooroordeeld vakman kan wel zien, dat het met het mooie Vonderpark zoo best niet s.aat. Ik ken geen Fark in ons laud, dat slechter onderhouden wordt. Als er geen geld voor is, waarom dan 't Park niet aan de gemeente over gedragen. Welk een groot verschil is er te zien tusschen het onderhoud der ge-meente-parken en het Vondelpark.

Ik erger mij attijd aan de groepen jaarlijks gekortwiekte boomen, en dat in een waarop men toen een betere kyk op 't schoone van struikenboomen heeft. Waarom moeten een groot getal bruine beuken op een klein perkje bijeen staan, om alle jaren als een poedel geknipt te worden? Waarom plant men er Comfeeren, zelfs dennen, die er toch nooit greeen kunnen? 't Vondelpark is voor mij een voorbeeld hoe men niet moet werken. Een park in een polderland stelt andere eischen aan een op Gelderland's hooge gronden.

LEONARD A. SPRINGER.

*) Naar we in ons art. mededeelden ontleenden we de bijzonderheden betreffende de oprichting en wording van het park aan het boekje "In het Vondelpark", van Heimans en Thijsse. v. L.

Bloemen in December.

Geachte Redactie.

Even wilde ik u melden dat ik heden, 5 December, in de open lucht bloeiend heb geplukt 1 takje Pernettya met 2 klokjes, 1 takje Andromeda, met een roze bloem-pje, 1e bloe end takje l'eperboompje, 1 takje bloeiend Hamamelis, takje gevarieer-do Thym, Arabis te kust en te keur, do Thym, Arabis te kust en te keur, bloeiende Phlox, natuurlijk prachtige bloeiende Jasminum nudiflorum, en eenige prachtige muurbloemen, buiten, tot volkomen ontwikkeling gekomen.

Verder zijn 2 mijner Azaleas in de koude kas in bloei gekomen en mijn Genista staat ook in de koude kas in vollen bloei

met groote nieuwe takken getooid.

Al de stek van Pelargonium bloeit ook koud.

Ik schrijf u dit om eenige uwer lezers, die geen warme kas hebben, te bemoedigen en wellicht interesseert hen ook wat ik nog heden buiten bloeiend aantrof.

C. Q. v. U.

De vorm van het raam der FONGERS-Rijwielen en de helling van de voorvork in verband met de bocht daarvan, maken dat zij licht bestuurbaar zijn en ook op slechte wegen weinig stooten en trillen.

Een slechte weg wordt op een FONGERS goed.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

De lezers worden verzocht, de volgende regels in acht te willen nemen:

Papier aan één zijde beschrijven. Postzegel insluiten.

Elk schrijven onderteekenen.

De vragen beknopt, maar zeer duidelijk gesteld zenden aan de volgende adressen:

Plantenleven, Nutt. en Schad. Dieren, Plantenziekten, Wile vogels, Bijenteelt, aan den Red. B. Boon, Overtoom 309, Amsterdam.

Bloementuin, Tuinaanleg, Kascultuur, aan den Red. A. J. van Laren, Hortulanus, Amsterdam.

Rozen, Orchideeën, aan den Red. J. K. Budde, Hortulanus, Utrecht.

Kamerplanten, aan een der drie genoem-

de Redacteuren.

Moestuin of Fruittuin, aan de heeren J. A. Kors, Kweekerij "De Beucker", De Bilt; — P. v. d. Vlist, Kweekerij "Burbank". Bunnik; — J. C. Muijen, Deventer; — J. L. Bouwer, Maarssen.

Boomen en heesters (Dendrologie), aan

de vuile plaatsen besproeien, liefst op een heeten dag.

Gras en onkruid verdwijnen en vertoonen zich hetzelfde jaar niet weder.

Vraag No. 199.

a. Dank uwe vroeyere raadgevingen ben ik op weg te bereiken, wat zoovelen onmogelijk achten: zelf een AZALEA in knop en in bloei te krijgen. De mijne is mooi geknopt, maar nu nog de kwestie, een azelea te verkrijgen met GLIMMEND GEZOND, DONKER BLAD, zooals men ze thans in de bloemenmagazijnen ziet?

b. Sinds half Sept. staat mijn AZALEA in een luchtig. licht, ongestookt vertrek, is mooi geknopt, wordt slechts zooveel gegoten, dat de grond zwart blijft, en elken dag lichtjes bespoten. Maar nu laat hij VEEL BLAD VALLEN Het blad was in Aug. wat geelachtig geworden, denkelijk tengevolge van te veel regen, stellig niet uit voedselgebrek. Zou dit de oorzaak misin het najaar weer op te potten. Vergeet echter niet dat de exemplaren in de winkels en bij bloemisten meestal jonge, groeikrachtige planten zijn. Naarmate de planten ouder worden krijgen ze, tenzij ze zeer goed verzorgd worden, allicht kleine gebreken, die niet gemakkelijk te herstellen

b. Verandering van standplaats is dikwijls en bij vele planten oorzaak van eenigen bladval, althans, den eersten tijd. Maar 't mag n.t. niet aanhouden. Het koele, vochtige weder van dit najaar was niet bevorderlijk voor de ontwikkeling der planten en allicht heeft uw Azalea er door geleden. Uw behandeling is overigens goed. Weinig gieten nu, maar veel besproeien of bespuiten, dat houdt uw plant gezond. e. Ja.

d. Beter zijn daarvoor: Cypripedium insigne. Lycaste Skinneri, Coelogyne eristata; Odontoglossums hebben te veel vocht

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Specialiteit in Gemengde mesten voor land- en tuinbouw. Meng Uwe meststoffen niet zelf! De grootste land- en tuinbouw vereenigingen koopen onze machinaal gemengde mesten. De meerdere kosten worden ruimschoots opgewogen door de betere werking.

den heer Leonard A. Springer, Haarlem. Bodem en Bemesting aan den heer W. F. A. Grimme, Apeldoorn.

Bloembollencultuur, aan den heer J. J. Kruijff, Santpoort.

Hoenderteelt (verzorging ziekten enz.) aan den heer J. Kooiman, Breda.

Honden, aan den heer L. Seegers, Bussum.

In No. 22 yraag No. 182 wordt gevraagd naar een middel om onkruid te verdelgen dat men zelf kan maken.

Hieronder geeft de heer J. J. Kruijff te Santpoort, het recept van een middel voor dat doel:

RECEPT

voor het verdelgen van onkruid, gras, enz. tusschen steenen, grint en op cementen tennisbanen:

Men neemt 12 kilo kalk, voegt daarbij 2 l'lo zwavel en kookt dit mengsel in 50 liter water, onder voortdurend omroeren. Na bekoeling kan men met een gieter

Najaarsbemesting.

Bemest thans Uw tuin met kalkmergel. Vraag benoodigde hoeveelheid onder o gave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283.)

schien zijn van het afvallen? Of iets an-

e. Kan men MONTBRETIABOLLEN clken Heifst OPNEMEN?

d. Bestaan er geen ORCHIDEEëN VOOR KAMERCULTUUR, Odontoglos-sum cri: pum uit No. 21 misschien? e. Nu en dan vind ik VOLLE GRONDS-

ORCHIDEEëN vermeld. Geven ze bloem van eenige beteekenis? Zou de cultuur nict cens in O. T. besproken kunnen wor-

f. Wanneer mag men HIPPEASTRUMS weer AAN DEN GROEI BRENGEN IN een KAMER?

Horsen.

Antwoord: Dat is te bereiken door de plant in het voorjaar te verpotten in luchtigen humusgrond met oude koemest vermengd en dan gedurende de zomermaanden buiten te zetten op open, luwe stand-plaats. Ik zag zoo bij amateurs meermalen fraai gekweekte planten. Ook in den vol-len grond kunt u ze kweeken om ze dan

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

noodig, vooral vochtige lucht, om van succes in de kamer verzekerd te zijn.

e. 't Zijn meerendeels mooie plantjes, met kleine bloempjes, aan gevulde trossen. Zeer mooi zijn Orehis Morio, O. maculata, O. latifolia, Anacamptis pyramidalis, Pla-tanthera bifolia, Gymnadenia eonopsea, enz. alle inlandsche soorten.

Nog mooier zijn: Cypripedium spectabi-le, C. Calceolus, C. pubescens, Bletia hyu-cinthina en andere soorten., U kweekt ze het beste in veengrond,

welke nimmer gevaar loopt droog te worden, maar steeds vochtig blijft.

f. In Maart—April is het tijds genoeg.

Laat de bollen nu in rust, op droge, niet te koele plaats.

Vraag No. 260. Hoe SALVIA SPLENDENS te KWEE-KEN? Moeten die nu reeds in den bak uitgezaaid worden, om tegen Mei-Juni bloemen te hebben?

Loowaard-Duiven.

MOLENAAR's Westzaan (Holland). KINDER MEEL. =:= ____ MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

Antwoord: Nu zaaien geeft niets. Wanneer n dat in April doet, is het vroeg genoeg. U kunt ook stekken en daartoe een paar oude planten in Febr. in ene warme kas zetten, wier jonge uitspruitsels dan gestekt worden. Maar dat moet alles in een temperatuur van pl.m. 65 gr. Fahr. geschieden.

Vraag No. 201. Zoudt U.Ed. 200 vriendelijk willen zijn mij de NAAM ran nevensgaand KLIM-PLANTJE te willen mededeelen en hoe het te BEHANDELEN. Is het overjarig en kan het buiten blijven staan? of moet het gedekt of af jesneden worden? 't Heeft den ganschen zomer gebloeid. Velp. Jonkvr. R. M.

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

Antwoord: Het fraaie plantje heet Fumaria officinalis; de Holl. naam is Duivekervel. Een klimplant is 't eigenlijk niet. Het behoort tot onze inlandsche flora en behoeft dus geene bepaalde win-terbescherming. De plant is meestal één-jarig, doch men vermoedt, dat sommige exemplaren den winter doorkomen en dan tweejarig zijn. Gaarne vernemen wij a. s. voorjaar van u, of deze plant ook den winter doorkwam; ik vermoed van wel.

In de omgeving van de plant zullen thans tal van zaden in de aarde zitten, zoodat er a. s. voorjaar wel nieuwe kiem-plantjes zullen verschijnen. B. B. plantjes zullen verschijnen.

MEDEDEELINGEN Wijnruit vergiftig?

In de "Gartenwelt" deelt Obergärtn er Röntsch uit Moskow mede, dat hij in Juli 1910 Wijnruit (Ruta graveolens) liet snijden voor de Apotheek. Al degenen die daaraan hadden meegewerkt, meest jonge meisjes, werden na zeer korten tijd ziek. Eerst rood worden en jeuken van de handen, dan aanmerkelijke opzwelling der armen en ten slotte temperatuursverhooging, waren de symptomen. Gedurende een dag of tien waren de meisjes niet in staat om te werken.

Of de wijnruit ook bij ons als voor de huid vergiftig bekend staat?

Een slachtover der phylloxera.

Zooals de "Baseler Nachrichten" meedeelt, is in het ziekenhuis Pourtalès te Neuchâtel in Zwitserland op 73-jarigen leeftijd overleden Auguste Gauthier, die in 1878 in de wijnbergen de verderfelijke druifluis (Phylloxera) ontdekte. Deze ontdekking is hem slecht bekomen, want de wijnbouwers, zijn landgenooten, namen hem deze ontdekking hoogst kwalijk, als gevolg waarvan immers vele wijnbergen vernietigd moesten worden. Gauthier trok met 500 frs., die hem de regeering voor zijn ontdekking toegestaan had, naar Tunis, waar hij een grooten wimhandel leidde. Het heimwee dreef hem echter naar Zwitserland terug, waar hij in Arabische kleeding, volgens de voorschriften der Muzelmannen leefde. Echter werd hij weer gedwongen zijn land te verlaten. Hij zwierf door Argentinië en keerde nogmaals naar Tunis terng Thans heeft hij eindelijk rust gevonden.

(Weekbl. v. Bloembollencultuur.)

Een Appel van 1911.

Het gebeurt niet iederen dag, dat wij appels kunnen eten, die een jaar oud zijn, welnu, het is ons dezer dagen overkomen en wij hadden de keus tussche een Aagje ca cen Bellefleur. Zij zagen er nog goed uit en waren bewaard in een vruchtenkel-der die in een heuvel is ingebouwd; toen de tuinbaas die dezer dagen schoon maakte voor den nieuwen oogst vond hij in een donker hoekje nog eenige vruchten van bovengenoemden soort in volkomen goeden toestand.

Eerst hebben wij een Aagje gegeten en toen een Bellefleurtje cu al geven wij de voorkeur aan een meer sappig exemplaar van dit jaar, toch smaakten zij nog goed. Bdd.

TENTOONSTELLINGEN.

Tentoonstelling van Bloeiende Bolgewassen te Haarlem.

In een nader aan te wijzen lokaal zal bovengenoemde tentoonstelling worden ge-houden van Vrijdag 20 tot en met Maan-dag 23 December. Toegang vrij.

LEESTAFEL

Cahier voor Landbouw-Boekhouding, ten dienste van de Herhalingsschool, door J. J. van der Peijl te Yerseke.

Op eene uitgeschreven vraag naar ver-eenvoudigde boekhouding voor den landbouwer, werd deze methode door eene commissie uit de onderwijzersvereeniging in het district Hulst, uit zeer vele andere, als de meest doelmatige en meest eenvoudige en daarom als de beste aangenomen. Wij bevelen de kennismaking B. B. gaarne aan.

> Plantenleven. - Gids bij botanische uitstapjes, door tuinen en langs akkers ten dienste van onderwijzers en leerlingen, tevens handboek-je voor amateur-kweekers, door J. Mulder, hoofd eener school en onderwijzer aan de Rijksnormaallessen te Groningen. — P. Noord-hoff, Groningen.

hoff, Groningen.

De heer Mulder moet stellig in Groningen (zij het dan op andere gronden) heel wat autoriteit bezitten; anders is het een raadsel, hoe de firma Noordhoff deze uitgave kon bezorgen, zonder eerst elders advies te hebben ingewonnen over de waarde van de kopij. Want als dit was zou ze nimmer deze uitgave het licht hebben doen zien.

Noch als Plantkunde-boek, noch als Handboek voor Amateur-kweekers kan het er ook maar eenigszins mee door, terwijl het boekje wemert van foutieve plantennamen: van ongeveer twee dozijn planten (latijnsche- en rozennamen) kent de heer M. de schrijfwijze niet.

Van schrijver's bevoegdheid, om als gids voor 't kweeken van planten op te treden, dit eene staaltje (blz. 179):

"Er wordt beweerd, dat men bladbegonia's zeer gemakkelijk kan voortkweeken van bladstekken''. En dan citeert Schr. een dozijn regels uit Witte, Kamerplanten. De heer Mulder windt die bewering vermoedelijk nog al apocrief, en dekt zich daarom voor dit speciale geval met de autoriteit van Witte. Werkelijk, heer M., Witte heeft het goed; het gaat inderdaad op die manier en zelfs heel gemakkeliik.

Dat de heer M. het niet wist, och zoo zijn er wel meer; maar dat men toch desondanks een ander wil leeren kweeken...

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co.,

Hoogeveen. Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden oa. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL. per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

Tuinversiering in Kunstzandsteen.

oderne uítvoering, ak 0.65 M. Príjs † 40.– : bloemenbak. voet. geschikt 음[™]

Ook

(35)

SCHIEDAM · TELETOON Nº 14 FABRIER ON GESM: TZEREN HEIKEN & SOUEDE INSCHUIFHENKEN OOK. GESCHIKT VOOR AFSLUTTING VAN BALKONS & SERRES . YZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK . TEENENINGEN GRATIS VERKETGEMAN OVERUPPINGEN - JZERCONSTRUCTED

- 's-Gravenhaagsche Vakschool voor MEISJES.

1ste v. d. Boschstraat 2, den Haag. GEVRAAGD, tegen Januari, eene

LEERARES

Plantkunde en Tuinbouw, om hoofdzakelijk practisch les te geven, iederen DONDERDAG van 2-5 uur.

Verdere inlichtingen worden door de Directrice, A. BERGHUIS, verstrekt. HET BESTUUR.

GEVRAAGD

"ONZE TUINEN" 1e Jaargang compleet. Br. fr. No. 2854, aan STENFERT KROESE & VAN DER ZANDE, Hofboekh, te Anhem.

ADVERTEERT "ONZE TUINEN"

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. Kyaniseerinrichting.

5 LA

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN. HOENDER- en KONIJNENSPORT.

Voor Tuinarchitectuur MEEUWENBERG. Tuinbouw-Inrichting,

:- ZEIST. -: -: -:

Op eene groote ROZENKWEEKERIJ annex Trekkerij kan geplaatst worden een

tlink onderlegd VOLONTAIR.

hij die eenigszins met kascultuur op de hoogte is, geniet de voorkeur. Aanvragen te adresseeren Bureau "Onze Tuinen" No. 78.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

> In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

VOGELBESCHERMING.

VOEDERHUISJES. DRINKBAKJES. NESTKLOSSEN.

VOEDERHOUTJES enz. IMMING & v. TONGEREN.) SNOEIMESSEN, SCHAREN, enz.

-:- -: Men vrage de geïll. prijsct. van -:- -:-Firma ROSEBOOM, in Tuingereedschappen,

Koestraat 35, Zwolle. Lage prijzen, prima kwal.

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek. J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht.

filiaal AMSTERDAM,

ROTTERDAM, DEN HAAG,

UTRECHT NIJMEGEN. Keizersgracht 403. Delftsche Vaart 37. Korte Groenewegje 85. Lucas Bolwerk 20. v. Welderenstraat 89.

Directe levering per kist of per wagon van: Eenruiters Kasglas.

BEMEST UWE TUINEN IN DECEMBER, JANUARI EN FEBRUARI.

en wendt U hiervoor tot de

MAATSCHAPPIJ TOT VERKOOP VAN HULPMESTSTOFFEN DORDRECHT OPGERICHT 1893 =:= =:=

G. A. VAN ROSSE

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

ONTWERPEN. RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG U VAN TUINEN D

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227. Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

maakt grondboringen met hand- en stoomkrachtvoor onderzoek van den bodem tot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. Maakt compl.

BRONGAS=INSTALLATIËN. Telefoon Interc. No. 36.

Aannemer van Rijkboringen voor opsporing van Delfstoffen.

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 1.90.

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

TUINBOUWINRICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER

Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 2½ H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

CAN TOWNER IS A THE COURT

TREKKLOKKEN in WIT

:::

worden gefabriceerd bij BAKKER.

Glasfabrikant.

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

- ROTTERDAM: Haringvliet 27.
- ARNHEM: Groote Markt 10.

VOOR ONZE JONGENS.

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97.

GRONINGEN: Ged. Zuiderdien 39.

Miniatuur Stoommachines en toebehooren in ruime sorteering en concurreerende prijzen. Bezichtiging zonder verplichting tot koopen.

J. TH. HAUSER, (644) Amsterdam, Bilderdijkstraat 66. Tel. 9562.

Firma P. A. A. DE LANGE, (62)

BOOMKWEEKERIJEN ::: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063. Dordrecht.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN \Diamond \diamond \diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL. Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

INHOUD.

Ulmus campestris Wheatleyi en U. c. Haerlemensis, door Leonard Λ. Springer.

Rozen in een Stadstuin, door v. L. De Wilde Flora, door dr. J. A. M. Garjeanne.

Een merkwaardig, Orchidee-hybride, door B. B.

Vroege Hyacinthen.

Bloembollen in Amerika, door B. B. Hofwiick.

Dubbele Snijboonen, door B. B.

Groenteteelt, door H. Stienstra.

Werk v. d. v. Week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B.
In de Bloementuin, door A. Lebbink.
In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Fruittuin, door J. C. M.

Ingezonden. Het Vondelpark, door Leon. A. Springer.

Bloeiende heesters in December, door C. A. v. U.

Vragenbus. Leestafel.

Mededeelingen. Advertentiën.

Bijblad.

De Winterkoning II, door R. Tepe. Konijnen fokken, door L. S. Een Kattenfamilie, door A. beteekenis van den Mol, I, door J. Ritzema Bos. Vragenbus.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DAIEL, W. F. A. GRIEME, J. A. KORS, J. J. HRULIFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODD R, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTUVAER, L. STECCERS (Honden, enz.), EDONARD A. SPINGER, G. S. (Eijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234-240, AMSTERDAM | ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

KERSTMIS EN BLOEMEN.

Even goed als bij andere feesten, spelen bloemen en planten bij het Kerstfeest een groote rol. Dat blijkt al dadelijk uit de benaming van sommige dezer, waar men spreekt van kerstboomen, kerstrozen

en kerststerren.

Maar behalve deze, is er een groot aantal andere planten, die bij het Kerstfeest worden gebruikt, waaronder de Hulst en de Vogellijin, een eerste plaats innemen. Beide behooren tot de altijdgroene planten, de eerste zich in den winter tooiend met roode, de tweede met witte bessen. Het zijn gansch verschillende planten, van geheel uiteenloopenden habitus. De hulst is een kleine boom met stekelpuntige, glimmende, donker-

groene bladeren en

Sm. 2 Addess-

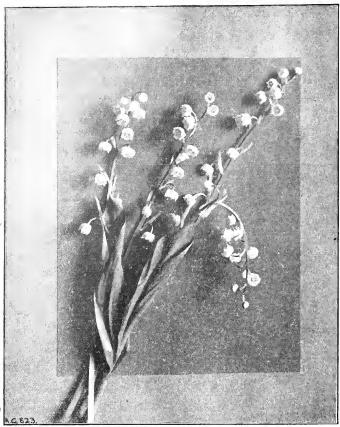
Kerstboom.

lakroode bessen, waarvan echter ook variëteiten bestaan met ongestekelde bladeren, en andere met gele bessen.

De Vogellijm is een halfwoekerplant, die op verschillende boomen leeft. Evenals de Hulst is zij zomer en winter groen, waardoor zij des winters in de dan kale loofboomen dadelijk opvalt. Vooral in boomen waarin zij veelvuldig groeit, is zij met haar groenbebladerde takbundels tusschen de kale takken van haar voedsterplant, eene verrassende verschijning.

De eerste plaats onder de kerstplanten, neemt echter de Kerstboom in, althans in ons land en vooral bij onze Oostelijke naburen. In die ernstige sparreboom met zijn breede, platte, donkergroene takstelsels, die hij als zegenend en beveiligend naar alle kanten uitspreidt, leeft de herinnering voort aan een oude Godsvereering. Voor onze Noordelijke landen, is hij echter het symbool geworden voor het Kerstfeest. Hoevelen heeft die boom met zijn glanzend groen, badend in het zachte licht

van vele gladde kaarsjes, niet verheugd en met vreugde vervuld? Toch, wil men den kerstboom in zijn volle schoonheid zien, men ga dan in kersttijd naar buiten, als een dikke sneeuwvacht de aarde dekt. Dan is het stil in de bosschen en stil en zwijgend staan daar de kerstboomen met hun breede

Lelietjes van Dalen. -- (Foto: "Amateur Gardening".)

vleugels, bedekt door de koele, reine sneeuw, onder wier last zij naar de aarde neigen. Hoe edel is de houding dier boomen,

hoe machtig en ernstig, maar ook hoe bemoedigend! Fier staan zij daar in hun eeuwig groene kleed, te midden eener doodsche witte wereld vol stille verlatenheid, waarin alle andere boomen kaal staan en droevig. Maar als de winterzon doorbreekt en haar gouden stralen op de met sneeuw bedekte takken diamanten toovert, vol zeldzame pracht, dan zijn het geen boomen in winterkleed, maar boomen in stralend bruidskleed, blinkend van hooge, reine schoonheid.

Van die schoonheid is de met talrijke kaarsjes verlichte kerstboom een afschijnsel. In het zachte kaarslicht staat er de boom zoo hoopvol in haar donkergroene kleed van glanzende naalden, die glinsteren in den zachten schijn.

Met den Kerstboom, de Hulst en de Vogellijm, zijn de belangrijkste planten voor Kerstmis genoemd, maar daaromheen groepeeren zich nog allerlei andere groene gewassen met kleurige bessen, en zulke, welke door de kunst des kweekers tot bloeien zijn gebracht. Van de bessendragende, groene planten zijn heel fraai de Pernettya mucronata met kl-ine glanzende blaadjes en rose of lilakleurige bessen, Solanum Capsicastrum met oranjekleurige bessen en Ardisia crenulata, met roode bessen. Vooral die bessendragende planten zijn voor het kerstfeest zeer geschikt. Tegen het stemmige, donkergroene loof, komen de frissche of warmgekleurde bessen zoo vroolijk uit en daarenboven blijven ze lang op de planten, kleurig en frisch. Wil men evenwel kerstbouquetten maken of kerstkransen, dan neemt men takjes van hulst en vogellijm en enkele takjes van de Sneeuwbes, die wel bladerloos zijn, maar waaraan de witte bessen nog zoo helder blinken. Ook de Vuurdoorn en de Cotoneaster Simonsi, beide met vuurroode bessen, kunnen soms nog uitstekend materiaal leveren, evenals de Rosa rugosa, die nog met tal van mooie botteltjes prijkt. En als men daartusschen dan wat takjes van de Winter-Jasmijn doet en enkele bloemen van de Kerstroos, dan heeft men een echt Kerstbouquet, uitsluitend bestaande uit materiaal, dat de natuur in Kersttijd uit eigen hand ons schenkt.

Bloeiend uit de kassen heeft men nu: Erica's, Cyclamens, Azalea's, Primula's, Tulpen, Poinsettia's, Anjers, Begonia's, Lelietjes van Dalen, enz.

Genoeg dus om elke woning met Kerstmis een vroolijk en lieflijk aanzien te geven. Die bloemen en dat donkere groen vertellen ons van onvergankelijk leven. Zij brengen kleur en leven in den donkeren tijd, als symbool

Een bouquet Anjers. - (Foto: "Gardeners' Magazine.)

van het Kerstfeest dat dit reeds eeuwen lang doet. In kersttijd is elke bloem, elk groenend twijgje, elk kleurig vruchttakje ons welkom om er ons huis mede te versieren.

Hulst, Ilex Aquifolium — (Foto: "Gardeners' Magazine.)

En dat dit gebruik steeds toeneemt, vinden wij, om meer dan een reden, een gelukkig teeken. v. L.

DE KERSTROOS MET GESTIPPELDE BLOEMEN.

Wij zien altijd nog het verbaasde gezicht van een liefhebber van planten, in het bijzonder van Kerstrozen, bij het zien van een roodbloemige, de Helleborus colchicus. Neen, maar dat was iets buitengewoons, daarvan had hij nooit gehoord. En wanneer die persoon, een getrouw lezer van "O. T.", het opschrift van dit stukje leest, zal hij weer niet kunnen gelooven wat er staat. Gelukkig dat onze mooie af beelding hem doet zien dat het waar is, immers de purper gekleurde stippels, soms in elkaar vloeiende tot vlekj s of zich in streepjes formeerende, zijn duidelijk zichtbaar. (Zie de afb. op pag. 292).

Deze fraaie Kerstroos, (Helleborus guttatus) is al ruim een halve eeuw in cultuur en toch zouden wij geen adres kunnen noemen waar zij is te krijgen, wat wij ook voor ous zelven zeer jammer vinden. Zij b-woont de hellingen van het Kaukasisch gebergte onder en tusschen fraai bloeierde Rhododendrons en in de nabijheid van de reuzenlelie, Lilium gijanteum.

Bloeit onze gewone Kerstroos reeds in October, November — terwijl wij dit schrijven (12, 12, '12) reeds zoo goed als uitgebloeid — zij die haar bloemenkleedje met purperen

Maart zien. En dat zij dat mooi doet, kan men op ons plaatje zien; hare vertakte bloemstengels kunnen groeien boven de groene bladeren uit en schutblaadjes geven aan het geheel nog meer teekening, nog meer kleurschakeering.

Geen wonder mag het heeten, dat zij voor kruisingsdoeleinden gekozen werd en thans moeder is van een aantal mooie kinderen, zooals de verscheidenheden "F. C. Heinemann", "C. Benary", "Herr Leichtlin" enz.

Zeker, er zijn reeds een aantal fraaie verscheidenheden gewonnen, maar we gelooven dat er nog veel te doen overblijft. Wie deze zaak eens flink aanpakte, zou daarin een dankbaar arbeidsveld vinden.

Voor een bloemenboordbed waar zij gedurende de zomermaanden van hooger groeiende planten wat schaduw kreeg, achten wij dit een ideale plant. En wanneer men vóór den bloei, dit geldt trouwens voor alle Kerstrozen, rondom de plant wat turfstrooisel of mos aanbrengt, zoodat de bloemen bij hevige slagregens niet besmet worden met modderspatjes, dan kan men weken genieten van de Kerstroos met gestippelde bloemen.

J. K. B.

VOGELLIJM.

Het Kerstfeest is weder op handen, het is ons een teeken dat het jaar ten einde spoedt. Overal is men nu druk in de weer om Kerstboomen uit te zoeken en Vogellijm of Mistletoe te koopen.

Nergens wordt dit feest zoo druk gevierd als in Duitschland, daar ziet men zoowel bij arm als rijk de zoogenaamde kersttafels. Dit zijn tafels die versierd zijn met Hulsttakken (Hex Aquifolium) en Maretakken; dit laatste wordt ook zeer veel in Engeland gebruikt, daar draagt het den naam van "Mistletoe"

Dat men op dezen feestdag Hulst- en Vogellijmtakken gebruikt, is naar ik vermoed voornamelijk hierin gelegen, dat ze beiden altijd groen zijn, en de roode en geelachtige bessen alleraardigst tegen dat groen afsteken en een prachtig effect teweeg brengen. En dan juist door dat groene doen ze denken aan nieuw leven, waar men op het Kerstfeest immers ook aan denkt.

Hulst is bij iedereen bekend, want tegenwoordig ziet men bijna in elk tuintje hoe klein ook, een struikhulst. De mistelstruiken zijn wellicht van mindere bekendheid, hoewel ze toch vooral in *Limburg* werden aangetroffen, doch door de enorme aanvrage om Mistletoe op Kerstfeest wordt ze er bijna niet meer aangetroffen. In *Frankrijk* echter komt ze nog zeer veel voor.

Maretak of Mistletoe of Vogellijm (Viscum alhum) is een woekerplant of parasiet genoemd. Het zijn die planten, welke geheel of gedeeltelijk ten koste van andere leven, die zich uitsluitend voeden met de sappen, door andere planten uit den bodem en lucht opgezocht verzameld en bewerkt. Zij zijn echter gelukkig niet talrijk, anders zou 't er slecht genoeg uitzien, immers waar zij zich bevinden voeren ze niet veel goeds uit, ze eigenen zich toch toe, wat hun eigenlijk niet

toekomt. Ze hecht zich vast aan haar beschermster, en dringt met hare zuigwortels diep in haar lichaam.

De vogellijn nu is zulk een woekerplant, echter niet van de gevaarlijkste soort, daar haar groene bladeren geschikt zijn om organisch voedsel te bereiden. Zij komt in verschillende Europeesche landen zeer menigvuldig voor. De plant zelve ontbreekt het g-heel en al aan middelen, om haar voedsel uit de aarde op te zorken, want hare wortels zijn daartoe ten eenenmale ongeschikt. Ze ontwikkelt zich alleen op takken van andere boomen en zoekt bij voorkeur de groote en ver-

Helleborus guttatus. — (Foto: "Gardeners' Magazine".)

hevene op, waartoe zij als 't mogelijk is, de Populier verkiest, in wiens top ze dan groeit; gelukt dit niet, dan zoekt ze den boomgaard op, om zich aan de sappen der appel- of perenboomen te goed te doen. Ook op Eiken en dennen heeft men haar gevonden.

De vogels zijn het, die nogal "dol" zijn op haar bessen, en zorgen voor verspreiding, voorheen dacht men dat zij de zich daarin bevindende zaden niet kunnende verteren, met zich mede droegen en deze zaden dan in de maag der vogels eene verandering ondergingen, die hen gemakkelijk deed ontkiemen, wanneer zij door hen werden uitgeworpen en aan de takken van boomen bleven vastkleven. Deze meening is niet volkomen juist.

De vog-ls pikken de bessen en met hun snavel strijken ze nu langs stam of tak om het zaad uit die bessen te krijgen. Dit nu hecht door de kleefstof aan den tak vast, blijft daar zitten om weldra te ontkiemen. Wanneer nu zoo'r zaadje ontkiemt, dan gaan de wortels, waarmede de vogellijm zich vast houdt naar boven of zijdelings in den stam of de takken. Bij de Germanen was zij ook zeer gezien. Daar zij toen alleen in de kruinen der eeuwen oude eikenboomen voorkwam hield men 't er voor, dat de een of andere godheid ze daar geplant had, dat ze dus een plant was die in den hemel thuis behoorde. Ze werden daarom beschouwd als middelen tegen allerlei ziekten. Met het heidensche geloof is ook 't vertrouwen

in de kracht der Maretakken langzamerhand verdwenen. Iets van haar aanzien heeft ze behouden. In aansluiting bij de gewoonte der oude Germanen bleven de Misteltakken in gebruik bij het Kerstfeest; het feest van het licht. Ieder beijvert zich om iets van deze plant op die feestdagen in zijn huis te hebben; want Mistletoe op Kerstfeest brengt geluk en blijdschap aan.

U.

J. CH. BUDDE.

UIT EEN OUD ENGELSCH KERSTLIEDJE.

With holly and ivy, So green and so gay, We deck up our houses As fresh as the day.

With bays and rosemary,
And laurel compleat,
And everyone now
Is a king in conceit.

(Poor Robin 's Almanack, 1695.)

EENE NIEUWE ROOS.

Dank zij de vriendelijkheid van de heeren M. Leenders & Co., te Steil-Tegelen, hebben wij het genoegen, onzen lezers in kennis te stellen met eene prachtige nieuwe theehybrideroos, die den naam draagt van Mevrouw Dora van Tets. Zij werd door de heeren Leenders gewonnen en wanneer wij vertellen dat Farbenkönigin de moeder- en Géneral Mac. Arthur de vaderroos is, dan kan men wat goeds verwachten. Vooral laatstgenoemde heeft bijzondere goede eigenschappen, die wij tal van malen in de gelegenheid waren, op te merken, op de groote tuinbouwtentoonstelling te Zeist.

"Wij aarzelen niet te verklaren", schrijven ons de winners, "dat het beslist eene eerste rangs-roos is, die zich van zelf recommandeert. Het is iets in het genre van Richmond en Liberty, maar veel donkerder. De struik wordt niet wild, maar groeit mooi gedrongen en bloeit zeer rijk".

Toen wij op 13 Augustus jl. deze roos op de Vaste Keuringscommissie zagen en haar mede mochten keuren, zeiden wij dadelijk: "Wat een prachtroos!" Zij doet denken aan General Mac. Arthur maar is niet zoo gevuld. Behalve de schoone fluweelroode kleur die haar aantrekkelijk maakt, is er nog iets en dat is de geur: die is in een woord verrukkelijk. In "Onze Tuinen" van 24 Aug. j.l. schreven wij: "een roos voor de toekomst", en wij gelooven ons niet vergist te hebben, immers zij verkreeg van de Vaste Keuringscommissie een certificaat 1e klasse en dat met lof. Bovendien ontving zij de gouden medaille van de Vereeniging tot Bevordering der Rozenteelt,

Nos Jungunt Rosae de gouden medaille, en twee Eereprijzen in Duitschland, zoodat haar verschijnen veel indruk heeft gemaakt.

Het is een fout van sommige donkerrood gekleurde rozen, dat zij bij 't verbloeien een onaangename blauwe tint krijgen;

Nieuwe Theehybride-roos "Mevrouw Dora van Tets".

daar doet Mevrouw Dora van Tets niet aan mede, wat in haar voordeel is.

Wij wenschen den heeren Leenders geluk met deze aanwinst van eigen bodem, en hopen dat er nog vele zullen volgen! J. K. B.

MOESTUIN

DE INDEELING VAN DEN TUIN.

Wil men den groentetuin naar den eisch ingericht hebben, dan moet allereerst goed worden nagedacht over de indeeling. Die moet eenigszins verband houden met den natuurlijken toestand. Ligt de tuin vochtig of heeft men in 't algemeen te kampen met overvloed van water, dan is het noodzakelijk, dat de geheele tuin op bedden wordt gelegd, met min of meer diepe grepp is daartusschen. Is daarent gen eerder sprake van een te drogen toestand in den zomer, dan zullen de paadjes tusschen de bedden zoo ondiep mogelijk moeten worden.

Wanneer men steeds in de laaggelegen deelen van ons land heeft gewoond en gewoon was diepe greppels tusschen de bedden te zien, dan is men onwillekeurig geneigd om dit ook te doen in een hooggelegen streek, waar men door omstandigheden komt te wonen en omgekeerd.

In zulke gevallen zal men dus acht moeten geven op de

manier van doen in de omgeving en die navolgen. Dus geen greppels aanbrengen als men in een streek de paadjes aanbrengt door eenvoudig langs de g spannen lyn dwars in de richting der bedden te loopen om door aandrukken met de voeten de paadjes te maken. Verder dient rekening te worden gehouden met de natuurlijke helling van het terrein en zoo het eenigszms mogelijk is, die zacht glooiend te maken of te behouden, van het noorden naar het zuiden. Langzamerhand kan men de helling in deze richting krijgen, door het spitten steeds aan den Noordkant te beginnen.

Een voorname zaak is nog de beschutting. Van natuurlijke beschutting tegen de ruwe Noorden- en de koude Oostenwinden moet zooveel mogelijk gebruik worden gemaakt en indien zoo'n beschutting niet aanwezig is, moet worden getracht deze kunstmatig

aan te brengen.

Muren en houten schuttingen zijn daarvoor het best en deze kunnen vervolgens worden benut, om er, wanneer men daarmede op de hoogte is, fijn fruit tegen te kwe ken, waardoor deze schuttingen haar rente zullen kunnen opbrengen. Op minder kostbare wijze is deze beschutting aan te brengen door middel van rietmatten. En geheel onbeschut terrein voor moestuin zal oorzaak wezen, dat de opbrengst er van met een groot percent moet worden verminderd. Een hig kan als beschutting dienst doen, maar deze ontneemt ten eerste voedsel aan den bodem en maakt dat de aangrenzende strook weinig zal opbrengen, waarom er gewoonlijk maar een pad van gemaakt wordt, daarbij vereischt een heg voortdurend onderhoud en is ze bij minder goede verzorging een kweekplaats voor allerlij onkruid en ongedierte. Het meest moet dus worden aangeraden de rieten schutting, die aan den Noordkaut geplaatst een mooi zonnebed geeft, waarop reeds vroeg in het voorjaar begonnen kan worden met het kweeken der vroege groenten. In dit geval moet men niet twee zaken tegelijk willen en er geen fruit tegen kweeken.

En nu de indeeling. In de eerste plaats moet een deel van den tuin worden afgezonderd van die groenten, welke we tot de vaste planten kunnen rekenen: asperges, rabarber, zeekool, zuring, overblijvende spinazie, artisjok, aardbeien. Deze kunnen samen één deel van den tuin innemen, althans in den eersten tijd, omdat deze gewassen niet alle evenlang dezelfde plaats kunnen innemen, maar na korter of langer tijd van plaats moeten verwisselen. Hierbij komt nog het verschillend karakter dezer groenten; de aspirge moet droog staan; rabarber en aardbeien houden meer van vocht. De aardbeien kunnen ook heel goed gebruikt worden als afschei-

ding tusschen de bedden en de hoofdpaden.

Verder heeft men noodig een hoekje, waarop de specerij-kruiden worden geteeld: boonenkruid, borage, dille, dragon, kervel, kruizemunt, knoflook, bieslook, Lieve-vrouwen-bedstroo, mierikwortel, peterselie, thijm, salie, venkel, wijnruit, enz., waarvan sommige tot de vaste of overblijvende planten behooren, andere jaarlijks gezaaid dienen te worden. Het behoeven maar zeer kleine bedjes te wezen, dooreengenomen bijv. van 1 🗌 M. Uit de hier opgesomde specerijkruiden kunnen echter wel enkele worden gemist.

De verdere indeeling berust op het karakter der verschillende groenten en de eischen, die ze aan den bemestingstoestand stellen. De peulgewassen vragen weinig stikstof, een te groote hoeveelheid ervan, vooral voor de erwten, loopt uit op teleurstelling: veel stroo en weinig vruchten. Toch gaat het niet, deze groenten aaneengesloten te telen, dan komen ze te dicht bij elkander te staan, zoodat het eene bed lijdt van de schaduw van het andere; tusschen elk erwtenbed moet een lage groente worden geteeld.

De blad- en stengelgroenten, als de koolsoorten, salade, spinazie, raapstelen, andjivie enz., vragen alle ruime bemesting, vooral veel stikstof, en dikwijls ook eene versche bemesting. De vroege soorten hiervan moeten op het zonnebed langs de rietschutting en kunnen later gevolgd worden door de komkommers en augurken, die veel warmte en beschutting, maar

Een Bouquet van de Nieuwe Theehybride-roos "Mevrouw Dora van Tets".

tevens ook veel vocht verlangen en vooral, dat dit uit den bodem zelve gemakkelijk kan worden opgenomen, humusrijkdom en oude bemestingskracht van den bodem is hierbij noodzakelijk. De zonneberm moet daarom jaarlijks veel organischen mest ontvangen.

De wortelgewassen eischen een grond, die veel voedingsstoffen bevat, zonder dat deze versch door stalmest zijn aangebracht. De kunstmest kan hier veel goed doen, indien die oude kracht in onvoldoende mate aanwezig mocht zijn.

Ten slotte willen we ook nog vroege aardappelen noemen. Indien men zich hierop zóó kan toeleggen, dat deze reeds einde Juni het land hebben verlaten, dan kan daarvoor een stuk van den moestuin worden genomen, dat na de aardappels iets anders kan voortbrengen. Reeds tijdens het poten

wordt daarmede rekening gehouden, door de rijen op 40 cM. afstand te nemen en er dan telkens de vierde rij weg te laten, waarin later augurken of komkommers worden gezaaid of geplant, die dan in rijen komen, welke op een afstand liggen van 1.60 M. Ook poot men wel twee rijen van 40 cM. en dan een rij van 60 cM. In de rijen van 60 cM. komen dan de augurken, die ten slotte rijen vormeu van 1.40 M. afstand. Nog kan men beurtelings de rijen op 40 en to cM. afstand nemen en later in de rijen van 60 cM late bloemkool uitplanten, die als de aardappels gerooid zijn, in rijen van 1 Meter afstand staan.

Is men minder spoedig met de vroege aardappels gereed, dan kunnen ze worden gevolgd door Spruitkool, Savoië- of Boerenkool. Het deel van den moestuin, dat voor vroege aardappels zal dienen, behoeft dus als de grond niet te zeer van te veel vocht te lijden heeft, niet in bedden te worden gelegd. De rest daarentegen kan geheel in bedden worden gelegd van ongeveer 1 M. breedte. De paden worden op 40 cM. genomen. Op deze wijze heeft men veel grondverlies door paden, maar voor het goed en gemakkelijk onderhouden is dit toch wel noodig. Komt men verder in den tijd, als prei, winterandijvie enz. moet worden uitgeplant, den kunnen in vele tuinen deze paden verdwijnen. Waar echter greppels noodig zijn, zullen deze wel het heele jaar door moeten blijven. De bedden komen daar ook eenigszins bol te liggen, om bij overmatigen regenval het water een gemakkelijken uitweg te geven naar de slooten. Bij droge gronden legt men de bedden daarentegen vlak. Ten slotte zij nog vermeld, dat een geschikt plaatsje moet worden uitgezocht voor het bakje met een vijftal éénruiters, om daarin verschillende groenten vóór te telen. H. S.

SNEEUW EN HET ONTKIEMEN VAN ZADEN.

In "The Garden" wordt de vraag gesteld, of er ook betrouwbare gegevens zijn, betreffende den invloed van sneeuw op het ontkiemen van zaad. In de vroege lente — zoo schrijft genoemd blad — kan men, onmiddellijk na sneeuwval, tal van kiemplantjes van één-, twee- en meerjarige gewassen zien verschijnen. Eveneens schijnen sommige zaden, die in potten of pannen gezaaid zijn, wanneer ze eenige dagen met sneeuw bedekt geweest zijn, sneller te ontkiemen. Dit is vooral het geval met zaden die langzaam of onregelmatig ontkiemen, en kweekers van Auricala's hadden reeds lang de gewoonte, hiervan partij te trekken.

Tot zoover het berichtje. Het is lang

niet onmogelijk, dat zaden van meerdere planten op deze wijze tot vlot en voledig kiemen gebracht kunnen worden En het lijkt me een mooie practische serie

lijkt me een mooie practische serie proeven, om in dezen den invloed van droge en vochtige koude eens grondig te onderzoeken. B. B.

RECTIFICATIE.

In ons vorig No. plaatsten wij een berichtje betreffende de Tentoonstelling van Bloeiende Bolgewassen, welke thans te Haarlem wordt gehouden. De Alg. Secr. Penningmeester der Alg. Ver. voor Bloembollencultuur bericht ons evenwel, dat de mededeeling "Toegang Vrij" abuis 1s. De toegang is alleen b stemd voor de leden van genoemde Vereeniging, op vertoon van hun diploma. Wij haasten ons, deze rectificatie te plaatsen, en hopen slechts, dat niemand last van deze vergissing gehad moge hebben.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Oncidium. — Cymbidium. — Maxilaria. — Dekken. — Lekken.

Een van de oudste Oncidiums is zonder twijtel Oncidium tigrinum die in de donkeiste dagen van het jaar ons hare geelbruine bloomen laat zlen en zich dadelijk verraadt door de heertijke geur die zij verspreidt en die sterk aan de verkwikkende geur van Viooltjes herinneren. De bloemen behouden lang hare frischheid maar het verdient aanbeveling om ze eerder af te snijden, daar de piant er te veel door lijdt. Deze Oncidium groeit uitstekend in het koudste gedeelte van de gematigde kas, op een plaats waar zij veel frissche lucht kan happen. Na den bloei wil zij rusten en wij geven haar dus maar wenig water; als zij maar zooveel krijgt, dat de schijnknollen niet gaan rimpelen, krijgt zij juist genoeg.

Er zijn ook een aantal Cymbidiums die de Orchideeënkas met hare bloemen vroolijk maken: wij noemen als zoodanig C. giganteum, C. Mastersii, C. Traceyanum, C. Winneanum en C. Pluto kunnen nu in bruidstooi staan en sterk gebouwd als ze zijn blijven ze lang hare schoonheid behoulen, zoowel op de plant als in afgesneden toestand. De in het voorjaar bloeiende Cymbidiums hebben hunne nieuwe scheuten ongeveer voltooid en laten hier en daar hunne bloemstengels zien. Met flinke tusschenpoozen geven wij wat water en laten dan de compost weer opdrogen, voor wij weer gieten.

Maxillaria picta is er ook nog een uit de oude doos, maar de bloempjes, niet groot, maar fraai geteekend, zijn werkelijk niet onaardig. Daarbij is zij niet zuinig met haar bloemen, die den schijnknol omkranzen. Zij doet het uitstekend in potten die goed gedraineerd moeten worden en gevuld zijn met niets anders dan varenwortelgrond, dat stevig om de plant moet worden aangebracht. Haar plaats is in de gematigde kas.

Het verdient aanbeveling de kassen te dekken om de koude tegen te houden. Wie redeneert dat hij de koude wel buiten de kas kan houden door wat harder te stoken, die redeneert niet in het belang van zijn planten. Het is veel beter de kassen te dekken en wat minder hard te stoken,

Opgepast moet nu worden voor lekken, immers wanneer zoo'n lek zich openbaart boven een Orchidee die in rust verkeert, dan is de kans groot dat deze weer begint te groeien en dat is verkeerd. Valt de droppel water voor een paar uren in een jonge schent, dan tien tegen één dat deze verrot. Per slot kunnen wij zoo'n lek boven geen enkele plant hebben en dienen wij er voor te waken. Door de p'ant een centimeter naar voren of achteraan te zetten, kunnen wij ze vrijwaren, om dan een onderzoek naar de lekkage in te stellen en te verbeteren.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Een echt winterwerkje is het snoeien. Wie een kleinen tuin met weinig heesters heeft, kan wachten tot het voorjaar; bij grootere aanp'antingen is voor dit werk de winter de aangewezen tijd.

We beginnen met de dekheesters: zooal des naam reeds aanduidt, dienen deze om iets te bedekken. Men vindt ze dan ook aangeplant vóór blinde muren en schuttingen, rondom plaatsen, waar onze blad- en composthoopen liggen enz.

Reeds bij het aanplanten dienen we erop te letten, wat van deze heesters gevraagd wordt, n.l. of ze een hooge of een lage muur moeten dekken. In het eerste geval kiezen we natuurlijk hoogopgroeiende of pyramidaal gevormde heesters, terwijl we in het tweede geval tot de kleinere heesters onze toevlucht nemen,

Bij het snoeien worden de dekheesters meestal dep terug gesneden, om in den komenden zomer verzekerd te zijn van een flinken groei. Dit toch is een eerste eisch van een dekheester: zware scheuten te maken met groote, krachtige bladeren.

Toch loont her wel eens de moeite, niet alle dekheesters maar flink kort in te snijden, zonder ze van te voren eens wat aandachtiger te hebben bekeken. We treffen er onder te dikwijls exemplaren aan, die op lun eigen manier onzen tuin wat helpen opvroolyken, 't zij, dat ze op het cogenblik met vruchten zijn behangen, 't zij dat ze door hun helder gek'eurde takken zoo seherp afsteken tegen de andere. We zouden bij voorkeur deze heesters tot het voorjaar laten staan, om zoo lang mogelijk plezier van ze te hebben. Ook treffen we nog wel eens soorten aan, die vroeg in het voorjaar of den zomer bloeien. Ook deze laten we nu liefst ongesnoeid, om ze na den bloei te behandelen.

Bij het snoeien hebben we overigens te letten op de natuurlijke groeiwijze van de verschillende heesters. Pyramidale groeiende heesters trachten we niet in den struikvorm te dwingen, terwijl we niet probeeren, heesters, die van nature struikvormig groeien, tot een pyramide op te kwecken.

Verder letten we er vooral op, dat we niet alle heesters even hoog snoeien, waardoor we natuurlijk een stijve boel krijgen. We houden de eene heester wat hooger, de andere wat lager, waarbij we echter ook weer niet nit het oog mogen verliezen, dat de heesters op den achtergrond hoog, die op den voorgrond laag dienen te zijn. Bij voorkeur werken we met het snoeimes.

Over eenige dagen is het al weer Kerstmis; 't zou dus niet te verwonderen zijn, als we op een goeden morgen verrast werden met een flink pak sneeuw. Al beschouwen we de sneeuw ook als een lekker warm winterk'eed, waaronder een massa planten goed beschermd zitten tegen de koude, op onze eoniferen, vooral de fünere soorten, du'den we ze niet. Door het zware gewicht toch zouden verschillende takken kunnen breken of hun natuurlijken stand verliezen, waardoor de vorm geschaad werd.

Een tweede bezwaar is, dat bij afwisselend dooiend en vriezend weer de gesmolten sneenw zich in den vorm van ijskristallen tusschen de naalden vastzet, waardoor de planten zeer veel te lijden hebben. Sneeuw wordt daarom zoo spoedig mogelijk van de coniferen afgeschud, b.v. met de steel van een hark.

A. LEBBINK.

In den Fruittuin.

Druiven snoeien. — Planten. — Bemesten.

Kan worden aangenomen dat in ruwen omtrek, het tijdperk waarin onze vruchtboomen den wintersnoei kunnen ondergaan ligt tusschen den tijd waarop de bladeren afgevallen zijn en die waarop de knoppen opnjeuw beginnen uit te botten, dan maakt de druif daarop een uitzondering. Om schade te voorkomen, moet deze boom gesnoeid zijn vóór dat men van het naderend voorjaar ook nog maar de geringste kenteekenen van zijn komst bespeuren kan. Lang nog voordat een druif door de zwelling der knoppen eenig uiterlijk teeken van hernieuwden groei vertoont is het inwend ge leven reeds in vollen gang en vloeit het in den boom circuleerende sap uit elke toegebrachte wond. Dat dit tot verzwakking leiden moet zal wel geen nader betoog behoeven.

We stellen daarom den snoei van onze druiven niet langer uit en beginnen met die welke in kassen staan, om direct de boomen in de open lucht te laten volgen. Druivenkweekers van beroep beweren zelfs dat in kassen vroeg snoeien vroeg uitbotten ten gevolge heeft, wat voor de kaskultuur lang niet zonder beteeken's is.

In hoeverre deze bewering ceu ju'ste is kunnen we uit eigen ondervinding niet beoordcelen: toen we onze leerjaren in het Westland doorbrachten, waren druivenkassen daar nog verre van algemeen en waren het de muren met losse ramen er voor, die als voorloopers de druivenkassen en serre's vooruitgingen.

Nog in een ander opzicht wijkt de snoei van de druif van de algemeen geldende regel af; is het bij alle andere vruchtbomen van belang de snijwnden zoo dicht mogelijk bij een oog te maken, bij de druif laten we met opzet een stompie van een paar c.M. zitten. Dit doen we om het uitdrogen van het oog te voorkomen, door het groote mergkanaal dat bij de druif wordt aangetroffen zou daarvoor lichtelijk gevaar bestaan. Het gebru'k van de snoeischaar, dat bij andere vruchtbomen minder gewenscht is, kan daardoor bij de druif zonder bezwaar geschieden.

Er is niet een vruchtboom waarbij de verschillende snoe methoden zoo verbazend uiteenloopen en toch allen tot goede uitkomsten leiden kunnen als bii de dru'f. De vorm waarin de boomen gekweekt zijn en de ruimte waarover ze te besch'kken hebben, benaalt de methode die meet worden toegepast, ook de var'ëteit doet in deze hare eischen gelden.

De waaiervorm, die in particuliere tuinen en in kassen van den onden stempel nog vrij algemeen wordt aangetroffen, is zeker wel de meest ongeschikte vorm, ze wordt daarom dan ook bij den beroepskweeker nergens meer aangetroffen en is vervangen door meer regelmatige vormen, voornamenlijk staande en liggende snoeren, U- en vleugelvormen. De geheele snoen hier te behandelen laat de beschikbare ruimte niet toe; enkel zij er op gewezen, dat de meeste vruchten voortkomen uit de oogen die zich op de eenjarige twijgen bevinden en dat het bijna van zelve spreekt dat de best gevormde, de sterkste oogen ook de mooiste twijgen voortbrengen. Eén sterke goed ontwikkelde twijg kan meerder gewicht aan druiven voortbrengen dan meerdere zwakke te samen.

Op de sterkte van de schenten kunnen we nu geen invloed uitoefenen, daarvoor is de zomer aangewezen; wel kunnen we nu door ruim te snoeien, de komende scheuten, dus ook die welke a.s. zomer zullen dragen, gelegenheid geven zich krachtig te ontwikkelen, waardoor de omvang van den oogst van het komende jaar verhoogd wordt, maar ook reeds op die van een volgend jaar gunstig wordt ingewerkt. We zijn daarom niet bevreesd, daar waar zulke

noodig is, in te grijpen, en voornamelijk takken, waar zich het jonge hont slechts op grooten afstand bevindt, geheel weg te nemen en er een jonge voor in de plaats te brengen. Bij den waaiervorm wordt de z.g. lange snoei toegepast, dat wil zeggen, dat de eenjarige twijgen op 5 à 6 oogen worden ingekort, zwakke twijgjes worden geheel weggenomen.

Wie zelve een druivenboompje wil kweeken verzamele het sterkste eenjarige snoeihout, plaatst dit met het ondereinde in den grond, tot dat de tijd van stekken

daar is.

De boomen zelve worden na den snoei van de afge tooten losse bast van het oudere hout ontdaan, en waar ook maar het geringste spoor van dopluis is te bespeuren is, zorgvuldig met een papje van bloem van zwavel en kalk ingesmeerd en ondergaat het hekwerk als anderszins een

degelijke schoonmaak.

De druif is misschien de gewilligste vruchtboom, maar eischt voor alles een ruime bemesting; in het Westland zet men een druivenkas eenvoudig blank onder de schiedammer mest. Daar waar andere mestspecie aangewend wordt, kan deze worden ondergespit. Hierbij houden we rekening met de omstandigheden; op vochtige plaatsen gaat de druif niet zoo heel diep met haar wortels, op hoogere gronden zoekt ze de meer vochtige. tige lagen op en gaat bij dat zoeken tot op zeer grooten afstand ze fs onder fundeeringen door.

Zijn we voornemens, één of meer druivenboomen aan te planten dan wacaten we daarmee tot het voorjaar, tenzij we over boompjes in pot gekaceat de tescnikking heben. Ook bij het planten van druiven bedenken we dat het niet voldoende is maar zoo'n gaatje in den grond te maken waarin de wortels zoo ongeveer passen en het aan deze over te laten in den vaak harden grond het noodige te zoeken. Zoo ergens dan is voor de druif een d.epe en z.ch over een groot oppervlak uitstrekkende grondbewerking noodig en regelt zich de diepte waarop de grond zal worden loggemaakt al weer n aar de depte waarop het water in den grond zich in norma'e omstanoigheden bevindt.

In Kassen en Bakken.

Waterplanten. — Primuta's en Cyclamen. - Bloeiende konde kasplanten. — Trekplanten.

Salvinia natans het drijvende watervarentje sterft in het najaar af, maar laat haar sporen na in het water, waaruit in hat voorjaar nieuwe planten te voorschijn komen. Myriophyllum proserpinacoides wortelt in de bodem. Des winters plaatsen we haar koud gemat.gd. Deze wordt wel diamantplant genoemd, omdat een kopje onder water gedrukt een luchtbel blijft vasthouden, welke schittert als d.amant. De inheemsché Utricularia vulgaris het Blaasjeskruid overwintert met winterknoppen, Hibiscus palustris houden we in warme kas over, evenals de blauwbloeiende Hydrolea spinosa en Jussieua grandiflora en J. salicifolia, beide met gele bloemen.

Ceratopteris Thalictroides is een in het

water levende varen, welke op de bladeren volop jonge plantjes ontwikkelt, die in het water wortel maken. In het na-jaar potten we deze plantjes op en bewaren ze, naar ons de ondervinding leer-de, het best buiten het water, zorgende ze

gewoon vochtig te houden. Van Primula chinensis en P. obconica, welke nu in vollen bloei staan, houden we geregeld dorre bladeren en uitgebloeide bloemen weg, tenzij we zaad wenschen te

winnen. Dan laten we de uitgebloeide bloemtrossen zitten.

Evenzoo behandelen we de Cyclamens. Deze mante penseven niet veel vocht en vooral n.et over de knoi; Primula's daarentegen kunnen nogal wat georn.ken, ook nn en dan wat vioe mest. Met het gieten zij men vooral nu in de korte donkere aagen voorzichtig, de bladen niet te bevochtigen daar deze nu niet zoo spoedig cparogen en gevaar loopen te rotten. I rimuta s, vooral P. obconica, voldoen als kamerpiant ook uitstekend, als ze maar n.et te warm staan en wei goed in 't volle dagi.cht, voor een raam,

In de koude kas beginnen meerdere planten in bloer to komen ars Cyrisus racemosus met hare trossen gele vinuermoempjes. Evenzoo i tournum 1 inus met nickenae Witte moemtulitjis. Len andere met gele vindelbioempjes is Coronula giauca met biauwgroene biaudjes, weike CON ZEEF FIJK DISCIE. Canaottea cancijormis kunnen we op een hente standplaats den gentelen winter in bloei henden.

Camettia japonica begint ook bioemen te vertoonen. in de warme kas bioeit nu ipomoca Horsfattiae var. Brigsii, een kiimpiant niet schoole roode bioemen uit de okseis der maderen en grootendeels op

de uiteinden der takken.

Ass successieversk orengen we nu meer trekpianten en bonen in de kas. Voor deze laatste is net nu ook tyd ze voor kameicultuur voor den dag te naien. Voor een ge weken heoden we er reeds wat in de kas georacht om met Kerstnis in bloef te hebben en nu gaan we opvolgend door met: Duc van Indiaupen, nomeinsche- en andere vroege Hyacinihen, Narcissen etc.

De in allaker gegrociae gele neuzen zetten we in halfdonker om ze met een paar dag n in het vone icht te brengen. hecstergewassen als Seringen, Deutzia etc., weine we in de kas brengen moeten we herhaaideijk spniten, tot de b.cem zich vertoont; ook doorloopend de aarakru.t goed vochtig houden, winen we succes heb-

Clivia's, welke in een koude of gematigde kas droogstonden, beginnen de bloemstengels te vertoonen, waarna we ze meer moeten gieten.

J. A. HOITINGH. Utrecnt.

DE GROOTSTADSCHE TUINMAN.

Onder dezen titel kwamen in dit blad achtereenvolgens twee artikeltjes voor die ik met belangstelling las, vooral omdat er zooveel waars in was. Ik zar dan ook niet trachien er iets op at te dingen, maar wensch er alleen maar eenige opmerkingen aan toe te voegen.

Als men in verschillende plaatsen van ons land de aangelegde tuinen gadeslaat, dan ziet men zoo ongeveer overai hetzeifde wat betreft de beplanting, zoodat men er toe komt om te constateeren dat de gedachtengang van de ontwerpers een heel k.ein kringetje moet beschrijven. z:et niet zeiden materiaal gebruikt wat er niet behoort en ontbreken wat er met kans op goed gevolg had mogen zijn.

is men mij vraagt wat is hiervan de reden, dan zeg ik: die zyn zeer verschillend! In de eerste plaats mag wel genoemd worden onbekendheid met het vele schoone wat men in de verschillende kweekerijen maar voor het bestellen heeft; nu mag men zeggen: "Laat men dan de verschillende catalogussen raadplegen'', maar een catalogus kan iemand niet wijs maken als hij de plannen toch niet kent.

In de tweede plaats, gaat het niet aan om maar een greep te doen in den voor-raad boomen, heesters en planten, om daarmede een aanleg vol te stoppen, neen, daar is degelijke studie voor noodig, waarby men met anes, ook met de toekomst, rekening moet houden en zonder dat zal een tuin nooit zijn wat hij zijn moet.

Vervoigens is net schoonneidsbegrip bij vele vakiui of hen die zion er voor uitgeven, soms ver te zoeken, en dat behoort er toch ook by. Ook alle bezitters van tuinen zijn geen lierhebbers en menschen van goede smaak, want dikwijs ziet men dat die menschen al dubbei tevreden zijn met een aanieg die een ware misiukking genoemd moet worden. Als men toegerust is met genoegzame kennis en goeden smaak, dan is men nog lang niet waar men wezen moet. Let baat u immers niets als de menschen, die men bedient, geen liefneubers zijn, en een tuin laten aan-leggen om het terrein niet leeg te laten liggen, en zoo goedkoop mogelijk. Dat er dan zooveer schoons ongebrukt blift is dan niet de schuid van de vakman, want hij daalt gedwongen af tot het meest alle-daagsene. De grootste moeaijkheid voor een bekwaam vakman is en blijtt menschen te moeten begienen, die meenen dat ze het zelf weten.

1k heb in mijn omgeving huizen z en bouwen waar niet de vakman maar de eigenaars aan het woord waren, en nu dæ hu.zen klaar zijn, zijn ze niet mooi, n.et doelmatig, net solled en staan op een

verkeerde plaats.

Zoo gaat het niet zelden met tuinen van leekemiefhebbers. Maar laat ons moed houden. "Onze Tuinen" en andere tu ubouwoladen begveren zich om ook hen wijs te maken en dan komt spoedig de tijd dat die onbedreven vakiui als zeer ondergesch.kten s.echts de bevelen hebben op te volgen die heeren of dames liefhebbers(sters) hun geven, om ze dan later in een museum bijeen te brengen, als toombeeiden van domneid, trots al het tuinbouwonderwijs, dat hen van alle kanten aangeboden is. *)
Haitweg, 9 Dec. 1912.
A. P. Hendriksen.

*) Die opmerking laten we voor rekening van den inzender. Een hekwaam vakman heeft wel wat anders te doen dan als curiositeit in een Museum te gaan staan ook de onbekwame, want die moet zorgen dat anderen hem in kennis met de baas worden. Het moet het streven worden alle beunhazerij, die juist in het tuinvak zoo weng tiert, te doen verdwijnen en het beroep van tuinman tot grootere noogte op te heiten. Daar moeten op den auur het vak en de vakman wel bij varen.

BLOEMEN IN DECEMBER.

In aansluiting met het stukje van den heer C. Q. v. U., die in 't nummer van 14 Dec. j.l. een aantal nog buiten bloe.ende planten noemde, kunnen wij nu, 15 Dec.

de volgende toevoegen:

Magenefjes, Goudsbloem, Kerstrozen, entaurea, Winter Heliotroop, Sleutel-Centaurea. bloem, Morina longijotia, Chrysan.he-mum frutescens, Koolzaad, Berberts stenophylla, B. japonica, Mahonia vulyaris, Lyrethrum parchenifolium aurtum, Maagdepalm, Rosa viridifiora, de groene ross, en enkele andere meer of minder mooie rozen.

Verder vonden wij tusschen gras en steenen: Kruiskruid, Zorggras, Kropaar, W.tbol, Straatgras, Muur, He.ders.aschje, Kru.photerbloem, Paarse doovenetel.

In den tuin nog: Pelargonium zonale var., Eriea strieta, Eriea vulgaris, Viola trizolor grandiflora, Groote boon, die ondanks 't gure najaarsweer nog eenige goed ontwikkelde bloempjes liet zien.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIFKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

VRAGENBUS

Vraag No. 202.
a. Aan mijn tuinman gevraagd een 2jarige PEREBOOM (L. B. d'Avranehes,
STRUIK op kwee) en een 2-jarige MOREL
(WAAIERVORM); ontvangen en begin
December 1912 geplaafst.
1. Een pl.m. 1 M. hooge struik, totale
stamhoogte 0.4 M., waaraan 7 twijgen,
waarvan er 4 zieh weder verdeeld hebben,
met eene grootste, onverdeelde twijglengte
van 0.6 M. Is dit een 2-jarige struik? Hoe
kan men zien, dat deze struik op kwee
veredeld is? Wanneer (welke maand) en veredeld is? Wanneer (welke maand) en hoe moet er nu gesnoeid worden. Door de verplanting zal dit boompje toch zeker wel geleden hebben.

2. Een pl.m. 0.8 M. hooge leiboom, stam-hoogte 0.2 M., waaiervorm, waarvan de beide horizontale armen elk pl.m. 0.9 M. lang zijn, en zonder kop of harttak. Op elk der armen loopen pl.m. 12 stuks ongeveer even lange, van vele knoppen voorziene, twijgen (gesteltakjes?) in eenigszins schuine richting opwaarts, ter lengte von p'.m. 0.6 M, en op onderlingen afstand, varieerende van 0.05 tot 0.1 M. Kan deze boom 2 jarig zijn, en hoe heeft de veredeling van deze boompjes in den regel p'aats? Wanneer en hoe geschiedt de snoeiwijze?

Had bij de planting der 2 boompjes geen koemest boven de wortels, doch niet in nomiddellijke aanraking daarmede, aangebracht moeten zijn? De tuinman ontraadde zulks ten sterkste, met de mededeeling, dat dit voor hen zeer nadeelig zou
zijn: wel is BEMESTING gemenseht, doch eerst 14 dagen na de planting. Hetgeen

door mij be'wijfeld wordt.

b. In mijn tuin staat op het Z.-W.,
tegen de sehutting, een pl.m. 10-iarize WOPET in VEPWAARIOOSDEN
WAAIERVORM. Heeft den afgeloopen zomer een bevredigenden oogst geleverd, en verscheidene van bloemknoppen voorziene trijgen en twijgies, zoowel aan den bo-venomtrek als in het hart, vooral in het laatste zeer lange. Deze boom is in dit laatste zeer lange. Deze boom is in dit jaar nog niet gesnoeid. Welke SNOEIWIJ-WIJZE moct thans in December, bij gun-stig weer, worden toegepast: de korte of de lange? en kan deze wizz ook met een enkel woord worden duidelijk gemaakt? c. Ik heb eenige dagen geleden een emmer gebluschte KALK, voor een groot

gedeelte opgelost in water, aan de vrucht-boomen gegeven; verdient zulks aanbeveling of is het beter om de kalk in poedervorm toe te dienen. In den loop van deze maand zal in den geheelen tuin pl.m. 500 M², nog een baal, pl.m. 100 K.G., Thomas-s'akkenmeel worden uitgestrooid en vervolgens lieht onder jeharkt; aantal

vruch+boomen 30 stuks.

d. De ZWARTE BES heeft in mijn tuin eene hoogte van pl.m. 2.5 M.. en is een krachtige struik geworden. Door weinig te snocien is de struik van binuen, door het zware takgestel, geheel dieht gegrocid, zoodat aldaar weinig bessen komen, ten gevolge van totale afwezijheid van licht en lucht. Hoe kan hierin verbete-

licht en lucht. Hoc kan hierin verbetering worden gebracht door eene oordeel-kundige snoeiwijze? Moet er niet in Deeember gesnoeid worden?

e. Is het bepaald noodzakeliik om de op het N.-O. staande PERZIKBOOMEN (leibonnen) met rietmatten te BEDEK-KEN gedurende den winter? Of is eene zoodanige bedekking beter in het voorjaar, vanneer tijden het uithaard zich nachtwanneer, tijdens het uitloopen, zich nacht-

vorsten voordoch?

Sommige dier boomen beginnen nu reeds te gommen.

Antwoord a Indien de 4 vertakte twiigen in den zomer 1912 niet zijn ingenepen, hetgen men ann de word en ook ann het al of niet riip ziin der ionoste twiigjos kan zien. dan is de struik 3-iarig. 't Is dan mogelijk. dat de niet vertakte twiig nit een slavend oog ontstaan is, doch hoogst waarschijn'iik zijn de 4 gesplitste twiigen in den zemer ingenepen en deer deze innijping nog schenties ontstaan. Bij boomen met sterke groei is zu'ks megeliik. Is het wortelgestel fijn, compact en het stammetje onder de verede'p'asts donker van kleur, dan is de onderstam een kweepeer. Zijn de boomen ouder, dan worden

de stammeties boven de entulants dikker. U kunt nu nog insnoeien, d. w. z. eerst wegnemen de takken, die op den duur toch te dicht komen te staan, of die wat naar binnen gericht zijn, deze neemt men glad on het aude haut weg. Met 5 gesteltakken kan zoo'n boompie begonnen wor-De sterkste snoeit men 't kortst, de zwakke langer, liefst op buitenoogen, terwijl men in 't midden één kan behouden, die dienst kan doen als koptwijg.

De lengte van insnoeien hangt af van de stevigheid der takken. Men begint dus eerst de zwakke zoo lang in to snoeien als de stevigheid toelaat en daarna de sterke bestern. Deet zwakke zoo lang in to snoeien als de stevigheid toelaat en daarna de sterke korter. Doet men dit niet ,dan zullen de takken later gaan hangen.

Door verschillende proeven is duidelijk

gebieken, dat zulke jonge boompjes ook bij verplaatsing evengoed kunnen worden ingesnoeid, doch wacht daarmede tot het laatst van Februari, begin Maart, zoodra de vorst voorbij is, anders drogen ze te

2. Dit zal wel een 3-jarige leiboom zijn. 't Eerste jaar de eenjarige twijg, 't tweede jaar de gesteltakken en 't derde jaar de daarop voorkomende twijgjes. Dit is de meest voorkomende manier van kweeken.

Mecstal worden de morellen geënt op zaailingen van de gele of de zwarte kriek,

soms ook op kroosjespruim. Snoei ook Febr., Maart. Neem van den ander een van de twijgjes weg op oen oog of 3 à 4. Snoei de andere op ruim de helft van de longte en kort ook de gesteltakken wat in.

Bemesting liefst met oude koemest of nog beter, wat half verrotte ruige mest en boven de wortels, doch deze er niet mede in aanraking brengen, dus eerst de wortels met grond afdekken. Dit kon bij de planting, doch ook evengoed later plaats hebting, doch ook evengoed later plaats nebben. De boompjes gebruiken den eersten
tijd toch geen mest. Wat ruige mest over
den grond, rondom de stammen uitstrooien doet heel veel nut.

b. 't Valt niet mee om iemand op 't
papier 't snoeien te leeren, een flinke be-

kwame tuinman doet 't veel beter, dan iemand die 't uit een boekje leest, doch wilt u 't probeeren, snoei dan zoo om den ander een vruchttakje in; daardoor krijgt de boom kort en lang vruchthout. A.s. zomer moet u, de ontstane vruchttakjes zomer moet u, de ontstane vruchttakjes innijpen op een blad of 4, daardoor ontstaan dan nog denzelfden zomer korte twijgjes, die nog uitstekende vruchttakjes kunnen vormen. Men voorkomt hierdoor het ontstaan van lange vruchttwijgen, bij de Morel zoo veel voorkomende, welke twijgjes bijna uitsluitend bloemkroppen bezitten en alleen aan 't uiteinde een scheutje geven, waardoor, lange kale takken

Westzaan (Holland). MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:=

MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEUELULAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Specialiteit in Gemengde mesten voor land- en tuinbouw. Meng Uwe meststoffen niet zelf! De grootste land- en tuinbouw vereenigingen koopen onze machinaal gemengde mesten. De meerdere kosten worden ruimschoots opgewogen door de betere werking.

c. De kalk had u zelfs nog beter in poedervorm kunnen geven en dan onder hakken of ondep spitten. Op k.eigrond of natten zandgrond maakt men met aangemaakte kalk de grond te dicht.

mankte kalk de grond te d.cht.
Thomasslakkenmed is op zandgrond
uits'ekend. 100 KG, is voor 30 stuks
voldoen'e. Wat meer zal ook niet hinderen. Strooi het zoo spoedig magelijk uit.
d. U moet de st uik uitdunnen, d.w.z.
de binnerste taksen wegsnijden. Er zullen wel veel sterke jonge twijgen in voorkomen. Een enkele hiervan kan men behouden om oude gesteltakken te verhouden om oude gesteltakken te vervangen, waarvan het onderste gedeelte toch kaal is en dus niets meer brengt.

Zoo'n nieuwe plaatsvervanger moet echter op de helft worden ingesnoeid, anders wordt ook deze weer kaal.

Heeft u de struik gedund en het een-jarig schot is forsch, dan wordt ook hier-van een klein g deelte ingenomen, om het zwieperig worden te voorkomen. Komen er a.s. voorjaar midden in de struik toch weer veel krachtige jonge scheuten voor, dan is 't verstandig d ze in den zo-mer al weg te nemen. U kunt nu. doch ook nog wel wachten met snoeien tot Fe-

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACA

de allerbeste!

e. Het kan geen kwaad de perzikboomen ook ged re de den winter met rietmat-ten te bedekken. Wij wachten echter althe te bedekken. Wij wachten eenter astud tot de knoppen zich beginnen te openen en dekken al een maar, wanneer er vorst te vreezen is. Door ze 's winters te dekken kan men den bloeitijd wel wat vertragen, doch 't gebeurt niet zelden dat de

bragen, doen't gebeurt met zeiden dat de boomen dan toch juist in volle bloei zijn, bij dan nog voorkomende nachtvorsten.

Zijn ze eenmaal goed gazet dan hebben ze er minder last van. Het gommen is een veel voorkomende kwaal. De grond flink los houden, niet te nat en kalkrijk, weinig groote takken er uit halen dus wenig groote takken er uit halen dus wenig wonden malen, n'et strak tegen ijze d aad aanbinden, zijn allen middelen om het gommen gedee telijk te voorkomen, doch geheel vrij ziet men ze zelden.

J. L. B.

Vraag No. 203. a. Ik heb eenige HYACINTHEN op glazen gezet. Mest in het water? Kunnen de bollen NA DEN BLOEITIJD in den

grond geplant worden? Diep of bovenop?
b. Crocussen,, sneeuwklokjes en tulpen geplant in den tuin. Moeten deze thans ondergedekt worden? Waurmede? Tot hoelang?

Sloten.

Mej. T.-T.

Najaarsbemesting.

Bemest thans Uw tuin met kalkmergel. Vraag benoodigde hoeveelheid onder orgave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283.)

Antwoord: a. Hyacinthen op glas hebben geen mest in liet water noodig en zijn na den bloei waardeloos.

b. Crocus, Sneeuwklokjes en tulpen zijn winterhard en behoeven, zoo ze in de luwte staan, geen bedekking. Kan de wind schade doen, dan is een lichte bedekking met riet of takken zeer nuttig.

Ik hoop voor u, dat een en ander tijdig geplant is, anders zal er van uwe crocus en sneeuwklokjes niet veel terecht komen; ook om hyacinthen op glas te zetten is het veel te laat.

J. J. KRUIJFF.

Vraag No. 204. Wat is de nuam van nevensgaand siergras? K, J, v, M. Coudewater (gem. Rossmalen.)

Antwoord: Phalaris eanariensis, kanarie- of wit vogeltjcszaad.

Vraag No. 205.

a. Kunnen de ondestaande stoorten van BLOEMHEESTERS door STEKKEN IN DEN VOLLEN GROND vermeerderd worden en wanneer is daarvoor den juisworden en wanneer is daarvoor den justen tijd geschikt?Deutzia's, Exoehorda gr. fl., Philadelphus, Halesia tetraptera, Kerria japonica, Spirea's (ariaefolia, no-bleana, sorbifolia), Itibes sanguineum, Weigelia's?

b. Kan Wistaria (Glycine) chinensis op zaailing Citisus Laburnum geënt of geoeulecrd worden?

A peldoorn.

G. S.

Antwoord: a. Deutzia's, Spiraea's, Ribes, Philadelphus en Weigelia's worden door Winterstek gekweekt. Kerria's en ook Sp. Sorbifolia door deeling. Halesia's door zaden en afleggers. Exochorda grandiflora door afleggers zaden, en zomerstek. Winterstek wordt 's winters gesneden, opge-

terstek wordt 's winters gesneden, opge-kuild en in 't voorjaar gestoken.

b. Wistaria (Glycine) wordt door ge-importeerde zaden of door wortelstek en afleggers gekweekt. Of zij op C. Laburnum geënt wordt, is mij niet bekend. Mogelijk wel. Doch waarom zou men het doen? W. is een klimplant of liever slingerplant, waarom die dan op C. L. te enten?

LEONARD A. SPRINGER.

Vraag No. 206.

Ik heb twee perenboomen, BEURRE DIEL en BONNE LOUISE, onderling kunstmatig bevrucht met het doel daarvan zaad te winnen.

Nu doet zich het verschijnsel voor, dat de B. DIEL GEEN ENKELE BRUIK-BARE l'IT opleverde, de B. Louise wel.

Aan een slechte ontwikkeling der vruchten kan het niet liggen, duar de vier groot-ste vruchten van B. Diel te zamen juist 1 Kilo wogen. WAT kan HIERVAN DE OORZAAK zijn: heeft de B. Diel de eigen-sehap geen zaad te geven?

Sant poort. J. J. K.

Antwoord: Of de_afwczigheid van bruikbaar zaad bij eene Beurré Diel een gevolg is van de kruisbestuiving durven we niet

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

met zekerheid te zeggen. Misschien wel, in normale oms andigheden geeft ze wel pitten, of ze kiemkrachtig zijn onderzoch-ten we noot. 't Is een bekend feit dat vrucatvleesch zich ontwikkelen kan, zonder dat dit kiemkrachtig zaad omsluit. We bezitten reeds een kernlooze Butter-birn en ook een appel zonder pit deed in de vruchtencultuur haar intrede. De Burbankpruim is er mede een voorbeeld van.

Bij komkommers is het zelfs een gewoon verschijnsel, wanneer deze van de vroege tesit voor zaad bestemd worden.

J. C. M.

Vraag No. 207.

May zwavelzure magnesia (voor rozenmorde grenden) in aanraking komen of vermengil worden met superphoshaat en patent kali.

Nijmegen.

II. C. V.-v. d. L.

Antwoord: Die vermenging kan zonder Antwoord: Die vermenging kan zondernadeel geschieden. Patentkali bestaat zelfs voor een niet geving deel uit zwavelzure magnesia. Naast 48—52 % zwavelzure kali bevat het 40—43 % zwavelzure magnesia; het heet dan ook wel patent kalimagnesia. Door een bemesting met patentkali geeft men dus tevens al magsesia, zoodat het niet noodig zal zijn, nog extra zwavelzure magnesia aan te schaffen.

W. F. A. G.

Vraag No. 208.

Drie en een half jaar geleden liet ik mijn tuin aanleggen; de grond werd 2 steck diep omgezet, met koemest bemest en bezauid met Eng. raygras.

en bezauid met Eng. raygras.

Het eerste jaar was mijn GRAS zeer mooi. Na dien tijd verminderde het zeer en nu heeft het MOS verre de OVER-HAND. Ik heb veel last van MOLLEN, en hoewel ieder jaar bijzauiende de open plekken, wordt door deze plaag het gazon er natuurlijk niet mooier op. Om het gras staan hooge boomen, aeacia, tulpenboom, beuk enz., die hun wortels zeker vêr onder beuk enz., die hun wortels zeker ver onder het gras heen hebben. Het gras wordt om de 8 à 14 dagen met de maehine ge-maail. In het afgeloopen jaar mestte ik met onde, verteerde paardemest en gemengde kunstmest, later een keer met Chili. Afdoende, althans voor een jaar, zou missehien zijn alles omspitten en opnieuw zaaien, doch ik zie tegen deze bewerking om verschillende redenen op. Laatst gaaft u een middel tegen mos, maar indien bij verwijdering daarvan ontelbare kale plekken in het gazon komen, wordt het toch eveneens zeer onooglijk. Kunt u mij wellicht rand geven? Zoo ja, dan houd ik mij daarvoor zeer aanbevolen, en dank er u bij voorbaat vriendelijk voor. J. M. v. H.Dieren.

Antwoord: Heel veel nieuws kan ik u ten deze niet vertellen. Bij, en vooral onder hooge boomen, wil het gras nimmer erg goed en is het het beste op zulke plekken elk jaar het gazon om te spitten en op-nieuw te bezaaien. Dat doet men hier in de stadsplantsoenen ook. Anders zal op

zulke plekken, die duister en vochtig zijn, altijd het mos de overhand verkrijgen.

Mollen zijn lastig in gazons en moet u vangen of verdrijven. Iets anders is er niet op. Door na hot maaien, telkens de omgewoelde plekken plat te rollen en op-nieuw te bezaaien, kunt u het gazon wel redelijk houden, maar het blijft, als u de mollen niet wegkrijgt, een voortdurende strijd. Overigens is een regelmatige be-mesting een zeer voorname factor in het onderhoud van een gazon, vooral als er boomen in de buurt staan. Daarom verdient het aanbeveling het gras elken winter te "dekken" met een dun laagje compost of mestaarde, of wel verteerden paardenmest, terwijl in den zomer, bij regenachtig weder, om de veertien dagen een giertje of een besproeiing met een oplossing van kunstmest, uitnemend gevolg heeft.

N.B. Wegens plaatsgebrek moesten enkele vragen blijven staan.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0 15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu,

daarin worden oa. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL,

per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG. Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

Zeer billijk te koop een partij moerplanten van mooie soorten Chrysanthemums als: WESTERN KING NIVEUS JUBILE, RYONANTHE, etc. alsmede eenige zware CYPRIPEDIUM (orchideeën). Ook genegen te ruilen voor verzameling vreemde postzegels.

Brieven Bureau "Onze Tuinen" No. 93.

N.V. ",DE HOOGEBERG", Velsen.

No. 23.

Prijs f 4.—.

BLOEMENBAK met Vogelmotief.

Lang 0.42 M.

Breed 0.18 "

Hoog 0.19 "

(35)

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek.

J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht.

filiaal AMSTERDAM, ROTTERDAM,

DEN HAAG,

UTRECHT, NIJMEGEN,

Keizersgracht 403. Delftsche Vaart 37. Korte Groenewegje 85. Lucas Bolwerk 20. v. Welderenstraat 89.

(59)

Directe levering per kist of per wagon van; Eenruiters Kasglas.

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. ♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN. HOENDER- en KONIJNENSPORT.

5 LA

VOGELBESCHERMING.

VOEDERHUISJES. DRINKBAKJES.

(alles systeem NESTKLOSSEN. VOEDERHOUTJES enz. IMMING & v. TONGEREN.) SNOEIMESSEN, SCHAREN, enz.

-:- -:- Men vrage de geill. prijsct. van -:- -:-Firma ROSEBOOM, in Tuingereedschappen, Koestraat 35, Zwolle. Lage prijzen, prima kwal.

In geen enkele provincie

zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in deprovincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het

doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

Kweekerii "HELPMAN". TEL. 227. Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,
maakt grondboringen met hand- en stoomkrachtvoor onderzoek van den boden tot het
verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater.
Maakt compl.

BRONGAS-INSTALLATIËN.
Telefoon Intere. No. 36.

Aannemer van Rijkboringen voor opsporing
van Delfstoffen. (72)

van Delfstoffen.

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 190.

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

TUINBOUWINKICHTING SCHUTTEVAÊR & MULDER

Nijkerk. Veluwe)

Speciale opleiding voor jongelui in fruiten groententeelt, zoowel theoretisch als practisch. Begin v. d. nieuwen cursus in Sept. Grootte der kweekerij 21/4 H.A. Gelegenheid voor interne leerlingen. Nadere informaties worden gaarne verstrekt. (50)

and the street of the street o

TREKKLOKKEN in WIT

::

worden gefabriceerd bij

BAKKER.

Glasfabrikant.

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

- ROTTERDAM: Haringvliet 27.
- ARNHEM: Groote Markt 10.

GRONINGEN: Ced. Zuiderdiep 39.

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97.

VOOR ONZE JONGENS. Miniatuur Stoommachines en toebehooren in ruime sorteering en concurreerende prijzen. Bezichtiging zonder verplichting tot koopen. J. TH. HAUSFR, (644) Amsterdam, Bilderdijkstraat 66. Tel. 9562.

Firma P. A. A. DE LANGE. 622 BOOMKWEEKERIJEN :: ::

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

· "我们在我们的一个,我们们就是我们的人们的人们的人们的人们的人们的人,我们就会没有一个人,我们就会会会会会会会会会会会会,我们们们的人们的人们的人们的人们们

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Dordrecht. Tel. Int. 1063.

N.V. G. J. KROL & Co's

KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST \Diamond VILLE-MESTSTOFFEN ♦ ♦ voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITKIOOL, IJZERVITRIOOL. Prijscouranten en Gebru'ksaanwijzingen kosteloos.

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn.

INHOUD.

Kerstmis en Bloemen, door v. L.

De Kerstroos anet gestippelde Bloemen, door J. K. B.

Vogellijm, door J. Ch. Budde.

Uit een oud Engelsch Kerstliedje.

Eene nieuwe Roos ("Mevr. Dora van Tets"), door J. K. B.

De indeeling van den (moes-)tuin, d. H. S.

Sneeuw neeuw en door B .B. 't ontkiemen van Zaden,

Rectificatie.

Werk v. d. v. Week.

In de Orchidceenkas, door J. K. B. In den Bl ementun, door A. Lebbink. In den Fruittuin, door J. C. M. In Kassen en Bakken, d. J. A. Hoitingh.

De Grootestads-tuinman, door A. P. Hendriksen.

Bloemen in December, door G. B.

Vragenbus.

Advertentiën.

Bijblad.

Schotsche terriers, door L. S.

Het Roodborstje, door B. B.

De beteekenis van den Mol voor Land- en Tuinbonw II, door J. Ritzema Bos.

Bijenteelt (December), door G. S.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTZVAER, L. SELGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM ARONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

TUINARTISTIEKE NIEUWJAARSWENSCH.

Als ik bij deze aan den tuinbouw in zijn geheelen omvang mijn beste "heil-en-zegen"-wenschen toezend, zoo is dit toch meer in het bijzonder aan dat gedeelte van het vak, dat de meeste behoefte heeft aan een gezegende verfrissching.

De botanische wetenschap, en (voor een deel ten gevolge daarvan) de kweek-techniek, beleven een periode van glansrijken bloei. Het artistieke element, de tuinkunst, daarentegen, ligt

in een modderig vaarwater en schijnt geen kans te zien, er uit te komen.

Dat is zoo door de heele beschaafde wereld. Maar ten onzent is het dubbel jammer, omdat wij zulk een goeden naam hebben op tuingebied, en stellig ook op het gebied eener onafhankelijke tuinkunst grooten invloed zouden kunnen uitoefenen.

In 1813 zal, wegens de herdenking van Nederland's eeuwfeest, heel wat patriottisme worden wakker geschud, en menig-

maal gewezen worden op de vele dingen, waarin "ook een klein volk groot kan zijn".

Hoe zoudt gij er over denken, als wij dat koninklijke woord eens op ons gebied toepasten, en ons aangordden om in dit jaar den grooten sprong te wagen, waartoe buitenslands niemand den moed of den lust schijnt te hebben: de verheffing van de Tuinkunst tot zelfstandige kunst?

In verhouding tot andere kunstvakken, is het onze betrekkelijk jong. Dat is heel natuurlijk. De wereld heeft woningen noodig gehad, en kwam er toe, die naar vaste beginselen te bouwen, lang eer zij planten kweekte voor het mooi. Eeuwen lang, bij elke nationaliteit, kweekte zij die alleen voor het nut, wegens haar eetbare deelen, of wegens het voor technische doeleinden bruikbare hout.

En toen men zin begon te krijgen voor der planten groei en bloei, — m.a.w.: toen het artistieke element er zich in begon te mengen, — was dit veel te zwak om zich op zelfstandige wijze te ontwikkelen. Door den drang der omstandigheden, sloot het zich aan bij de reeds tot zekere zelfstandigheid gekomen bouwkunst. Deze nam de nieuwe, onbeholpen zusterkunst onder haar vleugels. En die voogdijschap duurt nog altoos voort.

Doch wordt het geen tijd dat daar een eind aan komt?

Noch niet lang geleden waren, in den regel, architecten menschen van veel meer algemeene ontwikkeling dan tuinbouwkundigen. Hun ruimer gezichtsveld, hun diepere studie maakte hen tot de leiders, waar het op samenwerking aankwam. Maar sedert ook in den tuinbonw meer studie vereischt wordt, tot de voor de hand liggende waarom vraag: werkers met doogrondstoffen de den weg zouden

WINTERGEZICHT. Ruige vorst in het Mastbosch bij Ginneken (Breda). (Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den heer W. C. de Voogt.)

moeten wijzen aan wie met levend materiaal werken?

Het is vermakelijk, hoe gediplomeerde tuinkunstleeraars, die dus, krachtens hun diploma, het officieele tuinkunstonderwijs vertegenwoordigen, zich in dit opzicht twijfelmoedig en schroomvallig toonen.

Volgens geijkte sleur onderscheiden zij in hun onderwerp den "Landschapstijl" en den "Rechtlijnigen stijl". En al hellen zij, naar hun persoonlijken smaak, sterk over naar den eersten (wat waarlijk niet is te verwonderen voor menschen die dagelijks met planten omgaan!) zoo achten zij zich toch verplicht om ook aan den tweeden de eer van hun respect te geven. Niet alleen dat zij volkomen bereid zijn, in opdracht van tuineigenaars, rechtlijnig te werken, (wat bij de heerschende liniaal-epidemie allicht een brood-

quaestie mag heeten); maar zij bepleiten ook het goed recht van den zoogenaamden "style Lenôtre", met ik weet niet hoeveel argumenten uit ik weet niet hoeveel boeken.

Ik zou hun (althans de knapsten en meest artistieken onder hen!) wel willen toeroepen:

Och, sla toch asjeblieft die boeken toe, en gebruik uw eigen oogen en gezonde intuïtie! Breek voor goed met die splitsing in twee richtingen. Zelfs de "landschapstijl", hoeveel heerlijks hij ons moge geschonken hebben, als een eerste begin in de goede directie, laat ons, op den huidigen dag, als voorbeeld, in den steek (b. v. waar het bloemtuinen betreft.) Zet eenvoudig, in plaats van die twee wachtwoorden, één enkel, het éénige waarop het aankomt: trouw aan het karakter ran uw materiaal!

Alleen door dit, zoo gij wilt geheel nieuwe, standpunt te

in den moestuin en voor noodzakelijke afperkingen; — zoodra men uit plantaardig materiaal iets *moois* wenscht tot stand te brengen, houde zijn heerschappij op en geve de plantengratie zelve hare orders.

Deze laatste hoe langer hoe beter te leeren verstaan is onze taak, ten einde aan onze tuinkunst een eervolle plaats in de rij der kunsten te bezorgen. GEERTRUIDA CARELSEN.

ORCHIDEEËN.

CALANTHE'S.

Het geslacht Calanthe behoort tot de familie der Orchideeën en wel tot de Aard-Orchideeëen. Zij komen voor in Zuid-Amerika,

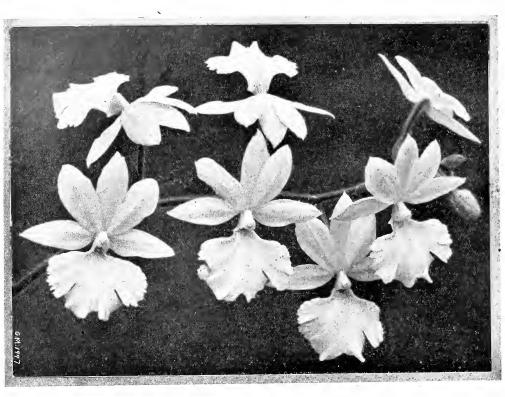
Borneo, Japan, enz. en worden in twee groepen verdeeld n. l. met afvallende en blijvende bladeren. Zij die in het najaar de bladeren laten vallen zien we het meest in cultuur; ze staan in December en Januari in vollen bloei. Wij noemen van deze groep: Calanthe Cooksonae waarvan wij een fraaie afbeelding geven, C. vestita en niet te vergeten C. Veitchii die ons zoo bekoort door de fraaie roze gekleurde bloempjes die gracieus aan een stengel staan. Van de groen blijvenden brengen wij in herinnering C. veratrifolia met witte en C. curculigoides met oranje gekleurde bloemen.

Calanthe's worden verschillend gekweekt en met niet altijd gunstige resultaten Nooit zagen wij beter gecultiveerde planten dan in Mei jl.

in de tuinen van het Koninklijk kasteel te Windsor. Zij hadden een plaats in een lagen kas, kort bij het glas, met een aantal donkergroene, geribde bladeren. Zij stonden in potten van 12 c.M. doorsnede, terwijl voor compost gebruik was gemaakt van graszodengrond. Deze moeten thans een blocmenmassa vormen en zullen voor verschillende decoratieve doeleinden goede diensten bewijzen. Kijk maar even naar ons mooie plaatje, doe er in gedachten nog een paar bloemstengels bij met een takje Maidenhair er tusschen en men heeft een vaasje met bloemen, dat een vreugde is voor de oogen.

Calantne's in het algemeen gespreken, zijn niet moeielijk wanneer men ze gedurende den groeitijd maar in een vochtige warme kas zet, zoo kort mogelijk bij het glas en ze vrij houdt van de roode Spin, die gaarne op het zachte blad leeft, terwijl de kleine gele Thrips mede tot de vijanden behoort.

Calanthe Cooksonae ontving van de Engelsche Tuinbouwmaatschappij te Londen een certificaat 1e klasse en wij geven haar gaarne een warme aanbeveling. J. K. B.

Calanthe Cooksonae. — (Foto "Gardeners' Magazine".)

kiezen, en daarvan niet af te wijken, plaatst gij u in een zuivere positie tegenover de bouwkunst. Want zij zelve brengt de beste kunstgewrochten voort in tijdperken dat zij het trouwst is aan häär materiaal; en dus mag zij, rederlijkerwijze, niet nalaten onze houding te eerbiedigen, als wij er naar streven trouw te zijn aan het onze. En daar de spil, waarom alle plantengroei draait, in hoofdzaak gratie is, kan zij niet vergen dat men de planten blijve behandelen naar lijnen, die als vanzelf zijn aangewezen b.v. voor het bouwen met rechthoekige baksteentjes.

Rechtlijnigheid in tuinaanleg behoort beschouwd te worden als een overblijfsel uit tijden, toen men nog niet den diepen indruk had van het levende leven der planten. (Ook met kromme lijnen wordt dikwijls allerlei geknutseld, wat tegen het karakter van het materiaal strijdt; maar toch altijd in een eenigszins minder ergen graad, in zoover wel de meeste planten in de rondte, maar nooit in het vierkant groeien!

De liniaal vloekt tegen alle plantengratie. Dit gereedschap , bij de rangschikking van planten te gebruiken, moge goed zijn

BLOEMENTUIN

ZEPHYRANTHES CANDIDA.

Zephyros = westen wind; anthos = bloem, zoodat we Zephyranthes de westenwind-bloem zouden kunnen noemen, alhoewel we gaarne een andere naam voor dit lieve, kleine bolgewasje zouden hooren.

Het geslacht Zephyranthes omvat ruim 30 soorten, welke bijna alle in tropisch Amerika inheemsch zijn. Vroeger werden onderscheidene soorten bij andere geslachten onder dak gebracht, doch Herbert deelde ze later alle bij Zephyranthes in. Ze brengen geen bloemen voort, die door schitterende kleuren of grootte de aandacht trekken, maar die lieve een-

voudige bloempjes hebben, wanneer zij zooals op onze afbeelding tusschen de grasachtige bladeren door komen kijken, een eigenaardige bekoring.

Alle soorten en verscheidenheden hier te bespreken zou te veel gevergd zijn, want niet alleen vragen sommigen een nauwkeurige verzorging in kas of bak, maar bovendien worden ze in bijna geen enkele catalogus aangeboden. We bepalen ons daarom maar liever tot Zephiranthes candida, die ook hier te lande succes geeft. Zij werd een kleine eeuw geleden uit Montevideo en Buenos-Ayres in Europa ingevoerd en heeft zich sinds dien steeds weten te handhaven, ofschoon ze in koude, natte zomers, zooals de laatste er een was, wel wat laat met hare bloemen voor den dag komt. Zij zal, vooral met het oog op ons wisselvallig klimaat het meeste succes geven, indien men haar een schuilplaats biedt aan den voet van een muur op het zuiden of voor een groep heesters, die

haar tegen te veel wind en koude ietwat beschermen. Des winters moet zij terdege gedekt worden, hetwelk men het beste met een flinke laag turfmolm zal kunnen doen. Wil men de bollen echter zekerheidshalve in het najaar uit den grond halen, dan overwintert men ze op een vorstvrijë, droge plaats en plant ze weder in April.

De bloempies zijn ongeveer stervormig en zuiver wit gekleurd. J. F. Ch. Dix.

DE CULTUUR VAN RIEKENDE VIOOLTJES TE HYÈRES.

In de omgeving van Hyères-les-Palmiers wordt zeer veel gedaan aan de cultuur van *Viola odorata* in den vollen grond. Er zijn in het Zuiden van Frankrijk nog enkele streken waar riekende vioolties gekweekt worden (v. n. l. Victoria en Princesse de Galles) maar deze streken kunnen volgens den schrijver in "The American Florist", waaraan we dit stukje ontleenen. niet met Hyères concurreeren.

Van de ongeveer acht honderd kweekers in de omgeving van het meergenoemde plaatsje, die tezamen 3000 acres (1 acre = 4047 M².) in cultuur hebben en aan vijf- tot zesduizend handen werk verschaffen, legt zich het grootste aantal uitsluitend op de cultuur van viooltjes toe.

Het seizoen begint in den naherfst en duurt tot in Februari, wanneer de prijzen zoodanig vallen dat er geen verdienste meer op zit. In het seizoen 1909—1910 werden aan het station te Hyères niet minder dan 200.000 postpakketten (waarschijnlijk van 3 en voornamelijk van 5 kilogram) verzonden, elk 100 bosjes van 50 bloemen inhoudend.

In Parijs wordt in één seizoen voor een half millioen francs verkocht; de prijs van fr. 3.50 in November loopt tot fr. 7.—. In Keulen betaalt men gedurenden denzelfden tijd het dubbele bedrag, in Hamburg besteedt men dan tusschen beide prijzen in, terwijl in Brussel de viooltjes van 13 à 20 francs opbrengen.

De handel op Parijs is zóó belangrijk, dat het Syndicate horticole te Hyères gevraagd heeft om eene speciale afdeeling in de Halles centrales te Parijs, omdat daar grootendeels nog buiten de Halles verkocht moet worden, hetgeen bij strenge koude niet in het voordeel der bloemen is.

Over het algemeen wordt te Hyères in den voorherfst geplant, alleen wanneer men trachten wil vroeg in den herfst te plukken, worden de jonge plantjes eerder geplant opdat zij nog vóór de zomerhitte en -droogte, die soms abnormaal groot zijn, flink aangeworteld zullen zijn. De planten

Zephyranthes candida. — (Foto: "Amateur Gardening".)

geven de beste opbrengst in lichten maar zeer voedzamen grond, die licht beschaduwd en zoo noodig bevloeid kan worden. De alluviale gronden in de omstreken van Hyères zijn voor de cultuur uitstekend geschikt en deden haar zulk een groote vlucht verkrijgen.

De planten komen op bedden van Oost naar West gelegen en van drie of vier regels en tusschen de bedden op de hellingen zoo noodig een greppel voor de bevloeiing. Dikwijls liggen zij geheel open maar meer nog zijn zij overschaduwd door schuinliggende windbrekers van riet of bamboe met de opening naar het Zuiden.

De pas geplante viooltjes bloeien in den herfst rijker dan de oudere planten, die echter na Kerstmis rijk gaan bloeien. Om deze reden treft men op de meeste kweekerijen een gelijk aantal een- en tweejarige planten aan.

Vorst kent men te Hyères bijna niet maar wel een scherpen Noordenwind en tegen beiden helpen de windbrekers, niettegenstaande zij aan de einden en de voorzijde geheel open zijn.

KASPLANTEN

P. J. S.

TORENIA FOURNIERI EN T. ASIATICA.

Een van de fraaiste en dankbaarst bloeiende zomerplantjes is *Torenia Fournieri*, bloeiende met blauwe, sprekend geteekende bloempjes, die in massa op het bossig vertakte plantje worden ontwikkeld. Het is éénjarig en wordt in den zomer veelal ter vulling van leegstaande kassen en serres gekweekt. Evenwel men kan het in mooie zomers ook gemakkelijk buiten kweeken op een zonnige plaats, waar het even mild bloeit als in de kas; alleen blijven de struikjes wat korter, wat echter niet in hun nadeel is.

Bloempjes en takje van *Torenia asiatica* (verkleind). (Orig. teekening voor "Onze Tuinen".)

Mag de *Torenia Fournieri* algemeen bekend geacht worden, anders is dit met de *Torenia asiatica*. Deze ziet men hoogst zelden en is dan ook veel lastiger in cultuur, d. w. z. des winters. Want 's zomers groeit ze in een warme- of gematigde kas even weelderig, zoo niet weelderiger, als

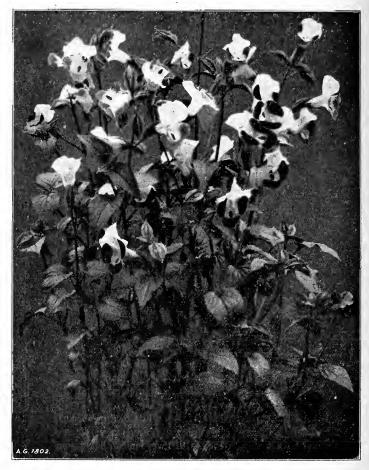
de T. Fournieri. 's Winters evenwel heeft men vaak de grootste moeite om haar over te houden en dit mag zeker wel de voornaamste reden genoemd worden, waarom ze zoo zelden wordt aangetroffen, ook in botanische tuinen. En toch is ze waard meer in cultuur genomen te worden; vooral voor liefhebbers die er een warm kasje of serre op nahouden is ze een alleraardigste plant. De groeiwijze eigent zich namelijk uitstekend ter versiering van tabletranden, wijl zij van een min of meer kruipende habitus is, waarbij de takjes, die geen steun vinden, sierlijk af hangen. Een echte kruipende plant is het wel niet, want de stengels groeien aanvankelijk omhoog en gaan eerst later, als zij door hare lengte te zwaar worden, liggen. Zeldzaam is het echter geenszins, dat waar de stengel de aarde drukt, deze daar wortels maakt, wat dus wel weer op een "kruipende" natuur wijst. De plant staat als het ware tusschen de kruipende en bossige planten in; maar men zou ze ook tot de hangplanten, tot de planten met afhangende stengels kunnen rekenen. Dat nu maakt haar voor velerlei doeleinden zeer geschikt, want behalve voor afzetting van tabletten, kan ze ook uitnemend als ampelplant gebezigd worden en dan is ze met hare fijne, dunne, los bebladerde takjes, zeer zeker ook een lieve verschijning.

De bloemen der Torenia asiatica gelijken zeer veel op die van T. Fournieri, maar ze zijn blauwer. De plant bloeit ook niet zoo mild als hare eenjarige zuster T. Fournieri, maar bij de luchtige, losse groeiwijze der plant is dit eerder een voordeel, want nu blinken de verspreide bloempjes als viooltjes tusschen de sierlijke, zacht-groene blaadjes. En de plantjes bloeien bijna het geheele jaar door, 's zomers wel het rijkelijkste, maar ook 's winters zijn er bijna altijd eenige bloempjes te vinden. Evenwel, dikwijls gaat het plantje in de wintermaanden snel achteruit.

Geheele takken verwelken dan en sterven in, en dat proces breidt zich vaak zeer snel uit. Toch is er een kweekmethode die in staat stelt de plant zonder veel moeite te behouden, een methode die voor meerdere lastige planten nuttig is en die we voor deze *Torenia* bij toeval ontdekten.

We zeiden reeds dat de Torenia asiatica zelden gezien wordt in de culturen en inderdaad is ze in den handel moeilijk te krijgen. Vanwege den Hortus was reeds zeer veel moeite daarvoor gedaan, daar de plant voor het onderwijs noodig was. Zelfs groote buitenlandsche kweekers konden er niet aan helpen, tot we het plantje eindelijk ontvingen van de firma Pynaert van Geert, te Gent. 't Waren maar twee heel kleine stekplantjes die we kregen, maar ze waren voldoende om er van te kweeken, waarin we den zomer daarop ook uitstekend slaagden. 's Winters evenwel mocht het ons slechts met de grootste moeite gelukken er een paar takjes van over te houden, die echter later weer voor een nieuwe weelderige zomervegetatie zorgden.

Na een tobberij van een of twee winters, kwamen we op het denkbeeld in het najaar eenige stekken te zetten en te trachten die te overwinteren. Een der kasknechts had namelijk een takje, dat hij in het najaar in het sphagnum van een kweekbakje had gestekt, uitstekend overgehouden en kweekte dit later met succes voort. We stekten dus in het najaar en plaatsten de gestekte takjes op een warm plekje, dicht bij het glas. En zie, de stekjes wortelden, groeiden en groeiden den geheelen winter door! Nu bleken we het gewonnen te hebben, want ook later hadden we niet de minste last meer met de overwintering.

Torenia Fournieri. (Foto: "Amateur Gardening".)

We meenden met het bovenstaande eenigszins uitvoerig te moeten zijn, omdat er nu voor velen geen beletsel meer behoeft te zijn, deze zeer sierlijke plant te kweeken. Heeft men eenmaal een plantje, dan kan men met de beschreven methode, behoudens onvoorziene gebeurtenissen natuurlijk, het ook altijd behouden en daar zal men zich zeker over verheugen als men het eenmaal heeft.

De Torenia asiatica stamt uit het tropische Oosten en groeit in Oost-Indië, op Ceylon en Java. Ze werd genoemd naar den scheepsprediker te Gothenburg, Olaf Toren, die in 1793 overleed. De kelk is vijfvleugelig en tweelippig. De bloemkroon bestaat uit een gebogen eenigszins buikige, donker paarsblauwen bloembuis, die uitloopt in een vierslippigen, naar buiten omgeslagen rand. De slippen zijn lichtblauw van kleur, maar de drie onderste slippen zijn aan den rand versierd met een prachtige donkere vlek van diep fluweelpaarsblauwe kleur. De meeldraden, vier in getal, zijn didynamisch; (tweemachtig); twee lange en twee korte dus, beide gepaard en aanvankelijk met elkander verbonden, zooals dit op de teekening ten opzichte van de lange meeldraden te zien is bij het rechter bloempje; de korte meeldraden, zitten in de bloembuis. Het linker bloempje toont de lange meeldraden van elkander losgelaten. De stempel is tweelobbig.

De bladeren zijn, evenals de vierkantige stengels, zoo goed als kaal, kortgesteeld, eirond-lancetvormig met hartvormigen voet. De bloemen zijn langer gesteeld dan de bladeren en worden afzonderlijk, soms ook bij tweeën of drieën in de oksels der bladeren ontwikkeld. De bloemkroon valt bij het uitbloeien af, maar de kelk blijft zitten. Vruchtjes zag ik echter nimmer op de planten en zaad hebben we dan ook nog nimmer gewonnen. Misschien is men daar elders gelukkiger mee geweest. Het zaad zal wel, evenals van Torenia Fournieri, gemakkelijk kiemen.

In sommige zaadcatalogi vindt men het zaad van *T. asia-tica* wel eens aangeboden, maar men denke er aan, dat onder dien naam ook een éénjarige soort bekend is. Men zal dus goed doen bij een bestelling te vermelden dat men de overblijvende soort verlangt.

MOESTUIN

SPECERIJEN OF TOEKRUIDEN.

Met het oog op het bestellen van zaad willen we thans van enkele toekruiden iets vertellen.

Peterselie en Snijseldery zijn bekend genoeg, het zaad ervan kan reeds vroeg in het jaar worden uitgezaaid. Het ligt zeer lang in den grond voor het ontkiemt. Men kan dit bevorderen door het bed na het zaaien aan te drukken en vochtig te houden. Ook kan men het zaad van te voren een tijdlang met vochtig zand te vermengen en op een warme plaats zetten. Beginnen de kiemworteltjes zich te vertoonen, dan kan het worden uitgezaaid. Voor peterselie moet men fijne gekruldbladerige nemen.

Boonenkruid wordt in April gezaaid, vóór de tuinboonen bloeien; het is dan juist klaar als de boonen gereed zijn. Blaadjes en stengeltjes worden fiingehakt om ze met de

tuinboonen te gebruiken.

Bieslook is overblijvend. Het kan in Maart worden gezaaid en zonder veel verpleging handhaaft het zich op de eens ingenomen plaats. Men kan het vroeg in het najaar door deeling vermenigvuldigen en heeft het volgende voorjaar dan weer nieuwe plantjes. Het bieslook is een aangename specerij bij het gebruik van sla, vóórdat de pijpjes van sjalotten of prei dienst kunnen doen.

Dille wordt voor zomergebruik in April en voor herfstgebruik in Mei uitgezaaid. De nog niet rijpe bloemschermen worden

gebruikt bij het inmaken van Augurken. De rijpe zaden doet men wel bij zuurkool. Het zaait zichzelf als onkruid.

Dragon is overblijvend en kan door scheuren worden vermenigvuldigd. Het kan in April worden gezaaid. Het blad gebruikt men bij sla, en in kruidenazijn.

Kervel. Hiervan moet elke maand wat worden gezaaid, want het schiet spoedig in zaad. Het wordt gebruikt bij sla, in

sauzen en soep; ook wel bij den inmaak.

Mierikswortel is een zeer sterke overblijvende plant. Ieder stukje van den wortel kan voor de vermenigvuldiging dienst doen. Het is voor de wortels begonnen. De planten moeten daarom niet te dicht opeen staan en in voedzamen grond. De wortels hebben een sterk prikkelenden smaak. Bij het inmaken van Augurken moeten ze dienst doen.

Pimpernel is ook overblijvend, kan jaarlijks in April worden gezaaid. De stengels en blaadjes gebruikt men bij sla en sausen.

Salie is een heesterachtig gewasje, dat jaarlijks heel aardig met rose bloempjes bloeit. Men kan het reeds in Maart zaaien. Het kan ook door scheuren en stekken worden vermenigvuldigd. Men zet ze op 60 c.M. afstand. De blaadjes worden met melk gekookt voor de saliemelk.

Tuinkers, Sterrekers of Bitterkers is het gewasje voor kindertuintjes, om namen en figuren te zaaien. Met citroen en suiker

smaakt het heel goed op de boterham.

Venkel behoort tot de overblijvende gewassen en kan door scheuren worden vermenigvuldigd. Gewoonlijk zaait ze bovendien wel zich zelf. Om er mede te beginnen kan men in April de venkel zaaien. Ze moeten dan door uit te dunnen een afstand krijgen van 40 c.M. Venkel dient bij het inmaken van Augurken in zuur. Het worden zeer hooge planten, die door om het bed eenige latjes of stokken aan te brengen, staande gehouden moeten worden.

Hiermede zijn de voornaamste specerijkruiden genoemd.

Minder vaak komen de volgende overblijvende voor.

Citroenkruid gebruikt bij paling en het bereiden van likeuren. — Kruizemunt en Pepermunt (van de laatste is de pepermuntolie af komstig) — Larendel riekt aangenaam, daarom doet men de gedroogde stengeltjes en bladeren wel tusschen het linnengoed. — Lievevrouwenbedstroo een schaduwplantje, dient als de vorige om tusschen het linnengoed te leggen en de bereiding van Meiwijn. — Majoraan, waarvan de toppen der jongste scheuten bij erwten, boonen en sla worden gebruikt. De gehakte stengels komen wel door de worst.

Thijm dient als kruiderij voor verschillende gerechten. — Wijmruit, waarvan de bladeren een minder aangenaam sterken geur verspreiden. Men schrijft er genezende kracht aan toe

bijv. tegen stuipen bij kleine kinderen.

Al dezeo verblijvende kruiden kunnen ook in Mei worden gezaaid. Verder kunnen ze door scheuren worden vermenigvuldigd.

Eénjarig zijn: Basilicum, moet warm in Maart worden gezaaid om verder in Mei buiten uit te planten op 20 cM. afstand. De bladeren, die men tijdens het bioeien snijdt, dienen bij de soep.

Borage kan met haar viltig blad en mooie blauwe bloempjes dienst doen als tafeldecoratie. Het worden zeer forsche planten, die rijk bloeien en zich sterk zaaien, zoodat men jaarlijks weer genoeg opslag vindt om uit te planten. Het is de plant voor bijenhouders, want de plant honigt zeer lang, doordat er telkens nieuwe bloemen komen; zoolang tot de bijen niet meer uitvliegen. Het is ook overblijvend.

Bijvoet in Duitschland bekend als Gänzekraut dient dus bij gebraden vogels, en wel de jonge stengels en bladen. Het wordt in April gezaaid. — Koriander om kaas te kruiden nl.

met het zaad; in April zaaien.

De Dessertplant (Malva crispa) is een mooie decoratieve plant. De bladeren kunnen dienst doen om er druiven in op te dienen of andere vruchten; kan vroeg in 't jaar worden uitgezaaid en wordt wel $I^1/2$ Meter hoog.

Lepelblad dient bij sla, wordt in Augustus gezaaid om het volgend voorjaar malsche blaadjes te hebben, die ook afzonderlijk met zout, olie en azijn kunnen worden genuttigd.

Rozemarijn wordt warm in Maart gezaaid en daarna in Mei uitgeplant. Kan echter ook wel buiten niet te vroeg worden uitgezaaid. Blad en stengels kookt men wel in melk, ook gebruikt men deze in soep.

Al deze en nog meer specerijkruiden in één afdeeling in den moestuin vereenigd, goed geëtiquetteerd kunnen een aantrekkelijk hoekje vormen. Voor ieder is gemiddeld een vierkante Meter ruimte groot genoeg. H. S.

BERICHT.

DE DIRECTIE verzoekt den HH. Medewerkers, opgave van geleverden arbeid spoedig te willen inzenden bij de Administratie van "Onze Tuinen", Gebouw Handelsblad, N. Z. Voorburgwal 234-240.

Veel Heil en Zegen in het Nieuwe Jaar!

Zij onzen Lezers en Medewerkers toegewenscht DOOR

DIRECTIE en REDACTIE.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Laelia. — Oncidium. — Peristeria. - Maxillaria.

Laclia anceps, de schoone Mexicaansche, staat weer te bloeien en het is een groot genot naar die prachtig gebouwde en schoon gekleurde, op lange stelen wiege-lende bloemen te kijken. Wij zagen reeds een paar voorloopers in de tweede helft van November en wij hebben die eerstelingen hartelijk welkom geheeten. Zoodra de bloemen verwelken,

wij minder water dan tot heden het geval was, er moet echter voor gewaakt worden, dat de schijnknollen niet gaan rimpelen. Wij geven ze een plaats in een Cacteën-kas, waar de lucht minder vochtig en de temperatuur zoo ongeveer 55° Fahr. is. Bovendien profiteeren zij van het volle licht en veel frissche lucht, wat hun blijkbaar goed doet.

De vroolijk rood geteekende Laelia rubes-cens staat nu ook met haar bloemen te pronken. Er zijn twee zeer uiteenloopende verscheidenheden van deze, n.l. een met bijna witte, de ander met zacht rose De zwarte vlek aan den voet bloemen. van de lip ontbreekt bij geen van beide. Ook zij woont in Mexico en kan dus naast Laelia anceps gekweekt worden.

Het verplanten geschiedt zoodra nieuwe scheuten zich vertoonen, tegelijkertijd komen dan bundels nieuwe wortels te voorschijn die ons waarschuwen. Laat de nieuwe wortels vooral niet te lang worden, 't is dan zoo gemakkelijk ze te breken en dat mag volstrekt niet.

De interessante Oncidium Cavendishianum doet het naast bovengenoemde Laelias uitstekend, en aangezien zij nu haar bloemstengels de lucht inzendt, geven wij haar die standplaats, waar zij van elk straaltje licht kunnen profiteeren. Zeker, de plant wenscht nu en dan begoten te worden; toch is voorzichtigheid aan te raden; immers, blijft de compost gedurende eenigen tijd wat vochtig, dan bestaat er groote kans dat de lederachtige bladeren aan den voet afrotten, wat voorkomen moet worden.

De Peristeria elata heeft haar groote schijnknollen gereed en verlangt een langen rustkuur, die zij het liefst doorbrengt in de gematigde kas, waar de lucht niet te vochtig mag zijn, terwijl men ook de planten aan den drogen kant houdt. De minder bekende *Peristeria Lindenii*

kweekt men onder dezelfde omstandigheden.

In het algemeen, kan men zeggen, verdient het verplanten van Orchideeën in den winter geen aanbeveling; maar waar groote collecties worden gehouden, daar zijn er altijd enkele, die hulp noodig hebben, hetzij in den vorm van verplanten, of anderzins. Daar zijn bijv. de Maxillarias, die nu beter dan ooit verplant kun-nen worden, omdat zij in dezen tijd de operatie met het beste gevolg kunnen doorstaan.

Sterke groeiers, zooals Maxillaria ve-usta, M. grandiflora, die onlangs gebloeid hebben, moeten ten opzichte van het verplanten nagezien worden en indien noodig, kan men er dadelijk toe overgaan. Dit is ook het geval met Maxillaria lepido-ta, M. fuscata, M. phoenicanthera, M. ta, M. fuscata, M. phoenicanthera, M. Mooreana, M. nigrescens, M. luteo-albo, M. Lindeniae, M. Hubschii, M. elegantula, M. ochroleuea, M. humilis en de minder bekende M. Scurrilis.

Deze Maxillarias groeien uitstekend in varenwortelgrond, bij voorkeur van Polypodium en van Osmunda, van ieder de helft. Zij wordt goed fijn gemaakt en vermengd met kleine stukies potscherven

mengd met kleine stukjes potscherven.

Men doet verstandig ze bij elkander een
plaats te geven in het koudste gedeelte van de gematigde kas.

In den Bloementuin.

De tuin in den winter.

Iu deu Bloementuin is uu weinig te doen. De natuur rust en alles wacht op een nieuwen tijd. Als die er is moeten we echter zorgen gereed te zijn. Daarom kunnen we vochtige terreinen draineeren, vaste grond losmaken, zelfs het onkruid nog bestrijden. De kleine Poa annua bloeit er zelfs in den winter nog flink op los. Ook verschillende andere onkruiden doen dit en zijn werkzaam om terrein te veroveren. Overigens houden we alles in orde en schoon, dan loont het zelfs in den winter nog de moeite om eens in den tuin te gaan kijken, vooral in een zachten winter als deze, waann nog zoovele bloempjes te zien zijn en al was het ook nog maar alleen om de kleurige hulstbessen te bewon-deren, die nu zoo helder en toch zoo warm tegen het diepe, glanzend groene, stekelige loof afsteken.

In Kassen en Bakken.

Koude kas. - Bloeiende planten. - Bloom van moederplanten. — Trekplanten. — Vorst.

Al vriest het niet, toch is het zoo goed om koude kas en oranjerie nu en dan eens te verwarmen en daarbij flink te luchten om het overtollige vocht kwijt te raken, waardoor sommige planten anders zouden gaan smeulen, en al begint het te vriezen, zoo kunnen we op mooie dagen toch flink luchten, altijd echter van de wind af. Men denke er aan, als we stoken, de potkluiten nu en dan na te

ken, de potkluiten nu en dan na te kijken, daar vele dan spoediger opdrogen en een begieting noodig hebben.

In de koude kas kunnen we op 't oogenblik genieten van bloeiende Erica's en Epacrisen. Toch nog al lastig in cultuur vragen ze nu vooral een nauwkeurige verzorging wat gieten betreft. Altijd vochtig en toch niet te nat. Door te droog of te nat laten ze al spoedig de blaadies vallen; ook houden ze van frischen. blaadjes vallen; ook houden ze van frissche lucht. In bloei staan: Erica gracilis, E. imbeccila, E. persoluta alba, E. circulata, E. verticillata en vele schoon bloeiende verscheidenheden van Epacris coccinea en andere soorten.

Een aardige bloeier in de koude kas is op 't oogenblik ook Cestrum (Habrothamop 't oogenblik ook Uestrum (Habrotham-nus) elegans met trossen van roode bloe-men, welke door donkerrood gekleurde vruchten opgevolgd worden. Deze behoort tot de familie der Solancëen. Rijkelijk bloeit nu ook Poligala Dalmaisiana. Bloeiende planten moeten we in de eerste plaats het volle daglicht kunnen genie-ten en behalve zeer zorgruldige begie-ting, daar ze tijdens den bloei noord ting, daar ze tijdens den bloei nogal vocht verwerken.

Verschillende planten in de gematigde kas kønnen nu dikwijls aardig bloeien, o.a. Begonia ascotiensis en variëteiten, wier bloemen een schoon materiaal levereu voor vaasjes. Heliotropium bloeit ook en verspreidt een heerlijke geur door de kas, hoewel de bloemen nu lichter van

Ook bij deze plant is het licht een voorname factor. Zorgvuldig gieten en zoo af en toe eens gieren, vooral tegen het voorjaar. Dat zullen de planten ons rijkelijk beloonen.

Azalea en Rhododendron zijn beiden heel geschikt om in bloei te trekken. Azalea's hebben we reeds in bloei, doch met Rhododendrons gaan we nu beginnen. We forceeren ze langzaam; waarom we ze eerst 1 à 2 weken in een gematigde warme kas zetten, om ze daarna in een warme trekkas over te brengen. De kluit moeten we goed vochtig houden. Daarbij moeten we de planten ook meerdere keeren per dag spuiten, vooral voor de kleverige knoppen is dit noodig. Komen de knoppen los, dan houden we op met spuiten en na eenige dagen hebben we prachtplanten om in serre of kamer te plaatsen. Daar vooral moeten we op het uitdrogen der aardkluit letten, opdat we er dan wel 4-5 weken genot van kunnen hebben. Zijn ze uitgebloeid, dan nijpen we de uitgebloeide bloemtrossen weg en plaatsen de planten

Hoewel we nog geen last van vorst hebben gehad, houden we het dekmateriaal toch gereel.

Utrecht. J. A. HOITINGH.

In den Fruittuin.

Klein fruit. - Bessen snocien. Sesia. - Rondknop.

Onder dezen algemeenen naam rangschikt men bessen, frambozen, bramen, ardbeien en meer dergelijk fruit, dat gekweekt wordt aan struiken of pollen welke slechts een bescheiden afmeting aannemen. Door die geringe afmetingen wordt het in de meeste gevallen als onder- of tusschen-beplanting aangewend en spreekt men van bijkultuur, wat echter niet wegneemt, uit een geldelijk oogpunt beschouwd de bijkultuur wel eens hoofdzaak is. In algemeene zin kan worden aangenomen dat dit klein fruit, vooral bij den amateur maar ook nog veel te veel door den be-roepskweeker als paria's van de fruitkultuur wordt behandeld. Omdat bessen en

bij een goede verzorging als frambozen onderbeplanting nog een behoorlijke opbrengst kunnen geven, meent men dat elke plaats nog goed genoeg is en snoeien, althans behoorlijk snoeien, acht men voor bessen minder noodig. Onder den wijdschen titel van snoeien worden ze met de schaar bewerkt, soms ook wordt elk bewijs van snoeien geheel nagelaten. Bij den aanplant reeds begint men wat de bessen betreft te zondigen en geeft men ze slechts de helft van den vereischten afstand.

Wanneer we voornemens zijn, een grooter of kleiner aantal bessestruiken aan te planten, 't is er nu juist de tijd voor, be-ginuen we met deze een afstand van 2 M. te geven. Op plaatsen die door ligging of andere omstandigheden niet tot de beste behooren, kan met 1.75 M. worden volstaan. Een voorafgaande flinke bemesting is noodzakelijk. De struikjes die als tweeof driejarige verhandeld worden, hebben gewoonlijk drie of meer sterke scheuten, die op een buitenoog flink teruggesne-den worden, waarmede de grondslag voor de toekomstige gesteltakken gelegd is. Oudere struiken ondergaan een degelijke

snoeiing, die niet bestaat uit het iukorten tot op ongeveer gelijke hoogte van alle éénjarige twijgen, maar in het naar een bepaald systeem inkorten van den eenen en geheel wegnemen van den anderen tak. Bij dit alles houden we het voor alle vruchtboomen geldende beginsel voor oogen, dat vruchtknoppen slechts kunnen gevormd worden onder een behoorlijke toetreding van licht en lucht. Dat het niet de grootste, maar wel de best gevormde struiken zijn welke de meeste en ook de mooiste vruchten voortbrengen.

Ten opzichte van de organen waaraan de vruchten zullen komen, staan zwarte bessen en kruisbessen ongeveer gelijk, beide brengen hunne vruchten voort aan de eenjarige twijgen en aan de kleine bloemtuiltjes, welke bij een goede behan-deling in grooten getale op het oude hout voorkomen. Roode en witte dragen slechts op die genoemde bloemtuiltjes, welke door hunne kortheid soms den schijn verwekken of de vrucht onmiddellijk uit het

oudere hout voorkomt.

Ook vinden we nog, en dit geldt weer voor alle bessensoorten, korte twijgjes ter lengte van 10 tot 15 c.M.; deze kun-nen zijn: vruchttwijgjes en zijn dan te her-kennen aan hun dichten kuopstand, zwa-ren eindknop en betrekkelijke stevigheid; of het zijn door gebrek aan licht of voedsel niet verder ontwikkelde, zwakke twijghebben dan een zeer ruimen knopstand bij een zekere slapheid. Zulke twijgjes worden geheel weggenomen, ze dienen tot niets; die andere kleine twijgjes kuunen, indien ze wat erg lang zijn, of in te groote hoeveelheid aanwezig zijn, een weinig worden ingekort. De overige eenjarige twijgen worden, indien ze niet tot vergaf-feling van een bestaande of tot het vormen van een nieuwen gesteltak noodig zijn, tot op een halven c.M. worden weggesnoeid.

Aan den voet dier aldus ingesnoeide twijgen, ontwikkelen zich, uit de knoppen rondom het stompje dat we blijven lieten, de vruchtknoppen en vruchtspoortjes, soms in zoo groote getale dat de vruchten er in heele bossen opeen aanzitten. Maar we herhalen het nog eens, daarvoor is licht, veel licht binnen in den

struik noodig.

De scheuten waarmede de gesteltakken zich moeten verlengen of die welke een nieuwen gesteltak moeten vormen, worden bij roode en witte bessen op 10 à 15 c.M. ingesneden. Ook hierbij is het van veel belang, steeds op een naar buiten gericht oog te snoeien en de snoeiwond zoo dicht mogelijk bij het oog aan te brengen. Omdat zwarte en kruisbessen ook op het

eenjarige hout dragen, een feit dat velen in de meening doet verkeeren, dat snoeien eigenlijk geheel overbodig is, worden deze wat langer gesnoeid en de bedoelde vruchttwijgjes, ook al zijn ze wat lang ongemoeid

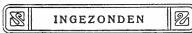
Eenjarige. twijgen welke uit het hart van de struik voortkomen, die dus in congesteltakken cnrrentie met bestaande zouden komen, moeten geheel worden weggenomen, tenzij deze noodig zijn om een minderwaardigen gesteltak te vervangen, of, indien de geneele struik teeken van uitputting geeft, den geheelen struik te verjongen.

Bij jonge struiken snoeien we de eerste paar jaren kort, we verkrijgen daardoor een zekere stevigheid, en soort van fundament, waarop kan worden voortgebouwd en dat voorkomt dat de struiken op later leeftijd of bij groote dracht, uiteen vallen.

Wanneer we bemerken dat sommige takken hol zijn, te herkennen aan hun ziekelijk uiterlijk, dan moeten deze tot op de plaats waar de tak weer normaal wordt, worden ingesneden en verbrand. 't Is het werk van de rups van Sesia tipuliformis, die zich nu nog, in de gangen die ze maakte, ophoudt en dus meteen daardoor

vernietigd wordt. Bij zwarte bessen geven we acht, of zich de gevreesde rondknop voordoet. Deze zijn gemakkelijk te herkennen aan hun meer-deren grootte en ronden vorm. Schijnbaar 't of deze knoppen meer bevoorrecht, krachtiger zijn; dit is echter geenszins het geval; later zou blijken dat ze in 't geheel niet uitloopen en doodgaan, ze zijn aangetast door de bessengalmijt (*Phytoptus Ribis*. Deze knoppen moeten zorgvuldig worden verzameld en vernietigd, want ze bevatten een legio vernielers die in den voorzomer, na de knop waarin ze zich bevinden vernietigd te hebben, er uittrekken en zich naar de dan gevormd wordende ionge knoppen begeven.

J. C.M. jonge knoppen begeven.

De grootstadsche tuinman.

M. de Redacteur, gelieve naar aanleiding der art. in no. 22 en 23 van Uw blad een plaats te verleenen aan onderstaande opmerkingen van een uwer abonné's bloemist-tuinonderhouder.

Eigenaardig doet het aan, bij het lezen der zeer zeker gegronde klachten der inzeuders over dit onderwerp in voorgaande nummers van Uw blad, als vakman te moeten constateeren dat onder de goede vaklui, de mannen waar nog eens wat inzit, hoe langer hoe minder animo bestaat zich te wijden aan het onderhoud van partienliere tninen.

Zonder al te veel redenen op te diepen, die tot deze zeker wederzijds minder gewenschte verhouding aanleiding kunnen geven, wil het mij op grond van eigen erva-ring toeschijuen, dat het gebrek aan goede tninonderhouders voor een deel te vinden

is in het feit, dat er zoo weinig goed werk op dat gebied wordt gevraagd. Waar in no. 22 de geachte inzender spreekt over de dengden van den vroegeren tuinier, vraag ik, heeft hij daarbij wel er aan gedacht, dat het gros der tuinbezitters van heden ook zoo geheel anders is als voor 30 à 40 jaren? En waar in dat zelfde de redacteur den raad geeft, nummer dat ieder bloemist-tuinonderhonder-patroon minstens één goeden vakman voor de ware liefhebbers moet disponibel kunnen stellen, dan rijst bij mij als patroon de ernstige vraag op: Waar haal ik onder den huidigen toestand dien bekwamen knecht vanKrijgt nu in uo. 22 de groote-stads-tuinman een duwtje, in no. 23 vertelt ons een andere inzender, dat zijn collega op 't dorp of in kleinero plaatsen ook al geen zier beter is; Lu, dat is te verwachten!

Nu had ik geen plan mij in de discussie te mengen, als niet de laatste inzender op 't eind van zijn epistel het ongeveer voorstelde als zoude,, indien de werkelijk be-kwame vakman nu maar optrad, deze verzekerd koudo wezen van de nering en de steun van liefhebber en tuinbezitter! Eilieve, was dat maar waar! In de plaatsen waar ik vroeger als knecht in dat bedrijf werkzaam was, en in de plaats mijner inwoning, waar ik eenigc tientallen van jaren dit vak uitoefen, heb ik, behoudens een enkele uitzondering, juist het tegenovergestelde gezien.

Het is de zich of brutaal of mooi-praterig overal indringende pelargonium-leveran-cier, de te pas of te onpas, steeds maar voor de hand op boomen en heesters inplantende tuinman, die veeltijds de gewilde

aardige tuinman is.

Verscheidene ervaren vaklui, goede bekwame werkers heb ik in vaak moeilijke omstandigheden tot hoogen ouderdom het vak zien uitoefenen, met slechts zoovele klanten dat ze, hoogstens werkend met een zoon of knechtje ternauwernood het leven konden houden, terwijl knoeiers huizen konden koopen van "oververdiend" geld. En nog is het steeds in do steden te zien dat ieder die maar handig genoeg zich opdringt en op de stoep staat van het nieuwe huis met tuin, waarin mijuheer komt wonen, zoo maar in eens de tuinman is; met gevolg dat alweer een plekie grond in een tuin herschapen wordt, die ziju bezitter wel een rekening, maar bedroefd weinig voldoening bezorgt.

Kuunen zoovele tuinbezitters, waaronder ook nog wel liefhebbers zijn of die het konden worden, kunnen ze dan niet eens eenige aandacht wijden aan den persoon en de bekwaamheid van hem, die met het werk in hun tuin wordt belast? zoo vroeg

ik vaak mezelve af.

Waarom die haast om maar gauw bewaarom die haast om maar gadw weddiend to worden, terwijl eenig rondzien hier of daar aan den weg of bij een meer bekend befhebber gevraagd, vaak veel teleurstelling had voorkomen, want, waarde heeren inzenders, op de dorpen of kleine plaatsen mag het moeilijk zijn, doch in de grootere steden zijn nog wel bekwame menschen voor dat werk te vinden, al loopen dezulke nu juist in den regel niet voor het grijpen op de stoep of aan den weg.

Hoewel over dit onderwerp nogal een en ander te zeggen is, wil ik geen meerdere plaatsruimte vragen, en eindig met wat ik in 't begin zeide, doch in eenigszins gewijzigden vorm, met deze meening, dat, als er weder meer goede vaklui gevraagd (en gewaardeerd) worden, deze ook wel te

voorschijn znllen komen.

We hebben ook gaarne den vakman gelegenheid gegeven een woord in deze aangelegenheid te spreken en hebben daarom beido stukjes opgenomen, hoewel het daarin vervatte betoog wel eenigszins langs de quaestie gaat. De inzenders toch hadden het niet over tuinaanleg, maar meer over het onderhoud en de bewerking hunner tuinen. Red.

BLADVULLING.

Gardening is the most delightful of all recreations, since it allows each of its followers to set up his own ideals and in his own way to strive for their attainment.

(The ideal Garden.) H. H. Thomas.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

VRAGENBUS

Vraag No. 209.

Zoo juist kreey ik uit Engeland drie PRIMULA'S, te weten P. Beesiana P. Bulleyana en P. Littoniana.

Ze komen in den catalogus van Cannell 1912 voor als zeldzame planten onder de rubriek Hardy Primula's.

Ik weet echter nu nog niet of het al dan niet Alpinen zijn en als gevolg daar-van WELKE GRONDSOORT ze moeten hebben.

Ubbergen. C. A. H.

Antwoord. Over het algemeen houden Primula's van voedzamen, maar niet te zwa-ren grond en gelijkmatige vochtigheid tijdens den groei. Goede, vette compost met zand, zavergrond of kleigrond, goed doorgewerkt met bladaarde en zand, zijn voor deze cultuur geschikt. 's Winters raad ik u aan te dekken met kurkdroog turfstrooisel en dan zult u moeten zien of deze Primula's ook voor ons land ,,hardy primula's 'zijn. Daar heb ik geen ondervinding

Vraag No. 210. Zoudt u zoo vriendelijk willen zijn mij een adres te geven, waar ik die MAGNO-LIA GLAUCA of Beverboompje kan krijgen, waar u 20 April in "Onze Tuinen" over geschreven hebt. Ik heb al verschillende kweekers gevraagd, maar ben tot heden niet geslaagd.

Helmond.

Antwoord: Ik zie de plant aangeboden in de prijscourant van de firma W. Keessen Jr. & Zonen te Aalsmeer.

Vraag No. 212. Op welke wijze VERMENIGVULDIGT men den ITALIAANSCHEN POPULIER en den LIGUSTER.

Stavenisse.

Antwoord: Door stekken, welke men in het voorjaar buiten in den vollen grond stekt. Van Populus neemt men stekken ter lengte van pl.m. één meter; Liguster moet gestekt worden van meerjarig hout, ter lengte van 25 à 30 c.M.; men kan de Liguster ook zaaien.

Vraag No. 211. Hoe moet ik eene STENGELBEGONIA

behandelen die spoedig na levering al haar blad liet vallen en korten tijd geleden ook de nieuwgevormde bladeren en ook nu en dan stengeldeelen afwierp. De bloemist beweert dat deze bladval eenc gewoonte is van die begoniasoort.

De plant staat in een goed lichte serre voor het raam en wordt steeds tegen rechtstreeksche zonnestralen beschermd. Ik diende een paar malen sterk verdunde bloemenmest toe en goot geregeld 2 imes per weck flink.

b.Mag ik u tevens beleefd verzoeken mij den juisten titel op te geven van Uw BOEK over ROZENSNOEI en verzorging? Gaarne wilde ik in Maart de rozen zelf snoeien en verder op de juiste wijze behandelen, en zal de bestudeering van uw boekje gedurende de wintermaanden mij daarvoor zeker de noodige kennis verschaffen. I. L. L. B.

Antwoord: a. Omtrent de Begonia kunnen wij u niet volledig van raad dienen waar u den soortsnaam verzwijgt

Begonia's echter die geregeld de bladeren laten vallen uit gewoonte bestaan er niet.

Vallen de bladeren groen af dan hapert er iets aan de standplaats of cultuur. Schermen behoeft u in de eerste zes weken niet te doen, bloemenmest voorloopig niet meer toe dienen en water geven wanneer dit noodig is.

b. Aanleiding voor het snoeien van rozen sumengesteld door eene commissie uit de National Rose Society te London. Bewerkt door J. K. Budde. Geïllustreerd door mejuffrouw J. M. Charters.

J. K. B.

Vraag No. 213.

In Augustus van dit jaar kocht ik een kleine ASPARAGUS PLUMOSUS COM-PACTA NANA. Direct is dit plantje door den tuinman in een grooteren pot met bladaarde overgeplant, en het kwam ook eerst met den dag aan. Het maakte eenige nieuwe bladen, maar een lange spriet kreeg geen bladeren en ging verdorren, zoo ook een tweede en de andere bladen gaar allen gtwellen gaan allen afvallen.

Het plantje staat van af, dat ik het m huis heb, op dezelfde plaats, en wel vlak voor het raam in het volle licht op het Noord-Westen. Het krijgt nooit zon. Op het oogenblik wordt er in die kamer met een vulkachel verwarmd. Wat kan de reden zijn, dat het kwijnt? Is sigarenrook soms schadelijk?

Deventer. Mej. H. de V.

Antwoord: De standplaats is goed; het grondmengsel ook; als het plantje maar ncht heett, is er aan directe zonneschijn (voor deze Asparagns althans) geen be-hoefte. De vulkachel kan misschien oorzaak zijn, in zooverre, dat de kamerlucht at te groog wordt; maar of 't zoo is, is ongezien niet te beoordeelen. Mogetijk kunt u wat water laten verdampen, door een ketertje of bakje met water achter op de kachel te zetten. De kamerlucht is inderdaad 's winters meestal te droog voor de planten. Wanneer er voorts niet overmatig gerookt wordt, zal ook dat niet hinderen.

Er kunnen evenwel ook andere oorzaken zijn: krijgt de plant soms teveel kunst-mest of teveel gier, of wordt er (ik veronderstel slechts!) bijgeval sigarenasch op den bloempot afgestooten? Dat is het beste middel om gevoelige planten 't snelst te doen kwijnen. Tocht kan trouwens ook gelijksoortige verschijnselen veroorzaken. En ten slotte: een plant kan (evenals wij zelf) zonder voor ons naspeurlijke oorzaken ziek worden en zelfs ster-

Vraag No. 214.

a. Is het goed voor AZALEA MOLLIS welke verleden jaar is geplant in hoofdza-kelijk turfmolm nu VEEL VLOEIBARE KOEMEST te geven?

b. Is het raadzaam voor PAS GEPLAN-

TE ROOS in een kuil er naast VLOEI-BARE KOEMEST te krijgen? c. Is het de juiste wijze van bemesting voor VRUCHTBOOMEN die IN GRAS-VELD staan op ongeveer 75 c.M. afstand een kring van zoden los te steken en daarin de vloeibarc koemest te gooien?

Deltt Mevr. T. N.

Antwoord: a. en b. Het is nu minder de tijd, Azalea en roos vloeibare mest te geven; het is nu de rustperiode. Men doet dit, wanneer ze weer aan den groei gaan.

c. De afstand hangt af van de grootte der boomen; gewoonlijk doet men het onder de niteinden der takken, en dan ter breedte van minstens een halven meter.

W. F. A. G.

MOLENAAR's KINDER MEEL. Westzaan (Holland). =:= MET GOUD BEKROOND.

SPIEGELGLAS VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD. VENSTERGLAS.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Specialiteit in Gemengde mesten voor land- en tuinbouw. Meng Uwe meststoffen niet zelf! De grootste land- en tuinbouw-vereenigingen koopen onze machinaal gemengde mesten. De meerdere kosten worden ruimschoots opgewogen door de betere werking.

Vraag No. 215.

Ben bezig eikenwal 75 c.M. diep om te spitten. Bovengrond wordt zorgvuldig bo-ven gehouden. Zandgrond. Waarmede ven gehouden. Zandgrond. Waarmede moet ik die BEMESTEN om het volgend voorjaar AARDAPPELS te poten.

Kan voldoende koemest krijgen, wanneer en hoeveel Are? Is kunstmest beter, 200 ja wanneer hoeveel en welke soort? H. DE K.

Antwoord. Nu u voldoende koemest kunt krijgen, is het op uw grond wel het aanbevelingwaardigst daarvan gebruik te maken, terwijl daarbij dan tevens nog kunstmest kan worden aangewend, zooals heel vaak wordt gedaan en meestal met succes. Laat nu per Are ongeveer 500 KG. koemest onderwerken. Het volgend voorjaar dan nog 3 KG. patentkali, 3 KG. superphosphaat en 1½ KG. zwavelzuur ammoniak. W. F. A. G.

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

Vraug No. 216.

a. Kunt u mij zeggen waar APPEL- en PERENZAAD is te bekomen voor het

kweeken van onderstammen.

b. Welke is de beste en de gemakke-lijkste manier om ONDERSTAMMEN te KWEEKEN, zooals de Kweepeer en Appel Doucin en Paradijs, en hoe er aan te komen; wat bedoelt men met vermenigvuldigen door stek?

Stavenisse.

Antwoord a. Zaad van appels en peren is bij elken zaadhandelaar van beteekenis te verkrijgen. Namen kunnen in deze rubriek niet worden genoemd. Indien u zelve wat pitten uit appels en peren verzamelt, is u in het bezit van het gewenschte zaad. U neemt daarvoor vruchten, die van nature klein blijven, geen kleine vruchten uit de groote (utschot), dan verkrijgt u uit dezelfde hoeveelheid vruchten meerdere pitten dan wanneer u zaad van grootvruchtige soorten verzamelt. Wat echter niet wegneemt dat pitten uit de laatste minstens even goed zijn. Ook de pitten uit rotte vruchten zijn

voor uw doel te gebruiken. Bij het verzamelen van pitten mogen de vruchten niet geheel worden doorgesneden, om te voor-komen dat de pitten leschadigd zouden worden. snijdt men ze tot op het klok-huis om ze verder met de hand door een draaiende beweging geheel te splijten. Men

noemt dit kernen. b. Kweepeer, Paradijs en Doucin kunnen door afleggen en stekken vermenig-

Najaarsbemesting.

Bemest thans Uw tuin met kalkmergel. Vraag benoodigde hoeveelheid onder opgave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283.)

Stekken is het gemakvuldigd worden. kelijkst, maar niet alle gronden zijn daarvoor geschikt; een fijn verdeelde zandige of veenachtige bodem, welke bovendien voehthoudend is, is daarvoor onmisbaar.

Bewortelde planten zijn voor betrekkelijk lage prijzen van boomkweekers te be-trekken. Er zijn firma's die zich speciaal met het artikel onderstammen bezig hou-

Onder vermenigvuldigen door stek verstaat men: het tot een zelfstandige plant opkweeken van een plantendeel. Dit deel kan zijn: een tak, een twig, een scheut, een kuop, een blad een stuk van een wortelstok, o. a. wilgen, populieren, vlier e.m.a.; andere maken stekken met een hieltje (de verdikking aan den voet) noo-dig, b.v. kweepeer, kruisbes enz., terwijl voor nog anderen bepaalde hulpmiddelen, zooals kassen of bakken, glazen stolpen, bodemwarmte, enz. onmisbaar zijn. J. C. M.

Vraag No. 217. Ik heb verscheidene BLOEIENDE PLANTEN in de KAMER, Azalea, Cyclamen en Begonia's, die tot de laatste knoppen uitbloeien, maar de BLOEMEN worden hoe langer hoe KLEINER. Is daaraan iets te doen? Misschien wat bloemenmest geven? Wanneer en hoeveel?

 $Mej.\ L.\ E.$ Amsterdam.

Antwoord: Voor bemesting van kamerplanten is het thans een ongeschikte tijd. Het is trouwens al mooi, dat om dezen tijd in de kamer alle bloemknoppen zich openen. In de vrije natuur staan thans ook nog allerlei planten te blocien, o.a. cen perk rozen op de Weteringschans bij 't Museum; maar 't zijn ook allemaal kleine bloemen. Er zal dus niets aan te doen zijn.

B. B. doen zijn.

Vraag No. 218.
a. Ik heb een KASTANJEBOOM (wilde) met dubbel witte bloem; 8 jaren oud en uiterlijk gezien goed gezond; doeh heeft enkele jaren geleden voor het eerst bloem gegeven, in 't geheel één. Sedert dien gaf hij GEEN BLOEMEN meer, Wat zou hiervan oorzaak kunnen zijn?
b. Wat is 't KENMERK van KANKER bij een 4PPELBOOM?

KER bij een APPELBOOM? H. C. W.Ginnelen.

Antwoord. a. Ik denk, dat de boom, die er volgens u gezond uitziet, nog niet oud genoeg was om te bloeien. Elke boomsoort heeft daarvoor een bepaalden leeftijd, en uw kanstanjeboom is daar nu zoo ongeveer aan toe. Dat er vóór dien tijd eens zoo'n enkel bloempje verschijnt, komt meer voor. Ik herinner me betzelfde van een jongen gezonden noteboom, die een paar jaar na het planten één vrucht gaf, doc'h daarna weer eenige jaren krachtig doorgroeide, om ten slotte goed te gaan dragen.

b. Het kenmerk van kanker is, volgens Litzema Bos (Ziekten en Beschadi-ingen der Ooftboomen): Opzwellingen Ritzema Bos aan oudere twijgen, takken en stammen. Gestorven plekken in de bast, omgeven door onregelmatig gevormde lagen wond-

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

hout, waarin evenwel concentrische lagen nout, waarin evenwei concentrische lagen te onderscheiden zijn. Bij open kanker is een afgestorvenen gedeelte van de stam-of takoppervlakte duidelijk zichtbaar. Bij gesloten kanker is het afgestorven gedeelte alleen op de doorsnee te zien als een bruine spleet; het geheel wordt overdekt door de wondhoutmassa's die knolvormige opzwellingen vormen (vooral aan jonge takken en twijgen.)

B. B.

Vraag No. 219.

Een KENTIA FORSTERIANA, een gezonde plant of cigenlijk 3 planten bijeengevoegd, die ik nu 3 jaar heb, krijgt BRUINE PUNTEN aan de BLADEREN en ROEST in sommige bladeren. Ik vrees, dat ik de bladeren den laatsten tijd niet genoeg heb afgesponsd. Kan dit de reden zijn en is die roest besmettelijk? Moet ik het uitknippen?

Mevr. C. L. Seh. Hilversum.

Antwoord; Het afsterven van palmbladen begint steeds aan de punten en kan dus een gewoon ouderdomsverschijnsel zijn, waartegen niets baat. Of dit hier het geval is, is ongezien niet uit te maken. U kunt de doode punten (schuin) bijknippen, evenals de roest.

Of dit werkelijk roest (Graphiola) is, is ook alweer ongezien niet uit te ma-ken. In ieder geval is regelmatig afspon-sen (maar niet nat laten) 's winters een weldaad voor kamerpalmen. B. B.

Vraog No. 220. a. Hier in een tuin staat een ABIES NORDMANNIANA, welke ongeveer 4 à 5 Meter hoog is, maar van onderen zeer kaal en leelijk wordt. Wat kan ik er aan doen dezelve van onderen weer vol te maken?

b. Kan een FAGUS SYLVATICA en F. S. ATROPURPUREA, pl.m. 16 jaren oud, met succes van een kweekerij te Utrecht in een tuin in E. overgeplant worden? En welken grond verlangt de Beuk?

e. Kan een RHODODENDRONPERK (hybride-soorten) met blijvend sueces aangelegd worden in cen park onmiddellijk bij de Zuiderzee? En welke grond is daarvoor het beste?

d . Moeten WATERLELIES in een vivertje waar zoowat 50 e.M. diep water in staat, des winters er nitgehaald of bedekt worden?

J. W. v. V. Enkhvizen.

Antwoord: a. Abies Nordmanniana. en elke andere spar of den, die zijn naalden van de onderste takken verloren heeft, krijgt ze niet meer terug. Enkele sparsoorten laten terugsnijden toe, de meesten niet. Doch zulke groote sparren als opgegeven is, blijven kaal. Staat de boom vrij? Is de bodem klei of veen? Beide grondsoorten vindt men te Enkhuizen.

b. Beuken kunt u gerust overplanten. Op elken goeden. niet te natten grond, groeien zij, doch niet overal even sterk. De 310

beste grond voor beuken is leemhoudend zand. Dit vindt men in Enkhuizen niet.

c. Men kan gerust in Enkhuizen, dicht bij de Zuiderzee Rhododendrons planten. Zij vragen liefst humusrijken, vochthou-denden bodem. Is het terrein op klei-grond, die dan uitgraven en vervangen door turfstrooisel, ouden bladgrond, vermolmde takken en oude mest.

d. Waterlelies laat men gerust in den vijver. Men kan na de eerste flinke vorst het ijs afdekken met blad of stroo, om verdoorvriezen te voorkomen. Verd Leonard A. Springer.

HOE PLANTEN EN BOOMEN ZICH ZELF ZAAIEN.

In Harpers Monthly vonden wij een intcressant artikeltje over bovengenoemd onderwerp. Het blad noemt dit weer een van die vele wonderen, waarover ieder, die Moeder Natuur bestudeert, mag nadenken en voor zich zelf uitmaken, of er een Groote Architect is, die volgens een be-paald plan werkt, dan wel ot alles slechts

aan het toeval geweten moet worden.
De olmen hebben duune cirkelvormige wruchten, waar het zaadje juist in het midden zit. Als dit rijp is geworden, zweeft het weg en legt in den regel nog een grooten afstand af, voordat het ter

aarde valt.

De ahorn en de denneboom hebben gevleugelde zaadjes *), die iets van een waaier hebben en daardoor zullen ze nimmer recht neervallen ,doch steeds in eene draaiende beweging naar beneden komen. Er behoeft slechts een zacht windje te waaien en de zaadjes zullen ver van den moeder-boom neervallen.

linde heeft een bundel eenzadige vruchtjes, welke aan een blad verbonden zijn, dat als vlieger dienst doet. Blaast de wind, dan vallen deze vruchten ook ver genoeg van den stam, om gelegenheid te geven weer nieuwe boomen te doen

. De pimpernoot heeft een ballonnetje, verdeeld in drie gelijke afdeelingen, die met lucht gevuld zijn en ieder een zaadje hevatten. Indien dit in het water valt,

zinkt het niet, doch blijft drijven. Dit alles wordt echter overtroffen door een boomsoort in Australië, die vruchten oplevert, waarvan de bolsters zoo hard zijn, dat de zaden slechts met geweld er uit gehaald kunnen worden. Ook door groote hitte springt de bolster en het zaad komt vrij. En het zijn juist deze boomen, die de oumetelijke wouden vormen, waar nu en dan bosehbranden ontstaan en door

*) Bij den ahorn zijn het eigenlijk éénzadige vruchtjes. - Red.

de enorme hitte, die daarbij ontwikkeld wordt, springen de zaadhuisjes en spoe-dig groeien weer jonge boompjes daar, waar de oudere verbrand zijn.

Bij kleinere planten, waar het zaad niet zoover behoeft te vallen, is in den regel de constructie der vruchtjes minder ingewikkeld, hoewel wij ook hier nog waaiervorm en parachutevorm aantreffen. Ook hebben wij eene klasse van gepluimde zaden met een zijdeachtig dons, dat hen zacht doet neerdalen. De distel is ons wel het meest bekend en de paardebloem herinnert ons aan onze kinderjaren. Bij sommige planten is het zaadhuisje van binnen als 't ware met dons gevoerd, en dit schijnt ten doel te hebben het jonge zaad tegen invloeden van buiten te beschutten

Het Engelsche blad spoort icdereen aan het leven van planten en boomen te gaan bestudceren en als het kan een klein tuintje aan te leggen of indien dat niet gaat, tenminste eenige planten in potten te kweeken, ten einde zoodoende in nadere aanraking met Moeder Natuur te komen, die nog vele verrassingen en vele wonderen voor den menseh verborgen

KNOFLOOK TEGEN HONDS-DOLHEID.

Dr. Dias te Porto heeft eenige jaren geleden de aandacht gevestigd op de gunstige resultaten, welke hij verkregen had, door personen, die door een dollen hond gebeten waren, met knoflook te behande-Dr. Dias liet de wonde wasschen met zuiver water en wreef ze daarna in met fijn gestampe knoflook. Gedurende acht dagen moest deze knoflook op de wonde blijven, en moest de lijder tevens afkooksel van knoflook drinken. Dit middel is echter niet nieuw: al de Arabieren lennen de lijder tevens de lijder tevens afkooksel van knoflook drinken. kennen het. De profeet Mahomet zeide: Aangewend op de plek van den beet eener adder of van den steek eens schorpioens, brengt zij gelukkige uitwerking teweeg.

BLOEMEN IN DECEMBER.

In aansluiting met het ingezonden stukjo over "Bloemen in December" in "Onze Tninen" van Zaterdag 14 Dec. jl., wil ik u mededeelen dat ik heden, 17 Dec. na inspectie van mijn rotstuintje tot de ontdekking kwam, dat de volgende planten bloeien, zij het dan ook bescheiden: 1. Fragaria indica; 2. Lythospermum prostatum; 3. Primula auricula; 4. Erodium Manescavi; 5. Arabis alpina; 6. Erigeron speciosus; 7. Geranium sanguineum; 8.

Viola cornuta, terwijl Helianthemum amabile flinke roode knoppen vertoont. Hoogachtend,

H. RAMAER.

We zijn ook eens aan het zoeken gegaan en zagen in den Amsterdamschen Hortus thans, 18 Dec., in bloei: Erica carnea, Rubus ulmifolius bellidiflorus, Erica stricta, dubbele Arabis, Geranium sanguineum, Kerstroos, Winterjasmijn, Papaver pilosum (knop), Ulex europaeus, maandrozen, roos: Gustav Grünerwald met twee fraaie, volkomen goed ontwikkelde rozen, Saxifraga ciliata, Potentilla alba, Lavendel. Dianthus plumarius (dubbel en enkel). del. Dianthus plumarius (dubbel en enkel), Ruta graveolens, Anemone japonica, Hieracium, terwijl Cydonia japonica reeds een paar bloempjes ontplooide. En dan zegt men nog dat het winter is. 't Lijkt wel zomer! Dien indruk krijgt men echter alleen als men zoo'n lijstje afleest, want buiten is het wel anders. De bloempjes zijn er wel buiten, maar 't is, op een enkele uitzondering na, o, zoo heel be-scheiden! Maar we zijn dan ook al in de tweede helft van December en de bloempjes zijn er toch maar!

LEESTAFEL

Wij ontvingen van de Internationale Nederlandsche Maatschappij "Phytobie" tot verdelging van dierlijke en plantaar-dige parasieten door "Phytophiline", te 's-Gravenhage, het volgende schrijven, ver-gezeld van het daarin vermelde microscoopie:

"Het was ons zeer aangenaam destijds uw gunstige beoordeelingen te vernemen over de door ons uitgegeven circulaire, be-treffende schadelijke insecten. Wij bieden u thans ter beoordeeling cen klein microscoop aan. De bedoeling hiervan is, om dit instrument voor zeer geringen prijs ter beschikking van het publiek te stellen om het onderkennen van de schadelijke insecten te vergemakkelijken en vervolgens door te vergelijken met de groote afbeeldingen op onze circulaires tot het besluit te komen met welk insect men te doen heeft en op welke wijze het te bestrijden.

..Wij hopen zeer, dat na de vele moeite, die wij ons getroost hebben, om tot een bruikbaar en tevens goedkoop instrument te geraken, het blijken moge, dat wij doel hebben getroffen. Prijs f 0.60, franco toegc-

We hebben hier — den lagen prijs in aanmerking genomen — een goedkoop, bruikbaar instrumentie, dat vooral ook als gewoon vergrootglas (loupe) gebruikt kan worden.

B. B.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1—5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu,

daarin worden o.a. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

N. V. "DE HOOGEBERG" Velsen.

No. 14.

Prijs f 10.-.

BLOEMPOT met lintversiering.

Diam. 57 c.M.

Hoog 27 ,, Verkrijgbaar in

terra blanca & terra jaune.

GESTICHT "MEERENBERG"

nabij het station "Santpoort-Meerenberg".

Het dagelijksch Bestuur uit de Commissie van Toezicht over het Gesticht MEERENBERG zal bij inschrijving op VRIJDAG 10 JANUARI 1913, in een der lokalen van het Gesticht, 's morgens 11 uur

AANBESTEDEN

de levering van een partij

BOOM- en HEESTERGEWASSEN.

De voorwaarden van aanbesteding, het bestek en gezegeld inschrijvingsbillet zijn tegen betaling van 55 cent bij den Administrateur van bovengenoemd Gesticht verkrijgbaar

Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek. J. J. B. J. BOUVY, Dordrecht.

ROTTERDAM,

DEN HAAG, UTRECHT, NIJMEGEN.

Keizersgracht 403. Delftsche Vaart 37. Korte Groenewegje 85. Lucas Bolwerk 20. v. Welderenstraat 89.

(59)

-:

Directe levering per kist of per wagon van: Eenruiters Kasglas.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. Kyaniseerinrichting. \Diamond

AUTOGARAGES. TUINHUISJES. LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER en KONIJNENSPORT.

APRASTERINGEN VOOR TERREINER VOOR ONZE JONGENS.

OVERNAPPINGEN - HZERCONSTRUCTED

Miniatuur Stoommachines en toebehooren in uime sorteering en concurreerende prijzen. Bezichtiging zonder verplichting tot koopen. J. TH. HAUSER, (644) Amsterdam, Bilderdijkstraat 66. Tel. 9562.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

VOGELBESCHERMING.

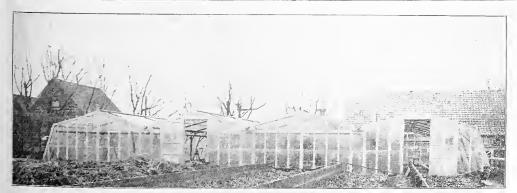
VOEDERHUISJES. DRINKBAKJES. NESTKLOSSEN.

VOEDERHOUTJES enz. IMMING & v. TONGEREN.) SNOEIMESSEN, SCHAREN, enz.

-:- -:- Men vrage de geïll. prijsct. van -:- -:-Firma ROSEBOOM, in Tuingereedschappen, Koestraat 35, Zwolle. Lage prijzen, prima kwal.

Firma P. A. A. DE LANGE, 622 BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

WARENHUIS MET VERWARMING, voor GROENTENTEELT. Geplaatst in den Sloterpolder bij Amsterdam.

Bloemen en-Plantenkassen, Centrale Verwarming, enz.

G. KOELEWIJN.

-:= :-: BAARN. -:= -:-TELEFOON 254.

Kweekerij "HELPMAN". Helpman bij Groningen. VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

maakt grondboringen met hand- en stoom-kracht voor onderzoek van den bodem tot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. Maakt compl.

BRONGAS-INSTALLATIËN.

Telefoon Interc. No. 36. Aannemer van Rijkboringen voor opsporing

van Delfstoffen.

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 1.90.

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

TREKKLOKKEN in WIT

: -:

BAKKER.

worden gefabriceerd bij

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97. GRONINGEN: Ged. Zuiderdien 39.

ROTTERDAM: Haringvliet 27. ARNHEM: Groote Markt 10.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Dordrecht. Tel. Int. 1063.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN ♦ ♦ voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproëien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Zeer billijk te koop een partij moerplanten van mooie soorten Chrysanthemums als: WESTERN KING, NIVEUS JUBILE, RYONAN THE, etc. alsmede eenige zware CYPRIPEDIUM (orchideeën). Ook genegen te ruilen voor verzameling vreemde postzegels.

Brieven Bureau "Onze Tuinen" No. 93.

INHOUD.

Tuinartistieke Nieuwjaarswensch, Geertruida Carelsen.

Calanthe's, door J. K. B.

Zephyranthes candida, door J. F. Ch. Dix. De cultuur van Welriekende Viooltjes te Hières, door P. J. S.

Torenia Fournieri en T. asiatica, door v. L. Specerijen of Toekruiden, door H. S.

Werk v. d. v. week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door v. L. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoi-

In den Fruittuin, door J. C. M.

De Grootstadsche tuinman, door T. W. Bladvulling.

Vragenbus.

Hoe planten en boomen zich zelf zaaien,

Knoflook tegen hondsdolheid, door G. Bloemen in December.

Leestafel.

Advertentiën.

Bijblad.

Manchester Terriërs, door L. S. De Beteekenis van den Mol (slot), door J. Ritzema Bos. Duivenwoningen I, door L. S. Wintervogels, door B. B.

Honingdauwhoning, door B., B.

Een raadsel, door L. S.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN,
GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSIN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBEINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTIVAIR, L. SEEGERS (Honden, enz.), :: LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Béjenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234-240, AMSTERDAM | ARONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

COBAEA SCANDENS.

Deze klimplant zal waarschijnlijk niet al te zeer bekend zijn: en als men ons vraagt: "wat is het voor cene plant, moet ze in de kas worden gekweekt of planten we haar buiten: is ze eenjarig of overblijvend", dan twijfelen we een oogenblik. Voor een warmen muur of op een ander gunstig gelegen plaatsje, kan men Cohaca scandens ook buiten houden en als de grond haar aanstaat en de zomer en vooral de nazomer

veel warme dagen brengt, dan zullen we ook een aantal fraaie bloemen zien verschijnen: maar anders ? En als we een catalogus van 'n zaadhandelaar opslaan, dan zien we deze Cobaca éénjarige klimplant aangeboden, terwijl we haar in Frankrijk ook als overblijvende plant leerden kennen.

We kunnen echter op de bovengestelde vragen antwoorden, dat men Cobaca scandens op eene gunstige plaats buiten kan kweeken; maar meer pleizier zal

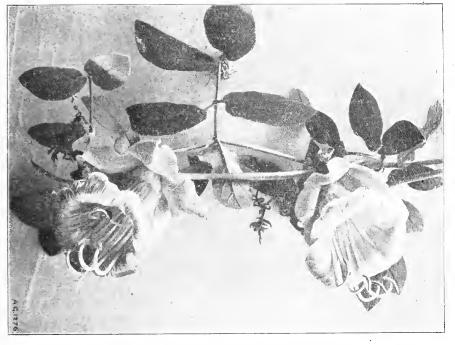
men er van hebben, als men eene kas bezit, die des zomers wordt ontruimd en waarin we haar tot ongeveer half October kunnen laten groeien en bloeien.

En hoewel de plant als eene overblijvende behandeld kan worden, doet men beter haar als eene éénjarige te beschouwen, hetgeen zij in ons klimaat buiten in de allermeeste gevallen van zelf zal blijken te zijn.

Deze Cobace, die haar naam ontleent aan dien van den Spaanschen Jezuiet en botanicus Cobo, werd uit Mexico ingevoerd. Zij is eene echte klimplant, die zich gemakkelijk vasthecht met de ranken aan de uiteinden der gevinde bladeren. Hare stengels kunnen eene lengte van wel zes tot acht meter bereiken. De bloemen verschijnen in Juli-Augustus en er komen telkens nieuwe tot in October, of zelfs later als men de plant in eene kas heeft staan, zoodat men het "zonde" zal vinden haar te moeten opruimen. In den eersten tijd zijn de bloemen groenachtig van kleur, om geleidelijk meer blauw te worden, totdat zij ten slotte hare eigenlijke, violetachtig blauwe kleur bezitten. Nadat de bloemkroon, die den vorm van eene klok heeft, is afgevallen, blijft de groene kelk hangen.

Overigens hoeven we over den vorm der bloemen niet verder uit te weiden, afbeelding de spreektvoor zichzelf; alleen zij nog gezegd, datzeeengrootte van 6-8 c.M. in de lengte en 4-5 c.M. in doorsnee kunnen bereiken.

We zaaien ze in Maart op een warmen bak of, als daarvoor gelegenheid is, zelfs vroeger nog. De jonge plantjes worden in potjes gezet en aan een dun stokje opgebonden. Zij blijven tot einde April in den lauwwar-

Cobaea scandens. — (Foto: "Amateur Gardening".)

men bak of op een tablet in de gematigde kas, dicht onder het glas. Daarna brengen we haar in een kouden bak; maar vooraf zal verpotten wel noodig zijn, tenzij wij de planten terstond in wat grooter potjes hadden gezet. Groeien de Cohaca's flink, dan kunnen we, inplaats van ze aan een stokje op te binden, haar een takje in den pot steken, waaraan zij zich gemakkelijk kunnen vasthechten. Zulke potten vereischen echter meer plaatsruimte.

In de tweede helft van Mei planten we de Cobaca's uit voor eene schutting, tegen een boom, een hekwerk of waar dan ook, mits de plaats warm gelegen zij. Het best groeit de plant in een lossen, humusrijken grond, waarin de noodige voedingsstoffen niet mogen ontbreken; wat ouden koemest door den grond te werken is bijvoorbeeld een goed ding. En als we dan in den zomer bij droogte het gieten niet vergeten, dan hebben wij onze "Schuldigkeit" gedaan en kunnen we

CM.1801.

Lonicera sempervirens. — (Foto: "Gardener's Magazine".)

de komende dingen rustig afwachten. En als het weer meewerkt, komen die ook wel; in ieder geval krijgt men een sterken groei te zien.

Behalve de blauwbloeiende *Cobaca* is er nog eene variëteit met witte bloemen. Ook bestaan er bontbladige variëteiten, waarvan niet veel goeds wordt gezegd. Dit voorjaar werd echter wederom een bontbladige Cobaea in den handel gebracht onder den naam "Deutscher Ruhm", waaromtrent we nog niets kunnen zeggen. De winner raadt aan, haar te stekken

en noemt dit een voordeel, omdat men daardoor het z.i. lastige zaaien vermijdt. Deze variëteit heet niet te verloopen. P. J. S.

COBAEA SCANDENS.

Een aanbevelend woord te spreken voor een klimplant als deze, is een dankbaar werk. Immers, weinig klimplanten voor de koude kas zijn zóó snelgroeiend en dankbaar bloeiend als de Cobáéa. In Februari-Maart warm gezaaid in potjes en eenige keeren verspeend, verrassen ze ons van Juli af tot October toe met de groote, klokvormige bloemen, die eerst groen zijn en langzamerhand verkleuren tot fraai-blauwachtig violet (er bestaat ook een witte verscheidenheid, de C. s. alba).

Ook voor buiten, op luwe, warme plekjes gezet, tegen een muur, op veranda of balkon, is het een schoone klimplant, mits vooral niet te vroeg uit de kas gehaald, niet vóór midden Mei, liefst pas begin Juni. Ofschoon deze Mexicaansche klimster behoort tot de overblijvende gewassen, is ze hier niet winterhard.

Wie haar dus wil overhonden, steke de plant in 't najaar uit den grond, snijde haar flink terug en overwintere haar droog en vorstvrij (b.v. onder de tabletten in de koude kas).

Vroeg in 't voorjaar loopt de plant al weer uit en moet ze in 't licht gebracht en opgepot worden. De jonge scheuten kan men stekken; deze stekjes moeten warm opgekweekt worden. Voor een begieting met vloeimest zijn de planten heel dankbaar.

Liefhebbers van bonte planten kunnen aanteekenen, dat ook van de *Cobúra scándens* een bontbladerige verscheidenheid in den handel is *(C. s. rariegāta)*.

BIJHOUWER.

LONICÉRA SEMPERVIRENS.

(Pijp-Kamperfoclie.)

Als men den naam Kamperfoelie hoort, denkt ieder aan die heerlijke, welriekende bloemen van de algemeen bekende slingerplant, die men overal in onze hakbosschen aantreft, en die iederen liefhebber en vooral liefhebster van bloemen aantrekt. De tijne kleur der bloemen en de zoete geur, doen ieder weldadig aan. 't Is dan ook geen wonder, dat deze plant alom gekweekt en gevraagd wordt.

Maar als men bij den kweeker vraagt om Kamperfoelie, dan is men daar niet mede klaar; zoudt ge allicht niet krijgen wat ge wenscht; want er er zijn tal van soorten en curiëteiten, waarvan de eene meer, de andere minder fraai of minder wel-

riekend is: maar dikwijls verschillen de variëteiten zóó weinig, dat *an fond* voor een gewoon liefhebber het er al zeer weinig toe doet, welke hij verkrijgt.

Maar wel is het verschil tusschen de soorten zeer groot. Zie maar aan onze wilde Lonicera Periclyménum, met de andere niet minder bekende L. Caprifólium. De eerste zonder, de

AAN ONZE LEZERS!

Het zal onzen lezers stellig genoegen doen, te vernemen dat wij thans in staat zijn, een lang gekoesterden wensch in vervulling te doen gaan. Te beginnen met Januari 1913 zullen wij de aantrekkelijkheid van ons blad verhoogen, door er — voorloopig maandelijks — een fraaie gekleurde plaat aan toe te Voegen.

ander met saamgegroeide bladeren. Bij beide echter zijn de bloemen van ongeveer gelijken vorm, d. w. z. dat de zoom van de trompetvormige bloem, ongelijk verdeeld is. De kleur der bloemen loopt van 't geel-witte over rose naar licht purper, al naar de variëteit, van beide hoofdsoorten.

Geheel anders is dit met de soort, waarvan de naam hierboven prijkt, en waarvan het portret hiernevens gaat.

Deze Kamperfoelie heeft de naam van Pijp-Kamperfoelie gekregen, omdat de bloem zeer lang buisvormig is en op een pijp gelijkt. Niet op een tabakspijp, als de Aristolochia, maar op een gewone rechte pijp of buis. De zoom is in vijf geheel gelijkvormige rechte tanden verdeeld en heeft niets van de bekende Kamperfoelie, doch zij hebben met L. Caprifolium (of L. italicum) gemeen, dat zij in trosjes vereenigd te voorschijn komen in 't hart der twee saamgegroeide bladeren. Reuk is er niet veel aan, maar de bloemen zijn soms schitterend rood van kleur. Vandaar dat hij ook wel L. coccinca genoemd wordt. De naam sempervirens heeft de plant te danken aan de eigenschap, dat hij zoowat den geheelen winter zijn blad behoudt. Ja, ik zag menigmaal, dat bij zachte winters, in Januari er nog volkomen ontwikkelde bloemen aan te vinden waren.

Over 't algemeen maakt men van Kamperfoelie een verkeerd gebruik. Alle Kamperfoelies zijn slingerplanten, d. w. z. planten, die in hun natuurstaat gelegenheid zoeken zich staande te houden en 't zonlicht te zoeken, door zich om andere planten te winden. De mensch, die veelal de dingen altijd tegen de natuur in wil hebben, neemt geen notitie van die eigenschap, maar zet meestal die plant daar neer, waar hij niets vindt om zich windend naar boven te heffen. De tuinman moet te hulp komen om de takken aan vlechtdraad of latjes of spijkers, te binden. Doch niet altijd gebeurt dit bij tijds. De lange slappe takken hangen neer, doch de top, neiging gevoelende zich op te richten, heft zich op en grijpt wat hij grijpen kan. Men ziet dan ook, dat deze zich om eigen of anderen nabijzijnden tak draait, en 't einde is een onontwarbare kluwen. Bij dikke palen of boomstammen geplant heeft de plant geheel en al niets om zich vast te houden, en toch zet men Kamperfoelie tegen een lange dikke stam.

Ik heb altijd medelijden met zoo'n Kamperfoelie tegen priëel, boom of muur aangebonden. Maar de mensch wil nu eenmaal niet anders, en in plaats van de plant naast een hooge struik of laag vertakte boom te zetten, moet de plant zich maar zien te redden.

Goed gebruikt is deze schitterende bloeier een heerlijke plant. Men neme echter de vuurroode verscheidenheid coccinea, want er bestaan nog andere, o. a. een lichtroode en een gele, die minder fraai zijn.

LEON. A. SPRINGER.

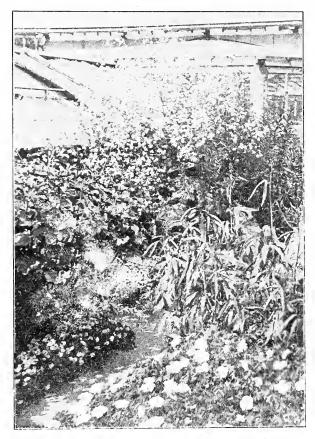
BLOEMENTUIN

CRAMBE CORDIFOLIA.

Crambe cordifolia is een vaste plant, die men niet vaak ziet. Het is een plant met groote hartvormige bladeren, die naar boven toe, aan den bloemstengel, meer eirond zijn. Ze behoort tot hetzelfde geslacht als de Zeekool, Crambe maritima en stamt uit den Kaukasus. De bloei valt in de maand Juni en de plant vormt dan een luchtig, maar reusachtig bouquet van kleine witte bloempjes. De fijnvertakte bloemstengel toch kan 2 Meter hoog worden en ruim 1 Meter breed.

Op de afbeelding heeft men een kijkje in den Hortus te Amsterdam, in een afdeeling voor vaste planten, waar achteraan de groote, breede bloempluim van *Crambe cordifolia* zichtbaar is. De bloempjes rieken sterk naar honig, vooral des avonds bij warm, zwoel weder. Ze worden opgevolgd door harde, ronde vruchtjes, ter grootte van een kleine erwt.

trambe cordifolia in bloei in een groep vaste planten in den Hortus te Amsterdam. — Foto T. de Lang. (Orig. foto voor "Onze Tuinen".)

De plant behoort tot de familie der Cruciferen, wat aan de viertallige bloempjes met de viermachtige meeldraden, twee korte en vier lange, duidelijk te zien is. Ze gedijt in elken grond, maar het beste in eenigszins zwaren, kleiachtigen, maar toch luchtigen bodem. In zandige of veenachtige schrale aarde worden de planten niet zoo krachtig, en ontwikkelt ook de bloemsteng zich lang zoo forsch niet. Overigens toont de plant zich eerst drie jaar na de planting op volle kracht maar ze kan dan lang vast blijven staan zonder verplanting te behoeven; als ze nu en dan maar wat mest krijgt.

Tusschen groepeeringen van vaste planten, of als alleenstaande plant, maakt de Crambe cordifolia in haren keurigen bruidstooi, een verrassend effect, waarvan slechts jammer is, dat de bloei betrekkelijk kort duurt.

Behalve de Crambe cordifolia geeft het plaatje te zien, links: Kitaibelia vitifolia en Armeria elongata; rechts: onderaan Geranium sanguincum, dan Sidalcea candida, en verder op Nisymbrium strictissimum.

v. L.

OVER HET DRAINEEREN VAN TUINEN.

Meermalen werd er op gewezen, dat een goede grondbewerking een eerste vereischte is voor een richtige plantengroei. Een fiink diep losgemaakte grond toch laat het overtollige water gemakkelijk naar beneden, terwijl bij langdurige droogte de plantenwontels het noodige water spoediger naar boven kunnen brengen.

Vrijwel algemeen is men doordrongen van het groote nut van goede grondbowerking.

Wat er bij een massa menschen nog maar niet goed in wil, dat is het groote nut van draineeren. Zelfs bij de beroepstuinders laat de drainage-kwestie nog heel wat te wenschen over.

Wie het groote verschil wil zien tusschen gedraineerd en ongedraineerd land, die doe op een vochtigen dag maar eens een wandeling buiten de stad en beschouwe aandachtig de velden met winterkoren.

Op het eene veld staat het graan er fleurig bij, terwijl de grond (voor dezen tijd van het jaar ten minste) echter droog is, terwijl op een akker er juist naast alle plantjes met haar voetjes in het koude water staan. We konden er ons hedenmorgen op een bijzonder frissche wandeling weer voor de zóóveelste maal van overtuigen.

De boeren zelf beginnen ook in te zien, dat gedraineerd land hun koren beter door deu winter helpt dan land, dat het overtollige water maar niet kwijt kan. We zagen de laatste jaren teu minste heel wat draineerbuizen in den grond stoppen. Wat voor den landbouwer geldt, is niet minder van toepassing op den tuinbouwer.

Hier en daar worden reeds tuinen gedraineerd, vooral de grootere, maar het gebeurt helaas nog veel te weinig. Het is waar, dat vooral de wortels van grootere boomen, als ze in de buurt van de buizen komen, deze in korten tijd als het ware doorgroeien en zoodoende de leidingen verstoppen. Dit mag echter geen reden zijn, om de draineering geheel achterwege te laten.

Niet alle terreinen echter behoeven gedraineerd te worden; op droge hoog gelegen gronden kunnen we het gerust nalaten; hebben we hier flink diep gespit, b.v. 1 M., dan zullen we van overtollig water geen last hebben.

Terreinen, die 50 c.M. à 1 M. boven water liggen, moeten beslist worden ontwaterd.

Niet iedercen is in de gelegenheid om zijn tuin op de beste manier, n.l. met draineerbuizen, droog te leggen. Stadstuinen, die meestal aan de vier kanten liggen ingesloten, komen er al zoo niet voor in aanmerking, tenzij men een kostbare aansluiting op een riool er voor over heeft. Deze stadstuinen en tuintjes kunnen echter op veel eenvoudiger wijze drooggelegd worden. We beginnen met de paden uit te graven, waarbij we mogelijk voorkomenden goeden grond gebruiken voor ophooging van gazons, heestervakken e. d. We graven liefst tot op het water: de gemaakte geulen worden opgevuld met puin of grove sintels, welke beide artikelen vooral in de groote steden zeer gemakkelijk te bekomen zijn.

De paden worden afgedekt met een laagje kalkpuin of fijne koolasch, vervolgens gerold, om ze ten slotte te begrinden.

Het is te begrijpen dat op deze wijze aangelegde paden de vergaarbakken zijn van het overtollige water.

Tuinen, die aan het water zijn gelegen of door een sloot omringd, kunnen zeer gemakkelijk worden gedraineerd.

We hebben reeds meermalen er op gewezen, dat tuinen, die lager liggen dan pl. m. 80 c.M. boven water, tot de ongunstig gelegene moeten worden gerekend.

Hebben we zoo'n laag gelegen tuin, dan trachten we hem hooger te brengen; gaat dit bij bestaande tuinen, waarin veel boomen en heesters staan, moeilijk, bij nieuw aan te leggen tuinen kunnen we er in ieder geval op rekenen.

Op groote terreinen kunnen we b.v. een goedkoope ophooging krijgen, door de eene of andere waterpartij aan te leggen. Ook krijgen we in den regel nog al wat grond vrij, als we de wegen en paden uitgraven, waarbij de vrijkomende grond over het terrein wordt gebracht. De paden worden vervolgens opgevulde met puin, grove koolasch e. d. Het overtollige water kan nu op bovengenoemde terreinen afgevoerd worden naar den vijver of de omringende slooten.

Hiertoe begint men greppels te graven van de hooger gelegen punten naar het water, waarbij men zorgt, dat de bodem van de greppels een flauwe helling krijgt naar het water toe, terwijl het laagst gelegen punt nog even boven het water moet liggen. Op den bodem van de greppels brengt men nu een of ander materiaal, dat gemakkelijk water opneemt en doorlaat. Takkebossen, die nog al eens gebruikt worden, zijn af te keuren, daar deze na eenige jaren verteerd zijn en we ter plaatse dus inzakkingen krijgen.

Grove puin is zeer goed te gebruiken, terwijl we het doelmatigst draineeren met zoogenaamde onverglaasde kannebuizen. Deze worden op den bodem van de greppels gelegd, en zuiver in elkaar gesloten, wat zeer goed gaat, door de kragen, die aan de buizen zitten; bij het leggen let men er op, dat de kragen naar het hoogste punt wijzen, dus van het water af. Na het leggen worden de greppels weer dichtgemaakt. Goed draineeren is lang niet ieders werk; liefhebbers beginnen er dus liefst niet zelf aan, doch laten dit werkje over aan een bekwaam vakman.

Wil een terrein goed gedraineerd zijn, dan moeten de rijen buizen 20 à 25 M. van elkaar liggen. Men kicze bij aankoop van buizen liefst de gangbare maat: lengte van de buis 50 c.M. met kraag, diameter 7½ à 8 c.M. Bij mogelijke reparatie later, kan men dan gemakkelijk hier of daar een stuk inzetten, dan wanneer men buizen heeft van verschillende afmetingen.

Verschillende tuinbezitters laten het draineeren misschien nog achterwege met het oog op de kosten; deze mogen echter geen bezwaar zijn.

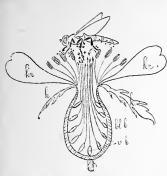
Als we voor aankoop der buizen 30 cent per M. rekenen en voor arbeidsloonen 15 à 20 cent, dan mogen we niet van groote kosten spreken.

A. Lebbink.

BLOEMENBIOLOGIE.

De bestuivings-inrichtingen der bloemen leveren alle mogelijke overgangen op, van hoogst eenvoudig en primitief tot zeer ingewikkeld en volledig. De bloemen met enkel zelfbestuiving laten we hier buiten beschouwing, om van een eenvoudige zoowel als van een vrij ingewikkelde inrichting een geval te beschrijven.

Bij de roos is de toestand al vrij eenvoudig. Op den rand van den urnvormigen bloembodem bl. b. (den rozenbottel) staan

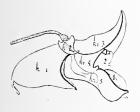
Schematische afb. van de bestuiving eener roos door eene zweefvlieg.

de kelk, de kroonbladeren en de meeldraden, terwijl de vruchtbeginsels v. b. met hun lange stijlen op den bloemboden zijn ingeplant. De stempels staan te midden der helmknoppen en zijn gelijktijdig met deze rijp".

Honing wordt door de roos niet geproduceerd, waarom het insectenbezoek meest beperkt blijft tot enkele vliegen, die wat stuifmeelkorrels komen halen (op de afb. is eene zweefvlieg geteekend.)

Komen deze insecten toevallig van eene andere bloem, dan kunnen zij stuifmeel meebrengen en op de stempels afgeven (in de teekening door kleine kruisjes voorgesteld). Tevens zullen zij echter stuifmeel van dezelfde bloem op de stempels brengen (zie het pijltje op de afb.), zoodat er wellicht nog meer zelfbestuiving dan kruisbestuiving plaats vindt.

Geheel anders is het met de springbalsemien. Alles is bij deze bloem ingericht op kruisbestuiving; zelfbestuiving is zelfs niet mogelijk, daar de meeldraden en de stamper eener

Bloem van de Springbalsemien. kr. 1, 2, 3, 4 en 5 kroonbladen: k 1 en k 2 kelkbladen. In de spoor, aan het einde van 't vervormde kelkblad k. wordt de nektar afgescheiden.

Doorsnee van eene bloem van id. Te midden van de (gearceerde) meeldraden in ziet men den (zwartgeteekenden) stamper st., die in dit stadium nog ongeschikt is om stuifmeel op te nemen.

bloem op ongelijke tijden rijp zijn. In het eerste stadium van den bloei is de stamper nog klein en onontwikkeld, terwijl het stuifmeel dan al rijp is.

Hier móét das vreemde hulp te pas komen, en daarvoor moet aan twee voorwaarden voldaan; in de eerste plaats moet de bloem insecten lokken, en in de tweede plaats moet de bouw er van zoodanig zijn, dat het insecten-bezoek werkelijk het gewenschte gevolg heeft.

Inderdaad is de inrichting van de balsemien-bloem in dit opzicht volmaakt te noemen. De vorm en de stand der bloem en kelkbladeren is merkwaardig: ze vormen een soort van tent, waarin achterin de nectar te vinden is (zie de afb.)

Jonge bloem, waarin een insect zich naar den nectar n in de spoor sp. begeeft en de rijpe meeldraden aanraakt, waarbij de rug vol stuifmeel komt.

Oudere bloem: de leege meeldraden zijn afgevallen (geteekend onder den voorpoot van het insect) en het dier raakt met den rug den stempel aan, die thans geschikt is om stuifmeel op te nemen.

Wanneer nu een hommel (want deze bezorgt de bestuiving) in de bloem komt, strijkt die in een jonge bloem langs

de geopende helmknoppen en wordt aldus op den rug met stuifmeel bepoeierd.

Wordt daarna een oudere bloem bezocht, dan is daar het stel meeldraden afgevallen, terwijl de nu rijpe stempel met den bepoeierden rng in aanraking komt en het stuifmeel opneemt.

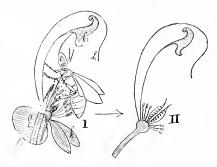
Daar de honing alleen langs den hier beschreven weg is te bereiken, heeft er ook regelmatig kruisbestuiving plaats,

In beginsel hetzelfde, doch in de wijze van uitvoering geheel anders, is de bestuivings-inrichting bij de fraaie Monnikskap. Wat we hier aan gekleurde bloembekleedselen zien, zijn alle kelkbladeren; waarvan het bovenste den kap vormt. Bloembladeren zijn er op het eerste gezicht niet aanwezig; maar ze ontbreken toch niet. Er zijn er twee, geheel eigenaardig van vorm; ze zitten geheel verscholen onder den kap en hebben den vorm van een horentje van overvloed. In zekeren zin zijn ze dat ook, want het zijn nektariën geworden, honig-produceerende organen.

Om die te bereiken, moet de hommel (want die bezorgt de bestuiving), nadat hij op de naar voren staande kelkbladeren is neergestreken, naar boven klimmen. In een jonge, pasgeopende bloem moet hij daarbij over de helmknoppen kruipen,

die in dat stadium juist hun stuifmeel afgeven en waarmee de hommel dus aan de buikzijde bepoeierd wordt.

Zoo beladen vliegt hij straks naar een tweede, en vervolgens naar een derde bloem, enz. In bloemen die reeds een paar dagen bloeien, zijn de helmknoppen leeg en de meeldra-

Schematische afb. van de bestniving bij de Monnikskap.

den verschrompeld. Hier zijn thans de stampers juist zóóver ontwikkeld, dat ze geschikt zijn, het stuifmeel op te nemen. Daartoc staan ze precies op de plaats, waar eerst de helmknoppen zich bevonden. 't Is duidelijk, dat van het stuifmeel, dat even te voren door den hommel is opgenomen, er nu een hoeveelheid op de kleverige stempels wordt afgegeven. Voor de bewezen bestuivingsdiensten kan het dier dan ook met een gerust geweten zijn zoete honorarnum in ontvangst nemen.

в. Е

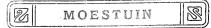
BOOMKANKER.

In de Revue Horticole spreekt de heer Achille Magnieu, tuinbouwleeraar, over een practisch middel tegen booomkanker gevonden en toegepast door een liefhebber. Het berust op het dichtmaken van scheuren en wonden van boomen en is meteen geschikt om een aantal overwinterendende insekten te dooden in deze schuilplaatsen.

Men zou dan met een klein blaasbalgje of ander blaastoestel gipspoeder moeten blazen in scheuren of wonden. Doet men dit in een vochtig seizoen, dan zal de gipsmassa door het vocht van de schors gaan zwellen en hard worden en een afsluitende laag vormen, waardoor op zulke wonden of in die scheuren geen gelegenheid is voor neervallende zwamof schimmelsporen te gaan groeien in openliggende weefsels, terwijl meteen de zich in zulke holten of scheuren bevindende insekten worden ingemetseld.

Het lijkt niet slecht; toch zou het nog beter zijn, om als de gips droog genoeg is geworden er een waterdicht smeersel over heen te brengen zooals teer, want regen lost de gips op de lange duur toch op; en dat er op natte gips schimmels wel degelijk kunnen groeien is mij duidelijk gebleken.

Neen, ik zou eer zijn te vinden voor entwas = hars + was etc. of ook kankerwas van de firma Admiraal. v. d. Z.

ZAAD BESTELLEN.

Men moet met bestellen van het zaaizaad niet te laat zijn, vandaar dat wij reeds nu hierop de aandacht vestigen en tegelijk cenige aanwijzing willen doen over de hoeveelheid. Met een kleine hoeveelheid zaad kan een groot oppervlak reeds worden bezaaid; toch is het geen zaak om al te zuinig bij het zaaien te wezen. Dit laatste gebrek komt minder voor dan het tegenovergestelde, n.l. dat er veel te rijkelijk wordt gezaaid. Hier tusschen is de gouden middenweg. Heeft men te weinig zaaizaad gebruikt, dan is dit niet meer te herstellen; bij te veel kan het te vele worden verwijderd door uit te dunnen. Juist genoeg is zeker het beste, maar voor niet vakkundigen is dit juist genoeg moeilijk te bereiken. Dat er betrekkelijk maar weinig zaad noodig is, kan blijken uit het aantal zaden, dat in een gram gaat.

Snijsnelderij op één gram ongev. zaden; Uien, platte gele Zwijndr. 260 zaden; Inmaaknien, 300 zaden; Peterselie, extra fijne krul 715 zaden; Wortelen half lange van Nantes 800 zaden; Zeekool nootjes 15 nootjes; Sluitkool 250 extra fijne half lange zaden; Schorseneren, lange reuzen 70 zaden; Kropsla, bonte Chili 1300 zaden; Borage 50 zaden; Cichorei, witlof 420 zaden; Veldsalade 625 zaden; Radijs 150 zaden; Postelein 3000 zaden; Beetwortels (extra donkerr.) 600 vruchtkluwens; Doppers op 100 gram ongeveer 450 zaden; Stoksnijboonen vr. Veensche 150 zaden; Stamslaboonen, dubbele 275 zaden; Tuinhoonen, lange Leidsche 55 zaden; Spinazie. breedbl. scherpz. op één gram ongever 100 zaden; Angurken 40 zaden; Tomaten 40 zaden.

Det lijstje doet nu cenigszins zien, hoeveel zaad men noodig heeft, wanneer men weet welke de onderlinge afstand der plantjes later moet zijn. Steeds kan men iets meer nemen, omdat de gebruikswaarde niet altijd 100 % zal zijn.

Door gebruikswaarde verstaat men het produkt van zuiverheid en kiemkracht gedeeld door 100 min driemaal de schadelij-

ke zuiverheid.

De zuiverheid wordt onderzocht door na te gaan hoeveel grammen van 100 gram zaad, dat men koopt, werkelijk goed zaad is. De onzuiverheid wordt veroorzaakt door zand, beschadigde zaden en onkruidzaden, de laatste heet schadelijke onzui-verheid. Stel dat op 100 gram zaad 96 gram zniverheid voorkomt met 1 gram onkruidzaden.

Verder onderzoekt men zaad op kiemkracht door na te gaan hoeveel zaden van 100 in getal er binnen een bepaalden tijd ontkiemen. Stel dit getal op 90.

De zniverheid van het zaad is nu $(96 \times 90: 100) - 3 \times 1 = 83.4 \%$. Het zaad dat de handelaars van groentezaad leveren ziet er gewoonlijk goed uit wat zuiverheid betreft, de kiemkracht kan men onderzoeken, door het hierop te beproeven tusschen vloeipapier of flancllen lappen. De groentezaden behouden de kiemkracht grootendeels meerdere jaren.

Wel gaat het in kiemenergie achteruit, d.w.z. het moet langer in den grond liggen om te ontkiemen en dat is voor som-mige een groot bezwaar, omdat de kans van in rotting over te gaan grooter

wordt.

Eenige gegevens over den duur van het kiemvermogen mogen hier plaats vinden. Zaad van asperge, peterselie, schorseneer, snij- en stamboonen, uien 2 tot drie jaar. Augurken en komkommerzaad 6 tot 8 jaar. De zaden der andere groenten liggen wat daarvan het kiemvermogen betreft hier

tusschen in. Men zal tweejarig zaad over het algemeen dus nog heel goed kunnen gebruiken, en zelfs zal dit het geval zijn met driejarig zaad. Men moet echter wel bedenken, dat men niet zeker ervan is, welken leeftijd het zaad heeft als het wordt gekocht. Ook verdient het geen aanbeveling ond en jong zaad onder elkaar te mengen, want het komt dan ongelijkma-

tig op. Om nu nog eens terug te komen op het hier aangegeven lijstje van aantal zaden

per gram.

Gesteld men wil voor 100 boonenstaken snijboonen bestellen. Om iederen stok worden zes boonen gelegd, dan zal men 600 zaden noodig hebben, 150 Zaden gaan er in 100 gram, daarom zijn dus noodig 400 gram zaad en men behoeft dus niet meer dan ½ K.G. van dit zaad voor dit doel te bestellen.

Slaboonen leggen we gewoonlijk drie in een kuiltje en de kuiltjes komen minstens op 30 c.M. onderlingen afstand. Op 1 vk. M. komen alzoo ongeveer 30 zaden, op 10 vk. M. dus 300. Daar we wat meer zaad rekenen willen dan strikt noodig is, zal dus per 10 vk. M. 150 gram zaad noodig zijn of per Are 1.5 K.G. Is het zaad lichter dan zal 1 K.G. echter voldoende zijn. Uit het andere zaad gaat het niet zoo gemakkelijk om alles door berekening te vinden; ou nog één voorbeeld te nemen, kunnen we uien nemen. Stel dat deze later een onderlingen afstand zullen hebben van 10 c.M., dan heeft men per vk. M. slechts 100 zaden noodig per Arc, dus 10,000 zaden of aangenomen dat op 1 gram 250 zaden gaan, slechts 40 gram. Dit stemt niet met de praktijk, waarin gewoonlijk 1 H.G. nienzaad per Are wordt nitgestrooid.

Een eu ander kan echter een denkbeeld g∈ven over de hoeveelheid groentezaad, die

men heeft te bestellen.

We laten nu nog eenige cijfers volgen van de hoeveelheden zaad, die in de praktijk wel genomen worden per Are op den vollen grond.

Radiis en raapstelen 5 H.G.; Spinazie heel vroeg tot 5 K.G. later 4 KG.; Snijsla H.G.; erwten 1 K.G.; tuinboonen 1 K.G.; wortels 2 H.G.; winterwortels 1 H.G.; uien 1 H.G.; prei 1.5 H.G.; boonen enkele 1 K.G.; boonen dubbele 1.5 K.G.; stoksnijboonen tot 1 K.G.; stokprincesseboonen 3 tot 5 H.G.: komkommers en augurken 1 H.G.; postelein (onder glas) 1.25 K.G.

Het lijstje doet wel zien, dat van die zaden, waarvan de plantjes, nadat ze ge-zaaid zijn worden uitgeplant, zooals sla. koolsoorten enz. betrekkelijk maar weinig zaad noodig is, als men maar flink wijd ze op het zaadbed nitstrooit.

H. S.

B

PLANTENLEVEN

TE LAGE TEMPERATUUR.

Het is bekend, dat niet alle planten en plantendeelen even gevoelig zijn voor koude; ja zelfs loopt die gevoeligheid zeer uiteen. Zaden en zwamsporen verdragen zeer lage temperaturen zonder hun kiemvermogen te verliezen, terwijl verschillende planten reeds sterven, zonder dat het kwik in den thermometer nog het vriespunt aanwijst. Gewoonlijk echter veroorzaakt niet de lage temperatuur op zichzelf den dood van plantencellen en daardoor van dcelen cener plant of van het geheele gewas, maar de ijsvorming, welke door die lage temperatuur in het protoplasma plaats grijpt, is de oorzaak van den dood. De plantencellen sterven dan bij het bevriezen nict langzamerhand maar plotseling, namelijk zoodra het protoplasma zooveel water verloren heeft, dat het niet meer

Wat daar bij bevriezing in de plantencellen plaats grijpt en waarem het aan het protoplasma onttrokken water niet meer opgenomen kan worden, kan men gadeslaau aan een pot met stijfsel, die men bij vriezend weer buiten plaatst. Uit de geleiachtige pap schoidt zich onder den invloed van de konde het water, dat tot ijsklompjes bevriest, terwijl de stijfsel achterblijft en om de ijsklompjes zich bevindt, Laat men daaroj de bevroren stijfselpap in cene warme kamer ontdooien, dan ontstaat niet meer de geleiachtige massa van voorheen, maar blijft het water afgezonderd en is gemakkelijk uit de massa te persen, wat men voorheen niet kon. De pap is dus zcodanig van samenstelling veranderd, dat het feitelijk geen stijfselpap meer is en zoo is protoplasma, dat bevroren geweest is ook na het outdooien geen protoplasma

De ijsvorming in de plantencellen geschiedt evenwel niet bij precies 0 gr. Celsius, het vriespunt van het water, maar cerst bij lagere temperaturen, die voor verschillende gewassen zeer veel uiteen loopen, gelijk ieder plantenliefhebber jaarlijks kan waarnemen en waarmede hij rekening houdt, door de eene plant binnen te zetten en eene andere te dekken, waar een derde ongedekt den winter buiten doorstaat. Planten, die bij temperaturen boven 0 gr. Celsius sterven, doen dit natuurlijk niet door het bevriezen en daardoor sterven van het protoplasma, maar doordat hij deze planten beneden eene zekere temperatuur storingen in de levensverrichtingen plaats grijpen, ook zonder dat er nog vecht aan het protoplasma wordt onttrokken.

Waterrijke plantendeelen poediger dan minder water bevattende. Dit blijkt zeer duidelijk in het voorjaar, door nachtvorsten de bloemen van vruchtboomen en aardbeien bevriezen. Als dan de bloembladeren nog volkomen ongeschonden zijn en aan de meeldraden niets te zien is, zijn de meer waterrijke stampers geheel zwart en ongeschikt om vrucht te zetten. Vergelijk ook een aantal bevroren bloemknoppen, van Rhododendrons bijvoorbeeld, met elkander en ge vindt, dat niet de buitenste deelen, die de koude het cerst ondervinden, bevroren zijn, maar juist de binnenste, die het meeste water bevatten. En zoo zouden meerdere voorbeelden zijn aan te halen, die duidelijk bewijzen, dat de waterrijkste plantendeelen het eerst bevriezen.

Over schorsbrand on daarnit voortvloeiende vorstkanker, alsmede over vorstspleten met de daarmede samenhangende vorstlijsten van boomstammen willen we niet verder schrijven, maar nog iets vertellen over de storingen in de levensverrichtingen der planten onder den invloed van te lage temperaturen, boven reeds ter-

loops aangeroerd.

Als we in den winter zoete aardappels op tafel krijgen, zegt men gewoonlijk dat aardappels bevroren waren, hoewel dit geenszing juist is, want bevroren aardappels zal geen huisvrouw of keukenprinses op tafel brengen. De knollen werden zoet door storing in de levensverrichtingen door eene te lage temperatuur. Het in de aardappelknollen vastgelegde zetmeel wordt n.l. voortdurend omgezet in suiker, die bij de ademhaling van den knol onder opneming van zuarstof in den vorm van koolzuurgas en waterdamp ontwijkt. Dat werkelijk waterdamp vrijkomt, kan men gemakkelijk constateeren, door over een aardappelhoop een zak te werpen, waaronder de aardappels gaan "zweeten". Ook ziet men aardappelen, ,zweeten". Ook ziet men aardappelen, ook zonder dat zij nog uitloopen, langzamerhand slapper worden, wat te sneller gaat, wanneer zij op eene warmere plaats worden bewaard.

De ademhaling der kuollen vermindert bij lage temperaturen, om bij 4 à 5 gr. C. boven het vriespunt reeds zeer gering te zijn, terwijl de omzetting van zetmeet in suiker voortdnurt bij temperaturen tot enkele graden onder nul. (Aardappels bevriezen eerst bij —2 gr. C.) Het gevolg van die voortdnrende omzetting van zetmeel in suiker, welke laatste stof door het zoo gering worden der ademhaling niet opnieuw gesplitst en weggevoerd kan worden, is natuurlijk eene ophooping van suker, die de aardappels zoet maakt.

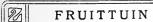
Zulke zoete aardappels behoeft men met weg te werpen, omdat zij niet lekker smaken, want nu we de oorzaak van het zoet worden kennen, kunnen we de zoete smaak gemakkelijk wegnemen door de knollen gedurende korteren of langeren tijd in een warm vertrek te plaatsen, waardoor de ademhaling zoodanig versneld wordt, dat de overmaat van suiker wordt verbruikt.

Een ander geval van storing in de levensverrichtingen der planten is het volgende: In den winter ziet men soms planten, die hare bladeren behonden en in cene koude kamer geplaatst zijn, kwijnen, alsof zij behoefte hadden aan water, niettegen-staande de potaarde voldoende vochtig is. Het toedienen van water helpt niets en men gelooft dat de planten bevroren zijn. hetgeen echter niet het geval kan zijn. want de temperatuur schommelde steeds tusschen 3 en 5 gr. C. boven het vriespunt. Wat was dan wel het geval? Door de koude van den grond is de wortelwerkzaamheid zoodanig verminderd, dat er door hen minder water werd opgenomen dan er door de bladeren verdampt werd. Door verwarming van den grond wordt het opnemen van bodemvocht bevorderd en de planten kunnen zich herstellen, als de tocstand van verwelking niet reeds te lang dnurde.

Bij groenblijvende gewassen en coniferen, die hunne naalden behonden, kan de boven geschetste omstandigheid in het voorjaar gevaarlijk worden, wanneer althans de noodige voorwaarden vervuld worden. Oudere boomen, die diep wortelen, zulien uit den aard der zaak minder spoedig sehade hijden dan zulke, welker wortels zich nog bevinden in die groudlagen, welke voor vorst toegankelijk zijn.

Het is ook bekend, dat het nict goed is, en dit laat zieh uit het bovenstaande gemakkelijk verklaren, kasdrniven, buiten de kas geplant, in het voorjaar vroeg aan te zetten. Tegenwoordig plant men daarom drniven in de kas en de onde perzikenvliegers, waarbij persikboomen buiten dien bak werden geplant, terwijl de takken onder glas werden gebracht, raken uit den tiid.

We zouden meerdere voorbeelden van storingen in den plantengroei door lage temperaturen kunnen aanhalen, maar willen het bij het bovenstaande laten. P. J. S.

Indien we in het bezit zijn van een grooter of kleiner aantal wildstammen, welke vroeger reeds werden uitgeplant, die we dus nu met den naam vaststaande wildstammen aanduiden, dan hebben we met het veredelen van deze nog geen haast; de tijd voor het veredelen is nog niet aangebroken. Als algemeen geldende regel wordt toch aangenomen, dat de tijd om een zeker gewas te veredelen eerst daar is wanneer in de onderstammen waarop de kunstbewerking zal worden toegepast, hervieuwde groei is waar te nemen en dat men daarom dus vroeg uitloopende gewas-

sen het verst aan de beurt laat komen, om die, welke langer in rust blijven, te laten volgen. In de fruitcultnur gaan kersen en pruimen voor, om met peren en appelen te volgen.

Bij elke voorjaarsveredeling is het in het belang van het welsiagen niet alleen dat er groet in den onderstam is, maar behalve dit is het noodig, dat het enthout nog in rust verkeert. In elke goed geordende kweekerij worden deze regelen gevolgd, wat echter niet weg neemt, dat men met inachtnening van de noodige voorzorgen, afwijkingen er van niet door misukking behoeven gevolgd te worden. De amateur echter doet verstandig zich aan dezen regel te houden en eerst in Maart met het veredelen een aanvang te maken.

Wat echter nu gebeuren moet, dat is het enthout verzamelen en dit zoodaneg to behandelen en op te bergen, dat het tegen dat de enttijd daar is, goed geordend en geëtiketteerd gereed staat. De kwecker noemt dit enthout speenen. We snijden dus nu de vermoedelijk benoodigde entrijzen, binden die in bossen en brengen die bossen met de ondereinden in den grond of in zand, aan de noordzijde van een muur of schutting, althans op een plaats waar ze voor nitdrogen beschut zijn. Hier verblijven ze tot de enttijd daar is.

Ook bij het snijden van enthout zijn we indachtig, dat bij elke kunstmatige vermeerdering, hetzij dit door stekken, schenren, opleggen of veredelen geschiedt, alle dengden en gebreken van de moederplant op het jonge geelacht overgaan en daarin worden wederg vonden. Hieruit volgt, dat het lang niet onverschillig is, vanwaar ons enthout afkomstig is, en dat er vooral bij vrachtsoorten op meerdere dingen moet worden acht gegeven.

Alleseerst vragen we, of de boom die ons liet enthout leveren zal, workelijk van de gewenschte variëteit is, en of hij in zijn soort aan al de eischen die we aan die variëteit stellen, werkelijk voldoet. Meerdere varieteiten vertoonen in hunne vruchten nog weer afwijkingen, waaronder er kunnen zijn, die op hoogen prijs gesteld worden, maar er kunnen er ook bij zijn die aan hun waarde als handelsvrucht, of aan hun vorm, kleur of grootte meer of minder afbreuk doen. `Bij de Goud Reinette b.v. vindt men boomen bij wier vruchten, de gele kleur, kort nadat ze geoogst zijn, reeds de overheerschende wat nict weing bijdraagt hun niterlijk schoon te verhoogen. Ook de zoo gewenschte gele kleur van het vruchtvleesch vindt men bij de eene vrucht veel vlugger en in sterkere mate aanwezig dan bij de andere.

Bij pereu kunnen we soms het zelfde verschijnsel waarnemen, zoo vinden we onder de Bonne Louise d'Arranches boomen waarvan de vruchten in vergelijking met die van andere boomen van dezelfde soort, steeds klein genoemd kunnen worden, terwijf de gele kleur die de vruchten zoo aanlokkelijk kan maken en die sommige vrnchten reeds siert, terwijl ze nog aan den boom hangen, geheel en al ontbreckt. Van de bekende variëteit Juttepeer onderscheidt men bepaalde typen, welke als Koningsjut, dubbele Jut of blanke Jut op een afzonderlijke naam kunnen bogen, welke allen in meerdere of mindere mate typische afwijkingen vertoonen. Of we in her laatste geval met afwijkingen van den variëteit, of, zooals vele meenen, met bepaalde typen te doen hebben, kan in deze rubriek stilzwijgend voorbij gegaan worden, 't dient hier slechts om te bewij-zen, dat aan het snijden van enthout de noedige aandacht geschonken moet worUit het bovenstaande volgt, dat het is af te keuren, enthout te nemen van boomen, welke nog geen vruchten hebben voortgebracht, welke dus ons nog in geenerlei opzieht de zekerheid hebben kunnen verschaffen dat ze werkelijk datgene zijn waarvoor ze zich uitgeven of aan ons voordoen.

Behalve dit, is het van het grootste belang, toe te zien of de boomen waarvan gesneden wordt, gezond zijn; kanker bijv kan door enten van den eenen boom op den anderen worden overgebracht, terwijk kwalen die zich door verminderde groeikracht openbaren, lichteijk mislukking of zwakke groei ten gevoige nebben. Waterlot is bij alle vruchten als enthout of te keuren.

Eenjarige twijgen, welke onder ruime toeveer van zomicht, den normale knopstand vertoonen geven bij al onze vruchtsoorten de meest gewenschte entrijzen.

Moeten we enthant verzenden, dan trachten we dit, door het in voentig mos te wikkelen, voor uitdrogen te behoeden; bij een verre reis kan men, do r de ondereinden in een aardappel te steken dit gevaar voorkomen.

Wenschen we eerst later, een of andere veredelingswijze toe te passen, en zijn we nog niet in het bezit van de daarvoor noodige onderstammen, dan wachten we met het bestellen van deze niet langere, om te voorkomen dat we voor het ontmoel ginde "niet meer voorhanden" geplaatst worden. De kwieker van onders ammen sorteert zijn waar in eerste, tweede en derde kwalitet en neemt carrbij ender meer de dikte als maatstaf. Om dus in den korsten tijd in het bezit van entbare stammen te zijn nemen we eerste kwaliteit.

Ofschoon de dikte van den stam voor de cene entwijze minder kan bedragen dan voor de andere, zijn in de meeste gevallen de onderstammen zooals ze in den handel voorkomen te dun om nog in het zelfde seizoen aan de bewerking onderworpen te worden. Lichtere stammen moeten soms een jaar of langer worden opgekweckt, eer ze dik genoeg zijn om de kunstbewerking ondergaan.

Zoodra de onderstammen in ons bezit zijn, worden ze op een afstand van 20—25 c.M. op rijen uitgeplant, meerdere rijen krijgen een onderlinge afstand van 60 c.M. We passen vooraf de meer-besproken wortelsnoei toe, vooral bij peren wordt de lange penwortel flink terug gesneden. De bij onze vruchtsoorten, nog al eens voorkomende wortelknobiels, dat zijn verdikkingen aan de wortels, worden zorgvuldig weggenomen.

De grond waarop zal worden uitgeplant, wordt voor alles door een degelijke bemesting in goeden toostand gebracht: want wie meent dat het er voor boomkweek niet zoo erg op rankomt, zal ervaren, dat ook in dezen de zuinigheid de wijsheid bedriegen kan.

J, C, M.

MEDEDEELINGEN

HET GEBRUIK VAN BAMBOES.

Geen plant in Indië wordt tot zulke verschillende doeleinden gebruikt als de bamboes. Van bamboes maakt men daar weefgetouwen, stijlen en daksparren voor hutten, steigers voor gebouwen, draagbare tempels bij processiën, vloeren voor bewaarplaatsen van graan, staken voor netten en fuiken, masten, raas, riemen en scheepsdekken. Bamboe wordt gebruikt om bruggen over beken en riviertjes te slaan, om waterleidingen en sluizen te maken. Ook worden er verscheidene landbouwwerktui-

gen van vervaardigd, karren, draagberries. en jukken, de schaften van pieken, bogen, pijlen en hengels. Een stukje bamboe dient voor tandenstoker en tot penhouder, een lid van den stengel tot doos voor kleine voorwerpen, die ergens heengezonden moeten worden. (De eieren van zijdewormen werden ten tijde van Justinianus in een bamboes van China naar Konstantinopel gebracht. Een stengeliid dient tot maat voor vloeistoffen op de bazar. Een stukje bamboes dient tot blaaspijp en als tubus bij distilleertoestellen. Een langwerpige strook, aan het eene einde gespleten, wordt als tang gebruikt om gloeiende kolen aan te vatten, en een splinter is scherp genoeg om als mes te dienen bij het schillen van betelnoten. De buitenste oppervakte van bamboes is zóó hard, dat dit als slijpsteen gebruikt wordt. Het bamboes groeit zeer schielijk: dr. John Davy constateerde, dat een bamboes binnen een week 14 duim langer was geworden.

De 100-jarige vertelt van den tuinarchitect Zocher.

Mejuffrouw A. M. Muller, te Utrecht, is op Nieuwjaarsdag 100 jaar geworden, en de Redactie van het "U. D." zond op 19 Dec. jl. een harer redacteuren naar de jubilaresse om het een en ander van haar te vernemen, en in den loop van het gesprek vertelde ze, dat ze als meisje van 16 jaar voor gezelschap was gekomen bij den heer en mevrouw Zocher.

De naam Zocher is voor onze stad een goede bekende. Zocher is de man geweest, die hier in Utrecht van 1830 tot 1840 de wallen rondom de stad heeft gesloopt en onze plantsoenen heeft aangelegd. Juffrouw Muller heeft jarenlang bij hen gewoond.

"Beste menschen," zoo deelde ze ons al pratende mee, "beste menschen; mijnheer Zocher had echter één eigenaardigheid. Wanneer-ie een plan voor plantsoenaanleg in z'n hoofd had, gebeurde het herhaaldelijk, dat zoo'n plan's nachts 'm ineeus in 'n anderen vorm voor den geest kwam. Dan stond-ie op — hoe laat het was deed er niet toe — en dan ging hij die gedachte op papier nader uitwerken. Als hij met het een of ander voornemen rondliep, dan kwam 'm dat doorgaans 's nachts opeens tot openbaring. En dan ging-ie z'n bed uit. Dat vond mevrouw Zocher niet bepaald aangenaam. Enfin, u begrijpt. Dat deed de heer Zocher dan ook zeggen, dat, als hij ooit weduwnaar werd, hij nooit voor de tweede maal in het huwelijk zou treden!"

De kruidnagel.

De Kruphagel is de montplocide bloemknop van den Kruidnagelboom, Caryophyllus aromaticus. Veor meer dan 2000 jaren was deze specerij reeds in Europa bekend. Do plant is een infoorling van de Molukken en andere eilanden van Indië. Er zijn voorbeelden, dat een enkele boom een pikol of 125 pond Kruidnagelen opleverde en daar 5000 Kruidnagels een pond wegen, moeten er ten minste 625,600 bloemen aan dien boom gegroend zijn. Op Amboina is de gemiddelde oogst van 250,000 tot 800,000 pond.

(

De tien geboden voor den toerist.

Gij zult de natuur beschermen en liefhebben en û verheugen in haar schoonheid

Gij zult veld en bosch niet bezoedelen met boterhammenpapier, glasscherven, pasteiblikjes, sinaasappelschillen en eierschalen.

Gij zult de rust van het woud, noeh van de bloeiende velden verstoren door schreeuwen of krijschen.

Gij zult geen planten en bloemen uitrukken met wortel of knol.

Gij zult geen takken en twijgen van de boomen en het heestergewas afrukken.

Gij zult den bast des booms, noch het hout der bank gebruiken tot stamboek uwer familie.

Gij zult niet meer bloemen plukken dan gij als een lieve herinnering kunt meenemen.

Gij zult geen verzameling van planten of insecten aanleggen, indien gij niet voornemens zijt er ernstige studie van te maken.

Gij zult geen hagedissen, salamanders, kikvorschen, noch andere dieren pijnigen noch dooden.

Gij zult kinderen en onontwikkelde menschen de natuur leeren beschermen en liefhebben.

(Naar een Duitsch toeristenblad.)

G. B.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Platyclinis. — Vanda. — Oncidium.

Zonder twijfel, de bloemen van Platyelinis uncata zijn klein, maar de elegante wijze, waarop zij aan een draaddunne stengel verbonden zijn, terwijl zij in het hartje van den winter bloeien, maakt haar voor den liefhebber tot een begeerenswaardige plant. De talrijke bloeiwijzen komen uit de half ontwikkelde scheuten te voorschijn en daar deze doorgroeien, daar zal men begrijpen, dat de plant nog steeds wat water noodig heeft. Platyelinis Cobbeana bloe't wat vroeger

Platyclinis Cobbeana bloc't wat vroeger en is nu zoowat uitgebloeid, wat niet zeggen wil, zooals voor tal van Standelkruiden, dat zij wil rusten, neen, zij is evenals haar zusje nog aan het groeien en dit moet men zooveel mogelijk bevorderen.

De in het voorjaar bloevende Platyclinis glumacca begint te grocien en daar zij de rustperiode achter den rug heeft, wordt haar weer het noodige water gegeven, totdat de nieuwe schijnknollen geheel klaar zijn.

Er is ook een Platyclinis dit in den zomer bloeit n.l. Pl. filiformis; zij is nu in rustenden toestand, maar kan het toeh zonder water niet geheel stellen. Wanneer dat noodig is worden deze Orchideëen verplant, zoodra de nieuwe seheuten zich vertoonen of een dag of wat na het uitbloeien

Men kweekt ze zeer goed in pannen, die niet veel drainage noodig hebben, terwijl de compost bestaat uit Sphagnum en varenwortelgrond van ieder de helft, waardoor heen men wat kleine stukjes potscherven werkt. Wij kunnen deze orchideëen kweeken naast de geslachten Miltonia, Sobralia en Cymbidium, dus in de gematigde kas. Zij worden kort bij het glas opgehangen, in een wel lichte maar geen zonnige standplaats, terwijl het aanbeveling verdient, op heldere dagen de planten te spuiten.

Vanaa tricolor. V. suavis en Aerides erispum zijn nu druk bezig met het maken van luchtwortels en het is goed om er enkele zoo te leiden, dat zij in de compost terecht komen. Dat dit met de noodige voorzichtigheid moet gebeuren, om geen wortels te breken, zal men begrijpen. Met deze verschijnselen aan de hand, geven wij successievelijk meer water en maken elken dag de ruimten tusschen de planten onderling, vochtig.

Oncidium cheirophorum die in de Cattleyakas staat, vertoont knoppen en om deze onbelemmerd te laten ontplooien, krijgt zij een plaats waar de temperatuur een weinig hooger is. Veel water heeft zij nu en ook gedurende den bloeitijd niet noodig.

Na den bloei zet men haar weer op haar ouden plaats en niet zoodra zij met het groeien een aanvang neemt, zijn wij cr bij om haar zoo noodig te verplanten, in dezelfde compost als wij voor Platyclinis hebben aangegeven.

J. K. B.

In Kassen en Bakken.

Poinsettia. — Pelargoniums. Amerikaansche Anjers.

De *Poinsettia*'s zullen nu langzamerhand gaan uitbloeien, waarna we ze tijdelijk onder het tablet cener gematigd-warme kas leggen en niet meer gieten. Na eenige maanden gaan we ze weer water geven en de scheutjes, welke ze dan maken, snijden we af om te stekken. Ook kunnen we de oude stengels in stukken snijden en in do kweekkas in voehtig seherp zand leggen, waarop dan de oogen uitloopen; deze kunnen we dan oppotten. Evenwel, krachtige koppen, in Juli gestekt, leveren ons de mooiste korte planten met groote sehutbladeren.

We kunnen nu in kassen nog verscheidene bloemen tellen op onze *Pelargoniums*. Niettegenstaande dezen bloei, zijn we zuinig met gieten.

De Amerikaansche Anjers staan nu in vollen bloei. We zorgen voor een gelijkmatige temperatuur in de kas en luchten veel, waardoor de bloemen regelmatig open komen en stevige stengels hebben. Met donkere dagen zorgen we vooral de atmosfeer niet te vochtig te maken. Daarom gebruiken we bij bestrijding van ziekten of insecten steeds droge middelen, zooals rooken met tabaksstelen voor groene luis. Ook legen we hier en daar bosjes tabaksstelen op de pijpen en tussehen de planten. Wanneer het dagen lang donker blijft, willen de kelken wel eens barsten, wat we niet probeeren moeten te verhelpen door verhooging van temperatuur. Door hooge warmte worden de bloemstelen te slap en zoodoende zou het middel erger zijn dan de kwaal. Zoodra maar wat helder weer intreedt, ontwikkelen de bloemen zich vanzelf weer beter.

Utrecht. J. A. Hoitingh.

N. B. In Boementuin Fruittuin en Moestuin zijn thans geen bepaalde Weekwerkzaamheden aan te geven. Red.

Elk FONGERS-Rijwiel kan op de wijze, door den kooper gewenscht worden uitgerust. Daar de zeer groote verscheidenheid echter een te uitgebreiden voorraad zou noodig maken, worden alleen de meest gevraagde en meest aan te bevelen uitrustingen ter onmiddellijke aflevering gereed gehouden.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

De lezers worden verzocht, de volgende regels in acht te willen nemen:

Papier aan één zijde besehrijven. Postzegel insluiten

Elk sehrijven onderteekenen. De vragen beknopt, maar zeer duidelijk gesteld zenden aan de volgende adressen:
Plantenleven, Nutt. en Sehad. Dieren,
Plantenziekten, Wile vogels, Bijenteelt, aan den Red. B. Boon, Overtoom 309, Am-

Bloementuin, Tuinaanleg, Kaseultuur, aan den Red. A. J. van Laren, Hortula-

nus, Amsterdam. Rozen, Orchideeën, aan den Red. J. K. Budde, Hortulanus, Utreeht.

Kamerplanten, aan een der drie genoem-

de Redacteuren.

Moestuin of Fruittuin, aan de heeren J. A. Kors, Kweekerij "De Beucker", De

planten meeten wij u mededeelen dat wij zoodanige werken niet kennen. Wel bestaan uitvoerige handboeken over plantenziekten, waarin natuurlijk dus ook bloemen enz. behandeld worden. Zeer goede Engelsehe boeken zijn die van G. M a s-Diseases of cultivated plants and trees, (Duckworth and Co., London) over door zwammen veroorzaakte plantenziekten en over besehadigingen door Nematoden (aaltjes) en mijten, en Stevens and Hall, Deseases of Economic plants (Macmillan Co, New-York) waarin een hoofd aan "Ornamental plants" wordt ge-

wijd.

Vele schadelijke insecten worden voorts behandeld door W. E. Collinge, in zijn Manual of injurious insects, uitgegeven door , the Midland Educational Co. Birmingham, eehter meest insecten van

BOURGONDISCH PAPPOEDER in voorraad houden na zelve te hebben bereid. Is deze laatste pap voor vruehtboomen beter? Nog gemakkelijker lijkt me toe het ge-bruik van lysol of carbolineum. Zijn deze laatste evengoed? Wat raad u aan voor een volwassen vruchtboom en 6 jonge perzikboomen?

b. Hoe kan ik cen MENGSEL bereiden tot VOEDSEL voor INSECTENETENDE TUINVOGELTJES als meesjes enz. om een voederhuisje te vullen?

e. Wat verstaat men onder DUURZAAM PAPIER, waarop rupsenlijm moet worden uitgestreken?

Antwoord: In de eerste plaats dienen wij onder a. op te merken, dat het bij de keuze van een bestrijdingsmiddel voor

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Specialiteit in Gemengde mesten voor land- en tuinbouw. Meng Uwe meststoffen niet zelf! De grootste land- en tuinbouw-vereenigingen koopen onze machinaal gemengde mesten. De meerdere kosten worden ruimschoots opgewogen door de betere werking.

Najaarsbemesting.

Bemest thans Uw tuin met kalkmergel. Vraag benoodigde hoeveelheid onder opgave van de grootte van Uwen tuin aan de

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283.)

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

Bilt; — P. v. d. Vlist, Kweekerij "Burbank", Bunnik; — J. C. Muijen, Deventer; — J. L. Bouwer, Maarssen.

Boomen en heesters (Dendrologie), aan den heer Leonard A. Springer, Haarlem. Bodem en Bemesting aan den heer W.

. A. Grimme, Apeldoorn. Bloembollencultuur, aan den heer J. J. Kruijff, Santpoort.

Hoenderteelt (verzorging, ziekten enz.) aan den heer J. Kooiman, Breda. Honden, aan den heer L. Seegers,

Vraag No. 221. Beleefd verzoek ik U Ed. mij zoo mogelijk opgave te willen doen van verschillen-de WERKEN, in het Engelsch of Hol-landsch, wier inhoud meer uitsluitend be-håndelt: de ZIEKTEN VAN BLOEMEN en PLANTEN, planteninsecten (ook in Kassen) plantaardige parasieten, zoomede hunne bestrijding.

Antwoord: In antwoord op de vraag van den heer L. om opgave van werken in Engelsch of Hollandsch, die meer uitsluitend handelen over de ziekten van bloemen en

Warmond

beteekenis voor land-, tuin- en ooft-

Wel kennen wij enkele Dnitsche werken, warin de heer Land dets van zijn gading zil vinden. nl.; F. Krüger und G. Rörig. Krankheiten und Beschädigungen der Nütz- und Zierflanzen des Gartenbaues, (Eugen Ulmer, Stuttgart); A. Naumann, Die Püzkrankheiten gärtnerischer Kulturgewächse und ihre Bebänrtung Gemise Standen und Annuel. kämpfung. Gemüse, Stauden und Annuel-le, Kalt- und Warmhauspflanzen. (C. Heinrich, Dresden).

Speciaal over rozen handelt F. R. v. Binnenthal. Die Rosenschädlinge ans dem Tierreiche (Eugen Ulmer, Stuttgart).

H. M. QUANJER.

Wij betuigen bierbij onzen beleefden dank voor de beantwoording van deze en de volgende vraag, door dr. Qu.

Redactie.

Vraug No. 222.
a. Wijl de bereiding van BORDEAUX-SCHE PAP eenige morielijkheid oplevert en accuratesse vereischt, zou ik liever

alles noodig is te weten, welke ziekte of plaag men bestrijden wil. Het is onmo-gelijk in 't algemeen te zeggen, of het gebruik van carbolinieum b.v. de voorkeur verdient boven Bordeauxsche pap, zooals de inzender vraagt. Het eerste middel toch dient o.a. ter bestrijding van schadelijke insekten, als luizen, en van mijten, wier eieren in den winter er door gedood worden, het tweede wordt in boomgaarden tegen schurft gebruikt. Even goed zou men kunnen vragen of voor kinderen levertraan even goed is als wormkoekjes; het ongerijmde van dit laatste valt direct in 't oog, doch even ongerijmd is het denkbeeld, dat het een of ander sproeim ddel zoowat voor alle ziekten van planten of boomen goed zou zijn, en toch is dit laat-ste idee nog al veel verspreid. Hieruit blijkt dus de onmogelijkheid het eene middel boven het andere aan te raden voor een tuin, waarvan men niets meer weet dan dat er volwassen vruehtboomen en 6 jonge perzikboomen in staan.

Waar de heer S. eenigszins tegen de bereiding van Bordeauxsche pap opziet, kan hij zonder eenig bezwaar Bourgondische pap gebruiken. doch het is beter het poe-

MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:=

MET GOUD BEKROOND.

Westzaan (Holland).

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIFKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

der niet zelf te bereiden, doch "Normaal pappoeder" te koopen, wat onder contrôle der Rijkslandbouwproefstations voor zeer matigen prijs verkrijgbaar is. (Het Instituut voor Phytopathologie verstrekt op aanvrage gratis recepten en gebruiksaanwijzing der beide middelen, alsook de brochure ...Het bespuiten der vruchtboomen met Bordeauxsche pap", door prof. dr. J. Ritzema Bos).

Als antwoord op b. zij verwezen naar de prijscouranten van firma's Imming en Van Tongeren, te Ze'st, waarin voederkoeken en -meugsels bestaande uit rundervet, grondmeel fijn brood en vleesch, en verschillende soorten zaad, zijn opgenomen.

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

Op vraag c. eindelijk kunnen wij ant-worden, dat 't papier voor rupsenlijm ge-woon, soepel papier is, gedrenkt met olie of iets dergelijks, wat zich dus bij aanbinden goed glad tegen den stam aanlegt en gedurende maanden tegen het weer bestand is. Zulk papier op de goede breedte gesneden, levert o.a. de Pomologische Vereniging te Utrecht, tegen f 0.70 per

H. M. QUANJER.

Vraog No. 223.

Hoe is de cultuur van de overblij-vende KLIMPLANT, welke met ROODE TROMPETVORMIGE KLOKKEN bloeit. Feldweilen. Mevr. W .- V.

Antwoord. De naam is Trompetboom of Tecoma radicans. De cultuur is zeer eenvoud g. Standplaats tegen een muur op het Zuiden, Zuid-Oosten of Zuid-Westen in luchtigen, maar voedzamen grond. De opkweeking gaat van stekken, afleggers en uit zaad dat in het voorjaar in een kouden bak kan worden uitgezaaid.

Urang No. 224.

Voor een nieuw gebouwd huis met het front gelegen N. W. ten N. ligt een TUINTJE (omrasterd), half zwaren grond (tot nu toe steeds bouwland geweest) breed 12 M., lang 5 M.

Dit tuintje wordt thans 3 steck diep omgespit en ruim voorzien van onde kocmest: Het hais ligt geheet vij, is dus BLOOTGESTELD aan VOLLEN NOOR-DENWIND. HOE en waarmee raad u mij aan dat IN TE RICHTEN, zoodat het toch cen beetje mooi aanzien heeft van af den weg.

b. Kan ik TEGEN HET HUIS cen paar planten AMPELOPSIS VEITCHI zetten of gaan die niet op het X. Welke klimplanten dan wel! (liefst welke zich zelf aan den baksteen muur hechten).

c. Achter het huis ligt een TUIX, breed 12 M., lang 120 M. Ik dacht hier een HEG om te zetten. Wat road u mij aan dat een beet je vlug grocit (liefst geen doorn). Wanneer planten

d. een paar vertronwde adressen voor heggeplanten. Vught.

Antwoord, a. Het front ligt niet gunstig en daarom zult u alieen volkomen winterharde en windsterke planten kunnen hebben. Sterke heesters zijn *Cornus Mus*, C. sibirica, Liguster, Ribes sangnineum, Crataegus Crus-Galli, Magnolia Soulaugeona, Diervilla's, Succurbes, Forsythia, Sering, Gouden regen, enz. Daarmede beplant u de zijkanten en de zijhocken. Vóór het huis legt u een perkje voor bloemplanten aan, waarop u des zomers Pelargo-niums of Fuchsia's kunt zetten. U kunt er ook een beplanting van va te planten maken op een perk of in een lesse groep in het gras met eukele heestertjes er tus-schen. Dat laatste is het aardigste. Mooie en sterke vaste planten daarvoor zijn: Telekia speciosa (bloeit in het najaar), Aconitum Napellus (zomer), Gypsophila (zomer), Konstantinopel (zomer), Riddersporen (zomer) eischt een weinig dekking in den winter; Physostegia virginico (20mer). Vingerhoedskruid (voorzomer), Tuinklok jes = Campanula Medium (voorzomer), beide tweejarig, Arabis (voorjaar) enz. en daartuschen enkele heestertjes als Berberis Thunbergi, Buxus, Erica carnea, Skimmia oblata, Egelhulst, Spiraea arguta en Diervilla Eva Räthke. Ook éénjarige planten zijn hier te gebruiken. Op deze gegevens zal een bloemist-ho-

venier u wel een schetsteekening met kostenopgave kunnen verstrekken en zelf zult u ook de kosten kunneu berekenen, als n de prijzen in een prijscourant raadpleegt.

Ja, Ampelopsis Veitchi doet het wel, al zijn de eerste jaren de moeilijkste. Maar de eerste winters kunt u ze een weinig beschutting geven.

c. U kunt daarvoor Haagbenken nemen. welke nu en in het voorjaar geplant kunnen worden.

d. De boomkweekers die in "Onze Tui-nen" adverteeren, zim goede advereen adverteeren, zijn goede adressen.

Traag No. 225.

a. Ik heb cen KLEIN KASJE, hoog zeventig duim, afloopend tot veertig duim, lang en breed één meter. De aarde is ver-

werkt met schapenmest, zand en turfmolm, waarin ik drie à vier weken geleden dric soorten zaad gezaaid heb dat tot nog niet ontkiemd is, en wel Lavendel, Viola cornuta, Gaillardia. Men had mij gezegd, dat ik dat wel kon zaaien. Kunt u ook daar de oorzaak van mededeelen? In 'izelfdr kasje had ik Silene gezaaid en dit is ook mislukt.

b. Ik heb ook venige GERANIUMS die boven aan de takken VERSCHROMPE-LEN en wanneer men er in knijpt, komt er zwart sap uit; dit kwam dezen zomer in den tuin ook reeds voor. Wat is hiervan ourzank!

Rotterdam. M, S,

Antwoord, a. Zaaien doet men nu nog niet en voor de genoemde planten is Maart vroeg genoeg. Tevens behoeft n zaaigrond, als de plantjes daarin niet behoeven te blijven staan en later in anderen grond overgezet worden, niet zoo to bemesten. Silenen kunt u des zomers beter buiten op rabatten zaaien op halfbeschaduwde, niet te droge plaats. In het kasje kan het ook wel als het dan maar luchtig gehouden wordt en niet te zonnig staat, waardoor de temperatuur des zomers dadelijk te sterk stijgt.

b. Ik vrees, dat uw Geraniums (Pelargoniums) lijden van te groote vochtigheid. Nu vooral moeten ze droog staan en droog gehouden worden in droge en niet to koele atmosfeer. Zet ze, als 't kan, goed in het licht; op donkere standplaats moeten in het geheel niet begoten worden. Zend cens een aangetast takje naar het Phytopathologisch Instituut te Wageningen. Mis chien is bet verschijnsel wel overeenkomende met zwartbeenigheid, een gevreede ziekte in de Pelargoniums.

EEN MOOIE PRIJSVRAAG.

We noemen de door de Verceniging van Oud-leerlingen der Tuinbouweursussen te Amsterdam uitgeschreven prijsvraag eene mooie, niet omdat de prijzen zoo zijn, maar omdat zij iets nieuws biedt. Er wordt n.l. gevraagd een ontwerp met beplanting, uitgevoerd in klei, gips, hout of cenige andere stof, in juiste verhou-dingen zooals de tuin er over 10 tot 15 jaar zal nitzien. Eene prijsvraag dus in het modelleeren van eeu villatuin in relief.

De declname staat open voor ieder lid eener Vereeniging van Oud-leerlingen van Tuinbouwcursussen in ons land, die allen tot medewerking zijn uitgenoodigd, voor zoover zij aan het bestuur der Amsterdamsche Vereen ging bekend zijn.

De inzender wordt geheel vrijgelaten in de plaatsing, grootte en vorm van het gebouw, maar hij moet zich houden aan het situatieplan en de aangegeven schaal, te weteu 1:100. Bij het ontwerp moeten bijgevoegd worden: 1c. eene werkteekening in dezelfde schaal, 2c, cene beplantingslijst en 3c, eene korte toelichting. Alles moet voorzien zijn van een motto, dat ook voorkomt op een gesloten enveloppe, inhoudende den naam van den zender.

De ontwerpen moeten vóór of op 28 April 1913 aan een nader te bepalen adres te Amsterdam zijn ingezonden, waar zij beoordeeld zullen worden door eene buiten de Amsterdamsche Verceniging staande en door haar te kiezen jury.

Door de meergenoemde Vereeniging worden vier prijzen uitgeloofd, nl. van 8. 6, 3 en 2 gulden, welke zij hoopt door bijdragen harer zuster-vereenigingen te kunnen verhoogen.

Løden van Vercenigingen van Oud-leerlingen, die wenschen mede te dingen, gelieven zich tot de besturen hunner vercenigingen te wenden om inlichtingen.

nigingen te wenden om inlichtingen. Aan de energieke Vereeniging te Amsterdam, die in Januari 1913 haar cerst histrum luisterrijk zal vieren, wenschen wij veel succes met haar streven. Het adres van den Ien secretaris is Jacob Catskade '73 te Amsterdam, waar gaarne nieuwe leden ingeschreven zullen worden.

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden o.a. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL.

per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

I.V.,,DE HOOGEBERG", Velsen. No. 28. ROM. PRACHTKRATER in terrublanca, man on origined in de Villa, Medici". Prijs f 20.—.

(35)

TUINVERSIERING.

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam.
:-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-:
SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

TREKKLOKKEN in WIT GLAS

AMSTERDAM: Geldersche Kade 97.

GROMINGEN: Ged. Zuiderdiep 39.

worden gefabriceerd bij

A. J. BAKKER,

Glasfabrikant,

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

- : ROTTERDAM: Haringvliet 27.
- :- ARNHEM: Groote Markt 10.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN VOOR HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST

\$\Rightarrow \text{VILLE-MESTSTOFFEN} \Rightarrow \Rightarrow \text{voor den tuinbouw en de groentencultuur.} \]

Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Papter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden. (156)

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

Firma P. A. A. DE LANGE, 6023 BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

BLOEMEN & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. B

VOGELBESCHERMING.

VOEDERHUISJES. DRINKBAKJES. (702)

DRINKBAKJES.

NESTKLOSSEN. (alles systeem
VOEDERHOUTJES enz. IMMING &v. TONGEREN.)
SNOEIMESSEN, SCHAREN, enz.

-:- -:- 'Men vrage de geïll. prijsct. van -:- -:-

Firma ROSEBOOM, in Tuingereedschappen, Koestraat 35, Zwolle. Lage prijzen, prima kwal.

Kweekerij "HELPMAN". =:= Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

H. REEKERS, Noordwijk Binnen, maakt grondboringen met hand- en stoom-krachtvooronderzoek van den bodem tot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. Maakt compl. Maakt compl.

BRONGAS=INSTALLATIËN.

Telefoon Interc. No. 36. Telefoon Interc. No. 36.

Aannemer van Rijkboringen voor opsporing 9

ran Deltstoffen. (72)

van Delfstoffen.

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 1.90. ♦ ♦

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

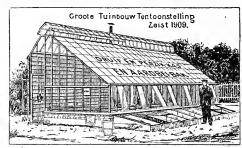
Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en KASSEN

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST

Plannen en begrootingen kosteloos. 1770

(Holland). TELEF. INTERC. No. 68.

In geen enkele provincie ziin de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

Cobaca Scandens, door P. J. S en door Bijhouwer.

Louicera sempervireus, door Leon A. Springer.

Crambe Cordifolia, door v. L.

Drainceren van Tuinen, door A. Lebbink.

Bloemenbiologic, door B. B.

Beomkanker, door v d. Z.

Zaa:l bestellen, door H. S.

Te lage temperatuur, door P. J. S.

Entrijzen en Onderstammen, door J. C. M. Het gebruik van Bamboes, door G.

De 100-jarige vertelt van den tuinarchi-

tect Zocher.

De Kruidnagel.

Tien Geboden.

Werk v. d. v. week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

Vragenbus. Prijsvraag.

Advertentiën.

Bijblad.

Avicultura, door Km.

Bijenteelt, door Gd.

Het Baden der Vogels.

Visschen en Waterpest.

De Jap. dansmuis.

Mollen op Walcheren.

Leestafel.

Vragenbus.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GZERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CII. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KNOLMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTZVAER, L. SECCES (Honden, enz.), LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Eijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA.

ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

QUERCUS COCCINEA (Wangenheim).

SCHARLAKEN EIK.

Als er een eik is, die verdiende, meer bekend te zijn, dan is het deze. De naam is wel bekend: maar de boom niet. Althans niet als ochte soort, en als men hem bij een kweeker bestelt, honderd tegen een, dat ge een andere krijgt.

De kwestie zit daarin: de Quercus coccinea of Scharlaken eik is een amerikaansche soort, behoorende tot de afdeeling rubra van het uitgebreide geslacht Quercus, en heeft er dus groote verwantschap mede. Nu hebben al de amerikaansche eiken, voor zoo ver zij tot deze afdeeling rubra behooren, met de type Quercus rubra L. (roode eik) dit gemeen, dat de bladeren bij de herfstverkleuring meer of minder rood worden; ja de type Q. rubra kan soms zoo prachtig helrood worden, dat hij gemakkelijk door oningewijden voor Q. coccinea gehouden wordt. Temeer nog omdat de bladeren van Q. rubra niet standvastig van vorm en soms tamelijk diep ingesneden zijn.

Veleen vooral Brabantsche kweekers begaan de fout, alle eiken uit N.-Amerika Quercus americana te noemen, en dan de andere naam er bij voegende, alsof het alle variëteiten zijn van ééne soort, die wetenschappelijk den naam Q. americana draagt*) Men ziet in catalogi dan ook veelvuldig voorkomen de namem: Q. americana rubra, Q. am. coccinea, Q. am. palustris,

Q. am. lyrata, Q. am. macrocarpa, Q. am. nigra, enz. enz. Geheel ten onrechte. Alle zijn zelfstandige soorten, die getrouw

uit zaad terug komen, behoudens enkele kleine variaties, zooals bij elke plant uit zaad voorkomen. Op ouderen leeftijd verdwijnen dikwijls die afwijkingen.

Hoe ook, men kweekt ze dan ook bij kweekers zelden uit

zaad, hoogstens de *Q. rubra* en de *Q. palustris*. Doch nog grooter fout begaat men, met deze soorten op *Q. pedunculata* te enten, daar dit eigenaardige gevaren oplevert.

Als men Q. rubra gezaaid heeft, treft ons de eigenaardigheid dat de planten, jong zijnde, niet alle even mooi verkleuren in den herfst, en daar het om de herfstkleuren gaat, kiest men de mooiste uit, ent dan op de gewone of soms op de minder kleurige wildeling, en verkoopt dan den boom onder den naam Q. am. coccinea.

Wie echter beide boomen goed kent, ziet spoedig het verschil. De Q. cocc. heeft veel dieper ingesneden bladeren, dikwijls tot op de hoofdnerf toe. Daarbij is de grootste breedte van de bladschijf nog beneden 't midden; bij Q. rubra, zelfs bij de ingesneden bladen, meer hooger dus ± op 1/2 of 2/3 van af de bladsteel gerekend. Bij rubra loopt de voet van de bladschijf altijd wigvormig toe. Bij coccinca meer hartvormig dan weer vlak, somtijds even wigvormig.

De eischen die de boom aan den bodem stelt, zijn die van Q. rubra en daar deze

niet hoog en geheel gelijk aan die van Q. rubra en daar deze soorten nog goed groeien, waar de gewone eik 't opgeeft, is het niet raadzaam, den laatste als onderstam te gebruiken.

Bovendien ontstaat door de ongelijke geaardheid nog een

Quercus coccinea. — (Foto "Gardeners' Magazine".)

*) Er zijn \pm 40 soorten van eiken in N.-Amerika voor ons klimaat geschikt.

bijzonderheid. Ieder weet dat de gewone eik in het zelfde jaar bloeit en de rijpe vruchten geeft. Niet alzoo bij de soorten, die tot de afdeeling rubra behooren. Hier heeft de vrucht 2 jaar noodig om te rijpen.

Quercus rubra L. (Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den Heer Jan v. Gulick te St. Michelsgestel.)

Nu is mij gebleken, dat *Q. palustris* op *Q. pedunculata* geënt, het eerste jaar reeds zijn nog onvolkomen vruchten afwerpt. Dit gevaar loopt men natuurlijk bij *Q. coccinca* en dergelijke

volop mannelijke en vrouwelijke bloemen geeft. Meestal vallen de vruchten reeds zeer onvolkomen af.

Waar Q. rubra, coccinea, palustris, tinctoria allen zeer verwant zijn, zoo zijn er ook tal van bastaarden ontstaan.

De Q. tinctoria, wier bladeren korter van steel zijn, is vooral te herkennen aan de wollig behaarde jonge spruiten, en de wollige onderkant der bladen, die de grootste breedte aan het bovenste gedeelte hebben. Vooral valt dit in 't oog bij het St. Janslot. Alle drie soorten verlangen liefst een drogen grond, op natten of althans lagen bodem, wordt het jonge schot veelal niet rijp en bevriest.

Nog aanverwant zijn de soorten Q. magnifica Hort. en Q. ambigua Mich. en andere.

LEONARD A. SPRINGER.

DE KAMERTUIN

GOEDE KAMERVARENS.

Tot de sierlijkste planten voor kamerdecoratie behooren wel de varens, en ontegenzeggelijk heeft de varencultuur en tevens de handel tegenwoordig eene belangrijken omvang verkregen. De meeste soorten echter zijn voor kamercultuur ongeschikt, waardoor hun sierwaarde ongeveer op ééne lijn staat met snijbloemen: ze zijn het mooiste als men ze krijgt.

Hier is nu eenmaal niets aan te doen: die varenplanten, welke oorspronkelijk in de tropische of subtropische bosschen thuis hooren, en tot welker bestaansvoorwaarden in de eerste plaats vochtige warmte behoort,

zulke planten kunnen in kassen schitterend gekweekt worden;

Bladvorm van *Quercus coccinea* Wangenheim (halve grootte.) (Orig. teekening voor "Onze Tuinen" van den Schrijver.)

ook. Ik nam het ook bij andere soorten waar, nm. bij Q. $\rho ubescens$ en die op Q. ped. geënt, slechts bij uitzondering volkomen vruchten gaf, niettegenstaande de boom jaarlijks

Cyrtomium falcatum. — (Orig. foto "Onze Tuinen".)

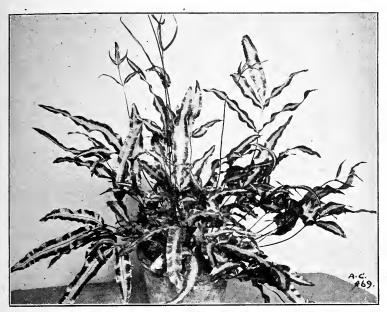
maar de droge kamerlucht verdragen ze eenvoudig niet. Maar er zijn gunstige uitzonderingen, soorten die zich in de kamer zeer goed houden,

en daarom wel een extra vermelding waard zijn.

De sterkste kamervaren is misschien wel de krachtig groeiende Cyrtomium falcatum, waarvan in den laatsten tijd vooral de variëteit Rochfordii opgang maakt. Het hierboven afgebeelde exemplaar heeft bladeren (zoo zullen wij in navolging van 't algemeen gebruik ook maar blijven zeggen) van ruim 4 d.M. lengte.

Als ik nu nog mededeel, dat dit "varentje" als vrij onoogelijk plantje in het bezit van de tegenwoordige eigenaresse kwam (de oorspronkelijke bezitster had er geen succes mee

af en zet ze in een stekpotje in humusrijken grond. Om het wortelvormen te bespoedigen en het uitdrogen te voorkomen, is het in 't begin noodzakelijk, ze onder glas te houden. Zoodra

Pteris cretica albo-lineata. - (Foto. "Amateur Gardening".)

en "deed het daarom weg"), dan kan verdere aanbeveling wel achterwege blijven.

De behandeling is uiterst eenvoudig: gewone grond met ruim humus (bladaarde, turfmolm en oude mest), en voorts overvloedig water en een vorstvrije standplaats.

Asplenium bulbiferum.
Orig. afbeelding "Onze Tuinen")
(Foto: T. de Lang.)

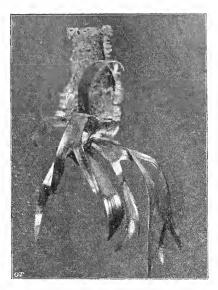

Asplenium viviparum. (Orig. af beelding "Onze Tuinen".) (Foto: T. de Lang.)

Met de eveneens aanbevelenswaardige Pteris-soorten worden ze veelvuldig gekweekt en zijn ze in de bloemenwinkels algemeen te bekomen. Dat Pteris-soorten ook uitstekende kamerplanten zijn, blijkt wel uit het feit, dat ik indertijd (het is reeds een 20 jaar geleden) Pt. cretica uit sporen opgekweekt heb tot flinke planten.

Hoewel ook uitstekende kamervarens, zijn de verschillende Asplenium-soorten (Moedervarens) zoo goed als niet in cultuur, en bijgevolg ook niet in den handel. De twee hierbij afgebeelde jonge plantjes zijn geheel in de kamer opgekweekt. Bij de meeste Asple-

niums (d. w. z. de gekweekte) vormen zich op de bladeren zoogenaamde broedknoppen, die, terwijl ze nog op de moederplant zitten, reeds kleine bladeren vormen. Men breekt ze er

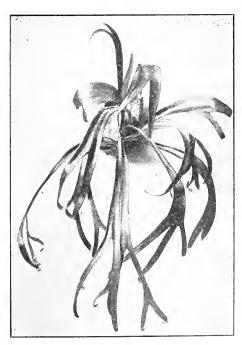
Jonge Platycerium alcicorne. (Orig. foto: "Onze Tuinen".)

de wortelvorming echter begonnen is, kunnen ze afgehard worden en komen ze vrij te staan. De namen viviparum en bulbiferum, evenals de Hollandsche naam Moedervaren, wijzen op deze manier van voortplanting.

De hierbijgaande afbeeldingen liet ik reeds voor ruim anderhalf jaar maken, doch vond tot nog toe geen gelegenheid, er een artikeltje bij te schrijven. De origineelen zijn echter in

dien tijd rustig doorgegroeid en reeds heel wat grooter geworden. Op mijn Aspl.viviparum beginnen zich zelfs al weer broedknoppen te ontwikkelen.

Het meeste genoegen hebben wij evenwel van de Hertshoornvaren (Platycerium alcicorne). Indentweeden jaargang heb ik deze plant reeds beschreven. Toen was het nog maar een jong plantie met slechts vijf bladeren,

Hertshoornvaren (Platycerium alcicorne).

een stuk of (Orig. foto "Onze Tuinen".) (Foto: T. de Lang.)

maar vol levenskracht. Men behoeft trouwens de toenmalige af beelding slechts te vergelijken met die, welke er voor een paar maanden van werd vervaardigd en hier

Ook de Hertshoornvaren plant zich, behalve door sporen, langs ongeslachtelijken weg voort, door de vorming van "worteluitloopers", aan 't eind waarvan zich jonge plantjes vormen. Ook deze laten zich uitstekend verder cultiveeren. Verleden

nevens het oudere portret een plaatsje heeft gekregen.

voorjaar schonk ik zoo'n jong plantje aan een vriend, die mij dezer dagen schreef, dat er thans reeds een vijftal blaadjes aan zitten. Beter bewijs voor de geschiktheid als kamerplant

kan wel niet geleverd worden.

De Hertshoornvaren kan zoo noodig in een pot worden gekweekt. In de vrije natuur groeien ze echter op boomstammen, waarom het wel zoo eigenaardig is, als men ze op kurkschors of een eikenhouten "roostertje" of "hekje" kweekt. Het gieten is bij potcultuur wat gemakkelijker, doch levert bij de cultuur op kurkschors toch ook geen bezwaren. De eigenaardige vorm der "steriele" bladeren, die zich als groote, aanvankelijk groene, later bruine schubben over het weinigje humus welven, waarin de plant zich genesteld heeft, maken dat er gemakkelijk gegoten kan worden, daar ze van onderen tegen den boomstam (hier het stuk kurkschors) aansluiten, doch van boven een bakje vormen.

Ik vermoed, dat hierin in de vrije natuur stof en afgevallen blad opgevangen wordt, waarmee de humusvoorraad verrijkt wordt.

Over 't algemeen kunnen varens niet lang buiten water. Onze Hertshoorn heeft het echter eens een week zonder gedaan, zonder ook maar het minste blijk van "dorst" te geven, en dat nog wel in den zomer. Onnatuurlijk is dit evenwel al weer niet, in zooverre, dat een plant, die niet in den bodem, doch op andere gewassen groeit, ook wel eens langen tijd op water moeten wachten. Kunnen ze door bijzondere aanpassing daartegen, dan is haar bestaan gewaarborgd; zoo niet, dan gaan ze, althans op zulke plaatsen, te gronde.

Ik betwijfel, of Hertshoorn- en Moedervarens in ons land in den handel zijn. De eenige catalogus waarin ik ze vond, is die van de bekende firma Haage und Schmidt, te Erfurt, en juist omdat dit de eenige is, en er dus geen enkele binnenlandsche firma door wordt geschaad, is er wel geen bezwaar, zulks hier te vermelden.

ORCHIDEEËN.

CATASETUM SPLENDENS.

Het was naar aanleiding van een gesprek met den Amsterdamschen plantenvriend, de heer C. W. R. Scholten Jr., dat wij op 27 Nov. naar Amsterdam togen, om in de kassen van genoemden heer een bloeiende Catasetum in oogenschouw te nemen en wij hebben er geen spijt van.

Al spoedig stonden wij voor de krachtig gegroeide plant, welke vorig voorjaar uit Venezuela was ingevoerd. De plant had toen vier goed ontwikkelde schijnknollen en maakte er alras een vijfde bij, die de andere in grootte overtreft en in het najaar een bloemstengel ontwikkelde, die op 27 Nov. een aantal bloemen vertoonde van een eigenaardigen vorm, zooals wij op onze goed geslaagde afbeelding kunnen zien. De sepalen en petalen zijn licht groen van kleur en aan de binnenzijde met een aantal roode stippels versierd. De lip is licht geel, naar voren in oranje overgaand. Aan de lip zijn nog een paar ivoorachtige hoorntjes, die dezelfde rol vervullen als een trekker aan een geweer; gaat hier een op bezoek komend insect zitten, dan slingeren zij de meeldraadklompjes met kracht weg en deze komen in den regel op het insect terecht, die er mede wegvliegt, ze op een vrouwelijke bloem brengt, om er de

bevruchting mede te bewerkstelligen. Blijkbaar hadden wij dus hier met een mannelijke plant te doen, en wanneer zij het volgende jaar een vrouwelijke bloemtros produceert, dan zien die er heel anders uit. Dit is zonder twijfel een hoogst merkwaardig verschijnsel van het geslacht Catasetum.

Wij vroegen den tuinbaas Leuzinger, die deze plant zoo goed gekweekt heeft, naar de wijze van cultuur en hij was vriendelijk genoeg, ons het volgende mede te deelen:

Ik kweek de Catasetums in een compost, die bestaat uit 2/3 varenwortelgrond en 1/3 Sphagnum, Sommige kweekers voegen hier nog klei aan toe, maar dit kan ik niet goedkeuren, omdat de Orchideeën epiphytisch leven, dus geen behoefte hebben aan zwaren, voedzamen groud. Zijn de planten in de groeiperiode, dan houden zij van veel water, maar pas op, dat niets in de jouge scheut komt, want rotting is stellig het ge-

Catasetum splendens in bloei. (Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den heer C. W. R. Scholten Jr. te Amsteidam.

volg. Zij hebben hier een plaats in het warmste gedeelte van de warme kas, waar zij volop van de zon profiteeren, alleen in den vollen zomer worden ze 's middags een uurtje geschermd. Na den bloei is een flinke rusttijd noodig en is een koelere verblijfplaats gewenscht. De nieuwe groeiperiode wordt aangekondigd door een nieuwe scheut en dan kunnen ze verplant worden, wat elk jaar geschied."

De vaste keuringscommissie gaf haar een getuigschrift van verdienste.

Het geslacht Catasetum is als voor den liefhebber aangewezen, en daarom deed het ons zoo'n genoegen een harer leden bij den heer Scholten te zien, wiens Orchideeën-collectie elk jaar beter en grooter wordt.

HET EEN EN ANDER OVER 'T ONTWERPEN VAN STADSTUINTJES.

Het groote genoegen dat ik steeds ondervind bij het doorlezen van dit blad, doet mij de vrijheid nemen, een en ander te zeggen in verband met 't ontwerpen van Stadstuintjes. Men werpe eens een onbescheiden blik van uit een bovenraam over de verschillende perceeltjes, ieder omsloten door zooveel bij zooveel meter muur of schutting, en zie eens, hoe weinig eigen vinding er opvalt. 't Blijft bij 't kronkelende paadje, en de als boomblaadjes gevormde perkjes, of wel het welbekende symetrische figuur.

Hoe veel aardiger konden al die plekjes niet gemaakt worden, wat een overvloed van bloemen er gekweekt! Is de achtergrond slechts goed gekozen, dan is het mogelijk het uitzicht op zoo'n tuintje veel aardiger te maken dan op menig park. Juist die herinneringen aan parken spoken de ontwerpers in spé door het hoofd. Ze moesten bedenken, dat een gezellige, intieme indruk te verkrijgen hoofdzaak is. Zoo'n hoekje kan dan worden een klein paradijs, waarbij de tuinmuren eene uitstekende gelegenheid aanbieden tot het verschaffen van velerlei soort achtergronden.

Het plan dus opgemaakt. Maar nu dient eerst de vraag gesteld, wat hoofdzaak worden zal: eene menigte bloemen, of een grasperk, waarop de kinderen spelen kunnen. Vervolgens dient geweten, of met weinig veel effect moet worden verkregen, of dat er diep in de bus geblazen kan worden; of de tuin heel droog is, of eer vochtig; of er gelegenheid bestaat, terrasgewijs te werken, wat maar op een enkele plek in het vaderland mogelijk zal zijn; moet de tuin het geneele jaar oogelijk wezen, of mag een bepaald gedeelte van het jaar de bloemenpracht hoogtij vieren? Want veel menschen hebben hun tuin juist in vollen fleur, als de vacanties aanbreken en het huis tijdelijk gesloten wordt, wat niet heel practisch is. en vermeden moet worden.

Dan opgekomen tegen de opvatting, dat een tuin gedwongen is een pad te hebben, liefst met grint of schelpen. Meestal is de ons toegewezen ruimte zóó beperkt, dat een pad er niet af kan, vooral geen O-vormig gebogen pad. Faden zijn op hun plaats: le. waar ze een decoratief effect maken, 2e. waar het verkeer zoo druk is dat gras aan het herhaaldelijk betreden geen weerstand bieden kan. Nu maken grint- of schelppaden een heel goed effect, te zamen met geschoren randen van palm of iets dergelijks, doch om ze te combineeren met grasperken staat leelijk, daar gras en grint als kleur niet samen gaan; en in een natuurlijken aanleg is het ongerijmd, dat zich een overal even breede strook kiezel door alles heen slingert.

Wordt echter toch een pad verlangd, om de practische overweging, dat in ons klimaat over gras te loopen dikwijls natte voeten meebrengt, wel, met baksteenen op hun plat zijn keurige paden te verkrijgen; en nog beter, met de ouderwetsche roode vloertegels, die daarbij heerlijk frisch rood afsteken tegen het gazon. Bij verhuizing zijn deze gemakkelijk uit te lichten en mede te nemen, wat met grint niet zoo gemakkelijk gaat. 't Regelmatige patroon, gevormd door de voegen dezer vloertjes, geeft vanzelf reeds iets verzorgd aan 't tuintje, zonder dat grassteker en hark er geregeld aan te pas komen.

Tweede zorg is voor den muur of de schutting. Laat deze vooral niet kaal blijven, maar dadelijk begroeien. Hiermee is nog niet gezegd, dat 't eene vereischte is, ze geheel onzichtbaar te maken. Met een net latwerk en leiboomen daar tegenaan, is de netjes gevormde baksteen zeer wel in overeenstemming te brengen met de verdêre plantage. Als men een voorkeur heeft voor een meer wilden tuin, en de muren zijn niet verweerd, morsig of vervallen, dan is een eerste eisch ze geheel te bedekken en liefst er nog een hekwerk boven op te zetten

ook, waar de wilde wingerdtakken aan alle kanten van af bengelen kunnen.

Derde zorg is voor het gras. Mooi gras is een sieraad voor elken tuin; dit is een voorrecht waar wij mee gezegend zijn boven heeter klimaten. Laat het dus tot zijn recht komen en 't niet door perkjes en paadjes in lapjes smiden. Dat geeft bovendien meer werk met het maaien. Goed gras is mooi voor het oog, zoowel 's zomers als 's winters, en goed gras kan veel verdragen; hetgeen er aan besteed wordt, loont steeds de moeite

Vierde zorg zijn de boomen en struiken. Hiermede behoort zeer voorzichtig omgesprongen te worden als de ruimte beperkt is. Men zij indachtig, dat deze altijd neiging hebben zich buiteng swoon uit te spreiden, en dan wordt al gauw ons terreintje een vochtig en somber oord, terwijl bij aanwending van snoeizaag en bijl ons oog 's winters werkelijk niet verkwikt

Tegelpad in een stadstuin. :Orig. teekening voor "Onze Tuinen", van den Schrijver.)

zal worden door 't kijken op al die ,,kapstokken''. Een enkele boom voor wat schaduw, een enkele struik voor de schoone bloesems. De ruimte liever afgestaan aan bloemen, of anders aan "evergreens", wat zeer raadzaam is met het oog op de wintermaanden. Vooral moet vermeden worden om aan te schaffen: bloemheesters, gesorteerd naar keuze der leveranciers, want dit geeft slechts een bonte warboel, waar elk plan aan ontbreekt; zulke partijen behooren thuis in de groote parken, maar niet bij ons, stadsbewoners. Bloemen, klein goed, moet bij ons hoofdzaak zijn, gezien de afmetingen waar we over beschikken. Gevoelt men de behoefte, een pas aangelegden tuin een wat volgroeid aanzien te geven, of leelijke hoeken te maskeeren, men plante dan vlieren, donkere of goudgele; met de laatste is vroolijkheid te brengen in sombere hoeken. De planten zijn goedkoop, er tegen opzien om ze te rooien zal men dus niet als ze hun plicht gedaan hebben. Men neme dan zware exemplaren, die ook gemakkelijk te krijgen zijn.

Vijfde zorg: de bloemen. Zoolang deze ontbreken, is de

aanleg onvolledig. Men denke niet dat hier en daar wat zaaibloemen aangebracht en een bedje begonia's, viooltjes of maandrozen, voldoen zullen. Overvloed van flora moet er zijn, en is al heel spoedig verkregen. Men bezaaie eens in een nieuwen aanleg alle leege ruimte uitsluitend met O.-I.-kers; lage voor randen, rankende tegen de schutting op; de lage als overgang tot het gras, donkergroenbladig met botergele bloemen; van de rankende uitsluitend eene variëteit met scharlakenroode bloemen; terwijl een donkerroode soort "the strong note" aan mag geven. Ik ben zeker, dat dit gegeven, hoewel slechts een paar decagram zaad vereischend, eenmaal in bloei een verrassenden indruk zal maken.

Op deze wijze is met eenvoudige middelen nog zooveel te verkrijgen. Met lathyrus, met sierpompoenen in verschillende vormen, gecombineerd met zonnebloemen, met zoo'n massa meer, is als bij tooverslag iets te scheppen in menig nu ongezellig hoekje. Combinaties zijn er te over.

Laat ons vooral de rozen niet overslaan. Al werden alle Stadstuintjes herschapen in louter rozen-hofkens, geen mensch die er rouwig over zou zijn en het eentonig zou gaan vinden. Stemt de redactie er mede in, dan zal ik met het grootste genoegen een volgende maal nog eenige, en dan uitgewerkte "recepten" geven, waarvan origineele en mooie resultaten te verwachten zijn.*)

Met randen van vaste planten is weer een ander terrein te betreden. Schoone effecten zijn ook te verkrijgen, indien men zich tot één of twee bepaalde soorten beperkt, en dus een tuin verkrijgt, aan een bepaalde bloem gewijd.

Dan heeft men nog de wilde plantentuin, waar de sohatten, vergaard op wandelingen door duin en bosch teer gekoesterd kunnen worden, te midden van klimop, varen, kamperfoelie,

*) Met genoegen. - Red.

wilde roos, en een enkel berkje of jeneverbes. Variatie in overvloed.

Terwijl de liefhebber-kweeker eens heelemaal geen aanleg neemt, maar slechts bedden uitmeet, als in een moestuin, en daarover zaad en planten verdeelt. Eenmaal alles aan den groei, is er vanzelf afwisseling genoeg, steken hier stokrozen hunne koppen omhoog, staat daar een dicht vak met oenothera, neigen ginds de dahlia's hunne bloemen op en neer, verschuilen ergens anders de violieren; en is het een genot, met een mes gewapend, overal prachtige ruikers te vergaren, die alle kamers van het huis den geheelen zomer een durend feestelijk aanzien geven zullen.

Ten slotte nog wat over de tuinmeubelen en versierselen. Gelukkig is de tijd voorbij van de rustieke bazaarzetels in gietijzer, welke tot in de vorstelijke parken zich hadden weten in te dringen. IJzer moet trouwens geheel geweerd worden, tenzij absoluut onzichtbaar. Banken, soliede van voorkomen en goed van verhoudingen, zijn tegenwoordig overal te verkrijgen, en een zelf in elkaar getimmerde rustbank werkt er evengoed toe mede om het intieme van een aanleg te verhoogen. Met prieelen, tuinbogen en pergola's wordt veel tegen den goeden smaak gezondigd. Veeltijds zijn deze van latwerk, en dan wordt nog zeer opvallend wit geschilderd, zoodat ze aan het geheel niet alleen een onrustig aanzien geven, maar daarbij nog al te duidelijk er weinig royaal uitzien.

Beelden en vazen zijn zeer decoratief, maar nog gevaarlijker aan te brengen als de zooeven genoemde constructies, daar zij door hunne opvallendheid zeer hooge eischen stellen. Hierover alleen zou reeds eene lange causerie te houden zijn.

Ik hoop hiermee eenige bruikbare wenken gegeven te hebben, om liefhebbers het genot dat hun tuin hun geeft te helpen verhoogen.

D.

MOESTUIN HET VOORKIEMEN.

Spoedig komt nu de tijd van zaaien aan en kan weer sprake zijn van geregelde be zigheden, indien althans het weder, waarvan de tuinman zoozeer afhankelijk is, deze toelaten.

We kunnen ons nu nog wel een keer op zijpaden bewegen en bijv. eens spreken over een zeer belangrijke zaak, nl. het voorkiemen.

Het voorkiemen kan worden gerangschikt onder die werkzaamheden, weike in staat zijn den oogst van een gewas eenigen tijd, zij het dan ook slechts enkele dagen, te vervroegen. Het bestaat hierin, dat men het uit te zaaien zaad, waarvan vooraf duidelijk is vastgesteld, over welke oppervlakte het zal worden uitgezaaid, met vochtig scherp zand mengt, en daarna zoodanig heen en weer beweegt, dat ieder zaadje door zand is omgeven.

Het zaad mag dus volstrekt niet nat wezen; het moet vochtig zijn, meer niet, en door het met water nu en dan te besprenkelen, vochtig worden gehouden. Het is wel goed, dat de vochtigheidstoestand wat schommelt; dit bevordert juist de ontkieming, kletsnat mag het echter nooit worden gemaakt.

Om het juist zoo in te richten, dat ieder zaadkorreltje door het omgevende zand tot een dikkeren aparten korrel wordt, is eenige oefening noodig; maar zooals het hier nu is aangegeven, behoort het te worden ingericht. Het moet niet gaan op de manier van het stratificeeren, waarmede bedoeld wordt er voor te zorgen, dat het zaad niet uitdroogt. Daarbij is de bedoeling niet, dat het zaad gaat kiemen.

Dit stratificeeren komt in de groenteteelt niet voor, maar bedoelt het voorkomen van het uitdrogen der zaden van appels, peren, rozen, meidoorns. Daarom strooit men een weinig vochtig zand in een bloempot, of als er maar weinig zaden zijn in een fleschje, nu spreidt men het zaad uit, dan weer een laagje zand, vervolgens weer zaden en zand, zoolang tot het zaad op is. De bloempot met zaad wordt op eenige diepte in den grond ingegraven; het fleschje wordt op een koele maar vorstvrije plaats neergezet, of desnoods ook ingegraven.

Het volgende jaar moet de toestand nu zoo zijn, dat het zaac niet is uitgeloopen, d.w.z. niet begornen is te kiemen, maar vochtig is gebleven. Nu zal men bij rozen en meidoorns van dit ontkiemen weinig last hebben, bij appels en peren komt dit echter wel voor. Het zaad wordt in April uitgezaaid en netzelfde jaar krijgt men al mooie wildstammetjes. Voor groentezaden komt dit stratificeeren echter niet voor, ondat deze zaden niet zoo uitdrogen, dat de noodzakelijke ontkieming na het zaaien er door wordt belet of vertraagd.

Het voorkiemen bedoelt dan ook geheel iets anders, n.l. om de kiemperiode te verkorten. Voor het ontkiemen is behalve vocht ook een zekere temperatuur noodig en nu is het opmerkelijk, dat als eenmaal die periode doorgemaakt is voor den verderen groei van het zaad minder warmte noodig is, dan tijdens de kieming.

Het ter voorkieming gereed gemaakte zaad wordt dus op een warme plaats neergezet. Deze warmte behoeft volstrekt niet gelijkmatig te wezen, integendeel, de ondervinding heeft geleerd, dat juist een op- en neergaande temperatuur voor de ontkieming bevorderlijk is.

Een al te hooge temperatuur is daarbij niet aan te bevelen, want dan zou de overgang misschien te sterk wezen. Men kan echter ook van een hooge temperatuur langzaam tot een lagere overgaan. Is de temperatuur tamelijk hoog, bijv. die van een warme kas, dan zuilen de meeste groentezaden reeds na enkeie dagen, altians binnen een week, zijn beginnen te kiemen. Zoodra het kiemworteitje zich begint te vertoonen moet met zaaien worden begonnen. Is de toestand buiten dan van dien aard, dat niet gezaaid kan worden, zoo moet het kiemende zaad koeler worden gezet, waardoor het proces wordt vertraagd.

Het kan duidelijk zijn, dat voor deze handeling geen zaad van uiteenloopende leeftijd kan worden genomen. Het jonge zaad heeft veel meer kiem-energie, dan het oude zaad. Laat men nu voorkiemen, dan zal het jonge zaad reeds gekiemd zijn, zonder dat het oude zaad er nog voorloopig aan toe is. Wordt nu gezaaid, omdat de eerste kiempjes zich vertoonen, dan zal een zeer ongelijkmatig opkomen van het zaad hiervan het gevo.g zijn. Deze fout van zaad met verschillende kiem-energie zal zich hierbij veel sterker wreken, dan wanneer direct in den kouden grond wordt uitgezaaid.

Wat is eigenlijk kiem-energie? Door kiemkracht verslaat men het vermogen der zaden om te kunnen kiemen. Let nu hierbij echter op den tijd, dan spreekt men van kiem-energie. Zoo kan men bijv. de kiemkracht van zaad onderzoeken door te bepalen welk deel van het zaad binnen 10 dagen is gekiemd, terwijl het deel, dat dan binnen drie dagen reeds de ontkieming begon, de kiem-energie aangeeft.

Is het zaad nu gelijkmat'g begonnen te ontkiemen, dan is de tijd gekomen het voorgek:emde zaad uit te zaaien. Dat het daarna veel kan doorstaan heb ik meermalen ondervonden.

Zoo werd voorgekiemd wortelzaad in den vollen grond uitg strooid en dun met een laagje grond bedekt. Reeds den volgenden dag begon het hard te vriezen en deze toestand duurde zoo ongeveer een week. Dat nog iets van het zaaisel zou terecht komen werd niet gedacht; maar het tegendeel bleek. Het scheen wel, dat geen enkel zaadje schade geleden had, want het kwam zeer dicht op.

We z'en hieruit, dat een der groentezaden, die er zich toe leenen om voorgete worden worte!zaad is; verder komt daarvoor in aanmerking het spinaziezaad. Men kan rekenen, dat bij verder goede verpleging, dit voorgeklemde zaad ongeveer een week eerder gereed zal zijn dan de spinazie, die op denzelfden dag niet voorgekiemd is uitgezaaid geworden.

Ook de andere vroege groenten kunnen

enthout spraken, wezen we er op, dat de enttijd eerst kan aanvangen als er in de onderstammen de eerste kenteekenen van hernieuuwden groei zijn te bespeuren; dat dus Maart en April de aangewezen maanden zijn, waarin bij voorkeur de kunst-bewerking moet geschieden.

Dit geidt echter slechts voor vaststaande stammen, stammen welke reeds een vorig jaar expresselijk daarvoor werden uitge-Meerdere oorzaken kunnen het gewenscht maken van dezen regel af te wijken, en reeds lang vóórdat er nog maar het geringste spoor van het naderend voorjaar is waar te nemen, met het enten een aanvang te maken. Wanneer het aantal stammen dat veredeld moet worden van dien aard is, dat er gegronde vrees bestaat dat we in Maart en April het te volhandig zullen hebben, kan nu reeds een aanvang

raken, en dat de bastlagen van beide juist tegen elkander komen. Dit laatste is een voorwaarde die bij elke entmethode moet worden vervuld, wil ze met succes be-kroond worden.

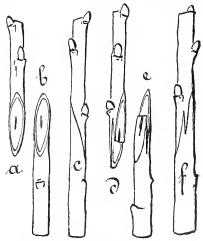
Om zooveel mogelijk de dikte van ent en onderstam gelijk te doen zijn, worden slechts zeer jeugdige stammen gebruikt; toch komt verschil in dikte vele malen voor. Indien we in die gevallen slechts zorgen dat de bastlagen van de saam te voegen deelen aan één zijde elkander raken, kan met eenige zekerheid aanslaan verwacht worden. Met een raffia-bandje worden beide deelen saamgebonden en alle wonden door entwas van de buiterlucht afgesloten. Hierna worden de geën:e stammetjes op-nieuw voorzieltig ingekuild tot dat ze in het voorjaar op rijen uitgeplant worden.

Ook op vaststaande stammen kan deze entwijze in toepassing worden gebracht en wordt ze dienstbaar gemaakt om stammen, die voor andere entwijze de vereischte dikté nog niet bezitten, te verederen. Wanneer toch, wat lichtelijk voorkomt, tusschen andere stammen waarop b.v. de spleetenting wordt toegepast en enkele zijn die daarvoor nog te dun zijn, kan door deze te lasschen voorkomen worden, dat ze tot later onveredeld zouden moeten blijven.

Wanneer we het lasschen of plakken op vaststaande stammetjes willen toepassen, kan het zijn nut hebben in ent en onderstam nog een kleine insujding te maken, men geeft daardoor aan den ent eenigen steun, welke het juist op de plaats houden van de ent zeer vergemakkelijkt.

Een selema van deze laatste manier voegen we hicrbij.

Zonder de extra insnijding spreken we van copulecten, lassehen of plak-ken, met die insnijding wordt het Engelsche enting, ook wel bliksemschicht of plak-wordt bet genoemd. Een zeer scherp mes (copuleermes) waarvan de snede van het lemmet recht en in een punt uitloopt, is voor deze

Gewone copulatie (links) en Engelsche Enting (rechts) a. en d. de entrijzen; b. en e. de onderstammen; c. en f. de copulaties gereed.

entmethode het meest aan te bevelen, hoewel met een mcs van een eenigszins anderen vorm (gewoon oculeermes) de uitvoering niet onmogelijk is. Scherp zijn is voor elke messoort noodig, want de won-den moeten glad en vlak zijn en kunnen bij eenige oefening met één snede worden aangebracht.

Niet de ent of de onderstam in de hand genomen zooals men een potlood doet, om er een punt aan te snijden, maar ent of onderstam in de eene hand dwars voor zich, met de andere hand het mes evenwijdig met de lengte van ent of stam, op de

Copuleermes.

voorgekiemd worden uitgestrooid op een warm rabat. Indien men het daarbij treft, dat d.rect mooi weer volgt, zal men een stap vooruit wezen bij hen, die het zaad niet voorkiemden.

uitzaaien vereischt steeds eenige meerdere moeite dan bij nist voorgekiemd

Strooit men het zaad in voortjes, dan komt het wel ongeveer op het zelfde uit, alleen moet wat voorzichtiger met het zaad worden omgegaan, dat de kiemwor-teltjes niet kneuzen of breken. Het zaad van peterselie en selderij, dat soms meer dan een maand in den grond kan liggen, zonder ontkiemd te zijn, komt vooral ook in aanmerking om voorgekiemd te worden. Is het voorgekiemd, dan kan dit ook weer in voortjes niet te diep worden uit-gestrooid. Wil men toch breedwerpig zaaien, dan moet na het zaaien het bed met fijnen humusrijken grond worden bestrooid. Zoo vereischt een en ander wel wat meer werk; maar dit wordt ook beloond.

Verder in den zomer kan het voorkiemen ook nog met voordeel worden toegepast op droge gronden. Het is dan eigenlijk niet meer voorkiemen, maar meer een weeken van het zaad; het opslorpen van het water dat noodig is voor de ontkie-ming. De hoeveelheid water, die opgeslorpt moet worden bedraagt gewoonlijk meer dan het gewicht van het zaad.

Dit kan men toepassen vooral bij bietenzaad, dat op droge gronden, anders veel te laat en onregelmatig zal opkomen Het bietenzaad voor den oogst van bieten voor den winter mag toch niet vóór eind April begin Maart worden uitgezaaid, om reden anders te veel schieters het gevolg van het te vroege zaaien zal zijn. Dat erwten en peulen voor den eersten oogst worden voorgekiemd is meer algemeen, hierover spreken we later. Dit is eigenlijk ook geen voorkiemen, maar het kwee-ken van kleine erwten en peulplantjes om ze daarna uit te zetten, zooals ook bij boonen, augurken en komkommers. Wel worden de erwten verder in het voorjaar vóór het zaaien op droge gronden geweekt, om ze het voor de ontkieming noodige water te doen opslorpen.

H. S.

FRUITTUIN

WINTERVEREDELINGEN. Toen we de vorige week een en ander over het verzamelen en bewaren van het

worden gemaakt. We spreken dan van winterveredelen, handveredelen, copuleeren lasschen of plakken.

De methode die wordt toegepast, wijkt belangrijk af van die welke bij voorjaars-enting veelal wordt gevolgd. In het voor-jaar zijn in de fruntkultuur de spleetenting en de kroonenting de meest gebezigde, van deze beiden is de kroon-enting in den winter geheel onmogelijk, omdat deze wijze van enten afhankelijk is van het loslaten van de bastlagen van den onderstam, wat eerst dan plaats heeft, als er voldoende sapbeweging in de stammen aanwezig is. Spleet-enten is als winterveredeling niet onmogelijk; toch wordt ze als zoodanig slechts hoogst zelden toegepast. Voor de winterveredeling worden bij voorkeur jonge nog zeer dunne stam. metjes gebezigd, waarvan de dikte bijna gelijk is aan die van de ent, welke er op geplaatst zal worden. Dit maakt van zelf de toepassing van de spleetenting onuitvoerbaar.

De onderstammen worden voor het invallen van de vorst opgenomen en in een vorstvrije ruimte zoodanig ingekuild, dat we er te allen tijde de besch kking over behouden en dat ze gereed liggen als we met de werkzaamheden willen aanvangen. Op groote kweekerijen, waar heel wat te enten is, wordt het winterveredelen bewaard voor ongunstig weer of om als overwerk bij lamplicht te worden uitgevoerd. Een eenigszins verwarmde ruimte is bevorderlijk aan het welslagen; qualiteit en quantite't van het geleverde werk zijn afhankelijk van een behoorlijke temperatuur; als de vingers verstijven van koude is het niet gemakkelijk goed en vlug te enten. Zuidelijke naburen, meer poëtisch aangelegd, spreken van enten aan het hoekie van den haard, tegen welke uitdrukking hebben we niets in te brengen, indien maar gezorgd wordt niet zoo dicht bij 't vuur te gaan, dat er gevaar voor indrogen van enthout of onderstammen ontstaat.

Lasschen vinden we voor deze entmethode de merst geëigende benaming, we lasschen als het ware beide deeleen aaneen.

Ent en onderstam worden daarvoor beide zoodanig schuin afgesneden, dat ze ongeveer den vorm hebben van mondstuk van een klarinet. De snijwonden, die een lengte van ongeveer twee c.M. behooren te hebben, moeten in de eerste plaats vlak en glad zijn; daardoor is het mogelijk, als de wonden van ent en onderstam tegen elkander worden gebracht, dat de beide deelen zonder tusschenruimte elkander plants waar de snede zal worden toegepast, tegen ent of onderstam aangebracht en dan met één snede in de juiste mehting

ent of stam bugesneden.

Voor de amateur er zijn stammen aan waagt, eerst een paar proefsneden op een stukje groen hout, bij voorkeur Indehout, dat is zacht, dan zai hem spoed gebijken, dat hij in den aanvang met zoo direct over zich zelve zal tevreuen zijn. Later zal eenter wel bijken, dat 't meevalt en zal hij waarschijnijk meer zijn verwondering uitspreken over het feit, dat expulaties waarvan hij zelve mislukking verwachtte, toen aangesiagen zijn, aan zich bekaagen dat zijn entproeven voor een zeker proeent mislukt zijn.

J. C. M.

AALSMEER'S NIEUWE BLOEMEN-VEILING.

Aalsmeer gaat in velerlei opzichten met versnelden pas vooruit; men kan dit duidenik waarnenen aan verschillende feiten, wanneer net weer cenige maanden geleden is, dat men dit bloemendorp heert bezocht. Al.e. eerst aan den nieuwen stratenaanleg ten noorden van de hoofdstraat. zijn reeds een flink getal nette $D_{\omega}a_{\mathcal{I}}$ woningen veriezen, in we-ker gevel een fraa e tegel prijkt met de een of andere gesti.eerde bloem. Waarlijk een goed idee, want goed doorgevoerd zou men in dit waar ve.scheidene geslachtsnamen vaak door een aanzienlijk getal personen gedragen worden, op een ein oudige wijze iemands woonplaats kunnen aanduiden of vanden. Men zou zien maar te richten hebben tot e.n Spaargaren in "de Tulp" of een Evereens in "de Reseda" en men zou stelds goed tereiht komen.

Iets anders vant eenter nog veel meer in het oog in de næuwe Markisiraat, n.l. het gebouw der Aalsmeersche Veilingsvereeniging. In dit gebouw een kijkje te nemen, terwijl er (in den voormiddag) een veiling van bloemen gehouden wordt is steeds interressant. De toegang is voor iederen

ordelijken belangstellende vrij.

In het midden van het zeer ruime lokaal ziet ge een aantal oploopende banken met daarnaast een kantoor en een buffet. Daarnaest en er achter strekt zich een aanzienlyke ruimte uit, waarin zich een aantal, naar schatting een 30-tal groote, op wieltjes geplaatste uitstaltafels bevinden. Daar c'ke tafel nog van een onderbiad voorzien is, kan men daarop een enorme hoevee.heid bloemen uitstallen.

Op den dag van ons bezoek, 27 December, waren het voor verreweg het grootste deel witte seringen, Marie Legraye, waarmee bijna alle tafels bedekt waren.

Vóór de tribune, welke 100 zitplaatsen

telt, bevindt zich het afmijntoestel en daartussenen is nog een runne baan, waar men met de tateis gemakkelijk nianoeuvreeren kan. Daar ieder vrij op de onvernuurde zitpiaaisen plaats nemen en ook koopen mag, zoeken wij een vrije plaats op, om eens precies te weten te komen, hoe zoo'n bioenenvening ingericht is.

Voor cike zitplaats bevindt zich op de leuning van de bank een nummer en in die leuning een knop, weike electrisch verbonden is met een groot, vierkant bord, dat voorzien is van 100 nummers en 100 electrische miniples met rood glas.

Drukt men nu op knop no. 65 bijv., dan begint net iampje no. 65 te gioeien. Men ziet dus offinitaeinjk, op wirke knop gedrukt is en daar de namen van de nuurders eener knop natuurhjk bekind zijn, weet de betrokken persoin, de arsager, tevens den naam van den drukker. Wordt op een onvernuurde knop gedrukt, wat maar zeiden voorkomt, dan moet hij naar den naam nader informeeren. En indien nitten iemand uit de aardigheid op een knopje drukt, zonder dat hij iets wenscht te koopen, dan kost hem die grap een kwartje.

Naast dit groote bord, vlak voor de tribane, bevinde zich een groot, wit wijzerbord met een reusachtigen wijzer, weike door een electrischen motor bewogen wordt, zoodra de arslager een hander verzet.

Aan den omtrek der wijzerplaat ziet men in duidelijke, zwarte cijfers de getalien van 100 tot 10, van 10 tot o afdalende met ½ en van 5 tot 10 afdalende met ½. Deze getalen drukken de te bieden prijzen gewoonlijk uit in eenten of deelen van centen, soms in stulvers of dubbeltjes. Dit wordt te voren aang-kondigd.

Nu zijn de knoppen in de banken zoodanig met dezen wijzer in electrisch eontact gebracht, dat de door den atslager in beweging gestelde wijzer onmiddelijk gestuit wordt, zoodra op een knop wordt ge

drukt.

Wenscht nu de huurder van no. 65 voor het een of ander artikel bijv. 21 eenten te bieden, dan heeft hij niets anders te doen, dan op zijn knop te drukken, zoodra de wijzer van 100 op 21 gekomen is. Deze blyft dan staan en wijst den geboden prijs aan; het roode lichtje duidt het nummer van den kooper, dus den kooper zelf, aan.

De afslager verzet zijn handel, de wijzer loopt naar 100 terug en een volgende ver-

koop kan beginnen.

Terwijl bij de ouderwetsche manier van afslaan het nog al eens gebeurt, dat er twist ontstaat, tussehen twee personen, die beide beweren, het eerst gemijnd te heben, kan dit bij deze manier haast niet voorkomen. Bestaat er slechts een tijdsver-

schil van 1/10 seconde tussehen het drukken op twee knoppen, dan geert het nummerbord toch nog precies aan, wie de eerste drukker is. Mocht het intussenen gebeuren, dat er twee roode liehtjes te gelijk verschijnen, dan wordt de koop opneuw gemijnd.

Zoo gaat de veiling vlug en kalm voort en hoort men sleents de stem van den bediehde naast de voorgeschoven taret. Deze toont de te veilen artikelen een voor een aan de koopers en deelt tevens mee or de seringen per tak of per bos van 10 gevend

worden.

Eake bos is voorzien van een nummer en daar de bloemen voor de vering voor ieder ter bezientiging in nigen, kunnen de koopers te voren nume nichties maken, omtrent de nummers, die zij koopen en de prijzen, die zij besteden winen.

bovenden is eike koop nog voorzien van een kaartje met den naam van den verkooper, zoodat men s teeds reciamee-

ren kan on eventueel bedrog.

Gewoonijk wordt op eke veiling voor ruim 1000 gulden omgezet. Ook bestaat er in het Oosteinde van Aalsmeer nog een tweede, ouderwetsch ingeriehte veiling. Toch wordt verreweg het grootste deer van wat Aalsmeer aan snijbloemen opievert, buiten de veilingen om verhandeld. De groote kweekers handelen hoofdzakelijk zeif met het buitenland.

Daar evenwel op de beschreven veiling hoogere prijzen gemaakt worden dan ergens anders, (we hoorden o.a. een bos seringen à 26 eents per tak verkoopen) zal zij ongetwijfeld spoedig nog in belangrijkheid toe nemen. Nu, aan ruimte zal het in het veilingsgebouw vooreerst nog niet ontbreken.

't Voornemen bestaat, om naast dit gebouw, mettertijd een expeditielokaal in te

riebtén.

Zoo heeft Aalsmeer voor den vreemdeling een aantrekkelijkheid te meer verkregen. Winter en zomer biedt het in zijn tallooze kassen, in zijn tuinen, in zijn schoone waterpartijen een overvloed van gelegenheid aan den bloemenliefhebber en den beminnaar van natuurschoon, om te genieten.

Het boottochtje van uit Amsterdam is op zich zelf al een genot bij gunstige weersgesteldheid. 't Is één van ac mooste utstapjes, die men van uit de hoofdstad ondernemen kan. En voor hem, die geen tijd genoeg heeft, om de reis per boot te doen, staat te Haarlem de tren gereed, om hem in korten tijd in het bloemendorp te brengen, terwijl binnen ettelijke maanden het ijzeren paard de Amsterdammers er in weinige minuten heenvoeren zal.

A. M. v. D.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Cypripedium.

Tal van Venusschoentjes of Cypripediums zijn uitgebloeid en is de tijd aangebroken om ze na te zien. Zoo er bij zijn, die meer ruimte wenschen of waarvan de compost kwalijk riekt, dan is er hocgenaamd geen bezwaar om tot verpotting over te gaan. Ook kunnen wij nu onderhanden nemen spec.men-planten, die, op in harten hebben gekregen en dus opnieuw opgemaakt moeten worden. Het is goed om de zwakke deelen in potten te zetten en gebruiken wij dus de krachtigste stukken voor tentoenstellingsplanten.

Komen wij soorten of variëteiten tegen, die wij gaarne vermenigvuldigen, dan moeten wij op de scheuten letten die gebloeid hebben, deze willen dikwijls met twee à drie nieuwe scheuten voor den dag komen en in den loop van den zomer zijn dat twee of drie planten. Wij potten deze dus afzonderijk op en geven ze wat meer ruimte.

Bij al deze werkzaamheden moet men de noodige voorzichtigheid betrachten en vooral geen wortels breken, terwijl deze, bij 't verplanten zoo voordeelig mogelijk uitgespreid worden. Wij moeten er bij Cypripediums in het algemeen om denken dat zij meer ruimte wensehen dan de andere.

Wat de compost betreft, zouden wij willen aanbevelen 3/5 graszooden, 1/5 varenwortelgrond en wat fijngeklopte potseherven plus wat zand, een en ander moet goed vermengd worden en kan men van een zeef gebruik maken.

Voordat wij de compost gebruiken, moet zij op temperatuur zijn en verdient het dus aanbevering dat ze een paar dagen, vóórdat wij beginnen te verplanten, kaar ligt.

De verplante exemplaren geven wij een plaats, waar zij een gegraden warmer staan, dan tot heden het geval was en water krijgen zij alleen bij wijze van bespuiten. Hoe fijner wij daarbij het water kunnen verdeelen, hoe beter het is. Zoo behandeld, zullen wij spoedig nieuwe wortels opmerken en dan eerst beginnen wij aan het gieten te denken.

Aanbevelenswaardige soorten en variëteiten zijn: Cypripedium insigne en vanëteiten. C. Leeanum, C. Sallieri, C. Aetacus C. Thompsonei, C. Euryades, C. Swinburnii. Deze hebben aan een winter-

temperatuur van 52°-55° Fahr. doende. Kweekt men Cypripedium nineum. de hybriden van deze: C. bella-tulum, C. callosum. C. Maudiae, C. Beeck-Kweekt Cypripedium mani, dan mao het kwik niet onder de zestio oraden dalen.

Zaailingen van Vennsschoentjes zet men in het warmste hoekje om ze groeiende te houden: men verplant wanneer dat noodig is, en zorg er voor, dat geen Thrips op de jonge blaadjes de baas speelt.

J. K. B.

In Kassen en Bakken.

Cineraria en Calceolaria. uarde. — Ardisia erenulata. Amaryllis zaaien. — Brome Bromeliaceeën.

Cineraria's en Calceolaria's, we'ke we in den kouden bak kweeken, moeten we zoo noodig wat ruimer zetten, opdat ze elkander niet verdringen. Mestal heb-ben we ze in een geheel konde bak stan, soms echter ook in een bak, we'ke gestockt kan worden, doch dit zullen we alleen bij strenge vorst doen. Zeer gemakkelijk kriigen we in deze planten last van groene luis, waartegen we tabakstelen op de pipen leggen en tusschen de planten, of wel tabaksstof er tusschen strooien. waardoor de luis verdreven wordt.

Tot nu toe hebben we nog geen strenge vorst gehad, doch het verdient aanbe-veling rondom konde bakken een wal van bladeren of turfstrooisel; ook voor gestookte bakken is dit goed, om geen

warmte te verliezen.

Daar nu spoedig de tijd van verpotten aanbreekt, moeten we hiervoor vast eenige maatregelen nemen. Zoo moeten we van alle grondsoorten, welke we denken noodig te hebben, een flinke hoeveelheid hier daar onder dak brengen, opdat de aarde wat op kan drogen. We mengen de verschillende aardsoorten al naar de plantensoorten waarvoor ze moeten dienen en werken ze door de zeef.

Ardisia crenulata is voor de gematigde kas een der fraaiste besdragende gewassen; ze vormt een regelmatig vertokt heestertie met donkergroene blaadje. aan welks takken zich trossen roode bessen vormen. Het best vermeerderen we door zaad, wat we nu kunnen uitzaaien. Volwassen planten werpen de bes-sen na riipheid af en zaaien zich zelf op het tablet in grint, turfmolm, zand of cokesaseh, waarna we de jonge plantjes na eenige maanden op kunnen nemen en oppotten. Betrekken we zaad van elders, dan zaaien we het uit in gezeefde heiaarde met scherp zand vermengd, in een platten zaaischotel, welken we in een kweekbakje plaatsen. Hoe verscher het zaad des te spoediger zal de ontkieming volgen. Men kan Ardisia's ook van stek kweeken, maar het zaaien gaat vlugger.

Behalve de gewone met roode bessen, kweeken we nog een variëteit met witte hessen. A. e. alba, welke evenals nog andere variëteiten op het type kunnen

reredeld worden

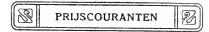
Willen we Amaryllis zaaien, dan meeten we dit nu doen. We zaaien in platte schotels, gevuld met een aardmengsel van kleizodengrond, bladaarde en wat scherp zand. Het beste is zorgvuldig de zaden één voor één met de punt in den grond te steken, waardoor we voorkomen, dat het zaad te veel vocht ontvangt vóór het ontkiemt. De schotels overdekken we met een glasruit en plaatsen ze op bodem-warmte. Gewone kastemperatuur is voor 1marullis voldoende.

Onder de Bromeliaceeën komen nu ook weer versehillende planten in bloei, waarbij de Vriesea brachystachys of Tillandsia psittacina wel een der meest bekende is met hare op papegaaikuiven gelijkende

Billbergia's komen in verschillende soorten in bloei, welke als vuurpijlen voor dag dag komen, varieerend van rose tot roode kleuren. Komen ze verder, dan be-

merken we dat dit de klenrige schutbladeren ziin; de eigenliike bloemen zijn vrij oraanzienliik, meestal groenachtig van kleur. Eenige moeie ziin o a. B. pyramidalis. B. nutans, B. Windii, etc.

Utrecht. J. A. HOTTINGH.

Jo's Reijers, zaadhandel, kweekerij te Zwijndeeht. Prijscourant van tuin-, bloem- en Landbouwzaden, Januari 1913.

Stuis en Groot, zaadteelt en zaad-handel te Enkhuizen. — Prijscourant van tuin-, bloem- en landbouwzaden. December 1912.

A. Zwaan Jr., Enkhulzen. — Prijs-courant voor Groente-, Bloem- en Landbouwzaden.

A. B. Bouwman A. P. zn., Bloemzaden, Prijscourant voor 1913,

A. B. Bouwman A. P. zn., Arnhem. Hollandsche Prospectus met Gebruiksaanwijzing en Prijscourant der Engrais "Pa-pillon" en "Grapperies". Alleen vortegen-woordiging van de H.H. Anatole Cordonnier et fils te Bailleul (Frank-

CORRESPONDENTIE.

Mevrouw H., Rozenhof te L.

Wanneer u zich als lid laat inschrijven tot de Verseniging ter Bivordering van de Rozenteelt: Nos jungunt Rosae, ontvangt u haar tweemaandelijk ch tijdschrift, waarin alleen over de Koningin der bloemen geschreven wordt.

Wend u tot den heer H. C. Verniers v. d. Loeff. St. Annastraat 171, Nijmegen, die n alle gewensehte inlichtingen kan verschaffen. J. K. B.

Elk FONGERS-Rijwiel kan op de wiize, door den kooper gewenscht worden uitgerust. Daar de zeer groote verscheidenheid echter een te uitgebreiden voorraad zou noodig maken, worden alleen de meest gevraagde en meest aan te bevelen uitrustingen ter onmiddellijke aflevering gereed gehouden.

DE GRONINGER RIJWIÈLENFABRIEK A. FONGERS.

FIGEN FILIALEN: Amsterdam. Nassaukade 500: Arnhem. Bakkerstraat 5: Den Haag. Spui 45 en Reinkenstraat 121: Groningen, Heereweg 85: Leiden. Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19: Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Ik heb een heestertje gehad voor de oude of gewatigde kas het was een koude of genatigde kas, het was een HEFSTERTJE met fijn vertakte blaadjes en bloeide met TALRIJKE ZEER WEL-RIEKENDE BLOEMPJES. Gaarne wilde ik een nieuw exemplaar bestellen, maar ben niet zeker van de juiste noam; ik heb deselve altijd genoemd Jasminum bac-cata. Zouden de lezers van "Onze Tui-nen" mij ook kunnen zeggen, of deze de juiste naam zou kunnen zijn en waar ik dezelve zoude kunnen bestellen.

Arnhem.

Antwoord: Ik denk dat u Jasminum officinale bedoelt, de echte Jasmijn, welke

in zachte winters op een luwe plaats wel buiten kan overwinteren, maar veiliger in een koude kas wordt bewaard. U hadt wellicht den naam Jasminum Sambac in het hoofd, maar deze is een plant voor de warme kas, en heeft ook geen tijn vertakte, maar enkelvoudige blaadjes. Ik zie de Jasminum officinale aangeboden in de prijscouranten van de firma's J. Abbing en Zonen te Zeist en W. Keesen Jr. en Zonen te Aalsmeer.

Vraog No. 227. a. Sinds 4 jaren bezit ik een GROEP RHODODENDRONS, die in dien tijd eenmaal verplant zijn, doch ondanks alle zor-

NIET OPSCHIETEN. blijft lichtgroen, de bloei is zeer middelmatiq. Wat hiertegen to doen? Ze worden geregeld bemest.

b. Ik heb cen bol van een witte CY-CLAAM, die pas is uitgebloeid; kan dezr GPNIEUW GEPLANT WORDEN, en

wanneer moet dit geschieden?
e. Kunt u mij opgeven, hoe en wanneer
APPELEN- EN PERENZAAD in de
kamer kan WORDEN GEZAAID en zijn op deze wijze ook BLOEIENDE BOOMP-

JES to krijgen?
d. In un antwoord op vraag 213 acht u SIGA k EVASCH - SCH ADELIJK - VOORPLANTEN. Heeft u hierbij meer speciaal de in de vraag bedoelde kamerplanten op

MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:= Westzaan (Holland). E MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD. SPIEGELGLAS

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

't oog, of is sigarenasch steeds te verwer-

Ik meen mij uit mijn jeugd te herinneren, dat deze asch zorgvuldig werd verzameld, daar de bloemisten ze gaarne opkochten voor bemesting.

Bussum

a. Hebben de planten des Antwoord. zomers voldoende vocht te harer beschik-king en is er voldoende zorg aan den grond besteed? Rhododendrons houden van een humusrijken, vochthoudenden grond. U ziet hieruit, dat zonder bekend te zijn met den toestand van den bodem, het al heel moeilijk is advies te geven. Is de bodem goed, dan doen Rhododendrous het meestal heel gemakkelijk
b. Zet de plant nu op een koele lichte

plaats en houd haar matig vechtig. In het voorjaar, in April kunt u den knol in verschen grond overzetten en de plant trachten op te kweeken voor nieuwen b'oei. Door haar des zomers op een lichtbescha-

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

duwde plaats in den tuin te zetten, wil dit nog wel eens gelukken. In een broeibak is de uitslag echter zekerder.

c. Deze manier zou ik u niet aanraden. Ik raad u liever het zaad in vochtig zand op een koele plaats te bewaren en het in April buiten op een rabat (langwerpig vierkant perk, waarvan de grond goed losgemaakt is), uit te zaaien. Zoo kunt u wel boompies opkweeken, die na eenige jaren bloeibaar worden, maar meestal gebruikt men zulke zaailingen om er goede "soorten" op te enten.

"scorten" op te enten.

d. Asch, ook sigarenasch, is voor de meeste culturen schadelijk, omdat het gehalte aan anorganische stoffen te groot is, waardoor ze als meststof te scherp is. Dit is n.t. vooral het geval bij aanmerkelijke hoeveelheid, zooals aan kamerplanten, wier potten nog wel eens als sigarenbakje gebruikt worden, wordt toegediend. In die mate is sigarenasch bepaald zeer schadelijk. Ik heb er nooit van gehoord, dat bloemisten sigarenasch gaarne opkochten voor bemesting.

In den NAZOMER ZAAIDE ik GODE-TIA'S, die aanvankelijk goed groeiden. Ik bewaarde de plantjes in een houten bak. Nu VALLEN zij echter één voor één WEG.

De stengel rot weg bij de aardoppervlakte. Wat kan hiervan de oorzaak zijn? Misschien vocht, zooals mijn tuinman veronderstelt. De bak krijgt voldoende licht, eehter geen zon in den winter. Missehren is het mogelijk, dat de aarde van de plantjes niet goed meer is. Dit laatste komt mij echter niet zoo waarschijnlijk voor. Ik heb de plantjes, die nog goed zijn, in huis gezet, in de hoop ze in 't leven te houden. Is dat aan te raden?

Amsterdam.H. v. E. H.

Antwoord. Godctia's zaait men veelal in Maart-April tot Juli toe. Men kan ze ook in 't najaar zaaien en buiten overhouden bedekking van wat sparretakken, maar dan moet men dit niet te vroeg in het najaar doen, opdat de plantjes geen stengeltje meer zullen ontwikkelen. Men zaait ze dan, al naar het weer is, half Sept. begin October; zij maken dan nog een paar blaadjes, maar geen stengel een paar blaadjes, maar geen stenger meer. U hebt dus uwe Godetia's blijk-baar wat vroeg gezaaid. De stengeltjes lijden nu zeer van het donkere, natte weder en vallen spoedig weg. Daar is nu n'et veel meer aan te doen. Geef veel lucht en houd de aarde droog en luchtig door de oppervlakte nu en dan wat los te werken. In huis zou ik de plantjes niet zetten. Ze worden dan te slap en zullen later geen flinke planten kunnen leveren.

Vraag No. 229.

a. Rond perk, 3 M. middellijn, wensch ik te beplanten met GROENBLIJVENDE LAGE HEESTERTJES, liefst's zomers bloem dragend. Gemengde zandgrond. Wat raadt u mij aan voor soort?
b. Is u ook bekend't struikje CISTUS PURPUREUS, "Sunset?" Zou dit kunnen

dienen? Zoo ja, hoeveel stuks zijn er dan

Antwoord: a. Deze vraag is niet zoo gemakkelijk te beantwoorden. De meeste groenblijvende bloeien in 't voorjaar. Wat des zomers bloeit, is niet omvangrijk van des zomers bloeit, is niet omvangrijk van vorm en voor een perk van 3 M. doorsnede gaan er nog al wat op, b.v. Daboëeia polifolia, Juli-Sept. ± 100 à 120 stuks, paars of wit; Hypericum ealycinum, geel, groot b'ad; ± 60 à 70 st.: Lavendula spiea, 50 à 60 sts.; Erica einerea, ± 100: Erica multiflora. ± 100: Brianthus glanduliflorus, ± 100 à 125; Polygolo Chomaebusus, ± 100 à 125; Vacenium Vitis Idaca, 100 à 125. De meeste vragen veenachtigen of humusrijken grond.

b. De Cistus-soorten zijn over t alge-

b. De Cistus-soorten zijn over t algemeen niet voor ons klimaat. De Cistus purpureus 's winters in de Oranierie bewaren. 't Zijn planten voor Middelland-sche Zeeklimaat. Bevriest zonder dekking hier zeker. Wat u in Engelsche boeken aanbevolen vindt, is niet altijd voor onze tuinen geschikt.

LEONARD A. SPRINGER.

Vraag No. 230. a. Per post zend ik u een LELIEBOL gaarne vernam ik welke soort het is, en hoe gaarne vernam ik wetke soort het is, en hoe te kweeken, er was mij verteld dat ze pas over twee jaar bloeien; is dat zoo? Ze staan in de volle grond, half zand en tuin-aarde in bak met glas er over. U kan de bol wel vernietigen daar ik er 15 van die

b. Kunt u mij ook zeggen hoe ik IXIA moet opkweeken en wanneer ze bloeit? Amsterdam.

Antwoord: a. De toegezonden bol is hoogst waarschijnlijk van Lilium speciosum die niet eenige bedekking van ruige mest in den vollen grond overblijft.

U kunt dus den bak met glas verwijderen, tenzij het uw bedoeling is, de planten con weinig te verwinger te verweren.

een weinig to vervroegen.

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

De bol is sterk genoeg om in den a.s. zomer te bloeien,
b. Ixia's worden in October op een

warın, zonnig plekje geplant en kunnen half Juni in bloei staan.

Van voortkweeken is in een Amsterdamschen tuin geen sprake.

J. K. B.

Vraag No. 231.

Voor mijn studie leg ik een HER-BARIUM van heesters aan; maar verschei-dene CONIFEREN VERLIEZEN HUNNE NAALDEN, onverschillig den tijd van het jaar, dat ik ze verzamel. Bestuat er ook een middel om ze te prepareeren, zóó dat ze hun naalden behouden?

Den H. P. v. W.

Antwoord. Sparren, Lariksen, Ceders en dergelijke coniferen worden voor het herbarium geprepareerd door ze ongeveer $2\frac{1}{2}$ uur te koken, of ook wel door ze geruimen tijd op alcohol te zetten. De laatste methode heb ik nooit toegepast gezien, en weet dus niet, hoe lang het alcohol-bad moet duren.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden o.a. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL.

per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—.

N.V. "HOOGEBERG", Velsen

No. 22. BLOEMENBAK van Kunstzandsteen "Kinderrelief" Lang 0.32, br. 0.14, hoog 0.19. Prijs f 6.00.

GEVRAAGD, nabij Amsterdam, een

flink gevorderd LEERLING,

P. G., goed bekend met de behandeling van Rozen onder glas en het maken van winter-veredelingen, tegen nader te bepalen conditiën. Zonder goede aanbeveling, ook omtrent gedrag, onnoodig te reflecteeren.

Brieven franco letters F. B., Bureau van dit blad.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

5 WITTE WYANDOTTE HANEN met rozenkam, broed Mei 1912, te koop of te ruilen voor dito kippen.

-6 PATRIJSLEGHORN, broed Mei 1912, e koop voor f 20. Huize Labor Vincit, Loosdrecht.

A. LEBBINK,

OPZICHTER PLANTSOENEN. Jericholaan 21 b. Rotterdam.

Verzoekt beleefd toezending Prijscouranten.

TREKKLOKKEN in WIT

worden gefabriceerd bij

BAKKER,

NIEUW BUINEN.

Bestellingen worden aangenomen in mijne Verkoophuizen:

- AMSTERDAM: Geldersche Kade 97. ROTTERDAM: Haringvliet 27. GRONINGEN: Ged. Zuiderdiep 39.

 - ARNHEM: Groote Markt 10.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. ♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN ♦ ♦ \Diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

Buitenhavenweg 132 SCHIEDAM · TELETOON Nº 14 PABRIER VAN GESM: YZEREN HEIKKEN & SOLIEDE INSCHUIFTIEKKEN OOK GESCHIKT VOOR APSLUTTING VAN BALKONS & SERRES · JZEREN VERANDA'S , KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK. TEERENINGEN GRATIS VERKEGGRAAA OVERTAPPINGEN . JZERCONSTRUCTES

Firma P. A. A. DE LANGE, (62) BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

VOGELBESCHERMING.

VOEDERHUISJES. DRINKBAKJES.

(alles systeem NESTKLOSSEN. VOEDERHOUTJES enz. IMMING & v. TONGEREN.) SNOEIMESSEN, SCHAREN, enz.

-: -:- Men vrage de geïll. prijsct. van -:- -:-

Firma ROSEBOOM, in Tuingereedschappen, Koestraat 35. Zwolle. Lage prijzen, prima kwal.

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227
-:- Helpman bij Groningen. -:-

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,
maakt grondboringen met hand- en stoomkrachtvoor onderzoek van den boden tot het
verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater.

Maakt compl.

BRONGAS-INSTALLATIËN.

Telefoon Interc. No. 36.

Aannemer van Rijkboringen voor opsporing

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 1.90.

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG,

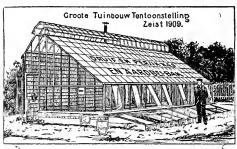
Tuinbouw=Inrichting, :- :- :- ZEIST. -: -: -:

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Dordrecht. Tel. Int. 1063.

COMPLETE IJZEREN BLOEM= en VRUCHTEN= KASSEN.

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST Plannen en begrootingen kosteloos. (776

= (Holland).

TELEF. INTERC. No. 68.

In geen enkele provincie

zijn de oogsten zoo sterk gestegen

als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het

doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

CHILISALPETER

gebruikt

<t (70)

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN

GRATIS MONSTERS aan de "Délégation des Producteurs

de Nitrate de Soude du Chili' Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

Quercus coccinea (Scharlaken Eik), met 3 ill., door Leonard A. Springer.

De Kamertuin.

Goede kamervarens, met 6 ill., door B. B. Orchidecen.

Catasetum

J. K. B. Het een en ander over 't ontwerpen van

splendens, met 1 ill., door

Het een en ander over 't ontwerpen van stadstuintjes, met 1 ill., door D.

Moestuin.

Het voorkiemen, door H. S.

Fruittuin.

Winterveredelingen, met 2 ill., door J. C. M.

 $\begin{array}{cccc} {\rm Aalsmeer's} & {\rm Nieuwe} & {\rm Bloemenveiling,} & {\rm door} \\ {\rm A.~M.~v.} & {\rm D.} \end{array}$

Werk voor de volgende week. In de Orchideeënkas, door J

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

Prijscouranten.

Correspondentic.

Vragenbus.

Advertentiën.

Bijblad.

Dandie Dinmont Terriers, m. 1 ill., d. L. S. De Groene Specht, met 1 ill., door J. B. Bernink.

Duivenwoningen II, door L. S.

Bijenteelt LXXX, Januari, door G. S.

Vragenbus.

(Dit nummer bevat 15 illustraties.)

8

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Ejjenteelf), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ARONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

MONTEVIDEAANSCH PIJLKRUID.

Een van de fraaiste en meest karakteristieke planten onzer moerasflora is het Pijlkruid, Sagittaria sagittifolia, de eenige soort van dit geslacht in ons land. Heel soortenrijk is het geslacht Sagittaria trouwens niet, want over de geheele wereld zijn er slechts 17 soorten bekend, verspreid over Europa, Azië en Amerika. Maar het ook bij ons inlandsche

Pijlkruid is zeer kosmopolitisch, want het komt in bijna geheel Europa, in Azië en Noord-Amerika voor, en in tuinen worden er verschillende variëteiten van gekweekt. Het pijlkruid is dan ook een zeer decoratieve plant en wie een vijvertje heeft, doet goed daarin ook het pijlkruid te kweeken met de witte, eenvoudig gebouwde bloempjes, en de fraaie diep pijlvormige bladeren. Niet alle bladeren hebben echter dien typischen vorm. De eerste bladeren die in het voorjaar worden ontwikkeld, blijven namelijk onder water en zijn lintvormig, de latere komen wel boven, maar drijven op het water en zijn dan breeder, meer riemvormig. Eerst daarna worden de gekarakteriseerde bladeren ontwikkeld, die op flinke, stevige driekantige bladstelen, boven de oppervlakte van het water omhoog steken. In diepe wateren ontstaan echter in het geheel geen pijlvormige bladeren, maar worden alleen zittende en lijnvormige, in het water zwevende bladeren ontwikkeld.

Tijdens den groei maakt de wortelstok uitloopers, wier toppen knolvormig opzwellen en dit zijn de organen, waarmee de plant overwintert, en welke in het voorjaar tot nieuwe planten uitgroeien. De bloei valt in de zomer-

maanden van Juni tot Augustus, en een groepje pijlkruid ziet er dan zeer bekoorlijk uit.

De plant is eenhuizig, d. w. z. ontwikkelt mannelijke en vrouwelijke bloemen op dezelfde plant en hier op denzelfden bloemstengel. Onderaan zitten de vrouwelijke bloempjes, bovenaan de mannelijke. De vrouwelijke bloempjes worden later de vruchtjes, welke zich doen kennen als kogelvormige kopjes. Ze danken dien vorm aan den sterk gewelfden bloembodem en de blijvende stempels. De mannelijke bloempjes zijn dadelijk te herkennen aan de meeldraden.

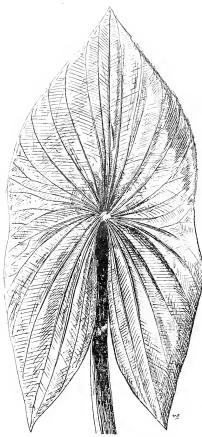
Dit beeld van ons inlandsche pijlkruid kan ook vrijwel gelden voor het Montevideaansche pijlkruid, *Sagittaria montevidensis*, maar dit laatste is in elk opzicht grooter. Bloemen,

bladeren en bladstelen zijn veel forscher en kunnen in een warme kas gekweekt, het tot ruim 11/2 meter hoogte brengen. In den Hortus te Amsterdam kan men jaarlijks de forsche ontwikkeling dier plant gadeslaan. Ze wordt daar gekweekt in het bassin der Victoriakas, waarin ook de Victoriaregia groeit en ze ontwikkelt er zich snel tot een forsche, weelderige plant. De bladstelen rijzen als gladde slangen uit het water omhoog, vaak in sierlijke bochten. De bladeren gelijken veel op die van ons inlandsche pijlkruid, maar ze zijn veel grooter, vaak 30 c.M. lang en 15 c.M. breed. De volgende pag. geeft een jong blad te zien tot op de helft verkleind. Bij volwassen bladeren staan de onderste bladslippen echter wijder uiteen, waardoor het nog meer den pijlvorm krijgt. Overigensishetdonkergroen en krachtig geverfd met streepjesvormige tusschennervatuur, wat het blad een sprekend en krachtig uiterlijk verleent. De bloemen overtreffen in schoonheid verre ons inlandsche pijlkruid. Eerstens zijn zij veel grooter, circa 4 c.M. in doorsnede, maar daarenboven ook versierd met een groote purperbruine vlek op elk bloemblad. Op

Montevideaansch Pijlkruid, Toonend bloemtros en bladstelen, links bovenaan een der onderste bladslippen. Foto: T. de Lang. (Orig. foto "Onze Tuinen", naar een exemplaar in den Hortus te Amsterdam.)

de beide foto's is die vlek op de bloemblaadjes duidelijk te zien. Ze maken de bloemen des te sprekender en bekoorlijker. Men ziet op de foto's hoe ook de bloemsteel uitmunt in forsche ontwikkeling, te forscher naarmate de ontwikkeling der plant in kracht toeneemt. De eerste foto is genomen in den zomer, de tweede in het najaar, October, toen de plant haar vollen wasdom had bereikt. Men ziet dat de bloemstengel daar vertakt en veel dikker en zwaarder, en ook bloemrijker is.

Heel duidelijk zijn op de beide foto's de vrouwelijke bloemen van de mannelijke te onderscheiden. De eerste veranderen namelijk al spoedig in vruchtjes, zij buigen zich naar beneden om, en zijn ook korter gesteeld dan de mannelijke bloempjes, die flink recht op den stengel staan, en ook veel langer hunne schoonheid behouden. Men ziet op beide foto's ook goed, hoe de

Jong blad van Sagittaria montevidensis, (Orig. teekening voor "Onze Tuinen").

vrouwelijke bloempjes onderaan, de mannelijke voornamelijk bovenaan den bloemtros voorkomen. Heel boven op den top ziet men de laatste bloemknopjes, alle van mannelijke bloempjes.

De cultuur van het Montevideaansche Pijlkruidiszeereenvoudig. De plant verlangt de vochtige warmte eener broeikas en hoewel men ze ook in een pot kan kweeken, is zij het fraaiste in den vollen grond in een waterbassin. Dan ontplooit ze haar volle kracht en treft ze een ieder door haar weelderige schoonheid. De eene bloemtros volgt den ander geleidelijk op, zoodat de plant bijna altijd in bloei staat.

Heeftmengeen bassin ter beschikking, dan kweekt men haar in een waterkuip, welke voor de helft met kleigrond, en verder met water wordt gevuld

of anders in een ruimen bloempot, die dan elken dag een paar malen goed nat moet worden gegoten, terwijl een schoteltje onder den pot moet worden aangebracht. Tweede hoofdzaak blijft echter warmte; een temperatuur van 20 tot 30° Cels. voldoet haar best. In den winter kan dat minder zijn. Men neemt dan de plant op uit het bassin, zet haar in een pot, plaatst haar, ook wanneer ze in een pot gekweekt is, in een gematigde kas, op een lichte plaats. Dan komt ze goed de winter door. De bladeren worden wel kleiner, en nemen geleidelijk in grootte af, maar in het voorjaar, met het stijgen der temperatuur herneemt de groei al spoedig zijn volle kracht.

Het pijlkruid behoort tot de familie der Alismaceeën, de familie dus, waartoe ook onze waterweegbree behoort. De bouw der bloemen is drietallig; drie groene kelk- en drie witte kroonblaadjes, met of zonder gekleurde vlek, zijn er. De meeldraden zijn talrijk, de bovenstandige stampers evenzoo. Het drietallige komt als 't ware in de geheele plant tot uiting, niet alleen in de bloemen, maar ook in den bladvorm en de driekantigheid der blad- en bloemstelen. Bij het Montevideaansche Pijlkruid zijn deze beide laatste echter glad afgerond.

Wat het inlandsche Pijlkruid voor onze vijvers en waterbassins kan zijn is het Montevideaansche Pijlkruid voor de bassins in warme kassen. De krachtig groeiende plant maakt met hare groote, diep-pijlvormige bladeren en slanke bloemtrossen met de keurig gebouwde, fijn geteekende bloempjes, in een losse beplanting van waterplanten, een allerbekoorlijkst effect, en als de zon de plant beschijnt en de bloempjes in vollen luister doet schitteren, dan kan men zich moeilijk iets fijners denken. Zij is een der voornaamste planten om in een kas een stuk tropische moerasflora samen te stellen. Aan den rand van het bassin Indische Lotosplanten met Papyrus en Rijsthalmen, daartusschen de karaktervolle bladeren en fijne bloemtrossen van het Montevideaansche Pijlkruid en verderop, in het diepere water, roze, blauwe en witte Nymphaea's, zie daar een vegetatie die elkeen boeien moet. Men zal dan een stukje natuur krijgen zooals dat ongeveer ook in het vaderland der plant, Zuid-Brazilië en Montevideo, te zien zal zijn, al zullen daar sommige planten, door andere gewassen zijn vervangen.

VROEGE LENTE.

Winter scheen het maar niet te willen worden; reeds 5 Jan. zagen wij de eerste Winteraconiet uit haar groene mantel te voorschijn komen, zoowel onze gewone als de Turksche Hazelaar (Corylus Colurna) staan in volle bloei en zenden het

Bloemtros van Sagittaria montevidensis, boven het water hangend.
(Foto: van Tongeren.)
(Orig. foto "Onze Tuinen", naar een exemplaar in den Hortus
te Amsterdam.)

stuifmeel bij elk windstootje de wijde wereld in. Sneeuwklokjes luiden de Lente in, de Hamamelis japonica prijkte met duizend en een bloempje, de spreeuwen zijn teruggekeerd en zoeken hun maaltijd op de groene weiden, die getooid zijn met ontelbare bloemkorfjes van het aardige madeliefje.

Bdd.

BLOEMENTUIN

DE ALSTROEMERIA'S.

Weinig bekend zijn de Alstroemeria's en toch verdienen zij wegens hare sierlijke bloemen en rijken bloei alle aanbeveling. Waarschijnlijk zal de betrekkelijke gevoeligheid der knolvormige wortels daartoe het hare hebben bijgedragen, evenals hare gevoeligheid voor natte gronden, maar nieuwigheden zijn het volstrekt niet, want men heeft ze al reeds bijna anderhalve eeuw in cultuur.

Pater Feuillée was de eerste, die in 1714 de aandacht op deze planten vestigde en de eerste die in kultuur kwam was de zoogenaamde Inka-lelie uit Peru (Alstroemeria pelegrina L), omstreeks het midden der 18e eeuw. Waar het geslacht vroeger nog niet beschreven was, benoemde Linnaeus haar naar een Zweedschen liefhebber van planten, Claus Alströmer, door wiens bemiddeling hij de zaden van deze toen nog vrij onbekende plant had gekregen.

Voor en na zijn er van dit geslacht meerdere soorten bekend geworden, zoodat er thans meer dan 40 soorten beschreven zijn. Van deze zijn er ook meerdere in cultuur gekomen, maar de meeste soorten zijn zoo langzamerhand weer uit de cultuur verdwenen. Slechts enkele soorten zijn in de cultuur overgebleven.

Alle Alstroemeria's zijn afkomstig uit de warme en gematigde zone van Zuid-Amerika, vooral nit Peru en Chili. Die welke voor ons van het meeste belang zijn, komen natuurlijk oplevert. Ook tegenwoordig wordt deze soort nog als "gemengd" door de bloembollenkweekers verkocht.

De *Papagaai-Alstroemeria*, zoo genoemd naar de naar beneden gekromde bloemdekbladeren (op de wijze van een Pauit de gematigde gewesten en van hooger gelegen gebergten, waardoor zij aan een koeler klimaat gewend zijn en bij ons onder eenige bedekking buiten kunnen overblijven.

In de eerste plaats moet van deze winterharde Alstroemeria's genoemd worden Alstroemeria aurantiaca Sw., de goudgele Alstroemeria afkomstig uit Chili en omstreeks 1830 in ons land ingevoerd. De kleur der bloemen is donker goudgeel met mooie roode strepen geteekend. Naar het schijnt is deze Alstroemeria het eerst gevonden op het eiland Chiloë, op ongeveer dezelfde breedte als midden Italië, met een gemiddelde jaarlijksche temperatuur ongeveer gelijk aan die van onze streken. Daaruit volgt dus vanzelf, dat de plant hier zeer goed kan overblijven, al zal zij wat gevoeliger zijn dan de inheemsche planten bij ons, omdat de wintertemperatuur van Chiloë hooger ligt dan onze wintertemperatuur. Vandaar dan ook dat eenige blad- of stroobedekking in den winter voor deze planten noodzakelijk is. Een variëteit van auranticica bekend als Al. aurantiaca aurea is meer lichtgeel van kleur.

Behalve deze beide soorten zijn nog algemeen in kultuur de zoogenoemde Chileensche Alstroemeria (Alstroemeria chilensis hort en de Papagaai Alstroemeria (A. psittacina Lehm.) alsmede A. peregrina en A. tricolor (zie af beelding.)

De eerste, ook bekend als de bloedroode Alstroemeria, Alstroemeria haemantha R. et Pav. is afkomstig van de gebergten langs de kusten van Peru en Chili. Vooral de Belgische kweeker Louis van Hontte, die zooveel op het gebied der gekweekte planten heeft gedaan, heeft zich ook voor deze soort geïnteresseerd. Door het uitzaaien van geïmporteerde zaden kreeg hij tal van kleurschakeeringen, zoodat een bed met deze planten bezet, in den bloeitijd een prachtig gezicht pagaaisnavel) waarschijnlijk afkomstig uit Peru, heeft mooie paarsroode bloemen.

Ook andere soorten heeft men nog wel in kultuur, maar de bovengenoemde zijn voor den vrijen grond het meest geschikt.

Wat de behandeling van de Alstroemeria's betreft, deze is niet moeilijk. Men moet er echter vooral aan denken, dat de planten niet van een natte standplaats houden. Vandaar dat een flink doorlatende grond een van de hoofdvereischten is voor het welslagen der kultuur. Om dat geheel naar wensch te verkrijgen doet men goed den grond op de plaats waar men de Alstroemeria wil planten — een niet te winderig en niet al te zonnige standplaats is daarvoor uit te kiezen — tot op een diepte van ongeveer 60 cM. uit te graven. Op den bodem van dit gat werpt men nu allerlei steenbrokken en gebroken pannen of potten, scherven enz., zoodat op die wijze een goede drainage is tot stand gebracht. Hierop wordt dan vervolgens een mengsel van licht doorlatenden grond aange-

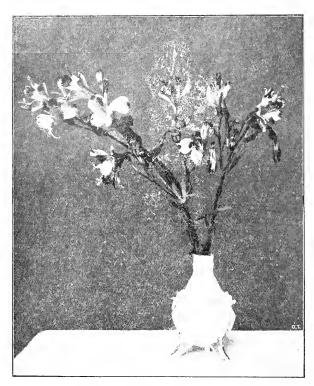
Alstroemeria peregina. — Foto T. de Lang.) (Orig. opname voor "Onze Tuinen".)

bracht, het beste neemt men daarvoor gelijke deelen bladen heigrond, vermengd met kleizoden aarde of oude leem. Men kan er ook wat broeiaarde aan toevoegen met wat grof zand. In dit grondmengsel worden nu de wel wat op die der asperges gelijkende wortelstokken gezet, op een diepte van 30 à 40 c.M., en deze vervolgens met het aardmengsel bedekt. Juist door dat tamelijk diep planten is men in den zomer gevrijwaard van veel gieten.

De behandeling der wortelknolletjes moet met de noodige omzichtigheid geschieden, want het gebeurt heel dikwijls, dat door beschadiging van enkele deelen de plant vrij spoedig daarmee geheel en al te gronde gaat. Het beste doet men de planten reeds in October op de daarvoor bestemde plaatsen te zetten en dan bij strengen vorst met wat blad of stroo te bedekken.

Ook voor potkultuur zijn de Alstrocmeria's wel te gebruiken. Men moet er dan echter voor zorgen vrij diepe en wijde potten te nemen, die van onderen van goede drainage voorzien worden. Gedurende den zomer worden de potten dan in den grond ingegraven en bij intrede van de vorst kan men ze in huis nemen, waar ze dan dikwijls nog eenigen tijd voortbloeien. Zijn ze uitgebloeid, dan kan men ze tamelijk droog laten overwinteren en vervolgens bij 't begin van de groeiperiode weer van water en nieuwe aarde voorzien.

Ook uit zaad kunnen de Alstroemeria's gekweekt worden, dat daartoe dan in April in den bak of later in den vrijen grond wordt uitgezaaid. De jonge plantjes worden dan reeds

Alstroemeria tricolor. — Foto T. de Lang. (Orig. opname voor "Onze Tuinen".)

vroegtijdig op de plaatsen gezet waar zij later zullen bloeien. In dezen jeugdigen tocstand verdragen zij dat verplanten nog heel goed.

Overigens zijn de knolletjes volstrekt niet duur, zoodat de proef er mee op weinig kostbare wijze kan geschieden. Men heeft ze van 25 c. tot 50 cent per dozijn. Wie het dus met deze inderdaad mooic knolgewassen eens probeeren wil, kan dat zonder veel onkosten doen.

G. J. J. H.

DE ALPINEN EN HARE CULTUUR.

III.

De vermenigvuldiging der Alpinen kan geschieden langs geslachtelijken (generatieven) weg door zaaien, of op ongeslachtelijke (vegetatieve) wijze door stekken, afleggen, scheuren en in enkele gevallen door veredelen (enten, copuleeren, plakken enz.) De voortkweeking door zaad is de meest natuurlijke en tevens de eenvoudigste wijze om zich spoedig cen aantal exemplaren van een soort te verschaffen. Velen verkeeren gewoonlijk in den waan, dat de vermenigvuldiging door zaaiing een langzame en moeilijke wijze van voortkweeken is. Toch, al moge dit voor enkele soorten (Erica,

Vaccinium, Pyrola, Empetrum) het geval zijn, van het meerendeel der Alpinen kan men in twee of drie jaar sterk ontwikkelde planten verkrijgen. Was het tot voor korten tijd moeilijk, zich uit vertrouwde bron echte zaden van Alpinen te verschaffen, thans, nu men Alpinen behalve in botanische tuinen ook in parken en in vele particuliere tuinen aantreft, worden deze zaden door verschillende zaadhandelaren aangeboden. Voor hen, die daartoe in de gelegenheid zijn, is het de zekerste en tevens interessantste manier zelf de zaden in de natuur te gaan verzamelen. De beste tijd hiervoor is de maand September, wijl het dan nog mogelijk is de soorten te onderkennen, waarvan de zaden afkomstig zijn. Tevens is genoemde tijd ook de meest aanbevelenswaardige om de planten van haar oorspronkelijke groeiplaats op te nemen en naar de tuinen over te brengen; echter loopt dit laatste in de meeste gevallen op mislukking uit.

Het gemakkelijkst door zaad voort te kweeken zijn vele Caryophyllaceae (Dianthus, Silene, Lychnis, Arenaria, etc.,) dc Crucifereae (Arabis, Draba, Erysimum, Alyssum, Aethionema, Lepidium, Iberis, etc.,) verschillende soorten van Helianthemum, de Leguminosae (Astragalus, Anthyllis, Cytisus Phaca, Oxytropis, etc.); vervolgens vele compositae, (Gnaphalium, Aster, Eriyeron, Hieracium), de Umbellifereae (Eryngium, Astrantia, Meum, etc.), de Crassulaceae (Sedum, Sempervivum), de Saxifrageae, de Campanulaceae (Campanula, Phytcuma, Hedraianthus, etc.), eenige Rosaceae (Po-tentilla, Geum, Rubus, etc.), de Lonicereae, Geraniaceae, (Labiatae) Dracocephalum, (Boragineae) Lithospermum, de Hypericineae, Paronychieae, (Globularieae) Globularia, (Dipsaceae) Scabiosa, (Polemoniaceae) Polemonium, (Scrophulariceae) Veronica, (Ranunculaceae) Thalictrum, Aquilegia. Bovengenoemde soorten ontkiemen alle zeer gemakkelijk binnen weinige weken na het zaaien en vereischen geen bijzondere zorgen. Langer tijd vorderen de Gentianeae (vooral wanneer de zaden niet zeer versch zijn), de Primulaceae (Primula, Androsace), verschillende Ranunculaceae (Aconitum, sommige Ranunculi), de Liliaceae, de Amaryllideae, de Rutaceae, de Irideae, Berberideae (Leontice, Jeffersonia), Corydalis (Fumariaceae) Colchicaceae, Daphne. De zaden van Paeonia's en Dictamnus ontkiemen vaak eerst na twee jaar. Men behoeft een zaaisel volstrekt niet als mislukt te beschouwen, wanneer na enkele maanden nog geen ontkieming heeft plaats gehad. Men wachte in ieder geval, tenminste een jaar, of waar het de laatste soorten geldt, zelfs twee jaar, voor men het zaaisel wegwerpt.

Het verdient aanbeveling, steeds versche zaden uit to zaaien, daar deze spoediger ontkiemen. Bij Ancmone alpina en A. sulphurea heeft, wanneer de zaden versch zijn, de ontkieming reeds na 12 à 20 dagen plaats; zijn zij daarentegen 4 of 5 maanden oud, dan laat de ontwikkeling maandenlang op zich wachten. Hetzelfde geldt voor Gentianeeën en Primulaceëen.

De beste tijd voor het zaaien van Alpinen is laat in het najaar; (eind November of begin December). In sommige gevallen kan men ook in het voorjaar, of in den zomer zaaien. De potten, schotels of kistjes waarin men zaait, moeten flink gedraineerd worden. Het grondmengsel dient licht, poreus en zandig te zijn; 't moet evenwel voldoende voedingsstoffen bevaten voor de jonge zaailingen. Een geschikt aardmengsel is het volgende: \(\frac{1}{3} \) heideaarde, \(\frac{1}{3} \) graszodengrond, \(\frac{1}{3} \) kiezelzand of kalk (dit laatste hangt er van af, of de te zaaien soort kalkminnend of kalkschuwend is). De potten of schotels worden tot op enkele millimeters van den rand met bedoeld grondmengsel gevuld, waarna de zaden gelijkmatig en vooral niet te dik, (een euvel, waarin menigeen, vooral bij fijne zaden, maar al te licht vervalt), uitgezaaid worden. Na het zaaien drukt men het zaad licht aan en bedekt het, al naar deszelfs dikte, met een dunner of dikker laagje zuiver zand, waarna men het zaaisel met een fijne broes licht besproeit. Men plaatst de potten of schotels daarna in een kouden bak en houdt het zaaisel matig vochtig. Het mag nimmer geheel uitdrogen, noch overmatig nat gehouden worden. Zeer gunstig op de ontkieming der zaden werkt een sneeuwbedekking. Vergelijkende proeven hebben aangetoond, dat b.v. bij Gentianeëen en Primulaceëen, zaaisels, die aan den invloed der sneeuw werden blootgesteld veel eerder en gelijkmatiger ontkiemden, dan zaaisels, die niet aan dien invloed werden onderworpen.

Zeer interessante resultaten in dit gezicht werden o.a. verkregen door pastor W. Muller, te Geifersthofen (Wurtum-

berg), die op deze wijze binnen acht dagen zaden van Pensees tot ontkieming bracht, terwijl zaden van Izia, Primula obconica en Auricula, met 14 dagen zich ontwikkelden. Hoe kouder de sneeuw is, des te sneller schijnt de werking te ziju.

Wanneer in den zomer de uitzaaiing geschiedt, is het nuttig, aan het grondmengsel wat fijn gehakt sphagnum toe te voegen, waardoor de aarde gelijkmatig vochtig gehouden

wordt.

Gedurende den winter worden de bakken, waarin zich de Alpinenzaaisels bevinden behoorlijk gedekt. Wanneer het voorjaar aanbreekt, wordt, wanneer het weder het toelaat, gelucht en bij zonneschijn geschermd. Zoodra de jonge zaailingen groot genoeg zijn, moeten zij verspeend worden. De verspeende plantjes worden in den bak kortbij het glas geplaatst, aanvankelijk tegen de zonnestralen beschermd, en al naar het weder het toelaat, gelncht. Naarmate de jonge plantjes zich ontwikkelen, worden ze gaandeweg meer aan

Leeuwebekjes (Antirrhinum majus.)
(Foto ..Amateur Gardening").

lucht en zon gewend, om eindelijk geheel buiten geplaatst,

om op de retspartij uitgeplant te worden.

Het zaad van de tot de Gesnereaceae behoorende Ramondia, Haberlea en Jankaea wordt op dezelfde wijze als dat van kasplanten gezaaid en behandeld. Het fijne zaad moet in het geheel niet bedekt, maar alleen vast aangedrukt, waarna het zaaisel met een glasruit bedekt, in de gematigde kas dicht bij het glas wordt geplaatst.

Voor het zaaien van Ericaceae, Vaccinieae, Pyrolaceae, Orchidaceae, Filices en Lycopodinae nam de heer Moë in den Botanischen tuin te Christiania interessante proeven. Hij bezigde daarvoor stukjes turf in cubivorm, 2 bij 3 Eng. duim in afmeting en wreef de zaden en sporen langs de zijvlakken en op het bovenvlak dezer cubi, waarna hij deze cubi één duim diep in water plaatste. Het bovengedeelte werd op deze wijze voortdurend regelmatig vochtig gehouden, waardoor een gelijkmatige ontwikkeling dezer langzaam en moeilijk kiemende zaden plaats vond. De met

Ericaceae en Vaccinieae bezaaide turfcubi werden gedurende den winter in een kouden bak geplaatst, terwijl die met Varens en Lycopodiums een donkere plaats in de warme kas ontvingen. Voor het zaaien van Pyrolaceae, Orchidaceae, Parnassia enz., volgde genoemde heer weer een andere methode. De potten, waarin genoemde soorten moesten gezaaid worden, werden eerst gevuld met een compost bestaande uit 1 dl. peat (varenwortelgrond), 1 dl. boschgrond, 1 dl. verrot dennenhout, waaraan voorts nog wat gehakt sphagnummos en droge dennennaalden werden toegevoegd. In dit grondmengsel, dat vast in de potten werd gedrukt, plaatste hij verschillende kleine bladmossoorten (Divranum, Bryum argenteum, Mnium, etc.), tusschen welke mossen dan de zaden van bovengenoemde planten werden uitgestrooid. De potten werden vervolgens in een bak met water gezet, waardoor de aarde in de potten voortdurend regelmatig vochtig gehouden werd. Deze bak met potten werd nu gedurende enkele weken

in een warmen bak geplaatst, die gedurende al dien tijd goed gesloten en geschermd werd gehouden. Op deze wijze kreeg de heer Moë uitstekende resultaten.

Met het zaaien der min of meer zich als parasieten (wortelparasieten) zich gedragende Rhinanthaceae (Pedicularis, Rhinanthus, Euphrasia, Bartschia, Mclampyrum, enz.), slaagt men alleen, wanneer men dit doet ter plaatse, waar de voor deze soorten onmisbare voedsterplanten, Leguminosae e. a, zich bevinden, aan wier wortels zij zich door zuigworteltjes (haustoria) vasthechten en er voedsel uit opnemen.

Zeer moeilijk gaat het zaaien van vele besdragende soorten, als: Empetrum, (Empetraceae). Arctostaphylos, Ericaceae, Vaccinium (Vacciniae). In het gebergte kan men alleen daar, waar vogels voorkomen, die de vruchten dezer planten nuttigen, vaak een aantal kiemplanten dezer

soorten aantreffen.

Bij sommige soorten: Rhododendrons, Daphne, Ranunculus, Adonis, Silene aculis, verschillende Androsace soorten, Gentiana punctata, G. purpurea, G. asclepiadea. G. pannonica, Paeonia' e. a., is de ontwikkeling der zaailingen zeer langzaam en duurt het zeer langen tijd, eer zij gaan bloeien; terwijl anderen: Papavers, Thlaspi, Linaria alpina, L. petra a, Arabis e. m. a. vaak reeds in het eerste jaar tot bloei komen.

(Wordt vervolgd.)

F. DE WAGEMAKER.

LEEUWEBEKJES.

De ouderwetsche leeuwebekjes zijn reeds lang bekende tuinplanten; ze ontbraken vroeger in geen enkelen tuin. Maar ook thans, nu de kweekers door kruising en teeltkeus enkele fraaie rassen in veel kleuren hebben verkregen, komen ze weer al meer in eere.

Naast de verbeterde gewone leeuwebek (Antirrhinum majus is het ras van de grootbloemige verschenen (A. m. grandifiorum), daarna het fraaie halfhooge ras (A. m. nanum. hoogstens 45 c.M.), vervolgens het Tom Thumb-ras (A. m. pumilum), die maar een half voet hoog worden en ten slotte als nieuwste nieuwigheid het Albino-ras, met bleek gekleurde bloemen, die bovendien gestippeld en gevlekt zijn. Daar echter juist de bloemen met een enkele, zuivere kleur het meest geschikt zijn om te verwerken voor perkbloem zoowel als voor snijbloem zal dit

Albino-ras wel zeer weinig opgang maken.

De teelt is weer zeer eenvoudig: zaaien in het voorjaar onder glas of in Juli al van het vorige jaar; de tweejarig gekweekte (liefst in pot in koude bak overwinteren) zijn de sterkste groeiers en bloeiers en ook eerder klaar natuurlijk. Afstand ongeveer 40 cM, in goeden grond op zonnige plaats. Daar de leeuwebek eigenlijk een vaste plant is, kan men ze laten staan; ze bloeit dan echter ieder jaar met kleiner bloemen. Verstandig is het dus, jaarlijks opnieuw te kweeken. Enkele fraaie tinten zijn: onder de hooge de Queen Victoria, zuiver wit; onder de halfhooge the Bride (de Bruid), zuiver wit; de Golden Queen, goudgeel; de Pink Empress, donkerrose; de Defiance, schitterend rood; de Mauve Queen, roodpaars (Malvakleur), de Black Prince, die zijn naam van Zwarte Prins met recht draagt: de bloemen zijn bijna zwart en het BIJHOUWER. blad is donker getint.

MOESTUIN

Het aanleggen van groentebakken.

Hoewel nog in 't hartje van den winter, is de tuinbaas a weer begonnen om voor het voorjaar groenten te telen. De groentebak is of wordt weer in het werk gesteld. Langzamernand wordt deze nu ouderwetsch. Ergenrijk is het vrij snel in zijı werk gegaan. Eerst de bakken van éenru.ters, die er een aansiag op deden, toen kwamen groentekass.n; maar de victoric is thans voor het warenhuis.

Nu 1s mea op de baitenplaatsen nog al conservatief aangelegd, zoodat het wel een gen tijd zai wuren, voor de groentebak door het warennus wordt vervangen; maar dit zal er op den duur toen wel van kon en.

De groentebak bestaat uit een vasten bak, die soms van hout, maar meestal van steen is organisken, dit is de kisting. De hoogte is engelijk, de voorkant ongeveer ou cM lager dan de achterkant.

Soms wordt de verwarming aangebracht door verwarmde pijpen, die onder den bak doorloopen doon meestal heert de verwarming plaats door middel van blad en broei-

Zal de bak opnieuw worden aangelegd, dan wordt deze geneel leeggehaaid en opnieuw gevula met blad, dat goed losgeschud in den bak wordt gebracht maar daarna vast wordt geloopen; hierop komt nu nog 2J à 3J cM. paardenmest, eveneens ducht.g losg.schud en daarna aangetrapt. De bovenkant van den bak en de oppervakte van den n.est zijn nu engeveer genjk. Hier boven op komt de lessenaar te nggen, dat is dus de losse bak. Er sch.et een ruimte over tusschen bak en vaste muur of houlen kisting en wel zoo, dat aan den hoogen kant de luimte ongeveer de helft van de ruimte aan den lagen kant is.

Daar alles zeer los op elkaar ligt, ofsehoon ten slotte aangetrapt, is er veel lucht tusschen blad en mest, waardoor de noodige zuurstof voor den broei, die niets anders dan een langzame verbranding is, aanwezig is. De lessenaars worden geheel met een mestkraag ingesloten, de ramen op den lessenaar gelegd en 's nachts wordt er met een rietmat gedekt, opaat de ontwikkeide warmte niet zal verioren gaan. Overdag dekt men niet, maar vangt de

zonnewarmte op.

Zoo blijft de toestand ongeveer drie dagen en moet de bak flink aan het dampen zijn. Na drie dagen onderzoekt men, of de bak dampt. Is er geen damp, dan blijft de toestand, zooals die is. Is er wel damp aanwezig, dan wordt het raam op lucht gezet, om den dampen gelegenheid te geven te ontsnappen. Dag en nacht blijft de bak zoo staan, 's nachts met een rietmat afgedekt en wel een week aaneen. De massa zakt nu al mooi en de lessenaars gaan mee naar beneden. tijd is nu daar om grond aan te voeren,

Alle grond mag niet incens worden aangebracht, daardoor zou de bak teveel kunnen afkoelen en het broeien ophouden. Onder één raam,, gewoonlijk van dertig rui-ten, brengt men drie à vier kraiwagens bladgrond. Is deze grond warm, wat na drie dagen wel het geval zal zijn, dan komt er één kruiwagen koemest en daarna nog drie wagens bladgrond onder elk raam. De grond wordt dooreen gemengd en na een dag of drie is hij warm genoeg om erin te zaaien of te planten. Het grondmengsel, dat hier is aangegeven is niet altijd hetzelfde, dit hangt af van wat erop zal worden getceld.

Zoo wordt voor sla wel enkel bladgrond genomen, voor wortelen, wordt de bladgrond door fijn verteerden paardenmest vervangen evenzoo voor boonen; terwijl het eerstgenoemde mengsel voor bloemkool wordt genomen. Anderen k.ezen hun mengsel anders, maar de hier aangegeven kunnen met succes worden genomen.

Nog aitijd zal de broeiende mest voor den piantengroei schadelijke gassen blijven afgeven, daarom moet de bak nooit geheel worden gesloten. Overdag zijn er kieren en open.ngen genoeg, waardoor deze gassen kunnen ontwijken, maar 's nachts met al het dek, dat er op ligt, gaat dit minder goed, daarom brengt men zoogenaamd binnenlucht aan, dat is een latje van een paar c.M. dikte aan den bovenkant van het raam.

Sommige gewassen zijn vooral zeer gevoelig voor deze dampen, met name boonen. Als deze beginnen met bloem te zetten, moet opnieuw binnenlucht worden gegeven, anders heeft men veel kans, dat de bloeioogen zullen afvallen.

Om de warmte in den bak te houden is veel dekmateriaal noodig. Het is beter daarvan te veel, dan te weinig te gebrui-ken. Wordt het des morgens weggenomen, dan moet het glas nog warm aanvoelen Is dit niet geval, dan was het dekken 's avonds to laat begonnen of to wein g dekmateriaal gebruikt.

Het dekmateriaal bestaat nit stroorieten moscovische matten. Deze laatste dienen, om te zorgen, dat er geen tocht in de bakken kan komen; zij moeten alles goed afsluiten, hierop komt de stroomat en ten slotte de rietmat.

De hoeveelheid dek is ook verschillend voor het gewas dat wordt geteeld.

Neemt men bijv. sla. Deze wordt eerst gedekt met één moscovische mat en rietmat; als de bak kouder wordt, komt hier nog de stroomat bij en zoo nood:g nog één. Bij boonen is de zorg voor het dekken

nog mecreischend Om vroeg boonen te hebben laat men

ze eerst in een zeer warmen bak kiemen en verplant ze daarna in een anderen bak, die pas gereed gekomen is. In den eersten bak, die verspeenbak genoemd wordt, blijven de boonen 14 dagen staan. De boonen staan hierin vrij d.cht, zoodat met één verspeenbak meerdere nieuwe aangelegde bakken met boonen kunnen worden beplant.

Zoolang de bak nog zeer warm is, is één pak moscovische matten met een rietmat voldoende, maar later komt hierbij nog een stroomat en nog een pak moscovische matten, nu dwars over de ramen. 's Nachts moet de afkoeling tot een uiterste worden beperkt.

Kan met bloemkool, sla, boonen, wortelen al vroeg worden begonnen, bijv. midden Januari, met meloenen moet men niet zoo schielijk zijn en wachten tot begin Maart. Hieover znllen we dus later nog wel eens iets in het midden hebben te brengen.

H. S.

FRUITTUIN

188

Winterwerk.

Ten spijt van alle voorspellingen over een vroeg voorjaar en opsommingen van ontijdigen bloei heeft de wintervorst getoond dat hij er nog is en doet op heden zijn rechten gevoelig gelden. Ofschoon we vermoeden dat zijn heerschappij van korten duur zal zijn, men kan niet weten, zoude het zeer goed mogelijk kunnen zijn dat, wanneer dit onder de oogen van de lezers of lezeressen van Onze Tuinen komt de werkzaamheden in den fruittuin grootendeels oumogelijk gemaakt zijn. ook al is die niet zoo heel streng, en een sneeuwlaag beletten al vrij spoedig elke

grondbewerking en zoo we al met wat meerdere krachtsinspanning trachten door te gaan, later zal bijken dat ons werk zeer onvolkomen was en dat aan den groei van hetgeen later geplant zal worden, zeer goed te bespeuren is, dat vruchtboomen met gediend zijn met een onvolkomen grondbewerking of het onderwerken van een sneeuwlaag.

We staken daarom in geval van een blijvende vorst of een sneeuwlaag al wat met poten of planten in verband staat en wachten geduidig betere tijden af. Mochten er onverhoopt nog planten boven den grond zijn, wat eigenink in een goed geordenden fruittuin, nadat de vorst reeds eenige dagen heeft aangehouden, met anders mag voorkomen dan in het geval dat boomen of struiken ons na een lange reis eerst in handen komen, dan handelen we naar omstandigheden.

Zyn de planten behoorlijk in stroo verpakt, dan kunnen ze wei iets lijden, en trachten we, indien de grond nog niet al te hard is, deze nog tijdenjk in te kullen; is dit onmogelyk dan brengen we de pakken in een vorstvrije doch koele ruimte en wachten eveneens betere tijden af.

Znn we overtuigd dat de wortels bevroren zijn, dan handelen we voortoopig op de zende wijze en laten de worteis geheel ontdooien, voor we er iets aan verrichten, Dan zal aan de kleur van het inwendige van de wortels te bespeuren zijn of de vorst werkelijk schade heeft gedaan, en zal noodig bijken, de wortels tot op het normale terug te snijden. Hoewel noode, aarzeien we niet alie deelen van de wortels die een ietwat sponsachtig uiterlijk vertoonen en inwendig in kleur naar het gele zweemen, te verwijderen; we trocsten ons met de wetenschap, dat een overigens gezonde boom ook aan zijn wortels neel wat verdragen kan, dat Stringfel-low ons met z'n korte snoeimethode het bewijs geleverd heett, dat geen wortel minder te vreezen is dan een zieke wortel, die na de planting vrij spoedig tot rotten over gaat.

Ook ons snoeiwerk wordt bij vorst van beteekenis stop gezet, omdat we weten dat het toebrengen van wonden gevaar voor schade met zich brengt en bevroren hout brozer is dan hout onder normale omstandigheden. Bindwerk aan leiboomen maakt een koude Noord-Ooster als van zelve onmogelijk, ongeacht het feit dat het bindmaternaal bij vorst breekt.

De bedekking over onze vijgen, welke tot heden vrijwel doelloos was, wordt eens geïnspecteerd en nagegaan of ze door wegzakking of inkrimping van het gebruikte materiaal geen openingen vertoont die de vorst toegang verleenen. Hoewel een vijg geen algeheele vorstvrijheid verlangt, is het toch aan te bevelen in dat geval onze maatregelen te nemen.

Daar waar men nog liefhebbert in het vervroegen van perziken in zoogenaamde vliegers, dat zijn bakken waarvan de glasongeveer een helling van 45 gr. wordt bedacht, dat bij vriezend de beschuttende en warmte aanbrengende laag broeimest in en voor den bak bij vriezend weer niet zoo veel of in 't geheel geen warmte aan het inwendige van den bak afstaat. Wel is nu, terwijl we nog slechts in het begin van de forceering zijn, een hooge warmte eer na- dan voordeelig; maar hoe gering nog de groei is opgewekt en al is dit nog slechts zeer weinig aan den boom zelf te bespeuren, toch mag die groei niet onderbroken worden. Vooral de voet van den boom, hetzij hij buiten of in den bak ligt, wordt voor te groote afkoeling besehut, sneeuw zooveel mogelijk geweerd en een flinke hoeveelheid versche goed broeiende paardenmest ter

bijvulling of vervanging van de oude in gereedheid gehouden. Bevroren mest blijft, zoolang deze in dien toestand is, werkeloos, waar tegenover staat, dat aan een hoopgebrachte paardenmest waarin de broefing eenmaal is opgetreden, met zoo heel gemakkelijk bevriest. Een ieder neme dus zijn maatregelen en handele naar omstandisheden.

digheden.

In andere kassen, hetzij die met een pijpleiding of door een broeilaag zullen verwarmd worden, gaat aan het plan de campagne een degelijke reiniging van de kas zelve, nfet al wat zielt daarin bevindt, vooraf. Ook de boomen deelen in den

schoonmaakbenrt.

Zoo'n kas schoonmaken is niet zoo'n moeilijk probleem, we volgen slechts de ons aangeboren Hollandsche zindelijkheid en reinigen hout en glaswerk; vooral dit laatste heeft 't noodig. Elke onderbreking van de ons in het voorjaar veeltijds zoo zuinig toegemeten zonneschijn moet wor-

den vermeden, en al weten wij bij ondervinding dat men in kassen al vrij spoedig van het zonlicht te veel kan hebben en schermen noodig wordt, zoo weten we ook, dot ficht, vooral in het bloeitijdperk een hoofdvereischte is voor het welgelukken van de kultuur.

Bij de boomen zelve is 't eenigszins anders, daar wordt onreinheid veeltijds veroorzaakt door luizen die we nu in den vorm van kleine bruine verhevenheden op stam en takken aantreffen. Deze vereischen om verdreven te worden krachtiger middelen en om het zonder schade te doen, een groote mate van voorzchtigheid. Met een krachtig zeepzopje waardoor een scheut petroleum gemengd is, worden de takken afgeschrobd, waarbij we achtgeven bij de jonge takken steeds met de knoppen mee te strijken, dus van den voet naar de toppen.

Een vervelend baantje is 't, maar 't moet, bij verzuim of onvoldoeude uitvoe-

ring zijn we zelve de oorzaak wanneer later blad en vrucht met eeu wieze zwarte vetachtige laag overtrokken wordt.

Na alvorens gesnoeid te zijn worden de hoomen opnieuw aangebonden, dit laatste vereischt eenige handigheid waarbij het verdeelen der takken over de beschikbare ruimte en het zorgen dat deze niet door het bindmateriaal geworgd worden, het voornaamste is. Snoeien echter eischt kennis van de verschillende organen die in den winter aan een perzikboom voorkomen en van de wijze waarop deze zich ge-durende de groeiperiode gedragen. We durende de groeiperiode gedragen. verwijzen hiervoor naar de meerdere, vroeger reeds in .O. T." verschenen artikelen literomtrent. We rekenen in deze rubriek hiermede op 't oogenblik te kunnen volstaan, omdat we begrijpen dat de leek zich niet aan perziken in kassen zal wagen en de kwestie zelve later bij de snoei buiten van zelve opnieuw aan de orde komt.

J., C. M.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Dendrobium. — Vanda. — Sophronites.

Een aantal I'enarodiums, zoowel soorten als varieteiten laten nu de boemknoppen zien, en er is mets geen bezwaar om enkeren, de meest voornitstrevenden, wat warmer te zetten, maar denkt er om, dat de overgang kalm moet zijn, anders is de kans groot, dat zij nieuwe scheuten gaan vormen, en wij krijgen dan bloemen van interieure qualiteit. Met het gieten is men voorloopig nog zeer voorzientig, immers, veel water is er nog niet noodig en zijn wij er wat royaal mede, dan is de kans groot, dat een deel van de bloemknoppen geel afvalien. Een uitstekende piaals voor deze planten is de Catleyskas, maar de knoppen zich prachtig kunnen ontploolen.

Aungezien de slakken dol zijn op een Dendroorium-bloempje, doen wij goed steeds op te ietten, of die iekkerbekken met een slablaadje te lokken, om ze dan gemaltke

ink te vangen.

Geimporteerde Dendrobiums leggen wij voor eenige dagen in de gematigde kas op het tabiet en vinden dan gelegenheid om ze te remigen van ongerechtigneden, om ze te ontdoen van doode worte,s, gebroken schynknolien, enz. Intusschen maakt men een compost kaar, bestaande uit varenworteigrnd Sphagnum, worden de petten, voorloopig kleine, voor de heltt met potscherven gevuid en worden zij opgepot om daarna door middel van een stokje vastgezet te worden. Voorloopig blijven ze in de gematigde kas staan om tegen half Maart een plaatsje in de warme kas te krygen. Water is er voorloopig weinig noodig; eerst wanneer wij zien, dat een aantal wortels de compost binnendringen, geven zij wat meer.

De Vanda's die bebooren tot de tricolor en suavisgroep geeft men zooveel water, dat het Sphagnum levend blijft. Zij maken nu een aantal nieuwe wortels en deze leidt men zooveel mogelijk de compost in, en dat wij dit werkje voorzichtig moeten doen, begrijpt ieder die de wortels kent. Zij groeien best naast de Cattleva's als wij maar zorgen, dat de ruimte tusschen de planten geregeld vochtig gehouden wordt.

Een van de vroolijkste kaboutertjes onder de kondekas-orchideeën is zonder twyfel Sophronites grandiflora, die nu zoo goed als uitgebloeid is. Zooals men weet, komen de bloemen uit de nieuwe scheuten te voorschijn en daarom kan er van rust geen

sprake zijn. Wij houden ze dus vochtig en zorgen er voor, dat geen water in de scheuten komt. Zijn er bij die frissche compost wenschen, dan doen wij dat zoodra de nieuwe scheuten wortels vertoonen. Zij worden in pannen gekweekt die kort bij 't glas opgehangen worden

J. K. B.

In Kassen en Bakken.

Kasplanten nazien. — Anthuriums. — Chlorophytum Sternbergianum.

Nu is het een geschikte tijd om de potten onzer kasplanten te reinigen en de etiquetten zoo noodig te vermeuwen.

fiet is altijd pleizierig zijn planten op naam te hebben. We nemen een flink etiquet, zoodat de naam, die er op geschreven is, een eindje boven de aarde blijft. Den naam beginnen we te schrijven van boven af, zoodat we altijd nog een begin van den naam behonden, al is het achtergedeelte van het etiquet met een deel van den naam reeds vergaan, waaruit we dan gemakkelijk de geheele naam weer kunnen opmaken. Voor duurzame etiquetten schrijven we met Oost-Indische inkt op geel- of wit-geverfd hout. Het duurzaamste, doch ook duurste, zijn de geëmailleerde en porceleinen naamplaatjes.

Anthuriums, welke op te lange stammen komen te staan, kunnen we nu onder de bladerkroon omwinden met Sphagnum, dat we geregeld vochtig houden en waarin de planten dan spoedig wortel zullen maken. Wanneer ze verder in het voorjaar geworteld zijn, snijden we ze hieronder af en potten ze weder op in zeer luchtige aarde, boschgrond, sphagnum, mestaarde en scherp zand. De aarde dekken we af met zuiver levend sphagnum, wat door het vochtig houden spoedig doorgroeit. We gieten deze planten niet veel, doch spuiten dagelijksch eenige malen. Chlorophytum Sternbergianum, een Lilia-

Chlorophytum Sternbergianum, een Lituceae, ook wel bekend als Phalangium viviparum, een plant met groene bladeren, bloeit zoowat doorloopend met kleine witte bloempjes. Op de bloemstengels ontwikkelen zich jonge plantjes, waardoor de

stengels gaan hangen.
Mooier zijn de bantbladerige verscheidenneden, welke vaak kortweg genoemd worden Chlorophytum variegatum. De meeste
groeien zomers uitstekend buiten; in de
kamer vormen ze prachtplanten, waar de
stengels volop bezet zijn met jonge plantjes. Deze jonge plantjes zijn reeds spoedig
voorzien van vleezige wortels, waarmede

we ze een nieuwe kweek kunnen beginnen. Ze zijn zeer gemakkelijk in de kultuur, maar verlangen een ruimen pot en voedzame aarde, daar ze anders al spoedig boven de pot uitgroeien, zoodat we ze dan weer moeten verpotten. Ze kunnen heel wat water gebruiken!

In de koude kas beginnen de winterviolieren te bloeien, Cheiranthus incanus, een schoone snijbloem met lange trossen welriekende bloemen in verschillende kleuren. Op één stengel gekweekt, vormen ze zware trossen. Planten, welke in de bak stonden, dus nog niet zoo ver zijn, zetten we op de plaats van de opgeruimde Chrysanten. Zoo mogelijk, dan slaan we ze uit den pot en zetten ze in den vollen grond, welke goed is los gemaakt en bemest. De planten moeten niet te warm staan, voldoende licht ontvangen en ruim van mest en water voorzien worden.

Terwijl de Freesia's in de kas al eenigen tijd bloeien, beginnen ze nu in den kouden bak ook. We brengen ze in de kas of gebruiken ze voor snijbloem, waarvoor ze nitstekend geschikt zijn. Deze plant vraagt ook veel water; dus in de kas veel gieten; in de bak blijven ze van zelf vochtiger!

Gloxinia's kunnen nu voor den dag gehaald worden om ze langzaam aan den groei te brengen. Hiervoor leggen we de knollen op een tablet met bodemwarmte, even ingedrukt in vochtige turfstrooisel met wat zand. Ze loopen spoedig uit en zijn de scheuten eenige c.M. hoog, dan potten we ze op in boschgrond met wat mestgrond en scherp zand, in goed gedraineerde potten.

Utrecht.

J. A. HOITINGH.

In den Bloementuin.

Vergeet-me-nieten. — Opvriezen — Dekken van Waterlelies.

Waar we onze perken hebben beplant met vergeetmenieten, violen e. d., zullen we zien, dat door het zachte winterweer de planten vrij sterk aan het groeien zijn gegaan. Vooral op natte gronden zullen we niet vergeten de planten te berschermen met wat sparregroen, erwterijs, los riet of iets dergelijks. Als de plantjes laat in het najaar zijn opgezet, zullen we bij vorst spoedig last krijgen van opvriezen, waardoor de kluitjes boven de oppervlakte komen: voorzichtig drukken we ze dan weer naar beneden.

Ook groenblijvende gewassen, die we nog in het najaar geplant hebben, kunnen last van opvriezen krijgen; een goed voorbchoedmiddel vormt een laag turfstrooisel. Vooral zullen we op de Rhododendrons letten, daar deze meestal zeer endiep worden geplant. Vijezed ze toch op, dan drukken we ze naar benedan.

Waar noodig kannen we bovendien het dek verzwazen; wat turktrooisel is er al-licht nog in voormad. Everdag, als het ontlatend is, letten we vooral er op, dar contatend is, letters we vootal er op, dat zoo weinig riogelijk op de gazons wordt ge-loopen. Het water toch zakt hier mi zeer moeilijk weg, omoot eenige ctm. onder de oppervlakte do hal nog in den grond zit.

Waar we in ondiepe vijvers de niet geheel winterharde waterlehe's hebben laten staar, kunnen we, als het water dichtvriest, deze beschermen, door op het ijs wat los riet to leggen. Het ijs nu zal hier ter plaatse weinig of niet aandikken. In vijvers waar vrij veel water staat, b.v. pl.m. 1,00 M., is dit afdekken met riet zelfs niet noodig.

Men bestelle nu cenige prijscouranten. De tijd, dat we moeten zaaien, is weer spoedig aangebroken, maar we kunnen nu nog kalm uitzoeken, wat we in het komend seizoen in den tuin willen hebben.

A, LEBBINK.

Tentoonstelling van Natuurphotographieën te Leiden.

Het bestuur der Leidsche Afdeeling heeft het voornemen opgevat medio Februari een Tentoonstelling van Natuurphotographieëën in den ruimsten zin des woords te houden.

Zij noodigt daarom alle Natuurphotographen, en ongetwijfeld zijn er onder de lezers van O. T. velen, uit om haar door een groote of kleine inzending te steunen.

Photo's van planten en dieren, van nesten en schelpen, van landschappen en na-tuurhistorische merkwaardigheden, micro-photographieën en photo's van "Naturdenkmäler", van beschermde gebieden enz. enz. zijn welkom.

Voor de goede behandeling en bewaring van het ingezondene wordt ingestaan.

Inlichtingen verstrekt gaarne de 1e secretaris, de heer Jac. J. de Jong, Doezastraat 10a, Leiden.

Tentoonstelling te Bennebroek.

De afdeeling Bennebroek-Vogelenzang der Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur, vierde 9-12 Januari haar dertig-jarig bestaan door het houden van eene tentoonstelling van bloeiende bolgewassen. Het daarvoor zeer geschikte zaaltje van het R.-K. Vereenigingsgebouw was gevuld met tal van Hyacinthen, Tulpen enz., zoo mooi als we ze nog nimmer in het begin van

Januari zagen.

Onze bedoeling kan het niet zijn hier uitvoerig al het ingezondene te noemen. Vooraf ga echter een kleine oplieldering hoe het den bollenkweekers in de laatste jaren mogelijk is zulke mooie bloemen zóó vroeg in bloei te hebben. Men bereikt dat door het z.g.n. prepareeren. D.w.z. de bollen der Hyacinthen worden opgenomen vóórdat ze geheel afgestorven zijn en dadelijk i'n een kunstmatig verwarmde ruimte gebracht. Dit laatste geschiedt om het afrijpen te bevorderen en de bloem te dwingen zich vroeger te ontwikkelen als anders in de vrij koele bollenschuren het geval is. In zooverre als nu reeds geoordeeld kan worden, kunnen we het streven van onze bollenkweekers als schitterend geslaagd beschouwen en velen hungoede behandeling met Kertmis zeker bloe'en. Dat is een groote vooruitgang! Wat de ingezonden Hyacinthen betreft

had vooral de General Bulb Company te Vogelenzang haar beste beentje voorgezet. Zij toch bracht 28 pannen met Hyacinthen zoo greet van bloem en zoo zuiver op kleur als zagen we ze in de vrije natuur blocen. Het was een inzending van z.g.n. geprepareerde Hyacinthen! In de blauwe kleur waren de mooiste verscheidenheden: Enchantress, Schotel en General v. d. Heijden; in rose: Lady Derby, Moreno en Victor Emanuel; in wit: Hein Roozen, en La grandesse; in rood: General Pelissier,

Hammer en in violet: Distinction.

Behave de General Bulb Company brachten de heeren Jac. v. d. Voort, L. de Wilde, J. G. Jansen Hendriks en W. v. Lierop en Zonen nog tal van mooie Hyaeinthen, waaronder bijna overal de fraaie blauwe Fürst Bismarck.

Zeer interessant was nog een inzending Hyacinthen van de General Bulb Company. Deze Hyacinthen waren n.l. zoodanig geprepareerd dat elke bol minstens viji bloemen voortbracht. De trosies waren wat kleiner, doch het geheel was er niet minder fraai om.

Tulpen waren zeer mooi ingezonden door de firma Bonkenburg & Co. te Heemstede. Het was een uitmuntende verzameling, waarin zich een groot aantal van de beste enkele en dubbele verscheidenheden bevonden, en waaruit bleek, dat deze firma er een goede collectie op nahoudt. Van de enkele verscheidenheden waren het best: Lady Boreel, wit, King of the Yellows, geel, Vermillon brillant, scharlaken, Brilland Star, scharlaken en Le matelas, rose. Van de dubbele mogen genoemd worden: Golden King, goudgeel, Imperator rubro-tum, rood, Theeroos, geel met rose, en Rossini, rose.

Ook de heer J. F. Reydon bracht mooie Tulpen en vooral Princess Marianne, rose, Witte Valk, wit, Vesuvius, rood en Mon

Trésor, geel, vonden we heel mooi.
Ten slotte waren nog heel mooie chardia's van den heer Jan Roes te Heemstede en verschillende versieringen op te merken. De afdeeling Bennebroek-Vogelenzang mag o. i. met trotsch op welgeslaagde tentoonstelling terugzien.

De groote tuinbouwtentoonstelling te Breslau ter gelegenheid van het eeuwfeest der vrijheidsoorlogen in 1913

belooft in grootschen stijl de ontworsteling van Duitschland aan de macht van Napoleon te herdenken. In het prachtige Schneitniger Park vormt eene gezamenlijke oppervlakte van 75 H.A., ruim anderhalf maal zoo groot als ons Vondelpark, een ideaal-tentoonstellingsterrein, als nog nimmer voor dit doel werd ingericht. Zoo althans beweert de Duitsche vakpers. Intusschen kunnen wij, als we ons de jongste Haarlemsche tentoonstelling herinneren, ons voorstellen, dat genoemd park zich uitstekend voor deze expositie leent.

Het hoofdgebouw nadert thans zijn voltooiing. 't Is een monumentaal gebouw, van cement-ijzeren constructie. 't Is de grootste koepel der wereld, 42 M. hoog en 65 M. koepel-spanwijdte; de bodem-oppervlakte 1½ H.A. (het St. Elisabeths-gesticht aan de Mauritskade alhier beslaat, met kerk, tuin, rectorswoning, pre-cies 1 H.A.) De prijs is ruim één mil-lioen gulden, terwijl er 5000 zitplaatsen

Van de voornaamste onderdeelen der tentoonstelling noemen we (in volgorde van grootte): botanische schooltuin, $6\frac{1}{4}$ H.A.; rozententoonstelling, $2\frac{3}{4}$ H.A.; afzonderlijke tuinen, $2\frac{1}{2}$ H.A.; kassen, $1\frac{3}{4}$ H.A.; koloniale tentoonstelling, 1 H.A.; historische tuinen, $1\frac{1}{2}$ H.A.; Japansche tuinen, $1\frac{1}{4}$ H.A.; dahlia-tentoonstelling, $1\frac{1}{4}$ H.A.; kerkhof-tentoonstelling, 1 H.A.

Een voortdurende reeks van afzonderlijke, speciale tentoonstellingen geeft af-wisseling aan de doorloopende tentoon-stelling, waaraan nog allerlei attracties voor het groote publiek verbonden zijn.

Tot slot nog een paar cijfers: er zitten reeds ruim 120,000 tulpenbollen (in 150 soorten) in den grond; er komen pl.m. 50,000 rozen; 10,000 dahlia's.

Uit een en ander blijkt voldoende, dat het een tentoonstelling in grootschen stijl

belooft te worden.

DE NED. TUINBOUWRAAD.

De Ned. Tuinbouwraad blijkt hoe langer meer eene krachtige organisatie te worden. Dit blijkt o a. ook ut het feit, dat de aanvankelijk geschreven of geheetografeerde mededeelingen, in den loop van 1912 gedrukt verschenen. Thans is het eerste nummer (eigenlijk een dubbel no.) verschenen van "De Tuinbouw", welk blad, onder redactie van den secretaris C. v. Lennep, voortaan het officieel orgaan zal zijn. Een art. over Windhandel, onderteekend E. K. (bekende initialen) nemen we binnenkort, als de ruimte het toelaat, over.

DE EERSTE CROCUS.

Op Woensdag 8 Jan. j.l. zagen wij te Utrecht op "Lievendaal" de eerste erocus bloeien. Eigenlijk is dat niet juist, zij stond in knop maar deze had de normale grootte en kon bij zonneschijn zich ontplooien.

Intusschen zijn we drie dagen later en vriest het, zoodat het onbeschermde

bloempje nú kou moet lijden.

In den regel zijn de gele haantje de voorste, deze was echter wit. Nooit te voren zagen wij in Januari bleeiende crocus, de vroegste datum was 12 Februari.

Bdd.

LEESTAFEL

De Ammoniak- en Salpeter-bemestingsvraag, door prof. dr. dr.-Ing. Paul Wag-

In deze brochure gaat schr. cerst na, welke stikstofvormen den cultuurplanten ter beschikking staan. Vervolgens stelt hij de vraag, welke hiervan de nuttigste is, antwoordt hierop: de salpeterstikstof. Het overige deel van de brochure is gewijd aan de bewijsvoering van deze uitspraak, om te besluiten met aan te geven, onder welke omstandigheden men van chilisalpeter de volle nitwerking heeft te verwachten.

INGEZONDEN

Bloeiende tuinboonen in Januari.

M. de Redacteur, misschien vindt u dit nog vermeldenswaard g! Op eene wande-ling op Woensdag 8 Jan. nabij Opperdoes trof ik nog in bloei aan 2 stuks tuinboonen. De planten waren volop in bleei. Voor de aardigheid heb ik ze afgeplukt en ze thu's in een glas water gezet. De planten bleken reeds eenige dagen gebloeid te hebben, daar reeds een ge bloemen waren uitgebloeid. Daar de bloemen niet bestoven waren, zaten er natuurlijk geen boonen

Medemblik.

N. DRIJVER.

Elk FONGERS-Rijwiel kan op de wijze, door den kooper gewenscht worden uitgerust. Daar de zeer groote verscheidenheid echter een te uitgebreiden voorraad zou noodig maken, worden alleen de meest gevraagde en meest aan te bevelen uitrustingen ter onmiddellijke aflevering gereed gehouden.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500: Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 232.

Welke NIET TE ALGEMEENE BLOE-MEN, die LANG BLOEIEN, zou ik kunnen planten of poten, en wanneer in de PERKJES van den tuin volgens bijgaande teekening? De kosten mogen niet te hoog worden.

Hilversum.

Antwoord. U kunt zoowel potplanten, vaste planten alsook eenjarige planten k'ezen. Het minst kostbaar zijn deze laatste n.t., want met één pakje zaad hebt u voor een perkje al spoedig voldoende. U zoudt byv. kunnen nemen mooie dubbele Zinnia's, die bloeien lang en mild, maar ze moeten volop zon heboen; dan hebt u Portutacea's, laagbijvend, ook zon; Phlox Drummondii nana compacta; lage U. I. Kers, Eschscholtzia catifornica, Dimorphotheea aurantiaea, beide oranjekleur.g; voorts Godetia's, Delphinium Consolida, met kleine fijne trosjes van blauwe bloempjes; Mimutus tigrīnus, Impatiens Balsamina fl. pl., enz.

Van vaste planten noem ik Guillardia, Helianthemums, Viola cornuta-hybriden (Tufted Pansies), Oenothera speciosa, O. sutrruticosa. Corcopsis Drummondii, Gesuffrutieosa, Coreopsis Drummondii, Geranium sanguineum, Hypericum Moseria-

num, enz.

Van potplanten vindt u op elke eenigszins gesorteerde bloemisterij keuze genoeg. Eenjarige planten zaait men in April en Mei. Vaste planten plant men in Maart-April. Potplanten zet men in de tweede helft van Mei op de perken.

Vraag No. 233.

Kan u mij ook zeggen hoe Viola odo-rata (MAARTSCHE VIOLEN) te behandelen teneinde IN de maanden OCTOBER, November, December en Januari volop bloemen te kunnen plukken? 's-G.

Antwoord: Men legt daartoe losse bakken met ramen over de planten, die krachtig moeten gecultiveerd zijn. Bij toenemende koude omwalt men de wanden met blad- of paardenmest, giet met niet te koud water, lucht zorgvuldig en geeft de plantjes zooveel mogelijk heht. Zie overigens het antwoord or No. 88 in het nummer van 28 Sept. j.l. v. L. overigens het antwoord op vraag

Vraag No. 234.

Myn doel is, een klein WARM KASJE, waarnaast ik een dito voor gematigde cultuur heb, langzamerhand te BEZETTEN met een verscheidenheid van INTERES-SANTE en MOOIE PLANTEN, welke elk voor zich niet te veel ruimte in moeten nemen. Als handleiding gebruik ik "Vil-morin's Blumengärtnerei''. Bij enkele

bloemisten heb ik reeds rondgekeken, doeh was de keus zeer beperkt, en werd mij o. a. gezegd, dat velen hun bijzondere planten vit Gent en het buitenland laten komen; mij dunkt zoover behoeft men het toch niet te zoeken?

Weesp.

.1ntwoord: Inderdaad is de keuze in ons land beperkt. Kweekers die er cen groot sortiment warmekasplanten op nahouden, zijn er niet, althans mij niet bekend. Die cultures loonen de moeite niet meer. Misschien dat dit, bij toename der

plantenliefhebberij, weer verandert. Het cenige is dus bij cen of andere flinke buitenlandsche firma een catalogus aan te vragen; dan komt u wel klaar, o. a. bij de firma James Veitch & Sons Chelsea bij Londen on Haage & Schmidt te Erfurt.

Ook kunt u verscheidene soorten uitzaaien en dan vindt n wel keuze in de zaadcatalogi van onze grootere zaadhandelaars.

Vracg No. 235.

Een ARONSKELK, welke van den zomer in den tuin heeft gestaan, staat na in een ongestookte kamer op het zuiden voor het raam. Er hebben zieh nu TWEE BLOEMKNOPPEN ontwikkeld. Zou het beter zijn de plant te laten woar hij is, of hem in een gestookte kamer voor het raam te zetten, die eehter donkerder is en op het noorden is gelegen.

Antwoord. Waar uw Aronskelk blijk geeft een plaatsje naar haar zin te hebben, zou ik de plant er ook verder laten staan. Als u maar zorgt dat ze er niet bevriezen kan.

Vraog No. 236. a. GEWONE GERANIUMS, die dezen zomer op een perk gestaan hebben, zijn nu in het volgend stadium: Alle oude bladeren zijn afgevallen of heb ik afgeplukt, en nu komen aan de vertakte spichtig lange takken overal van onder spichtig lange takken overal van onder tot boven groene en gele BLAADJES TE VOORSCHIJN. Moeten die blaadjes nu aan die takken blijven, verzwakken ze daarmee de plant niet? Wanneer is het tijd de takken in te korten en tot op welke hoogte? De planten staan op een liehte standplaats in een kamer op 't Neerslangen't niet koud is hoovel er Noorden, waar 't niet koud is, hoewel er niet gestookt wordt. Water heb ik nog haast niet gegeven, en gaarne zou ik ze dezen zomer WEER AAN DEN BLOEI krijgen, daar de planten het vorige jaar pas gestekt zijn. b. Hebben de namen geranium en pelar-

gonium dezelfde beteekenis?

c. Zou U mij niet eens een firma kunnen opgeven waar ik zaad of stek kan verkrijgen van mooie SOORTEN GERA-NIUMS en HANGGERANIUMS. In de prijscouranten, die mij toegezonden worden, komen nooit die soorten voor, waarvan in "Onze Tuinen" sprake is. Evenmin van de Begonia Glorre de Lorraine; IN GEEN ENKELE PRIJSCOUNANT kan ik dien naam ontdekken.

d. Van CYCLAMEN wordt altijd ge-zegd, dat ze NIET IN 'T HART of op de knol begoten mogen worden, maur wanneer ze na den bloci buiten gezet worden, dan staan ze toch aan alle vocht

e. Moet een ZOOGENAAMDE ALOE-in den winter WEINIG OF GEEN WATER hebben, en is het de moeite waard ze op te kweeken? Bloeien doen ze zeker niet, en over 100 jaar duurt me wel wat lang.

Bruinisse, Zeeland.

N. K. de H.-v. d. B.

Antwoord: a. Ja, de nieuw ontwikkelde blaadjes moeten aan do plant blijven, die verzwakken de plant niet. Eerder zou juist het afplukken der blaadjes de plant verzwakken. De bladeren toch zijn, in tegenstelling met de bloemen, voedselver-zamelaars en voedselbereiders. Maar beter is het wel den groei nog niet te sterk te bevorderen, tonzij de planten zeer gunstig en in het volle licht geplaatst zijn. Insnijden doet u eerst in het voorjaar, als de planten verpot en tot nieuwen groei aangezet worden, bijv. in de maanden Maart-April. U snijdt dan zoover in als ge-wenscht is voor een goeden vorm. Vaste weisent is voor een geeden vorm. Vaste regels zijn daarvoor niet, want sommigen laten de planten liever hoogop groeien, anderen houden ze kort, bijv. als ze als perkplant moeten dienen, wat bij u ook blijkbaar het geval is. U snijdt ze dan tot op een 15 c.M. boven den pot in, zorgende steeds schuins boven een knop af te snijden. Dat u de planten heel zuinig giet, is goed; vooral op de standplaats die ze thans hebben. Op het Noorden hebben ze te weinig licht en verdient het aanbeve-ling de planten voorloopig nog zooveel mogelijk in de rust to houden. Zorg echter dat bij strenge koude uw planten niet be-vriezen kunnen, want daar kunnen Pelargoniums niet tegen. Zoo behandeld, zult u uwe planten wel weer in bloci krijgen!

b. Neen, Geranium is de volksnaam voor die planten, maar Pelargonium is de

juiste naam.

c. Er zijn maar enkele firma's, die van deze gewassen een eenigszins uitgebreid sortiment in lun catalogus vermelden. De meeste Pelargoniumkweekers geven trouwens geen catalogus uit. Begonia trouwens geen catalogus uit. *Begonia* Gloire de Lorraine kunt u wel bij elken

MOLENAAR's KINDERMEEL. Westzaan (Holland). =:= MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD. SPIEGELGLAS

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

bloemist bekomen, dunkt me; 't is een plant, die algemeen wordt gezien in den winter. Ik zal n wel een paar goede adressen per post toezenden.

Ja, dat is zoo, maar buiten droogt

ook alles weer sneller op.
e. U bedoelt blijkbaar een Agave, verkeerdelijk ook honderdjarige Aloë ge-noemd. Ten eerste is die bloei na 100 jaar een sprookje, en ten tweede is de plant geen Aloë, die trouwens meerendeels al op jongen leeftijd bloeien. Agaven bloeien wel op hoogeren leeftijd, maar in haar vaderland toch al na 6 of 10 jaren, terwijl ze er hier wel eens 25, 30 en meer

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

jaren over doen voor ze gaan bloeien. De ontwikkeling der plant gaat hier namelijk zooveel langzamer! Maar ook zonder bloei is de Agave een fraaie, sterke plant, die bet wel de moeite loont te verzorgen. Ze vereischt weinig zorg, en 's winters heel weinig water. Als n maar zorgt dat de aarde niet uitdroogt, want zulks brengt te veel stilstand in de ontwikkeling der plant te weeg.

Vraug No. 237.

II: heb een groote SNEEUWBALLEN-STRUIK die ieder jaar vol ZWARTE LUIZEN zit, zoodat geen enkele bloem of blad zich goed kan ontwikkelen, de bloemen worden nauwelijks grooter dan knikkers en de bladeren schrompelen in. Reeds menig keer heb ik met phytophiline gespoten en verleden voorjaar met bordeausche pap, doch het baatte volstrekt niets. Ook heb ik al iets ingesnoeid. Bestaat er misschien nog een middel, waar-mede ik de luizen afdoende kan bestrijden, of is het beter de struik er uit te Is het mogelijk dat een nieuwe struik geen last van de luizen zou hebben, of zit het misschien in 't soort? Enschede. Mej. J. B.

Antwoord: Dat Sneeuwballen zooveel last van zwarte luis hebben, is helaas vrij alalgemeen verschijnsel, en de bestrijding is juist zoo moeilijk, omdat deze in de opgekrulde bladeren veilig zijn tegen eventueele bespuiting. Doch dit is in ieder geval een feit: de zwakst groeiende planten hebben het meeste last van ongedierte, speciaal van lu's, en zoo kan het wel zijn, dat uw Sneeuwbalstruik ook een speciale aantrekking voor de bladluizen heeft, alleen door zijn zwakte. Hier zou dus bemesting kunnen helpen, a lis het niet afdoende. Bordeausche pap is geen bestrijdingsmiddel tegen insecten; wel tegen plantaardige parasieten (zwammen: o. a. schurft). Veel baat kan het geven (althans bij een enkele plant; niet in 't groot), als in 't voorjaar op de eerste luizen wordt gelet, en die terstond worden gedood. Intusschen kan de ergernis over een en ander zóózeer overhand nemen, dat nitroeien per slot van rekening nog de meeste voldoening geeft; er zijn fraaie voorjaarsbloeiers genoeg.

Vraaq No. 238.

a. Op de markt kocht ik onlangs een DIELYTRA-wortel. Deze zette ik in een pot, en weldra vertoonden zieh lange sprieten boven de aarde, Heele lange stengels, met kleine opgerolde blaudjes. Ik vrees dus dat die te wurm gestaan heeft. Kunt u me ook zeggen, hoe ik die plant weer een beetje op dreef help, zoodat ik er nog bloemen aankrijg? Ik heb haar nu maar ,,in de kou'' la+en staan. Hoe moet ik haar eigenlijk behandelen? En hoe LELIETJE DER DALEN? Kond warm? droog, nat?

b. Ik heb nog een flinken grooten ledidigen pot. Kunt u me misschien een bol of knot of wat ook, opgeven om daarin te kweeken in de koude of warme kamer? Met kweekwijze s, v. p., zoodat ik wat movie bloemen in de kamer hebben kan? c. Ik heb een mooie eatalogus van Rozen van Meerbeek. Aangezien ik eehter nog groen ben in 't liefhebberen, moar toch graag wat meer er van af zou willen we-

ten, vraag ik u ook nog; is er een bockje of iets dergelijks, woarin de Holl, namen voorkomen en tevens afberidingen? Zoo word+ biiv. no. 1015 Dodecatheon een wonderschoone bloem genoemd. Zoo noemen ze al die bloemen schoon in deze catalogus, maar hoe leer ik die nu kennen?

Amsterdam. Jac. B.

Antwoord: a. Het komt mij voor, dat uw Dielytra eer te donker heeft gestaan dan te warm. Van Januari af kunnen deze planten gerust warm gezet worden; maar alleen in het donker ontwikkelen zich die lange sprieten met miniatuurblaadjes. Zet de plant volop in het licht en geef ruim water, dat liefst eon paar graden boven kamertemperatuur moet wezen. Lelietjes van Dalen zet u warm en houdt ze eveneens goed vochtig.

b. Wat u op het oogenblik in den grooten, leegen pot kunt zetten, weet ik eigenlijk niet: over het algemeen doen de planten het beter in een kleinen dan in een grooten pot. Knollen of bollen van handelsplanten die direct in een grooten pot moeten zou ik u eigenliik voor dit tiidstip niet weten te noemen. Wel voor een gewonen pot: dan is b.v. Sprekelia formosis-(vaak nog in catalogus Amaryllis formissima genoemd) een zeer aanbevelenswaardige bloembol. Nu opgepot in een grondmengsel, dat liefst voor 3 uit ouden verteerden mest bestaan moet, beginnen de planten in de verwarmde kamer direct te groeien om na eenige weken de franie bloemknoppen te ontwikkelen,

c. Een boekje zooals u wenschte, met afb. en Holl. namn, bestaat niet, voor zoover ik west. Trouwens, van een groote massa gekweekte bloemen bestaan geen Holl, namen. De door u als voorbeeld aangehaalde Dodceatheon wordt soms Twaalfgodenkruid genoemd (Do = 2; deca 10; in theon herkent u gemakkelijk het grondwoord van theologie, The dorus, pantheon, Theophile; verder: Dens, Dieu, enz.) 't Is meer een tuinplant dan een potplant. - Van nw grooten bloempot kunt n meer pleizier hebben, als u er a. s. zomer Lathyrus (Pronkerwten), Zonnebloem, of jets anders in kweekt. Het middel om planten te leeren kennen is voorts: het kweeken er van en het bezoeken van kweekerijen. B. B.

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

Vraaq No. 239.

Wat ik doen moet met mijn OUDE CY-CLAMEN-KNOLLEN; van de meeste planten kon ik zaad winnen; maar vind het jummer, de bollen weg te gooien.
Arnhem. Mevr. S. F. M.

Antwoord: Op het oogenblik moeten de onde Cyclamen-knollen behandeld worden als die welke men thans in bloei koopt bij de bloemisten. D. w. z. men zet ze zeer licht, matig warm doch vorstvrij en geeft geregeld water, doch ook al weer matig. De aarde moet vochtig blijven, doch mag niet kletsnat worden. Zoo worden de planten behandeld tot ongeveer einde Mei. begin Juni. Alsdan moeten ze liefst naar huiten, den tuin in, waar ze een beschaduwd plaatsje krijgen en tamelijk droog eene rustperiode doormaken. Een goede methode is ook, de knollen in den grond uit te planten en met den omgekeerden pot te bedekken. Tegen September op-nieuw oppotten in een mengsel van goed verteerden, ouden mest, bladgrond en grof zand. Vervolgens weer binnenhalen en behandelen als boven is aangegeven.

Vraag No. 240. Zoudt u zoo goed willen zijn voor mij den bijgaanden grond te onderzoeken en den bygdanden gromt te Shuerzoeken en mij uw bevinding daarvan door "Onze Tuinen" bekend te maken? Mag ik ook vernemen WELKE KUNSTMEST er op moet OF STALMEST hoeveel; hoe verdeeld; hoe te spitten of te bewerken? Mijn bedoeling is die grond als tuin te gebruiken. Een paar jaar heb ik er al op geteeld.

II W. L.

Antwoord: Voor grondonderzoek zijn wij niet ingericht. Dat is ook niet de gewone manier om de voedselbehoefte van grond te leeren kennen. Daarvoor neemt men bemestingsproeven.

Uitvoeriger dan we hier in ons antwoord kunnen zijn, vindt u de gewenschte lichtingen over bewerking en bemesting in de rubriek "Werk voor de volgende week", in de Nos. 17, 18 en 29 van dezen jaargang. Als u daarbij nog eens overleest, wat ik in No. 18 en No. 22 over kunstmest schreef, vertrouw ik, dat u wel op de hoogte zult zijn. Een flinke kalkbemesting moet u niet vergeten te geven. W. F. A. G.

Vraag No. 241. Verzoeke beleefd opgave werk, waarin voorkomt lijst van gewichts-hoeveelheid toe te dienen meststoffen voor tuinbonr-gewassen (groenten bloemen en truit), of T.UST CFWICHTS-HOEVEELHEID TOEDINGSSTOFFEN, die deze gewassen uit den grond halen.

Antwoord: Een en ander kunt u o. a. vinden in Bemestingsleer voor den tuinbouw door Dr. J. Th. Cattie. Ook in den Nederlandschen Tuinbouwalmanak komen dergeliike tabellen voor. Be'de ziin uitgaven van W. E. J. Tjeenk Willink te Zwolle.

W. F. A. G.

Antwoord op Vraag No. 226. Wilt u den naam van een paar allerliefste heestertjes. wellicht bedoelt n een van die, dan noem ik u de Philadelphus Lemoinei, Ph. L. Bouce d'Argent, Ph. L. Avalanche, Ph. L. Manteau d'Hermine. De heesterties ziin fijn, in den bloei overdekt met fijno witte welriekende bloempies. Ze staan bii mij achter in den tuin waar ze het goed doen.

L. A. v. W.

PRIJSCOURANTEN.

V. Schertzer en Zoonen, Hoflevranciers, Haarlem. — Geï'lustreerde Priiscourant van Tuin- en Bloemzaden; Voorjaarsbolgewassen. 62e Jaargang.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

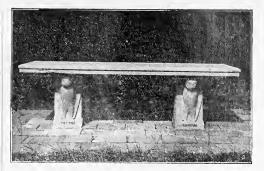
Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.. bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden,

daarin worden o.a. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voor-zitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL. per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

(35)

TUINVERSIERING.

N. V. "DE HOOGEBERG" VELSEN.

TUINBANK MET GESTYLEERD UILMOTIEF No 5.

lang 1,50 M. . . f 45.— ,, 1,80 ,, . . ., 50. hoog 0,50 M., breed 0,60 M.

> BESTAND TEGEN ALLE WEERSINVLOEDEN.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST ♦ VILLE-MESTSTOFFEN ♦ ♦ voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel) voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

6. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Firma P. A. A. DE LANGE, (62) BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

ADVERTEERT "ONZE TUINEN"

BUITENHAVENWEG 132 SCHIEDAM · TELETOON Nº 14

FABRIEK VAN GESM: "IZEREN HEIKEN & Sourde Inschulf Hekken ook GESCHIKT VOOR AFSLUTTING VAN BALKONS & SERRES · YZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. Alles eerste klas werk. TEERENINGEN GRATIS VERKEJGEMA

OVERHAPPINGEN - HZERCONSTRUCTES

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. ♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER. en KONIJNENSPORT.

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227. Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

H. REEKERS, Noordwijk Binnen, maakt grondboringen met hand- en stoom-krachtvoor onderzoek van den bodemtot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. Maakt compl.

BRONGAS-INSTALLATIËN.

Telefoon Interc. No. 36. Aannemer van Rijkboringen voor opsporing

van Delfstoffen.

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 1.90. \diamondsuit \diamondsuit

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG,

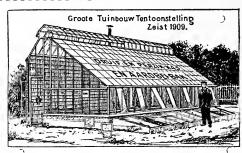
Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Dordrecht. Tel. Int. 1063.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos. (776) TELEF. INTERC. No. 68.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het

doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili" Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

Montevideaansch Pijlkruid, met 3 ill., door

Vroege Lente, door Bdd.

Bloementuin.

De Alstroemeria's, m. 2e ill., d. J. J. H. De Alpinen en hare cultuur, door F. de Wagemaker.

Leeuwebekjes, met 1 ill., door Bijhouwer. Moestuin.

Aanleggen van groentebakken, door H. S. Fruittu.n.

Winterwerk, door J. C. M. Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas, door J. K. B. Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Bloementuin, door A. Lebbink. Tentoonstellingen.

Tentoonstelling van Natuurphotogra-

phieën te Leiden. Tentoonstelling te Bennebroek, door D. Tentoonstelling te Breslau.

De Ned. Tuinbouwraad.

Leestafel.

De eerste Crocus.

Ingezonden.

Bloeiende tuinboonen in Januari.

Vragenbus.

Prijscouranten.

Advertentiën.

Bijblad. Bezoek aan "Artis", met 5 ill., door H. I. Honden.

Witte Hoogland Terriers, met 1 ill., door L. S.

Korte Mededeelingen.

Prieelvogels.

Een hond als kamermeid.

Vragenbus,

TWEE FRAME ROZEN, "GEORGE C. WAUD," ROOD: "DUCHESS OF WELLINGTON," GEEL

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), :: LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

DENDROLOGIE.

SIERAPPELS.

Onder de sierlijke bloemstruiken behooren zeker wel de planten, die tot het geslacht Malus gerekend worden, en het aantal, die verdienen aangeplant te worden, is groot, en steeds grooter geworden. Zij werden vroeger door tuinlieden minder gespecificeerd, en meer onder de algemeene naam bloem-appelen

verkocht, ter onderscheiding van de soorten met eetbare vruchten. Een wat verouderd maar toch nog zeer goed boek je van E. A. Carrière (Etude générale du genre Pommier et particulièrement des Pommiers microcarpes, Pommiers d'ornement. Paris 1883) geeft ons reeds een aanzienlijk getal soorten en verscheidenheden op, die toen gekweekt werden. Later zijn daar weer tal van hybriden en variëteiten bijgekomen. Toch zou men heel wat kweekerijen moeten afzoeken om ze allen terug te vinden. Men zoekt onder de daarin genoemde namen tevergeefs in de nieuwste Duitsche dendrologische boekwerken, ja zelfs vindt men vele namen, niet eens als synoniemen van min bekende opgegeven.

Carrière verdeelt de Malus-soorten in: A. Pommiers domestiques, ou fruits de cidre et fruits à couteau. B. Pommiers microcarpes, ou d'ornement. De eerste dus uitsluitend

die soorten, die nuttig voor het gebruik zijn, hetzij dat er appelwijn van gemaakt wordt, hetzij dat de vruchten uit de hand gegeten wordt, dus wat wij zouden noemen handappelen.

Een juiste lijn is er echter niet te trekken, want al zijn de meeste ciderappelen minder geschikt als handappelen, van de handappelen kan men zeer goed appelwijn maken. Toen destijds de appelwijnfabriek te Maastricht nog bestond, heb ik van daar wel appelwijn ontvangen, gemaakt van Goud-Reinet.

Wij zullen ons echter met deze kwestie niet inlaten en ons meer bezig houden met de zuivere sierappels (pommiers d'ornement). Zooals gezegd, Carrière rangschikt ze alle

onder Malus microcarpa, (klein-vruchtige appel) hoewel de grootte der vruchten onderling zeer verschilt. Carrière voegt bij elken naam, die wij als afzonderlijken soortsnaam aannemen, den naam microcarpa, alsof zij alle variëteiten van één hoofdsoort zijn, en dit is toch niet het geval.

Men vergelijke o.a. de vruchten van Malus floribunda en M. toringo eens met die van Malus baccata Malus kaïdo. De vruchten der eerste zijn nauwelijks zoo groot als een erwt, terwijl de andere de grootte eener flinke kers hebben, en rijp zijnde, door hunne lange, dunne stelen veel op geel-witte kersen gelijken, daarom ook wel Kersappeltjes genoemd worden. Deze soorten hebben ook door hun vruchten sierwaarde.

Vele der bloemappelen komen uit Aziatische landen, als China, Himalaya-gebergte, Mandchurije, Japan, en zijn bijna zonder onderscheid voor ons klimaat geschikt.

Malus Scheideckeri. — (Foto: Gardeners' Magazine.)

Allen worden wegens hun groote bloemrijkheid zeer geliefd en dus veel aangekweekt, en 't zijn vooral die met roode of rose bloemen die 't meest aantrekken.

Vooral is dit het geval met de soorten Malus floribunda, met kleine bloemen, Malus spectabilis fl. pl. met half gevulde, groote rose bloemen, M. Halleana, en niet het minste M. floribunda

boompjes gezet wa-

ren, zoogenaamde

pyramiden. 't Wa-

ren nu planten van

respectabelen stam-

omvang, doch de

misvormde boomen

die jaarlijks hun

jong hout moesten

missen, hadden hun

sierlijken vorm ver-

loren. Onder Sor-

bus, Crataegus en

Acer-soorten ston-

den ook eenige

Malus- en Pyrus-

soorten, waarvan

de eerste er aller-

droevigst uitzagen.

Het gevolg van

slechte keus der

planten, en nog

slechtere opvatting

der beplanting, en

niet minder het

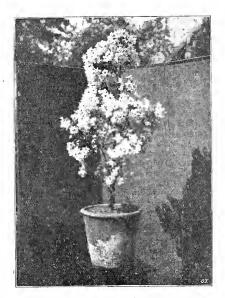
slechte onderhoud.

Ncheideckeri, die op bijgaande foto is afgebeeld. Prachtig is haar rijkdom van donkerroode bloemen, en omdat zij zich bijzonder goed in bloei laat trekken, tegenwoordig erg gewild.

Worden echter de Malus-planten wel goed in de tuin toegepast? Meestal niet. Het gaat als met zoovele mooie zaken in de plantenwereld, dat er geen rekening gehouden wordt met de natuurlijke eigenschappen van het individu en ziet men ze meestal verknoeien door het snoeien.

De houding der soorten is onderling zeer verschillend. Malus baccata b.v. heeft tamelijk stevige opstaande takken, wordt eenigszins een boom, doch van niet te groote omvang. M. floribunda en aanverwante hebben afhangende of althans omgebogen takken, terwijl de geheele plant meer den struikvorm aanneemt. Toch ziet men ze op kweekerijen, en bijgevolg ook in de tuinen, als pyramiden gekweekt en onderhouden en, als gevolg daarvan, op den duur slecht groeiende, kankerachtige boomen worden.

Men moet zoo'n plant de ruimte geven; zet hem als alleenstaande in het gras, of tusschen lager blijvende struiken. Ik was onlangs nog in den Haag in een tuin, waar vroeger op een betrekkelijk klein perk een overdreven groot aantal jonge

Bloeiend Sierappelboompje in pot gekweekt, toonend hoe deze bloemheestertjes ook om te forceeren uitstekend geschikt zijn. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

Dit voorbeeld is niet het eenige. Ik ontmoet er honderden, en als ik dan een mooi uitgegroeid exemplaar van zulke soorten ontmoet (de lezers zien uit de afbeelding een mooi voorbeeld!) dan beklaag ik de menschen, die door zulke "vaklieden" worden bediend.

Welke appel-(Malus-)soort ook, zij willen geen pyramidalen vorm aannemen, zij lijden er onder als zij er toe gedwongen worden. Men kweekt sierappels om hun decoratieve vormen; slechts in enkele gevallen ook om de vrucht, al is het niet om deze te eten.

Waarom hun dan het keurslijf aangedaan, dat men aan hun soortgenooten aanlegt, om ze meer en vooral spoedig vruchten te doen geven. Zonder strengen, regelmatigen snoei geven de sierappels overvloedig bloemen. Vele zelfs bloeien reeds jong zijnde, omdat bij vele reeds de één- of tweejarige takken bloemknoppen bevatten.

Plant ze toch vooral ruim of zorg bijtijds dat hinderlijke buren verwijderd worden. Leon. A. Springer.

BIJ ONZE EERSTE PLAAT.

Het is buiten vinnig koud, er waait een flinke bries uit het zuidoosten, die winterbloemen op de ramen toovert en alle menschen zoo spoedig mogelijk naar huis doet gaan. Wij hebben ons gezellig in onze werkkamer genesteld, waar het kacheltje snort, de lamp zacht gonst en de lucht doortrokken is van Freesia-geur! O, nog iets: de rozen, prachtig ontloken rozen liggen voor ons, wel niet in Natura, maar afgebeeld op een plaat, de eerste gekleurde die den lezers van O. T. wordt aangeboden. Zonder twijfel zal die daad van de directie op prijs worden gesteld en wanneer elke lezeres of lezer in retour een abonné(e) kan aanbrengen, dan . . . ja dan doen wij in de toekomst nog meer!

Dat onze eerste plaat gewijd is aan de Koningin der bloemen, de Roos, doet ons veel genoegen, immers wij weten bij ondervinding welk een groote liefde in alle klassen der burgerij deze plant wordt toegedragen, terwijl die jaarlijks toeneemt.

Natuurlijk beginnen wij met de Duchess of Wellington die zacht geel gekleurd is. Zij behoort tot de groep van de Theehybriden en werd door den heeren Alex Dickson & Zoon te Down, Ierland in 1909 in den handel gebracht. Het is een uitstekende tuinroos met een weelderigen groei en bloei, die tot heden niet veel last van ziekten had. Haar schoonste bloemen bewaart zij voor den herfst, dan tooit zij haar kleed met oranjeroode tinten, die haar o zoo goed staan. Duchess of Wellington geeft een heerlijke rozengeur! "Heel gewoon," zal men opmerken; wat echter niet waar is. Juist onder de nieuwste rozen zijn er een aantal die geurloos zijn.

Het moet gezegd worden dat wij zoo langzamerhand een aardig lijstje van gele rozen krijgen, die steeds een goede markt vinden; wij herinneren maar aan Arthur R. Goodwin, Le Progrès, Mad. Ravary, de bijzonder mooie Rayon d'or, Lady Hillingdon, Gustave Regis, Sunburst enz.

Intusschen zijn allen nog voor verbetering vatbaar, maar onze kweekers die elk jaar nieuwe rozen aanbieden en druk met het verbeteren zijn, zij zullen zonder twijfel ook het lijstje van gele rozen verbeteren.

George C. Wand is een Theehybride van den zelfden oorsprong; haar kleur is meer opvallend en wel vermiljoenrood. Zij is een jaar ouder dan de Duchess of Wellington.

De bekende rozenkweeker Jacobs schrijft in *Die Gartenwelt* over deze het volgende: Niet atijd is men in staat, reeds in den eersten zomer over een nieuweling een oordeel te vellen, wat aan verschillende oorzaken is toe te schrijven. Soms schuilt de oorzaak in de onderstammen, dat de winterveredelingen niet goed willen groeien. Onder de laatste nieuwe rozen van het voorjaar 1909 viel mij bijzonder op de nieuwe Theehybride *George C. Waud*, welke in meerdere exemplaren in den tuin stonden. De groei was voor jonge planten zeer bevredigend, het blad mooi en gezond.

Volgens de beschrijving moet de kleur oranjevermiljoenrood zijn; van de de oranjekleur kan ik echter geen spoor ontdekken, daarentegen is de kleur der bloemen op mijn grond scharlaken- en vermiljoenrood. De afgesneden bloemen houden het buitengewoon lang uit en rieken heerlijk.

Zij bloeit tot laat in den herfst door. Alles en alles bijeen genomen geloof ik zeker, dat deze nieuwe roos als tuin- en snijroos een goede toekomst heeft".

Als wij op een zonnigen dag den tuin doorwandelen en wij bemerken dat in het rozenperk of elders nog een paar mooie rozen kunnen geplant worden, dan bevelen wij daarvoor aan Duchess of Wellington en George C. Waud. J. K. B.

ORCHIDEEËN.

EEN BLAUW BLOEIENDE DENDROBIUM.

Op een wonderschoonen Meidag van het jaar 1912 waren wij de gast van Sir Trevor Lawrence, de voorzitter der Engelsche tuinbouwmaatschappij, op zijn prachtige buitenplaats "Burford Lodge" te Dorking, die ter gelegenheid van de internationale tuinbouw tentoonstelling een Garden-partij gaf.

Het was genieten van een prachtige natuur, van een schoonen en rijk voorzienen tuin en van planten en bloemen. In

Dendrobium Victoria Regina. — (Foto: "Gardeners' Magazine".)

een van de kassen stond een blauwe Dendrobium te bloeien en deze zagen wij voor het eerst in ons leven. De bloemen zijn zacht blauw en bezitten een wit hartje.

Een paar jaren geleden voor de keuringscommissie in Londen gebracht, ontving zij een getuigschrift 1e klasse en een getuigschrift voor kultuur van den kweeker, den heer W. H. White, die een plant toonde met 30 bloemstengels.

Zij ontving haar naam bij gelegenheid van het gouden Regeeringsjubileum van Koningin Victoria en draagt dien naam met eere. Zij groeit op de Philippijnen op een hoogte van 2000 meter, zoodat een gematigde kas haar plaats is. Moeilijkheden in de cultuur levert zij niet op, zoodat zij naast de andere een plaats verdient. J. K. B.

BLOEMENTUIN

EENJARIGE PLANTEN VOOR BLOEMVAKKEN EN BOORDBEDDEN.

In de laatste jaren gaat men éénjarige planten gebruiken voor vakbeplanting en boordbedden. Op uitnemende wijze kunnen éénjarige planten de boordbedden van vaste planten

aanvullen. Onder de éénjarige planten, die veel ook op Aalsmeer als snijbloemen worden gekweekt, zijn er vele, die doorbloeien tot het invallen van den vorst. Wij vinden onder haar talrijke verscheidenheden die voor de beste onzer siergewassen niet behoeven onder te doen.

De kweekwijze is zeer eenvoudig; de teedere soorten worden echter eerst in een bak gezaaid. Hardere soorten kan men voor het meerendeel buiten uitzaaien op de plaatsen waar men ze wil hebben. Toch is het aangeraden in zaadtesten te zaaien, omdat de plaatsen, waar men wenscht te zaaien in den regel nog door vroege voorjaarsbloemplanten zijn ingenomen.

Voor het meerendeel der in dit artikel vermelde planten kan ik de volgende wijze van zaaien aanbevelen.

In Aalsmeer zaait men in mengsel van zwarten grond, verteerden mest (koemest) en scherp zand. Het samenstellen van dien grond kan als regel worden aangenomen als volgt:

3 deelen zwarte grond.

1 deel zand.

1 deel verteerde mest.

Op andere plaatsen wordt de grond samengesteld uit ²/₃ graszodengrond, ¹/₃ bladgrond, waaraan wordt toegevoegd een hoeveelheid zand. De beste tijd is tegen het einde van Maart te zaaien en zoodra deze bewerking afgeloopen is moeten de testen, pannen of bakken in een kouden bak gezet worden. Komen de zaailingen op, dan moeten ze langzamerhand worden afgehard en kan iets lichter worden geschermd.

Zijn de plantjes te hanteeren, dan moeten zij in een kouden bak worden verspeend.

Beschikt men niet over een kouden bak, dan moet men met zaaien wachten tot midden April terwijl de zaailingen op niet te groote rabatten worden verspeend. Ook kan men dan goede resultaten hebben, doch de bloeitijd zal wat later vallen. Soorten zooals Phacetia campanularia, Papaver, Nemophila, Eschscholtzia, enz. kunnen

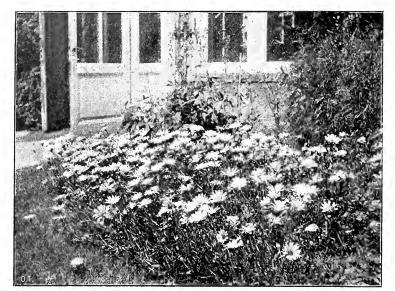
niet anders gezaaid worden, dan op de plaats waar ze moeten bloeien, omdat ze het verspenen en het meerdere verpoten slecht verdragen.

Van de volgende soorten kan men verzekerd zijn, fraaie bloemen te verkrijgen: Asters voor het beplanten van bloemvakken, die in Augustus en September moeten bloeien; deze behooren tot de meest gezochte planten. Het mooiste effect krijgt men wanneer een vak met één verscheidenheid van dezelfde kleur beplant wordt of wanneer men in een boordbed groepjes van dezelfde kleur bijeen zet. In de laatste jaren zijn de

enkelbloemige zeer gezocht en worden daarom veel gekweekt. Een der mooiste en nieuwste is Southgate Beauty. Alhoewel deze plant bekend staat onder den naam Aster is de wetenschappelijke naam Callistephus sinensis. De meest gezochte gevuldbloemige verscheidenheden zijn de Komeet- en de Veerasters, die beiden zeer groote bloemen dragen. Goede variëteiten treft men cehter ook aan onder Victoria-, Paconia- en Chrysanthemum-1sters, terwijl in de laatste jaren ook de Waldersee Asters meer en meer verspreid worden.

Alonsoa wordt veel gebruikt voor kleine bloemvakjes. Voor het vormen van kleine groepjes in boordbedden zijn Alonsoa Warscewiczii compacta en Alonsoa gracilis bijzonder geschikt. Zij worden ongeveer 30 c.M. hoog en dragen kleine scharlakenroode bloemen. De planten worden er rijkelijk door bedekt doordat ze in zeer groote getale verschijnen.

Amarantus. Om een mooie afwisseling te brengen in bloemvakken, zijn bijzonder geschikt A. melancholicus, A. salicifolius en A. tricolor, daar het alle drie mooie blandplanten zijn.

Een bedje met Dimorphotheca aurantiaca. (Orig. foto "Onze Tuinen", genomen in den Hortus te Amsterdam.)

Daar de planten teeder zijn moet men er op letten, dat alle gevaar voor nachtvorsten is geweken. 1) Begin Maart moeten de planten op een matige bodemwarmte worden uitgezaaid en voordat men de planten uitpoot in potten worden opgekweekt.

Clarkia en Iberis. Tegenwoordig zijn de Clarkia's gelief koosde planten omdat zij een prachtig voorkomen hebben en mooie kleuren vertoonen, ze leenen zich zeer om in partijtjes op een boordbed uitgepoot te worden. Als men van éénzelfde verscheidenheid vijf of zes exemplaren op ongeveer een afstand van 20 tot 25 c.M. uitpoot, dan verkrijgt men alleraardigste groepjes. Twee verschillenden soorten zijn Clarkia elegans en C. pulchella.

Van de eerste soort zijn de verscheidenheden krachtiger dan van de tweede; goed gekweekt worden zij pl.m. 45 c.M. hoog en de lange, slanke scheuten zijn dan als 't ware met bloemen overdekt. In allerlei kleuren worden zij thans in cultuur gebracht, b.v. zalmkleurig tot scharlakenrood die voor elkaar in fraaiheid niet onder doen. Als een paar beste variëteiten kunnen we gerust aanbevelen: Firefly, donker karmijnrood en Scarlet Beauty, zalmkleurig.

De verscheidenheden van Clarkia pulchella worden van 30 tot 40 cM. hoog en zijn ook fraai, en vooral de rose variëteiten, met witte randen en de zuivere witte zijn dan ook zeer aanbevelenswaardig.

Ook de éénjarige *Iberis* verdient om haar buitengewone bloemrijkheid onder de aandacht gebracht te worden. De zaden moeten op de plaats gezaaid worden waar ze zullen bloeien, hetzij in groepen, hetzij op rijen, steeds moet er dun gezaaid worden. Zijn de zaden opgekomen dan moet er voor uitdunnen gezorgd worden omdat iedere plant, wil hij zich goed ontwikkelen, ruimte hebben moet. Bij gebrek aan ruimte zal de bloeitijd korter duren en de wijze van bloeien eenigszins beneden de verwachting zijn. De White Spiral en ook de karmijnroode en paarse verscheidenheden verdienen m.i. in de eerste plaats aanbevolen te worden.

Celosia plumosa. Wanneer deze gele, scharlaken en karmijnroode variëteiten van de Pluimhanekammen in Frebruari gezaaid worden en de jonge plantjes op bodemwarmte zoo dicht mogelijk bij het glas gekweekt en telkens verpot worden in een goeden voedzamen grond zoodat zij behoorlijk kunnen aan-

wortelen, dan kunnen zij, daarvoor geschikt zijnde, in gemengde beplanting prachtig voor vakken zijn.

Chrysanthemum en Cosmos. Ook onder de eenjarige Chrysanthemum, Morning Star en Evening Star, zijn tegenwoordig prachtige verscheidenheden bekend, die uitnemend geschikt zijn voor groepen in boordbedden.

Cosmos bipinnatus en de daarvan gewonnen variëteiten, eenigszins op Dahliu's gelijkende, vormen prachtige planten met groote bloemen. Het is een bijzonder sterk eenjarig gewas, dat een hoogte kan bereiken van wel meer dan 2 Meter. Ze maken met de fijn verdeelde, helder groene bladeren een aangenamen indruk. In Februari gezaaid zal men er dan goede resultaten mee behalen.

Dimorphotheca aurantiaca is door de in Augustus en September met schitterend oranje bloemen overdekte planten, ongetwijfeld een van de allermooiste één-jarige zaadplanten. Het mooiste effect maken ze, wanneer ze in de volle zon staan. Dit kan zonder gevaar geschieden want de bloemen verbleken niet. Door kruising met pluvialis heeft men prachtige kleur-variëteiten gewonnen die nog niet lang geleden in den handel zijn gebracht. In Maart onder

glas gezaaid worden zij ieder afzonderlijk opgepot wanneer de kiemplantjes groot genoeg zijn. Voordat zij buiten uitgeplant worden zal het noodig zijn ze nog eenmaal in voedzamen grond te verpotten.

Met Gaillardia's, in Februari op matige bodemwarmte uitgezaaid, zal men, de gewassen als één-jarige planten behandelend, succes hebben en van verschillende variëteiten van Gaillardia Lorenziana en Gaillardia picta prachtige bloemen hebben, die zeer geschikt zijn voor boordbedden en groepen.

Tagetes. Onder de z. g. n. Afrikanen treft men tegenwoordig vele variëteiten aan; vooral de Fransche hybriden komen hiervoor in aanmerking, die door heldere kleuren uitmunten. Oudere soorten geven éénkleurige bloemen.

Voor randen komt, ook om haar gedrongen groeiwijze, de Tagetes pumila in aanmerking, die bijna den geheelen zomer, met bloemen getooid is.

Tropacolum. Deze plant komt in aanmerking wanneer men een droge, zonnige helling heeft, bloeit het best in arme gronden. Zij zal de helling met bloemen overdekken. In voedzamen grond zal zij te veel blad schieten.

Nemesia's. De van Nemesia strumosa gewonnen verscheidenheden zijn bizonder geschikt voor vakbeplanting. Zij zijn

Amarantus tricolor kweekt men in ons land het fraaist onder glas, in een kas of broeibak.
 v. L.

dan ook in korten tijd populair geworden. De bloemen helder van kleur, waarin men alle kleuren aantreft van het zuiverste wit tot oranje of donker rood. Zij behooren dan ook tot onze fraaiste zomerbloemen. Het meeste succes heeft men wanneer men de zaden op gematigde bodenwarmte zaait.

Phacelia campanularia is een mooie éénjarige plant voor het vormen van randen. Ze moeten ter plaatse gezaaid worden. De bloemen hebben een helder blauwe kleur en verdienen veel meer in kweek te zijn.

Phlox Drummondii. Door de prachtige kleuren, die tegenwoordig onder de éénjarige vlambloemen aangetroffen worden, beginnen zij hoe langer hoe meer gezocht te worden. Vooral om onder hoog opgroeiende planten te zetten of voor randen zijn zij zeer goed geschikt. Zijn de planten nog jong dan verdient het aanbeveling ze een paar keeren in te nijpen en zoodra zij na het uitplanten krachtig beginnen door te groeien, moet men de scheuten nog eens flink terug snijden.

Salpiglossis en Schizanthus. Onder de zomerbloemplanten, door sierlijke houding èn door de prachtig geaderde en

gestreepte bloemen uitmuntend, neemt Salpiglossis sinuata een voorname plaats in. In Aug. en Sept. hebben de bloemvakken, met haar variëteiten beplant, een fraai aanzien. De zaden moeten in Maart op matige bodemwarmte gezaaid worden.

De Schizanthus Grahamii, S. sinuatus, S. retusus en S. Wisetonensis in Februari gezaaid, in potten verder opgekweekt totdat ze uitgeplant kunnen worden, zullen de perken en bloemvakken een fraai aanzicht geven daar de mooie bloempjes in groot getal op dunne stengels gedragen worden.

Matthiola annua. Zomerviolieren, bijzonder geschikt om er bloemvakken mede te beplanten. Zij geven toch den geheelen zomer volop bloemen. Door vanaf het vroege voorjaar achtereenvolgens te zaaien kan men ze tot laat in het jaar nog in bloei hebben. De variëteiten die voor zomerbloei in aanmerking komen zijn Princess Alice, New Admiration, Salmon Beauty. Mauve Beauty en Mont Blanc. Onder de winterbloeisters is de Belle de Nice een der mooiste. In Maart gezaaid bloeit zij reeds in den nazomer.

Centaurea. Eénjarige Centaurea's heeft men thans in soorten en verscheidenheden, die voor boordbed-beplanting geschikt zijn; de welriekende bloemen worden gedragen door lange stevige stengels. Centaurea moschata, C. imperialis en C. snaveolens, die, zoo noodig, direct buiten uitgezaaid kunnen worden, verdienen bijzondere aanbeveling.

Zinnia's. Dit zijn van ouds zeer gezochte planten, waaronder tegenwoordig een aantal verscheidenheden te vinden zijn die prachtige gevormde bloemen geven. In groepen maken de levendige kleuren een prachtig effect. De enkele, oranjekleurige Zinnia Haageana is voor boordbedden zeer geschikt.

Hier heb ik voor de geachte lezers van "Onze Tuinen" een reeks van éénjarige planten de revue laten passeeren. Het zijn zeer aanbevelenswaardige planten die heel gemakkelijk in cultuur zijn en waarmede een goed resultaat behaald kan worden.

Aalsmeer.

P. van der Schaaf.

leder die 5 nieuwe Abonné's opgeeft voor "Onze Tuinen", weekblad voor Vaklieden en Amateur-Tuiniers, ontvangt gedurende één jaar dit blad gratis.

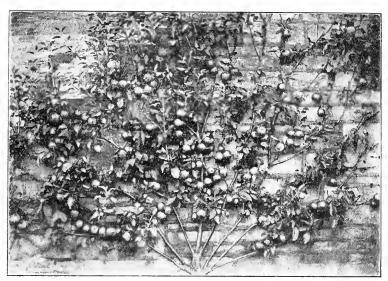
FRUITTUIN

COX's ORANJE PIPPIN ALS WAAIERVORM.

Wanneer we op een oogenblik zooals nu, terwijl we deze regelen schrijven, dat n.l. de snerpende noordenwind door de reten snuift en de dwarrelende sneeuwvlokken voor zich uit drijft, deze afbeelding van een rijk beladen vruchtboom aanschouwen, dan gevoelen we dubbel het genot dat de zomer ons met zijn rijken overvloed schenken kan. 't Waren echter niet in de eerste plaats deze gedachten die ons tot schrijven noopten, het was de afbeelding zelve die ons er aanleiding toe gaf.

Cox's Oranje Pippin neemt onder onze fijne tafelappelen een eerste plaats in. Ten spijt van de modegril, die als eerste voorwaarde voor een vrucht het groote, liever nog het pompeuze stelt, heeft deze appel zich weten te handhaven, en al is het

Cox's Oranje-Pippin als waaiervorm.
(Foto: "Amateur Gardening".)

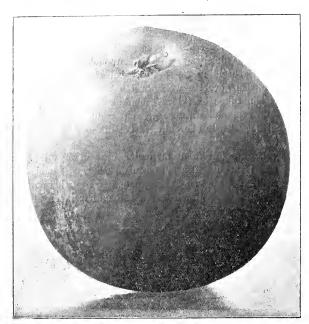
dan minder als handelsvrucht, ze is en blijft voor den liefhebber van een fijne appel een gewilde verschijning, ze vergoedt in ruime mate, haar gebrek aan omvang, door mooie kleur en verheven smaak.

Uit Engeland tot ons gekomen, behoort ze, naar de grootte ingedeeld, tot de kleine vruchten. Hare kleur echter, die lang voor de rijpwording goudgeel is met aan de zonzijde een mooi rood wangetje, waarover bruinroode stippen onregelmatig verdeeld zijn, maken haar tot een der schoonste. De bruine houtachtige steel is betrekkelijk lang, 1,5 à 2 cM., en in een ondiepe holte geplaatst, waar deze met straalvormig roest omgeven is. De kelk bevindt zich eveneens in een door roest omgeven holte die regelmatig van fijne vouwtjes voorzien is. In November voor de tafel geschikt wordende, kan ze, bij een goede bewaring, tot einde Februari onzen tafel sieren.

Hoewel de boom onder de groeie groeiers kan gerangschikt worden, duidt toch zijn tengerheid aan, dat hij voor hoogstam minder geschikt is, wat echter niet wegneemt dat we er een enkele maal goed gevormde kroonboomen van zagen. Voor kleine vormen is hij als geknipt, en de afbeelding zegt voldoende, dat hij als leiboom zich met vruchten overladen kan. De lange bruine twijgen met grijze stippen en de op hooge

zetels staande vruchtkooppen geven ook in den winter aan den boom een eigenaardig cachet, waardoor het mogelijk is de soort ook in den winter te herkennen.

We zouden biermede kunnen volstaan, ware het niet dat

Cox's Oranje Pippin. — (Orig. foto: "Onze Tuinen".)

de afbeelding ons nog tot meerdere opmerkingen aanleiding geeft. Om bij het zien van zulk een overvloedig met vrucht beladen boom nog eenige bemerkingen te maken over den vorm waarin deze is opgeleid, doet ons misschien in het oog van velen tot den rang van den altijd ontevredene afdalen, naar de familie van de Nurksen, die overal en te allen tijde wat te bemerken hebben.

Toch zeggen we: de vorm waarin de boom op de afbeelding is opgeleid, deugt niet; hij vertegenwoordigt, hoe rijk beladen voor het oogenblik, den vorm die steeds op misvorming uitloopt. Een goed gevormde waaiervorm mag den tak juist op het hart, den tak waarmede de stam zich als het ware verlengt, nooit behouden. Door zijn gunstigen stand ten opzichte van de meer vlakliggende takken is hij in staat, zich het leeuwenaandeel van het opgevoerde voedsel toe te eigenen, waardoor hij steeds in nog meerdere mate zal trachten de nevenstaande te overgroeien.

't Is op de afbeelding al eenigszins te zien: in dikte winnen de drie middentakken, welke gezamenlijk nit den harttak voortkomen, het nu reeds van de lager geplaatste, welk verschil met de jaren grooter wordt, tot dat de ondertakken het opgeven, langzamerhand wegvallen en een misvormden boom achterlaten.

Wel kunnen we door oordeelkundige snoei, door de middentakken wat sterker onder het mes te houden en de zijtakken zoo weinig mogelijk te snoeien, de groeikracht wijzigen en in de gewenschte richting leiden, het bezwaar blijft en doet zich bij het minste verzuim onzerzijds direct gelden.

Wanneer we bij den opkweek van een waaiervorm dien harttak geheel verwijderen en in diens plaats elken zijarm zich op eenigen afstand van den stam laten vergaffelen, dan is het bezwaar, hierboven genoemd, voor een groot deel ondervangen, wat echter niet wegneemt dat bij een waaiervorm elke meer naar het midden geplaatste tak er op uit zal zijn de overige te overgroeien. Deze eigenschap maakt den waaiervorm tot den moeilijksten in onderhoud; het gevaar dat er aan

de onderzijde opene plaatsen zullen ontstaan, neemt toe naarmate de boom ouder wordt en is ook naar die mate moeilijker te herstellen, waarom we, voor de keuze geplaatst, een regelmatigen vorm boven deze verkiezen. J. C. M.

'N KIND.

(Uit het Afrikaansche Blad "Die Brandwag").

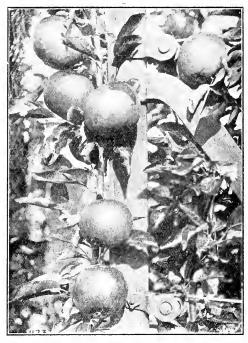
Ik was nog 'n kind.

En 't was v'r mij wonderlik dat uit die vuile grond, wat mijn handjes en kleertjes so vuil kan maak, sulke heerlike en mooie dinge kan voortkom: die blomme, die bome, die vrugte, die groente, die gras, — so heeltemaal skoon en so mooi kom hul uit die vuil grond op.

En, ik het naar die miertjes gekijk, hoe hulle in die grond woel en werk. Maar hulle lijfies ook was blink en skoon. En toen het ik gedenk: v'r die blommetjes en blaartjes is die grond nie vuil nie, maar net v'r mij, wat kleertjes en handjes het om skoon te hou. Ik het v'r Kattie en Fido gekijk, en hulle rol ook graag op die grond, maar blij daarom skoon.

Ik is nou 'n man.

En d'is v'r mij snaaks dat uit die vuile sondegrond, wat mijn karakter en lewens-wandel so vuil kan maak, sulke heerlike en mooie dinge kan voortkom: uit die troebele grond van onreg, selfsug, ontbering, onkunde, ellende, dwaling, worsteling, smart — daar kom uit op die skone blomme van kristelike gelatenheid, onbaatsugtigheid, liefdadigheid, selfverlogening, die skone vrugte van krag, skoonheid, vernuf, kennis, verbeelding, van geloof en wetenskap. Uit die vuile grond van hebsug kom 'n aaneengeslote, magtige nasie op, uit die vuile grond van

Cox's Oranje Pippin als kleine, regelmatige vormboom. (Foto: "Amateur Gardening".)

leelijkheid en ondengd groei die reine plante van skoonheid en deugd. En nou denk ik weer: v'r al die mooie plante, blomme en vrugte van skoonheid en deugd is die sonde-grond nie vuil nie, maar net v'r mij, wat karakterkleertjes en handjes het om skoon te hou, en daarom toch al te goed weet dat ik van die sonde-grond moet af blij.

Ach, alles is nog net so wonderlik v'r mij als toen ik 'n kind was. Ik is nog 'n kind! C. C. M.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Laclia. — Onculium. — Catt-

Lactia anceps en de verscheidenheden daarvan, Laetta Gouldiana en L. autum. nalis hebben weer prachtig gebloed en op-nieuw het bewijs geleverd wat een prachtige snijbloemen zy kunnen leveren. Er moge hier en daar nog een enkel exem-plaar bloeien, voor het meerendeel is het afgeloopen en in dezen toestand hebben de planten maar weinig water noodig. Geet de planten een lichte standplaats, water noodig. kort bij het glas en laat ze daar zoolang rusten als ze zelf willen. In den regel is dat niet lang en voor dat wij er erg in hebben, zien wy dat er zich nieuwe scheuten aan den voet der jongste schijnknollen zich ontwikkelen. Zijn die scheuten een aantal cent emeters lang, dan laten zich bundels nieuwe wortels zien en niet zoodra hebben wij die waargenomen, of wij kunnen, zoo noodig tot verplanting overgaan, waarbij de oude wortels zoo min mogelijk gestoord worden. Planten die over de pan of pot zijn gegroeid brengen wij terug en maken van die gelegenheid gebruik om oude schijnknollen, achter de derde van den top af gerekend, weg te snijden.

Voor compost nemen wij twee deelen varenwortelgrond en een deel gezuverde Sphagnum met een hand vol zand op den

koop toe.

Van de Ondidiums zijn er ook een aantal uitgebloeid, wij herinneren maar aan O. Forbesi, O. concolor, O. varicosum enz.

Zoodra de laatste bloemen van de plant zijn, houden wij ze aan de drooge kant, zonder dat te overdrijven. Ook zij rusten niet lang en zoodra wij zien dat de jonge scheuten voorzien worden van nieuwe wortels, kunnen wij tot verplanting over-

Oncidiums groeien bij voorkeur in lage mandjes of pannen in een temperatuur van 52-55 voor heden en 60-65 voor later. Voor compost kan men gebruiken varenwortelgrond, halt vergane eikenbladeren en Sphagnum in gelijke deelen, men voegt hieraan toe wat fijn geklopte potscherven om de poreusheid te bevorderen.

Men wil er wel om denken de pannen of mandjes niet veel grooter te nemen dan de plant en verdient het aanbeveling de compost stevig om de plant aan te brengen.

Oncidium macranthum en O. Lamelligerum laten de bloemstengels zien en daar deze zeer laag worden, leiden wij ze langs het dak van de kas, o mten slotte het topje weg te nijpen, waardoor wij toch voldoende en mooier bloemen krijgen.

Cattleya Trianae en hare verscheidenheden laten de bloemknoppen zien en wenschen dus meer water niet zoodra de bloemen echter open zijn geven wij weer minder, totdat een aantal nieuwen wortels om meer vragen .

J. K. B.

In den Bloementuin.

Snoeien van sierbladheesters. — Heesters stekken. — Hagen snoeien. — Composthoopen.

Eenige weken geleden hebben we een begin gemaakt met het snoeien van de zoogenaamde dekheesters. Zijn we met deze klaar, dan komen de Sierbladheesters aan de beurt.

Ook met deze hebben we betrekkelijk weinig moeilijkheden; de snoei toch is niet zoo ingewikkeld, vooral niet, als we de oorspronkelijke groeiwijze van iederen heester in het oog houden. Struiken dwingen we dus niet in den pyramidevorm, terwijl we omgekeerd, pyramidaal groeiende heesters niet trachten te dwingen, in den struikvorm te groeien.

Overigens vergeten we niet, wat eigenlijk een bladheester is, n.l. een heester, die door mooie kleur of vorm van blad zich van andere heesters gunstig onder-

scheidt

Hoe krachtiger gezonder gewas de heester dus vertoont, hoe beter hij aan zijn

doel zal beantwoorden.

Tot dit doel snoeien we dus den heester flink kort in, zoodat zich in den komenden zomer krachtiger jonge scheuten kunnen ontwikkelen. Heesters, die ook in den winter den tuin opvroolijken, door de mooie kleur van het hout, b.v. Cornus sibirica laten we bij voorkeur nog eenige weken ongesnoeid.

Ter herinnering geven we hierbij nog eens een lijstje van veel voorkomende

Sierbladheesters.

Cormus sanguinea fol. arg. var., Cornus sibirica, C. sib. fol. arg. var., Cornus Späthi, Corylus Avellana purpurca, C. A. aurea, Berberis vulgaris atropurpurca, Acer Negundo fol. var., Acer platanoides Reitenbachii, Acer plat. Schwedlerii, Acer pseudo-platanus purpurcus, Ptelea trifoliata, Spiraca opulifolia aurea, Sambucus nigra fol. arg. var., Sambucus nigra pulverulentum, Sorbus Aria, Shepherdia argentea.

Als we van plan zijn over eenigen tijd heesters te stekken, dan kunnen we gelijktijdig met het snoeien het hout, noodig voor stek, eruit honden. De stekken worden genomen van gezond, volgroeid, eenjarig hout; week, onrijp hont deugt nict. De stekken worden ongeveer 30 c.M. lang gesneden, liefst boven en ouder een oog. Na het snijden worden ze opgekuild in zand in een leegstaanden bak of een vorstvrije schuur. Zijn we verplicht ze buiten te houden, dan doen we dit liefst voor een schutting, waar ze kunnen worden afgedekt met wat droog blad.

Ze komen te staan met de ondereinden naar beneden, slechts een 5-tal c.M. boven den grond uitstekend. De soorten houden we goed bij elkaar, terwijl we bij ieder partijtje een etiket steken.

Van de sierbladsoorten kunnen b.v. gestekt worden de bovengenoemde Cornus, Sambucus en Spiraca-variëteiten.

Een zeer mooi werkje om dezen tijd van het jaar is het snoeien van de hagen, tenminste van de bladverliezende; met de groene wachten we liever tot April—Mei. Op kleine terreinen houden we de hagen smal; goed gesnoeid, zoodat ze van onder tot boven gevuld zijn, behoeven ze niet dikker te zijn dan 20 à 25 c.M.

Snijden we van het begin af, jaarlijks het éénjarige hout zoo kort mogelijk in, dan kunnen we gemakkelijk de hagen jaren achtereen zoo smal houden. We snoeien met de heggeschaar en houden de zijkanten en den bovenkant goed onder één lijn. Wild uitgroeiende takken worden vooraf ingebonden of anders weggenomen.

Open gaten worden dichtgebonden door eenige takken naar elkaar te buigen. Is de opening te groot, dan kunnen we jonge exemplaren inplanten.

Na het snoeien kunnen we den grond om de hagen losmaken en zoo noodig bemesten; men vergete vooral niet, dat de hagen dikwijls heel wat voedsel uit den grond halen, dat wellicht bestemd was voor in de nabijheid staande planten.

Onze mest- en composthoopen worden

nu tevens nog eens omgezet; we keeren ze als 't ware binnenste buiten. Hoe beter we dit werkje doen, hoe spoediger de boel verteert. Ook de bagger, die nit de vijvers is vrijgekomen in het najaar, kan nu worden bewerkt; we brengen hier gelijktijdig flink ongebluschte kalk op, waardoor veel water aan den bagger wordt ontrokken.

A. Lebbink.

In Kassen en Bakken.

Stekken en zaaien.

We kunnen nu in de kas in de kweekbakjes verschillende planten stekken. Sommigo planten, laten zich ook goed op een tablet stekken, doch 't gaat in gesloten kweekbakjes beter en vlugger. De bodem van zoo'n kweekbakje maken we het best van turfstrooisel, dat de bodemwarmte goed doorlaat. We moeten deze laag pl.m. 20 c.M. dik hebben en geregeld vochtig houden. Daar de turfstrooisel door de verwarming van onderen het eerst opgroogt is het goed in de hoeken glazen of steenen kokers aan te brengen, waarin we water kunnen gieten zonder de stekken te nat te maken. Het liefst stekken we direct in potjes gevuld met zandige aarde en graven deze in de turfstrooisel in. Ook kunnen we in de turfstrooisel stekken, doch dan dienen we er wat zand door te mengen. De stekken moeten stevig aangedrukt worden, willen we succes hebben. Aldus stekken we b.v. Begonia ascotiensis, B. versattensis en andere, Colens Blumei in variëteiten, Heliotroop, Salvia splendens, warme kasplanten, als Acalypha Sanderuana, Sanchesia, Dracaena's, Ficus, Dieffenbachia, etc. De stekken mogen niet te dicht op elkaar staan, daar ze dan kunnen gaan rotten; ook mogen ze niet lang achtereen nat blijven. Luizen moeten steeds weggewasschen worden. De manier van snyden der stekken is reeds meermalen beschreven; toch willen we er voor Begonia's nog op wijzen geen stekken te nemen van stengels, welke in het geheel geen zijscheuten vertoonen, daar ze deze eigenschap later als plant blijven behouden en onvertakt blijven. Ook Pelargonium kunnen nog gestekt worden. Dit gaat in 't. voorjaar uitstekend.

het stekken van verschillende Voor hebben we hooge temperatuur planten zijn ze eenmaal geworteld, dan noodig, moeten ze langzaam overgebracht worden naar eeu voor haar geschiktere temperatuur. Zoo moeten de Pelargonium zonale al spoedig naar een koelere plaats verhuizen. Ook Dahlia's kunnen we in het kweekbakje leggen om uit te loopen en later de jonge schenten te stekken. Als ze een blad of vier hebben worden zo met een hieltje van den ouden knol afgesneden. Caladiums geven we ook een plaats in het kweckbakje, om aan den groei te komen waarna ze kunnen worden opgepot. Tevens beginnen we te zaaien, waarvoor we een gedeelte van het bakje beschikbaar Hebben we weinig, dan plaatsen we de schotels op het tablet en dekken het Voor het zaaisel met een glasruit af. zaaien nemen we platte schotels welke we, na goed schoon gemaakt en gedraineerd te hebben, vullen met fijn gezoefde aarde, welke na lichtelijk aangedrukt te zijn één c.M. beneden den rand blijft. Langs de kanten doen we dit steviger, daar de aarde hier het eerste wegzakt. Met een houtje maken we deze aarde gelijk en strooien hierop de zaden luchtig uit. Fijne zaden bedekken we in 't geheel niet, grovere met een laagje aarde, ter dikte van het zaad. Daarna gieten we het zaaisel met een zeer

fijnen broesgieter wat aan en plaatsen de pannen, testen of schotels op bodem-Kleine hoeveelheden kunnen we ook in potjes zaaien. Nu kunnen we zaaien Gloxinoa's, Knolbegonia's en Begonia sem-Gloxinoa's, American perflorens-variëteilen. J. A. Hoitingh.

In den Moestuin.

Het gebruik van Paardenmest om in den vollen grond te vervrougen.

Wanneer we bij het aanleggen van den warmen bak een zekere hoeveelheid broeimest hebben overgehouden, kan die worden aangewend om sommige overblijvende gewassen te vervroegen, n.l. asperges, zeekool, rabarber. Natuurlijk kan ook expres broeimest worden aungeschaft.

Wil men bijv. asperges vervroegen, dan wordt rondom het bed een greppel gegraven ter diepte van 40 à 50 c.M.; de grond wordt ter zijde gelegd. Het bed wordt losgemaakt en door paaltjes met latten, waar-op oude rietmatten van boven ingesloten, zoodat er een ruimte overblijft, waarin de asperges zich kunnen ontwikkelen. De greppels vult men nu los met langen paardenmest Opdat de warmte niet verloien gaat, wordt deze weer afgedekt met riet.

De asperges lijden wel door deze bewerking. Daarom kan niet ieder jaar hetzelfde

bed er dienst voor doen.

Men zal opgemerkt hebben, dat in dit geval de asperges in een vrije ruimte uitgroeien en niet in aarde, waarmede de

bedden zijn bedekt.

Zijn de bedden met grond opgehoopt, dan kan ook hier door verwarming met paardenmest de oogst worden vervroegd, maar dit wordt verder in het voorjaar teegepast. Heeft men bedden, die nagenoeg afgeloopen zijn, of ook jonge aspergeplanten, die niet meer noodig zijn, dan kunnen deze dienst doen om te vervroegen. In dit geval zet men zulke planten in een verwarmden bak. Er komt maar weinig grond op den mest, ruim 10 c.M., hierop worden de klauwen dicht tegen elkander gezet, en met zooveel aarde bedekt, dat de oogen een paar c.M. onder den grond zijn. De bak wordt zoodanig gesloten, dat geen licht kan naar binnen dringen.

Met rabarber gaat 't op dezelfde wijze. Wil men enkele planten vervroegen, dan plaatst men daarboven een kist, een cementton of iets dergelijks en overdekt alles met paardenmest, die zelf weer met riet of andere de warmte slecht geleidende stoffen wordt afgedekt. De rabarber ontwikkelt zich in de vrije ruimte tot bleeke stelen. Deze manier wordt wat verder naar het voorjaar toegepast, bijv. eind Februari. Wil men het meer in het groot doen,

dan gaat het op gelijke manier als bij asperges is aangegeven. Alleen zij opge-merkt, dat in dit geval voor meer ruimte gezorgd moet worden, omdat de rabarber meer plaats vraagt dan de asperge.

Men vervroegt ook wel door de planten van jonge, sterke exemplaren met kluit op te nemen en in een ruimte te brengen, die later gemakke!ijk met paardenmest is af te dekken. Ook worden zulke planten wel gezer, waar door de omstandigheden zooveel wamrte aanwezig is, dat de ze aan den groei komen en voldoende ruimte om zich te kunnen ontwikkelen, zoo doet men dit wel in veestallen.

Zeekool wordt ook wel vervroegd. Daartoe plaatst men groote potten over de planten of ander geschikt materiaal en daarna wordt alles met paardenmest bedekt, die op zijn beurt een bedekking met riet ontvangt. Zeekool is een dure groente, die het heele jaar het land inneemt zonder iets op te brengen, dan de eene oogst in 't voorjaar. In ons land bepaalt de teelt ervan zich tot enkele buitenplaatsen. In Engeland doet men er daarentegen veel aan. Het is een smakelijke groente. De vermenigvuldiging geschiedt door zaad en wortelstukken Door thans zaad aan te schaffen kan men er in komen.

Zoo langzamerhand kan men ook al iets anders doen, we zullen daarmede maar wachten tot de volgende week. Zoo zou men misschien in vollen grond reeds spinazie kunnen zaaien en in koude bakjes erwten, tuinboonen, kool en sla.

H. S.

In den Fruittuin.

Ramen op koude aardbeien. — Dekken, enz. — Warme aardbeien.

De vorige week een sneeuwstorm met snerpende koude, en slechts een week later, terwal we dit schrijven een voorjaarstemperatuur die zou den vermoeden dat we in April zijn. 't Kan echter opnieuw verkeeren, hoewel de kans op een werkelijken winter met den dag minder wordt. Met dat al is het bijna Februari en komen daardoor ook in den fruittuin de voorjaarswerkzaamheden aan de orde.

De koude bakken waarin we vorig jaar Augustus de aardbeienplanten plaatsten, maar waar we om den een of anderen reden de ramen nog niet opbrachten, worden er van voorzien, we ke ramen voorloopig nog gesloten blijven. Vooraf wordt echter mogelyk onkruid verwijderd, gele bladeren weggesneden en de opperviakte van den grond, die door 't vele nat licht toegeslagen of met mos bedekt is, losgemaakt. Dezelfde bewerking ondergaan de bakken waarop de ramen reeds in het gepaseerde

najaar gelegd werden. Liefhebbers van een radijsje kunnen tusschen de panten een enkel korreltje radijszaad uitstrooien, waarvan de opbrengst kan geoogst zijn voordat de aardbeien de plaats voor zich alleen opeischen. Juist twee rijen in, evenwijdig met tusschen deze wordt een geultje van een paar cM. diepte gemaakt waarin het zaad wordt gebracht, welk zaad voor de geregelde ontkieming met de aarde uit de geultjes wordt

ondergedekt.

Waar een gedeelte wel en een ander gedeelte niet met glas overdekt is geweest, zal spoedig blijken dat die welke overdekt waren een weinigje voor zijn, welke voorsprong door middel van dekken gedurende den nacht niet alleen kan behouden, maar ook vergroot worden kan.

De teelt van aardbeien in koude bakken is een zeer eenvoudige, ze neemt daardoor jaarlijks in niet geringe mate toe en kan, uit een geldelijk oogpunt beschouwd, bevredigende resultaten geven. De oogst uit zulke bakken gaat die van den kouden grond vooraf en volgt op die van uit warme bakken. Omdat de sprong van de warme bakken naar den kouden grond vrij groot bakken haar den kodden grond vij groet is, trachten zij, die over een groot aantal bakken de beschikking hebben, deze zooda-nig te behandelen, dat de eerste vruchten uit de koude bakken juist volgen op die uit de warme bakken, terwijl de laatste pluk uit den bak, die van den kouden grond vooraf of er gedeeltelijk mee samenvalt. Weersinvloeden kunnen al de berekeningen in deze doen falen, het komt dan ook meermalen voor, dat de eerste vruchten van den kouden grond hooger prijzen kunnen bedingen dan de laatste uit de bakken. Hierbij doet zich ook het feit gelden, dat de kwaliteit der eerste vruchten van buiten het veeltijds wint van die laatste uit bakken.

't Is juist de kunst van den kweeker met al deze dingen rekening te houden, de groei van zijn planten in den bak zoodanig te regelen en die voor den eersten pluk van buiten een zoodanige standplaats te geven dat hij oogsten kan als de prijzen in doorsnee het hoogst zijn. Ook de kwaliteit van de plantin ze.ve, de wijze waarop ze tijdens de planting behandeld zijn, meerdere of mindere vruchtbaarheid van den grond soortenkeus, etc. etc. doen hun invloed gelden, maar kunnen op dit oogenblik buiten beschouwing blijven, omdat er ten dien opzichte op heden niets te veranderen is; slechts de behandeling der bakken gedurende den winter en in het voorjaar kan nu het verloop van den oogst in de gewenschte richting leiden.

Op een gedeelte der bakken wordt reeds in het najaar het glas gelegd en worden deze door dekken gedurende den winter voor de sterkste vorst beschermd. Een ander deel ondergaat dezelfde behandeling; wordt echter niet gedekt; terwijl de laat ste afdeeling eerst nu met ramen belegd wordt, welke weer verwijderd worden als de vruchten in een stadium van ontwikkeling zijn, weike kan doen vermoeden, dat ze op het juiste tijdstip rijp zullen zijn. Hierbij wordt ook rekening gehouden met den stand van het gewas buiten, met het weer en ook omdat de vrij gekomen ramen voor een andere teelt bestemd worden, met de eischen die dat gewas stellen.

De meest donkere dagen van den winter zijn gelukkig weer achter den rug de zon komt dagelijks hooger en doet haar invloed in toenemede mate geden. At vrij spoedig geven de aardbeien daarvan de onmiskenbare teekenen en 't zijn juist de teekenen van hermeuwden groei welke door handelingen onzerzijds kunnen worden opgewekt

en geleid

Door dekken trachten we de warmte des daags door de zon opgenekt, ook gedurende den nacht gedee telijk te behouden. De uitstraing wordt door de matten belet en het overstrijken van koude winden over het glasopperviak tegengegaan, ook mogelyke sneeuw, welke om te kunnen ontdooien alle warmte uit den bak tot z'ch trekt, van de ramen argehouden. Aardbeien in het algemeen, en in koude bakken in het bijzonder, vragen stechts een matige bedekking, voor de laatste kan met een rietmat worden volstaan. Bij het dekken van koude bakken wordt steeds in het oog gehouden dat deze, zoo-als een warme bak, zelve geen warmte pro-duceeren dat het slechts de zon is die warmte aanbrengt, waardoor bij donker weer overdadige bedekking zonder gevolgen blijft, siechts tijdverkes en door het meerdere mattengebruik geldelijk nadeel tengevolge heeft. Gerust kan worden aangenomen, dat er over het algemeen veel te veel gedekt wordt, bijzondere strenge vorst buiten beschouwing gelaten, kan gerekend worden dat de beginneling, vooral de liefhebber te veel dekt, daardoor zijn gewassen verzwakt en de matten-rekening onnoodig opvoert. We stellen ons voor op deze kwestie nog eens terug te komen, voor heden dus basta over het dekken.

Wie vorig jaar aardbeien in potten bracht, of deze in een daartoe gereserveerden bak uitplantte, om deze nu in een kas of een warmen bak te vervroegen, kan nu langzaam aan zijn maatregelen nemen en in overeensteinming met de geschiktheid van zijne hulpmiddelen, kas sen of bakken van een broeilaag voorzien. Vooral kalmaan, aardbeie-n zijn van geen overdreven broeilaag gediend, we spiegelen ons aan de natuur, ook daar gaat 't langzaam; wie zijn aardbeien, vooral in den aanvang, te sterk aanjaagt, zal ervaren dat de opbrengst benden het middelmatige blijft, zoo niet geheel tot nul teruggebracht wordt. Daar waar stockkassen zijn is natuurlijk de kultuur in vollen gang, ook daar is van toepas-sing: haast u langzaam.

J .C .M.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

MEDEDEELINGEN

Rhododendron dauricum.

The Garden van 11 Jau. j.l. geeft de reproductie van een foto van Rhododendrum dauricum genomen in den rotstuin van Kew-Gardens op 26 Dec. j.l. De geheele plant was overdekt met roze-purperen bloemen.

Rook als middel om trekbloemen te vervroegen.

Iu Möller's Deutsche Gärtner-Zeitung maakt R. Hoffmannte Zittau melding van de methode om trek-seringen te vervroegen door middel vau rook. Genoemde kweeker had in 1906 het ongeluk, dat op zekeren avond de kolen in de ketelruimte in brand geraakten, waardoor er heel wat in de kas bedorven was; maar de seringen bloeiden des te mooier. Dit bracht hem op het idee, in deze richting verdere proeveu te nemen, die inderdaad sleagden

slaagden.

Den 28 Nov. 1912 plaatste hij zijn eerste seringen (Hollandsche waar) in de rookruimte, waar met brunkoolbriquetten in een open kacheltje een zeer dikke rook werd gemaakt. Hier bleven de seringen 12 u. in. Den volgenden dag werden ze met eene tweede hoeveelheid niet "gerookte" seringen verder in bloei getrokken, bij een temperatuur van 20 à 24 gr. C. Spoedig was er verschil te zien. Reeds den tweeden dag begonnen de knoppen van de "gerookte" planten te werken; die der onbehandelde eerst na vier dagen. Na 17 dagen waren de eerste seringen (Marie Legray) volkomen in bloei, met krachtig ontwikkeld loof. Vier à vijf dagen later bloeiden de niet-gerookte planten.

Het middel is te eenvoudig, om er ook ten onzent niet eens een proef mee te nemen. Het schijnt evenwel niet voor alle planten te deugen; althans wordt van Prunus triloba vermeld, dat die de rookkuur niet kunnen verdragen.

B. B.

Klimop en huidontsteking.

In een Duitsch landbouwblad wordt melding gemaakt van een paar gevallen van huidaandoening, veroorzaakt door klimopbladen. Het eene geval betreft de mededeeling van een Franschen arts, die bij eene dame geconstateerd had, dat telkens als zij klimop aangeraakt had, haar handen en armen een uitslag vertoonden als door brandnete's veroorzaakt.

door brandnete's veroorzaart.

Het tweede geval is onlangs door prof.
Zinsser te Keulen vastgesteld. Eene jonge
dame kreeg op den rug van de hand en op
de vingers eene bleeke, blauwachtig roode
huid, gepaard met sterk jeuken, zonder
dat aanvankelijk kon worden nagegaan hoe
het kwam. Toen ze op zekeren dag aan 't

rozen plukken was, viel de daarbij gebruikte bloemenschaar tusschen de klimop. Nadat ze de schaar had opgeraapt, vertoondeu zich op de rechterhand weldra de bovengenoemde verschijnselen, cu kon nu tevens worden uitgemaakt, wat de oorzaak was. Afzonderlijk wordt nog vermeld, dat deze dame overigens goed gezond was en allerminst last had van eene specale gevoelige huid.

B. B.

INGEZONDEN

Camellia japonica.

Ik weet niet, of het feit belangrijk genoeg is om in "Onze Tuineu" meegedeeld te worden, maar, ik wilde u toch even vertellen, dat er aan een Camellia, in mijn serre overgehouden, een schitterend mooie bloem is, terwijl een knop op springen staat.

Met de meeste hoogachting, Mevr. J. B. v. L. Amsterdam, 15 Jan. '13.

Wel zeker is dit vermeldenswaard, omdat het een hernieuwd bewijs is dat zelfs vrij lastig in bloei te krijgen planten, ook bij particulieren het goed doen, als men er maar zorg voor heeft. Red.

Moedervarens.

Geachte redactie. Naar aanleiding van uw artikeltje "Goede Kamervarens", in het nummer van 11 Januari 1913, deel ik u mede, dat nu al gedurende een paar zomers een kweekertje met een glazen kar hier door de stad (Amsterdam) rijdt, die met zijn roepje: "Mooie varenplanten, zeven ceut!" koopers lokt en dau, behalve andere potplanten, ook jonge moedervarens in stekpotjes aanbiedt voor de luttele prijs van 7 cent. Ook heb ik het plantje al een paar keer gekocht in bloemenwinkels in de buurt van het Oosterpark. Het schijnt dus, dat de teelt er van weer opgenomen is, nadat de kleine koperen en aardewerken sierpotjes zich een plaats op de tafel hebben veroverd. Misschien dat u deze mededeeling van eenig belang vindt. *)

Hoogachtend, uw trouwe lezer
A. ROUKEMA.

*) Vriendelijk dank voor uwe mededeeling. — Red.

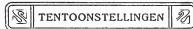

PRIJSCOURANTEN

L. Stassen, Hillegom (Holland) Kweekerij "Nabij", Prijscourant ban Zaden, enz. in 1913.

J. B Wijs en Zn., Amsterdam. — Prijscourant van Zaden, 1913.

Tentoonstelling van artistieke plantenen bloemenversieringen, A'dam, 1913.

Het programma der Tentoonstelling van artistieke Planten- en Bloemenversieringen, welke van 9 tot en met 22 Mei a.s. in het feestgebouw "Bellevue" te Amsterdam door de afdeeling Amsterdam en Omstreken van de Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde zal gehouden worden ter herdenking van haar 40-jarig bestaan, is verschenen.

Het fraaie programma, bevattende 50 prijsvragen, waarvoor verschillende gouden, verguld zilveren, zilveren- en bronzen medailles, benevens geldprijzen zijn uitgeloofd tot een bedrag van runn f 2500, ziet er keurig uit. Het is 32 pagina's grootkeurig geïllustreerd en gedrukt op kunstdrukpapier.

Vooral afdeeling E., handelende over kamer-, salon- en serreversieringen en landschappen, belooft een groote attractie der Tentoonstelling te worden, voor ons land geheel nieuw. Ook de andere prijsvragen wijken van de voor bloemententoonstellingen gebruikelijke prijsvragen af en beoogen in de eerste plaats de schoonheid van het levende materiaal op den voorgrond te brengen. Het doel is om met bepaaldelijk aangewezen bloemen en planten bepaalde versieringsgroepen en decoratieve arrangementen samen te stellen.

ratieve arrangementen samen te stellen.

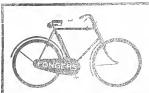
Het Eere-Comité der Tentoonstelling, waarvan de Burgemeester van Amsterdam, jhr. mr. dr. A. Röell, het voorzitterschap welwillend heeft aanvaard, bestaat uit de heeren: Ch. E. H. Boissevain, J. T. Cremer, mr. H. C. Hacke, jhr. J. O. de Jong van Beek en Donk, dr. C. Kerbert, E. de Langen, E. A. Lehmann, C. W. R. Scholten Jr., P. W. Sutorius, mr. C. H. van Tienhoven, prof. dr. E. Verschaffelt.

De regeling der Tentoonstelling is opgedragen aan eene commissie van deskundigen, waarvan de heeren: A. Bakker, J. J. Groenewegen eu J. H. Kauffmann met de heeren A. J. van Laren, voorzitter en G. F. Koopman, secretaris meer in het bijzonder zijn belast met de indeeling der Tentoonstelling.

Omstreeks 6000 programma's zijn dezer dagen verspreid, terwijl zij tevens voor belangstellenden kosteloos verkrijgbaar zijn bij den secretaris-penningmeester der Tentoonstelling, Fr. van Mieriesstraat 57, Amsterdam.

Zij, die de tentoonstelling willen steunen, vinden op een inschrijvingsbiljet in het programma gelegenheid daarvan te doen blijken.

Van verschillende zijden is krachtige steun aan de onderneming toegezegd en verleend en zijn reeds verschillende gouden, zilveren en bronzen medailles uitgeloofd waarvan de eerste lijst spoedig zal worden gepubliceerd.

RIJWIELEN ZIJN OVERAL VERKRIJGBAAR.

De verkoop der FONGERS-Rijwielen geschiedt door middel van filialen, in de voornaamste plaatsen ons land opgericht en door vertegenwoordigers in kleinere plaatsen gevestigd.

De filialen staan onder voortdurend toezicht van het hoofdkantoor te Groningen, waardoor onze klanten van een behoorlijke behartiging hunner belangen verzekerd kunnen zijn, terwijl in de overeenkomsten met onze vertegenwoordigers in de kleinere plaatsen gemaakt, met deze belangen ook is rekening gehouden. DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Traag No. 243

a. Zouden KLIMOP EN WILDE WIN-GERD vooruit willen TEGEN een 2 M. hooge HOUTEN SCHUTTING, die OP 'T N.W. licht? Op welke WIJZE kan ik ze VERMENIGVULDIGEN? Stekken 's zomers in een koude bak?

b. Welke OVERBLIJVENDE EN BLOEIENDE KLIMPLANTEN kan ik plaatsen tegen een 2 M. hooge HOUTEN SCHUTTING OP HET Z.O.

c. Wanneer moet ik mijn BEGONIA-KNOLLEN in de koude, alleen door een onderlaag blad rerwarmde bak plaatsen om 's zomers krachtig groeiende en bloeiende planten te hebben. In MAART OF APRIL. d. Kan ik IPOMAEA EN O.-I. KERS in voormelde bak laten VOORKIEMEN om

VROEGER rijk BLOEIENDE PLANTEN te krijgen. Is bloem of vrucht van de eerste VERGIFTIG?

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

e. Kan ik PENTSTEMON gentianoides grandiflorus als PERKPLANT gebruiken?

Antwoord: a. Ja, dat gaat best; n kunt ook buiten stekken, zoodra strenge vorst niet meer te wachten is. 't Kan n.t. ook in een koude bak, maar noodig is het niet. Als u stekken ter lengte van 30 à 35 eM. pl.m. 12 eM. diep in den grond steekt tegen den schutting aan, dan gaat dat best. U stekt er wat veel om later de overtollige weg te nemen.

b. Jasminum nudiflorum, Akebia quina-ta, Wistaria chinensis, Lonicera Perielymenum, Josminum fraticans. Clematis Vitalba, Tecoma radicans, Polygonum Auberti, P. Baldsehvanieum.
e. In Maart kunt u er al mede begin-

nen, als de bladlaag tijdig is ingebracht en reeds eenige warmte geeft.

d. Ja, dat kan wel, maar u doet dan beter ze eerst in potjes wat op te kweeken en einde Mei buiten uit te planten. 't Zijn overigens beide weelderig groeiende plan-ten, die 's zomers al heel spoedig aardig zijn, zoodat directe uitzaaiing buiten niet veel later resultaten geeft. Of de bloemen

of vruchten van *Ipomoea* vergiftig zijn, is mij niet bekend. k Heb er nimmer van

e. Ongetwijfeld. 't Zijn zelfs bijzonder franie perkplanten.

Traay No. 243.

Onlangs las ik in een tijdschrift, dat cen verceniging zich nocmende ,De Geldersche Jungborn', gevestigd te Ecfde bij Zutphen, cen MINERAALMEST in den handel bracht. Nieuwsgierig te weten wat dat kon wezen, bestelde ik de prospectus, daarover handelende.

Doorlezende, lijkt het mij wet de moeite waard 't UEd. eens op te zenden en er uw

oordeel cens over te vragen. Amsterdam.

Antwoord: One oordeel over bedoelden mineraalmest, welke door De Geldersche Jungboon in den handel wordt gebracht. willen wij U gaarne mededeelen. Deze mineraalmest (ook wel Hencel's Steenmeel genoemd) zal in den grond geen kwaad doen, maar ook niet bijzonder veel goed. Het weinige plantenvoedsel, dat dit fjinge-malen gesteente bevat, bevindt zich in een voor de planten niet of mocilijk opneembaren toestand, zoodat de uitwerkin; al heel gering zal zijn. Een eenvoudige vergelijkende proef kan dit aantoonen. door b.v. van een stuk grond de helft met dezen mineraa mest etc bemesten en de andere helft niet, en dan hetzelfde gewas op beide perceelen te verbouwen. zal wel bliken, of het steenmeel werkelijk de planten zooveel beter doet groeien, gezonder en sterker maakt, en of le meeropbrengst de kosten vergoedt. Wellicht zijn er onder de lezers van O. T., die onlervin-ding met dit product hebben en wijen zij

Het resultaat wel eens mededeelen.

Hensel's steenmee! is niet is nieuws maar is ol meer dan wintig j.c. in den handel. Bezat het werkele al de gorde den opgesmid dan roest bet, richt waar, nu al lang algemeen bekond en in gebruik W. F. A. G. zijn.

LEESTAFEL

Volledig Handbock over Fruitteelt, door L. Dufour, Vilvoorde.

Van de hand van den heer L. Dufour, leeraar aan de Staatstuinbouwschool te Vilvoorde (België), die zelve de uitgave verzorgt, verscheen "Het volledig hand-boek over Fruitteelt".

De schrijver heeft zich ten doel gesteld,

binnen don omvang van zijn werk de fru:+,teelt in al zijn onderdeelen to behandelen. Wij meenen te mogen constateeren dat hij daarin uitnemend geslaagd is. In korte bewoordingen, zonder bijhaling van slechts met de fruitteelt in verwijderd verband staande zaken wordt de geheele cultuur behandeld. Uit alles spreekt de man die

't bij ondervinding weet; de practieus.

Jammer dat de tussehen den tekst geplaatste figuren niet op den naam "mooie" aanspraak kunnen maken, niet altijd verduidelijken ze den tekst waarop ze betrekking hebben, vooral in het deel fruitleer kunnen ous de afbeeldingen niet bekoren.

Een paar opmerkingen slechts Dat appelboomen niet op kleigronden voortwillen, tenzij deze zanderig zijn (zavel)

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

blz. 91, zijn we niet met hem eens, en dat cen grondbewerking tot cen diepte van 50 c.M. als het maximum kan besehouwd worden, evenmin (blz. 50).

Aan de Vlaamsche uitdrukkingen, weike den Noord-Nederlander eenigszins 199m l' klinken, gewent men spoedig.

De prijs f 1.90, den omvang in aanmerking genomen, 368 bladzijden, kan als billijk beschouwd worden.

J. C. M. Korte Bemestingsleer voor den Zandboer, door H. Kuik, landbouwonderwijzer te Utteld.

In dit werkje behandelt de schrijver l:eel bekuopt en zoo eenvoudig mogelijk de verschillende meest gebruikte meststoffen, waarna hij een opgave van de be-mesting van de voornaamste gewassen, die op het zand verbouwd worden, laat volgen; verder nog enkele hoofdstukjes over heideontginning, over den boeren-tuin en over de vruchtboomen. Op verschillende plaatsen vindt schr. gelegenheid, nuttige wenken te geven over het aansehaffen van zaaizaad, vogelbeseher-

ming, enz. Het werkje is op aanvrage gratis verkrijgbaar bij het Landbouwkundig Bureau van het Kali-Syndieaat te Utrecht. W. F. A. G.

MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:=

□ ■ ■ MET GOUD BEKROOND.

Westzaan (Holland). ____

VENSTERGLAS. VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

SPIEGELGLAS

Mededeelingen van de Rijks-Hoogere Land-, Tuin- en Bosch-Bouwschool. Deel V, afl. 5.

Met deze afl: is thans deel V complect bovengenoemde Mededelingen, op welker belangrijkheid wij vroeger reeds herhaalde malen gelegenheid hadden, te wijzen. Ook deze afl. bevat wederom een zeer beangrijk art. over De rotting der tomaten-vruchten, veroorzaakt door Phytobacter lycopersicum n. sp., door J. Groenewege, in 1911 assistent van het Instituut voor Phytopathologie.

Waar de tomatenteelt ten onzent hier en daar reeds sehadelijke gevolgen van genoemde (nieuwe) bacteriesoort ondervond, moet bovenstaande wetenschappelijke studie ten zeerste gewaardeerd wor-

den.

N. Goslings behandelt eveneens Dr. eene nieuwe bacterie-soort, n.l. de Bacterium pituitoso-coeruleum n. sp., we een monster melk had blauwgekleurd.

Hierop volgt een Verslag van het onderzock van aardappelsproeiers voor paarde-

kracht.

Ten slotte bevat de afl. cenige referaten en autoreferaten van elders versehenen

PERSONALIA

H. SLOOTJES.

Bij Koninklijk Besluit is toegekend de aan de orde van Oranje-Nassan verbonden eere-medaille, in zilver, aan den heer H. Slootjes, chef-kweeker bij den heeren C. B. van Nes en Zonen, te Boskoop. Dit besluit is genomen naar aauleiding van het feit, dat de heer Slootjes gedurende een kwarteeuw zijn beste krachten heeft gewijd aan de inrichting, waarvan hij sedert jaren de ziel is.

Wie de kweekerij der Firma Van Nes kent en wie weet wat de gedeeoreerde daar presteert, zal met ons dit besluit van toejuiehen en hopen dat de heer Slootjes nog jaren laug, de man is nog in de volle kracht zijns levens, een blijvend voorbeeld mag blijven van nauwgezette

pliehtsbetrachting en onverflauwde ijver. Vrijdag, 17 Jan., heeft de firma Van Nes den jubilaris en het personeel feestavond bereid, om dit heuglijk feit feestelijk te herdenken. Van de firma ontving de jubilaris een eompleet notenhouten ameublement met schilderijen en tapijt; en van het personeel en de oud-leerlingen een paar kunstvoorwerpen.

Wij wenschen den hoogst bekwamen chef geluk met deze enderscheiding waarover Boskoop zich zeer zal verheugen. Red.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu,

daarin worden o.a. aangeboden: de dit najaar in den handel komende nieuwe roos JAC. KNEPPERS (genoemd naar den Voorzitter Tuinb. Tent. Nijmegen), de prachtige gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

N. V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

TERRA-BLANCA.

(35)

Prijs

e.

met

e M

c.M.,]

4 No.

Diam.

P. E. MARTIN,
TERRA COTTA FABRIEK
te ZEIST.
Tuinvazen, Voetstukken,
Beelden en verdere
:- Tuinsieraden. -: 70

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijsrouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

BLOEMEN: & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

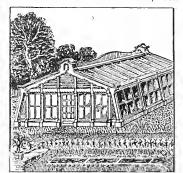
O. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Bairn.

Buttenhavenweg 132 Schiedam · Telefoon № 14

Padriek vo Gesm: Yzeken Henken & SOLIEDE INSCHUTFLIEKKEN OOK. GESCHIKT VOOR AFSLUITING VAN BALKONS & SERRES · JZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALIES EERSTE KLAS WERK TEERENINGEN GRATIS VERREGGERAA

OVERNAPTINGEN · JZERCONSTRUCTE AFKASTERINGEN

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. ♦ Kyaniseerinrichting. ♦

SUR AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN. HOENDER- en KONIJNENSPORT.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Firma P. A. A. DE LANGE, (62) BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN ALGEMEENE AANLEG U VAN TUINEN U

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

Kweekerij "HELPMAN". Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

maakt grondboringen met hand- en stoomkracht voor onderzoek van den bodem tot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. Maakt compl.

BRONGAS=INSTALLATIËN. Telefoon Interc. No. 36.

Aannemer van Rijkboringen voor opsporing van Delfstoffen.

J. W. HEYDANUS

Chrysantenkweekerij Weesp bij Amsterdam.

Prima Chrysanten moerplanten, prachtige soorten voor liefhebbers. Proefzending 15 stuks, franco thuis f 1.90. \Leftrightarrow \Leftrightarrow

Verder lever ik alle andere artikelen voor TUIN & KAMER.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

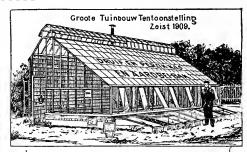
Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja, vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Tel. Int. 1063. Dordrecht.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en KASSEN.

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos. (776)

TELEF. INTERC. No. 68.

In geen enkele provincie

zijn de oogsten zoo sterk gestegen

als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het

doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

Dendrologie.

Sierappels, met 2 ill., door Leonard A. Springer.

Bij ouze eerste plaat, door J. K. B. Orchideeën.

Een blauw bloeiende Dendrobium, met ill., door J. K. B.

Bloementuin.

Eenjarige planten voor bloemvakken en bloembedden met ill., door P. van der Schaaf.

Fruittuin.

Cox's Oranje Pippin als Waaiervorm, met 3 ill., door J. C. M. 'n Kind, door C. C. M. Werk voor de Volgende Week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.
In den Moestuin, door H. S.
In den Fruittuin, door J. C. M.

Mededeelingen.

Ingezonden.

Prijscouranten.

Tentoonstelling v. artistieke planten- en blocmenversieringen, Amsterdam, 1913.

Vragenbus. Leestafel.

Personalia, H. Slootjes. Advertentiën.

Bijblad.

Bijenteelt voor Dames, door G. S. Honden voeden I, door L. S. Een goed Hoenderhok, door Km Korte Mededeelingen. Vragerbus.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. EOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN; TH. J. DINN, J. F. C.I. D.X, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOLMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTZVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELEONARD A. SPRINGER, G. S. (Eijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STLINSTRA. ::

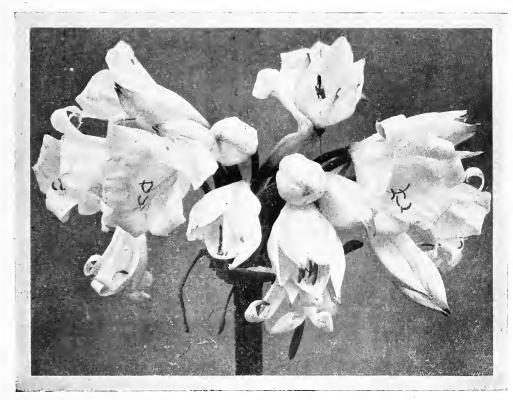
ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM DASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

CRINUM JOHNSTONI.

Het geslacht Crinum vormt "voor elek wat wils": de liefhebber die er een aantal plantenkassen op nahoudt, is in de gelegenheid een aantal soorten daarin op te nemen, en hij die slechts beschikt over een klein tuintje, kan ook genieten van deze planten met bladeren als krullende linten en veelal krachtig gebouwde bloemstengels. Zelfs hij die alleen waterplanten kweekt, is niet uitgesloten en kan kweeken Crinum aquaticum en C. submersum. Wij zagen enkele jaren geleden zoo'n Crinum

De heer Baker, de deskundige bij uitnemendheid op dit terrein, gaf er een beschrijving van in de Botanical Magazine te 7812 (1902) en noemde haar ter eere van den Consul-Generaal van dat deel van Afrika, Sir Henry H. Johnston. Deze Crinum is nauw verwant aan C. longifolium soms ook C. capense genoemd, een van de meest voorkomende Crinums in Afrika.

Wanneer men ons mooie plaatje bekijkt, dan denkt men onwillekeurig aan een witte verscheidenheid van de bekende Crinum

Crinum Johnstoni. — (Foto: "Gardeners' Magazine".)

in Kew Gardens bloeien en keken zeer vreemd op, trouwens dat zal wel met iedereen het geval zijn, die niet beter weet of Crinums zijn landplanten.

Crinum Johnstoni is een van de jongste van dit geslacht, zij werd in 1899 gevonden in Britsch centraal Afrika, op den berg Zamba, door den heer Mc. Clonnie, die daar was voor het boschwezen en blijkbaar de plant niet kende. Hij zond een aantal bollen naar de tuinen van Kew, waar zij al spoedig in de gematigde kas tot bloeien werden gebracht.

Powelli, een hybride van C. longifolium en C. Mooreanium en een van zeer groote verdienste.

Sir Trevor Lawrence te Londen komt de eer toe haar voor het eerst geëxposeerd hebben en wel op 6 Juni 1911 voor de Vaste Keuringscommissie aldaar, die haar met een getuigschrift van verdienste bekroonde. De tentoongestelde bloemsteng was gesneden van een plant die buiten op een warm zonnig plekje was opgekweekt, zoodat de plant sterker is dan men aanvankelijk geloofde.

De bloemen zijn klokvormig, ongeveer 20 cM. lang, wit van kleur met een roze blosje op iedere bloemslip, de meeldraden zijn wit, dragen bruine helmknoppen terwijl de stijl rood is.

Zonder twijfel een Crinum om in onze culturen op te nemen.

J. K. B.

DENDROLOGIE

DE CEDER VAN DEN LIBANON.

(Cedrus Libani.)

Van de buitenlandsche Coniferen is er geloof ik niet één, die meer in aanzien is, als de algemeen bekende Ceder van den Libanon. Dat wil zeggen, bij naam algemeen bekend; want zeker zullen er vele lezers zijn, die nog nooit cen echten aangeduid. Zoo zijn er nog tal van soorten te noemen.

De Ceders, die wij in onze kweekerijen ontmoeten, zijn de Cedrus Libani, C. atlantica en C. deodara, alle drie met talrijke variëteiten. De C. atlantica glauca is zeer gezocht en zeer sterk.

Het is nog altijd een open vraag of de Cedrus Libani van den Libanon, en Cedrus atlantica van het Atlasgebergte niet de zelfde soort is, doch slechts klimatologische en geographische variëteiten en daardoor slechts in enkele opzichten verschillend.

Niettegenstaande zijn groote bekendheid vindt men in ons land betrekkelijk zeer weinig mooie exemplaren. Wel wordt er af en toe melding van gemaakt, toch zijn de goede exemplaren te tellen, en daar de soort meestal niet door deskundigen is geïdentifiëerd, zullen er wel bij wezen, dat geen Cedrus Libani maar Cedrus atlantica zijn.

De echte Libanon-Ceder is voor ons klimaat veel gevoeliger

De Ceder van den Libanon. - (Foto: "Gardeners' Magazine."

mooien Libanon-ceder gezien hebben. Die bekendheid is grootendeels toe te schrijven aan de mededeelingen in het O. Testament, waar verhaald wordt, dat voor het hout, dat noodig was aan den tempel, dien Salomo liet bouwen, dat van den Libanon-ceder gebruikt werd.

Onmogelijk is het niet, dat wat men als cederhout koopt, ook werkelijk cederhout is; maar onder dezen naam wordt ook veel verkocht, wat niet van een ceder afkomstig is. Zoo noemen de Portugeezen de Cupressus glancus ook Ceder, en in de groote cederlaan bij Bussaco is geen enkelen ceder te vinden. 't Zijn allen Cypressen, die everwel prachtig hout geven.

Doch ook de Himalaya-ceder (Cedrus deodara) levert uitstekend timmerhout, en wordt door Mayr voor boschbouw in zuidelijke landen aanbevolen.

Het hout van onze Faber-potlooden komt van Juniperus virginiana, door Engelschen en Amerikanen Red Cedar genoemd. De Chamaecyparis Lawsoni wordt als White Cedar

als de Atlas-Ceder. Men kan soms jaren aaneen genot van een Libanon-Ceder hebben, totdat plotseling een harde of langdurige winter er een einde aan maakt. Ik heb boomen gekend, met een stamdikte van bijna 2,5 meter omtrek, die in één winter doodvroren; anderen, die de bovenste deelen verloren en zich later wel eenigermate herstelden, doch nooit meer den mooien vorm herkregen.

Engeland's klimaat daarentegen schijnt voor den Ceder beter geschikt te zijn, althans daar komen zeer vele pracht-exemplaren voor, die de jaloezie van menig Nederlandsch buitenplaats-bezitter gaande maakt. Het zijn ook parkboomen van den eersten rang. Hun statig voorkomen en de donkergroene fijne naalden en breed uitspreidende takken, komen vooral des winters tusschen bladerlooze boomen sterk uit. De vorm is zeer typisch onder de kegeldragers, zoo geheel in tegenstelling met een andere typische subtropische conifeer, de Kerkhof-Cypres of Cupressus sempervirens (C.

funebris), wiens steeds opgaande en zuilvormende takken aan onze Italiaansche populieren, doch in blijvend groen dan, berinneren.

De jonge takken van een Ceder, zijn geheel verschillend met de oudere. Aan de eerste zijn de naalden enkelstandig en zeer verspreid.

Later maken zij korte zijtakjes, waar de naalden zeer gedrongen als rosetjes bijéén zitten. Is de boom oud, dan vindt men de eerste takvorm weinig meer, althans zij springen niet zoo meer in 't oog als bij jonge exemplaren, die daardoor een zeer eleganten vorm hebben.

Katje met mannelijke bloemen van Cedrus deodara. (Orig. foto v. d. Schrijver.)

Typisch is, dat de Cedrus-soorten in ons land in een jaargetijde bloeien, dat zoo weinig met ons klimaat overeenstemt, nl. diep in 't najaar, ja zelfs in den winter, en toch geven zij overvloedig kegels, niettegenstaande de vorst.

Zaad van Cedrus Libani. van voren en van terzijde gezien. (Orig. teckening v. d. Schrijver).

De mannelijke bloemen zitten in rechtopstaande, soms gebogen katjes bijeen, en deze zien er donzig uit als een wolfsstaart. Zij zijn overal over den boom verspreid, doch meest aan de onderste takken, terwijl de vrouwelijke, die later de kegels geven, meer aan de bovenste takken dicht bij den top zitten. De kegel is gestaande over de seen de seer de

steeld, bol- en breed-eivormig, vanboven eenigszins afgeplat, en staat recht op den tak. Na rijpwording valt hij evenals bij de zilversparren (Abies) uiteen, en blijft de spil, waarom de schubben spiraalvormig gerangschikt waren, op den tak zitten.

Schub- en vleugelzaad doen aan die der Abies-soorten denken; vooral het zaad van Abies nobilis glauca. Het zaad van ceders, in ons klimaat gewonnen, is over 't algemeen niet kiembaar, bij uitzondering zijn zij voor vermenigvuldiging goed; het percentage kiembare is echter zeer gering.

De boom komt in Klein-Azië ook op andere plaatsen als de Libanon voor en evenals zijn soortgenooten gemengd met andere boomen.

Op de Libanon zelf zijn nog slechts zeer weinig exemplaren over.

Ook de andere Ceder-soorten leven niet in afzonderlijke

bosschen, maar gemengd met andere soorten. Het is trouwens een bekende zaak, dat in de natuur weinig bosschen uit één soort bestaan

Waar de mensch bosschen maakt, begaat hij de dwaasheid dit wel te doen, waarvan de noodlottige gevolgen dan ook niet uitblijven.

LEONARD A. SPRINGER.

NIEUWE HANDELSVARENS.

Onder dezen titel vinden wij in Möllers Deutsche Gärtner-Zeitung van 12 October 1912 het volgende stukje geschreven door den Heer E. Neubert, handelskweeker in Wandsbek, wat ook de aandacht der Hollandsche kweekers en liefhebbers dubbel waard is.

"In de laatste jaren zijn een groot aantal varen-nieuwigheden ingevoerd, die de liefhebberij van het publiek voor de varens opgewekt hebben. Voor alles is dit te danken aan de voor jaren ingevoerde Nephrolepis Piersoni en N. elegantissima. Doch die soorten zijn haast weer vergeten, want het betere is altijd de vijand van het goede. Nephrolepis Whitmanni vond bij haar verschijnen de grootste afname, en staat ook heden in de meeste culturen nog onoverwonnen. Later zijn ook nog de soorten N. todeoides en N. lycopodioides en andere ingevoerd, doch geen van deze kon met de Whitmanni op een lijn gesteld worden. Ook heeft men in het bijzonder geprobeerd nieuwe varens met nog fijnere beharing in te voeren, b. v. N. magnifica, N. Marshalli, N. Amerpholli. Maar ook deze vormen konden zich, hoe prachtig hun mooie zachte bebladering ook aandoet, niet staande houden, daar de planten door hun dichte bebladering eenvoudig omkwamen. De door den heer E. Neubert voor eenige jaren ingevoerde N. Neuberti komt de goede eigenschappen van N. Whitmanni het meest nabij. Zij heeft een veel fijnere bevedering, draagt haar bladen echter rechtopstaand, daar ze op zich zelf licht gebouwd zijn. Zelfs in Engeland, waar de varens zoo hoog gehouden worden, heeft de N. Neuberti groote opgang gemaakt. Wel een bewijs van haar waarde. Na de N. Whitmanni heeft de N. Piersoni compacta zich goed baan gebroken. De bladeren dezer nieuwigheid zijn bijzonder gelijkmatig gebouwd, de planten vormen zich zeer regelmatig en mooi, zoodat ik deze plant voor een handelsplant bij uitgemendheid houd. Ze is niet zoo fijn gevederd als de N. Whitmanni en donkerder groen. Men kan haar daarom beter met de N. todeoides vergelijken, terwijl deze nieuwigheid in groei en bladvorm bij de Whitmanni niet ten achter staat.

Door een toeval heeft mijn Chef Hert Wrede onder de Whitmanni's kweek een van de andere jonge planten, een zéér afwijkende vorm ontdekt, die eerder een N. Fosteri, de bekende hangende Nephrolepis, geleek, doch zeer gelijkmatig en breeder van blad was. Gedurende twee jaar sloeg ik deze vorm gade. De snelgroeiende oudere planten toonen zich echter tot elegante fijne planten. De vermeerdering liep vlot af, en ook de jonge uitloopers der moederplant bleven bestendig, en toonden geen terugslag. Ik zal deze nieuwigheid onder den naam van N. Wredei in het voorjaar van 1913 in den handel brengen. Zij zal bevallen, want reeds vele bezoekers van mijn kweekerij hebben hunne bewondering reeds uitgedrukt. De N. Wredei is een eerste rang handelsplant, en zal als ampelplant alle soorten overtreffen. In Engeland werd in het voorjaar Nephrolepis Rochfordi tentoongesteld, welke ik direct in cultuur nam. Toch is deze soort door haar groote fijnheid meer een plant voor den liefhebber, als voor den handelskweeker.

Veel meer waarde hebben de Engelsche nieuwigheden,

Aspidium Rochfordi (Cyrtomium) evenals Pteris Parkeri, Aspidium Rochfordi gelijkt veel in grootte en geheel op C. falcatum. Voor decoratiedoeleinden, wintertuinen enz. zal deze koude kasvaren zeer graag gekocht worden. Pteris Parkeri gelijkt wat de bouw betreft, op Pteris major, is echter aanmerkelijk krachtiger. De planten worden ongeveer 1 M. hoog. De bladeren door sterke stelen gedragen, bereiken een flinke breedte. Ook deze plant heeft als handelsvaren groote waarde, voor decoratie doeleinden leent zij zich bijzonder goed.

Beide nieuwigheden laten zich door sporen gemakkelijk vermeerderen, en zullen daarom later goedkoop in den handel te krijgen zijn. Daar zij beide zeer sterk groeien, zullen zij zich bijzonder snel tegen goede prijs verkoopen laten."

Wij wenschen den heer E. Neubert veel succes met deze zoo schoone collectie nieuwe varens.

Utrecht.

364

J. CH. BUDDE.

BLOEMENTUIN

HANEKAMMEN EN KATTESTAARTEN.

Dit opschrift lijkt al zeer weinig geschikt voor een tuinbouwblad en zou men eerder thuis achten in ons bijblad. En

toch hebben we ons niet vergist, want beide namen duiden bekende fraaie tuinplanten aan, planten die haar zonderlingen naam danken aan hare gelijkenis met de genoemde dierenlichaamsdeelen.

Treffend vooral is die gelijkenis bij de Hanekammen Celosia cristata. Zie maar op onze foto, waarop een zestal flink ontwikkelde exemplaren zijn afgebeeld. Boven een dichten bundel van langwerwige bladeren, kroont een dikken kam, vol grillige kronkels. De kleur is meestal diep purperrood, maar ook goudgeel.

Vroeger werden deze planten vrij veel gekweekt en zag men er dikwijls perken mede gevuld. Tegenwoordig is de hanekam als perkplant zoo goed als verdrongen door de pluimhanekam Celosia argentea plumosa, waarvan ook verschillende kleurvariaties bestaan, als: Thompsonii, schitterend karmozijnrood van pluimen en purperrood van loof: aurantiaca, goudgeel; miniata, menierood; alba, wit; kermesina, karmijn; violacea, violet; rosca, rose.

Toch wordt ook de echte hanekam nog gekweekt, maar meer als potplant. We zagen er o. a. verleden jaar nog een inzending van op een bijeenkomst der vaste keuringscommissie te Amsterdam.

Het voornaamste streven bij de cultuur van hanekammen moet er op gericht zijn de planten zoo krachtig en laag mogelijk, en de kammen zoo dik en groot mogelijk, te kweeken, twee eigenschappen, die alleen tot volkomenheid te brengen zijn door herhaaldelijk verplanten in krachtigen, voedzamen grond, met voldoende ruimte voor de vrije ontwikkeling van het gewas en vooral door goede bodenwarmte.

Men kweekt ze het beste in een broeibak, en begint ermede in het voorjaar.

Die bodemwarmte brengt men aan door een laag paardemest, leemen, run of zaagsel onder de aardlaag, waarin de planten geteeld zullen worden, te stoppen. Men zaait het zaad in Maart—April in zaaipannen uit, verspeent de jonge plantjes tijdig en zet ze daarna in kleine potjes. Van nu af is het zaak de planten door herhaaldelijk verpotten aan den groei te houden. Ze mogen niet stilstaan, want dat heeft

een blijvend nadeeligen invloed op de ontwikkeling van den kam. Het fraaiste kweekt men ze nog in den vollen grond. Men brengt daartoe op de verwarmende laag van paardemest, run of leemen een laag voedzamen grond, bijv. bladaarde vermengd met oude koemest en zand, en plant de reeds in kleine potjes opgekweekte zaailingen, als ze pl.m. 5 c.M. hoog zijn, daarin uit, waarbij men zorgt, dat ze volkomen vrij staan. Men houdt den bak voorloopig gesloten en geeft alleen op zonnige dagen een weinig lucht. Spoedig beginnen de planten te groeien en men verplant ze weder, d.w.z. men zet ze wijder uiteen, zoodra de blaadjes der verschillende exemplaren elkander gaan raken. Dat verplanten kan, als het met eenige handigheid gebeurt, zonder eenig bezwaar geschieden. De dunne wortels houden de bladaarde goed vast en de planten houden daardoor goed kluit. Men houdt de ramen daarna weer een paar dagen gesloten en schaduwt desnoods een weinig; maar dan groeien de planten zonder eenige stoornis ook spoedig door. Dit verplanten nu doet men telkens als de planten er behoefte aan hebben; d.w.z. meer ruimte vragen. Het is ook goed voor het wortelgestel, dat er krachtiger door wordt, terwijl de planten er gedrongener door blijven. Hebben de kammen de volle grootte, dan neemt men de planten uit den vollen grond op en zet ze in ruime potten, in het grondmengsel waarin ze werden gekweekt. Houdt men de planten dan nog eenigen

Roode Hanekammen en witte Kattestaarten. — Fote T. de Lang. (Orig. foto voor "Onze Tuinen", genomen in den Hortus te Amsterdam.)

tijd beschut in den bak, dan zijn ze daarna geschikt om buiten op de perken te worden gezet.

Op dezelfde wijze als boven beschreven kan men ook de pluimhanekammen en andere soorten kweeken.

De Celosia cristata wordt ook als een variatie van de Celosia argentea beschouwd. De breede uitgroeiing der bloeiwijze is een erfelijke bandvorming (fasciatie), een monstrositeit, welke bij meerdere plantensoorten wordt aangetroffen, maar zelden zoo constant als bij Celosia eristata. Eigenlijk is de geheele plant bandvormig, want al spoedig vertoonen de zaailingen die neiging tot verbreeding, die hoe langer hoe meer toeneemt en ten slotte haar sterkste uiting heeft in de bloemkam. Die bloemkam is dus ook niet anders als een sterk verbreeden bloemstengel, want een bloem is het niet! De bloempjes der Celosia's zijn maar zeer klein, en bij C. cristata te vinden onder den kam, tegen den sterk ver-

breeden stengel. Daar ook moet men dus zoeken naar het zaad.

Een geheel andere bloeiwijze als de hanekammen hebben de kattestaarten. Ze zijn zeer na aan elkander verwant, behooren tot dezelfde familie, die der Amarantaceeën, maar de kattestaarten vormen een afzonderlijk geslacht, dat van Amarantus, waarvan verschillende soorten als tuinplant gekweekt worden. De meest gekweekte en fraaiste is de Ama-

Pluim-Hanekammen. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

rantus caudatus of kattestaart-Amarant, waarvan de roode de mooiste is. Op de afbeelding ziet men achter de rij hane-kammen eenige witbloemige kattestaarten, in den tuinbouw bekend als Amarantus caudatus albiflorus, ook wel A. caudatus viridis geheeten. Hoewel de roode de fraaiste is, maakt de witte variëteit daartusschen toch een goed effect. Op de afb. kan men constateeren, dat ze een werkelijk gracieuse habitus heeft en in gemengde groepen een ongemeen sierlijk effect zal kunnen geven.

De cultuur der kattestaarten is heel wat eenvoudiger dan die der hanekammen. Ze hebben geen bodenwarmte noodig en behooren tot de gemakkelijkste en weelderigst groeiende tuinplanten. Men zaait ze in Maart-April in een kouden bak, kweekt de plantjes aanvankelijk in potjes en plant ze in het einde van Mei, begin Juni buiten in den vollen grond, die goed omgespit en bemest is, over, liefst op een zonnige plaats, waar ze spoedig tot vollen wasdom en schoonheid zullen komen. Ook in lichten schaduw doen ze het wel, zooals op de afb. te zien is, waar ze staan dicht achter het donkere loof van laurierkersen en nog wel op het noorden, zoodat ze daar nimmer direct zonlicht genoten. Maar op een open, zonnige standplaats geven ze toch eigenlijk eerst te zien wat ze kunnen doen, weelderige planten met een zware vacht met sierlijk overhangende dikke pluimen of staarten van amarantroode, witte of groenachtig-witte kleur. Goed gegroepeerd maakt een perk met hanekammen en kattestaarten, waartusschen de noodige groene sierplanten zijn aangebracht, een levendig en bizonder effect. De pluimhanekammen en kattestaarten kan men ook afzonderlijk in verschillende kleuren op een perk zetten, de gewone hanekammen zijn daar wat stijf voor. Die zijn het fraaist in een gemengde groepeering. v. L.

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."!

KASPLANTEN

EUPHORBIA SPLENDENS.

Wat een eigenaardig mooi plantje hoort men wel eens van bezoekers, die in de kassen komen en daar de *Euphórbia* splendens in bloei zien. En zeker mag dit plantje daarop aanspraak maken; met zijn vuurroode bloemtuiltjes maakt het te midden der andere planten een heldere, vroolijke verschijning.

De Euphorbia splendens behoort tot de groote familie der Euphorbiaceae of wolfsmelkachtigen en haar sap is vergiftig.

De naam zou deze familie te danken hebben aan Euphorbus, die in 54 voor Christus de lijfarts was van koning Juba van Mauritanië, en die dit geslacht als zoodanig voor het eerst als geneesmiddel gebruikte.

Bloeiend takje van Euphorbia splendens. (Orig. teekening voor "Onze Tuinen" van den heer D. van Laren, Amsterdam.

Men treft in deze plantenfamilie vele zeer afwijkende vormen aan. Denken wij o. a. slechts aan de Euphorbia pulcherrima (Poinsettia pulcherrima), die men overal om dezen tijd in de bloemwinkels aantreft met hare schitterend roode schutbladeren (bracteeën), en aan vele succulenten-vormen in dit geslacht, die, wat bouw en vorm betreffen, veel aan Cactussen doen denken.

Euphórbia splendens is met weinig te vreden; men kan haar zoowel koud als warm kweeken, en zelfs in woonkamers houdt zij het uit, en met een weinig zorg geeft zij elk jaar haar schitterende bloempjes.

Wanneer men het plantje koud kweekt, krijgt men eerst de bloem en later de bladoutwikkeling; kweekt men ze daarentegen voortdurend in warme of gematigde kas, zoo heeft ze bloem en blad tegelijk en houdt de bloei ook veel langer aan. Als grond geeft men hei- en boschgrond, stukjes klei en zand. Men giet de planten slechts nu en dan wanneer zij het noodig hebben, tijdens den groei meer dan in de rustperiode die bij koude-kas-cultuur veel strenger is; dan kan men den planten door b. v. 1 à 2 maal in de week te gieten, genoeg water geven.

In Engeland worden de bloempjes dezer plant gebruikt als snijbloem. De bloempjes apart of met kleine takjes er aan. Om het vloeien van het melksap tegen te gaan duwt men het afgesneden takje met de wond in warm water of houtskool. De doorntjes worden wat ingekort en het bouquetje met groen wat opgemaakt, om dan als corsage voor de dames te dienen.

De bloemen blijven met takje afgesneden, zeer lang goed, zoodat zij voor snijbloem zeer geschikt zijn. De planten die ingetopt zijn, breken weer uit, en vertakken zich steeds meer, zoodat men elk jaar meer kan snijden.

De vermenigvuldiging gaat door stekken; de takjes moet men om het melksap eerst, vóór het in den grond stekken, afvegen of laten drogen; ook kan men de wondvlakte met houtskoolpoeder bestrijken. Dit geschiedt om mogelijke rotting te voorkomen. v. B.

NIEUWE GRONDSTOFFEN VOOR PAPIER.

Het jongste bulletin van de Kew-Gardens te Londen bevat eenige belangwekkende mededeelingen betreffende nieuwe bronnen voor de levering van grondstoffen voor papier. De voornaamste is een Oost-Indische plant, Hedychium coronarium (aanwezig in de collectie van den Amsterdamschen Hortus Botanicus, en ook bekend onder den naam Hedychium flavum).

De firma Clayton, Beadle en Stevens te Londen hebben uitgebreide proeven met deze plant genomen, en gevonden dat het veerkrachtiger, sterker papier oplevert dan de sterkste soorten Manilla-papier, die thans vervaardigd worden. De elasticiteit en geschiktheid om te worden gevouwen, heeten ongeëvenaard te zijn. Het kan voor druk- en schrijfinkt geprepareerd worden, zonder lijm of andere speciale behandeling, en bezit perkament-eigenschappen, wanneer de cellen van het merg mee verwerkt worden.

Nog andere planten worden vermeld als geschikt voor de papier-productie, o. a. Alpinia nutans en de Helm onzer duinen, Ammophila arenaria.

De Hedychium coronarium is in Brazilië ge aturaliseerd en groeit er hier en daar uit zichzelf, en wel zoo dicht, dat alle andere plantengroei op die plaatsen volkomen onderdrukt wordt.

Daar — zooals boven reeds is gezegd — de *Hedychium* coronarium in onze Oost inheemsch is, is het te verwachten, dat ze ook daar weldra een eerste-rangs cultuurgewas zal vormen.

B. B.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Pleione. — Odontoglossum. — Coclogyne. — Schermen.

Wanneer wij onze Pleiones nakijken, zal het blyken, dat de mæsten tækenen van groei geven en waar bij dit geslacht een jaarlijksche verplant.ng wenschelijk is, kunnen wij daarte overgaan. Het spreekt van zelf, dat wij beginnen met het klaar maken van een hoopje compost en dit wordt samengesteld uit goed verteerde graszoden- en varenwortelgrond, van ieder de helft plus wat gedroogde koemest, kleine stukjes potscherven, houtskool en zand. Zijn er reeds nieuwe wortes aanwezig, dan moet daarmede zeer voorzichtig worden omgegaan, want zij breken nog gemakkelyker als glas. Na de verpanting krijgen zij een plaats kort bij het glas in een gematigde kas.

Met het gieten zij men voorloop g voorzicht g, eerst wanneer de nieuwe wortels door de compost dringen, geve men nu en dan wat water. Bij zonnig weer worden ze een paar malen per dag gespoten, daarmade houden wij ook de roode spin op een afstand, die o zoo spoedig op de malsche blaadjes parasiteeren.

Een aantal Odontoglossums maken zich gereed te gaan bloeien en het is een prettig gezicht elken dag meerdere bloemstengels te kunnen tellen. Het is goed de bloemstengels van een stikje te voorzien en bij het aanbinden willen wij er wel rekening mede houden, dat de natuurlijke houding niet verloren gaat.

D'tzelfde geldt o'k voor Odontiodas die men zoo licht mogelijk hangt. Aangezien slakken dol zijn op de sapp gebloemstengels, verdient het aenbeveling een dotje watten aan den voet der bloemstengels aan te brengen en daar gaat een slag niet over. De gracieus bloeiende Odontoglossum citrosmum begint een nieuwe scheut te maken, maar zij krijgt niet eerder volop water voor dat de fijne bloemstengel zichtbaar is

Odontoglossum grnade en O. Insleayi zijn nog steeds rustende en wenschen o zoo weinig water. Wakkeren wij den groei te vroeg aan, dan is een zwakke bloeiwijze er het gevolg van.

De meer en meer gekweekte Coelogyne cristata is druk met haar bruidstoilet bezig en het frappeert ons elk jaar dat die vuil-gele bloemknoppen zoo plotseling kunnen veranderen in rein-witte bloemen. In deze omstandigheden moet de plant flink begoten worden, terwijl de temperatuur een vijftal graden hooger mag zijn.

Waar dat nog niet het geval is, daar moeten de schermmatten worden aangebracht, om bij helder weer midden op den dag een uur of langer te schermen. Wij hebben dezen winter maar weinig zonnige dagen gehad, de planten zijn dus min of meer verzwakt en daarmede moeten wij rekening gehouden. Dit geldt vooral voor Odontoglossum crispum, O. Pescatorei, Masdevallias en Phalacnopsis.

Laat de Dendrobiums, Laelias, Cattleyas en de hybriden van dezen nog maar volop van de zon profiteeren.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Hecsters planten. — Vaste planten verzetten. Losdekken. — Gazons bemesten.

Als dit nummer verschijnt, schrijven we 1 Februari; 't kan dan nog wel wat winteren, maar de kans op een ouderwetschen winter wordt toch met den dag minder.

We hebben vrijwel geregeld door kunnen werken in den tuin, en toch hadden we wel graag een paar weken flink vorst gehad. De grond blijft, vooral in vochtige streken, door die voortdurende nattigheid zoo omatuurlijk en koud, is zoo moeilijk te bewerken in het voorjaar, dat we er graag wat koude voor over hadden gehad. Nu de vorst den grond niet heeft gemaakt, zooals we hem graag willen hebben, trachten we hieraan tegemoet te komen door een flinke "bemesting" met ongebluschte kalk. Waar men geen kalk wenscht te gebruiken, kan ook kalkmergel goede diensten bewijzen.

Bij open weer is er volop werk aan den winkel. Die boomen of heesters heeft te planten kan nu zijn gang gaan; plantsoen, dat opgekuild heeft gestaan, wordt vooral in de wortels terdege nagekeken. Alle zieke deelen, ook zieke wortels, worden weggesneden.

Verschillende vaste planten, die, welke in het najaar hebben gebloeid, kunnen nu worden verzet.

Waar aste planten reeds een 5-tal jaren op dezelfde paats staan en de bloei minder wordt, doen we goed ze te verzetten. (Men kan met het verplanten van vaste planten echter ook best nog wat wachten, tot Maart, begin April. Red.)

De planten, die we tegen de winterkoude

De planten, die we tegen de winterkoude hebben ingepakt, moeten we nu wat licht geven, zoolang het zacht weer blijft. Met het verminderen van het dekmateriaal zullen we echter zeer voorzichtig dienen te werken om geen jonge spruiten te breken.

Die zijn gazons nog moet bemesten met stalmest, die doe dit zoo spoedig mogelijk; hoe langer we wachten, hoe meer last we later met het maaien hebben.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Primula obconica. — Verpotten. Bij Primula obconica, welke uitgebloeid raken, nijpen wij de verbloeide bloemstengels uit, waarna ze weer nieuwe stengels maken, waarbij we ze dan nog eens gieren. Ook knanen we de planten wat laten rusten, om ze later te scheuren.

Tevens zien we om bij goed weder de bakken nog eens na, om rottende b.aderen en groene aanwas op de potten te verwij-

Nu Februari in het land is beginnen we te verpotten ;ten earste de warme kasplant n, daar deze ook het eerst den groei bervatten. We doen dat lefsit in de kas opdat de aarde dezelfde temperatuur heert. Tegel k mit het klaar miken en z e.en de: grondsoorten, maken we een pa tj potten in verschillende maten, van b.nn.n en burten schoon, en zorge tevens voor schoone petscherven voor drainage. Boy ndien hebben we wat houtskool en schero and bu de hand en wat bindmaterieel Dan knnnen we beginnen. Al naar de planten dit kunnen verdragen ontdoen we zeer of minder van de oude aarde, Zijn er bij welke gee ngrooteren pot noodig heb-ben den ne nen we wat aar dvan de kluit af en zetten de plant in denzelfden pot met verschen grond. Sommige planten evenwel willen gaarne vee y versche aarde ontvan en, zooals vele Varens Van Bromcliacseën pottan we de jonge gewortelde scheuten afzonderlijk in een platte pot.

Om de planten op de juiste manier stevig aan te drnkken, moeten we door oefening leeren. Na den pot gedraineerd te hebben brengen we hierop wat aarde, waarna we de plant erin plaatsen met de wortelhals even onder den rand van den pot. Dan vullen we de ruimte verder met aarde aan an door gedurig schudden en stampen zorgen we dat alle ruimten tusschen de wortels gevuld worden. Met de vingers drukken we de aarde, steeds langs de rand van den pot gaande aan. Betreft het diepere potten dan moeten we ze aandrukken met een speciaal daarvoor ge-maakt hout. Voor sommige planten verdient stevig oppotten aanbeveling, vooral voor znlke, welke spoedig opschieten. We temperent hierdoor den groei eenigszins. Heesterachtige planten snoeien we meteen wat in, om ze in haar model te honden. We geven ze zoo noodig een stok, en binden ze op. Ook wasschen nu de planten, voor we ze weer ter plaatse brengen, met een of ander insecticide. Het grint of wat we op het tablet hebben kunnen we tevens ververschen, de ruiten wasschen. enz. Van vele planten, welke we inkorteel, kunnen we in het kweekbakje stekken, om mettertijd de leelijker wordende oude planten te kunnen vervangen.

Het gewone aardmengsel voor verschillende pianten als F.cus, Palmen, Dracaena, Acalypha, etc. bestaat uit verteerde bladaarde, waardoor indertijd flink wat koemest is gemengd en nu wat scherp zand. Voor enkele mengen we onder verpotten wat boschgrond, voor andere weer wat kiel door deze aarde, om een olsse of stebiger kluit te krijgen.
Voor Anthurium, Dieffenbachia, Aglao-

nema, e. a. nemen we bladgroud met scherp zand, met een even groote hoeveel-heid boschgrond, met nog wat gehakt sphagnum en stukjes scherven. In tegentse'ling met andere planten, waarbij we een gietrand aan de pot laten, zetten we Aroideëen zoo hoog, dat ze op een heu-veltje staan, zooals ook bij Orchideëen. Voor Palmen is het zeer aan te bevelen. kleigraszodengrond bij het aardmengsel te gebruiken. Utrecht.

J. A. Holtingh.

In den Fruittuin.

Perziken onder glas. - Snoeien etc. in den boomgaard. - Enthout en stekhout verzamelen.

bnitengewone zachte winterweer deed in de natuur om ons heen zijn invloed

golden en gaf aanle ding tot allerlei berichten over ontijdigen bloei en tot voorspellingen van een vroege lente. We zijn echte ouderwetsche winters zoowat ontwend, maar weten bij ervaring toch wel, welke waarde er aan al die profetiën moet worden toegekend. Zoo lang Maart niet achter den rug is blijven we met alle mogelijke gebeurlijkheden rekening hou-den. Toch zijn we, ook in den fruittuin, verplicht, nota te nemen van de weersgesteldheid en in verband daarmede onze maatregelen te nemen. Vooral zij d'e z'ch met de kultuur van vruchten in kassen bezighouden, geven acht, dat het zachte weer hun geen parten speelt. Dit geldt voornamelijk daar waar stechts koude kassen in gebruik zijn, waar dus alleen de zonnewarmte aan de vervroeging wordt d'enstbaar gemaakt. Waar bij elke ver-vroeging, onverschilig van welk gewas, vooral in den aanvang, het "haast u langals eerste voorwaarde voor een grede uitkomst geldt, daar ligt het voor de hand, dat ontijd ge en schie ijke opwekking van den groei, schade kan veroorzaken.

Vooral de perzik, die onder normale omstandigheden er toch al zoo vroeg bij is haar bloemen te ontplooien, loopt gevaar haar bloei te moeten voltooien onder vee! minder gunstige omstandigheden dan waarmede die is aangevangen. Bij zacht en helder weer, cok al vriest het 's nachts een weinig, ramen en deuren open; een flinke luchtstroom past op heden de boomen beter dan een hooge temperatuur die s nachts soms weer tot onder nu terug valt. De temporatuur moet thans niet hooger zijn dan 10 gr. C. (= 50 gr. F.) en mag tegen dat de bloemen opengaan tot 12 à 13 gr. C. (= 55 gr. F.) stijgen. (De volgende week komen we in een afzonderlik art, op den nerz'k terng).

Ook in de oven lucht geeft het zachte weer ons handen vol werk, en biedt het ons de gelegenheid, dat onder gunstige omstan-

dighoden uit to voeren.

Waar nog te planten is, gaat dit voor alles, terrij we dit om van de gunstige uitwerking van de wintervorst te kunnen profiteeren, met opzet uitstelden. Nu onze berekening in dere tot op heden heeft gefaald, de vorst liet vrijwel op zich wachstellen we op zware gronden het planten nog eenige weken uit. De vorst kan rog komen en 700 ze al wegblijft is het uitzakken van het vele vocht van den laatsten tijd toch zeer in het belang van een goede planting. Bovendien kan de voorjaarszon, gepaard met een z.g. schralen wind, nog veel bijdragen om de vooraf omgewerkte, van vocht doortrokken grond van water te bevrijden.

Met ons snoeiwerk gaan we onafgebroken voort, zoolang nog mos of ardere ongerechtigheden op de boomen te bespeuren is, blijven we met boomkrabber en staaldraadborstel in de weer, wonden van eenige beteekenis worden met entwas, teer of carbolineum van de buitenlucht afgesloten.

Kankerwonden worden tot op het gezonde hont nitgesneden, waarna ze met carbolinenm, die zwammendooder bij uitnemendheid, terdege worden ingesmeerd. De vangen kleefhanden hebben hun dienst dezen winter alweer verricht, ze daarom met al wat er op of onder zit naar den brandstapel. Snoeihout wordt direct uit den boomgaard verwijderd, waardoor hij gereed ligt een bemesting te ontvangen.

Waar de boomgaard in gras ligt rest ons nog de bespniting met Bordeauxsche pap, waarmede tot Maart—April kan worden waarmede tot Maart—April kan worden gewacht. Hebben we jonge boomen in een bestaanden boomgaard bijgeplant of een gehee'en bromgaard in grasland aangelegd, dan wordt de ruimte, we'ke rond de boomen van gras ontdaan werd, opnieuw omgespit en nemen we ons voor die rnimte ook gedurende den zomer van onkrnid vrij te houden. We zagen ze weleens, wel van do grasmat ontdoan, maar waarbij de brandnetels nog boven het staketsel, dat het vee moet weren, uitsteken. Op zoo'n wijze baat die voorzorg, welke in het be-lang van de boomen wordt toegepast, weinig en kan het middel als erger nog dan de kwaal worden beschouwd. Waar onder jongo boomen onderkultuur nog mogelijk of waar een blijvende onderplanting reeds aanwezig is wordt de geheele opper-vlakte nadat de mest is aangebracht gespit.

Al snoeiende verzamelen we het benoodigde enthout, binden dit in bissen en brengen het van een etiquet voorzien op een beschaduwde paats met de ondereinden in den grond of in wat zand. We trachten uitdrogen van het enthout voor alles te voorkomen, daarom, niet eerst, voor dat het op veilige plaats geborgen wordt, het een poosje onder de boomen laten liggen, waar het aan alle weersinvloeden is blootgesteld, maar direct ver-zameld en opgeborgen. Met het snoeihout waarnit we onze stekken zullen nemen hande en we op dezelfde wyze; elke nitdroging, hoe gering ook moet worden voorkomen.

Ind.en de grond het reeds toelaat, dat er op gel op n wordt, zonder dat hij al te zeer wordt vastgetrapt, kunnen de stek-ken nu al wel worden uitgezet. We geven de stekken (bessen- en kweestek) de stekken (bessen- en kweestek) een lengte van pl.m. 25 c.M., brengen vier vijfde in den grond en slechts één vijfde van de lengte d arboven. Omdat de knopstand van druiven zooveel grooter is dan bij ears'g noemde vruchtsoorten nemenwe stekken van druiven zooveel langer, engeve.r 50 c.M., en handelen ten opzichte van de diepte waarop we ze in den grand brengen, dieneverenkomstig.

Druiven gaan ook zeer goed van oogst k een cakel cog met 1 c.M. hout daaronder en daarboven is daarvoor voldoende. Zulke stekken geven we bolemwarmte en pla tr'n ze e'k afzonderlijk in een k'ein bloem otje. Is dus de gelegenheid om te stekken nog nit in orde, is onze warme bak of wat din ook, nog niet gereed dan verzamilen we het snoeihont dit ons de st kken zal leveren en snijden de stekken n et eer voor dat alles voor den ontvangst er van gereed ligt. Het spreekt bijna van zelve dat znike kleine stekken niet veel vocht te ver iegen bebben en dat elke nitdroging, hoe gering ock, door mislukking ge olgd wordt. Op fijn verdeelde zeer vechthondende grond kunnen ook de doucin en de paradiis door stek worden voortgekweekt. Stekken met een hieltie, is de verdikking aan den voet, of stek'en w arbij van den tak d'e de stek v~ortbracht een stukje aan de stek is gebleven, verdienen voor kruisbeseen, kweestruik, doucin en paradijs de voorkenr.

J. C. M.

In den Moestuin.

Spinazie zaaien. _ Vriisters – Erwten, peulen en zaaien. boonen voorkiemen. raapstelen. zaaien, re worteltjes. bakjes- Molsnijsla, sla.

Spinazie kan in het voorjaar al heel worden gezaaid in den vollen spoedig worden gezaaid in den vollen grond. Om heel vroeg te zijn, kan men eerst een laag verschen paardenmest aaubrengen en daarop 15 c.M. grond. Deze grond is spoedig verwarmd, zoodat de spinazie kan kiemen en groeien.

Ook zonder deze moatregel gaat het echter wel en natnurlijk het best op een warm plekje in den tuin. De grond moet goed in den mest zitten. Veel bespoedigt men het gereed konnen der spinazie door overbemesting met Chilisalpeter, waarvan ongeveer twee kilo per are wordt ge-strooid, kort na het zaaien ef zooals gezegd als overbemesting, dus wanneer de spinazie reeds boven strat.

Nog kan men de spinazie laten vóórkiemen, door ze met vochtig grof zand te mengen en zoolang heen en weer te schudden, dat ieder zaadjo met wat zand omgeven is. Zoodra de worteltjes te voorschijn komen, moet het zaad worden nit-gestrooid. Het laten voorkiemen doet men in de warmte. Men moet in dit geval juist weten, hoeveel zaad er per are zal worden gestrooid. Breedwerpig heeft men om dezen tijd ongeveer 5 kilo per are noedig. Voor de ruimte verdient het breednocaig, voor de ruimte verdient het breed-werpig zaaien de meeste aanbeveling. Zaait men in rijen, dan is 4 kilo zaad per are ruimschoots genoeg. Als zaad gebruikt men gewoonlijk breed-blad scherpzaud; toch heeft dit zaad te-gen, dat de scherpe zaadhulsels later me-de geoogst worden en allicht mee komen.

de geoogst worden en allicht mee komen als de spinazie wordt opgediend. De scherpe kantjes ontkomt men door voor vroege spinazie rondzaad te nemen.

Om dezen tijd kan men ook vrijsters zaaien van bloemkool en salade. Voor sla kan Meikoningin en voor bloemkool Haag-sche Vroege, Haagsche taaie of Erfurter vroege dienst doen. Men zorgt dat het glas niet ver van den grond in den bak is, ongeveer 10 c.M. Bij vriezend weer wordt 's nachts met één rietmat gedekt. Zoodra de plantjes boven zijn, wordt overdag gelucht. Later blijft het glas eerst overdag en dan ook 's nachts geheel weg. Deze planten volgen op de wecuwen, die

thans in den bak staan.

Voor partieulier gebruik heeft men aan een half Westlandsch raam voor ieder ruimte genoeg. Wanneer men aldus handelt is men veel vooruit bij anderen, die niet van vrijsters gebruik maken.

Onder cen ander raam worden thans crwten, reulen, capueijners en tuinboonen gelegd om voor te klemen, waardoor men atweer een heel eind voor zal wezen bij hen, die dit niet doen. De behandeling is nog eenvondiger, dan het kweeken van vrusters.

In een bakje wordt het zaad regelmatig over den grond verdeeld. Onder een Westlandsch raam is ongeveer ruimte genoeg voor 5 H.G. erwten en peulen en met 5 H.G. kan men later een tamelijk lang hed mot twee rijen beplanten, dit zal ongeveer 25 meter z.jn. Men kan wel nagaan, dat met tuinbonen op deza wijze ook veel te doen is.

De erwten, peulen en boonen worden nu met grond bedekt en het g.as op het bakje gelegd, de grond mag niet ver van het glas

Het glas blijft liggen en desnoods wordt 's nachts bij koud weer wat gedekt. Na oenigen tijd wordt de grond door de kie-mende zaden opgelicht; men strijkt er nu wat met de vingers doorheen, zoodat de pluimpjes te voorschijn komen. Van dan af moet he t bakje koud worden gehouden, dus sterk luchten, opdat de plantjes niet ijl opschieten.

Door deze handelwijze, wanneer die uitgaat van een vroege soort der genoemde zaden, zal men ongeveer veertien dagen oogsten, dan wanneer het zaad direct in den vollen grond wordt gelegd.

't Is niet noodig dit voorkiemen juist in Westlandsche bakken te doen. Ieder bakje, lice origineel ook ingericht, kan voor dit vervroegen dienst doen.

Heeft men bakruimte, dan kan daarin reeds zonder verwarming raapstelen snijsla worden gezaaid.

Inplaats van snijsla nemen wij daarvoor gewonnijk pluksia en wel de Australische gele, die als snijsla wordt geteeld en de beste bladsla is om kropsalade te vervangen.

men deze gewassen een weinig Geeft Voor raap telen mag de broei slechts zeer gering zijn. Alleen het koudste mag van den groud afwezen. De snijsalade ver-draagt wel wat meer warmte, maar veel is

Evenzoo is onder koud glas te zaaien vroege worteltjes, die men vooraf kan voorkiemen in vochtig zand in een bloempot of sigarenkistje, als bij spinazie is

vermeld.

Wie mo'sla heeft kan daarvan reeds snijden. Begin Januari boorde ze zich den 15 c.M. opgehoogden door reeds grond.

FONGERS RIJWIELEN ZIJN OVERAL VERKRIJGBAAR.

De verkoop der FONGERS-Rijwielen geschiedt door middel van filialen, in de voornaamste plaatsen van ons land opgericht en door vertegenwoordigers in kleinere plaatsen gevestigd.

De filialen staan onder voortdurend toezieht van het hoofdkantoor te Groningen, waardoor onze klanten van een behoorlijke behartiging hunner belangen verzekerd kunnen zijn, terwijl in de overeenkomsten met onze vertegenwoordigers in de kleinere plaatsen gemaakt, met deze belangen ook is rekening gehouden. DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Antw. op Vr. no. 238 c. (Boekje met Holl. namen van gekweekte bloemen.): Amsterdam.Jac, B.

Men maakt ons er op attent, dat het aardige boekje van Van Uildriks en Vitus Bruinsma (Onze Bloemen den Tuin, Noordhoff, Groningen) wellieht voor u geschikt is. Ik raad u aan, het bij uwen boekhandelaar op zicht te vragen. В. В.

Vraag No. 244.

Welke rijk- en langbloeiende snijbloemen (éénjarige en overblijvende) zijn geschikt voor 't gedeelte van mijn tuin (vrij zware grond), 't welk slechts in den namiddag een paar uur zon krijgt. Zouden Dahlia's er ook behoorlijk willen?

Franeker.

Antwoord. Rijk- en langbloeiend, en geen zon, ziedaar zaken die in de bloemenwereld moeilijk samengaan. Met eenjarige planten zult u echter allicht meer sucees hebben dan met vaste planten. Ik noem als zoodanig Zinnea Haageana, Phlox Drummondii, Rudbeckia amplexi-caulis, Helianthus eucumerifolius, enz. Vaste planten voor min of meer beschaduwde plaatsen zijn: Cimicifuga racemosa, Anemone japonica, Astilbe Davidii, Li-lium candidum, Lelietjes van Dalen, alle mooie snijbloemen. Van Dahlia's zult u donkere plaatsen weinig voldoening op dor hebben.

Vraag No. 245.

Als abonné van "Onze Tutnen" wil ik graug gebruik maken van de gelegenheid mij geboden, inlichtingen te krijgen om-trent 't KWEEKEN VAN PLANTEN. Ik ben betrekkelijk weinig met kweeken op de hoogte en eerst dezen winter er mee begonnen. Ik heb nu in 4 potten uitgeplant: rose en witte anemonen, Rudbeckia en Salvia.

Gaarne zou ik weten, hoe ik deze plan-ten behandelen moet. Ik heb ze geplant in gewone potaarde, gemest met een beetje "Van der Have's voedingszout", en ze in een matig warm gestookte kamer dieht bij 't raam op de Z.-W. zijde geplaatst. Ze staan dus voor licht en lueht en zon nogal gunstig. De planten, blijkbaar kortgesneden, beginnen reeds uit te loopen, d. i. nu sinds ruim een week geleden dat ik ze gepot heb.

Kan ik deze planten geheel in de pot-ten tot bloei brengen? Moet ik ze gere-geld mesten? Wanneer kan ik ze buiten plaatsen op een balkon, waar 's middags (en 's zomers ook in den vooravond) zon is? Moeten ze nu veel of weinig water Moeten se nu verl of weinig water hebben?

Amsterdam.

Antwoord. De genoemde planten zijn meer geschikt als tuinplanten, dan als potplanten en moeten in elk geval niet in huis staan, want dan wordt het niets. Met de Anemoontjes kan potcultuur nog wel slagen, maar Rudbeehia's zijn meerendeels forsch opgroeiende tuinplanten, die zich het beste thuis gevoelen in den vol-len groud. Van Salvia hebt u soorten voor potcultuur en voor den vrijen grond gesch.kt; de laatste doet u beter ook niet in een pot te willen kweeken. Conclusie: uw cultuurmethode is voor deze planten ten eenenmale ongeschikt. Zet ze nu dadelijk op een koeie plaats en als het zacht weder is, buiten, en laat ze daar zomer en winter staan, dan kunt u er, in ruime potten of bakken geplaatst, op uw balkon wel pleizier van hebben. U kunt ze daar den begieten en bemeeten el naar ze daar dan begieten en bemesten al naar noodig is; d. w. z. al naar de planten zich ontwikkelen. Met bemesten echter voorzichtig zijn!

Vraag No. 246. a. Welke is de naam van bijgaand plantje? Liefst Lat. en Holl. naam. En hoe is de verzorging? Groote pot? Wat voor aarde? Veel water? Zon? Warme kamer?

b. En van welk soort Adiantum is bijgaand blad? Is dit een sterke soort? Mej. G. Th. Amsterdam.

Antwoord a Het takje behoort aan Seloginella Wotson; een Hollandsche naam heeft het niet. Verzorging: matig gestookte kamer, zonlicht, geregelde begieting; een goede grondsoort is bladaarde met zand vermengd. Ook mos, (Sphagnum) is goed. Een gewone geraniumpot of een platte schotel voldoet goed. 's Zo-

MARSHALL ANGELUS PIANO DE

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

mers zet u de plant niet in het zonnetje, maar beschermt ze tegen de dan te scherpe stralen.

b. De naam is Adiantum scutum. Deze is een hoogop groeiende soort, welke hooge en fraaie vederen vormt; ik geloof niet dat ze moeilijker zal zijn dan andere Adjantamsoorten.

Vraag No. 247. CRIMSON—RAMBLERS last van WIT. B. J. v. H.

Antwoord: De Turner's Crimson Ramblers hebben doorgaans in hevige mate van de witziekte te lijden; dit is feitelijk de eenige sehaduwzijde van deze verrukkelijke klimroos; maar 't zal ook oorzaak zijn, dat ze door audere. gelijksoortige rozen, maar met meer weerstandsvermogen, worden verdrongen. De kwaal afdoende bestrijden

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

zal bezwaarlijk gaan; maar beperken mogelijk, en wel door het volgende: in Maart besproeien met Bordeausche pap; in den zomer herhaaldelijk bestuiven met zwavelpoeder, vooral bij warm weer; in den herfst het afgevallen blad, waarop de zwam overwintert, verzamelen en verbran-

Vraag No. 248.

a. Aan mijn AZALEA, die ik elken dog één maal flink besproei, GROEIEN steeds nieuwe BLADEREN, die boven de kruin uitkomen. Zoo ook onder aan de stam komen twe nieuwe zijscheuten uit, maar nieuwe zijscheuten uit, maar van BLOEMKNOPPEN is nog NIETS TE ZIEN. Is zulks goed? Of groeit zij te hard? Is de behandeling wel goed? b. Ook heb ik (door het afbreken van de bloemsteel) cenige NIET ROOD ge-

worden ZADEN van een CLIVIA, kan ik deze tot plant kweeken? Zoo ja, hoe moet

il: dat doen;

c. Hoe most ik nieuws ZIJSCHEUTEN van een CLIVIA overstekken? Kan het kwaad dat de wortels boven de pot uitkomen.

Amsterdam

Antwoord: a. Wanneer uwe Azalea nog geen b'o mknoppen vertoont, zal er dit-maal wel ge'n bloem in komen ook; zij zijn van bladknoppen te onderscheiden door hun meerdere dikte, terwijl ze hard aanvoelen. Aan den voet der bloemknopontwikkelen zich doorgaans bladscheutjes ("gu. dieven), die met de nagels van du'm en wijsvinger worden weggeknepen, omdat anders de bloemknoppen zich niet ontwikkelen. In hoeverre dit bij uwe plant het geval is, zult u nu misschien wel kunnen zien. Als u bloemknoppen constateert, hangt er van af. hoever de ontwikkeling reeds gevorderd is (of tegengehovden door de ontwikkeling der dieven), of het nijpen nog kan helpen. Als de zischeuten ouder aan den stam zijn voor de vorming van een morien kroon kunt n ze behouden, zoo niet. dan verwiideren. Het besproeien is goed mits het water op kamerwarmte is gebracht.

b.. Vermoedeliik zullen uw Clivia-zaden onrije zijn. U kunt evenwel beproeven wat er van te maken is; u zaait den in een stekrotie, de zaden afzonderlijk, even onder de aarde, en met een glaasje afgedekt. Na de ontkieming afharden.

c. Om zijschenten van Clivia's afzonder-lijk to zetten neemt u de plant uit den rot. maakt den wortelkluit voorzichtig heel klein stukje van den onden stam met een vliimschern mes afsnijdt. De snijwonden aan de oude plant en de stek inwriiven met l'ortskoolnoeder en na het opdrogen weer opportten. Dat Clivia-wortels boren den grond komen hindert abn'et; ouer 't algemeen bloeit de plant beter, als de pot cen beetje kleinis.

Vraag No. 249. Van het vorige var hield ik kleine SEL-DERIE-PLANTIES over, die ik te klein vand om voor blad-selderie te gebruiken. Zou ik er die a.s. vooriaar voor kunnen uitnlanten en daardoor vroeger selderie hebben of zou er gevaar zijn, dat ze gaan blaeien?

H, ter .H. Mevr. W .- v. O.

Antwoord: Overgehouden selderie-plan-

ten zijn ongeschikt om te worden nitgeplant; ze vormen bijna direkt een bloemstengel, waardoor ze waardeloos worden, tenzij men zaad wenscht. Zaai zoo vroeg als nw grond het toelaat opnieuw en gebruik van uwe overgehouden planten, totdat de jonge hun opbrengst geven.

J. C. M.

Vraag No. 250.

Voor de vorst heb ik een stuk heide-grond 1 M. diep laten omzetten. De slechte grond onder, de zwarte boven. Welke BEMESTING raadt u mij aan om deze grond geschikt te maken voor pyromiden en roode bessen?

A, M, P.Zutphen.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

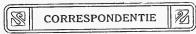
AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

Antwoord: Een flinke bemesting met stalmest of goeden compost is wel een der beste middelen om uw grond voor 't ge-noemde doel geschikt te maken. Maar uw bedoeling is zeker kunstmest te gebruiken. Het best had u dit bij de grondbewerking gedaan, en had u per Are 15 à 20 K.G. slakkenmeel, 15 à 20 K.G. kaïniet kunnen laten onderwerken, met nog 15 K.G. kalk. Als u niet te lang wacht, kunt u het nog doen, maar neem dan in plaats van het kaïm'et liever 4 K.G. chloorkalium. Maart geeft u dan nog 2½ K.G. zwave zure

W. F. A. G.

P. te Amsterdam, - Beantwoording van uwe vraag (Bloemenbak op balcon) in het volgend no.

J. A. B. te Amsterdam. over bemesting van uw tuin hebben wij doorgezonden naar onzen medewerker op dat gebied, den heer F. W. A. Grimme, Apeldoorn.

MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:= Westzaan (Holland). MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

EEN LUSTRUM.

Maandag 20 Jan. j.l. herdacht de Ver. v. Oud-leerl. der tumbouwcursussen te Amsterdam, in het gebouw "De Wetering" aan de Ruysdaelkade, haar 5-jarig bestaan. Zij meende dit niet ongemerkt te moeten laten voorbijgaan, en verhoud aan de jaarvergaderingen eeinge feestelijkheden. De zaal had een feestelijk aanzien, keurige guirlandes hingen in wijde bogen door de geheele zaal, hier en daar afgezet met mooie palmen en groen en bloemen. Eenige leden hadden hun tijd opgeofferd dit zoo te bewerken, en een bekende firma op versieringsgebied, de heer J. H. Kaufman, had de kroon op het werk gezet, n.l. door het aanbrengen van versieringsplanten, die het geheel tot een schoon geheel maakten. De groote opkomst van leden met hunne dames, een paar zustervereenigingen uit den lande, leden en bestuur der afd. Amsterdam van de Ned. Maatsch. v. Tuinbouw en Plantk., commissie van advies, daarbij nog vele geïntroduceerden, bewees, dat de belangstelling groot was. Om 8 uur opende de voorzitter, de heer P. J. Schenk met een hartelijk welkom deze talrijke bijeenkomst, en gaf een kort over-zicht van het werk der Vereeniging gedurende die 5 jaren, welke zich, vooral het laatste jaar, aanmerkelijk heeft uitgebreid. Vele zustervereenigen zijn sedert naast deze ontstaan, waarmee zooveel mogelijk samenwerking wordt gezocht. Vele excursies van beteekenis, lezingen op tuinbouwgebied, prijsviagen enz. zijn gehouden, o.a. een p.an van een vila-tuin en relief, van g ps, klei of anderszins.
Enkele prijzen worden vervolgens met

een gepast woord, uitgereikt aan de heeren H. Vos en W. H. Maassen, wegens het grootst aantal punten verkregen met inzendingen gedurende het laatste jaar.

De secretaris bracht verder verslag uit van de werkzaamheden van het afgeloopen jaar, eveneens de penningmeester

rekening en verantwoording deed.
Verder hield de heer A. J. v. Laren, vortz. der afd. Amst. der Ned. Mij. v. tuinb. en p'antk. een kernachtige rede over "Tuinbouwenderwijs en Practijk". In korte duidelijke trekken, wist spreker deze beide gewichtige onderwerpen, uiteen to zetten. Practijk en theorie moeten beide nan de spits van het vak stran om te versus der spits van het vak stran om te versus der spits van het vak stran om te versus der spits van het vak stran om te versus der spits van het vak stran om te versus der spits van het vak stran om te versus der spits van het vak stran om te versus der spits van het vak stran om te versus der spits van het vak stran om te versus der spits van het vak stran om te versus der spits van der spits van het versus der spits van der sp aan de spits van het vak staan om te verkrijgen: 'vakontwikkeling op breeden grondslaj. Practijk en theorie moeten elkaar de

hand reiken, en kunnen dan een krachtig geheel vormen. Het groot applaus, dat tig geneer vormen. Het groot applatts, dat aan spreker na het eindigen van zijne leerrijke rede werd gebracht, bewees dat men deze met aandacht gevolgd had. Herna hield de heer G. Steen eene

feestrede, waarbij vooral gewizen werd op het nut der Vereeniging van Ooudleerl. en hoe daaruit later geschoolde krachten kunnen ontstaan, die dan nuttige leden der Maatsch. v. tuinb. en plantk. kunnen zijn. Hij wenschte verder de Ver. een

voortdurenden bloei toe, en bracht huide aan het bestuur. Verder beloofde deze aan het bestuur. Verder beloofde deze vader der Amsterdamsche cursussen, zooals de heer Steen wel eens, en niet ten onrechte genoemd wordt, zijne medewerking en ging men, nadat een foto het gehecte gezelschap verecuwigd had tot het eigenlijke feestprogramma over n.l. tooneeluitvoeringen en voordrachten. Zoowel bestuur als regelings-commissie hadden eer van hun werk.

H. F. WIEGMAN.

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

N. V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

Zonnewijzer van brons

met

TUINVERSIERING. Wordt op verlangen geplaatst.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

maakt groudboringen met hand- en stoom-kracht voor onderzoek van den bodem tot het vei krijgen van drink-, koel- en fubr ekswater. 000000000 Maakt compl.

BRONGAS=INSTALLATIËN.

Telefoon Interc. No. 36. Aannemer van Rijkboringen voor opsporing van Delfstoffen.

Koninklijke Rozenkweekerii GEBRs. GRATAMA & Co.,

Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

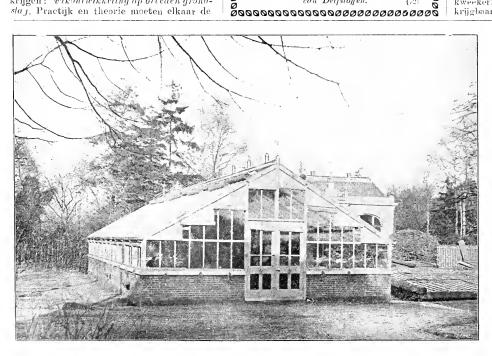
Zie o ize prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden o.a. aangeboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10 .-.

BELANGRIIKE OPENBARE VERKOOPING

a contant op de Koninkl. V. uchtb. Kwe-kerij "Pomona" en Rozengaarde aan den straatweg te Schoten bij Haarlem (behoord hebbende aan den Heer Galeshoot), op *Dinsdag 25 Februari 1913*, des voormiddags te *10*½ uur, ten overstaan van den notaris P. F. de Bordes te Haarlem, van:

Een groote partij zeer zeldzame, goed ge vormde, kern gezonde, dikwijls verplante, vruchtdagende Appel- en Pereboomen, als halfstammen met zeidzame mooie kronen Pajmetten, Candelabre met 3, 4 à 5 takken, Pyramiden, Cordons appelboomen. Voorts alle soorten van Vruchtboomen, Bessen en Frambozen, Hoogen halfstamrozen met extra mooie kronen, alsook eenige honderden struikrozen in de schoonste verscheidenheden en hetgeen verder ten verkoop zal worden aangeboden, alles behorende tot en zich bevindende op voornoemde kweekerij. Dage ijks te bezichtigen; terwijl de meest mogelijke inliehtingen op de kweekerij bij den Heer Schipper aldaar verkrijgbaar zijn.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Druiven- en

(680)

Perzikenkassen.

Kyaniseerinrichting.

KOELEWIJN.

BAARN.

TELEFOON No. 254.

Biedt zich aan

Een flinke TUINBAAS of iets dergelijks, P.G., ongehuwd, 25 jaar, goede werkkracht. Brieven No. 80, Bureel "Onze Tuinen".

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN ♦ \Diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

Kyaniseerinrichting. \Diamond 500

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN. HOENDER. en KONIJNENSPORT.

Buitenhavenweg 132 Schledam . Telepoon Nº 14

FADRIPH VAN GESM: "JZEREN HERKEN & Somethe Inschult Herken ook GESCHIKT YOUR AFSLUTTING VAN BALKONS & SERRES . FZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EFFSTE KLAS WERK. TEENENINGEN GRATIS VERKEGGBAAR

OVERTAPPINGEN JZERCONSTRUCT

NATUURLIJK

wilt gij gaarne veel eieren van Uw kippen hebben. Koop dan nog heden een of meer pakjes van het

LEGPOEDER

van de Chemische Fabriek "AURORA". Prijs per pak slechts 25 cent (voor 20 kippen 14 dagen voldoende).

ATTEST.

's Gravenhage, 30 December 1912.

Firma Wed. J. RAVE, Zwolle.

De door U verzonden pakjes Legpoeder kwamen in mijn bezit en kan ik U

mededeelen, dat ik dit poeder reeds geruimen tijd met succes in gebruik heb. Jonge kippen, broed April 1912, zijn vanaf begin December flink aan den leg, terwijl 1- en 2-jarige kippen slechts zeer korten tijd met leggen ophielden. Mijn voederwijze bleef dezelfde als vóór het gebruik van Uw poeder, doch de resultaten bij het gebruik daarvan bereikt, zijn werkelijk verrassend; ik durf derhalve bedoeld poeder gerust aan elken kippen- of hoenderparkhouder aanbevelen.

Hoogachtend,

UEd. dw. dn.,

(w. g.) J. STERK.

Overal verkrijgbaar. Naar plaatsen, waar nog niet verkrijgbaar, zendt na ontvangst van postwissel ad f 1.—, het hoofddepôt Firma Wed. J. RAVE, Zwolle, franco 4 pakken.

Villa Lindenheuvel te Soest

met Tuinmanswoning, Druivenkas, Perzikenkas, Bloemenkas enz., groot 13/10 Hectare, onmiddellijk gelegen aan Station Soestdijk (N. C S.) aan den Amersfoortschen Straatweg, wordt TE KOOP AANGEBODEN om spoedig te aanvaarden.

Adres Mevrouw RAMBONNET-POMPE, aldaar.

TE KOOP

Een 1e klas luxe MOTORJACHT (staal), lengte 8.40 M. Fijn betimmerde kajuit met waschgelegenheid, buffet, kastje enz.; motor Daimler. Snelheid \pm 15 K.M. nieuwbouw. Brieven Jachtwerf "Warmond" te Warmond.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Voor Tuinarchitectuur

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

ADVERTEERT ONZE TUINEN

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227. -: Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

P. E. MARTIN, TERRA COTTA FABRIEK te ZEIST.

Tuinvazen, Voetstukken, Beelden en verdere :- Tuinsieraden. -: (76)

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

GEBRs. GRATAMA & Co.. HOOGEVEEN.

bieden aan van George C. Waud & Duchess of Welliotgon (zie gekleurde plaat in 't nommer van 25 Jan.) Sfruikrozen per stuk / 0.35, Stamrozen per stuk / 1.35.

TENTOONSTELLING "DE VROUW 1813—1913".

De Sub-Commissie "Tuinbouw" vraagt voor de maanden Mei, Juni, Juli, Augustus en September inzendingen door tuinbouwbeoefenaarsters en liefhebsters van: Afbeoelenaarsters en liethebsters van: At-gesneden bloemen, Balconversieringen, Tafeldecoratie, Bindwerk, Groenten, Tuinarchitectuur, Vruchten. Van iedere afdeeling wordt de beste inzending be-kroond. Inzendingen ter opluistering zijn eveneens gewenscht. Nadere inlichtingen te bekemen bij de presidente. te bekomen bij de presidente

Mej. J. HINGST, "Huis te Lande", Rijswijk,

en de Secretaresse

Mej. A. BIENFAIT, Kerkhoflaan 8, den Haag.

Firma P. A. A. DE LANGE, 622 BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

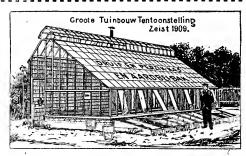
RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ia. vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063. Dordrecht.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en VRUCHTEN=

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

GADELLAA, ZEIST

Plannen en begrootingen kosteloos. (776.

(Holland). TELEF. INTERC. No. 68.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van

voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

Crinum Johnstoni, met 1 ill., door J.

Dendrologie.

De Ceder van den Libanon, met 3 ill., door Leonard A. Springer.

Nieuwe Handelsvarens, door J. K. B.

Bloementuin. Hanekammen en Kattestaarten, met 2 ill., door v. L.

Kasplanten.

Euphorbia splendens, met 1 ill., door v. B.

Nieuwe grondstoffen voor papier, door B. B.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A Hoitingh.

In den Fruittuin, door J. C. M. In den Moestuin, door H. S.

Vragenbus.

Correspondentie.

Een Lustrum.

Advertentiën.

Bijblad.

Hondenvoeding, II, door L. S. Een voormalig huisdier van de Egyptenaren, door Cynophile.

Duivenwoningen, III, door L. S.

Insectembestrijding in den Winter, door

Hoe trekken Regenwormen bladeren in hun gangen?

Vragenbus.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. C.I. D.X. A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SELEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Eijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

SIERKERSEN.

PRUNUS AVIUM fl. pl. en PR. PSEUDO-CERASUS fl. pl.

Het uitgebreide geslacht Prunus, dat ons tal van nuttige planten levert, ons heerlijke vruchten gevend die onze tongen streelen, bezorgt ous ook nog een ander genot, n.m. het genot voor de oogen door hunne liefelijke bloemenpracht. Wij kennen in den voorzomer, de wondervolle schoonheid, die een bloeiende kersenboomgaard kan tentoonspreiden. Alsof een wit sneeuwlaken over de boomen gespreid is, zoo overdekt kunnen de kruinen dan zijn met hunne milliarden bloemen.

kriekeboomen met dubbele bloemen een eerste plaats bekleeden.

De kriekelaar met gevulde bloemen of Prunus avium fl. pl. is geen vreemdeling en toch ziet men hem zelden in volle pracht, alweer omdat hij niet behandeld en onderhouden wordt zoo als het behoort. Ik ken geen boom, die in bloem zijnde, zulk een indrukwekkende verschijning is als deze onze schoonste der schoonen.

In ons ! Kenaupark te Haarlem, staat een exemplaar, dat

Jong exemplaar van Prunus avium fl. pl. -- (Foto: ..Gardeners' Magazine".)

Toch was de mensch niet tevreden; die tallooze kleine enkelvoudige bloempjes zijn hem niet voldoende; en gebruik makende van een grillige speling der natuur, die de voorttelingsorganen in de bloemen in gewone bloemblaadjes deed veranderen, en de kleine enkelvoudige bloemen omtooverde in grootere en gevulde bloemen, was de handige kweeker er spoedig bij, de speling vast te houden, en zoo zien wij onder de groote en kleine boomen onzer parken de kerse- of

zeker een der schoonste is. Met zijn breeden kruin, overdekt met een kleed van groote, gevulde zuiver witte bloemen, wekt hij ieders bewondering, jaar in jaar uit; steeds elk voorjaar opnieuw, al duurt de heerlijke bruidstooi niet elk jaar even lang. Want deze is afhankelijk van het weder, dat in den tijd van den kersenbloei, in ons land met zijn wisselvallig karakter, ook dezen even wisselvallig doet zijn. In ieder geval duurt de bloei bij gunstig weder langer dan bij de enkelbloemige, waar

Dubbele Sierkers in t Kenaupark to Haarlem. (Orig. foto van den heer J. Sturing.)

de bloemen, na de bevruchtiging spoedig verwelken en de kroonblaadjes loslaten en afvallen, om plaats te maken voor de komende vruchten. De gevuldbloemige, die het vermogen van vruchtgeven verloren heeft, behoudt zijn tooi langer.

Geeft onze kriekelaar een breeden kruin, de Japansche kers, groeit nog breeder uit. Wilt ge weten, welk verschil er tusschen onze dubbelbloemige kriekelaar en de Japansche is? Onze krieken en kersen hebben de bloempjes bijeen geschikt tot een schermvormig tuiltje, waarbij de bloemen als uit één punt te voorschijn treden. Niet alzoo bij een Japansche. Daar zijn de bloemen aan een langen algemeenen steel gerangschikt; elk bloempje bij het bloemsteeltje, van een gefranjerd schutblaadje vergezeld. De bladen zijn licht van kleur, dubbel fijn gezaagd. De bladstelen zijn vergezeld van twee steunblaadjes met lange, fijne tanden. Aan den bladvoet zijn een paar duidelijk zichtbare klieren. Het hont van éénjarige takken is licht geelachtig bruin, eenigszins glanzend, met sterk sprekende lenticellen. Als men onzen kriekelaar en den Japanschen 's winters bij elkander ziet, is vergissing niet denkbaar.

Wanneer men deze beide jnweelen onder de boomen wil aanschaffen, moet men bij den eersten (onzen dubbelbloemigen kriekelaar) oppassen, geen verkeerden te krijgen; want er bestaat ook een dubbelbloemige Morel. Deze, hoewel ook zeer mooi, wordt geen groote boom, maar blijft van betrekkelijk kleinen omvang. Hij is te onderscheiden aan zijn fijne takken en zwakkeren bouw.

Welk een indruk bloeiende kersenboomen op poëtisch aangelegde menschen kunnen maken, leeren wij van de Japanners, die in den tijd dat de kersen bloeien, feest vieren, en als alom in de natuur de kerseboomen in vollen luister staan, versiert men daar zijn kamers met takken van deze algemeen beminde plant. Ja. niet alleen in natura, maar ook versiert men de wanden der kamers, met af beeldingen van bloeiende kerselaars.

Evenwel is, zooals wij zagen, de vereering der Japanners niet voor denzelfden boom als de onze: zij hebben een andere, maar toch zeer verwante soort: de Prunus Puddum Wall, bij onze kweekers meer bekend als Prunus (of Cerasus) pseudocerasus Lindl. Van deze Prunus-soort hebben de kundige en handige Japansche kweekers reeds sedert lang verschillende variëteiten

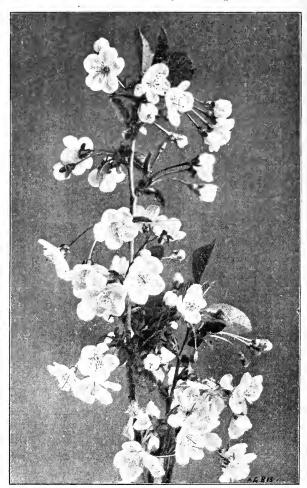
gekweekt, die wij als Pr. pseudocerasus fl. roseo pl. (met dubbele rose bloemen) of als P. pseudocerasus fl. nivea pl. enz. enz. kennen; maar nog tal van andere, die zij met hun Japansche benamingen, naar Europa uitvoeren.

Voor vereerders van niet-latijnsche namen, is het om te watertanden bij 't lezen van die duidelijke namen, als Ojochin, Ko-fugin, Nadin, Oku-miyako, Ama-no-gowa, Asahi-botan, Hazikura. Hosokawi-beni, Mikuruwa-gayeshi en tal van andere! Namen veel duidelijker als die nare latijnsche, waarmede de tuinlui schermen. Veel duidelijker niet waar?

Ik denk dan, dat een van die Japansche namen omgezet is in den naam Pr. pseudoccrasus J. II. Veitch, omdat de Engelsche importeur voor zijn Engelsche klanten den naam van den beroemden Engelschen kweeker, begrijpelijker achtte als een van die onbegrijpelijke Japansche namen.

Veel verschil zal er in de bloem niet zijn; want de kleuren van de bloemen der Jap. kersen, loopen toch altijd van het wit naar 't rose. Soms zijn de stelen wat langer of korter of de bloemblaadjes effenrandig of wat ingesneden; de algemeene indruk blijft zoowat eender.

't Neemt niet weg, prachtig, overweldigend schoon is zoo'n bloeiende Japansche kerselaar altijd. Doch geachte lezers en

Kersebloesem. — (Foto: "Amateur Gardening".)

ONZE TUINEN. 8 FEBRUARI 1913

lezeressen, gebiedt uwen tuinman, zijn snoeimesin den zak te houden! Waarlijk, hij maakt uw boom er niet mooier door.

Zijn onze dubbelbloemige krieken reeds zeer lang in cultuur,*) de dubbelbloemige Japansche soorten zijn pas in de laatste helft van de 19e eeuw ingevoerd. In Neerlands Plantentuin van Prof. Oudemans 3e deel 1867 zegt de schrijver van deze Japansche sierboomen, dat zij in 1866 het eerst afgebeeld zijn in de Revue Horticole van dat jaar, nadat zij in 1864 voor 't eerst op de internationale bloemententoonstelling te Brussel zijn tentoongesteld geweest. Het waren toen meest invoeringen van von Sieboldt, aan wien wij zoo vele Japansche tuinplanten danken.

De Japanners waren van ouds uitmuntende kweekers, aan wien wij veel te danken hebben. De rosebloemige moet ingevoerd zijn door den Engelschen plantenkenner Fortune althans volgens Carrière.

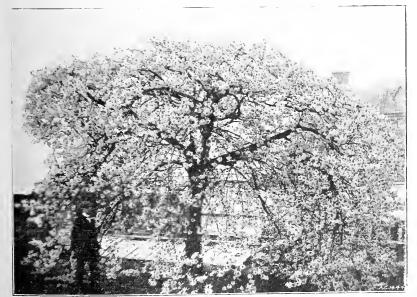
Thans worden er tal van enkel- en dubbelbloemige variëteiten uit Japan ingevoerd. Vele kweekers verkoopen ze onder den naam van Prunus (of Cerasus) Chinensis #. pl. welke naam verkeerd is, omdat een andere soort ook dien naam als synoniem heeft, doch er niets op gelijkt en een kleine struik vormt.

Er bestaat van Pr. pseudocerasus ook een treurvorm, die onder den naam van Pr. pendula verkocht wordt, doch verwarring brengt, omdat het algemeen bekende treurkersje Pr. subhirtellus Miq. door Sieboldt als Cerasus pendula r. Sieb. ingevoerd is. Deze draagt bij vele kweekers nog den onechten naam van P. of C. chinensis pendula.

Behalve de soorten, die om de vruchten gezocht zijn, voorziet het geslacht Prunus ons van eene menigte van soorten, die zoowel om hun bloemrijkheid, sierlijken vorm, als andere eigenschappen onze tuinen en parken opluisteren. Zelfs de gewone inlandsche sleedoorn Prunus spinosa is in den bloeitijd een prachtstruik, die voor den dubbelbloemigen vorm niet onderdoet.

Niet te vergeten de wilde troskers, Prunus Padus, die in de lente met zijn lange tros witte bloemen aller aandacht trekt. Waarom noemt men die toch Vogelkers? Zou die naam niet beter dienen voor de Prunus (Cerasus) avium, zooals de Duitschers doen? De bijnaam avium toch is afgeleid van LEONARD A. SPRINGER. avis = vogel.

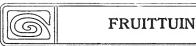
*) Duhamel-Dumonceau maakt in 1755 melding van dezen

Bloeiende Kerseboom. — (Foto: "Amateur Gardening".)

Prunus pseudo-cerasus "J. H. Veitch". (Foto: "Gardeners' Magazine".)

DE PERZIK ONDER GLAS IN HET VOORJAAR.

De behandeling van perziken onder glas eischt onze gansche opmerkzaamheid, maar kan door geregelde en aanhoudende zorgen onzerzijds tot zeer bevredigende uitkomsten leiden. We kunnen het gansche verloop van de kultuur, zoowel in koude kassen als in die waarin kunstmatige verwarming wordt

> aangewend, in zeven perioden verdeelen; in elke periode stelt de boom zijn bijzondere eischen; verwaarloozing van een dier eischen word; door gedeeltelijke of algeheele mislukking gevolgd, of verwekt een legio ongedierten, om van andere parasieten niet te spreken.

> De eerste periode, waarin de boomen in koude kassen zich nu bevinden, loopt van af den aanvang tot aan den bloei; de tweede omvat het bloeitijdperk; de derde van af de vruchtzetting tot aan de vorming van den steen in de vrucht; de vierde, de meest kritieke periode, omvat de steenzetting; de vijfde loopt van af den tijd dat de steenvorming voltooid is tot aan den oogst; de zesde gedurende den oogst; terwijl de zevende na den oogst aanvangt en duurt tot de vervroeging opnieuw begint.

In de eerste periode, waarin het kalmaan op den voorgrond staat, mag de temperatuur niet boven de 10° F. gaan en mag tegen dat de bloemen zich zullen ontplooien tot 121/2°=55° F. stijgen. In kassen waar gedurende den nacht niet gedekt wordt, waar dus geen gelegenheid bestaat ook des nachts bij eenige vorst van beteekenis den thermometerstand boven nul te houden, beschouwen we het eerste tijdperk als nog niet te zijn aangevangen.

In kassen waar na den oogst van het vorige jaar de glas-

om direct weer te worden aangewend als de vruchtzetting heeft plaats gehad. Gedurende het bloeitijdperk houden we de temperatuur zoo

gelijkmatig mogelijk en gaan de 55° niet te boven. Bij zonne-

wanneer het besproeien van de boomen geheel gestaakt wordt,

schijn, zoo noodig, ramen en deuren open, sterke afwisseling tracht men te voorkomen, vooral, als de temperatuur te hoog is geloopen, dit niet door plotseling alles open te zetten te trachten dit te herstellen. Wanneer eenige dagen donker weer door een helderen dag gevolgd wordt, zorgen we, door bijtijds te luchten, te hooge temperatuur te voorkomen. Hiermede houdt het schermen der kassen onmiddellijk verband, waar, aangezien 't pas begin Februari is, zal de noodzakelijkheid van schermen nog wel een paar weken op zich doen wachten.

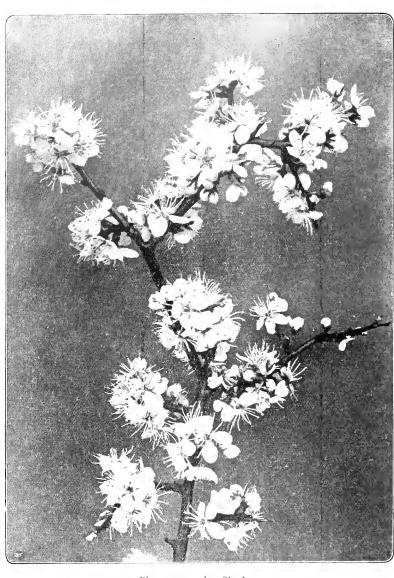
De kwestie of een snel verloop van het bloeitijdperk, dan wel langzame, langdurige bloei bij perziken de meeste aanbeveling verdient, laten we hier met vree; de leek en de beginneling spiegelen zich aan de natuur, daar gaat 't veelal zeer, zeer langzaam, wordt 't zelfs, soms door algeheelen stilstand gerekt en onderbroken, en gelukkig alle voorspellingen voor mislukking ten spijt, soms door een overvloedigen oogst

Zoodra de bloemblaadjes afzonderlijk beginnen te vallen, eindigt het bloeitijdperk. Bloemen welke in hun geheel afvallen zijn onbevrucht en verloren. Gelijktijdig met het vallen der bloemen, bij een snel verloop soms nog daarvoor, gaan de bladknoppen open. Poëtisch aangelegde naturen betreuren dit, ze vinden den bloei van perziken eenig mooi; maar wij, die ons meer met de practische zijde bezig houden, weten dat de bladeren er moeten komen om het geheele proces van knop tot vrucht in de gewenschte richting te leiden.

Bij de verschijning van de eerste blaadjes vermeerderen we onze oplettendheid; de luizen staan gereed de malsche scheutjes te belagen; een droge lucht en een plotselinge schommeling in de temperatuur lokken ze als 't ware uit, den aanval te ondernemen.

Dit tijdperk ligt op heden nog vrij ver in 't verschiet; voor ditmaal daarom genoeg over den perzik onder glas.

J. C. M.

Bloesem van den Sleedoorn. (Orig. foto "Onze Tuinen".) (Foto: R. Tepe, Apeldoorn.)

bedekking niet kon worden verwijderd, kan het voorkomen, dat er gebrek aan vocht in den grond bestaat, wat door een geregelde begieting moet worden opgeheven. In deze kwestie houde ieder rekening met de ligging van zijn terrein. Gronden met een hoog waterpeil, vooral wanneer deze z.g.n. opdrachtig zijn, hebben niet zoo heel gauw gebrek aan water: toch zal een wortelbad de ontwikkeling der boomen veelal ten goede komen; 't spreekt vanzelf, dat het water ongeveer dezelfde temperatuur moet hebben als de lucht in de kas. IJskoud water zou den groei niet opwekken, maar integendeel tegenhouden.

Tegen dat de forceering begint, zal een bespuiting van de boomen zelve de gelijkmatige ontwikkeling zeer ten goede komen. Deze bespuiting wordt volgehouden tot aan den aanvang van de tweede periode, het opengaan der bloemen, als

PLANTENZIEKTEN

EEN GEVAARLIJKE ZIEKTE DER IN KASSEN GETROKKEN SERINGEN.

Dezer dagen werd aan het instituut voor Phytopathologie een aantal seringetwijgen van de soort Marie Legraye ter onderzoek gezonden, waarvan verscheidene soorten bruin geworden waren en blijkbaar dood waren.

Het onderzoek heeft uitgemaakt, dat deze twijgen, evenals later ingezonden van de soorten Charles X en Casimir Perier, waren aangetast door een ziekte, die hier in Nederland-nog niet eerder is waargenomen, maar die reeds omstreeks 1905 zeer schadelijk was in de seringenkweekerijen in den omtrek van Hamburg. De oorzaak ervan is gebleken te zijn de zwam Phytophtora syringae Klebahn, die in de knoppen en in de knoppen en in de bast woekert en deze deelen doet afsterven.

De aangetaste knoppen zijn te herkennen, doordat zij donkerbruin en gerimpeld zijn; soms is de geheele knop dood, soms slechts enkele schubben. Aan de bast kan men in den aanvang de ziekte eerst herkennen, wanneer men de bruine opperhuid afkrabt; op gezonde plaatsen komt dan het frisch groene weefsel voor den dag; op plaatsen waar de zwam aanwezig is, is het bruin en dood.

Bij Marie Legraye zijn meestal, maar niet altijd, de eindknoppen, soms ook nog een paar der daaropvolgende gezond, terwijl de lager zittende door de ziekte gedood zijn. Bij Charles X daarentegen zijn gewoonlijk juist het boveneinde der scheuten, de eindknoppen en eenige daaronder ziek en geheel dood; de bast is daar dan ook samengeschrompeld, zoodat dan zonder afkrabben van de opperhuid de zieke gedeelten te herkennen zijn.

In de doode knoppen en bast vormt de zwam talrijke voortplantingsorganen, de z.g.n. oösporen, die alleen met een microscoop zichtbaar zijn; deze komen na verrotting van de

doode plantendeelen vrij en besmetten dan den grond. Men moet dus in de eerste plaats de verbreiding dezer oösporen voorkomen, evenals men bij bestrijding van onkruid er voor zorgen moet dat dit geen zaad vormt. Dit kan alleen geschieden, door alle aangetaste twijgen (ook die waarvan slechts een of twee knoppen ziek zijn en die dus nog wel uit andere knoppen een bloem konden voortbrengen) af te snijden en te verbranden. Dit laatste is onafwijsbaar noodig; men mag vooral niet de zieke takken op 't land, op den composthoop of in de slooten gooien. Ook moet men er voor zorgen, dat de doode knoppen, die vol oösporen zitten,

niet afvallen en op den grond blijven liggen. Voorloopig is dit het eerste, wat den kweekers ter voorkoming van de uitbreiding dezer de cultuur met ernstige verliezen bedreigende ziekte te doen staat. In hoeverre in 't volgend groeiseizoen bespuitingen of andere maatregelen ter voorkoming zullen kunnen worden uitgevoerd, zal nader door het instituut voor Phytopathologie worden nagegaan.

Kweekers, die in twijfel verkeeren of zij met de hier beschreven ziekte te doen hebben, zullen goed doen, wat van 't verdachte materiaal aan het instituut voor phytopathologie, dat hen gaarne zooveel mogelijk zal inlichtingen, ter onderzoek toe te zenden.

De directeur van het Instituut voor Phytopathologie: J. RITZEMA BOS.

VRUCHTEN, BLOEMEN EN PLANTEN.

Nevensgaande foto geeft de afbeelding weer van een verzameling fijn fruit, decoratief opgesteld met bloemen en planten, op de groote Landbouwtentoonstelling te Medemblik gehouden, bekroond met de gouden Medaille. Algemeen was de uitspraak bij de aanschouwing van deze inzending dat de bekroning ten volle verdiend was. De druiven waren prachtjuweelen, uitmuntend door grootte van tros en bes, fraaie kleur

en waas. Ze waren bovendien opgesteld op een prachtig uitkomende wijze, tegen overtrokken plankjes, die een weinig achterover geplaatst waren.

Tusschen de druiven in prijkten de fijnste en zwaarste meloenen op glazen vruchtenschalen, terwijl beneden de heerlijkste en grootste tafelperen en appels, benevens perziken uitgestald waren op kartonnen schaaltjes en wedijverden om den voorrang. Verder was de collectie nog aangevuld met kleine schaaltjes gevuld met aardbeien, japansche wijnbes enz.

Was alzoo de inzending vruchten reeds buitengewoon fraai, de opstelling en schikking met planten, groen en bloemen was tevens zoo smaakvol, dat het alle bezoekers trof, en met bewondering deed stilstaan. Het model was genomen naar de inzending van den Koninklijken hoftuin in Engeland, op de internationale Tuinbouwtentoonstelling te Londen.

Waar deze laatste echter orchideëen kon gebruiken van groote waarde, moest hier een gewone kweeker zich behelpen en werken met minder kostbare bloemen en planten, waarvoor hij lelies en rozen koos, die echter in samenwerking met palmen en Asparagus-slingers een keurig effect maakten. Zij vormden met de prachtige vruchten een smaakvol geheel, dat een magnifieken aanblik gaf.

BLAUWE KLIMOP-PELARGONIUMS.

Een eigenaardigheid van de bloemenkweekerij is wel het zoeken naar nieuwe kleuren voor bestaande bloemen. Als de eerste blauwe roos (werkelijk blauw!) op de markt komt, is het fortuin van dien kweeker gemaakt. De bekende Ageratum mexicanum is blauw; men rustte echter niet, voor er een witte was: de Little Dorrit Weiss. Zuiver wit, nu ja, dat nog wel niet, nog steeds wat schmutzig, maar... toch "weisz". Nu is er echter een Ageratum mexicanum Little Dorrit "Reinweisz", en we gelooven, dat deze zeer goed gebruikt zal kunnen worden. De witte Heliotropen, de witte Vergeetmenietjes en derg. kunnen mij echter maar niet bokoren; vooral de witte Vergeetmenietjes niet, evenmin als de roode Lelietjes van Dalen.

Niet elke "kleurverbetering" kunnen we dus als zoodanig aanvaarden. Vaak echter is dit in hooge mate het geval, en schijnt dit ook zoo te zijn met de nieuwe klimop Pelargonium (Hanggeranium zegt de volksmond) "Louis Neumann", waarvan gezegd wordt, dat dezer "Tyrus-purperen" kleur op het moment het blauw het dichtst nabij komt. Maar bijna blauw of niet, het schijnt, dat we hier met een werkelijke aanwinst voor het balcon te doen hebben, en als zoodanig neme zij haar plaatsje in te midden harer kleurige zusteren.

ANTH. O. P. HILE.

TUINAANLEG.

De heer G. F. Koopman, secretaris der Afd. Amsterdam en Omstreken der Tuinbouw en Ned. Maatschappij voor Plantkunde, hield den 21n Januari j.l. in het Hotel "Krasnapolsky" te Amsterdam, een met fraaie lichtbeelden opgeluisterde lezing over tuinaaneg, die druk bezöcht was. We geven de hoofdpunten uit die lezing, die wellicht ook in breeder kring belangstelling zullen ontmoeten, hier weer:

Het begrip tuin is zeer oud. Het beteekent een afgesloten ruimte, waarin plantenteelt wordt uitgeoefend.

In tegenstelling met het veld is de tuin van de buitenwereld afgesloten en met het

Nadat men eerst uitsluitend nuttige planten kweekte, bracht de beschaving langzamerhand de sierplanten in den tuin.

Schultze-Naumburg zegt ons kort duidelijk wat de tum eigenlijk is: "Een tuin is geen woud en geen weide. De tuin is een uitbreiding van de woning en dus een zuiver architectonisch werk, waarin verschillende plaatsen van oponthoud worden gemaakt, die eene bijzondere bestemming hebben en voor welker vorm, samenstelling en afscheiding, de maker in plaats van het doode, het levende materiaal kiest, dat hij door allerlei miadelen en cultuur in den verlangden vorm brengt.

De plant mag zich vrij ontwikkelen, de vorm, die het geheel aanneemt is een door menschen bedoelde, architectonische daar-

stelling.

Het is een eerste vereischte bij het aanleggen van een tuin dat er een soort verband bestaat tusschen de omgeving die men om het huis aanbrengt en de architectur van het huis zelf. Een kleinen tuin met trappen, terrassen en fonteinen te versieren is even dwaas als een paleis in een wild onbebouwd veld te plaatsen. Is echter de tuin gereed, dan moet het met den stijk van de woning in harmonie zijn en het geheel geeft ons dan d.e rust en volmaking, die ons overtuigd doet zijn van gezonde kunst.

Men kent twee hoofdvormen van tuinaanleg: de regelmatige of geometrische stijl en de onregelmatige of landschapstijl. Nu komt bij ons de vraag op, waar ge-

bruken we de een en waar de andere? Een bepaald antwoord is hierop niet te geven, veel hangt van omstandigheden af, wel kunnen we zeggen, dat waar sprake is van kleine tuinen als villa- en stads-tuinen, plantsoenen door huizenrijen ingesloten, de regelmatige stijl de voorkeur verdient; zelfs voor vele groote tuinen is dit de beste op ossing. Beschikken we echter over een groot terrein, l.efst heuve'achtig met een beboschte omgeving, dan is zeker de landschapstijl op zijn plaats, daar hier het reeds bestaande landschap als aansluiting voor onzen aanleg aanwezig is. Vele

Vele werken, vooral Duitsche, geven tuinteekeningen, die ten doel hebben vaklieden en publiek over tuinaanleg in te

Sommigen zullen deze nauwkeurig nawerken en op hunne aan te leggen terreinen overbrengen, maar ieder die een weinig kunstgevoel bezit, zal moeten erkennen, dat op deze wijze de tuinkunst niet gediend wordt. Het is juist de oorspronkelijkheid waaraan de tuinkunst het meest behoefte heeft, ook al wordt het doel niet dadelijk bereikt en geen slaafsch volgen van door anderen gemaakte plannen die door geheel andere eischen werden samengesteld.

In de laatste jaren hoort men veel spreken over natuurstijl of nieuwe aesthetische stijl. Wanneer men veronderstelt hier met iets werkelijks nieuws te doen te hebben,

dan is dit toch niet het geval. Men zegt wel eens er is niets nieuws onder de zon, zoo is het ook hiermee. In de 2e helft van de 18e eeuw werd door velen reeds deze natuurstijl aanbevolen. Hirschfeld, Kent, Brown en anderen spraken er van. Alles wat niet op woeste natuur geleek, was uit den booze en door hun invloed moesten goed aangelegde tuinen verdwijnen om plaats te maken voor de nieuwe richting. waar alles volgens zoogenaamde natuurlijnen was opgebouwd.

Ook nu doet zich hier en daar deze beweging kennen en alles wordt opgeofferd aan perspectieven en kleureffecten met dat dit op de dikwijls zeer beperkte gevolg, de tuin een onnatuurlijk aanzien ruimte

krijgt.

De natuur toch is niet na te maken het zal altıjd een gebrekkige imitatic worden, terwijl uit al die knutselarijen de menscheunand te herkennen valt.

Al een als men over groote terreinen kan beschikken, en de natuur rijkelijk helpt, zal in dezen stijl iets mogelijk zijn.

Dat de landschapstijl velen niet bevredigt, wijt ik voor een groot deel aan het gemis aan bloemen. Voornamelijk wordt hier gestreefd naar het verkrijgen van heestergroepen en bosschages, gescheiden door kleinere of grootere grasvlakten, die voor een oogenblik een prettig aanzien geven, maar bezoekt men vele deze landschappelijk aangelegde parken, die alle dezelfdo effecten trachten te bereiken, dan bemerkt men ook hier, dat de juiste

oplossing niet is gevonden. Maakt men een kleinen tuin, die in de meeste gevallen door schuttingen van de omgeving is afgesloten, dan zijn deze grenzen niet weg te denken, factoren evenmin als het huis, dat een groote plaats van het terrein inneemt. Al deze rechte lijnen zullen ons plan beïnvloeden en een rechtlijnig ontwerp is zeker hier de aangewezen stijl. Men zal moeten toegeven, dat paden en wegen menschenwerk zijn en geen natuurprodukten. De meest logische verbinding van twee punten is de rechte lijn. Sommigen meenen dat at deze rechte wegen eentoonig worden. Wanneer een rechte weg centoonig is dan ligt dit aan de omgeving, niet aan de rechtlijnigheid.

Het komt hierop aan, dat van de rechte lijn een goed gebruik wordt gemaakt en dat de détails van het plan, in harmo-nie en proportie, aan het geheel volkomen aanpassen. Dat wil niet zeggen, dat elke kleine tuin volgens een voorbeeld moet worden gemaakt, of dat de planten zich niet vrij mogen ontwikkelen. De wegen zijn echter van ondergeschikt belang en niets dan een middel om een doel te bereiken, en in vele gevallen zal daarom de kortste weg de verkieselijkste zijn. Wanneer een slingerend pad slechts gemaakt wordt om het geheel een natuurlijk aanzien te geven, dan zal dit zeker op een jammerlijke mislukking uitloopen.

Ook de rechtlijnige aanleg geeft ontelbare variaties, die des te meer aangewend dienen te worden naarmate men den tuin van bloeiende planten wil voorzien.

De plaats voor bloeiende planten is bepaald; ze willen zonlicht ontvangen en deze plaats is in elken tuin verschillend; hier is dus een belangrijk uitgangspunt voor den aanleg, die tevens verschil in aanleg medebrengt.

In zoovele tuinen nog komen veel te weinig bloeiende planten voor en maken een somber geheel in plaats van een vrooliiken indruk.

In het tegenwoordige leven is de tuin een behoefte geworden; we verlangen naar deze schakel met de natuur.

Veel zijn we verschuldigd aan vroegere tuinontwerpers, die ons nog heden in

hunne opvattingen weten te verheugen en die door dikwijls eenvoudige middelen een doeltreffend en schitterend effect wisten te bereiken.

En het is aan den modernen tuinontwerper, die geleerd heeft partij te trekken van de fouten zijner voorgangers, door nieuwe denkbeelden onze belangstelling levendig te houden.

FRIESCHE TUINBOUWVEREENIGING.

In het "Friesch Koffiehuis" alhier hield gisteravond bovenstaande vereeniging, onder voorzitterschap van den heer P. A. Silvergieter Hoogstad, een gewone ledenvergadering. Zij was goed bezocht. Als spreker trad op de heer J. K. Budde, hortulanus te Utrecht, met het onderwerp: "de in Mei 1912 te Londen gehouden internationale tuinbouwtentoonstelling". In een aardige causerie gaf de spreker, die als jurylid genoemde tentoonstelling bezocht, een beeld van den omvang dier expositie en van de reusachtige inzendingen op het gebied van bloemen.

Van dien omvang getuigde zeker wel het feit, dat de tentoonstelling een oppervlakte besloeg van niet minder dan 10 H.A. en dat 3000 officieele personen buiten de 350 jury-

leden er aan verbonden waren.

Op den dag der opening was de entrée 25.20 voor een bezock van 1 tot 5 uur s middags en toch was de belangstelling zoo groot, dat de bezoekers bij den ingang queue moesten maken.

Op onderhoudendo wijze wist spreker bij rondgang langs de inzendingen de hoorders to boeien. Met bewondering gewaagdo hij van de reusachtige inzending orchideeën door Engelsche bloemkweekers tentoongesteld. Van de grootte van sommige inzendingen gaf spreker een voor-beeld, door mee te deelen, dat aan de opstelling van één inzending niet minder dan 25 personen bezig waren.

Hoe het kweeken soms beloond wordt, daarvan strekte ten bewijze, dat een kweeker uit Frankrijk met één ingezonden roos den "Daily Mail"-prijs ten bedrage van 1000 pond sterling behaalde.

Vorder werd medegedee!d, dat onder de buitenlandsche exposanten Holland mee bovenaan stond en dat de inzending vruchten uit Canada algemeene bewondering wekte. Ook de door Aalsmeer ingezonden seringen trokken in hooge mate de belangstelling.

In de pauze had de keuring plaats van de voor een door de Vereeniging georganiseerden wedstrijd ingezonden graenten. Prijzen werden toegekend aan: R, Zij 1stra voor de 5 mooiste Savyekoolen, P. Visser voor de 5 mooiste roode id., H. Kuperns voor de mooiste collectie preien en dezelfde voor 5 stuks der mooiste selderijknollen. Alle inzenders wonen te

De heeren Wiemers en Beek ontvingen den dank der vergadering, bij van den voorzitter uitgebracht, voor de door hen ter oplu'stering geëxposeerde bloemen, terwijl de heer Beintem a een compliment kreeg voor de aardigste étalage.

Na de pauze gaf de spreker van den avond aan de hand van lichtbeelden een ge zeer interessante kijkjes van bloemen en planten, welke op de tentoonstelling het meest de aandacht trokken. Daarbij werd door hem veel intereseants medegdeeld.

De vergadering, die te zeven uur een aanvang nam, werd te halfelf gesloten.

(Leeuw. Cour.)

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Aerides. — Saccolabium. -Cattleya. — Laelia.

Wanneer wij door onze Orchideeënkassen waudeleu is het prettig ontwaren dat er bij versehillende gesiachten nieuwe groei is. Planten van Aërides odoratum, A. virens, A. Fieldingeana, A. Lobii en A. Sanderiana toonen dat duide.ijk. z.en wij ook bij sommige Saccolabiums; o. a. bij S. riolacea, S. guttatum, en S. retusa. Waar wij opmerken dat de wortels gaan groeien, daar is er geen bezwaar, om, wanneer dat noodig is tot verplanting over te gaan. Zooals men weet, groeien Aërides-soorten het best in potteu, terwijl Saecolabiums de voorkeur aan mandjes, die aan de kap van de kas worden opgehangen.

Men wil er wel om denken, niet spaarzaam met drainage te zijn, daar mag niets aan mankeeren. Voor compost niet an-ders dan Sphagnum, waardoorheen wat fijn geklopte potseherven worden gewerkt, zoodat het water gemakkelijk kan passeeren. Men werkt den pot met een heuveltje af en uitgezochte Sphagnum, waarvan ellen de benie verstellen de verstellen van alleen de kopjes worden gebruikt.

diene tot afdekking.

Planten die nict verplant behoeven te worden geven wij toeh zooveel mogelijk frisch Sphagnum en pikken het oude tussehen de wortels weg, wat zonder de minste beschadiging gebeuren kan. En wanneer wij dat doen, kijken wij de plant goed na en elk luisje dat wij snappen wordt ter dood veroordeeld.

Zij krijgen een flinke dosis water en worden vervolgens opgehangen in de warmekas en houden de planten vochtig door te spuiten. Kunnen wij dat ten slotte niet meer redden, dan halen wij er den

gieter bij.

Aërides Lindleyanum, A. crassifolium, crispum en A. Warneri behooren in een luchtige, gematigde kas thuis.

Het is nuttig en noodig nu en dan de Cattleyas en Laelias eens na te zien, immers, voor dat wij er erg in hebben zitten de voeten der schijnknollen vol met luizen. Dikwijls nestelen zij zich achter het vlies dat den schijnknol omgeeft en de meeste voorziehtigheid moet betraeht worden om ze daar, zonder de plant schade te doen, weg te krijgen. Een tandenbor-steltje kan hierbij goede densten bewij-zen. Merken wij planten op die beginnen te groeien en dat toonen door het maken van nieuwe wortels, dan kunnen wij zoo noodig verplanten. Zeker, er kan nog mede gewacht worden, maar de operatie wordt er niet gemakkelijker op, immers, hoe langer de wortels worden, hoe grooter de kans is dat wij ze breken.

Zaailingen van deze Orehideeën moeten steeds doorgroeien, totdat zij bloeien. Zij mogen wat warmer staan dan de andere, d. w. z. dat het kwik tot 75 gr. Fahr. mag klimmen en tot 60 gr. mag dalen en moet de atmospheer vochtig zijn. Zij moeten verp'ant worden wanneer dat noodig is en groeien uitstekend in een mengsel van varenwortelgrond en Sphagnum, van ieder de helft, met een handvol dobbelsteengroote stukjes potscherven op den koop toe.

Nu en dan eens rooken houdt de Thrips op een afstand. J. K. B.

In den Bloementuin.

Eénjarige zomerblocmen.

De tijd van zaaien is nog wel niet aangebroken, maar wel wordt het zoo lang-

zamerhand tijd voor het bestellen van mooie éénjarige zomerbloemen.

Adonis aestivalis of Kooltje Vuur; bloeit van Juni tot September met vuurroode bloemen. Wordt einde April op het perk uitgezaaid. Hoogte ongeveer 50 c.M.

Alonsoa grandiflora bloeit eveneens don-kerrood, doch wordt wat hooger dan de vorige, n.l. 60 c.M. De planten vertakken zich zeer weinig, dienen dus dicht opeen te staan. Men zaait einde Maart in een kouden of lauwen bak, verspeent eenmaal onder glas en plant begin Mei buiten uit. Om het vertakken wat te bevorderen, snijdt men de koppen uit de planten, als ze ±

15 e.M. hoog zijn.

Alyssum Benthami compactum is wel een van de dankbaarste zomerplanten. Zaai begin Mei buiten uit, niet te dik en dan uit op afstanden van ongeveer 25 c.M. Bloeit bijna den geheelen zomer door; gesehikt voor alle doeleinden, b.v. om ge heele perken te vulleu, als ondergrond voor stamrozenperken, als opvulling voor "mixed borders", als rand om andere plan-

ten, enz.

Amaranthus caudatus, de eigenlijke Kattestaart, is een weinig op den achtergrond geraakt, door toedoen van haar zusjes, die er mooi gekleurde bladeren op na honden, zooals de A. tricolor (prachtig gekleurd blad, verlangt warme plants), A. sanguineus, A. salicifolius, A. hybridus Princess of Wales (mooi bont blad), enz. Om mooie planten te krijgen met kerngezond blad, zorgen we voor een flinke bemesting. We zaaien begin April onder glas en planten begin Mei buiten. Wie ook in den zomer Vergeet-me-niet

in zijn tuin wil hebben, die zaaie Anchusa capensis begin April onder glas uit, om ze begin Mei buiten te zetten. De planten

worden ongeveer 70 c.M. hoog.

Antirrhinum majus oftewel Leeuwebekjes wil haast ieder in zijn tuin. We bestellen ze liefst op kleur. Mooie variëteiten zijn o. a.: Rosalinde met koraalroode bloemen, Queen Victoria (zuiver wit), Daphne (koraalrood) en Schwarzer Prinz met donker purperen bloemen. We zaaien ze einde Maart onder glas, verspenen ze eenige malen en planten begin Mei buiten. Arctotis grandis is weer een mooie plant voor borders; ze wordt pl.m. 70 e.M. hoog. De 7 e.M. groote bloemen lijken zeer veel op Margrieten; de straalbloemen zijn wit, de schijfbloemen helder lichtblauw.
We zaaien liefst onder glas om begin
Mei in zeer voedzamen groud uit te plan-

ten op een zonnige standplaats.

Artemisia gracilis is een zeer mooie sierbladplant, die we vorig jaar weer eens zagen voor 't eerst na vele jaren. 't Is geen nieuwe plant, maar we treffen ze toch weinig aan. We zaaien onder glas en planten in voedzamen grond; in groepjes in 't gazon of in borders voldoet ze zeer goed.

Aster chinensis syn. Callistephus chinensis is zeker voldoende bekend. Atriplex hortensis atrosanguinea, de roode Melde, gunnen we door haar mooie roode kleur nog steeds een plaatsje. We zaaien einde

April buiten uit.

A. Lebbink.

Zie ook het art. Eénjarige planten voor bloemvakken en boordbedden, in $\stackrel{N}{\text{No}}$ 30. Red.

In den Moestuin.

Koude Bakken.

Dezer dagen ontving ik van een der lezers een schrijven, hoe te handelen met een bakje van zes eenruiters, dat dit jaar is aangeschaft. De geachte vrager wenschte er eenvoudige teelten in te doen en dat moet ook werkelijk de bedoeling zijn. Allereerst moet het dienen om vroeger in deu vollen grond wat te hebben. Het moet dus dienst doen om vóór te telen. Daarvoor komen erwten, tuinboonen en peulen in aanmerking en verder sla en bloemkool.

Nu heeft men niet veel ruimte voor een en ander noodig. Onder één raam kan men ongeveer 5 ons erwten of peulen leggen en daarvan maakt men later bedden van minstens 25 meter lengte, waarop twee rijen erwten of peulen. Gewoonlijk heeft men bed niet noodig en kan men zoo'n lang met de helft toe. Laten we er eehter twee ramen voor nemen, omdat ook tuinboonen moeten worden gelegd, de rnimte die dan oversehiet gebruiken we om er sla, bijv. Mei-koningin en bloemkool, bijv. Haagsehe taaie, in te zaaien, de z.g. vrijsters. Zaaien we niet te nauw, dan kunnen deze op de plaats blijven staan, en anders kunnen we nitdunnen, om als ze groot geuoeg zijn buiten uit te zetten. Verder zullen de erwten, penlen en boonen reeds uitgeplant kunnen worden, als de sla- en koolplanten nog niet naar buiten gaan, omdat ze nog te klein zijn. De ruimte van twee ramen kan nu dienst doen om er de sla en bloemkool op te verspenen. Daar men aan een vijftigtal van elk wel meer dan genoeg zal hebben, is daarom één raam eehter wel voldoende. Van daaruit worden dan later de planten buiten uitgezet en heeft men kropsla, vóór de meeste particulieren er om denken.

De vier ramen die overschieten kunnen bezaaid worden met enkel spinazie, die men vóórgekiemd heeft en nn onder het glas spoedig klaar zal zijn. Ook kan men twee ramen met spinazie bezaaien, één raam met pluksla, Australische gele, en één raam met raapstelen, of als men er een goed luw plekje in den tuin heeft, kan men de spinazie er buiten laten en enkel pluksla en raapstelen onder het glas telen, dat nu voeral dieht boven den grond in den bak moet liggen. Deze twee groenten zijn in een bakje spoedig klaar, vooral, wanneer ze 's nachts wat warm worden gehouden en overdag niet wordt gelucht. In dit geval is het noodig, dat er een scheiling, door een dwarsplank wordt ge-maakt, tusschen de twee ramen met erwten enz. om voor te kiemen en de andere vier ramen. In den eersten tijd als erwten, bloemkool, nog niet boven zijn laat men de ramen dicht en dekt 's nachts, maar zoodra de zaden beginnen op te komen, moet overdag worden gelueht en 's nachts slechts bij vriezend weer worden gedekt. Later laat men het glas geheel weg, intusschen blijven de 1amen op de raapstelen en pluksla liggen, daariu moet zooveel mogelijk warmte komen.

Ziju deze eerste groenten geoogst dan kunnen deze bakjes weer dienst doen voor

icts anders.

Een raam moet worden afgezonderd, of liever geheel afzonderlijk worden aangelegd, om daarin wat broci te brengen door een laag paardenmest op blad. Daarin wordt in Maart prei en selderij gezaaid. Vooral de selderij moet goed nat worden gehouden. De plantjes worden daarna verspeend onder glas in den bak. Onder één raam kan men ongeveer 100 selderijplanten bergen, later verhuist deze naar den vollen grond en zoo ook de prei, waarvan er wel 200 stuks onder één raam gaan. Evenzoo kan men wat later doen met zomerandijvie, die ook wel direet onder het konde glas kan worden gezaaid om later er regelmatig onder te verspenen.

Nog later in den tijd moet men ervoor zorgen komkommerplanten te hebben, die gezaand worden op de manier als aangegeven is voor prei en seiderij. Men heeft voor icder een komkommerplant noodig. Als men nu inplaats van zes planten zorgt cr 12 te hebben, dan is men des te zekerder te zullen slagen.

Ten slotte laat men natuurlijk onder ieder raam maar een plant doorgroeien. Terwijl de komkommers nog in den aanvang van den groei zijn, kan de onder- en bovenkant van het bakje nog dienst doen voor de teelt van andere groenten, met name voor posteien, die spoedig genoeg klaar is om de komkommers niet te hinderen. Indien het bakje gemakkelijk verplaatsbaar is kan nien nog wel anders handelen. Men zou er bijv. vroeg worteien in kunnen zaaien en zoodra deze goed aan den gang zijn het elders zetten voor een andere teelt.

H. STIENSTRA.

In Kassen en Bakken.

Zaaien. — Stekken. — Knolbegonia's uitieggen. — Pelargo niums, etc. — Asparagus.

Vroeg gezanice Begonia's en Gioxinia's zunen we nu moeten verspenen. We beginnen thans ook meeerdere planten te zaaren, ais Fatmen, Canna s en Musa's. Voordat we dezo uitzaaien is het goed ze eenige bewerking te doen ondergaan, wilien we ze spoedig zien kiemen, door de senaal to kneuken of aan to villen; het vocht trekt anders te langzaam tot het zaad toe en de kieming laat zich daardoor lang of geneel wacnien. Mielnere zaden, met een nard omhuiser, worden heer goed bewerkt door ze eenigen tijd in warm water to leggen. We zaalen in meestal tijn gezeerde madaarde, met zand vermengd, Erica, Grevilica, Azatea, Rhododendron, Vaccinium, Caiceolaria, etc. gaarentegen zaaien we nerst in zandige helaarde. Gioxinua's en dergenjke zaaien we in met zand vermengden ijn gezeelden boschgrond, terwiji we Caccussen en andere woestijnpianten weer een mengsel van biadaarde en kark geven. Zagen van Drosera, etc. zaaien we het best op een zachten turf, werken we vochug houden. Sporen van Varens kunnen we ook op turven zaaien, doch ook op losse turtstrooisel in pocjes, maar dan moet deze versch wezen, daar op gebruikte mecstal zeer veel verkeerde sporen voorkomen. Deze turfmolm moet vochtig en warm gehouden worden, zonder dat we over de sporen gieten. We berei-ken dit door een schoteitje met water onder de zaaipotten te zetten.

Veel gieten is zeer slecht voor de kiemkracht en daarom dekken we de potten of bakken met een glasruit af, terwijl we deze bij zon, welke nu al aardig hoog komt, nog met een stuk papier dekken, om het uitdrogen te voorkomen. We zaaien nu ook o.m. Coleus hybridus, welke in zeer korten tijd opkomen en dan verspeend moeten worden in testen of bakjes van hout. Deze vormen direct grootere plantjes als Begonia en Gloxinia, zoodat ze ook veel gemakkelijker te behandelen zijn. We verspeenen ze met en puntig houtje op ruim 1 c.M. afstand over de schotel heen.

Heliotropium, Salvia, etc., welke we meestal stekken, kunnen ook gezaaid worden. Zaailingen van deze planten geven gewoonlijk een flink gewas, doch minder bloemen als stekplanten.

Wanneer we plantjes verspenen, drukken we eerst de aarde wat aan in de schotel en brengen daarna de plantjes over, zorgende, at zijn ze nog zoo klein, dat ze met hun worteltjes in de aarde komen. Is de schote, vol dan besproeien we ze met een zeer fijne broes en betten ze daarna weer in de warme kas, zoo dicht mogetijk bij 't glas.

bij 't glas.

Met stekken van verschillende planten kunnen we doorgaan, voornamelijk voor vakbeplanting in den zomer. Hebben we in den bak een ge planten van Antirrhinum van een bepaalde kleur, Lobelia Erinus fl. pl. of Campanuta isophylla overgehouden, dan kunnen we die nu ook stekken op bodemwarmte.

Willen we vroeg zijn met Knolbegonia's, dan leggen we de knollen die den geheelen winter gerust hebben, uit, b. v. onder of op net tablet van een gematigde kas, waar we den bodem dan voching moeten houden.

Er moet voldoende lucht tot ze door kunnen doordringen. We drukken ze maar een welnig in lossen gronu; later worden ze dan, als ze een welnig uitgesproten zijn opgepot en overgebracht op een door paardenmest verwarmden bak.

waar de *Tetargontums* beginnen te groeien, moeten we ze wat gleten, om ze na eenige weken te kunnen verpotten. Hebben we nog hiet of niet genoeg gestekt, dan kan dit nu nog gebeuren.

De zon begint meer kracht te krijgen en alles droogt sneder op, zoodat we in de gematige-koude kas op mooie dagen de paden en muren weer eens vochtig maken om een vochtige atmosfeer te krijgen.

Verschmende Asparagussorien beginnen te groeien en om mooie scheuten te bekomen moeten we ze verpotten of zoo ze dit nog niet noodig hedden, wat vioeimest toedienen. Buiten de sooren A. Sprengeri, A. tenuifolius, A. erispus, A. piumosus en hiervan de varieteit nanus, kweeken we ook nog Asparagus meaeotoides, meer bekend als Acteoia asparagoides. De scheuten hiervan laten we langs touwties opkilmmen, om, argesneden, voor versieringen te georulken. Zaalingen, Asparagus van verieden jaar, weike nog in kielne potjes stonden, zetten we nu in een zigin. Zonalenpot, in goede, voedzame aarte

trecht. J. A. Hoitingh.

In den Fruittuin.

Aardbeten in warme bakken en kassen. — Eenjarige veredelingen insnoeien.

Bij elke kunstmatige vervroeging van tuinbouwgewassen wordt het tijdstip waarop, met eenige kans van suices, met de aanjaging kan worden aangevangen, hoofdzakelijk bepaald door de meer of mindere geschiktmend van de huipmiddelen waarover we kunnen beschikken.

Waar dus zij, die over moderne kassen met warm waeer verwarmd, kunnen beschikken, hun aardbeien in pot reeds aan een verhoogde temperatuur hebben biootgesteld, bijven zij die slechts over paardenmest beschikken, nog rustig, daar de kans van misiukking stijgt, naarmate vroeger wordt begonnen.

In perzikenkassen (muurkassen) waarin langs den g.aswand een k.sting is aangebracht, kan deze met broeimest gevuid, behalve voor het opwekken van warmte voor den perzikboom, ook met succes gebruikt worden voor het forceeren van aardbeien. Nadat de mest behoorlijk is uitgedampt en inmiddels is gezakt, wordt daar, waar run ter beschikking is, een flinke laag er van over den mest gebracht, voor een langdurigen, gematigden broei.

De aardbeien mogen niet dadelijk worden ingegraven; die overgang uit den kouden bak, waarin ze den winter doorbrachten, naar een erg warme voet, zou te groot zijn. We plaatsen dus de potten

voorloopig op de run, om ze er later, wanneer anes nog weer gezakt en met run bijgevuld is, er in te graven. Met dit een en ander zijn nog 2 à 3 weken gemoed, zoodat onze kas, nu met broeimest gevuld wordende, tegen maart ongeveer gereed is. In den aanvang dampt zoo'n kas nog aanmerkenjk, waarmede we bij het juchten terdege rekening houden, vooral als we door een zware bedekking gedurende den nacht, de temperatuur op noogte moeten houden. Het kan daarom noogt zijn ook des nachts een enkel raam een weinig open te laten. Naarmate de kracht van den broeimest als warmtebron vermindert, neemt die der zomerwarmte toe, door dekken trachten we de eerste te behouden, door luchten den invoed van de laatste te regelen en soms te temperen.

Waar we enkel over warme bakken kunnen beschikken, houden we ons nog rustig, omdat de kans groot is dat aardbeien in warme bakken, nu reeds aangezet, hun bloei moeten volbrengen in een tijdperk dat het nog recht winter wezen kan. In kassen, ook al ontbreekt er waterverwarming, staat men niet zoo weerloos tegenover ongunstig weer als in bakken

Hebben we in den zomer van 1911 wat oculatie's geplaatst of in het voorjaar van 1912 wildstammen geent, dan zijn we nu het bezit van eénjarige veredeingen. In dit stadium van ontwikkeling van eiken vruchtboom staan we voor de vraag, welken vorm we aan onze toekomstige boomen zullen geven. Wenschen we kroonboomen dan wordt slechts het onrijpe gedeelte van de twijg, uit ent of ocuiatie voortgekomen, weggenomen en ingesnoeid op een oog dat geplaatst is aan de tegenovergesteide zijde als dat waaruit de twijg is voortgekomen, ter verkrijging van een mooien recnten stam. Mocht blijken dat er zich in het blijvende gedeelte krommingen bevinden dan trachten we die met benuip van een stok er uit te binden.

Bij rechtstaande of schuine snoeren laten we ons niet verleiden, het gedeelte dat blijven zal, te lang te laten, omdat we dan gevaar loopen, dat slechts de oogen op het bovenste gedeelte tot ontwikkening komen, waardoor de grond gelegd wordt voor het kaal blijven van het ondergedeelte. Dit gevaar, net kaal blijven van net ondereind van den twijg waarmede snoeren jaariijks verlengd worden, blijft bestaan zoolang het boompje nog niet de gewenschte lengte heeft verkregen, terwijl de fouten er door ontstaan, ondanks toepassing van toevoersneden etc. niet zoo gemakkelijk te verhelpen zijn. Wanneer we aannemen, dat we het eerste vrucntnout bij snoeren pl.m. 30 c.M. boven den grond wenschen, dan heeft de eerste insnoeiing op ongeveer 60 c.M. plaats.

Voor u-vormen, palmetten en waaiervormen waarbij slechts een stamlengte van pl.m. 30 c.M. verlangd wordt, kan de insnjiding op ongeveer 40 c.M. plaats hebben. Voor pyramiden of struiken gaan we een 20 c.M. hooger, omdat we bij deze, behalve een kopscneut, ook een vier of vijf scheuten, voor de eerste gesteltakken, verlangen. De noodige stokken om de scheuten in de gewenschte richting te kunnen leiden, kunnen meteen worden aangebracht.

J. C. M.

LEESTAFEL

Gids voor den Tuin, Kon. Kweekerij Moerheim, Dedemvaart. — Dit is de titel van de Prijscourant van bovengenoemde kweekerij, die zich in de 25 jaar van haar bestaan eene wereld-reputatie heeft weten te verwerven. Inderdaad is het een gids, en een goede ook, vanwege de volledigheid en de fraaie afb., en meer nog door de zakelijke cultuur-aanwijzingen.

RIJWIELEN ZIJN OVERAL VERKRIJGBAAR

De verkoop der FONGERS-Rijwielen geschiedt door middel van filialen, in de voornaamste plaatsen van ons land opgericht en door vertegenwoordigers in kleinere plaatsen gevestigd.

De filialen staan onder voortdurend toezicht van het hoofdkantoor te Groningen, waardoor onze klanten van een behoorlijke behartiging hunner belangen verzekerd kunnen zijn, terwijl in de overeenkomsten met onze vertegenwoordigers in de kleinere plaatsen gemaakt, met deze belangen ook is rekening gehouden.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS. EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, ereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

In antwoord op vr. 243. Met Hensel's teenmeel of Mineraalmest namen we Steenmeel of jaren geleden een vergelijkende proef. Wij bemestten 6 Are aardappelland met 2 baal steenmee', heel royaal dus; een dito stuk kreeg niets. Er was hoegenaamd geen verschil in opbrengst waar te nemen. Ook in den groei en het uiter-lijk der planten en in de hoedanigheid der knollen bespeurden we van den "mine-raalmest" niet de minste nitwerking. Wij hoorden al jaren geleden dat tegen de ziekte der "draaihartigen" bij kool in

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage

Noord-Holland, en ook elders proeven met H. S. genomen zouden worden waarvan de ondernemers groote verwachtingen koesterden. Van gunstige resultaten kwam ons nimmer iets ter oore. Trouwens, zulke proeven dienen goed opgezet te worden, onder betrouwbare contrôle, zullen zij voor de praktijk waarde hebben. Eerbeek.

C. BLOKKER.

Vraag No. 251. Kan iemand mij inlichten of het mogelijk is caeaozaden zoo te conserveeren, dat ze langer dan gewoonlijk hun kiemkracht behouden. Met het oog op verzendingen van de West naar de Oost en omgekeerd is dit van groot belang voor de cultuur. Van uit Ecuador bijv. moeten de zaden

30 dagen reizen voor ze kunnen ingescheept worden, waarbij dan nog komt de reis naar Europa en van daar naar O.-Indië. De zaden zijn dan al bedorven, vóór ze in Europa komen. Als ze maar zoo lang goed bleven, dat ze hier uitgezaaid konden worden, was al veel gewonnen.

Wij plaatsen deze vraag, wellicht dat uit den lezerskring van O. T. een goeden raad aan de hand gedaan kan worden. Red.

Vraag No. 252.

a. In "Onze Tuinen" van 11 Januari j.l. komt cen besehrijving voor over KAMER-VARENS waaronder Aspleniumsoorten mij doen denken aan hierbijgaand blad, dat ik van mijn plant afbrak om te vragen of deze dezelfde is die hier beschreven wordt en waarvan ik geen naam kende. Mijn varen groeit eehter weinig uit, krijgt zeer veel blad, dat evenwel klein blijft. Wat kan daarvan de oorzaak zijn? en welke standplaats is noodig. Moet ik veel water geven en welke aarde? Kan de plant 's zomers

buiten gebraeht worden? b. De groene PTERIS gaat bij mij na cenigen tijd achteruit, de bladeren verdrogen. wordt echter op dezelfde wijze be-handeld als de Cyrtomium faleatum, die zeer krachtig groeit. Wat is daaraan te

Den Haag. $W.\ d.\ J.\ v.\ R.$

Antwoord. Uw varen is een andere dan door den heer B. B. beschrevene; zij draagt den naam van Polystichum Wolastonii. De vermoedelijke oorzaak van het klein blijven der bladeren zal zijn, dat er te veel "kop-pen" op de plant zitten. Het zal daarom goed zijn, haar in de 2e helft van Maart te deelen en de stukken afzonderlijk op te potten in bladgrond. In den zomer hoort zij buiten op een beschaduwde plaats te staan, in den winter staat zij het best in een vorstvrije kamer.

b. Uw Pteris zal last hebben van een te droge kamerlucht of van wat anders, dat wij niet kunnen weten. Geef haar eens een andere standplaats en verplant haar met de andere, wie weet of zij wordt weer flink en sterk.

J. K. B.

Vraag No. 253.

a. Eenige jaren lichben bijgaande varens 's zomers in een vasten zinken bak van een serre gestaan, waaruit zij tegen de vorst in potten gedoan werden, om door den bloemist te worden bewaard. Zij groeiden

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

zéér welig, totdat zij verleden jaar Januari, bij een verhuizing, veel van vorst geleden hebben. Den geheelen zomer hebben zij in een brocikasje gestaan, dat nu gesloopt wordt, maar zijn nog altijd niet vecl vooruitgegaan. Gisteren een van de planten als proef nieuwe aarde gevende, vond ik aan de wortels een groot aantal van nevensgaande bolletjes. Is dat dit soort varens eigen of is het een ziekte? Zoo ja, wat is er dan tegen te doen? b. Hoe kan ik Pteris Wimsetti en Adian-

tum voortkweeken?

Amerstoort. Mevr. de V.

Antwoord: Het varenloof dat u mij

MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:= Westzaan (Holland).

MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

toezond, zag er ziekelijk uit en tal van schildluisjes vond ik op de blaadjes. Zij hetben blijkbaar met die verhuizing cen leelijke knauw gekregen en kunnen dit moeilijk te boven komen. Het geven van nieuwe aarde is goed maar dan mogen ze wel onder gunst ger condities komen te staan dan dit in Jen regel in een kamer het geval is.

Die knolletjes laat u maar stil zitten het zijn kleine magazijntjes voor het bewaren van voedsel en kunnen voor de vermenigvuldiging dienst doen. Maak dus uw Nephrolepis exaltata schoon, geef haar niet te veel water en wacht af.

b. Deze varens worden vermenigvuldigd deor sporen, die men op een stuk turf kan utzaaien. Gaat dit in een warme-kas zeer gemakkelijk, in de kamer komt er in de regel niet veel van terecht.

J. K. B.

Vraag No. 254.

Ik heb in myn tuin frambozen, aardbeien, een perzikboom, stam en struikrozen en verschillende bloeiende struiken. Wanneer en uaarmee dit alles te BEMES-TEN?

Amsterdam. J. A.

Antwoord: U bedoelt zeker met kunstmest. Laat dan nu per vierkante Meter nitstroolen 1 ons Thomasslakkenmeel en ½ ons patentkali. En dan de volgende maand nog 1 ons Chilisalpeter. W. F. A. G.

Vraag No. 255.

Onze A.1RDBEIEN hebben door te late bemesting verleden jaar weinig vrucht grgeven, doch tegen het najaar werd volop KNOP gezet, welke nu nog IN HET HART van vele planten te vinden is. Moeten deze knoppen nu weggebroken worden of anders op de eene of andere wijze beschermd?

H. B. M.

Antwoord: In gewone omstandigheden geven aardbeien in het najaar geen vruchtknoppen, we vermoeden dat uwe aardbeien z. g. maandbioeiers zijn, waarbij meermalen voorkomt dat nog zeer laat bleemen gevormd worden, te laat om nog tot vruchtvorming te kunnen overgaan. Zulke knoppen zijn waardeloos, de knoppen waaruit we dit jaar onze vruehten verwachten, zitten nu netjes geborgen in de neuzen der planten, waar ze op warmte en zonneschijn wachten om te voorschijn te komen. Dit geldt ook voor maandbloeiers. Om maandbloeiers meer en beter te beantwoorden aan het doel waarvoor ze worden aangeplant, d. i. vruehtvoortbrengen als de andere soorten hebbin gedaan, doet men wijs de eerste bloemen te verwijderen. J. C. M.

Klimop en huidontsteking.

ingezonden 🛭 🛭 🛭

Naar aanleiding van uw bericht van Zat. 25 Jan. 1913, betreffende Klimop en huidontsteking, wil ik u ook nog even mededeelen, dat een persoon, die toevalig dit jaar onze klimop gesnoeid heeft, geheel opgezwollen gezicht en handen en armen, zoover die bij het werk ontbloot waren, gehad heeft; de huidontsteking heeft eenige dagen geduurd, doch is ook weer verdwenen, zonder cehter cenig nadeelig gevolg na te laten. Hij verte'de mij, dat telkens als hij klimop sneeide dit het geval is. Bij mij was het de gewone grootb'aderige klimop, niet de glimmende arborea.

Leiden. Mevr. Chr. Egbert de Vries-Baartz.

KALENDER.

De heer J. M. van Eysbergen, bloemist to Helpman bij Groningen zond ons een maandkalender. Het schild vertoont een mooi kiekje van zijn kweekerij. 't Is een cenvoudige maar pakkende reclame.

PERSONALIA

P. Noordanus.

Morgen, 9 Febr. is het 30 jaar geleden dat de heer P. Noordanus als tuinbaas in betrekking kwam op den huize,,,Vauenburg' te Putten. Velen zullen met ons dag gelukwenselen. Red.

TENTOONSTELLINGEN

Wereldtentoonstelling Gent 1913.

Het wordt hoe langer hoe duidelijker, dat deze tentoonstelling het terrein zal worden van een we ktrijd op groote schaal tusschen de tuinbouwers der versehil'ende nat.en, waarbij ons land zich op eene geduchte concurrentie zal moeten voorbereiden.

M:t ingenomenkeid maken wij melding van de samenstelling der Nederlandsehe commissie, die de belangen van onzeu

tuinbouw zal behartigen.

Het dag lijksch be tuur is samengesteld als volgt: Th. Stuart, Lid van de Staten van Noord-Ho'land, Voorzitter, Amsterdam; Mr. A. I. M. J. Baron van Wijnbergen, Lid van de Tweele Kamer der Sta en-Generaal. Vice-Voorzitter, Arnhem; Bern. J. Veldhu's, Algemeen Secretaris, Kalverstraat 64, Amsterdam; Mr. G. J. Fabius, Penningmeester, Amsterdam; A. Jucot, Architect, Amsterdam.

Rozententoonstelling te Boskoop.

Over de groote Rozententoonstelling, die te Boskoop in Juli 1913 za lgehouden worden, deelt men ons het volgende mede:

Dat de regeering wer haar belangstelling toont in deze voor Boskoop zoo belangrijke onderneming blijkt hieruit, dat de M.nister van Landbouw, Nijverheid en Handel het beschermheerschap over de tentoonstelling aanvaard heeft.

Door de groote deelname heeft de tentoonstellingscommissic zich genoodzaakt gezien, de terreinen belangrijk uit te breiden, om iederen inzender zooveel mogelijk tevreden te kunnen stellen.

Om het rosarium, dat eenige duizenden meters zal innemen, zal eene pergola worden gebouwd van 200 M. lang, waarvoor alleen ongevear 3000 kilogram klimrozen. alle in pot gekweekt, in voorraad zijn. In het rosarium zal plaats zijn voor duizenden stam- en struikrozen. Om de inzendingen geregeld in goeden staat te houden, zijn ongeveer 50.000 struikrozen en 6000 stamrozen in voorraad in 300 variëteiten. De achtergrond van het rosarium zal afgesloetn worden door een Italiaanschen Floratempel met zijvlengels van 40 Meter lang en 5 Meter hoog. Van het geheel kan een schitterend effeet verwacht worden.

Het programma voor afgesneden rozen is gereed gekomen en zal over eenige da-

gen worden verzonden.

In dit programma is No. 1 (nieuwe rozen nog niet in den Handel) cok voor rozenkweekers buiten Boskoop opengesteld, zoodat wij de kweekers, die nieuwe rozen mochten hebben, aanraden, bovengenoemd programma aan te vragen. De jury zal bestaan uit de eerste rozenkweekers uit het

binnen- en buitenland (Voor nieuwe rozen zullen verscheidene gouden medailles disponibel zijn).

TEGEN BALANSPRIJZEN.

Kan men thans weer goedkoope boeken koopen; enorme boekenvoorraden worden tegen taxatieprijzen of balanswaarde aangeboden. Het is de moeite waard dit aanbod in te zien. Werken van groote Auteurs in goede edities worden tegen minimum prijzen aangeboden en vele zijn zelfs in prachtbanden.

De Genestet, Scott, Dickens, Koetsveld, verder gravures van Israëls, Mauve etc. vindt men hierin tegen spotprijzen vermeld.

Men zie de advertentie op pagina 4 van Gebrs. E. & M. Cohen te Amsterdam.

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden o.a. aangeboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL,

per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

N.V. "DE HOOGEBERG" te Velsen.

No. 7. Duivendrinkbak op voet. Moderne uitvoering.
hoog 1.20 M. br. voet 0.45 M. diam. bak 0.65 M. Prijs f 40.—
Ook zeer geschikt voor bloemenbak.

Tuinversiering in Kunstzandsteen.

(35)

TUINKNECHT.

Gevraagd tegen 1 Mei **Een Tuinknecht, P. G.,** ongehuwd, volkomen op de hoogte van bloem n en vruchten kweeken, v. g. g. v. Brieven met de meest volledige inlichtingen worden ingewacht bij Graaf van Re-hteren Limpurg, huize "de Sterrenberg", Arnhem. (80)

MEVROUW

Het adres voor het repareeren van alle voorkomende Luxe-artikelen, Kamer- en Salonsiera-

den, Kristal, Porselein en Antiquiteiten.
Chemisch Vergulden en Vernikkelen en
Bronzen van alle Metalen, Overtrekken en
Bekleeden van kleine seraden is bij A. PRINS
& ZOON, Nieuwe Spiegeistraat 49, AmsterdamTelef. 8589. Opgericht 1878.

=:=

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN \diamond \Diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Priscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

Kyaniseerinrichting. \Diamond STR.

AUTOGARAGES, TUINHUISJES. LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

P. E. MARTIN, TERRA COTTA FABRIEK te ZEIST. Tuinvazen, Voetstukken, Beelden en verdere :- Tuinsieraden, -: 76

:- Tuinsieraden. -: 76)

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

NATUURLIJK

wilt gij gaarne veel eieren van Uw kippen hebben. Koop dan nog heden een of meer pakjes van het

LEGPOEDER

van de Chemische Fabriek "AURORA". Prijs per pak slechts 25 cent (voor 20 kippen 14 dagen voldoende)

=:=

A I TEST.

Firma Wed. J. RAVE, Zwolle.

De door U verzonden pakjes Legpoeder kwamen in mijn bezit en kan ik U mededeelen, dat ik dit poeder reeds geruimen tijd met succes in gebruik heb. Jonge kippen, broed April 1912, zijn vanaf begin December flink aan den leg, terwijl 1- en 2-iarige kippen slechts zeer korten tijd met leggen ophielden.

Mijn voederwijze bleef dezelfde als vóór het gebruik van Uw poeder, doch de resultaten bij het gebruik daarvan bereikt, zijn werkelijk verrassend; ik durf derhalve bedoeld noeder gerust aan elken kippen- of hoenderparkhouder aanbevelen.

resultaten bij het gebruik daarvan bereikt, zijn werkelijk vertassenz, inderhalve bedoeld poeder gerust aan elken kippen- of hoenderparkhouder aanbevelen.

Hoogachtend,

(w. g.) J. STERK.

Overal verkrijgbaar. Naar plaatsen, waar nog niet verkrijgbaar, zendt na ontvangst van postwissel ad f 1.—, het hoofddepôt Firma Wed. J. RAVE, Zwolle, franco 4 pakken.

Lindenheuvel te Soest

met Tuinmanswoning, Druivenkas, Perzikenkas, Bloemenkas enz., groot 13/10 Hectare, onmiddellijk gelegen aan Station Soestdijk (N. C. S.) aan den Amersfoortschen Straatweg, wordt TE KOOP AANGEBODEN om spoedig te aanvaarden.

Adres Mevrouw RAMBONNET-Pompe, aldaar.

TE KOOP

Een 1e klas luxe MOTORJACHT (staal), lengte 8.40 M. Fijn betimmerde kajuit met waschgelegenheid, buffet, kastje enz.; motor Daimler. Snelheid ± 15 K.M. nieuwbouw. Brieven Jachtwerf "Warmond" te Warmond.

G. A. VAN ROSSEM,

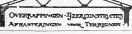
15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

Buttenhavenweg 132 Schiedam · Telefoon Nº 14

PABRIPK VAN GESM: YZEREN HEIOKEN & Soliede Inschulf Hekken ook. GESCHIKT VOOR APSLUTTING VAN BALKONS & SERRES . HZEREN VERANDA'S KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK TEERENINGEN GRATIS VERRIEGERAA

9000000000000000000000000000000000 H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

H. REEKERS, Noordwijk Binnen, maakt grondboringen met hand- en stoomkracht voor onderzoek van den bodem tot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. Maakt compl.

BRONGAS=INSTALLATIËN.

Telefoon Interc. No. 36.

Aannemer van Rijkboringen voor opsporing van Delfstoffen.

Kweekerij "HELPMAN". Helpman bij Groningen. -:-

VASTE PLANTEN.

J. M. v. EYSBERGEN.

Onmisbaar bij het kunstmatig broeden is onze: HYGROMETER (Vochtmeter) MIT-HOF, prachtig nickel instrument, uiterst betrouwbaar, f 3.—.

A. M. M. SCHMIDT, Instrumentmaker.

ZUTPHEN, Rozengracht 17,

hoek Apenstert,

Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Firma P. A. A. DE LANGE, 622 BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

BLOEMEN. & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

BELANGRIJKE OPENBARE VERKOOPING

a contant op de Koninkl. Vruchtb.-Kweekerij "Pomona" en Rozengaarde aan den straatweg te Schoten bij Haarlem (behoord hebbende aan den Heer Galesloot), op *Dinsdag 25 Februari 1913*, des voormiddags te 10½ uur, ten overstaan van den notaris P. F. de Bordes te Haarlem, van:

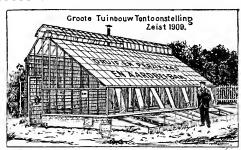
Een groote partij zeer zeldzame, goed gevormde, kern gezonde, dikwijls verplante, vruchtdragende Appel- en Perehoomen, als halfstammen met zeldzame mooie kronen Palmetten, Candelabre met 3, 4 à 5 takken, Pyramiden, Cordons-appelboomen. Voorts alle soorten van Vruchtboomen, Bessen en Frambozen, Hoogen halfstamrozen met extra mooie kronen, alsook eenige honderden **struikrozen** in de schoonste verscheidenheden en hetgeen verder ten verkoop zal worden aangeboden, alles behoorende tot en zich bevindende op noemde kweekerij. Dagelijks te bezichtigen; terwijl de meest mogelijke inlichtingen op de kweekerij bij den Heer Schipper aldaar verkrijgbaar zijn,

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja. vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen. bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Dordrecht. Tel. Int. 1063.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en VRUCHTEN= KASSEN.

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos. (776)

TELEF. INTERC. No. 68.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het

doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN

GRATIS MONSTERS aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

Prunus Avium fl. pl. en Pr. pseudo-Cerasus fl. pl. met zes illustraties, door Leonard A. Springer.

Fruittuin.

De perzik onder glas in het voorjaar, door J. C. M.

Plantenziekten.

Een gevaarlijke ziekte der in kassen getrokken seringen, door J. Ritzema Bos.

Vruchten, bloemen en planten, met 1 ill. Blauwe klimop-Pelargoniums, door Anth. O. P. Hile.

Tuinaanleg.

Friesche tuinbouwvereeniging.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In den Moestuin, door H. Stienstra.

In Kassen en Bakken, door J. A. Hoi-

tingh.

In den Fruittuin, door J. C. M.

Vragenbus.

Kalender.

Priiscouranten.

Personalia.

Tentoonstellingen.

Advertentiën.

Bijblad.

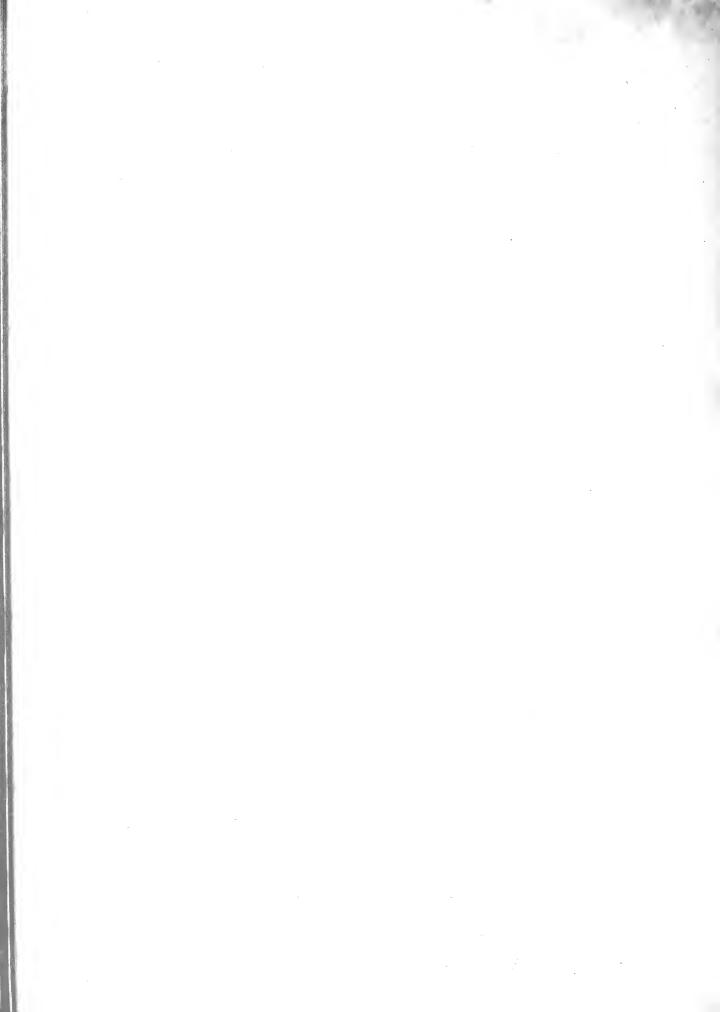
Vleermuizen, door J. B. Bernink.

Zijn duiven schadelijk?, door L. S. Insectenbestrijding in den winter, door В. В.

Vragenbus.

DRIE FRAAIE NIEUWE PRONKERWTEN
"WALTER P. WRIGHT" "MRS. R. HALLAM" "LESLIE IMBER"
(Gewonnen door W. J. Unwin)

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. V. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234-240, AMSTERDAM | ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

PRONKERWTEN OP HET BALKON EN IN DE VENSTERBANK.

Men heeft ons een enkelen keer gevraagd, of men de Lathyrus odoratus ook gebruiken kan voor de vensterbank of voor het balkon Volmondig kan hierop "ja" worden geantwoord, mits aan één voorwaarde zij voldaan: er moet volop zou komen.

De afmetingen van de vensterbanken zijn gewoonlijk te klein, om er de krachtig groeiende soorten (eigenlijk variëteiten)

Ivoldoende ruimte te geven om zich te outwikkelen. Daarom is het voor deze het best, de laagblijvende vormen Cupido te nemen, die maar ongeveer 2 dM. hoog worden.

Voor balcons, veranda's, platte daken (en desnoods ook voor kleine tuintjes) is de cultuur van de hooggroeiende pronkerwten in groote bloempotten, kuipjes of bakken in hooge mate loonend. Zelf kweek ik sedert eenige jaren met succes de prachtige grootbloemige karmozijnkleurige Maud Holmes in groote "Chrysanthemum"-potten (middellijn minstens 25 cM.) Gebruikt men kuipjes of bakken, dan moeten hoogte en middellijn (ev. breedte) vooral niet minder zijn.

De pronkerwten vragen een voedzamen eenigszins stevigen grond. Het ideaal-grondmengsel dat de grootmeesters van de Lathyrus-kweekerij, de Engelschen, gebruiken, is een mengsel van "sound loam and well-decayed manure, in the proportion of three of the former to one of the latter", d. i. drie deelen krachtigen klei-graszodengrond en een deel goed-verteerden mest.

Wie dit bij een handelaar in tuinspecie kan verkrijgen, doet goed, het zich aan te schaffen.

Maar overigens is er in minder ideale grondmengsels ook nog wel Lathyrus te kweeken; voor voedsel in den vorm van gier en kunstmest kan men gedurende den heelen zomer zorgen. De compost b. v. welke ik verleden jaar gebruikte, bestond uit ongeveer 1/3 veen, 1/3 zand en 1/3 klei, met flink wat oude schapenmest er doorheen, en 't voldeed me best.

De tijd van zaaien is afhankelijk van de gelegenheid die men heeft. Beschikt men over een kouden bak of een goed verlichte serre, dan kan men in de tweede helft van Februari zaaien. Voor een kamerraam zelfs, mits op het Zuiden, kan men in een gewonen bloempot onder glas zaaien, als men maar zorgt, dat de temperatuur overdag niet te hoog wordt,

noch 's nachts te laag.

De grond moet aanvankelijk niet meer dan vochtig zijn; zooveel behoefte als zomers de pronkerwten aan water hebben, zoo verkeerd is het, den grond in de zaaipotten kletsdoornat te maken. Bij vergelijkende proeven is mij gebleken, dat de zaden dan zeer veel kans hebben, te gaan rotten.

Voorts schijnt het mij toe, dat de Lathyrus-zaden gevoelig zijn voor den invloed van het licht. Ik moet mijn proeven in dezen nog uitgebreider herhalen; doch nu reeds meen ik als vermoeden te mogen uitspreken, dat zij des te langzamer kiemen, naarmate zij meer aan 't licht blootgesteld geweest zijn.

Sommige door mij gezaaide Lathyrus-zaden lagen een maand en langer volmaakt werkeloos in den grond, nadat zij vooraf een paar dagen onbedekt op mijn schrijftafel hadden gelegen. Maar ik herhaal, de proeven zijn nog lang niet afgeloopen.

De jonge planten moeten vooral niet warm worden gezet; ze moeten goed gehard zijn, om in April buiten te kunnen worden gezet.

Wie geen gelegenheid heeft, om in Februari te zaaien, kan evengoed half April buiten zaaien. Natuurlijk krijgt hij later bloe-

A-G-1/5-9C

Nieuwe Pronkerwt "Kathleen Mc. Gowan". (Foto: "Amateur Gardening".)

men dan in het eerste geval.

Zoodra de jonge kiemplantjes een handbreed hoog zijn, moeten ze aangebonden worden. Zoolang de zaailingen nog in een gewonen bloempot staan, zijn kleine bamboestokjes hiervoor voldoende. Zoodra ze echter buiten in den grooten pot of kuip komen, moeten er lange tonking-stokken (1½ à 1¾ M.)

bij geplaatst worden, waartusschen op de een of andere manier klimgelegenheid moet worden aangebracht.

Een rondgebogen stuk kippengaas, wat ik wel zag gebruiken, is erg praktisch, maar ook erg leelijk, althans zoolang de planten nog niet tot boven toe geklommen zijn. 't Leelijke wordt al aanmerkelijk weggenomen, als de stokjes en 't gaas licht grijsgroen worden geverfd, in de kleur van den stengel en de bladeren.

Meu kan ook hoepeltjes tusschen de stokken binden en er voorts dunne, sterke touwtjes tusschen spannen. Naarmate de planten hooger worden, kan men successievelijk de klimgelegenheid aanbrengen.

Drie zaden in ééu grooten pot is ruim voldoende om een flinke dichte "plant" (zal ik maar zeggen) te kweeken. Zelfs zou men met één zaadkorrel al heel wat kunnen doen. Maar na eenigen tijd beginnen de planten van onderen leelijk te worden, als ze van boven nog prachtig staan.

Dit kan vermeden worden als volgt: in plaats van 3, zaait men in één pot 6 zaden. Zoodra ze echter 2 à 3 dM. hoog zijn, laat men er, om de andere, drie gewoon doorgroeien, terwijl men er drie innijpt. De zijscheuten die ze nu vormen, kan men nogmaals innijpen, alleen om ze te dwingen laag bij den grond te blijven. Als dan later de drie eerstgenoemde van onderen kaal worden, vormen de drie ingenepen planten frissche stengels in ruim voldoende hoeveelheid.

Mogelijk zou men ook eerst drie planten kunnen opkweeken, en als die ongeveer een voet hoog zijn, er drie nieuwe tusschen zaaien.

Een voornaam punt om lang bloemen te hebben, is het wegknippen der uitgebloeide bloemen. Laat men ze zaad vormen, dan is 't met de bloemrijkheid gedaan.

Ik sprak boven reeds van gieren en kunstmest geven. Wie in den bloeitijd wekelijks tweemaal een slappe gier van koemest kan geven, kan daar alleszins mee volstaan. Gemakkelijker is het evenwel voor velen, vooral stadsbewoners, als ze met kunstmest kunnen volstaan. Ik gaf wekelijks ongeveer 1 gram kalisalpeter en 1 gram superfosfaat per pot, gewoon opgelost in het gietwater.

Of dit nu precies de juiste hoeveelheid was en in de juiste verhouding, zie, dat is moeilijk te zeggen. Maar de planten groeiden en bloeiden rijk.

Ten slotte zij nogmaals herhaald, dat de pronkerwten veel water moeten hebben. Bij voorkeur 's avonds, en dan beslist niet te koud, wat met leiding- en vooral pompwater soms het geval kan zijn.

B. B.

PRONKERWTEN IN DEN BLOEMENTUIN.

De Engelschen hebben gevoel voor kleur en overdadig bloemenschoon. Hun "herbaceous borders" alleen zijn al voldoende om dat te bewijzen. Ze dweepen met planten die men hier niet zelden ouderwetsch hoort noemen en weten deze op vaak meesterlijke wijze in hun bloemgroepeeringen te gebruiken. Ik herinner slechts aan de stokrozen, waarvan velerlei kleurvariaties bestaan, aan de Konstantinopel, met de vuurroode bloemen, enz. Kleurige bloemen, zij vormen voor hen een geliefd materiaal voor den bloementuin en worden in boordbedden zelden gemist. En zoo gaat het met allerlei andere planten, met één- en tweejarige en vaste planten; al wat maar rijk bloeit en kleur heeft, het is hun welkom!

Geen wonder dus dat ook de kleurige en mildbloeiende Pronkerwten een groote aantrekkelijkheid voor onze westelijke overburen hebben; de cultuur dezer planten is door hen tot zeer groote hoogte gebracht; het bereikbare schijnt bereikt. Wat een kleuren en welke schoon gevormde fraaie en groote bloemen! Met heeft ze met gegolfde bloemblaadjes, met gekroesde bloemblaadjes, in enkele en dubbele kleuren, van het reinste wit tot het schitterendste en vurigste rood, het diepste blauw, het zachtste geel, het warmste oranje en het zachtste rose.

Hoewel ons land geen speciale kweekers telt van deze bloem, neemt de liefhebberij toch gestadig toe. Hoe fraai zagen we ze op de groote tuinbouwtentoonstelling te Zeist van eenige jaren geleden. Ze waren langs licht, open steunsel in den vorm van pyramiden opgekweekt en die luchtige pyramiden waren als omvlinderd met een wemeling van elegante, kleurige kapellen, die schitterden in de zon. Dat is de manier om het schoonste effect met de pronkerwten te bereiken. Men kan ze natuurlijk ook langs touwtjes, erwtenrijs en kippengaas of dunne stokjes opleiden, als men maar zorgt dat ze goed kunnen klimmen! Want een pronkerwt die niet klimmen kan, geeft het spoedig op! Die moet al dadelijk steun vinden.

Een tweede voorname factor voor een krachtige ontwikkeling en rijken bloei is zonlicht. Hoe meer zon hoe beter! Alleen hebben sommige roode, oranje, en zalmkleurige variëteiten last van kleurverbleeking als zij pal op het Zuiden blootgesteld zijn aan de brandende middagzon. Bij cultuur in rijen kan men daaraan tegemoet komen door zulke kleurvariaties in een zuid-noordlijn te kweeken en een richting oost-west te vermijden.

Een derde eisch in goede grond. Die moet zijn luchtig, maar voedzaam en vroegtijdig in den winter diep worden omgespit en bemest met ouden, verteerden mest, die goed ondergewerkt moet worden.

Als vierde eisch noemen we het geregeld verwijderen der uitgebloeide bloemen. De planten mogen geen vrucht zetten want dit doet den bloei al spoedig verminderen. Door dus steeds bouquetten te snijden, put men de planten niet uit, integendeel bevordert men een voortdurenden bloei. Mij dunkt, dankbaarder planten kan men al moeilijk verlangen. Alleen wanneer het is te doen om zaad te winnen, moet men natuurlijk een aantal peulen laten rijpen.

Men kan de pronkerwten in het begin van April buiten uitzaaien, door ze op afstanden van plm. 30 c.M. en ongeveer 5 c.M. diep, in den grond te leggen. Men plaatst er tegelijk het steunsel bij, opdat de plantjes dadelijk kunnen klimmen. Men kan ze ook wel vroeger zaaien, bijv. in Maart, maar dan moet dat in een broeibak geschieden, waarin men ze in potjes opkweekt, om ze later in Mei buiten in den vollen grond uit te planten.

De pronkerwt, in de wetenschap als Lathyrus odoratus bekend, wordt ook wel siererwt of welriekende Lathyrus geheeten. De naam pronkerwt schijnt mij echter de meest geschiktste toe, want de bloemen pronken met de heerlijkste kleuren, als kleurige vlinders van exotische pracht. v. L.

PRONKERWTEN IN KASSEN ALS WINTER-SNIJBLOEMEN.

Breng 's winters een handjevol bloemen in de kamer, en 't is of ge den zomer in huis haalt, vooral wanneer die bloemen aan schoone vormen mooie kleuren en een heerlijken geur paren.

Niemand zal durven betwisten, dat al die goede eigenschappen vereenigd zijn in de Pronkerwten "Lathyrus odoratus".

Wel zijn we nog niet zoo ver, dat we in het hartje van den winter haar bloemen kunnen aanbieden, maar toch reeds vroeg in het voorjaar.

De vervroegde cultuur is in ons land trouwens nog in haar eerste stadium van ontwikkeling en wordt o. i. nog weinig in toepassing gebracht.

Mooie Pronkerwten. — (Foto "Gardeners' Magazine".)

Een bosje pronkerwten in Maart, April aangeboden, zal evengoed weggaan als een handjevol Anjers of wat takjes "Mimosa", zal in ieder geval een welkome afwisseling aanbieden. Als we bovendien zien, dat in het buitenland de vervroegde cultuur reeds op vrij groote schaal wordt toegepast en we dus mogen aannemen, dat de bloemen goed "gaan",

Pronkerwt ..Mrs. Andrew Ireland". — (Foto "Amateur Gardening".)

dan gelooven we wel, dat een proef op eenigszins uitgebreide schaal niet te gewaagd is.

Hebben de bloemen al een nadeel dat ze betrekkelijk spoedig weg zijn, (langer toch dan vier dagen duren ze in den regel niet) daartegenover staat, dat ze nooit vervelen.

Bovendien is 't een bloem die gemakkelijk verkoopt, die geen mooie vaas of dure mand noodig heeft om goed voor te komen; integendeel, zet men een handjevol pronkerwten in een eenvoudig vaasje met geen andere bijvoeging dan haar eigen groen en de bloemen komen op haar voordeeligst uit.

En dan nog zouden we zeggen: zet slechts bloemen van één kleur bij clkaar, om werkelijk iets fijns te hebben; kiest verder die variëteiten uit, welke éénkleurige bloemen bezitten, daar deze beter zullen voldoen dan de tweekleurige en bonte verscheidenheden.

Bloemisten zullen ook zelden pronkerwten met andere bloemen verwerken, daar de natuurlijke gratie der bloemen dan licht verloren gaat. Voor de vervroegde teelt gebruikt

> men tegenwoordig een afzonderlijk ras, n. l. Lathyrus odoratus praecox of wel Winter-Lathyrus, die van nature reeds vroeger bloeit dan de gewone en dus zooveel beter geschikt is om vervroegd te worden.

De cultuur begint reeds in October; in 't begin dier maand toch worden de zaden aan de aarde toevertrouwd. We kunnen zaaien in den vollen grond van een kouden bak of wel in potten. In den vollen grond strooien we het zaad 4 à 5 cM. vaneen, in een gewone bloempot leggen we 8 à 10 zaden bij elkaar. Als grondmengsel gebruiken we drie vierde gezeefden bladgrond en één vierde scherp zand.

Na 3 à 4 weken zijn de zaden goed gekiemd, zoodat we al zeer duidelijk de zwakke van de sterke plantjes kunnen onderscheiden. We verwijderen nu zoo spoedig mogelijk de zwakke plantjes, daar deze bij verdere cultuur toch weinig resultaat opleveren. Na deze bewerking drukken we de blijvende plantjes weer voorzichtig aan. In de bloempotten houden we nu meestal slechts een 5-tal planten over.

In December moeten ze worden uitgeplant in een lichte, koude kas, die flink gelucht kan worden, doch waar het niet tochten mag. Meestal is dit het geval als de plantjes \pm 8 cM. hoog zijn; die, welke uit den vollen grond van den bak komen, geven we een afstand van 10 cM.; ze behoeven geen kluit te houden, mits we maar zorgen, dat het wortelgestel niet wordt beschadigd. De planten, in pot gezaaid, kunnen met de geheele potkluit worden uitgezet en krijgen dan een onderlingen afstand van 25 à 30 cM.

De grond in de kas wordt van te voren flink geprepareerd; hij moet flink diep los zijn, terwijl er een flinke laag oude verteerde koemest doorheen is gespit. We verliezen echter niet uit het oog, dat te veel mest ook schadelijk kan zijn; we vermijden vooral het gebruik van versche mest. Ook kunnen we wat roet en beendermeel door den grond mengen; vooral roet geeft een mooie, diepe kleur aan de bloemen.

De temperatuur in de kas brengen we den eersten tijd na het uitplanten niet te hoog; 45 à 50° Fahrenheit is voldoende, om ze weer spoedig aan den groei te brengen. Na korten tijd zijn we ver-

plicht al wat kleine rijsjes te zetten om de planten te laten opklimmen, tenzij we vóór het uitplanten al een steunsel hebben aangebracht in den vorm van kippengaas of gewoon erwtenrijs ter hoogte van 1.80 à 2 M. Een heel goede methode is ook het spannen van verticale touwtjes, \pm 10 cM. van elkaar, waarlangs we de planten kunnen laten opklimmen.

Hebben onze planten nu voldoende licht en frissche lucht, dan zullen ze zeer voorspoedig opgroeien en in den regel reeds knop beginnen te vormen als ze 50 cM. hoog zijn. Ook de temperatuur kunnen we geleidelijk opvoeren tot 55 ° Fahrenheit, vooral niet warmer, daar de planten er niet van houden in bloei gejaagd te worden. Mochten de planten te dicht

staan, zoodat ze elkaar hinderen, dan snijden we voorzichtig eenige weg.

Staan ze eenmaal in bloei, dan hebben we weinig anders te doen dan de bloemen te snijden en geregeld water te geven. Hoe meer bloemen we snijden, hoe meer eraan komen; zijn we bang dat de planten geen voldoende voedsel hebben, dan geven we af en toe vloeibare mest. Gieten mag niet worden vergeten, daar de planten wel eens konden ophouden te bloeien, terwijl de bloemen in ieder geval bij droogte kortgesteeld zijn. Het wit, dat bij de pronkerwten nog wel eens optreedt, kan in den beginne gemakkelijk bestreden worden met bloem van zwavel.

Einde Maart, begin April, kunnen we op den hoofdbloei

Willen we voor opvolgers zorgen, dan maken we een tweede zaaisel half Januari in potten in de kas; deze zullen, behandeld als de vorige, einde April bloeien.

Liefhebbers, die geen afzonderlijke kas voor de cultuur kunnen inrichten, behoeven zich het genot niet te ontzeggen vroeg in het voorjaar pronkerwten te kunnen snijden. Ze gaan dan op de volgende manier te werk.

In stekpotjes worden de zaden uitgestrooid, 3 à 4 in een potje; als grondmengsel kan men nemen gewone tuinaarde met scherp zand. Naar gelang de plantjes groeien worden ze in een grootere pot gezet, zoodat ze omstreeks midden December in een pot komen te staan van 15 cM. middellijn. Deze potten krijgen een plaatsje in de koude kas; de planten kunnen we hier aan erwterijs of ook aan touwtjes laten opklimmen.

Zoodra de planten potvast zijn, geven we geregeld vloeimest. Vooral bij potcultuur letten we op geregeld gieten.

Ten slotte nog een lijstje van goede variëteiten, dat we overnamen uit een onzer Nederlandsche prijscouranten: Mrs. F. J. Dolansky, mooi aurora; Mrs. G. Lewis, zuiver wit, gegolfde bloem; Mrs. Hannan, helder karmijnrose; Mrs. W. Sim, prachtig zalmrose; Mrs. W. W. Smalley, atlas rose; Mrs. Charles H. Totty, mooi hemelblauw; Mrs. Alexander Wallace, de fraaiste lavendelblauwe; Florence Denzer, grootbloemig, sneeuwwit.

HET WINNEN VAN NIEUWE PRONKERWTEN.

Het aantal verschillende Engelsche en Amerikaansche Pronkerwten is reusachtig groot en loopt in de honderden. 't Spreekt van zelf, dat er minder goede onder zijn; maar het officieele lijstie van de N.(ational) S.(weet) P.(ea) S.(ociety) bevatte toch nog een tweehonderd aanbevelenswaardige soorten, behoorende tot niet minder dan dertig goed onderscheiden kleurschakeeringen.

En elk jaar komen er maar steeds weer een groot aantal nieuwe bij, terwijl een aantal van de oudere, die nog maar enkele jaren geleden vooraan stonden, langzamerhand van het

terrein worden verdrongen.

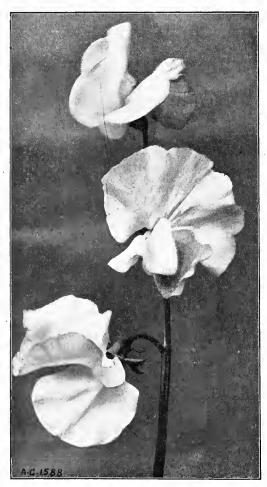
Aanvankelijk was het winnen van nieuwe vormen voor een zeer groot deel louter toeval; in een rij van een bepaalde kleur ontdekte men plotseling een exemplaar met afwijkende bloemen. Soms minder waard dan de reeds bestaande, soms verbeteringen. In 't laatste geval werd de plant "gemerkt", het zaad zorgvuldig geöogst en 't volgende jaar afzonderlijk uitgezaaid. De eerstvolgende jaren waren nu bestemd om de "sport" te "fixeeren".

Tijdens den bloei werden dan alle zaailingen, die van de "sport" (eigenlijk is deze term hier niet juist) meer of minder afweken, verwijderd; alleen de exemplaren die goed het nieuwe type vertoonden, werden aangehouden. Jaar op jaar werd het aantal zaadvaste nakomelingen grooter en dat der afwijkingen minder. Dit laatste wordt zelden gelijk nul; doch ten slotte kan men praktisch zeggen, dat de nieuwe vorm zaadvast is, in

welk geval de handel met een nieuwe pronkerwt verrijkt is. Het winnen van nieuwigheden werd echter alras door honderden, zoowel vaklieden als amateurs, min of meer stelselmatig beoefend langs den weg van kruisbestuiving. In gewone omstandigheden heeft er bij de pronkerwten zelfbestuiving plaats, en wel in den bloemkop, nog vóórdat de bloem zich geopend heeft.

Om dus een gewenschte kruising tot stand te brengen, wordt de bloemknop geopend, zoodra die "kleur bekent". De onrijpe meeldraden (te herkennen aan de gesloten helmknopjes, waaruit nog geen geel poeder te voorschijn komt) worden met een fijn, scherp schaartje weggeknipt. Zoodra de stempel kleverig-vochtig is, kan het "vreemde" stuifmeel er met een penseeltje opgebracht worden.

Dit geschiedt het best op het midden van den dag, en wordt voor alle zekerheid 's anderen daags nog eens herhaald. De andere bloemknoppen van de tros worden nu verwijderd en

Pronkerwt Gladys Burt. Primularood met zalmkleurig-rose.

de bevruchte knop wordt voorzien van een nummer, hetzelfde waaronder men in zijn aanteekeningen de bijzonderheden van de kruising heeft genoteerd.

't Volgende jaar wordt nu, als de nakomelingen van de gewonnen zaden bloeien, geconstateerd, of er wat goeds bij is of niet.

In den laatsten tijd wordt handig gebruik gemaakt van wat de theorie van Mendel geleerd heeft. Met een voorbeeld, ontleend aan Ch. H. Curtis, zullen we dit toelichten. Men verlangt b. v. een "crimson waved variety", d. i. een karmozijnkleurige bloem met gegolfden vlag. Hiertoe kruist men, laat ons zeggen de vlakke, karmozijnkleurige King Edward VII met de anjerkleurige, gegolfde Countess Spencer.

Er is nu alle kans, dat de nakomelingschap matroode bloemen geeft, die zoo goed als in 't geheel niet gegolfd zijn. Een onkundige zou ze nu stellig uitroeien, maar die de wet van Mendell kent, weet dat alhoewel hij de gewenschte eigenschappen niet bij zijn zanisel aan het licht ziet komen, ze er toch in verborgen zitten. Hij wint dus zaad en zaait opnieuw.

Nu krijgt hij roode, karmozijnkleurige en anjerkleurige bloemen,

deels vlak, deels gegolfd.

Van de exemplaren die voldoen aan de gestelde eischen wordt het zaad nu afzonderlijk geöogst en uitgezaaid. Dan zal later blijken, dat de "vastheid" individueel nog erg uiteenloopt. Alleen dan, wanneer er bij zijn, die direkt zoo goed als "vast zijn, worden deze voortgekweekt. In 't tegenovergestelde geval ruimt men den heelen boel op, omdat - hoewel het misschien mogelijk is, er ten slotte een standvastigen vorm uit te kweeken - dit in den regel veel te lang duurt. Men kan feitelijk beter een nieuwe kruising beginnen.

EEN STUKJE GESCHIEDENIS VAN DE PRONKERWT.

De cultuur van de Siererwt is hier te lande nog jong, maar de belangstelling voor deze eenjarige plant met haar prachtige bloemen groeit elk jaar en ons dunkt zoo, dat wanneer er eens eene tentoonstelling van deze planten werd uitgeschreven het succes verzekerd was.

Wat hier volgt vonden wij in het handige boekje: Sweet

Peas and their cultivation for home en exhibition"

Van de geschiedenis dezer fraaie bloemplant weet men in het algemeen weinig en daarom doet het ons genoegen er

iets van te kunnen vertellen.

Het was in 1699 dat een Italiaansche monnik, Franciscus Cupanis, een knap plantenkenner en kweeker zaden van de Siererwt zond van Sicilie aan dr. Uvedale, te Enfield bij Londen, waarmede de grondslag van de cultuur dezer plant

in Engeland gelegd was.

Cupani was een groot liefhebber van Lathyrus en wenschte dat ze zooveel mogelijk verspreid werden, zoo zond hij ze ook aan den heer Casper Commelin te Amsterdam die er een liet afbeelden in het oude boek "Horti-Medici Amstelodamensis, dat gepubliceerd werd in 1697—1701. Deze eerste afbeelding van de Siererwt had tot titel: Lathyrus distoplatyphyllus, hirsutis, mollis et magno et peramoeno flore odoro", dus de Siererwt met breede, gedeelde, zachte bladeren en groote welriekende bloemen.

Er rees twijfel omtrent het land van herkomst, omdat Burmann in een lijst van inlandsche planten van Ceylon, ook noemt Lathyrus zeylanicus. Burmann was hoogleeraar aan de Amsterdamsche Universiteit en vermelding verdient wat hij schrijft in 1737: Deze plant verschilt van Lathyrus odorato van Cupani alleen in de kleur der bloemen. Bovendien is zij goed beschreven en afgebeeld in genoemd werk, zoodat wij het niet noodig achten het nog eens te doen. Daarbij komt dat zij wel bekend is en herhaaldelijk in onze

tuinen gezien wordt.

Linnaeus doopte de Siererwt Lathyrus odoratus en

noemt als vaderland (a) Sicilië en (b) Ceylon.

Latere schrijvers zijn het echter eens dat deze plant geen indogeen van Ceylon is, niettegenstaande het feit dat Burmann zijn kennis had verkregen uit het herbarium van den heer Hartog, een plantenverzamelaar op Ceylon voor den Leidschen Hortus. Intusschen Lathyrus odoratus wordt niet op Ceylon gevonden maar wel in Sicilië en Sardinië.

De Siciliaansche "Sweet pea" draagt purperen bloemen en deze werden voor het eerst aangeboden in 1730 door Robert Furber, tuinman te Kensington. Een paar jaar later waren er drie variëteiten bekend, een met purperen, een met witte en de "Painted Lady" die bontgekleurde bloemen droeg.

De heer James Justice, die zich telkens nijdig maakte omtrent de foutieve benamingen in Hollandsche prijscouranten van 1754, beschouwd Painted Lady als een verscheidenheid van Cupanis Siciliaansch type, maar deze riekt niet zoo lekker.

Alles te zamen genomen komen wij tot de conclusie dat de Siererwt van Cupani, gezonden aan zijn vriend dr. Uvedale is de origineele plant waarvan wij de nakomelingen bewonderen.

Men oefende bij deze sierplanten al vroeg selectie uit, immers in 1793 publiceerde John Mason, "Orange Tree' fleetstreet, Londen, een catalogus waarin verscheidenheden van de zwarte, purperen, scharlaken, witte en Painted Lady genoteerd waren. Ongeveer dezelfde variëteiten worden genoemd door Mame in 1800, alleen met dit verschil dat hier geen zwarte, maar een zwart-purperen verscheidenheid is opgenomen. De heer Page vestigt in 1817 de aandacht op een gestreepte variëteit en deze met de variëteiten van Mame werden ook aangeboden door James Carter, de stichter van de goed bekende firma van dien naam in 1837.

Spoedig werd het lijstje verlengd met een geelgekleurde

en men zou gaarne weten of deze geele meer op het Coreopsis-

geel leek dan de tegenwoordige.

De eerste, z.g. blauwe Siererwt was de Blue Hybrid, winner de Majoor Trevor Clarke te Daventry, en aangeboden door den heeren Carter in 1860. Het was eigenlijk een witbloemige, met een blauwe rand en de eerste van een reeks nu als Picotee-variëteit bekend. Zij moet het resultaat zijn van een kruising tusschen een wit gekleurde en de blauw bloeiende *Lathyrus magellanicus*. Zij werd spoedig populair en ontving bijna een kwart eeuw later, in 1883 een 1ste klasse certificaat van de Engelsche tuinbouwmaatschappij.

Op een congres in 1890 over Siererwten werd geconstateerd dat in tien jaar, van 1860 tot 1870 een aantal nieuwe variëteiten werden gewonnen en dat wel op verschillende plaatsen in het land waaruit men kan opmaken, dat de belangstelling groot was. De eerste gekleurde plaat verscheen in 1880 en wel in

Carter's catalogus. Afgebeeld was ,, Violet Queen'.

Verder ging het ,,full speed" voorwaarts en tal van firma's in Engeland, Amerika en Duitschland namen de cultuur ter hand, deden welgeslaagde kruisingsproeven en brachten de nieuwe verscheidenheden bij dozijnen op de markt. zullen al die jaartallen en namen van "novelties" den lezer sparen, alleen nog melding maken van de groote dag n.l. 25 Juli 1901 toen de eerste tentoonstelling van Siererwten door de nationale Siererwten-Vereeniging geopend werd in het Royal Aquarium te Londen.

Dien dag maakte men kennis met een nieuw ras waarvan de voorloopster geëtaleerd was in den vorm van Countess Spencer een vleeschkleurige met gegolfde bloembladranden. Zij verkreeg een certificaat 1e klasse en trok de algemeene aandacht. Wij hebben de groote verbeteringen van deze bloemen, zoowel wat houding, aantal aan een bloemstengel, kleur, enz. kunnen zien op de in 't vorige jaar te Londen gehouden tentoonstelling, waar lange tafels er mede gevuld waren en wij, en met ons velen hebben bewonderd die prachtige bloemen, die zachte kleuren en liefelijke geuren der zoo populaire bloemen der Engelschen, de Sweet peas! J. K. B.

BIJ ONZE PLAAT.

Mooi, zeer mooi geeft onze plaat een drietal van de beste varieteiten weer met de deugd in het midden. Immers de Nationale Siererwten Vereeniging te Londen heeft Mrs. R. Hallam als een der mooiste vleeschkleurige sier- of pronkerwten beschouwd van der laatsten tijd. Trouwens zie eens hoe prachtig de bloemen gebouwd zijn, niet alleen van haar, maar ook van de andere, let op de verdeeling aan de steel en tel de bloemen. Op Commelins afbeelding van 1700 zitten er een en ook twee aan een steel, onze afbeelding laat er vier zien van meer dan de dubbele groote en op de tentoonstelling te Londen telden wij meermalen zes bloemen aan een steel. Van eene zeer groote bloem maten wij de vlag, d. i. het bloemblad dat rechtop staat, en dat had een breedte van negen centimeter. Wij vonden het meer merkwaardig dan mooi, want ook hier moet niet overdreven worden.

Lathyrus odoratus is eigenlijk een plant voor iedereen, immers al beschikt men alleen maar over een vensterbank dan kan men van haar genieten door eenige zaadkorrels in potten te zaaien en verder op te kweeken als men er maar om denken wil de zaden niet midden in de pot te doen. In den tuin kan men ze opkweeken als doperwten en peulen en evengoed als men deze eerst in bakjes zaait en later uitplant, gaat dat ook met Siererwten.

Hier en daar een pol in het gazon, zooals wij ook van den heer Meeuwenberg te Zeist op de Zeistersche tentoonstelling zagen, geeft veel voldoening, vooral wanneer de grond diep bewerkt en goed gemest is.

Moge ons Lathyrus-nummer en de mooie plaat er toe bijdragen dat elk lezer van "O.T." een plaatsje voor haar inruimt. Wij hooren dan gaarne de resultaten en liefst zóóveel, dat een tweede Pronkerwten-nummer noodig is.

Hierachter geven we nog een lijstje van de beste soorten.

J. K. B.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Masdevallia. — Bulbophyllum.

De tijd is aanbgeroken om de Masdevallias na te zien en speciaal te letten op die welke het krachtigst groeien, zooals Masdevallia Harryana, M. Veitchiana, M. ignea, M. Chelsonii en M. amabilis. Zijn deze, door welke oorzaken dan ook, het vorige najaar niet verplant, dan kunnen wij daartoe nu overgaan, echter op voorwaarde: dat het noodig is. En een antwaarde: dat het hoorig is. En een ant-woord op deze vraag geeft ons het wortel-stelsel. Zijn n.l. de wortels tot een bal vereenigd, met weinig tusschearuimten, welnu geef de plant dadelijk meer ruimte, want er wordt om gevraagd. Specimenplanten met open ruimten in het hart worden uit elkander gehaald, de doode stukken weggesneden en afzonderlijk opgeplant in potten. Voor compost kunnen wij gebruiken varenwortelgrond en half vergane eiken-bladeren, van ieder de helft, daaraan voegen wij toe tijn gehakt Sphagnum, stuk-jes geklopte potscherven en zand. Vergeet niet de potten voor 2/3 met schoon gewassehen potscherven te vullen en de compost flink aan te drukken.

Masdevallia tovarensis is nu uitgebloeid en zij gaat dadelijk weer aan 't groeien, zoolat wij ook deze nieuwe compost kunnen geven. Zij groeit bij voorkeur in een pan, die wij aan de kap van de kas ophangen, Masdevallia Wallisii, M. Winniana, M. Carderi, M. bella en M. Chestersonii ge-ven wij teakhouten mandjes. Wij gebruiken voor drainage geen potscherven maar wel wortelstokken van varens, immers deze Masdevallias bloeien à la Stanhopeas en zouden zij van de potscherven last hebben. Hebben wij voor deze interessante orchideeën geen afzonderlijke kas, dan brengen wij ze bij de koude Odontoglossums onder waar zij gemakkelijk geschermd kunnen

worden.

Het geslacht Bulbophyllum is rijk aan interessante soorten, niet om er bloemen van te snijden, maar om deze te bewonderen, zoo mooi zijn ze gevormd. Er beginnen er met het maken van nieuwe wortels n.l. Bulbophyllum Watsonianum, B. grandiflorum, B. mirum, B. corniculatum, B. Ericssonii en B. vireseens en deze kunnen onder handen genomen worden, dan zien we vlug genoeg of verplanting noodig is.

Tot het bloeien maken zich gereed Bul-bophyllum barbigerum. B. Lobbii, beide met zeer bewegelijke labelli; B.mandibu-lare, B. auricomum, B. tremulum, B. Godseffiana en B. Saltatorium. Deze geven wij frissche compost na den bloei. Zij, die een kruipende groeierije bebben, planten een kruipende groeiwijze hebben, planten wij in lage mandjes en zijn deze buiten de grenzen van hun terrein gekomen, dan draaien wij ze bij verplanting eenvoudig

om en ze staan weer zooals het behoort.
Voor compost kunnen wij gebruiken $\frac{2}{3}$ varenwortelgrond, $\frac{1}{3}$ Sphagnum en wat stukjes potscherven, die er goed doorge-

werkt worden.

Al de genoemde Bulbophyllums verlangen om goed te gedijen en hooge temperatuur en een vochtige lucht. J. K. B.

In den Bloementuin.

Eenjarige zomerbloemen.

Een aardige snijbloem levert Bartonia aurea, die begin Mei buiten kan worden uitgezaaid, 60 à 70 c.M. hoog wordt en zeer rijk bloeit met groote goudgele bloe-

Onder de eenjarige planten hebben we

betrekkelijk weinig sierbladplanten, daarom geven we ook een plaatsje aan Beta chilensis een biet met mooi donkerrood chilensis een biet met mooi donkerrood blad of wel met goudgeel blad. We zaaien einde April, begin Mei buiten. De planten worden ongeveer 30 c.M. hoog en worden wel gebrukt voor kleurvakken.

Bidens atrosanguinea syn. Dahlia Zimapani ook wel zwarte Dahlia genoemd wordt 50 eM. hoog en bloeit met zwart-purperen

Wordt einde Maart in warmen bak gezaaid, midden Mei nitgeplant. Calendula officinalis of goudsbloem is

voldoende bekend.

Een moole plant voor snijbloem is Calliopsis bicolor splendens wordt bijna 1 M. hoog en groeit wat wild, maar bloeit overvloedig rijk met geel bruine bloemen.

Korenbloemen in verschillende kleuren kunnen einde April buiten worden uitge-

zaaid. Zeer fraai is *U. imperialis*.

t'heiranthus annuus of zomerviolier
wordt begin Maart in lauwwarmen bak uitgezaaid en einde April buiten geplant.

A. Lebrink.

De mooiste Pronkerwten.

Het vorige jaar heeft het bestuur van de Siererwtenvereeniging in Engeland de leden eenige vragen, zoo bijv. noom de zes mooiste Siererwten voor versiering van den tuin, de drie schoonste nieuwigheden van 1911/12 enz.
Wij deelen hieronder de uitslag mede, zooals wij die vonden in "The Garden" van 1 Febr. jl.

De zes schoonste Siererwten voor den tuin: 24 91

Thomas Stevenson 18
Elfrida Pearson en
Mrs. W. J. Unwin 16 Nettie Jenkins 15 ,,
De twaalf beste Siererwten in kultuur: Thomas Stevenson 53 stemmen Clara Curtis ,, Elfrida Pearson and
Maud Holmes
R. F. Felton
Elsie Herbert ,, 39 , , 37 ,, Nubian
Mrs. C. W. Breadmore
Etta Dyke 36 ,, 35 ,, 33 ,,

ba en Mrs Cuthbertson 21

Charles Foster en Mrs. W. J. Unwin ... 20 Als de drie beste nieuwigheden van 1911 12 werden aangewezen:

glow 6 en Hercules 6.

Hercules en Marie Holmes ,,

Mrs. W. Cuthbertson ... 20 John Ingman en Sun-

proof Crimson 16

Bij het bestellen van zaden kan dit lijstje dienst doen. J. K. B.

In den Moestuin.

Aardappelen. - Sla. - Bloemkool. — Erwten. — Pluksla. — Raapstelen. — Wortelen. — Spinazie. Prei.

Voor de teelt van vroege aardappelen zijn reeds of worden thans de noodige maatregeien getroffen. Van de poters worde uitgeloopen spruiten verwijderd en de poters worden in een niet te warme ruimte neergelegd om opnieuw uit te loopen. Waarna ze omstreeks half Maart op een beschutte plaats worden uitgeplant.

Om ze te laten kiemen gebruikt men wel bakjes van 15 c.M. hoogte, 60 c.M. lang ne 40 e.M. breed. De bodem van zoo'n bakje bestaat uit latten. Elke bak heeft vier pooten en is zoodanig ingericht, dat de eene in den anderen staat. Men kan ze dus boven elkander opstapelen.

Het is ook goed den grond, waarop deze vroege aardappels zullen groeien, tijdig

genoeg klaar te hebben.

Vooreerst moet het land goed in den mest zitten, dan moet de ligging gunstig zijn, of zoodanig beschutting worden aan-gebracht, dat de aardappels voor vorst kunnen worden gevrijwaard. Men plaatst wel bloempotten over de planten, maar dit is nog geenszins voldoende. Wil men er half Maart mee beginnen, dan zijn doeltreffende maatregelen van beschutting noodzakelijk.

Wanneer er sla en bloemkool in een bakje gezaaid is en de plantjes zijn goed boven gekomen, dan kunnen deze worden verspeend, zoodat ze op regelmatigen afstand van 8 tot 10 c.M. van elkander komen te staan in losse, vruchtbare aarde. In den eersten tijd na het verspenen moeten deze plantjes warm worden gehouden, om ze te doen wortelen; maar zoodra ze geworteld zijn, moet men weer beginnen met luchten om ze sterk te maken, teneinde ze half Maart in den vollen grond te kunnen uitplanten.

Ook de ter voorkieming gelegde erwten, peulen en tuinboonen moeten koei gehou-den worden; zoodra ze 5 à 6 cM. boven den grond zijn, en volledig afgehard zijn, moeten ze buiten worden nitgeplant, maar liefst ook al weer niet vóór haif Maart.

Alles wat zoo verder onder glas is, om straks naar buiten te gaan, moet worden afgehard. Het glas kan dan weer voor iets anders worden gebruikt, desnoods worden de in bakjes staande gewassen alleen 's nachts op de een of andere wijze gedekt, terwij! het vrijgekomen glas op een ander bakje dienst doet.

Daarin kan men enkele groenten zaaien, waarvoor het buiten nog te koud is, zooals pluksla, eigenlijk snijsla, nl. Australische gele, die veel fijner voor het gebruik is dan de Fransche La tue, die vooral vroeger veel in bak werd gekweekt; ook raapstelen en voorgekiemde wortelen kunnen in den bak worden gezaaid.

Wanneer de wortelen flink boven zijn wordt het bakje verplaatst en laat men ze aan de vrije natuur over.

Spinazie kan nu buiten volop worden uitgezaaid. Vooraf strooit men ongeveer 25 gr. Chili per vk. M. Het zaad wordt breedwerpig gestrooid, ongeveer 5 gr. per

vierk. M. Ook wortelen, liefst voorgekiemd, kunnen reeds buiten worden uitgezaaid. Voor andere zaden is het nog rijkelyk

vroeg.

Reeds nu kan ook begonnen worden met de teelt van prei, die in een bakje wordt uitgezaaid. Als dit wat warm is door broeimest, zal het beter gaan dan geheel koud; maar heeft men niet anders, dan gaat het ook wel in een koud bakje, wanneer maar gezorgd wordt, dat de grond dicht bij 't glas is en er 's avonds wordt gedekt. De bedoeling is de prei, als ze acht à 10 c.M. lang is, in een ander bakje op regelmatige afstanden van 6 à 8 c.M. te verspenen om later van daaruit naar den volten grond te verhuizen. Op deze wijze is het mogelijk polsdikke prei te kweeken.

H. S.

In den Fruittuin.

Perziken etc. dekken, perziken snoeien.

Het bijzondere zachte weder der laatste weken doet ook in den fruittun zijn invloed geden, en moeten we zorgen dat de winterwerkzaamheden achter den rug zijn. Met ons snoeiwerk gaan we onatgebroken voort, langer uitstel doet het gevaar, dat er onder en door het snoeien knoppen afgestooten worden, in met ge-

ringe mate toenemen.

Onze leiboomen kunnen we door het aanbrengen van eenige beschutting voor de grootste uitersten bewaren. We brengen daarvoor, nadat de snoeier het aanbinden volbracht, o. a., voor de boomen wat takken, die op den dag de kracht der zonnestralen breken, des nachts de uitstraling tegenhouden en den invloed van hagel en sneeuwbuien verminderen. Zoodra echter de bloemen open zijn, moet een dergelijke beschutting worden verwijderd, want de bloei te laten verloopen achter een dikke haag van takken, vooral als het dennentakken zijn, zou zeker niet in het belang van een goede vruchtzetting zijn. 't Is daarom slechts een onzeker middel, want niemand kan ons waarborgen dat, in aanmerking genomen de groote grilligheid van het optreden van nachtvorsten, deze niet eerst dan komen, als de bedekking juist verwijderd is. Indien we, van het opengaan der eerste bloemen af, totdat de vruchtzetting heeft plaats gehad, geregeld elken avond een rietmat voor de muren of schuttingen uitrollen, kan het gevaar, dat de blocmen van perziken, abrikozen of pruimen bevriczen zullen, voor een groot deel worden ondervangen. De wintersnoei van perziken, welke volstrekt met enkel bij den leek, als nog al moeilijk te boek staat, is in werkelijkheid niet zoo heel moeilijk. Wanneer de vorige zomersnoei behoorlijk is toegepast, dan bepaalt zich de wintersnoei slechts in het wegnemen van de te vele takken en twijgen en het juiste verdeelen van datgene wat behouden wordt. Het spreekt van zelve dat we hiervoor bekend moeten zijn met de organen die zich nu op een perzikboom bevinden. Wanneer we niet al te haastig zijn dan is het verschil tusschen bloem en bladknoppen al zeer duidelijk te zien. De eerste hebben een wit omhulsel, waaruit nog voordat er van het groen der blad-knoppen iets te zien is, het rood van de bloem naar buiten treedt. Verder bemerken we dat het niet de sterkste twijgen zijn waarop de meeste bloemknoppen voorkomen; dat het juist die korte twijgjes zijn, (bloemtuiltjes, slechts enkele c.M. lang), waarop de bloemknoppen, in een roset vereenigd, dicht opeen staan. In het midden van die bloemknoppen bevindt zich een bladknop, terwijl aan den voet elke bladknop ontbreekt. Zulke twijgjes

zijn de draagtwijgjes bij uitnemendheid. Komen ze in al te groote hoeveelheid en over de gehede oppervlate verspreid voor, dan wijst dit op gebrek aan groeikracht van den ganschen boom en trachten we, door een extra bemesting en door den boom slechts weinig vruchten te laten voortbrengen, dit gebrek te herstellen. Doordat in het midden van zuik een roset van bioemen zich een biadknop bevindt, gelft de natuur ons daardoor een vingerwijzing, die bij de snoei van perziken in acht genomen moet worden. Ze is deze, wil z.cn een bloemknop tot vruchtvoortbrenging overgaan, dan moet er steeds een branknop boven die broemknop aanwezig zijn, die de bladeren moet voortbrengen, noodig om net voedsel, waaruit de vrucht zai worden geformeerd, te bereiden. Bij het insnoeien van een perziktak doen we dit dus nooit op een bioem, steeds op een biadknop. Naarmate de takjes in sterkte toenemen, zien we het aantal bloemknoppen verminderen en voor bladknoppen plaats maken, om ten klatste op de z.g.n. houttwijgen geheel te verdwijnen. Deze aatste geven ous het mater aal waarmede de boom zich moet vergrooten.

We bemarken al spoedig dat de sterkste zich in het midden van den boom bevinden en dat hun kracht behalve door hun standplaats en den onderlingen afstand van de knoppen die er op voorkomen bepaald wordt door den meer of minderen vertikalen stand welke ze gedurende de groeiperiode konden aannemen. We zien dus dat er ook bij den perzikboom een zekere aandrift bestaat om de intimte aan de bovenzijde van muren of schuttingen te beslaan en den minder gunstigen onderkant. Jangzamerhand te verlaten. Dit nu moeten wij, door onzen snoei en door de wijze waarop we den boom leiden, beletten

We wachten ons daarom, om in het hart van den boom zware takken te laten; ze zouden den grond leggen voor den ondergang van den goeden vorm van den geheelen boom. Liever in het hart een open plaats, dan er een twijg behouden, die en door zijn zwaren voet, door den grooten afstand waarop de knoppen staan en door zijn lengte voldoende bewijst dat hij er op uit is de omgeving te overgroeien.

Eigenlijk mogen in den winter zulke twijgen niet op onze boomen voorkomen. bij den zomersnoei worden ze of weggenomen, of door innijpen zoodanig in hun groei getemperd, dat ze bij de wintersnoei bruikbaar zijn. Bij het verwijderen van twijgen behouden we zooveel mogelijk die weke dicht bij den gesteltak staan, geven het vruchtenhout een onderlingen afstand van 10 c.M., zijn niet te angstvallig een tak of takjes geheel weg te nemen, binden verder nooit meerdere twijgen bijeen en voorkomen dat takken elkander kruisen.

Ook trachten we elke knelling der banden, waarmede gebonden wordt te voorkomen en trachten we dikke takken door een jonge twijg aan de directe inwerking van de zonnestralen te onttrekken.

J. C. M.

In Kassen en Bakken.

Warme bak aanleggen en zarien. Verspenen en oppotten. Stekken. – Trekplanten – Chrysanten stekken

Verschillende planten en éénjarige zomerbloemen als Petunia hybrida, Ageratum mexicanum, Thunbergia alata, Canna indica var, Dahlia in verschillende soorten en variëteiten, o.a. ook D. Zimapani (Syn. Bidens atrosanguinea) een lage plant met

donkerpurperen bloemen, welke we meestal eenjarig kweeken, Perilia nankinensis, Ricinus communis in variëteiten en meer andere, kunnen ween een warme kas, or nog liever in een warmen bak zaaien. voor graven we één of meer ramen van den bak uit tot op ongeveer 1 M. diepte onder het glas en vullen deze met versche paardenmest, welke we voor een kalmen en langdurigen broei vermengen met bladeren en wat aantrappen. Zoo vullen we het raam op tot op een 30 c.M. onder 't glas. Mocht de mest wat droog zijn dan gieten we er wat water door. Liefst leggen we meerdere ramen aansen tegelijk aan, om des te zekerder en langduriger broei te hebben. Begint de mest te broeien na een paar dagen, dan laten we ze eerst wat uit-dampen door een we nig te luchten. Dan kunnen we er een 10 c.M. bladaarde op brengen en zoodra deze verwarmd is nog een gelijke hoeveelheid. Is alles verwarmd en het sterke dampen afgeloopen, dan be-

ginnen we te zaaien.

Ook kunnen we in de kas gezaaide plantjes in zoo'n bak verspenen, gewortelde en opgepotte stekken hier ingraven of

we: er in stekken.

Komt er vecl zon, dan denken we aan schermen, daar door de zon de aarde uit zou drogen en de temperatuur te hoog zou worden. Fijne zaden dekken we geheel niet, grovere met een laagje aarde als het zaad zelf dik is.

Ook kunnen we in de warme kas zaaien. Kleine zaaip¹antjes verspenen we in testen of potten, doch grootere als Musa Ensete, etc. zetten we nit de zaaipan direct in potjes en later al spoedig in grootere potten. Wanneer zaaiplantjes wat gerekt zijn zet men ze wat dieper in den pot waar ze op den stengel aanwortelen.

Verschiltende planten hebben we in de kweekkas gestekt en nog meerdere stek-ken we o.a. Fuchsia triphylla en zoo we deze niet verleden najaar gestekt hebben, Calceolaria rugosa, welke we beide met een hieltje moeten snijden van de moederp'ant. We stekken ze liefst direct in potjes in goed met zand vermengde bladaarde. Niet in potjes gestekt, zetten we ze vooral niet to dicht, omdat deze planten zeer spoedig last van smeulen hebben. Om te stekken wenschen we nu nog een paar minder bekende en toch zeer mooie randplanten voor zomerperken te noe-men en wel Leucophyta Browni, Santolina Chamaecyparissus incana en Veronica speciosa variegata met zeer mooie, witbonte b'aderen. Door innijpen houden we deze laag. De andere zijn zilverachtig wit van

kleur, vooral de eerste is mooi zilverwit. We gaan nog steeds door met het trekken van verschillende planten en heesters. Hoe meer we het voorjaar naderen, des te gemakke ijker gaat het, vooral vaste planten als Spiraea, Diclytra, etc. leveren nu goede bloemen. Glycine chinensis, die vroeg niet zoo heel gemakke ijk trekt, gaat nu ook uitstekend. Er bloeien nu ook verscheidene Cineraria's in de schoonste kleuren. Ook verdienen de nieuwere Cineraria polyantha (C. stellata) aanbeveling. Ze bloeien rijk met kleine bloempjes in zeer groote tuilen aan Jange stengels en zijn fraai voor versieringen. Onder de Kaapsche planten bloeit nu een heestertje met geelbruine vlinderbloempjes, Pultenaea stricta, welke we met Erica's opkweeken in "ichte voedzame aarde.
Voor liefhebbers is het nu de mooiste tijd om Chrysanten te stekken, daar dit

Voor liefhebbers is het nu de mooiste tijd om *Chrysanten* te stekken, daar dit zeer schoone planten kunnen worden; de in December gestekte worden opgekweekt tot specimenplanten en zijn vroeger in bloei ook. We stekken chrysanten altijd

koud.

Utrecht, J. A. Hoitingh.

WIJ LEVEREN WAT WIJ ADVERTEEREN. EEN GOED RIJWIEL. DAT DE VERGE-LIJKING MET ELK ANDER FABRIKAAT IN ALLE OPZICHTEN KAN DOORSTAAN, MAAR IN PRIJS LAGER IS.

De levering geschiedt franco aan huis door geheel Nederland. Voor verpakking, zoo noodig in krat, wordt niets in rekening gebracht, Indien gewenscht, verzenden wij de rijwielen geheel gemonteerd en zorgvuldig verpakt, zoodat ze na ontpakking terstond bereden kunnen worden.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Fraag No. 256. Wat zijn de ZWAKKE STREEPJES op bijgaand PALMBLAD en hoe te bestry-

Amsterdam.

Antwoord: Ik had en heb nog een eakel exemplaar met dezelfde luissoort die heel moei ijk te bestrijden is. Wij smeren de bezette bladeren en bladstelen in met onverdunde Insectieide en a's men dit een paar maal volhoudt, dan verdwijnen ze wel. Maar men kan dit middel n.f. alleen op harde, volwassen bladeren toepassen. Dr. Quanjer te Wageningen, die mij indertijd over deze schildhuis inlichte, schreef mij daarover het volgende:

"De door u gezouden schildluizen op b'a-

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

deren van Elacis, zijn exemplaren van Ischnaspis filiformis. Deze soort wordt op verschillende palmen aangetroffen! New-stad geeft verder als voedsterplanten o.a. op Strychnos, Myristica, Diospyrus discolor, Ficus, Anthurium, enz. In onze stre-ken komt ze alleen in kassen voor; in de heete luchtstreek is ze o.a. waargenomen koffleplanten.

Het schijnt dus wel aanbevelenswaardig met de bistrijding niet te lang te wach-

Vraag No. 257.

a. Hiermede verzoek ik u beleefd mij de a. Hermade cerzhek ik ii odeeld my de namen van eenige ZADEN te willen mede-åeelen, welke voor een klein MOZAIK PERK het meest geschikt zijn. Gaarne zou ik tevens de zaaitijd enz, van dezelve

b. Welke is de LATIINSCHE of HOL-LANDSCHE NAAM der in Engeland veel gekweekte "SWEET-PEAS".

Nieuwveen. C. v. B. S.

Antwoord: a. Voor Mozaïkvakken gebruikt men meerendeels dwergplantjes. welke vroeg in het voorjaar gestekt en in potjes opgekweekt worden. Met eultuur uit zaad zon men het meerendeel niet tijdig groot hebben. Ik vermoed eehter dat

u zulke plantjes niet bedoelt, maar voornamelijk enkele éénjarige soorten, voor dit doel geschikt, en dan kan ik u noemen Ageratum mexicanum nanum, Lobelia Eri-Ageratum mexicanum nanum, Lobetia Err-nus, Begonia semperflorens vernon, B. s. Erfordia, B. s. luminosa en andere; Pyrethrum parthenifolium aureum, Viola lutea grandiflora, Antirrhinum majus pumilum, Tagetes patulus nanus. Al deze moeten in Maart in een kouden broeibak worden uitgezaaid en aanvankelijk in potjes worden opgekweekt, om later met potkluitje op het perk in den vollen grond te worden uitgeplant. Tevens kunt u daarbij gebruiken lage bonte Pelargoniums, Knolbegonia's, enz., alsmede Iresi-ne's, Alternanthera's, Sempervivums, Echeveria's, Mesembryanthemums, enz., die bij elken bloemist te bekomen zijn.

b. Lathyrus odorutus, bij ons pronk-crwten genoemd. v. L.

Mijn tuin is geheel beplant met prach-tige soorten STAM- en STRUIKROZEN, zoo ongeveer 100 stamrozen en 5 groote perken met struiken, die door mijn tuin-man gelveel bedekt zijn met stalmest. Nu kom ik tot de ontdekking, dat 't daar wemelt ran millioenen vliegen en nakroost. 't Schijnt daar een ideaal broeinest te zijn Nu kom ik tot u met de vraag: Kan dat KWAAD aan mijne rozen, mag de stalmest er reeds af, opdat al die eitjes kunnen worden vervietigd?

Antwoord: Wij gelooven niet dat die vliegen uw rozen kwaad doen, maar laat de mest wegnemen,, wat nu gerust gedaan kan worden.

Wij hopen dezen zomer uw Rozenhof eens te komen zien.

J. K. B.

Vraaq No. 259. Middel ter bestriiding van BLOED-US "Aphicide. Waar verkrijabaar? H. C. V. v. d. L. LUIS ... Aphicide.

Autwoord: Dit middel is one onbekend; we weten dus ook niet waar het te ver-krijgen is, nôch of het beter is dan Phy-tophiline, X-L-All, goede Carbolineum en dergeliike. В. В.

Vraag. No. 260.

Kan ik de volgende planten in Febr.
in den WARWEV BAK vervroegen:
EENJARIGE ZADEN; Grudsbloemen
Centaurea coerulea, Linaria; zaden van
TWFEJARIGE EN OVERBUJIVENDE planten: Aconitum Vapellus. Adonis ver-nolis. Chamacpence diacantha, Cheiran-thus Cheiri. Corcopsis grandiflora, Hesperis, Heuchera, Scabiosa; verder nog de

volgande; Eucalptus globulus, Lathyrus en O. I. Kers.

b. Bovenbedoeld bakje, 1.50 \times 0.75 M. heeft niet de volle zon. Zou ik er, on-danks deze omstandgheid, toch in Mei MELOEN in kunnen zaaien of raadt u mij iets anders aan? Rijswijk,

H. v. S.

Antwoord, a. U kunt alle genoemde zaden beter in een onverwarmden bak zaaien. Het gaat in een warmen bak al spoedig te hard. In elk geval moet u spoedig verspenen en verplanten en de plantjes groeien al spoedig te weelderig en worden daardoor slap.

b. Probeer u het eens. Allicht lukt het er een paar vruchten aan te krijgen.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

Vraag No. 261.

Van door mij geplante TULPENBOL-LEN, welke bedekt zijn met TURFMOLM, komen enkele reeds zoodanig uit, dat ze zichtbaar zijn geworden. Moet ik er nu met het oog op ev. vriezend weer nog meer turfmolm op doen of kan ik een en ander zoo laten.

J. M. C. M. Hilversum.

Antwoord: Om met zekerheid uwe vraag te beantwoorden, zou men meer van 't komende weer moeten weten. M. a. w. er is geen zeggen van. Ik raad u evenwel het dek niet zwaarder te maken, daar het dan de planten te veel doet verbroeien. Beter is, zoolang het zoo zacht is, het dek te verminderen en bij eventueele vorst van eenige beteekenis het er weer op te strooien. Dit kan in 't tulpenland moei-lijk, maar in particuliere tuinen is 't wel te doen.

Vraag No. 262. Bestaat er een middel tegen de ROND-KNOP in de ZWARTE BES. Zoo ja welke en hoe toe te passen. Afplukken der knoppen onmogelijk, daar het terrein te veel besmet is.

Stavenisse

Antwoord: Of er een afdoend middel be-

MOLENAAR's KINDERMEEL. =:=

MET GOUD BEKROOND.

Westzaan (Holland).

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

staat, mag wellicht betwijfeld worden; in Engeland, waar de kwaal vandaan komt, geven tal van bessenkweekers den strijd op en ruimen de bessen op. In een der Eng-bladen van de vorige week komt een ar-tikel voor met het wanhopige opschrift "Can Black Currants be saved?" (d.i. zijn de zwarte bessen te redden?") Toch blijf ik van meening, dat men de rondknop vrijwel baas kan blijven, door in deze maand zorgvuldig alle besmette knoppen af te bre-

BOOMBAND en BINDGAREN.

Malakka rot niet.

Malakka duurt jaren.

Malakka is goedkoop.

Malakka in gebruik bij alle groote

gebruikers, o. a. bij de Nederl. Heide-Maatsch. te Utrecht, bij de Gemeente Rotterdam.

Malakka zelfs in gebruik bij het buitenland, o.a. bij de Gemeente Antwerpen.

Malakka voor de Arr. Rechtbank te Utrecht door 3 be-eedigde deskundigen verklaard de meest aanbevelenswaardige te zijn.

Malakka de Boomband bij uitnemendheid.

Malakka wordt ondoorsnijdbaar geleverd.

Malakka wordt op maat geleverd,

Tomatentouw. N. J. LANKHORST & Zn. - SNEEK.

ken en te verbranden. Voorts vermeldden wij vroeger reeds het middel, dat prof. Collinge aangeeft: bestuiven der bladeren met kalk en zwavel. Thans lees ik, dat de bekende Eng. firma Pearson beweert, dat besprocien met groene zeep en kwassia-aftreksel goed voldoet. Ik blijf echter, op ervaringsgronden, bij 't afplukken en verbranden. B. B.

Vraag No. 263.

a. Met welke mooie bloeiende KLIM-PLANTEN kan ik een Zuid-Westelijk gelegen muur, beplanten. Kon ik hiervoor

klimrozen bezigen.
b. Wat kan ik in een paar TONNEN, die aan den ingang van mijn huis stoan (op het Zuiden) voor den zomer PLANTEN. Oleanders in gehad doch gestorven.

Halsteren.

J. A. K.

Antwoord: a. Ongetwijfeld kunt u hiervoor k'imrozen gebruiken en voorts, Kam-perfoelie, Blauwe Regen, Trompetplant (Tecoma radicans), winter-Jasmijn en Clematissoorten.

b. U kunt daarin Hortensia's planten, Rhododendrons of Aucuba's hoewel die

laatste wel gaarne een weinig lichten schaduw hebben.

Hortensia's (Hydrangea Hortensia) zijn echter voor den zomer het beste geschikt. Denk er om in den bodem flinke gaten open te houden voor loozing van het overtollige water.

M. Bl.

Vraag No. 264.
a. Ik heb een KASJE LATEN
BOUWEN, lang pl.m. 3.60 M. bij 3 M.
diepte. 't Is gelegen tegen een muurtje
op 't Zuiden. De verwarming geschiedt
door een vulkachel, waarmede ik gemakkalijl de temperatuur op all n. 60 m. kan kelijk de temperotuur op pl.m. 60 gr. kan houden. Gaarne wilde ik in deze kas orchiderën kweeken. Is nu 't stoken van een kas met een kachel daarvoor cen bezwaar? 't Ding trekt goed, zoodat er weinig kons is dat er kolendamp in de kas komt. Zoo 't mogelijk is, welke soorten raadt U mij dan aan om daar te kweeken?

Bestant er ook een praetisch handboekje over orchideeën-cultuur, dat ik naast ik uw wekelijksch overzicht kan benutten?

J. M.Doesburg.

Antwoord: a. Orchideeën bij een kachel te kweeken als door u bedoeld, geeft niet anders dan teleurstelling en moeten wij u beslist ontraden.

b. Koop eens: Wenken voor de Kultuur van Orchideeën van de Ned. Orchide-philenclub. J. K. B. philenclub.

Vraaq No. 265. ZIEKE PERETAKJES. Nijmegen.

Antwoord. Schurft en wel in die mate dat algeheele opruiming verkieselijk is. De minder aangetaste of schijnbaar nog gezonde boomen bespuiten met Bordeauxsche pap kan de kwaal beteugelen. Hierbij wat geduld oefenen en bij niet direct zichtbare verbetering volhouden en niet het middel als niet afdoende verwerpen. Aan directeur Alphand als vrucht is op uwe grondsoort niet zoo heel veel verbeurd. 't Is wel een groote peer maar heeft op zandgrond zoowat de smaak van een knol. J. C. M.

Vraaq No. 266.

Ik wilde u rragen, is de verdeeling van mijn tuin valgens bijgaande schets goed? Waar mijne kinderen gaarne veel blacmen hebben, zou ik gaarne weten wat op de perken geplant of gezaaid moet worden om deze te bekamen.

Het geheele hek heh ik van den wind met matten bekleed. De hoogte van pl.m. 1 Meter en laat dat lang staan, liefst het geheele jaar, daar de wind hier zeer kroehtig is en de planten veel beschutting noodia hebben.

A. J. D. V. M. Vlissingen.

Ja, de indeeling is niet kwaad; misschien zoudt u aan den achterkant van het gazon, dus op de zuidzijde, nog meer effect bereiken, als u daar een pl.m. 1 M. breeden strook grond voor zomerbleemen bestemde, over een lengte van pl.m. 6 Meter. Er zijn tal van aardige soorten. In dit en in de beide vorige num-mers van O. T., vindt u een rijke keuze aangegeven. Dat u uw tuin goed beschut hebt, kan niet anders dan uw planten ten goede komen. v. L.

EXOTISCHE VLINDERPOPPEN.

Evenals het vorig jaar worden ook dezen winter weer exotische vlinderpoppen uit Amerika en Engelsch-Indië door het Ko-ninklijk Zoologisch Genootschap "Natura Artis Magistra" verkrijgbaar gesteld. Prijsopgaaf aan te vragen ten kantore van het Genootschap.

CORRESPONDENTIE.

Mevr. W .-- V. te Feldweilen; Uwe opmerking is ook door anderen gemaakt. Wij zullen trachten, bij de samenstelling van het register aan de geuite wenschen te voldoen. — Red.

PRIJSCOURANTEN.

Firma J. L. B. van Lier, Utrecht.. Prijscourant van Sproeimachines.

Roozen van Meerbeeck, Zaaden Bloembollenhandelaars, Overveen, by Haarlem. — Prijscourant van Zaden, Voorjaarsbloemen, Knol- en Wortelgewassen.

VERBETERING.

In 't antwoord op vraag No. 254 op blz. 382 leze men, in plaats van 1 ons Chilisalpeter, $\frac{1}{4}$ ons Chilisalpeter. G.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co.,

Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden o.a. aangeboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

Voor Tuinarchitectuur

D. MEEUWENBERG,

Tuinbouw-Inrichting,

P. E. MARTIN,
TERRA COTTA FABRIEK
te ZEIST.
Tuinvazen, Voetstukken,
Beelden en verdere
:- Tuinsieraden. -: (76)

:- Tuinsieraden. -: (76)

:- :- ZEIST. -: -: -:

N.V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

No. 23.

Prijs f 4.—.

BLOEMENBAK met Vogelmotief.

Lang 0.42 M.

Breed 0.18 "

Hoog 0.19 "

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

maakt grondboringen met hand- en stoomkracht voor onderzoek van den bodem tot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. 000000000 Maakt compl.

BRONGAS=INSTALLATIËN.

Telefoon Interc. No. 36. Aannemer van Rijkboringen voor opsporing van Delfstoffen.

Kweekerij "HELPMAN". -:- Helpman bij Groningen. -:-

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

's-Gravenhage, 30 December 1912.

TE KOOP

Een 1e klas luxe MOTORJACHT (staal), lengte 8.40 M. Fijn betimmerde kajuit met waschgelegenheid, buffet, kastje enz.; motor Daimler. Snelheid + 15 K.M. nieuwbouw. Brieven Jachtwerf "Warmond" te Warmond.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

NATUURLIJK

wilt gij gaarne veel eieren van Uw kippen hebben. Koop dan nog heden een of meer pakies van het

EGPOEDER

van de Chemische Fabriek "AURORA". Prijs per pak slechts 25 cent (voor 20

kippen 14 dagen voldoende) ATTEST.

Firma Wed. J. RAVE, Zwolle. De door U verzonden pakjes Legpoeder kwamen in mijn bezit en kan ik U mededeelen, dat ik dit poeder reeds geruimen tijd met succes in gebruik heb. Jonge kippen, broed April 1912, zijn vanaf begin December flink aan den leg,

terwijl 1- en 2-jarige kippen slechts zeer korten tijd met leggen ophielden.
Mijn voederwijze bleef dezelfde als vóór het gebruik van Uw poeder, doch de
resultaten bij het gebruik daarvan bereikt, zijn werkelijk verrassend; ik durf
derhalve bedoeld poeder gerust aan elken kippen-of hoenderparkhouder aanbevelen.

Hoogachtend, UEd. dw. dn.,

Overal verkrijgbaar. Naar plaatsen, waar nog niet verkrijgbaar, zendt na ontvangst van postwissel ad f 1.—, het hoofddepôt Firma Wed. J. RAVE, Zwolle, franco 4 pakken.

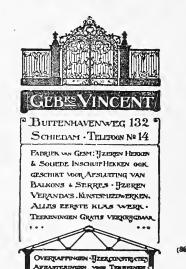
DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei∍ en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

Kyaniseerinrichting. \Diamond

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden. KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Firma P. A. A. DE LANGE, 622 BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

(I. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

BELANGRIJKE OPENBARE VERKOOPING

à contant op de Koninkl. Vruchtb.-Kweekerij "Pomona" en Rozengaarde aan den straatweg te Schoten bij Haarlem (behoord hebbende aan den Heer Galesloot), op *Dinsdag 25 Februari 1913*, des voormiddags te 10½ uur, ten overstaan van den notaris P. F. de Bordes te Haarlem, van:

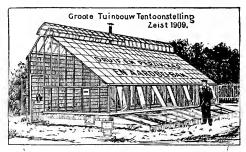
Een groote partij zeer zeldzame, goed gevormde, kern gezonde, dikwijls verplante, vruchtdragende Appel- en Pereboomen, als halfstammen met zeldzame mooie kronen Palmetten, Candelabre met 3, 4 à 5 takken, Pyramiden, Cordons-appelboomen. Voorts alle soorten van Vruchtboomen, Bessen en Frambozen, Hoogen halfstamrozen met extra mooie kronen, alsook eenige honderden struikrozen in de schoonste verscheidenheden en hetgeen verder ten verkoop zal worden aangeboden, alles behoorende tot en zich bevindende op noemde kweekerij. Dagelijks te bezichtigen; terwijl de meest mogelijke inlichtingen op de kweekerij bij den Heer Schipper aldaar verkrijgbaar zijn.

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ia. vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. ..DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Tel. Int. 1063. Dordrecht.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en VRUCHTEN=

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos. (776)

TELEF. INTERC. No. 68.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

Pronkerwten op het balkon en in de vensterbanken, met 1 ill., door B. B.

Pronkerwten in den Bloementuin, met 1 ili., door v. L.

Pronkerwten in kassen als wintersnijbloe-

men, met 1 ill., door A. Labbink. Het winnen van nieuwe Pronkerwten, met

1 ill., door B. B. Een stukje geschiedenis van de Pronkerwt, door J. K. B.

Bij onze Plaat, door J. K. B.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink en J. K. B.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoi-

tingh. Vragenbus.

Exotische vlinderpoppen.

Correspondentie.

Prijscouranten.

Advertentiën.

Bijblad.

Honden.

Russische windhonden of Barzoi's, met 1 ill., door L. S.

Pluimvee.

Jonge Andalusier hen, met 1 ill.
Legwedstrijden, door Km.
Tentoonstelling van de Amsterdamsche
Pluimvee Club, met 3 ill., door B. B. Bijenteelt LXXXII.

Februari, door G. S.

Vragenbus.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GIERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KNOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUJJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTZVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Dijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIINSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM ARONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

EEN OVERGEHOUDEN CYCLAMEN.

Dat ook de Cyclamen zeer geschikt door den amateurtuinier weer in bloei gebracht kan worden, ook al beschikt hij maar over zeer beperkte hulpmiddelen, heb ik tot mijn groot genoegen dezen winter ondervonden. De Cyclamen op bijgaande foto prijkt op dit oogenblik (29 Januari) met meer dan dertig bloemen. In de eerste dagen van December zijn de eerste bloemen opengegaan; omstreeks Kerstmis stond de plant in vollen bloei en dat is nu wel vijf weken zoo gebleven.

De eerste bloemen beginnen nu pas te verwelken of af te vallen, zoodat we goede hoop hebben, nog wel enkele weken

van den bloei te kunnen genieten. Alles te zamen alzoo een bloei van bijna drie maanden! Afgescheiden nog van het genot, dat het langzaam zich rekken van de haakvormig omgebogen bloemstelen; het geleidelijk zwellen der eerst zoo kleine bloemknopjes en het ontplooien en terugslaan der bloembladen van deze zoo eigenaardig gebouwde bloemen voor den liofhebber opleveren. Want dat zal ieder amateur wel met mij eens zijn: - hoezeer hij later met trots den vollen bloei aan anderen toont, de periode van het dagelijks bespieden van de vorzijn deringen, die

pleegkind maakt, is voor hem de interessantste.

Een ruime belooning alzoo heeft deze plant voor maar weinig moeite gegeven! Want inderdaad — veel zorg heeft ze niet vereischt! Zóó weinig, dat alleen een aansporing van een der redacteuren *) mij tot schrijven gebracht heeft! Tegen St. Nic.

Een overgehouden Cyclamen. (Orig. foto "Onze Tuinen".) (Foto T. de Lang.)

1911 verhuisde de plant van de koesterende kas via den bloemenwinkel naar de veel minder vertroetelende hniskamer! Nadat ze dien winter haar plichten gedaan had, werd een rustkuur voorgeschreven in een vorstvrij vertrek.

Omstreeks Mei kreeg ze haar plaats in mijn — helaas eenige — kweekerij: het platte dak van een Amsterdamsche woning. Hier stond ze, ingegraven in een bak met aarde, op het zuiden en gelukkig beschut tegen de noorden winden. Mijn eenige zorg heeft verder bestaan in geregeld gieten en sproeien (overbodig haast in 1912!) en het toedienen van een veertien-

daagsche kunstmesthartsterking.

Mooi ontwikkelde zich het nieuwe blad, en omstreeks September vertoonden, zich de talrijke kleine bloemknopjes. Zoo lang mogelijk heeft de plant toen nog mogen profiteeren van de zachte herfstdagen, waarna ze ongeveer midden October haar winterkwartier betrok: een vensterbank op het zuiden van een vertrek, waar voorloopig dag en nacht de ramen openstonden.

Ze doorstond den overgang uitstekend. Van dat onaangename bladafvallen, waarmee Azalea's ons zoo kunnen plagen, was geen sprake. En ook toen

langzamerhand de buitenlucht meer afgesloten werd, zette de plant rustig haar outwikkeling voort.

De kachel zorgde weldra voor kamertemperatuur en ik kreeg spoedig de overtuiging dat de knoppen "het deden". Voor en na werden de bladen aan onder- en bovenkant met de rafraichisseur stofvrij gehouden. Gieten geschiedde naar behoefte, meestal dag-lijks, en voorzichtig, dat de knol van boven niet nat werd. Daartoe had ik ook, toen de plant binnenkwam, de aarde langs den potrand een c.M. diep weggenomen. Steeds gebruikte ik lauw water voor gieten en spuiten.

^{*)} Wij beroepen ons op de afbeelding; toen wij het orgineel zoo schitterend zagen bloeien, meenden wij dat er alleszins redeu was voor ons verzoek, om aan de lezers van O. T. te laten zien, dat een overgehouden Cyclamen bij goede verzorgen weer prachtig in bloei is te krijgen. En onze lezers zullen ongetwijfeld hiermede accoord gaan. — Red.

Misschien had ik door hoogere kamerwarmte den bloei kunnen verhaasten, misschien ook — bedorven! In elk geval, een bloei, die 1 Dec. begint en den donkersten tijd van het jaar voortduurt, lijkt mij ruim voldoende en wel zoo bemoedigend om de verzorging nogmaals te beproeven. Mogen ook anderen zich aangespoord voelen, om hun uitgebloeide Cyclamens een beter lot te bereiden, dan nu al te vaak het geval is.

BLOEMENTUIN

EEN AARDIG GROEPJE.

Het zal den opmerkzamen lezer niet onbekend meer zijn, dat wij geen voorstander zijn van stijve bloemvakken met Pelargoniums in het midden en Coleus daaromheen of eene derge-

Een aantrekkelijk bloembed. — (Foto: Gardeners' Magazine).

lijke combinatie. Een vak met slanke tulpen met een ondergrond van vergeet-mij-niet of een dergelijk als het hierneven afgebeelde, kan echter wel onze goedkeuring wegdragen en onze bewondering verdienen. De eenige aanmerking, die wij bij het laatste bloemperk zouden willen maken is deze, dat in een zoo grooten tuin als die schijnt, waarin het perk ligt, dit wel van onregelmatigen vorm had kunnen zijn, waardoor het geheel naar onzen smaak aan sierlijkheid zou gewonnen hebben.

De keuze der beplanting lijkt ons niet ongelukkig. De helderwitte Alyssum maritimum als ondergrond, waarboven lichtroode Begonia's en boven alles uitstekend in klein aantal onregelmatig geplaatst de zilverachtige Leucophyta Browni. 't Is in ieder geval eene groep, die op grooten afstand nog werkt en aangenaam aandoet.

Laten wij de gebruikte planten eens van naderbij betrachten. In de eerste plaats de eenjarige Alyssum maritimum Lamk., die een groot aantal synoniemen draagt, n.l.: A. odoratum

Hort., A Benthami Hort., Clypeola maritima Lin., Koniga maritima R. Brown en Lobularia maritima Desv. 't Is een plantje, dat in Frankrijk inheemsch is, zich gemakkelijk vertakkend tot polleties van 20-25 c.M. hoogte op groeit en boven het donkergroen der bladeren heerlijk riekende witte bloemen in eerst schermvormige, later meer gerekte trossen draagt. Als ondergrond voor het afgebeelde perk is het plantje dus zeer zeker geschikt. Daarbij komt, dat de bloeitijd van in het najaar gezaaide planten duurt van Mei tot einde Juli ongeveer. Zaait men daarentegen in het voorjaar dan begint de bloei in Juli-Augustus en duurt tot October. Van 15 Juni tot Augustus ter plaatse gezaaide planten bloeien van einde Augustus tot in October. Maar geschikter wordt nog deze Alyssum in ons oog, als we weten, dat wij in onze macht hebben de plant doorbloeiend te maken. Zoodra namelijk de eerste bloei is afgeloopen, haaste men zich de planten vrij diep in te snijden, zij loopen daarop weer uit en beginnen na eenigen tijd weer te bloeien, zoodat wij de bloeitijd met korte tusschenpoozen

kunnen verlengen tot aan November ongeveer.

Bij gebrek aan zekerheid omtrent de soort der Begonia, welke vermoedelijk eene semperflorens variëteit zal zijn of eene gelijkwaardige Begonia, zullen we deze niet verder beschouwen.

Voorts is het perk beplant met een twaalftal fraaigekweekte exemplaren van Leucophyta Browni, eene zilverachtig gekleurde plant uit Australië, die wij in de koude kas overwinteren. Als synoniem draagt deze plant ook nog den naam van Calocephalus Brownii F. Muel. Zij groeit volgens litteratuur opgaven tot eene hoogte van ongeveer 40 c.M., maar de planten op het afgebeelde perk schijnen toch iets grooter te zijn en wij meenden ook ze grooter te hebben gezien.

De smalle blaadjes zijn zeer klein en de bloemen zijn onschijnbaar, zoodat het fraaie der plant bestaat in hare zilverwitte kleur, die op de foto zeer goed tot haar recht komt. Dikwijls kweekt men deze plant in pot en versiert er kassen, wintertuinen, serres, balcons, kamers, enz. mede, maar ook wordt zij meermalen gebruikt als perkplant en zelfs voor het vormen van randen om andere planten.

Leucophyta Browni is betrekkelijk sterk en kan zelfs onder plat glas worden overwinterd, mits deze bakken droog en vorstvrij worden gehouden. Men kweekt dit gewas voort door stek, dat tegen het einde van den zomer in zand onder glas wordt gestekt. Gedurende den winter dient men het stek, dat zeer langzaam en gewoonlijk eerst in het voorjaar wortelt, droog en goed vorstvrij te houden. Nadat het stek is beworteld wordt het opgepot en onder glas gehouden tot den tijd, dat men de planten buiten kan gebruiken.

Zooals men ziet, zal de eigenaar van den tuin, waarin het

afgebeelde perk lag, niet gedurende korten tijd hebben genoten van hetgeen was saamgesteld, maar bij eenigen zorg gedurende den geheelen zomer. Zonder twijfel lokt zoo iets menig liefhebber tot navolging, weshalve wij de gebruikte planten en hare culturen vrij uitvoerig hebben behandeld. Overigens kunnen meerdere dergelijke combinaties met succes door ieder plantenkenner worden bedacht.

P. J. S.

ZINNIA'S.

Sedert vele jaren behooren de Zinnia's tot de meest bekende en beminde eenjarige zomerbloemen. Misschien wel vooral, omdat de teelt er van zoo uiterst eenvoudig is en zelden teleurstelling baart, wat b.v. van onze eenjarige Asters niet kan gezegd worden.

De Zinnia's zaaien we of in Maart in een kouden bak of een maand later op een luw plekje in den vollen grond, verspenen ze, zoodra ze eenige blaadjes hebben (in den bak liefst in potjes) en planten ze eind April of begin Mei in het perk of in den bloemrand.

Het eenige waar we om moeten denken, is voorzichtigheid bij dit verplanten, opdat de wortels niet beschadigd worden; in potjes opkweeken is daarom beter, omdat in dit geval het plantje met de potkluit kan worden overgebracht.

Wel zijn de planten wat stijf van voorkomen, van bladstand en bloemvorm, maar door de groote verscheidenheid van enkel- en dubbelbloemige Zinnia's in allerlei kleuren en tinten (wit, geel, oranje, rood, purper, violet) wordt veel vergoed. Bovendien doet een perk van éénkleurige dwerg-Zinnia's of van de grootstbloemige reuzen-Zinnia's het uitstekend.

Voor dwerg neme men b.v. de zuiverwitte Schneewittchen, de zuiver gele Canari of de vuurroode Graziosa. Alleen jammer, dat deze dwerg-Zinnia's lang niet volkomen zaadvast zijn, zoodat het perk vaak gezuiverd zal moeten worden van te hoog opgroeiende planten en we dus wat zaailingen in reserve moeten houden, om in te boeten.

Onder de grootbloemige is een zeer fraaie, de witte Queen Victoria. Wat ruim geplant (ruim een voet uit elkaar), in voedzamen vetten grond en op zonnige plek, tieren de Zinnia's welig. Mogen ook de eerste bloemen nog niet aan de verwachting beantwoorden, een eigenaardigheid van de Zinnia is, dat de later ontluikende bloemen altijd de grootste en mooiste zijn. Den geheelen zomer bloeien ze door en vormen daarom niet alleen een lieve, maar ook een goedkoope perkbloem.

BIJHOUWER.

DE GROOTSTE ROZENBOOM IN EUROPA.

In het jaar 1881 werd in de handelskweekerij van den heer Ed. Wehrle te Freiburg een wilde roos veredeld met een oog van Chromatella, een Noisetroos die in 1843 in den handel werd gebracht. Zij stond in een kas en ontwikkelde zich zoo goed dat in het voorjaar van 1882 er 27 goudgele bloemen konden geoogst worden. Den daarop volgenden zomer maakte "Chromatella" krachtige scheuten en bloeide in Maart 1883 met 120 bloemen. Wat had die roos het naar haar zin; in 't voorjaar van 1884 had zij een oppervlakte in beslag genomen van 5 M². en leverde 270 prachtige rozen. En steeds ging het crescendo: in de lente van 1885 had zij haar takken verspreid over een oppervlakte van 14 M². en vierde het lentefeest met 560 bloemen. In 1886 had zij 21 M². in beslag genomen en tooide zich met 1400, een aantal rozen dat in het volgende jaar gebracht werd op 1600.

Ultimo Maart van 1888 werd de oppervlakte van deze rozelaar

nog eens gemeten, en nu had zij 39 M². noodig voor al haar armen, die met 2100 bloemen versierd waren. Het volgende jaar had zij dertien vierk. Meter meer noodig en leverde het dubbel aantal bloemen, dus 4200.

Door een krachtige bemesting en zorgvuldige behandeling groeide *Chromatella* nog maar steeds door en gaf in 1890, 4852 rozen, die over een oppervlakte van 58 M² verspreid waren.

In 1891 oogstte men 6200 en in April van 1892 gaf zij zeven duizend goed ontwikkelde bloemen.

Tengevolge van het sterke insnoeien was in 1893 het bloemen aantal wat minder, toch sneed men er nog 5800. Toen ging het weer vooruit, in 1894 leverde *Chromatella* 8000 bloemen, in 1895, begin Maart telde men tien duizend

Dubbele Zinnia's. (Foto: "Amateur Gardening".)

knoppen en bloemen, en in Medio Maart van 1896 droeg deze dankbare roos 3526 takken met 12034 bloemen. Zij bracht toen zonder twijfel vijftienhonderd gulden op.

Einde Maart 1902 had deze rozenstruik 6000 takken, die bezet waren met een ontelbare menigte bloemen en knoppen. Men had het plan gemaakt om den Keizer op zijn 91sten geboortedag één rozetak te zenden, waaraan 91 bloemen, maar de Keizer ontsliep vóór dien dag.

Chromatella ontving meermalen vorstelijk bezoek en haar glazen paleis moest telkenmale vergroot worden. De hoogte van den stam bedroeg 1.10 M. en den omvang dezer 38 c.M., terwijl de kroon een doorsnede had van 39 meter.

Gedurende den groei ontving zij elken dag wat vloeimest en dagelijks werd zij tusschen 12—2 in den middag met bronwater bespoten. In 1903 werd de Kweekerij met *Chromatella* verkocht voor bouwterrein; van toen af werd zij verwaarloosd en 't vorige iaar is zij, die eenmaal Europa's grootste rozenboom werd genoemd, gestorven.

(Rosenzeitung)

J, K. B.

HET KLIMOP. (Hédera Hélix.)

Als in den winter alles om ons heen koud en treurig is, als in doodswade gehuld, zijn er enkele planten, die door haar groene bladaren het oog aangenaam aandoen, o.a. de *Coniferen* en ook het *Klimop*.

Het Klimop is een van ouds gevierde plant. De oude heidenen hadden deze plant, hunnen god Bacchus gewijd en vlochten er tot diens eere kransen van, reden waarom men dezen god altijd met zulk een krans om het hoofd ziet afgebeeld. De oude Romeinen gebruikten het klimop ook voor de kransen, waar ze de zegepralende overwinnaars mee kroonden. Ook werden de dichters daarmede gekroond, waarom de plant den naam van Hedera poetica droeg (Virgilius Elog 8 Horatius Lib. 1 ad 1 en Epist. 3 L 1).

Dat het klimop ook bij ons wel bekend is, bewijst het groot aantal oude en gewestelijke namen: Ebich, Klemmer, Eiloof, Ifte, Klim, Veil, Boomveil, Klijf, enz. alle namen, welke zinspelen op de klimmende eigenschap der plant.

Werd het klimop oudtijds om zijn goede eigenschappen en ook om zijn geneeskracht geëerd, de laster spaarde het niet. Men betichtte het er van, de boomen, aan welke het zich hechtte, en tegen welke het opklom, uit te zuigen, even als een parasiet, zoodat het den vriendschapsdienst, welke de boom bewees, met ondank beloonde. Ook thans nog hoort men vaak van cuderwetsche tuiniers, dat men het klimop nooit tegen een boom moet laten opgroeien, daar deze dan zeker vermoord zal worden.*) En toch, snijdt eens de stam van van zoo'n klimopplant door: ze zal zeker sterven! Of: hoe zal het klimop, tegen een muur geplant, daar zoo lustig groeien?

Neen, het klimop is geen klaplooper, en wie dat durft beweren, heeft nog nooit de plant met opmerkzaamheid beschouwd. Immers, de wortels, waarmee het zich aan boomen, schuttingen of muren hecht, zijn geen zuigwortels, die hun verraderlijke zuigtongen steken in het levenssap van z'n weldeener, maar alleen hechtwortels.

Die wortels zijn als de armen van een zwakke, die zich vasthecht aan den sterkere, en dezen tot haar beschermer maakt.

Het klimop is voor ons verhevener beeld; het beeld der vriendschap en innige liefde.

't Is niet, zooals de Duitsche dichter, Ad. Schults, zingt:

Der Epheu dankt der Eiche nicht, Dasz sie es lässet ranken, Und nimmer auch die Eiche spricht Dem Ranken, den zu danken.

Neen, wij zijn het veeleer met den gevierden H. Witte eens, waar hij zegt: Is de klimop niet veeleer het beeld der vrouw, steun zoekende bij den man, maar deze hullende in een sfeer van licht en liefde? En is de vergelijking wel zoo geheel onjuist, wanneer we in hem een zinnelijke voorstelling zien van een geloof in, en een vertrouwen op de liefde de Scheppers, zonder welken steun onze reize door het leven zóó zwaar en vermoeiend worden zou, dat velen den moed zouden laten

zinken, en 't hoofd zouden laten zakken, 't welk nu opgeheven blijft, wijl 't een steun een sterken steun heeft? (H. Witte "In 't Lommer) pag. 406).

Leeuwarden, Jan. 1913.

G. D. DUURSMA.

KASPLANTEN

RUSCUS.

(Muizendoorn.)

Het plantengeslacht Ruscus behoort tot de familie der Liliaceeën. De bloemen hebben een zesbladig bloemdek, de mannelijke bloemen zijn voorzien van drie helmknopjes. De vrouwelijke bloemen zijn voorzien van een stijl met een knopvormigen stempel. De vrucht is een drieloekige, zeszadige bes.

Men kent voornamelijk drie soorten, die aan de kusten der Middellandsche Zee voorkomen. Het zijn lage bossige heester-

Ruscus Hypoglossum. met bloempies op de bovenzijde der Phyllodiën. (Origineele teekening voor "Onze Tuinen", van den heer D. van Laren, Amsterdam.)

achtige gewassen, die altijd groen blijven en bladvormige takken hebben, waarvan de bloempjes hetzij boven of onder die bladvormige organen te vinden zijn; ik zeg te vinden, omdat zij vrij klein zijn, en velen ze niet direct zullen opmerken; ook haar kleur komt weinig uit, zoodat alleen een oplettende beschouwer ze zal onderscheiden.

Dat is het interessante van het geslacht Ruscus, dat haar bladachtige organen stengeldeelen zijn, welke men in de wetenschap Phyllodien noemt. Haar eigenlijke bladen zijn

^{*)} Die ouderwetsche tuinlieden hebben nog zoo'n ongelijk niet, want al is de klimop geen parasiet, hij kan toch worden een boomenworger. En dat is ook niet mis!

tot kleine schubjes verarmd, te vinden aan den voet der *Phyllodiën*. De bloemen, en later de koraalroode vruohten, komen dus niet op de bladen voor, zooals men eerst geneigd is te denken, maar op de verbreede bladvormige takken.

Merkwaardig is dat waar bij R. Hypoglossum, de bloempjes aan den bovenkant der phyllodiën te vinden zijn, deze bij R. Hypophyllum, blijkbaar een variëteit van de eerste, onder aan de phyllodiën voorkomen, wat op de bijgaande penteekeningen duidelijk is te onderscheiden.

Voorheen behoorde de Ruscus tot de medicinale planten, daar de wortelstok voor geneeskrachtig gehouden werd.

De meestbekende ook in tuinen wel voorkomende soort is Ruscus aculeatus.

Als sierplant heeft de Ruscus aculeatus waarde voor den tuin, wijl zij altijd groen blijft en bossige struikjes vormt. Haar roode bessen, die de kleine bloempjes opvolgen, verhoogen zeer zeker haar sierwaarde.

Gedroogd en geverfd worden hare takken bij duizenden

Ruscus Hypophyllum. met bloempjes onder de Phyllodiën. (Orig. teekening voor "Onze Tuinen" van den heer D. van Laren, Amsterdam).

kilo's verhandeld, wijl deze een gezocht materiaal vormen voor vaasbouquetten; in alle bloemenwinkels zijn die geprepareerde takken voorradig.

Voor den plantenliefhebber heeft het geslacht Ruscus groote aantrekkelijkheid, daar het uit botanisch oogpunt behoort tot de meest opmerkelijke gewassen. M. J. v. L.

MOESTUIN

WARENHUIZEN.

Ι.

Het gebruik van warenhuizen in den tuinbouw, neemt in de laatste jaren verbazend toe. Zelfs warmoeziers, die nog lang niet mee wilden doen aan de nieuwe manier van telen, die altijd voor 't grootste gedeelte nog bezig waren met hun raampjes met groen glas en kleine ruitjes, beginnen nu in eens wakker te worden en vragen heel nieuwsgierig naar bouw en inrichting van zoo'n warenhuis.

't Heeft zeker wel zijn nut, om eens na te gaan, waarom men nu zoo in enkele jaren, deze wijze van groentenverbouw met kracht heeft aangegrepen. Voor zoover mij mogelijk was, heb ik met enkele van die vooruitstrevers eens gesproken, en dan ligt hier de meer theoretische opvatting wel ten grondslag.

Vroeger had men zich toch nooit goed overtuigd van het groote voordeel van veel licht, want dan was men wel eerder overgegaan tot het gebruik van wit glas voor het kweeken van groenten.

De eenruiters hebben voor een gedeelte de gewenschte verbetering gebracht. Het gebruik daarvan is dan ook in eukele jaren zoo uitgebreid, dat bijna iedere hovenier een flink aantal daarvan heeft.

Nu ziet men echter in, dat hoeveel we ook gevorderd zijn, er toch altijd nog verschillende nadeelen aan verbonden zijn. Het hoofddoel van bijna ieder met zijn tijd meegaande

Het hoofddoel van bijna ieder met zijn tijd meegaande groentekweeker is, om z'n brood te verdienen op een klein stuk grond.

Er beginnen zich hoe langer hoe meer knechts op te werken tot baas, en wien 't niet mogelijk is om zoo'n groot stuk van 1½ à 2 H.A. machtig te worden, ook al, omdat in die streken waar de tuinbouw reeds bestaat of in opkomst is, de grondprijzen enorm stijgen, begint op kleiner schaal.

Hebben zij zich eenmaal een paar jaar gevestigd, dan beginnen ze al gauw met uitbreiding hunner glascultuur; ten eerste, omdat dit meer geeft en ten tweede omdat ze op dat bescheiden stukje land op andere wijze niet kunnen uitbreiden.

Nu was 't altijd voor hen nog een bezwaar, dat ze voor 't aauleggen van de rijen zooveel grond verloren voor 't gebruik van paden en toen ons dan kort geleden hierover nog eens werd gevraagd en wij eens aan 't rekenen gingen, toen bleek ons dan ook, dat er haast evenveel pad verloren ging als er grond onder de ramen werd beteeld.

De gewone afstand, die door de warmoeziers voor de z.g.n. rijen gebruikt wordt, is $8^{1/2}$ voet en berekenen we dit in meters, dan is dat ougeveer 2.55 M. Dus iedere rij eenruiters beeft poodig een strock van 2.55 Meter

Men wil't wel eens probeeren om de paden wat minder breed te maken, doch de last die hierdoor wordt veroorzaakt is grooter dan men denkt.

Er moet ruimte zijn voor de wal, die tegen de plank wordt aangezet en tevens voldoende breedte nog overblijven voor een persoon, die aan weerszijden een gieter heeft. Heeft men in 't voorjaar op de wallen dan nog de paaltjes staan, waarachter de matten worden gerold, dan is 't toch al behelpen. Het is bij lange rijen onmogelijk een vollen gieter omhoog te bouden.

Dus van zoo'n strook grond ter breedte van 2.55 M. wordt maar de lengte van een éénruiter besteed, d.i. 1.50 M. Rekenen we nu nog, dat het glas in schune richting komt, dan is de strook, die door 't glas bedekt wordt, nog minder. Bovendien moet hierbij nog genoemd worden, dat er eenige ruimte onbenut blijft boven tegen de plank en ook onder bij de badding of regel en gelooven wij niet te overdrijven, dat het beteelde gedeelte niet meer dan 1.40 M. bedraagt, terwijl dus de overige 1.15 M. onbenut blijft; tenzij men, zooals door sommigen wordt gedaan, de wallen benut door er andijvie, sla of iets dergelijks op te zetten.

(Wordt vervolgd).

J. L. B

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."!

TUINBOUWONDERWIJS EN PRAKTIJK.

Wanneer we zullen spreken over tuinbouwonderwijs en praktijk, is het goed dat men zich een heldere voorstelling maakt van wat onder deze zaken wordt verstaan omdat de begrippen daaromtrent niet altijd

even duidelijk zijn

Het tuinbouwonderwijs, zooals dit tot nu too op de cursussen geregeld is, bestaat voornamelijk uit schoolsch onderwijs, ver-klarend en toelichtend het waarom der handelingen in de praktijk. Het beoogt verruiming en verdieping van inzicht, vakontwikkeling op breeden grondslag. tracht op te wekken tot nadenken en handelen als gevolg van dat nadenken. Maar verder kan het niet gaan en wie hierbij blijft staan, zal tot zijn schade ervaren, dat hij onvolledig is toegerust.

De theoretische vakken in het tuinbouwonderwijs zijn: plant- en dierkunde, natuuren scheikunde, kennis van den grond en hemestingsleer, alle zaken, die voor den vakman belangrijk zijn en voor zijn vak-

kundige ontwikkeling onmisbaar.

Maar het is van het grootste belang, dat die vakken worden gegeven in nauw verband met de behoeften in de praktijk. Geeft men te veel en verliest men dit verband uit het oog, dan streeft men het doel

voorbij.

Wat nu is praktijk? Dat woord wordt Wat nu is praktijk? Dat woord wordt talloos vele malen gebezigd en gesteld naast of tegenover theorie. Een korte definitie van "praktijk" zou kunnen zijn "ervaring en handigheid". Men zou daaraan kunnen toevoegen: "fijn gevoel", want de bekwame practicus doet alles op fijn gevoel, door oefening en ervaring verkregen. Men kan bijv. het oculeeren, het stekken, het verspenen, het verpotten, enz., tot in onderdeelen nauwkeurig verklaren en toeferdeelen en derdeelen nauwkeurig verklaren en toelichten en precies aangeven hoe men daarbij handelen moet, maar de practicus weet, dat er bij die werkzaamheden zich allerlei kleine verschillen voordoen, die hij echter als instinctmatig beheerscht. Hier het mes wat dieper, daar wat schuiner, ginds het bindsel wat losser, elders weer wat stevi-ger, al naar den aard, hoedanigheid en toestand van het materiaal. 't Gaat alles vlug en zeker, zonder beredeneering, als bij intuïtie.

zou nauwelijks kunnen verklaren Hij

waarom hij zoo en niet anders handelt, maar hij weet, voelt, dat het zóó moet en niet anders! Dat is de praktijk en zoo gaat het met alle andere werkzaamheden, gieten, het bemesten, snoeien, enz.

Maar evenmin als de theorie, is ook de praktijk alléén, niet voldoende in onzen tijd, waarin hoe langer hoe meer van den vakman wordt geëischt, wil hij met succes mee kunnen. Door niet blind to zijn voor de voordeelen die de theorie hem aan de haud doet, zal hij zich zelf bevoordeelen. Wanneer de prakticus de veelal eenvoudige verklaringen van het waarom leert kennen, zal hij ook zijn verstand laten spre-ken daar, waar hij vroeger slechts navolgde.

En de theoreticus, die zijn leertijd gaat besluiten in de praktijk, zal ervaren dat zijn wetenschap zonder de geoefendheid der praktijk niets is, maar dat eerst oefening en ervaring hem de beheersching ge-ven ook over de fijnere vakgeheimen.

Is het tuinbouwonderwijs dus van groot gewicht en voordeel te achten voor het vak, er is voor sommigen ook een gevaar aan verbonden. Naast de lichtzijde is er ook een schaduwzijde. Sommige leerlingen meenen dat als ze "iets" weten, ze al volleerd en heele pieten zijn, staande boven den praktisch gevormden vakman. Dat zijn menschen die later de meeste praats hebben en het minste kunnen. Voor dezul-ken is onderwijs eer schadelijk dan goed. Halve wetenschap voert ook hier tot dwaasheid. Zulke menschen kunnen vaak wel veel praten, al blijkt het dan schieten met spek, in de praktijk zijn ze niets waard en staan zichzelf en anderen, maar zichzelf het meest in den weg.

Maar dat neemt niet weg dat het tuin-bouwonderwijs voor velen, ik mag zeggen voor verreweg de meesten, een zegen is; zulken worden door het onderwijs niet uit hun middelpunt getrokken, integendeel, worden gewekt tot verhoogde weetgierig-heid en lust tot onderzoek. Zulken zijn op den goeden weg. Die zullen zich in hun praktische werkzaamheden laten voorlichten door de uitkomsten der wetenschap en hare uitspraken verstaan en naar waarde weten te verwerken. Zij zullen zich bij hunnen arbeid laten leiden door hun geoefend oordeel, door waarnemen en nauw-gezette studie verkregen. En om zulke

voordeelen neemt men de nadeelen gaarne

op den koop toe. Tuinbouwonderwijs is een eisch van onzen tijd. Vroeger werd de waarde ervan nog niet zoo begrepen en erkend. Langen stonden theorie en practijk naast elkander, zoo niet tegenover elkander. Menig practisch gevormd vakman lachtte wat om die nieuwigheid en de onderwijsman keek maar al te vaak geringschat-tend neer op den man van de practijk. Daarin is gelukk g verandering gekomen; het tuinbouwonderwijs is zich meer gaan aansluiten bij de praetijk, de practijk is gaan ınzien dat de theorie geen vijand maar een vriend is van den vakman. Men elkander gaan begrijpen en daardoor meer gaan waardeeren, waarmede de belangen van hat vak zijn gebaat, want noch de theoreticus als zoodanig, noch de practicus als zoodanig, maar alleen de vol-ledig toegeruste, dat is de theoretisch en practisch gevormde vakman, kan in de toe-komst aan de spits van het vak staan.

Theorie en praktijk, ze moeten hand aan hand gaan. De praktijk blijft echter de moeder van het vak, maar ze zal eerst tot volle ontplooiïng van haar krachten kunnen komen, î wanneer ze bevrucht wordt met den ontwikkelenden invloed van het tuinbouwonderwijs. En wederkeerig zal het tuinbouwonderwijs de beste vruchten dragen, als het telkens terugkeert tot en in nauw verband blijft met de praktijk.

Dit onderwerp werd op de vijfde, feestelijk gevierde jaarvergadering der Vereeniging van Oud-Leerlingen der Tuinbouwcursussen te Amsterdam, door den heer A. J. van Laren, lid van de commissie van advies, behandeld, waarvan wij het gedeelte, dat direct op dit onderwerp betrekking heeft, hier weergaven.

Red.

EEN NIEUW VEILINGSGEBOUW.

Het Nieuwe Veilingsgebouw van de Vereeniging "Geldersche Fruit-, Groenten-en Bloemenveiling" aan de Nieuwe Kade te Arnhem is gisteren feestelijk geopend.

Wij wenschen de Vereeniging alleszins succes en hopen in ons volgend no. hierop terug te komen.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Calanthe. -Epidendrum. -Epiphronites.

De tijd is al weer aangebroken om do Calanthes met afvallende bladeren na te zien, immers de knop die de nieuwe scheut zal leveren is zichtbaar en wannecr we zo verplanten vóór dat de nieuwe wortels arriveeren, dan breken wij er geen een. De planten worden totaal uitgeschud en van de wortels laten we zooveel zitten dat we ze behoorlijk in de nieuwe compost kun-nen vast zetten. De oude schijnknol, die van 1911, snijden wij er af, en die van 't vorige jaar potten wij op in een pot van 8—12 c.M. doorsnede, dit hangt af van de grootte van den schijnknol. Het is ons doel een specimenplant te maken, welnu, dat is zeer eenvoudig, dan zetten wij een aantal knollen in één pot en wij krijgen wat wij wenschen.

gen wat wij wenschen.
Voor compost nemen wij drie deelen goed
verteerde graszodengrond, één deel gedroogde koemest, wat half vergane eikenbladeren, fijn geklopte potscherven, idem
houtskool en zand. De planten worden
opgepot als een zonaal en de voet van den

knol komt 2 c.M. onder den rand van den pot, immers in vollen groei zijnde moeten pianten veel water hebben.

Na de planting is er weinig water nooeerst wanneer de wortels door de compost dringen geven wij langzamerhand

Zij verlangen veel warmte en vochtige lucht en weinig zon.

De oude schijnknollen kunnen voor de vermenigvuldiging gebruikt worden en krijgen voorloopig een plaats in een scho-tel, gevuld met potscherven. Zoodra de nieuwe scheut zich gaat vormen, worden ze afzonderlijk opgepot.

Ook van het geslacht Epidendrums, zoo-als E. Obrienianum, E. Courtonii, E. ra-dicans en E. Boundii beginnen te groeien en zoo verplanting noodig is kunnen wij daarmede beginnen. Wanneer sommige soorten wat lang worden, snijden wij ze onder een paar gezonde wortels af, om ze dan op te planten in een kleine pot, die later door een grootere vervangen kan later door een grootere vervangen kan worden. Zij groeien gaarne in een com-post, bestaande in twee deelen varenwortelgrond en één deel Sphagnum. Een en

ander moet fijn gemaakt en goed doorwerkt worden. Zij krijgen een plaats in do gematigde kas en wenschen in vollen ander moet fijn bloei zijnde veel water.

Met Epidendrum vitellinum moeten wij een beetje voorzichtig zijn, wat betreft het verplanten, immers daar houdt zij allerminst van. Is de compost, waarin zij staat nog goed, dan wachten wij liever, dan tot verplanting over te gaan. Zij mag ook niet zooveel Sphagnum hebben als voor eerstgenoemde hebben opgegeven.

Is verplanting noodig geweest, dan geven wij in den eersten tijd weinig water, cerst wanneer de nieuwe scheut 5 e.M. lang is, kunnen wij wat royaler zijn. Zij hoort bij de anderen in de gematig-

de kas thuis.

Do mooi bloeiende Epiphronitis Veitchii is, zooals men weet, een hybride tusschen Sophronitis grondiflora en Epidendrum radicans en ook zij geeft teekenen van nieuw leven. Het gaat haar als papa, nu en dan moet het mes er eens ingezet woren dan moet net mes et cens ingstoot ook den, anders groeit zij als een slungel op. Zij groeien zoowel in potten als in pannen en wenschen kort bij het glas te staan in de gematigde kas. J. K. B.

In den Bloementuin.

Bemesten. - Voorjaarsperken. — Losdekken. — Ranonkels en Montbretia's. — Mollen en ratten. — Eenjarige zomerbloemen.

Met het lengen der dagen valt er weer het een en ander in den tuin te doen.

Die niet vóór den winter gemest heeft, die kan het nu nog doen, maar dan liefst zoo spoedig mogelijk, vooral, als we dierlijke mest of compost willen gebruiken, wachten we niet langer. In 't begin van Maart wordt soms bij zacht weer de zeis al voor den dag gehaald, om de gazons eens flink gelijk te maken, dus de mest op het gras moet flink fijn worden geslagen.

Heestervakken, bedden met vaste planten e. d. kunnen nu worden gespit.

Perken met violen, vergeet-mij-nieten enz., die in het najaar zijn beplant, worden nu nagekeken en ingeboet. Bij gebrek aan reserveplanten kunnen de plantjes op de bedden worden versehikt, zoodat de gaten zijn gevuld; overdag worden nu de sparretakken of het erwterijs, waarmede we hebben gedekt, weggenomen om ze er tegen den avond weer op te leggen; over eenige weken kunnen we ze geheel weg-

Ook het winterdek bij vaste planten en zachte heesters kan nu langzamerhand worden verwijderd. Den eersten tijd zullen we goed doen des nachts de pas uitgepakte planten nog wat te besehermen, vooral de vaste planten, die mogelijk reeds onder het dek zijn uitgeloopen.

Wat groote bloempotten of oude mandjes kunnen hier uitstekend dienst doen; we zetten ze omgekeerd over de planten heen.

Wie Ranonkels en Anemonen in zijn tuin wil hebben, kan nu de "klauwtjes" uitplanten. Eveneens kunnen nu de knolletjes van Montbretia geplant worden; waar men jaren achter elkaar een bed van deze planten had staan, kan men dit nu eens opnemen, het bed flink bemesten en spitten en de knollen opnieuw planten. Met hetgeen we overhouden kunnen we verscheiden kennissen een pleizier doen.

De mollen zijn hier en daar weer flink aan den arbeid in den tuin, en niettegenstaande de Nederlandsche wetgever zieli hun lot heeft aangetrokken, trachten we ze op alle mogelijke manieren te verdrij-ven. Vooral nit de gazons vangen we ze zoo spoedig mogelijk weg.

Behalve mollen kunnen ook de ratten heel wat schade aanrichten, om dezen tijd; men kijke om te beginnen zijn bollenperken maar eens na of die niet vol holen en gaten zitten. Een boterhammetje flink besmeerd met

phosphorvet zal ons spoedig van die onge-noode gasten verlossen. We leggen die lekkernij bij voorkeur des avonds klaar en houden hond en kat in huis.

Als vervolg van ons lijstje van vorige weken nog eenige eenjarige zomerplanten: Godetia rubicunda en G. Whitneyi zijn zeer bekende zomerbloemen. We zaaien ze half Mei ter plaatse uit. Zeer mooie verscheidenheden zijn: Duchess of Albany, Lady Albemarle, Gloriosa en Rosamonde.

Gypsophila elegans willen we als snij-bloem niet missen door haar lange flink vertakte bloemstengels vol kleine witte bloempjes.

Aan te bevelen is de variëteit gr. fl. alba. Om geregeld te zaaien, zaaien we

meerdere keeren, vanaf einde April. Helianthus aunnus (zonnebloem) overbekend. Slechts willen we even een paar mooie verscheidenheden noemen, nl. Stella, Orion, Diadem en Cucumerifolius. Iberis umbellata of Scheefbroem wordt laatst April buiten gezaaid.

Impatiens Balsamina vraagt wat meer zorg. We zaaien einde Maart onder glas en planten begin Mei buiten uit op warme standplaats.

Impatiens glanduligera de Reuzen- of spring-Balsamien kan einde April buiten worden gezaaid.

Kochia tricnophylla ook wel zomercypres genoemd heeft zich vrijwel overal inge-

We zaaien einde Maart iu kouden bak en planten begin Mei buiten in voedzamen grond, en voora: niet te dicht op eikaar.

Lavatera trimestris kan einde April ter plaatse gezaald worden evenals Leptosipnon Hybridus; de laatste moet zeer gelijkmatig worden gezaaid en vraagt lehten grond en een zonn ge standplaats.

Lupinus hybridus levert ons weer uitmuntende snijbloemen; we moeten begin Mei ter p'aatse zaaien flink wijd uiteen. De planten kunnen niet verzet worden.

Malope trifida grandifiora is eveneens cen mooie snijb.oem, die we begin Mei buiten kunnen zaaien.

De een-jarige Chrysanten, zooals Chrysanthemum coronarium, Chr. carinatum, Chr. inodorum, en Chr. segetum zijn zeev geschikt als snijbloem. We zaaien einde April buiten en vooral met te dicht.

Convolvulus tricolor wordt einde April buiten gezaaid; bloeit zeer rijk den geheelen zomer in kleuren blauw, wit, gcel, rose

Coreopsis Drummondii en Cosmos bipinnatus zijn twee heel goede snijbloemeu. De eerste bloeit geel, de andere rozerood. Beide worden einde April buiten gezaaid.

Cynoglossum linifolium wordt slechts 30 c.M. hoog en bloeit met witte bloemen. Wordt einde April ter plaatse uitgezaaid. Enkelbloemige Dahlia's kunnen zeer ge-

makkelijk uit zaad worden gekweekt. We zaaien einde Februari onder glas, om in Mei uit te planten.

Vooral de lage variëteiten verdienen zeer de aandacht.

De ecujarige Riddersporen, Delphinium Ajacis zijn als perkplant en als snijbloem overbekend.

We zaaien einde April, begin Mei bui-

ten uit, vooral niet te dik.

Dianthus chinensis of zomeranjelier, wordt in April in kouden bak of op een beschut plekje in den tuin gezaaid, in Mei op de plaats gezet, waar ze moeten bloeien.

Zeer aanbevelenswaardig zijn de Hedde-

wegi verscheidenheden.

Dimorphoteca aurantiaca heeft zich vrij spoedig weten in te burgeren. Men zaait ze in Maart onder glas uit, om ze in Mei bniten te brengen. Houdt van veel zon en een droge standplaats. Er zijn ook reeds hvbriden met diverse kleurnuanceeringen, van wit, zwavelgeel, goudgeel, zalmrose, zalmoranje enz.

Eschscholzia californica, ook slaapmutsgenoemd, worden einde April ter

plaatse gezaaid.

Een mooie variëteit is E. c. Carmin König met donker rose gekleurde bloemen. Gaillardia picta Lorenziana is een be-kende zomerbloem, die half April reeds buiten kan worden uitgezaaid. De planten worden 40 à 50 c.M. hoog en bloeien in kleuren rood, geel en oranje.

A. Lebbink.

In den Fruittuin.

Snoeien. - Jonge boomen. -Bessen. — Frambozen. Aardbeien in warme bakken. De mogelijkheid bestaat, dat het zachte

weer het voorjaarstijdperk eenigszins verschuift, en dus haasten we ons, en stellen niet tot later uit, wat heden geschieden moet. De overweging, dat Maart nog komen moet en met zijn beruchte buien den groei nog wel wat zal tegenhouden, moge den trage tot troost zijn; we weten (gedachtig aan het voorjaar van 1912, toen ondanks vele hagel- en snecuwbuien de winterwerkzaamheden minstens veertien dagen vroeger moesten eindigen dan in gewone jaren), dat eenmaal ingetreden groei niet meer tot stilstand is te brengen. Planten en verplanten wordt daarom niet langer uitgesteld.

Als regel kan worden aangenomen dat de oogst van het eerste jaar tengevolge van de verplanting verloren gaat en dat verplanting de mogelijkheid van een enkele vrucht van den verplanten boom te kunnen oogsten moet worden opgeofford aan de verbetering of het behouden van den vorm waarin de boom is of zal opgekweekt worden. 's Is wel aardig aan een pas verplanten boom reeds een enkele vrueht te zien, maar we weten, dat deze vooral bij jonge boomen voorkomen aan takken, die niet onder de sterkste mogen gerekend worden en dat door zulke takken vrucht te laten voortbrengen, vooral wanneer ze door hun stand tot gesteltakken zijn aangewezen, het verschil in groeikracht, tegenover soms sterkere waarop geen bloemknop voorkomt, nog vergroot wordt. Daarom bij de insnoeiing de vorm no. 1; mogelijke vrueht no. 11. Daar waar jonge boomen door hun diehten stand in do kweekerij boven veelal sterker ontwikkeld zijn dan aan de onderzijde en juist die ondertakken zijn aangewezen om de eerste gesteltakken te vormen, ontzien we ons niet dit boventakken ten bate van de onderste zoo noodig geheel weg te nemen. Bij de insnoeiing van jonge boomen, ook bij niet verplante, bedenken we steeds door de snoei der eerste jaren het fundament van den toekomstigen boom moet worden gelegd en dat door te lang laten der gesteltakken of door deze in te groote getalo te laten, de grond wordt gelegd voor latere misvorming. Dit geldt voor alle vormen, zoowel de meest kunstige als de eenvoudigste struikvorm is aan deze wet onderworpen, nooit mogen we tot het vergrooten van den boom overgaan voor het bestaande gedeelte krachtig genoeg is zich tegenover later ontwikmeestal gunstiger geplaatste gekelde, deelten te kunnen handnaven.

We moeten aannemen dat de verschillende takken van een boom een strijd om het bestaan voeren en dat de sterkere er steeds en in toenemende mate op uit zijn de zwakkere te onderdrukken.

Evenwicht in den groei te brengen of te herstellen is daarom bij jonge boomen onze eerste plicht, waaraan alles moet ondergeschikt gemaakt worden. Zwakke takken worden daarom weinig, sterke, die de pendant zijn van zulke zwakke, veel ingekort. Steeds moet die insnoeiing geschieden op een oog geplaatst in de richting waarin we wenschen dat de toekomstige scheut greeien zal. De wond door het inkorten ontstaan maken we zoo klein mogelijk en zoo dicht moge¹ijk bij het oog dat de richting aanwijst. Zwakke takken en ook de soms zwakke scheuten die er uit voortkomen geven we een tijdelijke bevoorreehten stand, d. i. meer vertikaal.

Met te sterke takken doen we het tegen overgestelde, brengen ze in een meer horizontale richting wat den groei tempert.

Jonge bessestruiken zijn in hun jeugd bezet met sterke twijgen welke door hun diehten stand op het kweekbed vrij lang zijn geworden.

Ook deze worden opdat ze zieh zullen vertakken met inachtneming van het bovenstaande, sterk terug gesneden. De afgesneden twijgen geven ons uitstekend materiaal voor stekken, welke direct in den grond kunnen worden gebracht.

Ons overcompleet aan frambozenstengels kan eveneens als voortplantingsmateriaal gebruikt worden. Bij deze, waarvan het bovengrondsche deel siechts nog maar één zomer te leven heeft, wordt de oogst, die ze mogelijk zouden kunnen voortbrengen, geheel opzeofferd. Tot op een 25 c.M. boven den grond worden ze ingekort, waardoor ze al hun groeikracht kunnen besteden aan de scheuten die we uit den grond verwachten.

Zijn we in de gelegenheid dit te veel aan frambozenstengels in een bak of kas tot vruchtdragen te brengen, dan handelen we precies anders om, dan worden de scheuten voor een volgend jaar opgeofferd aan den opbrengst van dit jaar. Na de forceering zijn zuike planten zoo goed als waardeloos, we houden dus enkel rekening met wat de stengels het eerste jaar kunnen voortbrengen; nemen daarom slechts krachtigo stengers en vermijden het afstoeten van knoppen. In potten geplaatst kan zuik een frambozenstengel in eike eenigszins verwarmde ruimte tot vruchtgeven gebracht worden, mits het zonlicht voldeende kan toetreden om de aarde van voldeende voedingsstoffen voorzien is.

Indien we dezer dagen een aanvang maken met het in orde brengen van de bakken waarin we, enkel door middel van broemest, aardbeien wenschen te vervroegen, dan kunnen deze in de eerste dagen van Maart gereed liggen om beplant te worden. Bij net bepalen van de benoedigde hoeveelheid broemest bedenken we dat aardbeien niet van sterke broeiing gedend zijn, dat de warmte door de broeilaag voortgebracht enkel dienstig is om den groei, die in Maart vry spoedig als van zelve komt, in een eenigszins sneller tempo te doen gaan en dat de steeds hoogen rijzende zon ons vry spoedig te hulp komt.

J. C. M.

In den Moestuin.

Bewerken en bemesten.

Sedert ons vorig schrijven over werkzaamheden in den moestuin zal de natuur nog te weinig veranderd zijn om aan andere werkzaamheden te kunnen beginnen dan reeds b.schreven zijn. Ook de verzorging der bakken bijft dezelfde.

Bij dit alies zijn we van de veronderstelling uitgegaan, dat met den grond reeds de noodige toebereidse en gemaakt zijn; maar bij nader inzien blijkt dit een te ideale beschouwing te zijn; want ziet men in zijn omgeving, hoe het er met de tuintjes der particuieren uitziet, dan merkt men heel wat anders. Aan de meeste is nog niets gedaan, alles ligt nog, zooals het verlegenen iaar de tuin achterbloof.

loopen jaar de tuin achterbleef. Waar dit nog het geval is wordt het hoog tijd om de nood ge werkzaamheden te verrichten.

Te haastig mag evenwel ook niet. Als de tuin wordt gespit, terwijl de grond nog zeer vochtig is, doet men meer kwaad dan goed De grond moet kruimelig zijn. In de kruimels zit water gezogen en tusschen de kruimels zijn holten, opgevuld met lucht. Deze toestand vormt de gewenschte kruimelstructuur. Wanneer men nu den grond in te vochtigen toestand gaat bewerken, dan heeft dit tengevolge, dat de gronddeeltjes zich schikken naar de korrelstructuur, en zoo dit het geval is, behoeft men niet te meenen veel te zullen oogsten.

Is de tuin in het voorbij gegano najaar gespit, dan zal door de regens ook de grond eenigszins tot de korrelstructuur terug zijn gekeerd. De grond wil nu sleeht droog worden en dat moet. Een vochtige bodem wordt in het voorjaar laat warm. Dit belet het vroegtijdig kunnen beginnen met zaaien en planten en daarom is het allereerst noodig de bodem in het voorjaar vroegtijdig te doen opdrogen. Daarvoor wordt de vroeger ongespitte grond nu met de greep bewerkt. Zonder de grond om to wenden, wordt hij opgelicht.

ONZE TUINEN.

De quaestie van bemesting komt dan ook weer op de proppen. Heeft men voldoenden organischen mest, dan wordt deze genomen. De vraag is, wat is voldoende? Dat hangt natuurlijk in de eerste plaats van den bemestingstoestand af. We zullen daarom een gemiddelde noemen waarvan men, al naarmate dit noodig wordt geoordeeld, naar boven of naar beneden kan afwijken. Een gemiddelde is 12 flinke kruiwagens mest per Are.

Heeft men geen stalmest, dan kan kunstmest worden genomen en deze wordt uitgestrooid over het gespitte land, waarna het goed is den mest een weinig door den grond te werken. Wordt er bij het spitten op gelet, dat de mest niet te diep wordt ondergebracht, dan kan het strooien vóór het spitten gebeuren.

We willen weer een gemiddeld cijfer opgeven en noemen per Are 12 K.G. patentkali, 10 K.G. superfosfaat en 6 K.G. zwavelzure ammoniak. Later wordt nog een voorraad Chili salpeter opgeslagen om als overbemesting dienst te doen, waarvan eenige keeren ongeveer twee K.G. per Are wordt gestrooid.

Indien men wat wil oogsten, zal men in de eerste plaats flink moeten mesten. Zoo men er last van heeft, dat de erwten wat veel blad maken. zal men het stuk, dat voor erwten bestemd is, wat minder van de zwavelzure ammoniak moeten geven en later geen chilisalpeter moeten toedienen.

Heeft men stalmest, maar niet genoeg, dan kan met stalmest een deel der opgegeven hoeveelheden kunstmest worden genomen. De genoemde meststoffen kunnen onderling worden gemengd en megen ook wel met den stalmest in aanraking komen.

H. S.

In Kassen en Bakken.

Luchten en schermen — Succulenten. — Viola odorata. — Opgepotte Lelie's. — Spaansche Peper en Eierplant.

De zon begint nu kracht te krijgen en daarom moeten we op heldere dagen de kassen reeds schermen en luchten. Schermen doen we om te sterke stijging van temperatuur te voorkomen, wat door luchten ook kan gebeuren, doch om dezen tijd met de vele N. en N.O.-winden, schermen we meestal liever. Vooral Varens, Anthuriums (Aroideëen in 't algemeen), Palmen etc. houden van schaduw, zoodat nu al spoedig deze beschermd moeten worden en voornamelijk wanneer ze pas verpot zijn. Voor de pas verpotte planten moeten we ook meer sproeien, om een vochtige atmosfeer te bekomen.

Varens mogen we niet bespuiten, alleen maken we de tabletten, paden en muren een paar malen per dag vochtig.

Cactussen geve men weer wat meer water als voorheen, omdat velen onder hen teekenen van groei geven. Zijn er succulenten als Cotyledon, Sempervivum, Aloë, etc., die vele der onderste bladeren verloren hebben en dus op een stammetje staan, dan snijden we even onder de bladeren de kop er af, laten de snijvlakte opdrogen en stekken ze daarna in scherp zand in de kweekkas. Hebben ze na een paar weken mooie wortels gemaakt, dan potten we ze op in het aardmengsel voor Cactussen, bladgrond, kalkpuin en houts-

kool, waarin ze spoedig doorgroeien. Evenzoo handelt men met soorten van Mesembryanthemum, waaronder M. cordifolium
variegatum wel een der meest bekende is.
Een andere vetplant, welke als han-

Een andere vetplant, welke als hanger dienst kan doen en nu ook gestekt moet worden, is Othonna crassifolia. We plaatsen een 15-tal kopjes in een z.g. zonalenpot, waar ze dan in blijven staan. Ze bloeit in den zomer met kleine, gele bloemetjes. Planten in koude kas en oranjerie, welke vroeg naar buiten gaan, wennen we al wat aan de buitenlucht door veel te luchten. Tevens doen we dit om een ijl gewas te voorkomen bij degenen die reeds groeien. Hoe koeler we ze houden, des te gemakkelijker zijn ze in hun overgang naar buiten. Op heel mooie dagen sproeien we ook eens over de planten.

Welriekende viooltjes, Viola odorata, in een koud raam den winter overgehouden, zijn nu in vollen bloei en leveren menig bouquetje. Eenige bloempjes los bij elkaar met een paar blaadjes in een klein vaasje,

staan heel aardig.

Lilium longiflorum, welke we verleden najaar opgepot hebben, zijn zoo ver ontwikkeld, dat we de potten aan moeten vulen met een zeer krachtig aardmengsel, waarin ze direct wortelen; soms ontstaan op de stengels al wortels vóór ze aangevuld

zijn.

Een paar aanbevelenswaardige planten voor den zomer om nu uit te zaaien zijn Spaansche Peper, Capsicum annuum, en Eierplant of Solanum ovigerum. Ze komen speedig op en moeten dan een keer verspeend worden. Hebben we een warme mestbak, omdat ze in de kas al spoedig te ijl optrekken, dan plaatsen we ze liever daarin. In den bak opgekweekt, leveren ze tegen het najaar planten, met roode of witte vruchten, de witte precies kipeieren. Tevens kweeken we nog aardige struikjes met kleine ronde oranjeroode vruchtjes onder namen van Solanum Capsicastrum nanum of Solanum hybridum Hendersoni. Deze kunnen gewoon zomers buiten gekweekt worden, waar men ze dan met vloeimest krachtig opkweekt.

Utrecht.

J. A. HOITINGH.

VROEGE BLOEI.

Geachte Redactie, Op heden, 16 Febr., bloeien in mijn tuin 39 verschillende plantsoorten.

Ten eerste de gewone onkruidjes: Poa annua, 2 Stellaria's, Purperen netel, 1 Cerastium, 1 Juneus, Senecio vulgaris en een Cardamine. De andere onkruidjes, die nu zeker al bioeien, zooals Veronica praecox, Draba verna, enz., heb ik niet gevonden.

Dan bloeien er van boomen en heesters: Wilg, hazelaar, els, kornoelje.

Bloei van de Eranthis hiemale is al bijna afgeloopen, maar in vol.en bloei staan: Sneeuwklokjes, leucojum, riekend viooltje, muurbloem, de groene kerstroos, wit groot hoefblad, longenkruid.

Verder zijn er al verscheiden bloemen aan: Primula veris (de echte wilde), Pr. vulgaris, Pr. acaulis (roode), Goudveil, maagdepalm, Erica, Madeliefje, Speenkruid, Lederbladerige steenbreek, Omphaledes, Ir.s, Rhododendron praecox, Arabis alba, A. resta, blauwe, witte en gele crocus, stekelbrem. En ik vond al een bloempje aan Primula rosea.

Verder zijn er nog altijd bloemen aan de Violieren en er bloeit nog een vroege Iris en een Boraginae met groote eivormige bladeren en schroefvormige trossen blauwe bloemen.

Met achting,

Naarden. A. DEN TEX-BOISSEVAIN.

WIJ LEVEREN WAT WIJ ADVERTEEREN. EEN GOED RIJWIEL, DAT DE VERGE-LIJKING MET ELK ANDER FABRIKAAT IN ALLE OPZICHTEN KAN DOORSTAAN, MAAR IN PRIJS LAGER IS.

De levering geschiedt franco aan huis door geheel Nederland. Voor verpakking, zoo noodig in krat, wordt niets in rekening gebracht. Indien gewenscht, verzenden wij de rijwielen geheel gemonteerd en zorgvuldig verpakt, zoodat ze na ontpakking terstond bereden kunnen worden. DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19: Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Vraag. No. 267. ik mijne GAZONS, in plaats van met stalmest en tuinaarde, genoegzaam BEMESTEN met gier en kalk, of salpeter? Is Maart vroeg genoeg? Blauwcapel.

Antwoord: U kunt de gazons zeer goed met gier laten bemesten, wanneer u daarbij tevens een fosforzuurbemesting geeft, by. per Are 5 K.G. superfosfaat, dat u nu kunt laten uitstrooien. De gier kan dan in Maart. W. F. A. G.

Vraag No. 268. In "Der Ziegenzüchter" komt een ver-handeling voor over EDEL COMFREY MATADOR. Vo'gens die beschrijving zou zoo'n aanplant een belangrijke bron van inkomsten opleveren. Weet u ook of er in ons land ook proeven mee genomen zijn? Is die benaming een algemeene?

Loosdrecht.

Moet ik hoewel ze pas Oct.-Nov. opge-pot is toch de bovenste aardlaag vernieuwen. Hoe moet ze na haar rusttijd behandeld worden?

b. Hoe is de behandeling van LILIUM AURATUM op pot nadat ze opgepast is? c. Hoe van LILIUM PHILIPPENSE?

Is het volstrekt noodig de STRUIK-ROZEN in Nov. geplant zeer kort in te snoeien. Alle, zonder onderscheid van snoeien. Alle, zonder soort? Ook de stamrozen

e, Wat kan DE OORZAAK zijn van het niet bloeien van een Clivia waarvan ik meen dat water, stand, plantruimte enz.

in orde is. (breedbladerig).

f. Gisteren zag ik een BREEDBLADE-RIGE CLIVIA met 3 trossen. De blocmen waren echter van een gansch anderen vorm dan van een gewone Clivia. Ze hadden meer den keizerskroon-vorm en waren zeer hel gekleurd en robust. Hoe heet die Cli-

's-Gravenhage.

ER IS maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's dig.

Antwoord: "Comfrey" is de Engelsche naam voor onze Smeerwortel (Symphytum officinale); deze plant schreef men vroeger heelkrachtige eigenschappen toe (bij beenbreuk) en ook geneeskrachtige. Maar als voederplant is mij mets van haar beals voederplant is my niets van haar bekend. Wel is er eene verwante soort (de
S. asprrum of S. prregrinum uit den
Caucasus), die in den laatsten tijd in
Noord-Duitschland als veevoer aan slootkanten verbouwd wordt. Misschien is het
deze plant, die als Symphytum asperrimum (S. peregrinum in het Botanical Magazine 6466) in de catalogus van den heer
Buys te Dedemsvaart staat aangegeven als Ruys te Dedemsvaart staat aangegeven als sierplant met goudbonte bladeren; of is dit althans eene variëteit er van. In onzen Hortus Botanicus staat de gewone groene vorm. Maar of dit de bedoelde Edel-Comfrey is?..... B. B.

de allerbeste!

Vraag No. 269. a. May ik van CRINUM MOREI de ver welkte bladresten afnemen tot de plaats waar ik een harde punt binnen in voel.

Antwoord: a. Crinum Moorei kunt u van de verwelkte bladresten ontdoen en het is niet noedie de narde te vernieuwen. In de tweede helft van Maart begint ze weer te groeien, geef haar dan een zonnige stand-plaats en water naar omstandigheden. In den eersten tijd heeft ze maar weinig noo-

b. Lilium auratum zet men na de opplanting op een koele plaats en water heeft zij in den eersten tiid niet noodig. op een koele plaats en water Zoodra zii met een scheut te voorschiin komt houdt men haar regelmatig vochtig. Zij houdt van een weinig schaduw en deerom plant men haar dikwiils tusschen Pho-dodendrous, waar de bollen een koele plaats vinden, die zij zeer op prijs stellen. c. Als boven.

d. Pas geplante rozen worden kort gesnoeid. zoo ook de stamrozen. Dit geldt

voor alle rozen.

e. Zooals u mij in een bijschrift schreef moest u deze plant op een gegeven oogenblik in een groote pot zetten, met het getolg dat de plant een aan al nieuwe scheu-ten maakte. Welnu, daaraan schriiven wij het niet bloeien toe. Ook geeft u de plant te veel water; een Clivia heeft gedurende de wintermaanden zoo goed als niets noodig.

f. Wij zouden een bloem moeten zien om te zeggen de naam van de Clivia. J. K. B.

Vraag No. 270.

1. Welke VASTE PLANTEN kunnen in ZWAREN GROND BUITEN de ZON bloeten; hoogte 25—60 c.M.

5. Kunt u noemen enkele RANDPLANTEN, flink groeiend en geschikt VOOR DUINZAND.

v. C. Jr.

Antwoord: a. Funkia's, Lupinen, Circaea alpina, Pulmonaria saccharata, spectabile, Aristolochia Clematites. Pulmonaria saccharata, Sedum

b. Sedum album, S. reflexum, S. colli-num en andere, Buxus, Euonymus radicans, Sempervivums.

Vraag No. 271. Kan ik om dezen tijd nog BESSEN-STRUIKEN VERPLANTEN? Halsteren.

Antwoord: De beste tijd voor verplanten is het najaar; maar nu gaat het ook nog zeer goed.

Vraaq No. 272.

Bij het aangeven van mengsels wordt vecl gesproken vin:
a. BOSCHGROND: wat verstaat men

hieronder, is het onverschillig welke boo-

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM.

(Telefoon 7655 en 7283).

Verkoop van alle kunstmeststoffen aan Particulieren in elke hoeveelheid. Gratis onderzoek van grondmonsters. Deskundige kosteloos en zonder verbintenis op aanvrage beschikbaar.

men het bosch vormen en hoe verkrijgt icmand, die geen bosch heeft dezen grond?

b. GRASZODEN-GROND: is het onverschillig of deze gestoken worden van zand-, klei- of veengrond? c. ZWARTE GROND: is dit de boven-

ste laag van gecultiveerden grond en zoo ja, is deze dan ook weer even goed bruikbaar bij zand, klei of veen?
d. Welk blad is het meest geschikt voor

BLADGROND en welk als dekmateriaal. v. d. W. B. Arnhem.

Antwoord: a. In den tuinbouw spreekt doorgaans van Belgischen bosch-grond en bedoelt daarmee het handelspreduct dat afkomstig is uit de beulkebos-schen van Vlaandern, en dat om de jaar of vijf verzameld wordt. Hoofdzakelijk bestaat het uit beukenblad, gemengd met dat van ander boomen. Beukenblad is het beste. Deze grondsoort is in ieder geval te bekomen bij flinke handelaren in tuinspecie.

b. Graszodengrond verkrijgt men door kleigraszoden en oude koemest in afwis e'ende lagen op te stepelen. Het geheel wordt afge ekt met paardenmest en zoo eenige maanden met rust gelaten om

MOLENAAR'S KINDERMEEL. Westzaan (Holland). =:= MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD. SPIEGELGLAS

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

te broeien. Dan wordt hij telkens na een maand of acht nog tweemaal omgezet en is dan ten slotte na pl.m. 3 jaar voor het gebruik gereed.

c. Zwarte of tuingrond is inderdaad wat u bedoelt; de samenstelling wisselt dus sterk, al maar de oorspronkelijke geaardheid van den bodem. Humusrijk-dom is de Loofdeigenschap; elke grondsoort stelt natuurlijk zijne speciale eischen betreffende de bemesting.

d. Bladgiond van beukenblad wordt het meest gewaardeerd. B. B.

1 raag No. 273.

In mijn fruittuin zijn 2 PEEREBOOM-PJES die dit jaar al willen bloeien scheefgezakt bij onderzoek blijkt de wortels af-geknaagd zijn, de grond vol met holen is en er uitwerpselen van RATTEN in voorkomen. Kan ik die ratten verdrijven b.v. met zwavelwaterstofgas of Carbid of op cene andere manier, want vangen in vallen of klemmen gaat niet gemakkelijk, kan dat gas ook kwaad voor de gewassen? Assen.

Antwoord: Prof. Ritzema Bos geeft in zijn "Ziekten en Beschadigingen der Ooftboomen" III aan: bestrijden met saccharine-strychnine haver. Deze hoogst vergiftige stof (waarmee voorzichtig dient omgegaan, kan in de gangen gestrooid wer-den. Zwavelwaterstof, carbid, zwavel-koolstof, benzine enz. zou de ratten waarschijnlijk verdrijven; maar beter is het te trachten, ze te vergiftigen. B. B.

Vraag No. 274. Naam van een KLIMPLANT, die bin nen zeer korten tijd een BALCON geheel GROEN maakt en waaraan tevens BLOE-MEN komen. Zijn er misschien diverse soorten voor een groot balcon van 5 Meter breedte?

.1 msterdam.

Antwoord: De beste zaaiplant om een balcon in korten tijd geheel groen te maken, is de Japansche Hop (Humulus japonicus); maar de bloemen zijn zonder een ge beteekenis. Om hierin te voorzien kan er gebruik worden gemaakt van Pronkerwten (Lathyrus odoratus), Ipomaea, O.-I. Kers Pronkboon, Kanar e-kers, enz., welker bloemen tusschen het fraaie blad van de Jap. Hop bijzonder goed uitkomen. De Jap. Hop wordt begin April buiten uitgezaa d: de Ipomaea kan gelijktijdig aan den zonnekant van de Hop gezaaid worden. De Lathyrus, Pronkboonen, O.-I. Kers en Kanariekers, die totaal geen vorst kunnen

verdragen, kan men beter in kleine potjes onder glas (binnen) laten klemen, om ze, als de ijsheiligen voorbij zijn (half Mei) buiten te brengen. Gebruikt men bakken, dan is het goed, op de plaatsen waar later de bloempianten komen zullen, leege bloempoties met aarde te zetten. Als de bloemplantjes dan uitgeplant worden, is €r ruimte voor den wortelkluit. Daar al dit plantenmateriaal krachtig groeit, stelt het hooge eischen aan den voedse voorraad. Daarom 's zomers geregeld wekelijks gieren, of anders kunstmest. Ik geef cens (of bij sterken groeien 2 x) per week 1 gram kalisalpeter en 1 gram superfosfaat

Vruag No. 275. Mijn ROZENSTRUIKEN hebben verleden joar niet bijzonder mooi gebloeid, hoewel de ligging van het perk gunstig is. Zoo maakt zij o. a. lange takken, waaraan op het eind één blocm. Men heeft mij ge-zegd, dat dit te wijten zou zijn aan verkeerd snoeien, en men raadde mij deze tak-ken te snijden tot op 3 oogen waard**o**or de struiken ook een beteren vorm zouden krijgen. Zoudt u mij nu soms kunnen zeggen, hoe ze dit voorjaar te snoeien? - Mogelijk zoudt u mij kunnen zeggen, waar in vorige zondt u my kunnen zegyten, waar in versy-paargangen van O. T. het r**oz**ensnoeien be-handeld werd. Ik ben eerst kortelings abonné maar kan dit bij anderen naslaan. Bennekom. W. de J. ten B.

Antwoord: Over het snoeien van rozen vindt u in den 4en jaargang blad 550 en vindt u in den 4en jaargang bladz. 586 en in den 5en jaargang op bladz. 586 en in den 6den jaargang op bladz. 38 het een en ander. Wenscht u volledig ingelicht te worden, koop dan: Handleiding voor het snoeien van rozen door J. K. Budde. Prijs J. K. B.

Vraag No. 276.

Vóór cen jaar of wat kreeg mijn zoon van iemand in Rumenië cenige boonen, waarvan men, zooals het heette, "zulke aardige kamerplanten kon krijgen": Mijne vrouw nam een der boontjes uit de huls, on pootte dat in cen pot Na cen korten tijd kvam er een plantje te voorschijn, dat zich tot een flinken plant ontwikkelde. Sedert ging het kwijnen. Mijne vrouw geeft ze geregeld water, zooals altijd, en tweekenheide in den zonen een organie tusschenbeide in den zomer een overgie-

Éénmaal in 't jaar 1911 heeft de plant 's zomers buiten gestaan op een zonnig plekje.

Nu is de vraag, moet de plant misselien verpot worden, moet ze nieuwe aarde hebben en wat voor aarde, moet ze anders be-handeld worden, kan de plant tot bloei gebracht worden of bloeit ze nooit?

Bij uw antwoord zult u mij verplichten

met mij den naam van de plant op te ge-

Haarlem.

Antwoord: De toegezonden takjes be-hooren aan Ceratonia Siliqua of Johan-nesbroodboom. Het is een plant die men 's winters in een koude kas bewaart en 's zomers buiten zet op een beschut plekje, met den pot in den grond. Zet de plant nu in een vorstvrije, maar overigens koele luehtige kamer, op het lichtste zonnigste plekje, wat daar is. Houd ze slechts matig vochtig, zet haar in het laatst van Mei buiten, verpot haar in versehen grond en graaf den pot in den grond voor of tusschen lichte heesters, op de zonzijde. Een goede grondsoort is verteerde bladaarde met goeden zwarten tuingrond en wat zand.

De plant zal hier niet licht in bloei komen wijk ze in een pot niet tot vollen wasdom komen kan.

Vraag No. 277.

Kunnen uitgebloeide CYCLAMEN-KNOLLEN in den VOLLEN GROND in den tuin of in een brocibak worden uitgeplant en weer tot bloeibare planten opgekweckt worden.

Blauw-Capel. C. Q. v. U.

Antwoord: U kunt de knollen wel in den vollen grond van een broeibak planten, maar potcultuur verdient toch meer aanbeveling, omdat men de planten, door ze aanvankelijk in een kleinen pot te zetten, en bij voortsehrijdenden groei, telkens een ietwat grooteren pot te geven, telkens ver-schen grond geeft, en daardoor aan den groei houdt, iets wat Cyclamens zeer op prijs stellen. v. L.

VROEG VOORJAAR.

Al zult u door de abnormaal zachte winter, wel meerdere abnormaliteiten in de ontwikkeling der planten en boomen vernomen hebben, zoo wil ik u toch even berichten dat ik hedenmiddag een bloem ontdekte aan een roode Prunus (boom, geen struik), standplaats niet zonnig. Ook bleef dit jaar evenals het vorige Eccremocarpus scaber over, zelfs de deelen welke hoog opgegroeid waren. Een roos staat nog in knop, wat zonnig weer ontluikt deze Ook zag ik reeds 1 deze in knop, Ook zag ik reeds 1 dezer ge-kleurd, de knop van een heester, naam mij onbekend; kan het zijn een geele Ri-bes? Het blad is wollig. *)

J. Pompe. *) Zend s.v.p. een takje, want zoo kan ik het niet zeggen. Er zijn verschillende vroege geelbloeiende heesters. Ik noem o. a. Cornus mas. Hamamelis japonica, H. Zuccariniana, H. mollis, Corylopis spicata, Ribes Gordoniana, Forsythias enz., maar die zijn meerendeels kaal.

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail. bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden, daarin worden o.a. aangeboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL. per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—.

TUINKNECHT.

Gevraagd tegen 1 Mei Een Tuinknecht, P. G., ongehuwd, volkomen op de hoogte van bloemen en vruchten kweeken, v. g. g. v. Brieven met de meest volledige inlichtingen worden ingewacht bij Graaf van Rechteren Limpurg, huize "de Sterrenberg", Arnhem.

DE KOFKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. ♦ Kyaniseerinrichting. ♦

SIR AUTOGARAGES, TUINHUISJES.

LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST ♦ VILLE-MESTSTOFFEN ♦ ♦ voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap

ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars). systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel) voor het besproeien van Boomen, in diverse

afmetingen voorhanden. (456)

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Pryscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

N. V. "DE HOOGEBERG" Velsen.

No. 14.

Prijs f 10.—.

BLOEMPOT met lintversiering.

Diam. 57 c.M. Hoog 27 "

Verkrijgbaar in

terra blanca & terra jaune.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

America

GLADIOLUS BOLLEN. per 25 f 0.75, Baron Joseph Hulot, prachtig blauw Brenchleyensis Scarlet Gandavensis, gemengd, prachtig Marie Lemoine, prachtig Hollandia, prachtig rose ,, ,, 0.80, ., 0.25, ,, ,, 0.40, ,, 0.40, ,, 0.50,

VASTE PLANTEN. per 25 / 0.75, per Funkia's in var. . . Phloxen " ,, 1.50, 5.00 ,, ,, 1. –,

Alles franco thuis, na ontvangst van Postwissel of Remboursement.

J. SPIJKER.

:- Manpadslaan -:

- Bloemist -Vogelenzang.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen, maakt grondboringen met hand- en stoom-

kracht voor onderzoek van den bodem tot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. Maakt compl.

BRONGAS-INSTALLATIËN.
Telefoon Interc. No. 36.

Aannemer van Rijkboringen voor opsporing

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227. Helpman bij Groningen. -:-VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:=

J. M. v. EYSBERGEN.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

Door gebrek aan plaats TE KOOP, voor 40 gulden, een prachtige Hollandsche Herdershond (reu), 8 maanden oud, gezond, vroolijk. vertrouwd, guitig. Dagelijks te bezichtigen bij den boschwachter J. STAAL, Loenen (Vcluwe).

Wij bieden aan

Japansche Iris Kaempferii in origineel uit JAPAN ingevoerde kisten, in 25 soorten, met namen. De schoonste en meest kleurenrijke bloemen die JAPAN oplevert; deze bloemen hebben tot 25c.M. doorsneê en zijn in de meest bizarre kleuren.

Beschrijvende, geïllustreerde Album met prijsopgaaf wordt gaarne toege-

RENE SCHOO & Co, Hillegom. Vertegenwoordigers der firma RIHACHIRO TANOI. YOKOHAMA.

<u>0000000000000000000000000000000</u>

P. E. MARTIN, TERRA COTTA FABRIEK

te ZEIST.

Tuinvazen, Voetstukken, Beelden en verdere :- Tuinsieraden. -: (76)

Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Firma P. A. A. DE LANGE, (62) BOOMKWEEKERIJEN ::: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming. Specialiteit in verplaatsbare kassen.

(511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn.

BELANGRIJKE OPENBARE VERKOOPING

à contant op de Konin.kl. Vruchtb.-Kwerkerij "Pomona" en Rozengaarde aan den straatweg te Schoten bij Haarlem (behoord hebbende aan den Heer Galesloot), op *Dinsdag 25 Februari 1913*, des voormiddags te *10½ uur*, ten overstaan van den notaris P. F. de Bordes

te Haarlem, van:

te Haarlem, van:

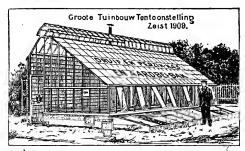
Een groote partij zeer zeldzame, goed gevormde, kern gezonde, dikwijls verplante, vruchtdragende Appel- en Pereboomen, als halfstammen met zeldzame mooie kronen Palmetten, Candelabre met 3, 4 à 5 takken, Pyramiden, Cordons appelboomen. Voorts alle soorten van Vrustheemer. van Vruchtboomen, Bessen en Frambozen, Hoog-en halfstamrozen met extra mooie kronen, alsook eenige honderden struikrozen in de schoonste verscheidenheden en lietgeen verder ten verkoop zal worden aangeboden, alles be-hoorende tot en zich bevindende op voor-noemde kweekerij. Dagelijks te bezichtigen; terwijl de meest mogelijke inlichtingen op de kweekerij bij den Heer Schipper aldaar krijgbaar zijn.

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja. vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Tel. Int. 1063. Dordrecht.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en VRUCHTEN= KASSEN.

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos.

TELEF. INTERC. No. 68.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakeliik moet dit worden toegeschreven aan het

doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

Een overgehouden Cyclamen, met 1 ill. door F.

Blcementuin.

Een aardig groepje, met 1 ill., door P. J. S.

Zinnia's, met 1 ill., door Bijhouwer. De grootste Rozenboom in Europa, door

J. K. B. Het Klimop, door G. D. Duursma.

Kasplanten. Ruscus (Muizendoorn), met 2 ill., door M. J. v. L.

Moestuin.

Warenhuizen I, door J. L. B.

Tuinbouwonderwijs en praktijk, door v. L. Een nieuw Veilingsgebouw.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink.

In den Fruittuin, door J. C. M. In den Moestuin, door H. Stienstra. In Kassen en Bakken, door J. A.

Hoitingh.

Vroege bloei.

Vragenbus. Advertentiën.

Bijblad.

Pluimveeteelt in Engeland, door Km. Russische Windhonden II, door L. S.

Trekhonden.

Duitsche Politie-honden-Vereeniging. Konijnen fokken, I, door L. S.

Yearbook.

Vragenbus.

Advertentiën

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE DE VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), 1:

LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VUIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA.

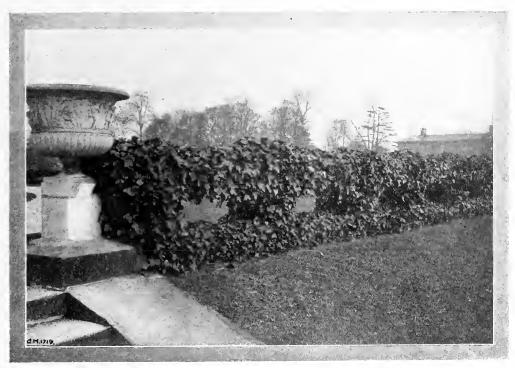
ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

KLIM- EN SLINGERPLANTEN.

Deze twee rubrieken van planten 't zij een- of meerderiarige worden nog al eens verwisseld; soms in 't geheel niet en dan is het ook niet in orde. En toch is het hoogst eenvoudig: Klimplanten bezitten in den regel organen zooals zuignapjes bij de Wilde Wingerd, hechtwortels bij de Klimop enz. De stekels van de rozen en bramen houden de scheuten in het kreupelhout staande; terwijl de Oostindische Kers hare

natuurlijk ook in aanmerking, terwijl zich leuningen van bruggen, hekwerk, een doode boom en meer voorwerpen in aanmerking komen voor deze rubriek van planten.

Wij zullen een aantal de revue laten passeeren en noemen eerst die welke maar een jaar oud worden, de eenjarige dus en beginnen met de japansche Hop, *Humulus japonicus* die stengels maakt van drie meter lengte. De verscheidenheid

De Iersche Klimop (Hedera Helix vanariensis). - (Foto: "Gardener's Magazine".)

gevoelige bladsteeltjes gebruikt om zich bij 't klimmen vast te houden.

Slingerplanten hebben dunne stengels en slingeren als een slang om het voorwerp heen, zooals wij dat kunnen zien bij onzen snijboonen, hop, convolvulus, enz.

Deze planten kunnen wij voor verschillende doeleinden gebruiken en een prieël bijv. kunnen wij nergens beter mee versieren dan met een paar mooie klimrozen, een plant van de z.g. Duitsche Pijp, Kamperfoelie enz. Tegen serres en veranda's, komen klim- en slingerplanten ongemeen fraai uit, terwijl een begroeid balcon er veel gezelliger uitziet dan dat waar geen blaadje de koude steen verwarmt. Muren komen

met bonte bladeren wordt zeer veel gebruikt. De Hop is tweehuizig zoodat sommige planten, alleen mannelijke, andere alleen vrouwelijke bloemen dragen.

De zaden worden in de eerste helft van April uitgezaaid en in de tweede helft van Mei op een warm, zonnig plekje uitgeplant.

Voor het bekleeden van hekwerk leent zich bijzonder goed de welriekende Siererwt, *Lathyrus odoratus*, die men reeds in Maart kan uitzaaien. Zij worden tot twee meter hoog en bloeien lang door wanneer men de uitgebloeide bloemen wegknipt.

Voor het vullen van kleine vaasjes is er bijna geen mooier materiaal dan deze fraai gebouwde bloemen denkbaar dan deze fraai gebouwde bloemen. De Oost-Indische Kers, Tropacolum majus is een goede bekende en wanneer men voor een dubbeltje zaad koopt, kan men daar veel genoegen van beleven. Men zaait de zaden dadelijk ter plaatse, en hebben zij dan gelegenheid om te klimmen, dan maken zij daar een dankbaar gebruik van. Naast deze komt ook de van de Canarische eilanden komende Tropacolum peregrinum in aanmerking, in sierlijkheid wint zij het zeker van eerstgenoemde, terwijl de vreemde bouw, de gele bloempjes aan die van Orchideeën herinneren. Wij hebben haar eens in wilgenboompjes laten klimmen en o, wat was dat mooi, de naar beneden hangende takken waren omstrengeld met bloeiende ranken der O.-I. Kers.

410

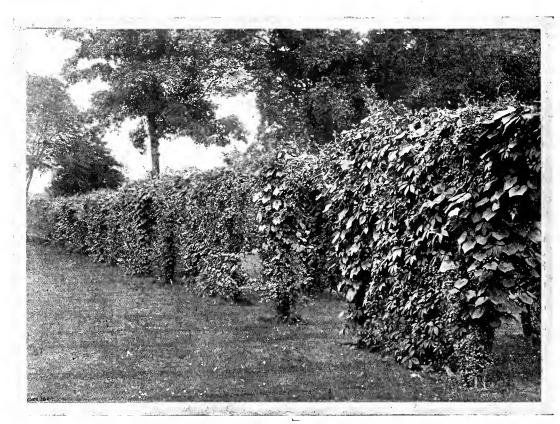
De sierboon, *Phaseolus multiflorus* is een aardige slingerplant, die minstens drie meter hoog kan worden. Zij maakt gaarne van touwtjes gebruik om te klimmen en laat niet

zwaar wordt, of een herculesknods naast de Turksche muts. In Engeland eet men zoo'n kalabas, bekend als "Vegetable marrow". Lekker vinden wij deze flauwe groente niet. Intusschen wie in den zomer iets aan het oog onttrokken wil hebben plant een sierpompoen.

Het verdient aanbeveling in April in potjes te zaaien, de planten in een zonnige kamer verder opkweeken en begin Juni ter plaatse uitplanten op een warme standplaats in vruchtbaren grond.

De vruchten kunnen ter versiering dienen van schoorsteenmantels of kasten en blijven soms jaren goed.

Cobaca scandens is eigenlijk een overblijvende plant, maar buiten in den grond sterft zij in het najaar af. In den regel wordt zij dan ook als een eenjarige plant gekweekt. Het is een krachtige groeier, die scheuten maakt van vijf, zes meter

Pergola van verschillende Wingerdsoorten in de tuinen van Gunnersbury Park, — (Foto; "Gardeners' Magazine".)

alleen fraaie bloemen zien, maar ook boonen, zoodat hier het nuttige met het aangename vereenig l is.

Op het Hooglandsche park te Utrecht kunnen wij elken zomer zien hoe fraai de *Ipomoca purpurea* de stammen bedekt en tot diep in den herfst haar trechtervormige bloemen vertoont in kleuren van wit, roze en purper. De laatste kleur is altijd het beste vertegenwoordigd.

Het is waar, de bloemen duren maar een dag, maar aan den avond van den dag zien wij de knoppen voor den volgenden dag al weer klaar staan en zoo zal het moeielijk zijn een dag te noteeren: Ipomoea heeft heden niet gebloeid.

De familie van de *Cucurbitacecën* bevat een groot aantal leden dat klimplanten zijn: een paar jaar geleden zagen wij in onzen plantentuin een geheele kas vol van deze interessante planten. Er waren er bij die in vier weken zes meter hoog waren geklommen. En wat al vormen van vruchten; leg maar cens een augurkje naast de kalabas die ruim honderd pond

lengte, waaraan donkergroen gerande bladeren en klokvormige bloemen, die bij de opening licht groen-wit zijn, een kleur die in donkerviolet over gaat. De vruchten hebben de vorm van een ei, zijn in het bezit van een kolosaal groote zaadkoek, waarop de zaden dakpansgewijze voorkomen. De kleur is donkergroen.

Om volop van haar te kunnen genieten moeten wij haar in April binnenshuis zaaien en zoodra de jonge plantjes het eerste gekarakteriseerde blaadje vertoonen, gaan wij ze verplanten, opdat ze meer van licht en lucht kunnen profiteeren. Nog eens worden zij verplant, nu echter in potjes, en vanuit deze zet men de sterke jonge plantjes in den vrijen grond. Denk er om ze een warme, zonnige standplaats te geven, anders gaan ze de hoogte niet in. In de corridor der kassen van den Utr. Hortus uitgeplant, heeft zij den ganschen donkeren winter doorgebloeid en blijft dat voorloopig doen.

Mina lobata is een eenjarige klimplant uit Mexico; men

ziet haar maar zeer weinig, en dat zal wel komen omdat de zaden in Februari reeds op een warmen bak gezaaid moeten worden, terwijl de plantjes ook warm opgekweekt moeten worden. Op een zeer warme plaats bijv. tegen een muur op het zuiden, wordt zij twee à drie meter hoog en laat zij de oranjegele en roodgekleurde pijpvormige bloempjes zien.

J. K. B.

KASPLANTEN

EEN FRAAIE WINTERBLOEISTER.

Bloeiende planten in November en December en zelfs nog in Januari zijn er nu juist niet zoo enorm veel. Vandaar dat een plant die vooral in dien tijd haar bloemen ontplooit voor de bloemisterij bepaald als een aanwinst beschouwd wordt.

Zoo zijn dan ook de verschillende Eucharissoorten uit dat oogpunt indertijd met ingenomenheid begroet, vooral waar de bloemen een fijne geur afgeven en men er ware prachtplanten van te aanschouwen kreeg. Wel bekoelde dat enthousiasme eenigszins toen er kultuurmoeilijkheden in het spel kwamen en aanleiding gaven tot minder gunstig resultaten, maar de mensch is vindingrijk — en weldra werden deze moeilijkheden dan ook uit den weg geruimd, zoodat *Eucharis* gerust onder de snijbloemen in November,

December en Januari mag worden gerangschikt.

Het geslacht *Eucharis* is een bolgewas en behoort tot de bekende familie der Amaryllidaceeën, waartoe zoo menige mooie gekweekte plant behoort, zooals de bekende Cliviu, Amaryllis, Hymenocallis, Polianthes, Hippeastrum en ook de Narcis, zoowel als het Sneeuwklokje en Leucojum. Eucharis heeft daarmede dan ook gemeenschappelijk het 6-bladige bloemdek, de 6 meeldraden, die aan den voet bladachtig verbreed zijn en vaak een soort van buis (veel gelijkende op de bijkroon der Narcissen) vormen en het 3 hokkige onderstandige vruchtbeginsel. De kleur der blocmen is prachtig wit, wat in verband met den sierlijken bouw zeker aanleiding geweest zal zijn tot de geslachtsnaam Eucharis, die aangenaam, bevallig beteekent.

Bloeiende Kamperfoelie. (Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den heer Van Doorn, Maarssen.)

Men kent van Eucharis een vijftal soorten, die inheemsch zijn in de Andes van Columbia (of Nieuw-Granada).

Het meest bekend is wel Eucharis amazonica Lind., ook genoemd Eucharis grandiflora Planch. (Zie onze afbeelding.) Deze moet omstreeks 1856 door L i n d e n *), den bekenden Belgischen kweeker, die zich zoo zeer voor uitheemsche planten interesseerde, uit Columbia zijn ingevoerd. Aanvankelijk trok de nieuwe plant slechts zeer weinig de aandacht, tot-dat er in 1876 in de "Gardener's Chronicle'' een exemplaar werd afgebeeld met 214 bloemen, terwijl bij den bekenden Berlijnschen kweeker F. L. Späth twee planten waren gekweekt, die te samen het reuzengetal van 852 bloemen bereikten.

eHt spreekt wel vanzelf, dat dergelijke resultaten de bloemisten (en ook de liefhebbers) deden verlangen naar dezc nieuwe invoering en spoedig was zij dan ook zeer verbreid. De bovenstaande resultaten werden echter niet bereikt, zelfs kregen velen weinig of geen bloem te zien, wat een enorme teleurstelling gaf, zooals te begrijpen is. Nu valt dat met nieuwigheden wel eens dikwijls tegen, maar hier had men

Rijkbloeiende Klimroos. (Orig. foto voor "Onze Tuinen" van Mej. E. M. Am ${\tt ent}$, te ${\it Laren}$ (N.-H.)

toch stellig niet op gerekend. Weldra bleek echter, dat niet de nieuwe invoering zelve de schuldige was, maar wel de verkeerde behandeling. Deze plant wil n.l. na haar planting gaarne rustig blijven groeien, zonder telkens uit den grond genomen te worden. Neemt men bij vele bolgewassen het jonge broed van den ouden bol af, om daardoor beter groei en bloei der oude bol te verkrijgen, bij Eucharis bewerkt deze handelwijze juist het tegengestelde. Hoe meer men haar tot een bossig geheel laat opgroeien, hoe beter zij bloeien wil. In tegenstelling met de smalle, lijmvormige bladeren van vele Amaryllisachtigen zijn die van Eucharis meer breed van vorm, veel gelijkende op de bladeren der Funkia.

De bloemen van Eucharis amazonica zijn zuiver wit en bezitten een aangenamen geur. Zij zijn vrij groot, men heeft er zelfs van 12 c.M. in doorsnee. Het spreekt dus wel haast van zelf dat zij een mooien aanblik geven, vooral ook waar er van 3 tot 6 op één steel zitten.

Behalve Eucharis amazonica kweekt men ook nog Eucharis candida Planch, die eveneens door Linden schijnt ingevoerd te zijn, en verder nog Eucharis Mastersii Bak, Eucheris Sanderi Bak en Eucharis subedentata, maar deze zijn minder algemeen dan de eerstgenoemde.

^{*)} Jean Jules Linden (geb. 1817 te Luxemburg, gest. 1898 te Brussel) ging reeds op 18-jarigen leeftijd in opdracht der Belgische regeering met een wetenschappelijke expeditie naar Brazilië en Mexico en bereisde daar gedurende een tiental jaren een groot deel van Zuid-Amerika. In 1845 teruggekrerd richtte hij te Luxemburg eeu kweeker van nieuw ingevoerde planten op, die hij later naar Brussel verplaatste, waar hij tevens gedurende eenige jaren Directeur der Dierentum was. In 1870 verplaatste hij zijn kweekerij, door aankoop van die van A. Verschaffelt, naar Gent, vanwaar zij later weer naar Brussel werd overgebracht, waar de zoon de L'horticulture internationale nog voertzet. nog voertzet.

Alle Eucharissoorten moeten in voedzame, doch tevens losse aarde geplant worden. Men neemt daarvoor gewoonlijk twee deelen bladaarde en één deel hei-aarde, waardoor men wat compost en graszodenaarde, benevens wat zand doet. Men moet voor goede drainaige zorgen, want ofschoon de planten gedurende den groei wel van vocht houden, moet toch het overtollige water goed kunnen afloopen. Tegen den rusttijd moeten de planten minder vocht ontvangen, maar geheel droog mogen zij toch in geen geval worden, want zij verliezen de bladeren niet. In Augustus tot eind October is de beste verplanttijd. Ook in Maart wordt het wel gedaan.

Tijdens den bloei moet de plant 15 tot 20 gr. Č. warmte hebben en ook na den bloei kan men ze op die warmte houden, al zal een paar graden lager niet hinderen. In een vorstvrij vertrek mag de plant echter niet geplaatst worden, dat zou bepaald haar dood worden.

Men kan de planten zeer goed in potten kweeken, mits men er maar voor zorgt ze niet ieder jaar opnieuw te verplanten en ze ook later steeds zoo weinig mogelijk stoort. Is verplanten noodzakelijk geworden, dan neme men een grooteren pot, verwijder zonder storing der wortels de oude aarde zooveel mogelijk en vul dan alles aan in den nieuwen pot. In geen geval verwijdere men de jonge bollen. Zoo zal inen cen prachtige plant verkrijgen, die bij goede verzorging stellig fraai bloeien zal.

De ballen zijn niet bepaald goedkoop, maar toch is er wel aankomen aan. De prijs varieert dikwijls tusschen 50 cent en 1 gulden. Bij goed gesorteerde bloembollenhandelaars zijn zij

verkrijgbaar.

J. J. H.

CLIANTHUS DAMPIERI OP COLUTEA ARBORESCENS.

In No. 5 van ,,die Gartenwelt" van 1 Febr. j.l. beschrijft T. Beer hoe men Clianthus Dampieri met uitnemend succes kan kweeken en tot volle schoonheid brengen, door ze in jeugdstaat te enten op jonge zaailingen van Colutea arborescens. Deze laatste zaait men daartoe uit, na de zaden eerst in water geweekt te hebben; 14 dagen daarna doet men hetzelfde met de zaden van Clianthus Dampieri en als deze opgekomen en de zaailingen sterk genoeg zijn, worden de toppen van deze op de *Colutea-*zaailingen geënt, waarbij spleetenting wordt toegepast.

Deze cultuurmethode is het eerst toegepast in den botanischen-tuin te Berlijn en is voor een paar jaar in "Onze Tuinen" uitvoerig beschreven door onzen medewerker, den heer J. G. Houtman, waarbij ook een afbeelding van de Clianthus Dampieri werd gegeven. (Zie O. T. jaarg. V, pag. 329).

BLOEMENTUIN

MONARDA DIDYMA.

Zoo vaak ik deze vaste plant, forsch en sterk van bouw, met haar smalle, lange, dwars afstaande, vuurroode, salieachtige lipbloemen zie, moet ik toegeven, dat wel alle kleuren kunnen samenstemmen met het groen van bladeren, maar dat toch helder, vlammend rood de fraaiste tegenstelling vormt met dit groen. En onwillekeurig denk ik dan aan de Kerstmisversiering van hulst met zijn glanzend groen blad en zijn dieproode bessen, of van Poinsèttia pulchèrrima met zijn schitterend roode "bloemen" (tusschen aanhalingsteekens, zetter, want het zijn eigenlijk de schutbladen om de bloem, die zoo sterk uitkomen). En een heele rij van planten met schitterend rood in de bloem, van splendens-planten, zou men kunnen zeggen, komt me in de gedachten: de Pelargónium Zonále Paul Grampel (teekenend ook zijn tweede naam, zijn synoniem: *Meteor* = vuurbol), de *Sâlvia splèndens*, de *Phlòx décussáta* Boule de feu (alweer een vuurbol!), de Héuchera sanguinea splèndens, de Celósia plumósa Thompsóni, de Fúchsia boliviána, de Lychnis viscária splèndens pléna, de Prímula obcónica grandiflóra splèndens, de Sapondria oxymoides splèndens en nog anderen wier namen me niet te binnen willen schieten. Wat een wier namen me niet te binnen willen schieten. schitterende reeks van rood bij meer of minder diep groen.

Van onze Monarda gesproken: naast de gewone didyma, die wat zuinig is van bloei, hebben we in de laatste jaren gekregen

de rijker bloeiende en nog levendiger roode verscheidenheid Cambridge Scarlet, eene werkelijke verbetering dus. Ook bestaat een rose gekleurde verscheidenheid.

Behalve deze drie, die in Juni en Juli bloeien, hebben we nog later bloeiende en hooger groeiende soorten in de M. fistulósa (eene lichtrose en een witte), de M. Russelliana, violet, en de nieuwste, tot September doorbloeiende M. violácea supèrba,

Monarda didyma, var. Cambridge scarlet. (Foto: "Amateur Gardening".)

zeer fraai purper-violet. Alle opgenoemde zijn planten, die in bloemranden of vóór en tusschen losse heesterbeplanting uitstekend voldoen. BIJHOUWER.

DENDROLOGIE

ANDROMEDA'S.

Het geslacht Andromeda, dat ons vele lieve, meest lage struiken levert, is zeer omvangrijk en zoo uitgebreid en uiteenloopend van vormen, dat men al wat men daartoe vroeger rekende, gesplitst heeft in groepen en ondergroepen, met geheel andere namen. Hiertoe nog niet eens gerekend de soorten als Phyllodace, Bryanthus, Daboecia, die vroeger ook tot de Andromeda's gerekend werden.

De onderfamilie Arbuteae, der Ericaceae, bevat onder meer de geslachten: Enkianthus, Cassiope, Leucothoë, Andromeda, Lyonia, Oxydendron, enz. Wat men over 't algemeen als Andromeda samenvat, behoort tot deze geslachten. Het geslacht Andromeda, is weer onderverdeeld in Eu-Andromeda, Zinobia en Portuna. Het geslacht Lyonia in: Eu-Lyonia, Pierris, Chamaedaphne, Eubotrys en Maria,

De afgebeelde plant is ook onder den naam Pierris bekend; doch ze wordt volgens de jongste indeeling onder de afdeeling Portuna gerekend. Zij is groenblijvend en mildbloeiend en hoewel zij in haar vaderland 1—1.50 M. hoog wordt, ziet men er hier zelden zulke groote exemplaren van. Reeds gedurende den winter zijn de bloemen te zien, doch zij komen pas in den lente tot volkomen ontwikkeling.

Bij de kweekers wordt zij steeds verkocht onder den naam

floribunda er meer van weg heeft, door de meer kegelvormige kroon. Mogelijk is 't een bastaard tusschen beiden. Zij vragen een humusrijken, veenachtigen bodem en een eenigszins beschutte plaats.

Het zijn geen planten om effect te maken, maar meer om van nabij bewonderd te worden, en in dit opzicht verdienen zij wat meer de aandacht. Goed ontwikkeld zijn de doorzichtige helderwitte bloempjes werkelijk een sieraad. In pot

Portuna := Pieris: japonica. - (Foto: "Gardeners Magazine.)

Andromeda japonica, en 18 de naam Pierris zoo goed als niet gebruikt. Er is een bontbladige variëteit van, die veel voorkomt.

Een paar aanverwanten soorten, die ongeveer dezelfde groeiwijze hebben, zijn de Portuna floribunda en P. formosa.

Het is niet onmogelijk dat de afgebeelde plant geen zuivere A. japonica is, daar de bloemen wat te nauw toeloopen naar de rand van de eenbladige bloemkroon.

De echte Portuna japonica is meer tonrond, terwijl de P.

gezet, laten zij zich gemakkelijk vervroegen; doch niet te warm. Zij hebben niet die schitterende groote witte bloemen van Zenobia (Andromeda) speciosa, maar de massa trossen die een goed gezond ontwikkeld exemplaar kan opleveren, vergoedt de mindere grootte.

De bloei duurt tamelijk lang, omdat het lang duurt eer de bloei werkelijk op zijn mooist is. Eerst is zij groenachtig en vaal doch later als de bloei doorzet, worden zij zuiver wit.

LEON. A. SPRINGER,

LEZING OVER ROZEN.

Voor de Afd. Utrecht van de Ned. Maatschappij voor Tuinbouw en Plant-kunde hield de heer E. H. J. Cunaeus een lezing over: Aanleg, grondbewerking en soortenkeus van rozen voor stadstuinen en parkaanleg, benevens de cultuur van trekrozen.

Spr. begint met te zeggen, dat men in stadstuintjes, meestal rozen kleine aantreft. Welnu, die zet men daar meestal op een plaats, waar zij te veel zonneschijn krijgen, zij zullen daar geen schik heb-ben, en het verbranden der bladeren is In grootere natuur ijk niet uitgesloten. tuinen kan men beter rozen planten. Men plant de rozen zoo luchtig mogelijk, maar men moet ze niet onder boomen zetten, daar de grond daar te dicht geslipt wordt en tevens te koud is voor de rozen.

Het Noorden is voor onze rozen geen goede standplaats. Spr. kan daarvoor toch; een goede roos aanbevelen, nl. Persian

Spr. wijst er met nadruk op, dat de stadstuinen van nieuwe huizen zoo verknoeid worden. In den grond stopt men kalk, krullen, glas enz. en de eigenaar van de huizen laat er dan een dun laagje zwarte aarde overheen gooien, zoodat het uitstekende grond lijkt.

Op zulken grond willen geen rozen groeien, en moet men de grond eerst goed omwerken. Rozen houden van een diep omgespitten leemachtigen grond. Wanneer moeten wij rozen planten: in het voorjaar of in het najaar? Op gunstigen, niet te zwaren grond, plant men rozen in het najaar. In het voorjaar plant men op koude vochtige gronden. Hebben de rozen lange scheuten gemaakt, waardoor zij door den wind worden heen en weer ge-swiept, dan snoeit men deze in. In het najaar ontdoet men, de pas geplante rezen van de bladeren. Men snoeit de rezen half Maart, zwakke soorten snoeit men op 1 à 2 oogen, krachtige groeiers een beetje langer. Men plant struikrozen op een afstand van 40 c.M., terwijl men de grond bedekt met riet, of turfmolm.

Rozen worden meestal te dicht op elkaar geplant zegt spr. In Leiden en Haarlem bedekt men de rozen met ruige mest, waardoor de grond vochtig blijft. In het eerste jaar houdt de plant niet van te felle zonnestralen. Spr. zegt, dat hij een proef heeft genomen met het wegnijpen van de knoppen in het eerste jaar. Het 2e jaar kreeg hij het dubbel vergoed. Krijgt men in het najaar zijn rozen in

bevroren toestand, dan moet men de wortels en takken overgieten met koud water en op een koude plaats bewaren en zorg dragen dat ze langzaam ontdooien. Komen zij in 't voorjaar verdroogd aan, dan doet men het best ze in den grond te graven. Men kan aan het hout zien of men met zwakke of sterk groeiende soorten te doen heeft. De sterkere snoeit men minder als de zwakkere. Het bovenste oog moet steeds naar buiten gericht zijn, en niet naar binn n. Wil men veel plezier van zijn klimrozen hebben dan moet men ze niet direct tegen een muur of schutting laten groeien. Het best kan men ze laten groeien tegen latwerk. Er kan dan lucht achter de roos komen, en men heeft minder last van 't wit. Dit bestrijdt men bij zonnig weer met bloem van zwavel.

Spr. zei dat hij uien langs zijn klimroos gepoot had en deze had totaal geen last van 't wit, terwijl hij andere jaren vol zat. Rozen die geschikt waren voor stadsparken, noemde spr. er eenigen op. Die tot hooge heesters kunnen groeien: Japansche rugosa, licht roode bloemen, sierheester bij uitnemendheid, niet te sterk snoeien; Rosa Villosa en Rosa Wichuriana. Deze is

zeer geschikt om over rotsblokken te laten groeien.

Na de pauze behandelde spr. nog het vervroegen van trekrozen, zooals het vroeger en thans gebeurt, en gaf hierbij zeer practische wenken. J. Ch. B.

"MIMICRY".

Woensdag 12 Febr. jl. hield voor de afd. Twente van de N. M. v. T. en Pl. te Enschede de heer J. B. Bernink van Denekamp een lezing over Mimicry (Schut-kleur) en Insecten, schadelijk voor tuin-bouw. Eene mooie verzameling insekten had de geachte spreker meegebracht, om zijne lezing te demonstreeren.

Mimicry, wat is dat?
't Is de schut of beschutkleur van insekten en andere dieren, welke gelijk is aan de omgeving waarin ze verkeeren, waardoor ze aan het oog hunner vijanden onttrokken zijn.

Rupsen zijn meerendeels moeilijk te zien. De Orion-vlinder komt in Mei-Juni veel voor op den eikenboomschors, en daar hare kleur gelijk is aan dien boomschors, is hij niet dan met een oplettend oog te onderscheiden.

De Hermalijn is des zomers bruin en in den winter wit; telkens gelijk aan de omgeving.

De schutkleur is dus de beschermster tegen de dagelijksche vijanden. Spreker illustreert dit alles met de meegebrachte

Naast de miciry vindt men nog andere beschermingsmiddelen voor verschillende dieren. Dat zijn vooreerst afschrikwekkende kleuren (waarvan de Uilkopvlinder een mooi voorbeeld is). Ook de scherpe haartjes van sommige rupsen, waardoor ze te prikkelend werken in de vogelen maag, zijn beschermmiddelen tegen de vijanden. Zangvogels zijn meest groen en geel. De meeuwen zijn gelijk de schuimende zee, terwijl de visschen in het heldere element Bij de hunne eigen mimicry hebben. vraag vanwaar dit alles? komen we vanzelf, aldus spr., tot de conclusie, dat er ééne Almacht is die dat alles leidt en bestuurt. Laten ook wij met open oogen in de natuur zien, want veel is daar te zien en te leeren van de wondere schepselen Gods.

De voorzitter der afdeeling, de heer Hendriksen, dankte den spreker voor zijne lezing en de vergadering stemde door applaus hiermede in. ,Tw. Delden. B. de Kr.

TENTOONSTELLINGEN | 2

Tuinbouwtentoonstelling te Apeldoorn. Ter gelegenheid van de feestelijke herdenking van Neerland's onafhankelijkheid in vereeniging met de nationale tentoonstelling van industrie, handel en nijverheid zal van 21 Augustus tot 3 September op het landgoed "Welgelegen" te Apeldoorn eene tuinbouwtentoonstelling worden

Het programma bevat 25 prijsvragen, waarvoor een aantal medailles zijn beschikhaar gesteld. Een eerecomité is ingesteld met Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden als voorzitter.

De heer K. Berendsen, chef-bloemist van het Kon. Domein Het Loo is de secretaris van het tentoonstellingscomité.

Tentoonstelling van artistieke planten en bloemenversieringen Amsterdam, Mei 1913.

Betreffende de inzendingen kan thans reeds worden meegedeeld, dat het moeite zal kosten a^lles behoorlijk te plaatsen. Er

komen belangrijke inzendingen uit Boskoop en Aalsmeer, en andere plaatsen ingeteekend is.

Ook van andere zijde blijkt groote be-

langstelling.

Het waarborgfonds is thans voor de helft vo teekend en het Bestuur heeft vertrouwen, dat ook de rest zal komen. Tevens schonken de Ned. Chrysanthemum Club twee gouden medailles, net Restaurant Trianon een gouden medaille, de heer F. der Kinderen een gouden medaile, de heer Oscar Manus een gouden medaille, Mevrouw W. A. Hienfeld een verguid zilveren medaille, de heer W. K. L. van Waaree een zilveren medaille, de Afdeeling Velp der Ned. Mij. v. Tuinbouw en Plantkunde een zilveren medaille, de heer J. Sweys een zilveren medaille, terwijl nog verschillende bronzen medailles en geldterwijl nog

schenkingen werden beschikbaar gesteld. Het buitenterreintje der tentoonstelling zal worden aangelegd onder toezicht van de Amsterdamsche Vereeniging van Patroons in het Tuinbouwvak, die dit wel-willend aan het tentoonstellingsbestuur had aangeboden. Naar we vernemen zal de Firma Rozenoord, wier plan van aanleg werd goedgekeurd, het tuintje op smaak-volle wijze in orde brengen. Maar de eigenlijke bloemenpracht zullen de zalen in Bellevue opleveren en gezien de algemeene be-langstelling onder de vaklieden belooft de expositie een schitterend bloemenfeest te worden.

Rome. 10—19 Mei 1913 wordt alhier door de Italiaansche Vereniging voor Vreemdelingenverkeer eene nationale bloemententoonstelling gehouden; de beroemde Villa Borghese vormt de plaats waar de tentoonstelling wordt gehouden.

Bloemenkeuring te Haarlem op 3 Februari 1913.

Getuigschr. 1 ekl. Enkele Hyacinth Marconi, nieuwe verscheidenheid. Kleur donkerrose; bloemtros breed en gesloten; nagel middelmatig grot; bloemstengel kort en stevig; bol middelmatig groot en glad; de verscheidenheid is gevonden in E. R. Cardinal Wiseman, en vermoedelijk sedert 1900 in den handel.

Enkele Hyacinth Prins Hendrik, nieuwe verscheidenheid. Kleur rosewit; bloemtros groot, goed gesloten, van mooien vorm; nagel middelmatig grof, geveerd; bloem-stengel stevig; blad kort; bol middelmatig groot en glad; is uit zaad gewonnen en sedert 1911 in den handel.

Enkele Hyacinth Prinses Juliana, nieuwe verscheidenheid. Kleur wasachtig wit; bloemtros breed, van mooien vorm; nagel middelmatig grof; bloemstengel lang en stevig; blad lang; bol groot, glad en roodschalig; is uit zaad gewonnen en sedert 1910 ongeveer in den handel.

Getuigschr. van verdienste. Enkele Hyacinth Louis Pasteur, nieuwe verscheidenheid. Kleur paarsblauw, bont met licht getint oog; bloem middelmatig groot, goed gevormd; nagel middelmatig grof; bloemstengel lang; blad smal en lang; bol groot en plat; is uit zaad gewon-nen en sedert 1911 in den handel.

Al deze conquesten waren van denzelfden inzender, A. van der Vlugt M.z, te Lisse. Diploma v. Z. M. Verzameling En-kele Hyacinthen in pannen gekweekt, ter opluistering ingezonden door de firma Johs. Rosenkrantz en Zonen te Heemstede, bestaande uit de volgende verscheiden-heden: Enkel Blauw Competitor; Enkel Blauw Kaiser Wilhelm; Enkel Blauw Frans Hals; Enkel Blauw Lord Salisbury; Enkel Blauw President Cleveland; Enkel Geel President Steijn; en Enkel Wit L'Immaculée; Enkel Rose Rosenburgh.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Thunia. — Cattleya. — Luchten en schermen.

Het gaat met de ihumas als met de soorten van Calantne met atvallende biaderen, ook zij moeten eik jaar verplant worden en dit prettige werkje wordt ge-daan, zoodra de meuwe groei begint, wat vandaag oi morgen plaats neett. inunia's houden van een krachtig aardmengsel en wij kunnen dat klaar maken as voigt: wij nemen 2/3 graszoodengrond en 1/3 oude, opgedroogde koemest; nieraan wordt toegevoegd wat nan vergane eikenbiaderen, genakt sphagnum en wat stukjes houtskool. De pot wordt o c.M. diep gevuid met gewassenen potscherven, waarover een kaagle Sphagnum gelegd wordt. In een pot van 15 c.M. whate kunnen drie schunknohen gezet worden, met de voet op de compost, terwijk een stokje wordt aangebracht om de scnynkooi vast te houden. Zij krijgen een nence plaats in een warme kas waar zij voorloopig niet te veel water krijgen. Zoopladeren zich laten zien moeten ara de deze nerhaaideiijk bespoten worden daar zich anders aan de onderzijde Roode Spin gaat nestelen en die moeien wij op een aistand houden

In volten groei kunnen zij veel water hebben.

De in den herfst en begin winter bioeiende Cattieya's, zooals U. tabiata en varietetten, C. Bowringtana, U. Mantinu, U. Wendlandii, U. Asntonu, C. Pittiana, U. Fabia, U. Ciarkia en andere beginnen uit haar zoete rust te ontwaken en toonen dat door de wortels, die gaan groeien. Zijn er bij die frissche compost or meer ruimte wenschen, dan kunnen wij dit nu het beste doen. Waar de compost nog in goede conditie blijkt, daar planten wij de kiuit zoo over; is dit echter zuur, dan schudden wij de plant voorzichtig uit, snijden doode wortels af, terwijl oude schijnknollen worden weggesneden, die maken de plant maar onnoodig groot.

Wat betreft de grootte der potten houden wij rekening met het individu en vragen met de plant in de handen: is het een krachtige groeister, hoe ziet de wortelbal er uit, enz. Zoo zullen wij de sterke planten een grooter pot geven dan de zwakkere.

Meer dan ooit wenschen de orchideeën thans onze algemeene aandacht en zorg vooral ten opzichte van luchten en gieten. De groeiende planten en de nieuwe bladeren zijn zeer gevoelig en kunnen zoo ge-makkelijk verbranden. Om dezen tijd van het jaar heeft men sterk afwisselende temperaturen en om 10 uur schijnt het zonnetje, terwijl een uur later sneeuwvlokken over de kas spelen. Wij moeten dus voortdurend bij de hand zijn en luchten en schermen regelen naar omstandigheden. De koude, scherpe wind belet soms om de luchtraampjes te openen, wij kunnen dan echter gebruik maken van de roosters in de muren en zetten die open. Deze opmerkingen gelden vooral de koudekas, waar-in Odontoglossums, Masdevallias en Cypripediums een plaats hebben gevonden.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Vorst. — Snoeien van bloemheesters.

De planten, die zich door 't zachte weer van begin Februari hebben laten verleiden om uit te loopen, troffen het met de vorst al bijzonder siecht, vooral de verschillende bolgewassen zullen leeijk hebben geleden. We zagen o. a .op enkele plaatsen Hyacinthen, die hun bloemknoppen al door den grond begonnen te dringen, zoodat we op verschillende plaatsen wel van vorstschade zullen hooren.

Het wordt nu tijd, dat we voortgaan met het snoeien van heesters. Reeds vroeger snoeiden we de dekheesters en de sierbladheesters. Aan de beurt zijn nu de bloemheesters.

Gemakshalve verdeelen we deze in vroegbloeienden en laatbloeienden. We beginnen met die heesters, welke laat in den zomer bloeien. Daar ze bloeien op het hout, dat in denzelfden zomer wordt ontwikkeld, levert de snoei betrekkelijk weinig moeilijkheden op.

Op een enkele uitzondering na, kunnen deze heesters alle kort gesnoeid worden; door het korte snoeien bevorderen we een krachtig gewas, zoodat de kans op flinke groote bloemen ook grooter wordt.

De volgende heesters moeten nu worden gesnoeid:

Amorpha fruticosa (Indigostruik genoemd); van het snoeihout kan men nu tevens stek snijden.

Baccharis halimifolia, Ceanothus americanus zijn niet geheel winterhard; mocht dus vorst dreigen, dan wachten we nog eenige dagen.

Clethra alnifolia, Colutca arborescens (kan nu ook gestekt).

Desmodium penduliflorum; deze wordt eenvoudig een handbreed boven den grond afgesneden. Mocht de heester soms bevroren zijn, dan loopt hij bij den grond weer uit.

Cornus alba, C. sanguinca (stekken). Calycanthus floridus, specrijstruik. De bloemen rieken heerlijk.

Coronilla Emerus; bij het snoeien moet men goed toekijken, daar deze heester zoowel op het jonge als op het oude hout bloeit. Alleen als de struik erg vergroeid is, snijdt men kort in.

Evonymus europaeus heeft in den zomer nogal van ongedierte te lijden; we snijden dus sterk in, om een krachtig gewas te krijeen.

Genista tinctoria Brom). Hibiscus syriacus snoeien we bij voorkeur in 't geheel niet, maar laten ze om de 4 of 5 jaar een verjongingskuur ondergaan, door ze dan flink kort in te snijden.

Hydrangea paniculata gr. fl. wordt zeer kort gesnoeid op 3 à 4 oogen.

Deze heester schijnt niet van zwaren, natten grond te houden. Op die plaatsen wordt ze ieder jaar minder; bij planting rekenen we dan ook erop, flink wat zand door den grond te spitten.

Indigofera Dosua wordt behandeld als Desmodium.

Leycesteria formosa bloeit ook enkele malen op het oude hout; we kijken dus uit, dat we geen bloemknoppen wegsnijden

Ligustrum lucidum, Lonicera tartarica, vooral niet langer wachten, daar deze reeds uitgeloopen is, voorts snoeien we Potentilla fruticosa, Rhodotypos kerriotdes, Sambucus nigra, de Spiraea's, die met een pluim bloeien b.v. Spiraea Douglasi, Sp. ariaefolia, Sp. Lindleyana, enz., verder Spiraea Callosa en Sp. Bumalda.

A. Lebbink.

In Kassen en Bakken.

Pelargoniums verpotten. — Oppotten van Caladiums en Gloxinia's, etc. — Celosia zaaien. — Cyperussen en hunne vermeerdering.

Wauneer het weer dit toelaat, dan beginnon we nu met het verpotten van verschillende planten, welke den winter in stek-potjes hebben overgehouden, waarvan we in de eerste plaats l'etargoniums noemen. Ze hebben in den winter nagenoeg geen water gehad, zoodat ze eerst eenige malen terdege gegoten moeten worden om het kluitje vochtig te maken. Ondertusschen maken we de benoodigde hoeveelheid aarde klaar, bestaande uit de verteerde broei-materialen (blad- en paardenmest) uit bakken, waardoorheen koemest gemengd is. Deze grond wordt gehord en meteen wat scherp zand door gemengd. Zooals begrijpelijk zet men deze planten over in de "zonalenpotten". We verpotten ze soort voor soort en graven ze zoo in den kouden bak niet te ver van 't glas om ijl optrekken te voorkomen. Kan men eenigen broei aanbrengen dan zal dit ten zeerste het aangroeien bevorderen. De eerste dagen luchte we zeer weinig, een koude bak soms geheel niet. Krijgen we direct scherpe zon, dan moeten we wat schermen en tevens wat sproeien. Den eersten tijd moeten we des nachts de bak nog dekken. Zeer spoedig wortelen ze en groeien door, zoodat we dan meer lucht geven.

Verschillende bol- en knolgewassen voor de warme kas moeten nu opgepot worden en wel in de eerste plaats de met fraai gekleurde bladeren prijkende Caladiums. Aanvankelijk zet men de knollen in kleine potten in zandige aarde en gewoonlijk een paar bijeen. Na het oppotten plaatst men ze in een kweekbakje, om ze aan den groei te brengen. Zijn ze goed aan den groei, dan verpot men in grootere potten met goede voedzame lichte aarde, voornamelijk boschgrond, waarna men ze direct in een warme bak of kas plaatst, om ze daarin tot Juni voort te kweeken, waarna ze in andere kassen kunnen geplaatst worden, b.v. in een leeggekomen koude kas. Ze verlangen veel water, een vochtige atmosfeer en af en toe vloeimest.

Evenzoo behandelen we de Gloxinia's, welker knollen ook droog bewaard zijn. Deze kunnen we eerst uitleggen op een warm tablet in de kas, of, hebben we een warme broeibak, dan kunnen we ze dadelijk oppotten in niet te groote potten in boschgrond, een weinig bladgrond en zand. Hierna graven we ze in en gieten wat aan, om na eenigen tijd, als de broei gaat minderen, eeen nieuwe mestbak aan te leggen en ze daarop te plaatsen. Gloxinia's eischen een nauwkeurige behandeling wat gieten betreft en niet zooveel water als Caladiums. Yoor vroegen bloei potten we nu ook wat Achimenes Tydaca, Naegelia, op, allen in lichte, voedzame aarde.

Iets schoons voor zomerperken en wat nu gezaaid moet worden is *Celosia pyrami*dalis. Men leze hierover het art. in No. 31.

We kunnen nu ook Cyperus alternijolius en C. gracilis stekken. Deze planten maken zeer lange ongelede halmen, aan welker einde dicht op elkander geplaatste lintvormige bladeren voorkomen. Een paar c.M. hieronder snijden we de stengel af en tevens korten we de bladeren tot op ½ in, waarna we ze in zandige aarde stekken in potjes tot aan de bladeren. Warm geplaatst wortelen ze al spoedig en maken scheutjes uit de oksels, waarna ze in de kas geplaatst worden om verder op te

kweeken. Ze kunnen later zeer goed dienst doen als kamerplant of in een aquarium, want het zijn liefhebbers van vocht. De bontbladerige variëteit moeten we door scheuren vermenigvuldigen, daar ze uit stek vaak groene planten leveren. Nog een eigenaardige soort van dit geslacht is C. Papyrus of C. antiquorum (papierplant) uit Egypte. Deze vormt 2—3 M. lange stengels en kan in warme zomers in pot gekweek buiten in vijvers geplaatst worden. In de kas labandalt men ge ook ale den. In de kas behandelt men ze ook als moeras- of waterplant. Ze staat uitstekend in bassins met tropische waterlelies. Men vermenigvuldigt ze door scheuren, maar men kan ze ook opkweeken uit zaad. J. A. Hoitingh. Utrecht.

In den Moestuin.

Paden. - Erwten. - Meloenen.

De paden tussehen de bedden kunnen worden uitgeschept en dit des te dieper, naarmate de bodem vochtiger is. bedden krijgen een breedte van p 1 M. en de paadjes er tusschen 0.40 e.M. Vóór dit gedaan wordt moet de grond eerst met de greep zijn losgemaakt en als hij opgedroogd is kunnen vervolgens de paden worden aangebracht.

Missehien dat de voorgekiemde erwten reeds voldoende zijn afgehard, dan moeten ze worden uitgeplant, want te hoog mogen ze vóór het uitplanten niet worden.

De plantjes worden daartoe met de schop uit het zaadbed gestoken, zoodat de penwortels worden doorgesneden. Dit wel geschikt om een betere wortelverdeeling in den grond te krijgen. De worteling zal daardoor meer oppervlakkig plaats hebben en dat is wel goed, want in de bovenste lang is gewoonlijk het meeste voedsel aanwezig. Men trekt nu de lijn over het bed iets meer naar het midden dan waar de rijen erwten zullen komen en wel zoo, dat de twee rijen op het bed van één meter, dertig centimeter van elkander komen.

Als men plant moet dit altijd cenige centimeters van af de getrokken lijn gebeuren en niet vlak er onder, dit is lastig. De erwten en peulen worden dicht bij elkander geplant en daarna aardt men nog wat grond aan, zoodat de plantjes nog maar een paar c.M. boven den grond uitsteken.

Nadat men een bed erwten en peulen geplant heeft, kan men direct ook van dezelfde soort gaan zaaien, en doet men dit ook tegelijk met een laat soort, dan heeft men voorloopig al een goede opeen-

volging.

De volgende zaaiing geschiedt als de eerste gezaaide reeds eenige c.M. boven den grond staan. De uitgeplante crwten kan men eerst nog wat beschutting geven door er erwtenrijs overheen te leggen, dat later zal worden gebruikt langs de

rijen. Men heeft in vele streken nog al last er van, dat vogels of muizen de erwten aantasten; hiertegen worden de erwten wel behandeld met roode menie. Men neemt daarvoor een bakje en doet er de vochtig gemaakte erwten in. Daarna strooit men menie over de erwten en schudt ze goed door. Na het opdrogen worden ze uitgezaaid.

Tegen de vogels beschermt men de erwten wel door over de bedden een getimmerte aan te brengen van latten en kippengaas, zoodat dit juist over de erwten heen gezet kan worden.

Na het zaaien de bedden maar direct met rijs bedekken of zwarte draden er over spannen. Ook wordt wel gebruik gemaakt van afgekeurde vischnetten.

Muizenbezoek herkent men aan de manier waarop ze werken. Men ziet dan op verschillende plaatsen kleine openingen in den grond gewoeld. Hiertegen kan men kleine va len plaatsen op de zaadbedden. De gevaarlijkste tijd is die wanneer het zaad pas is gekiemd, zoowel voor de aanvallen van muizen als vogels.

De meloenenteelt wordt nu ook zoo

langzamerhand begonnen. Daarvoor moet dan een warme bak pas gereed zijn. De grond van dezen bak kan bestaan uit vier wagens bladgrond, één wagen koemest en vier wagens tungrond. Dit mengsel wordt niet op één keer aangebracht, maar bijv. in drieën. Telkens als er nieuwe grond bijkomt, wordt deze door den reeds aanwezigen gemengd, opdat de afkoeling door den aangebrachten grond niet te

De planten worden verkregen door de meloenpitten in de kas of in anderen warmen bak te zaaien. Het laatste is beter omdat de planten er minder ijl in worden. Twee planten of meer zet men in den bak op één derde van den hoogen kant, ten slotte laat men de twee evenmin geschermd. Er wordt vroeg om ongeveer drie uur flink gedekt en de bak op binnenlucht gezet. In den bak zaait men prei en bleekselderij om later te verspenen.

In den Fruittuin.

Vorst. - Wortelsnoei. - Perziken etc. in kassen. - Luizen. - Aardbeien in warme bakken.

Drongen we er de vorige week op aan, ons plant- of verplantwerk niet langer uit stellen, nu zeggen we: zoo lang het vriest, overnaast u niet, wacht tot de vorst

uit den grond verawenen is.

Ook voor den kweeker brengt zoo'n onverwachte vorst midden in den drukken verzendtijd een heele stagnatie en haalt een streep door al zijn berekeningen. Mochten er, nadat de vorst het direct planten onmogelijk gemaakt heeft, nog boomen etc. ontvangen worden, dan bestaat de mogelijkheid aat de wortels door de vorst geieden hebben. We brengen ze dan in den toestand waarin ze door ons ontvangen werden, in een koele ruimte waarin ze langzaam kunnen ontdooien en wachten gedu.dig at, hoe de lente hare reehten her-neemt. Bemerken we dan bij het in-snoeien van de wortels dat deze geleden hebben, wat bij een goede verpakking en een regelmatig vervoer niet zoo heel spoedig plaats heeft, dan worden de wortels tot op het gezonde gedeelte teruggesneden. Een bevroren en daarna ontdooide wortel is min of meer sponsachtig geworden, terwijl de kern een ietwat doffe gele kleur aanneemt, waardoor het gemakkelijk wordt te bepalen hoever de insnijding moet geschieden.

Met ons ander snoeiwerk gaan we geregeld door; uitgenomen de eerste dagen, was de vorst niet van dien aard dat dit er voor onderbroken behoefde te worden. Uitstel doet het gevaar dat knoppen zullen worden afgestooten, met den dag toe-nemen; 't was voor het invallen van den vorst reeds bijzonder groot, waardoor velen de vrees uitspraken, dat de, hoewel nog niet geheel geopende, knoppen lijden zouden. Engelsche krozen en abrikozen waren reeds hier en daar open perziken lieten leun rood duidelijk zien, de perenknoppen hadden hun winteromhulsel verbroken en traden naar buiten, de aardbeien hoewel nog veilig opgeborgen gaven toch reeds voldoende teekenen dat ze niet ongevoelig waren gebleven voor het zachte weer. Geen wonder dat velen de schrik om 't hart sloeg, in hun verbeelding den ganschen oogst vernield zagen.

't Zal, verwachten we, zoo'n vaart niet loopen, zoolang de bloemen niet geheel en al open zijn d. w. z. zoolang de inwen-

dige organen die ze bevatten niet rijp zijn kunnen ze wel een stootje velen. 't Is of ze instinctmatig het gevaar dat hun dreigt beseffen, althans ze trekken de beschermende bloembladen samen en wachten in dien toestand betere tijden af.

In koude kassen, warenhuizen etc. waarin we zonder eenige bedekking gedurende den nacht, perziken, abrikozen, pruimen enz. tot vruchtgeven wenschen te brengen kan bij zulk een weer de toestand kritiek worden. In zulke innichtingen loopt des daags de temperatuur verbazend op om des nachts soms weer tot onder nul terug te vallen. Veel luchten en bijtijds de ramen weer dieht, kan die beide uiter-

sten eenigszins opheffen.

Waar we door kunstmatige verwarming den toestand kunnen beheerschen gaat het bij zulk helder weer naar wensch, de bloei verloopt onder gunstige omstandigheden, terwijl de koude gedurende den nacht door te stoken gemakkelijk is buiten te houden. Een ander gevaar dreigt daar echter zoodra na den bloei de eerste groene scheutjes ziehtbaar worden.'t Is of de bladluizen zich steeds gereedhouden en slechts op een gelegenheid wachten hun aanval te beginnen. Geregeld besproeien met water dat de kastemperatuur heeft, kan de kwaal in den aanvang stuiten, wat aftreksel van slechte tabak of tabaksstelen door dit water gemengd verhoogt de werkzaamheid er van, terwijl een bestuiving met tabaksstof de luizen eveneens minder aangenaam is. Spoedige hulp is in zulke gevallen dubbele hulp.

Indien de broeimest, welke bestemd was voor een bak waarin we aardbeien wenschen te vervroegen, in bevroren toestand in den bak is gebracht, dan ver-traagt dit zeer den broei. In zulke gevallen wachten we geduldig tot dit euvel zich hersteld heeft. Door den bak aanvankelijk gesloten te houden en de warmte welke de zon er in brengt, door dekken gedurende den nacht te bewaren, is de broei, nu we reeds Maart schrijven, wel op te wekken en kan, nadat de schadelijke dampen ontsnapt zijn, aarde op den mest gebracht worden. Wanneer deze aarde door den mest verwarmd is brengen we de aardbeienplanten,welke verleden jaar Juli-Augustus speciaal voor dit doel werden gekweekt, er met een flinke wortelbal op. Om telenrstelling te besparen gebruiken we sleehts zulke planten, welke door hun dikke neuzen voorspellen, dat er vele en kraehtige bloemstengels uit zullen voortkomen. In den aanvang geven we mogelijke dampen, nog van den mest afkomstig, gelegenheid te ontsnappen en wanneer later de bloemen zich openen zorgen we voor veel frissche lucht in den bak. Deze is noodig om de bevrnehting tot een goed einde te brengen. Bloemen, welker hart in zwart overgaat, geven hoogstens klein ineengeschrompeld vruchtje. geheel zwarte bloemen geven niets, ze zijn gelijk aan die, welke bevroren zijn. J. C. M.

EEN AARDIG GROEPJE.

(Ingezonden.)

In het laatste no. van "Onze Tuinen" komt voor "Een aardig groepje". Het perk dat daarbij afgebeeld is, zag ik dezen zomer in de tuinen van Hampton Court, waar het mijn bijzondere aandacht trok door de mooie kleurencombinatie. De na-men der planten noteerde ik, en deel ik u mede, dat de rose begonia, welke door u niet met zekerheid medegedeeld kon worden, op het etiket vermeld stond als "Major Hope", waartusschen als onder-grond Koeniga ma itima en verder Leu cophyta Brownii. Utreeht.

Mej. CLEVERINGA.

WIJ LEVEREN WAT WIJ ADVERTEEREN. EEN GOED RIJWIEL, DAT DE VERGE-LIJKING MET ELK ANDER FABRIKAAT IN ALLE OPZICHTEN KAN DOORSTAAN, MAAR IN PRIJS LAGER IS.

De levering geschiedt franco aan huis door geheel Nederland. Voor verpakking, zoo noodig in krat, wordt niets in rekening gebracht. Indien gewenscht, verzenden wij de rijwielen geheel gemonteerd en zorgvuldig verpakt, zoodat ze na ontpakking terstond bereden kunnen worden.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Vraag No. 278. Ik heb een flinken lap tuin op het Z.-W. De grond is zeer droog, vereischt veel bemesting, maar bloemen en heesters gedijen er toeh goed. Boomen zijn er bijna niet, zoodat er volop zon is. Het GAZON eehter is en blijft AFSCHUWELIJK, ofschoon ik er veel gazonmest over strooide, schoon ik er veet gazonmest over strooide, ook een ander jaar wel stalmest, en er telkens graszaad in stop. Zelfs in den vorigen natten zomer bleven de randen kaal, leelijk en mossig, en het vierkante stuk gazon is al niet veel beter. Wat raadt u mij aan ter verbetering?

Amersfoort. J. v. B.

Antwoord: Waarschijnlijk is de oorzaak in den drogen grond te zoeken, waardoor het gras door gebrek aan vocht is gaan kwijnen en afgestorven. Is wellicht ook

besteld, met de bijvoeging, dat het voor drogen grond bestemd is. Later moet het gazon geregeld gemaaid worden, en gedurende den zomer een paar maal bemest met 1 à 2 ons Chilisalpeter op den vierk. Meter; uitstrooien als het gras droog is Meter; uitstroom a... en dan met water nagieten. W. F. A. G.

Vraag No. 279.

Ik heb van het vorig jaar in gesloten bus nog over een MENGSEL, bestaande wit 1 DEEL KALIUMBIPHOSPHAAT en 5 DEELEN KALIUMNITRAAT. Ik betwijfel of dit mengsel als bloemenmest volledig is. Moet het nog met Chilisalpeter vorden gangerydd en zoo ja met horned. worden aangevuld en zoo ja, met hoeveel

H. v. S.

b. Ook zag ik in Augustus een hooge klimplant blocien, buiten tegen het Mu-seumgebouw in Kew Gardens. Groote witte bloemen als waterlelies tussehen de groote bladeren. Op het bordje stond MAGNO-LIA GRANDIFLORA. Bij de heesters vind ik deze niet. Is het wellicht een kasplant, die in Kew zoo beschut staat, dat ze bui-ten bloeit? Is Augustus voor een Magnolia niet erg laat?
Zutphen. Mevr. I.—B.

Antwoord: a. Begonia's in het algemeen laten bij ongewone temperatuursverschillen gemakkelijk de bladeren vallen. Verplant uw Begonia in de tweede helft van Maart en geef haar bladgrond vermengd met zand. In den eersten tijd zuinig met het water wezen, terwijl het bevochtigen der bladeren door middel van een spuitje aan-

Onze geïllustreerde "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

minder geschikt graszaad gebruikt? Is het gras verdwenen, dan kan een natte zomer het niet zoo in eens weer te voorschijn 't Best is wel, dat u het gazon

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACA

de allerbeste!

opnieuw laat aanleggen. Laat het nu flink omspitten en met verteerden stalmest bemesten, en vervolgens in April bezaaien met een geschikt mengsel van graszaad, dat u bij een vertrouwd handelaar

Antwoord: Voeg bij 3 deelen van uw mengsel nog 2 deelen Chilisalpeter en 1 deel Dubbel-superphosphaat.

W.F. A. G.

a. Kunt u mij ook iets zeggen omtrent behandeling van BEGONIA LUCER-N.A. Ik zag haar in Augustus 1909 bloeien in de koude kas van Kev Gardens. Januari daaropvolgens stond het zaad voor het eerst opgegeven in den catalogus van de firma Haage en Schmidt. Ik bestelde het. Het kwam prachtig op. De raad van een tuinman kneep ik de koppen in. Ze begonnen allen weg te rotten en stierven. Alléén één plantje dat niet werd ingeknepen, en overwinterde in het eerste kleine potje, bleef in leven. Ik gaf het een grooteren pot. Verleedn jaar vielen alle bladeren af. Liepen op de oksels weer uit. Dit jaar lijna alle bladeren, vermoedelijk door een koulen nacht. Nu is er ook een grondscheut gekomen. Wat nu? Verplanten? en Wanneer? Bloeien deed ze nog n*et. NA. Ik zag haar in Augustus 1909 bloeien en Wanneer? Bloeien deed ze nog niet.

b, veling verdient. Groeit de plant goed door, dan giert n in den zomer een paar malen en wij twijfelen niet of "Lucerna" zal uw zorgen met een bouquet bloemen

b. Magnolia grandiflora treft men op b. Magnotta granastora treit men op verschillende plaatsen in Engeland tegen muren aan. Hier te lande gaat hij buiten doed en moet hij als een koudekasplant behandeld worden. Zijn bloeitijd is van L. K. B. Juli tot September.

Vraag No. 281.
Zoudt u mij ook inlichtingen kunnen geven over Aspidistra's? Ik weet dat er ASPIDISTRA'S zijn met enkel groene bla-deren en met mooie wit gestreepte blade-ren en dacht ook dat ze bestonden MET ROSE of ROOD GESTREEPTE BLADE-REN. Deze laatste kan ik niet bemachti-

MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:= Westzaan (Holland).

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

gen. Zoudt u mij ook kunnen zeggen of ze bestaan en waar ze verkrijgbaar zijn? Na aldwijk.

Antwoord: Neen, Aspidistra's met rose rood gestreepte bladeren bestaan er niet. Ik vermoed dat u gekleurdbladige Cordylinc's op het oog heb en deze met Aspidistra's verwart. De bladeren van deze Cordyline's mogen al iets weg hebben van die van Aspidistra's, de plant heeft echter een geheel anderen habitus en vormt een

stammetje, wat Aspidistra's niet doen; die vormen een kruipenden wortelstok!

De gekleurdbladige Cordyline's, veelal Draceena's genoemd, zijn niet als de Aspidistra's heet nad toen lage temperatus pidistra's bestand tegen lage temperaturen, maar eischen de temperatuur eener warme kas. In de kamer blijven ze wel cenigen tijd goed, maar gaan ten slotte toch achteruit. In een warme kas of serre toch achterunt. In een warme kas of serre gaan ze echter best. Een paar zeer fraaie variëteiten zijn Cordyline Baptistii met breede, roodgestreepte bladeren. C. Alexander Laing, helder rood van blad; C. de Smettiana, helder rose met erêmekleur; C. clegantissima met smalle, donker roode bladeren; C. amabilis met groene bladeren. ren, welke ook rose-wit gestreept of ge-vlamd zijn; C. angustata met smalle, helder karmijnroode bladeren. Deze Cordyline's kunt u bij elken eenigszins gesorteerden bloemist bestellen. v. L.

Trang No. 282.

Een RHODODENDRONSTRUIK is geheel AANGETAST; de aandoening schijnt besmettelijk te zijn want nu begint de daarnaast staande struik in hetzelfde perk ook dezelfde ziekte te vertoonen. Wat is dit en wat er tegen te doen?

Halsteren.

Antwoord: Hoewel ik geen rupsjes in de gestuurde blaadjes vond, komt het mij voor, dat het euvel een gevolg is van de voor, dat het euver een gevong is van de vreterij van blad rollers. Wegens hun verborgen ievenswijze is daar weinig anders tegen te doen, dan zorgvuldige inspectie, en vervolgens afplukken en verbranden. Wellicht vindt u de rupsen wel in de omgerolde blaadjes.

PERSONALIA.

K. A. BERENDSEN.

De Groothertog van Meeklenburg-Schwerin heeft den heer K. A. Berendsen, chef-bloemist van het Koninklijk domein Het Loo, benoemd tot ridder in de orde van den Griffioen.

De heer Berendsen wenschen wij geluk met deze onderscheiding.

LEESTAFEL

Nederlandsche Dekkleeden en Tentenfabriek, v.h. J. L. Werner. — Den Haag. Men krijgt onwillekeurig een zomersch gevoel — niettegenstaande Februari nog in 't land is — wanneer men, in deze prijscourant bladerende, de comfortable en practische tenten, banken met scherm, tuinparapluie's enz. beschouwt. Er is echter meer: Zwemgordels, slobkousen, paardedekens, waschzakken, bran-cards, jalouzieëu, kortom een 150 diffe-rente zaken staan er in, alzoo keus genoeg.

Iris Kaempferi, Newest and Rarest 50 Varieties. — Dit is de titel van een prachtcatalogus van Japansche Irissen, van de firma RenéSchoo & Co., te Hillegom, vertegenwoordiger voor de Japansche firma Yoshinoen—Garden te Tokio. Na een korte cultuurbeschrijving en eenige kiekjes van de Yoshinoen—Garden, volgen er 50 Japansche Irissen in natuurlijke kleuren en grootte afgebeeld op het fijne, Japansche crape-papier. Heerlijk mooi zijn de groote Irissen, waarvan de bloemen 20 à 35 c.M. middellijn beziten, en aan de kleurbeschrijving, waaraan we ons maar niet zullen wagen, uit vrees we ons maar niet zullen wagen, uit vrees dat onze lofspraak beneden het peil van onze gevoelens en onze waardeering zou

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden o.a. aangeboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

Firma P. A. A. DE LANGE, (62) BOOMKWEEKERIJEN ::: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

TUINVERSIERING.

N.V.,, DE, FI No. 29. ROM. I een origineel in Hoog 0.72 M. d (35)

HOOGEBERG", Velsen.
PRACHTKRATER in terrablanca, naar a e Villa, "Medici". Prijs f 20.—.

Door vertrek naar 't buitenland zoekt de familie GALLENKAMP voor haren TUINMAN NIEUWENHUIZEN, Barendsestraat 32, Haar-lem, een hem passende betrekking. Volkomen o. d. h., ook Orchideeën-cultuur, reeds vele jaren werkzaam. (90) jaren werkzaam. (90) Inlichtingen: Wiesbaden, Sonnenbergerstr. 4.

LIEFHEBBERS.

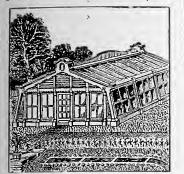
Door vertrek een prachtige collectie ORCHIDEEEN en PALMEN uit de hand te koop. Inlichtingen NIEUWENHUIZEN, Tuinbaas, Barendsestraat 52, Haarlem. (91)

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER– en KONIJNENSPORT.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST

\$\Rightarrow \text{VILLE-MESTSTOFFEN} \Rightarrow \Rightarrow \text{voor den tuinbouw en de groentencultuur.} \]

Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden. (456)

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

Wij bieden aan

Japansche Iris Kaempferii

in origineel uit JAPAN ingevoerde kisten, in 25 soorten, met namen. De schoonste en meest kleurenrijke bloemen die JAPAN oplevert; deze bloemen hebben tot 25c.M. doorsneê en zijn in de meest bizarre kleuren

Beschrijvende, geïllustreerde Album met prijsopgaaf wordt gaarne toegezonden door

RENE SCHOO & Co, Hillegom.

Vertegenwoordigers der firma

RIHACHIRO TANOI,
YOKOHAMA.

Onmisbaar bij het kunstmatig broeden is onze: HYGROMETER (Vochtmeter) MIT-HOF, prachtig nikkel instrument, uiterst betrouwbaar, f 3.—.

A. M. M. SCHMIDT, Instrumentmaker.

Instrumentmaker.
ZUTPHEN, Rozengracht 17,
hoek Apenstert.

GLADIOLUS BOLLEN. America per-25 f 0.75, Baron Joseph Hulot, prachtig blauw
Brenchleyensis Scarlet ,, ,, 0.80, 0.25, Gandavensis, gemengd, prachtig . 0.40. Marie Lemoine, prachtig 0.40.Hollandia, prachtig rose . VASTE PLANTEN. Funkia's in var. . per 25 Phloxen **,, 1.5**0 0.40.Iris Kaempferi in var. 0.40. Tritoma Macowani (Veurpijl) 1.50. Dahlia's, gemengd . 0.75. Paeonies, in variët. Alles franco thuis, na ontvangst van Postwissel of Remboursement. J. SPIJKER, Bloemist. (87) Manpadslaan, Vogelenzang.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(580)

WILDE ROZEN

== EN WINTERHARDE KLIMROZEN, ===

KWEEKERIJ "BOSCHLUST", RHENEN.

SPECIALITEIT VAN GEWASSEN VOOR VOGEL=-:- -:- EN WILDBESCHERMING -:- -:-

VRAAGT PRIJSLIJST. (796) =

maakt grondboringen met hand- en stoomkrachtvooronderzoek van den bodem tot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater.

BRONGAS-INSTALLATIËN.
Telefoon Interc. No. 36.

Aannemer van Rijkboringen voor opsporing van Delfstoffen. (72)

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227.
-:- Helpman bij Groningen. -:-

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. Eysbergen.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG,

Tuinbouw-Inrichting, :- :- :- ZEIST. -: -: -:

De nieuwste, de zeldzaamste en de mooiste rozen.

Vraagt prijscourant. -

M. LEENDERS & Co., STEIL-TEGELEN. (89)

MEVROUW

Het adres voor het repareeren van alle voorkomende Luxe-artikelen, Kamer- en Salonsiera-

den, Kristal, Porselein en Antiquiteiten. Chemisch Vergulden en Vernikkelen en Bronzen van alle Metalen, Overtrekken en Bekleeden van alle Metalen, Overtrekken en Bekleeden van kleine sieraden is bij A. PRINS & ZOON, Nicuwe Spiegelstraat 49, Amsterdam-Telef. 8589. Opgericht 1878. (82)

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG VAN TUINEN 🗆

Referentiën van voorname werken, in Holland uitge-voerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

 $^{\circ}$ m Buitenhavenweg 132

SCHIEDAM · TELEFOON № 14 FABRIEK VAN GESM: YZEREN HEKKEN & Sourde Inschulf Hekken ook. GESCHIKT VOOR AFSLUTTING VAN BALKONS & SERRES · JZEREN ·

VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK . TEERENINGEN GRATIS VERKREIGBAAR

(36) OVERKAPPINGEN · UZERCONSTRUCTIES

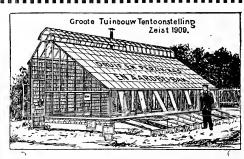
P. E. MARTIN,
TERRA COTTA FABRIEK
te ZEIST.
Tuinvazen, Voetstukken,
Beelden en verdere
:- Tuinsieraden. -: (76)

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja. vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisies, vast en draaibaar, Tuinmeubelen.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Tel. Int. 1063. Dordrecht.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en VRUCHTEN= KASSEN

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST

Plannen en begrootingen kosteloos.

(Holland).

TELEF. INTERC. No. 68.

In geen enkele provincie

zijn de oogsten zoo sterk gestegen

als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het

doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

Klim- en Slingerplanten, met 4 ill., door J. K. B.

Een fraaie winterbloeister, door J. J. H. Clianthus Dampieri, op Colutea arborescens, door v. L.

Bloementuin.

Monarda didyma, met ill., door Biihouwer.

Dendrologie.

Andromeda's, met ill. door Leon A. Springer.

Lezing over Rozen.

Mimicry.

Tentoonstellingen.

Bloemenkeuring to Haarlem.

Werk voor de volgende week. In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S.
In den Fruittuin, door J. C. M.
Een aardig groepje. (Ingezonden).

Vragenbus.

Leestafel.

Advertentiën.

Bijblad.

Terrarium.

Wandelende Takken, door B. B. Honden.

Gehoorzame honden I, door L. S.

De vogels onzer tuinen.

De Merel, door mevr. A. M. B.-V. Vragenbus.

Advertentiën.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), E.: LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :-: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR § 3.—, PER KWARTAAL § 0.75

MISPELS.

De mispelboom neemt onder onze vaderlandsche vruchtboomen slechts een zeer bescheiden plaatsje in. Door de weinige eischen die hij aan grondsoort en standplaats stelt, wordt veelal de mispelboom naar plaatsen verwezen, waar elke andere vruchtboom spoedig te gronde zou gaan. Toch kunnen zij op zulke plaatsen nog een beduidende opbrengst geven, wat echter niet wegneemt, dat de mispel, evenals elke andere vruchtboom, gevoelig is voor een goede behandeling, en in

den omvang zijner vruchten duidelijk aangeeft dat de zorgen aan hem besteed, geen ondankbare ten deel vielen.

Ook in den vorm, en de kleur der vruchten toont de mispel zijne bescheidenheid, andere vruchten kunnen door een mooien vorm of in het oogloopende kleuren ons oog streelen en door zoete geuren den lust opwekken haar te genieten; bij de mispel niets van dit alles, de grijs grauwe kleur trekt niet aan en geuren doet ze, zoolang ze niet geheel rijp is, in 't geheel niet.

Voegen we hier nog bij dat de volksmond de mispel, om voor het gebruik geschikt te zijn, rot wil hebben, en in die richting tal van toespelingen maakt, dan behoeft het ons niet te verwonderen dat de mispel in de fruitcultuur zoowat de rol van asschepoetser vervult. En toch verdient de mispel beter, als vruchtboom in de eerste plaats, maar ook als sierboom of struik is hij zijn plaats ten volle waard.

De mispelboom (Mespilus germanica) komt in Duitschland in het wild voor, geeft daar in wilden toestand slechts zeer kleine vruchten en is zijn hout met scherpe stekels bezet. Door de kultuur zijn er doornlooze variëteiten ontstaan welker vruchten het drie- of viervoud van de grootte van de wilde vrucht kunnen bereiken.

Om deze betere eigenschappen te behouden moeten de mispels door middel van veredeling worden voortgekweekt. Als bij alle andere Pomaceën gaat de mispel bij vermeerdering door middel van zaad veelal naar den wilden vorm terug en verliest de fijnere hoedanigheden. Als onderstam kan de zaailing mispel gebruikt worden, terwijl de Meidoorn (Crataegus oxyacantha) vooral voor meer hoogere gronden zeer goede resultaten geeft.

Ook de gewone kwee (Cydonia vulgaris) is als onderstam te gebruiken.

De spleetenting is de meest gevolgde entwijze, terwijl de

struikvorm of halfstam kroonboom de vorm is, die de mispel het meeste past.

Door zijn gedrongen groeiwijze en vaak grillige wijze waarop hij zich vertakt, onderwerpt de mispelboom zich minder goed aan een bepaalde groeiwijze en kan met het gewone uitdunnen van zijn takgestel worden volstaan. De vruchten komen aan korte twijgjes welke op voorjarig hout geplaatst zijn. Door de grootte der bloemen en den grooten overvloed waarin die jaarlijks voorkomen maakt de mispelboom gedurende den bloei een prachtig effect, reden waarom hij in groote groepen ook als sierboom zeer op zijn plaats is en ook als zoodanig gebruikt wordt. (Speciale siersoorten blijven hier buiten bescheuwing.)

Doordat de bloemen tamelijk ongevoelig zijn voor weersinvloeden, komt mislukking van den oogst door minder gunstig weer tijdens den bloei niet voor, we kunnen

Mispels. — (Foto: "Amateur Gardening".)

dus, indien geen andere gebreken aanwezig zijn, op een jaarlijkschen oogst rekenen.

Zijn weinige eischen maken den mispel geschikt om langs de buitenzijde van boomgaarden of groote houtgroepen te worden aangeplant, daarbij stelt hij slechts den matigen eisch dat het zonlicht hem bereiken kan.

De vruchten zijn slechts voor het gebruik geschikt als ze overrijp zijn, door de bruine kleur van het vruchtvleesch is de meening ontstaan, dat de mispels rot moeten zijn, willen ze eetbaar zijn. Die meening is geheel en al bezijden de waarheid, een rotte mispel is evonmin eetbaar als elke andere rotte vrucht, ze is in rotten toestand zuur en onaangenaam van smaak, terwijl het vruchtvleesch hard wordt en veeltijds met schimmel bezet is.

't Is de laatste vrucht die geoogst wordt; tot tegen Dec. kan ze zonder gevaar van afwaaien op den boom blijven. Men beweert zelfs algemeen, dat een flinke nachtvorst den smaak verhoogt. Dat de bladeren kunnen afvallen zonder direct door de vruchten gevolgd te worden en op de ontbladerde boomen de vruchten nog stevig vast kunnen zitten is mede een opmerkelijk verschijnsel.

Arbutus serratifolia.

In 't midden: bloeiend takje; rechts boven: gedeelte van een bloemtakje; links onder: doorsnede van een bloempje, toonend stamper en twee meeldraden, alles op ²/₃ der ware grootte. Naast het doorgesneden bloempje een meeldraad, toonend de wollige beharing aan het verdikte gedeelte van den meeldraad en de twee hoorntjes aan het helmknopje, een typisch kenmerk voor het grootste deel der Ericaceae. (Orig. teekening voor "Onze Tuinen".)

Een luchtige koele bewaarplaats kan voorkómen, dat de vruchten beschimmelen voordat ze zacht en bruikbaar zijn. In zachten toestand kunnen ze slechts kort bewaard worden. J. C. M.

KASPLANTEN

ZANDBESSEN.

(Arbutus).

Onder bovenstaanden naam vereenigt men de soorten van het plantengeslacht Arbutus, uit de familie der Ericacceën. Onze Oostelijke naburen althans spreken van Sandbeere, maar ze spreken ook van Meerkirsche (zeekersen) en Baumerdbeere (Boomaardbeien). Dien laatsten naam geeft men aan Arbutus

Uncdo, wier roode en zure vruchten (bessen) veel weg hebben van aardbeien.

De plant groeit in Zuid-Europa, waar ze een boomachtige struik vormt van 3 tot 5 meter hoogte, met recht omhoog strevende, bruinroode takken en leerachtige, nagenoeg ovale bladeren van donkergroene kleur met lichtgroenen achterkant.

De witte bloempjes worden aan nikkende, vertakte trossen aan de toppen der takken ontwikkeld en geven in Nov.-Dec., een zeer fraaie versiering in de koude kas of oranjerie.

Andere soorten van het geslacht Arbutus, welke men wel in koude kassen en oranjerieën op buitenplaatsen en Hortussen aantreft, zijn A. Andrachne, A. Menziesii, en A. serratifolia. Arbutus Andrachne stamt ook uit het Middellandsche-

Zeegebied, maar Oostelijker, en is eveneens een boomachtige struik van 3 tot 5 meter hoogte. Ook de bladeren gelijken op die van A. Unedo, alsmede de groenachtig witte bloempjes, maar de bloemtrossen zijn niet overhangend of nikkend, maar rechtstandig, evenals dit het geval is met A. Menzicsii. De bessen zijn rood en glad.

Arbutus serratifolia nadert in gelijkenis het meest de A. Unedo, maar haar bladeren zijn langwerpiger, tot lancetvormig toe en daarbij scherper gezaagd. De bloempjes evenwel komen, als bij A. Unedo, voor in eindelingsche overhangende trossen, met zijdelingsche, okselstandige neventrossen.

De herkomst dezer plant ligt in het duister. Misschien is ze een bastaardvorm van A. Unedo.

In elk geval is ze met deze wel zeer nauw verwant; de Index Kewensis vermeldt haar zelfs als een synoniem, maar waar ze toch o. a. in den bladvorm genoegzaam van 1. Unedo verschilt, zal men goed doen haar toch als een variëteit van deze te vermelden en als 1. Unedo var. serratifolia in te schrijven.

Dit, om den lezer te oriënteeren ten opzichte van de eigenschappen der verschillende soorten. Gaan we nu wat meer op de kenteekenen van het geslacht Arbutus in, dan zien we dat de bloempjes urnvormig zijn. Dit is een vorm die veel bij de Ericaceeën wordt aangetroffen. Ook de Andromeda's, Gaultheria's, sommige Erica's, enz. vertoonen dien vorm in allerlei nuances en zij zouden een vormenrijk materiaal kunnen bieden aan den pottenbakker.

Snijdt men een bloempje van een Arbutus open, dan telt men daarin 10 meeldraden, die allersierlijkst gevormd zijn. Elke meeldraad namelijk is onderaan verdikt en wollig behaard. Aan het dunne einde der meeldraden bevindt zich het lichtbruine

helmknopje, dat zich met twee poriën opent om het stuimeel vrij te laten. Maar het aardigst is, dat zich aan elk helmknopje twee hoorntjes bevinden welke, evenals het getal van tien meeldraden, voor het grootste deel de Ericacceën, een typisch kenmerk zijn. Men vindt die hoorntjes o.a. ook bij de geslachten Erica, Andromeda, Clethra, Arctostaphylos, Pernettya, Gaultheria, Calluna, Gaylussacia, Qxycoccus en Vaccinium. Alleen bij Rhododendron, Azalca, Kalmia, Ledum, Rhodora, Galax en Pirolaa, vindt men ze niet.

Bijgaande teekening geeft een bloeiend takje van de Arbutus serratifolia te zien en we willen even stilstaan bij deze zeer fraaie Arbutus. De plant bloeit iets vroeger als de A. Unedo. Ze stond in den Hortus te Amsterdam begin December 1912 in vollen bloei, terwijl A. Unedo een 14 dagen later in vollen bloei kwam. De A. serratifolia was toen reeds nagenoeg uitgebloeid!

De bloemkroon van A. serratifolia is, zooals bij de meeste

Ericacccu,) vergroeid, en wel tot een sierlijk urntje, dat iets rechter van vorm is als bij A. Uncdo, hetwelk bij deze soort wat ronder is. De kleur is wit, verloopend in licht zwavelgeel, naar den uit vijf omgeslagen slippen bestaanden rand der bloemkroon. Maar wat het meeste opvalt, dat is de parelmoerglans aan de naar boven gekeerde onderzijde der bloempjes. Overal namelijk waar binnenin een meeldraad zit, is de bloemkroon naar buiten eenigszins uitgebuild, zoodat zij daar 10 bultjes vertoont. Die bultjes nu zijn niet wit, maar doorschijnend en weerkaatsen glinsterend het licht, zoodat men, de bloemtrossen van boven beschouwend, elk bloempje ziet glinsteren, als ware het bezet met een kransje van glanzende parels of schitterende ijskristalletjes.

Het kelkje bestaat uit vijf tanden, aanvankelijk groen, later licht roodbruin van kleur. Het vruchtbeginsel is bovenstandig en bestaat uit een kogelvormigen stamper, uitloopend in een dunnen, maar stijven, witten stijl, welke even lang als de bloemkroon is.

De cultuur van de Arbutusseu is niet moeilijk. Men kweekt ze als koude-kasplanten, d.w.z. men zet ze des zomers buiten en overwintert ze in een koude, vorstvrije kas of oranjerie. Men geeft ze een voedzamen humusgrond, want evenals alle Ericacceën. hebben de Arbutusscu een fijn wortelgestel, dat in kleigrond niet wil groeien. Vooral ten opzichte van de mycorrhizawerking, dat is, samenleving van een zwam met de wortels, welke bij de Ericacceëu en vele andere planten van zoo groot gewicht is voor de voeding, is een humusbodem geboden. Bladgrond, heigrond of veen zijn voor de cultuur van Ericacceëu aangewezen. Voor potcultuur maakt men daar een voedzaam mengsel van, waaraan men veelal wat zand toevoegt om doorlaatbaarheid en luchtigheid van den grond te bevorderen.

De cultuur van koude-kasplanten is, vergeleken bij vroeger jaren, sterk afgenomen. En dat is jammer, want vele soorten bloeien in een tijd, als er buiten niets te zien is, en de natuur in rust is gedompeld. Dat is ook met de Arbutusseu het geval. In de donkerste dagen des jaars komen zij ons verblijden met volle trossen van sierlijk gevormde, witte bloempjes, die zoo vroolijk blinken tusschen het donkere, harde loof en daarom hopen we dat zoo langzamerhand de liefhebberij voor deze planten weer zal opleven. En zeker behoort het geslacht Arbutus met dat der Erica's, Azalea's, Pernettya's, enz. tot de meest geschikte, om die liefhebberij op te wekken en te doen toenemen.

¹ Een uitzondering hierop maken Ledum, Galax, Pirola en Monotropa.

DE KAMERTUIN

DE CHINEESCHE SLEUTELBLOEM.*)

De kortste dag van 't jaar is weer voorbij, en ter eere van dit feest, hebben wij onze werktafel met een Chineesche sleutelbloem, *Primula chineusis*, versierd. Zou die plant ook weten dat de dagen spoedig gaan lengen en wij vooruit gaan? immers zij ziet er zoo vriendelijk uit!

Tusschen de behaarde bladeren prijken niet minder dan zeven bloemstengels, die een kleine vijftig donkerroode bloemen dragen. En elk dezer is voorzien van een oog dat afwisselend groen en geel gekleurd veel bijdraagd tot verlevendiging van het gehoel. In de bloembuis zien wij halverwege vijf meeldraden, waarvan de helmknoppen tegenover de bloemslippen zijn ingeplant, terwijl de stijl er eventjes uit komt kijken.

In den zomer zien deze planten er alles behalven mooi uit, de bladeren zijn dan geel van kleur en zonder dien blijden gloed, die zijn in 't hartje van den winter hebben. Zij rusten dan en prepareeren zich weer voor den winter, onzen waterigen en ijsloozen winter, met zijn zonloozen dagen. En dat zij dan feest viert en hare fraaie gevormde en frisch gekleurde bloemen laat zien. Zie lezer, is dat niet de mooiste aanbeveling?

Zooals die plant voor ons staat, zien wij duidelijk, dat het eene overjarige is, de vijf of zes scheuten wijzen daar op en zij verschilt van de eenjarige juist daardoor. Deze toch maakt een rozet van bladeren uit welks midden de bloemstengel opstijgt en in de meeste gevallen boven deze uitsteken. Bij de tweejarige zitten de bloemstengels meer tusschen de bladeren maar komen toch voldoende uit. Het is meer natuurlijk en daarom zal het beter voldoen. Is dit er een met roode bloemen,

Primula chinensis fimbriata. — (Orig. foto "Onze Tuinen".)

die met witte zijn minstens even mooi en dan zijn er ook nog met rose, met zachtgele, ja zelfs met blauwe bloemen, al is dat blauw dan juist geen hemelblauw!

Primula chinensis was vroeger een geliefde kamerplant, maar heeft zware concurentie gekregen in haar zusje *Primula obcouica*, ongetwijfeld ook een dankbaar bloeiend plantje. Toch geloven wij, dat eerstgenoemde het wint en het langer in de huiskamer volhoudt dan haar zusje, die meer behoefte heeft aan frissche lucht.

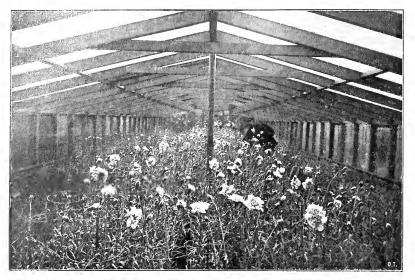
De cultuur is al zeer eenvoudig; men zaait in het voorjaar Maart of in den zomer, al naar mate men de planten vroeger of later wenscht in bloei te hebben. De jonge plantjes worden ter bevordering van een goed wortelgestel verspeend, in kleine en later in grootere potten gezet worden in een kouden bak opgekweekt vanwaar ze in den winter successievelijk naar een lichte en luchtige kas verhuizen, omdat daar de plant niet smeult en de bloemen beter openkomen en hoog gekleurd zijn. Met onze Chineesche Sleutelbloem vieren wij morgen feest en zij krijgt een prisé-kunstmest en wij versieren onzen kamer met Primula chinensis en P. obconica.

J. Ch. B.

^{*)} Door gebrek aan ruimte moest dit stukje eenige weken op plaatsing wachten. Red.

DE KWEEKERIJ VAN DEN HEER J. Y. VAN DER MEER TE DEVENTER.

De heer Van der Meer had dezer dagen de vriendelijkheid ons toe te zenden een foto van een kas met bloeiende Anjelieren ter reproductie in "Onze Tuinen". Daar moest iets bijgeschreven worden, dachten wij, en spoedig stonden wij

Anjerkas. den heer²J. V. van der Meer, te Deventer.

(Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den heer J. Y. van der Meer, te Deventer.)
naast den eigenaar op de bloemisterij aan de Langestraat te Hippeastrum
Deventer.

Al dadelijk kregen wij de noodige inlichtingen en zoo werd ons medegedeeld dat de geheele kweekerij diende om het bloemenmagazijn "Iris" van het noodige te voorzien. Vroeger hing men geheel van het Zuiden van Frankrijk af, thans kweekt men de bloemen grootendeels zelf en men bevindt zich daar wel bij.

Met bijzondere belangstelling namen wij de anjelierenkas op, die, door den meesterknecht gebouwd, gevuld was met een duizend in potten gekweekte anjelieren. De kas, afgedekt door groote ruiten, op Westlandsche eenruiters gelijkende, met een staande ruit van dezelfde grootte ter zijde. Daar zij laag is waren tabletten niet noodig en staan de planten op omgekeerde bloempotten. De planten droegen honderden knoppen, maar zeer weinig bloemen, immers niet zoodra heeft er zich een bloem ontplooid, of zij wordt afgesneden en gaat naar den winkel.

De heer Van der Meer kweekt niet veel variëteiten omdat elke variëteit weer haar eigenaardigheden heeft waaraan men op een klein terrein niet altijd tegemoet kan komen, wat met enkele beter gaat.

Enchantress; de vleeschkleurige, ontbrak niet, 't is een der beste, ook wat kleur en rijkbloeiendheid betreft. Brittannia bijv. levert wel bijzonder mooie, donkerroode bloemen maar is er zuinig mede. White Perfection tooit zich met prachtige witte, en Mrs. Lawson met levendig licht roode bloemen. Laatstgenoemde werd door een anjerkweeker in Amerika in een bed met zaailingen gevonden en verder opgekweekt. Herhaaldelijk ontving de winner verlokkende aanbiedingen maar ging daarop niet in, totdat advocaat Lawson bij hem kwam en vijf en zeventig duizend gulden voor de geheele editie bood wat aangenomen werd maar de anjer moest den naam dragen van des advocaats vrouw, waartegen geen bezwaren waren.

Het tweede gedeelte van deze kas wordt gebruikt om Chrysanthen te laten bloeien, voor rozen, bolgewassen, enz. Straks worden er siererwten in uitgeplant, die nu nog in den bak stonden en er prachtig uitzagen. In 1912 bloeiden op deze kweekerij de Siererwten *Lathyrus* in Febr., wat zeer vroeg kan genoemd worden. De volgende kas was in hoofdzaak bezet met *Asparagers Sprengeri* voor het leveren van snijgroen aan de voorzijde die op het zuiden ligt en kort bij de kachel, was een gedeelte afgesloten van het forceeren van Seringen

en dat dat naar wensch ging bleek uit de planten die in vollen bloei stonden en niets te wenschen overlieten.

De Richardia's toonden bij dozijnen hare fraaie witte bloemkelken die in de binderij goede diensten bewijzen en wanneer wij eenige van deze mooie bloemen in een vaas zetten, dan vindt iedereen dat mooi.

Onze aandacht werd gevraagd voor een aantal Cyclamen vol met bloemen en vruchten. De heer Van der Meer wint van dezen plant bij voorkeur de zaden die hij noodig heeft en dat zijn er heel wat, gezien het groote aantal "kleintjes" welke dit jaar weer bloeien en verkocht worden. En gezien de ouders kunnen wij van de kinderen niets dan goeds verwachten!

In de kweekkas was men druk met het stekken van Anjelieren, de bedden met gewasschen rivierzand lagen klaar om ze te ontvangen. Op een plank kort bij het glas stonden in bakjes honderden zaailingen van

Hippeastrums in de beste condities en worden ook hier een aantal Indische Azalea's in bloei getrokken In de palmenkas stonden behalve een aantal vertegenwoordigers van de Vorsten van het plantenrijk zooals Linnaeus ze noemde, ook een pracht collectie *Primula obconica* in de schoonste verscheidenheden. Er waren er bij met bloemen grooter dan een Rijksdaalder, terwijl de kleuren ons bijzonder mooi voorkwamen.

Nephrolepis Whitmanni wordt in eere gehouden en beschouwd als een der beste varens van de kamer, voor het vullen van mandjes enz.

Onder het platte glas stonden duizenden zonalen met nieuwe blaadjes, waarop de zone nu vooral goed uitkomt. Overal heerschte orde en netheid en waar deze hand aan hand gaan, kan men goede resultaten verwachten. Het deed ons genoegen dit op te merken in onze geboortestad en wij danken den heer Van der Meer voor de vriendelijke ontvangst.

1 Februari 1913.

J. K. B.

MOESTUIN

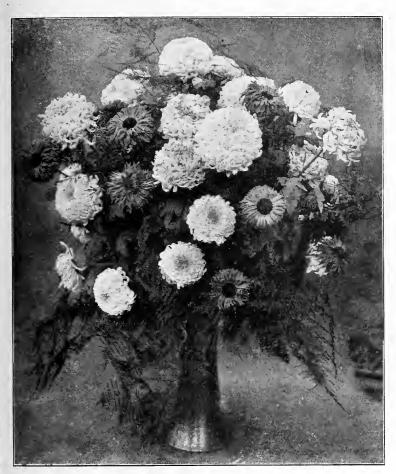
BEMESTING VAN AARDAPPELEN.

Een belangrijke factor bij de teelt van aardappelen is de bemesting, want niet alleen heeft deze een grooten invloed op de opbrengst, maar ook op den smaak der aarddappelen.

De aardappel verlangt een lossen, goed bewerkten bodem, ruim voorzien van gemakkelijk opneembare, plantenvoedende stoffen. De grond moet evenwel niet al te rijk aan stikstof zijn; 't gewas wordt dan te welig, te geil, en is dan veel meer vatbaar voor ziekten, terwijl de opbrengst zoowel als de kwaliteit der knollen dikwijls zeer wordt verminderd. Een ruime phosphaatbemesting schijnt daarentegen den goeden smaak te bevorderen, hoewel de aardappel betrekkelijk weinig phosphorzuur uit den grond opneemt. Ook aan kalk heeft de aardappel heel weinig behoefte; een afzonderlijke kalkbemesting kan zelfs nadeelig werken, doordat de knollen dan veel meer roestig of schurftig worden. Aan kali heeft de aardappel echter groote behoefte, zoodat een kalibemesting van veel invloed op de opbrengst is. Op gronden, die steeds

met enkel beer bemest worden, gaat de aardappelopbrengst dan ook meestal steeds achteruit, terwijl de bladontwikkeling welig genoeg is: beer is rijk aan stikstof, maar arm aan kali. We zouden dit nog kunnen verhelpen door toevoeging van den noodigen kalimest, maar toch is 't gebruik van beer bij aardappelen sterk af te keuren, omdat de aardappelknollen er licht pokkig door worden en de kwaliteit er zeer door vermindert.

Aardappelen kunnen uitstekend met stalmest verbouwd worden. Moet die in 't voorjaar nog ondergebracht worden, dan neme men geen verschen mest, maar verteerden. Nog beter is het, de stalmest in den herfst al te geven. Op zanden veengronden is het zeer aan te bevelen, behalve den stal-

Een bouquet fraaie Chrysanthen.

mest nog 2 à 3 K.G. patentkali per Are te geven. Of zulks ook op kleigrond nog met voordeel kan geschieden zal men dienen te onderzoeken, door een gedeelte van den akker zoo'n extra kalibemesting te geven.

Met enkel kunstmest kan men ook met goed gevolg aardappelen verbouwen. Men geve dan per Are ongeveer 6 K.G. patentkali (op zwaren kleigrond wat minder), 5 K.G. superphosphaat en 3 K.G. zwavelzuur ammoniak. Als de aardappelen boven den grond zijn, kan men zoo noodig nog een overbemesting van 1 à 2 K.G. Chilisalpeter geven.

W. F. A. G.

BIJ DE PLAAT.

Wanneer men over Chrysanthemums spreekt, krijgt men onwillekeurig een kleurenspel voor oogen, als uit een Oostersch sprookje. Het zijn kinderen van den herfst, maar hoe schitteren het goud en het brons, het zachte paars, geel en rose, het diepe fluweelige rood, het heldere oranje of glinsterend lila u, als in tunen en hoven het bloemenschoon snel afneemt en verdwijnt, van achter de ruiten van serres en bloemenwinkels tegen, en wel te sprekender, naarmate het buiten kil en somber en vochtig is.

De oorspronkelijke Chrysanthenum indicum was waarschijnlijk maar een eenvoudige plant met kleine, gele bloemhoofdjes, maar de cultuur heeft de schoonste eigenschappen er van tot ontwikkeling weten te brengen, wat zoowel pleit voor de onuitputtelijke variabiliteit dezer plant, als van de noeste vlijt, taai geduld en groote bekwaamheid van de kweekers.

De Chrysanthemumcultuur is al heel oud en van Japanschen

oorsprong. Toen men in Europa met het bestaan dezer plant nog nauwelijks bekend was, stond de cultuur van de Chrysanthemum in Japan reeds op hoogen trap. En geen wonder! Een bloemenminnend volk als de Japanners moest al spoedig de sluimerende schatten van schoonheid van de Chrysanth ontdekken en tot heerlijke ontplooiing weten te brengen. De Chrysanth is met het Japansche volksleven saamgeweven. Van hoog tot laag wordt de Chrysanthemum in Japan vereerd. De roem van de keizerlijke bloemenfeesten van de bloeiende Chrysanth gaat uit over de geheele wereld, en wie die feesten heeft meegemaakt getuigt ervan met bewondering en geestdrift.

Maar sedert de plant in het Westen bekend werd, heeft ze ook onze kweekers tot werken geprikkeld en naar we op tentoonstellingen, in bloemenwinkels en kweekerijen kunnen zien, met succes. De Westersche kweekers hebben hunne Oostersche collega's zoo niet overtroffen, dan toch ter zijde gestreefd en de bewondering voor deze heerlijke plant is in het Westen niet geringer dan in het land van de Rijzende Zon. En telkens komen weer nieuwe aanwinsten een parel voegen aan den schitterenden kroon dezer plant, als een hulde aan hare onuitputtelijke variabiliteit.

Onze plaat laat een viertal nieuwe verscheidenheden zien, die getuigenis afleggen dat hier niets te veel is gezegd en als de kweekers voortgaan met hunne aandacht te wijden aan deze Herfstkoningin, zooals de Chrysanth ten onzent ook wel genoemd wordt, dan zal zij altijd hare hooge plaats in de cultuur en de populariteit van het volk behouden. Aan de plant met hare onuitputtelijke veranderlijk-

heid en rijkdom van eigenschappen, die altijd weer nieuwe verrassingen belooven, zal het zeker niet liggen.

De bloeiteid der Chrysanthemums is thans voorbij, maar de cultuur ervan is alweder in vollen gang voor een volgend seizoen. Zij groeien thans en werken stil en bescheiden aan haren grootschen taak en bereiden zich voor op een nieuw glorieus feest van licht en kleur.

v. L.

H. D. WILLINK VAN COLLEN. +

Den 28en Februari j.l. overleed op zijn buitengoed "Gunterstein", in den ouderdom van 64 jaren, de heer H. D. Willink van Collen. Velen zullen die tijding met groote verslagenheid vernomen hebben. De Heer Willink van Collen was een man van groote gaven van hoofd en hart. Als plantenliefhebber en plantenkenner stond hij in de eerste gelederen. Wie het voorrecht had met hem op zijn buiten de verschillende kinderen van Flora, die hij daar kweekte, langs te gaan, stond verbaasd over zijn groote en veelzijdige plantenkennis. De heer Willink van Collen trad daarbij nimmer op den voorgrond maar zijne bescheidenheid was bij zijn veelzijdige kennis een bewijs van de hoogheid van zijn karakter.

Hij ruste in Vrede!

v. L.

KLIMOP TEGEN BOOMEN.

De heer Duursma schijnt volgens zijn stuk in ons tijdschrift een hoog vereerder van de klimop in boomen te zijn. Onder-geteekende, als groot vereerder van mooie boomen, staat lijnrecht tegenover hem. Er zijn haast geen grooter boombedervers als juist de klimop. Als ik het stuk des heeren D. doorlees, blijkt nog, dat hij geheel het van de zaak bekijkt, en de uitwendige noot van de Redactie is dan ook zeer op haar plaats. De klimop is een echte boomwurger. Als de heer D. de groeiwijze van de klimop goed bekeken had, zou hij zoo'n

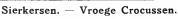
vereerder niet zijn. Zoolang de klimop recht tegen den stam opgroeit, doet zij geen kwaad; maar wel-dra maakt zij takken en deze omarmen den stam zóó vast, dat ze, terwijl zij zelf al groeiende in dikte toenemen, de stammen beletten zich nit te zetten. Dit is geen overdrijving maar werkelijkheid, en men heeft maar een goed met klimop begroeiden boom te zien, om op te merken, dat in 9 van de 10 gevallen de boomen er slecht nitzien.

Hoe fraai het in sommiger oogen ook mag zijn, wie zijn boomen liefheeft houdt de klimop eraf. De boomen worden onder de liefelijke(?) omarming doodgedrukt. Als ik mij niet vergis, heb ik destijds

aan het museum van de Rijks-Boschbouwschool te Wageningen een stuk klimopstam gezonden, dat een goed beeld geeft hoe een pantser van zulke dikke takken van hard hout knellen moet om den stam, die er mede bezet is. De boomen worden langzaam doodgekneld. Laat de heer D. maar eens de proef nemen om een boomstam met een dik stuk ijzerdraad te om-snoeren. Hij zal zien, dat het gedeelte boven den draad afsterft of bij taaien, harden groei den draad overgroeit. De draad echter blijft even dik. Dit nu echter is niet het geval bij den klimoptak, die den boom omarmd heeft. Hij neemt steeds in dikte toe, zoodat hij dikwijls een stam vormt van een polsdikte. Meerdere takken nevens elkander groeien ineen, tot een harde schijf tezamen. Een leek kan wel nagaan, dat zulke knellende banden nadeelig moeten zijn voor den boom, die er mede bezet is.

Ik zie in de klimop zoo'n poëtische voorsteling niet. Integendeel, het is voor mij het toonbeeld van het grootst moge-lijke egoïsme en ondankbaarheid. De plant heeft licht en lucht noodig om blocmen en vruchten te kunnen geven. Om dit te bereiken heeft zij de hulp van de buren noodig. Zij klampt zich aan hen hardnekkig vast, of dit den buurman welgevallig is raakt haar niet. Zij zoekt licht. Of de middelen die ze aanwendt nu niet ten voordeele zijn van den buurman, die bereidwillig steunt, gaat haar niet aan. Het is de strijd om het bestaan, die haar dwingt zich vaster en vaster te klampen aan laar prooi, en die niet meer los te laten. De buurman boet zijn vriendschapsdienst met een langzamen dood. Leonard A. Springer.

W

Geachte Redactie, "Onze Tuinen", waarop ik geabonneerd ben, lees ik steeds met het grootste genoegen. Zoo nu weer in het nummer van heden het artikel over Sierkersen. Wat heden het artikel over Sierkersen.

ean prachtphoto's ook daarbij! Naar aanleiding van dit artikel vilde van even meedeelen, dat in het mooie Park te Rotterdam ook een fraai exemplaar dubbele Sierkers aanwezig is die ik jaren lang in den bloeitijd bewonderd heb.

De boom is al oud en haalt in omvang niet bij dien te Haarlem, te oordeelen naar de foto, maar het is toch een lust voor de oogen hem in zijn sneeuwwit kleed te zien. Sedert 2 jaar zag ik den boom niet meer bloeien, omdat ik thans in Den Haag woon.

In het nummer van 18 Januari wordt over ,,de eerste crocus' geschreven. Die bloempjes zijn er dit jaar zeker heel vroegtijdig; in mijn tuintje geniet ik er ten

minste al lang van.

Den 16en Januari, nadat de gevallen weggesmolten was, kwamen er 2 gele te voorschijn, die waren dus onder de sneeuw opgekomen. Een week later stonden de grasranden vol en openden op den dag diegenen zich die het meeste zich in de zon koesterden. Sedert is het een 'errukking op den dag de mooie open Lekertjes te zien. Jammer dat het zeer winderige

weer al menig bloempje geknakt heeft.

Den Haag. W. A. Rikkers Jr.

Het inslaan van den bliksem in boomen.

Mag ik hierover mijn oordeel als leek ook eens zeggen?

Dat er driemaal meer boomen op zand worden getroffen is zeer zeker een bewijs dat de trefkans op zand veel..... minder is als op klei, veen of leem en wel om dat de bosschen, gelegen zijn op zandgrond, en het aantal boomen op zand misschien 100 maal grooter is als op vochtige gronden.

Op natte gronden zijn niet getroffen naaldboomen, beuken, berken en linden, wat nog al natuurlijk is, daar deze boomen

alleen op zand groeien.

Veel populieren, olmen, wilgen en linden (72 van 119 stuks) zijn getroffen; in verhouding tot al de boomen die er groeien misschien 100 maal te veel. Maar juist deze boomen zijn het die in de vlakke en natte streken om bijna alle boerderijen staan, en daar zijn gepoot als natuurlijke bliksemafleiders.

De omstandigheden waar de boomen staan, en met welk doel ze daar zijn geplaatst, is zoo verschillend, dat er, geloof ik, geen vergelijk van trefkans kan worden gemaakt.

Eefde. M. G. A. L.

LEESTAFEL.

Le traitement chimique des graines à imbibition tardive par E. Verschaffelt. (De chemische behandeling der za-den, die moeilijk water opnemen). Ex-trait du Recueil des travails botaniques Néerlandais.

Het wetenschappelijk onderzoek naar de oorzaken, waardoor de zaden van sommige planten zoo lang weerstand bieden aan de toetreding van water, heeft een bij nitstek praktische zijde. Prof. Verschaffelt begint zijne verhandeling over de door hem genomen proeven met de verklaring, dat dit vraagstuk nog lang niet opgelost is. Dit neemt evenwel niet weg, dat de in deze verhandeling beschre-ven proeven reeds een alleszins praktisch resultaat hebben te boeken.
Prof. V. experimenteerde allereerst uit-

voerig met de zaden van Gleditschia triacanthos, een vervolgens met nog een aantal andere zaden, de meeste eveneens van Leguminosen. Véle dezer zaden, die van nature zeer lang weerstand bieden, als ze in water gelegd worden, zwellen spoedig op, wanneer ze vooraf eenige uren in ab-soluten alcohol (of sommige andere orga-nische vloeistoffen) hebben gelegen.

De invloed van den alcohol is de volgende: hij dringt in de kleine openingen (micropyle, navelspleet, kleine scheurtjes in de zaadhuid), waarin het water uit zichzelf niet vermag binnen te dringen. Zijn deze toegangen evenwel voch-

tig geworden door den alcohol, dan kan het water dezen verplaatsen en vervolgens in den zaadkorrel doordringen.

Tuinbemesting, uitgave van de Amsterdamische Superfosfaatfabriek. --Het is nog maar een jaar of 12 geleden, dat ik uit den mond van een uitnemend tuinbouwpracticus, een ontwikkeld, ervaren vakman, deze uitspraak vernam:,,Kunstmest is goed voor den landbouw; in den tuinbouw gaat het niet!" Sedert zijn de meeningen wel heel sterk gewijzigd% doch geheel verdwenen is het vooroordeel tegen kunstmest nog niet. Evenals alle vooroordeelen, komt ook dit voort uit onkunde, wit onbekendheid omtrent het gebruik van kunstmest. Zoo zag ik meermalen hooge prijzen voor wat stalmdit betalen, waar met een veel lager bedrag aan kunstmest had kunnen worden volstaan, ongerekend nog de voordeelen van een gemakkelijker, zindelijker arbeid, smakelijker groenten enz.

En als ik er dan op wees, dat het toch heel wat aangenamer en praktischer zou den stalmest geheel of gedeeltelijk door kunstwest te vervangen, dan luidde 't antwoord: "Ja, zie-je, ik zal met stalmest zoo gauw den boel niet bederven; maar van kunstmest heb ik geen verstand. Ik weet niet wat ik moet geven, noch wan-néer of hoevéél."

De gegrondheid hiervan kon niet altijd worden ontkend; dit was inderdaad vaak een bezwaar. Maar zoo langzamerhand is ook hierin verandering gskomen, door al-ler.ei geschriften over bemesting, zooals o.a. ook de brochure, welkers titel hierboven staat.

Met zeer veel belangstelling namen we an dit geschriftje kennis. Het is eene van dit geschriftje kennis. Het is eene rijk geïllustreerde beschrijving van de groote superfosfaatfabriek aan het IJ bij Amsterdam, die in den betrekkelijk korten tijd van haar bestaan reeds een wereldre-

putatie heeft verkregen.

Uitgaande van de gezonde stelling, dat het belang der afnemers en dat der fabriek samengaat, wordt de moeilijke vraag, hoe er bemest moet worden, afdoende onder de oogen gezien. Wie daarmee verleden zit, behoeft slechts een monster grond uit zijn tuin ter onderzoek (gratis) op te sturen. Het wordt door den specialen deskundige in het laboratorium der fabriek onderzocht, en tevens vastgesteld, hoeveel kalk, stikstof, fosfor en kali die grond grond moet hebben, en in welken vorm.

De meststoffen worden zoowel afzonderlijk geleverd, als in bepaalde verhoudingen gemengd; voor gazons, bloemen, heesters, siergewassen, potplanten, groenten, ooft-boomen, enz. Niet alleen groote hoeveelheden worden geleverd, doch ook de liefhebber, die slechts een aantal potplanten kan kweeken, kan zich een pakje kunstmest verschaffen. De kleinste hoeveelheid ($\frac{1}{4}$ K.G. à f 0.25) is voldoende gedurende een jaar voor een stuk of 10 bloempotten. gedurende De brochure wordt op aanvrage gratis aan belangstellenden toegezonden. We vestigen hierop gaarne de aandacht, en wekken onzen lezers hierbij op, nu het zaai- en plantseizoen feitelijk weer is begonnen, feitelijk het vraagstuk der kunstbemesting op te lossen; we volstaan met het bovenstaande, onder verwijzing naar den inhoud van de brochure zelf B. B. brochure zelf.

CORRESPONDENTIE.

Mej. J. M. te Arnhem. Antwoord per post. — d. J. v. R. te 's-Hage; A. J. W. te Amsterdam; E. R. te Amersfoort; beantw. uwer vragen in 't volgend no. — W. A. R., te 's-Hage; Mevr. C. Br.—v. d. L. te Kollum; dank voor uwe zendingen. gen.

VIER NIEUWE CHRYSANTHEMUMS , MECTOR, WHITE COUNTESS, GOLDEN GLOW, LE TAGE!

	·			3
			-	•
		. *		

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Brassia. - Coclogyne. — Angutou. - Laetia.

Het geslacht Brassia is niet in elke eollectie Orchideeën vertegenwoordigd en toch zijn die spinnekop-vormige bloemen zeer interessant. Sommige, zooals *Brassia* brachiata, B. maculata en B. Lawrenceana beginnen opnieuw te groeien en kunnen zoo noodig verplant worden. Voor eom-poste kunnen wij nemen twee deelen varenwortelgrond en een deel sphagnum. Zij kunnen zoowel in potten als in pannen gekweekt worden en krijgen zij een plaats in de gematigde kas.

Wanneer wij de Coelogynes zien wij ook dat er bij zijn die beginnen te groeien, n.l. C. Dayana, C. Lowi, C. tomentosa, C. Mooriana, C. barbata en C. t'umingii uit haar rust ontwaken en kunnen wij, wanneer dat noodig is tot verplanting overgaan. Zij groeien best in een compost bestaande nit drie deelen varenwortelgrond en een deel sphagnum. Men het verstandigste ze in pannen te kweeken, die wij kort bij het glas in de Cattleyakas ophangen.

Coelogyne pandurata begint ook te groeien, maar wanneer wij haar verplanten, moeten wij andere compost klaar maken, immers zij begeert krachtiger voedsel. Wij nemen varenwortel-graszodengrond, sphagnum en vermengen dit met fijn geklopte potscherven. Men kweekt haar in pannen kort bij het glas in de warmste kas. Bij het verplanten nemen wij de gelegenheid waar om de oude sehijnknollen weg te snijden. Al wat achter de twee jongste aanwezig is, snijden wij weg. Zij wenschen over een flinke ruimte te besehikken. Voorloopig hebben zij betrekkelijk weinig water noodig, maar zijn ze flink aan het groeien dan kunnen zij flink begoten worden.

Ook voor Anguloa's is de tijd aangebroken en het is goed ze eens na te kijken of verplanting ook gewenscht is, daarbij natuurliik rekening houdende met de krachtige natuur der planten. Wij geven ze een compost bestaande in graszoden en varenwortelgrond van ieder de helft. waaraan wordt toegevoegd een handvol Spliagnum en fijngeklopte potscherven. Zij krijgen een plaats in de gematigde kas.

Nieuwe wortels zien wij maken door Lacha pumila, L. praestans, L. Dayana, L. amoena en onder de Laelio-Cattleva komen er ook bij die teekenen gevon van nieuw leven, zoo o.a. Rubens. Clive, Cornelia en Epicaste. Is het noodig ze grooter pot te geven, welnu, de tijd er voor is aangebroken. Zij groeien gaarne in een mengsel van varenwortelgrond en Sphagnum van ieder de helft.

Na de verpotting is in den eersten tijd weinig water noodig later in vollen groei kan men ze nu en dan flink gieten.

In den Bloementuin.

Losdekken. - Rozen. - Gazons.

J. K. B.

winterdek kan nu vrijwel overal worden weggenomen, van de bollenperken, de zachte heesters en de vaste plan-

Wat reeds onder het dek is uitgeloopen zal wellieht deeerste dagen wat te lijden hebben, maar als het niet vriest, behoeven we daarvoor niet bang te zijn.

Met Gunnera scabra zijn we echter wat

voorzichtiger; hebben we bij deze plant het dek verwijderd, dan zullen we zien, dat de neuzen reeds vrij hoog boven den grond staan. Den eersten tijd zullen we dus goed doen ze gedurende den nacht te beschermen; bij kleine planten kan een omgekeerde mand dienst doen, bij grootere exemplaren plaatsen we een mantel er om heen, b.v. van rietmatten, die door eenige in den grond staande palen worden opgehouden.

Gynerium argenteum wordt na uitgepakt te zijn, even boven den grond afgesneden, om de jonge scheuten gelegenheid te geven zieh te ontwikkelen. Bij dergelijke groote sierplanten nemen we nu tevens de gelegenheid waar, ze eens flink bemesten, liefst met oude verteerde koemest, welke we luchtig onderspitten.

Ook de rozen kunnen nu uit den grond worden gehaald, voor zoover het de stamrozen betreft; we binden ze niet direct aan de stokken, maar laten ze eenige dagen in de houding staan, die ze zelf hebben aangenomen. Eerst na verloop van een dag of vier worden ze aangebonden.

Laten we de rozen langer onder den groud zitten, dan zullen we zien, dat ze vrij sterk zijn uitgeloopen en dus onnoodig hun kraehten hebben verspild, daar toch de meeste van deze jonge spruiten weer worden weggesneden. Met het snoeien zelf wachten we nog eenige weken. Wie rozen kweekt voor snijbloemen zal goed doen, zijn planten opvolgend te snoeien.

in Maart gesnoeid, geven hun hoofdbloei in den voorzomer, terwijl rozen, die gesnoeid worden laatst April, hun grootste bloei ook eenige weken later

Om de hoofdbloei in Augustus-September te hebben kunnen we snoeien begin Mei als de rozen reeds flink zijn uitgeloopen; vooral de laatst gesnoeide mag de mest niet worden gespaard. Op het snoeien zelf komen we te zijner tijd terug.

die met turfstrooisel of Struikrozen. blad zijn afgedekt, worden nu eveneens vriigemaakt.

Die rozen wil stekken, zal goed doen nu beginnen en niet te wachten tot de

struiken zijn uitgeloopen.

We snijden stekken van goed rijp hout met 2 à 3 oogen; de snijvlakte tegenover het onderste oog wordt goed schuin genomen; de stekken worden in scherp zand of zandige aarde gestoken liefst op een warm voetje.

Ze worte¹en vrij spoedig en geven meestal denzelfden zomer nog aardige bloeibare planten tenminste van sterk groei-ende soorten, Vooral de "baby-Ramblers" zooals Aennchen Müler, mrs. W. H. Cutbush e.a. leenen zich zeer goed voor deze

kweekmethode. Wie spoedig in een partijtje rozen wii komen, verzuime niet eens een proef te nemen.

die in een elechten toestand verkeeren b.v. doordat er zich veel onkrind of mos in bevindt, kunnen nu opnieuw worden aangelegd. De grond wordt flink omgespit en bemest, bij de bewerking worden tevens de onkruidwortels zocveel mogelijk uitgezoeht. Om een mooi gazon te krijgen, verdient het aanbeveling na het spitten eerst te harken en dan te rollen; vervolgens wordt het zaad uitgestrooit en ingeharkt, waarna weder gevuld wordt

Voor groote gazons gebruiken we pl.m. 10 K.G. per 1000 $\rm M^2$. voor kleinere gazons nemen we 12 à 15 K.G.

De samenstelling van het mengsel grar-

zaad, dat men gebruikt is van grooten invloed op de hoevee heid.

We zu len dus verstandig doen met een vertrouwd leverancier in overleg te treden; we geven dan op, hoeveel M2, we moeten bezaaien, de samenstelling van den grond (klei, zand, veen enz.) of het terrem droog of nat is, of het beschaduwd of zonnig ligt, in 't kort: we geven alles op, dat we meenen van invloed te kunuen zijn. A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Luchten. — Abutilons. — Fuchsia's verpotten. — Swainsonia. — Eenjarige planten zaaien. — Dahlia's stekken. — Richardia, Azalea en Sparmannia.

Bij goed weer kunen we flink luchten, vooral koude gewassen als Calceolaria's, ets., in 't algemeen die planten, welke al spoedig naar buiten moeten. Verschillende koude kasplanten, o. a. ook Abutilons, ete., welke nog al lang zijn geworden, moeten we insnoeien, nu ze opn.euw begin-nen te groeien. De Abutilons kweekt men zomers uitstekend buiten, waar ze wolop bloeien. Vele variéteiten bestaan onder den naam van Abutilon hybridum, met namen als A. Darwini, met oranjeroode, A. h. Boule de neige, met witte, A. h. Golden Flerce, met gele bloemen.
A. h. maximum bezit bloemen van wel 8 doorsende. Van het afgesnoeide c.M. hout stekken we nu meteen de kopies, welke als kleine plantjes reeds bloeien. Verder kweeken we nog A. h. Souvenir de Bonn, met witbonte bladeren, welke voor perkbeplanting nitstekend geschikt is. Een daaruit voortgekomen fraaie variëteit is de Sawitzi, met kleinere bladeren en welke ook kleinere planten vormt. .1. megapotamienm fol. var. is een zeer franie soort, met kleine, geelbonte blaadjes aan hangende takken. Deze bloeit met kleine bloemen. Een prachtsport, met zeer groote bonte bladeren is A. Sellowianum marmo-ratum, welke we 's winters in de warme, zomers in de koude kas kweeken. Alle kunnen ze door stek vermenigvuldigt worden.

Fuchsia's, welke hier of daar, b.v. in en helder of andere vorstvrije plaats droog bewaard zijn, moeten we mi voor den dag halen, daar ze beginnen te groeien en meteen verpotten in met zand vermengde voedzame aarde. Beschikken we over bakken, dan zetten we ze op een warmen broei, zoodat ze spoedig nieuwe wortels vormen. Zijn ze nog niet gesnoeid, dan snijden we ze flink in, ook de op stam gekweekte, zoodat ze weer een flink gewas zullen vormen.

Een heel aardig vlinderbloemig heestergewas uit Nieuw-Holland, dat nu ook gestekt kan worden, is Swainsonia coronillacfolia. Ze blocit in den zomer met franie roode bloemtrossen en de var. S. c. alba

met witte bloemen.

Nu is het de beste tijd om verschillende cenjarige gewassen op een warme bak te zaaien, te weten die gewassen, waarvan we vroeg willen profiteeren of die later in den vollen grond gezaaid geen voldoende resultaat meer geven. Zoo

Dianthus chinensis, D. Heddewigii, Ricinus communis. Cheiranthus annuus (20merviolier), Lobelia Erinus Kaiser Wilhelm en andere variëteiten, Verbena hybrida, Nicotiana sylvestris, N. affinis, etc., Zinnia elegans, Lavatera arborea var.,

Hebben we de Dahlia's uitgelegd, dan hebben ze scheutjes gemaakt, welke we kunnen stekken. Zoo niet dan zetten we de oude knollen uit op een lauw-warmen bak, om er later scheuties van te snijden. Zijn de scheutjes 7 c.M. lang en hebben ze eenige blaadjes, dan kunnen ze als stek dienst doen. Men snijdt ze met een hieltje af en stekt ze in zandige aarde in de kweekkas of warmen bak. Ze mogen niet slap hangen en ook niet te vochtig zijn, daar ze dan spoedig verrotten. Met een 14 dagen verschijnen de wortels, waarna men ze langzaam afhardt.

Richardia aerhiopica heet den geheelen winter door oos vele bloemen geleverd, doch begint nu langzaam te minderen, zoodat we ze dan eenige rust geven om ze later buiten in den vollen grond uit te

planten.

Azatea's, welke den geheelen winter in koude kas of bak gehouden zijn, doch nu spoedig gaan bloeien, ontwikkelen kleine scheutjes (diefjes) naast de bloemenknoppen, deze moeten we wegbreken ten voordeele der bloemknoppen. Ook Erica's, die te sterk groeien als ze nog moeten bloeien, moeten we wat in toom houden.

In volleu bloei, staat Sparmannia africana, een koude-kas heester, die wel waard is gekweekt te worden.

J. A. Holtingh. Utrecht.

In den Moestuin.

De werkzaamheden kunnen in den vollen grond thans in 't algemeen worden begonnen. Het hangt natuurlijk veel van de omstandigheden af, de eene tuin is veel warmer dan de andere. Van het weer zijn we natuurlijk het meest afhankelijk; maar ook van den bodem. De toestand is wel geschikt als deze tamelijk opgedroogd is, zoodat de grond niet meer plakt, wanneer men hem in de hand tot een bal tracht samen te drukken. Kan het water nog uit den grond worden geknepen, dan is het beter nog een tijdje te wachten.

Gesteld nu, dat de bodem geschikt is voor de opname van planten, dan gaan we er toe over om kool, sla en pootuien uit te planten. Bloemkool en sla kan men heel goed in combinatie telen. De sla n.l. is eerder gereed dan de bloemkool. Is de eerste geoogst, dan krijgt de bloemkool de beschikking over het geheele terrein, terwijl dit door de combinatie reeds een oogst heeft geleverd. Wil men combineeren, dan zet men de bloemkool bijv. op 80 c.M. onderlingen afstand en hiertusschen, zoowel in als tusschen de rijen de sla:

0 0 0 0 0 0 0 x 0 x 0 0 0 0 0 0 0 х 0 o o

Ik heb nu enkel van bloemkool gesproken. Wie echter van kool houdt kan ook roode, witte, waaronder suikerbroods, en Savoyekool planten. De suikerbroodskool is met de bloemkool het eerst gereed en reeds begin, respectievelijk eind, oogstbaar.

De pootuien worden nu eveneens uitgeplant. Vooral ieder, die last ervan heeft, dat de uien in den zomer aangetast worden door de uienvlieg, is het aan te raden, pootuien te planten en ze onmiddellijk met de kool- en slaplanten te bestellen; want de pootui ontkomt gewoonlijk wel aan de aanvallen der uienvlieg. Men zet ze op ongeveer 15 à 20 c.M. onderlingen afstand. Heeft men weinig ruimte te missen, en in den tuin jonge fruitboomen staan, dan kunnen ze hieronder wel een plaatsje vinden, mits op zekeren afstand blijvende van de stammen en den afstand lets ruimer nemende.

Met de pootuien kunnen ook de sjalotten worder uitgeplant, op ongeveer 25 c.M. onderlingen afstand. De sjalotten steekt men zoo diep in den grond, dat ze nog even zichtbaar blijven. De grond er omheen wordt flink aangedrukt, want de sjalot heeft steeds neiging om zich weer uit den grond te werken, men moet daarop dus in t begin wat letten, en als dit gebeurt, ze weer op de diepte terugdrukken.

Men kan er rekening mee houden, dat de sjalot al vroeg in den zomer oogstbaar is. Op dit grondstuk kan dus een tweede gewas, bijv. andijvie, volgen. De pootui wordt geoogst eind Augustus, begin September; men kan er bijv. winterspinazie of herfstknollen op laten volgen. De teelt van pootuien wordt om deze reden ook wel gecombineerd met die van bieten, welke in den nazomer eerst flink beginnen te groeien en dan zijn de nien geoogst.

Over het uitplanten van erwten, peu-len en tuinboonen spraken we reeds de vorige keer. Deze worden thans ook gelegd eveneens zaait men pluksla, snijsla, raapstelen, radijs, sla om later te verplanten, meirapen, schorseneeren, wortelen en bij herhaling spinazie. Ook peterselie en snijselderij worden gezaaid. Hierbij zou ik raden het zaad eerst voor te laten kiemen, want dit kan anders wel een maand in den grond liggen, alvorens te kiemen. Hoe dit geschiedt, gaf ik reeds meermalen aan, maar herhaling maakt den indruk vast en daarom, neem een sigarenkistje met grof zand, verdeel daardoor heen het zaad, maak het matig vochtig en schud tot ieder zaadje met zand omgeven is, zet het kistje ergens in de warmte en zorg dat het zand vochtig blijft. Licht is er niet bij noodig.

Zoo zal men ook kunnen handelen met bleekselderij, wanneer men niet over een warmen bak beschikt. Heeft men dien wel, dan worden thans prei, bleek- en knolsel-derij daarin uitgezaaid, om die zoodra ze behandelbaar is in kouden bak te ver-spenen. Dit is de manier om mooie prei te telen, waarop nog wel eens zal worden teruggekomen. H. S. teruggekomen.

In den Fruittuin.

Indien we zulks al niet vroeger deden, dan brengen we nu op onze aardbeien-bedden wat halfverteerde, nog ietwat ruige mest, verdeelen die tusschen de planten, daarbij zorgdragende dat de neuzen der planten vrijblijven. De voe-dende bestanddeelen worden door den regen naar beneden gespoeld en komen de planten ten goedee terwijl het resteerende stroo het uitdrogen van den bodem voorkomt en belet, dat de vruchten bij regen bezoedeld worden.

Dat we de bedden vooraf degelijk van onkruid zuiveren, zal zeker wel niet nader behoeven te worden betoogd.

Op hooge gronden, waar pas verplante boomen licht last van de droogte krijgen, kan zoo'n laagje mest rond den stam aangebracht heel wat bijdragen om het vocht in den grond te bewaren. Is die mest nog wat erg ruig, dan verwijderen we wat aarde rond den stam en brengen die, nadat de mest gespreid is, over deze heen. Het spreekt van zelve, dat niet verplante boomen eveneens zeer gevoelig zijn voor zulk een attentie, maar ook, dat zoo'n mestlaagje rond den stam niet als een volledige bemesting mag worden aangemerkt. Een volledige bemesting moet over de geheele oppervlakte worden aangebracht, daar waar de boomen deze nog niet geheel en al in beslag genomen heb-ben, waar dus nog tusschencultuur mogelijk is komt de mest aan die tusschen-beplanting ten goede. Bij de bepaling van den afstand welke de wortels der boomen rond den stam in beslag nemen is men zoo licht geneigd deze te gering te nemen. Algemeen wordt als geldende regel aangenomen dat een boom met zijn wortels ongeveer zoo ver gaat als de uiteinde van de takken. Dit is echter geenszins het

geval, woudboomen gaan soms vele meters verder en toonen hun aanwezigheid toms op p'atsen waar we ze niet verwachten. De meeste vruchtboomen blijven wel wat dichter bij huis, maar dat ze in overleg met de takken handelen en zich door deze laten bepalen hoever ze gaan zullen, is niet

Notenboomen b.v. gaan veel verder als door den omtrek van den kroon wordt aangegeven, meters buiten dien cirkel vinden we wortels van aanmerkelijke dikte.

Bij het onderspitten van den mest nemen we de noodige voorzorgen in acht om te voorkomen, dat die meest werkzame wortels door het spitten zullen lijden, spitten we niet te diep. Vooral daar waar het onderspitten van den mest niet eerder werd toegepast, zijn we zeer voorzichtig. Daar toch vinden we die fijne wortels onmiddellijk onder de oppervlakte.

Het bemesten en wat daarmede in verband staat, kan in een boomgaard of fruitde laatste winterwerkzaamheid worden beschouwd. De betere toetreding van de lucht in losgewerkten grond is mede zeer in het belang van den groei der boomen; we wachten ons daarom, er een aanvang mede maken voor snoeien enz. naar behooren zijn geschied. Door den gespitten grond zoolang mogelijk met rust te laten, verhoogen we den goeden invloed die we er mede trachten te verkrijgen; niet dan bij hooge noodzakelijkheid treden we dus den losgemaakten bodem. Zoolang dus het snoeien niet is afgeloopen, de boomkrabber en staaldraadborstel nog niet door afwezigheid van mos als anderzins buiten gebruik zijn gesteld, kan-kerwonden en bloedluiskoloniën nog op hulp onzerzijds wachten en de aanwezigheid van rupsennesten ons er nog op wijst, dat er ook in die richting gevaar dreigt, gaan we er niet toe over, maar haasten ons om dit een en ander te doen geschieden.

Dagelijks worden we meer gewaar dat de tijd dringt, elk teeken van het met rassche schreden naderen van de lente zegt ons, dat het al spoedig voor vele werkzaamheden te laat is. Hebben we vroeger wat zaad van appelen, peren, kersen etc. gestratificeerd, d.w.z. in wat vochtig zand gebracht, dan nadert zoo ongeveer de tijd, waarop dit zaad naar de zaadbedden moet

worden overgebracht.

't Zaad zelve geeft dien tijd aan, zoo-dra het witte penworteltje zichtbaar wordt gaan we tot uitzaaien over. Langer wachten zou gevaar doen ontstaan, dat dit jeugdige orgaantje te lang werd en daardoor bij het uitstrooien lijden zou. Het zaad wordt met het zand waarin het stond dooreen gemengd en bij voorkeur op rijen uitgestrooid. De zaadbedden werden reeds voor den winter met verteerden mest bemest en voor de ontvangst van het zaad in gereedheid gebracht. Op droge gronden maken we de bedden iets beneden de paden, op natte gron-den doen we het tegenovergestelde, we brengen de grond uit de paden gedeelte-lijk op de bedden waardoor deze boven de omgeving komen. Op gronden welke door hunne ligging en door hun samen-stelling tot de bevoorrechte kunnen gerekend worden zijn deze voorzorgen overbodig, z.g. zware gronden zijn voor zaadbedden minder geschikt, tenzij ze vooraf door vermenging met zand, turfstrooiselmest als anderszins van structuur zijn veranderd en verbeterd. Een paar c.M. aarde wordt tijdelijk terzijde gelegd om na het zaaien het zaad gelijkmatig er mede te kunnen bedekken.

Grove vruchten, zaden, zooals noten, pruimen, enz., worden op de rijen, met eenige c.M. tusschenruimte uitgelegd, we bevorderen daardoor zeer den gelijkmatigen stand van het toekomstige jonge gewas.

J. C. M.

gewas.

Het is niet voldoende, dat een rijwiel goedkoop is en een fraai uiterlijk heeft.

De zekerheid, dat het bovendien goed gebouwd en degelijk geconstrueerd is heeft men alleen bij aanschaffing van een FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 283.

a. Gaarne zou ik van u willen weten, welke KIIM OF ZAADPL1NTEN het beste GESCHIKT zijn VOOR een BALKON op het N. W., alleen 's middags is er een weinig zon. Wij hebben er al O.-Ind. Kers gehad maar gaarne zouden wij iets weden hebben? anders hebben?

en BAK en daarin GROEN en BLOE-MEN te planten. Is dit met kans op slagen uitvoerbaar, en wat acht men dat daarvoor het meest geschikt is. Gewenscht is natuurlijk een plant of planten of klimopsoort, die het meeste groen geeft, en bloemen die zich leenen voor bescheiden baleonversie-ring. Het plan is de bak rondom en op de

LEA'S met KLEINE, ENKELE BLOE-MEN, in struikvorm; meerdere takjes ko-men uit den grond. Geschiedt de VER-MENIGVULDIGING van deze ook door enting? Stellen ze dezelfde eischen in de eultuur als de gevuldbloemige?

c. Ik heb cen aantal wilde ROZEN-STRUIKJES uit zaad gekweekt, en wilde

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

b. Wat kan de OORZAAK zijn dat de SPOREN van varens altijd zoo vol met mos zitten; helpt gieten met gekookt wa-ter? De turfmolm waarin gezaaid wordt gekookt, en de pannen worden goed schoongemaakt? P. v. G.

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's

de allerbeste!

Antwoord: a. Plant eens een paar Kamperfoelie's, die groeien en bloeien goed op een plaats met weinig zon.

b. Dek, zoolang de sporen niet gekiemd zijn, de ruitjes welke op de potten of pan-nen gelegd worden, met kranten- of ander, niet te ondoorzichtig papier af. Zoodra de voorkiemen een paar blaadjes hebben, zijn ze beter tegen die mosontwikkeling bestand en kan meer licht toegelaten worden.

Vraag No. 284. Mijne woning ligt aan de voorzijde op het Oosten. Om het BALCON wenschte ik

zerk aan te brengen. De geschikte tijd daarvoor breekt zeker ook nu aan? Amsterdam.

Antwoord. Ja, dit plan is wel uitvoerbaar en ik raad u aan, er wat winterharde, groenblijvende planten in te zetten, en deze beplanting des zomers met wat bloeiende gewassen aan te vullen. Geschikte groen-blijvende planten zijn: Skimmia japonica, Mahonia repens, Euonymus radicans (kruipend), Vinca minor (hangend), Bu-(kruipend), Vinca minor (hangend), Busus = palmboomje (struikje), Rhododendron praeeox, Erica carnea, Olearia Hausti, Ruscus aculcatus, Taxus adpressa, enz.
alle bossig of struikvornig groeiend. 's Zomers zet u daartusschen klimoppelargoniums, roode Pelargonium zonale, Margrieten, Petunia's, Oost-Indische kers,
enz., terwijl enkele klimplanten als Tropagalum pergajinum (schiprig) klimop pacolum peregrinum (éénjarig), klimop en wilde wingerd en kamperfoelie (klimheesters), het geheel kunnen verlevendi-gen. U kunt de bakken nu in orde laten maken en met de groene gewassen en overblijvende klimplanten beplanten.

Vraag No. 285.
a. Ik heb eenige HIPPEASTRUMzaailingen van Aug. 1912. WANNEER
moeten deze afzonderlijk worden OPGEPOT? in kleine potjes? Moeten ze dezen
zomer gelijk volwassen bollen, NAAR
BUITEN? Wanneer komt voor hen de
eerste RUSTPERIODE?
b. Men ziet tegenvoordig vaak AZA-

die dezen zomer VEREDELEN met ROO-DE en GELE, niet te lieht; ik denk hierbij aan de keurige rozenplaat. Zoudt u mij zoo twee soorten willen noemen, die

BOOMBAND en BINDGAREN.

Malakka rot niet.

Malakka duurt jaren.

Malakka is goedkoop.

Malakka in gebruik bij alle groote gebruikers, o. a. bij de Nederl. Heide-Maatsch. te Utrecht, bij de Gemeente Rotterdam.

Malakka zelfs in gebruik bij het buitenland, o.a. bij de Ge-meente Antwerpen.

Malakka voor de Arr. Rechtbank te Utrecht door 3 be-eedigde deskundigen verklaard de meest aanbevelenswaardige te zijn.

Malakka de Boomband bij uitnemendheid.

Malakka wordt ondoorsnijdbaar geleverd.

Malakka wordt op maat geleverd,

Tomatentouw.

N. J. LANKHORST & Zn. – SNEEK.

ook wat grootte en vorm van bloem, tijd van hoofdbloei en groeikracht betreft, harmoniëeren?

Westzaan (Holland). MOLENAAR's KINDERMEEL. =:= MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEUELULAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

Geeft het ZAAD van TAMME RO-ZEN, ook weer GROOTBLOEMIGE GE-KLEURDE ROZEN!

Antwoord: a. Dat kan thans geschieden. 's Zomers kunt u de plantjes buiten op een luw, zonnig plekje zetten met de potjes in den grond, maar beter nog is het ze in een broeibak te houden onder glasbedekking, en met beschaduwing in den tijd van felle zonneschijn. De rustperiode valt in den herfst en winter.

b. U bedoelt waarschijnlijk Azalea II inodegiri, die veelal in struikvorm wordt gekweekt. U kunt deze enten op Azalea (Rhododendron) amocna en ook stekken. Ze zijn wel iets sterker dan de Indische Azalea's, maar de cultuur is vrijwel gelijk.

Général Mac Arthur of John Laing. beide prachtig rood; en Madame Ravary. oranjegeel of Fran Lilla Rantenstranch, koperachtig geel.

Soms, maar vaak ook niet; zulke zaaisels zijn zeer variabel.

v. L.

Vraag No. 286.

a. Ik heb op een groot BALCON (plat is juister term) cen groote diepe bak en daarin wilde ik een KAMPERFOELIE zetten. Heeft u een goed adres hiervoor, en welke soort raadt u mij aan. b. Ook heb ik twee HORTENSIAS welke

reeds blad gevormd hebben. Overdag zet ik ze in de zon en des avonds binnen in cen koud vertrek (50 gr. F.) HOE moet ik deze BEHANDELEN.

c. Verleden jaar heb ik klimrozen in pot-ten geplant, welke toen goed groeiden, door het zachte weder dit jaar uitgeloopen zijnde, zijn door den vorst der laatste dagen de blaadjes verschrompeld.

d. Ik heb zoo juist een AZALEA ont-vangen, HOE is de BESTE BEHANDE-LING daarvan?

Antwoord, a. U kunt daarvoor nemen de gewone Kamperfoelie, Lonicera Periclymenum of L. Caprifolium. Heel mooi is ook, maar teerder, de L. sempervirens coccinca. Elke boomkweeker kan u deze planten leveren. Raadpleeg de advertenties.

b. Ga zoo voort tot geen vorst meer te vreezen is. Zet de plant dan op een luw, windvrij plaatsje buiten. Vergeet niet 's zomers nu en dan wat vloeimest te geven.

c. Snoei ze wat in en wacht op een hernieuwd uitloopen, dat niet uit zal blijven, zoodra het weder milder wordt.

d. Zet de plant in een matig verwarmd vertrek zoo ver mogelijk van de kachel, dicht bij het venster en houdt de plant matig vochtig. Als er gas gebraud wordt, is het goed de Azalea's des avonds in een ander vertrek te zetten. Als de bladeren nog niet open zijn, dan is het goed ook de kroon nu en dan te bevochtigen. v. L.

TENTOONSTELLINGEN.

Tentoonstelling "De Vrouw" 1813-1913.

Als abonné van "Onze Tuinen" is 't mij gebleken, dat zoowel liefhebsters als vakkundigen zich met hunne ondervindingen tot uw blad wenden. Daarom plaats ik mijn oproep tot alle beoefenaarsters van

't bloemenvak in "Onze Tuinen" Een opwekking, te toonen wat zij kun-nen bereiken door in te zenden op de bloemententoonstelling, die 20, 21 en 22 Juni gehouden wordt, vanwege de tentoonstelling "De Vrouw 1813—1913". Hiervoor

worden de volgende inzeudingen gevraagd:

Vak A: 1. bruidsbouquet, 2. vaasbou-

quet, 3. fantasiestuk, 4. mand, 5. afgesneden bloemen in vazen (a. zaaibloemen, b. vaste planten, e. heesters, d. rozen, c. wilde bloemen, f. kasbloemen).

Vak B: Versiering van een tafel voor

Vak B: Versiering van en der der versiering van balken of vensters.

Nadere inlichtingen verstrekt mevrouw

Andere inlichtingen verstrekt mevrouw

Huizen

Van Blaaderen, "de Meerle", Huizen

Düsseldorf. — Groote kunst- en tuinbouwtentoonstelling in 1915; hoofdplan: historisch overzicht van de Rijnlandsche kunst sedert het begin der 18e eeuw.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden o.a. aangeboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk / 2.50, stamroos per stuk / 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk / 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL. per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

:: UTRECHTSCHE STOOM-, ::

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. KONINGSWEG 56 - UTRECHT

WASCH- EN STRIJKINRICHTING

NO BILLIJK TARIEF NO NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

N.V. "HOOGEBERG", Velsen

No. 22. BLOEMENBAK van Kunstzandsteen "Kinderrelief". Lang 0.32, br. 0.14, hoog 0.19. Prijs f 6.00.

en zomer-nouveautés voor costumes en blouses: Crêpe de Ch ne, Eolienne, Voile, Foulard, Messal ne, Mousseline 120 cM. breed, van 65 t cents per Meter af, in zwart, wit, effen en gekleurd, zoo ook ge-

borduurde blouses en japonnen in batist, wol, linnen en zijde.

Wij leveren uitsluitend gegarandeerd solide zijdenstoffen direct aan rarticulieren. franco vracht en rechten aan huis.

Schweizer & Co., Luzern H 41 (Zwitserland)

Zijdenstoffen-Export. - Koninkl. Hofl.

(94)

De nieuwste, de zeldzaamste en de mooiste rozen.

- Vraagt prijscourant. -

M. LEENDERS & Co., STEIL-TEGELEN.

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

♦ Kyaniseerinrichting. ♦ (S)

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

Onmisbaar bij het kunstmatig broeden is onze: HYGROMETER (Vochtmeter) MIT-HOF, prachtig nikkel instrument, uiterst betrouwbaar, f 3.—

> A. M. M. SCHMIDT, Instrumentmaker.

ZUTPHEN, Rozengracht 17, hoek Apenstert.

Firma P. A. A. DE LANGE, 622 BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

WILDE ROZEN

== EN WINTERHARDE KLIMROZEN, =

KWEEKERIJ "BOSCHLUST", RHENEN.

SPECIALITEIT VAN GEWASSEN VOOR VOGEL= EN WILDBESCHERMING -:-

VRAAGT PRIJSLIJST. (796) =

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

GLADIOLUS BOLLEN. per 25 f 0.75, 100 f 2. per Baron Joseph Hulot, prachtig blauw . 0.80, 0.25, 0.40, ,, 1.50 Marie Lemoine, prachtig . . . Hollandia, prachtig rose . . . 0.40, 0.50.VASTE PLANTEN. Funkia's in var. . . per 25 f 0.75, ,, ,, 0.40. 0.40.1.00 Dahlia's, gemengd Paeonies, in variët.

Alles franco thuis, na ontvangst van Postwissel of Remboursement.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN.

J. SPIJKER, Bloemist.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

maakt *grondboringen* met hand- en stoomverkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. Maakt compl.

BRONGAS=INSTALLATIËN.

Telefoon Interc. No. 36. Aannemer van Rijkboringen voor opsporing

van Delfstoffen. (72)

TUINARCHITECTUUR.

Onderhoud van tuinen bij abonnement. B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen.

TEL. SCH. 810.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -: Wij bieden aan

Japansche Iris Kaempferii in origineel uit JAPAN ingevoerde kisten, in 25 soorten, met namen. De schoonste en meest kleurenrijke bloemen die JAPAN oplevert; deze bloemen hebben tot 25c.M. doorsneê en zijn in de meest bizarre kleuren.

Manpadslaan, Vogelenzang.

Beschrijvende, geïllustreerde Album met prijsopgaaf wordt gaarne toege-

zonden door

RENE SCHOO & Co, Hillegom. Vertegenwoordigers der firma

RIHACHIRO TANOI, **ҮОКОНАМА.** (86)

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN \Leftrightarrow \diamond \diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

Kweekerij "HELPMAN". Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

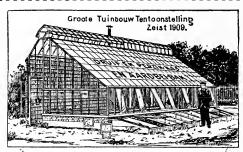
=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja. vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tulnmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. ..DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388, Dordrecht. Tel. Int. 1063.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

GADELLAA, ZEIST

Plannen en begrootingen kosteloos.

(Holland). TELEF. INTERC. No. 68.

INHOUD. Mispels, met 1 ill., door J. C. M. Kasplanten.

Zandbessen (Arbutus),- met 1 ill., door v. L.

De Kamertuin.

De Chineesche Sleutelbloem, met 1 ill., door J. Ch. B.

De Kweekerij van den heer J. Y. van der Meer to Deventer, met 1 ill., door J. K. B. Moestuin.

W. F. A. G. Bemesting aardappelen, door

Bij de Plaat. Chrysanthemums, met 1 ill., door v. L. H. D. Willink van Collen †.

Klimop tegen boomen.

Ingezonden. Sierkersen. — Vroege Crocussen.

Het inslaan van den bliksem in boomen. Leestafel.

Correspondentie.

Werk voor de volgende week. In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink.

In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S In den Fruittuin, door J. C. M. Vragenbus.

Tentoonstellingen. Advertentiën.

Bijblad.

Pluimvee-betooging, door Km. Gehoorzame Honden II, door L. S Bijenteelt, door G. S. Rondknop in zwarte bessen. Vragenbus.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ::

LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. ::

ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | APONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

DE BLOEMENMARKT TE AMSTERDAM.

I.

Als men spreekt over de bloemenmarkt te Amsterdam, waarmede dan speciaal bedoeld wordt de markt op den Singel
tusschen Koningsplein en Vijzelstraat, dan denkt men onwillekeurig aan het landelijke Aalsmeer, waarvan gezegd wordt:
"'t Is geen land, maar 't drijft en hangt",

"Al wankelend op de wateren".

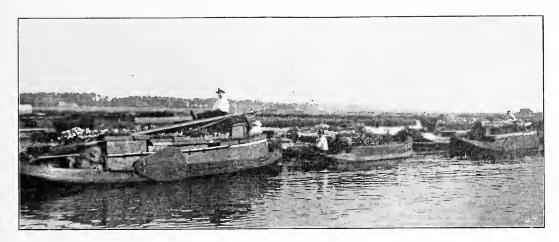
Wie bij een tochtje per boot van Amsterdam naar Aalsmeer op het dek heeft gezeten en onder het varen naar de tuinen keek, waarlangs de boot stoomde, zal daarvan niet veel hebben gezien, behalve dan bij enkele stukken rietland, die lustig op de golven dansten. De aangehaalde regels uit het gedicht spreken evenwel de waarheid voor een zeer groot deel van Aalsmeer nog niet algemeen voor dit watergat als vroeger gedaan werd betreffende den Haarlemmermeer:

"Groote plas, groote plas"

"Ik wou je drooggemalen was".

Integendeel, er zijn menschen, die bevreesd zijn, dat bijvoorbeeld de cultuur van seringen, die te Aalsmeer op zoo hoogen trap staat, zoo al niet te gronde zal gaan, dan toch zeer zal verminderen bij gebrek aan goeden bagger, die voor een groot deel uit de gaten van den Westplas wordt gehaald.

Dien bagger heeft men noodig, al wordt ook veel zoogenaamden "Lisser"grond gebruikt om het land op te hoogen, waar dit door het rooien van planten met kluit steeds zakt.

Naar de "Bloemenmarkt" te Amsterdam. Een sleep Aalsmeersche Bloemenschuitjes in den Schinkel. — (Orig. foto "Onze Tuinen".)

Aalsmeer, waar men voor jaren een geheel gedeelte van het dorp, den Westeinderdijk, geleidelijk in den "Grooten Poel" zag verdwijnen. Wel is er nog land gespaard gebleven en spreekt men nog van de bruggen, die er eens waren en welker namen thans "gaten" aanduiden, maar huizen staan er niet meer en een weg is er niet meer te vinden.

En waakte men niet daartegen, dan zou het water van den ongeveer 1000 Hectaren grooten Westplas, door den stormwind tot onstuimig woelen gebracht, meer land nog wegslaan. Totdat eenmaal geen vrees meer behoeft te bestaan en het water eens zal weggemalen zijn en een polder op de plaats van het meer zal te vinden zijn. Sedert enkele jaren toch spreekt men van het leegmalen van den Westplas en zijn reeds metingen en peilingen gedaan. Men zingt evenwel te

Maar ook wordt die bagger, op speciale plaatsen gehaald en molm genoemd, gebruikt als potgrond voor de duizenden potplanten, die jaarlijks in Aalsmeer gekweekt en vandaar verkocht worden. Deze molm is zeer kalkhoudend en kan gebruikt worden, zonder dat zij eerst moet bevriezen. Met wat zand en mest vermengd, vormt de molm een uitstekenden potgrond, waardoor voor enkele gewassen nog wat turfstrooisel wordt gewerkt.

Wie Aalsmeer voor jaren terug heeft gekend, kent de plaats niet meer terug. Vroeger teelde men er augurken, boonen, aardbeien, frambozen, bessen enz. naast de kweek van vruchtboomen en niet zelden zelfs dooreen. Ook thans nog ziet men in den exporttijd langs den Uiterweg en het Oosteinde kistjes staan met potjes voor aardbeien en frambozen en liggen daar 201

zakjes met augurken en boonen, die gehaald en gebracht worden door een commissionair en vervoerder, die zijn komst aankondigt door het blazen op een hoorn, zooals die door de schippers van motorbooten veel gebruikt wordt.

Geleidelijk heeft de plaats zich echter ontwikkeld, de boomkweekerijen breidden zich uit en Aalsmeer kreeg een naam als kweekerij-centrum en werd vooral bekend om zijn Buxusen Taxusvormen, terwijl eveneens de kweek van klimop er thuis was. Ook de cultuur van potplanten vierde hoogtij en staat er ook thans nog op hoogen trap.*) De Pelargoniums uit Aalsmeer zijn steeds bekend geweest en in de latere jaren weet ieder te spreken van Aalsmeers Begonia Gloire de Lorraine. Maar nog was men er niet; men ging aan het forceeren van Seringen, Rhododendrons, Convallaria's, enz. Men produceerde steeds meer Chrysanten en men zocht steeds grooter afzetgebied voor de artikelen.

Voor een aantal jaren trachtte de toenmalige Directeur der inmiddels opgerichte Rijkstuinbouwwinterschool, de heer J. G. Hageloop, die tevens Rijkstuinbouwleeraar was, eene veiling te stichten, hoewel tevergeefs. Wel mocht het door zijne maanden is door de kweekers en handelaars van potplanten gezamenlijk besloten, de prijzen met een paar centen te verhoogen "wegens de dure tijden". Voor enkele jaren moest eene poging tot prijsverhooging jammerlijk mislukken door de tegenwerking van enkele vreesachtigen. Men zal dus bij het ter markt gaan eenig geld meer in den zak dienen te steken dan vroeger, want "koopjes" zijn er niet meer te halen.

Tweemaal per week, des Zondags- en Donderdagmiddags vaart men van Aalsmeer uit naar de markt te Amsterdam, om daar 's avonds aan te komen, opdat men bij het eerste ochtendgloren aan het werk kan gaan.

Het is een typisch gezicht, die Aalsmeersche bloemenschuitjes naar de hoofdstad te zien varen door de Ringvaart, Nieuwe meer en Schinkel. Tezamen vormen zij heele sleepen, getrokken door een motorboot. Gewoonlijk liggen de schuitjes, die niet groot zijn, zeer gezellig twee aan twee naast elkander en maken de opvarenden een praatje. Van concurrentienijd bemerkt men al bitter weinig en gelukkig ook, want anders ware Aalsmeer niet groot geworden.

Voor de Schutsluis aan de "Drie Baarsjes" moet de sleep

Een sleep Aalsmeersche Bloemenschuitjes, op weg naar Amsterdam. - (Orig. foto "Onze Tuinen".)

bemoeiïngen gelukken te Amsterdam eene veiling in het leven te roepen, waarheen uit Aalsmeer vrij wat snijbloemen werden gezonden. Sedert ruim een jaar bezit Aalsmeer echter twee veilingsvereenigingen, een in het Oosteinde en een in het dorp, die beiden naast elkander niet alleen kunnen bestaan maar zelfs bloeien. De laatste veilde voor het eerst den $10^{\rm en}$ Januari 1912 in het Café "De drie Kolommen" maar bezit thans een eigen veilingsgebouw, dat haar f 20.000 kostte. In haar eerste levensjaar werd voor ruim f 81.000 geveild, hoofdzakelijk aan atgesneden bloemen, en het ledental der vereeniging verviervoudigde.

Naar heinde en verre worden de snijbloemen verzonden, zelfs Constantinopel ligt nog niet te ver van huis. De opkomst van Aalsmeer in de paar laatste jaren is enorm en spiegelt zich in alles af. Er wordt gebouwd, een spoorlijn is geopend, de landprijzen stijgen tot in het ongelooflijke. En bij al dien vooruitgang blijft als herinnering aan het verleden de cultuur van potplanten zich staande houden.

Het zou evenwel mogen bevreemden, indien ook bij den handel van het artikel potplanten geene verandering tot stand kwam. Vroeger werden de planten bijna weggegeven en had de kweeker reden tot klagen. Dit zal nu uit zijn. Voor enkele

*) Eene statistiek doet zien, dat in den goeden tijd zooveel potplanten werden gekweekt, dat de productie van een jaar, aaneen geplaatst, een afstand zou vormen van niet minder dan zestig uur gaans. gewoonlijk een poosje stoppen, van welk oponthoud somtijds reeds gebruik gemaakt wordt om een deel van de waar te verkoopen of af te leveren. Niet zelden, vooral des Donderdags, moet vrij lang voor de Schutsluis gewacht worden, want bloemenschuiten, mits niet van een motor voorzien, worden niet vóórgeschut, wat wèl het geval is met schuiten, geladen met licht bedervende waar, zooals visch en groenten.

De Aalsmeerder neemt het wachten nog al kalm op en heeft zich blijkbaar voldoende in het geduldig lijden geoefend. Vroeger moesten de schuitjes gejaagd worden en duurde de reis nog langer, waarom zou men dan thans klagen? Van die lijdzaamheid maken wij gebruik om de schuitjes rustig te laten wachten en langzaam naar hunne ligplaats aan den Singel te laten varen, waar wij ze later zullen weervinden.

(Wordt vervolgd.)

P. J. S.

HANDELSCULTURES

CORDYLINE EN DRACAENA.

Onder de planten, welke tot bovengenoemde geslachten behooren, heeft zeer vaak naamsverwarring plaats.

Cordyline-soorten ziet men vaak onder den naam van Dracaena aangeboden en een enkele maal is het ook omgekeerd het geval.

Beide geslachten behooren tot de familie der Lelieachtigen (Liliaceae), maar het verschii vindt men heel gemakkelijk in de wortels en de vruchten.

De Cordyline-soorten hebben witte wortels en een doosvrucht, de Dracaena's roodgele wortels en een besvrucht; gewoonlijk brengen de eerstgenoemde uit dikke wortelstokken uitloopers, 't welk bij de Dracaena's niet voorkomt.

De Cordyline-soorten kan men verdeelen in sierplanten voor den tuin en voor de koude of warme kas.

De *Dracaena's* zijn meerendeels warme kasplanten, sommige willen ook wel in een huiskamer of serre.

We willen nu eens wat van de Cordyline-soorten vertellen, om straks de cultuur en eenige mooie variëteiten van de Dracaena's te noemen.

Cordyline's worden in massa gekweekt. Men ziet ze vaak als middenplant in een kleurvak. Mooie exemplaren worden ook vaak als solitairplanten aangetroffen, waar ze uitnemend voor geschikt zijn.

Ook in groepen maken de Cordyline-soorten een mooi effect.

Naar de "Bloemenmarkt" te Amsterdam. Aalsmeersche Bloemenschuitjes voor de Schutsluis aan den Sloterstraatweg bij de Drie Baarsjes. (Orig. foto "Onze Tuinen.)

Behalve als tuinplanten, worden de Cordyline's ook in versieringen gebruikt, zooals de C. indivisa, welke lange smalle bladeren heeft. Ze kan koud, vorstvrij is voldoende, overwinterd worden.

We hebben van deze verschillende verscheidenheden, als de variëteiten: Veitchii, met roode middennerf, superba, een flinke groeier, welker bladeren bij den voet rozerood getint zijn; atropurpurea, purperbladig en vera, geelgestreept.

Voor versiering van kassen en serres treffen we talrijke mooie verscheidenheden aan, als: C. Bruanti, met fraai bruine koppen, deze variëteit is zoowel voor koude kas als kamerplant geschikt. Voor 't opvullen van bloemenmandjes kunnen deze uitstekend gebruikt worden.

Niet minder fraai is de *C. amabilis* met lichtgroene, witachtig geteekende bladeren, verder treffen we aan *C. stricta* met 3 cM. breede groene bladeren en hare iets smaller van blad zijnde variëteit congesta; de *C. magnifica* heeft rose tot bronsachtige bladeren, en de *C. imperialis* is een variëteit voor de warme kas, waarvan de donkergroene bladeren karmijnrood geteekend zijn.

Men kan deze planten vermenigvuldigen door zaaien en door stekken, het stuksnijden van den stam en van de wortelstokken. Wil men zaaien, dan kan men dat in 't vroege voorjaar doen, b. v. in Jan.-Febr. of in Juni-Juli in bloempotten of schotels, welke gevuld zijn met lichten fijnen bakgrond met zuiver zand, ook wordt het wel in schotels met alleen zuiver zand gedaan, de schotels worden dan in een warm kweekbakje gezet en flink vochtig gehouden; wanneer de plantjes opgekomen zijn worden ze verspeend en verder op eenige bodemwarmte in den vollen grond voortgekweekt. Zoo kunnen ze in één jaar al mooie plantjes worden.

Heeft men oude exemplaren, dan kunnen deze ook voor de vermenigvuldiging dienen, we kunnen de stammen in vingerlange stukken snijden en de stukken in een broeibed uitleggen; ook gebeurt dit werkje wel in schotels met wit zand; de stukjes maken dan knoppen, waaruit jonge spruiten te voorschijn komen. Zijn de spruiten pl. m. 10 cM. lang, dan worden deze met een scherp mes afgesneden en ieder in een stekpotje gezet; bij voldoende bodemwarmte zullen de stekken spoedig geworteld zijn.

Ook kan men den ouden stam tusschen andere planten op

een tablet in graven; na eenige weken vormen zich knoppen op den stam en men kan dan later de scheutjes afsnijden en stekken. Bij sommige soorten gaat de vermenigvuldiging ook door wortelstokken; hiervan kan men dan vingerlange stukken in zand leggen.

Onder de *Dracaena's* treft men ook vele fraaie variëteiten aan, de planten worden evenals de *Cordyline's* voor de warme kas, in een vochtige atmosfeer, gekweekt.

Men kan ze in potten kweeken, maar wil men in één jaar mooie exemplaren, dan maakt men op een middentablet eenige ruimte, brengt er een laag paardemest op en verder een laag van 25 cM. dikte boschgrond met graszodengrond, waarop de jonge plantjes worden uitgeplant; ze zullen zich daar krachtig ontwikkelen; men vergete het bespuiten niet.

Aanvankelijk moet men zorgvuldig schermen, maar zijn de planten aan den

groei, dan kan men meer licht geven.

Men moet zoowel bij het kweeken in den vollen grond, als bij de potcultuur zorgen, dat het de planten aan niets ontbreekt, want stilstand in den groei geeft kleinere bladeren. Bij potcultuur krijgen de planten een of tweemaal per week een flinke dosis koemest; dit werkje doet men bij voorkeur op een donkere dag, waarna de planten direct flink bespoten worden.

Hebben de planten gebrek, dan laten ze dit niet alleen door kleur en slechte bladontwikkeling zien, maar ook worden ze dan van onderen kaal.

Heeft men groote exemplaren, dan snijdt men de kop er uit en stekt deze weder op bodemwarmte; is men bang voor mislukking dan gaat het marcotteeren uitstekend. We houden de planten dan aan den drogen kant en maken direct onder de bladeren, of beter gezegd onder de te stekken kop een ringvormige ontschorsing; daarna nemen we twee helften van een bloempot, vullen deze met een mengsel van spagnum en zand op, en binden daarna dit goed stevig om de gemaakte wond; het mengsel wordt goed vochtig gehouden. Na eenige weken vormen zich wortels en snijdt men den kop onder het potje af.

De koppen worden flink warm in een zwaarder grondmengsel voortgekweekt, waarna ze spoedig mooie exemplaren leveren.

De oude stam kan men nu, gelijk bij de Cordyline is aangegeven, in vingerlange stukken snijden, of ook vormt de overgebleven stam wel jonge zijscheuten, die weer stek leveren.

De mooiste planten krijgt men het vlugst van kopstekken. Prachtplanten kan men o. a. kweeken van D. Massangeana,

Prachtplanten kan men o.a. kweeken van D. Massangeana, waarvan de mooie breede groene bladeren in 't midden geel tot witachtig gestreept zijn, ook de D. Lindenii is prachtig met de beide gele strepen aan de randen der bladeren, evenals D. Victoria, waarvan de mooie breede bladeren goudgeel gerand zijn.

De wel eenigszins op Aucuba's gelijkende Dracaena Godseffiana vormt meer ovale bladeren aan losse takken. De bladeren zijn geel gestippeld, terwijl de plant niet zoo dadelijk aan een Dracaena zou doen denken.

Een variëteit met zilver en groen gemarmerde bladeren is D. Goldiana; van deze is het ook niet zoo heel moeilijk om prachtplanten te kweeken.

Hoewel er onder de Dracaena's nog vele goede verscheidenheden zijn, is, dunkt mij, de keus al groot genoeg.

Niet alleen als sierplanten, maar vele soorten worden ook gekweekt om de bladeren, die afgesneden, bij het bloemschikken en 't maken van kransen goede diensten bewijzen.

We willen ten slotte nog de *Dracaena Draco* of Drakenbloedboom noemen, een forsche plant met stijve groene bladeren, waarvan oude exemplaren met den typisch gevormden stam een eigenaardig gezicht opleveren. *)

Laag-Keppel.

J. B. HARMSEN.

^{*)} In den Hortus te Amsterdam is van *Dracaena-Draco* een vrij oud exemplaar te zien, hetwelk zich verscheidene malen vertakt heeft en waarvan elke vertakking gekroond is met een Yucca-achtige bladerkroon.

KASPLANTEN

TESTIDUNARIA ELEPHANTIPES (Burch).

Een plant die vrij zeldzaam in verzamelingen voorkomt, en door zijn zonderlinge bouw toch opvallend is, is de *Testidunária elephántipes* tot de familie der *Dioscoracéae* behoorende.

De naam Testidúnaria is afgeleid van het Latijnsche woord testúdo dat schildpad beteekent, naar de teekening van de stamvormige verdikking. De plant heeft haar vaderland in Z.-Afrika en wordt daar the Hottentot's Bread, tortoise plant of Elephant's Foot genoemd, al deze namen gegeven dus naar het uiterlijk der plant. De plant is een koude-kas-plant, en wordt uit zaad aangekweekt, dat warm gezaaid wordt.

Onze plant op de photographie is ook uit zaad aangekweekt, van zaad in 1889 uit de Kew-tuinen in Engeland ingevoerd. In den rusttijd, ongeveer in April tot Augustus, sterft het gedeelte boven de houtachtige schubben af en in Augustus komen uit die verdikking weer de nieuwe scheuten te voorschijn.

Als grond geeft men een mengsel van boschgrond, klei en zand.

In den rusttijd heel weinig gieten, alleen oppassen de wortels niet te laten verdrogen. De bloei valt in October doch is onbeteekenend. In den zomer geeft men een zonnige luchtige standplaats, in den winter droge, luchtige standplaats, in koude kas of koud gematigde kas \pm 5 à 10 ° C.

Het verplanten gebeurt het beste in Juni, en wel zoo, dat men de knolvormige stam boven den grond houdt, en de grond wordt dan vernienwd. De knolvormige stam wordt in de loop der jaren dikker, maar de groei daarvan is langzaam. Het is een uitstekende plant voor verzamelingen en botanische tuinen, en voor liefhebbers van zeldzame planten. De kultuur is eenvoudig. v. B.

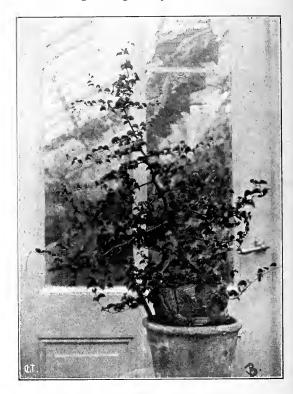

BLOEMENTUIN

LAVATERA ARBOREA FOL. VAR. *)

Zeer zeker, wij hebben het getroffen, met den totnogtoe zachten winter, maar zelfs nu nog — 26 Januari — geven de Lavatera's 'n zomerachtig aanzien aan haar omgeving. Ze doen zoo frisch met haar geel-groen bonte bladeren, mollig en sappig, zulk onvervalscht zomergroen. Het is zoo geheel iets anders dan onze gewone groenblijvende heesters en coniferen.

Testudinaria elephantipes (Olifants-Poot). (Orig. foto voor "Onze Tuinen", van den heer Van Beek, te Wageningen.)

Natuurlijk want het zijn éenjarige volgens de catalogi, sterven dus 's-winters af....

We hebben ze verleden jaar voor 't eerst gekweekt. Zoo vroeg mogelijk gezaaid, binnen; later in Mei uitgeplant, hier een en daar een, in flink diep gespitten, niet vetten, doch bemesten bodem. In de mixed borders achteraan, want ze worden hoog, wel twee meter soms; alleen staand bij den vijver op het gazon; ja zelfs een te midden van een perk hooge gele Zinnia's. Ze deden het overal goed, we hielden van haar. En later in den herfst, als het begon te wiuteren en andere bladplanten, Ricinus, Zea's, Canna's, reeds verwelkt en verschrompeld door de koude, haar vonnis wachtten naar den mesthoop te worden verwezen, stonden onze Lavatera's nog steeds fier en frisch, alle catalogi ten spijt. De stormen en het gure weer, deden de onderste bladen vergelen en af-

^{*)} Wegens plaatsgebrek moest dit art eenigen tijd blijven staan. Rep.

vallen, maar de kroon bleef gespaard en bood heldhaftig het nog niet éénjarige hoofd aan weer en wind op den dikken houtachtigen stam. Zelfs na enkele weken van zachter temperatuur, zooals we dezen winter verscheidene hadden, zagen we nieuwe fluweelig-bonte blaadjes zich vormen in den top, en de oudere zich vergrooten.

'n Paar, de laagst geblevene, hebben we in groote potten geplaatst en aan tuinlooze kennissen gegeven voor hun serre. Ze werden dankbaar aanvaard, en trotsch wijzen zij bezoekers op hun merkwaardig bezit. Zij leenen hier hare zeer te waardeeren diensten als achtergrond van bloeiende Azalea's, Camellia's, Cyclamen, en verdere wintersche serrebewoonsters, wier kleuren verrassend schoon tegen het doffe zachte groen der mooi gevormde Lavatera-bladen uitkomen.

Eensklaps kwam in deze maand de wreede winter, en roerend afscheid namen we van onze trouwe vrienden in den tuin, Auf nimmer wiedersehn! Verkleumd stonden ze in de snerpende noordoosterkoude, evenals violieren, klimop en laurier. De blanke sneeuw bedekte haar dichte kruinen, maar de forsche stam torste met gemak de zware vracht.

De strenge vorst was slechts van korten duur en alras waren sneeuw en ijs weer weggesmolten door de voorjaarszwoelte, die hem volgde: al het wintergroen herademde. En tot onze groote verbazing ook onze eenjarige vrienden. Wat onderste bladeren hadden ze in den strijd moeten laten, doch voor het overige zagen ze er weer even frisch groen uit als voorheen. En nu de goudsbloemen, leeuwenbekjes, ja zelfs nog een enkele oostindische kers op 'n warm beschut plaatsje, die alle vóór den vorst nog tierden en bloeiden, door de onmeedoogenlooze koude gesneuveld waren en het laatste herfsttintje aan den tuin ontnomen was, nu stonden onze eenjarige getrouwen nog wel zoo frisch en jeugdig in de winter-kaalheid.

Wat er nn gaat gebeuren, weet niemand. Ons wintertje kan zelfs nu nog ouderwetsch worden. Maar wij weten wel, dat bij de eerst intredende koude onze zomer-vrienden er warmpjes zullen worden ingestopt. En als we Mei schrijven en ze zijn niet bezweken, en onze éenjarige hun tweede levensjaar aanschouwen, zullen we nog belangwekkends kunnen vertellen.

M.

WIND EN PLANTENGROEI.

Aan een studie van O. Bernbeck in het Forstwirtschaft Centralblatt ontleent no. 1212 van Prometheus. S. 256 een en ander omtrent den invloed van den wind op den plantengroei. Planten, die aan den wind zijn blootgesteld, nemen abnormale vormen aan. Ze krijgen een helling naar de lijzijde, veroorzaakt door buiging der twijgen en door het telkens rukken aan de wortels. Gelijktijdig blijven de loten aan den windkant zeer achterlijk. Bij verwondingen door takscheuring ontstaat knobbelige groei. De wind doet den bodem uitdrogen en vermindert de natuurkundige en chemische bodemqualiteit voor langen tijd: daardoon wordt de plantengroei zeer geschaad. Zoo bleek, dat bij een windsnelheid van 10 meter per seconde het waterverlies van den grond drie à viermaal zoo groot is als bij een beschermden bodem. De mechanische werking van den wind op het takstelsel veroorzaakt stijging der ademhaling, takbreuk, wijzigingen van den waterstroom in de vochtleidende weefsels: dit alles vermindert weer aanmerkelijk de groeikracht. Bernbeek heeft kunnen vaststellen, dat op gronden van gemiddelde vochtigheid bij windsnelheid van 0, van 5 en van 10 secondemeters de hoeveelheden bijgegroeide lichaamsstof zich verhouden als 3 tot 2 en 1. De schade, veroorzaakt door lage bodemtemperatuur van bodem en plantenlicham en zelfs door storingen in de assimilatie, hebben minder te beteekenen dan de windschade. Blijft de vochtigheid van den grond voldoende, en zijn stam en takken van boomen goed gebonden, dan doet de wind weinig kwaad. Neemt men in aanmerking, dat in Midden-Europa de wind gemiddeld een snelheid heefd van 3 tot 7 meter per seconde, dan wordt het begrijpelijk, dat planten in opene ligging vaak nog niet de helft van een normaal bedrag opleveren. Bescherming door muren. hagen; kreupelhout is uitstekend, maar meestal ondoenlijk. Bosch is ook een zeer goede beschutting; immers wordt de wind gebroken en in hoogere luchtlagen gevoerd. In boomgaarden is een bedekking van den grond door grasgroei nuttig. Ook een bezeiting met vruchtstruiken is

DE KAMERTUIN

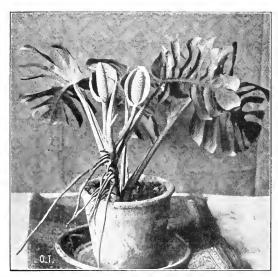
PHILODENDRON PERTUSUM.

(Monstera deliciosa).

Daar het zelden voorkomt, dat deze plant in een woonkamer tot bloeien komt, interresseert het wellicht de lezers van "Onze Tuinen", te weten hoe dit gebeurde.

In 't voorjaar van 1912 had mijn Philodendron zulke groote afmetingen bereikt, dat splitsen in kleinere planten noodzakelijk was. Dit bereidde ik voor, door een aantal sterke jonge luchtwortels nabij den kop der plant met mos in een grove lap te omwinden en deze prop voortdurend flink nat te houden.

Na 1½ maand baanden zich de luchtwortels een weg door de prop heen naar buiten. Ik sneed de stam onder de prop af, ontdeed de laatste van de lap en eenig mos en zette den afgestekten kop in eene pot met teelaarde.

Bloeiende Monstera deliciosa (syn. Philodendron pertusum) in de kamer gekweekt. (Orig. opname voor "Onze Tuinen".)

Nadat zich eerst een tweetal slecht volgroeide bladeren had ontwikkeld, kwamen twee bloemknoppen en één bladknop voor den dag, de beide eerste symmetrisch geplaatst ten opzichte van den laatste.

Ongeveer drie maanden duurde het voor de grootste der beide knoppen een bloem werd. Van de ongereptheid van het diep-roomkleurige schutblad heb ik slechts enkele uren kunnen genieten: want nog had de bloem zich niet ten volle geopend, toen zich reeds grauwe vlekken vertoonden en het schutblad begon te verwelken.

De tweede knop bloeide ongeveer een maand later. De bloeiwijze vertoont groote overeenkomst met die van den Aronskelk. Ongeveer ³/₄ deel van den bloembodem is bedekt met vijf à zeshoekige aaneen gesloten mannelijke bloemen. Het onderste ¹/₄ deel is bedekt met iets losser geplaatste vrouwelijke bloemen, waarvan de stampers vochtig zijn.

Rotterdam.

Mevr. S. SEIJDENZAAL-MAUVE.

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."!

H. D. WILLINK VAN COLLEN.

Met een enkel woord werd de vorige week in ons blad van het overlijden van den heer H. D. Willink van Collen reeds

melding gemaakt.

het bekende landgoed "Gunterstein", het bekende landgoed aan de Vecht te Breuke en is in depen rouw gedompeld en dat wel op den laat-sten Februari-dag. De in den tumbouw zoo goed bekende en beminnelijke persoon-lijkheid, de heer H. D. Willink van Collen, is daar op 64-jarigen leeftijd overleden. Hoewel ons het bericht smartelijk trof, kwam het niet onverwachts. Immens, toen wij in Mei van het vorige jaar bij hem op "Gunterstein" waren en met hem bewonderden de schoon bloeiende Doryanthes excelsa, vonden wij hem al ietwat hidende; toch was dat niet van dien aard om zich ongerust te maken. En zoo zien wij hem op 12 Nov. j.l. deelnemen aan de werkzaamheden van de Vaste Keuringscommissie te Amsterdam, een instelling van de Ned. Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde, die hij een goed hart toe droeg. En dat was met iedere zaak die

verband hield met planten en bloemen. En wat een rijke plantenkennis bezat hij; daarvau kon men zich overtuigen in elk gesprek, vooral als men het voorrecht had onder zijn leiding de interessante collectie planten van Gunterstein te zien. En van elke plant, klein of groot wist hij de geschiedenis tot in de kleinste bijzonderheden. Van Kaapsche gewassen, alpinen en volle grondsplanten, van boomen en heesters is er een rijke collectie op zijn landgoed aanwezig en zijn grootste plezier was anderen

daarmede te helpen. De heer Widdink van Collen was van 1902—1905 lid van 't hoofdbestuur der Ned. Maatschappij voor Tuinbouw- en Plantkunde, gedurende een reeks van jaren een ijverig lid van de Vaste Keuringscommissie, waarvan hij geen bijeenkomst oversloeg en nog kortelings was hij be-noemd tot lid der jury voor de a.s. internationale tuinbouwtentoonstelling te Gent waar wij hem helaas niet meer zullen zien. En was er in de tuinbouwwereld wat te doen, nooit klopte men tevergeefs bij hem aan, dan was hij dadelijk bereid met raad en daad te steunen.

Met den heer Willink van Colden is een van onze grootste plantenkenners en liefhebbers heengegaan en zijn groote bescheidenheid, zijn vriende-lijke voorkomendheid zal bij ieder die hem gekend heeft in hooge eere worden gehoudn. Ook in zijn omgeving zal hij zeer ge-mist worden, immers hij deed o zoo veel goed, maar deed dat zoo, dat bijna niemand het merkte.

Hij ruste in vrede.

BREUKELEN 4 MAART 1913.

Onder buitengewone belangstelling werd hedeamiddag het stoffelijk overschot den heer H. D. Willink van Collen aarde besteld, nadat er te nhuize en in de kerk een uitvaartdienst had plaats gehad.

Op verzoek van den overledene dekten geen bloemen de baar en werd aan het

graf niet gesproken.

In stilte hebben wij hem dus gedankt voor alles wat hij voor den tuinbouw heeft gedaan. Tot den laatsten dag zijns levens dacht hij aan Flora's kinderen en steeds moest hem de tuinbaas daarover inlichten. J. K. B.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Dendrobium. - Miltonia.

Wie de in het najaar bloeiende Dendrobeum Phalaenopses Schrödereanum kweekt, zai kunnen opmerken, dat zij nieuwe soneuten gaat maken en mocht verp'anting noodig zijn, dan kunnen wij daartoe dadelijk overgaan. Men heeft op eene zaak bijzonder te letten en dat is, dat zij kort bij het glas geplaatst worden. Men kan ze kweeken zoowel in potten als in pannen.

Het is in den regel niet noodig exemplaren te verplanten die het vorige jaar een beurt hebben gehad, althans wanneer de compost nog goed in orde is; intusschen kan het geen kwaad de bovenste laag te vernieuwen en dat zoo te doen, dat er geen worter gebroken wordt. Men denke er om, dat Dendrobiums groote pot neodig hebben, terwijl aan de grainage mets mag ontbreken. Men vult dan ook gerust de pot haif voi met schoon gewasschen scherven en de plant wordt zóó opgepot, dat de voet op gelijke hoogte komt van den potrand. Is het wortelgestel van dien aard, dat wij daarmede de plant niet kunnen vastzetten, dan maken wij gebruik van stokjes, daar het van bet grootste belang is dat de plant rustig aan den arbeid kan gaan.

Voor compost maken wij gebruik drie deelen varenwortelgrond en een deel sphagnum, met een handvol zilverzand op den koop toe. Een en ander wordt fijn gemaakt goed vermengd en stevig om planten aangebracht, terwijl het geheel wordt afgedekt door een laagje uitgezocht sphagnum, waarvan alleen de kopjes voor

dit doel gebruikt worden.

Met het toedienen van water zijn voorloopig zuinig, later wanneer de scheuten een aantal centimeters hoog zijn en de nieuwe wortels de compost doordringen wordt er meer gegeven en in vollen groei kunnen zij heel wat water op, en moet er gezorgd worden dat de lucht voortdurend vochtig is.

Dendrobium superbiens en D. bigibbum kunnen op dezelfde wijze behandeld worden.

Ter zijde van de half ontwikkelde schijnknollen zien wij bij Miltonia vexillaria bloemknoppen te voorschijn komen en zoo er dit stadium van ontwikkeling Thrips in de kas is, kunnen wij er verzekerd van

zijn, dat ze dadelijk op den bloemstengel zitten, die dan reeds half verloren is. Bij helder weer moeten wij niet vergeten deze planten te spuiten, daar heeft de Thrips een hekel aan en de planten hebben het graag. Maar wij kunnen nog meer doen: nu en dan de kas vol met tabaksrook zetten, daarbij zorg dragende dat de drooge tabakssteelen geen vlam gaan vatten, waar-

door de lucht te veel verhit wordt. Dit geldt ook voor Miltonia Roczlii en M. Bleuana, de laatste is zooals men weet een hybride van eerstgenoemde en M. vexillaria. Thans is hun plaats in de gematigde kas waar bij bij helder weer gerege'd moeten geschermd worden.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Bloemheesters snoeien. - Gladiolussen en Lelies. - Rozen.

Van de heesters moeten nu nog gesnoeid worden die soorten, welke op het oude of voorjarige hout bloeien, dus die heesters, wier bloemknoppen reeds gevormd zijn.

Het beste is natuurlijk die heesters te snoeien, telkens als ze uitgebloeid zijn; we kunnen dan wegsnijden, wat bloem heeft gegeven en de heester dus in de gelegenheid stellen, krachtige jonge scheuten te

Bij groote aanplantingen is het dikwijls moeilijk, om de heesters na den bloei te snoeien en is men hier aangewezen op de voorjaarssnoei. Het zal dan echter noodig zijn, dat de snoeier goed het onderscheid kent tusschen bladknoppen en bloemknoppen, zoodat de bloemen niet worden weggenomen.

Meestal bepaalt zich het snoeien in het voorjaar tot het uitdunnen van de heesters d.w.z. de te zware en scheefgroeiende takken worden liefst bij hun oorsprong weggenomen. Na eenige jaren zal het dan echter zeer dienstig zijn de heesters eens te verjongen door ze flink kort in te snijden; bij voorkeur doet men dit dan na den bloei.

Liefhebbers, die er slechts weinig heesters op na houden, kunnen zeer goed ieder exemplaar afzonderlijk onder handen nemen, telkens nadat het uitgebloeid is. handen Zoo komen nu al eenige soorten aan de

De gele kornoelje Cornus Mas is uit-

gebloeid en kan nu flink kort worden ingesneden; meest treften we ze aan in pyramidevorm.

Waar ze de ruimte heeft, kan men ze overigens gerust laten groeien en behoeft men ze niet onder het mes te houden; ze bloeit er in het voorjaar even rijk, misschien rijker, om.

De winter-Jasmijn, Jasminum nudiflohum, is ook untgebioeid; we snijden weinıg, binden de takken zooveel mogelijk uit en snijden slechts het overtollige weg.

Het Peperboompje Daphne Mezereum en de witerbloem Chimonanthus praecox verlangen beide stechts weinig gesnoeid te worden. We bepaien ons tot het wegnemen van het overtomge hout.

Hamamelis arvorea, de Tooverhazelaar, groeit vrij zwak, behoeft dus na den bloei slechts weinig gesnoeid. Verschillende knolgewassen kunnen nu buiten in den vollen grond worden uitgeplant. In de eerste plaats denken we aan Gladiolus en wel de volgende soorten: Gl. Lemoinei, Gl. gandavensis en Gl. nanceianus.

Wie gedurende langen tijd in den zomer over groote stevige snijbloemen wil beschikken, vooral om groote vazen te vullen, die verzuime niet, nu een partijtje Gladiolus aan te schaffen. De planten houden van een lichten, warmen grond en een zonnige standplaats; we mogen geen verschen mest gebruiken, omdat anders de knollen gemakkelijk wegrotten.

De knollen komen pl.m. 8 cM. diep te staan en 20 à 25 c.M. van elkaar. Om de planten op afzonderlijke bedden te zetten vinden we ze wat stijf, maar heel mooi doen ze het in voorranden van heesterper-

ken, in mixed borders.

Verder kunnen nu geplant worden Leliebollen o. a. Lilium auratum, L. speciosum. Meestal komen deze bollen in Januari uit Japan hier aan, zoodat ze nu langzamerhand in den grond moeten.

Ixia's, Tigridia's en Oxalis-soorten, o. a. Oxalis Deppei worden nu eveneens ge-

plant.

Vóor we tot het snoeien van de rozen overgaan, trachten we ons eerst eens te herinneren of er ook soorten bij zijn, die den vorigen zoner wel flinke scheuten hebben gemaakt, maar juist door dien sterken groei zeer slecht hebben gebloeid. We denken b.v. aan soorten als Gruss an Teplitz, Gaston Chandon e. a. Het is zeer

aan te bevelen dergelijke sterke rozen eens op te nemen en op nieuw te planten. Ze zullen dan zeker het eerste jaar niet zoo wild groeien, maar meer op bloem gaan werken.

We hadden er altijd veel succes mee. Ook deze rozen wat minder zwaar te bemesten dan gewoonlijk kar geen kwaad.

In Kassen en Bakken.

Gardenia. — Verpotten en Ver-kuipen. — Stekken. — Trekgoed uitplanten.

Als de Gardenia's (Gardenia florida fl. pl.) uitgebloeid zijn verpot men ze in een mengsel van bosch- en bladgrond, oude koemest en wat scherp zand. Daarna worden ze flink teruggesneden en geplaatst op een flinke bodemwarmte, om ze onder nerhaald spuiten weer aan den groei te krijgen. Verder in den zomer plaatsen we ın een broeibak, waar ze veel water verlangen en herst volle zon. Meteen wanncer we ze insingaen, kunnen we ze ook stekken op filinke bodemwarmte.

De meeste koude kaspianten kunnen het lang acutereen in denzeitden pot of kuip uitnouden, als ze in hun groeiperiode maar geregeid vloeimest bekomen. Alleen als ze jong zijn en sterk groeien, vragen ze vooral eenige potruimte, later is dit niet zoo'n

vereiscate.

Is snoeien noodig, dan moet dit tegelijk gebeuren. Een goede grondsoort is oladgrand met boschgrond en wat oude koemest in zand.

Zoogenaamd ,,...kleurgoed" als Mesembriantnemum cordifolium fol. var., Alternanthera en Iserine in soorten kunnen nu in de warme kas gestekt worden, doch ook kunnen we hiervoor een warme bak aanleggen op dezeifde manier als we laatst beschreven hebben voor zaaibakken. De stekken dan direct in potjes en graven deze op de warme bak in, waar ze ook spoedig wortelen en wanneer de broei gaat minderen, kunnen ze toch blijven staan, omdat dan het weer beter wordt.

Geforceerde en uitgebloeide bolgewassen, planten en heesters behoeven na den bloei niet weggeworpen te worden. Bol- en knolgewassen komen het volgende jaar niet voor trekken in aanmerking. We graven deze op een afgelegen plaatsje in den grond. Zijn ze afgestorven, dan nemen we ze op om te bewaren evenals andere bolgewassen tot het najaar. Dan planten we ze uit in groepjes in heestervakken of tusschen andere planten, waar ze nog menig bloempje geven. Trekheesters kunnen, mits goed behandeld, na een paar jaar weer als trekheester dienst doen. De takken worden flink kort, bijv. op 1-2 oogen teruggesneden en op een goed bemest stukje grond, dat ruim en zonnig gelegen is, uitgeplant. Het eerste jaar ontstaat gewoonlijk nog geen zwaar gewas, doch in den daaropvolgenden winter weer kort gesnoeid, kunnen we een volgend jaar een sterk gewas verwachten.

J. A. HOITINGH. Utrecht.

In den Moestuin.

Kool en sla zaaien. - Zuring en Rabarber verplanten.

Dezelfde werkzaamheden als den voorgaanden keer vermeld werden kunnen ook

nu nog gedaan worden.

Van de koude bakken, waarin worteltjes, sla en bloemkool voorkomen worden nu zoo langzamerhand de ramen weggelaten. Dit glas wordt nu gebruikt om aardbeien to vervroegen. Later komt het boven komkommers of augurken. Alles wat nu nog in kouden bak staat en ver genoeg heen om uitgeplant te kunnen worden, moet nu zijn afgehard en als dit niet het geval is, dan moet dit geschieden, door overdag de

ramen weg te laten en eenigen tijd daarna ook des nachts.

Onder glas kan men voortdurend nog sla zaaien om deze later uit te pianten men kan dit tegenjkertijd ook buiten doen, waardoor men opeenvolging neert. Als siasoorten kunnen nu byv. worden genomen Zwart Duitsch, Bonte Chin en Groot geel, drie soorten, die heel goed voldoen, waarmede niet gezegd is, dat andere soorten met zijn aan te bevelen.

Deze drie zaaien wij nu reeds verscheidene jaren met goed gevolg. Ze geven tegenja uitgeplant ook nog eenige opvolging. Zwart Duitsch is eerst, dan voigt Bonte Chili, ofschoon deze twee weinig in tijd verschillen. Groot geel komt wat meer achteraan, maar geeft zeer mooie groote,

maische kroppen.

Er kon nu wel worden overgegaan tot het zaaien der late koolsoorten, ofschoon daarmece nog wel wat gewacht kan worden ook. Hoe vroeger men er mee begint, des te eerder zal men genoodzaakt zŋn uit te planten en daar men de kool meestal wenscht uit te planten op land, dat reeds een gewas heeft opgebracht, is het goed niet te vroeg te zaaien, anders is 't mogolijk, dat de planten eerder klaar zijn, dan dat er ruimte is vrijgekomen.

De volgende manier is wat omslachtiger, dan die welke gewoonlyk wordt gevolgd, maar heeft ook zijn voordeelen.

Het zaad van roode, witte en savoye kool wordt uitgezaaid. Zijn de plantjes zoo groot, dat ze flink verspeenbaar zijn, dan worden ze uitgeplant op een wachtbed, zoodat ieder plantje een ruimte verkrijgt van één vierkanten decimeter. Op één vierkanten meter teelt men dan honderd planten. Deze planten krijgen nu een prachtig wortelgestel en groeien mooi, stevig rechtop. Laat men de planten op het zaaibed, dan komen ze meestal veel te dicht te staan en groeien vaak ijl en krom. Dezelfde handelwijs kan men toepassen op sla. Zoodra de piantjes verspeenbaar zijn, en dat zijn ze als de eerste twee blaadjes goed zijn ontwikkeld, worden ze uitgeplant op het wachtbed, om later met kluit te worden opgenomen en elders geplant. Vooral voor droge gronden aan te bevelen.

Wanneer men weinig tuingrond ter beschikking heeft, moet men er op uit zijn het zóó in te richten, dat verschillende groenten elkander kunnen opvolgen. Men bevordert dit door goed te bemesten en door vroeg te wezen. Het eerste kan het laatste in de hand werken. Hoe beter er is gemest, des te meer wordt de oogsttijd van het gewas vervroegd. Men kan echter ook zoo werken, dat de volgende cultuur kan worden begonnen, terwijl de voorgaande nog niet is geoogst. Bijv. de bedden, die zullen dienen voor stokboonen, kunnen tusschen het deel, waar de stokken komen te staan, worden bezaaid met vroege groenten, als spinazie, radijs, raap-stelen, snijsalade. Men moet echter nooit vergeten, dat deze gewassen voedsel aan den bodem onttrekken, dat anders aan het volgende gewas ten goede was gekomen.

Zuring en Rabarber kunnen nu worden gescheurd, om deze scheurlingen te gebruiken ter vermenigvuldiging. Heeft men een Rabarberplant, die boven de andere uitmunt, dan kunnen daarvan wortelstukken met een neus worden genomen, om elders te planten; dit is de manier om in het bezit van een stel goede Rabarberplanten te komen.

omen. Er moet goed worden gemest. Heeft men Zeekool, dan moeten hierover groote bloempotten, buizen, of iets dergelijks worden geplaatst, om de planten volkomen in het donker te laten groeien. Wanneer men slechts maar de opening in den bodem van den pot open laat, worden de stengels nog groen en zoeken door de opening een uitweg naar buiten.

H. S.

In den Fruittuin.

Druiven in koude kassen. -Bemesten van duiven. — Enten. — Bordeauxsche pap.

In druivenkassen waarin we slechts de beschikking over zonnewarmte hebben beginnen de boomen teekenen van her-nieuwd leven te geven, te onderkennen aan het langzaam opzwelien der wollige knoppen. Ook nier is het "langzaam aan" ten volle van toepassing, daarom bij heldere dagen de lucntramen open, opdat een flinke luchtstroom te sterke opvoering van de temperatuur voorkome. Zijn we in het bezit van een stel rietmatten, waarmede sterke afkoening gedurende den nacht kan worden voorkomen, dan mogen we ook op den dag iets hooger gaan, waardoor het mogelijk wordt, het geneele verloop van knop tot vrucht, nog iets te bespoedigen.

't Mag zoo aardig lyken, wanneer in zulke koude kassen de scheuten zich krachtig ontwikkelen en in lengte toenemen, het gevaar dat die scheuten later, in de eerste heift van Mei, van nachtvorsten zullen lijden, neemt in de zelfde mate toe. Begin Mei zijn de scheuten veelal nog te kort en te siap om te worden aangebonden, ze komen dan met hun zwak en waterıg topje tegen het glas, waardoor de kans groot, beter gezegd zekerheid wordt, dat een heele gewone nachtvorst al de toppen die het glas raken zat vernielen. Zoo'n ingevroren scheut grocit op den eersten zijknop wel weer uit, maar 't spreekt van dat het stilstand geeft, terwijl de mogelijkheid groot is dat er ook trossen geraakt worden welke dan mede geheel te loor gaan.

Het geheele gevaar van invriezen in koude kassen kan voorkomen worden, door het draad- of hekwerk, waarlangs de druif geleid wordt, op grooter afstand van het glas te brengen. Waar echter bij den liefhebber zoo'n druivenkas voor alles en nog wat dienst moet doen, is men zoo licht geneigd om inwendig ruimte te winnen, de druif zoo dicht mogelijk tegen den glaswand te brengen. In zulke kassen zijn we dubbel op onze hoede; waar de druit van een gematigde warmte gediend is, vragen de andere gewassen soms een hoogere temperatuur. Ieder overwege dus wat voor hem hoofdzaak is en handele daarnaar.

In den aanvang trachten we de temperatuur des daags op pl.m. 50 gr. F. te houden en bekommeren ons er niet over, als hij des nachts tot 40 gr. terug valt. Dit nu is gemakke!ijker te schrijven, dan in toepassing te brengen; waar Maart in ons wisselvallig kiimaat, den eenen dag de allures van de Riviera aanneemt, vertoont ze soms den volgenden dag een getrouwe afspiegeling van het klimaat op Spitsbergen, daar is ons streven er opgericht, uitersten te voorkomen en zal blijken, dat bij eenig overleg en ingrijpen, waar zulks noodig is, de kultuur van druiven ook in kassen zonder bijzondere hulpmiddelen tot een goed einde te brengen is.

In het eerste stadium van zijn ontwik-keling verlangt de druif ook een ietwat vochtige atmosfeer. Ook hierbij handelen we naar omstandigheden. Op hooge gronden kan een overvloedige besproeiing van den grond in de kas een te droge lucht voorkomen, de grond zal een gedeelte van zijn vocht aan de lucht afstaan, op gronden echter die door hun ligging ten opzichte van het grondwater voor de druivencultuur een bijzondere geschiktheid bezitten, waar dus de grond voldoende vochtig is en ook blijft, zijn we met water geven spaarzaam. Een te vochtige lucht geeft een ijlen groei en verwekt bij de zich ontplooiende druivenbladeren licht schimmel, welke wel weer verdwijnt, een ontplooiend druivenblad is niet zoo langzaam in zijn bewegingen, maar

toch de sporen achterlaat ,dat er tijdens de ontplooiing iets niet in orde was.

Ook bij de bemesting houden we rekening met de omstandigheden waaronder de boomen verkeeren en met den aard van de mestspecie welke we te onzer beschik-king hebben. Allereerst bedenken we dat niet één vruchtboem in vergelijking met zijn draagoppervlak, zulk een groot wicht aan vruchten voortbrengt als druif Om daaraan te kunnen voldoen, gaat de boom met zijn wortels zeer ver van huis en zoekt het voedsel zoo mogelijk, het te vinden is. Waar de bouw der kas den boom er toe dwingt met zijn wortels in een beperkte ruimte te blijven, geven we hem in die ruimte zijn behoorlijk aandeel. Daar waar bij alleenstaande kassen de wortels onder de fundeering heen, of door expresselijk daarvoor genaakte openingen den weg naar buiten open vindt, bemesten we ook den grond ,die onder het bereik van de wortels is. Bij het onderspitten wordt de diente waaren de meet hen wordt de diepte waarop de mest kan worden ondergebracht geregeld door de bodemgesteldheid. Op hooge gronden vinden we op eenigen afstand van den stam zeer diep,

soms eerst in den tweeden steek, de woisoms eerst in den tweeden seek, de wortels, terwijl op opdrachtige gronden deze onmiddellijk onder de oppervlakte te vinden zijn. Indien we op hooge gronden slecht; versche mest ter beschikking hebben, bedenken we, dat zulke mest door opdrogen in een turfachtige massa kan worden omgezet en daardoor vrijwel werkeloos blijven. Gedurende den ganschen zomer houden we bij het toedienen van water hiermede rekening, ook op lage gronden doet dit bezwaar zich soms evenzeer, hoewel in mindere mate gelden.

Indien we entplannen hebben en nog we onverwijld tot het snijden van het benoodigde over. De tijd dringt, want ook
de knoppen onzer vruchtboomen zijn reeds aan het uitbotten. Hoewel een veredeling met enthout, dat reeds uitbottende knoppen heeft, niet onmogelijk is, geven we, vooral voor den leek, er de voorkeur aan, dat de ent nog in rust is en de onderstam reeds groeiende. Zorgden we reeds vroeger voor een en ander, is dus het enthout, zooals de kweeker zegt, gespeend, dan is overhaasting op heden nog door niets voorgeschreven.

Inmiddels wordt het tijd onzen pulverisateur eens in inspecteeren en zoo noodig in orde te brengen, materialen voor Boron orde to brengen, hatcher pap op te doen deauxsche of Bourgondische pap op te doen de vaten voor de bereiding in gereedheid te brengen.

J. C. M.

PRIJSCOURANTEN.

E. H. Krelage en Zoon, Haarlem, Voor-jaar 1913. Algemeene Catalogus van Bol-en Knolgewassen, Vaste Planten.

J. M. van Eysbergen te Helpman bij Groningen. Aanbieding van vaste planten, boomen heesters, bloembollen enz.

D. Meeuwenberg, "Flora", teeist, geïllustreerde prijscourant van Zeist, vaste planten, bolgewassen, klim- en rank-planten, Dahlia's, Palmen, Kamerplanten, rozen, enz.

J. Bonkenburg en Co., kweekerij "Bloemlust", Heemstede — Prijscourant Zomer-Bol- en Knolgewassen, Vaste Planten enz.

Het is niet voldoende, dat een rijwiel goedkoop is en een fraai uiterlijk heeft.

De zekerheid, dat het bovendien goed gebouwd en degelijk geconstrueerd is, heeft men alleen bij aanschaffing van een FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 287. Worden TREURROZEN gesnoeid, en zoo ja, op hoeveel oogen? Amsterdam. D. P.

Antwoord: In den regel wordt er aan

Vraag No. 288. Het talud van het terras om mijn huis is met graszoden belegd, reeds het vorig voorjaar, is goed aangeslagen, maar er komt veel mos in voor. Waarmede te BE-MESTEN dat het GRAS den overhand MESTEN

Vraag No. 289.

Na lezing van uw artikel over PRONK-ERWTEN, ben ik van plan om er op kleine sehaal van te zaaien. Nu zou ik zoo keeme schadt win te zaaren. Nu zou ik zoo gaarne willen, dat u mij eens opgaaft van wien u het zuad hebt. U geeft als mooie karmozijnkleurige op "Maud Holmes". Wil u nu zoo vriendelijk zijn er nog eene mooie andere kleur bij op te geven, ook van de soort "Cupido".

Arnhem. Mej. J. M.

J. BONKENBURG & Co. Kweekerij "BLOEMLUST", Heemstede,

bieden aan;

Extra Enkele Begonia's op kleur naar kenze					per	10	f 0.70	per	100	f = 5.50
" " " fraai gemengd .					***	,,	,, 0.60	,,	,,	,, ,5.—
" Dubbele " op kleur naar keuze										,, 7.50
" " " fraai gemengd .					,,	,,	,, 0.80			,, 7.—
Canna's in extra prachtsoorten					"	,,	,, 2.—	**	٠,	,, 17.50
Cactus-, Pioen- en Enkele Dahlia's op soort										
Gladiolus America, prachtig rosa					,,	,,	,, 1.50	22	,,	,, 12.50
" Halley, zalmkleurig rosa	per	stuk	f0.	30	77	11	., 2.50			
" Pink Beauty, rosa, de vroegste .								11	**	,, 9.—
" Princeps, schitterend scharlaken.					,,	"	,, 1.50			
" extra gemengd					,,	,,	,, 0.50	,,	,,	,, 4.—
Lilium Auratum, Japansche Goudlelie	per	stuk	f 0.	30	,,	,,				
Diversche Lelie's, Spiraea's,	Iriss	en; a	llerle	ei v	aste	pl	lanten.			(96)
Prijscourant en prijsopgaaf	grat	is er	ı fra	nce	о ој	o a	anvraag			

weinig gedaan en toch is het treurozen goed ze elk jaar na te zien en het doode hout en overtollige takken weg te nemen. Het snoeien doet men na den bloci, dan worden de uitgebloeide takken tot op 40 c.M. terug gesneden, waardoor de nieuwe scheuten licht en lucht krijgen.

J. K. B.

krijgt. Is ongebl. kalk goed, zoo ja, hoevect en wanneer? Amersfoort. H, de K.

Antwoord:Laat het mos voorzichtig h.v. met een ijzeren hark zoo goed mogelijk verwijderen. Verder nu bemesten per vierk. M. met $\frac{1}{2}$ ons patentkali. 1 ons Slakkenmeel en $\frac{1}{4}$ ons Chilisalpeter. Einde Mei nog eens wat Chili. W. F. A. G.

Antwoord. Het zaad van de var. "Maud Holmes" heb ik voor drie jaren uit Engeland gekregen. Als zeer mooie variëteiten ken ik o.a. King Edvard VII. vuurrood; Countess Speneer, scharlaken; Mont blanc zuiver wit; Princess May, blauw; Para-dise, donkerrose; Black Knight, bij zwart af Orange Prince, Oranje; Nora Unwinn, wit, enz enz. Zie ook de lijstjes in 't Lathyrus-nummer. Van de dwergsoorten vind ik aanbevolen: White Cupid, Pink Cupid, Beauty, Enchantress, Lovely, enz.; doch of die hier op naam te krijgen zijn, weet ik niet. Adressen per post. B. B.

Vraag No. 290. Sedert ongeveer een tiental jaren ben ik bezit van KNOL-BEGONIA'S. Door dat ik weinig tijd had mij er vol-doende mede te bemoeien zijn zij eenigszins achteruit gegaan. Nu dit bezwaar niet meer bestaat, zou ik gaarne willen weten wat de rationeele behandeling is gedurende deze koude maanden. Wanneer moeten zij uit den kelder in den bak, in wat soort

MOLENAAR'S KINDERMEEL. Westzaan (Holland).

MET GOUD BEKROOND.

SPIEGELGLAS VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

van grond, welke is de beste bemesting en wanneer moeten zij in den vollen grond?

Amerstoort.

E. R. Amersfoort.

Antwoord: Al naar men gelegenheid heeft, kan men de rustperiode der knolbegonia's reeds van Januari af doen eindigen. Ze komen dan in potten (of in betrekkelijk ondiepe bakjes dicht opeen geplaatst) in een zandig grondmengsel, voor ongeveer 2/3 in den grond. De aarde wordt matig vochtig gehouden, terwijl de potten

PHYTOPHILINE en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk ir. het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophi-line maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f 60.—, per bus van 1 Kgr. f 2.75. Ook in kleinere verpakkingen

verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwij-zingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezonden door (97)

Maatschappij "PHYTOBIE"

Molenstraat 15 **DEN HAAG**

(bakjes) dicht tegen 't glas in den bak worden geplaatst. Als de ijsheiligen voor-bij zijn (half Mei) kunnen ze in den vollen grond.

Vraag No. 291. In het tijdschrift "Onze Tuinen" komt een antwoord van u op vraag No. 274 naar aanleiding van BEMESTING. Is per week 1 gram kalisalpeter en 1 gram su-perfosfaat per L. gietwater ook geschikt voor palmen? Kan ik door deze bemesting misschien mijne PALMEN wat langer

doen uitgroeien? Zij krijgen elk jaar nieuw blad maar blijven kort en ingedrongen. 's-Gravenhage.

Antwoord: Ja, u kunt deze bemesting zeer goed bij palmen aanwenden. 's Win-ters niet bemesten; 's zomers bij sterken groei desnoods 2 maal per week. Het kor-ter worden der bladstelen is evenwel vaak meer een wortelgebrek, dan een gevolg van gebrek aan voedsel. Palmen kunnen er niet tegen, dat de wortelkluit ook maar eens goed uitdroogt. Waar andere planten zich soms vrij spoedig hiervan herstellen, duurt het bij palmen gewoonlijk erg lang, wanneer ze het al te boven komen.

Vraag No. 292. Ik heb een CLIVIA die ieder jaar bloe-men geeft, doch waarvan de BLOEM-SCHACHT NIET TOT ONTWIKKELING kan komen, zoodat de blocm nagenoeg geheel tusschen de bladeren verborgen blijft. De eene vakman geeft mij den raad, meer water te gevene een ander meent integendeel dat minder water de plant goed zal doen. Gaarne zag ik nu uw antwoord. Amsterdam.

Antwoord. Wie van de beide vaklieden gelijk heeft, kan ik zoo niet uitmaken; dit is evenwel zeker: een Clivia wordt door teveel water al spoedig ziek. Ik veronderstel, dat het blijven zitten van den bloemstengel een gevolg is van te vroeg gefor-ceerden bloei. Als u de plant in den naherfst een week of zes koel plaatst, en bijna maar niet geheel droog houdt, althans weinig water geeft, dan kunt u de plant na nieuwjaar, half Januari, warmer zet-ten en ruimer water geven, dat iets warmer is dan kamertemperatuur. Op deze wijze is 't mij gelukt, hetzelfde verschijn-sel volkomen op te heffen. B. B.

Vraag No. 293. a. Ik heb dit jaar een RABATJE in mijn tuin laten aanleggen, 16 M. lang en 1,25 M. breed De achtergrond wordt gevormd door een thuya occident.-haag waaruit jonge lindenboomen opschieten;

daar vóór staat cen enkele rij flinke bessenstruiken; en daarvóór bedoeld rabat. Hoe maak ik hier een mooi geheel van; ik bedoel wat moet ik hiervoor nemen; met het oog op de betrekkelijk lage bessenstruiken, zal ik het best EENJARIGE ZAAIBLOEMEN nemen, dunkt mij; kunt u mij voor dit doel missehien een mooie combinatie opgeven?

b. Zou u mij misschien nog kunnen zeg-gen wet het geschikste MATERIAAL is om LATHYRUS ODORAPUS te LATEN KLIMMEN, zoodanig dat zij het gunstigst

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's

de allerbeste!

Antwoord: a. Als u éénjarige planten wilt nemen, raad ik u op het rabatje drie rijen te planten, hooge, middelhooge en lage soorten. Mooie hooge soorten voor de achterste rij zijn: Bonte Mays, afgewis-seld met Tabak, Helianthus cucumerifolius Oreon, Kochia's, Scabiosa atropurpurea, Lupinus Cruikshanski en Cosmos

bipinnatus praecox.

Daarvóór komen Goudsbloemen, Papaver glaucum, Godetia Duchess of Albany en G. Lady Albemarle, Nigella damascena Miss Jekyll, Delphinium Ajacis, D. Consolida, Clarkia elegans Brillant, Chrysanthemum segetum Helios, Lupinus nanus, Zinnia's en Dianthus Heddewigi. Voor den rand

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

neemt u Alyssum Benthami compactum, Sanvitalia procumbens, Sedum coeruleum, Tagetes signata pumila, Cynoglossum linifolium en Phlox Drummondi nana com-

b. Fijne vertakte twijgen van Iepen zijn al bijzouder geschikt. v. L.

Vraag No. 294. a Zoudt u mij eenige inlichtingen kun-nen geven aangaande het STEKKEN VAN DAHLIAS. Ik heb ze in rivierzand gestekt en ze in een licht verwarmd lokaal geplaatst (bij gebrek aan een broeikas) en stook daar ongeveer 60 gr. Er vallen er echter veel uit. Zou het misschien beter gaan in een kouden bak?

b Wil u mij ook nog mededeelen hoeveel superphosphaat ik Chrysanthemum bij het verpotten moet geven.

A. E. J. v. W.Heemstede.

Antwoord. a. Neen, het stekken van Dahlias om dezen tijd, moet geschieden met behulp van warmte, en een kasje of verwarmde broeibak, waarin de stekken dicht bij het glas kunnen geplaatst worden, is wel de beste plaats. Het wortelen van Dahliastekken is een proces, dat onder invloed van warmte en vochtigheid, spoedig tot stand moet komen, anders vallen de stekken weg. Maar het gaat ook meestal vrij snel in zijn werk. Als de stekken eenmaal wortel hebben, dan moeten ze dadelijk in luchtige, zandige aarde worden opgepot en moeten eenige dagen daarna als ze toonen door te groeien, koeler, luchti-ger en goed in het licht gezet worden, om te worden afgehard. Anders vallen zelfs de gewortelde stekken weer weg. geeft dan ook minder water en zorgt voor een drogere lucht.

b. U kunt pl.m. één ons superphosphaat per kruiwagen aarde gebruiken, maar deze vooral goed met den grond vermengen.

Vraag No. 295.

Ik heb prachtige Rhododendrons in vollen bloci en daar de planten alleen in een koude kas in bloci kwamen, leveren zij het koude kas in older kwamen, everen zg neo bewijs van de nauwgezette juistheid van uwen raad. Verder vernam ik gaarne van u WANNEER ik het beste de volgende lijst BLOEMZADEN UITZAAI en of ik ze vervroegen en versterken kan door ze in de bakken te zaaien. Het zijn: Asters, enkelbloemig, afrikaantjes, coreopsis, delphiniums, Chineesche anjers, margrieten in alle kleuren (purethrums), leeuwebekken, qoudsbloemen, shirley poppies, kleine enkele stroobloemen, reseda, violieren, zonnebloemen.

Blauweapel.

C. Q. v. U.

Antwoord: Violieren, Asters en Leeuwebekken, kunt u nu onder glas, in een kouden of matig verwarmden bak uitzaaien. De andere kunt u half April buiten ter bestemder plaatse uitzaaien. Voor Papa-vers die zich slecht laten verplanten, is dit zelfs eisch.

mededeeling over uwe Rhododen- $\mathbf{U}\mathbf{w}$ droncultuur deed ons genoegen.

Vraag No. 296.

In het no, van 22 Febr, lees ik onder het artikel .. Vroege bloei" door mevr. Den Tex-Boissevain aangegeven, de PRIMU-LA YERIS (echte wilde).

Zeer zoudt u mij verplichten met mij te willen zeggen waar ik de echte wilde Primula veris kan verkrijgen en ook of ze op duingrond wil groeien."

Mevr. L.

Antwoord: De Primula veris komt in nwe omgeving in 't wild voor. Mij is o.a.

een mooie vindplaats bekend aan de Zandeen mooie vindplaats bekend aan de Zand-voortsche laan; maar..... 't is particulier terrein. Ook zijn er te Overveen en Bloe-mendaal verscheidene villa's, waar deze mooie bloemen als "wild gardening" in 't voorjaar een prachtig effect maken. Hoe er evenwel aan te komen? Misschien weet uw bloemenleverancier er raad op. Mocht u niet slagen, schrijf het mij dan alsnog. Ik kan zeer waarschijnlijk dan nog een bekomen, dat ik u dan per per post B. B. adres

Vraag No. 297. Mijn TUINBOONEN staan nu 5 c.M. boven den grond en beginnen de blader-tjes zich reeds wat te ontwikkelen. Ongevan de plantjes hebben ZWARveer 10

te PUNTEN AAN DE BLAADJES. Kan dat nu reeds de zwarte luis zijn? En wat moet er aan gedaan worden. Behalve die zwarte punten zien de plantjes er overi-gens gezond uit. Slechts een paar exem-plaren hebben ook zwarte plekjes boven aan het stammetje.

Amersfoort.

Antwoord: We kunnen de oorzaak niet aangeven, de kwaal lijkt ons niet zoo erg, tuinboonen kunnen wel wat verdragen Zwarte luis is er nu nog niet, die komt pas later. Neem het glas er, als het weer het toelaat, spoedig af, bij sneeuw of vorst is een rietmat gedurende den nacht voldoende. Half Maart kan tot uitplanten worden overgegaan.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden,

daarin worden o.a. aangeboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL. per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—.

UTRECHTSCHE STOOM-, :: WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. KONINGSWEG 56 · UTRECHT

NO BILLIJK TARIEF NO NAAR DE EISCHEN DES TIJDS

Vraagt stalen van onze voorjaars en zomer-nouveautés voor costumes en blouses: Crêpe de Chine, Eolienne, Voile, Foulard, Messal ne, Mousseline 120 cM. breed, van 65 cents per Meter af, in zwart, wit,

effen en gekleurd, zoo ook geborduurde blouses en japonnen in batist, wol, linnen en zijde.

Wij leveren uitsluitend gegarandeerd solide zijdenstoffen direct aan articulieren, franco vracht en rechten aan huis.

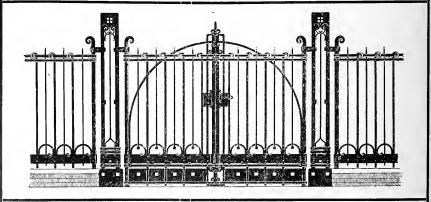
Schweizer & Co., Luzern H 42 (Zwitserland) Zijdenstoffen-Export. - Koninkl. Hofl.

Tex 1 10 1 7 15

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

N. V. "DE HOOGEBERG" VELSEN.

TUINBANK MET **GESTYLEERD UILMOTIEF** No 5.

lang 1,50 M. . . f 45.— ,, 1,80 ,, . . ., 50. hoog 0,50 M., breed 0,60 M.

BESTAND TEGEN ALLE WEERSINVLOEDEN.

TUINVERSIERING.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

GLADIOLUS BOLLEN. ., ,, 1.50 Marie Lemoine, prachtig Hollandia, prachtig rose . ,, ,, 1.75 ,, 0.50, VASTE PLANTEN. Funkia's in var. . . per 25 f 0.75, per 100 f 2.50 ,, ,, 0.40, ., ., 1.50 Phloxen " Iris Kaempferi in var. Tritoma Macowani (Vuurpijl) ,, ,, 0.40, " " 5.00 " 2.50 ,, ,, 2.50 ,, ,, 3.50 Paeonies, in variët. Alles franco thuis, na ontvangst van Postwissel of Remboursement. J. SPIJKER, Bloemist. Manpadslaan, Vogelenzang.

Wij bieden aan

Japansche Iris Kaempferii in origineel uit [APAN ingevoerde kisten, in 25 soorten, met namen. De schoonste en meest kleurenrijke bloemen die JAPAN oplevert; deze bloemen hebben tot 25c.M. doorsneê en zijn in de meest bizarre kleuren.

Beschrijvende, geïllustreerde Album met prijsopgaaf wordt gaarne toegezonden door

RENE SCHOO & Co, Hillegom. Vertegenwoordigers der firma

RIHACHIRO TANOI, **УОКОНАМА.**

H. REEKERS, Noordwijk Binnen,

maakt grondboringen met hand- en stoom-krachtvoor onderzoek van den bodem tot het verkrijgen van drink-, koel- en fabriekswater. Maakt compl.

BRONGAS=INSTALLATIËN. Telefoon Interc. No. 36.

Aannemer van Rijkboringen voor opsporing van Delfstoffen. (72)

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

- B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI, GAZONMEST ♦ VILLE-MESTSTOFFEN ♦ voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gehruiksaanwijzingen kosteloos.

SANATORIUM MIDDENBOSCH

te DOORN. — Int. Tel. 138 Inrichting voor beperkt aantal tuberculose

Kamers met 1 bed f 3.— p. dag

" 2 bedden f 2.50 ", "

Verpleging en geneeskundige behandeling

inbegrepen.
Inwonend arts J. H. VAN EPEN.
Directeur TH. R. VAN EPEN Jr. Prospectus op aanvraag.

De nieuwste, de zeldzaamste en de mooiste rozen.

- Vraagt prijscourant. -

M. LEENDERS & Co., STEIL-TEGELEN.

Onmisbaar bij het kunstmatig broeden is onze: HYGROMETER (Vochtmeter) MIT-HOF, prachtig nikkel instrument, uiterst betrouwbaar, f 3.—.

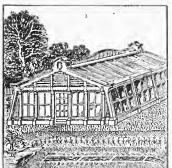
A. M. M. SCHMIDT, Instrumentmaker.

ZUTPHEN, Rozengracht 17, hoek Apenstert.

Firma P. A. A. DE LANGE, 622 BOOMKWEEKERIJEN :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

P. E. MARTIN, TERRA COTTA FABRIEK te ZEIST. Tuinvazen, Voetstukken, Beelden en verdere :- Tuinsieraden. -: (76)

APRASTERINGEN VOOR TERREINE

Kweekerij "HELPMAN". =:= Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

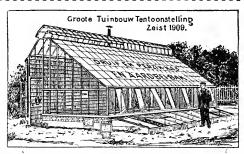
=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

Wilt gij uw park of tuin een gezellig aanzien geven? Zoo ja. vraag dan Catalogus en prijzen aan van Witte Tuinmeubelen en Zonnewijzers aan de

N.V. "DE KLOPPER".

Fabriek van Tuinhuisjes, vast en draaibaar, Tuinmeubelen, bloembakken enz.

Fabriek en Showroom VOORSTRAAT 388. Dordrecht. Tel. Int. 1063.

ONZE TUINEN.

COMPLETE IJZEREN BLOEM= en VRUCHTEN= KASSEN.

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos.

TELEF. INTERC. No. 68.

In geen enkele provincie

zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het

doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

De Bloemenmarkt te Amsterdam I, met 3 ill., door P. J. S.

Handelseultures.

Cordyline en Dracaena, door J. B. Harmsen.

Kasplanten.

Testidunaria . elephantipes, met 1 ill. door v. B.

Bloementuin.

Lavatera arborea fol. var door M.

Wind en Plantengroei.

De Kamertuin.

Philodendron pertusum (Monstera deli-ciosa) met 1 ill., door mevr. S. Seydenzáal—Mauve.

H. D. Willink van Collen, door J. K. B. Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A.

Hoitingh. In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Vragenbus.

Prijscouranten

Advertentiën.

Bijblad.

Pluimvee.

Roode Rhode-Islands, door J. Kooiman. Konijnen.

Konijnenfokken II, door L. S.

Honden.

Komodors, door L. S. De Mol wettelijk beschermd.

Vragenbus Advertentiën.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULIEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

GYMNOCLADUS CANADENSIS.*

(Doodsbeenderboom).

Had men onsmakelijker Nederlandschen naam kunnen bedenken? 't Pleit niet voor hem of haar die dien naam voor dien mooien boom heeft uitgevonden. 't Heet dat men hem zoo genoemd heeft, omdat de takken deden denken aan doodsbeenderen. Wat dat betreft, is die gelijkenis al zeer gering. Wel is waar hebben de takken 's winters eenigszins een eigenaardig voorkomen, omdat zij kort en stevig zijn, en de plaatsen, waar de bladstelen op den tak bevestigd waren,

sterk te voorschijn komen, maar dit heeft de boom met vele andere gemeen, z.a. b.v. de noteboom, de Ailanthus, de Dimorphantus en zoovele andere.

In N. Amerika, van waar hij tot ons kwam, heet hij Kentucky Coffee-tree, om de groote zaden, die aan koffieboonen doen denken.

De boom groeit langzaam; vandaar dan ook dat men in ons land er weinig groote exemplaren van vindt. Zij worden wel dikwijls aangeplant, maar door de slechte plaats, die men ze gewoonlijk geeft, verdwijnen zij meestal spoedig, overgroeid als zij worden, door sneller groeiende soorten, die men er onnadenkend bijzet.

Is de boom in jeugdigen leeftijd 's winters weinig aantrekkelijk, des te sierlijker is hij des zomers met zijn groote dubbel onevengevinde bladeren, een eigenschap der familie waartoe hij behoort, nl. die der Caesalpineae, onderfam. der Leguminosae. **)

De hoofdbladsteel kan dikwijls een Meter lengte en zelfs meer krijgen. De vinblaadjes zijn 2—3 c.M. breed en 3—4 c.M. lang.

Zijn typische vorm en zijn sierlijke bladertooi, maaken hem tot een contrastvol gewas voor onze parken. Als alleenstaande boom voldoet hij in onze parken prachtig, maar voor haastige villabewoners, die binnen den kortst mogelijken tijd een beschaduwden tuin willen hebben, is hij niet geschikt, tenzij zij bewonderaars van iets goeds zijn en daarom geduld willen hebben.

Bijgaande photo is genomen te Arnhem aan den Velperweg, in een tuin, waarin meerdere fraaie zeldzame soorten te vinden zijn o.a. een zeer zwaar exemplaar van Quercus prinos, van Cerasus pseudocerasus en andere, maar hij was nog niet in volkomen bladerdos. De vroegere eigenaar had veel

pleizier in zeldzame zaken en wist deze op prijs te stellen. Zulke liefhebbers op dit gebied vindt men weinig. Men gaat tegenwoordig op in Herbaceous Borders, of rozen, maar al dat overige is niets. Mevr. mode beheerscht alles en ook op tuinbouwgebied is dit niet vreemd. Hoe dikwijls heb ik in de jaren, die ik in den tuinbouw reeds heb medegemaakt, de smaak al zien veranderen. Maar de smaak voor mooie zeldzame boomen is er sinds 't begin van de 19e eeuw uit. Slechts een enkele maal ontmoet men 1emand, die werkelijk iets voor deze kinderen van moeder Flora voelt. Hoe vele bezitters van tuinen en buitens zijn er niet, die de boomen in hun tuin niet eens bij name kennen, maar zeer thuis zijn in de wereld van rozen, orchideëen, chrysanthen. Er zijn clubs-, vereenigingen opgericht van liefhebbers van allerlei bloemensoorten, doch vereenigingen van liefhebbers van mooie boomen en struiken bestaan er in ons land niet.

Maar ieder zijn zin en wie

weet of er niet te avond of morgen een of ander toongever in modezaken, zal opstaan, die 't voorbeeld geeft, b.v. in Engeland, dan zal men 't hier ook gaan doen. In Duitschland en Oostenrijk bestaan dergelijke vereenigingen, maar dit helpt niet. Engeland moet den toon aangeven, dan volgt men hier als schaapjes. Maar een groot bezwaar bij deze liefhebberij is nu, dat men met zijn lievelingen niet naar tentoonstellingen kan gaan, om daar te pronken met zijn rijkdom. Boomen en struiken zijn wat te

Gymnocladus canadensis. Lam. — (Orig. foto v. d. Schr.)

^{*)} Omdat den boom in Canada niet in 't wild groeit, noemen latere botaniei hem G. dioira K. Koen.

^{**)} Een uitzondering op deze regel is het geslacht Cercis, die enkelvoudige bladeren heeft.

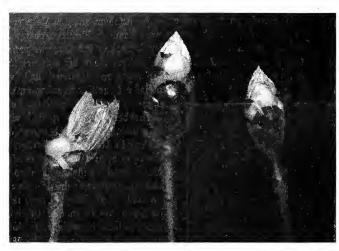
omvangrijk en ze in potten of kuipen te kweeken, gaat nu eenmaal niet en zijn slechts de kleinere soorten daarvoor geschikt. Want boomen in kuipen, zooals vroeger op tal van buitens, Oranjeboomen, Mimosa's en andere zuidelijke boomen werden verzorgd, geven ons geen voldoening wat betreft hun houding, geaardheid, enz. Neen men moet ze buiten in den vollen grond op rume standplaats hebben en dan doen zij ons genieten. 's Zomers door hun bladeren- en bloementooi. 's Winters door hun sierlijke en typische takverdeeling.

LEONARD A. SPRINGER.

Brieven van eene Tuinierster.

XLIV.

De knutselliefhebberij van een vroeger geslacht vermaakte zich met op afgevallen bladeren allerlei figuurtjes te vertoonen. Men knipte poppetjes van papier, plakte of speldde die op een blad, en hielp dan het natuurlijke ontbindingsproces, door met een schuier het vulweefsel rondom dat papiertje weg

Ontluikende Kastanjeknoppen. — (Orig. foto "Onze Tuinen".

te slaan Verwijderde men dan het knipsel, zoo stond het mannetje of vrouwtje netjes op het blad uitgespaard. Vooral eikebladen werden voor dit kunstgewrocht bijzonder geschikt geacht.

De tijden zijn veranderd; en liever dan met dergelijke "aardigheden" (die werkelijk, als smaak en geestigheid er zich in mengden, wel eens aardig konden zijn! houdt men zich thans op met positieve studie van het bladermateriaal.

Menig blaadje wordt er in het najaar opgeraapt om het bladskelet te bestudeeren, zooals dat is samengesteld uit nerven en aderen.

Een zeer dankbaar voorbeeld is in dit opzicht een blad van een paardenkastanje, omdat men daar, al naardat het blad in vijven of zevenen verdeeld is, aan het uiteinde de vijf of zeven hoofdnerven duidelijk kan herkennen. Wederkeerig vindt men aan den boom, op de plaatsen waar bladeren gezeten hebben, een naar buiten uitstaand kussentje, en daarop telkens vijf of zeven bruine stipjes. Hieruit blijkt, hoe die hoofdnerven reeds van den tak uit, door den bladsteel heen, in het blad overgingen.

Zoo'n paardenkastanje, die ons, reeds aanstonds na het vallen van zijn loof, zichtbaarder dan eenige andere boom zijne knoppen voor het volgend jaar vertoont, is voor menig venster een gezellige winterbuur.

In plaats van zelf over hem uit te weiden, sla ik maar weer

eens mijn ouden Houttuyn op, wiens "Natuurlijke Historie" honderd jaar geleden een der standaardwerken over plant- en dierkunde was.

"Aesculus Hippocastanum.".

,,De gewone naam van dezen boom is H^i ppocastanum, en even 't zelfde als Paarden-kastanje-boom, gelijk wij hem ge-

meenlijk noemen, beteekenende. Zie het oud-Fransch ,,Chastagne chevalline". Hij groeit in den Levant, en deszelfs Karstengen zijn goed voor dampige paarden, en die de kuch hebben, om welken reden de Turken dezelven Paardenkarstrengen heeten. Men heeft dezen

> boom uit Constantinopel in de Engelsche tuinen overgebracht; Linnaeus stelt de overbrenging in Europa, in 't midden van de zestiende eeuw. Hij is thans zelfs in onze provinciën zeer gemeen, en zoodanig genaturaliseerd,dat men hem als een inboorling of Na-

Ontiuikende Kastanjeknop. De knopschubben wijken uiteen. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

tuurlijk Plantgewas der Nederlanden in De Gorters "Flora Belgica" voorgesteld vindt.

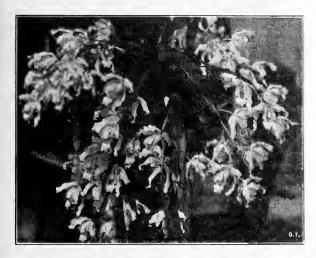
"Het is een boom, die de hoogte en dikte, ten minste onzer Lindeboomen bereikt, zeer weeldig in 't groeien, wanneer hij niet al te veel aan gure winden is blootgesteld, en den zwaarsten vorst hier verdurende zonder eenige bedekking. Inzonderheid munt hij uit door eene dichte bladerrijke kroon, die in den voorzomer met schooner bloemen

praalt dan eenig ander van onze buitenstaande boomen, 't zij tam of wild. Zijn schors is witachtig in jonge boomen en aan jonge takken, doch die der oude stammen, hoedanigen ik gezien heb van drie voeten over 't kruis, is grauw, met barsten, bijna gelijk die der oude Ypeboomen. De bladen breiden zich, aan het eind van een dikken steel, vingerswijze uit, en gelijken dus wel

Ontluikende Kastanjeknop. De bloemtros vertoont zich. (Orig. foto "Onze Tuinen").

eenigermate naar die van het Vijfvingerkruid; doch men vindt er doorgaans zeven op een steel, die van het punt der vergaaring allengs verbreeden en de grootsten bijna een handpalm breed worden aan 't end, alwaar zij uitloopen in een stompe punt. De steel is somtijds wel een voet, en 't grootste blad ook bijna zoo lang. In de herfst, als de bladen afgevallen zijn, toonen zig, aan deze boomen, dikke, langwerpig ronde, bruinroode knoppen, die den geheelen winter bezet

Coelogyne cristata.
(Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den Jongenheer De Goeyen,
Huize "Angerenstein", Arnhem.

zijn met een kleverige harst, en de botten beschutten door middel van zekere doppen, welke, in 't vroege voorjaar afvallende, gelegenheid tot uitspruiting geven. De dunste twijgen, die nietteniin in vergelijking met andere boomen zeer dik zijn, geeven aan 't eind een bloemsteng uit, welke op zigzelf een zeer fraaie tuil of ruiker is van bloemen, die kandelaarswijze op steeltjes aan dezen bloemsteng staan, welke aan 't end ook met dezelven gekroond is, en dus de gezegde fraaiheid aan deze boomen bijzetten. De bloem bestaat uit vijf witte bloemblaadjes, waarvan de twee bovensten, een weinig grooter dan de anderen, een rood vlekje hebben, en vijf gele meeldraadjes. Het vruchtbeginsel op den bodem geeft een lange witte buis uit, die een haakachtigen top heeft, en wordt een stekelige vrucht, die zaden bevat naar (eetbare) Karstengen gelijkende.

De Paarden-karstengen zijn, hoe schoon van aanzien ook, door hare bitterheid niet bekwaam tot voedsel voor de menschen. Het roode schilletje, dat de witte kern bekleedt, is samentrekkende. Het poeijer van deze karstengen is een goed niesmiddel, wanneer men het als snuif neemt. Men gebruikt ze, op sommige plaatsen, tot mesting van het vee. Te dien einde boort men er gaten in met een priem, legt ze eenige dagen in kalk, en trekt er vervolgens met water de kalk weder uit; dit zal dezelven waarschijnlijk de grootste bitterheid benemen. Onder de aschgrauwe schors der takken zit een groene, gelijk aan den Vlierboom, en dezelven zijn zeer broos; doch het hout van den stam wordt met dat van Eschdoorn en Linden gelijk gesteld, omdat het zeer fijn van draad is en zeer glad bewerkt kan worden, zijnde inzonderheid voor de plaatsnijders in hout bekwaam''.

Tot zoover Dr. Houttuyn.

Dezen herfst kwamen een paar kinderen aan ons tuinhek verzoeken of zij de gevallen kastanjes mochten oprapen. Zij konden ze verkoopen voor een gulden het mud. Zou dat wezen om er veevoeder of snuif van te maken? Of zou de nieuwere industrie er nog een ander gebruik voor hebben uitgevonden?

GEERTRUIDA CARELSEN.

KASPLANTEN

COELOGYNE CRISTATA.

De heer J. F. Kwint, tuinbaas op "Angerenstein" te Arnhem, zond ons dezer dagen een paar foto's die wij met genoegen reproduceeren en waarbij wij gaarne een paar woorden schrijven. In de eerste plaats het kiekje van de Coelogyne cristata, een orchidee van het Himalaya-gebergte en die in het warmste gedeelte van de koude kas gekweekt kan worden. De heer Kwint heeft vijf jaren geleden een exemplaar gescheurd en een van die stukken wordt hier voorgesteld. Men weet het dat deze plant houdt van gezelligheid en wanneer een specimenplant uit elkander wordt gehaald, o, dan duurt het zoo'n tijd eer dat zij weer flink aan het groeien is. De afgebeelde plant is er door, dat kan men duidelijk zien aan de goed ontwikkelde schijnknollen en groote trossen rein-witte bloemen. Die bloemen zijn bijzonder fraai gebouwd en zijn bijna geheel wit, alleen bezit het labellum een gouden vlek, dat den insecten den weg naar den honing wijst. Het zal wel niet noodig zijn te zeggen dat de bloemen in de binderij met succes gebruikt worden.

Wij hopen dat deze plant mag opgekweekt worden zooals dat de heer Dalby te Dalton in Amerika heeft gedaan en in 20

jaar een exemplaar gekweekt heeft met 1400 bloemen.

Gedurende den bloeitijd en eenige weken daarna wenscht zij tamelijk droog te staan, in tegenstelling van later, wanneer de nieuwe schijnknollen gevormd worden.

HIPPEASTRUM-ZAAILINGEN.

Het tweede kiekje geeft ons eenige
afgesneden bloemstengels te zien van
Hippeastrum-zaailingen, die fraai
boven de Nephrolepis-veeren uitkomen. Werden deze
planten vroeger uitsluitend verkocht

Hippeastrum-Zaailingen. (Orig. foto voor "Onze Tuinen", van den Jongenheer De Goeyen, Huize "Angerenstein", Arnhem.

als bol of bloeiende plant, tegenwoordig zijn het snijbloemen bij uitnemendheid, en dat zij als zoodanig met succes gebruikt kunnen worden, dat bewijst de af beelding.

De mooie, goed gevormde bloemen zijn gesneden van driejarige bollen, die uit zaad opgekweekt zijn. J. K. B.

leder die 5 nieuwe Abonné's opgeeft voor "Onze Tuinen", weekblad voor Vaklieden en Amateur-Tuiniers, ontvangt gedurende één jaar dit blad gratis.

BLOEMENTUIN

EENIGE WENKEN VOOR HET ZAAIEN. I.

Maart, April en Mei — de lentemaanden — vormen den druksten tijd van het jaar, wat de werkzaamheden in den tuin betreft: daar is spitten en effenen van den grond; aanleg of verandering van perken, paden en randen; zaaien en stekken, planten en verplanten, gezwegen nog van bemesten, snoeien, enz. Wat een werk! En de liefhebber laat er zuchtend op volgen: wat een hoofdbreken, wat een zorg! En hij klopt aan bij redactieleden en medewerkers der bladen en vraagt raad voor alles, wat hem te doen staat. Vooral het zaaigoed baart altijd veel zorg en dan niet alleen door de vraag: wát zal ik zaaien om den heelen zomer door mijn tuintje, veranda, balkon, enz. vervroolijkt te zien en mijn vazen gevnld? Maar vooral ook door de vraag: hóe, wáar en wannéer moet er gezaaid? Daarom leek het mij goed toe eenige wenken te geven, die door den liefhebber in 't bizonder betracht kunnen worden. Kortheidshalve, en ook om sommige dezer wenken beter in 't geheugen te kunnen bewaren, zal ik mijne raadgevingen nummeren:

Nummer één dan, ook in figuurlijke beteekenis nummer één, en dus van het allergrootste belang: Koop uw zaad bij vertrouwde handelaars en vraag dus tijdig een prijslijst van zaden aan bij een onzer zaadhandelaars, die te goeder naam

Zaaien in een zaaipan.

en faam bekend staan, zooals ons land er gelukkig bij tientallen kent. Hieruit volgt: koop geen zaad, noch uit zuinigheid, die toch meestal de wijsheid bedriegt, noch uit gemakzucht, de ergste kwaal van een tuinhefhebber, noch uit misplaatst medelijden van de mannekes op de bloemmarkten onzer groote steden, van den grutter (heusch, er zijn er, die het doen), van den melkboer, enz.

Nummer twee: Kies op uw gemak, met groote zorg, een niet te groot aantal soorten voor uw tuin uit, die gezaaid zullen worden. Let daarbij vooral op de omstandigheid, of uw tuin zonnig of schaduwrijk is, en denk om den bloeitijd, in eene goede prijslijst wel opgegeven, zorgende, dat uw keus valt op planten, die opvolgend van bloei zijn, anders komen er gapingen in uw bloemenkalender. Kies niet alleen goede oude soorten, maar ook een paar nieuwigheden, al kosten die 2, 3, 4maal zooveel. Straks zal ik enkele fraaie nieuwigheden noemen. Vergeet niet eenige tweejarige te koopen, die, dit jaar gezaaid, u het volgende jaar bloemen kunnen leveren. Zaad van overblijvende planten zou ik niet aanraden. U kunt beter in den loop van den zomer minstens een paar keer een vasteplantenkweekerij opzoeken en dan de namen aanteekenen van verschillende fraaie vaste planten met bloeitijd, kleur en hoogte, om ze in 't najaar te bestellen en te planten.

Nummer drie: Zoek de ontvangen zaden uit en leg ze in groepjes. Misschien zijn er bij (groep A): Adonis, Ridderspoor, (Delphinium), Afrikaan (Tagetes) en Goudsbloemen, die omstreeks midden Maart al buiten gezaaid mogen worden.

Leg ook bij elkaar: (groep B) Aster, Calliopsis, Centaurea, Cuphea, Gaillardia, Kochia, de lieve fijne bladplant in cypresvorm, Oenothera, Phlox, Salvia, Verbena, Thunbergia, Iberis, Godetia, Leeuwebekjes, Lathyrus en Zinnia. Houd deze

ook voor de hand, want ze kunnen ook in deze maand worden uitgezaaid. mits — in een kouden bak of ook in kistjes, zaaipannen of bloempotten, die met een glasruit worden gedekt. Over den groud, enz. straks.

Als ge niet onder glas wilt of kunt zaaien, bewaar dan groep B voor April en leg er ook bij: Oostindische Kers, Japansche Hop, Papaver, Nemophila, Luvinen, Ipomaea (de fraaie purperwinde), Balsamien, Zonnebloem, Gypsophila, Eschscholtzia, Convovulus, eenjarige Chrusanthemum, Carduus Marianus (de fraai gestekte Mariadistel), Hennip, Campanula of Agrostemma. Dat alles kan dan buiten worden gezaaid. We noemen ze groep C.

Voor Mei in den vollen grond of voor April onder glas dienen we te bewaren (groep D): Anjelieren, Violieren, Sierrlas, Portulaca, Reseda, Wonderboon (Ricinus, een mooie bladplant), Salpialossis, Stroobloemen, Nicotiana (Siertabak, blad- en bloemplanten), Amarantus, Perilla (bladplant) en Petunia.

Sommige plantjes, zooals Lobelia, Viooltjes, Vergeet-mijuietjes, Silene, de goudgeelbladige Purethrum en ander klein goed kunnen we tamelijk vroeg al zoo goed en goedkoop koopen, dat het verloren moeite zou wezen ze zelf uit te zaalen. Bovendien zijn we dan al vroeg in 't jaar van aardige bloem- en bladplantjes voorzien.

Nummer vier, voor hen, die willen zaaien onder glas. Zorg, dat in den bak de grond goed doorgewerkt is, de bevenlaag heel fijn en mooi gelijk en meng dan door die bovenlaag wat zand. In kistjes, pannen of potjes meeten flinke gaten onderin zijn, die gedekt worden met een bolle scherf, om het verstoppen te voorkomen; daarop een losse laag van stukken turf en grove aarde, zóó dik, dat er nog op komen kan een laagje van een handbreed dikte mooie fijne, liefst gezeefde aarde, flink vermengd met zand. Wie geen grondzeef heeft, kan er een maken van een stuk gewoon horretiesgaas, waarvan hij de randen eenvoudig flink naar boven ombuigt. Wie kweeken moet op een bovenhuis, in kamer, op veranda, balkon, zolderkamertje of dak, bestelle wat goede aarde bij een bloemist en menge daar zelf zand doorheen.

Nummer vijf, voor het zaaien in den vollen grond: ook den grond flink omspitten en fijnmaken, op de mooiste, luwste, zonnigste plekjes, als de planties tenminste verplant kunnen worden. Maar denk er om, dat Portulaca, Papaver, Escholtzia, Ridderspoor, Lupinen. Salpiglossis, Siervlas en Goudsblocmen het verplanten geheel niet of heel slecht kunnen velen en dus liefst dadelijk op hare vaste plaats moeten worden gezaaid, waar we ze dan door uitdunnen op den goeden afstand kunnen krijeen.

Neem nu de bovenlaag van den grond weg, een vinger dik, en leg dat op een hoopie voor de hand. Sproei den grond nu, als ze wat droog aanvoelt, goed vochtig, zaai de zaden uit, strooi den afgenomen grond er netjes overheen, plet met een platten steen of den vlakken kant van 'n bloempot den grond vrij stevig vlak en sproei dan nog eens voorzichtig er over. Bedek nu tegen de vogels het bezaaide plekje met rijs of spreid er een oud stuk zwart vischnet overheen en — wacht het opkomen af.

Nummer zes, over de diepte van zaaien. Alle zaadjes van ongeveer speldeknopgrootte en dat zijn de meeste, zaaien we zooals bij nummer vijf is aangegeven, zoodat ze net door een aardlaagje van plm. 1 cM. bedekt zijn. Grootere zaden, zooals Lathyrus, Ipomaea, enz. leggen we een voor een in den grond, met even meer aarde bedekt, terwijl de zaden ter grootte van gewone erwten en boonen een cM. of 2, 3 diep gelegd worden. Het voorzichtigst moeten we wezen met de allerfijnste, zooals van Portulaea, Papaver, enz. Die zaaien we niet in den grond, maar er bovenop en plette dan zachtjes aan. Vooral voor dat fijne goedje geldt

Nummer zeven: Zaai vooral niet te dicht. Bijna altijd strooit de liefheber te veel zaden uit op een klein bestek; gelukkig maar, dat het zaad niet altijd even kiemkrachtig is. Toch zitten we meestal vooral bij Papaver en andere sterke zaden, met te veel plantjes, die zeer sterk gedund moeten worden. Dat kunnen we voorkomen, door vooraf dat fijne zaad met flink wat droog, fijn. wit zand te vermengen (b.v. in een schoteltje of potje) en het dan zóó uit te strooien, in een dan, open lagje. De witte kleur van het mengsel waarschuwt dan dadelijk, wanneer we toch nog te veel uitstrooien en de zaadjes komen nu goed verspreid neer.

(Wordt vervolgd.)

P. BIJHOUWER.

MOESTUIN

2

Over zaaien.

Voor velen moeten de eerste zaaiingen in den moestum nog beginnen en daarom zal het niet ondienstig wezen nog eens op te noemen, wat alzoo reeds gedaan kan zijn, of wat niet meer benoest ustgesteid.

De tuin behoort er thans netjes heen te liggen, de paden onkruidvrij, de bedden juist afgestoken en alles zoo verdeeld, als men meent dat de inrichting voor dit jaar

zal moeten zijn.

Hoe vochtiger de tuin ligt, des te dieper de paden en de bedden ronder. Is de tuin droog, dan de paden zeer ondiep en de beduen vlak. Te veel moet er niet in den grond geroerd worden, althans niet, wanneer deze spoedig uitdroogt, dit zal ten ge-volge hebben, dat bij de eerste regenbui de beste de grond dichtslaat, zoodat voorloopig de structuur van den grond weer ge-heel bedorven is en opnieuw losmaken noodzakelijk wordt om aan de warmte gelegenheid te geven naar binnen te dringen.

We zaaien nu zoo, dat hoog- en laag-groeiende gewassen elkander afwisselen. Erwten en peulenbedden b.v. worden afgewisseld met spinazie, worte's, uien, enz.

Niettegenstaande goed zaad duur betaald moet worden, is men er gewoonlijk te royaal mee; daarentegen wordt zaad, dat nauw gentrooid moet worden, soms te

ruim gezaaid.

Spinazie bijv. moet dicht worden gestrooid, men zaait het vaak te ruim; terwijl wortelen meestal veel te dicht worden gezaaid. De wortels komen dan mooi op, vormen een prachtig groene bekleeding van den grond, maar worteltjes worden weinig of niet geoogst.

Van spinazie zaait men nu bijv. per vk. M. 40 gr., van worteltjes 2 gr., radijs en raapstelen, 5 gr., uien 1 gr., peulen en erwten per bed van 10 M. in twee rijen

ongeveer 100 gr.

Sla en koolsoorten zaait men ook ruim verspeent de plantjes, zoodra ze behandel-baar zijn op zooveel afstand, dat ieder plantje de beschikking krijgt over ongeveer één vierkanten decimeter. Later worden deze planten met kluit opgenomen en ter plaatse gezet, waar ze zullen volgroeien. Hoe meer een grond van droogte heeft te lijden, des te meer is deze methode aan te raden.

Velen zaaien de salade dicht en beginnen dan met uit te dunnen, om dit dunsel als bladsla te gebruiken, eindelijk komen de planten dan op den afstand, dien ze behoeven. Men nioet niet vragen, wanneer zulke tuiniers de eerste kropsla van eigen grond eten. De hierboven aangegeven handelwijze voert veel sneller tot het doel en

geeft ook veel mooier kroppen.

Voor dunsel wordt apart gezaaid en dan genomen de Australische pluksla, die vrij dicht wordt gezaaid, liefst in rijen, die 10 à 15 c.M. uit elkaar liggen, om tus-schen de rijen nog eens wat Chili te kunnen strooien, waardoor de groei wordt bevorderd. Onder de bladsalade is de Australische pluksla nog het meest malsch. Het zaad staat in de prijscouranten zeer duur genoteerd, men moet er daarom zuinig mee omgaan. In dit verband moet ik er thans op wijzen, dat een andere fout, die bij het zaaien wordt begaan, hierin bestaat, dat het zaad vaak te diep wordt gelegd en een ander uiterste niet voldoende diep.

Fijne zaden moeten steeds ondiep worden gezaaid, zooals sla, wortelen, raapstelen, maar in dit geval zal de grond na het zaaien iets moeten worden aangedrukt en dit des te meer, naarmate de bodem

meer neiging bezit om uit te drogen. Zaait men zulk zaad te diep, dan zal

het of langzaam opkomen of verrotten. U.en, ook Sint Jans-uien, die men vrij dient moet zaaien, en koolzaden, radijs, komen iets dieper te liggen. De diepte waarop erwten en peulen worden geiegd regeit zich naar den vochtigneidstoestand van den bodem en wat hiermede in rechtstreeks verband staat, den tijd van 't jaar. In humusnoudende zanagronden bedraugt die diepte om dezen tijd van 5 tot 8 c.M. By latere zaalingen is de diepte omstreeks S c.M. Wanner men nogal met droogte te kampen heert, worden de erwten na het zaaren eerst aangedrukt in de getrokken voor en daarna wordt het bed genjk geharkt.

Ais het zaad vast in den grond ligt zal het meer water aantrekken, dan wanneer het in lossen grond ligt. Vooral bij peterselle en se derij dient men hierop te letten. Dit zaad moet niet diep nggen, maar na het zaaien zal men moeten aanplakken en soms zeits wat moeten besproe.en.

Zoo n aanpiakker is voor droge gronden een onmisbaar werktuig. Men kan net zelf maken van een plank lang ongeveer 10 cM. en breed 20 cM. In het midaen wordt een steel bevestigd, die loodrecht op de plank komt te staan. Hiermede plakt men veel gemakkelijker dan met de spade. Ook komen de bedden, die er mede bewerkt zijn, mooier te liggen.

Zaart men breedwerpig, dan is eenige oefening noodig om regemiatig te zaaien. Men zaait niet terwijl de hand te dicht boven het bed zich beweegt, maar ongeveer reentop staande, het vallende zaad ver-spreidt zich dan meer. Heeft men nog graag wat contrôle over zijn zaaien, dan kan net donkergekleurde zaad eerst met fijn krijt worden wit gekleurd, men kan dan zien waar het is terecht gekomen.

Vooraf of direct moeten maatregelen worden genomen tegen beschadiging door vogels. Vooraf, daar bijv. erwten en peulen met roode menie te bedekken. Men neemt daarvoor wat menie in een bakje en schudt daarin de vochtig gemaakte erwten. Na gedroogd te zijn wordt gestrooid. Andere zaaisels worden beschermd door het spannen van zwart garen 10 à 15 cM, boven de bedden of anderszins. H. S.

FRUITTUIN

 \mathbb{Z}

Steunsel voor vruchtboomen. De stormen van de laatste dagen hebben voldoende aangetoond, dat bij pas verplante boomen eenig stennsel beslist noodzakelijk wezen kan. Wanneer dit steunsel in den vorm van een stok gegeven

zorgen we er voor, dat er door het schuren van den boom tegen den stok geen wonden kunnen ontstaan. p.aatsen waar de banden worden aangelegd beschermen we, door het aanbrengen

van een verband, de boomen voor insnijden.

Oudere boomen, welke scheef gezakt of gewaaid zijn, worden in de gewenschte positie gebracht. Hierbij kan bijken dat het aanbrengen van een paal niet meer mogelijk of onvoldoende is. In die gevallen slaan we op eenigen afstand van den boom, zoodanig een paar paaltjes in den grond, dat deze met den boom een driehoek vor-Deze paaltjes kunnen desnoods tot beneden de oppervlakte van den grond geslagen worden, en om ze des te beter aan hun doel te doen beantwoorden, komen ze schuin van den boom afgekeerd. Een spijker in zoo'n paaltje geslagen, kan het afglijden van het aan te brengen ijzerdraad of touw geheel en al voorkomen. mate de boem meer tegenstand biedt, worden deze paaltjes grooter genomen; ook de afstand waarop ze van den boom komen regelt zich daarnaar. Zoo'n recht gebrachte boom hangt als 't ware in de aangebrachte banden en oefent een zeer grooten druk op die banden uit, waardoor het noodzakelijk wordt op de plaats waar de banden den bast raken, een beschermend verband aan te brengen. Gedurende al den tijd dat zutke banden aan den boom zijn, blijven ze onder geregeld toezicht, want ondanks al onze voorzorgen, blijft de kans bestaan, dat ze zich in den bast insniiden.

Boomen, welke reeds eenige jaren in een seheeven stand staan, laten zich niet zoo gemakkelijk in den goeden stand brengen; t kan dan noodig zijn de wortels aan den kant waarheen hij gebracht moet worden eenigszins te ontblooten, om daardoor den grooten druk van den grond tegen te gaan en den weerstand van het geheel eenigszins te verminderen. Bij dit een en ander blijkt ten duidelijkste, dat tijdige hulp doeltreffend en met geringe moeite is aan te brengen, terwijl later niet alleen meerdere inspanning noodig is, maar ook soms zonder gevolgen blijft. Ieder neme dus zijn maatregelen en trachte te voorkomen dat de boomen later levende getnigen worden van gebrek aan voorzorgen onzerzijds.

Boombeschermers.

Boomgaarden welke in gras liggen bieden al vrij spoedig zooveel voedsei voor het vee dat er in geweid kan worden. In zulke boomgaarden, vooral wanneer de boomen nog jong en de stammen nog glad zijn, is onze hulp noodig om te voorkomen dat het vee de stammen beschadigt. Bast van vruchtboomen schijnt voor vee, speciaal -hoornvee, een bepaalde lekkernij te wezen; waar het mogelijk is zal het zich niet ontzien, do stammen af te schil-Worden voorzorgen daartegen verlen. zuimd, dan zijn later de beschadigde stammen evenzeer onze aanklagers en straffen ons, door minderen groei, zoo niet erger, voor ons verzum. At staan we soms verbaasd over het hersteiningsvermogen van zuike beschadigde boomen, toch mag dit nooit als argument dienen om te bewijzen, dat zoo'n wond aan den stam zoo erg is.

Een mengsei van koedrek en kaik kan het vee tyuelyk den lust benemen aan de boomen te knagen, afdoende is het niet; bij de minste uitzetting van den stam valt al wat er opgesmeerd is er af en komt de bast gladder dan ooit en begeerlijker voor het vee te voorschijn. Wat doorntakken om den stam gebonden houdt eveneens in den aanvang het vee op een afstand, aanngezien echter het vee de stand, aanngezien boomen ook gaarne als wrijfpaal gebruikt, heeft het vry spoedig al het scherpe weg ge-wreven en is de bescherming van den stam verloren.

Zoolang de boomen nog jong zijn kunnen de bekende van gegalvaniseerd ijzer vervaardigde boombesenermers goede diensten bewijzen, we zorgen bij het gebruik er voor dat de boombeschermers geen boomvernielers worden. Door den beschermer zoodanig met den stam te verbinden, dat deze bij wind do bewegingen van den stam moet volgen en er niet mee in aanraking komt, voorkomen we het gevaar van in-

sehuring van den stam.

of vier groote palen op even Drie grooten afstand van den stam in den grond geslagen, zoodanig, dat de stam buiten het bereik van het vee komt en deze palen met palen of planken verbonden, benemen te zamen het vee de mogelijkheid de stammen te bereiken. Wanneer we dan den grond aan de binnenzijde van zulke staketsels los en van onkruid vrij houden, verkrijgen we behalve een afdoende bescherming, ook voor de boomen zelve betere groeivoorwaarden. In aanmerking genomen de last van het vee om aan alles te knabbelen en zoo mogelijk als wrijfpaal te gebruiken trachten we dit te voorkomen door eenig prikkeldraad er voor te bevestigen.

J. C. M.

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

De eerste bijeenkomst van bovengenoemde commissie werd Dinsdag 11 Maart j.l. in de groote Koningszaal van Artis J.I. in de groote koningszaal van Artis gehouden en te ruim 11 uur door den voorzitter der Ned. Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde, jhr. De Jong van Beek en Donk, geopend met een rede, waarin hij er op wees, hoe dankbaar het hoofdbestuur was voor wat de leden der Vaste Keuringscommissie in het worige jaar gedaan hetden en het wee vorige jaar gedaan hadden, en het was hem een groote eer de commissieleden opnieuw te mogen installeeren. Hij wees met een enkel woord op de groote keuring, het vorige jaar met zooveel succes te Arnhem gehouden, en hoopte dat ook dit jaar een groote keuring mocht plaats hebben.

Ging het met den groei van de Plantenbeurs eerst niet naar wensch, over de inzendingen van het vorige jaar kan men tevreden zijn, en wanneer het zoo door-ging zou spoedig Artis gevuld kunnen worden. Den inzenders werd verzocht de in-zendingen zoo tijdig mogelijk op te geven, opdat daarvan publicteit kan gedaan wor-den en het publiek op de hoogte is wat er in Artis te zien zal zijn. Gememoreerd werd het verlies van het lid den heer Willink van Collen te Breukelen, in wien veel verloren wordt.

En hiermede verklaarde hij de commissie voor geïnstalleerd en hoopte dat zij een

sie voor genistalieerd en noopte dat zij een druk jaar mocht hebben.

De heer A. J. van Laren, voorzitter der V. K., dankt den voorzitter voor zijn rede. Hij is er van overtuigd dat de belangstelling voor deze zaak jaarlijks grooter wordt, wat nu reeds blijkt uit de groote voord, wat nu reeds blijkt uit de groote opkomst der leden en de belangrijke inzendingen. Ook hij wijdde een woord van

sympathie aan de nagedachtenis van den heer Willink van Collen.

Gaan wij nu eens kijken wat er ingezonden is.

De heer D. Bruidegom te Baarn etaleerde een zestal rijkbloeiende plantjes van een Chineesche Sleutelbloem, *Primula* malacoides. Zij herinnert aan de bekende Primula obconica, maar de bloemen zijn meer stervormig, kleiner en lila-roze gekleurd, 't I_s een aardige plant. De heer W. Lodder te Hees bij Nij-

megen zond een allerliefst groepje planten voor de handelsbeurs. Het waren ten voor de handelsbeurs. Het waren blauwbloeiende Clematissen in potten gekweekt, een mooi polyantha rocsje, dat den naam draagt van "Jessie", Hortensias met groote bloemtuilen die hoven de donkergroene bladeren fraai uitkomen en een aantal kerngezonde planten van Asparagus plumosus, die als kamerplant zulke goede diensten bewijst.

Uit Aalsmeer zagen wij een aantal plan-ten van Hydrangea Hortensia var Mad. Emile Moullère, van den heer D. Baar ds e. De planten prijkten met een aantal witte bloemtuilen, waarover een lila tintje ligt. Een schitterend staaltje van cultuur.

De firma D. Spaargaren Mzn. en Zon en te Aalsmeer zond een honderdtal planten van Afpenveilchen, Cyclamen per-sicum grandiflorum, in een rijke verscheidenheid van kleuren. Elke plant was ge-tooid met een groot aantal bloemen, waarvan sommige gefranjerd waren.

Lelie-bloemstengels, die de lucht vulden met zoete geuren, waren ingezonden door den heer F. Put te Apeldoorn en mochten gezien worden. Elke stengel was getooid met viertal bloemen en knoppen.

De heer Kauffmann, bloemist te Amsterdam zond een aantal Clivia's in knop, Adiantums met sierlijk loof en Se-

ringenstruiken in vollen bloei. Behalve de Sleutelbloem was alles inge-

zonden voor de Plantenbeurs.

J. K. B.

Bekroningen.

De vaste keuringscommissie der Neder-De vaste keuringscommssie der Neuerlandsche Maatschappij voor tuinbouw en plantkunde heeft op hare vergadering van den 11den Maart, gehouden in een der zalen van 't Kon. Zoöl. Genootschap, Natura Artis Magistra'' te Amsterdam de navolgende onderscheidingen toegekend, als:

Getuigschrift le klasse: 1. Primula malacoides van den heer D. Bruidegom te Baarn. Ook was ter keuring ingezonden door den heer K. Wezelenburg te Baarn, een in bloei getrokken Auchusa

myosotidiflora.

Voor de Plantenbeurs waren eenige zeer mooie verzamelingen ingezonden, waaraan de navolgende prijzen werden toegekend: Verguld zilveren Medailhe:

1. Verzameling van 100 zeer mooie Cyclamens van de firma D. Spaargaren Mzn. en Zonen te Aalsmeer.

2. Verzameling *Hortensia's* van den heer D. Baardse te Aalsmeer.

Bronzen medaille:

1. Verzameling lelies van den heer F. Put Jr. te Apeldoorn.
2. Verzameling van bloeiende planten, Rozen, Hortensia's enz. van den heer W.

Lodder te Hees bij Nijmegen.

3. Verzameling van bloeiende Scringen, Clivia's en Adiantums van den heer G. F. Kauffmann te Watergraafsmeer.

De jury bestond uit de heeren Budde, Alderden, Geerlings, Put, Valeton, Van den Berg, Witte, Van Laren, en Wezelenburg.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Dendrobiums.

Dendrobiums met afvallende bladeren, zoowel soorten als hybriden, beginnen, nu zij uitgebloeid zijn, nieuwe scheuten te maken en zoodra wij zien dat deze aan den voet wortels beginnen te vormen kunnen wij, indien dat noodig is, tot ver-planting overgaan. Zij groeien bij voorkeur in potten en deze mogen niet te groot Het spreekt van zelf dat wij de te verplanten exemplaren van de oude com-post ontdoen en ook de geen dienst meer doende schijnknollen wegsnijden.

Voor drainage moet goed gezorgd worden en wij vullen de pot voor een-vierde met scherven, daarover een laagje wortel-stokken van varens en veenmos, om de doorlating van het water ten allen tijde

to verzekeren.

Voor compost kunnen wij gebruik maken van twee deelen varenwortelgrond en een deel Sphagnum met een toegift van wat wit zand en kleine stukjes potscherven. De compost mag niet te grof zijn, moet goed dooreen gewerkt worden en stevig om de plant worden aangebracht. Dendrobiums wenschen niet op een heuveltje te staan, neen, de voet van de plant komt nog iets onder de potrand, terwijl de plant wordt afgedekt door een laagje groeiend splaag-num, waarvan alleen de kopjes gebruikt worden.

In den eersten tijd moeten wij zeer voorzichtig met den gieter omgaan, immers veel water is er nog niet noodig en doen wij het tegenovergestelde dan is er kans dat en wortels en scheut verrot. Zij kunnen echter in vollen groei veel water hebben. Het verdient aanbeveling de verplante exemplaren wat te schermen gedurende de middaguren.

Deze Dendrobiums wenschen gedurende de groeiperiode een vochtig-warme atmosfeer en staan gaarne in de morgen- en avondzon.

weggesneden schijnknollen kunnen voor vermenigvuldiging dienen en zoo wij dat van plan zijn, geven wij ze een etiquet met naam er op om vervolgens voor een paar weken in de kas te staan. Dan worden ze stuk gesneden en bij voorkeur die waaraan geen bloemen hebben gezeten. Zij komen in een pot van 10 c.M. doorsnede, die half gevuld is met schoon gewasschen voorschoors die deer van deen van de verscher die stelle van de verscher die stelle van de verscher die stelle van de verscher die verscher die verscher die versche van de verscher die versc potscherven, die door een laagje potscherven worden afgedekt, om daarna de pot te vullen met zand en sphagnum. Hierin worden de stekken gezet en wel zoo diep, dat zij blijven staan. In een warm kweekbakje krijgen zij een plaats en wanneer wij ze niet te veel water geven maar nu en dan eens sproeien dan zullen er zich scheutjes vertoonen en wanneer deze drie centimeter lang zijn worden zij afzonderlijk opgepot en behandeld als de moederplant.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Zaaicn van éénjarige planten in den bak. - Gazons. -Rozen.

Wie over een bak beschikt, kan nu een begin maken met het zaaien van verschillende 1-jarige planten. Zoo kunnen nu o. a. worden gezaaid: Acroclinium, Ceno. a. worden gezanta: Acrocinnum, Centaurea snaveolens, Cobaea scandens, Coreopsis Drummondii, Diunthus Marqueritae, Gaillardia picta Lorenziana, Maurandia, Zomerviolieren, Zinnia's.

We zaaien op een lichte broeilaag of wel in een kouden bak; we gebruiken liefst goedgezeefde zandige aarde.

Wie zich moet behelpen met kistjes in

huis, die kan beter nog eenige weken wachten tot begin April. Overigens verwijzen we naar de meer uitvoerige inlichtingen, die we reeds eenige weken geleden gaven.

In den tuin zijn we druk aan den arbeid, om alles zoo spoedig mogelijk op zijn voordeeligst te doen uitkomen. Is het snoeien afgeloopen, dan wordt al het snoei-hout, voor zoover we het niet voor stek kunnen gebruiken, opgeruimd, terwijl de heestervakken zelf worden omgespit.

Vervolgens worden de grasvelden onder handen genomen. Om ze een ooglijk aanzien te geven zal het dikwijls noodig zijn, de zeis er op te zetten. We hebben dan tevens het voordeel, dat we mogelijke open plekken beter kunnen zien.

Groote kale plekken zouden we kunnen bezaaien, kleinere leggen we liever dicht

met graszoden.

In beide gevallen spit men den grond te voren flink om, waarbij we tevens wat korte mest kunnen onderbrengen.

De graszoden worden tevens in hun ge-heel flink afgerijfd, om eventueele over-blijfselen van de mest, die we in dezen winter over brachten, te verwijderen. Na deze bewerking kunnen we de tuinrol eens er over halen, zoodat de gazons weer mooi vlak komen te liggen. Steken we ten slotte de kanten langs de paden met een scherpen kantsteker netjes af, dan begint de tuin al weer een aardig zomersch aanzien te krijgen, vooral waar een massa heesters reeds aardig in blad staan en tevens vrijwat bloemen al te bewonderen zijn,

De paden krijgen nu ook een beurt; het onkruid wordt door wieden of schoffelen verwijderd, waarna we een laagje versch grindzand, fijne grint of schelpen aan-brengen.

De uit den grond gehaalde stamrozen moeten nu worden aangebonden; liefst doen we dit met korte, niet te dikke tee-Als stokken nemen we liefst zulke, die dezelfde kleur als de stammen der rozen hebben; ze moeten zoo min mogelijk de aandacht trekken, liefst geen groen ge-verfde stokken met witte kopjes.

Zoo langzamerhand kunnen we een begin maken met het snoeien der rozen. We beginnen maar bij de sterkste, de maandrozen. De snoei van deze is al zeer eenvoudig, al het fijne hout wordt verwijderd, terwijl de takken pl.m. 15 c.M. boven den grond worden ingesneden.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Bromeliaceëen. — Zaaiplantjes en Geworteld Stek oppotten. Zonnewarmte.

Bromeliaceëen moeten nu verpot worden. In de tropen groeien ze veelal epyphitisch op boomen of rotsen, slechts enkele in de aarde. Hier moeten we bij het klaar maken van het aardmengsel rekening mede houden. Ook binden we ze wel tegen kurkschors met wat compost, zoo de natuur nabootsende. In pot worden ze evenwel het meest gekweekt en men plant ze dan in een mengsel van boschgrond, sphagnum eu wat scherp zand, wat we afdekken met een laagje levend spaghnum, zooals bij de Orchideëen. Scheuten welke gebloeid hebbeu meestal een of meer jonge scheuten gevormd, welke we met wortel van de oude afscheuren en afzonderlijk oppotten, welke we met wortel van de in potten of meerdere bij elkaar in platte pannen of schotels. We kweeken ze in de vochtige warme kas, waar de gemiddelde temperatuur pl.m. 70 gr. Fahr. is. In den zomer vragen ze veel vocht, in den winter kunnen ze beter wat aan den drogen kant gehouden worden.

De potten moeten goed gedraineerd worden. Verschillende Billbergia's en andere sterke soorten kunnen uitstekend als kamerplant gebezigd worden. Behalve door scheuren vermenigvuldigt men ze ook door zaaien. De fijne zaadjes van Tillandsia, Vriesea, etc. zaaien we iu potten voor 3 met scherven gedraineerd en verder bolvormig opgevuld met fijn gehakte peat en sphagnum, welke eerst goed vochtig moet worden gemaakt. De zaadjes drukt men een weinig aan, doch laat ze ongedekt. Daarna plaatst men het zaaisel op bodemwarmte van 80—90 Fahr., in een kweekbakje. Zoodra de opgekomen jonge plantjes te hanteeren zijn moeten ze in de-

zelfde aarde verspeend worden. Grovere zaden uit bessen van Billbergia, Nidularium, etc. zaaien we in potten of teilen met fijn gezeefde boschgrond, waarna ze ook in een kweekbakje geplaatst worden. De bekende Ananas (Ananassa sativa) met hare eetbare vruchten behoort ook onder deze familie thuis. Bil'bergia's brengen over 't algemeen bloemen voort met zeer schoon gekleurde schutbladeren, terwijl verder 't meerendeel wordt gekweekt om de fraai geteekende bladeren. Bij sommige krijgen de om de bloeiwijze geplaatste bladeren ook een prachtige kleur, o. a. bij Nidulariums. Tillandsia usneoides is een echte epiphyt zonder wortels met lange grijze stengeltjes en blaadjes, en heeft enkel botanische waarde.

T. Lindeni heeft prachtige blauwe bloemen. Van plantenzaden, welke de vorige maand in de kas gezaaid zijn, zullen nu vele opgepot moeten worden, als Petunia, Lobelia Erinus, Centaurea, in stekpotjes. Evenzoo handelen we met verschillende stekken, we'ke in 't begin dezer maand ge-stekt zijn. Wanneer stekken geworteld zijn, moeten ze zoo spoedig mogelijk opgepot worden, daar ze anders spoedig last van "smeulen" krijgen. De meeste dezer plantjes pot men vooral niet te vast op.

In de warme bakken plaatsen we deze plantjes vrij dicht bij 't glas. Om dezen tijd bij helder weer zal de zon de temperatuur in de kas al aanmerkelijk doen stijgen zoodat we overdag de kachel moeten temperen en al spoedig geheel kunnen missen, doch 's nachts moeten we nog eeuigen tijd doorgaan.

Zonnewarmte en nieuwe groei der planten noodzaken ons om veel te gieten en sproeien voor een vochtige vooral te atmosfeer.

Utrecht.

J. A. Hoitingh.

In den Fruittuin.

Verplanten. - Vruchtknoppen wegnemen.

Het verplantseizoen voor gewassen met afvallend blad loopt ten einde; we haasten ons daarom aan het planten of verplanten van vruchtboomen, (ook sierboomen) te beëind gen. Ook daar waar het werd uitgesteld, met het oog op een minder gunstige bodemgesteldheid, wachten we niet langer. 't Spreekt bijna van zelve dat boomen welke reeds vroeger werden opgenomen en tijdelijk ingekuild, van een latere verplanting minder zullen lijden dan boomen die vast bleveu. Bij de eerste werd de groei onderbroken, bleven daardoor in outwikkeling achter, terwijl bij de anderen blad en vruchtknoppen reeds aanmerkelijk

ontwikkeld zijn.

De boomen worden bij het verplanten direct ingesnoeid, we laten ons bij dit insnoeien enkel leiden door den vorm waarin de boom is opgekweekt of opgekweekt worden; de aanwezigheid van vruchtknoppen mag geen reden zijn om van dien regel af te wijken. 't Is zelfs nuttig van verplante boomen de vruchtbotten weg te nemen, ze brengen het toch veelal niet verder dan tot een onvolkomen vruchten en vergen van den boom krachten, die hij beter aan de herneming van den groei van tak en wortelgestel kon besteden.

J. C. M.

2

Afscheidingsorganen van de wortels

der planten.

Geachte Redactie,

Ondergeteekende zou gaarne onder aandacht Uwer Redactie brengen, zoo het niet reeds bekend is, of de wortels van planten, evenals de bladeren, niet bepaalde afscheidingsorganen bezitten, waardoor hetgeen van uit den grond wordt opgenomen, en niet te gebruiken is voor de plant, weer wordt verwijderd. Wanneer nu in een grond door dezelfde of misschien ook verschillende planten gebruikt, te veel van deze afgescheiden stoffen aanwezig is, zouden de organen met afscheidingsfunctie belast, wellicht kunnen worden overspannen of anderszins, waardoor zeker ziekte mogelijk is Misschien zou dit in broeikasseu vooral het geval kunnen zijn. De ondergeteekende schrijft dit naar aanleiding van hetgeen in uw blad voorkomt over een ziekte bij getrokken seringen. (no. 32).

Zutphen. J. R.

Bijschrift: Deze quastie betreffende de uitscheiding door de wortels van bepaalde stoffen is nog niet volkomen opgelost. Intusschen is het wel zeker, dat bepaalde organen daarvoor bij de wortels niet aanwezig zijn; en ook, dat de afgescheiden stoffen niet van den aard zijn als de geachte schrijver zich voorstelt. Het meest waarschijnlijke is,(tot deze conclusie leiden n.l. de jongste onderzoekingen), dat de wortels eenvoudig het eindproduct der ademhaling (oxydatie) uitscheiden, d. i. koolzuur (ev. koolzuurhoudend water).

Wel kan de bodem door te lang voortgezette cultuur van eenzelfde gewas hiervoor op den duur ongeschikt worden, maar dan is dat door te sterke vermeerdering van dierlijke of cryptogame parasieten (b.v. aaltjesziekte, of bacteriën). Ook kan de verhonding der beschikbare vocdingsstoffen door te lang voortgezette cultuur in eene bepaalde richting verbroken wor-den De planten worden dan onvoldoende gevoed; ze verzwakken, en daarmee wordt de vatbaarheid voor infectie grooter. Dit kan ook het geval zijn in kassen, waar de grond niet op tijd ververscht is geworden.

In den laatsten tijd neemt men vrij algemeen aan, dat de intensieve cultuurmethoden het optreden van schadelijke bacteriën in de hand werken, en dat het vooral de stofwisselingsproducten dier bacteriën zijn, welke de z.g. "moeheid" van den grond bewerken.

Hiltner heeft daarom voorgesteld, de bacteriën onschadelijk te maken door den grond te ontsmetten, en Löw heeft op deze wijze werkelijk goede resultaten verkregen. Een paar maanden vóór het uitpoten der aardappels bracht hij een mengsel van turfmolm en carbolineum (pl.m. 50 Gr. op een zesmaal zoo groote hoeveelheid turfmolm per vierk. M.) in den bodem. Misschien is er in deze richting nog wel meer te vinden, vooral voor kleine tuinen; voor grootculturen zal de wisselbouw beter toe te passen

VOORJAARSWERK OP PHYTOPATHOLOGISCH GEBIED.

Maandag 10 Maart, hield de heer P. J. Schenk, voor ledeu, donateurs enz. van de Ver. van Oudleerl. der Tuinb. cursussen te Amsterdam, eene lezing over boven-staand onderwerp in het gebouw "Excel-sior", Amsterdam. Spreker had verschillende dingen, betrekking hebbende op ziekten en beschadigingen van onze cultuurgewassen, meegenomen, om deze lezing zoo aanschouwelijk mogelijk to maken.

Na eerst verschillende zaken, te hooge of lage temperaturen voor de planten, wat storing in de voedselopname teweegbrengt; het opvriezen der planten, het bevriezen van bloemknoppen, het ontstaan van vorstspleten, enz. besproken te hebben, werd nog even behandeld het dekken van vorstig dat verval en bevriezen. perziken, dat vooral op buitens enz. om dezen tijd des nacht wordt gedaan. Spreker ontraadde dit, en beter is overdag te dekken voor zou, en 's nachts niet. Men verkrijgt hier wel latere perzikken door, het toch eigenlijk om te doen is. Zeer interessant was de bespreking over bladluizen, hoe die in symbiose met mieren leven. Van de kommaschildluis legt het wijfje zonder bevruchting eitjes, en werd aangetoond, hoe in betrckkelijk korten tijd deze boosdoeners zich vermenigvuldigen. luissoorten, zoowel schild-, dop- en bladluis, kan men heel goed bestrijden door in Febr. Maart een $7\frac{1}{2}$ % oplossing carbolineum aan te wenden. Oplosbaar carbolineum is hiervoor wel het beste. Voor linden die in Aug. soms het blad laten vallen, wat veroorzaakt wordt door spint, waarvan de wijfjes op de bladerlooze takken overwinteren, is mede bespuiting met een $7\frac{1}{2}$ % oplossing van carbolineum een goed voorbehoedmiddel. Voor trips op Amaryllusbladeren raadt spreker aan een indompeling van de aangetaste deelen in een warm-

waterbad van 50 gr. Cels.

Eenige bladen van hulst vertoonen
bruine vlekken, deze worden veroorzaakt door de hulstvlieg, nu een larve of pop,

die in Mei als vlieg te voorschijn komt en verder in ieder blaadje een eitje legt, om zoo te overwinteren. Poppen thans dood-drukken, anders al weinig aan te doen. Aardvlooien zijn geen vlooien, maar kever-tjes; deze leven alle op kruisbloemige planten. Het beste kan men deze vernietigen met een vangplank, welke van onderen met teer besmeerd is; die over de bedden gehaald, doet de beestjes opspringen en vastkleven. Ook van Seringen is de laatste jaren een ziekte bekend, door bruine vlekken op blad, knoppen enz. die soms groote schade kan aanrichten. De aangetaste deelen zoo spoedig mogelijk te verwijderen, en beschutten tegen strenge vorst, zijn de eenige voorbehoedmiddelen. Tegen rozenroest en wit is het beste te spuiten in den zomer bij droog zonnig weder, met bloem van zwavel of nu op het kale hout een 2 % oplossing Bordeauxsche pap. De Krulziekte in de perzik wordt veroorzaakt door een zwam, die de bladeren doet oprollen en zwellen. Aangetaste bladeren verzamelen en vernietigen. Verder op het kale hout een $1\frac{1}{2}$ % Bordeauxsche pap. Voor schurft op peren en appels is een bespuiting met Bord. pap van $1\frac{1}{2}$ % kopervitriool en 0.75% kalk aan te bevelen. Voor de tweede keer, als de vruchtjes gezet zijn, de halve oplossing. Nog verschillende ziekten, als Aaltjesziekte bij Phlox, gallen bij Azalia en Rhododendron, kweekkasschimmel enz. enz. met hare bestrijdingsmiddelen werden besproken.

H. F. WIEGMAN.

LEESTAFEL

Tuinbouwplantkunde der Houtige Gewassen, door dr. H. Bos. — N. V. ...Stoomdrukkerij Floralia", Assen.
Dat het tuinbouwvak het niet meer

Dat het tuinbouwvak het niet meer zonder Plantkunde kan stellen, wordt in de vakkringen zelf reeds duidelijk gevoeld. Dat echter lang niet alle onderdeelen voor den tuinbouw even belangrijk zijn, zooals de schr. zijn inleiding aanvangt, is onbetwistbaar. De plantkunde voor den tuinbouw mag dus, of liever, moet een speciaal cachet hebben, en daarom is het alleszins rationeel, van een speciale tuinbouwplantkunde te spreken.

Dr. H. Bos, leeraar aan de Landbouwschool te Wageningen, behandelt in dit werk de volgende onderwerpen: Knoppen, Loten, Stengel- en takgroei, De natuurlijke vorming van boomen, Op welk hout bloeien boomen en struiken? Ent- en onderstam, Inwendige bouw van stengels en stammen, Sapstrooming en Rusttijd en ontluiking.

Dat deze onderwerpen op degelijke, practisch-leerzame wijze worden behandeld, daarvoor staat de naam van den schrijver reeds borg. Een groot aantal illustraties, de meeste uit het bekende Leerboek van schr., door de Firma Wolters te Groningen uitgegeven, verduidelijken den tekst.

B. B.

PRIJSCOURANTEN.

J. T. van den Berg Jr., te Jutphaas, prijscourant van rozen, dahlias, cannas, vruchtboomen, heesters, coniferen, vaste planten enz.

Gebr. Gratama & Co., te Hoogeveen, prijscourant van rozen.

Het is niet voldoende, dat een rijwiel goedkoop is en een fraai uiterlijk heeft.

De zekerheid, dat het bovendien goed gebouwd en degelijk geconstrueerd is, heeft men alleen bij aanschaffing van een FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16 en Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Vraag No. 298 Kunt u mij ook een of meerdere werken opgeven, waarin ik de "snijbloemen" vind aangegeven. Wel komen in de meeste prijscouranten bij de éénjarige bloemen Antwoord: In Vilmorins Blumengärtnerei vindt u wat u zoekt. Het is de Duitsche vertaling van het beroemde werk van Vilmorin, een goede gids bij de cultuur van een- en tweejarige en vaste planten, warme en koude kasplanten enz., enz. De

J. BONKENBURG & Co.

bieden aan:

Extra Enkele Begonia's op kleur naar keuze								per	100	f = 5.50
" " " fraai gemengd .					,,	"	,, 0.60	,,	"	,, [5.—
" Dubbele " op kleur naar keuze								"	"	" 7.50
" " " fraai gemengd .	•	•			"	,,	,, 0.80	"	,,	,, 7
Canna's in extra prachtsoorten					"	,,	,, 2.—	,,	,,	,, 17.50
Cactus-, Pioen- en Enkele Dahlia's op soort					"	,,	,, 3.25			
Gladiolus America, prachtig rosa					"	,,	,, 1.50	,,	,,	,, 12.50
" Halley, zalmkleurig rosa	per	· stuk	f0.8	30	"	73	,, 2.50			
" Pink Beauty, rosa, de vroegste .					,,	,,	,, 1.00	,,	,,	,, 9.—
" Princeps, schitterend scharlaken.										
" extra gemengd					,,	11	,, 0.50	,,	,,	,, 4.—
Lilium auratum, Japansche Goudlelie	per	stuk	f 0.3	0	17	,,	,, 2.50			
Diversche Lelie's, Spiraea's,	Iriss	en; a	llerle	í va	aste	pl	anten.			(96)
Dattersonent on muttersoner	a		c							

Kweekerij "BLOEMLUST", Heemstede,

Prijscourant en prijsopgaaf gratis en franco op aanvraag.

aan te geven, maar bij overblijvende, kasplanten en bolgewassen ontbreken deze vingerwijzingen en toch komen ook daarender zeer vele en waardevolle snijbloemen voor, terwijl het telken jare zaaien voorkomen wordt

Gaarne uw antwoord in Onze Tuinen, waarin ook voor deze streken zoo vele te behartigen wenken voorkomen, tegemoet ziende.

Batoe Malang.

G. L. 't H.

prijs is, naar ik mij meen te herinneren, f 36. v. L.

Vraag No. 299.

a. Hoe heeten de heesters en de varen waarvan bijgaand een takje? b. Welke PLANTEN om van een gebouw

b. Welke PLANTEN om van een gebouw te kunnen NEERHANGEN, raadt u mij aan en hoe moet ik die behandelen? Ik wenschte tegen een hooge muur verschil lende KLIMPLANTEN te zetten b.v. rozen; welke zijn daar het beste voor? In mijn tuintje zelfs zal ik wel geen bloemen kunnen laten bloeien daar ik er in 't geheel geen zon krijg, had ik voor die struiken misschien beteren kunnen zetten, waar ik bloem aan krijg?

Ook moet ik u nog melden dat de grond met grint bedekt is en de te planten boompjes 3\frac{1}{4} M. hoog zijn, hoe moet ik zulke boomen snoeien?

c. Moeten de struiken ook gesnoeid worden? Zoo ja hoe moet ik dat doen?

Weet u allicht een goed boekje over snoeien?

Den Haag. W. B.

Antwoord: a. Aan ka'e takjes is te weinig te zien om altijd met zekerheid den naam te kunnen bepalen. No. 1 is een Esschdoorn, No. 3 een Lonicera tatarica, No. 2 en 3 doen aan meerdere soorten denken. Zend dus later liever bebladerde takjes, dan kunnen we u beter in'ichten. Het varentakje behoort aan Nephrolepis exaltata.

b. Goede hangplanten daarvoor zijn: Vinca minor, klimop en wilde wingerd. Als klimplanten voor die plaats raad ik u in de eerste plaats aan: Kamperfoelie (Lonicera Periclymenum). Voorts een enkele klimroos als Réné André, die op een spaarzaam met zonlicht bedeelde plaats, nog aardig bloeit; voorts Ampelopsis Veitchi, een wingerdisoort.

Heesters welke op minder gunstige plaatsen nog bloeien, zijn: Ribes sanguineum, Hamamelis arborea, Hortensia's, Lonicera's, Prunus Padus, Corylopsis spi-

MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:= Westzaan (Holland).

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

cata, Cornus alba, Sneeuwbessen (Symphoricarpus). Meidoorn, Rhododendron, Aza-

lea pontica en A. mollis,

De grond moet echter, alvoiens u ceze heesters plant, van grint worden gezui-verd, goed diep omgespit en bemest worden. Het snoeien is niet in een paar regels aan te geven. Lees daarvoor de stukjes in de rubriek ., Werk voor de volgende Week'' afd. "In den Bloementu n". Over het algemeen moet niet te veel gesnoeid worden. Er wordt vaak met snoeien meer bedorven dan verbeterd!

PHYTOPHILINE en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten Geheel ouschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in Meue omgaan. Worden voor net gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk ir. het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophiline maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f60.—, per bus van 1 Kgr. f2.75. Ook in kleinere verpakkingen verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwij-zingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezonden door (97)

Maatschappij "PHYTOBIE"

Molenstraat 15 DEN HAAG

c. Een gesehikt boek over het gebruik en de behandeling van bloem- en b'adheesters is dat van K. Post, waarin u veel zult vinden wat u van dienst kan zijn. Uitgever H. J. den Boer te Baarn

v. L.

Vraag No. 300.

Ik ben een paar jaar in het bezit van en CACTUS, waarvan ik u hierbij een blad zend.

Gaarne zou ik van u vernemen hor de naam is, en hoe het komt, dat de bladen onderaan slap worden en verdorren, geef de plant weinig water, 's wi staat ze binnen en 's zomers buiten. 's winters

Hoe is de behandeling en hoe moet men doen met de kleine plantjes, die aan de puntjes van de wortels zitten en boven de pot uitkomen?

's-Hertogenbosch. — Mevr. H. P. v. L.

Antwoord: Het ontvangen blad was niet van een Agave maar van een Aloë waarschijnlijk Aloë dichotoma. Het slap worden en verdorren der onderste bladeren is een natuurlijk verschijnsel, dat ook in de natuur gebeurt. Het zal goed zijn de plant eens te wasschen met een lauw zeepsopje. immers wij troffen enkele sehildluisjes aan en die hooren niet op de plant.

U kant nu ook weer meer water geven. De kleine p'antjes kuut u er af nemen en afzonderlijk in een potje, gevuld met blad-grond vermengd met kalkpuin opkweeken. Dit gaat al zeer gemakkelijk.

J. K. B.

Vraag No. 301. a. In O. T. van 8 Maart schrijft u onder "Gazons" "vervolgens wordt het zaad uit-gestrooid, waarna weder gevuld wordt. Verstaat u met vullen dat het zaad wer met tuinaarde moet worden afgedekt?
b. Kan ik nu nog CHRYSANTEN in

mijn TUIN planten en daarvan dit najaar

nog grede bloemen hebben.

c. Zoudt u mij eenige MILD BLOEIEN-DE BLOEMEN willen aangeven om te planten ACHTER DE SCHUTTING VAN MIIN TUINTJE. Er komt geen zon. Mijn tuintje ligt op het Z.Z.O Dr houten sehut-ting wordt wel warm 's zomers, maar zonlicht is er niet-wel volop in het tuintje, zoodot diffus lieht wel aanwezig is. Bii voorkeur zou ik sniibloemen IN DE voorkeur zou ik sniibloemen IN DE KLEUREN BLAHW EN PAARS en ook wel DONKERROOD zien. Ik heb er een Hortensia en Margerieten welke zeer goed groeien en bloeien.

Is het thans TIJD DAHLIAS TE

PLANTEN, of nog wachten?
e. Is er een goed HOLLANDSCH BOEK over ROZENČULTUUR?

Den Haag. P. C. M.

Antwoord: a. Dit is een drukfout en moet zijn "gerold", d. w. z. dat het gras met een roller goed vast wordt aan- en gelijk gerold.

b. Ja, er zijn enkele variëteiten, die als tuinplant gekweekt worden en die kunt u nu nog best planten. Het zijn echter meerendeels kleinbloemige verseheidenheden die u bij een kweeker van vaste

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

de allerbeste!

planten wel kunt bekomen. Raadpleeg daarvoor do advertenties.

c. Daarvoor zijn de Funkia's zeer geschikt in kleuren wit en blauw; voorts Astilbe Davidii, purperrood; Anchusa sempervirens, blauw; Lupinus polyphyllus, blauw; Aconitum Napellus, blauw; Digitalis purpurea, rood, rose en wit; de beide laatste vergiftig! Spiraca palmata, rose; en Anemonopsis macrophylla, lilawit, zeldzaam en nog duur.

d. Wacht daarmede tot geen nachtvorsten meer te vreezen zijn, half Mei-

begin Juni.

e. In het aardige boekje "Kleine Tuinen" van H. H. Thomas, voor Nederland bewerkt door Th. J. Dinn, vindt u allerlei wenken over het planten,

MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

snoeien, bemesten enz. van rozen. Zwolle W. E. J. Tjeenk Willink, prijs f 0.95.

Vraag No. 302. De N.W. en N.O. MUREN van ons huis wilden wij laten BEGROBIEN, hetzij door KLIMOP OF WILDE-WINGERD. Echter heb ik zoo tegestrijdig hooren oordeelen over het al of niet nadeelige van door klimop begroeide muren met betrekking op de vocht in huis. Gaarne vernam ik van deskundige zijde of dit werkelijk af te ra-den is en welke andere klimplanten, die zieh met geën of weinig zon tevreden stel-len, wel voor dit doel geschikt zijn? Soest. Mevr. R. de B.

Antwoord: Die tegenstrijdigheid van oordeel bewijst al dat er vaak schromelijk overdreven wordt. Inderdaad is de klimop vrij onschadelijk en houdt ze het buis eer droog dan dat ze dit vochtig maakt. Alleen vochtige muren blijven vochtiger met, dan zonder klimop, omdat die muren minder zullen uitwasemen als alles met een vacht van bladeren bedekt en afgesloten is, dan wanneer zon en luchtbeweging haar opdrogenden invloed kunnen doen gelden.

Maar voor een goed gebouwd huis, waarvan de muren solide verzorgd zijn, is klimop niet nadeelig, alhans niet in die mate dat men de aanplanting ervan zou moeten afraden. Ditzelfde geldt voor wilde-win gerd en andere klimplanten.

Vraag No. 303.

Vraag No. 303.

Hiermede neem ik de vrijheid u enkele
HULSTBLADEN te zenden met verzoek
mij in uw blad te willen mededeelen, waaruit de plekken op die bladeren bestaan. Is
het een ziekte of een PARASIET? Moet
er eventueel icts voor gedaan worden? Is het noodig de boomen te verwijderen? Vroeger heb ik het nimmer in mijn tuin ge-

Waalwijk. W. J. S.

Antwoord: Wanneer u de Hulstbladeren op de aangetaste plaatsen met een naald opent, vindt u daarin gangen, waariu u een korrelig poeder en aan 't eind één ervan een bruin voorwerpje vindt.

Dat is het popje (tonnetje) van een vliegje; toen het nog larve was, heeft het de gangen gegraven; de zwarte korreltjes zijn de verdroogde uitwerpselen. Mei-Juni komt het vliegje uit de pop, legt eitjes aan den onderkant der jarige blaadjes. De zitkewende kerfies verdroog ich near bins verdroog ic uitkomende larfjes vreten zich naar binnen, verteren een deel van 't bladmoes en verpoppen zich a.s. jaar Maart weer. Misschien kunt u thans nog enkele larven vinden, die nu nog niet verpopt zijn. De wiuter is waarschijnlijk oorzaak, zachte dat ze vroeger verpopt zijn dan in andere jaren. Groot is over 't algemeen de schade niet, die 't Hulsvliegje veroorzaakt. Ook tast het geen andere gewassen aan. komt trouwens goed uit, want er is niet veel tegen te doen, dan afplukken en verbranden. Als u met het diertje kennis wilt maken moet u half Mei maar eenige blaad-jes in een inmaakglas sluiten. Het is een

Vraag No. 304.

a. Ik heb in het najaarperk Ixia-bollen geplant, flink toegedekt. Wanneer mag het bladerendek worden verwijderd?
Kan ik na de verwijdering een mengsel von kunstmest, zooals op blz. 221 O. T. van dezen jaargang is aangegeven, uit-

b. Ontvangen knollen Iris germaniea, in bewaard - de bollen vertoonen

reeds groen loof — wanneer kan ik deze

In verband met tuinaanleg zou ik dit tot einde April willen uitstellen.

c. Wanneer moeten Dahlia-knollen wor-

den geplant? Kan ik Gladiolus-bollen planten in gewone zandige tuinaard en in een kringetje om elken bol met diameter van 20 e.M. eene koemest- of kunstmest-bemesting

geven aan de oppervlakte? e. Heeft het nog waarde eroeus- en hya-einten-bollen die in Januari binnen gebloeid hebben, nù in den tuin te zetten voor vast?

f. Blauwe druifjes hebben binnenshuis veel blad, doeh geen bloem, kan ik ze nu in den tuin zetten voor vast?

Idem Allium neapolitanum? g. 1..... Bussum. R.

Antwoord: a. Van de Ixia's kan het dek nu verwijderd worden; als de tuingrond waarin ze geplant zijn krachtig is, hebben

ze geen kunstmest noodig.

b. Ik zou aanraden de knollen van Iris Germanica buiten in te kuilen tot ze voor goed geplant worden; ze zullen echter dit jaar wel niet bloeien.

c. Dahlenknollen kunnen half Mei worden uitgeplant.

d. Gladiolusbollen groeien in het zand zeer goed als het vochtig genoeg is, versche mest of kunstmest moet niet gegeven wor-

Ja, vooral crocusbollen.

Ja, de blauwe druifjes hebben waarschijnlijk te warm gestaan.

g. Ja, Allium Neapolitanum moet 's winters gedekt worden.

Santpoort. J. J. KRUYFF.

Vraag No. 305.

Den ben jaargang doorbladerend, vond ik daarin een beschrijving van een propa-ganda-avond voor de VOLKSTUINEN, waar een lezing met LICHTBEELDEN werd gehouden. Nu ik dat bericht weer wil terugvinden, slaagde ik daarin niet. Zoudt u de beleefdheid willen hebben mij in te liehten waar ik dat berieht kan vinden.

 $Mr.\ C.\ B.\ M.$ Leeuwarden.

Antwoord: Misschien bedoelt u het bericht op blz. 418 of dat op blz. 429. Zoo niet, dan zou ik haast betwijfelen, of bedoelde beschrijving in den VIen Jaargang voorkomt.

Vraag No. 306. Een HEG van THUYA-BOOMPJES, welke door den tijd 2½ à 3 meter hoog is geworden, beneemt mij veel zon. Kan ik deze boompjes AFSNIJDEN op een hoogte van pl.m. 1.70, ZONDER dat zij dood-gaan of MERKBARE SCHADE ondervinden. Vught.II. R.

Antwoord: Dat hangt geheel af van den toestand der boompjes. Bij jonge boompjes gaat zoo iets beter dan bij oude, waarvan de stammetjes al wat dik zijn geworden. Kunt u den top ter lengte van pl.m. 80 c.M. er uitsnijden, zonder dat het evenwicht in den vorm wordt verstoord, dan kunt u gerust uw gang gaan. Dood zullen zij van deze bewerking niet gaan en er ook geen merkbare schade door lijden.

Vraag No. 307.
Mijne OVERGEHOUDEN GERANIUMS en FUCHSIA'S, die ik in eene
serre op het Zuiden heb staan, komen
mooi in blad, maar na eenige dagen worden de BLAADJES GEEL en VALLEN
AF. Wat kan hiervan de reden zijn. AF. Wat kan hiervan de reden zijn.
Moet ik ze veel of weinig water geven?
Haarlem. Mevr. J. V.

Antwoord: Wat de reden is, is onge zien niet uit te maken. Meu behandelt plauten in 't voorjaar als volgt: insnoeien, verpotten in versche aarde, waardoorheen flink wat oude koemest. Bij gebreke daarvan wat turf-strooisel en zand, en daarna geregeld westronser en zand, en daarna geregen we-kelijks wat bloemenmest. Het afwerpen van de blaadjes kan een gevolg zijn van te veel water; maar ook van te weinig. De aarde moet vochtig zijn, maar de ruimtusschen de aarddceltjes mogen in geen geval vol water staan. Als een kwargeen geval vol water staan. Als een kwa-tier na het gieten nog water op 't scho-teltje staat, hebben ze te veel. Maar het gebeurt soms, dat dit ook 't geval is, als da planten vergaan van droogte. Dan de planten vergaan van droogte. Dan loopt het gietwater even hard door de potkluit heen als 't er op komt, zonder de aarde door en door te bevochtigen. In zoo'n geval moet de heele pot een half nurtje in een emmer onder water van kamertemperatuur staan. Ten slotte kan de verwisseling van plaats het afwerpen van blad ten gevolge hebben. In dat geval moeten de planten eerst weer aan de nieuwe omgeving (atmosfeer) wennen.

B. B.

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,

hieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu,

daarin worden o.a. aan geboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

N. V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

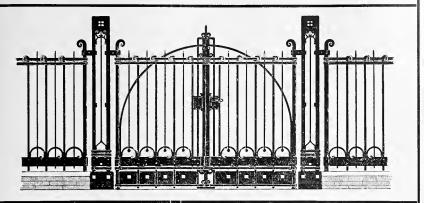

TERRA-BLANCA,

Prijs **f 5.00** ladmot . f ei. met oM. 13. BLOEMPOT cM., hoogte 23 42 Diam.

(35)

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

G. A. VAN ROSSEM.

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI, GAZONMEST voor den tuinbouw en de groentencultuur.

Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

Vraagt stalen van onze voorjaarsen zomer-nouveautés voor costumes en blouses: Crêpe de th ne, Eolienne, Voile, Foulard, Messal ne, Mousseline 120 cM. breed, van 65 cents per Meter af, in zwart, wit,

effen en gekleurd, zoo ook geborduurde blouses en japonnen in batist, wol, linnen en zijde.

Wij leveren uitsluitend gegarandeerd solide zijdenstoffen direct aan i articulieren, franco vracht en rechten aan huis.

Schweizer & Go., Luzern H 41 (Zwitserland)

Zijdenstoffen-Export. - Koninkl. Hofl.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

- B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Firma P. A. A. DE LANGE, 623 BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

De nieuwste, de zeldzaamste en de mooiste rozen.

Vraagt prijscourant. -

M. LEENDERS & Co., STEIL-TEGELEN.

UTRECHTSCHE STOOM-, :: WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. KONINGSWEG 56 - UTRECHT

NO BILLIJK TARIEF NO NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. ♦ Kyaniseerinrichting. ♦

500

AUTOGARAGES, TUINHUISJES. LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER. en KONIJNENSPORT.

Kweekerij "HELPMAN". Helpman bij Groningen. VASTE PLANTEN. =:= TUINAANLEG. =:=

J. M. v. EYSBERGEN.

Referentiën van voorname werken, in Holland uitge-voerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen.

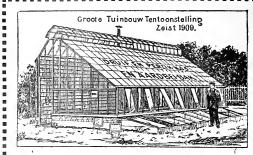
Buitenhavenweg 132 Schiedam · Telefoon № 14

FABRIEK VAN GESM: TZEREN HEKKEN & Souede Inschuifliekken ook GESCHIKT VOOR AFSLUTTING VAN BALKONS & SERRES · JZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK . TEEKENINGEN GRATIS VERKRIJGBAAR

OVERKAPPINGEN · JZERCONSTRUCTUS AFRASTERINGEN

(86)

P. E. MARTIN,
TERRA COTTA FABRIEK
te ZEIST.
Tuinvazen, Voetstukken,
Beelden en verdere
:- Tuinsieraden. -: (76)

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos. (776)

TELEF. INTERC. No. 68.

<>> <>> GLADIOLUS KNOLLEN. <>> <>>
America per 25 f 0.75, per 100 f 2.—
America
Brenchleyensis Scarlet , , , 0.25, , , , , 1.50
Gandavensis, gemengd, prachtig , , , , 0.40, , , , , 1.50
Marie Lemoine, prachtig , , , , 0.40, ,, ., , 1.50
Brenchleyensis Scarlet
<>> ⟨<> ∨ VASTE PLANTEN. ⟨<> ⟨<> ⟨
Funkia's in var per 25 f 0.75, per 100 f 2.50
Phloxen , , , , , , ,
Iris Kaempteri in var , , , , 0.40, , , , , , 100
Tritoma Macowani (Vuurpijl) , ,, ,, 1.50, ,, ,, ,, 5.00
Dahlia's, gemergd
Paeonies, in variet
Alles franco thuis, na ontvangst van Postwissel of Remboursement.
J. SPIJKER, Bloemist. (87) Manpadslaan, Vogelenzang.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN. Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het

doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN

GRATIS MONSTERS aan de "Délégation des Producteurs

de Nitrate de Soude du Chili" Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHUUD.

Gymnocladus canadensis (Doodsbeenderboom), door Leon. A. Springer

Brieven van een tumierster, XLIV, door Geertruida Carelson.

Kasplanten.

Coelogyne cristata, door J. K. B Hippeastrum-zaailingen, door J. K. B.

Bloementuin. Eenige wenken voor het zaaien, 1, door P. Bijhouwer.

Moestuin,

Overzaaien, door H. S.

Fruittuin.

Steunsel voor vruchtboomen. Boombeschermers, door J. C. M.

Vaste Keuringscommissie, door J. K. B. Bekroningen.

Werk voor de volgende week.

In de Orchidecënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink.

Kassen en Bakken, door J. A. In Hoitingh.

In den Fruittuin, door J. C. M.

Ingezonden.

Afscheidingsorganen van de wortels der planten, door J. R.

Voorjaarswerk op phytopathologisch ge-bied, door H. F. Wiegman.

Leestafel, door B. B.

Prijscouranten.

Vrägenbus.

Advertentiën.

Bijblad.

kweekerij van den heer N. Walop 's-Gravenweg te Rotterdam, door Km. Bijenteelt, LXXXIV, Maart, door G. S. Vragenbus. Advertentiën.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTCVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :-: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D APONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

DE BLOEMENMARKT TE AMSTERDAM.

II.

De bloemenschuitjes, die we in den middag voor de schutsluis aan de "Drie Baarsjes" — in de wandeling gewoonlijk de Baarsjes genoemd — verlieten, vinden we 's avonds aan den Singelwal terug, waar zij vanaf het Koningsplein tot aan de Vijzelstraat ongeveer alle ruimte in beslag nemen. Reeds jaren kan men ze daar zien liggen; en vraagt men of een andere ligplaats wordt gewenscht, dan luidt het antwoerd gewoonlijk ontkennend, al wordt soms op regenachtige dagen geklaagd over de onvoldoende beschutting, die de grachtboomen bieden tegen den regen.

Een overdekte markt, dat zou prachtig zijn, mits die aan

het water gelegen was en men evenals nu de planten slechts uit het schuitje op den wal behoefde te zetten om te kunnen markten. De Gemeente Amsterdam evenwel is arm en eene overdekte markt kost véél geld, indien er al eene geschikte plaats te vinden ware. Af en toe wordt er in den Gemeenteraad wel eens gesproken over eene markt en stelden in Mei 1912 enkele raadsleden voor, dat de gemeente een veilingsgebouw voor tuinbouwproducten in ei-

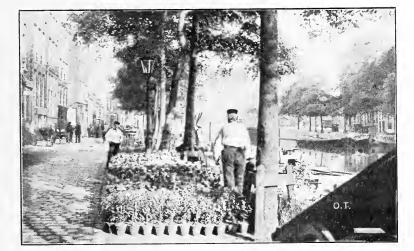
gen beheer zou inrichten, maar veel verder komt men niet. Het genoemde voorstel kwam bovendien naar aanleiding van een verzoek van de "Veilingsvereeniging de Vereenigde Tuinbouwers" om een gebouw voor hare zich steeds uitbreidende veilingen.

Onzes inziens ware het geene overdadige weelde, wanneer de gemeente een ruim marktgebouw voor tuinbouwproducten liet zetten. De bloemen- en de groentenmarkt moeten winter en zomer in de open lucht op de straat worden gehouden, wat tot allerlei onaangenaamheden aanleiding moet geven. De groentenmarkt in de Marnixstraat neemt 's morgens, als Amsterdam voor negen-tiende deel nog in diepe rust verzonken ligt, alle beschikbare ruimte in beslag, maar ondervindt niet-

tegenstaande het vroege aanvangsuur toch reeds hinder van de vroegtrams. De bloemenmarkt, die den geheelen dag bijna wordt gehouden, is gebonden aan de kleine steentjes van het Singel; geen overdadige ruimte. De bewoners der straten klagen over rumoer in de vroege morgenuren en de handelaars zijn met hunne producten aan weer en wind blootgesteld.

Voor den Amsterdammer biedt de bloemenmarkt een steeds aantrekkelijken aanblik, die met den tijd van het jaar wisselt. In het voorjaar, als Aalsmeer begint te leveren, wordt het levendig op de Singelgracht. De bontgekleurde bovenlast der schuitjes geeft reeds een eigenaardig aspect aan de gracht

maarintensiever wordt de kleurenpracht als 's morgens de walkant is volgezet met de bakken met bloeiende viooltjes, vergeet-mijniet en madeliefjes of later met Pelargoniums, Fuchsia's, Reseda's, Begonia's en dergelijke planten. Tegen Kerstmis verandert het aanzien van de markt aanmerkelijk. Dan geen kleuren in wit, rood, rose, blauw, enz., maar zwijgend donkergroen kerstboomen;'n prachtig gezicht als er sneeuw gevallen is en voor een oogenblik de

Op de Bloemenmarkt te Amsterdam. — (Orig. foto "Onze Tuinen".)

omgeving nog min or meer smetteloos wit is.

Reeds een veertigtal jaren wordt de bloemenmarkt op de huidige plaats gehouden, al werd zij enkele malen bijna verjaagd door klachten van rustzoekende Singelbewoners, plannen van de gemeente om een tramlijn aan te leggen, enz. Voordien was de markt, de "Oude boommarkt", op de Nieuwezijds Voorburgwal, maar toen die gedempt werd, moest ook de bloemenmarkt worden verplaatst. Mocht ooit weer tot eene verplaatsing worden overgegaan, dan hebben de handelaars er alle belang bij, dat eene plaats aan het water gelegen worde gekozen, omdat bijna alle waar per schuit wordt aangevoerd.

Er kan gemarkt worden op Maandag, Woensdag en Vrijdag, maar de grootste levendigheid biedt de markt op den eersten en den laatsten dag; op Woensdag ziet men bijna geen

Op den avond vóór den marktdag wordt wel gehandeld, maar het lossen is verboden, daarmede begint men den volgenden dag reeds vroegtijdig. Voor enkele jaren mocht vóór zes uur in den morgen niet gelost worden maar thans wordt om vijf uur het marktgeld geind en heeft men voor dien tijd dikwijls reeds een groot deel der kleurige koopwaar op den wal staan.

De staanplaatsen zijn 5.5 meter bij 3.5 meter, waarvan de grenzen worden aangegeven door de grachtboomen en de straatkeien. Alleen op de kleine steentjes aan den walkant mogen de koopwaren worden geplaatst, terwijl aan den huizenkant enkele Amsterdamsche handelaars in en nabij kelders hunne waar hebben staan.

De eerste koopers zijn de venters, die Amsterdam rondtrekken en de omgeving dezer stad afreizen. Reeds vroeg zijn zij aanwezig om hunne handwagens met een honderdtal potplanten of met een aantal bakken met viooltjes, madeliefjes en vergeet-mij-nietjes te laden. Vooral zij en de op hen volgende kleinere Amsterdamsche bloemisten, die op de markt koopen wat zij noodig hebben voor de tuintjes, die zij onderhouden, moeten de markt goed maken, behalve hetgeen reeds

's avonds te voren is verkocht.

Een klein aantal opkoopers uit Utrecht bezoekt ook geregeld Amsterdamsche bloemenmarkt en ziet men af en toe een motorboot eendeelte van den inhoud Aalsmeersche schuitjes overnemen. Men zou zeggen dat de Utrechtenaars beter direct uit Aalsmeer konden betrekken maar dit is niet zoo. Voor enkele jaren werd ons door ver-

Aalsmeersche Bloemenschuitjes 's avonds voor den marktdag reeds gearriveerd. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

schillende handelaars nog verzekerd, dat de planten goedkooper zijn te verkrijgen op de markt te Amsterdam, nadat zij met vervoerkosten, markt- en sluisgelden belast zijn, dan op de kweekerij te Aalsmeer. Misschien komt in dezen averechtschen toestand thans eenige verandering, nu de handelaars en kweekers in potplanten zich aaneengesloten hebben.

Verder op den dag wor't niet meer bij tien- en honderdtallen verkocht, maar komen de Amsterdamsche liefhebbers een "blommetje" voor de kamer, den tuin of de vensterbank uitzoeken en loopt het niet al te druk, dan kan men zelfs vrij laat in den namiddag nog terecht om met recht een koopje te halen, want men wil graag met een leege schuit naar huis en wat overgebleven is na tallooze malen te zijn uitgezocht, is niet van het allerbeste.

Geen vreemde eend in de bijt maar toch niet bij het genre der Aalsmeersche kooplieden behoorend, is een reizende bollenverkooper, dien men vaak op de markt aantreft. Op een handwagen heeft hij hoopjes Amaryllis, Gladiolus, Montbretia's, Dahlia's, Calla's, Begonia's, enz. enz., dikwijls bollen of knollen die reeds lang in den grond moesten zitten. Met rappe tong weet hij te vertellen van de prachtige koopwaar op zijn wagen en laat hij daarbij gekleurde platen zien, die soms werkelijk datgene voorstellen, wat men uit soortgelijke bollen en knollen als hij verkoopt kan bekomen. Alleen uit zijn koopwaar krijgt

men nooit wat de platen doen zien. Menigeen loopt er echter in en koopt wat het heerschap aanprijst voor vrij goed geld, om in ieder geval bedrogen uit te komen. Dat door soortgelijke handelaars, die gewoonlijk geheel buiten het tuinbouwvak staan, de liefhebberij niet wordt bevorderd, laat zich denken. Tegen hun handel kan echter niet worden opgetreden, want direct bedriegen doen zij niet. De schuld ligt bij den leverancier van zoo'n koopman, die zijn rommel voor een prijsje van de hand doet en niet verder denkt dan zijn neus lang is.

We zouden kunnen voortgaan de Amsterdamsche bloemenmarkt met veel woorden te schilderen maar doen dit liever kort door te zeggen, dat zij door hare eigenaardige ligging aangenamer aandoet dan menige andere markt en zelfs een vrij geregeld bezoek waard is voor iemand die hare schoonheid kan zien.

P. J. S.

BLOEMENTUIN

EENIGE WENKEN VOOR HET ZAAIEN. II.

Nummer acht. Over bet verspenen. Zoodra de plantjes, die

nog niet op hunne vaste plaats staan, hun derde blaadje hebben gevormd, kunnen ze ruimer worden gezet, verspeend. Maar zoolang de Meimaand nog niet in 't land is, houden we ze onder glas. Alleen leggen we ons dekglas of raam overdag wat open aan één kant, zoodat de plantjes wat gewennen aan de buitenlucht. Dit verspenen in den bak of in vooraf klaargemaakte grootere kistjes, enz. dient voor-

zichtig gedaan te worden; 't gaat best met een puntig toegesneden houtje, waarmee men de jonge plantjes uitsteekt en
in kuiltjes op hunne nieuwe plaats overzet. De worteltjes
houden dan een aardkluitje vast. Na dit verplanten een paar
dagen "schermen", door een hoopje droge aarde losjes over
de grasruit te strooien. Die in Maart al gezaad zijn, zullen
tweemaal moeten worden verspeend, vóór het half Mei is.
Dán pas gaat alles naar buiten, hetzij in den tuin, hetzij in
ruime bakken op balkons, enz.

Nummer negen: Zaai de tweejarige niet vóór half Mei, liefst pas in Juni of zelfs Juli. Ze hoeven dit jaar niets te doen dan een sterk bewortelde plant te vormen met het noodige reservevoedsel om het volgende voorjaar vroeg te kunnen zorgen voor bloemstengels. Goede tweejarige zijn: Judaspenning, Duizendschoon, Muurbloemen, Akelei, Vingerhoedskruid (vergiftig!) Stokrozen, enz.

Nummer 10. Vergeet vooral niet de mooie Klimplanten een plekje naar haar zin te geven. Ipomea (de purperwinde) is prachtig, als de zaden in een kring gelegd worden om een hoogen steunstok heen en de stengels langs touwtjes mogen opklimmen naar den top. Een doorbloeiende piramide van Juli tot October. De Lathyrus gaat best langs rijs of kippengaas, de Japansche Hop staat graag aan den voet van een Wilden Wingerd of Klimop, waartusschendoor hij dan zijn weg

naar boven zoekt. De Oostindische kers kan, geholpen door touw of latwerk, een schutting of muur heerlijk bekleeden of balkonstijlen omslingeren, de Thumbergia staat graag op hoogten of randen (balkonleuningen b.v.) waarlangs zij haar

Bloempot waarin gezaaid is.

Verspeenen met verspeenhoutje en pincet.

bloemranken laat afhangen. Hier vooral dus: iedere plant haar eisch naar eigen aard!

Ten slotte wil ik wijzen op een paar aanbevelenswaardige nieuwigheden van de laatste paar jaar: Dimorphoteca, op Margrieten gelijkende zomerbloemen in eene menigte van zachte tinten en schakeeringen van wit, geel, oranje en rood.

Oppotten van zaailingen.

Papaver virginia, eene nieuwe bijna witte eenj. Paparer, met groote gefranjede bloemen. Voorzichtig echter met niéuwigheden!

Voor 1911 werd met veel ophef aangekondigd een zekere Amberboa, zacht paarse, lieve bloem. 't Bleek een bloem van naar fletspaarse kleur als een teringachtige Scabiosa. Daarom gaf ik er

maar twee, die stellig zullen meevallen. En hiermee sluit ik meteen mijn zaaipraatje, in de hoop, dat het nog van nut kan wezen dit voorjaar. P. BIJHOUWER.

MOESTUIN

WITLOOF.

De heer Em. Rodigar heeft indertijd in het Tijdschrift over Boomteeltkunde de geschiedenis verteld van het Witloof, ook als Brusselsche of Vlaamsche suikerij bekend, maar waarvan men de geschiedenis niet wist en die nu nog tamelijk wel onbekend is, waarom wij er mede beginnen.

Het witloof is geen afzonderlijke soort, zooals eenige tuinbouwers denken; het verschilt weinig van het gewone suikerijlof en wordt verkregen van dezelfde plant, de wilde suikerij, Cichorium Intybus. Alleen de wijze van kweeken verschilt

en werd door een toeval gevonden.

Voor ruim 60 jaren namelijk was de Kruidtuin te Brussel, nu een Staats-inrichting, zetel en eigendom der Koninklijke Maatschappij voor Tuinbouw van België, die daarin feesten gaf voor haar leden, tentoonstellingen hield van planten en verder, zoo goed zij kon, voordeel zocht te trekken van de planten, die er werden gekweekt. De groote kelderruimten werden verhuurd en dienden grootendeels tot het telen van Champignons Omstreeks 1840-'41 trachtte de hoofd-tuinier, de heer Bresiers voordeel te trekken uit die kweekerijen, door eenige groenten te bleeken, o.a. de wintersalade, bestaande uit het witte lange malsche loof der wilde suikerij. De wortels hiervan werden in bundels vereenigd, recht op, zeer dicht bij elkander gezet op lagen paardemest, voor Champignons bestemd. Over deze lagen werd gewone aarde aangebracht en om den groei te bevorderen van tijd tot tijd bespoten.

Eens bemerkte de heer Bresiers, dat zijne suikerij in plaats van de bekende lange bladeren, een soort van gesloten knoppen vertoonde, eenigszins gelijkend op het harde, witte midden van de bindsalade en deze ontdekking trok zeer zijn aandacht.

Hij was verplicht deze grootendeels zelf te gebruiken omdat de groentevrouw, die gewoonlijk zijn producten nam, deze niet wilde hebben. Het volgende jaar werden weder dezelfde uitkomsten verkregen en de oorzaak daarvan werd toegeschreven aan de aard van de gebruikte mest, 't geen echter een dwaling was. Nu werd oen nieuwe mestlaag op dezelfde wijze als vroeger aangelegd, dezelfde werkman plaatste de bundels wortels er in en overdekte die met fijne aarde als vroeger en weder werden knoppen verkregen van ongeveer de helft van het mestbed; het overige was de gewone snikerij-salade. Ook werd opgemerkt dat de knoppen ontstonden waar de meeste aarde lag.

Het Brusselsche Witloof was gevonden doch bleef het ge-

heim der tuiniers van den Kruidtuin.

De heer Bresier overleed en zijn weduwe, die het geheim kende van de teelt van het witlof, vertrok naar Merxem, een groot dorp bij Antwerpen. Zij deelde dit mede aan haar tuinier, die het weder als een geheim toevertrouwde aan den tuinier der familie Moretus en zoo werd de ontdekking van Bresiers langzamerhand algemeen bekend. Nooit heeft men echter kunnen droomen van hoeveel belang deze gezonde groente voor België worden zou. De Reveu de 'l Horticulture Belge et Etrangere heeft er iets van verteld en dat is in hooge mate belangrijk. Er wordt elk jaar aan Brusselsch witlof uitgevoerd zeven millioen pond. Parijs heeft gedurende de wintermaanden vijf millioen pond noodig, Londen stelt zich tevreden met dertig duizend pond per week terwijl naar de Vereenigde Staten van Amerika een half millioen pond wordt uitgevoerd. De "Red Star Line" brengt het in de koelkamers van hare booten voortreffelijk over. Ook Duitschland, Holland en Zwitserland ontvangt een deel van het beroemde lof, dat wij hier te lande even goed kunnen kweeken.

Wie in België lof kweekt en aangesloten is bij een der 15 Syndicaten krijgt een nummer, waaronder hij het bij hem in de buurt zijnde station brengt. Van daar zorgt het

Syndicaat voor verdere doorzending.

Zooals reeds gezegd is gebruikte men vroeger voor de forceering paardemest maar die wordt elk jaar later moeielijker te krijgen en in de plaats daarvan maakt men gebruik van Memoryphons of van rookkanalen, het alleroudste systeem van verwarming.

De cultuur is al zeer eenvoudig: In de eerste helft van Mei zaait men en zoodra als de jonge planten handelbaar zijn plukt men de overtollige weg en wel zoo dat de planten op een onderlingen afstand staan van 15 c.M. Waar het zaad niet opgekomen is en waar dus open plekken zijn ontstaan daar worden planten ingeboet.

Dit laatste werkje moet bij donker weer geschieden. Het verdere deel van den zomer laten wij ze maar groeien, wij houden zoo lang mogelijk de grond los en plukken onkruid

en doorgeschoten witlofplanten weg.

In November wanneer de bladeren geel worden begint men met het opnemen der wortels en kan men met de forceering beginnen. Wil men van de wortels kropies oogsten, dan moeten de wortels in een kuil gezet en bedekt met een laag gezeefde aarde - half zandgrond en half turfstrooisel - van 25 à 30 c.M. dik. Wil men de wortels koud tot ontwikkeling brengen dan bedekt men de aarde met een dikke laag blad. Brengt men er echter een 40-50 c.M. dikke laag paardenmest op, dan kan men in drie weken de lof oogsten. Voor particulieren kunnen kisten gebruikt worden om lof in te kweeken, terwijl een donkere kelder voor snijlof uitstekende resultaten geeft. Men brengt in een der hoeken een hoop zand aan in een schuin afhellend vlak. Hierin steekt men de wortels tot aan den wortelhals en zoo laat men ze uitloopen. Wil men kropjes oogsten dan is het noodig een andere laag zand ter dikte van 20 c.M. tegen de eerste te brengen.

Witlof is een even gemakkelijke als loonende cultuur en men mag zich er over verwonderen dat het niet veel meer J. K. B. gekweekt wordt.

BERICHT. De DIRECTIE verzoekt opgave van geleverden arbeid in 't afgeloopen kwartaal spoedig in te zenden aan de Administratie van "Onze Tuinen", Gebouw Handelsblad, N. Z. Voorburgwal 234-240, Amsterdam.

FRUITTUIN

PERZIKBOOMEN IN VISCHGRAAT-VORM.

In "The Gardeners' Chronicle" van 8 Maart j.l. las ik een artikel over het vormen van perzikboomen, dat mijne belangstelling wekte. Het bevat gedachten, die m.i. ook voor de lezers van "O.T." van belang zijn, en daarom zullen we in hoofdzaak meedeelen, waarover het gaat. De schrijver dan, beweert dat de algemeen voorkomende vorm, d.i. de waaiervorm, verreweg de slechtste is. Op papier, zoo zegt hij, is de waaiervorm een keurig mooi ding. Hij heeft regelmatig verspreide takken, die zonder fout in de juiste richting groeien, alle met krachtige sporen bezet, welke op regelmatige afstanden langs den bovenkant van de takken geplaatst zijn, en elke spoor heeft een vruchtscheutje, aan de basis waarvan de vervangscheut gereed staat.

Zoo is het...... op papier. In de werkelijkheid zag schr., en dat nog wel bij Mr. R. Thompson, die hij een koning der pomologen noemt, geen enkelen perzikboom, die op het papieren ideaal geleek.

Na een schildering van al de moeilijkheden en de bezwaren van het opkweeken van een goeden waaiervorm, waaronder vooral de lange tijdsduur, noodig om een behoorlijke muurvlakte te bekleeden, stelt hij daartegenover den vorm, dien hij de beste acht, en dien hij aanduidt met den naam "vischgraat-vorm".

Inderdaad zegt deze naam ons terstond, wat er mee bedoeld wordt, en op het eerste gezicht zijn we dadelijk geneigd, de mogelijkheid toe te geven, dat deze vorm op den duur voldoet, iets wat enkel door proefneming kan worden uitgemaakt. Met de bedoeling, onze lezers tot zulke proeven op te wekken, deelen we thans nog mee, waarin volgens het artikel in The Gardeners' Chronicle de voordeelen van den vischgraat-vorm bestaan.

- 1. Een muur van 3 à 4 M. hoogte is in drie jaren bekleed.
- 2. Het systeem is aan beginners gemakkelijk te onderwijzen.
- 3. Alle takken worden onder denzelfden hoek geleid.
- 4. Nieuwe variëteiten kunnen spoedig gekeurd worden.
- 5. Er is geen winter- of voorjaarssnoei noodig.
- 6. De boomen kunnen gemakkelijk worden opgenomen en verplant.

Om den perzikboomen in den vischgraat-vorm op te leiden begint men, met vroeg in den herfst de jonge boomen te koopen, die nog niet gesnoeid zijn, en waarvan dan alleen het onrijpe hout wordt ingesneden. Ze komen op een meter afstands te staan. In 't volgende seizoen worden de zich vormende zijscheuten onder een hoek van ± 30° schuin naar boven geleid; de scheuten die te dicht staan worden verwijderd. Het eerste jaar kunnen vaak drie of vier paar takken worden gevormd. Begin September, niet later, worden elk jaar de onrijpe toppen ingesnoeid. Draagt de boom, dan worden de afgedragen vruchttakjes alsdan weggesneden. Omdat de boom dan nog volop in het blad staat, worden de wonden gemakkelijk geheeld. Het tweede jaar gaat men op dezelfde wijze voort; bij krachtigen groei is in drie jaar de muur bekleed en heeft men het vierde jaar een vollen oogst, van onder tot boven.

Of nu de werkelijkheid geheel beantwoordt aan het enthousiaste artikel van Mr. Taylor? Dat moeten we afwachten. We kennen maar al te goed de bezwaren, de gebreken van den waaiervorm; de moeilijkheid (vaak onmogelijkheid) van onderen de takken met blad en vrucht bezet te krijgen of te

houden. Of dit met den vischgraat-vorm beter gaat, moet de tijd leeren. D. w.z., ik meen dat er serieuze proeven mee moeten worden genomen, en dat we het resultaat er van moeten afwachten. En daarom eindigen we met een krachtige opwekking tot proefneming, terwijl we den lezers-proefnemers verzoeken, ons door middel van O. T. op de hoogte te houden van het verloop hunner experimenten. GARDENIER.

DE KAMERTUIN

EEN OVERGEHOUDEN PELARGONIUM.

Geachte Redactie!

In "Onze Tuinen" van 22 Febr. zag ik de plaat van "de overgehouden Cyclamen", en kan niet nalaten u nu ook een kiekje te zenden van mijn zalmrosa Pelargonium die ik drie jaar bezat. Steeds bleef ze in denzelfden pot, (alleen kreeg ze af en toe wat gier), en ondanks dat bloeide ze in Augustus zoo mooi, dat ik niet laten kon haar te fotografeeren. Op dat oogenblik prijkte ze met 17 bloemen en zat bovendien nog vol knop. Ze bloeit bijna het geheele jaar door; maar langzamerhand in den nazomer gaan de bloemen van zalmrose over in wit met rose hartje om in Oct—Nov. heelemaal wit te worden.

Gewoonlijk bloeit ze Maart—April weinig of geheel niet, om in Mei weer volop te beginnen. Een Pelargonium is m.i. een der dankbaarste planten en minst lastig om over te houden.

Hoogachtend, uw trouwe lezeres

Kollum.

C. Brongersma-v. d. Loeff.

Overgehouden Pelargonium.
(Orig. foto voor "Onze Tuinen".
van Mevr. Brongersma—v. d. Loeff te Kollum.)

Bijschrift. De gangbare meening is, dat een Pelargonium op zijn mooist is, als de plant gekocht wordt. Het hier afgebeelde exemplaar, "één en al bloem", bewijst afdoende, dat eene goede verzorging de beste weerlegging van die meening is. Vriendelijk dank voor de toezending. — Red.

HET BEMESTINGSVRAAGSTUK IN DE BOOMKWEEKERIJ.

Voor de "Kweekersvereeniging Naarden Bussum" hield de heer C. H. Claas-sen, Rijkstunbouwleeraar voor Zuid-Holland, den 22en Januari*) eene lezing met het onderwerp: ,,Wat leert de crvaring op het gebied van bemesting in de boomkweekerii''.

Weten wij boomkweekers alles wat wij dienen te weten omtrent de grondstoffen, die de planten voor haren opbouw noodig hebben? Dit is niet steeds het geval.

Wat geschiedt er als een oogst den grond vraagt spreker. Dan wordt de verlaat, grond armer, er gaat wat uit en er komt niet bij, zoodat wij voor nieuwen toevoer van de noodige grondstoffen moeten zorgen.

Weliswaar voedt eene plant zich voor een groot deel uit de lucht, maar dit kunnen wij gevoegelijk buiten bespreking laten.

De oude humus-theorie hebben we reeds lang verlaten. Een schrede voorwaarts gingen we door het aschonderzoek van verbrande planten, dat ons onderscheid deed maken tusschen het verbrandbare en het resteerende onverbrandbare gedeelte.

Bij het onderzoek bleek, dat die asch

uit verschillende reeds bekende stoffen bestond, zooals fosfor, kali, kalk, magnesia, chloor, ijzer en nog meer dat wij niet noodig hebben. Die scheikundige stoffen kende men ook reeds uit andere materialen, zooals haar, vleesch, enz. In het verbrand-bare gedeelte vond men later nog stikstof.

Met de boven als de drie eerste genoemde stoffen en de stikstof hebben wij het meest te maken, dat bleek bij groeiproeven in water. Ook bij zandculturen bleek de juistheid van de resultaten bij de waterculturen bereikt. Daarmee was de oude humustheorie vervallen en wist men dat de planten meer noodig hebben dan verrotte humusstoffen.

Het was vooral Liebig, die zich bij het onderzoek der bemesting zeer verdienstelijk Van hem is de minimumtheorie. maakte. die bepaalt dat de groei eener plant af-hankelijk is van de hoegrootheid van de voedingstof, die het minst in den grond aanwezig is.

Door deze theorie kwam inzicht in de bodemmoeheid bij bepaalde culturen. Dat bodemmoeheid ook door andere oorzaken kan ontstaan, is spr. bekend, maar daarop kon niet verder worden ingegaan, het behoort niet bij de bemestingsleer.

Met het scheikundig onderzoek van den grond kunnen we evenwel nog niet bepalen wat we aan dien grond meeten toevoegen, omdat de scheikunde niet kan uitmaken, welke stof in den grond voor de planten in bereikbaren vorm aanwezig is. Dit kan men slechts vinden door doelmatige be-

mestingsproeven.

Houden de practici zich met de boven-genoemde geleerde vormen op? Welneen, reeds jaren lang geven we den grond slechts stalmest. Maar wat is stalmest? Niets anders dan verbrande planten, al ondergingen die planten eene eenigszins andere oxydatie dan eene gewone verbranding, Stalmest is dus een oogst, d.w.z. als mest goed behandeld wordt, vormt zij nagenoeg hetzelfde als door een oogst uit den grond werd gehaald.

Mest beoordeelen op vochtgehalte en door den reak is niet afdoende. Door water kan de mest vochtig zijn en door vervluchtiging van ammoniak, waardoor de mest stinkt, verliest hij juist aan waarde.

*) Door voortdurend plaatsgebrek moest de opname van dit verslag telkens uitgesteld worden. Waar het onderwerp van den heer Claassen echter nog niets van zijn waarde verloren heeft, daar nemen we het verslag van diens lezing alsnog in Red. zijn geheel op.

Beter beoordeeling is mogelijk door na te gaan of de productie-ideeën goed gevoerd werden. Ook mag de mest niet te lang open en in den regen liggen. Een boer kijkt daar niet naar; als zijn kind een dubbeltje verliest, wordt door het geheele gezin er naar gezocht, maar in zijn bedrijf kijkt hij niet op een waardeverlies aan stoffen uit den mest van vele guldens.

In 1000 K.G. mest zitten 800 K.G. water, 4—6 K.G. stikstof, 2—2.7 K.G. fosfor, 6—6.5 K.G. kali en 7 K.G. kalk. Bij het koopen van 1000 K.G. mest betaalt ge dus 800 K.G. water. Gebruik dus geen verschen mest maar goed bewaarden, verrotten mest, indien ge uw land voldoende

wilt verrijken.

De humusvormende stoffen uit den mest staan gelijk met die in turfstrooisel en dergelijke stoffen. Zij hebben groote waarde door hun waterhoudend vermogen, door het bewaren van de warmte van den grond, door eene woonplaats te bieden voor de scheikundige stoffen, die de planten voor haren groei behoeven. De humus is noodzakelijk voor een goeden cultuurgrond.

Niet alle mestsoorten hebben eene samenstelling als spr. opgaf; hij gaf een

gemiddelde van koemest.

Paardemest is geschikt voor stijve gronden, hij is een warme mest.

Varkensmest is koud en is niet geschikt om te broeien en stijve gronden los te maken.

De koemest is het meest in gebruik, hij is lichter en losser dan varkensmest — en met hem hebben wij vooral rekening te houden. Zonder gebruik van stalmest wordt een boomkweeker kweeker te voet.

Faecaliën, beer, bezitten eigenschappen, die het gebruik niet aanlokkelijk maken. Zij bevatten evenwel veel waardevolle plantenvoedende stoffen, hoewel ook andere stoffen, die schadelijk zijn, zooals chloor en van deze stof juist kunnen vele planten nie tzonder schade groote hoeveelheden opnemen. Door beer to composteeren of haar met kennis van zaken door humusrijke gronden te mengen, kan men haar zonder gevaar aanwenden.

Stalmest kan soms to eenzijdig zijn, maar geheel te verdringen is hij niet. Hij kan soms niet voldoende economisch zijn en het gebruik van hulpmest voordeeliger zijn. Deze is goedkooper, kan ook steeds in iedere gewenschte hoeveelheid gekocht worden; hij is kleiner van volume en is spoediger in den grond omgezet dan stalmest, behalve bij enkele uitzonderingen dus spoediger voor de planten beschikbaar.

Welke hulpmeststoffen kennen we? Fostorhoudende, waarvan op lichte gronden thomasphosphaat de beste is maar zij werkt langzaam en moet vroeg, vóór Januari reeds, worden toegediend.

Superphosphaat werkt dadelijk, kan dus later worden uitgestrooid al hindert het niet vroeger te doen, want de grond houdt

den fosfor vast.

Tot de stikstofhoudende hulpmeststoffen behooren o. a. chilisalpeter en zwavelzure ammoniak. Door stikstof te geven in den vorm van hulpmest, kan men zich dikwijls bevoordeelen. Chilisalpeter geven men niet in te groote hoeveelheden om verlies te voorkomen en wel in het voor-

Zwavelzure ammoniak kan desgewenscht reeds in het najaar worden gegeven, omdat zij eerst moet worden omgezet.

Van de kalihoudende hulpmeststoffen kan patentkali in de boomkweekerij een groote rol spelen. Stikstof en kali zijn spoedig in het minimum aanwezig. Ook kali kan men in het najaar in den grond brengen.

Gemengde hulpmeststoffen, zegt spre-

ker, zijn zeer winstgevend voor de handelaars in meststoffen maar voor ons zijn zij niet voordeelig.

Wat leert de practische bemestingsleer op het gebied der boomkweekerij? Dat men de planten een groot deel sta mest moet toedienen en deze mest met hulpmeststoffen in vele gevallen kan geholpen worden.

Hoe gebruikt men den stalmest. De griffels van Abies pungens glauca verdragen geen verschen mest, andere planten daar-entegen verdragen hen best.

Gniffels van Rhododendrons mogen nimmer op verschen mest, liefst op eenjarig land. Rhodo's die op knop gekweekt worden, dikop mest. Azalea's en Acers ongeveer hetzelfde. Acers in pot op zwaarbemesten grond. Acer Negundo is zeer gevoelig voor verschen mest. Clematis zwaarbemesten grond, en zoo ook kuip- en potgewassėn.

Eenjarige planten op eenjarig land, tweeparige op zwaarbemesten grond. Genista in pot verdraagt geen zwaren mest, voor den vollen grond gebruikt men compost. Malus in pot zwaar bemesten, Prunus triloba eveneens. Weigelia's in pot wel zwaar bemest land maar geen verschen mest. Seringen verlangen zeer zwaar bemest land.

Buxus verlangt weer zwaar bemest land en gedurende den groei nog een paar maal

Ericaceeën, tenzij op knoppen staande, zijn gevoelig voor zwaar bemesten grond, dus ouderen grond.

Ampelopsis eenjarig land, nozen-stek-ken tweejarig land, in pot zwaarder mest. Rozen op canina stellen hooger eischen zulke op rugosa. Hulstzetstammen en griffels op eenjarig land, pootgoed op goed bemest land. Boomen en Coniferen over het algemeen op goed bemest land.

Weet de boomkweeker voldoende van bemesting? Neen, en door eene lezing leert hij het ook niet, maar alleen door proeven kan hij het leeren. Zelfs eenvoudige proefjes, kunnen hem leeren waaraan een grond voor een bepaald gewas behoefte heeft en in welke hoeveelheid de meststof moet toegediend worden. Te veel kunnen even schadelijk wormeststoffen den voor de planten als te weinig.

We werken thans to veel naar den sleur en vergeten dat hulpmeststoffen vaak van voordeel kunnen zijn. Maar soms kunnen de hulpmeststoffen gevaarlijk worden en dienen wij ze met zorg aan te wenden. Superphosphaat 5-7 K.G. per Rijnl.

superphosphaat 5—7 K.G. per Kijn. roede werkt bij seringen gunstig op het bloeivermogen. Bij potseringen gebruikt men 15—25 gram per pot.

Bij rozen voor den trek brachten 2 K.G. zwavelzure ammoniak en 1 K.G. super-

phosphaat goede resultaten.

Buxus, waarvan de wortels zijn blootgeregend, geve men vooral geen kunstmest-stoffen. Hetzelfde geldt voor Taxus. Men vermenge de meststof dan met turfstrooisel of eene andere dergelijke stof.

Voor Convallaria's gbruike men per R. roede 2 K.G. thomasphosphaat en 2 K.G. patentkali. In het voorjaar dan 1 K.G. Chilisalpeter.

Hydrangea's kan men in den zomer helpen door eene gift van Chilisalpeter, mits

geen knopvorming aanwezig is.

Pioenen verlangen veel kali. Voor potplanten geve men per 10 H.L. grond 50 K.G. superphosphaat en 50 K.G. patentkali.

Kunstmest is goed, zegt spreker, maar kan de stalmest niet geheel vervangen en dient men er zeer voorzichtig mee te zijn. Nimmer geve men meer dan de aangegeven hoeveelheden, omdat anders verbrandings-verschijnselen kunnen optreden.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Cattleya. — Laelia. — Laelio-Catilena.

In de Cattleya-wereld komt nieuw leven en dat is duideiijk op te merken aan Cattleya Leopotau, C. vecutina, C. bicolor, C. hybrida Adula, C. h. Atalanta, C. h. Iris, terwiji ook een aantal Laelio-Cattleya, zooals L.-C. callistoglossa, L. C. Bietcheyensis door nieuwe wortels toonen weer te gaan groeien. En waar wij deze feiten voor oogen hebben, daar kunnen wij denken aan het verplanten, wanneer dit althans noonig is. Dat is nu juist geen gemakketijk werkje, immers waar wij met gezonae planten te doen hebben, daar hebben zich de zilverwitte wortels aan beide zijden tegen den pot vastgekiemd en nu laat een enkele na ruime begieting wei los, de meesten breken en dat mag niet. Wat te doen? Wel het eenvoudigste is de pot stuk te slaan, de scherven bijven aan de wortels hangen en deze potten wij mee op. Bij de verplanting houden wij natuurlijk rekening met den groei van de plant en krijgen de krachtige planten grooter potten, dan de zwakkere. Ook willen wij er wei om denken dat de bladiooze schijnknol de derde achter de nieuwe scheut, weggesneden wordt. Exemplaren die geen verplanting noodig hebben, geven wij een trissene laag compost, na vooraf de oude zooveel mogetijk weggenomen te hebben. Het spreekt van zeit, dat, wanneer wij planten in handen krijgen, waarvan de compost zuur geworden is, wij deze uitschudden, zieke wortels tot op een gezond deel afsauden en in trissche compost oppotten in potten, waarin de planten juist passen. Geeft vooral deze laatsten een schaduwrijke en vochtige plaats en weest

zunnig met het geven van water. Cattleyas met lange schijnknollen geeft men bij de verplanting een stokje, waaraan deze worden vastgebonden, zoodat ze vooral rustig staan, iets wat voor de wor-

tels zoo noodig is.

Schijnknollen die wij hebben afgesneden, kunnen wij gebruiken voor vermenigvuldiging; wij zetten er eenige bij elkander in potten, die gevuld met scherven, afgedekt worden door een laagje Sphagnum. Zij krijgen een plaats in het warmste ge-deelte der Cattleyakas, daar worden zij goed geschermd en herhaaldelijk bespoten. Zoodra er een scheutje te voorschijn komt worden zij afzonderlijk opgepot en behandeld als de moederplanten.

Al deze Orchideeën groeien uitstekend in een compost die is samengesteld uit varenwortelgrond, wat Sphagnum en fijn gesla-gen potscherven. Een en ander moet stevig in de plant worden aangebracht. Waar de dagen elken dag langer worden en de temperatuur rijst, daar mag in verhouding ook het kwik in onze Orchidecën-kassen stijgen dag en nacht. Om de lueht voch-tig te houden moeten wij driemaal per dag paden en muren vochtig maken, ter-wijl de planten — bloeiende niet — bespoten worden, maar zoo, dat de bladeren aan den avond weer droog zijn. J. K. B.

In den Bloementuin.

Rozen snoeien.

Vorige week hebben we een begin gemaakt met het snoeien van de rozen door n.l. de maandrozen onder handen te ne-

We geven nu de heesterachtige een beurt, n.l. die rozen, welke we hebben uitgeplant tusschen onze gewone bloemhees-

ters. Deze kunnen we over 't algemeen als bloemheesters behandelen, die op het jonge hout bloeien; we snyden het fijne hout weg en snoeien de andere takken een eind in. Zoo worden o. a. gesnoeid Rosa rugosa, R. rubiginosa, R. gallica e. a. Ook kunnen we deze rozen jaren achter elkaar ongesnoeid laten; ze worden dan echter wat wild, zoodat we ze na verloop van een jaar of 5 eens flink kort moeten insnijden.

Enkele heesterachtig groeiende rozen mo-gen nu niet worden gesnoeid, omdat ze n.l. hun bloemknoppen het vorig jaar reeds hebben gevormd; we denken o. a. aan de volgende: Rosa lutea of Capucijnroos; de bloemen zijn bruinachtig, geel of oranje, zeer mooi doch reukeloos. Een zeer bekende hybride van deze roos is de Persian Yellow; bloeit in 't voorjaar met haifgevulde goudgele bloemen en moet dan ook na den bloei gesnoeid worden.

Lezers, die mogelijk wel eens geklaagd hebben, dat deze mooie roos bij hen nooit bloeide, weten nu wellicht, waaraan ze dit

te danken hebben.

Rosa Wichuraiana; hoewel eigenlijk een klimroos zijnde, komt deze veel in heesterbeplantingen voor. Ze bloeit aan heesterbeplantingen voor. korte, bloemtakjes, welke eerst in tweede jaar worden gevormd; ook

snoeien we na den bloei.

Na de heesterachtige rozen krijgen de zoogenaamde perkrozen een beurt. Om het den lezer gemakkelijk te maken verdeelen we deze in *sterk* groiende en *zwak* groeiende soorten. We hebben dus slechts naar het gewas te kijken, om te weten, hoe we ze zullen snoeien. De sterkgrociende soorten worden bij voorkeur lang gesnoeid, b.v. op 7 of 8 oogen; al de zijtakjes worden weggenomen. De planten zullen haar sappen over veel oogen hebben te verdeelen, waardoor de ontwikkelende scheuten niet zoo krachtig zullen groeien, maar eerder op bloem werken.

Bij bijzonder krachtige groeiers gaan we zelfs nog verder; hier snijden we alle zware takken weg en behouden slechts een 6 à 8 tal dunnere scheuten, welke ten overvloede nog lang worden gesnoeid. Verder vermijzen we naar hetgeen we hierover de

vorige week reeds schreven.

Zwakgroeiende soorten worden kort gesnoeid; al het fijne hout wordt geheel verwijderd, terwijl de overblijvende zware takken op ongeveer 4 oogen worden teruggcsneden.

Stamrozen worden op dezelfde wijze gesnoeid als struikrozen; we letten spe-ciaal op den goeden vorm van den kroon, dat deze regelmatig is gevormd en geen kruisende takken elkaar hindederen.

Verder heeft haast iedere roos haar eigenaardigheden, waarmede we bij het snoeien rekening dienen te houden.

Iedere variëteit afzonderlijk te be-spreken, is ondoenlijk, wel willen we bij

spreken, is ondoenlijk, wel willen we bij iedere groep nog even stilstaan.

Rosa Thea of Theeroos. Dit is wel een van onze zwakste rozen, die de zwaarste bedekking noodig heeft gedurende den winter. Dient over 't algemeen kort gesnoeid te worden, behalve de klimrozen. Zeer bekende zijn o.a. Gloire de Dyon, Francisca Krüger, Béauté de l'Europe, Maman Cochet, Niphetos, Koningin Wil-

Thee hybride rozen zijn veel sterker dan de voorgaande en kunnen over 't algemeen iets langer gesnoeid worden. Goede bekenden zijn: Kaiserin Auguste Vikto-ria (kort snoeien), La France, Caroline Testout, Farbenkönigin, Pharisäer, Li-berty (kort snoeien). Jonkheer J. L.

Mock, Edu Meyer enz. Gruss an Teplitz (zeer lang snoeien.) Noisetrozen groeien over 't geheel krachtig en moeten dus lang gesnoeid worden. Eenige goede verscheidenheden zijn Aimeé Vibert, Céline Forestier, William Allen Richardson, Rêve d'Or, e.a.

Doorbloeiende hybride rozen.

Onder deze komen zoowel sterk- als

Onder deze komen zoowel sterk- als zwakgroeiende voor.

Zeer bekend zijn o.a.: Captain Christy, Excellentie mr. G. von Tienhoven (kort snoeien), Général Jacqueminot, Hugh Watsm. Mistress John Laing, Frau Karl Druschki (lang snoeien), Ulrich Brunner tils, Hugh Dickson.

Polyantha rozen houden er bijzonder van om kort gesnoeid te worden; iets langer dan de maandrozen is voldoende.

Bekend zijn: Aennchen Müller, Mrs. W. H. Cutbush, Mme. W. Levavasseur, Katharine Zeimet e. a.

Klim- en treurrozen worden nu zoo goed als niet gesnoeid, alleen het doode hout kan worden verwijderd. Na den bloei kan mer ze flink innemen.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Zaaien. - Cyclamens en Primula's.

Dagelijks moeten we er op letten of er van de jonge plantjes wegvallen, want dan moeten ze zoo spoedig mogelijk verspeend worden. Dit doen we toon nefst altıjd zoo spoedig als ze hande baar zıjn, daar ze anders vaak/ smeulen. We kunnen nu nog zaaien: Verbena, Pctunia hybrida, Pyrethrum parthenifolium aureum, Perilla nankinensis, etc.

Pas gezaa.d zaad moet tegen de zon beschermd worden, om het uitdrogen te voorkomen, daar gieten slecht werkt op de

kiemkracht van het zaad.

Hoewel het aanbeveing verdient Cyclamen's en Primula's, elk jaar opnieuw te zaaien, kan men toch ook zeer goed de oude planten, na ze wat te liebben laten rusten, weer opkweeken. We gieten ze dan maar matig en schaduwen tegen felle Men kan nu ook nog Cyclamen zaaien, doch dit worden nooit zuike mooie pıanten, als die, welke het voorgaande jaar in Aug. gezaaid zijn. Het duurt pl.m. 3 weken eer het zaad opkomt. Men zaait in gedraineerde schotels, gevuld met zuivere, goed vergane bladaarde, welke men met een ruit afdekt en na wat aangegoten te hebben, in een warme bak of kas plaatst. Zijn de plantjes te hanteeren, dan zet men ze ieder in een klein potje en kweekt ze eerst nog op broei verder, om ze later in den zomer in een bak onder glas voort te kweeken, waarbij we ze veel moeten sproeien en luchten. Van de nu gezaaide valt de mooiste bloei in het volgende voorjaar. In het algemeen hebben Cyclamens van zaad tot bloeiende plant ongeveer één jaar noodig. Zeer schoone planten zagen we verleden jaar, welke in den vollen grond der bak gekweekt wa-ren en in September opgepot in platte potten, zoodat ze vóór den winter nog weer aan konden wortelen. Er waren exemplaren bij met meer dan 50 bloemen! Hebben de oude Cyclamens wat gerust, dan schudden we ze uit de oude kluit en potten ze op in versche aarde, waarvooor we nemen: bladgrond, graszodenaarde en scherp zand. We potten niet te los op en houden de knol half boven den grond. Cyclamens willen daarna wel graag eerst een poosje op een warmen voet staan om aan den groei te komen.

Primula obconica schudden we ook uit de oude kluit en kunnen we meestal scheuren of wel we laten ze bij elkaar om bossige planten te krijgen. Deze verpotten we in mestgrond, bladgrond en scherp

zand.

Zaailingen van Primula chinensis zetten we liever eenigszins diep, omdat ze anders spoedig te hoog boven de aarde staan te wankeren. Hebben we van deze soort oude planten dan aarden we ze aan, nadat we ze op een warme bak ingegraven hebben. Ze zullen spoedig op alle scheuten wortels vormen, zoodat we deze at kunnen snigden en afzonderlijk oppotten en verder kweeken.

Oude planten van Primula's dragen haar bloemen op korter stelen, dus meer tusschen de bladeren als zaailingen. Een lieve bloeier is de nieuwere Primula Kewensis met gele bloempjes, welke in meerdere kransen om de stengels geplaatst zijn. Dit is een kruisingsproduct van twee andere soorten. Sommige planten hebben van één der ouders wit-bepoederde bladeren

overgehouden.

Onze Cineraria's staan nu in vollen bloei, 't ii in de kas)koud) of wel nog in den kak. We zorgen bij deze planten steeds dat ze voldoende ruimte hebben, daar zo anders een te yl en slap gewas maken en de verdrukte biaderen geel worden. Ruimte en overvloedig lucht geven ons een stevige plant. Schunt de zon scherp, dan moeten we ,,schermen', daar ze anders hare waterige bladeren hangen; of de bak luchten we zoo, dat de zon niet door het glas maar direct op de planten schint, wat niet zoo brandt. Voor-al wanneer we veel luchten, treedt nogal veel luis op, waartegen we tabaks-stelen onder de planten leggen of ze met een of ander insecticide bespuiten. Het beste is reeds tabaks-stelen onder de planten te leggen vóór luis optreedt. Treft men onder bloeiende planten nu buitengewone planten met flinke bloemen in schoone kleuren aan, dan zonderen we deze af, geven ze zoo noodig nog een grooteren pot of dienen gier toe, om ze zoo krachtig mogelijk te houden. We kunnen er dan zaad van winnen; ook kan men de planten later ergens in den tuin zetten, waar ze zich zelf zaaien.

In den Moestuin.

Komkommers in koude bakken.

J. A. Hoitingh.

Liet het zich in deu aanvang aanzien, dat we een vroeg voorjaar zouden hebben, zoodat menigeen in de verleiding kwam de de voorjaarswerkzaamheden vroeger dan anders te beginnen, thans blijkt 't al meer, dat er niet op iets anders kan worden gerekend, dan op de ongestadigheid van ons klimaat.

Vele werkzaamheden, die door mij reeds werden aangegeven, zullen nog wel moeten worden verricht of voor de tweede maal gedaan. Dit laatste is toch steeds aan te beveen, anders is het ook al moeilijk, opeenvolgend te kunnen oogsten.

We kunnen daarom nu wel even de aandacht vestigen op een meer speciaal punt n.l. de teelt van komkommers in koude

bakken.

Utrecht.

Deze teelt wordt aanvang April begonnen met het zaaien der pitten. Om deze zaden te doen kiemen heeft men een warmen bak noodig of eene op andere wijze verwarmde ruimte. Men kan het zaad in zuiver zand doen kiemen, en wanneer de kiemplantjes behande baar zijn, worden ze overgebracht in potten, die in een lauwwarmen bak worden ingegraven. Men neemt daarvoor potten, die zoo groot zijn, dat de kiemplantjes er geheel in verdwijnen als ze geplant zijn. Naarmate de planten groeien wordt voortdurend grond bijgebracht en uit de stengeltjes komen nu nieuwe wortels voort. Dit zet men zoo

voort, tot de komkommerplantjes boven den pot uitsteken. Op deze wize krijgt men planten met een rijk wortelgestel. Dit wortelen zal alleen sechts geschieden, als de planten een warmen voet hebben. Is de grond roudom de wortels koud, dan zal de groei wiecht ziju. Ondertusschen wordt het eind April en kunnen de komkommerplanten, dan haar plaats in den bak innemen. Gesteld dat dit geschiedt onder één-ruiters, die vrij gekomen zijn, dan zet men onder eik raam even boven het midden één plant.

De jonge planten moeten in den aanvang vooral tegen de direct invallende zonnestralen worden geschermd, waarom men boven het hart der planten het glas met witkalk besprenkelt; overigens laat men het lient zooveel mogelijk in de bak vallen, om van de warmte, die daaruit voortkomt, te profiteeren. 's Avouds wordt vroeg gedekt met een rietmat, opdat de opgevangen warmte niet voor den nacht verloren zall gene.

wanneer over dag de zou haar stralen krachtig in den bak zendt, kan het gebeuren, dat de pianten zich reeds flink ontwikkeld hebben, slap gaan hangen. De oorzaak hiervan is dan vaak, dat de grond waarin de pjanten staan ten opzichte van de warmte in den bak te koud is. Door schermen moet dit worden voorkomen.

De gemakkeinkste manier is de planten maar door te laten groeien en later in den zomer de scheuten over den bak heen te laten gaan, terwijl het raam aan de vier hoeken op potten rust, vaak wordt het glas dan ook wel geneel weggenomen en gaat men van bak- tot vollegrondscultuur over.

Het gleten is het moeilijkste bij deze cuitnnr. Staan de planten droog, dan worden ze aangetast door het spin en komt niets van de cultnur terecht. Daanvoor is dus vooral te waken; maar men kan met teveel gieten ook veel kwaad doen.

Inplaats van de p.anten maar door te laten groeien kan men door snoeien ze kleiner houden eu tot vruchtaanzet noodzaken. Zoodra behalve de twec lobbladen vier bladen zijn gevormd, wordt de plant boven het vierde blad ingenepen. Er outstaan dan vier scheuten van de tweede rang. Deze leidt men naar de vier hoekpunten van den bak. Zijn ze daar aangekomen, dan worden deze scheuten weer ingenepen en worden er scheuten gevormd van de derde rang, waarop de vruchten komen.

In plaats van komkommers kan men ook wel meloenen telen, maar daarvoor is de zorg grooter en deze vereischen eigenlijk wel steeds bodemwarmte, als er iets van terecht zal komen.

Wie dus eenige bakjes vrij krijgt en nog niet zoozeer op de hoogte is met tuinieren zou ik aanraden in deze bakjes op de beschreven manier komkommer te telen.

Tegelijkertijd met het planten der komkommers, kan in de tusschenruimten postelein worden gezaaid, die geoogst 13. voordat de komkommers de ruimte noodig hebben, H. S.

In den Fruittuin.

Aardbeien. — Frambozen. — Vijgen. — Vruchtboompjes in potten. — Perziken in kassen.

Jonge aardbeienplanten, welke den vorigen zomer werden opgespeend, kunnen nu naar de bestemde plaatsen worden overgebracht. Aardbeien verlangen een eenigszins vochthoudenden ruim bemesten bodem. Indien mogelijk verplant men met wortelkluit, waardoor de groei spoediger hernomen wordt. Lange wortels worden een weinig ingekort en er voor gezorgd, dat de planten niet te diep, maar ook niet te ondiep komen; de wortelhals slechts

even onder de oppervlakte. In het voorjaar nitgeplante aardbeien geven het eersto jaar sicchts een geringe opbreugst, door tusschencuituur van een of ander gewas van kiennen omvang kan de schade, hierdoor ontstaan, worden opgeheven. kropsia of pootuien tusschen de aarubeienrijen uitgeplant, kinnen zonder bezwaar voor de laatste, tot hun reent komen.

In de grootcuituur worden de aardbeienplanten het eerste jaar tusschen stokboonen en uien (Zwijnarechtsche methode) of tusschen doperwten of stokboonen Beverwijksche methode, zoodanig verueeid, dat ze nadat deze gewassen het veld veriaten nebben, dit geneel bestaan en eerst het jaar daarop voigende wordt een voilediger oogst van de aardbeien verwacht. In kleine tuinen kunnen deze kweekmethoden ook wet op kiernere schaat worden nagebootst; waar echter siecats voor een enkei bedje of een paar randen een plaatsje is te vinden, doeu we zuiks liever niet. Ook tusschen jonge vruchtboomen komt de gewone rijenteert beter tot haar recht. Ulschoon een jonge aardbeienplant aanvankeiijk siechts weinig ruimte inneemt kan deze bij een goede ontwikkeling een vrij grooten omvang verkingen, minaer dan 50 e.M. afstand geven we gaarom de planten niet.

De aardbeiensoorten zijn legio; waar ruimte te over is kunnen nieuwe soorten geprobeerd worden, op een beperkte ruimte nouden we ons aan erkend goede, als daar zijn: Laxtou nobie, Jucunda, Deutsch Evern, Konig Albert von Sachsen, Sieger, Dr. Hogg, triumph de Gand, Koyal souvereign, enz. enz. Voor grootvruchtige doordragende nemen we St. Joseph, St. Antoine de Padua, of la Perie.

Hebben we het vorige jaar geriefhebberd in het aardbeien zaa.en en de "plantjes eenigszins beschut den winter door geholpen, dan kunnen ook deze worden uitgeplant. Zuike planten kunnen dit jaar reeds overvloedig dragen.

Hebben we van onze gewone frambozen de stengels volgens de een of andere methodo zorgvuid.g aangebonden, van de najaarsframbozen nemen we at de stengels, werke het vorige jaar gevormd zijn bij den grond weg. Slechts de stengels, die dit jaar te voorsenijn zulien komen, zijn voor vruchtdragen bestemd. Dat de planten, om dit in eén jaar te kunnen presteeren, ruim van voedsel moeten voorzen zijn, is duidelijk; zoo wij, door een ruime bemesting daarin niet voorzagen, gaan wo er nu nog toe over.

In eeu gewonen, slechts matig verwarmden bak kan het overschot van gewone frambozenstenges nu gemakkelijk tot vrnchtvoortbrenging gebracht worden. In een vorigen jaargang gaven we hiervan een meer nitvoerige beschrijving.

Indien we de vijgen nog niet van hun winterdek hebben ontdaan stellen we dit niet langer uit, 't dient nergens toe de struiken nog langer ingepakt te laten, in zoo'n kwakkelwinter als de gepasseerde had de bedekking wel geheel achterwege kunnen bijven. Vijgen dragen op het jonge hout, 't is aan de onvolkomen vruchtjes van een vorig jaar, welke nu nog aan de takken te vinden zijn wel te zien op welk hout de vruchten komen, daarom bij het aanbinden der struiken aan zulk hont een flinke ruimte gegeven, en liever een tak verwijderd dan alles op en over elkander te zaam gebonden. Opslag uit den grond, dat veelal in groote hoeveelheid rond den stam voortkomt, kan tot vermeerdering gebezigd worden; is 't daarvoor niet noodig dan moet het worden verwijderd.

De vruchtboompjes in potten zijn, tengevolge van de beschutte plaats waarin ze

den winter doorbrachten, de boomen buiten in ontwikkeling vocruit, indien zulks ons mogelijk is, laten we de boompjes het geheele verloop van den bloei in een luchtige, lichte ruimte doorbrengen. Ontbreekt ons zuk een gelegenheid dan plaat-sen we ze zoodanig, dat we bij gevaar van nachtvorst beschutting kunnen aanbrenontwikkeling in gen. Hoewel de eerste hoofdzaak geschiedt uit het in het vorige jaar opgelegde reservevoedsel en er dus nog betrekkelijk weinig uit den grond behoeft te worden opgevoerd, zoo is het toch voor nu, maar vooral voor later van het grootste belang dat de voedselvoorraad in den grond ruim voldoende is. Waar verpotting heeft plaats gehad, is als van zelve nieuwe voorraad voedsel aangebracht, waar dit echter niet het geval is, wordt de bovengrond, zonder de wortels te beschadigen, door een laagje verteerden mest vervangen. Wat zeer verdunde extract van koemest wordt gedurende den ganschen zomer in gereedheid gehouden om als gietwater gebezigd te worden. Ondanks de sterke mate waarin zulke gier verdund is, vormt deze toch aan de oppervlakte een korst, die de toetreding van de lucht belemmert, en die verbroken moet worden. Voor we echter tot gieren overgaan, moet worden gezorgd, dat de geheele potkluit van water doortrokken is; gier, althans zeer verduude en ook gewoon gietwater op een drogen potkluit gebracht, loopt gewoonlijk zonder dezen te bevochtigen tusschen den potkluit en den pot weg.

In de perzikenkassen is de rijke bloei gevolgd door een groot aantal kleine, wollige vruchtjes. In de meeste gevallen zijn er meer aangezet dan de boom redelijkerwijze kan grootbrengen; we wachten ons echter nu reeds tot vruchtdunning over te gaan. Bij eenig nauwkeurig toezien blijkt spoedig dat niet alle vruchtjes even sterk zwellen, dat er enkele een meer gelen tint aannemen; dezulke vallen van zelf spoedig af en laten voor de blijvende meer ruimte achter. Wanneer later, nadat de steenzetting heeft plaats gehad, mocht blijken dat het aantal vruchten nog te groot is, of dat er te veel bij elkander zitten, dan zullen we ons niet ontzien de te vele weg te nemen. Onze hulp bepaalt zich voor het oogenblik in 't zorgvuldig

luchten en sproeien, en directe maatregelen te nemen, wanneer zich groene luizen vertoonen. Daar waar zich op de rugzijde van takken of in het hart van den boom vele en sterke scheuten ontwikkelen, aarzelen we niet de scheutdunning toe te passen. Zoo'n weggebroken scheut laat slechts een klein wondje achter, dat spoedig geneest; worden ze niet verwijderd, groeien ze allicht tot waterloten uit, die onnoodig veel voedsel tot zich trekken en later toch uiet behouden kunnen worden.

25-JARIG JUBILEUM "MOERHEIM".

In De Tuinbouw lezen wij, dat de Kon. Kweekerij "Moerheim" te Dedemsvaart op den 15en Maart j.l. 25 jaar had bestaan. De stichter van dit bedrijf, de heer B. Ru ij s had den juisten datum "angstvallig voor de pers geheim gehouden", zoo lezen wij in genoemd orgaan. Nu wij echter in staat zijn, er melding van te maken, wenschen wij den stichter en zijne stichting hartelijk geluk, eu voegen wij hieraan nog onze beste wenschen toe voor den aan nog onze beste wenschen toe voor den verderen bloei van deze wereld-firma.

Het is ons belang, den kooper goed te bedienen. Een tevreden klant komt terug en wekt anderen op, zijn voorbeeld te volgen.

Wij hebben dit steeds voor oogen gehouden en leveren het beste voor den laagst mogelijken prijs.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delit 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Vraag No. 308. Door welke INSECTEN zijn mijn PEL-TATUM-STEKKEN, waarvan bijaand eenige blaadjes, aangetast? Wat is de oor-zaak en wat is er tegen te doen?

Antwoord: Bladluizen (de soort ken ik niet); hoe ze op Uwe planten komen is metij; noe ze op owe planten komen is moeilijk te zeggen, misschien is verleden jaar een gevleugeld exemplaar de sticht-ster van de kolonie geweest. Bestrijdings-middelen: Phytophiline, X.-L. All, tabakswater, tabaksstof, enz.

Vraag No. 309. Ik heb een BALKON op het NOORDEN. Daarop zijn geplaatst twee vazen, middellijn pl.m. 30 c.M., hoogte pl.m. 15 c.M., die goede afwatering hebben. WAARMEE kan ik die vazen BEPLANTEN?

Kampen. Antwoord. Zet er 's zomers een Cordyline indivisa in met een paar Pelargoniums of Petunia's en aan den rand wat Maagdeof Fetunia's en aan den rand wat maagde-palm of Ampelopsis Veitchi. Wenscht u de vazen ook 's winters gevuld te hebben, dan moet u zeer sterke winterharde plan-ten gebruiken, bijv. een klein sparretje, in het midden en aan den kant klimop of maagdepalm. Maar het beste is de vazen alleen des zomers gevuld te hebben vazen anient des zomers gevuld te nebben en dan kunt u de bovengenoemde potplanten er in zetten. Ook kunt u er één enkele plantensoort in plaatsen, bijv. groene of bonte Funkia, Sedum spectabile of Pulmonaria saccharata, welke alle op beschaduwde plaats goed voortwillen. v. L.

Vraag No. 310. Hierbij zend ik u drie verschillende dingen van een plant, waar ik gaarne het een en ander van zou willen weten. Met Kerstmis heb ik een groote bos van die bladen gekocht waaraan als bloem zat

behoorende tot de familie der Proteaceae. Die groote "bol", zooals u deze noemt, is de vrucht die bij Hakea's houtachtig is en twee platte, langgevleugelde zaden bevat. Cultuur in de koude kas; 's zomers buiten.

J. BONKENBURG & Co. Kweekerij "BLOEMLUST", Heemstede,

bieden aan:

Extra Enkele Begonia's op kleur naar keuze per 100 f 5.50 fraai gemengd " ,, ,, ,, 0.90 ,, ,, 7.50 Dubbele op kleur naar keuze fraai gemengd . ,, ,, 0.80 Canna's in extra prachtsoorten Cactus-, Pioen- en Enkele Dahlia's op soort ,, ,, 17.50 ,, 12.50 ,, ,, 2.50 per stuk f 0.30 ,, 9. extra gemengd ,, extra gemengd , , , , 0.50 Lilium auratum, Japansche Goudlelie . . per stuk f 0.30 , , , , 2.50 Diversche Lelie's, Spiraea's, Irissen; allerlei vaste planten. (96)

Bestellingen boven f 2.50 franco, bij bestellingen boven f 5.— zenden wij onzen afnemers dezen zomer franco tusschen 1 Mei—1 Sept., datum naar verkiezing,
:-: :-: een prachtig kistje afgesneden bloemen uit onze kweekerij. :-: :-:

Prijscourant en prijsopgaaf gratis en franco op aanvraag.

net een paardenbloem in zijn laatste periode; daarna kwamen op dezelfde plek die knopjes, en onderaan den steel zaten de groote bollen. Amsterdam.

Antwoord. Het takje behoort aan een Hakea dactyloides, een Australische plant,

Vraag No. 311.

a. Mijn ASPARAGUS SPRENGERI verd. Myn ASI AMAGOS SI MARION VI toont sedert eenigen tijd een aandoening die ik voor LUIS houd; aan de stengels zitten verdikkingen die bij druk een glib-berige massa vormen. Wat kan ik daar tegen doen?

b. De ONDERSTE BLADEN van jonge

MOLENAAR's KINDER MEEL. =:=

MET GOUD BEKROOND.

Westzaan (Holland).

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

CLIVIA-STEKJES worden GEEL terwijl de planten overigens goed groeien. Is dit een bewijs van te veel of te weinig water geven of van iets anders? c. Op welken leeftijd vertoont een CLI-VIA VOOR 'T EERST BLOEM? V. Mevr. E. C. v. d. Ch. H.

Antwoord: a. Als 't werkelijk luis is. moet u de dieren kunnen herkennen, en dan is de remedie: dompel de ranken in

PHYTOPHILINE en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk in het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophiline maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f60.—, per bus van 1 Kgr. f2.75. Ook in kleinere verpakkingen verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezon-

Maatschappii DEN HAAG Molenstraat 15

een bad, waarin phytophiline, tabakswater of zeepsop is opgelost en daarna in schoon water naspoelen. Water op kamertemperatuur. Twijfelt u, of het luis, zend mij dan een takje in blikken doosje (b.v. sigarettendoosje) als monster zonder waarde.

b. Zoowel te veel, als te weinig water, kan oorzaak zijn van 't geelworden der on-derste bladen; waneer 't echter pas ver-plante stekken zijn, zal 't wel van 't verplanten komen en is er niets verontrustends in temeer daar ze overigens goed groeien.

c. Een jonge Clivia-stek heeft, al naar de verzorging, een jaar of drie à vier noo-

dig om sterk genoeg te zijn om te bloeien (kweekers hebben niet meer dan twee jaar noodig). Zoodra de plant een veertien-tal goed uitgegroeide bladeren heeft, kunt u in 't voorjaar daarop een bloemtros verwachten.

Vraag No. 312. Ik heb een mooi bloeiende CAMELLIA; daar dit de eerste plant van deze soort is, die ik bezit, vernam ik gaarne hoe haar 't doeltreffendst te VERMENIG-TULDIGEN.

C. J. v. U.Blauwkapel.

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's

de allerbeste!

Antwoord: Houd de plant tijdens den bloei op een uiet te warme en vooral lichte standplaats en geef slechts zooveel water dat de aarde niet te nat, maar ook nimmer droog wordt en steeds gelijkmatig vochtig blijft. Na den bloei, in een luchtige koude kas zetten en des zomers beschaduwen tegen te felle zonnestralen! U kunt ze des zomers ook buiten zetteu, maar meestal knoppen de Camallia's in de kas of den broeibak beter. In den zomer, tijdens den groei, kan meer water gegeven worden en nu en dan ook eene bemesting.

De vermenigvuldiging geschiedt door stekken en enten op de eukelbloemige Camellia, die men van zaad, veelal ook van stek kweekt. Het stekken geschiedt in het voorjaar onder stolpen in een warme kas en men stekt ze bij voorkeur in gezeefden boschgrond. Zijn de stekin gezeefden boschgrond. Zijn de stek-planten een à twee jaar oud, dan kan men

ze zetten of plakken in het voorjaar en ook in het najaar, in een kweekbakje in do kweekkast.

Het gemakkelijkst voor u is het stekken van kopstekjes van uw plant, die geworteld, na eenige jaren mooie p'antjes kuu-

Vraag No. 313. a. Van eenige (roode en witte) BES-SENSTRUIKEN een 13-tal STEKKEN (twijgen) gesneden van goed rijp, één-

BOOMBAND en BINDGAREN.

Malakka rot niet.

Malakka duurt jaren.

Malakka is goedkoop.

Malakka in gebruik bij alle groote gebruikers, o. a. bij de Nederl. Heide-Maatsch. te Utrecht, bij de Gemeente Rotterdam.

Malakka zelfs in gebruik bij het buitenland, o.a. bij de Ge-meente Antwerpen.

Malakka voor de Arr. Rechtbank te Utrecht door 3 be-eedigde deskundigen verklaard de meest aanbevelenswaardige te zijn.

Malakka de Boomband bij uitnemendheid.

Malakka wordt ondoorsnijdbaar geleverd.

Malakka wordt op maat geleverd,

Tomatentouw. N. J. LANKHORST & Zn. – SNEEK.

jarig hout; die stekken, elk. pl.m. 30 c.M. lang, op eene rij, op onderlingen afstand van 20 c.M., schuin in den grond gestoken, on geweting standalast, no te standalast. op gunstige standplaats, na te voren de onderste oogen verwijderd te hebben. Thans zijn de meeste oogen uitgeloopen. Hoe is nu de verdere behandeling?

b. Onlangs ontvangen het boekje "Tuin-bemesting", waarvan in "O. T." van 8-3-1913, folio 426, melding gemaakt is.

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

Het daarin voorkomende, alsmede het ver-melde in het geschrift "Hoe moet ik mijn tuin bemesten?" van C. Blokker, geeft anleiding tot de vroag, uwe meening te mogen vernemen omtrent het UITSLUI-TEND gebruik van KUNSTMEST in den tegenwoordigen tijd. In de verschenen jaargangen von "O. T." staat oangegeven, dat tocdiening van stalmest wel nimmer zal mogen ontbreken. Ervaren boeren (landbouwers) gaven te kennen, dat ge-bruik van enkel kunstmest, "'t land zoo aanjoagt", weshalve de grond binnen een

aanjaagt", weshalve de grond onnen een paar jaar geheel uitgeput is.
c. Bij den WINTERSNOEI van een LEIPEER (B. Clairgeau) werd veelvuldig opgemerkt, dat op de "beurs" voorkwamen: hetzij een of twee spoortjes, dan wel een sterige, vrij lange, twijg, l. pl.m. 0,1 M., voorzien van goed ontwikkelde oogen, welk twijgje een vrucht- of een hout-twijg kan zijn of worden. De spoortjes zijn met rust gelaten, maar de twijg is tot op de beurs weggesneden. Is dit goed geweest? Komen aan die spoorties eerst het volgende jaar de vruchtknoppen? Zoo komen deze steeds verder van de gesteltakken. d. Een PEER Soldat Laboureur, pyra-

mide-vorm, stamhoogtc 0.4 M., heeft den afgeloopen zomer een overvloedigen oogst gegeven, n.l. pl.m. 500 stuks. Is thans van zerr WEINIG BLOEMKNOPPEN voor-zien. Wel zijn tal van "beurzen" aanzien. Wet zijn tal van "beurzen" aanwezig, waarop 1 of 2 spoortjes. Kan hier van uitputting sprake zijn? Wat te doen, dat de boom jaarlijks een bevredigenden oogst geeft? Wat het geheele jaar 1912 niet gesnoeid, zoodat takken en twijgen dieht bij elkander staan.

e. Gevraagd een of meer KLIMPLAN-TEN op te geven, waarvan de BLOEMEN VEEL HONING hebben, om bijen te lokken, bestemd om tegen rene op het N.-W. staande sehutting te doen opleiden. Is O.-I. kers daarvoor geschikt?

Antwoord. a. De ionge bessenstruiken behoeven het eerste jaar niet te worden verplant. De twiiren uit de stekken voortgekomen worden den volgenden winter on een oog of drie ingekort (steeds op een huitenoog) waardoor u na een jaar in het bezit zijt van flick vertakte ionge struiken, geschikt om oude te vervangen.

b. De vraag of uitsluitend gebruik van kunstmest op den langen duur is vol te houden, is een zeer diepgaande. Stalmest laat in den bodem humus achter. welke humus de gesteldheid van den bodem ver-betert. Zware gronden worden er meer poreus door gemaakt, lichte gronden meer samenhangend. Ook ten opzichte van de waterhoudenheid heft de humus de uitersten op. Kunstmest laat geen humus achter, brengt dus ten dien opzichte geen verbeteringen in den bodem tot stand. ook deze te verkrijgen wordt groenbemesting toegepast.

IJverige voorstanders van den kunstmest beweren dat de meerdere wortels, als gevolg van het gebruik van kunstmest, in den bodem achtergebieven, het gebrek van humusvorming opheffen. Uwe ervaren (?) landbouwers zeggen: kunstmest put den bodem uit. Men kan gerust aannemen, dat de waarheid in het midden ligt. Kunstmest, mits in de juiste verhouding toegediend, put in geen geval den bodem uit, een eenzijdige of onvoldoende toepassing kan uit-

putting ten gevolge hebben.

c. Dat u de spoorties welke op eeu beurs voorkwamen met vree liet is goed; hoelang ze er over doen om tot vruchtbot over te gaan, hangt van de omstandigheden af. Het door u bedoelde takje op de beurs, 0,1 M. lang, zal een z.g. vruchttwijgje zijn, te herkennen aan den dichten knopstand en zwaren eindknop. Ook dit had behouden mogen bliven. Komt zoodoeude het vruchthout te ver van den gesteltak dan wordt

het met opoffering van den verststaande bloemknoppen terug gesnoeid, zoo mogelijk op een bloemknop die dichter bij hurs is. Bij appels en peren mag men desverkiezende vlak boven een vruchtknop insnoeien, een z.g. saptrekker boven een bloemknop is bij deze vruchtsoorten niet noodzakelijk. De bladeren die elke bloem omgeven, zijn in staat voldoende voldoende voedsel voor zoo'n b'oemknop voortkomende nit vruchten te bereiden.

d. Het gewone verschijnsel na een overvloedige opbrengst! Van uitputting behoeft nog geen sprake te zijn. bemesting kan dit ook in het vervolg voorkomen. Nu de boom weinig knoppen heeft, hebt u eene goede gelegenheid om hem wat op te luchten; ontzie de beurzen met de daarop voorkomende spoortjes zooveel

mogelijk. e. Onze kennis omtrent honinggevende bloemen is zeer beperkt. Een schutting op het N.W. is voor bloeiende klimplanten weinig geschikt. Plant er klimop tegen, de bloemen van deze worden door de bijen gaarne bezocht. Of O.-I. kers door bijen bevlogen wordt is ons onbekend.

J. C. M.

Vraag No. 314.

Bij het verplanten van verschillende dingen in de moestuin, hebben we de arbei-ders steeds de PUNT van den WORTEL ders steeds de PUNT van den WURLEL zien AFKNIJPEN van de plant. Zoudt us, v. p. eens willen zeggen of dit wel noo-dig is. Ik heb wel eens gevraagd waarom dit gedaan werd, doch de mensehen sehenen het zelf niet te weten; ze waren het zoo van jongs of gewoon.

J. A. B.

Antwoord: De penwortel van een gewas wordt ingekort, om het te dwingen zijwortels te vormen Dit geldt voor groente-planten even zoo goed als voor houtachtige planten Bij groenteplanten doet men zulks bovendien om mogelijk te maken dat de tsoms vrij lange penwortel (kool, sla, andijvie enz.) rechtstandig in den grond komt. iets wat niet altijd even gemakkelijk is. bij groentesoorten welke geen penwortel vormen (uien, prei, enz.) worden de wortels wat ingekort om te voorkomen dat deze dubbel gevouwen worden, wat den groei tegenhoudt. Bij vruchtkoomen kort men den penwortel in, behalve om bovengenoemde redenen, ook om te beletten dat hij tot in diepe, soms onvruchtbare lagen dringt.

In de kweekerijen worden de penwortels en ook de andere ingekort om een vertakt wortelgestel te krijgen. Dat een gewoon werkman zich niet altijd rekenschan weet te geven van het waarom, komt in den tuinbouw helaas nog dikwijls voor. Uit gewoonte iets goed te doen is in zekeren zin te prijzen; maar er wordt ook, eveneen; uit gewoonte, nog veel verkeerds gedaan, wortels afknijpen; men moet ze af-J. C. M.

NEDERLANDSCHE POMOLOGISCHE VEREENIGING.

De Nederlandsche Pomologische Vereeniging houdt haar algemeene vergadering op 24 April a.s. te Utrecht.

EINDEXAMEN RLIKSTUINBOUW-WINTERSCHOOL TIEL 18 MAART 1913.

Diploma ontvingen: J K Deenik te Buren; J. Dorrenstein te Breda; H. J. v. Erkom te Tricht; C. v. d. Gaag; te Kapel-Avezaath; H. A. N. Geyp te 's-Graven-hage; C. v. Kranenburg te Ochten; R. de Lange te Zoelen: J. Leenen te Asten; K. J. Mever te Nijmegen; P. J. v. Rossum te Dreumel: L. L. Schoenmaker te Oorterhout (gem. Valburg); E. Steennis te Geldermalsen; A. H. A. P. Tap te Dode-

TUINBOUW-WINTERCURSUS TE UTRECHT.

Dinsdagavond had in "Buitenlust" te Utrecht, de eindles plaats van den tuinbouwwintercursus; der afdee'ing Utrecht en Omstreken van de Nedert. Maat-schappij voor Tuinbouw- en P'antkunde. Nadat ieder leeraar zich een klein half-Nadat ieder leeraar zich een auch uurtje met de leerlingen had bezig gehou-belengstellenden te toonen, wat er op zoo'n cursus geleerd wordt, en den leeraren dank was gebracht voor hetgeen zij in de afgeloopen twee winterhalfjaren hadden gedaan, werd het diploma uitgereikt aan de heeren G. Schoonderbeek. A. E. Verheul. A. Nagel. P. F. Diemel, Th. Dirkse, G. Budde. Jh. W. van Os., G. Baliet. J. Gerssen, C. Gerritsen Os, G. Baliet, ... en R. Jongerius.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

N. V. "DE HOOGEBERG", Velsen.

THINVERSIERING. Wordt op verlangen geplaatst.

roet Dekplaat 0. brons Van M. Zonnewijzer v Diam. 0.50 M Diam. M.

(35)

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden,

daarin worden o.a. aangeboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—.

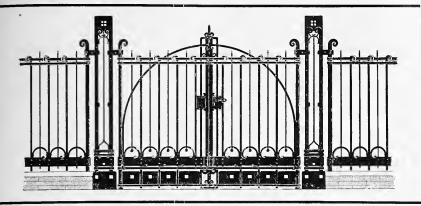
SANATORIUM MIDDENBOSCH

te DOORN. — Int. Tel. 138
Inrichting voor beperkt aantal tuberculose

replacement of the control of the co

Prospectus op aanvraag.

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN \Diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

Vraagt -talen van onze voorjaars

en zomer-nouveautés voor costumes en blouses: Crêpe de Ch ne, Eolienne, Voile, Foulard, Messal ne, Mousseline 120 cM. breed, van 65 cents per Meter af, in zwart, wit, effen en gekleurd, zoo ook geborduurde blouses en japonnen in batist, wol,

linnen en zijde. Wij leveren uitsluitend gegarandeerd solide zijdenstoffen direct aan articulieren, franco vracht en rechten aan huis.

Schweizer & Go., Luzern H 42 (Zwitserlano)

Zijdenstoffen-Export. — Koninkl. Hofl.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG,

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Firma P. A. A. DE LANGE, (62) BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

BLOEMEN & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

De nieuwste, de zeldzaamste en de mooiste rozen.

- Vraagt prijscourant. -

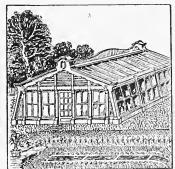
M. LEENDERS & Co., STEIL-TEGELEN.

:: UTRECHTSCHE STOOM-, :: WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. KONINGSWEG 56 - UTRECHT

BILLIJK TARIEF SE NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

Kyaniseerinrichting. ◊

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER en KONIJNENSPORT.

Kweekerii ..HELPMAN". Helpman bij Groningen. VASTE PLANTEN. =:= TUINAANLEG. =:= =:=

J. M. v. EYSBERGEN.

VAN TUINEN Referentiën van voorname

werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

Schiedam · Telefoon № 14

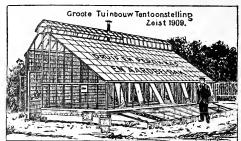
FABRIEK VAN GESM: HZEREN HEKKEN & Soliede Inschulf Hekken ook. GESCHIKT VOOR AFSLUITING VAN BALKONS & SERRES · YZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK . TEERENINGEN GRATIS VERKREIGBAAR

(86) OVERVAPPINGEN · YZERCONSTRUCTUS AFRASTERINGEN · VOOR TERREINEN

P. E. MARTIN, TERRA COTTA FABRIEK

te ZEIST.

Tuinvazen, Voetstukken, Beelden en verdere :- Tuinsieraden. -: (76)

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos. (776)

TELEF. INTERC. No. 68.

<>> <>> GLADIOLUS KNOLLEN. <>> <>>
America per 25 f 0.75, per 100 f 2.—
Baron Joseph Hulot prachtic blauw 0.80 2
Brenchleyensis Scarlet
Gandavensis, gemengd, prachtig , , , , 0.40, , , 1.50
Brenchleyensis Scarlet
Hollandia, prachtig rose , " " " 0.50, " " " 1.75
Funkia's in var per 25 f 0.75 per 100 f 2.50
Phloxen , , , , , 0.40, , , , 1.50 Iris Kaempferi in var , , , , 0.40, , , , , 1.00
Iris Kaempferi in var , " " , 0.40, " , " , 1.00
Iritoma Macowani (Vuurpijl)
Danila's, gemengd
Paeonies, in variet
Alles tranco thuis, na ontvangst van Postwissel of Remboursement.
J. SPIJKER, Bloemist. (87) Manpadslaan, Vogelenzang.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het

doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

De Bloemenmarkt te Amsterdam II, met 2 ill., door P. J. S.

Bloementuin.

Eenige wenken voor het zaaien II, met 2 ill., door P. Bijhouwer.

Moestuin. Witloof, door J. K. B.

Fruittuin.

Perzikboomen in visehgraatvorm, door

Gardenier. De Kamertuin.

Een overgehouden Pelargonium, met 1 ill., door mevr. C. Brongersma-v. d.

Loeff. Het Bemestingsvraagstuk in de Boom-

kweekerij. Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, door A. Lebbink. In kassen en bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin door J. C. M. 25-jarig jubileum "Moerheim".

Vragenbus.

Ned. Pomologische Vereeniging. Eindexamen Rijkstuinbouwwinterschool

Advertentiën.

Bijblad.

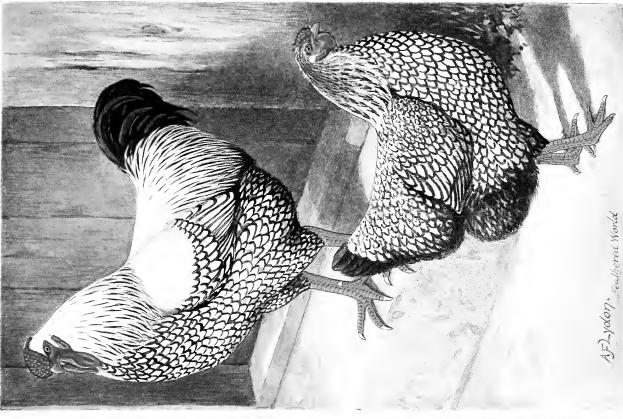
Honden.

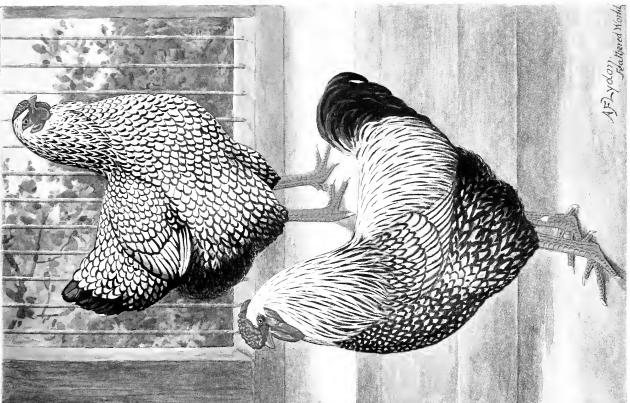
Whippets I, door L. S. Een kattenbelasting.

Hoenders.

Het hoenderpark als middel van bestaan, door Km. Vragenbus.

Advertentiën,

L

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), V. LODDER, J. C. MUUJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :-: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

DE BLOEMEN BIJ KRASNAPOLSKY.

Ieder voorjaar kan men te Amsterdam reeds vroeg zich verlustigen in een bijkans Oostersche bloemenpracht. Dat is bij "Kras", het bekende groote Koffiehuis en Hötel, welke inrichting elk voorjaar, in Maart, haar wintertuin omschept in een bloementuin vol zomerweelde. Dan staan er allerlei in bloei getrokken heesters, Prunusroosjes, Seringen, Tulpen. Hyacinthen, Hippeastrums en Azalea's. Die Azalea's vormen elk jaar de grootste aantrekkelijkheid. Zulke groote, zware

voor prachtige cultuur- en specimenplanten, in haar volle glorie was. Hopen we dat we deze prachtige Azalea's nog vele jaren bij "Kras" zullen mogen terugzien. Maar behalve Azalea's en andere in bloei getrokken planten, gaf "Kras" ons dit jaar ook een nitstekende cultuur van Hippeastrums te zien, door het groote publiek gewoonlijk Amaryllissen genoemd. En daar tusschen in staan prachtige Anthuriums met zilverwit generfde bladen van groote afmeting, voorts Varens, Palmen,

De reusachtige Azalea's bij "Kras", te Amsterdam. — (Opname voor "Onze Tuinen".)

kronen, als overdekt met een dichtgesloten kleurig bloemenkleed, worden steeds zeldzamer en zijn nog maar op enkele groote buitenplaatsen en ook elk voorjaar bij "Kras" te zien. Vroeger zag men zulke reuzen-Azalea's op voorjaars-tentoonstellingen vrij algemeen, en er waren verscheidene kweekers die er een specialiteit van maakten, alleen maar om er op tentoonstellingen mede te prijskampen. Die reuzen-Azalea's bij "Kras" zijn als een naklank uit dien tijd, toen de liefhebberij

enz. enz., alles eigen kweek, zooals de bekwame bloemist van "Krasnapolsky", de heer Kabel, ons meedeelde. Onze beide foto's geven van die cultuur een kiekje en ook zij die bij "Kras" niet geweest zijn ditmaal, zullen het ons toe moeten geven dat het er weer prachtig was. Zooveel bloemen te zien van zoo goede cultuur, in een tijd dat het buiten vaak nog wintert, dat is een genot, waarvoor wij de bestuurders van "Kras" en den kweeker der bloemen dankbaar zijn.

Brieven van eene Tuinierster.

XLV.

Van ochtend ben ik weer eens blijven stilstaan bij . . . het amusantste tuintje ran het dorp.

Een bekwaam bloemkweeker, bekend vooral wegens zijn prachtige Lathyrus-cultures, heeft naast zijn huis, aan den straatweg, en van zijn overige kweekerij door een rustiek bekwerk afgescheiden, een tuintje, dat, het heele jaar door, allerlei verrassingen aanbiedt.

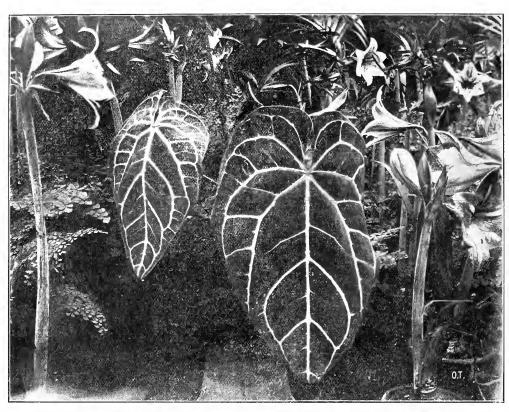
Hoeveel soorten van planten daar wel groeien en bloeien, durf ik niet te zeggen. De ontelbaarheid daarvan komt te sterker uit, door het feit dat ze gedeeltelijk, in den loop der seizoenen, verwisseld worden.

De meeste voorbijgangers, voor zoover zij de zaak opmerken,

Dit geldt namelijk de wijze van aanplanting. Kwam het den eigenaar alleen aan op een staalkaart-bedoeling, dan had hij die ook wel op een andere, veel grover, en plomper manier kunnen bereiken. Hij had, zooals zoo dikwijls gebeurt, van al zijn handelswaar een monstertje langs het hek kunnen zetten, stuk voor stuk op een paar rijtjes naast elkaar, zonder aan bloemenkleur of plantengratie te denken. Doch daarvoor heeft hij blijkbaar zijn planten te lief, kent en waardeert hij te goed het eigenaardig mooi zijner verschillende gewassen.

Ik sprak zooeven van groepeeringen. Wel, hier wordt voortdurend gegroepeerd. En met fijne kleurencombinaties.

Het eerste wat mij verleden voorjaar trof en aantrok, was, dat er, omringd door een menigte blauw-paars-doorbloeiende viooltjes (Viola cornuta) een blauwgrijze distel, al opgroeiend, zijn sierlijk-gevormde bladeren ontplooide. Aan den éénen

Hippeastrums en Anthuriums bij "Kras". te Amsterdam. — (Opname voor "Önze Tuinen".)

— want hoe menigeen loopt eenvoudig alle opmerkenswaardige dingen voorbij! — vinden het een grappigen inval, dat de man op die manier een staalkaart presenteert van hetgeen er in zijn kweekerij voorhanden is. Soms lacht wel eens deze en gene om de ongewoonheid van 't geval, — want veel menschen zijn nu eenmaal bezield met de hebbelijkheid om al wat hun ongewoon is, eer zij er aan gewend zijn, mal te vinden; maar uit een commercieel oogpunt vinden ze het nogal pienter. Anderen maken aanmerking op sommige details, b.v. op de smalheid der paadjes, of op sommige groepeeringen, die hun niet aanstaan; maar onwillekeurig werpen ze toch telkens, en passant, een blik naar dat zonderlinge tuintje, omdat daar meer te zien is dan in de meeste andere tuinen.

Indien ik dat ook doe, (en zelfs dikwijls, op mijn tocht naar de dorpsstraat, dien weg kies in plaats van een anderen), zoo is dit, omdat mijn belangstelling voor dit tuin-aanlegje dieper gaat dan die van de meeste voorbijgangers.

kant werd die viooltjes-massa begrensd door gele tulpen; aan den anderen door een plant of vijf kogelbloemen (Trollius europaeus) of, zooals de Franschen ze nog schilderachtiger noemen: "boules d'or"; en dat wel in twee nuances: hooggeel en nog hooger geel. Wat daarnaast stond, ben ik nu vergeten; maar stellig iets wat er goed bij kleurde. Want ik heb in het algemeen een herinnering aan iets heel behaaglijks; en dat zou stellig niet het geval zijn, als er groepjes bij waren geweest, die tegen elkaar "vloekten", of al was het maar "schreeuwden".

Zeker, de paden zijn te smal, blijkbaar alleen bestemd om, vandaar uit, het beplante deel, waartoe zooveel mogelijk grond werd uitgezuinigd, schoon te houden. Ook al was men niet van plan er over te wandelen, dan zou het toch, voor de proporties van het aanlegje, beter wezen als die paadjes iets breeder gemaakt werden. Dit zou kunnen geschieden, door de banden langs de beplante vakken geheel te doen wegvallen. Die zijn

hier overbodig. Trouwens, ik zie daarin reeds wijziging en voorzie er nog meer, in goede richting. Verleden jaar kroop er rondom ieder vak een reuzeslang van Aralia. Die is dezen winter niet alleen ingekrompen tot een veel dunner reptiel, maar grootendeels weggenomen, en geremplaceerd door hoekjes van verschillende zodenvormende plantjes, welke naast elkaar, samen, een genoegzame pad-afzetting zullen gaan vormen. Vooral deze laatste methode juich ik zeer toe, omdat die geheel past bij het "border"-karakter, waarin hier gewerkt wordt. Om daaraan trouw te blijven, zou het goed zijn, de vakken eenvoudiger van omtrekken te maken. Het best zou wezen: door een beter gekozen verhouding tusschen hoogere en lagere gewassen, de vormen dier vakken meer en meer aan het oog te ontrekken; zoodat er gaandeweg in het geheel geen perken, maar alleen vóór en achter elkaar staande groepen van goed-gecombineerde heesters, vaste planten en zaadplanties zichtbaar werden

Als aan deze voorwaarden voldaan werd, zou dit tuintje allicht het *mooiste* van het dorp kunnen worden, zooals het nu reeds het *amusantste* is.

Doch dat is op zich zelf al van belang. Een wandeling langs de villa-tuinen onzer luxe-dorpen, waar zooveel geld voor tuin-onderhoud wordt uitgegeven, is doorgaans al heel weinig amusant. Overal ziet men precies wat men bij de buren ook reeds gezien heeft: dezelfde bloemsoorten in 't voorjaar; en dan weer dezelfde anderen in den zomer; en ten slotte nog eens eenzelfde verandering in 't jaar. Het eenige verschil is: dat A. er groote ronde pannekoeken van laat aanplanten, en B. arabesken-achtige figuurtjes prefereert; terwijl C. de mode van de rechte lijn huldigt.

Wat ik dan zou wenschen dat Gij deedt, die misschien deze "Brieven" met eenige instemming leest?

Wel, om te beginnen: doe voor de variatie iets anders dan uw buurman! Gebruik een paar dozijn meer plantensoorten dan hij doet. En groepeer die, in plaats van er figuurtjes van te leggen.

En als het u voorloopig nog onmogelijk is, te breken met het begrip "perrekies", kweek dan in elk zoo'n "perrekie" een bouquet van hoogere en lagere gewassen. (Denk er aan, de laagsten naar het zuiden te zetten!)

GEERTRUIDA CARELSEN.

BIJ DE PLAAT.

ASTERS.

Wanneer wij spreken over Asters in algemeenen zin, dan worden daarmede in den regel bedoeld de Najaars- of Herfstasters, maar met een enkele blik op onze plaat, zal men dadelijk begrijpen dat wij deze niet bedoelen; neen, wij willen een woord van aanbeveling schrijven over de eenjarige- of zomerasters.

Deze dankbaar bloeiende plant werd in het laatst der 17e eeuw door middel van zaden van uit haar Vaderland, China, naar Frankrijk overgebracht en de eerste bloemen werden gezien in den Plantentuin te Parijs.

Zij draagt geen gewone bloemen en dat woord is botanisch onjuist, immers de Callistephus chinensis behoort tot de familie der samengesteldbloemigen of Compositae en daar zijn de bloempjes tot hoofdjes vereenigd en spreekt men dan ook van bloemhoofdje of bloemkorfje. Dikwijls zijn die bloemhoofdjes uit twee bloemvormen opgebouwd; de type of oorspronkelijke vorm bezit buis- en straalbloemen, terwijl de gecultiveerde, waarvan onze plaat een drietal voorbeelden geeft, in den regel niet anders dan straalbloemen te zien geven. Men noemt die

vormen verkeerdelijk gevuldbloemige. Wat is het geval: de buisbloempjes die het midden van het bloemkorfje innemen, zijn eenvoudig in lintbloempjes veranderd en verwekken inderdaad den schijn dat zij gevuld is.

Eigenaardig is het dat de gele kleur der buisbloempjes niet constant blijft, wanneer zij tot lintbloempjes bevorderd worden, maar de kleur aanneemt der straalbloempjes.

Asters moeten door zaden vermenigvuldigd worden, en dit is wel een van de oorzaken, waarom er in den loop der tijd zoo verbazend veel vormen zijn ontstaan. Men heeft hoog-en laaggroeiende, men heeft Struisveder-, Reuzen-, Chrysanthemum-, Unicum-, Hohenzollern en Triumph-Asters. Ook zaden van enkelbloemige worden aangeboden in verschillende kleurvaste vormen. Wij hebben bloemhoofdjes van Asters gezien die maar weinig afweken van die eener Chrysanthemum, en een doorsnede hadden van twintig centimeter!

Het zaad, dat niet duur is, kan nu worden uitgezaaid; men doet het op een lauw-warmen bak, men doet het ook met succes in een kouden bak. Zoodra mogelijk worden ze verspeend en op klaargemaakte bedden uitgeplant. Dit werkje doen wij bij donker weer en gieten wanneer dat noodig is. Zij worden 30 c.M. uit elkaar geplant en zoo mogelijk in een humusrijke, goed bemeste grond. Wordt deze gedurende den groei los gehouden en van onkruid gezuiverd, dan krijgt men flink vertakte Asterplanten, die rijk zullen bloeien. Wil men plauten in potten zetten, dan kan men dat doen, zoodra de knoppen zich vertoonen of de eerste bloemen open zijn. In beide gevallen zetten wij de planten, na de oppotting, eenige dagen in de schaduw en de stand der bladeren geeft aan, wanneer ze weer doorgroeien en zij het zonnetje weer kunnen velen.

Onze mooie plaat zal er inderdaad toe bijdragen, dat wij dezen zomer en herfst veel Asters zullen zien. J. K. B.

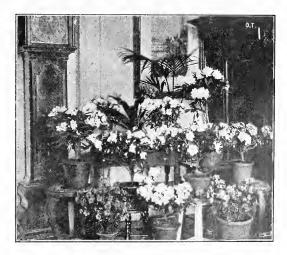

DE KAMERTUIN

PLANTEN EN BLOEMEN IN EIGEN CULTUUR.

Hierbij de Azalea-kiek, benevens een van een plant, naam mij onbekend, die wij van een stekje kweekten, ons 3 jaar geleden door den heer Budde gegeven. Hij is nu in vollen bloei. Die kiek is minder goed door wind en donkerte.

Rhododendrons en Azalea's gedurende korteren of langeren tijd in cultuur gehouden en in een koude kas in bloei gebracht. (Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den heer Quarles van Ufford te Blauw-Capel.)

De Azalea's zijn vijf, vier en kortere jaren overgehouden en behandeld volgens uwen raad.

Blauw-Capel.

Bijschrift. Bijgaande mededeeling en kiekjes toonen opnieuw dat met eenigen zorg verschillende planten door amateurs zijn te

de planten door amateurs zijn te kweeken en goed te houden en gaarne maken we door woord en beeld daarvan melding in ons blad, zoo dikwijls daartoe gereede aanleiding is, opdat zulke resultaten ook anderen mogen aanmoedigen.

C. QUARLES VAN UFFORD.

Het stekje waarvan de inzendster schrijft en dat in 3 jaar tot zulk een flinke plant is opge-groeid, behoort aan Sparmannia africana, een fraaie koude kasplant, ook wel Winter-Linde genoemd, die in Maart bloeit met fraaie trosies van witte bloempjes, elk met een dicht bundeltje van gouden meeldraden voorzien. Het aardige is dat deze meeldraden gevoelig zijn, zoodra de temperatuur daarvoor hoog genoeg is gestegen, wat al spoedig het geval is, als het zonnetje in de kas schijnt; dan wijken in elke bloem de meeldraden en staminodiën (sterile meeldraden) bij aanraking als een stralenbundel uiteen, een verschijnsel altijd merkwaardig en frappant. Het gaat vooral goed bij jonge bloemen. Bij oudere neemt de gevoeligheid der meeldraden geleidelijk af om ten slotte geheel te verdwijnen.

Winter-Linde (Sparmannia Africana) van stek gekweekt. (Orig. foto voor "Onze Tuinen") van den Heer Quarles v. Ufford te Blauw-Capel.

SAUROMATUM GUTTATUM.

Hiernevens zend ik u een photo van een Sauromatum guttatum, (gevlekt hagedissenvel), in de hoop u daarmede genoegen te doen

Het vorig jaar kocht ik den bol in Maart, en op den schoorsteenmantel geplaatst, had ik weldra een bloem van even 60 c.M. Later in den tuin gezet gaf hij de bekende mooie bladeren, waarna ik hem in October weer binnen nam en in den kelder opborg.

Toen de bol nu in Januari sterk ging uitloopen nam ik hem 22 Jan. in de kamer doch plaatste hem om er langer pleizier van te hebben niet op den schoorsteenmantel. De bloem heeft thans een lengte van 84 c.M. waarvan 30 c.M. steel; de omvang van het dikke gedeelte juist boven den steel is 12 c.M.

Toen de groei het sterkst was, heb ik eens 4 c.M. per etmaal waargenomen.

Het opengaan zal nu wel spoedig plaats hebben, ik liet de photo echter daarvóór maken omdat daarna verval spoedig intreedt.

Het bovenste deel is wat donker, daar komt de donkerroode bloemkolf al te voorschijn; het witte puntje daarboven is het uiteinde van het bloemblad.

's-Gravenhage. W. A. Rikkers Jr.

Naschrift. Ik geloof dat mijn Sauromatum een tweede bloem krijgt; de bol is tenminste alweer 10 c.M. uitgeloopen. Zou dat mogelijk zijn. Het blad komt toch eerst later, wanneer de bol weer in de aarde staat.

Ik ben wel nieuwsgierig. *)

R.

*) Ik vermoed toch dat die nieuwe spruit geen bloemknop maar de jonge bladspruit is, die volgt de bloem dadelijk op en om een te snelle ontwikkeling te temperen, kunt u den knol (geen bol), koeler zetten, of nu dadelijk in den tuin planten, voorloopig nog onder eenigen bedekking.

EEN VULKACHEL IN EEN ORCHIDEEËNKASJE.

Op een vraag van een liefhebber, of in een broeikasje, dat met een gewone vulkachel verwarmd wordt, ook Orchideeën

kunnen gekweekt worden, wordt geantwoord, dat dit niet goed mogelijk was.

Met dit antwoord ben ik het, bij uitzondering, nu eens met de Redactie van Onze Tuinen niet geheel eens, want sedert een tiental jaren heb ik in een dergelijk kasje een aantal Orchideeën niet alleen ieder jaar tot bloeien gebracht, maar de meeste zijn ook flink vooruitgegaan. De soorten zijn: Cypripedium, Oncidium, Cattleya, Laclia, Phalaenopsis, Dendrobium, enz., enz.

Het stoken met een gewone vulkachel heeft vele voordeelen: 10. Het geeft eenige stof! Dit is een niet gering te achten

Sauromatum pedatum (syn. guttatum). (Orig. foto voor "Onze Tuinen", van den heer W. A. Rikkers Jr. te's-Gravenhage.)

voordeel; want daardoor worden de planten evenals in de natuur, wanneer ze in rust zijn, voor al te sterke uitdroging beschermd; diegene die doorgroeien zooals Cypripedium enz. worden toch geregeld afgespoten, zoodat het ook daarvoor niet hindert.

20. Voor een dergelijk kasje zijn de warmwatertoestellen gewoonlijk zoo klein, dat men ze 's nachts een of tweemaal moet bijvullen, terwijl mijn vulkachel van 's avonds 5 uur tot den volgenden morgen 8 uur kalm door blijft branden.

30. Zeer zuinig brandstofgebruik.

Het spreekt echter van zelf, dat er eenige voorzorgen moeten in acht genomen worden; en daar er naar ik meen een aantal liefhebbers zijn, die zich gaarne op het kweeken van deze interessante planten-familie zouden willen toeleggen, wanneer ze niet door het algemeen heerschende denkbeeld werden teruggehouden, dat dit niet zonder een kostbaar warmwater-toestel ging, ben ik gaarne bereid een nadere beschrijving te geven van de wijze waarop ik dat heb ingericht. *)

EEN LIEFHEBBER.

*) Zeer gaarne. — Red

MOESTUIN

WARENHUIZEN.

II.

. We hebben in ons vorig epistel gesproken over de verschillende oorzaken, die er toe geleid hebben om 't gebruik van warenhuizen te doen toenemen. Daarbij hebben we uitgerekend, hoeveel grond er verloren ging door 't gebruik van paden, en kwamen tot de conclusie, dat de oppervlakte van den beteelden grond, bij het aanleggen van rijen met éénruiters tot de onbeteelde, die voor pad gebruikt moet worden ongeveer staat als 7:6, waaruit dus duidelijk blijkt, dat een kweeker, die maar te beschikken heeft over 1 H.A. grond, daarvan bijna de helft verliest voor 't gebruik van paden.

In latere jaren werd dit bezwaar wel wat ondervangen door 't gebruik van dubbele rijen en dus de paden tot de helft van 't aantal teruggebracht, niettegenstaande er hier ook weer andere moeilijkheden zijn ontstaan. Behalve deze tot nu toe genoemde bezwaren bij het gebruik van éénruiters, was 't altijd nog lastig, dat men onder deze ramen niet anders kon kweeken dan laag blijvende gewassen.

Wilde men hoog groeiende planten telen, zooals bloemkool, tomaten enz., dan was het meestal wenschelijk, deze alleen maar den eersten tijd met glas te bedekken, om ze dan in 't late voorjaar aan de buitenlucht bloot te stellen.

Voor zoover 't ons mogelijk was, hebben we nu nagegaan den reden, waardoor de groentekweeker werd aangespoord naar andere middelen uit te zien, temeer omdat onze uitvoer, vooral van vroege groenten, in de laatste jaren zoo sterk toenam.

Duidelijk kwam daarbij aan 't licht, dat het vooral de vroege groenten waren die bevredigende prijzen opbrachten, vooral is dit in den zomer 1912 gebleken. Indien we nu eerst eens even de teelt van de komkommers bekijken, dan weet iedere tuinbouwer dat er heel veel zorg en moeite voor noodig was, om de eerste komkommers aan de markt of op de veiling te brengen.

De dure paardenmest werd niet ontzien om een pittenbak aan te leggen, de eerste rijen, soms nog een tweede pittenbak, werden ruim met mest verwarmd, om toch maar voldoende bodemwarmte te krijgen; doch donkere dagen en scherpe Oostenwind, waren dikwijls oorzaak, dat we wel de planten door 't glas konden zien, doch behandelen, verzetten of verpotten kon niet gebeuren, omdat 't weer te ongunstig en te guur was.

Voor deze komkommerteelt zijn er kassen gekomen, waarbij men zich bijna niet heeft te storen aan vorst, sneeuw, of wat dan ook. Men krijgt meer een machinale kweekwijze.

"Kerstmis in 't land, de komkommerpitten in 't zand", zoo spreekt men tegenwoordig op de modern ingerichte kweekerijen. De machine wordt aangelegd en de cultuur begint; men wacht niet meer of de vorst nog komen zal, of de grond wat droger is, zooals zoo dikwijls bij het aanleggen van rijen gewacht moest worden.

Nu ja, er wordt wel gehoopt op weinig vorst en op helder weer, omdat daardoor veel brandstof kan bespaard blijven, doch 't zijn bezwaren, die voor een groot deel door flink stoken kunnen ondervangen worden.

Waarom nu warenhuizen, zoo zal men zeggen. Waarom nu niet doorgegaan met enkel kassenbouw. Volgens onze meening ligt de oorzaak in het uitbouwen van den grond.

Voor de komkommerteelt wordt ieder jaar de bovensteek van den grond door de z.g. staal verwisseld. Een grondsoort, bestaande uit graszoden, paardenmest en koemest dus een grondsoort, die naast veel voedsel, toch ook veel lucht bevat, wat juist voor de komkommers zoo machtig schijnt te zijn. Dit grond verwisselen geeft veel arbeid en kost veel geld. Men zal 't echter niet best kunnen nalaten, want ieder weet toch, dat versche grond veel voor heeft bij in kassen zoo beteelden grond, al voorziet men dezen laatsten nog zoo goed van mest en water. De inwerking van de lucht, het z.g.n. verweeringsproces, schijnt zoo nuttig en van zoo'n groot belang voor 't ontzuren, en voor het omzetten van verschillende voedingsstoffen, dat men dit proces niet kan missen, tenzij men den grond verwisselt.

Daarom heeft men nu de warenhuizen gekregen, meesta bestaande uit éénruiters, vooral de kap, en welke éénruiters men nu kan wegnemen, zoodra de daarin gekweekte planten de overdekking kunnen missen. Een gedeelte van 't jaar is deze grond dus blootgesteld aan de lucht. Regen, sneeuw en wat dan ook, kan meewerken, tot het losmaken van voedende bestanddeelen, welke voedingsstoffen anders nutteloos waren gebleven, dus in zoover is hierdoor opgeheven, het nadeel van vaste kassen, terwijl sommigen het geheele warenhuis uit losse ramen laten maken, dus ook het opstaande werk, vóór en eindschotten, waardoor 't mogelijk is, deze glashuizen met betrekkelijk weinig kosten over te zetten op 'n ander stuk grond.

Dit is niet alleen van veel belang voor den wisselbouw, doch is van onschatbare waarde voor den kweeker, die op huurgrond woont, en dus niet zeker is, of 't gebouw kan blijven staan. Vooral de tuinbouw bezit zooveel huurders.

Vergelijken we nu de warenhuizen bij de rijen, dan staat hier voornamelijk op den voorgrond: veel minder grondverlies. Er moeten ook wel paden in 't warenhuis, doch meestal wordt hiervoor een plank gebruikt, die dus weinig ruimte in beslag neemt en worden dan deze paden nog tot een minimum beperkt.

Rekenen we hier nu nog bij, dat er allerlei hoog groeiende gewassen, zooals stokboonen, tomaten, bloemkool, erwten enz. in geteeld kunnen worden en het voordeel, dat er altijd bij regenachtig weer in gewerkt kan worden, dan gelooven we voldoende het nut van warenhuizen aangetoond te hebben, terwijl er misschien nog andere voordeelen aan verbonden zijn, die bij ons niet zoo op den voorgrond kwamen.

Ze brengen echter ook bezwaren mee, n.l. het moeilijk of bijna onmogelijk kunnen bedekken met rietmatten, hetgeen we bij rijen wel kunnen, bovendien komt bij losse warenhuizen het lekken veel voor. Dit lekken, wat voornamelijk wordt veroorzaakt door het niet aansluiten van de ramen tegen elkaar, zal wel op den duur door een of ander middel worden opgeheven, doch het derde en volgens onze meening wel het voornaamste bezwaar is, de hooge kosten voor een kleinen kweeker.

't Gaat voor dezen niet zoo gemakkelijk, om in één keer zoo'n groot kapitaal bij elkander te krijgen. Deze moet zich meestal troosten, met een uitbreiding van 50 ramen per jaar.

Dit laatste is 't volgens onze meening vooral, dat 't bouwen van warenhuizen nog tegenhoudt, doch de oprichting van leenbanken in tuinbouwstreken is alweer een stap in de goede richting.

"Zal men het geraamte van een kas zetten van hout, beton of ijzer?" Dat is een vraag, die bijna nog niet beantwoord kan worden. Men kan kosten berekenen voor 't zetten, voor 't onderhoud enz., doch voor zoover ons bekend is, zijn er nog weinig proeven genomen, waaruit blijken kan, wat het voordeeligste materiaal is.

De prijzen worden tegenwoordig door de verschillende firma's zoo vlug en accuraat opgegeven, dat ieder die verder belang stelt, zich heel gauw kan laten inlichten.

Bijna iedere soliede firma zit dezen winter everladen met kassen- en warenhuizenbouw; en zooals mij werd verteld, waren 't voornamelijk warenhuizen; een bewijs dus, dat deze teeltwijze nog in 't begin is, en daarom hebben wij gemeend, goed te doen er de aandacht eens op te vestigen. J. L. B.

Werk voor de volgende week

In de Orchidecenkas.

Coelogyne. — Anguloa. — Maxillaria.

Waar Coelogyne cristata en variëte ten gekweekt worden, daar za! men zien, dat de rusttijd voor de meeste planten voorbij is en nicuwe scheuten zich aankondigen. Het is van algemeene bekendheid dat deze plant van gezelligheid houdt en gaan wij dus niet tot verplanting over, wanneer dat niet noodzake ijk s. Waar dus niet tot deze operatie wordt overgegaan daar trachten wij zoovel mogelijk compost tussehen de schijnknollen te werken.

Moeten wij tot verplanten overgaan dan laten wij de oude compost valien en snijden de bladerlooze schijnknollen, die achter de vierde van de nieuwe scheut zitten, weg, en worden de groeipunten naar het centrum van de pot of pan gekeerd. Waar deze planten in het groot voor snijbloemen worden gekweekt daar is het goed elk jaar eenige planten te verpotten, omdat twee jaren noodig zijn, voor dat zij weer volop bloemen kunnen geven.

In den regel worden zij gekweekt in pannen die voor de helft worden gevuld met scherven, waarover een dun laagje Sphagnum gelegd wordt. Voor compost maken wij klaar: graszoden-, varenwortelgrond en Sphagnum van ieder een derde deel. Wij laten het tamelijk grof en mengen er wat kleine stukjes potscherven door. Bij het oppotten, dat tamelijk stevig mag gebeuren wil men er wel om denken, dat deze orchidee gaarne op een heuveltje staat en dat is gemakkelijk uit te voeren. Na een flinke begieting geven wij ze een schaduwrijke plaats in de gematigde kas, waar de atmospheer vochtig gehouden wordt Bij helder weer worden de planten bespoten.

Wanneer wij voor de Coelogynes wat veel compost klaar maken dan kunnen wij in het overblijvende de Anguloa's verplanten. Immers Anguloa Clowesii, A. eburnea, A. dubia, A. Ruckeri, A. Cliftonii en A. uniflora beginnen te herleven. Zij groeien het beste in potten, die natuurlijk goed gedraineerd worden, terwijl de planten zoo opgepot worden, dat de voet van de plant iets beneden den rand van den pot komt. Een goede plaats vinden zij in de Cattleyakas. Na de verplanting is weinig water noodig, later, waneer de plant in vollen groei is, kan zij rijkelijk begoten worden. Het is noodig nu en dan de plant eens om te keeren, om het water uit de jonge scheuten te laten loopen, daar anders de kans groot is, dat deze verrotten. Zijn de bladeren volgroeid dan spuiten wij gedurig.

rig.
Ook onder de Maxillaria's komt nieuw leven en vooral de soorten candida, picta, Turneri striata, Moreana en nigrescens toonen dat door het maken van nieuwe wortels. Wij kunnen ze kweeken zoowel in potten als in pannen en die vullen wij, na ze voor een derde van de diepte gedraineerd te hebben met een compost bestaande uit Vartenwortelgrond en een weinig Sphagnum. De compost wordt stevig om de planten aangebracht en de planten krijgen een schaduwrijke standplaats. Het gieten moet voorzichtig geschieden daar het water gemakkelijk in de jonge scheutjes blijft staan, met het bekend gevolg.

Maxillaria Sanderiana en M. Lindenii

Maxillaria Sanderiana en M. Lindenii die nu bloeien kweekt men het beste in mandjes, omdat de bloemstengels naar beneden een uitweg zoeken en dat gaat iu een bloempot niet. In plaats van potscherven voor draainage, gebruiken wij bij deze wortelstekken van varens.

In den Bloementuin.

Planten. — Gras. — Buxusrandjes, enz. — Oculaties. er in zijn tuin een vijver op na

Wie er in zijn tuin een vijver op na houdt, dient deze week de kanten eens na te zien. Vooral als in dien vijver eenden en zwanen hun verblijf hebben, zal men op verschillende plaatsen de kanten aardig zien afgebrokkeld. Waar noodig vernieuwt men tuin of schoeiing, en brengt een nieuwen rand graszoden aan. Tevens kan men nu van de gelegenheid gebruik maken om water en oeverplanten uit te zetten. Met de Nymphaea's wachten we liever tot het laatst van April.

Wie nog struikheesters of rozen te planten heeft, die wachte, vooral niet langer, daar ze anders te ver zijn uitgeloopen. Plantsoen, dat laat in het voorjaar wordt uitgeplant, geeft heel vaak een slecht succes.

Ook waar we nog vaste planten hebben te verzetten, doen we dit spoedig.

Vorige week hebben we reeds een begin gemaakt met het zaaien van éénjarige zomerplanten. Einde April kunnen reeds heel wat soorten buiten worden uitgezaaid. Op natte gronden verdient het aanbeveling de bedden reeds nu om te spitten, zoodat ze nog wat kunnen opdrogen, waardoor de aarde wat kruimeliger wordt.

Op droge grouden wachte men echter en spit eerst even, voordat het zaad wordt uitgestrooid.

Allicht zijn sommige lezers in het bezit gekomen van een of meer in bloei getrokken heesters. Deze gooit men na de bloei

niet weg, doch snijdt ze flink kort in en geeft ze een plaatsje in den tuin.

Hier en daar beginnen de perken met voorjaarsbloemen al mooi in bloei te komen. We wachten nu dan ook niet langer, naar maaien het gras in de buurt van die perken netjes kort met de zeis. De perken komen dan beter vrij te liggen en komen meer tot hun recht.

In rechtlijnige tuinen kunnen de randen met Buxus, klimop en Eronymus nu netjes met de schaar worden bijgekuipt. Men zorge vooral de lijnen goed zuiver te hou-

De struikrozen, die we den vorigen zomer hebben geoculeerd, hebben we tegelijk met de andere rozen van hun winterdek ontdaan. We nemen ze nu eens onderhanden; is de oculatie goed, dan wordt het wildstammetje pl.m. 10 c.M. boven de veredelingsplaats afgesneden. De groeiende tamme scheut kan hieraan dan na verloop van eenigen tijd worden vastgebonden.

Heeft de oculatie een lengte bereikt van 25 à 20 c.M., dan wordt ze teruggesneden tot op 10 c.M., waardoor de scheut zich zal splitsen. Dit innijpen herhaalt men in den regel nog 2 maal, totdat men struiken heeft verkregen met 6 of 8 flink ontwikkelde scheuten, welke nu verder den geheelen zomer ongestoord door kunnen groeien.

De stamrozen, welke we in den voorgaanden zomer hebben geoculeerd, worden nu eveneens nagekeken. Alle wilde spruiten, die zich op de stammen bevinden, worden met een scherp mes glad weggesneden.

De oculatie wordt gedurende den zomer op dezelfde wijze behandeld als bij de struikrozen.

De stammetjes worden nu zoo spoedig mogelijk aan stokken gebonden.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Canna en Dahlia. — Cineraria en Calceolaria. — Azalea en Camellia. — Schizanthus.

Canna's en Dahlias' die den winter over bewaard zijn onder de tabletten eener kas of anderszins moeten nu aan den groei gebracht worden. De Cannasoorten zijn met kluit bewaard, waar we ze nu uitschudden om te scheuren. Hebben we hieraan genoeg dan nemen we alleen de mooiste koppen der wortelstokken liefst met eenige wortels bezet, waarin nu al eenige groei komt. We potten deze koppen één voor één op in zonalenpotten of wel meerdere bijeen in grootere potten al naar ze noodig hebben, daar de eene variëteit veel zwaarder wortelstokken maakt als de andere. Men pot ze op in een stevige aardsoort, flink met zand vermend voor een zuiver wortelgestel. Ook zet men die jonge koppen wel op een warme kisting in turfmolm, om ze op te potten als ze goed be-worteld zijn. Dit moet echter zoo vroeg gebeurd zijn, dat ze nu opgepot kunnen worden. Zijn ze opgepot, dan graven we ze in op een warme voet, wat we ook doen met eerst genoemden, om de groei te bevorderen. Al spoedig groeien de scheuten door en vormen bladeren, zoodat ze als het weer dit toelaat van de ramen ontbloot worden, doch nog des nachts met een rietmat gedekt.

Dablia's kan men overeengomstig behandelen. Ook p'ant men deze wel direct buiten uit, maar dan pas ha'f Mei. Van deze scheuren we de knoistrouken, om maar een gedeelte er van uit te planten, daar we anders te veel scheuten krijgen. Vooruit in pot gekweekt, bloeien ze reeds in Juli.

Nu de zon meer kracht krijgt nemen we de ramen van Cineraria en Calceolaria af, daar ze beter de directe zonnestralen doorstaan als door het glas. Bovendien ontstaat dan dikwijls groene buis door tocht onder de ramen. Beide soorten vormen een goed materiaal voor voorjaarsperken, waar ze nu direct al op geplaatst worden of zoo we nog te veel nachtvorsten hebben over een paar weken. Zeer schoon voor perken, en voor balcons! We moeten het atijd echter zoo inrichten, dat men kan dekken met matten zoo dit noodig blijkt.

Azalea's zijn nu grootendeels uitgebloeid en nu wenschen we ze te bewaren voor een volgend jaar om dan weer van hare bloei te genieten. Dit gaat uitstekend, als ze dezen winter niet te vroeg geforceerd zijn of van droogte geleden hebben, waardoor ze alle bladeren kwijt zijn, zulke planten direct, of hebben een paar of drie noodig om op verhaal te komen. De uitgebloeide planten zetten we nu het best in een koude kas of koude kamer dicht bij 't licht. Eerst nijpen we alle vruchtbeginsels er uit. In 't laatbit van April laat het weer gewoonlijk toe ze naar bniten te brengen. Regelmatig gieten en dagelijksch besproeien zijn zaken om ze weer aan den groei te krijgen en te houden.

Brengt men ze buiten dan worden ze eerst eenige dagen in de schaduw geplaatst, om aan de lucht te laten wennen, waarna we ze met pot ingraven op een zonnig plekje. Zijn er bij die dit noodig hebben, dan verpotten we ze in boschgrond. De anderen geven we elke week een keer vloeimest en alles sproeien we een paar keer per dag "over den kop". Heeft men een verzameling Azalea's, dan kan men ook een bed klaar maken van boschgrond, om ze uit de pot in te planten, waar ze mooier gewas maken, doch in het najaar weer meer lijden van het opnemen.

Ook de Camellia's raken uitgebloeid en maken nu scheutjes van een 5 c.M. lengte, aan welks einde reeds als een klein knopje de toekomstige bloemknop zichtbaar is. Zijn de scheutjes zoover, dan houdt men de planten wat droger en de knop wordt dikker. Dan eerst brengt men ook deze planten buiten, waar we ze met pot ingraven en evenals Azalea's des zomers veel vloeimest en water geven ter bevordering

der knopvorming.

Door van nu af aan met tussehenpoozen Schizanthus in verschillende soorten uit te zaaien, kan men van deze schoon bloeiende planten een groot deel van het jaar genieten. De verschillende geklenrde bloempies gelijken veel op die van sommige Orchideeën. Gewoon in een koude bak gekweekt, bloeien ze zeer rijk. Hebben ze de pot goed doorworteld dan dienen we zoo af en toe wat vloeimest toe. Het best versieren we er onze koude kassen mee, daar ze voor perkbeplanting minder geschikt zijn en door het slappe gewas wat spoedig verregenen of verwaaien.

Utrecht. J. A. Holfingh.

In den Moestuin.

Asperge. — Specerijkruiden. — Aardappels.

Voor het planten der a perges is het nude tijd. De voorbereidende werkzaamheden, n.l. het gereedmaken der bedden, waarop de asperges zulen worden geplant moeten achter den rug zijn, deze bespreken we thans niet; maar verouderstellen, dat het bed diep los is gemaakt, goed bemest, enz.

De bedden worden twee- en éénrijig aangelegd. Voor particulier gebruik is de tweerijige aanleg aan te bevelen.

Bij tweerijigen aanleg geeft men de bedden en paden een breedte van één meter. Bij eenrijigen aanleg zijn de bedden 40 c.M. en de paden 80 c.M. De bedden worden 20 c.M. diep uitgeschept en de grond in de paden geborgen. De bedden worden nu met korten mest weer opgevuld tot aan het oorspronkelijke oppervak en hierover wordt weer grond aangebracht, die in de paden ligt.

Het oppervlak van den grond in de paden is nu nog iets hooger gebleven dan in de bedden. De bedden liggen dus een weinig hol. Nu worden kleine heuveltjes gemaakt op de paats waar de asperges zullen worden geplant. De heuveltjes komen op de éénrijige bedden juist in het midden op 50 à 60 e.M. afstand. Bij twecrijigen aan eg zet men de planten op 60 c.M. afstand in de rijen, en ook de rijen onderling op 60 c.M. en wel in verband.

Voor het planten heeft men tweejarige klauwen noodig, of als deze ontbreken sterk ontwikkelde éénjarige. Oudere klauwen geven meestal aanleiding tot mislukking. Wanneer men plant, worden de wortels der klauwen mooi over het heuveltje verdeeld en daarna bedekt met grond. De toestand is nu altijd nog zoo, dat de oppervlakte der paden iets uitsteekt boven de bedden. In het tweede jaar komt de grond eerst gelijk te liggen. Bij het planten wordt er nog acht op gegeven, dat de richting van den wortelstok overeenstemt met de lengterichting van het bed. Na het bedekken met grond moeten de neusjes nog eventjes boven het oppervlak uitsteken.

We springen nu een paar jaar over en zijn zoover, dat de asperges om ervan te steken worden gekweekt; dan is thans ook de tijd daar, dat voor dit deel der cultnur een aanvang moet worden gemaakt. Ik bedoel het ophoogen der bedden, om grond aan te brengen, waarin de pijpen zullen groeien.

De grond wordt nn uit de paden geschept en netjes over het bed verdeeld. Bij éénrijigen teelt worden de bedden nn 80 c.M. breed en de paden 40 c.M. Bij dubbele rijen wordt het bed 1,40 M. en de paden 60 c.M. breed. Niet alle grond wordt in één keer op de bedden aangebracht, maar den eersten keer ongeveer 10 c.M. en een week later nog weer 10 c.M. De warmte zal dan beter in den grond zijn opgenomen. Bij warm weer kan men reeds op het laatst van April en soms nog vroeger de eerste pijpen steken; maar in koude voorjaren, wordt het niet vóór Mei.

Bedden, die het derde jaar ingaan, laat men dat jaar nog niet te lang opgehoogd om asperges te steken, men zou dan in één keer de plauten te veel kracht ontnemen. Van oudere bedden steekt men tot omstreeks 24 Juni.

Daar de asperges, wanneer ze gestoken worden, moeten groeien van de opgenomen voedingsstotfen in het vorige jaar verzameld, dus van reserve-voedsel, en omdat ze onder de aarde blijven toch geen voedsel kunnen verwerken, komt het mij voor, dat bemesting van asperges om dezen tijd noodeloos is *). Later als het steken ophoudt, komt gemakkelijk opneembaar voedsel van pas, opdat de plant zich weer kan herstellen en voor den onnatuurlijken toestand in het voorjaar weer nieuwe kracht kan verzamelen.

Legt men dit jaar nieuwe aspergebedden aan, dan kan nog zeer goed van de ruimte tusschen de planten worden geprofiteerd. Hooggroeiende gewassen zijn daarvoor af te kenren, maar aardappelen, bieten, kool en stamboonen gaan daarvoor het eerste jaar zeer goed. Het tweede jaar kon wat eerder worden begonnen en dan neemt men nien, prei, salade en later in het jaar andijvie of andere lage groenten.

Als tockruiden kunnen nu worden gezaaid behalve peterselie en seldery, die ook reeds gezaaid zijn: boonenkruid, borage, dille, dragon en majoraan op een warm plekje, pimpernel, venkel en wijnruit.

De aardappels, althans de vroege, kunnen thans ook in den grond, zonder aanspraak er op te willen maken, dat vroeg is begonnen; maar als men daarop niet speciaal zich wil inrichten moet wel tot nu gewacht. Zelfs met het poten der late aardappels is of wordt nu reeds een begin gemaakt. Beter is het echter maar niet al te vroeg ermede aan te vangen, want de nachtvorsten in de eerste helft van Mei doen ook de jonge spruiten afvriczen. Een heel goede late soort is de Roode Star. De knollen zijn rood, de vorm rond tot ovaal. Op tabel is deze aardappel geel. De opbrengst is groot en de ziekte heeft er weinig vat op. Als middel-vroege aardappel kan ik aanbevelen de Koh-i-noor. Een ronde, mooie aardappel, geel en welig op schotel. Zonder voorgekiemd te zijn, is deze aardappel begin à half Augustus gereed.

H. Stienstra.

In den Fruittuin.

Veredelen. — Winterveredelingen nitplanten. — Spleetenten.

Voor den leek, die zelve zoo wat in het kweeken liefhebbert, is het veredelen een der moeilijkste bewerkingen, waarvan echter het slagen niet weinig er toe bijdraagt, het genot van een tuineren te verhoogen en de lust in het zelftuinieren zeer doet toenemen. Veredelen, enten, griffelen, of hoe men deze wijze van ongeslachtelijke voortplanting ook noemen wil, is al bijna zou oud als de menschleid zelve. Als eerste methode kan het plakzoogen worden aangemerkt, waarvan de voorbeelden door

de natuur zelve werden aangegeven. Ook nu nog kunnen we in bossehen of bij hagen aaneengroeiingen constateeren welke geheel zonder menschelijke hulp tot stand Waar aan twee dichtzijn gekomen. bijeenstaande takken, ook al zijn deze niet van den zelfden boom, tengevolge van het tegen elkander schuren ontvellingen zijn ontstaan en deze wonden door den diktegroei elkander aanhoudend raken, zien we het wondweefsel dat beide de len vormen active wondweisel dat beide de lei vormen zich vereenigen, waardoor de beide deelei door één verband vereenigd worden en de samengroeiing geschiedt. Hierin heeft de natuur een vingerwijzing gegeven dat alle samengroeiing, onversehillig hoe de wonden zijn aangebracht en welke entwijze toegepast wordt, door de bastlagen moet geschieden, en het daarom vóór alles noo-dig is, dat de bastlagen van ent en onder-stam elkander raken. Hierdoor wordt het mogelijk, dat de door de toegebrachte verwondingen onderbroken sapstroom zieh herstelt en de levensverrichtingen van ent en onderstam, hoewel langzaam, weder nor-

Ook de andere entwijzen waren reeds lang voor het begin onzer jaartelling bekend, Chineezen en Japanners waren met hun vroege beschaving er reeds voor ceuwen bedreven in; Grieken en Romeinen kenden het enten en hunne oude schrijvers stelden de bijzonderheden er van te boek. Toch duurde het tot na de nitvinding der boekdrukkunst eerdat de kunst van enten gemeen goed werd, en het geloof dat het een mysterieuze haudeling was, waarvan de gelukking van zekere van onzen wil onafhankelijke voorwaarden afhing, hield zich nog lang staaude, en was het ook hierbij weer de maan, wier invloed niet onderschat mocht worden.

Ofschoon wij, als kinderen van enzen tijd, ons bij enze werkzaamheden in den tuin slechts laten leiden door de wetten die de natuur ens voorschrijft, zoo erkennen we toch gaarne, dat er bij het enten en de gevolgen er door verkregen, nog veel is dat we niet begrijpen, althans de oorzaken er van niet kunnen aangeven. 't Is hier niet de plaats om op in deze zeer interessante quaestie verder in te gaan, we verwijzen nogmaals hiervoor naar het, in de vorige week door den Red. B. B. aanbevolen boek van dr. H. Bos.

De winterveredelingen, welke na de nitvoering tijdolijk werden ingeknild moeten nu, naar de plaats waar ze tot volslagen boomen zullen worden opgekweekt, worden overgebracht. Bij het nitplanten worden ze met de noodige omzichtigheid behandeld, opdat niet de geringste verschuiving tusschen ent en onderstam plaats hebbe. De copulatie, de methode welke bij de winterveredeling meestal wordt toegepast, kan ook zeer goed op vaststaande onderstammen worden uitgevoerd. Wanneer een zeker aantal stammen door spleetenten zal worden veredeld en er zijn er onder welke voor die entwijze nog te dun zijn, dan is het copuleeren het aangeweze middel om te voorkomen dat er tusschen de veredelde stammen nog wilde voorkomen.

Het spleetenten, hoewel een methode die vrij groote verwondingen noodzakelijk maakt, vindt in ons klimaat algemeene toepassing.

De ondervinding leert dat de uitvoering gemakkelijk en de resultaten, ook voor den leek, veelal bevredigend zijn. Voor alles is scherp gereedschap een eerste vereischte, alle wonden moeten glad zijn en de snijvlakten aan de ent behalve glad, ook strek en vlak. De onderstam wordt op de gewenschte hoogte opgetopt, eenigszins schuin bijgesneden en op de plaats waar de ent zal komen, vlak gemaakt. De vorm van den afgezetten

^{*)} Alleen wanneer het waar is, dat door de aanwezige voedingsstoffen de groei wordt opgewekt, ook al wordt er geen voedsel opgenomen, dan kan bemesting nuttig werken. In deze zaak is evenwel het laatste woord nog lang niet gesproken. Ternanwernood het eerste. — B. B.

476

stam is daardoor niet ongelyk aan het mondstuk van een houten kinderfluit. De aldus toebereide stam wordt over het midden 3 à 4 c.M. gespleten, wat bij dunne stammen met een heel gewoon mes gemakkelijk is uit te voeren. Dikke stammen kunnen het gebruik van een kliefmes met hamer noodzakelijk maken. De ent of griffel, die een lengte van van 3 à 4 oogen heeft, wordt aan de onderzijde zoodanig wigvormig bijgesneden, dat zij juist in de wonden van den onderstam past. De bast of buitenzijden van een entrijs vormen aan het toegespitste deel een omgekeerde drichoek, aan welker ba-sis een knop geplaatst is. Met het mes waarmed de gevaal is. waarmede de wond in den stam is gemaakt, wordt de spleet een weinig open gehouden en de ent in de wond geschoven. Zooals we reeds zeiden, moeten de hastlagen van ent en onderstam elkander raken, bij oudere stammen of bij het her-enten van boomen, waarbij de bastlagen plus de schors aanmerkelijk m dikte met die van de ent verschillen, brengen we de ent een weinig naar binnen. Een verband is bij deze entwijze niet noodig, de gspleten stam klemt de ent voldoende vast, bij zeer dunne stammetjes kan het gebeuren dat een bandje noodig is om de ent vast te houden, terwijl hij dikke stammen een wig in den spleet kan beletten dat de stam de ent als 't ware doodknijpt.,

Alle gemaakte wonden moeten zorgvuldig met entwas bestreken worden, ook het wondje aan de bovenzijde van de ent zelve.

Entwas, waarvoor de recepten veelvuldig zijn, welke in vorige jaargangen meermalen zijn opgegeven, moet aan een paar voorwaarden voldeen, ze mag bij warmte niet afdruipen en bij koude niet springen, haar eenige doel is de buitenlucht af te skuiten. Daarom is het totaal overbodig de wonden met zoo'n overmatige dikke laag was te besmeren, de resultaten worden er niet door verhoogd, tenzij we bij gebrek aan entwas ons moeten behelpen met een mengsel van koedrek, klei en koehaar. Dit laatste bestanddeel dient om te verkrijgen, dat onze primitieve entwas bij uitdroging toch aaneen blijft.

We bevelen dit laatste preparaat volstrekt niet aan, maar men moet zich weten te behelpen. J. C. M.

CORRESPONDENTIE.

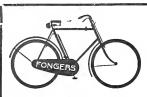
Mevr. L. te Overveen. — Wij ontvingen voor U een briefk., betreffende Wilde Primula's; doch daar we Uw adres niet meer bezitten, kunnen wij deze niet opzenden Wanneer U er alsnog belang in stelt, gelieve U even te schrijven. — Red.

W. A. R. Jr., te 's-Hage. — Dank voor Uwe inzending met de fraaie foto, welke wij gaarne plaatsten.

PRIJSCOURANTEN.

Firma J. B. L. van Lier, *Utreeht*. — Prijscourant van Tuinbouw-gereedschappen, Tuinmenbelen, enz.

G. Wouters, Nijkerk od Veluwe, Prijscourant van Pioen-Dahlia's.

Het is ons belang, den kooper goed te bedienen. Een tevreden klant komt terug en wekt anderen op, zijn voorbeeld te volgen.

Wij hebben dit steeds voor oogen gehouden en leveren het beste voor den laagst mogelijken prijs.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Vraag No. 315.

a. Ik heb mijn HANG-PELTATUMS, die ik den vorigen zomer in bakken op het balcon had, gedurende den winter in den kelder overgehouden en nu in de serre geplaatst. Ze hebben in den kelder tamelijk LANGE WITTE RANKEN gemaakt, die in enkele dagen al een ietwat groenachtig gele tint hebben gekregen. Mag ik die ranken afsnijden of niet? En kan ik volstaan met de aarde in de bakken bovenop los te maken en aan te vullen met nieuwe aarde vermengd met wat koemest, en dan de bakken buiten eens door en door nat te maken?

b. Ik heb ook nog leege BALKON-BAK-KEN, die ik met hooge planten wil voorzien. Kan ik daarin nu, Oost-Indische kers en Lathyrus uitzaaien?

c. Wat verstaat men eigenlijk onder BALCONGLORIE?

 $\Gamma elp.$ M. C. S.

Antwoord: a. Ja dat kan wel, maar u kunt ook uw hang-Pelargoniums stuk voor stuk met kluit uit de bakken te nemen den grond in de bakken ververschen en met mest om werken en dan daarna de Pelargoniums weer uitplanten. De planten kunt u dan tevens tot op de sterkste takken wat inkorten. De dunne fijnere twijgen kunnen alle worden weggenomen, evenals de langgerekte nieuwe spruiten.

b. Ja, maar kies van *Lathyrus* ook de variëteit "Cupido", die blijft laag en bescheiden van groei en toch bloemrijk en kan als hangplant dienst doen.

c. Balkonglorie is een naam welke door menschen, die specuieeren op de gedegeloovigheid van het publick, wordt gegeven aan een mengseltje zaden, dat vaak gebleken is niet veel zaaks te zijn. Het beste is en blijft bij een vertrouwde er is niets aungekomen, wijl eene groote hoeveelheid MIEREN de BLOESEM uitzoog of AFKNAAGDE, zoodat er van vruchtzetting geen sprake was. Nu begint hij weer te bloeien en spora-

Nu begint hij weer te bloeien en sporadisch zie ik weder hier en daur een mier. Zou u nu zoo goed willen zijn, mij daar-

J. BONKENBURG & Co.

Kweekerij "BLOEMLUST", Heemstede,

bieden aan;

Extra Enkele Begonia's op kleur naar keuze								per	100	f	5.50
" " " fraai gemengd .					"	,,	,, 0.60				5
" Dubbele " op kleur naar keuze					,,	,,	,, 0.90	"	"	"	7.50
" " " fraai gemengd .					,,	,,	,, 0.80	11	22	,,	7.—
" " " fraai gemengd . Canna's in extra prachtsoorten					,,	,,	,, 2.—				17.50
Cactus-, Pioen- en Enkele Dahlia's op soort							,, 3.25				
Gladiolus America, prachtig rosa					11	•••	., 1.50	•••			12.50
" Halley, zalmkleurig rosa	per	stuk	f 0.3	0	"	**	., 2.50	"	"	,,	
" Pink Beauty, rosa, de vroegste .											9
" Princeps, schitterend scharlaken.								"	"	77	
" extra gemengd											1
Lilium auratum, Japansche Goudlelie	nor	etul-	€0.30	'n	"	"	9.50		"		4.—
Diversche Lelie's, Spiraea's,		,								,	,
Bestellingen hoven £ 250 france hij l	hostoll	inger	hov	on	f F	·	zenden	wii o	n 701	n	

Bestellingen boven f 2.50 franco, bij bestellingen boven f 5.— zenden wij onzen afnemers dezen zomer franco tusschen 1 Mei—1 Sept., datum naar verkiezing, :-: :- een prachtig kistje afgesneden bloemen uit onze kweekerij. :-: :-:

Prijscourant en prijsopgaaf gratis en franco op aanvraag.

zaadfirma te koopen Dan weet men wat men koopt en ook dat het goed is.

Vraag No. 316. In mijn tuin staat een PERZIKBOOM. Die bloeide verleden jaar prachtig, doch tegen een middel aan de hand te willen doen!

 $Den\ Haag.$

W, T. E.

Antwoord: Als uw perzikboom vrij staat (struikvorm), kunt u lijmbanden aanleggen, op de manier als in 't najaar

MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:= Westzaan (Holland).

VENSTERGLAS.
SPECIALITEIT IN BROEIGLAS.

J. DE VOS Jr., SINGEL 426, STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

tegen de wijfjes van den wintervlinder worden aangelegd. (Hinsberg's ,,Einfach'' is een goede lijmband). Bij leiboomen wordt de zaak lastiger; dan moet er getracht worden, de plaats te outdekken waar het nest zit, en daarna met inspuiting van zeer licht benzine of zwavelkoolstof (voorzichtig: brandbaar en vergiftig) de mieren te dooden. Mogelijk kunt u langs de schutting stukken spons, gedrenkt in

rantes candida, Trollius, Anjers, Alstroerantes candad, Prollius, Anjers, Alstroemeria's, Polyantharoosje, enz. opgevischt, als mooie bloemen. Zijn die ook
voor mij geschikt?
c. Op de markt kocht ik bolletjes, welke
de koopman "paducaasjes" noemde. Kent
u den waren naam (Holl. en Lat.?)
d. Ik kocht een Jap. leliebol: Lilium
magnificum. Dien zette ik op een laagje
aarde daaren den hol tevens in een laag

aarde, daarop den bol, tevens in een laag koemest en daarop weer aarde. Hoe moet ik nu verder doen! Veel, of weinig water? Teel zon? Koelte?

Amsterdam. J. B.

PHYTOPHILINE

en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de plantên zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in mede omgaan. Worden voor net geordik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk ir. het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophi-line maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f 60.—, per bus van 1 Kgr. f 2.75. Ook in kleinere verpakkingen

verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezon-

Maatschappij

Molenstraat 15 DEN HAAG

honingwater, neerleggen. mieren daarin komen, kunnen ze В. В. kokend water gedood worden.

raag No. 317.

Terugkomende op mijn vraag en uw antwoord in no. 18, vraag ik u met dezen beleefd mij nogmaals te willen voorlich-ten a. Welke soorten RIJKBLOEIEN-DE planten kan ik zoo langzamerhand zaaien, om van dezen zomer vele bloe-men te hebben. Bijv. ook die, geschikt voor 't knopsgat. (De bak staat in de gloeiende zon.)

b. Kan daarin ook een kamperfoelie gezet worden. Liefst een niet te hoog

opgroeiende soort.

Antwoord: Van de door U genoemde bloemplanten, hoe fraai overigens, zijn feitelijk alleen de Polyantha-roosjes geschikt om in den bak te zetten. Maar niet zaaien. moet die als bloeiende planten aan-affen. Ook de Kamperfoelie is ongeschaffen. Ook de Kamperfoelie is onge-sehikt. Maar er is verder overvleed van zaadgoed. Eerstens de fraale nieuwere O. I. Kers ('aaggroeiende soorten nemen) en de dwerg-Lathyrus (Cupido). De gemakkelijkste bloemen zijn misschien wel de Afrikaantjes, waaronder tegenwoordig ook heel fraaie variëteiten. Als rijke, langdurige bloeiers komen voorts in aanmerking: Petunia's, Clarkia's, Collinsca, Mimulus, Phlox Drummondi, Portulaca, Thunbergia (om over den rand van den bak te hangen); ook Goudsbloemen, Papavers en Korenbloemen, enz. doen het goed, de beide laatste worden echter licht wat wild. Voor nazomer-bloei komen vooral Asters in aanmerking; als er gelegenheid is, kunt U b.v. de Asters in potten opkweeken, om ze in den nazomer in den bak te zetten, ter vervanging van andere bloemen, die dan vele planten in pot koopen en die in den bak overzetten. Wat er met "paducaas-jes" bedoeld wordt, vermes raden. — Lelies moeten diep opgepot worden omdat ze aan den stengel wortels maken. De zon moet niet op den pot schijnen; maar als deze gemaskeerd is verlaugen stengel en bloemen wêl zonne-schijn. Naarmate de plant hooger wordt, geregeld meer water geven.

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

Dinsdag 8 April zal in "Artis" te Amsterdam de maandelijksche bijeenkomst der vaste keurings-commissie plaats heb-ben. Des namiddags, van 2 tot 4 uur, kunnen de inzendingen kosteloos beziehtigd worden.

Bloemenkeuring te Haarlem op 25 Maart 1913.

Getuigschrift van Verdienste: Narcissus Campernelli odorus aiganteus als nieuwe verscheidenheid ingezonden door de firma G. Zeestraten & Zonen te Oegst-

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

geest. Bloem donker goudgeel gekleurd, blad breed, groeiwijze forsch en krachtig. Naar aanleiding van deze inzending merkt de Commisie van beoordeeling op, dat zij deze verscheidenheid eene verbetering acht van de gewone Narcissus Campernelli odorus.

Vereeniging van Oud-Leerlingen der Rijkstuinbouwwinterschool te Tiel.

Den 24en Maart, werd te Tiel een Vereeniging van Oud-leerlingen der Rijkstuin-bouwwinterschool te Tiel, opgericht. Al de aanwezige oud-leerlingen (24) traden als lid toe. Secretaris is de heer C. Boudewijn te Zalt-Bommel.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIGTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

LEESTAFEL.

Bemestingsleer voo tuinbouwers, in twaalf lessen, door H. Stienstra, leeraar G. A. v. Swieten Tuinbouwschool te Frederiksoord. Uitg. N. V. "Stoomdrukkerij Floralia", Assen. Prijs 60 c.

Over bemestingsleer hebben we in onze taal reeds verscheidene grootere en kleinere werk jes. Een bemestingsleer, speciaal voor tuinbouwers, kenden we alleen nog maar in 't werk van dr. J. Th. Cattie. En nu dit werkje van den heer Stienstra.

Een bemestingsleer samen te stellen voor den tuinbouwer is niet gemakkelijk, zegt Sch. in zijn voorwoord, omdat er nog zoo weinig vaste gegevens bestaan op dit gebied en vaak zooveel verschil bestaat in wat opgegeven wordt. O.i. is de heer S. zeer goed geslaagd en heeft hij met de samenstelling van dit boekje velen aan zich verplicht.

De inhoud geeft weinig theorie, maar is in de cerste plaats op de praktijk gebaseerd. Zoo wordt in de vijfde les het geseerd. Zoo wordt in de vijtee ies het gebruk van den mest in de verschillende tuinbouwstreken in ons land besproken, hoe in het Westland wordt bemest, welke meststoffen men in Boskoop veel gebruikt en op welke wijze, hoe de bemesting der bloembollenvelden geschiedt, enz. In de elfde les geeft Sch. een uittreksel van de vijkende progressie van de vijkende van de vijkende progressie van de vijkende van uitkomsten van verschillende proefnemingen, die in ons land op tuinbouwgebied zijn gedaan. Wij achten dit goed gezien. We hebben het steeds jammer gevonden, dat de verslagen van de rijkstuinbouwproefvelden, die elk jaar onder leiding van onze Rijkstuinbouwleeraren worden aangelegd, nog zoo weinig onder de oogen komen van onze tuinbouwers, die er toch zoo dikwijls een aanwijzing in kunnen vinden, in welke richting ook door hen proeven te nemen zijn

Sch. begint in de eerste les met een bespreking van den natuurkundigen toestand van den grond. Zeer terecht. Want bemesten is niet alleen het in den grond brengen van de noodige voedingsstoffen, maar heeft ook in veel gevallen verbetering van de natuurkundige gesteldheid ten doel. De tweede les behandelt "wat de planten aan den boden ontnemen", waarna in de derde en vierde les de stalmest en andere natuurmeststoffen worden besproken. De zesde en volgende drie lessen zijn aan een bespreking der verschillende kunstmeststoffer. gewijd, terwijl in de tiende les eenige

belangrijke onderwerpen ter sprake komen, betangrijke onderwerpen ter sprake komen, zooals mengsels, de wet van het minimum en aankoop van kunstmeststoffen. De twaalfde les is niet de minst belangrijke; in deze les bespreekt Sch. de practische toepassing, nl. de bemesting van den moestuin, die van ooftboomen en die van gazons, van sierboomen, heesters en bloe-men. Het is hier niet de bedoeling van den schriiver vaste recepten te geven; 't is ook niet mogelijk, een algemeen voorschrift te geven, hoe ieder gewas moet bemest worden, omdat de bodemgesteldheid zoo zeer uiteen kan loopen. Wat Sch. hier geeft, dient meer tot leiddraad, om de richting aan te geven waarin men de be-

mesting moet sturen. Het boekje is in eenvoudigen en bevattelijken stijl geschreven. Misschien was een kleine toelichting, wat men onder de z.g. hongerperiode der vlinderbloemige gewassen (blz. 27) verstaat, nog wel gewenscht, evenals wat bedoeld wordt met: ze werken indirect bemestend (blz. 42).

Wij hebben het werkje van den heer Stienstra met genoegen leeren keunen en bevelen het gaarne bij onze lezers aan. W. F. A. G.

Mededeelingen van de Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool, Deel

VI, afl. 2., Wageningen, H. Veenman.
De inhond van deze afl. bestrat
uit het volgende belangrijke, exact-wetenschappelijke artikel van dr. H. M.
Quanjer: Die Nekrose des Phloems der Kartoffelpflanze, die Ursache der Blattrollkrankheit. Het uitgebreide onderzoek voert schr. tot de conclusie, dat deze ziekte niet het gevolg van een specifieken ziekte-veroorzaker is; het is zeer onwaarschijnlijk, dat men hier met eene parasitaire ziekte te doen heeft. Intusschen zijn de onderzoekingen nog nict afgesloten, en hoopt schr. later nog een vervolg-artikel te geven over den "Schutz der Kartoffel-sorten gegen die Blattrollkrankheit".

Handelingen van den Nederlandschen Tuinbouwraad, no. 7. Jaarverslag 1912. — De werkzaamheid van de groote organisatie van den Ned. Tuinbouw culmineerde in 1912 in de groote internationale Londensche tentoonstelling, waar een zeer be³angrijk succes te boeken viel, dank zij eerstens de superioriteit der Hol-

landsche producten, doch dank vooral ook de goede werking van de organisatie, waarbij blijkens het voor ons liggend verslag reeds meer dan honderd vereeniginzijn aangesloten, vertegenwoordigende pl.m. 23,000 leden.

Na eenige zeer waardeerende woorden aan de nagedachtenis van de heeren Anthyony van Namen en Daniël Johannes van der Have "volgt het verslag van de 4e algemeene vergadering, gevolgd door dat van de reeds genoemde Londensche tentoonstelling.

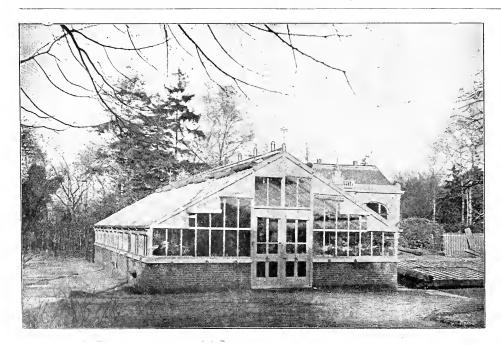
Vervolgens zijn opgenomen de verschil-lende wetten, den tuinbouw betreffende, hetzij rechtstreeks, hetzij zijdelings. Allereerst de wettelijke organisatie van

den phytopathologischen dienst; dan de wet tot wering van den Am. Kruisbessenmeeldauw; en eindelijk de Vogelwet.

Jaarboekjo der Vereeniging van Oud-Leerlingen der G. A. van Swieten-tuin-bouwschool te Frederiksoord, 1913. — G.

Hovens Greve — Steenwijk. Dit jaarboekje is zoo langzamerhand ceno gewaardeerde verschijning op onze Leestafel geworden. Ook nu weer namen we met belangstelling kennis van den inbuud. We zien bee er on de († A. v. Swiesen) houd. We zien hoe er op de G. A. v. Swieten-tuinbouwschool krachtig gewerkt wordt, om flink ontwikkelde jonge tuinbouwers de wereld in te zenden; zoodanig, dat ze met een degelijken praktisch-theoretischen ondergroud toegerust, het als het ware zelf in de hand hebben, zich tot bekwame vaklieden verder te ontwikkelen en zich eene positie te veroveren. Ook na het verlaten der school blijft deze het centrum, waarmee de leden, over de geheele wereld reeds verspreid, in contact blijven. Het boekje bevat, behalve de berichten

betreffende het vereenigingsleven en het tuinbouwvak, weer de altijd lezenswaarde, instructieve mededeelingen betreffende de school, de bloemisterij, de fruitteelt, de groenteteelt, de bemesting, de bijenteelt. Verder nog opstellen van de oud-leden Uphoff, Nieuwpoort en Wezel; dan iets over de "Studie omtrent het voorkomen van bloemknoppen op één- of meerjarig vruchthout bij appel- en peervariëteiten", een hoogst belangrijk onderwerp. Een adreslijst der leden besluit het boekje.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Druiven- en

.680

Perzikenkassen.

Kyaniseerinrichting.

G. KOELEWIJN.

BAARN.

TELEFOON No. 254.

REUZEN COMEET-ASTERS

Haar een foto in natuurijke kleuren (sterk verkleind)

(Gewonnen door Sutton & Sons)

OVERGANGS- EN EINDEXAMEN DER RIJKSTUINBOUWWINTER-SCHOOL TE AALSMEER.

Bevorderd tot de 2e klasse: A. v. d. Boon, Wonbrugge; H. G. Crayé, J. v. Efveren, L. A. Eringa en C. de Groot, te Amsterdam; D. Hansen en A. Heeren, te Aalsmeer; J. Jansen, Amsterdam; J. Janssen—Miggels, Nijmegen; B. C. Jongejans, Nieuw-Vennep; H. G. Kessler, Amsterdam; E. J. Kroon, Haarlem; B. v. Ommen, Deventer; H. W. Siebol, Amsterdam; M. Ch. Spoel, Buiksloot; J. B. Stark, Amsterdam; Th. Verbeek, Sloten. Afgewezen drie.

Het diploma ontvingen: C. F. Bendien en H. P. Bendien, te Amsterdam; D. ten Boom, 's-Gravenhage; E. G. C. Croiset, Aalsmeer; J. G. L. Das, Amsterdam; Ald. Eveleens Azn. en Jac. Hage, te Aalsmeer; J. Haverman, Amsterdam; Alb. Keessen, C. Spaargaren Jb.zn. en W. Tas Dzn., te Aalsmeer; Th. Wennink, Amsterdam

Voor enkele vakken: mej. M. Baardse, mej. G. Keessen en mej. M. G. Keessen, te Aalsmeer.

ADVERTENTIËN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu.

daarin worden o.a. aangeboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Catifornische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor den Pulverisateur (vermorei) voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden. (456)

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Pryscouranten en Gebruiksaanwyzingen kosteloos.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG,

Tuinbouw=Inrichting, :- :- :- ZEIST. -: -: -:

N. V. "DE HOOGEBERG" — AFD. TUINVERSIERING VELSEN (HOLLAND)

Heden verschijnt

onze nieuwe catalogus met ruim 100 nummers.

Wordt op aanvrage GRATIS toegezonden.

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

4590

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Vraagt stalen van onze voorjaarsen zomer-nouveautes voor costumes en blouses: Crêpe de hne, Eolienne, Voile, Foulard, Messal ne, Mousseline 120 cM. breed, van 65 cents per Meteraf, in zwart, wit, effen en gekleurd, zoo ook geeffen en gekleurd, zoo ook ge

— effen en gekleurd, zoo ook geborduurde blouses en japonnen in batist, wol, linnen en zijde.

Wij leveren uitsluitend gegarandeerd solidezijdenstoffen directaan articulieren, franco vracht en rechten aan huis.

Schweizer & Co., Luzern H 41 (Zwitserland)

Zijdenstoffen-Export. — Koninkl. Hoft.

Kweekerii ..HELPMAN". Helpman bij Groningen. VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG VAN TUINEN 🗆

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitge-voerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

BUITENHAVENWEG 132 Schiedam · Telefoon № 14

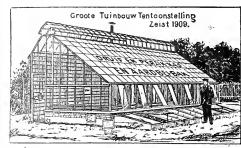
FABRIEK VAN GESM: YZEREN HEKKEN & SOLIEDE INSCHULFLIERKEN OOK. GESCHIKT VOOR APSLUITING VAN BALKOVS & SERRES · JZEREN VERANDA'S. KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES PERSTE KLAS WERK . TEERENINGEN GRATIS VERKRUGBAAR

OVERKAPPINGEN · YZERCONSTRUCTUS APRASTERINGEN VOOR TERREINER

(861

р. F м м р т т TERRA COTTA FABRIEK te ZEIST.

> Tuinvazen, Voetstukken, Beelden en verdere :- Tuinsieraden. -: (76)

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en KASSEN.

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos.

TELEF. INTERC. No. 68.

CXX CXX GLADIOLUS KNOLLEN. CXX CXX				
America per $25 f 0.75$, per $100 f 2$.				
Baron Joseph Hulot, prachtig blauw , , , , 0.80, , , , , , 3.—				
Brenchleyensis Scarlet				
Gandavensis, gemengd, prachtig , , , , 0.40, , , , , 1.50				
Marie Lemoine, prachtig				
Hollandia, prachtig rose , , , , 0.50, , , , , 1.75				
Funkia's in var per 25 f 0.75, per 100 f 2.50				
Phloxen , , , , , , 0.40, , , , , 1.50				
Iris Kaempferi in var , , , , 0.40, , , , , 1.00				
Tritoma Macowani (Vuurpiji)				
Dahlia's, gemergd				
Paeonies, in variët				
Alles franco thuis, na ontvangst van Postwissel of Remboursement.				
J. SPIJKER, Bloemist. Manpadslaan, Vogelenzang.				

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden

KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

De Bloemen bij Krasnapolsky, door v. L. Brieven van een tuinierster, door Geertruida Carelsen.

Asters (bij de gekleurde plaat), door J. K. B.

De Kamertuin.

Planten en Bloemen in eigen cultuur, door C. Quarles van Ufford. Sauromatum guttatum, door

Rikkers Jr. Een vulkachel in een Orchideeënkasje,

door Een Liefhebber. Moestuin.

Warenhuizen, door J. L. B.

Werk voor de volgende week.
In de Orchideeënkas, door J. K. B.
In den Bloementuin, door A. Lebbink.
In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. Stienstra. In den Fruittuin, door J. C. M.

Correspondentie. Prijscouranten.

Vrägenbus.

Vaste Keurings-commissie.

Bloemenkeuring te Haarlem. Vereeniging van Oud-Leerlingen der Rijkstuinbouwwinterschool te Tiel.

Leestafel.

Rijkstuinbouwwinterschool te Examens Aalsmeer Advertentiën.

Bijblad.

Wyandottes, door Km. Monsterkikvorsch. Muizen vangen. Vragenbus. Advertentiën.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

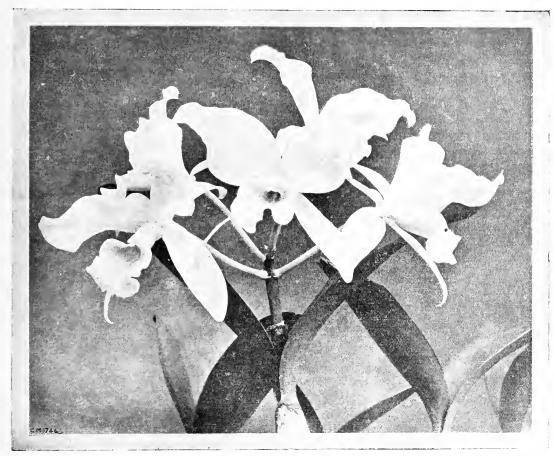
REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEECERS (Honden, enz.), ELEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | APONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

EEN ZUIVER WITTE CATTLEYA.

Bij het zien van dit mooie plaatje is men geneigd te vragen, waarom is dit nu een Cattleya en geen Laelia? Wie van de lezers zou er aanmerking maken wanneer er in plaats van Cattleya, Laelia onder stond. Ongetwijfeld doen de bloemvormen sterk aan elkander denken, maar wij hebben slechts even de

anders dan margerieten vinden wij mooier. En wanneer er zoo'n albino aan de markt komt van de een of andere bekende plant, kan men er van verzekerd zijn, dat er hooge prijzen voor gegeven worden.

Cattleya Skinneri bloeit, zooals men weet in April of Mei

Cattleva Skinneri alba - (Foto: "Gardeners' Magazine".)

meeldraad-Klompjes te tellen om spoedig te weten waartoe zij behoort. Cattleya's bezitten er vier, Laelia's acht.

Het is eigenaardig welk een groote bekoring er van een zoo'n witte bloem uitgaat en of dit nu een Dahlia, een Anemoon of een Orchidee is, altijd zien wij ze gaarne. Die witte kleur stemt tot rust, doet altijd weldadig aan en is een feest voor de oogen. Zeker, een wieglend korenveld met klaprozen en korenbloemen is fraai te noemen maar een weide met niet

met roze-purper gekleurde bloemen, en de verscheidenheid alba doet dat ook. En wanneer zij dat dan doet, als op het plaatje dan kunnen wij tevreden zijn en laten haar aan iedereen zien.

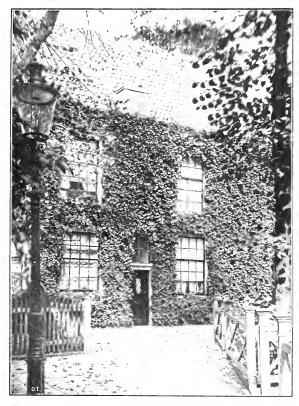
Zij hoort gekweekt te worden in de Cattleya-kas, maar aangezien die niet in het bezit is van ieder lezen van "O.T." zoo kunnen wij haar plaatsen in de gematigde kas naast Cattleya Bowringiana, C. gigas, C. Gaskelliana, C. bicolor, C.

Dowiana en de wondermooie variëteit aurea, C. Requellii, C. Schroderae en andere. Men kweekt haar bij voorkeur in potten en de grootte van dit voorwerp staat in nauw verband met de grootte van de plant. Intusschen mogen wij den raad wel g ven ze niet te groot te nemen. Voor drainage moet goed gezored worden en minstens 2/3 van de pot vullen wij met schoone potscherven, die worden afgedekt door een laagje sphagnum. Voor compost maken wij gebruik van twee deelen, varenwortelgrond en een deel sphagnum en potten wij zoo op dat de voet van de plante en weinig boven den potrand uitkomt, Zijn de planten groot en topzwaar, vergeet dan niet ze een stok te geven waaraan ze aangebonden kunnen worden. Met het gieten moet men voorzichtig zijn en vooral niet elken dag lepelen. Is de compost droog dan geven wij een flinke dosis water en wachten dan weer totdat de plant weer opgedroogd is.

Het is ons een genoegen deze prachtige Cattleya aan onze lezers te mogen voorstellen. J. K. B.

BEGROEIDE GEVELS.

Van alle klimplanten blijven Klimop en Wilde wingerd het best geschikt om een gevel te bekleeden. Er zijn

Gevel begroeid met klimop in het Begijnenhof te Amsterdam. Foto T. de Lang. (Orig. opname voor "Onze Tuinen".)

wel tal van andere klimplanten en daaronder verschillende fraai bloeiende soorten, als Blauwe Regen, Clematis- en Kamperfoelie-soorten, Rozen, enz., die tegen het huis, aan een veranda of prieel of tegen een muur heel goed staan en een bizonder levendig en vroolijk effect maken, maar om een gevel, hoogen muur of schutting geheel en dicht te doen begroeien, daarvoor heeft men klimop of wilde wingerd noodig. Zonder hulp groeien ze gestadig voort en hunne ranke takken hechten zich meter voor meter aan den muur, ten slotte geen

plakje daarvan onbedekt latend. Evenwel, niet alle soorten of variëteiten van de klimop en van de wille wingerd zijn voor dit doel even geschikt. Zooals men weet hecht de klimop zich door middel van hechtworteltjes aan het steunsel, de wingerd door middel van vertakte hechtrankjes, maar deze organen zijn niet bij alle soorten en variëteiten even sterk ontwikkeld. Er zijn klimoppen die, vooral tegen gecementeerde muren, moeten geholpen worden door kippengaas tegen den muur te spannen, waarachter de takken dan omhoog groeien. Maar er zijn er ook die een overvloed van hechtworteltjes vormen en zeer gemakkelijk klimmen zonder eenige hulp, vooral aan gemetselde en gevoegde muren. Zoo is het ook bij de wingerdsoorten. De gewone wilde wingerd, Ampelopsis quinquefolia. vormt niet zulke goed ontwikkelde hechtrankjes als de Ampelopsis Veitchii, die zelfs aan glad gecementeerde muren nog uitstekend klimt en zich daaraan zelfs zoo stevig hecht, dat men eer de rankjes zal breken en stuk scheuren, dan deze met de hecht- of zuigkussentjes van het steunsel aftrekken; zelfs aan glasruiten zag ik ze meermalen vastgehecht en stevig ook!

Beide gewassen zijn daarenboven bizonder gemakkelijk in de cultuur, vooral de klimop. Die groeit overal, op het Noorden, op het Zuiden, het Oosten en het Westen, tegen donkere en goed belichte muren, in vetten en schralen grond. En ook de wingerd is niet kieskeurig en eenmaal aan den gang groeit ook deze op minder gunstige plaatsen.

Geven beide planten elkander op het gebied van geschiktheid ter begroeiing van gevels, dus al weinig toe, de klimop is echter 's zomers en 's winters groen, terwijl de wingerd alkeen des zomers in blad staat en in het najaar zijn bladeren laat vallen. Maar daartegenover staat dat de wingerd levendiger van aanzien is en weelderiger van groei terwijl hij zich in het najaar verft met de heerlijkste kleuren: violet, geel, purper en vuurrood, ook in het voorjaar nemen de nieuwe jonge blaadjes een fraaie roode kleur aan.

Een bizonderheid van Wingerd is nog, dat deze plant hare bladeren in het najaar niet dadelijk geheel afwerpt, maar eerst de bladschijven en daarna pas de bladstelen.

Klimop en Wingerd, zij beide, zijn gevelplanten bij uitnemendheid. Men treft soms gebouwen aan die als geheel onder het groen dier planten zijn bedolven en welke afmetingen ze soms kunnen aannemen, dat getuigen sommige begroeide groote gebouwen. In Amsterdam ga men eens kijken naar het Rijksmuseum. De muren van dit prachtige, tientallen meters hooge gebouw zijn op sommige plaatsen geheel begroeid met wingerd. De takken hebben hier en daar de dikte van zeekabels en beneden zelfs van een jongen boom. En heel in de hoogte teekenen zich de fijne vedervormige takjes af, die het steeds hooger zoeken en telkens nieuw terrein al tastend verkennen.

Maar er zijn meer begroeide gevels in Amsterdam aan te wijzen, en hier en daar ontmoet men in de stad groote muurvlakten die geheel met klimop of wingerd zijn bedekt. De beide plaatjes laten een paar van zulke gevels zien. Het eene is een gevel van een huisje uit het Begijnenhofje, dicht begroeid met klimop, het andere is een huis aan de Koninginneweg, welks gevel dicht bedekt is met wingerd. Onnoodig te zeggen, dat zulke gevels steeds een vriendelijken indruk maken en het oog aangenaam aandoen, want niets is verkwikkender in een groote stad, dan het hoopvolle groen, dat de eentonigheid en dorheid van de steenmassa weldadig breekt.

Niet zelden echter hoort men de opmerking maken dat de klimop schadelijk zou zijn voor de muren en dat ze de huizen vochtig maakt. Dat is echter niet het geval en de klimop en ook de wingerd houdt, evengoed als alle andere klimplanten, de muren eer droog dan dat ze deze vochtig maakt. Alleen vochtige muren blijven vochtiger met, dan zonder klimop, omdat die muren minder zullen uitwasemen als alles met een vacht van bladeren bedekt en afgesloten is, dan wanneer zon en luchtbeweging haren opdrogenden invloed kunnen doen

Maar voor een goed gebouwd huis, waarvan de muren soliede verzorgd zijn, is klimop niet nadeelig. althans niet in die mate dat men de aanplanting ervan zou moeten ontraden. Ditzelfde geldt voor wingerd- en andere klimplanten. v. L.

MOESTUIN

POTERS VAN VROEGE AARDAPPELEN.

In het onlangs verschenen verslag van de Rijkstuinbouwproefvelden in Noord-Holland over 1910 en 1911 komt, onder meer belangrijks, een verslag van een proefneming voor, welke tot doel had, na te gaan, welken invloed het gebruik van onrijpe pootaardappels uitoefent op de opbrengst.

In de verschillende deelen van Noord-Holland waar zeer veel gedaan wordt aan de teelt van vroege aardappelen zijn vele telers de meening toegedaan, dat de poters, van nog onrijpe aardappelplanten verkregen, niet geschikt zijn, om tot het volgende voorjaar bewaard te blijven, zoodat ze niet als zetgoed kunnen dienen. Daarom laat men, om pootgoed te winnen eenige stoelen staan, tot deze volkomen rijp zijn. Het gevolg hiervan is evenwel, dat men nu geen teeltkeus kan uitoefenen. En toch is zulks zeer gewenscht.

Van groot belang is het echter, na te gaan, welke stoelen de groote opbrengst geven en daarvan poters te kiezen. Dat men daardoor den oogst aanzienlijk vergrooten kan, is meermalen door proeven bewezen

Deze zoo wenschelijke selectie nu kan wel toegepast worden tijdens het rooien der nog groene planten. Is nu de bovenvermelde meening der telers omtrent de onrijpe poters onjuist, dan zou tegen de op die manier toegepaste teeltkeus geen bezwaar bestaan.

Om nu na te gaan, welke vroege aardappelen de grootste opbrengst geven, onder gelijke cultuursomstandigheden die, welke van onrijpe, of die van volkomen uitgegroeide stoelen afkomstig zijn, werd door den heer Hazeloop, Rijkstuinbouwleeraar voor Noord-Holland bij den heer J. v. d. Aarde te Venhuizen een proefveld aangelegd. Dit werd verdeeld in twee even groote perceelen van 25 Rijnlandsche roeden. Op het eene perceel werden onrijpe, op het andere rijpe poters gelijktijdig uitgezet; ze waren op dezelfde wijze voorbereid. De afstand tusschen de rijen bedroeg ½ M., die op de rij 40 c.M. Voor nateelt kwamen op beide perceeltjes voederbieten.

Om te zorgen, dat de aardappelen zich zoo volledig mogelijk zouden kunnen ontwikkelen, werd een ruime bemesting gegeven, n.l. op elk perceel 31½ K.G. Chilisalpeter, 25 K.G. patentkali en 37½ K.G. superfosfaat van 14%, samen f 6.38, d.i. per H.A. 880 K.G. Chili, 700 K.G. patentkali en 1050 K.G. super, samen ongeveer f 178.—.

Daarom ook werd van beide perceelen de helft gerooid op 2 Juli en de andere helft op 3 Augustus.

De opbrengst was als volgt:

121/2 R. roe, onrijpe poters, op 2 Juli 4371/2 K.G.

12¹/₂ R. roe, rijpe ,, ,, 2 ,, 433

12¹/₂ R. roe, onrijpe ,, ,, 3 Aug. 647¹/₂

12¹/₂ R. roe, rijpe " " 3 " 641 "

Van de onrijpe poters kreeg men dus 1085 K.G. en van de rijpe 1074 K.G. d.i. per H.A. 30380 en 30070 K.G.

Er bleek dus uit deze proef, dat, hoewel met een klein verschil, de opbrengst der onrijpe poters nog iets grooter was. Met gerustheid kunnen dus de telers van vroege aardappelen poters van onrijpe planten gebruiken en bij het rooien de zoo zeer gewenschte selectie toepassen.

A. M. v. D.

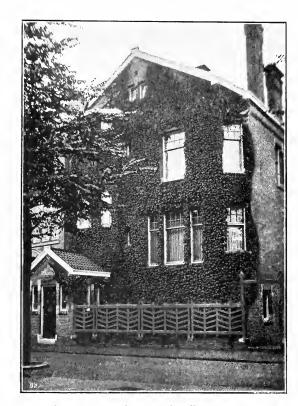

BLOEMENTUIN

PETUNIA'S.

Voor het versieren van balkons en vensterbanken kennen we bijna geen dankbaarder planten dan Petunia's, waarvan de bijgaande afbeelding evenwel slechts weinig doet zien; wel

Gevel van een woonhuis aan den Koninginneweg te Amsterdam, begroeid met Wilde Wingerd. Foto T. de Lang. (Orig. opname voor "Onze Tuinen").

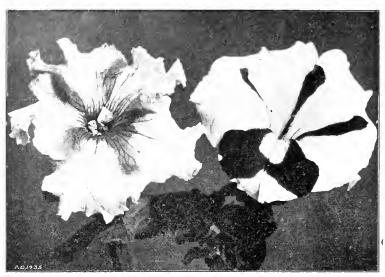
toont zij den vorm der bloemen zeer goed en krijgt men er ook eenig idee van de teekeningen, die in talrijke kleurschakeeringen voorhanden zijn. Voor ons echter blijft voorshands de éénkleurige Petunia de grootste aantrekkelijkheid behouden, en onder deze is onze uitverkorene de Karlsruher Rathaus Petunia.

Deze Petunia bezit eene viooltjesblauwe kleur, die men vroeger ook wel kende, maar eerst in de bovengenoemde soort is die kleur standvast geworden. Toen we in 1906 in den Stadtgarten te Karlsruhe, in de afdeeling kweekerij werkzaam waren, hadden we het genoegen met deze fraaie Petunia kennis te maken niet alleen, maar hare cultuur aan ons te zien toevertrouwd. Later, we meenen in 1907, heeft de Stadtgartendirector Riess de plant, ter verspreiding in den handel,

aan de firma Lambert & Söhne, te Trier, overgedaan. Sindsdien is zij overal bekend geworden en zijn uit haar nieuwe variëteiten voortgekomen, waarbij de oude "Karlsruher Rathauspetunia" als een geheel nieuw ras, dat der "Rathauspetunien" wordt beschouwd. Zooals het echter zoo dikwijls gaat, ging het ook hier en vindt men tegenwoordig deze Petunia ook als Veilchenblan aangeboden, hoewel uit den aard der zaak deze naam niet juist is.

Den naam Rathauspetunia ontving deze blauwe variëteit, omdat zij in 1906, het gouden jubeljaar van den kort daarna overleden Groothertog van Baden, gebruikt werd om het stadhuis te Karlsruhe in feestkleedij te steken. In alle vensters waren breede bakken geplaatst, waarin deze blauwe Petunia, die toen voor het eerst in een voldoend aantal voorhanden was, werd uitgeplant. Tegen de grijze muren van het stadhuis kwamen de schitterend blauwe bloemen zóó prachtig uit, dat iedereen meer dan tot andere door de zoo eenvoudige versiering van het gemeentehuis werd aangetrokken.

Behalve voor het vullen van bakken op balkons en in ven-

Enkelbloemige Petunia's. - (Foto: "Amateur Gardening".

sterbanken, gebruikt men Petunia's voor het maken van ampels en zelfs als perkplanten hebben zij een naam hoog te houden. De keuze, welke soort of variëteit te nemen, is moeielijk door de veelheid van deze, en blijve dit aan ieders smaak overgelaten.

De cultuur is zeer eenvoudig. Het best doet men in Maart-April te zaaien in potten of schotels, gevuld met lichte, fljne aarde, welke op een warmen bak of op een warm tablet in de kas worden gezet. De plantjes worden verspeend zoodra zulks mogelijk is, om ze later afzonderlijk in potjes te zetten en nogmaals wat later nog eenmaal te verpotten. De plantjes worden na het verspenen op een lauwwarmen bak gehouden en moeten niet worden verweekelijkt door slecht luchten. Zoodra het weer zulks toelaat, nemen we bij de inmiddels in grootere potten staande planten de ramen geheel af. Noodig is het de Petunia's steeds zooveel ruimte te geven, dat zij zich kunnen vertakken, waaraan men somtijds door eene eenmalige nijping kan medehelpen. Zoo noodig geeft men een stokje, om de planten een weinig beter op de beenen te houden en om te beletten, dat zij te veel in elkander vallen, waarmede men later last heeft. Bij het planten in bakken verwijdere men echter alle steunsels en laat men de stengels over den rand hangen.

Zooals men ziet is de cultuur zeer eenvoudig, hoofdzaak is, dat men bij het zaaien fijne aarde gebruikt en het zaad slechts zeer weinig met uiterst fijn gezeefden grond bedekt, terwijl men later door doelmatige cultuur er op werkt om krachtige planten te verkrijgen. Dat daarvoor een voedzamen grond voor de grooter geworden planten een vereischte is, laat zich hooren.

P. J. S.

DE WILDE FLORA

DIPSACUS LACINIATUS.

't Was een heele toer geweest, om door de harde klei heen te komen, maar eindelijk waren de eenjarige wortelrozetten dan toch verplant. Ze zagen er niet bepaald veelbelovend uit: plat, met tamelijk smalle bladeren, enfin, heel gewoon. Zoo gingen ze den winter in.

De verrassing kwam pas na de Paaschvacantie. Waren dat

nu de spichtige uitspruitsels, die ik 14 dagen geleden nog eens met matig genoegen bekeken had? Daar stonden forsche, rechte stengels, hard bestekeld, zooals dat een kaardebol past, met fraaie bladeren, als 't klassieke Acanthus-blad, gekromd als een accolade, loodrecht op den stengel. En waar het bladpaar den stengel omvatte, was een geheimzinnige beker....

Of wil ik 't maar liever botanisch zezgen? De bladeren zijn kruisgewijs tegenoverstaand met vergroeiden bladvoet. Nu blijkt de bladvoet eenigszins gevleugeld en die vleugels vormen dan een komvormige ruimte, waar de stengel midden doorheen groeit. Vroeger had ik deze fraaie Dipsacus laciniatus al in den Amsterdamschen Hortus gezien, maar ik kwam er pas toe, nadat ik door puur toeval in 't bezit gekomen was van enkele zaden. Ik vond n. l. een half verregend stukgetrapt exemplaar bij den Venlo'schen vuilnisbelt. 't Is natuurlijk tamelijk vruchteloos, om over den oorsprong van dat exemplaar te fantaseeren, maar 't gaf me toch half en half 't recht, om hier van een wilde, of

ten minste van een verwilderde plant te spreken.

Waarlijk, ik heb toch veel pleizier gehad van mijn schrale wortelrozetten. Gedroogde stengels van dien Dipsacus prijken nu nog in een reuzen-maquartbouquet bij een mijner collega's; en tijdens den bloei kreeg ik allerlei nieuwsgierigen in den tuin der H. B. S. om wat van die plant te vernemen.

't Blijkt n.l., dat in de bekers, door de stengelomvattende bladeren gevormd, steeds tal van insecten den dood vinden en er geheel in vergaan. Na iederen regenbui verzamelt zich een voorraad water in 't bekertje om den stengel en blijft daar ook geruimen tijd in staan. Daardoor wordt 't o.a. voor ongevleugelde insecten zoo goed als onmogelijk, om tot aan de bloemen omhoog te klauteren; de enkele ondernemenden en onversaagden vinden den dood in 't water om den stengel.

Maar ook zijn er in die bekers dingen waargenomen, die op insecteneterij schijnen te wijzen. Want op de opperhuid van 't blad zitten daar eigenaardige kliercellen en je kunt merkwaardige bacteriën in dat bekerwater aantreffen.

Hoe dat dan ook moge zijn, de plant is zeker merkwaardig maar bovendien ook heel mooi. Want toen ze bloeide, was ze meer dan 2 M. hoog geworden; naar den top toe had ze zich kolossaal vertakt en aan het uiteinde van iederen tak prijkte de cylindrische aar van bloemen, omgeven door die typische smalle, stekelige schutbladen, die als hoepeltjes om de bloemaar heengrijpen.

Van die bloemen moet ge u overigens maar niet te veel voorstellen. 't Zijn kleine, blauw-lila bloempjes, nauwelijks de moeite van 't bekijken waard, en dáárom zal dan ook wel niemand Dipsarus laciniatus kweeken. Maar decoratieve planten zijn 't wèl, en om hun leuke waterbekers verdienen ze toch ook wel een plaatsje ergens in den tuin.

Verzorging hebben ze om zoo te zeggen niet noodig. De zaden, die ik bezat, heb ik op een zonnig plekje, op kleigrond uitgezaaid en, voor zoover ik kon nagaan, is alles opgekomen. Het eenige, waarvoor ik later heb behoeven te zorgen is, dat de planten niet omwaaiden, want voor zulke lange kruiden stonden ze wel een beetje open en bloot.

Van dit "wondergewas" heb ik nu nog wel wat zaden over, misschien een gram of tien. Mochten er dus onder de lezeressen en lezers van "O. T." zijn, die óók eens zoo'n "bekerplant" in hun tuin willen hebben, dan stel ik eenige zaden beschikbaar, bijv. ± 12 voor iederen aanvrager. Daar komen dus, laten we zeggen, 10 flinke planten van. En dan heeft men later zaad genoeg om met de cultuur door te gaan of, misschien valt 't erg tegen, en is men blij dat men van dat "tuig" af is!

Neemt proef, s.v.p.!

Venlo.

Dr. A. J. M. GARJEANNE.

ANTISEPTISCHE BEHANDELING VAN GROND.

Op zeer verschillende manieren worden schimmels, zwammen en bacteriën in grond gedood voor de cultuur.

Sterft op een plantage in tropische landen een thee- of cacaoboom bijv., dan wordt niet alleen de boom met wortel en tak verbrand; ook het gat, waarin de boom heeft gestaan, wordt uitgegraven en aldus het gat en de uitgegraven aarde aan de zon blootgesteld gedurende eenige dagen. De tropische zon zal het hare doen om schimmels en bacteriën te dooden en misschien ook wel stoffen doen oxydeeren, die tijdens de ziekte van den verwijderden boom in dien grond zijn gevormd. Dezelfde ontsmettende werking kan ook uitgaan van vuur, een goed middel dus voor landen, waar de zon niet die intense werking heeft, als in de tropen en waar men een veld of een deel ervan een antiseptische behandeling zou willen geven. Men zou de bovenlaag van de aarde met het plantenafval moeten verbranden en omploegen en liefst bovendien nog een poosje aan de zonnestralen bloot stellen.

Ook wordt antiseptische behandeling in het klein toegepast bijv. door middel van hitte in steriliseerkasten.

Bakken met vochtige aarde worden, in zulke kasten gezet en gedurende eenige uren blootgesteld aan hooge temperatuur. Vooral de invloed van het vocht is er bij noodig om bij hooge temperatuur de kiemen van allerlei schadelijke organismen te dooden. Kostbare gewassen, gezaaid in zulke gesteriliseerde aarde, hebben zoodoende al heel weinig kans te sterven in jongeren toestand, door den invloed van schimmels etc.

Veelal ziet men kweekers kleine hoeveelheden grond, op een oude spade in het vuur houden om door deze zéér hooge temperatuur dezelfde schadelijke organismen te dooden, ook o.a. het z.g. "groen", dat zich hecht op de potten, waarin jonge varentjes verspeend zijn.

In Engeland worden proeven genomen om grond te steriliseeren in broeikassen, door stoom te spuiten in de bovenste aardlaag en mocht het in den beginne al eens duur schijnen en bovendien bewerkelijk, dan moeten we er toch bij bedenken, dat het met vele uitvindingen vaak zoo gaat: Hoe algemeener de toepassing wordt, hoe lager de kosten worden. Onder de chemische antiseptica van den grond, heeft car boline um een belangrijke plaats ingenomen in de tijden van het optreden van bacterieele ziekten, onder de Hyacinthen, het "snot". Deze vloeistof wordt voor het weren van allerlei bederf gebruikt, ook buiten landen tuinbouw, en wordt over de bollenvelden gespoten en daarna ondergespit. Het nadeel van dergelijke krachtige chemische antiseptica is dit: dat de te kweeken planten deze stof niet kunnen verduren en dus het land eenigen tijd "braak" moet blijven liggen, hetgeen schade meebrengt, misschien wel gelijkstaande met het verlies van idem zooveel duizend zieke bloembollen.

Toch is er nog een andere kant aan de zaak: het voordeel, dat er in ligt is, dat men tenminste een middel weet, hetgeen toegepast zou kunnen worden als een nieuwe, een misschien ergere epidemie mocht uitbreken.

Een vloeistof, die heel veel is gebruikt om een schadelijken invloed in den grond te dooden is geweest Zwavelkoolstof. Men bestreed in Frankrijk de Druifluis (Phylloxera) een insekt, dat de groei van de wortels der druiven benadeelde door Zwavelkoolstof in den grond te spuiten op de plaatsen, waar de druiven het ergst met de ziekte waren behept. En nog worden in sommige streken van Zuid-Europa deze inspuitingen met een "injecteur" volgehouden. Met den injecteur kan men de Zwavelkoolstof of andere vloeistoffen in den grond persen op de juiste diepte, d. i. op de diepte, waar de insecten zich bevinden, of even dieper, omdat de Zwavelkoolstof naar boven vervluchtigt.

Later ging men de injecties doen met een andere vluchtige vloeistof, nl. Benzine, en het is gebleken, dat men daar ook andere insekten mee doodde, zooals Aardrupsen, Emelten Engerlingen e. a., en wel beter dan met zwavelkoolstof.

Wanneer men dergelijke vluchtige vloeistoffen in den grond brengt, dan zal men dat met succes doen, wanneer de temperatuur niet te hoog en de lucht iets of wat vochtig is, daar anders de vloeistof snel verdampt, zonder veel insecten gedood te hebben. Pe grond moet dus op dat tijdstip ook niet te droog zijn.

Nog andere vluchtige stoffen, waarmee men proeven neemt, zijn toluol (een koolteerprodukt) en ook vooral in den laatsten tijd chloroform, waarmee men in Engeland nu proeven neemt en waar men groote verwachtingen van koestert.

V. D. Z.

DIEFSTAL VAN ORCHIDEEËN-STUIFMEEL.

Volgens een bericht in den "Gardener's Chronicle" zijn op de bloemenkeuring van de "Royal Horticultural Society" op 2 April j.l. te Londen de polliniën (stuifmeelklompjes) gestolen uit de bloemen van eene Brasso-Cattleya Cliftoni magnifica, waaraan dien dag een F. C. C. (getuigschrift eerste klasse) was toegekend. Dat hier een belangrijke diefstal werd gepleegd, begrijpt men, als men verneemt, dat dienzelfden dag op een elders te Londen gehouden veiling een exemplaar dezer Orchidee werd verkocht voor f 2464.

Het Weekbl. voor Bloembollencultuur herinnert er aan, dat — als dit blad zich niet al te zeer vergist — verleden jaar een lid van de Alg. Ver. v. Bloembollencultuur eene uitnemende Narcis-variëteit te Londen ter keuring aanbood, en daarbij eene gelijksoortige ervaring opdeed, maar dat toen eenvoudig de heele bloem werd gestolen.

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."!

VASTE PLANTEN EN HET GEBRUIK ER VAN IN BOORDBEDDEN.

De afdeeling Utrecht om Omstreken van de Ned. Maatsch. voor Tuinbouw en Plantkunde hield Woensdag 19 Maart een openbare vergadering, waarvoor de heer E. H. J. Cunaeus, wandelieeraar te Leiden, optrad met bovengenoemd onderwerp.

Bîj de opening betuigde de voorzitter zijn spijt aan de spr. over de waarlijk

droevige opkomst.

Spr. begon met er op te wijzen dat het antwoord, op de door hem gesteide vraag: ,, wat verstaat men onder vaste planten?') zich zal wijzigen of het gegeven wordt door een plant- of tuinbouwkundige. Bol- en knoigewassen worden door den plantkundige ook onder de vaste planten gerangschikt, iets wat de tuinbouwer met doet. Overigens zijn het planten die een kruidachtig gewas maken, in 't najaar afsterven en met een wortelstok in den grond overblijven. De vermenigvuldiging geschiedt door zaaien, scheuren, afleggen, stekken en veredelen. Het kaatste geschiedt met Gypsophylla paniculata fl. pl., die op de wortels van de enkelbloemige wordt veredeld.

De gemakkelijke benandeling, de uiteenloopende vormen van planten en bloemen, en de geschiktheid hiervan voor decoratieve doeienden, zullen zeker wel eenige van de voornaamste factoren zijn die de vaste planten zoo populair hebben gemaakt. Men kan ze aanwenden om er een perk mede te beplanten, voor randen, in rotspartijen als solitairplant en ook voor tusschenplanting zijn ze geschikt. In het laatste geval moet nen sterke groeiers hebben, die tusschen de heesters worden gezet. Deze moeten dan iets ruimer worden gezet als gewoonlijk het geval is.

Een boordbed moet zoo natuurlijk mogelijk worden aangelegd en wij moeten er bijna 't gansche jaar door bloemen in aantreffen. Kleine tuintjes zijn zeer geschikt voor een boordbed; natuurlijk is er op een buitenplaats gelegenheid genoeg. Men dient dan te letten niet te dieht bij de boomen, zoo wij die als achtergrond gebruiken, te komen. Ook voor een oranjerie, muur, of schutting komt zoo'n "border" goed tot haar recht.

Bij het aanleggen van een boordbed

moeten wij de mest niet vergeten. Zware klei trachten wij wat lichter, zandgrond wat zwaarder te maken. Bij de beplanting zal het blijken dat wij hier en daar nog andere grondsoorten moeten gebruiken. Campanula Moerheimi toch houdt van veenachtige bodem en dat brengen wij dus aan. Iris Kaempferi geeft de voorkeur

aan klei en veel vocht.

Met verschillende wenschen dient men bij de beplanting ook rekening te houden. Sommige eigenaars van tuinen zijn gedurende den zomer afwezig, die zullen dus voor- en najaarsbloemen willen hebben, anderen zullen het in den zomer zoo mooi nogelijk willen zien. Terwijl er ook zullen zijn die een blauw, geel of wit boordbed verkiezen. Een deskundige moet dus zoo'n boordbed aanleggen. Hij alleen, het rijke levende materiaal kennende, kan aan al die wenschen voldoen.

Eenmaal in bloei zijnde, moet een boordbed een mooi harmonieus geheel zijn. men moet de vloekende kleuren uit elkanders nabijheid houden. Het moet een kleuren harmonie zijn waar men naar blijft

kijken.

Steed: moet er gewerkt worden met groepjes nooit met eenlingen, juist door die groepjes moet men het kleureffect verkrigen.

Planten zooals Paparer orientale die vreeg afsterft worden gepaatst in de nabijheid van planten die laat ontwikkelen, zoodat de open plek weer gevuld wordt. Men kan die planten ook verwijderen en door meuwe vervangen.

In een boordbed mag te midden van die bloemenpracht, hier en daar een groen vlekje verkregen door eenige groenblijvende planten niet vergeten worden. Het zal een rustpunt zijn voor 't oog en 't is daarom gewenscht.

Spr. vertelde na de pauze hoe men zoo'n boordbed op papier in elkaar zette en waar men hier te lande eenige zeer mooie kan vinden. Verder behandelde hij het onderhouden er van, wat zeer veel zorg eischt, hoe men vergissingen kan herstellen, en dat een aantal planten niet in 't vóórmaar in 't najaar moeten worden aangebracht.

De voorzitter dankte spr. voor zijn zeer intere sante en aangename lezingen en was er van overtuigd dat velen er van geleerd hadden.

De heer Budde demonstreerde een geel bloeiende sleute bloem, Primula Kewensis, en een 60-tal prachtig gekleurde platen van vaste planten, waar onder de nieuwste snufjes.

De heer Cunaeus antwoordde op een vraag van den secretaris naar de kosten van een boordbed dat dit, inclusief bewerking en bemesting op f 0.60 per vierk. M. kwam.

G. B.

EXCURSIE.

Zondag 30 Maart maakte de 1e klasse van den Tuinbouwwintercursus te Hilversum, onder leiding van den heer P. B ijh o u w er, een leerreisje naar Aalsmeer. Het eerste bezoek was aan de Rijkstuinbouwwinterschool, welker directeur, de heer De Vries, zoo vriendelijk was, ons den tuin, de kassen en de school te laten bezichtigen. In den tuin werden verschilende voorjaarsbloeiers aangeteekend, zooals Primula veris, prachtig geel; Aubrietia, mooi blauw; Primula rosea, heerlijk rose; Arabis alpina, enkel- en dubbelwit, enz. Een kas bood een aardig gezicht op een heele partij Lilium longiforum, welke 30 Sept. en 30 Oct. 1912 waren opgepot en in het tablet gezet en die nu voor en na gesneden konden worden. De aandacht werd er vooral op gevestigd, dat voor het "trekken" steeds de beste kwaliteit moet worden genomen, daar de hooge prijs ruimschoots vergoed wordt door de zooveel fraaiere bloemen, welke natuurlijk de hoogste prijzen op de veiling verwerven.

In de school toonde ons de Directeur het verschillend les-materiaal, platen, opgezette dieren, insecten, vruchten, zaden, gesteenten en meststoffen. Na het bezoek aan deze inrichting zagen we bij den heer M. G. Komen een trekkas voor rozen, waarin de temperatuur denkelijk wel ruim

100 gr. F. was.

Hier stonden te bloeien de bekende rose Madame Caroline Testout, de roomwitte Kaiserin Augusta Victoria. 't Was prachtig, maar... warm! Verder zagen we een kas gevuld met Asparagus Sprengeri en een andere met Asparagus plumosus. Na den heer Komen, trokken we naar den heer D. Baardse Dzn. Hier zagen we een keurverzameling van Begonia Gloire de Lorraine rondom en boven een middentablet met reuzen-Hortensia's, sommige met bloemtuilen van denkelijk wel 40 c.M. doorsnede, waarvan de enkele bloemen ongeveer 7 of 8 c.M. groot waren. Moeilijk is 't te zeggen, welken indruk deze heerlijke kas op ons maakte. We vernamen dat al die Begonia's behoorden tot de inzending, welke wordt klaargemaakt voor de tentoonstelling te Gent. Nu, ze kunnen er wezen!

Na den middag bezochten we de kweekerij der Gebrs. van der Meer. Hier worden jaarlijks 5000 seringestruiken getrokken, pl.m. 1300 struiken Viburnum Opulus sterile en ruim 800 struiken Prunus triloba. Toevallig zagen we gereed staan de zending afgesneden bloemen voor den volgenden dag, eene tentoonstelling op zich zelf van witte- en puarse seringen, rose Prunus, Sneeuwbal, Rhododendron, Deutzia, Malus, Anemone fulgens en andere.

Bij de firma D. J. Tas en Zonen vroegen allereerst de Hortensia's de aandacht, welke zeer schoon waren. Natuurlijk ook weer kassen vol seringen en duizenden jonge varens in allerlei soorten. Evenals bij den heer Baardse was ook hier in alle kassen aanleg van electrisch licht.

Ons laatste bezoek gold de firma V. A. V re e k e n. Behalve weer veel seringen zagen we hier ook in bloei: hece mooie Bougainvillea, Winterviolieren, Deutzia's, Sneeuwballen, een kas vol glanzend gezonde Richardia's en eenige getrokken struiken Staphyla, met mooie witte bloemtrossen. Eene partij kleurige zilverbonte Acer Negundo, in blad getrokken, was bestemd voor Gent. Na een gezellig praatje met de firmanten zochten we de boot weer op en verlieten Aalsmeer. Met genoegen zien we terug op deze zoo goed geslaagde en leerrijke excursie.

EEN CURSIST.

BLOEMENKEURING TE HAARLEM OP 1 APRIL 1918.

Getuigschrift Eerste Klasse: Narcissus Marconi als nieuwe verscheidenheid ingezonden door de firma J. Prins & Zonen te Wassenaar. Bloemdek wit, trompet geel, blad en bol als van Narcissus Empress; de versche denheid is ontstaan uit een kruising van Narc. bic. Victoria × Empress, is zeer rijk en vroegbloeiend en onderscheidt zich door zeer sterke vermenigvuldiging; nog niet in den handel.

Getuigschrift van Verdienste: Narcissus Blondine als nieuwe verscheidenheid ingezonden door de firma G. Zeestraten & Zonen te Oegstgeest. Bloemdek wit, cup licht citroengeel, in wit verboeiend; de verscheidenheid is door de inzenders gewonnen uit zaad van Narc. Sir Watkin en nig niet in den handel.

Sir Watkin en nig niet in den handel.

Enkele Late Tulp Snowdon als nieuwe verscheidenheid ingezonden door den heer N. Dames te Lisse. Bloem zuiverwit, is bij den inzender verloopen uit E. L. T. la Candeur en onderscheidt zich van deze verscheidenheid, daar zij ook bij verbloeien wit blijft.

STERILISEEREN VAN KASGROND.

In aansluiting met het stukje over de oorzaken van het onvruchtbaar worden van den grond, vermelden wij nog, dat het no. van verl. week van "De Tuinbouw" een art. bevat, handelende over de Amerikaansche methode om den grond gedeeltelijk steriliseeren door middel van stoom, waarbij de schadelijke organismen worden gedood, zonder dat de nuttige bacteriën in even sterke mate worden beschadigd. De stoom gaat hiertoe door een rooster van gegalvaniseerd ijzeren buizen, op pl.m. 25 c.M. onderlingen afstand; ze zijn pl.m. 2 M. lang, hebben een middellijn van 2 M. lang, nebben een inducenijn van 3 c.M. en zijn rondom van gaatjes voorzien. Bij een overdruk van ½ atmosfeer krijgt men zoo vlug genoeg de vereischte hitte (93 gr. à 94 gr. C.), die men een klein half uur laat doorwerken. De voedingsbetanddeelen van den bodem (vooral kali en fosfor) worden lichter opneembaar gemaakt. Als na deze operatie de grond eenige dagen "rust", dan verkrijgt men daarna uitstekende resultaten.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Lycaste. — Phaius. — Spathoglottis.

De tijd nadert dat wij onze Lycastes moeten nakijken, dit geidt voorat voor Lycaste Skinneri en de mooie varieteit alba; L. Ballini, L. Gratrivae, L. Leucantha, L. Luciana, L. costata, L. lasioglossa en L. lantpes, die voor het meerendeel uitgebloeid zijn en nieuw leven beginnen te vertoonen, zoodat, wanneer er bij zijn die verplant wenschen te worden, wij dat nu kunnen doen. Wij nemen een zoodanige pot, dat de plant er minstens twee jaar in kan blijven.

Natuurijk komen wij er ook tegen die nog een jaar kunnen staan, in weik geval wij de bovenste laag compost zooveel mogelijk vermeuwen, wat met alteen goed is, maar ook netjes staat. Zieke exemplaren staan in den regel in een compost die zuur is en wij doen net beste deze g. hee, uit te schudden en zoo er doode wortels zijn deze weg te snijden en ten slotte de plant uit te wasschen in lauw water; zij krijgen kleiner potten dan waarin ze hebben gestaan.

Voor compost kunnen wij gebruik maken van goed verteerde graszoden en varenworteigrond, van ieder de heift, met wat stukjes potscherven en houtskool om de poreusheid te bevorderen.

Zij worden zoó opgeplant, dat de voet van de plant iets beneden den potrand komt, daar zij in vollen groei veet water meeten hebben; zijn de scaijnknollen volgroeid, dan treedt de rust in en zij hebben weinig water meer modig. Gedunende de zomermaanden zet men ze bij de Odontoglossum crispum en in het najaar verhuizen zij naar de gematigue kas.

In dezeltde compost, hierboven opgegeven voor Lycaste, kunnen ook verplant worden; Phaius Blumei, Ph. Bl. Sanderianus, Ph. grandifolius, Ph. tuberculosus en hybriden zooals: Ph. Norman, Ph. Cooksonii en Ph. Phoebes, wanneer dat althans noodig is.

Wij moeten bij deze Orchidecën vooral niet vergeten dat aan de drainage niets ontbreekt; het water moet gemakkelijk kunnen wegvloeien. Ook is het noodig de bladeren herhaa delijk te wasschen, om ze vrij van insecten, vooral vrij van Thrips te houden.

Voor een goede ontwikkeling hebben zij noodig een gematigde temperatuur, waar zij, zonder in de tocht te staan, veel frissche lucht kunnen happen.

Sommige soorten van het geslacht Spathoglottis beginnen te groeen, zie de soorten Vicillardii, Lobbii, aurea, Kimballiana en Kewensis, maar eens na en u zult tusschen de grasachtige bladeren nieuwe scheutjes ontdekken. Daar zij tot de aardorchidecen behooren, geven wij ze een compost bestaande uit blad-, graszoden- en varenwortelgrond, vermengd met wat zand.

Zij wenschen een plaats in de warme kas. waar zij gedurende heldere dagen een paar malen per dag bespoten moeten worden.

In vollen groei geeft men ze nu en dan

J. K. B.

In den Bloementuin.

Tulpen en Hyacinthen. — Voorjaarsperken. — Eenjarige planten. — Vaste planten en Heesters.

De bedden met Hyacinthen staan in vollen bloei en die met Tulpen zullen

spoedig volgen. Hier en daar zullen we wellicht open plaatsen hebben, doordat er bollen zijn weggevallen. Wie onzen raad, in het najaar gegeven, opgevolgd heeft, zal van iedere soort eenige bollen in potten hebben staan. De potten worden nu flink natgegoten, waarna men de planten inboet. De planten, die men over heeft, kunnen zeer goed in de huiskamer dienst doen; we kunnen de bollen b.v. heel voorzichtig uit de potten kloppen en vervolgens in een mandje of bakje planten, waar ze het in combinatie met wat varengroen heel mooi zullen doen.

Wie nog perken wil beplanten met Vergeetmeniet, Violen, Silene's enz., moet dit nu niet langer uitstellen. De planten, die men over heeft, worden in voorranden van heestergroepen gezet of wel op open plekjes in een border. Waar éénjarige Papavers worden geplant, zal men verstandig doen den grond flink te mesten, daar deze planten heel wat voedsel uit den grond halen; vooral geldt dit voor de zoogenaamde Pioen-Papavers.

Wie in het najaar plantte, kan nu nog inboeten.

Wie nog geen éénjarige zomerplanten heeft gezaaid, die wachte nu niet langer met het zaaien in konden bak. Ter herinnering geven we nog eens een lijstje van wat nu gezaaid moet worden:

Alons a linifolia, Amaranthus (in soorten), Antirkhinum majus, Arctotis grandis, Arnchia cornuta, Anchusa capensis, Ister sinensis, Bidens atrosanguinea, Cheiranthus annuus, Commelina coclestis, Impatiens Balsamina, Lupinus Hartwegi, Kochia trichophylla, Matricaria eximia, Mimulus cupreus, M. moschatus, M. tigrinus, Mirabilis Jalapa, Nemesia Strumosa Suttonii, Nicotiana (in soorten), Oenothera Lamarckiana, Perilla nankinensis, Petunia's, Sanvitalia procumbens nana compacta plenissima, Verbena's en Zinnia's.

Verschillende vaste planten in den tuin kunnen uu nog gescheurd en verplant worden; de vroegbloeiende hebben we in het najaar verplant, nu krijgen de in den nazomer bloeiende een beurt. Zoo worden nu o.a. verzet: Herfstasters Anemone japonica, Phlox hybride enz.

Waar nog bladverliczende heesters en boomen moeten worden geplant, mag vooral niet langer worden gewacht. Vele soorten beginnen reeds aardig in blad te komen, zoodat verplanten reeds bezwaarlijk wordt. Vooral als de heesters over grooten afstand moeten worden vervoerd zal dit bezwaar gelden. Op droge gronden verdient het aanbeveling, de heesters na de planting flink in te wateren. De eerste dagen na de planting geven we de heesters water al naar ze noodig hebben. Vooral bij schrale N.O. winden zal dit het geval zijn.

A. Lebbink.

In Kassen en Bakken.

Planten buiten brengen. — Pelargoniums. Luchten en schermen. — Slakken.

De sterkste onder de Oranjerieplanten kunnen nu naar buiten, zooals Dracaena indivisa, Phormium tenax, Laurieren Laurus Tinus, etc. Zwakkere als Oranjeboomen (Citrus) en Camellia japonica laten we neg eenigen tijd binnen. De cerstgenoemde plaatsen we den eersten tijd in de schaduw en beschut voor wind. Is de koude kas of oranjerie ledig, dan reinigen we deze terdege. Over cenigen tijd komen er verschillende planten in bloei, waarmede we deze kassen kunnen

vullen, als Gloxinia hybrida, enkel- en dubbetoloemige Knobegonia s, Colcus voor geklearde binderen, etc. staan er nog planten in de kas, welke later naar bulten moeten, dan luchten we veel, ook des nachts.

De Petargoniums groeien nu heerlijk door en moeten opgebonden worden.

Voor stokjes kunnen unsterend denst doen de reente twigen, werke uit boemstruken, als Beutzie en Spinaea, zijn gesnocid. Soms neemt men sterig riet uit matten voor dit doel. Het stokje plaatst men aan die zijde waarheen de plant over hing, wat ze bijna aitja een gezins doet en snight het lets beneden den top der plant ai, waarna we ze met een paur raffiadraadjes er tegen binden. Heeft de plant meerdere scheuten, dan binden we de grootste tegen het stokje en de andere in een langer bandje raffia.

We gieten geregeid, doch niet te veel, daar uit het bioeien met bevordert. Zijn ze in bloei, daar gieten we ze ook met meer over den kop, daar dan de bioemen bederven. Bijven ze in den bak staan, dan luchten ze overdag veel, of nemen de ramen er af. Piantin, welke met hare bladeren tegen het gias komen, moeten we tegen den nacht dekken, daar niet nachtvorsten deze bladeren anders bevriezen.

Daor de meerdere zon, dæ we nu hebben, moeten we ook meer nuchten in alle kassen, daar we, om sterke planten te bekomen, liefst zoo min mogelijk schermen, dus alleen op 't midden van de dag. Om toch een te hooge temperatuur te voorkomen, liichten we dan en honden pladen en muren vochtig.

's M.ddags halen we vroeg de scherm nop, doen in de warme kas de raampjes dicht, spros en paden en muren en we kriggen de heerlijkste p'antengroei, die te kriggen is. Sommige planten moeten echter veel geschermd worden, o.a. l'arens en Palmen, andere kunnen nu den geheelen dag de zon nog verdragen als Croton, Colens, etc. juist om een goede klenr te bekomen. In de zomer schermen we deze planten op 't heetst van de dag een poosje. Ze vere schen dan veel besproeiing en tevens water op de pot.

Van slakken krijgen we nu weer last, vooral in de bakken, waar ze heel wat schade kunnen aanrichten. 's Morgens vroeg kan men ze op heeterdaad betrappen, Tevens leggen we wat slakblaadjes in de bak, waar ze na hun maattijd onder kruipen voor het naderende daglicht, zoodat we ze dan heel gemakkelijk vangen. In de kassen kunnen we ze gema kelijk 's avonds vangen als we ze met een lantaaren of lamp gewapend als ze bezig zijn zoeken. Tevens vangen we in de kas zoovee' in gelijk pissebedden en duizendporten weg.

J. A. Holtingh.

In den Moestuin.

Andijvie zawien, — Verschiltende groeutenzaden bij herhaling uitzaaren. — Erwten rijzen, enz.

Om dezen tijd kan men reds beginnen met te trachten, Zomer-Andijvie te telen. Ik schrijf te trachten, want meestal mishukt deze teelt, doordat de planten, vóór ze oogsthaar zijn in zhad schieten. Wij willen hier aangeven hoe men dit kan voorkomen.

De Andijvie moet daarvoor dezelfde behandeling ondergaan als de prei en de bleekselderij. Evenals deze twee wordt

de andijvie onder glas gezaaid, liefst in een meloenbak. De andijvie komt daarin spoedig voor den dag en wordt nu in een bakje zonder bodemwarmte verspeend. Ieder plantje krijgt in den humusrijken grond van het bakje ongeveer een plaatsruimte van één vierkanten decimeter. In den eersten tijd houdt men het bakje gesloten, om de plantjes aan den groei krijgen, later wordt veel gelucht. Onder deze voorwaarden groeien de verspeende plantjes krachtig. Ook het wortelgestel breidt zich aanmerkelijk uit. Men moet er voor zorgen, dat de planten over voldoende water de beschikking hebben. Zijn de planten flink uitgegroeid, zoodat ze met een krachtig wortelgestel, dat veel aarde meeneemt, kunnen worden opgenomen, dan worden ze op of na een regenachtigen dag uitgeplant op ongeveer 40 c.M. onderlingen afstand. Terstond zetten ze den groei voort en wanneer er nu geen gebrek aan voedsel of water komt, zullen ze na eenigen tijd kunnen worden gebrek aan voedsel of water komt, opgebonden, mooie gebleekte andijvie leveren, en niet schieten. Heeft men, zooals wij eerst veronderstelden, een warmen bak, dan verspeent men de andijvieplantjes niet onder glas, maar op de kisting, waar ze voldoende beveiligd staan tegen de koude nachten.

De hoofdquaestie om het doorschieten te voorkomen is er voor te zorgen, dat de groei ongestoord zijn gang kan gaan. gaan. Iedere stoornis in den groei, hetzij door het verplanten, gebrek aan water of ge-brek aan voedsel, bevordert het schieten.

Is men niet ingericht als hier is veron-dersteld, dan moet de aangegeven methode gewijzigd worden toegepast, en getracht worden zooveel mogelijk in overeenstemming met het hier aangegevene te werken.

Met het zaaien van verschillende groentenzaden, die ook reeds gezaaid zijn, kan, naar de ruimte dit toelaat, worden door-gegaan. De bedoeling moet natuurlijk zijn opeenvolging te hebben. Komt er later een tijd, dat er overvloed is, dan kunnen de Weck's flesschen dienst doen om den overvoorraad te bergen. Bij het herhaalde zaaien heeft men op enkele dingen acht te geven. Wordt b.v. opnieuw spinazie ge-zaaid, dan neemt men een soort, dat minder gemakkelijk doorschiet en zaait om denzelfden reden wat minder dicht, de helft van het zaad, dat anders genomen wordt is nu genoeg, dus 2 à 2.5 K.G. zaad per Are. Dicht zaaien geeft een dichten stand en daardoor meer geneigdheid tot schieten.

Van sla moet elke veertien dagen een enkel rijtje worden uitgestrooid. Dit geeft steeds plantjes genoeg om te verspenen. De verspeende plantjes later eerst op het eigenlijke bed te zetten verdient aanbeveling. We moeten nu geen vroege soorten nemen, deze zullen weer spoedig zaadstengels willen vormen.

Voor erwten en peulen nemen we nu volgsoorten, zooals elke prijscourant die aangeeft. Deze volgsoorten legt men, als de erwten van het vorige zaaisel ongeveer een handbreed boven staan. Bij normaal weer, zullen de erwten dan na elkander gereed zijn en dus opeenvolgend kunnen worden geoogst.

De eerste erwten moeten nu al reeds van rijshout zijn of worden voorzien. Men doet dit op verschillende manieren. Is de tuin beschut gelegen, dan zet men het rijs alleen tusschen de twee rijen van het bed, mits de rijen niet te wijd bijv. 20 c.M. uiteen staan. Inplaats van rijshout kan ook gebruik worden gemaakt van kippegaas. Worden de erwten hooger, dan spant men touw langs de rijen om te zorgen, dat bij sterken wind de planten niet omlaag val-len. Ligt de tuin minder beschut dan is het noodig de erwten aan de twee buiten-

kanten van rijshout te voorzien. Om in den aanvang het omvallen der planten te beletten is het steeds goed de rijen met grond op te hoogen en laag rijshout aan te brengen .

Nu kunnen ook opnieuw tuinboonen worden gelegd. Veel later doet men dit niet meer, omdat de tuinboon verder den zomer in toch niet meer gaarne gegeten wordt. Zijn de laatst gezaaide worteltjes reeds uitgewied, dan worden er nu weer opnieuw gezaaid en zoo kan men hiermede ook geregeld doorgaan.

De reeds voor eenigen tijd gepoote aardappelen worden over den kop geschoffeld, d. w. z. nu de aardappels nog niet boven zijn kan het onkruid, dat zich begint te vertoonen worden weggeschoffeld.

In den Fruittuin.

Bordeausche pap. knoppen wegnemen.

Indien we er niet reeds toe overgingen, zoo stellen we ons voornemen om dit voorjaar onze appel- en pereboomen een dege-lijke bespuiting met Bordeausche pap toe

te dienen, geen oogenblik langer uit. En voor hen, die dit voornemen nog niet bezaten, willen we nog eens herhalen, dat de bespuiting van vruchtboomen met Bordeausche pap een heilzaam middel is tot het bestrijden van velerlei plantaardige parasieten, welke onzen oogst bedreigen, inzonderheid de algemeen verbreide roest-

zwam (Fusicladium).

Ten einde het grootst mogelijke succes te kunnen bereiken, moet de bespuiting, indien onderculturen zulks niet beletten, driemaal plaats hebben. De eerste maal vóór het opengaan der bloemen, de tweede maal als de vruchtjes de grootte van een knikker bereikt hebben en de derde maal zooveel tijd voor den oogst dat met eenige zekerheid vermoed kan worden, dat de sporen van de bespuiting bij den oogst verdwenen zullen zijn.

Voor de eerste bespuiting is 't dus hoog tijd, de gevolgen van den zachten winter zijn ook aan de bloemen der vruchtboomen te bespeuren. Ze staan, wat de peren aangaat, op het opengaan. De bloemen der

gaat, op het opengaan. De bloemen der appels, hoewel ook verder dan andere jaren, loopen nog geen gevaar. In oude aanteekeningen vonden we: 1905 eerste perebloemen open 22 April, terwijl die van 1908 aldus beginnen: 2 Mei alle perebloemen nog gesloten. Gepasseerde week, 2 April, zagen we aan een pere-boom reeds geheel open bloemen, een opboom reeds geheel open bloemen, een opmerkelijk verschil dus met onze aanteekeningen van 1908. Nu gelden onze aanteeningen weliswaar boomen welke vrijwel onbeschut staan en de boom in quaestie, welke op 2 April reeds geopende bloemen vertoonde staat tegen den zuidmuur van een bewoond huis, toch is het verschil groot genoeg om de gevolgen van een zachten winter aan te toonen, en dwingt het ons onze maatregelen daarmee in overeenstem-

ming te brengen.

Wanneer we 1½ K.G. kopervitriool in 50 L. water oplossen en 1½ K.G. ongebluschte kalk, na alvorens gebluscht te zijn, met 50 L. water vermengen en deze beide vloeistoffen tezamen voegen zijn we in 't bezit van 1 H.L. Bordeausche pap, geschikt om met een pulverisateur op onze boomen overgebracht te worden. We bespuiten bij voorkeur met stil weder en zor-

spinten bij voorkeit met stil weder en 201gen dat de boomen overal geraakt worden,
wat door de blauwe kleur der pap vrij gemakkelijk te zien is.
Bij de bereiding van de pap mogen
slechts houten of aarden vaten gebruikt
worden, onze gewone emmers en dergelijke vaten worden door de bijtende bestanddeelen aangetast; vandaar dan ook

dat de pulverisateurs steeds van koper vervaardigd zijn, welk metaal onvatbaar voor de inwerking is. Ook zorge men het daarheen te leiden, slechts zooveel pap in voorraad te hebben dat deze dagelijks kan worden opgebruikt. De werkzaamheid van de pap neemt af, naarmate ze langer bewaard moet worden.

De bezitters van slechts enkele boomen

kunnen al die moeite van de zelfbereiding ontgaan, door zich, het in den handel te verkrijgen, poeder voor Bordeausche pap aan te schaffen. Dit poeder behoeft slechts in water te worden opgelost, om de gewenschte pap te verkrijgen. Voor den kleinen liefhebber heeft ook het persoonlijk bezit van een pulverisateur zijn eigenaardige bezwaren. Vereenigingen op tuin-bouwgebied kunnen door gezamenlijke aanschaffing dit bezwaar opheffen en tegen de leden beschikbaar stellen.

Zoo langzamerhand ontwikkelt zich in

de fruitvoortbrengende streken, als gevolg van het onderwijs in de fruitteelt, een korps van geschoolde krachten, die in het onderhouden van boomgaarden en fruittuinen een bestaan trachten te verwerven, dezulke zijn de aangewezene om bespuitingen etc. ten uitvoer te brengen. Een gegronde reden, waarachter zij die niet bespuiten zich kunnen verschuilen, bestaat er bijna nergens meer. Even zoo min mag de ondervinding van enkelen, dat Bordeausche pap schade kan veroorzaken, aanleiding geven de voorjaarsbespuiting achterwege te laten. In bebladerden toestand kunnen de boomen door verkeerde toedie-ning of te sterke oplossing van de pap eenig nadeel ondervinden; zoolang de bloemknoppen nog gesloten zijn, bestaat er hoegenaamd geen gevaar. Om de grootst mogelijke uitkomsten

te verkrijgen, moet de bespuiting algemeen zijn. Of we zelve onze tuinen en onze boomen van alle mogelijke zwammen of ongedierte trachten te bevrijden en onze buren blijven nalatig, dan blijft de kans groot, is bijna zekerheid dat opnieuw besmetting zal voorkomen. Een eeder bedenke dit en werke mede den gezamenlijke vijand te be-strijden en stelle het spuiten niet langer

1/10 % Parijsch of Schweinfurter groen door de pap gemengd en daarmede kruisbessenstruiken bespoten, voorkomt bij deze elken aanval van de zoo gevreesde bessebladrups. Geregeld roeren van de pap is aan te bevelen, want ze zakt bij stil-stand door; bij gebruik van Parijsch groen is het dubbel noodig, want dit goedje ver-mengt zich niet zoo gemakkelijk. Voorzichtigheid is ten zeerste aanbevolen, omdat het in hooge mate giftig is.

De vooruitzichten van den oogst der vruchtboomen zijn volgens de berichten bevredigend. Ondanks den overvloedigen dracht van het vorige jaar zijn in door-snee de boomen met bloemknoppen over-dekt. Bij onze kleine vormboomen kan het zijn nut hebben nu reeds ten bate van de blijvende eenige vruchttakken weg te nemen. Voor dit voorjaar sporen we ten dien opzichte tot eenige voorzichtigheid aan. Het gebrek aan warmte in den vo-rigen zomer kan lichtelijk ten gevolge hebben dat onder de bloemknoppen zijn, welke daardoor zwak of onvolkomen ontwikkeld, het niet tot vruchtvorming kunnen brengen en na de bloei afvallen. Waar we later door vruchtdunning toch ons doel kunnen bereiken nemen we het zekere voor het onzekere en wachten geduldig af, wat de bloei ons brengen zal. Indien we er, ondanbs deze waarschuwing er toch toe overgaan, verwijderen we, daar waar de knoppen naar onze meening te dicht opeen staan, slechts de zwakste.

J. C. M.

Het is ons belang, den kooper goed te bedienen. Een tevreden klant komt terug en wekt anderen op, zijn voorbeeld te volgen.

Wij hebben dit steeds voor oogen gehouden en leveren het beste voor den laagst mogelijken prijs. DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delit 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Eene AUCUBA, sinds juice to meester, ezit en steeds een krachtige heester, bezit vertoont sedert eenigen tijd een ZIEKTE. De topeinden worden zwart, later ook de bladeren, en de stengels worden slap en buigen om. Hij staat op een beschaduwde plaats; weinig zon, maar heeft op die plaats; weinig zon, maar heeft op die plaats reeds twee zomers praehtig gewerkt. Wat kan de oorzaak zijn en wat kan er tegen gedaan worden.

Rijswijk (Z.-H.) W. B. N.

Antwoord: Wij zonden uw vraag naar het Instituut voor Phytopathologie te Wageningen, en ontvangen onderstaand advies, dat wij met dankbetuiging plaatsen.

Tot ons leedwezen kunnen wij u niet mededeelen, wat de oorzaak is van 't zwart worden der Aucuba-bladeren. Wij vonden geen parasieten, die 't versehijnsel in 't leven konden hebben geroepen, zoo-

Wat moet ik DOEN met een AZALEA, die UITGEBLOEID is. Wat moet er aan gedaan worden om te maken dat hij het volgende jaar weer bloeit. Moet hij in de pot bligven of moet hij in de vrije grond, in de zon of in de halve schaduw? Moet hij mest hebben en welke? Leiden. Mevr. K. v. H.—R.

Antwoord: Uw Azalea houdt u na den bloei in een koel, lieht vertrek, vlak bij het raam en houdt de aarde matig vochtig. In Mei zet u de plant buiten met den pot in den grond op een zonnig plekje en geeft haar daar den geheelen zomer geregeld water en om de twee, drie weken, wat verdunde koemest (yloeimest). Tegen het einde van September zet u de plant wear in huis, aanvankelijk in een koel, maar licht vertrek.

De naam der Azalea's is Azalea indica; de variëteitsnaam kan ik op zoo'n enkel e.M. breed, lengte naar verkiezing. mest dezc geul overvloedig op de gewone wijze met verteerde mest. Plant in die geul twee rijen planten, welke rijen een afstand van 30 c.M. krijgen, terwijl de planten op de rij 60 c.M. van elkander komen. Plaats de planten zoodanig, dat de wortels naar het midden van het bed de worters naar het indden van het bed gerieht zijn en de neuzen met de nu reeds duidelijk zichtbare jonge stengels ietwat naar den buitcnkant wijzen. Bedek de planten met zooveel aarde dat ook de jonge scheuten onder den grond komen. Door een en ander is de geul voor helft gevuld in welken toestand hij dezen

en den volgenden zomer blijft. Indien u meer bedden naast elkander wenscht, maak dan den volgende geul zoo-danig dat er tussehen planten van de eene en die van de andere geul 100 c.M. tusschenruimte blijft. De tusschenruimte kan de eerste twee jaren met laagblijvende groenten beteeld worden. Wenscht u bij

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

dat wij slechts enkele gissingen kunnen wagen. De grond te Rijswijk is nog al vochtig, wellicht dus hebben de wortels thans het grondwater bereikt en is wortel-rot opgetreden, tengevolge waarvan de voeding te wenschen overlaat en bladeren afsterven. Evenals sommige andere blader-soorten, perebladeren b.v., worden Aucuba-bladeren als gevolg van verschillende storende invloeden zwart. Ook is 't mogelijk dat een sterke nachtvorst de struik beschadigd heeft, doch dan zou men het verschijnsel plotseling moeten hebben waarnemen, terwijl t volgens 't schrijven van den heer W. een van de topeinden beginnend voortschrijdend proces schijnt te zijn. Wij voor ons zijn 't meest geneigd aan wortelrot te denken, doch geven deze veronderstelling gaarne voor een betere, die wellicht ter plaatse zelf te maken is. Voor den directeur van het Insti-

tuut voor Phytopathologie H. M. QUANJER. groen blaadje niet zeggen. Daar heb ik een bloempje voor noodig.

v. L.

Vrang No. 320. Ik verzoek u beleefd, mij iets over de CULTUUR van ASPERGES te willen mededeelen. C. v. R. S.

Antwoord: Stel uwe plannen in zake Antwoord: Stel uwe plannen in zake het aanleggen van een paar aspergebedden niet langer uit, de tijd dringt. Asperges hernemen in het voorjaar al zeer vroeg hun groei; tengevolge van den zachten winter zijn ze dit jaar bijzonder vroeg in werking gekomen en vertoonen, ook de jonge planten, al eenige c.M. lange scheuten. Te uwer geruststelling diene, dat reeds groeiende aspergeplanten zieh beter verplanten laten welgevallen dan het verplanten laten welgevallen planten welke nog geheel in rust zijn.

Maak op de plaats, waar u de bedden wenscht, een geul in den grond 15 à 20

voorkeur zeer dikke asperges, plaats dan slechts één rij planten en geeft die den-zelfden afstand. Tusschen de tockomstige bedden kan dan de afstand 10 à 15 c.M. minder genomen worden. De eerste twee jaren blijft de grond in denzelfden stand paren brijtt de grond in denzelfden stand en bepalen zich de onderhoudszorgen tot schoonhouden van den grond en aan de jonge zwakke stengels een steunstokje te geven. Bij goede ontwikkeling kan het derde jaar met steken begannen in derde jaar met steken begonnen worden. derde jaar met steken begonnen worden. De aarde uit de paden wordt dan in het voorjaar 30 à 40 c.M. op de bedden gebracht, zoodat deze dan ongeveer 1 M. breed zijn en de paden pl.m. 60 c.M. Na afloop van den oogst wordt de opgebrachte aarde weer van de bedden afgenomen, waarde weer van de bedden afgenomen, waarde de bedden afgenomen de bedden afgenomen de bedden afgenomen de bedden afgenomen de bedden gebrucht dan in het voorjaar 30 à 40 c.M. op de bedden gebrucht dan in het voorjaar 30 à 40 c.M. op de bedden gebrucht, bedden gebrucht dan in het voorjaar 30 à 40 c.M. op de bedden gebrucht dan in het voorjaar 30 à 40 c.M. op de bedden gebrucht dan ongeveer 1 M. breed zijn en de paden pl.m. 60 c.M. Na afloop van de bedden afgenomen, waarde de bedden gebrucht dan ongeveer 1 M. op de bedden afgenomen de bedden afge door de planten hun natuurlijken stand herkrijgen en krachten voor een volgenden oogst kunnen verzamelen. Het loof wordt in het najaar, als het verdord is, bij den grond afgesneden.

J. C. M.

Westzaan (Holland). MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:= MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIFKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters eer schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

Vraag No. 321.

die het vorige jaar normaal bloeide, dit jaar de BLOEMEN ZONDER STEN-GEL, vlak op de aarde vormt! En hoc kan er voor gezorgd worden, dat het nict weer gebeurt! Amsterdam is de ourzauk, dat een CLIVIA.

Amsterdam.

C. W. v. T.

Antwoord: Deze stoornis in den bloei heb ik eenige malen zien optreden, wanneer de Clivia's geen rustperiode hadden gehad en te vroeg geforceerd waren tot bloeien. Het euvel werd verholpen, door de plant van half Nov. tot einde Dec.

PHYTOPHILINE en VITIPHILINE

Middelen ter bestriiding van insecten en zwammen op planten Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk ir. het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophi-

line maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f60.—, per bus van 1 Kgr. f2.75. Ook in kleinere verpakkingen

verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwij zingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezon-

Maatschappij "PHYTOBIE"

Molenstraat 15 DEN HAAG

koud (maar vorstvrij) en bijna geheel droog te houden. Na Nieuwjaar kan de plant in de warmte gezet worden en ruim water, iets warmer dan kamertempera-tuur, krijgen. Ciivia's die omstreeks dezen tijd zoo abnormaal bloeien, hebben evenwel stellig een ander gebrek: vaak hapert het aan de wertels, die door te veel en te koud water ziek geworden zijn.

B. B.

AAN ONZE LEZERS.

Lezers, werft Lezers voor .. O. T." Werkt voor ons blad, zoo werkt gij tevens voor u zelf. Hoe grooter onze lezerskring wordt, hoe meer zorg en kosten wij aan inhoud en uitvoering van ons blad kunnen besteden. Voor de waardeerende brieven, die ons van verschillende zijden bereikten, betuigen wij gaarne onzen dank.

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

De vaste Keuringscommissie heeft op hare vergadering, gehonden in de Konings-zeal van het Kon. Zoöl. Genootschap Natura Artis Magistra te Amsterdam, de navolgende onderscheidingen toegekend als: Getuigschrift van verdien-

ste: Andromeda floribunda, altijd groene heester met stevige witte bloempies van den heer K. Wezelenburg te Baarn.

Brouzen medaille aan een verzameling van bloemen van vaste planten, ook van

den heer K. Wezelenburg te Baarn.
Voor de plautenbeurs. Zilveren medaille
aan: 1. Verzameling Azalea mollis en
varens van den heer K. Drost te Oldenbroek; 2. Een vaas rozen Abel Chatenay van den heer L. van West met lof der jury; 3. 3 vazen, met rozen van de N. V.

Rozenoord, beiden te Amsterdam.

Ook was nog voor de plantenbeurs ingezonden door den heer H. C. Vöge te Vreeland een verzameling Hortensias. waaraan echter geen prijs werd toegekend. terwijl eenige nieuwe Polyantha-rozen van de heeren Gebrs. Gratema te Hoogeveen teruggevraagd werden.

De jury bestond uit de heeren Alderen, rugte. Tas. Van der Laan, Van den Vrugte. Berg, Kauffmann, Hiehendaal, Van Veen, Valeton, Knopper, Ballego, Put, Cunaeus, Mock, Budde, Bolderdijk, De Lange

en Van Rossum.

De secretaris. J. H. KAUFFMANN.

DE NED. TUINBOUWRAAD.

In "De Tuinbouw", het orgaan van den N. T. R. lezen wij, dat dezer dagen de honderd-te vereeniging is toegetreden: te zamen tekt de N. T. R. thans ongeveer 23 000 tuinbouwers. Uit bovenstaande b'iikt, dat het begrip van organisatie gestadig veld wint. Er zijn echter nog een aantal vereenigingen niet aangesloten. die klaarblijkelijk het .. Eendracht maakt Macht' nog niet ten volle beseffen. Wat te betreuren is, zoowel voor hen ze'f, als ook voor hen die reed; wêl aangesloten

HANDEI SBEWEGING IN HET BLOEMBOLLENVAK GEDURENDE HET JAAR 1912.

v. Bloemboliencultuur Weel:bl. geeft als gewoonlijk een overzicht van de cijfers van in- en uitvoer van bloembollen gedurende het laatst verloopen jaar. Onder de benaming bloembollen worden hier onivat al de gewassen, welke gewoonlijk deel uitmaken van den bloembollenhandel in ruimen zin genomen.

Onder de opgaven van in- en uitvoer zijn de verzendingen van postpakketten niet begrepen, waarbij echter dient te worden opgemerkt, dat in den laststen tijd, meer dan vroeger, verzamelzendingen van postpakketten uit Nederland worden verzonden aan expeditie-firma's in het buitenland, door wier tusschenkomst dan de verdere adresseering plaats heeft. Zulke verzamelzendingen door de gewone middelen van vervoer verzonden, zijn natuurlijk onder den uitvoer begrepen.

De totale invoer bedraagt 2,338,300 KG.; de totale uitvoer 22,751,500 KG.

De cijfers wijzen eene vermeerdering van den invoer aan van 537,300 KG., terwijl de uitvoer eene vermeerdering aantoont van 5,433,100 kilogram, de belangrijkste toename sedert de publicatie dezer

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

CORRESPONDENTIE

H. A. J. B. te Amsterdam. vraag over mos op dakpannen hebben wij naar dr. Garjeanne gezonden. hopende

dat die advies kan geven. J. F. W. r. R. te Voorburg. — Uw chrijven nemen wij op in het volgend

nummer.

P. M. J. E. te Heemstede en M. N. ten et, te Noordrijkerhout. — Wij zonden nwe yragen naar het Instituut voor Phytopathologie, met verzoek om advies.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co.,

Hoogeveen. Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TRFURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden,

daarin worden o.a. aangeboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.—. Onmisbaar bij het kunstmatig broeden is onze: HYGROMETER (Vochtmeter) MITHOF, prachtig nikkel instrument, uiterst betrouwbaar, f 3.—.

A. M. M. SCHMIDT. Instrumentmaker.

ZUTPHEN, Rozengracht 17, hoek Apenstert.

TONGM., 18 jaar., P. G., biedt zich aan, 3 jaar pract. en theor. werkz. geweest in Bloemisterij, ook op de hoogte van Seringencultuur.

Brieven letter B., Bureau "O. T."

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI, GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN \Diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Pryscouranten en Gebruiksaamvijzingen kosteloos.

MEVROUW

Het adres voor het repareeren van alle voorkomende Luxe-artikelen, Kamer- en Salonsieraden, Kristal, Porselein en Antiquiteiten. Chemisch Vergulden, Vernikkelen en Bronzen van alle Metalen, Overtrekken en Bekleeden van kleine sieraden is bij A. PRINS & ZOON, Nieuwe Spiegelstraat 49, Amsterdam. Telef. 8589. (82) Opgericht 1878.

BUITENHUIS.

Wegens sterfgeval uit de hand te koop, te 's-Gravemoer, een mooi dorp in Noord-Brabant, een ruim en zeer geriefelijk BUITENHUIS met Schuur en Tuinen, ter grootte van ruim 50 aren-

Tuinen met veel vruchtboomen, uitstekend geschikt voor vruchten- en groententeelt, hoenderpark of boerderij.

KOOPSOM f 6000.-.

Brieven om inlichtingen, bezichtiging, enz., te adresseeren aan den Heer C. LOEFF Jzn. Frans Halsstraat 13, Utrecht-

Kweekerii "HELPMAN". Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

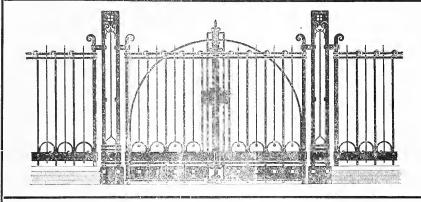
N. V. "DE HOOGEBERG" — AFD. TUINVERSIERING VELSEN (HOLLAND)

Heden verschijnt

onze nieuwe catalogus met ruim 100 nummers.

Wordt op aanvrage GRATIS toegezonden.

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

P. E. MARTIN, TERRA COTTA FABRIEK te ZEIST.

Tuinvazen, Voetstukken, Beelden en verdere

0 :- Tuinsieraden. -: (76) :- Tuinsieraden. -: (76)

Voor Tuinarchitectuur MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- ZEIST.

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

Vraagt stalen van onze voorjaars en zomer-nouveautés voor costumes en blouses: Crêpe de Ch ne, Eolienne, Voile, Foulard, Messal ne, Mousseline 120 cM. breed, van 65 cents per Meter af, in zwart, wit, effen en gekleurd, zoo ook ge-

borduurde blouses en japonnen in batist, wol, linnen en zíjde.

Wij leveren uitsluitend gegarandeerd solidezijdenstoffen direct aan articulieren, franco vracht en rechten aan huis.

Schweizer & Go., Luzern H 42 (Zwitserlano) Zijdenstoffen-Export. - Koninkl. Hofl.

Marie Charles Control of the Control

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

Broei- en Plantenkassen,

met en zonder Centrale Verwarming.

Kyaniseerinrichting. \Diamond

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG VAN TUINEN 🗆

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, ziin voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË). (37)

Buttenhavenweg 132

SCHIEDAM · TELEFOON Nº 14 FABRIEK VAN GESM: YZEREN HEKKEN & Soliede Inschulf Hekken ook.

GESCHIKT VOOR AFSLUTTING VAN BALKONS & SERRES · HZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK . Terkeningen Gratis verkrygbaar

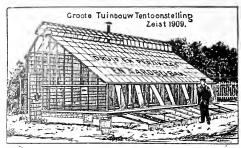
OVERKAPPINGEN · JZERCONSTRUCTIES APRASTERINGEN

(86)

UTRECHTSCHE STOOM-, WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. KONINGSWEG 56 - UTRECHT

BILLIK TARIEF SE NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en RUCHTEN=

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

GADELLAA, ZEIST (Holland). Plannen en begrootingen kosteloos. TELEF. INTERC. No. 68.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

Firma P. A. A. DE LANGE, 6623 BOOMKWEEKERIJEN \times \times BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.) TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

B. J. MULDERS. -

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

In geen enkele provincie zijn de oogsten zoo sterk gestegen als in de provincie GRONINGEN.

Hoofdzakelijk moet dit worden toegeschreven aan het doelmatig gebruik van voldoende hoeveelheden KUNSTMESTSTOFFEN.

In geen enkele provincie wordt zooveel

gebruikt

als in de provincie GRONINGEN.

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

INHOUD.

Een zuiver witte Cattleya, door J. K. B. Begroeide gevels, door v. L. Moestuin.

Poters van Vroege Aardappelen, door A. M. v. D. Bloementuin.

Petunia's, door P. J. S.

De Wilde Flora.

Dipsacus laciniatus, door dr. A. J. M. Garjeanne.

Antiseptische Behandeling van den grond, door v. d. Z.

Diefstal van Orchidceën-stuitmeel. Vaste Planten in Boordbedden (lezing).

Excursie (naar Aalsmeer). Bloemenkeuring te Haarlem (1 April 1913).

Steriliseeren van Kasgrond.

Werk v. d. v. Week.
In de Orchideeënkas, door J. K. B.
In den Bloementuin, door A. Lebbink.
In Kassen en Bakken, d. J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Vragenbus. Korte Mededeelingen.

Advertentiën.

Correspondentie.

Bijblad.

Whippets II, door L. S. Amsterdamsche Hondententoonstelling, d.

Allgemeine Ausstellung von Hunden in München.

Bijenteelt (Darrenbestrijding), door G. S. Verbetering.

Korte Mededeelingen.

Vragenbus.

Advertentiën.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUJJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234-240, AMSTERDAM | ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.-, PER KWARTAAL f 0.75

PHALAENOPSIS AMABILIS en PH. SCHILLERIANA.

Het geslacht *Phalaenopsis* neemt onder de fraai bloeiende *Orchideeën* eene voorname plaats in en is voor de cultuur van groote beteekenis. De prachtige, smetteloos witte bloemen der *Phalaenopsis amabilis* en *P. a. Rimestadiana* behooren tot

de meest gezochte voor bindwerk, en deze worden dan ook wel het meeste gekweekt. Maar daarnevens komt in de plaats Phalaenopsis Schilleriana in aanmerking, die wel niet op even groote schaal gekweekt wordt, maar als handelsplant en liefhebbersplant toch van beduidende beteekenis is. Als sierplant is zij niet minder fraai dan de Phalaenopsis amabilis en veel bloemrijker. Waar de P. amabilis slechts enkele, de P. a. Rimestadiana hoogstens 'n 24-tal bloemen per stengel geeft, kan de P. Schilleriana er tot over de honderd op een bloemtros ontwikkelen. De plant is dan ook kostbaarder en men moet voor een sterk gecultiveerde plant in den regel het dubbele betalen van wat een P. amabilis kost.

De cultuur is overigens gelijk aan die van P. amabilis, welke we vroeger in "O. T." hebben beschreven. Men kweekt ze in peat en sphagnum in potten of in mandjes, welke laatste men dan ophangt

in de kas, op de wijze zooals de tweede foto te zien geeft.

Men ziet op de foto zeer duidelijk de groei- en bloeiwijze der plant afgebeeld en dadelijk valt het verschil met de P. amabilis in het oog. Waar deze laatste groene bladeren

heeft, zijn die van *P. Schilleriana* fraai grijs gemarmerd en daarenboven onderaan bruinrood gekleurd. De vertakking van den bloemtros wijkt ook sterk bij die van *P. amabilis* af. Waar die laatste scherphoekig zich vertakt, daar staan de

zijtakjes bij P. Schilleriana rechthoekig op den algemeenen bloemstengel.

Ook de kleur der bloemen vormt een kenmerkend verschil. Deze zijn namelijk van een heerlijk zacht-rose, en met een blik op de foto zal men zich een denkbeeld kunnen vormen van de pracht van een bloeiende Phalaenopsis Schilleriana. De bloemen zijn niet zoo groot als bij P. amabilis Rimestadiana, maar even fraai van vorm, en de veelheid er van vergoedt ruimschoots de kleinere afmeting. Bij die rijkbloeiendheid is die geringere afmeting trouwens van geen beduidenis; want alles is even prachtig en sierlijk aan deze plant.

De P. Schilleriana stamt van de Philippijnen, en even als de P. amabilis en P. a. Rimestadiana, die van Java komen, is zij een echte epiphyt, een plant dus die op boomen haar groeiplaats zoekt. Het zijn Orchideeën, welke men tegen te krachtige zonnestralen moet beschermen en

die men door een vochtige atmospheer en warmte moet brengen tot krachtigen groei. Zorgt men daar goed voor, dan komen de prachtige bloemen ons er elk jaar voor beloonen. v. L.

Phalaenopsis amabilis (grandiflora), in de Phalaenopsis-kas van het Orchideeën-etablissement van den heer E. van Nederhasselt, te Aerdenhout. (Orig. foto voor "Onze Tuinen".)

WOEKERPLANTEN

OROBANCHE SPECIOSA.

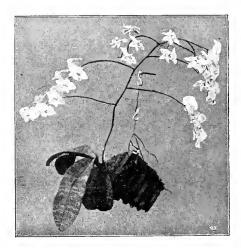
Het is niet voor de eerste maal dat ik een poging doe, om de opmerkzaamheid der liefhebbers van fraaie en interessante planten op deze woekerplant, die meer waardeering verdient dan haar ten deel valt, te vestigen.

Ik zeg de liefhebbers, want voor de bloemisten heeft zij volstrekt geen waarde.

Reeds tien jaren geleden heb ik haar in "Sempervirens" aanbevolen, maar zij bleef een onbekende grootheid, waarom er wel reden is om er nog eens op terug te komen.

Een grootheid! Nu ja, dit is al naar de engere of ruimere beteekenis die men aan dit woord hecht. Onder haar zeer talrijke verwanten is zij dat zeker, en in een algemeeneren zin hebben we dit hier niet op te vatten.

Wanneer men het getal soorten van Orobanche op zeventig

Phalaenopsis Schilleriana. (Orig. foto voor "Onze Tuinen".) (Zie hoofdart.)

stelt, zal dit wel niet te hoog zijn, en als men daarbij bedenkt dat Decandolle de bedoelde hier $_{
m den}$ eerenaam speciosagaf, welke soortsnaam algemeen gebruikt wordt tot aanduiding eener "schoone" of,,aanzienlijke" onder zoo velen, dan mag dit wel als 'n bijzondere aanbeveling beschouwd worden.

Ik sprak daar van pl.m. een

zeventigtal soorten, die meerendeels in Europa, voor een klein gedeelte ook in de andere werelddeelen thuis behooren: dat getal is echter zeer approximatief en onzeker, want in de soortsopvatting van dit geslacht loopen de meeningen der systematici zeer uiteen; meer misschien dan bij eenig ander geslacht. Vandaar dan ook dat het getal der synoniemen verbazend groot is, wijl wat de één als een bijzondere soort beschreef, door anderen als een variëteit, ja als een slechts plaatselijk aangetroffen vorm wordt beschouwd.

Zoo brengt b.v. Wagner, in zijn Illustrierte Deutsche Flora er niet minder dan achttien, die algemeen als goede soorten aangenomen worden, tot één enkele soort terug, de veelvormige Bremraap, Orobanche polymorpha, en beschrijft hij ze dan ook allen als variëteiten.

Ook Prof. Thomé, krimpt het aantal soorten zeer in, waar hij in zijn prachtige, achttien jaren later (1889), met goud bekroonde Flora er een aantal tot variëteiten terugbrengt. Deze geleerde gaat daarbij echter niet zoo apodictisch te werk, immers hij zegt dat men zijn indeeling niet als beslissend, maar als een poging om daartoe te geraken moet beschouwen *). Ook acht hij het niet onwaarschijnlijk dat dezelfde soort, op

verschillende planten woekerend, verschillende karakters kan aannemen.

Neemt men nu daarbij in aanmerking dat de Orobanche's in Duitschland op de wortels van 44 verschillende planten zijn gevonden, waarbij slechts één Monocotyle (Anthericum ramosum), dan kan daardoor zeker heel wat verscheidenheid ontstaan.

Maar de Bonnsche geleerde is voorzichtig. Hij acht het waarschijnlijk, meer niet. Ook acht ik het een nogal gewaagde meening, die alleen zou kunnen bevestigd worden door gezet onderzoek.

Het is hier echter niet de plaats om verder over de zuiver botanische bijzonderheden van het geslacht der Bremraap uit

te weiden, daar ik mij voorstelde hoofdzakelijk de attentie der lezers op ééne soort ervan te vestigen.

Het volgende moge daaraan echter nog voorafgaan.

Dé banche's, behoorende totde. familie der Scrophularineeën,zijn allen ware woekerplanten, en kunnenalleen leven ten koste van anderen, uit welker wortels zij haar voedmoeten putten. Wel ontkiemen de fijne zaden in de aarde, maar als de kiemplantjes geen voor hen geschik-

Orobanche speciosa. (Op de wortels van Vicia Faba.)

te wortels van een andere plant in de onmiddellijke nabijheid vinden, sterven zij, want zij kunnen zich niet zelfstandig voeden.

Er worden negen soorten als hier te lande inheemsch beschreven, die, de ééne meer hier, de andere daar, door 't geheele land vrij menigvuldig voorkomen, en wel bij voorkeur in zandstreken en dan gewoonlijk zeer verspreid.

De meest algemeene is de in de duinen groeiende Or. Galii die, gelijk de naam aanduidt, woekert op de wortels van de daar veel voorkomende Walstroo Galium verum. Men herkent ze in den zomer gemakkelijk aan de naar 't schijnt dorre, stoo-achtige stengels, die ongeveer een voet hoog worden.

Alle soorten zijn bladerloos, tenzij men de tegen de stengels aangedrukte schubben, waarin geen spoor van bladgroen aanwezig is, als zoodanig wil beschouwen; de bloemen staan

^{*)} Prof. Dr. Thomé's Flora von Deutschland und der Schweiz IV, bl. 119.

aarvormig om den top der stengels en loopen door de geelachtig grijze of min of meer grauwe of blauwachtige kleur volstrekt niet in het oog, zoodat zelfs een gezonde, bloeiende plant er doodsch uitziet. In vorm nadert de bloem aan die der Leeuwebek, waaraan dat geslacht ook na verwant is. Ze brengen zeer talrijke, fijne zaden voort, waarvan echter natuurlijk maar weinig terechtkomt.

Hoe vaak ze in sommige streken van ons land ook worden aangetroffen, schadelijk zijn ze, voor zoover mij bekend is, niet. Maar anders moet dit zijn in het zuidelijk gedeelte van Duitschland en in nog Zuidelijkere landen. Daar is het vooral de Orobanche ramosa — de eenige soort met een vertakten stengel, en die tot onze zeldzameren behoort — die voor de cultuur der Hennep gevreesd wordt, en er soms enorme schade aanricht, wijl ze in menigte voorkomt, waar ze voedselplanten in overvloed vindt. Het is zoo wat hetzelfde dat men hier te lande van het Warkruid (Cuscuta) in de vlasvelden ziet, al gaat het daarbij wat anders toe.

Het ligt eehter nu niet in mijne bedoeling een verhandeling over het geslacht *Orobanche* te schrijven, hoe verleidelijk dit ook in verschillende opzichten is. Immers, mogen ook deze planten, uit een physiologisch en biologisch oogpunt gezien, menige merkwaardige bijzonderheid opleveren, voor den kweeker beteekenen zij niets en voor den liefhebber hebben ze alleen aantrekkelijkheid, in zooverre deze ook in de levensverschijnselen der planten belang stelt.

Alleen zij nog als besluit van deze algemeene beschouwingen opgemerkt, dat sommige Orobanche's als nutplanten vroeger meer dan tegenwoordig in aanmerking kwamen. Dit blijkt reeds hieruit, dat in een uitvoerig werk over de nuttige planten **) niet minder dan zeven soorten worden vermeld, die weleer als geneeskrachtig werden beschouwd, en ten deele zelfs als voedselplanten, daar de wel wat op asperges gelijkende, pas uit den grond te voorschijn komende jonge planten ook als asperges werden en nog worden gegeten, wat o.a. het geval is met de hier veel voorkomende Or. Galii. Reeds Dioscorides, die in de eerste eeuw onzer tijdrekening zich zeer verdienstelijk maakte door zijn onderzoek naar de nuttige eigenschappen van vele planten, kende aan de in het Zuiden thuis behoorende Orobanche pruinosa geneeskrachtige eigenschappen toe, en voegde er bij dat ze als asperges werden gegeten.

Bepalen wij ons nu tot de soort, welker naam aan het hoofd van dit opstel staat.

Het is wel opmerkelijk dat door verschillende schrijvers over fraaie of interessante tuinplanten, zoo min in tijdschriften als in uitsluitend daarop betrekking hebbende uitvoerige werken, van Orohanche speciosa gewag gemaakt wordt. Vilmorin, anders zoo uitvoerig, ignoreert het geheele geslacht, en Rümplex volgde hem in de Duitsche uitgave ook van het Supplement daarin na. Alleen in zijn later verschenen "Ill. Gartenbau-Lexcion", waarin hij een kort artikel aan dit geslacht wijdt, besluit hij met de woorden; "wij zagen voor eenige jaren de hupsche Or. speciosa op groote boonen groeien en bloeien". Hieruit spreekt althans eenige waardeering; hij schijnt haar echter later niet meer gezien te hebben, en kon er vermoedelijk daarom niets meer van zeggen, wat toch in dat uitvoerige werk zeker niet ongepast ware geweest.

Het schijnt wel dat men in het algemeen weinig opmerkzaamheid voor deze plant over heeft, wat ongetwijfeld aan onbekendheid moet toegeschreven worden; want zij verdient beter, waarbij nog komt dat zij zoo weinig eischend is, als eenige andere zaadplant. Want de Orobanche speciosa is, in de cultuur althans, éénjarig, en ook de Erfurtsche firma Haage & Schmidt biedt zaad er van aan onder de rubriek der éénjarige bloemplanten.

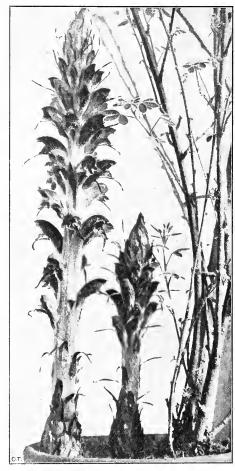
Zij is van Franschen oorsprong en Steudel vermeldt haar in zijn "Nomenclator" als overblijvend. Niet oumogelijk is het dan ook, dat zij in Frankrijk woekerend groeit op de wortels van overblijvende planten; zij wordt echter gezegd te groeien op die der Groote of Roomsche boon (Vicia Fuba). Deze nu is éénjarig en sterft dus in 't najaar; waardoor natuurlijk ook een einde komt aan het leven der parrsiet, die absoluut afhankelijk is van de voedsterplant.

Dat hare cultuur niet de minste moeilijkheid oplevert, blijkt uit het vol-

gende.

Men legt
in 't voorjaar
slechts eenige
groote boonen op p.m.
5 c.M. onderlingen afstand in den
grond, en
strooit het
fijne zaad der

Orobanchedaar tusschen en er overheen, waarna men ze met een drie c.M. dikke laag aarde bedekt. Nu zou men $_{
m met}$ reden kunnen opmerken, dat 't met de ervaring strijdt zulk fijn zaad zoo diep te zaaien, en dat is dan ook voor andere planten zóó ondoel matig, dat er niets van terecht komt. Maar hier is het 'n heel ander

Orobanche Rapum.
Op een in pot gekweekte Cyltisis capitatum
(niet gezaaid.)
(Orig. foto van Dr. Vuyck.)

geval. De kiemplantjes moeten zich in den grond aanvankelijk zoo ver ontwikkelen, dat zij vat kunnen krijgen aan de wortels der Vicia, en pas daarna komen zij te voorschijn. Dat duurt zelfs zóó lang, dat men de hoop van ze te zien verschijnen reeds begint op te geven, daar de Boonplanten reeds aanstalten maken om te gaan bloeien, als er van de Orobanche noch niets te zien is. Zoo kan het licht gebeuren, dat men eenige dagen verzuimt er naar om te zien, en daarna tot zijn verwondering reeds op eenigen afstand bespeurt, dat er grijs gele spruiten tusschen de Boonplanten zijn te voorschijn gekomen, die reeds van 't begin af een forsch aanzien hebben, zoodat nu duidelijk blijkt dat de kiemplanten zich in den grond reeds krachtig hadden ontwikkeld.

Zijn ze echter zoover, dan groeien ze met verrassende snel-

^{**)} Dr. Rosenthal, Synopsis plantarum diaphorrearum etc., bl. 406.

heid op, en bereiken een hoogte van 60 c.M. soms meer zelfs. De slechts met schubben bekleede stengel bestaat dan voor ruim het derde uit een bloemtros, die, mag de kleur ook niet sprekend zijn, terecht sierlijk genoemd kan worden. Als de Orobanche in bloei staat is de voedselplant, de Vicia, reeds uitgebloeid en heeft reeds, zooals uit de afbeelding blijkt, goed ontwikkelde vruchten. Deze toont zich dus sterk genoeg om ook die woekerplant goed te kunnen voeden.

Heeft men nu zulk een plant in zijn tuin staan, dan kan men er nog de niet geringe voldoening van hebben, door de verwondering te wekken van bezoekers, aan wie men de geschiedenis harer levenswijze vertelt; en 't kost zoo goed als niets, want een bestelling aan de bovengenoemde firma, die een ruim voldoende hoeveelheid zaad in een brief kan sluiten, kost zóó weinig, dat het niet in aanmerking komt, en van het resultaat is men zeker.... altijd als het zaad versch is.

Deze planten wekken te meer verbazing, als men bedenkt dat ze slechts op één punt aan een dunnen wortel bevestigd zijn en daaruit alles moeten putten wat ze voor haren groei behoeven.

Om hiervan een nog aanschouwelijker denkbeeld te geven, voeg ik er bij de afbeelding van een Orobanche Rapum, die in het voorjaar in de koude kas verscheen uit een bloempot bij Cytisus capitatus.

Ik zag er vreemd van op, toen die vreemde gast zich vertoonde, maar ik dacht niet dat die het met haar volkomen vreemden gast thuis goed zou kunnen vinden. Dit ging echter opperbest; er waren er twee en toen ze volkomen ontwikkeld waren, bleek het een soort te zijn die ik nooit had gezien, de Or. Rapum.

Wanneer men die planten met haar forsche stengels en talrijke bloemen ziet, en men bedenkt er dan bij dat dit alles het product is van de uit de dunne *Cytisus*-wortels "gestolen" sappen, dan heeft men wel eenige reden voor verwondering.

Nu liet zich het verschijnen daarvan licht verklaren. De Cytisus stond in Belgischen boschgrond, waarin wat zaad van deze woekerplant geweest was. Toevallig zeker was de Cytisus een goede voedster voor deze soort, wat in de meeste gevallen zeker niet zoo zou zijn.

Daar deze afbeelding op ongeveer de halve natuurlijke grootte is, geeft ze ook een duidelijke voorstelling van de bloeiwijze en de bloemen van meest alle soorten.

Ook de groeiwijze is steeds dezelfde, uitgezonderdždie van de hierboven terloops genoemde *Or. ramosa*, die een vertakten stengel heeft.

H. WITTE.

BLOEMENTUIN

BONTE MAIS.

Hoewel het bijschrift onder de afbeelding ons vertelt, dat dat deze Mais Zea Mais quadricolor variegata heet, hebben we reden aan te nemen, dat het geene andere variëteit is dan Zea Mais var. fol. albo striata, die we voor jaren in den Jardin des Plantes, te Parijs, leerden kennen en die onder deze naam ook voorkomt in "Les fleurs de pleine terre" van Vilmorin-Andrieux et Cie., zoodat het o. i. wel hetzelfde blijft, of men het zaad onder den eenen of onder den anderen naam koopt, ofschoon wij het veranderen van plantennamen geenszins kunnen goedkeuren en met genoegen lazen, dat daartegen meer en meer geageerd wordt.

Deze bonte Mais is van onbekende afkomst, maar dat het eene variëteit is van de gewone Mais, waarvan het zaad als

vee-, eenden- en kippenvoeder bekend is, lijdt wel geen twijfel. Zelden ziet men deze planten, hoewel men hier en daar uit aardigheid wel de gewone groene Mais kweekt en er in warme jaren ook wel zaad van wint. In meer Zuidelijke streken wordt de Mais in het groot verbouwd en vormt daar zelfs een belangrijk landbouwproduct.

In den Ezas hebben we zelf wel bij het oogsten geholpen. Daar worden de stengels, waaraan geene of te weinig zaden zijn gevormd, groen afgesneden als veevoeder, omdat in de door ons bedoelde streek, in de nabijheid van Colmar, geen weiden worden gevonden en het vee voortdurend op stal wordt gehouden. Bij dat werk was het een heele toer, de ossen van de lekkere maiskolven af te houden. Later werden de rijpe

Bonte Maïs (Zea Mais quadricolor variegata). (Foto: "Amateur Gardening".)

kolven afgesneden en is het gewoonte, dat die in de avonduren van de buitenste schutbladeren worden ontdaan, terwijl een paar der binnenste naar boven worden omgeslagen. Aan die schutbladeren worden de kolven tot bosjes bijeen gebonden en zoo onder het uitspringende dak van huis en schuur te drogen gehangen.

In one land zullen we evenwel niet aan maiscultuur gaan doen en moet het aanplanten van dit gewas meer als aardigheid worden opgevat. De bonte Mais, die de afbeelding doet zien, leent zich zeer goed tot het vormen van groepjes in het gazon, ja zelfs als solitairplant heeft zij waarde, terwijl men er niet zelden gebruik van zal kunnen maken tot het beplanten van groote groepen van gemengde gewassen. We stellen ons voor, dat de bonte Mais in borders evenzeer op hare plaats zal zijn, tenminste wanneer men haar wat meer op den achtergrond en dan liefst tegen houtgewas plaatst, waar de bonte teekening der bladeren het voordeeligst uitkomt.

Wat den grond betreft, is de mais over het algemeen niet kieskeurig. Om nogmaals op de cultuur in het groot in den

Elzas terug te komen, kunnen we mededeelen, dat men daar de mais op de slechtste akkers plant, dat wil zeggen, op zulke stukken, die door het voorkomen van vele groote en kleinere steenen moeielijk te bewerken zijn, en daarom zelden of nooit gebruikt worden voor zulke gewassen, die gemaaid moeten worden, zooals klaver, of andere, die men delft, zooals aardappelen, bieten en rapen, enz. Een gevolg van die eenzijdige cultuur is o. a., dat de mais in die streken niet zelden zeer veel van brand in de kolven heeft te lijden.

De bonte Mais zaaien we in April in potjes op een warmen bak, waarna men ze uitplant, zoodra zij een viertal blaadjes hebben gekregen. Ook kan men op eene luwe plaats buiten nitzaaien of, wat beter nog is, de zaden dáár leggen, waar men de planten groot wil zien worden. Deze mais wordt dan een tot anderhalve meter hoog, maar loopt aan den voet met talrijke scheuten uit, die den min of meer kalen stengel geheel bedekken en fraaier bont nog zijn dan de bladeren van den hoog opschietenden stengel. Behalve door hare bontheid zijn de bladeren fraai door hare sierlijke buigingen; die aan lint doen denken, weshalve men in Frankrijk haar "Maïs à feuilles rubanées" noemt, (rubané is lintvormig, gestreept).

Er bestaat nog eene variëteit met smallere bladeren, var. gracillima variegata, die minder hoog opgroeit. Dat de mais éénjarig is, behoeft wel niet uitdrukkelijk te worden gezegd.

In den laatsten tijd zagen we meermalen eene advertentie in een Duitsch vakblad, waarin aanbiedingen van Maiskolven gevraagd werden voor een bloemenwinkel. We herinneren ons deze goudgele kolven eens te hebben gezien in eene versiering, bij gelegenheid van een oogstfeest, maar schijnt men er thans meer gebruik van te maken, want de tijd der oogstfeesten is reeds lang voorbij. P. J. S.

DE WILDE FLORA

GELE LISCH.

't Is de vraag, of er nu nog wel menschen te vinden zijn, die wat met de gele lisch als tuinplant ophebben. Natuurlijk zijn de bezitters van een vijver of vijvertje uit te zonderen, want dáár hoort nu eenmaal een groep of zelfs een rand van gele lischen bij. Maar wie eenmaal met de verschillende bolirissen heeft kennis gemaakt of met Iris germanica en de daarmee verwante soorten, die zal voor Iris pseudacorus, de de wilde gele lisch alleen maar een heel klein plekje van zijn tuin willen reserveeren.

Goed, doe dat dan eens! Koop eens een paar gele lischplanten of (wat veel aardiger is), trek er in 't vroege voorjaar eens op uit en verzamel zelf wat planten aan den een of anderen slootkant, waar ze aan hun eigenaardig, zwaardvormig blad gemakkelijk genoeg herkend kunnen worden. In Uw tuin zet ge die planten op het eerste 't beste plaatsje, mits 't niet al te zonnig is en dan wacht ge maar af.

Zoo op 't eerste gezicht lijkt dat wel een wonderlijke cultuur. Want, niet waar, de gele lisch groeit altijd op zeer vochtige plaatsen, de plant staat altijd met haar voeten in 't water; wat kan er dan van terecht komen in drogen tuingrond?

Dat zal meevallen! Op 't oogenblik bezit ik twee reusachtige gele lisschen, die nooit extra begoten worden, en waar eigenlijk niemand voor zorgt en die toch ieder jaar in Juni bijzonder mooi bloeien. Aan iedere plant komen zeker wel 50 bloemen en dat wil heel wat zeggen! Bovendien worden mijn exemplaren met 't jaar krachtiger; ze brengen iederen zomer een aantal rijpe vruchten en zaden voort, kortom, de moerasplant is klaarblijkelijk heel tevreden met haar landplantenleventje!

En in wat voor grond groeien ze dan nog! De bodem bestaat uit klei, die iederen zomermiddag samenbakt tot korsten en brokken, zóó hard, dat geen spade er in zou kunnen doordringen.

Nu is de plant niet dadelijk na 't verpoten zoo mooi en flink. Er gaat wel een jaartje overheen, maar dan is ook 't leed geleden en de gele lisch heeft zich voor goed bij u gevestigd. Totdat natuurlijk op zekeren najaarsdag iemand de plant bij ongeluk omspit en er over denkt om de vrijgekomen wortelstok maar op den mesthoop te gooien.

Dat moet ge hem dan maar beletten, want door stukken van den worlelstok uit te planten krijgt ge even zoo veel nieuwe lisschen. 't Is dan met en ook wel aardig, om zoo'n paar stukken wortelstok in een flinken pot te zetten, die natuurlijk niet gedraineerd behoeft te worden.

Als eenzaadlobbige plant heeft de gêle lisch drietallige

Vijftallige Lischbloem. Opengemaakte bloemknop. (Orig. foto v. d. Schr.)

bloemen, even als tulp, lelie, crocus en zoo veel anderen. Maar ieder, die wel eens bij de tulpen het aantal bloemdekbladen meeldraden geteld heeft, weet wel, dat daar nogal variatie in kan zijn. Bij onze tuinvariëteiten is de veranderlijkheid van 't aantal bloemdeelen grooter dan bij de wilde soorten.

Mijn gele lisschen nu zijn ook in dit opzicht al heel bijzonder. Want onder het honderdtal bloemen, dat

zij mij de laatste twee zomers geleverd hebben, waren een aantal viertallige bloemen dus met 8 bloemdekbladen, 4 meeldraden, enz.

Op 'n middag had ik voor mijn les een aantal bloemknoppen geplukt en maakte die open. Onder de knoppen bevond zich wel de grootste rariteit van allen: een zuiver vijftallige bloem. Ja, het speet me nu wel, dat ik juist die knop had afgeplukt, want ik had dolgraag eens gezien, hoe zoo'n vijftallige lischbloem er wel uit zou zien. Maar enfin, er was niets meer aan te doen. De open gepeuterde bloemknop heb ik gefotografeerd en men kan zich wel voorstellen, hoe mooi de bloem zou zijn, als de bloemdekbladen tot hun natuurlijke breedte zouden zijn uitgegroeid.

Het zal me nu zeer benieuwen, of ook dezen zomer weer vijftallige bloemen aan mijn lisschen zullen komen. Van viertallige bloemen heb ik al zaad ingezameld en hoop 't dan ook van zoo'n vijftallig exemplaar te kunnen doen. Als ik twee vijftallige bloemen krijg, dan hoop ik er voor te kunnen zorgen, dat de kans op vijftalligheid in 't zaad nog wat vergroot wordt.

En.... Maar we zijn aan 't verkoopen van de huid van den nog niet geschoten beer! Ik wilde maar zeggen, dat ik aan belangstellenden graag wat van mijn oogst in spe zal afstaan.

Dr. A. J. M. GARJEANNE. Venlo.

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."!

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

De April-bijeenkomst van bovengenoemde commissie had Dinsdag 8 April j.l. in de groote Koningszaal van Artis plaats.

Wij beginnen onze beschouwing met die Flora's kinderen die de Lente iniuiden en in een aantal waren geëtaleerd door den heer K. Wezelenburg te Baarn. Twintig vaasjes waren gevuld met bloemstengeis van vaste planten, die nu reeds butten bloeien, en waarvan de meeste nog niet voldoende bekend zijn.

Zeker, men kent Sleutelbloemen, maar Primula elatior aurea grandiflora, met warmgoudkieurige bloemen, die bovendien cen heerijken geur verspreiden, ziet men nog weinig, evenmin de Sleutelbloem met levendig roze gekleurde bloempjes, die luisteren naar den naam van Primula rosca. Zij staat gaarne op een vochtig plekje op veenachtigen grond. Mooi is ook Primula denticulata met violetkleurige tuilt jes.

Een Pulmonaria met steenroode bloempjes zagen wij heden voor het eerst en geeft naast de andere een aardige afwisseling. Zij heet Pulmonaria rubra. Krachzijn de bloemstengels van Megasia cordifolia, een Steenbreekachtige met leerachtige hartvormige bladeren. De men zijn lila-rose en komen boven donkergroene bladeren mooi uit. De bloe-

De Arabis van de Alpen heeft haar schoonsten tooi reeds afgelegd, terwijl de verscheidenheid met gevulde b'oemen thans begint hare kelkjes te ontploo.en. Typisch dat men haar te Aalsmeer de rijst-en-brijplant noemt. Er was reeds ook een composiet aanwezig in den vorm van Doronicum austriacum met goudgele bloemkorf-jes. Van de vele viooltjes, die er tegen-woordig zijn, zagen wij Viola cornuta Papilio met lichtblauw bloemen. Men weet dat dat zij den ganschen zomer doorb'oeit. Het Leverkruid, Anemone caerulea met gevulde bloempjes, ontbrak niet, even-min de vlinderbloemige Orobus vernus en een verscheidenheid van deze.

Ter zijde, geheel op zichzelf, stond een ruiker van Andromeda floribunda, een Heide-achtige, die tot de groenblijvende heesters behoort en waarvan de stengels met honderden witte bloemen getooid

zijn.

De heer K. Drost te Oldebroek zond ter keuring een prachtcollectie Azalea mollis en verscheidenheden; geëtaleerd tusschen sierlijke varens in den vorm Pteris, Nephrolepis Blechnum met jonge roodge-

kleurde bladeren. Een bijzonderheid van deze Azalea mollis is, dat zij gedurende een maand hare bloemen blijven behouden, een feit, waarvan wij ons indertijd konden overtuigen. De kleuren waren bijzonder helder en het geheel was een compliment voor den inzender. Ook etaleerde de heer Drost een vaas gevuld met snijgroen van enkele varensoorten en halmen van de Cyperus alternifolius. Dit snijgroen moet bijzonder lang zijn frischheid behouden.

De heer H. C. Voge te Vreeland exponente om 25 tell planten en Universitätien.

seerde een 35-tal planten van Hortensia's in drie soorten. Het geheel was in een bloemperk vereenigd en trok aller belangstelling. Er waren planten bij met tien bloempluimen, deze waren nu een wit, dan roze of droegen een violet tintie.

De heer L. van West, bloemist alhier, zond een prachtbouquet rozen in den vorm van Mad. Abel Chatenay, die perzikroze-kleurig zijn. De bloemen of beter bloemknoppen waren bijzonder sterk en prijkten op lange stelen.

op lange steien.

Een dergelijke inzending zien wij van de N. V. Rozenoord te Nieuwer-Amstel. Hier waren het prachtbloemen van Kaiserin Auguste Viktoria en Mad. Caroline Testout. Prettig op te merken

dat ook hier geen enkele aanmerking was te maken of 't moest een zeer goede zijn.

De heeren Gebr. Gratama & Co. te Hoogeveen zonden een nieuwe roos in den vorm van twaalf winterveredelingen. Zij droeg het nummer 1297 en is ontstaan uit een kruising van de bekende klimroos Cato, ook een aanwinst der firma. Het is een laag blijvende klein-bloemige roos met roze bloemen, terwijl zii eene bijzondere bloemrijkheid moet bezitten. Een juist oordeel is over een winterveredeling niet te vellen en hopen wij haar nog eens terug te zien.

De prachtroos zonder naam bleek te zijn Mad. Constant Sovpert. Zij was ter opnaamstelling ingezonden door J. van Ouwerkerk te Aalsmeer.

J. K. B.

TENTOONSTELLING VAN ARTISTIEKE PLANTEN- EN BLOEMENVERSIERINGEN.

In "Bellevue" heeft j.l. Dinsdagmiddag vergaderd het comité voor de tentoonstelling van artistieke planten- en bloemenversieringen, van 9 tot 22 Mei te houden in

sieringen, van 9 tot 22 Mei te nouden in alle zalen van "Bellevue".

De heer A. J. van Laren, voorzitter van het comité, opende de bijeenkomst, met vreugde constateerende, dat het aanstaande feest wordt gevierd als herdenking van het 40-jarig bestaan der afdeeling Amsterdam en omstreken van de "Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde".

bouw en Plantkunde".

Uit Amsterdam zijn thans de handels-kweekerijen vrijwel verdwenen; de binderijen echter hebben een hooge vlucht genomen en de afdeeling streeft er dan ook naar om nieuwe banen te openen op het gebied van de versieringskunst. prijsvragen voor de a.s. tentoonstelling zijn er dan ook op ingericht om het bindvak te verheffen tot kunstvak. Men hoopt, dat de tentoonstelling zal worden een gebeurtenis op het gebied van den tuinbouw.

Behalve bloemwerken zal de tentoonstelling omvatten plantengroepen, waarbij het vooral op de groepeering aankomt. De kleinere groepen zullen een beeld geven hoe men met kleinere planten kan groe-peeren. Zoo zullen dus door deze tentoonstelling ook naar voren komen planten die tot nu toe voor versiering weinig of niet in aanmerking kwamen. Dan komt de afdeeling bloemenmanden en jardinières; daarna de afdeeling voor serre-, boudoir-, salon- en kamerversiering. Al deze vertrekken (waaronder ook rookkamer en eetkamer) vragen een aparte versiering. Ten slotte komt de afdeeling bloemwer-

ken en bloemen-arrangementen.

De tentoonstelling staat er financieel goed voor; zij belooft, aldus deelde de heer Van Laren mede, schitterend te zullen worden en een geheel te bieden, zooals in vele jaren niet is aanschouwd in onze stad.

Voor deze tentoonstelling zullen, zooals het lid van de commissie van indeeling, de heer J. J. Groenewegen, daarna meedeelde, de zalen, vestibules en de tuin van "Bellevue" alle in beslag worden genomen. De hoofdingang komt aan den Leidschekade-kant en de bezoeker treedt dan onmiddellijk, links afslaande, den lusthof binnen, waarin Bellevue's tuin is her-schapen. Deze lusthof wordt ingericht door de ,,Vereeniging van Patroons in het Tuinbouwvak van Amsterdam en Omstreken".

In de vestibule wordt een vestibuleversiering gearrangeerd en, aansluitende daaraan, wordt een trappenhuisversiering ingericht.

De bezoeker is intusschen aangekomen in de tooneelzaal. Aan zijn rechterhand ziet hij dan een spiegelversiering, 4 bij 5 meter in oppervlakte en een tweetal decoratieve plantengroepen. Het kleine podium zal het gezicht op een buitenplaats bieden. In den villatuin wandelen jongedames, gedost in een keur van toiletten en dragende de elegantste hoedjes, alles "dernier cri". Een tweetal Amsterdamsche firma's stelt daarvoor een aantal van haar winkeljuftrouwen beschikbaar.

Op het groote tooneel zullen de Aalsmeerder tuinbouwers van hun kunnen bijken geven; daar wordt, als collectieve inzending van Aalsmeer een diorama ingericht, voorstellende een gezicht op dit bekende bioemendorp. In het midden van de groote zaal verrijzen groote bloemperken.

Langs deze bloemperken wandelt de bezoeker naar de aangrenzende kolommenzaal. Een wintertuin wordt hier ingericht en op het tooneel zal een concert in het park in beeld worden gebracht. Een muziekkapel speelt in de bloemversierde tent en kiaterend spuit in het midden der zaal een fontein haar meters hoogen straal op naar de baiustrade-versiering, eveneens een collectieve inzending van Aaismeer.

Len aantal vertrekken worden in de kolommenzaal ingericht: voor een jong bruidspaar de receptiokamer, de eetkamer, het boudoir, alle verfraaid met bloemen. Ook de staapkamer der bruid moet worden opgemaakt met een bloemversiering, zooas dat thans tijdens de bruidsdagen veel wordt gedaan. Voigt een huskamer onder het motto "moeder is jarig".

In een kantooriokaal (we zijn nu in de kleine zaal aangekomen) voorstellende het bureau van een levensverzekeringsmaatschappij, is, ter gelegenheid van het jubilée van den directeur, een weelderige bloemversiering aangebracht. Het podium in deze zaal toont een diorama van Ja-pan; Aralia Sieboldii, Hortensia's, Prunisroosjes, Blauwe Regen en Kersenbloesem zullen opbloeien in dit exotisch landschap.

In het vertrek van den gehuldigden musicus, volgende op het Japansche tafereel, prijken lauwerkransen, bloemstukken en bouquetten, den verwenden kunstenaar geboden door vrienden en bewonderaarsters.

En dan besluiten een heeren- of rookkamer, versierd met roode Anjers of Amaryllis, een Orchideëenkamer en een rouwkamer, waarin grafkransen en rouwviolen de baar dekken, de reeks vertrekken. De groote vestibule wordt aangekleed met een restaurant-versiering; de foyer van "Bellevue" zal in feestzaaldecoratie worden "gestoken" en tijdens de tentoonstelling dienst doen als theesalon voor de damesbezoeksters.

En dan rest ons nog te vermelden, dat op den sluitingsdag, den 22sten Mei, in "Bellevue" de maandelijksche planten-keuring zal geschieden, d.e anders steeds door de Nederlandsche Maatschappij van Tuinbouw en Plantkunde in "Artis" wordt gehonden gehouden.

(Alg. Hbld.)

INGEZONDEN

Is 't wel de roeping van de Ned. Heide-Maatschappij om op zulk een groote schaal Buitenplaatsen en Villa's aan te leggen met de noodige bijleveringen? Gaat die Maatschappij niet buiten haar programma? Bij ondervinding werkt zulks hoogst nadeelig voor de in de omgeving liggende Tuin-

J. F. W. v. R.

Voorburg, 7 April 1913.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Phalaenopsis.

Verschillende soorten van Phalaenopsis zooals Ph. amabilis, Ph. Stuartiana, Ph. Schilleriana, Ph. Esmeralda, Ph. Portei en Ph. Brymeriana zijn hier en daar uitgebloeid en dan beginnen ze dadelijk te groeien, wat uit de nieuwe wortels blijkt. De compost van deze planten moet elk jaar ververselit worden en met wat voorzichtigheid kunnen wij dat doen zonder nu juist te verplanten. Voor compost kunnen wij gebruik maken van varenwortelgrond en Sphagnum, van ieder de helft. Waar deze plantjes in mandjes groeien en deze verteerd zijn, daar moeten nieuwe voor in de plaats komen, dat spreekt van zelf. Maar wij willen daarbij wijzen op het feit, dat de wortels voor een gedeelte, zich hebben vastgeklemd aan de rolronde houtjes en om nu zoo weinig wortels mogelijk te beschadigen, zetten wij het mandje met plant in regenwater, dat de temperatuur moet hebben van de kas, waarin de plant aanwezig is en na een poosje daarin vertoefd te hebben, laten de wortels los. Zulke planten worden geheel schoon ge-maakt en van alle doode wortels ontdaan. Het nieuwe mandje wordt voor de helft gevuld met varen-wortelstokken die voor drainage moeten dienen. Wanneer wij de plant hierop aanbrengen, laten wij de wortels hare natuurlijke houding behouden en vullen met zorg de tusschenruimten met compost. Het geheel wordt afgedekt door een laagje uitgezocht Sphagnum. Het gebeurt ook, dat de compost zuur is, in welk geval de plant wordt uitgeschud en het mandje van binnen en buiten gewasschen.

Phalaenopsis kunnen ook in potten, ook in pannen gekweekt worden, deze worden voor de helft gevuld met drainage, die bestaat uit schoon gewasschen potscherven. Wij kunnen dezelfde compost gebruiken, alleen doen wij er wat kleine stukjes scherven door om de poreusheid te bevorderen.

Het geslacht Phalaenopsis houdt er allerminst van in het zonnetje te worden gezet en vooral na een verplanting moeten zij goed geschermd worden. Men geeft ze een plaats in de warme kas, waar zij of opgehangen kunnen worden of op het tablet een plaats krijgen. Zij houden van een vochtige lucht, zoodat paden en muren herhaaldelijk vochtig gemaakt moeten worden. De planten worden met een fijne broes begoten, hebben in den zersten tijd nog niet veel noodig; later echter, wanneer zij goed doorgroeien, moeten zij nu en dan volop water hebben.

Phalaenopsis Rimestadiana is hier en daar nog in bloei en wachten wij dus haar een beurt te geven zoodra de bloemen afvallen. J. K. B.

In den Bloementuin.

Onkruid. — Snoeien. — Gras. — Klimplanten. — Groenblijvende heesters. — Knolbegonia's, Dahlia's en Canna's.

Het onkruid begint onder den invloed van de zonnestralen overal zijn hoofd op te steken; we verwijderen het zoo spoedig mogelijk en zorgen vooral, dat het niet in zaad kan schieten.

In den tuin zijn uitgebloeid: Ribes sanguineum, Amandelboompje, Forsythia viridissima, Hamamelis, Cornus Mas. Desigllijke heesters kunnen nu worden gesnoeid, waardoor de heesters in de gelegenheid zijn, jonge krachtige scheuten te maken, die ons het volgend voorjaar weer bloem geven. We zijn druk aan het grasmaaien; in de meeste tuinen zal het gras wel reeds éénmaal met de zeis zijn gemaaid.

Hebben we de gazons nog niet gerold, dan doen we dit nu tegelijkertijd. Het is zeer aan te bevelen, als het gras er af is, een bemesting te geven met Chilisalpeter, pl. m. 1 K.G. per 100 vierk. M. Indien men bang is zoo n kleine hoeveelheid niet goed over die oppervlakte te kunnen verdeelen, dan vermengt men de meststof met wat zand of fijne aarde.

Tot nu toe hebben we aan de klimplanten in onzen tuin niet veel aandacht geschonken. Nu er leven in komt, nemen we ze ten spoedigste onder handen. Waar noodig worden de ranken aangeboden; we behouden er niet meer dan we kunnen plaatsen.

Bij klimop kan het voorkomen, vooral als ze tegen muren opgroeit, dat ze veel te vol en te dik wordt. We kunnen ze in desnoods met een heggeschaar kan gedaan worden. We behoeven niet bang te zijn dat we hier of daar kale plekken krijgen, want spoedig is alles weer groen.

Klimplanten, die pas zijn gezet, mogen niet dadelijk worden aangebonden; we krijgen ze meestal gestuurd netjes aan een stok gebonden. Deze stok blijit voorloopig in de kluit zitten en wordt meegeplant. Is na eenige weken do grond bezakt, dan wordt de stok voorzichtig verwijderd en de plant aangebonden.

Waar we dezen zomer éénjarige klimplanten willen zetten, kan de grond nu klaar worden gelegd. Kippegaas kan tegelijk worden gezet, erwterijst kan nu, maar ook evengoed later worden geplaatst.

Laatst van deze of begin van de volgende maand kunnen de groenblijvende gewassen worden geplant. Ook voor deze maken we den grond van te voren klaar. Flink diep losmaken is vereischte, terwijl op zware gronden een flinke laag zand of turfstrooisel moet aangebracht worden.

Willen we Rhododendrons, Kalmia's e. d. planten, dan is turfstrooisel haast op alle gronden onontbeerlijk.

alle gronden onontbeerlijk.

Hebben de groenblijvende planten het noodig, dan kunnen ze nu worden gesnoeid; we snoeien met het mes en maken vooral geen stijve vormen.

We denken er om, dat Mahonia's en hulsten in bloei staan; de eerste snoeien we dus nu niet, terwijl we bij de hulsten slechts een weinig hebben uit te kijken,

dat we de bloeiende takken sparen.

Knolbegonia's, Canna's en Dahlia's kunnen nu in een kouden bak aan den groei worden gebracht, de eerste ook in kistjes in de huiskamer.

A. Lebbink.

In Kassen en Bakken.

Planten afhorden. — Gieten. Chrysanthemums. — Struikbegonia's stekken. — Klimplanten in de kas. — Lilium longiforum.

Margrieten (Chrysanthemum frutescens) kunnen nu buiten worden gezet. Het meest komt voor de enkelbloemige gele, Ch. f. etoile d'or, de witte Ch. f. Uomtesse de Chambord, welke beide in pot moeten staan om mild te bloeien, evenals Queen Alexandra met witte en rose gevulde bloemen. Een zeer grootbloemige is Ch. f. Saharet. die. op een zonnige plaats uitgeplant, zeer rijk bloeit, doch dan bijna geen stek levert. wat bij meerdere voorkomt.

In de bakken moet nu dagelijks, vooral

In de bakken moet nu dagelijks, vooral bij zonnig weer, vrijwat gegoten worden, vooral gewortelde planten van Heliotropium en Salvia hebben heel wat vocht noodig. Het best is een waterkar of bak

met water den geheelen dag in de zon te hebbeu staan, zoodat het eenige temperatuur bezit. We gieten nu liefst 's middags voor we de ramen dicht leggen, daar het dan de meeste uitwerking heeft. Pelargoniums evenwel gieten we zeer vroeg op, dat de bladeren droog zijn als de ramen gesloten worden. Celosia pyramida-lis var. Thompsonii zal nu nog eens verplant worden, om ze eenige ruimte te geven en een flink wortelgestel te vormen. Het is zeer ten voordeele der plant, dat ze cenige malen verplant worden met kluit. Andere als Colcus, Heliotropium, Achyranthus, etc. moeten eens ingenepen worden om mooi vertakte planten te krijgen. Caladiums, welke voor eenige weken opgepot en op een warmen bak gozet zijn, beginnen nu bladeren te maken, zoodat ze gegoten moeten worden, wat we de eerste tijd na het oppotten niet doen.

Chrysanthemans treffen wij thans in velerlei stadia van ontwikkeling aan, als gewortelde stek, verder gevorderde planten dus ingenepen en beginnende te vertakken, en planten reeds staande in een 12 c.M. pot. Zelfs kunnen we nu ook nog stekken voor z.g. éénpooters. Uitgenomen de pasgewortelde, moet men de planten nu aan do buitenlucht wennen om ze over eenige dagen buiten to zetten. Men zet ze dan direct op steenen of planken, om indringen van wormen te voorkomen. Ook verdient het aanbeveling bij het verpotten de scherf met de bolle kant op het gaatje to leggen, zoodat dit voor wormen afgesloten is en toch voldoonde water doorlaat.

Begonia Gloire de Lorraine beginnen we nu te kweeken van stek. Moore scheutjes worden aan den voet der oude planten ontwikkeld, vooral wanneer we dezo in een warme bak plaatsen. Deze scheutjes ter lengte van 5 c.M. afgesneden en in zuiver zand gestekt in het kweekbakje, wortelen zeer spoedig. De nu gestekte groeien beter als de in den winter gekweekte, wanneer we ze ook van bladstek kunnen kweeken. Men denke er aan, dat ze niet houden van een warme, voehtige lucht. Met gieten zij men zeer voorzichtig, niet te droog en niet te nat.

We stekken nu ook andere struikbegonia's voor de kas als B. metallica, B. Scharfiana, B. corallina, B. fagiifolia, B. albo -picla, Bargenteo-guttata, B. manicata, etc. Deze laatste kweekt men als ze eenmaal geworteld zijn, liefst koud verder. Ook doet deze het uitstekend als kamerplant.

DeKlimplanten in de kas maken nu mooie lange scheuten moeten geregeld worden aangebonden, waar we ze wenschen. Het meest gebruikt men Stephanotis floribunda, Hoya carnosa (wasplant), Passiflora caerulea, Aristolochia elegans Allamanda cathartica, Cissus discolor, Vitis gongyloides, etc. De laatste vooral is een minder bekende, welke boven door de kas geleid met zijn roze, later groen gekleurde een paar meter lange luchtwortels, een praehtig effect maakt. Hebben de planten te veel scheuten voor de beschikbare plaats, dan snijden we de overtollige weg. Dergelijke scheuten kunnen we stekken om jonge planten van te kweeken.

Andere planten, welke na de operatie van 't verpotten weer aan de groei zijn, kijken we meteen eens na en zetten we zoo noodig wat ruimer.

Lilium longiflorum, welke reeds tot aan den rand der pot aangevuld is met aarde, maakt daarboven soms toch nog meer wortels, welke we met sphagnum omgeven en vochtig houden.

J. A. HOITINGH.

In den Moestuin.

De grond losmaken. — Worteltjes, postelein, enz.

Een belangrijke bewerking van den boden in den moestuin is steeds het loshouden van den bovengrond. In vele tuinen, vooral als de grondsoort in hoofdzaak uit fijnkorrelig zand bestaat, heeft de grond steeds neiging om door den regen dicht te slaan. Dit wordt bevorderd, doordat men wel genoodzaakt is, vóór het zaaien der meestal fijne groentezaden de kluitjes met den hark fijn te maken; na een flinke regenbui is de grond dan vastgeslagen. Ook het strooien van chilisalpeter en zwavelzuren ammoniak bevordert het vast wor-

Zoodra de grond vastgeslagen is, zal de warmte minder goed naar binnen kunnen dringen; en daarom is het noodzakelijk, op de eene of andere manier de korst weer weg te maken. Wanneer men op rijen gezaaid heeft, kan dit uitstekend gebeuren met de hak, een gereedschap dat veel te weinig nog ingang heeft gevonden bij den amateur-tuinman. Verder gebruikt men voor het losmaken van den grond aan het oppervlak de z.g. ijzeren hand, zoo ge-noemd omdat het voorste deel van dit werktuigje veel gelijkt op een hand, wan-neer de vingers uitgespreid en tegelijk naar beneden omgebogen zijn. Deze en dergelijke noodzakelijke werktuigjes kan men in de prijscouranten vinden; ze zijn steeds uit-gestald op tentoonstellingen, die van den tuinbouw een denkbeeld moeten geven. Deze zaken vallen zoo niet op, maar ook daarop moet bij het bezoeken van tentoonstellingen acht worden gegeven.

Wanneer we nu toch bezig zijn den grond bs te maken, komen we er vanzelf toe om ook al die gewassen, welke te dicht gezaaid zijn, uit te dunnen. Niets, wat meer schade aan het gewas doet, dan een te dichte stand. De planten gaan dan te ijl de hoogte in; de kracht ontbreekt, doordat de belangrijke groeifactor, het licht, in onvoldoende mate aanwezig is.

Soms werkt een te dichte stand al zeer bedriegelijk op het gezicht. Een bed wortelen bijv., die veel te dicht zijn gezaaid, geven een pracht van bladgewas, maar daar blijft het ook bij, worteltjes van voldoende dikte en kleur komen er sporadisch aan. Gaat men nu dunnen, als het wortel-gewas al vrij groot geworden is, dan ziet men vaak eenigen tijd later het gedeelte dat is blijven staan tegen den grond hangen en een geelachtige kleur aannemen. Trekt men de worteltjes uit, dan blijken ze pierig te wezen, d. w. z. dat er door

ze pierig te wezen, d. w. z. dat er door insecten kleine gangetjes in geboord zijn. Wie is daarvan nu de schuldige? De tuinier zelf; hij heeft te laat gedund. Pierigheid wordt door de wortelvlieg veroorzaakt, die haar eitjes tegen de wortels legt. De larven daarvan boren de gaatjes. Dunt men op tijd, dat wil zeggen, zoodra de plantjes groot genoeg zijn om ze te onderscheiden en aan te vatten, dan zal het uittelken den grand niet les dan zal het uittrekken den grond niet los maken. Doet men dit later, als de worteltjes zich reeds zijn beginnen te vormen, dan wordt de grond wel los gemaakt en in dien lossen grond weet de wortelvlieg door te dringen. Wie dus jaarlijks last heeft van dit verschijnsel, moet hierop vooral acht geven en ook voor worteltjes vooral acht geven en ook voor worteitjes nooit verschen mest gebruiken, die de wortelvlieg door zijn geur aantrekt. Zoo ziet men, dat alle dingen maar weer betrekkelijk zijn. Bevalen wij immers in den aanvang van dit opstel aan den grond los te maken, in dit laatste geval is het losmaken weer niet steeds goed.

Om een dichten stand te vermijden en den grond los te kunnen bevolen, verdient

den grond los te kunnen houden, verdient het zaaien in rijen aanbeveling. Om nog eens weer op peen terug te komen, moet men het geschrevene over peen niet zoo

opvatten, dat nu maar na het zaaien en dunnen hieraan niets meer gedaan mag worden. Integendeel, is het bij de wor-teltjes ook noodig na het vreegtijdig uitdunnen den grond ondiep los te maken, de korst moet steeds worden verbroken.

Van wortels gesproken, wil ik hier nog melden, dat de winterwortelen thans niet worden bedoeld, deze mogen niet voor beworden bedoeld, deze mogen hiet voor begin Mei, evenals bieten en cichorei (witlof), worden uitgezaaid. Dit doet men niet eerder, omdat anders veel kans bestaat, dat deze gewassen hetzelfde jaar nog in zaad schieten. Wie veel van bieten houdt, mag nu ook wel wat er van zaaien; maar voor de winterprovisie moet

nog wat worden gewacht. Overigens kunnen de werkzaamheden, die de voorgaande keer zijn vermeld, nu ook nog geschieden. Mocht er wat glas vrij komen, dan kan daaronder postelein worden gezaaid. Het fijne zaad van postelein wordt met fijn krijt eerst wit gemaakt, door het zaad er mee te schudden in een kistje. Men zaait nu zeer dicht op den zeer fijn verkruimelden grond. Daarna wordt het zaad een weinig ingekamd; door ternauwernood den grond met de punten van de hark te raken en deze er over te heen te bewegen, dan drukt men den grond stevig aan, waardoor het water zich gemakkelijk van beneden naar de oppervlakte beweegt en het zaad naar de opperviekte beweege en inc. and niet verdroogt. Zoo noodig wordt met een zeer fijne broes nog wat water over het gezaaide gesproed. Wil men geheel het gezaaide gesproeid. Wil men geheel zeker gaan, dan bedekt men den grond vochtige zakken, die voortdurend vochtig gehouden worden, tot zich onder de zakken een roode gloed vertoont. Dit laatste past men echter weer toe, wanneer de postelein buiten wordt uitgezaaid; maar daarvoor is het nu nog te vroeg. H. S.

In den Fruittuin.

Rondknop. — Omenten. - Nachtvorsten. — Inspectie houden.

Hoe zorgvuldig we ook bij den snoei van onze zwarto bessen de rondknop heben verwijderd, zoo blijkt alicht nu, nû de nermale knoppen tot scheuten beginnen ant te locpen, dat we er eenige over het hoofd hebben gezien. We houden daarom een hernieuwde inspectie en verwijderen elken knop die blijk geeft tot uitloopen onmachtig te zijn. Zulke knoppen welke eertijds bijzonder krachtige leken, blijken bij onderzoek inwendig verwoest door een legio mijten, die zich al vrij spoedig gereed zullen houden de verwoeste knop te verlaten en zich te vestigen in de inmiddels aan de nieuwe scheuten gevormde knoppen. Dat de bewoners van zoo'n enkelen knop, door het groot aantal nakomelingen voor hun huisvesting aan de nieuwe scheuten met één knop niet meer kunnen volstaan is duidelijk; en daardoor wordt een geregelde optreding en uitbreiding van de kwaal veroorzaakt, indien onzerzijds geen pogingen tot uitroeiing worden gedaan.

Met ons entwerk gaan we onafgebroken voort, tot ook de laatste onderstam met de gewenschte soort veredeld is. We merken wel op, dat het enthout ook onder den invloed van het naderend voorjaar is. De knoppen beginnen uit te loopen, waardoor bij de bewerking het gevaar van afstooten niet weinig vergroot wordt.

Oudere boomen, aan welker vruchtvoort-brenging iets hapert, of waarvan de variëteit ons niet naar den zin is, behoeven niet geheel en al vervangen te worden. Door omenten of herenten kan een groot gedeelte van zuke boomen behouden wor-Wanneer de gesteltakken elk voor zich met een andere meer begeerde soort afgeworden, kan na verloop van enkele

jaren de herente boom denzelfden omvang hebben als welke hij voor de bewerking had, en met vruchtgeven voortgaan, alsof er niets mede gebeurd ware. Bij het afzetten van de gesteltakken houden we rekening met den vorm welke de boom heeft, of waarin de hem wenschen op te leiden. Ook letten we op den stand en den omvang dezer takken, de hoogere geplaatste en de krach-tigste takken worden wat verder ingekort dan die welke wat minder krachtig of minder gunstig geplaatst zijn.

Niet alle takken of takjes mogen worden ingekort, zoo'n enkele kleine blijft voorloopig behouden, om als z.g. saptrekker dienst te doen, waardoor het groeiproces, dat door de inkorting plotseling onderbroken werd, gaande gehouden wordt. Later, wanneer alles weer z'n gewonen gang gaat, worden deze takken succesieve-lijk weggenomen. Op dikke takken plaatsen we twee enten, op zwakkere slechts één.

Waar twee enten geplaatst zijn, mag slechts één behouden worden; dat we twee plaatsten, deden we om de groote wonden aan dikke takken toegebracht vlugger en beter te doen overgroeien. Ook houden we rekening bij het plaatsen van de enten in welke richting de scheut welke we uit de ent verwachten zal groeien.

Staat de tak welke de ent dragen zal in

de goede richting, dan komt de ent aan de onderzijde; door de ent aan de bovenzijde te plaatsen en de eerste knop, waaruit de scheut zal voortkomen, in de gewenschte richting te plaatsen, kan bij herenting de goede vorm behouden of een minder goede verbeterd worden.

De nachtvorsten en sneeuwbuien der laatste dagen zullen zeker een breede stroom van berichten omtrent de aangerichte schade door deze veroorzaakt, doen richte schade door deze veroorzaakt, doen vloeien. Ofschoon we niet willen ontkennen dat pruimen, perziken, kersen, vroegbloeiende peren, bessen etc., in een gevaarlijk stadium waren, zoo leert de ondervinding meermalen, dat het nog kan meevallen, dat nog niet geheel geopende bloemen en die waarbij de bevruchting reeds heeft plaats gehad, heel wat kunnen verdragen. We hebben bloemen van perziken, welke we 's moreens geheel door verdragen. We hebben bloemen van perziken, welke we 's morgens geheel door ijs omgeven vonden, met opzet geteekend en later bevonden dat bij deze de vorst

geen schadelijke gevolgen na zich sleepte. De winterwerkzaamheden in den fruit-tuin behooren medio April achter den rug te zijn, waardoor er om dien tijd, niet zoo heel veel drukte is. We hebben daardoor al den tijd, alles nog eens te inspecteeren en te zien of hier of daar onze hulp noodig is. Inzonderheid opgelet, of zich hier of daar nog bloedluiskoloniën vertoonen. Zoo ja, dan voorzichtig; zoo'n kolonie met wat carbolineum bestreken, evenzoo de kankerwonden die we vergaten of on-voldoende behandelden. Kommaschildlui-zen, welke bij het begin van hun optreden zoo lichtelijk worden over het hoofd gezien, ondergaan, wanneer ze hier of daar blijken van hunne tegenwoordigheid geven, hetzelfde lot.

Een scheefgewaaide of scheefgezakte boom wordt nog recht gezet en zoo noodig van een steunstok voorzien. geplante leiboomen, waarvan de grond nu wel bezakt is, kunnen worden aangebonwel bezakt is, kunnen worden aangeoonden; met die, welke laat geplant werden, wachten we nog wat. Bij pas verplante bomen, kan bij aanhoudend droog en schraal weer, een flinke begieting goede gevolgen hebben. Niet overal is zoo'n begieting gewenscht; op lage gronden is ze behalve overbodig, ook nog schadelijk, ze koelt den grond af en houdt daardoor den grooi tegen. Teder houde ook hierbij den groei tegen. Ieder houde ook hierbij rekening met de omstandigheden en be-denke dat de diepere lagen van den grond niet zoo heel gauw uitdrogen. J. C. M.

VOOR BESCHEIDEN BEURZEN.

Ons Groninger Heerenrijwiel, uitgerust met vrijwiel en remmen, kost f 76 .- . In gang, soliditeit, bouw en afwerking, is dit rijwiel minstens gelijk, zoo niet superieur, aan elk ander rijwiel van denzelfden prijs.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 322.

Voor een zeer breed RAAM aan den Zuidkant gelegen, wilde ik een lange BAK met planten hebben. Welke bak (hout, steen, waar te verkrijgen?) raadt u mij aan, en welk zaad en wanneer moet ik aan, en welk zaad en wunnee, meet het ZAAIEN, om vanaf begin Aug. een lange rij (bijv. één-kleurige bloemen,

b. Verleden jaar heb ik een PRUI-MENBOOMPJE gekregen, dat ontkiemd is IN BLOEMPOT maar krijg tot heden GEEN ZIJTAKKEN; het boompje is van een gekookte geconfijte blauwe pruim; komen daar ook nog vruchten van? Het staat er op het oogenblik weer goed bij.

Vraag No. 324.

Achter om mijn kippenhok wensch ik ter beschutting te laten groeien een HAAG. Nu heb ik wel eens een soort gezien, dat 'n zecr gedrongen groeiwijze had, vrij snel groeide en naar mij voorkomt, dus in easu uitermate geschikt zoude zijn. Kunt u mij nu de naam van een geschikte soort noe-

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

witte bijv.) te hebben. De hoofdzaak is dat ze vol en rijk bloeien. Mej. T. B. Wageningen.

Antwoord: Kies een houten bak, welke u aan de buitenzijde met kurkschors kunt bekleeden. Zorg voor ruime afwateringsgaten en maak de bak pl. m. 30 c.M. diep met een breedte van pl.m. 20 c.M. Lengte naar behoefte. Deze bakken laat u bij

een timmerman maken.
U kunt in zoo'n bak planten éénkleurige U kunt in zoo'n bak planten éénkleurige klimop- (hangende) pelargoniums, zooge-naamde peltatums, Petunia's, Margrieten (Saharet), Begonia semperflorens, wit, rose of rood. Deze planten bestelt u bij den bloemist. Ook kunt u er thans zelf wel Lathyrus odoratus Cupido in zaaien; die blijven laag en bloeig lang als u er die blijven laag en bloeien lang als u er maar steeds de peulen, welke na de bloemen worden ontwikkeld, uithoudt. Deze Lathyrus-variëteit hebt u in zeer lichte kleuren. Andere geschikte zaaibloemen zijn: Portulaca grandiflora, wit, geel, rose of rood; Alyssum Benthami nana compacta (wit), 0.-1. Kers, geel en rood, lage variëteiten; Phlox Drummondii (lage variëteiten) riëteiten) en gemengde en afzonderlijke kleuren, enz. Al deze soorten kunt u thans uitzaaien.

Vraag No. 323. a. Ik heb in mijn tuin een PRUNUS LAURO-CERASUS staan, waarvan den BLADEREN BRUINE VLEKKEN krij-gen en GAATJES in vallen; wat kan hier den oorzaak van zijn? Komen er aan de Lauro-cerasus ook bloemen?

Antwoord: a. Uw Laurierkers zond ik naar 't Instituut voor Phytopathologie te Wageningen, met verzoek om advies. Zeer zeker komen er bloemen aan: groote, stijve, welriekende trossen. Maar dan mag er niet te veel gesnoeid worden; liefst heele-

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's

de allerbeste!

maal niet, of hoogstens een weinig om den vorm van den boom te bewaren.

den vorm van den boom te bewaren.

b. Die geconfijte pruim is in geen geval gekookt geweest, want dan was de pit dood. Geconfijte dadel-pitten ontkiemen ook gemakkelijk. De zijtakken zullen wel komen; zoo niet, snoei dan den topscheut vlak boven een krachtig oog weg. Hieruit ontwikkelt zich dan de verlengenis van den stam, terwijl uit de lager geplaatste oogen zijscheuten zullen komen. Stellig zullen en ziner tijd vruehten aan komen. zullen er te zijner tijd vruchten aan komen; misschien zelfs heel fijne; mogelijk echter (en die kans is veel grooter) is er niet veel В. В.

men. Zoo als gezegd moet ze dienst doen ter beschutting van wind, en is de plaats, waar geplant moet worden, niet te zonnig. Leiden. N. G. S.

Antwoord: Voor heggen als u bedoelt, zijn de navolgende planten aan te bevelen:

1e. Gewone Ligustrum (L. vulgare). 2e. Zoogen. groenblijvende Ligustrum (L. ovalifolum).

3e. Taxus baccata. 4e. Hulst.

Alle vier soorten zijn geschikt daar waar geen overvloed van zon is. De eerste bohoudt tamelijk lang haar blad, De tweede soort wat langer, (nm. tot dat de nieuwe komen). De beiden anderen behouden het twee of meerdere jaren. De eerste is 't gedkentet en de tweede oan weinig dun goedkoopst en de tweede een weinig duurder, nu te laat om te planten.

LEONARD A. SPRINGER.

Vraag No. 325.

Vraag No. 325.
Hierbij doe ik u naar aanleiding van
uw antwoord op mijn tot u gerichte
vraag, een takje van de AANGETASTE
ASPARAGUS SPRENGERI toekomen.
Ik denk wel dat het LUIZEN zijn, maar w aangegeven behandelingsmethode had geen resultaat. Ten zeerste houd ik mij voor verdere inlichtingen aanbevolen.
Veenhuizen. Mevr. v. d. Ch.

Antwoord: U hebt in zekeren zin gelijk, dat het plantenluizen zijn; maar geen bladluizen, doch schildluizen, welke trouwens zeer na aan de eerste verwant zijn, en vaak even schadelijk. Deze schildluizen kunnen, jong zijnde, vrij goed loopen.

MOLENAAR'S KINDERMEEL. Westzaan (Holland). =:= MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters eer schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

De vrouwelijke dieren zuigen zich evenwel spoedig vast en worden totaal onbe-wegelijk. Onder hun schildvormig lichaam legge 1 ze de eieren, en blijven de jongen vaak nog eenigen tijd onder het gestorven dier zitten. Uit den aard der zaak is de bestrijding met insecticiden bezwaarlijker dan bij bladluizen. De jonge dieren, die nog ambulant zijn of zich pas hebben vastgezet, worden even gemakkelijk door Phytophiline gedood als bladhuizen. Eene herhaling van deze behandeling doodt eveneens de oudere dieren, en in ieder geval worden de jonge successievelijk gedood. Overigens is er tegen deze dieren zoo goed als niets uit te richten. Behandeling met Cyaankalium of zwavelkoo!stof is wel te doen, doch vereischt een zwavelstofkast, die niet ieder ter beschikking heeft.

Waarom bij den heer N. t. C. eenige conifeeren (Taxus) in een perk geheel beginnen te verdorren, kunnen wij zonder onderzoek en zonder met de behandeling dier conifeeren bekend te zijn, onmogelijk zeggen.

Voor den directeur van het Instituut voor Phytopathologie. H. M. Q.

Vraag No. 327. Bestrijding MIEREN in WONINGEN. Heemstede.

Antwoord: Indien het mogelijk is het nest der mieren op te sporen, kan men er vrijwel afkomen, door dit met kokend water te overgieten. Wanneer men 't nest niet kan vinden, is een volhardende campagne van eenige weken gedurig wegvannoodig. Hiertoe moet men gebruik

BOOMBAND en BINDGAREN.

Malakka rot niet.

Malakka duurt jaren.

Malakka is goedkoop.

Malakka in gebruik bij alle groote gebruikers, o. a. bij de

Nederl. Heide-Maatsch. te Utrecht, bij de Gemeente Rotterdam.

Malakka zelfs in gebruik bij het buitenland, o.a. bij de Gemeente Antwerpen.

Malakka voor de Arr. Rechtbank te Utrecht door 3 be-eedigde deskundigen verklaard de

meest aanbevelenswaardige te zijn.

Malakka de Boomband bij uitnemendheid.

Malakka wordt ondoorsnijdbaar geleverd.

Malakka wordt op maat geleverd,

Tomatentouw. N. J. LANKHORST & Zn. - SNEEK.

Vraag No. 326. ZIEKE RHODODENDRON-bladen. Noordwijkerhout.

Antwoord: De bladeren en scheuten van uwe Rhododendron-struiken zijn aangetast door een zwam en wel eene behoorende tot het geslacht *Pestalozzia*. Wij vonden vele ledige sporen en vrachtlichaampies van deze zwam. Deze ziekte is besmettelijk; indien de sporen, die op een aangetast blad gevormd worden, op een nog gezond blad terecht komen, kunnen zij in voor hen gunstige omstandigheden dit blad besmetten. besmetten. Het beste wat er tegen te doen valt, is de aangetaste bladeren zoo-Het beste wat er tegen te dra men die bespeurt, wegnemen en verbranden, waardoor uitbreiding voorkomen

PHYTOPHILINE

en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk ir. het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophi-

line maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f.60. –, per bus van 1 Kgr. f.2.75. Ook in kleinere verpakkingen

verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezon-

Maatschappij "PIIYTOBIE"

Molenstraat 15 DEN HAAG

maken van lokaas, waartoe b.v. stukken rauw been, waaraan nog vleesch en bloeddeeltjes kleven, kunnen dienen, deze moeten dan telkens, als zij vol mieren zitten, in 't vuur worden gegooid. Verder kan men eenige stukken spons drenken in suikerzitten de mieren op en in een stuk, dan neemt men dit weg en vervangt 't direct door een ander; t stuk spons met de mieren wordt dan met kokend water overgoten en kan, na van de doode mieren gezuiverd te zijn, op nieuw dienen. Zeer zeker is dit lastig, maar zonder moei-te gaat t nu eenmaal niet, als men 't nest niet vindt.

Voor den directeur van het Instituut voor Phytopathologie.
H. M. Q.

Voor de beantwoording van beide bovenstaande vragen betuigen wij onzen beleefden dank. RED.

MEDEDEELINGEN

Bloemenkeuring te Haarlem op 7 April 1913.

Getuigschr. v. Verdienste. Narcissus Dandy als nieuwe verscheidenheid ingezonden door den heer J. Kouwenhoven te Warmond. Bloemdek citroengeel, groote gele trompet; het bloemdek is beter gesloten dan dat van Narcissus King Alfred, doch iets kleiner. De verscheiden-

TUINBOUW ARTIKELEN.

TONKING TUINSTOKKEN voor het aanbinden van vaste planten etc.

	diameter in mM.			diameter in mM.	
77	7-9	f 0.80	184	12-14	f 3
90	7 —9	0.90	213	12-15	,, 4.—
120	7-9		245	14—16	, 5.—
120	8-10	1.—	275	15—17	,, 6.—
120	10—12	,, 1.20	306	15 - 17	,, 6.50
129	10 11	0.75			

EXTRA ZWARE TONKING, lang 1.80 M., per 100 f 6.—, lang 2 M. f 7.—. BAMBOES STOKKEN ± 20 mM. diameter, lang 1.50—1.75 M., per 100 f 3.50, ., 1.80—2.— M., , , , , 4.50.

GROEN GESCHILDERDE ROZENSTOKKEN. lang 1.60 M., per 10 stuks f 1.50.

PLANTENKUIPEN in diverse maten. RAFFIA per K.G. f 0.70.

KURKSCHORS, zeer mooie kwaliteit, per K.G. f 0.20, 10 K.G. f 1.70. SCHUTTINGMATTEN en SCHERMMATTEN

in diverse afmetingen.

Vraagt Prijscourant.

Levering uitsluitend tegen Rembours of na toezending van Postwissel.

Aanbevelend,

H. B. DE HAAN, Zaandam. TELEFOON INTERC. 340.

heid is door den inzender gewonnen uit zaad van Narc. King Alfred en nog niet in den handel.

Narcissus Edison, als nieuwe verscheidenheid ingezonden door den heer P. van Deursen te Sassenheim. Bloemdek zuiver wit, trompet donker geel, groote bloem; de verscheidenheid is uit zaad gewonnen

en nog niet in den handel.
Narcissus Glory of Warmond als nieuwe verscheidenheid ingezonden door den heer J. Kouwenhoven te Warmond. Bloemdek donkergeel, trompet donkerder geel getint, de verscheidenheid is door den inzender uit

zaad gewonnen, en nog niet in den handel. Nareissus odorus rugulosus Orange Queen als nieuwe verscheidenheid ingezonden door den heer P. Heere Jz. te Beverwijk. Bloem donker oranjeachtig geel, is

bij den inzender verloopen uit Narc. odorus

bij den inzender verloopen uit Narc. odorus rugulosus en nog niet in den handel.
Diploma v. Verg. Z. Medaille.
Eene verzameling van 70 verscheidenheden van Narcissen ter opluistering iugezonden door de N. V. voorheen Gebroeders de Graaff te Leiden.

PRIJSCOURANTEN.

Prijscourant van Tuin-Gereedschappen en Benoodigdheden van de firma Roseboom, Zwolle.

Geillustreerde en beschrijvende Prijscourant van Tuinbouwerktuigen en Benoo-digdheden, "De IJzermijn". M. J. J. Goudriaan, Delft.

CORRESPONDENTIE.

Mej. E. G. Th. te Amsterdam. - Uw vraag zonden wij op naar 't Phytopatholo-gisch Instituut te Wageningen. W. de Vr. te Kampen. Id.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., Hoogeveen.

Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail., bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu, daarin worden o.a. aangeboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL, per baal f 1.50, per 10 baal f 10.-.

P. E. MARTIN, TERRA COTTA FABRIEK te ZEIST. Tuinvazen, Voetstukken, Beelden en verdere :- Tuinsieraden. -: (76)

Kweekerii "HELPMAN". TEL. 227. Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

Wij verzenden franco huis à f 1.50 per kistje prachtige collecties Bloemen van Tulpen, Narcissen, etc.

RENE SCHOO & Co., HILLEGOM.

Mevrouw VAN VOORST VAN BEEST, De Bilt bij Utrecht, vraagt zoo spoedig mogelijk een

zeer bekwamen TUINKNECHT,

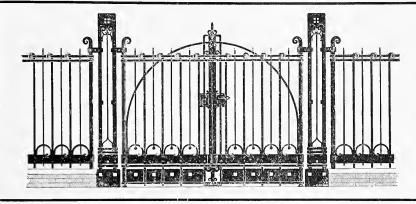
bekend met groente-, vruchten- en bloementeelt, P. G. Zonder goede getuigen onnoodig zich aan te melden. Zich te vervoegen bij den Tuinbaas BOSHUIZEN.

N.V. "DE HOOGEBERG" - Afd. TUINVERSIERING VELSEN (HOLLAND)

VERSCHENEN!

onze nieuwe catalogus met ruim 100 nummers. Wordt op aanvrage GRATIS toegezonden.

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI, GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN \Diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

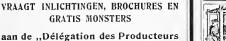
VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

Koopi HOOGSTE ZUIVERE WINSTEN.

Vraagt stalen van onze voorjaarsen zomer-nouveautés voor costumes en blouses: Crêpe de 🖒 ne, Eolienne, Voile, Foulard, Messal ne, Mousseline 120 cM. breed, van 65 cents per Meter af, in zwart, wit,

effen en gekleurd, zoo ook geborduurde blouses en japonnen in bati t, wol, linnen en zijde.

Wij leveren uitsluitend gegarandeerd solide zijdenstoffen direct aan articulieren, franco vracht en rechten aan huis.

Schweizer & Co., Luzern H 41 (Zwitserland) Zijdenstoffen-Export. - Koninkl. Hofl.

ADVERTEERT IN ONZE TUINEN.

SALPETER

heeft de OUDSTE BRIEVEN;

heeft de ZEKERSTE WERKING;

geeft de

GRATIS MONSTERS

de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich

tot de syndicaten en tot de handelaars.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390. Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG VAN TUINEN 🗆

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

Firma P. A. A. DE LANGE, (62) BOOMKWEEKERIJEN :: :: BOSKOOP.

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

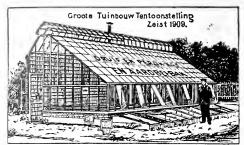
DE KOEKOEK · Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER. en KONIJNENSPORT.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos. (776)

TELEF. INTERC. No. 68.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

Rearn

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

- B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

UTRECHTSCHE STOOM-, :: WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. **KONINGSWEG 56 - UTRECHT**

BILLIIK TARIEF SIZE NAAR DE EISCHEN DES TIJDS

BUITENHAVENWEG 132 SCHIEDAM · TELEFOON Nº 14

FABRIER VAN GESM: YZEREN HERKEN & Souede Inschufflekken ook. GESCHIKT VOOR AFSLUITING VAN BALKONS & SERRES · JZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. Alles eerste klas werk • Teeneningen Gratis verkrygdaar

OVERKAPFINGEN · "IZFR CONSTRUCTOR AFRASTERINGEN

INHOUD.

Phalaenopsis amabilis en Ph. Schilleriana, door v. L.

Woekerplanten.

Orobanche speciosa, door H. Witte.

Bloementuin.

Bonte Maïs, door P. J. S.

De Wilde Flora.

Gele Lisch, door dr. A. J. M. Garjeanne

Vaste Keuringscommissie, door J. K. B-

Tentoonstelling te Amsterdam.

Ingezonden

Werk voor de volgende week. In de Orchideeënkas, door J. K. B. In de Bloementuin, door A. Lebbink. In kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Vragenbus.

Bloemenkeuring te Haarlem.

Prijscouranten.

Correspondentie.

Advertentiën.

Bijblad.

Plymouth Rock's, door Km.

Whippets, door L. S.

De stad zonder vliegen.

De Veerenmode.

Vragenbus.

Advertentiën.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE UNASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteel), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

PRIMULA KEWENSIS.

Dezer dagen hadden wij een fraai bloeiende plant van *Primula Kewensis* of de Sleutelbloem van Kew voor het raam van onze werkkamer, toen een tuinman met zijn knechts passeerde.

"Kijk eens", zegt een der bedienden, "daar staat een gele obconica".

"Ja, waarachtig, jij hebt gelijk, een gele obconica, dat zal wel iets nieuws zijn. En zij bloeit ook rijk ook".

Het drietal, gewapend met de attributen van den tuinbouw, ging verder en had blijk gegeven, deze fraaie Primula niet te kennen.

Vermoedelijk is dat ook met een aantal lezers van "O. T." het geval, en daarom vonden wij het prettig haar door woord en beeld te kunnen voorstellen.

Deze lieve Sleutelbloem is in 1899 in de koninklijke tuinen van *Kew-Gardens* gewonnen, of beter, men vond haar tusschen een aantal zaailingen van *Primula*

floribunda. Al spoedig bleek, dat zij was een hybride van genoemde Primula en Pr. verticillata. Jammer dat de plant onvruchtbaar bleek en alleen bloemen droeg met korte stijlen.

Na eenige jaren verscheen er op de kweekerij der heeren

Veitch & Zoon te Londen een exemplaar met lange stijlen, en ook op denzelfden bloemstengel kon men bloemen opmerken met korte stijlen. Maar wat het voornaamste is, de plant gaf na zelfbestuiving een igroot aantal zaden, en wat wij thans

> van deze Primula zien, is van die plant afkomstig.

Wanneer men er een partijtje van kweekt, is het ook interessant op te merken dat er bij zijn die "bemeeld", dus min of meer wit zijn, terwijl andere geheel groen zijn. De groene herinneren aan de moeder: floribunda, en de andere aan den vader: verticillata.

De cultuur komt geheel overeen met die van Primula obconica. Wanneer men thans wat zaden uitzaait, kan men in Februari van 1914 rijk bloeiende planten bezitten, die een paar maanden volop bloeien met gele bloemen, welke een heerlijken geur verspreiden.

heerlijken geur verspreiden.

Naast en tusschen *Primula chinensis* en de talrijke verscheidenheden van *Primula obconica* is het een aardige verschijning, die wij gaarne aanbevelen.

Primula Kewensis. — (Foto: "Amateur Gardening".)

Brieven van eene Tuinierster.

XLVI.

Onlangs werd mij gevraagd wat ik met den omliggenden tuingrond doen zou, als ik zoo'n vierkant-baksteenen, heel nieuwerwetsch, oud-hollandsch-achtig huis te bewonen kreeg, waarvan het nu eenmaal heet, dat daarbij ook een oud-hollandsch-achtigs. rechtlijnige tuinaanleg "past" of "hoort"?

Wel, ik zou er evenmin een rechtlijnig-stijven, oud-hollandschachtigen aanleg bij maken als bij eenig ander gebouw.

En dat wel om den afdoenden reden: dat huisarchitectuur en tuinkunst met een geheel verschillend materiaal werken en dus ook een geheel anderen stijl eischen. Daarom is het evenmin te vergen, dat de tuinkunst de lijnen van de huisarchitectuur zal naloopen, als omgekeerd.

Integendeel. Het dunkt mij, dat hoe strenger de lijnen van een woonhuis zijn, hoe dringender het de taak der tuinkunst is, in de omringende aanplantingen daaraan met gratie te gemoet te komen.

Want het karakter van allen plantengroei is gratie, terwijl het karakter van steen, hardheid is, en met name de bij ons inheemsche baksteen een sterksprekende aanleiding geeft tot strenge lijnen.

Dat zagen onze zeventiende voorouders in; bewust of onbewust handelden zij daarnaar; en nu men hen in hunnen bouwtrant nabootst, roemt men terecht de artisticiteit van dat beginsel.

Maar wat zij niet evengoed inzagen, was het onderscheid tusschen steen en plant, uit een artistiek oogpunt. Dit is hun niet kwalijk te nemen; want de beschavingsgeschiedenis was daar in hun tijd nog niet aan toe. De eigenlijke zin voor natuurschoon is eerst in de laatste anderhalve eeuw, hand aan hand met den zin voor natuurstudie, ontwaakt. Daarom staan wij, thans levenden, tegenover de plantenwereld zoo geheel anders dan zij. Uit een wetenschappelijk oogpunt zal ieder dit gereedelijk toestemmen. Waarom dan niet evengoed uit een artistiek oogpunt?

Voor ons, die thans leven, in de sedert Rousseau geopende periode van natuurbeschouwing, is het slechts een uiting van erge oppervlakkigheid wanneer wij planten als steen wenschen te behandelen en te rangschikken.

't Ligt voor de hand, dat het aanleggen van gracieuse plantgroepeeringen rondom zoo'n nieuw, oudhollandsch huis, iets meer hoofdbrekens kost, dan rondom een witgekalkte villa van een vroegere bouwmode.

Doch daardoor mogen wij ons niet laten afschrikken of daarom ons gratie-principe opgeven.

Indien de eigenaar van een huis, onder den invloed van zijn architect, tegen klimplanten is, laat ons hem dan daarmee niet lastig vallen. Indien hij, rechts of links, geen schaduw wenscht op zijn gevels, laat ons dan met de boomen zoover wegblijven als hij maar wil. Indien hij vóór den hoofdingang een ruim, vlak, door geen andere dan architecturale lijnen begrensd plein wil bewaren, laat ons hem dat niet misgunnen. Doch dat plein moet hij dan maar met dood, anorganisch materiaal beleggen of bestrooien. Want, waar ons levend, organisch materiaal begint, daar brengt dit zijn eigen wetten mee.

In de laatste paar jaren ziet men meer en meer, voor nieuw gebouwde huizen, een rechthoekigen kuil aangebracht, het best te vergelijken bij een triktrakbak. Zoo mogelijk zou ik dat bij de keus van een woning vermijden. Het verschil in hoogte tusschen huisdeur en tuinhek geheel op glooiende wijze aan

te vullen, moge duurder zijn, maar is dan ook heel wat mooier. Mochten daartegen echter practische bezwaren bestaan, dan zou ik bij de beplanting er op uit zijn, de rechtheid van die terraslijnen zooveel doenlijk te breken, ze door overhangende heesters of kleinere gewassen te laten omgroeien, kortom door de eigenaardigheden van het weeke, golvende, levende materiaal aan die van het starre, doode tegemoet te komen.

Dat onze voorouders daar geen oog voor hadden, is geen reden dat wij er onze oogen niet op zouden oefenen. Het is een onaesthetisch atavisme, op dit stuk aan hun inzichten te blijven hangen.

In één opzicht is het voorbeeld van zeventiende-eeuwsche tuinbezitters zeer navolgenswaardig, namelijk wat betreft het aankweeken van welriekende bloemen. Laat ons deze vooral in de onmiddellijke nabijheid van het huis zetten.

't Is merkwaardig, dat men in dit opzicht achteruit is gegaan. Vele plantensoorten, vroeger om haar geur bekend en bijna spreekwoordelijk geworden, dragen nu grooter en helderkleuriger bloemen dan voorheen; maar zij hebben bij die vergrooting en verprachtiging haar geurige eigenschappen ingeboet. Vergelijk in dit opzicht groote reseda's eens bij ouderwetsche, kleine. Zelfs met rozen is dat vaak het geval. Wie onder de nieuwste rozen-variëteiten er eene wenscht te hebben met den echten, karakteristieken rozenolie-rijken rozengeur, dient daarnaar speciaal te zoeken en te vragen.

Laat onze tuinen weder als weleer onze huiskamers door de open vensters heen parfumeeren. GEERTRUIDA CARELSEN.

MOESTUIN

BOERENKOOL IN ROEMENIË.

Van den heer B. Ruys (Kon. Kweekerij "Moerheim", Dedemsvaart) ontvingen wij nevensgaand kiekje van een zijner afnemers in Roemenië, den heer C. M. Pleyte Mz., die er bij schrijft:

"Als curiositeit zend ik u hierbij een kiekje, waaruit u duidelijk kunt zien, hoe uw Boerenkoolzaad hier opgekomen is in het vorige jaar. Ik had drie bedden met Boerenkool

beplant; in October 1.1. had het geheel het aanzien van een bosch!! De Roemenen, die geen Boerenkool als groente kennen, bleven op den weg stilstaan, om de merkwaardigheid te aanschouwen; de kool heeft dan ook heel wat bekijks gehad! De enkele planten hadden meest de hoogte van 1.80 M. bereikt. Enkele waren zelfs 1.85 M. en de hoogste had eene lengte van 1.90 M. Mijne lengte bedraagt 1.70 M., en mijn zoontje is $7^{1}/2$ jaar.

De grond wordt hier nooit bemest. Ook de andere koolsoorten waren bijzonder groot."

De heer Ruys voegt er in zijn schrijven nog aan toe, dat deze Boerenkool bij ons te lande hoogstens 3 voet hoog wordt. Wel zeer vruchtbaar moet daar in Roemenië dus de bodem zijn, en het klimaat gunstig, om de planten daar ruim dubbel zoo hoog te doen worden als bij ons. Toch deed zulks aan de kwaliteit geen afbreuk; want in een tweeden brief verklaart de heer Pl., dat "de boerenkool zeer smakelijk was".

Gaarne betuigen wij onzen dank voor de interessante foto, benevens de medegedeelde bijzonderheden, die wij met genoegen plaatsen. B. B.

NIEUW ZEELANDSCHE SPINAZIE

't Is van algemeene bekendheid dat het invoeren van iets nieuws, iets vreemds, op tal van moeilijkheden stuit, dat er heel wat vooroordeel overwonnen en reclame voor gemaakt moet worden, eer de toepassing er van algemeen is. In nog meerdere mate geldt dit voor voedingsartikelen, inzonderheid wanneer het een nieuwe of minder bekende groentesoort is. De aardappel, welke nu onder de voedingsgewassen een eerste plaats inneemt, moest bij hare invoering het zelfde lijdensproces doormaken. Tal van verhalen zijn er in omloop, waaruit blijkt met hoeveel tegenwerking juist zij de verbreiding tegenhielden, voor wie later de aardappel een zegen bleek te zijn. Is echter het groote publiek van de goede eigenschappen overtuigd, waardoor er kans bestaat dat de teelt van dusdanige gewassen voordeel belooft, dan werpt zich ieder op de kultuur en staan we soms al vrij spoedig voor de vraag of overproductie niet in het verschiet ligt.

Behalve op de aardappel zouden we hier als voorbeeld nog kuinnen wijzen op de rabarber en de tomaat, een paar gewassen die thans in den tuinbouw een voorname plaats innemen, en toch op een nog slechts jeugdige algemeene bekendheid en uitgebreide teelt kunnen bogen. We weten nog zeer goed dat er een tijd was, toen rabarber uit Engeland naar hier werd ingevoerd, en dat de tomaat slechts bij enkele particulieren te vinden was.

Behalve de vooringenomenheid waarmede vaak al wat nieuw is wordt ontvangen, is ook bij eetwaren de smaak van het product een belangrijke factor, waarmede rekening moet worden gehouden.

Ook de eischen die een plant stelt ten opzichte van haar kultuur, zijn van grooten invloed en bepalen, althans in den aanvang, of velen er de proef mee zullen nemen, dan wel of slechts enkelen in de gelegenheid zijn een proefneming te wagen.

Deze en dergelijke gedachten kwamen ons te binnen, toen we dezer dagen in het tuinbouw-maandschrift "Flora" uit de eerste helft der vorige eeuw een aansporing lazen om de Nieuw-Zeelandsche Spinazie (Tetragonia expansa) onder onze groentesoorten op te nemen. Dezelfde argumenten waarmede ook nu nog de teelt van dit gewas wordt aanbevolen deden toen reeds dienst. Op het genot om over spinazie, althans op iets dat er op lijkt, te kunnen beschikken in een tijd dat de voorjaars-spinazie verdwenen en die voor het najaar nog niet oogstbaar is, werd den klemtoon gelegd, terwijl geregelde

afwisseling bij het gebruik van groente er door bevorderd en een zoo groot mogelijke variatie in het belang van de gezondheid er door mogelijk wordt.

Wanneer we nu na verloop van drie kwart eeuw eens in den tuinbouw rondzien, dan bevinden we, dat Nieuw-Zeelandsche spinazie nog vrijwel een onbekende is, bij enkele particulieren mag ze in kultuur zijn, voor den handel heeft ze tot heden nog geen beteekenis. Dit een en ander zal wel het gevolg zijn van het feit dat de oogst valt in een tijd als er aan bladgroente geen gebrek is, en hoewel zich tooiende met den naam spinazie, met dit gewas al heel weinig gemeen heeft. Tot een heel ander plantengeslacht behoorende, hebben hare blaadjes wel eenige overeenkomst met die van onze gewone spinazie, maar wijken er in smaak nog al wat van af, en is er eenige goede wil en een bekwame keukenmeid noodig om deze verschillen op te heffen.

De naam der plant duidt het genoegzaam aan, dat ze uit Nieuw-Zeeland afkomstig is, waar ze in het wild groeit. Door toevallige omstandigheden trok ze de opmerkzaamheid en werden hare zaden naar Engeland gezonden, van waaruit hare verspreiding naar andere landen plaats vond.

Een Engelsch schip hetwelk geruimen tijd op zee gezwalkt had, liet het anker op de kust van genoemd eiland vallen. Tengevolge van de lange ontbering van versche groente en het vele gebruik van pekelvleesch, leed de bemanning aan scheurbuik. De scheepsdokter ging aan land om te trachten, eenige kruiden te vinden die als groente gebruikt, de kwaal tot staan zouden kunnen brengen. Onder deze bevond zich ook Tetragonia expansa, het bleek al spoedig dat deze door de bemanning met graagte genuttigd werd en dat de scheurbuik na eenig gebruik er van als geweken kon worden beschouwd.

De zaden naar Engeland overgebracht, vonden daar in den botanische tuin te Londen een plaatsje in een der kassen. De planten uit die zaden voortgekomen, leden in die kassen een vrij kwijnend bestaan en trokken daar niet de opmerkzaamheid tot zich.

Ook onder normale omstandigheden kan Nieuw-Zeelandsche spinazie niet op uiterlijk schoon bogen; de kleine gele bloempjes zijn onbeduidend en hoewel ze in grooten getale verschijnen, zijn ze niet in staat de plant ook maar eenige decoratieve eigenschappen te verleenen. Nog minder mooi is zoo'n plant natuurlijk als ze leven moet in een kas, waar ze niet thuis behoort, en het was dan ook enkel om de soort in wezen te houden, dat jaarlijks eenige zaden opnieuw werden gezaaid. Dit duurde tot het toeval een der leden van de bemanning naar ,,Kew Gardens" voerde, die meedeelde welke waarde deze plant als voedsel voor menschen had, en dat ze in Nieuw-Zeeland bij heele velden in het wild voorkwam. Van toen af kan worden gerekend, dat Tetragonia expansa hare intrede in den groentetuin deed, waarin ze zich heeft weten te handhaven, maar nog niet tot een favoriet heeft weten op te werken.

Zij die de kennismaking met de groentesoort wenschen te maken of te hernieuwen brengen nu op een onderlingen afstand van 50 c.M. een drietal zaden in den grond, waaruit zich planten zullen ontwikkelen van zoodanigen omvang, dat ze elkander raken en een aaneengesloten groene massa vormen. Onafgebroken kunnen de bladeren en de jonge topeinden der scheuten worden geoogst tot dat de vorst er een einde aan maakt.

J. C. M.

leder die 5 nieuwe Abonné's opgeeft voor "Onze Tuinen", weekblad voor Vaklieden en Amateur-Tuiniers, ontvangt gedurende één jaar dit blad gratis.

BLOEMENTUIN

ARABIS ALPINA.

Zeker wel een van de meest dankbare voorjaarsbloeiers in onze tuinen is deze vaste plant, waarvoor we, jammer genoeg, geen anderen goeden Hollandschen naam hebben dan den boekennaam Alpenscheefkelk. De welig groeiende polletjes verrassen ons in Maart en April met hun roomwitte bloemtuiltjes, als een vlakke witte laag boven het blad uitkomende. Ja soms is de bloemenovervloed zóó groot, dat het wit der bloemen als een roomkleurig dek al het blad aan het oog onttrekt. Vandaar dan zeker ook, dat marktkweekers uit Aalsmeer de bloeiende plantjes aan den man brengen onder den eigenaardigen naam van "rijstebrij". Als de bloei zóó is, is de kweeker

Een helling met Arabis bepant. — (Foto: "Amateur Gardening".)

overtuigd van den weligen groei van het gewas. En met recht.

Zóó toch overdekt de Arabis in zijn vaderland de Alpen, de hellende rotsvlakte. Ook bij ons is de plant een sieraad van een flinke rotspartij. Dáár voelt ze zich thuis en doet ze 't nog oneindig veel mooier dan in randen of perken, terwijl ze als potplant wel het minst voldoet.

Onwillekeurig verlokt de Arabis tot een praatje over voorjaarsbloeiers onder de vaste planten, vooral ook omdat juist die meestal lage groeiers zijn en dus ook voor kleeding van rotswerk zoo bizonder geschikt. Ze bloeit tegelijk met de blauwe Scilla's, enkele gele en paarse Primula's, diepblauwe Aubrietia's, paarse Corydalis en de altijd groene Maagdepalm Ze is er de opvolgster van een reeks nóg vroegere, zooals de crocussen, klein hoefblad, sneeuwroem (Chionodoxa), de grove Saxifraga of Megasea cordifolia, de winterakonietjes en de Hepatica's, terwijl al spoedig in bloei komen naast en na onze Arabis de gele en witte Narcissen, Anemonen, Phloxen, Alpenvergeetmijniet, Adonis vernalis, Doronicums (vooral de mooie austriacum) en de nieuwe vergeetmijnietachtige Auchusa myosotidiflora. Loopt de rotspartij af naar de waterkant dan is er plaats voor de glanzend goudgele enkele en dubbele Dotterbloemen, het groote hoefblad met zijn paarse bloemaren, de maar laat ik de rij afsluiten en terugkeeren naar mijn onderwerp, anders wordt mijn praatje te lang.

Van de Arabis alpina bestaan een tweetal verscheidenheden een bontbladige en een gevuldbloemige. De bonte bloeit niet zoo rijk als de groene, maar is aardig witbont van blad en doet het tusschen groene maagdepalm op een steenachtige helling bizonder goed. Toch moet ze 't in sierwaarde afleggen tegen de gewone soort. Heel anders is dat met de gevuldbloemige en het verwondert me zeer, dat die niet meer in onze tuinen voorkomt. Niet, dat ik "dubbele" bloemen altiid mooier vind dan enkele. Integendeel, in den regel zijn ze minder fraai. Men denke aan de dubbele sneeuwklokjes, dubbele ranonkels, dubbele dotterbloemen, wat een leelijk dikproppige dingen. Maar onze gevulde Arabis alpina is dáárom zoo fraai, omdat ze hooger bloemstengels maakt in den vorm van een mooien open tros, zoodat het miniatuur-zomerviolieren gelijken. Geen proppige stijlheid dus, maar integendeel losheid en sierlijkheid in haar voorkomen.

Zeer gemakkelijk is de Arabis voort te kweeken. Evenals alle vaste planten kan ze worden gescheurd, wat zonder

bezwaar jaarlijks kan gebeuren, mits men zich houde aan den vasten regel bij deze wijze van voortkweeking: Scheuren na den bloei, dat is in dit geval in den zomer of desnoods in het najaar. In geen geval vlak vóór of gedurende den bloei. Daarom ook hebben de grootestadsmenschen zoo weinig pleizier van hun geld, als we de Arabis in het voorjaar bloeiend in pot op de markt koopen. Immers dat zijn polletjes, die buiten in den vollen grond in bloei zijn gekomen en dan, even vóór het opengaan der bloemen, door den marktkweeker, na een flinke besproeiing, worden uitgestoken en in een pot gestopt. Goed nat gehouden, houden ze het dan met den bloeitijd uit, maar gaan daarna kwijnen.

Wie ze toch in pot verlangt, moet ze in het najaar oppotten en ingraven in den vollen grond. Voor bevriezen behoeven we niet bang te zijn, want ze zijn volkomen bestand tegen onze winters. Dan kunnen het tenminste blijvertjes worden.

P. Bijhouwer.

EENE NIEUWE HONINGGEVENDE PLANT.

(Népéta Mussini.)

De chef de culture van den Botanischen tuin te Marseille, de heer V. Davin, vestigt de aandacht van de tuinbouwwereld en de bijenhouders op bovengenoemde plant, eene Labiaat van Kaukasischen oorsprong. Door haar prettige, helderblauwe bloemen, door den gedrongen groei en den langen duur van den bloeitijd verdient Mussin's Kattekruid een eervolle plaats onder de planten van den vollen grond; vooral op drogen, steenachtigen grond, in de volle zon gelegen, zal deze plant gewaardeerd worden.

Tevens heeft de plant zeer groote waarde voor de ijmkerij, wegens de zeer rijke honing-productie; de bijen bezoeken haar graag en ijverig, en verzamelen er een grooten voorraad fijnen honing op. De Népéta Mussini kan dus worden aanbevolen als nuttige, zoowel als sierplant.

(Naar: Revue Horticole.)

В. В.

MORIELJES.

Gistermiddag ontdekte ik in mijn moestuin een paar morieljes, op een gedeelte voor bloemen gereserveerd. Dit stukje was in het voorjaar niet omgespit, daar enkele Scabiosa overgebleven waren; wat Nemophila zaaide ik er tusschen. Ik woon hier al 18 jaar en zag nergens in den omtrek deze soort paddestoelen (al kunnen ze er wel zijn). Bovendien meende ik dat morieljes bij voorkeur groeiden onder eiken-hakhout, evenals de hanekam, welke hier ook voorkomt op meerdere plaatsen.

De plaats in mijn tuin heeft 's zomers alleen 's morgens schaduw van een iep, overigens volop zon; de grond is vrij goede tuingrond voor deze streek en tamelijk laag; op hoogstens 1 M. diepte grondwater. Is u een dergelijk geval bekend en zouden deze paar exemplaren voor voorteling kunnen worden gebruikt, en hoe? Overbrengen van hanekammen gelukte mij niet, ze stonden vlak bij op een eikenwal, alleen door den weg van mijn wal gescheiden.

Bussum. J. P.

Bijschrift. Wij zonden uw schrijven aan mej. Catharina Cool te Haarlem, de bekende Mycologe en secretaresse van onze Ned. Mycologische Vereeniging, met verzoek, zoo mogenjk advies te willen geven. Voor bijgaand schrijven betuigen we hier gaarne onzen dank. Red.

In antwoord op uw schrijven lijkt het mij 't beste u bijgaande brochure van onzen voorzitter der Mycol. Vereeniging te sturen, waar u dan 't een en ander uitvoerig in beschreven vindt.

Niet vermeld wordt in deze brochure, dat morieljes heel veel in tuinen voorkomen en dat wel dikwijls plotseling, zonder dat er nieuwe grond in is aangebracht of iets dergelijks. Ook groeien morieljes niet bij voorkeur alleen onder eiken-hakhout, ook onder iepen, popels en tevens ook niet onder boomen. Zij komen voorts zeer gaarne op kalk-houdenden grond voor.

Tot nadere inlichtingen gaarne bereid. Cath. Cool.

Het gedeelte uit de brochure van den heer Joh. Ruys, waarnaar in bovenstaand schrijven wordt verwezen, luidt als volgt:

Zooals wij weten, zijn morieljes om haar heerlijken geur en smaak een zeer geliefde lekkernij en daar zij duur betaald worden, is natuurlijk overal getracht om ze evenals de bekende champignons te kweeken. Dit kweeken is ook gelukt, maar de cultuur schijnt niet zoo gemakkelijk te zijn of het resultaat minder zeker; althaus morielje-kweekernjen bestaan tot heden niet.

De methoden, die ik hier zal opgeven, worden door liefhebbers gevolgd, en misschien zal dit opstel meewerken om in die richting proeven te nemen; hij of zij, aan wie het geregeld kweeken mag gelukken,

heeft een goudmijn ontdekt.

Zij die op zandigen bodem wonen, kiezen hiervoor een humusrijk, in de schaduw gelegen stuk grond, bemesten het met vette compostaarde, koeien- of paardenmest en spitten dit ondiep onder. Dit bed bedekt men verder met dooreen gemengde compostaarde en oude eikenschors en bestrooit het na regen met zuivere houtasch waardoor het de noodige kali verkrijgt. Wanneer deze as h na eenige dagen is uitgeloogd, besproeit men bij regenachtig weder het bed met water waarin zich de sporen (het zaad) bevinden. Om deze sporen te verkrijgen, neemt men eenige morieljes en werpt die in lauw water, schudt ze goed heen en weer evenals men doet wanneer men ze wil toebereiden. Het bed

blijft nu tot het volgende jaar liggen terwijt men het bedekt met oude eikenschors en dennennaalden om het onkruid niet te welig te doen groeien. Bij zeer droog weder moet het met lauw water begoten worden en in het aanstaande voorjaar zullen, na warmen regen, de morieljes zich vertoonen.

Ook is het opgevallen dat morieljes gaarne in artisjokkenbedden groeien en is net raadzaam, wanneer deze er in mochten voorkomen, die bedden te begieten met salpeterhoudend water (een handvol salpeter op een grooten gieter met water).

Wanneer er met reeds morieljes groeiden, worden acht of tien stuks op een stuk grond van 30 à 40 vierkante meter als broed verdeeld en zijn zij dan eenmaal aan het groeien dan komen zij ieder jaar terug.

In den herfst, kort voordat de artisjokken tegen de vorst beschermd worden, wordt de omgespitte grond een eentmeter hoog bedekt met den afval van het moes van appelen, waaruit in de appelstrooptabrieken*) het sap geperst is, en dan gelijk geharkt. Wanneer dit bed na een paar weken uitgedroogd is, wordt er een tweede bedekking van droge bladeren opgebracht.

Niet alle bladeren zijn voor dit doel geschikt; zij mogen niet te groot zijn; bijv. die van platanen deugen niet, zij vormen een voor de jonge morieljes ondoordringbaar dek; de bladeren van beuken gaven

telkens een goed resultaat.

Gedurende den winter wordt dit bladerendek met takken belegd opdat het niet weg waaie. Na den winter tegen het begin van April, al naar gelang de ligging warm of koud is, wordt het grootste deel er met den hark afgehaald en alleen een weinig er op gelaten om het uitdrogen van het bed te voorkomen.

Reeds na veertien dagen zullen de ecrste morieljes verschijnen en jaarlijks zullen zij terugkomen indien men in den herfst de noodige appelmoes geeft en het bladerendek er over uitspreidt.

*) Nagelschmidt en Co., voorheen Bauchmuller en Neven, appelsiroopfabrikanten te Meersen leveren dit artikel.

MEDEDEELINGEN

Bemesting van aardappels.

(Ingezonden.)

Bij het lezen van het artikel "Poters van vroege aardappelen" in No. 41 d.d. 12 April j.l. is bij mij eenige twijfel gerezen aangaande de juistheid van sommige daarin genoemde cijfers. De hoeveelheid gegeven Chilisalpeter leek mij verbazend veel, terwijl de prijs der geheele bemesting (f 6.38) mij wat laag voorkwam. Volgens de mij bekende prijzen zou dit bedrag ongeveer zijn:

 $31\frac{1}{2}$ K.G. Chilisalpeter à 14 ccnt ... f 4.41 25 K.G. Patentkali à 8 cent , 2.— $37\frac{1}{2}$ K.G. Superphosphaat à 6 cent... , 2.25

Totaal f 8.66

Is de voor Chilisalpeter opgegeven hoeveelheid wellicht te hoog geweest?

Is het ook mogelijk eenige inlichtingen te krijgen aangaande de kwaliteit der geoogste aardappelen. Bedoeld wordt door mij het percentage kriel, poters, goede kwa'iteit eet-aardappelen en voeder-aardappelen."

Utrecht. H. DE RAAD.

Bijschrift. De in genoemd artikel vermelde cijfers zijn alle overeenkomstig met die, welke voorkomen in het door den Rijkstuinbouwleeraar uitgebrachte verslag. Do hoeveelheid Chihsalpeter van 31½ K.G. per 25 roe komt overeen met 875 K.G. per H.A. Patent-kali gaf men naar 700 K.G. en superfosfaat naar 1050 K.G. per H.A. Deze hoeveelheden zijn zeker niet gering; ze zijn waarschijnlijk met opzet zoo groot genomen, om een alleszins voldoenden voedingstoestand van den bodem te verkrijgen. Het doel der proef toch was, den invloed van onrijpe poters op de opbrengst to onderzoeken; gebrekkige voeding mocht daarbij geen invloed oefenen.

De prijzen der meststoffen zijn als volgt berekend: chili f 12, patentkali f 6.50, superfosfaat van 14 % f 2.60 per 100 K.G., prijzen die in 1910, het jaar der proefneming, do groothandel aangeeft en die ook, mogelijk met een kleine verhooging, voor den tuinbouwer gelden, als hij zich bij een coöperatieve aankoopvereeniging aansluit. Zoo niet, dan moet hij voor soms minder qualiteit meststoffen meer betalen. Intusschen is in den laatsten tijd de prijs van het Chilisalpeter sterk gestegen; de laatste nied of 13.90.

Omtrent het percentage kriel, kleine en groote aardappelen kan ik u niet nader inlichten. Gelet op de gewone nauwkeurigheid, waarmee de Rijkstuinbouwleeraar voor N.-Holland zijn verslagen opmaakt, vermoed ik, dat het bij de opbrengst van de rijpe en bij die van de onrijpe poters niet noemenswaardig heeft verschild.

v. D.

Erfelijke Fasciatie bij Pronkerwten.

Fasciatie of Bandvorming is een eigenaardige monstrucuze afwijking, die bij tal van planten gevonden is. In plaats van

Erfelijke Fasciatie.

een normaal vertakten stengel, zien we er meerdere, naast en aan elkaar vastgegroeid. Ten slotte splitsen ze zich vaak weer, en wanneer het bloemstengels zijn, dragen deze dan doorgaans weer normale bloemen.

Wint men hiervan zaad, dan levert dit doorgaans weer normale nakomelingen, waarvan of geene, of slechts enkele fasciatie vertoonen. Soms echter is de bandvorming erfelijk, en als zoodanig is de Hanekam (Celosia cristata) wel de bekendste. De hierbij afgebeelde Pronkerwt geeft ons ook een geval van erfelijke fasciati.

Bepaalde sierwaarde, zooals bij de Hanekam, heeft deze afwijking niet. Maar 't is in ieder geval eene botanische merkwaardigheid.

B. B.

Rijks-Tuinbouw-Winterschool.

uitnoodiging van het Comité van op utmoodiging van net Comite van actie voor de oprichting van een Rijkstuinbouwwinterschool hebben Dinsdag en Woensdag de heeren van Hoek, dir-gen. van den Landbouw en dr. v. d. Zande, inspecteur van het Landbouwonderwijs, een rondreis per auto gemaakt, vergezeld van de heeren Hazeloop, rijkstuinbouw-leeraar (Alkmaar) en H. J. Avis, voorz. van 't Comité van actie (Midwoud).

Van Haarlem uit ging de tocht eerst naar Beverwijk en omstreken, waar verschillende tuinbouwinrichtingen werden bezocht. Van daar ging men naar Alk-maar, De Rijp, door de Beemster naar

Purmerend en Hoorn.

Woensdag vertrok het gezelschap om 8 uur uit Hoorn naar Schellinkhout, Wijde-nes, Hem, Venhuizen, Hoogcarspel, Enk-huizen, Andijk, waar een kijkje werd ge-nomen in het stoomgemaal der Vier Noorder koggen, Medemblik, Opperdoes, Midwoud, waar ten Raadhuize de lunch werd gebruikt en vandaar naar Hoorn.

Van Hoorn ging men naar den Langedijk en Alkmaar, waar de rondreis werd geëindigd. Er werden conferenties gevoerd met B. en W. der gemeenten De Rijp, Purmerend, Hoorn, Alkmaar, Hoogcarspel, omdat deze gemeenten de school hadden aangevraagd. Verder werden zooveel mogelijk de leden van 't Comité van actie ontmoet, nl. de heeren Kooi-man te Bovenkarspel, J. Tensen te Andijk en Barten te Langedijk.

Ook werden de proefvelden te Lutje-broek en Grosthuizen alsmede eenige kwee-

kerijen bezocht.

Vindplaatsen van fosfaten.

De fosfaatgesteenten, welke als grondstof dienen voor de superfosfaatbereiding, kodienen voor de superfosfaatbereiding, komen zeer veelvuldig voor op verschillende plaatsen der aarde. Men vindt ze in Duitschland (in het Lahngebied) in Spanje (Estramadura), België (bij Luik.) Frankrijk (departement van de Somme), Engeland (bij Cambrigde. Van deze zijn de Spaansche de beste; zij bevatten van 80—83 % driebasisch fosforzure kalk, terwiil dit hij de andere 50 à 70 % is wijl dit bij de andere 50 à 70 % is.

Veel meer fosfaten worden echter gewonnen in Algiërs, Tunis en Florida. In laatstgennoemd land worden de fosfaten o.a van den bodem der rivieren opgebaggerd, zooals men dat in den Rijn met de grant doet; ze hebben dan het voorkomen van dofgele, afgeslepen keisteentjes.

Ook op het Nederlandsche ei and Aruba worden fosfaatlagen gevonden, we'ke tot

nog toe niet in exploitatie gekomen zijn. Een ontzaglijke hoeveelheid fosfaten treft men verder aan op vele eilanden van Oceanië, het eilandengebied van Australië. Tot voor weinige jaren was de exploitatie aldaar uitsluitend in handen der Engel-schen. Op de Gilberteilanden (Britsch, gelegen onder den evenaar op 175 gr. O.L.) en op het ei and Naura (Britsch en 600 K.M. westelijk van de vorige) worden de lagen, welke van 80-85 % driebasisch de lagen, welke van 30-35 % driedsissen fosforzure kalk bevatten, door een Engelsche maatschappij ontgonnen. Hetzelfde is het geval met de fosfaten op het Christmaseiland (2 gr. N.B. en 158 gr. W.L.) Gezamenlijk werd vandaar in 1910 400,000 ton uitgevoerd.

In de laatste jaren echter treden de Franschen in Oceanië als mededingers der Engelschen op. Op het eiland Makatea zijn n.l. eveneens fosfaatlagen ontdekt. Het behoort tot de groep der Lage of Genet behoort tot de groep der Lage of Ge-vaarlijke eilanden, tegenwoordig ook Toea-motoe- of Paoemotoe-eilanden genaamd. Zij vormen een Fransche bezitting en zijn het meest oostelijk in den Stillen Oceaan gelegen op omstreeks 15 gr. Z.B. De daar aanwezige lagen worden geschat op 10,000,000 ton en zijn van even goede hoedanigheid als die, op de andere genoemde eilanden aanwezig.

De fosfaatgesteenten moeten ontstaan zijn uit voorwereldlijke dieren (de beenderen der dieren toch zijn voor een goed deel opgebouwd uit fosforzure ka'k.) Men vindt er althans nog zeer veel tanden in van allerlei vorm, grootte en sleur. Men heeft zwarte- licht- en donkergrijze, licht-en donkergele. De lengte wisse t af van en donkergele. De lengte wisse t af van 1 tot 4 c.M. Alle zijn ze zeer puntig en vele komen in vorm overeen met haaie-tanden. Het glazuur is bij de meeste nog gaaf en glanzend en vaak zijn de kanten als een zaag ingesneden.
Niet zelden treft men in de aan de su-

perfosfaatfabriek aangevoerde grondstoffen stukken aan, waarvan de structuur er op wijst, dat ze bewoond geweest moeten zijn door koraaldieren. Deze stukken vertoonen een aantal evenwijdig loopende kanaaltjes.

vijfzijdig in doorsnee.

't Behoeft ons dus niet te verwonderen. dat er in Oceanië zooveel fosfaatlagen gegevonden worden, want nog tegenwoordig worden daar overal koraalriffen opge-A. M. v. D.

Tentoonstelling van Artistieke Planten en Bloemenversieringen te Amsterdam, 9-22 Mei 1913.

Sedert de vorige opgave werden voor de tentoonstelling de volgende medailles beschikbaar gesteld: door den heer C. W. R. Scholten Jr. een gouden medaille; door de Vereeniging voor Bloem-bollencultuur een gouden medaille als eereprijs; door den heer C. van Lennep te 's-Hage een zilveren medaile; door den heer J. A. P. Lamfers te Haarlem een verguld zilveren medaille; door den heer E. van Nederhasselt te Aerdenhout een verguld zilveren medaille; door den heer F. Put Jr. te Apeldoorn een zilveren medaille.

De inzendingen in afdeeling E. kamersalon- en serreversieringen en landschappen zijn thans vastgesteld. Verschillende groote binders en kweekers uit Amsterdam, Leiden, Nijmegen, Arnhem, Aalsmeer, enz, hebben zich voor deze afdeeling aange-meld, zoodat deze afdeeling keurig ver-zorgd wordt. Ook collecties van Orchideeën, palmen, Azalea's, Rhododendrons en andere bloeiende planten zijn reeds toegezegd, zoodat het moeite zal kosten, alles behoorlijk te plaatsen.

Vrijheidslaan of Vrijheidsboomen.

In het Tijdschrift der Heidemaatschappij wordt het denkbeeld aan de hand gedaan, een "Vrijheidslaan 1813—1913" tot stand te brengen. De schrijver zegt o.a.:

Nu overal in ons land commissies bezig zijn gelden in te zamelen, om op zeer veel plaatsen van ons land monumenten te doen verrijzen ter gedachtenis aan onze honderdjarige onafhankelijkheid, zou ik aan die commissies gaarne in welwillende overweging willen geven de idee, om dit niet te doen door 't plaatsen van steenen monumenten, maar in de plaats daarvan te scheppen een mooi natuurmonument, en wel zooveel mogelijk in den vorm van een mooie, zeer breede en groote laan, aan te leggen naar 't voorbeeld van de in grootschheid en pracht onovertroffen Middachter Allee.

Legt men nu in plaats daarvan een laan aan, daarbij gebruik makende van een der reeds bestaande toegangswegen tot stad of dorp, door terrein aan weerszijden bij

te koopen of wel slooten aan weerszijden te dempen en zoo den bestaanden weg te verbreeden, dan zou men kunnen komen tot een nabootsing van de Middachter Al-lee, die zeker wel 't schoonste natuurmo-nument mag worden genoemd, dat in ons land bestaat.

De Middachter Allee is, met ronde ciigerekend, twee kilometer lang en twintig meter breed, terwijl de middenweg zestien meter breed is en beide zijlanen, ieder met twee rijen boomen, vier meter. De beuken staan op vier meter afstand geplant en zoo telt de laan dus globaal gerekend twee duizend boomen. Een beuk kost geplant ongeveer twee gulden, dus, gesteld dat de gemeente den grond be-schikbaar stelde, dan zou de eventueele monumentscommissie voor vier duizend gulden een laan kunnen aanleggen, even groot en breed en mooi. Waar geen vrijheidslanen kunnen worden aangelegd, zou tot het planten van vrijheidsboomen kunnen worden overgegaan. (Alg. Hbld.)

PERSONALIA

D. Kruithof.

1 Mei 1853-1 Mei 1913.

De zestig jaren die bovenstaanden datum scheiden, kunnen als 'n menschenleven worden aangemerkt. Hier gelden ze slechts een gedeelte van een menschenleven, waardoor deze nog meer beteekenis krijwaardoor deze nog meer beteekens krig-gen; en nog meer stijgen dezelve in waar-de als men weet, dat die zestig jaren on-afgebroken in een en dezelfde betrekking zijn doorgebracht. Dit feit te mogen herdenken zal bij leven ten deel vallen aan den heer D. Kruithof thans boschbaas op den "Huize Hulshorst" bij Harderwijk. Geboren op genoemd buiten, begon hij aldaar op 1 Mei 1853 zijn loopbaan in het tuinvak als tuinjongen. Niet lang daarna werd hij bevorderd tot tuinknecht en volgde 1 Nov. 1860 zijn vader als tuinbaas op. Deze betrekking vervulde hij, tot dat hem in 1880 bovendien het opzicht over de uitgestrekte bosschen enz. behoorende bij het landgoed werden opgedragen, en deze aan zijne zorgen zag toevertrouwd.

Door het overlijden van den toenmaligen eigenaar, den heer Van Meurs, kwam hierin in 1903 weder eenige verandering. Genoemd buiten ging toen in zijn geheel over in eigendom aan den heer v. Voorst v. Beest. Bij deze verandering zag de jubilaris zich van zijn betrekking als tuinbaas ontheven, zijn zoon J. Kruithof werd tot zijn opvolger benoemd, terwijl de bosschen enz. nog onder zijn toezicht bleven. Deze functie vervult hij tot op dit oogenblik nog met opgewektheid, en zeer tot tevredenheid van den tegenwoordigen

eigenaar. In al die jaren heeft het den jubilaris niet aan blijken van waardeering ontbro-ken. Op verschillende wijze en onder verschillende vormen heeft hij die ont-

vangen.

Zoo o.m. ontving hij op de vergadering der afd. Nijkerk-Putten en Omstreken v/d. N. M. v. T. en Pltk., gehouden 3 Jan. 1901 te Nijkerk, de zilveren medaille van de maatschappij voor 40-jarigen trouwen

Terwijl hem op zijn 70ste verjaardag de eer te beurt viel de zilveren medaille van de Oranje Nassau eveneens voor lange en

trouwe diensten te mogen ontvangen. Ook thans zal het den jubilaris op 1 Mei zeker weer niet aan belangstelling ont-breken, en ook wij wenschen hem toe, dat hij nog menig jaar deze betrekking mag vervullen. Nijkerk, April 1913. G. J. S.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Odontoglossum. - Temperatuur.

De tijd is er weer, dat Odontoglossum grande, O. Inslcaya en de mooie verscheidenheid Leopardinum beginnen te groeien en zij wenschen onze hulp, hetzij voor eene verpotting of voor een frissche boven-laag. Planten met voldoende ruimte, dus die nog een jaartje kunnen staan, geven wij volop water, om ze daarna wat op te laten drogen en tot het verwijderen van

het doode Sphagnum over te gaan. Is verpotting noodig, dan schudden wij de planten gewoon uit, zoodat zij geheel in frissche compost komen te staan, terwijl de potten zoo genomen worden, dat in de eerste twee jaar geen verplanting noodig is. Deze Orchideeën groeien goed in een compost bestaande in twee deelen varenwortelgrond en een deel Sphagnum, waar-doorheen stukjes fijn geklopte potscherven gewerkt worden.

De verpotte exemplaren hebben in de eerste weken maar weinig behoefte aan water, eerst wanneer blijkt dat de wortels door de nieuwe compost heen woelen,

kunnen wij meer geven.
Odontoglossum Uro-Skinneri nieuwe wortels en kunnen haar dus onderhanden nemen, gebruik makende van de compost die wij voor cerstgenoemden hebben klaar gemaakt.

Genoemde Odontoglossums kunnen gedurende de zomermaanden naast de O.

crispum worden gekweekt.

De goed bekende Odontoglossum Rossii majus en hare vele afstammelingen, kunnen wij nu ook ter hand nemen en verplanten zoo dit noodig is. Men zet ze niet in potten, maar in pannen en gebruiken de compost, die wij voor O. grande hebben aanbevolen. Komen wij planten tegen die een aantal schijnknollen achter de jonge scheut hebben zitten, zoo snijden wij de achter de derde weg en maken de plant opnieuw jong.

Wat betreft de temperatuur in de kas voor Odontoglossums zij opgemerkt dat het kwik overdag mag stijgen tot 60 gr. Fahr. en gedurende den nacht mag act wel een vijftal graden dalen. De verwarmingsbuizen mogen dan ook niet te veel afgeven, of wij komen er spoedig boven. 's Nachts is soms een klein vuurtje nog gewenscht. Veel luchten, ook 's nachts, is aan te bevelen, willen wij gezonde planten

Is het weer helder, dan maken wij drieof viermaal muren en paden nat om een vochtige atmospheer to krijgen, voor de noodige schaduw gezorgd wordt.

Niet bloeiende exemplaren worden bespoten, maar zoo, dat voor den nacht de J. K. B. bladeren weer droog zijn.

In den Bloementuin.

Gunnera en andere groote planten. - Rozen. - Viooltjes. – Bakken. – Gieten. – Zaaien in den vollen grond.

Van Gunnera scabra kan nu geheel de beschutting worden verwijderd. Indien we de plant nog niet bemest hebben, dan doen we dit gelijktijdig; ook af en toe een paar emmers water doet ze bijzonder goed.

Andere groote vaste planten als de Heracleum, Bocconia cordata e. a. moeten wij water geven als ze dit noodig hebben. Vooral op droge zandgronden letten we hierop.

De rozen beginnen al aardig te groeien en het duurt niet zoo lang meer of we krijgen diverse rozenvijanden te bestrijden.

We zorgen intijds de verschillende bestrijdingsmiddelen gereed te hebben zooals zwa-vel (bloem), Xl-all, Phytophiline e. d. Indien we nu de uitloopers afnemen van

Viola odorata en we planten ze uit op bedjes, bemest met verteerde stalmest, dan kunnen we bij goede cultuur erop re-kenen, het volgend jaar rijkbloeiende planten te bezitten. De bedjes mogen vooral niet in de volle zon liggen; den eersten tijd beschermen we ten overvloede de jonge plantjes nog met wat erwterijs. Het zaaien van welriekende viooltjes

is voor liefhebbers vrij bezwaarlijk, omdat het zaad een jaar in den grond ligt alvo-

rens het kiemt.

Van de bakken met Pelargonium, Fuchsia e.d. zijn op vele plaatsen de ramen thans verwijderd, tenminste overdag. Men late zich niet verleiden, om de planten nu al buiten te brengen. Is men hiertoe toch gedwongen, doordat men b.v. de ruimte in de bakken noodig heeft, dan brengt men ze buiten op een beschut plaatsje, waar men ze des nachts nog kan afdekken.

Bij aanhoudende droogte valt er al heel wat te gieten in den tuin, zooals verplante heesters en boomen, groote vaste planten, perken met voorjaarsbloemen enz.

Bij voorkeur gieten we 's morgens vroeg, tegen den avond gieten we beslist niet

met het oog op mogelijke nachtvorsten. Deze week maken we een begin met het zaaien van eenjarige zomerplanten bui-ten in den vollen grond. Wat we in Maart onder glas zaaiden, kan nu, na eenmaal verspeend te zijn, zoo langzamerhand buiten worden uitgeplant.

Gezaaid worden nu onder meer de vol-

Adonis, Agrostemna, Alonsoa Alyssum, Anagallis, Argemone (niet verplanten), Asperula, Balsaminen, Bartonia, Blitum, Brachycome, Briza, Calendula, Calliop-sis, Campanula, Centaurea, Centranthus, Clarkie Cellipie Company Clarkia, Collinsia, Convolvulus, Cosman, thus, Crcpis, Cynoglossum, Delphinium Dianthus chinensis, Erodium, Erysimum, Eschcholtzia (niet verplanten), Euchari-dium, Gamolepis, Gaura Gilia, Glau-cium (niet verplanten), Godctia, Gypsophila, Helianthus, Humulus, Ibcris, thyrus, Lavatera, Leptosiphon, Leptosyne, Linaria, Linum (niet verplanten), Lopezia, Lupinus (niet verplanten), Ma-lope, Malva, Nemesia, Nemophila, Nigel-la, Papaver (niet verplanten), Phacelia, Reseda (niet verplanten), Saponaria, Reseda (niet verplanten), Saponaria, Schizanthus, Scnecio, Tropaeolum Tage-tcs, Verbena (bloeit laat), Viscaria, Whitlavia.

Behalve de éénjarige kunnen nu ook de tweejarige planten gezaaid worden, zooals Judaspenning (Lunaria biennis), Klokjes Campanula Medium), Vingerhoedskruid (Digitalis purpurea), Muurbloemen (Cheiranthus Cheiri), Duizendschoon Dianthus barbatus), Oenothera biennis, Verbascum olympicum.

Men zaait deze planten uit op cen afzonderlijk rabat en kweekt ze gedurende den zomer krachtig voort. In het najaar of wel in het volgend voorjaar zet men ze op de plaats, waar ze moeten bloeien. Slecht gekweekte planten bloeien zelden

het tweede jaar. A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Kaapsche Planten etc. — Koude kas vullen. — Tuberozen. — Caladiums. — Poinsettia. — Cactussen.

Het weer wordt nu zoo,dat we alleen opregenachtige, koude dagen en des nachts

nog stoken. De nog binnen staande Kaapsche planten brengen we nu buiten, evenals de Oranjeboomen, (Citrus Aurantium, C. Limonium en C. chincusis), welke we cen beschut plaatsje geven om deze des-noods des nachts nog met rietmatten te kunnen beschermen. Liefst brengen we ze buiten vóór ze jonge scheuten maken, daar deze anders gewoonlijk verschrompelen of we moeten ze zoo lang binnen laten tot de jonge scheuten volvormd zijn, midden Juni.

We krijgen thans veel ruimte in koude kas, welke we weer spoedig vullen. De op een warme bak opgekweekte Gloxinia's laten reeds hun knoppen zien, zoodat wo deze daar een plaatsje geven, waar ze dan spoedig gaan bloeien. Ficus elastica, welke we gedurende den winter een plaats hebben gegeven in warme of gematigde kas, brengen we ook in de koude kas ter vulling en tevens om af te harden, om tegen het einde der maand buiten gebracht te worden.

Verschillende Palmen, Musa Ensete, Dracaena Draco, etc. komen ook hiervoor

in aanmerking.

Hoewel we in Januari reeds do eerste Tuberozen hebben opgepot, gaan we daar nog opvolgend mee door, tot einde Mei, be-gin Juni. De eerste bloeien in Mei, de laatste in Nov. Om do bollen in rust te houden legt men ze droog, koel en luchtig. Het meest kweekt men Polyanthes tuberosa de Parel. We potten elke bol afzonderlijk op in een klein potje met zandige aarde en plaatsen ze op een warmen bak. Later zetten we er 3 bijeen in grootere potten. Hebben ze de potten goed beworteld, dan geven we vloeimest, wat we nu de eerst opgepotten kunnen doen. In den zomer kweeken we ze zonder glas; tegen Oct. leggen we hetr glas er weer op.

De in een kleine pot opgepotte Caladiums vragen nu een grooteron pot. Als grondmengsel nemen wo thans bladgrond met wat oude koemest en kleizodengrond. Na het verpotten houden we de bak of kas cenige dagen gesloten en schermen, tot ze weer doorgroeien. Wo wennen de planten hoe langer hoe meer aan het zonlicht en zorgen door spuiten en nat maken van paden en muren, dat een vochtige atmos-feer behouden wordt. Slechts bij felle zonneschijn schermen we op het midden van de dag wat en op deze manier behandeld zullen onze Caladiums zich uitstekend ontwikkelen en zeer fraai hare kleuren laten zien. Warmte en licht krijgen ze niet spoedig te veel, evenmin als de Crotons!

We beginnen nu met het voortkweeken der Poinsettia pulcherrima door middel van stek. Hierna nemen we jonge scheut-jes of stukjes van het oude hout. Laatstgenoemde stukjes moeten 3 oogen bezitten en laat men een dag liggen voor het opdrogen der snijwonden, waarna men ze in zandige aarde in stekpotjes oppot, in een kweekbakje plaatst en matig vochtig houdt. De kruidachtige jonge scheutjes ter lengte van 5-8 c.M. snijden we glad bij den ouden tak af, en bestrooien de snijwond direct met droog zand of houtskoolpoeder, om het bloeden tegen te gaan. Deze stekken we eveneens in stekpotjes met zandige aarde en plaatsen ze daarna in het kweekbakje, waar we ze af en toe moeten sproeien, opdat ze spoedig wortelen.

Phyllocactussen komen nu in vollen bloei en dienen geregeld vochtig gehouden te worden om hare bloemen te kunnen voltooien en jonge scheuten te vormen. Alle Cactussen moeten nu weer gegoten worden, daar er groei in komt.

J. A. HOITINGE.

In den Moestuin.

Het plaatsen der boonenstokken. - Winterwortels, bieten en witlof. Ofschoon 't nog geen directe haast heeft, is nu toch de tijd gekomen om de boonenstokken te plaatsen. De boon worden gewoonlijk niet voor 12 Mei aan den bodem toevertrouwd, althans niet de stokboonen, omdat bij vroeger leggen het gevaar voor bevriezen groot is. De stokken moeten bevriezen groot is. De stokken moeten echter vóór dien tijd zijn aangebracht. 1. Wil men de stokken in één rij over

het bed aanbrengen, dan wordt dit 60 c.M. breed genomen en de paden tusschen de bedden 40 c.M. De stokken worden loodrecht op het midden van het bed geplaatst en stevig vastgedrukt, ze moeten 2 à 3

en stevig vastgedrukt, ze moeten 2 a o M. boven het bed uitsteken en worden op ongeveer 1.75 M. boven den grond door een dwarslat onderling verbanden. 2. Het bed wordt 1 M. breed genomen, en de stokken worden op 70 c.M. afstand. 20 c.M. van den kant af, aan beide zijden van 't bed juist tegenover elkaar gezet.

Men trekt ze boven naar elkander toe. zoodat ze op een hoogte van pl.m. 1.75 M. een mik vormen, waarin een dwarsstok gelegd wordt, waaraan ze worden vastgebonden.

3. De derde manier is juist gelijk aan

neden links en rechts op ruim 30 c.M. van de eerst aangebrachte palen slaat men paaltjes in den grond, 20 c.M. boven het oppervlak, hierover spant men eveneens gegalvaniseerd ijzerdraad, dat nu wel aar-

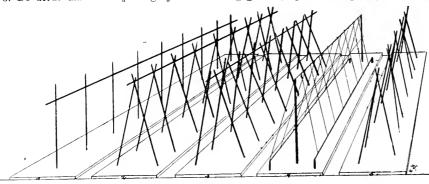
dig wat dunner kan wezen.
Ten slotte wordt met het goedkoopste touw de draad boven en beneden onderling verbonden, zoodat boven de touwen 30 c.M. uit elkander liggen en beurtelings links en rechts naar beneden gaan.

5. Een vijfde manier, die veel in het

groot op groente-kweekerijen wordt toegepast is het plaatsen van stokken in hokken van drie of vier, van boven samengebonden. Dit plaatsen in hokken houdt verband met de voorafgaande teelten of liever met combinatieteett, gewoonlijk van

sla, bloemkool en boonen.

Ten slotte willen we nog als werk voor deze week aangeven, het zaaien van bieten, winterwortels en cichorei (witlof). Voor deze drie moet men bedden hebben, die flink diep zijn losgemaakt en flink bemest. Deze drie groenten worden in rijen gezaaid, die 20 à 25 c.M. uit elkan-der liggen. In de rij wordt dun en onder liggen. In de ni wordt dun en on-diep gezaaid en daarna de grond flink aangedrukt. Na het opkomen wordt spoe-dig gedund, opdat ieder plantje zich flink

Hoe men boonenstaken kan plaatsen.

de tweede, maar nu komen de stokken in verband te staan, zoodat ze boven op een afstand van 35 c.M. beurtelings links en reclits van de dwarslat komen.

In al deze gevallen maakt men gebruik van dennen- of eikenstaken, soms neemt men ze ook van esschen- of wilgenhout; elders worden er panlatten voor gebruikt. Om netjes te kunnen werken, verdient het aanbeveling voor de dwarslatten steeds panlatten te nemen. Eerst bevestigt men de uiteinden en bindt daarna ook de tusschengelegen stokken aan den dwarslat; dit is beter om alles op één hoogte te krijgen.

Voor het vastbinden maakt men gebruik van bindtwijgen; bij gebrek daaraan neemt men touw of ijzerdraad. De rijen worden door overdwars aangebrachte stokken onderling verbonden. In de rij steekt men bij het begin en cinde nog een stok schuin in den grond en wel met de helling aan elkander tegenovergesteld. Daardoor is er in de rij weinig bcweging meer te brengen. Het stevig bevestigen van de stokken is noodzakelijk, omdat ze dikwijls heel wat winddruk te trotseeren zullen krijgen.

4. Behalve langs stokken laat men de boonen ook opklimmen langs touw. Dit verdient alleen dan aanbeveling, als men cenige jaren aaneen de boonen op dezelfde plaats wil telen, anders wordt het werk te_groot.

Er worden palen in den grond aangebracht, die ongeveerd 3 M. uit elkander staan. Veel verder moet niet, want de draden komen dan te slap te hangen.

De palen moeten ongeveer drie meter bigen den grond nitsteken. Over de palen spant men gegalvaniseerd ijzerdraad, dat zoo sterk mogelijk wordt gespannen. BeKan ontwikkelen. De winterwortels moeten ten slotte een onderlinge ruimte van 15 c.M. hebben, de bieten en het witlor 25 c.M. De grond wordt vlijtig genakt, d. 1. los gehouden. Na het laatste dunnen wordt nog wat chilisalpeter gegeven. bijv. 2 KG. per Are. H. STIENSTRA.

In den Fruittuin.

Aardbeien in bakken en kass n. -- Pissebedden en slak-ken. -- Kroonenten.

In warme bakken en kassen is de aardbeienoogst in vollen gang; in kassen waar de verwarming reeds werd aangebracht, loopt hij zelfs reeds ten einde. Voor de zooveelste maal hebben zij, die aan de zeer vervroegde cultuur doen, kunnen ervaren, dat een droge lucht in de kassen soms op een vreeselijke wijze spin kan doen optreden, welke den groei der planten doet stilstaan, en waardoor ook de vruchten niet meer zwellen, ontijdig rijp worden en slechts een flauw-mat-roode kleur verkrijgen. 't Is of ze met een wit waas overtrokken zijn. Behalve dat, hebben ze ook haar smaak ingeboet. Aan den anderen kant hebben ze kunnen ondervinden, dat een te vochtige atmosfeer de bevruchting tegenhoudt, of slechts ten deele doet plaats vinden. Tusschen deze beide uitersten ligt de juiste weg, die moet worden gevolgd. Gieten en sproeien kunnen den vochtigheidstoestand beheerschen, terwijl door luchten het teveel aan vocht in de atmosfeer kan worden geregeld. Dat er in de maanden Februari tot Mei, wanneer het weder soms van dien aard kan zijn, dat dat luchten onmogelijk is en gicten toch niet vergeten mag worden, heel wat zeemanschap noodig is, om succes te behalen, is duidelijk; maar blijkens de vele goede uitkomsten is dat toch niet onmogelijk.

Waar thans de vruchten, in warme bakken reeds aardig kleuren, enkele zelfs plukbaar zijn, is het bevruchtingsproces vrijwel achter den rug. In bakken is het gevaar van het optreden van spin minder groot, dat van onbevrucht afsterven der bloemen daarentegen wel eens niet te ontkomen. Gebrek aan zonlicht, veeltijds ge-paard gaande aan een met waterdamp bezwangerde lucht, doen in bakken, waarin de lucht toch al vochtiger is dan in kassen, in hooge mate hun invloed gelden, waardoor vele bloemen, althans hun bevruchtingsorganen geheel of ten deele zwart worden en geen of slechts misvormde

vruchten kunnen voortbrengen.
Slakken en pissebedden zijn op aardbeien verlekkerd en kunnen heel wat schade berokkenen. Als natuurlijke vijand van de pissebedden, keldermotten of hoe we die vieze beesten noemen, kan de veel vervolgde, door weinigen in bescherming genomen pad, ons uitstekende diensten

Niet minder gevreesde vijanden zijn de akken; met een nooit te verzadigen Niet minder gevreeste vijaliste slakken; met een nooit te verzadigen vraatzucht hollen ze de rijpe vruchten en maken deze waardeloos. Die groote welke door een glibberige streep haar aanwezigheid verraden en daardoor kunnen worden nagespeurd, zijn de ergste niet; maar die kleine, welker aantal omgekeerd evenredig is aan haar omvang, en die door haar kleur bijna niet te onderscheiden zijn, die zijn het, welke de meeste schade vergen ons die zijn het, welke de meeste schade ver-oorzaken. Natuurlijke vijanden kunnen ons

bij deze niet helpen en vangen is gemak-kelijker gezegd, dan gedaan. Wanneer we schoteltjes, voor de helft gevuld met bier, zoodanig in den bak of kas plaatsen dat de rand gelijk met de opervlakte komt, dan vinden we 's mor-gens tal van slakken in het bier verdronken liggen. Door de lucht van het bier aangetrokken kruipen ze op de schoteltjes, genieten voor een oogenblik van het voor hun verderfelijk vocht, worden bedwelmd en verdrinken in het bier. In koude bakken, waarover we de volgende week iets hopen te zeggen, kan de slakkenplaag een grooten omvang aannemen, vooral is dit het geval als donker weer de deugnieten in staat stelt om ook terwijl het dag is, haar vernielingswerk voort te zetten.

Wie nog wat te enten heeft, haaste zich, het seizoen loopt ten einde; goed gespeend enthout, dat wil zeggen: enthout dat zonder ingedroogd te zijn nog slechts weinig is uitgeloopen, kan door middel van de kroonenting nog worden geplaatst. De bast van den onderstammen is nu vlot, laat gemakkelijk los, de ent kan dus zonder de bastlagen van de ent te beschadigen worden ingeschoven, een verband en zorgvuldige afsluiting van de buitenlucht door J. C. M. entwas is noodig.

LEESTAFEL.

Fongers Rijwielen. Beschrijvende, geïllustreerde prijscourant, 1913. — Een keurige, op kunstdrukpapier uitgevoerde catalogus, met uitvoerige détailbeschrijving en tal van afbeedingen van elegante fietsen en onderdeelen. Eene invitatie om de fabriek te bezichtigen, be-nevens eene serie instructieve kiekjes van het intérieur besluiten het boekje.

INTERNATIONALE TUINBOUWTEN-TOONSTELLING TE GENT.

Wij herinneren er met een enkel woord aan, dat a.s. Zaterdag 26 April de vijf-jaarlijksche tuinbouwtentoonstelling te Gent geopend wordt.

In het nummer van de volgende week vindt men daaromtrent bijzonderheden.

VOOR BESCHEIDEN BEURZEN.

Ons Groninger Heerenrijwiel, uitgerust met vrijwiel en remmen, kost f 76 .-- . In gang, soliditeit, bouw en afwerking, is dit rijwiel minstens gelijk, zoo niet superieur, aan elk ander rijwiel van denzeltden prijs.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Welke BLOEMEN of planten zijn geschikt voor WEINIG of geen ZON? Oosterbeek.

Antwoord: Van vaste planten noem ik Sneeuwklokjes, Funkia's, Vinca, Cimici-fuga racemosa, Saxifraga umbrosa, Astilbe Davidii, Sedum spectabile, Lupinus, Varens, Anemone japonica, Asperula odorata; van heesters zijn geschikt: Symphorus odoratus, Centaurea, Chrysanthemum segetum Helios, Clarkia's, eenj. Gipskruid, bipinnatus praecox, Perowskianum, Godetia's, Zonnebloemen, Iberis umbellata, Lupinus (eenjarige), Nemesia's, dubbele Nigella's, Papavers, Scabiosa, Schizanthus, Zinnia's.

b. Ja, maar Goudenregen kan men ook zaaien; Seringen worden veelal geënt.

c. Door stekken en zaaien. v. L.

Antwoord: Ja, Chilisalpeter geeft eenzijdige bemesting, die te sterke bladontwikkeling kan veroorzaken. In elk geval is een bemesting van enkel Chili om de 14 dagen te veel; bovendien kan bij te sterke hoeveelheid elke mest schadelijk worden. Het beste is dat u een samengestelde meststof neemt, waarin stikstof. kali en phosphor in de best benaderende verhouding voorkomen, en welke als plan-

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

ricarpus, Ribes sanguineum, Vlier, Cornus alba, Klimop, Aucuba, Rhododendron; van één- en tweejarige planten: Digitalis, Heracleum, Impatiens amphorata, Zinnea Haageana, van potbloemen: Knolbego-nia's, Fuchsia's, en de Roode Geraniums (Pelargonium zonale Paul Crampel).

Vraag No. 329. Hoe een nieuw PANNENDAK met MOS te laten begroeien? Amsterdam.

Antwoord: Op nieuwe pannen groeien mossen niet dadelijk. 't Beste doet U m. i. door, na een regenbui. Uw pannen te doen overgieten met slootwater, dat er flink groen en algenrijk uitziet. Daardoor ontstaat er in de bovenste laag van uw pannen een organisch restje, dat spoedig ge-noeg door mossen, mosvoorkiemen en groene overtrekken van algen bezet zal worden.

Vraag No. 330.
Zoudt u mij eenige MOOIE soorten
SNIJBLOEMEN willen opgeven welke
eenvoudig te zaaien zijn?

b. Kan men BLOEMHOUT STEKKEN, b.v. goudenregen, jasmijn, vlier, sering? c. Hoe kan men HULST KWEEKEN? Loeners loot.Mevr. v. H.

Antwoord: a. Coreopsis Drummondii, Rudbeckia amplexicaulis, Delphinium Consolida, Phlox Drummondii, Reseda, LathyFraag No. 331.

Mijn GERANIUMS, die ik in 't vroege voorjaar wat heb ingekort, staan nu goed in blad. Om de veertien dagen geef ik ieder een weinig chili. Kan dit aanleiding

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's

de allerbeste!

geven, dat ik hier en daar gele blaadjes aantref, en dat zieh te veel blad vormt, ten koste van den bloei? Mocten BLOEM-TROSJES die zich nu vormen, voorloopig VERWIJDERD worden; en wanneer is het TIJD de PLANTEN BUITEN te BRENGEN?

N. H. DE H. V. D. M. Bruinisse.

tenvoedingszout in den handel is. Daarvan kunt u zoo om de 14 dagen wel een weinig geven, in water opgelost, ongeveer 1 gram per liter water. U kunt de bloemtrossen, als de planten flink en sterk zijn, gerust tot ontwikkeling laten komen. Zijn de plantjes nog klein en zwak dan is het beter de knopjes weg te nemen. U kunt de Geraniums (Pelargoniums) het beste zoo tegen het einde van Mei buiten zetten.

Vraag No. 332.

traag No. 332.
Zou u zoo goed willen zijn mij in te lichten omtrent de BAK-CULTUUR, over het LUCHTEN van GROENTEBAKKEN, met spinazie of postelein enz.: het zijn cen-ruiters; onder is de bak 15 c.M. en boven 20 c.M., en zoo ver ligt ook de grond van de ramen af. Ik laat de ramen dicht, zoo lang het zaad er flink uit komt, en dan met era zonnia weer dan lucht ik en dan met erg zonnig weer dan lucht ik wat aan den onderkant; is dat noodig, of kan ik ze langer dicht houden, om den

groei te bespoedigen? Ook de PREI krijgt DOODE TOP-PEN; is dat van de heete zon? Moet er TELN; is dat van de heete zon! Moet er met groente nog geschermd worden, of is dit niet noodig! Moet er met donker weer nog gelucht worden of enkel met felle zon! Moet het raam onder en boven even ver van den grond liggen! Ook heb ik eens met BEER gewerkt in den bak, en toen kwam het zaad zoo slecht op; was dat de oorzaak! De bak staat op 't Z.

MOLENAAR's KINDERMEEL. Westzaan (Holland). MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD. SPIEGELGLAS

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

achter eene schutting, ecn Meter er af, is dat wel goed voor de morgenzon?

Antwoord: Uit uwe beschrijving maken we op dat u hebt eenvoudige koude bakken waarop eenruiters, liggende voor een schutting die naar het zuiden gekeerd is. Zulk een ligging is goed, van gebrek aan

C. G. OLIE, TUINBOUWINRICHTING

BOSKOOP, Postadres GOUDA,

biedt aan:

NIEUWE KLIMROOS WARTBURG, f 4.— per 10 st.

KLIMROOS VEILCHENBLAU, staal- en amarynthe blauw bloeiend, f 2.— per 10 st., f 15.— per 100 st.

KLIMROOS TAUSENDSCHÖN, mooi rose, f 2.50 p. 10 st., f 20.— p. 100 st. CRIMSON RAMBLER,

f 2.50 per 10 st. f 20.— per 100 st.

STRUIKROZEN, beste soorten,
f 2.— per 10 st., f 18.— per 100 st.

POLYANTHAROZEN als JESSIE,
ooi donker rood, f 2. p. 10 st., f 18. p. 100 st.

mooi donker rood, f2. p. 10 st., f18. p. 100 st.
POLYANTHROOS PHILLIS, f2. p. 10 st.
MAMAN LEVAVASSEUR, f2. p. 10 st.
KALMIA LATIFOLIA,

30—50 hoog en breed, f 10.— per 10 st. RHODODENDRONS in extra soorten, f 1.—, f 1.50, f 2.—, f 3.—, f 4.— per st. RHODODENDRONS, extra exemplaren, f 5.—, f 6.—, f 7.—, f 8.—, f 10.— per st.

CONIFEREN zie Catalog.

LAURUS CERASUS zie Catalog.

PICEA PUNGENS GLAUCA,

mooie groote planten, voor weinig geld.

EVONYMUS RADICANS.

kleine planten f 10.— per 100 st.

BONTE HULSTEN, f1.—, f1.50, f2.— p. st.

BONTE HULSTEN, zeer groot,
f 2.50, f 6.—, f 8.— per st.

morgenzon kan daarbij geen sprake zijn tenzij deze door gebouwen of geboomten onderschept wordt. De aarde in een bak moet ongeveer de zelfde helling hebben als de ramen die er op liggen; de grond ligt dan overal even ver van het glas. 4

Gieren met beer in een bak is zeer gevaarlijk; waarschijnlijk was bij u het verbranden van de kiemende zaden het gevolg er van. Goed luchten is niet met cen paar woorden te beschrijven. De beginneling in de bakcultuur bedenke steeds, dat er meer bedorven wordt door te weinig dan door te veel luchten.

De hoeveelheid lucht wordt bepaald

De hoeveelheid lucht wordt bepaald door het gewas en door de temperatuur in en buiten den bak. Wat voor het eene gewas voldoende is, kan bij een ander gewas verbranding te voorschijn roepen.

Prei en spinazie, een paar artikelen

welke in de open lucht zich aan een weinig koude niet storen, krijgen 't in een bak al spoedig benauwd, postelein kan meer warmte verdragen. Bij helder weer lucht men 's morgens bij tijds; het gewas kan dan opdrogen; na den middag legt men de ramen dicht voor de zon er af is, zoodoende gaart men warmte voor den komenden nacht. Wanneer de zon achter wolken verborgen is, kunnen de bakken gesloten blijven, tenzij, zooals bij prei, de

TUINBOUW ARTIKELEN.

TONKING TUINSTOKKEN voor het aanbinden van vaste planten etc.

lengte diameter per lengte diameter per in cM. in mM. 100 in cM. in mM. 100 f0.80·7—9 184 12—14 f 3.— ,, 0.90 ,, 0.90 "4.— "5.— 7—9 7—9 12-15 213 $\frac{245}{275}$ 14 - 16120 ,, 6.— 15-17 8-10 ,,1.-120 10—12 ,, 1.20 12—14 ,, 2.75 ,, 6.50 120 306 15 - 17

EXTRA ZWARE TONKING, lang 1.80 M., per 100 f 6.—, lang 2 M. f 7.—. BAMBOES STOKKEN \pm 20 mM. diameter, lang 1.50—1.75 M., per 100 f 3.50, , 1.80—2.— M., , , , , 4.50.

", 1.80—2.— M., ", ", 4.50. GROEN GESCHILDERDE ROZENSTOKKEN, lang 1.60 M., per 10 stuks f 1.50.

PLANTENKUIPEN in diverse maten. RAFFIA per K.G. f 0.70.

KURKSCHORS, zeer mooie kwaliteit, per K.G. f 0.20, 10 K.G. f 1.70. SCHUTTINGMATTEN en SCHERMMATTEN in diverse afmetingen.

Vraagt Prijscourant.

Levering uitsluitend tegen Rembours of na toezending van Postwissel.

Aanbevelend,

H. B. DE HAAN, Zaandam. TELEFOON INTERC. 340.

planten slechts tijdelijk in den bak verblijven; zulke planten moeten op den overgang naar buiten worden voorbereid, dus moet er flink gelucht worden. Bij u zullen de doode punten wel een gevolg zijn van te weinig lucht en de aanwending van beer. De ramen gesloten houden tot het zaad gekiemd is, is goed, maar ze moeten worden gelucht zoodra er gevaar voor verbranding, of wegrotten als gevolg van te veel vocht in den bak, bestaat. Vroege groete in een bak wordt niet geschermd, wel kan het bij postelein noodig zijn zoolang te schermen totdat het zaad gekiemd is.

J. C. M.

Vraag No. 333.

Waaraan is het toe te schrijven, dat bij bijna alle PERZIKEN ONDER GLAS, zoowel in potten als in d n vollen grond het grootste gedeelte der BLADKNOPPEN zijn AFGEVALLEN of niet tot ontwikkeling gekomen? Antwoord: Zonder meerdere gegevens is het ons onmogelijk, deze vraag voldoende te beantwoorden. Van bladknoppen afvallen hoorden we nooit te voren. Toen we zelve nog perziken en kassen en bakken vervroegden, hebben we dit verschijnsel nooit waargenomen. Het niet tot ontwikkeling komen van bladknoppen zal zeer waarschijnlijk wel aan de behandeling der boomen liggen of aan de omgeving waarin deze geplaatst zijn. Gebrek aan voeht in

PHYTOPHILINE

en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk in het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophiline maakt men 40-200 Liter oplossing.

Prijs per 30 Kgr. f60.-, per bus van I Kgr. f2.75. Ook in kleinere verpakkingen verktijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezonden door (97)

Maatschappij "PIIYTOBIE"

Molenstraat 15 - DEN HAAG

den grond en te droge lucht in de kassen kan misschien de oorzaak zijn. We kunnen slechts gissen. J. C. M.

CORRESPONDENTIE.

Eenige vragen moeten, wegens plaatsgebrek, tot het volgend no. blijven staan.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co.,

Hoogeveen.
Bekroond met 70 Gouden en Zilveren Medail.,
bieden aan:

STAM-, STRUIK-, KLIM- & TREURROZEN. Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezondeu,

daarin worden o.a. aan geboden: De prachtige nieuwe roos JAC. KNEPPERS, struikroos, per stuk f 2.50, stamroos per stuk f 4.—. De beste gele roos HERZOGIN MARIE ANTOINETTE. Jonge struikrozen per stuk f 0,50.

FIJN TURFSTROOISEL,

per baal f 1.50. per 10 baal f 10.-.

Vraagt stalen van onze voorjaars en zomer-nouveautés voor costumes en blouses: Crêpe de Ch ne, Eolienne, Voile, Foulard, Messal ne, Mousseline 120 cM. breed, van 65 cents per Meter af, in zwart, wit, effen en gekleurd, zoo ook geborduurde blouses en japonnen in bati.t, wol,

linnen en ziide.

Wij leveren uitsluitend gegarandeerd solide zijdenstoffen direct aan articulieren, franco vracht en rechten aan huis.

Schweizer & Co., Luzern H 42 (Zwitserlano) Zijdenstoffen-Export. - Koninkl. Hofl.

CHILL= SALPETER

heeft de OUDSTE BRIEVEN;

heeft de ZEKERSTE WERKING:

geeft de

HOOGSTE ZUIVERE WINSTEN

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

Het adres voor het repareeren en opknappen van KOFFERS en REISARTIKELEN is bij

A. PRINS & ZOON.

Nieuwe Spiegelstraat 49, Amsterdam. Telef. 8589. Opgericht 1878.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

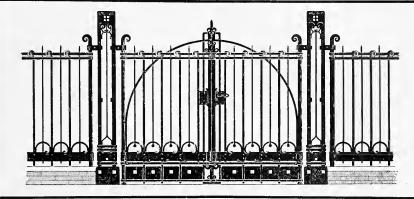
Tuinbouw-Inrichting, ZEIST.

N.V. "DE HOOGEBERG" - Afd. TUINVERSIERING VELSEN (HOLLAND)

VERSCHENEN!

onze nieuwe catalogus met ruim 100 nummers. Wordt op aanvrage GRATIS toegezonden.

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

"DE IJZERMIJN" - Delft, M. J. J. GOUDRIAAN. (101)

Afd. Tuinbouwgereedschappen.

Vraagt geillustreerde Prijscourant.

Kweekerii "HELPMAN".

Helpman bij Groningen. VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

DARWIN TULPEN:

uit de kas, langstelig, in de fraaiste soorten, zending franco in mandjes van 100 stuks na ontvangst van Postwissel à fl 2.75 of tegen remb. fl 2.85.

J. M. RINGELING, KWEEKERIJ "POMONA" OEGSTGEEST bij Leiden. (103)

<u>000000000000000000000000000000</u>

P. E. MARTIN,
TERRA COTTA FABRIEK
te ZEIST.
Tuinvazen, Voetstukken,
Beelden en verdere
:- Tuinsieraden. -: (76)

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST \Diamond VILLE-MESTSTOFFEN _♦ voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL. Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

Nieuw. Pioen Dahlia's. Nieuw.

Potknollen van Roem van Nijkerk Jan Olieslagers Prinses Juliana

per stuk 30 cent.

D. HEERE Gzn. (102) BLOEMBOLLENKWEEKER, Wijk aan Duin.

Onmisbaar bij het kunstmatig broeden is onze: HYGROMETER (Vochtmeter) MITHOF, prachtig nikkel instrument, uiterst betrouwbaar, f 3.—.

A. M. M. SCHMIDT, Instrumentmaker.

ZUTPHEN, Rozengracht 17, hoek Apenstert.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam.
:-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-:
SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN.
ALGEMEENE AANLEG
VAN TUINEN

Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen.
(BELGIË). (37)

Wij verzenden franco huis à f 1.50 per kistje prachtige collecties **Bloemen** van **Tulpen**, **Narcissen**, etc.

RENE SCHOO & Co.,

HILLEGOM.

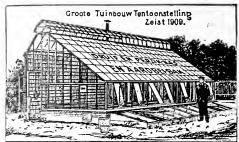
DE KOFKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

ONZE TUINEN.

COMPLETE IJZEREN BLOEM= en VRUCHTEN= KASSEN

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST

Plannen en begrootingen kosteloos. (776)

TELEF. INTERC. No. 68.

(Holland).

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

BLOEMEN. & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarr,

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

- B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen.

GEBEVINCENT

BUITENHAVENWEG 132 SCHIEDAM · TELEFOON № 14

FABRUK VAN GESM: JZEREN HERKEN OK & SOUEDE INSCHUIT HERKEN OOK GESCHIKT VOOR AFSLUITING VAN BAIKONS & SEERRES · JZEREN VERANDAS . KUNSISTIEUW ERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK · TEERNINGEN GRATIS VERKIGGOMA

OVERTAPPINGEN JZERCONSTRUCIES Aprasteringen vog Tearringen

:: UTRECHTSCHE STOOM-, :: WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. KONINGSWEG 56 · UTRECHT

BILLIJK TARIEF NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

INHOUD.

Primula Kewensis, door J. K. B.

Brieven van eene Tuinierster, door Geertruida Carelsen.

Moestuin.

Boerenkool in Roemenië.

Nieuw-Zeelandsche Spinazie, door J. C. M.

Bloementuin.

Arabis alpina, door P. Bijheuwer. Népéta Mussini, door B. B.

Morieljes, door J. P. (met bijschrift).

Bemesting v. Aardappelen, door H. de Raad (met bijschrift).

Mededeelingen.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. Stienstra. In den Fruittuin, door J. C. M.

Leestafel

(86)

Tentoonstelling te Gent.

Vragenbus.

Correspondentie.

Advertentiën.

Bijblad.

Herdershonden, door L. S.

Bijenteelt, door G. S.

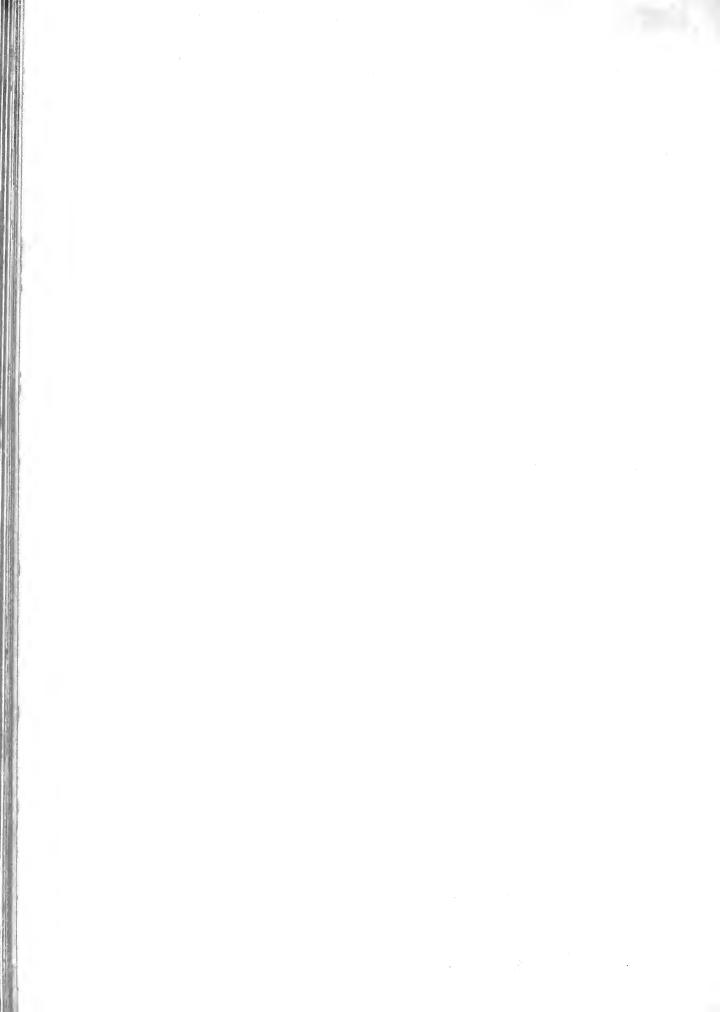
De Pad, door J. C. M.

Vragenbus.

Advertentiën.

DRIE MOOIE NIEUWE VIOOLTJES.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), 12: LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. V. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. .: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

EEN VULKACHEL IN EEN ORCHIDEEËNKASJE.

(Vervolg.)

De inrichting.

Het kasje heeft een lengte van ongeveer $7^{1/2}$ M., is breed 4 M., terwijl de grootste hoogte bedraagt $2^{3/4}$ M.

Het is verdeeld in twee afdeelingen, een warme en een koudere, gescheiden door een muur waarin twee deuropeningen, waarover straks iets naders. Over de geheele lengte van de warme afdeeling, op 1 M. afstand van den achterkaut, hangt een katoenen gordijn, van niet al te dunne stof. Hierachter staat de kachel, een gewone "Godin" No. 20. Boven deze kachel is een groot luik aangebracht, waardoor schadelijke gassen kun-

nen afgeleid worden. Het gordijn reikt tot den grond, wat noodig is als de kachel eens een groote beurt moet hebben; gewoonlijk is het door middel van vier haken aan ringen tot op een meter van den grond opgehaald. De meeste warmte die van de kachel komt, moet nu zijn weg vinden onder het gordijn door, zoodat ze zich geleidelijk in het kasje kan verspreiden, wat aldaar een gelijkmatige warmte veroorzaakt.

Vóór dit gordijn is een stellage op ongeveer 60 cM. van het glas; deze bestaat uit

z.g.n. enkele latten, met een kleine tusschenruimte; hieronder staan op een plank eenige zinken plaatjes met opstaanden rand en gevuld met water, om de omgeving daar ter plaatse vochtig te houden. Op 'deze stellage staan de Cattleya's die in den groei of tegen het bloeien aan zijn, en de andere Orchideeën die veel warmte en licht noodig hebben.

Verder is er nog een voorkisting, bestaande uit 10 cM. breede deelen met een kleine tusschenruimte, waardoor de versche lucht uit een luchtraam aan de voorzijde zich gelijkmatig kan verspreiden; dit raam is ongeveer 70 cM. lang en 20 breed en kan door een schuif veel of weinig geopend worden. Bij sterken wind wordt er buitenaf nog een blind voorgezet. Hierop staan rechts de Cypripediums, in het midden een paar Oncidiums en links de Cattleya's in rust.

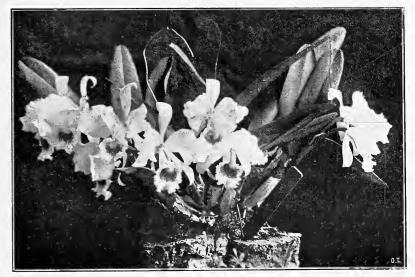
Deze planten staan allen op omgekeerde bloempotten, welke weder geplaatst zijn in zinken bakjes met water; een en ander niet alleen voor het vocht, maar ook om slakken, pissebedden enz. op een afstand te houden, daar deze ook groote liefhebbers van Orchideeën zijn.

De temperatuur wordt niet hoog gehouden, des winters bij donker weer hoogstens 60° op den dag en 's nachts ongeveer 55° F. De bedoeling hiermede is te zorgen dat onze planten dan zoo min mogelijk groeien, daar ze dan toch slechts zwakke scheuten voortbreugen. Wanneer echter in 't voorjaar bij helder weer de temperatuur tot 80° F. stijgt, dan hindert dit voor een poosje niet, mits men voor goede ventilatie en een vochtige

omgeving zorg draagt.

Gescherm'd wordt er zoo min mogelijk; niet vóór Maart en in het najaar tot uiterlijk half October; 's zomers gaan om half negen de schermmatten er op en om ongeveer half vijf er weder af. De Odontoglossums- en Phalacnopsis-soorten verlangen echter wel wat meer schaduw.

Verder moet men door veel sproeien de omgeving vochtig trachten te houden; men zij echter voorzichtig met het sproeien op de planten zelf, opdat er geen water in de scheuten kan blijven staan.

Cattleya Schröderae. (Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den Schr.)

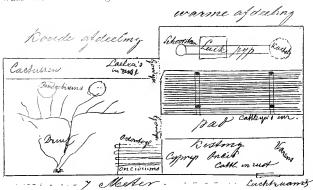
Nu de koudere afdeeling. Zooals hierboven vermeld, zijn er twee deuropeningen, die van de koude tot de warme afdeeling toegang geven.

Deze zijn ook afgesloten door gordijnen; de eene komt uit in het achterste gedeelte van de warme afdeeling, waar dus de kachel staat en wordt in het najaar en in den winter, als het in de koude afdeeling te vochtig wordt, gedeeltelijk open gehouden. De droge warmte van de kachel komt nu direct in deze afdeeling en kan daar veel goed maken; in het voorjaar als het er te droog zou worden, gaat dit gordijn neer, maar wordt het voorste geopend, waardoor dan de warme lucht, die met vocht is verzadigd, zich in die afdeeling kan verspreiden.

Hier staan aan den voorkant eenige Odontoglossums, boven

den regenbak, aan den achterkant, waar het droog is, de Laelia's in rust, een paar Dendrobiums enz.

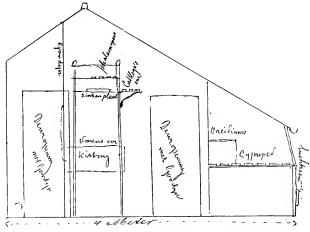
Het luchten geschiedt hier door middel van schuiframen aan de voorzijde, zoodat men versche lucht kan aanbrengen waar die het meest gewenscht is.

Plattegrond van "Een Orchideeënkasje".

De afb. op de titelpagina van eene Cattleya Schröderae moge als illustratie dienen, van wat er op deze manier te bereiken is.

De geschiedenis dezer plant is aldus: 1907 aangekocht als een kleine importatie; 1908 één bloemstengel met één bloem; 1909 één idem met twee bloemen; 1910 twee idem met vier bloemen; 1911 drie idem met zes bloemem; 1912 vier idem met acht bloemen; 1913 vier idem met negen bloemen.

Een Orchideeën-kasje. (Zijaanzicht; Warme afdeeling.)

Ik meen hiermede het voornaamste behandeld te hebben, maar wil desgewenscht een volgenden keer ook wel iets naders omtrent mijne behandeling der Orchideeën zelf mededeelen. EEN LIEFHEBBER.

Bijschrift: We gelooven dat velen onzer Lezers door het bovenstaande opgewekt zullen worden, om — nu uit dit voorbeeld uit de praktijk blijkt, dat geen dure inrichting noodig is — ook eens hun krachten op de Orchideeën te beproeven. Gaarne accepteeren wij daarom het aanbod, nog "iets naders omtrent (de) behandeling der Orchideeën mede te deelen".

AGAVE ATROVIRENS.

Toen ik verleden zomer in de Kew-tuinen in Engeland wandelde, viel mijn oog op een bloeiende *Agave atrovirens*, die op het gazon voor de Cactuskas gezet was, en door zijn grooten kandelaber-achtigen bloei, de opmerkzaamheid der bezoekers trok.

De naam Agàve komt van het grieksche woord agattes, dat de voortreffelijke beteekent. Deze plantengroep die haar oorsprong had in Mexico, midden- en Zuid-Amerika, telt grootendeels bewoners der dorre, drogere streken en behooren tot de familie der Amaryllideae.

De Agave's worden daarenboven verwilderd aangetroffen o.a. in Zuid-Frankrijk, waar zij in de Rivièra een tweede vaderland hebben gevonden, ze worden daar overal in het wild aangetroffen.

Over de Agave's doen vele fabelachtige verhalen de rondte. Als men zoo'n plant in bloei ziet, dan roepen de menschen,

kijk een honderdjarige aloë in bloei. Maar dit berust op een misverstand. De Aloë is een plant die tot een andere familie behoort nl. tot die der Liliaceae (lelieachtigen).

Dat men beweert, dat de plant 100 jaar moet zijn om te bloeien is ook niet juist.

Het is waar, vele exemplaren bloeien eerst op hoogen leeftijd, maar in de kweekerijen gebeurt het wel dat een plant in kuip die verpot is of aan de wortels beschadigd of op een andere manier geleden heeft, al als een betrekkelijk jong exemplaar in bloei komt, terwijl ze in haar vaderland op 6—10-jarigen ouderdom bloeien.

Nu worden de Agave's in 3 groepen verdeeld;

nl. de *Euagave* met kandelaber-achtige bloeiwijze;

de *Littoea*, die een groote tros van 1½ M. en meer maakt met bloemen overdekt;

en ten 3de de Manfreda die een geheel andere groeiwijze hebben; de laatste groep bevat de kruidachtige Agave's, die elk jaar afsterven, en een bolachtige voet bezitten.

Agave atrovirens.
(Orig. foto: "Onze Tuinen",
naar een exemplaar in
Kew-Gardens, Engeland.

Verder zijn hierbij de bladeren slap en de bloei is verspreid om een rechtstandigen stengel.

Zooals onze photo laat zien, behoort de Agave atrovirens tot de Euagave-groep.

De Agaren worden bij ons voornamelijk gebruikt als sierplant, waar zij door haar vreemd, mooi uiterlijk een goede decoratieplant is op het gazon, langs oprijlanen, op bordessen enz.

Tot de Euagave-groep, behooren behalve Agave atrovirens de veel gekweekt wordende Agave americana met diens bonte variëteiten.

De Agaven uit deze groep zijn voor de bewoners der streken waaruit zij afkomstig zijn, van groot belang.

Zij levert o.a. den Mexicaan drank, zeep en weefsels.

Als drank, de twee Mexicaansche volksdranken pulque en de mescal.

De pulque is een gegiste drank en wordt voornamelijk van de Agave atrovirens gewonnen; de mescal is een gedistilleerde drank en wordt het meest van andere inheemsche soorten verkregen.

Om dit sap te verkrijgen snijden de Mexicanen het hart van de plant korten tijd, vóórdat de bloemstengel moet verschijnen, zóó uit, dat er een komvormige holte ontstaat, waarin het sap zich verzamelt, dat anders als voedsel voor den bloemsteel had moeten dienen. Dit vocht wordt nu door de inboorlingen in flesschen opgevangen en in lederen zakken gedaan. Het sap heeft een zeer aangename, zure smaak en bevat veel suiker en slijm, en door dit sap te laten gisten wordt de pulgue verkregen. Er wordt een zeer sterke brandewijn van gemaakt, die de Mexicaansche brandewijn of "aguardiente de maguey" wordt genoemd.

De reuk van de pulque is hoogst onaangenaam, zooals die van bedorven vleesch, zoodat de pas aangekomen Europeaan er niet zoo spoedig van proeft. Ook laat men het sap verdampen, en dan wordt het overblijvende een zeer goede plaatsvervanger van de zeep. Verder we den de Agaven ook aangekweekt om hare weefsels.

Een der voornaamste Agavesoorten, die vezelstof (sisalhenequem of sisalhennip leveren, is de Agave rigida sisalana, genoemd naar de plaats Sisal in Yucatan, waar die plant veel gekweekt wordt; verder de Agave elongata. en de Agave cogigifolia.

De vezelstof wordt het meest naar de Vereenigde Staten uitgevoerd voor de stoomoogstmachines, om er de schoven machinaal mede te binden.

Verder wordt die vezelstof gebruik voor touwwerk en hangmatten.

Men vermenigvuldigt de Agave in kweekerijen door grondscheuten, zaad en broedknoppen, die zicht bij sommige soorten in grooten getale op den bloemstengel ontwikkelen. Deze afgenomen en in zandige aarde geplant, zullen spoedig groeien.

Bij de grondscheuten moet men er op letten, scheuten van voldoende groote te nemen die voldoende wortels hebben. Overigens is de kultuur heel eenvoudig. In den winter heel spaarzaam gieten. Als grond geeft men kleigrond en zand, en in de kuip veel scherven voor drainage.

v. B.

DE KAMERTUIN

CLIVIA NOBILIS.

De Clivia miniata is een algemeen bekende en algemeen geliefde sierplant; andere Cliviasoorten ziet men zelden. En toch behooren ook die andere tot de zeer fraaie siergewassen, al hebben ze dan ook niet zulke groote, krachtig gekleurde bloemen als de Clivia miniata. Een van die andere is de Clivia nobilis of Edele Clivia, een naam dien zij dankt aan den plantkundige en plantenbeschrijver Lindley.

Deze Clivia gelijkt in groeiwijze veel op de C. miniata, al kan men toch dadelijk zien dat het een andere soort is, maar de bloeiwijze, n.l. de bouw van den bloemtros, de vorm en kleur der bloemen, wijken in sterke mate van de gewone Clivia af. Vooral het aantal bloemen aan een bloemtros is beduidend veel grooter als van andere Cliviasoorten, als C. miniata. C. Gardeni en de bastaard-clivia, C. cyrtanthiflora. Op het exemplaar in den Hortus te Amsterdam, dat verleden jaar ultimo November in bloei stond, telde ik ruim 40 bloempjes en zoover brengt de C. miniata het nooit.

Maar, de bloempjes van C. nobilis zijn de helft kleiner dan bij C. miniata, zoodat de C. miniata toch een veel grooter en aanzienlijker bloemtros geeft.

Wat echter bij *C. nobilis* opvalt, dat is het hoogst sierlijke voorkomen van den bloemtros, de bizonder bevallige houding der bloempjes. Staan toch de bloemen van *C. miniata* rechtop, zoo hare bewonderaars tegenschitterend met hare menie-

of oranjeroode kleur, bij *C. nobilis* hangen de bloempjes van den top van den bloemstengel aan dunne steeltjes in een vollen, ronden bundel, gracieus naar beneden. Deze vorm van bloemtros geeft aan deze *Clivia* een bizondere bekoorlijkheid en niemand zal zeggen, dat ze bij de *C. miniata* achterstaat in bevalligheid; integendeel ze wint het daarin eer van deze.

De bloempjes zijn plm. 3½ c.M. lang; het bloemdek bestaande uit drie smalle en kortere buiten-, en drie breedere en langere binnenbloemblaadjes, is trechtervormig en eenigszins gebogen met een grootste openingswijdte van nog geen twee c.M. De kleur der bloemblaadjes is overigens gelijk, namelijk aan den voet menierood tot scharlaken, overgaand in geel aan den top, tot ⅓ der geheele lengte, zacht groen gekleurd, en dit zoowel aan de binnen- als aan de buitenzijde. De witte meeldraden steken met de heldergele helmknopjes

Clivia nobilis.
Foto T. de Lang.
(Origineele opname naar een bloeiend exemplaar in den
Hortus te Amsterdam.)

even buiten de bloem, evenals de witte stijl met de groengetinte, driedeeligen stempel.

De meeldraden komen een halven centimeter boven het erwtvormige vruchtbeginsel, dicht bij elkander en vormen zoo een aparte holte in den korten bloembuis, waarin rijkelijk honig wordt afgescheiden. De bloemsteeltjes zijn plm. 2 c.M. lang, dun en slap, min of meer draadvormig.

De gemeenschappelijke, platte bloemstengel schiet forsch tusschen de bladeren op en komt er, evenals bij *Clivia miniata*, fier boven uit.

De bladeren van *Clivia nobilis* zijn riemvormig als bij de andere Cliviasoorten, maar stijver en doffer van kleur en daarbij korter toegespitst. Overigens hebben ze denzelfden karakteristieken tweezijdigen platten bladstand.

De cultuur is even zoo weinig eischend als van de andere soorten, maar de *C. nobilis* groeit toch langzamer als de *C. miniata*. Als kamerplant zag ik ze nimmer en ik ken haar alleen als kasplant. Toch geloof ik dat ze als kamerplant zich ook goed zal houden.

Het geslacht Clivia stamt uit Zuid-Afrika, de C. nobilis evenals de C. miniata, van de Kaap. Het geslacht werd genoemd naar Lady Clive, Hertogin van Northumerland, volgens anderen naar Lord Rob. Clive die van 1725 tot 1774 leefde. Hoe dit zij, wij zullen er ons niet warm over maken, het doet aan de waarde onzer Edele Clivia niets af of toe. Maar met haar soortnaam gaan we volkomen accoord, want "edel" is deze Clivia-soort in elk opzicht, zoowel van habitus als van bloeiwijze. v. L.

BLOEMENTUIN

CINERARIA.

Aschkruid luidt de Hollandsche naam, als eene letterlijke vertaling haast van den Latijnschen. Immers, cineraria noemden de volkeren der oudheid de urnen of vazen, waarin zij de asch hunner verbrande dooden bewaarden. Hoe dan de plant aan dien naam is gekomen? Omdat de onderkant der bladeren er meestal grijsbestoven uitziet, als bestrooid met fijne asch. Vooral bij de kleinbloemige C. palustris, die in ons land op moerassige plaatsen in 't wild groeit, is die aschkleur vrij sterk.

Een groep van grootbloemige Cineraria's. - (Foto: "Amateur Gardening".)

Onze gekweekte soorten en hybriden zijn alle afstammelingen van soorten, die ingevoerd zijn van de Canarische eilanden of van het Kaapland. Het zijn leden van de uitgebreide familie der Samengestelden of Composieten, waartoe zoo verbazend veel fraaie sierplanten behooren en wel van die onderafdeeling, welke een gesloten hart van buisbloempjes bezitten en daaromheen een krans van min of meer breede, meestal levendig gekleurde lintvormige bloempjes het Margrieten-type dus. Die randbloemen maken ook bij de Cineraria's het sieraad uit van de bloem; ze zijn rood in allerlei tinten, paars en blauw, vaak tweekleurig of gestreept of bijna wit.

Vooral de zuiver eenkleurige zijn voor den handel het meeste waard en trouwens voor het oog ook de aangenaamste. Langen tijd zag men weinig anders dan vrij kleinbloemige en hard gekleurde Cineraria's. In de laatste jaren is veel in de cultuur dezer gewassen verbeterd: de bloemen zijn grooter geworden, de plant gedrongen van groei. Zoo kwamen de verscheidenheden grandiftora en compacta. Daarna is door de kweekers

gestreefd naar zuiverheid van kleur. Aan dit volhardend streven hebben we de prachtplanten van den laatsten tijd te danken, zooals daar zijn, azuurblauwe, scharlakenroode (de *Matador*, eene aanwinst van de heeren Vilmorin-Andrieux & Cie. te Parijs van 1908), door kruising verkregen uit de matroode *Nieuwe roze.**)

Op het oogenblik prijken nog vele Cineraria's in de uitstallingen der bloemenwinkels in onze groote steden. Ze kunnen vrij lang een sieraad vaan de kamer zijn, mits ze flink water krijgen en frisch en koel staan. Al te veel warmte en stof doen de bloemen snel verleppen. Daarenboven is het toch al een vrij dure kamerplant, omdat ze eenjarig is en dus na den bloei geen waarde meer heeft.

Wie ze zelf wil opkweeken uit zaad, moet op twee dingen rekenen; ten eerste is de Cineraria niet volkomen zaadvast zoodat men bij het bestellen van een bepaalde kleur blij mag zijn, als het zaad ons 60 percent van die kleur levert; de rest zal niet waardeloos zijn, maar in ieder geval niet goed op kletr, niet zuiver op de graat zou ik haast gezegd hebben. Ten tweede moeten ze, om er vroeg in 't voorjaar plezier van te hebben, jaars te voren, in Juni of Juli al, op zijn laatst in Augustus, worden gezaaid in een kouden bak en mogen ze geen vollen zonneschijn hebben. Het zijn planten, die het best

gedijen in halve schaduw en vochtigen grond. Houdt dus de potten, waaringezaaid is en waarin later wordt verspeend goed vochtig en sproei af en toe over de planten heen. Verspeen ze ruim en zet later de potten wijd uit elkaar, zoodat de breedebladeren zich ten volle kunnen ontwikkelen en elkaar niet kunnen aanraken. Neem goed voedzame grond, b.v. kleigraszodengrond, oude koemest en zand, van het laatste minder, naarmate de plantjes grooter zijn. Ook bladaarde met mest en zand is goed en door genomen proeven is bewezen, dat 'n vermenging van bladaarde met 2 gram Chilisalpeter, 12 gram superphosphaat en 6 gram patentkalie per pot voor volgroeide planten uitstekend werkt op de goede ontwikkeling van blad en bloem.

Immers, een goede Cineraria moet voldoen aan bepaalde eischen:

- a. ze moet breed en gedrongen zijn van groei;b. het blad moet groot en stevig zijn en een
- vlakken stand hebben.
 c. de bloemen moeten groot zijn, fiink boven 't blad
 uitkomen en 'n vlakken gesloten tuil vormen.
- d. de kleur moet zuiver zijn.

Wie zijne planten liever later in 't jaar in bloei heeft, kanook zaaien in Januari, maar dan in een warm bakje of in de kweekkas. Ze zijn dan in Mei zoo ver, dat we ze buiten in een bak kunnen zetten, voldoende geschermd, waarin ze dan pas einde Juli of Augustus in bloei kamen. Voor den handel is die ijjd misschien minder geschikt, voor den liefhebber. waarschijnlijk wel even goed als in 't voorjaar.

Tot slot zij er even aan herinnerd, dat een andere soort van Cineraria een zeer mooie bladplant is, laag van groei met zilverig donzig witte bladeren en dus uitstekend geschikt voor randplant. Ze draagt den naam van C. maritima en we onthouden haar dus naast de Centaurea, Candidissima, de Stachys lanata, de Salvia argentea, de Cerastium tomentosum en meer andere, die voor hetzelfde doel gebezigd kunnen worden en alle zilverwt van blad zijn.

P. Bijhouwer.

^{*)} Deze Matador kan op het lijstje van schitterendroode bloemen, van "splendens-planten", waarop ik doelde in mijn artikeltje over Monarda didyma ("O. T." van 1 Mrt. j.l.) Kleuren zijn ook onderhevig aan mode en de splendens-kleur is tegenwoordig nog altijd zeer in trek.

BIJ DE PLAAT.

In het eerste nummer van den eersten jaargang van "Onze Tuinen", was ons eerste artikel gewijd aan de Viooltjes. Hieruit kan blijken dat we heel veel voor deze plantjes gevoelen, en ik denk dat elkeen het wel met ons eens zal zijn, dat er maar weinig plantjes zijn die zoo bemind worden, door klein en groot, oud en jong, als de Viooltjes. Een bed bloeiende Viooltjes boeit iedereen! Het is of honderden interessante gezichtjes u tegen blikken. Zij richten zich alle naar dezelfde zijde, naar de zon. Er zijn er met vroolijke, deftige, ernstige en zure gezichtjes, maar toch alle even nieuwsgierig. Ze richten zich in haar kleurige kleedjes omhoog in gezellige groepjes bij elkander, en geven zoo een kleurenspel, dat we telkens weer bewonderen. We kennen geen bloempjes die karakteristieker zijn van bouw en voorkomen; geen plantjes die meer geschikt zijn voor het kindertuintje dan de Viooltjes.

Maar ook voor de grooten blijven de Viooltjes gaarne geziene plantjes. Dat blijkt wel uit de perken met viooltjes, die elk voorjaar weer in vele tuintjes kunnen worden opgemerkt. Ze behooren dan ook tot de aardigste voorjaarsplanten, die den deftiger zomerplanten een eind vooruit zijn. Evenwel, als de zomer komt, dan is ook haar grootste charme voorbij. De plantjes worden ijler van groei, kleiner van bloem en gaan al spoedig legeren. Men ruimt ze dan op en zet er andere bloemen voor in de plaats.

Maar de kweekkunst heeft er voor gezorgd, dat we ook in

den zomer mooie viooltjes kunnen hebben, door de voorjaarsviooltjes, Pensées der Franschen (Viola tricolor maxima) te kruisen met 't gehoornde viooltje, Viola Cornuta, een viooltje dat den geheelen zomer door bloeit, met blauwe of witte bloempjes, en tot de vaste planten gerekend wordt. De nakomelingen van die ouders zijn haar afkomst waardig, want van de Pensées brachten ze mee de fraaie kleuren en den fraaien rond-gesloten bloemvorm en van de Viola cornuta, de eigenschap van het doorbloeien, den bossigen groei en de meerjarigheid.

Het zijn dus vaste plantjes, die men door scheuren, d. i. deelen der polletjes, kan vermenigvuldigen. Men kan deze viooltjes ook wel zaaien, maar dan gaan sommige eigenschappen niet zelden verloren. Uit zulk een zaaisel krijgt men vaak wel zeer fraaie verscheidenheden, maar altijd nog meer minderwaardige, wat te wijten is aan de bastaardnatuur dezer viooltjes.

Er bestaan van deze viooltjes, door de Engelschen Tufted Pansies genoemd, tal van verscheidenheden in allerlei kleuren, die onder verschillende namen in den handel zijn. Ik noem er vier, n.l. White Duchess, roomwit met lila rand, Thomas Glenn, helder lichtblauw, Archie Grant, donker purper en Ardwell Gem, zwavelgeel. Maar er zijn tientallen van variëteiten de een nog mooier dan de andere, in enkele en meer kleuren.

Op de plaat ziet men een drietal fraaie verscheidenheden, en als het u gaat, als ons, dan vindt ge die viooltjes bijzonder mooi en neemt het besluit te zorgen dat er in uw tuin altijd een paar van die nederige, lieve pronkstertjes staan. v. L.

FRUITTUIN

AARDBEIEN IN KOUDE BAKKEN.

De gepasseerde zachte winter was ook van invloed op de kultuur van aardbeien in koude bakken. In Februari recds was er ontwikkeling in de planten te bespeuren, welke door het weinigje vorst dat later kwam, niet onderbroken werd. De planten staan dan ook op het oogenblik in vollen bloei. In bakken welke gedurende den winter geregeld gedekt werden, zijn al heel wat vruchten aangezet. In de meeste bakken staan de blocmen nu recht op boven de planten uit en raken deze de ruiten. Bij een stevige nachtvorst is de mogelijkheid zeer groot dat zulke bloemen nog door de vorst getroffen worden. Ieder zij dus op zijn hoede.

worden. Ieder zij dus op zijn noede. De amateur die uit zoo'n enkel raampje, dat hij voor de aardbeikultuur kon bestemmen, niet één bloempje wil zien verloren gaan, kan onheil voorkomen, door bij helder weer en een zg. hooge wind, wat bedekking aan te brengen. Bij gebrek aan matten kan een laagje rijshout dezelfde diensten bewijzen. Het spreekt van zelve dat dit ook geldt voor hen die een groot aantal ramen te verzorgen hebben, maar, waar de koude aardbeien het gedurende den ganschen winter zonder bedekking hebben moeten stellen, heeft het zijn eigenaardige bezwaren, voor zoo'n enkelen nacht slechts nog dekmaterieel aan te brengen. Door in den namiddag bijtijds voordat de zon van de ramen af is, deze dicht te leggen, kan in de meeste gevallen wel zooveel warmte in de bakken opgegaard worden dat een vrij sterke nachtvorst zonder schadelijke gevolgen kan doorstaan worden.

Aangezen aan de aarde in de bakken maar slechts zeer weinig van het regenwater ten goede komt, is geregeld gieten noodzakelijk. 't Is alom bekend dat aardbeien onder alle omstandigheden een vochtigen grond verlangen, een droge lucht en droge grond zijn voor aardbeien noodlottig; we herinneren hierbij aan den drogen

zomer van 1911, voor aardbeien treuriger gedachteuis. We begieten daarom ruim, en bedenken daarbij, dat de veelal droge soms schrale winden in Mei heel wat vocht uit den grond halen en dat het verdampingsoppervlakte van een bloeiende in haar volle bladerdos prijkende aardbeienplant tamelijk groot is. Toch is het zaak, rekening te houden met de ligging van den grond; waar op hooge gronden een overvioedige begieting noodig kon zijn kan hij dezelfde weersgesteldheid op lage gronden met weinig water worden volstaan.

Luchten doen wo de aardbeien naar omstaudigheden, weinig lucht mag de rijpwording eenigszins bevorderen, in het belang van het behoorlijk uitgroeien dei vruchten is het nict. Hierbij komt nog dat een flinke luchtstroom in de bakken de smaak der vruchten zeer ten goed komt. Bij zeer helder weer is een weing schermen mede zeer in het belang van den oogst.

Dezelfde kwalen welke in warme bakken

Dezeltde kwalen welke in warme bakken of kassen kunnen optreden, zijn ook in koude bakken niet onbekend en worden vrijwel op dezelfde wijze bestreden als we dit de vorige week aangeven. De padden echter schijnen niet gediend te zijn om in een bak opgesloten te zitten; hoe log ook in hunne bewegingen zijn het toch eerste klimmers, uit een bak van aanmerkelijke hoogte weten ze te ontkomen, in de hoeken weten ze zich met hunne cegeuschijnlijk tot klimmen zeer ongeschikte pooten naar boven te werken en zich de vrijheid te verschaffen.

Bij een beduidende hoeveelheid koude bakken kan de oogst uit deze opvolgend gemaakt worden. Voor de eerste pluk worden de ramen voor den winter op de bakken gelegd en deze door er geregeld 's avonds, ook al vriest het niet, een enkele rietmat op te brengen, voor de ergste koude beschermd. Op een ander deel worden eerst in Februari de ramen gelegd. welke, zonder dat er matten over komen, er op blijven tot de oogst is afgeloopen.

Van de bakken waaruit we denken te plukken, onmiddellijk voor de oogst buiten begint, worden de ramen, nadat de vruchten gezet zijn, vcrwijderd. $_{
m Een}$ mat gedurende den nacht is noo-dig om de plantcu, langen tijd onder glas gekoesterd, niet van mogelijke nachtvorsten te doen lijden. Bij eenig overleg en aanwezigheid van de daarvoor benoodigde kassen en bakken, kan de liefhebber zich van af Maart totdat de oogst buiten begint, in het genot stellen van rijpo aardbeien; hij zal dan echter kunnen ervaren, dat het soms veel moeilijker is, de laatste aardbeien uit den bak en de cerste van buiten juist op elkaar te doen volgen, dan bij voldoende hulpmiddelen in Maart rijpe vruchten to kunnen plukken.

Wanneer de oogst is afgeloopen kunnen de bakken natuurlijk voor andere cultures gebruikt worden. Zijn we in het bezit van meloenplanten dan kunnen deze in September-October ons nog rijpe vruchten verschaffen. Om tegen dien tijd flinko meloenplanten in voorraad te hebben, ons de tijd, nu zonder verwijl dringt eenige zaden in den grond te brengen; de planten die er uit voert komen, kunnen het bij een goede verzorging gedurende den zomer net nog halen. Slechts een paar dagen wachten met zaaicn, maakt dat de vruchten eerst in October beginnen te rijpen, ze hebben dan wel den vorm van meloenen, maar de Octoberzon is niet bij machte den geur en den smaak er aan te brengen, welke we als eerste eisch aan een eetbare meloen stellen.

Indien de aardbeien tot op het laatst vrij van spin zijn gebleven, dan kunnen we door op elke plaats waar een meloen plant moet komen, een aardbeienplant te verwijderen, voor deze plaats maken, Hierdoor maakt men het voor de meloenplanten mogelijk, als de aardbeien geheel hebben afgedaan, op hun nieuwe standplaats te zijn ingeburgerd.

Dat de grond in zoo'n afgedragen aardbeienbak verbazend droog kan zijn, ook al is er geregeld gegoten, weet ieder die wel eens aan deze kultuur deed, daarom, moeten er meloenen volgen, geen water ontzien. J C. M.

TENTOONSTELLINGEN

De Gentsche tentoonstelling. Gent, 25 April.

Ziezoo, de 500 juryleden hebben haar soms moeilijke taak volbracht, eu als morgen de Koning der Beigen komt, vindt hij alles in volmaakte orde.

Zooals men weet sluit deze vijfjaarlijksche tentoonstelling zich aan bij de wereldexpositie, die op hetzeltde terrein gehou-

den wordt.

Laten wij beginnen met te zeggen, dat voor de staking niemand zich terug laat schrikken die deze wereldvermaarde bloe-menfeesten wenscht te zien. Men merkt er hier absoluut niets van; alleen gisteren, toen wij een concert bijwoonden op Place d'Arm zag men eenige honderdeu stakers, die rustig met vrouw en kinderen stonden te luisteren.

De tentoonstelling is weer overweldigend van bloemenpracht en plantenschoon; de groote zaal, die 12.000 M2. beslaat, is niet te overzien en hoewel de algemeene indruk bont is — men mist er rustige groeue vlekjes — zijn er toch zeer mooie gezichtspunten, vooral daar waar de inzendingen zich aan een diorama aansluiten. De bonte bloemenpracht wordt veroor-

zaakt door de bekende Gentsche Azalea's, die er bij duizenden hoogtij vieren in bijna alle kleuren van den regenboog. Men vindt er exemplaren van meters en van centimeters doorsnede, men vindt er gekweekte in den paunekoekenvorm en als piramiden. terwijl de waaiervorm niet ontbreekt. Ook zijn er weer een aantal nieuwe soorten en het schijnt ons niet oumogelijk, dat men iu de toekomst nog een blauwe Indische

Azalea te zien krijgt.

In het achterste gedeelte vinden wij een collectieve inzending uit Aalsmeer. zooals met gouden letters is aangegeven. Het tentoonstellingsbestuur heeft eerst collec-tieve inzendingen geweigerd, maar dank zij de tusschenkomst van minister Talma is toestemming verleend. De hoogste onderscheiding werd hiervoor toegekeud nl. een kunstvoorwerp ter waarde van frs. 500. Onze lezers zijn natuurlijk uieuwsgierig wat Aalsmeer heeft geëxposeerd. Welnu, dat vertellen wij gaarne. In de eerste plaats een groot aantal onverbeterlijk gekweekte planten van Begonia Gloire de Lorraiue, elke plant een gracieus bloem-kussentje. Zij waren hoog en laag ge-plaatst op een ondergrond van donker-blauwe viooltje. Daarachter prachtvolle Hortensia's en een aantal verscheidenheden die ook niets te wenschen lieten. Rozen te kust en te keur en iu zoo'n aautal, dat men den indruk kreeg alsof er te Aals-smeer alle rozen buiten bloeien, wat nog met niet een het geval is. De etaleering deze bloemen vonden wij niet zoo mooi als 't vorige jaar te Londen het geval was. Seringen, de specialiteit bij uitnemendheid van deze plaats, ontbraken niet, integendeel, honderden trossen waren er aanwezig. Jammer echter dat men voor een gedeelte zilverbonte Eschdoorns had gebruikt voor decoratie, wij vonden die keuze niet erg gelukkig. En dan die potten met Reseda, 't is niet te gelooven wat men van dit eenvoudige plantje heeft gemaakt. Wij hebben een bloemtros gemeten en... 8 c.M. in doorsnede. Eenige Franschen, die er bij stonden toen wij onze notities maakten, gaven luide hunne be-wondering te kenneu. Het geheel ziet er keurig uit en trekt algemeene aandacht.

Een zeer interessante inzending is die van de firma Tubergen te Haarlem. staande uit een perk met Freesia-hybriden. Deze Haarlemsche firma laat hier zien, wat zij in negen jaren van de bekende witbloemige Freesia refracta met behulp van een geïmporteerde heeft gemaakt. En dat is hoogst belangrijk. Wij zagen exemplaren met gele, met roze, met lila en met licht-blauwe bloemen. Zij waren ingezonden buiten mededinging. Een fout was het om naast deze planten een groep van Primula obconica te zetten, terwij! varens, die hier iu de buurt stonden, het zooveel beter zouden hebben gedaan.

Sedert een tiental jaren hebben zich een paar Hollauders in de nabijheid van Gent gevestigd, nl. de heeren Bier en An-kersmet te Melle, en deze heeren hebben nogal prijzen weggehaald. De Clivia's die zij inzonden waren prachtig en ontvingen eerste prijzen, wat ook het geval was met huu Azalea's en Vareus.

De vroegere teutoonstellingen waren o.m. ook bekend om de rijke collecties Kaapsche gewassen. Jammer dat geconstateerd moet worden dat deze minder worden. Zeker, er waren nog we! een aantal inzendingen, maar men miste die zeldzaam mooie exemplaren en in meerdere groepen zag men planten uit Mexico, China, Japan en Nieuw-Zeeland, die voor Kapenaartjes moesten doorgaan. Een oud-kweeker zeide ons eens: naarmate de verwarmingstoestellen beter worden, naar die mate sterven de Kaapsche gewassen. Wat er nu nog meer in dezen reuzen-bloementuin te zien is? Schitterende inzendingen van Anjelieren, vooral de inzendingen op dit gebied uit Engeland zijn buitengewoon mooi. Aan de wijze van etaleeren zouden wij zeggen was er ook eeue inzending van Clingendaal bij Den Haag; zekerheid konden wij niet krijgen, maar mooi was ze!

Verder pracht-collecties Rhododendrons, witte, roze en blauw gekleurde Hor-tensia's, een bijzonder mooie inzending Araucaria's, Erica's, Rozen, Cineraria's met bloemtuilen van een meter doorsnede. Madeliefjes die aau kleinbloemige Clirysanthemums herinneren eu daardoor leelijk worden. Vollegroudsplanten in potten waartusschen wij mooie aard-orchideeën waartusschen wij mooie aard-orchideeën opmerkten. Oranjeboompjes beladen met vruchten, een nieuwe Sneeuwbal met witte welriekende bloemtuilen, luistereude naar den naam vauViburnum Carlesi; Boomvarens, waarvan een met vertakte stam. Palmen en een groot aantal koude kasplanten met aanwijzing wanneer ze voor het eerst op de Floralies geëxposeerd zijn geweest. 't Bleek dat dit voor sommige ruim een eeuw geleden is.

De warme en gematigde kasplanten zijn in nevenzalen aangebracht en beslaan een oppervlakte vau 6000 vierk. M., terwijl men de Orchideeën boven vindt. Bij het beoordeelen zijn wij bij de laatste even geweest, hebben er bijzonder mooie exemplaren gezien, maar om daar wat over te kunnen schrijven, moeten wij op ons gemak

daar eenige uren doorbrengen.

Terloops merkten wij daarboven op een eenvoudige tafelversiering vleeschkleurige Azalea-bloemen. Dit mooie stukje was uitgevoerd door den heer B. Wiemers te Gent die wij dadelijk vroegen naar den naam van die Azalea en die heet Alice Roosevelt. In dat zelfde genre zagen wij er een aantal als planten ge-exposeerd die "Daybreak" gedoopt is. Van wat buiten is tentoongesteld hebben wij nog niets gezien en vooral de vruchtboomvormen uit Frankrijk moeten kunststukjes van cultuur zijn.

De volgende week meer. J. K. B.

Op excursie.

Woensdag, 9 April 1913, werd door de leerlingen van den tuinbouw-wintercursus te Bussum met hunne onderwijzers, de heeren P. Bij houwer en Joh. Hoek-

stra, een excursie gemaakt naar Amsterdam. Eerst werd een bezoek gebracht aan den "Hortus", waar we vriendelijk ont-vangen werden en rondgeleid. Vooreerst kwamen we in de warme kas, waar we een prachtige collectie warme-kasplanten be-zichtigden, zooals Sanchezia, Aselepus curassavica, Tamarindus, Medinella magnifica, Euphorbia splendens, (wolfsmelk). We zagen ook een eigenaardig soort Vitis, die veel meer op een Cactus geleek dan op een soort van Druif. Door onze geleiders werd ons echter gewezen op de vorming van nieuwe scheuten, die ongeveer dezelfde was als bij de druif, zoodat het duidelijk werd, dat het geen cactus was. Nog op verschillende andere planten werd de aandacht gevestigd, als Theobroma Cacao, (cacaoplant), Piper nigrum (peper), zeer veel soorten Adiantum, Orchidecen, Anthuriums, Crotons, Ficus, en Nepenthes, (z.g. vleeschetende plant).

Vervolgens gingen we naar de kweekkas. Hier zagen we de kweekwijze van verschillende waterplanten, waaronder ook de Victoria regia. Van deze werden ons door den geleider verschillende bijzonderheden mee-gedeeld, alsook van de Nepenthes en an-dere merkwaardige planten. De Victoriakas was nog in wintertenue en zagen we daar behalve allerlei koudekasplanten ook een mooie collectie levermossen (Hepaticae). Nu ging het naar de groote Palmenkas. Prachtige groote Palmen konden we hier bewonderen, o. a. een Areca sapida van ongeveer 15-20 M. hoog. Verder Musa Ensete, Bambusa arundinacea, Dracaena Draco, Asplenium Nidus enz. De verwarming geschiedt door twee reuzenketels.

Vervolgens werden de gematigde en de Kaapsche kas bezichtigd. Daarin zagen we 't Suikerriet, verschillende soorten Cactus, Agave enz., een mooi exemplaar van den Kurkeik (Quercus suber). Verder nog Phyllocactus, Polygala grandiflora, Ilex speciosa, Boronia, Impatiens, Streptocarpus Wendlandii enz. enz.

Het hoofd van den cursus, de heer Bijhouwer, bedankte, mede namens de leerlingen, onzen geleider voor het vele dat we gezien en geleerd hadden en zeer voldaan verlieten we den Hortus, om op weg te gaan naar den Centrale Belt en de Superfosfaatfabriek, die ook nog denzelfden middag bezocht zouden worden.

J. M. DE BRUIJN.

LEESTAFEL

Verslag van de Rijkstuinbouwproef-velden in Zuid-Holland over 1912 uitgebracht door C. H. Claassen, Rijkstuinbouwleeraar te Boskoop.

Met zeer veel belangstelling nemen wij geregeld kennis van de proeven, door de heeren Rijks-tuinbouw-leeraren jaarlijks in grooten getale over het geheele land genomen, om onzen tuinbouwers de voordeelen van nieuwe kulturen, nieuwe variëteiten, bemesting, ziektebestrijding, enz. in de praktijk te demonstreeren. Immers blijft het eene oude waarheid: "Leeringen wek-ken, voorbeelden trekken."

Gaan wij de resultaten der proeven na, dan blijkt telkens en telkens weer, dat er vaak heel wat meer uit den grond gehaald kan worden, wanneer de kweeker slechts den weg van den ouden sleur wil verlaten, en profiteeren van de voordeelen, die de moderne tuinbouwwetenschap biedt.

Zoodra onze ruimte het toelaat, hopen wij eenige der meest instructieve proeven op te nemen. Intusschen wijzen wij er op, dat — volgens eene mededeeling in 't ver-slag — dit, zoolang de voorraad strekt, gratis verkrijgbaar is, op aanvrage bij den heer Claassen. B. B. heer Claassen.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Stanhopea. -Acineta. Vanda. — Chysis.

De tijd is daar om onze Stanhopea's na te zien en zoo noodig versche compost toe te dienen. Stanhopea Wardii, S. Amesiana, S. tigrina en de variëteit superba S. nigro-violacca en S. eburnea komen het eerst aan de beurt. Stanhopea's kweekt men in mandjes, die voor draiuage niet voorzien worden van een laagje scherven, maar wortelstokken van varens. Immers, de bloemstengels wijken in den regel naar beneden uit en moeten dus een doorweg kunnen vinden. Waar de cultuur niets te wenschen overlaat en de planten het naar den zin hebben, daar maken zij een krachtig wortelgesteld, zoodat dergelijke planten eenige ruimte wenschen. Waar planting nog een jaar uitgesteld kan worden, daar plukt men zooveel mogelijk de oude compost los, om die door nieuwe te vervangen. Voor compost kan men met succes gebruik maken van varenwortel-grond en sphagnum van ieder de helft; het mag niet fijn worden gemaakt en moet stevig om de plant worden aangebracht.

Zij worden aan het dak van de kas opgehangen, waar zij in de eerste weken noch te veel zon, noch te veel water mogen hebben. Zoodra echter de schijnknollen worgevormd, geeft men veel water en moeten de bladeren herhaaldelijk bespoten worden, anders krijgen wij last van roode Spin en daar valt heusch niet mee te

spotten.

Waar het geslacht Acineta gekweekt wordt, daar zal men kunnen opmerken, dat er zich eenigen zooals A. Barkeri, A. chrysantha, A. Humboldtii en A. H. Rubyana, gereed maken om te bloeien willen wij even waarschuwen om ze in dit stadium van ontwikkeling niet te veel water te geven. Het gevolg hiervan is, dat de bloemknoppen afvallen. Na den bloei beginnen ze dadelijk te groeien en kunnen wij ze behandelen zooals voor Stanhopeas

Wanneer het noodig is kan Vanda Kimballiana nu verplant worden, maar men weet het dat zij niet gaarne gestoord wordt. Zij groeit zeer goed in een teakhouten mandje, dat voorzien wordt van een laagje schoongewasschen scherven en verder wordt gevuld met Sphagnum. Komen wij planten tegen, die een kalen voet hebben gekregen en er dus minder fraai uitzien, die maken wij wel kleiner. Deze exemplaren geven wij natuurlijk een schaduwrijke standplaats, waar zij dikwijls worden bespoten. Zij groeien onder ge-wone omstandigheden gaarne kort bij het glas in een nacht-temperatuur van 60-65 graden Fahrenheit, een temperatuur die gedurende den dag een tiental graden mag stijgen.

Chysis braeteseens, C. aurea, C. Limminghii, C. Sedinii en meer soorten zijn uitgebloeid en kunnen verplant worden en wij kunnen dat doen in pannen en in petten. Is verplanting niet noodig, dan geven wij ze in ieder geval een frissche laag. Voor compost kunnen wij gebruik maken van varenwortelgrond met zand en fijngeklopte scherven. De planten worden stevig opgepot en de voet van de plant komt iets beneden den rand van den pot.

Zij krijgen een plaats in de gematigde kas, die nogal eens gerookt moet worden om de gele thrips te verjagen. In vollen groei kunnen zij veel water hebben.

In den Bloementuin.

Bolgewassen. — Viooltjes.— Clematis. — Gazons. — Rozen — Groenblijvende Heesters.

Hyaeinthus eandicans, ook wel Galtonia candicans genoemd, misschien beter be-kend als Zomerhyacint, kan nu buiten worden uitgezaaid. We zaaien op afzonderlijke bedjes in zandige aarde; den eersten tijd beschermen we tegen zon.

Krachtig voortgekweekt kunnen de planten na 2 jaar reeds bloeien; meestal is dit echter eerst na 3 jaar het geval. Wie dit bolgewas nog niet kent en eens spoedig kennis met ze wil maken, die bestelle na eenige bollen en plante die omstreeks half Mei buiten nit. We geven zo een half Mei buiten uit. We geven ze een plaatsje tusschen groepen andere planten of ook wel in groepjes bij elkaar op een beschut niet te winderig plekje.

Eenige weken geleden hebben we Viola cornuta in stekpotjes gezet of wel ze geplaatst in den vollen grond van den bak. Het wordt nu tijd de plautjes buiten te brengen. De bedden, waarop ze moeten komen, worden bemest met verteerde mest en flink gespit, waarna de planten uit de potjes worden geslagen en ingegraven. Den eersten tijd beschermen we met wat erwtenrijs. Willen we den geheelen zomer van de violen genieten, dan zorgen we vooral, dat de aarde uiet droog wordt, terwijl we tevens voortdurend de uitge-bloeide bloemen verwijderen, opdat de bloeide bloemen verwijderen, opdat de planten geen zaad vormen.

De Clematis beginnen flink uit te loopen; als we bang zijn voor nachtvorsten, kunneu we vooral bij kleine planten de scheuten des nachts beschermen. Kweekers doen dit mccstal met papieren kokers.

De gazons in den tuin worden voort-

durend goed onderhouden.

We kunnen reeds wekelijks de machine erop zetten; bij droog weer kunnen we na het maaien het gazon sproeien. Toch zullen we hiermee zoo lang mogelijk wachten, vooral indien we gebruik moeten maken van leidingwater, dat in den maken van leidingwater, dat in den regel koud en schraal is. Gazons, die flink bemest zijn, zullen ook niet spoedig van

de droogte hebben te lijden.

Zijn we bang, dat we in den winter niet al te royaal met onze bemesting zijn geweest, dan kunnen we nu bij betrokken lucht eens een giertje over het gras bren-

Wie in zijn rozenperken nog open plantsoen heeft, kan nog inboeten door bij de kweekers rozen in pot te bestellen; bij aankomst gieten we de potten flink nat, waarna we de planten voorzichtig met kluit uit de pot slaan en op de perken zetten.

Wie doet aan het trekken van rozen, heeft in October jonge krachtige rozen opgepot; deze moeten nu worden inge-graven op afzonderlijke bedden in voedzame aarde. Hoe krachtiger opgekweekt gedurende den zomer, hoe meer men in den winter met het vervroegen zal

Deze week gaan we druk aan het planten van groenblijvende heesters.

Den grond hebben we eenige weken geleden al klaar gelegd, zoodat het planten vrij spoedig in zijn werk gaat. We ma-ken de plantgaten iets grooter dan de kluit, die erin moet en zoo diep, dat deze

juist even onder de oppervlakte komt. Op natte gronden zetten we ze zelfs nog iets minder diep, vooral is dit het geval met Rhododendrons, die beslist niet te diep

mogen worden geplant.

Zit de kluit der plant in stroo gepakt,
dan wordt dit voor het planten zorgvuldig

verwijderd.

Heeft de afzender in plaats van stroo dun zaklinnen gebruikt, dan laten we dit stil om de kluit zitten; de wortels der planten werken zich er spoedig genoeg door heen.

Na het plauten trappen we de aarde on de heesters flink aan (hoe droger grond hoe vaster) en geven den eersten tijd ge-

regeld water.

A. LEBBINK.

In den Moestuin.

Meloenen, komkommers, toma-ten. -- Aardappels. -- Radijs, spinazie, peulen, erwten, tuinboonen. — Prei en bleckselderij. — Nieuw-zeelandsche spinazie. Kardoen. zeelandsche spinazie. Kardoen. — Koolsoorten. — Wortelen, bie-ten, witlof. — Stamboonen.

De bakken, welke vrijgekomen zijn, kunnen thans nog beplant worden met meloen, verder in den tijd wordt het bezwaarlijk om ze rijp te krijgen. De moeilijkheid bestaat in het verkrijgen van geschikte planten; als meu ze zelf nict heeft, moct getracht worden er enkele te bekomen. Eén, die laat uog succes kan geven is de suikermelocn.

Wie minder zorgen aan de teelt wil besteden kan in de bakjes komkommer-planten uitzetten, men neemt daarvoor soorten geschikt voor glascultuur, zooals Goliath; de gewone soorten gaan beter in den vollen groud, maar 't is nog cen week te vroeg om deze zaden te leggen, evenals van augurken.

In den bak plaatst men de meloen- en komkommerplanten even boven het midden en wel naar den hoogen kant. De planten, vooral de komkommers worden nog al diep, d. w. z. in een kuil geplant. Men kan de plant dan goed nat houden en doet dit zóó, dat de hoofdstengel zelve droog blijft. Later wordt de grond naar de planten toe-gehaald en de stengel maakt daarin nieuwe wortels.

Voor de tomaten-planten moet ook ge-zorgd zijn. Ze worden nog steeds in pot onder glas voortgekweekt om ze over eenigen tijd naar buiten uit te planten. Wie zelf geen planten heeft en toch tomaten wenscht te kweeken, moet nu reeds trachten om zich over eenigen tijd van de noo-

dige planten te verzekeren.

Waar in kassen ledige ruimten ontstaan, doordat de erin gekweekte planten naar buiten gaan, kan men dezen ruimte zeer goed benutten met er komkommers, meloenen of tomaten in te kweeken, als er maar gezorgd wordt voor een geschikt groud-mengsel, waaraan vooral komkommers en meloenen hooge eischen stellen; ook op de tabletten der kassen gaat dit heel goed.

Buiten kunnen de verschillendde reeds begonnen werkzaamheden worden voortgezet. De aardappels, als ze nog niet boven zijn kunnen over den kop worden geschoffeld, waardoor men aan een massa onkruid op gemakkelijke wijze kan ontkomen. Ze nu de noodige chilisalpeter te geven kan ook worden aangeraden en wel ongeveer 2 K.G. per Are. Wanneer de aardappels rich per He. Wahnter de aardappels flink gemest zijn is dit natuurlijk niet noodig, en teveel stikstof te geven is verkeerd. Men kan dan veel lof, maar weinig en zetmeelarme aardappels krijgen.

Verder kan men nu nog 1adijs en spinazie voor opvolging uitzaalen en ueemt voor net laatste nu een laat doorschietend soort en zaait betrekkelijk vrij ruim.

Ook met peulen, erwten, worteltjes kan worden doorgegaan en voor het laatst worden tuinboonen gelegd; voor den inleg neemt men daarvoor een klein soort, bijv. Mazagan, ook wel drie dubbel wit, d. w. z.

dat ze wit bloeien, witte zaden geven en na den kook ook wit zijn. Wanneer de in bakjes verspeende *prei* en bleekselderij groot genoeg is worden deze thans in voortjes uitgeplant. Voor de prei neemt men de voortjes minder diep aan voor de bleekselderij. Als laatstge-noemde een groene soort is, moeten de voren vrij diep worden genomen, voor de soorten die van nature bleeken, kan men soorten die van nature bleeken, minder diep gaan. We komen hierop een volgenden keer terug, omdat over 't algemeen de planten nog wel niet zoo ver zullen zijn, dat het uitplanten noodig is.

Wie het voorgaande jaar Nieuwzeelandsche spinazie in zijn tuin heert gehad, moet maar eens goed rondkijken, nij zal dan wel hier en daar in de nabijheid van het bed, waarop ze geteeld werd, plantjes vinden. Worden deze met eenige zorg opgenomen, dan kunnen ze worden uitgeplant, op een bed ter breedte van een meter en op afstanden van ongeveer 60 c.M. Aan een tiental planten heeft meu voor een groot huishouden meer dan genoeg om gedurende den nazomer nu en dan spinazie te eten. De Nieuwzeelandsche spinazie is een goed surrogaat voor de gewone spinazie; er is alieen wat veel moeite aan verbonden om ze te oogsten. Wie er geen plantjes van heeft kan ze nu zaaien op een beschutte piek, want de plantjes in pot onder glas worden voorgekweekt, om ze omstreeks half Mei buiten uit te planten.

Wie op het eind van het seizocn van een grove bleekgroente wil genieten moet thans de kardocn uitzaaien. Omdat de kardoen niet mag bloeien, vóór ze geoogst wordt ,wordt ze eerst begin Mei koud ge-zaaid. Men heeft aan enkele planten genoeg; ze worden meer dan meter hoog en nemen een heele ruimte in; het zijn tege-lijk sierplanten, die zich in uitwendig voorkomen weinig onderscheiden van ar-

tisjok.

Mede om gevaar voor schieten zaait men thans eerst winterwortels, bieten en witlof. Reeds den voorgaanden keer schreven we daarover. Wie het nog niet deed mag zich nu wel daarmede haasten.

Ook kan thans reeds gezaaid worden boerenkool, spruitkool, koolrapen, brocoli en late bloemkool; directe haast heeft het nog wel niet, maar 't wordt toch zoo zoetjes aan daarvoor tijd.

Ten slotte wil ik aangeven, dat men het er op wagen kan om reeds een bed stam-

boonen te leggen.

In Kassen en Bakken.

Stoken, schermen, luchten, gieten. — Pelargoniums. — Eenjarige planten. — Phalangium lineare fol. var.

H. S.

Kweekkas en warme kas moeten we 's nachts nog wat stoken voor het te vochtig worden der kas. Schermen en luchten doen we nu bij helder weer veel, maar er zijn toch ook planten, die veel zon verdragen en dan mooier en steviger gewas ma-ken of beter bloeien. *Croton's*, flink door zon beschenen, geven prachtig gekleurde bladeren, Hibiscus Rosa-chinenzis bloeit veel rijker met hare schoone roode bloe-Luchten doet men steeds van de wind af, en daar in dit jaargetijde de wind meestal uit het Zuiden of Westen waait, moeten we dan aan de tegenovergestelde kant luchten.

Ook het gieten eischt thans veel oplettendheid. Brandt de kachel nog, dan drogen de planten snel uit, vooral nu in haar groeiperiode. Houden we op met stoken, dan verandert dit; door het schermen drogen ze minder sterk. We halen vroeg de schermen op en doen de luchtraampjes dicht. Planten in bakken en ook vooral die, welke we buiten zetten, gieten we den eersten tijd vóór den middag, zoodat ze 's avonds droog zijn, waardoor ze niet zooveel van mogelijke nachtvorsten te lijden zullen hebben. We moeten nu veel spuiten; vooral bladplanten als Aroideeën, Bladbegonia, Nepenthes, Palmen, etc. hebben daar veel behoefte aan.

Van de Pelargoniums nemen we nu de ramen af om de planten aan de buitenlucht te wennen. Krijgen we nog slecht weer dan moeten we de bloemen weer beschermen door middel van ramen, welke we voor luchtigheid van onder en boven op b'oempotten leggen om zoodoende de bloemen droog te houden. Natgergende zonalenbloemen beginnen niet zelden te rotten; de planten worden er onooglijk door en gaan dus voor den kweeker in waarde achternit.

Chlorophytunis, welke we 's wiuters in de koude kas hebben overwinterd, brengen we nu buiten op een beschutte plaats. Ze brengen op de bloemstengels jonge plantjes voort, waardoor deze gaan haugen en dan een schoone hangplant vormen voor de kamer. Het schoonst zagen we ze eens in een kamer zonder zon eu zonder kachelwarmte.

Utrecht.

J. A. HOITINGH.

Bloemenkeuring te Haarlem op 14 en 15 April 1913.

Getuigschr. v. Verdienste. Narcissus zaaiting No. 179, nieuwe verscheidenheid, ingezonden door de firma E. H. Krelage & Zoon te Haarlem. Bloemdek plat en rond, heldergeel gekleurd, trompet lang met weinig omgebogen rand, stengels lang; is door de inzenders uit zaad gewonnen en uog niet in den handet.

Narcissus Barri Chintz, nieuwe verscheidenheid, ingezonden door de N. V. v/h. Gebrs. De Graaff te Leiden. Bloemdek mooi en breed, doch niet zuiver wit, zeer groote platte cup, geel verloopend in oranjerood, is uit zaad gewonnen, nog niet in den handel.

Narcissus Cleopatra, ingezonden door de N. V. v/h. Gebrs. De Graaff te Leiden en den heer P. van Deursen te Sassenheim. Bloemdek zachtgeel, trompet geel. Deze verscheidenheid is reeds beschreven en afgebeeld in "The Garden", is uit zaad gewonnen en reeds in den handel.

Narcissus Jonquilla Hybrid Giant, nieuwe verscheidenheid, ingezondeu door de N. V. v/h. Gebrs. De Graaff te Leiden. Bloemdek zuiver zwavelgeel, de petaleu liggen mooi over elkaar; trompet half lang, zonder omgekrulden rand donkerder geel gekleurd dan de bloemzaden; verscheidenheid is uit zaad gewonnen en nog niet iu den handel.

Narcissus Tetis, nieuwe verscheidenheid, ingezonden door de N. V. v/h. Gebrs. De Graaf te Leiden. Bloemdek geel en breed, breeder dan die van Narc. King Alfred, trompet zwavelgeel, verbloeit in wit; is uit zaad gewonnen en nog niet in den handel.

Narcissus incomparabilis plenus "Golden Rose", nieuwe verscheidenheid, ingezonden door den heer W. Twisk te Uitgeest, en C. Berkhout te Uitgeest. Bloembladen donker zwavelgeel met oranjegekleurd hart; bloem bijzonder mooi gevuld.

Narcissus poetaz Admiration, ingezonden door de heeren C. Berkhout te Üitgeest; B. Hoogstraten te Sassenheim; C. J. Kieft te Limmen, en J. F. Rommel te Limmen. Bloemdek citroengeel, cup oranje; grootbloemig; de verscheidenheid is uit zaad gewonnen door den heer Albert Vis te Limmen en reeds in den handel.

Narcissus poetaz Agnes, nieuwe verscheidenheid, ingezonden door de firma W. J. Eldering & Zonen, te Overveen. Bloemdek zuiver wit, cup goudgeel; de verscheidenheid is in 1905 door de inzenders uit zaad gewonnen van Narc, polyanthus X Narc. poeticus ornatus en nog niet in den handel.

Narcissus poetaz Canarybird, nieuwe verscheidenheid ingezonden door den heer S. Baars te Uitgeest. Bloemdek donker citroengeel, cup oranje, donkerder gerand,

grootbloemig.

grootbloemig.

Narcissus poetaz Gloria, nieuwe verscheidenheid, ingezonden door den heer A. J. Goemans te Wijk aan Duin.

Bloemdek vuilwit, cup geel, zeer grootbloemig; de verscheidenheid is uit zaad gewonnen door den heer Alb. Vis te Limmen.

Narcissus poetaz Orange cup, ingezonden por den heer C. J. Kieft te Limmen. door den Bloemdek sulphergeel, cup oranje, gekarteld, is uit zaad gewonnen door den heer

Albert Vis te Limmen.

Narcissus poetaz Sulpherine, nieuwe verscheidenheid, ingezonden door den heer S. Baars te Uitgeest. Bloemdek licht

citroengeel, cup donkergeel.

Narcissus polyanthus New Foundling,
als weinig bekende verscheidenheid ingezonden door den heer W. Twisk te Uit-geest. Bloemdek zuiverwit, cup geel; de verscheidenheid onderscheidt zich door buitengewoon vroegen bloei.

Id. op 21 en 22 April 1913.

Getuigschr. v Verdienste. E. V. Tulp. l Espérance als weinig be-kende verscheidenheid ingezonden door de firma N. F. Roozen & Co. te Overveen. Kleur paarsachtig-rood, met witten rand, de verscheidenheid is bijzonder geschikt voor den vroegen broei en nog niet in den handel.

TUINBOUW-ONDERLINGE.

Onder voorzitterschap van den heer G. Kruijff is de algemeene ledenver-gadering der "Tuinbouw-Onderlinge" in Krasnapolsky gehouden. Verschillende leden van het Centraal Bestuur van den Nederlandschen Tuinbouwraad woonden de vergadering bij. Uit het verslag en de mededeelingen van de directie bleek, dat de ,,Tuinbouw Onderlinge'' verkeert in bloeienden staat en dat het verzekerd loou thans ongeveer vijf millioen gulden bedraagt. De werkzaamheid der vereenging is belangrijk uitgebreid, o.a. door de opneming der arbeiders tegen de bedrijfs-ziekteu. De uitkeeringen zijn op verschillende punten verhoogd, waardoor de arbeiders in den tuibouw thans in veel gunstiger conditie zijn, wat hun verzekering betreft, dan volgens de Ongevallen-wet 1901 het geval zou zijn. De mogelijkheid is verder voor de werkgevers ge-opend, zich persoonlijk te verzekeren.

In 1912 zijn 364 arbeiders door een ongeval getroffen; er werden 4 blijvende uitkeeringeu toegekend. Drie gevallen met doodelijken afloop kwamen voor, waarvan twee aanleiding gaven tot het toekennen. Op 31 December 1912 bedroeg het aantal 2464 en het verzekerd loon circa f 4,800,000. Het aantal verzekerde arbeiders was te stellen op ongeveer 12,000. Sinds 31 December traden nog toe 154 leden met circa f 265,000. De ongevallen-

de totale onkosten bedragen f 19,014; de totale onkosten bedragen f 31,381.

Voorgesteld werd, af te rekenen op 70 cent, waardoor het mogelijk is, de reservelke it deen stijen tot f 2000.

vekas te doen stijgen tot f 6900.

VOOR BESCHEIDEN BEURZEN.

Ons Groninger Heerenrijwiel, uitgerust met vrijwiel en remmen, kost f 76.-. In gang, soliditeit, bouw en afwerking, is dit rijwiel minstens gelijk, zoo niet superieur, aan elk ander rijwiel van denzeltden prijs.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 334. Welke KUNSTMEST kan ik gebruiken voor palmen (Kentia) en koude-kasvarens (Pteris, Gyrtonium, Nephrolepis, enz.)? Is Kroll's Blo menmest daarvoor geschikt?
Utrecht. Mej. Ch.

Antwoord: U kunt zelf een mengsel van kunstmeststoffen maken, zóó, dat alle voeweder nog telkens veranderen kan. Het zaad strooit u luchtig uit en bedekt het maar eventjes met fijn geziften grond, waarna het zaaisel voorzichtig wordt natgesproeid.

Vraag No. 337. Hierbij een plattegrond van mijn tuin-tje, het is niet ingebouwd, zoodat de zon

c. Kan ik ook plantjes (en welke) kweeken, om a.s. winter bloemen in de kamer te hebben. Deze kamer is vo**r**stvrij, wordt nu en dan verwarmd en er brandt geen gaslieht.

Den Haag. C. G. B.

Antwoord: a. Tusschen de Fuchsia's kunt u desgewenscht Varens kweeken, of

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

dingsstoffen erin voorkomen, en ook heel geschikt van Kroll's Bloemenmest gebruik maken. Over dit onderwerp vindt u een tweetal artikeltjes op blz. 221 en 222 van dezen jaargang.

W. F. A. G.

Fraag No. 335. Kan men ADIANTUM mest geren? En welke soort? Ze staan niet in een kas, doch kwamen den wint r mooi door. Amsterdam.

Antwoord: Nu en dan een slap aftreksel van koemest werkt uitstekend. Z.g. bloemenmest kunt u ook gebruiken, maar met de noonge omne een zeer zwakke bemesting. W. F. A. G. met de noodige omzichtigheid: slechts

Vraag No. 336. Hoe moet ik ALYSSUM BENTHAMI ZAAIEN? Kan dit plantje reeds dit jaar als rand dienen? Amsterdam.

Antwoord: De Alyssum Benthami is een éénjarige plant en is dus hetzelfde jaar van de uitzaaiing te gebruiken. U zaait het zaad in een zaaischotel of platten houten bak uit, verspeent de plantjes eenmaal en zet ze dan, in het laatst van Mei, met aardkluitje in den vollen grond. U kunt voor een randje met één rijtje volstaan, maar wenscht u een breederen rand, dan plant u twee rijtjes, die u pl.m. 30 c.M. uit elkander houdt. U zaait nog het beste in een broeibak, omdat het op dit oogenblik tot ongeveer 1 uur goed verwarmt. maar aan den kant van de Fuchsia's schijnt zij in het geheel niet. Nu zou ik gaarne nog het een en ander willen zaaien, liefst overblijvende planten. Wat

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's

de allerbeste!

zou ik volgens uw oordeel met succes kunnen zaaien tusschen de Geraniums en Fuchsia's en wat in grond A voor de la-thyrusplantjes, daar de boomen dan wel

wat schaduw zullen geven?

b. Ik heb in mijn bezit een witte bloemenmand en wilde daarin een zeer mooie, bloemrijke klimplant doen, geschikt om in een salon voor het raam te plaatsen. Is zoo iets te bekomen?

Vingerhoedskruid. Ook Artuue een mooie schaduwverdragende, vaste Pelaraoniums kunt u Vingerhoedskruid. Ook Artilbe Davidii is plant. Tusschen de Pelargoniums Japansehe Ancmonen zetten of Gladiolussen. Dat zijn ook heel mooie planten.

Op de plaats met O. aangeduid zullen nolbegonia's het best doen en anders zet u er Funkia's, dat zijn vaste planten, gaarne in schaduw groeiend, met witte of blauwe bloemtrossen en groene- of bonte bladeren. Als u daar dan nog wat witte Lelies tusschen plaatst en op de zonnigste plaatsen een Konstantinopel, Lychus ehalcedonica (rood), dan krijgt u een aardig geheel!

b. Voor de kamer bestaat er zulk een klimplant, die goed blijft, niet. Buiten gaat dat beter en kunt u O.-I. Kers, Ppor-

nacas, Lathyrus en Clematis gebruiken.
c. Neen, zonder schikte hulpmiddelen
als bakken en kas, gaat dit niet, tenzij u in het najaar wat bolgewassen, enz. op-pot als Tulpen, Tyacinthen, Narcissen, Le-lietjes der Dalen, Crocussen, enz. Die kunt u alle in de kamer in bloei trekken.

Vraag No. 338.

Ik heb een TUINTJE (omgespit weiland) waarvan de grond niet schiterend is. Ik heb diverse vaste planten, aardbeien, bloemen gaan uitzaaien.

Welke MEST zal ik nu toedienen en wanneer en hoe moet dit geschieden.

Amsterdam.

KINDER MEEL. MOLENAAR's Westzaan (Holland). =:= <u></u> ■ MET GOUD BEKROOND. □

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO

gecompleteerd met:

MELODANT, ARTISTYLE, PHRASEERINGSHEVEL

met pneumatisch werkend forte pedaal is de volmaaktste combinatie van Piano en Pianospeler.

DE MARSHALL ANGELUS PIANO is een instrument van hooge artistieke waarde in gemodereerden prijs.

Onze ANGELUS CIRCULATIE MUZIEKBIBLIOTHEEK, waarin opgenomen rollen welke den geheelen Scala bespelen, biedt den Angelusbezitters een schier onbegrensd repertoire.

Kettner's Pianohandel, Heiligenweg 21-23-25, Amsterdam.

C. G. OLIE, TUINBOUWINRICHTING

BOSKOOP, Postadres GOUDA.

biedt aan:

NIEUWE KLIMROOS WARTBURG, f 4.— per 10 st.
KLIMROOS VEILCHENBLAU,

staal- en amarynthe blauw bloeiend, f 2.— per 10 st., f 15.— per 100 st. KLIMROOS TAUSENDSCHÖN, mooi rose, f 2.50 p. 10 st., f 20.— p. 100 st.
CRIMSON RAMBLER,

f 2.50 per 10 st. f 20.— per 100 st. STRUIKROZEN, beste soorten, f 2.— per 10 st., f 18.— per 100 st. POLYANTHAROZEN als JESSIE,

mooi donker rood, f 2. p. 10 st., f 18. p. 100 st. POLYANTHROOS PHILLIS, f 2. p. 10 st. MAMAN LEVAVASSEUR, f 2. p. 10 st. KALMIA LATIFOLIA,

30-50 hoog en breed, f 10.- per 10 st. RHODODENDRONS in extra soorten, f 1.—, f 1.50, f 2.—, f 3.—, f 4.— per st. RHODODENDRONS, extra exemplaren, f 5.—, f 6.—. f 7.—, f 8.—, f 10.— per st.

CONIFEREN zie Catalog. LAURUS CERASUS zie Catalog. PICEA PUNGENS GLAUCA, mooie groote planten, voor weinig geld. EVONYMUS RADICANS, kleine planten f 10.— per 100 st.

BONTE HULSTEN, f1.—, f1.50, f2.— p. st. BONTE HULSTEN, zeer groot, f 2.50, f 6.—, f 8.— per st.

Antwoord: De bedoeling is zeker, kunstmest aan te wenden. Laat dan uitstrooien en te zamen met een hark door de bovenlaag mengen per vierk. M. ½ ons patent-kali. ½ ons superphosphaat en ¼ ons zwa-velzuren ammoniak. Het verdient altijd aanbeveling, deze meststoffen een paar weken voor 't zaaien of planten te doen

Wanneer in den loop van den zomer de ontwikkeling der planten nog te wenschen overlaat, geve men nog eens wat Chilisalpetre, bv. 4 ons of wat minder per vierk. Meter.

W. F. A. G.

TUINBOUW ARTIKELEN.

TONKING TUINSTOKKEN voor het aanbinden van vaste planten etc.

	diameter in mM.			diameter in mM.	
77	7-9	f0.80	184	12-14	f 3.—
90	7—9	,, 0.90	213	12 - 15	,, 4.—
120	7—9	" ŏ.90	245	14 - 16	" õ.—
120	810	1.—	275	15 - 17	., 6.—
120	10-12		306	15 - 17	,, 6.50
153	12 - 14	,, 2.75			,,

EXTRA ZWARE TONKING lang 1.80 M., per 100 f 6.—, lang 2 M. f 7.—.

BAMBOES STOKKEN ± 20 mM. diameter, lang 1.50—1.75 M., per 100 f 3.50,

" 1.80—2.— M., " " " 4.50.

GROEN GESCHILDERDE ROZENSTOKKEN,

lang 1.60 M., per 10 stuks f 1.50. PLANTENKUIPEN in diverse maten.

RAFFIA per K.G. f 0.70. KURKSCHORS, zeer mooie kwaliteit, per K.G. f 0.20, 10 K.G. f 1.70. SCHUTTINGMATTEN en SCHERMMATTEN

in diverse afmetingen.

Vraagt Prijscourant.

Levering uitsluitend tegen Rembours of na toezending van Postwissel.

Aanbevelend.

PHYTOPHILINE en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk in het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophiline maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f 60.—, per bus van 1 Kgr. f 2.75. Ook in kleinere verpakkingen verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezonden door (97)

Maatschappij "PHYTOBIE"

DEN HAAG Molenstraat 15

H. B. DE HAAN, Zaandam. TELEFOON INTERC, 340.

Vraaq No. 340. Kan ik NU NOG steeds in mijn moes-tuin SUPERFHOSFHAAT- en PATENT-KALI uitstrooien en onderharken en bijv. ook weer wanneer ik de vroege aardapels gerooid heb en op dat stuk kool ga planten of is het voor die kunstmest-soorten te laat en moet ik nu verder met Chili werken.

Amersfoort. H. de K.

Antwoord: Superphosphaat en patentkali kunt u desgewenscht het heele jaar door uitstrooien, maar altijd liefst een paar weken vóór het zaaien. Voor sommige gewassen hindert het niet, wanneer de kunstmest vlak voor 't zaaien of planten wordt gegeven, doch andere planten zijn er weer zeer gevoelig voor; ook hangt dit voor een deel van de weersgesteldheid af. Kool kan er, volgens mijn ervaring, goed tegen.

U moet er wel aan denken, dat met enkel Chili geen volledige bemesting wordt gegeven; Chili bevat alleen stikstof, en zal dus slechts dan gunstig werken, als de grond voldeende van phosphorzuur, de grond volquende kali en kalk is voorzien. W. F. A. G.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Wij hebben in voorraad STERKE PLANTEN, geheel gereed voor perkbeplanting, welke wij aanbieden tegen onderstaande prijzen:

Enkele Begonia's

77	29	71		k Kle	urer	t	•	•			22	2,—
27	50	"	" (,,					٠	22	3,50
"	100	27	" 6	;	77				•	٠	"	6,—
		D	ubb	ele	Be	go	n	ia	's			
per	10	stuks	š								f	1,50
"	25	27	in ·	4 kl€	eurei	ı					17	3,—
27	50	**		6	77						77	6,—
77	100	27	,, (6	77				•		71	10,—
			Beg	oni	a C	ri	sį	a				
Prij	s pe	r 10 s	stuks								f	1,50
per	25 s	stuks									22	3,—
					~							

Begonia Cristata

Canna's Geheel voor den tuin gereed zynde planten,

in de allernieuwste soorten. Dahlia's

Uitgeloopen planten, in prachtvolle kleurschakeeringen. Prijs per 10 stuks f 1,50

Bestellingen boven f 2.50 worden door ons franco naastbijzijnde spoorwegstation uitgevoerd.

Mocht bij aankomst de zending niet naar genoegen zijn, dan wordt deze gaarne door ons teruggenomen.

Ongeveer 15 Mei beginnen wij met de uitvoering van de orders en wordt vroegtijdig bestellen ten zeerste aanbevolen.

Men plante de Begonia's met een onderlingen afstand van één voet. De berekening, hoeveel stuks men voor een perk zal noodig hebben is dus uiterst eenvoudig. Geeft men ons echter de middellijnen van het perk op, dan zorgen wij voor toezending van het juiste aantal planten.

RENE SCHOO & Co.,

HILLEGOM.

TELEPHOON INTERC, No. 223.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., HOOGEVEEN,

bieden aan:

Stam-, Struik-, Klim- en Treurrozen

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden.

Langstelige of gesneden Rozen.

per baal f 1,50, per 10 baal f 10,-

Schweizer's zijde

Vraagt talen van onze voorjaarsen zomer-nouveautés voor costumes en blouses: Crêpe de on ne. Eolienne, Voile, Foulard, Messal ne. Mousseline 120 cM. breed, van 65 cents per Meter af, in zwart, wit, effen en gekleurd, zoo ook ge-

— effen en gekleurd, zoo ook geborduurde blouses en japonnen in bati t, wol, linnen en zijde.

Wij leveren uitsluitend gegarandeerd solidezijdenstoffen direct aan articulieren, franco vracht en rechten aan huis.

Schweizer & Co., Luzern H 41 (Zwitserland)
Zijdenstoffen-Export. — Koninkl. Hoft.

CHILI-SALPETER

heeft de OUDSTE BRIEVEN;

heeft de ZEKERSTE WERKING:

geeft de

(700)

HOOGSTE ZUIVERE WINSTEN

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

N.V. "DE HOOGEBERG" - Afd. TUINVERSIERING VELSEN (HOLLAND)

VERSCHENEN!

onze nieuwe catalogus met ruim 100 nummers. Wordt op aanvrage GRATIS toegezonden.

DARWIN TULPEN.

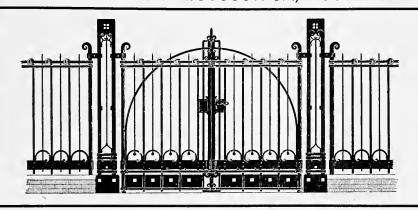
Reeds meermalen zijn de geachte lezers van "Onze Tuinen", door dit blad opmerkzaam gemaakt op de voortreffelijke eigenschappen van Darwin Tulpen, vooral wat betreft langdurige bloei, lange stelen, reusachtige bloemen met schitterende kleuren.

Welnu geachte lezer, neemt eens een PROEF met deze TULPEN.

Ik stuur u franco à **fl. 275** een mandje met 100 stuks in de fraaiste nieuwe soorten, zuiver op kleur en naam. Ik twijfel niet, of bestellers zullen gaarne bolleu dezer soorten in hun bezit hebben. Op aanvraag bericht ik terstond de prijzen der diverse soorten bollen.

J. M. RINGELING, Kweekerij "POMONA",

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST

\$\Rightarrow \text{VILLE-MESTSTOFFEN} \Rightarrow \Rightarrow \text{voor den tuinbouw en de groentencultuur.} \text{Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.}

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden. (456)

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

Nieuw. Pioen Dahlia's. Nieuw. Potknollen van

Roem van Nijkerk Jan Olieslagers Prinses Juliana

per stuk 30 cent.

D. HEERE Gzn. (102) BLOEMBOLLENKWEEKER, Wijk aan Duin.

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227.
-:- Helpman bij Groningen. -:VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

ONTWERPEN. RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG D VAN TUINEN D

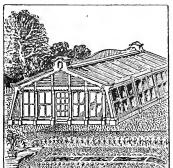
> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

"DE IJZERMIJN" - Delft, M. J. J. GOUDRIAAN. (101) Afd. Tuinbouwgereedschappen.

Vraagt gedlustreerde Prijscourant.

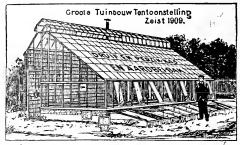

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER en KONIJNENSPORT.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en KASSEN

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

- B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

BUTTENHAVENWEG 132 SCHIEDAM · TELEFOON Nº 14

FABRIEK VAN GESM: TIZEREN HERKEN & SOLIEDE INSCHUIFHEKKEN OOK GESCHIKT VOOR AFSLUETING VAN BALKONS & SERRES · HZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK Tefreningen Gratis Verkreigbaar

AFRASTERINGEN VOOR TERREIN

UTRECHTSCHE STOOM-, WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. **KONINGSWEG 56 · UTRECHT**

SILLIJK TARIEF SID NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

INHOUD.

Een Vulkachel in een Orchidecen-kasje, door Een Liefhebber.

Agave Atrovirons, door v. B.

De Kamertuin. Clivia nobilis, door v. L.

Bloementuin. Cineraria's, door P. Bijhouwer.

Bij de Plaat (Viooltjes) door v. L.

Fruittuin. in koude bakken, door Aardbeien J. C. M.

De Gentsche Tentoonstelling, door J. K. B. Excursie.

Leestafel.

Werk voor de volgende Week. In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In den Moestuin, door H. Stienstra. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoi-

Bloemenkeuring te Haarlem.

De Tuinbouw-Onderlinge.

Vragenbus.

Advertentiën.

Bijblad.

Plymouth's Rocks, II, door K. M. Onze Poes, door L. S. De schadelijke Merel. Vragenbus.

Advertentiën.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE D VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SECEERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. V. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMHNISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM D ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

BLOEDWORTEL.

(Sanguinaria canadensis).

Wanneer men over voorjaarsbloemen spreekt, denkt men het eerst aan al die lieve vroege-voorjaarsplantjes waarvan de bloeitijd begint met de sneeuwklokjes en winteraconieten en welke zoo ongeveer eindigt met de Hyacinthen en Tulpen. Na die periode komen de zomerbloemen al, in steeds grooter afwisseling en soortenrijkdom.

Maar welk een bloemenweelde biedt het vroege jaargetijde al reeds! Het is niet noodig die veelheid van soorten hier nog eens weer op te noemen; de meeste zullen voor de getrouwe lezers van "Onze Tuinen" al wel goede bekenden

zijn, maar er zijn er toch enkele, die zeldzaam worden gezien en daartoe behoort ook de Bloedwortel Sanguinaria canadensis. Ik ben er echter van overtuigd, dat wie dit plantje eens in zijn blanken voorjaarsbloei en zilverwit bruidskleed heeft gezien, niet zal rusten voor het in bezit te hebben. Wie eenmaal een bloeiende plant van den Bloedwortel heeft gezien, met de glinsterend witte bloempjes, vergeet de bekoring van schoonheid niet licht, welke van dit nederige plantje uitgaat. Want nederig is

Bloedwortel (Sanguinaria canadensis) in bloei, in den Hortus te Amsterdam. (Origineele opname voor "Onze Tuinen".) (Foto T. de Lang.)

het plantje, niettegenstaande den stralenden bruidstooi. De bloempjes verschijnen even vóór of tegelijk met de blaadjes en komen hoogstens 20 c.M. boven de aarde. Maar zij staan dicht op elkander en de bloempjes meten ongeveer 6 c.M. in doorsnede.

Het fraaiste komen de bekoorlijkheden van den Bloedwortel tot haar recht op een rotspartijtje, zooals de keurige foto, welke onze fotograaf, de heer T. de Lang voor "Onze Tuinen" maakte, heel goed laat zien. De witte bloempjes komen tegen

de bruinrood gekleurde lavablokken prachtig uit en zijn daartegen reeds op verren afstand te zien! De plant groeit op een rotsje bijzonder goed, als men er maar voor zorgt, dat de bodem, waarin zij wortelt, nimmer te droog, maar ook nimmer te nat wordt. Beide gevallen zijn voor hare cultuur nadeelig. Eenerzijds moet men er dus op letten de plant niet te hoog op een te droge plaats te zetten en in geen geval op een plaatsje waar de aarde niet in verbinding staat met den ondergrond en anderzijds mag ze niet te laag staan of in een kommetje van steenen, dat het water niet voldoende doorlaat.

Zorgt men daarvoor, dan heeft men op een rotspartijtje overigens weinig te vreezen voor te natten bodem, daar de verhoogde bodem en de steenen meestal voldoende draineeren. Overigens groeit en bloeit de Bloedwortel zoowel in lichten schaduw als in de volle zon. Het afgebeelde exemplaar staat al sedert een zevental jaren, pal op het Zuiden en steeds op dezelfde plaats, zonverplanting! Dat wijst er wel op dat de cultuur niet moeilijk is. Eenmaal gevestigd, groeit de Bloedwortel ook goed door.

De Bloedwortel behoort tot de Papaverachtige planten, wat aan de bloemen zeer goed te zien is. *) Deze hebben twee kelkblaadjes en een dichten krans van meeldraden die licht

v. L.

^{*)} Hoewel de Sanguinaria canadensis de eenige soort is van haar geslacht, heerscht er toch verschil van vorm. Op den Hortus staan n.l. twee planten, eene in den vollen grond van een vaste-plantenperk, welke breede bloemblaadjes heeft en licht oranjekleurige meeldraden en de hier afgebeelde, welke op een rotspartijtje groeit, en welke smallere bloemblaadjes en witte meeldraden heeft, wat dus aan eene variëteit doet denken.

den grond. De plant

vormt geen hooge stengels zooals de

Bocconia's, maar een

stok waarop de grijs-

steelde blaadjes staan

Als men dit plantje

in bloei beschouwt,

met de stralende, zil-

verwitte bloempjes,

dan vraagt men zich

onwillekeurig af, van-

waar die naam "Bloed

wortel"? En dat is

niet zoo maar 'n plaatselijken naam, maar

een die zijn grond

vindt in de latynsche

naam "Sanguinaria". De Duitschers noemen

haar Blutkraut en de

Engelschen Redroot.

Er moet dus iets zijn dat op bloed, op een

roode kleur, betrek-

king heeft. En dat

is ook zoo. Niet alleen

dat de bloem- en blad-

steeltjes en de blaad-

jes een roestrood

melksap hebben, onge-

wortel-

handvormig

en langge-

kruipenden

groene,

gelobde

ingeplant.

oranje van kleur, prachtig tegen de witte bloemkroon afsteken. Ook gedraagt de plant zich als een echte *Papaveraceae*. Evenals bij de *Papavers* vallen de kelkblaadjes spoedig, reeds vóor het openen der bloempjes, af. Soms neemt de zich ontplooiende bloemkroon de beide kelkblaadjes op haar top wel mede.

Staat de plant in vollen bloei, dan maken de blaadjes zich uit de aarde los en komen omhoog, aanvankelijk in verticalen stand en overlangs opgerold. Zij spreiden zich echter al spoedig uit en dan ziet men blaadjes wier kleur en vorm eenigszins herinneren aan de bladeren van Bocconia cordata, een andere Papaveraceae. Maar ook het loof van de Bloedwortel blijf laag bij

Marcotteeren van een Dracaena. Links en rechts eene insuijding in den stam, welke met een klein steentje opengehouden worden.

(Foto: "Amateur Gardening".)

veer zooals de Stinkende Gouwe of *Chelidonium majus*, ook de wortelstokken zijn binnenin roestrood. Aan dit roode melksap en die roode kleur van den wortelstok heeft de plant dus haar naam van "Bloedwortel" te danken, en al is de kleur niet die van het bloed, het is toch treffend te zien hoe zoo'n plant bij verwonding een rood vocht te voorschijn laat komen, als was het bloed en als bestond de wortelstok uit vleesch.

De Bloedwortel bloeit in April, soms ook nog in de eerste weken van Mei. De plant komt uit Noord-Amerika en wel, zooals de wetenschappelijke naam ook aangeeft, uit Canada. Ze is volkomen winterhard, althans in den Hortus te Amsterdam kwam ze elk jaar trouw en steeds krachtiger terug, zonder ooit eenige bedekking te hebben gekregen. 't Is een plant die weinig zorg vereischt en elk voorjaar ons weer in verrukking brengt door haar reine schoonheid.

DE KAMERTUIN

MARCOTTEEREN.

Een van de grootste moeilijkheden bij onze kamercultuur is het onderhouden van onze goedgekweekte kamerplanten. Tot einde December gaat het gewoonlijk nog wel goed; zoolang teren de planten als 't ware nog op de krachten die ze in 't vorige seizoen hebben verzameld. Maar in de eerste maanden van het jaar gaan ze zienderoogen achteruit, en als

dan in April de groei hervat zal worden, is het mooi van de planten af. Ficus, Aralea, Dracaena en d.g.l. verliezen de onderste bladeren en worden door den langen, kalen stam minder oogelijk. Aspidistra's zijn met de wortelstokken aan den potrand gekomen makenaldaar nieuwe bladeren, doch kleiner dan te voren, terwijl het midden van den pot leeg wordt, door bet afsterven der oudere bladeren.

Tradescantia, Micania (Kamerklimop), Moederplantje en dergelijke "ampel"-planten, die met moeite den winter door goed gehouden zijn, althans voor afsterven bewaard, worden nu zoo leelijk, dat men spreekt al van "wegdoen".

Kentia's, de dankbare kamerpalmen, staan scheef en op "stelten", doordat de wortels boven de aarde uitgroeien.

Marcotteeren van eene Dracaena. Rondom de insnijdingen in den stam is vochtig mos gebonden en met raffia bevestigd. (Fotto: "Amateur Gardening".)

Zoo zouden we nog een poosje kunnen doorgaan, met het opsommen van allerlei misère; van nature zijn er nu eenmaal geen kamerplanten, en toch versieren we er zoo graag onze woningen mee! Maar in de meeste gevallen kunnen we door nauwgezette zorg heel wat goed maken.

Om. te beginnen met de lange stammen van Dracaena's, Aralia's Ficussen en d.g.l., is het nu een uiterst geschikte tijd, ze weer in den vorm te brengen door middel van "marcotteeren". Door deze operatie noodzaken wij de planten, een nieuw stel wortels te maken op de plaats die wij verkiezen, en snijden na afloop de plant op die hoogte af.

Bij eenzaadlobbige planten (hiervan is een hoofdkenmerk: de evenwijdige nervatuur der bladeren) loopen de vaatbundels (de kanalen voor het transport der voedingssappen) onregelmatig verspreid door het weefsel van den stam. Bij de tweezaadlobbige planten vormen zij een min of meer aaneensluitenden cilinder tusschen de "schil" en het hout.

Elke vaatbundel is als 't ware een dubbel kanaal: door het houtgedeelte stijgt het bodemvocht met de daarin opgeloste voedingszouten opwaarts; het andere kanaal, het bastgedeelte, dient voor het vervoer van het bereide voedsel

Afb. 1 vertoont ons een Dracaena-stam, waar men op de plaats der beide insnijdingen nieuwe wortels wenscht. Daar een groot aantal vaatbundels doorgesneden zijn, kan het bodemvocht slechts onvoldoende aangevoerd worden. Tevens hoopt

Gemarcotteerde Aralia.
(Orig. foto: "Onze Tuinen".)

zich aan de bovenzijde der verwonding hoeveelheid voedsel op, die oorspronkelijk stemd was voor de verzorging van het lagere stamgedeelte plus de wortels. Om nu te beletten, dat de wondvlakten weer vergroeien, waardoor 't gestoorde transport weer hersteld zou worden, houdt men de wonden open met behulp van een steentje of een stukje hout.

Fig. 2 vertoont ons den stam met de verwonding in mos gepakt, dat door raffia op zijn plaats wordt gehouden, en voortdurend vochtig moet worden gehouden.

Uit het opgehoopte voedsel vormt zich in de verwonding een nieuw plantenweefsel, van aanvankelijk indifferente structuur, callus geheeten.

Weldra echter ontwikkelen zich hieruit de nieuwe wortels, waarvan we de punten ten slotte door het mos zien heengroeien. Dan is het tijd, de verbinding met den ouden stam door te snijden en de "verjongde" plant opnieuw op te potten. Het mos kan men gerust laten zitten.

Bij tweezaadlobbige planten wordt de verwonding iets anders gemaakt. In verband met de rangschikking der vaatbundels wordt een ringvormige ontschorsing gemaakt. Overigens is de behandeling dezelfde.

In plaats van vochtig mos kan men ook gebruik maken van een gehalveerden bloempot, die men ter hoogte van de verwonding stevig bevestigt en met luchtige aarde vult. 't Spreekt van zelf, dat deze goed vochtig moet blijven. Daarentegen mag men den ouden potkluit gerust wat minder water geven. Des te spoediger zoekt de plant het in de gewenschte richting.

B. B.

BLOEMENTUIN

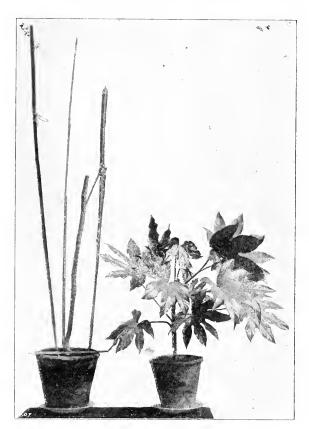

PRIMULA LITTONIANA.

(Zie de afbeelding op de volgende blz.)

Het was den 23 Juni van het vorige jaar dat wij deze aardige Primula voor het eest zagen, zij was door den directeur van de kweekerij "Tottenham" te Dedemsvaart der Vaste Keuringscommissie aangeboden, die haar een getuigschrift van verdienste toekende.

Er was eene algemeene belangstelling voor deze Sleutelbloem en men was het eens, dat de bloeiwijze sterk deed denken aan die van *Orchis maculata*. De kleur was roze-lila.

Gemarcotteerde Aralia (na de operatie). (Orig. foto: "Onze Tninen".)

Een vriendenhand zond ons een uitgeknipte advertentie uiteen Eng. tuinbouwblad, en daarin lezen wij, dat de bloeiwijzen doen denken aan kleine Vuurpijlen. Bij sterke planten worden deze 60 c.M. hoog. En die bloeiwijze geeft al te genieten, vóór dat de bloemen opengaan, immers, de bloemknoppen worden naarmate zij grooter worden helderrood. Wat wij dan zien is de kelk, waaruit streep na streep het roze-lila bloempje te voorschijn komt.

Zij werd te Londen bekroond met een getuigschrift 1e klasse. De kultuur van Litton's Sleutelbloem is niet moeielijk, al stelt zij eenige eischen. Zij groeit bij voorkeur in een zanderigen veenachtigen grond, met de langste wortels in het water. De plant moet minstens boven den waterstand uitkomen.

Met vele andere Sleutelbloemen hoort zij in China thuis en zal het dus aanbeveling verdienen haar in den winter te beschermen.

J. K. B.

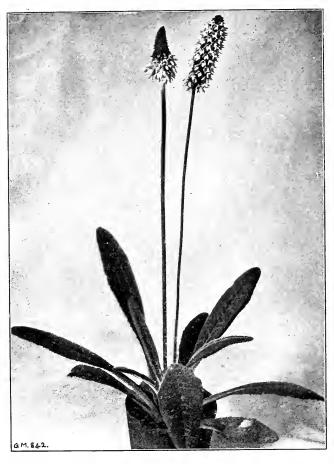

FRUITTUIN

Tusschen-kultuur.

Door tusschenkultuur kan de opbrengst van een zeker grondoppervlak belangrijk toenemen, mits men deze met overleg en zonder overdrijving toepast. Doen we zonder overdrijving toepast. Doen we zulks niet, dan is de kans bijna zeker-heid, dat het tusschengewas niet tot zijn heid, dat het tusschengewas niet tot zijn recht komt of het hoofdgewas door het bijgewas tijdelijk wordt gedrukt en dientengevolge lijdt. We kunnen de tusschenkultuur in een blijvende, een meerjarige, en een éénjarige verdeelen. Waar gras in boomgaarden nog algemeen wordt aangetroffen, kan dit gewas als een blijvende hij- of tusschenkultuur worden aangemenkt. Onder de meerjarige nemen kersen salbessen, kruisbessen en frambozen sen, aalbessen, kruisbessen en frambozen de voornaamste plaats in, terwijl wilgen

nen echter hun waarde als tusschenbeplanting aan het feit dat ze veel vroeger op-brengst geven, waardoor de waarde van die opbrengst, over eenige jaren gerekend, zeer belangrijk wezen kan. Dit behoefde echter nog niet ten schade van de hoofdbeplanting te komen, ware het niet dat de kersen nog in veel gevallen in over-vloedige opbrengst zijn, als de tijd daar is, dat ze in het belang van de hoofdbeplan-ting moeten vallen. Wat is natuurlijker dan dat men het bijgewas nog een jaartje soms meerdere, laat staan tot schade van de boomen die b'ijven moeten. Wel wordt getracht door het wegnemen der verst uitstekende takken der kerseboomen wat meer ruimte aan de blijvers te verschaffen. maar men vergeet dat de haag gevormd door de omringende kerseboomen alle licht op den bodem onderschept en de boomen, door zoo'n dichte haag omgeven, gedwongen worden in de hoogte te zoeken

Primula Littoniana. — (Foto: "Gardeners' Magazine".) (Zie den tekst op de vorige blz.)

voor bind- of mandemakershout ook wel voorkomen, maar toch vrij zeldzaam.

Een enkele maal zagen we elzenhout tusschen appelboomen aangeplant; waar we gaarne aannemen dat de opbrengst van zulk hakhout voor erwtenrijzen of boonstokken vrij beduidend kan wezen, meenen we toch dat een zoodanige tusschenbeplanting geen aanbeveling ver-dient. De boomen in den boomgaard in quaestie zagen er dan ook verre van welvarende uit.

Het gebruik van kersenboomen kan een ander gevaar na zich sleepen. Kersen groeien in den aanvang vrijwel tegen appel- en pereboomen op, ze ontleewat hun van terzijde ontbreekt. Van pruimen kan hetzelfde gezegd worden.

Bessen en frambozen, algemeen als klein fruit aangeduid, zijn door hun geringeren omvang onder hoog- of halfstamboomen minder te vreezen, ze kunnen daaronder dan ook blijven zoolang hunne opbrengst van dien aard blijft dat ze hun standplaats waard zijn. Tusschen pyramiden of struiken moeten ze echter evenzeer wijken als de hoofdbeplanting de ruimte voor zich be-gint op te eischen. Wel kan door insnoeiing tijdelijk uitstel van executie verkregen worden, nooit mao ook hier tijdelijk voordeel behaald worden ten koste van den onworden ten koste van den opbrengst in de toekomst.

De keuze der gewassen, welke als éénjarige tusschenbeplanting kunnen gebe-zigd worden, is tamelijk uitgebreid en wordt veelal bepaald door het bedrijf van den eigenaar of huurder van de aanplant. Waar boomgaarden als onderdeel van een landbouwbedrijf in exploitatie zijn, zien we haver, aardappelen, bieten, etc. als ondercultuur met succes toepassen. Waar bij dusdanige gewassen een jaarlijksche bemesting en een omwerking van den bodem noodzakelijk is, kan zoodanige handelwijze in het belang van de vruchtboomen zijn Ook hier geldt echter: vooral geen overdrijven, een kleine open plaats gelaten rond den stam der boomen voorkomt algeheele afsluiting van licht en lucht, maar voorkomt bij droogte vooral bovenmatige uitdroging van den grond in de onmiddel-lijke nabijheid van de boomen. In den drogen zomer van 1911 waren er tal van jonge boomgaarden waar door het ontijdig geel worden en het afvallen der bladeren genoegzaam werd aangeduid, dat onderkultuur, te ver doorgevoerd, schadelijk is. In jonge fruittuinen van bescheidene af-

metingen, waar behalve de meerjarige tusschenkultuur ook de eenjarige kan worden toegepast, zijn als van zelve gewassen van bescheiden omvang de aangewezene, en is de teelt op rijen de eenig goede. Waar toch de rijenteelt onder alle omstandigheden vele voordeelen biedt en daarom zeer is aan te bevelen, wordt ze door de betrekkelijk kleine afstanden van het hoofdgewas in fruittuinen noodzakelijk.

Stamboonen, hetzij snij- of prinsesse-boonen of boomsoorten, welke in droge toestand voor wintergebruik geteeld worden zijn een uitstekende tusschenbeplanting. Voor het meerendeel van bescheiden omvang kunnen ze toch een niet onbeduidende opbrengst geven.

De tijd voor het zaaien voor boonen is daar, nu gezaaid kan worden aangenomen dat het grootste gevaar van bevriezen voorbij zal zijn als de boonen boven komen. Witlofen-kroten, mede zeer geschikt om tusschen jonge vruchtboomen geteeld te worden, kunnen eveneens worden gezaaid, het gevaar van doorschieten is voor nu

gezaaide vrijwel voorbij. Verschillende koolsoorten kunnen ook dienst doen, maar men bedenke, dat een koolplant zich tot een vrij groot gewas kan ontwikkelen, iets wat bij het uitplanten wel eens over het hoofd wordt gezien. Roode kool en gele kool met hare groote bladmassa vragen 75 à 80 c.M., waar ze de ruimte hebben is hun bladroset soms nog grooter, terwijl reuzenbloemkool onder de gewone omstandigheden 1 M. af-stand behoeft. Hierdoor kan kool een minder geschikte tusschenbeplanting zijn, tenzij de ruimte van dien aard is dat ze ook zonder bezwaar kan gebruikt worden. Andijvie en dergelijke kan ook gebezigd worden maar aangezien dit een z.g. nagewas is, is daarvoor in de meeste gevallen wel een ander plaatsje te vinden. J. C. M.

TENTOONSTELLINGEN

De Gentsche tentoonstelling.

II.

De heeren Stuart Low & Co. te Enfield hadden een eereplaats gekregen voor hun afgesneden bloemen van Anjelieren, die door ieder die de feestzaal betrad moest gezien worden. De étaleering was bijzonder elegant, de bloemen mooi en de kleuren prachtig. Elken morgen werden de vazen nagezien en aangevuld door frissche bloemen.

Een andere inzending op dit gebied was van de heeren Cutbush & Zonen te

Highgate bij Londen. Eenige meters naar rechts zien wij een paar betrekkelijk nieuwe planten van de firma Blauw te Boskoop, nl. Viburnum Carlesii, een wel-riekende Sneeuwbal met rein-witte bloemtuilen en een Japansche Azalea die luistert naar den naam van A. Hiomanyo en getooid was met een groot aantal roze bloempjes. Zonder twijfel twee interessante planten. Een gevuldbloemige Pioenroos van de heeren Lemoine & Zoon te Nancy trok ieders aandacht door den den voet rood geteekend was. Het étiquet luide: Paeonia hybrida La Lorraine.

Kijken wij nu even om het hoekje, dan zien wij op een kleine hoogte een ruïne met waterpartijtje, terwijl het talud is beplant met Azalea's en Kaapsche gewassen. Om het hek, dat het geheel afsluit, slingert een Clematis, wier groote blauwe bloemen door het latwerk heenkijken. Het stonden, die kon zich hier overtuigen van het tegendeel. De heer Stepman van Brussel had zijn voortreffelijke collectie uit ruim honderd verscheidenheden opgebouwd en het was een genot er eenige oogenblikken bij te verwijlen.

Meer naar het midden zien wij een groep Camellia's van den heer De Bisschop een specialiteit in deze weer langzaam op de markt komende planten. Zij waren mid-delmatig groot en bloeiden rijk. Van Camellias gesproken mogen wij niet

vergeten de nieuwe variëteit "Fred. Sander", door de heeren Sander & Co. te Brugge, ingezonden. De bloemen zijn half gevuld, donkerrood van kleur, terwijl elk bloemblaadje gefimbrieerd is. Dit laatste maakt de bloem wat los, en niet waar, dat is als een aanwinst te no-

Tegen een diorama had de bekende Belgische liefhebber de heer Firmin de

ge bloemen, Veronica pulchella met witte bloempjes, en *Pultanaea stricta*, met warm gele bloemen, waarvan de kiel bruin gekleurd is.

De Rhododendrons van de Socie é Horticole, Van Houtte, waren in doorsnee exemplaren van twee meter diameter en elke plant was getooid met een groot aantal bloemtuilen.

De Indische Azalea's waren in hoofdzaak tentoongesteld door de Société anonyme Horticole d'Haene te anonyme Horticole d'Haene te Gentbrugge, die de medaille van de Koningin verwierf, verder Sander & Zoon te Brugge, Apers—De Mangelaere te Loochristy, Ch. Verbauwen te Gent, Maenhout te Mont-St. Amand, Bier en Ankersmit te Melle, Aug. Haerens te Somerghem, Paul de Schrijver te Loochristy, enz. Loochristy, enz.

Men heeft nu en dan getracht een andere

De Aalsmeersche inzending op de Gentsche Tentoonstelling.

(Foto M. v. Kreveld Dz.) (Orig. foto "Onze Tuinen".)

is van mevrouw Osterrieth te Antwerpen. Op een stoel zittende gaf zij hare bevelen en werd dit hoekje een van de mooiste plekjes van de tentoonstelling.

En nu staan we voor een reuzen-inzending van 500 verschillende gewassen van den heer Heursel, de ijverige biblothecaris van de Vereeniging die deze ten-toonstelling op touw zette. Elke plant toonstelling op touw zette. is voorzien van een etiquet waarop geslachts- en soortsnaam en jaartal wanneer voor het eerst geëxposeerd. En zoo stonden er bij, die voor een eeuw door de hoveniers van Gent bewonderd werden en waaraan nu maar weinig aandacht geschonken

Wij gaan nu langs het restaurant ,,Azamerkten in passant een groepje handelsplanten van Kaapsche gewassen op, nemen nota van de verspreide boomachtige varens van de heeren De Smet en blijven stilstaan voor een collectie Citrus Chinensis, die blaken van gezondheid en waar-van sommige exemplaren prijkten met een 50 à 60 appels. Zelden of ooit zagen wij mooier planten.

Wie tot dusverre meende dat er van Sepingen slechts enkele verscheidenheden be-

Smet te Vinderhaute, zijn Kaapsche gewassen geëtaleerd en als fraaie exem-plaren hebben wij daaruit genoteerd: Leptospermum bullatum, wit bloeiend, Bauera rubioides, met kleine paarse klok-vormige bloempjes, Grevillea flava, die zich tooit met trosjes eigenaardig gebouw-de gele bloempjes. Anopterus glandulosa met trossen witte bloemen, ziet men zeer zelden en nog nooit te voren hadden wij zoo'n groot exemplaar gezien. Natuurlijk ontbraken Acacia's niet, evenmin Polygala en mooie stukken van Eriostemum lincarifolium. Van denzelfden liefhebber zijn een prachtige collectie bloeiende Kasplanten, waaronder zeer groote. Of wat denkt u van een Medinilla magnifica met een doorsnede van twee meter, een groote Anthurium Wardii, een Cymbidium Lowianum, met zooveel lange bloemstengels, die de goed gekweekte gracieus stonden. En dan die Statice! De bloemstengels waren niet te tellen.

Minder groot waren de Kaapsche gewassen van den heer Jul. de Cock te Meirelbeke. Wij noteerden een rijk bloeiend plantje van Kennedya violacea, bloeiend met violetkleurige vlindervormi-

vorm aan deze rijkbloeiende planten te geven en zoo hebben wij de piramied- en waaiervorm gezien, maar men keert blijk-baar tot de oude platte vorm terug, die verre van mooi is.

Er waren ook een aantal nieuwigheden, maar wij hebben niets kunnen ontdekken, om er speciaal melding van te maken. Het wordt zoo moeilijk, zeide ons een Azalea-kweeker, om iets beters dan het bestaande

op de markt te brengen.
De inzending van vervroegde vollegrondsplanten maakten een goeden indruk, vooral de potten met Cypripedium spectabile, Paeonia tenuifolia, Iris florentina. Meer curieus dan mooi vonden wij de gevuldbloemige Winterkers.

Natuurlijk waren er ook Cineraria's, Primula's en andere voorjaarsbloemen en leerde ons deze expositie hoeveel werk er tegenwoordig wordt gemaakt van Hortensisks on wij hoevden het verweeden vij tegenwordig wordt gemaakt van Hotelssia's en wij hoorden het vermoeden uitspreken, dat deze planten in de toekomst de Azalea's zullen verdringen. Nu, daar zal nog wel een tijdje over heen gaan voordat dit het geval is.

(Wordt vervolgd.)

J. K. B.

Werk voor de volgende week

In de Crohidesënkas.

4. gradian. — Cypripedium. — Cattleya.

Angineering ha letten op soorten van Angineering Aediles en Saccolabiums dan zulen wij tijderken hoeveel nieuwe wor-tels zij in de leatste weken gemaakt hebnu letten op soorten van marile cuche binnen te laten, anders is er . ea krogen en dat zijn bewijzen van het minder naar den zin te hebben. Water moeten zij zocveel hebben dat het Sphagnum groeiende blijt.

Hier en daar zien wij een bloemstengel voor den dag komen en mochten wij exemplaren hebben, die er zwak uitzien, dan laten wij deze niet bloeien, om de plant

sterker te maken. Onder kaboutertjes van dit geslacht zocals A. Ellisü. A. arcuatum, A. citratum, A. jastuosum, en de heerlijk riekende A. kyaloides. komt ook nieuw leven en wanneer er bij zijn die grooter woning of rrissche compost wenschen, dan kunnen wij dat nu doen. Voor compost kunnen wij gebruik maken van varenwortel- en bladgrond en Sphagnum, van elk een derde deel.

Zij krijgen een plaats in een schaduwrijk

gedeelte van de warme kas.

Venusschoentjes of Cypripediums voor de warme kas moeten nu veel water hebben en vinden het prettig nu en dan

eens bespoten te worden.

Het verdient aanbeveling de planten eens om te keeren, om het water, dat in de scheutjes staat, gelegenheid te geven, weg te loopen, anders is rotting niet buitengesloten.

Calanthe Veitchii en andere zijn nu flink aan het groeien en wenschen meer water, naarmate er meer bladeren komen.

Calanthe veratrifolia, C. Masuca en meer groenblijvende gaan vandaag of morgen bloeien en mogen niet te veel water hebben. Na den bloei beginnen ze dadelijk te groeien en kunnen wij tot verplanting overgaan. Zij kunnen een flinke pot hebben, die voor een derde met schoon gewasschen potscherven wordt gevuld. Voor compost nemen graszooden-, varenswortelen bladgrond plus wat zand en klein gestooten steen. De compost wordt stevig om de plant aangebracht, terwijl de voet van de plant beneden den potrand behoort te bliven, aangezien de plant in vollen groei veel water wenscht.

Sommige Cattleya's, zooals Cattleya Laurenceana, C. Schröderae enz. raken utgebleeid en wenschen dus een poosje Wij geven ze dus een plaats in het

kondste geneelte van de kas, waar zij bij-na geen water krijgen. P.anten van Cattleya Mendelii en C. Mossiae die niet gebloeid hebben kunnen verplant worden. De in den herfst bloeiende Cattleva's zooals C. Gaskelliana, C. Do-mana en C. D. aurea, C. Bouringiana en C. gigas beginnen nieuwe scheuten te maken en het is goed dat zij in dit stadium van ontwikkeling licht en warm staan. Zocdra wij de b'oemstengels in de scheeden zien zitten geven wij wat meer water.

J. K. B.

In den Moestuin.

Boonen.

Deze week is het de tijd van den boo-werleg. Toch is het nog een gezaarlijke

tijd, want veeltijds heeft men nu nog een periode van koude dagen; het is de tijd van het net niet, dat van de boonen, die om dezen tijd worden gelegd, niets terecht komt; al te vroeg moet men er daarom ook maar niet mee zijn en dus met de hcordzaak wachten tot omstreeks half Mei. De boon behoeft om te kunnen kiemen een hooge temperatuur van den bodem, ongeveer 10 gr. C. of 53 gr. F. De grond mag niet te droog, maar nog veel mınder te nat zijn.

De onzekerheid, of de gelegde boonen ruim een week na het leggen boven den grond zullen verschijnen, maakt, dat velen nun boonen maar uitplanten. Op een geschikte plaats, waar desnoods bescherming tegen ruw weer is aan te brengen, laat men de boonen voorkiemen en zoodra flink boven den grond de twee eerste bladeren zijn ontwikkeld, worden ze uitgeplant. Het aanslaan der uitgeplante boonen gaat echter ook lang niet overal even gemakkelijk, en daarom blijft men er nog maar steeds bij, ze dadelijk ter plaatse te

We hebben te onderscheiden stam- en stokboonen. Van beide bestaan snij- en sla-boonen; bovendien heeft men nog Piet

Hein-boonen of pronkers.

De stamboon is in 't algemeen nog het sterkst en daarom kan men met het leggen daarvan beginnen. Men raadt wel eens aan, de boonen voorat in olie te doen, waardoor het wegrotten zou worden voorkomen, maar dit middel is niet goed te keuren; de ontkieming wordt er nog meer door in ge-

ontherming words to also most are year gebracht.

De bodem moet van te voren goed zijn bewerkt en bemest. De mest moet goed verteerd zijn, opdat deze de rotting niet zal bevorderen; de grond moet rul zijn en niet geneigd om spoedig dicht te slaan. Is dit wel een eigenschap van den grond; dan is het maar beter, de boonen in een kouden bak te doen voorkiemen en later ter plaatse uit te planten. Steeds plant men eenige meer uit dan de eisch is, opdat bij gedeeltelijke mislukkig het aantal zoo groot is, dat niettegenstaande de decimeering er nog voldoende zijn overgebleven.

Stamboonen legt men verschillend. Soms worden ze in rijen gelegd, die 30 c.M. onderlingen afstand hebben en in de rij komen ze dan op 10 c.M. Beter is het telkens drie zaden bijeen te leggen op 30 cM. arstand in de rij. Met hun drieën lichten ze den grond gemakkelijker in de hoogte, dan ieder afzonderlijk. De afstand wordt voor grove soorten, wat grooter gemen bijv. 40 c.M.

Tot half Juli toe kunnen opvolgend stam-boonen worden gelegd. De stamboonen kunnen ook gelegd worden om rijp te eten als boonensoep. Daarvoor gebruikt men meer sterke soorten en omdat deze rijp moeten worden, begint men niet te 'aat

met leggen.

De stokboonen moeten langs stokken naar boven. Het plaatsen der boonenstaken is reeds besproken. Rondom elken stok legt men 8 snij- en 10 slaboonen, later kort men deze op 5 en 7 in. Laat men te veel boonen aan één stok, dan krijgt men veel blad, maar de hoeveelheid boonen is daaraan dan niet evenredig. Met vijf komt men meestal verder dan met meer. De allereerste kan men weer doen voorkiemen onder glas. Zoodra ze afgehard zijn en de eerste b'aderen na de ontplooide zaadlobben zich vertoonen is de tijd voor verplanting daar.

Bij het leggen moeten de boonen niet te diep komen te liggen, ongeveer 3 c.M. on-der het oppervlak. Dit hangt echter van den toestand van den bodem af. Hoe vochtiger deze is des te minder diep moeten

de boonen worden gelegd.

Van de vroege soorten is de Zwarte Belgische een sterke en daarom aan te bevelen soort. Men moet ze echter niet te oud laten worden om ze te gebruiken. Jong geoogst zijn ze malsch, maar later laat dit nog al te wenschen over. Daar deze boonen, als ze rijp zijn een zwarte zaadhuid hebben, doen ze niet vermoeden, dat ze geschikt zijn om onrijp te eten. Van latere soorten worden er heel wat in de prijscouranten vermeld. Van de stoksnijboonen kan als vroege soort de Vroege Veensche worden aangeprezen. Deze boon groeit minder forsch en is daarom eerder gereed. De boonen blijven lang malsch. De algemeen bekende slag-zwaard groeit krachtiger en geeft zeer groote breede boonen, die versch en niet te oud geplukt zeer malsch zijn. Laat men dit soort wat lang zitten, dan gaat de malschheid spoedig verloren, vooral bij warm weer. Voor den inmaak verdient de veensche daarom meer aanbeveling.

In den laatsten tijd komen de spekboo-nen meer en meer in gebruik. Vooral in Groningen worden die bij massa's geteeld oroningen worden die bij massa s gewone voor de conserven-fabrieken, wel een be-wijs, dat deze soort malsch moet zijn, want voor conserveeren is dit wel een eerste vereischte. Ook onder de Piet Heinboonen zijn soorten, die jong geplukt als snijboonen worden gebruikt. Vooral een uitbloeiende soort komt daarom in aanmerking. Overigens kunnen ze dienst doen tot versiering en om rijp te worden ge-nuttigd. Van de stokslaboonen zijn er zeer vel soorten van de fijnste trosjes tot soorten, die als reuzen worden aange-duid. Gemakkelijk zijn zeker ook de soorten zonder draden. H. S.

In Kassen en Bakken.

Koude kas vullen. - Zomerasters zaaien. - Chrysanthemums. — Oranjerieplanten op plaats brengen, etc. — Cucur-bitaceeën, etc. in koude kas. Knolbegonia's, die reeds goed ontwik-

keld zijn, nemen we nu met kluit op en plaatsen ze in potten in voedzame poreuse grond, b.v. mestaarde met boschgrond. Hierna graven we ze weer in den bak en houden deze wat meer gesloten en geschermd, tevens de planten een paar malen per dag besproeiende. Na een paar weken kunnen we ze bloeiend in de koude kassen brengen. Uitmuntende variëteiten zijn de dubbelbloemige- en cristatavormen; vooral de dubbelbloemige hebben buiten veel van regen en wind te lijden. Coleus hybridus, in vele kleurschakeeringen, wenschen veel zon, waarom we deze een lichtere plaats geven dan de Begonia's. Het is thans tijd om Zomerasters te

zaaien onder glas of op de kisting van een nog warme bak. Als de grond vochtig is, zal het zaad spoedig opkomen. We verspenen ze later en planten ze na verloop van tijd buiten uit. Ze worden aangeboden in allerle kleuren, hoog- en laaggroeiende, als Dwerg-, Komeet-, Victoria-, Japansche, Hohenzollern-, Struisveeren-, Triumph-, enkelbl. Aster, etc. In den nazomer en herfst vormen ze een gewild materiaal voor perken, welke vroeg zijn uitgebloeid.

Chrysanthemums moeten nog geregeld verpot worden, zoodra de planten een net-werk van wortels om de kluit hebben ge-

Men moet met dit verpotten vooral niet te lang wachten, omdat we de planten hierdoor in haar groei tegenhouden, waardoor ze haar onderste bladeren verliezen. Een goed aardmengsel voor Chrysanten is 2 deelen bladgrond, 1 deel kleizodengrond, 1 deel oude koemest en wat scherp zand. Tevens zorgen we voor een goede drainage en graven de potten in den grond, om sterk uitdrogen te voorkomen. Bij zonnig weer spoeien we ze eenige malen per dag over de kop.

De planten die uit Oranjerie en koude kas eenigen tijd onder boomen, etc. hebben gestaan, brengen we nu op haar plaatsen voor den zomer. Te lang gerekte of uit den vorm gegroeide planten snoeien we wat in en binden ze opnieuw weer aan, desnoods met een nieuwen stok. Hebben ze versche aarde of een grooteren pot noodig, dan kan dit nu ook gebeuren.

In koude kassen kunnen we nu uitstekend Cucurbitaceeën en andere klimplanten kweeken, waarvoor we touwtjes spannen om de planten tegen op te leiden. Deze planten zaaien we hiervoor ter plaatse, nadat we de grond goed los gewerkt en bemest hebben of wel eerst in potten om later uit te planten. Op de zijtabletten kunnen we zeer goed komkommers en meloenen kweeken. Deze gewassen kunnen alle veel zon verdragen. J. A. HOITINGE

in den Bloementuin.

Voorjaarswerk.

In den tuin staat nu veel in rijken bloei. Seringen en Frunussen, Malussen, Ikhodoaendrons, enz. staan in volle pracht, en hoewer het nog in het begin van Mer is, het schijnt ons toe of we reeds in den zomer zijn.

Er is thans veel werk. Op de rabatten kunnen we nog zaanen en bij zacht, vochtig weder, ook de onder glas opgekweekte eenjarige planten, reeds uitplanten.

Den vijver maakt men thans in orde. We verwijderen het vuil en de reeds in sterken groei verkeerende Potamogeton natans en andere water- en oeverplanten, die zich een te groot gebied trachten te veroveren. Waterleites kan men nu nog planten of verplanten en ondergedoken drijvende waterplanten kan men, zoo noodig van elders uit slooten en plassen, overbrengen. Ook de wildgroeiende moerasflora is fraai! Zwanenbloem, Waterweegbrec, gele Lisch, Berula, Pylkruid, Typha s, Lythrums, Lysimachia thyrsijlora. enz., zij zijn alle even mooi, om den vijver en vijveroever te orneeren. Van de drijvende en ondergedoken waterplanten noem ik Villarsia, Waterranonkel (Batrachium), Stratiotes aloides.

De heesters zijn nu ver genoeg om te doen zien, wat dood is en afgestorven. Men ga dan, met een mes gewapend, de heesters langs en verwijdert alle doode takken en twijgen.

Het onkruid moet steeds bestreden worden, in paden, perken en gazons.

Madeliefjes en Paardebloemen worden

Madeliejjes en Paardebloemen worden uit het gras gestoken. Men verwijdere het onkruid steeds, vóór het zaad heeft kunnen rijpen.

Uitgebloeide Primula's kunnen thans verplant worden, evenals andere vroege voorjaarsplantjes, als Arabis alpina, Viola odorata, enz.

Groote vaste planten als Gunnera, Arunous sylvestris, krijgen nu een flinke dosis vloeimest en bij droog weder, geregeld overvloedig water, evenals de varens, die onder boomen staan. Ook pas geplante Conifeeren moeten bij droog weder geregeld water hebben, evenals alle laat in het voorjaar verplante boomen, heesters en rozen. Rozen die men nog niet bemest heeft, kan men op den donkeren, vochtigen dag, flink wat vloeimest geven.

INGEZONDEN

Mierenbestrijding.

Naar aanleiding van het antwoord op Vraag no. 327, "Bestrijding van Mieren in Woningen" in uw blad van 19 April j.l., meen ik te moeten melden, hoe ik nu en 7 jaren geleden deze lastige diertjes die om en in het door mij bewoonde huis erg huis hielden, met succes bestrijd. Mijn buurman, die mijn voorbeeld volgde, en waar de overlast zóó groot was, dat in provisiekast en kelder ommogelijk jams en dergelijke konden bewaard worden, was even gelukkig met de verdrijving. Er zij nog opgemerkt, dat de huizen onbelend zijn.

Ik ga als volgt te werk. Ieder jaar zaai Calendula officinalis fl. pl., dus de gewone dubbele Goudsbloem, en ik zorg, dat vóór de mieren kunnen versehijnen, om hat luis en vooral dáár waar voor deze diertjes gemakkelijke toegangen zijn te vinden, langs de muur deze plant op afstanden van circa

 $1\frac{1}{2}$ M. wordt geplant.

Bovendien houd ik eenige van deze planten steeds in potten, om die in huis te plaatsen, wanneer de mieren toch daarin doordringen.

't Is mij gebleken, dat sommige jaren mijne voorzorgen overbodig waren, omdat op de plaatsen, waar ik het vorige jaar geplant had, van zelf jonge plantjes voor den dag kwamen.

Goed toegepast is het middel afdoende, en het kweeken van Goudsbloemen is zóó gemakkelijk, dat dit geen bezwaar kan ziin.

Beek bij Nijmegen. W. v. Vlissingen.

B ij schrift: In de eerste plaats onze dank voor de toezending van 't bovenstaande. In de tweede plaats de opwekking tot onze lezers, dit eenvoudige middel toe te paseen, overal waarzij last van mieren hebben: in huis, in den tuin, in kassen, bakken, enz. enz. Gaarne ontvangen wij bericht betreffende de resultaten. Red.

MEDEDEELINGEN

Poinsettia Pulcherrima als snijbloem. In "De Tuinbode" wordt beschreven, hoe men in Frankrijk de fraaie "Kerststerren" als snijbloemen kweekt.

De behandeling is als volgt: In Jan.-Febr. neemt men van de uitgebloeide planten, nadat deze een paar weken hebben gerust, houtachtige stekken op 2 of 3 oogen. Als 't melksap goed opgedroogd is, stekken in rivierzand onder een stolp, bij 20 gr. C. Van tijd tot tijd besproeien.

Na beworteling oppotten in stekpotjes in een mengsel van heiaarde, bladaarde en oude verteerde mest, van ieder evenveel, benevens een weinig scherp zand. Minstens éénmaal per dag besproeien. Verpotten in hetzelfde grondmengsel. In April komen de planten in een kas of bak, waar ze langzamerhand worden afgehard, om ze in 't laatst van Mei buiten uit te planten op een halve meter afstand.

Gedurende den zomer ontvangen ze geregeld gier; als ze 40 c.M. hoog zijn, worden de koppen er uitgenepen.

Begin October wordt er over de planten een kas geplaatst, die van December af gestookt wordt op pl.m. 15 gr. C. De eerste bloei beduidt niet veel.

Na den bloei 14 dagen rusten en de takken uitsnoeien op 2 oogen. De grond wordt nu oppervlakkig omgespit en bemest. Tegen April wordt het glas weer verwijderd. Einde Mei of begin Juni snoeit men nogmaals op 2 oogen terug, omdat anders de bloei te vroeg komt. Verdere behandeling als in 't eerste jaar. In Dec. vangt het trekken aan, dat met dezelfde planten een keer of 3—4 kan worden herhaald.

lets over honigbijen.

De ingewikkelde inrichting van den bijenstaat en de eigenaardige werkwijze der bijen hebben reeds vele pennin in beweging gebracht, vooral sedert gebleken is, dat deze insecten zoo uitnemend voor de bestuiving onzer cultuurplanten zorgen. Weismann noemt als vaststaand aan, dat de veelvormigheid en de schitterende kleuren der bloemen ontstaan zijn als aanpassing der plant aan de bloemenzoekende insecten. Volgens proeven van Plateau echter oefenen de kleuren alléén geen aantrekkende kracht uit op insecten en zou het alleen de geur zijn, die hun den weg wijst. Perez beweert hetzelfde. Giltay (Wageningen) daarentegen vond, dat van hare kroonblaren beroofde klaprozen veel minder door insecten werden omvlogen dan ongeschonden planten; de opbrengst aan zaden was ook veel geringer. Forel, in tegenstelling met Plateau, meent, dat juist de kleuren de insecten aanlokken. Lowell meent, dat de bijen bij het bezoeken van bloemen geleid worden zoowel door geheugen, als door gezichts- enreukindrukken. Naar aanleiding van de vele elkaar tegensprekende meening heeft L. v. Dobkiewicz verschillende reeksen proeven genomen (zie *Biolog*. *Uentralbl. 1912 blz. 664—694*). Kunstbloemen van verschillende kleur, al of niet van honig voorzien, werden te midden van druk door bijen bevlogen bloembedden bezet. Bijen werden een tijd lang op een vaste plek gedurende een bepaald gedeelte van den dag gevoederd; bij andere proeven moesten zij den honig halen uit g'azen bakken met slechts weinige kliene openingen, die door gekleurd papier omringd waren; de openingen werden willekeurig gesloten of geopend; nu nu eens waren de kleuren van binnen gelijk aan die van buiten, dan weer verschillend. Hij kwam tot de overtuiging, dat bijen geen reflexmachines zijn, doch alles doelbewust doen; verder dat zij begrip hebben van tijd en dat hun handelingen niet bepaald worden door zinsindrukken van het oogenblik, maar door opgedane ervaringen. Dat zij bepaalde bloemen gaarne bezoeken is geen reflectorisch chromotropisme, maar zoeken van hun voordeel, een gevolg van vroegere ervaring. Het zich daarbij richten naar kleuren is slechts een secundair oriënteeringsmiddel. (Natura.)

Tegen huiduitslag door Primula obconica veroorzaakt.

Een handelskwecker deelt in "Möller's Deutsche Gärtner-Zeitung" mede, dat hij na de behandeling van Primula obconica steeds huiduitslag kreeg. Op een keer komt hij op de gedachte de jeukende plaatsen met azijn in te wrijven, met het gevolg dat de uitslag uitbleef. Sindsdien behandelt hij zijne Primula obconica-planten weer als voorheen; telkens wascht hij, na afloop van het werk, handen en armen met azijn en steeds met goed gevolg. S.

Meerbloemige tulpen.

In den vorigen jaargang werd geschreven over tulpen, waaruit een viertal bloemstengels waren voortgekomen en bloemstengels, waarop meerdere bloemen voorkomen. In eene partij Vuurbaak zagen wij voor korten tijd vele meerbloemige stengels; een verschijnsel dat overigens niet zeldzaam is en bij bepaalde soorten meer voorkomt naar geschreven werd en gelijk men ons ook mededeelde.

Het uiterlijk van een FONGERS bekoort het oog en beantwoordt, met het innerlijk, aan de strengste eischen, welke aan een toermachine kunnen worden gesteld.

DE PRIJZEN VALLEN ONDER IEDERS BEREIK.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Vraag No. 341.

a. In "Wenken voor de Cultuur van Or-ideeen 1905 komt op bldz. 100 voor: chidecen 1905 komt op bldz. 100 voor: "Nieuwe beschouwingen omtrent cultuur van ORCHIDEEEN". Vooral wat betreft de RUST interesseerde mij dat zeer. Zoudt u misschien zoo goed willen zijn daarover uw oordeel te willen zeggen?

b. In hetzelfde boekwerkje wordt aan-houdend over PEAT gesproken; is dat va-

renwortelgrond?

Kan men hiervoor ook aarde uit een knotwilg nemen? Een der kweekers hier who will nemen! Bet aer kweekers net uit de buurt gebruikt deze aarde b.v. voor zijn Cypripediums (vermengd met Sphagnum) en met veel succes. Wanneer men varenwortels neemt laat men dan de omzittende aarde eraan of schudt men deze van de plant en neemt alleen de wortels? Doesburg.

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACA

de allerbeste!

Antwoord: a. Wij bezitten het door u aangehaalde werkje niet en begrijpen dus de portée van uwe vraag niet. Schrijf daarover dus nader.

b. Peat is varenwortelgrond. Het molm uit wilgenboomen is ook best te gebruiken,

vooral voor Cypripediums.

De omzittende aarde bij varenwortels doet men in den regel weg, maar de grond of wortels schudt men niet uit. . J. К. В.

Vraag No. 342. a. Hebben UITGEBLOEIDE PRIMU-LA OBCONICA en CINERARIA's nog waarde voor iemand, die een kas of serre bezit? Zoo ja, hoe is dan de BEHAN-DELING?

b. Kan in een perkje met IXIA's later in den zomer wat anders gezet worden, m. a. w. kunnen ze na den bloei uit den grond gehaald en BEWAARD WORDEN of moeten ze vast blijven staan? En RANONKELS?

c. Zou ik ook 't ADRES kunnen krijc. Zou ik ook 't AIKES kunnen kry-gen, waar echte WILDE PRIMULA's te krijyen zijn. waar in een vorig nummer over gesproken wordt? d. Moet het LOOF van NARCISSEN en DARWIN-TULPEN, die in den grond blingen afsternen of AFGESNEDEN

blijven, worden? afsterven of AFGESNEDEN

J. B. M.

Antwoord: a. Ja, de Primula's kunnen verpot worden en op een half beschaduw-de plaats in de kamer voortgekweekt. Ook de Cineraria's kunnen zoo behandeld

worden en van de grond- en zijspruiten, welke dan ontstaan, kunnen, door ze te stekken, later nieuwe planten worden op-De Cineraria's kunt u ook gekweekt. 's zomers gekweekt. De Cineraria's kunt u ook 's zomers buiten zetten op een beschaduwde plaats. De Primula obconica ook wel, maar die staat, als het weder koel wordt, toch beter in huis, in het venster.

b. Als het loof dier gewassen geheel is afgestorven, kunnen de bollen en knolkties overgrouwen worden en hewerd voor

letjes opgenomen worden en bewaard voor

het volgende seizoen.

c. Ik denk dat u bij elken kweeker van vaste planten klaar kunt komen, maar u kunt ze ook zelf uitzaaien, wat een prettig en loonend werkje is. Het zaad is in den zaadhandel verkrijgbaar.

d. Neen, het loof moet beslist eerst afgestorven zijn, voor u het afsnijdt. Anders verzwakken de bollen te zeer.

Vraag No. 343.

Wat is de oorzaak van de ZIEKTE van nevensgaande PELARGONIUM-blaadjes en hoe kan ik ze bestrijden. 't Verschijnsel begint bij de jonge blaadjes en tast dan den geheelen top aan, waardoor de knop en alles verschrompelt.

Ook heb ik ZIEKTE in FUCHSIA triphylla. De jonge blaadjes verschrompelen en zijn geheel bedekt met zwarte stippeltjes. Er is geen insect te ontdekken. Ik heb deze herhaaldelijk aan onder- en bovenkant met phytophiline bespoten, maar zonder resultaat.

maar zonaer resultaat.

Misschien vindt u het de moeite waard, in ,,O. T." mee te deelen, dat ik een middel heb ontdekt tegen de groene luis, die zoo graag wil komen op planten in eene kamer, waar niet gerookt wordt. Ik leg slechte, dus scherpe tabak, op de aarde is dee te teet dertde ik het mist doord. in den pot. Eerst durfde ik het niet doen uit vrees, dat de planten er van zouden gaan kwijnen, maar daarvan is geen T. K. E. de H .-- 0.

Antwoord: Uw Pelargoniums zijn hoogstwaarschijnlijk door een schimmeltje aangetast en u doet het beste eenige blaadjes van deze en van de Fuchsia op te zenden naar het Phytopathologisch Instituut te Wageningen. Daar zal men het microscopisch onderzoeken en zoo mogelijk van

raad dienen.

Winsum.

Dank voor mededeeling van het tabaksmiddel om luizen weg te krijgen; nieuw is het echter niet. J. K. B. het echter niet.

Vraag No. 344. Welke is de naam van bijgaande heestertak? Delft.

Antwoord. Ribes aureum. v. L.

Vraaq No. 345.

a. Welke zijn de namen van het dubbel geel bloempje, het enkel geel bloempje en de witte bloempjes.

b. Voorts zou ik graag van u vernemen welke bloemheesters en vaste planten op zandgrond bloeien niet vóór Mei, zonder aantrekkelijkheid voor konijnen.

Baarn. Mej. v. H.

Antwoord: a. Het dubbel geel bloempje behoort aan Kerria japonica flore pleno en is de dubbelbloemige variëteit van die met het enkele gele bloempje, Kerria japonica. Het witbloeiende heestertje

heet Spiraca multiflora.

b. Dat zal de ondervinding u moeten leeren. Wel zijn er tal van planten, die een aromatische geur bezitten, zooals vele Labiaten of welke een scherpen smaak hebben, zooals boterbloemen, die door vele dieren gemeden worden. Het beste is natuurlijk als u het bloementerrein kunt afrasteren, dan kunt u alles kweeken.

C. G. OLIE, TUINBOUWINRICHTING BOSKOOP, Postadres GOUDA,

biedt aan:

NIEUWE KLIMROOS WARTBURG, f 4.— per 10 st.

KLIMROOS VEILCHENBLAU, staal- en amarynthe blauw bloeiend, f 2.- per 10 st., f 15.- per 100 st. KLIMROOS TAUSENDSCHÖN, mooi rose,

f 2.50 p. 10 st., f 20.— p. 100 st. CRIMSON RAMBLER, f 2.50 per 10 st. f 20.— per 100 st.

STRUIKROZEN, beste soorten, f 2.— per 10 st., f 18.— per 100 st. POLYANTHAROZEN als JESSIE, mooi donker rood, f2. p. 10 st., f18. p. 100 st. POLYANTHROOS PHILLIS, f 2. p. 10 st. MAMAN LEVAVASSEUR, f 2. p. 10 st.

KALMIA LATIFOLIA, 30-50 hoog en breed, f 10.- per 10 st. RHODODENDRONS in extra soorten, f 1.—, f 1.50, f 2.—, f 3.—, f 4.— per st. RHODODENDRONS, extra exemplaren, f 5.—, f 6.—, f 7.—, f 8.—, f 10.— per st.

CONIFEREN zie Catalog. LAURUS CERASUS zie Catalog. PICEA PUNGENS GLAUCA, mooie groote planten, voor weinig geld.

EVONYMUS RADICANS, kleine planten f 10.— per 100 st. BONTE HULSTEN, f1.—, f1.50, f2.— p. st. BONTE HULSTEN, zeer groot,

f 2.50, f 6.—, f 8.— per st.

Vraag No. 346.

Vraag No. 346.
Vandaag was ik juist bezig met het verwijderen van een WORM uit een pot, wwaarin een palm staat, toen een van mijn kennissen mij vertelde, ik beter deed, deze worm er in te laten, daar wormen niet schadelijk zijn voor planten, omdat zij de grond zoo goed losmaken en omwoelen. Wat is uw opinie hier over.

Amsterdam

Mej. E. G.

Antwoord: Wormen zijn inderdaad nuttig als bodembewerkers en humusvormers, maar... in den tuin en op den akker! In bloempotten mogen ze wegens bijkomende omstandigheden niet geduld worden. Het

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

afgescheiden slijm kan oorzaak van verzuring van den grond worden, terwijl het niet geheel zeker is, dat ze bij gebrek aan half vergaan plantenvoedsel de wortels ongemoeid laten. Bovendien zijn haar gangen door den grond even zoovele kanalen, waardoor het gietwater vaak even snel wegstroomt als het op den pot gegoten wordt. De onervarene meent dan, dat hij te veel water geeft, terwijl de plant juist gruwelijke dorst lijdt.

Vraag No. 347. Ik verzoek u belecfd, mij cen AF-DOEND MIDDEL ter bestrijding van GROENE LUIS bij rozen te willen mcde-

PHYTOPHILINE

en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk in het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophi-line maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f 60.—, per bus van 1 Kgr. f 2.75. Ook in kleinere verpakkingen

verkrijgbaar. Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezon-den door (97)

Maatschappij "PHYTOBIE"

Molenstraat 15 DEN HAAG

deelen. Ik heb al geprobeerd de rozen met zeepsop te spuiten, doch dit helpt niet. Nieuwveen. v. Br. S.

Antwoord: Als uitstekend middel ter bestrijding van groene luis kan ik Phytophiline aanbevelen; voorts kunnen tabaks-water, tabaksstof, X-L All, enz. gebruikt worden. Daar de planten steeds weer op-nieuw geïnfecteerd kunnen worden, moet de strijd telkens weer opnieuw aangebon-den worden. Krachtige planten hebben er het minst last van.

Vraag No. 348. a. Hierbij zend ik u een VARENBLAD. Hoe komt het toch dat de BLADEREN zoo BRUIN worden? De jonge bl. zijn alle frisch en mooi groen van kleur, doch zoodra ze eenige weken oud zijn, worden ze gelijk dit blad. Amsterdam. Mei. E. G. TH.

Antwoord: Deze en de volgende vragen zonden wij aan den heer directeur het Instituut voor Phytopathologie Wageningen, met verzoek om advies. Met dankbetuiging plaatsen wij hierachter het ontvangen schrijven. — Red.

In het varenblad konden wij geen parasiet ontdekken; wellicht staat de varen

TUINBOUW ARTIKELEN.

TONKING TUINSTOKKEN voor het aanbinden van vaste planten etc.

	diameter in mM.			diameter in mM.	
77	7—9		184	12-14	f 3
90	7—9	,, 0.90	213	12 - 15	,, 4.—
120	7-9	,, ŏ.90	245	14 - 16	,, 5.—
120	8-10	,, 1.—	275	15 - 17	,, 6.—
120	10—12	,, 1.20	306	15-17	,, 6.50
153	12 - 14	,, 2.75			

EXTRA ZWARE TONKING, lang 1.80 M., per 100 f 6.—, lang 2 M. f 7.—. BAMBOES STOKKEN ± 20 mM. diameter, lang 1.50—1.75 M., per 100 f 3.50, 1.80—2.— M., g., g., 4.50.

GROEN GESCHILDERDE ROZENSTOKKEN, lang 1.60 M., per 10 stuks f 1.50.
PLANTENKUIPEN in diverse maten.

RAFFIA per K.G. f 0.70.

KURKSCHORS, zeer mooie kwaliteit, per K.G. f 0.20, 10 K.G. f 1.70. SCHUTTINGMATTEN en SCHERMMATTEN in diverse afmetingen.

Vroagt Prijscourant.

Levering uitsluitend tegen Rembours of na toezending van Postwissel. Aanbevelend,

H. B. DE HAAN, Zaandam. TELEFOON INTERC. 340.

te droog, of hebben er schadelijke dampen op ingewerkt, of wel heeft hij te veel in den wind gestaan.

H. M. QUANJER.

Vraag No. 349. Inliggend een BESCHADIGD TUILTJE BLOESEM van een PEREBOOM. Zoo zijn ze alle! Kunt u mij ook aangeven oorzaok en wijze van bestrijding? De Vr.Kampen.

Antwoord: Het perebloemtakje vertoont duidelijke sporen van vreterij; waarschijnlijk is dit bewoond geweest door het rupsje

van een bladrol'ervlindertje, wellicht Gra-pholitha ocellana W. V. Wanneer alle pholitha ocellana W. V. bloemtuiltjes zoo zijn, zullen er nog wel te winden zijn, waarin een rupsje zit; indien men ons dit toezendt, zullen wij er achter kunen komen, welk insect de schade doet en dan ook bestrijdingsmaatregelen kunnen aangeven. H. M. QUANJER.

Vraag No. 350. In blad van LAURIERKERS (Prunus Lauro-cerasus) zitten VLEKKEN. Oorzaak en Bestrijding?

Antwoord: In de viekken der Prunus lauro-cerasus-bladeren, zoowel die langs

BOOMBAND en BINDGAREN.

Malakka rot niet.

Malakka duurt jaren.

Malakka is goedkoop.

Malakka in gebruik bij alle groote gebruikers, o. a. bij de Nederl. Heide-Maatsch. te Utrecht, bij de Gemeente Rotterdam.

Malakka zelfs in gebruik bij het buitenland, o.a. bij de Ge-meente Antwerpen.

Malakka voor de Arr. Rechtbank te Utrecht door 3 be-eedigde deskundigen verklaard de

meest aanbevelenswaardige te zijn. Malakka de Boomband bij uitnemendheid.

Malakka wordt ondoorsnijdbaar ge-

Malakka wordt op maat geleverd,

Tomatentouw. N. J. LANKHORST & Zn. – SNEEK.

den rand als die in 't midden, welke laatste inderdaad, zooals u schrijft, sterk aan hangelschotziekte doen denken, vonden wij wel mycelium (dradenweefsel) van een daar deze zwam echter niet tot vruchtvorming was overgegaan, kunnen wij haar niet determineeren, en evenmin zeggen of die zwam de oorzaak der vlekken is. Prunus lauro-cerasus vertoont na den winter vaak half verdroogde en gevlekte b'aderen, zonder dat daar altijd een reden voor te geven is. Misschien is de vorst er schuld aan.

H. M. QUANJER.

MOLENAAR's Westzaan (Holland). KINDER MEEL. =:= MET GOUD BEKROOND.

SPIEGELGLAS VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

Vraag No. 351. a. Aan de Zuidzijde van mijn huis staan a. Aan de Zuidzijde van mijn huis staan sedert 4 jaren op goed 66k met kalk bemesten zandgrond 2 CRIMSON RAM-BLERS die de eerste jaren veel van het wit te lijden hadden met goed gevolg met zwarel behendeld werden, doch thans nog niet willen groeien. In het voorjaar liepen ze reeds tijdig uit, maar de bladeren worden na reeds geheel geel en de planten bliven in den genei staan. Bloemen niet

worden nu reads geheel geel en de planten blijven in den groei staan. Bloemen niet noemenweurd. Hoe dit te verhelpen? b. Voor mijn op het Zuiden gelegen Serre (rorstrij) waar Azalia's en Seringen ieder iaar in bloei getrokken worden plaatste ik dit voorjaar een Acaeea (rood) in pot die den winter buiten had doorgebracht, en deze dusdoende in bloei te trekken. Bladen en bloemknoppen ontwikkelden zich spoedig, maar hoewel de bladen geheel trisch bleven en goed groeiden, verdroog-den alle bloemknoppen lang voordat ze den alle bloemknoppen lang voordat ze rijp waren om zich te openen. Wat is hiervan de oorzaak?

In die zelfde serre heb een BOU-GAINVILLA, die ik verleden voorjaar in bloei kocht. Dezen winter verloor de plant haar bladeren, maar begint nu weer uit te loopen. Hoe deze weer in bloei te

d. Een in bloei gekochte PRUNUS bleef na den bloei verleden zomer en dezen winter buiten. Kwam in 't vooriaar in diezelfde serre. De plant ontwikkelde welig loof maar bijna geen bloemen. Hoe moet deze behandeld om volop te bloeien? $Mr.\ C.\ W.\ S.$'s-Gravenhage.

Antwoord: a. Wij kunnen natuurlijk moeilijk zeggen wat uw Ramblers mankeeren. Ze staan toch niet vlak tegen een muur of schutting! Dat is door de groote uitstraling van den muur niet goed.

Ook moet gezegd worden hekken van den de rozen in treening versel worden hekken van den

dit voorjaar nogal geleden hebben van den vorst. Ten slotte zouden wij willen weten of de planten behoorlijk gesnoeid zijn.
b. Dat uw Acacia de bloemen afwierp

wijst er op dat hij voor de forceering niet krachtig genoeg was. Dergelijke planten kweekt men eerst een jaar in potten, mest ze eenige malen, om daarna tot vervroeging over to gaan.

c. Dit verschijnsel komt elk jaar terug, zet de plant in Juni op een warm zonnig plekje, zoodat de jonge, nieuwe scheuten rijp worden en bloemen zullen volgen. d. Het bovenstaande geldt ook voor uw Prunus. Zet hem na flink gesnoeid te hebben buiten op een zonnige plaats met

hebben buiten op een zonnige plaats met de pot onder de aarde. Geef volop gier en zoo noodig water en ook dan zal de Prunus ook wel zijn mooie roosjes-bloemen laten zien.

J. K. B.

Vraag No. 352.

a. Donderdaa j.l. heb ik gezoaid in een kouden bak onder glas AFRIKAANTIES. GOUDSBLOEMEN. HANENKAMMEN en PAPAVER NUDICAULE; nu zou ik gaarne willen weten hoe ik deze nu verder moet BEHANDELEN. Komen er dezen zomer nog bloemen aan? b. Verder heb ik een KAMPERFOE-LIE die flink groeit; kan ik nu de lange stengels wat inkorten? Den Haag.

Antwoord: a. Afrikaantjes, Goudsbloe-men en Papaver nudicaule kunt u als de plantjes opgekomen zijn en een paar planties opgekomen zijn en een paar blaadjes hebben, dadelijk buiten uitplan-ten in den vollen grond, waartoe u een luwen eenigszins vochtigen dag afwacht. Ook kunt u ze aanvankelijk nog in potjes in den bak opkweeken en dan later met potkluit buiten uitplanten. Hanekammen vereischen den eersten tijd nog, een cul-tuur onder glas, hetzij in potten of in den vollen grond, maar in den bak en

liefst als het kan op eenige bodemwarmte. Alle genoemde planten zullen dezen zomer zonder twijfel bloeien.

b. In geen geval! U moet ze aanbinden, des te schooner en bloeikrachtiger wordt de plant.

PRIJSCOURANTEN

J. G. Ballego, Leiden. Speciale aanbieding van decoratieve en Pioen-Dahlia's met een mooi plaatje van vier uitmuntende decoratieve Pioen-Dahlia's.

Firma J. B. L. van Lier, Utrecht. Prijscourant van Tuinbouwgereedschappen

Tuinmeubelen.

Maatschappij "Phytobie", 's-Gravenhage. Phytophiline en Vitiphiline, Circulaire no. 5: Bladluizen en hare bestrijding.

TENTOONSTELLING VAN ARTISTIEKE PLANTEN EN BLOEM-VERSIERING TE AMSTERDAM.

Deze goed voorbereide en goed geslaag-de tentoonstelling is gisteren officieel geopend. Thans moeten wij met deze enkele mededeeling volstaan; a.s. week komen we er uitvoerig op terug. De tentoonstelling duurt tot 22 Mei.

DE BETROUWBAARHEID VAN PROF. WAGNER.

Voor twee jaren werd Prof. Wagner (Darmstadt), de bekende bemestings-spe-cialiteit, door Prof. Von Soxleth (München) beschuldigd, "geen onafhanke-lijk onderzoeker geweest te zijn, terwijl zijne handelingen in meerdere richtingen voor den Landbouw en sommige takken der kunstmest-industrie nadeelig waren".
Op de aanklacht, door Wagner naar

op de aanklacht, door wag het haar aanleiding van bovenstaande ingediend, is dezer dagen vrijspraak van Soxleth gevolgd. In het gerechtelijke vonnis luidt het woordelijk: "Seine wissenschaftliche Glaubwirdigkeit hat aber durch die jetzt festgestellten Vorkommnisse einen schweren Stosz erlitten."

Wij wijzen er intusschen met nadruk op, dat dit ongunstige vonnis wèl de Wagnersche uitspraken treft, doch geenszins de waarde van kunstmest in het algemeen.

WEERVOORSPELLING.

De nieuwste theorie omtrent het ontstaan van het zingende geluid van telegraafpalen is van den Engelschen geleerde Field, n.l. dat het in verband staat met het barometrische weer. En het is niet slechts het weer van het oogenblik, dat men in de zoet-vloèiende aeolus-tonen zou kunnen herkennen. - neen, men zou, bij eenige muzikale oefening, een voorspelling kunnen geven van het weer, dat over eenige dagen pas komen moet.

Het zeer vlugge trillen van de metaal-draden, waardoor het zangerige geluid wordt voortgebracht, ontstaat door behulp en overbrenging langs de telegraafpalen, die de eigenaardige trilling van de aarde zelve overnemen. Deze zou in verband staan met de bewegingen van het oppervlak van de aarde, dezelfde die de afwijkingen van den seïsmograaf veroorzaken. Ret toekomstige weer zou men daaruit dus kunnen afleiden.

Met een geoefend oor zou men aldus aan het hooge of lage zingen der telegraafdraden het weer van morgen en overmorgen kunnen afluisteren.....?

(Alg. Hbld.)

ADVERTENTIËN.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co.. HOOGEVEEN.

bieden aan:

Stam-, Struik=, Klim- en Treurrozen

in Potten.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden.

Langstelige of gesneden Rozen. FIJN TURFSTROOISEL,

per baal f 1,50, per 10 baal f 10,-

WELCHE FIRMA

konsignirt verkauft oder vermittelt waggonweise holl. frische Erdbeeren an erfahren finanzkräftigen Firma einer Grosstadt Mitteldeutschlands.

Angebote unter A. W. 257, befördert RUDOLF MOSSE, Magdeburg.

Wij hebben in voorraad STERKE PLANTEN, geheel gereed voor perkbeplanting, welke wij aanbieden tegen onderstaande prijzen:

Enkele Reconin's

		E	inkel	e Beg	on:	ıa	S			
per	10	stuks							f	1,
n	25	27		kleuren					**	2,—
*1	50	**	, 6	**					**	3,50
22	100	**	, 6	"					22	6,
		D	ubbel	le Beg	gon	ia	's			
per	10	stuks							f	1,50
"	25		in 4	kleuren					,,	3,
77	50		,, 6	,,					"	6,
**	100	29	"6	"					22	10,
			Bego	nia C	ris	pa				
									f	1,50
per	25 9	stuks			_	_		_		3.—

Begonia Cristata

Canna's

Geheel voor den tuin gereed zijnde planten, in de allernieuwste soorten. Prijs per 10 stuks f 2,-

Dahlia's

Uitgeloopen planten, in prachtvolle kleurschakeeringen.

Bestellingen boven f 2.50 worden door ons franco naastbijzijnde spoorwegstation uitge-

Mocht bij aankomst de zending niet naar genoegen zijn, dan wordt deze gaarne door ons teruggenomen.

Ongeveer 15 Mei beginnen wij met de uit-voering van de orders en wordt vroegtijdig bestellen ten zeerste aanbevolen.

Men plante de Begonia's met een onderlingen afstand van één voet. De berekening, hoeveel stuks men voor een perk zal noodig hebben is dus uiterst eenvoudig. Geeft men ons echter de middellijnen van het perk op, dan zorgen wij voor toezending van het juiste aantal planten.

RENÉ SCHOO & Co.,

HILLEGOM.

TELEPHOON INTERC. No. 223.

en zomer-nouveautés voor costumes en blouses: Crêpe de Chine, Eolienne, Voile, Foulard, Messaline, Mousseline 120 cM. breed, van 65 cents per Meter af, in zwart, wit,

effen en gekleurd, zoo ook ge-borduurde blouses en japonnen in batist, wol, linnen en zijde.

Wij leveren uitsluitend gegarandeerd solide zijdenstoffen direct aan ; articulieren, franco vracht en rechten aan huis.

Schweizer & Co., Luzern H 42 (Zwitserland) Zijdenstoffen-Export. - Koninkl. Hofl.

Onmisbaar bij het kunstmatig broeden is onze: HYGROMETER (Vochtmeter) MITHOF, prachtig nikkel instrument, uiterst betrouwbaar, f 3.—.

A. M. M. SCHMIDT.

Instrumentmaker.

ZUTPHEN, Rozengracht 17, hoek Apenstert.

P. E. MARTIN,
TERRA COTTA FABRIEK
te zeist.
Tuinvazen, Voetstukken,
Beelden en verdere
:- Tuinsieraden. -: (76)

SALPETER

heeft de OUDSTE BRIEVEN:

heeft de ZEKERSTE WERKING:

geeft de

(700)

HOOGSTE ZUIVERE WINSTEN

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars. N.V. "DE HOOGEBERG" - Afd. TUINVERSIERING **VELSEN (HOLLAND)**

VERSCHENEN!

onze nieuwe catalogus met ruim 100 nummers Wordt op aanvrage GRATIS toegezonden.

AFRASTERINGSPALEN

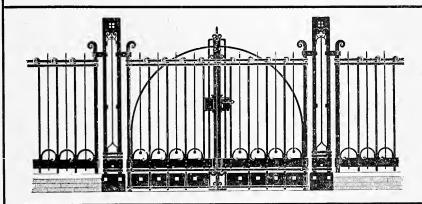
YOOR BUITENPLAATSEN, WEILANDEN, ENZ., ENZ. TENNISBANEN volgens speciaal eigen systeem.

Tuinmuren, Plantsoenbanken, Nymmer- en Grenspalen. Verschillende andere Gement-Artikelen.

N. V. Vigorose-Cement-Industrie "DE METEOOR"

te RHEDEN, 3 min. van Station de Steeg.

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN ♦ ♦ voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Pryscouranten en Gebruiksaanwyzingen kosteloos.

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING. G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn. Nieuw. Pioen Dahlia's. Nieuw. Potknollen van

Roem van Niikerk Jan Olieslagers Prinses Juliana

per stuk 30 cent.

D. HEERE Gzn. BLOEMBOLLENKWEEKER, Wiik aan Duin.

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227. Helpman bij Groningen. VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

Het adres voor het repareeren van KOFFERS en REISARTIKELEN is bij

A. PRINS & ZOON,

Nieuwe Spiegelstraat 49, Amsterdam. (82) Opgericht 1878. Telef. 8589.

KAUFFMANN,

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

JOHN JUCKEM

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN.
ALGEMEENE AANLEG
VAN TUINEN

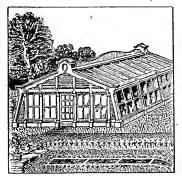
Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen.

"DE IJZERMIJN" - Delft, M. J. J. GOUDRIAAN. (101) Afd. Tuinbouwgereedschappen.

Vraagt geillustreerde Prijscourant.

DE KOFKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER en KONIJNENSPORT.

COMPLETE IJZEREN BLOEM= en VRUCHTEN= KASSEN.

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST - (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos.

(776)

TELEF. INTERC. No. 68.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting,

BUITENHAVENWEG 132 SCHIEDAM · TELEFOON № 14

FABRUR VN GESM: JZEREN HERKEN OOK & SOHEDE INSCHUITHEKKEN OOK GESCHIKT VOOR AFSLUITING VAN BALKONS & SERRES • JZEREN VERANDA'S, KUNSTSMEEDWERKEN, ALLES EERSTE KLAS WERK • TEEKENINGEN GRATIS VERROGGAMA

OVERVAPPINGEN JZERCONSTRUCTIS APRASTERINGEN VOOR TERREINEN

:: UTRECHTSCHE STOOM-, :: WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. koningsweg 56 · utrecht

BILLIJK TARIEF NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

TUINARCHITECTUUR.
Onderhoud van tuinen bij abonnement.

- B. J. MULDERS.

Padhuinung 100 dan Hand Saharaninga

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen.
TEL. SCH. 810.

INHOUD.

Sanguinaria canadensis, door v. L.

De kamertuin. Marcotteeren, door B. B.

Bloementuin. Primula Littoniana, door J. K. B.

Fruittuin.
Tusschen-cultuur, door J. C. M.

De Gentsche Tentoonstelling, II, door J. K. B.

Werk v. d. v. Week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Moestuin, door H. S.

In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Bloementuin, door v. L.

Mierenbestrijding, door W. v. Vlissingen.

Mededeelingen. Vragenbus.

(86)

Prijscouranten.

Tentoonstelling te Amsterdam.

Betrouwbaarheid van Prof. Wagner.

Weervoorspelling.

Advertentiën.

Bijblad.

Het Insectarium in Artis, I, door v. L. Vragenbus.

Advertentiën.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

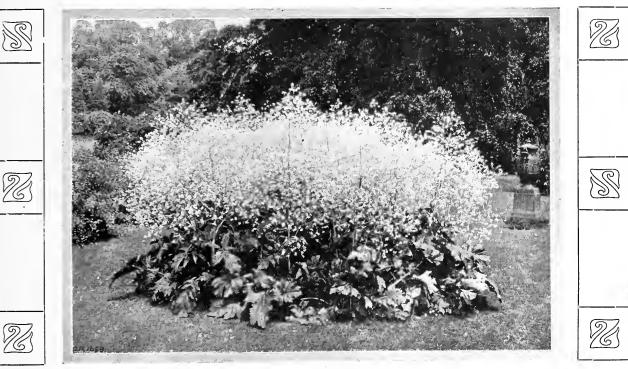
REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

CRAMBE ORIENTALIS.

Wanneer de lezer een blik op ons mooie plaatje slaat, dan denkt hij onwillekeurig aan iets nieuws, immers nooit te voren zag hij een perk met dergelijke planten. En niets zou minder waar zijn, want *Cramble orientalis* is ougeveer een eeuw in cultuur, en het mag zonder twijfel vreemd genoemd worden, dat men haar noch ziet, noch kent.

Wij hadden het vorige jaar het genoegen dit perk in vollen bloei te zien bij een van onze bezoeken aan de tuinen van naar alle kanten en dragen honderden bloemen die fraai boven de breed-ovale, diep ingesneden bladeren uitkomen. Na den bloei sterven de bloemstengels af, en aan den voet der plant komen nieuwe scheuten te voorschijn die weer zorgen voor een volgende bloemenoogst. Waaruit dus blijkt dat zij tot de overblijvende planten behoort.

Crambe orientalis, wenscht voor een goede ontwikkeling een lossen, goed bemesten boden en stelt het op prijs om,

Crambe orientalis in Kew Gardens te Londen. - (Foto: "Gardeners' Magazine".)

Kew, en kwamen in volle bewondering bij de eenvoudige plant, die, dat ziet men dadelijk aan de vier kruiswijs staande bloembladeren, behoort tot de familie der Cruciferae. De zuiver witte bloempjes verspreiden een honiggeur, wat oorzaak is dat honderden bijen en vliegen af- en aanzweven, de een om honig, de ander om stuifmeel te snoepen, en het geheel zoo levendig maken, dat men er langer blijft dan men dacht.

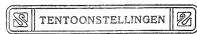
De bloemstengels worden tot 1.40 M hoog, vertakken zich sterk

wanneer de bloemstengels zich vertoonen, gegierd te worden.

Men kan haar ook van zaad opkweeken, dat men in Mei zaait, maar dan duurt't drie jaren, alvorens men bloeiende planten bezit.

Crambe cordifolia bloeide een paar jaren geleden in den hortus te Utrecht, zij doet sterk aan eerstgenoemde denken, al gelooven wij dat de bloemen niet zoo mooi wit waren.

Dat wij de heerlijke zeekool danken aan Crambe maritima weet thans bijna iedereen, J. K. B.

De Gentsche tentoonstelling.

De warme kas-planten.

Voor deze rubriek van p'anten was in het hoofdgebouw een afdeeling bestemd, die 6000 vierk. M. besloeg en waar de planten op keurige wijze waren vereenigd zoodat het een groot genot was, in dezen tropischen tuin te wandelen. Wie deze vijfjaarlyksche tentoonstellingen regelmatig bezoekt kent een groot aantal van de geëxposeerde planten, al ondergaan de inzendingen eenige veranderingen. Zonder twijfel moet men de menschen bewonderen, die deze reuzen exemp'aren van Palmen, Maranta's, Dieffenbachia's, maar weer vijf jaren bewaren, om ze dan opnieuw tentoon te stellen.

Vol bewondering hebben wij gestaan

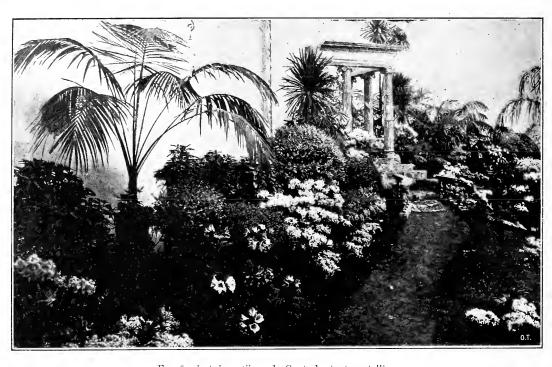
Varens te kust en te keur: een van de mooiste en netste en zuiver geëtiketteerde inzendingen was zonder twijfel van onze landgenooten de heeren Bieren Ankersmit te Melle. Zagen wij van deze heeren in de groote zaal onberispelijk gekweekte Clivia's, hier een prachtverzameling Varens, waaronder de nieuwste snufjes. Buitengewoon mooi waren Nephrolepis Rooseviltit, N. todeoides, Gymnogramme sulphurea, een van de Goudvarens, Didymochlacha lunulata, prachtexemplaar van Asplenium nidus avis enz. Ook de 25 Adiantum "Roem van Moordrecht" waren in een woord schitterend en de kleur liet niets te wenschen over. Dat zij met den eersten prijs bekroond werden verwonderde niemand.

De inzending Varens en Selaginella's van Mad. de Ghellink de Walle te Wondelgem, was ook hoogst verdienstelijk. Menige tuinbaas zal zijn hart opgehaald hebben aan de mooie schotels z.g. mossen, terwijl anderen weer genoten van

De heer Jules de Cock te Meirelbeke exposeerde hier Platyceriums, Cycadecën en een tiental Aralias, waarvan wij noteerden A. dactylifolia, A. Veitchii superba, A. sonchifolia, A. platanifolia en A. Thibautii met zeer donkergroene bla-

De heer K. C. van den Daeler te Monte-Carlo ontving den eersten prijs voor een Anthurium Moritzianum met bladeren van $1\frac{1}{2}$ M. lang, donkergroen van kleur en zoo stijf, dat het scheen alsof zij op een ijzerfabriek gemaakt waren. In een verzameling van 40 bloeiende en nietbloeiende planten zagen wij een goed bloeiende exemplaar van Erythrina cristagalli. Wij moeten met groote waardeering melding maken van de schoone inzending Phoenix Röbelenii van den heer J. P. Hartman te Gent. Dat waren juweeltjes van planten. Wij hoorden met genoegen. dat in deze Palm een levendige handel bestaat.

Columnea gloriosum is een nichtje van

Een fraaie tuinpartij op de Gentsche tentoonstelling. (Orig. foto "Onze Tuinen".) (Foto: M. v. Kreveld2Dz.)

voor de collectie van honderd Palmen in soorten en verscheidenheden. Het kunstvoorwerp hiervoor uitgeloofd werd met glans en gelukwensch der jury gewonnen door "La Société anonyme horticole gan-toise". Wanneer wij er een paar mogen noemen dan beginnen wij met de even mooie als interessante Cyrtostachys Renda met vuurroode bladstelen en stam; Co-rypha australis met een doorsnede van rypha austraus met een doorsnede van vier meter en wij weten niet hoeveel bladeren, Seaforthia elegans die op zijn acht meter hoogen stam een kroon van fraaie bladeren uitspreidde: Calamus subangularis, een plant die zich in de tropen door de boomen slingert en zich met honderden stekels vasthoudt; Kentia australis die zoo'n dichte krans van blavormt, dat men er onder kan schuilen; Ceroxylon niveum met zilver-achtige waaiervormige bladeren, Acanthorhiza aculeata, welke stam gewapend is met doornen, die eigenlijk wortels zijn. Zoo'n inzending als deze kan men eigenlijk alleen in Gent zien.

de Angiopteris australis, Cibotium regale, Dicksonii Barometz met glimmende bladeren enz.

Op zichzelf staat hier een specimenplant van Anthurium Scherzerianum grandiflorum met zestig bloemen, of, wat beter is, bloeiwijzen. Jammer dat de man die deze fraaie plant van stokjes voorzag, deze veel te lang had gelaten.

veel te lang had gelaten.
"Flandria" te Brugge etaleerde ook
een mooie collectie Palmen. Wij merkten
hierbij een Phocnix Roebelenii op met een
twee meter hooge stam.

Livistona rotundifolia was gewoon niet meer te herkennen en deed, zoo groot geworden, sterk denken aan een Livistona borbonica.

Er stond een exemplaar bij van Rhapis humilis van vier meter hoog en Kcntia Kirsteniana bezit bladeren van een Caryota.

Rood en groen gekleurde Dracaena's (Cordylines) waren er genoeg en in tal van varieteiten, die oppervlakkig o zooveel op elkander gelijken.

de bekende Gloxinia; de plant kruipt over een varenstronk en bloeit met oranjeroode bloemen, die een helm vormen waaronder de meeldraden beschutting vinden.

De rood gestreepte Heliconia illustris was ruim een meter in doorsnede en de daarbij staande Dracaena Victoria schatten wij twee meter hoog, terwijl de goudbonte bladeren over den pot hingen. De groepen Codiaeums (Crotons) ontbraken niet en mochten gezien worden, evenals de Caladiums, Anthurium Andreanum in variëteiten, en zooveel andere planten die wij niet allen kunnen noemen. Wij hebben voldoende doen uitkomen wat een weelde van planten hier aanwezig was en hoeveel hier te genieten en te leeren viel.

Als wij ons eene aanmerking mogen veroorloven dan zou het deze zijn: dat in het algemeen de nomenclatuur nogal te wenschen overliet. Menige naam was door de jury verbeterd.

De volgende week gaan wij de orchideeën bekijken. J. K. B.

Tenstoonstelling van artistieke Planten- en Bloemenversieringen te Amsterdam, 9 tot 22 Mei.

Vrijdagmiddag 9 Mei j.l. is in het feest-gebouw "Bellevue" de tentoonstelling van artistieke planten en bloemenversieringen geopend, welke door de afdeeling Amsterdam en omstreken van de Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en plantkunde gehouden wordt, ter herdensche king van haar veertigjarig bestaan.

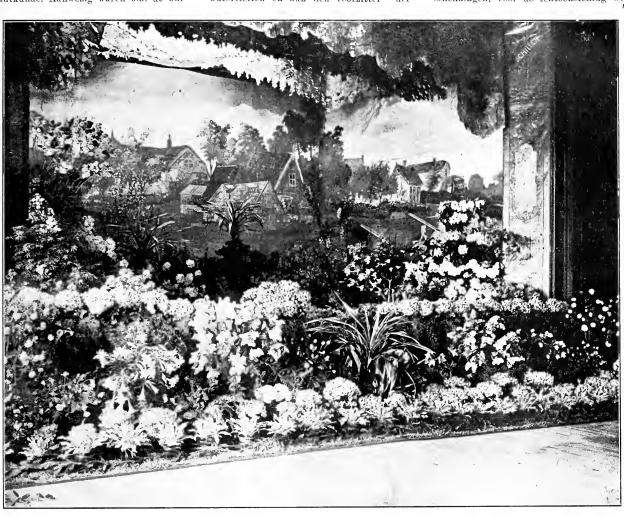
De opening geschiedde met een rede van den heer A. J. van Laren, den voorzitter van de afdeeling Amsterdam der Ned. Maatschappij voor Tninbouw en Plantkunde, Aanwezig waren o.a. de bur-

de eerste plaats den voorzitter van het Eere-Comité der tentoonstelling, jhr. dr. de eerste A. Roë 11, den burgemeester van Amsterdam, wien zoo zeide spr., de vele beslommeringen, welke een groote en drukke handelsstad als Amsterdam haren bestuurders op de schouders legt, niet hebben belet, aan de uitnoodiging, de tentoonstelling te openen, gevolg te geven, daarmede het bewijs leverend, dat het streven van de afdeeling ook bij Amsterdams eersten magistraat waardeering vindt. Spr. hoopte dat de burgemeester, in de geurende bloemenzalen den dank zou vinden van zijne feestvierende vereeniging.

Oprechten dank bracht spr. ook aan de wethouders der gemeente en andere autoriteiten en aan den voorzitter

de plicht zijn diep gevoelde erkentelijkheid uit te spreken jegens Hare Majesteit de Koningin-Moeder, do Beschermvrouwe der Maatschappij, die ook nu weer vau Hare Koninklijke belangstelling in den tuin-bouw blijk gaf, door het schenken van eene groote zilveren medaille.

Een woord van hartelijken dank ook aan fen woord van hartelijken dank ook aan de leden van het Eere-Comité, en vele tuinbouwvrienden, die op zoo vele wijzen hunne belangstelling in de onderneming toonden. Want veel belangstelling en steun mocht de Afd, ondervinden. Er werd voor belangrijke bedragen in het waarborgfonds der tentoonstelling geteekend, terwijl verscheidene gouden-, verguldzilveren-, zilveren en bronzen medailles, alsmede geldschenkingen, voor de tentoonstelling wer-

Tentoonstelling te Amsterdam — Aalsmeer. — (Orig.: foto "Onze Tuinen".)

gemeester, jhr. mr. dr. A. Röell en mevrouw Röell, de wethouders dr. Th. F A. Delprat, en mr. S. de Vries, het raadslid Ch. E. H. Boissevain als lid van het eerecomité, de heeren E. H. Krelage en C. van Lennep, respectievelijk ondervoorzitter en secretaris van den Nederlandschen Tuinbouwraad. De Commissaris der Koningin voor Noord-Holland, mr. V an Leeuwen, en de Di-resteur-Generaal van Landbouw, de heer Van Hoek, hadden bericht van verhindering gezonden

De heer Van Laren begon met dank te brengen aan allen, die de openings-plechtigheid met hun tegenwoordigheid hadden willen vereeren.

Spr. heette allen hartelijk welkom, in

Nederlandsche Maatschappij voor Tuin-bouw en Plantkunde, jhr. J. O. de Jong van Beek en Donk, voor hunne aanwezig-

van Beek en Donk, voor intime aanwezig-heid, die op hoogen prijs werd gesteld. Dank bracht spr. ook aan mevrouw Röell en met haar allen dames, die de openings-plechtigheid met hare tegenwoordigheid uister bijzetten. Zij toch zijn de natuur-lijke beschermsters der bloembindkunst. Zonder haar zou het edele bindvak niet tot zulk eene hoogte, als waarop dit thans staat, gekomen zijn. Door hare aangeboren neiging voor het schoone zijn zij de stille drijfkrachten en hebben zij mede geholpen de kunst van het arrangeeren van bloemen en planten te verheffen en brengen op het hooge peil van thans.

Ten slotte noemde spr. het een vereeren-

den beschikbaar gesteld, wat het Bestuur in staat stelde met vaste hand op het beoogde doel aan te sturen. Aan allen, die zoo hebben bijgedragen, bracht spr. zijn zeer hartelijken dank.

Bij een terugblik op de afgeloopen 40 jaren, aldus vervolgdo spr., zien wij, dat de afd. Amsterdam werd opgericht den 18en Sept. van het jaar 1873. Zij was daarmede de tweede afdeeling der nog jonge Ned. Maatschappij voor Tuinbouw- en Plantkunde, en voor onze herinnering komen de namen van velen, die veel voor de afdeeling hebben gedaan. Het eerste bestuur der afdeeling bestond uit de heeren dr. D. J. Koster, Jac. P. R. Galesloot, Johs. van den Berg, J. J. Kruseman, F. van Holkema en dr. G. J. Westerman. Sedert zijn vele besturen gekomen en gegaan en tot hen die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt jegens de afdeeling, behooren de heeren dr. G. J. Westerman, P. van der Hoeven, H. Groenewegen, C. A. ten Haaf, Joh. van den Berg en anderen. De meeste van hen zijn thans niet meer, maar hun werk zal bij de afdeeling in dankbare herinnering blijven voortleven.

Vervolgens gaf spr. een overzicht over de afgeloopen 40 jaren, welke de afd. had bestaan en zette uiteen hoe de tentoonstelling tot stand was gekomen.

De toestand van het tuinbouwbedrijf in de hoofdstad heeft zich echter in den de spr., is geslaagd, dan is dit in de allereerste plaats te danken aan de vriendschappelijke eensgezindheid en werkkracht der leden en der inzenders, wien alleen evenals den secretaris der tentoonstelling en de Regelingscommissie, een woord van warme lof toekomt, voor de moeite en zorgen die zij zich voor deze tentoonstelling hebben willen getroosten.

De tentoonstelling is het resultaat van eensgezind willen. In lange jaren was er in Amsterdam geen bloemententoonstelling van beteekenis gehouden en de energie van de Amsterdamsche bloemisten had zich al die jaren opgehoopt. Er moest ontspanning komen! Welnu, die is gekomen

is alleen mogelijk wanneer er welvaart heerscht. En voor die welvaart dient de handel onbelemmerd te blijven en zich in

vrije banen te bewegen.

Burgemeester Röell voldeed daarna aan 't verzoek om de tentoonstelling officieel te openen. Daarbij wees hij er op, dat de vele bezoekers niet zoozeer gekomen zijn om hun ooren den kost te geven als wel hun oogen, terwijl ook de reukorganen aangenaam zullen worden gestreeld. Dank bracht spr. voor het vriendelijk woord in de persoon van mevrouw Röell aan de vrouwen gewijd. Spr. denkt hierbij aan het woord, dat de vrouwen hemelsche rozen in het aardsche leven vlechten en weven.

Tentoonstelling te Amsterdam. — Inzending van de firma Joh. v. d. Berg & Zn., Boudoir voor een Bruid. — (Orig. foto: "Onze Tuinen".)

loop der jaren zeer gewijzigd. De handelskweekerijen zijn zoo goed als geheel verdwenen, terwijl daarentegen de bloembinderij sterk is toegenomen en tot een hoogen trap van ontwikkeling is gekomen. Dit leidde ten slotte tot het ontwerpen van deze tentoonstelling. De afdeeling wil daarmede het publiek laten zien wat er op het gebied van de binderij en van bloemenen plantenversieringen is bereikt en tevens er naar streven, zoo mogelijk, nieuwe banen te openen en nieuwe motieven te vinden voor versieringen met bloemen en planten. Bij het bindvak toch gaan natuur en kunst hand aan hand en deze beide zijn van mogelijkheden onuitputtelijk.

En als de tentoonstelling, aldus vervolg-

in den vorm van deze tentoonstelling en deze tentoonstelling kan als maatstaf dienen voor het willen en kunnen der Amsterdamsche bloemisten.

Jhr. J. O. de Jong van Beek en Donk, voorzitter der Nederlandsche Maatschappij van Tuinbouw en Plantkunde, nam hierna het woord. Hij wenschte in het bijzonder den nadruk te leggen op het vele, door de afdeeling gedaan ten bate van het tuinbouwonderwijs. Ook op tentoonstellingsgebied heeft de afdeeling zich reeds vele jaren geleden geweerd. Nog geen drie jaar na hare oprichting, in 1876, hield de afdeeling een tentoonstelling aan het Tolhuis.

Een tentoonstelling als deze, aldus spr.,

Hulde bracht spr. ten slotte onder applaus aan het wakkere bestuur der afdeeling.

De burgemeester eindigde met de beste wenschen voor het bestuur en voor het welslagen der tentoonstelling. (Applaus en fanfares.)

Na de openingsplechtigheid bezichtigden de aanwezigen de tentoonstelling.

De Tentoonstelling.

T.

De Bloemententoonstelling, welke van 9 tot 22 Mei door de Afdeeling Amsterdam van de Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde in het feestgebouw "Bellevue" gehouden wordt,

is in de eerste plaats een decoratieve tentoonstelling en wijkt in menig opzicht van vroeger gehouden bloemen-tentoonstellin-gen af. Waar eertijds voornamelijk werd gekampt om prijzen voor de beste en schoonst gekweekte planten, daar staan hier op den voorgrond het arrangement, de groepeering van planten en bloemen voor verschillende doeleinden.

Evenwel, de eisch van goedgekweek-te planten is hierbij niet naar achteren gedrongen; integendeel, voor plantendecoslechts onberispelijk gecultiveerde planten te gebruiken, het beste wat door kweek-kunst te verkrijgen is. Op deze tentoonstelling gaan dan ook kweekkunst en ver sieringskunst hand aan hand, want het beste wat de cultuur vermag te geven, is hier bijeengebracht en op werkelijk ar-tistieke wijze tot schoone decoraties verwerkt.

Dit gewijzigde karakter van exposeeren heeft duidelijk zijn stempel op deze ten-toonstelling gedrukt. Het is er minder stijf dan op vroegere bloemententoonstellingen, waar de planten, naar soort, grootte kleur en variëteit, op ronde of ovale perken en vakken stonden uitgestald; het geheel is losser, wee'deriger; overal ziet men bloemen en planten in rijke kleurenharmonie en op smaakvolle wijze gegroepeerd, al zijn er ook groepen die volgens de oudere opvatringen zijn samengesteld.

Zoodra men de vestibule van "Bellevue" aan de Leidschekade binnenkomt, wordt men verwelkomd door een inderdaad decoratieve versiering van pa'men en fijne bloemen, waaraan zich de trapversiering en de versiering van de feestzaal, rechts van de trap, aansluit. Deze geheele versiering, die uitmunt door elegance en fijne afwerking, is aangebracht door de N. V. "Corona", alhier.

Zoodra men deze joyeuse entrée door

is, komt men in de groote zaal, die schit-tert van kleuren. In het midden prijkt een inzending prachtig bloeiende rose
Begonia's van den heer D. Baardse
Czn. te Aalsmeer. Deze onberispelijk gekweekte planten zijn op zeer bijzondere
wijze gegroepeerd om een soort van
"Laube", waartegen Asparagusranken
mahoog klimmen en waartusschen de rose omhoog klimmen en waartusschen de rose Begonia's op verschillende hoogte zijn opgehangen of geplaatst op latwerk en tot op den grond neerdalend Voor de zooop den grond neerdalend Voor de zoo-veelste maal toont hiermede de Begonia Gloire de Lorraine welk een prachtige versieringsplant ze is.

Links van deze inzending bevindt zich de inzending van de firma H P. van Frankenhuysen & Zoon te Amsterdam. Het geheel stelt voor een "zo-mersche dag". Slanke palmen en botte Acers vormen met hun wuivende veeren den achtergrond, die verder afgewerkt is door geschilderde paneelen, voorstellende groote boomen in vollen bladerdos. Prachtige rose Hortensia's, Begonia's en andere bloemen brengen den zomer in deze keurig aangelegde groep, waartusschen dames staan, door de eerste firma's gekleed en

met hoeden getooid. Maar reeds trekt ons weer een ander tafereel, het bloemendorp Aalsmeer, een collectieve inzending van Aalsmeersche kweekers. Wat al bloemen, en hoe keurig gekweekt! Het arrangement is pakkend. Op den achtergrond ziet men geschilderd het dorp Aalsmeer, met de sloot langs de kleine huizen, die over planken verbinding hebben met den weg. En tegen de huisjes de typische bloemkasjes, weergevend hoe Aalsmeer is begonnen en op vele gedeelten nog is. Deze inzending is een glanspunt der tentoonstelling en doet Aalsmeer, evenals den samensteller van de groep, den heer J. C. Mensing, alle eer aan.

De heer H. C. van Dalen te Amsterdam zond in een prachtige groep van heerlijk bloeiende planten tot een compact en

kleurig geheel gearrangeerd. Vlak daarnaast staat een keurig afgewerkte groep van den heer J. H. Kauffmann te Amsterdam, bestaande uit witte Lelies en vorstelijke Palmen op een donzig bed van voorjaarsbloemen. Tegenover deze inzending staat een andere van dezelfde firma, maar samengesteld uit geheel ander firma, maar samengescent in gester assemateriaal. 't Zijn hier Araucaria's (Sierdennetjes), die met kleurige bloeiende Calceolaria's tot een opvallende decoratie ziju verwerkt.

In deza zaal verdienen voorts vermelding de hooge, forscho, met bloemen opgewerkte palmengroepen van den heer van der Schaft Jr., alhier, alsmede de kleurige Cineraria-groepen, behoorende tot de inzending van den heer A. Maarse Aalsmeer, en de werkelijk keurige en

te Aatsmeer, en de werkenja keurige en artistiek opgevatte spiegelversiering van den heer J. Hanson te Amsterdam.
We dalen nu een paar treden af, naar de aangrenzende zaal, waarin voorkomen de geheel naar de eischen des tijds inge-

dendrons en Azalea's, een overweldigend kleurige, rijke bloemengroep, waaruit de tonen der muziek den bezoeker tegenklinken; het is het concert in het park, welk nummer van het programma zeker een der groote aantrekkelijkheden der tentoonstel-

De wintertuin, keurig ingericht door de firma L. P. H. de Ridder en Zoon, Koningsplein alhier, is versierd door de firma J. H. Kauffmann, Amsterdam. 't Zijn hier voornamelijk elegante palmen en keurige bloemen die het geheel bizonder aantrekkelijk maken.

Ook de groep Aronskelken van de firma H. Schoenmaker en Co. te Gouda mag gezien worden en maakt daar bij het vijvertje een goed effect.

In de derde zaal trekt dadelijk de aandacht een Japansch Landschap, samenge-steld en geëxposeerd door den heer D. S. J. Admiraal te Amsterdam. Aan deze inzending is bizondero zorg besteed. Hier staan in bonte verscheidenheid vele verschillendo soorten van Japansche gewassen, tegen een geschilderden achtergrond, voorstellende een Japansch landschap.

Tentoonstelling te Amsterdam. — Receptiekamer. Inzending van de firma W. J. Bakker en Zn. — (Orig. foto: "Onze Tuinen".)

en met planten en bloemen versierde Bruidskamers, als slaapkamer voor een bruid, boudoir voor een bruid, eetkamer met bruidstafel, receptiekamer voor bruidspaar; voorts een feestelijk versierde huiskamer met ontbijttafel, een wintertuin en een bloemenpark waarin concert gegeven wordt.

Het midden der zaal wordt ingenomen door een verdienstelijke fonteinversiering van den heer Jac. J. Kriest, alhier, die met allerlei moeras- en waterplanten, bloeiende oever- en voorjaarsplanten, een losse, natuurlijke en zeer bekoorlijke groepeering heeft weten samen te stellen, die het oog boeit en aangenaam aandoet. Bloeiende Lisschen en Spiraea's steken haar sierlijke bloemen boven het groen der omgeving uit. Groote plekken Vergeet-me-nieten, Aubrietia's, Lelietjes der Dalen en Saxifraga's naderen de oever!ijn van het waterbassin of dringen zich over de boorden in het heldere nat. De springende fontein, waarvan net water neerklatert in den met visschen bewoonden plas, zet het geheel nog meer aantrekke-

lijkheid en leven bij. De firma P. van Noordt & Zonen te Boskoop bracht rijkbloeiende Rhodo-

Het is een genoegen hier de verschillende fraaie en merkwaardige Japansche gewassen op te merken, als Japansche dwergboempjes, zeldzame Coniferen, waaronder een zeer fraaie Cryptomeria met monstrueus verbreede takken, zoogenaamde fasciaties. Dan zijn er opmerkelijke Bam-boesoorten, Dwerg-Acers, Blauwe Regen, enz. Deze gewassen, oordeelkundig gegroepeerd, in vereeniging met de karakteristieke Japansche lantaarns, welke welwillend door Brouwers Aardewerkfabriek
,,Vredelust" to Leiderdorp werden beschikbaar gesteld, vormen een hoogst interessante inzending, welke algemeene aandacht trekt.

De restauratiezaal is keurig gedeco-reerd. Te midden van bloemen, groen en guirlandes, smaakvol door de N. V. "Rozenoord" aangebracht, vinden de bezoekers een aardig zitje.

En in den tuin heeft de Amsterdamsche Vereeniging van patroons in het Tuin-bouwvak haar beste beentje voorgezet en het kale grintterrein in een prachtigen, keurig beplanten bloementuin herschapen. Die joviale medewerking wordt door de Afd. op hoogen prijs gesteld. We willen thans de interieurs bespreken,

die zeker een der glanspunten der tentoonstelling mogen heeten. 't Ziet er alles even voornaam uit. In de zaal, grenzende aan de hoofdzaal, zien we o.a. een receptiekamer voor een bruidspaar, die is versierd door de firma W. J. Bakker & Zoon, alhier. Welk een smaakvolle canapeeversiering en hoe goed doen die witte

leliën het tegen den wand! Flowershop "Ivy" zorgde voor de versiering van de eetkamer met bruidstafel. Een weelde van kostbare Odontoglossums schittert tusschen de glazen en het vaat-werk van de feesttafel, en in het vertrek zijn in de hoeken en op het buffet gracieuse witte bloemversieringen aangebracht.

Even fijn is de keurige inrichting van het bruidsboudoir, versierd door de firma Joh. van den Berg & Zoon te Amsterdam. Sierlijke guirlanden van groen en oranjebloesem zijn tegen de wanden aangebracht, en kostbare rozen en orchidecenbouquetten versieren de verschillende meubelen.

Maar ook die huiskamer met ontbijttafel met het motto "Moeder is jarig is alleraardigst en van versiering prachtig

Maar ook die heeren- of rookkamer van den heer G. J. Besseling te Arnhem mag gezien worden; mevrouw Röell, die gisteren vol belangstelling de tentoonstelling bewonderde, herinnerde zich dezen knappen Arnhemschen bloemendecorateur dadelijk. Ook zijn inzending maakt onder die andere van Amsterdamsche en andere bloemisten een uitstekend effect.

Zoo komen we ten slotte aan de stemmingsvolle, min of meer tot stilte stemmende inzending van den heer J. H. T. de Roos Hzn. te Amsterdam, die een rouwkamer inrichtte. Een forsch wit bloemenkruis, omfloersd met krip, staat er, met witte kaarsen en blankbloemige kran-sen en grafstukken. 't Is een eenigszins somber geheel; de versiering is geheel in toon gehouden met de bedoeling van dit interieur, en is op waarlijk kunstvolle wijze uitgevoerd. Hier wordt gedemon-streerd hoe de bloemen de vrienden der menschen zijn en hen vergezellen bij vreugde en droefheid.

Wat er op het gebied van bloemwerken op dezen tentoonstelling te zien is, mag

Tentoonstelling te Amsterdam. - Feestzaal-Decoratie. Inzending v. d. N. V. "Corona", Amsterdam. — (Orig. foto: "Onze Tuinen".)

en smaakvol. Deze kamer werd versierd door den heer J. G. Ballego te Leiden.

De heer L. van West alhier, verzorgde de slaapkamer van een bruid, en het mag gezegd worden, hij slaagde daarin uitnemend en wel voornamelijk met de eenvoudigste bloemen, zuiver-witte, dubbele madeliefjes, aangebracht in snoezige kleine mandjes en beeldige jardinières. Ook andere witte bloemen versierden deze inderdaad van opvatting fijne inzending.

Dan gaan we naar zaal 3 en zien daar een versierd kantoor van de Levensverze-kering-Maatschappij "New-York", waar-van de versiering is uitgevoerd door den heer L. Ploos van Amstel, alhier. Deze fijne en passende versiering maakt ook een bijzonder aangenamen indruk.

Niet minder van afwerking en uit-muntend door kostbare orchideeën is de door de firma Gerritsen & Valeton te Nijmegen, uitgevoerde versiering van de kamer voor een jubileerend musicus, acteur of actrice. Een harp met orchideeën, een rood belinten lauwerkrans en andere fraaie met bloemen versierde voorwerpen, geven karaktervol de bestemming van dit vertrek aan.

mede tot het beste en nieuwste gerekend worden van wat daarvan tot nu toe op tentoonstellingen is te zien geweest. De binders hebben zichzelf overtroffen in het voortbrengen van smaakvolle en kunstvolle bloemencomposities.

Het bloemenmagazijn ,,Iris'' alhier zond in een keurig balbouquet met ochideeën; "Flowershop Ivy" en de heer L. van West exposeerden een volledig bruidsgarnituur, bestaande uit een bruidsbouquet, coiffurebouquet, corsagebouquet en japongarneering, met twee daarbij passende bruidsdamesbouquetten. Zulke fijne bloemen en bouquetten geven zeker een denk-beeld van de kunst en den smaak der tegenwoordige bloembinders.

Van den heer L. van West zien we

nog een fraaie, smaakvol met bloemen versierde mandewerkvaas, een goed afgewerkten grafkrans en een vruchtenmand, alle

goed van materiaal en afwerking.

Heel goed zijn ook de mandewerkvaas
van de N. V. "Lilyshop" en de bloemenmand van het bloemenmagazijn "Iris", beide alhier.

Niet minder verdienstelijk zijn de inzendingen van den heer J. H. Toorenb u r g te Amsterdam, die een keurige bloemenmand en fantasiebloemstuk inzond, die algemeen de aandacht trokken. Vermelding verdient, dat deze inzender zijn bloemen zonder ijzerdraad verwerkt had, wat zijn composities los en natuurlijk maakte.

Bloemenmanden zagen we voorts van "Rozenoord" alhier, zooals we van deze firma gewend zijn; uitstekend werk! Ook de heer J. H. T. de Roos Hzn. kwam uitmuntend voor den dag en zijn bloemwerken trokken algemeen bewonderende belangstelling. Deze kranige binder heeft op deze tentoonstelling zijn best gedaan en wat hij zond was alles eerste-klas bloemwerk. De reusachtige lauwerkrans met breed oranjelint, welken hij zond, kwam in concurrentie met dien van de firma H. P. van Frankenhuysen & Zoon, die even prachtig was, en zinnebeeldiger van opvatting. De jury wist er geen raad op, want beide waren even goed en even fraai van afwerking, zoodat zij beiden een eer-

be firma D. Trim p had een aardige inzending, voorstellende een bouquet van 40 jaar terug, en een zooals die thans wordt gemaakt; zijn modern leliënbouquet was best, evenals zijn andere bloem-

verken.

Lauwerkransen waren er voorts nog van "Flowershop Ivy", en de N. V. "Lilyshop", die beide zeer goed waren van opvatting en uitvoering, evenals de graf-kransen van de firma's De Roos, Bloemen-magazijn "Iris", "Flowershop Ivy" en L. van West.

van West.
Vermelding verdienen nog het graf-bouquet en grafbloemstuk van bloemen-magazijn "Iris", de heerlijke vruchtennan-den van "Flowershop Ivy", L. van West en Bloemenmagazijn "Iris", die er alle niet alleen fraai van bloemen, maar ook zoo smakelijk uitzagen.

We besluiten dit artikel met een overzicht van de inzendingen buiten gramma, zooals de fraaie versieringsgroep van de heeren P. Sweers & Zoon alhier, de nette, met geel satijn en bloemen versierden stand van Onze Tuinen, die haro zes keurige gebonden jaargangen exposeert in een omlijsting van fraaie exposeert in een omijsting van haate foto's en keurige platen; de prachtige inmendingen van vazen, jardinieres enz. van
hoolen en Kroon, alhier; de inzenting van afbeeldingen van bloemen en planten in driekeurendruk van den heer S. Bakker Jzn. te Koog-Zaandijk, die op dit gebied zijn uitstekenden naam bevestigt; de prachtige Cineraria's van den heer A. Maarse Cz. te Aalsmeer; het tuinontwerp in relief van de Vereeniging van Oud-leerlingen der tuinbouwcursussen te Amsterdam en photographieën van den heer M. H. Laddé, alhier. Hiermede is het voornaamste genoemd

en sluiten wij ons overzicht om later terug te komen op wat bijzondere bespreking verdient uit een oogpunt van oorspronkelijk arrangement en versieringskunst.

Tulpenbollen als veevoeder.

De landbouwer en veehouder D. R., te Noordwijk, heeft onlangs gekocht 100 mud tulpenbollen (La Reine), gemiddeld voor 65 cents per H.L.

En wat doet hij daarmee? — vraagt de ,,Tel.''

Hij voert ze aan zijn koeien, en die zijn er zoo op verlekkerd, dat ze er hooi en zelfs lijnkoeken voor laten staan! En D. R. kan het in zijn melkemmer

goed zien, dat tulpenbollen een best voeder is: meer melk krijgt hij en ze is ook vetter en dikker.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Cymbidiums.

Het geslacht Cymbidium komen wij in onze Orchideeënkassen nogal eens tegen en dat is heel begrijpelijk wanneer wij weten, dat velen zeer mooie bloemen, wij willen nu niet dadelijk zeggen: snijbloemen leveren! Wij denken aan de soorten Cymbidium Lowianum, C. eburneum, C. erythrostylum, C. giganteum; en aan de hybriden: C. Winnianum, Ballianum, Holfordianum, Lady Colman en audere.

Cymbidiums houden er niet van telkens in haar groei gestoord te worden en wij gaan dus niet tot verplanting over, voordat het zeer noodig is. Bezitten wij zulke exemplaren, welnu, dan is voor hun de tijd aangebroken verplaut te worden.

Het zijn krachtig groeiende Orchideeën, die wij, aan het verplanten zijnde, gerust een flinke pot kunnen geven, zoodat ze eenige jaren rustig kunnen blijven staan. Het gebeurt dat de plant zeer vast in den pot zit, het beste is dan deze stuk te slaan, anders verspelen wij te veel wortels. Al de compost die wij tusschen de wortels weg kunnen pikken, vervangen wij door nieuwe. Wij zorgen er voor dat de potten goed gedraineerd worden met schoone potscherven en voor compost kunnen wij gebruiken 2/3 graszoden- en 1/3 varenwortelgrond, met een handvol Sphagnum, kleine stukjes potscherven en zand. Een en ander wordt goed gemengd en eerst gebruikt nadat het op tempera-tuur is. De compost wordt stevig om de planten aangebracht en zorg er voor dat de voet van die plant twee centimeter onder den rand van de pot komt.

Specimenplanten, die een kaal midden hebben gekregen, worden uit elkaar gehaald en de stukken afzonderlijk opgepot, om later weer bijeengevoegd te worden

om later weer bijeengevoegd te worden.

Cymibidium insigne, C. Sanderi n C.

Hookerianum kunnen nu ook olant
worden en wij doen dat op dezelta wijze
als boven is omschreven, alleen gas uiken
wij niet dezelfde compost. Bij deas soorten nemen wij 2/3 varenwortel- en 1/3 graszedengrand en de toeties

zodengrond en de toetjes.

Bovengenoemde Oncidiums groeien in de Odontoglossumkas. Dat de verplante exemplaren in 't bijzonder geschermd moeten worden, zal men begrijpen, terwijl men voorloopig spaarzaam met het water is. De atmospheer moet goed vochtig gehouden worden en de ruimten tusschen de planten maakt men dan ook eenige malen per dag vochtig. De planten zijn gaarne een paar malen per dag be-

spoten.

De exemplaren die geen operatie hebben ondergaan kunnen veel water hebben, terwijl de bladeren herhaaldelijk gewasschen moeten worden, omdat die nogal eens aangevallen worden door een schildluis.

Cymbidium tigrinum en C. Devonianum kweekt men het best in lage pannen en krijgen een plaats in de gematigde kas, kort bij het glas. Ook zaailingen hooren hier thuis; deze geeft men nu en dan frissche compost en men houdt ze aan den groei, totdat zij de eerste bloemen vertoonen.

J. K. B.

In den Fruittuin.

Perengalmijt. — Perenrouwmug. — Takafsteker. — Bladluizen. — Bessenbladrups. — Amerikaansche Kruisbessenmeeldauw.

Ten spijt van de vele alarmeerende berichten over mislukkig van den oogst, ten gevolge van koude nachten en schrale winden, kan met genoegen, althans zoover

onze waarnemingen gaau, geconstateerd worden, dat het nogal meevallen zal. Ten gevolge van het zeldzame Aprilweder zijn de jonge vruchties al vrij groot.

de jonge vruchtjes al vrij groot. De vijanden zitten echter ook niet stil en dwingen ons tot geregeld toezicht en een onafgebroken strijd. Bij de pereboomen zien we dat sommige scheuteu geheel van de normale kleur afwijken; toen ze uit den knop kwamen, waren ze reeds min or meer rood, wat veroorzaakt wordt door kleine opzwellingen, evenwijdig geplaatst aan den hoofdnerf van het blad. Dit een en ander wordt veroorzaakt door microscopisch kleine mijten, welke in den knop overwinterden, nu als 't ware met den scheut meegroeien en slechts wachten tot de jonge scheut zelve knoppen gevormd heeft, om daarin opnieuw den winter door te brengen. Dat een volgende generatie alweer talrijker is dan een voorgaande en daardoor in staat is meerdere knoppen tot verblijfplaats te bestemmeu, heett ten gevolge dat zonder ingrijpen onzerzijds de kwaal zich steeds uitbreidt. Door afplukken en verbranden uer aangestoken bladeren kan de bestrijding geschieden.

Bij overigens krachtige boomen met weinig aangetaste scheuten kan nu al met het wegnemen worden begonnen. Bij zwakkere boomeu wachten we uog wat, het wegnemen der bladeren zou den groei onderbreken en zou dit misschien erger kunneu wezen dan de kwaal zeive. Om denzelfden reden nemen we bij sterk aangetaste boomen niet alles op eeumaal weg.

Bij de verdere inspectie zien we soms, dat enkele vruchtjes reeds verbazend met de omgevende in grootte verschillen en dat ze een afwijkenden ronden vorm hebben gekregen. Deze opzwelling en afwij-king wordt veroorzaakt door de perenrouwmug, welke op meesterlijke wijze in het pasgevormde vruchtje een eitje weet te depoueeren, waaruit een vette, groen-glimmeude made voort komt, welke de Jonge vruchtjes inwendig vernielt. Deze zwellen daardoor bovenmatig op, maar vallen na slechts korten tijd met den verwekker van die opzwelling op den groud, waardoor aan den bewerker van kwaal de gelegenheid wordt gegeven in den grond te kruipen, om te verpoppen. In een vroegeren jaargang gaven we er een afbeelding van. Elk vruchtje van afwijkenden vorm wordt afgeplukt en met haar levenden inhoud onschadelijk maakt.

Verder kan het gebeuren dat we aan de topeinden der jonge scheuten ander onraad ontdekken. Enkele bladen zijn half doorgesuedeu en in elkander gerold, deze bevatten de oorzaak van dit verschijnsel. Met een lichten vingerdruk is zoo'n vernieler onschadelijk gemaakt en wordt hem belet voor nageslacht te zorgen.

Einde dezer en begin volgende maand kan de takafsteker heel wat jonge scheuten vernielen en vooral in de pas veredelde boompjes schade aanbrengen. Een verdord of half verdord topeinde van een scheut wijst op zijn aanwezigheid; dat bij ontdekking zijn vonnis geveld is, behoeft zeker niet afzonderlijk vermeld te worden.

Bij de eerste verschijning van bladluizen nemen we onmiddellijk onze maatregelen. Een flinke waterstraal kan reeds aardig helpen, wat aftreksel van tabak in water opgelost of tabaksstof over de aangetaste bladeren uitgestrooid, is doodend voor de luizen. We wachten met het bestrijden van luizen in geen geval tot de

bladeren waarop ze voorkomen, ten gevolge van het zuigen dat ze aan die bladeren doen, zijn omgekruld, de luizen zijn dau bijna niet meer te bereiken.

Zien we aan onze perzikboomen bladeren wetke ongewoon opzwellen, van kleur veranderen en veeltijds bovendien nog met bladlurzen bezet zijn, dan ook die zorgvuldig atgeplukt en verbrand. 't ls de krulziekte, ook wel de klok genaamd, veroorzaakt door een zwam, die deze onoogelijke, zeer schauelijke veel verbreide opzweilingen te voorsenijn roept.

Zijn we tot heden iu onze kruisbessen bevrijd gebleven van de bessenbladrups, dan ontheit dit ons met van een geregeide inspectie, want ze kunnen nog komen. Bij het minste spoor van aanwezigheid van deze zeer schadelijke veelvraten bestuiven we de struiken door middel van een zwavelblaasbalg met Amerikaansch insektenpoeder. Bij zoo'n enkel boompje kan geregeid afzoeken worden toegepast.

Tengevolgen van de koude in het begin van deze maand zal de Amerikaansche kruisbessemeeldauw zich waarschijnlijk iets later doen zien. Dat ze echter, vooral daar, waar ze vroeger reeds optrad, komen zal is aan geen twijfel ondernewig. Men geve dus acht, of er aan de topeinden van de jonge scheuten geen eigenaardige vergroeing der jonge bladeren ontstaat, welke afwiking (ook die der scheuten) gepaard gaat met een eigenaardig wit overtreksel der aangetaste deelen, gevolgd door een koffiekleurige vrij dikke viltiaag op de scheuten en bij vroeg optreden der kwaal ook op de vruchten. Direct afsnijden van de aangetaste deelen, gevolgd door verbranding, kan de kwaal beperken. Zooergens dan is hier directe hulp dubbele hulp.

Uit Duitschland komt bericht dat door de Fomologische Vereeniging aldaar te Eisenach een sproeumiddel wordt in den handel gebracht, dat volgens opgave afdoend weren moet. Proefflesschen van 5 K.G. met inbegrip van de verpakking kosten 2.70 Mark. Of dit middel werkelijk aan de verwachting zal beantwoorden dient te worden afgewacht. Van het Zeeuwsche middel hoorden we in den laatsten tijd niets.

J. C. M.

In den Moestuin.

Augurken. — Komkommers. — Postelein. — Tomaten. — Zomerandijvie. — Brocoli. — Boerenkool. — Koolrapen.

De tweede helft van Mei is voor het zaaien van Augurken en komkommers de tijd. Het mag wel eens gelukken deze groenten met succes vroeger uit te zaaien; maar vaker zal men blootstaan aan mislukking. Veel ligt natuurlijk ook aan de gekozen standplaats. Heeft men bijv. gelegenheid om deze gewassen op een helling te telen, die naar het Zuiden gekeerd is, dan kau er vroeger mee worden begonnen. Ook maakt men gebruik van de beschutting, die erwien of peulen opleveren, om de zuidzijde van deze groenten de augurken uit te planten, zooals dit steeds geschiedt in Roelof-Arendsveen. Men moet echter niet vergeten, dat men daar de beschikking heeft over een grondsoort, waarop de planten direct aanslaan. Probeert men hetzelfde op een meer zandigen bodem, dan mislukt de zaak gewoonlijk.

Zullen augurken en komkommers flink groeien, dan moet overvloed van voedsel in den bodem aanwezig zijn, want de geaardheid van dit gewas is, om snel te groeien en dus moet de voedselvoorraad maar zoo voor het grijpen liggen. Een andere groeivoorwaarde is water, want deze planten hebben voor haar vorming veel vocht noodig, maar niet minder veel verliezen ze door verdamping. Men moet niet vergeten, dat één plant eeu groote uitgstrektheid vormt en al het noodige water moet toch maar langs een betrekkelijk dunnen stengel passeeren.

Een particulier heeft gewoonlijk weinig

Een particulier heeft gewoonlijk weing aan het uitplanten van augurken en komkommers, om daardoor vroeger te zijn dan anders. Voor hem is het 't best de gewone vollegrondssoorten maar direct ter plaatse te zaaien. Men zaait de komkommers en augurken meer midden op het bed van omstreeks één Meter breedte en legt op 50 c.M. onderlingen afstand in putjes van 5 c.M. diepte een vijftal zaden.

Komt het zaad op, dan laat men steeds twee plantjes doorgroeien en indieu de groei niet te wenschen overlaat, wordt er nog meer gedund. Men heeft verder weinig aan de cultuur te doen dan schoonhouden en de scheuten wat helpen zich gelijkmatig over het bed te verdeelen. Goed is het wat vloeimest te geven of chilisalpeter te strooien. Wat ten slotte over het pad groeit wordt weggesneden, want treedt men op de stengels, dan geven ze althans bij de komkommers bittere vruchten.

Daar de augurken en komkomuers eerst laat in den zomer veel ruimte behoeven, zijn ze zeer geschikt om ze in combinatieteelten op te nemen. Zooals reeds is aangegeven met erwten, of bijv. met vroege aardappelen. Bij augurken geeft men de voorkeur meestal aan de scherpe augurk, waarvan het zaad tweemaal zoo duur is als van de gladde augurk. Geschikte komkommersoorten zijn: gele tros, de Amsterdamsche, enz. De Japansche klimkomkommer valt niet mee.

Verder zaait men thans met succes buiten de *postclein*. Men heeft groene en gele. De eerste is sterker dan de laatste. De laatste is beter voor den inmaak, die met postelein heel gemakkelijk plaats heeft, zelfs zonder sterilisatie op de gewone wijze. Voor postelein is sterilisatie gewoonlijk uogal noodig, want vaak oogst men van deze groente op eenmaal te veel en wordt ze iets te groot, dan voldoet ze niet meer op tafel, vandaar dat men meermalen geuoodzaakt is ze in te maken. Dit gaat heel goed in gewone wijnflesschen, die vooraf worden gezwaveld. De postelein wordt eventjes gekookt en daarna in de flesschen gedaan, die gesloten worden door een laagje rundvet in den hals te gieten en daarna te kurken. Het vet sluit uitstekend af. Postelein wordt gezaaid op een vruchtbaar zeer fijn geharkt bed. Het zaad wordt breedwerpig uitgestrooid en over één vierk. Meter verdeelt men 5 gram zaad. Vertrouwt men zich nog slecht in het breedwerpig zaaien, dan maakt men met krijtwit het zaad eerst wit, door het er mede te schudden. Nu ziet men, waar de korreltjes terecht komen en of ze regelmatig over het bed zijn verdeeld.

Wanneer men zaait moet men niet te dicht de hand boven het bed bewegen, hoe hooger men boven het bed blijft, des te beter verspreiden zich de zaden, alleen heeft men rekening te houden met den wind en daarom kan men weer niet te hoog blijven.

Is de postelein gezaaid, dan wordt de hark losjes over het bed bewogen en het zaad daarna met een plakker, dat is een horizontale plank met vertikalen steel, flink aangedrukt. Nu legt men natte zakken op het bed en zorgt, dat deze vochtig blijven. Bij warm weder ziet men reeds na een drietal dagen onder de zakken een rooden gloed, dat zijn de kiempjes. De zakken worden nu weggenomen, want an-

ders zouden de plantjes er in opgroeien en bij het wegnemen ervan zouden deze tegelijk meegenomen worden.

Verder kwam thans de vooraf opgekweekte tomaten naar buiten en worden ter plaatse gezet. Men kiest daarvoor een warme plaats. Hier en daar zal men er wel eerder mee kunnen beginnen, in 't algemeen doet men echter beter er mede te wachten tot half Mei. In den aanvang laat men de planten, die een onderlingen afstand van ongeveer 50 c.M. krijgen, maar doorgroeien; daarna bindt men echter één scheut van een loodrecht ge-plaatsten stok op en verwijdert de andere, wat men trouw volhoudt. De tomaat vormt beurtelings eenige bladeren en dan een bloemstengel. Uit de oksels der bladeren komen weer nieuwe scheuten, die verwijderd worden, ook de bladeren worden ingekort. Men laat de planten ongeveer een Meter hoog worden en blijft daarna steeds verwijderen wat meer zich vormt dan vruchten. Te veel vrucht moet men ook al niet van één plant willen oogsten, want dan krijgt men ze niet rijp. Het geeft niet veel meer thans nog soorten te noemen, want de planten moeten reeds lang van te voren zijn opge-kweekt. Voor buiten neemt men wel Perfection en Deensche export.

Thans wordt er zomerandijvie uitgeplant; men moet er voor zorgen, dat deze ongestoord kan groeien, anders schiet ze, daarom slechts dan ze verplanten, als met redelijkheid verwacht kan worden, dat de planten direct zullen aanslaan en gaan groeien.

Verder knolselderij, bleekselderij en prei. Met de laatste kan nog worden gewacht en zullen we daarom er een vol-

gende keer over schrijven.

Brocoli, Boerenkool en koolrapen worden gezaaid, benevens spruitkool voor de tweede maal. De grond wordt voortdurend los gehouden om overtollige waterverdamping te voorkomen. Het water in den bodem komt nu te pas. Vlijtig wordt onkruid verwijderd, dit mag nooit macht krijgen en van het gezaaide wordt steeds zooveel uitgedund, dat het overblijvende voldoende standplaats bezit.

H. S.

In Kassen en Bakken.

Ledige bakken vullen. — Cacteëen, etc. — Oranjerie en koude kas vullen.

Is het weer goed, dan komen tegen het laatst vau Mei alle planten op de perken en de bakken ledig. Verschillende planten staan echter al weer te wachten om de vrijgekomen plaats in te nemen, zooals laat aan den groei gebrachte Knolbegonia's, zaailing-Gloxinia's, etc., of deze moeten reeds weer ruimer gezet worden. Ook Primula obconica en P. sinensis vragen hier een plaats om verder opgekweekt te worden.

Zoo is nu ook de tijd gekomen om de de Cacteëen en andere woestijnbewoners buiten de kas te brengen, daar de Phyblocactussen en anderen nu nagenoeg uitgebloeid zijn. Cactussen gedijen het best, wanneer de zon niet tegen de pot schijnt, dus deze ingegraven. Het allerbest groeien ze in den vollen grond eener kas, zooals we dat in den Groninger Hortus kunnen aanschouwen. Groote exemplaren plaatsen we nu buiten, hier of daar op een rotspartij, waar ze een prachtig effect maken. Kleinere daarentegen brengen we eerst in den bak onder glas ingegraven.

Verder in den zomer kunnen we de ramen er af nemen, vooral met een heerlijke regenbui is dit aan te raden, daar dit er een zeer weldadige invloed op uitoefent. Dezulken, welke dit noodig hebben moeten we nu meteen verpotten in een aardmengsel van bladgrond, kleine stukjes oude verweerde kalk, houtskool en wat scherp zand; alles dooreen gemengd tot een poreuse aarde. Uitstekend is het de kalk in kleinere brokjes te gebruiken, om de aarde meer doorlatend te maken.

meer doorlatend te maken.

In den zomer vragen ze veel water.
Tevens ploatsen we hierbij de in de kas
ook hierbij gekweekte planten, als Kalanchoë flavescens, K. grandiflora, K.
glanduligera, K. Oelthamensis, K. Kevensis, K. flammca, Kleinia Galpini,
Bryophyllum crenatum, etc. Blaadjes van
deze laatste vormen op den grond liggende
aan den rand zeer vele jonge plantjes.

Cercus grandiflorus en andere nachtbloeiers vertoonen volop knoppen en houden we dus voorloopig nog binnen om tebloeien. Ceropegia Woodii, Othonna crassifolia Mesembrianthemumsoorten etc. bezigen we in een zonnige koude kas of buiten als hangers.

De leeg gekomen oranjerie vormt een schaduwrijke koele plaats voor palmen als Phoenix, Corypha, Chamaerops, etc., waar ze beter groeien dan buiten. Tevens geven we de laatste getrokken planten hier een plaatsje om er lang van te profiteeren en het geheel een schoon aanzien te geven. Verschillende bloemplanten hebben we reeds een plaats gegeven in de koude kas, doch om het geheel wat aardiger aan te kleeden plaatsen we op de tabletranden in den vollen grond of in pot gekweekte hangers, als Tradescantia in soorten, Glechoma hederacea fol. var., Thunbergia ulata en de veel op Tradescantia gelijkende Callisia repras, Opliscmenus Burmanni of Panicum variegatum, etc. Langs paden, etc. kunnen we het verder niet onaardig opvroolijken door potten met of in den vollen grond geplantte Selaginella denticulata. Door alle deze planten uit andere kassen te halen, krijgen we daar ruimte, wat ten goede komt aan de achtergebleven planten, door ze ruimer te zetten.

J. A. Hoitingh

Kweekerij "Boschlust" te Rhenen.

Reeds lang is, vooral in Engeland en Duitschland een streven merkbaar om, in het wild levende dieren van voedsel te voorzien; niet door het uit te strooien, maar door aanplant van gewassen die het voortbrengen, zoodat de dieren op de meest natuurlijke wijze dat voedsel vinden. Tot nu toe was er in ons land geen kweekerij die zich uitsluitend op het kweeken van zulke gewassen toelegde, en is het daarom dat de kweekerij Boschlust bij Rhenen besloot, die taak op zich te nemen. De ligging van die kweekerij mag bij uitstek genoemd worden voor een dergelijk doel: zandgrond, midden in bosschen waar al het wild veelvuldig voorkomt, en waar proeven genomen worden, in hoeverre iedere plant de noodige geschiktheid heeft om voor wild en vogels te worden aangekweekt.

We zien er besdragende gewassen voor fazanten en andere vogels; met flinke doornen bezette struiken waarin het wild een schuilplaats vindt, en waar de vogels rustig in kunnen broeden; groenblijvende struiken die vooral 's winters van groot nut zijn; gewassen die uitsluitend voor voedsel dienen als Topinambur, Helianthus, reuzenkool enz.

Niet alleen jagers en eigenaars van bosschen zullen er veel van hun gading vinden maar ook zij, die een tuin bezitten en daarin gaarne zangvogels zien, zullen in de kweekerij gewassen aantreffen, die door vogels met voorliefde opgezocht worden.

Het uiterlijk van een FONGERS bekoort het oog en beantwoordt, met het innerlijk, aan de strengste eischen, welke aan een toermachine kunnen worden gesteld.

DE PRIJZEN VALLEN ONDER IEDERS BEREIK.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

Vraag No. 353. Vraag No. 353.

Kan u de oorzaak ook zeggen, dat een krachtige PERZIK-boom in een kas, waarin niet gestookt wordt, welke prachtig heeft gebloeid en daarna goed gezet, thans op eens nagenoeg alle VRUCHTJES LAAT VALLEN ter grootte van een kwikter.

knikker. Mevr. H. M. H.

PHYTOPHILINE en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk in het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophi-line maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f 60.—, per bus van 1 Kgr. f 2.75. Ook in kleinere verpakkingen

verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezon-

Maatschappij "PILYTOBIE"

DEN HAAG Molenstraat 15

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's

de allerbeste!

Antwoord: Dat perzikboomen kort na een overweldigenden bloei een groot aantal vruchtjes afstooten, komt meermalen voor, en kan een gevolg zijn van verschil'ende oorzaken, als daar zijn: te sterke en daardoor onvolkomen bloei, gepaard met zwakte of uitputting van den geheelen boom; gebrek aan vocht in den grond en te droge lucht in de kas. etc. Nu bij u de boom krachtig is en de jonge vruchtjes reeds de grootte van een knikker bereikten eer ze afvielen, moeten er andere invloeden in het spel zijn, welke we zonder nadere gegevens niet kunnen aan-J .C. M.

Vraag No. 356. Wat moeten wij doen om de VLIER te zuiveren van ZWARTE LUIS? Afspoelen met een emulsie van groene zeep en petro-leum, wat voor de rozen uitstekend was, hielp hier niets. Is bespuiten met Bor-deauxsche Pap goed? Als een zwarte huid

zitten de ontelbare diertjes om de takken, en de vogels schijnen ze niet te eten. Wapenvelde. Anna W. J. B.

Antwoord: In geen geval kunt u de luis bestrijden met Bordeauxsche pap, dat is een fungicide (zwammendoodend middel); u zult hier een of ander insecticide moeten toepassen. (Zie vorig no. in de Vragen-bus en Werk v. d. v. Week.)

BB

B. v. d. E.

Vraag No. 354. Ongeveer 7 jaar Ongeveer 7 jaar steken we van onze ASPERGEBEDDEN. Vorig jaar en nu weer is onze bevinding dat de asperges veel DUNNER van stuk worden. Nu hadden we gedaeht dit jaar eens veel eerder b.v. 1 Juni uit te seheiden met steken, dan konden de wortels zieh beter ontwikkelen. Zou dat voldoende helpen? Bemesting geven we als volgt: na het ontblooten van de bedden achter in Juni sterk gieren, en dan 's winters flinke hoeveelheid koemest en slakkenmeel en kainiet.

Wierden.

Antwoord: Een asperge-bed van zeven jaar is in gewone omstandigheden nog in volle kracht; het steeds dunner worden vone kracht; het steeds dunner worden der scheuten moet aan een bijoorzaak worden toegeschreven. Uw voornemen om wat vroeger met steken op te houden is uitnemend, wees verder met uw sterk gieren op de zoo pas blootgelegde planten wat voorzichtig; we gelooven zelfs, dat dit sterk gieren de oorzeek van den achterwij sterk gieren de oorzaak van den achteruitis. Geef in plaats van gier, doch gang eerst dan als de nieuwe scheuten goed aan

Vraag No. 355.

a. Mijn (roode) AALBESSEN bloeien verbazend; welke MEST kan ik thans nog geschikt aanbrengen, opdat ik GROOTE VRUCHTEN krijg en de boomen zich niet te veel uitputten?

't groeien zijn, een weinig Chili en voeg bij de winter-bemesting wat zwavelzure ammoniak. J. C. M.

b. Mijn DRUIVEN IN KOUDE KAS-SEN geven STERKE JONGE LOTEN, waaraan de trossen (in knop) zitten. Hoe en wanneer moet ik deze NIJPEN?

Holwerd.

Antwoord: a. Geef uwe bessestruiken, per Are berekend, 6 K.G. zwavelzuren ammoniak, $2\frac{1}{2}$ K.G. zwavelzure kali en

12 K.G. superphosphaat. Indien dc scheuten, welke uwe struiken nu reeds gevormd hebben, niet krachtig zijn geef dan voor directe voorziening per struik cen hand-vol Chilisalpeter. In het tegenovergestelde geval zal de zwavclzure ammoniak wel in het verdere groeitijdperk het benoodigde stikstofvoedsel leveren. Meng de opgegeven hoeveelheden doorecn, strooi ze rond de struiken uit en hark ze onder. Andere gewassen in de buurt der struiken, onverschillig welke, mogen meeprofiteeren.

b. Wanneer het tweede blad voorbij de

TUINBOUW ARTIKELEN.

TONKING TUINSTOKKEN voor het aanbinden van vaste planten etc.

		J		-	
	diameter in mM.			$\begin{array}{c} {\rm diameter} \\ {\rm in} \ {\rm mM.} \end{array}$	per 100
77	7—9	f 0.80	184	12 - 14	f 3.—
90	7—9	,, 0.90	213	12—15	,, 4.—
120	7—9	,, 0.90	245	14 - 16	,, 5.—
120	8-10	,, 1.—	275	15—17	,, 6.—
120	10—12	,, 1.20	306	15 - 17	,, 6.50
153	12 - 14	,, 2.75			

EXTRA ZWARE TONKING, EXTRA ZWARE TORKING,
lang 1.80 M., per 100 f 6.—, lang 2 M. f 7.—.

BAMBOES STOKKEN ± 20 mM. diameter,
lang 1.50—1.75 M., per 100 f 3.50,
" 1.80—2.— M., " " " 4.50.

GROEN GESCHILDERDE ROZENSTOKKEN,

lang 1.60 M., per 10 stuks f 1.50. PLANTENKUIPEN in diverse maten. RAFFIA per K.G. f 0.70.

KURKSCHORS, zeer mooie kwaliteit, per K.G. f 0.20, 10 K.G. f 1.70. SCHUTTINGMATTEN en SCHERMMATTEN

in diverse afmetingen.

Vraagt Prijscourant.

Levering uitsluitend tegen Rembours of na toezending van Postwissel.

Aanbevelend.

H. B. DE HAAN, Zaandam. TELEFOON INTERC. 340.

tros volgroeid is, kan op dat blad worden ingenepen. De scheuten uit de oksels der bladeren (dieven) kunnen op het cerste blad ingenepen of geheel verwijderd wor-den uitgenomen de dief, voortgekomen uit het blad waarop de scheut zelve is in-genepen. Deze dief moet op het eerste blad worden ingenepen, u krijgt dan uit den oksel van dien dief cen nieuwen dief, die later weer op één blad wordt ingene-pen. Wanneer de druiven beginnen te

MOLENAAR'S KINDERMEEL. =:= Westzaan (Holland). <u></u> ■ MET GOUD BEKROOND.

SPIEGELGLAS VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

Onze geillustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

kleuren staakt u het nijpen. Het geheel verwildert dan wel een beetje, maar dit is dan geen bezwaar meer. Indien er ruimte is, mogen de scheuten ook op drie of meer bladeren boven een tros worden ingenepen. Scheuten zonder trossen, welke voor een volgend jaar moeten behouden blijven. worden op acht of negen bladeren ingenede planten nieuwe, goedgevormde bekers

a. Mÿn HORTENSIA begint nu flink te groeien, doch er kwamen UITLOOPERS van uit den wortel, en heb die weggenepen; is dat goed?

b. Dan heb ik twee AUCUBA'S. Wat moet ik daaraan doen, om er veel ROODE APPELTJES aan te krijgen, en welke

c. Ook heb ik 2 KLIMROZEN. (Crimson Rambler, Frau Carl Druschki). Nu heb ik die beide klimrozen in één flink KISTJE buiten op de vensterbank. Is dat goed? Zoo ja, hoe krijg ik er dan VEEL ROZEN aan.

d) Vervolgens heb ik zaad van STOK-ROZEN (Althaea rosea flore pleno). Kan ik die uitplanten in een flinke KUIP en op welke afstand moet ik die kiemplantjes uitzetten.

Amsterdam.

Antwoord: a) 't Kan geen kwaad, maar u hadt ze ook kunnen laten zitten; dan krijgt u een bossiger plant.

b) Om bessen aan uw Aucuba's te krij-gen, hebt u een mannelijk en een vrouwelijk exemplaar noodig. Met een van beide alleen, krijgt u geen bessen, tenzij. als u een vrouwelijk exemplaar heeft, er een mannelijk in de buurt staat. c) Nu. als het kistje goed ruim is, de

grond goed voedzaam en bemest en de standplaats zonnig, dan kunt u er wel rozen van verwachten. De Cr. Rambler is echter een roos die eenmaal in het jaar,

dus niet den geheelen zomer bloeit.
d) Ja, dat kan wel! De plantjes zet u op een onderlingen afstand van pl.m. 40 cM. De stokroos bloeit eerst het tweede jaar; daar hebt u zeker wel op gerekend?

C. G. OLIE, TUINBOUWINRICHTING BOSKOOP, Postadres GOUDA,

biedt aan:

NIEUWE KLIMROOS WARTBURG, f 4.— per 10 st. KLIMROOS VEILCHENBLAU, staal- en amarynthe blauw bloeiend,

f 2.— per 10 st., f 15.— per 100 st. KLIMROOS TAUSENDSCHÖN, mooi rose, f 2.50 p. 10 st., f 20.— p. 100 st. CRIMSON RAMBLER, f 2.50 per 10 st. f 20.— per 100 st.

STRUIKROZEN, beste soorten, f 2.— per 10 st., f 18.— per 100 st.

POLYANTHAROZEN als JESSIE, mooi donker rood, f 2. p. 10 st., f 18. p. 100 st. POLYANTHROOS PHILLIS, f 2. p. 10 st. MAMAN LEVAVASSEUR, f 2. p. 10 st. KALMIA LATIFOLIA,

30—50 hoog en breed, f 10.— per 10 st. RHODODENDRONS in extra soorten, f 1.—, f 1.50, f 2.—, f 3.—. f 4.— per st. RHODODENDRONS, extra exemplaren, f 5.—, f 6.—, f 7.—, f 8.—, f 10.— per st. CONIFEREN zie Catalog.

LAURUS CERASUS zie Catalog. PICEA PUNGENS GLAUCA, mooie groote planten, voor weinig geld. EVONYMUS RADICANS. kleine planten f 10.— per 100 st. BONTE HULSTEN, f1.—, f1.50, f2.— p. st.

BONTE HULSTEN, zeer groot, f 2.50, f 6.—, f 8.— per st.

pen, zijn ze daar voor niet noodig. kunnen deze geheel worden weggenomen.

J. C. M.

Vraag No. 357. Gaarne wenschte ik, indien mogclijk, "Itinaen over de oorzaak van het inlichtingen over de oorzaak van het ROOD IN HET BLAD van inliggende plantenblad. De BEKERS zijn MIS-VORMD bij het uitkomen. Mevr. K .- A.

Antwoord, Die roode kleur ontstaat als de planten wat te licht hebben gestaan. Vooral in het voorjaar hebben de overjarige bladeren der Nepenthessen daar spoedig last van. 't Spreekt van zelf dat van de opensteel van de opensteel van zelf dat van zulks stoornis geeft in de ontwikkeling der planten, maar als de planten bij zon-neschijn voldoende beschaduwd worden, dan herstelt zich dat wel weer en zullen

MEDEDEELINGEN

Bloemenkeuring te Haarlem op 28 April 1913.

Getuigschr. van verdienste: Narcissus sulphureus plenus grandi-flora erecta, nieuwe verscheidenheid, ingezonden door den heer G. Eckhardt te Heemskerk. Kleur wit met geel in 't mid-den, dubbel; de verscheidenheid is gevonden in Narcissus Sulphur Phoenix, en van

krachtigen groei.

D.V.T. Peach Blossom, weinig bekende verscheidenheid, ingezonden door de heeren C. P. Huijg te Sassenheim en N. J. Dullemans te Wijk aan Duin. Kleur donkerrose, de verscheidenheid is verloopen uit D.V.T. Murillo en reeds in den handel. D.V.T. Couronne d'orange, als weinig

bekende verscheidenheid ingezonden door den heer C. J. Kieft te Limmen. Kleur oranje, de verscheidenheid is bij den inzender verloopen uit D.V.T. Couronne d'or en nog niet in den handel.

D.V.T. Oranje Imperator, als nieuwe

verscheidenheid ingezonden door de firma Gebrs. Tromp te Lisse. Kleur bruinachtig oranjerood, is bij den inzender verloopen uit D.V.T. Imperator rubrorum, heeft daarvan de eigenaardige kenmerken en is

nog niet in den handel.

E.V.T. Gele Valk, als weinig bekende verscheidenheid ingezonden door den heer J. B. Meskers te Lisse. Kleur geel.

INGEZONDEN

Gele vioolties.

Geachte Redactie!

Op mijn terre'n groeit, tusschen vele planten wilde viooltjes (tricolor en cor-nuta) één enkele plant met zuiver gele bloemen. Kunt gij mij ook zeggen of deze afwijking meer voorkomt? Mijn tuinman

had er nooit van gehoord.

Hoewel de plant wat afgezonderd staat
en in de onmiddellijke omgeving geen andere viooltjes groeien, lijkt ze mij eene afwijking van Viela tricolor waarmee ze ın groe wijze en bloeivorm overeen komt. Ook zijn de bovenste twee bloemblaadjes bij enkele bloemen aan de onderzijde nog lichtpaars gekleurd.

Wassenaar. C. K. E.

De door u gevonden ge'e vorm van Viola tricolor komt, hoewel betrekkelijk zelden, regelmatig voor; zelf heb ik ze ook een paar malen gevonden, en eveneens aan den onderkant lichtpaars getint. De ver-scheidenheid van Viola tricolor is zeer groot (tusschen twee haakjes: als V. cornuta bij u in 't wild voorkomt, is zij v er-wilderd; 't is geen indigene plant); Heukels geeft voor V. tricolor voor ons land vier ondervormen aan: a. vulgaris, Koch; b. chrysantha, Koch: c. arvensis Murr; b. maritima Schw. Misschien is uw plant dus de V. tricolor L. var. chrysantha, Koch.

Behalve onze inlandsche, bestaan er in 't buitenland nog weer een serie meer of minder goed onderscheiden vormen. Krause zegt hiervan o.a.: "Viola alpetris. arvensis, ammotropha und lutea sind durch soviel Bastardformen verbunden, dasz sie sich fast zu einer Art vereinigt haben."

vereinigt haben."

Hugo de Vries (in: Soorten en Variëteiten, blz. 29) zegt: "De oorspronkelijke soort, Viola tricolor, kan gesplitst worden in grootere en kleinere afzonderlijke vormen. Deze laatste blijken bij kweekproeven standvastig te zijn, en moeten daarom worden opgevat als werkelijk bestaande eenheden. Zij zijn zeer talrijk, daar elk van de twee grootere onderafdee daar elk van de twee grootere onderafdee-lingen er vele dozijnen bevat."

Daar het door u gevonden plantje min of meer afzonderlijk staat, is er vrij veel kans, dat de b'oempjes met stuifmeel van de eigen plant bevrucht worden, in elk geval de nakomelingschap geheel of gedeeltelijk geelbloemig zal zijn.

ADVERTENTIËN.

Priis van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., HOOGEVEEN.

bieden aan:

Stam-, Struik-, Klim- en Treurrozen in Potten.

Langstelige of gesneden Rozen. FIJN TURFSTROOISEL.

per baal f 1,50, per 10 baal f 10,-.

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

Wij hebben in voorraad STERKE PLANTEN, geheel gereed voor perkbeplanting, welke wij aanbieden tegen onderstaande prijzen:

Enkele Begonia's ner 10 stuks

per to stuks		•		•	J	1,			
" 25 " in 4 kleuren						2,—			
					77	3,50			
, 100 , , 6 ,	٠	٠	٠		*	6,—			
Dubbele Bege	on	iia	's						
per 10 stuks f 1,50									
" 25 " in 4 kleuren					77	3,—			
, 50 , , 6 ,					91	6,—			
" 100· " " 6 "					77	10,			
Begonia Crispa									
Prijs per 10 stuks									
per 25 stuks					77	3,—			
Begonia Cristata									
Prijs per 10 stuks					f	2,—			
Prijs per 10 stuks									
per 25 stuks					37	3,75			

Geheel voor den tuin gereed zinde planten, in de allernieuwste soorten.

Dahlia's

Uitgeloopen planten, in prachtvolle kleurschakeeringen.

Bestellingen boven f 2.50 worden door ons franco naastbijzijnde spoorwegstation uitgevoerd.

Mocht bij aankomst de zending niet naar genoegen zijn, dan wordt deze gaarne door

ons teruggenomen.

Ongeveer 15 Mei beginnen wij met de uit-voering van de orders en wordt vroegtijdig

bestellen ten zeerste aanbevolen.

Men plante de Begonia's met een onderlingen afstand van een voet. De berekening, hoeveel stuks men voor een perk zal noodig hebben is dus uiterst eenvoudig. Geeft men ons echter de middellijnen van het perk op, dan zorgen wij voor toezending van het juiste aantal planten.

RENE SCHOO & Co..

HILLEGOM.

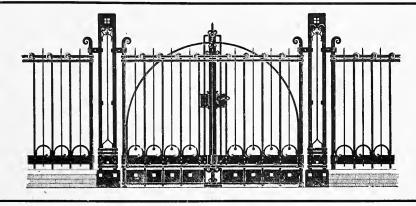
TELEPHOON INTERC. No. 223.

N.V. "DE HOOGEBERG" - Afd. TUINVERSIERING VELSEN (HOLLAND)

VERSCHENEN!

onze nieuwe catalogus met ruim 100 nummers Wordt op aanvrage GRATIS toegezonden.

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN ♦ ♦ \diamond \diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars). systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Pryscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn.

Het adres voor het repareeren en opknappen van KOFFERS en REISARTIKELEN is bij

A. PRINS & ZOON,

Nieuwe Spiegelstraat 49, Amsterdam. Telef. 8589. (82) Opgericht 1878.

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227. Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. ♦ Kyaniseerinrichting. ♦

(A) AUTOGARAGES, TUINHUISJES,

LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER en KONIJNENSPORT.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG □ VAN TUINEN

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitge-voerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

CHILI= **SALPETER**

heeft de OUDSTE BRIEVEN:

heeft de ZEKERSTE WERKING:

geeft de

HOOGSTE ZUIVERE WINSTEN

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

COMPLETE **IJZEREN** ∠OEM= en

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos. (776)

TELEF. INTERC. No. 68.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -: 0<u>00000000000000000000000</u>00

P. E. MARTIN,
TERRA COTTA FABRIEK
te ZEIST.
Tuinvazen, Voetstukken,
Beelden en verdere
:- Tuinsieraden. -: (76)

GEBEVINCENT

BUITENHAVENWEG 132 SCHIEDAM · TELEBOON № 14

FABRIEK VAN GESM: YZEREN HERKEN & Soliede InschuifHerken ook. GESCHIKT VOOR APSLUITING VAN BALKONS & SERRES · HZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK . Terreningen Gratis verkezgema

Overkappingen Hzerconstructus APPRICE NOW YOUR TERREINS

UTRECHTSCHE STOOM-, WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. **KONINGSWEG 56 - UTRECHT**

BILLIJK TARIEF SID NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

INHOUD.

Crambe cordifolia, door J. K. B. -

Tentoonstellingen.

Gent II, door J. K. B. Amsterdam I, door v. L.

Tulpenbollen als veevoeder.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Fruittuin, door J. C. M.

In den Moestuin, door H. S.

In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

Vragenbus.

(86)

Bloemenkeuring te Haarlem.

Gele Viooltjes, door K. C. E.

Advertentiën.

Bijblad.

De Lichte Rassen, door Km

Bijenteelt, door G. S.

Onze Poes II, door L. S.

In Gevangenschap Broedende Vinken, door B. Harmsen.

Advertentiën.

33

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ::

LEONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. ::

ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

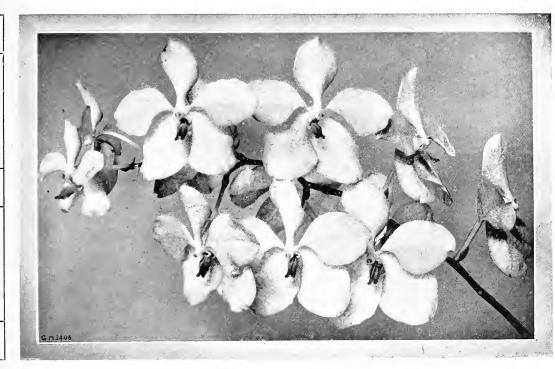
DE BLAUWE VANDA.

Op de herfst-orchideeëntentoonstelling, het vorige jaar te Londen gehouden, had een liefhebber tweehonderd blauwe Vanda's ingezonden, die tweehonderd en zeven-en-veertig bloemstengels droegen. Dit moet een overweldigend, buitengewoon fraai gezicht hebben opgeleverd. Een zee van blauwe Vanda's! Zet eens een dozijn bloeiende exemplaren bij elkaar, Elk met een bloemstengel, en men komt in extase! En wie haar in kultuur heeft gehad of nog heeft, die weet wat een

1200 M. Het zijn in hoofdzaak Eiken, maar niet zooals wij ze in 't Gooi aantreffen, neen eerder zijn ze te vergelijken met exemplaren uit de Scheveningsche boschjes. Misschien nog met minder blad, immers de Vanda-planten zijn blootgesteld aan zon en wind.

Gedurende den regentijd is de lucht er vochtig maar meer ook niet.

Zoeken de bloemstengels de lichtzijde op, de wortels, die zich

Vanda coerulea. — (Foto: Gardeners' Magazine.)

lastige juffer het is, en toch heeft zij zooveel aantrekkelijks. Men wil haar zoo gaarne overwinnen, haar zien groeien en bloeien! Soms denkt men het gewonnen te hebben, immers, zij had een paar bladeren gemaakt, totdat zij, precies als iemand die baloorig is, het verder vertikt. De bladeren gaan insterven, krijgen een doffe kleur; in één woord de plant gaat achteruit en van bloeien is geen sprake.

Vanda coerulea groeit op boomen, die op de hellingen van het Khasia-gebergte (O.-Indië) voorkomen, op een hoogte van op de droge schors vasthechten, vindt men aan de schaduwzijde.

In den bloeitijd wijst de thermometer ongeveer 70° Fahr. aan en gedurende den dag is de lucht bepaald droog. Juli en Augustus zijn de regenmaanden en dan is de temperatuur een weinig hooger, terwijl in den winter het kwik sterk daalt.

Het is onder deze omstandigheden van zomerwarmte, herfstdroogte en een koele winter, dat deze Indische schoone haar heerlijke bloemen laat zien, bloemen die men nooit moede wordt te bewonderen.

J. K. B.

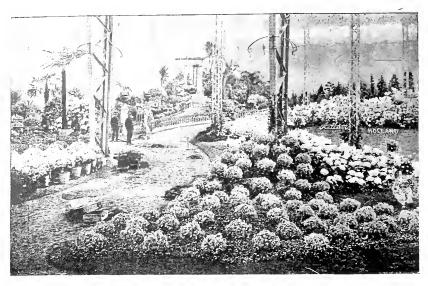

De Gentsche tentoonstelling. IV.

De Onchideein.

De kinderen van het woud waren ter zijde van de feestzaal, beneden en boven in salons aangebracht. Dit had voor de inzien, beladen met steenroode bloemen. Brasso-Cattleya's zagen wij nooit te voren in zooveel verscheidenheden en vooral die, welke erfelijke eigenschappen van Cattleya Dowiana vertoonden, waren bijzonder mooi.

Wij zouden nog veel kunnen vertellen van de Masdevallia's, Phalaenopsis, Cymbidiums, vooral de mooie C. Lambeauanum, maar er is nog zoo veel te zien en te verslaan.

Begonia Gloire de Loraine uit Aalsmeer te Gent.

zenders dit voor, dat zij met enkele exemplaren niet in de massa verloren gingen, terwijl er van een grootsch geheel op deze wijze geen sprake kon zijn. Er stonden in die twaalf salons een schat van Standelkruiden, en toch meenden zij, die elke vijf jaar deze tentoonstelling bezoeken, dat er minder waren dan vijf jaren geleden, iets wat wij niet durven onderschrijven. Wel meenen wij te hebben opgemerkt dat het blijkbaar zeer moeilijk wordt het bestaande te overtreffen, dat viel ons bepaald op bij de inzending nieuwe Odontoglossums van den heer Chas Vuylsteke te Loochristy, die weinig met die van vijf jaren geleden verschilden.

Koning Albert had een prijs uitgeloetd voor de schoonste en meest gevarieerde collectie Orchideeën en deze werd toegekend aan den bekenden Belgischen Orchideeën-liefhebber, den heer Firmin Lambeau te Brussel. En die Koningsprijs werd door de jury unaniem en met gelukwenschen toegekend.

De scharlakenroode Renanthera Imschootiana waren in deze inzending goed vertegenwoordigd en niet minder was dit het geval met Miltonia's. Wij noteerden cen M. vexillaria Memoire G. D. Owen met een dozijn prachtig geteekende bloemen. Op den achtergrond prijkten krachtige bloemstengels van Cymbidium Pauwelsii en Oncidium Marshallianum met gele vlindervormige bloemen. Het geslacht Odontoglossum was goed vertegenwoordigd en de eene verscheidenheid al mooier als de andere. De O. crispum var Reine Elisabeth heeft groote, bruinrood gevlekte bloemen. Deze orchidee ontving de gouden medaille als de beste zaailing van O. crispum. Er waren nog meerdere zaailingen op te merken, o.a. Flamboau en Lucien de Cock, welke bloemen zacht rood als met goud overtrokken zijn. Odontioda's zien wij elk jaar meer, en gezegd moet worden, dat dit geen wonder is, wanneer wij de gracieuse bloemstengels

De heer Jules Hye de Crow te Gent schijnt bij voorkeur Miltonia's te kweeken, zijn inzending van M. rexillaria en hybriden waren buitengewoon. De planten waren prachtig gekweekt, de bloemen groot, nu eens zuiver wit, dan donker roze, nu eens geteekend door een roode

kreeg het vorige jaar te Londen een certificaat eerste klasse.

De heer Chas. Dietrich te Anderghem etaleerde o.m. in zijn collectie van 100 bloeiende Orchideëen, mooie exemplaren van Cattleya Schröderae, die met een groot aantal helder roze bloemen prijkten. Ook zijn Miltonia Bleuana waren bezienswaardig.

Rijk aan soorten, variëteiten en hybriden was de inzending van de heeren Charlesworth & Co., te Haywards Heath, Engeland. Voortdurend zag men hier een aantal belangstellenden en dan wees men op deze, dan op gene variëteit. Wat bijv te zeggen van de Odontioda joan met brons-roode bloemen; van Laelio-Cattleya Feronia, welker fraai gevormde bloemen zacht abrikooskleurig waren. De heeren Stuart Low & Co., te Bush Hill Park, waren sterk in Dendro-

De heeren Stuart Low & Co., te Bush Hill Park, waren sterk in Dendro-hium Wardianum met veel bloemen. Ook noteerden wij fraaie exemplaren van Cattleva Schröderae en de oranje-roode Polustachua paniculata.

Chas. Vuylsteke te

De herr Chas. Vuylsteke te Loochristy. had zijn Odontoglossums en Odontoda's in een glazen kas gezet en wii noteerden pracht-exemplaren van Odontoglossum ezimium, O. amabile. Van de Odontoda's noemen wij. Blushing Bride met zacht gekleurde wit-roze bloemen. In deze bloem zien wii weer een der onders: O. crispum, O. Vuylstekeae Rubis is een helderroode bloem met witte punties en is ook de lip van een wit vlekie voorzien.

Wii gelooven niet dat er een Orchideënkweeker op de weerld is, die dat kan laten zien wat de heer Vuvlsteke hier heeft vertoond, daarmede aantoonende hoe onuitputtelijk de natuur is in hare voortbrengselen.

Uit Genthrugge zagen wij den heer Maurice Verdonck met collecties uit Columbia Venezuela. Peru. enz. Hij behaalde niet minder dan zeven gonden medailles en twee verguld zilveren. Zijn Dendrchiums. Odontoelossum crispum en Cattleya's waren uitstekende staaltjes

Rhododendrons en Kaapsche gewassen te Gent.

vlek, in stralen uitloopende, dan geheel zonder. In een glazen kasje stond op zich zelf de Koningin van de Miltonias. Haar naam is M. Madame Hye de Crow, zij was de draagster van sneeuwwitte bloemen waarop de regelmatige uitstralende vlek buitengewoon mooi uitkwam. Zij vervan cultuur. Trouwens wij hebben zijn kweekerij bezocht waar een groot aantal kassen vol stonden met kerngezonde planten en duidenden zaailingen.

De inzendingen van den heer Theodore Pauwels te Meirelbeke, munten uit door goede cultuur, rijkheid aan soor-

Groep Caladiums en Warme Kas-planten te Gent.

ten en bloemrijkheid. Schitterend in één woord waren zijn hybrid n van Odonéén woord waren zijn hybrid n van Odontoglossum Edwardii, zijn Dendrobium Dalhousianum met gele bloemen met bruine "oogen"; zijn prachtplanten van Maxillaria Sanderiana, Coelogyne pandurata en Cymbidium Humbloti. Prachtig was ook de rein-witte Lycasii Skinnuri alba La Perle en als de schounst Cypripedium werd zijn C. Alcibiades Roi Albert bekroond. bert bekroond.

In het algemeen waren er weinig Venusschoentjes, wat toe te schrijven is aan den tijd van het jaar: ze zijn uitgebloeid. Vanda's waren er weinig, de heer Vincke—Dujardin to Brugge ont-

wing den eersten prijs voor een aantal zoer gewone U. tricolor-variëteiten. Een nog jong orchideeën liethebber is Dr. Ballion te Gent, die oen collectie liet zien, waarop hij trots kan zijn. exemplaren van Odontoglossums, Catt-leya's, Cymbidiums en Phalacropsis war n in een woord prachtig, terwijl de planten

keurig waren geëtale rd. Dat de Belgische kweek rs de cultuur van deze planten in de hand heeft, is hier voortreffelijk gedemonstreerd.

Nieuwe Planten.

Er is een tijd geweest dat en liefhebber èn vaklieden elke vijf jaren naar Gent gingen om te zien welke nieuwe p'anten er waren en wie de earste prijs zou winnen. Twee firma's dongen naar den eerepulm en de gehee'e beschaafde were'd, voor zoever die zich met planten bezig hondt, intri-

geerde het.

Dat is geheel anders geworden in laatste jaren is het alleen de firma Sander die een dozijn nieuwe planten laat zien, wat thans ook het geval was. Ook van de étaleering wordt niet zogveel werk gemaakt.

Een van de mooiste nieuwe planten von-den wij Trevesia Sanderi met buitengewoon fraaie ingesneden handvormige bla-deren. Zij behoort tot de familie van de Araliaceae en hoort thuis op Maloya en Polynesia, wat dus zeggen wil, dat zij in de gematigde kas gekweekt most worden De stam is voorzien van stekels, terwijk de jonge bladeren met een roze tintje getooid zijn.

Inderdaad een zeer mooie bladplant en

als zoodanig een aanwinst. Eerst keken wij een beetje vreemd tegen hem op, maar spoedig herkenden wij den Japanschen mispel met zilverbonte bladeren en wien zijn collectie bonte planten met een vermeerderen wil, hij bestelle Eriobotrya japonica variegata. De geëxpo-seerde plant zag er goed uit maar een haude'splant zal het niet gemakkelijk wor-

grande. Het is een afwijkende vorm van Polypodium ivioides en schijnt in Queensland oeboren te zijn.

Asparagus gracillimus is een verfijnde variëteit van 1. plumosus, waarvan we reeds eenige verscheidenheden kennen. Wanneer zij even willig groeit als de moederplant, nu. dan is er wel kans, dat zij naast de andere een plaats krijgt.

Alocasia Micholitzii zagen wij voor het cerst op de internationale ten vorigen jare te Londen gehouden. Zij doet denken aan Alocasia Sanderiana, ofschoon de bladeren een anderen vorm hebben en langer zijn. De hoofdnerven zijn zilverwit en wat daar tusschen ligt fluweel groen. De bloemen zijn roomwit maar bezitten niet de minste waarde.

In cultuur moet zij weinig eischen stellen, wanneer zij in niet te zwaren grond in een vochtige, warme kas staat, groeit zij als kool en beter dan A. Sanderiana.

Alocasia colossea is een andere Aroidee, die onze aandacht vraagt en wel om de groote helder groene bladeren. Zij komt uit onze koloniën en lijkt op .llocasia macrorhiza.

Dracaena regalis is een variëteit van Cordyline terminalis, die bekend zijn als Dracaena's. Er zijn er honderden en hoe-wel er geen twee gelijk zijn, komen zij toch wonderlijk met elkaar overeen. Dracaena. vegalis herinnert aan Dr.

Baptistii, maar is wel zoo elegant.

De Stand van "O. T." op de Tentoonstelling te Amsterdam. (Speciale opname voor "Onze Tuinen".) (Foto: La (Foto: Laddė.)

Polypodium Bartelsii stond in een hoekje en herinnerde sterk aan een krachtig opexemplaar van Selaginella gegroeid

bladeren zijn helder groen met zalm-rozekleurige strepen versierd, terwijl de bladstelen eveneens gekleurd zijn.

Dieffenbachia Sanderae is door den plantenzoeker van de heeren Sander, de heer Forget, in Peru gevonden. De plant draagt breed-ovale donkergroene bladeren, met aan den voet een witte vlek.

Er waren twee Palmen, n.l. Socratea Forgetiana en Phoenix andamanensis. Van de eerste was een mooie jonge plant aanwezig die opgekweekt is met zaad door den heer Forget in Peru geoogst. Wat van vedervormige bladeren opvalt is de kleur, die Jonkergroen is en het lederachtige. Worden de planten ouder dan komen zij, zooals dat het geval is bij Pandanussoorten, op de wortels te staan.

Phoenix andamonensis is een dadelpalm van de Adaman-eilanden, van waar zaden geïmporteerd worden. Wanneer wij rond sierde eettafels, die onze aandacht vragen, de eene al feestelijker van aanblik dan de andere.

En dan valt ons oog meteen op de fraaie, Laube'' die verleden week met den overvloed van Begonia Gloire de Lorraine prijkte, en toen terecht algemeen bewonderd werd, maar die thans met de duizenden snij-rozen (Madame Carolina Testout) versierd en omringd door een weelde van Polyantha-roosjes, misschien nog voornamer indruk maakt.

Ook elders zijn tal van goedgeslaagde wijzigingen aangebracht. De voornaamste daarvan vormt wel de heerlijke inzending van het Orchideeën-etablissement "Aerdenhout", van den heer E. van Neder hasselt, te Aerdenhout; deze geeft sedert

Zeer duidelijk is het te zien, hoe deze het midden houden tusschen de beide stamouders, zoowel in kleur en vorm, als in grootte.

Vlak daarvoor staat een minder opvallende, maar daarom volstrekt niet minderwaardige kruising tusschen eene Odontoglossum crispum en Cochlioda Nötzliana; de naam van 't kruisingsproduct is voor de helft van Cochlioda en voor de andere helft van Odontoglossum gevormd: Odontioda.

Ook in de vrije natuur ontstaan zulke hybriden; zoo wordt de hier geëxposeerde Odontoglossum Rückerianum verondersteld, een natuurlijke hybride te zijn tusschen O. crispum en O. gloriosum. Aan de andere zijde van de groep staat Laelio-

Serre-Versiering. — Inzending van den heer J. H. Kauffmann. (Speciale opname voor "Onze Tuinen".) (Foto: Laddė.)

kijken in het geslacht Phoenix en wij zien deze nieuweling, die wel wat lijkt op Phoenix rupicola, dan gelooven wij niet, dat zij een marktplant wordt. Dit zelfde gelooven wij van Chamaedorea pumila, en van de kleinste van dit geslacht en van Maranta Sanderae, waarmede het dozijn gevuld is.

En hiermede nemen wij afscheid van de Gentsche bloemenfeesten, die zooveel duizenden bezoekers trokken en die naar veler oordeel veranderd moeten worden, willen zij de belangstelling levendig houden.

J. K. B.

Tenstoonstelling van artistieke Planten- en Bloemenversieringen te Amsterdam, 9 tot 22 Mei. II.

Ten einde de tentoonstelling tot het laatst toe te houden op het zeer hooge peil van den openingsdag, was het noodig, eene gedeeltelijke verversching van het materiaal aan te brengen. Thans zijn het ver-

Zaterdag aan de zoo schitterend geslaagde tentoonstelling eene nieuwe attractie.

Zonder de gedistingeerde pracht van de andere bloemversieringen ook naar in het minst te schaden, trekt de voorname Orchideeëngroep onweerstaanbaar de attentie van de bezoekers.

En terecht: de vormen- en kleurenrijkdom zijn hier eindeloos. Wanneer men de groep nadert, zijn het allereerst de grootere helder gekleurde, die ons in 't cog vallen: de Cattleya's, de Dendrobiums, de Phalaenopsis, de Odontoglossums, de Laelio-Cattleya's.

Van de Cattleya's begint het groote publiek zoo zachtjes aan al namen te kennen, en onderscheiden de bezoekers reeds een C. Mossiae, een C. Schröderae, enz. Interessanter wordt evenwel deze groep, door de kruisingen met Laelia's, een aanverwant geslacht; 't is eene aardige gedachte van den inzender geweest, om die kruisingen te demonstreeren, door het exposeeren van de beide stamouders, Cattleya's met Laelia's, en daartusschen het kruisingsproduct, de Laelio-Cattleya's.

Catt'eya elegans, eveneens eene natuurlijke hybride.

Hoe er door dat hybridiseeren, hetzij tusschen verschillende geslachten, hetzij tusschen soorten van hetzelfde geslacht, prachtvormen kunnen onstaan, zien we aan de opvallend fraaie Odontoglossum gandavense Mad. van Nederhasselt, en de niet minder fraaie pendant op de andere hoek van de tafel. De fraaie purperkleurige vlekken van eerstgenoemde zijn hoogst ongemeen.

De groote, hangende trossen van Dendrobium thyrsiflorum, zoowel als de rijkbloeiende D. Wardianum die er tegenover staat, zijn opvallender dan het kleinere exemplaar van D. nobile of D. Dearii, doch daarom zijn deze beide niet minder hewonderenswa erdig

bewonderenswaardig.

Dendrobium Dearii ziet men evenwel niet direct, omdat zij, op de plaats waar ze staat, overvleugeld wordt door een paar groote trossen van de schitterend-witte Phalaenopsis amabilis, een groote tros van de groenachtige bloemen van Cymbidium Lowianum, benevens een aantal fraaie

soorten en hybriden van Odontoglossum

crispum.
Ouder de Cypripediums (Venusschoen-

tjes) trekt de bijzondere aaudacht de donwer-purperen C. Curtisi, met ongewoon groot labellum (muiltje), waarmee de fraai gekleurde vlag een ongemeeu con-trast vormt. Weer iu een andereu zin op-vallend is de Cypripedium-hybride met de lange sepalen.

Eerst nadat we aan deze "grootheden" behoorlijk den cijns onzer bewondering lebben gebracht, komt de beurt aan de kleinere, bescheideuer vormeu. Eu met welgevalleu rust ons oog dan op de hoogstsierlijke, ongemeeu gekleurde kleine bloempjes van Rhenanthera Imschootiana, op het hoogste gedeelte van de tafel geplaatst.

Intusschen hebben we hiermee het voornaamste aangestipt; maar we hebben nog iets extra's bewaard om mee te besluiten: langs den voorraud van de tafel staan eenige plautjes van eene Orchidee, die niet om de bloemeu, maar om het blad worden gekweekt; de fraaie Anoecto-

chilus petola.
Over 't algemeen, wordt wel gezegd, dat

De groote Aalsmeersche en Boskoopsche groepen waren ook, voor zoover noodig, ververscht en zagen er heerlijk uit.

Donderdag was het de laatste dag van de tentoonstelling, die stellig alleszins geslaagd mag heeten; een succes voor de jubileerende Afdeeling Amsterdam vau de Ned. Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkuude. De feestmaaltijd, aangeboden aau de Jury, de Inzenders, de Pers en de Tentoonstellings-Commissie vormde een waardig slot. В. В.

Wij verzuimden de vorige week onder de afbeeldingen van de Amsterdamsche Tentooustelling te verweldeu, dat de foto's door de firma Laddé zijn gemaakt.

Red.

LEESTAFEL.

Langs Strand eu Dijkeu, door L. Dorsman C.z. -Schelteus en Giltay, Amsterdam.

Een boek, dat met vreugde zal worden ontvangen! De Natuurlijke Historie van onze kusten toch, was er, bij de be-

De Orchideeën-inzending van de firma Van Nederhasselt, te Aerdenhout. (Speciale opname voor "Onze Tuinen".) (Foto: Lad (Foto: Laddė.)

de bloemen van de Orchideeëu verrukkelijk zijn, doch dat het blad minder sierlijk is! Toegegeven, dat er iets van aan is! Maar dan ook toegegeven, dat Anoectochilus de eer der Orchideeën-familie hoog houdt! Geen enkele vertegenwoordiger uit het plantenrijk geeft ons zulke onbeschrijfelijk schoone bladeren te bewonderen. Wij trachten dan ook niet, er eene beschrijving van te geven, en constateeren zelfs eenige voldoening, dat we het niet zouden kunnen.

Eigenaardig is het, dat deze plantjes vroeger nogal lastig in de cultuur heetten is het, dat deze plantjes zijn. Men hield ze in de kassen nog onder een extra-stolp, met de speciale bedoeling, ze nu eens goed te verzorgen! De heer Van Nederhasselt laat die extra ver-troeteling na, en de stolp weg; en 't is een lust, om te zien, hoe gezond en krachtig de fraaie plantjes op die manier groeien. 't Is trouwens een bekend feit, dat tal

van Orchideeen volstrekt geen dure instal-latie behoeven, om rijk te bloeien. In ons blad beschrijft een "Liefhebber", hoe hij met succes gebruik maakt van een kasje, waarin hij slechts een vul-kachel stookt, terwijl er tevens heel ge-schikte kamerplanten onder zijn, al zijn deze niet overtalrijk.

langstelliug die zich in de laatste vijftien jaar allerwege voor planten- en dierenleven openbaart, zuinig afgekomen. "Men moet er zich werkelijk over verwonderen", (we zeggen het den heer Dorsman na)
,,dat in een land met zulk een groote kustlijn als het onze de aandacht der na-tuurliefhebbers zich eerst in den laatsten tijd op dit studiemateriaal heeft geconcentreerd."

In 't midden van de 18e eeuw, ja, toen was er belangstelling. Toen gaven o. a. Jan en Christiaan Sepp het eerste deel van hun beroemde Vlinderwerk uit; toen verscheen o. a. het keurige werk van Ellis over Koraalgewassen en andere dergelijke Zeelighamen, uit het Engelsch vertaald door Jan Tak M. D., toen bestonden en ontstonden de fraaie, vaak kostbare verzamelingen als die van Gebrs. Bischop, die ver over de grenzen be-kend waren. Toen werden onze strandschelpen beter gekend dan nu!

Gelukkig, dat dit weer aan 't verande-ren is; werkjes als het hier besprokene ontstaan eenerzijds onder den invloed van de ontwakende belangstelling; ander-zijds oefenen zij op hun beurt invloed uit en wekken zij belangstelling.

Zij, die dezen zomer langeren or korteren tijd aan de kust doorbrengen, behoeven nu niet te vergeefs op een antwoord te wachten, wanneer hun telkens en telvraag op de lippen komt: "Wat is dit?"—
"Hoe heet die plant?"— "Welke vogel
is dat?"— "Is dat een dier of een plant?"
— "Wat is dat voor een visch?"— Het boekje van Dorsman geeft hun het antwoord.

Als ik eene opmerking zou moeteu maken, zou het zijn, dat de insecten te karig bedacht zijn; op dezelfde plaatsen waar men de zecdistels, het lemoenkruid, de duindoorn of de heemst vindt, leven spriukhanen en wantsen, vliegen eu wespen, bijen en vlinders, kevers en libellen. *Machilis maritima*, de groote springstaart, die bij duizenden tusschen de steenglooiiug van den Zuiderzeedijk bij

Amsterdam zit, mag niet ontbreken. De helmteek (Ixodes), niet alleen lastig voor ous, maar ook voor duinvogeltjes, ko-

uijnen, schapen, paarden, enz., evenmin.
Ook enkele zoogdiereu (otter, wezel, muizen, veldmuizen) hadden nog opgenomen kunnen worden. Maar ik geef toe: 't is moeilijk, de grenzen zoo te trekken, dat iedereen voldaan is. Ik geef mijn opmerkingen dan ook meer als overweging, dan wel als aaumerkiug.

Dat er drukfoutjes iu 't boek staan, spreekt vanzelf; eeu boek, dat er geheel vrij van is, zal wel niet bestaan. Ik vermeld er daarom slechts een paar, omdat deze in de Lat. namen voorkomen; blz. 117: Nettion erecca, moet zijn: crecca; blz. 46: Heracleum Spondilium, moet zijn: H. Sphondilium; blz. 152: Houting, Corenogus oxyrhynchus, moet zijn: Coregonus oxyrhynchus.

Ik besluit met eene mededeeling, betreffende het voorkomen van 't z.g.n. palingbrood, waarvan de schr. vermeldt dat meu deze kalkafzettingen "vooral in Zeeland, doch ook op de Zuid-Hollandsche eilanden en misschien nog wel op andere plaatsen kan aantreffen in brak-ke slootjes en meertjes". In den polder het "Hoornder Nieuw^land" op Texel komen ze voor in een water (vermoedelijk een oude doorbraak) dat er zijn naam naar draagt: Doovekools-weel, en waaraan voor mij pijnlijke zwemherinneringen zijn verbonden, dank zij het palingbrood.

Speciale vermelding verdienen nog de pen geteekend. En wat het uiterlijk van het boek betreft, dat is zeer goed verzorgd, terwijl de band (ontworpen door André V aanderen) in een woord keurig is. Om kort te gaan, 't is — zooals ik in 't begin zei — een boek, dat met vreugde zal worden ontvangen.

Jubileum Kon. Zoöl. Bot. Genootschap te 's-Gravenhage.

8 en 9 Juni a.s. zal het Koninklijk Botanisch Genoots chap ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan een Wedstrijd van Bloemstukken houden, die zeer belangrijk belooft te zullen zijn, wat o.a. kan blijken uit het feit, dat er voor een bedrag van ca. f 1000 aan prijzen wordt uitgeloofd. Over de acht verschillende groepen van den wedstrijd behoeven we niet nader uit te wijden, daar we kunnen volstaan met te verwijzen naar de uitvoerige opgave in de advertentie in dit no. Daarentegen wekken wij onze lezers gaarne op, tot deelname aan de feestelijkheden en inzending voor de

Werk voor de volgende week

In de Orchidecënkas.

Vanda.

Het wordt zoo langzamerhand tijd om de planten van Fanaa teres na te zien, immers de meesten zijn uitgebloeid en wanneer wij er eenigen hebben, zijn er allicht bij die onze hulp wenschen. Sommige exemplaren hebben een kale voet gekregen en die snijden wij onder een paar luchtwortels af. Men kan ze afzonderlijk oppotten of eenige bij elkaar zetten, maar men denke er wel om de potten goed te draineeren met schoone potscheiven. Voor compost kan men gebruik maken van Sphagnum en varenwortelgrond, van ieder de helft, waardoor heen men wat steengruis en stukjes houtskool werkt.

Planten die niet afgesneden behoeven te worden, maar frissche compost wenschen, ontdoen wij van de oude aarde, om ze geheel in nieuwe te zetten. Bovendien krijgt elke plant een stokje, immers voor het doorgroeien is een rustige, vaste stand noodig. Na de verplanting krijgt elke plant een flinke dosis water, om daarna te worden geplaatst in een kas die op het Zuiden ligt en waar geregeld een

vochtige atmospheer is.

Hoewel deze Vanda een zonminnende plant is, moet ze na de verplanting toch goed beschaduwd worden. Zoodra echter zien wij dat de hergroei verzekerd is, of wij wennen ze langzamerhand weer aan het volle zonlicht. Zij moeten dan herhaaldelijk bespoten worden. Met het eindigen van den zomer houdt ook de groei op en wij geven ze langzamerhand minder water, om ten slotte daarmede gedurende vier maanden geheel mede op te houden. Wij gieten niet, maar spuiten nu en dan om het schrompelen der bladeren te voorkomen.

Deze behandeling houden wij vol zoolang totdat de bloemstengels te voorschijn komen; gaandeweg krijgen zij dan meer water en houdt men de lucht wat vochtiger.

De planten die wij onthoofd hebben, hangen wij op in een vochtige omgeving, waar nieuwe scheuten worden gemaakt en die voor de vermenigvuldiging gebruikt worden

Vanda coerulea, die wij dezer dagen in groot aantal bij de heeren Sander & Co. te Brugge zagen, beginnen weer te groeien en kunnen, zoo noodig, verplant worden. Is dit niet gewenscht, dan ververschen wij de bovenste laag. Bij het verpotten denken wij er om de planten die op "stelten" staan wat korter te maken. Dergelijke planten zetten wij zoo diep mogelijk in den pot en vullen de ruimte tot op de helft met scherven. De andere helft wordt voorzien van een compost be-staande in halfvergane eikenbladeren, varenwortelgrond en Sphagnum, van ieder een derde. Na de verplanting geeft men in de eerste dagen weinig water; later, wanneer blijkt dat de planten doorgroeien, meer. De ruimten tusschen de planten wordt herhaaldelijk vochtig gemaakt en de bladeren aan de onderzijde bespoten.

Žij krijgen een plaats in de Cattleyakas en mogen niet te sterk geschermd worden, terwijl zij op veel frissche lucht gesteld zijn. J. K. B.

In den Bloementuin.

Zomerbeplantingen. — Kuipplanten. — Bloemperken.

Volgens de kalender is de zomer er nog wel niet, maar we zitten er toch al zoo'n beetje m; vooral de vroege Pinksteren geeft ons een idee, of de zomer al in het land is. Vele menschen hebben dan ook de traditioneele 15 Mei maar niet afgewacht, doch hun planten reeds vóór Pinksteren buiten en op de perken gewacht.

Wij zijn echter wat voorzichtiger geweest en hebben onze zomerplanten nog niet op haar vaste plaats gezet. Vooral ook, omdat onze voorjaarsperken er nog aardig uitzien, vooral die met violen, Papavers, Campanula's enz. zijn nog zeer mooi.

We willen nu echter niet langer wachten, maar maken een begin met onze zomerbeplanting, vooral omdat enkele soorten, zooals Canna's, knolbegonia's e. d. noodig

op haar plaats moeten.

We beginnen natuurlijk daar, waar de voorjaarsbloemen zijn afgeloopen. Sommige menschen hebben de gewoonte de planten maar onder den grond te spitten; wij doen dit bij voorkeur niet, omdat met de planten dikwijls heel wat zaad in den grond komt, wat ons gedurende den zomer neel wat last kan bezorgen met wieden. We trekken de planten dus op en brengen deze op de composthoop. We zullen merken, vooral op hooge gronden, dat de aarde op de perken aardig is uitgedroogd.

Bij het spitten werken we nog wat verteerde mest onder en gieten zoo noodig de aarde flink nat, laten den boel weer wat opdrogen en zetten de planten op haar plaats.

We zouden over de zomerbeplanting kolommen kunnen vullen; de ruimte lant dit echter niet toe, zoodat we met eenige opmerkingen zullen volstaan.

Palmen, Laurieren, Cordyline's, Musa's enz. zijn nu voldoende afgehard en kunnen op haar plaats gezet; meestal krijgen ze een plekje in het gazon, langs een oprijlaan of dergelijke.

Met een beetje smaak kunnen we vooral in groote tuinen keurige groepen van deze planten maken, vooral als we ze een beschut plekje kunnen geven in de nabijheid van wat houtgewas. We graven de planten hier liefst in den grond en vullen de groep aan met wat kleinere planten liefst van Oosterschen oorsprong, zooals Bambusa's Ricinus, Mais, Canna's enz.

Is de grond kil en nat. dan zullen we met deze plantwijze meestal weinig succes nebben; op droge gronden slaagt ze echter schitterend. Wie het op lage gronden echter toch eens probeeren wil, die doet goed de plaats, waar de planten komen te staan nit te graven, een laagje paardemest aan te brengen en vervolgens deze weer af te dekken met de uitgegraven aarde. Op deze wijze komt er wat warmte in den grond.

Het zetten van zomerplanten op ronde en ovale perkjes zien we hoe langer hoe minder; we zouden haast zeggen gelukkig, ware het niet, dat we nog steeds rekening hebben te houden met de wenschen van het groote publiek, bij wie nieuwe ideeën slechts zeer langzaam veld winnen. Toch kunnen we met die stijve perken zeer aardige effecten bereiken, als we de stijfheid maar niet ten top voeren en rekening ermee houden, welke kleuren bij elkaar hooren, welke niet. Wie niet sterk staat op dit punt, die zette liever bloemen van één kleur bij elkaar, en die late kleurenwisseling aan een ander over, die denkt, dat hij het wel kan. Om een perk met een bepaalden vorm hoort o. i. een rand ter afsluiting, maar s.v.p. geen vier, vijf randjes van verschillende kleur, zoodat we feitelijk meer rand dan vak hebben.

Zetten we verschillende gekeurde planten dooreen, dan kunnen we een zeer aardig effect verkrijgen door de eene plant lager te nemen dan de andere, zoodat de eene als 'tware den ondergrond vormt van de andere.

Zoo werkt b.v. zeer aardig: een perk roode Zonalen met een ondergrond van witte Alyssum, of een perk met zalmkleurige Zonalen met een ondergrond van Chamaepeuce.

Ook een perk met oranje Begonia's met onderbeplanting van blauwe Ageratum voldoet zeer goed.

Met een weinig smaak kan men zeer veel van deze combinatie's maken.

Lichtgekleurde planten voor ondergrond voldoen bijna altijd goed, zoo b.v. nog Centaurea candidissima en Cineraria maritima.

De losse groepeering van de bloemplanten vindt meer en meer ingang. We kunnen dan ook niet anders zeggen, dan dat we er veel mooier werk mee kunnen leveren.

We brengen de bloemen liefst in losse groepjes aan voor heestervakken of voor begroeide muren, zoodat we een achtergrond krijgen. De plukjesplanten (als we het zoo eens mogen noemen) maken we bij voorkeur niet even groot, ook naken we de afstand tusschen de planten bij voorkeur ongelijk. Wat de kleur betreft geldt hetzelfde als bij de beplanting op perken. Ook de grond moet van te voren flink worden geprepareerd. Vergeten we dit, dan kon de losse beplanting wel eens in discrediet raken.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Koude kas vullen — Stekken oppotten. — Lilium longiflorum. — Spiraca. — Anjers. — Aroidecën. — Torenia. — Spironema fragrans.

Reeds eerder hebben we eene beplanting genoemd voor ledige koude kassen. Om eehter nog wat te noemen willen we wijzen op Asparagus in verschillende soorten, als A. Sprengeri, A. crispus, A. plumosus nanus, A. comorensis, etc., welke we in den vollen grond van een tablet of in potten hierop plaatsen en flink van voedingsstoffen voorzien, zoodat ze ons een prachtig gewas leveren. Ten eerste is het heel fraai, en ten tweede kunnen we er heel wat snijgroen van oogsten. Op een middentablet of kisting, waar de afstand tusschen grond en glas grooter is, planten we dan Asparagus medeoloides syn. Medeola asparagoides. Hierboven spannen we vertikaal touwtjes, waar de ranken langs naar boven slingeren. Deze ranken worden afgesneden voor tafelversiering gebruikt.

Stekken van Poinsettia, Hortensia en Bouvardia, die we in de kas of in het kweekbakje gestekt hebben en nu geworteld zijn, moeten daaruit genomen worden en, zoo ze niet in potjes gestekt zijn, worden opgepot. Voor deze oppotting nemen we een luchtig grondmengsel, flink vermengd met scherp zand, om een gezond en sterk wortelgestel te krijgen. Door luchtige grond te gebruiken en niet te vast aan te drukken groeien de jonge plantjes beter door. Bij een latere verpottinng geven we ze dan het vereischte grondmengsel.

De Lilium longiflorum, die we nu in bloei hebben of in vergevorderde knop, plaatsen we wat kouder om wat langer van den bloen te profiteeren, welke zoo schoon is. Voor versieringen in palmengroepen komen ze zeer fraai uit, hoewel ze ook als afgesneden bloemen ons uitstekende diensten kunnen bewijzen. Terdege moeten we ze door bespuiten met water of een daarin opgelost insecticide vrij houden van groene luizen. Is de plaag te groot om ze zoo kwijt te raken, dan berooken we de kas met tabaksstelen, doch voorzichtig, daar al spoedig de bloemen hiervan lijden.

Hebben we vervroegde Spiraca (Hoteia) in bloei staan, dan moeten we deze vooral in 't oog houden met gieten. Daar deze planten veel water kunnen verdragen, plaatsen we ze gerust, in tegenstelling met andere planten, in schotels met wa-

Bij de cultuur der Amerikaansche Anjers komt het er vooral op aan de planten geregeld aan den groei te houden, waarom ze steeds op tijd verpot moeten worden, terwijl we ook het geregeld innijpen niet vergeten mogen. In 't begin van Juni moeten we hiermede eindigen willen we in alle scheuten knop bekomen. De Malmaison Anjers, die voor de ontwikkeling harer groote bloemen een langen tijd vermogen geheel niet ingenepen

Bloemstengels, die zich op dezen tijd vertoonen in vele Aroidceën, welke als bladplant dienst moeten doen en maar onooglijke bloemen leveren, moeten zorgvuldig uitgetrokken worden. We trekken ze jnist uit om geheel kwijt te raken, terwijl, wanneer we ze uitsnijden, altijd een gedeelte blijft zitten, wat soms verdroogt, doch ook zeer gemakkelijk tot rotting overgaat en dan de plant aantast. Planten als Alocasia, Caladium, Dieffenbachia, Anthurium Warrocqueanum, e. a. hebben hier veel last van. Bij al deze planten treedt zeer spoedig groene luis op, evenals ook andere lnissoorten, waarvoor we alle be-strijdingsmiddelen in toepassing brengen om dit te voorkomen, wat we bij andere planten al wel eens beschreven hebben.

Torenia is een plantje, wat, niettegen-staande hare schoonheid, lang niet genoeg voorkomt. We kweeken ze het best onder plat glas; in bloei zijnde plaatsen we ze dan in de konde kas. In voedzamen bladgrond geleidelijk overgeplaatst tot in een zonalenpot, leveren ze ons ware prachtplanten. Innijpen behoeven we deze plantjes niet te doen, daar ze, als we ze voldoende ruimte geven, prachtig vertak-ken en zoodoende volle planten worden. Zeer fraaie potten krijgt men er van als we drie bijeen in een pot plaatsen. Ze honden het, eenmaal in bloei zijnde, vrij lang in een kamer uit. Ook zijn ze zeer goed te gebruiken als hangers langs tabletten of in ampels, doch dan voornamelijk Torenia asiatica, welke meer langt, ter-wijl de T. Fournieri rechtopstaande planten maakt.

Spironema fragrans, welke met zijn kruipende stengels onder de andere planten over het tablet groeit, moeten we af en toe wat temperen, wil ze niet te veel veld winnen. J. A. HOITINGH.

In den Moestuin.

Uitdunnen. - Grond los houden. — Overbemesten. — Boonen ophoogen en opbin-den. — Prei en bleekselderij uitplanten.

Een fout, die dikwijls bij de niet-tuin-bouwers van professie wordt gemaakt, is dat men de planten een te dichten stand Oogenschijnlijk schijnt men dan een goed gewas te krijgen, maar gewoon-lijk loopt het op schade nit. Zet men de boonen te dicht, dan ontstaat er veel blad, maar weinig bloem en das weinig boonen. Bij stoksnijboonen moet men niet meer dan vijf boonen omlaag laten gaan per stok of touw; van princesseboonen kan men meer, bijv. zeven, nemen. Sommigen bevinden er zich zelfs goed bij de genoemde getallen nog kleiner te nemen.

Erwten en peulen worden vaak te dicht gelegd, dit geeft dan veel stroo en weinig erwten en penlen.

Van de boonen is het un nog te verhe.pen, door het te veel te verwijderen en als de boonen nog klein zijn, bijv. niet nooger dan 10 c.M., dan kunnen de uit-getrokken planten nog dienst doen om daar te zetten, waar er te weinig opkwa-men. Boonen iaten zich heel goed ver-

Worteltjes vooral staan vaak te dicht. Ze kunnen ook wel redelijk alcht staan, als ze maar niet onmiddenyk zich naast erkander bevinden, maar regelmitig over het bed verspield zijn, voortdurend moet daarop dus worden gelet.

Legenjkertijd kan dan de grond ook worden losgemaakt. Dit is een werkje, dat gedung moet geschieden; eike keer, ais de grond door den regen is vastgesiagen. De losgemaakte grond droogt spoeuit en wordt zoo een beschuttend naagje voor den bodem, waardoor deze voor voltedig u.tdrogen wordt bewaard. net is gemakkenjk genoeg waar te nemen. wordt de losse grond wat op zij geschoven, dan merkt men, dat daaronder de aarde nog vochtig is.

Om dezen tijd is het vaak noodig de gewassen nog eens over te bemesten, d.w.z. mest aanbrengen, terwijl het gewas op het land staat. Veelal wordt dit gedaan door nitgeloogden koemest. Daarvoor is een vat noodig, dat gedeeltelijk met koemest wordt gevnid en waarop water wordt gegoten. De massa gaar nu spoedig gisten. Is het gisten geeind.gd, dan kan de gier er worden uitgeschept en met water verdnnd, thisschen het gewas worden gegoten. Deze manier van overbemesten past men toe bij bewo.kte lucht, omdat de planten anders er door zouden verbranden, doordat bij zonnig weer veel water en in dit geval dus veel verdunde gier wordt opgenomen. Dit gieren helpt de planten gewoonlijk nitstekend voorn.t en is vaak ook noodig in bakken, als komkommers of meloenen niet voornit willen of den groei staken.

In plaats van gier wordt meestal Chilisalpeter genomen. Deze brengt echter al-leen slechts stikstof aan. Toch helpt lecn slechts stikstof aan. Toch helpt overbemesting met Chilisalpeter meestal voldoende, omdat juist stikstofgebrek veel-al oorzaak is, dat de groei wordt ge-staakt en bovendien werkt het chili ook indirect, door den bodem werkzamer te maken wat betreft het afgeven van voedsel, dit zal dan ook oorzaak kunnen zijn, dat

ten slotte uitputting volgt.

Beter is het een mengsel te nemen van 30 deelen Chili, 30 deelen zwavelzuren ammoniak, 20 deelen patent-kali en 20 deelen snperphosphaat en daarvan één oplossing te maken, waarmede men het zoo inricht, dat per keer en per Are ongeveer 3 K.G. wordt gegeven van het mengsel. Hetzelfde mengsel kan worden gegeven zonder vooraf op te lossen als een ander gewas een voorgaand zal opvolgen.

geve er dan 10 K.G. per Are van.

Als boonen zoover zijn gekomen,
dat ze reeds bij de stokken beginnen op
te klimmen, of de stamboonen al flink blad hebben gevormd is het goed ze op te hoogen, d.w.z. rondom de plaats een heuveltje van aarde aan te brengen. De boonen komen daardoor wat vaster te staan en de opgehoogde grond zal veroorzaken, dat planten minder spoedig last zullen hebben van droogte. toch maken zeer veel blad en verdampen dus ook veel water, men moet daarom dus wel eenige voorzorgsmaatregelen nemen, om er voor te zorgen, dat ze geen gebrek

aan water krijgen en daarvoor kan het ophoogen dienst doen. Beginnen de boonen al te klimmen, dan moeten ze in den aanvang vaak wat worden geholpen, vooral bij de stokken; men zij er dan op medacht, dat ze steeds in een richting om de stokken slingeren, die tegen de zon ingaat. Probeert men het andersom dan zullen ze zich wel wecr loswerken. De boonen zijn erg broos, het opbinden moet daarom met zorg geschieden en voel bindmateriaal moet er met by worden gebruikt, daarmede kan men ze licht afbinden, eerst daarom het bindmateriaal om den stok vast en daarna losjes om de stengels.

Prei en Seldern worden om dezen tyd wat later nitgeplant. Daarvoor wordt zoo noodig het land eerst nog een flink gemest, want deze twee groeien alleen maar goed op groud, die krachtig is. Daar in laatsten tijd de seldern nog al van ziekte heeft te lijden, doet men goed ze niet twee jaar aaneen op hetzelfde grondstuk te telen. Voor de prei schiet men eerst geultjes uit, ter diepte van 15 c.M., op 30 c.M. onderling afstand en zet daarin de prei op ongeveer 20 c.M., dit is, om later ze gemakkelijk te kunnen gieren. De preiplanten moeten ongeveer de dikte hebben van een dun potlood. Voor het planten worden ze wat in de lengte gekort en eveneens worden de wortels wat teruggesneden. Het planten wordt daardoor veel vergemakkelijkt.

De selderij, als het een soort is die van nature bleekt, zet men ook in geulen, die ongeveer 25 c.M. diep zijn en wel op ruim 40 c.M. onderlingen afstand. Groene soorten, die krachtiger grocien plaats men dieper en ook op grooteren afstand. We komen een volgend maal hierop terng. Voor grondontsmetting tegen selderijziekte, roest of schurft, wordt het volgende middel aanbevolen. Men begiet den grond met een mengsel van $\frac{3}{4}$ L. formaline en 9 L. water van ongeveer 50 gr. C. Men bedekt den grond twee dagen met zakken en twee dagen later wordt er gezaaid. De plantjes uit het zaaisel zet men op grond, waar van te voren geen selderij groeide. Het eerst geeft dus voor nu met meer, maar het diene thans als waarschuwing en aansporing het laatste niet na te laten.

In den Fruittuin.

Veredelingen aanbinden. -Winterveredelingen. — Scheuten wegnemen. — Kroonvor-

Ook in onze kweekerij, hetzij die slechts zoo'n enkel boompje omvat of dat er aan dnizendtallen de cerste zorgen worden besteed, heeft het vroege voorjaar zijn invloed doen gelden. Door de vroege ontwikkeling is onze hulp schier overal noodig en vragen vooral die jonge kweekclingen onze aandacht waarop ons cerste ingrij-pen in hnnnen groei beslissend is voor den goeden vorm in hnn volgend leven.

De scheuten, voortgekomen nit de ocnlaties van het vorige jaar, hebben al cen aardige lengte verkregen; ze moeten voor dat ze hontachtig worden in de gewenschte richting worden gebonden. Hoe vroeger zulks geschiedt, hoe minder weerstand ze bieden, waardoor het gevaar voorkomen wordt dat die scheut met een zekere bocht het verlengde van den onderstam vormt. Bij al dat binden, op dit oogenblik, bedenken we dat den zomer nog lang is, dat de scheuten dus nog zeer in dikte kunnen toenemen; om dns insnoering van de banden te voorkomen, zorgen we dat er eenige speelruimte tusschen scheut en steunstok overblijft. Waar de onderstam zelvo als steunstok gebruikt wordt, waar deze 10 à 15 c.M. boven de veredelingsplaats is afgesneden en dit gedeelte door het weg-

nemen der oogen, die er op voorkwamen tot uitbotten is ongeschikt gemaakt, wordt het jonge scheutje uit de veredeling, zoo-dra zulks mogelijk is, aangebonden en rechtstandig naar boven opgeleid. Hebben we echter den wildstam direct en zoo dicht mogelijk boven de veredelingsplaats weggenomen, dan is een stok noodzakelijk. De stok wordt geplaatst aan de tegenovergestelde zijde, alswaar de oculatie geplaatst is, hierdoor is het mogelijk de jonge scheut zoodanig tegen den stok te binden dat ze zonder een bocht te maken het verlengde van den onderstam kan vormen. Oogenschijnlijk maar kleinigheden, maar in hun gevolgen verstrekkend.

De scheuten welke uit den onderstam zijn voortgekomen, moeten worden verwijderd; dit doen we echter niet op eenmaal, in den aanvang waren die scheuten dienstig om het gewone groeiproces te doen aanvangen en te onderhouden; naarmate de uit de oculatie verkregen scheut daarin kan voorzien, kunnen de overige worden gemist en weggenomen worden. Ditzelfde geldt ook bij veredelingen door middel van andere entwijzen tot stand gekomen. Bij het omenten van oudere boomen lieten we met opzet eenige takken blijven, welke dienen moesten tot afvoer van het soms in te groote hoeveelheid opgevoerde plantenvoedsel. Door de sterke inkorting van het takgestel, bij een in zijn geheel blijven van het wortelgestel, is het evenwicht tusschen beide deelen verbroken en tracht de boom door het vormen van vele scheuten op het blijvende gedeelte dit evenwicht te herstellen. We zien dan ook juist onder de plaat-

sen waar de kunstbewerking heeft plaats gehad, bijna alle slapende oogen uitloopen. Aanvankelijk den groei onderhoudend zouden de scheuten uit die oogen voortgekomen, later de ent in groeikracht overvleu-gelen, missehien wel doen sterven.

winterveredelingen welke, door de bewerking zelve, bovendien nog door het verplanten in hun groei zijn gestoord, vragen om bovenstaande redenen, maar ook nog uit een ander oogpunt onze aandacht. Al vrij spoedig beginnen ze in dikte toe te nemen, waardoor er gevaar ontstaat dat het verband waarmede ent en onderstam verbonden zijn begint te knellen en ingroeit. Bijtijds dit verband lossnijden voorkomt schadelijke gevolgen.

Waar we een veredeling van een vorig jaar, in verband met den vorm waarin we den boom willen opkweeken, hebben inge-snoeid, moeten de scheuten bij die insnijdingsplaats ontstaan, zoo spoedig mo-gelijk in de gewenschte richting geleid worden. Hebben we meerdere scheuten ter onzer beschikking dan voor den gewenschten vorm noodig zijn, dan worden die genomen, welke door hunne sterkte ook door den juisten stand de aangewezene zijn. De meerdere worden of voorloopig ingenepen of geheel verwijderd. Als voorzorgsmaat-regel worden eerst de benoodigde scheuten aangebonden en eerst daarna de overtollige weggenomen.

Moet een scheut in den vlakliggenden stand gebracht worden dan doen we dat ook weer geleidelijk. Door een rechtstaande scheut op eenmaal in den vlakken toestand te brengen, kan de groei dermate onderbroken worden, dat ze geheel tot

stilstand komt. Waar twee tegenover elkander staande scheuten tot gesteltakken moeten worden opgekweekt kan men een ongelijke wasdom opheffen, door den sterksten neer te buigen en de zwakste op te richten.

Ditzelfde kan in toepassing gebracht worden bij oudere takken, waar we b.v. bij een waaiervorm, een palmet ot een U-vorm twee twijgen hebben ingesnoeid en deze in een vlakken stand hebben aangebonden, zien we soms nu reeds aan hun ontwikkeling dat er iets aan hun groei hapert; door ze tijdelijk in een meer opwaartsche richting te brengen, herstellen ze zich veelal vrij spoedig, waardoor ze al ras het opnieuw nederbuigen zonder be-

zwaar weerstaan.

Moet oij kroonboomen de kroon gevormd worden uit de scheuten welke voorkomen aan den top van den op de vereischte hoogte ingesneden stam, dan ook nemen we daarvoor die scheuten welke zoo dicht mogelijk bij den top in de gewenschte rich-ting rond den stam staan. Wijken dezen van den juisten stand af, dan ook bij den aanvang getracht dien stand te verbeteren en ongelijkheid in ontwikkeling op de hierboven aangegeven wijze verholpen. Minstens drie en hoogstens vijf scheuten zijn voor de vorming van een goeden kroon noodig, de meerdere worden inge-nepen om later te worden verwijderd. Scheuten welke op den stam zelve voorkomen mogen niet op eenmaal worden weggenomen, ze kunnen tijdelijk behouden blijven om eerst aan de ...den stam het hunne bij te dragen.

J. C. M. blijven om eerst aan de verdikking van

Het uiterlijk van een FONGERS bekoort het oog en beantwoordt, met het innerlijk, aan de strengste eischen, welke aan een toermachine kunnen worden gesteld.

DE PRIJZEN VALLEN ONDER IEDERS BEREIK.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12. (11

VRAGENBUS

Vruag No. 359.

Verleden jaar hebben wij in eenige PERZIKEN(LEI)BOOMEN de KRUL-ZIEKTE gehad, en ons is toen geraden de aangetaste bladeren en takken te verwijderen en te verbranden, wat zeer zorgvuldig geschied is. Het blijkt nu echter, dat dit allerminst afdoende heeft geholpen, daar dit jaar bijna alle boomen — ook een verleden jaar nieuw aangebracht leiboompje — aangetast zijn. Bovendien vertoont de ziekte zich dit jaar nu reeds in volle kracht, waaruit wij afleiden, dat de ziekte in den tuin is gebleven. Sommige boomen zijn zoo hevig aangetast, dat zij geen enkel blad meer hebben! Afplukken is dus ondoenlijk, want de boomen kunnen immers niet in 't leven blijven zonder bladeren? Mej. Ten C. Noordwijk.

Antwoord: Afplukken en verbranden der krulzieke bladeren is ontegenzeggelijk een goed ding, althans in het aanvangsstadium; het kan alsdan verdere uitbreiding

woorkomen. Uw veronderstelling, dat de ziekte in den tuin is gebleven, is juist. Prof. Ritzem a Bos schrijft in "Ziekten en Beschadigingen der Ooftboomen", II, blz. 42: "Het Mycelium" (zwamdraadweefsel) "van Exoascus deformans" (zoo best de gramm die de krulgielte veroors. heet de zwam, die de krulziekte veroorzaakt) "overwintert in de bast, de mergstralen en het merg der twijgen; vandaar dat boomen, die eenmaal de ziekte ver-

toonden, telken jare weer ziek worden." Als bestrijdingsmiddelen geeft prof. R. B. dan nog aan: ,,Men tele die soorten, welke in de bepaalde streek het meest weerstand bieden tegen krulziekte. Verder is aan te bevelen: bespuiting met Bouillie Borde-laise, de eerste maal in Maart of April, ongeveer 3 weken vóór 't opengaan der bloemen; de tweede maal dadelijk na 't zetten der vruchten.''

Uwe opmerking, dat een boom zonder bladeren niet kan leven, is juist; het zijn de organen, waarmee het voedsel word be-

Vraag No. 360. a. Mijn PERENBOOMEN bloeiden dit jaar prachtig maar hebben toch ZEER SLECHT GEZET, hetgeen toch niet aan de Second Gezen, hergeen toch het dan de koude te wijten kan zijn, die in die dagen heerschte, daar de boomen, die toen vol-op in bloei stonden, nu het meest beloven. Ook vertoont zich op de boomen veel groene luis, waardoor de bladeren omkrullen.

b. Een paar GEZONDE doch tamelijk oude LEIBOOMEN BLOEIEN NOOIT, zou daaraan ook iets te doen zijn?

c. Kan een boom die goed bloeit, toch VERKEERD GESNOEID worden, of is waar de plaats het toelaat niet snoeien toch nog wenschelijker?

Rotterdam.Mevr. v. d. W. -v. d. H.

Antwoord: a. Hetzelfde verschijnsel zag

ik dezer dagen, zonder dat de oorzaak aan te geven was; ongezien is 't niet mogelijk, het geval van uw perenboom te verklaren, en 't is zeer de vraag, of het dat zou zijn, ook al bestond dat bezwaar niet. Tegen de groene luis kunt u de middelen aanwenden, die in 't Werk v. d. v. Week en de Vragenbus in ons vorig no. zijn aangegeven. 't Is niet onmogelijk, dat zwakte de oorzaak is van 't niet zetten der vruchten; zwakke boomen bloeien vaak overrijk, doch tot vruchtzetten komt het niet. Ook vestigt ongediert (o.a. groene luis) zich het eerst op zwakke boomen.

b. Uw krachtige, nietbloeiende leiboomen kunt u wel dwingen, vruchthout te vormen, door ze te "ringen". Neem onder de laagste gesteltakken een ring schors net tot op het hout weg, van pl.m. 1 c.M. breedte. De wonde overgroeit dezen zomer nog; doch intusschen is de houtvorming getemperd en gaat de boom a.s. jaar hoogstwaarschijnlijk tot dragen over.

c. Zeer zeker kan een boom, die goed bloeit, toch verkeerd gesnoeid worden; niet snoeien is in zoo'n geval stellig oneindig beter. Nu is er op 't oogenblik weinig aan te doen; over een paar weken echter wor-den de wenken voor den zomersnoei gegeven, en kunt u misschien daarmee volstaan. Zoo niet, dan moet u maar weer eens vragen, en daarbij uitvoerige toelichting van de vraag. Een onzer deskundige medewerkers zal u dan wel inlichten.

Vraag No. 361. Hierbij eenige BESCHADIGDE TOP-JES van een ROZENSTRUIK; het zoude mij aangenaam zijn, te mogen vernemen, wie de schuldige hiervan is. Vogels kun-nen het niet zijn, daar de betreffende struik (slechts deze moet het ontgelden en geen der vele anderen) onder gaaswerk gezet is geworden en daarna het euvel nog

PHYTOPHILINE en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk ir het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophi-line maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f 00.—, per bus van 1 Kgr. f 2.75. Ook in kleinere verpakkingen

verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwij zingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezon-

Maatschappij "PHYTOBIE"

Molenstraat 15 **DEN HAAG**

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

steeds voorkwam. De topjes zijn blijkbaar afgeknaagd; rupsen kan ik niet ontdek-ken; kunnen het kevers zijn, die overdag niet te zien zijn?

Velp. H. C. v. d. Z.

Antwoord: Hoewel ik aan de gestuurde twijgjes niet kan zien, wie de beschadigers zijn, geloof ik toch wel, juist omdat slechts één struik er last van heeft, dat het rupsjes zijn, en wel van bladrollers of misschien van wintervlinders. Een soortgelijk verschijnsel althans heb ik door eerstgenoemde zien veroorzaken. Ik raad u, en dan zoo spoedig mogelijk, de larven, die tusschen de vastgesponnen blaadjes zitten, te dooden, vóór ze zich in den grond verpoppen; anders staat u 't volgend jaar voor het-zelfde verschijnsel. Of het kevers kunnen zijn? Ongezien niet uit te maken; maar er zijn inderdaad zulke kevers, die 's nachts aan struiken en kruidachtige planten knagen. Otiorhynchus sulcatus is in dat opzicht berucht. U kunt na zonsondergang met een fietslantaarn nagaan, of ze er zijn en dan afzoeken. Ik betwijfel liet echter, omdat zich de beschadiging dan wel niet tot één struik zou bepalen. В. В.

Vraag No. 362. Kunt u mij eenige inlichtingen geven

over het FRAMBOZENKEVERTJE, en hoe hem het best te bestrijden. Zeist. Mevr. M. D. C.

Antwoord: Er zijn twee soorten frambozenkevertjes: Byturus tomentosus en B. fumatus, die in levenswijze en uiterlijk veel overeenkomst vertoonen; een gemakkelijk onderscheidingsmiddel vormt de kleur der pooten, die bij de eerste geel, bij de tweede bruinrood is. Beide soorten zijn pl.m. 4 m.M. lang en dicht geelgrijs behaard. De kevertjes verschijnen tegelijk met de bloemen, die ze vernielen, en waarin ze de eieren leggen. De larven, waarin ze de eieren leggen. De larven, de z.g.n. frambozenwormpjes, zorgen voor de voltooiing van 't vernielingswerk der vruchten, op de welbekende wijze. Bestrijding: houd 's morgens vroeg een oude paraplue of parasol omgekeerd onder de struiken en klop daar tegen. De kevertjes laten zich terstond vallen en kunnen dan verzameld en gedood worden. Later op den dag gaat dit niet; dan vliegen ze terstond op. Prof. Ritzama, Roche terstond op. Prof. Ritzema Bos beveelt aan: geteerde planken onder de struiken leggen en afkloppen.

B. B.

Vraag No. 363.

a. Ik heb in mijn tuin 5 STAMROZEN staan, welke reeds sinds lang oogensehijnlijk dood waren, maar die nu op eenigen tyk dood waren, maar die nu op eenigen afstand van den stam scheuten uitwerpen. Hoe moet ik deze nu tot volwassen stamrozen grootbrengen? En zijn de boompjes zelve nu verloren, of bestaat de kans, dat deze ook nog aan het groeien gaan?

b. Een EREMURUS staat sinds 2 weken

stil met den groei, terwijl nog steeds geen bloemstengel in aantocht is. De toppen der bladeren zijn allen geel. Wat te doen?

Amsterdam.

Antwoord: a. Uw stamrozen zijn dood en de nitloopers die u ziet, komen onder het geoculeerde gedeelte te voorschijn en zijn dus wild. Om deze weer te kunnen veredelen, zijn een viertal jaren noodig. Het verstandigste is ze op te ruimen. Wilt u er bottels van kweeken, dan moet u niet meer gieren, wat trouwens ook voor rozen wat vroeg is, tenzij dat de grond vooraf niet goed gemest is.

b. De Eremurus is uitgegroeid, laat haar maar natuurlijk afsterven, misschien geeft ze dan het volgend voorjaar wel een bloem-stengel. Deze plant staat thans in den Hortus te Utrecht in vollen bloei en wordt J. K. B. door velen bewonderd.

Vraag No. 364.

Van nevensgaanden HEESTER zou ik gaarne den NAAM willen weten. Volgens Heukels en Heimans kom ik op Pimpernoot (Staphylea), doeh heb geen volkomen zekerheid

Den Haaq. W. A. R. Jr.

Antwoord: Uw determinatie is juist: 't is Staphylea colchica.

Vraag No. 365.
Op verschillende planten in mijn tuin komen SCHUIMBEESTJES voor. Op welke wijze komen die daar? Zijn ze voor de planten schadelijk? Kunt u verder iets over de levenswijze enz. mededeelen? Breda.

Antwoord: De schuimbeestjes die thans op de planten voorkomen, zijn de groen-

achtige larfjes, voortgekomen uit de eieren, die door de volwassen dieren van verleden jaar gelegd zijn. Zij boren hun puntig snuitje in de plant en zuigen die de sappen af. Het "schuim" bestaat uit de vloeibare uitwerpselen. Na eeuige ver-vellingen is het diertje volwassen; het

TUINBOUW ARTIKELEN.

TONKING TUINSTOKKEN voor het aanbinden van vaste planten etc.

lengte diameter per in eM. 100 lengte diameter in eM. in mM. 777-9 f 0.80184 12—14 f3.— ,, 0.90 ,, 0.90 7—9 7—9 12—15 "4.— 14—16 "5.— 213120 2458—10 "1.— 10—12 "1.20 12—14 "2.75 275 120 15 - 17120 306 15 - 17,, 6.50

EXTRA ZWARE TONKING lang 1.80 M., per 100 f 6.—, lang 2 M. f 7.—. BAMBOES STOKKEN \pm 20 mM. diameter, lang 1.50—1.75 M., per 100 f 3.50, 1.80—2.— M., ,, ,, ,, 4.50.

GROEN GESCHILDERDE ROZENSTOKKEN, lang 1.60 M., per 10 stuks f 1.50. PLANTENKUIPEN in diverse maten.

RAFFIA per K.G. f 0.70.

KURKSCHORS, zeer mooie kwaliteit, per K.G. f 0.20, 10 K.G. f 1.70. SCHUTTINGMATTEN en SCHERMMATTEN

in diverse afmetingen.

Vraagt Prijscourant.

Levering uitsluitend tegen Rembours of na toezending van Postwissel.

Aanbevelend.

H. B. DE HAAN, Zaandam. TELEFOON INTERC, 340.

leeft dan niet meer in de schuim-massa; het zict er dan min of meer uit als een kikkertje en kan voortreffelijk springen. Een enkel schuimbeestje zal niet zoo heel erg schaden; maar wanneer er meer zijn, is dit wel degelijk het geval. Ter bestrijding trekt men een oude leeren handschoen aan en drukt de larfjes dood.

B. B.

Vraag No. 366.

Gaarne zou ik iets willen weten omtrent de BOSCHRANONKELS. Zij deed mij denken aan de dotterbloem, doeh is sierlijker en voller dunkt mij. Overveen. Meyr. L.

Antwoord: De Boschranonkel Ranuneulus nemorosus is een plant uit de berg-bosschen van Midden- en Zuid-Europa; in ons land is ééne vindplaats bekend, n.l. in 't Watersleybosch bij Sittard (1861). Uit de afbeeldingen in buitenlandsche flora's leid ik af, dat de bloemen niet volbuitenlandsche doen aan uwe beschrijving; ze hebben het echte boterbloem-type. Zelf zag ik ze nimmer. Sommige variëteiten van Trollius hebben meer overeenkomst met de dotter-

Het doet mij genoegen, dat u geslaagd zijt met de Primula's. — Uw andere vraag B. B. heb ik doorgezonden.

MOLENAAR'S KINDERMEEL. Westzaan (Holland). =:= MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

Onze geillustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen. wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

Wat is voor een liefhebber een gemakkelijk tor to passen en afdocud middel tegen BLADLUIZEN?

Amersfoort.

Antwoord: Phytophiline, tabaksstof, tabakswater, X—L All, een krachtige water-

(Uw andere vragen zijn naar onzen deskundigen medewerker gestuurd.)

Vraag No. 368.
Zoudt ge zoo beleefd willen zijn mij in te lichten aan welke ZIEKTE ingesloten ROZEN lijden? Ik liet ze dit voorjaar insputen met Bordeausche pap, daar in het vorge jaar ook al ziek leken; zooals u ziet gaf dit geen resultaten.

Olst.

Antwoord: Het binnenwaarts omkrullen der bladeren wordt veroorzaakt door een galvormend inseet: de Kleinste Rozengarvormend insect: de Kienste Rozen-bladwesp (Blennocampa pusilla) geheeten. Afplukken en verbranden is het beste middel, ander gaan de larfjes, die zieh in de omkrullingen bevinden, weldra in den grond verpoppen, en dan is er alle kans, dat de volgende generatie het nog erger maakt. Bordeausche pap helpt hier niets: dat is een middel ter bestrijding van fungi (zwammen), niet van dieren. Trouwens, (zwammen), niet van dieren. Trouwens, met geen enkel insecticide treft u hier doel: de larfjes zitten in hun sehuilplaats maar al te veilig. Er blijft inderdaad niets over dan afplukken en verbranden. (Uw andere vragen beantwoordt de heer Budde.)

Vraag No. 369.
a) Wanneer is het de geschikte TIJD om ZWARE PALMEN te VERKUPEN?
b) Mag daarbij een gedeelte der WORTELSTOK worden VERVIJDERD!
c) Welke SOORTEN kunnen de VOLLE

d) Weike is de BESTE VLOEIMEST? e) Hoe dikwijls! ZON verdragen?

Antwoord: a) Dat kan nu geschieden. b) U bedoelt zeker een deel van de oude worte kluit? Ja, dat kan, als u maar zorgt dat de kluit zelf niet uit elkaar valt. Na zulk een verkuiping moeten de palmen beschaduwd staan in voehtige atmospheer

terwijl terdege moet worden begoten.
c) In de kas kan dit geen enkele palm. Buiten verdragen ze de volle zon best: Phoenix en Chamaerops, Seaforthia, Areca en Livistona worden in de volle zon min

d) Koemest is goed, maar ook beer en andere verdunde mestsoorten.
e) U kunt zoo eens om de 14 dagen be-

mesten, maar geeft geen te sterken, maar goed verdunden mest en bij voorkeur op donkere dagen en dan des avonds. v. L.

INGEZONDEN

In het No. O. Tuinen van Zaterdag 10 Mei 1913 wordt gevraagd onder de rubriek "Vragenbus" no. 343, naar een middel tegen deze ziekte in Fuehsia's. Naar de beschrijving te oordeelen heb ik juist de-zelfde verschijnselen in mijn fuchsia's (volle grond) gehad, en die geheel over-wonnen door bijvoeging van kalk (land-bouwkalk) in den grond; sinds eenige jaren voeg ik dat nu elk najaar aan den grond toe. Ik deed het en voed van den grond toe. Ik deed het op raad van prof. Ritsema Bos.

Hoogachtend,
Mevr. Chr. Egbert de Vries-Baartz.

MEDEDEELING.

Nos Jungunt Rosae.

Onder presidium van den heer jhr. J. L. Mock van Santpoort had gisteren te Utrecht eene buitengewone algemeene vergadering plaats van ,.Nos jungunt Rosae", de vereeniging ter bevordering der rozenteelt in Neder'and.

De voorzitter zette uitvoerig uiteeen,

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

REX-INMAAKGLAZEN en TOESTELLEN. Hygiënisch-practisch, 15 MAAL MET GOUD BEKROOND.

Overtreft alle andere 🤿 systemen door besparing van tijd en geld.

Generaal-Directeur voor Nederland en Koloniën.

Dr. E. J. SWAAB, Amsterdam.

Hoofd-depôt voor de Provinciën: Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant, Limburg, de Steden Arnhem en Nijmegen bij: JOH. H. VAN DER MEIDEN, Amersfoort.

deze bijeenkomst was uitgeschreven tot stichting van een wetenschappelijk Rosarium te Arnhem en deelde mede de onderhandelingen die daarover met de gemeente Arnhem zijn gevoerd. Het rosarium zal komen op Sonsbeek, ten noorden van den vijver, een zeer geschikt terrein, dat ruim een hectare groot is. Het zal be-plant worden in het volgende najaar om geopend te worden in de lente van 1915. Du zenden rozen zullen daar geplant worden, voor een gedeelte systematisch, voor een ander deel uit een decoratief oogpunt. Het belooft zeer mooi te worden, trouwens daar zorgt de commissie zonder twijfel voor die voor dit Rosarium benoemd is. Het zijn de heeren jhr. J. L. Mock, W. Lou-rens, Arnhem, M. J. Baron Van Pallandt, Arnhem, en G. A. Van Rossum te Naarden.

Na afloop der vergadering werd een be-zoek gebracht aan het Rosarium te Utrecht, waar spoedig de eerste knop der koningin der bloemen zich zal ont-

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co.. HOOGEVEEN.

bieden aan:

Stam-, Struik=, Klim- en Treurrozen

in Potten.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden.

Langstelige of gesneden Rozen. FIJN TURFSTROOISEL.

per baal f 1,50, per 10 baal f 10,-

Kweekerii "HELPMAN". TEL. 227. -:- Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

N.V. "DE HOOGEBERG" - Afd. TUINVERSIERING **VELSEN (HOLLAND)**

VERSCHENEN!

onze nieuwe catalogus met ruim 100 nummers Wordt op aanvrage GRATIS toegezonden.

Wij hebben in voorraad STERKE PLANTEN, geheel gereed voor perkbeplanting, welke wij aanbieden tegen onderstaande prijzen:

Enkele	Begonia's

				- 0			_			
per		stuks							f	1,
**	25	22	in -	kleuren					22	2,—
**	50	*	. 6	,,					**	3,50
n	100	"	,, 6						**	6,—
Dubbele Begonia's										
per	10	stuks							f	1,50
"	25	**	in -	kleuren						3,—
27	50	**	,, ("	6,—
77	100	77	. (3 ,,					*	10,—
		F	3eo	onia cr	·isr	าล				

Begonia cristata

Canna's

Geheel voor den tuin gereed zijnde planten, in de allernieuwste soorten.

Dahlia's

Uitgeloopen planten, in

prachtvolle kleurschakeeringen.

Bestellingen boven f 2.50 worden door ons franco naastbijzijnde spoorwegstation uitgevoerd.

Mocht bij aankomst de zending niet naar genoegen zijn, dan wordt deze gaarne door ons teruggenomen.
Ongeveer 15 Mei beginnen wij met de uit-

voering van de orders en wordt vroegtijdig bestellen ten zeerste aanbevolen.

Men plante de Begonia's met een onderlingen afstand van één voet. De berekening, hoeveel stuks men voor een perk zal noodig hebben is dus uiterst eenvoudig. Geeft men ons echter de middellijnen van het perk op, dan zorgen wij voor toezending van het juiste aantal planten.

RENÉ SCHOO & Co.,

HILLEGOM.

TELEPHOON INTERC. No. 223.

Kweekerij "DE TOEKOMST"

AKERSLOOT (N.H.) Telephoon Interc. No. 1. Wij bieden aan, te leveren einde Mei. sterke planten, geheel gereed voor perkbeplanting van:

ENKELE BEGONIA's per 10 stuks in één of 2 kleuren . . f 0.95 " 25 ", ", ", ", 4 ", . . . , 1.90 ", ", 50 ", ", ", 55 ", , 6.50

DUBBELE BEGONIA's BEGONIA CRISTATA

per 10 stuks gemengd f 1.90 , 25 , , , , , 3.50 CACTUS DAHLIA's (uitgeloopen planten) per stuk in elke verlangde kleur . . f 0.40 , 5 stuks in 5 soorten op naam . ,, 1.25 , 10 , 10 , , 10 , , , , , , , 2.— ", 10 ", 10 ", ", ", 2.—
in kleuren gemengd per 5 stuks . . , 0.70
" " " 10 " . . ", 1.—

PIOENDAHLIA's (Hornveld Dahlia's) (uitgeloopen planten)

in kleuren gemengd per 5 stuks . . f 0.90 . . ,, 1.50 Bijzijnde spoorwegstation.

Bestellingen vanaf f 2.50 worden franco geleverd. Naastbetaling JULI a.s.

Onbekenden onder rembours met 3% korting.

SERRE MEUBELEN UITGEBREIDE KEUZE DIVERSE MODELLEN. Z CONCURREERENDE PRIJZEN. VERZENDING DOOR GEHEEL NEDERLAND

3 Stoelen, I tafel, 2 voetenbankjes voor f. 7.75.

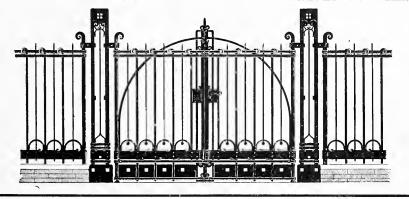
Geschilderd in kleur naar keuze (wit, crème, groen of rood f.11.50.)

af f.125.- m.arml: f.175.- m.arml: en verl.stuki.270.
Pitrieten Serre meubelen groote Verscheidenheid

Vraag geillustreerde prijscourant. Ligstoelen Sanatoriumstoelen en

G.J. VISSER. HAARL: STR.151.LEIDEN.

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

AFRASTERINGSPALEN

VOOR BUITENPLAATSEN, WEILANDEN, ENZ., ENZ.

TENNISBANEN volgens speciaal eigen systeem.

Tuinmuren, Plantsoenbanken, Nummer- en Grenspalen. Verschillende andere Gement-Artikelen.

N. V. Vigorose-Cement-Industrie "DE METEOOR"

te RHEDEN, 3 min. van Station de Steeg.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN \Leftrightarrow \Leftrightarrow voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

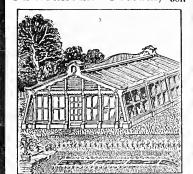
BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG VAN TUINEN 🗆

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

CHILI= SALPETER

heeft de OUDSTE BRIEVEN:

heeft de ZEKERSTE WERKING:

geeft de

(700)

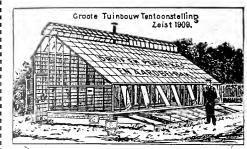
HOOGSTE ZUIVERE WINSTEN

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

COMPLETE **IJZEREN**

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

GADELLAA, ZEIST

(Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos.

TELEF. INTERC. No. 68.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting,

:- :- ZEIST. -: -: -:

<u>000000000000000000000000000000</u>0 P. E. MARTIN,

TERRA COTTA FABRIEK te ZEIST.

Tuinvazen, Voetstukken, Beelden en verdere

1 uinsieraden. -: (76) 8

Buitenhavenweg 132 SCHIEDAM · TELEFOON Nº 14

FABRIEK VAN GESM: "JZEREN HEKKEN & Source InschulfHerken ook. GESCHIKT VOOR AFSLUITING VAN BALKONS & SERRES · JZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK . TEERENINGEN GRATIS VERKRYGBAAR

OVERKAPPINGEN · JZERCONSTRUCTE AFRASTERINGEN VOOR TERREINER

UTRECHTSCHE STOOM-, WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. KONINGSWEG 56 · UTRECHT

BILLIJK TARIEF WW NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

- B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

INHOUD.

De blauwe Vanda, door J. K. B.

De Gentsche Tentoonstelling, IV, door J. K B.

Tentoonstelling van artistieke Planten- en Bloemenversieringen te Amsterdam, 11, door B. B.

Leestafel.

(36)

Wedstrijd van Bloemenversiering. — Kon. Zoöl. Bot. Genootschap te 's-Graven-Zoöl. Bot. Genootschap te

Werk voor de volgende week.

In de Orchidecënkas, door J. K. J. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A. Hortingh.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Vragenbus.

Ingezonden.

Mededeelingen.

Advertentiën.

Bijblad.

Het Insectarium in ,,Artis", II, door v. L. De Perengalmug, door P. J. S. Vragenbus

Advertentiën.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBIN%, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUJJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Eijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234-240, AMSTERDAM | APONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

ACHILLEA'S.

Het geslacht Achillea is ingelijtd bij de familie van de Compositae en de leden zijn wijd en zijd verspreid. Men vindt er in Noordelijk Azië, Italië, Griekenland, Turkije, Hongarije,

in de Alpen en op de Pyreneën, terwijl langs onze landwegen het Duizendblad, Achillea Millifolium, een goede bekende is. Ook de verscheidenheid van deze, met roodgekleurde bloemhoofdjes in tuilen vereenigd, is geen vreemde en wordt in tal van vasteplanten-collecties aangetroffen. De planten varieeren zoowel in hoogte als in kleur der bladeren en bloemen.

Ongeveer een jaar geleden wandelden wij op een zonnigen Meidag in den rotstuin van Kew-Gardens, een van onze lievelingsplekjes. Nu eens noteerden wij deze, dan gene plant, en het zilverbladig Duizendblad, Achillea argentea werd niet vergeten. Voor een rotspartijtje is dit een onmisbare plant: zij kruipt als 't ware over de steenen heen en men begrijpt hoe die zilvergrijze blaadjes fraai tegen de bruine lavarotssteen uitkomen. De plant bloeit ook tamelijk dankbaar, zooals men op de afbeelding zien kan, maar die

bloemen zijn niet noodig om haar fraai te vinden en een eereplaats te geven. En hoe zonniger hoe liever, hoe zonniger hoe mooier.

Achillea clavenennae is ook een zodevormende plant met dicht bij elkander gezeten, behaarde bladeren, waarvan de randen getand zijn. Zij heeft haar thuis op de Oostenrijksche Alpen en groeit op een schralen, zanderigen bodem.

Langs waterkanten en op vochtige plaatsen vinden wij bij ons de

Wilde Bertram, Achillea Ptarmica met witte bloemkorfjes; de variëteiten van deze, bekend als The Pearl en The Bride, zijn uitnemende tuinplanten en leveren mooie snijbloemen.

Achillea Eupatorium groeit aan de kusten van de Kaspische Zee en wordt ruim een meter hoog. De gele bloemkorfjes staan in platte tuilen vereenigd en behouden lang hare frischheid. Door deeling kan men haar gemakkelijk vermenigvuldigen.

Achillea tomentosa bloeit ook geel, maar zij is naast laatstgenoemde een dwerg; zij wordt niet hooger dan 20 c.M. en vormt zoden van groene bladeren, die ingesneden zijn. Haar standplaats moet zijn een droge, zanderige.

De uit Griekenland komende Achillea umbellatu blijft nog lager; bij deze zijn de blaadjes zoo dicht behaard, dat zij er zilverwit van uitzien. De bloemen zijn wit maar komen boven deze bladeren weinig uit.

Achillea argentea in den Rotstuin van Kew Gardens. (Foto: "Gardeners' Magazine".)

Het is dus weer een geknipte voor den rotstuin. Er zijn er nog veel meer, maar niet waar, hoe grooter de verscheidenheid, hoe moeielijker de keuze wordt, en daarom laten wij het hierbij.

J. K. B.

Brieven van eene Tuinierster.

XLVII.

Eenige tuinbaren hadden het onlangs over hunne voorjaarsbloemen. Ze hebben allen veel liefhebberij om die te kweeken, en zijs steeds onderling bereid tot ruil, raad en bewondering. Alleen over de namen zijn zij het dikwijls oneens.

Het gesprek liep over Primula's, door één hunner "primeleveren" genoemd, en door een ander "primelverissen", over welke benamingen zij elkaar wederkeerig plaagden, terwijl een derde verklaarde dat hij "zich met dat potjeslatijn niet ophield", en "dat het gewone bakkruidjes waren". "Sleutelbloemen" — bracht weer een ander in het midden. "En dat moet beduiden, dat zij de sleutel van de lente zijn, en het bloemseizoen openen, Dat moet dan ook de beteekenis zijn van den botanischen naam: Primula veris, letterlijk: eersteling der lente".

"Welzoo", ben jij aan het latijn leeren?" schertste iemand. "Dat niet", was het antwoord; "maar voor botanische termen kan je er niet heelemaal buiten. Vooral de soortnamen onthoud je makkelijker, als je weet dat: b.v. acaulis is stengelloos, en acer scherp, en altus hoog en graveolens welriekend, en lucidus blinkend, enz. enz."

Allen stemden per slot toe, dat de inheemsche namen wel heel huiselijk en gezellig zijn, maar dat wie eventjes den neus buiten zijn eigen tuindeur steekt, aanstonds de botanische noodig heeft, om verwarring te voorkomen.

"Als in het internationaal verkeer voor zulke dingen het Latijn werd afgeschaft", verklaarde iemand, "zou je verplicht zijn, Esperanto of iets dergelijks in te halen".

Ik had eens een gek geval met een Duitscher, over het onderscheid tusschen verschillende pijnboomen, omdat hij onder "Tanne" geen "den"; maar een "spar" verstond, en onze "dennen" "Fichten" noemde. Eerst met behulp van "Abies" en "Pinus" kwamen wij tot mekaar".

"Heb je wel opgemerkt, hoe het Duitsche "Flieder" doorgaans met "Vlier" in plaats van met "Sering" wordt vertaald? In een uit het Duitsch vertaalden roman las ik onlangs van: een vlierstruik met lilakleurige trossen".

"Een $Pirus\ japonica$ is zeker een japansche peer. Daaraan beantwoordt ook het heele struikje. Maar moet men dat Pirus eigenlijk met een i of met een y spellen?

"Weet u soms hoe een wilg in het Fransch heet?"

"Saule".

"En in het Engelsch?"

"Willow".

"En in het Duitsch?"

"Weide".

"Heeft een Larix geen Hollandschen naam? Hij behoort toch tot onze inlandsche boomen".

"Wel zeker: lorkenboom".

"Gewone madeliefjes heeten Bellis perennis. Zou dat samenhangen met de Duitsche uitdrukking "perennirend" voor overblijvende planten?"

"Jawel, dat komt ook alweer van het Latijn.

"Wie, het voorrecht missend van geregeld het noodige Latijn en Grieksch te hebben geleerd, af en toe inlichting wenscht omtrent dergelijke dingen, kan heel wat informatie vinden in den plantentaal-dictionnaire van den Heer Jongkindt Coninck. Het boekje is verschenen in het Fransch en behandelt vele plantenvormen en andere botanische uitdrukkingen, behalve in het Grieksch of Latijn, waaruit zij afkomstig zijn, meteen in onze drie moderne buurtalen. De titel luidt: Dictionnaire Latin - Grec - Français - Anglais - Allemand - Hollandais des principaux termes employés en Botanique et en Horticulture, par A. M. C. Jongkindt Coninck, Directeur de l'Ecole d'Horticulture à Naarden-Bussum. De tweede editie (1907) is door den schrijver persoonlijk uitgegeven, maar alom in den boekhandel verkrijgbaar.

Als proeve van behandeling diene de volgende greep:

Filix (lat.) fougère, fern, Farrn, varen.

Filum (lat.) fil, thread, Faden, draad.

Fimbria (lat.) frange, fringe, Franze, franje.

Fimbriatus (lat.) fimbrié, fringed, gefranst, met franjes.

Fissus (lat.) fendu, split, gespalten, gespleten.

Flabelliformis (lat.) en forme d'éventail, fan-shaped, fächerförmig, waaiervormig.

Flaccidus (lat.) flasque, welted, schlaff, slap.

Flavus (lat.) jaune, yellow, gelb, geel.

Micros (gr.) petit, small, klein, klein.

Microphyllus (gr.) à petites feuilles, small-leaved, klein-blätterig, kleinbladig, enz. enz.

Op zijn rondwandelingen door de internationale tuinbouwerswereld heeft dit boekje vele gunstige beoordeelingen ontvangen. En nu het mij toevallig in handen kwam, meende ik het als praktisch vraagbaak zeer te mogen aanbevelen.

GEERTRUIDA CARELSEN.

DE BLOEMERT.

Dit is de naam van een villa te Soest, en dezer dagen ontvingen wij van den plantenliefhebbenden eigenaar, den heer D. N. van Nes. een uitnoodiging om zijn tuin in landschapstijl aangelegd, met veel voorjaarsbloei, eens te komen kijken.

Den dag na de invitatie, Hemelvaartsdag zijn wij er maar dadelijk heen gegaan en hoewel de heer des huizes niet thuis was, kregen wij toch van de dienstbode verlof om alles te zien.

De tuin voor en ter zijde van het huis gelegen is niet groot, maar prijkte met een verscheidenheid van bloemen zooals in geen anderen tuin aan den straatweg van station Soestdijk naar Baarn te zien was.

Voor het huis noteerden wij een aantal bloeiende planten, die in bevallige wanorde een harmonisch geheel vormden, hier en daar afgewisseld door een bloeiend grasveldje en slingerende paadjes Tusschen andere planten uit, verhieven zich de ranke bloemstengels van Scilla campanulata bezet met tal van bloemen klokjes; op een achtergrond een Rhododendron getooid met roze bloemtuilen, ter zijde een groepje Dichters-Narcissen, die ons met hare wiegelende bloemen groetten, daar een Kerria met dozijnen lichte gele bloemen. Uit een tapijt van het Lieve-Vrouwen-bedstroo, Asperula odorata, komen tulpen vorstelijk uit en maken Funkia's aanstalten om de plaats van anderen in te nemen. Viooltjes komen hier en daar te voorschijn, als speelden zij met zooveel andere voorjaarskinderen verstoppertje, terwijl de aan den kant geplaatste Abies den indruk maakte als moest hij zorgen voor de bewaring van rust en orde.

Ongemerkt zijn wij in den rotstuin gekomen en het valt hier dadelijk op, dat het de bedoeling van de planten-lief-hebbenden eigenaar is geweest om de kleine plantjes een passende omgeving te geven. Aubrietia's vormen op een kleine verhooging kussentjes van bloemen, en gouden bloemvlekjes worden gevormd door Alyssum saxatile, ook een kruisbloemige. Het Hondsdraf scharrelde door andere planten heen en vergat niet haar violette bloemen te laten zien. In zilveren blad-rozetten kwam de Edelweiss te voorschijn, en wij kunnen ons voorstellen wat een interessant

plekje dit weer zal zijn als zij met haar mooie bloemkorfjes staan te prijken. Polletjes Gentiaan ontbraken niet en hoewel de Lithospermum prostratum zich wat verschool, ontging zij ons niet en konden wij haar voor de zooveelste maal bewonderen. Geum coccineum stond al met een aantal bloemen te prijken, een berkje schoot gracieuselijk omhoog, Doronicums ontbraken niet, evenmin Sleutelbloemen, Scheefkelk, Vergeet-mij-niet, Berberis en Kievitseitjes.

Alleraardigst, gezellig plekje grond, en wij gelooven gaarne haar, die ons vertelde dat men het gansche jaar bloemen ziet.

Nu was er een rijke schat aanwezig, en het was voor ons een feest, daartusschen te mogen verwijlen op den eersten, wel wat somberen Meidag.

J. K. B.

BLOEMENTUIN

GEBROKEN HARTJES.

(Dielytra spectabilis D. C.)

Niets geen buitengewoons, zelfs iets zeer algemeens, maar desniettegenstaande bekoorlijk, en ongetwijfeld waard in ons blad afgebeeld en beschreven te worden. Voor menigeen zal

het niet noodig zijn veel te vertellen van het gewasje, dat we hierboven met den naam Gebroken hartjes aanduiden. Het is evenwel niet de eenige naam dien het rijk is, want wanneer wij het Bloedende hartjes noemen of Druipende hartjes of Mariatranen, dan is het voor velen evenzeer eene oude bekende. De Duitschers spreken van "Tränendes Herz", de Franschen van "Coeur de Marie", uit welke namen we mogen afleiden, dat zij met ons aangetrokken worden door den sierlijken vorm der bloemen en bij het zien daarvan min of meer weemoedig, of althans poëtisch gestemd worden.

Met den wetenschappelijken naam is en wordt nog veel gespeeld en gesold. Deze toch behoort Dielytra spectabilis D.C. te luiden; maar men schrijft vaak Dielytra spectabilis, eene verbastering van den eersten naam. Voorts bezit de plant nog de synoniemen Dieentra en Fumaria spectabilis.

Volgens Henkel's Flora is de plant uit Siberië geïmporteerd en dat wel lang geleden, namelijk ongeveer eene eeuw. Vanwaar precies, is ons niet bekend, maar late men zich niet verleiden tot de gevolgtrekking, dat de plant dan wel zeer winterhard moet zijn, want dit is geenszins het geval. Op hooge, droge gronden wil zij door voorjaarsvorsten wel eens lijden. Laat verplante exemplaren bevroren ook onlangs hier te Naarden.

Gelijk velen onzer lezers zullen weten, bloeit Dielytra vroeg in het jaar; terwijl we dit schrijven, — 't is de 8e Mei, — lachen ons een aantal bloempjes tegen. De bloeitijd duurt deze maand en de volgende ongeveer uit, en soms vindt men zelfs in Juli nog een aantal planten met de sierlijke bloemen getooid

De fraai rood en wit gekleurde, hartvormige bloemen hangen in eind- en okselstandige trossen aan slanke stengels boven en tusschen de sierlijk ingesneden en licht groene bladeren. Al naar de standplaats, wordt de plant meer of minder hoog en als we cijfers moeten noemen, dan knunen we slechts zeer niteenloopende geven, n.l. 30—80 c.M.

De Gebroken hartjes zijn niet veeleischend en kunnen bijna overal groeien, hoewel zij de voorkeur geven aan een lichten maar eenigszins vochtigen grond. Daarbij groeien zij op geheel open liggende terreinen evenzeer als op min of meer beschaduwde plaatsen, zoodat zij voor velerlei doeleinden gebruikt kunnen worden.

Zelfs als potplant kan men Dielytra spectabilis kweeken, hetgeen men vooral zal doen, als men haar wil forceeren. Dit gaat namelijk zeer gemakkelijk, want het is voldoende de planten in eene gematigde kas of zelfs in een bak te zetten om reeds in Februari-Maart van de bloemen te kunnen genieten.

Zooals men reeds zal hebben begrepen, behoort het gewasje tot de zoogenaamde vaste planten, die men door scheuren het best vermenigvuldigt, hetzij in het na- of in het voorjaar. Wanneer men de planten op rijen plant, behoeven zij een onderlingen afstand van ongeveer 70 centimeter.

Twee zusjes van Dielyta spectabilis zijn D. formosa en D. eximia, die met resp. lichtrose en licht roode bloempjes bloeien en minder hoog opgroeien. Terwijl spectabilis vrij veel wordt gekweekt en zelfs een artikel is, waarmede kleine kweekers in Boskoopsche culturen vaak beginnen, worden de beide andere soorten zelden aangetroffen. P. J. S.

MOTHERS' DAY CELEBRATION.

Reeds voor vele jaren was het in de Vereenigde Staten van Amerika en in Canada gewoonte, Mothers' Day (Moeders dag) te vieren. Gewoonlijk was de tweede Zondag in Mei

Gebroken Hartjes. (Dielytra spectabilis). (Foto: "Amateur Gardening".)

hiervoor bestemd, wanneer iedereen werd verondersteld, zijn moeder een bezoek te brengen of haar te schrijven, of, wanneer zij overleden was, werden witte bloemen op haar graf gelegd.

Ook in Engeland is men onlangs begonnen, deze idee ingang te doen vinden. The Gardeners' Magazine is in principe er zeer mee ingenomen, en vraagt: "Hoe denken onze lezers over het idee van Moeders Dag?"

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."I

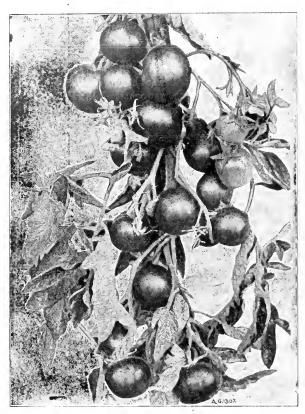
MOESTUIN

TOMATEN.

I.

De tomaat of appel der liefde, Solanum Lycopersicum (syn. Lycopersicum esculentum) is een éénjarige Solanae, afkomstig uit Mexico of Peru. In korten tijd heeft deze groente een groete renommée weten te verwerven. Het gebruik ervan wordt gunstig door de doktoren beoordeeld. Aanvankelijk wekt de mooie, meestal roode, ronde vrucht eer tegenzin voor het gebruik op dan het omgekeerde. Men schijnt echter zich snel met den smaak ervan te verzoenen, om dien daarna onder

Tomast "Perfection". (Foto: "Amateur Gardener".)

datgene te schikken, wat men begeerlijk noemt. Eerst gebruikt men de tomaat bij vleeschgerechten, of in soep en maakt er daarna tomatensausen van.

Onrijp gebleven vruchten worden ingemaakt. Ten slotte eindigt men met ze rauw te eten en lekker te vinden. Al etende komt hier dus de appétit.

De bakermat der tomaat is Mexico of Peru, ons klimaat is er dus niet voor aangewezen. Door ze eerst een tijdlang in kassen of bakken te verplegen en ze daarna naar buiten te brengen, omstreeks half Mei, en wel op een beschutte plaats, gelukt het, de tomaat buiten rijp te krijgen, door nog eenige kunstgrepen toe te passen en bovendien bepaalde soorten te nemen.

Als soort voor buiten verdient aanbeveling de Perfection met groote, ronde, helderroode, gladde vruchten, met vast vleesch. Verder de Deensche Export een rijkdragende soort, die veel in Denemarken in den vollen grond met succes wordt gekweekt. Deze is niet groot van stuk.

Ofschoon men spreekt van tomaten in den vollen grond gekweekt, wil dit geenszins zeggen, dat er geen glas bij te pas gekomen is. Zonder voorafgaande glascultuur is tomatenteelt onmogelijk.

Reeds eind Maart moet het zaad in een warmen bak worden uitgezaaid op een zaadschotel in fijne aarde en scherp zand, waarmede het zaad ook wordt bedekt en stevig aangedrukt. Het zaad kiemt snel en het plantje wil al direct ijl opschieten. Daarom is het beter, in een bak, dicht onder glas te zaaien, dan in een kas. Het ijle opschieten is in zooverre niet heel erg, omdat uit de stengels gemakkelijk nieuwe wortels willen voortkomen, zoodat diep oppotten niet hinderlijk is. De plantjes blijven niet in den zaadschotel, zooals reeds duidelijk zal zijn, maar worden, na eerst nog eens verspeend te zijn, in stekpotjes overgebracht en dicht onder glas ingegraven. In de stekpotjes zet men ze zeer diep, om den reeds aangegeven reden.

Naarmate de planten grooter worden, komen ze in grooter potten. Het wordt nu langzamerhand tijd ze af te harden. Ze gaan daarom naar een kouden bak, en eindelijk, half Mei ongeveer, komen ze uit de potten en worden met potkluit verplant op een beschutte warme plaats, dicht voor een schutting of muur op het Zuiden. De planten zijn nu ± 30 c.M. hoog.

Men laat ze eerst een tijd doorgroeien om nieuwe wortels te kunnen maken, maar daarna begint men met opbinden en snoeien. Nu kan men elke plant wel opleiden met twee, drie, vier of meer evenwijdig loopende scheuten op de manier van een palmet; maar het beste is, ze met één scheut, dus als rechtopgaand snoer op te leiden. Bij het planten moet men weten, wat men doen wil, want hiernaar moet zich de afstand regelen. Wil men met één scheut opleiden, dan is 40 c.M. onderlingen afstand voldoende, neemt men twee scheuten dan is 70 à 80 c.M. noodig, drie scheuten 100 à 120 c.M.

Veronderstellen we nu verder, dat de tomaat volgens één scheut omhoog zal gaan, dan brengt men stokken aan, die rnim één meter boven den grond uitsteken. Hier worden de tomaten aan vastgebonden, zorgende niet te strak het draad om de stengels aan te halen, want de stengel verdikt zich in korten tijd aanzienlijk en zou door de draad worden ingesnoerd. De zijscheuten, die zich ontwikkelen, worden uit de bladoksels weggerukt; ook de bladeren laat men niet te lang worden.

Zoo laat men de plant ruim een Meter hoog worden en snoeit haar daarna op één Meter terug. Aan den stengsl zitten nu afwisselend twee of drie bladeren en daarna een bloemstengel. Wat zich verder ontwikkelt, wordt trouw verwijderd. De drie of vier bloemstengels laat men ook niet te machtig worden, maar alles wordt gedaan om de vruchten, die zich nu ontwikkelen, tot rijpheid te krijgen. In warme zomers gelukt dit wel. Laat de warmte maar steeds op zich wachten, dan kleuren de vruchten ook niet. Ten slotte worden dan al de bladeren verwijderd. De scheut met vruchten blijft alleen over en nu worden deze misschien noodrijp, maar dan toch zoo, dat ze te gebruiken zijn. Brengt men de vruchten, die eenigszins beginnen kenteekenen van rijpheid te geven, in een warme kas of legt men ze dicht onder koud glas, dan in een bakje met glas afgedekt, dan zullen ze allicht nog op deze wijze gaan kleuren; anders rest nog ze onrijp te steriliseeren.

Intusschen zou de tomaat nooit de vermaardheid hebben verkregen, welke ze thans bezit, indien er geen andere wegen open stonden om ze te kweeken, n.l. in kassen.

Deze kweek is afkomstig uit Engeland, evenals de komkommerteelt, die daar op nog veel grooter schaal wordt gedreven, dan hier bij ons. Van deze teelt willen we a.s. week eene beschrijving geven.

Wordt vervolgd.)

H. STIENSTRA.

VASTE KEURINGSCOMMISSIE.

Het was zonder twijfel een goede gedachte van bovengenoemde commissie om ın "Bellevue" de Mei-bijeenkomst te houden; het publiek kon niet alleen genieten van de schoone bloemententoonsteiling, maar ook van de nieuwe of zeldzame gewassen, die ter keuring waren aangebo-den. Dit geschiedde op 21 Mei j.l. De heer J. Bier te Moordrecht zond

een tiental planten van een zaailingvaren, uit de bekende Roem van Moordrecht ontsproten. Zij is gedoopt: Adiantum Farlegense Roem van Moordrecht roseum en onderscheidt zich doordat de jonge bla-deren rood met goud-geel gekleurd zijn. Een mooie aanwinst!

Uit Apeldoorn zond de heer F. Put een zaailing-roos, die aan La France herinnerde, maar scheuten maakt van vijf meter lengte. Het rozen-com'té maakte uit dat het de Climbing La France was.

Van denzelfden kweeker zien we vier vazen, gevuld met bloeiende leliestengels, die daar tegen het podium stonden als

een staaltje van goede cultuur. De heer W. van Veen te Leiden zond bloemstengels van een totaal onbe-kende vaste plant, n.l. Polygonum sericeum. Er wordt o. a. van gezegd: "De vroege en zeer rijke bloei, de goede zuiverwitte kleur der bloempjes en de volkomen winterhardheid maken deze plant uitermate geschikt voor border-, vak- en groepbeplanting, terwijl ook de waarde als snijbloem groot is, daar de elegante takken zich dagen lang in water frisch houden." Zij moet in Onze Tui-nen door J. K. B. beschreven zijn. *) Wij hebben hier te doen met een plant uit de oude doos met vele goede eigenschappen en de heer Van Veen deed een goed werk er de aandacht op te vestigen.

De bloemstengels van een nieuwe Sleutelbloem, nl. Primula pulverulenta met donkere wijnroode bloenien aan bepoeierde stengels van ongeveer een halve meter

iang. Een van de schoonste Primula's. De heer M. Kloezeman te Watergraafsmeer exposeerde een zilverbonte Asparagus Sprengeri, die wij echter niet zoo mooi vinden als de groene, maar voor liefhebbers van bonte planten om te watertanden.

Mooie blauwgekleurde Hortensia's za-gen wij van den heer H. G. Vöge te Vreeland. Het was de verscheidenheid Mad. Chartaid.

De handelskweekerij "Gelria" te Nij-megen etaleerde een dozijn rijk bloeiende planten van Spiraca Vesta met roze-lila gekleurde bloempluimen.

Acht soorten en variëteiten van Lupinen waren ingezonden door den heer K. zelenburg te Baarn. Wij merkten op witte, blauwe en roze bloempluimen.

Prachtige rozen zagen wij van den heer G. L. Wittig te Laren in den vorm van Frau Karl Druschki, wit, en Mad. Carolina Testout, roze.

De N. V. Vasteplanten Kweekerij te Bussum had een kunstig hoekje

bij de waterplanten ingericht voor een aantal rotsplanten, tusschen steenen aardig geëtaleerd. Mooi en met honderden witte bloempjes getooid was de Genista

praecox, helder geel de gevulde bloemen van Alyssum saxatile fl. pl.

Een lief plantje is Iberis sempervirens "Little Gem". Zeker een klein pareltje in den tuin! Vriendelijk neigde Viola cortuste. nuta G. Wermig haar blauwe bloemen naar het publiek en de helderroode bloemen van Geum atropurpureum werden algemeen bewonderd. Steenbreken ontbra-ken evenmin als de klaproos en de Edelweisz van de Alpen..

Orchideeën werden aangeboden door den heer E. van Nederhasselt te te Aardenhout. Prachtig in een woord

was de Odontoglossum gandavense var. Mad. Van Nederhasselt. Zij droeg een sierlijken tros fraaie bloemen, donker sierlijken paars gekleurd met wit afgezet.

Odontoglossum hybridum is niet minder mooi en van tal van witte der mooi en van tal van witte vlekjes voorzien. Odontoglossum ardentissimum van Dryesi prijkte met een aantal groote bloemen, wat ook het geval was met Odontioda Bradshawi, welker bloemen rood met wit gevlekt zijn.

Van den Amsterdamschen orchideeënliefhebber, den heer W. C. Scholten Jr., zagen wij een *Laelio-Cattleya Lucia* met heldergele bloemen. De lip alleen had een purperrood vlekje, wat haar zeer goed stond.

De heer Jongkind to Aalsmeer zond vijf vazen met bloemstengels van Lilium

longiflorum van bijzondere schoonheid. De firma C. Kuiper & Zoon Apeldoorn exposeerde cen aantal zeer mooie Bladbegonia's met sierlijke teeke-ningen op de dikwijls fraai uitgesneden bladeren.

*) In het nummer van 4 Mei 1907 vinden

wij het volgende. "In The Garden van 2 Maart j.l. vinden wij op pag. 103 eene afbeelbovengenoemde plant, ding van wij bijzonder mooi vonden en dadelijk besloten om er hier melding van te maken.

Het is, zoo schrijft de heer A. J. Allard, een van de schoonste Polygonums in cultuur, die met succes aangeplant kan worden in groepen van vaste planten. Goed aan den groei zijnde, bereikt zij eene hoogte van ruim 1 M., vertakt zich flink en wordt elk scheutje afgesloten door een pluim van bloemen, die wit gekleurd, aan een Spiraea herinneren. begint in Juli te bloeien en houdt dit gedurende twee maanden vol.

Deze Veelknoop eischt geen bijzondere behandeling en voelt zich zelfs in gewonen tuingrond, zonder bemesting gelukkig. In den Bot. tuin te Cambridge (Engeland) staat zij al jaren in een bed tusschen andere soorten van dit geslacht in, en het vorige jaar, toen men daar last van droogte had, was bovengenoemde Veelknoop in het oogvallend mooi.

Of zij hier te lande verkrijgbaar is?"

Op deze vraag weten wij thans na zes jaren een antwoord te geven.

TENTOONSTELLINGEN

Tentoonstelling te Apeldoorn.

Met genoegen vestigen wij nog eens de aandacht op deze tentoonstelling die een belingrijk onderdeel belooft te worden van feesten die van 21 Augs.—3 Sept. ta Apeldoorn gehonden zullen worden. Naar men ons meedeelt wordt de tentoonstelling op uitstekende wijze voorbereid; het programma bevat zeer gunstige vooiwaarden, terwijl over het algemeen flinke prijzen worden uitgeloofd. Door het groote vreemdelingenverkeer te Apeldoorn is een oruk bezoek verzekerd en wordt den tuinbouw een goede gelegenheid geboden om doeltreffende reclame te maken in het centrum van ons land.

2 **MEDEDEELINGEN**

Bloemenkeuring te Haarlem op 5 Mei 1913.

8

Getuigschr. eerste kl. Darwintulp Ölifant, nieuwe verscheidenheid, ingezonden door de firma E. H. Krelage & Zoon, te Haarlem. Bloem zeer groot, kleur donker violet-blauw, bloemstengel zeer lang, de ver-scheidenheid is nog niet in den handel. Darwin Tulp Sir Trevor Lawrence, nieuwe verscheidenheid, ingezonden door de firme E. H. Kreloeg, f. Zeen H.

de firma E. H. Krelage & Zoon te Haar-

Bloem zeer groot, bakvormig, glanzend violetrood, is gewonnen in 1912. Darwin Tulp Venus, nieuwe verscheidenheid, ingezonden door de firma E. H. Krelage & Zoon, te Haarlem. Bloem groot, kleur levendig satijnrose, stengel lang, de verscheidenheid is nog niet in den handel.

Getuigschr. v. verdienste. Darwin Tulp Anton Mauve, nieuwe verscheidenheid, ingezonden door de firma E. H. Krelage & Zoon, te Haarlem. Bloem zeer groot, kleur lilaviolet zilverachtig lilas gerand; de verscheidenheid bloeit vroeg en is nog niet in den handel.

Een concert van Nachtegalen.

Dezer dagen hadden wij bezoek van een dame, die zonder twijfel zestig lentes zag voorbijgaan en... nog nimmer den nachtegaal gehoord had. Wij heben haar beloofd er op uit te gaan en daarvan mededeeling te doen. Gistermiddag tegen half zes waren wij op "Rijnauwen" en de Koning van onze gevederde vrienden schalde zijn heerlijken zang door het woud. Vanmorgen hebben wij ons bezoek herhaald, vergezeld van een vriendelijk zonnetje en overal om

ons been een lachende, blonde natuur. De eerste nachtegaal begroette ons al van uit een bloeienden eikenboom op , Nieuw Amelisweerd' en nauwelijks hadden wij een voet op het vredige Rijnauwen gezet, of wij hoorden het heerlijk gezang van dezen eenvoudigen vogel. Achter het bekende poortje scheen het een vogel-paradijs: honderden zongen daar hun morgenlied met en om hun Koning: de nachtegaal. Hier een, daar een en de laatste, de zevende, deed ons bij het hek uitge-leide en floot zijn hooglied op vier meter afstand van ons.

Wat een heerlijkheid, wat een lenteweelde zoo kort bij de stad. Wij werden ont-roerd van die jonkvrouw Natuur, die zich daar buiten zoo ongerept schoon laat zien.

Naar buiten, lezers, en luisteren naar het concert der nachtegalen! J. K. B.

2 CORRESPONDENTIE

J. J. H. te N. — Dank voor uw schijven, benevens de goedgeslaagde foto's, die wij binnenkort gaarne een plaatsje zullen geven.

A. J. W. te de St. — Uw vrang betreffende Moerbei hopen we in 't volgend no. te beantwoorden.

D. H.-P. te Sch. - Uw vraag betreffende Schuimbeestjes vindt u elders reeds beantwoord. Over 't marcotteeren van Araucaria's en het verpotten van Aspidistra's vindt u iets in ons volgend no.

- Versche Narcis-bladeren zijn stellig schadelijk voor het vee; of gedroogde bladeren het ook zijn, is ons onbekend. Wij hopen U a.s. week nader te kunnen inlichten.

Mevr. A. L. - P. te II. - Wij kunnen uw vragen nog niet beantwoorden, doch trachten gegevens te verkrijgen, om U zoo spoedig mogelijk te kunnen inlichten.

Mevr. J. H. G. te B. - Over Z. Venkel antw. in 't volgend no.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeërkas.

Dendrobium. - Odontoylossum. -Miltonia.

groenblijveade Dendrobiums, zooals D. Chyrenforum, D. chrysotoxum, D. Bronentiiri. D. densiflorum en D. Far-meri. moeten nadat zij zijn u.tgebloeid voor cemge weken koeler staan en wat minder water hebben. Met het verplancen moeten wij voorzichtig zijn. immers, zij houden er niet van dikwijls gestoord te worden en bloeien beter en een kleine

dan in een groote pot.

Maar zoo kunnen wij niet door redeneeren; eenmaa¹ moet het gebeuren, willen wij althan, niet dat de plant achteruit gaat en dan doen wij het ook goed. Dan chudden wij de oude compost af en geven frisch materiaal in den vorm van varenwortelgrond en sphagnum van ieder de helft met een weinig zand en fijn ge-klopte steenen of potscherven. Voor drainage moet goed gezorgd worden en zullen wij de potten voor ruim de helft met scherven vuilen, terwijl de compost stevig om de planten wordt aangebracht. Na de verplanting krijgen zij een plaats in de warme kas, waar zij gednrende den zomer kunnen blijven.

Veel water hebben zij en den eersten tijd niet noodig, eerst wanneer wij overtuigd zijn van den hergroei beginnen wij langzamerhand meer water te geven. Zoodra de nieuwe scheuten voltooid zijn, geven wij minder water en de rust wordt doorge-

bracht in een gematigde kas. De Dendrobiums die gehee' of gedeeltelijk de bladeren laten vallen, zooals D. nobile, D. Wardianum en andere zijn nu druk met het maken van nienwe scheuten bezig en deze mogen nu met een gerust hart flink gegoten worden. Zoo noodig geeft men ze een stokje. Zijn er planten bij die een grooter pot wenschen, welnn dan kan men daartoe dadelijk overgaan. Men moet hierbij voorzichtig te te werk gaan, immers er mag geen wortel-

tje breken. Zeodra Odontoglossum citrosmum is uitgebloeid wenschen zij onze volle aandacht. Bemerken wij dat de compost nog in goede conditie is en dat de wortels nog ruimte genoeg hebben, welnu dan vernieuwen wij alleen de bovenste laag. Blijkt het dat verplanting noodig is, dan is daartegen geen bezwaar en gaan wij aan het werk. Van compost kan men gebruik maken van twee deelen varenwortelgrond en een deel Sphagnum met een weinig zand en kort gestooten potscherven. Na de verplanting moeten wij de eerste dagen zien dat de nieuwe wortels door de compost werken.

Uitgebloeide planten van Miltonia verillaria en variëteiten geve men een poosje rust. Gedurende den zomer vinden deze een geschikte plaats naast de Odon-

toglossum crispum.

Bij het verplanten wil men er wel om denken dat de wortels boven in de compost blijven, zoodat diepe potten uit den booze zijn. Aan de drainage mag niets ontbreken.

Te Gent hebben wij weer kunnen zien hoe schoon deze planten kunnen bloeien en wat een buitengewoon mooie variëteiten er bij zijn.

In den Bloementuin.

Het uitzetten van sierplantcn. = Dahlia's. = Potgewassen.

Voor zoover we onze groote knipplan-

ten niet in groepen hebben uitgeplant, zooals we vorige week aangaven, worden ze nu met de knip boven den grond hier of daar ter versiering geplaatst. We zetten ze bij voorkeur op eenige steenen, zoodat ze vrij van den grond staan, terwijl eenige nette palen naast de knip worden gestagen, om omwaaien te voorkomen. Vorige week hebben we niet stil gestaan

bij de vraag, hoe moeten de planten buiten worden uitgezet, met of zonder pot. Het is moeilyk met een enkel woord hierop advies te geven. Wat voor den een geldt, komt bij den ander niet in aanmerking. Over 't algemeen planten we op lage, vochtige gronden bij voorkeur in pot, terwijl we op hooge droge gronden liever de planten in den vollen grond te zetten.

In 't eerste geval kan ons een bijzonder droge zomer wel eens heel andere resultaten geven, dan we verwacht hadden, terwijl in het tweede geval hetzelfde gezegd kan worden bij een extra natten zomer.

Een Pelargonium wordt graag met pot uitgeplant, terwijl b.v. een Fuchsia weer gaarne in den vollen grond staat, omdat ze bij droogte spoedig haar bloemen laat vallen.

Ageratum in den vollen grond uitgeplant, heeft in den regel de aardigheid om bijzonder wild te groeien, waarbij ze

dan het bloeien wel eens vergeet. Sierbladplanten zooals Coleus, Ircsine enz., kunnen we steeds in den vollen grond uitplanten, doordat we ze met in-nijpen zeer gemakelijk in bedwang kunnen houden.

Planten, die een frisch gewas moeten maken, zooals Zea, Ricinus Abutilon, Canna, Dahlia e. d. worden steeds in den vollen grond gezet. Een enkele maal wordt wel eens een uitzondering gemaakt met enkelbloemige Dahlia's, die te hoog willen opgroeien, vooral in binnentuintjes. Planten op z.g. kleur- of mozaiekvak-ken worden bijna zonder nitzondering in

den vollen grond gezet, omdat de dichte planting het mee ingraven van potten niet toelaat. Bovendien kunnen we de meeste dezer planten zeer gemakkelijk on-der het mes houden. Klimplanten worden steeds in den vol-

len grond gezet, omdat ze een flink gewas moeten maken.

Begonia's zoowel knol- als stengelbegonia's, zetten we bij voorkeur in den vollen

Als de Dahlia's flink aan den groei zijn, dan zoeken we 2 è 3 der sterkste schenten uit om te laten doorgroeien, terwijl we de rest wegsnijden.

We krijgen dan niet te wilde planten, die groote, goed gevormde bloemen geven. Wie van zijn Pelargoniums nog planten

heeft overgehouden zal goed doen deze bij elkaar op een bedje uit te planten, liefst na ze nog eens te hebben teruggesneden. Deze planten leveren ons in Augustus overvloedig stek, zoodat we onze bloemperken niet zoo behoeven te schenden.

Van andere planten doen we dit niet, omdat ze bijna alle overvloedig stek opleve-

De Azalea's (Azalea indica) worden nu ook bniten in den vollen grond uitgeplant, evenals Richardia africana en Bouvardia's De grond wordt van te voren goed toebereid met turfstrooisel, bosch- of bladgrond en onder koemest. Het plekje waar ze komen te staan, moet niet al te zonnig zijn.

Na het uitplanten gieten we flink aan en houden dit gieten gednrende den zomer vol. Als regel geldt, dat we na half Mei bij voorkeur des avonds gieten.

A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Hangplanten. - Cyclamen. – Hortensia's. — Kamerplanten naar buiten. - Genista en Acacia. — Subtropische plan-

Het beplanten der tabletranden thans ook in de gematigde en warme kassen geschieden. Het mees kan hiervoor ge-Schikt zijn: Oplismenus Burmanni, Syn. Panicum variegatum, een prachtig bont grasjes; verschillende Tradescantia's Tarenia asiatica, enz. Wil men groote planten weeken van *Cyclamen*, dan liggen we een warmen bak aan, waarin we deze planten plaatsen, zoodra de bak lanwwarm is en wanneer ze afgekoeld is plaatsen we weer op een nieuwen warmen bak, dit herhalende tot de planten volwassen zijn. Ook zonder bodemwarmte kan men. heel goede planten kweeken, al worden ze niet zoo zwaar.

Hortensia's kunnen nu in den grond op goed toebereide bedden worden uitgeplant. In den zomer als de planten goed groeien, nijpen we ze nog eens in en dan vertakken ze zich goed. In den nazomer pot men ze op en wanneer het dreigt te viiezen, brengt men ze binnen. Ook vele planten in de kamer verlangen

er naar in den zomer een luchtje te scheppen, zooals: Palmen, Clivia, Aspidistra, Araucaria, Ficus, etc. Zoo noodig worden ze verpot of de aarde bovenop ververseht. In de buitenlucht worden de planten sterker, en krijgen door de veelzijdige belichting een flinken groei en frisscher kleur. Bij Clivia's werkt het o.a. ook uitstekend op den bloei. Bij het verpotten legt men de scherf met de bolle kant op het gaatje, zoodat er geen wormen in de pot kunnen kruipen, waarvan we later zood'n last kunnen hebben, doordat het gietwater direct wegloopt.

Genista en Acacia's, konde kasplanten, welke nu meest allen bniten staan, znllen nagenoeg uitgebloeid zijn en moeten, zoo noodig, nn verpot worden, waarmede we gewacht hebben met het oog op den bloei. Men snijdt ze nn tevens in om den goeden vorm te behouden. Van de onde aarde verwijderen we zooveel als we missen kunnen, zonder de wortels te beschadigen. Al naar de eischen neemt men een grootere of kleinere pot en plant in voedzame aarde, vermengd met scherp zand. De eerste paar weken zet men deze planten binnen of ergens bniten in de schaduw om aan te wortelen, waarbij ze eenige keeren per dag besproeid worden. Na dien zetten we ze weer in de zon. Planten, welke niet verpot worden, geeft men eens per week vloeimest gedurende de ontwikkeling van het jonge gewas.

Nn is het tevens tijd de sub-tropische planten buiten op vakken te plaatsen, nadat ze eerst wat afgehard zijn op een schaduwrijk plekje. Voor Palmen zorgen we, dat ze een weinig schaduw krijgen op 't heetst van den dag. Musa's, welke men meestal in den vollen grond uitplant, knnnen tegen een zonnetje. Verder planten we Ricinus communis en variëteiten,

Bonte Maïs, etc. Utrecht.

J. A. HOITINGE

In den Moestuin.

Prei. -Selderij. - Zomerandijvie. — Koolrapen. — Bro-coli. — Rammenas. — Boonen. Erwten. - Tomaten.

Om dikke prei te krijgen moet de groeitijd lang worden gemaakt en daarom

zal men ze niet voldoende dik krijgen zoo ze in vollen grond gezaaid en daarna ter plaatse wordt gezet. Dit is nu echter voorbij. Thans moet men planten bezitten, die de dikte hebben van een dun potlood. Hiermee wordt op de volgende wijze te werk gegaan.

In de eerste plaats is een grondstuk noo-dig, dat in zeer goeden bemestingstoestand verkeert en goed diep los is. Op onderlinge afstanden van 25 c.M. worden kuiltjes ter diepte van 15 à 20 c.M. gemaakt en daarin zet men de prei. De prei, die van het zaaibed is afgekomen, vlijt men één voor één tot een bosje in de hand, zoodat de wortelhals van alle op één hoogte is, nu worden de wortels tot op 4 à 5 c.M. ingekort en ook de groene stelen kort men tot op opgeveer twee derden der lengte in. Nu zet men in ieder kuiltje één plantje. Later worden de kuiltjes langzamerhand weggeschofteld. Gevolg hiervan is, dat de preiplanten meer in de lengte groeien en een groot gedeelte van den stengel gebleekt wordt. Alleen als er veel voedingsstoffen in den grond aanwezig zijn, of aangevoerd worden, zal men hiermede succes hebben. Versche mest mag niet worden aangewend men gewoonlijk last heeft van de larve der preivlieg, deze toch wordt aangelokt door den geur van den mest.

Deze kweekwijze is wel aan te bevelen. Toch volgen wij steeds met veel succes een anderen weg. Wij trekken met een hartvormigen hak, zooals die ook wordt gebruikt voor het ophoogen van aardappels, genltjes in den grond, ter diepte van 15 à 20 c.M. en op afstanden van 25 c.M.

Is de grond erg los, dan neemt men de afstanden nog wat grooter. In de geultjes zet men de planten op omstreeks 20 c.M. Wij verkiezen geultjes, omdat daarin gedurende den zomer gemakkelijk vloeimest kan worden gebracht. Daarvoor lossen we in een waterkar van ongeveer 100 liter water één K.G. chilisalpeter op, dat over een halve Are wordt verdeeld. Dit kan men naar behoefte twee of drie maal in den zomer doen, met tusschenpoozen van drie weken en op een regenachtigen dag. Is er nn overigens flink voedsel in den bodem aanwezig, dan zal de prei op het eind van den cultum een dikte bereiken van een manspols.

Met de bleekselderij gaat het op gelijke wijze, maar omdat deze groente per exemplaar veel meer gewas maakt moet de ruimte in dezelfde mate per plant groeter worden genomen en de diepte der geulen meer zijn. Nu hangt dit ook nog af van de gekweekte soort. De van nature bleekende soorten groeien minder sterk dan de groene en daarom moeten de laatste meer ruimte hebben en in dieper geulen worden uitgeplant.

De soort, die van nature bleckt en 't meest wordt gebruikt is de White plume of de plein blanc d'Amérique. Op 50 à 60 c.M. onderlingen afstand schiet men geuen nit ter diepte van 20 c.M. en hoopt den uitgeschoten grond er tusschen op, zoodat weinig hooge ruggen ontstaan. In de genlen plant men de flinkgewortelde selderijplanten op 40 c.M. afstand. In den eersten tijd hebben de planten de ruimte niet noodig en daarom plant men op de rugjes salade, die het er zeer goed op doet. De meer rnimte behoevende groene soorten plant men ruimer en de glenven maakt men dieper. De afstand der glenven mag nn wel 70 c.M. en meer zijn. Op de rngjes komt weer salade of ook wel zomer-andijvie. Later worden de voren dicht gemaakt en a's er gebleekt zal worden, wordt de aarde rondom de planten opgehoogd, zoodat de toetand juist andersom wordt als eerst n.l. zoo, dat er tusschen elke rij planten greppeltjes zijn ontstaan, dit doet men eehter eerst twee à drie weken, voordat deze groente zal worden gebruikt.

Zomer andijvie, die krachtig gegroeid is kan voortdurend met succes worden uitgeplant om er kroppen van te kweeken. Bij droog weer, na den middag, wordt ze opbonden. Een raffiabandje is daarvoor zeer geseliikt, maar ook alle ander materiaal kan er dienst voor doen. Het opbinden moet zoo geschieden, dat de band de plant goed bijeenhoudt zonder de bladeren to kne'len. Meer nog dan in 't najaar zijn de planten geneigd om te vallen. In ruim een week zijn de kroppen voldoende gebleekt.

Zoo het nog niet is gebeurd moeten thans koolrapen en brocoli worden gezaaid en kan een begin worden gemaakt met het zaaien van rammenas.

Meu kan doorgaan met het aanleggen van boonen en erwtenbedden, waarvoor nu gewoonlijk late soorten worden genomen, ofschoon het ook goed gaat met vroege soorten en nog wat verder in den tijd moet men die juist nemen, zal het gewas nog tot zijn recht kunnen komen.

De tomaten worden met één scheut bij een stok opgeleid. Alle dieven, dus de zijscheuten uit de bladokse's worden trouw verwijderd gehouden. De onderste gele bladeren weggenomen, daar deze spoedig door ziekten, die zich later in de gezonde deelen voortplanten, worden aangetast. Men laat ze doorgroeien tot de vierde bloemtros zich heeft gevormd en nijpt dan den top in en legt er zich dus op toe, dat enkel de vruchten zich zullen ontwikkelen. Ju kassen stuift men zwavel om ziekte te voorkouen. Buiten kan men sputten met cen slappe Bordeausghe pap. (Zie ook het art, over tomaten in dit no.)

H. S.

In den Fruittuin.

Zomerbehandeling. — Druivenziekte. — Scheutdunnen. — Groensnoei. — Wit in perziken, Krulziekte, Luizen.

Met het verstrijken van de Meimaand komen ook de zomerwerkzaamheden in den fruittuin meer op den voorgrond en vragen enkele daarvan al direct onze aan-Waar de zomerbehandeling dacht. vruchtboomen nog al eens met den algemeenen naam van innijpen en aanbinden wordt aangeduid en deze werkzaamheden eerst dan worden uitgevoerd als de verwilderde toestand waarin de boomen verkeeren het schoonheidsgevoel, het gevoel voor orde en netheid pijnlijk begint aan te doen, daar willen we er op wijzen, dat een eerste eisch van een goede zomerbewerking van vruchtboomen is, dat ze gednrende het gansche groeitijdperk onder behandeling zijn en dat ze geholpen moeten worden als ze er om vragen.

In de meeste gevallen geeft een vrnchtboom, vooral nog niet volgroeide vormboomen, meer scheuten als voor den gewenschten vorm noodig zijn. 's Is nn de tijd dat te veel te verwijderen. We passen deze schentdunning ook al weer geleidelijk toe en beginnen mct de sterkste, welke op het hart van den boom te vinden zijn.

Groensnoeien, wat nog iets anders is dan innijpen, is mede aan de benrt. Waar zich boven vruchtorganen in aanleg, nit het gedeelte dat we, bij den wintersnoei, boven dit in wording zijnde vrnchtorgaan lieten blijven, meerdere schenten hebben ontwikkeld, aarzelen we niet, deze tot op de laagstaande scheut met het overjarige gedeelte weg te nemen. We behonden dus slechts de in wording zijnde vrnchtspoor plns een daarop volgende schent. Deze wordt later als de boom zich wat hersteld heeft op het vierde blad ingenepen.

Dit geldt voornamelijk voor appels en pereboomen, waar voor normale vrncht-knopvorming langer als één jaar noodig is. Bij de vruchtsoorten waar de knopvorming in een enkel jaar tot stand komt, druiven, perziken, prnimen etc., wordt de seheutdunning toegepast om de blijvende schenten zooveel licht te verschaffen dat ze in do gelegenheid gesteld worden aan hun rocping te kunnen beantwoorden. Scheuten welke zeer gunstig geplaatst zijn, kunnen bij deze vrnchtsoorten in veel gevallen deze weelde niet vordragen en groeien tot z.g. waterloten uit. Waar daaromtrent nn reeds twijfel bestaat, behouden we iiever een zwakkere en nemen die forsche, die door hun optreden nu reeds toonen dat ze zich er op toeleggen anderen te overvleugelen geheel weg en behouden dezulke, die wat bescheidener in aanleg zijn.

Bij druiven echter, waar een soms zwakke seheut uit het oude hout of een van de meerdere scheuten geplaatst aan den voet van een twijg, waarop seheuten met vrucht voorkomen, voor beschikt is om als z.g. vervanghout, daar doeu we het tegenovergestelde. Bij keuze behouden we do sterkste en trachten deze, soms met opoffering van een of meer scheuten met vrucht, zooveel in ons vermogen is te bevoordeelen. Licht en nog eens licht wordt voor alles door zulk een in opkomst zijnde seheut gevraagd. Door wegnemen van al wat daarvoor hinderlijk is voldoen we aan dien eisch, ook al moet daarvoor een enkele tros worden opgeofferd.

Ann pas verplant-boomen, welke nu nog to zeer de sporen er van dragen, doen we in deze richting voorloopig niets, elke scheut, elk blad dat daarop voorkomt is ons welkom.

Elk spoor van opreden van ongedierten, wan ziekten, moet onmiddel-lijk worden bestreden, of beter nog, moet getracht te worden voorkomen. Voor de bekende druivenziekto houden we de gevulde zwavelblaasbalg gereed, een bestuiving met bloem van zwavel voordat de ziekto zich vertoont is ten zeerste aan te bevelen. Bij de minste vertooning van het wit in de perziken, stollen we de bestuiving geen oogenblik uit. Ook hier kan tijdige nulp als dubbele hulp worden aangemerkt. We bestuiven als de boonen droog zijn en bestuiven niet als bij helder weer do zon zijn hoogste stand heeft ingenomen. 't Is niet de hoeveelheid zwavel verwerken welke het meest tot die we herstel bijdraagt, maar wel de wijze waarop ze over den ganschen boom verdeeld wordt. Elk scheutje, elk blaadje moet geraakt en met een laagje zwavel bedekt worden, waardoor het aan de sporen van de zwam, welke de ziekte veroorzaakt onmogelijk gemaakt wordt zich te vestigen. Nadat wo de bladeren van den perzik

Nadat wo de bladeren van den perzik waarop de krul of klokziekte voorkomt hebben verzameld en verbrand, strooien we over den grond, zoover we vermoeden dat de wortels zich uitstrekken ½ à 1 K.G. gewoon kenkenzout, vermengen dit door middel van de hark met den grond en spoelen het met een paar gieters water naar den ondergrond, waar het door zijn inwerken op de wortels de boom voor verdere aanvallen van de ziekte vrijwaart. Bladlnizen, waarvan de meeste vrnehtboomen zieh de weelde veroorloven er een speciale soort op na to honden, worden gemakkelijker bij kleine hoeveelheden verdreven dan wauneer hun aantal legio is. Ook hier, dient in den vorm van tabaksstof, tabaksnat, zeepsop, ete., directe hulp voor de boom te worden aangebracht.

Van vele rijwielen beloven lage prijs en uiterlijk veel. De FONGERS-Rijwielen zijn niet minder billijk in prijs, maar doen het bovendien in het gebruik door hun degelijke bouw en constructie.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Traay No. 370.

Zoudt u mij misschien eenige inliehting kunnen geven omtrent de "Strepto-solen Nelsonnei". Waar ik die zou kunnen krijgen en hoe zij moet worden ge-kweekt?

OverveenMevr. L.

Antwoord: Streptosolen Nelsoni wordt voortgekweekt door zaad en de daaruit voortgekomen plantjes kunnen gedurende den zomer in de koudekas bloeien. Men kan ze ook door stekken vermenigvuldi-gen. Informeer eens bij een zaadhandelaar. J. K. B.

Γraag No. 371.

Vraag No. 371.

a. Wat is de beste tijd van ROZENSTEKKEN en hoe moet men daarbij te
werk gaan?

b. Moet men STAMROZEN, die dit
jaar geoculeerd worden, nog vóór den
winter ter bestemder plaatse PLANTEN?

c. Moet men een KLIMROOS het best
in 't najaar PLANTEN, en moet hij bij
het planten niet worden ingesnoeid?

d. Is LINUM NARBONENSE geschikt
om in een BORDER te gebruiken?

e. Is ASTER SUBCAERULEUS geschikt voor PERKPLANT?

Olst. Mevr. V.

Mevr. V. Olst.

Antwoord, a. Het stekken van rozen kan men zeer goed doen begin Juli, na den eersten bloei. Men snijdt daartoe scheuten van ongeveer 10 c.M. lang, neemt de onderste blaasjes weg en zet er een dozijn in een pot van 12 c.M. doorsnede, die op een schaduwrijke plaats gezet wordt. Te-gen het najaar hebben de meeste wortels en krijgen het daarop volgend voorjaar ieder een pot.

b. Ja, u kunt dit in het na-, maar ook in het voorjaar doen. Op zware gronden is het laatste verkieselijk.

e. Als bij b. Elke tak wordt tot op 60 c.M. ingesneden.

d. Zonder twijfel.

Voldoet beter in een border dan als perkplant.

J. K. B.

Vraag No. 373.

In mijn STAMROOS komen flinke KNOPPEN, maar vandaag kroop er uit een een WORM; deze knop was geheel verrot. Kan ik met tabak en zeepsop dit euvel voorkomen?

Amsterdam.

Antwoord:Neen, insecten die in de planten leven, zijn aldus helaas niet te benaderen. Hier kan alleen nauwkeurige inspectie helpen, om de opgemerkte dieren te dooden, en aldus te beletten aan een volgende generatie het aanzijn te geven. De door u opgenoemde middelen dienen meer speciaal ter bestrijding van bladlui-

Vraag No. 372. Welke ZIEKTE hebben de STRUIK-ROZEN, waarvan bijgaand een aangetast blaadje en wat is het middel ter gene-

Hilversum. Mevr. M.

Antwoord: Uw rozen zijn aangetast door het ,,wit", eene schimmelziekte, die bestreden wordt door bestuiven met zwavelzwavelblaasbalg of een "zwavelkwast". Voor gebruik op kleine schaal is een bruikbaar toestelletje wel te maken van een cacaobusje. In den bodem wordt een aantal gaatjes geslagen, waar doorheen men katoenen draden van $1\frac{1}{2}$ à 2 d.M. haalt. Vervolgens doet men het zwavel-poeder er in en strooit het gelijkmatig over de struiken uit.

Om evenwel afdoend werk te leveren, moet men gebruik maken van een goeden verstuiver en prima zwavelpoeder (geen bloem van zwavel). Hiermee kan men ook de bladern van onderen bestuiven.

gel. Op den bodem van de pan wordt een gel. Op den bodem van de pan wordt een laag papier, hooi of houtwol gelegd en heeft men meer dan 1 glas, dan worden de glazen zoo gezet, dat ze niet tegen elkaar kunnen stooten. Zoo noodig met behulp van strooringen. De flesschen moeten geheel onder water staan; zoodra dit kookt zorgt men dat het 2 uur blijft koken. Dan moeten de flesschen direct uit het kokende water genomen worden, doch de beugels mogen er eerst af, wanneer de glazen koud geworden zijn. Voor alle zekerheid herhaalt men dit koken den volgenden dag nog eens, maar dan ½ uur.
U kan ook gebruik maken van kleine

gewone flesschen, zooals er wel in elke huishouding voorkomen. In plaats van deksel en gummiring gebruikt men dan

SERRE MEUBELEN UITGEBREIDE KEUZE DIVERSE MODELLEN. ZÉÉR CONCURREERENDE PRIJZEN. VERZENDING DOOR GEHEEL NEDERLAND

3 Stoelen, I tafel, 2 voetenbankjes voor f.7.75.

Geschilderd in kleur naar keuze (wit, creme, groen of rood f.11.50.)

af f.1.25.— m.arml: f.1.75.— m.arml: en verl.stukf.2.70.—

Pitrieten Serre meubelen groote Verscheidenheid

Vraag geillustreerde prijscourant. Ligstoelen Sanatoriumstoelen en

G.J. VISSER. HAARL: STR.151.LEIDEN.

beste tijd voor 't bestuiven is dan 's morgens na het opdrogen van den dauw.

Vraag No. 374. Mijn plan is dezen zomer GROENTEN Mijn plan is dezen zomer GROENTEN te VERDUURZAMEN voor den winter, doeh Week's toestel is mij te duur, kan ik het niet op andere wijze, b.v. in een gewone groote ketel doen, als de flessehen maar onder staan, want de flessehen heb ik wel. Hoe is de juiste behandeling, bestaat daarover ook een werkje?

In de tweede plaats heb ik van iemand gekregen YOGHURT-PLANTJES; dit zijn net bloemkoolstruikjes wanneer ze schoongemaakt zijn en deze moeten 24 uur

schoongemaakt zijn en deze moeten 24 uur op melk gezet worden, waarna de melk als een dikke brei geeonsumeerd kan worden. Kan dit een plaatsvervanger zijn van zijn naamgenoot welke in den handel is en zou het onsehadelijk of liever gezond zijn dit te gebruiken? De plantjes groeien zeer snel aan, zoo zelfs, dat men er op het laatst van weg moet doen. $J.\ v.\ Zw.$ Amsterdam.

Antwoord: Heeft u een grooten pan of ketel waar de glazen in geplaatst kunnen worden, dan koopt u nog zooveel beugels als u glazen te gelijk steriliseeren wilt. Wilt u nu b.v. spinazie inmaken, dan worden de jonge blaadjes goed gewasschen en zorgruldig van alle vuil gereinigd. Ze worden zonder water op 't vuur gezet, tot ze geheel geslonken zijn; dan komen ze op een vergiet en worden al of niet fijn gehakt naar verkiezing.

Nu vult men de glazen er mee en voorziet deze van gummiring, deksel en beu-

een kurk, die met een touwtje vastgebonden wordt en niet te vast mag zitten. want onder 't koken moet er lucht kunnen ontsnappen, daar anders de flesschen

zouden springen. Na 't koken worden de kurken er vast ingeslagen en met een laag lak bedekt. De steriliseertijd is niet voor alle groen-

ten dezelfde.

Er bestaan verscheidene werkjes over het steriliseeren van groenten en vruchten, elke fabrikant geeft in den regel een handleiding; zeer geschikt o.a. is: K o c he a uf Vorrat, Gebrauchs-Anweisung für die Weck'schen Einrichtungen zur Frischhaltung aller Nahrungsmittel.

Over Yoghurt wellicht iets in 't volgend

Mevr. B.

Vraag No. 375. Mijne PIOENROZEN komen elk voorjaar praehtig in knop. Wanneer de KNOP-PEN ongeveer zoo groot zijn, als een kleine knikker VERDROGEN zij, terwijl de plant er frisch uitziet. Dit jaar hebben ze een andere standplaats gekregen, en zijn ze toeh weer verdroogd. Ze hebben een vrije, behoorlijk bemeste standplaats in de zon. Wat zou ik er aan kunnen doen? Mevr. K.

Antwoord: Dat is een verschijnsel dat meer voorkomt. Ik denk dat het aan onvoldoende vochtigheid van den bodem moet toegeschreven worden en raad u daar-om aan flink wat-verteerde bladaarde of veen en oude koemest door den grond heen te werken. Humusgrond toch blijft van nature langer vochtig dan zandgrond en met gieten kan men een voortdurende

vochtigheid niet altijd bereiken als de grond arm aan humus is. Breng dus rijkelijk humus aan, dan denk ik dat uw pioenen hare bloemknoppen wel tot ontplooiing zullen weten te brengen.

Vraag No. 376.

Truag No. 376.

Mag ik u beleefd om raad vragen, betreffende het SNOEIEN van een DRUIF, die buiten TEGEN een MUUR staat. Ik snoei deze 's winters op 2 goede oogen. Op den duur worden de zijtakken natuurlijk altijd iets langer, en wat het ergste is, verschillende komen hoe langer hoe verder van den muur af. Nu staat er in het no. van 23 Nov. 1907 dat men in dat geval moet trochten, een scheutje, dat zich dikniils aan den voet van den zijtak ontvik wijls aan den voct van den zijtak ontwik-kelt, zooveel mogelijk in ontwikkeling te

PHYTOPHILINE en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er voor de planten zeive en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk in het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophi-line maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f 60.—, per bus van 1 Kgr. f 2.75. Ook in kleinere verpakkingen

verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezon-

Maatschappij "PHYTOBIE"

DEN HAAG Molenstraat 15

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

bevorderen, om, bij voldoende sterkte, at bevorderen, om, by voldoende sterkte, at wat daarboven is, weg te nemen, maar u schrijft niet er bij, hoe dan die ontwikkeling bevorderd kan worden. Kleine scheutjes komen er genoeg aan den voet, soms wel 3 of 4, maar die blijven altijd dun, en sterven in den winter af. 't Is nu de vraag, of men nu, in dezen tijd iets kan doen hij en alles wet home voo'n klein doen, bijv. nu alles, wat boven zoo'n klein seheutje is, weg te snijden. In den win-ter heb ik het eens gedaan, maar toen is mij de heele zijtak tot aan den hoofdstam afgestorven, er was blijkbaar geen oogje dat krachtig genoeg was.

Yalkenburg. L. E. Str.

Antwoord: Uit uwe beschrijving blijkt dat u uwen druif aan de korte snoei hebt onderworpen en dat u vreest dat het vruchthout te ver van den gesteltak ver-wijderd raakt. Is dit werkelijk zoo, wat

echter bij een goede uitvoering van den wintersnoei niet zoo heel gauw het geval is, dan kan u door een scheut, die nu aan den voet van zulk een te lang geworden draagtak. als vervanger op te kweeken, in die fout voorzien. Men zorgt daartoe in de eerste plaats dat zulk een veeltijds zwek schuitie van elle zijden wijnscheefte zwak scheutje van alle zijden ruimschoots van licht voorzien is. Men geeft het dus ruimte om zich te ontwikkelen en neemt de tak die vervangen moet worden, boven die scheut geheel weg. Men staat dan wel voor het feit dat soms een enkele tros moet worden opgeofferd, dit mag ons echter niet beletten de operatie nu ten uitvoer te brengen. Hebt u de beschikking over meerdere scheuten dan neemt u de sterkste, behandelt die als gewoon, neemt mogelijke dieven die er op voorkomen op een oog weg en nijpt de scheut zelve op een achttal bladeren in. In den komenden winter wordt weer op twee oogen in-gesnoeid en de fout is hersteld. Laat men het gedeelte boven zulk een zwak scheutje blijven, dan is het bijna onmogelijk dat het een voldoende hoeveelheid voedsel machtig wordt en ook de ruimte om licht en lucht deelachtig te worden is te gering.

J. C. M. te gering.

Vraag No. 377. a. Mijn AARDAPPELS komen boven op zandgrond, die éénmaal matig met beer bemest is. Moet ik KUNSTMEST toepas-

sen en zoo ja, welke?
b. Wat moet ik doen met een DRUI-VENWINGERD, die vorig jaar met een Septemberstorm door het latwerk gevallen is en nu nog niet uitloopt?

Amersfoort.

Antwoord: a. Zandgrond is van nature arm aan kali, beer is een meststof waarin de kali zeer in de minderheid is; aardapnelen en ook andere knolgewassen hebben behoefte aan een groote dosis kali, ergo bestaat de mogelijkheid dat uwe aardappelen gebrek hebben of krijgen zullen. Of dit werkelijk het geval is kunnen we van hiernit niet beoordeelen. Bovendien is het nog zeer de vraag of een kali-toediening dit jaar nog zou baten. Kali toch moet, voor ze voor de planten opneembaar is, in den grond worden omgezet. Geeft dus in het vervolg behalve beer in het najaar een kalibemesting in den vorm van kainiet, gezuiverde kalimeststoffen kunnen ook in het voorjaar worden toegediend.

Is er kaligebrek in den bodem dan teekent zich dat bij aardappelen af in een zwartgroene kleur der bladeren, die bovendien klein blijven en omkrullen.

Indien uwe planten door hun groeiwijze aangeven dat ze gebrek hebben geef dan een lichte overbemesting met chili: 100 KG. per H.A., strooi dit uit als de planten volkomen droog zijn en zorgt dat er niets op de bladeren blijft liggen. Chili geeft wel geen kali maar geeft misschien de planten kracht al de kali die in den bodem is te bemachtigen. Wees echter bij eetaardappelen voorzichtig met chili het werkt spoedig nadeelig in op den smaak.

b. Dat uwen druivenboom enkel door het vallen door het latwerk dood zou zijn wil er bij ons nog niet in. Een druif kan heel wat verdragen, en zoo de boom al door den val geleden heeft zal hij toch zeker aan den voet wel nieuwe schenten maken, waaruit, voor het geval dat het takgestel dood is of te zeer geleden heeft, een nieuwe boom kan worden opgekweekt. Doe voorloopig niets aan uwen boom en wacht af hoe hij zich verder gedragen zal; een beslissing moet speedig volgen.

J. C. M.

Vraag No. 378. a. WELKE GROND, aardsoort, past het best voor de AZALEA'S? Mŷn jonge boompjes, in de kas verzorgd, bloeiden

TUINBOUW ARTIKELEN.

TONKING TUINSTOKKEN voor het aanbinden van vaste planten etc.

	diameter		lengte	$\operatorname{diameter}$	per
in cM.	in mM .	700	in cM .	in mM .	100
77	7—9	f0.80	184	12 - 14	f 3.—
90	7—9	,, 0.90	213	12 - 15	,, 4.—
120	7—9	,, 0.90	245	14 - 16	" 5.—
120	810		275	15-17	,, 6.—
120	10 - 12		306	15-17	,, 6.50
153	12 - 14	,, 2.75			

EXTRA ZWARE TONKING,

lang 1.80 M., per 100 f 6.—, lang 2 M. f 7.—.

BAMBOES STOKKEN ± 20 mM. diameter, lang 1.50—1.75 M., per 100 f 3.50,

"1.80—2.— M., ", ", 4.50.

GROEN GESCHILDERDE ROZENSTOKKEN, lang 1.60 M., per 10 stuks f 1.50.
PLANTENKUIPEN in diverse maten.

RAFFIA per K.G. f 0.70.

KURKSCHORS, zeer mooie kwaliteit, per K.G. f 0.20, 10 K.G. f 1.70. SCHUTTINGMATTEN en SCHERMMATTEN

in diverse afmetingen.

Vraagt Prijscourant.

Levering uitsluitend tegen Rembours of na toezending van Postwissel.

Aanbevelend,

H. B. DE HAAN, Zaandam. TELEFOON INTERC. 340.

BOOMBAND en BINDGAREN.

Malakka rot niet.

Malakka duurt jaren.

Malakka is goedkoop.

Malakka in gebruik bij alle groote gebruikers, o. a. bij de Nederl. Heide-Maatsch. te Utrecht, bij de Gemeente Rotterdam.

Malakka zelfs in gebruik bij het buitenland, o.a. bij de Gemeente Antwerpen.

Malakka voor de Arr. Rechtbank te Utrecht door 3 be-eedigde deskundigen verklaard de

meest aanbevelenswaardige te zijn.

Malakka de Boomband bij uitnemendheid.

Malakka wordt ondoorsnijdbaar geleverd.

Malakka wordt op maat geleverd,

Tomatentouw. N. J. LANKHORST & Zn. – SNEEK.

schaars en van een enkele bleef de witte bloom klein en groen. Kan verkeerde grond hier oorzaak van zijn? Waar is de beste grond er voor te koopen? Weet u een adres?

b. Ook heb ik in de bloemkas een mooi

boompje, de eigenlijke naam mij onbekend; men zegt wel SCHOENSMEER (POETS)

MOLENAAR's KINDER MEEL. Westzaan (Holland). =:= MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. SPIEGELGLAS VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

Onze geillustreerde brochure "TUINBEMESTING",

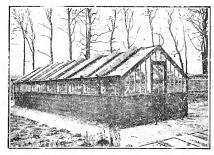
handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen. wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

PLANT. 't Is een prachtige, groote, donkerroode kelk met lange roode Teder jaar (ruim 4 jaar) bloeide deze plant mild en lang, en nu is het uit, zelfs al het blad is afgevallen. Sinds weken staat het brompje zonder de minste ontwikkeling te vertoonen. Ik sluit een takje in, op hoop dat u helpen kunt waar de kwaal zit. Wolvega.

Antwoord: a. Geef bladaarde of boschgrond, vermengd met zand en wat fijne turfmolm, wat u bij elken bloemist kunt krijgen. Geef ook nu en dan een weinig verdunde koemest, zoodra de plant teekenen geeft van doorgroeien.

A. KARSSEN, NAARDEN.

FABRIEK "GOOILAND". PLANTENKASSEN

in hout, ijzer en gecombineerde constructie. VRAAGT PRIJSCOURANT.

b. De plant heet Hibiscus Rosa-sinensis. Ik denk, dat de plant een algeheele opfrissching noodig heeft; verschen grond (blad-aarde met oude koemest, grof zand en wat goeden tuingrond) en een flinken snoei tot op de krachtige takken. Daarna op een warm plaatsje in de kas zetten, aanvankelijk eenigszins beschaduwd. Dan zal de nieuwe groei en bloei wel weer komen.

Vraag No. 379.

Ik heb een groot quantum goede STRUIKROZEN staan op vrij goede goed-gemeste zandgrond, maar zou de rozen in de bloeitijd en tusschen de eerste en tweede bloei in, gaarne wat met een of andere soort KUNSTMEST willen ondersteunen. En hoe die kunstmest dan te gebruiken? Friezenveen. Mevr. R. T.

Antwoord: Omdat in dezen tijd de aan te wenden meststoffen spoedig in het bereik der plantenwortels moeten komen, geve den mest in opgelosten vorm, in geultjes rondom de struiken. In een emmer water (van \pm 10 Liter) wordt ongeveer 25 gram opgelost van een mengsel, samengesteld door vermenging van 30 dln, super-phosphaat, 25 dln. patentkali, 25 dln. zwavelz. ammoniak en 20 dln. Chilisalpeter. Bij voorkeur geeft men den vloeimest des avonds, bij regenachtig weer.

Truag No. 380.

a. Heb AARRDBEI-BEDDEN, thans 2 jaar oud, staan zeer mooi op goed gemeste zandgrond. Zou ik die nog twee jaar kun-nen aanhouden, dus pas volgend jaar uit-loopen? Zou ik die nieuwe bedden kunnen aanleggen tusschen vruchtboomen, struikvorm 4 M. van elkaar, of zal daar te veel

Kweekerij "DE TOEKOMST" AKERSLOOT (N.H.) Telephoon Interc. No. 1.

Wij bieden aan, te leveren einde Mei, sterke

planten, geheel gereed voor perkbeplanting van: ENKELE REGONIA'S

		Lil	1 IZ.		ь	C, (JUNIA S			
per	10	stuks	in	één	of	2	kleuren			f = 0.95
"	25		,,	9+	,,	4	7.7			., 1.90
,,	50	77	,,	22	,,	5	,,			,, 3.40
27	100	,,	"	7.7	,,	õ	,,			., 6.50
		DU	BB	ELE	E 1	3E	GONIA'	s		
per	10	stuks	$_{\rm in}$	één	of	2	kleuren			f 1.40
17	25		,,	22	,,	4	"			,, 2,80
44	50	,,	,,	,,	**	õ	,,			,, 5.50
7.7	100	23	"	,,	n	5	,,			., 9.—
BEGONIA CRISTATA										
per	10	stuks	ge	emen	gd					f 1.90
11	25	,,	_	13	_					,, 3.50
С	ACT	US [itgeloope			

PIOENDAHLIA's (Hornveld Dahlia's) (uitgeloopen planten)

in kleuren gemengd per 5 stuks . , , , 10 ., . f 0.90 Bijzijnde spoorwegstation.

Bestellingen vanaf f 2.50 worden franco geleverd. Naastbetaling JULI a.s. Onbekenden onder rembours met 3% korting.

schaduw zijn. In welke maand moet ik ophouden met uitloopers afsnijden voor nieuwe planten?

b. Heb LUPINEN gezaaid op goed om-gewerkten zandgrond, vroeger eikenwal. Hoe den grond verder te behandelen na ONDERGRAVEN lupinen?

Antwoord:a. Aardbeienbedden welke er goed voor staan, kunnen zeer goed vier jaar mee. Dat zulks in de meeste gevallen bij de kweekers niet gebeurt, komt omdat bij hen aardbeien in de vruchtwis-seling zijn opgenomen. Bij particulieren gelden deze omstandigheden veelal niet; meermalen zagen we bij hen nog oudere bedden, welke alleszins reden tot tevreden-heid gaven. Tusschen struikvorm welke op 4 M. afstand staan kunnen aardbeien zeer goed een plaatsje vinden, tenzij de struiken reeds zulk een omvang hebben, dat ze den tusschenliggenden grond geheel beschaduwen. Voor een enkele rij is er ech-

ter allicht plaats en kan deze, ook al valt er wat schaduw op, een aardige opbrengst geven.

b. Breng bij het onderwerken van de lupinen tegelijk eeen bemesting van stalmest in den grond; bij gebrek aan deze mest kon ook kunstmest gebruikt worden. Gebruik den grond voorloopig voor een landbouwgewas: aardappelen, haver, rogge of klaver vinden er een geschikten bodem. Bedenk bij de bemesting, dat lupinen slechts stikstof in den grond brengen en dat het kleine beetje kali, kalk en fosfor aanwezig in de lupinen zelve niet voldoende is om een volledige oogst te kunnen J. C. M. voortbrengen.

Vraag No. 381.

Il: heb een ZWARTE BEUK waarvan de bladeren kan den onderkant letterlijk wit van de WOLLUS; ik veronderstel tenminste dat het wollnis is. De onderste bladeren zien er uit of ze gevernist zijn van de honingdauw.

Ik bespoot de boom al eens met "Phytophiline"; maar een paar dagen later is het weder hetzelfde.

Voorburg.

Antwoord: Uw bestrijding met Phytophiline is vermoedelijk niet voldoende geweest: stellig kunt U hiermede deze plaag wel meester worden. Zelfs met een krachtige straal van de waterleiding is hier beslist succes te bereiken. B. B.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., HOOGEVEEN.

bieden aan:

Stam-, Struik=, Treurrozen Klim- en

in Potten.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden.

Langstelige of gesneden Rozen. FIJN TURFSTROOISEL.

per baal f 1,50, per 10 baal f 10,-.

Kweekerii "HELPMAN". TEL. 227. Helpman bij Groningen.

VASTE PLANTEN. =:= =:= TUINAANLEG. =:= =:=

J. M. v. EYSBERGEN.

N. V. "DE HOOGEBERG" VELSEN - HOLLAND. No. 92 BLOEMVAAS-ZANDSTEEN. Hoog 64 c.M., diam. 39 c.M.

Te koop aangeboden

een mooi rentegevend bezit, bestaande uit ± 10 H.A. besten kleigrond, luxe, degelijke VILLA, ± 3000 Vruchtboomen in courante soorten (reeds dragende), Schuren en Stallingen, zeer groote koude en warme Kassen, alles voorzien van waterleiding (eigen inrichting), bevattende ± 1000 Perzik- en Druivenboomen, ongev. 1700 Westl. ramen (eenruiters) enz. enz.

Het bedrijf is evenals opbrenglijsten voor gegadigden te zien. Alles gelegen in onmiddel-lijke nabijheid van Station en aan goeden verkeersweg in centrum des lands, bij groote stad, waar afzetgebied per veiling is.

Bij uitstek geschikt voor een of twee jonge kapitaalkrachtige mannen.

Brieven franco aan J. A. KORS, Kweekerij "De Beucker", De Bilt bij Utrecht.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN ♦ voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

a. KOPLEWLIN. Tel. No. 254.

Wij hebben in voorraad STERKE PLANTEN, geheel gereed voor perkbeplanting, welke wij aanbieden tegen onderstaande prijzen:

Enkele Begonia's

9						
per 10 stuks					f	1,
" 25 " in 4 kleuren					**	2,—
" 50 " " 6 "					77	3,50
" 100 " " 6 "					17	6,—
Dubbele Beg	or	iia	's			
per 10 stuks					f	1,50
" 25 " in 4 kleuren					19	3,—
" 50 " " 6 "					*1	6,—
, 100 , , 6 ,					77	10,
Begonia cri	isp	oa				
Prijs per 10 stuks					f	1,50
per 25 stuks					77	3,—
Begonia cris	sta	ata	ı			
Prijs per 10 stuks					f	2,—
Prijs per 10 stuks per 25 stuks					17	3,75
Canna's						
Geheel voor den tuin geree	d	z'nn	de	pl	ant	en,

in de allernieuwste soorten. Dahlia's

Uitgeloopen planten, in

prachtvolle kleurschakeeringen. Prijs per 10 stuks f 1,50

Bestellingen boven f 2.50 worden door ons franco naastbijzijnde spoorwegstation uitgevoerd.

Mocht bij aankomst de zending niet naar genoegen zijn, dan wordt deze gaarne door ons teruggenomen.

Ongeveer 15 Mei beginnen wij met de uitvoering van de orders en wordt vroegtijdig bestellen ten zeerste aanbevolen.

Men plante de Begonia's met een onderlingen afstand van één voet. De berekening, hoeveel stuks men voor een perk zal noodig hebben is dus uiterst eenvoudig. Geeft men ons echter de middellijnen van het perk op, dan zorgen wij voor toezending van het juiste aantal planten.

SCHOO & Co.,

HILLEGOM.

TELEPHOON INTERC. No. 223.

REX-INMAAKGLAZEN en TOESTELLEN. Hygiënisch-practisch,

15 MAAL MET GOUD BEKROOND.

Overtreft alle andere 😭 systemen door besparing van tijd en geld.

Generaal-Directeur voor Nederland en Koloniën.

Dr. E. J. SWAAB, Amsterdam.

Hoofd-depôt voor de Provinciën: Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant, Limburg, de Steden Arnhem en Nijmegen bij: JOH. H. VAN DER MEIDEN, Amersfoort.

Prijsopgave gevraagd van

STAMFUCHSIA'S.

Adres: Villa "CARLA", Velp (G.) D. 157.

Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG □ VAN TUINEN □

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitge-voerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË). (37

CHILI= **SALPETER**

heeft de OUDSTE BRIEVEN;

heeft de ZEKERSTE WERKING:

geeft de

(700)

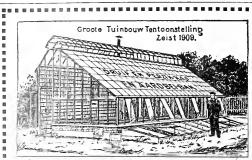
HOOGSTE ZUIVERE WINSTEN

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Voor Tuinarchitectuur

Tuinbouw-Inrichting, :- ZEIST. -: -: -:

P. E. MARTIN, TERRA COTTA FABRIEK te ZEIST.

Tuinvazen, Voetstukken, Beelden en verdere

:- Tuinsieraden. -: (76)

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

- B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

INHOUD.

Achillea's, door J. K. B.

Brieven van cene Tuinierster, door Geertruida Carelsen.

..De Bloemert", door J. K. B. Gebroken Hartjes, door P. J. S.

Mothers' Day Celebration.

Tomaten. I, door H. Stienstra.

Vaste Keurings-commissie, door J. K. B. Tentoonstelling te Apeldoorn.

Bloemenkeuring te Haarlem op 5 Mei 1913.

Concert van Nachtegalen. Correspondentie.

Werk v. d. v. Week. In de Orchideeënkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, d. J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Vragenbus.

Advertentiën.

(36)

Bijblad.

Minorca's, door Km. Onze Poes (Slot), door L. S. Bijenteelt (Zwermen), door G. S. Vragenbus. Advertentiën.

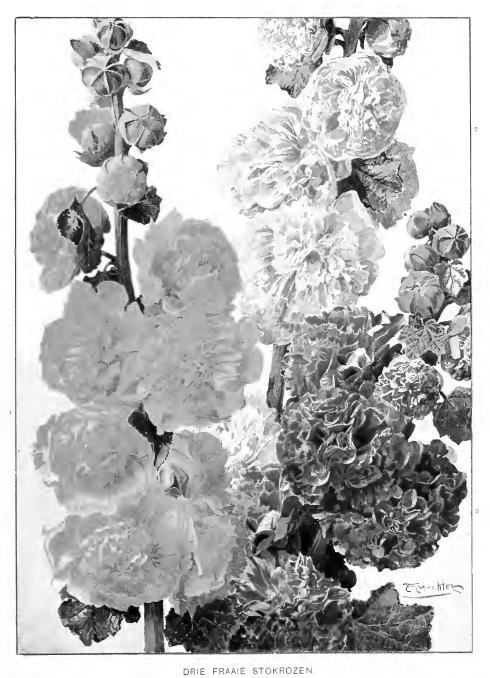
GESCHIKT VOOR AFSLUTTING VAN BALKONS & SERRES · JZEREN VERANDA'S KUNSTSMEEDWERKEN. Alles eerste klas werk . TEERENINGEN GRATIS VERKRYGBANA

UTRECHTSCHE STOOM-, :: WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn} KONINGSWEG 56 - UTRECHT

BILLIJK TARIEF NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

1. VISCOUNT WOLSELEY " 2. .. ARTHUR SULLIVAN " 3. .. MORDAUNT"

8

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWÊRKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MULIEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | APONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

AKKERHOORNBLOEM.

"Hé!" zult u zeggen. En tegelijkertijd denkt u aan meer of minder lang vergeten plantkundeboekjes, waarin de onschuldige akkerhoornbloem te pronk werd gezet als voorbeeld van een plant met 'n gevorkt bijscherm. In diezelfde les hebt u geleerd wat 'n doosvrucht was, die met tanden opensprong Gelukkig, dat 'n mensch veel vergeten kan en gelukkig ook, dat een meer diepgaande studie der plantkunde ons verzoent met al die onpleizierige namenleerderij.

Op 't oogenblik heb ik een randje akkerhoornbloemen om

een klein perkje en waarlijk, wie die honderdtallen lieve, witte bloempjes ziet, vergeet ál zijn ergenis over bijschermen, schroeven, opgerolde bloeitoppen en wat dies meer zij.

Nu weet ik wel, dat er heel andere soorten van 't geslacht Cerastium in kultuur zijn, die mijn onnoozele Cerastium arvense (zooals de Zondagsche naam der akkerhoornbloem luidt) gladweg in de schaduw stellen. Maar daar staat tegenover, dat mijn heele mooie randje niet meer gekost heeft, dan een warme wandeling in 't eind van Juni, gepaard met vermoeiend bukken om rijpe doosvruchten (ze springen met tanden open!) af te plukken.

Op eenigszins zandige gronden ontkiemen de rijpe zaden nagenoeg "van zelf". Ik heb me verder over die plantjes niet bekommerd, hier en daar trok ik er een uit, omdat ze wat dicht op elkaar stonden, maar overigens heb heb ik ze laten groeien zooals ze dat zelf

't Resultaat is.....nu had ik haast "schitterend" gezegd, maar toen ik 't vorig jaar den tuinman op 't hart drukte, om vooral mijn hoornbloemen te sparen bij 't omspitten, keek hij me zoo onverholen spottend aan, dat ik zeer goed ben gaan beseffen, niet iedereen van de sierwaarde te kunnen overtuigen.

Toch kan 't zijn, dat ook anderen zich eens aan de kultuur der akkerhoornbloem willen wagen, en daarom voeg ik er hier nog een paar opmerkingen bij.

Moeite heeft men er om zoo te zeggen niet mee. De plantjes groeien op iederen grond, zelfs in tamelijk barren zandgrond, maar zijn natuurlijk dankbaar voor een eenigszins betere standplaats. Bij het inzamelen van zaad of van geheele planten (die zéér gemakkelijk zijn over te planten en die onmiddellijk aanslaan) moet men er vooral op letten, de grootbloemige, tweeslachtige vorm te nemen. Er bestaat n.l. ook een vrouwelijke vorm met veel kleinere bloemen, die in biologisch opzicht interessant is, maar als sierplant minder waarde heeft.

Reeds begin April vertoonen zich de eerste, helder witte bloemen en ze ontwikkelen zich in een onafgebroken reeks tot einde Juni toe. Als de bloei zijn hoogtepunt bereikt heeft, is een krachtige plant met bloemen overdekt. (niet al te letterlijk op te vatten s.v.p.!)

Daar de akkerhoornbloem een vasteplant is en ieder jaar krachtiger opkomt, terwijl ze zich bovendien sterk uitbreidt (een eigenaardigheid, die aan vele vaste planten in soms ál te hooge mate eigen is!) kan men, uitgaande van enkele planties, in een paar jaar een heel hoornbloemenveldje verwachten.

Ik kan niet anders doen, dan hen die misschien ook eens een proefje met de akkerhoornbloem willen nemen, aanraden, de planten of het zaad zelf in te zamelen. Dat verhoogt de aantrekkelijkheid.

Maar 't kan zijn, dat men er om den een of anderen reden geen gelegenheid voor heeft en dan stel ik gaarne eenig zaad

(+ 50 korrels per aanvrager) beschikbaar, die echter niet voor Juni te verzenden zijn.

Akkerhoornbloem (Cerastium arvensis). (Orig. foto voor "Onze Tuinen", van den Schr.

Nu ik 't toch weer over zaad heb, mag ik hier wel een opmerking invoegen. Vele lezeressen en lezers hebben tot mijn genoegen georuik gemaakt van mijn aanbod om eenige zaden van Dipsacus laciniatus toe te zenden. Verreweg de meesten sloten bij hun aanvraag postzegels in tot een bedrag, hooger dan noodig was voor de verzending.

Het gaat n.l. uitstekend, zaden in kleine hoeveelheden in een visitekaart-enveloppe te verzenden als monster zonder waarde voor 21/2 cent.

Dat is al geld genoeg voor 'n beetje onkruidzaad!

Venlo, Villapark 2. DR A. J. M. GARJEANNE

P. S. Dipsacus laciniatus is tweejarig. In dit eerste jaar krijgt men dus alleen rozetten; het volgende jaar ontwikkelen zich de bloemenstengels pas.

G.

WOLLEGRAS.

Een van de aardigste gewasjes onzer hooge en lage veengronden is het Wollegras. Van de vier inlandsche soorten is de hier afgebeelde Erióphorum polystáchyum de algemeenste. Tot onder den rook van Amsterdam vindt men plekken, die

Wollegras. — (Foto: "Amateur Gardening".)

in de Meimaand witgekleurd zijn door de sierlijke pluimen, waaraan de plant haar naam dankt; of eigenlijk namen, want zij heeft er meer: poesjes (Brabant); beddepluus (Salland); veenpluus (Twente); heidepluus (Graafschap; veenwol (Veluwe); katoen (Texel); pluisjes (Z.-H. eil.); pluisgras (Limburg). En ook de wetenschappelijke naam: deze is afgeleid van het Grieksche erion (= wol) en férein (= dragen); alzoo: woldrager. Het tweede deel van den naam is samengesteld uit polys (= veel) en stachys (= aar).

Nu is het geen geringe verdienste van ons Wollegrasje, mooi te zijn; maar de boer, die alles in de eerste plaats van den practischen kant bekijkt, heeft er minder mee op: het vee lust het niet, omdat er zeer veel kiezelzuur in zit.

De natuurvriend, die biologische bizonderheden naar waarde weet te schatten, vindt de pluisharen interessant, als middel ter verspreiding van de vruchtjes. Måar boven alles waardeert hij het Wollegras als stoffeering van het landschap, als ongemeen sierlijke verschijning in de oogenschijnlijk eenigszins monotone veenstreken.

B. B.

STOKROZEN.

Bij de plaat.

"Heel goed geantwoord, Struikrozen zijn heesters die kort bij den grond vertakken en een struik vormen".

"En nu zijn er nog andere rozen meisjes, die wij dikwijls op onze wandelingen in den tuin hebben gezien, hoe noemt men die?"

"Stamrozen, juffrouw".

"Niet juist, Lize, ze doen er wel aan denken. Kom meisjes, dat weten jullie toch wel?"

"Stamrozen", wordt er weer gefluisterd.

"Neen, domme kinderen, dat zijn stokrozen, omdat er altijd een stok bij staat!"

Het is nog niet zoo lang geleden dat het bovenstaande op een H. B. School voor meisjes werd geleeraard en het zal op deze plaats wel niet noodig zijn te zeggen dat Lize gelijk had, immers stokrozen zijn geheel andere planten en worden in den regel niet ouder dan twee jaar.

Wij zullen het dus hebben over echte Stokrozen, die het jongere geslacht al evenmin kent als de leerares aan voornoemde school, die, tusschen twee haakjes zij het even gezegd, nu wel weet het verschil tusschen een stam- en een stokroos. De reden ligt voor de hand: onze kweekers hebben de cultuur er van opgeheven, omdat jaren geleden deze planten zoo ontzettend veel te lijden hadden van een schimmeltje, met den fraaien naam van Puccinia malvacearum welke zich vestigde op de bladeren, deze met een lichtbruin poeder (sporen) bedekte, terwijl de schimmelplant leeft ten koste van de stokroos en de rest laat zich denken.

Dit is echter geen reden om de stokroos niet meer te kweeken en dat heele kleine plantje trachten te vernietigen. Voor wie haar niet kennen eene kleine introductie.

De stokroos heet in de plantkunde Althaea rosea en is ingedeeld bij de familie der Malvaceeën — Malvachtigen — waartoe ook 't Dessertblad en Kaasjeskruid behooren. Sommigen zeggen dat zij thuis hoort in China, andere noemen haar geboorteplaats Syrië, zooveel is zeker dat zij van uit het Hemelsche rijk in 1573 in Europa werd ingevoerd. Het is dus inderdaad een antieke plant en men weet het, daar is in den winkel van den antiquair heel wat schoons te zien.

Men begrijpt dat de eerste stokrozen enkele bloemen droegen, die, het zij er direct aan toegevoegd, bijzonder mooi waren, later wilde het groote publiek gevuldbloemigen hebben en de kweeker zorgde er voor die wensch te vervullen.

In Engeland waar de "Hollyhock" ook nu nog een van de populairste planten is, kan men zoowel enkel- als gevuldbloemige verkrijgen, wanneer men hierbij in het oog houdt, dat men gemakkelijker tachtig gevuldbloemigen kan krijgen tegen twintig enkelbloemigen.

De stokroos heeft iets typisch en dit spreekt zoo, dat, wie haar eenmaal in bloei zag, nooit den indruk vergeet. Het eerste jaar na het zaaien vormt zij een rozet van hartvormige bladeren, die bijna op den grond rusten. Na den winter in zoete rust gepasseerd te zijn, schiet de stengel in den volgenden zomer kaarsrecht omhoog en wordt dikwijls 2!/2 M. lang. Verleden jaar vermeldde een Engelsch vakblad zelfs planten van ruim 5 M. hoog!

De grootste helft van den stengel tooit zich met bloemen en deze ontspruiten uit de bladoksels. De gevulde bloemen vertoonen wel eenige gelijkenis met de papieren kermisroosjes, zijn kort gesteeld, zoodat een gedeelte van den stengel een aar van bloemen vertoont die van stijfheid niet vrij te pleiten is. De bloemen zijn nu eens donkerrood, dan violet of purper, of zuiver wit geel en rose. Ja er zijn verscheidenheden, die

men bijna zwart zou kunnen noemen, zoo donkerbruin zijn die gekleurd.

Wij hebben aan de bloemstengel een zekere stijfheid toegeschreven en niemand zal dat kunnen tegenspreken, toch is dat niet zoo'n groote ondeugd om haar te minachten, integendeel, goed geplaatst, kunnen stokrozen een aangenaam en schilderachtig effect teweeg brengen, zoowel met de enkelals met de gevuldbloemige, ofschoon de eerste het in losheid van de laatste winnen.

Van de gevuldbloemige onderscheidt men nog twee rassen, n.l. de gewone gevulde en de Engelsche of Schotsche stokrozen.

Het verschil is wel niet groot maar toch voldoende om ze op het eerste gezicht te herkennen; bij de gewone stokrozen zijn de meeldraden in bloembladeren veranderd, maar deze zijn een weinig kleiner, zoodat zij een roset in 't hart der bloem vormen. Bij de Engelsche stokrozen zijn al de bloembladeren, waaruit de bloem is opgebouwd van bijna gelijke grootte zoodat er bijna geen verschil is te bespeuren. Deze bloemen hebben den vorm van een kegelvormig knssen, staan aan den stengel nog dichter bijeen, wat de losheid van het geheel niet in de hand werkt.

Als wij een keuze moesten doen, wij namen geen van beide, maar wel zouden we gaarne in onzen tuinen hebben de enkelbloemige stokroos met haar groote open bloemen en waarbinnen een pluim van gele meeldraden en licht purperroode stempels het midden innemen.

Zie, daar straalt een tintelend leven uit zoo'n bloem, daar zitten lijnen in die ons bekoren, die teekening van de bloemslippen, van de meeldraden, van de ietwat gebogen stijlen en stempels, het is alles zoo veel mooier dan bij de gevuldbloemige waar de lijnen ineen vloeien zonder zich te doen gelden. Ook de familie-eigenschappen zien wij bij een enkelbloemige beter dan bij een gevuldbloemige.

Men weet het, een volledige bloem bezit vier kransen van verschillende organen, n.l. een kelk, bloemkroon, meeldraden en een of meer stampers. Kelk en bloemkroon bestaan in den typischen vorm uit een aantal blaadjes, die geheel vrij staan, wat ook het geval is met de meeldraden en stampers.

Dikwijls echter komt het voor dat de kelk- of kroonbladeren met de randen aaneengegroeid zijn en spreekt men van vergroeidbladerig. Intusschen vertellen ons de slippen uit hoeveel blaadjes de bloemdeelen bestaan hebben.

Zij, die nu met deze wetenschap aan de hand in Juli of Aug. een stokroosbloem determineeren, zullen tot hun groote verbazing zien dat de kelk een buitensporigheid heeft begaan en er behalve de gewone, nog een op nahoudt, die in plaats van vijf- zesspletig is en den naam bijkelk heeft gekregen.

-Het aantal slippen is niet altijd gelijk, bij de Stokroos wisselt dit af tusschen 6 en 9, terwijl het Kaasjeskruid, *Malva sylvestris*, er maar drie bezit.

Een andere bijzonderheid bij deze plantenfamilie bestaat in het aan den voet vergroeien der meeldraden, zoodat alleen de helmknoppen vrij zijn.

Deze stand van meeldraden, die éénbroederig genoemd wordt, is zoo door en door typisch, dat, wie het eenmaal goed gezien heeft, het nimmer weer vergeet en wat het mooiste is, herkent later op het eerste gezicht al de leden der familie der Malvaceeën.

De cultuur van de Stokroos is niet moeielijk: men zaait nu in den vollen grond, waar de jonge planten een keer verplant worden en zoo gezet, dat zij over een halve vierkanten meter grond kunnen beschikken. In het najaar kan men ze daar planten, waar men ze in bloei wenscht te zien. Plant ze vooral niet op rechte rijen, dat staat al zeer leelijk, neen, aan kleine groepjes drie- of vijf stuks tusschen of voor hees-

ters of Conifeeren. Ja, dan doen Stokrozen het bijzonder mooi en vallen dadelijk ieder in het oog. Dat zij zich bijzonder leent voor boordbedden laat zich begrijpen.

Wie ze elk jaar wenscht, moet ook elk jaar zaaien, immers de uitgebloeide planten verwijderen wij uit den tuin, waar zij haar diensten in hebben bewezen. Onze plaat geeft duidelijk drie variëteiten van gevuldbloemigen aan. J. K. B.

DE KAMERTUIN

HET MOEDERPLANTJE.

Of het werkelijk zoo is, weet ik niet; maar het komt mij voor, dat het vroeger zoo zeer geliefde Moederplantje (Saxifraga sarmentosa) niet meer zoo vaak gezien wordt. Althans in de steden. Buiten, ja, daar toont men u nog prachtexem-

Moederplant (Saxifraga sarmentosa). (Foto: "Amateur Gardening".)

plaren van dit allerliefste hangplantje, dat bij zorgvuldige behandeling een der sierlijkste en dankbaarste kamerplanten is.

In een luchtig, voedzaam grondje groeit het krachtig en maakt weldra ranken op de manier der aardbeien. De jonge plantjes aan 't eind maken op haar beurt ook weer ranken, enz. In korten tijd is de moederplant dan grootmoeder, weldra over- en bet-over-grootmoeder.

De bloempluimen zijn los en uiterst sierlijk; maar na den bloei sterft de plant gewoonlijk. Groot is dit bezwaar intusschen niet: men stekt eenvoudig nieuwe plantjes en heeft binnen zeer korten tijd weer een gevulden ampel.

Er bestaat van de Moederplant een zeer fraaie, maar tevens zeer zwakke, bontbladige, vierkleurige variëteit, die echter voor kamercultuur niet aan te bevelen is. B. B.

MOESTUIN

TOMATEN.

II.

We hebben, wat kas-cultuur betreft, onderscheid te maken tusschen koude en warme kassen. Met de teelt buiten hebben we daarvoor drie zaaitijden voor de tomaten. De eerste zaaiïng geschiedt van half December tot half Januari, de tweede van half tot eind Februari. De kweekers gebruiken voor het zaaien ondiepe bakjes, 8 à 10 c.M. hoog. Voor de helft worden deze gevuld met gewone teelaarde, die vooraf een paar dagen in de kassen gelegen heeft, anders zou de grond te koud zijn, wat het wegsmeulen der plantjes tengevolge zou hebben. De tweede helft wordt aangevuld met scherp zand, dat desnoods vooraf is gewasschen om de onzuivere deelen te verwijderen. Hierna wordt gezaaid en het zaad met ongeveer 1 c M. scherp zand bedekt, dat daarna wordt aangedrukt en aangegoten.

Nu worden de kistjes gezet op de pijpen der verwarmde kassen, waarna het ontkiemen snel gaat en de plantjes zich na drie dagen reeds vertoonen. Tegelijkertijd zijn een aantal wat diepere bakjes gereed gezet en met teelaarde gevuld. Het grondmengsel, dat daarvoor wordt gebruikt is vaak een mengsel van afgewerkte paardenmest, de z.g. dolmest, af komstig uit de komkommerkassen. Deze is reeds in 't najaar op een hoop gebracht en een paar malen omgewerkt. Deze bakken komen ook op de pijpen in de kassen te staan.

Zijn de gekiemde plantjes een paar c.M. lang, dan is ondertusschen de aarde in de diepere bakken voldoende verwarmd om de plantjes er in te verspenen. Ze komen daarin te staan op een onderlingen afstand van 4 á 5 c.M. Bij voorkeur zet men de plantjes afzonderlijk en niet bij tweeën of drieën, hetgeen door enkelen wordt gedaan. Bij het verspenen zet men de plantjes diep, zoodat de blaadjes alleen boven den grond uitsteken.

In deze bakken blijven de planten staan tot ze elkaar hinderen en worden dan afzonderlijk in potten verspeend van 8 à 10 c.M. wijdte. De grond, die hiervoor gebruikt wordt, moet alweer van te voren verwarmd zijn. De potten worden naast elkander in de kassen gezet. Enkele kweekers plaatsen daarom stellages, wat de warmte van den potgrond bevordert en daardoor beteren groei, hier staat echter tegenover, dat men veel last heeft van uitdrogen.

Er bestaan ook speciale kassen om de tomatenplanten verder te kweeken, met verhoogde zij- en middentabletten. Kweekers, die tegelijk druivenkassen hebben, benutten deze voor de kweek van tomatenplanten. De temperatuur, die ervoor noodig is stemt aardig goed; deze is \pm 70° Fahrenheit. Wordt de warmte grooter, dan licht men steeds van den wind af. In druivenkassen, waarin Black Alicante wordt geteeld, wordt ook wel de geheele voorkweek der tomaten gedaan, dit kan, omdat de Black Alicante vroeg kan worden geforceerd. De natuurtomaten worden onder plat glas koud verder gekweekt, ze blijven daardoor meer gedrongen.

De kassen of warenhuizen, waarin de vervroegde teelt der tomaten zal plaats hebben, zijn in den winter van verschen grond voorzien en hebben bovendien per Rijnl. roe of ongeveer 14 M². 2 à 3 kruiwagens Schiedammer mest ontvangen,

daarna wordt de grond flink diep omgespit. Gedurende den winter was ook het glas van de warenhuizen af, om wat meer natuur in den grond te brengen. In kassen geeft men de tomaten een onderlingen afstand van 30 c.M. In de warenhuizen komen ze midden onder de lengt van de ramen 4 à 5 planten, naar de soort, die geteeld wordt. Vroeg in 't voorjaar wordt er weinig gelucht, de temperatuur zal dan zelden te hoog wezen. Naarmate men verder het voorjaar ingaat zal er meer gelucht moeten worden; de temperatuur van 70° Fahrenheit moet in 't oog worden gehouden.

De teelt onder glas zonder warmwater-verwarming geschiedt meestal in warenhuizen; ook voor warme teelten gebruikt men warenhuizen; maar dan zijn kassen om verschillende redenen meer te verkiezen. De tomatenteelt heeft in de niet verwarmde warenhuizen meestal plaats als volgteelt na spinazie of sla; maar deze voorteelt is niet voordeelig voor de opbrengst aan tomaten, zoodat meerderen de voorteelt laten vervallen en enkel tomaten telen.

De eerste zorg na het poten is het aanbinden. Boven in de kassen is daarvoor ijzerdraad aangebracht, evenwijdig aan de plantenrijen, hieraan komen touwen te hangen, die beneden aan de planten worden bevestigd, natuurlijk zoodat ze niet worden afgebonden. Om deze touwen worden de planten heen geslingerd. Wat men voortdurend heeft te doen is het verwijderen der dieven, dat zijn de zijscheuten, die uit de oksels en soms uit de bladeren zelve te voorschijn komen.

Ondertusschen vormen zich bloemtrossen, waarvan men er vier laat zitten. Bij de eerste kultuur gaat de onderste tros soms niet door en daarom laat men hier vaak een tros meer. Naarmate de planten ouder worden, worden de onderste bladeren geel en omdat deze nu groote vatbaarheid verkrijgen om ziek te worden, verwijdert men ze getrouw.

Zoo worden de tomaten langzamerhand kaal geplukt en heeft men ten slotte niets dan de stengel met vruchten over. Bij de vroege teelten behoudt men den bovensten dief en zoodra de oogst afgeloopen is, laat men deze doorgaan om daarop hetzelfde ongeveer toe te passen.

Het plukken der tomaten moet met zorg geschieden. Het steeltje moet mede worden geplukt. Voor export oogst men als de vruchten nog niet geheel rood zijn, het verdere kleuren geschiedt dan gedurende het transport. Vóór het verzerden wordt gesorteerd en wel in vieren: groote, middelgroote, en kleine ronde en misvormde. De verzending geschiedt in kistjes of manden, die voor Engeland 11 pond = 12 Engelsche ponden en voor Duitschland 10 pond inhouden. Ze worden in vloeipapier, grauw papier en houtwol verpakt.

In den laatsten tijd kweekt men ook tomaten in pot, waardoor ze eerder gereed zijn, maar heel wat moeite vragen voor het gieten. In de kassen spnit men de planten een paar maal met zwavel, buiten doet men 't wel met Bordeausche pap, tegen een soortgelijke ziekte als de aardappelziekte.

Voor de vervroegde teelten neemt men als soort meestal de Starling Castle en in den laatsten tijd vooral Lilly of Jersey, mooi roode, ronde tomaten, zeer vruchtbaar, de laatste vooral is ook een goede natuurtomaat, d. w. z. voor den vollen grond geschikt. De Deensche export wordt minder genomen, omdat ze licht op 't gewicht is, wat de overigens groote vruchtbaarheid niet kan goedmaken.

In den laatsten tijd zet men ook tomaten in dnbbele bakken en wel per dubbelen bak vier rijen in de lengte. Het glas wordt later weggenomen, zoodat de tomaten daarvan geen hinder ondervinden als ze de grootte hebben. Worden de vruchten ten slotte niet rijp, dan wordt het glas opnieuw op de bakken gelegd, de zwaarte der vruchten heeft de planten nu voldoende gebogen, dat dit kan.

H. STIENSTRA.

OP EXCURSIE,

Een twintigtal leden van de afd. Utrecht der Ned. Natuurhistorische Vereeniging waren verleden Zondag al vóór acht uur aan de halte Biltstraat, om onder leiding ran den voorzitter, dr. J. M. Geerts, near Aerdenhout te gaan. De secretaris, de heer F. de Munnik, had er in zijn oproep op gewezen, dat in Haarlem's om-streken veel groeit, maar geen limonade met spuitwater, zoodat iedereen bepakt en beladen was. Onder vroolijken kout en vergezeld van een vriendelijk zounetje, die niemand onzer verwacht had, was het gezelschap spoedig te Haarlem, waar dr. W G. N. van der Sleen ons op-wachtte, immers die zou ons de mooie plekjes van het schoone Aerdenhout laten zien. De electrische tram bracht ons in een wip naar den Doodweg en met een tweetal minuten wandelden wij in een heerlijk stukje natuur en vertoonde onzen kranigen leider het Duitsche wapen op een doorsnede van den wortelstok eener Adelaarsvaren. - En wat is dat voor een mooi plantje? vroeg een der dames, en mevrouw Van der Sleen antwoordde: Honstong, die zullen wij vandaag nog heel Honstong, die zullen wij vandaag nog heel wat zien, zie hier die rozetten zijn allen van die plant. Deze heester met kleine groen-gele bloempjes heet Papenmuts, maar stil, daar slaat de nachtegaal; hij zingt zijn lied tusschen het gouden loot der Eik en boven duizenden bloemschermen van het Nachtegaalskruid, die een wiegelende zee van witte bloemen vormen. In dat struikje daar zit het nest van een merel met vijf zacht blauwe eieren. En merkt je die Salomonszegel wel op, de exemplaren zijn klein, maar niet te tellen. De geur der naar beneden hangende witte bloempjes is heerlijk. En wat te zeggen van die allerliefste plekjes Zenegroen, wat kwamen die licht-blauwe bloemtrosjes sierlik boven die eikenbladeren uit, die den grond bedekten.

Tusschen boschjes hakhout door kruipende, soms als eenden achter elkander, komen wij plotseling voor een weide en daar speelden en stoeiden Scholeksters, luid roepende Grutto's, Kieviten en kleine Jantje schetterde zijn Mei-lied door het jonge loof. En dan ging het weer het bosch door om Orchideeën te bewonderen, of werd onze aandacht gevraagd voor een paddestoel of voor een motje met sprie-ten van vijf cM. lang, om weer op een heuvel uit te komen met een tapijt van driekleurige viooltjes. Duizenden en duizenden violenbloempjes gaven ons een schilderstukje te zien, dat onvergelijkelijk mooi was in al zijn eenvoud. Wij zien nog de man uit Californië er tusschen door wippen, om toch maar geen bloempje te raken. Die echte natuurliefhebbers, zij voelen zoo veel voor planten, en de heer Van der Sleen duldde bijv. niet dat er iemand op het gras liep, wanneer er een pad aanwezig was. Een eindje verder zagen wij een wit en ook een roze viooltje.

Een der jongsten riep op eens: een duivennest in een konijnenhol en jawel, twee bijna volwassen exemplaren werden opgemerkt. Het was de kleine Houtduif en die nestelen in den grond, omdat er geen holle boomen zijn. Van een duintop afhuppelende, vloog een fasant voor ons op en... het nest met 15 verschillend geklenrde eieren werd gevonden. Maar dan klonk het al weer spoedig uit den mond van onzen leider: doorloopen! Herhaaldelijk zagen wij rijkbloeiende exemplaren van den Meidoorn en daaronder zeldzaam mooie bloempartijtjes van de koekoeksbloem en Zenegroen.

Aan den zoom van Akkermaalshout, met een riant uitzicht op een weide met gra-zende koeien, werd het ontbijt gebruikt wat smaakte de boterham heerlijk.

En wij hebben de zee met schwimende

golven gezien, de Duindoorn heeft ons geprikt en boven in een denneboom werd een nest gevonden van den Valk met 6 rood-bruin gevlekte bladeren. Sleutelbloemen groeien hier ook in menigte, terwijl hier en daar slank en fier Aspergestengels als pijlon nit den grond schoten.

Een paar steenen werden ons aangewezen waar de lijsters huisjesslakken op stuk s'aan om den inhoud te verorberen. het

lag er vol scherven van deze dieren. Ten slotte mochten wij ten huize van dr. Van der Sleen diens prachtige Schel-pencollectie zien, zoowel inlandsche als exotische en dat hier aan het adres van den heer Van der Sleen menig hartelijk woord werd gewisseld, het was zoo natuurlijk als alles natuurlijk was. Het was cen schoone dag en een groot sucees voor de afd. Utrecht van de Ned. Nat. Hist, Vereeniging. J. K. B.

EXCURSIE STADSKWEEKERIJ EN "TUINWIJCK".

Zondag 18 Mei hield de Ver. van Ondleerl. der Tuinb.cursussen afd. Amsterdam een excursie naar de Stadskweekerij en "Tuinwijck", waaraan een 22-tal per-sonen, dames en heeren, deelnamen. Het eerst werd een bezoek gebracht aan de Stadskweekerij, waar in hoofdzaak boomen en heesters, vaste planten en pot-planten voor perken worden gekweekt. Als boomen komen voor straatbeplanting vooral in aanmerking de grootbladerige en de monumentale Iep, verder Plataan, Kastanje, Eschdoorn, Acacia enz. Dat hier een massa bloemheesters gekweekt worden, bewijst het groot aantal stekkelingen die jaarlijks worden uitgeplant, nl. 20-30,000 in vele soorten.

Dat sommige heesters mooi tot hun recht komen wanneer zij vrij en onbelemmerd staan, bewijzen hier verschillende prachtexemplaren van bloemheesters, die hier solitair zijn uitgeplant en met hun losse bloemtakken ware reuzenbouquetten gelijken. Dat naast heesters ook vele vaste planten gekweekt worden, bewijst groot aantal hiervan vertegenwoordigd. În de kassen zien wij groote Palmen, Phormiums, Ficus, Dracaena enz., die straks naar de stadsplantsoenen verhuizen.

Dat hier heel wat potplanten gekweekt worden, blijkt uit het groote aantal, nl. 70—80,000, waarvan *Pelargoniums* het meest vertegenwoordigd zijn, nl. 30,000. Verder zien wij vele Fuchsia, Begonia, Ageratum, Calceolaria, Celosia, Salvia enz. Voor voorjaarsbloemperken komen lot moet in carrendom de land de l het meest in aanmerking Muurbloemen, Violen, Campanula Medium, Papaver, Silene, Judaspenning, Violieren enz.

Van hier gaan wij even naar "Tuin-wijck", waar de liefhebbers bur scepter zwaaien. Wij zien hier aardbeziën, die zeker een rijken oogst beloven; en ook reeds vruchtboompjes, die mooi met vruchtjes bezet zijn. Erg leuk vinden wij ook het tnintje van de "Ver. voor de Jeugd", verdeeld in kleine stukjes, waar ieder der kleinen naar hartelust kan zaaien en tuinieren. De groenten staan er zeer goed bij, en wij zien wel dat hier bij een beetje bewerking en de noodige bemesting, de grond zeer goed geschikt is voor tuingrond. Het aardigst vinden wij wel dat er naast het groententuintje ook een afzonderlijk stukje voor bloementuin wordt bestemd, in de nabijheid van een zitje, bank of prieel. Wij hebben de kweekkunst der Amster-

dammers bewonderd, en gezien dat er in betrekkelijk korten tijd mooie vorderingen zijn gemaakt. Wij hopen, dat ook "Hof-wijck" in het andere deel der stad even goede resultaten zal geven.
H. F. WIEGMAN.

MEDEDEELINGEN

Boschaanplant in Engeland.

In Engeland, dat van alle Europeesche landen het armst is aan bosschen, begint een krachtige beweging, om hierin verandering te brengen, zich gaande te maken. In de buitenlandsche vakpers wordt de aandacht van boomkweekers hierop gevestigd, daar het dnidelijk is, dat de hiervoor noodige groote voorraden niet door het United Kingdom zelve geleverd kun-nen worden, althans niet geheel. Wellicht zullen er ook voor onze boomkweekers zaken te doen zijn.

Rozen stekken.

Als cene nieuwe Amerikaansche methode wordt de volgende wijze van rozenstekken beschreven. In de kweekkas wordt op de heet-water-pijpen een kweekbakje aangebracht, waarin de stekken in vochtig zand geplaatst worden, waarvoor gebruikt worden de jonge scheuten van geforceerde rozen. Deze wortelechte planten liceten zeer geschikt te zijn om volgend jaar te forceeren. Zoodra de nienwe wortels onge-veer 1 c.M. lang zijn, worden de stekken opgepot in een grondmengsel van gezeefde graszodengrond, bladgrond en zand. De temperaturr moet ongeveer 15 gr. C. (= 60 gr. F.) wezen.

Een park afgestaan aan de stad Dundee.

Sir James K. Caird heeft aan de stad Dundee als nienwjaarcadeau aangeboden een 60 H.A. groot park. De gemeenteraad heeft de gift dankbaar aanvaard, en daar het park in de onmiddellijke nabijheid van een der tramlijnen ligt, is het te verwachten, dat het publiek er tevens een dankbaar gebruik van zal maken.

De waarde dezer gift wordt geschat op f 180,000, terwijl bij vorige gelegenheden de milde schenker reeds meerdere donaties deed, met het bovenvermelde meegerekend tot een gezamenlijk bedrag van f 780,000.

Het zaaien van Bitterkers in de maag.

Het klinkt ongelooflijk, maar het schijnt toch waar te zijn. Wij hebben de proef zelve niet genomen, maar zonden een dame, die dol-veel van tuinieren houdt, wat zaad van Bitterkers, Lepidium sativum.

En is er al gezaaid, zoo luidde de vraag van den zender, en het antwoord liet niet op zich wachten, hier is het: "Van het bitterkers is al één zaaisel in mijn maagje verdwenen en het twecde zaaisel zit er in

Wij gelooven niet dat er veel van terecht

Een nieuwe miniatuur-Narcis.

In The Garden van 8 Febr. vonden wij eene afbeelding van eene nieuwe miniatnur Narcis-hybride, genaamd Narcissus minicycla. Het is het resultaat van eene kruising tusschen N. minima en N. cyclamineus. In zijne eigenschappen hondt het nieuwe kweekproduct van den heer F. Herbert Chapman vrijwel het midden tnsschen de beide stamvormen.

Narcissus minicycla wordt in den handel gebracht door de bekende firma Barr & Sons. 't Is een allerliefst voorjaars-bloeiertje voor Wild-Gardening.

582

Werk voor de volgende week

te snoeien.

In de Orchideeënkas.

Coelogyne. — Laelia. — Platyclinis.

Waar een aantal Coelogynes worden gekweekt daar zal men kunnen waarnemen dat Coelogyne barbata, C. ocellata, C. speciosa, C. odoratissima, C. Sanderiana, C. conferta en C. Sanderae nieuwe scheuten gaan maken en zoo frissche compost gewenscht is, kunnen wij die nu gaan toedienen. Al deze soorten groeien uitstekend. Kort bij het glas in het schaduwrijken gedeelte van de gematigde kas. Coclogyne Dayana en C. flaccida laten hare bloemen zien in afhangende trossen, waarom ze dan bij voorkeur in pannen gekweekt worden. Zij hooren in de gematigde kas thuis.

Soorten als C. Lowii, C. tomentosa en Massangeana, kunnen, wanneer zij uitgebloeid zijn, nu ook verplant worden. Zij staan bij voorkeur in de warmekas waar zij goed geschermd moeten worden. Later, wanneer de groei voltooid is brengen wij ze naar de Cattleyakas.

Voor al deze Coelogynes kunnen wij dezelfde compost gebruiken en deze bestaat uit een derde graszooden, twee-derde varenwortelgrond en en een handvol gehakt Sphagnum en fijn geklopte potscherven op den koop toe.

Na de verplanting moet er goed voor schaduw gezorgd en met de noodige voorzichtigheid gegoten worden. Het verdient aanbeveling niet in het hart der plant, maar langs den rand van den pot te gie-Bij helder, warm weer is het besproeien der planten een weldaad gelijk.

Laelia anceps en haar talrijk gevolg, die wij in 't hartje zoo bewonderden om de prachtige, op lange stelen gezeten bloemen, groeien nu flink; de nieuwe scheuten zijn al weer zichtbaar en wanneer wij ze maar niet te veel schaduw geven en veel frissche lucht, bovendien de temperatuur in den vooravond opjagen tot 90 graden Fahr., om laat in den avond weer beginnen te luchten, zoodat het kwik gedurende den nacht daalt tot op 65 gr. Laelia's houden van koele nachten.

Is Platyclinis filiformis uitgebloeid, dan innen wij of de bovenste laag ververkunnen schen of tot verplanten overgaan. Men kan ze een plaats geven op een goed be-schaduwde plaats, kort bij het glas in de gematigde kas. Daar zij spoedig last hebben van de Roode Spin, is het goed ze nu en dan te spuiten, waarbij de onderzijde van de bladeren niet vergeten mogen

worden. Gedurende den groeitijd kun-nen ze flink water hebben.

Platyclinis glumacea en P. uncata kun-nen gedurende haar groeiperiode op de-zelfde wijze behandeld worden.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Gieten. — Gazons. — Zomersnoei. – Rozen. — Opbinden. — Zaaien.

Bij aanhoudende droogte zal het, vooral op hooge gronden, noodig zijn geregeld te gieten.

We letten hierbij vooral op pas geplante gewassen en planten, dig dit voorjaar verzet zijn. Vakken met Rhododendrons, zet zijn. groote vaste planten, zooals Gunnera's, Bocconia's e. d. worden bij droogte eveneens geregeld bijgehouden met water.

De gazons vragen nu voortdurend onze aandacht; we maaien, rollen en gieten geregeld.

Ook een extra-bemesting met Chilisalpeter zal ons gras zeer ten goede komen; het bevordert in hooge mate de mooie groene kleur. We geven ongeveer 1 K.G. per 100 vierk. M.

Waar we pas graszaad hebben uitgestrooid en het komt door de droogte niet goed op, dan dienen we ook hier den grond ter dege vochtig te houden. Op extra droge gronden, waar het zaad bij langdurige droogte wellicht gaat verstuiven, verdient het aanbeveling, over het gezaaide een dun koegiertje te brengen. Behalve als middel tegen verstuiving hebben we dan nog tevens een extra-bemesting.
Verschillende heesters in den tuin zijn

nu uitgebloeid, zoodat we ze nu in vorm kunnen brengen.

Sommige soorten behoeven echter niet gesnoeid te worden en kunnen we volstaan met het wegnemen van enkele bakjes, zooals bij: Andromeda, Azalea, Kalmia, Magnolia. Rhododendron, Skimmia, Azalea, Cotoneaster, Berberis, Daphne, Koelreuteria enz. Verscheidene van deze heesters geven later meer of minder mooi gekleurde vruchten, die in najaar en win-ter onzen tuin helpen opvroolijken, zoodat we al zeer verkeerd zouden doen, deze in

Slechts bij een enkele n.l. Azalea en Rhododendron, nemen we na den bloei de vruchtbeginsels weg.

bovengenoemde heesters erg kaal Alszijn geworden, kunnen we ze verjongen door ze kort in te snijden. Oude Rhododendronvakken b.v. kunnen we op deze manier weer aardig opknappen, als we tevens zorgen voor een flinke bemesting.

Ook Seringen en sneeuwballen worden in den regel weinig of niet gesnoeid, terwijl we volstaan met het wegnemen der vruchtbeginsels. Slehcts een enkele maal. als de heesters vergroeid mochten zijn of dreigen verkeerd te groeien, kunnen ze eens flink worden ingesneden.

De meeste van de overige heesters kunnen flink onder handen worden genomen. We wachten niet te lang met snoeien, maar doen dit direct, als de heesters zijn uitgebloeid. Zoo kunnen nu worden beij handeld: Amelanehier, Amygdalis, Cratac-gus, Deutzia, Ribes, Spiraea (in soorten); over eenige weken volgen Weigelia, Philadelphus, e. a.

Rozen bloeien nu zoo langzamerhand Verdorde bloemen worden geregeld weggenomen tot op een gezond sterk oog, waardoor we ervan verzekerd kunnen zijn, dat ze doorbloeien.

Ook letten we erop, dat ze geregeld water en af en toe vloeimest ontvangen. De vijanden van de roos, zoo die mochten optreden, moeten onmiddellijk worden bestreden met de ons bekende middelen.

Verscheidene vaste planten, vooral die welke hoog opgroein moeten worden aan-gebonden. We wachten met dit werkje bij voorkeur niet te lang, daar een enkele rukwind of een flinke stortbui ons veel schade kunnen berokkenen. We plaatsen de stokken zoovel mogelijk uit het gezicht, dus binnen in de planten, terwijl de eerste band moet gelegd worden bij den voet van de plant en niet, zooals veel menschen nog doen, een eind boven den grond. Niet opbinden dus, als de planten reeds

op den grond liggen, maar als ze nog flink overeind staan. Voorkomen is ook hier oneindig veel beter dan verhelpen.

Klimplanten moeten geregeld in haar groei worden nagegaan of ze onze hulp ook noodig mochten hebben.

Vaste planten kunnen nu buiten op een

afzonderlijk bedje worden uitgezaaid. Liefhebbers nemen bij voorkeur die overblijvende planten, welke spoedig uit zaad bloeien, zooals Delphinium nudicaule, Chrysanthemum maximum, Primula veris

Wie zijn 2-jarige planten nog niet heeft gezaaid, kan dit nu tegelijkertijd doen, en zoo nog geen zomerasters (Callistephus chinensis) gezaaid zijn, dan moet dit chinensis) gezaaid zijn, dan moet dit nog zoo spoedig mogelijk in den kouden bak geschieden. Begin Mei gezaaide jonge plantjes, moeten nu verspeend worden.

Het onkruid in het water groet bijna nog harder dan dat op het land. De vijvers moeten daarom geregeld worden schoongehouden. A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Musa Ensete. — Bouvardia. - Asparagus en Varen. - Primula chinensis.

Met het beplanten der subtropische vakken krijgt Musa Ensete nu meteen een plaatsje, vooral als alleenstaande plant in het gazon. We graven een gat van onge-veer 1 kub. M. inhoud, wat we vullen met voedzame, doch luchtige aarde, daar deze spoediger warmte opneemt als een dichte ze aan den groei is, af en toe wat vloei-mest geven. Wanneer men in het eind van aardsoort. Hierin planten we een stevige twee- of drie-jarige plant, welke we, als Sept.-begin Oct. dergelijke planten weer opneemt om ze in een kuip te zetten zal men zien wat eeu Musa in één zomer kan doen. We hadden in 't najaar meestal planten van plm. 3 M½ hoogte.

Wil men flinke volle planten kweeken

van Bouvardia dan verdient het aanbeveling ze in den vollen grond van een bak uit te planten in krachtige aarde. Groeien ze sterk, zoo kunnen we ze later nog weer uit elkander zetten. Den geheelen zomer kweeken we ze zonder glas en geven af en toe vloeimest. In 't najaar nemen we ze met kluit op en plaatsen ze op de tabletten eener kas. Cultuur in potten gaat ook goed.

Jonge Asparagus en Varens vinden een uitstekende plaats in de leeggekomen bakken, waarin ze ware prachtplantjes kunnen worden.

Op buitenplaatsen ziet men de bakken later gewoonlijk gevuld met meloenen en komkommers.

Van Primula chinensis zal men over 'talgemeen nu al kleine plantjes in stekpotjes hebben, toch kunnen deze nu ook nog gezaaid worden, om ze in den winter in bloei te hebben. Het verdient ook aanbeveling, om zoodoende een opvolgenden bloei te hebben. Men zaait in een schotel met fijne aarde en bedekt het zaad een weinig, om deze, met een ruit bedekt, in den bak te plaatsen, zorgende dat de aarde vochtig blijft. De zon mag niet op de pan schijnen. De jonge plantjes verspeent men om ze daarna in stekpotjes te zetten en later, als ze dit noodig hebben, in grootere potten met goed vergane blad-aarde en scherp zand. Men plant liefst een beetje diep, omdat anders de planten later allicht slingeren. Men kan ze zoowel in de ope nlucht als onder glas voortkweeken, als men ze maar tegen scherpe zon beschermt.

In den Moestuin.

Utrecht.

Iets over ziekten en mesten.

J. A. HOITINGH.

Voorzooverre dit nog niet is geschied moeten thans de koolplanten van witte,

roode, Savoye en bloemkool worden uitgeplant. Men doet dit op de drogere gronden steeds op een regenachtigen dag. De kool moet daar worden uitgeplant waar te verwachten is, dat de bodem in goeden bemestingstoestand verkeerd, want zij eischt veel voedingsstoffen en liefst, waar van te

voren geen kool gestaan heeft.

Op droge gronden vooral zijn er twee maar al te veel voorkomende plagen, waaraan de kool zelden geheel ontkomt. Het zijn de koolvlieg en de knolvoet. De eerste voorkomt men het best door sterke bemesting en voehtig houden, de tweede door jaarlijks van plaats te veranderen, zoodat bijv. maar eens in de vier jaar kool op hetzelfde grondstuk komt; er is overigens weinig aan te doen. Bij het nitplanten kan er nog op worden gelet, dat geen planten worden genomen, waarvan de wortels even onder de wortelhals zijn opgezwollen.

Droogte is oorzaak, dat de planten bovendien nog veel hebben te lijden van de aardvloo. Na een flinke regenbui zijn de kleine springers voor een groot deel verdweuen. Het begieten is dus een bestrijdingsmiddel, dat in 't klein wel is toe te passen; bij grootere aanplantingen gaat dit moeilijker; het bestrooien met roet vroeg in den morgen, als de planten nog nat van den dauw zijn, helpt ook en kan ook worden toegepast op augurken en komkommers, waarvan de jonge planten ook veel van de aardvloo kunnen lijden, vooral in den aanvang, direct na de ontkieming, zoodat de kiembladeren geheel ten ondergaan en daarmede het jonge

plantje.

Zoo zijn er vele en velerlei kwalen, waarmede men ook bij den verbouw van groenten te doen heeft; o. a. het wit bij de erwten. Begint dit eenmaal, dan zijn al spoedig al de erwtenbedden er door aangetast. Daarom moet men niet wachten met de bestrijding tot de ziekte zieh reeds overal vertoont; maar zoodra men enkele bladeren er door aangetast ziet; men bestrijdt het wit door op een warmen dag, lielst vroeg in den morgen, de planten te bepoe-deren met zwavelbloem. Loopt men dan 's middags langs de erwtenrijen zoo ruikt men den zwaveldamp. Er heeft zieh een zuurstof-verbinding van de zwavel gevormd en deze doodt de draadzwam, welke bezig is de erwtenbladeren te bedekken met een wit weefsel, waartusschen sporen die de ziekte vermenigvuldigen. Ook de boonen lijden vaak van een dergelijke ziekte, die ten slotte bruine vlekken op de bladeren veroorzaakt, welke bij aanraking als aseh verstuift. Het is de roestziekte.

Laat men deze maar begaan, dan komt er niet veel van de boonenoogst tereelt. Is de ziekte al reeds ernstig opgetreden, dan is er niet veel meer tegen te doen. In den aanvang nog wel, door n.l. al de zieke bladeren van de boonen af te plukken

en te verbranden.

De groote boonen ziet men vaak onder een zwarte lnis zitten en dat is nu eigen schuld. Deze kan men er best uithouden, als maar op tijd de koppen uit de boonen worden genomen, althans zoodra zich de eerste lnis vertoont. Later neemt men van de aangetaste stengels, alles weg wat aangetast is. Doet men dit niet, dan heeft men spoedig alles vol luis. Beter dus enkele planten op te offeren, dan ten slotte de gebeek eerst te eien zichtlichen.

slotte de geheele oogst te zien mislnkken. Waar het noodig is moet om dezen tijd de bodem met voedingstoffen worden verrijkt. Hoe men dit kan doen, besehreef ik reeds eenige malen. Men kan het doen met enkel wat chili salpeter te strooien en zoo overigens de bemesting sterk is geweest valt hierop niets aan te merken. Dat men vaak zoo weinig resultaat heeft met zijn groentenverbonw, ligt veelal aan het feit, dat er onvoldoende is gemest.

Men moet daarmede niet karig zijn. Strooit men ehili salpeter, dan moet daarmede om dezen tijd eelter met eenige zorg worden omgegaan. Geeft men 2 KG. per Are, die goed wordt verdeeld, dan is er geen gevaar voor schade

geen gevaar voor schade. Grootere hoeveelheden gaan ook wel, maar zijn niet zonder gevaar, daarom maar liever een keer vaker strooien en wel zoo vaak, dat men een goeden groei waarneemt. Bij het strooien van chili moet nog worden opgepast, dat de korrels niet op de planten zelve blijven kleven. Vooral sla is daarvoor zeer gevoelig, maar ook Men strooit daarom voorziehtig boonen. tussehen de planten. De mest moet in den grond en niet op de planten. Ook als men deze meststof van te voren oplost moet zoo weinig mogelijk op de planten worden gegoten.

Maakt men een oplossing van 1 K.G. ehili op 100 liter water, die men vervolgens verdeelt over een halve are, dan mogen met deze oplossing de planten van prei en selderij bijv. gerust worden geraakt. Ze zullen er geen nadeel van ondervinden. Men doet dit eehter op een geschikten dag, n.l. bij bedekte lucht of regenachtig weer.

In den Fruittuin.

Druiven krenten. — Bordeausche pap.

Hoewel elke bezitter van een druivenboom (struik) met een zeker welgevallen zijn wingerd beziet, als hij, na een snel verloop van de bloei, als met trossen overladen is, is dit genot toch niet geheel en at onvermengd want om de opbrengst tot do hoogste qualiteit op te voeren, moet een degeiijke vruchtdunning worden toegepast. Niet alleen moeten bij een te groot aantal trossen er eenige in hun geheel worden verwijderd, ook de trossen zelf moeten worden nitgedund, door er een groot aantal bessen uit weg te nemen. Bij gruiven moet, ook al is het aantal trossen per boom niet zoo groot, slecht zelfs, toch het uitdunnen, in de wandeling "krenten" genoemd, plaats hebben. Een in de wandeling niet nitgedunde tros geeft bessen van zeer ongelijke grootte, welke elkaar het uit-groeien beletten, waardoor zulk een tros behalve een minder sierlijken vorm, ook nog bessen van inferieuren vorm en grootte geeft. 't Is nu juist geen prettig vooral niet als do thermometer zoo om en bij de 80 gr. staat.

Zoodra de bloei achter den rug is, de besjes nog sleehts de grootte van enkele m.M. hebben, kan worden begonnen; 't gaat dan zelfs gemakkelijker als wanneer later de bessen grooter zijn geworden. In den aanvang is een schaartje overbodig, de steeltjes der bessen zijn dan nog dun en breken bij het geringste rukje af, later bieden ze meer weerstand, waardoor men niet zeker is dat bij eenige kraehtnitoefoning meerdere bessen tegelijk afbreken, wat misvorming van den tros ten gevolge heeft. In koude kassen en onmiddellijk daarop volgende aan muren of sehuttingen is nu het krenten aan de orde.

In doorsnee kan worden aangenomen, dat de helft van het aantal bessen moet worden weggenomen. Zoogenaamde slapstelen en één-pitters gaan het eerst, beiden zijn bessen die door hun kleineren omvang, in vergelijking met de overige, al vrij spoedig zelve aangeven dat het aehterblijvers zijn. De ondervinding leert dat zulke aehterblijvers, ook al geeft men ze voldoende ruimte, immer aehterblijvers blijven. Dan volgen de bessen die in het binnenste van den tros voorkomen, deze worden door de meer naar buiten staande verdrukt en soms zoo gekneld, dat ze vierkant worden. Elke druiventros bestaat nit een hoofdsteel waaraan zieh een zeker

aantal kleine trosjes bevinden, die met het met bessen bezette ondereinde, te samen den tros vormen. Elk gedeelto van een tros en ook het ondereindo van den hoofdsteel eindigt in één bes. Deze enterbesjes mogen nooit worden weggenomen, zo geven met elkaar aan den tros den zoo begeerden mooien vorm, welke onmiddellijk verloren gaat als er van die uiterste bessen een of meer verwijderd worden. Druiven krenten is een van die werkzaamheden waarvan de vaardigheid sleehts door oefening kan verkregen worden, kraeht is er niet voor noodig, wat goeden wil en een weinig nithoudingsvermogen zijn voldoende. 't Moet eehter op tijd gebenren, het lijdt geen uitstel, vandaar dan ook dat de kweekers van beroep die meerdere kassen te verzorgen hebben, het zoodanig regelen dat deze elkander in rijpwording opvolgen. Hierdoor alleen is het mogelijk te zorgen dat het krenten ook geleidelijk geschieden kan en elke kas afzonderlijk in het voor krenten gunstigste tijdperk, kan worden onderhanden genomen.

Zoolang de trossen door danw of door andere oorzaken vochtig zijn mag niet met het krenten worden aangevangen; in vochtigen toestand bewerkte trossen, vooral als de bessen al cenigen omvang hebben, krijgen dientengevolge licht bruinachtige vlekken of strepen op de bessen.

't Is beter te voorkounen dan te genezen, daarom na afloop de zwavelblaasbalg ter hand genomen en de gansehe boom nog eens degelijk bestoven.

Daar waar de onderkulturen geen beletsel vormen passen we nu op onze appelen pereboomen, voor de tweede maal een besproeiing met Bordeauxsche pap toe. Ten einde mogelijke schade te voorkomen maken we de oplossing niet sterker dan $1\frac{1}{2}$ % en sproeie zooveel mogelijk bij een bedekte lucht.

Vooraf ondergaan de boomen een dergelijke inspectie ten opziehte van trekmaden en ringelrups-koloniën. Onbereikbare worden met den rupsenfakkel of met de rupsenschaar bewerkt en vinden dan hun weg

wel naar den brandstapel.

Perziken en abrikozen mogen in bebladerden toestand niet met Bordeauxsche pap bewerkt worden, het afvallen der bladeren met al de schade hieraan verbonden zijn er het gevolg van. We vermelden dit hier opzettelijk omdat we dezer dagen ergens, zonder eenige nadere omschrijving dit zwammenwerend middel tegen de krulziekte in perziken, zagen aanbevolen. Tegen het middel zelf hebben we geen bezwaar, maar dan moet het in het vroege voorjaar (Febr. Maart) worden toegepast.

De pluk en den handel in groene, d.w.z. onrijpe kurisbessen heeft een aanvang genomen, ieder die aan dezen handel doet geve acht of op zijn produkt Amerikaansche kruisbessenmeeldauw voorkomt, handele er dan overeenkomstig de wettelijke bepalingen dienaangaande en beginnen met de bevoegde autoriteit. J. C. M..

CORRESPONDENTIE 2

Mevr. G. te B. — Uw vraag is tot ons leedwezen "verdwaald" geweest, en daardoor de beautwoording eenigszins vertraagd. Wat het laat snoeien van vruchtboomen betreft, is 't in 't algemeen gewenscht, dat dit afgeloopen is, als de knoppen gereed staan om zich te openen. Het hoofdbezwaar is, dat men zoo heel licht knoppen afstoot en daardoor vaak meer bederft, dan men met snoeien goedmaakt. Tevens is 't minder gewenscht, den boom in dat stadium to storen. Tegen kleine operaties, voorzieltig uitgevoerd, bestaat evenwel weinig bezwaar.

Van vele rijwielen beloven lage prijs en uiterlijk veel. De FONGERS-Rijwielen zijn niet minder billijk in prijs, maar doen het bovendien in het gebruik door hun degelijke bouw en constructie.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Truag No. 582.

Waarmede kan ik de WITTE MADEN verde¹gen, die aan de wortels van BLOEM-KOOLPLANTEN vreten? De planten stonden tot vóór cenige dagen heel goed, doch nu sterft de een na den ander af; ik zend er u lierbij een tot voorbeeld, die ik zóó vit den grond haalde. sehijnbaar alle wortels recds weggevreten.

Mevr. K. Heerde.

Antwoord: Uw kooplanten worden geteisterd door de maden van de koolvlieg. Op hat oogenblik kunt u weinig doen, aan de aangetaste planten (die zich waarin het MAKEN VAN BOUQUETTEN het versieren van blocmpotten met crinkled paper, het VERSIEREN von TAFELS en ZALEN, etc.

Haarlem.

Antwoord: a. Zoodanig boekje kennen wij niet. Wij verzoeken onze lezers, zoo mugelijk, inliehtingen te willen geven.

b. het werkje van J. K. Budde; wordt in Utrecht uitgegeven.

c. Het tijdsebrift "Die Bindekunst", uitgegeven in Erfurt. Voorts W. Lodder, Snijgroen (Tjeenk Willink, Zwolle).

op het knopje zitten, doch gestorven zijn door de geregelde bespuiting? Is het door de geregelde bespuiting? Is het nachtvorst of wat? Terwijl de eene plant vol flinke knoppen zit, geeft deze plant dergelijke resultaten. Den Haug.

Antwoord: Op het takje vond ik eenige doode ex. van de rozenbladluis. Zeer zeker

Kweekerij "DE TOEKOMST"

AKERSLOOT (N.H.) Telephoon Interc. No. 1.

Wij bieden aan, te leveren einde Mei, sterke planten, geheel gereed voor perkbeplanting van:

SERRE MEUBELEN UITGEBREIDE KEUZE DIVERSE MODELLEN. CONCURREERENDE PRIJZEN. VERZENDING DOOR GEHEEL NEDERLAND

3 Stoelen, I tafel, 2 voetenbankjes voor f. 7.75.

Geschilderd in kleur naar keuze (wit, creme, groen of rood f.11.50.)

Ligstoelen vanaf [1.25.- m.arml: 1.75.- m.arml: en verl.stuki2.70.
Sanatoriumstoelen en Pitrieten Serre meubelen groote Verscheidenheid Vraag geillustreerde prijscourant.

G.J. VISSER. HAARL: STR.151.LEIDEN.

door de eigenaardige loodkleur verraden) uit te trekken en *met de larven* die p onder te spitten. De aangetaste planten zijn niet te redden. Uit te planten witte, zyn met te redden. Uit te planten witte, roode en savoye-kool kunt u met de z.g.n. koolkraag voorzien. Zie hierover het uitvoerige art. in no. 7 van den loopenden jaargang en tevens, het art. in no. 44 van den vorigen jaargang. Zie ook W. v. d. v. W. in dit no.

Vraag No. 383.

a. Een BOEKJE waarin voorkomt hoe men ODEUR maakt VAN BLOEMEN en met aanwijzing van de eenvoudigste machines en de adressen van de makers er

b. Een bock je slechts de ROZENTEELT bevattende, met de verschillende namen en de omschrijving der soorten, dan wel gekleurde platen er van.

c. Een werkje, dan wel een weckblad

Vraag No. 384.

Ik heb twee zakken KUNSTMEST staan SUPER en KALI, HARD GEWOR-DEN, wil die opruimen. Waarvoor is die thans te gebruiken of moet ik tot 't na-jaar wachten, ik heb een fruittuin. Het gras heeft reeds chili.

Baurn.

Antwoord: U kunt de hard geworden super en kali oplossen en dan ongeveer 5 K.G. per Are geven; geef dan meteen nog wat chili, ongeveer evenveel als elk der beide andere, maar de chili in twee of drie keeren; niet alles te gelijk.

Vraag No. 385.

Ingesloten zend ik n con afgesneden p cener ROOS. Ik heb voel last dat de KNOPJES in dit stadium VERDORREN en afvallen. Wat kan hierran de oorzaak zijn? Kan het een der beestjes zijn die nog

ENKELE BEGONIA's per 10 stuks in één of 2 kleuren . . f 0.95 " " " " 4 " . . , 1.90 " " " " 5 " . . , 3.40 " " " " 5 " . . , 6.50 100 DUBBELE BEGONIA's per 10 stuks in één of 2 kleuren . . f 1.40 BEGONIA CRISTATA per 10 stuks gemengd f 1.90 , 25 , , , , 3.50

CACTUS DAHLIA's (uitgeloopen planten) per stuk in elke verlangde kleur . . . f 0.40 , 5 stuks in 5 soorten op naam . , 1.25 , 10 , , 10 , , 10 , , , , 2.— in kleurer gemengd per 5 stuks . . , 0.70 , , , , , 10 , , . . , 1.—

PIOENDAHLIA's (Hornsveld Dahlia's) (uitgeloopen planten) in kleuren gemengd per 5 stuks . . f 0.90 . . . g 1.50

Bestellingen vanaf f 2.50 worden geleverd franco naastbijzijnde spoorwegstation of per post.

Betaling JULI a.s. Onbekenden onder rembours met 3% korting.

kunnen deze diertjes sehadelijk worden; of ze hier de oorzaak van 't afvallen zijn, betwijfel ik echter. Het toegezonden twijgje was evenwel totaal verdroogd, zoodat het niet mogelijk is, u nader in te richten. Het is daarom gewenscht het materiaal zoodanig te verpakken, dat het friseh blijft, b.v. in blikken eigarettendoosjes. B. B.

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

Vraag No. 386. Wat moet ik doen tegen ROEST en MEELDAUW in KLIMROZEN? Watergraafsmeer.

Antwoord: Tegen roest helpt allereerst het afplukken der eerstaangetaste en voorts het besproeien met bladeren, $1\frac{1}{2}$ % oplossing van Bordeausche Pap. Tegen het wit moet worden gezwaveld (zie hieromtrent de jongstverschenen nummers). В. В.

Vraag No. 387. Mijn WEEUWEN KOOLPLANTEN Miin Myn Welluk Adoll Lanlan WYALLEN allemad WEG, ze zitten in de wortel vol kleine witte wormpjes. Zou u ook een middel weten, om degeene, die nog goed zijn te redden?
B.

PHYTOPHILINE en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk in het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophiline maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f 60.—, per bus van 1 Kgr. f 2.75. Ook in kleinere verpakkingen verkrijebaar.

verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezon-den door (97)

Maatschappij "PHYTOBIE"

Molenstraat 15

DEN HAAG

ER IS

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's

de allerbeste!

Antwoord: Vermoedelijk zijn uwe koolplanten aangetast door de slijmzwam (Plasmodiophora Brassieae). De bladeren slijmzwam zullen een andere tint krijgen dan de ge-zonden (loodkleurig). De door deze ziekte aangetaste planten werden persoonlijk bezocht door de koolvlieg Anthomyia Bras-cieae), waar nu de door u genoemde witte wormpjes het gevolg zijn. Er is helaas weinig aan deze plaag, of liever dubbele plaag te doen, voorloopig alles wat tot de fam. der koolsoorten behoort, dient u voor paar jaar minstens uit uw tuin of te minste van het stuk waar ze thans staan te weren, om het dan nog eens weer

opnieuw, nn flinke bekalking van uwen grond te probeeren. J. A. Kors.

Vraag No. 388. Hierbij stuur ik u eenige takjes DIGI-TALIS uit mijn tuin. Gaarne zou ik van u vernemen, wat u hiervan denkt, daar zij heel anders zijn dan de gewone digi-talis, en het dezelfde planten van verleden jaar zijn. De tweetakjes met papiertjes zijn één tak geweest, het andere takje is cene zijscheut. Laren (N. H. Mevr. Th. van L.

Antwoord: Uw Digitalisstengels met af-wijkende topbloem zijn van een bekende verscheidenheid, aangeboden als Digitalis purpurea gloxiniae flora.

Het is dus een pelorische vorm van de gewone en zonder twijfel merkwaardig. Postzegel voor antwoord ontbrak.

J. K. B.

Vraag No. 389. ZIEKE Blauwe SPAR. Mevr. R. H. Hilversum.

KARSSEN. NAARDEN.

FABRIEK "GOOILAND".

PLANTENKASSEN

in hout, ijzer en gecombineerde constructie. VRAAGT PRIJSCOURANT.

Antwoord: Voor het antwoord van prof. Ritzema Bos op deze en de beide volgende vragen betuigen wij hier onzen beleefden

dank. Red.
De boom lijdt aan bladluizen; maar deze zijn toch zeker niet de oorzaak van 't afsterven van die jonge scheuten en ook van voorjarige naalden. Wat wel de oorzaak daarvan is, kan moeilijk aan uwe inzending worden nagegaan, waarschijnlijk mankeert er iets aan den wortel of aan den stam. Wanneer de boom dit verschijnsel ook reeds een vorig jaar vertoonde, dan zon ik met den tuinman aanraden, den boom rooien en verbranden. Is het nu 't eerste jaar, dat die jonge scheuten dood-gaan, dan zou ik 't liever nog een jaar aanzien, althans wanneer 't een mooie J. RITZEMA Bos. boom is.

Vraag No. 390. a. Mijn CLIVIA, mooie zware plant, heeft sinds eenige weken vele BRUINE

STIPPEN en strepen. Reeds vier bladen moest ik er van missen. Voor eenige dagen heb ik haar verplant en van geheel nieuwe aarde voorzien, en heb ik er toen wat beendermeel doorgemengd. Het heeft ech-ter geen resultaat gehad en zijn er nu al weder 12 gele bladen aan. Ik sluit hierbij een stuk van een der bladen in; mijn bloe-mist weet er niets aan te doen. Kunt u mij wellicht een goed middel aanraden? Haarlem. mej. E. B.

Antwoord: De plant schijnt te lijden aan de zoogenaamde "Clivia ziekte", die niet door eenige parasitaire zwam wordt in 't aanzijn geroepen, maar die is toe te van den groote vochtigheid ook van den grond, maar vooral ook van de omgevende atmospheer. Het best zal 't wezen, de plant buiten, in de zonneschijn

TUINBOUW ARTIKELEN.

TONKING TUINSTOKKEN voor het aanbinden van vaste planten etc.

lengte diameter per in cM. in mM. 100 lengte diameter in eM. in mM. 7—9 f 0.80 f 3.— 77 184 12—14 7—9 7—9 ,, 0.90 ,, 0.90 213 12-15 "4.— "5.— 14—16 15—17 120 2458—10 ",1.— 10—12 ",1.20 12—14 ",2.75 ,, 6.– 120 275 120 306 15 - 17,, 6.50

EXTRA ZWARE TONKING EXTRA 2WARE TORRING, lang 1.80 M., per 100 f 6.—, lang 2 M. f 7.—. BAMBOES STOKKEN ± 20 mM. diameter, lang 1.50—1.75 M., per 100 f 3.50, , 1.80—2.— M., , , , , 4.50.

GROEN GESCHILDERDE ROZENSTOKKEN,

lang 1.60 M., per 10 stuks f 1.50.
PLANTENKUIPEN in diverse maten. RAFFIA per K.G. f 0.70.

KURKSCHORS, zeer mooie kwaliteit, per K.G. f 0.20, 10 K.G. f 1.70. SCHUTTINGMATTEN en SCHERMMATTEN in diverse afmetingen.

Vraagt Prijscourant.

Levering uitsluitend tegen Rembours of na toezending van Postwissel.

Aanbevelend

H. B. DE HAAN, Zaandam. TELEFOON INTERC. 340.

te plaatsen en haar wel voldoende, maar toch slechts matig, te gieten. J. RITZEMA Bos.

Vraag No. 391.

Ik heb gepasseerde herfst een MOER-BEIBOOM geplant, is plm. 2 M. groot.
Deze zette dit voorjaar veel vrucht en
thans zijn de korreltjes bijna allemaal.
meelachtig. Hoe zou dit komen.
De Steer A. J. W. De Steeg.

Antwoord: Wanneer de moerbei eerst verleden herfst is geplant, dan is nu het

Levensverzekering "AURORA"

HEERENGRACHT 62, AMSTERDAM.

Administrateur J. G. GöTZE

Sluit alle soort Verzekeringen.

MOLENAAR's KINDER MEEL. Westzaan (Holland). =:=

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

MET GOUD BEKROOND.

wortelstelsel nog niet zoodanig ontwikkeld, dat de boom een groot getal vruchten tot normale ontwikkeling kan brengen, Waarschijnlijk zullen de vruchten 't volgende jaar beter zijn.

J. RITZEMA Bos.

vraag No. 392.

Hoe, waar en wanneer stekt men AME-RIKAANSCHE ANJERS of bestaat er soms een WERKJE van in de Ned. taal? H + H. J. DR.

Antwoord: Een werkje in onze taal over de cultuur van Amerikaansche Anjers ken ik niet.

Over de cultuur staat in .. Onze Tuinen" III jaargang, pag. 451: ..Wie in het bezit is van mooie Dianthus Caryophyllus, kan deze nu vermenigvuldigen door stek (Januari). Men zoekt op de planten jonge krachtige zijscheuten uit en breekt ze met een hieltje van de takken, die in herfst of winter bloem zullen geven. De wand wordt cen weinig bijgesneden, terwijl men den voet van den stek met een scherp mesje even open spliit. De stekken worden vrij dicht naast elkander geplaatst in een warme kas en zandige aarde. Men giet flink aan. waarna de potten in het licht worden gezet. Er behoeft niet of weinig geschermd te worden, als men slechts zorgt geregeld te gieten. In een paar weken zijn de stekken geworteld; zoodra dit het geval is, wordt geregeld gelucht".

Op pag, 670 van denzelfden jaargang vult een lezer deze mededeeling nog aan, en zegt dat het zonder warme kas ook wel gaat en vervolgt: "Koop in een bloemen-winkel wat van die uit het Zuiden geïmnorteerde Angelieren; allicht zitten er in de oksels van de onderste bladen zijscheuten, die geen bloemknop dragen. Breek die er uit en behandel ze op de op pag. 451 aangegeven wijze; zet ze in een pot met zandige tuinaarde, onder een bierglas in de zonnige vensterbank en besprenkel ze naarmate de zon schijnt, 1, 2 of 3 maal per dag met water. Met een beetje geduld slaan ze dan aan en bloeien in Sept.-Oct.. voor al als ze, goed geworteld zijnde, in den vollen grond gezet worden. Veel zon!

't Is me aldus vank gelukt."

U kurt het dus op tweeërlei manieren doen. Als u een kas hebt, in de kas en anders in de kamer, vroeg in het voorjaar.

Red.

ROSARIUM VREDESPALEIS.

Den 21 Juni e.k. zal door de Vereeniging tot bevordering der Rozenteelt "Nös Jungunt Rosae" het door haar aan de geschonken Carnegiestichting rosarium voor den tuin om het Vredespaleis officieel worden overgedragen.

Het rosarium is vervaardigd naar de teekening van den tuinarchitect der stichting, den heer Mawson, en bevat ruim vier duizend struiken. Het bestaat uit twee symetrische tuinen, waarvan de uiteinden met donkerroode rozen zijn beplant en de soorten in steeds lichtere kleuren tot wit toe naar het midden zijn uitgekozen.

De keuze der soorten is gedaan in een vergadering van het bestuur der N. J. R. met de voornaamste kweekers in den lande, waarbij volle aandacht is geschon-ken aan rijken bloei, goeden groei en vrijdom van hinderlijke rozenziekten der soorten.

Het bestuur van N. J. R. verwacht, dat op den vastgestelden datum voor de overdracht het rosarium in vollen bloei zal staan.

BOEKEN-UITVERKOOP.

Men kan thans weer goedkoope boeken koopen; enorme boekenvoorraden worden aangeboden. Het is de moeite waard dit aanbod in te zien. Werken van groote

Auteurs in goede edities worden tegen minimum prijzen aangeboden en vele zijn zelfs in prachtbanden.

Men zie de advertentie op pagina 5 van Gebrs. E. & M. Cohen te Amsterdam.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., HOOGEVEEN,

bieden aan:

Stam., Struik=, Klim- en Treurrozen

in Potten.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden.

Langstelige of gesneden Rozen. FIJN TURFSTROOISEL.

per baal f 1,50, per 10 baal f 10,-

Het HOOFDBESTUUR der Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde roept op SOLLICITANTEN naar de betrekking van:

WANDELLEERAAR in FRUIT- en GROENTENTEELT.

Sollicitatiën worden ingewacht voor 1 Juli a.s. Inlichtingen worden verstrekt door den Alg. Secretaris-Penningmeester te Water-

DAGELIJKS VERKRIJGBAAR

PIOENROZEN per 100 stuks . . . f 4.— IRIS HISPANICA per kistje . . . f 1.50 3 kistjes . . . *f* 3.75

Bestellingen onder Rembours.

P. J. VALKERING, Castricum.

BLOEMBOLLENKWEEKER. (107) TEL. INTERC. No. 2.

N.V. "DE HOOGEBERG" VELSEN = HOLLAND.

No. 65. Compl. f 75.—

TERRA BLANCA BLOEMENBAK.

ITAL. RENAISSANCE

Lang 150 c.M.

Breed 44 c.M.

Hoog 42 c.M.

AFRASTERINGSPALEN

VOOR BUITENPLAATSEN, WEILANDEN, ENZ., ENZ. TENNISBANEN volgens speciaal eigen systeem. Tuinmuren, Plantsoenbanken, Nummer- en Grenspalen. Verschillende andere Gement-Artikelen. N. V. Vigorose-Cement-Industrie "DE METEOOR" te RHEDEN, 3 min. van Station de Steeg.

ter grootte van 15.220 M2., breed aan den weg pl.m. 240 M., bijzonder aangenaam en gunstig gelegen aan den

RIJKSSTRAATWEG, Gemeente Soest,

op korten afstand van de halte Soestdijk.

Deze Villa is omgeven door een lommerrijken Tuin van fraaien aanleg, zwaar hoog opgaand geboomte en vruchtboomen, Tuinmanswoning, Stalling (zeer geschikt voor autogarage), drie Broeikassen met Verwarmings-installatie en Kolenbergplaats, alles naar de laatste eischen des tijds ingericht, welke installaties nog vier jaren door den fabrikant zijn gégarandeerd.

Het geheel, laatst gediend hebbende tot Meisjes-Tuinbouwschool (echter door sterfgeval opgeheven) verkeert in zeer goeden toestand van onderhoud, is voorzien van electrisch licht en waterleidingen.

Te bezichtigen dagelijks en te bevragen bij Notaris H. W. PRILEVITZ te Soest en bij den Makelaar H. STRADMEIJER te Amsterdam, Cornelis Schuytstraat 46.

Wij hebben in voorraad STERKE PLANTEN, geheel gereed voor perkbeplanting, welke wij aanbieden tegen onderstaande prijzen:

Enkele Begonia's

n n	25 50	stuks "	in	6	 kleu "				:	:	:	f n	1,— 2,— 3,50
, 1	.00	**	77	6	31			٠			٠	77	6,—
Dubbele Begonia's													
per	10	stuks										f	1,50
	25	77			klet	ıre	n					n	3,—
	50	19	"	6	,	,		٠	٠	٠		27	
, 1	.00	22	**	6	,	,				٠	٠	**	10,—
Begonia crispa													
Prijs	per	10 s	tuk	s.								f	1,50
per 2	ā s	tuks					•					77	3,—

Canna's Geheel voor den tuin gereed zinde planten, in de allernieuwste soorten.

Begonia cristata

Prijs per 10 stuks

Dahlia's

Uitgeloopen planten, in

prachtvolle kleurschakeeringen. Prijs per 10 stuks f 1,50

Bestellingen boven f 2.50 worden door ons franco naastbijzijnde spoorwegstation uitge-

Mocht bij aankomst de zending niet naar genoegen zijn, dan wordt deze gaarne door ons teruggenomen.

Ongeveer 15 Mei beginnen wij met de uit-voering van de orders en wordt vroegtijdig bestellen ten zeerste aanbevolen.

Men plante de Begonia's met een onderlingen afstand van één voet. De berekening, hoeveel stuks men voor een perk zal noodig hebben is dus uiterst eenvoudig. Geeft men ons echter de middellijnen van het perk op, dan zorgen wij voor toezending van het juiste aantal planten.

SCHOO & Co.,

HILLEGOM.

TELEPHOON INTERC. No. 223.

REX-INMAAKGLAZEN en TOESTELLEN, Hygiënisch-practisch, 15 MAAL MET GOUD BEKROOND.

Overtreft alle andere systemen door besparing van tijd en geld.

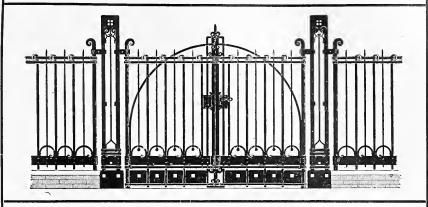
Generaal-Directeur voor Nederland en Koloniën.

Dr. E. J. SWAAB, Amsterdam.

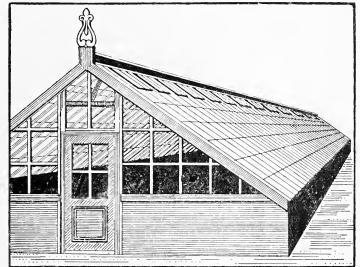
Hoofd-depôt voor de Provinciën: Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant, Limburg, de Steden Arnhem en Nijmegen bij: JOH. H. VAN DER MEIDEN, Amersfoort.

Kweekerii "HELPMAN Helpman bij Groningen. VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= J. M. v. EYSBERGEN. KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

ADRES

BLOEMEN & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN ♦ \Diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

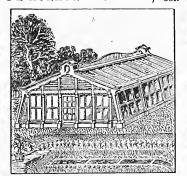
VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming. Kyaniseerinrichting.

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER en KONIJNENSPORT.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

TUIN-ARCHITECT

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG VAN TUINEN 🗆

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitge-voerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË). (37)

CHILL= SALPETER

heeft de OUDSTE BRIEVEN:

heeft de ZEKERSTE WERKING:

geeft de

(700)

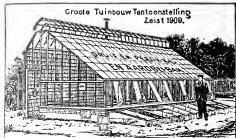
HOOGSTE ZUIVERE WINSTEN

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos.

TELEF. INTERC. No. 68.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

Voor Tuinarchitectuur

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

P. E. MARTIN,
TERRA COTTA FABRIEK
te ZEIST.
Tuinvazen, Voetstukken,
Beelden en verdere
:- Tuinsieraden. -: (76)

Buitenhavenweg 132 Schiedam · Telefoon № 14

FABRIEK VAN GESM: HZEREN HEKKEN & Soliede Inschulf Hekken ook. GESCHIKT VOOR AFSLUETING VAN BALKONS & SERRES · HZEREN VERANDA'S KUNSTSMEEDWERKEN. Alles eerste klas werk .

Teereningen Grafis verkrygbaar

OVERKAPPINGEN - YZERCONSTRUCTES APRASTERINGEN

UTRECHTSCHE STOOM-, WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. KONINGSWEG 56 - UTRECHT

BILLIJK TARIEF NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

INHOUD.

Akkerhoornbloem, door dr. A. J. M. Gar-

Wollegras, door B. B.

Stokrozen, door J. K. B.

Het Moederplantje, door B. B.

Tomaten, II, door H. Stienstra.

Op Excursie, door J. K. B.

Excursie Stadskweekerij en Tuynwyck, door H. F. Wiegman.

Mededeelingen.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideeënkas, door J. K. B.

In den Bloementuin, door A. Lebbink.

In Kassen en Bakken, door J. A. Hoi-

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Correspondentie.

Vragenbus.

Rosarium Vredespaleis.

Boeken-uitverkoop.

Advertentiën.

Bijblad.

Konijnen (Rassen), door L. S. Scheppen van Bijenzwerm.

Rozenkevertje, door P. J. S.

Vragenbus. Advertentiën. Ď

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWERKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :-: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ABONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

MIMULUS.

Muskusplantjes, zal men denken bij het lezen van bovenstaande naam, en in zekeren zin heeft men dan geen ongelijk. De eigenlijke muskusplant heet echter *Mimulus* moschatus, terwijl de afgebeelde plant eene cupreus-variëteit is.

moschatus, terwijl de afgebeelde plant eene cupreus-variëteit is. Gewoonlijk behandelt men deze plantjes als eenjarig en zaait men het uiterst fijne zaad, zonder het met aarde te bedekken, in den loop der maand Maart in een warmen bak.

De jonge zaailingen moeten na het opkomen spoedig worden verspeend, hetgeen men later herhaalt, wanneer men ze niet in potjes heeft gezet, in welk geval verpotten noodig zal blijken te zijn.

Ongetwijfeld behooren de Mimulus mede tot de aardigste -,,niedlichste" zouden onze oostelijke buren zeggen — gewasjes voor den zomer. De bloeitijd duurt namelijk zeer lang en wel van Mei tot in September of daaromtrent. De bloeitiid precies te bepalen is niet wel mogelijk, omdat hij geheel afhankelijk is van de cultuur. Men kan er echter van overtuigd zijn, dat de plantjes steeds zóóveel te genieten zullen geven, als slechts in haar vermogen is.

Geweldige groeisters zijn de muskusplantjes over het algemeen niet, wat ook een voordeel is. Bloeien doen zij evenwel gaarne, en de helder getinte bloemen zullen nimmer nalaten de aandacht te trekken, temeer omdat zij vrij boven de rijk vertakte planten worden gedragen. De cupreusvariëteiten zijn zeer variabel wat betreft de kleurschakeeringen, waarvan

de afbeelding niet veel doet zien. Bij eenigszins aandachtige beschouwing vindt men alle mogelijke kleuren in geel, oranje, rood en wat daarbij komt vertegenwoordigd, hetgeen haar niet minder aantrekkelijk maakt.

De afbeelding doet ons eene potplant zien; maar ook in den vollen grond doen de *Mimulus* het zeer goed, om een vakterm te gebruiken. En als we over de aanwending van deze planten schrijven, mogen we zeker niet vergeten er melding van te maken, dat zij zich voor het vullen van bakken voor vensters en op balkonranden zeer goed leenen. Men geve dan geen zware grond, en wie wil trachten de planten te overwinteren, kan dit doen in een vorstvrije bak, waar zij zoo dicht mogelijk onder het glas worden geplaatst. P. J. S.

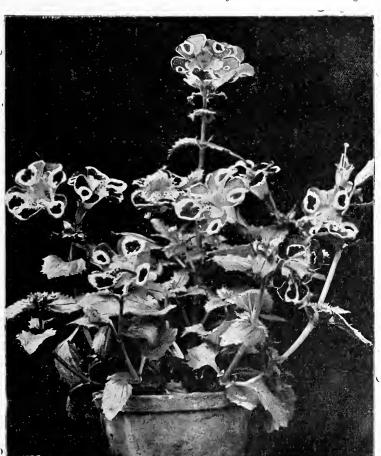
Bijschrift. In aansluiting met het bovenstaande, maken

wij hier even melding van een aardige biologische bijzonderheid van deze planten, n.l. de prikkelbare (= irritabele) stempels. Deze zijn vlak voor de helmknoppen der meeldraden geplaatst, tegen de bovenlip der bloem. Wanneer nu een hommel de bloem bezoekt om honing te puren, strijkt hij eerst met zijn rug tegen de stempels en daarna langs de meeldraden. Bij het vliegen van bloem tot bloem, zal hij dus eerst vreemd stuifmeel afgeven en daarna weer opnieuw stuifmeel op zijn rug laden voor eene volgende bloem. Tot zoover is alles vrij gewoon; de merkwaardigheid zit dan ook in 't feit, dat de beide stempels terstond tegen elkaar klappen na de aanraking. In dien stand kan er geen stuifmeel op komen en is dus zelfbestuiving uitgesloten.

Dat toeklappen van de stempels is alleraardigst te zien, door ze even met een grassprietje of iets dergelijks aan te raken. Nog aardiger is het, om eens toeschouwer te zijn, als er een hommel aan 't werk is.

Als een geopende slangenmuil staan de breede,

kleverige stempels gereed om het stuifmeel van den hommelrug af te strijken, als deze zich aanstonds op de onderlip neerzet, om met ver vooruitgestoken tong den honing onder in de bloem op te likken, terwijl nu uit de helmknoppen het stuifmeel in den harigen hommelpels poedert. Slechts een paar seconden duurt het bezoek; daar strijkt de hommelrug weer langs de stempels, doch ze zijn al toegeklapt. Inderdaad een ingenieuse inrichting, om kruisbestuiving te verzekeren. B. B.

Mimulus. — (Foto: "Amateur Gardening".)

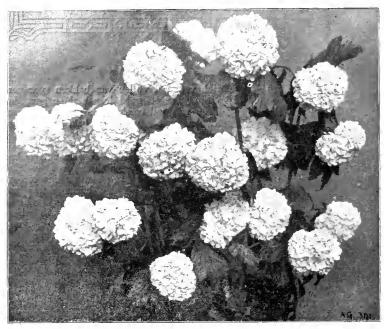
SLOSMENTUIN

DE SNEEUWBAL.

(Fiburnum Opulus sterile.)

Bivingenie nie hooggroeiende heester is voor haast niemand een optekende. In de meeste stadstuintjes wordt hij aangetroffen naast de Boerejasmijn, Sering en Goudenregen, waar-

Sneeuwbal (Viburnum Opulus sterile.) — (Foto: "Amateur Gardening".)

tusschen als lager groeiende meestal voorkomen de Roode Ribes, Kerria, Prunus triloba, Sneeuwbes, Deutzia en Pirus japonica. Deze bloemheesters willen in bijna alle gronden nog voort en bloeien rijk, tenminste dán, als er weinig aan wordt gesnoeid. En we weten het, nog altijd worden vele heesters te sterk ingesneden of op verkeerden tijd onder het mes genomen (of nog erger: onder de schaar!) Een sprekend bewijs daarvoor leverde dit voorjaar een kleine Amsterdamsche villatuin in mijn buurt, die in geen twee jaar een tuinman heeft gezien, omdat de villa geen kooper of huurder kon vinden. Nergens bloeiden de bloemheesters zóó welig, met heerlijk lange, in alle richtingen overhangende twijgen, van onder tot boven bezet met een keur van bloemen, als juist daar in dien "verwaarloosden" tuin. Werd er maar meer zóó verwaarloosd in de stadstuinen, de stedeling zou meer genieten van zijn bloemhout.

Ook de Sneeuwbal houdt niet van snoeien en snijden. De hiernevens afgebeelde rijkbloeiende Sneeuwbal uit het Westerpark alhier is er om het te bewijzen. Naar alle kanten moet hij nieuwe scheutjes kunnen ontwikkelen en elke nieuwe scheut vormt aan den top de bloemknoppen voor het volgende jaar. Wél is de struik dankbaar voor een goeden voedzamen grond, waaruit hij voedsel kan putten voor zijn weligen groei. Wie kunstmest in voorraad heeft, kan zijn Sneeuwballen helpen door per tien vierkanten meter tuin uit te strooien: 3 ons Chilisalpeter (of 2½ ons Zwavelzure amoniak), 1 kilogram Superfosfaat van 14 % en 4 ons patentkali. Dit zijn trouwens hoeveelheden, die in het algemeen op gewonen, niet te besten tuingrond aan alle bloemheesters kunnen worden gegeven.

Onze Sneeuwbal is geen soort, maar eene verscheidenheid of variëteit van de Geldersche Roos (Viburnum Opulus), een heester, die in ons land hier en daar (o.a. in de Haagsche* duinstreken) in het wild groeit, maar weinig wordt aangekweekt. Deze soort draagt geen bloemen in bolvorm, maar in platte schermen of tuilen. Die bloemen dragen later vrucht in den vorm van hoogroode bessen, in tegenstelling met de bloemen van den Sneeuwbal, die alle loos, onvruchtbaar of steriel zijn, zooals de Latijnsche bijnaam het al aangeeft. Wel zit ook om het bloemscherm van de Geldersche Roos heen een rand van

heel wat grootere, steriele bloemen, die waarschijnlijk ten doel hebben om insecten te verwittigen, dat dáár wat is te halen en die dus de rol van lokbloemen vervullen. Ook de zonnebloemen. korenbloemen en tuinhortensia's bezitten om het hart van vruchtbare bloemen een dergelijken rand van looze. De verscheidenheid Viburnum Opulus sterile verschilt hierin van de oorspronkelijke soort, dat alle bloemen van het bloemscherm grooter en tevens onvruchtbaar zijn geworden, waardoor de geheele bloemgroep bolvormig werd en witter van kleur. Precies datzelfde is gebeurd bij de reuzen-Hortensia's van tegenwoordig. Uit kweekersoogpunt een reusachtige vooruitgang, doch plantkundig gesproken een mislukking, een onding, niet in staat één zaadkorreltje voort te brengen.

Daar de Sneeuwbal een voorjaarsbloeier is, valt het niet te verwonderen, dat de kweekers getracht hebben haar, evenals de Seringen, te vervroegen. Vooral Aalsmeer levert ieder jaar duizenden takken Sneeuwbal, "getrokken" in dezelfde kassen als de Sering. Een kweeker aldaar zeide mij, dat hij jaarlijks naast 5000 Seringestruiken een 1300-tal struiken Sneeuwbal vervroegt. Om de bloemen te krijgen, zooals de handel die verlangt, aan lange twijgen namelijk, worden de struiken onmiddellijk

Rijkbloeiende Sneeuwbal in het Westerpark te Amsterdam. Foto: T. de Lang. (Orig. Afb. "Onze Tuinen".)

^{*)} Eveneens bij Overveen, Bloemendaal, Velzen. Wijk aan Zee en Duin. B. B.

na den bloei zeer kort gesnoeid, zoodat ze in den loop van den zomer een beperkt aantal lange, krachtige scheuten vormen, met sterke bloemknoppen aan den top. Met flinke wortelkluit worden de planten tegen den winter uitgestoken en zóó in de kassen geplaatst, om bij hooge temperatuur in een kleine drie weken de bolvormige bloemgroepen te geven. Deze worden gesneden, als ze nog groen zien, omdat ze gemakkelijk nakleuren en op deze wijze duurzaamheid genoeg bezitten om over verren afstand te kunnen worden verzonden. Is de bol eenmaal glanzend wit, dan begint hij vrij spoedig daarna zijn bloemblaadjes af te werpen, te ruien, zooals de kweeker zegt.

Na den bloei worden de struiken weer op een paar oogen gesnoeid en ingeplant op sterk bemesten grond, om zoo mogelijk den winter daarop en anders na twee jaar opnieuw te worden getrokken. Bij dit trekken of forceeren is dus snoei wél ge-

wenscht, ja noodzakelijk, omdat dáár alles aankomt op forsche bloemen aan lange twijgen, niet op het aantal bloemen of op het fraaie voorkomen van de rijkbloeiende struik. Maar dat laatste wenschen we in den tuin wél, en daarom herhaal ik nog eens: in den tuin zoo min mogelijk snoeien en snijden, om een overvloedigen bloei te krijgen.

Even zij aangestipt, dat in den laatsten tijd enkele Aalsmeersche kweekers gebruik beginnen te maken van een andere Sneeuwbal, die nog steviger "bloemballen" geeft en waarvan de kleur sprekender wit is dan van de gewone. Het is de onvruchtbare verscheidenheid van de Japansche Sneeuwbal, de Viburnum tomentosum (of plicatum) sterile. Trouwens, het aantal Viburnums is groot en nog telken jare worden nieuwe uit Amerika, Japan of China aangevoerd. Al die soorten bloeien min of meer zuiver wit, alle hebben platte bloemschermen met "sterielen" rand, en alle prijken in den nazomer met roode of blauwe bessen. Aanbevelenswaardig zijn vooral de V. Carlesi (met welriekende bloemen), de V. Lantana, V. Lentago en

een drietal groenblijvende (V. Sieboldii, V. Tinus en V. rhytidophyllum). Deze bladhoudende zijn echter alleen winterhard op luwe plekjes in goed beschutte tuinen met mooi doorlatenden grond en zullen dus lang niet in alle tuinen een plaatsje kunnen vinden.

P. BIJHOUWER

PRONKERWTEN,

Menigeen die Lathyrus zaaide, en iets te lang wachtte met 't aanbrengen van eene benoorlijke klimgelegenheid, heeft daarbij een eigenaardige waarneming kunnen doen, n.l. dat de groei van den jongen stengel ophield, en dat er zich uit de oksels van de zaadlobben een of twee nieuwe stengels ontwikkelen.

Dat is natuurlijk in de eerste plaats tijdverlies, maar ook krachtverspilling voor de plant. Wie er het volle genot van wil hebben, zorge tijdig voor klimgelegenheid.

Daarvoor kan verschillend materiaal gebezigd worden, en in Engeland, waar heel wat meer werk van deze niet genoeg te waardeeren zaaibloem gemaakt wordt, bestaat een levendige handel in allerlei systeemen klim-materiaal, duur en goedkoop.

Men kan natuurlijk volstaan met erwtenrijs; netter evenwel is b.v. kippengaas, waartegen de Pronkerwten zich vlot naar boven werken. Als men het dan nog grijsgroen verft, is het vrijwel onverbeterlijk.

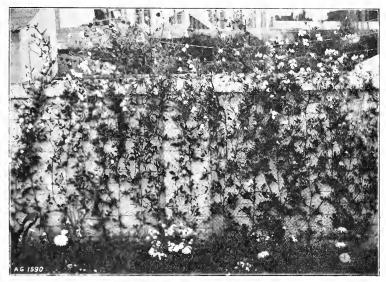
Maar wat men ook meent te moeten bezigen, de hoofdzaak blijft: het tijdig aanbrengen. B. B.

GERANIUM TRAVERSII.

Verzamelingen van Geraniums kennen wij niet en toch schuilt er zooveel schoons onder. Een van de mooiste is Geranium argenteum met hare zilverachtige bladeren en mooie bloemen. Toch wordt zij in schoonheid overtroffen door Geranium Traversii, die in Nieuw-Zeeland thuis hoort. Zonder twijfel herinneren de bladeren aan eerstgenoemde, maar glanzen meer en zijn grooter. 't Lijkt of zij van satijn gemaakt zijn, terwijl ook de gebogen bladrand er iets gedistingeerds aan geeft.

De bloemen zijn ook grooter en licht purper van kleur, een kleur die onderbroken wordt door karmijnroode strepen.

Wie een mooi plantje voor den rotstuin zoekt, raden wij aan een proef te nemen met deze Ooievaarsbek; wij twijfelen niet of men zal er over tevreden zijn.

Lathyrus, klimmend tegen kippengaas. — (Foto: "Gardeners' Magazine".)

KASPLANTEN

ROUPALA POHLII.

Roupala's ziet men zelden. Het zijn planten, welke men in de gematigde kas kweekt, sommige soorten ook wel in de koude kas. De Roupala Pohlii, ook wel Rhopala corcovadensis geheeten, hetwelk synoniem is, kweekt men als bladsierplant. De bladeren zijn oneven gevind en bizonder sierlijk gebouwd, als van een varenpalm (Encephalartos), en bijna even stevig als deze. Daarenboven zijn ze van een fraaie, lichtgroene kleur met glimmend oppervlak. Stengel en bladstelen zijn donkerbruin viltig behaard.

In sterke tegenstelling met de oude, glimmendgroene bladeren, zijn de jonge bladeren dicht wollig behaard, welke in het voorjaar worden ontwikkeld. Zoo'n jonge, wollige spruit, bladeren, bladstelen en stengel, steekt dan sierlijk tegen het overjarige loof af, niet het minst door de prachtige, goudbronzen kleur der beharing.

De schoonheid van Roupala Pohlii treedt vooral sterk in den jeugdvorm der plant naar voren. Dan vormt ze een recht, onvertakt stammetje, waarvan de lange, geveerde bladeren, sierlijk naar alle kanten afhangen. Ze heeft dan iets weg van een varen, en die sierlijke habitus is het, die deze plant een sieraad maakt voor onze kassen. Later vertakt de plant zich echter en dan boet ze aan sierlijkheid van houding wel iets in.

De Roupala's stammen voornamelijk uit Zuid-Amerika;

Roupala Pohlii. — (Orig. foto "Onze Tuinen".)

vooral uit Brazilië zijn vele soorten bekend, waar zij tot struiken en boomen opgroeien. Ook de Roupala Pohlii stamt uit Brazilië.

Het geslacht Roupalabehoorttot de familie der Proteaceeën, waarvan vroeger meerdere soorten werden gekweekt, o. a. de Grevillea's, die als fraai bloeiende planten voor de koude kas indertijd zeer gezocht waren, en met de Banksia's tot de meeste gekweekte soorten

van deze merkwaardige plantenfamilie behoorden. v. L.

ORCHIDEEËN.

ZYGOPETALUM MACKAYI.

Toen wij, een kwart eeuw geleden, in betrekking kwamen bij de heeren Ant. Roozen en Zoon, te Overveen, vonden wij daar tot onze groote verwondering, tusschen verschillende Crinums, Hymenocallis enz., een paar planten van deze Zygopetalum. toen bekend als de blauwe Orchidee.

Niettegenstaande de stiefmoederlijke behandeling, deden het die planten zeer goed en lieten in den herfst haar mooie bloemen zien

Hieruit blijkt dus dat deze soort geen bijzondere eischen aan de cultuur stelt, iets wat later ook meermalen gebleken is.

Onze af beelding is bijzonder mooi en genomen naar een exemplaar dat goede eigenschappen bezit: mooi gebouwde, diep gekleurde sepalen en petalen en breed labellum. Er zijn er heel wat slechter en er is veel voor te zeggen om die plant in bloei te koopen.

Zygopetalum Mackayi is bijna een eeuw in kultuur en arriveerde in Februari 1827 van Brazilië in den botanischen tuin te Dublin. Het was de heer Mackay die haar importeerde en doopte. Hij noemde haar Zygopetalum omdat de se- en petalen aan den voet vereenigd zijn.

Wat de kleur der bloem betreft kunnen wij mededeelen, dat de vijf bloemdekblaadjes, die op onze af beelding zoo donker gekleurd uitkomen, groen met bruin zijn; de donkere vlekjes zijn bruin. De naar voren staande lip of labellum is wit met violet-blauwe strepen of streepjes. Het zwarte vlekje daar boven is het voorste deel der stempelzuil waarachter de stuifmeelklompjes zitten.

Wat de cultuur aangaat, weten wij reeds dat zij thuis hoort in de gematigde kas, waar zij zich met een schaduwrijk plekje tevreden stelt. Zij groeit het liefst in een voedzame compost, en wanneer wij het volgende recept klaar maken, dan gelooven wij dat ze tevreden is: een deel graszoden, een deel varenwortelgrond, wat sphagnum en kleine stukjes potscherven.

Thans zijn ze in vollen groei, en dan zijn ze o zoo gaarne bespoten, immers in haar vaderland regent het gedurende de groeiperiode veel, terwijl de compost vochtig gehouden wordt.

Zygopetalum Mackayi. — (Foto: "Gardener's Magazine".)

Een van haar grootste vijanden is de Roode Spin, en zoodra de lucht eenige dagen wat droog is geweest, laat deze zich zien, maar de lezers van "O. T." weten wel een middel om dit kleine ding kwijt te worden.

Er zijn een groot aantal soorten van Zygopetalums en 't mag vreemd heeten, dat wij er zoo weinig in de cultuur aantreffen, J. K. B.

EEN VORSTELIJK GESCHENK.

Naar wij vernemen, heeft H. M. de Koning'n het voornemen aan H.H. M.M. den Duitschen Keizer en de Keizerin een geschenk aan te bieden, bestaande uit bloembollen en planten, en bestemd ter beplanting van het groote parterre voor het Neue Palais te Potsdam en van den Kaisergarten en Kaiseringarten aldaar.

Ten einde tot een geheel te komen, in alle opzichten waardig om den naam van den Nederlandschen Tuinbouw in het buitenland hoog te honden, heeft Hare Majesteit aan de heeren: E. H. Krelage te Haarlem, J. H. van Nes te Boskoop en J. G. Ballego te Leiden persoonlijk opdracht verstrekt, om een onderzoek ter plaatse in te stellen en de nitkomst daarvan in een rapport neder te leggen.

De voor het geschenk benoodigde bloembollen znllen worden geleverd door de heeren E. H. Krelage en Zoon te Haarlem, J. Valkering Tzn. te Limmen en P. W. Voet te Overveen.

De heer J. H. van Nes te Boskoop levert de Rhododendrons en Azalea mollis. De firma W. Keessen Jr. en Zonen te Aalsmeer levert de Buxus in kogelvorm.

De firma B. Ruys te Dedemsvaart de Delphiniums in speciaal Nederlandsche soorten en de heer J. G. Ballego te Leiden de Dahlia's, eveneeus in speciaal Nederlandsche soorten.

JUBILEUM-WEDSTRIJD VAN BLOEMWERKEN.

uitgeschreven door het Koninklijk Zoölogisch Botanisch Genootschap

te 's-Gravenhage. Bovengenoemde Wedstrijd is in alle opzichten uitstekend geslaagd. Wegens plaatsgebrek moeten wij de vermelding der bekroningen uitstellen tot a.s. weer. Voor heden volstaan wij met de mededeeling dat in het bijzonder de aandacht trok de mooie inzending (buiten mededinging) van den heer W. van Veen, bloemist te Leiden. Het is eene rijke collectie afgesneden bloemen van vaste planten op artistieke wijze gegroepeerd en waardoor deze bekende firma ook op deze tentoonstelling haren goeden naam weet te handhaven. Deze inzending verwierf de bestuursprijs of gouden medaille.

MEDEDEELINGEN

Prijsvraag voor Bloembollen-rooimachine.

De Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur, gevestigd te Haarlem, looft een prijs uit ten bedrage van één dnizend gulden voor de beste bloembollenrooimachine.

Bloemenkeuring van Hyacinthen: Nieuwigheden en Conquesten.

Op den laatsten Maandag in Februari van 1914 zal te Haarlem, in een nader aan te wijzen lokaal worden gehonden eene kenring van enkele en dabbelen Hyacin-then: Nieuwigheden en Conquesten, in potten of op glazen gekweekt.

Als Nieuwigheid mag alléén worden in-gezonden die verscheidenheid, waarvan met vrij groote zekerheid kan worden aangetoond, dat zij nie tlanger dan 10 jaren in den handel is; als Conquest alléén die verscheidenheid, waarvan de inzender verklaart de geheele partij in handen te hebhen.

Amerikaansche Kruisbessenmeeldauw.

Volgens eene korte mededeeling in "The Gardener's Magazine", worden er door T. Thorne Baker proeven genomen, om de Am. Kruisbessenmeeldauw te bestrijden met behulp van zwavelbacteriën zoowel als met oplossingen van sulphiden. Baker had een besmetten struik met eene sulphide-oplossing bespoten (er wordt niet ver-meld, welk snlphide — B. B.), wat daarna ontleed werd door de toepassing van een ontlading van hooggespannen electriciteit. De gevorinde (ev. vrijgekomen) zwavel in status nascendi vernietigde onmiddellijk den rooden vorm van den meeldauw. Uitvoeriger proeven znllen a.s. herfst wordon genomen, en daarbij de strniken ook be-sproeid worden met zwavelbacteriënhoudende vloeistoffen. в. в.

HET ROSARIUM TE UTRECHT.

Zaterdag 7 Jnni is het Rozenpark te Utrecht, hetwelk 1200 rozen in verschei-

denheden bevat geopend.

Mocht men het tot nog toe slechts van buiten bekijken, thans is het een wandel-plaats voor een ieder die belang stelt in de roos, de koningin der bloemen! Dit alles is het werk van de Vereeniging tot Bevordering van Rozenteelt in ons land: "Nos jungunt Rosae". Het lidmaatschap dier vereeniging bedraagt f 2.50 per jaar, waarvoor men tevens een tijdschrift ontvangt, speciaal aan rozencultung gewijd. Den heer J. K. Bndde te Utrecht, lid van het bestunr, zal men steeds bereid vinden, nieuwe leden in te schrijven.

Maar nu de opening. Men begrijpt dat dit niet zonder plechtigheid is geschied.

Het gansche bestuur van Nos Jangens Rosae'' was er, om het park can 't 'e'. aan de gemeente, en het dagelijksch bestuur van de gemeente was er om dit welkome geschenk te aanvaarden. Wij merkten o. a. ook op den heer Houtzagers, raadslid, den wethouder Van Dieren Bijvoet, waarn. burgemeester en den heer J. J. Denier v. d. Gon, die voor den aanleg zorgde.

Tot de waarn, burgemeester en de overige heeren sprak Jhr. J. L. Mock, voorzitter van N. J. R., het volgende:

Vergun mij dat ik bij de aanbieding van het Rozenpark aan uw schoone gemeente een paar woorden tot u richt.

Overbodig zou het zijn thans nog eens na te gaan den loop der gebenrtenissen, die tot verwezenlijking er van hebben geleid, maar het zal u waarschijnlijk belang inboezemeu de motieven te leeren kennen, die ons op de goede gedachte gebracht hebben.

Zooals u bekend is, stelt onze Vereeniging zich de bevordering der rozenteelt in

ons land ten doel.

Na lange jaren van rnst en feitelijk werkloosheid, had te *Baarn*, in 't jaar 1903, de eerste tentoonstelling van afge-sneden bloemen plaats, en het daar be-reikt doel was oorzaak dat later te Zeist, Den Haag en Haarlem dergelijke tentoonstellingen werden georganiseerd. De meestal nadeelige financieele resultaten meestai nadeenge innancieene resultaten deden de z.g. rozendagen in 't leven roepen, d. w. z. ééndaagsche tentoonstel-lingen, waarbij geen prijzen werden uitge-loofd. Hoewel hierdoor ons streven ongetwijfeld bevorderd werd, voelden wij toch dat aan deze wijze van behartiging van de belangen der Vereeniging iets haperde.

Betrekkelijk weinig publiek maakte kennis met de vorderingen onzer culturen; men zag slechts bloemen en kon dus niet oordeelen over de groeiwijze, en diverse toepassingen, waarbij rozen bij uitstek tot hun recht komen.

Wij hebben dan ook gemeend een anderen weg te moeten inslaan, en de gedachte om Rosaria te stichten, die voor het publiek kosteloos zijn te bezichtigen, is eindelijk tot rijpheid en uitvoering gekomen. Waarom wij nu juist te Utrecht ons eerste Rozenpark hebben aangelegd? Darryoor zijn verschillende redenen. Utrecht is de zetel van onze vereeniging; hier worden steeds onze bestuursvergade-ringen gehouden; Utrecht is centraal ge-legen. Maar Utrecht kan ons ook de gelegenheid schenken tot stichting van een Rozenpark en de kenrige wijze waarop de plantsoenen in deze stad worden geëerbiedigd, onderhouden en voor ons een waarborg, dat een rozen-park, als wij het ons hebben voorgesteld, als van zelf door het publiek niet alleen op prijs zal gesteld worden, maar ook met piëteit behandeld en tegen beschadiging beschermd zal worden, dit is onze vaste overtuiging.

Dank zij den nitmuntenden geest die in de vrijgevigheid van onze Vereeniging heerscht, zijn wij door de vrijgevigheid van onze roozenkweekers in staat gesteld dit geschenk te kunnen aanbieden en ik wil dan ook nog eens hier die heeren daarvoor onzen hartelijken dank

betuigen.

De inrichting en verzorging en het verdere toezicht werden toevertrouwd aan den majoor Hogervorst namens onze vereeniging en den heer Denier v. d. Gon namens de gemeente en het zal n duidelijk zijn, dat wij beide heeren ontzettend veel verschuldigd zijn, voor al de moeite en zorgen die zij zich gegeven hebben, om tot dit resultaat te komen. Wij hebben met de aanbieding van het park tot dit tijdstip gewacht, opdat u een goed oordeel zoudt kunnen vellen over het belang dat deze schenking voor nwe ge-meente in 't algemeen, maar in 't bijzonder voor de inwoners van Utrecht belooft te zijn. Ik spreek hierbij namens Nos Jungent Rosea ten slotte den wensch uit, dat dit eerste publieke Rozenpark in Ne-derland lange jaren een sieraad van Utrecht moge zijn en dat uwe gemeenterijke bloemenpracht, die het bij goede verzorging zal blijven bieden. En hiermede, mijne heeren, draag ik dit Rozenpark aan

nwe gemeente over.

De heer Van Dieren Bijvoet antwoordde daarop ongeveer als volgt:

De verschillende gemeentebesturen van Utrecht hebben zich steeds beijverd door den aanleg van plantsoenen de gemeente te maken tot een der schoonste steden van ons land. Zie eens naar onze prachtige Maliebaan; en toen de vestingwerken rondom de stad werden gesloopt, is er een groene gordel rondom de stad gelegd omboord door singels, en versierd door op-staand geboomte. Ook later zag men in, dat het nit aesthetisch, en evenzeer uit hygiënisch oogpunt gewenscht was op verschillende punten der stad parken aan te leggen. Zoo ontstond het Hoogelandsche park waarin we ons hier bevinden, Wilhelminapark, en in dezelfde lijn de openstelling van het park Nienweroord. Nog is de gemeente ijverig werkzaam, om hij den uitleg der stad deze zooveel mogelijk te verfraaien. Vandaar, dat de gemcenteraad dadelijk bereid werd gevonden, den grond voor dit rosarium af te staan en de gelden voor den aanleg onontbeerlijk, te votceren. Mogen vakgenooten en liefhebbers door den aanblik van dit park aangespoord worden, de kweekerij van rozen zooveel mogelijk te bevorderen. Moge binnen enkele jaren geen huis in de buitenwijken meer worden gevonden, waarvan de gevel niet prijkt met rozen. Dan zal voorzeker uwe vereeniging dankbaar zijn voor de spoedige verwezenlijking van haar doel. Met dezen wensch aanvaarden we gaarne dit rosarinm.

& Budde.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Cypripedium - Thunia.

Een aantal dwergjes onder de Venusschoentjes zooals Cypripedium bellatulum en de verscheidenheid aubum. C. niveum, C. concolor, C. Laurebel, C. Champanü, C. Venus, C. Vipani, die nu uitgebloeid zijn. kunnen ter hand genomen worden. De een zal tevredeu zijn met een laagje frissche Sphagnum, de ander wijst er met zijn groot aantal wortels op, wel een grootere pot of pan te willen hebben. Gebruiken wij pannen, dan moeten deze tamelijk die<u>p</u> zijn.

Wij kweeken deze Cypripediums in twee deelen graszooden, een deel varenwortel-grond en wat oude kalkpuin.

Na de verplanting is er in de eerste weken niet veel water noodig, later, wan-neer zij goed doorgroeien, mogen deze planten flink begoten worden. Men geett ze een plaats in de gematigde kas, is er een plaats over in de Cattleyakas, welnu daar kunnen zij ook een tweede, home vinden. Jet het gieten moet men opletten dat het water niet in de jonge scheuten blijft staan, immers dan is de kans groot dat deze wegrotten. De krachtigen groeiende en in de warme-kas thuisbehoorende Venussehoentjes zooals \mathcal{C} . Rothschildianum, C. Lawrenceanum, C. Stonci, cn C. Maudiae, mogen na den bloei eenige rust hebben, om dan na te gaan of verplanting noodig is. Bemerken wij dat de compost zuur is, dan wasschen wij al de oude aarde weg. Zij komen in schoone potten, gedraineerd met gewassehen potscherven en frissche compost. Dit laatste bestaat uit drie deelen graszooden, een deel varenwortelgrond en wat sphagnum, zand en gruis van potscherven. Zij krijgen na de verplanting een schaduwrijk hoekje en het is zeer goed om bij helder weer tweemaal per dag te besproeien.

Een goed gekweekte Thunia vindt altijd bewonderaars en dat kan niemand verbazen die deze planten kent. Een aantal soorten, zooals T. Bensonae, T. candidissima, T. Winniana, T. pulchra en T. Brymeriana zijn nu uitgebloeid en brengen wij ze in luchtige koude kas, waar de temperatuur zoo ongeveer 60 gr. Fahr. aanwijst. Sehermen is voor deze planten uit den booze, zij moeten door de zon rijp gestoofd worden. Zoolang de bladeren groen blijven is water noodig, maar wij zien ze elken dag verkleuren en ten slotte zijn zij rijp. Er is groote kans dat zij onder deze eonditie last krijgen van de spin met het roode rokje en zal eene bespuiting met phytophiline noodig zijn. Als wij dat 's avouds doen, dan gieten wij den volgenden morgen de planten met schoon water af.

Oude sehijnknollen kunnen ter verme-nigvuldiging dieneu, zij worden in stukken gesneden van ongeveer 10 e.M. lang en gezet in een pot, die gevuld is met Sphag-num en zand. Kunnen wij ze in een kweekbakje zetten, dan maken zij spoedig wortels en een scheut en potten wij ze in gewone eompost op. Na de voltooiing der scheut trachten wij deze zoo rijp mogelijk te krijgen, waarbij in de eerste plaats de zon noodig is.

J. K. B.

In Kassen en Bakken.

Voorzorgen. — Knolbegonia en Coleus. — Euphorbia's. — Algemeenheden.

Van Pelargoniums, Fuchsia's en andere

perkplanten welke nu uitgeplant zijn, we eenige planten afzonderlijk, houden om die in vrij gekomen bakken uit te planten in den vollen groud, opdat ze een flink gewas maken waarvan we in den nazomer stekken kunnen snijden. Doen we dat niet dan moeten we op dien tijd van de plan-ten op de perken het benoodigde aantal stekken snijden, waarmede veel bloemen weg worden genomen, wat jammer is. De thans uitgeplante moederplanten voorzien we gedurende de zomer goed van mest en water en we houden de bloemen er uit. Ze zullen dan groote planten vormen met zeer veel scheuten geschikt voor stekken.

Achyranthes, Iresine, Alternanthera, etc. worden nu in grootere potten gezet en groeien tot krachtige moederplanten op, welke in het volgend voorjaar volop stek kunnen leveren. Salvia en Heliotvopium, nu gestekt, leveren tegen het na-jaar mooi bloeiende planten, die gedurende den winter in de gematigde kas over-gehouden, het volgend voorjaar als moerplanten dienst doen, Knolbegonia en wel voornamelijk de gevuldbloemige kan men nu in ondiepe pannen in luchtige aarde planten en onder een raam ingraven hetwelk van onder en boven op lucht wordt gezet en licht geschermd wordt... schoone planten kweeken we ook onder glas in een bak van Coleus hybridus waarvoor we de schoonst gekleurde variëteiten uitzoeken en in flinke potten zetten. Door de volle zon er op te laten schijnen komen de kleuren het schoonste uit.

De vroegst gestekte Poinsettia zullen nu flink geworte!d zijn en voldoend om in een grooteren pot over te plaatsen. Met het stekken kan men intusschen ook nog doorgaan. Deze planten moeten we zor-gen kort en stevig te houden, waarom we ze, na ze langzaam afgehard te hebben, in een bak zonder raam in de volle zon ingraven en gedurende de zomer af en toe vloeimest geven. Andere Euphorbiaceae kunnen op een dergelijke manier behaudeld worden, doch wensehen doorgaans wat hcoger temperatuur, waarom we ze in den bak onder glas vcortkweeken.

E. pulcherrima en E. fulgeus, stekken we direct na 't snijden, doch van succulente Euphorbia's moeten we eerst de snijvlakte op laten drogen, voor we ze stekken. We kweeken de Euphorbia's uitstekend in een bak dicht bij 't glas voort. We geven af en toe vloeimest, want al hebben ze niet veel wortels toch zijn ze hier dank-

Kassen en bakken kunnen nu worden schoongemaakt. Bij het wasschen der ruiten neemt men niet het groen weg wat tusschen twee over elkander liggende ruiten zit. daar dit een goede afsluiting vormt voor tocht en toch nooit goed te verwijderen is. In kweekerskassen wit men de muren in de kas met kalkmelk, waar n wat zwavel is. Van de verwarmingstoestellen worden de deurtjes opengezet en asch, etc. er nit verwijderd, opdat het inwendige goed kan opdrogen. pijpen houdt men met water gevuld, daar dan minder roesten als wanneer ze ledig staan. Runkistings worden flink omgewerkt en soms bijgevuld. waardoor ze nog weer eens zacht gaan broeien, wat Palmen, etc. zeer ten goede komt. Door-loopend houden we on, bezig met het was-schen van planten. Klimplanten helpen we en binden zoo noodig hier en daar aan.
Utrecht. J. A. Homingh.

In den Bloementuin.

Onkruid. - Muurbloemen en Winterviolieren. — Bolgewas-sen. — Rozen. — Planten-zickten. — Oranjebloemen. Rhabarber.

Het oukruid groeit overal hard en bij regenachtig weer houden we het moeilijk onder de knie; schoffelen helpt bij vochweer niet veel, 't is als verplanten van het onkruid. In kleine tuinen nemen we dan ook onze toevlucht tot wieden, op grootere terreineu wachten we liever

wat zonneschijn. -

Het onkruid in de gazons kan nu onder handen worden genomen; paardebioemeu, madeliefjes e. d. moeten geregeld worden weggestoken. Het meeste last van oukruid zullen we hebben in pas aangelegde grasvelden, vooral indien versche grond opgebracht is. Hier moet het uitsteken extra voorziehtig geschieden, daar anders het gazon te veel beschadigd wordt; na het uitsteken, het gras te roilen of te plakken verdient aaubeveling.

Muurbloemen (Cheiranthus Cheiri) en Winterviolieren (Mattheola incana) moeten nu in den konden bak worden gezaaid. Beide zijn niet geheel winterhard, zoodat ze in den bak moeten worden over-

winterd.

Tulpen, hyacinten en andere bolgewassen, die goed rijp zijn, kunnen worden opgenomen; we laten de bollen nog eenigen tijd nadrogen, waarna ze worden schoongemaakt en opgeborgen.

Struik- en stamrozen, die vorig jaar zijn geoculeerd, worden nu ingenepen, om

ink vertakt gewas te verkrijgen. Bij onze rozen dienen we nu bij voortduring op de verschillende vijauden te letten; de vragenbus is ons een bewijs, dat ze op verschillende plaatsen weer optreden. Het wit kunnen we zeer gemakkelijk bestrijden door de planten op een drogen dag flink te bestuiven met bloem van zwavel. Het gemakkelijkst doet men dit met een in den handel zijnd zwavelblaasbalgje. Bij sterk optreden van wit herhaalt men het bestuiven eenige malen.

Bladluizen bestrijdt men op vele manieren; zeer goed werkt een mengsel van Quassiahout en groene zeep, terwijl het

bovendien zeer goedkoop is.

Doe 3 pond Quassiahoutspanen in een doek (bezwaard met een steen) en leg deze in 10 L. water gedurende 12 uur, waarna men het ongeveer een kwartier flink door laat koken. Los 2½ KG. groene zeep op in 90 L. water en voeg hier bij de Quassiahout-oploss ng. Zoodra men bladluizen bemerkt, wordt met dit mengsel 1 of 2 maal per dag gespoten.

Junikevers worden gevangen door in den vroegen morgen de planten af te kloppen en de kevertjes op te vangen.

Rupsen worden eyeneens van de planten gezocht.

Roest wordt bestreden door de aangetaste bladeren af te plukken en te vernietigen; verder bespuit men de planten met een 1½ % oplossing van Bordeausche pap.

Wie tegen 31 Augustus in het bezit wil zijn van een flinke partij oranjekleur ge bloemen, kan nu verschillende planten daarvoor uitzaaien. Het meest gebruikt worden voor dit doel Goudsbloemen, Afrikanen. Esehseholtzia, Oost-Indische kers. enz. We zaaien buiten op een afzonderlijk bedje of in een leegstaanden kouden bak.

De rabarberplauten in den tuin staan in vollen bloei; wie erop gesteld is den ge-heelen zomer de planten mooi te houden, die geve nu bij droogte flink water en zeo noodig af en toe vloeimest.

A. LEBBINK.

In den Moestuin.

Asperges. — Rabarber. — ammenas. — Kool. — Sja-Rammenas. —

Orschoon men gewoonlijk de asperges steekt tot 24 Juni kan er reden bestaan, vroeger te eindigen, b.v. als ze niet al te sterk groeien. Hoe eerder men met steken eindigt des te meer tijd schiet er voor de planten over om zich te herstellen van het aangedane geweld. Vooral, wanneer de groei ervan te wenschen overlaat, is het nu tijd, door krachtige bemesting de stoelen voor het volgende jaar sterker te maken. Dit kan bestaan in het geven van vloeimest, dus gier of beer. Beer wordt veel gegeven; ze is echter scherp, waardoor de stengels eenigszins verwonden, wat zich later nog weer openbaart in het steken van beschadigde asperges. Dit zal natum veel erger zijn, wanneer de mest vóor het steken wordt gegeven, wat mij weinig doeltreffend voorkomt. De vloeibare mest kan men zelf maken van kippen- of anderen vogelmest, van beender-meel, bloed, koemest enz. Gebruikt men kunstmest, dan kan de noodige kali en het fosforzuur in den gepasseerden winter of het voorjaar zijn gegeven, terwijl nu in de stikstofbehoefte wordt voorzien door het strooien van chili-salpeter, bijv. 4 K.G. per Are en zoo noodig later nog twee K.G.

De grond is nu weer geslecht, d.w.z. de greppels zijn weer gevuld en het land vlak. De zorg die men verder nog eraan te besteden heeft bestaat hierin, dat men het land onkruidvrij houdt, stokken aanbrengt om het aspergegroen rechtop te houden en dat men erop let, of de planten aange allen worden door de aspergekever, die zich gewoonlijk in Juni begint te vertoonen. Het eenige bestrijdingsmiddel is het wegvangen van het insekt en stuk wrijven der eitjes, die aan de stengels vastgekleefd worden. De kever overwintert o. a. in de overblijfselen der stengels; het is daarom noodig, het aspergestroo in den herfst af te snijden en te verbranden.

Zoo goed als men maar niet kan doorgaan met het steken van asperge, wil men althans de planten niet weg maken, moet men ook niet doorgaan met het afrukken van Rabarberstelen. Hoe lang men daarmede kan doorgaan, regelt zich naar de sterkte van de planten. Daar hier steeds een gedeelte van het blad blijft kan men het langer volhouden dan het aspergestevooral wanneer er krachtig is ge-

De winterandijvie voor de groote oogst wordt gemeenlijk den 21sten Juni gezaaid, maar eenige dagen eerder is vooral op lichtere gronden wel aan te bevelen. Ofsehoon men nu winterandijvie neemt, zijn. er ook wel die doorgaan met zomer-andijvie te zaaien voor den inmaak en hierop valt niets aan te merken. De zomersoort voldoet evengoed als de wintersoort. Het is goed, niet ineens al het zaad nit te strooien, maar hijv. in drieën telkens met een week tusschenruimte, om zoo opeenvolgend planten te hebben, wat ook hierom voordeelig is, omdat de andijvie moet komen op land, dat langzamerhand vrij komt en dit gaat ook opeenvolgend.

Om dezen tijd vertoonen de men soms al zaadstengels, althans de pootuien; deze moet men trouw verwijderen, eveneens die welke zijn omgevallen. Trekt men die uit, dan vindt men in den wortelhals witte maden, de larven van de uienvlieg. Hoe meer men die verwijdert, des te meer kans bestaat er, daarvan het volgende jaar minder last te hebben.

Het lof der sjalotten wordt zoo langza-merhand tegen den grond gedrukt, om te beletten, dat de planten te veel in de hoogte gaan en den groei in de sjalot, waarom het te doen is, te bevorderen.

Om in den nazomer te gebruiken, kan nu rammenas worden gezaaid op een vrij gekomen bed, want om dezen tijd mag er geen stukje in den moestuin onbenut zijn. Zoodra er weer wat vrij komt, moet men dadelijk bij zijn, er weer iets anders op te zetten. Daarom moet er voortdurend wat worden gezaaid om vervolgens te kunnen verplanten. Ik bedoel zomer-andijvie en sla. Ook kan men nu nog boonen leggen en zelfs erwten, bijv. Wonder van Amerika, wanneer men er maar ganw bij is, want anders zal het er om spannen er nog van te oogsten.

Spruit- en andere winter-kool worden

geschikt weer verplant.

De grond tusschen de rijen winterwortelen, bieten en wit lof wordt flink diep losgemaakt, en als de groei te wenschen overlaat, wordt in de rijen wat chilisalpeter gestrooid. Hetzelfde doet men ook rondom de koolplanten, ongeveer zooveel rondom den voet der planten, dat per Are gegeven wordt 2 K.G. Dat is per plant pl.m. 8 Gr. een hoeveelheid, die op de vlakke hand gelegd, de grootte inneemt van een rijksdaalder en ongeveer tweemaal zoo dik. H. S.

In den Fruittuin.

Gieten. - Zomersnoei.

Gieten, in de gewone beteekenis, komt in den Fruittnin niet zoo heel veel voor en bovendien, wie denkt er in een regenperiode zooals die van einde Mei en begin Juni aan gieten. Is het gieten een werk onder gewone omstandigheden veel oplettendheid vereischt en daarom niet aan den eersten den besten mag worden toevertrouwd; bij sterken regenval is dit in nog meerdere mate het geval. Wanneer de sluizen des hemels geruime tijd achtereen geopend zijn geweest en alles om ons heen van water doortrokken is, is men zoo licht geneigd, te gelooven dat de vruchtboomen in potten ook een voldoende liceveelheid water ontvangen hebben. In veel gevallen is dit echter niet zoo; het bladerendak doet veel regen buiten den omtrek van de potten afdruppelen, waardoor het mogelijk is, dat in een oeheel natte omgeving de aarde in de potten droog blijft. net voldoende vocht ontvangt; oplettendheid is daarom dubbel aan te

Wat gier, in den vorm van zeer verdunde koemest, komt den boompjes in hun groeiperiode zeer te stade, bij eenige herhaling van dit gieren vormt zich aan de oppervlaktte licht een korst, welke de lucht afsluit, waardoor schade kan worden veroorzaakt en die maakt dan de vochtigheidstoestand van den grond moeilijker is te controleeren. Wanneer zoo'n korst wat is opgedroogd moet deze worden verkruimeld. In kassen waar de groote regenval vrijwel zonder uitwerking blijft moet het gie-ten eveneens met de noodige omzichtigheid gebeuren. Hier is het de natuurlijke waterstand in den grond die in hoofdzaak de hoeveelheid water bepaald die moet worden toegediend. Is deze een gunstige d.w.z. dat het land zoo ongeveer 80 100 c.M. boven het waterpeil ligt, dan is voor druiven het gieten vrijwel overbodig. de wortels zoeken het water zelve wel op. Er zijn er dan ook velen welke onder die omstandigheden hun druiven nooit gieten. Die op hoogere gronden druiven

kweeken handele naar omstandigheden, hij zal wel hebben opgemerkt dat wortels op eenigen afstand van den stam den bovengrond vrijwel ongebruikt laten om eerst in diepere lagen hun voedsel en het noodige vocht te zoeken. Hier kan gieten noodzakelijk zijn en dan is een flinke hoeveelheid op eenmaal beter dan het herhaaldelijk besproeien van het bovenlaagje,

Voor perziken in kassen is hetzelfde van kracht, hierbij zij echter opgemerkt dat deze niet zoo diep met hun wortels gaan waardoor gieten van zelve eerder noodig is en bovendien de perzik vraagt voor een goede ontwikkeling van den bo m zelf en ook voor zijn vruchten cen meer vochtige lucht. Een droge lucht verwekt vrij spoedig allerlei kwalen, welke by cen geregelde besproeiing kunnen voorkomen worden. Behalve het vochtighouden van den grond is bij den perzik ook het be-sproeien van de bladeren ten zeerste noo-

Boomen of boompjes nog niet geheel en al hersteld van de verplanting, kunnen by droogte, door een flinke begieting zeer m hun strijd om het bestaan worden bijgestaan, ook hier weer niet gemeend dat zoo'n enkel gietertje water voldoende is om gunstige gevolgen teweeg te brengen; 't water moet de wortels raken, eerst dan kan de boom er van profiteeren. Men neemt den bovengrond een weinig weg, maakt daarvan een ringvormig dijkje, waardoor het water belet wordt weg te vloeien en nadat het water is doorgezakt wordt de grond weer gelijk gemaakt.

Wat ruige mest, wat slootvnil of iets dergelijks aan de oppervlakte rond den stam gebracht houdt den grond vochtig. Ook hierbij weer niet overdrijven, we zagen wel cons heele bergen rond con pas verplanten boom aangebracht, zoo iets belet wel het nitdrogen van den grond, maar sluit ook den toegang voor lucht en warmte in den grond voor een groot deel af.

't Komt meermalen voor dat verplante boomen niet willen uitloopen, zonder dat ze door indrogen teekenen geven dat ze verloren zijn. In zulke gevallen zijn we niet te haastig, de tijd is weldra daar dat ze 't zullen zeggen wat er van hen te verwachten is.

Nu de tijd van innijpen en aanbinden onzer vormboomen daar is, laten we echter de in den afgeloopen winter verplante boomen nog een poosje met rust, ook al zijn ze prachtig aangeslagen en oogen-schijnlijk niet achter bij niet verplante. Laat dezulke hunne bladmassa behouden, om door voedsel te bereiden mede te werken aan den groei van het geheel. Die welke in een stadium verkeeren dat zoowat tusschen beide nitersten in ligt laten we den geheelen zomer heelemaal met vree.

De zomerbewerking van onze vrucht-boomen eischt onze gansche toewijding, deze in zijn gevolgen soms zoo ver strekkende behandeling mag nooit worden gelijk gesteld met een groote schoonmaakheurt van onzen fruittuin. Voor elke scheut die geheel of gedeeltelijk wordt weggenomen moet een reden aanwezig zijn, elke schent die blijft moet nu reeds een bestemming hebben en voor die bestemming worden opgekweekt. De volgende week hopen we eenigszins nader op deze belangrijke zaak terug te komen. J. C. M. terug te komen.

B CORRESPONDENTIE

Mevr. B .- M. te R. - Uw aquariumvraag hopen we in 't volgend no. te kun-nen beantwoorden. Van uw raad betreffende steriliseeren, maken we eveneens melding in 't volgend no.

Van vele rijwielen beloven lage prijs en uiterlijk veel. De FONGERS-Rijwielen zijn niet minder billijk in prijs, maar doen het bovendien in het gebruik door hun degelijke bouw en constructie.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12.

VRAGENBUS

De lezers worden verzocht, de volgende regels in sont te willen nemen:

Papier aan één zijde beschrijven.

Postzegel insluiten.

Elk schrijven onderteekenen.

De vragen beknopt, maar zeer duidelijk gesteld zenden aan de volgende adressen: Plantenleven, Nutt. en Schad. Dieren, Plantenziekten. Wile vogels, Bijenteelt, aan den Red. B. Boon, Overtoom 309, Amsterdam.

Bloementuin, Tuinaanleg, Kascultuur, aan den Red. A. J. van Laren, Hortulanus, Amsterdam.

Rozen. Orchideeën, aan den Red. J. K.

Budde, Hortulanus, Utrecht.

en een eind naar voren gebracht; sommige daarvan groeien sterk omhoog; doch zijn VAN ONDEREN dun en KAAL, terwijl de twijgen slechts van boven een roset van bladeren hebben en daarboven een flinke bloemtros.

Wat moet ik nu doen om flinke, volle planten te krijgen? Ze insnocien? en kan dat nu nog?

Baarn.

Antwoord. U moet ze maar flink insnijden tot een paar voet boven den grond; dan krijgt u na een paar jaar weer mooie planten. Het insnoeien kan nog ge-schieden. v. L.

rondvliegen, is het zaak, deze zooveel mcgelijk te vangen en te dooden. Verder a.s. voorjaar de emelten 's avonds laat en 's morgens vroeg (als ze boven den grond komen) te verzamelen en dooden. De ritnaalden bestrijdt men door stukjes aardappels in den grond te steken, met een stokje bij elk stuk, voor het terugvinden.

TUINBOUW ARTIKELEN.

TONKING TUINSTOKKEN voor het aanbinden van vaste planten etc.

	diameter per in mM. 100		diameter in mM.	
77	7—9 f 0.80	184	12—14	
90	7-9 ,, 0.90	213	12-15	,, 4.—
120	7—9 " 0.90	245	14 - 16	
; 120	8—10 ,, 1.—	275	15—17	,, 6.—
120	10—12 ,, 1.20	306	15—17	,, 6.50
153	12—14 "2.75			

EXTRA ZWARE TONKING. lang 1.80 M., per 100 f 6.—, lang 2 M. f 7.—. BAMBOES STOKKEN ± 20 mM. diameter,

lang 1.50—1.75 M., per 100 f 3.50, ... 1.80—2.— M., ,, ,, 4.50.

GROEN GESCHILDERDE ROZENSTOKKEN, lang 1.60 M., per 10 stuks f 1.50. PLANTENKUIPEN in diverse maten.

RAFFIA per K.G. f 0.70. KURKSCHORS, zeer mooie kwaliteit, per K.G. f 0.20, 10 K.G. f 1.70.

SCHUTTINGMATTEN en SCHERMMATTEN in diverse afmetingen.

Vraagt Prijscourant.

Levering uitsluitend tegen Rembours of na toezending van Postwissel.

H. B. DE HAAN, Zaandam. TELEFOON INTERC. 340.

Na eenige dagen haalt men ze weer uit den grond met de ritnaalden, die er in gekropen zijn. Dr. Reh (Hamburg) beveelt aan, de aardappelstukken vooraf in arsenicum-oplossing te leggen; dan kan men ze laten zitten. Voorts: sla zaaren en later met de larven uittrekken en vernietigen. Verleden jaar maakten we ook nog melding van het middel, dat door Roemer (Quedlinburg) werd toege-past: op droge dagen legde hij meelzak-ken neer, die hij kletsnat goot. 's Mor-

SERRE MEUBELEN UITGEBREIDE KEUZE DIVERSE MODELLEN. ZÉÉR CONCURREERENDE PRIJZEN. VERZENDING DOOR GEHEEL NEDERLAND 3 Stoelen, I tafel, 2 voetenbankjes voor f.775. Geschilderd in kleur naar keuze (wit, creme, groen of rood f.11.50.) Ligstoelen vanal 1.25. m. armi: 1.75. m. armi: en.verl.stuki.270.storiumstoelen en Pitrieten Serre meubelen groote Verscheidenheid Vraag geillustreerde prijscourant. G.J. VISSER HAARL STR.151.LEIDEN.

Kamerplanten, aan een der drie genoem-

de Redacteuren. Moestuin of Fruittuin, aan de heeren J. A. Kors, Kweekerij "De Beucker", De Bilt; — P. v. d. Vlist, Kweekerij "Burbank". Bunnik; — J. C. Muijen, Deventer; — J. L. Bouwer, Maarssen.

Boomen en heesters (Dendrologie), aan den heer Leonard A. Springer, Haarlem. Bodem en Bemesting aan den heer W. F. A. Grimme, Apeldoorn.

Bloembollencultuur, aan den heer J. J. Kruijff, Santpoort.

Hoenderteelt (verzorging, ziekten enz.) aan den heer J. Kooiman, Breda. Honden, aan den heer L. Seegers,

Bussum.

Vraag No. 393. Mijne RHODODENDRONS, welke verleden jaar door andere heesters dreigden verstikt te worden, zijn toen VERPLANT

Vraag No. 394.

a. In een tuin (100 vierk. M.) wordt alles opgevreten door EMELTEN en RIT-NAALDEN. Zoudt gij mij ook een mid-del kunnen geven om ze te verdelgen zonder schade aan de planten te doen?
b. Ook wenschte ik van u te weten wat

voor GROND een jonge CACTUS moet hebben om goed te groeien. c. Tevens heb ik een ASPIDISTRA die

NOOIT BLOEIT en overigens goed groeit; wat is hier tegen te doen? Amsterdam.

Antwoord: a. Emelten (d. z. larven van langpootmuggen komen vooral voor in gronden, die kort te voren weiland waren. Na een jaar cultuur verdwijnen ze gelukkig grootendeels. Op het oogenblik is de verpoppingstijd ongeveer daar, zoodat er weinig tegen gedaan kan worden; als straks de langpootmuggen worden;

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

gens kon hij onder elken zak een aantal ritnaalden, soms wel honderd, verzamelen.

b. Cactussen stellen geen hooge eischen aan den grond: luchtig en voedzaam, dus grof zand en verteerde mest er door gemengd.

c. Uw Aspidistra zal in Maart wel ge c. Uw Aspaistra zar in maart wer ge-bloeid hebben; gewoonlijk merkt men dit niet op, omdat de weinig opvallende bloe-men vlak op den grond verschijnen. B. B.

Vraag No. 395. Mijn KOOLPLANTEN, bloemkool, roodekool, witte kool zijn prachtig ontwik-

PHYTOPHILINE en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in Mede omgaan. Worden voor net gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk in het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophiline maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f 60.—, per bus van 1 Kgr. f 2.75. Ook in kleinere verpakkingen

verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezon-den door

Maatschappij "PHYTOBIE"

Molenstraat 15 **DEN HAAG**

er is

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

keld; eehter doet zich nu het geval voor dat sommige planten OMVALLEN en wanneer men nu zoo'n plant uit den grond trekt, zitten de wortels vol kleine witte MADEN, die zoo als ik vermoed de wortels hebben doorgevreten, waardoor de koolplant omvalt. Gaarne vernam ik nu van u of hier iets aan te doen is, of dat er met het poten der planten een fout is begaan of een voorzorgsmaatregel vergeten?

Antwoord: Uw koolplanten zijn aangetast door de larven van de koolvlieg, die vooral op zandgrond schadelijk is, en waarover u in ons vorig no. in 't Werk v. d. v. Week en (op 2 plaatsen) in de Vragenbus een en ander vindt vermeld, omtrent levenswijze en bestrijding.

B. B.

Vraag No. \$96.

NARCISSEN die IN HET GRAS staan
en het wordt nu gehooid, doet dit loof
NADEEL aan het hooi als men moet geven aan KOEIEN. Er staan in het gras, 15 stuk op een vierkante meter, dus heel

Heerlen.

Antwoord: Het is niet waarschijnlijk, dat droge narcissen-bladeren voor het vee schadelijk zijn; met groene bladeren moet men voorzichtig zijn.

Santpoort. J. J. KRUYFF.

Vraag No. 397. Verl. jaar had ik TULPEN gezet, enkel, roze met wit, hooge kelk, mooie soort, naam is mij ontgaan. Ik rooide ze Juli 1912 op, bewaarde ze op gewone wijze en zette ze Oet, weer in den tuin. Er was dit voorjaar (begin Mei stonden ze alle in bloei) geen enkele over van den vorm en de kleur zooals ze verl. jaar waren. 't Zijn nu alle dubbele (lage kelk) wit met kleine rose nuance onderaan, terwijl verleden rose nuance onderaan, terwyl verteaen jaar het overvloedige rose juist boven aan de kelk was. Ik begrijp daarvan niets. Zelf de Gele Prins die ik thans voor 't 3e jaar in bloei heb. zijn nu nog preeies hetzelfde, in vorm, kleur en grootte. Weet u daarvan missehien eene verkloring?

Amsterdam

E, J L.

Antwoord: Het feit, dat tulpenbollen allen het eeue jaar met enkele, en het andere jaar met dubbele bloemen bloeien, zal nog wel nooit zijn voorgekomen, en is onverklaarbaar. De veronderstelling ligt voor de hand, dat de bollen verwisseld zijn. Het is te betreuren dat de vrager de soort niet kan noemen, maar zoo hij mij een paar dezer merkwaardige bollen wil toezenden, dan zal ik ze opplanten en trachten de zaak tot klaarheid te brengen.

Santpoort. J. J. KRUYFF.

Vraag No. 398.

a.Kunt u mij een middel aan de hand doen te en de SPUUGLUIS, die vooral in mijn klimop zit en vandaar uit de an-

dere planten aantast.
b.En wat dunkt u van deze BLADEREN van den SERING; ik heb een wit
RUPSJE gevonden met een hoop eitjes
in een modderachtige vloeistof; de sering lijdt ziehtbaar en heeft dit jaar ook niet gebloeid. Wat kan ik daaraan doen?

Rotterdam. Mevr. R.

Antwoord: a. Tegen spuugluis (schuimbeestje) is niets anders te doen, dan dooddrukken, zoo noodig met een oude handschoen aan, daar 't werkje min of meer vies is.

b. De seringenblaadjes zijn aangetast door de rupsies van 't seringen-motje (Graeillaria syringella), waartegen ook weinig anders kan worden gedaan dan dooddrukken in 't omgekrulde blad, of de bladeren afplukken en verbranden. korrelties zijn geen eieren, maar uitwerp-selen. Geef uw sering eenige malen vloei-mest (gier) of strooi een handjevol superfosfaat, patentkali en chilisalpeter onder fosfaat, patentkan en chinaden den struik en hark luchtig onder. B. B.

Vraag No. 399.

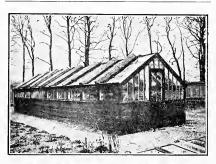
Vraag No. 399.
Gaarne vernam ik van u, of de tabletten PLANTOIDS, een kunstmeststof, aangekondigt in de "N. R. Ct." van 31 Mei 1913 inderdaad aanbevelenswaardig zijn? 's-Gravenhage.
N. D. D.

Antwoord Wij kennen deze meststof niet, en kunnen er dus noch goed, noch kwaad van zeggen. Wij geven echter den raad, nimmer meststoffen te koopen van een firma, die niet behoorlijk onder contrôle staat van het Rijks-Proefstation te Wageningen.

B. B.

Vraag No. 400. a. Eene CLEMATIS prijkt met pl.m. 30 bloemen van eene kleur als door bijgaande wordt aangegeven. Niet alleen dat tal-rijke voorbijgangers de aandaeht aan deze

KARSSEN. NAARDEN. FABRIEK "GOOILAND".

PLANTENKASSEN

in hout, ijzer en gecombineerde constructie. VRAAGT PRIJSCOURANT.

C. wijden, ook vaklui komen haar zien en trachten een stek te bekomen, ook is er een aardig bedrag voor geboden. schijnt dat C. in deze kleur hoogst zeldzaam is. Nu zoude ik gaarne de naam kennen, waarmede de C. onder de verschillende soorten wordt aangeduid. Mag ik mij aanbevelen hieromtrent eene op-gave in "Onze Tuinen" te zien opgenomen.

nomen.
b. Als ROOS bezat ik vroeger "DR. GRILL", doeh door vorst is die afgestorven. Pogingen om weder in het soort te komen zijn mislukt. Het schijnt dat deze roos weinig of niet wordt aangekweekt. Wat kan daarvan de reden zijn? De roos heeft een praehtige kleur en is rijkbloeiend op korte stelen.

Rijswijk. W.

Antwoord: a. Die kleur komt inderdaad niet veel voor en ik meen dat uw Clematis is de verscheidenheid Lawsoniana, bloeiend

Levensverzekering "AURORA"

HEERENGRACHT 62, AMSTERDAM.

Administrateur J. G. GöTZE

Sluit alle soort Verzekeringen.

MOLENAAR's KINDER MEEL. Westzaan (Holland). =:= MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

met groote. S bloomblandjes (eigenlijk kelkblandjes) tellende trani purperrose

b. De 1908 Dr. Grill vend ik in drie aralegi cangebrien nil in die van de firma's G. A. van Ressen te Naarden, W. Leurens te Arrilen, en M. Leenders en Co. te Steil-Tegelen. Dus te bekomen is zij wel.

Spring Jaarvoor braikbaar.
H. P.

Antwoord. U kunt daarvoor allerlei steensoorten gebruiken, leisteen, basalt-steen, enz.; cok de groote keisteenen steen. enz.; cok de groote keisteenen uit de he de. die oorspronkelijk toch cok bergsteenen zijn. De mooiste rotsjes kan men m.i. echter vormen van Java- o. tufsteen. De lavasteenen (gestolde lava) zijn bruinrood, het tutsteen is een sooit van druipsteen, en wit.

Een adres in one land waar alle verschillende steensoorten te bekomen zijn, is mij niet bekend, maar een bekend adres voor lava- en tursteen is de heer Moer-koert te Utrecht. Misschien dat deze u toch cok de andere steensoorten wel zal kunnen leveren.

Vruag No. 402. Hoewel Let indirect tot once Tainen behoort, zou ik gaarne onder de correspondentie van a vernemen, of er ook cen eenvoudig middel bestaat om de kleurverandering van Engelsche tuinmeabelen — onder berken staande — door regen te v wikimen of tegen te gaan.

Na cen regenbai is de verf implants van mit oranje en geel, en eerst na een langdarig afwasschen met zeeprater is de aarspronkelijke klear herkregen. It vrees rehter, dat de vert tegen ven herhaling van zulk baenen niet lustand is. C. J. B.

Antword: We weten hiervan de oorzaak niet te noemen, maar allicht komt er uit den kring onzer lezer, antwoord van iemand die dezelfde ervaring heeft opgedaan en weet wat het is. De vraag doet zich wel voor of banken, die niet onder de berken staan, er geen last van hebben, want het zou niet onmogelijk zijn dat de regen alleen een nadeeligen invloed op de verni- of de verf heeft.

Vraag No. 403. Aangezien ik in mijnen tuin vele KRUIS-KLAPBESSENBOOMPJES heb staan, rezoek ik a beleefdelijk mij te willen nedeleelen, wat de beste tijd is voor het PLUKEN voor den INMAAK en welke seat daartoe geschikt is.

Antword: Met kruisbessen en klapbesen wordt dezelfde vrucht bedoeld. cen vruchtsoort heeft zoovele plaatselijke benamingen. 't Is nu de tijd voor het benamingen. 't Is nu de tijd voor het pogsten van den inmaak, alle soorten leveren daarvoor geschikte vruchten, wat niet wegneemt, dat de eene soort beter is dan de andere. Voor den oogst in onrijpen toestand is de smaak der vrucht. als ze rijp is, van geen belang, slechts de hoeveelheid, het gewicht bepaald de waarde, — ('rown Bob, Winham's Industrie en Engelsche witte zijn de meest ge-J. C. M. kweekte -oorten.

Vraag No. 404. Gaarne advies voor KWEEK van het zaad van ZOETE VENKEL van Boulogna. zuna van Zoule VENKEL van Boutogna. de wartelknollen geven een heerlijke groente. In Italië gegeten: moet men de kleine zaden dan zaaien en in een bak? Hoe verkrijgt men de knollen?

Baarn

Antword: De gewone Venkel (Foeniculum officinale) kan in het voorjaar op den vrijen grond worden uitgezaaid. De bloemen en zaden, waarom het bij deze kultuur te doen is, komen het eerste jaar slechts in geringe hoeveelheden en eerst op een tijd als de meeste vraag er naar voorbij is. Men zaait daarom veelal in Augustus, laat de planten met een geringe bedekking op zaadbed den winter over, om in het net zaarded del winter der, om in het voorjaar te worden uitgeplant. Bij de zute Venkel (Foeniculum dulcis), waarbij het om den wortel gaat, gelden deze overwegingen natuurlijk niet. Omdat de planten eenen betrekkelijken omvang krijgen. moet ruim worden gezaaid. De variëteit Lan Boulogna konden we in geen der in

ons ten dienste staande prijscouranten vinden. Wel vonden we bij Vilmorin, Andrieux en Co. te Parijs de variëteit Van Florence. Beide plaatsen liggen in Italië niet zoo heel ver van elkaar, zeer waarschijnlijk is dus deze variëteit de door u bedoelde. J. C. M.

Vraag No. 405. Zoudt u mij een BOEKJE kunnen aan-bevelen over de DRUIVENCULTUUR? Mevr. A. L. P.

Antwoord: In de goedkoope Tuinbouwbibliotheek, onder leiding van Claasen en Hazeloop (uitgave van Tjeenk Willink te Zwolle), komt onder No. 13 en 14 een werkje voor over de behandeling enz. van de druif. Daarin zult u zeker zeer veel van uw gading kunnen vinden. De vele vaktermen die er in voorkomen zijn voor den leek niet altijd even duidelijk, de vragenbus blijft u in die gevallen ten dienste en ondergeteekende is bereid. indien mogelijk, meerdere inlichtingen te verschaffen. J. C. M.

N.B. Eenige vragen moeten wegens plaatsgebrek tot a. s. week wachten.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., HOOGEVEEN.

bieden aan:

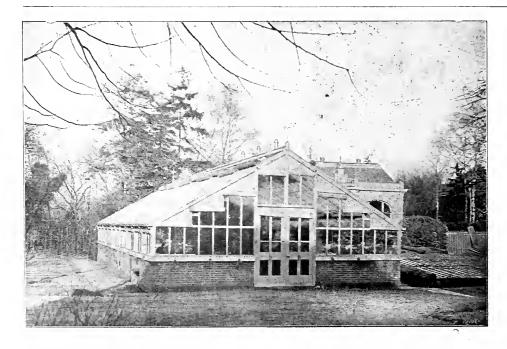
Stam-, Struik=, Klim- en Treurrozen

in Potten.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden.

Langstelige of gesneden Rozen. FIJN TURFSTROOISEL.

per baal f 1,50, per 10 baal f 10,-

BLOEMEN- & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Druiven- en

(680)

Perzikenkassen.

Kyaniseerinrichting.

KOELEWIJN.

BAARN.

TELEFOON No. 254.

N.V.,,DE HOOGEBERG" VELSEN - HOLLAND. BLOEMPOT. Ital. Renaissance.

> No. 52. f 6.— Hoog 20 c.M. diam. 30 c.M.

DAGELIJKS VERKRIJGBAAR

PIOENROZEN per 100 stuks . IRIS HISPANICA per kistje . 3 kistjes . . . f 3.75 Bestellingen onder Rembours

J. VALKERING, Castricum.

BLOEMBOLLENKWEEKER. TEL. INTERC. No. 2.

EFRSTE ELECTRISCHE DRAADVLECHTERU BŁOEMENDAAI SPERIALE INRICHTING WOORHEKWERKENEN DRAADAESCHEIDINGEN VELE BEKRONINGEN TELEFOON (INTERC: 927)

REX-INMAAKGLAZEN en TOESTELLEN, Hygiënisch-practisch, 15 MAAL MET GOUD BEKROOND.

Overtreft alle andere systemen door besparing van tijd en geld. Generaal-Directeur voor Nederland en Koloniën.

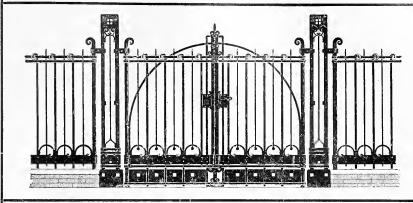
Dr. E. J. SWAAB, Amsterdam. Hoofd-depôt voor de Provinciën: Noord- en

Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant, Limburg, de Steden Arnhem en Nijmegen bij: JOH. H. VAN DER MEIDEN, Amersfoort.

Kweekerii "HELPMAN" Helpman bij Groningen. VASTE PLANTEN.

=:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN.

KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

ADRES

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST VILLE-MESTSTOFFEN \Diamond voor den tuinbouw en de groentencultuur. Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden.

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

DNZE TUII

DE KOFKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

Kyaniseerinrichting. \Diamond

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

ONTWERPEN. RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG □ VAN TUINEN □

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

CHILI-**SALPETER**

heeft de ZEKERSTE WERKING:

geeft de

HOOGSTE ZUIVERE WINSTEN

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN GRATIS MONSTERS

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

COMPLETE **IJZEREN**

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos.

TELEF. INTERC. No. 68.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG,

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

GEBEVIN

Buitenhavenweg 132

Schiedam · Telefoon Nº 14

FABRIEK VAN GESM: YZEREN HERKEN

& SOLIEDE INSCHUIFHEKKEN OOK. GESCHIKT VOOR APSLUITING VAN

BALKONS & SERRES · JZEREN

VERANDA'S KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES PERSTE KLAS WERK .

TEERENINGEN GRATIS VERKREGEBAAR

P. E. MARTIN,
TERRA COTTA FABRIEK
te zeist.
Tuinvazen, Voetstukken,
Beelden en verdere
:- Tuinsieraden. -: (76)

heeft de OUDSTE BRIEVEN:

(700)

UTRECHTSCHE STOOM-, WASCH- EN STRIJKINRICHTING

OVERKAPPINGEN - YZERGUNSTRUCTE

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. **KONINGSWEG 56 - UTRECHT**

BILLIJK TARIEF NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

INHOUD.

Mimulus, door P. J. S.

Sneeuwbal, door P. Bijhouwer.

Pronkerwten, door B. B.

Geranium traversii, door J. K. B.

Roupala Pohlii, door v. L.

Zygopetalum Mackayi, door J. K. B.

Een Vorstelijk geschenk.

Jubileum-wedstrijd van Bloemwerken.

Mededeelingen.

Het Rosarium te Utrecht, door G. Budde.

Werk voor de volgende week.

In de Orchideëenkas, door J. K. B. In Kassen en Bakken, door J. A.

in Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh. In den Bloementuin, door A. Lebbink.

In den Moestuin, door H. S. In den Fruittuin, door J. C. M.

Correspondentie Vragenbus.

(36)

Advertentiën.

Bijblad.

Spaansche Witwangen, door Km. De Ringelrups, door B. B.

Eng. Ramskopkonijn, door L. S. Bijenteelt, door G. S.

Vragenbus.

Advertentiën.

ONZE TUINEN

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD VOOR LIEFHEBBERS EN VAKLIEDEN, GEWIJD AAN TUIN- EN BUITENLEVEN

REDACTIE: B. BOON, A. J. VAN LAREN EN J. K. BUDDE | VASTE MEDEWÉRKERS: Prof. Dr. J. RITZEMA BOS, J. L. BOUWER, MEJ. GEERTRUIDA CARELSEN, TH. J. DINN, J. F. CH. DIX, A. M. VAN DRIEL, W. F. A. GRIMME, J. A. KORS, J. J. KRUIJFF, A. LEBBINK, J. KOOIMAN (Pluimvee), W. LODDER, J. C. MUIJEN, P. J. SCHENK, A. SCHUTTEVAER, L. SEEGERS (Honden, enz.), ELONARD A. SPRINGER, G. S. (Bijenteelt), P. v. d. VLIST, F. DE WAGEMAKER, H. STIENSTRA. :-: ADMINISTRATIE: N. Z. VOORBURGWAL 234—240, AMSTERDAM | ASONNEMENTSPRIJS: PER JAAR f 3.—, PER KWARTAAL f 0.75

BLAUWE REGEN.

(Wistaria polystachya K. Koch = Glycine Sinensis Sims = Wistaria Chinensis De Cand.)

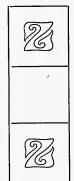
Wat voor nieuws is er over deze algemeen bekende plant te zeggen als bijschrift voor de keurige photo, die zoo voortreffelijk deze gezochte klimplant verbeeldt. Photo's geven toch nog niet wat 't wezen moet. Ze doen er ons iets bijdenken. Zoo ook hier. Is dit de gewone licht- paarse of de witte? Doch hoe of 't ook zij, de plant is en blijft mooi.

Reeds jaren is deze plant in cultuur, en is het niet in Europa, dan toch in Japan. Zij moet zich eigenlijk, evenals KamEr zijn meerdere soorten, die bij ons zoo goed als onbekend zijn, o.a. Wistaria frutescens De Cand, die niet zoo hoog groeit, met de ondersoorten macrostachya magnifica; albo-lilacina en nivea, met witte bloemen. Verder W. brachybotrys, met kortere bloemtrosjes en de W. japonica Sieb et Zuc., die de langste bloemtrossen heeft en later bloeit.

't Zijn allen vreemdelingen voor ons. Daarentegen zijn van de bekende nog enkele variëteiten in den handel. Dat zijn:

Blauwe Regen (Wistaria polystachya). — (Orig. afbeelding voor "Onze Tuinen".

perfoelie, om de takken van boomen kunnen slingeren, doch de plant is gedwee, zich te willen schikken naar alle grillen van 't menschdom, nu eens zich hoog tegen een huis verheffend, volgens natuurlijke neiging, dan eens in een pot gekweekt tot een dwergboompje, dat zich in bloei laat trekken, lang vóór den eigenlijken bloeitijd; en als potplant neemt zij alle gewenschte vormen aan, en is met haar lange afhangende trossen paarse bloemen, een lieveling van bloemenliefhebbers.

W. ch. fl. albo, W. ch. fl. albo pl., W. ch. grandiflora Hort. syn. W. multijugum Sieb et Zucc., W. multijugum alba, W. multijugum rosea. Doch hoe het ook zij, de gewone is de meest bekende en algemeen geliefde.

Er bestaan zeer oude exemplaren in ons land, en een der oudste is wel, die welke tegen den achtergevel van 't Huis ten Besch bij den Haag groeit, en die zeker in eere gehouden mag worden.

LEON. A. SPRINGER.

DE KAMERTUIN

CYPRIFEDIUM BARBATUM ALS KAMERPLANT.

Geduld is zulk een schoone zaak, Voor 'n kweekster 't moeilijkste vaak.

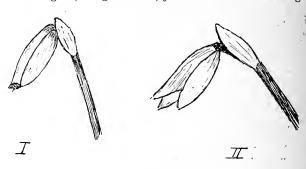
Dit is de ondervinding, die ik heb opgedaan bij het in bloei brengen mijner Cypripedium barbatum, of Venusschoentje, die zeer op C. insigne lijkt, alleen veel breeder is. In Februari 1912 kreeg ik een bloeiende plant ten geschenke, de bloem bleef nog drie weken mooi, toen knipte ik die met steel en al uit. Trouw volgende de aanwijzingen, die in een der eerste jaargangen van O. T. werden gegeven, bij het in bloei brengen eener C. insigne, beschouwde ik de maanden

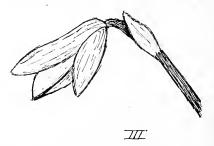
Cypripedium barbatum. (Orig foto "Onze Tuinen".) (Foto T. de Lang.)

Maart, April, Mei als rustperiode, gaf weinig water en zette de plant op een beschaduwd plekje van de vensterbank. De blaadies werden geregeld afgesponsd, in de eerste echte zomermaanden werd meer gegoten, in Sept., Oct. en Nov. weer minder. Er werd langzamerhand een weinig gestookt; nu opgepast, dat de plant vooral genoeg waterdamp in de atmosfeer had, geregeld werd om de pot heen gesproeid en ook nog op de bladen, maar dit laatste liet ik na, toen ik half Dec. tusschen twee bladen het puntje van een donker driehoekje zag verschijnen. Echter op 19 April was de bloem eerst heelemaal open. De moeilijkste tijd kwam, toen in Januari meer gestookt moest worden. Een kas had ik niet, ook geen vorstvrije serre, een ander hulpmiddel moest gevonden, de lucht in de kamer werd te droog. Toen viel mijn oog op de advertentie van trekklokken voor den tuinbouw. Ik liet

er een komen, net een groote bel; het leek gek het kleine plantje onder de wijde klok, vooral de eerste twee maanden, dat de bloemknop noodig had om in zijn geheel uit de bladen te komen. De steel groeide echter gauw, met een donkerpaarse sterk behaarde steel, met een klein knopje aan het eind, groen met paarse strepen. Het bleek echter niet de echte bloemknop te zijn, maar de bloemsche de, waaruit de knop kwam hangen. Deze, ook groen met donkerpaars, splitste zich, naar het leek, in een boven- en benedenlip, waaruit steeds verder de tong kwam hangen (zie fig. I en II, juist een week na elkaar ge-

teekend.) De knop werd steeds grooter en kwam verder uit de scheede, de "tong" week uiteen in twee zijdelingsche bloemblaadjes, daartusschen kwam het schoentje zakken (zie fig III, verschilt een week met fig. II). Langzamerhand werd het heele onderstandige vruchtbeginsel zichtbaar, dun, vlak aan de bloem, dikker naar de scheede toe met donkerpaarse, sterk behaarde ribben. Nadat het bovenste bloemblad was op gaan staan, kon de plant niet meer onder de klok, zoodat ik dagen daarvoor de plant langzamerhand aan de gewone kameratmosfeer wende, zorg dragende om nu weer geregeld in de

buurt van de plant te sproeien. Nu ik telkens kijk naar mijn groote, heerlijk donker paars-rood glanzende bloem, kan ik niet nalaten m'n ondervinding in "Onze Tuinen" eens mede te deelen, misschien dat er nog eens iemand pleizier van kan hebben.

A. J. HEUKELS—DE KRUIJF.

De heer van Laren vroeg mij, hoe mijn witte Azalea het maakte, die in den derden jaargang van "O. T." staat afgebeeld. Helaas heb ik die moeten wegdoen, de plant werd ieder jaar grooter en daardoor zwaarder, zoodat ik haar per slot niet meer kon tillen. Wel breng ik nu sedert jaren een rose Azalea in bloei, die ik in den toestand van "geplukte kip" gekregen had. Helaas laten vele menschen nog altijd hun mooi in bloei gekregen exemplaren zoo worden. Het eerste jaar kreeg ik er vijf bloemen aan, het volgende jaar 63, het daarop volgende tusschen de 100 en 150 en dit jaar tusschen de 150 en 200, zoodat het een loonend werkje is, dat nog steeds meer menschen moesten probeeren.

A. J. H. de K.

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."!

MOESTUIN

TUSSCHENTEELT BIJ BLOEMKOOL.

Voor de meeste tuinders, zoowel voor den hovenier als den particulier, is het een vaste gewoonte geworden, om een of

andere tusschenteelt te gebruiken bij de teelt van bloemkool.

Deze manier zou werkelijk toe te juichen zijn, indien het gebeurde om meer van den grond te trekken, doch hoe dikwijls komt het voor, dat men een ander stuk land nog geheel onbeteeld heeft liggen en toch wordt de eerste bloemkool met tusschenteeltgebouwd.

Door velen wordt er zelfs niet aan gedacht, om op het voor late kool of boonen bestemde land eerst een of ander vroeg gewas te telen. Het komt mij voor, dat dit voor een groot deel is toe te schrijven aan het niet opletten op de schadelijke gevolgen van de tusschenteelten.

Dat niet alle gewassen als tusschenteelt evenveel schade doen weet bijna iedereen, doch dat er zooveel verschilin is, zal menigeen nog niet weten.

(Orig. afbeelding voor "Onze Tuinen".) In het bijzonder hebben wij hier de raapstelen op het oog. Dit voorjaar bezochten wij enkele buitenplaatsen, en telkens viel ons op, dat daar waar de

Vassbouquet, bekroond met den 1cn prijs, van J. G. van Kersbergen, Bloemist te 's-Gravenhage, (Orig. afbeelding voor "Onze Tuinen".)

Bloemenmand, bekroond met den 1ên prijs, van C. Kooyman, Bloemist te 's-Gravenhage. (Orig. af beelding voor "Onze Tuinen".)

raapstelen als tusschenteelt gebruikt werden, de bloemkool geel en arm zag en toch kan men op zulke plaatsen over voldoende mest beschikken. De hovenier zegt dan ook niet voor niets, dat raapstelen en knollen een schadelijke (vieze) teelt zijn voor het land.

Een en ander deed ons besluiten, dit jaar eens wat nauwkeuriger na te gaan, in hoever deze bewering juist was. Wij zaaiden n.l. tusschen de vroege bloemkoolplanten (weeuwen), die op den kouden grond werden uitgeplant, de volgende gewassen: spinazie, dunsel, raapstelen, radijs en kropsla.

De bloemkool werd op ruim 1½ voet gezet, terwijl de tusschenteelt zóó geregeld werd, dat er van verschil in grond geen sprake kon zijn. Vóór den zaaitijd werd nog eens flink met beer bemest, terwijl de bloemkool nog tweemaal een extra bemesting kreeg.

Dáár waar raapstelen en radijs gebruikt werden als tusschenteelt, was het bloemkoolgewas allertreurigst, vooral bij het eerst genoemde. Daarop volgden spinazie en dunsel, welke onderling zeer weinig verschil deden ontstaan, terwijl de bloemkool 't beste stond bij de tusschenteelt van sla.

Vooral in dit voorjaar, waar het aantal boorders bij de vroege bloemkool zooveel voorkwam, is de tusschenteelt zeer schadelijk

geweest en werden deze vroege in-bloeischieters, verreweg 't meeste aangetroffen bij de tusschenteelt van raanstelen.

Uit bovenstaande blijkt dus duidelijk, dat men de tusschenteelt niet geheel als winst moet beschouwen, en daar waar zulks om grondgebrek niet noodig is, ook niet of slechts zoo weinig mogelijk moet toepassen. Wat men aan 't eene wint, verspeelt men aan 't andere dubbel.

De bloemkool op het land waartusschenteelt gebruikt was, oogstten wij 10 à 12 dagen later dan de andere, terwijl de kwaliteit veel minder was. Gaan wij een en ander in geld omzetten en rekenen wij zaad en arbeid er af met de hoogere bemestingskosten, dan blijft er lang niet zooveel over als menigeen denkt.

Moet men wegens grondgebrek de tusschenteelt toepassen, dan is het te billijken,

Bloemstuk van Orchideeën en groen, bekroond metden 1en prijs, van K. Hartlieb, Bloemist te Rotterdam. (Orig. af beelding voor "Onze Tuinen".)

doch dan vooral de tusschengewassen zoo spoedig mogelijk opgeruimd. De spinazie niet lang laten staan, omdat de prijs niet hoog genoeg was, om ze vroeg te oogsten.

Maarssen.

J. L. BOUWER.

WEDSTRIJD VAN BLOEMWERKEN. van het Kon. Zoöl. Bot. Genootschap te 's-Gravenhage.

Van dezen alleszins geslaagden wedstrijd maakten we in ons vorig nummer reeds melding, terwijl we elders in ons nummer van heden de lijst der bekroningen publiceeren. Tevens wenschen wij van de talrijke fraaie bloemstukken er hier eenige te reproduceeren. In het geheel waren er 84 inzendingen, waarbij nog een viertal buiten mededinging.

Over 't geheel was, volgens het oordeel der jury het ingezonden werk zeer goed, een reden te meer, waardoor deze tentoonstelling, die zich in groote belangstelling van de zijde van de leden van het K. Z. B. Gen. en ook van het publiek mocht verheugen, als zeer goed geslaagd mag worden beschouwd.

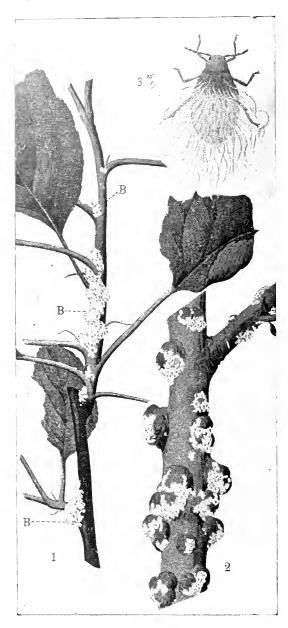

FRUITTUIN

BLOEDLUIS.

Reeds zeer lang is er ijverig (en ook wel laks) jacht gemaakt op deze plaag der appelboomen, die de meesten vreezen, behalve enkele boeren, die liever boomen met bloed-

Bloedluis.

1. Appeltakje bezet met kolonies bloedluizen (bij BBB). — 2. Oudere tak, met knobbelvormige verdikkingen, gevolg van het zuigen der Bloedluizen. — 3. Ongevleugelde Bloedluis (15 \times vergroot).

luis ontvangen, dan zulke, waarop vlekken, veroorzaakt door carbolineum, waarmede de bloedluis werd gedood.

Dat zulke menschen geen vrees hebben voor de bloedluis en haar niet bijzonder ijverig vervolgen, leidde te Veendam, waar groote uitgestrektheden lands met vruchtboomen worden beplant, tot de instelling van eene "Verordening tot bestrijding van de bloedluis op vruchtboomen". In deze verordening, die in de raadsžitting van den 16en Maart 1911 werd aangenomen en den 1en April d. a. v. werd afgekondigd, wordt het verplichtend gesteld voor ieder eigenaar of gebruiker van een perceel, waarop zich vruchtboomen bevinden, den burgemeester te berichten wanneer hij meent, dat die boomen door bloedluis zijn aangetast.

Burgemeester en Wethouders der gemeente Veendam kunnen het reinigen of zoo noodig het vernietigen van door bloedluis aangetaste boomen gelasten. Indien de eigenaar of gebruiker in het nakomen dezer verplichting nalatig is, dan zijn de bovengenoemde autoriteiten bevoegd het reinigen of vernietigen der boomen op kosten van dien eigenaar of gebruiker te doen verrichten.

Het niet aangeven van besmetting of niet voldoen aan de lastgeving wordt bedreigd met hechtenis van ten hoogste zes dagen of eene geldboete van ten hoogste 25 gulden.

In Amerika handelt men anders en heeft daar b. v. de Horticultural Commissioner Wood eene systematische berooking der boomgaarden van Los Angeles County tegen de bloedluis bevolen.

Zou er inderdaad gevaar bestaan, dat mijnheer A. last gaat krijgen van bloedluis op zijne appelboomen, wanneer mevrouw B. niets laat doen ter bestrijding van deze luis op haar boomen? Om dat te kunnen beoordeelen, dienen we iets van de levenswijze van het insect te weten.

de levenswijze van het insect te weten.

De vermenigvuldiging der bloedluis geschiedt vrij vlug, want in één zomer verschijnen namelijk tot acht generaties, terwijl iedere luis aan 30 tot 40 jongen het aanzijn schenkt. Deze luisjes worden zonder voorafgaande paring levend ter wereld gebracht, en ook de later in den zomer verschijnende gevleugelde dieren, die alle vrouwelijk zijn, planten zich zonder paring voort. Deze gevleugelde luizen evenwel leggen eitjes en wel een zes- tot zevental, waaruit onmiddellijk kleinere groene mannetjes en grootere, lichtgeel gekleurde wijfjes te voorschijn komen, welke paren.

De bevruchte wijfjes leggen ieder één eitje, waaruit bij gunstig weer nog in denzelfden herfst een luis ontstaat, of dat anders in het voorjaar uitkomt. Deze luis brengt daarop weer levende jongen voort en vormt het begin van een nieuwen cyclus. Maar niet alle gevleugelde wijfjes leggen eitjes, want niet zelden ziet men midden in den zomer zulke gevleugelde exemplaren, behangen met de witte, vlokkige wasdraden, door de lucht dwarrelen of op den bodem liggen. Komt zoo'n wijfje, door den wind voortgedreven, op een voor haar geschikten boom terecht, dan brengt het 15—20 levende jongen ter wereld, die weer allen ongevleugelde wijfjes zijn en op hare beurt zonder paring levende jonger ter wereld brengen, totdat de gevleugelde wijfjes verschijnen, waarvan boven sprake was en die de eitjes leggen, waaruit aanstonds de mannelijke en vrouwelijke luisjes tevoorschijn komen.

Er bestaan dus twee generatie-rijen naast elkander, van welke de laatst beschrevene, die begint met de overwaaiende gevleugelde wijfjes, de voornaamste is, omdat daaruit na enkele generaties de mannetjes en wijfjes verschijnen, die voor eene nieuwe generatie voor het volgende jaar zorg dragen.

Behalve de luizen op de stammen en takken, kennen we er nog, die op de onderaardsche deelen van appels en peren leven, voornamelijk aan den wortelhals. En van deze luizen trekt volgens een artikel van Dr. Reh, in "Der praktische Ratgeber im Obst- und Gartenbau" ieder voorjaar een groot aantal naar boven, om daar eveneens gewone bloedluizen voort te brengen. Van deze luizen heet het, zegt deze schrijver, dat een deel in schorsspleten overwintert, om zich in het voorjaar voort te planten.

Maar er is meer en willen we hieronder een gedeelte van het door Dr. Reh in het genoemde blad geschrevene vertalen:

"Voor de boven geschetste ontwikkelingstheorie is veel te zeggen, maar zij is niet in overeenstemming te brengen met de omstandigheid, dat de gevleugelde luizen slechts geslachtsdieren voortbrengen en geen ongeslachtelijk zich voortplantende, zooals de gewone bloedluizen. Dit duidt reeds op eene ontwikkeling met verwisseling van voedsterplanten, zooals wij die niet alleen bij vele andere bladluizen kennen, maar vooral bij eene groep Coniferenluizen, namelijk Chermes-soorten.

Daarbij komt nog, dat het slechts zeer zelden gelukt, mannetjes en wijfjes der bloedluis of zelfs wintereieren op appelboomen te vinden. Ik zelf vond zulke slechts eenmaal in den herfst van 1899, maar sindsdien zoek ik jaarlijks tevergeefs. Onze uitstekende bladluizenkenner C. Börner wees

er in 1909 reeds op, dat de bloedluis waarschijnlijk evenals de bovengenoemde bladluissoorten wel van voedsterplanten zou verwisselen. Het was hem bijna onmogelijk de gekweekte bloedluiswijfjes er toe te bewegen, haar eieren aan appelboomen te leggen.

Börner vermoedde toen, dat deze wintereieren aan grassen worden gelegd, omdat zoovele bladluizen van boomen op grassen verhuizen en omgekeerd. Eene Amerikaansche onderzoekster, Miss C. Patch, heeft evenwel naar het schijnt de wintereieren op eene geheel andere plaats gevonden, namelijk

aan de knoppen van iepen.

Op iepen ziet men in het voorjaar menigmaal opgerolde bladeren, die vrij spoedig in het oog vallen door de geelachtig-groene kleur der bultige bladrollen. Daarin bevinden zich tallooze grauw-witgroene luizen, die in eene witachtige wasmassa gehuld zijn, temidden van hare uitscheiding den honingdauw, die als druppels klevend en kleurloos vocht tusschen de luizen hangt en het bladrolletje soms geheel

Deze luis noemt men in Europa Schizoneura ulmi L., in Amerika echter Schizoneura americana Ril. Waarschijnlijk zijn beide identiek. Zooals men ziet, behooren zij tot hetzelfde geslacht als de bloedluis, die den naam Schizoneura lanigera draagt, haar door Hausmann gegeven.

Deze iepenluis — er zijn nog een paar andere soorten brengt in Juni gevleugelde exemplaren voort, die wegvliegen. Waarheen weet men niet, en ook is het onbekend, vanwaar

deze luizen in het voorjaar komen.

Nu viel het aan Miss Patch op, dat deze iepenluis en de bloedluis zóóveel op elkander gelijken, dat geene treffende onderscheidingskenmerken te vinden zijn. Dat bracht haar op de gedachte, dat beide soorten bij elkander behooren en nam zij proeven, die antwoord moesten geven op haar vermoeden. Iepenbladeren, waarin zich gevleugelde luizen ontwikkelden, bracht zij in de nabijheid van een met gaas overdekten appelboom. Na een viertal dagen was deze boom met bloedluiskolonies bezet".

Als verdere proeven steeds weer dezelfde resultaten zullen geven, en wanneer de Amerikaansche iepenluis dezelfde is als de Europeesche, dan is het wel zeker, dat de bloedluis van den appel op den iep overgaat en omgekeerd. Dr. Reh gelooft evenwel niet, en we willen het hierbij laten, dat de voortplanting en de overwintering der bloedluis uitsluitend

op den omweg over den iep geschiedt.

Hoe dit alles nu ook zij, men heeft ongetwijfeld wel den indruk gekregen, dat de voortplanting van de bloedluis snel genoeg gaat, en de verspreiding gemakkelijk genoeg is, om te kunnen vreezen, dat zij van de eene plaats naar de andere kunnen komen en op voorheen zuivere boomen kolonies gaan stichten. Zit men eenmaal in de soort, dan komt men er niet zoo vlug af.

Het meest komt de bloedluis voor op appels en Malus, maar niet uitsluitend, want op peren (vooral op den wortelhals) namen wij ze eveneens waar, terwijl ze ook op kwee en Crataegus voorkomt en volgens eene nieuwere mededeeling tevens op Cotoneaster.

Gewoonlijk vindt men de eerste koloniën in oude wonden, achter bindmateriaal, op knelplaatsen en in barsten van den stam en de dikkere takken, later evenwel ook op het jonge hout, waarop de bestrijding zooveel te moeilijker is. Zaak is het dus zoo vroeg mogelijk de bestrijding ter hand te nemen en vol te houden, zoolang niet alle luizen vernietigd zijn. Laat men de bloedluis eenigen tijd ongestoord voortwoekeren, dan blijkt aldra de schadelijke werking. Op de plaatsen, waar de luizen zich genesteld hebben en aan de boomen zuigen, ontstaan bultige, wratachtige plekken, die er eenigszins als kankerplaatsen uitzien. Vooral het jongere hout kan groote verdikkingen vertoonen, wat zich laat hooren, omdat dit het meest groeikrachtig is en gemakkelijker zal reageeren op den van de zuigende bloedluizen uitgaanden prikkel. De afbeelding doet bij 2 zoo'n takje, reeds ouder geworden, zien. De knobbels kunnen evenwel in bijzondere gevallen nog grooter afmetingen aannemen.

Wat moeten we nu doen om de bloedluis te bestrijden? De middelen die aangewend worden zijn vele. In den winter is het goed de vruchtboomen met eene 10 procentige oplossing van geëmulgeerd carbolineum te bespuiten. In Zeeland zijn daarmee aardige resultaten bereikt. In het voorjaar gaat men daarna evenwel even goed als anders de boomen na, en waar zich bloedluizen vertoonen, worden zij met eene carbolineumof eene petroleum-emulsie van \pm 6 procent bestreken. Beide middelen laten vlekken op de boomen achter, waardoor zij voor den kweeker minder goed zijn. Lijnolie en traan sluiten de luizen van de lucht af en doen ze stikken. X.L. All en phytophiline zijn eveneens dienstig, zoo ook eene sterke zeep-

oplossing en nog vele andere middelen.

Het best van alles blijft ons echter gewone brandspiritus bevallen. Deze stof is niet duur en kan met een stijf kwastje zuinig gebruikt en in de kleinste hoekjes gebracht worden. Hij lost beter dan zeep in de emulsies de wasdraden op en dringt derhalve vlugger en beter tot de naakte luizen door en doodt deze door contactwerking. Jonge boompjes zou men ten slotte zeer goed met blauwzuurdamp kunnen behandelen, maar staat aan deze bestrijdingswijze in ons land in den weg het Koninklijk Besluit van den 10en Juli 1912, houdende verbod omtrent het gebruik van blauwzuurdamp bij de bestrijding van voor den land- of tuinbouw schadelijke dieren. Particulieren kunnen evenwel berooking van gewassen tegen vergoeding van kosten gedaan krijgen, door daartoe een verzoek te richten tot het Hoofd van den phytopathologischen dienst. Ten opzichte van de bloedluis zal men waarschijnlijk slechts tot eene dergelijke bestrijding komen, wanneer b. v. op eene kweekerij mocht blijken, dat jonge boompjes sterk bezet zijn en andere middelen te omslachtig of te onzeker zijn. Dit zal voornamelijk het geval zijn, als aan den wortelhals vele luizen mochten voorkomen.

Werk voor de volgende week

In de Orchideeënkas.

Orchidecën voor de koude kas.

Behalve Oncidiums en Odontoglossums zijn er ook nog andere Orchideeën voor de koude kas. Wij vestigen de aandacht bijv. op: Trichosma suavis, een heerlijk rie-kende, niet groot wordende plant zonder schijnknollen en die wij niet dikwijls in cultuur aantreffen. Zij is thans druk in de weer nieuwe wortels te maken en zoo ver-planting noodig is, kunnen wij dat dadelijk doen. De te gebruiken pot wordt voor de helft met potscherven gevuld, terwijl wij voor compost kunnen gebruiken: varenwortelgrond vermengd met zand en kleine stukjes potscherven. Met houdt haar het geheele jaar door vochtig.

Ada aurantiaca behoort ook in de koude

kas thuis en bloeit, zooals men weet, met oranjegekleurde bloemen, die tusschen Odontoglossum crispum ongewoon fraai uitkomen. Zij bloeien uit de nieuwe scheu-

ten, die dadelijk na den bloei een groot aantal nieuwe wortels gaan maken en neer dus een grooter pot geweuscht is, dan kunnen wij daartoe dadelijk overgaan en gebruiken dezelfde compost, die wij voor *Trichosma suavis* hebben opgegeven.

Voor de eerste weken is er weinig be-

hoefte aan water, in vollen groei echter wenscht zij flink begoten te worden. Laelia monophylla, een pareltje van dit geslacht, wenscht ook geen hooge tempe-ratuur om zich flink te ontwikkelen. Zij maakt zich thans tot bloeien gereed en waar dit zoo is, krijgt zij een plaatsje kort bij het glas, liefst niet te kort bij luchtraampje. Daar zou zij te spoedig op-drogen en dat vindt zij niet prettig. Men kan haar met een gerust hart gieten en men wil er wel voor zorgen, dat zij voor al te vriendelijke zonnestralen geschermd

Laelia albida en L. autumnalis, die in

de koude kas wat gerust hebben, beginnen te groeien, reden om ze een lichte plaats in de gematigde kas te geven. Na den in de gematigde kas te geven. Na den bloei komen zij weer op hun oude plaats

De typische Epidendrum Medusae is nu in vollen groei en verlangt veel water. Geeft haar een plaats kort bij het glas, de vreemd gevormde bloemen komen bij 't licht het beste uit.

De bijzonder mooie Odontoglossum Galleottianum die aan O. Cervantesii doet denken, vooral wat de groeiwijze betreft, geeft teekenen van herleving en kan dus, zoo noodig verplant worden. Men kweekt haar in kleine, lage schotels, die goed ge-draineerd, gevuld worden met varenwor-telgrond dat zer fijn gemaakt moet worden. Gedurende de groeiperiode houdt men haar vochtig, maar niet zoodra zijn de schijnknollen volgroeid, of wij geven successievelijk minder, om er ten slotte geheel

mede op te houden. Van het geslacht Dendrobium kunnen wij nu in de koude kas kweeken: D. Kingianum, D. K. album, D. delicatum, D. speciosum, D. Hillii, D. tusiforme, D. territiolium, D. linguiforme, D. tetragonum. D. glomeratum en D. japonicum. Gaat een dezer nieuwe scheuten maken dan kan men tot vernlagten overpaan en is het goed te verplanten overgaan en is het goed te weten, dat zij met een dun laagje compost tevreden zijn.

Dendribium teretijelium groeit bij voor-

keur op een raampje, gemaakt van teakhout met de bladeren naar beneden.

Groeiende mogen deze Dendrobiums flink begoten worden, wat echter ophoudt, zoodra de scheuten voltooid zijn.

J. K. B.

In den Bloementuin.

Rozen Tuinonderhoud stekken.

Verschillende vroegbloeiende vaste-planten zijn weer gedaan en aan het afsterven. We krijgen hier en daar dus open gaten; wie dit niet wil, plante op deze plaatsen het een of ander zomergewas. Bij het uitdunnen der zaadbedden komen verscheidene plaatjes vrij, die we goed kunnen gebrui-

Na de stormachtige dagen, die we hebben gehad, valt er nog al het een en ander te doen. Gebroken takken worden zoo spoedig mogelijk weggenomen; waar aan boomen groote wonden worden gemaakt, smeert men deze dicht met bruine teer. Afgewaaid blad wordt opgeruimd; scheef gewaaide boomen en heesters worden rechtop gezet en zoo noodig met een paal of draad recht gehouden.

Ook bij de vaste planten wordt nage-

gaan of ze ook bijgebonden moeten worden. De klimplanten zullen het eveneens met den storm te kwaad hebben gehad; losgewaaide ranken worden weer aangebonden. Wat gebroken is verwijderd; waar nog geen voldoende steunsel bij staat, wordt deze aangebracht.

Wie er op gesteld is zijn pensées nog eenigen tijd in bloei te houden, die zal goed doen de lange ranken nu tegen den grond te buigen en met een haakje vast te zetten. De koppen richten zich spoedig weer overeind, terwijl zich een groot aantal zijscheutjes ontwikkelen. Op deze wijze kunnen we tevens zeer gemakkelijk open gaten in de perken aanvullen.

Het is zeer noodig de vijvers thans onder handen te nemen; het vuil groeit verba-zend snel en komt overal aan de oppervlakte; de waterplanten worden wat ingekort, waar ze te ver mochten zijn weggegroeid.

Door het vochtige weer zullen we veel last in den tuin hebben van slakken, die we verdelgen; vooral de violen moeten het in dezen tijd ontgelden.

De planten, die we in Mei hebben gezaaid, zooals zomerasters en de tweejarige planten, moeten nu worden verspeend.

Dahlia's moeten nu nog eens worden nagekeken; wanneer er nog geen stokken bij zijn geplaatst, dan doen we dit nu en binden ze aan.

Zijscheutjes, die zich op de drie hoofdtakken ontwikkelen, verwijdert men zoo vroeg mogelijk, zoodat we alleen werken op een eindknop.

We kunnen nu rozen stekken van bloemhout. We plaatsen de stekken buiten op een beschut plekje voor een schutting, maar bij voorkeur in een kouden bak. We brengen 5 à 6 c.M. zandige aarde

op een laag sphagnum van 15 c.M., die men flink vochtig maakt; de stekken, in de aarde gestoken, staan met hun voet dicht bij het vochtige sphagnum, zoodat ze niet zoo spoedig zullen uitdrogen.

Na den regen is de grond in heestervakken en bloemperken op verschillende plaatsen dichtgeslagen. We zullen den bovengrond los moeten maken met schoffel, hak en drietand. Tevens maken we van deze gelegenheid gebruik, om het onkruid te verwijderen.

Onder de pasverplante boomen en heesters zijn allicht eenige, die tot nu toe niet zijn uitgeloopen. We onderzoeken deze achterblijvers eens nauwkeurig: we nemen een klein stukje van de schors weg; ziet de bastlaag en ook het hout droog, dan kun-nen we ze gerust weggooien. Is het hout echter nog sappig groen, dan oefenen we nog wat geduld; na St. Jan loopen dergelijke exemplaren nog dikwijls uit. Het geregeld besproeien van de takken is daarbij zeer nuttig.

Heesters met slappe takken b.v. klimrozen kunnen we zeer goed naar den grond buigen en hier bedekken met pl.m. 10 c.M. aarde. Zoodra de takken beginnen uit te loopen worden ze weer te voorschijn gehaald. Kleine struikheesters, b.v. struikrozen kunnen we bij den voet aanhoogen met aarde, waardoor ze dikwijls van onder weer uitloopen. Zoodra de scheuten flink zichtbaar zijn, wordt de aarde weer verwijderd.

Doode rozen kunnen we nu nog vervangen; de meeste kweekers hebben rozen in pot in voorraad. We planten ze met pot in den grond; in het najaar worden ze genomen, uit de pot geslagen en geplant.

Waar we uitgebloeide bolgewassen in den tuin laten staan, verwijderen we de uitgebloeide bloemstengels, daar zaadvorming de bollen verzwakt.

Pioenrozen staan nu in vollen bloei; we geven de planten geregeld water. Bovendien bewijzen we ze een goeden dienst met eeu extra bemesting van 10 gram superphosphaat per plant. A. LEBBINK.

In Kassen en Bakken.

Varens. — Cyclamen. — Pri-mula's. — Knol-begonia. — Gicten. — Caladium.

De varenkas vraagt voortdurend verzorging, wil men goede resultaten hebben. Gedurig moet men de planten verschikken, naarmate ze groeien. Ruimte is een eerste vereischte. Soorten met hangende bladeren, als Nephorlepis, Adiantum Far-leyense, etc. plaatsen we op een pot, zoodat de bladeren vrij uithangen. Varens kunnen ook heel goed uitgeplant worden in den vollen grond op een tablet, wat nogal eens geschiedt om de cultuur van snijgroen. Een behoorlijke laag bosch- en bladgrond, met zand vermengd ter draineering, ter dikte van een 15 cM., is hiervoor voldoende.

Cyclamen's eischen op 't oogenblik al onze aandacht, daar door kleine fouten de planten zoo spoedig in hun groei belemmerd worden, wat niet gemakkelijk weer in te halen is. Ze moeten tijdig verpot worden. Ook kweeken we ze in den vollen grond van een bak, om ze in Sept. op te potten. We verpotten tijdig en maken eerst de kluit goed vochtig. Dan lijden de wortels bij het uitslaan het minste. Voor aarde neemt men bladaarde met oude koemest, scherp zand en wat pot-scherven vermengd. Direct na het ingraven legt men de ramen van den bak dicht, om de planten aan te laten wortelen. Na dien tijd legt men de ramen onder, en boven op potten, zoodat volop versche lucht kan toe-treden. We sproeien dan ook eenige keeren per dag. Er wordt luchtig geschermd. Het sproeiwater laten we eerst in de zon op temperatuur komen. Luizen en andere insecten voorkomt men door tabakstelen tus-

schen de planten te leggen.

Primula chinensis en P. obconica, die men in Maart gezaaid heeft en daarna ver-

speend, kan men in pot zetten of ook in den vollen grond der bak. Ze groeien daar tot krachtige planten uit en worden zoo noodig, evenals Cyclamen nog eens verder uiteen gezet, om tegen Sept. op te potten, zoodat ze in Oct.-Nov. bloeien. Voor late-ren winterbloei kan men nu zelfs nog zaaien, waarbij men er wel aan mag den-ken, dat gezaaide Primulazaden nooit droog mogen worden, daar ze dan de kiemkracht verliezen.

Knol-Begonia's, dit voorjaar gezaaid. zijn nu groot genoeg om buiten uit te planten. Een lichte, luchtige aarde is voor Begonia s het meest aan te bevelen, b.v. veenachtige grond. Heeft men een dichteren bodem, dan vermengt men dezen met turfstrooisel, of bladgrond. Tevens bemest men met oude koemest. Ze vragen een lichte standplaats, doch zoo, dat ze niet door felle zon worden beschenen en verder

gieten we zorgvuldig.

Verbazend veel water verwerken sommige planten met warm weder, wanneer ze volop beworteld en in goede canditie zijn. Vooral degenen, welke dit voorjaar niet verpot of al reeds weer flink beworteld zijn, ver-eischen veel water. Palmen en dergelijke, goed beworteld, geeft men nooit te veel water. Met vloeimest, in welken vorm ook, hebben we bij deze planten nu veel succes. Besproeien van paden en muren en de daardoor ontstane vochtige atmosfeer voorkomt roode spin en thrips. Ook Boomvarens vragen vecl water; zelfs zal men bij deze de stam meermalen bespuiten. Om het indringen van water in de kluit te vergemakkelijken zorgen we steeds de kluit van boven los te houden. Met water en vloeimest vergeten we ook vooral niet de in de kos uitgeplante klimplanten, daar deze met hunne snellen groei en groot ge-was veel noodig hebben. Utrecht.J. A. HOITINGH.

In den Moestuin.

Asperges. — Andijvie. — Kool. — Snijbiet. — Poste-

In deze week moet het steken van asperges ophouden. De hoogten worden geslecht, door den grond in de uitgeschepte paden te werken, daarbij zorg dragende, dat de asperges zelve niet of zoo min mo-gelijk worden beschadigd. Ook kan nu mest worden aangebracht om den groei te bevorderen, ten einde krachtige planten met veel groen te verkrijgen, die het noodige voedsel uit de lucht kunnen opnemen om reservevoedsel voor het volgende jaar te verzamelen. Hebben de planten eenige grootte verkregen, zoodat ze bij krachtigen wind zouden kunnen knakken en omvallen, dan wordt naast de plant een stok in den grond gestoken, waaraan de scheuten op geschikte wijze worden vastgebonden, zonder dat de planten te veel ineen worden gedrukt. De grond wordt voortdurend los gehouden.

In deze week moet de voornaamste zaaiing van winterandijvie plaats hebben. Er wordt een bed of deel van een bed voor genomen. Hierop trekt men voortjes op onderlingen afstand van 10 à 15 c.M. en zaait er de andijvie dun in uit. Van af dit zaaibed kunnen de planten direct ter plaatse worden uitgezet. Ik handel gewoonlijk op eene andere manier, die mij zeer goed voldoet. Zoodra de plantjes zoo groot zijn, dat ze gemakkelijk verspeend kunnen worden, zet ik ze op een afzonder-lijk bed op rijen van 15 c.M. onderlingen afstand en in de rij komen de planten op 10 c.M. Het wordt zoo ingericht, dat bij het latere uitdunnen zooveel planten op de juiste plaats kunnen achterblijven, als noodig is om er volledig op uit te groeien. Een bed, waarop aldus verspeend is,

noemen we wachtbed. Wanneer later de andijvieplanten groot genoeg zijn om verplant te worden en het wecr voor het verplanten geschikt is, worden de planten met kluit van het wachtbed opgenomen en ter plaatse necrgezet. De andijvie komt natuurlijk als tweede of derde groente en waar nog al veel andijvie noodig is, moet de grond, die nu voor en na vrij komt, vrij gehouden worden om later met andijvie te worden beplant.

Natuurlijk heeft men ook ruimte noodig voor andere gewassen, die om dezen tijd kunnen worden uitgeplant en deze zijn spuitkool, boerenkool, koolrapen, brocoli, late bloemkool. Men doet dit bij voorkeur, althans op zandgronden, tijdens of onmid-dellijk na een regenachtigen dag. Voor bloemkool is een voorafgaande bemesting haast wel noodzakelijk, voor de andere wel aan te bevelen, zonder dit voor spruitkool bijv. te overdrijven, want deze moet niet te weelderig groeien. Ze geeft dan maar wei-

nig en losse spruitjes.

Een groente, die we reeds gedurende eenige weken hebben kunnen zaaien en we nu ook kunnen doen is de snijbiet. Snijbiet is een surrogaat var spinazie. laatste kan nu met meer voordeel worden uitgezaaid. Ze gaat terstond schieten. Dit doet de snijbiet niet spoedig. Ze groeit met grove bladeren en zeer snel. Veel heeft men er daarom niet in één keer voor te zaaien, te meer niet, omdat snijbiet nu geen groente is, waarvan men zal willen genieten als er iets anders is, echter om meer afwisseling te hebben, wordt er van gezaaid. Snijbiet zaait men op rijen van 20 à 25 e.M. afstand, snijdt men ze later af, dan groeit ze weer aan en kan al speedig opnieuw worden gesne-den. Men heeft de snijblet in verschillende kleuren: gewone en ook scharlaken roode.

Een andere groenten, die we om dezen tijd nog voortdurend opnieuw zaaien is de postelein. Telkens maar kleine hoeveelheden, want anders moet alles in één

keer worden opgemaakt.

Voor 't laatst kan men nog een klein oppervlak bezaaien met erwten, peulen en stamboonen, misschien, dat er nog wat

van tereeht komt.

Overigens vereischen de verschillende groenten in den tuin onze voortdurende zorg. Tomaten worden steeds vrij gehouden van dieven, de okselscheuten der bladeren, en met één stengel opgeleid langs een stok. Is de derde of vierde bloemtros gevormd dan laat men de natuurtomaat, zoo noemt men wel, die buiten groeien, niet verder in de hoegte schieten. Alle blad, dat niet meer zuiver is wordt verwijderd.

Men zorgt, dat de boonen steeds tegen de beweging der zon in zich rond de stokken of tonwtjes naar boven winden en laat niet toe, dat de scheuten van den eenen stok naar den anderen gaan om

daarbij op te klimmen.

augurkenscheuten Komkommer- en worden trouw op de bedden gehouden en verwijderd van de paden. De grond wordt steeds vrij gehouden van onkruid en los gehakt om de lucht vrijen toegang te verleenen en te zorgen, dat de bodem geen vocht voor niets zal verliezen.

De sjalotten kunnen nu wel of spoedig worden geoogst. Vóór men dit doet wordt het loof tegen den grond geknakt, dan worden de sjalotten uitgetrokken en laat men ze een tijdlang op het bed liggen. Zijn ze luehtdroog, dan legt men ze op een plaatsje waar ze beveiligd zijn tegen regenwater en ze goed door de zon kunnen worden beschenen, of althans warm en droog liggen. Zijn ze geheel opgedroogd eerst dan kunnen ze op de bewaarplaats voor den herfst en winter worden neer-H. S.

In den Fruittuin.

Zomersnoei.

De snoei kan in een zomer en winterbewerking worden verdeeld. Dat beiden op elkander moeten zijn gebaseerd, dat de gevolgen van den wintersnoei in den zomer zijn weer te vinden en omgekeerd, dat in den zomer terwijl de boom groeiende is de grondslag moet gelegd worden, zoowel voor den vorm van het geheel als voor de onderdeelen waaraan we hopen dat ze de vruchten zullen voortbrengen, is voor wie eenigszins met den snoei vertrouwd is, evenmin een gesloten boek.

Voor den wintersnoei valt het tijduitvoering in ruwe trekken perk van tussehen November en April, en kan behoudens den invloed van enkele weersomstandigheden op elk gewild oogenblik in die periode worden ten uitvoer gebracht. Bij den zomersnoei is dit niet het geval, doordat de boom met zijn ontwikkeling onafgebroken blijft doorgaan, moeten we op het juiste oogenblik leiding geven en in die ontwikkeling ingrijpen. Verzuimen we zulks geheel of doen we het niet op den jnisten tijd, dan blijven ook de gewensehte gevolgen geheel of gedeel-

telijk achterwege.

Elke vruchtsoort vraagt een afzonderlijke behandeling, welke in hoofdzaak wordt bepaald door de wijze waarop en den tijd benoodigd voor de ontwikkeling van de bloemknoppen. Wanneer we ons op heden bepalen tot de steenvruchten (perzik, pruim, kers, morel enz.) en de kernvruchten (appels en peren) dan zien we, dat bij de eerste behalve op de sporen, tniltjes, of hoe we die korte organitjes noemen willen, de vruchten ook voorkomen op het hout van het vorige jaar. Bij deze worden dus bloemknoppen voor een volgend jaar gevormd op de schenten die nu groeiende zijn. Bij de appels en peren vinden we op het éénjarige hout geen vruchten, slechts oudere organen zijn in staat vruchten voort te brengen.

Bij de eerste worden de vruchtknoppen in eén jaar gevormd bij de tweede categorie is er voor de vervorming van een bladknop tot een vruchtknop langeren tijd noodig. We weten wel dat het ook bij appels en peren meermalen voorkomt, on appeis en peren meermaten voorkomt, dat er zich in den winter op de eenjarige twijgen oogenschijnlijk normale bloemknoppen bevinden. Er zijn zelfs variëteiten waarbij zulks geregeld voorkomt, maar dat zulke eenjarige vrucht-knoppen werkelijk vrnchten voortbrachten bester we noer geet eenstateeren. Bij konden we nog nooit constateeren. Bij van appels en peren den zomersnoei negeeren we dus de mogelijkheid van vruchtknopvorming op eenjarig hout.

onverschillig welken Elke vormboom, onverschillig welken vorm hij heeft, bestaat uit een zeker aantal gesteltakken; onze zomer- en winterbewerking is er op gericht, de bloei-knoppen zoo dicht mogenjk bij die gestel-takken geplaatst te krijgen. Wanneer we van een appel of peer den rechtstaan-den snoer als meest, eenvondigen vorm den snoer als meest eenvoudigen vorm tot grondslag nemen, dan kan worden aangenomen, dat elke vormboom waarop aangenomen, dat elke vormboom waarop de zomersnoei wordt toegepast, is samengesteld uit een zeker aantal snoeren zoodanig geleid en geplaatst dat ze te samen het geheele takgestel vormen. Bij de snoei wor dus elke gesteltak behandeld als of het een op zich staande snoer ware. De richting die moet worden gegeven en de lengte waarop zoo'n tak moet worden ingekort, worden echter door het geheel bepaa.u.

Aan elk snoer of aan elken gesteltak vinden we nu aan het gedeelte waarmede we den boom of den tak hebben doen verlengen, een grooter of kleiner aantal scheuten, onmiddellijk uit dat gedeelte voortgekomen. De eerste, voortgekomen

uit het oog waarop den vorigen winter is gesnoeid, moet weer dienen tot ver-lenging, blijft daarom tot de wintersnoei in zijn geheel. Bij leiboomen wordt de verlengenis in de gewenschte richting aangebonden en bij pyramiden ook, al wordt zo daar niet aangebonden in gewone om-standigheden, nooit ingekort. We standigheden, nooit ingekort. We voegen dit hier met opzet er bij, omdat tegen dezen regel nog al eens gezondigd wordt, en men alles innijpt wat daarvoor va aar is. Door aldus te handelen dwingen we als het ware de oogen, welke tot een volgend jaar slapende moesten blijven tot uitloopen en ver-wekken tot niets dienende onvolkomen scheutjes. De overige scheuten op dit eenorgaan voorkomende, worden op vier bladen, de bladen aan den voet niet mede gerekend, ingenepen. Dit heeft ten doel een of meer der onderste knop-pen te bevoordeelen, opdat deze zich door die bevoordeeling in vruchtknoppen zouden omzetten.

Ontwikkelt zich gedurende den verderen zomer enkel uit de laatste knop van de ingenepen scheut een nieuwe scheut (de meest gewenschte toestand), dan wordt deze opnieuw ingenepen en gaat het geheel in dien toestand den winter in. Komen meer oogen tot ontwikkeling dan wordt al wat zigh boven de onderste scheut bewindt weggenomen en de eene, blijvende scheut

op nieuw ingenepen.

Op het oudere gedeelte van het snoer of den gesteltak vinden we ook een grooter of klerner aantal scheuten, welke echter niet onmiddellijk op den gesteltak ge-plaatst zijn, maar zijn voortgekomen uit de oogen van de kleine organen, welke door een vroegere bewerking, als die welke we hierboven aangaven, zijn ontstaan.

Op die organen kan nu gevonden wor-den een of meer vruchten; daar doch we niets, tenzij er zich een scheut op heeft ontwikkeld die dan ,wordt ingenepen. Bevinden er zich nog pas in wording zijnden bloemknoppen op, te herkennen aan een dikko eindknop met een krans van bladeren daarom heen, dan worden de meerdere scheuten daarboven geplaatst tot op de laatgst staande geheel weggenomen en de blijvende op een blad of vier ingenepen.

Korte twijgjes welke door hun geheele voorkomen aangegeven dat ze wel kort zullen blijven (vruehttakjes in wording) later we ongemoeid. En enkele maal zien we wel eens een scheut verschijnen onder een vrucht of onder in wording zijnde vruchtknoppen, ook deze kan worden ingenepen.

De scheuten voorkomende op het gedeelte waarmede we de stam van een pyramide hebben verlengd mogen niet worden ingenepen, deze moeten ons op dat gedeelte nieuwe gesteltakken leveren.

ISMENE FESTALIS

In 't verslag van de Keurings-Commissie wordt medegedeeld, dat de Hortus Botanicus te Utrecht een mooie hybride inzond, die de aandacht verdient. 't Is eene kruising tusschen Elisena longipetala en Ismene (Hymenocallis) calathina, twee verwante geslachten uit de familie der Amarylli-deeën. In afwachting van eene nadere, uitvoerige beschrijving met afb., volstaan wij thans met een korte mededeeling betreffende dezo aanwinst.

CORRESPONDENTIE.

Mej. M. K. te Amsterdam. -- Uw vraag hebben we doorgezonden,

B. J. ter K., te Enschde. — Ananassen worden in ons land weinig meer gekweekt, omdat men ze beter uit de tropen kan betrekken. Voor eenige jaren zag ik de teelt nog in praktijk op "Scheybeek" to Beverwijk. Intusschen geven we binnenkort een art, over dit onderwerp.

EEN GOEDE RAAD.

Aan hen, die denken over de aanschaffing van een rijwiel, geven wij den raad, ook onze prijscourant te raadplegen en zich door een onzer Filiaalhouders, of Vertegenwoordigers te laten inlichten. Zij komen alsdan spoediger tot een besluit en kiezen een FONGERS

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen, Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12. (11)

VRAGENBUS

Vraag No. 394 en No. 395. (Nagekomen antwoord).

Ook hier werden nagenoeg alle sla- en bloemkoclplanten (weeuwen) aangetast door ritnaald en koolvlieg. Als voorbehoedmiddel werd mij door iemand uit Flakkee aangeraden, tusschen de planten uien te zaaien. Ik weet niet of het helpt, maar 't is een volgend jaar licht te probeeren. Oirschot. C. C. Vogel.

Vraag No. 406. a. HOE EN WANNEER most het zaad van COLEUS, PRIMULA OBCONIA, PR. ARONS-CHINENSIS, PR. VERIS cn KELKEN GEZAAID worden? later behandeld?

b. WANNEER moeten de JONGE

kan thans worden gezaaid in een zaaitest, welke men buiten op een beschaduwd plekje zet; in een kouden bak gaat het ook goed. Primula veris kunt u vroeg in den kouden bak en thans ook buiten uitzaaien. Aronskelken zaait men in een kas.

Men zaait de zaden luchtig uit, niet te dicht opeen, en bedekt ze met fijn geziften grond, waarna het zaaisel voorzichtig wordt begoten.

De verdere behandeling, als de plantjes opgekomen zijn, is verspenen, verpotten enz. Is u zoover, dan willen we u gaarne

verder inlichten.

b. Dat kan nu geschieden. U neemt de eheele plant uit den pot, maakt de potkluit wat los en neemt de jonge spruiten voorzichtig weg, of snijdt ze

pluimen knoppen. In minder dan een week tijds echter, is het groen door een heirleger KLEINE RUPSJES, zooals ik ze u hierbij zend, totaal weggegeten, ondanks het dagelijks zoeken en dooden van honderden rupsen. De plaag vertoont zich elk jaar, het eerst bij een Polyantha-klimroos, die ook nu wecr overdekt is met rose roosjes, overigens nog slechts weinige bladgcraamten, maar geen enkel blad meer vertoont. Vandaar uit zie ik langzamer-

TUINBOUW ARTIKELEN.

TONKING TUINSTOKKEN voor het aanbinden van vaste planten etc.

lengte diameter per lengte diameter per 100 in cM. in mM. 100 in cM. in mM. f0.8012-14 f 3.-7-9 "0.90 "0.90 $12 - 15 \\ 14 - 16$ 90 213 7-9 120 245 " 5.— 8—10 ,, 1.-,, 6.– 120 275 15-17 10—12 ,, 1.20 12—14 ,, 2.75 ,, 6.50 153

EXTRA ZWARE TONKING, lang 1.80 M., per 100 f 6.—, lang 2 M. f 7.—. BAMBOES STOKKEN ± 20 mM. diameter, lang 1.50—1.75 M., per 100 f 3.50, , 1.80—2.— M., , , , , 4.50.

GROEN GESCHILDERDE ROZENSTOKKEN,

lang 1.60 M., per 10 stuks f 1.50. PLANTENKUIPEN in diverse maten. RAFFIA per K.G. f 0.70.

KURKSCHORS, zeer mooie kwaliteit, per K.G. f 0.20, 10 K.G. f 1.70. SCHUTTINGMATTEN en SCHERMMATTEN

in diverse afmetingen.

Vraagt Prijscourant.

Levering uitsluitend tegen Rembours of na toezending van Postwissel.

Aanbevelend,

H. B. DE HAAN, Zaandam. TELEFOON INTERC. 340.

hand ook de andere rozen een beurt krijgen. Die zijn echter met de minder talrijke groote bladeren gemakkelijker te redden. Mijn Rösel Dachs zijn nu ook zoo wat in den geraamte-toestand en verliezen ook de meeste knoppen. Zweeloo. Mevr. K.-L.

Antwoord: De rupsjes op uw rozen zijn

<u>SERRE MEUBELEN UITGEBREIDE</u> KEUZE DIVERSE MODELLEN. CONCURREERENDE PRIJZEN. VERZENDING DOOR GEHEEL NEDERLAND 3 Stoelen, I tafel, 2 voetenbankjes voor f.7.75. Geschilderd in kleur naar keuze (wit, crème, groen of roud f.11.50.) vanaf [1.25. m.arml: [1.75. m.arml: en verl. stuki 2.70. m.arml: en Pitrieten Serre meubelen groote Verscheidenheid Vraag geillustreerde prijscourant. G.J. VISSER. HAARL:STR.151.LEIDEN.

ARONSKELKENde MOEDERmanPLANT GESCHEIDEN worden? Hoe is de behandeling verder daarvan?
c. Laatst werd mij verteld dat men door

de bloem van een gewone groene Aspidis-tra te "snijden" bonte variëteiten verkrijgen kan. Is dit werkelijk zoo en zoo ja, hoe moet dat dan gedaan worden?

d. Zijn Doornkroonen klimmend of niet? e. Waar is het aan te wijten, dat gewone groenblijvende KLIMOP elk jaar met de hernieuwde groei ontelbare gele BLADE-REN AFWERPT?

Hoe moet CITROENKRUID VER-MENIGVULDIGD worden? Rotterdam.

Antwoord: a. Zaden van Coleus en Primula obeoniea zaait u in Maart in een kas of warmen bak. Primula chinensis

scherp mesje van de moederplant af, voor zorgende, dat de jonge spruit eenige wortels behoudt. Daarna pot u ze afzonderlijk op in potjes.

c. Een sprookje!

d. Onder Doornekronen verstaat men hier en daar Medicagosoorten, doch deze klimmen niet.

e. Dat doen alle groenblijvende planten, hulsten o. a. ook. Ze kunnen niet eeuwig duren en als er nieuwe bladeren komen, raakt de taak der oude afgeloopen. De gewone weg des levens!

f. U kunt de planten scheuren. v. L.

Vraag No. 407. Een perk POLYANTHAROZEN (Rösel Doch), in het vorige najaar geplant, stond prachtig rijk en frisch in het blad had een menigte goed ontwikkelde

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

de larven van een bladwesp-soort (eigen-lijke rupsen zijn het dus niet; ze heeten bastaard-rupsen.) In ons Rozennummer (no. 3 van dezen jaargang) vindt u uit-voeriger mededeelingen over deze schadelijke diertjes. Helaas, is mij totnogtoe geen beter bestrijdingsmiddel bekend dan schen bet afzoeken en dooden der larven. Intus-schen heb ik aan prof. Ritze ma Bos geschreven, in de hoop, dat Z.Hooggel. nog iets naders kan aangeven. B. B.

Vraag No. 408. Kunt u ook een middel opgeven om roene RUPSEN te vernietigen, die hoofdzakelijk aan den onderkant der RO-ZENBLADEREN zitten?

Empe, bij Voorst. M. L. van H.

PHYTOPHILINE

en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk in het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophiline maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f60.—, per bus van 1 Kgr. f2.75. Ook in kleinere verpakkingen verkrijighaar.

verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezon-den door (97)

Maatschappij "PHYTOBIE"

Molenstraat 15 DEN HAAG

Antwoord: Leg een stuk papier of iets anders onder de rozen en schudt de plant eens flink. De rupsen vallen en u kunt ze vernietigen. Zie vraag 407, 410, enz. J. K. B.

Vraag No. 409.

Vraag No. 409.

a. Hoe krijgt men WORMEN uit potten van bladplanten?

b. Ik heb een heel klein KAMERBROEIKASJE met miniatuur-potjes, daarin stekjes en gezaaide plantjes. Hoe houdt men de LUCHT er wat VOCHTIG in?
Soms met een natte spons? en is het goed het kasje in de zon te zetten, of moet er dan iets op gelegd worden? En moet er veel gelucht worden?

Amsterdam.

Amsterdam.

Antwoord; a. Indertijd ontvingen wij van een onzer lezeressen (apothekeres) den raad, met 1 % tannine-oplossing (= looi-zuur) te gieten. Zelf hebben we het middel nooit toegepast; maar 't komt ons verkieselijker voor, dan de arsenicum-hou-dende preparaten die de Engelschen gebruiken.

b. Het water waarmee de stek- en zaai-potjes begoten worden is doorgaans vol-doende om de lucht in een kamer-kasje vochtig genoeg te houden. Zoo niet, dan is een spons zeer geschikt. Een kamer-broeikasje krijgt niet spoedig te veel zon;

echter kan dit op het heetst van den dag toch het geval zijn. Dan is een lapje neteldoek of tulle voldoende, om den fellen zonnenschijn zoo lang te temperen. Er moet dagelijks gelucht worden, waarbij tocht te vermijden is. Voorts de ruiten schoon houden en afdrogen als ze beslaan. U moet steeds bedenken, dat licht de eerste voorwaarde is voor plantengroei.

Vraag No. 410. Welke ZIEKTE hebben nevensgaande ROZENtakken, en hoe kan ik die bestrij-

Hilversum.

Antwoord: Uw klimrozen hebben te lijden van een larve der bladwesp. Eriocampa aethiops en die zijn met succes bestreden door eene bestuiving met zwavel-koper. U kunt het ook probeeren met phy-tophiline 1:70. J. K. B.

Vraag No. 411.

In een paar dagen tijds zijn mijne RO-ZEN er nit gaan zien, als inliggende blaadjes U toonen: wat is hiervan de oor-

zaak en hoe kan ik dit euvel bestrijden. Veenendaal, W. R.

Antwoord: Aan de onderzijde der bladeren vindt u de oorzaak: het zijn de larven van een bladwespsoort, waartegen beste middel is: afzoeken en dooden. Misschien kan een pulverisateur of spuit, waarmee men den onderkant der bladeren goed raken kan, dienst doen, om er Phytophiline (verdund) tegen te spuiten.

Vraag No. 412.

a. Verbouwde vorig jaar hier, op goed gemesten andgrond met zeer veel sucees BLOEMKOOL. Deed zulks nu weder op andere stukken in denzelfden tuin. De andere stukken in wenzujaen wun. De planten maken nu, terwijl ze nog zeer jong zijn, kleine bloemkooltjes, dus veel te vroeg; andere kwijnen en hebben kleine MADEN, die de wortels afvreten. Wat kan hiervan de oorzaak zijn en wat daar

kan hiervan de oorzaak zijn en wat daar tegen te doen?
b. Verbouwde op goed omgewerkt stuk, vorig jaar nog eikenwal, ERWTEN. Staan niet welig. Heb het andere gedeelte met gele LUPINEN bezaaid, wilde die op tijd ONDERMESTEN, dan dadelijk, ook waar nu de erwten staan, WINTERKOREN ZAAIEN, dat dan pas in ongeveer Febr. ondergewerkt wordt. Doe ik nu beter vóór het zaaien of nà het onderwerken van het winterkoren kunstmest te strooien, zoo ja winterkoren kunstmest te strooien, zoo ja wat, wanneer en hoeveel?

c. Wilde over geheelen moestuin, na oogsten van de verschillende groenten — ook aardappels — winterkoren zaaien en op tijd onderwerken. Raadt u mij kunstmest aan, zoo ja, wanneer en wat? H. DE K. Amersfoort.

Antwoord, a. Die maden zijn de larven van de koolvlieg. Hiervoor verwijs ik u naar het antwoord op Vraag No. 382 in

No. 49 van dezen jaargang.

b. Zijn de lupinen behoorlijk met kali
en fosforzuur bemest, dan is voor de
rogge geen bemesting noodig. Anders laat

u vóór het zaaien nog kaïniet en slakken-

meel geven, van elk ongeveer 5 K.G. per Are, en nog ½ & 1 K.G. Chilisalpeter.

e. Laat den tuin, liefst een paar weken voor het zaaien der rogge, bemesten met 15 K.G. slakkenmeel en 15 K.G. kainiet per Are, en bij het zaaien nog 1 K.G. Chilisalpeter. (In plaatsteren het het is in termet in termet.) salpeter. (In plaats van kaïniet kunt u ook 5 K.G. 40 % kalizout gebruiken.) 't Volgend jaar de groenten dan verder nog gend jaar de groene... Chilisalpeter naar behoefte. W. F. A. G.

NJ Lankhorst Loon.

De Jack
Jegens Hucken.

Ekhakele, bisscheig artskelen.

er is

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

FLICK's CACAO

de allerbeste!

Vraug No. 413.

Vraug No. 413.

Ik zaaide LATHYRUS ODORATUS, welk zaad hier en daar opkomt, toeh vrees ik dat ze HEEL KLEIN blijft en zelfs geen bloem voortbrengt; daarbij is datgene wat zoo schaars opkomt, erg tenger van stengel en zeer klein blad.

Win vraug is ny kan ik ny noa Lath

Mijn vraag is nu, kan ik nu nog Lath. zaaien met meer succes? — Is er een goed adres bekend waar dit zoad is te

krijgen?

b. WAT kan ik behalve Lath. NU NOG

b. WAT kan ik behalve Lath. NU NOG ZAAIEN met sueces tegen kippengaas en waar is dat klimzaad of klimbloem dan te krijgen? Wat voor klimplant kan ik nu nog plaatsen tegen kale zonnige muur? e. Kan men EENJ. ZAAIBLOEMEN nu nog VERPLAATSEN op plekjes waar ze op een gazon niet op kwam, dus op niet bezaaide plaatsen? Coevorden. W. J. H. P. Coevorden. W, J, H. P.

Antwoord; a. U kunt nog wel Lathyrus odoratus zaaien, maar ze bloeien dan laat. Alles hangt, bij de cultuur van eenjarige planten, van de standplaats af. Die moeplanten, van de standplaats af. Die moeten zonnig en liefst eenigszins windvrij staan De grond goed los zijn omgewerkt en voor Lathyrus reeds des winters zijn bemest. Is dit alles naar behooren geschied, neem dan wat grond van land waarop erwten geteeld worden en strooi dit tusschen uw Lathyrus uit. Ik denk dat de plantjes dan wel krachtiger zullen doorgroeien. Zorg tevens dadelijk voor goed steunsel; daar kunnen klimplanten niet buiten, ook in jeugdvorm niet.

buiten, ook in jeugdvorm niet.

b. Andere klimplanten, die u nu nog zaaien kunt, zijn: Ipomaea purpurea, Oost-Indisehe kers en Kanariekers, maar ook hiervoor is het al zeer laat. De planten zullen nog wel bloeien, maar eerst laat in het seizoen

Levensverzekering "AURORA"

HEERENGRACHT 62, AMSTERDAM.

Administrateur J. G. GöTZE

Sluit alle soort Verzekeringen.

MOLENAAR's Westzaan (Holland). KINDER MEEL. = = MET GOUD BEKROOND.

VENSTERGLAS. VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD. SPIEGELGLAS

e. Dat hangt af van de soort. Papavers bijv. doen het heel slecht. Goudsbloemen on Asters daarentegen weer zeer gemakkelijk. Over het algemeen zijn de soorten die een weinig vertekten penwortel maken, zooals vele déujarige Papaveraeeëen, éénjarige Riddersporen, enz., het lastigst. Een paar adressen gingen over de post.

Bracy No. 414.
a. Ik heb chrysanthemums van ruim 1 voet loog. Wanneer moeten die in den kouden grond? Met of zonder pot? Wanneer weer opgenomen? Om hoeveel tijd gegierd?

b. Kunt u me ook eenige BLOEMEN, liefst VASTE PLANTEN, opnoemen, die in de SCHADUW van hooge boomen, mour in een ruime tuin, willen grocien en

c. Wanneer moet ik in een bakje GROOTBLOEMIGE VIOLEN ZAAIEN en wanneer de plantjes op het perk zet-ten, ten einde al in het voorjaar bloemen te hebben.

d. Zijn cr nog ANDERE BLOEMEN, geschikt om eerst in zoo'n bakje te worden gezaaid en later uitgeplant? e. Moet een AGAPANTHUS 's zomers

buiten zijn? Moet ik hem uit de pot nemen of met de pot ingraven? Moet hij ZON OF SCHADUW hebben? Wanneer moet hij weer naar binnen?

f. Ik kan mijn CLIVIA'S en AMERYL-LIS NIET IN BLOEI krijgen. Wat moet ik daaraan doen? En wat aan den CRI-NUM? De laatste heeft een tamelijk groote JONGE PLANT naast zieh. Moet ik die er afnemen en op welke wijze?

g. De tuinman maakte mij een ROTSJE van slakken, waarop eehter NIETS GROEIEN WIL. De aarde tussehen de steenen heeft niet overal gemeensehap met den grond; kan het daaraan liggen? Of is het, omdat het rotsje te hoog is of te veel schaduw heeft? Alpenplantjes zijn aan zon gewoon. aan zon gewoon.

Winterswijk. J. C. d. B.

Antwoord: a. U kunt de Chrysanthen in pot houden. Wenscht u een cultuur in den vollen grond, dan kunt u ze thans daarin uitplanten om ze einde September weer op to nemen. Voor amateurs raad ik echter potcultuur aan. Tegen te sterke uitdroging van de aarde kunt u de potten in den grond graven. U kunt verder elke 14 dagen gieren, altijd des avonds. Ook moet u voor voldoendo water zorgen.
b. Astilbe Davidii, Funkia Sieboldi, F.

subcordota en andere, Sneeuwklokjes, Pulmonaria's, Anchusa sempervirens, Doronicums, Lilium eandidum, Vinea minor, Digitalis, Heraeleum, de beide

minor, Digitalis, Heraeleum, de beide laatste tweejarig!
c. U kunt in Juli zaaien, de plantjes in een kouden bak overwinteren en in het

voorjaar uitplanten. U kunt ze ook in Sept.-Oct. op de perken zetten.

d. Erysimum Perofskianum, Delphinium eonsolida, Eucharidium eoneinnum, Clarkia's, Silenen, Vergeet-mij-niet, Bellis, Stokrozen, Papaver umbrosum.

c. Agapanthus moet 's zomers naar buiten, op een zonnige plaats. Is de pot groot, dan boven den grond houden, is die klein, dan is het beter dien in den grond te graven tegen te sterke uitdroging van

den kluit. In September binnenbrengen!
f. Clivia's en Amaryllis verzorgt men 's zomers goed met water en mest en houdt ze in het najaar en den winter droog, tot zij knop vertoonen. Dan krij-

gen ze weer water.

Amarillis sterft in het najaar af. In Febr.—Maart kan ze dan weer versche aarde krijgen en geregeld verzorgd wor-

De jonge bol bij Uw Crinum kunt u wegnemen of laten zitten. 't Is voor de

plant onverschillig. Met een scherp mes kan hij van de moederplant worden gescheiden, waarbij men zorg draagt het mes zoo te zetten, dat ook eenige wortels aan de afgesneden bol blijven zitten.

g. De aarde moet gemeenschap hebben met den bodem, anders verdroogt of ver-rot het gewas. Rotsplanten eischen meerendeels veel zon, vooral die met dikke blaadjes, zooals Sedum, Sempervivum, Saxifra-ga's enz. Goed geplaatst, groeien rots-plantjes meerendeels gemakkelijk en snel.

Vraag No. 415.

a. Met belangstelling las ik uw artikel over MARCOTTEEREN in No. 45 d.d. 10 Mei. Gaarne vernam ik of deze bewerking ook op cen ARAUCARIA (kamerden-

netje) is toc te passen.
b. In vorenbedoeld artikel stipt u ever b. In vorenbedoeld artikel stipt u even aan het bij OUDERE ASPIDISTRA'S voorkomende euvel van het maken van nieuwe kleinere bladeren op de wortelstok-ken aan den potrand, terwijl het midden van den pot leeg wordt. Ik heb er zoo een; wat is hieraan te doen?

c. In mijn tuintie tref ik dit voorjaar buitengewoon veel SCHUIMBEESTJES aan; kan ik ze met de door u opgegeven inscetieiden met succes bestrijden?

Scheveningen. D. H.-P.

Antwoord: a. Ik heb tevergeefs in de tuinbouw-litteratuur gezocht naar eene mededeeling omtrent het marcotteeren van van Araucaria's en er nimmer van gelioord ook. In Gent worden ze bij duizenden geook. In Gent worden ze bij duizenden ge-stekt ('s winters op "warmen voet" onder glasklokken); ik vermoed dus, dat marcot-teeren met ringvormige ontschorsing best zal gaan. Waar de plant in den tegenwoordigen toestand tamelijk wel waardeloos is, kan het m.i. best gewaagd worden.

 b. Neem uw Aspidistra uit den pot, schud de aarde tusschen de wortels weg, snijd de wortelstokken, waaraan geen bladeren meer zitten, af en pot de bebladerde gedeelten, ter grootte van een vinger, of iets meer, op in een voedzaam grondmeng-sel, met vrij veel verteerden mest er in. Zet de bladeren in 't midden van den pot dicht bijeen; ze groeien vanzelf wel weer naar den omtrek.

c. Dooddrukken is 't beste bestrijdingsmiddel.

Vraag No. 416.

De laatste dagen zijn cr in mijn tuintje kleine kevertjes. Toen ik nu het stukje over Rozenkevertjes'. Lengte, breedte en halsschild kwamen met de beschrijving uit. De dekschilden zijn echter zwart, doffer dan het halsschild, niet behaard, en de nooten zijn bruin met haren of stekels en pooten zijn bruin met haren of stekels en de voelers zonder blaadjes, dit alles zoo-ver ik dat kan bepalen. In twee bakjes met bier, waarmee ik veel slakken vang lagen oter, waarmee ik veel stakken vang tagen gisteren en vanworgen ook eenige KE-VERTJES, als pieren zoo dood. Ik nam er een wee om door de loupe te bekijken; na een paar wur terugkomend, was het diertje, dat op cen bakje op mijn sehrijftafel had gelegen, vcrdwencn. Ik vond het onder papieren terug, opgewekt kuierend; 't was dus schijndood geweest. Kunt u mij van dit kevertie iets vertellen? van dit kevertje iets vertellen? 's-Gravenhage. W. A. R., Jr.

Antwoord: Ongezien is er feitelijk niets van te zeggen; ik vermoed intusschen, dat u met een der kleinere soorten uit de groep loopkevers te doen hebt. Een rozenkever-

tje is 't niet.

STERILISEEREN.

(Ingezonden.)

Naar aanleiding van vraag No. 374 in No. 48 van "O. T." zou ik den raad willen geven, om eens een prijscourant te vra-gen van inmaakflesschen (zie advertenticrubriek), daar de manier van inmaak toch beter en gemakkelijker is als die welke aangeraden werd.

Rijsenburg. Mevr. B.-M.

Bijschrift. We zijn het met de ge-achte inzendster volmaakt eens, dat het steriliseeren met een der hedendaagsche toestellen verre de voorkeur verdient boven welke andere manier ook. Een achtjarige praktijk heeft ons alle voordeelen ervan doen kennen. In bedoelde vraag ging het echter hierom, of men zich kon behelpen op de aangegeven wijze; en dat is inderdaad mogelijk. Mevr. B.

ADVERTENTIEN.

Prijs van 1-5 regels f 0.80, elke regel meer f 0.15.

TUINBOUW en AANVERWANTE ARTIKELEN.

TUINSLANGEN MEUBELEN. ROLLEN. PLANTENKASSEN. GRASPERKSCHEERDERS. GEREEDSCHAPPEN. EENRUITERS enz. enz.

L. DE RUITER & Co., terrein N. C. S. M.

TELEFOON 274. BAARN.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., HOOGEVEEN.

bieden aan:

Stam., Struik=, Klim- en Treurrozen in Potten.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden.

Langstelige of gesneden Rozen. FIJN TURFSTROOISEL.

per baal f 1,50, per 10 baal f 10,-

AFRASTERINGSPALEN

VOOR BUITENPLAATSEN, WEILANDEN, ENZ., ENZ.

TENNISBANEN volgens speciaal eigen systeem.

Tuinmuren, Plantsoenbanken, Nummer- en Grenspalen. Verschillende andere Gement-Artikelen.

N. V. Vigorose-Cement-Industrie "DE METEOOR"

te RHEDEN, 3 min. van Station de Steeg.

N.V. "DE HOOGEBERG", velsen - Holland.

No. 9. Compleet f 60.—.

TERRA-JAUNA.

Geh. hoogte 1.40 M., diam. pot 80 c.M.

DAGELIJKS VERKRIJGBAAR

PIOENROZEN per 100 stuks . . . f 4.— IRIS HISPANICA per kistje . . . f 1.50 " , 3 kistjes . . . f 3.70 Bestellingen onder Rembours.

P. J. VALKERING, Castricum.

BLOEMBOLLENKWEEKER. TEL. INTERC. No. 2. (107)

EERSTE ELECTRISCHE DRAADVLECHTERU DHOOGENBIRK & ZOON BLOEMENDAAL

SPERIALE INRYCHTYNG

OORHENWERKENEN DRAADAESCHEIDINGEN

VELK BEKROMINGEN

TELEFOON (INTERC: 927)

en TOESTELL'EN, Hygiënisch-practisch, 15 MAAL MET GOUD BEKROOND.

Over systeme van tijd

Overtreft alle andere systemen door besparing van tijd en geld. (28) Generaal-Directeur voor

Generaal-Directeur vo Nederland en Koloniën.

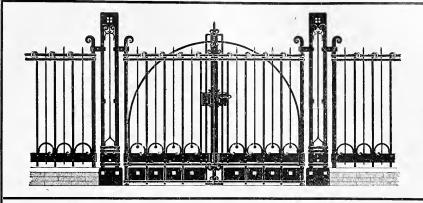
Dr. E. J. SWAAB, Amsterdam.

Hoofd-depôt voor de Provinciën: Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant, Limburg, de Steden Arnhem en Nijmegen bij: JOH. H. VAN DER MEIDEN, Amersfoort.

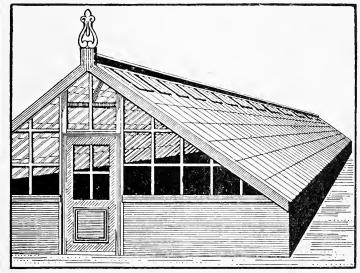
Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227.
-:- Helpman bij Groningen. -:-

VASTE PLANTEN.

-:- -:- TUINAANLEG. -:- -:-J. M. v. Eysbergen. KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

Druiven, Perziken en Bloemenkassen,
A. A. VROEG, NAALDWIJK.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST

\$\leftrightarrow \text{VILLE-MESTSTOFFEN} \leftrightarrow \leftrightarrow \text{voor den tuinbouw en de groentencultuur.} \text{Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Pap ter bestrijding van Plantenziekte.}

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden. (456)

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn.

DE KOEKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

♦ Kyaniseerinrichting. ♦

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER- en KONIJNENSPORT.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

TUIN-ARCHITECT

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG □ VAN TUINEN □

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

CHILI-SALPETER

heeft de OUDSTE BRIEVEN:

heeft de ZEKERSTE WERKING:

geeft de

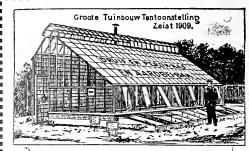
HOOGSTE ZUIVERE WINSTEN

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

COMPLETE **IJZEREN**

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

L. GADELLAA, ZEIST

Plannen en begrootingen kosteloos.

(Holland). TELEF. INTERC. No. 68.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

NAARDEN.

Men vrage prijscourant.

(689)

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting,

:- :- ZEIST. -: -: -:

BUTTENHAVENWEG 132 Schiedam · Telefoon № 14

FABRIEK VAN GESM: YZEREN HEKKEN & Soliede InschuipHerken ook. GESCHIKT VOOR AFSLUITING VAN BALKONS & SERRES - HZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EERSTE KLAS WERK TEERENINGEN GRATIS VERKEGGRAAL

OVERNAPPINGEN - YZER CONSTRUCTED AFRASTERINGEN VOOR TERREINE

UTRECHTSCHE STOOM-, :: WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. KONINGSWEG 56 - UTRECHT

BILLIJK TARIEF SID NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

- B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

P. E. MARTIN,
TERRA COTTA FABRIEK
te ZEIST.

Tuinvazen, Voetstukken, Beelden en verdere

:- Tuinsieraden. -: (76) 9 9 9 9

INHOUD.

Blauwe Regen, door Leon. A. Springer. Cypripedium barbatum als kamerplant, door A. J. Heukels—De Kruijff.

Tusschenteelt bij Bloemkool, door J. L. Brouwer.

Wedstrijd Bloemwerken v. d. Haagsche Diergaarde.

Bloedluis, door P. J. S.

Werk v. d. v. Week.

In de Orchidecenkas, door J. K. B. In den Bloementuin, door A. Lebbink. In Kassen en Bakken, door J. A. Hoitingh.

In den Moestuin, door H. Stienstra. In den Fruittuin, door J. C. Muijen.

Ismene festalis. Correspondentie.

Vragenbus. Steriliseeren.

(86)

Advertentiën.

Bijblad.

Uit de Vijvers van Artis, door A. F. J. Portielje.

Eng. Ramskop konijn II, door L. S.

Nachtegalenzang, door B. B.

Vragenbus.

Advertentiën.

EEN GOEDE RAAD.

Aan hen, die denken over de aanschaffing van een rijwiel, geven wij den raad, ook onze prijscourant te raadplegen en zich door een onzer Filiaalhouders, of Vertegenwoordigers te laten inlichten. Zij komen alsdan spoediger tot een besluit en kiezen een FONGERS.

DE GRONINGER RIJWIELENFABRIEK A. FONGERS.

EIGEN FILIALEN: Amsterdam, Nassaukade 500; Arnhem, Bakkerstraat 5; Den Haag, Spui 45 en Reinkenstraat 121; Groningen Heereweg 85; Leiden, Breestraat 86; Middelburg, Lange Delft 19; Rotterdam, West-Nieuwland 16; Utrecht, Neude 12. (11

VRAGENBUS

AAN H.H. ADVERTEERDERS.

Tengevolge van het opnemen in dit nummer van de inhoudsopgaaf van den afgeloopen jaargang, zoowel van Onze Tuinen als van het Bijblad, is ons het niet mogelijk de advertenties op de overeengekomen plaatsen op te nemen, doch zijn wij verplicht, wegens plaatsgebrek, ze alle achter elkander te zetten. — Wij vertrouwen, dat U met dezen uitzonderingsmaatregel genoegen zult willen nemen.

DE ADMINISTRATIE.

Antwoord op vraag No. 402 van C. J. B. Engelsche tuinmeubelen'' zijn geschil-"Engelsche tuinmeubelen" zijn geschilderd met Japanlak, welke zich buiten uitnemend houdt. Doch de vrager zal met de regenbui stuifmeel op zijn bank gekre-gen hebben, vandaar de gele kleur. Raad: om dien tijd van 't jaar den bank een andere plaats geven.

R. Dozy. Antwerpen.

Vraag No. 417. Zoudt u mij ook kunnen zeggen hoe ik et INSECT moet bestrijden dat mijn ROZENBLADEREN doet OMKRULLEN? Mevr. M .- H. Leeuwarden.

Antwoord: Dit insect is de kleinste Rozenbladwesp (Blennocampa pusilla). Af-plukken en verbranden is feitelijk 't eenige. middel. (Zie Vragenbus in het no. van 24 Mei j.l.)

Vraag No. 418.

Bij het eonserveeren van groenten en speciaal appels — als APPELMOES — zoete appels etc. IN WECK'S TOESTEL diknijls met SCHIMMEL bedekt zijn, terwill de glazen toek goed gesloten zijn, en de meeste zorg aan den inmaak besteed is. Appelmoes is dikwijls duf of heeft een ge-gisten smaak. De appels waren val-appels van verleden jaar. 't Zelfde komt ook voor bij gave vruehten; niet bij aardbeien. frambozen en kersen.

Utrecht.

Antwoord: Om bij het conserveeren van vruchten en groenten teleurstellingen te voorkomen, heeft men in de eerste plaats noodig vruchten en groenten van 1e kwaliteit. U zal dus verstandig doen, geen valappels te gebruiken.

Dat ook gave appels bij het steriliseeren in Weck's toestel gaan gisten of een duf-fen smaak hebben, ligt soms aan een klei-nigheid. Misschien heeft u te veel sap van de appels in de flesschen gedaan.

Mevr. B.

Vraag No. 419. We hebben 2 FUCHSIA'S in die ongeveer 40 à 45 JAAR OUD zijn. Waarsehijnlijk door het afbreken van takken, is de stam niet meer rond, zoodat de plant nog leeft, op de manier van een holle wilg. Wat moet ik daar aan holle wilg. Wat moet ik daar aan doen? Verleden jaar bloeiden de planten nog, dat het een lust was, maar dit jaar zien ze er NIET WELVAREND uit. U zult begrijpen, dat we liefst zoo lang mogelijk deze erfplanten in leven wenschen te houden.

Wormerveer. Mej. A. M. D.

Antwoord: Ik vrees dat daar weinig meer aan te doen zal zijn. De planten zijn blijkbaar op. Toch zou, als de stam

het niet opgeeft, de planten nog gemakkelijk weer kunnen opfleuren, maar het schimmeltje dat den stam vermolmde, zal ook wel verder zijn vernielingswerk doen. Veel raad kan ik u dus niet geven. Het eenige wat u doen kunt is de stammen aan een zeer stevigen stok goed vast te binden. Dan kunt u de vermonade plekken goed schoonmaken en de gaten met klei dichtstoppen om inwatering te vocrkomen. Maak voorts de bovengrond voorzichtig wat los en geef nu en dan wat verdunde koemest. Wellicht dat uw planten dan nog weer opfleuren.

Vraaq No. 420. a. Mijn PHYLLOCACTUS met groote witte bloem, heeft dit voorjaar twee keeren achter mekaar BLOEMKNOPPEN gezet, die echter spoedig VERDROOG-DEN en waarna inliggend blad deze verdroogde plek kreeg. Waaraan kan dit lig-gen? Ik heb de plant nu verpot en in een mengsel van bladgrond, graszoden-aarde en fijn zand gezet; heb ik goed daarmee gedaan? Is het aan te raden de eaetussen alleen bij zonnig weer buiten te zetten en

's nachts binnen te halen?
's how the binnen te halen?
'b. Verder heb ik een bladbegonia, waarvan ik een blad bij leg. Ik heb ze al minstens twee jaar en altijd in de kamer staan, maar ze heeft nog niet gebloeid. Hoe komt dat?

Valkenburg.

Antwoord: a. Caetussen zijn zonplanten en willen in den bloeitijd wat warm staan. Het zonnetje zal ze niet deren, als men maar zorgt dat de atmospheer niet te droog wordt. Hoe later in het voorjaar de bloei valt, hoe beter die gelukt. Die verdroogde plek kan veroorzaakt zijn door een plaatselijke kneuzing of stoot; ook door luis. De verpotting zal haar wel goed doen, vooral nu u er zulk mooi weer op treft. 't Is goed voor vele Cactussen ze den zomer buiten te zetten op een zonnige plaats. Bij langdurig donker, kil en voch-tig weer is het goed de plant binnen te zetten vlak bij het glas. Maar in een zonnige periode kan de plant ook best 's nachts buiten blijven.

b. Houdt de plant in den winter wat droger en zet haar dan in het volle licht. 's Zomers een krachtigen groei bevorderen door een oordeelkundige bemesting. Dan zullen de bloemen wel komen. v. L.

Vraag No. 421.

Hoe en wannerr Chabaud Anjers, Py-rethrums, Leeuwebekken en Campanula's te zaaien en verder te behandelen? Zijn dit 2-jarige of vaste planten? Kan men deze planten ook als stek koopen en bloeien ze dan eerder?

Maartensdijk.C. Q. v. U.

Antwoord; Als men de Chabaud-Anjelieren vroeg (in Febr.) in een kas zaart, bloeien ze nog denzelfden zomer. Nu uitgezaaid moet u ze overwinteren in een bak of kas en kunnen ze volgend jaar vroeger in den zomer bloeien. Pyrethrums met gekleurde bloemen zijn vaste planten, en kunnen in het voorjaar en ook thans ge-zaaid worden. Ook deze bloeien dan het volgende jaar.

Leeuwebekies zaait men in den nazomer in den vollen grond in den tuin, om later, voor den winter, op de perken te worden uitgeplant. Men heeft dan het vol-gende jaar sterk bloeiende planten. Leeuwebekken vroeg in het voorjaar op warm-

CENTRALE - VERWARMING Kon: Fabriek van Metaalwerken W. J. STOKVIS ARNHEM-AMSTERDAM

TUINBAAS.

Wegens verhuizing naar een andere plaats wordt voor een zeer kundigen Tuinbaas werkkring gezocht. Uitstekende getuigschriften worden gaarne verstrekt. De persoon is vol-komen op de hoogte van bloemen en moestuin, en 't snoeien van vruchtboomen, enz. Brieven letter P. L. Bureau van dit blad.

TUINBOUW ARTIKELEN.

TONKING TUINSTOKKEN voor het aanbinden van vaste planten etc.

lengte diameter per lengte diameter $_{100}^{\mathrm{per}}$ in mM. 100 in cM. in mM. in cM. f 3.-77 7_9 f 0.80184 12-14 ,, 0.90 ,, 0.90 "4.— "5.— 90 7-9 213 12 - 15120 7-9 24514 - 168-10 ,,1-120 275120 10—12 ,, 1.20 12—14 ,, 2.75 306 15 - 17,, 6.50 153 EXTRA ZWARE TONKING

 $\begin{array}{l} \text{lang 1.80 M., per 100 } f 6.-, & \text{lang 2 M. } f 7.-. \\ \text{BAMBOES STOKKEN} \pm 20 & \text{mM. diameter,} \\ \text{lang 1.50}-1.75 & \text{M., per 100 } f 3.50, \\ \text{,,} & 1.80-2.-- & \text{M.,} & \text{,,} & \text{,} & 4.50. \\ \end{array}$

" 1.80—2.— M., " " " 4.50. GROEN GESCHILDERDE ROZENSTOKKEN,

lang 1.60 M., per 10 stuks f 1.50.
PLANTENKUIPEN in diverse maten. RAFFIA per K.G. f 0.70.

KURKSCHORS, zeer mooie kwaliteit, per K.G. f 0.20, 10 K.G. f 1.70. SCHUTTINGMATTEN en SCHERMMATTEN

in diverse afmetingen. Vraagt Prijscourant.

Levering uitsluitend tegen Rembours of na toezending van Postwissel. Aanbevelend,

H. B. DE HAAN, Zaandam. TELEFOON INTERC, 340.

gezaaid, blosien het eerste jaar nog, maar niet zoo sterk als overjarige plan-

Campanula's zijn meerendeels vaste planten, maar C. Neviva is tweejarig. Men zaait deze in Mci buiten uit. De jonge plantjes worden later als ze groot genoeg zijn op de valken in den vollen grond verplant: men kan ze daarna ook in het naplant: men kau ze darma ook in het na-jaar nog verzetten, en ook in het voorjaar wel, want Gempanula Medium laat zich rrij gemukkeijk verplanten. Schalve de Pyrethrums zijn de bedoelde planten alle twee-jarig. Tweejarige planten zult u moeten ravien! It wrees eithans dat u ze niet ge-

zasien! Ik vrees althans dat u ze niet ge-

makkelijk zult kunnen krijgen, uitgenomen de Lecuwebekken. die worden nog al veel gekweekt. Pyrethrums kunt u zeker koopen bij elken kweeker van vaste plan-

Vraag No. 422. Gaarne ontvang ik van u de NAMEN von bijgaande rozen. W. G. H. Jr.Woerden.

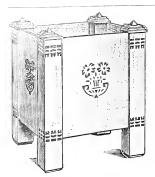
Antwoord: No. 1 is Caroline d'Arden, no. 2 Mad. Isaäc Pereire en no. 3 Avocat

J. K. B.

ONDERWIJS.

Wii ontvingen het Programma van de Rijks-Tuinbouw-Winterschool te Boskoop; deze inrichting verschaft "met zoo gering mogelijke onderbreking der praktische vor-ming aan toekomstige hoofden of technische leiders va i boomkweekerijen of bloemisterijen een theoretische opleding, die zich geheel richt naar do behoeften der practijk." Met deze woorden is in hoofdzaak deze tuinbouwschool gekenmerkt.

Belangstellenden maken wij er op attent, dat het Programma aan te vragen is bij den Directeur, den heer C H. Claassen te Bos-

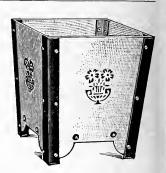

NIEUW!

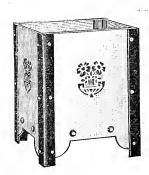
BLOEM- en PLANTENKUIPEN

VAN

ASBEST-CEMENT.

NIEUW!

NIEUW!

Deze kuipen zijn fraai, solide, duurzamer dan houten kuipen, bestand tegen vocht en warmte. Krimpen niet, trekken niet, zijn toch poreus.

Gelieve modelkaarten en prijzen aan te vragen.

VAN DER MEIJ & Co.,

DOKKUM.

Eerste Ned. Fabriek tot het vervaardigen van artikelen van Asbest-Cement.

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

 \equiv HEES \equiv

bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

DIERENHANDEL!

OPNAME van

zwervende en bij U onhoudbare dieren. Koopt, verkoopt, ruilt alle soorten van dieren. Wasschen, Scheren en Coupeeren van honden. Snijden van katers, Antiseptische methode. Pension en verpleging van gezonde en zieke dieren. Opzetten van dieren en het bereiden van huiden. Afmaken van dieren, snel en pijnloos

Voor alle werkzaamheden zoowel buiten als binnen de stad aan huis te ontbieden Alle dieren worden d.v.k. gehaald.

Aanbevelend:

FRED. J. WENTZEL, Korte Reguliersdw.str. 14, Amst. TELEFOON NOORD 1534.

N.J. Lankhorsty Loon. Ineek-

EERSTE NEDERL. MACH.-GLASHANDEL

Const. J. F. Pont

Kantoor en Magazijn Lijnbaansgracht 210, Amsterdam

Eenig adres voor Sterilisatie (inmaak) flesschen van Hollandsch fabrikaat.

(703) Let op het Gedeponeerde Merk P. in een driehoek.

VENSTERGLAS. J. DE VOS Jr., SINGEL 426, SPIEGELGLAS SPECIALITEIT IN BROEIGLAS. J. DE VOS Jr., AMSTERDAM. STEEDS ZEER GROOTE VOORRAAD.

W. G. VERHOEFF. FIRMA J. DE JONG Az.

HERDERSLAAN 37-39 - DEN HAAG. Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN,

HUIZEN, SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN. - DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN. -Stipte geheimhouding, alles met garantie. ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER, $\Box\Box\Box$ in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30.

:- ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent. Na toezending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nog 13 cts. hooger. (99)

Speciaal adres voor:

Tuintenten. Tuinparapluies. Tuinbanken.

Padvinderstenten.

Marquisen.

Zonneschermen. Waterdichte Dekkleeden. Vlaggen. Waschzakken enz. Tenten te huur voor feesten. tentoonstellingen enz.

N.V. Ned. Dekkleedenen Tentenfabriek

v.h. J. L. Werner,

's Gravenhage.

Koninklijke Rozenkweekerij GEBRs. GRATAMA & Co., HOOGEVEEN.

bieden aan:

Stam-, Struik-, Klim- en Treurrozen

in Potten.

Zie onze prijscourant, die op vraag wordt toegezonden.

Langstelige of gesneden Rozen. FIJN TURFSTROOISEL.

per baal f 1,50, per 10 baal f 10,-

LEELIJK zija ZOMERSPROETEN. maar het is uw eigen schuld. Gebruikt HALIFLOR=CREME.

het eenige werkelijk goede middel.

Per pot 75 cent franco. Hoofddepot Wed. J. RAUE, Zwolle,

PHYTOPHILINE en VITIPHILINE

Middelen ter bestrijding van insecten en zwammen op planten. Geheel onschadelijk zwammen op planten. Geheel onschadelijk voor de planten zelve en voor hen, die er mede omgaan. Worden voor het gebruik in 40-200 voudige hoeveelheid water opgelost, waardoor ze buitengewoon billijk in het gebruik zijn. Van één Kilogram Phytophiline maakt men 40-200 Liter oplossing. Prijs per 30 Kgr. f 60.—, per bus van 1 Kgr. f 2.75. Ook in kleinere verpakkingen verkrijgbaar.

verkrijgbaar.

Brochures, circulaires, gebruiksaanwijzingen, ook van doelmatige sproeiwerktuigen, worden op aanvraag gratis toegezonden door

Maatschappij

Molenstraat 15 DEN HAAG

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeiing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

Onze geïllustreerde brochure "TUINBEMESTING",

handleiding voor het gebruik van kunstmest in villa- en stadstuinen, wordt belangstellenden op aanvrage franco en gratis toegezonden.

AMSTERDAMSCHE SUPERFOSFAATFABRIEK

AMSTERDAM. (Telefoon 7283 en 7655).

Levensverzekering "AURORA"

HEERENGRACHT 62, AMSTERDAM.

Administrateur J. G. GöTZE

Sluit alle soort Verzekeringen.

Westzaan (Holland). KINDER MEEL. MET GOUD BEKROOND.

N.V. "DE HOOGEBERG" VELSEN - HOLLAND.

62. Eng. Zonnewijzer, Compl. f 75. Zandsteen. Hoogte 1.25 M.

DAGELIJKS VERKRIJGBAAR

PIOENROZEN per 100 stuks . . . f 4.— IRIS HISPANICA per kistje . . . f 1.50 3 kistjes . . . f 3.75 Bestellingen onder Rembours.

P. J. VALKERING, Castricum.

BLOEMBOLLENKWEEKER. TEL. INTERC. No. 2. (107)

EFRSTE ELECTRISCHE DRAADVLECHTERU

DHOOGENBIRK & ZOON

BLOEMENDAAL

SPERIALE INRICHTING

VOORHEKWERBENENDRAADARSCHEIDINGEN

VELE BEKRONINGEN

TELEFOON (INTERC: 927)

REX-INMAAKGLAZEN en TOESTELL'EN, Hygiënisch-practisch, 15 MAAL MET GOUD BEKROOND.

Overtreft alle andere systemen door besparing van tijd en geld. (28)

Generaal-Directeur voor Nederland en Koloniën.

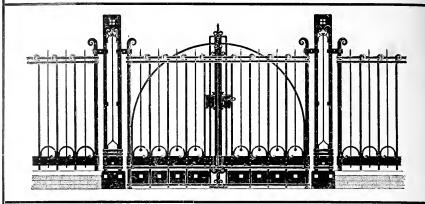
Dr. E. J. SWAAB, Amsterdam.

Hoofd-depôt voor de Provinciën: Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant, Limburg, de Steden Arnhem en Nijmegen bij: JOH. H. VAN DER MEIDEN, Amersfoort.

Kweekerij "HELPMAN". TEL. 227.
-:- Helpman bij Groningen. -:-

VASTE PLANTEN.

=:= =:= TUINAANLEG. =:= =:= J. M. v. EYSBERGEN. KUNSTSMEDERIJ J. MUYSSON JR., ROTTERDAM

FIJNE KOPER- EN BRONSWERKEN ETC.

Druiven, Perziken en Bloemenkassen, A. A. VROEG, NAALDWIJK.

N.V. G. J. KROL & Co's KUNSTMESTHANDEL te Zwolle.

BLOEMENMEST IN POSTCOLLI. GAZONMEST

\$\Rightarrow VILLE-MESTSTOFFEN \$\Rightarrow \rightarrow \text{voor den tuinbouw en de groentencultuur.} \]

Anti-Insect en Poeder voor Bordeauxsche Papter bestrijding van Plantenziekte.

Californische Pap ter bestrijding van sommige ziekten bij vruchtboomen, in bussen van 5 en 10 Kilo met gebruiksaanwijzing.

PULVERISATEURS (Sprenkelaars), systeem VERMOREL.

VERLENGSTUKKEN voor den Pulverisateur (Vermorel)

voor het besproeien van Boomen, in diverse afmetingen voorhanden. (456)

KOPERVITRIOOL, IJZERVITRIOOL.

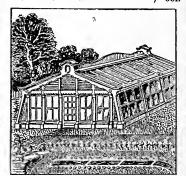
Prijscouranten en Gebruiksaanwijzingen kosteloos.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.
G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn,

DE KOFKOEK - Bussum, Telef. 381.

Broei- en Plantenkassen, met en zonder Centrale Verwarming.

Kyaniseerinrichting. \$

AUTOGARAGES, TUINHUISJES, LIGHALLEN, HOKKEN voor HONDEN, HOENDER en KONIJNENSPORT.

KAUFFMANN.

Ceintuurbaan 390, Amsterdam. :-: :-: TELEFOON ZUID 2300 :-: :-: SPECIALITEIT IN KAMERPLANTEN.

Aanleg en onderhoud van tuinen.

ONTWERPEN, RAADPLEGINGEN. ALGEMEENE AANLEG □ VAN TUINEN □

> Referentiën van voorname werken, in Holland uitgevoerd, zijn voorhanden.

OUDE-GOD bij Antwerpen. (BELGIË).

CHILL: SALPETER

heeft de OUDSTE BRIEVEN:

heeft de ZEKERSTE WERKING:

geeft de

HOOGSTE ZUIVERE WINSTEN

VRAAGT INLICHTINGEN, BROCHURES EN **GRATIS MONSTERS**

aan de "Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili"

Keizerstraat 43, ANTWERPEN.

Voor den aankoop wende men zich tot de syndicaten en tot de handelaars.

COMPLETE **IJZEREN** BLOEM= en

Centrale Verwarming voor Gebouwen als Villa's, Kerken, Scholen, Serres, enz. Warmwaterleidingen van uit het Keukenfornuis of speciaal Toestel.

GADELLAA, ZEIST (Holland).

Plannen en begrootingen kosteloos. (776)

TELEF. INTERC. No. 68.

G. A. VAN ROSSEM,

15 H.A. speciaal cultuur van Vruchtboomen en Rozen te

NAARDEN.

(86)

Men vrage prijscourant.

(689)

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

GEBSVINCENT

Buitenhavenweg 132 SCHIEDAM · TELEFOON Nº 14

FABRIEK VAN GESM: YZEREN HEKKEN & Soliede Inschulflierken ook. GESCHIKT VOOR APSLUTTING VAN BALKONS & SERRES . IJZEREN VERANDA'S . KUNSTSMEEDWERKEN. ALLES EFRSTE KLAS WERK TEERENINGEN GRATIS VERKREIGBAAR

OVERKAPPINGEN · JZERCONSTRUCTIES

UTRECHTSCHE STOOM-, :: WASCH- EN STRIJKINRICHTING

KONINGSWEG 56 - UTRECHT

BILLIJK TARIEF NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95) TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

P. E. MARTIN,
TERRA COTTA FABRIEK
te ZEIST.
Tuinvazen, Voetstukken,
Beelden en verdere
:- Tuinsieraden. -: (76)

INMAAK.

Belangrijke voordeelen verkrijgt men door het gebruik van onze Immerfrisch flesschen. Vraag gebruiksaanwijzing; ook voor onderricht aan huis te ontbieden.

L. DE RUITER & Co.,

Magazijn van

TUINBOUW en AANVERWANTE ARTIKELEN, terrein N. C. S. M. TELEFOON 274. huis 83.

BAARN.

maar één daalders cacao beter dan alle andere:

REGISTER.

Α.	Bemesting. 177, 187,	262 189	Chrysanthemums. 261, 269,	273	Flesschen luchtdicht sluiten. Fosfaten. A. M. v. D.	273 510
Aalsmeer, Spoorweg. 59, 69	,, Groene —. ,, i. d. boomkwee-		" De goudsbloem v. h.		Frambozenkevertje.	561
Aardappelen. Bemesting v.	,, i. d. boomkwee- kerij. P. J. S.	461	Oosten. J. K. B.	194	Frederiksplein. v. d. Z.	45
—. 308, 424, 509, 573	., v. kamerplanten.		,, indicum. Gevuldbloe-		Fritillaria imperialis chitra-	
,, vroege —. 483		347	,, mige.	190	lensis. v. d. Z.	123
,, loof als hooi 35 wedstriid. 82		382	,, Enkelbloemige. ,, uliginosum.	$\frac{194}{196}$	Fruit. Invloed onderstam.	
,, wedstrijd. 82 Aardbeien. 175, 188, 249, 382		201	,, ungmosum. ,, Vedervormige —.	195	,, Plukken en bewaren ,, Soortenkeus.	115
,, bedden. 574		297	Cineraria hybrida.	520	,, teelt.	189
,, in koude bakken. 521	Beuk. Verplanting van —.		Cistus purpureus.	334	,, teelt. Tusschencul-	
,, planten. 17, 119		83	Clianthus Dampieri. v. L.		tuur. J. C. M.	532
Abies Nordmanniana. 309	Bitterkers zaaien. Blauwe Regen.	$581 \\ 601$	Clivia. 130, 519, Cobaea scandens. P. J. S.	585 313	Fuchsia procumbens. Fumaria officinalis.	70 286
Abrikoos "Moorpark" 17 Achillea's. J. K. B. 565	Blennocampa pusilla.	562	Cochlioda.	19	r dinaria orricinans.	200
Aconitum Wilsoni. v. L. 219			Coelogyne cristata.	447	G.	
Adiantums. 213	boomen. M. G. A. L.	426	Conserveeren v. groenten.	572	Gas. Invloed v. —.	130
,, scutum. 368	Bloedluis.	604	,, v. hout.	273	Gazons. Bemesting v. —.	
,, Mest voor —. 525	Bloembed. P. J. S. Bloembies.	398	,, v. planten.	$\frac{273}{435}$	Onderhoud v. —.	
Afrikanen. P. J. S. 16	Bloemenbiologie. B. B.	$\frac{155}{316}$	Codyline en Dracaena. Corydalis nobilis. v. L.	255	Gentiaan. Gentsche Tentoonst. J. K.	153
Afscheidingsorganen v. wor- tels. 451	17 / 4 / 7		Crambe cordifolia. v. L.	315	B. 522, 533, 542,	554
Agave. 81, 234, 518	TO T C 107	457	,, orientalis. J. K. B.		Geranium Traversii.	591
Akkerhoornbloem. 577	,, mest. W. F. A. G.	221	Crepis rubra.	95	Gerbera Jamesoni. Misluk-	
Aloysia citriodora. 250	veiling. Anlsmeer's	332	Crinum Johnstoni, J. K. B.		ken.	218
Alpinen. F. de Wagenma-	Bloemert''. De. J. K. B. Bloemen. Zomer	$\frac{566}{477}$	Crocus Cyclamen. 333,	298	Gevels. Begroeide —. v. L.	
ker. 87, 242, 340 Alstroemeria peregrina. 339	D1 1 1 1 1	298	,, Grootbloemige.	268	Gieten. Het — v. kamerpl. Gladiolus.	$\frac{272}{249}$
Alyssum Benthami. 525	,, kool. (Knolvoet)	119	,, knollen.	346	Glasklokken. 183, 197,	
Amaranthus. v. L. 364	., potten. Verglaasde.	256	., europaeum.	153	Godetia.	334
Amaryllis. 249	Bloedwortel. (Sanguinaria).		Cymbidium. J. K. B.	547	Groentebakken. H. S.	342
Ambrosia. 213	Boerenkool in Roemenië.	506	Cypripediums. 33, 139,		", bouw. Boekje over —.	
Andromeda's, 413	Bolgewassen. Broeien v.	$\frac{113}{109}$	Cypripedium barbatum.	602	Groen tusschen varensporen.	
Anemonen. 153 Anjers. Amerikaansche. 586	,, v. h. voorjaar.	153	D.		Groenten. Versche — i. d. winter. H. S.	258
Anomatica cruenta. 153	Ziekte —. 147,		Dahlia's.	154	Grond. Antiseptische behan-	
Appelboompjes in pot. 183	158, 171, 197, 220,		,, bloem. Vreemdc.	64	deling v. — V. d. Z.	485
,, Cox' Orange Pippin. 353	Bollen in bak	213	,, Caetus.	100	Grondonderzoek.	347
,, die niet draagt. 202	Boombeschermers, kanker. v. d. Z.	$\frac{449}{317}$,, Cultuur.	104	Grond. Sterilisatie.	486
,, Goudparmain. J.C.M. 182	kweekerij. Bemesting		,, Dwerg ,, Groene.	$\frac{103}{102}$	Grootstadsche tuinman. De —. 258, 269,	307
,, Groninger Kroon 201 ,, Landsberger Reinette. 262	Boonenstokken, H. Stienstra		,, Groene. ,, Halskraag	103	De —. 258, 269, Gymnocladus canadensis.	445
,, Schoone van Boskoop. 233	Boordbedden. G. B.	486	,, Kaiserin Augusta.		•	110
,, soorten. 189	Bordaeuxsche pap. 321.		,, Pioen 97,	99	н.	,
,, Sier 349, 350	Boschaanplant in Engeland. Bosschen en Vennen te Oos-		,, Pompon	101	Haage en Schmidt te Erfurt.	55
" Ster- 201	terwijk.	221	,, Stekken v.	442	Hanekammen. v. L.	364
,, zaaien. 309 Arabis alpina. P. Bijhouwer. 508	Boschlust te Rhenen.	548	Dendrobium. 211, Diamantplantjes.	331 16	Heesters voor heg.	501
Aralia. 273	Bourgondische pappoeder.	291	Dielytra spectabilis. 346,			178 88
Araucaria's. 178, 188	Brandstof v. broeikas.	155	Digitalis. 130,		Helleborus. J. K. B.	291
Arbutus. v. L. 423	Brieven uit Engeland. C. Q. v. U. 64, 104,		Dipsacus laciniatus.	484	Helmbloemen. v. L.	255
Aristolochia m. woekeringen. 165	Q. v. U. 64, 104, , van een tuinierster.	126	Disa grandiflora. J. K. B.		Henschel's steenmeel. 358,	
,, Sipho. Bijhouwer. 229 Aronskelk. 345	13, 86, 218, 278, 447.		Doodsbeenderboom. Doryanthes excelsa. v. L.	445	Herbarium v. Conifeeren.	334
Aronskelk. 345 Asch als bemesting. 334	470, 506,		Draaiharten (Kool).	58	Herfstbloemen. 118, Hessea crispa. v. L.	267
Asparagus met schildluizen. 501	Brodiaea uniflora.	134	Draineeren van Tuinen.	316		574
,, plumosus. 165, 309	Broeibak.	249		573		285
Aspergehedden. 475, 489	Bulbophyllum. Burlingtonia.	67 106	Duitsche pijp. 155,	156	7.7	477
Asters. P. J. S. 74	Buxus sempervirens.	70	E.		Honinggevende plant. B. B.	508
,, Bij de plaat. J. K. B. 471 ,, subcoeruleus. 572	Bijen.	535	Echinocactus chilensis.	7	Hortensia. 117,	165 454
,, subcoeruleus. 572 Azalea's. 166, 178			Edelweis.	153		122
,, indica. 285, 369	c.		Eenj. planten v. bloemvak-	-00		298
,, Grond voor —. 574	Cactus. 250,	597		351	Hymenocallis speciosa.	121
,, mollis. 308	Calanthes, J. K. B.	302	Eik. Scharlaken	325	Hypericum calycinum.	334
В	Callionsis.	226	Emelten. Entrijzen; onderstammen.	596 31 9	I	
Bakjes. H. S. 244	Camellia. 250, Campanula diffusa.	$\frac{465}{154}$	Eremurus. W. F. Roelants.		Iepen, Snoeien,	61
Bamboes. G. 319	Campanna dirusa. Canna's. J. Ch. B.	207		411	Indië. Bloemzaden voor —.	142
Begonia's. 272	Catasetum in bloei. Bdd.	271	Euphorbia Lathyris.	225	Ipomaea.	358
,, knollen. 358	Cattleva. 8, 247, 254, 266,	481	,, splendens, v. B.	365	C. I. T. D. A. T	136
,, Knolziekte bij —. 32	Celosia's. v. L.	364	F.		,, Gele Lisch. Dr. A. J. M. Garjeanne.	497
., semperfl. Prima- donna. W. M. d. H. 76	Carabus. (Kever) Cedrus Libani.	$\frac{22}{362}$		152	TZ 6 040	
	CCATHO MIDRED.	3 02	- 10 - 0 0100010001		,, Kaempieri. 249,	

Ischnaspis filiformis. 398 Ixia. 334	Mispels. J. C. M. 421 Moederplant. 239, 579 Moeders dag. 567	Populier. 308 Postelein zaaien. 32 Primula Beesiana. 308	Schors beschermen. 274 Sedum acre. 262 ,, glaucum 153
J. Jasminum nudiflorum. 254 ., officinale. 333 Justitia. 237	Moerbei. 177 Moerheim Jubileum. 464 Moestuin. Bemesting v/d. —. 199 Monarda didyma, Bijhouwer. 412	,, Bulleana 308 ,, chinensis fimbriata 423 ,, Kewensis J. K. B. 505 ,, Littoniana 308, 531	y, reflexum 239 Selaginella Watsoni 368 Selderie plantjes 369 Senecio glastifolius. 4
K. Kalk voor vruchtb. 297 Kas. Bouw v. —. 189, 225 Kasplanten. Boek over —. 237	Monstera deliciosa. 487 Montbretia. 188, 285 Morel. Snoei v. —. 297 Morieljes. 569 Mos op dak. 513	,, obconica en huid- uitslag. 535 ,, uniflora. Bdd. 256 Pronkerwten. 385, 390, 391, 591 ,, Vergroeiïng. 509	Seringenziekte. 376 Sierappels. 349 Sla. 77, 126, 267 Sneeuwbal. 590 Sneeuwklokjes 298
Warme 345 Kalebassen voor berceaux. 8 Kalmia latifolia. P. J. S. 218 Kamerplanten. Bemesten. 7, 308 Kanker v. Appelboom. 308	Mozaīkperken. Planten v. — 393 Muehlenbeckia complexa. 70 Muizenlast. v. d. Z. 94 Muurbloemen. 118 Mythologie. 152	,, Mooie var. 440 Pruimen-trio. 206 Pruimeboomen. 201 ,, met vliegjes. 118 Prunus avium fl. pl. 373	Sobralia 91 Snoeiën v. jonge vrucht- boompjes 297 Snijbloemen 513 ,, Boek over — 453
Kamertuin, Quarles v. Uf- ford. 471 Kastanjeboomen. 201 Kattestaarten. v. L. 364 Kersen. Knap	N. Nachtegalen. J. K. B. 569 Namen. Holl bloemen — 368 Narcis. Miniatuur — 581	,, pseudocerasus. 373 Prijsvraag. Een mooie —. S. 322 Pulmonaria. 261 Pijlkruid. Montevideaansch. 337	Snijboonen. Dubbele —. 282 Specerijkruiden. H. S. 305 Spinazic. NZeelandsche. 507 Spint. 89, 213 Springmiddel 94
,, Sier 373 Kerstmis en bloemen. v. L. 288 Kerstroos. J. K. B. 291 Kind. Een —. C. C. M. 354	Narcissus poetaz. 134 Nelumbium speciosum. 1 Nepeta Mussini. B. B. 508 Nephrolepis. 165, 382	Q. Quereus coccinea. 325 R.	Stachys lanata. 118 Stadstuintjes. Ontwerpen. 329 Staphylea colchica. 561 Stokrozen J. K. B. 579
Klim- en Slingerplanten. Klimop. G. D. Duursma. ,, en huidontsteking. 357, 382 ,, tegen boomen. 426	Nieuwjaarswensch. 301 0. 0. Oculeeren. J. C. M. 55 Odontioda. 79	Ranonkel. De Turksche, 232 Ranunculus nemorosus. 561 Rapen of Knollen. J. C. M. 65 Rhodites rosae. 70 Rhododendrou, 208, 231, 310	Stormschade J. C. M. 117 Streptosolen Nelsonuei 572 St. Teunisbloem van Bar- tram 200 Silybum Marianum. 71
Klimplanten. Bloeiende — 358 Knollen of Rapen. 65, 274 Komkommers. v. D. 89 in koude bak- ken. 463	Odontoglossum. 91, 116, 245, 511 Oenothera v. Bartram. 200 Oesters. 177 OI. Kers. 166, 358 Oleander. 166	Ritnaalden. 596 Rook om te vervroegen. 357 Rosarium te Utrecht. 593 Rotsie. 261	T. Taxus 161 Tecoma radicans, 322 Temperatuur. Te lage —. 318
,, vlieg. 77, 585, 597 ,,Draaiharten". 178 ,, Roode. 201, 225 Krasnapolsky. 469	Oncidium. 163 Onkruiddooder. 262, 285 Ooftteelt voor amateurs. 170 Oorworm. De —. 89, 188 Orchideeën, 202, 281	Rotsplanten voor tuin. 239, 272 Roos. De — J. K. B. 25 ,, De groene. 65 ,, ,,Dora v. Tets' 292 ,, ,,Irish_elegance' — 165	Tenstoonst. Planten en Bl. versiering te A'dam, 498, 542, 556 Testudinaria elephantipes. 436
Kruisbessenmeeldauw. (Am.) 593 Kruithof. Personalia. 510 Kunstmest 207, 222, 257, 466, 526	,, Liefhebber — 472, 517 ., stuifmeel. 485 ., v. d. kamer. 285	, ,,Jac. Kneppers''. G. 207 Mrs. Th. Roosevelt. 75 Ramblers met ,,wit''. 369 villosa. 41	Tetragonia expansa J. C. M. 507 Thunia. 43, 594 Thuja-heg. Snoeien van — 454 Tomaten 22, 162, 179, 568, 580 Torenia's v. L. 303
Kweekerij. De — v. d. Hr. v. d. Meer te Deventer. 424 Kweekerij, Bier en Anker- smit. J. K. B. 50	Ornithogalum pyramidalis 136 ,, thyrsoides. 125 Orobanche speciosa. 494 Overblijvende planten. 118	Rosarium te Utrecht. 219 ,, v/h. Vredespaleis. 586 Roupala Pohlii. 591 Rozen. 262	Tritoma 249 Tuinaanleg 213, 322, 378 ,, aarde. 154 Tuinbouwonderwijs. 402 Tuinbraad. Ned. —. 69
L. Lachenalia's, J. K. B. 73 Land voor kweekerij. 176 Lathyrus. 385, 509	P. Paeonia corallina. 188 Palmen. Beschaduwen v. — 562 Papier v. rupsenlijm. 321 Nieuwe grondstoffen 366	,, Boekje over —. 584 ,, Bemesting. 31, 308, 574 ,, bladwesp. 562 ,, bottels. 31, 137 ,, boom. De grootstc. 399	Tuin. Indeeling. 293 ", met weinig zon 368 ", vazen. Planten v. — 272 Tulipa elegans. 124 Tulpen 298
Laurieren. 178 Lavendel. 178 Leeuwebekjes. 226, 341 Lente, Vroege —. Bdd. 338 Licht. Invloed v. h. —. 18	Park te Dundee. 581 Peer. "Le Lectier". 233 Pereboom zonder vruchteu. 201 ., galmijt. 118	;; geur. 30 ;; Het snoeien v. —. 440 ;; Het stekken van 31 ;;Het wit' v. —. 54, 572 ;; Hooge soorten —. 226	, als veevoer 546 , Meerbloemige tulpen 535 Tusschenteelt. 603
Liguster. 308 Lilium auratum. 58, 405 ,, speciosum. 334 ,, umbellatum. 134 Linnaeus in Holland. 152	,, (soorten), 189 ., zaaien. 298, 308 Pelargoniums, 166, 345 ,, peltatum. Blauwe. 377	,, in Stadstuin. v. L. 280 ,, Klim —. 165 ,, Lei- en Klim 37 ,, likeur —. brandy 31	Ulmus campestris Haarlemensis en Ulmus campestris Wheatleyi. 278 Uiënvlieg 10, 119
Linum narbonense. 572 Lonicera sempervirens. 314 Lotos. De Indische —. H. Witte. 1 Lucula. 214	Penstemon. P. Bijhouwer. 157 Petunia's. P. J. S. 483 Perziken. 118 ,, Bedekking v. — 298 ,, boomen. 392, 460	;; Polyantha. Iersche. 40 ;; roest. 59, 82, 166, 261 ;; Schikken van. 76 ;; snoei- 308, 462 ;; Stympogon, 76, 165, 274	Vallota 237, 250, 256 Vanda J. K. B. 553, 558 Vangbanden 174
Luizen. Middelen tegen —. 345, 537, 562 Lupinebemesting. M.	,, Krulziekte. 560 ,, onder glas. 375 Pestalozzia op Rhododen- dron. 502 Phalaenopsis. 43, 493, 499	,, stekken. 567, 581, 606 ,, Struik —. 130, 131 ,, struik zieke toppen. 561 ,, Thee 29	Varens. Goede kamer —. 326 ,, Handels- 363 ,, Moeder- 363 ,, voor snijgroen. 234 Vaste planten 160, 232, 238
Madelieven. J. K. B. 269 Maïs. Bonte — P. J. S. 496 ,, Suiker — 82 Marcotteeren. B. B. 530	Phalaris canariensis. 293 Phalera bucephala. 83 Philadelphussoorten. 347 Philodendron pertusum (Monstera). 437	,, Tusschen de —. 32 ,, zaad. 130, 152 Rudbeckia 368 Rupsenlijm 321 Ruscus. 400	Vegetable marrow. 5 Venkel (zoete). 598 Vensterbakken. 501 Verbena. Citroen —. 166 ,, Miss Willmott. 266
Margrieten. 166 Maranta's. 182 Masdevallia's. 128 Medinella. 237 Mest. Mineraal —. 358	Phoenix canariensis. 249 Phytopathologisch gebied. 451 Pioenrozen. 572 Pilumna. 106 Plantennamen. Boek over — 214	S. Sagittaria montevidensis. 337 Salvia 368 368 ,, splendens 286 286	Veredelen. 331, 475 Victoria regina, v. L. 145 Vingerhoedskruid. 15 Viooltjes. v. L. 521 Viola cornuta 58
Meijer, F. N. —. 70 Mieren. 165, 187, 502, 535 Mierikswortels. Mevr. B. 54 Miltonia Warscewiczii leu- cochila. J. K. B. 85	Planten, Buiten zon —. 405 Plantenziekten, Boeken over 321 ,, Hedend, cultuur, 81 Poinsettia Pulcherrima, 225, 535 Polypodium. 130	Sanguinaria canadensis. v. L. 529 Sauromatum guttatum. 472 Schuttingen 201 Schildluizen op Asparagus. 501 Scilla sibirica. J. F. Ch. Dix. 135	viscum album 291 Vondelpark te Amsterdam 241, 284 Voorjaarswerk. v. L. 535
Mimulus. 589	Polystichum Wolastonii. 381	Schorseneeren A. M. v. D. 5	Voorkiemen. Het —. 330

Vogellijm, J. Ch. Budde. 291 Vogels. Insectenetende — 321 Vorstelijk geschenk. 593 Vroege bloci 494 Vruchtboom die niet blocit 560 . boomen ondersteunen. 52, 449 Vruchten Lencencen. 50, 129 Vrijheidsboomen 510 Vijgepeer. Weerbarstige — 127 W. Wapendrager. (Rups) 83 Warenhuizen. J. L. B. 401, 473 Waterculturen 273 . lelies dekken. 310 Willink v. Collen. H. D. † 425 Wind en Plantengroei 437 Winterharde planten ., koude en plantengroei 62 ., werk. J. C. M. 342 Wistaria chinensis. 298Wit'. Het — 118, 201 Witloof J. K. B. 459	Catasetum splendens 328 Cattleya Minutia 253 ,, Mossiae alba "Queen Mary" 265 ,, Skinneri alba 481 Celosia 364 Ceders v. d. Libanon 362 Chrysanthemum. Alice Carter. 195 ,, Arthur Rawlings 193 ,, Bouquet 425 ,, Mrs. Frank Hill 194 ,, Sam Caswell 195 ,, Sylvia Slade 194 Cobaea scandens 313 Coclogyne cristata 447 Copuleermes 331 Corydalis Corydalis nobiles 255 Crambe cordifolia 315 ., orientalis 541 Crinum Crinum Johnstoni 361 Crinum Johnstoni 361 Crousgroepjes tusschen gras	Kamertuin 471 Kamperfoelie 411 Kastanjeknoppen 446 Kattestaarten 364 Kazernemuur met bloemen 208 Kersen. Knap —. 6 , Sier —. 373, 376 Kerstboom 289 Knollen 66 Koolvlieg 78 Krasnapolsky 469, 470 Kweekerij Bier & Ankersmit 50 L. Lachenalia Nelsoni 73 Lathyrus. 385, 389 Vergroeiing v. —. 509 Leeuwebekjes 341 Lelietjes v. Dalen 290 Lilium umbellatum 134 Linnaeus zomerverblijf 86 Lonicera scmpervirens 314 Lotos 1	Roos. Dora v. Tets'' 293 Dorothy Perkins 280 Duchess of Welling-ton'' 350 George C. Waud'' 350 Gloire de Dijon'' 26 Killarney'' 30 La Tosca'' 27 Ladv Ashtown'' 28 Mad. Cusin'' 31 Mad. Lombard'' 29 Iersche Enkelbl.'' 41 Jac. Kneppers'' 207 Zéphérine Drouhin'' 25 Gustave Regis 27 Rotstuin 87 Rozen. Bloemstuk van — 76 Caroline Testout 29 280 Constant Soupert 30 <tr< td=""></tr<>
Wolfsmelk 225	Baron v. Brunow. 114		., Polyantha 40 ., Stam — 76
Wollegras. B. B. 578	Cyclamen 397	М.	Ruscus 400
Wolluis 574	Cyrtomium falcatum 326		Muscus 400
1/	·	Maïs 496 Marcottages 530	
Υ.	D.	Miltonia Warscewiczii leuco-	S.
Yucca's. v. L. 65	Dahlia's Cactus 98, 101	chila 85	Sagittaria montevidensis 337
Ζ.	,, Dwerg —. 103	Mispels 421	Sanguinaria canadensis 529
Zaad bestellen. H. S. 318	,, Groene —. 103 ,, Halskraag —. 104	Monarda didyma 412	Sauromatum pedatum 472
Zaaien. 448, 449, 458	,, Haiskraag —. 104 ,, Kaiserin Augusta	Monstera deliciossa 437	Scilla sibirica 112, 136 Sedum reflexum cristatum 243
Zaden v. Cacao conserveeren 381	Victoria 100	Muscari 111	Senecio glastifolius Twickel 4
Zenobia spociosa. J. K. B. 218	,, <u>Pioen</u> — 97, 99		Sneeuwklokjes 111
Zephyranthes candida. 303	,, Pompon 102	N.	U
Zinnia's, Bijhouwer, 399 Zomerbloemen, 154, 225, 345	., stekken 105 Dendrobium. Victoria Re-	Narcissen en Tulpen tegen	т.
Zomer, De natte —, B. B. 127	gia 351	graswal 110	Taxus 161
Zwavelzure ammonia. 298	Digitalis 15	Narcissus poetaz 135	Tegelpad 329
Zygopetalum Mackayi. 592	Dimorphoteca aurantiaca 352	,, telamonius 110	Tentoonst. te Amsterdam
	Disa grandiflora 182 Doodsbeenderboom 445		543, 546, 554, 556
121 - 121 - 6		0.	Testudinaria elephantipes 436
Atbeeldingen.	Dorvanthes excelsa en Pal-		
Afbeeldingen.	Doryanthes excelsa en Pal- meri 49, 50		Tomaat ,,Perfection'' 568
Α.		Odontoglossum crispum "Pea- cock" 245	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304
A. Aardbei "Leader" 17	meri 49, 50 Dielytra spectabilis 567	Odontoglossum crispum "Pea- cock" 245 Ornithogalum. 112, 126	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18	mcri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E.	Odontoglossum crispum "Pea- cock" 245	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei ,,Leader'' 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565	meri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7	Odontoglossum crispum "Pea- cock" 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18	meri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64	Odontoglossum crispum "Pea- cock" 245 Ornithogalum. 112, 126	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125 U. Ulmus campestris Haarlemen-
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16	meri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365	Odontoglossum crispum "Pea- cock" 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122	meri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ,, ,, v. d. Ham 171	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125 U. Ulmus campestris Haarlemensis en U. c. Wheatleyi 277, 278
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339	meri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis, 124	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 .,, ., v. d. Ham 171 .,, Clairgeau 172	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125 U. Ulmus campestris Haarlemensis en U. c. Wheatleyi 277, 278 V.
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364	meri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis 124 ., imp. chitralensis 123	Odontoglossum crispum "Pea- cock" 245 Ornithogalum. 112. 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ", ", v. d. Ham 171 ", " Clairgeau 172 " Le Lectier 233	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125 U. Ulmus campestris Haarlemensis en U. c. Wheatleyi 277, 278 V. Vanda coerulea 553
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 369 Andromeda japonica 413 Anjers 15, 290	meri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis, 124	Odontoglossum crispum "Pea- cock" 245 Ornithogalum. 112. 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ", v. d. Ham 171 " Clairgeau 172 " Le Lectier 233 " Soldat Laboureur 172	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125 U. Ulmus campestris Haarlemensis en U. c. Wheatleyi 277, 278 V.
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425	meri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis 124 ., imp. chitralensis 123 G. Gentsche tentoonst, 533.	Odontoglossum crispum "Pea- cock" 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ", ", v. d. Ham 171 ". Clairgeau 172 " Le Lectier 233 " Soldat Laboureur 172 Pelargonium. Overgehouden —. 450	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125 U. Ulmus campestris Haarlemensis en U. c. Wheatleyi 277, 278 V. Vanda coerulea 553 Verbena "Miss Willmott" 266 Veredelingen 331 Victoria regia 146
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508	mcri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis 124 ., imp. chitralensis 123 G. Gentsche tentoonst 533. 542, 554	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ,, , , v. d. Ham 171 ,, , , Clairgeau 172 ,. Le Lectier 233 ,. Soldat Laboureur 172 Pelargonium. Overgehouden — 450 Penstemons 158, 159	Tomaat ,,Perfection'' 568 304 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 364 Amaranthus 364 Andromeda japonica 413 Anjers 15, 290 " kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pip-	meri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis 124 ., imp. chitralensis 123 G. Gentsche tentoonst, 533, 542, 554 Gevels met klimplanten 482	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170	Tomaat ,,Perfection'' 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 " kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin pin 353, 354 " Goudpearmain 182	mcri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis 124 ., imp. chitralensis 123 G. Gentsche tentoonst 533. 542, 554 Gevels met klimplanten 482 Gymnocladus canadensis 445	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ,, , , v. d. Ham 171 ,, , , Clairgeau 172 , Le Lectier 233 , Soldat Laboureur 172 Pelargonium. Overgehouden —. 450 Penstemons 158, 159	Tomaat ,,Perfection'' 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 192 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 "kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin "Goudpearmain 182 "Sier —. 349	mcri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis 123 G. Gentsche tentoonst 533. 542, 554 Gevels met klimplanten Gymnocladus canadensis 482 H.	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ,, , , v. d. Ham 171 ,, Clairgeau 172 Le Lectier 233 Soldat Laboureur 172 Pelargonium. Overgehouden — 450 Penstemons 158, 159 Petunia's 484 Phalaenopsis 493, 494 Philodendron (Monstera) 437 Plantago media 281	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125 U. Ulmus campestris Haarlemensis en U. c. Wheatleyi 277, 278 V. Vanda coerulea 553 Verbena "Miss Willmott" 266 Veredelingen 331 Victoria regia 146 Vingerhoedskruid 15 Vitis megalophylla 63 Vogellijm 291 Vondelpark te Amsterdam Vruchten en bloemen. 377
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Andromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier —. 349 " Schoone v. Boskoop 233	mcri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis 124 ., imp. chitralensis 123 G. Gentsche tentoonst 533. 542, 554 Gevels met klimplanten 482 Gymnocladus canadensis 445 H. Hanekammen 364	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'	Tomaat ,,Perfection'' 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei ,,Leader'' 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ,, kas 425 Arabis alpina 508 AppelsCox's Orange Pippin 353, 354 ,, Goudpearmain 182 ,, Sier — 349 Schoone v. Boskoop 233 ,, boompjes in pot 183	meri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis 124 ., imp. chitralensis 123 G. Gentsche tentoonst 533. 542, 554 Gevels met klimplanten 482 Gymnocladus canadensis 445 H. Hanekammen 364 Hedera Helix canariensis 409	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125 U. Ulmus campestris Haarlemensis en U. c. Wheatleyi 277, 278 V. Vanda coerulea 553 Verbena "Miss Willmott" 266 Veredelingen 331 Victoria regia 146 Vingerhoedskruid 15 Vitis megalophylla 63 Vogellijm 291 Vondelpark te Amsterdam Vruchten en bloemen. 377
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Andromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier —. 349 " Schoone v. Boskoop 233	mcri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis 123 G. Gentsche tentoonst 533. 542, 554 Gevels met klimplanten 482 Gymnocladus canadensis 445 H. Hanekammen 364 Hedera Helix canariensis 409 Helleborus guttatus 292	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'	Tomaat "Perfection" 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125 U. Ulmus campestris Haarlemensis en U. c. Wheatleyi 277, 278 V. Vanda coerulea 553 Verbena "Miss Willmott" 266 Veredelingen 331 Victoria regia 146 Vingerhoedskruid 15 Vitis megalophylla 63 Vogellijm 291 Vondelpark te Amsterdam Vruchten en bloemen. 377
A. Aardbei ,,Leader'' 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ., kas 425 Arabis alpina 508 Appels .,Cox's Orange Pippin 353, 354 ., Goudpearmain 182 ., Sier — 349 ., Sohoone v. Boskoop 233 ., boompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327	Ministry 10	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'	Tomaat ,,Perfection'' 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 " kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin pin 353, 354 " Goudpearmain 182 " Sier — 349 Schoone v. Boskoop 233 " boompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. naua 256 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422	mcri 49, 50 Dielytra spectabilis 567 E. Echinocactus chilensis 7 Eremurus 64 Euphorbia splendens 365 F. Fritillaria imperialis 123 G. Gentsche tentoonst 533. 542, 554 Gevels met klimplanten 482 Gymnocladus canadensis 445 H. Hanekammen 364 Hedera Helix canariensis 409 Helleborus guttatus 292 Helmbloemen 255 Heliotroop 88 Hessea crispa 268	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ,, , , , v. d. Ham 171 ,, Clairgeau 172 Le Lectier 233 Soldat Laboureur 172 Pelargonium. Overgehouden — 450 Penstemons 158, 159 Petunia's 484 Philodendron (Monstera) 437 Plantago media 281 Platicerium alcicorne 327 Primula chinensis fimbriata 423 Kewensis 505 Littoniana 532 Pronkerwt. Lathyrus 385, 389 Pruimen Kirkes-blauwe 206	Tomaat ,,Perfection'' 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", Sier —. 349 ", Sompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Arbutus serratifolius 422 Arbutus serratifolius 422 Arbutus serratifolius 422	Miles	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'	Tomaat ,,Perfection'' 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 " kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin pin 353, 354 " Goudpearmain 182 " Sier — 349 Schoone v. Boskoop 233 " boompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. naua 256 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422	Ministration	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'	Tomaat ,,Perfection'' 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 " Goudpearmain 182 " Sier — 349 " Sier — 349 " Sier — 349 " Sohoone v. Boskoop 233 " boompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Araucaria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75	Ministrate	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ,, ,, , v. d. Ham 171 ,, Clairgeau 172 Le Lectier 233 Soldat Laboureur 172 Pelargonium. Overgehouden — 450 Penstemons 158, 159 Petunia's 484 Phalaenopsis 493, 494 Philodendron (Monstera) 437 Plantago media 281 Platicerium alcicorne 327 Primula chinensis fimbriata 423 Kewensis 505 Littoniana 532 Pronkerwt. Lathyrus 385, 389 Pruimen Kirkes-blauwe 206 Quellin's Golden- Gage' 206 trio 201 Pteris cretica albo-lineata 327	Tomaat ,,Perfection'' 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", Sier —. 349 ", Sohoone v. Boskoop 233 ", boompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Araucaria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75	Recommendation 10	Page	Tomaat ,,Perfection'' 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", Soudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", boompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Araucria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75	Ministration	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ,, ,, , v. d. Ham 171 ,, Clairgeau 172 Le Lectier 233 Soldat Laboureur 172 Pelargonium. Overgehouden — 450 Penstemons 158, 159 Petunia's 484 Phalaenopsis 493, 494 Philodendron (Monstera) 437 Plantago media 281 Platicerium alcicorne 327 Primula chinensis fimbriata 423 Kewensis 505 Littoniana 532 Pronkerwt. Lathyrus 385, 389 Pruimen Kirkes-blauwe 206 Quellin's Golden- Gage' 206 trio 201 Pteris cretica albo-lineata 327	Tomaat ,,Perfection'' 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Andromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Goudpearmain 182 ", Sier — 349 ", Goudpearmain 182 ", Sier — 349 ", Sompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Araucaria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75 B. Begonia's. Knol — 185 Bestuiving van bloemen 317	Received the content of the conten	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ,, ,, v. d. Ham 171 ,, Clairgeau 172 Le Lectier 233 , Soldat Laboureur 172 Pelargonium. Overgehouden — 450 Penstemons 158, 159 Petunia's 484 Phalaenopsis 493, 494 Philodendron (Monstera) 437 Plantago media 281 Platicerium alcicorne 327 Primula chinensis fimbriata 423 Kewensis 505 Littoniana 532 Pronkerwt. Lathyrus 385, 389 Pruimen Kirkes-blauwe 206 Quellin's Golden- Gage' 206 trio 201 Pteris cretica albo-lineata 27 Pijlkruid. Montevideaansch 337	Tomaat ,,Perfection'' 568 Torenia 304 Tulipa elegans 125
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier — 349 ", Sier — 349 ", Sier — 349 ", Somopjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Araucaria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75 B. Begonia's. Knol — 185 Bestuiving van bloemen 317 Bloembed 398	Ministration	Odontoglossum crispum "Peacock" Ornithogalum. P. Peer. Beurré d'Amenlis ", ", v. d. Ham ", " Clairgeau " Soldat Laboureur den — 450 Penstemons Penstemons Pelargonium. Overgehouden den — 450 Penstemons Pelunia's Phalaenopsis Phillodendron (Monstera) Plantago media — 327 Primula chinensis fimbriata " Kewensis " Littoniana — 327 Pronkerwt. Lathyrus Pruimen Kirkes-blauwe — 206 — Quellin's Golden — Gage' — 206 — trio — 201 Pteris cretica albo-lineata Pijlkruid. Montevideaansch 337	Tomaat ,,Perfection''
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Andromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Goudpearmain 182 ", Sier — 349 ", Goudpearmain 182 ", Sier — 349 ", Sompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Araucaria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75 B. Begonia's. Knol — 185 Bestuiving van bloemen 317	Ministry 100 100	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'' 245 Ornithogalum. 112, 126 Orobanche 494 P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ,, ,, v. d. Ham 171 ,, Clairgeau 172 Le Lectier 233 , Soldat Laboureur 172 Pelargonium. Overgehouden — 450 Penstemons 158, 159 Petunia's 484 Phalaenopsis 493, 494 Philodendron (Monstera) 437 Plantago media 281 Platicerium alcicorne 327 Primula chinensis fimbriata 423 Kewensis 505 Littoniana 532 Pronkerwt. Lathyrus 385, 389 Pruimen Kirkes-blauwe 206 Quellin's Golden- Gage' 206 trio 201 Pteris cretica albo-lineata 27 Pijlkruid. Montevideaansch 337	Tomaat ,,Perfection''
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier — 349 " Somopjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Araucaria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75 B. Begonia's. Knol — 185 Bestuiving van bloemen 317 Bloembed 398 Bloemenmarkt te Amsterdam 457, 458 " schuitjes. Aalsmeer-	Ministrate	Odontoglossum crispum "Peacock" Ornithogalum. P. Peer. Beurré d'Amenlis ", ", v. d. Ham ", " Clairgeau " Soldat Laboureur den — 450 Penstemons Penstemons Pelargonium. Overgehouden den — 450 Penstemons Pelunia's Phalaenopsis Phillodendron (Monstera) Plantago media — 327 Primula chinensis fimbriata " Kewensis " Littoniana — 327 Pronkerwt. Lathyrus Pruimen Kirkes-blauwe — 206 — Quellin's Golden — Gage' — 206 — trio — 201 Pteris cretica albo-lineata Pijlkruid. Montevideaansch 337	Tomaat ,,Perfection''
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier —. 349 " Sier —. 349 " Sier —. 349 " Sier —. 349 " Somompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Araucaria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75 B. Begonia's. Knol —. 185 Bestuiving van bloemen 317 Bloembed 398 Bloemenmarkt te Amsterdam 457, 458 " schuitjes. Aalsmeer- sche —. 433, 435	Ministry 100 100	Odontoglossum crispum "Peacock" Ornithogalum. P. Peer. Beurré d'Amenlis ", ", v. d. Ham ", " Clairgeau " Soldat Laboureur den — 450 Penstemons Penstemons Pelargonium. Overgehouden den — 450 Penstemons Pelunia's Phalaenopsis Phillodendron (Monstera) Plantago media — 327 Primula chinensis fimbriata " Kewensis " Littoniana — 327 Pronkerwt. Lathyrus Pruimen Kirkes-blauwe — 206 — Quellin's Golden — Gage' — 206 — trio — 201 Pteris cretica albo-lineata Pijlkruid. Montevideaansch 337	Tomaat ,,Perfection''
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Andromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", Soudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", Soudpearmain 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Arbutus serratifolius 422 Araucaria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75 B. Begonia's. Knol — 185 Bestuiving van bloemen 317 Bloembed 398 Bloemenmarkt te Amsterdam 457, 458 ", schuitjes. Aalsmeersche —, 433, 435 Boerenkool in Roemenië 506	Ministrate	Odontoglossum crispum "Peacock" Ornithogalum. P. Peer. Beurré d'Amenlis 170 ", v. d. Ham 171 ", Clairgeau 172 " Le Lectier 233 " Soldat Laboureur 172 Pelargonium. Overgehouden 493 den — 450 Penstemons 158, 159 Petunia's 484 Phalaenopsis 493, 494 Philodendron (Monstera) 437 Plantago media 281 Platicerium alcicorne 327 Primula chinensis fimbriata 423 " Kewensis 505 " Littoniana 532 Pronkerwt. Lathyrus 385, 389 Pruimen Kirkes-blauwe 206 " "Quellin's Golden- Gage'' 206 " trio 201 Pteris cretica albo-lineata 327 Pijlkruid. Montevideaansch 337	Tomaat ,,Perfection''
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Andromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", Soudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", Soudpearmain 183 ", Soudpearmain 183 ", Soudpearmain 183 ", Sier —. 349 ", boompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. naua 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Araucaria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75 B. Begonia's. Knol —. 185 Bestuiving van bloemen 317 Bloembed 398 Bloemenmarkt te Amsterdam 457, 458 ", schuitjes, Aalsmeersche —. 433, 435 Boerenkool in Roemenië 506 Boonenstaken 512	Miles	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'	Tomaat ,,Perfection''
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", Soudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", Soudpearmain 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Araucria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75 B. Begonia's. Knol —. 185 Bestuiving van bloemen 317 Bloembed 398 Bloemenmarkt te Amsterdam 457, 458 " schuitjes. Aalsmeersche — 433, 435 Boerenkool in Roemenië 506 Boonenstaken 512 Buddleya variabiles superba 62	Ministrate	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'	Tomaat ,,Perfection''
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Andromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 " Sier —. 349 " Soudpearmain 182 " Sier —. 349 " Soudpearmain 183 Asparagus plumosus comp. " Sompjes in pot 183 Asparagus plumosus comp. naua 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Arbutus serratifolius 422 Araucaria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75 B. Begonia's. Knol —. 185 Bestuiving van bloemen 317 Bloembed 398 Bloemenmarkt te Amsterdam 457, 458 " schuitjes. Aalsmeersche — 433, 435 Boerenkool in Roemenië 506 Boonenstaken 512 Buddleya variabiles superba 62	Miles	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'	Tomaat ,,Perfection''
A. Aardbei "Leader" 17 Abrikoos Moorpark 18 Achillea argentea 565 Aconitum Wilsoni 219 Adianthum Farleyense 52 Afrikanen 16 Allium neapolitanum 122 Alstroemeria perigrina 339 Amaranthus 364 Audromeda japonica 413 Anjers 15, 290 ", kas 425 Arabis alpina 508 Appels "Cox's Orange Pippin 353, 354 ", Goudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", Soudpearmain 182 ", Sier —. 349 ", Soudpearmain 183 Asparagus plumosus comp. nana 256 Aspleniums 327 Arbutus serratifolius 422 Araucria imbricata 63 Aristolochia Sipho 229 Aster. Climax 75 B. Begonia's. Knol —. 185 Bestuiving van bloemen 317 Bloembed 398 Bloemenmarkt te Amsterdam 457, 458 " schuitjes. Aalsmeersche — 433, 435 Boerenkool in Roemenië 506 Boonenstaken 512 Buddleya variabiles superba 62	Ministrate	Odontoglossum crispum ,,Pea- cock'	Tomaat ,,Perfection''

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

Geïllustreerd Bijblad van "Onze Tuinen".

ONDER REDACTIE VAN

B. BOON en A. J. VAN LAREN (Hortulanus) te Amsterdam, en J. K. BUDDE (Hortulanus) te Utrecht.

MET VASTE MEDEWERKING VAN

J. KOOIMAN (PLUIMVEE), F. J. A. PORTIELJE, L. SEEGERS (HONDEN, ENZ.), P. J. SCHENK, J. B. BERNINK, G. S. (BIJENTEELT), en anderen.

REGISTER.

A. Aardbevingen. A—a. 31, 36 Aqnariumglazen. 28, 60 ,Artis''. 113, 201 ,Avicultura''. K. M. 105 B. Bladluizenverdelgers. B. B. 15 Broedmachines. 88, 108 Bijen. bijvoeren v. — 56 ,,, kasten. Maten v. — 171 ,, lnis. B. B. 42 ,, teelt. G. S. 3, 28, 35, 39, 51, 59, 71, 87, 91, 100, 106, 112, 118, 131, 143, 151, 162, 170, 182 ,, teelt. Boeken over —.	Hoenders. Kriel —. 1, 6 13, 25, 68 ,, Kuikens. 187 ,, Leghorns. 24 ,, Legwedstrijden.	Katjes, Jonge —, A. v. L.— B. 57 Kat. Chineesche —, V. d. Z. 48 Katten. De mooiste — v. Engeland. B. 31 ,, familie Eene —, A. 95 ,, Instinct of verstand? 79 ,, Onze poes. 174, 183 ,, Staartlooze —, B. 40 Kikvorsch. Monster —, 159 Knoppen uitpikken. B. B. 163 Konijnen fokken. 95, 135, 145 Konijn, Eng. Ramskop. 203 Kwartelvangst in Egypte. 35 Kweekerij v. Pluimvee te Rotterdam. Km. 149	Vliegen. Roof — B. B. 27 "Sluip — B. B. 19 "Stad zonder — 167 Vlinder. Oranje-tip — B. B. 19 Vogels als verspreiders v. smetstof 27 "B. B. 56 "De leelijkste — G. 92 "Geringde. 40 "Het baden der — 107 "Intieme praatjes over — T. E. Bouma. 79, 81 "Prieel — 116 "Voederhuisjes. 120 "Winter — B. B. 104
92, 112	Wyandottes 53.	М.	,, winter —. B. B. 104 ,, wijkplaats. 163
D. Duiven. Brünner Kroppers. 17 Cairo — L. S. 5 Ekster — K. M. 86 hok. 72 Kip — L. S. 59, 67, 69 Kroppers. L. S. 85 Moorkoppen. L. S. 33 Post — L. S. 74 Rijkspostduiven. 75	72, 96, 157 ,, winterlegsters 128 Winterverzorging 86 Zilver Wyandottes 116 Hond. De — v. d. schilder 8 , (in vroegere tijden) 2 , die katten zoogt 40 Honden. Arabische Wind- Dalmatiners L. S. 61	Malaria-bestrijding. 16 Merel. De —. 139, 175 Mest. Dierlijke. 84 Mol. 96, 99, 102 102 . De — beschermd. 147 Mollen op Walcheren. B. B. 108 108 Motjes. Veder —. B. B. 27 Muis. De Japansche dans—. 107 Muizen vangen. 159, 162	W. Wandelende takken. B. B. 137 Weerprofeten. Geen —. B. B. 120 Wesp. De —. G. S. 18 Winterkoning. De. R. Tepe 90, 94 Wormbestrijding bij kat. 136
vinter. L. S. 75, 85	,, Gehoorzame 137, 142	N.	Zwaluwen. Late gier- 76
,, woningen. L. S. 103, 111, 123 ,, Zijn — schadelijk?	Herders 46, 50, 169 voeden, L. S. 118 Hongaarsche 146 Lets nieuws over 26	Nachtegaalslag. G. 92 Nachtegalenzang. 203	Afbeeldingen. A.
L. S. 127	liefhebbers. Ko-	Outsmetting v. hoenderter-	"Artis" to Amsterdam 113, 114
E.	ninklijke — L. S. 42	rein. 171	B.
Eekhoorns. B. B. 62, 66, 76 Egel. De immuniteit v. d. — 120 Eenden. Sier — 88 Eieren. 16	,, koopen. L. S. 34, 37 ,, Mooie — L. S. 14, 18 ,, Pekingeesjes. L. S. 42 ,, Politie — 135 ,, Russische Wind —.	P. Padden. 22, 23, 171 Pluimvee. 63	Berkenspanrups 11 Bijen-Darrenval 162 ,, luis 43 ,, voertoestel 162
., Bloedvlekjes in —. 128, 151	L. S. 129, 134	Pluimvee. 63 ,, Amst. Tentoon-	D.
,, onder contrôle 12 179 F. Fazanten. L. S. 21, 38, 43, 50 G. Galmug. Pereblad — 187 Goudvink. De schadelijke — 76 Grasrnps die dierlijk voedsel	Schipperkes. 54, 57 spraak. 48 tentoonstell. 161, 162 Terriers. L. S. 65, 73, 77, 81, 90, 97, 101, 109, 114 10 geboden v. d. — eigenaar. L. S. 7 Trek —	stelling. B. B. 130 """ """ """ """ """ """ """ """ """	Duiven, Brünner Kroppers 17 ,, Cairo —. 5 ,, Ekster —. 86 ,, hok 103, 123 ,, Kip —. 67, 70 ,, Kroppers 85 ,, Moorkoppen 34 ,, Zwaluwduif 75
nnttigt. P. J. S. 80	,, Whippets. L. S.	Ringslang. De —. J. B. Ber-	Eekhoorntjes 62, 66
H. Hazelworm. J. B. Bernink 37 Hoenders. Aanschaff. v. —. 108 ,, Andalusische Hen 130 ,, Behandel. broed- hen. 147	153, 161, 165 Hondsdolheid. 76 Honing. 72 Honingdauw. B. B. 104	nink. 69 Rondknop in Zwarte Bessen. B. B. 144 Roodborstje. B. B. Rozenvijanden. B. B. 10 S.	Eenden. Grauwe kwakers 131 F. Fazanten 21 ,, Goud —. 38 G.
,, Bestrijding v. lni-	Insectarium v. "Artis". v.	Schapen, Merino —, G. 72	Gaasylieg 15
zen. 179 , Bevroren kam- men v. —. 52 , Broeden en fok-	I. 177, 185 Insectenbestrijding i/d. win- ter. B. B. 123, 127	Schildpad. 64 Slacht. 84 Specht. De groene —. J. B. Bernink. 110	H. Hazelworm 37 Hoenders, Andalusische 130
Km. 6	K.		,, Brahma 131
", Een goed hok. Km. 108, 119, 132 ", Eiervreters. 116	Kanaries. Het kaal worden der —. A—a. 45, 56 Kalkoeneieren. Uitbroeden. 171	V. Veerenmode. Vinken. Broeden v. —. B.	,, Dalmatiners 61 ,, fokkerij in N. Ame- rika 105
, Foktoomen. 108, 128	Kalkoensche haan die Pan-	Harmsen. 183 Visschen en waterpest. G. 107	,, Het wasschen v. 133 ,, hok 119
,, Gemalen beenderen voor —. 52	weneieren uitbroedt. 38 Kat. Merkwaardig zintuig. 36	Vleermuizen, J. Bernink. 125	,, Kriel —. 1, 13 25

Hoenders	s. Minorca —. 181		153	Р.		T.
23	Nachthok.	,, Windhonden	3	Pad	23	Tak. Wandelende 186
3.5	Orpington 140	,, Hyena-hond	122	Pluimvee-kweekerij te Rot	; -	ν.
,,	parken 155 Plymouth Rocks	T.			1 50	Vleermuizen 125, 126
3.1	185 138, 178, 174			Pluimvee. Winterhok 63,	64	Vliegen. Sluip —. 20
	Rhode Island 159. 1-5	Imkerij te W. Blokker 117,				Vlinders. Amerik. Nacht-
22	Vecotkriel 2	Insectarium in "Artis"	185	R.		pauwoog 177
**	Wyandottes 53,	K.		Ringslang	70	,, Atlas —. 177
	106, 140, 157, 159	Kanaries. Parasieten der —	45	Roodborstje	97	,, Beerrups —. 185
2.7	Zi) rericken. Hol-	Katjes. Jonge —.	58	Rozen bladluis-	10	" Doodshoofd —. 178
TT 1	landsche 141, 142	Katten Blauwe Perzische —.		,, bladroller	10	,, Koninginnepage 185 ,, Ligusterpijlstaart 186
Honden.	Arabische Windh. 29 Owerskeestes 34	31,		" cicade	12	Oronio tin 10
2.2	Gezonde kinderen 121	,, Chineesche —	48	,, bladwesp Kleinste —.	10	Vogels. Boomklever 82
2.2	Herders —. 47, 51	" Sir R. of Arrandale	31	,, ,, Witgeringde	9	,, De leelijkste — 56
2.7	Hollandsche id. 169	Kat. Staartlooze —.	40	7 monto	9	,, IJsvogel 79
11	Hongaarsche 147	Konijnen Hollandsche —. 95,		,, scheutboorder	9	W.
77	Mooie —. 14	,, Lotharinger Kwartelval	131 35	,, schildluis	11	Wespennest 19
3.2	Pekingeesjes 41	Kwarteivai	90	Rupsen Klimop —.	179	Wintervlinder 11
7.2	Russische Wind —.	м.		,, Zakdragers	179	,, De kleine — 11
	Schipperke 129, 134 55	Mierenkasten	187	e		Z.
"	Terriers 65, 73, 77,	пистенказьен	10,	S.		Zangzwaan. 202
,,	81, 89,97, 101,	0.		Sluipwesp	16	Zwanen. Zwarthals- 150, 202
	109, 115	Onslieveheersbeestje	15	Specht. Groene —.	110	Zweefvlieg 15

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

PLUIMVEE

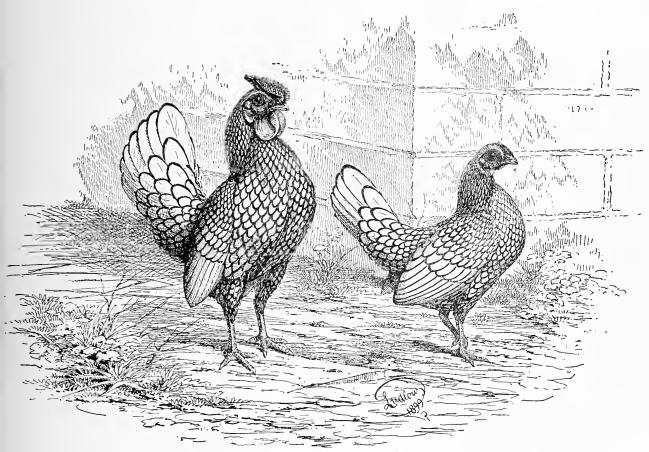

KRIELHOENDERS.

Als bijzonder geschikt voor het houden van hoenders in beperkte ruimte moeten de kleine rassen worden aanbevolen. Niet alleen dat ze zich zoo gemakkelijk aan een zeer kleine ruimte aanpassen en met weinig lichaamsbeweging al spoedig voldoende gymnastiek verrichten, maar ook omdat hun productie lang niet onverdienstelijk is. De krielhoeeders eten naar verhouding minder en geven grooter eieren dan de groote

materieele eigenschappen als om het genot dat enkele hoenders hun eigenaar en zijn familie kunnen verschaffen.

Onder de kleine rassen die we met den algemeenen naam krielhoenders zullen aanduiden komt al een even groote verscheidenheid in vorm, kleur, versierselen en productie voor als onder de groote: lang gerekte, korte gedrongen, met enkele en rozenkam, met beveerde en gladde pooten, éénkleurige en geteekende, en het gaat met eenige bezwaren gepaard om een juiste, duidelijke en op beschaafde eigenschappen gegronde indeeling der rassen te maken. De meest juiste indeeling lijkt ons die door Engelsche schrijvers gemaakt. Zij verdeelen de krielhoenders in twee groepen: "Game Bantams" en "Variety

Zilver Bantams met Rozenkam.

rassen, en iemand die voor zijn genoegen kippen in den tuin houdt, kan het vrijwel onverschillig zijn of de eieren wat grooter of wat kleiner zijn. Zonder nu de krielhoenders tot de beste voor onzen tuin te willen verheffen, ruimen wij ze toch gaarne in ons blad een belangrijke plaats in. Bij het houden van kippen hangt het toch voor een belangrijk deel af van het stuk grond dat men er voor af wil staan.

Tot de Onze-tuinen-kippen-afdeeling rekenen wij zoowel de vraag die ons het vorig jaar gewerd van een lezer op een uitgestrekt buitenverblijf, die eenige hectaren voor zijn hoenders kon beschikbaar stellen, als die van een onzer lezers te Amsterdam, die een lapje van 3 bij 1 M. beschikbaar had. Beiden verwachtten een bevestigend antwoord op de vraag of zij in gunstige verhoudingen verkeerden om kippen te houden. En terecht want er zijn immers rassen, die bij de kleinste ruimte zeer productief kunnen zijn, zoowel om hun

Bantams". De eerste groep is bij ons bekend als Engelsche vechtkrielen: miniatuur exemplaren van de Engelsche vechthoenders, in hun uitgebreide kleurenfamilie; bij de tweede groep worden dan alle andere rassen ondergebracht.

Ter illustratie vindt men hierbij een foto van een paar Zilver Bantams. Het andere plaatje stelt een Duckwing Vechtkriel haantje voor. Ieder herkent hierin terstond den sportvogel bij uitnemendheid. Ofschoon geheel anders van bouw, en in lichaamsvorm meer het type van het leghoen naderende, is ook dit een sportvogel om zijn teekening. De fijn intenszwart-gezoomde witte veeren vormen het eerste punt van beoordeeling waarna de kamformatie, bouw en de grootte in de tweede plaats in aanmerking komen. Naast of wellicht beter tegenover deze rassen zouden de Hollandsche Patrijs krielen en de Wyandotte Bantams een plaats moeten vinden omdat zij hoofdzakelijk gekweekt worden om hun eierproductie.

We hopen te juister tijd ook over een paar goede plaatjes van deze hoenders te kunnen beschikken om vooral de belangstelling voor onze Nederlandsche krielhoendersoorten bij de lezers gaande te maken.

Het is niet voldoende met een beschrijving der verschillende rassen te volstaan "wijl de geheele verzorging — ofschoon in groote lijnen natuurlijk overeenstemmende met de behandeling der overige rassen — toch ook hier en daar aanzienlijk

Duckwing modern Engelsch Vechtkriel haantje.

afwijkt. Daar heeft men b.v. al direct het zoeken naar een broedsche hen. Het behoort in het geheel niet tot de uitzonderingen dat een hen van een groot ras wordt aangewezen om krieleitjes uit te broeden. Als regel zal ze het meerendeel van de eieren tijdens de broedperiode hebben stukgetrapt en als ze er dat al goed heeft afgebracht, dan loopen de uitgekomen kuikens groot gevaar om vertrapt te worden voordat ze een week oud zijn.

HONDEN

DE HOND IN VROEGER TIJDEN.

De Bijbel, het meest bekende en over de wereld het meest verspreide boek, spreekt over allerhande soorten van dieren; hij noemt enkel den hond van den jongen Tobias. Hier en daar is wel een Bijbel-exemplaar waarin beweerd wordt dat het lijk van den eerst-vermoorde, Adam's zoon Abel, tegen de aanvallen van roofvogels door een hond verdedigd werd, maar die exemplaren, zegt men, zijn onecht en wij kunnen er niet op bouwen. Uit dit stilzwijgen zouden wij dus moeten opmaken dat de goede hoedanigheden van onzen viervoetigen vriend of niet voldoend bekend waren bij de stamvaders van het menschelijk geslacht of door hen niet voldoende werden gewaardeerd. Dat zij den hond gekend hebben valt haast niet te betwijfelen, evenmin als het feit dat zij hem hebben weten

dienstbaar te maken en voor bewaking en voor de jacht. Nimrod, bij voorbeeld, die volgens den Bijbel een geweldig jager was voor den Heer, zal toch wel een soort jachthond hebben gehad die het wild voor hem opstiet en het hem hielp vangen.

De Chineezen echter zijn van alle volkeren de eersten die van den hond melding maakten, zij kenden zijn vele hoedanigheden en zoo hoog stond hij bij hen in aanzien, dat hij een der voornaamste teekens van hun schrijftaal werd. Een hond met een naam vinden wij het allereerst in de geschiedenis van Koning Ulysses. De lotgevallen van dezen koning van Ithaka zijn voldoende bekend. Jaren en jaren bracht hij ver van zijn rijk door, en toen hij er eindelijk terugkwam, werd hij het eerst herkend door zijn trouwen "Argos", een stokoud dier, dat van blijdschap over dit onverwacht weerzien, voor de voeten van zijn meester dood neerviel.

Van hondenliefhebbers vinden wij het eerst melding gemaakt in de geschiedenis van Athene, welks inwoners groote hondenliefhebbers waren. Dat zij er aardig wat voor over hadden, bewijst het feit dat Xantippus, de vader van Pericles, voor een hond tweeduizend Sestertiën betaalde (ongeveer vijf honderd gulden), voor dien tijd een buitensporig hooge prijs. Toen Xantippus zich eens naar Salamina begaf en niet wilde dat de hond hem op het schip zou vergezellen, sprong deze eenvoudig te water en volgde hem zwemmende over een afstand van meer dan dertig mijlen; in Salamina aangekomen viel het trouwe dier, uitgeput van vermoeienis, dood. Zoodanig werd het volk door dit bewijs van gehechtheid getroffen dat de Senaat hem op de plaats zelve een gedenkteeken liet oprichten.

Wie onzer heeft den hond van Alkibiades vergeten? Het was de eerste wiens staart gecoupeerd werd, niet ter wille van de mode zooals dit meest het geval is, maar alleen om aan zijn stadgenooten aanleiding te geven om over iets anders te praten dan over hem zelf. Hij had er meer dan duizend Sestertiën voor betaald en hij dacht niet ten onrechte dat de heele stad er vol van zou zijn als men zoo'n duren hond den staart afsneed. Bij de Grieken was de hond inderdaad huishond; hij werd tot zelfs in de binnenvertrekken toegelaten, zat mee aan tafel aan, nam deel aan feestmaaltijden en was bij openbare feesten en vermakelijkheden hun trouwe, onafscheidbare makker.

Vijftig groote honden bewaarden en verdedigden de vesting van Corinthië en een hunner "Soter" genaamd, gaf zooveel bewijzen van trouw en dapperheid, dat hem van overheidswege een zilveren halsband werd vereerd, waarop de volgende woorden gegraveerd waren: "Aan den verdediger en bevrijder van Corinthië."

Koningen die door hun onderdanen waren verjaagd, keerden naar hun land terug met een heirleger van honden, vielen de opstandelingen aan en veroverden hun troon door de medewerking dier viervoetige krijgers. Plinius, Eleanus en Strabo vertellen dat de Colophonen en de Castobalen ten oorlog trokken met een leger van buitengewoon groote honden; deze werden in de voorste gelederen geplaatst en hielden even goed stand als de trouwste en dapperste hunner soldaten. Wanneer de Gallen en de Circassiërs tên oorlog gingen, zeggen diezelfde schrijvers, dan werden zij bijgestaan door honden wier moed spreekwoordelijk was; ieder ruiter had twee wapenbroeders, een slaaf, die pijl en boog kon hanteeren en een hond voor het gevecht van man tegen man.

Alexander de Groote heet Indië te hebben veroverd met een leger welks moed door al zijn historieschrijvers gevierd wordt, maar zou hij het ooit zoover hebben gebracht zonder de tweeduizend honden die hem bij zijn veroveringstocht behulpzaam waren? Tijdens den oorlog dien hij tegen Porus voerde, verloor Alexander zijn hond Periles, dieu hij zelf gefokt had. Aan dien hond had hij het behoud van zijn leven te danken en waar de groote veldheer ook ging, Periles vergezelde hem overal. De dood van het trouwe dier trof hem zoo diep, zegt Plutarchus, zijn gehechtheid aan het trouwe dier was zoo groot, dat hij te zijner eer een stad liet bouwen die langen tijd den naam van Periles droeg.

In Macedonië, Beotië en Medië trok geen leger ten strijde zonder door een groot aantal honden vergezeld te zijn. Van honden maakten de bewoners dier landen in den regel veel werk; hoe rijker iemand was, des te meer honden hield hij en des te meer werd er voor betaald; armen volgden de rijken in die hefhebberij na; waren zij niet in staat om een prachtexemplaar te bekostigen, dan deden zij wat nu ook nog tal van hondenliefhebbers doen, ze stelden zich tevreden met een of meer straatslijpers en deelden daarmede huu schamel stuk brood. Steden zelfs hielden er uit louter liefhebberij honden op na, huisvestten en verzorgden hen op kosten der stadskas.

Een waar hondenliefhebber, en die alle hedendaagsche hondenliefhebbers ver achter zich laat, was de oude wijsgeer Diogenes. Toen de man er genoeg van had om met menschem om te gaan, ging hij, evenals een hond, in een ton liggen.

Nergens echter waren de honden meer in aanzien, nergens werden zij met meer eerbied, met meer ontzag behandeld dan bij de oude Egyptenaren; geen enkele stad of zij besteedde de opbrengst van een bepaalde uitgestrektheid gronds aau het onderhoud van honden. Kwam de een of ander uitwendige ziekte de bewoners teistereu dan lieten zij zich door de houdeu likken; hun speeksel, meenden zij niet heel ten onrechte, was een heilzame balsem, die meer verlichting aanbracht dan de beste zalf. Hun hemelsche hond, hun huisgod was Sirius; hij verscheen tegen den tijd dat de Nijl buiten zijn oevers trad en de vruchtbaarmakende overstroomiug begon. Zoo hoog stond de hond bij hen aangeschreven dat zij er, volgens Diodorus van Sicilië, niet tegen opzagen om menschenvleesch te eten, maar zij waren liever van honger gestorven dan zich met hondenvleesch te voeden.

Dien eerbied voor die afgoderij van de honden maakte Cambyses zich ten nutte tijdens de belegering van Pelusa; voor zijn legerfront plaatste hij een aantal groote honden en trok zoo tegen de stad op. Uit vrees dat zij de voor hen heilige dieren zouden wonden, durfden de Egyptenaren geen pijl afschieten en werd Pelusa zonder slag of stoot ingenomen.

In de tempels van Sicilië werden duizend honden gehuisvest en verzorgd, want ook voor de Sicilianen was de hond een godheid. Wilden de Romeinen een hunner pasgeboren zonen op meer dan gewone wijze in de gunst der goden aanbevelen, dan offerden zij een hond op het altaar der godin Monageneta, want geen offer stemde haar zoo goedgunstig als dat van een hond!

Ook andere naties in de oude geschiedenis namen honden mee ten strijde, bewezen den hond goddelijke eer. Zelfs nog in geschiedenis der middeleeuwen komen voorbeelden voor van belangrijke diensten door honden bewezen en menigvuldig zijn de bewijzen dat onze voorouders de honden hoogachtten en lief hadden. Uit erkentelijkheid voor een hond die hem tegen een onverwachten aanval zijner vijanden had verdedigd en er zelfs zijn leven bij inschoot, stelde Montmorency, eerste baanderheer van Frankrijk, in de eerste helft der twaalfde eeuw de Orde van den hond in. Tegen honderd duizend Indianen waagde de koene ontdekker van Amerika den strijd; hij had maar 250 man voetvolk, 70 ruiters en ruim 60 honden. Aan die viervoetige strijders, zegt een zijner geschiedschrijvers, dankte Columbus de overwinning over de Indiaansche horden.

Een ander schrijver meldt dat de Peruanen in de dertiende eeuw hondenvleesch aten, overtuigd dat hen dat ontsterfelijk maakte; die zelfde meening deelden de Mexikanen.

Volgens Arabisch gebruik vergezelde een drom honden steeds de legers der Mahomedanen. De overwinning van Mahomed II bracht er een groot aantal binnen de muren van Coustantinopel en in de omliggende plaatsen; zij verkregen er burgerrecht en nog heden ten dage treft men ze er bij gansche troepen te gelijk aan. In 1453 werd Constantinopel belegerd door Mahomed II met een leger van 300,000 mau; de heldhaftige en laatste Keizer Constantinus Dracosis had echter maer 8000 getrouwen. Het kleine garnizoen moest zich overgeven en op de torens der Sophiakerk nam de halve maan de plaats in vau het kruis. Het oorverdoovend geraas der belegering joeg den honden der belegeraars zulk een schrik

Grieksch-Romeinsche groep windhonden, gevonden te Monto Cagnolo, dicht bij het oude Lanuvium.

op het lijf, dat zij in het meer Chrysoereas sprongen en landden op een groot eiland, waarop later het paleis van Achmed II werd gebouwd. Dank zij het vele wild vonden zij er voedsel in overvloed en vermenigvuldigden zich snel; maar vijftig jaar later was er geen haas, geen patrijs en geen kwartel meer te vinden; toen kwam er hongersnood en in het begin der XVIe eeuw keerden de honden naar Constantinopel terug waar zij onder de bescherming van den profeet werden geplaatst.

Moesten wij de oude geschiedenis gaan napluizen, dan zouden wij er het bewijs in vinden dat het gebruik van honden voor allerhande doeleinden en de liefhebberij voor honden nagenoeg zoo oud zijn als de mensch. Ook in dat opzicht is er niets nieuws onder de zon.

L. S.

BIJENTEELT

LXVIII.

Juli.

Evenals haar voorgangster, was ook de maand Juni voor de bijenkolonie's onvoordeelig. Als men het buijge en vaak onstuimige weder even in oogenschouw nam, dan zal dit wel niemand verwonderen. Die dagen dat er met recht van "zomer" sprake kan zijn, waren er slechts enkele. En die dan nog gunstig uitmuntten, waren veelal voorafgegaan, of wel onderbroken door geweldige regenbuien, dikwijls gepaard gaande met onweder, zoodat er van honingverzamelen dan toch ook al niet veel kwam. Er werd, alles bijeengenomen, deze maand dan ook meer verteerd dan verdiend. Gelukkig die volken die in de Aprilmaand een flinke portie hadden kunnen overleggen. Waar dit niet het geval was, zooals natuurlijk ook bij de zwermen, daar is de ijmker in vele gevallen belangrijk te hulp moeten komen. Bij de meesten is dan ook de honingpot flink aangesproken. Wie hiermede niet te zuinig is rondgesprongen zah daar stellig het beste bij varen. Het is niet voldoende als de volken slechts niet van honger omkomen, doch ook moet er rekening mede gehouden worden dat voor de geregelde verzorging en ontwikkeling van het broed het noodige niet mag ontbreken, want bij gebrek aan voedsel staat het eierleggen spoedig stil, en loopt ook het broed dat reeds aanwezig is gevaar uitgetrokken, of verkleumd te geraken, wat zooals een ieder wel zal begrijpen voor hen een geduchte terugslag is.

Niet het minst voor den ijmker wiens bedrijf er op ingericht is om zooveel mogelijk zwermen te telen, (zonder dit echter te willen doordrijven) baart dit voorjaar teleurstelling, daar een groot deel van hen belangrijk onder het gestelde minium bleef, ja enkelen zelfs bijna in 't geheel geen zwerm kregen, hoewel de volkssterkte niets te wenschen overliet.

Wellicht vragen enkelen nu, waarom dan niet kunstmatig afgenomen? Hierin stemmen wij dan gaarne toe, doch dit schijnen velen nog niet aan te durven. In onze omgeving ten minste wordt dit slechts bij uitzondering gedaan. Wat hiervan wel de oorzaak is, valt niet direct te zeggen; wij veronderstellen, dat gebrek aan ervaring wel de hoofdoorzaak zal zijn. Ook zijn er wel die hierbij minder aangename ervaringen opdeden, wat naar wij gelooven wel voor een groot deel aan de behandeling zelve lag. Voor wie hierover het een en ander zou willen lezen, verwijzen wij naar een voorgaanden jaargang van "O. T." waar dit in afzonderlijke artikeltjes werd be-

Bij verschillende volken die met gesloten koninginne-cellen stonden, doch waar de zwerm door het ongunstige weder niet afkwam, werden deze "uitgemoord". Waar dit is geschied, daar is voor dit seizoen de zwermdrift veelal wel als verloopen te beschouwen.

Voor den mobiel-ijmker heeft zulk ongunstig weder in den zwermtijd naast zijn schaduw — ook nog weer een lichtzijde, n.l. dit, dat bij zwermlastige volken, die bijna wel op iederen stand worden aangetroffen, de zwermdrift zonder moeite, en gewoonlijk afdoende onderdrukt wordt.

Om nu nog zwermen aan te nemen, achten wij niet meer gewenscht, daar voor de zwerm, als de moederstok in de meeste gevallen de tijd te kort schiet om zich voldoende voor den winter te ontwikkelen of te herstellen, althans om zonder hulp nog een voldoende voorraad voedsel voor den winter op te leggen, Zooals in een voorgaand artikel ook reeds gezegd, is de streek waar men woont hierbij nog een gewichtige factor.

In vele streken heeft deze maand voor een belangrijk deel te beslissen over de belangrijkheid van den honingoogst. Is deze maand ongunstig, dan is daar de mooiste kans verkeken. Ieder zal stellig begrijpen dat wij hier de oogst op de witte klaver op het oog hebben. In zeer grooten getale is deze bloem in onze omgeving reeds vertegenwoordigd, en het laat zich dan ook alleszins aanzien, dat hierop bij gunstig weder flink gehaald zal worden.

De afgezwermde stokken worden zooveel mogelijk geïnspecteerd (bij de ronde korf gaat dit zoolang er geen gedekt broed is, moeielijk), of er wel een goede koningin aanwezig is.

Bij een goede moederbij zijn in het broednest alle cellen regelmatig van eitjes voorzien op den bodem der cel, dus treft men daar als het broed van een dekseltje voorzien is later ook heele strooken gedekt broed van gelijke ouderdom aan.

Treft men daarentegen de cellen onregelmatig met eitjes bezet aan en soms twee en drie in een cel of wel aan den zijwand der cel, (en later natuurlijk onregelmatig gedekt en bultig broed,) dan is de koningin darrenbroedig en voor verder gebruik ongeschikt. Zoo spoedig mogelijk wordt die er uit gevangen, en door een goede reserve-koningin vervangen.

Houdt de voorzwermen steeds goed in 't oog, want niet zelden dat die nog eens neiging tot zwermen vertoonen, wat slechts tot krachtsversnippering leidt.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 1. Gedurende een jaar ben ik in 't bezit van 12 Witte Wyandotten die verleden jaar beter, maar dit jaar heel slecht leggen. Ze leggen per dag gemiddeld met elkaar hoogstens 5 eieren, meestal minder. Zoudt u mij hiervan de vermoedelijke oorzaak willen opgeven? Ze zien er gezond uit, hebben een groote kippenren en krijgen mais, hennep en voldoende afval uit de keuken. L. H.—S. te H.

Antwoord. U hebt de oorzaak van de slechte eierproductie duidelijk in Uw vraag laten uitkomen. Hennepzaad en mais zijn voedingsartikelen die men aan vastzittende hoenders bij hooge uitzondering kan toedienen. Beide hebben een zeer hoog vetgehalte, mais 5 %a, hennepzaad 21 %. zoodat Uw hoenders te veel vet krijgen en misschien niet de noodige eiwitstoffen tot het vormen van een ei. In den zomer zijn gerst (1.8 % vet) en tarwe (2.1 %a) de aangewezen graansoorten om aan zware hoenders te voeren. Als U gedurende de eerstvolgende dagen uitsluitend tarwe en gerst voert en veel groen voer toedient dan zal het aantal eieren waarschijnlijk spoedig toenemen. Aanbeveling verdient nog de mededeeling dat eerste kwaliteit graan gebruikt moet worden. Antwoord. U hebt de oorzaak van de slechte eierproductie duidelijk moet worden.

Vraag No. 2. Ik wensch kippen te houden doch zou bij deze zoo

Fraag No. 2. Ik wensch kippen te houden doch zou bij deze zoo mogelijk de volgende eigenschappen zien vertegenwoordigd. Als voornaamste vereischte goede leggers, dan sterke kippen, de prijs van deze en waar deze het best zijn te bekomen. H. te L. Antwoord. Aan de door u gestelde eischen voldoen verschillende rassen: Witte en Zilver Wyandottes, Buff Orpingtons, Plymouth Rocks, Witte en Patrijs Leghoms en Chaamsche hoenders. De Wyandottes, Orpingtons en Plymouth. Pocks in de Orpingtons en Plymouth Rocks zijn de zwaardere rassen die in den winter, bij een goede verzorging en als ze in het laatst van Maart, of vroeg April geboren zijn, veel eieren leggen. Het gemiddeld gewicht der eieren bedraagt 62 gram. De andere rassen zijn lichter maar leggen meer in het voorjaar en najaar. Ze zijn in het geheel niet broedsch. Ik geloof u het best Witte of Zilver Wyandottes te kunnen aanbevelen, waarover ik u het adres per briefkaart zend.

Voor u zijn noodig jonge dieren die ongeveer 1 April geboren zijn ze moeten worden aangekocht begin September, en met 1 Oct. moet de doelmatige winterverzorging beginnen. Zoodoende kunt u van een goed aantal eieren in de wintermaanden verzekerd zijn.

N. B. Bij de vraag was geen postzegel voor doorzending en antwoord ingesloten. Orpingtons en Plymouth Rocks zijn de zwaardere rassen die in den

Vraag Vo. 3. Ik ben in het bezit van een jonge Duitsche Staande hond (6 weken) welke voeding is voor thans en later de beste en eventueele merken?

Autwoord. Tot 3 à 4 maanden viermaal daags voeren, waarvan driemaal koemelk met oudbakken brood, rijst, havermout, grut of dergelijke en eenmaal rijst of geweekt brood met gehakt vleesch; nu en dan een zacht kalfsbeentje en 's morgens op zijn eersten maaltijd een theelepeltje levertraan. Na vier maanden driemaal daags voeren en hem langzamerhand brengen op hondencakes, die nu eens geweekt dan droog gegeven worden; om te weeken gebruikt u melk met 1/3 water vermengd. Als hij 6 mannden oud is schrijft u maar eens. L.S.

Vraag No. 4. Als abonné op "Onze Tuinen" verzoek ik U beleefd in dat blad mij inlichtingen te willen geven omtrent het volgende: Onlangs hoorde ik van iemand, die in zijn tuin een paar eenden hield. In een cementenbak van ongeveer 1 M2, was water, waarin hield. In een cementenbak van ongeveer 1 M² was water, wasnin zij zich konden verfrisschen en verder liepen zij door den tuin en verdelgden daar o.a. alle slakken. Nu wilde ik ook wel zoo iets maken, doch weet niet of de eenden ook geen kwaad doen aan de planten noch of de katten, die hier veel voorkomen, de eenden geen kwaad doen. En welke eenden zijn hiervoor het best geschikt, hoe moeten ze gevoederd worden en hoe moet hun hok voor den nacht zijn ingericht. Ook heb ik eenige goudvisschen in een bak in den tuin, zouden de eerste dien niets doen? De bak is echter door gaas omgeven voor de katten. Vooral of zij in het voorjaar de jonge scheuten ven voor de katten. Vooral of zij in het voorjaar de jonge scheuten der planten niet opvreten zou ik gaarne weten. Hoe diep moet de kom voor de eenden zijn? C. W. te U. voor de eenden zijn?

Antwoord. De heer J. van Berkum te Liesbosch is zoo vriendelijk

geweest ons het volgende antwoord te zenden:

geweest ons het volgende antwoord te zenden:

De eenden zullen zeker in den tuin de jonge bladeren en scheuten opeten als er niet heel veel groen is, katten zullen jonge eenden wel, ouden niet zoo gauw aanpakken en opeten, eenden en goudvisschen kunnen niet samen gehouden worden. Wil de Heer W. toch eenden houden dan is de Indische Loopeend voor hem het best geschikt, daar die des noods zonder water kan, men voert ze des morgens ochtendvoer, goed nat aangemaakt, des avonds graan en als er niet te veel zijn is een groote kist zonder bodem met losse deksel een groed hok als men er een loopgat in zaagt en er wat pakhooi of stroo goed hok als men er een loopgat in zaagt en er wat pakhooi of stroo in legt. Wenscht vrager een zwemgelegenheid b.v. van beton met zeer zacht glooiende kanten dan moet die minstens 30 c.M. diep zijn, doch 't is een vuile boel want er komt modder in en moet dikwijls schoongemaakt worden en van versch water voorzien en als het warm weer is ruikt het spoedig onaangenaam.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Krielhoenders, met 2 ill., door Km. — De hond in vroeger tijden, met 1 ill.. door L. S. — Bijenteelt LXVIII, Juli, door G. S. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

DUIVEN

CAIRO DUIVEN.

Hebben wij ze in Holland? ik weet het niet. Op meer dan eene Tentoonstelling heb ik er in de laatste paar jaren naar gezocht, maar ze niet gevonden; missehien zitten er hier of daar wel enkele koppels in een volière en dan twijfel ik er niet aan, of de eigenaar, wanneer hij ten minste mooie variëteiten heeft, zal er veel plezier van hebben. Twee jaar geleden zag ik ze op een tentoonstelling in België waar een Luiksch liefhebber er wel veertig of vijftig had ingezonden en had ze vroeger ook al eens gezien in Duitschland, waar zij mijn belangstelling gaande maakten door de buitengewone ontwikkeling van slagpennen en staartveeren. Zij maakten toen op mij den indruk van een zeer groote zwaluw, een reuzenzwaluw, want met den slanken bouw van dien lentebode heeft haar lichaamsvorm veel overeenkomst.

De Duitschers noemen haar Seglertaube, de Engelschen Swift,

Doffer.

de Franschen Pigeon du Caire. Het talrijkst komen ze in Engeland voor, terwijl erin Duitschland blijkbaar maar weinig zijn; want toen ik er verleden jaar naar informeerde, kon mij geen speciaal adres van een fokker worden opgegeven. Zij

komen meer voor in Frankrijk al houden zich daar ook maar enkele fokkers er mede bezig.

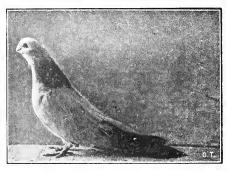
Er is betreffende die duivensoort maar weinig bekend, in de meeste werken wordt er niet eens over gesproken en het weinige dat zij er van zeggen, is dat zij een sleehte vliegster zou zijn; daarop afgaand zou zij als geknipt zijn voor de volière. Maar die reputatie dankt zij meer aan het feit dat zij onvoldoende bekend is en door de liefhebbers tot nu toe slechts als volière-duif werd gehonden, dan aan de werkelijkheid. Want moeten wij de beschrijvingen gelooven die in den laatsten tijd uit Egypte zelf komen, dan zou zij verre van een slechte, daarentegen een uitmuntende vliegster zijn. Bovendien zou zij ook nog een der oudste duivensoorten zijn, want Egyptische liefhebbers, onder wie sommigen honderden dier vogels bezitten, beweren dat de Swift reeds ten tijde der Pharao's bestond, waar wij nu niet den minsten grond hebben om die beweringen in twijfel te trekken en zij van hun kant er geen voordeel bij nebben om ons iets op den mouw te spelden, daar kunnen wij niet beter doen dan aan te nemen wat zij beweren.

In Italië en ook in Indië houden de duivenliefhebbers onderlinge wedstrijden in het vliegen hunner vogels; niet om te zien welke van hen in den kortst mogelijken tijd den grootst mogelijken afstand afleggen, maar om te weten welke duiven het het langst in de lucht kunnen uithouden en anderen met zich mee naar huis weten te nemen. Dergelijke wedstrijden worden ook gehouden in Cairo, ze beginnen in

den regel 's-avonds, eenige uren voor zonsondergang. Dan kan men de eigenaars boven over de huizen over smalle bruggetjes zien loopen en nu en dan zien staan blijven, om de verrichtingen van hun eigen volkje gade te slaan. Tussehen de dertig à veertigduizend duiven die, naar beweerd wordt, dan boven de stad vliegen, weet elk eigenaar de zijne te onderscheiden en zoodra zij bemerken dat zieh onder de een of andere vlucht veel vreemde bevinden, worden twee, drie, soms vier minderwaardige vliegers, een soort tuimelaars, losgelaten, die voor de hokgenooten een teeken zijn dat het etenstijd is. Dan laat de gansche vlucht zich als een steen naar beneden vallen, sleept de vreemde duiven mee en allen vallen te gelijk de duiventil binnen. De vreemde worden dan gevangen, geteld en opgesloten, de wedstrijd is geëindigd. De eigenaars der op die wijze gevangen duiven hebben het spelletje natuurlijk gadegeslagen, zij weten waar hun duiven gebleven zijn en gaan straks loven en bieden om ze terug te krijgen. De opbrengst daarvan is de winst van den overwinnaar.

Na afloop van den wedstrijd ontmoeten de deelnemers elkander in de hun bekende koffiehuizen, bespreken er de ver-

richtingen der duiven, koopen en verkoopen, en worden de vermiste exemplaren opgegeven. Is de overwinnaar een vriend van den overwonnene, dan worden hem zijn duiven meestal voor niets teruggegeven. Is hij daarentegen een

Duif.

vreemdeling of een onbekende dan betaalt hij een losprijs, die in den regel afhangt van de waarde der vogels, maar toch zelden meer dan twee kwartjes per stuk.

De groote helft der meevliegende duiven behoort tot het ras waarover wij het thans hebben, wel een bewijs dat zij zeer goede vliegers moeten zijn. Zijn ze dat in de Europeesehe landen niet, dan komt het omdat die welke door de liefhebbers geïmporteerd werden niet tot de beste vliegers behoorden, maar vooral omdat zij in Europa nooit gebruikt worden om te vliegen.

Men onderscheidt drie verschillende soorten; de meest voorkomende is roomkleurig met bruin gestippeld en dat is ook de soort die de minste waarde heeft. De drie meest waardevolle variëteiten zijn: de Gazaganti een zwartachtig grijze duif met bronskleurige halskraag. De Ryani, zwart met goudachtigen hals; feitelijk is deze niet anders dan zeer zeldzaam voorkomende afstammeling van de vorige. Hij is dan ook peperduur. Hij is de schoonste, heeft den kortsten bek en de langste vleugels. De Outati, leigrijs, met zilvergrijzen halskraag, heeft iets langeren bek en iets kortere vleugels dan de beide andere.

Een mooie Cairo-duif moet goed in de veeren zitten; de vleugelbreedte is 9 c.M. De bek moet zoo kort mogelijk zijn, het lichaam niet te dik, wat bij de doffers nog wel eens het geval wil zijn, en dan klein; de borst moet smal zijn en de hals buitengewoon kort; de pooten kort en laag; de vleugels liggen op den staart over elkaar.

De kleuren zijn zeer uiteenloopend maar de hoogste prijzen worden betaald voor exemplaren wier grondkleur zwart is met een goudachtig-bronzen gloed over den hals, de borst en de dekveeren der vleugels. L. S.

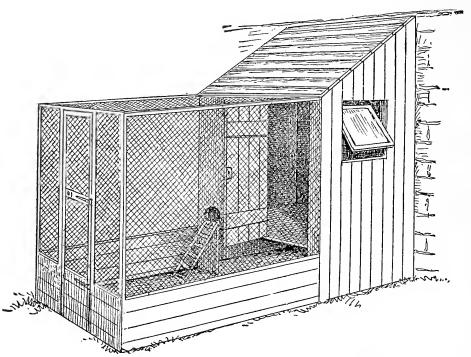

PLUIMVEE

DE VERZORGING VAN KRIELHOENDERS.

Zooals reeds de vorige maal werd opgemerkt is, voor het succes bij het fokken van kleine hoenderrassen, de keuze van een broedsche hen van zeer veel belang. De hennen van de groot rassen zijn te zwaar voor de kriel-eitjes en als de eieren misschien heel blijven tot aan de geboorte der kuikens, dan zullen die miniatuur-kippetjes toch spoedig door de kloek

Nachthok en ren voor krielhoenders. Het hok is met de achterzijde tegen de muur geplaatst.

vertrapt en verschopt zijn, zoodat van een goed broedsel ten slotte toch weinig terecht komt.

Voor het uitbroeden van kriel- (en ook van verschillende soorten fasanten-)eieren wordt door de fokkers tegenwoordig op groote schaal het zijdehoen gebruikt en geprezen om zijn uitstekende broed- en moeder-eigenschappen. De bekende Engelsche fokker P. Proud, het vorige jaar overleden, was er toe overgegaan door kruising een eigen ras van broedsters te krijgen, waartoe hij eenige Buff Cochin-Bantam-hennetjes kruiste met een wit Zijdehoen haantje; de nakomelingschap van dezen foktoom verzekerde hem een groot aantal hennetjes, die bijzonder geschikt waren om te broeden en — bij wijze van spreken — op den schoorsteenmantel hun werk rustig verrichtten.

Wat verder het maken van het nest betreft, kunnen wij zonder bezwaar verwijzen naar de raadgevingen, gedaan bij het zetten van hennen der groote rassen. Ook de voorzorgsmaatregelen tegen ongedierte in het nest en tegen kalkpooten zoomede de verzorging van de hen en de behandeling der eieren tijdens de broedperiode, dit alles is voor de kleine rassen hetzelfde als voor de groote.

Het gebruik van broedmachines en kunstmoeders heeft in de pluimveefokkerij een groote vlucht genomen, maar bij de krielhoenders zijn die kunstmiddelen minder op hun plaats. De praktijk heeft bewezen dat kriel-eitjes met behulp van broedmachines uitgebroed of kuikens met kunstmoeders groot gebracht, in het algemeen niet tot krachtige dieren zijn op te kweeken. De broedmachines voor kleine rassen zouden een eigen constructie moeten hebben, waarbij rekening moet worden gehouden met de ligging van de kiemschijf in het ei. Wanneer kleine eieren gelegd worden in een machine voor groote eieren gebouwd, dan is de hoeveelheid warmte, die aan de eitjes wordt medegedeeld te gering, waardoor de kuikens wel tot volle ontwikkeling kunnen komen, maar niet krachtig genoeg zijn bij het uitkomen. Ook hebben de kuikens meer de zorgen van de kloek noodig, dan dat met de groote rassen het geval is. Dit alles is oorzaak, dat men bij het fokken van krielhoenders, zelfs op groote schaal, uitslui-

tend van hennen gebruik gemaakt.

De broedperiode, die bij de groote rassen op 21 dagen gesteld wordt, wordt bij de krielhoenders met een paar dagen bekort: versche eieren komen reeds op den 19en dag uit, op den 20en dag zijn alle kuikens geboren.

Over de verzorging der kuikens, die in hoofdzaak over een komt met de verzorging der groote kuikens, een volgende keer.

VROEG BROEDEN.

Een van de lezers schrijft ons, dat hij dit jaar beproefd heeft om vroegtijdig Wyandotte-kuikens te fokken, met de bedoeling in den a.s. winter een goed aantal eieren te rapen. Het was echter al een heel ongunstig voorjaar, om de langdurige kou, en de beide hennen door hem gezet, zijn te vroeg opgestaan, zoodat de beide broedsels over stuur gingen. "Ik heb nu maar eenige Leghorneieren te broeden gelegd" heet het verder, en dat lijkt mij niet juist, waarom

ik voor andere lezers, die te eenigertijd in hetzelfde geval komen te verkeeren, den volgenden raad zou willen geven.

Het is wel waar, dat de kuikens van de zware rassen, wanneer zij in Mei geboren worden, in den daarop volgenden winter niet vroeg met leggen aanvangen, maar diezelfde kuikens zullen een groote waarde bezitten om het volgende voorjaar als foktoom te dienen en dan is men zeker goede fokdieren te hebben.

Velen zullen met den bovenbedoelden lezer in de maanden Maart en April tegenslag met de fokkerij van zware rassen gehad hebben. Hen raden wij toch aan als zulks zich weer voordoet, toch nog weer einde April of desnoods begin Mei Wyandottes te fokken, en dan het daarop volgende voorjaar met eigen materiaal de fokkerij voort te zetten. Km.

VROEG FOKKEN.

Het is naar aanleiding van een groot aantal vragen, in de maanden April en Mei tot ons gericht, dat wij meenen het volgende aan de belangstellende lezers te moeten mededeelen.

Bij herhaling zal, zoowel uit de verschillende artikelen die

wij over het fokken van hoenders en over de eierproductie in den winter schreven, als uit het antwoord op een aantal vragen gebleken zijn, dat de kuikens van de onderscheidene rassen op een bepaald tijdstip geboren moeten zijn om in de volgende wintermaanden op een goed aantal eieren te kunnen rekenen. Vele lezers hebben zich nu vroeg in het voorjaar opgemaakt om Wyandotte-kuikens tegen 1 April te fokken, maar ook bij de meesten hunner is dat jammerlijk mislukt: het voorjaar van 1912 leende zich in het geheel niet tot fokken door de groote droogte. En dan hoe lijden de broedeieren door transport en soms door de koude. Ontmoedigd over dezen uitslag wilden verscheidenen hunner een lich-

Zijdehoen haantje.

ter ras fokken, wat mij duidelijk werd, toen in het laatst van April en in den loop van Mei door dezelfde personen adressen gevraagd werden voor broedeieren van Minorca's en Leghorns.

Alle begin is moeilijk en het zal niemand verwonderen dat dit verschijnsel bij de kippenfokkerij ook voorkomt. Het is een moeilijk begin vroeg in het voorjaar fokken, als de broedsche kippen schaarsch en de eieren die men van een of ander willekeurig adres moet betrekken, slecht bevrucht zijn; als de ruwe behandeling of een lage temperatuur tijdens het transport de kiemen benadeelt en als men - en dit is bij beginners vrijwel regel — meer eieren onder de kip legt dan ze ruimschoots bedekken kan.

Het is waar, men fokt vroeg in het jaar om in den volgenden winter vroegtijdig eieren te kunnen rapen, maar voor hen die een begin maken met economische kippenfokkerij zouden wij aanraden het eerste jaar de kuikens, zelfs van de zwaardere rassen in Mei te fokken; de geheele behandeling is dan veel gemakkelijker en voor de eerste keer kan men dan op een behoorlijk succes rekenen. Deze kuikens beginnen dan wat later te leggen, maar in den tijd dat men voor de tweede maal gaat fokken, dus het volgende jaar Maart, krijgt men genoeg broedeieren die bovendien sterke kiemen zullen bevatten en zich uitstekend leenen om nu het zuivere type winterlegsters to fokken.

Het eerste jaar is daarmee niet verloren, het is de leertijd

die op een gemakkelijke, goedkoope en aangename wijze wordt doorgemaakt en de "start" verzekert dan belangrijk betere uitkomsten.

HONDEN

TIEN GEBODEN VAN DEN HONDENEIGENAAR

Wie voornemens is een hond aan te schaffen, onverschillig voor welk doel, en al wie een hond heeft, moet er in de eerste plaats voor zorgen de hondennatuur te leeren kennen. Buitengewoon moeielijk is dat niet omdat, in den grond, de hondennatuur niet verschilt van de menschelijke. Het eenige onderscheid dat er tusschen die twee naturen bestaat, is dat de hond het kwade vergeet en het goede onthoudt, terwijl veel menschen juist het tegenovergestelde doen.

Bij de opvoeding en de behandeling van zijn hond moet de eigenaar zich wachten voor twee uitersten. De eene is een overdreven lielde, waarvan het gevolg is dat de hond door niets meer in toom wordt gehouden, dat hij zoowel in huis als op straat mag doen wat hem belieft en zelfs zijn streken als hoedanigheden worden beschouwd. Voor den eigenaar zijn dergelijke honden een bron van onaangenaamheden, voor huisgenooten en eventueele bezoekers zijn zij dat zeker niet minder. Het andere uiterste bestaat in een totale verwaarloozing van den hond door zijn eigenaar, die hem slecht voedt en mishandelt en er zich niets laat aan gelegen liggen of hij er goed dan wel slecht uitziet.

Honden moeten evengoed als kinderen worden gestraft, wanneer ze iets hebben gedaan wat niet goed is, en die straf moet hun worden toegediend niettegenstaande de vriendschap van den eigenaar voor zijn hond, of de liefde der ouders voor hun kinderen. Wie goed liefheeft, straft goed, zegt een spreekwoord, en zoo gaat het ook met de honden; maar er bestaat een nog al groot onderscheidt tusschen de bestraffing van een kind en die van een hond. Het kind kan spreken en wanneer men het aan zijn verstand brengt waarom het straf verdiend heeft en gestraft wordt, dan verstaat het den reden die er aanleiding toe geeft. Jammer genoeg staat de hond in dat opzicht bij het kind ten achter, en daarom mag hij nooit worden gestraft, wanneer hij niet begrijpt, of niet begrepen heeft den reden waarom hij wordt bestraft. Om hem dat te doen begrijpen is er maar één middel; hem te bestraffen op het oogenblik zelf dat hij iets doet wat hij niet mag doen; wanneer dat niet mogelijk is, dan stelle men de straf uit, tot dat hij een andermaal op hetzelfde feit betrapt wordt. Handelt men anders, bestraft men hem na de fout, dan is het hem onmogelijk om verband te brengen tusschen de fout die hij begaan heeft en de straf die hij ontvangt; het gevolg er van zal dan zijn, dat men den hond meer kwaad doet dan goed.

Wanneer men de hieronder opgesomde raadgevingen volgt, men kan ze gerust de tien geboden van den hondeneigenaar noemen, dan zal iedereen, met een beetje overleg, zijn hond heel wat kunnen leeren, hem zoo goed als zeker genezen van ondeugden en onhebbelijkheden die zijn gezelschap minder aangenaam maken en hem een goede opvoeding geven.

I. Zorg er steeds voor dat de hond een zindelijke ligplaats hebbe, dat hij alles krijge wat noodig is om een geleidelijke ontwikkeling te bevorderen en zich gewenne aan het bijzijn van menschen.

II. Geef den jongen hond vier of vijf maal daags te eten en voor het laatst bij het vallen van den avond.

III. Voor den volwassen hond niet meer dan tweemaal daags; 's morgens een droge hondenkoek van onverschillig welk merk, als het maar goed brood is en zijn hoofdmaal is 's avonds; in den winter liefst warm.

IV. Zorg er voor dat de hond steeds zuiver drinkwater onder zijn bereik hebbe en zoo dikwijls mogelijk de gelegenheid om gras te eten.

V. Laat den hond nooit de baas zijn over den meester, al zoudt U, om hem dat te leeren, ook streng moeten optreden en hem bestraffen. In den regel kan dat zonder straffen wel bereikt worden; maar alles hangt af van de wijze waarop hij gedresseerd wordt.

VI. Wees voortdurend goed voor uw hond, maar wees nooit zwak tegenover hem. Geef hem hoegenaamd niets toe; honden zijn net als kinderen, geeft gij hun den vinger dan nemen zij de hand, en hebben zij de hand dan eischen zij den arm.

VII. Beveel uw hond nooit iets waartoe gij hem niet kunt dwingen, wanneer hij het in zijn kop zou krijgen om uw bevel niet op te volgen: maar eer gij hem ergens toe dwingt, moet gij er zeker van zijn dat hij u begrijpt.

VIII. Houdt uw hond nooit voor den gek.

IX. Wanneer uw hond blaft zonder dat er aanleiding voor bestaat, tracht hem dan te doen zwijgen terwijl hij blaft. Gaat hij er ondanks uw vermaningen mee door, geef hem dan een klap, maar terwijl hij nog blaft, niet daarna. Let er echter op dat gij hem het zwijgen niet oplegt terwijl hij blaft om u te verwittigen dat er een onbekende, of iets niet in den haak is. Doet ge dat niet dan loopt ge gevaar hem te bederven. Blaft hij 's nachts zonder aanleiding, sta dan op, beknor of bestraf hem, niet nadat hij geblaft heeft, maar terwijl hij het nog doet.

X. Wanneer uw hond iets doet wat gij hem zegt te doen, beloon hem dan, hetzij door hem zachtjes op den kop te kloppen, hem te streelen of hem de een of andere versnapering te geven, waar hij van houdt: doe het echter nooit wanneer hij iets maar half doet. Vertroetel uw hond niet en vlei hem niet.

L. S.

ZE VERSTAAN ELKAAR ALS KAT EN HOND.

Dit zal men niet zeggen van twee menschen die het goed met elkaar kunnen vinden; dat katten en honden steeds ruzie hebben, wanneer zij elkaar ontmoeten, is overbekend. Maar waar komt het spreekwoord vandaan? Een Luxemburgsche legende vertelt daaromtrent het volgende: Onze Lieve Heer kwam eens op het denkbeeld om alle dieren der aarde een kijkje te laten nemen in den hemel en op den vastgestelden tijd waren zij allen voor de deur verzameld behalve de kat en de kameel. Toen hij dat zag, gaf de goede God aan den hond bevel om den kameel te gaan halen en zeide hem: Ge zult dat dier gemakkelijk herkennen, het heeft een bult op zijn rug. De hond ging op weg na een tijdje gezocht te hebben kwam hij de kat tegen. Ze was op de kennismaking niet erg gesteld en wachtte hem af met een hoogen rug. Zoo, zei de hond, dat is zeker de kameel. hij heeft een bult op zijn rug; hij nam de kat tusschen de tanden en droeg haar tegen wil en dank naar den hemel, waar zij met hoongelach van de verzamelde dieren ontvangen werden.

Sedert men hen zoo voor den gek gehouden heëft, kunnen kat en hond elkander niet meer luchten of zien. L. S.

DE HOND VAN DEN SCHILDER.

Een bekend geneesheer vertelde onlangs de volgende vermakelijke geschiedenis. Een schilder van naam, die zooveel houdt van honden als van kunst, kwam kort geleden van de reis thuis en vond zijn besten hond ziek. U en ik zouden in zoo'n geval om een veearts hebben gezonden; maar de kunstenaar is erg verstrooid, denkt soms niet na als hij iets doet

en laat een mijner collegas roepen, een professor aan de hoogeschool te X. De professor kwam natuurlijk onmiddellijk, maar toen men hem vertelde waar het om te doen was, keek hij wel wat vreemd op. Hij kende echter het zwak van den grooten schilder, kende zijn verstrooidheid en wist van zijn liefde voor dieren; hij liet niets blijken, onderzocht den hond en schreef een recept. Hij had hoed en wandelstok in de hand en zou afscheid nemen, toen de schilder hem naar het honorarium vroeg. Het was maar een kleine dienst dien hij hem bewezen had, meende de professor, niet de moeite waard. Maar de schilder bleef aandringen en de professor zei eindelijk doodkalm: als u dan toch mijn moeite wilt vergoeden, amice, dan zal ik u zeggen hoe ge dat doen kunt. Ik heb juist een nieuw ijzeren hek om mijn tuin laten zetten en dat moet noodig worden geschilderd; u zoudt me inderdaad verplichten wanneer ge dat zoo spoedig mogelijk eens kwaamt doen!

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 12. Wat heeft mijn ca. 9 jarige hond, Fox terrier, reu? Hij is lusteloos, heeft weinig of geen lust, drinkt fabelachtig veel en riekt ontzettend uit zijn mond.

Den laatsten tijd, dat hij zichtbaar vermagerde, gaf ik hem op raad van een vriend door zijn eten wat levertraan, wat hij gaarne verorbert, doch de kwijnende toestand van mijn trouwen makker, die ook af en toe vomeert, baart mij zorg.

E. P. D. te Bennekom.

Antwoord. Het zijn ouderdomsziekten. De minder aangename lucht is wearschijnlijk het gevolg van rottende tanden of ontstoken tandvleesch: heeft zich tandsteen gevormd, tracht dat dan zoo voorziehtig mogelijk met een stomp mes of een tandvijl te verwijderen, het tandvleesch geneest dan van zelf en de lucht verdwijnt wanneer U het tandvleesch een of tweemaal daags penseelt met een lichte oplossing van kali-hypermangan. Als voedsel voorloopig niets anders dan brijachtiga kost en er voor zorgen dat hij steeds helder water onder zijn bereik heeft.

L. S.

Vraag No. 13. Ik heb sedert 1 Juni 6 kippen met een haan (leghorns) en daarvan geregeld eieren (over de maand Juni 102 stuks) doch soms vind ik, hetzij in de ren, hetzij in het leghok een ei zonder schaal. Kunt u mij ook inlichten wat de oorzaak hiervan kan zijn. Ik heb volop kalk in de ren en voed ze met gemengd voer en voor versnapering af en toe een handje groen terwijl zij ook nu en dan met een stukje vleesch en stukjes gekookte aardappel met een weinig rijst gevoed worden.

Kunt u mij ook een goed adres voor het koopen van Witte Wyandottes aanbevelen, ik wensch tegen September a.s. hiervan eenige aanschaffen. J. G. S. te A.

A..twoord. De voedermethode is groed. Als het windei geregeld voorkomt is het waarschijnlijk dat een der hennen een ziekte aan den eileider heeft waardoor de kalkafscheidende klieren niet voldoende werken. In ieder geval zou ik u raden grit en gemalen oesterschelpen voortdurend binnen het bereik der hoenders te houden. Bij gebrek aan grit wordt het graanvoer waarin een zekere % kalk — onvoldoende verteerd. Ook hebben de dieren behoefte aan meer groen dan nu en dan een handje vol bij wijze van versnapering. Elken dag om 12 uur volop en 's avonds na het laatste graanvoer nog een weinig groen toe. Adressen per correspondentie opgegeven.

Vraag No. 14. De heer J. P. te B. vraagt adressen van kraai-koppen en deelt mede dat van 12 kuikens drie doodgedrukt waren tijdens (?) het uitkomen.

Antroord. De heer H. Houwink, Secretaris van de Ned. Hoenderclub te Meppel zal u op de eerste vraag het beste antwoord kunnen geven daar de kraaikoppen tot de Nederlandsche rassen behooren en de heer H. volkomen op de hoogte is van den stand der fokkerij van die rassen. Wend u dus tot hem.

Wat het tweede gedeelte betreft kan ik moeilijk aannemen dat de door u beschreven broedhen te zwaar zou zijn voor de kuikens. De fokperiode is dit jaar, vooral in het begin zeer ongunstig geweest door de groote droogte, zoodat eeu groot aantal kuikens wel tot ontwikkeling kwam in het ei en de schaal zelfs openpikte, maar daarna verdroogde de binnenschaal en stierven aldus verscheidene kuikens in den dop.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Caïro-duiven, door L. S. — Verzorging van Krielhoenders, door Km. — Vroeg broeden, door Km. — Vroeg fokken, door Km. — Tien geboden voor den hondeneigenaar, door L. S. — Kat en hond, door L. S. — De hond van den schilder. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

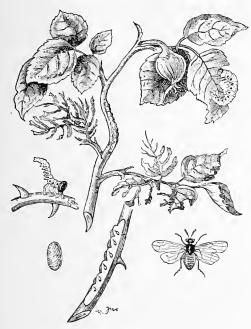

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

ROZEN-VIJANDEN.

Het wordt een heel lijstje van boosdoeners, die we hier de revue zullen laten passeeren, onder de qualificatie van "Rozenvijanden". Op dezen naam zou wat af te dingen zijn; want

Rozenbladwesp (Arge rosae De G.)
Boven: takje waarin de eieren gelegd zijn. Onder: het takdeel met de eieren opengesneden (fets vergroot). Op het blad rechts boven en op het takje links: twee larven (bastaardrupsen). Links-onder: cocon. Rechtsonder: de volwassen bladwesp.

stuk voor stuk kan van ze getuigd worden, dat ze op hun manier wel degelijk van de rozen houden; deze van de bladeren, die van het merg in den jongen stengel, gene van de bloem-

Zwarte Rozenbladwesp (Tenthredo aethiops).

knoppen, weer een andere van de meeldraden, enz. enz.

Welnu, laten we hun de eer geven die hun toekomt: maar wij houden ook van rozen, en waar nu de vervulling van onze wenschen on vereenigbaar is met die van de bladwespen, bladluizen, bladrollers, rozenkevers, rozencicaden, enz. maken we ge-

bruik van 't recht van den sterkste, en roeien al dat gespuis uit.... als we kunnen.

Ongetwijfeld zijn we de sterkste, althans physiek; maar we

doen toch verstandig, de macht van 't kleine niet te onderschatten. De kans is anders vrij groot, dat we het tegen dat kleine goedje afleggen, vooral omdat zij over eigenaardige hulpmiddeltjes beschikken, zooals mimicry, schuile-vinkje-spelen, ontzettend snelle voortplanting,

De bladwespen zullen we het eerst maar onder handen nemen; ze zijn wat soortental aangaat de sterkste, en wat haar vernielzucht betreft, kunnen ze ook meedoen. Voorop staat de Rozenbladwesp (Arge rosae de G. syn. Hylotoma rosae de G.), bij de kweekers bekend onder den naam gele vlieg.

Met de "legzaag" deponeert het wijfje, in de stengels der jonge, sappige scheuten een 12 à 20 tal eieren, waaruit de larfjes weldra te voorschijn komen, en die elken rozenliefhebber overbekend zijn. Om te verpoppen, kruipen ze in den grond, even onder de oppervlakte. Zij spinnen een dubbelen cocon,

Rozenscheutboorder (Blennocampa bipunctata).

de buitenste grofmazig, de binnenste van een fijn, goedgesloten weefsel. Hierbinnen heeft de gedaante-verwisseling plaats. Uit de pop komt na enkele weken (de ontwikkelings-snelheid is in hooge mate afhankelijk van de temperatuur) eene nieuwe generatie, die doorgaans heel wat talrijker is dan de eerste. In gunstige zomers (d. w. z. gunstig voor de rozenbladwespen) treden er drie generaties op.

De laatste generatie blijft in den grond binnen de cocon

als larve tot het volgend voorjaar. Dan eerst volgt de verpopping en spoedig verschijnt dan weer 't volwassen insect.

De beste bestrijding is het wegvangen van de gele wespen. Dit geschiedt het beste in de morgen- of avonduren; op den dag zijn ze te bewegelijk. Voorts moeten de rozenstruiken geregeld geinspecteerd worden, om van de karakteristieke kromgebogen takjes te worden ontdaan.

Witgeringde Rozenbladwesp (Emphytis cinctus).

Tegelijkertijd zoekt men de eventueel uitgekomen larven weg en maakt ze onschadelijk.

Ten slotte kan men in 't late najaar den grond onder sterk aangetaste struiken ongeveer een decimeter diep wegnemen en door anderen vervangen. Door de weggegraven aarde elders goed diep onder te spitten, belet men het uitkomen in het volgend voorjaar. Deze soort is wel de ergste; doch er komen op onze rozen nog een stuk of zeven andere soorten voor, waarvan de schade meer of minder belangrijk kan zijn. De larven hebben alle min of meer den rupsvorm, waarvan ze evenwel terstond te onderscheiden zijn door den duidelijk van 't lichaam afgescheiden kop, en vooral ook door 't grooter aantal valsche of buikpooten. Men noemt ze bastaardrupsen. In Mei en Juni kan men op de onderzijde der bladeren de heldergroene bast-

Kleinste Rozenbladwesp (Blennocampa pusilla).

aardrupsen van dezwarte Rozenbladwesp (Tenthredo aethiops) vinden. Bestrijding: afzoeken en dooden.

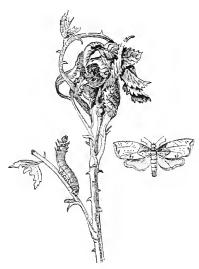
In denzelfden tijd vindt men vaak verwelkte knopscheuten, waarvan bij onderzoek de stengel uitgevreten is door de larve van den Rozenscheutboorder (Blennocampa

bipunctata). Deze uiterst schadelijke bladwesp, waarvan elke larve ons een bloem kost, is alleen te bestrijden door zorgvuldige inspectie der rozenstruiken en afsnijden en verbranden der aangetaste scheuten.

De larven van de Witgeringde bladwesp (Emphytus cinctus), aldus genoemd, omdat het wijfje om den 5en achterlijfring een smallen witten gordel draagt, worden eveneens afgezocht en verbrand.

Een echte kleine deugniet is de nauwelijks 4 m.M. lange Kleinste Rozenbladwesp (Blennocampa pusilla).

De wijfjes leggen haar eitjes in den bladrand der blaadjes,

Rozenbladroller.

die hierdoorzich oprollen. Ik zag meermalen rozestruiken, waarvan vrijwel alle blaadjes opgerold waren. Afsnijden en verbranden is 't eenige middel.

Er zijn nog meer bladwespen, die onze rozen kwaad doen. Hunne levenswijze komt in hoofdzaak met enkele der hiergenoemde soorten overeen; de bestrijdingswijze is ook dezelfde. Bij het inspecteeren der rozenbladeren komt

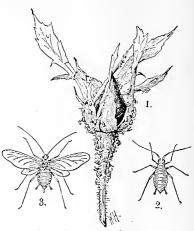
men ze van zelf tegen en kan men ze onschadelijk maken.

Niet minder schadelijk zijn de verschillende vertegenwoordigers van de bladroller-groep, kleine vlindertjes, waarvan de rupjes gewoonlijk in saamgesponnen blaadjes leven.

Reeds in April, als de rozenbladeren nog nauwelijks beginnen te ontluiken, komen de eerste bladrollers op het tooneel, of liever, ze blijven "achter de schermen". Al spoedig ziet men een aantal bladknoppen, welken het ontplooien verhinderd wordt door fijne zijden draadjes, gesponnen door het thans nog zeer kleine rupsje. Niet alleen dat de bladeren zelf

beschadigd worden; maar als de knop ook een bloemknop bevat, gaat deze er ook aan.

Men kan voorzichtig de blaadjes wat uit elkaar halen, bij welke gelegenheid de kleine boosdoener een goed heenkomen tracht te zoeken, door zich aan een draadje te laten zakken. Opvangen en dooden is natuurlijk het vonnis. Men kan ook den knop tusschen duim en vinger zachtjes samendrukken, tot men voelt, dat het rupsje stukgedrukt

Rozenbladluis (Aphix rosae).

1. Rozenknop vol bladluizen. 2. Ongevleugeld wijfje. 3. Gevleugeld wijfje.

wordt. In de meeste gevallen is dan de knop nog voor verdere ontwikkeling geschikt.

Intusschen moet men geregeld voortgaan, de rozen te inspecteeren, want achtereenvolgens verschijnen er andere soorten. 't Is alsof ze volgens een vooraf opgemaakten "arbeidsrooster" te werk gaan.

Tot de ergste rozenvijanden moeten we de bladluizen rekenen, waarvan er meerdere soorten op de rozen voorkomen. De algemeenste is echter de Rozenbladluis (Aphis rosae).

Menige vakman, zoowel als liefhebber, vraagt als hij zijn rozestruiken plotseling met zoo'n tallooze massa bladluizen overdekt ziet, waar ze zoo plotseling vandaan komen. Dikwijls wordt dan gedacht, dat ze van elders gekomen zijn, omdat zoo'n snelle voortteling ter plaatse niet wel mogelijk wordt geacht.

Toch is dit laatste het geval. Op de rozestruiken zelf hebben de naar verhouding groote, glanzend-zwarte bladluiseieren overwinterd, en zijn daaruit de eerste voorjaars-exemplaren te voorschijn gekomen. Dat waren uitsluitend ongevleugelde wijfjes.

Deze planten zich voort zonder gepaard te hebben, en daar de larven in 't moederdier reeds uitgekomen zijn, worden er levende jongen afgezet. Zij zijn n.l. — zooals dat heet — vivipaar, en planten zich parthenogenetisch voort.

Na eenige vervellingen zijn deze larven volwassen en doen zij ook dapper mee aan 't vermeerderen der volkssterkte. Elk jong individu zoekt een plaatsje aan den gemeenschappelijken disch, boort het priemvormige snuitje in de plant en zuigt deze haar voedingssappen af.

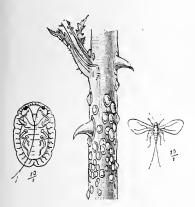
Een groot deel van dit suikerhoudende vocht wordt gewoon weer afgescheiden in fijne droppeltjes en weldra is alles wat zich onder de bladluizen-kolonie bevindt, overdekt met de kleverige, zoete honingdauw.

De planten welker bladeren dit buitenkansje treffen, hebben daar dikwijls geducht van te lijden. Niet alleen worden de normale functies van het blad hierdoor reeds ter dege gestoord; maar bovendien vestigen zich in den honingdauw meerdere schimmelsoorten, welker zwamdraden de geheele bladoppervlakte bedekken, waardoor de storing nog meer vergroot wordt.

Als het aantal bladluizen wat groot begint te worden, om ieder behoorlijk plaats te geven, gebeurt er iets merkwaardigs.

Een groot aantal der jonge dieren verkrijgt bij de laatste vervelling een stel vleugels. Hiervan wordt gebruik gemaakt, om nieuwe gebieden te veroveren. Te zwak om bepaald te vliegen, laten ze zich als 't ware op de vleugeltjes maar drijven, waarheen de wind ze voert.

't Is duidelijk, dat er aldus een massa te gronde moeten

Rozenschildluis (Aspidiotus rosae Bouche).

merkt men hiervan niets, dank zij de overtalrijke en uiterst vlotte vermeerdering.

De nakomelingen van zoo'n gevleugelde land-

gaan ; maar in de praktijk

De nakomelingen van zoo'n gevleugelde landverhuister zijn aanvankelijk ook weer alle ongevleugeld, tot ook hier ten slotte schraalhans weer keukenmeester wordt, en betrekkelijke nooddruft eigenschappen kweekt, die bij weelde en overvloed uit zouden blijven: in casu een stel vleugels.

Wanneer er aan den zomer geen eind kwam, zou de voortplanting der bladluizen langs dezen weg waarschijnlijk ook steeds zoo doorgaan. Kyber heeft eens vier jaar lang in een verwarmde ruimte en bij overvloed van voedsel weten te verkrijgen, dat hij uitsluitend parthenogenetische vivipare rozenbladluizen kweekte (een andere soort zelfs zeven jaren).

Niet zoodra echter komt de gure herfst zijn invloed doen gelden, of de zaak wordt anders. Er worden nu zoowel mannelijke als vrouwelijke dieren ter wereld gebracht, waarvan de

wijfjes na de paring de vrij groote eieren afzetten, en daarna evenals de mannetjes sterven

En hiermee is de bladluizencyclus weer in 't stadium gekomen waarmee wij de beschrijving begonnen zijn.

Uit het voorgaande blijkt, dat het heel wat waard is, als men de eerste voorjaarsbladluizen kan dooden. Bij den voorjaarssnoei doet men tevens goed, op te letten op de zwart-glanzende eieren. Het vernietigen van een eitje voorkomt in de meeste gevallen de stichting van eene geheele kolonie.

Rupsen van den kleinen wintervlinder (Chimatobia brumata).

Het spreekt echter vanzelf, dat men onmogelijk alle bladluizen in 't voorjaar kan dooden; en al kon men 't zelf doen, dan nog zou men ze vast en zeker van de buren krijgen, of van wilde rozen. 't Gaat zoo 't gaat, bladluizen krijgt men vast, en daarom is 't een geluk, dat er bestrijdingsmiddelen bestaan.

Bovendien hebben we nog een aantal vrienden in de dierenwereld, die zich uitsluitend of gedeeltelijk met bladluizen voeden. Maar daar komen we nog op terug.

Van de tallooze bestrijdingsmiddelen noemen we Phytophiline, H. L. All, Quassia-zeep, Cirengol, tabakswater, tabaksstof, en niet te vergeten, het nicotine-zwavelpoeder, dat de Ned. Pom. Vereeniging verkrijgbaar stelt. Voorts een krachtige straal van de waterleiding, waarmee we (vooral bij boomen — minder bij rozen) heel wat bladluizen kunnen wegspoelen.

In de bestrijding der bladluizen moeten we ook de mieren betrekken. Deze zijn verzot op de suikerhoudende faeces der bladluizen en beschouwen en behandelen ze daarom als "melkkoeien". Ze verdedigen hun "vee" tegen aanvallers en brengen ze tevens van de eene "wei" naar een andere.

Van hun standpunt beschouwd is dat niet kwalijk te nemen; doch wij staan er anders voor en oordeelen dus anders.

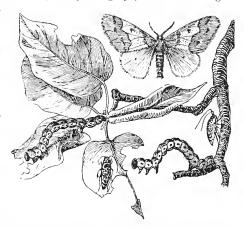
Na verwant aan de bladluizen zijn de schildluizen, die eveneens ook op de roos voorkomen. Zij zijn het geheele jaar door op de stammen en de takjes te vinden in den vorm van kleine ronde schildjes of schubjes. Die schildjes zijn de gestorven vrouwelijke dieren (aanvankelijk natuurlijk levend geweest, ook in den schildvorm) waaronder de talrijke eieren en later de uitkomende jongen uitstekend beschermd zitten.

In 't eerst zijn de jongen vrij bewegelijk, doch weldra zuigen

de wijfjes zich vast en worden ze schildvormig. De kleine, teere mannetjes zijn gevleugeld.

Deschildluizen voeden zich op dezelfde manier als de bladluizen met plantensappen, terwijl ze ook honingdauw afscheiden.

Bij de bestrijding (met de bovengenoemde middelen) heeft men natuurlijk het meeste vat

De groote Wintervlinder (Hibernia defoliaria). Twee rupsen, twee wijfjes (ongevleugeld) en een mannetje (gevleugeld).

op de rondtrekkende jongen. 't Is daarom raadzaam, meermalen de stammen en takken met een of ander insecticide af te borstelen of af te spuiten.

Hoewel op gekweekte zoowel als op wilde rozen voorkomende, wordt de Rozenschildluis toch het meest aangetroffen op de z. g. n. honderdbladige roos (Rosa centifolia).

Dat er een aantal rupsen op de rozen leven, is onzen lezers stellig wel bij ervaring bekend. Het zijn meerendeels de gewone rupsen, die ook onze ooftboomen belagen: penseelrups,

ringelrups, donsvlinderrups, plakker, welke de grootste schade aanrichten. Wat de bestrijding betreft, is afzoeken en dooden voldoende. Er is trouwens weinig anders aan te doen.

Voorts komen de beide wintervlinders ook graag op de rozen; vooral de kleine is algemeen. De rups van de laatste (Chimatobia brumata) leeft in saamgesponnen bladeren en wordt daarom wel gevonden bij 't zoeken naar bladrollers.

Berkenspanrups op een rozentakje.

De rups van de groote wintervlinder (Hibernia defoliaria) zit onbedekt. Daaruit moet evenwel niet afgeleid worden, dat ze gemakkelijker te vinden is. De takvorm van deze spanrups maakt ze zoo weinig opvallend, dat ze meestal over 't hoofd gezien wordt.

Dit is trouwens met de meeste spanrupsen het geval. Daardoor komt het, dat b. v. berkenspanrupsen (Amphidasis betulariae) vaak al heel wat schade kunnen aanrichten, voor ze gezien worden. In zoo'n geval luidt dan de klacht: Er zit vreterij in de rozen; maar er is niets te zien. Scherp toezien in de nabijheid der aangevreten bladeren doet den boos-

Rozen-cicade.

doener echte wel vinden.

Soms vertoonen onze rozenbladeren eigenaardige matwitte kleur, veroorzaakt door tallooze kleine witte stipjes. Op 't eerste gezicht denkt men aan schimmel, doch bij nader toezien bemerkt men dat de oorzaak aan den achterkant der bladeren te vinden is den vorm van kleine, groengele diertjes, die bijverontrusting

wegspringen. Dit zijn de rozen-cicaden, die het blad zijne sappen afzuigen. Als ze nog jong zijn, zijn ze tamelijk onbewegelijk en kan men ze dooddrukken.

Ons opstel wordt lang. We zouden nog kunnen uitweiden over struikwantsen, schuimbeestjes, thrips, rozenkevers, gouden torren, enz., maar zullen het hierbij laten. Trouwens er zou een boekdeel te vullen zijn, uitsluitend over vijanden van rozen. De voornaamste hebben we evenwel aangegeven. De volgende week brengen we eenige onzer vrienden onder de aandacht onzer lezers.

B. B.

EIEREN ONDER CONTROLE.

Niet lang geleden kon men in verschillende dagbladen en tijdschriften onder het hoofd "geen bedorven eieren meer" lezen hoe in het buitenland eieren in speciaal daarvoor ingerichte toestellen worden geschouwd.

Aan velen zal niet onbekend zijn, dat dit schouwen in ons eigen land bij de groote eierverzendingen en veilingen van de V. P. N. (Vereeniging van Pluimveehouders in Nederland) reeds jaren geschiedt.

Geheel nieuw is echter de schouwinrichting, welke Vrijdag j.l. in gebruik is genomen door de V. P. N. te Amersfoort, het centrum van productie van de in het buiten- en binnenland zoo gezochte Geldersche eieren.

Men is er in geslaagd, door een vernuftig samenstel van spiegels zooveel licht achter de, op rekken geplaatste, eieren te concentreeren, dat zelfs een bloedvlekje, een te groote luchtbel, water in het ei, een doorgelegen dooier, ja de minste ongerechtigheid, welke wijst op ondeugdelijkheid of verlies van voedingswaarde van het ei, onmiddellijk wordt ontdekt.

Deze schouwinrichting heeft daarbij het voordeel, dat door het gebruik van de spiegels geen warmte onder de eieren wordt gebracht en dat door de beweging van de eierrekken over kleine rails vele duizenden eieren in korten tijd nauwkeurig kunnen worden gecontroleerd. Terwijl, blijkens de jongste statistiek, nog vele duizenden eieren uit het Buitenland voor het gebruik hier te lande worden ingevoerd, is het wel de moeite waard te weten, dat men door het koopen van gecontroleerde eieren, voorzien van het merk V. P. N. vooral met vermelding van de plaats van herkomst, zekerheid verkrijgt een versch Nederlandsch ei te ontvangen.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

 $Vraag\ No.\ 15.$ Ter onderzoek en behandeling wordt ons doorden Heer M. T. te Z. een zieke hen opgezonden.

Antwoord. De ons toegezonden patrijs-Leghorn-hen is lijdende aan diphteritis. In de mondholte bevonden zich groote stukken gele kaasachtige stof en bij de inplanting van den ondersnavel een gezwel ter grootte van een knikker. Met behulp van een pincet zijn de stukken uit de mondholte weggenomen en na het gezwel geopend te hebben is ook daaruit de inhoud verwijderd. Vervolgens werden de ontstane wondvlakten bestreken met een 1 pCt. oplossing nitras argenti. Bij een geregelde behandeling zal de hen, die U reeds terug gezonden werd, binnen een week genezen zijn. Houd haar van de gezonde hennen afgezonderd en onderzoek bij al uwe andere hoenders de mondholte, want de ziekte, die ontstaan is door het verwaarloozen van een gevatte kou, is zeer besmettelijk.

Vraag No. 16. Sinds een vijftal jaren houd ik in trouw afzonderlijke hokken Patrijs Leghorns en witte Wyandottes. De waarnemingen die ik in dien tijd met deze rassen heb kunnen doen, zoowel wat broedschheid als wat eieren-leggen aaugaat komen in hoofdzaak overeen met wat over deze rassen alzoo in Onze Tuinen werd medegedeeld. Ik zou het echter aangenamer vinden om alle hoenders in één groot hok te laten loopen en de productie-eigenschappen van beide rassen willen bewaren. Hoe denkt U nu over de kruising van Leghorns en Minorca's.

D. G. te G.

Antwoord. Ook in dit geval zou ik aanvaden liever één ras en dat zuiver te houden dan te gaan kruisen. Ik wil niet beweren dat men door kruising van Leghons en Wyandottes niet iets goeds zal krijgen maar zoodra men niet oordeelkundig tot kruising overgaat, betreedt men het terrein van de toevalligheden en dat is zeer glibberig. Men krijgt een vermenging der eigenschappen en daardoor een nakonelingschap met een groot aantal variaties van kleur, vorm en kamformatie, terwijl ook tot aantal, de grootte en de kleur der eieren zeer ongelijk zal zijn.

Als het beste zou ik U raden uitsluitene Wyandottes te houden;

Als het beste zou ik U raden uitsluitene Wyandottes te houden; zij leggen het in de grootte der eieren af tegen de Leghorns, maar als winterlegsters van bruine eieren hebben de Wyandottes een grooten voorsprong, terwijl de broedschheid en de eierproductie in den zomer veel gunstiger zijn dan men vaak hoort beweren. Van mijn Witte Wyandottes zijn slechts enkelen broedsch geweest en mijn Witte de warmste dag die wij dezen zomer hadden, kreeg ik van de dertien hennen elf eieren. Sedert 1 Mei voer ik uitsluitend gerst en tarwe met veel g oen voer, voortdurend schoon en frisch water, terwijl grit, oesterschalen en houtskool steeds binnen hun bereik zijn.

bereik zijn.

Wat de uitkomst van een kruising zal zijn als door U wordt voorgeuomen voor zoover de kam betreft? enkele rozenkammen en wellicht een klein percentage erwtenkammen. De enkele kam zal echter in zeer groot aantal voorkomen, omdat de Leghorn een veel ouder ras is dan de Wyandotte en de enkele kam, om de terminologie van Mend el te gebruiken, de overheerschende is. De Wyandotte is bovendien zelf ontstaan door kruising van enkelkammige hoenders en ieder Wyandotte-fokker weet dat tegenwoordig nog in de beste stammen 20 à 30 pCt. zuivere Wyandotte-kuikens voorkomen met enkele kam.

KM.

Vraag No. 17. Zeer gaarne zou ik een adres van u vernemen waar geschikte Krielkuikens zijn te bekomen, welke in het najaar aan den leg komen, straffe leggers, geen luxe. Welk soort beveelt u aan te houden in een overdekte ren van 7 M. lang, met aangrenzende open ren van ± 6 M². Wat zal de prijs zijn van 6 of 12 stuks met haan.

M. Sca. te U.

Antwoord. Het gemakkelijkst verkrijgbaar en daarom voor u het meest aan te bevelen zijn de Hollandsche Krielen en de Nederlandsche Sabelpootkrielen. Ik kan u daarvoor wel adressen opgeven, maar die zou ik uit catalogi moeten overnemen, daar mij bij ondervinding op dit gebied niets bekend is. De Heer R. Houwink Hzn. te Meppel zal u in zijn kwaliteit van Secretaris der Ned. Hoenderclub van dienstwillen zijn.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Vijanden van rozen, door B. B. — Eieren onder controle. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

PLUIMVEE

KRIELHOENDERS.

De lezer zal begrepen hebben, dat een vergissing oorzaak was dat in het vorige nummer een verkeerde cliché werd

Wit Cochin Bantam Haan.

opgenomen als Zijdehoen. De vergissing zal in den loop van dit artikel hersteld worden, want wij beginnen thans met de beschrijving van een aantal der dwergrassen, en nemen dan voor het gemak de beide rassen, die de vorige weel met elkaar verwisseld werden.

Cochin Bantams.

In Engeland worden deze hoenders met den afzonderlijken naam van Pekins aangeduid omdat het eerste paar van deze Bantams voor veertig jaar uit Peking, de hoofdstad van China, in Engeland werd ingevoerd. Ook in Engeland heetten ze aanvankelijk Cochin China Bantams omdat ze een zuivere copie zijn van de groote Cochin China's, tegenwoordig kortweg Cochins geheeten. Werden aanvankelijk slechts gele (buff) Cochin Bantams aangetroffen. Tegenwoordig vindt men ze in een groot aantal kleuren: buff, zwart, wit, koekoek en patrijs.

Na de zwarte Bantams met rosekam zijn de Cochin Bantams de meest voorkomende van de krielhoenders om de vele goede eigenschappen: ze laten zich gemakkelijk in een kleine ruimte houden, beginnen vroeg te leggen en geven donker bruine eieren van een goed gewicht. De kuikens komen gemakkelijk uit en groeien vlug. Het nadeel dat men ook bij de groote rassen met beveerde beenen tegenkomt, een groot percentage onbevruchte eieren, kan te gemoet gekomen worden, door bij den haan de voetbeveering, bij de hen de veeren om de aarsopening weg te knippen. Als broedster en als moeder heeft het Cochin-hennetje een welverdiende reputatie en een kruising van Cochin-hennetjes met een Zijdehoen-haantje geeft de

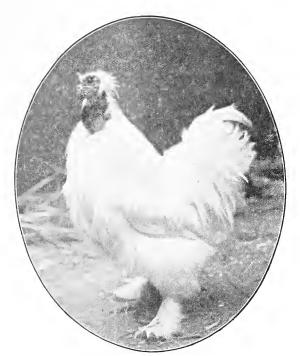
beste nakomelingschap om kriel- en fasanteneieren te laten bebroeden.

Voor de beschrijving van den Cochin Bantam kunnen wij verwijzen naar de groote Cochin's, zoowel wat den vorm als wat de kleur betreft. Alleen is het een algemeen voorkomend verschijnsel, dat de kam der kleine rassen naar verhouding veel te groot is; ook het hierbij afgebeelde exemplaar heeft waarlijk een overdaad van vleesch aan kam en kinlellen.

Om de voetbeveering in goede conditie te houden moet de bodem van het hok vast worden aangestampt zoodat door voortdurend krabben en wroeten de veeren niet gebroken worden.

Zijdehoenders.

Ook dit ras heeft het nadeel van veel broedsch te zijn zoodra de winterkou voorbij is; als winterlegster heeft ze echter in Engeland een grooten naam gemaakt en zooals wij reeds opmerkten, wordt ze voor kruising met Cochin-Bantams gebruikt om goede broedhennetjes te krijgen. Een eigenaardige verschijning is het voor ons, die kippen met veeren gewend zijn, om deze zuiver witte hoenders te zien, wier huid, naar het schijnt, geheel met een zijdeachtige beharing begroeid is. Een andere afwijking van het gewone hoen is de huidkleur en de kleur van het gezicht, die donker violet, soms bijna geheel zwart is. De kopversierselen bestaan zooals de afbeel-

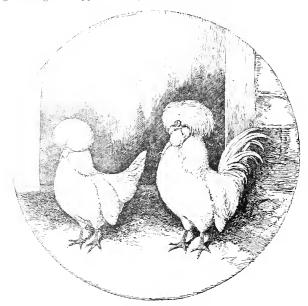
Zijdehoen Haan.

ding duidelijk aangeeft uit een korte rozenkam en daarachter een kuifje dat bij den haan naar achteren valt, bij de hen rechtop staat.

Padua Bantams.

Even aantrekkelijk als kuifhoenders in het algemeen zijn om hun uiterlijk schoon, zoo wekken ook deze miniatuur *Padua's* de belangstelling op van de bezoekers der tentoonstellingen. Onder de fokkers evenwel is het aantal vrienden, dat het ras zich tot nu toe maakte, niet groot. Ook hier zijn

het de bezwaren, aan het fokken en verzorgen van kuifhoenders verbonden. die de ontwikkeling van de liefhebberij krachtig tegen houden. Zonder twijfel hebben deze krielhoenders goede eigenschappen als legsters en als sieraad in de voliére,

Witte Padua Bantams Haan en hen.

maar bij nat weer, zelfs als ze in een geheel overdekte ren loopen, wordt de kuif vochtig, de veeren hangen naar beneden en worden bij het eten bevuild, waarvan oogontsteking vaak het gevolg is.

HONDEN

MOOIE HONDEN.

Ι.

Ga eens met iemand die verstand heeft van honden en die in staat is om ze te beoordeelen, langs de banken eener hondententoonstelling, dan zult ge meer dan eens hooren: Ik begrijp niet wat iemand aan zoo'n hond heeft, ik vind ze afschuwelijk: met dat ze beduidt hij al de vertegenwoordigers van dat ras. Daarentegen vindt de eigenaar ze mooi, anders zou hij er zooveel geld niet voor betalen.

Wandel op straat met iemand die van rashonden geen verstand heeft, die een St. Bernard uitscheldt voor een New-Foundlander of omgekeerd, maar die een mooi dier weet te onderscheiden van een leelijk, en zelden zal het gebeuren dat hij van een inderdaad leelijken hond zal zeggen dat hij mooi is. Een bewijs dus, dat "mooi-zijn" iets betrekkelijks is, en het bijgevolg voor de hand ligt, dat wij over hetzelfde dier niet allen dezelfde meening hebben.

Hieromtrent zeide dr. K. Möbius, leeraar in de dierkunde aan de hoogeschool te Berlijn, onlangs het volgende: "Ons aesthetisch oordeel omtrent de zoogdieren berust hoofdzakelijk op vergelijkingen die wij maken tusschen den vorm, de houding en het physisch leven van den mensch, en die van de gestalte, de bewegingen en het gedrag der zoogdieren, die wij van kindsbeen af hebben leeren kennen. En die zoogdieren zijn hoofdzakelijk de huisdieren, paarden, honden, koeien, schapen, geiten, varkens, enz.

Op gelijke wijze beoordeelt ook een jager de wildsoorten, die hij geregeld op het jachtveld ontmoet, herten, reeën, wilde zwijnen. Die dieren dienen ons als het ware tot voorbeeld, wij kennen ze in al hun levensuitingen, en uit de verschillende houdingen die zij aannemen, leiden wij hun gemoedsaandoeningen af.

"Blijkbaar is de grondslag van al onze beoordeelingen gebaseerd op den indruk dien een goed gebouwd paard op ons maakt. De verhouding zijner ledematen voldoet onze aesthetische opvatting volkomen en worden de afwijkingen te groot, zooals bij een giraffe bijvoorbeeld, dan vinden wij het dier dat die afwijkingen vertoont, eenvoudig leelijk. Vraagt men nu iemand waarom hij zoo'n dier leelijk vindt, dan weet hij in de meeste gevallen geen reden daarvoor op te geven, en geeft hij er een op, dan heet het: de hals is te lang in verhouding van den romp, de voorpooten te lang in vergelijking met de achterpooten. Bijgevolg vergelijken zij die lichaamsdeelen met die van andere dieren, welke zij mooi vinden. De doorslag wordt gegeven door den eersten algemeenen indruk, die een dier op den toeschouwer maakt, de onderdeelen komen eerst later."

Nu is het paard ontegenzeggelijk het mocist van alle eenhoevige dieren. Een onberispelijk gebouwd paard dat zonder merkbare inspanning, in zeer snellen draf zijn berijder draagt, of een rijtuig trekt, is voor iedereen een beeld van kracht en vlugheid. Een jong paard met fraaie, goed afgeronde vormen, met hooggeheven hals, goed besneden hoofd en vurige oogen, is voor iedereen een mooie verschijning. Daarentegen is een afgeleefde oude knol een toonbeeld van ellende. En omdat wij het paard van kindsbeen af hebben leeren kennen, het dagelijks zien, daarom schrijven wij al diens goede eigenschappen toe aan de levende wezens, wier bewegingen groote innerlijke kracht aanduiden. Van antilopen bijvoorbeeld, zal nooit iemand zeggen dat ze leelijk zijn. Gemakkelijk en snel dragen de dunne, gespierde beenen den last van het betrekkelijk zware lichaam; hoog dragen zij den hals, alsof zij den kop niet eens voelen; groot zijn de oogen, donker en glinsterend; en evenals de blik van een paard, is ook haar blik scherp, maar toch vertrouwelijk.

"De leeuw", zegt dr. Möbius elders, "is mooier dan de tijger, omdat meer dan de neus van den tijger, de neus van den leeuw met dien van den mensch overeenkoint. De manen van den leeuw geven aan kop en hals een nog massiever voorkomen: zijn blik is meer doordringend, meer krachtbewust dan die der leeuwin. De massieve voorhand rust op kolossale voorpooten die ons bij het in rust staand individu voorkomen als twee zuilen. Wanneer hij iets aandachtig gadeslaat dan maakt zijn geheele houding op ons den indruk van een dier dat geen vrees kent, dat ten volle vertrouwt op zijn kracht, die veel grooter is dan die van onverschillig welk menschenkind. Dank zij dien overweldigenden indruk vertegenwoordigt hij voor ons het type van dierlijke kracht en moed. Al was hij even mooi als hij nu is, maar niet grooter dan een Keeshond bijvoorbeeld, dan zou hij dien aesthetischen indruk nooit op ons gemaakt hebben."

Passen wij nu die theorieën toe op het mooi- en het nietmooi-zijn bij honden, dan ligt er, als beginsel, een vergelijking
met het paard in opgesloten. Ideale hondenfiguren toch als
pointers en Duitsche doggen zijn gebouwd in nagenoeg dezelfde
verhouding als die van een paard; vooral bij Duitsche doggen
is dat opvallend, wanneer men hun afmetingen en de verhoudingen der verschillende lichaamsdeelen onderling, vergelijkt
met die der kleine dwergpaardjes van den bekenden dierenhandelaar [Hagenbeck. Over het algemeen houden we van
scherp afgeteekende lijnen met geen te stuitenden overgang
van de eene lijn in de andere; korte, gebogen lijnen, zooals
wij die vinden bij den bulldog, vinden wij minder mooi,
niettegenstaande zij wijzen op een grootere kracht.

(Wordt vervolgd).

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

BLADLUIZEN VERDELGERS.

In den eindeloozen strijd tegen de vijanden onzer cultuurgewassen worden we gelukkig bijgestaan door een groot aantal bondgenooten. Vooraan in de rij staan wel de vogels; doch we laten het, wat hun betreft, bij deze eenvoudige vermelding. We willen het thans hebben over onze kleine en kleinste vrienden, de bladluizen verdelgende insecten.

Onslieveheersbeestjes.

Met de bekende Onslieveheersbeestjes openen we het defilé. Ze zijn bekend genoeg; maar dat er in ons land wel 52 soorten voorkomen, zal menigeen nog wel eenigszins verbazen. Hier-

Onslieveheersbeestje. a larve; b pop; c id. (vergroot; d kevertje.

onder zijn echter een vrij groot aantal zeldzame soorten; de meestvoorkomende is het gewone roode halve bolletje met 7 zwarte vlekjes, zwarten kop en zwart schildje met 2 witte vlekjes (Coccinella septempunctata). Even talrijk is misschien hier en daar de tweestippige (C.bipunctata).

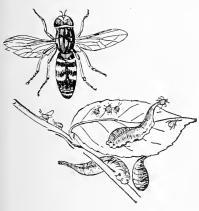
De larven zoowel als de

volwassen dieren maken ijverig jacht, vooral op bladen schildluizen.

Het spreekt daarom vanzelf, dat ze gespaard moeten worden. Veel hebben ze trouwens van de menschen niet te vreezen; ze staan nogal in de gunst, ook bij hen, die overigens niet eens hunne deugden kennen. Bovendien genieten ze ten plattenlande vaak nog een soort van bijgeloovige vereering. Ik herinner mij nog, hoe wij als kinderen de Lieveheershaantjes op onze hand plaatsten, om te trachten ze te laten opvliegen, waarbij de volgende meteorologische "tooverformule" werd uitgespreken; "Vlieg op, vlieg neer, — Breng morgen mooi weer!"

Zweefvliegen.

Ook de zweefvliegen zijn bekend genoeg; de wijze waarop ze in de lucht onbewegelijk stilstaan, om dan plotseling met

Zweefvlieg (Syrphus ribesii).
Boven: volwassen insect: op 't blaadje een larve die een bladluis uitzuigt: op het takje een larve die naar bladluizen zoekt: onder het blaadje (rechts) een pop (tonnetje).

een ruk ergens anders te gaan "staan" is opvallend genoeg. 't Zijn bovendien heel sierlijke vliegen; bij verscheidene is de teekening van 't lichaam zeer fraai, zoodat ze ook in de rust wel opgemerkt worden.

Dat ze evenwel tot onze beste opruimers van bladluizen behooren,isminderalgemeen bekend bij het groote publiek. Dit doen trouwens niet de vliegen, doch hunne larven. Tot hun schade hebben die eenigszins den vorm

van rupsen, en worden ze daardoor soms met deze over één kam geschoren. Verleden jaar was ik bij een vriend, die ijverig de bladluizen op zijn morellenbladeren dooddruk.e; hij merkte daarbij op: "Er zitten waarachtig nog rupsen tusschen ook; die moeten er ook maar aan!"

Ik sprak het vermoeden uit, dat het zweefvlieglarven zouden zijn, en ried aan, de executie even uit te stellen. Inderdaad was mijn vermoeden juist, en een heelen tijd lang was mijn vriend niet te verzadigen van het schouwspel, dat de ijverige zweefvlieglarven daar voor hem vertoonden.

't Is trouwens een interessant gezicht; eerst ziet men de larve met de voorste, languitgerekte lichaamshelft in alle richtingen rondtasten, tot dat hij een bladluis vindt. Onmiddellijk wordt die vastgegrepen en neemt de larve wat men in de gymnastiek noemt den uitvalstand aan.

Dan worden de lange haakvormige kaken in het lichaam van de bladluis gedreven en wordt deze laatste als 't ware van binnen schoongeraagd.

Gaasvlieg, bezig met eieren leggen.

Daarna wordt het leege bladluishuidje ter zijde geworpen en begint het zoeken naar een volgende opnieuw.

Dat ze onder gunstige omstandigheden tot heel wat in staat zijn, is mij nog dezen zomer gebleken. Van een gestekte Dahlia zat de kopscheut dik in de luis, en een paar struisveerasters niet minder, terwijl een Megasia en een kerstroos er een groot aantal aan den onderkant der bladeren hadden zitten. Ik was net van plan, met Phytopliline aan 't werk te gaan, toen ik merkte, dat de zweefvlieglarven mij reeds assisteerden. Tot mijn groote genoegen zag ik, hoe ze terrein wonnen, en zonder eenige hulp van mijn kant, zijn ze geheel klaar gekomen. De planten zijn thans gewoonweg vrij van luis.

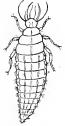
Soms gaan de zweefvlieglarven — dit is niet van algemeeue bekendheid — over tot het verslinden van rupsen. Voor een jaar of twaalf vond ik rupsen van Notodonta ziczae en Harpyia vinula, waarop ,ik Helophilus-larven uitwendig parasiteerende aantrof. Prof. De Mejjere, wien ik ze afstond, kweekte er de volwassen vliegen uit en deelde mij later den naam mee.

Gaasvliegen.

Als derde groep van bladluizenverdelgers noemen we de uiterst teere, meestal groenachtige Gaasvliegen, met hun onvergelijkelijk mooie oogen. Interessant is de wijze, waarop

Gaasvlieg. (vergroot).

Gaasvlieglarve. (vergroot).

Gesteelde Gaasvlegeieren. (Nat. grootte).

zij eieren leggen. Het wijfje drukt de achterlijfsspits tegen een blad of stengel en heft vervolgens het achterlijf langzaam omhoog. Daarbij wordt een vloeistof uitgelaten, die terstond tot een draadje opdroogt. Aan het eind van dit draadje komt een eitje te staan. (Zie fig. 3 en 4).

't Heeft er iets van, of er een soort schimmel op de plant groeit. Nu we echter weten wat het is, laten we deze eieren

met rust. Er komen weldra

larfjes uit, die dan met hun

tangvormige, holle onderkaken

de bladluizen te lijf gaan en

Sluipwespjes.

We besluiten ons legertje

van bondgenooten ditmaal met

onze kleinste bladluisverdelgers,

n.l. miniatuursluipwespjes. Tus-

schen de gezonde bladluizen

vinden we vaak exemplaren,

soms vrij veel, die er ongewoon

uitzien, zoowel wat vorm als

kleur betreft. Bij scherper toe-

zien blijkt, dat ze dood zijn. Ze zijn geïnfecteerd door een

klein sluipwespje, welker larfje

de bladluis van binnen leeg eet, daarna in de doode bladluis

verpopt, om na korten tijd als

volwassen wespje voor den

ze uitzuigen.

Boven: doode bladluis, waaruit het daaronder afgebeelde sluipwespje is gekomen, na eerst bij a een rond gat uit de huid van de bladluis te hebben gesneden.

(Naar de natuur geteekend door den Schr.)

dag te komen, na eerst een rond gat uit den rug van de bladluis te hebben gebeten, om naar buiten te komen.

De volgende week komen nog eenige andere vrienden uit insectenwereld aan de beurt. B. B.

WAARDOOR BEDERVEN EIEREN.

Men weet, dat eieren niet al te lang bewaard kunnen blijven, doch na eenigen tijd onbruikbaar worden. De oorzaak daarvan zou, naar men meende, het binnendringen van plantaardige kiemen zijn. Dit is echter nooit bewezen; de proeven, die men hieromtrent nam, schenen eerder voor het tegendeel te pleiten, n.l. dat zulke kiemen niet door de eischaal kunnen binnendringen. Blijkens een afdruk uit de Monatshefte f. Landwirtschaft van dit jaar heeft A. Kossowicz deze proeven nauwkeurig herhaald. Hij kwam tot het besluit dat de schaal van versche, ongeschonden eieren of niet, of uiterst moeielijk door schimmelkiemen gepasseerd kan worden. De schaal van een aantal versche eieren werd geïnfecteerd met verschillende schimmelsoorten; doch na vier weken was in de eieren nog geen enkele daarvan binnengedrongen. Na acht weken vond K. erin Cladosporium herbarum, na twaalf weken ook Phytophthora infestans.

Bij een andere proef nam K. eieren van omstreeks vijf maanden oud, die hij op gelijke wijze infecteerde. Reeds na veertien dagen waren niet alleen de twee straks genoemde schimmels, maar ook nog *Rhizopus nigricans* tot in het binnenste doorgedrongen. De schaal blijkt dus bij het ouder worden zoodanig van toestand te veranderen, dat de weg voor deze schimmels vrijgemaakt is.

Tegelijkertijd werkt bij versche eieren nog een andere oorzaak mede, die het bederf tegenhoudt. Het wit van een kippenei is n.l. in staat, een aantal kiemen te vernietigen, o.a. ook de sporen van Cladosporium herbarum, de conditiën van Aspergillus niger en van Penicillium glaucum en ook wijngist. Dit is reeds vroeger door Kowalenko aangetoond: Kossowicz kon dat nu niet alleen bevestigen, maar er nog bijvoegen, dat het eiwit met het ouder worden dit vermogen in sterke mate verliest.

MALARIA-BESTRIJDING.

Bij al de middelen, aangewend om malaria te bestrijden, wordt er wéér een genoemd. En ditmaal geen drooggelegde moerassen, geen petroleum-besproeiingen, geen voiles en handschoenen bij dag en nacht, geen klamboe's, geen horretjes van gaas, geen walmende houtvuren!

Dokter Charles Campbell bacterioloog van den Amerikaanschen staat Texas, heeft bij San Antonio, een oord, dat als een broeinest van malaria-verspreidende muggen en muskieten wordt aangeduid, de proef genomen met een nieuwe malaria-bestrijding.

Hij heeft een houten pyramide laten bouwen, twaalf meter hoog, geplaatst op vier hooge staken en aan de vier kanten betimmerd alsof het jaloeziën zijn. Het is een volière voor vleermuizen. Er is daarin plaats voor tienduizend van deze dieren.

Inwendig is het zoogenoeglijk ingericht, als deze diertjes slechts kunnen verlangen. Er heerscht een stemmig half duister; de toegangen zijn zoo vleermuisachtig mogelijk, zoodat de vijanden van deze fladderaars er niet binnen kunnen komen. Een groot aantal staken is er aangebracht, opdat de dieren zich daaraan kunnen ophangen. De temperatuur is er aangenaam.

Bovendien is de vloer verschuifbaar, waardoor het mogelijk is het inwendige schoon te maken en tevens de kostbare vleermuizenmest te verzamelen. Alleen de opbrengst daarvan schijnt de kosten van het houten gebouw reeds goed te maken.

Maar de hoofdzaak is, dat sedert de oprichting van dit vleermuizen-tehuis de muggen en muskieten, en daarmede ook de malaria uit San Antonio verdwenen zijn. Want vleermuizen schijnen meer muggen te verslinden dan de vraatzuchtigste visch muggelarven verorberen kan.

VERSTAND EN VRIENDSCHAP VAN HONDEN.

Eene dame die in de nabijheid van Belfast woonde, bracht haar Schotsche terrier, "Sandy" genaamd, naar een veearts om een zijner pooten te doen behandelen, die gebroken was bij gelegenheid, dat Sandy door een rijtuig was aangereden. De veearts verzorgde het schrandere dier goed, en na korten tijd was het geheel genezen.

Hij keek echter zeer verwonderd op toen korten tijd daarna Sandy kwam, vergezeld van een anderen hond, die met moeite

op drie pooten hinkte.

Hij begreep dat zijn vroegere patient een vriend had gebracht, die ook behandeld moest worden en derhalve genas hij ook het beleedigde lichaamsdeel van den laatste. G.

SPREEUWEN.

Ondanks de verwoede en onvermoeide aanvallen van de spreeuwen hebben we van onze morellen een zeer ruimen oogst kunnen binnen halen. We hebben echter ervaren, dat het heel wat moeite kost, die brutale rakkers op een behoorlijken afstand te houden, dat al ons geschreeuw, geschiet, en vele andere geraasmakende schrikmiddelen hun weinig angst inboezemen, en dat de meest afschrikwekkende vogelverschrikker niet zelden als steunpunt diende van waaruit ze hun aanvallen ondernamen. We hebben ondervonden, dat het omgeven met netten het eenige afdoende middel is en dat alleenstaande boomen naar proportie meer van de aanvallen te lijden hebben dan meerdere bijeen staande.

Zijn de spreeuwen slechts schadelijk zoolang de rijpe of bijna rijpe vruchten aan de boomen zitten; voor en na dien tijd deelen we hun gaarne in onder de categorie van nuttige vogels voor land- en tuinbouw en zien we hun aanwezigheid gaarne. J. C. M.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Krielhoenders, door Km. — Mooie honden, door L. S. — Bladluizen verdelgers, door B. B. — Waardoor bederven eieren. — Malariabestrijding. — Verstand en vriendschap van honden. — Spreeuwen.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

DUIVEN

BRÜNNER KROPPERS.

Een paar weken geleden vroeg een onzer abonnés inlichtingen over den Brünner kropper, maar de vragen waren zoo talrijk en het antwoord zou zooveel plaatsruimte in de rubriek "Vragenbus" geeischt hebben, dat wij beloofden, zoo spoedig mogelijk een en ander over dat mooie duifje mede te deelen; aan die belofte voldoen we thans.

Een eleganter, fraaier duifje dan een goede Brünner kropper is haast niet denkbaar; op tentoonstellingen maakt hij de belangstelling der liefhebbers steeds gaande, en voor de voliére is hij een sieraad. Hij is levendig, tamelijk vruchtbaar, klein maar sterk, staat bijna loodrecht en loopt op de teenen; dat is feitelijk een der kenmerken van den Brünner. Hij is niet gemakkelijk goed te fokken, omdat men vaak zijn toevlucht moet nemen tot inteelt, de eenig mogelijke basis om een ras steeds dichter bij de volmaaktheid te brengen. Exemplaren welke die volmaaktheid het dichtst nabij komen, moet men als goud bewaren; vooral wanneer zij sterk van gestel zijn; ze moeten goed worden gevoed, want van die goede voeding hangt de sterkte van hun gestel af, hun goede vormen en de dikke bol, twee voorname punten bij een Brünner kropper.

Liefhebbers zullen wel eens hebben opgemerkt, dat men op tentoonstellingen zoo weinig exemplaren ziet, die den krop opzetten; dat ligt eenvoudig aan het vreemde hunner tijdelijke woning; ze zijn aan die tentoonstellingskooien niet gewoon; schnw, wild zelfs, toonen zich slecht, geven de juryleden heel wat werk en den eigenaar berokkenen ze vaak heel wat misrekeningen.

Ernstige liefhebbers en zij vooral die geregeld naar tentoonstellingen gaan, richten hun Brünners er op af, gewennen ze aan de tentoonstellingskooien, gaan er dikwijls naar zien, brengen er vreemden bij en gewennen ze op die wijze aan het voortdurend gaan en komen van eventueele tentoonstellingsbezoekers. Geeft men hun dan de laatste acht dagen voor de tentoonstelling iederen dag een beetie hennepzaad dan zullen zij zich tevens op hun voordeeligst voordoen.

Waar hij vandaan komt zegt ons zijn naam Brünner, van Brünn de hoofdstad van Moravië; 't is dus een Oostenrijker en geen Duitscher, zooals hij wel eens valschelijk genoemd wordt in Catalogi van pluimveetentoonsteilingen.

Wie in het fokken dezer inderdaad uiterst fraaie variëteit succes wil hebben, moet beginnen met een of meer goede koppels te koopen bij een als solied bekend staand liefhebber en niet afgaan op allerhande beschrijvingen in advertenties; papier is geduldig en in een advertentie kan men zetten wat men wil, in den regel komt men bedrogen uit; wie wat goeds wil hebben, moet er voor betalen. Koopjes halen en prima fokdieren willen hebben, zijn twee dingen die onmogelijk kunnen samengaan. Koop dus duiven die een afstamming hebben; tracht op de hoogte te komen van de raspunten en kies dan uw eerste fokmateriaal.

Vooral de doffer moet typisch zijn en niet te klein, eerder iets boven de middelmaat; de dijbeenen goed vooruit staan en de pooten niet ver van elkander geplaatst. Het lichaam fijn van bouw en goed recht, de staart liefst niet zoo lang, dat hij den grond raakt en dat hebben in den regel die exemplaren wier beenen lang zijn en dicht bij elkaar staan. Een fraaie

goed op zijn plaats liggende en recht gedragen krop is bij den doffer nog van meer belang dan bij de duif.

De duuf moet in verhouding kleiner zijn dan de doffer, er echt vrouwelijk uitzien, niet zoo zwaar en niet zoo grof, maar fijn van vormen; de krop mag minder ontwikkeld zijn dan bij den doffer; zij zet hem ook niet zoo vaak op.

Hebt gij eenmaal een goed koppel en krijgt gij er goede jongen van, blijf dan in dat bloed, maar zorg dat ge voor de fokkerij niets anders gebruikt dan krachtige, goed ontwikkelde exemplaren, en ruim alle die dat niet zijn, zoo spoedig mogelijk op; daarin ligt een groot deel van het succes. Breng er zoo weinig mogelijk nieuw bloed in, maar fok steeds met uw eigen bloed voort, want al kunt gij ook nieuw bloed krijgen van een stam die even zoo goed is, beter nog misschien dan de stam dien ge zelf gemaakt hebt, steeds loopt gij de kans uw werk van vele jaren misschien te bederven.

De Brünner broeit gemakkelijk. maar goede jongen zijn zeldzaam. Wilt ge de minder goede opruimen dan moet ge dat doen zoodra ze op eigen beenen kunnen staan; dan zijn ze echter nog zoo jong, dat het voor een niet ervaren fokker moeilijk is om reels te zeggen welke goed en welke niet goed zullen worden; daarom achten wij het voor hem beter om

Blauwe Brünner Kropper Doffer.

Witte Brünner Kropper Duif.

daarmede te wachten tot dat de dieren door den eersten rui heen zijn en zij beginnen te spelen. Eerst dan kan men zeggen wat er uit groeien zal.

Men onderscheidt tal van kleurvariëteiten bij den Brünner kropper. De voornaamste en bijgevolg de meest gewilde zijn de witte, de zwarte, de roode, de gele en de blauwe met zwarte banden.

De zuiver witte komen het talrijkst voor, omdat zij het gemakkelijkst te fokken zijn; ze krijgen nog al eens licht bevederde teenen wat een fout is; hoe mooi en hoe volmaakt dergelijke exemplaren ook mochten zijn; men moet ze toch nimmer als fokdieren gebruiken.

De zwarte moeten goed glimmend zijn met groenen weerschijn. Om het zwart dieper te maken worden goede zwarte wel eens gepaard met goede roode: Men neemt dan liefst een zwarten doffer met een roode duit en paart de daarvan komende jongen weer met zwarte.

De roode moeten bloedrood zijn, het dons heeft een goudachtigen weerschijn, ze zijn soms rijkelijk groot en wat de kleur betreft die is zeer moeielijk te krijgen zooals zij wezen moet. Is het rood te licht dan wordt met zwart gepaard en de jongen daarvan weer met rood; het wil dan echter wel eens voorkomen dat er aan den krop en de dijen een leiblauwen weerschijn ontstaat die men moet trachten weg te fokken.

Om een goede donkergele kleur te krijgen paart men geel en rood.

De meest typische en tevens de kleinste zijn de blauwe met zwarte banden. Het geheele lichaam met inbegrip van krop en dijen moet goed blauw zijn; in den regel zijn de banden te breed en moet men trachten ze zoo smal mogelijk te hebben alsof ze met een penseel er op geschilderd zijn. Om diep blauw te krijgen kan men blauw wel met zwart paren, maar er gaan enkele jaren over heen voordat men zijn doel bereikt heeft. In den regel zijn de eerste fokproducten zwart en in het gunstigste geval kan men na drie jaar een paar blauwe hebben.

Voor tentoonstellingen legt een goede kleur wel gewicht in de schaal maar hoofdzaak is toch een fraaie bouw.

L. S.

HONDEN

MOOIE HONDEN.

Π

Glanzend fluweel en schitterende, kleurenrijke zijde vormden ten allen tijde de meest kostbare kleederdrachten; vandaar onze bewondering voor een korte, glanzende, fluweelachtige beharing, als die van een zwartbruine terrier, een Dobermannpinscher en dergelijke rassen en in nog hoogere mate voor de zijdeachtige beharing van een Russischen windhond, een Setter of een Spaniel.

Wie vindt de uitdrukking van een goeden St. Bernard niet mooi? En wie vindt haar niet leelijk, de gluiperige uitdrukking van een paar achterwaarts staande wolvenoogen? Ze zijn leelijker, valscher, dan het leelijkste, meest valsche menschenoogenpaar. Toch ontbreekt het niet aan liefhebbers van herdershonden, die zoo gaarne zien dat ze sprekend op den wolf gelijken! En zeker is het dat, hoe langer men zich met een ras bezighoudt, des te beter men het in zijn bijzonderheden leert kennen, des te mooier men het vindt, terwijl anderen onze meening daaromtrent in het geheel niet deelen. Wij herinneren ons nog een gesprek tusschen een volbloed dashondenman en een liefhebber van Duitsche pinschers. Een pinscher, meende de eerste, vind ik wel een aardige hond, maar hij is als dier leelijk. Wat blief je? Leelijk? was het antwoord. Kijk me dien kop eens goed aan, voel eens dat harde haar, zie eens die prachtige peper-en-zout kleur en die mooie verhouding tusschen de ledematen onderling. Leelijk? weet je wat leelijk is? Je halfnaakte dashonden, die bijna geen pooten hebben, die amper kunnen loopen, die bij de minste kou liggen te bibberen als een nufje! En ondanks dien uitval van een goed hondenkenner bleef onze dashondenman van meening, dat geen hond ter wereld in vormen en lijnen mooier is dan een teckel.

Waag het eens om een volbloed bulldoggenman te zeggen dat zijn honden afschuwelijk leelijk zijn; wanneer hij u van kwaadheid niet den rug toekeert, dat zal hij u trachten te bewijzen, dat ge van bulldoggen geen sikkepit verstand hebt en dat de afschuwelijkste bulldog een dot van een een hond is.

Smaken zijn verschillend en daarover valt niet te redeneeren, zegt het spreekwoord. Dat is vooral waar bij honden. Behalve hun uiterlijk voorkomen, spelen hun eigenschappen, waar of verdicht, ook nog een grooten rol. Of zou de legende welke St. Bernards en New-Foundlanders als met een stralenkrans

omgeeft, er niet veel toe bijdragen om die beide rassen bemind te maken en op den voorgrond te schuiven. Is het voorbeeld van enkele hooggeplaatste personen meermalen niet de aanleidende oorzaak geweest, dat men een ras mooi vond, hetwelk zonder die hooge bescherming nimmer iemand voor mooi zou gehouden hebben? En toch zijn er die den langen, drogen, smallen kop, de wespentaille van den russischen windhond leelijk, de zure uitdrukking van den bulldog mooi vinden en die geen zweem van schoonheid vinden in het kleine affenpinschertje, dat gebukt gaat onder den last zijner vele prijzen.

Sommige begrijpen niet dat iets wat bij het eene ras geldt als toppunt van volmaaktheid, bij een ander hoogst foutief is. Verbeeldt u een keeshond met een hangstaart en een pointer met een krulstaart, een pug met staande ooren en een herdershond met liggende. St. Bernards, bloedhonden, bulldoggen e.a. moeten om mooi te zijn veel keelhuid hebben en rimpels, terwijl een duitsche dog met dezelfde huid zou worden ter dood veroordeeld. En ondanks die vele en groote verschillen zijn er toch weer enkele punten van beoordeeling, die nagenoeg voor alle rassen gelden waarvan gelijke diensten worden verwacht. Men wil een edelbesneden kop bij nagenoeg alle rassen, met uitzondering van die welke door hun kracht indruk moeten maken. Met enkele uitzonderingen is een mooi gedragen staart bij alle rassen een vereischte. Gladde beharing geldt in den regel als een schoonheid, behalve bij die rassen welke veel in de buitenlucht zijn. Donkere, vurige oogen zijn voor zoo goed als alle rassen een schoonheidspunt. Om mooi te zijn, moet een hond, wanneer hij rechtop staat, mooie lijnen vertoonen die, wanneer hij ligt of loopt, minder in het oog vallen. Die lijnen verkrijgt men door oordeelkundig te fokken.

Sommige schrijvers over honden-schoonheid beweren, dat wij, om daarover te oordeelen, een vergelijking maken met de lijnen van het menschelijk lichaam. In hoeverre die meening juist is laten wij liefst in het midden; dat zij echter niet is in het voordeel van de heeren der Schepping, kan blijken uit het volgende, ontleend aan een heel oud Duitsch werkje: "De affenpinscher, zegt de schrijver, is opvallend leelijk, de beharing rond de oogen doet ons denken aan een uil, terwijl zijn stoppelige baard, zijn snor, zijn platte neus en zijn levendige oogen hem een bijna menschelijk voorkomen geven".

Voor den hondenliefhebber is de mooiste hond die waaraan hij het meeste genoegen beleeft en die het meest met zijn eigen schoonheidsbegrippen overeenkomt. Dat vindt men zoowel bij rashonden als bij niet rashonden.

L. S.

BIJENTEELT

DE WESP.

(Een vijand der Bijen).

Een somtijds zeer gevaarlijke vijand der bijen is de wesp. Gelukkig echter hebben onze bijenvolken hiervoor niet voortdurend op hun hoede te zijn. Vooral in den nazomer treft men hen soms talrijk aan, zoo zelfs, dat hun aanwezigheid voor onze bijenvolken bedenkelijk begint te worden. In enkele gevallen treden zij zoo sterk op, en vooral ook op de heide, dat het een ware plaag is. Evenals iedere vijand, trachten zij het eerst de minststerken te overrompelen, wel wetende, dat de kans van slagen, hier het grootst is.

Zijn zij eenmaal op den bijenstand aangeland, veelal laten zij dan geen enkele poging onbeproefd om op de een of andere plaats de bijenwoning binnen te dringen. Niel alleen de bijenwoning doch iedere plaats waar zij vermoeden dat zij honing e.d. kunnen viuden is hun: want dat zij daarom hun rooftochten beginnen, zal stellig niet vermeld behoeven te worden. In slechts enkele uren kunnen zij soms de aanwezige bijen verdrijven of dooden en den voedsel-voorraad plunderen. Gewoonlijk bepaald dit laatste zich niet alleen tot den voedselvoorraad, doch ook zuigen zij het broed uit en vernielen dit.

Hebben zij eenmaal bij een zwak volk hun slag geslagen dan vallen zij met nog meer woede ook de sterkere volken aan, die het, hoewel niet dan na de uiterste iuspanning, ten slotte soms ook moeten afleggen. Zoo herinneren wij ons b.v. van vóór enkele jaren nog een geval, dat zij van een onzer kennissen al diens volken, (naar ik meen 4 of 5) geheel overmeesterd hadden. Toen onze vrieud bemerkte dat het mis liep, was hun aantal zoo onrustbarend groot, dat er als 't ware geen keeren meer aan was.

Nu valt hier de eigenaar natuurlijk bij lange na niet van onachtzaamheid vrij te pleiten, want vrijzeker waren zij door tijdig krachtig ingrijpende maatregelen te nemen nog wel te verdrijven of onschadelijk te maken geweest.

Wespennest in aanbouw (van onderen gezien). (Orig. foto "Onze Tuinen".)

Nu is het ook in deze natuurlijk gemakkelijker en tevens beter als men hen in den aanvang van hun bestaan weet onschadelijk te maken wat door het dooden van de enkele wesp die men in het voorjaar reeds ziet, is te bereiken. Dit zijn "de moederwespen" de stichtsters van de nieuwe wespen-kolonie's.

Soms gaan die moederwespen welke zich in 't voorjaar in de omgeving van onzen stal bevinden

in een ledige bijen woning nestelen, zooals dit ook het geval was met deze waarvan wij van dit nest hierbij een afbeelding geven. Dit was in een ledige kast aan het dak bevestigd. Zoo als de afbeelding vertoont is het geheel van onderaf bekeken. Het gaatje in het midden is de in- en uitgang, het welk juist voldoende is voor haar om hierdoor met gemak te kunnen passeeren. Door dit gaatje kijkende, ziet men het eigenlijke broednest. Dit bestaat uit een aantal zes kantige cellen, iets kleiner dan die der bijen, evenwel met dit verschil, dat waar zij bij de bijen in horizontalen, bij de wesp in verticalen stand verkeeren. Ook zijn de wespencellen van boven iets wijder dan onder.

In den beginne heeft de moederwesp de geheele huishouding alleen te verrichten zoowel het bouwen van haar eigenlijk nest met omhulsel, als ook de verzorging van het broed. Komen er later jongen, dan nemen ook die een deel der werkzaamheden op zich. Doch hierover zullen wij nu niet verder uitweiden, daar wij op de leefwijze en ontwikkeling wellicht later nog wel eens uitvoeriger terugkomen.

Waar nu zoo'n moederwesp een ledige bijenwoning als schuilplaats heeft uitgezocht, om hier haar nest te bouwen, daar late men dit stil toe, om dan zoodra men zekerheid heeft dat zij binnen is, het 'lieggat te sluiten, waarna men haar een brandende zwavellont als nachtlicht geeft.

Bevindt zich hier of daar, (in een hollen boom, in den grond, of elders) een wespennest, dan zoekt men zoo mogelijk de juiste plaats op, (wat met eenig overleg gewoonlijk wel gelukt) om alles zoo vlug mogelijk te vernietigen. Blijkt de nestplaats niet te viuden te zijn, dan doet men het best, om glazen met honingwater of bier neer te zetten waarin men ze bij dozijnen kan vaugen. Op bier komen wel wespen doch geen bijen af.

EEN MOOI VLINDERTJE.

Een van de fraaiste vlindertjes is het hiernevens in ruststand afgebeelde Oranje-tip-vlindertie (Euchloë cardamines). In 't voorjaar, omstreeks Pinksteren, is het een van de allergewoonste vlindertjes; meermalen zag ik ze bij de Ruïne van Brederode of in de Breesaap bij dozijnen vliegen.

De fraaie witte kapelletjes met de oranjevlek aan de toppen der voorvleugels*) zijn dan een echte vroolijke verschijning. Ze geven kleur aan 't bebloemde landschap. Dat doen andere vlinders ook wel, zelfs de beruchte koolwitjes niet uitgezonderd; maar de meest economisch aaugelegde tuinier behoeft bij 't zien van 't Orauje-tipje geeu rimpels in zijn voorhoofd te trekken: er bestaat geen vrees, dat hij dat vluchtige, vroolijke, fladderende vlindermooi moet betalen met de producten van zijn tuin. De rupsen van dit vlindertje voeden zich met onkruid, of althans met wilde planten: Lookraket (Sisymbrium alliaria) en Veldkers (Cardamine pratensis).

Wie thans op deze planten zoekt, kan er de mooie poppen vinden; maar wees gewaarschuwd, dat er goed gezocht moet worden: rupsen en poppen mimicreeren sterk. Ik herinner me, dat de heer Heimans (van "De Levende Natuur") en ik er voor een jaar of twaalf eens een paar uur vruchteloos naar gezocht gebben in de Breesaap, op eene plek, waar ik thans nog zou willen zweren, dat ze er móésten zijn.

Ook de vlindertjes mimicreeren in den ruststaud heel aardig, vooral omdat ze zich in den regel op de bloei-wijze van een veldkers of een Look-zonder-look neerzetten. Door de eigenaardige groenvlekkige schakeering van den onderkant der vleugels vallen ze totaal niet in het oog.

Oranje-tip-vlinder. (Foto: "Amateur Gardening".)

De beroemde Sepp zag in die groene vlekjes eenige overeenkomst met gehakte peterselie, en gaf het diertje daarom den weinig poetischen naam van Peterselie-beestje. Maar dat was reeds vóór anderhalve eeuw; thans behoeven we niet bevreesd te zijn, dat die onwelluidende naam weer in gebruik zal worden genomen.

B. B.

 $[\]overline{\ }^*)$ Althans bij de wijfjes; de mannetjes missen die vlek, en hebben daardoor het uiterlijk van gewone witjes.

SLUIPVLIEGEN.

Dat er sluipwespen bestaan, waarvan de larven in die van andere insecten (rupsen, vliegenmaden, keverlarven, bladluizen, insecteneieren, spinnen, enz.) parasiteeren, is van vrij algemeene bekendheid.

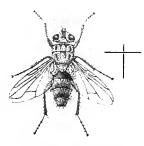
Sluipviegen daarentegen kent het groote publiek niet; en toch zou het nog zeer de vraag zijn, welke van deze beide groepen — sluipwespen of sluipvliegen — voor ons het nuttigst is.

"Sluip v l i e g e n toch, of althans de larven ervan, maken tal van rupsen onschadelijk, door zich — geheel op de manier der sluipwwesplarven — met de inwendige reservestoffen te voeden. De rupsen worden daarbij doorgaans geheel volwassen, doch als ze dan zich gereedmaken om te verpoppen, gaan ze ten gronde.

Van de beteekenis der sluipvliegen voor de rupsenverdelging geeft het volgende staaltje eenig idee. Vóór een jaar of 12 verzamelde ik op een struikje van Ribes alpinum op onze stadskweekerij een dertigtal rupsen van de Bessenspanrups (Abraras grossulariata), met de bedoeling er de vlinders uit te kweeken. Het vorige jaar had ik n.l. uit een rups van dat struikje afkomstig, een bijzonder donker gekleurde vlinder verkregen, van welke z.g.n. melanistische variëteit ik er nog eenige wenschte te bezitten.

Mijn oorspronkelijke bedoeling is niet verwezenlijkt; maar toch vormt het kweekproduct van deze rupsen een eigenaardig hoekje in mijne collectie: het bestaat uit één vlindertje, (het eenige exemplaar van de groep rupsen, dat het tot volledige ontwikkeling heeft gebracht) en voor het overige een vier-en-twintig-tal vliegen, uit de overige rupsen gekweekt.

Op het eerste gezicht hebben deze sluipvliegen verbazend veel van onze gewone kamervlieg: kleur, vorm, grootte, houding, 't is alles vrijwel hetzelfde. Alleen bemerkt men bij nader toezien, dat de beharing bij de sluipvliegen sterker is. Er zijn natuurlijk nog wel andere verschillen, voor den wetenschappelijken entomoloog zeer belangrijke zelfs, doch die vallen geheel buiten het kader van ons blad.

Een Sluipvlieg. (Vergroot). (Phorocera concinnata)

De iets vergroote afbeelding van een der gewoonste sluipvliegen (Phorocera concinnata) gaat hiernevens. De wijze waarop dit dier zijn prooi infecteert, is door Dr. Oudemans waargenomen en beschreven. De laatste achterlijfsring is bij de wijfjes dezer vliegesoort tot een "legstekel" vervormd. Terwijl nu de rupsen zitten te eten, zweeft de vlieg boven haar prooi, om er zich dan ineens bliksemsnel op te storten en op hetzelfde oogenblik weer

weg te vliegen. De snelheid waarmee dit gebeurt, zou doen vermoeden, dat er niets had plaats gehad.

De rups, die op 't oogenblik van de aanraking door de vlieg heftige afwerende bewegingen maakt, blijkt evenwel bij nauwkeurig bekijken een klein wondje te hebben verkregen. Er ligt een druppeltje kleurloos insectenbloed op, dat spoedig opdroogt en als een ietwat glimmend plekje op de rupsenhuid achter blijft. Het infecteeren zelf nam ik nooit waar; wel de bloeddrupjes op witjes- en Vanessa-rupsen.

Na het vervellen verkrijgt de rups eene nieuwe onbeschadigde huid, en deert het dier oogenschijnlijk niets. Het eet en groeit uiterlijk normaal. Op het moment van aanraken echter heeft de vlieg met den legstekel een larfje in de rups gedeponeerd. De eieren van *Phorocera concinnata* komen n.l. reeds uit, vóór ze gelegd worden. Het larfje groeit intusschen ten koste van de lichaamsweefsels der rups, speciaal van 't reserve-voedsel, waarop deze had moeten teren na de verpopping.

Het gevolg van een en ander is, dat de rups te gronde

gaat, meestal nog vóór de verpopping. Bij een pop van de Liguster-pijlstaart echter nam ik waar, dat de sluipvlieglarve den lichaamswand van de pop doorboorde en zoo naar buiten kwam: eveneens bij een Mamestra-rups.

De sluipvlieglarven verpoppen zich — evenals onze gewone huisvliegen — tot een bruine pop, z.g.n. "tonnetje".

Ik zei reeds, dat *Phorocera concinnata* zeer algemeen is; ik kweekte haar o. a. op uit de rupsen van Koolwitjes, Ringelrupsen, Donsvlinders, Witvlakvlinders, Bessenspanners, Plakkers, Basterd-satijnvlinders, kleine Aurelia, enz.

Merkwaardig is, dat vele rupsen (ik zag het o. a. bij Koolwitjes en Vanessa's) onder 't eten geregeld afwerende bewe-

gingen maken, door den kop en het voorste lichaamsdeel met korte tusschenpoozen omhoog te schokken. Een "grazende" kolonie van Vanessarupsen op brandnetels maakt daardoor soms een eigenaardig effect.

De grootste onzer inlandsche sluipvliegen (Echynomyia grossa) parasiteert in groote rupsen; ik kweekte o. a. een ex. uit een rups van de Klaverspinner (Bombyx trifolii). Voor een paar jaren zag ik deze

De grootste inlandsche sluipvlieg (Echynomyia grossa.) (Nat. gr.)

vlieg vrij talrijk op braambloemen en schermbloemen in de omgeving van Loenen o/d. Veluwe. Deze soort legt de eieren op de rupsen, waarna de larven zich door de huid heen naar binnen werken.

Van sommige andere soorten is nog niet waargenomen, hoe zij haar prooi infecteeren.

Hoe het echter zij, de parasiet- of sluipvliegen zijn minstens even belangrijk als de sluipwespen. Waar het bij rupsenplagen soms schijnt, of er niets aan te doen is. en het kwaad hoe langer hoe erger wordt, daar zijn het sluipwespen en sluipvliegen, die ten slotte door hun overweldigend groot aantal het kwaad stop zetten, door nagenoeg alle rupsen te dooden.

B. B.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vvaay No. 15. a. In mijn Aquarium heb ik stekelbaarsjes, bittervoorns en modderkruipers, en als waterplanten waterpest en hoornblad. Wat zou nu beter zijn op den bodem, gewoon wit zand of fijn grint. b. Dezen zomer zijn verscheidene van mijn vischies doodgegaan. Ze werden langzamerhand geheel met witte schimmel bedekt. Verleden jaar October heb ik de vischjes in mijn aquarium gedaan en ze zijn den winter goed doorgekomen. In April heb ik er wat nieuw groen uit een sloot ingedaan. Kan dat ook soms de besmetting hebben meegebracht van die schimmelziekte?

Mej. v. d. H. te 's Hage.

Antwoord: a. Men neemt gewoonlijk goed uitgewassen zand; d.w.z. men gooit het in een emmer met water en roert dit om. Het zand zakt daarna op den bodem en het troebele water wordt afgegoten. Dit herhaalt men zoolang, tot het water volkomen helder blijft. Eerst dan is het zand geschikt om in 't aquarium te worden gedaan.

b. Het is zeer waarschijnlijk, dat de schimmel met het goed uit de sloot is meegekomen. Men kan hiermede niet te voorzichtlg zijn, ook met het oog op andere vijanden, vischluis, stekeltjesbot, bloedzuigers, enz.

Aq.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Brünner kroppers, door L. S. — Mooie honden (slot) door L. S. — Bijenteelt (De Wesp — een vijand der Bijen) door G. S. — Een mooi vlindertje, door B. B. — Sluipvliegen, door B. B. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

FAZANTEN.

I.

Onder de groote volière-vogels neemt de fazant de eerste plaats in; uren lang kan men ernaar staan zien en telkens vindt men in de kleurschakeeringen van zijn vederkleed iets nieuws, iets wat men nog niet had opgemerkt; is de rui afgeloopen, komen de nieuwe veeren langzamerhand weer voor den dag, dan schept men er behagen in om den vooruitgang gade te slaan en wanneer hij eindelijk op kleur is, dan komt hij ons mooier voor dan wij hem vroeger ooit zagen. Fazanten houden is een genot en fazanten fokken een aardig tijdverdrijf, dat met een beetje succes al heel spoedig de onkosten goed maakt, die men zich voor het maken of laten maken van een fazanten-volière getroost heeft. Met een beetje oplettendheid is het fokken van fazanten gemakkelijk, het grootbrengen wel wat moeilijker. Aan een en ander willen we

achtereenvolgens een paar artikeltjes wijden en vertellen we eerst iets over de geschiedenis van dezen koning der vogelen, dien men terecht ook den vogel der koningen heeft genoemd.

Het is zoo wat twee of drie-en-dertig eeuwen geleden, dat er voor het eerst over fazanten werd gesproken, en hij van uit Azië naar Europa gebracht werd. Vijf-en-tachtig jaar vóór het in de oude schoolboeken vaak genoemd en beschreven beleg van het oude Troje, staken Jason en drie-en-vijftig zijner

kennissen, allen gelukzoekers en avonturiers, zooals hij er zelf een was, met het schip "Argo" van wal, om het gulden vlies te gaan veroveren.

Zoo ten minste vertellen de oude dichters, en zoo heeft men het ons ook altijd geleerd. Prozaïsche geschiedschrijvers hechten aan dat veroveren van een gulden vlies weinig geloof, en beweren dat die drie-en-vijftig man, met Jason aan het hoofd, geen ander doel hadden dan betrekkingen aan te knoopen met de Aziatische volkeren en op die manier geld te verdienen. Dat scheen hun uitstekend te zijn gelukt, want toen zij na jaren in Griekenland terugkwamen, waren zij niet alleen rijk, maar ze brachten bovendien eenige vogels mee die ze langs de oevers der rivier de Phase hadden gevonden en die schooner waren dan al wat men tot dan toe gezien had.

Die vogels waren fazanten. Dat zij prachtig werden gevonden, bewees de oude wijsgeer Solon, kort nadat ze naar Griekenland waren gekomen. Cresus, koning van Lydië, kwam den ouden wijsgeer bezoeken; hij was gekleed in de meest schitterende kleuren en een vorstelijke stoet omringde hem. "Hebt gij ooit iets gezien dat met deze pracht kan vergeleken worden", vroeg de koning, en de oude wijsgeer antwoordde: "Ik heb een fazant gezien en bij diens kleurenpracht verzinkt uw koninklijke praal in het niet."

Toen de fazant er was, begonnen de Grieken er natuurlijk over te denken, hoe zij hem zouden acclimatiseeren en vermenigvuldigen. De eerste die zich daarmede schijnt bezig gehouden te hebben was Aristoteles; hij is ten minste de der Republiek nog niet moet bekend geweest zijn; was dat wel meedeelt.

Van Griekenland kwam hij naar Italië, waar hij in den tijd der Republiek nog niet moet bekend gewecst zijn; was dat wel het geval dan zou Varo er iets van gezegd hebben. Varo toch kende de fazanten, want hij maakt er de Romeinen, zijn tijdgenooten, een verwijt van dat zij fabelachtige sommen uitgaven om, van de oevers der Phase, die veelkleurige vogels te laten komen, wier vleesch zoo malsch en zoo buitengewoon lekker is. Iets later was er geen Romeinsch legeraanvoerder meer, die niet eenige fazanten meebracht en hoogstwaarschijnlijk kwamen zij in Rome te gelijk met de beelden, de schilderstukken, het kostbaar vaat- en bronswerk, laatste overblijfselen

> der onde Gricksche beschaving.

> Toch was en bleef dom dat Heliogabalus, de acht-en-twintigste der Cesars, het in zijn hoofd kreeg om zijn leeuwen met fazanten te voeden? Zij waren zeldzaam niet meer.

> Later kwamen de zoogenaamde barbaren. Zij stelden een goeden

maaltijd boven schoone kunsten, hielden meer van jachtpartijen dan van geestesontwikkeling, en het lijdt geen twijfel of de prachtvogel der Romeinen had hun aandacht getrokken; met die Barbaren kwam de fazant naar het Noorden. In 924 kostte een fazant in Engeland vier pences, ongeveer een kwartje. Volgens Franklin, was dit wel een betrekkelijk hooge, maar voor dien tijd toch geen overdreven prijs, en hij leidt er uit af, dat in het begin der Xe eeuw, de fazant op de eilanden aan gene zijde van het Kanaal nog al talrijk geweest moet zijn, zelfs talrijker dan in Frankrijk en in de overige landen van Europa. In Engeland behoorde hij toen reeds tot de jachtvogels, zooals blijkt uit een oud boekje welks titel is: Het boek van Koning Modus en van Koningin Ratio; in dat boekje wordt de wijze om fazanten met netten te vangen, breedvoerig besproken. Dat hij desondanks toch nog als iets buitengewoon kostbaars beschouwd werd, kan men afleiden uit de werken van Petrarchus (XIVe eeuw), die de zucht zijner tijdgenooten om fazanten op hun tafel te hebben, ter dege hekelde.

In andere landen van Europa, schijnt hij nog veel later bekend te zijn geworden en dan nog hield men hem hoofdzakelijk als siervogel in volières. In Frankrijk althans kende men hem maar weinig; Hendrik IV schijnt de eerste

Fransche koning te zijn geweest die hem in vrijheid heeft laten rondvliegen. Als wild om er met valken op te jagen, was hij onder Lodewijk XIII nog niet bekend. Ware dit wel het geval geweest, dan zou de Fransche jachtschrijver d'Esparon den fazant wel hebben genoemd in zijn werkje over de valkenjacht, waarin alle namen van vogels voorkomen, waarop met valken wordt gejaagd; de fazant is daar echter niet bij. In de werken van den Franschen naturalist Buffon heet het: "Vrij algemeen is de fazant in de meeste landen van Europa, in Spanje, in Italië, vooral in de omstreken van Rome en Milaan en op enkele eilanden van de Napelsche golf; verder in Duitschland, in Engeland en in Frankrijk: in deze drie laatste landen is hij echter nog niet zoo algemeen bekend. De schrijvers over Britsche dierkunde beweren, dat men in heel Engeland geen wilde fazanten aantreft en daaromtrent stemt Sibbold met hen overeen, want hij zegt dat enkele Schotsche edelen die vogels als sieraad hielden en ze binnenshuis verzorgden. Botter zegt zelfs, dat er in Ierland geen enkele fazant is. Buffon schreef dat in 1776.

In zijn lijst van de vogels uit Zweden noemt Linnaeus den fazant niet en ten tijde van Schwenkfeld kwam hij in Silezië nog maar sporadisch voor. "Nog geen twintig jaar geleden, schreef Buffon in 1778, kende men in Pruisen nog geen fazanten; maar toen waren ze reeds vrij talrijk in Boheme". Gessner (1660) had heel Zwitserland afgereisd en beweert in zijn reisbeschrijvingen, dat hij nergens een fazant heeft gezien. Hertog Hendrik voerde er twee honderd in Saksen in, en zware straffen bedreigden degenen die het waagden fazanten te vangen of te dooden. Verder zegt Buffon nog dat men, in zijn tijd, in de Noordelijke provincies van Frankrijk zelden fazanten ontmoette en dat ze waarschijnlijk nergens in het rijk zouden te vinden geweest zijn, indien de koning ze niet voor zijn eigen genoegen naar Frankrijk had laten komen. Oud is de fazant in Europa dus niet en wij kunnen gerust aannemen dat hij een paar eeuwen geleden, behalve in Engeland, overal tot de zeldzaamheden behoorde.

De fazanten waarover zoowel Buffon, Linnaeus als andere schrijvers het hebben, is de jachtfazant die, alhoewel hij de koning der vogels genoemd wordt en dan ook om zijn prachtig veerenkleed dien naam verdient, toch in de verste verte niet de mooiste der verschillende fazantensoorten is; hij is trouwens het resultaat eener kruising en zou zich in een volière moeielijk thuis gevoelen, ten ware deze zoo ruim werd gemaakt, dat hij zich vrij waande. Hem zullen we dus niet verder bespreken, maar alleen een kort overzicht geven van de verschillende volière-varieteiten, haar verzorging en haar fokkerij.

(Wordt vervolgd)

L. S.

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

PADDEN.

Padden zijn al mee van de beste tuinlui die er bestaan. Overdag loopen ze niemand voor de voeten; maar 's nachts — op de manier van de "Heinzelmännchen" of Kaboutertjes — verrichten zij hun nuttigen arbeid. Slakken, wormen, insecten (als vliegen, wespen, een enkele bij, mieren, enz.), maar vooral ook de grauwe aardrupsen, de emelten en d.g.l. worden in grooten getale door hen gegeten.

Ten minste als zij ze vinden, en dan zijn ze voor een 30

à 40 slakken en rupsen per nacht niet bang. Vinden ze echter geen voedsel, dan dragen ze hun leed gelaten: ze kunnen jaren aaneen vasten, om zoodra hun de kans weer gunstig is, hun schade weer in te halen.

't Is waar, een pad is niet bepaald mooi, en als men hem op zijn onbeholpen manier ziet voortstrompelen is hij geen toonbeeld van gratie, en zijn verdedigingsmiddelen staan (letterlijk en figuurlijk!) in een kwaden reuk.

Zijn urine en het bijtende kliervocht, dat hij bij vervolging afscheidt, geven een hoogst onaangenamen geur af, al zijn de verhalen omtrent giftigheid schromelijk overdreven. Ik heb ze als knaap te vaak in de hand gehad, om beslist te weten, dat wat men over huidontsteking en booze zweren vertelt, beslist tot de fabeltjes behoort.

Trouwens, waarvoor is het noodig, de padden aan te vatten? Laat ze begaan; ze vragen zelfs niets liever, dan ongemoeid te blijven.

En per slot van rekening, zoo leelijk als men ze uitscheldt zijn ze lang niet; wanneer men ze van nabij bekijkt, vallen ze hard mee, en de kleur en uitdrukking hunner oogen, daarvan kan met den besten, of liever den slechtsten wil, geen kwaad gezegd worden.

Over hunne eigenschappen als weerprofeten is al heel wat meegedeeld, en ieder weet wat het beteekent, als ze in grooten getale te voorschijn komen en langs wegen en paden rondkruipen: dan komt er regen. In "De Levende Natuur" deelde de heer Van Wagensveld indertijd mee, hoe hij in zijn kwaliteit van waarnemer voor het Meteorologisch Instituut te De Bilt, vaak door de padden gewaarschuwd wordt, dat er een donderbui in aantocht is.

"Bij schoon weder", zoo schrijft de Heer W., "zelfs terwijl het zonnetje aan den hemel schittert, kan het gebeuren, dat hier en daar een pad nabij den ingang van haar hol verschijnt en een allerakeligste muziek laat hooren. Onze beestjes hebben schik; zij verwachten overvloedigen regen, en met een piepend geluid kraaien ze het bij tusschenpoozen uit van plezier. Op zoo'n gekwaak volgt in 9 van de 10 gevallen een bui, en naar ik enkele malen opmerkte, zonder dat de barometer op verandering der weersgesteldheid wees".

In Frankrijk is de pad als tuinmansvriend zóó bemind, dat hij een handelsartikel is geworden. Op de Parijsche Paddenmarkt wordt hij bij duizenden aangevoerd en door de tuinbezitters graag gekocht, om ze in hun tuinen los te laten.

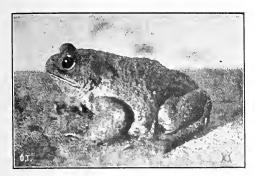
Ook voor den terrarium-vriend zijn het wezenlijk wel aardige dieren; ze worden dan zelfs heel mak, en geven blijk van eene werkelijk niet vermoede intelligentie. We verwijzen wat dit betreft, naar het artikel van Wilh. Schreitmüller, vertaald uit "Lacerta", wat we hieronder laten volgen.

B. B.

Een tamme Pad.

Voor drie jaar bracht een van mijn zoons, tamelijk laat in den tijd (einde October) een mannelijk exemplaar van de gewone pad (Bufo vulgaris L.) (zie afb.) mee naar huis. Daar ik het dier niet wilde houden, gaf ik hem last de pad zoo spoedig mogelijk weer naar buiten te brengen, opdat deze zich, vóór de koude dagen invielen, zou kunnen ingraven. Dien dag kwam er van dat wegbrengen echter niets, en werd de pad voorloopig in een van mijn terrariums gezet, waarin zich verschillende salamanders (Salamandra maculosa, Salamandra atra, Amblyostoma punctatum) en enkele boomkikkers bevonden en zoo werd de zaak vergeten.

Toen ik na eenigen tijd het dier in het terrarium weer eens zag, lag er reeds sneeuw en was het dus te laat geworden, om het er uit te nemen en naar buiten te brengen. Er bleef dus niets anders over, dan het in huis te laten overwinteren. Daarvoor nam ik een lek geworden aquarium, waarin ik een 4 c.M. dikke aardlaag, wat stukken kurkbast, een paar gladde steenen en wat groene Tradescantia deed. De pad voelde er zich dadelijk thuis en betrok onder een hoog liggenden steen zijne woning. Deze bewaarplaats kreeg een plaats vlak bij het raam op een tafeltje.

Gewone Pad (Bufo vulgaris L.)

Mijne kinderen bemoeiden zich dagelijks met het diertje; ze gaven hem geregeld meel- en regenwormen, en zoo werd hij al heel gauw zóó tam. dat hij zoodra een mijner huisgenooten het terrarium naderde, dadelijk aan kwam en vol aandacht alle bewegingen waarnam, en als een hondje langs het glas liep, om dengene die er voor stond te kunnen volgen.

Zoodoende trok het dier ook mijne opmerkzaamheid en kwam ik er toe het uit zijn glazen kist te nemen, hem op de tafel te zetten en te streelen. Daar bleef de pad heel rustig zitten, nam alles waar en kwam dadelijk als ik het welbekende glas met de meelwormen haalde. Dan ging hij op de achterpooten staan, met de voorpooten aan het glas, alsof hij er in wilde kruipen.

De meelwormen at hij uit mijn hand, en dat waren er soms meer dan 20. Nooit probeerde hij van de tafel te springen; ik kon hem gerust den heelen avond zoo laten zitten. Gewoonlijk kroop hij, als hij genoeg gegeten had, onder den rand van mijn aschbakje en zat daar uren lang.

Zat ik te schrijven en was het stil in de kamer, den kwam hij tusschenbeide op mijn papier gewaggeld en volgde met groote aandacht de bewegingen van mijn pen, die hij waarschijnlijk voor een levend wezen hield, maar waar hij toch niet naar hapte.

Ik kon het dier dan rustig streelen en in de hand nemen, zonder dat hij probeerde weg te komen, hij was geheel tam.

Later zette ik een sigarenkistje, waaruit ik een zijplankje gebroken had, en waarin ik een 3 c.M. hooge aardlaag en wat mos gedaan had, vlak bij het raam in een hoek op den vloer en circa 20 c.M. daar vandaan een bloemenschoteltje met water, waarna ik de pad in het kistje deed. Aan dit nieuwe huis had hij zich heel gauw gewend en hield daar overdag steeds zijn verblijf.

Tegen den avond kwam hij te voorschijn en waggelde door de kamer; dan moest men oppassen om niet op hem te trappeg. Wilde men de pad zien, dan riep men eenige malen "Hans" en dadelijk kwam hij om een meelworm te ontvangen.

Of men hem deze gaf op de tafel, of uit de hand, of op den vloer, dat alles was hem hetzelfde; zonder vrees, al stonden er ook verscheidene menschen om hem heen, at hij die on

Opmerkelijk is het, dat tamme padden geen scherpe vloeistoffen uitspuiten als men ze aanpakt, zooals de padden in de vrije natuur gewoon zijn te doen en wat wij al heel onaangenaam vinden.

A-a.

HONDEN

TIJDENS DE WARMTE.

Wie in de warme dagen, die wij achter ons hebben, zijn hond heeft nagegaan, zal ongetwijfeld hebben opgemerkt, dat hij evenals zijn eigenaar of eigenaresse minder vroolijk en opgewekt, loomer en hangeriger was dan in andere minder warme tijden. Het kan daarom, meenen wij, nuttig zijn voor hondeneigenaars om over de behandeling onzer honden gedurende de warme dagen, die ons wellicht nog te wachten staan, een en ander mede te deelen.

Het warme jaargetijde is voor onze viervoetige vrienden minder aangenaam dan het koude. Behalve enkele zeer teere rassen die, zoodra het koud wordt, het gemakkelijk te kwaad krijgen met de longen, voelt elke hond zich veel prettiger te moede in den winter, op voorwaarde, dat hij voldoende gelegenheid hebbe om zich te bewegen. In den zomer daarentegen heeft hij meer last van ongedierte en lijdt gemakkelijker aan huidaandoeningen. Daarbij komt nog, dat wanneer de warmte wat lang aanhoudt, of wat al te hevig wordt, de lever wel eens wordt aangedaan, zoodat wij dus, om de honden in een goeden staat van gezondheid te houden, er in den zomer meer zorg aan moeten besteden dan in den winter.

Natuurlijk is een hond in den zomer loom, spoediger moe en afgemat, dus lichter bezweet en het gevolg hiervan is, dat, wanneer hij in dien verhitten toestand in het water komt of gebaad wordt, dit voor hem slechte gevolgen kan hebben. Wanneer een hond bezweet is, en dat ziet men het beste in de oksels, onder de voeten en op de tong, dan is het nooit goed om hem te laten baden of veel koad water te laten drinken, vooral niet wanneer hij vaak lijdt aan rooden uitslag.

Zoo ooit dan is de zomer juist de tijd, waarin zwavel den hond goed kan doen. Het gebruik om een stuk zwavel in het drinkwater te leggen, is misschien zoo oud als de mensch, jammer maar, dat het zoo'n belachelijk gebruik is, want zwavel is in water niet oplosbaar; in poedervorm kan zwavel echter een goede uitwerking hebben. Een koffielepeltje bloem van zwavel op een bord met melk, zal de hond gemakkelijk naar binnen werken en hem in vele gevallen vrijwaren voor huiduitslag.

Is uw hond te dik of te vet, geef hem dan eens of tweemaal in de week wat Magnesiumsulfaat, ook wel Epsomzout genoemd, daarbij veel beweging in de open lucht en niet te veel eten. Ge zult spoedig bemerken, dat de vormen slanker worden, vooral wanneer gij de huisgenooten er toe kunt brengen om hem geen versnaperingen meer te geven.

Het ergste ongemak en daaraan lijden langharige honden vooral, is het ongedierte. Hiertegen moet elk honden-eigenaar, in den zomer, van 's morgens tot 's avonds waken; hij moet trachten een middel bij de hand te hebben en dat middel bijna dagelijks aanwenden om de vijanden te bestrijden; vlooien vooral zijn taai, gaan gemakkelijk van den eenen hond op den anderen over, en nauwelijks hebt ge uw best gedaan om ze weg te krijgen, of ge kunt weer opnieuw beginnen.

Tal van middelen worden daartegen aanbevolen, één slechts heeft ons voldaan, het aftreksel namelijk van quassiahout (Quassia amara). Ge neemt een half pond quassiahout, bindt het te gelijk met een steen in een doek en legt het in een emmer met water, koud of warm, dat is onverschillig; de werkzame bestanddeelen lossen in koud, zoowel als in warm water op: de steen dient alleen om het pakje op den bodem van den emmer te houden. Ge laat het hout een uur of drie trekken en bet den hond met dat aftreksel. Beter nog is het, wan-

neer gij er een zeepsopje van maakt en er den hond mede wascht. Is het wasschen afgeloopen, dan wordt hij zoo goed en zoo kwaad als het gaat afgedroogd, maar de lucht der quassia blijft in het haar zitten. Niet alleen zullen dan alle vlooien, die hem niet met rust lieten, gedood zijn, maar zoolang de lucht in het haar zit, zullen geen andere zich er in wagen. Het middel heeft ook nog dit vóór, dat het de kleur van het haar niet aantast en evengoed kan worden toegepast op witte, als op anders gekleurde honden. Onnoodig er nog bij te voegen, dat dit middel, evenmin als onverschillig welk ander, eerst afdoend is, wanneer men het hok, de mand waarin, het kleed of het kussen, waarop de hond slaapt, van ongedierte vrij maakt en vrij houdt.

Velen nemen hun hond mee naar zee en het is buiten kijf, dat de zeelucht een even goede uitwerking heeft op de gezondheid der honden als op die van hun eigenaars. Op de vraag of zeebaden goed zijn, zouden wij het volgende antwoord geven. Bij groote, zware en vooral langharige honden, komt het er minder op aan, omdat zij in den regel minder van huidziekten te lijden hebben; geheel anders is het, wanneer het kleinere hondjes en vooral dameshondjes geldt. De uitwerking van zout water op den eenen hond kan soms hemelsbreed verschillen met die op een anderen. In sommige gevallen kan een eenvoudige onderdompeling reeds voldoende zijn, om een huidziekte, waarvan de eerste verschijnselen reeds te bespeuren waren, plotseling tegen te gaan en te doen verdwijnen; juist het tegenovergestelde kan weer het geval zijn bij andere, en meer dan eens is het voorgekomen dat, juist na het gebruik van zeewater, een huidziekte zich openbaarde. Ongetwijfeld moet dit verschil van uitwerking worden in verband gebracht met het verschil van behandeling der honden nadat zij uit het water komen. Een klein hondje in het water te laten loopen zoo dikwijls het daar lust voor gevoelt, is niet aanbevelenswaardig. Veel beter is het zoo'n hond een flink bad te geven, hem daarna met een zachten doek goed droog te wrijven en hem verder maar uit het water te houden, totdat de conditie van zijn haar of de zindelijkheid weer een bad vordert. Op die wijze is de uitwerking van zeewater goed en bestaat er geen de minste vrees van een nadeelig gevolg voor de gezondheid, noch voor de kleur, noch voor den vorm van het haar. Een dagelijksche behandeling zooals hier aangegeven, is vooral goed voor honden, die meer of minder onderhevig zijn aan huidziekten.

In den zomer sukkelen veel honden ook aan de oogen en wel doordat die te veel zijn blootgesteld aan de inwerking der zonnestralen, door dat er stof in is gekomen, of dat zij ontstoken zijn geraakt door insecten. Aan het eerste euvel gaan vooral de honden mank met meer of minder uitpuilende oogen, kleine hondjes, die men juist midden op den dag, wanneer de zon het felst is, mee naar buiten neemt, omdat men het, zooals wel eens gezegd wordt, zoo lekker warm vindt. Mevrouw of de juffrouw heeft natuurlijk haar parasol, die haar oogen tegen de onmiddellijke inwerking der zonnestralen beschermt; maar de kleine viervoeter, die naast haar loopt niet, en daarom kan hij licht een oogziekte opdoen, die soms zeer moeilijk is te genezen. Dat een oog ontstoken is, kan men gemakkelijk zien aan een klein vlekje, dat erop komt; men beschouwe het als een ernstige waarschuwing, om voorzichtig te zijn en om de noodige maatregelen te nemen, ten einde erger te voorkomen.

Hevige warmte zooals wij ze in de maand Juli eenige dagen gehad hebben, kunnen ook stoornissen teweegbrengen in de lever. Magnesiumsulfaat en dergelijke zijn er op aangewezen om den toestand te verbeteren. Krijgen de oogen echter een gele tint en begint de hond te braken, dan bestaat er gevaar voor geelzucht. Deze aandoening ontstaat dikwijls

doordat een erg verhitte hond plotseling een koud bad krijgt en dit is, vooral voor jonge honden, soms zeer gevaarlijk. Meer dan een, die de ziekte der jeugd zonder nadeelige gevolgen doorstond, hebben wij aan de geelzucht zien ten onder gaan. Men herkent ze niet alleen aan den gelen tint der oogen, maar ook der lippen en der ooren. Als geneesmiddel is er geen beter dan dieet; licht verteerbaar en vloeibaar voedsel als vleeschsoep, melk en dergelijke.

Dit zijn in hoofdzaak de ongemakken, die voor onze honden het gevolg kunnen zijn van drukkende hitte, en die haren invloed evengoed doet gelden op dieren als op menschen.

VERBETERING.

De noot onder het stukje over het Oranjetip-vlindertje in ons vorig no. moet juist andersom gelezen worden. De mannetjes hebben bedoelde vlek wel, de wijfjes niet. В. В.

LEESTAFEL.

De Kanarievriend, korte Handleiding voor liefhebbers en kweekers van Kanarievogels, over hunne behandeling en verpleging kweekers van Kanarievogels, over hunne behandeling en verpleging in gezonde en zieke dagen, zang, vorm en kleur, gereedschappen, ziekten en hunne genezing, broederij en zangveredeling, door Johann Gottfried Niedeggen, hoofdredacteur der "Algemeine Kanarien-Zeitung" te Oberdollendorf a. Rh. Van een hoofdstuk over het kweeken van goede zangers voorzien, door W. van Boekeren. 2e herziene druk. uitgave van G. P. Repko. Velp (G.) — Prijs f 0.30. We schrijven den langen titel in zijn geheel af, dan weten onze lezers meteen. wat het boekje bevat. In een betrekkelijk kort bestek (80 blz.) wordt in duidelijken, zakelijken vorm meegedeeld, wat men moet doen om gezonde, goed zingende vogels te verkrijgen. Wij bevelen de lezing van het boekje gaarne aan.

De Kanarie. — Algemeen orgaan der Noord- en Zuid-Nederlandsche Liefhebbers en Kweekers voor Zang-, Figuur- en Kleur- Kanarieteelt, onder redactie van W. v. Boekeren te Brummen, P. G. Repko, Velp. Abonnementsprijs per jaar f 1. — Aan de aankondiging van dit goedgeredigeerde weekblad voegen we de opwekking toe, een no. ter kennismaking aan te vragen.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat. Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 16. Aanbieding van J. V. te A., die eenige sabelpootkrielen beschikbaar heeft.

Antwoord. Dergelijke aanbiedingen moeten als advertentie naar de Administratie van "O. T." worden opgezonden Intusschen zullen wij voor eventueele navraag uw briefkaart bewaren. KM.

Vraag No. 17. Sinds eene week ongeveer hebben wij ons Leghorns aangeschaft, die eerst in October kunnen gaan leggen, dus nog jong zijn. Ik zou nu zoo gaarne van u willen vernemen, tijden er het geschiktst voor zijn. We hebben reeds 4 gewone boerenkippen, die reeds aan 't leggen zijn; zouden die het zelfde voedsel meë kunnen gebruiken als voor de Leghorns? We geven ze nu gerst, groenigheid en eens een aardappel of zoo ietst en oud brood, b. v. smorgens gerst, 's middags om 1 uur ongeveer groen enz. enz. en 5 of 6 uur weer gerst. Mevr. de V. te H.

Antwoord. De diertjes zullen dus ongeveer 3 maanden oud zijn en moeten dan vier maal per dag gevoerd worden; 's morgens vroeg opfokvoer van Sluis of Lammens, om 12 uur tarwe en gerst, om 3 uur een weinig tarwe en 'savonds 6 uur afvoeren om den anderen dag met gerst en tarwe. Volgens vroegere mededeelingen te dezer plactse meter er it gemeles eesterschelpen, houtskrol en frisch

dag met gerst en tarwe. Volgens vroegere mededeelingen te dezer plaatse, moeten grit, gemalen oesterschelpen, houtskool en frisch drinkwater steeds binnen hun bereik zijn. Tijdig voor October zullen voorschriften gegeven worden als voorbereiding voor den winterleg. De groote dieren, die reeds aan den leg zijn, kunnen met 3 x voer per dag volstaan; dat om drie uur vervalt. Zoowel deze als de kuikens moeten dagelijks groen voer ontvangen: sla, fijn gesneden wortelende enz. wortelenlof enz.

Vraag No. 18 handelende over het fokken van konijnen voor den slacht zal later beantwoord worden. Kм.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Fazanten, I, door L. S. — Padden, door B. B. — Een tamme Paddoor A-a. — Tijdens de Warmte, door L. S. — Leestafel. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 17 Augustus 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

PLUIMVEE

KRIELHOENDERS.

Ook onder de Nederlandsche hoenders komen krielen als erkende rassen voor. Ze zijn ingedeeld bij de door de Nederlandsche hoenderelub in bescherming genomen rassen en worden beschreven in "Reglement en Standaard" in 1906 door

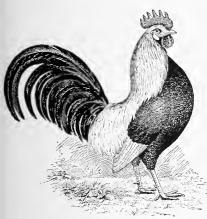
Geelbonte Nederlandsche Sabelpootkriel, Hen. (Cliché Avicultura.)

deze club uitgegeven. Op de tentoonstelling door de N. H. C. in dit voorjaar gehouden, eerste tentoonstelling van uitsluitend Nederl. rassen, werden van de Nederl. Sabelpootkrielen 33 en van de Patrijskleurige Holl. krielen 17 nummers geëxposeerd. Bovendien waren nog

enkele exemplaren zwarte en witte Holllandsche krielen ingezonden, terwijl door een van de bekende liefhebbers van de Hollandsche Hoenders (Hamburgers) dwergexemplaren goud- en zilverlaken werden geëxposeerd.

De Nederlandsche Sabelpootkrielen waren in groote verscheidenheid vertegenwoordigd: geelbonte, zwartbonte, roodbonte, witte en zwarte variëteiten waren aanwezig. Men heeft deze verschillende benamingen bij de N. H. C. officieel ingevoerd. Vroeger b.v. werden de geelbonte "porseleinkleurige" geheeten, de nomenclatuur is thans zeer verbeterd en verduidelijkt.

Zij die belang in onze Nederlandsche rassen stellen en een nauwkeurige beschrijving wenschen, wenden zich tot den

Zilverhalzige Hollandsche Kriel, Haan.

Secretaris van de N. H. C. die op aanvrage "reglement en standaard" toezendt. Enkele korte aanteekeningen over de beide rassen mogen hier volstaan.

Als eigenschappen van de Sabelpootkrielen worden genoemd: Legtzeergoed; eieren naar verhouding van het kleine lichaam vrij groot; gehard en weinig eischend, kan zeer goed in beperkte ruimte ge-

moeder; de sterke houden worden; goede broedster en bevedering aan de pooten belet het krabben.

De houding van den vogel is uit de bijgaande illustratie voldoende af te leiden, alleen zal een woord ter verduidelijking van de teekening der veeren noodzakelijk zijn. Het geelbont (porselein) wordt in de standaard als volgt beschreven: "Elke

veer, met uitzondering van de slagpennen, staart en spiegelveeren, heeft aan het eind een witte halve-maanvormige vlek, vervolgens een zwart veld en is overigens fraai okergeel". Deze kleur is in de hoenderwereld een zeer zeldzame en alleen de kleur der millefleurs komt in eigenaardigheid deze geelbonte veeren nabij. De Sabelpootkrielen mogen daarom tot de sierlijkste der hoenderrassn gerekend worden en zijn naast de fazanten in de volière voor de verfraaiïng van onzen tuin zeer op hun plaats.

Ook van de Hollandsche kriel gaat een illustratie hierbij. Zijn eigenschappen komen met die van den Sabelpootkriel overeen. De afwezigheid van de voetbeveering, waardoor het diertje beter krabben en dus meer voedsel zoeken kan, komt zeer ten voordeele van de productie.

De kleurslagen zijn patrijskleurig, zilverhalzig. zwart en wit. De kam is enkel, maar in den standaard is ook de variëteit met rozenkam opgenomen.

BANTAMS MET ROZENKAM.

Dit ras behoort tot de meest voorkomende onder de kleine hoendersoorten en 1s een sportvogel van de beste soort. Naast den lichaamsbouw legt de vorm van de oorschelpen en van

Zwart Bantam met Rozenkam, Haan.

den kam bij de beoordeeling zeer veel gewicht in den schaal. De grootste moeilijkheid bij het fokken van dit ras is wel het opkweeken der kuikens, en gedurende de eerste 6 weken gaat een groot aantal hunner, vooral als de bodem of de dampkring wat vochtig zijn, verloren.

De voorkomende kleurslagen zijn zwarte en witte, ofschoon de laatste vrij schaarsch zijn. De zwarte met groote witte oorschelpen en grooten rooden kam en kinlellen vormen dan ook een meer aantrekkelijke kleurschakeering.

HONDEN

IETS NIEUWS OVER HONDEN.

Dezer dagen ontvingen wij een boekje van zekeren heer N. Schaler, professor aan de Universiteit te Harvard. Blijkbaar waren het dagbladartikelen die de professor in boekvorm had uitgegeven, want er was geen samenhang in. Wel vonden wij er veel in over den hond, veel wat niet nieuw meer en veel wat zeer oud is; toch was er een hoofdstuk dat ons belang inboezemde, omdat er eenige nieuwe denkbeelden in worden verkondigd en wel voornamelijk betreffende het doel waarnaar de fokkers van rashonden streven. De schrijver beweert dat, behalve daar waar gefokt wordt voor sportdoeleinden of ter bewaking van vee, de fokkers geen ander doel voor oogen hebben dan het voortbrengen van buitengewone uiterlijke hoodanigheden, die alleen geschikt zijn om de bewondering op te wekken. Ten gevolge daarvan heeft de familie der honden zich verdeeld in een oneindig aantal verscheidenheden, die wij rassen noemen of varieteiten. Hoe mooi zij uitwendig ook mogen zijn, zij zijn ontstaan ten koste der innerlijke hoedanigheden en wel meer bijzonder van den verstandelijken aanleg. Daarin vindt de professor een bewijs voor het feit, dat meeste bastaarden verstandiger zouden zijn en meer geschikt voor hoogere dressuur dan raszuiver gefokte exemplaren, die ontstaan zijn door toepassing eener zorgvuldige teeltkeuze. Wel worden voor die raszuivere honden hoogere prijzen besteed dan voor hun verbasterde broeders en zusters, maar dat zou alleen hiervan het gevolg zijn, dat een raszuivere hond geheel en al beantwoordt aan, of overeenkomt met door den een of anderen fokker of ook wel door de mode willekeurig opgemaakten standaard, wat betreft vorm en kleur. Verstandelijke ontwikkeling zou daarbij niet in aanmerking komen. En weer haalt professor het bewijs voor wat hij beweert aan; jagers, zegt hij, besteden meer geld voor een niet-raszuiveren, maar goed gedresseerden, dan voor een niet-goed gedresseerden, maar raszuiveren hond.

Er bestaat, zegt hij verder, geen ander zoogdieren-ras, waarvan de verschillende exemplaren zoo ontzaglijk van elkander verschillen in grootte en gewicht, als juist de honden en dat verschil is wel zoo groot, dat de grootste soorten zestig maal zwaarder zijn dan de kleinste rassen.

Uit deze enkele aanhalingen kan men reeds opmaken dat de heer N. Schaler er meeningen op na houdt, die te denken geven, meeningen die, wanneer men ze opervlakkig beschouwt, niet van grond schijnen ontbloot te zijn en die hij dan ook tracht te verdedigen door allerhande belangwekkende waarnemingen. Zoo beweert hij elders dat geen enkcle der theorieën betreffende den oorsprong van den hond aannemelijk is. Niemand, zegt hij, is er ooit in geslaagd om een wolf behoorlijk te dresseeren, nooit heeft een volwassen wolf de minste aanhankelijkheid getoond voor den mensch, voor wien hij dan ook nimmer van eenige, zelfs niet de geringste waarde is geweest. Nooit is er iemand in geslaagd om wolf en jakhals te kruisen en nooit toonen de nakomelingen van onverschillig welk hondenras neiging tot terugslag op een dezer beide diersoorten. Dus, zegt hij, heeft geen dezer beide diersoorten schuld aan het ontstaan van den hond en zijn, volgens hem, onze vele hondenrassen eenvoudig het resultaat van paringen tusschen diverse wilde hondensoorten, die reeds sedert eeuwen zouden verdwenen zijn.

Den hond kennen we niet en begrijpen we niet, beweert prof. Schaler. Kenden en begrepen wij hem, dan zouden wij hem, bijvoorbeeld, moeten kunnen leeren, om zijn manier van doen tegenover sommige personen te veranderen, vertrouwen te stellen in menschen tegenover wie hij zich wantrouwend toont. De honden hebben dezelfde gevoelens als wij en zij uiten ze in dezelfde volgorde; zij toonen voor den mensch of liefde, of enkel genegenheid, of waardeering of eenvoudig onverschilligheid. En evenals onze waardeering voor iemand kan overgaan in genegenheid, kan dat ook het geval zijn bij den hond, alleen weten wij niet goed hoe wij hem daarvoor moeten behandelen en... de professor weet dat blijkbaar ook niet, anders zou hij het, dunkt ons, wel vertellen.

Als bewezen neemt hij echter aan, dat men een kwaden hond van stemming kan doen veranderen en dat men hem zelfs kan op de vlucht jagen, door hem doodgewoon hard uit te lachen: maar, voegt hij er aan toe, het middel is eenigszins gevaarlijk tegenover een hond, dien men aan zich wil hechten, omdat een hond dien men in zijn gezicht heeft uitgelachen, die beleediging nimmer vergeet en zich ook nimmer aan zijn beleediger zal hechten.

Met dat al is de hond toch het eenige huisdier, waarin men werkelijk vertrouwen kan stellen; zijn gehechtheid aan zijn meester, zelfs aan een die hem minder goed behandelt, is de reden waarom hij, onder alle omstandigheden lief en leed met hem deelt. Zijn onbegrensde sympathie, gepaard aan zijn hoogen trap van ontwikkeling, hebben hem tot den meest gelicfden metgezel van den mensch gemaakt. Een geheugen als het zijne heeft geen eukel huisdier, maar de mechanische ontwikkeling zijner geestvermogens is tot nog toe verwaarloosd. Onze honden zouden hun eigenaars veel meer genoegen kunnen verschaffen, wanneer zij stelselmatig, van jongs af aan, hun opvoeding leidden, wanneer zij hen leerden belang stellen in de dingen die hen omgeven, wanneer zij zich met hen bezig hielden, zooals men zich bezig houdt met kinderen. Maar wie is ooit op het idee gekomen om een hond duidelijk te maken, hoe de hem omgevende dingen in elkaar zitten? Zelf kan hij er niet op letten, tenzij hem een of ander als een kunststukje geleerd wordt, zooals bijvoorbeeld het ontgrendelen van een deur, iets wat zelfs sommige katten leeren?

Velen noemen zich hondenvrienden en hondenliefhebbers, maar slechts weinigen verdienen dien naam en allen zouden het kunnen worden, als zij trachtten den hond te leeren kennen.

Tot zoover de zeer geleerde professor der Harvardtsche hoogeschool; wij danken hem nieuwe gezichtspunten, nieuwe denkbeelden omtrent de waarde van onze honden; zijn stellingen zijn heel aardig bedacht, maar er mede instemmen doen we niet.

Zou het waar zijn, bijvoorbeeld, zooals de schrijver beweert, dat de meeste mormels of straatfikken meer aanleg hebben dan raszuiver gefokte honden, om een en ander te leeren? Wij gelooven er niets van. En als bewijs willen wij alleen maar aanhalen, dat een der oudste, een der meest verbreide hondenrassen, de poedel, nog steeds bij voorkeur wordt uitgekozen voor het verrichten van allerhande, hem gemakkelijk te leeren kunststukjes. Daarentegen valt het niet te loochenen, dat de hond van den kleinen man, die vrij kan loopen waar hij wil, meer op straat is dan in huis, veel spoediger iets opmerkt dan een rashond, die niet buiten mag komen zonder door een der huisgenooten aan de lijn te worden gehouden, en die een standje krijgt, zoodra hij iets doet wat niet in den haak is.

Maar geef een rashond de vrije opvoeding van een straathond en hoogstwaarschijnlijk zal hij toonen beter begaafd te zijn dan zijn bastaard-collega. Daarbij komt nog, dat de straathond meer in gemeenschap met de huisgenooten leeft, dat de kleine man meer kameraadschappelijk met zijn hond omgaat, en dat deze, in den waren zin des woords, lief en leed met hem deelt. De rashond daarentegen heeft meestal zijn eigen, wel is waar praktisch en goed ingerichte verblijfplaats, maar het grootste gedeelte van den dag ligt hij er alleen en op de ontwikkeling zijner geestvermogens oefent dat geen voordeeligen invloed uit. Niet het feit dat ze geen vrije paarkeuze hebben en evenmin het infokken zijn de redenen, waarom raszuiver gefokte honden zich minder uit zichzelf ontwikkelen dan bastaarden, maar wel dat de verhouding van den rashond tot zijn meester door de hedendaagsche hondensport veranderd is.

Het fokken van uitsluitend mooie honden heeft als eerste gevolg gehad het houden van verscheidene honden, soms nog wel van verschillende rassen, en het ligt voor de hand, dat een meer innige verhouding tusschen die honden en hun meester of eigenaar zoo goed als onmogelijk is geworden. De zorg voor den kennel wordt overgelaten aan een vreemde, een loontrekkende, die al heel veel meent te hebben gedaan, wanneer hij er voor zorgt dat de aan zijn zorgen toevertrouwde dieren geen honger lijden, op tijd een wandeling maken en er goed uitzien; een geestelijke ontwikkeling van dien kant te verwachten is niet wel mogelijk. Wanneer zij leeren zindelijk en gehoorzaam te zijn, dan mag de eigenaar zich tevreden verklaren. Hun eenige afleiding bestaat daarin, dat zij eenige malen 's jaars in een nauwe kist of mand worden opgesloten, daarin een langere of kortere reis maken, dan een paar dagen aan den ketting moeten liggen in een ruimte die in den regel nog te klein is, zich door honderden, waaronder soms niet één bekende, laten aangapen en dan weer naar huis terugkeeren; zoo gaat het de ouders en zoo gaat het ook later de beste hunner kinderen. En is het dan te verwonderen, dat de verstandelijke ontwikkeling bij vele rashonden te wenschen overlaat? Dat is echter niet omdat zij rashonden zijn, maar omdat zij van ouder op ouder verkeerd werden behandeld.

Scdert men aan raszuiverheid, aan het zoo juist mogelijk beantwoorden aan vastgestelde raspunten zooveel waarde is gaan hechten, heeft het leven van den hond, wat betreft het aangename en het huiselijke van zijn bestaan, zeer veel verloren, maar dat is wederom niet de schuld van zijn raszuiverzijn, dat is de schuld van het leven dat hem ten gevolge dier raszuiverheid wordt opgedrongen. Het kon anders zijn. Van oudsher toch zijn de mensch en de hond twee onafscheidbaren. Zij zijn het van uit den tijd toen de voorwereldlijke mensch het vlecsch dat hij buitmaakte deelde met den voorwereldlijken hond.

Dat dit voortdurend samenwerken den hond tot groote ontwikkeling kan brengen, bewijst de herdershond; spreckwoordelijk toch zijn zijn slimheid, zijn overleg en zijn handigheid. En bestond er bij de jachthonden van ruim een halve eeuw terug geen opvallende gemeenschap van gevoelens met den jager? Hij deed niets of hij moest er zeker van zijn dat wat hij deed, goed was. Zocht hij een veld af, dan wendde hij nu en dan den kop om, om te zien of men hem volgde; vond hij wild, dan bleef hij ervoor staan op een afstand dien hij zoo wist te berekenen, dat de jager nooit te laat kwam. Maar veranderde jachttoestanden, wildschaarschte en de alles verdringende zucht tot vermeerdering der snelheid, brachten ons tot toestanden waarbij de jacht, vroeger het jachthedrijf, nu de jachtsport werd, en ook daar ging de innige verhouding tusschen den hond en zijn meester verloren. Zij blijft echter bestaan tusschen den liefhebber en zijn hond, die alleen in huis is, die als kind in huis is opgegroeid en behandeld wordt en als zoodanig zal men van een raszuiveren hond steeds meer genoegdoening hebben dan van een straathond.

L. S.

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

ROOFVLIEGEN.

Behalve de door ons reeds besproken Zweef- en Sluipvliegen is er nog eene derde groep van min of meer nuttige vliegen, n. l. de Roofvliegen.

Deze krachtig gebouwde vliegen leven, zooals de naam al aanduidt, van roof. Ze overvallen hun prooi, die uit andere insecten bestaat, en die dikwijls veel grooter is dan zij zelve zijn, boren deze hun scherpe monddeelen in het lijf en zuigen ze de lichaamssappen af.

Het hier afgebeelde exemplaar is een dier van de heide,

waar ik meermalen gezien heb, hoe ze vrij groote sprinkhanen overvielen en doodden. Wanneer ze opgejaagd worden

nemen ze met gemak hun prooi mee, om even verder den maal-

tijd voort te zetten.

Ze zijn daarbij geheel en al aandacht voor hun werk, en ondanks hun zeer goede oogen, kan men, als men slechts voorzichtig loopt, ze gemakkelijk naderen en in hun bezigheid bespieden.

De geel met zwarte lichaamsteekening geeft dit dier iets wespachtigs, waarom men het dan ook Crabroni-formis heeft

genoemd.

Ook in den tuin komen sommige soorten van roofvliegen voor, die echter minder groot zijn. Men kan ze evenwel op

Onder: larve; links: pop (iets vergroot); boven: volwassen insect

De grootste inlandsche roofvlieg

(Asilus crabroniformis).

dezelfde wijze als bovenvermeld, op een vlieg zien kluiven. De bekende mestvlieg (met zijn apetijtelijken paam van Scatophaga stercoraria) varieert ook nu en dan het onwelriekende menu met een versch kluifje (andere vliegen), en is daarom dus ook half en half tot de roofvliegen te rekenen.

VEDERMOTJES.

's-Avonds na zonsondergang kan men ze soms zachtkens zien zweven, de teere, elegante, witte vedermotjes. Overdag zitten ze meestal verscholen aan den onderkant van bladeren,

Het witte vedermotje (Aciptilia pentadactula). (Foto: Amateur Gardening.)

en alleen wanneer ze gestoord worden, vliegen ze droomerig een eindje heen, om zich weer terstond aan het licht te onttrekken. Met de ranke vrij hoog opgerichte voor- en middenpooten houden ze zich vast, terwijl de achterpooten uitgestrekt naar achteren worden gehouden, precies, zooals onze afb. het vertoont. De vleugels staan horizontaal en ten opzichte van

het lichaam rechthoekig uitgestrekt. Het bekoorlijke, fijne vlindertje heeft aldus iets teers, iets elegants, dat wij bij geen enkel ander insect vinden.

Nog fijner lijkt 't ons van bouw, wanneer we de vleugeltjes in uitgespreiden stand zien; de voorvleugelties blijken dan uit twee, de achtervleugeltjes uit drie veertjes te bestaan, die een bijzondere gratie aan het vlindertje verleenen.

Behalve de hier afgebeelde sneeuwwitte soort, komen er ten onzent nog een aantal bruin- of grijsgekleurde voor, even fijn van bouw, doch door hun neutrale kleur minder

opvallend.

Zoo mogelijk pog sierlijker is het half zoo groote waaiermotje, waarvan de voor- en de achtervleugeltjes elk uit zes fijne veertjes bestaan. Het kleine rupsje van deze laatste is in de nog ongeopende bloem van kamperfoelie te vinden.

VOGELS ALS VERSPREIDERS VAN SMETSTOF.

In Tunis en Algiers is waargenomen, dat een choleraepidemie wordt voorafgegaan, en dus in zekeren zin aangekondigd, door een algemeen verdwijnen van de vogels, althans van sommige soorten. Daaronder behooren de musschen. Deze zijn vatbaar voor de infectie en schijnen het dreigend gevaar te bemerken. De zaak is overigens nog niet verklaard, maar het zou kunnen zijn, dat er onder de wegvliegende dieren ook reeds besmette voorkomen, en deze zouden de smetstof naar elders kunnen verspreiden. Verdere onderzoekingen kunnen mogelijk over het merkwaardige verschijnsel ophel-

AQUARIUM

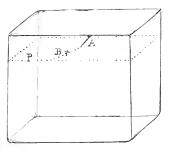
GESCHEURDE AQUARIUMGLAZEN.

Als een glazen aquariumbak van eenige waarde een begin van een barst vertoont, is dit voor den eigenaar een teeken dat hij zijn bak op den duur gaat kwijtraken, want is er eenmaal een kleine scheur, dan groeit deze allengs en bereikt binnen korter of langeren tijd den bodem van het glas.

Ik zou er op willen wijzen, dat dit niet noodzakelijk zoo moet gaan: er is een manier om te maken dat het glas niet verloren behoeft te gaan. n.l. door de barst te leiden.

Op de afb. ziet u een glazen bak, waarin boven aan den rand een barst A voorkomt. We zijn er op uit om A te leiden in de richting van de stippellijn P. We maken op onzen bak een lijn met een glazenmakersdiamant en vormen den lijn P.

De barst A willen we nu

De barst A willen we nu trachten te verlengen tot de lijn P en dan is 't het doel om P te maken tot bovenrand van onzen bak: we moeten dus om de bak te redden, een smalle strook er van missen.

Met een glazen staafje, dat we gloeïend maken in een vlam, gaan we de bak aanraken op een punt, dat tusschen het uiteind van de barst A ligt en de lijn P dus bijv. op het punt B. De

barst zal op het oogenblik, dat het gloeiende staafje tegen den bak wordt gedrukt, uitschieten naar die plek, dus naar B. Men maakt nu het glazen staafje opnieuw gloeiend en laat nu de barst weer een eindje verder springen: ditmaal kunnen we de lijn P al bereiken door het staafje op de lijn te houden.

Op deze wijs moet de barst bij kleine stukken te gelijk de de geheele lijn P rondgaan, en zijn we zoover, dan kunnen we de strook glas, die daardoor los gekomen is, er af tillen, en onze bak is behouden.

We moeten evenwel oppassen, dat we aan den nieuwen rand onze handen niet snijden, want deze is meestal zeer scherp; we nemen dus een kleine vijl, bijv. de driehoekvijl, en schuren die wat heen en weer langs de scherpe kanten. Ook kan men de rand bedekken met een laagje olieverf om gevaar te vermijden.

Het gebruik van een glazenmakersdiamant om de lijn P te maken is niet strikt noodig: men kan het ook doen met een kantige scherpe vijl; vooral de platronde vijl is daarvoor goed. Voor dit geval is het noodig van te voren zijn lijn vast te stellen, bijv. door deze te trekken in inkt of krijt en dan maakt men de kras met de vijl, door deze met krachtige hand over de lijn heen en weer te halen.

Veel andere aanwijzingen zijn er niet noodig. Het is goed om het glazen staafje niet al te wit-gloeiend te maken, want anders is er veel kans, dat de barst een te bereiken punt snel voorbij vliegt. Bijzonder goed, eigenlijk nog beter dan een glazen staafje is mij bevallen het gebruik van een koolspits uit een electrische lamp, ter dikte van een potlood of iets dunner. Het hangt trouwens ook af van de dikte van het glas dat men onder handen heeft; hoe dikker het glas hoe dikker de koolspits of het staafje.

Op dezelfde manier kan men natuurlijk ook flesschen, tot zelfs zeer kleine fleschjes laten afspringen: men kan bijv. van kleine apothekersfleschjes heel aardige voederbakjes maken, en flesschen in 't algemeen kan men als ze "afgesprongen" zijn op een natten slijpsteen heel mooi bijslijpen, zoodat ze met een ruit van boven zuiver gesloten kunnen worden.

v. d. Z.

BIJENTEELT

ΓXX

Augustus

De Julimaand was in doorslag genomen voor den ijmker bevredigend, in sommige gevallen zelfs uitmuntend, waar

echter als altijd weer tegenover stond dat het op andere plaatsen bepaald slecht was. Dit is en blijft steeds geheel een quaestie van plaats en omstandigheden. Onze omgeving konden wij in dit opzicht onder de middelmatige rekenen. Op de warme dagen van omstreeks midden Juli was bij ons het gewin reusachtig. Echter kregen de gewassen al spoedig belangrijk van de droogte te lijden, wat gepaard ging met geringer honingafscheiding der bloemen. Een onweersbui in het laatst der maand, kwam in deze weer zeer ten goede en zoo was er b.v. op den 27sten weder ruim gewin. Op vele plaatsen kwam de honingslinger druk in beweging. Hiervoor weten sommigen nog maar niet den juisten tijd te treffen. Wacht de een wel wat lang met slingeren, anderen daarentegen doen dit te vroeg. Voor de kwaliteit der honing is het eerste beter dan het laatste. Slingert men namelijk te vroeg d.w.z. onrijpen honing, dan begint hij in veel gevallen spoedig te gisten, wat komt doordat zich in onrijpe honing te veel waterdeelen bevinden.

Als onrijpe honing is die te verstaan, welke zich in cellen bevindt, die nog niet van een wasdekseltje voorzien, dus nog onverzegeld zijn.

Nu is het wel niet geheel noodzakelijk dat iedere raat tot de laatst gevulde cel toe gedekseld is, doch als regel kan men toch aannemen dat die voor minstens ²/₃ verzegeld moet zijn, als men althans prima kwaliteit verlangt.

Evenzoo is dit met "raathoning" een belangrijk punt. Hiervan dient 1ste soort zelfs tot de laatste cel toe gesloten te zijn Bovendien kan raathoning niet anders aanspraak maken op het praedicaat 1ste soort, dan dat hij uitsluitend voorkomt in blanke nieuwe raat, zonder cellen daartusschen met stuifmeel. (ook wel pit genaamd.) Evenmin mogen hier ook stukken raat bij voorkomen waarin gebroed is, al zij het ook slechts een enkelen maal. Wel is deze nog wel te gebruiken, doch dit is toch raathoning 2de soort. Wat hiervan nog verder afwijkt, wordt 3de soort, en oordeelen wij die als raathoning minder geschikt. Beter doet men, zulke uit te slingeren. Dat men zelfs het kleinste stukje raat met succes op een plankje met ijzeren pennen in de machine kan uitslingeren hebben wij ook reeds eerder onder de aandacht gebracht.

In deze maand worden gewoonlijk de darren verdreven, als zijn de bijen wel bewust, dat zij nu best gemist kunnen worden. Bij volken waar de darren nog steeds geduld worden, zal bij onderzoek meestal wel blijken dat de toestand abnormaal is. Veelal zijn zulke volken moederloos, of wel in het bezit van een darrenbroedige koningin. Wij vertrouwen echter dat bij onze lezers zulke onregelmatigheden door tijdig ingrijpen niet meer voor zullen komen, daar wij hierop reeds vele malen de aandacht vestigden.

Bij afnemende dracht dient men vooral op zijn hoede te zijn tegen rooverij. Ga om dit te vorkomen zeer zorgvuldig met honing om, want door hiermede slordig om te gaan en te morsen zal men dit sterk bevorderen. Wie met zijn volken naar de heide denkt te reizen die wachte hiermede niet te lang, want geregeld zijn ook hier de eerste honingbronnen de beste. Vóór men echter hier naar toe gaat, is het raadzaam eerst eens op verkenning uit te gaan, want de plaats waar ze staan is lang niet onverschillig. Liefst zoeke men naast de fleurigste velden een beschut plekje, met niet al te veel andere volken in de onmiddellijke nabijheid, zooals wij dit wel zagen. Een eerste voorwaarde is ook, dat ze onder voldoende toezicht staan. G. S.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Krielhoenders — Bantams met rozenkam, door Km. — Iets nieuws over honden, door L. S. — Roofvliegen, door B. B. — Vedermotjes, door B. B. — Vogels als verspreiders van smetstof. — Gescheurde aquariumglazen, door v. d. Z. — Bijenteelt (Augustus), door G. S.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 24 Augustus 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

ARABISCHE WINDHONDEN (Slouguis).

"Een goede valk, een snelle hond, een edel paard Zijn meer dan twintig vrouwen waard'', zegt de Arabier en geeft ons daarmede meteen te kennen hoe

hoog bij hem zijn jachthond staat aangeschreven.

De fraaiste en de snelste onder de windhonden, de trouwste, en van de verschillende hondenrassen waarschijnlijk de ondste, dat is de Slouqui of Arabische windhond. Tien jaar geleden kenden wij ze nog alleen nit reisbeschrijvingen en daarin voorkomende afbeeldingen; nu en dan kwam er een minder goed exemplaar op de tentoonstellingen in Engeland; goede Slouquis, Slouquis zooals de Arabieren ze op de jacht gebruiken,

heeft de bekende Larensche schilder Aug. Le Gras ons leeren kennen, toen hij negen jaar geleden de eerste exemplaren mee naar Nederland bracht, en ze voor het eerst te Amsterdam exposeerde.

De oudste wellicht onder de verschillende hondenrassen, zeiden wij, want van den Slouqui gewagen reeds de gewijde boeken van den Mazdeenschen godsdienst; op de oudste monumenten van Egypte, van dat Egypte van vóór het eerste Keizerrijk, vinden wij hem reeds als hiëroglyph en wanneer Toussenel, die groote kenner van dieren, zegt: "De eerste hond, die den mensch op de jacht vergezelde, was een gele windhond, zooals men die nu (1847) nog vindt in Syrië en in Algiers", dan bedoelt hij daarmee geen anderen hond dan de Slouqui.

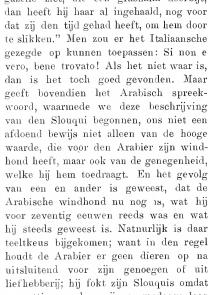
Hoe ongelooflijk het ook lijkt, moet ons dat gezegde toch niet verwonderen: wij weten immers uit de geschiedenis, dat

toen Minès ruim vijf duizend jaar vóór onze tijdrekening op den troon kwam, Egypte reeds op een betrekkelijk hoogen trap van beschaving stond. Den Nijl had men gekanaliseerd, tal van andere kanalen doorsneden het land en de landbouw bloeide. De groote Spinx, de van graniet en albast opgetrokken tempel, wier grootsche, indrukwekkende overblijfsels dicht bij elkander verspreid liggen, dagteekenen waarschijnlijk van voor het eerste Keizerrijk. Te Thebe, in den tempel van Gournah en Beni Hassan, heeft men muurschilderingen gevonden, waarop een drijfjacht met lange honden staat afgebeeld, en op reproducties van een ouden papyrus komen windhonden voor van den grooten Sesostris (Ramses II), die van den neus tot het puntje van den staart, in alles gelijk zijn aan den hond, waarvan wij hierbij een afbeelding geven; uit diezelfde reproductie knnnen wij nog afleiden, dat er destijds minstens twee variëteiten bestonden, een die zuiver gladharig was, en één eveneens gladharig, maar met een franje van lange haren aan ooren en staart.

Nog meer dan door mnnrschilderingen, papyrusreproducties en andere documenten, wordt de hooge ouderdom van den Arabischen windhond ons duidelijk gemaakt door een betrekkelijk groot aantal gemummifieerde exemplaren. Dat mummifieeren is een ander bewijs voor de waarde der Slouquis. Van alles wat nuttig voor hen was, maakten de Egyptenaren een god, maar een god van den tweeden rang, een soort half-god, en waarom zouden zij die eer niet hebben bewezen aan den hond, die hun zooveel diensten bewees? Zorgde hij er niet voor, dat zij geregeld vleesch hadden en was het niet daarom, dat d'Annnnzio aan de Slouqui den naam gaf van doorlnchtigen nitmoorder der woestijn? "Wanneer hij jaagt", zegt genoemde schrijver, "dan wordt de Slouqui door zijn jachtpassie, een gansch andere hond; het zuivere, rijke bloed dat hem door de aderen vloeit, bruischt en kookt in hem; zijn onverschilligheid is weg, hij wordt een en al vunr en vlam; zijn moed en zijn uithoudingsvermogen worden alleen nog geëvenaard door de snelheid, waarmede hij het wild, op wiens spoor hij gezet werd, achtervolgt, grijpt en doodt.'

Gewoon om in hnn vergelijkingen alles te overdrijven, zeggen de Arabieren ook nu nog, als zij van der Slonqui's snelheid een jnist denkbeeld willen geven: "Wanneer hij een

gazelle ziet, die een grashalm doorbijt, dan heeft hij haar al ingehaald, nog voor dat zij den tijd gehad heeft, om hem door te slikken." Men zou er het Italiaansche gezegde op kunnen toepassen: Si non e vero, bene trovato! Als het niet waar is, dan is het toch goed gevonden. Maar geeft bovendien het Arabisch spreekafdoend bewijs niet alleen van de hooge ze nuttig voor hem zijn en medoogenloos

maakt hij alles van kant, wat naar zijn meening niet deugt voor het werk waarvoor hij ze noodig heeft. Van zijn honden houdt hij dolveel en toch zal hij er niet meer zorg aan besteden dan aan zijn andere dieren; maar nadert de tijd, dat zijn Slouquia rijp is om met een andere Slouqui kennis te maken. dan ziet de Arabier er niet tegen op, om een reis te ondernemen die soms dagen duurt om zijn Slouquia kennis te laten maken met een om zijne snelheid en zijnen moed bekend en beroemd echtgenoot.

Van de Slouqnis vergden de onde Egyptenaren twee eigenschappen; zij moesten zandkleurig zijn en gebouwd voor de jacht; ook thans vragen de Arabieren nog niets anders. Aan hun voor-de-jacht-gebouwd zijn, danken wij de elegante vormen der raszuivere exemplaren. Die jacht is een lange jacht, waarbij onze lange jachten uit de noordelijke provincies maar sukkeldrafjes zijn; gazellen en antilopen zijn hun wild en zij moeten dus sneller zijn dan die snelste onder de dieren; om die snelheid te krijgen, zijn twee factoren noodig, lenigheid en daarbij toch spieren van staal. Na verloop van tijden is de borst van den Slouqui buitengewoon breed geworden en diep, waarin ruimte is voor de longen; de ademhaling wordt er gemakkelijker door, de lucht komt er bij stroomen binnen en nooit zal men een slouqui zien hijgen of de tong

Arabische Windhond (Slouqui).

uit den bek zien hangen, al heeft hij uren achter elkander geloopen.

Over de wijze waarop zij door de Arabieren in de woestijn worden behandeld, schrijft generaal Dumas in zijn werk Les chevaux du Sahara et les mæurs du désert, het volgende "Wanneer een Slouquia geworpen heeft, worden de jongen geen oogenblik uit het oog verloren, en het gebeurt zelfs meer dan eens, dat de vrouwen hen zoogen. Na veertig dagen worden zij gespeend en verder gevoed met kameelen- of geitenmelk vermengd met dadels of couscouss.

Op vier maanden leeftijd begint hun opvoeding en laat men ze achter kleine springmuizen loopen; vier of zes weken later worden zij geoefend op hazen en wanneer ze snel genoeg zijn om die in te loopen, dan worden hun jonge gazellen te jagen gegeven; deze zijn gemakkelijker in te halen dan de oude en door de jonge leeren zij overigens de oude kennen. Voelen zij zich vlug genoeg, dan gaan de jonge Slouquis van zelf op het oude wild jagen, en zijn zij een jaar oud, dan zijn zij ook klaar voor de snelste jacht.

De Slouqui ruikt het wild, volgt het op spoor en heeft nauwelijks een troep gazellen ontdekt, of hij rent er in groote cirkels omheen, zorgt er voor, dat ze hem niet te vroeg zien en kiest onder het loopen zijn slachtoffer uit. Zoodra hij ze dicht genoeg is genaderd, vliegt hij midden op den troep af en kaapt er den zwaarsten bok uit weg. Bij het ontweiden geeft de jager hem een stuk vleesch uit de lendenen, het beste; voor de ingewanden bedankt hij feestelijk; daarvoor is hij zich zijner waarde te zeer bewust.

De Slouqui is verstandelijk zeer goed ontwikkeld, heeft veel eigenliefde en is zeer gevoelig, niet alleen voor bestraffing, maar zelfs voor een gewone berisping. Hij is de aristocratische hond bij uitnemendheid, zal niet gemakkelijk drinken uit een schotel, die vuil is en weigert zelfs de melk, waar een ander zijn vingers in gestoken heeft. In de tent slaapt hij in het gedeelte dat voor de mannen is bestemd, naast zijn meester op een kostbaar kleed. Dekens behoeden hem tegen de koude en vaak draagt hij allerhande sieraden. Hij voelt als het ware, dat hij bij zijn stam in hoog aanzien staat en weet zich daarvoor erkentelijk te toonen door zijn reinheid, zijn gedrag en zijn goede manieren. De dood van een goeden Slouqui dompelt een heele tent in diepen rouw; vrouwen en kinderen betreuren zijn heengaan niet minder, dan dat van een lid uit het huisgezin. Want zij verliezen in hem dengene, die voor de voeding van allen zorgde.

Hadden wij geen gelijk, toen wij zeiden, dat van alle windhondensoorten de Slouqui de meest belangwekkende is? Hij is fraai en lief als de andere, maar daarenboven is hij moedig.

De beste Slouquis komen uit Tripolitanië en uit de provincie Slouqouïa, waar ze, naar de Arabieren beweren, geboren zijn uit honden en wolven of jakhalzen. Zooveel is in ieder geval zeker, dat wanneer men een Slouqui van terzijde bekijkt, zijn kop sprekend gelijkt op dien van een in Arabië nog voorkomenden jakhals.

Noordelijker dan Biskra vindt men de goede niet meer; de beste komen uit de Sahara, bij de Chamba-stammen, bij de Ouled Sidi Speiys, de Ouled Nar's en andere, heel diep in de woestijn, dáár waar ge 's-zomers 140 gr. Fahrenheit in de schaduw hebt en waar de winter veel gelijkt op onze zomers. Daar vindt men het vlugge wild en ook den edelen hond om op dat wild te jagen. L. S.

DE KALKOENSCHE HAAN, DIE PAUWENEIEREN HEEFT UITGEBROED.

De Augustus-aflevering van "De Levende Natuur" bevat het volgende interessante verhaal van de kalkoensche haan, die uit broeden ging: Een ruim gedeelte van het bosch op "de Polberg" is afgeschoten met hoog gras; hierin wonen twee pauwenhanen, twee pauwenhennen, een kalkoensche haan en drie kalkoensche hennen. De drie kalkoensche hennen zaten te broeden, de haan liep zich te vervelen, en draaide veel om de broedende hennen rond. Kort na elkaar kwamen de eieren van de drie nesten uit, en de hennen werden met haar kuikens naar een ander gedeelte van de plaats gebracht. De pauwinnen waren onderwijl aan het leggen gegaan en om deze tot broeden uit te lokken had men wat sparrentakken tot een soort overdekt nest gemaakt. De eieren, die de pauwinnen hier en daar verspreid gelegd hadden, waren daarin verzameld.

Een paar dagen, nadat de kalkoensche hennen waren weggebracht, vindt men de kalkoensche haan op de pauweneieren zitten. Eerst dachten wij dat hij zich ziek voelde van verveling, maar het is gebleken dat hij broedsch geworden is. Hij heeft den normalen tijd uitgezeten; is, zooals de hennen doen, nu en dan opgestaan om te eten, en nu Zondag 23 Juni waren er twee van de vier eieren uitgekomen, één ei had een dood kuiken, dat vertrapt scheen te zijn. Den 24sten is de haan uit zijn eigen van het nest gegaan en wandelt nu met zijn twee pauwenkinderen rond. Hij kloekt evenals de hennen plegen te doen en loopt met rustige, langzame stappen, om de kinderen bij te blijven; telkens gaat hij zitten om ze warm te houden, 's Avonds kan men hem zien zitten diep in het hooge gras gedoken met de kuikens onder zich; een eind verder zit een der pauwinnen met haar vruchten van toewijding en geduld.

Woensdagmargen, 3 Juli, zat de kalkoensche haan met een lang uitgestrekten hals, al kloekende rond te kijken bij één dood kuiken; het andere was nergens te vinden. De oorzaak hiervan was de vele regens en de nalatigheid van de persoon die de beestjes moest verzorgen. De pauwin had reeds den vorigen avond een kuiken dat te sterven lag. Dit kuiken heb ik in het leven kunnen houden door het zelf te verzorgen met warme kruiken.

Later zag ik dat de kalkoensche haan steeds achter de pauwin liep, alsof hij haar kuikens voor de zijne hield, maar de kuikens liepen natuurlijk voor hem weg. Hij werd naar een ander gedeelte van de plaats gebracht, waar een kalkoensche hen, die haar broed verloren had, verblijf hield. Maar hij ging terstond terug naar de afgeschoten ruimte in het bosch en trachtte binnen het traliegaas te komen. Dit was Woensdagochtend 3 Juli.

Vrijdagmiddag 5 Juli kwam ik op het idee om hem het kuikentje van de pauwin te brengen, dat ik met warme kruiken in het leven had gehouden. Dit deed ik omdat hij nog steeds kloekende naar zijn kuikens zocht. Zoodra het beestje bij hem gezet was, liep hij er klokkende op af en begon klokkende te eten, als om het te nooden, maar het kuiken liep van hem weg. Toen het jonge diertje zich rustig in de zon koesterde tusschen het gras, ging hij er dicht bij zitten, zich behagelijk in het zand van een afgeplagd gedeelte badende. Ik liet toen met traliegaas een stuk gazon afrasteren - ongeveer vier vierkante meters. - De kalkoensche haan liep weg, toen de tuinman met het gaas enz. aankwam, doch toen de haan zag dat het kuiken in de buurt bleef, kwam hij ook aan, als een kloek die haar kind wil beschermen. Het kuiken werd in het traliegaas geplaatst en de haan er ook in gedreven. Eerst liep het kuiken telkens een eindje weg, als haanmoeder naderde. Langzamerhand werd het kleintje minder schuw en eindelijk nadat haan-moeder-kalkoen en kuiken goed wat gegeten hadden, nestelde het kleintje zich weer in het gras in de zon en stond toe dat vader-moeder-kalkoen er dichtbij ging zitten, welke trachtte het kuiken onder zich te krijgen. Eerst scheen het of het kuiken hiervan niets begreep:

de kalkoensche haan schoof telkens dichter bij, stond eens op en ging weer zitten, met kenlijke bewegingen van "kom hier nu maar onder". Ook trachtte hij eenige keeren met zijn snavel het kind onder zich te krijgen. Eindelijk gelukte het hem. Om 1.20 waren zij in het traliegaas, om 2.40 zat het kniken onder den haan. Nu zijn ze geheel aan elkaar gewend en het kuiken loopt achter den haan of zit onder hem alsof het nooit een andere moeder gehad heeft.

P. J. DE LANGE—DE LANGE.

Huize de Polberg, Wapenvelde.

KATTEN

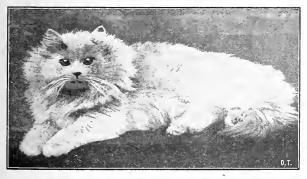

DE MOOISTE KAT VAN ENGELAND.

De kattensport staat wel het hoogst in Engeland en Amerika. In andere landen mogen verschillende bladen nu en dan een artikel over katten geven, in Engeland en Amerika kunnen zelfs speciale organen bestaan (Our Cats, The Cats Review, en d.g.l.).

Niemand zal zich dan ook verwonderen, dat er daar speciale kattenclubs (d. w. z. van de houders) bestaan. Maar toch reken ik op een klein tikje verbazing, als ik het volgende rijtje van Engelsche vereenigingen opsom: Allereerst de N. C. C. (National Cat Club), de oudste van alle, en daardoor wellicht nog niet gespecialiseerd; de Midland Counties Cat Club; de Blue Persian Cat Society; de Siamese Cat Club; de Southern Counties Cat Club; de Scottish Cat Club: de Newbury Cat Society; de Orange, Cream and Tort. Society; de C. & S. S. S. (d. i. Chincilla and Silver Specialists Society); de Shorthaired Cat Society; de Richmond Cat Club; de Man Club.

Er bestaan zelfs een betrekkelijk groot aantal katten-stoeterijeu, en menige bezitter van een beroemde Queen (vr. kat), die een minstens even beroemden Sire (vader) voor het kroost van

Blauwe Perzische Kater. "Champion Sir Archie II. of Arrandale". Best Cat in the Show Richmond, July 2nd, 1912.

zijne Queen wenscht, ziet er niet tegen op, deze eer met f 20.— à f 30.— te "honoreeren". Trouwens, als zijne kat niet van edelen bloede was, zou hij tevergeefs trachten haar uit te huwelijken aan zoo'n nobelen kater. "To approved queens only" (alleen voor erkend goede katten), zoo adverteert vaak de eigenaar van "Champion zoo en zoo", waarbij dan meteen het rijtje 1sts (1e klas getuigschriften), Specials, cups, Medals, enz. wordt opgesomd, op verschillende tentoonstellingen behaald. Niet zelden — wanneer althans het beest van hoogen komaf is — komt er een meer of minder volledigen stamboom bij.

De vorige maand (2 Juli) is er te Richmond een groote kattententoonstelling gehouden, en geven wij hier de afbeelding van "the best Cat in the Show Richmond, July 2nd. 1912." Zijn naam is "Champion Sir Archie II. of Arrandale", en van hem wordt getuigd, dat hij is: "the greatest winner, and sire of winners than any other cat on the present or past show bench" (de grootste winner en vader van winners dan eenige andere kat op de hedendaagsche of vroegere tentoonstellingsbanken).

De eigenares van dezen prachtigen Perzischen kater is Mrs. G. Wilson. In het tentoonstellingsverslag zegt Mr. Western: Mrs. G. Wilson's Sir Archie II. of Arrandale zou niet verloochend kunnen worden (cold not be denied), zijn egale kleur, zijn wondervol gevormde kop, zijn prachtige schitterende oogen, plaatsem hem in de eerste rij, en zijn

winnen van den hoogsten prijs werd beslist algemeen erkend als ten volle verdiend.

Dat "Ch. Sir Archie II." algemeen erkend wordt, de beste blauwe Perzische kater te zijn, blijkt ook o. a. uit het feit, dat van zijne afstammelingen geregeld hun af komst vermeld wordt. "Zoon" of "dochter van Sir Archie II." geldt als een der hoogste aanbevelingen.

Onze tweede af beelding is van "Sir Robbie of Arrandale", die op

"Sir Robbie of Arrandale." Best Kitten in the Show Richmond, July 2nd, 1912.

dezelfde tentoonstelling de hoogste onderscheiding ontving voor jonge katten. "Best Kitten in the Show Richmond" zoo mag hij van zich zelf zeggen, wat trouwens niemand zal verwonderen, die weet dat zijn vader onze bovenvermelde Sir Archie II. of Arrandale is: "A worthy son of his sire Ch. Sir Archie II., ex Bonnie Jean of Arrandale."

Zoo jong als hij is (hij is geboren 8 Dec. 1911), won hij reeds tal van prijzen: vier eerste, best kitten op de N.C.C.-tentoonstelling, Crystal Palace and Wilson's Challenge Cups, Newbury Cat Society's special for best kitten, B.P.C.S. Challenge Cup best kitten, Richmond Cat Club Spoon, Northern Counties Cat Club medal en andere speciale prijzen.

We zullen het in stillen ootmoed erkennen, lezers, bij de Engelsche kattensport komen we nog een heel eind achteraan; een opwekking, om te trachten dien achterstand in te halen, wil me echter niet uit de pen. 't Zou trouwens een ijdel pogen zijn; dat inhalen n.l. Maar als ik naar die mooie kattenconterfeitsels zie, dan — ik kan 't niet gebeteren — dan zou ik toch wel willen, dat er ten onzent ook wat meer liefhebberij voor katten kwam.

HET VOORGEVOEL VOOR AARDBEVINGEN BIJ DIEREN.

Ι.

Het is bekend, dat dieren, huisdieren zoowel als in 't wild levende, bij aardbevigen vaak aan de grootst mogelijke angst ten prooi zijn. Doch niet alleen tijdens de aardbeving zelf, maar ook daarvóór, vertoonen zij zeer dikwijls eene opvallende onrustigheid, waarvan het verband met het ophanden zijnde natuurverschijnsel bezwaarlijk in twijfel kan worden getrokken.

't Is waar, dat sommige aardbevingsvorschers er geen geloof aan hechten, maar door de waarnemingen van den jongsten tijd verkrijgen de oudere, deels min of meer klassieke, mededeelingen, ontegenzeggelijk vrij groote waarde. Dr. Ditzel somt in het tijdschrift "Aus der Natur" een aantal gevallen uit vroegeren en lateren tijd op, waaruit zich wel geen andere conclusie laat trekken, dan dat dieren de zwakke trillingen, die aan de eigenlijke aardbeving voorafgaan (en die de seismograaf ook werkelijk registreert, maar door ons niet worden opgemerkt) kunnen waarnemen.

Tijdens en vóór de Schwabische aardbeving van het vorige jaar (16 Nov. 1911) zijn tal van waarnemingen gedaan, die feitelijk geen ruimte voor twijfel laten, omtrent het vermogen van gevoelige dieren, aardbevingen vroeger waar te nemen dan menschen.

Als voorbeelden haalt dr. D. het volgende aan:

Eene Züricher familie nam waar, dat eenige seconden voor den eersten aardschok, hun kat plotseling onrustig werd, met een grooten sprong van de tafel vluchtte, wegkroop en niet meer te bewegen was in de kamer terug te keeren. Uit Mengen werd gemeld, dat een pluimveehouder, tien minuten voor de aardbeving, in zijn kippenhok zoo'n luid gekakel vernam, dat hij dacht, dat er een marter bij de kippen was. Hij laadde daarom zijn geweer en ging er heen; toen hij het hok opende, vlogen de kippen er luid kakelend uit, en op hetzelfde oogenblik werd hij door de aardbeving op den grond geworpen.

Gewichtiger nog zijn gelijksoortige waarnemingen, die op grooten afstand van de eigenlijke aardbeving gedaan zijn, daar zij de verklaring geven van dit eigenaardige gedrag der dieren. In Asbach, een dorp bij Hersfeld a.d. Fulda, begrepen de menschen maar niets van de onrustigheid van het stalvee. De kippen leken den heelen nacht wel gek. Eerst den volgenden morgen in de stad vernam men, dat om dienzelfden tijd de aardbeving had plaats gehad, waarvan men in 't dorp niets bespeurd had, waarschijnlijk omdat dit gebouwd is op een lossen zandbodem, waarvan de bestanddeelen door de Fulda zijn aangevoerd en waarin de golven van de aardbeving als 't ware werden gesmoord.

Ditzelfde merkte men op in Hersfeld; in de huizen, die op 't alluvium gebouwd zijn, had men niets van de aardbeving bemerkt, terwijl in de op bontzandsteen gebouwde woningen de trilling zoo sterk was, dat betrekkelijk groote voorwerpen als vazen, lampen, enz., omvielen. Ook in Frankfort a.M., wel 200 K.M. van het centrum der aardbeving verwijderd, gingen eenige lui tevergeefs op de marterjacht, daar de kippen den ganschen nacht zeer druk waren geweest.

Deze beide laatste voorbeelden duiden reeds aan, dat de onrustigheid der dieren vóór een aardbeving daarop wijst, dat de met scherpe zintuigen begaafde dieren reeds zeer lichte. voor ons niet merkbare, trillingen waarnemen, terwijl de groote schokken gewoonlijk later volgen.

Vermoedelijk betreft het hier een zeer licht aardbevingsgeruisch, wat voor het menschelijke oor niet waarneembaar is, daar de, overigens ook door de seismografen opgeteekende, heel kleine slingeringen, die minuten lang den hoofdschok voorafgaan, een te kleine amplitude (golfwijdte) hebben.

De voorbeelden, dat dieren een aardbeving voelen aankomen, zijn zeer talrijk.

De Angelis schrijft over de aardbeving van Messina (28 Dec. 1908) het volgende: "Wij lagen rustig te slapen, toen zoowat 5 uur 's morgens de poes, die zich in de kamer van het dienstmeisje bevond, zoo hevig begon te mauwen, dat het meisje wakker werd. Zij hoorde, dat de poes in hevige angst door de kamer sprong en naar buiten wilde. Het meisje maakte licht, om te zien, wat de oorzaak dezer zeldzame opwinding was, toen plotseling met hevig geweld, de vloer onder haar voeten opgeheven werd."

Bij eene aardbeving, die o. a. den 10en April 1911 te

Rome opgemerkt werd, werden de bezoekers van den Zoölogischen tuin zeer beangst, toen eenige minuten vóór den schok de dieren buitengewoon onrustig werden en de slangen met alle geweld uit hunne hokken wilden.

Een gezelschap Engelschen, dat zich juist in het slangenhuis bevond, vluchtte naar buiten, daar ook juist de leeuwen en de tijgers geducht begonnen te brullen. In den eendenvijver was het een gesnater, alsof de dieren vervolgd werden.

Alexander von Humboldt kon zich overtuigen dat in streken waar veel aardbevigen voorkomen, zooals het Noordelijk gedeelte van Zuid-Amerika, hoenders, varkens, houden en ezels vaak vóór aardbevingen zeer onrustig zijn.

Aan deze gevoeligheid voor aardbevingen wordt zoo zeker geloof gehecht, dat vreesachtige lieden, wanneer zij denken, dat er een aardbeving op til is, nauwkeurig op het gedrag dezer dieren acht geven.

Volgens Hoerne's houden de bewoners van Caracas honden en katten voor aardbeving-voorspellers. Daar echter op 't zwakke geruisch, dat een aardbeving voorafgaat, niet altijd een sterkere schok volgt, zoo zijn dus deze dieren hierin niet altijd betrouwbaar gebleken.

Op Cuba heeft men opgemerkt, dat de aldaar veel gehouden tamme huisslang voor 't begin van eene aardbeving naar buiten vlucht.

Dr. E. Böse zag in Mexico vaak dat, wanneer kippen en ganzen onrustig werden, de aarde begon te beven. "In 1900 reed ik," zoo verhaalt hij, "in het gebergte, toen eensklaps mijn muildier bleef staan, de pooten wijduit zette en op hetzelfde oogenblik had er een heftige bodembeweging plaats.

Vóór de verwoesting van Talcahuano, bij de aardbeving in Chili van 1835, vluchtten alle honden uit de stad.

Onder de viervoetige dieren waren het in Calabrië in 1783 de honden en de ezels bij wie het voorgevoel het eerst en het sterkst werkte; zij liepen met wilden, strakken blik rond en vervulden de lucht met verschrikkelijk geschreeuw; paarden, ossen, muilezels en andere dieren trilden over hun geheele lichaam, stampten hinnekend en loeiend op den grond, spitsten de ooren, en zagen angstig rond. In 't vreeselijke oogenblik zelf, zetten zij de pooten wijd van elkander, om zich voor vallen te behoeden.

Bij de Middel-Duitsche aardbeving van 6 Maart 1872, in de omstreken van Gera en Altenburg, die op dezelfde wijze plaats had als de laatste in Schwaben, viel het K. v. Seebach te Annaberg op, dat zijn hond, even voor den schok, zeer angstig was en als om bescherming te zoeken zich tegen zijn baas aanvlijde, en te Kösen werden eenige seconden ervoor vele paarden die voor stilstaande wagens gespannen waren, plotseling en gelijktijdig zóó bang, dat zij steigerden en probeerden weg te komen.

(Wordt vervolgd.)

А--а.

LEESTAFEL.

De Kanarieteelt, Geïllustreerde Handleiding voor het kweeken en verzorgen van Kanarievogels, door A. Bartels. Prijs: f 0.35. — No. 42 Van de Practische Bibliotheek, Baarr, J. F. v. d. Ven. — Een beknopt, maar zakelijk en degelijk boekje, dat we gaarne aanbevelen. We hebben slechts ééne aanmerking, en die betreft het slordige figuurtje (Zangstoven) op blz. 25, dat bij een eventueelen herdruk bepaald overgeteekend moet worden. B. B.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Arabische windhonden (Slouquis), door L. S. — De kalkoensche haan, die pauweneieren heeft uitgebroed, door P. J. de Lange—de Lange. — De mooiste kat van Engeland, door B. — Het voorgevoel voor aardbevingen bij dieren. door A—a. — Leestafel, door B. B.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 31 Augustus 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

DUIVEN

MOORKOPPEN.

De Moorkop, Smalkaldener Mohrkopfe der Duitschers en Moor's Head der Engelschen, is een mooie witte duif, waarvan de kop, de keel en de staart zwart zijn; zoo ten minste leest men nog in de jongere werken over duiven. Wij hebben er ook gezien waarbij die lichaamsdeelen geel waren of rood en alhoewel in kleur niet op een Moor gelijkend, toch moorkoppen genoemd werden, omdat zij er den bouw en het algemeen

voorkomen van hadden. Het klinkt anders wel vreemd, wanneer men hoort spreken van een gelen of rooden moorkop.

Of hij nu juist een Duitscher van geboorte is, zooals de Duitschers beweren, zouden we zoo grif maar niet willen aannemen, al is het waar dat zijn lichaamsvorm, de verdeeling der kleuren en zijn lange veeren aan de pooten wel wijzen op zekeren graad van bloedverwantschap met verschillende Duitsche rassen, als de Köningsberger Mohrkopfe, de Sapajou en de Landstaube.

De eerste moorkoppen zou men hebben gefokt te Smalkalden in Pruisen. Ze zijn een schepping van den lateren tijd, zooals duidelijk blijkt uit het feit dat oudere schrijvers els Buffon, Boitard, Corbié, en later nog Darwin, er in hunne overigens zeer volledige werken met geen enkel woord over reppen, alhoewel zij toch andere rassen

beschrijven die met den moorkop na verwant zijn. Onze tijdgenooten Laperre, de Boeve, Magnin e.a. geven er wel een beschrijving van en ook afbeeldingen, maar de exemplaren die zij ons te zien geven, zijn op verre na niet zoo volmaakt als wat we tegenwoordig op pluimvee-tentoonstellingen vinden.

De Moorkop is een middelmatig groote duif, ongeveer 36 centimeter lang, die door haar lang bevederde pooten lager bij den grond lijkt dan zij inderdaad is; niettegenstaande zijn borst maar matig ontwikkeld is, toont de moorkop breed door de verscheidenheid en den stand zijner veeren; de ronde schouders verdwijnen als het ware onder de veeren van het lichaam, zijn staart is maar middelmatig lang. Zijn voornaamste tevens ook meest eigenaardige sieraad is zijn kap, die gevormd wordt door de rond den hals staande veeren: die veeren groeien in zekeren zin het onderste boven en zijn zoodanig ontwikkeld dat zij boven den kop uitgroeiend, langs den hals neervallen waar zij de keel en de punt van de borst bedekken. De voorste dier lange, fijne, lichtgebogen veeren beginnen onder den nek, reiken tot boven den kop uit, waar zij op den schedel uitgespreid blijven liggen, de oogen en den bovenkop alleen vrijlatend; van weerszijden van den hals gaan ook veeren in de richting van de keel en de borst waar ze met de toppen bij elkaar komen. Het voornaamste deel van de kap is dat boven den kop, waar ze nooit te lang, nog te zwaar kan zijn; een tweede belangrijk deel is de hals die eveneens goed door de kap moet bedekt zijn. Enkele exemplaren vertoonen leemten in de kapveeren, terwijl bij andere de veeren die aan weerszijde van den hals staan, niet even lang zijn, waardoor keel en borst niet symmetrisch zijn bedekt. Dit zijn onvolmaaktheden, fouten kan men ze niet noemen, waarop goed moet worden gelet omdat zij sterk vererven.

Hij is uiterst zindelijk en houdt veel van baden; hij is gemakkelijk te telen en daarbij vruchtbaar, tevreden met het voedsel dat men hem geven wil, niet veel eischend wat huis-

vesting betreft, maar als hij te kiezen heeft, verkiest hij zijn vrijheid boven de meest doelmatige volière; zijn jongen groeien als het ware van zelf, ze behoeven weinig of geen zorg, maar blijven steeds, ook al worden ze uit de hand groot gebracht, iets . overhouden van den wilden aard hunner ouders. Het geslacht is moeielijk te onderscheiden, niet alleen bij de jongen, waarbij het zich tamelijk laat openbaart, maar ook bij de oude. Ze hebben dit voor boven andere duiven, dat wanneer zij met andere rassen in een volière gehouden worden, zij daarmede niet licht zullen paren en dus gemakkelijk raszuiver te houden zijn. De moorkop is een mooi, prettig, voordeelig ras waaraan de liefhebber-fokker veel genoegen beleeft.

Een goede moorkop moet eenen voor zijn lichaam langen, terviide jets ingedrukten

lichaam langen, terzijde iets ingedrukten kop hebben, die hoog wordt gedragen vooral bij doffers, verder een langen, rechten, smallen snavel, welks bovenste punt iets over de onderste gebogen is, zwart van kleur bij zwarte exemplaren, roomkleurig of bruin bij de roode of gele varieteit. Bij de zwarte zijn de oogen bruin-zwart, bij de anders gekleurde zijn zij iets lichter, terwijl men ook wel exemplaren aantreft waarvan de eene helft van het oog zwart, het andere geelachtig is. De hals is eerder lang, de borst maar matig ontwikkeld zonder holte in het midden; de buik plat, bijna recht, de rug tamelijk lang, licht gezadeld; de staart middelmatig lang, goed gevuld, als het ware een verlenging vormend van den rug, zoodat hij met de punt den grond raakt. De vleugels zijn betrekkelijk lang, niet over den staart gekruist, maar er op rustend; gekruist komen ze wel eens voor bij jonge exemplaren; de dijen zijn kort en flink bezet met lange, zachte veeren, zoogenaamde manchetten.

De kleur is bijzonder rijk en weinig duivensoorten zijn onder dat opzicht zoo goed bedeeld als de moorkop; het gansche lichaam is helder vlekkeloos wit, waarop het zwart, geel of rood van keel- en staartveeren prachtig sterk afsteekt. Geen plekje, hoe klein ook, mag in het wit voorkomen, bovendien moet het een zilverachtigen weerschijn hebben; geen gekleurd veertje mag in het wit en nog veel minder in de kap te zien zijn. Het gekleurde gedeelte moet zuiver omlijnd zijn, en omvat de kop tot daar waar de kapveeren beginnen, gaat tot onder den snavel over de keel, waar het lansvormig wordt, om op de borst in een scherpe punt te eindigen, juist daar waar de kap ophoudt en deze dus van binnen geheel gekleurd is.

De staartveeren met inbegrip der bovenste en onderste dekveeren moeten op gelijke wijze gekleurd zijn als de kap; de

Moorkoppen.

kleur moet zeer hel en zuiver zijn en zich uitstrekken tot aan den schacht. Soms gebeurt het dat de beide buitenste staartveeren wit gezoomd zijn, wat echter een fout is; de rug mag hoegenaamd niet geraakt worden en het gekleurde gedeelte, zoowel op als onder den staart, even lang zijn.

Op kop en staart moet de kleur zeer hel zijn met metaalachtigen weerschijn op de keel; bij enkele exemplaren is de tint niet heelemaal zuiver doordien er witachtig dons door de kapveeren heen komt en er ook vaak kleine witte veertjes achter aan het oog voorkomen. Dergelijke afwijkingen zijn vererfelijk en met die grove fouten behepte exemplaren ruimt men het liefst op. Het zwart moet zeer diep zijn en niet blauwachtig; de roode en gele tinten eveneens zuiver, zonder de minste afwijking.

Geef in den geest op bovenstaande afbeelding een zwarte, gele of roode tint aan den kop, den hals en den staart, stel u den kop voor omgeven van een krans sierlijke lange sneeuwwitte veertjes, en ge zult toegeven dat de moorkop een sieraad is voor elken tuin of volière.

L. S.

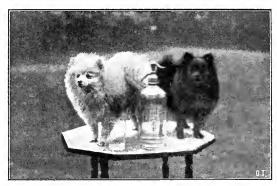
HONDEN

HONDEN KOOPEN.

Ι.

Wat de oorzaak er van is weten we zelf niet, maar dat de liefhebberij voor honden niet weinig toeneemt, kunnen wij opmaken uit de zeer vele vragen om inlichtingen betreffende

De twee beste Dwerg-Keesjes van Engeland. Te koop voor 120 Eng. ponden per stuk.

het koopen van honden. Die aanvragen te behandelen in de rubriek "Vragenbus", achten wij doelloos omdat ze te persoonlijk zijn en geven er dan ook den voorkeur aan om dat zoo spoedig mogelijk per brief te doen. Ze zijn tweeerlei: Enkele vragers is het alleen maar te doen om een hond te hebben en ze zijn tevreden wanneer zij maar een aardig, lief dier kunnen krijgen dat kamerzindelijk is en niet valsch; sommigen verlangen het bovendien nog waakzaam ook.

Anderen en dat zijn verreweg de talrijksten, hebben liever een rashond. De brieven van deze tweede categorie van hondenliefhebbers beginnen in den regel als volgt: "Ik ben voornemens een rashond aan te schaffen, maar heb van raszuiverheid niet het minste verstand. Zoudt u mij niet eenigszins kunnen inlichten omtrent de punten waarop het meest moet gelet worden? enz. enz. Wij hebben gemeend dat eenige vingerwijzingen in deze haar nut konden hebben en menig aspirant-hondenliefhebber voor schade, ten minste voor teleurstellingen kunnen behoeden.

Het koopen van een hond is inderdaad niet zoo gemakkelijk

als men wel denkt. Wil iemand een hond koopen om er mede te fokken, bijvoorbeeld, dan hangt van dat koopen het gansche succes zijner fokkerij af; is het een liefhebber die zijn hondje later eens naar een tentoonstelling wil zenden, in de hoop dat hij er een prijs mee zal halen, en zoo'n hond wordt onbekroond weggezonden, dan is de liefhebberij er uit, en alle hondenfokkers, alle hondenliefhebbers worden door den teleurgestelde voor bedriegers uitgescholden; is het echter iemand die een hond alleen als gezelschap wil hebben, en valt later zijn karakter niet mee of geniet hij er niet zooveel van als hij verwacht had, dan scheert hij alle hondenrassen over één kam en beweert dat de hond, wel beschouwd, zijn reputatie niet waard is. Heusch, een hond te koopen is zoo eenvoudig niet en ook niet ieders werk.

Bij het zoeken naar een rashond kan men, in de praktijk, komen te staan voor drie gevallen: of men wil een jongen hond koopen, een pup zooals wij dat noemen, of een volwassen hond en van dien volwassen hond kan men willen dat hij gedresseerd is voor het werk dat wij hem willen laten doen, of dat hij niet behoeft gedresseerd te zijn.

Het koopen van een jongen hond is in de eerste plaats een kwestie van vertrouwen; dat van volwassen honden, onverschillig of zij gedresseerd zijn of niet, wordt beheerscht door enkele algemeene regelen die men dient in acht te nemen, wil men later niet bedrogen uitkomen.

Wie een jongen hond wil koopen, moet weten van wien hij hem koopt; d. w. z., hij dient te weten hoe de verkooper staat aangeschreven, of hij eerlijk is en men hem kan vertrouwen; dan moet hij trachten te weten te komen, wie en wat de voorouders waren van den hond dien hij koopen wil; hij moet niet alleen hun physieke waarde trachten te weten te komen, maar ook hun waarde als fokdieren; hij moet navraag doen naar vroegere afstammelingen van die voorouders, wat zij gepresteerd hebben, welke hun goede, welke hun slechte eigenschappen waren: en uit al die gegevens te samen kan hij in de meeste gevallen afleiden hoeveel kansen hij heeft, om van den jongen hond dien hij koopen wil, later een goeden hond te maken; een hond waarvan hij krijgt wat hij er zich van voorgesteld heeft.

Is zijn doel om ermede te fokken dan moet hij echter niet uit het oog verliezen dat een in alle opzichten mooie, goed gebouwde hond niet noodzakelijk mooie jongen moet voortbrergen, en dat die uiterlijke hoedanigheden zoo heel zwaar niet wegen, wanneer de bezitter of de bezitster ervan, dezelfde hoedanigheden te gelijk met zijn innerlijke hoedanigheden, niet aan zijn nakomelingen geeft. Om dat te weten te komen gebruiken wij den stamboom dien de kooper van onverschillig welken als raszuiver gekochten hond moet vragen en dien de verkooper verplicht is te geven.

Dien stamboom moet de kooper bestudeeren, om te zien of er hier of daar geen bloedverwantschap heeft bestaan tusschen sommige voorouders en in welken graad, en met die wetenschap zal de kooper zich gemakkelijker op de hoogte stellen van het weerstandsvermogen van den te koopen hond tegen de menigvuldige, vaak zeer uiteenloopende aandoeningen waarmede jonge honden vooral zoo dikwijls te kampen hebben. Met die gegevens en een weinig op de hoogte zijn kan men zich dan gemakkelijk een denkbeeld vormen van de verkoopwaarde welke zoo'n hond heeft; dan zal de verkooper ons in geen geval appelen voor citroenen kunnen verkoopen, terwijl de kooper geen tijd zal vermorsen met loven en bieden, maar het met den verkooper gemakkelijk eens worden.

Wat wij van den jongen hond hebben gezegd is eveneens van toepassing op volwassen honden onverschillig of zij gedresseerd zijn of niet; bij hen heeft een kooper echter dit voor dat hij beter kan oordeelen over den gezondsheidstoestand van het te koopen dier. Behalve de fouten tegen de voor elk ras geldende raspunten, zijn er gebreken die bij elken hond kunnen voorkomen en die een liefhebber van een goeden hond van den koop moeten doen afzien.

De kooper moet er zich dus eerst van overtuigen of de hond wel gezond is; niets toch is onaangenamer, niets is ook kostbaarder dan eigenaar te worden van een dier dat na heel wat zorgen en kosten naar den hondenhemel verhuist, zonder van zich een ander aandenken na te laten dan een in den regel lange veearts-rekening.

(Wordt vervolgd.)

L. S.

IETS OVER DE KWARTELVANGST IN NOORD-EGYPTE.

In afl. 2 van "Ardea", het pas opgerichte tijdschrift der "Ornithologische Vereeniging", lezen wij de volgende interessante mededeeling hieromtrent:

Het is een bekend, en ik meen een nog niet verklaard feit, dat trekvogels, op hunne groote tochten niet gemakkelijk in eene verkeerde richting geraken, maar als het ware op een goed werkend kompas zeilend, in vrijwel rechte lijn, op hun doel afstevenen.

Als een merkwaardig voorbeeld kan ik hier de kwartels noemen.

Deze vogels bereiken gedurende hun trek naar het zuiden in groote zwermen de zuidelijke kusten der Middellandsche zee. Zij schijnen die plaatsen te zoeken, waar vlak terrein hun lage vlucht niet belet. De Nijl-delta is de geliefkoosde landingsplaats; daar worden deze vogels in grooten getale gevangen, en wel op de volgende manier.

Op de uitgestrekte zandvlakten van Noord-Egypte plaatsen de Arabieren, duizenden en duizenden tentjes van stroo en bies. Deze tentjes worden gevormd door een bos riet halverwege om te knakken en de beide einden eenigszins uitgespreid in den grond te steken. Hierdoor krijgt men dus een soort

Egyptische kwartelval.

tentje met twee ingangen. De ingang, of liever uitgang, op het zuiden wordt nu met een stukje ijzergaas afgesloten en de val is gegereed.

De uitgestrekte terreinen met deze tentjes bezet, zien er uit als een stuk opgespoten land dat men tegen verstuiven wil be-

waren, door daarin bossen stroo te steken.

De kwartels nu, vallen des avonds in groote vluchten op de vlakten en zoeken op hun tocht naar het zuiden dekking, die zij vinden in de tentjes.

Des morgens trachten zij hun reis te vervolgen en willen weer in zuidelijke richting op de wieken, doch vinden de uitgang van hun verblijf versperd door ijzergaas.

Nu komt het merkwaardige en onverklaarbare. De vogel in zijn drang naar het zuiden vergeet eenvoudig de noordelijke ingang, en blijft zóó lang voor het ijzergaas heen en weer scharrelen tot de Arabier hem grijpt, en in zijn mand medevoert om later als een fijn gerecht voor lekkerbekken te dienen.

De drang, steeds in dezelfde richting te trekken, moet wel enorm groot zijn, daar de zeer schuwe kwartel zich zelfs geen tijd gunt in zijn nauw verblijf eens rond te zien en te trachten den ingang te vinden. Neen, zijn kompas wijst naar het zuiden en niets brengt hem uit die richting. Een van mijn vrienden heeft op mijn verzoek de goedheid gehad, een paar foto's dezer kwartelvallen te maken, welke foto's in het archief der Nederl. Ornithologische Vereeniging kunnen blijven berusten. De afbeelding hierbij afgedrukt is naar een der foto's gemaakt.

Hoewel misschien dit stukje meer zou thuis behooren in een Jagerscourant, meende ik het toch in het orgaan der Ned. Ornithologische Vereeniging te moeten bekend maken, omdat het allicht een geringe bijdrage vormt tot de kennis van het instinct van den kwartel.

J. H. Jurriaanse.

BIJENTEELT

LXXI.

September.

Gaf Juli als gunstige uitzondering bij de twee daaraan voorafgegane maanden alle reden tot tevredenheid, met de maand Augustus was juist 't tegenovergestelde 't geval. Het was bijna dag op dag regen, vaak zelfs zoo hevig dat men met recht kon zeggen. "het is geen weêr om een hond naar buiten te jagen''. Daar kwam nog bij, dat de temperatuur doorgaans zeer laag was. De berichten uit het buitenland vermelden zelfs sneeuw en vorst. Gelukkig was het nu bij ons nog niet zóó erg, hoewel enkele nachten ook eenigszins vorstig waren. Hoe het dan zij, het is voor velen een geduchte tegenvaller en dat vooral ook de bijenhouder dit ondervoud, zal niemand verwonderen, daar die toch wel haast als no. één gerekend kan worden, wiens bedrijf geheel afhankelijk is van weer en wind. Wel kunnen verschillende bijkomende omstandigheden soms grooten invloed uitoefenen, zooals b.v. volkssterkte en vooral ook vakkennis, doch als het weder tegenslaat helpt dit niemendal, en staat dan ook de grootste vakman volmaakt machteloos. Intusschen is de tijd reeds zoo ver gevorderd, dat de laatste hoop zoo goed als vervlogen is, want al zou het weder nu al ten goede slaan, dan achten wij toch de kans op beteekenend gewin vrij gering, hoewel natuurlijk niets vooruit is te bepalen.

't Is jammer dat het tot op heden zoo liep, want wat was de heide veelbelovend. Ouden van dagen konden zich bijna niet herinneren, die ooit zóó mooi gezien te hebben, wat dan ook velen de hoop deed koesteren: "Wie weet of de heide niet net zoo veel oplevert als in 1910".

Hoe ontmoedigend 1912 voor vele ijmkers ook moge zijn, dit mag toch in 't minst geen reden zijn om met minder lust en toewijding het bedrijf voort te zetten, gedachtig aan het spreekwoord: "Na regen volgt zonneschijn".

Gelukkig stond de gelegenheid om weder accijnsvrije suiker te betrekken weder open en wel tot den prijs van 25 cent per K.G., onder bepaling tot het maximum van $7\frac{1}{2}$ K.G. per opzetter. De volken die dan ook onvoldoende van voedsel voorzien waren, kunnen dus goedkoop en tevens goed geholpen worden. Deze gunstige beschikking is voor den ijmker een ware uitkomst, en verzekert dan ook de mogelijkheid tot voortzetting van 't bedrijf. In het begin dezer maand zal de levering plaats vinden en kan men ze dus verwachten.

Het is aan te bevelen om direct na ontvangst met het voederen een aanvang te nemen. Hoe eerder en vlugger men dit doet, hoe meer succes heeft men doorgaans, want bij het langer en koeler worden der nachten, gaat in sommige gevallen, niet het minst bij volken die van onder gevoerd moeten worden, het opnemen zeer langzaam, ja staat soms tijdelijk geheel stil. Bovendien is het wenschelijk dat de opgenomen suikerstroop zooveel mogelijk verzegeld wordt, waaraan

bij late voedering eveneens nog al iets te wenschen overblijft.

Hoewel de volkssterkte op het oogenblik bepaald uitmuntend is, begint toch de bijentros zich meer en meer in te krimpen. Als natuurlijk gevolg neemt ook het broednest steeds in omvang af. Het geheel begint al zoo geheel op de naderende rustperiode te wijzen. De ijmker die nog werkzaamheden in de bijenwoning heeft te verrichten, beëindige die zoo spoedig mogelijk, opdat de bevolking voldoende tijd heeft om vóór den winter alles naar hun believen te regelen.

Voldoende bekend kan het o. a. geacht worden dat ze tegen den winter eventueel reten met propolis (voorwas) besmeren en de raampjes op verschillende plaatsen vastkitten. Evenzoo verkleinen ze meestal hiermede het vlieggat. Dit alles geschiedt om zoo min mogelijk warmteverlies te doen plaats vinden. Zou men nu te laat werkzaamheden in de woning verrichten, waardoor dit werd tegengewerkt, dan zouden de bijen dit laat in den tijd nog zien te herstellen, wat ten gevolge heeft dat ze langer los zitten en onrustig zijn, wat bij vroeg invallende koude nadeelig kan worden, en soms ziekten zou kunnen bevorderen. Zorg daarom dat alles nu zoo snel mogelijk verloopt, zoodat de volken tijdig voor de gedwongen rust klaar zijn.

Als vijanden zijn vooral wesp, spin en wasmot te duchten.

G. S.

HET VOORGEVOEL VOOR AARDBEVINGEN BIJ DIEREN.

(slot)

In 1828 bij de aardbeving aan den Rijn en in Nederland werden in Elberfeld losstaande paarden zoo onrustig, dat zij vastgehouden moesten worden.

Buitengewoon gevoelig voor de lichte schokken, die eene aardbeving voorafgaan, zijn de onderaardsch levende dieren, die door hun verblijfplaats en hunne scherpe zintuigen reeds uren voor de hoofdschok onrustig worden, hun schuilplaats verlaten en aan de oppervlakte komen.

Zoo zag le Gentil op zijn reis naar Indië, dat gewoonlijk voor eene aardbeving ratten, muizen, mollen, hagedissen en slangen hunne schuilplaatsen verlieten en zich onrustig heen en weer bewogen. Evenzoo doen dit mieren en krekels.

A e lian vertelt van de aardbeving, die in 373 v.C. plaats had en waarbij een deel van de kust van Griekenland verwoest werd, dat vijf dagen voor den ondergang van Helika alle muizen, wezels, slangen, duizendpooten en meer soortgelijke dieren in massa trokken langs de wegen, die naar Korea leidden.

Ongeveer twee uur voor de groote aardbeving die Conception verwoestte (20 Febr. 1835) werd, volgens R. Hörnes, de bevolking getroffen door het zeer ongewone verschijnsel, dat zeer groote vluchten van zeevogels zich landwaarts begaven. Dit kan, voegt Hörnes hieraan toe, slechts daardoor verklaard worden, dat reeds eerder een lichte trilling plaats had, die zich aan de licht bewegelijke massa zeewater meedeelde, en de zeevogels door een zeebeving angstig werden, terwijl deze beving op 't vasteland in 't geheel niet werd waargenomen.

Van de algemeene onrust der dieren voor een aardbeving vermeldt Poli bij een beschrijving der aardbeving te Napels van 26 Juli 1805 het volgende: op alle plaatsen, waar de werking van de aardbeving merkbaar was, begonnen eenige minuten voor den schok ossen en koeien luid te loeien; schapen en geiten begonnen te blaten en angstig elkaar omverloopend probeerden ze hunne omheining te verbreken; de honden huilden vreeselijk; ganzen en hoenders maakten een geducht leven.

De paarden raasden in de stallen en rukten zich woedend van den teugel los; die, welke op straat waren en liepen, stonden plotseling stil en snoven op een eigenaardige manier.

De katten liepen verschrikt weg en wilden zich verbergen, of zetten de haren overeind. Men zag konijnen en mollen uit hunne holen te voorschijn komen, de vogels vlogen op uit hunne rustplaatsen, de visschen zwommen naar den oever, en werden zoo bij Granatello in groote menigte gevangen.

Zelfs de mieren en de reptielen verlieten op klaarlichten dag zeer haastig hunne nesten en wel reeds uren voor de aardbeving; sprinkhanen zag men 's nachts in groote zwermen door Napels naar de zee trekken, gevleugelde mieren verstopten zich 's nachts in de kamers der huizen.

Er waren honden, die, eenige minuten voor de aardbeving, hun meester met alle geweld wakker maakten, als wilden zij hem waarschuwen voor het naderend gevaar, en op deze wijze ook werkelijk diens redding bewerkten.

Er zijn ook menschen, die buitengewoon gevoelig voor aardbevingen zijn; die hebben dan gewoonlijk kort van te voren last van duizeligheid, misselijkheid, hoofdpijn en loomheid.

Ulloa, die de aardbeving van Lissabon (1 Nov. 1755) beschrijft, bericht, dat, nadat de voorteekens bij de dieren zich geopenbaard hadden, ook de menschen onpasselijk werden.

Men gevoelde kramp, die vergezeld ging van hoofdpijn, onmacht, angstgevoel, beklemming van het hart en onpasselijkheid, zoodat een "soort van zeeziekte op 't land" ontstond, die zich bij toenemend gerommel, herhaalde.

E. Böse vertelt van een Mexicaanschen majoor, die met gasten aan het diner zat, plotseling wegliep naar het midden van het marktplein en riep: "een aardbeving, een aardbeving".

Zij, die bij hem waren, begonnen te lachen, maar op 't zelfde oogenblik voelden ook zij de bewegingen van den grond; hier was dus een tijdsverschil van meer dan een halve minuut.

De eenige mogelijkheid eene verklaring, waar niets tegen in te brengen valt, over het voorgevoel voor aardbevingen te verkrijgen, bestaat in de meerdere volmaking van de nu reeds zeer volkomen instrumenten voor aardbevingen.

Door nauwkeurig vergelijken der seismogrammen van de laatste Schwabische aardbeving heeft men reeds belangrijke uitkomsten verkregen over de werking van de kleine bewegingen van den bodem, die de aardbeving voorafgaan.

Mogelijk leidt het bestudeeren der aarbevings-golven, en van de voorafgaande trillingen en geeft de volmaking der seismografen nog eens practische waarde aan het voorgevoel voor aardbevingen.

A—a.

EEN MERKWAARDIG ZINTUIG BIJ DE KAT.

Prof. F. Fritz heeft bij de kat een zintuig ontdekt, waarvan het merkwaardige niet zoo zeer is het orgaan zelf, als wel het feit, dat men het totnogtoe bij de kat niet had gevonden, terwijl het wél bekend was bij andere roofdieren, en verder bij verschillende knaagdieren, tandelooze dieren, halfapen, enz.

Het orgaan (de wetenschappelijke naam is Carpale vibrissae) bestaat uit een paar lange, stijve tastharen op de voorpooten, op den z.g.n. benedenarm, vlak bij het handwortelgewricht. De huid is op die plaats zeer rijk aan zenuwpapillen.

Men vindt het bij die dieren, welke met de voorpooten hun voedsel vasthouden, of die klimmen en sluipen. Bij de echte apen ontbreekt het, doch hier zijn uiterst fijngevoelige tastorganen voorhanden in de vingers. Merkwaardigerwijze ontbreekt het ook bij den hond.

(Jarbuch der Naturkunde.)

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Moorkoppen, door L. S. — Honden koopen, door L. S. — Iets over de kwartelvangst in Noord-Egypte, door J. H. Juriaanse. — Bijenteelt (September), door G. S. — Het voorgevoel voor Aardbevingsn bij dieren (Slot), door A—a. — Een merkwaardig zintuig bij de kat.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 7 September 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

TERRARIUM

DE HAZELWORM.

Het was op een warmen Augustusdag dat ik langs het voetpad liep aan den voet van den Koperberg bij Oldenzaal. Een diep ravijn geeft doorgang aan den lijn Oldenzaal Bentheim waarlangs juist een "D." van Amsterdam naar Hamburg was gevlogen. 't Was in mijn studiejaren en ik zocht naar planten voor de Natuurkundeles.

Op het glinsterend zonnig zandpad lag een groote pier; zoo meende ik op het eerste gezicht. Ik zag scherper toe en de zilverblanke huid, de kop met twee geelroode oogen overtuigde mij dat ik een soort slang voor mij had. 't Was voor de eerste maal in mijn leven, dat ik zoo'n diertje jontmoette en bliksemsnel schoot mij mijn boekenkennis door het hoofd betreffende het onderwerp Slangen: Adder: zigzaglijn over den rug, vergiftig. Ringslang: wit ringetje om den hals en niet vergiftig. Hazelworm of Blindslang, geen buitengewone kenteekenen, zeer nuttig.

Ik begreep, dat ik hier de laatste der drie de Anguis fragilis de "breekbare of booze slang" voor mij had. Ik greep toe en was juist op tijd, daar het diertje al aanstalten maakte om in het gras langs het pad te verdwijnen.

Ik stopte mijn vangst, waarmee ik overgelukkig was, in de plantentrommel, en pakte hem op de les pas weer uit. Wij kregen toen eerst nog een les in Slangenkunde in plaats van Plantkunde, en nam ik hem daarna mee naar huis, waar 'k een terrarium uit een

sigarenkistje voor hem timmerde. Eerst was hij nog wat schuw, maar weldra at hij de regenwormen uit mijn hand. De schrik sloeg mijn huisgenooten om het hart, als ik het glinsterende diertje om mijn arm wikkelde en als armband gebruikte. De eenvoudige boerenmenschen, waar ik toen in de kost was, wisten niet anders of elke slang was vergiftig, (nog heel wat meer!) en moest dus zoo spoedig het kon, naar de andere wereld geholpen worden.

Over dat "schadelijk" en "nuttig" bestaan nog zeer valsche begrippen bij mijn Twentsche, zoowel als bij de rest van vele onzer landgenooten. Geen wonder ook, daar en het betere onderricht in het vak Dierkunde en de ontdekkingen van de laatste jaren nog slechts aan de jongeren en enkele liefhebbers ten goede komen.

In 1908, medio Augustus bracht men mij een doodgeslagen Hazelworm in 't Borchtbosch bij Denekamp gevonden. Ik was toen juist al druk bezig met opzetten van vogels en zoogdieren en zoo trachtte ik ook deze Hazelworm op te zetten. Het velletje heb ik zeer goed er af gekregen tot de staart. Daar ging het niet meer. Nog is de kleur glanzend zilverachtig grijs, de zijden roodachtig bruin en de buik blauwachtig donker. Het is moeilijk zegt Brehm, twee hazelwormen te vinden, die volkomen gelijke kleur hebben. Ik kan daar niet over oordeelen, daar ze in deze streken betrekkelijk weinig gezien worden. O. Lenz moet er eens 33 in den tijd van een half uur op een terrein van 600 schreden omvang bemachtigd

hebben. Ik denk, dat je hier er minstens vijf jaar voor noodig zoudt hebben.

De hazelworm bewoont een zeer uitgebreid gebied: bijna geheel Europa, van Spanje tot Zuid-Zweden, verder Kaukasië en bijna geheel West-Azië. Men vindt hem in bergstreken, zoowel als in de vlakte. 't Liefst houdt hij zich op in beukenbosschen, vooral daar, waar dicht struikgewas en hoog gras, desnoods losse steenen, den bodem bedekken. In den lossen grond graaft hij een meer of minder diep gat; is de bodem rotsachtiger dan verbergt hij zich eenvoudig tusschen mosbladeren en steenen. Dat hij daardoor wel eens in aanraking komt met mieren is te begrijpen. Gelukkig dat hij hun gezelschap niet schuwt en soms in mierenhoopen zijn intrek neemt.

Einde October begint hun winterslaap. Met twintig, dertig man liggen zij dicht opeen en dooreengestrengeld. Krijgen zij in hun hol een koude, die onder de -3° C. daalt, dan houden zij het moeilijk uit. Ik vermoed dat daardoor in koude winters, zooals wij ze kennen van -16° C. er vele bezwijken. De overlevenden komen bij goed weer in Maart weder voor den dag.

Het voedsel van de hazelworm bestaat voornamelijk uit

naakte slakken en regenwormen. Ook eet hij onbehaarde rupsen en is daardoor in onze tuinen nuttig.

Bij den hazelworm is de volledige ontwikkeling van de kiem in de eischaal reeds tot stand gekomen, voordat deze het lichaam der moeder verlaat. De geboorte van de jongen heeft plaats in de tweede helft van Augustus of in de eerste van September. De eieren worden met tusschenpoozen van verscheidene minuten gelegd; onmiddelijk daarna verlaten de jongen de vliezige dunne eischaal.

met tusschenpoozen van verscheidene minuten gelegd; onmiddelijk daarna verlaten de jongen de vliezige dunne eischaal.

Vermelden wij nog ten slotte, dat de Hazelworm behoort tot de onderorde: Hagedissen (en niet slangen) en dat men in "Brehm", 3e deel, blz. 28, nog

meer van dit aardige diertje kan lezen.

In het terrarium is de hazelworm een aardige bewoner; de eenige moeilijkheid is feitelijk, hem door den winter heen te helpen, iets wat het best gelukt bij flink gevoede dieren. Het voedsel is hetzelfde als bovenvermeld; doch men heeft niet altijd regenwormen, slakken en vliegen bij de hand, en daarom moeten de meelwormen bijspringen. Gelukkig zijn die ten allen tijde te bekomen, of kan men ze zelf kweeken.

Tegen November doet men het best ze in een koud, maar vorstyrij vertrek te zetten tot Februari ongeveer.

Denekamp, 30 Aug. '12.

J. B. BERNINK.

Hazelworm.

HONDEN

HONDEN KOOPEN.

(Slot.)

Een gezonde hond moet levendige oogen hebben en glimmend haar; zijn gang moet vlug zijn, niet loom of slepend, de neus vochtig en koud, niet droog en warm en nog minder korsterig; bij dat alles moet hij een goed eter zijn; ontbreekt hem een dezer hoedanigheden, wees dan voorzichtig, sluit den koop niet te vlug, want later zou het u kunnen berouwen.

Hebt gij de overtuiging gekregen dat de hond gezond is, onderzoek dan zijn bouw; een dikke kop op een dun lijfje, een rond lichaam op te korte pootjes zullen nooit prettig aandoen, en honden die er zoo uitzien, neme men liever niet; een hond met een zadelrug, een in wiens borst geen ruimte is voor de longen, een met slechte tanden, met zwakke lendenen, te zwakke pooten of te lange voeten late men liever voor anderen die zoo nauw niet zien en wien het alleen maar te doen is om voor weinig geld een hond te hebben.

Nog zijn wij er niet. De hierboven opgenoemde fouten kunnen voorkomen bij alle honden, bij raszuivere zoowel als bij straatfikken. Behalve die algemeene fouten zijn er nog andere die eigen zijn aan elk ras afzonderlijk, afwijkingen van de voor dat ras vastgestelde eischen van kleur, bouw, beharing, enz. Een zwarte St. Bernard bij voorbeeld bestaat niet, een krulstaart bij een St. Bernard is een fout. Om echter daarover te kunnen oordeelen, moet men die raspunten natuurlijk kennen; zonder die kennis is het koopen van een rashond een onbegonnen werk en doet men beter om ofwel eerst eenige goede exemplaren van het ras te gaan zien, of iemand onder den arm te nemen die er verstand van heeft. Dit laatste is feitelijk nog het beste middel om niet te worden bedrogen in de kwaliteit, noch in den prijs. Geen stad en ook haast geen dorp meer of men vindt er iemand die min of meer verstand heeft van rashonden; en lief hebbers, evenals eigenaars van rashonden, zijn er in den regel wel voor te vinden om een leek den goeden weg te wijzen.

Anders wordt het weer, zoodra er sprake is van een hond die afgericht is; jachthond, politiehond, zelfs eenvoudige waakhond. Om er zich van te overtuigen of de te koop geboden hond in dat opzicht beantwoordt aan wat de kooper ervan verlangt; is er maar één middel: den hond te zien werken. Hecht niet te veel geloof aan wat men u schrijft en nog veel minder aan mooie beschrijvingen in advertenties. Om een hond te zien werken moet men hem of wel enkele dagen op proef kunnen hebben of zich een reisje getroosten naar de plaats waar de eigenaar woont.

Op proef zenden zal een eerlijk dresseur niet doen, wanneer hij den kooper niet kent als iemand die verstand van honden heeft en die ermede weet om te gaan. Er is geen beter middel om een gedresseerden hond in den grond te bederven, dan hem zoogenaamd een paar dagen op proef te zenden; en dat is gemakkelijk te begrijpen. De hond heeft soms aren lang in een kist of mand opgesloten gezeten; komt versuft bij zijn toekomstigen eigenaar, ziet wanneer hij uit zijn gevangenis komt een hem geheel vreemd gezicht, hoort een hem onbekende stem en is van streek: bevelen die hem gegeven worden verneemt hij anders dan hij gewoon is, volgt ze niet, of slechts gedeeltelijk op en wordt afgesnauwd; de twee, hond en nieuwe eigenaar, zijn elkaar vreemd, verstaan of begrijpen elkaar niet, moeten eerst aan elkaar gewennen. En dat alles wordt voorkomen wanneer men den hond gaat zien werken op de plaats zelve of den eigenaar met den hond bij zich laat komen. De kosten zijn wat grooter, maar de kooper loopt minder kans van bedrogen te worden, omdat hij kan zien wat hij koopt.

Krijgt men een hond op zicht, dan bedoelt de verkooper daarmede dat men hem drie volle dagen mag houden; na die drie dagen moet de hond worden teruggezonden, zoo niet dan is de koop stilzwijgend gesloten; zendt men den hond terug dan komt zoowel de heen- als de terugvracht voor rekening van hem die den hond heeft laten komen, tenzij een andere overeenkomst gemaakt is. Gaat niet al te licht in op aanlokkelijke advertenties en verlang van een verkooper niet dat hij u voor een klein prijsje, een prima exemplaar zal leveren.

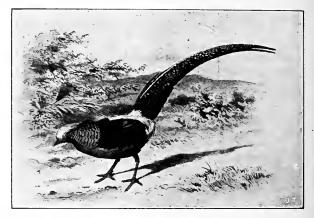
FAZANTEN.

II. (Vervolg van No. 7).

Nu wij omtrent de geschiedenis van den fazant een en ander hebben medegedeeld, willen wij nog even blijven stilstaan bij de meest vóórkomende variëteiten om dan met de huisvesting en de fokkerij te eindigen.

De gewone bosch- of jachtfazant is meer dan voldoende bekend; weinigen zijn er, die hem niet hebben gezien, al is het dan maar in de uitstalkast van den een of anderen poelier. Onder die boschfazanten bestaan echter enkele variëteiten, die betrekkelijk zeldzaam zijn en daarvan is de witte wel een der voornaamste. Feitelijk is die witte kleur niet anders dan een speling der natuur; toch zijn de witte fazanten vruchtbaar en de kuikens die uit hun eieren voortkomen zijn even wit als de ouders. Door teeltkeuze kan men die witte kleur gemakkelijk verkrijgen, wanneer men een tijdlang doorgaat met het onderling paren van exemplaren waarbij wit overheerschend is. De hieruit geboren witte variëteit is zelfs mooier dan die toevalligerwijze in het wild ontstaan.

In Duitschland vindt men een derde variëteit, die op rug en vleugeldekveeren zacht grijs gekleurd is: hij heeft een witten halsband, een blauwen weerschijn op hals en borst enis grooter dan de vorige. Ook komt die variëteit hier en daar voor in Frankrijk, waar zij in het begin van de tweede helft der vorige eeuw werd ingevoerd en verder door de Keizerlijke fazanterieën verder werd gefokt.

Goudfazant.

Behalve deze hebben we nog den ringfazant dien men met den gewonen fazant wel eens verwisselt, al is hij er gemakkelijk van te onderscheiden. Hij komt uit het Noorden van China, waar hij, te oordeelen naar de exemplaren die men in de natuurhistorische musea aantreft, in drie variëteiten vóórkomt. De volbloed ringfazant is op den kop groenachtig vaal, rond de goudgele oogen loopen twee witte strepen, het bovenste van den hals, de keel en de veeren die zich als een kuif je aan weerskanten van den kop ontwikkelen, zijn donkergroen met paarsen weerschijn. Bijna halverwege den hals loopt een schitterend witte band die op de zijkanten breed, boven en onder echter smal is, de mantelveeren zijn in het midden witachtig gestreept met een roestkleurige franje, de rest is kastanjebruin met paarsen weerschijn.

Eindelijk is er nog een Chineesche variëteit, de Mongoolsche namelijk, die men, zooals haar naam trouwens aanduidt, in Mongolië en in Chineesch Tartarije aantreft. De Mongoolsche fazant onderscheidt zich van de vorige door zijn grootte, zijn smalle staartbanden en het zwart zijner oogen. Men treft hem eveneens in het jachtveld aan, waar hij zich gemakkelijk paart met den gewonen jachtfazant en dan ook hoofdzakelijk wordt geïmporteerd om onzen gewonen jachtfazant grooter, zwaarder en forscher te maken.

Hoe prachtig ook hun kleuren, hoe koninklijk rijk ook hun vederkleed, de jacht- of boschfazant, onverschillig van welke variëteit, haalt het niet bij die welke men gewoon is sierfazanten te noemen, den goudfazant namelijk, den Lady Amherst, ook wel Diamantfazant, en den zilverfazant, om ons tot de drie meest bekende siervariëteiten te bepalen.

Den goudfazant noemen de Chineezen kinki of goudhoen; van de sierfazanten is hij de meest bekende en waar men hem ook ziet, steeds blijft men met bewondering naar hem staan kijken, wanneer hij in volle kleur is. Het mooist is hij in de maanden April en Mei, le temps des amours, wanneer hij zijn best doet om in de gunst te komen bij de hennen van zijn harem. Om er verder nog een beschrijving van te geven, daarvoor is hij te algemeen bekend; alleen merken wij hierbij ter loops aan, dat hoe prachtig de fazantenhaan is, de hen er veel eenvoudiger uitziet en zy hoegenaamd niets heeft dat de aandacht op haar vestigt. Dit geldt voor alle fazantensoorten. Niet weinig waren wij dan ook verwonderd toen wij onlangs van een onzer kennissen vernamen dat een koffiehuishouder te Wageningen de gelukkige eigenaar is van een toom 1-6 goudfazanten die allen zonder onderscheid gelijk gekleurd zijn; het onderscheid tusschen haan en hennen zou zoo gering zijn dat slechts een kenner het zou kunnen zien; de kop namelijk zou bij de hennen fijner zijn dan bij den haan. Waar wij van een dergelijk geval thans voor het eerst hoorden, stellen wij ons voor, dien wondertoom eerstdaags te gaan zien en hem indien mogelijk te laten kieken. *)

Minder goed bekend dan de goudfazant is de Lady Amherst die met den eersten wel zeer nauw verwant is en in China dezelfde streken bewoont waar ook de goudfazant zich ophoudt: echter met dit onderscheid dat de Lady Amherst de toppen der bergen verkiest, de goudfazant daarentegen de diepe valleien voor lief neemt. Haar naam dankt deze varieteit aan Lord Amherst die in het begin der tweede helft van de vorige eeuw, Engeland als gezant vertegenwoordigde in China en van daar twee hanen meebracht naar Londen, waar zij nog onbekend waren en waar weldra van niets anders meer sprake was dan van de fazanten van Lady Amherst. Lord Amherst had ze zelf ten geschenke gekregen van Sir Archibald Campbell, die ze van den Koning van Ava had ontvangen. Wel kwamen beide vogels levend in Engeland aan, maar door de lange reis hadden zij zooveel geleden, dat zij, in weerwil van alle zorgen die Lady Amherst er aan besteedde, na eenige weken reeds stierven. Andere exemplaren die later onder betere omstandigheden naar Engeland kwamen, bleven den naam van Ladv Amherst fazant behouden.

In bouw en in kleurenpracht komt hij vrijwel overeen met den goudfazant; van den bek tot den staart is hij niet langer dan 34 centim.; de staart meegerekend heeft hij een lengte van bijna anderhalven meter. Hij heeft een halskraag als de goudfazant, maar die halskraag is, met uitzondering van een donkeren zoom, zilverwit, evenals borst en buik; de kuif is rood behalve voor op den kop, waar ze zwart is; de hals, de bovenrug en de bovendekveeren der vleugels zijn lichtgroen met metaalachtigen gloed, de benedenrug is goudgeel, de bovendekveeren van den staart zijn licht roodachtig met zwarte banden, terwijl de buitenste veeren een koraalroode kleur hebben; de slagpennen zijn bruinachtig grijs en met lichter grijs gezoomd, de overige zijn iets donker. De oogen zijn goudgeel, de naakte plek op de wangen is blauwachtig, de snavel lichtgeel en de pooten van dezelfde kleur maar donker.

Zwaarder dan de twee vorige, mooi toch, maar minder rijk gekleurd dan de goud- en de Lady Amherst-fazant is de zilverfazant die ook korter is en meer lijkt op een zeer fraai hofhoen. Als zoodanig is hij echter moeielijk te houden om zijn lastig heerschzuchtig humeur; zelfs in de wildbaan zijn de hanen echte vechtersbazen en waar er twee zich in hetzelfde gebied ophouden, vechten zij zoo lang dat er een verhuizen moet; met den huishaan vecht hij op leven en dood en wanneer hij ergens in een bosch vrij kan rondzwerven dan verdrijft hij alle andere wilde hoenders en in de eerste plaats de gewone boschfazant; met hennen van een andere varieteit dan de zijne verdraagt hij zich echter uitstekend. Overigens is hij niet veeleischend en gedijt zelfs bij zeer eenvoudige verzorging uitmuntend.

De zilverfazant is ruim een meter lang, 105 à 110 c.M., waarvan 65 c. M. voor den staart. Van de andere fazanten onderscheidt hij zich door een lange op den kop hangende pluim en een wigvormig verlengden staart, die als een dak dubbel gevouwen is. Aan den achterkop draagt hij een langen, dikken, glanzend zwarten v derbos, de nek, het voorste deel van den bovenhals en de gebeelo overige bovenzijde van het lichaam zijn wit, met smalle, zwarte zigzag-lijnen die van den eenen kant naar den anderen loopen; de onderzijde is zwart met metaalachtigen, blauwen weerschijn, de slagpennen zijn wit met smallen, zwarten zoom en breede, zwarte dwarsstrepen; de wangen zijn kaal en karmijnrood gekleurd; het oog is lichtbruin, de snavel vuil wit, de beenen rood. Daar de hen niet grooter is dan die van de andere, toont zij naast den haan zeer klein. In het wild komt hij bijna nergens meer voor, zelfs niet in zijn geboorteland Zuid-China; in geheel China en ook in Japan komt hij overal voor, maar meer als hof hoen.

Behalve deze drie variëteiten komen nog verscheiden andere voor die minder bekend zijn en gehouden worden in dierentuinen of groote fazanteriën; voor de volière zijn goud-, zilveren Lady Amherst fazant de meest geschikte omdat ze harder zijn, gemakkelijker te verzorgen en minder ruimte behoeven.

Onderling kunnen alle fazanten worden gekruist, en een kruising met gewone kippen is, mits met eenige te nemen voorzorgen, gemakkelijk tot stand te brengen; wij hebben er meermalen een proef meegenomen maar konden er toch nooit in slagen levende kuikens te krijgen. Onze laatste proef deden we met een goudfazant haan die met drie kleine boerenhennetjes was opgegroeid; de goudfazant gedroeg zich heelemaal alsof hij met soortgenooten te doen had; van de 36 eieren die aan drie gewone kippen te broeden gegeven werden bleken er 31 bevrucht te zijn, maar toen de broedtijd om was waren alle kuikens in de eieren dood. Toch hebben we meer dan eens van die kruisings-producten gezien; dat zij fazantenbloed voerden kon men duidelijk zien aan het roode schild om de oogen terwijl de donkerer kleur der veeren de afstamming van een gewonen haan verraadde. Die kruisings-producten waren echter onvruchtbaar. Wie een proef met kruising wil nemen raden wij een verbinding aan tusschen een Versicolor fazant haan met een gewone boschfazant hen; de uitkomsten daarvan beloonen de moeite dubbel en dwars.

L. S.

BIJENTEELT

LXXII.

Honing en wasbeurs te Amsterdam.

Donderdag 22 Augustus van 10 tot 3 uur werd in café ,,De Pool" op het Damrak wederom een honing- en wasbeurs gehouden. Het zeer ongunstige weder van dien morgen zal stellig het zijne er toe hebben bijgedragen, dat de opkomst gering

^{*)} De *Phasane* uit "Chantecler" wordt ons ook beschreven als zoo'n fazante-hen met het gevederte van een haan. — Red.

was. Hoewel het er doorgaans niet bijzonder druk is, ditmaal was het er zeer opvallend stil met zeer beperkten handel.

Het is wel jammer dat deze beurs niet meer levensvatbaarheid schijnt te hebben, want hier is een uitmuntende gelegenheid om kooper en verkooper tot elkander te brengen. Uit den aard der zaak heeft men op deze plaats de meest mogelijke zekerheid het zuivere natuurproduct te bekomen, daar men hier bij voorkeur den producent zelf aantreft. De gelegenheid bestaat hier voor den directen verbruiker evengoed om tegen matigen prijs goede waar te bekomen als voor den handelaar. Directe levering is echter niet wel mogelijk, want de verkoop geschiedt volgens monster.

Nu hebben wij dezer dagen nog weer opgemerkt dat verschillende consumenten in de meening verkeerden dat hier alleen gelegenheid was voor den handelaar, wat echter het geval volstrekt niet is, hoewel natuurlijk bij groote partijen de prijs wel iets billijker berekend kan worden als bij kleinere, waar echter wel niemand iets tegen heeft.

Wat overigens de mindere belangstelling van den handelaar betreft valt slechts naar te gissen.

Aan den aanvoer, meenen wij, kan het niet liggen, daar het aanbod doorgaans de vraag overtreft. Bovendien is de kwaliteit van het product bijna zonder uitzondering uitmuntend, dus ligt het voor de hand dat het ergens anders aan ligt. Wat dan wèl de oorzaak zou kunnen zijn, valt, zooals wij zoo even reeds aanhaalden, slechts te gissen. Wij veronderstellen van dit! De groothandel in zuivere bijenhoning berust in hoofdzaak slechts bij enkele firma's, die zelf nog al beteekenende hoeveelheden kunnen winnen. Gewoonlijk is echter hun eigen gewonnen voorraad bij lange na niet voldoende, en zien zij dit te kort natuurlijk zoo goedkoop mogelijk van anderen te betrekken. Wat is nu, naar men ons van bevoegde ziide reeds meermalen verzekerde, het geval? Wel vragen zij prima kwaliteit, maar waar hij vandaan komt, komt er meestal minder op aan. Nu is de prijs in Amerika beduidend lager dan hier, n.l. gemiddeld pl. m. 9 Am. centen = $22\frac{1}{2}$ cent Hollandsch geld per pond= 1/2 K.G. Wel komen hier dan nog de kosten van verzending bij, doch dat is niet van dien aard, of het blijft evengoed een koopje. Franco thuis zou de prijs dan op ongeveer 27 cent per pond komen, waartegen de Hollandsche bijenhouder, die met zooveel tegenslag te kampen heeft, moeilijk kan concurreeren. Nu zullen wij niet beweren, dat dit bij alle handelaars geschiedt, doch dat er van uit Amerika belangrijke hoeveelheden voor tafelhoning worden betrokken is vrij zeker. Dat hierdoor de behoefte aan het inlandsche product minder wordt staat onomstootelijk vast, en laat het een zich gemakkelijk uit het ander afleiden. Dat kan niet anders of het moet de Nederlandsche bijenteelt drukken.

Op den 20en September (Vrijdag) wordt op dezelfde plaats van 10—3 uur een zelfde beurs gehouden, dien wij gaarne ieder kooper of verkooper, hetzij groot of klein, aanbevelen. Hierdoor wordt onze vaderlandsche bijenteelt stelling gesteund. Mochten er onder onze lezers(essen) zijn die daar wenschten te koopen, doch hierbij gaarne eenige assistentie verlangden, dan stellen wij ons daarvoor na schriftelijke kennisgeving geheel belangeloos disponibel. G. S.

EEN "GERINGDE" VOGEL EN DE NEGERS VAN DE GOUDKUST.

Een exemplaar van de Groote Stern (Sterna Cantiaca) werd 25 Juni 1911 door den heer A. Man in 't Veld te Kerkwerve op Schouwen als nestjong geringd. Deze vogel werd, volgens bericht van den Missionaris der Norddeutschen Missionsgesellschaft te Keta aan Dr. Van Oort, te Leiden,

eind November of begin December te Anyako, \pm 10 K.M. van Keta, Goudkust, W.-Afrika, geschoten.

Genoemde Missionaris schreef aan Dr. v. O.: "Ik zou U zeer dankbaar zijn, wanneer U mij in 't kort meedeelen kon, wat de beteekenis hiervan is, opdat ik den inboorlingen alhier de noodige ophelderingen kan geven. Zij hebben het merkwaardige feit, dat de vogel een ring om zijn poot had, zeer bijgeloovig opgevat."

Dr. Van Oort schrijft, dat hij "er voor gezorgd heeft, dat de noodige opheldering aan de inboorlingen gegeven is kunnen worden. Zoo kan zelfs ons ringonderzoek bijdragen, de herinnering aan Nederland levendig te houden bij "de verstooten landskinderen" van de Goudkust — om Dr. Hendrik P. N. Muller's woorden te gebruiken — aan Engeland prijsgegeven in 1872 door een onwaardige vertegenwoordiging van het Nederlandsche volk." (Naar: Ardea, tijdschrift

der Ned. Ornithologische Vereen.)

STAARTLOOZE KATTEN.

Van onze huiskat bestaan een vrij groot aantal locale variëteiten, waarvan een der merkwaardigste wel de z.g.n.

Staartlooze kat.

staartlooze is. Geheel juist is dit niet, want het ras bezit nog een klein staartstompje.

Het ras hoort thuis in Zuid-Oost-Azië; maar merkwaardigerwijze komt het ook voor

komt het ook voor op het Engelsche eiland Man. Waarschijnlijk bestaat er

totaal geen verband tusschen het Oost-Aziatische en het Mansche lokaal-ras.

Wij hebben wel eens vernomen, dat er ook in ons land, ergens in Noord-Holland, een kortstaartig ras van katten voorkomt, doch bekwamen nimmer zekerheid hieromtrent. Mochten sommigen onzer lezers hiervan meer weten, dan houdt de Redactie zich voor toezending van bericht aanbevolen.

B

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 19. Ik heb een klein katje dat sedert eenigen tijd gezoogd wordt door onzen hond. 't Merkwaardige van het geval is, dat de hond nog nooit gejongd heeft en ook niet moet jongen, en toch voldoende melk geeft. Nu vernam ik dat het nadeelige gevolgen voor den hond kan hebben, bijv. ontsteking.

Weesp.

B. R.

Antwoord. Het komt bij oudere honden vaak voor, dat er, wanneer zij niet door een mannelijk exemplaar bezocht worden, toch melkafscheiding plaats heeft, en meer dan eens hebben wij zoo'n teef aangenomen jongen zien zoogen. Gevaar voor nadeelige gevolgen bestaat er niet; wanneer zij er genoeg van heeft zal zij het 't katje dat wel aan het verstand brengen.

Dat een hond een kat zoogt is zeer zeker iets zeldzaams.
U kunt, wanneer u dat wilt, het katje verwijderen en wrijven dan de tepels der teef met verdunde wijnazijn in.
L. S.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

De Hazelworm, door J. B. Bernink. — Honden koopen (Slot), door L. S. — Fazanten, II, door L. S. — Bijenteelt, door G. S. — Geringde vogels aan de Goudkust. — Staartlooze katten, door B. — Vragenbus-

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 14 September 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

PEKINGEESJES.

Het lijkt wel een sprookje, de geschiedenis van dit mooiste en wellicht ook wel het duurste onder de dameshondjes. Honderden jaren had het ras reeds bestaan en nog geen halve eeuw geleden hoorde men er in Europa voor het eerst over spreken. Als een schat van groote waarde werden ze voortdurend bewaakt, opdat ze niet in handen zouden komen van onwaardigen. Het waren de hondjes der Keizerinnen van China, heilige hondjes, hondjes der groote Chineesche tempels. Buiten het keizerlijk paleis, buiten de tempels van Peking mochten ze niet komen en wie het waagde om er een heiligschennende hand naar uit te steken, dien wachte de doodstraf.

Er was een omwenteling voor noodig om de andere volkeren

der aarde kennis te laten maken met een ras, dat reeds eeuwen oud was, en door de onbedachtzaamheid eener Keizerlijke hofdame, die voor den naderenden vijand de vlucht moest nemen, vielen er eenige in handen der gehate vreemdelingen. Zij waren zoo mooi, zoo beelderig, zoo snoezig, dat alle adelijke dames er mee dweepten, en er is onder de buitenlandsche hondenrassen maar een zeer enkel, dat zich, in Engeland, in zoo korten tijd eene zoo groote populariteit wist te verwerven, als de Pekingeesjes.

Wat men er van weet, bepaalt zich tot het volgende. Toen in 1860 het Keizerlijk paleis te Peking bezet werd, vond men tusschen de vele achtergelaten voorwerpen van waarde tal van kleine bronzen beeldjes die steeds dezelfde soort hondjes voorstelden; zij waren tot in de kleinste bijzonderheden zoo mooi afgewerkt, dat het niet anders kon of zij waren naar bestaande modellen gemaakt. Men zocht naar die levende

modellen; maar wat men ook deed, men slaagde er in den

beginne niet in, om er een te vinden.

Thans staan zij nog onder de voortdurende hoede van het opperhoofd der eunuchen aan het Chineesche hof en van af 1860 tot nog kort geleden, zijn maar weinig van die heilige hondies buiten de muren van het Keizerlijk paleis gekomen.

Gewone Pekingeesjes zijn er genoeg te krijgen en kunnen dus ook genoeg geëxporteerd worden, men vindt ze in verschillende steden van het hemelsche rijk; maar paleis-hondjes, hondjes die niemand anders in eigendom mag bezitten dan de leden der Keizerlijke familie en zij die ze van hen ten geschenke krijgen, die te bezitten, was eenige jaren geleden nog zoo goed als onmogelijk.

Voor ons begint de geschiedenis van het ras eerst in 1860 Dat jaar kwamen er vijf naar Engeland; in de overhaaste vlucht van het Keizerlijk hof had men ze waarschijnlijk vergeten, en gelukkiger dan de Franschen die er eerst naar gezocht hadden, werden zij door de Engelschen gevonden in het zomerpaleis. Hoe dat geschiedde vertelt admiraal John Hay in zijn beschrijving van de bezetting van Peking door de troepen der verbonden mogendheden: "Wij hadden gehoord dat een tante des Keizers zich bij het naderen der

verbonden troepen van het leven beroofd had en zochten naar het lijk; het duurde lang voordat wij dat gedeelte van het paleis bereikten waar zij woonde, maar vonden het ten slotte. Naast het lijk vonden wij vijf kleine hondjes die geen van ons allen kende; één nam generaal Dunne, die het later ten geschenke gaf aan Koningin Victoria, twee nam er een marine-officier, een neef van de hertogin van Richmond, en ik behield de twee andere".

Volgens Lord Hay was er behalve die vijf geen enkel hondje in het paleis achtergebleven en hadden de Franschen er dus ook geen gevonden. Later vernam hij dat alle Pekingeesjes te gelijk met het hof naar Jehal vertrokken waren en dit bevestigde zijn gezegde; het was tevens een bewijs dat die vijf hondjes de eerste waren die naar Europa gingen.

Lord Hay ging later te Goodwood wonen en stierf er. Jaren lang heeft hij met het door hem meegebrachte koppeltje gefokt en het is van die twee, met de twee van dien marineofficier, dat de meeste Pekingeesjes van den tegenwoordigen

tijd afstammen.

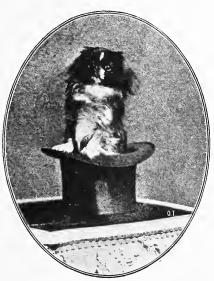
Hoe moeilijk het dan ook was om, voordat zij in Engeland te krijgen waren, een echt paleishondje machtig te worden, mag blijken uit het volgende. Toen het ras pas in Engeland was ingevoerd en er nog wonderen van verteld werden, had Alfred Rothschild er gaarne een gehad en zou er niet tegen opgezien hebben om er deszelfs gewicht aan goud voor te betalen. Van admiraal Hay kon hij er blijkbaar geen krijgen en hij deed pogingen om er door bemiddeling van een zijner agenten in China een te koopen, het mocht kosten wat het wilde. De correspondentie met het Keizerlijk hof duurde twee jaar, maar het was te vergeefs; Rothschild kon geen echt Pekingeesje krijgen en men vond niemand die er zijn leven voor veil had om hem in deze de behulpzame hand te bieden.

Wat in 1860 gebeurde, gebeurde ook later bij gelegenheid van den Boxer-opstand; toen

besloten was dat het hof naar Si-gnanfu de wijk zou nemen, vertrokken de Keizerlijke hondjes het eerst.

Nu en dan, maar toch zelden, gaf de hertogin van Richmond, die later de twee door haar neef meegebrachte Pekingeesjes van hem ten geschenke ontving, een van de door haar gefokte afstammelingen aan hare meest intieme vriendinnen, onder wie Lady Warncliffe, Lady Dorothy Neville en misschien nog een paar andere; zoo'n cadeautje werd op zeer hoogen prijs gesteld, want de hondjes waren nog zeldzaam.

In de laatste jaren van 1870 verspreidde zich het gerucht dat er wederom een naar Engeland was geïmporteerd, een reutje. dat even echt en even heilig was als de hondjes der Hertogin van Richmond, maar niemand wilde het gelooven. Als het waar is, zeiden de twijfelaars, dan moet het gestolen zijn en dat was dan ook het geval. Zekere heer Douglas Murray, die goed met de toestanden aan het Keizerlijk paleis bekend bleek te zijn en in China veel belangen had, was erin geslaagd om een Pekingeesie, Ah-Cum genoemd, machtig te worden. Het hondje was in het paleis gestolen en in een met huiden van Japansche herten gevulden korf de wachten gepasseerd.

Pekingeesjes.

Het kwam naar Engeland en paarde met eenige afstammelingen van de hondjes der hertogin van Richmond. Uit die verbindingen stammen de prachtexemplaren, waarvan men er kort geleden nog ruim twee honderd kon bewonderen op de hondententoonstelling in het Cristal Palace te Londen en die allen het eigendom waren van dames, uit de hooge Engelsche aristocratie.

De buitensporig hooge prijzen die voor echte exemplaren vroeger betaald werden en nog worden, brachten enkele Engelsche fokkers op het denkbeeld om met behulp van een of ander meer of minder echt exemplaar en met uit China geimporteerde honden, die geen Pekingeesjes waren, een soort hondjes te fokken die, wat uiterlijk betreft, wel eenigszins op de echte gelijken, maar veel te groot zijn. In hun soort zijn het inderdaad mooie hondjes, hondjes om mee te geuren, maar het zijn evenmin Pekingeesjes als de eerste de beste grove ponnie een Belgisch trekpaard is.

Een goed Pekingeesje moet liefst zoo klein mogelijk zijn en in geen geval hooger dan 25 Centim. Zijn kop is sterk ontwikkeld, plat tusschen de ooren, en tusschen de oogen zeer breed; met een paar groote, zwarte, ronde, glinsterende oogen die min of meer uitpuilen. Zijn beharing kan men niet beter vergelijken dan met die van een leeuw; zeer overvloedig, rond den kop een soort van manen vormend, die zich uitstrekken tot aan den hals: ook het lichaam heeft den vorm van een miniatuur-leeuwtje, breed van voren en naar achter smaller wordend.

Men vindt ze in allerhande kleuren; roode, vale, gele, zandkleurige, zwarte, bruinroode, witte en wit met zwart gevlekte; allen, hoe ook gekleurd, moeten rond de oogen een breeden ring hebben die zich uitstrekt tot aan de ooren en hun het aanzien geven alsof ze een bril dragen zonder glazen.

Voor zoover ons bekend hebben wij in Nederland geen enkel exemplaar van deze heilige hondjes. Mocht een onzer lezeressen lust hebben om er een te importeeren, dan willen wij haar gaarne, in Engeland, een paar adressen opgeven. Zij zorge echter voor een goed gevulden portemonnaie.

L. S.

KONINKLIJKE HONDENLIEFHEBBERS.

Koninklijke hondenliefhebbers zijn er meer geweest, dan wel denkt. Keizerin Catharina van Rusland, Koningin Victoria van Engeland, Koningin Marie Henriette van België en meer andere gekroonde hoofden hadden voor honden een bijzondere voorliefde. Van Frederik den Groote weten wij, dat, toen hij met de tegen hem verbonden vorsten het vredesverdrag sloot, hij in dat verdrag een bepaling deed opnemen, waarbij hij de in vrijheidsstelling bedong van zijn in 1745, bij den slag van Soor gevangen genomen windhond.

Napoleon was een verklaard vijand van alle honden, terwijl Keizerin Josephine niet dan met moeite kon scheiden van haar schoothondje. Den avond van hun trouwdag zag Napoleon, hoe aan het voeteneinde van het bed zijner gemalin, haar lievelingshondje rustig lag te slapen en wilde het met een "vervloekt mormel" van zijn plaats jagen. "Fortunée," zoo heette het kleine ding, "blijft liggen waar het ligt", verklaarde Josephine beslist, en om kibbelarijen te voorkomen, drong de keizer er niet verder meer op aan. Het gevolg hiervan was, dat de kleine hond den grooten Corsikaan in de kuiten beet. Later vertelde Napoleon het gevalletje zelf aan Arnault en voegde erbij: De sporen van Fortunée's tanden zijn nog altijd in mijn been zichtbaar.

In Milaan werd Fortunée later doodgebeten door een bulldog en Josephine zorgde onmiddellijk voor een plaatsvervanger.

Ook bij zijn tweede gemalin moest Napoleon I, ter wille van haar lievelingshondje, meer dan eens door een zuren appel bijten. Toen de Keizer haar bij haar aankomst in Frankrijk, met jeugdig vuur te gemoet snelde en de portière van haar reiskoets opendeed, om de nieuwe Keizerin der Franschen te verwelkomen, sprong als eerste begroeting, de woedend keffende hond van Marie Louise tegen hem op en het scheelde geen haar of deze had hem in het gezicht gebeten. Een en ander was misschien wel de reden, dat Napoleon zoo weinig van honden hield.

L. S.

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

DE BIJENLUIS.

Het is de vraag, of de bijenparasiet, wiens naam hierboven staat, in ons land aanwezig is. Oudemans verklaart althans in het standaardwerk "De Nederlandsche Insecten", dat het dier nog niet bij ons is waargenomen. In Duitschland, Frankrijk, Italië, De Russische Oostzeeprovinciën, enz. is het echter algemeen en vormt daar dikwijls een geduchte plaag.

Waar nu in de laatste jaren herhaaldelijk buitenlandsche bijen zijn ingevoerd, is het gevaar lang niet denkbeeldig, dat de bijenluis op die manier ook onze grenzen passeert, en is het goed, als onze ijmkers weten, dat het dier bestaat, hoe het er uitziet en wat er tegen te doen is.

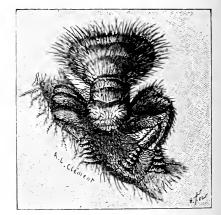
Een eigenlijke luis is het niet; zoölogisch behoort de bijenluis tot eene merkwaardige groep van vliegen, waarvan de meeste soorten ongevleugeld zijn of althans slecht kunnen vliegen, iets wat volkomen past bij haar parasitische levenswijze.

De bijenluis wordt slechts ruim een millimeter lang en is bruin van kleur. Oogen en vleugels ontbreken geheel. Het lichaam is sterk behaard. De kop is duidelijk van het overige lichaam afgescheiden. Met den korten snuit zuigt het dier zich aan 't bijenlichaam vast. Op de plaats der oogen bevinden zich twee groeven, waarin de drieledige sprieten zijn ingeplant.

Het achterlijf is sterk eivormig gewelfd en bestaat uit vijf ringen. Het laatste der vijf voetleden is sterk verbreed en draagt een rij van kamvormig gerangschikte tandjes, die toe-

geslagen kunnen worden en den dienst doen van klauwtjes, zooals we die bij andere insecten kennen.

De levenswijze dezer dieren is zeer merkwaardig. Van de geheele groep trouwens. Voor een jaar of twaalf kreeg ik van den heer Frans Meijer (den botanischen reiziger in China voor het Amerikaansche gouver-

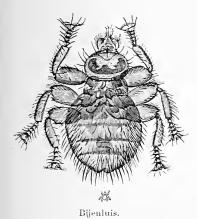

Bijenluis op een bijenpoot.

nement) een luisvlieg, welke afkomstig was van een pasgestorven jonge gierzwaluw, door den heer M. voor 't paleis op den Dam gevonden.

Deze luisvliegen (ook de bijenluis) leggen geen eieren. De larven komen reeds uit, vóórdat de eieren gelegd worden. Tot zoover is dit iets, wat meer bij vliegen voorkomt. De bekende vleeschvlieg moet ook vaak zóó lang zoeken naar een geschikte gelegenheid (aas) om haar eieren af te zetten, dat ze reeds uitgekomen zijn terwijl zij ze nog bij zich draagt.

De luisvlieg-larven worden echter afgezet als ze geheel volwassen zijn. Voor hare voeding wordt door de moedervlieg inwendig een melkachtige stof afgescheiden. Onmiddellijk na de geboorte gaan de larven verpoppen. Bij de bovengenoemde luisvliegen van zwaluwen en andere vogels vindt men de poppen des winters in de leege nesten. Tegen dat de vogels uit het Zuiden terugkeeren, komen de insecten uit.

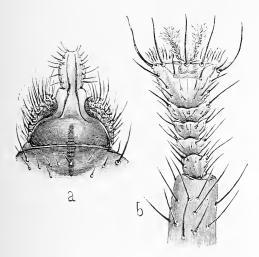

De bijenluis ontpopt zich echter gewoonlijk reeds na een dag of veertien en neemt dan de eerste de beste gelegenheid waar om zich op eene bij het leven aangenaam te maken.

Door sommigen wordt beweerd, dat de bijenluis leeft van het bloed der bijen. Of dit zoo is, schijnt niet uitgemaakt te zijn. In ieder geval werd door den Franschen onderzoeker A. L. Clémen t

eene andere wijze van voeding waargenomen. Hij zag, hoe een bijenluis, die zich op het voorste gedeelte van den kop eener honingbij had vastgezet, met zijn voorpooten den basis van de bovenlip der honingbij bekrabde. Daarop trok het diertje zich even terug, om spoedig weer dezelfde manoeuvre te herhalen, tot het ten slotte gelukte een klein honigdropje te bemachtigen, dat door de bij afgegeven werd.

Het schijnt, dat de bijenluis zich bij voorkeur zetelt op de koningin, hoewel sommigen aangeven, dat het juist de darren zijn, die er last van hebben.

a. Monddeelen van de bijenluis. b. Laatste ged. van den poot met de vijf voetleden.

Wat nu de bestrijding betreft, dient allereerst opgemerkt, dat de krachtigste, gezondste bijenvolken er het minst last van hebben.

Verder kan de ijmker door een zorgvuldige inspectie het kwaad binnen de perken houden. De wijfjes laten de larven n.l. op den bodem van den korf vallen waar zij tevens verpoppen. Gedurende de veertien dagen dat de bruine poppen (tonnetjes) daar liggen, kunnen ze gemakkelijk bijeengevoegd en onschadelijk gemaakt worden. Feitelijk kan men dus door eene wekelijksche inspectie baas van den toestand worden.

Bovendien kan men de volwassen dieren van de bijen afkrijgen door eenige wolken rook in den korf te blazen. De bijenluizen laten zich dan terstond vallen, van welk oogenblik de ijmker gebruik maakt om ze onschadelijk te maken.

We herhalen het: mogelijk is ons land nog vrij van de bijenluis; doch everzeer bestaat de mogelijkheid van het tegenovergestelde, en in dat geval is het goed, als de vijand gesignaleerd wordt. Mocht zich in den bijenstal van een
onzer lezers de bijenluis hebben voorgedaan, dan verzoek ik
beleefd toezending (in een goed gesloten glazen buisje of
fleschje) van eenige exemplaren, hetzij poppen of volwassen
insecten. B. B.

OORWORMEN.

Aan de Redactie van "Onze Tuinen".

Naar aanleiding van het stukje "Nut en schade van de oorworm" in het laatste nummer van "Onze Tuinen" voel ik mij gedrongen mijn ervaringen ten dezen opzichte mee te deelen.

Verleden jaar had ik een bak gezaaide Zinnia's en Papavers. Beiden kwamen goed op, maar ziet toen de plantjes ongeveer 5 cM. hoog waren, in 't laatst van Mei, viel het mij op, dat de Zinnia's werden kaalgevreten. Ik verdacht er rupsen van en ging op jacht — zonder rupsen te vinden. Een klein slakje was het eenige wat ik ving en dat de roover zou kunnen zijn. De vreterij hield niet op. Nu besloot ik 's avonds eens te gaan zien, voorzien van een goede acetyleenlantaarn. Dat had succes. Het bleek me toen n.l., dat oorwormen 's avonds bezig waren mijn Zinnia's op te peuzelen.

Ik ging verder op jacht en vond aan een *Cobaea scandens* tal van oorwormen aan 't vreten. Hier was de praedilectieplaats aan het uiteinde van een bamboestokje, dat als steun gezet was bij de *Cobaea* en dus hol zijnde, als schuilplaats diende overdag.

Een Cobaea, die nu zeer mooi in bloei staat, gedeeltelijk tegen een boom gegroeid, heeft alleen van knagerij aan de knoppen en aan het blad te lijden daar, waar ranken langs de boom hangen. Hier zijn de oorwormen-vreters overdag verscholen onder de ruwe iepenbast.

Een Passiflora coerulea uit de kas buiten geplant, schoot niet op, wat er bij groeide werd afgevreten. Het bleek ook hier, dat het bamboestokje als steun er bij geplaatst, dat juist tot aan den top van de plant reikte, bovenaan vol zat met tal van oorwormen. Eerst toen ik die holle uiteinden vol stopte met stopverf was hun rijk uit en schoot de Passiflora goed op.

Jonge uitloopers van rozen, heb ik geheel zien doorknagen door oorwormen.

Mijn ondervinding doet mij dus de oorwormen als zeer schadelijk gedierte beschouwen, te schadelijker, omdat ze vooral in donker hun vreetlust botvieren en overdag ergens verscholen zitten, waar zij meestal zeer moeilijk zijn te bereiken. Zaandijk, 26-8-'12. Dr. C. S. van der Horst.

FAZANTEN.

III.

(Vervolg van No. 10.)

Een eerste vereischte om met succes fazanten te fokken, is een doelmatige huisvesting; wij moeten dus bij het opzetten der huisvesting rekening houden met de gewoonten van de toekomstige bewoners. De fazant houdt niet van een vochtigen bodem; bijgevolg hebben wij in de eerste plaats er voor te zorgen dat de grond waarop onze fazanten-volière te staan komt, droog zij. Is zij dat niet dan graven wij ze ruim dertig centimeter diep uit, leggen onder in een laag sintels of

puin ter bevordering van gemakkelijke, snelle afwatering en vullen de rest aan met zand.

Een fazant, onverschillig of hij bosch, dan wel sierfazant is, blijft steeds eenigszins schuw, zelfs wanneer hij in gevangenschap geboren en grootgebracht is en er moet dus voor gezorgd worden, dat er in de volière hier of daar een hoekje zoo ingericht wordt, dat hij er zich in verbergen kan en zich volkomen veilig voelt. Schrikt een fazant, en in een tuin kan dat licht gebeuren door het onverwachts verschijnen van kat of hond bij voorbeeld, dan herinnert hij zich onmiddellijk dat hij vliegen kan, komt op de vleugels, bonst tegen de bovenbedekking der volière aan en kan zich niet alleen verwonden maar zelfs doodvliegen; de bovenbedekking moet er dus op ingericht zijn dat een dergelijk ongeluk hem niet kan overkomen.

De fazant houdt van de zon en wanneer hij 's morgens de oogen open doet, dan zoekt hij onmiddellijk naar een zonnestraaltje, een gewoonte die ons een aanwijzing moet zijn om de volière dáár te plaatsen, waar die eerste zonnestralen zooveel mogelijk kunnen binnenvallen en waar de zon er, ook over dag, zoo lang mogelijk op blijft staan.

Dit vooropgezet, spreekt het al van zelf, dat het Noorden geen geschikte gelegenheid biedt om er een fazanten-volière neer te zetten; dat doen wij bij voorkeur op het Zuiden, anders op het Oosten; en waar er gelegenheid voor is, bouwt men ze tegen een muur of schutting; kan dit niet, dan sluit men den op het Noorden liggenden kant met planken af en geeft aan het geheel den vorm van een langwerpig vierkant, dat een lengte heeft van minstens vier een diepte van twee à drie en een hoogte van ruim twee meter. De zijkanten maken we dicht met gegalvaniseerd ijzergaas, zoogenaamd musschengaas, in den voorkant brengen we de deur aan; den bovenkant maken we van een sterk ret of van een net met kippengaas. Gebruiken we deze laatste bedekking, dan moeten wij het net goed strak spannen en 15 à 20 centimeter onder het kippengaas aanbrengen.

Het doel dier net-bedekking is geen ander, dan om de fazanten te beletten dat zij zich bij eventueel opvliegen beschadigen of den kop stooten tegen het ijzergaas.

In een hoek tegen den achterwand zetten we een hokje waarin de fazanten bij regen kunnen schuilen, in den tegenovergestelden hoek zetten wij eenig struikgewas, lage brem
of hooge heide, waartusschen de hennen desnoods hare eieren
kunnen verbergen, hier en daar een zitstok dien we tamelijk
hoog aanbrengen en de woning is klaar om haar bewoners
te ontvangen. Hoeveel? Daaromtrent verschillen de meeningen.

De een is voor één haan en twee hennen, wanneer het sierfazanten zijn; van vier tot zes hennen wanneer het gewone zijn; anderen beweren dat men, onverschillig welke soort fazanten men fokken wil, nimmer meer dan vier hennen aan een haan moet geven. Wij houden het met de laatsten en beweren, geleerd door de ondervinding, dat men in een ruimte zooals wij die hierboven opgaven, meer succes zal hebben met drie, dan met meer hennen. Het aantal bevruchte eieren zal veel grooter zijn en daarom is het, bij slot van rekening, den fokker toch te doen.

Dat er een paar voederbakken in de volière moeten zijn en een drinkfontein, spreekt van zelf; het water in die fontein moet minstens eenmaal daags worden vernieuwd.

Ofschoon de fazant in den regel alle graansoorten voor lief neemt, houdt hij toch van boekweit het meest; te veel mogen zij echter niet hebben omdat zij te vet zouden worden; een hen die te vet is, legt weinig eieren, vaak eieren zonder schaal, en vet zijn is voor een fazanthen bovendien gevaarlijk. Als algemeenen regel kan men aannemen dat een maatje

boekweit (een deciliter) daags voldoende is voor een fazant in een volière; die hoeveelheid werd ons eenige jaren geleden, door een oud fazantenliefhebber opgegeven, wij hebben er ons aan gehouden en nimmer zieke vogels gehad.

Begin Maart voegt men er een beetje hennepzaad bij om de geslachtsdrift op te wekken en het heele jaar door groen voer. Groen voer is voor fazanten onmisbaar, hoe meer zij er van krijgen des te beter voor hen, en dan liefst gewoon gras, goed fijngesneden, veel bessen, maar nimmer sla. Een verkeerd voedsel, of het ontbreken daarin van een of ander bestanddeel dat zij noodig hebben, geeft veelal aanleiding tot slechte gewoonten, als veerenplukken, eiereten, enz.

Grof zand of grint is voor het fijnmalen van het voeder in den maag onontbeerlijk en ook kalk voor de vorming der eierschalen. In de vele fazantenvoeren die in ons land worden te koop aangeboden en ook gefabriceerd, komen die verschillende bestanddeelen in den regel voor en kunnen den vogels als ochtendvoeder gegeven worden; het ontbrekende vinden zij licht in het zand waaruit de bodem bestaat.

Of aan bovenstaande gegevens een beginneling nu genoeg heeft om met succes fazanten te gaan fokken? Neen. Fazanten zijn geen gewone kippen, waarvan men een toom koopt, in een ren zet en die zich daarin onmiddellijk thuis voelen. Het zijn en blijven, de eene soort meer, de andere minder, wilde vogels die nog niet volkomen geacclimatiseerd zijn en bijgevolg een zekeren tijd noodig hebben om zich te gewennen aan de voor hen opgeslagen woning, willen zij zich daarin voortplanten; daar gaan weken, bij sommige soorten zelfs maanden mee heen. Onder dat opzicht zijn gewone bosch- en ringfazanten, Mongoolsche, goud- en zilverfazanten de gemakkelijkste. Toch zal men, ook voor deze varieteiten, nog goed doen, om ze reeds begin Januari en als het kan zelfs vroeger in de volière te brengen; daarbij is het dan nog raadzaam om gedurende de eerste dagen geregeld een oog in 't zeil te houden en toe te zien hoe, de haan, zich tegenover zijne hennen gedraagt.

De zilverfazant komt meestal het eerst aan den leg en wel in de eerste dagen van April, de boschfazant iets later en in de tweede helft derzelfde maand de goudfazant, de Lady Amberst en de Koningsfazant. De legtijd duurt in den regel tot einde Mei, soms ook wat later, met een rusttijd van tien a viertien dagen. Nesten maken ze liever niet, en men vindt de eieren nu eens hier dan daar verstrooid op den bodem der volière. Blijven die eieren liggen, dan loopen ze gevaar om of gebroken of door den hanen opgepeuzeld te worden; het voorbeeld van den haan schijnt aanstekelijk te werken op de hennen en wanneer men er niet spoedig bij is, komt er van de heele fokkerij niets terecht. Het is dus van het grootste belang om dagelijks inspectie te houden, in alle hoeken en onder alle struiken en struikjes te gaan zien of er geen eieren liggen en deze weg te nemen.

Moeielijk is dat overigens niet. Bijna alle fazanten-hennen leggen in den namiddag tusschen 3 en 5 uur en men bemerkt dat zij zich er op voorbereiden, aan een onrustig heen en weer loopen met halmpjes, grassprietjes, blaadjes en dergelijke in den snavel. De eieren, wier kiemkracht in den regel niet langer blijft bestaan dan hoogstens 18 dagen, worden gemerkt met den datum waarop zij gelegd zijn en totdat zij aan een kip te broeden gegeven worden, bewaard in een kistje op een laag droog zand, zemelen of iets dergelijks. L. S.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Pekingeesjes, door L. S. — Koninklijke hondenliefhebbers, door L. S. — De Bijenluis, door B. B. — Oorworm, door Dr. C. S. van der Horst. — Fazanten, III, door L. S.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 21 September 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

KAMERVOGELS

HET KAALWORDEN DER KANARIES.

Het geheel of gedeeltelijk kaal worden van een kanarie wordt veroorzaakt door mijt. Zoo althans zegt men, in 90 van de 100 gevallen, als verklaring van dit feit. Toch is dit niet altijd zoo. Men ziet slechts de uitwerking, zonder juist

0.T.

Onderzijde. Bovenzijde. Dermoglyphus elongatus.

te weten, wat daar de oorzaak van is. Dan moet de mijt het maar gedaan hebben.

Verkeerd geoordeeld! Bij 50 % kale kanaries vindt men geen mijt, tenminste niet die, welke het uitvallen der veerveroorzaakt. ties Behandelt men den vogel volgens het voorgeschreven recept, dan blijft hij kaal; en geen wonder, want de eigenlijke oorzaak ligt dieper. Die is gelegen in het opkweeken en het verder leven van

den vogel in een klein kooitje. Dat zijn dingen, die men nog te veel veronachtzaamt.

In de kweekerijen worden de jonge vogels bij hooge temperatuur opgekweekt. Van hunne ouders hebben zij een zwak lichaam geërfd, en in plaats dat de vogelkweeker ze opkweekt, zóó dat ze een krachtiger corpus verkrijgen, wordt nu alles gedaan om hun geluid mooi te krijgen.

Zoo eenzijdig grootgebracht, gaat de kleine zanger de wereld in, om op de plaats van zijn bestemming aangekomen, na 4 of 5 jaar in een klein huisje doorgebracht te hebben, met slechte spijsverteringsorganen, dikke pootjes en kale plekken dit tijdelijke te verlaten met als laatste gedachte: "Hoe heerlijk had het kunnen zijn, als mijn verzorger had geweten, hoe mijn bestaan moest zijn."

Want zoo is het toch. Onze gele zanger is te vergelijken met een armzalig kind uit een groote stad, wat men niet genoeg krachtig voedsel en beweging in licht en lucht geven kan. Wat een verschil met een vink b.v., die in de vrije natuur leeft. Hoe vlug en levendig zijn zijne bewegingen, hoe krachtig is zijn vleugelslag en wat klinkt zijn lied vroolijk en frisch. Dat alles spreekt van gezondheid en kracht.

Laten we daarentegen onze kanarie-man voor het eerst door de kamer vliegen, dan is dat slechts een fladderen. Het vliegen heeft hij niet verleerd, want hij heeft het niet gekend; maar zijn spieren zijn veel te zwak en niet geoefend, weldra zit hij dus hijgend en met angstig kloppend hartje ergens in een hoekje van de kamer.

Algemeen houdt men dit voor angst, doch die komt pas in de laatste plaats. In werkelijkheid is het oververmoeidheid van het kleiner wordende, aan geen sterke bewegingen meer gewoon zijnde hart. Proeven en metingen met buiten levende vogels en die in een kleine kooi zitten, hebben aangetoond, dat bij de laatsten het hart $\frac{1}{3}$ van zijn oorspronkelijke grootte verliest.

En hier hebben we de oorzaak van de meeste ziekten, als kaalheid, het niet door de rui komen, geen lust tot zingen, enz. Ieder verzorger bedenke: een vrije vogel ruit gemakkelijk, een gevangene moest dit ook doen, doch elk jaar kan hij dit minder goed, daar hij zijn levensenergie verliest.

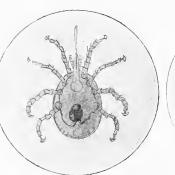
Hij ruit niet, of wordt kaal, want met het zwakker worden van het hart gaat gepaard slechte bloedsomloop, en dit heeft weer tengevolge slechte werking van de huid en afstompen van de papillen, waardoor de veertjes worden gevoed. Zoo'n vogel ziet er treurig uit; de hier en daar voorkomende kale plekken worden grooter en dan krijgen de mijten de schuld.

Is de opperhuid van den vogel mooi zacht wit tot rose en volkomen glad, dan is er geen sprake van mijt; is die daarentegen aangedaan, d. w. z. rood ontstoken, iets opgezwollen en schilferig, dan kan men vrij zeker aannemen, dat er mijt aanwezig is.

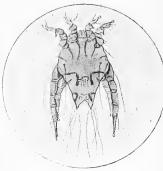
Ieder verzorger zal dat groeien der jonge veertjes uit de papil wel eens gezien hebben. Uit de glimmende spoel schuiven zich, als zacht dons, de schacht en het vlaggetje naar voren. Na eenige dagen is het schachtje dof, schrompelt in elkaar, en het jonge veertje valt uit, daar de papil niet het normale voedsel toevoert dat noodig is voor het uitgroeien der veeren.

Zeer dikwijls is ook een kalkarme voeding daaraan schuld. De veeren zijn een hoornachtige voortzetting van de huid en bestaan hoofdzakelijk uit stikstof en phosphorzure kalk. Om een resorptie van deze stoffen in het vogellichaam mogelijk te maken, geeft men geregeld eenige weken voor den rui fijngemalen schelpen of eierschalen of voedert men als toegift wat fijngemalen garnalen (garnalenschroot). Op den bodem van de kooi strooit men wat fijngestampte oude metselkalk.

Wil men een vogel, die door verkeerde behandeling verknoeid is, nog trachten te redden, tenminste als dat nog mogelijk is, dan geeft men hem een ruime kooi of een groote volière dat hij vliegen kan. Het voedsel moet krachtig, maar niet vetvormend zijn. Veel en verschillend groen voer, dat

Megninia columbae.

natuurlijk versch en frisch moet zijn: Kruiskruid, Reseda, Spurrie, Varkensgras, Weegbree, Sla, Vogelmuur, e.a. kunnen hiervoor gebruikt worden. Zoete vruchten geeft men fijngesneden en bestrooid met poeder van uitgegloeide beenderen. Tusschenbeide het bovengenoemde kalkvoer.

Wat nu de 50 pCt. kanarievogels betreft, die door mijt kaalgeworden zijn, deze vertoonen, althans wannneer ze dik in de mijt zitten, eveneens de bovenbeschreven lichaamsdegeneratie.

Iedere vogel in de vrije natuur, van welke soort ook, heeft parasieten. Men merkt echter nooit wat van kaalheid. Het gezonde vogellichaam is in staat, zich van zijn pijnigers te ontdoen, of ze te ontvluchten. De kooivogel niet. Zorgt zijn verpleger niet voldoende voor hem, dan gaat hij door verzwakking te gronde en dan krijgt al heel spoedig de bloedzuigende vogelmijt de overhand.

Deze mijt, Dermanyssus avium, heeft een spits steekapparaat, is 0.8 m.M. lang, eirond van vorm en grauwgeel van kleur, 's Nachts zuigt hij den vogel rijkelijk bloed af en laat een heftigen jeuk na.

Hangt men 's avonds een servet of een flanellen doek over de kooi, dan kan men deze parasiet 's morgens in de vouwen en plooien daarvan vinden. Voorts verbergt hij zich in alle schuilhoeken, scheuren, reten, enz., tot op een meter afstand.

Er zijn twee soorten van mijt die voor de kanaries zeer onaangenaam zijn en het vogellichaam niet verlaten.

Dermoglyphus elongatus is een grauwe, slanke, 0.5 m.M. lange mijt, die in de vederzakjes zijn broedsel afzet, daar of dicht aan de opperhuid zijn leven slijt. Bij voorkeur leeft dit dier aan den kop, den hals of op de plaatsen die door de vleugels bedekt zijn, en veroorzaakt opzetten van de vederzakjes en uitvallen van de veertjes.

Een evenzoo duister bestaan leidt Megninia columbae. Deze hoort tot de Sarcoptiden (Schurftmijten), is slechts 0.4 m.M. lang, vuil-rose van kleur, met 2 paar lange achterpennen en een aantal krachtige borstels. Deze houdt zich meest op in de spoelen der staartveeren en in die van de slagpennen, doet ze ontijdig uitvallen en belemmert de ontwikkeling tijdens de groeiperiode.

Houdt men de spoel van een veer tegen het licht dan ziet men daarin de ziel. Wanneer er mijten in zijn, wordt de ziel wollig verdikt en teekent zich donkerder af. Van buiten heeft zoo'n veer geen glans, is aan de spits wat gedraaid en het onderling verband van de baardjes der vlag gaat verloren.

Behalve de bovengenoemde, herbergt het vogellichaam nog eenige minder belangrijke soorten (haar- of vederluizen), die van afval leven, huidschilfers, stukjes veer, enz. Intusschen is het bovengenoemde drietal best in staat om bij jonge vogels, die verwaarloosd worden, den dood te veroorzaken.

Dermoglyphus elongatus en Megninia columbae zijn in Europa inheemsch. De eerste komt ook voor op onze hoenders en bij het wevervogeltje, de laatste bij onze duiven.

Om nu de vogels van hun kwelgeesten te ontdoen, wordt de kooi met zijn inhoud schoongemaakt met een 2% formalineoplossing of met cresol-zeep. Na het drogen penseelt men alle hoeken en randen met absolute alcohol en bestrooit ze met saprolpoeder. De plaats, waar de kooi gestaan of gehangen heeft moet ook behandeld worden met absoluten alcohol en bestoven met saprolpoeder of perzisch insectenpoeder.

Oud behangsel moet men door nieuw vervangen. Zijn in de broeierij de nesten met mijt bezet, dan neemt men de jongen er uit, doopt het heele nest in absolute alkohol en laat het drogen, voor het weer gebruikt wordt.

Een paardenmiddel bij sterk met myten bezette kanaries is het warme 2% Lysoformbad, waar men nog wat zeep bij doet. Deze behandeling mag men slechts toepassen in de buurt van een warme kachel, een kooktoestel of zoo iets. De heele vogel behalve de kop moet ondergedompeld worden. De zichtbaar geïnfecteerde lichaamsdeelen moeten nog extra gepenseeld of met een kwastje behandeld worden. Daarna spoelt men de vogel af met warm water, dat 1° à 2° lager in temperatuur is als het bad, droogt hem af met warme doeken; stopt hem in warm vloeipapier en dan in een warmen doek, doet daar een mandje of nestje overheen en laat het diertje

zoo in de warmte geheel droog worden. Met nadruk zij er op gewezen, dat alleen krachtige vogels deze behandeling kunnen verdragen. Het gebeurt vaak, dat een vogel na zoo'n bad sterft.

Zwakke vogeltjes helpt men door ze in te penseelen met mijtentinctuur, of met glycerine of anijs- of rozemarijnolie met eenige druppels Fransche brandewijn, or met in water oplosbaar saprol. Dit penseelen moet dikwijls gebeuren.

Maar gelijktijdig met deze behandeling moet men bovengenoemde gezonde levens- en voedingswijze toepassen; slechts wanneer de gezondheidstoestand goed is, kan men goede resultaten verwachten.

Waren het alleen mijten en was overigens de vogel gezond, dan ziet men na eenige weken weer nieuwe veertjes groeien. Was de vogel te veel verzwakt, dan komen die niet voor den volgenden rui.

(Naar W. Schröder.)

A-a.

HONDEN

HERDERSHONDEN.

Bijna van alle herdershonden-varieteiten kan men zeggen, dat zij, behalve hun degelijkheid, niets hebben dat op een bijzondere wijze de aandacht trekt; hun haarkleed is zoo eenvoudig mogelijk, hun voorkomen is dat van een beertje: alleen de herdershond der Schotteu, de Collie, kan een fraai dier genoemd worden; ten minste wanneer hij goed onderhouden en zijn beharing goed verzorgd is. Een herdershond is niet komisch leelijk als een bulldog, heeft niet het fiere voorkomen van een Duitschen dog, noch de indrukkende schoonheid van den St. Bernard; hij is niet beweeglijk als een terrier, niet fraai als een setter. Niets heeft hij in zijn uiterlijk waarop het oog van den toeschouwer met voldoening rust. Alleen door zijn degelijkheid heeft hij zich vrienden weten te verwerven en die vrienden blijven hem trouw tot het einde. Wel heeft het lang geduurd, voordat hij zich in de achting van het hondenminnend publiek de plaats had veroverd, waarop hij thans aanspraak mag maken, maar die plaats zal hij ook niet gemakkelijk weer verliezen.

Toen hij eenmaal vasten voet gekregen had, toen zijn fokkerij in de verschillende landen op vaste grondslagen kon steunen, toen breidde zich de liefhebberij voor de verschillende herdershondenrassen verbazend snel uit en wanneer zij thans als politie-, Roode Kruis- of verdedigingshonden de heele wereld door bekend en beroemd zijn, dan hebben zij dat aan hun degelijkheid alleen te danken. Die degelijkheid is dan ook de beste waarborg, dat zij van hun populariteit niets zullen verliezen, zoolang niet een nog degelijker ras hen zal hebben overtroffen.

Voorloopig bestaat daarvoor niet het minste gevaar, want een degelijker ras dan de herdershond is, moet nog geboren worden. Zijn eenvoudige verschijning, zijn boersch voorkomen behoeden hem ervoor, dat hij een troetelkind der mode zal worden en men hem, zoodra men hem moede is, in een hoek trapt, zooals het met zooveel fraaie, meer in het oog loopende rassen reeds het geval geweest is.

Toch dagteekent de groote roep, die van de herdershonden uitgaat, niet van slechts enkele jaren. Beroemd was hij reeds, toen behalve boeren en jagers, nog niemand van hem hield, niemand hem zelfs kende. De boer, die hem in zijn bedrijf toch zoo hoog noodig had, die van hem haalde wat er van te halen was en hem voor de diensten, die hij bewees, met varkenskost beloonde, liet zich maar weinig aan hem gelegen

liggen. Het sprak immers vanzelf, dat hij hem diende, totdat de krachten hem begaven. Nadenken over, prijs stellen op den moed, de zelfopoffering, de doodsverachting bij het verdedigen van zijns meesters eigendom, zijn niet te overtreffen waakzaamheid, daar had de boer geen tijd voor, want hij kon er niets mee verdienen. Wanneer een hond hem niet voldeed, dan sloeg hij hem dood en zoo handelde hij ook met

Schotsche herdershond.

een hond, die van onophoudend hard werken, zijn dienst niet meer waarnemen kon. Voor den boer was de herdershond maar een werktuig en niets dan een werktuig.

Maar als hij 's Zondags in de dorpskroeg zat of in het veld een anderen boer ontmoette, dan roemde hij zijn herdershond, dan praalde hij ermee en gaf hoog op van zijn dapperheid, van zijn verstand, maar vooral van zijn boosaardigheid en zijn rooversinstinct. De hond zelf had daar echter geen voordeel bij en werd er geen zier beter om behandeld.

Hoog aangeschreven stond hij ook bij den jager, omdat hij zoo vlug was en zoo scherp op wild. Er was geen hond, die zoo gemakkelijk een dier wurgde, die zooveel moed aan den dag legde bij de jacht op wilde zwijnen, die zoo vlug een haas inliep, als de herdershond van weleer.

Beroemd was hij als wachter op afgelegen boerderijen en woningen; een niet om te koopen, niet te verbidden, niet te bedriegen wachter. Geen vreemdeling of hij had eerbied voor zijn scherpe tanden, bleef staan wanneer hij brommend op hem afkwam, beefde wanneer hij hem besnuffelde. En niet zonder reden. De herdershond was als waakhond een lastige kameraad voor wie hem vreemd was, of met minder goede bedoelingen een erf betrad of zijn kudde naderde. Vreemd zijn en vijand zijn, die twee begrippen vormden er maar een voor den herdershond. Voor den waakhond is wantrouwig zijn een deugd en voor den wantrouwige is ieder vreemde zoolang een vijand, totdat hij bewezen heeft het tegendeel te zijn.

Zwaar, onbeschrijfelijk zwaar is bij de kudde het werk van den herdershond; zijn moed, zijn schranderheid, zijn begrip van elke toestandsverandering grenzen aan het ongeloofelijke. Als men hem aan 't werk ziet, zou men zeggen dat hij alles, de herder hoegenaamd niets doet. Over de smalle strook, die de kudde scheidt van het aangrenzende bouwland, trippelt hij rusteloos heen en weder; geen schaap, dat het waagt de grens te overschrijden, geen dat de troep vooruitloopt, maar ook geen dat achterblijft. Onophoudelijk drijvend houdt hij ze allen bij elkaar en nog eer zijn meester, de schaapherder, hem

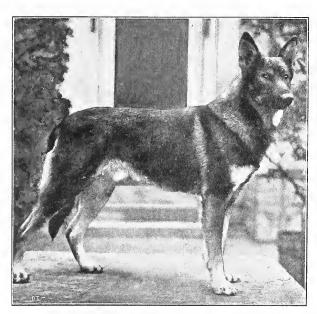
op een fout heeft kunnen wijzen, heeft hij zelf die fout reeds gemerkt en onmiddellijk hersteld.

Van het begin der lente tot aan het einde van den herfst begint zijn werkdag reeds zoodra de zon opgaat en eindigt niet voordat hij onder is. Lange afstanden legt hij soms 's avonds dan nog af om den herder naar huis te vergezellen en 's morgens bij het naar het veld brengen der schapen.

Bij mooi weer, gedurende de zomernachten, gaat hij niet eens naar huis, blijft dan bij zijn kudde en slaapt op den kouden grond. Alleen in den winter heeft hij wat meer rust, tenminste in ons land, waar de herder geen strooper, de herdershond geen jagen geleerd heeft. In andere landen en vooral daar, waar nog dassen zijn, daar zijn de wintermaanden de sportmaanden voor den hond van den herder; dan leeft hij voor zijn genoegen. Dat was vroeger nog het geval met den herdershond der Duitschers.

In Octobernachten, bij lichte maan, begint de das, de knorrige viervoetige kluizenaar, zijn tochten om allerhande voedingsmiddelen voor den winter te verzamelen. Ze weten, de Duitsche herders, dat hij dan vet is en dassenvet is goed tegen allerlei kwalen van mensch en dier; daarbij brengt zijn pels hem nog een paar gulden op voor een kenner, die het goed weet klaar te maken, schijnt zijn vleesch nog zoo slecht niet te zijn. Zoo'n kenner is de Duitsche schaapherder, en daarom gaat hij, zoolang de maan schijnt, nacht aan nacht er op uit om een das te vangen. Weet hij, dat hij aan 't wandelen is, dan snijdt hij hem den weg af

naar zijn woning, zet zijn herdershond op het nog warme spocr en het duurt niet lang of het tweegevecht begint. De das is nu juist geen katje om zonder handschoenen aan te pakken en verdedigt zich met zijn tanden; waar hij bijt, zit een bloedende

Duitsche herdershond.

wonde en terwijl hij vecht weet hij eigen kop en nek zoo te wenden, dat de hond hem niet pakken kan; alleen zijn rug geeft hij bloot, want daar voelt hij geen pijn; geen hondentand is lang genoeg om door een handbreed dikke vetlaag en een dikken, zwaar behaarden pels heen te bijten. Maar de krachten der strijders zijn niet gelijk; geen das is opgewassen tegen een herdershond, die bovendien nog kan rekenen op den bijstand

van den herder en het duurt dan ook niet lang of Grimbaard heeft het afgelegd.

Dat zijn voor den herdershond genoegens buiten zijn vak. Hij kent er nog wel andere, maar daarvoor moet zijn meester zich op verboden wegen wagen.

L. S.

KATTEN

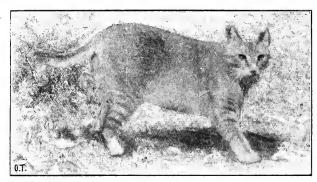
"NUNG-LI",

de bruine Chineesche kat van Miss, Macpherson.

Dit aardige dier - zoo schrijft Miss M. in het blad "Our Cats" — is de zoon van een kleine bruine zwervelinge, die haar heil kwam zoeken in mijn bungalow in Hong-Kong. Hij werd op goed geluk gekozen uit een nest van vijf jongen en werd pas goed bekeken toen hij begon rond te loopen.

Het is trouwens niet goed om zich in het Oosten veel te bemoeien met katten als ze jongen hebben, daar het zoo licht gebeurt, dat ze ze verlaten, als ze lastig worden gevallen.

"Nung-Li" is een lange kat met forsch achterlijf; de staart heeft den echten Oosterschen kink. Hij is een goed jager en

"Nung-Li". Bruine Chineesche Kat. (Naar: Our Cats.)

rent achter de muizen in het lange gras, als een windhond achter een haas. Zijn pels is dik en dicht en is gespikkeld als van een patrijs; hij heeft gestreepte snoet en pooten, een witte bef en witte sokken en donker gele oogen. Hij is heel kalm en gereserveerd; heeft hij met een bezoeker eens vriendschap gesloten, dan vergeet hij hem ook niet meer; hij heeft karakter.

Een vriend van ons, bezitter van een kleine hond, een spaniel, kwam ons eens bezoeken. Den dag daarna liep het hondje op het gazon, Z.Ed. de Bruine, was er ook, kwam vrij dicht langs de spaniel, keerde zich even later om, ging op de hond toe, en gaf dien een lichten tik op de neus. Ik kon de kat hooren blazen hoewel ik op een afstand stond; het klonk me alsof hij zeggen wou: "Dit is een waarschuwing dat je je hier netjes hebt te gedragen, en er om te denken, dat je hier maar op bezoek bent."

(Naar het Engelsch.)

v. d. Z.

HONDENSPRAAK.

Ieder weet wel, dat de honden tot op zekere hoogte door middel van hunne "spraak" hunne gevoelens weten uit te drukken. Toch zal het menigen hondenbezitter verbazen, te vernemen, dat Dr. Gruber bij een dashond ongeveer twintig verschillende manieren van geluid geven kon vaststellen. Blaffen bij het nahollen van een wagen.

Blaffen bij het zien van een grooten hond (dit doet speciaal een kleine dashond).

Blaffen tegen een vreemden hond buiten het hek. Grommen tegen een hond die hem onsympathiek is.

Blaffen bij een verdacht geluid in huis.

Verzoek om een deur te openen, Vreugde-geblaf of gehuil als "de baas" thuis komt.

Gehuil van pijn.

Janken bij ongeduldig wachten, of als men met hem spreekt. Blaffen bij het zien van een rat of een eekhoorntje.

Blaffen bij het zien van een kat.

Blaffen (bracken) bij 't vervolgen van wild. Blaffen (of "bracken") bij 't spelen. Strijdkreet bij een gevecht met andere honden.

Blaffen bij levendig droomen.

Jammeren bij 't baden.

Blaffen uit verveling. Zenuwachtig blaffen als er verandering van weer op handen is. Brommend gejank bij het terecht krabben van het leger.

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

OORWORMEN.

Aan de Redactie van "Onze Tuinen".

Naar aanleiding van de verschillende opmerkingen in den laatsten tijd over oorwormen, heb ik de eer, den lezerskring een soortgelijk geval mee te deelen als in no. 11 van

"O. T." is gemeinoreerd.

Ik had twee stuks Cactus-Dahlia's in een grasperk ieder in een afzonderlijk bedje gepoot. Toen ze begonnen uit te loopen en de jonge spruiten eenige centimeters boven den grond waren, verwonderde het mij, ze gedurig afgevreten te vinden. Ik kon de oorzaak niet ontdekken, tot ik een ouden stengel van het vorige jaar er uit trekkende, dezen gevuld vond met oorkruipers. Ik heb toen de oude stengels met petroleum volgespoten, waarvan ze minder gediend zijn. Na dien tijd lette ik nog eenigen tijd op of zich nieuwe bewoners in de holle stingels vestigden. Mijne Dahlia's groeiden van dien dag af flink door, zoodat zonder twijfel de oorwormen de jonge spruiten telkens afvraten.

Een bewijs te meer, dat oorwormen tot het schadelijk deel

van het insectenrijk behooren te worden gerekend.

Franeker, 16-9-'15.

W. Postma Gzn.

Bijschrift. De oorworm heeft het den laatsten tijd in ons blad kwaad te verantwoorden. Medelijden met hem zou evenwel misplaatst zijn, hij verdient het niet, want hij is be-

slist schadelijk.

Toch heeft hij het hier en daar, door nu en dan eens een bladluis op te knabbelen, zóó ver weten te sturen, dat hij voor nuttig doorgaat. Voor een jaar of wat werd ik door een mijner oud-leerlingen van den tuinbouw-cursus de kweekerij rondgeleid. Toen ik bij die gelegenheid een oorworm doodtrapte, werd mij zacht-verwijtend gevraagd, waarom ik dat deed? 't Was toch immers zoo'n nuttig dier, die bladluizen at! Zelf gezien!

Nu weet ik niet, of de oorworm, die een nachtdier is, alleen overdag de allures van braaf heid aanneemt; maar uit de verschillende mededeelingen blijkt, dat wie zijn doen en laten wat nauwkeuriger nagaat, al spoedig zijn respekt voor den oorworm

kwijt is.

Zijn levenswijze doet ons tevens eene gemakkelijke manier van bestrijding aan de hand. Geef hem de gelegenheid om ergens in te kruipen: stukjes hengelriet, omgekeerde bloempotjes met wat houtwol er in, enz. die geregeld geïnspecteerd worden, om eventueele bezoekers onschadelijk te maken.

B. B.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Kaal worden van kanaries, door A-a. — Herdershonden, door L. S. — Nung-li (bruine Chineesche kat), door v. d. Z. — Hondenspraak. — Oorwormen, door W. Postma Gzn.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 28 September 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

FAZANTEN.

IV.

(Vervolg van no. 11.)

Algemeen is men van meening, dat de fazant-hen een slechte broedster is en haar eieren geeft men ook in den regel aan kippen om uit te broeden. Dat niet alle hennen even goede broedsters zijn, geven wij gaarne toe, maar dat zij alle even slechte broedsters zouden zijn, kunnen wij niet beamen, en wel op grond dat wij zelf meer dan eens fazanteneieren door fazanten hebben laten broeden en met het meeste succès, Alles hangt er van af of de vogels zich in de volière thuis gevoelen en of zij in de volière een rustig, kalm hoekje hebben, waar niemand haar komt storen en waar zij buiten het bereik van den haan blijven. Hebben zij dat, dan zijn zij even goede broedsters als de beste hennen en zitten zelfs vaster dan deze.

Wij gingen daarvoor als volgt te werk. Zoodra de lente in het land was, begin Maart in den regel, soms ook tegen de

laatste dagen van Februari, dan maakten wij hier en daar in een hoek van de volière een soort hokje klaar, dat uit niets anders bestond dan uit een oude bodemlooze mand, tamelijk breed, die we onderste boven op den grond neerzetten. Met den grond gelijk was er'een opening in gehakt, die groot genoeg was om een fazanthen door te laten. In het midden van de ruimte, die door de mand bedekt was, maakten we een kuiltje, erg ondiep, waarin we wat sprietjes en bladeren legden; over het geheel werd een bos stroo gezet en nu wachtten we op de dingen, die komen

zonden. Het geheel werd in orde gemaakt, terwijl de fazanten in het nachthok waren.

Natuurlijk was het eerste gezicht vreemd, maar eenige korreltjes hennepzaad wezen haar den weg naar de nieuwe inrichting; ze wenden er aan en wanneer de legtijd daar was, gebeurde het maar zelden, dat een der hokjes onbezet bleef. Had echter een der hennen haar kuiltje gemaakt onder een struik, wat ook wel eens gebeurde en had ze een paar maal in dat kuiltje haar ei gelegd, dan bleef zij dat doen, zoolang de leg duurde en wij zagen er tegen dat de broedtijd daar was, niet tegen op om haar een dozijn eieren te broeden te geven. Geen enkele maal werd ons vertrouwen beschaamd en kwam er van een broedsel eens niets terecht, dan was dat onze eigen schuld. Alleen die fazanthennen, welke zonder ergens een soort legnest te maken, haar eieren als het ware maar laten vallen waar ze staan, beschouwen we als broedsters waardeloos.

Dat een fazant zich tot broeden gaat zetten, kan men gemakkelijk bemerken aan den langeren tijd, dien zij op haar nest blijft; zij is goed broedsch, wanneer zij, zonder ze te verlaten, twee dagen is blijven zitten op de kunsteieren, waardoor men de eerst gelegde heeft vervangen. Men verwijdert haar van het nest, neemt de kunsteieren weg en legt er twaalf fazanteneieren voor in de plaats; men drage er echter zorg voor dat ze niet ouder zijn dan hoogstens 20 dagen; ouder, dan bestaan er vijf kansen op de tien dat de kiemkracht weg is.

In de onmiddellijke nabijheid van het nest plaatst men een schotel met water, dat minstens eenmaal daags wordt vernieuwd, en een bakje met eten zet men liefst in het hokje. Een fazant zit zeer vast; dat zij echter gedurende den ganschen broedtijd haar eieren niet verlaat, is niet juist. Wel gaan er soms een paar dagen voorbij zonder dat zij eet of drinkt, maar de natuur doet zich ook bij haar gelden en wanneer honger of dorst haar beginnen te kwellen, tracht zij beiden evengoed te stillen als een gewone kip. Dat er hier en daar niet een uitzondering op dien regel voorkomt, zullen we niet ontkennen; maar juist die uitzonderingen bevestigen den regel.

Acht men het echter beter de eieren aan een kip onder te leggen, dan doet zich de vraag voor, welk soort van kippen daarvoor het best is. Ook hieromtrent loopen de meeningen uiteen. De een is voor krielkippen, de ander voor een gewone boerenkip, de derde zegt: het komt er niet op aan.

Tegen de krielkippen hebben wij in te brengen, dat zij zoo weinig eieren kunnen dekken en men ze niet zoo gemakkelijk kan krijgen, wanneer men ze zelf niet heeft. Kleine, niet te zware boerenkippen kan men veel gemakkelijker krijgen, ze kunnen zeer gemakkelijk een behoorlijk aantal eieren

Jonge Fazanten. - (Orig. foto "Onze Tuinen"

dekken en zijn in den regel goede broedsters.

Eenmaal zelfs hebben wij een proef genomen met een kalkoenhen, die we dertig eieren onderlegden, waarvan er 22 uitkwamen; de kuikens werden door de stiefmoeder uitstekend verzorgd en grootgebracht. Voor men de eieren aan een kip te bebroeden geeft, is het zaak om zich ervan te vergewissen, dat zij wel degelijk broedsch is. Daarvoor geeft men haar eerst eenige kipeieren en blijft zij twee of drie dagen rustig zitten, dan kan men haar de fazanteneieren gerust toevertrouwen.

Het broednest maakt men het best op den grond, op een frissche, niet vochtige plaats, bij voorkeur graszoden als ondergrond en daarop een goed aangedrukte laag droog hooi of fijn stroo; een rand van een ondiepe mand er omheen, om alles goed bij elkaar te houden, bewijst uitstekende diensten. Het spreekt van zelf dat de broedgelegenheid moet worden ingericht in een afgezonderd, stil, niet te sterk verlicht hoekje en dat de kip niet gestoord worde. Elken dag op hetzelfde uur geeft men haar eten en helder drinkwater; in de eerste veertien dagen zie men toe, dat zij de eieren niet langer verlaat dan ruim een half uur; later mag de afwezigheid wat

langer duren; aan het uitkomen der kuikens zal het niet hinderen. De week voor het uitkomen benuttigt men den tijd, dien de kip besteedt om te eten, te drinken, zich te ontlasten en een zandbad te nemen, om de eieren met lauw water even te bevochtigen voor het gemakkelijk breken der schaal.

Tusschen den drie en twintigsten en vijf en twintigsten dag beginnen de jonge fazantjes uit te komen: het verschil in tijd is afhankelijk van het meer of minder versch zijn der eieren en dit is zoo waar, dat wanneer men een versch gelegd ei onmiddellijk onder een kip legt om uit te broeden, het kuiken verscheidene uren vroeger zal uitkomen dan die uit andere eieren, die vroeger gelegd werden. Waar het maar zelden voorkomt dat alle eieren bevrucht zijn, daar is het aan te raden twee of meer kippen tegelijk op fazanteneieren te zetten: het kan dan gebeuren, dat alle kuikentjes verder aan één kloek ter verdere verzorging worden toevertrouwd. Hetzelfde kan men ook doen wanneer verscheidene fazanten gebroed hebben en de eieren tegelijk uitkomen.

Hebben de fazantenkuikens het ei verlaten, dan blijven zij nog ongeveer twee dagen onder de moeder om op te drogen en hun pootjes te leeren gebruiken. Eten hebben ze niet noodig: rust en warmte daarentegen nooit genoeg. Den derden dag brengt men de moeder met de kleintjes in een kuikenren, die vooraf is in gereedheid gebracht en zoo moet ingericht zijn, dat noch de hen, noch de fazantenkuikens nat kunnen worden; vocht is nu de grootste vijand.

In de afdeeling, die voor de kloek bestemd is, belegt men den bodem met een flinke laag turfstrooisel, waarop een nest van hooi gemaakt wordt. Den uitloop voor de kuikens voorziet men van een laag droog zand en strooit er hier en daar wat kuikenvoer in, om, zoodra zij erin gezet worden, de fazantjes gelegenheid tot pikken te geven: een beetje voer strooit men eveneens bij de afscheiding tusschen het hok der kloek en den buitenloop. Zoodra alles in orde is, plaatst men de kip in het voor haar besteinde gedeelte, de kuikentjes een voor een in den loop: de kip zal onmiddellijk beginnen te roepen en na enkele minuten zit de heele familie bijeen. Alles hangt nu verder af van verzorging en voeding.

Fazantenkuikens hebben natuurlijk water noodig: helder zuiver water. Men zette hun dat water niet voor in een schoteltje, omdat zij er dan in gaan loopen, maar in een fonteintje, een paar gewone vogelkooi-fonteintjes kunnen daarvoor zeer goed dienen, maar ze moeten elken dag worden gereinigd. Ook de kip moet steeds schoon water hebben en ook voor haar gebruike men daarvoor fonteintjes, die in den handel gemakkelijk te krijgen zijn.

De basis van het voer moet een dierlijke zijn, men vindt opfokvoeders genoeg en kieze het beste.

De eerste acht dagen late men het rennetje 's nachts liefst niet buiten staan, vooral niet wanneer de temperatuur vochtig is: zoodra de zon voldoende warmte geeft, brengt men het naar buiten om het tegen den avond weer naar binnen te halen. Zijn de fazantjes een dag of tien oud, dan is de ruimte, die het rennetje hun biedt, niet meer voldoende voor hun levendig heen en weer loopen en moet er in den vorm van een vierkanten, uit fijn ijzergaas vervaardigden bak zonder bodem, een verlengstuk aan gemaakt worden: die bak, ook van boven gesloten, wordt met het rennetje ergens op een grasveld of op een te voren toebereiden grond neergezet. In dat soort volière blijven ze totdat ze een week of vier oud zijn, wanneer men ze met de moeder in een gewonen grooten loop, mits goed afgedekt, kan laten rondloopen.

Wellicht vertellen we later nog eens, hoe men fazanten en ook andere vogels los kan houden in een goed afgerasterden tuin, zonder dat zij kunnen wegyliegen.

HONDEN

HERDERSHONDEN.

(Vervolg.)

Jaren reeds is het geleden. Met een onzer kennissen waren we in de buurt van Nunspeet gaan zoeken uaar een paar goede Hollandsche herdershonden, liefst zoo van achter de schapen. We moesten een herder hebben, die met zijn kudde ergens op de stoppels was en vonden hem. Hij had een paar honden te koop, mooie hondeu en schrander. Terwijl wij met hem stonden te praten, zeide hij plotseling: "Een oogenblikje heeren!" Een wenk aan den hond, en de schapen werden bij elkaar gedreven: nog eer wij iets gezien hadden wierp hij met zijn schopje naar iets wat wij zoo gauw niet onderscheidden; er sprong een haas uit de stoppels, half lam door den slag van het schopje, de houd er achter eu het duurde niet lang of hij had hem ingehaald, pakte hem bij het nekvel en apporteerde hem op een wijze, die een goed gedresseerde jachthond hem uiet zou verbeteren.

"Die vind ik van avond wel, als ik naar huis ga", zei de schaapherder, en alsof er niets gebeurd was, alsof hij niet begreep dat hij iets deed wat hij niet mocht doen, begon hij weer over zijn honden en hun deugden te praten. Dat zijn de verboden wegen waarop herders zich wagen, en ze zijn

trotsch op hun honden.

Op diezelfde expeditie zagen wij een ander staaltje van des herdershonds schrauderheid en overleg. "Daar ginder", zeide ons een ander schaapherder, "ligt een haas, wilt u eens zien hoe ik dien krijg?" De kudde van een paar honderd koppen liep verstrooid op de heide: de hond was ver: wat de herder riep verstonden we niet, maar wij zagen den hond in flinken galop rond de schapeu gaan, ze langzamerhand bij elkaar drijven, en zoo dicht op elkaar, dat er geen doorkomen aan was. De haas was gevangen werd door velen van de viermaal tweehonderd schapenpootjes getrapt en had de kracht niet niet meer om op te staan.

En is het dan te verwonderen dat, wanneer een herdershond, die zoo'n leermeester gehad heeft, aan zichzelf is overgelaten, hij onnoemelijk veel schade kau aanrichten aan den wildstand? Ze waren mooi, die hollandsche herdershonden, we hadden er gaarne voor gegeven wat er voor gevraagd werd, maar wat de eigenaar als een deugd beschouwde, was voor ons een ge-

brek, en ze bleven achter de schapen.

Van huis uit is de herdershond echter geen strooper, geen jager op eigen gelegenheid; daarvoor is hij te zeer gehecht aan zijn kudde en aan zijn meester, daarvoor is hij te zeer doordrongen van den plicht die op hem rust; daarvoor heeft hij ook te weinig tijd. Alleen daar waar hij uitsluitend als waakhond gebruikt wordt, waar hij zijn tijd in ledigheid doorbrengt, waar niemand zich om hem bekommert, daar wil zijn geboren aanleg voor werken zich wel eens uiten in een onweerstaanbaar verlangen naar een renwedstrijd met een haas. Daarbij heeft hij in den regel een goeden neus en daarvan hebben wij eens een onwederlegbaar bewijs gehad.

Bij gelegenheid eener hondeutentoonstelling te Hannover zouden wij, den dag na de sluiting, een der keurmeesters vergezellen op een vossenjacht. Voor dag en dauw waren wij reeds in 't veld en vonden, dicht bij het bosch waar we wezeu moesten, een kudde schapen op een groot stuk braakland ingesloten: de herder was er nog niet. In de verte zagen we een paar jonge vossen spelen en dicht in de buurt zat de moervos het stoeien harer kinderen gade te slaan. Toen ze ons zag begon ze te blaffen, en dat hoorden de schapen. Ze werden onrustig, liepen dicht op elkaar en kwamen als een kluwen tegen de omheining te staan. Blijkbaar was deze niet stevig genoeg want zij bezweek en er kwam eeu opening in. In wilde vlucht verspreidden ze zich over de geheele omgeving en het duurde geen tien minuten of zoover wij konden zien was er gen schen meer te bespeuren.

zien, was er geen schaap meer te bespeuren.
Wij vergaten het doel onzer komst, waren nieuwsgierig om te zien hoe de herder het zou aanleggen om de kudde weer bij elkaar te krijgen en hoe lang dat zou duren. Toen hij een half uur later kwam opdagen en zag wat er gebeurd was, konden wij op zijn gezicht niet de minste ontroering bespeuren. Zoo goed en zoo kwaad als het ging maakte hij de omheining weer in orde, riep toen zijn twee honden,

maakte met de armen een beweging, alsof hij hun wilde beduiden dat zij de heele omgeving moesten afzoeken, ging toen kalm op den grond zitten en begon zijn morgenbrood

op te eten.

De honden waren reeds verdwenen, in de verte kon men ze hooren blaffen, kort daarop kwamen uit alle hoeken en van achter alle struiken en boomgroepen schapen aanhollen, nu en dan werd ook een galoppeerenden hond een oogenblik zichtbaar, en het had geen kwartier geduurd of de kudde die, naar wij vernamen, uit ruim twee-honderd-vijftig koppen bestond, was weer binnen de omheining. Dat was een werken met den neus geweest, zooals men zich een beter moeielijk kan voorstellen. Men weet eigenlijk niet wat daarbij het meest te bewonderen, het werk van de honden, of het vertrouwen van dien herder in zijn viervoetige helpers.

Ze zien er zoo eenvoudig uit, de schaapherders, en toch, wat moeten zij geen goede leermeesters zijn om hunne honden zoo te leeren werken. Het lijkt wel heksenwerk en, wanneer men hen vraagt hoe zij daarbij te werk gaan, dan lijkt het zoo eenvoudig mogelijk. De jonge hond groeit bij den herder thuis of op het erf van den boer op; in den regel bemoeit

Hollandsche Herdershond.

er zich niemand mee, of het moet zijn dat de kinderen met hem spelen, de knechts hem voor den gek houden of hun slechten luim aan hem koelen, wat voor den hond meestal op hetzelfde neerkomt. Getrapt, gestooten en mishandeld wanneer hij een hunner te dicht in de buurt komt, leert hij van kindsbeen af, wat hij zijn heele leven als stelregel zal blijven aannemen: Ga alle bekenden uit den weg, loop den vreemden tusschen de beenen en breng ze in 't nauw, denk er aan dat ge flinken tanden hebt. Op het erf leert hij wat de omgang met de menschen hem is, en zijn eerste toevluchtsoord is de veestal.

Zoodra hij zes maanden oud is, is het luieren voorbij. De herder neemt den jongen hond mee aan den ketting en zijn heele opleiding bestaat daarin, dat hij aan den ketting herder en kudde zal mogen volgen en het werken der andere honden zal mogen gadeslaan. Gehoorzaam zijn leert hij aan dien ketting al heel gauw: goede voorbeelden en een vererving der hoedanigheden van zijn sedert eeuwen datzelfde werk verrichtende voorouders doen de rest. Lust om te werken legt hij spoedig aan den dag, talent voor het schapenhoeden ook, en wanneer hij na dat aanschouwelijk onderwijs eenige malen van den ketting is bevrijd geweest, werkt hij even zoo goed als de oude. Daartoe beperkt zich de dressuur, die verreweg de meeste herdershonden van de herders krijgen en toch volbrengen allen de hun opgelegde taak op meesterlijke wijze.

Dat is het geheim der vererving. Een bepaalde, steeds gelijke arbeid wordt een gewoonte; door steeds hetzelfde te doen, ontwikkelen zich vooral de organen die voor dat werken het meest worden gebruikt; het lichaam past zich langzamerhand aan het doel aan en dat lichaam eischt, om te blijven

wat het is, het werk dat honderden jaren lang door de voorouders verricht werd. Is dat het geval niet, dan verliest het na een betrekkelijk kleine reeks van zich opvolgende geslachten, de eigenschappen welke voor dat werk worden vereischt en ook de lichaamsvormen, terwijl dezer ontwikkeling een andere richting neemt.

Alle andere hondenrassen zijn, door het beroep dat zij uitoefenen, van den oorspronkelijken hondenvorm, den wolfsvorm afgeweken; de herdershond alleen en meer speciaal die van het vasteland, is daaraan zoo trouw gebleven, dat een wolfskleurige Duitsche herdershond, bijvoorbeeld, wanneer men hem oppervlakkig beschouwt, gemakkelijk voor een wolf kan gehouden worden. Ligt daarin niet de gevolgtrekking opgesloten, dat de aanleg voor herdershondenarbeid reeds in den wolf moet aanwezig geweest zijn en slechts vroeg om te worden ontwikkeld? Evenals de herdershond is ook de wolf een draver met een buitengewoon uithoudingsvermogen; daarvoor heeft hij noodig een licht gangwerk, groote tredwijdte en een langen bouw. De gelijkenis wordt nog grooter gemaakt door eene tegen alle weerswisselingen bestand zijnde beharing, den bossigen staart en de staande ooren.

Het grootste onderscheid ligt in de levenswijze. De wolf is een verscheurend roover, die bij voorkeur zwaar wild jaagt, bijgevolg sterke tanden noodig heeft, een sterken nek en een sterke voorhand, om zijn slachtoffers te kunnen neervellen en weg te slepen. Vandaar dan ook zijne in verhouding met de achterhand sterk ontwikkelde, zooveel hoogere voorhand, de geweldige nek, de dikke kop en de hyena-achtige afvallende achterhand. De dikke schedel met zijn twee gele, schuinliggende oogen maakt een ongunstigen indruk, terwijl het ongevenredigde tusschen de verschillende lichaamsdeelen ons doet denken aan iets wat nog niet geheel klaar, nog niet

uitgegroeid is.

De herdershond daarentegen is evenredig gebouwd, sterker in de achterhand, gelijkmatiger in voorhand en nek, edeler in kop dan de wolf. Bij den wolf is het onderhaar zooveel dikker als het dekhaar, bij den hond speelt het dekhaar een voorname rol. Bovendien is het haar van den herdershond gladder, meer gesloten en meer glanzend, de staart van ter zijde platter dan bij den wolf, die een ronden staart heeft. De vriendelijke, flinke uitdrukking van den hond zet ten slotte de kroon op het verschil tusschen hem en den wolf, wiens blik schuw is en valsch.

En zoo kan de herdershond worden beschouwd als de oudste onder onze hondenrassen, het oorspronkelijke het meest nabij komend. De mensch heeft hem wel veredeld, maar ondanks die veredeling is hij zijnen wilden voorzaat gelijk gebleven

BIJENTEELT

LXXIII.

Bijenluis.

Naar aanleiding van het artikel van den heer B. B. in het nummer van 14 September, meenden wij tot aanvulling van enkele punten hierover ook onze ervaring en meening kenbaar te moeten maken.

Wij kunnen dan al vast beginnen met de mededeeling dat ons land helaas niet vrij van de bijenluis is. Meermalen is hier deze bijenvijand ook door ons reeds waargenomen. Met genoegen kunnen wij echter tevens zeggen, dat wij ze hier nimmer zoo talrijk bij een bijenvolk aantroffen dat het voortbestaan der kolonie hierdoor ernstig bedreigd werd. Terecht werd in bovengenoemd artikel opgemerkt dat de sterkste volken er het minst van hebben te lijden.

Van waar de luis de bijenvolken bij ons te lande het eerst bereikte, is moeilijk uit te maken. De mogelijkheid bestaat natuurlijk van met de invoering van vreemde rassen; zeker is dit echter, meenen wij, volstrekt niet. Voor eenige jaren terug is de luis hier te lande al opgemerkt, en wij veronderstellen dat ze voor dien tijd hier of daar ook wel al aanwezig waren; doch doordat ze zoo klein zijn, en men er geen nadeelige gevolgen van bemerkte, zal men er vermoedelijk eerder geen aandacht op geslagen hebben. Zooveel is zeker, dat wij ze voor eenige jaren voor 't eerst op een bijenstand aantroffen, waar zoo ver was na te guun, de bijen nimmer met eenig uit het buitenland ingevoerd volk in aanraking

konden zijn geweest, daar er in deze streek in dien tijd aan het importeeren van bijen uit het buitenland zelfs niet werd gedacht, zoodat de oorzaak moeielijk van daar kon komen. Wáár ze ook vandaan komen, doet er al minder toe, ze zijn er, en waar ze eenmaal zijn, dient men er voor te waken.

Bij volken die door de luis bezocht waren, bemerkten wij ze ook meestal op de koningin. Dat zij zich meer op de darren dan op de werksters zouden ophouden bleek ons niet. Wel merkten ook wij op, dat de luizen op de werksters meest bij de jongen voorkwamen, hetgeen trouwens niets vreemd voorkomt als men nagaat dat het oudere geslacht de bloemen bezoekt en de jongeren de huiselijke bezigheden verrichten.

Heeft men wel aangenomen dat de luis ten koste, (n.l. door uitzuiging) van het bijenlichaam leefde, deze meening heeft

men thans algemeen losgelaten.

Verschillende waarnemingen hebben dan ook voldoende bewezen dat de luis haar deel van het bijenvoedsel ziet te bemachtigen. Meerderen namen waar, dat de luis, bij het ontvangen of opnemen van voedsel van koningin of bij, zich naar de monddeelen van een van haar begaf, om zich daar aan het voedsel te goed te doen, om daarna naar hun oude plaatsje terug te keeren.

Daar de bijenluis soms nadeelig kan worden, is bestrijding noodzakelijk, waarvoor allereerst reinheid van woning en bodemplank noodzakelijk is, zooals trouwens in genoemd

artikel reeds was aangegeven.

Om ze van de bijen af te krijgen, worden naast de in dat artikel opgegeven manier verschillende middeltjes aan de hand gedaan, n.l. den bodemplank reinigen en daarna met verdunde creoline besmeren, op deze plaats stukjes kamfer leggen of wel harsachtig dennenhout, enz.

Van sommigen dezer middeltjes kan nu wel niet gezegd worden dat ze ook in 't voordeel der bijen zijn, doch men heeft tusschen twee kwaden te kiezen en dan gelooven wij wel, dat dit laatste niet tegen het eerste opweegt.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 20. Mijn kippen leggen, nadat zij de geheele zomer behoorlijk gelegd hebben, absoluut niets meer. Wat kan daar de oorzaak van ziju Hoe kan ik overmatige broedschheid tegengaan. Hoofdzakelijk hebben het de krielen. Moet ik het steenen ei verwijderen, daar zij dit bij voorkeur gebruiken om op te zitten. Zij zijn er niet af te slaan. 's Morgens krijgen zij Sluis ochtendvoer en 's middags groenten en gerst en tafelafval. Is dit goed! E. S. te H.

Antwoord. Uw voedermethode is, voor zoover U die opgeeft, goed; en ik kan zonder meer niet uitmaken wat de reden van de broedschheid is. Het steeneu ei kunt U wel laten liggen, want als dat wegge-

nomen is gaan ze toch op het nest zitten. Een goed middel om de broedschheid spoedig weg te nemen, is het volgende. Zet een flinken, jongen haan in een afzonderlijk hok en plaats de broedsche hen of hennen daarbij, zonder dat nestgelegenheid aanwezig is. Een goed overdekte ren zonder nachthok en van kleine afmetingen is daartoe voldoende; een zitstok 2 à 3 dM. boven den grond is noodig. К. М.

Vraag No. 21. a. Ik kan Hollandsche Leghorn kippen koopen, (broed Oct. '11). Mij is gezegd, dat deze kippen eerst eind Juli l.l. zijn gaan leggen, dat ze daarna spoedig zijn gaan ruien, daar nu doorheen zijn en regelmatig beter in het leggen worden en daarmede beslist dezen

winter doorgaan.

Het late leggen wordt toegeschreven aan geleden armoede door het ongunstige weer in het begiu, dit is echter door flink voeren onder verder zeer gunstige omstandigheden wat plaats en verzorging betreft geheel te boven gekomen, zoodat het nu zeer flinke kippen zijn. Door anderen wordt gezegd, dat zoo laat gaan leggen, vooral in het voorjaar niet kan voorkomen, of er moet beslist wat aan de kippen

b. Heeft het bevriezen der kammen, ook wanneer dit weer geheel in orde kwam, schadelijke gevolgen? Hoe is het bevriezen van groote kammen het best te voorkomen?

c. Raadt U in een loop groot 5 imes 2 M., hg. 2 M. bij 6 kippen het

houden van een haan aan of af?

d. Acht U wenschelijk gemalen beendereu te voederen?

e. Geeft U de voorkeur aan het plaatsen van een voederbak met opklepbaar deksel in den loop, zoodat de kippen steeds kunnen eten ôf aan het voederen op geregelde tijden en gelijke hoeveelheden, dat dan door den loop gegooid of in een bak gegeven? H. G. K. te Z.

Antwoord. a. Het is U klaarblijkelijk te doen om de eierproductie, en wanneer de dieren in hun jeugd, om welke reden ook, armoê

hebben geleden dan is dat reeds voldoende om ze niet aan te bevelen. Zie ons artikel van de volgende week.
b. Gedurends den tijd dat de kammen bevroren zijn bevindt het

organisme zich in ziekelijken toestand en raken de hennen van den leg, maar na geuezing gaat de productie weer op de gewone wijze door, zelfs halen de kippen de schade wel eenigszins in. Intusschen worden de duurste eieren gelegd in den tijd van den vorst, dus is voorkomen gewenscht. Dit vraagt echter nog al veel werk. Voor duisternis invalt moeten de kammen met ijskoud water goed gewasschen eu gewreven worden, als het kan met sneeuw, daarna goed droog gemaakt en vervolgens met een weinig vaseline worden inge-smeerd; deze bewerking moet 's morgens worden herhaald, zoodra de hoenders uit het nachthok zijn gekomen. Om het bezwaar van de groote kammen behooren de Leghorns en Minorca's niet tot de winterleggers en worden in de eerste plaats Wyandottes en Orpingtons aanbevolen.

c. De haan zou ik u raden er bij te houden.

d. Ja wenschelijk is het wel maar de voedering moet er geheel op ingericht zijn. Bij de opfok- en ochtendvoeders die in den handel gebracht worden, wordt op een zeker percentage dierlijk voedsel gerekend. Bovendien vinden los loopende hoenders dierlijk voedsel in bet veld en moet dus aan deze dieren in den winter wel, in den zomer geen dierlijk voedsel worden bijgegeven. Hoenders die aan den leg zijn hebben behoefte aan meer dierlijk voedsel dan niet-leggende. Wanneer uw kippen in een besloten ruimte worden gehouden, dan zou ik u raden drie maal per week wat versche gemalen beenderen te voeren, het is een uitstekende vorm om dierlijk voedsel te verschaffeu.

e. Ik geef de voorkeur aan voedering op geregelde tijden, behoudens een handje-vol graan nu en dan in het strooisel. Het graan moet dan bij voorkeur in bakken worden gegeven, het ochtendvoer steeds

in bakken.

Wil u het eerstvolgend artikel over winterverzorging de noodige

Km.

Vraag No. 22. Ik heb een flinken stadstuin, waarin een kippenhok. De ren is 10 M. bij 1.45 M., en er aan verbonden zijn 3 flinke slaaphokken. Mijn plan is, kippen te houden, maar ik heb er nog geen verstand van. Zoudt U nu zoo goed willen zijn mij eenige inlichtingen te verschaffen. (Het hok ligt op 't Westen.)

a. Kan men nu nog kippen nemen voor den winter.
b. Welke soort is het beste, leghorns, wyandottes, gewone boerenkippen of iets auders?

Welke soort legt het beste?

d. Wat is een vertrouwd adres om ze te bestellen, zoodat ik zeker ben dat ik de goede soort krijg en hoeveel moet ik er nemen? e. Is het goed zooals ik las om het hok te witten en wat moet er

op den groud liggen, zaud, kiezel, kalk? (aan de oostzijde van de ren is een houten schutting van manshoogte.

f. Wat is het geschiktste voeder?

g. Moeten de slaaphokken 's winters 's avonds gesloten worden met de luikjes?

h. Bestaat er een goede handleiding waarin ik nog eens het Mevr. P. H. te H. en ander kan nazien?

Antwoord. Uwe vragen omvatten een groot deel van het gebied der pluimveefokkerij en ze zijn niet met een enkel woord te be-antwoorden. Het komt bij herhaling voor dat dezelfde vragen gedaan worden, en daarom zal ik er de volgende wekeu gaarne rekening mee houden bij de keuze van de te behandelen stof. Mag ik er dan echter op rekenen dat door de lezeressen en lezers ook een bescheiden deel van hun vriendelijke aandacht aan de kippetjes worde gewijd? Voorloopig vindt u hier het meest noodige beantwoord, de toe-lichtingen komen van zelf in de volgende artikelen. Na het Noorden is het Westen de ongunstigste richting voor een hok. a—d. Ja. ik raad u jonge Witte Wyandottes aan te schaffen van

goede kwaliteit; de adressen gaf ik u per post op. Ze moeten geboren zijn dit jaar in het begin van April eu goed gezond zijn; binnen de zes weken zijn ze dan volwassen en daarmee legrijp. Begin November kan u dan de eerste eieren verwachten.

kan u dan de eerste eieren verwachten.

e. De wanden van het hok moeten gewit worden met kalk waarin 2 pCt. creoline is opgelost. Rivierzand is het best voor den bodem. Het beste is als u den grond tot 2 d.M. laat uitgraven en dan opnieuw vullen met rivierzand. Daar overheen komt voor den winter een laag stroo als materiaal om in rond te scharrelen.

f. 's Morgens zoo vroeg mogelijk ochtendvoer; om twaalf uur groentenafval en een weinig graan, 's avonds zoo laat mogelijk voor het op stok gaan, graan: voor Wyandottes bij afwisseling den eenen dag gerst, den anderen dag tarwe. Als het kouder gaat worden in plaats van gerst, haver en bij vriezend weer nu en dan een weinig mais.

g, Moderue Hoenderteelt door J. Kooiman uitgegeven te Zwolle bij Tjeenk Williuk, prijs f 0.60. Tjeenk Williuk, prijs f 0.60.

Vraag Vo. 23. Adressen werden gevraagd voor de levering van hoenders en voederartikelen door P. J. S. te A.; door Mevr. P. H. te H.; door J. de V. te B.; door G. K. te E.; door C. K. K. te G. en door B. G. te P. Deze adressen zijn per correspondentie opgegeven.

Vraag No. 24. Van den heer A. S. te H. over een kanarievogel werd ter beantwoording aan den heer Anton Sutherland opgezonden, zoodat het antwoord waarschijnlijk de volgende week kan worden opgenomen. KM.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Fazanten, IV, door L. S. — Herdershonden (vervolg), door L. S. — Bijenluis, door G. S. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

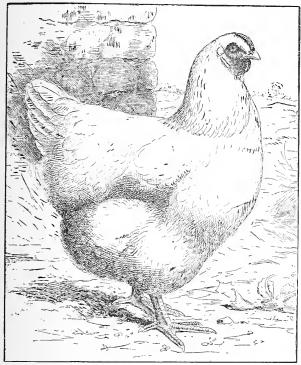

PLUIMVEE

WINTERVERZORGING.

De tijd is weer aangebroken, die voor de kippenhouderij de ongunstigste, onder omstandigheden echter de gunstigste is voor de portemonnaie. De ongunstigste, omdat bij de gewone

Witte Wyandotte-Hen.

d.w.z. ouderwetsche wijze van kippen houden, de eieropbrengst dagelijks vermindert en de eiermand, die voor zieken en herstellenden juist nu gevuld moet zijn, steeds bedenkelijk den bodem laat zien; gunstig, omdat bij een goede verzorging het aantal eieren gemiddeld niet minder behoeft te zijn dan in de betere maanden van het jaar.

Het vorig jaar, toen mijn jonge kippen begonnen te legger in het laatst van September, heb ik van maand tot maand het aantal gelegde eieren medegedeeld, en dat aantal was in de maanden October-Maart meer dan bevredigend. Het aantal jonge hennen bedroeg in het geheel 11, die sedert 27 September achtereenvolgens begonnen te leggen, totdat in het laatst van Nov. alle elf aan den leg waren. Den 27sten Dec. werden er eenige verkocht en bleven er zes leggende hennen over. Half Januari begonnen ook nog drie later geboren hennen te leggen. De eieropbrengst bedroeg: Sept. 11, Oct. 63, Nov. 129, Dec. 165, Jan. 128, Febr. 119, Mrt 186 (van 1 tot 23 Mrt). Na de dagen van 17 tot 27 Jan. en 3 tot 4 Febr., toen de thermometer 20° vorst aanwees, verminderde gedurende enkele dagen het aantal eieren, maar spoedig herstelde de productie zich.

Het aantal kippen dat wij hier op het oog hebben, de beschikbare hokruimte, en de behoefte aan eieren voor de

huishouding, kan dunkt mij vrijwel als het gemiddelde beschouwd worden voor de lezers van "O. T."

Verder mag ik er bij voegen, dat van geen middelen tot kunstmatig opvoeren van de eieropbrengst werd gebruik gemaakt, voor zoover dat misschien tijdelijk zou kunnen gebeuren door prikkelende voedingsstoffen. De hoenders waren steeds volkomen gezond en zijn dat nu nog. Een van de hennen is gestorven tengevolge van een verwonding van den eileider.

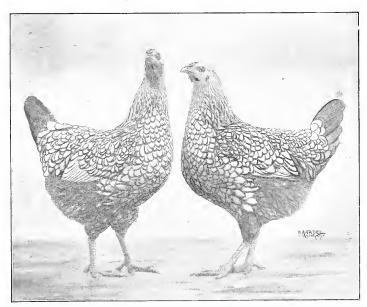
Een nadeel van een ruime productie in den winter is, dat de bevruchting van de eieren in Maart, wanneer ze voor het broeden gebruikt moeten worden, te wenschen overlaat. Wij hebben er echter reeds meermalen op gewezen, dat het beter is, broedeieren te gebruiken van overjarige hennen die laatst Januari of begin Februari met leggen begonnen, of van jonge dieren die omstreeks dezen tijd met leggen aanvangen.

Voor de behandeling van het onderwerp: winterleg moeten achtereenvolgens besproken worden: a. het ras en b. de leeftijd der hoenders, c. het hok en d. de voeding.

In de groenten- en bloemenkweekerij ziet men de producten van den kweeker haast op ieder gewild oogenblik aan de markt brengen. Lang voor daartoe in de natuur de tijd is aangebroken, heeft men vruchten, groenten, bloemen tot zijn beschikking, op voorwaarde dat de planten in het gure jaargetijde onder voor de ontwikkeling gunstige omstandigheden gebracht worden.

Volkomen dezelfde voorwaarde doet zich voor bij het kippen houden. Wanneer het najaar zich laat voelen en door kou en weinig voedsel de productievoorwaarden aan het kippenlichaam ontneemt, moeten wij deze nadeelige omstandigheden opheffen door de dieren in een goed hok te plaatsen en zoodanig voedsel te geven, dat de vorming van een ei, naast en boven het lichaamsonderhoud mogelijk is.

Productie is alleen te verwachten van een volwassen hen; verwachten wij eieren in November dan moeten de vogels vóór dien tijd geheel uitgegroeid zijn. De verschillende rassen

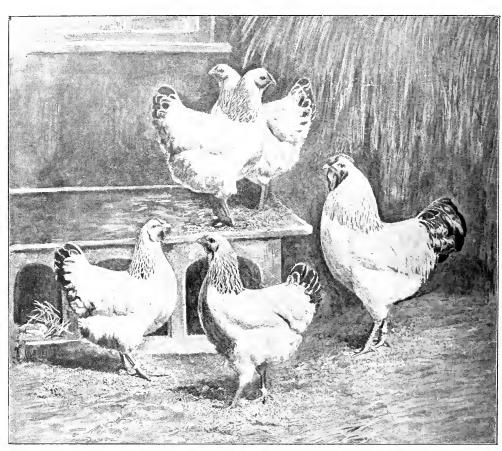
Zilver Wyandotte-Hennen.

hebben naar hun grootte een korteren of langeren tijd noodig voor zij zoover zijn, als: Leghorns 5, Minorca's 6, Wyandottes 7, Orpingtons 8, Brahma's 9 maanden. Om de vogels in den loop van October legrijp te zien, moet men zorgen dat ze op een overeenkomstig tijdstip in het voorjaar geboren zijn, dus Brahma's in Februari, Orpingtons in Maart, Wyandottes in April, Minorca's in Mei, Leghorns in Juni.

De twee laatste rassen hebben het nadeel dat ze, om hun hoogen en slanken lichaamsbouw en om hun groote kam en kinlellen, zeer gevoelig zijn voor strenge koude en dus als winterlegsters niet geschikt zijn. De Brahma's en eenigermate ook de Orpingtons zijn om practische bezwaren zeer moeielijk zoo vroeg in het voorjaar te fokken dat ze in October legrijp zijn; het is moeielijk om bevruchte eieren en broedsche hennen te krijgen, de kuikens zijn bij de lange nachten moeielijk groot te brengen, omdat ze te lang van voedsel

jaargang werd opgenomen. De vraag werd ons gesteld wat voor soort hoenders de *Columbia's* zijn, in de meening verkeerende, dat dit een afzonderlijk ras is. Hiermede wordt dus bedoeld de kleurslag van het ras Wyandottes.

De Columbia Wyandottes zijn een Amerikansche kruising, maar zij hebben het zuivere Wyandotte-type behouden, ofschoon van bijna alle exemplaren die wij zagen, de grootte geringer is dan die van de andere kleurslagen: wit, zwart, zilver, goud, enz. De teekening der Columbia Wyandottes komt overeen met die der lichte Brahma's. In het Fransch heeten de lichte Brahma's, Brahma herminé en heeft men in overeenstemming daarmee de Columbia W. ook Wyandotte herminé genoemd, vandaar dat men ook bij ons wel eens over herminé Wyandottes hoort spreken.

Columbia Wyandottes (Naar een schilderij van F. L. Sewell).

verstoken blijven en het vaak zeer koud is. Blijven dus over de Wyandottes en de daarmee gelijk staande Plymouth Rocks.

Wanneer deze rassen ongeveer 1 April geboren worden, dan zijn ze in den loop van October volwassen en dus wat het lichaam aangaat geschikt om te leggen. De Wyandottes komen in ongeveer vijftien kleurslagen voor; de meesten dezer kunnen als sportrassen beschouwd worden, omdat kleur en veerteekening nummer één zijn, de productie nummer twee. Het meest aanbevelenswaardig zijn de zilveren en de witten.

De eerste raadgeving voor den beginner over ras en leeftijd is dus deze: schaf in het laatst van September jonge Zilverof Witte Wyandottes aan, die ongeveer 1 April geboren werden. Km.

COLUMBIA WYANDOTTES.

Op verzoek van een der lezers plaatsen wij andermaal de hierbij gaande afbeelding die ook in No. 37 van den vijfden

HONDEN

SCHIPPERKES,

I.

Het Schipperke is een Belg van geboorte en nog wel een Vlaamsche Belg; want zoover men zijne geschiedenis kan nagaan, vond men hem in vroegere tijden uitsluitend in de beide Vlaanderen en verder in de provincies Antwerpen en Brabant. In Limburg kwam hij uiterst zelden voor, en de enkele exemplaren die men er nu en dan ontmoette, waren waarschijnlijk vluchtelingen van de een of andere trekschuit die de Maas afzakte. In de Waalsche provincies zag men hem nooit, en die hem kenden hadden hem elders gezien of kenden hem van hooren zeggen. Duitschland, Engeland, Nederland en Frankrijk hoorden er eerst van toen er al ettelijke hondententoonstellingen waren uitgeschreven geweest. Het

centrum der liefhebberij en tevens ook van de productie was

het Vlaamsch sprekend gedeelte van Brabant.

Zoo herinneren wij ons nog zeer goed, dat toen we in 1871 aan de Leuvensche Hoogeschool kwamen, wij haast geen straat konden doorgaan of wij ontmoetten er zwarte, staartlooze, kleine hondjes, die we nog nimmer gezien hadden en waarvan wij het bestaan niet eens gisten. Haast iedereen hield er zoo'n Spitske op na; ze waren grooter, forscher dan onze hedendaagsche Schipperkes, men kocht ze op de hondenmarkt voor een paar francs, soms voor een paar glazen Leuvensch bier en onder de studenten in de rechten behoorde het tot den zoogenaamden bon ton, om er, tot groote ergernis der hospita, een half dozijn Spitskes op na te houden. In dien tijd heetten twee derden dier hondjes Spits of Spitske, het andere derde Moor, Moorke of Molleke; alleen de heeren studenten gaven hun meer geleerde namen.

Veel werden die Spitskes gebruikt om er wilde konijnen mee te jagen; in de Leuvensche brouwerijen en mouterijen deden ze het werk der katten en hielden de gebouwen vrij van ratten en muizen; in dat opzicht was de beste terrier niet zoo knap als een Schipperke. Wellicht was dat dan ook de reden dat, toen in 1880 de eerste Belgische hondententoonstelling gehouden werd, de Schipperkes onder de terriers werden gerangschikt. Men noemde ze: "Schipperkes, gladharige zwarte terriers met rechte ooren, zonder staart, van Vlaamsch ras''.

Bestaat er geen het geringste verschil van meening om-trent zijn geboorteland, niet geheel duidelijk is het, waarom het ras, dat oorspronkelijk Belgische Spits genoemd werd, later den naam van Schipperke kreeg. Omdat men hem vooral ontmoette op trek- en andere schuiten, beweert men. Maar waar is het bewijs dat het vooral de Belgische Schippers waren, die er vroeger die Spitskes op nahielden? Niemand die dat bewijs ooit geleverd heeft en het zou zelfs niet moeielijk zijn om te bewijzen dat, evenals hunne collega's uit Duitschland en Nederland, ook de Belgische schippers er altijd gewone keeshonden op nagehouden hebben. En die noemen ze nu nog "Spits", en als ze klein zijn "Spitske". Daarentegen blijkt uit de geschiedenis der oude Belgische

gilden, dat de Vlaamsche schoenlappers en beenhouwers (slagers) in vroegere eeuwen, bijna allen eigenaar waren van een betrekkelijk kortharig, klein, zwart hondje, dat, terwijl de schoenmaker lapte en de slager vleesch hakte, van uit de vensterbank niet alleen de voorbijgangers, maar ook de klanten aanblafte, die in den winkel kwamen. Schoenmakers en slagers maakten veel werk van hunne zwarte Spitskes, en het was onder hen een ware strijd, wie het zou winnen met den mooisten halsband: halsbanden van geslagen of gedreven koper, niet zelden ook van zilver, breede halsbanden, die alleen op Zondag werden gedragen en die zoo kunstig waren gemaakt, dat ze geen enkel haartje van Spitske's halskraag beschadigden.

Raspunten kende men toen nog niet en aan keurmeesters had men geen behoefte; elkeen vond zijn hond de mooiste, en in plaats van hondententoonstellingen, hield men 's Zonhalsbandtentoonstellingen. De legende beweert zelfs, dat wij de staartlooze Schipperkes te danken hebben aan twee Brusselsche schoenlappers, die om een halsband, van goede

vrienden gezworen vijanden werden.

Nooit hadden hun Spitskes iets anders gedragen dan een eenvoudigen, glimmenden, koperen halsband. De zaken schenen goed te gaan, en een hunner veroorloofde zich de weelde, om er een te laten maken van geslagen koper; de andere werd jaloersch, ging naar een meester koperdrijver en bestelde er eenen van gedreven koper, maar zoo kunstig, dat

alle schoenlappers van Brussel erover spraken.

De man van den gedreven koperen halsband had veel kinderen en niet veel geld, zijn vriend had veel geld en geen kinderen. Op een Zondag telde hij zijn geld na en kwam tot de overtuiging, dat hij best een zilveren halsband kon bekostigen; hij toog naar een meester-zilversmid en liet voor zijn Spitske een halsband van gedreven zilver maken. Zoover reikten de middelen van den anderen niet; hij werd boos en zon op wraak.

Het Spitske met den gedreven zilveren halsband lokte hij op zekeren avond in zijn schoenlapperswinkel, sneed hem den staart bij den wortel af en liet hem toen loopen. Den staartloozen Spits vond men mooier dan den gestaarten en alle Brusselsche schoenlappers met de Brusselsche slagers incluis, besloten om in het vervolg aan alle Spitsen den staart af

te snijden. Zoo geschiedde en sinds dien tijd is een gestaarte Spits een zeldzaamheid. Dit zou, volgens oude kronijken, gebeurd zijn tegen het laatst der XVIIe eeuw.

Had men nu dat ras willen doopen naar een categorie van menschen, die er veel voor over hadden of zich met deszelfs fokkerij meer speciaal bezighielden, dan zou men het veeleer Schoenlaperke of Beenhouwerke moeten noemen, maar niet Schipperke.

Behalve dat, rest ons nog een ander reden, en naar onze meening een goede, om aan te nemen dat de naam Schipperke hoegenaamd niets te maken heeft met de Belgische schuitenvoerders van vroegeren tijd, maar dat het veeleer een verbastering is van het Vlaamsche "Scheeperke"

Het is een historisch uitgemaakt feit, dat in vroegere tijden de Vlaamsche provincies zich onderscheidden door hare talrijke kudden wolvee, waarbij allerhande soorten van honden, maar vooral groote keesachtige exemplaren gebruikt werden; die honden noemde men Scheepers- of Schiepershonden, eene benaming, die nu nog alle herdershonden in Belgisch Limburg hebben. Bij verkorting noemde men ze Scheper of Schieper, evenals men nu ook zegt "een Herder", in plaats van "een Herdershond". Kleine "Schiepers" werden natuurlijk "Schieperkes". Van Schieperke op Schipperke is de

Schipperke.

overgang zoo gemakkelijk, vooral in de Belgische volkstaal, dat er niet veel taalkennis voor noodig is om dien overgang te begrijpen. Te meer nog omdat de traditioneele hond der schippers veel grooter was dan het grootste Schipperke, terwijl op de Kempensche heide een soort groot slag Schipperke, zoo heel lang nog niet geleden, achter de schapen werd ge-

Wat er echter ook van zij, in de afleiding van zijn naam zullen wij ons niet verder verdiepen; onze meening geven wij voor wat zij is, overtuigende bewijzen zijn daarvoor moeilijk

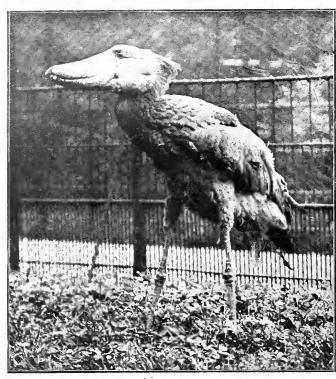
bij te brengen.

Toen in 1880 België het vijftigjarig bestaan zijner onafhankelijkheid vierde en de hondenliefhebbersvereeniging "St. Hubert" haar eerste tentoonstelling hield, werd er voor de Schipperkes, op verzoek van graaf De Be a u fort, een afzonderlijke klas beschikbaar gesteld, waarin drie prijzen waren uitgeloofd. Maar geen enkel Schipperke werd ingeschreven. Men zag ze voor het eerst op de tentoonstelling te Spa in 1882 waar er vier ingeschreven waren, Flip, Fientje, Tic en Toc. In 1883 kwamen er te Ostende drie uit; in 1884 te Antwerpen maar twee, in 1885 te Brussel zes, in 1886 eveneens te Brussel dertien, in 1887 elf en in 1888 wederom dertien. Het Schipperke was officieel als ras erkend, men vond het een aardig, klein, vlug, waaksch hondje, dat spoedig erg populair werd.

Waar het ras onder de getrouwen der hondententoonstellingen nog betrekkelijk weinig bekend was en de keurmeesters het omtrent type, enz., nog alles behalve eens waren, gebeurde het wel, dat de prijswinner van het eene jaar, het daaropvolgend jaar een der laatste in de achterhoede was. Vandaar waarschijnlijk dan ook het feit, dat men denzelfden hond hoogstens twee achtereenvolgende jaren op de tentoonstellingsbanken zag verschijnen en er telkens andere exemplaren kwamen. Dat verschil van meening en de daardoor ontstane verwarring waren de aanleidende oorzaak tot de oprichting, in 1888, van een afzonderlijke club, die zich ten doel stelde, het maken eener beschrijving van het ware type, dat uitsluitend zou worden erkend, onveranderd moest blijven en waaraan fokkers, keurmeesters en tentoonstellingscomité's zich zouden hebben te houden.

DE LEELIJKSTE VOGEL DER WERELD.

De "Ooievaar met den walvischkop", zoo wordt de foeileelijke vogel genoemd, waarmee onlangs de collectie in de "Zoological Gardens", in Regent's Parks, verrijkt is, en die tot nog toe in geen enkele Europeesche diergaarde is geweest. Deze ooievaar, die aan de boorden van den Boven-Nijl leeft, is door zijne

De Ooievaar met den walvischkop. (Cliche van het tijdschrift "L'Illustration".)

eerste ontdekkers, ongeveer dertig jaar geleden, met eenige vrijmoedige fantasie beschreven. Maar in één opzicht hadden ze gelijk, n.l. door hem het afschuwelijkste beest in heel de natuur te noemen.

Wanneer men de verhalen der inboorlingen gelooven kan, is zijn humeur al even vriendelijk als zijn uiterlijk: hij is kwaadaardig en woest. Hij laat zich niet levend vangen, en gewond verdedigt hij zich heftig, geholpen door zijn enormen

snavel, die krachtig genoeg is om iemand den arm te breken. Het exemplaar van de "Zoological Gardens" is nog slechts zes maanden oud. Hij is door luitenant-generaal sir F. Wingate in Soudan gekocht van een inlander, die een ei uit het nest had genomen en dit door een kip had laten uitbroeden. Deze opvoeding als huisdier heeft zijn humeur evenwel slechts weinig verzacht: hij eet graag de visschen, welke zijn op-passer hem een voor een aanreikt. Maar om aan te geven dat hij genoeg heeft en verzadigd is, weet hij geen beter middel om zijn dankbaarheid te toonen, dan door zijn oppasser eenige geducht rake snavelhouwen toe te dienen.

Wij ontleenen bovenstaande bijzonderheden aan het Fransche tijdschrift "L'Illustration", dat tevens zoo vriendelijk was, ons de cliché af te staan.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag~No.~25.~ Ik heb 3 bijenstokken om op te zetten die ieder 10 K.G. wegen. Enkel de korven wegen $\pm~2$ K.G. per stuk. Nu wilde ik ze elk 5 K.G. honing bijgeven, of is het beter om daarmee te wachten tot de voorraad op is?

Is een eerste zwerm ook goed om op te zetten, mij wete van niet, omdat deze van een oude moer voorzien is.

Om een volgend jaar accijnsvrije suiker te betrekken moet men dan lid zijn van de bijenhoudersvereeniging! Zoo ja, bij wien moet Joh. CL. te Gr.

men zich dan vervoegen?

Antwoord. Het beste zal zijn om zoo als ook reeds uw plan is dit nu te verstrekken. Om te wachten tot de voorraad op is, is steeds gevaarlijk spel, daar te voren niet altijd zoo juist is te bepalen wanneer dit het geval zal zijn. Evenmin is het wenschelijk, vooral niet in 't vroege voorjaar, om den inhoud zoo vaak te controleeren. Bovendien is in het voorjaar de gelegenheid niet altijd even geschikt om te voeren, vaak zelfs geheel ongeschikt.

Een onder normale omstandigheden afgekomen voorzwerm is werkelijk van een oude koningin voorzien. Volstrekt is het echter niet bewezen dat die te oud is. Een voorzwerm kan dan ook zeer goed uitmuntend voor opzetter geschikt zijn. U kunt dit zelf 't best bepalen, als u in aanmerking neemt of zij nog steeds aan de eischen voor een goede koningin voldeed. Een-, twee- of drie-jarige (oudere verwissele men in den zomer liefst voor een jonge) kan nog best dienst verwissele men in den zomer liefst voor een jonge) kan nog best dienst doen, is niet zelden zelfs moeielijk door een jonge te overtreffen. Beslist noodzakelijk is het niet, dat u lid der vereeniging wordt

Beslist noodzakelijk is het niet, dat u lid der vereeniging wordt om accijnsvrije suiker te betrekken, dat het voor u echter de gemakkelijkste weg is geloven wij wel, hoewel men naar wij meenen ook als niet-lid suiker door bemiddeling der Ver. kan bekomen, dan echter tegen eenige extra betaling (wij meenen van 6 cent per heel of half K.G. Wend u voor een of ander tot den heer B. Wigman, Alg. Secr. te Wageningen, die zal u wel terecht brengen. G. S.

Vraag No. 26. De Heer A. S. te H. vroeg een middel tegen het afvallen der nagels bij kanarievogels.

De Heer Anton Sutherland, die zoo beleefd was deze vraag

te beantwoorden, zegt dat dit verschijnsel meermalen bij kanarievogels voorkomt, maar dat het zich beperkt tot twee teenen. Het geneest vanzelf en dan heeft de vogel er geen last meer van. Hij kan dan van de zitstokken gebruik maken.

Vraag No. 27. Van den Heer C. J. C. R. te U. die een exemplaar van "O. T." vroeg van 3 Febr. Is beantwoord door de toezending van het gevraagde per drukpost.

Traag No. 28. Welk soort raskippen kunt U mij aanbevelen om naar Oost-Indië te zenden. Ze moeten er in December met een dan vertrekkende familie heen. Dr. De B. te W.

Antwoord: Eenige jaren geleden verzonden wij in een twaalftal zendingen meer dan 200 hoenders naar Indië van zeer verschillende rassen: Brahma's, Orpingtons, Wyandottes, Plymouth Rocks, Minorca's, Leghorns, Padua's en Witkuiven. De meerdere of mindregemakkelijkheid tot acclimatiseeren was zeer verschillend. Over

gemakkelijkheid tot acclimatiseeren was zeer verschillend. Over het algemeen hebben de Wyandottes het best voldaan. Ook voor rasverbetering, voor zoover dat de vleeschproductie betreft is de Wyandotte het meest aan te bevelen.

Wij lieten voor de verzending speciale hokken maken, hoog 70, diep 70 cM. en lengte naar behoefte van het aantal. Voor 1 haan en 6 hennen is een hok van 2 M. lengte voldoende. De haan moet in een afzonderlijk gedeelte van 6 dM. breedte worden verzonden.

Onze grootste zendingen bestonden uit 47 en 38 hoenders te gelijk. De hokken werden op het reddingbootendek geplaatst en bij ongunstig weer met zeil overdekt. Als voedsel werd meegenomen: Hoenderste

stig weer met zeil overdekt. Als voedsel werd meegenomen: Hoenderbeschuit van Lammens dat als ochtendvoer droog gevoederd werd, en als avondvoer bij afwisseling gerst en tarwe dat de Heer P. Sluis te Amsterdam voor ons aan de boot bezorgde.

te Amsterdam voor ons aan de boot bezorgde.

Op den bodem van de hokken een laagje zand en daar over heen zaagsel om de onaangename lucht zooveel mogelijk te voorkomen. Bakjes voor water, grit en gemalen oesterschelpen mogen niet ontbreken. Met deze wijze van verzenden hadden wij steeds groot succes, van de 47 kwamen 45 van de 38 kwamen 37 gezond in Indië aan. Zoo U in het bezit is van den vorigen jaargang van "O. T." dan kan U een plaatje vinden in No. 24.

Even Vo. 20. Ut bede oor ier zeen bescheiden de de verscheiden van de verscheiden de verscheiden van de verscheiden de verscheiden van de verscheiden van de verscheiden de verscheiden van de versc

Vraag No. 29. Ik heb een jongen herdershond, hoe houd ik dien het best schoon? (wasschen, borstelen enz.) D. te A.

Antwoord. Indien mogelijk, geeft u den hond een flink strooleger dat eens om de veertien dagen vernieuwd wordt: dat is het eenvoudigste en gemakkelijkste middel om steeds een zuiveren hond te hebben. Wordt hij kamerhond, d.w.z. is hij overdag en ook 's nachts binnenshuis, dan krijgt hij natuurlijk een mand met een kussen er in. In dat geval moet hij tweemaal in de week met een harden hondenschuier geschuierd worden, eerst tegen, en dan met het haar. Wasschen is niet noodig zoolang de huid zuiver blijft. S.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Winterverzorging, door Km. — Columbia Wyandottes, door Km. — Schipperkes I, door L. S. — De leelijkste vogel ter wereld, door B. B. Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

Jonge katjes.

KATTEN

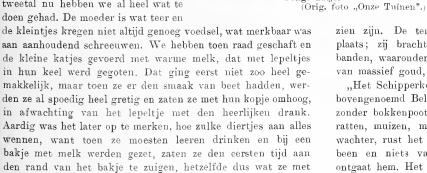

JONGE KATJES.

Jonge katjes vindt wel iedereen even aardig; het grappige dartelen en springen, het stoeien met elkander, 't is alles van een vlugheid, en een zelfbewustheid vaak, om te lachen. Maar het aardigste is nog de diertjes nauwlettend gade te slaan als ze geheel in hun spel verdiept zijn, en niemand zich in hun spel mengt. Ze zijn dan even als kinderen en wanen zich in hun fantasie al groote katten, merkbaar aan een hooge rug tegen elkander opzetten, loeren met felle oogjes, die echter nog zoo onschuldig blauw blinken; en dan die geweldige sprongetjes, met een als een opgestoken vinger strak omhoog staand staartje, 't zijn alle jonge-katten-maniertjes, die altijd aantrekkelijkheid blijven houden voor kinderen en groote menschen ook!

Vijf weken geleden kreeg onze poes twee heel kleine jougen. De moeder van het tweetal is prachtig glanzend zwart met witte borst en wit en zwarte pooten en heeft een klein maar

schrander kopje. Als zij de een of andere lekkernij wil hebben, dan gaat zij doodstil zitten met den rechterpoot in de hoogte, net zoo lang tot ze de aandacht op zich gevestigd ziet en gekregen heeft wat ze verlangt. Een van de kleintjes ziet er net zoo uit als de mocder, het andere katje is sneeuwwit met gestreepte vlekken op den rug. Met dit tweetal nu hebben we al heel wat te

het lepeltje hadden gedaan, en het duurde een heel poosje

voor zij dat hadden afgewend. Het verschil in geaardheid is reeds vroeg merkbaar! Waar de een dartel en levendig is, gedraagt de andere zich meer bedachtzaam. Het photo-tje laat dat duidelijk zien. Het grijze gevlekte katje is altijd even druk, het zwarte kalmer en ernstiger. Het grijze poesje uit dit zelfs bij het eten, waarbij het een ongeduldig geluid laat hooren, alsof het kraait van pret, maar het zal wel zijn, dat het niet vlug genoeg naar zijn zin gaat en gulzigheid het ongeduldig maakt. Ook is er verschil in zindelijkheid. Terwijl het zwarte katje vijf weken oud al stond te miauwen voor een gesloten deur, om er uit te komen, moet op de andere steeds scherp gelet worden, daar die bij voorkeur hoekjes uitzoekt, die om schoon te maken moeilijk

Het hebben van jonge katjes geeft wel eenigen last, vooral later, als ze gordijnen en tafelkleeden kiezen voor hun klimlust, maar het geeft aan den anderen kant veel genoegen. Het snel ontwikkelen der vermogens, het onschuldige

kijken, het geruste indommelen, het zijn alle even aardige trekjes uit het jonge dierenleven en we kunnen ons bgrijpen, dat een schilderes als Henriette Ronner van het lief-brutale en lenige van oude en jonge katten, niet uitgeschilderd raakte.

Vlugger dieren dan katten, wisselvalliger van houding, sierlijker en leniger van beweging zijn er niet vele en met al zijn slechte eigenschappen van diefachtigheid, onverschilligheid en wreedheid, blijft de kat toch een lief, nuttig en fraai huisdier, hetwelk men veel vergeeft, vooral als de diertjes jong zijn en dartel. A. v. L.—B.

HONDEN

SCHIPPERKES.

II. (Vervolg van No. 14.)

De voorloopige standaard van het Schipperke werd in Januari 1888 gegeven in het Belgische vakblad Chasse et Pêche, waarin de onlangs overleden heer Van der Snickt alle eigenaars van Schipperkes opriep om met hunne honden te komen in

een koffiehuis op de Groote Markt

zien zijn. De tentoonstelling had op 11 en 12 Augustus plaats; zij bracht 77 Schipperkes op de banken en 31 halsbanden, waaronder 6 zilveren ter breedte van 6 cM. en een van massief goud, 2 cM. breed.

"Het Schipperke" schreef in 1882 het toen pas opgerichte bovengenoemd Belgische vakblad, "is een gitzwart duiveltje, zonder bokkenpooten en zonder staart, een waar duiveltje voor ratten, muizen, mollen en allerhande ontuig. Onvermoeibare wachter, rust het dag noch nacht; het is voortdurend op de been en niets van wat er binnen- of buitenshuis geschiedt ontgaat hem. Het tippelt van den kelder naar den zolder, onderzoekt hoeken en gaten en als er, naar zijn meening, iets niet in den haak is, dan waarschuwt het onmiddellijk zijn baas. De gewoonten van het huis kent het allen, het bemoeit zich met alles en nog wat, en neemt daarbij het air aan alsof het zelf de baas is; het is een wonder van trouw en verknochtheid, terwijl het tegenover de kinderen de zachtzinnigheid in persoon is. Wee den vreemdeling die naar iets of naar iemand uit den huize de hand uitsteekt; dan herinnert zich het Schipperke dat het scherpe tanden heeft en het die weet te gebruiken. Goede stalhond, is het een liefhebber van paarden en een zeer goed ruiter; mag het op een jaagpaard gaan zitten, dan is het uitgelaten van vreugde!

Goed waakhondje, goed ruitertje, een steeds opgeruimde kameraad op de wandeling, is het Schipperke bovendien ook een uitstekend helper van het fret bij de jacht op konijnen, en geen fretteerder, die er niet een Schipperke op nahoudt"

Moet men de Belgische schrijvers gelooven, dan bezit het Schipperke alle mogelijke goede hoedanigheden. Waaksch is het zeker, trouw ook, een vijand van allerhande ongedierte niet minder en daarbij een prettige, levendige, guitige verschijning. Dat alleen zou reeds voldoende zijn om overal populair te worden. Geen wonder dan ook dat het onmiddellijk de aandacht trok der Engelsche hondenliefhebbers, die destijds in grooten getale de vastelandsche hondententoonstellingen bezochten.

Wanneer het eerste exemplaar in Engeland kwam, is met zekerheid niet te zeggen, wel echter dat het voor het eerst werd geëxposeerd op de hondententoonstelling van 14 November 1889, in het Londensch Aquarium. Onmiddellijk veroverde het de harten der dames bezoeksters en exposanten, die vier van de vijf daar tentoongestelde kochten voor meer dan tienmaal den prijs dien de importeurs er in België voor betaald hadden. In 1894 begonnen de Engelschen te fokken en thans is het kleine zwarte duiveltje een der meest geliefde dameshondjes van Engeland.

Toen de Engelschen hun eerste exemplaren mee over het Kanaal namen, wisten zij niet beter of alle Schipperkes werden zonder staart geboren, en niet-fokkers in België zoowel als daarbuiten, verkeerden in diezelfde meening. Groot was dus de verwondering van den eerste die een nest fokte, toen hij zag dat al zijn jonge Schipperkes van achter niet minder spits toeliepen dan de eerste de beste straathond, wanneer

Jonge katjes. (Orig. foto: "Onze Tuinen".)

hij geboren wordt. Waren dat nu wel de echte Schipperkes of hadden de Belgen hen beet genomen? Den staart coupeeren hielp niet, want het bewijs dat hij niet staartloos geboren was, zou hij altijd en overal met zich meedragen en goede raad was duur. Hij dacht op een

middel om dat te voorkomen, en na lang denken ging die eerste Engelsche Schipperkesfokker er toe over, om op zijn twee of driedaagsche puppies een operatie toe te passen die de Engelschen gouging out noemen; hij nam den staart met wortel en al uit. Maar wat de eerste fokker ondervond, ondervonden ook de anderen en wat de eerste gedaan had deden de anderen ook en allen deden wat de Belgische fokkers al sedert meer dan een halve eeuw gedaan hadden; want even als in Engeland of elders, worden ook in België de meeste Schipperkes met een staartje geboren.

Het geheim dier operatie, dat feitelijk geen geheim meer was, kwam de Ladies Kennel Association ter oore en er ontstond groot misbaar. Een deel van den staart afnemen, negentig procent desnoods, dat kon er nog door, maar den heelen staart, met wortel en al, dat was onteerend voor het menschdom! Bovendien zou men niet meer kunnen zien welke exemplaren wel en welke niet staartloos geboren waren. Er werd gewreven en geschreven en het gevolg was, dat van Schipperkes die met een staartje geboren werden, de heele staart, op twee centimeter na, kon worden weggenomen.

Neen, zeide de Belgische Schipperkes Club, dat gaat niet; in onzen en in uwen rasstandaard staat uitdrukkelijk: Staart afwezig. En nu is het wel waar, dat twee centimeter staart maar een heel klein staartje is, maar het is toch een staartje en een staartje mogen de Schipperkes niet hebben. De Belgen hielden voet bij stuk, wonnen het geding, en sedert 1897 zeggen ook de Engelschen, dat bij hen de Schipperkes zonder staart geboren worden, juist gelijk in België.

Hebben de Schipperkes dan een staart als ze geboren worden of hebben zij er geen? Zijn er veel of weinig die inderdaad staartloos ter wereld komen? Het antwoord op die vraag verschaft ons een der eerste hondenkenners van België, A. Reul,

in leven leeraar aan de rijksveeartsenijschool te Cureghem bij Brussel, tevens een der knapste Belgische dierkundigen. "Het publiek is er van overtuigd, dat de Schipperkes worden geboren zonder staart, en dat zij zich juist door die eigenaardigheid, van de andere hondenkinderen onderscheiden. Het wordt u eenvoudig zeer kwalijk genomen, wanneer gij den eigenaar of fokker van een Schipperke een compliment maakt over zijn behendigheid in het onzichtbaar maken van Schipperkesstaartjes. Het is immers van algemeene bekendheid dat ze allen, zonder uitzondering, staartloos ter wereld komen! En dan zegt nog de Schipperkes Club: Staart afwezig! Voorzichtigheidshalve voegt zij er bij: Een halve eeuw geleden werden veel Schipperkes zonder staart geboren, thans is dat echter niet meer het geval".

"Er bestaat", zegt hij verder, "niet de minste grond voor de bewering dat vroeger veel Schipperkes zonder staart geboren werden. Nergens heb ik daaromtrent iets kunnen vinden dat steekhoudend is, en het is mijn gewoonte niet, om maar alles te gelooven wat men gelieft te vertellen. Maar aangenomen, dat er vijftig jaar geleden veel Schipperkes zonder staart geboren werden, waar zijn dan de feiten die het ras dermate hebben beïnvloed, dat zij er nu uitzien als alle andere honden en dat zoo goed als alle Schipperkes, met een staart geboren worden? Het staartloos Schipperke is bijna altijd een vervalscht, verminkt schepseltje. Evenals alle andere honden wordt hij geboren met eenen normaal ontwikkelden staart; die staart is zelfs tamelijk lang, dik bij den aanzet en wanneer men hem liet zitten dan zou hij in een krul over den rug worden gedragen. Dat is de algemeene regel. Maar evenals op alle andere regelen, zijn er ook uitzonderingen op dezen; met andere woorden, in een nest Schipperkes kunnen wel eens enkele exemplaren zonder staart geboren worden. Maar dat zijn abnormaliteiten en uitzonderingen die ook wel eens voorkomen bij rundvee".

Zoo goed als in Engeland gingen de Schipperkes er nergens in. De vorige koningin van België was een groote liefhebster van het ras en bezocht geregeld alle in Brussel gehouden hondententoonstellingen waar Schipperkes op kwamen; Koningin Alexandra van Engeland volgde het voorbeeld der Belgische Koningin na, liet door bemiddeling van de presidente der Ladies Kennel Association verscheidene van die staartlooze kleine dingen komen, en toen duurde het natuurlijk niet lang of in de meest aristokratische salons van Engeland ontmoette men steeds een of meer Schipperkes.

Duitschland daarentegen was er moeielijk voor te vinden en al komt het Schipperke op de voornaamste tentoonstellingen in enkele exemplaren voor, populair is het er nooit geworden. Anders is het in België, waar ze bij honderden voorkomen, en waar zij voor de dames vooral een der aantrekkelijkheden der tentoonstellingen uitmaken. De zeer goede exemplaren kosten er echter handen vol geld. Ook in Nederland zijn ze alles behalve zeldzaam en op de tentoonstellingen in Amsterdam, den Haag en Rotterdam is men zeker er steeds eenige te vinden.

Wie gaarne een aardig, lief, prettig huishondje heeft en tevens een goed waakhondje, die neme een Schipperke. L. S.

DUIVEN

KIPDUIVEN.

I.

Wat de kipduiven van andere duiven onderscheidt dat is in de eerste plaats haar bouw, hare houding en de wijze waarop zij zich op den grond bewegen. De eene zoowel als de andere gelijken veel op die der gewone hoenders. Vooral de staart, die rechtop gedragen wordt, herinnert aan den staart van een kip en heeft er den vorm van. Die gelijkenis wordt nog sterker door haren langen hals, haar kort, rond, maar groot en sterk gebouwd lichaam. Hoe zij ontstaan zijn, is langen tijd een strijdvraag geweest en eerst sedert eenige jaren is men van meening dat het oorspronkelijke type een duif was, cen kipduif, die sedert eeuwen reeds in Indië, meer voornamelijk in Birmanië gefokt werd. Men beweerde zelfs dat de pauwstaarten van dat oorspronkelijk ras afstammen, en al kan men niet ontkennen dat zij een zekere gelijkenis vertoonen, grondige bewijzen voor deze meening hebben wij nog nergens gevonden. Onmogelijk is het echter niet, dat de pauwstaart er een variëteit van is, door kruising verkregen, die zich op den duur standvastig heeft vererfd.

In Duitschland behooren de kipduiven tegenwoordig tot de meest verspreide en de meest geliefde duivenvariëteiten. Wie zich daarvan wil overtuigen, heeft maar eens eene Duitsche pluimveetentoonstelling te bezoeken en hij zal er niet alleen vele, maar ook prachtige exemplaren aantreffen. De Duitschers blijven tot zelfs in hunne liefhebberijen praktisch en de populariteit welke de kipduif in Duitschland te beurt valt, heeft zij in de eerste plaats te danken aan haar goed ontwikkeld, vleezig lichaam, terwijl haar flinke houding, haar vriendelijk, mak voorkomen eerst in de tweede plaats komen.

Al leest en al hoort men hier en daar gewagen van verschillende variëteiten bij de kipduiven, toch bestaan er inderdaad slechts vier die op den naam van rasduiven kunnen aanspraak maken; al de andere zijn kruisingen die bij een dier vier kunnen worden ondergebracht en onderling doorgaans geen ander verschil toonen dan de kleur. Die vier rassen zijn: de Maltezer kipduif, de Florentijnsche, de Hulmschecke en de kipduif van Modena.

De Maltezer is de meest bekende en de meest verspreide. In Nederland vonden wij ze weinig; op Duitsche tentoonstellingen vindt men ze geregeld en daar treft men veelal exemplaren aan die zoo goed als onberispelijk zijn. De Maltezer fokkerij heeft er dan ook een buitengewone hoogte bereikt en meer dan eens hebben we verwonderd gestaan over de fabelachtig hooge prijzen die voor een goed paar gevraagd en betaald werden.

Leest men van Maltezers, dan denkt men onwillekeurig aan Malta en niets ligt meer voor de hand, dan dat Maltezer kipduiven van het eiland Malta afkomstig zijn en zij daar druk gefokt werden of er vroeger in grooten getale voorkwamen. Toch is dat het geval niet. Op Malta vindt men geen andere duiven dan kleine en die lijken op kipduiven heelemaal niet. Hoe men er dan ook toe gekomen is om deze duiven-variëteit Maltezer te noemen, heeft tot nu toe nog geen enkele schrijver of kenner weten duidelijk te maken. Zelfs van haar oorsprong wist men zoo goed als niets en de onzekerheid die daaromtrent heerschte is eerst sedert enkele jaren opgeheven, dank zij de ijverige en geduldige nasporingen van Dr. Stephan Baron von Washington te Poels in Styrië. Volgens zijn zeer goed gedocumenteerde beschrijving, die wij vonden in het op duiven betrekking hebbende werk van Gustav Rutz, kan de oorsprong der Maltezer kipduiven ongeveer als volgt worden samengevat: Evenals alle kipduiven, komen ook de Maltezers uit Indië. Nu nog fokt men daar een ras, dat van jaar tot jaar zeldzamer wordt en, wat zijn voornaamste punten betreft, het echte Maltezer type vertoont. Zij moeten naar Europa gebracht zijn in het begin der achttiende eeuw, want in het oudste Engelsche werk over vogelfokkerij, een boek over duiven van John Moore, dat in 1735 werd uitgegeven, staat de beschrijving eener duivensoort, die hij Leghorn Runt noemt en die zonder twijfel geen andere was dan het oorspronkelijk type onzer tegenwoordige Maltezer kipduiven. Volgens Moore waren er in zijn tijd maar weinig exemplaren van in Engeland. Ze werden geleidelijk nog zeldzamer en toen te Londen in Cristal Pallace de eerste pluimveetentoonstelling werd gehouden, konden de voor Leghorn Runt, beschikbaar gestelde prijzen niet worden toegekend, omdat er geen enkel exemplaar was ingeschreven: de Leghorn Runt was uit Engeland verdwenen.

Tusschen de jaren 1860 en 70 werden uit Indië verscheiden kipduiven variëteiten naar Engeland gebracht, die men eenvondig beschouwde als verbeterde Leghorn Runt's. Door kruising met Spaansche kipduiven kreeg men nieuwe variëteiten en met de benaming dier variëteiten raakte men aan gene zijde van het kanaal een beetje in de war. Een harer noemden ze Maltese pigeon, of Malteze Runt, welke Maltezer echter veel meer weg heeft van de Spaansche kipduif dan van de zuivere Maltezer, zooals de Duitschers ze fokken. Toch werd de naam ook door de Duitschers aangenomen en algemeen erkend. Dien naam hebben zij waarschijnlijk te danken aan het feit, dat de duiven waren meegebracht door Engelsche zeelieden, die langs Malta naar huis terug keerden.

Volgens het getuigenis der voornaamste Duitsche fokkers, was de Maltezer Kipduif in Duitschland reeds bekend in het laatst der eerste helft van de vorige eeuw, toen zij vooral in Oostenrijk en Pruisen gefokt werd. Haar tegenwoordigen vorm dankt zij echter, naar verondersteld wordt, aan kruising met de Fransche Pagadet, die, om zijn overeenkomst met de Kipduif, zoowel door Fransche als door Engelsche schrijvers, nog wel eens verward wordt.

Talrijk en mooi vindt men thans die Maltezers in Saksen en ook nog in Oostenrijk, en aan de Saksische kipduivenclub danken wij de raspunten dezer variëteit. L. S.

BIJENTEELT

LXXIV.

October.

Ons vermoeden in een voorgaand artikel geuit, dat ook de laatste dagen dezer campagne wel op niets zouden uitloopen, is maar al te zeer bewaarheid geworden. De regenperiode hield nog tot een tiental dagen in de maand September aan, en niet minder hevig dan te voren.

Gelukkig dat de daarna ingetreden droogte met veelal heldere zonneschijn voor een en ander nog weer iets ten goede kwam. Voor den bijenhouder leverde dit tenminste een uitmuntende gelegenheid om de volken te voederen, waarvan dan ook een ruim gebruik is gemaakt. Snel namen de volken het toegediende voedsel tot zich. Wij hoorden nog steeds van enkelen, dat dit bij hen niet bizonder vlug ging. Meestal lag hiervan de schuld bij den ijmker zelf, doordat het voedsel niet kort genoeg onder het bereik der bijen was, en het voederen daardoor gepaard ging met te veel wamteverlies bij de 's nachts vaak zeer lage temperatuur.

Waar men met de voedering nog niet gereed is, daar dient men die nu zoo vlug mogelijk zien te beëindigen, daar binnen enkele dagen alles voor den winter in gereedheid moet zijn.

Te oude en darrenraten, zijn uit de woning verwijderd, en voor zoover noodig, zijn hiervoor goede uitgebouwde raten in de plaats gegeven. Het deel der woning dat niet door de bijen bezet wordt, sluit men met de scheiplank af. De open gebleven ruimte vulle men met slecht warmte geleidende stoffen op, ter voorkoming van warmteverlies. Hiervoor is

hooi geheel ongeschikt, daar dit spoedig duf wordt en begint te schimmelen. Houtwol, stroo, papier en dergelijke zijn beter. Wij gebruiken hiervoor meestal gonjezakken. wat ons steeds uitstekend voldoet.

Te zwakke volken, zijn intijds met sterkere vereenigd, 't zij door middel van bedwelming of anderszins. Hierover zijn de meeningen nog steeds verdeeld. Terwijl de een vindt, dat het resultaat van 't vereenigen in den herfst negatief is, is de ander overtuigd dat hiermede veel gewonnen is. Wij beschouwen dit geheel als een quaestie van omstandigheden. Zijn het meest jonge bijen die bijgevoegd worden, dan kan nen meer op succes rekenen dan met oudere. Deze laatste bij te voegen is in den regel noodeloos werk, hoewel wij er toch niet gemakkelijk toe over zullen gaan, om uit dankbaarheid voor hun vlijt, door middel van de zwavellont een einde aan het leven der nijvere bevolking te maken.

Op gunstige dagen zien wij nu nog een enkel bijtje met bolletjes stuifmeel of voorwas (propolis) aan de pooten binnenkomen. Met voorwas worden eventueel achtergebleven reten besmeerd en de vlieggaten verkleind. Alles wordt er op ingericht om maar zoo min mogelijk last van de koude te hebben. Om dezen reden is het af te keuren, in het koude jaargetijde noodeloos werkzaamheden in de bijenwoning te verrichten. Steeds wordt hierdoor de orde verbroken, hetgeen de bijen later zeker probeeren om die weer te herstellen, waardoor zij langen tijd minder rustig zitten, wat niet anders dan in het nadeel van den ijmker kan zijn.

Bij goed weer houdt de bevolking zoo nu en dan nog wel voorspel. Overigens staan de eigenlijke werkzaamheden vrijwel stil, in afwachting van den vorderenden winter.

Mocht men nog raten met honing hebben die uitgeslingerd moeten, dan ga men hier onverwijld toe over, want dit gaat met koeler weder steeds lastiger, of men is genoodzaakt dit in een flink verwarmd vertrek te doen.

Hoewel op 't moment de wasmot ook rust, is het toch dienstig de ratenbewaarplaats zoo nu en dan te zwavelen. (+. S.

DE OORWORM.

Naar aanleiding van enkele ingezonden stukken in de laatste nos. van "O. T." over bovengenoemd diertje, leek het me niet overbodig onderstaande opstelletje te plaatsen, dat ik dezer dagen vond in een oud truitkundig woordenboek van J. C. Christ, uitgegeven in 1806.

De oorworm (Fullo) is een bekend klein diertje, hetgeen aan velerlei jonge planten nadeel toebrengt. Zij zijn vooral schadelijk voor Persiken, Abrikozen, fijne Peren en andere Vruchten welke aan leiboomen groeijen: want ze bijten dezelven vol gaten, zoodra die beginnen rijp te worden, zoodat men somstijds niet een eenige ongeschondene vrucht van deze boomen plukken kan, en althans gene van de besten, welken zij wel degelijk van de minder goeden weten te onderscheiden, en bij voorkeur aantasten.

Sommigen geven als een middel daartegen op dat men Papaver- Maan- of Slaapbollen, of Schapen- of Varken-klauwen digt bij de planten hangt, of ook wel papieren peperhuisjes waarin men wat wol of katoen steekt; hierin zou dit ongedierte gaan schuilen, zoo dat men het dagelijks kunne daaruit schudden en dooden. Dan dit middel kan alleen ter opzigte van sommige kleine bloemen en gewassen met goed gevolg in 't werk gesteld worden, b. v. bij Anjelieren, welke zij bij voorkeur aandoen en bederven, doordien ze in de bloem kruipen en den koker of het zaadhuisje, met de benedenste einden der bloembladen afeten, waardoor de bloem geheel en al geschonden worden.

Bij Vruchtboomen daartegen, welke tegen planketsels staan, is dit middel geenszins voldoende, omdat ze daar schuilplaatsen genoeg in de spleten der boomen, schuttingen of rietschermen vinden, en bijgevolg weinig in de maankoppen of peperhuisjes

komen zullen. En zelfs wanneer ze eens diepe gaten in de vruchten gebeten hebben, blijven ze altijd daarin schuilen, en komen er niet eerder uit, voor dat de vrucht geheel uitgevreten is.

Daar zijn weinig andere middelen tegen in 't werk te stellen, dan dat men 's winters of in 't voorjaar de leiboomen los maakt, en de reten en gaten in muren of houten schuttingen zooveel mogelijk toesmeert en digt maakt; waardoor de nestelplaatsen van dit en meer ander ongedierte weggenomen worden, en dus dezelven, wanneer zij er in groote hoeveelheden komen mogten, ligter door vogels als anderszins zullen kunnen gevangen en uit den weg geruimd worden.

In Engeland beweren sommige hoveniers thans het volgende daartegen te hebben uitgevonden. Zij maken bosjes van oude boonenstronken, ter lengte van 9 duimen, en hangen dezelven aan draden hier en daar tusschen de leiboomen. Dan doen zij dagelijks of om de twee dagen, 's morgens vroeg de ronde, met een vierkante plank van ongeveer 18 duim en een houten troffel onder den linker arm; slaan de bosjes één voor één op de plank, zoodat er de Oorwormen opvallen, en dooden dezelven alsdan met de troffel. Hierdoor, beweren zij, dat zij zich binnen korten tijd van deze onaangename gasten bijkans geheel ontdoen kunnen.

Voorts moet men niet vergeten om zoodanige stukken vilt of linnen, welke men des zomers tot het vastbinden der boomen gebruiken mogt, en die men in 't najaar buitendien behoort los te maken, in kokend zeepwater te werpen en ze daarin gedurende drie of vier dagen te laten liggen, wordende hierdoor een groot aantal eijers van menigerlei ongedierte vernield.

Leeuwarden, September 1912.

G. Duursma.

GESCHEURDE GLAZEN

In no. 7 van 17 Augustus lezen we een artikeltje van v. d. Z. over "Gescheurde Aquariumglazen". De manier, hier aangegeven, lijkt ons zeer geschikt voor aquariumglazen; voor ronde glazen en flesschen dunkt ze ons wel wat bezwaarlijk. Ieder, die wel eens met een glazenmakersdiamant gewerkt heeft, zal weten, hoe uiterst moeilijk het is, op rond glas een zuiver rechte lijn te trekken. We willen daarom nog eens de volgende ouderwetsche methode releveeren, die we zelf bij herhaling met zeer veel succes toepasten bij gescheurde glazen, flesschen en lampeglazen.

De flesch of het glas wordt met ijskoud water gevuld tot eenige m.M. beneden de scheur (of het hoekje, dat er mogelijk uitgesprongen is) en geplaatst in een bakje met water; men dient te zorgen, dat het water in flesch of glas en dat in het bakje precies even hoog staat. Heeft men een lampeglas te bewerken, dan zet men het natuurlijk eenvoudig in een bekne met water, zoodat dit eenige streepjes beneden de breuk blijft, vervolgens brengt men op het water in glas of flesch (dus niet in het bakje een laagje olie van eenige mM. dik.

Een ijzeren voorwerp wordt in een gasvlam witgloeiend gemaakt en plotseling in de olie (wij gebruikten meestal slaolie) gedompeld, waarbij men zorgt, dat wel de olie, maar niet het water geraakt wordt. De grootte van het te gebruiken ijzeren voorwerp hangt af van de oppervlakte van de olie.

De bedoeling toch is, door het onderdompelen van het gloeiende ijzer de olie plotseling aan de kook te brengen. Gelukt ons dit, dan is het succes verrassend; juist toch op de grens van water en olie (koud en heet) knapt het glas zeer regelmatig af.

Het is te begrijpen, dat hoe kouder het water is, hoe beter

de zaak ons gelukken zal.

Deze methode zal moeilijk toe te passen zijn, waar we een groote oppervlakte olie zouden krijgen, zoo bijv. bij een aquariumglas, doch bij gewone glazen en flesschen lijkt ze me heel wat eenvoudiger, dan de bewerking met diamant en glazen staafje.

A. LEBBINK.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Jonge katjes, door A. v. L.—B. — Schipperkes II, door L. S. — Kipduiven I. door L. S. — Bijenteelt, October, door G. S. — De Oorworm. door G. Duursma. — Gescheurde glazen, door A. Lebbink.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

DALMATINERS.

Evenals zooveel andere rassen heeft ook de Dalmatiner zijn jaren gehad van groote populariteit, niet bij ons, maar in Engeland en Duitschland, en meer nog in Frankrijk. Ruim vijf-en-twintig jaren terug was de Dalmatiner, le petit Danois, zooals de Franschen hem nog noemen, de lievelingshond der Fransche dames, de modehond bij uitnemendheid. Geen Parijsche amazone die naar het Bois de Boulogne reed, of naast haar paard tippelde een Dalmatinertje; maakte zij een wandeling per rijtuig, dan kon men er zeker van zijn, dat naast haar op de kussens het goud-gehalsbande wit-zwarte hondje zat.

Toen kwam de poedel: de dames werden den lieveling van gisteren vijandig gezind, en uit was het met de populariteit van den Dalmatiner.

Engeland en Duitschland voelen wel niet meer zooveel voor hem als vroeger, maar toch bleven velen hem getrouw en zelfs werden er clubs opgericht om de liefhebberij voor het ras te bevorderen.

Waar hij vandaan komt? Naar zijnen naam te oordeelen zou Dalmatië zijn vaderland zijn. Niets echter, dat eenigen grond heeft, kan worden aangevoerd om die meening te verdedigen, geen enkele schrijver over de geschiedenis der hondenrassen, die iets aanbrengt om dien naam als "komende van Dalmatië" te rechtvaardigen.

Het meest voelen wij voor de meening van enkelen onder hen, die beweren dat zijne afkomst eene Engelsche is, dat zijne ouders een witte Engelsche terrier en een zwarte pointer waren. Daarop duiden zijn vormen, daarop wijst

zijn heele lichaamsbouw, zijne houding, zijn groot uithoudingsvermogen.

Wellicht leerden die twee, zwarte pointer en witte Engelsche terrier, elkander bij toeval kennen en was de eerste zoo zuiver mooi geteekende hond, in de oogen van den toevalligen fokker slechts een misbaksel. Misschien heeft hij de kleurschakeering mooi gevonden en is bij hem het verlangen opgekomen, om uit dat toevalsproduct afstammelingen te fokken, die evenzoo geteekend waren. En wie weet of dat de oorsprong van den hedendaagschen Dalmatiner niet is. In de fokkerij heeft het toeval wel eens aanleiding gegeven tot nog grooter verrassingen.

Of hij oud is? Anderhalve eeuw wellicht. Eenen met den Dalmatiner veel overeenkomst hebbenden hond kende Linnaeus; hij noemde hem Canis variegatus. Buffon spreekt van een gevlekten Bracque de Bengale die, te oordeelen naar de beschrijving welke die Fransche natuurkundige ervan geeft, veel met den Dalmatiner moest overeenkomen, maar die er toch weer van verschilde, doordien hij zijn zwarte vlekjes niet op een zuiver witten, maar op een valen ondergrond had. Bovendien was Buffon's Bracque du Bengale, wat betreft kopvorm en beendergestel, eerder een dog.

Twee dergelijke honden komen voor op een schilderij van den Italiaanschen schilder F. Castiglione die, in 1616 te Genua geboren, in 1670 te Mantua overleed. Het stuk stelt op den voorgrond een knaap voor, met aan weerszijden een grooten zwaren hond, met over het gansche lichaam gelijkmatig verdeelde, bijna even groote zwarte vlekjes op een zuiver witten ondergrond. Sommigen willen daarin wel is waar onzen hedendaagschen pointer herkennen; maar daarvoor is de kop te veel die van een dog. De teekening alleen is die van een Dalmatiner.

De eerste bekende teekening van een echten Dalmatiner is van den Engelschen schilder Bewick en dagteekent uit de laatste jaren der achtiende eeuw. De hond wordt door hem Dalmatian or Coach Dog genoemd; hij heeft een betrekkelijk langen, gestrekten kop en zijn lichaam is nagenoeg gelijk aan dat van de Dalmatiners, zooals wij die nog op Engelsche tentoonstellingen ontmoeten; den staart draagt hij zeer hoog, met aan het einde een flinke haak er in, en naar de teekening te oordeelen is die staart ruig. Het geheele lichaam, behalve de krul en de onderste helft van den staart, is regelmatig zwart gevlekt, met bijna even groote vlekjes; de ooren zijn aan den wortel zwart, en dat is volgens de hedendaagsche

raspunten een onvolmaaktheid.

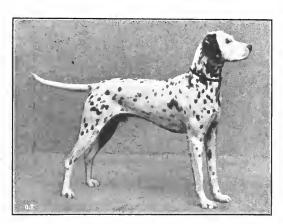
Behalve deze weinige gegevens het Zuiden van Duitschland komt

is omtrent den oorsprong van het ras niets bekend en de meeste schrijvers bepalen zich dan ook tot gissingen en waarschijnlijkheden. Jachthondenbloed voert hij ontegenzeggelijk en niet onaannemelijk is de meening dat de voorouders van den Dalmatiner vroeger in Italië werden gebruikt als jachthond. Dat hij een luxe-hond is geworden heeft hij den Engelschen te danken en als zoodanig was hij er reeds bekend tegen het einde der XVIIIe of begin der XIXe eeuw. Van uit Engeland vond hij zijnen weg naar het vasteland. In

hij nog tamelijk veel voor, maar is er eenigszins verschillend van het Engelsche type; hij herinnert er niet zooveel aan den pointer als de Dalmatiner in Engeland en de vlekjes op zijn lichaam zijn grooter en meer onregelmatig verspreid.

In Nederland is de geschiedenis van den Dalmatiner maar zeer kort. Op de twee tentoonstellingen, uitgeschreven door de afdeelingen Rotterdam en Amsterdam der Holl. Mij. van Landbouw, in 1872 en 1873, kwamen, onder de benaming Dalmatische honden, telkens een paar van die wit-zwarte honden die destijds vooral in en om Amsterdam tamelijk veel voorkwamen; het toppunt van echtheid was dat ze twee verschillende oogen hadden. Een Dalmatiner die niet een "porcelein-oog" had, zooals ze dat gebrek noemden, was geen echte Dalmatische dog.

Den eersten goeden brachten wij in 1883 op de tentoonstelling der Kon. Jachtv. "Nimrod" te Amsterdam. Wij vonden dien hond, een teef, aan den Omval en kochten hem voor tien gulden; hij had geen porcelein-oog en daarom kregen wij hem zoo goedkoop; als hij een porcelein-oog had gehad zouden wij hem veel duurder hebben moeten betalen, vertelde ons de eigenaar, en dan hadden wij hem niet gewild. Met dien hond, die niet echt was, haalden we een paar eerste prijzen. Op

Dalmatiner.

een mooien dag was hij verdwenen en nimmer hebben wij meer iets van hem gehoord.

Voor zoover ons bekend waren de heeren J. en A. Goudoever te 's-Gravenhage de eenigen in ons land die Dalmatiners gefokt hebben, dat was tusschen de jaren 1893 en 1897, maar niemand kocht hun de jonge Dalmatinertjes af en zij zeiden het ras vaarwel. Zoo nu en dan hebben wij er nog wel eens een gezien, maar populair is hij bij ons nooit geweest. Kwam er een op een tentoonstelling dan had hij er na één keer genoeg van en, bekroond of niet bekroond, men zag hem nimmer meer terug.

Toch verdiende de Dalmatiner meer belangstelling; niet alleen om zijn kleur, maar ook om zijn goede hoedanigheden. Dommer als de meeste andere luxe honden is hij niet, bovendien is hij zeer trouw, gehoorzaam en een goed blaffer. Dat de meeste Dalmatiners aan doofheid lijden is een verzinsel, er zijn niet meer doove Dalmatiners dan er doove poedels of keeshonden zijn. Als huishond zijn er wel die hem evenaren, maar wij kennen geen ras dat in dat opzicht boven hem staat. Wijs hem twee of driemaal de plaats aan waar ge wilt dat hij in de huiskamer moet liggen en hij zal die plaats nemen, haar beschouwen en blijven beschouwen als de zijne en haar verdedigen tegen wie haar zou willen bezitten. Hij is een prettige begeleider en heeft meer dan genoeg uithoudingsvermogen om een paard in gestrekten draf, een fietser met flinken gang te volgen. Zijne kleur doet het oog aangenaam aan, zijne vormen zijn sierlijk en zijne beharing is niet te lang; wie er mede wil fokken kan er zeker van zijn dat hij er succes mee zal hebben, want het fokken van goede Dalmatiners is niet moeilijker dan van andere rassen.

In zijn algemeene verschijning is hij een krachtige, evenredig gebouwde, gespierde, levendige hond, die niet grof is en niet plomp, een hond die uithoudingsvermogen paart aan een groote snelheid. Wat bouw betreft komt hij het meest overeen met den pointer, den kortharigen Staanden hond der Engelschen, maar hoofdzaak is, zuivere teekening. De ondergrond moet zuiver wit zijn, de op dien ondergrond voorkomende zwarte plekjes niet grooter dan een kwartje, regelmatig verdeeld en het eene zuiver van het andere gescheiden.

Behalve zwart-gevlekte heeft men ook bruin-gevlekte, en voor deze varieteit gelden alle op- en aanmerkingen die wij voor de eerste gemaakt hebben. L. S.

HET EEKHOORNTJE.

I.

De "aap met den vossenstaart" onzer bosschen behoort zonder de minste aarzeling onder de schadelijke dieren gerangschikt te worden; en toch, niettegenstaande zijn groot zondenregister, mag hij zich in een vrij algemeene sympathie verheugen. Een eigenschap van de menschelijke samenleving trouwens, die ook vaak betracht wordt ten opzichte van handige individuen die een tekort aan moraal weten te masqueeren door aangename manieren.

Toch behoeft men zich niet te verwonderen, dat het eekhoorntje algemeen in de gunst staat. Van zijn euveldaden merkt het groote publiek niet veel; men ziet hem slechts van zijn goeden kant, en dan heeft men te doen met een allersierlijkst, vlug, geestig diertje, dat aller harten onmiddellijk voor zich inneemt.

Zóó kan men hem zien als men op een gloeiend heeten zomerdag in een onzer Gooische, Veluwsche of andere bosschen (merkwaardigerwijze komt het eekhoorntje in de duinstreken niet voor) rust en schaduw zoekt. Als alles dan zoo wonderstil is, kan het gebeuren, dat er vlak bij ons de schubben van een denne- of sparre-kegel naar beneden vallen. En als we

dan voorzichtig het hoofd naar boven wenden, kunnen we in de vergaffeling van een zwaren tak het roodbruine diertje zien zitten, met den "sparappel" tusschen de voorpooten, den staart over den rug gebogen.

Aan deze houding dankt hij zijn wetenschappelijken naam: Sciurus vulgaris (sciurus beteekent: staartschaduw, dus het dier,

Eekhoorntje. (Naar: Metcalfe).

zou men kunnen zeggen, dat zijn staart als parasol gebruikt). Als we ons dan maar stil genoeg houden, kunnen we hem omzichtig naar beneden zien klauteren, als hij genoeg heeft van de sparre- of dennezaden, en voor 't moment meer trek heeft in de lekkere boletussen, de groote paddestoelen, die hij van zijn hooge zitplaats af in 't gezicht heeft gekregen. Eekhoorntjes-brood worden deze paddestoelen genoemd, en inderdaad heeft het mij wel moeite gekost, in 't Middachterbosch een onbeschadigde Boletus edulis of luteus te vinden.

Erg rustig verloopt het eekhoorntjes-maal maar zelden; zonder eenige, althans voor mij naspeurlijke oorzaak, zag ik

het diertje soms herhaaldelijk zijn smulpartij onderbreken, naar den naastbijstaanden boom rennen en omhoog suizen.

Ook daarin schuilt een niet geringe factor voor onze sympathie; dat nimmer falende kunststukje om vliegensvlug tegen 'n 20 Meter hoogen mastboom op te rennen, wekt immer onze bewondering. En deze stijgt, wanneer men hem zijn beroemde sprongen "van boom tot boom" ziet maken, waarbij de staart dient als balanceer- en stuurtoestel.

Dr. Kurt Flöricke verhaalt in zijn vlot geschreven boekje "Die Säugetiere des Deutschen Waldes" het volgende:

"Ik was eens op een heeten zomerdag getuige van het volgende voorval, waar ik hartelijk om heb

Het eekhoorntje klimt in een boom. (Naar: Metcalfe).

moeten lachen. Een blauwspecht (= klever) die trots de hitte, welke alle andere dieren in slaap gestoofd had, geen siesta wilde houden, had ergens tusschen het oude loof een hazelnoot ontdekt van het vorige jaar en deze in een takvergaffeling vastgeklemd, waar hij ze met snavelhouwen bewerkte, om de schaal stuk te krijgen en zoo bij den zoeten kern te komen. Maar telkens vloog daarbij de noot er uit en viel weer in

het mos op den grond, en elken keer haalde de blauwspecht de noot weer terug, om ze opnieuw vast te zetten.

Van uit den top van den boom had een eekhoorntje den vlijtigen vogel al lang beloerd. "Det kan ik wel beter", moet hij

Nest met drie jonge Eekhoorntjes, een week oud. (Naar Oxley Grabham).

bij zichzelf gedacht hebben. Langzaam kwam hij van tak tot tak omlaag, plaatste zich met

philosophische
kalmte een oogenblikje vlak voor den
stomverbaasden
vogel en nam hem
toen plotseling de
hazelnoot voor den
neus weg. Snel
werd deze tusschen
de voorpootjes
rondgedraaid en
met de scherpe
beitel-tandjes stukgevijld. Knak, daar
vielen de doppen

op den grond. Terwijl het eekhoontje de pit smakelijk oppeuzelde, kwam de vogel tot bezinning en vloog luid scheldend heen. Bij deze gelegenheid heb ik gezien, hoe een vogel een verbluft gezicht kan zetten".

Het nest wordt gemaakt op de manier van eksters of kraaien, en dikwijls wordt eenvoudig het nest van een dezer vogels in bezit genomen ("par droit de conquête" heet zooiets onder volkeren) en behagelijk tot eekhoorn-paleis ingericht. In zoo'n warm gevoerd nestje worden de eekhoorn-telgen, meestal ten getale van drie, geboren. Ik had eerst willen zeggen: "zien ze het levenslicht" in plaats van "geboren worden". Maar dat gaat niet; want de diertjes zijn de eerste dagen blind.

(Wordt vervolgd.) B. B.

PLUIMVEE

WINTERVERZORGING.

Als vervolg op wat wij in No. 14 meedeelden over het meest aanbevelenswaardige ras voor

eierproductie in den winter, deelen wij thans een en ander mee over de verzorging zelf.

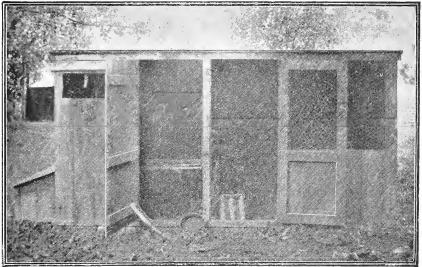
Wij gingen van de veronderstelling uit, dat in het laatst van September jonge Wyandottes zijn aangeschaft, die ongeveer zes maanden oud zijn. Deze dieren hebben, naar wij hopen, vanaf hun geboorte een vrijen uitloop gehad; thans wordt aan die vrijheid een einde gemaakt, want regen en sneeuw zijn de grootste vijanden van de kippen, en erger dan koude, ofschoon wij ze ook daarvoor moeten behoeden. Rijst dus de vraag, hoe wij de vogels tegen de invloeden van het winterjaargetijde het beste beschermen, en hoe dus het hoenderverblijf moet zijn ingericht.

Waar wij vrij zijn het hok een plaats te geven met het front op iedere gewilde hemelstreek, daar wordt de voorkeur gegeven aan eene zoodanige ligging, dat de weinige zonnestralen die de winter ons schenkt, zooveel mogelijk zijn op te vangen, en is dus het hok met het front naar het Zuiden het meest te verkiezen, daarna volgt het Zuid-Oosten of het Zuid-Westen. Over het algemeen is de morgenzon gunstiger dan de middagzon, en waar het front van het hok beschut ligt tegen de scherpe Oostenwinden, daar kan ook de Oostzijde gekozen worden, als men niet beter kan. Waar de gelegenheid daartoe gunstig is, kan het hok met de achterzijde tegen de muur of een schutting geplaatst worden, waardoor een aanzienlijke besparing aan hout verkregen wordt.

Staat het hok aan de achterzijde vrij of kan men voor een goede afwatering zorgen, dan moet het dak van voren naar achteren hellen; loopt men evenwel op deze wijze gevaar van inwateren, dan moet het dak van achteren naar voren hellen, om aldus regen en sneeuw onschadelijk te maken voor de binnenzijde van het hok; het dak moet dan 2,5 d.M. buiten de voorzijde van het hok uitsteken. Een algemeen voorkomende fout bij hoenderhokken is, dat de voorzijde te veel open is, waardoor de dieren aan tocht zijn blootgesteld. Zoowel de boven- als de onderkant van het front noet uit planken bestaan, die goed aaneensluiten en de overblijvende opening worden afgesloten met gaas van 2,5 c.M. mazen, zoodat de musschen geweerd worden.

Ook ziet men voor winterhokken soms de geheele voorzijde met planken en glas afsluiten; de beide figuren laten dit duidelijk zien. Bij half-open hokken moet de voorzijde ongeveer een meter uit den grond betimmerd zijn. Een fronthoogte van 1.60 M. is voldoende en wij voor ons geven de voorkeur aan half-open hokken. In de beide teekeningen heeft men een afzonderlijke ruimte als nachtverblijf aangewezen. Waar men echter over een beperkte ruimte in de lengte beschikt kan men den bodem van het nachthok 6 d.M. boven den grond aanbrengen, zoodat de hoenders zich ook onder het nachthok kunnen bewegen. Het nachtverblijf is dan in het geheele hok aangebracht, inplaats van naast het daghok te zijn geplaatst. De voorzijde van het nachthok moet dan ongeveer een meter van het front verwijderd blijven, om aldus voldoende licht onder het nachthok te brengen.

Op den bodem van het hok — en hier zit het groote geheim van een goede verzorging — wordt een laag stroo aangebracht. Eenige bossen stroo worden daartoe in vieren gesneden. Dit

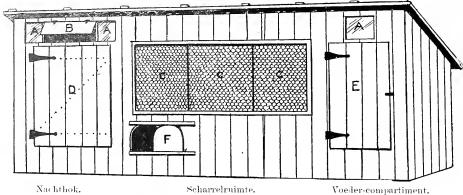

Winterhok met half open front.

scharrelmateriaal is noodig om de dieren voortdurend in beweging te houden en ze dus zoo weinig mogelijk van de koude te doen lijden. Als scharrelmateriaal kan men ook van goed gedroogde bladeren gebruik maken. Nu en dan werpt men een paar handen vol graan in het hok en harkt dat onder het stroo. IJverig krabben en zoeken de hoenders dan, tot dat ze den laatsten korrel gevonden hebben.

Des avonds als het donker is wordt ook wat graan in het hok gestrooid waaraan de hoenders, zoodra ze het nachthok den volgenden morgen verlaten, beginnen te krabben. Men behoeft dan niet vóór dag en dauw bij de hand te wezen om het ochtendvoer toe te dienen.

In het daghok moeten verder aanwezig zijn drink- en gritbakken. Voor drinkbakken gebruikt men het liefste de bekende hondenbakken: die zijn het gemakkelijkste schoon te houden

Een hok voor winterleggers.

en de kippen krabben ze niet onderste boven. Om te voorkomen dat de bakken vol stroo gekrabd worden plaatse men ze op een blok hout van 1,5 d.M. hoogte. Gritbakken worden in den handel gebracht met twee of drie afdeelingen. De laatste zijn het beste; in de drie afdeelingen wordt dan grit, gemalen oesterschelpen en gemalen houtskool gedaan. Deze bakken worden aan den wand van het hok opgehangen met de onderzijde 1,5 à 2 d.M. boven den grond.

In het nachthok worden twee zitstokken aangebracht op 4 d.M. onderlingen afstand, 4 d.M. van de wanden en 3 d.M. boven den bodem van het nachthok. Als toegang tot het nachthok wordt, in het hier beschreven model, een valschuif en een trapje aangebracht, terwijl de voorzijde met een ruit voorzien moet zijn. Bij strenge koude laat men des avonds een zak of een stuk van een oude deken voor deze ruit neer. Bij ons echter is de voorzijde van het nachthok geheel open, terwijl des avonds daarvoor een paardendeken wordt neergelaten. Dit voldoet uitstekend. De inrichting van de hierbij afgebeelde hokken spreekt voldoende uit de teekening.

Nog zij opgemerkt dat alle zitstokken in eenzelfde nachthok steeds even hoog moeten zijn; is dit niet het geval, dan zoeken de hoenders steeds naar de hoogste zitplaatsen en een langdurig gevlieg en gevecht heeft des avonds, bij het op stok gaan, plaats.

Het geheele hok, ook het dagverblijf, moet aan de binnenzijde bestreken worden met witkalk waarin 5 pCt. creoline of een andere desinfecteerende stof is opgelost tot voorkoming van ongedierte. De bodem van het nachthok wordt eens per week schoongemaakt en met een laagje zand bestrooid. In den winter kan turfmolm voor grootere warmte en als desinfectiemiddel als het beste worden aanbevolen.

De legnesten worden naar keuze onder het nachtverblijf of aan de buitenzijde van het nachthok aangebracht.

Een volgende maal de voeding.

Км.

"SPAANSCHE SCHAPEN".

Wij lezen in 't Alg. Handelsblad:

Een Spaansche dokter, zoo vertelt de Frankf. Ztg., deelde voor jaren eens mede, dat de hond in Duitschland een nationaal gerecht was. Hij had zich dat in Berlijn laten wijsmaken, en zijn mededeeling gaf indertijd de humoristische bladen stof tot grappen. En uit dien tijd is het bekende gezegde af komstig, waardoor hondenvleesch den naam "Spaansch schapenvleesch" kreeg.

Wat toen grappig werd geacht, is thans treurige werkelijkheid geworden. Tengevolge van den vleeschnood wordt thans in Duitschland honden- en kattenvleesch gegeten.

De meeste honden worden in Saksen gegeten en Chemnitz is bekend als de plaats, waar de meeste honden worden ______ geslacht.

Maar de statistiek bewijst hier zoo weinig. Vooral op het gebied der hondenslachterij blijft zij ver beneden de werkelijkheid. De statistiek deelt mede, dat in het afgeloopen jaar in Saksen 69,400 pond hondenvleesch is gegeten; maar het aantal is veel grooter, wijl de statistiek alleen melding maakt van de honden, die in slachthuizen of abattoirs zijn geslacht. Veel grooter is het aantal honden, die in het geheim worden geslacht en opgegeten.

Vele honden worden gestolen. En nog maar heel kort geleden

waarschuwde de "Vereeniging tot bescherming van dieren" te Dresden er tegen, honden los op straat te laten loopen, daar zij dan geregeld worden gestolen en gedood. Dat dooden moet stilletjes gaan: den hond wordt de muil dichtgebonden, zoodat hij niet blaffen kan, en dan wordt hij doodgeslagen of geworgd.

In Chemnitz waren restaurants, waarin hondenvleesch werd verkocht; die zullen er nog wel zijn. Toen kregen de hondenvleesch-slagers dat vleesch van buiten, het kilo tegen 60 à 70 pfenning. Maar thans is het veel duurder geworden.

Gegeten wordt hondenvleesch niet alleen in de groote industrieele centra, maar ook op het platteland. Vele families zijn blij als zij eenig vleesch, zij het dan ook paardenvleesch, hondenvleesch of kattenvleesch kunnen krijgen. In tal van arme gezinnen gaat, bij de schaarschte en duurte van het vleesch, alles wat slechts eetbaar is, in den pot. In die kringen wordt hondenvleesch thans als een lekkernij, een versnapering beschouwd. Ook het vet wordt gebruikt; volgens een in Saksen heerschende volksmeening moet het uitstekend zijn tegen tering.

Jacht-eigenaars en visscherij-pachters klagen er over, dat de strooperij zoo ontzettend toeneemt — ook een gevolg van de duurte van vleesch.

SCHILDPADDEN

bereiken dikwijls een buitengewoon hoogen leeftijd. Te Peterbourough in Engeland is een exemplaar van deze diersoort, die 220 jaar oud geworden is. Zijn diëet bestond hoofdzakelijk uit fruit.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Dalmatiners, door L. S. — Het eekhoorntje I, door B. B. — Winterverzorging, door Km. — Spaansche Schapen. — Schildpadden.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

TERRIËRS.

Wat is een terriër? Een hond die in onderaardsche holen, gangen of pijpen wonende Jieren achtervolgt, hen verplicht die voor den mensch ontoegankelijke verblijfplaats te verlaten, om daarbuiten te worden onschadelijk gemaakt, die ze desnoods onder den grond wurgt en naar buiten sleept of door zijn geblaf, met betrekkelijk groote nauwkeurigheid de plaats aanwijst, waar de vijand zich schuil houdt.

Zoo voorgesteld, dan is het duidelijk dat niet alleen die rassen, welke wij terriërs noemen, tot de honden behooren welke geschikt zijn voor de jacht onder den grond, maar dat ook dashonden daarbij hooren. Duidelijk is het dan eveneens, dat niet alle hedendaagsche terriërsoorten voor die jacht geschikt zijn en zij bij gevolg hunnen naam ten onrechte dragen. Toch zullen wij dien naam blijven bezigen in de beteekenis welke hij heeft, al is hij ook niet de juiste, en de verschillende terriërvariëteiten, zoo beknopt mogelijk de revue

laten passeeren. Voor wij daarmede beginnen, gaan wij een en ander mededeelen omtrent de omstandigheden, waaraan die honden hun naamte danken hebben.

De jacht onder den grond dagteekentreeds van de eerste eeuwen onzertijdrekening. Dat blijkt uit het feit dat in het capitularium van den Franschen koning Dagobert, in 624 afgekondigd, het volgende voorkomt: "Al wie een dier honden heeft ge-

dood welke men Bibarhunt noemt en die onder den grond jagen moet eenzelfden hond teruggeven of zich afkoopen met zes stuivers".

Wij zullen er ons niet in verdiepen hoe die onder den grond jagende bibarhunt er uitzag, ook niet of hij tot de voorvaderen van onze terriërs behoort, maar een tiental eeuwen verder gaan zoeken of wij daar nog iets meer over terriërs vinden.

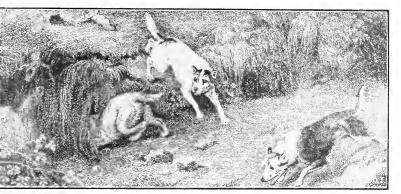
In het begin der XVIe eeuw verscheen een werk van den Franschman Gérome Tracaster, getiteld L'Alcon ou Traicté des Chiens, en in de inleiding van dat werk vertelt hij het volgende: "Alleen in de landen bij Persepolis (Arabië) en in die der Saksogelonen (Saksen) komen honden voor die in staat zijn, om in de onderaardsche holen en gangen door te dringen en het zich daarin bevindende wild er uit te verjagen". Jammer dat Tracaster niet zegt hoe die honden er uitzagen. Terriërs of dashondenachtige honden heeft Arabië thans niet meer: maar het blijkt toch uit oude beeldhouwwerken dat zij er vroeger geweest zijn. Maar omdat hij Persepolis en Saksen in één adem aanhaalt, moeten wij wel aannemen dat hier geen terriërs, maar dashonden bedoeld worden; dashonden toch kende men in Saksen al sedert eeuwen.

Van Jean de Rai verscheen in 1550 een werk Traité des Chiens Bretons, en daarin worden reeds terriërs beschreven.

De schrijver verdeelt de honden in drie variëteiten: Hofhonden, jachthonden en terrars. "Terrars, zegt hij, dringen in de onderaardsche verblijfplaatsen van het wild. Over het algemeen zijn ze niet slim, maar ze weten zeer goed het wild uit te drijven en in de netten te brengen. In Engeland en in Schotland vindt men van deze honden buitengewoon goede exemplaren". Uit dit citaat blijkt dus, dat er in de XVIe eeuw reeds verschillende soorten van terriërs bestonden, dat men de Schotsche en de Engelsche beschouwde als de beste. En wanneer wij over den ouderdom der stamouders handelen, kunnen wij ons beroepen op het getuigenis van de Rai en aannemen dat de stamouders onzer hedendaagsche terriërs ruim vier eeuwen oud zijn.

Na de Rai krijgen wij du Fouilloux, een groot jager en nauwkeurig hondenbeschrijver, de eerste die ons een juiste verhandeling naliet over de wijze waarop in zijn tijd de jacht onder den grond werd uitgeoefend. Du Fouilloux (Jacques) was een Fransch edelman uit Poitou, werd geboren in 1521 en stierf in 1581. Hij schreef een werk over de jacht, hetwelk ook thans nog ten zeerste wordt gewaardeerd en vaak wordt genoemd het Vade-mecum van den jager. Waar het honden betreft roept zelfs de Fransche natuurkundige Buffon, het

getuigenis van Jacques du Fouilloux in. Dat werk is getiteld La Venerie contenant plusieurs préceptes et des remèdes pour guérir les chiens; het verscheen in 1561. Du Fouilloux nu erkent maar één terriër en dien noemt hij basset: hij splitst zijn bassets in twee variëteiten, die uit Vlaanderen en die uit Artois; de eerste staan op kromme pooten en zijn kortharig, de andere echter staan op

Terriërs uit de XVIIIe eeuw.

rechte pooten en zijn ruigharig. "Die op kromme pooten, zegt hij, dringen gemakkelijker in den grond dan de andere en zijn beter op dassen, omdat zij langer onder den grond blijven en het wild beter in bedwang houden, zonder naar buiten te komen. Die op rechte pooten kan men gebruiken voor twee doeleinden; men kan ze boven den grond als drijfhonden gebruiken, waarna zij, onder den grond, met meer vurigheid zullen werken en wel vooral op vossen. Juist omdat zij zoo fel zijn, moeten zij nu en dan eens naar boven komen om lucht te scheppen". De beschrijving zooals zij daar voor ons ligt, wijst duidelijk op den dashond, de hond met kromme pooten, en op den foxterriër als de hond met de rechte pooten, die op vossen jaagt en die oorspronkelijk ruigharig was. Toch is dit ook maar een gissing, een waarschijnlijkheid, en wij moeten tot in de eerste jaren der voorlaatste eeuw gaan om met zekerheid iets te kunnen vinden dat onloochenbaar betrekking heeft op de rassen, welke wij thans terriërs noemen.

Tot in 1830 vond men de terriërs alleen in Engeland, na dien tijd kwamen zij naar het Vasteland en het eerst naar Frankrijk, zegt P. Megnin in zijn werk over honden: maar die meening wordt gelogenstraft door een klein werkje over het leven van Mevrouw de Draëck, waaruit blijkt dat reeds in het eind der achttiende eeuw eenige terriërsoorten op het Vasteland bekend waren.

Meyr. de Draëck, geboren Marie Cecile de Lauretan werd op 17 April 1747 geboren en huwde op 25-jarigen leeftijd baron de Draëck, een hartstochtelijk jager evenals zij zelf. In de buurt van St. Omer en van Duinkerke kon men ze vaak achter de honden zien jagen en tusschen die honden waren terriërs. Weduwe geworden, legde Baronnesse de Draëck haar vrouwekleeren af, jaagde zoo dikwijls zij er gelegenheid voor had in jagerstenue en leidde zelf hare honden, zonder andere hulp dan die van een harer kamermeisjes die dan een pikeurspak aantrok. Haar jachtequipage bestond uit een pikeur, een hondenknecht en verder personeel voor drijfhonden; in haar stallen stonden verscheiden jachtpaarden. Haar meute voor de wolvenjacht bestond uit veertig honden, voor de jacht op hazen had zij er zes en voor die op vossen en dassen had zij verscheidene terriërs. (La Baronne de Draëck, par J. J. Paris 1821).

In 1775 of 1780 moest Baronnesse Draëck reeds in het bezit van haar terriërs zijn en met zekerheid kan worden aangenomen dat tegen het einde der achttiende eeuw de terriërs reeds op het Vasteland bekend waren. Dat zij het eerst in Frankrijk werden ingevoerd, behoeft geen verwondering te wekken. Er was toen geen land waar soortgelijke jachten zoo bekend waren als in Frankrijk; geen land ook welks jachtequipages met die van Frankrijk konden vergeleken worden, geen land, waar van oudsher de jacht zoo ruim werd opgenomen als daar en dat is de reden waarom de Engelsche jachthondenrassen daar een zoo goed onthaal vonden.

In andere landen kwamen de terriërsoorten eerst later. Duitschland had voor den ondergrondschen jachtarbeid zijn teckel en die liet zich niet verdringen; vandaar dat de terriërs er in den beginne vooral werden gehouden als luxe honden. Franschgezind als België steeds geweest is, volgden de Belgische jagers het voorbeeld hunner Fransche broeders in St. Hubertus en gebruikten de daarvoor geschikte terriërvariëteiten voor onderaardsch jachtwerk. Bij ons kwam hij al tamelijk vroeg maar voor het werk op vos en das heeft men hem nimmer kunnen gebruiken. Zijn voorbereiding daartoe beschouwde en beschouwt men nog als dierenmishandeling.

Onze beschrijving der verschillende terriërvariëteiten meenden wij van deze algemeene beschouwingen te moeten doen voorafgaan om niet telkens in herhaling te vervallen. L. S.

HET EEKHOORNTJE,

II

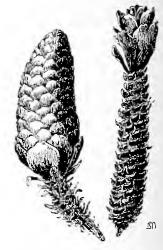
We zullen nu eens globaal de balans opmaken van het Eckhoorntje, althans voor zoover we met zijn levenswijze bekend zijn. Wanneer we ons licht allereerst gaan opsteken bij den houtvester, den boschwachter, den boschbezitter, dan wordt er van het "roode duiveltje" niet veel goeds verteld. Hij vreet de knoppen van loof- en naaldhout op; hij "ringt" jonge boomstammen, die daardoor sterven; hij vreet de zaden van boschplanten; hij plundert onze vruchtboomen; hij plundert de vogelnestjes, onverschillig of ze eitjes of jongen bevatten; ja zelfs bouwt hij vallen, hinderlagen, waarin hij volwassen vogeltjes overvalt, vermoordt en opeet.

Het is de Westfaalsche natuuronderzoeker P. Werner, die dezen laatsten euveldaad meermalen heeft zien bedrijven, en zijne waarnemingen in den Zoölogischen Beobachter heeft gepubliceerd. Nevensgaande af beelding toont ons, hoe het uit takken gevlochten nest in twee afdeelingen verdeeld is. In de achterste houdt het eekhoorntje de wacht, om de argelooze vogeltjes te overvallen, zoodra ze tegen den avond in de voorste afdeeling hun nachtverblijf denken te gaan houden.

inderdaad, het valt niet te ontkennen, dat deze lustige, sanguinische knager geen voorstander is van een streng vegetarisch diëet. Ratten en muizen trouwens ook niet, wat toch ook knaagdieren zijn.

Ziezoo, daar kan de roode deugniet het mee stellen; maar

er klinken — gelukkig ook stemmen in zijn voordeel. Geven we eerst weer het woord aan Dr. Kurt Flöricke: ,, Het feit echter, dat het Eekhoorntje voor de schrale tijden ook voorraad verzamelt, brengt ons nog op wat anders.... "Evenals verschillende vogels, zooals Vlaamsche gaai, Notenkraker, enz., door het verslepen en laten vallen van eikels, beukenootjes, enz. onwillekeurig meewerken tot het onderhoud der bosschen, zooöok is het eekhoorntje in dezen zin werkzaam door 't aanleggen van voorraadschuren. Hier verstopt hij een eikel, daar een beukenootje, ginds 't zaadje

Sparrekegels door 't Eekhoorntje bewerkt.

van een vruchtboom, om van de meeste te vergeten, waar hij ze stopte. En dan ontkiemt daar later een jonge boom, waarop later wellicht zijne nakomelingen zullen ronddartelen."

Een tweede advokaat vindt het eekhorentje in A. Toepel te Erfurt, die waarnam, hoe het eekhoorentje de bladluisgallen van *Chermes viridis* afbeet en den inhoud smakelijk oppeuzelde. (Aus der Heimat). Prof. Dr. Karl Eckstein deelt in "Aus der Natur" hetzelfde mee. Als we weten, dat

Een vogelval van 't Eekhoorntje.

de Chermes-gallen vaak zeer schadelijk kunnen zijn, is met het bovenstaande een niet onbelangrijke credit-post geboekt. Kilian te Kreuznach nam verder waar, hoe een eekhoorntje zich te goed deed aan de uiterst schadelijke rupsjes

van de eikenbladroller (Tortrix viridana).

Waren we misschien na het vernemen van wat er op zijn zwarte lijst staat, met den houtvester van oordeel, dat de rakker uitgeroeid moest worden; nu we ons toch eenmaal op het juridieke pad hebben gewaagd, nu zouden we gevoegelijk de vraag aan de orde kunnen stellen, of we een dier, dat aandeel heeft in den aanleg en het onderhoud van het bosch, zoo maar zonder vorm van proces ter dood mogen veroordeelen, omdat wij nu zeggen: "de bosschen zijn van ons!" Juridische kwesties zijn een enkele maal wat lastig, en in zoo'n geval is een vergelijk 't gemakkelijkst. Welnu, laten we het op een accoordje gooien, en den eekhoorn de noodige ruimte van beweging en handelen laten, mits..... hij niet al te talrijk worde.

Dat men dan, n.l. als men maar niet steeds met moordplannen voor de eekhoorns rondloopt, ook heel veel plezier van ze kan hebben, blijkt uit een mededeeling in "Aus der Heimat" over de "Hansi von Wörishofen".

Wörishofen is het bekende "Kneipsche Kurort" in Schwaben, en met de "Hansi" worden de eekhorentjes uit den omtrek bedoeld, die met de kurgasten op zeer vertrouwelijken voet staan.

"Verlaten we Wörishofen in N. W. richting en hebben we de laatste villa bereikt", zoo luidt bedoeld berichtje, "dan staan we reeds voor den ingang van het z. g. n. eikenbosch, de plaats waar zich tal van eekhorentjes ophouden."

"Voor we echter het bosch ingaan, richten we onze schreden naar de nabijgelegen Sennhütte, om daar wat lekkers voor ze te koopen, bestaande uit hazelnoten. Nu met eenige schreden op den goed onderhouden weg het bosch in. Op den kreet: Hansi, Hansi! komt er reeds een van die potsierlijke diertjes naar ons toe. Heel vlug klimt hij bij ons op en loopt langs den gestrekten arm naar de gesloten hand, om daar het lekkers weg te halen. Maar de hand is leeg, en teleurgesteld klimt "Hansi" weer omlaag. Bij een tweeden roep blijft hij op onzen schouder zitten, om eerst eens te zien, of er nu wat in de gesloten hand zit. En als hij nu weer gefopt wordt, gaat hij op een tak van een der naaste boomen zitten loeren, of hij nog wat zal krijgen of niet. Eerst als we hem werkelijk een hazelnoot laten zien, komt hij naar beneden om die te halen. Deze wordt dan vlug geknakt, of soms in den grond verstopt."

"Dit plezier, de eekhorentjes eerst te foppen, om ze dan eindelijk de noot uit onze hand te laten halen, biedt zich telkens aan, zoodra we weer eenige schreden verder wandelen."

In gevangenschap schikken zich de eekhorentjes heel goed, mits ze voldoende beweging kunnen nemen. Een ruime kooi van ijzergaas, waar ze doorheen kunnen vliegen en rennen, is daarvoor een vereischte. Een van de zonderlingste middelen, om een gevangen eekhoorntje afleiding te verschaffen, heb ik altijd het draaitoestel gevonden, dat meestal aan de kooi bevestigd wordt. Toch schijnt men daarmee de smaak van den gevangene vrij goed te hebben getroffen, want hij maakt er graag gebruik van. Eerst brengt hij het toestel in een vliegend ronddraaiende beweging, om daarna zich aan de tralies vast te klemmen en lekker mee rond te suizen.

Vrij algemeen meent men, dat gevangen eekhoorntjes zich niet zouden voortplanten. Uit een mededeeling van E. Nitsche in Aus der Natur blijkt evenwel dat dit een dwaling is.

We eindigen met een opmerking over de kleur. Meestal is die vosrood, maar er komen soms zwarte exemplaren voor, benevens alle overgangstinten tusschen beide kleuren. Soms treft men albino's aan, wit met roode oogen, van welke afwijking o. a. een opgezet exemplaar in de collectie van "Natura Artis Magistra" aanwezig is.

В. В.

DUIVEN

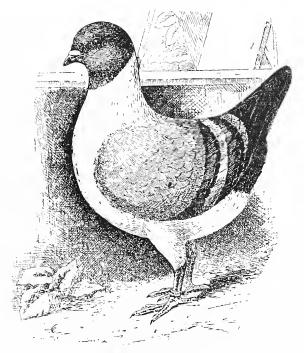
KIPDUIVEN.

II. (Vervolg van No. 15.)

Maltezers.

Waar de Maltezer Kipduiven bij ons blijkbaar nog betrekkelijk zeldzaam zijn, kan het, meenen wij, zijn nut hebben, indien wij er eene beknopte beschrijving van geven.

De kop is lang, goed rond, wordt flink hoog gedragen en is plat in de wangen, met rond voorhoofd. De snavel is maar middelmatig lang, komt echter goed uit den kop te voorschijn en is al naar gelang de kleur der veeren, licht of zwart, met sterk gebogen bovengedeelte. De oogen liggen met den kop gelijk. Bij de zwarte, de blauwe en de zwart of blauw gesprenkelde is het randje rond de oogen grijs; bij de reekleurige, de bruine en de bruin gesprenkelde is het vleeschkleurig. De hals is zeer lang, een zoogenaamde zwanenhals; de borst

Maltezer Kipduif.

breed en goed ontwikkeld; de vleugels liggen vast tegen het lichaam aan, rusten kruiselings op den rug en mogen nimmer lager komen dan de staart. De staart is kort, goed gevuld, de punten der staartveeren moeten een horizontale lijn vormen; hij mag niet ter zijde uitwijken, geen vork vertoonen en moet, evenals bij een kip, hoog worden gedragen; hij mag niet breeder zijn dan hoogstens $7^{1}/_{2}$ c.M.

Men onderscheidt zwarte, witte, blauwe, bruine, roode, gele en reekleurige; bovendien deze verschillende kleuren met wit gesprenkeld. De zwarte hebben iets fluweelachtigs met violetkleurigen weerschijn op de borst; de witte mogen geen het minste vlekje geel op den rug hebben; de roode moeten zuiver helder rood zijn; de gele helder geel; de bruine donker of licht bruin; de eenkleurige exemplaren mogen geen van allen op den rug een plekje hebben dat lichter of donkerder is dan het geheel.

Het algemeen voorkomen is dat van een grooten, massief

gebouwden vogel, die er toch niet zwaar uitziet, kort en middelmatig breed. De kop moet zoo hoog worden gedragen dat hij, wanneer de duif in actie is, bijna den staart raakt.

De voornaamste fonten zijn een platte kop, een te fijne en te lange snavel, te lange, te smalle, gevorkte of terzijde gedragen staart; te korte pooten, te smalle of te lage borst, te lange vleugels en eindelijk eene niet gelijkmatige kleur, wanneer het eenkleurige duiven geldt.

Als nutduif is de Maltezer uitstekend, omdat ze zwaar is en gemakkelijk vleesch aanzet. Bovendien heeft zij een sterk gestel, is weinig vatbaar voor ziekten, een uitstekende broedster en een zeer goede voedster voor hare jongen. Wel wordt zij algemeen beschouwd als een sierduif en als dusdanig maakt zij in een tuin, een volière of op het grasveld een zeer aardig effect; toch ware het te wenschen dat zij meer als nutduif werd beschouwd en behandeld, niet alleen om hare hierboven aangegeven hoedanigheden, maar bovendien ook omdat haar vleesch zoo smakelijk is.

Enkele Belgische liefhebbers hebben de Maltezers gekruist met de Bizet, de Belgische keukenduif bij uitnemendheid en de gevolgen dier kruising waren alleszins bevredigend. Niet alleen hadden de daaruit gefokte bastaarden alle goede hoedanigheden van de eene, maar ze toonden zich ook goede, vaste broedsters en zorgden op onverbeterlijke wijze voor de jongen. Daarbij komt nog dat hun vleesch sappiger, deszelfs hoedanigheid beter was dan dat der Bizets, en dat zij veel zwaarder waren.

Wie Maltezers wil laten broeden, moet er wel voor zorgen, dat de legnesten niet te hoog worden geplaatst; het beste is nog om ze eenvoudig plat op den grond te zetten. Nog voordat zij vliegen kunnen, willen de jongen vaak reeds het nest verlaten en staat dit te hoog, dan kunnen zij zich in hun val zoo bezeren dat zij verder voor de fokkerij geen waarde meer hebben. Staat het nest op den grond dan kunnen zij er zoo goed en zoo kwaad als het gaat weer in terug komen en staan in geen geval bloot aan een noodlottigen val. Wat echter bij deze duivensoort nog al vaak voorkomt, is dat men een paar weken na de geboorte, niet zelden jonge vogels dood vindt in de nesten. Aan de zorgeloosheid der ouders moet dat niet worden toegeschreven, veeleer is het een soort onbehendigheid, in dien zin, dat zij boven op haar jongen gaan liggen en ze eenvoudig dooddrukken.

Een gevolg dierzelfde slechte eigenschap is ook, dat er zooveel eieren gebroken worden. Plaatst men de nesten laag bij, of eenvoudig op den grond, dan kan men de gevolgen dier onhandigheden grootendeels voorkomen. De Maltezer toch is een zware duif en een allesbehalve goede vliegster; Zij laat zich als he ware op het nest vallen, vertrapt dan de jongen of de eieren, en doet dat ook wanneer zij moet vliegen om het nest te verlaten.

Op haar eten is ze niet kieskeurig, eene hoedanigheid die zeer zeker haar waarde heeft; maar ze eet veel en daarom mag men niet karig zijn met het voedsel. Wat vele andere duiven laten staan eten de Maltezers, een voorkeur voor de een of andere graansoort schijnt zij niet te hebben, maar zij houdt van volle borden.

Zooals wij reeds gezegd hebben komt ze in ons land weinig voor; wij herinneren ons niet, ze in de laatste jaren op een tentoonstelling gezien te hebben en toch is zij waard meer algemeen bekend te worden. Vooral zij die er zich op willen toeleggen om zware duiven te fokken, zullen er zich goed bij bevinden.

Over de Florentijnsche, die onder den naam van Hinkeltaube of Hinkende duif reeds in de achttiende eeuw door de Duitschers gefokt werd, deelen wij wellicht in een volgend nummer een en ander mede.

L. S.

KLEINE MEDEDEELINGEN.

Door een Engelschen poelier werden negen inzendingen hoenders verzonden, met bestemming voor de tentoonstelling te Hayrvards Heath. Niettegenstaande de manden goed geadresseerd waren, bezorgde de spoorwegmaatschappij ze op de vleeschmarkt te Leadenhall, met het gevolg dat ze daar spoedig voor een prijsje verkocht werden. En dat hoenders die met zooveel zorg voor de tentoonstelling waren opgekweekt.

De eerste der groote wintertoonstellingen in Engeland werd de vorige week gehouden, de bekende Dairy Show, waar in de afdeeling pluimvee alleen jonge dieren, in hetzelfde jaar geboren, worden geëxposeerd. Het aantal hoenders 3330, d.i. 30 meer dan het vorige jaar; duiven ingezonden 2497 nummers of 271 meer.

Ook de koning van Engeland exposeerde twee nummers in de dofferklassen der postduiven, met welke inzendingen een vierden prijs en een Z^{\cdot} E. V. werden behaald. No. 1216 van de F. W. geeft een uitgebreid verslag, met opmerkingen over de inzendingen van deze tentoonstelling. De Dairy Show, de naam geeft het aan, is een landbouwtentoonstelling, en hoewel het aantal inzendingen er steeds een hoog cijfer bereikt, haalt ze in belangrijkheid niet bij de tentoonstellingen te Londen in het Christal Palace en te Manchester en Birmingham, die alleen in het laatst van October en in November worden gehouden.

De voorbereiding voor onze groote tentoonstellingen te Utrecht en Den Haag zijn reeds in vollen gang en binnen enkele dagen kuunen de programma's tegemoet gezien worden. Ornothophilia exposeert de laatste week van November te Utrecht, Avicultura half December in den Haag. Secretarissen zijn resp. de Heer J. Mantel en Mr. D. W. Molhuijsen.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 30. Ik heb kuikens van voor Pinksteren, hoe moet ik die voeren: ze zijn nu ongeveer volwassen.

Hoeveel gemengd voer (gewicht) per kip moet ik per dag toedienen. Het zelfde omtrent Sluis ochtendvoer.

Er zijn twee kippen bij die zoo iets hebben als een verhooging in de rug (bult), wat kan dat zijn.

Wanneer denkt u dat eieren van die kippen kunnen verwacht worden. S. te A.

Antwoord: Wat het eerste gedeelte van uw vraag betreft over de voeding verwijs ik U naar het desbetreffend artikel in het volgend no. De hoeveelheid graan en ochtendvoer per kip is echter onmogelijk op te geven, omdat zwaardere rassen meer voedsel noodig hebben dan b. v. Leghorns. Het beste middel is die hoeveelheid zelf practisch vast te stellen volgens de in ons artikelen aangegeven beginselen.

De twee exemplaren met een bult zijn ongetwijfeld minderwaardig, zoowel voor de fokkerij als voor de productie; dit verschijnsel wijst op lichamelijke achteruitgang van den stam waaruit ze geboren werden.

Van de goede dieren kan U laatst November ee
nige eieren verwachten. Km.

 $Vraag\ No.\ 31.$ Over het houden van krielhoenders, door den heer J. de B. te B.

Antwoord: Behalve de door ons vroeger besproken krielhoenders, zijn van nagenoeg alle groote rassen ook dwergexemplaren verkrijgbaar. En als bijzonder geschikt voor een kleine ruimte worden tegenwoordig Wyandotte bantams aanbevolen. Er zijn echter ook Leghornen Hamburger bantams, zelfs Spaansche witwangen. De Heer G. Muijs te Amersfoort is in het bezit van buff Wyandotte- en de Heer G. Walop te Kralingen o. a. van zwart Wyandotte bantams.

De vraag van den heer H. P. te H. over duiven, is ter beantwoording opgezonden aan den Heer C. J. G. Repelius te Utrecht, zoodat wij het antwoord de volgende week hopen op te nemen.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Terriërs, door L. S. — Het Eekhoorntje, door B. B. — Kipduiven, II. door L. S. — Kleine mededeelingen. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

TERRARIUM

DE RINGSLANG.

Wie met behulp van een kaart wel eens heeft opgezocht waar Denekamp ligt, en dan de heuvels, rivieren en moerassen opgemerkt heeft die zich bij dit plaatsje in het Oosten van Overijsel voordoen, zal ongetwijfeld denken, dat dit een goed oord is voor ringslangen. Van kind af in deze streken door bosch en heide gezworven, was het mij nog nooit gelukt zoo'n beestje te zien te krijgen, tot mij een leerling der school, een achterlijke jongen, Hendrik, die bij de broekgronden der Gele Beek woonde, mij een afgeworpen huid van een ringslang, ter lengte van een meter, medebracht. Die doorschijnende huid met zijn hoekige rugschilden en breede overdwarsche buikschilden, met de perkamente oogjes en gaven kop heeft langen tijd dienst gedaan als aanschouwingsmiddel, ik meen wel meer dan tien jaren.

Ik kon met deze huid het beweren der maaiers bevestigen, die mij herhaaldelijk verzekerd hadden, dat in de "Meien" (ongecultiveerde grasgronden langs de Dinkel en andere

riviertjes) en in de "Engener Wuiste" (woestenij om Engden, een buurtschap over de grens) slangen gezien waren, en natuurlijkzoospoedig mogelijk met hark of schop naar de andere wereld geholpen.

Voor een jaar of drie brachten mij een paar vrienden een ringslang mee uit Bentheim, welke zij

op den weg hadden gezien en doodgeslagen. Het diertje bevindt zich thans in conserveerende vloeistof in het Museum "Natura Docet" alhier en wekt bij vele bezoekers een rilling van afkeer en vrees. Dan moet ik al mijn welsprekendheid aanwenden om te zorgen dat zulks bij een tweede bezoek zich niet herhaalt.

Een half jaar later kwam de lust bij mij op, er eentje te bezitten in het terrarium. Op een warmen zomerdag fietste ik daarom naar Bentheim en zocht op eenzame wegen, langs sloten en wallen naar Ringslangen. Ik zag veel moois, zeldzame planten en kleurige vlinders, en vermoeid van 't dwalen, lei ik mij neer in het gras aan den zoom van het oeroude bosch. De zon scheen lekker warm op mijn rug, een roodborstje kweelde in een haag, een tjiftjaf sloeg zijn eentonig djiel-djiel, hommels gonsden om de struiken, en ik - ik legde mijn hoofd op mijn plantenbus en sliep! Een vermoeienden tocht is, evenals een gerust geweten, een zacht rustbed, en zoo sliep ik in, niettegenstaande dat harde hoofdkussen, hetwelk door mijn rechterarm al weinig in elasticiteit had gewonnen! Is het wonder, dat ik ging droomen van slangen, kronkelende zwemmende, klimmende slangen; van Brilslangen, Boa's, Oelar-walangs, etc., etc.?

Na een half uurtje werd ik wakker en toen ik mijn zinnen bij elkaar schoof en mij rekenschap gaf waar ik was en wat ik hier deed, zag ik op nog geen meter afstand van mij, twee, drie glimmende slangen aan den walkant op en neer kronkelen! Dat frappante gezicht zal ik nooit vergeten! De wal was schraal begroeid, aan den voet gaapte een lange, uitgedroogde sloot; de wal zelf was van holen en gaten voorzien. Het vel der slangen schitterde in allerlei nuancen van staalblauw im de kittelende, prikkelende zonnestralen. De breede kop zweefde op en neer, boog naar links en rechts en liet een puntig rood tongetje naar buiten spelen! Het slanke lichaam kronkelde, schoof, kromp en rekte zich, lag bewegingloos of draaide zich om een half vergaan boomstompje. En dan drie bij elkaar. Ik geloof, dat op dat moment, mijn oogen sterker fonkelden dan die der koudbloedigen; ofschoon mijn lichaam in starre rust volhardde.

Ik denk, dat ik dit koesterend spel zoo'n kwartiertje had gadegeslagen, toen mij de vrees bekroop, dat wanneer ik zoo bleef doorstaren, ik zeker geen enkel beestje voor mijn terrarium zou machtig worden. En had ik daarvoor niet zon en afstand, een hobbeligen en hellenden weg getrotseerd?

Ik zocht mijn slachtoffer uit; sprong op als door een adder gebeten, greep met beide handen naar het begeerde voorwerp en ik had hem! Behendig liet ik hem in de plantenbus glijden, die vooraf al met mos voorzien was, ik verzegelde hem ter dege en keek toen nog eens om naar de andere twee. Geen spoor was daar natuurlijk van te ontdekken. Het terrein

werd goed opgenomen, terwijl ik mijn platgedrukte boterham opkauwde, en vervolgens den terugtocht aanvaardde.

Als een paard, dat den stal ruikt, zoo ging het bergaf door Geldehaus naar het mooie de Lutte en Oldenzaal en toen over den eenig mooien weg naar Denekamp.

Ringslang.

Honderden malen heb ik de mooie boschjes, de heuvels en dalen en prachtige vergezichten bewonderd en telkens wordt dat aanschouwen een bron van nog hooger uitbruisend genot! De slang op mijn rug lag zacht in het mos en schommelde of stootte niet. De kostbaren buit zou ik weldra in veilige haven voeren. Thuis gekomen ging ik met de bus naar een klein vertrek en opende ze daar, wachtende of het dier te voorschijn zou komen. Behoedzaam schoof een kopje het mos op zij en gleed over den rand. Ik pakte hem beet en toonde hem zoo aan mijn verschrikte huisgenooten. Vooral mijn oude vader was bang, dat het venijnige dier mij eenig leed zou doen! Spoedig werd hij naar het terrarium gebracht, waar hij een jaar lang in observatie is geweest. Daarna is hij naar de broekgronden langs de Gele Beek in de vrije natuur teruggebracht.

Of de overgang van het reuzen-Bentheimer Wald (dat hij toch nimmer in zijn uitgestrektheid zal bekronkeld hebben!) naar het enge terrarium hem te veel had verbijsterd, dan wel zijn laatste maaltijd nog niet ver in het verleden had plaats gehad; het diertje wilde in de eerste week niet eten. Bruine kikkers en roode pieren hoe ze ook mochten springen en kronkelen, hij taalde er niet naar. Toen heb ik hem op zekeren dag in de handen genomen en met een stokje den bek open geduwd en hem een pier te slikken gegeven; hem op die wijze trachtende te overtuigen, dat men in gevangenschap ook moet en soms lekker kan eten. Toen heb ik groene kikkers,

ook een boomkikker, in zijn nabijheid gebracht en, hetzij die lekkerder zijn, hetzij ze er voor slangen appetijtelijker uitzien, spoedig had hij daarvan een te pakken en werd deze op de bekende manier — voor en achterwaarts bewegen der beide kaken — naar binnen gewerkt. Daar gingen een paar uurtjes mee heen.

Maar enfin, het ijs was gebroken en er zouden wel meer volgen. Ende zoo geschiedde! Later heb ik een aquarium met een paar vischjes in zijn woning gebracht, met zulk een lagen rand, dat hij er gemakkelijk in en uit kon komen. Het is bekend dat ringslangen in de natuur dikwijls te water gaan, vooral bij vervolging, dat ze voortkronkelen als een aal en soms op den bodem ineengeslingerd blijven liggen. Miin ringslang maakte van de gelegenheid tot baden eveneens gebruik en wist spoedig het getal der zwemmende vischjes van twee op één terug te brengen. De te verzwelgen prooi is meermalen dikker dan het lichaam der slang. Dat het in zoo'n geval moeilijk gaat den buit te verorberen is te begrijpen. Een kikker b. v. zal in de slang langzaam den cilindervorm aannemen. Ik vond eens onder de uitwerpselen een skelet van een kikvorsch, met nog wat pezen er aan, als een worstje van wel een decimeter lengte in het terrarium liggen.

Hoe mooi de Tropidonotus in gewone omstandigheden was, zoo treurig zag hij er uit, als hij aan het vervellen ging. Dan hingen de bleeke doorschijnende flarden om zijn lijf. Je kon zien, dat het hem moeite kostte het gescheurde kleed kwijt te raken. Gewoonlijk moest hier en daar een handje geholpen. Dan blonk hij weer als was hij frisch gevernist. Het kroontje achter de ooren was dan zoo helder, dat men zich verklaren kon hoe daarover de bekende sprookjes o. a. verteld in Das Märchenbuch van Ludwig Bechstein, konden ontstaan.

Mijn ringslang was van eenen zeer kalmen aard. Hij vrat uit mijne hand. Boos worden kende hij niet meer. Toen de nachtvorsten kwamen maakte ik een bed van zand, turfmolm en mos in een groote kist en plaatste deze in den kelder. Daar sliep hij tot einde Maart. Ik heb hem daarna nog een maand binnen gehouden en toen buitengebracht. Het is bekend, dat de ringslangen in April-Mei paren, waarbij zij een onuitstaanbaren knoflookgeur afgeven. Tegen Augustus legt het wijfje hare eieren, ter grootte van duiveneitjes, geelachtig, met zeer weinig eiwit voorzien en van een perkamentachtige huid overtrokken. 20—30 stuks zijn door taaie draden aan elkander verbonden en zijn op vochtig-warme plaatsen in 't bosch, mesthoopen en koestallen te vinden. De verwonderde boeren houden ze in dit laatste geval voor "haneneieren".

In dit stadium zijn de jongen al vrij goed in het ei ontwikkeld. Zij blijven echter nog ongeveer drie weken in het beschermende omhulsel en hebben, wanneer zij uitsluipen reeds een lengte van 14 c.M. Zij voeden zich dan met insecten. De ouden kijken niet meer naar ze om.

Hoe dit weerlooze dier, zonder giftand zich te verdedigen weet, toonde een merkwaardig voorval in Mei 1864. Een ooievaar had zijn nest gemaakt op den kerktoren van Benken (Zwitserland). Het mannetje vloog uit en ving een ringslang om die aan zijn wijfje op het nest te brengen. De verwonde slang kronkelde zich zoo vast om den hals van zijn aartsvijand, dat deze stikte. Men vond ze beide dood.

Denekamp, 21 Oct. '12.

J. B. Bernink.

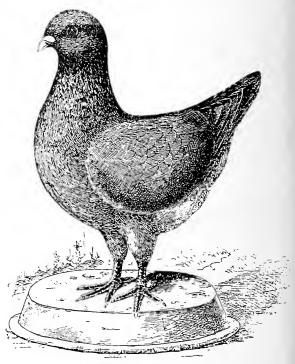

DUIVEN

FLORENTIJNSCHE KIPDUIVEN.

Zij behooren tot de oudste duivensoorten en werden, onder den naam van *Hinkeltaube* reeds gefokt in de achtiende eeuw. Dien naam van Hinkeltaube of hinkende duif, hebben zij te danken aan haren eigenaardigen gang. Vroeger kwamen zij het meest voor in het Zuiden, voornamelijk in de omstreken van Florence, wat haar naam dan ook duidelijk aangeeft. Dit is daarenboven te waarschijnlijker doordien de Florentijnsche Kipduif zeer veel overeenkomst heeft met die van Modena, die van zuiver Italiaansche oorsprong is. Daarbij komt nog, dat de eerste door de Engelschen geïmporteerde Florentijner: inderdaad uit Florence afkomstig waren. Van uit de zuidelijke landen verspreidden zij zich later meer naar het Noorden, waar zij zeer in den smaak vielen, vooral in Oostenrijk. Zij vonden er onmiddellijk tal van enthousiaste liefhebbers en ook nu nog worden zij er met succes gefokt. In België en bij ons vindt men ze slechts bij enkele liefhebbers in de volières, terwijl men ze op tentoonstellingen maar zelden te zien krijgt.

Florentijnsche Kipduif.

Hoogstwaarschijnlijk is deze variëteit het gevolg eener kruising met de kipduif uit Modena en hare overeenkomst met deze, zoowel wat den bouw betreft als de teekening, is zoo groot, dat men haar gerust als eene grootergemaakte variëteit kan beschouwen. Niet zonder eenige reden zeggen dan ook sommige liefhebbers dat, op den keper beschouwd, de Florentijnsche niets anders is dan een meer volmaakte variëteit van die uit Modena, en dat het onderscheid tusschen die twee alleen te vinden is in meer zuivere teekening en een hoogeren stand van kop en staart.

De beroemde kipduivenkenner, Baron von Washington, is van meening, dat de Florentijnsche variëteit het resultaat is eener kruising tusschen die van Modena en de oude Malthezer, de Leghorn Runt der oude Engelsche schrijvers.

Als legduif is de Florentijnsche uitstekend, daarentegen is zij als broedster slecht en om haar jongen schijnt zij zich in den regel maar weinig te bekommeren. Wordt haar nest ook maar even gestoord, dan is dit voor haar dikwijls een reden om het in den steek te laten; daarbij is zij bij het broeden soms zoo onvoorzichtig, dat zij de eieren stuk trapt en de jongen dooddrukt. Wie dus met deze variëteit een proef zou willen nemen, doet verstandig wanneer hij hare eieren wegneemt, om ze door andere duiven te laten uitbroeden. Worden

de Florentijnsche ziek, dan bieden zij de ziekte maar weinig weerstand; de jongen zijn uiterst gevoelig en eischen, om zich naar wensch te ontwikkelen, zooveel zorgen, dat niet ieder liefhebber in staat is om hun die verzorging te geven.

Evenals dit het geval is bij de Maltezers, is het ook raadzaam om de nesten voor hun Florentijnsche broeders en zusters zoo in te richten, dat ze gemakkelijk te bereiken zijn; Florentijners toch vliegen slecht en leggen daarbij zeer weinig uithoudingsvermogen aan den dag. Staan nu de nesten betrekkelijk hoog, dan wordt van hare vleugels te veel inspanning gevergd; verlamming kan daarvan het gevolg zijn en die verlamming is zeer moeielijk te genezen. Evenals de jonge Maltezers willen ook de jongen der Florentijners het nest wel eens verlaten, nog voordat ze kunnen vliegen en stellen zich op die wijze bloot aan een val, die soms doodelijk kan zijn. Daarom is het ten zeerste aan te bevelen om de nesten plat op, of ten minste zeer dicht bij den grond aan te brengen; komen de jongen er te vroeg uit, dan kunnen zij er in terugkomen of liever al spoedig eten met de oudere duiven der volière.

De Florentijnsche Kipduif is een zeer kalme, rustige vogel, wat niet kan worden getuigd van de meeste groote duivensoorten; met andere duiven staat zij steeds op goeden voet en zelfs de kleinste variëteiten kunnen het in den regel zeer goed met haar vinden. Met haar verzorger zijn ze spoedig eigen en het kost hem geen de minste moeite om haar uit de hand te leeren eten. Door hare teekening en hare zuiver omlijnde kleuren doen zij zeer goed in de volière en de fokker of liefhebber, wien het alleen of ook maar meer te doen is om fraaie vogels, zal er moeielijk eenen vinden, die hem beter zal voldoen dan deze duivensoort.

Haar grondkleur is wit; kop, staart en krop zijn gelijkmatig donker gekleurd in rood, bruin, geel, blauw met twee zwarte banden op de vleugels of ook wel geheel zwart; in stand en grootte komen zij overeen met de Maltezers, maar zij zijn meer gedrongen, de staart staat niet zoo rechtop en is ook niet zoo kort. De algemeene indruk is die van een grooten, ronden vogel, die duidelijk aan een kip doet denken.

Geen enkele duivensoort die zoo slecht vererft als de Kipduif en van de Kipduiven geen die dat zoo slecht doet als de Florentijnsche. Vroeger heeft men op kleuren niet of uiterst weinig gelet en terugslag op de kleur der voorouders doet zich bijna altijd gevoelen. Wie, op kleur fokkend, kans op succes wil hebben, moet zwarte alleen paren met roode en desnoods met blauwe, of roode met gele, maar nimmer roode of gele met blauwe. Het gebeurt alles behalve zelden dat de jongen van ouders, die gelijk waren gekleurd, een gansch andere kleur hebben. Dat een zuivere teekening nog moeielijker te verkrijgen is dan een zuivere kleur, spreekt dus zoo goed als van zelf en goed omlijnde teekeningen te zien is zeldzaam. Wellicht is dat de reden dat zich zoo weinig liefhebbers aan de fokkerij dezer variëteit wagen. L. S.

BIJENTEELT

LXXV.

November.

In de voorgaande maand zijn de eigenlijke werkzaamheden op den bijenstand ten einde gebracht. Het voederen dat in die maand geregeld nog zeer goed ging, is nu stellig overal afgeloopen, althans dient het te zijn. Evenzoo dient men nu met de inwintering gereed te zijn, opdat mogelijk vroeg invallende strenge koude ons in deze geen parten speelt. Weliswaar sterft de bevolking bij voldoende voedselvoorraad

nog niet zoo aanstonds van de koude, doch al doorstaan zij die, dan beteekent het voor den ijmker toch altijd belangrijk nadeel, namelijk in den vorm van beduidend meer voedselverbruik.

Het kan stellig van voldoende bekendheid geacht worden, dat de warmte in de bijenkolonie slechts door het gebruik van voedsel onderhouden kan worden. Hieruit valt dan ook gemakkelijk af te lijden, dat noodeloos warmteverlies, steeds extra-voedselverbruik als gevolg moet hebben. Dat dit meerdere verbruik lang niet denkbeeldig is, zullen stellig velen reeds in de practijk hebben ondervonden. Bovendien heeft te koud zitten niet zelden ziekten tengevolge. Een der belangrijkste hiervan is voorzeker "de loop" of "roer", waarvan de ondergang van 't volk vaak het gevolg is.

De inwintering der bijenvolken is voor den ijmker dan ook een der belangrijkste punten, zoo niet *het* belangrijkste. Voor een groot deel hangt voor 't volgend seizoen hiervan het welslagen van 't bedrijf af.

Woningen die hiervoor aangewezen zijn, worden vooral van een uitstekende kopbedekking voorzien. Vooral hebben wij hier de van boven behandelbare kasten op 't oog, daar die dit vooral behoeven. Bij dunwandige korven, (welke, gunstig verschijnsel, steeds minder in gebruik blijven) is een goede kopbedekking gewoonlijk eveneens niet overbodig. Hiervoor wordt vaak met succes een groote heideplag gebruikt, die dan omgekeerd op den kop der korf wordt gelegd.

Dikwandige korven, waaronder ook een goede boogkorf gerekend kan worden, behoeven geen extra bedekking. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat het onbezette deel van deze laatste ook niet afgezet en opgevuld moet worden.

Het zal nauwelijks in herinnering gebracht behoeven te worden, dat vóór de inwintering vooral de bodemplanken goed gereinigd dienen te worden, daar dit een gereede teeltplaats der wasmot is, die het ons 't volgend jaar geducht lastig zou kunnen maken.

Voor zoover dit niet reeds door de bijen zelve is geschied, worden de vlieggaten verkleind. In woningen met twee vlieggaten sluit men er één, en wel het bovenste. Bij het verkleinen der vlieggaten moet men er aan denken, hiermede niet te ver te gaan, daar er steeds voldoende gelegenheid tot luchtverversching moet blijven. Het spreekt wel haast van zelf dat hiermede ook eenige rekening met de sterkte van de volken gehouden dient te worden.

Alle wasafval wordt nu zorgvuldig bijeengebracht en tot wasbodems gesmolten, waarvoor men steeds, gaarne koopers vind voor een goeden prijs. Voornamelijk schijnt er dezen herfst veel vraag naar zuiver bijenwas.

Gereedschappen welke voorshands niet meer gebruikt behoeven te worden, moeten goed gereinigd, en op een droge plaats tot een volgende gelegenheid opgeborgen worden.

In dezen tijd heeft gewoonlijk de ijmker uitmuntend gelegenheid de litteratuur op het gebied van bijenteelt eens na te slaan. Dezer dagen is de Nederlandsche taal op dit gebied een uit het Engelsch door M. van Vloten vertaald werk rijker geworden. Dit werk van: Tickner Edwardes is getiteld "Het verhaal van de honingbij". Met aangangsel: "De bijen haar wapenen" van Dr. Percy E. Spielmann en is verduidelijkt door verschillende aardige illustraties, die den lezer van verschillende dingen een levendig beeld vormen. Het geheel neemt 291 pagina's in beslag en is zeer onderhoudend en vaak interessant. Wij twijfelen niet, of dit naar den 3en Engelschen druk geschreven werk zal ook hier zijn weg vinden, wat wij het ook gaarne toewenschen.

Het is een uitgave No. 177—179 van de "Wereldbiblotheek", Mij. voor goede en goedkoope Lectuur te Amsterdam en is ingenaaid tot den prijs van 70 cent verkijgbaar. G. S.

IETS OVER HONING.

In vroeger tijden, toen rietsuiker en beetwortelsuiker nog niet bekend waren, had men honing noodig om zoete spijzen te bereiden. Honing is in den tegenwoordigen tijd een luxe artikel geworden, ten minste men beschouwt hem niet als iets, waar men beslist niet buiten kan. In Ierland en in Bretagne dacht men eeuwen geleden daar heel anders over. Er waren speciale wetten, die betrekking hadden op de bijenteelt en in één van de belangrijkste artikelen van die ., Breton''-wetten was be paald op hoeveel honing ieder persoon per jaar recht had, zulks ter bevordering van de gezondheid. Hoewel deze oude bijenhouders niet beschikten over de moderne instrumenten, honingslingers, kunstraat, Alberti-kasten en ook geen sectiehoning gekend zullen hebben, mogen wij toch aannemen, dat zij met hunne eenvoudige hulpmiddelen en dat bij vasten (ouden) bouw, ieder jaar eene groote hoeveelheid honing konden leveren, om aan de bedoelde wetsartikelen te kunnen voldoen.

Ook de volksdrank werd bereid uit honing en de hoeveelheid bijenwas veroorloofde de meeste menschen het gebruik

van waskaarsen.

Dit alles dagteekent uit lang vervlogen tijden, in ieder

geval vóór de vijfde eeuw onzer jaartelling.

Hoewel in de laatste jaren, nu men in 't algemeen gebroken heeft met oude gewoonten en nieuwere meer doelmatige kasten en korven heeft aangeschaft, de bijenteelt weer flink vooruit gaat, kon er toch nog veel meer in deze richting worden gedaan en is het aantal bijenhouders nog veel te klein.

Alle zomers breng ik een bezoek aan de heidevelden van de Veluwe en ik heb onder de boeren daar menigen ouden kennis. En zoo kwam ik het vorige jaar bij een oud boertje, die ook altijd een beetje aan 't "ijmkeren" gedaan had en waar ik ieder jaar een uurtje ging praten. Nu zijn de menschen van de Veluwe over 't algemeen een beetje achterdochtig en wantrouwend, en "Hannes" had ook zijn deel van die eigenschappen. Maar tegenover mij was hij nog al openhartig, omdat ik hem eenige jaren geleden het gebruik van kunstmest had aangeraden. Dat had hij dan ook, na heel veel bezwaren, gebruikt en hij had mooie resultaten gekregen. En toen wij later over de bijen praatten, raadde ik hem aan 't eens met "losse bouw" te probeeren en een paar kasten te koopen. Maar daar wou Hannes heelemaal niet aan. "Neen, mijnheer, de bijen moeten in korven en die korven moeten van boven rond zijn en met die vierkanten kisten is 't niks gedaan". Toch kreeg ik Hannes zoo ver, dat hij 't volgend jaar een paar Gravenhorster boogkorven nam en toen ik een jaar later kwam, had hij geen enkele ouderwetsche korf meer, zelfs had hij de proef genomen met een Alberti-kast. En 't vorig jaar toen ik hem weer bezocht, zag ik een

kar aangespannen met een aardig paardje en Hannes op den bok, gereed om weg te rijden. Maar toen hij mij zag komen,

steeg hij af en kwam op mij toe.
"Wel Hannes", was mijn eerste gezegde, "de zaken gaan zeker goed, want verleden jaar hadt je toch nog geen paard, meen ik". Nee, mijnheer, maar dat heb ik van de bijen, daar heb ik flink geld aan verdiend en wanneer wij dezen zomer goed weer

mogen houden dan heb ik weer een goed jaar, als 't God blieft". Mijn verhaal is historisch en geeft een bewijs, dat dit

bedrijf nog wel eenig voordeel kan opleveren.

Maar niet alleen voordeel in die richting! 't Bijenhouden Wie perzikboomen in bloei heeft staan; om levert meer op. 't even, wie veel fruit aan zijne vruchtboomen wil zien, moet eenige korven bijen hebben. De nijvere diertjes zorgen voor de bestuiving. Bovendien is men dan zeker, zuivere honing te hebben en geen namaaksel of vervalschte waar.

Honing is een volmaakt voedsel. Het wordt direct in het bloed opgenomen, verhoogt de levenskracht en is van oneindig meer waarde dan de suiker die veel arbeid van onze spijsverterings-organen vraagt en dikwijls de oorzaak is van nierziekten. De zoo zeer gevreesde Brightsche nierziekte, die meestal met den dood eindigt, is veelal een gevolg van een ruim gebruik van suiker. Bij honing bestaat dit gevaar niet,

integendeel, honing is in vele gevallen zeer heilzaam. Een zure appel met honing is voor een koortslijder beter dan eene dosis chinine. Voor lijders aan de longen, en aan de ademhalingsorganen is een eetlepel honing, gedurende een paar minuten gekookt in een kwartliter water, waarbij het sap van een halve citroen is gevoegd, een uitstekende medicijn.

Voor zwakke kinderen en ouden van dagen is honing eene onbetaalbaar versterkingsmiddel.

KAMER- EN VOLIÈREVOGELS.

Wij ontvingen van den heer P. Sluis, de bekende zaadhandelaar te Amsterdam, eene brochure over kamer- en volierevogels, waarin behalve een aantal afbeeldingen ook voorkomt een verhandeling over voeding. verzorging, huisvesting, teelt en ziekten van een aantal der meeste vogels, die in kooien en voliëres gehouden worden. Het is. zoo men wil een prijscourant, maar dan eene die veel te leeren geeft. Het wordt kosteloos aan de lezers van "Onze Tuinen"

aangeboden; men heeft zijn wensch maar kenbaar te maken en toe-

zending volgt.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 32. Ons voornemen is begin volgend jaar duiven te houden. We zijn echter slechts op de hoogte wat de meest geschikte hokken zijn en zouden nu gaarne vernemen hoe deze het voordeeligst in te richten zijn. Op ons circa 600 □ M. afgesloten terrein staan eenige kippenhokken en nu is ons voornemen op manshoogte een flinke stevige paal of boom in te graven en daarop een duivenhok te plaatsen, b.v. kruislings op die paal een flinke lat en hierop het hok. Hoe dit hok nu in te richten? Hoeveel ruimte per paar in lengte, breedte, hoogte enz.

H. P. te H.

Antwoord. Wanneer u een duivenhok wilt inrichten, dienen voor elk paar duiven ieder broedhokje 50 c.M. breed, 30 c.M. diep en 36 c.M. hoog te zijn. Voor het in- en uitvliegen moet op een opening van 17 c.M. breedte bij 28 c.M. hoogte worden gerekend. Voor elk hok zal zich bevinden een opvliegplankje van 15 c.M. lengte big 7 c.M. breedte 7 c.M. breedte.

Vraag No. 33. Tegen voorjaar 1913 zou ik gaarne een uitstekend adres willen hebben voor broedeieren van Witte Wyandotten, van een stam die goed doorgefokt is en waarbij op goed type en vruchtbaarheid is gelet. Zoudt u mij hiermede van dienst kunnen en willen zijn door mij een of meer adressen op aangehechte kaart op te willen geven? Ik geloof wel dat de Witte W., wat eierproductie betreft, te prefereeren zijn. Ook de Leghorn (wit) zijn heel goed. Wat denkt L van Zihrer Broekels. van Zilver Broekels. J. A. K. te A.

Antwoord. De verlangde adressen per correspondentie opgegeven. Ook de andere door u genoemde rassen zijn goed. Laat ons zeggen alle rassen zijn goed; de productie hangt voor drie vierde van de verzorging af.

Km.

Vraag No. 34. Ik wilde voor 2 afz. hokken 2×6 kippen en 1 haan aanschaffen en had gedacht ook Italianen er bij te nemen. Het is mijn bedoeling raskippen en eteren te hebben. Vallen deze laatste daarvoor ook in de termen of zijn Wyandottes bovenal aan te bevelen. Dan rest nog de vraag hoe er aan te komen! U zoudt mij buitengewoon verplichten met een betrouwbaar adres. W. v. d. M. te K.

Antwoord. De verlangde adressen zijn gemeld. Wat u Italianen noemt is tegenwoordig bekend onder den naam Leghorns. Ook de Leghorns zijn zelfs als winterleggers aan te bevelen, op voorwaarde dat maatregelen genomen worden tegen strenge vorst want daar hebben kam en kinlellen spoedig van te lijden. Ze leggen groote, zuiver witte eieren. Als t. er twee hokken op na houdt zijn Witte Wyandottes (of zilveren) en Witte Leghorns (of patrijskleurigen) een zeer goede combinatie om geregeld het geheele jaar door een goed aantal eieren te rapen. Als de hokken groot genoeg zijn zou ik u raden 8 of 3 hennen in de Leghorntoom te nemen bij één haan.

Vraag No. 35. Acht u goed af en toe in het daghok der kippen een stuk long op te hangen, dat wel aanbevolen wordt om het elkaar pikken der beesten te voorkomen.

Welk werkje beveelt u aan om op de hoogte te komen met het werken eener broedmachine? Krijgt men op deze kunstmatige wijze minder krachtige dieren dan langs natuurlijken weg. H. G. K. te Z.

Antwoord. Wanneer deze raad gegeven wordt bedoeld men er mee dierlijk voedsel en beweging, dus afleiding aan de hoenders te bezorgen, zoodat ze geen tijd over houden om ondeugden uit te voeren. Datzelfde doel bereikt men echter langs beteren weg door in de overdekte ren een laag stroo of droge bladeren aan te brengen en daarin nu en dan een handvol graan te strooien.

Werder moet dierlijk voedsel en groen worden gegeven. Het eerste in den vorm van vleeschmeel of gekookt vleeschafval. door het ochtendvoer gemengd, het laatste door groentenafval te geven. In den winter doet men goed met het geven van voerbieten; deze worden in de lengte in tweeën gesneden en in het hok gelegd; de kippen pikken er het vleesch uit en alleen de schil blijft over.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

De Ringslang, door J. B. Bernink. — Florentijnsche Kipduiven, door L. S. — Bijenteelt LXXV, November, door G. S. — Iets over honing, door G. — Kamer- en Volièrevogels. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

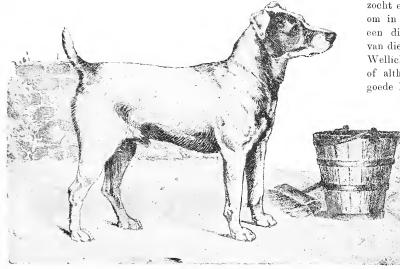
FOXTERRIERS.

T

Geen enkel hondenras heeft zich zoolang mogen verheugen in de algemeene populariteit als wel de foxterrier. De eerste geschiedenis van het ras, de wijze waarop het ontstond, hoe het zich verder ontwikkelde, wie zijn stamouders waren, dat alles is onbekend. Voor alle bij hen inheemsche rassen trachten de Engelsche schrijvers zooveel mogelijk een duidelijk afgebakenden oorsprong te vinden: voor den foxterrier bepalen zij zich allen tot gissingen en waarschijnlijkheden. De gronden waarop zij steunen, om aan die gissingen een schijn van waarheid te geven, zijn echter niet bestand tegen een ernstig onderzoek, en wat wij met zekerheid weten is alleen dit: De

foxterrier is een der meest populaire rassen, en nagenoeg over heel de beschaafde wereld verspreid.

Terriers, wij hebben het in 't vorig artikel bewezen, bestonden reeds eeuwen geleden in bijna alle landen waar gejaagd werd, en dienden om allerhande roofwild nit hun onderaardsche holen en gangen te jagen. Maar toen mettertijd de wijze van jagen begon te veranderen, toen de groote

Oud type foxterrier.

Engelsche jachtheeren sedert lang hun meutes foxhonden bezaten, waarmede zij zich te paard al de opwinding, al de genoegens eener jacht op den vos konden schenken, toen moet het hun vaak gebeurd zijn, dat Reintje, bang geworden voor zijn leven en niet meer wetend hoe te ontkomen aan de hem achtervolgende honden, eindelijk een veilige schuilplaats vond onder of tusschen de rotsen. in een hol dat misschien zijn ouders hadden gegraven en waarin hij zelf was grootgebracht.

Zoo'n vossenjacht kan men zich als volgt voorstellen. Over een uitgestrekt heuvelachtig terrein rent een vos en wij hooren honden blaffen; plotseling verdwijnt, Reintje alsof de aarde hem had verzwolgen; de honden volgen zijn spoor, komen op de plaats waar hij verdween, steken den neus in de lucht, snuffelen, zoeken, gaan en komen voor een opening, te nauw voor een foxhond om er zijn kop in te steken; daar komen de ruiters op hun vlugge paarden, ze zoeken maar vinden niets; wel begrijpen ze waar de roode dief gebleven is, ze staan echter machteloos tegenover den slimmerik die zich in zijn hol veilig weet; zij beramen middelen om hem eruit te krijgen en komen tenslotte op het denkbeeld om een hond af te richten, die klein genoeg is om in zoo'n hol binnen te dringen, den bowoner te achtervolgen en hem te verdrijven, weer de vlakte in. Zoo werd de foxterrier in het leven ge-

roepen en kregen de Engelsche vossenjagers een hondje, dat snel genoeg was om een meute foxhonden te volgen, op een gegeven oogenblik moest optreden als redder in den nood en den vos verdrijven uit het hol waarin hij zich veilig waande.

Meutes als die waarachter, jaren geleden, gejaagd werd, hadden behoefte aan zoo'n terrier, en zeer waarschijnlijk is het, dat destijds, toen de landbouwersbevolking nog niet zoo veeleischend was, toen er onder de boeren nog een sportlievende geest heerschte, velen onder hen er terriers op nahielden, om de meutes te helpen, wanneer de vos zich in zijn hol schuil hield. Op den duur kwam er hier en daar een exemplaar voor, dat zich onderscheidde van zijn collega's, dat er meer dan andere slag van had, om den vos zijn onderaardsche woning te doen ontruimen en weer voor de honden te brengen. Had men nu een reu noodig om een teef te dekken, dan nam men natuurlijk een der meest ijverige, der meest verstandige onder de bekende terriers. Kleur, bouw, grootte,

dat kwam er minder op aan; men zocht een hond die in staat was om in een vossenhol te kruipen, een die een vos aandurfde, en van die honden nam men de beste. Wellicht zouden de nakomelingen, of althans eenige onder hen, de goede hoedanigheden van den va-

der overerven, en gaandewegontstonden enkele terrierstammen, die zich onderscheidden door hun ijver voor het werk dat hen te wachten stond, die den daarvoor geschikten bouw hadden en fel waren op het te achtervolgen wild.

Wit is thans de hoofdkleur van den

foxterrier, en toch is het nagenoeg zeker, dat zijn voorouders niet wit waren, maar meest zwart-rood; er waren ook anders gekleurde, daarbij hadden zij in den regel staande ooren. Dit blijkt uit *The British Sportsman*, een werk over honden van Samuel Howitt, uitgegeven in 1862 en waarin een af beelding voorkomt van een terrier met een rat in de bek; die terrier is zwart-rood, heeft staande ooren en een niet-gecoupeerden staart.

De drie terriers welke voorkomen in Sportman's Cabinet en door den schilder Ruinagle gemaakt zijn, zijn veel zwaarder dan die van Howitt. Van den eenen is het niet uit te maken welke kleur hij heeft, de hond wordt voorgesteld op het oogenblik dat hij een vos in zijn hol volgt en men ziet er niets anders van dan een deel der achterhond. De tweede is donkergekleurd, met witten hals en witte voeten; de derde heeft een witte grondkleur, is aan den kop zeer regelmatig geteekend, zooals men dat jaren geleden, bij een foxterrier eischte; bovendien heeft hij nog een mooie vlek op den aanzet van den staart. Beide hebben staande ooren en een korten staart, die waarschijnlijk gecoupeerd is. De beharing houdt nagenoeg het midden tusschen den kortharigen en den draadharigen foxterrier van den tegenwoordigen tijd.

Reeds in de laatste jaren der XVIIIe of in het begin der

XIXe eeuw schijnt de foxterrier in Engeland bekend te zijn geweest, niet alleen als jachthond, maar ook als luxe hond. Toch wordt er, voordat in Engeland hondententoonstellingen gehouden werden, weinig of niet van den foxterrier als luxehond gesproken; onder dien naam was hij buiten de jargerswereld zelfs weinig bekend. Officieel kreeg hij hem bij gelegenheid der eerste Engelsche hondententoonstelling in 1853, niet zoozeer omdat hij een inderdaad afzonderlijke variëteit van terriers vormde, dan wel om aan te duiden het wild waarop hij bij voorkeur gebruikt werd.

Die gelijkheid van vormen welke hen thans van alle andere terriersoorten onderscheidt, toonden zij toen nog niet, felheid op roofwild, slimheid en waarschijnlijk ook grootte, dat waren de eigenschappen die hem tot foxterrier stempelden.

Gaandeweg kregen de hondententoonstellingen een meer regelmatig verloop, eigenaars en fokkers kwamen meer met elkander in aanraking, de foxterriërs raakten meer bekend, en het duurde niet lang, of zij werden ingelijfd bij alle jachtmeesters in Engeland, en door de eigenaars volgens een vooraf opgemaakt plan gefokt. Daaraan is het dan ook toe te schrijven, dat de eerste en meest bekende prijswinners onder de foxterriërs van een vijftig jaar geleden, honden waren die mee ter jacht gingen, wier ouders op de vossenjacht waren gebruikt geweest en die bewezen hadden, daar diensten te kunnen bewijzen.

Vanaf dien tijd dagteekent in Engeland de eigenlijke liefhebberij voor foxterriërs, en slechts van dien tijd af is de geleidelijke ontwikkeling van het ras te volgen. Toen begonnen ook niet-jagers naar foxterriers te vragen; maar wat deze vroegen waren niet zoozeer goede werkhonden, als wel honden, die op tentoonstellingen prijzen konden behalen en voor dergelijke exemplaren werden toen reeds hooge prijzen betaald. Langzamerhand ontstond in foxterriërs een formeele handel; links en rechts kocht men jonge honden, die ook maar eenigszins op het opkomend ras geleken, en met een niet onaardige winst werden ze verkocht aan onwetenden, die er wel van gehoord hadden, maar niet juist wisten hoe hij er uitzag. De foxterriër-kooplieden hadden de liefhebberij voor het ras zien winnen, zij exploiteerden de manie der Engelschen om honden te bezitten waarmede zij op tentoonstellingen konden uitkomen en die exploitatie werd zelfs zóóver gedreven, dat tal van gewone straathonden als foxterriërs aan den man werden gebracht. Van dat knoeien waren de liefhebbers uit dien tijd zelf de oorzaak.

Niet zoodra had een hond als prijswinner op tentoonstellingen naam gemaakt, of de vraag naar afstammelingen steeg schrikbarend; met die vraag hield het aanbod gelijken tred en van alle kanten bood men foxterriërs aan met uitgebreiden stamboom; die stamboom reikte steeds tot aan de opkomende ster in den foxterriërhemel. Wat er destijds met stamboomen geknoeid is, hoeveel valschheden er toen gepleegd zijn, is haast niet te gelooven. Men kwam er, rond 1870, toe om aan een stamboom nagenoeg geen de minste waarde meer toe te kennen. Natuurlijk waren er uitzonderingen, want niet alle foxterriërfokkers uit die dagen waren falsarissen. Om er zich een denkbeeld van te kunnen vormen, hoe en hoeveel er geknoeid werd, moet men in oude Engelsche vakbladen gaan snuffelen en dan komt men tot het besluit, dat zelfs keurmeesters er het hunne toe bijdroegen om de reeds groote verwarring nog grooter te maken. Die toestand bleef enkele jaren duren, maar in 1875 barstte de bom los; aanleiding daartoe gaven de keuringen der foxterriërs op een paar groote tentoonstellingen van 1874 en 1875, waar honden, die evengoed bij de bullterriërs als bij de foxterriërs hadden ingeschreven kunnen worden, met de hoogste prijzen naar huis gingen. Onkunde van

de keurmeesters, zei de een; omkooperij beweerde een ander. Wat het echter ook moge geweest zijn, het toen gebeurde bracht een radikalen ommekeer in de geschiedenis der foxterriërs in Engeland.

L. S.

POSTDUIVEN BIJ DE ZEEVISSCHERIJ.

Dat eigenaars van postduiven er vaak een eigen postduivendienst op na houden met elders wonende vrienden en familieleden, dat weten allen die geen vreemdelingen zijn op dat gebied. Twintig jaar ongeveer geleden kwam ik nog al dikwijls in Brussel en Antwerpen, en nam dan steeds eenige postduiven mede, die, de eene voor, de andere na, werden losgelaten om bijzondere gebeurtenissen of ook maar een gewoon nieuwtje over te brengen. Kreeg ik uit Brussel of Antwerpen bezoek, dan gaf ik er steeds eenige mee, die mij dan later het nieuws van vrienden en familieleden brachten. Bij elkaar hadden we samen een paar dozijn van die duiven, die geregeld de reis van Holland naar België, of omgekeerd maakten.

Het was een postdienst op eigen handje, uit louter liefhebberij. En secuur dat die dienst was! In ruim drie jaar werd er maar één briefje niet overgebracht, om den eenvoudigen reden, dat de gevleugelde postbode waarschijnlijk onderweg werd doodgeschoten of in de klauwen van een roover is terecht gekomen. Dat hij den weg niet zou hebben gevonden was heelemaal buitengesloten. Ik kon op mijn duiven evengoed rekenen als op de rijkspost, en ze hadden dit voor, dat mijn luchtpost vlugger ging dan die van het rijk.

Nu vernam ik dezer dagen, dat de heer Jan Visser te IJmuiden iets dergelijks heeft ingericht, ten behoeve der hem toebehoorende stoomtrawlers, die in zee op de vischvangst zijn. In ons eigen land zal zoo'n postduivendienst wel een unicum zijn, en het zou mij verwonderen, indien men er in het buitenland een tweeden zoo vond. Nieuwsgierig om te weten hoe de heer Visser op het denkbeeld was gekomen om zoo'n dienst in te richten, vernam ik daaromtrent het volgende:

In Juli van verleden jaar logeerde de heer Visser bij een zijner handelsvrienden in Duitschland, een groot liefhebber van postduiven, en had toen de gelegenheid om de duiven van zijn gastheer, die juist hadden deelgenomen aan de wedvlucht Fürth-Dusseldorf, een afstand van circa 400 Kilometer, te zien thuiskomen. Onder die concurrenten waren er 7, die het traject in 35 minuten hadden afgelegd. Natuurlijk ontspon zich een gesprek over postduivensport, het nut der postduiven, hare africhting enz., enz. De Duitscher was een en al vuur, en de heer Visser had spoedig begrepen, dat eenige postduiven hem veel diensten zouden kunnen bewijzen. Een paar dagen later vertrok hij met twintig jonge duiven naar IJmuiden.

Eene gelegenheid om duiven te trainen zooals een echt liefhebber dat doet, en vooral een liefhebber wiens duiven meevliegen op wedstrijden, had de heer Visser in IJmuiden niet, en zoo kwam hij op het denkbeeld, om ze over zee te trainen en ze af te richten ten dienste van zijn bedrijf. Daarin is hij gelukkig geweest, en hij heeft thans over zee een postduivendienst die waarschijnlijk zijns gelijke niet heeft.

De booten van den heer Visser gaan tot aan de Engelsche kust. Kiest er een zee, dan neemt hij vier of vijf duiven mee, die wanneer het noodig is, worden losgelaten, en binnen den kortst mogelijken tijd den eigenaar op de hoogte stellen van den stand der vangst, wat er gevangen is, en van den dag waarop de kapitein weer denkt terug te zijn. Gebeurt er een ongeluk en is hulp noodig, dan wordt eenvoudig een duif losgelaten. Op die wijze kan de heer Visser reeds te voren alle voor de ontvangst te nemen maatregelen voorbereiden en verliest geen tijd.

De wijze waarop eventueele berichten uit zee worden overgebracht is zoo eenvoudig en zelfs zoo primitief mogelijk. De kapitein van de boot schrijft zijn bericht op een strookje papier, dat daarna even in olie gelegd wordt, om een been van de duif gewikkeld en vastgehouden met een draadje en een gummi-ringetje. Is de duif binnen, dan wordt het strookje afgerold, van den inhoud van het bericht kennis genomen en dienovereenkomstig gehandeld.

De dienst is nu ruim een jaar oud en nog is het geen enkele maal gebeurd, dat een duif niet terug kwam; de inrichting is dan ook uitstekend.

In Februari l.l. moest de heer Visser in Dover zijn en nam toen een half dozijn van zijn duiven mee. Aan wal werden zij losgelaten en even gemakkelijk als andere postduiven het over land doen, legden de zijne het lange trajekt over zee af. Eigenaar-

Thüringer Zwaluwduif.

dig is het daarbij nog, dat de duiven van den heer Visser er beter uitzien dan hare broertjes en zusjes uit Dusseldorf. Dat gedurig over zee reizen schijnt haar weerstandsvermogen te hebben vergroot en zelfs een voordeeligen invloed te hebben uitgeoefend op haren bouw. Dit is zoo waar, dat toen voor eenige weken de

fokker uit Dusseldorf in IJmuiden kwam en een kijkje op de duivenslag van den heer Visser nam, de voetring alleen hem kon overtuigen dat die forsche vogels van hem afkomstig en verleden jaar door hem geleverd waren. En toch hebben die duiven, van af den eersten dag dat zij in IJmuiden kwamen, geen ander voedsel gehad dan gewone duivenboonen. Is het het voer dat aanleiding gaf tot die buitengewoon goede ontwikkeling, of is de zeelucht er de oorzaak van? Juist dat is de kwestie.

RIJKSPOSTDUIVENDIENST.

De burgemeester van Amsterdam brengt ter kennis, dat militieplichtigen, die in aanmerking wenschen te komen om te worden opgeleid tot verzorger bij den Rijkspostduivendienst, zich daarvoor vóór 10 Nov. met een verzoekschrift rechtstreeks kunnen wenden tot den chef van den Generalen Staf te 's-Gravenhage.

Nadere inlichtingen aan het Bureau Militaire Zaken, kamer no. 2 (Stadhuis).

DUIVENVERZORGING IN DEN WINTER.

Had de duivenliefhebber de laatste maanden heel wat zorgen aan het hoofd, om de jongere bevolking van duivenslag of volière te behoeden voor de vele vijanden die haar van alle kanten het leven trachten moeilijk te maken, nu weldra de winter er zijn zal, worden die zorgen niet minder. Handen vol werk is er langs alle kanten genoeg. En wel in de eerste plaats moet er gezorgd worden voor ruimte; het voor handen zijnde materiaal moet terdege worden onderzocht; niet alle duiven waarmede wij den foktijd ingingen, hebben aan onze verwachtingen beantwoord, en wat zij waard zijn, daarvan kunnen hunne nakomelingen ons op de hoogte brengen. Om die waarde te schatten zooals het behoort, dat is zelfs voor ervaren fokkers soms zeer moeielijk. Wie het desondanks wagen wil om er proeven mee te nemen, die verliest in den regel veel tijd en, zoo ergens, dan is in de vogelfokkerij tijd geld waard. Alleen met dieren, die in alle opzichten goed zijn, en wier afstamming vlekkeloos is, kan men iets goeds beginnen.

Als algemeenen regel kan men gerust aannemen, dat wat niet deugt, weg moet, en wat niets of iets slechts voortbrengt, deugt niet. Jammer echter dat er nog zooveel fokkers zijn, die ook van minder goede dieren moeielijk kunnen scheiden, aanstaande jaar weer met minderwaardige duiven gaan fokken en zelf oorzaak ervan zijn, dat zij wederom worden teleurgesteld. Het beste wat hij heeft, moet de fokker zelf houden, en wij kennen fokkers die het beste wat zij hebben niet eens laten zien, er nimmer mede uitkomen.

Of ze gelijk hebben? Luistert: Een onzer kennissen, een bekend duivenfokker en winner van vele hooge prijzen, had een concurrent dien hij maar niet kon slaan. Het was vooral één paar duiven dat hem steeds spaken in de wielen kwam steken. Ten slotte kon hij het niet meer verkroppen en op een tentoonstelling verklaarde hij zijn gelukkigen mededinger dat hij hem voor dat ééne paar zou geven wat hij vragen wilde. Vier honderd gulden was het antwoord. En hij kocht ze. Twee maanden later was er een tentoonstelling in Utrecht en mijn kennis werd weer geslagen. Die hem dat paar verkocht had, had er nog een ander, ouder en beter, waarmee hij uitkwam en won; dat paar was echter nog niet geëxposeerd geweest.

Begin er nu reeds voor te zorgen, dat uw slag of uwe volière niet te vol zij gedurende den winter. Ruim dus zoo spoedig mogelijk alles op waarmede gij het volgend jaar niet voornemens zijt te fokken. Voordat de winter in 't land is, moet alles verkocht zijn; anders komt de fokker niet tot rust en de liefhebberij zal er onder lijden. Te veel dieren en vooral te veel rassen zijn voor een blijvende liefhebberij nadeelig en in den regel zijn het alleen beginners die in dat opzicht zondigen.

Vergt van uwe fokdieren niet te veel en laat zelfs de sterksten onder de sterken niet meer dan drie, hoogstens vier maal in een seizoen broeden; twee maal is meer dan genoeg voor minder sterke rassen. Scheidt de duiven van de doffers, maar doet het zoo, dat ze elkander niet zien noch hooren kunnen. Het beste is om twee verschillende slagen of volières daarvoor in te richten, de eene voor de doffers en de andere voor de duiven en gedurende den herfst en den winter elk geslacht afzonderlijk te laten uitvliegen. Voor duiven die in volières gehouden worden is dat moeielijk, onmogelijk echter is het niet; daarbij komt nog, dat van uitvliegende duiven er nu en dan wel eens een verloren gaat, en toch geven wij nog den voorkeur aan een inrichting waarbij dat uitvliegen mogelijk is; de duiven blijven er gezonder er sterker door. Sommige variëteiten deugen niet voor de volière en alvorens er eene in op te sluiten moet men er zich rekenschap van geven dat zij voor zoo'n gevangenisleven geschikt is.

Ook op de voeding moet nauwkeurig worden gelet. Toen wij nog onder de duivenfokkers behoorden, voerden wij geregeld tweemaal daags, van den eersten dag af dat de duiven haar winterkwartier betrokken hadden, en wij hebben er ons steeds goed bij bevonden. Het komt er maar alleen op aan, hoe en wat gevoerd wordt, en dan geldt in de eerste plaats deze stelregel: zoolang de geslachten gescheiden zijn, geen voedsel dat de geslachtsdrift kan opwekken. Wij voerden 's morgens tegen 9 uur en 's avonds kort voordat het begon donker te worden. Daarbij moet het voer zooveel mogelijk afwisselend zijn; nu eens gerst, dan weer wikken, boekweit, kleine maïs, en eens in de week het in den handel voorkomende duivenvoeder van Spratt, of van andere fabrieken. Helder drinkwater en zoogenaamde duivenkiezel mag evenmin ontbreken; die kiezel maakten we vroeger zelf van zand, fijn puin, leem, water en wat zout. Het bevordert de spijsvertering, houdt de dieren gezond en ze blijven in beweging.

Vöördat de geslachten gescheiden worden, moet eerst alles goed worden gedesinfecteerd en schoongemaakt; zijn de nesthokjes zoo aangebracht dat zij gemakkelijk kunnen worden weggenomen, iets wat wij ten zeerste aanraden, dan neemt men die hokken weg, maakt ze goed schoon en wascht ze met een creolin-optossing goed uit. Voor den legtijd komen die hokjes er niet meer in. Vergeet evenmin de hoekjes goed na te zien en alle gaatjes te stoppen, want allerhande gespuis is er in den winter op uit, om ergens in te dringen waar zij een gedekte tafel vinden. Een goed fokker houdt tweemaal daags inspectie, om te zien of er niets te verbeteren of te herstellen is; om er zich van te overtuigen dat het er niet te koud is, of de gevangenen alles hebben wat noodig is, en of zij niet te lijden hebben van tocht. Koude kunnen duiven heel wat verdragen zonder dat zij er nadeelige gevolgen van voelen, maar een matig warme duivenslag is voor haar toch beter.

LATE GIERZWALUWEN.

Het heet, dat de Gierzwaluwen ongeveer 1 Mei in 't land komen, en dat ze omstreeks 1 Augustus weer vertrekken. Wie echter wat nauwkeuriger acht geeft op het komen en gaan dezer luidruchtige zomergasten, merkt spoedig, dat het zoo regelmatig niet gaat. In Ardea, het tijdschrift der Ned. Ornithologische Vereeniging heeft de heer C. Ritsema Cz., een waarnemingslijstje gepubliceerd van 1902 tot 1911. waaruit blijkt, dat de dagen van aankomst circa twee, en die van vertrek drie weken uiteen kunnen loopen.

De laatste daarin genoemde datum is 27 Aug. 1907. Ook te Amsterdam zag ik ze dien dag nog. Dr. Martin Braess, te Dresden, met wien ik er over correspondeerde, schreef mij, dat hij ze ook daar tot zijn groote verbazing zoo ongewoon laat had waargenomen.

Dit jaar hebben ze evenwel alle records geslagen. Met den heer Van Niekerken nam ik nog op 20 September een vlucht van een dozijn gierzwaluwen waar. B. B.

DE SCHADELIJKE GOUDVINK.

In het "Journal of Economic Biology" deelt Mr. W. E. Collinge de resultaten mee van zijn onderzoek naar de schadelijkheid van de Goudvink. Deze bevestingen volkomen de meening der tuinbouwers omtrent de schade aan de gewassen toegebracht door dezen mooien, maar vernielzieken vogel. Mr. Collinge onderzocht den maaginhoud van 308 vogels, welke op verschillende tijden van het jaar in vijf verschillende gewesten werden geschoten. Hieruit bleek dat van Januari tot Mei het voedsel van den goudvink hoofdzakelijk bestaat uit vruchtknoppen, terwijl men kan rekenen, dat minstens evenveel knoppen als er worden opgegeten, worden vernield. Mr. C. constateert verder, dat de vogel ruim een half jaar zeer schadelijk is in boomgaarden, waartegen het beetje nut dat hij schenkt,

door het eten van onkruidzaad, lang niet opweegt. Inderdaad is zijne verdienste in dit laatste opzicht ook nog zeer twijfelachtig, daar hij stellig meewerkt in de verspreiding van paardebloemen, kruiskruid, herik, zuring, enz.

(The Gardeners' Magazine.)

В. В.

DE EEKHOORNTJES IN REGENT'S PARK.

De Eekhoorntjes in Regent's Park (Londen) zijn steeds een groote bron van aantrekking, wegens hun tamheid, aangename verschijning en vlugge bewegingen. Helaas waren er in de laatste maanden ongeveer honderdvijftig uit het Park verdwenen. Daar men algemeen vermoedde, dat diefstal de oorzaak was, werd er streng wacht gehouden. Eindelijk werd een jonge Duitscher gezien, die drie vergeefsche pogingen deed om een eekhoorntje te snappen; maar bij een volgende poging had hij succes. Hij werd voor den rechter gebracht en tot de hoogste straf veroordeeld: £5 boete of een maand gevangenisstraf.

(The Gardeners' Magazine.)

В. В.

REIGERS FOKKEN.

De Naamlooze Vennootschap "Sciama" heeft het Natuurhistorisch Museum te Parijs de som van 10,000 francs doen toekomen, als prijs voor den Franschen fokker, die vóór 1 Januari 1916 de beste resultaten heeft verkregen met het tam maken en fokken van reigers. (Kosmos.)

SALVERSAAN TEGEN HONDSDOLHEID.

In het Tijdschrift voor Geneeskunde wordt melding gemaakt van een geval van lyssa (hondsdolheid), waarin met succes Salversaan is aangewend, nadat zich reeds de volledige verschijnselen van watervrees hadden voorgedaan.

De behandelende arts Tonin in het Italiaansche gasthuis te Caïro, overtuigd dat rabies door protozoën wordt veroorzaakt, diende een injectie toe met Ehrlichs middel, waarop acht dagen later een blijvende verbetering van den toestand van den patiënt intrad.

LEESTAFEL.

De Kanarieteelt, Geïllustreerde Handleiding voor het kweeken en verzorgen van Kanarievogels, door A. Bartels. Baarn, J. F. v. d. Ven. -- Prijs: f 0.35.

Een zeer praktisch boekje, waar de liefhebber van kanarieskweeken in beknopten maar degelijken vorm de noodige aanwijzingen vindt.

BLADVULLING.

Sinds het jaar 1881 hebben de geleerden niet minder dan 12.000 nieuwe diersoorten ontdekt. Op het oogenblik zijn 600.000 variëteiten bekend, doch het is zeer goed mogelijk, dat de natuuronderzoekers met al hunne moeite, hun nauwgezet catalogiseeren nog slechts een gedeelte van de bestaande soorten kennen.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Foxterriërs I, door L. S. — Postduiven bij de Zeevisscherij, door L. S. — Rijkspostduivendienst. — Duivenverzorging in den winter, door L. S. — Late Gierzwaluwen, door B. B. — De schadelijke Goudvink, door B. B. — De Eekhoontjes in Regent's Park, door B. B. — Reigers fokken. — Salversaan tegen Hondsdolheid. — Leestafel. — Bladvulling.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 16 November 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

FOXTERRIËRS

II. (Vervolg van no. 19.)

Eenmaal opgericht, nam de Engelsche foxterriër-club zijn taak ernstig op en wellicht is er in Engeland geen enkele rashonden-club, die zoo volkomen aan zijn doel beantwoordde als deze. De heer Harding Cox was de oprichter. Onder zijn leiding en onder die zijner onmiddellijke opvolgers ontwikkelde zich die club tot een der rijkste en tevens een der best georganiseerde. Jaarlijks werden tentoonstellingen uitgeschreven, waarop alleen foxterriërs werden toegelaten, daarna wedstrijden op vossen, ratten en dergelijke, die ook nu nog geregeld worden gehouden en jaarlijks duizenden naar Cheltenham doen gaan, waar het puikje onder de beste foxterriërs van het land, tegen elkaar in het strijdperk treden.

Toen die eerste club er was, volgden de elders wonende liefhebbers dat voorbeeld na, en lang duurde het niet of de foxterriër-clubs kon men tellen bij tientallen; allen beoog-

den hetzelfde doel, het bekend maken van den foxterriër niet alleen door geheel Engeland, maar ook daarbuiten. Aan de pogingen dier verschillende vereenigingen hebben wij het te danken, dat het ras overal populair werd en er veel toe bijdroeg om het gehalte der meeste hondententoonstellingen te helpen verhoogen.

En toch, wanneer wij nagaan wat de foxterriër was, een vijf-en-twintig jaren geleden, en wij leggen de portretten der prijswinners uit dien tijd naast die van thans, dan is het opvallend hoezeer het ras zich heeft moeten schikken naar de grillen der mode. Wat is de

foxterriër in dat kort tijdsverloop veranderd! Foxterriërliefhebbers, de oudere, herinneren zich nog de prijswinners van den ouden heer Gibson uit Manchester, die zoo'n opgang maakten dat iedereen ze hebben wilde. Er waren geen goede foxterriërs als ze geen afstammelingen waren van de honden des heeren Gibson, die voor zijn prijswinners fabelachtig hooge prijzen vroeg en betaald kreeg.

Hondenfokkers zijn menschen als alle andere, meer dan andere misschien zijn zij afgunstig en toen Gibson meende dat hij voor goed de leiding van de foxterriërfokkerij in handen had, ontglipte ze hem en verviel zij aan Fred. Burbridge, die door weldoordachte aankoopen, gepaard met eenige goede bloedverhoudingen, in stilte een verzameling foxterriërs had bijeengebracht, die aan al de verwachtingen van Gibson den bodem insloegen, en zijn honden een zoo geweldigen afbreuk deden, dat zij haast geen prijzen meer konden winnen.

Lang had Burbridge geen genoegen van zijn overwinning op zijn concurrent. Drie jaar nadat hij te Londen zijn eerste prijzen behaalde, verscheen de he heer Clarke uit Nottingham met twee foxterriërs van een gewijzigd type, die de beste honden van Burbridge versloegen. Een van die twee was Brokenhurst Rally, die de stamvader werd van eene reeks foxterriërs, welke onmiddelijk na hun eerste verschijnen op de Engelsche tentoonstellingen, een buitengewoon goeden indruk maakten en een gunstig onthaal vonden. In type, bouw, ooren, kop, algemeenen inkruk, waren die honden, door elkaar genomen, zooals men ze al lang had willen hebben en ook nu nog zijn moeten. Waar zij verschenen, namen zij de eerste plaatsen in, behaalden de hoogste prijzen, en jaren heeft het geduurd voordat er op de tentoonstellingen een hond verscheen, in staat om de honden van Clarke te verslaan.

Maar de fokkers wisten nu, welke richting zij op moesten, wat het publiek wilde; de ernstigste onder hen fokten en kruisten in stilte, hielden hunne fokproducten totdat zij zien konden wat zij worden zouden, deden de minderwaardige van de hand en fokten met de besten door. Eindelijk verschenen de heeren Redmond en Vicary met iets nieuws, niet met een enkel exemplaar, maar met een heele collectie eigengefokte honden, en gedaan was het met het succes der honden van den heer Clarke. Vicary stond nu aan het hoofd en toen de enthousiaste foxterriër-lief hebbers zijn honden zagen, jubelden zij, omdat zij eindelijk hadden waarnaar zij zoo lang hadden gezocht; een hond namelijk die niet alleen geschikt was voor het werk, maar die bovendien als begeleidhond en als luxe hond een uitstekenden indruk maakte.

Natuurlijk zijn er nog anderen geweest die, zij het op kleiner

schaal, er het hunne hebben toe bijgedragen, om van den foxterriër den hond te maken dien wij thans kennen, maar wij hebben van deszelfs geleidelijke ontwikkeling een zoo beknopt mogelijk beeld willen geven.

Toen men in Engeland begon met bij de meutes jachthonden foxterriërs te voegen, toen werd natuurlijk meer gelet op de jachteigenschappen, terwijl bouw en beharing maar weinig gewicht in de schaal legden. Dat nu die meute-helpers allen hetzelfde haar hadden is moeielijk aan te nemen; meer dan waarschijnlijk, zeker bijna, waren er ook ruigharige, misschien wel langharige onder en op

dat verschil van beharing werd bij de fokkerij niet gelet. Een gevolg daarvan was, dat in een en hetzelfde nest gladharige en ruigharige exemplaren voorkwamen. Toen de foxterriër populair begon te worden, heeft men zich dat verschil in beharing te nutte gemaakt, om ruig met ruig, glad met glad te paren en zoo ontstonden van lieverlede de twee thans erkende foxterriërvariëteiten, die men gladharige en draadharige noemt. In alles komen zij overeen, alleen de aard hunner beharing verschilt. Omdat de fokkers er nog niet in geslaagd zijn om honden van dit ras te fokken die, om met succes op een tentoonstelling te kunnen uitkomen, geen kunstbewerking behoeven, daarom is het aantal draadharige in den regel kleiner; brengen zij het eenmaal zoover, dan zal de ruigharige even populair worden als zijn gladharige broeder.

Van Engeland uit kwam de foxterriër het eerst naar Nederland, waar wij hem in 1883 reeds op de tentoonstelling ontmoeten; de daar aanwezige exemplaren waren echter van onbekende afstamming. Uit Engeland werden de eerste geïmporteerd tusschen 1885 en 1887. Zijn groote populariteit begon echter eerst na 1890, toen wij geregeld ieder jaar hondententoonstellingen organiseerden. Niet minder dan 26 waren er ingeschreven op de eerste groote hondententoonstelling van 1890, en hiervan was de helft uit Engeland afkomstig of van uit Engeland geïmporteerde ouders geboren. Na dien

Tegenwoordig Foxterriër-type.

tijd ontmoeten wij hem geregeld en op elke thans gehouden hondententoonstelling, op kleinere, zoowel als op grootere, is

het ras goed vertegenwoordigd.

In zijn algemeen voorkomen is de foxterriër een krachtige vurige hond, met een gedrongen bouw; zijn bewegingen verraden vlugheid en uithoudingsvermogen; in alle lichaamsdeelen is hij goed geëvenredigd. Als huishond is hij uitstekend, doordat hij niet te veel ruimte behoeft, hij is verstandig, lief en trouw, maar een vijand van katten, zooals overigens alle terriërvariëteiten; als plaatsvervanger der huiskat bewijst hij veel diensten, want hij is een uitstekend muizen en rattenverdelger; als begeleider op fietstochten is hij zonder weerga.

DE VOGELS ONZER TUINEN.

INTIEME PRAATJES OVER VOGELS.

We waren er 's morgens heel vroeg op uitgetrokken. 't Was nog donker. Natuurlijk richting.... Oosterbeek — heer-

lijk plekje!

Op Mariendal was alles nog in diepe duisternis gehuld. We hoorden er een nachtegaal zingen. Wie vermag dat gezang te beschrijven! Ik zal me er dan ook niet aan wagen. Heel voorzichtig naderden we hem, op een takje afgebeeld tegen het al meer en meer lichter wordende luchtruim. Zijne vleugels hingen laag bij hem neer, de punten der vleugels hingen onder zijn staart. De afgeronde staart was iets uitgespreid. Met wijd opengesperden snavel, waarin duidelijk de tong zichtbaar was, zong hij ons zijn heerlijk lied voor, met opgezet keeltje. De keelveertjes stonden toen recht vooruit.

"Wil je je alleen tot den nachtegaal bepalen?" vroeg mijn vriend, die inmiddels ongeduldig was geworden en blijkbaar een uitgebreid excursieplan in 't hoofd had. "Nog even", antwoordde ik en juist had er iets plaats, dat we heel inte-

ressant vonden.

Bij mijne opgekweekte insectenetende vogels had ik reeds waargenomen, dat ze geregeld kleine balletjes uitbraakten, kwade bestanddeelen, welke hunne maagjes niet konden verwerken. Welnu, ook in de vrije natuur mochten we dit aan-

schouwen, want opeens braakte de nachtegaal, na een kleine stilte, een balletje uit en vloog heen.

De nachtegaal is $\frac{1}{3}$ grooter dan ons roodborstje en heeft een heel eenvoudig pakje. Hij is een slanke vogel en staat vrij hoog op zijn pooten. Op de bovendeelen is hij roodbrijn De onderdeelen zijn vuilwijt. De steart is afroznad en bruin. De onderdeelen zijn vuilwit. De staart is afgerond en gelijk van kleur als op den rug. Wij allen kennen natuurlijk volkomen den nachtegaal en weten ook, dat hij laag bij den grond nestelt. Hij is zeer nieuwsgierig. Zijn eieren zijn koffiebruin van kleur. Hij behoort tot de trekvogels en komt hier half April, om einde September ons weder te verlaten. Men wil, dat de mannetjes iets vroeger komen dan de wijfjes. Vooralsnog durf ik u die verzekering niet geven.

We koesterden ons De zon was inmiddels opgekomen. heerlijk in haar stralen, want vroeg in den morgen is het soms heel frisch, hetgeen we nu dan ook ondervonden.

Het ging nu langs veld en akker. De wind ruischte vroolijk door de graanhalmen, welke statig bogen door de kalme windzuchtjes. (Ik kon mijn vriend maar niet overtuigen, dat die halmen dit voor hem deden.)

Gonzende bijtjes kusten de bloemen goeden morgen. Fladderende kapellen kropen hier en daar onder een groot koolblad, om er "heel knusjes" hare oranjekleurige eitjes te leggen, tot "groote vreugd" (?) natuurlijk van den landbouwer met zijne boerenkoolplanten.

Natuurvrienden, maakt ook eens een morgentochtje! Ik ben er zeker van, dat er meer volgen. Wij, stedelingen, verslapen den mooisten tijd, vraagt het eens den dorpelingen.

Het natuurschoon, op verkwistende wijze om ons heen gespreid, deed weldadig aan. Als echte slangen kronkelden de beekjes zich hier en elders door kleine bosschen van schier te dicht naast elkaar gepakte sparrenstammen. De zingende golfjes begeleidden het gezang der waterjuffers er boven zwevende, af en toe wreed onderbroken door het geruisch van toppengeslinger der sparrenboomen. We behoeven maar hart voor de natuur te hebben om met eigen oogen waar te nemen, wat er te genieten valt. Maar laat ik tot mijn gevleugelde vrienden terugkeeren.

Boven het water aan den voet van "de Duno" vloog een ijsvogel, die zich blijkbaar weinig om ons bekommerde. We hebben van zijne onverschilligheid een nuttig gebruik ge-

maakt en hem goed opgenomen en bestudeerd.

Aan den Rijn en groote wateren in boschrijke streken kan men hem hier vinden. De ijsvogel is niet denkbaar zonder een "knieboom", zich heel ver met zijne takken over den waterspiegel uitstrekkende. Daar heeft hij zijn "home". Op de takken van zijn geliefkoosden boom zit hij bij voorkeur nu eens "strakloerend" naar beneden — in het nat met al zijn ,,lekkers'' - dan weer dommelend, vol van zoete ,,vischgedachten''

Laat ik hem even aan u voorstellen. De illustratie geeft u een beeld van hem. Hij is geheel in actie; zijne oogen verraden dit voldoende. Bij zijn werk komt veel geduld en overleg. Hij weet altijd op het juiste oogenblik naar beneden te schieten en dan heeft hij ook een vischje verschalkt. Ik wil

u eerst zijn pak beschrijven. De kop is Berlijnsch blauw met heel lichtblauwe schubjes bedekt. Op den rug loopen eveneens lichtblauwe streepjes, welke eerder aan lange haren doen denken, zoodra de zon er op schijnt. De staart is van dezelfde kleur. Op de vleugels

IJsvogel (met een vischje in den snavel).

is de vogel donkerblauw met lichtblauwe vlekjes. De borst is fraai roestrood, wat lager iets lichter getint. Van af den snavel onder de oogen loopt eene donkerblauwe streep naar de vleugels, heel lichtblauw gestipt. Achter het oog zit een roestrood-, daaronder weer helder wit strookje. De dek-veertjes onder den snavel tot de borst zijn wit. Snavel en oogen zijn zwart, de pooten vleeschkleurig.

In de zonnestralen is zijn pak een schitterende diamant gelijk, in één woord verrukkelijk mooi. Niet ten onrechte mogen we wel trotsch op hem zijn. Prachtig is onze kleine visscher in de natuur, droevig stemt het, zijn "huidje" wel eens op dameshoeden te zien "prijken". (?) Moge hij in het

vervolg slechts onze omgeving buiten aviveeren! Op de schommelende rietstengels of op de kleine takjes boven het water kan hij zich soms heel lang laten bewonderen, om eensklaps in een klein gaatje in den steilen rivieroever te verdwijnen, alwaar hij al kruipende zijn nest bereikt.

Noodzakelijk moet ik nog even terugkeeren naar den kop, snavel en pooten van onzem ijsvogel, welke steeds aan veel

critiek zijn onderworpen.

Een serieus kijkje in zijn intieme leven maakt dat u al heel spoedig vrede hebt met de daar net zoo besproken lichaamsdeelen, welke bij nadere kennismaking zeer zeker

hunne bestemming hebben.

Zijn snavel bewijst hem goede diensten bij het visschen en niet minder bij het maken van een lange gang ter lengte van pl.m. 1 M., welke toegang geeft tot zijn nest. Deze gang loopt iets naar boven. De nestholte moet hij zelf uitgraven. Inderdaad een reuzenwerk voor zoo'n klein dier. Een korte snavel zou hem dus weinig baten, evenmin pooten van "normale'' lengte in verhouding tot zijne "grootte" met andere vogels, aangezien de ijsvogel "precies" door de gang naar zijn nest kan. Van "lange" pooten zou hij daarin maar zijn nest kan. Van "lange" pooten zou hij daarin maar hinder hebben. Zijn groote kop en breede schouders ontwikkelen de kracht, noodig voor zijn graafwerk.

De ijsvogel heeft, naar verhouding, denzelfden vorm als onze spechten en boomklevers. De groote kop en breede

schouders hebben zij gemeen.

Hij eet bij voorkeur kleine visschen, doch voedt zich ook met insecten. Ik heb me ervan persoonlijk overtuigd, dat hij ook groene koolrupsen eet. Gaarne zie ik hem gerangschikt onder de nuttige vogels. We moeten nu eenmaal ook maar

wat vischjes aan den ijsvogel gunnen.
Op eene houtmijt dicht bij den Italiaanscheweg hoorden we het gezang van een spreeuw, terstond gevolgd door het bekende babbeldeuntje van de boerenzwaluw. We keken elkander eens aan, hé! Boerenzwaluwen hier midden in het bosch, geen huis of schuur te zien! Steeds zoekend met den kijker zagen we eindelijk het "fopkereltje". Een prachtig spotvogeltje vloog toen heen. Het had ons te pakken gehad

en we waren nog wel zóó vroeg op geweest.

Het spotvogeltje verdient zijn naam niet ten onrechte. Immers bootst het de geluiden van andere vogels precies na. Een mijner in 1907 noodwendig opgekweekte exemplaren van die specie bootste eens op de vogelkamer het blaffen van een klein schoothondje na. Het is het spotvog-lije om 't even, wat het u voorzingt. Onder den naam geelborstje, geelbuikje en citroentje is het ook al bekend. Op de bovendeelen donker, is het borstje licht groengeel gekleurd, van-daar "Citroentje". Het komt vrij algemeen in ons land voor.

Nu bemerkten we een troepje geelgorsen, dat met gepaste haast het hazenpad koos. We zagen ternauwernood het rood-bruin der bovendeelen bij het opvliegen. Fijnproevers als we waren, bekommerden we ons in het geheel niet over dien aftocht. Geelgorsen! Nu, welke vogelvriend nam ze niet

De geelgors heeft ook al veel namen gekregen en is bekend onder: haverkneu, geelgierst, geelvink, giersvink, gerstkneu, drifter, geelkneu, sip, schrijver en geelstjirt. (Zoo wat een

kruiwagen vol!)

Zij is iets kleiner dan de spreeuw, maar heeft langer staart. Op de onderdeelen is de vogel citroengeel. De kop is van boven grijsgroen, de bovendeelen roodbruinachtig met donkere vlekken over de lengte loopende. Vleugel en staart zijn donkerbruin, omzoomd met lichtere tinten. Men kan haar het geheele jaar waarnemen, daar zij niet behoort tot de trekvogels.

Eenige boschfasanten vroegen nu onzen aandacht. Sierlijk en slank liepen ze daar heen. Ik geloof wel, dat ze "krijgertje" speelden. Vooral de haan was een pracht-exemplaar. Mijn excursievriend zat ineens vol van "zoete vogelbraadgedachte". Ik hoorde hem fluisteren: "Wat een heerlijk boutje.'' Daar ik hierover wat te luid in den lach schoot, vloog het "ongebraden" gevogelte heen.

Nu gebeurde er iets, waardoor we in een uur niet meer van de vogelwereld te zien kregen. Mijn amice schoot plotseling als een pijl uit den boog het kreupelhout in, had er jonge konijnen gezien en... hij er achter aan. Ik geloof al mijn leven, dat hij toen meer pleizier had voor eene drijfjacht, dan voor ons vogeltochtje. Hij viel ten minste aardig uit zijn rol.

Na eene lange pauze waagde een roodborstje de stilte te verbreken en begron een kristalhelder wijsje. Nu, wie kent niet dat gezang, zelfs op heldere winterdagen waar te nemen, als er maar even één zonnestraalt%e om de wolken gluurt.

Mijn vriend scheen nu weer alle "jachtgedachten geten te zijn, want met den ernst hem eigen, besnuffelde hij eene houtmijt en ontdekte daarin een nestje van een paar koolmeezen. Het echtpaar stelde zich heel verdekt op. waren te bescheiden om dat intiem koolmeezengedoe verder te bespieden en trokken verder. We zouden nog wel meer koolmeesjes ontmoeten en zoo geschiedde het ook.

In 't hooge hout kregen we even een boomklever te zien, slechts heel even. Ik heb zoo'n exemplaar langen tijd in de vogelkamer gehuisvest, en zal u hiervan iets vertellen.

In September van 1908 bracht men mij een boomklever, dien men voor mijne collectie opgezette vogels had bestemd. Ik meende een dood exemplaar te ontvangen, zoodat ik zeer vreemd opkeek even later "beweging" in het linnen zakje te ontdekken. Hij heeft zich in de vogelkamer goed gehouden.

Ik wil hem even aan u voorstellen. Op den kop is hij

blauwgrijs (loodkleurig), evenals de dekveertjes op den rug en op de vleugels. De vleugelslagpennen zijn donkerbruin. Over de vleugels loopt een licht streepje; daarboven is de vogel veel donkerder dan onder dat streepje. De tweede, derde en vierde vleugelslagpennen zijn op de helft iets lichter, vormen te zamen een licht streepje over de vleugels benedenwaarts. De borst is prachtig roestrood, de dekveertjes onder den staart zijn lichtbruingeel. De beide middelste staartpennen zijn eveneens blauwgrijs, de overige pennen zijn van boven donker, van onderen met witte vlekken geteekend. De staart is aan de binnenzijde grijsachtig wit. Van af den snavel begint eene zwarte streep, welke door de oogen loopt tot aan de schouders. Onder die zwarte streep is de vogel geheel wit en daar vormen zich witte wangen, welke uitvloeien in vuilwitte kleur. De snavel is 2 c.M. lang, van boven leikleurig. Op den kop bij den snavel bevinden zich lichtgekleurde snorhaartjes. Het wijfje is bijna hetzelfde geteekend. Er bestaat weinig verschil tusschen beide vogels.

De Nederlandsche naam van onzen klever is boomklever, de provinciale namen blauwspecht (in Groningen), Brabandertje, plakspecht en spechtmees (in Gelderland). De Latijnsche namen zijn: Sitta europaea caesia, Sitta caesia, europaea,

affinis, advena, courulescens, pinatorum, foliorum.

De boomklever moet worden gerangschikt en zeer te recht onder de nuttige vogels, leeft van insecten, voorkomende op boomen, doch eet ook zaden. Hij wordt dan ook door de wet beschermd. Men ziet hem alleen in 't hooge hout tegen dikke boomstammen of tuimelende op de takken. Hebben sommigen hem spechtmees genoemd, hem met een specht schier op ééne lijn willen stellen (natuurlijk zeer terecht), mij moet het nog van 't hart, dat hij veel op onzen ijsvogel gelijkt, in houding, oppervlakkig gezien, bijkans geheel. Hij behoort tot de klimmende vogels, evenals de spechten en boomkruipertjes.

Inderdaad een prachtexemplaar, hoorde ik menig bezoekervogelliefhebber zeggen en zoo was het dan ook. Het dier was in een net geraakt, geheel niet beschadigd, gaar en in goede

(Wordt vervolgd.)

T. E. BOUMA.

KATTEN

INSTINKT OF VERSTAND?

Kleine poesjes hebben door hun aardig voorkomen, hun grappige speelschheid steeds ieders aandacht getrokken. Ze waren dan ook een dankbaar onderwerp voor de begaafde schilderes Henriëtte Ronner, om ze natuurgetrouw weer te geven.

Menig oogenblikje van genot schenken ze ons, wanneer we zien, hoe ze zich amuseeren met het een of ander kleine voorwerp, dat door hun pootjes in beweging gebracht wordt.

En als dan een volwassen kat datzelfde spelletje speelt met een levende muis, dan vragen wij, of poes dit spelen met een muis en het verslinden van dit dier uit instinkt doet, of dat het aangeleerd moet worden.

Om daaromtrent eenige zekerheid te verkrijgen, heeft men in de Harvard-universiteit te Cambridge (Massachusetts) en aan de Hopkins-universiteit in Baltimore eenige interessante proeven genomen.

Men nam eigenlijk algemeen aan dat katten door de natuur bestemd zijn om muizen te vangen en te dooden, dat ze dit niet behoefden te leeren; doch dat het een instinkt was, een aangeboren eigenschap.

Dr. Berry, Professor aan het psychologische Laboratorium der Harvard-universiteit heeft aangetoond dat dit niet zoo is. Hij nam een kat, die binnenkort jongen zou krijgen, en hield die geheel van alles afgezonderd, totdat de drie jonge poesjes die ter wereld gekomen waren, vijf maanden oud waren. Toen begon Dr. B. zijne proeven. In een kooi werd een groote muis gedaan en daarbij een der poesjes gelaten.

Het karie begon te blazen en was zeer onrustig. Toen de muis zich echter bewoog, zing het er op af en gaf het dier een tik met zijn poot. Dat was het begin van een soort krijgertje spelen als 't ware tusschen poes en muis, waarbij poes geen enkele keer bromde en ook niet de nagels gebruikte. Na een half war werd de muis uit de kooi gehaald en onderzocht. Zij vertoende geen enkele wonde.

Nu werden de beide andere jonge poesjes met een muis in de kooi gedaan. Ook deze gingen er op dezelfde manier mee om. Hieruit leidde men al vast af, dat geen der drie jonge katten een aangeboren neiging had tot muizenvangen en opeten.

Zes weken later werden de proeven voortgezet. Men had eerst de jonge katten 24 uur laten vasten en nu bleef iedere kat 20 min. met een muis in de kooi.

Het spel was nu veel heftiger en de tikken met de pooten waren harder, doch ook nu bleven de muizen ongedeerd.

Nu was men zeer nieuwsgierig om te zien, wat voor gevolgen het zou hebben, als de kleine poesjes zagen, hoe moeder poes met de muis omging. Nadat een der poesjes 10 min. met een muis gespeeld had, werd de oude poes in de koor gelaten. Deze sprong er terstond op af, doodde haar en at ze op; daarna werd de jonge poes weer met een muis alleen in de kooi gelaten en weer bleef het spelen, ook nog, toen er een tweede katje bij gelaten werd, dat eveneens meespeelde. Maar nam een der katten de muis tusschen de pooten en wilde de andere ze afnemen, dan hoorde men een gebrom. Men haalde nu een der jonge katten uit de kooi en deed de oude er weer in. De muis werd terstond gedood; de jonge kat mocht de doode muis tusschen de tanden nemen, maar begon er pas van te eten, nadat de moeder het vleesch had blootgelegd; toen werd de muis dan ook gretig opgegeten.

Uit deze proeven blijkt dus dat katten in den leeftijd van 7 maanden niet uit aangeboren instinkt muizen vangen en eten, maar wel, dat zij het zeer spoedig leeren, wanneer de moeder het ze voordoet.

Nog eenige andere proeven heeft Dr. B. met dezelfde katten genomen.

Kleine stukjes vleesch werden in een flesch gedaan, gedeeltelijk had men die met papier gevuld, zoodat de stukjes vleesch op een bepaalde hoogte lagen. De oude poes had 4 min. noodig om het vleesch er uit te halen: een der kleine poesjes 10 min. Een ander deed 20 min. lang heel wat moeite, dan werd de bek in den hals der flesch gestoken en met de pooten aan de flesch gekrabd, of de bek en de beide pooten werden tegelijk in de flesch gestoken, totdat het eindelijk gelukte; no. 3 paste beide manieren toe met dit onderscheid, dat hij om de flesch heen danste, of wel de beide pooten in de flesch hield. Na 5 dagen liet men dit poesje 40 min. alleen met de flesch spelen, het kon er de stukjes vleesch nog niet uithalen, nu werd het eerste poesje er bij gelaten, die in een oogenblik de 6 stukjes vleesch er uitgehaald en opgegeten had, onder groote belangstelling van de domme poes.

Het slimme poesje werd verwijderd en men deed opnieuw stukjes vleesch in de flesch. Domme poes probeerde het eerst weer op z'n oude manier, doch toen dat weer niet gelukte, werd direct de methode van slimme poes toegepast, door een poot in den hals der flesch te steken en zoo in 2 min. klaar te zijn. Van dit oogenblik af kwam dit poesje ook bij andere proeven niet meer achteraan.

EEN DIERLIJK VOEDSEL NUTTIGENDE GRASRUPS.

Voor eenigen tijd spraken wij met een groententeeler over afstervende kropsla, welk euvel blijkens het aanwezige zwamweefsel en de reeds in vrij groot aantal gevormde sclerotiën door eene Sclerotinia veroorzaakt moest zijn. Onze vriend echter geloofde dit maar half en toen we vertrokken waren zeker in het geheel niet meer, want hij had meermalen gezien, dat er "katjes" aan de kropsla vraten, zoodat deze daardoor afstierven. Dat hij aan de planten, door ons als door Sclerotinia gedood aangewezen, geen dezer diertjes kon vinden en ook hunne vreterij niet kon aanwijzen, veranderde aan het door hem geconstateerde feit met de daaruit getrokken conclusies natnurlijk nie*s of niet veel.

Intusschen waren wij nieuwsgieriger geworden dan ooit, te ervaren wat men eigenlijk "katjes" noemde. Reeds dikwijls hadden we daarover hooren spreken, maar nimmer had men ons zoo'n dier kunnen toonen en uit de beschrijvingen zou men minstens een half dozijn insectenlarven kunnen herkennen. Bovendien sprak men ook al van "memels", een naam, die sterk aan "emelt" deed denken. We vroegen dus ook dezen groententeler weer — we vroegen het aan anderen reeds vaak — zoo mogelijk een paar katjes in een doosje voor ons te bewaren.

Er gingen een tiental dagen voorbij, zonder dat wij onzen goeden vriend op het land zagen en, er aan gewend geraakt, dat gedane beloften spoedig vergeten waren, deden we niet veel moeite hem te vinden. Eindelijk zien we onzen man, en vernemen, dat hij ergens op het land een katje in een lucifersdoosje had liggen; hij had ons al lang verwacht. Waar het doosje precies was, wist hij niet, maar hij zou het opzoeken.

Een paar dagen later kwamen we hem tegen en toen kwam er een lucifersdoosje voor den dag, waarin een grasrups, het katje, en eene half afgekloven rups van de eene of andere soort.

"Zie je wel, nou heeft ie 't weer gedaan!" was het eerste wat we hoorden, terwijl we verder vernamen, dat het katje met eene rups, in de kool gevangen, in het doosje was gedaan en toen dit later weer was opgezocht, was de koolrups verdwenen, opgevreten door het katje, dat kon niet anders. Daarna had onze vriend weer eene andere rups uit de kool in het doosje gedaan, en zie, zes uur later was die alweer half op.

De geschiedenis leek ons vreemd, en we lieten het halve kadaver in de doos, die op een tafel kwam te staan. En wat gebeurde? De halve rups verdween zonder eenig spoor na te laten. Ze was reeds dood toen wij het doosje wegzetten en van verdrogen kon nog geen sprake zijn en ook was er geen enkel overblijfsel, hoe klein ook, te vinden. Het lijdt dus geen twijfel of de grasrups, die uitgehongerd was, heeft zich aan dierlijk voedsel vergrepen, wat we wel waard vonden hier te vermelden. Of het ons gelukken zal hem nog andere dieren te doen nuttigen, zullen we moeten afwachten.

P. J. S.

Bijschrift: Dat rupsen in gevangenschap, vooral Noctuiden, elkaar verslinden is een veelvuldig voorkomend verschijnsel: niet altijd is voedselgebrek dan de oorzaak. Sommige soorten (Sepp noemde ze "moordrupsen") kunnen daarom gewoonweg niet met andere soorten te zamen opgekweekt worden. Men (ik meen Dr Oudemans) heeft wel eens rupsen geheel met andere rupsen grootgebracht. Trouwens, de jongens die zijrupsen kweeken, weten ook van die kannibaalsche neigingen te vertellen. Of intusschen in de vrije natuur ook rupsen-kannibalisme voorkomt, is voor zoover ik weet, nimmer waargenomen.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Foxterriërs II, door L. S. — Intieme praatjes over vogels I. door T. E. Bouma. — Instinkt of verstand. door A-a. — Een dierlijk voedsel etende Grasrups. door P. J. S.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 23 No

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

IERSCHE TERRIËRS.

Vreemd is het, dat onder de vele terriërvariëteiten die wij aan het Vereenigd Koninkryk te danken hebben, er maar twee zijn, die er in slaagden, om op het Vasteland populair te worden. Die twee zijn de Foxterriër en de Airedale terriër.

Niet dat men geen pogingen gedaan heeft om ook den Ierschen in die gunst te laten deelen, maar die pogingen zijn mislukt. Wij zien hem op onze hondententoonstellingen wel verschijnen; maar andere terriër-variëteiten steken hem de loef af; in Duitschland, Frankrijk en België daarentegen komt hij maar zelden op de banken. Welke de ware reden is waarom hij zooveel minder in de gunst staat, is moeielijk na te gaan; want van alle terriër-variëteiten is er geene, behalve de Welsh en de zwartroode Manchester terriër, benevens de ons thans bezig houdende Iersche, welke door zijn innerlijke hoedanigheden en ook door zijn uiteriijk, zooveel overeenkomst vertoont met het troetelkind der mode, den foxterriër. Bovendien heeft

de Iersche dit nog voor, dat hij minder gauw vuil wordt dan de Foxterriër, dat hij zeer goed hard haar heeft, en dat hij, evenals deze, uitstekend geschikt is voor de jacht onder den grond. Dit laatste is echter alleen dan waar, wanneer de fokkers die de richting aangeven in de fokkerij, er niet aan denken om overdreven groote exemplaren te gaan fokken.

De meesten van hen die zich bezig houden met hondensport kennen geen andere Iersche terriërs dan roode of roodachtig gele; ze hebben ook nooit andere gezien; wellicht verkeeren zij zelfs in de meening, dat er ook nooit andere hebben bestaan. In dat geval

vergissen zij zich, want een eeuw geleden zag hij er heel anders uit als nu, omdat men het toen met de kleur zoo nauw niet nam.

Vanwaar hij komt zegt zijn naam ons duidelijk genoeg. In Ierland bestond hij reeds sedert eeuwen en daar gebruikte men hem voor de jacht. Wat zijn oorsprong betreft, daaromtrent bestaat niet de minste zekerheid. Al wat men weet is, hij in de eerste helft der vorige eeuw reeds werd gefokt, en dat sommige Iersche landedellieden als Ridgway, Mac Donald, Thom Erwin e. a. destijds reeds stammen van goed doorgefokte Iersche terriërs bezaten.

De beste exemplaren vond men in de graafschappen Bellymena en Wiclow, waar de fokkers zich er op toelegden om in hun fokproducten niet alleen mooie vormen, maar ook jachteigenschappen te ontwikkelen, en Ierland had reeds goede Iersche terriërs, lang voordat men er aan dacht om houdententoonstellingen te organiseeren; alleen waren die terriërs in vorm verschillend van die welken wij thans kennen.

In 1888 ging van Breda Rattler de roep uit, dat hij de meest volmaakte van alle Iersche terriërs was; moest hij nu nog eens op onze tentoonstellingsbanken terugkomen, dan liep hij tien kansen tegen één, dat hij niet zou bekroond worden, als zijnde geen Iersche terriër; dit om een denkbeeld te geven van de veranderingen die het ras heeft ondergaan

in de ruim twintig jaar die verloopen zijn, sedert den tijd dat *Rattler* nog gehouden werd voor Ierland's mooisten terriër.

Wel is waar had men in 1888 al heel wat tentoonstellingen gehouden, en vijftien jaar waren reeds verstreken sedert de eerste terriër-tentoonstelling van Dublin, waar fokkers en liefhebbers elkander beter hadden leeren kennen, waar zij gelegenheid hadden om de belangen van het ras te bespreken, een standaard vast te stellen en de richting aan te geven die men uit moest om eenheid te verkrijgen. Die eenheid was echter moeielijk tot stand te brengen, want er moest een keuze worden gedaan tusschen verschillende uiteenloopende typen en iedereen wilde zijn eigen haan laten koning kraaien.

Het ging met den Ierschen terriër zooals het met alle nieuwe rassen steeds gegaan is en ook steeds gaan zal, dat van de tien als raszuiver erkende en op hondententoonstellingen door knappe keurmeesters bekroonde exemplaren, geen drie waren die in type met elkaar overeen kwamen. Men begreep dan ook al spoedig dat een dergelijke toestand niet kon blijven bestaan en reeds in 1889 werd een club opgericht, die de belangen van het ras zou behartigen en er eene zoo nauwkeurig mogelijke beschrijving van zou geven. Van af dat oogenblik wist men waaraan zich te houden en ook van dat oogenblik

dagteekent in Ierland de geleidelijke ontwikkeling van den hedendaagschen Ierschen terriër.

Wijlen C. D. Krehl bracht hem naar Engeland en wist hem daar zoo op den voorgrond te stellen, dat hij zich een goede plaats veroverde tusschen de reeds bestaande terriërsoorten. Van Engeland uit verspreidde hij zich over het Vasteland, zonder dat hij er populair werd, en van de Vastelandsche tentoonstellingen was er geen enkele waarop hij in zoo grooten getale en in zoo goede kwaliteit verscheen als op onze Nederlandsche hondententoonstellingen.

Zoo groot was de roep, die in het begin uitging van de jachteigenschap-

begin uitging van de jachteigenschappen en het ijverig werken der Iersche terriërs, dat men hem dare deeil, onverschrokken duivel, noemde. Waaraan hij dien naam te danken heeft, eerder nog dan de foxterriër, is niet duidelijk; immers, noch boven den grond, noch daaronder, munt de Iersche boven den foxterriër uit en onder dat opzicht is de eene geen haartje beter dan de andere. Als aanbeveling bij den Engelschen kennelclub gold die naam in ieder geval niet, want het kostte heel wat moeite om hem door dat opperste lichaam der Engelsche hondensport als afzonderlijk ras te doen aannemen.

Toen hij voor het eerst als erkend ras op de tentoonstelling te Dublin mocht verschijnen, kwamen er 36 exemplaren; waaruit duidelijk was af te leiden, dat men het nog alles behalve eens was, dat men zich nog maar zeer weinig stoorde aan de vastgestelde raspunten en dat men het zelfs met de kleur niet zoo nauw nam. In bouw alleen kwamen zij overeen en de eerste-prijswinner was een gestroomd exemplaar. Dat zij die het met fokken van het ras ernstig meenden en die besloten waren om zich aan den vastgestelden standaard te houden, zich weinig stoorden aan de op tentoonstellingen behaalde prijzen, blijkt wel hieruit dat geen der stamouders onzer eerste aan de raspunten beantwoordende Iersche terriërs voorkomen in de catalogi der eerste tentoonstellingen.

Hoe ziet een Iersche terriër er uit? Behalve de kleur juist

Iersche terriër.

als een foxterriër. Scheer een fox- en een Iersche terriër, ontleed ze beide en gij zult er over verbaasd staan te zien dat zij anatomisch zooveel met elkander gemeen hebben, dat er zoo goed als geen verschil tusschen beide bestaat. De Iersche is dikwijls iets hooger op de pooten, het beendergestel is bij hem iets zwaarder, de lendenen zijn iets langer dan bij den fox; dan is hij rood of geelachtig rood van kleur en zijn haar is dichter dan dat van zijn collega. Vroeger had hij gecoupeerde ooren; toen echter later tegen dat coupseren stemmen opgingen en zelfs werd besloten om aan gecoupeerde exemplaren geen eereprijzen meer toe te kennen, toen werd er onder de fokkers heel wat gemopperd; onze honden, zeiden zij, coupeeren we omdat ze te groote, dikke ooren hebben die hen ontsieren en ze ın populariteit zullen doen achteruitgaan.

Best mogelijk, was het antwoord van den Engelschen Kennelclub, maar fokt dan een Iersche terriër met kleine, fijne oortjes en hij zal er mooier op worden dan hij nu is. En om den fokkers te bewijzen dat het hem ernst was met dien raad, vaardigde de Kennelclub een wet uit, waarbij het coupeeren eenvoudig werd verboden, op straf van diskwalificatie. Er moest worden gehoorzaamd en de Engelschen legden zich toe op het fokken van roode terriërs met kleine, fijne oortjes, wat hun uitstekend gelukt is. Gecoupeerde ooren op den kop van een Ierschen terriër zooals die thans wezen moet, zouden afschuwelijk zijn; het vervormen van den kop was een noodzakelijk gevolg van het verbod om de ooren te coupeeren.

Bij ons kwam de eerste goede Iersche terriër eerst in 1891 Als huishond doet hij voor den foxterriër niet onder; beide hebben dezelfde eigenschappen, zijn even beweeglijk, even vlug, even goede begeleiders van fiets en rijtuig, even goede muizen- en rattenverdelgers. Ze mogen niet kleiner zijn dan 35 en niet hooger dan 45 c.M., niet zwaarder ook dan elf kilo. De meest gewenschte kleur is rood, verder tarwegeel, geelachtig en ook grijs.

DE VOGELS ONZER TUINEN.

INTIEME PRAATJES OVER VOGELS.

II. (Slot.)

De natuur koos het pakje van den boomklever met veel overleg. Zie je hem op den rug tegen een boom, dan kan je hem moeilijk van den stam onderscheiden. mij blijft dan ook rustig zitten, wetende, dat je hem voorbijloopt zonder hem te zien. Dit is dan ook zijn behoud, indien onverhoeds gevaar zich opdoct. In benauwde oogenblikjes knipt hij verbazend snel, onafgebroken met de oogen.

In slaaphouding is de Boomklever letterlijk niet van het boomschors te onderscheiden. Dikwijls moest ik zoeken, waar hij zat of hing te slapen. Zulks doet hij net naar 't uitkomt.

Hoe zacht ik 's avonds de vogelkamer ook binnentrad, toch had hij mij reeds gehoord. Ik vond hem dan in de kooi tusschen allerhande tintpartijen op het schors, als ik 't licht had aangestoken.

Voor oningewijden kan de Boomklever er soms onverklaarbaar uitzien, vooral als hij zich tot een ruige bal heeft ge-

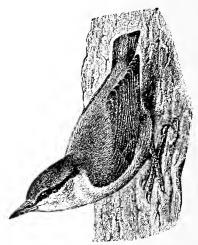
vormd en zit te dutten.

Hier op Sonsbeek (wel bekend), waar tal van hooge boomstammen wedijveren in lengte en dikte, kan men de Boomklever dikwijls gadeslaan. Wat kunnen ze elkander nazitten. Ik heb er ook den boom ontdekt, waarin hij zijn huiselijk geluk zal hebben genoten.

Het gaat alles veel te vlug in zijn werk. Sssst..... en er komt een uit 't gaatje en schiet als een pijl uit dn boog heen. Sssst..... weer er in en per slot van de rekening kan je die telegrambestellers (zooveel haast hebben ze op zijn minst) niet goed volgen en opnemen. Vlug als water, slim als een vos, zijn ze je in alles voor en aangezien je des zomers op Sonsbeek

nooit eens rustig alleen bent, blijft het Boomkleverspel altijd maar even zenuwachtig aan den gang. We denken ons nu even halverwege op de Belvedère op Sonsbeek, waar we op de loer liggen en een prachtig gezicht hebben op de boomen, waar hij zijn nest en tevens zijn voorraadschuur heeft in den diksten boom vlak voor ons.

De zaak is er in volle gang. Hier huppelt er een kalm tegen den boom, laat zich even bewonderen. We zien dadelijk, dat hij zijn staart bij 't klimmen niet gebruikt, noch behoeft voor steun in hangende slaaphouding. Spechten en Boomkruipertjes daarentegen gebruiken den staart altijd bij het klimmen en slapen. Zij leunen hierop steeds. Tevens kunnen we heel goed zijn snavel waarnemen, alsmede de zwarte band door de oogen tot zijn schouders loopende, u reeds gemeld. Eveneens is duidelijk zichtbaar, dat hij een paar stevige pooten heeft en ferme nagels. De achterteen is van behoorlijke lengte, waaraan een groote nagel zit, tweemaal zoo dik als de overige nagels. Kort, ingedrongen en breedgeschouderd, kan hij met zijn sterken snavel de hardste omhulsels van zaden openbreken. Hij hamert hierop met kracht, eventueel het geheele lichaam daarbij gebruikende. Een en ander gaat op de navolgende wijze. Hij zoekt een gaatje of inkerving in den bast van den boom, steekt daarin het omhulsel en begint er op te timmeren. Zonnepitten zijn natuurlijk dadelijk geblazen, daar heeft een zwartkopmeesje slechts drie harde slaagjes voor noodig, doch

Boomklever.

zaden met harden bast vorderen natuurlijk veel meer inspanning, zooals ik daar straks reeds zeide. In den boom links van ons zien we dan ook zonnepitten in het schors gestoken, welke zoo aanstonds best aan den man zullen komen. Het is bepaald interessant, dat gehamer eens waar te nemen. Dit gaat zóó hard, dat we den Boomklever steeds, eene verdie-ping hooger, op de vogelkamer bezig hoorden. Mijn kleine zangers moeten zich, dunkt mij, wel eens hebben geërgerd over dien "timmerwinkel".

Het boomschors, dat ik eens per maand voor nieuw verwisselde, zat steeds vol leege doppen van zonnepitten. Kiezelsteentjes ter lengte van 2 c.M., welke hij uit het rivierzand

pikte, vond ik er ook al tusschen.

Het wil mij dan ook voorkomen, dat de Boomklever deze steentjes gebruikt in de specie voor zijn metselwerk, indien het gaatje, de toegang tot zijn nest, hem te groot schijnt.

Daar straks heb ik reeds even aangehaald, dat de Boomklever eene voorraadschuur heeft en dat kunt u ook voor zeker aannemen. Alhoewel dergelijke bergplaats bij mij niet noodig was, stak hij toch al de zonnepitten dadelijk in het schors, om eerst er iets van te nuttigen, als het gewone voeder op was. Deze vogel leert ons dus overleg en spaarzaamheid.

Iets verder zien we er een in zijn volle element. Van links naar rechts, ja in alle richtingen klimt en duikelt hij maar raak. Hij klimt dan ook even vlug naar boven, als van boven

naar onder (dus met den kop naar beneden),

Hierin verschilt hij weer met het Boomkruipertje (Certhia familiaris), dat slechts in ééne richting klimt, zij 't dan ook dikwijls spiraalvormig (van beneden naar boven). Feitelijk zou men 't klimmen "springen" kunnen noemen,

want beide pooten verlaten te gelijk den boom, om ook sa-

men zich er weer neer te zetten. Het gaat dus met rukjes. Hij draait daarbij nog den kop in allerhande richtingen, welke bij 't zien van onheil geheel plat wordt. Hij klimt 't grootste deel van zijn leven, vliegt alleen om naar een anderen boom te komen. Een bij uitstek goede vlieger is hij niet. Voor ,,trekvogel'' zou hij niet deugen. Hij vliegt dan ook niet

meer als strikt noodzakelijk.

Ook heeft de Boomklever die zwarte streepjes op den kop niet voor niets. We hebben recds gezien, dat hij een zeer platten kop heeft. Vooral in beweging en bij 't uitrekken van den hals, krijgt men een rechte lijn, getrokken van den staart over den rug en kop naar de punt zijns snavels. Nog zien we een klever die de wacht houdt bij zijne makkers. Alleen zijn snavel met een klein stukje van den platten kop is zichtbaar. Het overige deel van zijn lichaam is verborgen achter den stam. Had ik u op hem niet opmerkzaam gemaakt, dan zoudt u hem stellig over 't hoofd hebben gezien. Hij ligt daar rustig op de loer en het stukje, dat u van hem ziet, is in kleur gelijk met den boom, doet bovendien denken aan een takje. "Mimicry" speelt hier weer een groote_rol. De platte kop heeft dus wel degelijk zijne bestemming. Een prachtig verweermiddel alzoo, zijn wapen in nood.

Evenmin zag ik mijne opgekweekte Boomkruipertjes bij den eersten oogopslag tegen het boomschors. Zij behoeven zich in nood ook al weer niet bang te maken, maar even rustig te blijven zitten, totdat het gevaar voorbij is. Zij mogen toch ook wel een verweermiddel hebben. Mimicry! Voorwaar een

zacht wapen!

De Boomklever doet ook nog iets aan 't nestbouwen, maar daar moet u nu niet ,,veel'' van denken. Hij maakt zijn nest in boomstammen, liefst in diepe gaatjes of in holle boomen vier of vijf meter boven den grond. Je begrijpt inderdaad niet, dat hij door zoo'n nauwe opening kan, maar 't valt slechts te constateeren. Zijn nest heeft niet veel te beteekenen. Kleine houtspaanders, takjes, stroohalmpjes, veertjes en dons slordig op elkaar gegooid, ziedaar zijn nest.

Het aantal eieren bedraagt 6 tot 10.

De Boomklever is een trouwe vriend, maakt zomer en winter met ons mede, deelt ons lief en leed. Men kan hem des winters altijd bij troepjes vinden soms in grooten getale bij elkander. Op de voederhuisjes is hij bij velen reeds een trou-

we comparant.

Ik haast mij terug te keeren naar mijn excursiemakker -(hij werd reeds ongeduldig, maar hij wist ook niet, dat ik met u een praatje had over den Boomklever). -Vinken zagen wij bij hoopen, terwijl eenige witte kwikstaarten zich heel goed lieten bewonderen. U kent natuurlijk die huppelpasjes van deze fraaie, slanke vogels. In "Onze Tuinen" no. 27, van 6 Januari 1912, beschreef ik u reeds dezen vogel.

Eenige Bastaardnachtegalen deden hun deuntjes hooren. Inderdaad is dit gezang heel frisch van toon. Zij blijven hier overwinteren. Bij zonnige winterdagen kan men ze altijd hooren. Het Roodborstje, het Winterkoninkje en deze vogel zijn de eenigen, die de stille, uitgestorven natuur des winters

nog wat opvroolijken. In 't lage kreupelhout wemelde 't van kleine vogels. Ik lag languitgestrekt op den grond te genieten van den heerlijken morgen in dolce far niente. Mijn excursiemakker deed hetzelfde. We hadden al zoo lang voortgetrokken. Ik geloof wel, dat iedereen veel aanleg heeft zich af en toe eens aan dat "Ita-laansche nietsdoen" over te geven. Dien morgen waren we er voor geknipt.

Dat woelde en krioelde maar door elkander. Ik heb hun aantal geschat op wel tweehonderd exemplaren, ouden en jongen tezamen. Het waren bijna alle Gekraagde Roodstaartjes, druk bezig aan het ontbijt. Hoeveel insecten zullen daarbij wel den "kraaienmarsch" hebben geblazen? Als wij onze vogels toch eens niet hadden! Wat zou 't er slecht uitzien voor den landbouwer en... ten slotte voor ons!

Maar ik wil u niet voorrekenen hoeveel insecten per hoofd werden verorberd, immers "gissen is missen" en daarbij hebt u aan al dat begrooten niets. Veel liever wil ik u het intieme leven schetsen van het Gekraagde Roodstaartje (Erithacus

phoenicurus).

De Nederlandsche naam van dit fraaie trekvogeltje is "Gekraagde Roodstaart" of "Gekraagde Roodstaartje" en de juiste oude Latijnsche naam is ongetwijfeld "Erithacus phoenicurus".

De gegeven Nederlandsche volksnamen zijn: muurnachtegaal, blauwpaapje, paapje, roodborstje, roodstaartje, roodbaard, zomerroodbaard en blauwlegger. Vooral onder Haarlem is dit vogeltje onder de laatstgenoemde vijf namen be-

De verschillende Latijnsche namen, welke Ornithologen gebruiken: Erithacus phoenicurus, Ruticilla phoenicurus, phoeniaira, arborea, hortensis, pectoralis, motacilla phoenicurus, Sylvia phoenicurus, Lusciola phoenicurus, Ficedula phoenicura, ruticulla, phoenicura ruticilla, muraria. (In de

Latijnsche taal weten ze er wel raad mee). Het mannetje heeft een lengte van 14 cM. Het heeft een zeer spitsen priemvormigen snavel. Onder dn snavel heeft het een zwart befje. Vanaf dit befje tot aan de pooten is het borstje roestrood gekleurd. Overigens zijn de onderdeelen witachtig. Op den kop, rug en vleugels is de vogel blauwgrijs van tint. De staartpennen zijn roestrood, behalve de beide middelste, welke donkerbruin zijn. Snavel, oogen en pooten zijn zwart.

In tegenstelling van haar echtgenoot heeft het wijfje niet zoo'n mooi pakje gekregen. Het is er toch mede tevreden en gevoelt zich even gelukkig als haar gemaal, die blijkbaar meer naar eenvoud, dan naar opschik ziet. Kijk het mannetje maar eens moeite doen om zijn vrouwtje te bekoren.

Boven op den kop, rug en vleugels bruinachtig gekleurd, heeft het wijfje een licht bruingeel borstje met een fraai, bijkans wit vlekje onder den snavel op de keel. Bek, pooten en slagpennen der vleugels, alsmede de staart zijn evenzoo gekleurd als het mannetje. De gitzwarte, heldere kijkers, welke het wijfje een schrander uitzien geven, komen zeer goed uit op haar lichtbruingeel kleed.

Het Gekraagde Roodstaartje behoort evenals het Blauwborstje, het Roodborstje en het zwarte Roodstaartje tot de orde der nachtegaalzangers. Mijns inziens zeer terecht, want behalve het zwarte Roodstaartje, zingen de overigen verruk-

keliik.

Denkt men de kleur van het Gekraagde Roodborstje even weg, dan bemerkt men al dadelijk, dat het dan nachtegaal volkomen in houding gelijkt, al is de laatstgenoemde ook iets grooter. Ook diens nieuwsgierigheid heeft het in ruime mate met hem gemeen. Nieuwsgierig, neen, niet te beschrijven! Het is bepaald vermakelijk om te zien, hoe verstandig het naar een onbekend voorwerp kan turen. Het halsje rekt zich hoe langer hoe meer uit, er wordt dan van heel nabij naar het onbekende voorwerp gekeken, tot... het de aandacht niet meer waard schijnt. Geen wonder dan ook, dat het Gekraagde Roodstaartje, evenals de nachtegaal, gemakkelijk wordt gevangen. Dikwijls moet deze vogel zijne nieuwsgierigheid duur betalen.

Hoe zacht het Gekraagde Roodborstje ook van aard is, toch zijn de mannetjes onderling niet erg verdraagzaam, echte vechtersbazen en kunnen elkander ongemakkelijk de haren uitkammen, ook al is er geen liefde in 't spel. (O, die naijver, ze hebben dit zeker van "ons" afgeneusd!)

Is 't om een wijfje, dan gaat het er op of er onder, als niet een der partijen de plaat poetst. Men moet ze dan letterlijk van elkander trekken, ze hooren en zien niets meer. Een en ander heb ik meermalen bij mijn opgekweekte exemplaren waargenomen. De jonge mannetjes verdroegen elkander elkander al even slecht. Toch was het interssant, dit van nabij gade te slaan. Ik wil u hiervan iets vertellen.

Een der jonge mannetjes zat eens heel lief te zingen, waarna het zich plotseling half omdraaide, de vleugels hoog naar boven uitspreidde met den hals recht vooruit, den snavel gericht op zijn broeder naast hem zittende. Zijn kwaadaardige houding deed een oogenblik aan een roofvogel denken. Hield buurman zich nu van den domme en bleef hij in dezelfde houding van straks droomerig voor zich staren, dan bleef alles bij dat gebaar, maar wee, als broeder een dergelijk dreigement niet beviel, dan klopten zij er lustig op los. Het verdraagzame (?) broederpaar liet zich echter op mijn geroep terstond los.

Dit is dan ook het eenige leed geweest, dat mijne pleegkinderen mij hebben aangedaan en aanleiding was, dat de vier gebroeders niet meer bij elkander in ééne volière konden

blijven.

Hieruit mijne conclusie makende, wil het mij voorkomen, dat het gezang van het Gekraagde Roodstaartje in dergelijk geval niets anders is dan irritatie, omdat er een andere mak-ker te dicht in de nabijheid was. De verbazende "kras" na dat zoogenaamde "zingen", sterkt mij in die meening.

Voor zijn jongen legt deze vogel een ongekende stoutmoedigheid aan den dag. Hij vergeet zichzelf letterlijk en valt eventueel ander vogels, van gelijke grootte, woest aan. Een en ander heb ik eveneens waargenomen, toen ik eenige vogels bij de Gekraagde Roodstaartjes familie in de groote

binnenvolière deed.

Is er gevaar voor kroost of eigen leven, dan laten beide vogels een zeer schel, fluitend geluid hooren, kort uitgestooten: ,,oe-iet, oe-iet, oe-iet''. Dat ,,iet'' klinkt bepaald zeer snijdend in de ooren. Je begrijpt inderdaad niet, dat zoo'n "klein beetje" longen zóóveel geluid kan voortbrengen. Geen jongen hebbende zijn ze overigens jegens andere vogels zeer verdraagzaam.

De wijfjes leven in zeer goede harmonie, oprecht zusterlijk. Natuurlijk af en toe wel iets naijverig op elkaar, maar... "onze wijfjes" dan? — (De jaloezie in de dierenwereld woedt al even fel als bij ons, menschen. Ze heerscht overal epidemisch. Geen doctor ter wereld vermag hiervoor een afdoend geneesmiddel voor te schrijven... Maar laat ik naar mijn vogels terugkeeren, zij irriteeren ons niet, zooals de men-

Vroolijk leven deze vogeltjes, ingelukkig, steeds wippend met den staart. Wat heb ik er heerlijk van genoten in mijne huiskamer in 't hartje van den winter van 1907,08, toen de wijfjes steeds wippend den staart uitspreidend, de mannetjes toeriepen, die daarop in vollen zang schoten. Bij 't uitspreiden van den staart kwamen de beide middelste donkerbruine staartpennen zoo mooi uit.

Bepaald een heerlijk werkje, dat opkweeken van vogels. Wat een liefde, dankbaarheid en gehechtheid... en bij de

menschen?

Dat wachten en verlangen naar hun verzorger, dat vroolijk roepen, dat steeds hem zoeken met de oogen, de halsjes ver uitgestrekt, als hij zich een oogenblik bij 't thuiskomen schuil houdt. Zoo mooi kom je op de hoogte met hun maniertjes van doen, hofmakerij en jaloezie. Is u een vogelvriend? Welnu aan u de beoordeeling.

Het intieme leven der vogels geeft veel te aanschouwen. Wij kunnen zelfs hiervan nog veel leeren. We denken maar even aan den Boomklever met zijne "voorraadschuur". De liefde en onderlinge toegenegenheid lijkt mij in de vogelwereld zeer groot, althans de moeite volop waard er kennis

van te dragen.....

Arnhem.

T. E. BOUMA.

INSTINKT OF VERSTAND?

Wanneer een vlieg in een spinneweb geraakt, merkt de eigenaresse van het net zulks terstond en snelt ze langs den kortsten weg naar haar prooi. Algemeen wordt dit voor eene instinktmatige handeling gehouden. Werpt men nu een of ander voorwerp, een stukje kurk b.v., in het net, dan snelt de spin er eveneens op toe, om terstond terug te keeren, als het bedrog gemerkt wordt. Soms gelukt het, eene spin op die manier tweemaal achtereen te foppen; maar daarna is het uit. Men kan het heele web vol stukjes hout of kurk of iets anders gooien, zonder dat de spin er naar taalt. Dikwijls zelfs gaat zij via den "spandraad" naar haar schuilhoek. Zelfs wanneer er op dat moment een vlieg in het web komt, vertrouwt zij klaarblijkelijk de zaak niet, en gaat ze er niet heen. Instinkt? Verstan!? De grens tusschen beide? B. B.

HOE DE EERSTE VLEERMUIZEN ONTSTONDEN.

Een Fransch sprookje vertelt ons omtrent het ontstaan der

vleermuizen het volgende:

Z er lang geleden was er eens eene zwaluw, die door haar echigenoot was verlaten, bezig haar eieren uit te broeden. Het nest had zij gebouwd op de vliering van een oud, vervallen huis. Daar kwam een verdwaalde muis aan en keek nieuwsgierig over den rand van het nest: "Beste vrouw", zei de muis, "kan ik hier vannacht alsjeblieft logeeren? 't Is Zondag, en ik ben zoo bang voor de kat."

"Goed", antwoordde de zwaluw; "maar je moet zoolang op mijn eieren guan zitten broeden, dat ik voor eten zorg. Als

ik thuiskom, krijg je ook je portie van het eten."

Drie dagen zat de muis op de eieren, toen deze uitkwamen. Maar in plaats van jonge vogeltjes, kwamen er leelijke monsters uit; ze hadden een harige huid in plaats van veeren, een muizenkop met ooren en vlerken als de duivel.

De arme moe ler-zwaluw stierf van verdriet, maar de vleermuizen bleven bestaan.

DE KLEUREN VAN DEN IJSVOGEL.

Zooals men weet is de IJsvogel onze fraaist gekleurde vogel: een roodbruine borst, wit aan hals en kop, heerlijk blauw op den rug. Een oud sprookje vertelt omtrent het ontstaan dezer kleuren het volgende:

Op zekeren mooien dag was de ijsvogel omhoog gevlogen. Al hooger en hooger steeg hij, tot hij ten slotte boven de zon kwam, tot tegen het blauwe hemelgewelf. Door deze aanraking werd de rug van den vogel hem-Isblauw gekleurd. Intusschen verschrosiden de borstveeren door de zonnehitte, waarom de ijsvogel zich in het water stortte. Het schuim kleurde hem daarbij aan den kop en den hals wit.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 36. Het gebruik van kunstmest op humusarmen grond mag rede ijke resultaten opleveren, - als de mestverhouding om den wachten op behoor ijke aanvulling, die moeilijk te bepalen valt. Dat ik de eenige abonné ben, die dit waarnam, is ondenkbaar. Om nu tot inteusieve grondverbetering te geraken, heb ik mij successievelijk allerlei vee aangeschaft, waarvan "O. T." de mest als bijzonder goed aanbeval, dus: schapen, geiten, varkens, konijnen, kippen en kalkoenen. Van de eerste drie soorten dieren gaf U tot dusverre nog geen voorlichting, hoewel denkelijk wel meer abonne's daarvan de gelukkige bezitters zullen zijn?

Wat schapen eu varkens betreft, schafte ik mij "G. Reiuders Schapen en Varkensteelt" aan, maar zoo'n werk bevat te veel geleerds, voor leering voor het practische leven. Zoudt U nu in de vier of vijf eerstvolgende weken in "O. T." wenken willen geven voor het afnesten en verduurzamen van een varken. Om als ex-stadsmensch

alles aan eeu buiten-slachter over te laten, zint mij maar weinig.
R. geeft als gemiddeld aan, om varkens met 10 maanden te slachten. Is dat om dezen tijd juist?

Zijn er mede-abonne's, die nauwkeurig bedrijfsrekening van hun varkens houden? zooals ik gedaan heb, en zoudt U die ten algemeenen varkens houden? zooals ik gedaan heb, en zoudt U die ten algemeenen varkens houden?

nutte in uw blad willen publiceeren? n.l. de bedrijfsrekeningen. Hoe is de slacht-verdeeling in te richten, om den langsten tijd smakelijk vlees h te hebben? m. a. w. wat te laten rooken? wat te zouten? te koken of op andere manier te bereiden voor menschelijk gebru'k en — voor de kippen (50 stuks.)

Hoe groot moet de kuip zijn voor het geen te zouten is? van eikenhout? met deksel? Is zoo'n kuip — nieuwe — zonder meer bruikbaar? of moet de ekerigheid met iets uitgetrokken worden? Op welke temperatuur te plaatsen? Wat vergat ik in mijn onwetendheid te vragen?

Loosdrecht.

H. W. S.

Antwoord. Voorop stellen wij, dat we zullen trachten, Uwe vragen omtrent het door U opgenoemde vee zoo volledig mogel jk (in den vorm van af onderlijke artikelen) te beantwoorden. Ovengens — al begrijpen we de moeilijkheden van het bemestingsvraagstuk voikomen — wijzen we er op, dat men met een rationeele kunstmestbemesting, ook op armen zandgrond, kan volstaan. Niettemin begrijpen we ook nw streven om de noodige stalmest te bekomen. Daarbij komt nog het genoegen — en eventueel de voordeelen — van de fokkerij, altemaal redenen, om ook deze "Dieren van Huis en Hof" een bescheiden plaats in ons bijblad in te ruimen.

Voor 't g-val sommigen onzer abonne's de boekhouding hunner varkensfokkerij willen publiceeren, zullen we daarvoor gaarne plaats-

varkensfokkerij willen publiceeren, zullen we daarvoor gaarne plaats-ruimte reserveeren. Wat het gemiddelde van 10 maanden (door R. genoemd) betreft, in 't algemeen dit: het lekkerste vleesch en spek verkrijgt men, door vroeger te slachten; economischer evenwel is het, langer door te mesten. Al naar de persoonlijke weuschen loopt

alzoo de mest-tijd uiteen. Wat overigens het verduurzamen betreft, verdient naast het rooken en inpekelen vooral ook het steriliseeren de aandacht. We zullen daarom te zijner tij look aan dit onderdeel de noodige bespreking wijden, en volstaan wij voor het moment met dit voorloopige antwoord.

Vraag No. 37. Als abonné vau "Onze Tuinen" zou ik graag een adres weten voor kaf-(haverdoppen) om in 't kippenhok te strooien. Ik weet hier in Amsterdam 't nergens te krijgen. Wel-M. J. de M., te A. licht weet u een adres?

Antwoord. Daar we op het oogenblik ook geen adres weten, plaatsen we uw vraag, in de hoop, dat men ons adressen opgeeft, die we u dan zullen laten weten. — Red.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Iersche terriërs, door L. S. — Intieme praatjes over vogels, II, door T. E. Bouwa. — Instinkt of verstand? — Hoe de eerste vleermuizen ontstonden. — De kleuren van den IJsvogel. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 30 November 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

DUIVEN

FRANSCHE KROPPERS.

De naam alleen licht ons voldoende in omtrent het geboorteland dezer Kroppersoort. Toch zullen wij ze niet geregeld over heel Frankrijk vinden, maar bijna uitsluitend in het Noorden, van waar zij in België kwam en binnen korten tijd veel liefhebbers vond. In het Noorden van Frankrijk en in België vindt men haar dan ook in bijna alle volières, bij nagenoeg alle liefhebbers van duiven. In Duitschland kwamen de eerste Fransche kroppers eerst in de eerste jaren na 1860, en vergissen wij ons niet, dan werden zij op de Dresdener pluimveetentoonstelling van 1876 voor het eerst gevraagd.

In figuur, grootte en houding komt de Fransche kropper volkomen overeen met den Engelschen. De lichaamslengte

varieert tusschen 45 en 48 centimeter; die grootte is echter, bij de beoordeeling der kwaliteit de hoofdzaak niet. De beenen zijn lang, staan dicht bij elkaar en zijn 15 à 18 centimeter lang. Ze moeten zoo weinig mogelijk bevederd zijn, maar komen er veerties op de beenen voor dan is dat geen fout. Het lichaam moet kaarsrecht worden gedragen, dus hoog opgericht. Hoofdzaak is, ook bij den Franschen kropper, de taille, die als het ware niet te lang en niet te dun kan zijn. Feitelijk is die nog eleganter dan bij den Eugelschen kropper; de Fransche heeft hoegenaamd niets zwaars, niets grofs aan zijn heelen bouw en hoe fijner hij in dat opzicht is, des te meer stijgt hij in waarde.

Opgeblazen, is de krop zoo rond als een kogel, terwijl hij aan den onderkant met een scherpe buiging in de taille eindigt. De vleugels liggen vast tegen het lichaam aan, zijn lang en eindigen 2 à 3 centimeter voor de punt van den staart. Minder mooi worden de beenen wanneer de teenen naar buiten gekeerd

zijn, omdat daardoor een stand ontstaat dien men x-beenig noemd en die de waarde van den vogel benadeelt.

Onder de eenkleurige treft men zwarte, roode, gele en witte Fransche kroppers aan, verder geschubde zonder vleugelroos; overigens zijn ze gelijk aan de Engelsehe. Blauwgeschubde zijn wel de beste; de zwarte daarentegen zijn meestal niet goed van teekening. Ook roodgeschubde zijn moeilijk te fokken, omdat in den regel de grondkleur niet helder genoeg is. Het moeilijkst te fokken zijn echter de geelgeschubde, die zonder kruising met roode bijna niet goed te verkrijgen zijn.

Om te fokken voor tentoonstellingen, moet zoowel op kleur worden gefokt als op teekening en daarbij moet er wel ter dege op gelet worden dat een der twee fokdieren uitmunt door teckening en het andere door kleur. Het spreekt echter van zelf dat er vooral moet worden gezorgd voor een goede figuur. Duivenliefhebbers in den dop zouden wij dan ook niet gaarne aanraden om met een dergelijk moeilijk te fokken ras hun liefhebberij te beginnen; de moed zou er spoedig uit zijn; goede Fransche kroppers te fokken is het werk van liefhebbers die reeds heel wat ondervinding hebben opgedaan, en zelfs onder die, zijn er nog velen die voor de moeilijkheden

WINTERVERZORGING.

Naar aanleiding van een paar vragen omtrent de verzorging der duiven in den winter, vragen die bezwaarlijk eene plaats zouden kunnen vinden in de vragenbus, omdat het antwoord te uitgebreid zou zijn, komen wij, misschien in het belang van velen, daar nog eens op terug.

Voor den duivenliefhebber biedt de winter inderdaad weinig aangenaams, en vooral niet wanneer hij streng is, of lang aanhoudt. Wanneer op de daken sneeuw ligt en alles in de omgeving onder sneeuw bedolven is, dan zijn onze gevleugelde troetelkinderen, zeer tegen hun zin, verplicht om thuis te blijven. Komt men bij de volière of in den slag, dan vindt men de vogels hier en daar ineengedoken, lusteloos zitten, men kan het hun aanzien dat zij zich vervelen, er moeten middelen

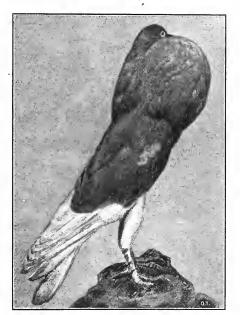
worden beraamd om hun dat gedwongen opgesloten-zijn, die gevangenschap zoo prettig mogelijk te maken, hun gelegenheid geven om den tijd te verkorten. En wat zijn er maar weinig die daaraan denken. Wat zijn er niet veel duivenverblijven en nog wel van als groote liefhebbers bekend staande eigenaren, die alles behalve goed zijn om er den winter in door te brengen; waar de dieren geen voldoende ruimte hebben en zich dientengevolge niet genoeg kunnen bewegen! Hoeft niet, zeide ons dezer dagen iemand, want als het koud, guur of slecht weer is, hebben de duiven toch geen trek om uit te gaan. Bovendien hoe meer vogels, des te meer warmte. Wat kende die man den aard zijner dieren slecht!

Waar geen ruimte is daar kunnen de duiven zich niet voldoende bewegen en onvoldoende beweging is, vooral voor vliegduiven, zeer nadeelig.

Behalve wat wij in het vorig nummer gezegd hebben over het afzonderlijk laten uitvliegen van doffers en duiven, enz., moet er ook voor gezorgd worden dat er

licht in de duivenwoning zij. In den regel is er, buiten het vlieggat, geen de minste opening waardoor licht kan naar binnen komen, in het gunstigste geval zijn in het dak een paar glazen pannen aangebracht, maar wat geeft dat wanneer, in den winter, de daken besneeuwd zijn? Dan is het donker in het hok, zoo donker soms, dat de bewoners niet dan met moeite hun voedsel vinden en onnoodig om er bewijzen voor aan te brengen dat een langdurig in het duister of halfduister opgesloten te zitten geen gunstigen invloed uitoefent op de gezondheid der dieren.

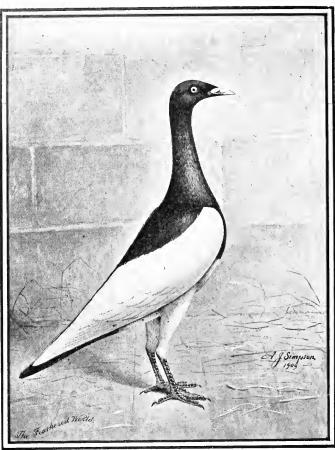
En dan dat gebrek aan reinheid! Is het te verwonderen dat waar reinheid in den duiventil ontbreekt, zickte en sterfgevallen, in den winter vooral, aan de orde van den dag zijn? Wij hebben er niet eens, maar meermalen gezien, waarin de uitwerpselen vingersdik op den bodem lagen, waar de pannen niet waterdicht waren en de duiven in een slijmerigen modder, triestig, lusteloos rondstapten. Bevuilde vleugels, aan de teenen balletjes als hazelnoten zoo groot van allerhande vuiligheid, een benauwde lucht, enz.! En is het dan te ver-

Fransche Kropper.

wonderen dat zooveel fokkers klagen over verliezen in den winter, over slechte fokresultaten in de lente? Rein en helder moet een duivenslag en elk duivenverblijf er altijd uitzien; maar vooral in den winter wanneer de duiven er soms heele dagen in doorbrengen.

Hoeveel zijn er, vooral in de steden, die er aan denken om in den winter iets te doen tegen de vaak barre koude op duivenslagen die vlak onder de pannen zijn ingericht. Wij weten zeer goed dat het moeilijk is, maar waarom dergelijke slagen niet met planken afgeschoten, de pannen goed dichtgesmeerd en alle gaten goed gestopt? Waarom er niet voor gezorgd dat er gedurende den dag steeds niet te koud water voorhanden zij? Het kost moeite, wij weten het bij ondervinding, om in strenge winters, bij aanhoudenuen vorst, vijf of zes maal daags naar boven of naar buiten te gaan om de drinkfonteinen te verwisselen; maar is dat niet beter dan dat men de duiven half van dorst laat omkomen, terwijl zij juist

Ideale Engelsche Ekster. - (Cliché "Feathered World")

dorst zoo slecht kunnen verdragen? Is het zoo kostbaar om op den zolder waar uw duivenslag geplaatst is, een oude kachel te stoken, die zijne warmte mededeelt aan de duivenkamer?

En wanneer uwe duiven in den tuin in een volière zijn opgesloten, is het dan zoo moeilijk om er voor den winter een gedeelte van af te schieten, waarin zij minder van het gure weer daarbuiten voelen? Algemeene voorschriften daaromtrent te geven is onmogelijk, alles hangt te veel af van plaatselijke toestanden, maar wanneer men, voor volières bij voorbeeld, niets anders deed dan ze in den winter windvrij te maken, door ze zooveel mogelijk met rietmatten of iets dergelijks te bedekken, dan zouden de duiven zich reeds prettiger gevoelen.

Dat meer nog dan in den zomer de duiven in den winter ruim moeten gevoed worden, ligt voor de hand. De vertering van het voedsel ontwikkelt warmte, en warmte wij hebben het reeds gezegd, hebben de duiven in den winter noodig. Zuinig zijn met voedsel in den winter, kan nadeelige gevolgen hebben en zou op die manier duur kunnen te staan komen; wij bedoelen daar niet mee dat er met het voer als het ware gemorst moet worden, maar iets meer voedsel dan in den zomer voor volière duiven, en minstens tweemaal zooveel als in den zomer voor vliegduiven, zal haar veel ellende besparen, vooral wanneer dat voer afwisselena is. Fijngesneden wortelen of rapen, wat groenafval uit de keuken, nu en dan een fijngemaakte warme aardappel, afwisseling is er genoeg te vinden, gemakkelijk te verkrijgen, maar.... het vereischt moeite en wat inspanning. Tegen wat moeite en wat inspanning moet een waar liefhebber echter niet opzien.

L. S.

TWEEMAAL HAAR GEWICHT IN GOUD WAARD.

Dit plaatje is de afbeelding van de idcale Engelsche ekster, zooals men die de laatste jaren in Engeland gaarne ziet. Een jonge duif geheel aan dit ideaal beantwoordend versiert het front van de "F. W." van deze week. Het diertje is gefokt door Messrs. Bracey and Cooke, behaalde op de Crystal Palace tentoonstelling een aantal prijzen en werd door den bekenden eksterfokker Mr. Frank Warner gekocht voor den catalogusprijs n.l. twaalf honderd gulden.

HOENDERS

WINTERVERZORGING.

(De voeding.)

Van de factoren, waarvan de eierproductie in den winter afhankelijk is, hebben wij nu achtereenvolgens behandeld: het ras, den leeftijd der hoenders en hun hi isvesting, zoodat als laatste punt nog overblijft: de voedirg. Een moeilijk punt, omdat vooral in de weken om Kerstmis de dagen zoo kort zijn, of juister de nachten zoo lang. De dieren worden dan vaak reeds vóór vieren afgevoerd om dan den volgenden morgen eerst over achten den morgenmaaltijd te krijgen. Zestien uur verloopen dus, zonder dat eenig voedsel door het lichaam wordt opgenomen; het lichaam moet er door worden onderhouden en bovendien verlangt men er nog gaarne om den anderen dag een eitje van. Het spreekt van zelf, dat onder deze ongunstige omstandigheden de voeding met zorg geregeld moet worden, om van de productie iets te verwachten.

Al dadelijk kunnen wij aannemen, dat 's morgens zoo vroeg mogelijk, des avonds zoo laat mogelijk wordt gevoerd en dat des morgens voedsel wordt gegeven dat spoedig, des avonds voedsel dat langzaam verteert. Hoe vlugger het voedsel verteert, des te vlugger is het lichaam bij de voeding gebaat.

Het ochtendvoer, bestaande uit een mengsel van tarwegerste-, haver- en maismeel, waaronder in een juiste verhouding dierlijk voedsel gemengd is, wordt door een groot aantal handelaars in den handel gebracht. Voor groote kippenhouders kan het goedkooper zijn, deze ochtendvoeders zelf te mengen; als men in den tuin slechts weinig kippen heeft, is de beste manier het ochtendvoer van een vertrouwd adres te betrekken. Het wordt tot een droge, korrelige massa aangemaakt met warm water, maar het behoeft niet warm aan de dieren te worden voorgezet. Het is in den regel gemakkelijker het 's avonds

klaar te maken en in den voederbak te doer, des te vlugger kan het 's morgens worden toegediend. Alleen bij strenge vorst is het wenschelijk het ochtenvoer warm te geven.

De hoeveelheid voer, van een toom kippen benoodigd, kan men het eenvoudigst proefondervindelijk vaststellen. Men geve zóóveel, dat de hoenders het verorberen zonder iets te laten staan; dit krijgt men het beste door het voer tien minuten onder het bereik der kippen te laten; wat dan nog overgebleven mocht zijn, wordt weggenomen. Zoo leert men de hoeveelheid voedsel spoedig vaststellen.

Om twaalf uur wordt graan gevoerd: gerst, tarwe of haver voor iedere twee hoenders een handje vol, waarna groen voer wordt gegeven: afval van kool, boerenkool enz., en wanneer dat niet meer beschikbaar is, brenge men dagelijks een over de lengte in tweeën gesneden mangelwortel in de ren.

De bodem van de ren moet droog zijn, en gedurende den winter bedekt met een laag stroo (iedere bos in drieen gesneden). Hierin wordt eenige malen per dag een handjevol graan gestrooid om de dieren beweging te geven en zoo hun lichaamstemperatuur op de goede hoogte te houden. Als de kippen niets te krabben hebben, zitten ze het grootste deel van den dag in een hoekje van het hok op een hoopje en doen te veel kou op.

Het avondvoer is weer graan, bij afwisseling gerst, tarwe en haver. Het is beter één graansoort te geven dan gemengd graan, omdat anders de voorkeur aan de tarwe wordt gegeven en een gevecht onder de kippen moeilijk kan uitblijven. Als het koud is, kan nu en dan ook mais worden gevoerd. Voor zware rassen evenwel, die neiging tot vet-worden hebben, moet met de mais spaarzaam worden omgesprongen. Tijdens het vriesweer is een weinig mais, nadat de kippen het graanvoer hebben opgegeten, iederen dag zelfs aan te bevelen omdat mais, door zijn hoog vetgehalte een goede warmteontwikkelaar is.

Voor de gemakkelijke verteerbaarheid van het graan en voor de schaalvorming is het noodzakelijk, grit, gemalen oesterschelpen en kleine stukjes houtskool in de ren beschikbaar te hebben, waarvoor tegenwoordig automatische bakken met drie afdeelingen in den handel gebracht worden.

Schoon drinkwater en schoone voerbakken, zijn een eerste vereischte. Het drinkwater zette men in open bakken; fonteinen en andere vaten met een kleine opening zijn onpractisch met het oog op het bevriezen. Bij strenge vorst is het beter twee of driemaal per dag gedurende enkele minuten de hoenders de gelegenheid tot drinken te geven, Als men de bakken voortdurend in den ren laat staan, moeten ze bij herhaling ontdooid worden.

Enkele jaren geleden werd van Amerikaansche zijde aanbevolen, 's avonds om 9 of 10 uur bij kunstlicht nog een keer te voeren. Theoretisch was dat juist en overal werd het beproefd. Ook wij hebben gedurende twee achtereenvolgende winters elken avond om 9 uur een exrta maaltijd toegediend en natuurlijk denkt men bij een eenigszins behoorlijke eierproductie in den winter, dat die voor een goed deel aan een dergelijke methode moet worden toegeschreven. Op verschillende proefstations in Engeland, maar vooral in Amerika, zijn uitgebreide vergelijkende proeven genomen, waarbij het bleek, dat de avondvoedering geen invloed had op de eieropbrengst. Het middel, dat kostbaar is en veel arbeid eischt, wordt tegenwoordig nagenoeg niet meer toegepast.

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."!

BIJENTEELT

LXXVI.

De Wesp. (Een vijand der bijen.)

I.

Hebben wij in het artikel in No. 5 dezer jaargang gezien dat de wespen het onze bijenvolken geducht lastig kunnen maken, als vervolg daarop, zullen wij ditmaal het leven en de ontwikkeling der wesp eens wat nader bezien.

Hoewel de bijen en de gewone wespen (Vespa Vulgaris) in lichaamsbouw nogal overeen komen, en trouwens ook van de zelfde orde zijn, wat de leefwijze betreft, loopen zij in verschillende opzichten belangrijk uiteen.

Voldoende bekend is het dat met de bijen als regel geldt, dat zij het voedsel op de bloemen verzamelen, en slechts onder abnormale omstandigheden hiervan afwijken, als b.v. door plotseling sterk verminderde dracht. Zoolang de bloemen voldoende honingsap afscheiden, beproeven de bijen niet licht om het door hen gewenschte uit andere bronnen te bekomen. Geheel anders is dit met de wesp, die het geheel onverschillig is, hoe zij er aan komt, en alles ziet te bemachtigen wat maar onder Laar bereik komt, voor zoover dit natuurlijk zoetigheden betreft. Wij zouden haast zeggen, zij leven als het ware van de roof. De fruitteler voornamelijk ondervindt dit zeer dikwijls, doordat zij aan de vruchten knagen, om dan het sap uit te zuigen, en daarbij de vrucht uithollen en geheel waard loos maken. En dat hun keuze hierbij lang niet verkeerd is, zal ieder die in dit opzicht kennis met hen maakte, stellig hebben opgemerkt. Trouwens het spreekwoord "Het zijn de slechtste vruchten niet, waaraan de wespen knagen" is veelzeggend.

Nu hooren wij in gedachten al zeggen, maar hiervan zijn de bijen ook niet vrij te pleiten, want herhaald-lijk namen wij ook die er op waar, en dan geven wij dit gaarne direct gewonnen, want dit is volstrekt geen zeldzaamheid als de dracht te wenschen overlaat. Wij wenschen hier echter dadelijk aan toe te voegen, dat wij nimmer zagen, dat door de bijen onbeschadigde vruchten werden aangesproken, waarvan de wespen niet zijn vrij te pleiten. Ook bij den koekbakker tracht de wesp dikwijls inslag te doen, die evenmin op haar bezoek gesteld is, en haar dan ook met alle hem ten dienste staande middelen zoo spoedig mogelijk tracht onschadelijk te maken of te verdrijven. Dat zij de bijenkorven ook niet best met rust kunnen laten, hebben wij in eerstgenoemd artikel reeds gezegd, en zoo zouden wij haar zondenregister nog wel verder kunnen aanvullen.

Ook wordt uit enkele bloemen door de wesp nog wel honingsap gehaald, doch door hun kortere tong, kan dit zich slechts tot die bepalen, waarvan het honingsap niet diep gelegen is.

In de ontwikkelingsgeschiedenis in 't voorjaar, is met de wesp ook nogal belangrijk verschil bij de bijenkolonie. Heeft de bijenmoeder (koningin) alleen eitjes te leggen, en overigens voor niets te zorgen, met de wespenmoeder is dit geheel anders. In tegenstelling met de bijen, waar de koningin steeds in gezelschap van een belangrijk aantal arbeidsters is, die de verschillende werkzaamheden verrichten, en zonder die niet kan voortbestaan, begint de wespenmoeder in 't voorjaar geheel alleen een huishouden op te zetten. Deze laatste heeft dus voor alles te zorgen, als eerst de woning bouwen, die eerst van bescheiden omvang is, (zie foto in no. 5 dezer jaargang) dan de cellen van eitjes voorzien, en daarbij dan tevens het broed verzorgen. Zij heeft dus volop werk, waarbij zij veel iiver en toewijding aan den dag legt. Zijn de jonge

wespen uitgekomen, dan zijn zij de moeder bij de werkzaamheden behulpzaam. Gelijk de werksters in de bijenkolonie, zijn ook deze wespen niet tot voortplanting geschikt, daar zij geslachtelijk onvolkomen ontwikkeld zijn.

Later in den nazomer worden bij de wespen, (wat bij de bijen in Mei en Juni geschiedt), de mannetjes en wijfjes (jonge moeders) geboren.

Gaat een bijenvolk bij of tegen de aanwezigheid van meerdere jonge moeders zwermen, daar meerdere koninginnen in een bijenvolk elkander niet verdragen, bij de wespen is dit uitgesloten. Die schijnen zich heel goed in elkanders naaste omgeving te kunnen schikken.

(Wordt vervolgd.)

G. S.

KLEINE MEDEDEELINGEN.

Sier-eenden-fokkerij te R'dam.

De "Feathered World", die ter gelegenheid van de Crystal Palace tentoonstelling een extra nummer uitgaf, wijdde een artikel met een achttal foto's aan een Nederlandsche kweekerij. De hoofdredacteur van de "F. W." de heer Lewer bracht een bezoek aan de kweekerij van sier-eenden van den heer N. Walop te Rotterdam, en geeft nu een uitvoerige beschrijving van de schoone dieren en de model-fokkerij, die hij in Holland zag en die aan de Eugelsche fokkers tot voorbeeld gesteld kan worden. Wij hopen nader op deze kweekerij terug te komen.

Mr. W. B. Tegetmeier +

Den 19en November overleed in Engeland de heer W. B. Tegetmeier de laatstovergeblevene van het groote driemanschap dat een land te gelijkertijd gekend heeft op het gebied van de pluimveeteelt. Alle drie bereikten ze -- Harrison Weer, Lewis Wright en Tegetmeier — een hoogen leeftijd, de laatste hunner werd 96 jaar. Ofschoon wij hem gedenken als een groote figuur in de wetenschappelijke pluimveewereld, zoo is zijn naam in het algemeen meer bekend als naturalist. Tegetmeier schreef een aantal werken over Britsche en uitheemsche vogels. Meermalen heeft hij bouwstoffen geleverd voor de werken van den natuur-filosoof Darwiu met wien hij van 1855 tot 1881 bevriend was; terwijl ook Huxley in "Phenomena of organic Nature" met dankbaarheid gewaagt van de medewerking van Tegetmeier ondervonden.

Ornithophilia.

Als dit nummer van "Onze Tuinen" de lezers bereikt, is de tentoonstelling van Ornithophilia te Utrecht juist geopend. In de Fruithal en de Korenbeurs zullen ongeveer 3500 nummers (een record voor ons laud) gexposeerd worden van Vrijdag tot Zondagavond. Voor ieder die wat leeren wil of wat moois wenscht te zien, een van de beste gelegenheden.

Vruchtbaarheid.

In ons bezit is een Witte Wyandotte hen, die geboren werd in het laatst var Maart verleden jaar. Den $29^{\rm en}$ Sept. 1911 legde ze haar eerste ei en ze is nog druk aan den leg. Den laatsten tijd gaf ze geregeld om den anderen dag een ei; vandaag heeft ze ons voor het eerst in den steek gelaten en zal nu in iedere drie dagen één ei geven, totdat ze begint te ruien. Ze heeft een periode gehad waarin ze 7 dagen een ei legde en den achtsten dag rustte. Ze heeft een broedsel uitgebroed en groot gebracht en van 29 Sept. tot 25 Nov. 1912 d. i. in 424 dagen ruim 250 eieren gelegd. KM.

Trekhonden voor mitrailleurs.

"Een wel aardige verrassing", zoo lezen wij in 't Hbld. "hadden wij dezer dagen, toen we, door 't Haagsche Bosch rijdend, een paar.... militaire hondenwagetjes ontmoetten. Het waren twee kleine karretjes, elk bespannen met twee stevige trekhonden en elk beladen met een mitrailleur. Naast ieder karretje gingen een paar infanteristen.

Ons is gebleken, dat men hier te doen heeft met een proef die, als ze slaagt, een aardig nieuwtje op militair gebied zal brengen. Behalve de eigenlijke mitrailleurafdeeling die een instrument is in de hand van den divisie-commandant, worden namelijk ook enkele losse mitrailleurs toegevoegd aan elk regiment. Nu zouden daarvoor ook meer paarden en wagens noodig geweest zijn, hetgeen beteekent: tamelijk wat kosten en tamelijk wat omslag, indien niet de Minister van Oorlog op het denkbeeld ware gekomen, om deze regimentsmitrailleurs zoo eenvoudig en zoo mobiel mogelijk te maken. Groote afstanden behoeven zij in korten tijd niet af te leggen: zij moetan snel, op gevechtsterrein, van het eene regimentsdeel naar het andere kunnen worden gebracht. Op ouze vlakke terreinen en met onze doorgaans goede wegen moet dat eenvoudiger en makkelijker gaan met stevige honden dan met paarden, die met hun bespanningen ook een veel grooter vuurdoel vormen.

En dus wordt beproefd of deze Kyno-mitrailleurs voldoen voor den regimentsdienst die hun taak zou zijn. Het is te zeer te waardeeren, wanneer ons legerbestuur eens wat eig-ns verzint, dat bovendien van zin voor eenvoud en practisch nut getuigt, om niet te hopen dat deze vondst een goede mogen blijven".

Zeer waarschijnlijk lijkt het ons, dat deze proef zal voldoen; het is evenwel niet nieuw, althans niet in zooverre, dat het geen oorspronkelijk Nederlandsch idee is. In België o. a. worden deze proeven met trekhonden voor mitrailleurs reeds geruimen tijd gehouden. Doch ook het toepassen van wat er in 't buitenland practisch is, heeft zijn verdienste.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 38. Of men bij het broeden met broedmachines minder krachtige kuikens krijgt dan langs den natuurlijken weg. K. te Z.

Antwoord. Het gebruik van broedmachines heeft de laatste 25 jaar groote afmetingen aangenomen, zoo zelfs dat men gerust kan zeggen dat b.v. in Noord-Amerika het grootste deel van de kuikens langs kunstmatigen weg gekweekt worden. Er is echter één voorwaarde bij het geheere kweekproces, het moet goed gebeuren en dan zal men slechts voordeelen kunnen aanwijzen, die trouwens algemeen bekend zijn. Als men zich een machine van goed fabrikaat aanschaft, een uitvoerige handleiding er bij ontvangt en eerst een keer de machine beproeft, dan zullen de uitkomsten bevredigend zijn en zeker niet achter staan bij de natuurlijke broelerij waar men in den regel toch ook een weg betreedt, die geplavend is met teleurstellingen.

Wij hebben zeif een paar jaren met broedmachines gewerkt, één jaar met drie en de kuikens ware uitstekend; het grootste aantal hennen dat wij naast eikaar te broeden hadden zitten, bedroeg eens twee-en-twintig; maar de arbeid die voor een goed toezicht verricht moet worden is naar evenredigheid veel grooter dan bij een broedmachine.

Dit alles neemt echter niet weg, dat in enkele gevallen, door de groote fokkers toch de voorkeur gegeven wordt aan het natuurlijk broeden boven de broedmachine. Ku.kens voor den slacht en die voor de eierproduct.e worden over het algemeen machinaal gekweekt. De kuikens echter die bestemd zijn als fokdieren voor het volgend seizoen, worden door velen bij voorkeur onder de hen uitgebroed. Km.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Fransche kroppers, door L. S. — Winterverzorging, door L. S. — Tweemaal haar gewicht in goud waard. — Winterverzorging (De voeding) door Km. — De Wesp (een vijand der bijen). door G. S. — Kleine Mededeelingen. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

DE VOGELS ONZER TUINEN.

DE WINTERKONING. (Troglodytes Troglodytes) (L.)

Τ.

Midden in het bosch, thans gehuld in een smetteloos wit, ligt de boschwachterswoning. Sinds gisteren was de sneeuw onhoudbaar neergevallen, maar aanhoudend en in groote vlokken. Toen het weer dag werd, was het groene dennenwoud, als in een sprookje, veranderd in een sneeuwpaleis. Zwaar hingen de takken neer onder den last van het weeke witte dons. Zelfs tegen den stam had de sneeuw zich vast gezogen en strekte zich langs dezen uit tot op den weg, die gisteren nog hard, door de vorst der laatste dagen, de passeerende wagens zoo deed razen, dat ze den echo in het binnenste van

het woud wakker riepen. Heden geen echo meer. Ook de weg is met een week en zacht kleed overdekt en de boschwachterswoning, gisteren nog gehuld in een herfstachtig halfduister, wordt thans rondom er door verlicht. Tot zoover het oog reikt, strekt het sneeuwlandschap zich uit in al zijn verblindende witheid. Ginds in het kreupelhout wil een haas den weg oversteken, maar erg gemakkelijk gaat dat niet, want na elken sprong verdwijnt meester Lampe bijna geheel in de weeke sneeuw. Toch slaagt hij er in de weinige groentenrestjes in den tuin van den boschwachter, die hem nu van harte gegund zijn, te bereiken. Zelfs de slanke reetjes hebben, nu ze in nood verkeeren, haar schuwen aard volkomen afgelegd en smullen met graagte aan de winterknoppen der boomen en struiken, die den moestuin omgeven. De nabijheid van den anders zoo sterk gevreesden mensch belet hem nu zelfs niet, een blik te slaan op

zelfs niet, een blik te slaan op dat huis, in welks omgeving ze zich anders nimmer wagen. Nu is het een blik van vertrouwen omdat ze zeer goed weten, dat hen nu vandaar geen gevaar dreigt. Zorgeloos knabbelen ze aan de knoppen en bij iederen ruk warrelt eene wolk van sneeuw op ze neder. Maar ook dat hindert ze niet. Haar warme winterkleed beschut ze daarvoor meer dan voldoende. Slechts af en toe spitsen alle tegelijk, als op commando, de ooren. Een troep kraaien, die met veel gekrijsch over de boomtoppen heen strijken, het gehuil van een hongerigen vos, dat uit het diepst van het woud schijnt te komen, heeft hen doen schrikken, doch slechts voor een oogenblik, dan rust weer diep zwijgen over het woud, de reetjes knabbelen rustig verder en Lampe smult met graagte van de laatste koolresten in den moestuin. Vlak in de buurt

uit een dichte haag klinkt het plotseling luid en scherp "zerr" en nog eens "zerr", gevolgd door een lang gerekt fluitend geluid, dat aanhoudt en ten slotte eindigt met een luid klinkenden triller. Te gelijkertijd komt een alleraardigst bruingrijs vogeltje de haag uit en wipt vroolijk met het steeds in de hoogte gerichte staartje en laat ondanks koude en sneeuw zijne stem weerklinken, zoo luid en zoo vroolijk als of er voor hem geen winter, geen nood, geen zorg bestaat, als of het een ieder en ons allen daarmede een troostlied wilde toezingen. Die zang komt zoo luid en zoo vol, dat men haast niet gelooven zou, dat het werd voortgebracht door een der kleinste van onze inheemsche vogels. Daarvoor gunt hij ons ook den tijd niet, want nauwelijks hebben wij hem gezien, nauwelijks ons vergewist, dat die volle geluidjes door hem worden voortgebracht of hij is alweer verdwenen even snel als hij gekomen was. Doe maar geen moeite hem met de oogen te volgen, dat is beslist onmogelijk. Hij zit al lang weer in de haag, neen, hij komt er al weer uit en vliegt op de ginds opgestapelde

Winterkoninkje.
Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den heer R. Tepe, te Apeldoorn.)

thans verdwijnt. Nog even komt hij er weer uit, verdwijnt wederom, vliegt dan weer naar de haeg, neemt plaats op een der hoogste takjes en laat daar zijn gezaag wederom hooren. Zoo gaat hij voort, rusteloos en zorgeloos, steeds in beweging, steeds vroolijk en opgeruimd. Waarom ook niet? Hij kent immers geen nood, want overal vindt onze dwerg een gaatje waar hij in kan kruipen, overal weet hij een verborgen insect, eene larve, een nest met rupsen eieren of wat hem overigens nog welkom is, op te zoeken, zelfs daar nog, waar andere vogels hem reeds voor zijn geweest. Hoeveel te meer dus daar, waar alleen voor een zoo klein vogeltje nog ruimte is om in te kruipen. Voor hem is de tafel steeds gedekt en daaarom schijnt hij ook voortdurend vroolijk en opgeruimd te zijn, ook zelfs rog, in het barre jaargetijde, wanneer ook de musschen onder den druk van koude en ont-

takkenbossen, waartusschen hij

bering den kop intrekken en alleen nog maar een verdrietig gesjilp laten hooren.

Wanneer hij een takkenbosschenhoop, een haag, een houtstapel heeft afgezocht, haast nooit tevergeefs, en wanneer het dan niet al te erg stormt of de zon dan juist van plan is van achter de donkere wolken te voorschijn te komen, dan kunt ge er van verzekerd zijn, hem op een omhoog stekenden tak te zien verschijnen, zijn luid klinkend liedje te zullen hooren en kan men zich verlustigen over zijne kogelvormige, kopknikkende en staartwippende gestalte.

Wat een lief klein vogeltje is toch die "Winterkoning". Zoo klein hij ook is, toch zal hij, die een open oog heeft voor alles wat in de natuur omgaat, hem niet licht over het hoofd zien, omdat hij zich overal bemerkbaar maakt, niet alleen in

het bosch, maar eigenlijk op alle mogelijke plaatsen, waar akkermaalshout, hagen, takkenbossen-hoopen enz. te vinden zijn. De nabijheid eener woning vreest hij volstrekt niet. Zelfs daar waar veel en druk menschenverkeer plaats heeft, treft men hem aan. In den zomer vinden wij hem wel meer in het bosch en in tuinen, te zamen met vele andere vogels, maar in den winter, wanneer de meeste vogels ons hebben verlaten maakt hij zich aan ons kenbaar als onze kleine tronwe vriend, die ons ook dan nog gezelschap blijft houden.

Hem goed van zeer nabij te zien, gaat niet zoo heel gemakkelijk gelukt het ons echter, dan zien wij, dat zijn oogenschijulijk eenkleurig grijsbruin vederpakje nog van velerlei teekening voorzien is. De donkere roestbruine bovenzijde is met zwartachtige dwarsbandjes, de lichtere onderzijde met donkere bruine golflijntjes geschakeerd, de kop is iets donkerder dan de rug, de wangen zijn roodachtig bruin, de keel en de bovenborst witachtig roestbruin De binnenzijde der vlengels is donker bruingrijs, op de buitenzijde daarvan vertoonen zich roestgele en zwarte bandjes en vlekjes, de middelste vleugeldekvederen hebben aan de spits langwerpig ronde witte, van achteren zwart omzoomde puntjes. Door het in verhouding groote bruine oog loopt een donkerbruine — en boven het oog vertoont zich als een wenkbrauw een witachtige streep. Het priemvormige bekje is van boven donkerbruin, van onderen geelachtig grijs. Het wijfje onderscheidt zich van het mannetje alleen door eene vollere kleur.

Om dit echter alles duidelijk te kunnen zien, zou men het diertje in de hand moeten hebben. Het kleintje te vangen raden wij echter ten zeerste af, daar een in eene kool gehouden tuinsluipertje reeds spoedig begint te treuren over het verlies zijner vrijheid en niet lang daarna het leven er bij inschiet. Bewonderen wij hem liever in de groote volière der natuur! Bijna overal immers, met uitzondering alleen van boschlooze vlakten, kunnen wij hem aantreffen en waarnemen. Waar geen houtgewas te vinden is komt ook de winterkoning niet voor, omdat zijne korte vleugeltjes hem niet toelaten zich over groote afstanden te verplaatsen en de kans daar dus groot is, dat hij ten offer zou vallen aan vele en velerlei roofdieren, tenzij het hem gelukt tijdig in een muizengaatje te sluipen en daarin te verdwijnen. In het sluipen mag hij zeker een meester genoemd worden, vandaar ook dat men hem zeer dikwijls aanduidt met den naam "Tuinsluiper".

Wanneer hem gevaar dreigt, is hij buitengewoon vreesachtig. doch wanneer dit weer voorbij is, keert ook zijne driestheid spoedig weer terug. Zijn vroolijk humeur verlaat hem maar zelden en wanneer wij hem zoo vermetel door boomen en struiken zien scharrelen, zouden wij veronderstellen, dat het hem aan niets ontbreekt, ook niet midden in den winter als het weer ten minste niet al te ruw is en het zonnetje zoo nu en dan van achter de wolken te voorschijn treedt. Door zijn doen en laten zouden wij geneigd zijn aan te nemen, dat hem geen kwaad overkomen kan. Toch schijnt hij aan alle mogelijke en vele achtervolgingen bloot te staan, want ondanks zijne groote vermenigvuldiging, komt hij nergens eigenlijk talrijk voor, ofschoon hij wel overal te vinden is.

In den regel broedt de winterkoning tweemaal in het jaar, eerse in April en voor de tweede maal in Juli, ook nog wel in Augustus en elk broedsel bestaat uit zes tot 12 eitjes. Eene zeer groote nakomelingschap zou daarvan zeker het gevolg moeten zijn, ware het niet dat talrijke vijanden deze sterke vermenigvuldiging in den weg treden. Welk soort van roofgespuis het nu wel is, dat onzen kleinen zanger met goed gevolg weet te achtervolgen, is moeilijk uit te maken want zelfs de vlugge marters, merels en hermelijnen zullen het steeds in beweging zijnde vogeltje niet gemakkelijk achterhalen

Het meest voor de hand ligt, dat de winterkoning door hen in den slaap wordt overvallen, en dat zijne nesten door katten, ratten en muizen meedoogenloos verstoord worden.

(Wordt vervolgt.)

R. TEPE.

HONDEN

AIREDALE TERRIËRS.

De grootste onder de bekende terriër-variëteiten is de Airedale terriër en het is niet alleen zijn grootte, maar ook zijn moed en zijne schranderheid, die hem eene plaats hebben doen innemen tusschen de rassen die gebruikt worden als politiehonden, verdedigingshonden, oorlogshonden en Roode-Kruishonden.

Wie, nog niet zoo heel veel jaren geleden, de eerste Airedale terriërs zag, die in ons land geïmporteerd werden, en hij vergelijkt ze, in den geest, met hun rasgenooten van thans, die kan zich moeielijk voorstellen, dat hij te doen heeft met een en hetzelfde ras. Het heeft den Engelsche fokkers dan ook heel wat moeite gekost, om van deze variëteit een terriër te maken die, onder zijn naamgenooten, tot de meest populaire behoort. Oud is hij toch nog niet, want eerst in het begin der vorige eeuw wordt er melding van gemaakt. Hij is

Airedale terriër.

een rechtstreeksche afstammeling van den Otterhond en van den ouden ruigharigen zwartrooden Terriër en die afstammelingen werden later weer met Bull- en Iersche-terriërbloed overgoten.

De ruigharige zwart-roode Terriër, het is een bekend feit, is de stamvader der meeste Terriër-

variëteiten; gaandeweg werd hij gewijzigd, om hem des te beter aan te passen aan het klimaat, aan de omgeving waarin hij leefde, aan het werk dat van hem verlangd werd, en, in zekeren zin, zelfs aan het karakter van de menschen die hem op de jacht gebruikten. Van dien algemeenen stamvader hebben al de afstammelingen diens levendigheid behouden en diens aangeboren vijandschap tegen alle soorten van ongedierte.

Evenals dit het geval is voor de meeste Terriër-variëteiten, geeft zijn naam ons zijn geboorteland aan. Hij werd geboren in de wildrijke valleien van de Aire en van de Wharf. In den beginne heette hij Waterside terriër, toen Wharfedale terriër, werd later omgedoopt in Bingley terriër en kreeg ten slotte den naam van Airedale terriër. Dit laatste geschiedde naar aanleiding eener bespreking onder liefhebbers van dit ras, na de tentoonstelling van Bingley, waarop niet minder dan twee honderd exemplaren dezer variëteit aanwezig waren. De bewoners dezer bij uitstek sportlievende streken, waar de otters zeer talrijk waren, legden zich met hart en ziel toe op de jacht dezer dieren. Groote en kleine meutes Otterhonden kwamen hun hierbij zeer goed te stade, en in Yorkshire, het vaderland van den Terriër, had men in den ruigharigen zwart-rooden een uitstekend medewerker, onvermoeibaar te water zoowel als te land.

Maar Otterhonden zoowel als zwart-roode Terriërs hadden, naast hun vele goede hoedanigheden, toch ook hunne gebreken en nu zochten de liefhebbers van de otterjacht naar een hond, die, wat type betrof, verschillend zou zijn van beide; de goede hoedanigheden van Otterhond en Terriër, moest hij in zich vereenigen, maar hij mocht geen van hun gebreken hebben; ze wilden een ideaal hond. Het gevolg daarvan was, dat men rond 1850 een eerste kruising beproefde tusschen die twee zoo ongelijke rassen. De proef slaagde naar wensch, want de nakomelingen bleken, zonder onderscheid, geschikt voor de taak die men hun had toebedacht; zij kweten er zich beter van dan de ouders. Zij paarden den adel, den moed, de slimheid en het verstand van den Otterhond, aan de taaie volharding en den ijver bij het werk van den ruigharigen zwarten terriër; het nieuwe ras, of beter gezegd, de nieuwe Terriër-variëteit werd gretig aangenomen door allen, maar vooral door hen die in den hond, niet alleen den werker op de jacht, maar ook den kalmen, kordaten huishond zochten.

Zooals licht te begrijpen is, kwam die verandering niet in eens; de afstammelingen van den Otterhond met den ruwharigen zwart-rooden Terriër waren zoo maar niet in eens volmaakte Airedale terriërs; daar moest aan geschaafd en gevijld worden om er het gewenschte model aan te geven. Dat dit niet zoo heel gemakkelijk ging, bewijzen de verschillende namen waarmede hij in de eerste jaren van zijn bestaan werd aangeduid. Wat betrof zijn innerlijke hoedanigheden, was het kruisingsproduct beter dan de ouders, en aan zijn ouders herinnerden zijn uiterlijke vormen. Van den Otterhond hadden ze de dikke, zwaar behaarde ooren, de kleur en het algemeen voorkomen en dat moest er weer worden uitgefokt door toevoer van ander bloed. De Bull-terriër gaf hem de gewenschte grootte en de Iersche gaf hem zijn kleur.

Eindelijk in 1880 werd de Airedale terriër als afzonderlijk ras erkend en in 1883 werden, op de tentoonstelling te Birmingham, voor het eerst afzonderlijke klassen voor hen opengesteld. Toen reeds vererfde hij zich gelijkmatig, terugslag op de voorouders kwam zelden meer voor, het aantal belangstellenden werd met den dag grooter en toen eindelijk Newbold Eest op de banken kwam, overal waar hij verscheen zijn concurrenten sloeg en daarbij nog blijk gaf dat hij een goede vaderhond was, toen was het pleit voor goed beslst.

Toch daagde later nog eenigszins gevaar op. Dat was toen er een ware strijd uitbrak tusschen de geldmannen en de ware liefhebbers. Iemand met een welvoorziene beurs trachtte alle goede exemplaren op te koopen, om op die wijze, al was het maar tijdelijk de fokkerij te beheerschen en de leiding er van in handen te kunnen krijgen. In den beginne lieten enkelen zich verleiden door de hooge sommen die hun werden geboden, maar toen zij begrepen waar de schoen wrong, zagen zij in dat ze den verkeerden kant opgingen, en bleef de liefhebberij de baas.

Kort daarop verschenen eenige honden die men gerust kon beschouwen als de hoeksteenen waarop het ras gebouwd is en waarmede bijna alle goede stamboomen beginnen. Geen jaar ging voorbij of men vond op deze of gene hondententoonstelling Airedale terriërs, die de Engelsche en vooral de Amerikaansche liefhebbers in verrukking brachten en waarover hunne vakbladen niet uitgepraat raakten.

Een dier sterren van eerste grootte heette Clonmel Monarch en van hem getuigde de redacteur van een Amerikaansch blad, dat hij nooit in zijn leven eenen zoo mooi besneden kop, zoo'n kracht en zulk een uitdrukking had gezien. Het is, voegde hij er aan toe, de ware quintessens van den terriër. Fabelachtige prijzen werden toen voor Airedale terriërs betaald, want de Amerikanen vochten er om; het beste wat er te krijgen was kochten zij op, en dat konden zij niet zonder dat zij er hooge prijzen voor betaalden. Duizend en meer Engelsche ponden

werden grif neergeteld voor prima exemplaren, en wij herinneren ons nog zeer goed, dat een hier goed bekend Engelsch keurmeester, voor drie pond een jongen Airedale terriër kocht, dien hij 's anderdaags voor een honderd vijf-en-zeventig pond verkocht, omdat het een kleinzoon was van den toen als de beste geldenden Airedale terriër Clonmel Monarch.

Naar New York, Chicago, Philadelphia, naar Canada reisden Airedales dier dagen; in Amerika zijn de Airedale terriërs talrijk, ze zijn bekend in Zuid-Afrika, in Argentinië en in Australië; en zoo men van een ras kan zeggen dat het de gansche wereld door bekend is, dan is het wel dit. Zijn vele goede hoedanigheden hebben daartoe in de eerste plaats aanleiding gegeven. Frankrijk heeft ze nog betrekkelijk weinig, in Duitschland is hij populair en onder de Belgische liefhebbers van rashonden zijn er veel, die ze boven alle andere plaatsen. Ook bij ons wist hij zich spoedig vrienden te maken; en reeds in 1890 zagen we hem op onze hondententoonstelling te Amsterdam.

Om een ras populair te maken is het niet voldoende dat het goede eigenschappen bezit, dergelijke rassen zijn er nog verscheiden, die wij niet eens kennen, maar er moeten liefhebbers zijn welke die goede eigenschappen bekend maken. Met dat doel worden clubs opgericht die voor de belangen van het ras zorg dragen, die raspunten vaststellen en alles doen wat mogelijk is, om een ras vooruit te helpen. Dat deden de Engelschen toen zij den Airedale terriër goed hadden leeren kennen. Van den ouden Airedale, zooals hij was gesproten uit den Otterhond en den ruigharigen zwart-rooden Terriër, hebben zij, na verloop van jaren, een mooi gevormden, stevig gebouwden, middelmatig grooten hond weten te maken, met alle hoedanigheden die een goede huishond hebben moet; in den regel geeft hij blijk van zeer goeden neus en veel leerzaamheid, zoodat hij ook is af te richten als jachthond, terwijl zijn spierkracht en zijn gewicht hem geschikt maken om als verdedigingshond op te treden. Als zoodanig wordt hij dan ook afgericht in alle landen waar men zich met politiehonden bezig houdt. Als waakhond is hij eenig, als begeleidhond een mooie verschijning.

BIJENTEELT

LXXVI.

De Wesp. (Een vijand der bijen).

II.

Worden bij de bijen de jonge moeders in ronde hangende cellen geboren, bij de wespen komen die evenals de mannetjes, gelijk aan de darren bij de bijen uit grootere zeshoekige cellen.

Bestaan de raten der bijen uit een dubbele rij cellen, die met den bodem tegen elkander liggen, d. w. z. dat de middenwand der raat den bodem der cellen vormt, bij de wespen bestaat die uit één rij cellen, die allen met de opening naar beneden hangen, gelijk de koninginnencel in de bijenkolonie, Bij de bijen is de cellenstand van werksters en darren, in tegenstelling met alle wespencellen en die der koningin uit 't bijenvolk horizontaal.

Hangen bij de bijen de raten naast elkander, bij de wespen hangen de tafels aan een stevig pilaartje, veelal iu 't midden der raat, boven elkander.

Bouwen de bijen de raten van was, de wespen hiertoe niet in staat zijnde bouwen die, benevens het meestal aanwezige omhulsel van papierstof. Hiertoe knagen zij vezeltjes van gedeeltelijk vergaan hout, bladeren, boomschors e. d., kauwen dit wat en vermengen dit daarbij met wat speeksel, waardoor de papierstof verkregen wordt, en waarvan het gelieel wordt opgetrokken. Mogelijk vinden enkelen dit wat vreemd, doch als men bedenkt, dat men van hout ook papier vervaardigt, dan zal het toch stellig niet vreemd klinken, dat dit ook een soort papier is.

Is in den nazomer het nest 't sterkst bevolkt, en zijn dan de jonge moeders en ook de mannelijke wespen aanwezig, dan bemerken wij uit den aard der zaak het meest van hen.

Zijn de jonge moeders eenmaal bevrucht, dan zijn de mannetjes verder totaal overbodig en sterven al spoedig, hetgeen niet zooals bij de bijen, door uit de woning te drijven geschiedt.

Langzamerhand nadert de herfst met zijn koude natte dagen, en dan sterven zoo successievelijk ook de arbeidsters, zoodat weldra het nest geheel verlaten is, om dit niet meer te betrekken. Eenige bevruchte moeders gaan elk een kant heen, en zoeken een zoo goed mogelijk beschut plaatsje op, waar zij haar winterslaap houden, om van daar het andere voorjaar te voorschijn te komen, en dan 't zelfde leven weer te beginnen.

De voor de wesp voornaamste organen bij 't bemachtigen van voedsel zoowel als voor 't verzamelen van bouwstoffen zijn de kaken, die krachtiger en meer ontwikkeld zijn dan van onze honingbij.

De wesp, die over het geheel uiterst vlug in haar bewegingen is, weet ook haar verdedigingsmiddel, de angel, zeer vlug te gebruiken, en gebruikt die dan ook eerder dan de bij. Steekt de bij een mensch of dier, dan verliest zij dit lichaamsdeel, doordat dit van kleine weerhaakjes is voorzien, die de huid niet loslaten. Anders is dit bij de wesp, wier angel die weerhaakjes mist, en daardoor niet in den huid blijft zitten. Bijgevolg levert 't steken voor de wesp minder gevaar op dan voor de bij, die daarom wellicht niet zoo spoedig geneigd is te steken als de wesp. De steek van een wesp is pijnlijker dan van een bij, en tevens niet zoo onschuldig, hoewel ook G. S. niet direct gevaarlijk.

KORTE MEDEDEELINGEN.

De Nachtegaalslag.

In O. T. no. 20 van 16 Nov. schrijft de heer T. E. Bouma ait Arnhem een interessant artikel over de vogelwereld en en naar aanleiding van een paar zinsneden daaruit, luidende als volgt:

"We hoorden op Mariendaal een nachtegaal zingen. Wie vermag dat gezang te beschrijven! Ik zal er mij dan ook niet aan wagen," is het wellicht niet onaardig te hooren, hoe de natuurkundige Bechstein het gezang van den koning der

zangers beschrijft:

"Higaigaigaigaigaigaigaigaigai, guaiagai, guaiagai, coricor, dzio dzio dzio pi. Hezezezezezezezezezezezezezezeze cowar

bodzehoi, zozozozozozozo zirrrhading.

Andere vogelkenners geven de volgende uitduiding van den nachtegaalslag; ten minste in ons land, in den omtrek van

Haarlem, slaat de nachtegaal in Mei als volgt:

Tiuu, tiuu, tiuu — spi tiu zqua — tiô tiô tiô tiô tiô rhading! -

Wie nog nooit in de gelegenheid was een nachtegaal te hooren, kan zich dus nu eenigszins eene voorstelling van zijn gezang maken!! Doch of dit evenzoo mooi zal zijn als in de

werkelijkheid?

Merino-schapen.

Het Spaansche bijvoegelijk naamwoord merino beteekent een schaap, dat telkens van de eene weide naar de andere gebracht wordt. De merino-schapen hebben eene zeer fijne wol, zij zijn altijd in de open lucht, en reizen in den herfst van de bergen

in het Noorden van Spanje naar de meer Zuidelijk gelegen en warmere vlakten van Andalusië, Nancha en Estramadura, om in de lente weder Noordwaarts te trekken. Men rekent dat er in Spanje ongeveer 10 millioen van deze schapen zijn, die door omstreeks vijftig duizend herders en even zooveel honden bewaakt worden.

Hondengewoonten.

Iedereen weet, dat de hond eenige malen in een kleinen kring rondloopt of draait, voordat hij zich nederlegt. Wie in de gelegenheid geweest is om de handelingen van de dieren in het wild waar te nemen, weet dat zij lang gras voor hunne rustplaatsen uitzoeken, 't welk zij plat drukken en tot een gemakkelijk leger maken door verscheidene malen in het rond te draaien. Het schijnt wel of deze gewoonte van onzen hond een overblijfsel is van zijne gewoonten in den wilden staat, en dan is het zeker een opmerkelijk bewijs hoe de instinktieve gewoonten van wilde dieren soms langen tijd nadat zij tot den tammen staat zijn overgegaan, bewaard blijven.

De vlucht der vogels.

Haviken en andere roofvogels leggen vliegende omstreeks 40 geor. mijlen per uur af. De eidereend vliegt 20 mijlen in het uur. De kraai legt ongeveer 6 mijlen in het uur af. Spallanzani bevond, dat de snelheid van de vlucht der huiszwaluw (*Hirundo urbica*) gemiddeld met 23 geogr. mijlen per uur gelijk staat, terwijl hij vermoedt, dat de muurzwaluw nagenoeg driemaal sneller vliegt. Een valk, die aan koning Henkrik IV van Frankrijk behoorde, ontsnapte te Fontainebleau, en werd 24 uur later op Malta weder gevangen: een afstand van niet minder dan 380 geografische mijlen; het dier had dus met eene snelheid van ongeveer 14 mijlen per uur gevlogen, verondersteld, dat hij in het geheel niet gerust had. Doch daar zulke vogels nooit bij nacht vliegen, zoo moet hij, gesteld dat het de langste dag was, met eene snelheid van 20 geogr. mijlen per uur gevlogen hebben. Stellen wij de vlucht van trekvogels op 12 mijlen per uur, wat ongetwijfeld te weinig is, hoe gemakkelijk kunnen zij dan de langdurigste verhuistochten afleggen. En als eene gunstige wind medewerkt, leggen zij gemakkelijk 8 à 10 mijlen per uur meer af en bij enkele grootere vogels wordt de snelheid dan soms meer dan verdubbeld.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum: de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 39. Boeken over Bijenteelt. Ph. V. te Apeldoorn.

Antwoord. 1. Practisch Handbock voor den Bjenteler.*) Bewerkt door G. C. Sprengler, naar "Das Bienenjahr" van W. Skarytka, C. A. J. van Dishoeck, Bussum, ing. f 1.50, geb. f 190.

2. Het Leven der Bijen. door Maurice Maeterlinck, C. L. G. Veldt, Amsterdam, f 2.50,

3. Handleiding Moderne Bijenteelt, naar F. W. Cowan, bewerkt door G. F. W. Kehrer, Vincent Loosjes, Haarlem (prijs ons momenteel niet meer bekend.

4. Het replact van de Honivahr*) van Feekner Edwardes (dezer

4. Het verhaal van de Honingby*) van Feckner Edwardes (dezer dagen in 't Nederlandsch verschenen, vertaald door M. van Vloten), Mij. voor Goede en Goedk. Lectuur, Amsterdam, ing. f 0.70.

5. De Honingbij, van E. Heimans met twee beweegbare modellen, AE. E. Kluwer, Deventer, f 1.50.
6. Handbock over Bijen van J. L. J. Opmeer, Th. Menger, Ede, f 1.25.

*) Wat prijs en inhoud aangaat aanbevelenswaardig.

Vraag No. 40. Adres eerste kwaliteit honing! W. Kl. te R'dam. Antwoord: Ging per post.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

De Winterkoning I, door R. Tepe. — Airedale terriërs, door L. S. De Wesp (een vijand der bijen) II, door G. S. — Korte mededeelingen. door G. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 14 December 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

DE VOGELS ONZER TUINEN.

DE WINTERKONING. (Troglodytes Troglodytes Troglodytes) (L.)

IT.

Hoe komt de winterkoning aan zijn naam? Is hij werkelijk een koning onder de vogels? Een sprookje geeft ons op deze vragen het antwoord: Toen alle vogels zich hadden verzameld om uit hun midden een koning te kiezen, namen ze het besluit dat wie van hun hoogst zou kunnen vliegen, koning der vogels zou worden. Er ontstond nu een algemeene wedstrijd. Iedere vogel wilde zijn uiterste best doen, koning te worden. Alleen de Struisvogel, de Casuaris en enkele andere vogels deden er niet aan mede, omdat deze niet kunnen vliegen en zich dus niet wilden laten uitlachen, maar degene, die bij den wedstrijd

toeschouwers waren, kregen reeds spoedig gezelschap, want vele andere vogels keerden weldra naar den aardbodem terug, daar ook deze spoedig inzagen, dat ze het tegen de snelle vliegers niet konden volhouden. Ten slotte bleven er nog slechts enkele over, die om den prijs, voortaan koning der vogels te zullen zijn, moesten kampen. De meeste kans had wel de Adelaar; die rustig omhoog steeg, steeds hooger en hooger, en tegen wien alle andere vogels het moesten afleggen. Hij bleef dan ook ten slotte alleen over en zag met trots uit de wolken neder op zijn koninkrijk, wiens koning hij nu meende te zijn. Van plan zijnde zich als koning der vogels weer naar den aardbodem te begeven, vloog plotseling van af zijn rug een heel klein vogeltje met korte wiekslagen boven hem omhoog

en riep triompheerend uit: "Ik ben koning, ik ben koning!" Of nu de adelaar in toorn ontstoken alweer hooger vloog, het was vergeefsche moeite, want steeds zat de kleine koning weer op diens rug en zoodra de arend weer meende den koningsprijs te hebben behaald, hoorde hij boven zich weer den vroolijken uitroep "Ik ben koning, ik ben koning!" Eindelijk was de arend genoodzaakt den wedstrijd op te geven, naar de aarde terug te keeren en daar toe te geven, dat "Klein Jantje", zooals wij den winterkoning ook wel eens noemen, hem te slim af geweest was. Onder onbedaarlijk gelach, begrepen alle vogels, dat de kleine guit reeds bij het begin van de wedvlucht op den rug van den arend had plaats genomen en zich zoo ongemerkt omhoog had laten dragen, om eenmaal boven zijnde, zijn slag te slaan, maar het was geenszins te ontkennen, dat hij nog hooger dan de arend gevlogen was. Daarom moest hij dus ook koning der vogels zijn en is hij dit steeds gebleven.

Het geheele jaar door bij ons blijvend, klinkt zijn gezaag in den winter haast nog luider en vroolijker dan in den zomer, vandaar dan ook de naam "Winterkoning", Toch mogen wij hem ook "Tuinsluiper" noemen, hij zal er heusch niet kwaad

Reeds in April denkt hij er over, zich huiselijk in te richten en alle zorg te besteden voor zijne nakomelingschap. Langen tijd te voren vindt men echter reeds door hem gebouwde nesten. Dit is een zeer bijzonder verschijnsel, dat wij alleen bij den winterkoning aantreffen. Voordat de winterkoning er aan denkt naar eene hem passende koningin om te zien, doet hij zijn best, zich als bouwmeester te bekwamen, en het komt ons voor alsof hij de meeste zorg gaat besteden, juist aan het bouwen van die nesten, zoogenaamde speelnesten, waarin later de jongen niet geboren zullen worden, maar wellicht later, als ze reeds volwassen zijn, een onderdak zullen vinden.

Met den grootsten ijver bouwt hij deze nesten en schiet er nauwelijks tijd voor hem over, om zijne vreugde door een vroolijk liedje te laten blijken, wanneer het werk goed wil opschieten. Die vreugde over het door hem tot stand gebrachte

werk is hier zeker op zijn plaats, want het nest door hem gebouwd is zoo kunstig in elkaar gezet, dat men het gerust onder de mooiste en meeste artistieke vogelnesten mag rangschikken. Uit fijne plantenvezels en mos wordt het opgebouwd, haast kogelvormig, met zijdelings eene kleine opening voor het in- en uitvliegen. Hij bouwt in verhouding tot zijne kleinheid geen klein, maar integendeel een groot en ruim nest, dat den maker alle eer aandoet. Waar hij dit plaatst, is hem tamelijk onverschillig. Men kan het vinden onder het dak eener schuur, binnenshuis, tegen de balklaag van hooiberg of houtschuur, halfverscholen in een mijt takkenbosschen, laag bij den grond tusschen de dichte takken van kleine struiken en zelfs tusschen blootliggende boomwortels, doch ook wel boven in een boom

Nest van 't Winterkoninkje in de klimop, op het midden van de afb. (Orig. foto voor "Onze Tuinen" van den heer R. Tepe, te Apeldoorn.)

en zooals op onze foto goed te zien is, op vrij groote hoogte half verborgen tusschen klimop-bladeren geplaatst tegen eene steenen muur, bij voorkeur ook gaarne in een dicht berankte onder hooge boomen groeiende kamperfoelie-struiken. Do buitenste nestbekleeding is daarbij steeds afkomstig van in de nabijheid van het nest gevondenden bouwmateriaal, zoodat wel een zeer geoefend oog noodig is, om het nest te ontdekken. De betoonde bouwijver komt echter bij deze nesten alleen den buiten-bouw ten goede. Is deze klaar, dan is zijn werk geëindigd, dan draait hij uit louter vreugde daarover zijn liedje weer af en begint weldra te bouwen aan een tweede speelnest. Bij uitzondering bouwt hij soms ook nog een derde. Om deze nesten ook van binnen netjes af te werken, daar denkt hij niet over. De vogelkundigen zijn het er nog niet over eens, of deze speelnesten alleen worden gebouwd, omdat de kleine bouwmeester zich zooveel mogelijk wil oefenen en volmaken in zijn werk, of dat ze later als slaapplaats voor het te verwachten kroost moeten dienen.

Zoodra de winterkoning na verloop van tijd eene koningin heeft uitverkoren, die zijne liefde beantwoord, dan eerst wordt gezamenlijk door mannetje en wijfje het nest gebouwd, waarin het broedwerk wordt verricht. Waren de speelnesten reeds kunstgewrochten, aan het broednest, waarin straks de prinsjes en prinsesjes geboren zullen worden, wordt nog veel meer zorg besteed. Dit mag zeker een kunstwerk bij uitnemendheid genoemd worden. Dit wordt ook van binnen zorgvuldig afgewerkt en met het weekste mos zoo zacht mogelijk gevoerd. Toch worden er onder de winterkoninkjes soms ook wel enkele gevonden, die slecht weinig zorg aan den nestbouw besteden en wier nest slechts uit eene slordige opeenhooping van nestmateriaal bestaat. Deze behooren echter tot de weinig voorkomende uitzonderingen, die aan het feit, dat de winterkoning een ware kunstenaar in zijn vak mag genoemd worden, niets afdoen.

Even als het nest, zijn ook de eitjes, zes tot twaalf in aantal in verhouding tot de grootte van den vogel, groot te noemen. Zulks komt echter bij de vogels meer voor en ook wel het omgekeerde, dat de eieren veel kleiner zijn, dan men met het oog op de grootte van den vogel zou verwachten.

De eieren van den winterkoning zijn wit en besprenkeld met talrijke roode puntjes, die zich aan het stomp einde dikwijls kransvormig opeenhoopen, zooals dit bij de eieren van vele vogelsoorten het geval is.

Met groote toewijding en zorg nemen beide ouders aan het broedingswerk deel, zoodat wanneer moeder noodgedrongen zich van voedsel gaat voorzien, vadertje zijne vleugels beschuttend en verwarmend over de eitjes uitspreidt.

Na eene broedtijd van veertien dagen maken de kleine jongen zich bemerkbaar, en alhoewel bloeimaand thans voor de deur staat, vereischt toch de voedering van zoovele hongerige geelbekjes veel zorg en veel moeite. Een groot aantal vliegen, muggen en andere insecten is noodig om de kleintjes te verzadigen, en zoo veel valt er in dezen tijd van het jaar nog niet te bikken. Maar de ouders wijden zich onverpoosd met liefde aan hun moeilijk werk en dit brengt zelfs geen stoornis in het steeds en altijd vroolijke humeur van papa, die ook nu nog den tijd vindt zijn vroolijk gezang nu en dan te laten hooren en zoodoende aan iedereen zijne vreugde te kennen geeft over het welzijn en den snellen groei zijner talrijke kinderschaar.

De opvoeding van zoo'n kleine bende tuinsluipertjes is nog zoo gemakkelijk niet, want die kleine schepseltjes zijn aanvankelijk, in tegenstelling met de ouden, erg bedeesd en flegmatisch aangelegd. Of zou hun het warme nestje, waarin ze geboren zijn, zoo goed bevallen, dat ze er niet toe kunnen besluiten dat te verlaten. Daarover denken ze ten minste vooreerst nog niet, ook nog niet eens, wanneer ze al lang op eigen pooten kunnen staan en volkomen op de reeds volledig ontwikkelde vleugeltjes kunnen vertrouwen. Het komt voor, dat ze zelfs na dit vergevorderde ontwikkelingsstadium, al worden ze door de ouden ook nog zoo dringend daartoe aangelokt, nog maar steeds liever in het warme nest verblijven. Dan echter wordt vadertje voor een enkel oogenblik baas en verliest zijn geduld. Dan begeeft hij zich naar het nest en terwijl moeder buiten het nest aanhoudend haren lokroep laat hooren, gooit hij de kleintjes er zonder omslag uit. En ziedaar, nu ontwaakt ook bij dit kleine goed de winterkoninkjesnatuur, want er uit wippen en evenals muizen met de grootste snelheid in het dichtst van het bosch verdwijnen, is één. Toch dunrt het nog vrij lang, eer de jongen zich zelf kunnen helpen. Nog lang moeten ze door de ouden gevoerd worden en dat is werkelijk alleraardigst om te zien. Bijzonder aardig is het, wanneer ze op een rij, dicht tegen elkander aanzittend, op één tak hebben plaats genomen en daar door de ouden worden verzorgd.

Niet zoodra is vader of moeder met een vlieg of met een wormpje ter plaatse, verschenen, of ze openen alle, schreeuwende, de kleine bekjes, doch tevergeefs, want de ouders weten orde te houden en om te voorkomen, dat geen van de kleintjes te kort komt, geen enkele echter ook ten koste van een ander te veel ontvangt, worden ze steeds ieder op zijn beurt gevoed. Aan het begin van het vogeltjes-kluwen wordt daarmede begonnen en zoo krijgt ieder op zijn beurt wat hem toekomt en geen schreeuwen, geen fladderen, geen verdringen kan de ouden van dezen regel doen afzien, Wanneer de laatste van het kluwen zijn portie heeft gehad, dan begint de voedering weer op nieuw van af den eerste tot den laatste.

Op deze wijze is de geheele familie den langen dag van den vroegen morgen tot den avond druk in den weer en zooveel te meer, hoe harder de jongen groeien en dientengevolge ook meer eetlust ontwikkelen.

Gedurende de nacht begeeft zich dan de geheele familie weer naar het broednest, of ook wel naar een der speelnesten, die het hoofd van het gezin, voordat hij eene huishouding stichte, gebouwd heeft. Deze omstandigheid heeft menig ornitholoog doen besluiten, dat dit de eigenlijke reden was, die het winterkoning-mannetje deze speelnesten deed bouwen, want het is niet goed aan te nemen, dat deze hechte woonhuisjes alleen gebouwd zouden zijn tot het zich volmaken in het vak van nest-bouwen. Er bestaan immers vele andere vogelsoorten, die wat nestbouw-betreft diezelfde kunstvaardigheid aan den dag leggen als het winterkoninkje, ja dit daarin zelfs nog overtreffen en van geen dezer vogelsoorten is het bekend, dat ze zich eerst moeten oefenen alvorens de wieg hunner jongen te kunnen bouwen. Iedere vogel bezit deze natuurdrift reeds, als hij ter wereld komt en wanneer de tijd daar is dat hij een nest moet bouwen, verstaat hij dit werk ook en kan hij het evengoed en met dezelfde meerdere of mindere bekwaamheid, als het alle zijne voorouders sinds eeuwen hebben gedaan.

Waarom zou dan de winterkoning de eenige van alle vogels zijn, die daarop eene uitzondering maakt. Zulks is dan ook niet het geval. Het maken van speelnesten heeft geen ander deel dan dat deze als slaapkamers kunnen dienen voor de talrijke familie, al naar dat deze zich hier of daar ophoudt. Men heeft immers ook reeds waargenomen, dat indien zulk een nest ontbrak, een zwaluwnest voor een gelijk doel werd gebruikt. Deze eigenaardigheid, zich bij nacht in deze nesten op te houden, is ook wel de naaste aanleiding, dat de winterkoning wel overal. maar nergens zoo talrijk voorkomt dan men bij eene zoo groote vermenigvuldiging met recht kan verwachten, zijne buitengewoone beweeglijkheid in aanmerking nemend moet men wel tot besluit komen dat eene geheele familie, bij nacht in een dezer nesten vertoevend, een gemakkelijk te verkrijgen prooi wordt van rondsluipende marters, wezels en vooral ook van katten. Gelukt het aan dat roofgespuis een nest te overvallen, dan is van ontkomen der zich daarin bevindende vogeltjes geen sprake meer en zijn er weldra weer minstens zes lieve tuinsluipertjes minder op de wereld.

Het stemt ons droevig zoo iets te moeten overwegen. Laten we daarom onzen kleinen zanger liever het welzijn en een snellen groei van een groot aantal nakomeliugen toewenschen.

Wanneer hij door de haag sluipt en ons zijn vroolijk liedje toezingt, is het, alsof hij ons wil verkondigen, dat hij zijn plicht heeft gedaan en met zich zelf tevreden is. Met al wat hem in de natuur ten deel valt, is hij immers steeds volkomen tevreden.

Het vallen der bladeren in den herfst verstoort zijn goed humeur volstrekt niet, de herfststormen jagen hem geen vrees aan, hij keert ons niet den rug toe, zooals zoovele zijner gevederde verwanten doen, in de dagen van ontbering en koude, die een barre winter brengen kan. Dapper en tevreden met zijn lot blijft hij ons gezelschap houden, ook als sneeuw en ijs de natuur in banden hebben gelegd.

Ook dan zingt hij opgeruimd en luid zijn vroolijk lied.

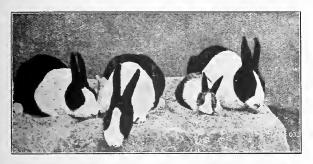

KONIJNEN

KONIJNEN FOKKEN.

Aan Dieren van Huis en Hof is het bijblad van Onze Tuinen gewijd en gedurende zijn bijna tweejarig bestaan heeft het Bijblad, zoowel den liefhebbers als den fokkers van enkele diersoorten, reeds menigen dieust bewezen. Bijna uitsluitend hebben wij ons tot nu toe bezig gehouden met dieren die in hoofdzaak worden gehouden uit loutere liefhebberij en bij wier fokkerij het nut slechts in de tweede plaats kwam. Maar niet alle lezers van "Onze Tuinen" houden hunne dieren

Hollandsche konijnen.

alleen voor hun genoegen; zeer velen, de meesten wellicht, willen er ook wel eenig voordeel uit trekken en zouden zich met de fokkerij van de een of andere diersoort wel willen bezighouden, wanneer zij er van te voren op rekenen konden dat zij, zoo niet alles, dan tenminste het overgroote deel van wat zij er voor uitgeven, weer terug krijgen, desnoods nog wat overhouden. Onder de weinige diersoorten van huis en hof waarmede dat bij eene fokkerij in het klein te verkrijgen is, behooren de konijnen, tamme konijnen wel te verstaan en wij hebben gemeend velen een dienst te bewijzen, wanneer wij hun nu en dan iets vertellen over het nut der konijnenfokkerij, over voeding en verzorging en over verschillende rassen. Het geeft afwisseling en kan er terzelfdertijd wellicht iets toe bijdragen, om het fokken van die smakelijke knagertjes te bevorderen.

Sedert eenige jaren worden van verschillende zijden pogingen in het werk gesteld om het konijn, ter wille van de voordeelen die het den practischen fokker aanbrengt, meer en beter te doen kennen. Toch heeft de konijnenfokkerij zich in ons land nog niet ontwikkeld in die mate, als zij dat bij voorbeeld in België en Frankrijk gedaan heeft. In hoofdzaak moet dat wel worden toegeschreven aan een zeker vooroordeel tegen het gebruik van konijnenvleesch, een vooroordeel, dagteekenend nog van jaren her, toen het tamme konijn op allerondoelmatigste wijze werd gehouden, gevoed en gefokt; dat is al sedert lang ten goede veranderd, en ze zijn talrijk tegenwoordig, de liefhebbers van konijnenboutjes, die een zwaren tammen, boven een lichten wilden verkiezen.

't Is dan ook licht te verklaren, en het steeds grooter wordend verbruik is daar om het bewijzen. Wanneer Londen bij voorbeeld, iedere week bijna een half millioen stuks tamme

konijnen verorbert en de Parijsche Halles er in hetzelfde tijdsverloop ruim 150 duizend aan den man brengen, dan moeten in die twee hoofdsteden toch nog al aardig wat liefhebbers van konijnenboutjes wonen. Voegen wij daar nog bij dat de velletjes van meer dan de helft worden verwerkt tot duren pels, dan ligt het voor de hand, dat het fokken van konijnen, naast een groot genoegen, ook nog aardig wat voordeel kan aanbrengen.

En waarom zou er, ondanks dat alles, de konijnenfokkerij bij ons zoo moeilijk in willen? De redenen daarvoor zijn meerdere. In de eerste plaats het vooroordeel. Konijnen te fokken beschouwt men nog als een liefhebberij die of wel alleen thuis hoort op het platteland, of wel uitsluitend voor den kleineren man is; konijnenfokken is, met andere woorden, niet deftig, niet chique genoeg. Maar dan ook nog het niet-op-de-hoogte-zijn van 't nut der verschillende rassen, van 't doel waarmede zij worden gefokt; of zij worden gehouden alleen voor het haar en voor den pels, of wel voor het vleesch of voor beide te gelijk; dat te weten is noodzakelijk, wil men de dieren voeden en behandelen zooals het behoort. En eindelijk de vele teleurstellingen waarmede beginnende fokkers hebben te kampen gehad. Die teleurstellingen zijn echter een gevolg van onwetendheid, van onvoldoende ondervinding, van de vrees dat men zal worden uitgelachen, wanneer men bij een ander te rade gaat, omdat men er zelf niet genoeg van op de hoogte is.

Wij hebben er meer dan één gekend, beginnelingen die met jeugdigen moed begonnen konijnen te fokken, en die na een half jaar of iets méér, hun nieuwe hokken voor een appel en een ei van de hand deden, omdat ze met hunne dieren niets dan teleurstellingen hadden ondervonden. Zij hadden hier of daar op een tentoonstelling mooie zilverkonijntjes, mooie brandneuzen of groote Vlaamsche reuzen gezien, hadden er een paar gekocht; twee, drie paar zelfs, hadden mooie hokken laten maken, haver, zemelen, wortelen enz. enz., opgedaan, een boekje over konijnen aangeschaft, en begonnen te fokken, zonder verstand te hebben van voeding noch van verzorging.

Men wordt dichter geboren, heeft eens iemand gezegd, om redenaar te worden moet men eerst leeren. Zoo gaat het ook met het fokken van onverschillig welke diersoort; men moet het leeren, leeren met schande en met schade. Die schande behoeft echter zoo groot niet te zijn en de schade evenmin. Wie konijnen wil fokken, beginne met kruisingsproducten; die zijn sterker en goedkooper, men leere de gewoonten der dieren kennen, hun behandeling, hunne verzorging, men bestudeere ze, en wanneer men dat een jaar lang gedaan heeft, wanneer men het met zich zelf eens is geworden over de richting die men uit wil, dat wil zeggen of men zal werken op vleeschproductie of uitsluitend op mooie beharing of kleur, dan raadplege men iemand die tamelijk goed op de hoogte der toestanden is en volge diens raad op. Dat is de manier om genoegen te beleven van zijn fokkerij.

Zijn wij het eens omtrent de rassen, dan beginnen wij met ons bezig te houden met de huisvesting en zorgen er voor dat die aan alle eischen beantwoordt. Over een goede huisvesting voor konijnen, een volgenden keer.

EEN KATTENFAMILIE.

Ter beveiliging tegen muizen hebben we twee katten, moeder en dochter, twee aardige dieren, die het wel met elkander kunnen vinden, maar toch liefst altijd op eenigen afstand, vooral op bepaalde tijden des jaars; dan heerscht er vaak onverdraagzaamheid, die echter wel bij beide wortelt in wederzijdsche vrees.

Die poesjes bezorgen ons elk jaar een groot aantal jongen, waar we meestal maar één weg voor weten, het water! Dat is wel hard maar daaraan is niet te ontkomen; evenwel, als er liefh-bbers zijn voor een katje dan mogen de moeders er ook wel eens een of twee houden en dat is altijd een heele aardigheid, waarbij allerlei aardige voorvallen zijn op te merken. Zoo had dochter-poes twee jongen gekregen, die ze ook houden mocht en toen ze circa 5 weken oud waren kreeg moeder-poes ook een viertal jongen, waarvan er één bij de moeder mocht blijven.

Nu was een der beide katjes van de dochterpoes al bizonder vrijmoedig en kwam dikwijls dicht bij grootmoeder-poes. Maar dan kwam er meestal een oorveeg, die haar in elkaar deed krimpen en een poosje stilletjes neer deed zitten. Maar dat belette niet dat ze telkens weer weerom kwam, en toen moeder-poes, die we nu grootmoeder-poes zullen noemen, zelf een jonkie houden mocht, scheen ze te verteederen en mocht haar kleindochter bij haar te gast. En sedert dien tijd werd ze aangenomen, verzorgd en gelikt als haar eigen jong en bizonder grappig was het te zien hoe de grootmoeder-poes teg lijk een al flink gegroeid katje en een heel klein stumpertje van eenige dagen verzorgde. En die kleine indringster voelde zich blijkbaar bizonder behaaglijk. Haar eigen moeder vergat ze al spoedig en ze sliep in het zelfde mandje met de grootmoeder-pors en de baby, haar nichtje, en alleraardigst was het te zien hoe ze soms dat heel kleine katje tusschen de pootjes had, zilfs soezend bij zijn grootmoeder. Het vreemdste van alles was wel dat haar eigen moeder haar geheel scheen vergeten te zijn; die keek niet meer naar haar om, terwijl de kleine zich geheel bij de andere aansloot.

Wanneer men op de dieren let, ziet men werkelijk heel vreemde verschijnselen, vooral tegen den tijd van het moeder worden. Dan is grootmoeder-poes altijd in de war en hoewel ze overigens met hear groote dochter altijd min of meer op gespannen voet leeft, is ze in dien tijd een en al liefheid. Ze likt haar dan geheel en de groote dochter-kat, die zelf ook al een paar maal moeder geweest is, laat dat heel gemoedelijk toe. Maar het grappigste is, dat dan soms plotseling de oude poes haar liefkoozingen staakt en haar dochter tot besluit een oorveeg geeft onder boos geolaas. 't Is dan alsof ze plots-ling tot het besef komt, dat ze zich vergist heeft en daarover

Nu zijn de beide jonge katjes van de dochterpoes weg; ze hebben een ander huis gekregen, waar ze het heel goed maken. Alleen grootmoeder-poes heeft haar jong nog en mag het opvoeden tot het groot genoeg is om ook op eigen beenen te staan, dan gaat het ook weg. Maar we hebben er geen spijt van die diertjes gehouden te hebben, want hoewel ze ook vaak lastig zijn, hebben ze toch ook veel aardigheid te zien gegeven.

boos wordt.

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

DE BETEEKENIS VAN DEN MOL VOOR LAND- EN TUINBOUW.

I.

Wij ontvingen van Prof. J. Ritzema Bos een overdruk van een art. van zijne hand, opgenomen in de pas verschenen afl. van dl. XVIII van het "Tijdschrift over Plantenziekten", met verzoek, het geheel of gedeeltelijk over te willen nemen. Wij voldoen gaarne aan dit verzoek, "opdat" — zooals deze geleerde schrijft - ,,de aandacht van belanghebbenden en van gezaghebbenden nog meer worde gevestigd op het gevaar, dat onzen landbouw bedreigt, wanneer het stelselmatig uitroeien van de mollen niet ophoudt."

Wij maken tevens van deze gelegenheid gebruik, nogmaals de aandacht op het Tijdschrift over Plantenziekten te vestigen.

Ik geloof niet, dat er vele diersoorten zijn, omtrent welker beteekenis voor land- en tuinbouw zoo uiteenloopende meeningen bestaan als omtrent die van den mol. Terwijl sommigen het nut, dat de mol als insektenvervolger teweeg brengt, hemelhoog verheffen, zijn er anderen, die hem rekenen tot de schadelijkste dieren, welke er op aarde zijn, en hem trachten uit te roeien, waar het maar mogelijk is.

Wanneer nu maar de uitroeiing van den mol beperkt bleef tot hen, die schade van dit dier ondervinden of meenen te ondervinden, dan was het zoo erg niet. De mol toch is door zijne onderaardsche leefwijze nog al tegen algeheele uitroeiing gevrijwaard, behalve op eilanden; wanneer dan alle landgebruikers hun best doen, den mol te verdelgen, dan gelukt het hun op den duur wel. Zoo komt dit dier op geen der Noordzee-eilanden voor, evenmin op Wieringen en op Walcheren; hoewel het op sommige dezer eilanden vroeger wel heeft geleefd. Maar overal elders dan op de eilanden zal men den mol niet gemakkelijk uitgeroeid krijgen, zoolang de verdelging niet anders geschiedt dan door of op last van de landgebruikers zelven, om zich te vrijwaren tegen feitelijke of vermeende schade.

Geheel anders is de toestand geworden sedert de mollevellen in Engeland verwerkt worden tot een fijn bontwerk.

Dat vangen van mollen op groote schaal, uitgeoefend door mollenvangers van beroep, die van akker tot akker trekken om overal zooveel mogelijk alle mollen weg te vangen, opdat zij een zoo groot mogelijk aantal velletjes aan de opkoopers kunnen leveren, - dat is het, waardoor de mol in verscheidene streken van ons land dreigt te verdwijnen. Reeds een paar malen heeft de heer H. Lindeman, directeur van het Landbouwkundig Bureau van het Kali-Syndikaat te Utrecht, zijn stem verheven tegen dat roekeloos wegvangen van mollen; ook heeft hij eenige getallen verzameld, waaruit eenigszins kan blijken, hoe groot het aantal mollevellen is, dat te Londen wordt verhandeld en dat zeker voor verreweg het grootste getal uit Nederland afkomstig is.

Ook ik heb langs verschillende wegen getracht informaties in te winnen omtrent het aantal mollevellen, door Nederlandsche

firma's opgekocht en naar Londen verzonden.

Volkomen nauwkeurige cijfers te verkrijgen schijnt onmogelijk, maar vrij zeker schijnt, dat in den laatsten tijd per jaar gemiddeld 1 à 2 millioen mollevellen uit ons land vervoerd zijn.

(Wordt vervolgd.)

J. RITZEMA Bos.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum: de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 41. Zou ik als abonne op "Onze Tuinen" u beleefd mogen verzoeken mij de volgende vragen te willen beantwoorden? a. Zijn Zilver-. Goud-. Witte- of Koekkoek- en Patrijs Wyandottes goede legsters?

b. Wat soort acht u beter, Wyandottes of Orpingtons?

c. Zoudt u bij de kleur nog preferentie hebben voor een dier soorten Wyandottes? d. Leggen Wyandottes gele of witte eieren?

Antwoord. a. De Wyandottes zijn uitstekende winterlegsters. Men Anteora. a. De Wyandottes zijn uitstekende winterlegsters. Men moet ze evenwel niet om dezen tijd van het jaar aanschaffen. Door de verhuizing gaan ze van den leg en het duurt tot het voorjaar voor ze weer beginnen. U moet in Sept. kuikens koopen die begin April geboren zijn. Ze zijn dan nog niet aan den leg, gewennen gemakkelijk en beginnen laatst October te leggen. Voor de behandeling van winterlegsters gelieve u de nummers van O. T. van October en November op te slaan.

b. Voor mij hebben de Wyandottes als algemeene legkip de hoogste waarde. Orvingtons bebben, men tijd roedig voordet ze volwassen.

waarde. Orpingtons hebben meer tijd noodig voordat ze volwassen zijn. Ze moeten dus vroeger in het voorjaar geboren zijn, en dat is de grootste moeite voor den fokker; Ze worden dus bij aankoop ook zooveel duurder. Afgezien van deze feiten zou ik de Orpingtons iets hooger stellen dan de Wyandottes, omdat het vlees h smakelijker is en de eieren als regel iets grooter dan die van de W. Ook zijn de eieren dan de van de W. Ook zijn de eieren dan de van de W.

eieren donkerder van kleur.
c. Ik verkies de Witten en de Zilveren boven de andere kleuren, die steeds schaarsch zullen blijven; daardoor beschikt de fokkerij over minder versch bloed en om hun grootere zeldzaamheid zijn die andere kleuren in den regel ook duurder.
d Geelburin in allerlei nunnees

d. Geelbruin in allerlei nuances.

Vraag No. 42. De heer H. B. te D. vraagt inlichtingen voor het maken van een drijvende eendenkooi. De vraag is opgezonden naar een ter zake kundige.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

De Winterkoning II, door R. Tepe. — Konijnen fokken, door L.S. — Een kattenfamine, door A. — De beteekenis van den Mol voor Land- en Tuinbouw I, door J. Ritzema Bos. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 21 December 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

SCHOTSCHE TERRIÈRS.

Bestaat er een Terriërsoort, die, meer dan sommige andere variëteiten, dan naam verdient van Schotschen Terriër? Neen! Of ontleent de Terriër, dien wij als Schotsche kennen, misschien zijn naam aan het feit dat alleen hij eigen is aan Schotland, dat alleen hij uit Schotland af komstig is? Ook niet. De meeste ruigharige Terriërs, die daarbij meer of minder langharig zijn, als bij voorbeeld de Skye- en de Dandie Dinmont Terriërs, komen allen uit Schotland, en hebben evenveel recht als de hieronder afgebeelde, om den naam van Schotschen Terriër te dragen.

Tusschen de bergen en rotsen van Schotland, waarin zij schulplaatsen vonden, die voor hunne vijanden nagenoeg ongenaakbaar waren, hebben vossen en dassen zich te allen tijde thuis bevonden en moest de mensch een hondenras zien te scheppen, dat hem kon helpen in den strijd tegen die onder den grond wonende, voor jacht en hof zoo gevaarlijke vijanden.

Om den oorsprong op te sporen van den hedendaagschen

Schotschen Terriër, moeten wij noodzakelijkerwijze uitgaan van de veronderstelling, dat vroeger de Schotten in hun land een hond hebben gevonden, die door zijn bouw en zijn verdere eigenschappen geschikt bleek, om datgene te bereiken, wat hunne eigenaars beoogden, en dien zij, in betrekkelijk korten tijd, zoo vervormen konden, dat hij zich tot de holen van vossen en dassen niet alleen toegang kon verschaffen, maar dat hij ze in die holen kon aanvallen, hen na een hardnekkigen strijd daarin kon wurgen, of hen uit die holen zou weten te verdrijven.

Zoo'n ras, geroepen om een dergelijk doel te helpen bereiken, bestemd om een zoo moeielijk werk te verrichten, in een land waarvan de bodem aan den vijand zoo moeielijk te bereiken schuilpaatsen bood, moest ongetwijfeld buitengewone hoedanigheden bezitten. En daarom is de Schotsche Terriër met zijn korte pootjes, zijn zeer hard haar, zijn lange, uitstekend gewapende kaken, zijne kordaatheid en zijn groot uithoudingsvermogen, een ideaal hond voor het werk onder den grond.

Feitelijk is hij, alhoewel niet in zijn tegenwoordigen vorm, het oudste ras van het Vereenigd Koninkrijk, en jaren heeft het geduurd, voor men aan een bepaalde Terriër-variëteit den naam van Schotschen Terriër geven kon. Een schrijver van naam, Dalziel, verwart hem in de eerste uitgaven van zijn British Dogs (1881) met den Skye Terriër; de afbeelding die hij er van geeft, is die van een Schotschen Terriër. Anderen noemen den hedendaagschen Schotschen Terriër Cairns Terriër en weer anderen Aberdeen Terriër.

Wat het geval is geweest met zooveel andere rassen, gebeurde ook met den Schotschen Terriër. De elkander suel opvolgende hondententoonstellingen, moesten haren invloed doen gelden en het zoover brengen, dat, wat eerst maar een variëteit was, een op zich zelf staand ras werd. Dat geschiedde met den leuken, kleinen Schotschen Terriër, die, in zijn tegenwoordige gedaante, zeker niet ouder is dan een kwart eeuw, en die het aan de heeren Ludlow en Bromfield heeft te danken, dat hij in Eng-land bekend werd. Zijn eerste verschijnen dagteekent van 1883. In dat betrek-

kelijk kort tijdsverloop wist hij het zoover te brengen, dat hij andere Terriër-variëteiten over het hoofd groeide, hun de populariteit betwistte, waarin zij zich verheugden en zich in hun plaats stelde.

De eerste Schotsche Terriërs die naam maakten, waren Rambler en Bitters. Daarna kwam zekeren kaptein Maclie met zijn beroemden reu Dundee en zijne niet minder gunstig bekende teef Glengogo. Dat drietal droeg er veel toe bij, om den kleinen Schotschen Terriër ingang te doen vinden en populair te maken. Hun zij dank, werd hij eene meest gewilde Terriërsoorten van Engeland.

Die populariteit strekte zich niet uit tot het Vasteland, waar, behalve de Fox Terriër, alleen de Airedale Terriër zich een waardige plaats wist te overen. Meer dan waarschijnlijk is dat hieraan toe te schrijven, dat de hondenliefhebbers van het vasteland langen tijd niet hebben geweten, wat Engelschen en Schotten bedoelden, toen zij van Schotsche Terriërs spraken. Misschien ook dat zij hem als werkhond in het veld minder geschikt vonden, dan den dashond, die eveneens en reeds veel vroeger werd gebruikt voor de jacht op vossen en dassen.

Afzonderlijke Terriërstammen hebben in de Schotsche Hooglan-

den altijd bestaan; door adellijke lief hebbers uitsluitend voor sportdoeleinden gebruikt, werden zij er sedert jaren reeds gefokt. Natuurlijk beweerde ieder eigenaar dat zijn stam de eenige goede, de eenige raszuivere was, en om de eigen stammen te onderscheiden van andere, gaven zij hun den naam van hun landgoed of van de streek waar zij woonden. In vorm kwamen zij nagenoeg overeen; het onderscheid was in de meeste gavallen slechts een kwestie van kleur. Zoo was de Aberdeen-Terriërs, een naam die sedert lang niet meer gebruikt wordt, een zuiver

Schotsche Terrier, met grijsachtige kleur. De Poltalloch-Terriër was een geelachtige variëteit van de familie Malcolm, die ze op Poltalloch in Argylshire, sedert menschenheugenis gefokt had. Thans behooren zij tot de West-Highland Terriërs.

Toen de Schotsche Terriërs begonnen zich baan te breken, zag de kop er anders uit als nu, en in plaats van rechte, hadden de oudere exemplaren half-rechte ooren. Voor fokkers kan het zijn nut hebben te weten, dat wanneer de honden nog jong zijn, zij beginnen met de ooren in de nek te leggen en zij dat blijven doen tot dat zij zes, soms acht maanden oud zijn. Iets dergelijks gebeurt ook wel eens bij herdershonden. Ook het haar wordt in den regel niet hard en stug, voor dat de tanden wisselen. Die harde, stugge beharing is voor den Schotschen Terriër een kwestie van zijn of niet-zijn; en niet minder is dat de wijze waarop bij de ooren draagt. Een kortbeenige Terriër die geen harde, stugge beharing heeft, is al evenmin een Schotsche Terriër, als een ander die te groote ooren heeft.

In de laatste jaren wordt deze Terriër-variëteit grooter gefokt dan vroeger; en komt aan die nieuwigheid niet spoedig een einde, dan worden de Schotsche Terriërs te groot. Toen men ze nog gebruikte voor de jacht onder den grond, toen beschouwde men negen Kilo als een maximum-gewicht en verreweg de meeste honden haalden dat gewicht niet eens. Afkeurenswaardig is eveneens de neiging om ze te lang te maken, met beenen als van een dashond. Men hield van

Schotsche Terriër.

die kromme pootjes, omdat men in de meening verkeerde, dat het gemakkelijker was bij het graven; toch is dat niet zoo. De vos zoowel als de das hebben kaarsrechte pooten en weten die uitstekend te gebruiken om hunne holen te graven. Kromme pooten zijn overigens niets anders dan overerfelijke mismaaktheden, terwijl de Schotsche Terriër zijn pooten niet alleen noodig heeft om te graven, maar ook om zoo vlug mogelijk over de rotsen te kunnen klauteren.

In het voorbijgaan merken wij nog even op, dat zij, om goed werk te leveren, ook den langen kop noodig hebben, waarmede men thans dweept en die op onze afbeelding zoo duidelijk uitkomt.

Eene zeer goede en duidelijke omschrijving van den ouden Schotschen Terriër geeft Thomson Gray in Scottish Dogs: "De grootste moeielijkheid bestaat in het fokken van honden met rechte pooten en goede rechtstaande ooren. Een goeden Terriër stel ik mij voor als een hond die er wat boersch uitziet en die stevig gebouwd is, met een krachtig beendergestel, die pe borst, rechten rug, gespierde achterhand en korte gespierde pooten; in één woord, een hond die kracht paart aan levendigheid. Goed gebouwde Schotsche Terriërs zijn vlugge honden, die sprongen nemen welke men niet zou verwachten van dieren met zulke korte pooten.

"De beharing moet ongeveer 4 c.M. lang zijn, dicht, goed aanliggend en zeer hard, met dicht, wolachtig onderhaar; de staart moet hoog worden gedragen, goed met haar bedekt en niet bossig zijn. De ooren klein, zoo spits mogelijk en naar voren gericht; daardoor krijgt de hond de uitdrukking van een echten outuigverdelger. Staan de ooren goed recht op den kop, dan moet de afstand tusschen beide klein zijn. Slecht geplaatste ooren bederven de uitdrukking van den kop. De oogen moeten klein zijn en diep in de kassen liggen; de snuit lang en geleidelijk smaller worden, de tanden goed gelijk en, vergeleken met de grootte van den hond, bepaald groot zijn. Als kleur geef ik den voorkeur aan douker grijsgestroomd of douker roo lgestroomd. Voor reuen mag het gewicht niet hooger zijn dan 8 à 8½ KG., met één KG. minder voor de teven."

Wat inborst betreft, is de Schotsche Terriër niet slecht bedeeld en daarom is hij een goede huishond. Zijn beharing is van dien aard, dat zij niet licht die minder aangename, bekende hondenlucht afgeeft; stof en ander vuil blijft er niet zoo gemakkelijk in zitten, door dat de beharing zoo dicht is. Een vechtersbaas, als de meeste andere Terriërs, is de Schotsche niet: daartegenover staat, dat hij niet bijster veel geduld heeft; gaat hij er op los, dan is het hem ernst, dan neemt hij zijn tegenstander bij de ooren of de pooten, bij alles wat hij maar kan te pakken krijgen en maken zijn breede tanden gaten die niet spoedig dicht gaan. Hij is een goede waterhond en voor de jacht op konijuen is hij niet te versmaden.

L. S.

DE VOGELS ONZER TUINEN.

HET ROODBORSTJE.

Een van de gezelligste wintervogeltjes is het Roodborstje; geen enkele andere kun je zoo wennen, het huis uit en in te vliegen. Als je in den tuin aan 't spitten bent, volgt het roodborstje trouw de beweging van de spade, en als hij iets van zijn gading ziet, wipt hij je over je klompen, zoodat je moet oppassen, niet op hem te trappen.

Veel wordt er door de vogels 's winters niet gezongen; maar met het Winterkoninkje onderhoudt het Roodborstje door zijn zang den band tusschen den vervlogen herfst en de komende lente.

In verschillende streken wordt het Roodborstje met zekeren eerbied behandeld, ja zelfs hier en daar als heilig beschouwd.

"The robin and the wren Are God's two holy men!

zoo zingt men in Essex (Engeland): het Roodborstje en het Winterkoninkje zijn beide God's heiligen. En als je de nesten uithaalt, gaat het je niet goed:

"The robin with the red breast, The robin and the wren, If ye take them out o' the nest, Ye ne'er will thrive again!"

Er bestaat een vrome Engelsche legende, die het ontstaan van de roode borst van het aardige vogeltje aldus verklaart: "Toen Jezus den weg van Golgotha ging, torsende het kruis, en den doornenkroon op het hoofd, kwam er een eenvoudig

Roodborstje.

olijfbruin vogeltje aangevlogen, dat de scherpe doornen zijwaarts trachtte te buigen, doch daarbij zichzelf verwondde, zoodat de borstveertjes van bloed doorweekt waren. Dit zag de Heiland, die sprak: "Daar gij getracht hebt, mijn lijden te verzachten, zult ge voortaan op uw borst het teeken van Mijn bloed dragen, en voor altijd zult ge bemind worden en zal men u gaarne zien in de nabijheid van de wouingen der menschen."

Er is nog een reden, waarom men in Engeland geen kwaad van 't Roodborstje mag zoggen: als hij in 't bosch een onbegraven lijk vindt, bedekt hij het met mos, zooals hij ook gedaan heeft voor de "Babes in the Wood:

"Covering with moss the dead's unclosed eye, The little redbreast teacheth charity".

Nog een andere verklaring van zijn roode borst is deze: het roodborstje heeft innig medelijden met de zielen in het vagevuur, dien hij geregeid in zijn snavel een druppel water brengt, om hun den dorst te lesschen. Door de groote hitte worden hem daarbij de borstveeren verschroeid.

Geen wonder, dat men op het land gelooft, dat het dooden van een roodborstje of het stelen van zijn eieren ongeluk aanbrengt. De Iersche knaap gelooft, dat wat wie een roodborstje doodt, een buil in zijn hand ziet groeien, die maakt, dat hij niet meer werken kan.

B. B.

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."!

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

DE BETEEKENIS VAN DEN MOL VOOR LAND- EN TUINBOUW.

II.

Langzamerhand schijnt het vangen van mollen hier te lande wel iets te zijn verminderd. Sommige landbouwers laten geen mollenvangers meer op hun landerijen toe, omdat deze door hun werk de weiden vernielen, - anderen, omdat zij den mol voor nuttig houden; sommige landbouwers verboden het mollenvangen ter wille van de jacht, omdat de hazen door de honden der mollenvangers worden verjaagd. Maar toch wordt de mollenvangst nog steeds op groote sehaal uitgeoefend; eerst geschiedde zulks voornamelijk in Friesland en Zuid-Holland, maar tegenwoordig bijkans overal in ons land. En het resultaat zal ontwijfelbaar zijn, dat de mol in sommige streken weldra geheel zal worden uitgeroeid, in andere streken althans zeer schaarsch zal worden. En dit te meer wijl de voortplanting bij dit dier niet uitermate sterk is. Het aantal jongen van eén worp bedraagt minstens 3, hoogstens 7, gewoodinjk niet meer dan 4 of 5. Ook werpt de mol niet vaker dan éen maal per jaar: De jongen zijn bij de geboorte naakt en onbeholpen; eerst vijf weken na hunne geboorte kunnen zij desnoods op eigen beenen staan, hoewel ze ook dan nog den steun der moedermol niet best kunnen ontberen. Dit is eerst acnt weken na hunne geboorte het geval. Het laat zich inzien, dat bij een zoo langdurige hulpbehoevendheid der jongen, het zeer waarschijnlijk is, dat van de meeste worpen onderscheiden exemplaren het niet tot volwassen mollen brengen. Vooral, wanneer er veel jacht op de mollen wordt gemaakt, is de kans heel groot, dat menige moedermol, die thuis hare hulpbehoevende jongen heert, wordt gedood, terwijl zij aan het wroeten is om voedsel te vinden; en dan vernongeren natuurlijk de jongen, als zij op dat tijdstip de moedermelk nog niet kunnen m.ssen. - Er is nog een omstandigheid, die maakt, dat het aantal mollen in de eene of andere streek, ook zonder dat ze worden uitgeroeid, toch nooit sterk toeneemt: het aantal mannetjes is a tijd veel grooter dan dat van de wijfjes. Er grijpen dan ook in het beg:n van den paardijd hevige geveenten tussehen de mannetjes om het bezit van een wijtje plaats, in welke gevechten menige mannenjke mol het leven

Men ziet, dat alle omstandigheden er naar zijn, dat de mollen zich niet sterk kunnen vermeerderen (het relatief geringe aantal wijfjes; het met groote aantal jongen; de langdurige hulpbehoevendheid van deze, waardoor gedurende eenige weken lang de dood van de moeder dien van de jongen meebrengt).

Waar nu de voortplanting naar verhouding zoo gering is, is de kans op het totaal uitgeroeid worden van den mol in streken, waar er jaeht op wordt gemaakt, zeer groot; vooral in lage streken, d.e in den winter onder water loopen en waar de moilen soms bij massa's verdrinken.

Nu zou ik het als bewonderaar der natuur en als natuuronderzoeker natuurlijk zeer jammer vinden, wanneer eene diersoort onzer fauna werd uitgeroeid. Maar ik zou het ook een enstig gevaar voor den landbouw, of liever voor de bodemkultuur in het algemeen, achten, wanneer de mol in verseheiden streken n.et meer voorkwam.

Hoewel reeds Linnaeus zeer positief uitsprak, dat de mol geen plantaardig voedsel gebruikt, maar uitsluitend dierlijke spijt, hebben niet alleen de weinig ontwikkelden onder de practische landbouwers en tuinlieden, maar ook schrijvers later herhaaldelijk de meening verkondigd, dat de mol zich ook met plantenwortels zou voeden. Ik behoef hier eigenlijk nauwelijks nader op deze meening in te gaan. Dat de mol geen plantenwortels als voedsel gebruikt, volgt eigenlijk reeds uit zijn gebit, dat zoodanig is, dat het fijnmalen van zoodanige spijs hem absoluut onmogelijk moet zijn. Opent men de maag van een mol, dan vindt men er steeds in de overblijfselen van aardwormen, engerlingen, veenmollen, emelten, aardrupsen, soms ook van kleine zoogdieren, zooals muizen en spitsmuizen. Vaak ook vindt men de maag leeg. Maar nimmer treft men er overblijfselen van plantenwortels of van ander plantaardig voedsel in aan.

Daar plantaardig voedsel altijd veel minder snel verteert

dan voedsel van dierlijken oorsprong, zoo zou er, wanneer de mol plantaardig voedsel gebrurkte, altijd meer kans wezen, dat men dáárvan de overblijfselen in de maag vond, dan van insekten.

Flourens, Cordier, Vrolik, Oken, Lenz en anderen hielden mollen in gevangenschap en voedden deze. Het bleek, dat nooit plantaardig, maar steeds dierlijk voedsel werd opgenomen en dat de mol zoo ongeveer elke soort van dierlijk voedsel gebru:kt: regenwormen, pissebedden, veenmollen, engerlingen, ritnaalden, aardrupsen, emelten, maar ook kikvorschen, vogels en kleine zoogdieren, zooals muizen en zelfs andere mollen. (1)

Het spreekt nu wel van zelf, dat de opzettelijk genomen voedingsproeven met mollen in gevangen staat slechts een betrekkelijke waarde hebben, waar het geldt uit te maken, wat de mol voornamelijk als voedsel gebruikt, wanneer hij vrij in den grond leeft. Maar dat een mol eerder verhongert dan dat hij plantaardig voedsel opneemt, is er wêl met zekerheid uit gebieken. Vogels zal de mol in de vrije natuur niet dikwijls vangen. Flourens had een mol opgesioten in gezelschap van een musch, en deze werd toen door hem verorberd.

Dat de mol echter een veldmuis verslindt, die hij in den grond ontmoet, komt dikwijls voor. En soortgenooten worden ook herhaaldelijk gegeten. Gelijk reeds boven werd vermeld, worden in het voorjaar hevige gevechten tusschen mannelijke mollen geleverd om het bezit van de wijfjes. De gedoode exemplaren worden dan meestal opgegeten. Dikwijls worden van muizen en van andere mollen zens de beenderen opgenomen; alleen de huid wordt overgelaten.

Dat engerlingen, emelten en aardrupsen op groote schaal door den mol worden gegeten, is algemeen genoeg bekend. Waar zich in den grond groote massa's van deze dieren bevinden, daar trekken ook altijd de mollen in grooten getale heen. Dat de mol ook veenmolien verslindt, bleek uit proeven, door prof. G. Vrolik (2) indertijd genomen. Hij grijpt dan altijd den veenmol van achteren aan, de krachtige voorpooten van dit insekt ontwijkende. Dikwijls wordt beweerd, dat de mol geen ritnaalden zou eten. Nu is uit proefnemingen van den neer Wouter Siuis in de Beemster reeds meer dan 30 jaren geleden, gebleken dat de mol wel degelijk ritnaalden eet, althans, wanneer hij geen ander voedsel krijgt; en ik heb in vroeger jaren bij de opening van de maag van eenige mollen, gevangen op grond, die wemelde van ritnaalden, ook wel degelijk van deze ritnaalden verseheidenen exemplaren, verseh gegeten, in de onderzochte magen aangetroffen. Dat overigens ritnaaiden geenszins het gelierkoosde voedsel van den moi zijn, is wel zeker; en dat op een terrein, waar nevens ritnaalden ook veel regenwormen voorkomen, deze laatsten hoofdzakelijk zullen worden opgegeten, en de ritnaaiden zeker dikwijls zullen overblijven, meen ik in het algemeen wel te mogen aannemen. Toch niet altijd zal dit het geval zijn. Wanneer de mol midden op een zonnigen zomerdag aan het graven is, dan zitten de regenwormen diep in den grond verscholen; de mol graaft dan dicht bij de bodemopperviakte en ontmoet alzoo op zijnen weg geen wormen maar ritnaalden, die hij dan zeker zal verslinden, althans wanneer hij daar niet tegelijk andere insekten aantreft die hij liever lust.

Een merkwaardig geval, waarin een mol door ritnaalden werd opgegeten, heb ik reeds vele jaren geleden vermeld. (3) Een kweeker te Dedemsvaart had een niol tegelijk met verscheiden honderden ritnaalden in een bak met aarde gebracht. Deze laatsten vonden geenerlei ander voedsel en vielen den mol aan, die langzamernand geheel opgepeuzeld werd, zoodat er niets overschoot dan de beenderen en de huid (4). Uit deze mededeeling mag men echter geenszins afleiden, dat de ritnaalden in gewone omstandigheden den mol zouden aanvallen, noch dat de mol nooit ritnaalden zou eten.

Dat de mol door het eten van de verschillende bovengenoemde schadelijke insecten van groot nut kan zijn, behoeft wel geen nader betoog. Overigens zou hij zeer zeker nog nuttiger wezen, wanneer hij niet tevens zoo'n liefhebber van

⁽¹⁾ Zie o. a. Ritzema Bos, "Landbouwdierkunde", I. bl. 83.

⁽²⁾ Zie Ritzema Bos, "Landbouwdierkunde", I. bl. 83.
(3) Zie Ritzema Bos, "Beiträge zur Kenntnis Landwirtsch. schädlicher Thiere": II. "Die Drahtwürmer", in F. Nobbels "Landwirtschaftliche Versuchsstationen", 1885, bl. 343. (4) Dat ritnaalden onder bepaalde omstandigheden wel eens

vaker dierlijk voedsel gebruiken, blijkt ook uit andere voorbeelden, door mij aangehaald in bovengenoemd artikel over "Drahtwürmer".

regenwormen was. Dat hij ze ook zou verkiezen boven engerlingen, aardrupsen, emelten en veenmollen, meen ik te moeten betwijfelen; en bij gelegenheid van het woelen, dat hij overdag doet, vangt hij zeer zeker meer insektenlarven dan regenwormen. Maar wanneer de mol minder regenwormen at, zou hij natuurlijk nog meer insektenlarven vernielen dan hij nu doet; in zoover maakt zijn smaak voor regenwormen hem minder nuttig dan hij kon zijn.

Soms echter wordt aldus geredeneerd. De regenwormen

zijn van groote beteekenis voor de vruchtbaarmaking van den grond! zij zijn hoogst nuttige dieren en daarom is de mol, die er zoovelen verdelgt, schadelijk te noemen. Deze redeneering gaat m. i. niet op, wijl de regenwormen op die bodems, waar zij willen gedijen, zich in zoodanige mate vermeerderen, dat wat de mol tot hunne vermindering bijdraagt, niet veel te beteekenen kan hebben .Ik wensch dat hier aan te toonen.

Het is bekend, dat een mol gemiddeld per dag ongeveer zooveel aan insecten en regenwormen eet, als hij zelf weegt. Ik heb nu in den laatsten zomer en herfst een aantal mollen gevangen en gewogen. Het gewicht van deze gevangen mollen bedroeg resp. 70, 101, 91, 85, 91, 96, 98, 80, 85, 90, 115 gram; dit is gemiddeld 1082: 12=90 gram. Een mol zou dus per dag engeveer 90 gram aan insecten en regenwormen eten. Dat is per jaar 90 gram × 365 = 32850 gram of 32.85 K.G. Stel nu dat op een Hektare gronds zich ophouden 10 mol-

len die zich uitsluitend met regenwormen voeden, dan zullen deze te zamen per jaar gebruiken 328.5 K.G. aan regenwormen. Nu bevond Hensen (5), dat in zijn tuin op een zekere oppervlakte gronds aanwezig waren zooveel regenwormen, dat hun aantal zou bedragen 133.000 stuks per H.A., met elkander een gewicht hebbende van 400 K.G. (Een regenworm in verschen toestand en met schoonen darm, berekend op 3 gr.)

Wanneer de wormen zich niet voortplantten, dan zouden dus 10 mollen aan de op eene Hektare levende regenwormen meer dan een jaar lang genoeg hebben. En wanneer telken jare voor iederen opgegeten regenworm slechts één enkele regenworm in plaats kwam, dan zou het aantal dezer dieren niettegenstaande de werkzaamheid der mollen op zoodanigen bodem niet verminderen.

Hoewel er nu merkwaardigerwijze geene nauwkeurige opgaven schijnen te bestaan omtrent de sterkte der voortplanting van de regenwormen, zoo kan gerust worden aangenomen, dat deze enorm groot is. Ér zijn verschillende omstandigheden, die dat vanzelf meebrengen.

Ten eerste is de regenworm hermaphrodiet: ieder individu bezit èn mannelijke èn vrouwelijke geslachtsorganen. Waar bij de meeste andere diersoorten gemiddeld slechts de helft der individu's eieren legt of jongen voortbrengt, legt bij de regenworm ieder individu eieren. Regel is bij de meeste diersoorten, dat zich uit één ei slechts één jong ontwikkelt. Volgens Rymer Jones (6) bevatten de eieren der regenwormen ieder gewoonlijk twee kiemen; volgens Hoffmeister (7) zijn de eieren dezer dieren zeer verschillend in grootte, al naar zij een grooter of kleiner aantal kiemen bevatten. De grootste regenwormeieren bevatten volgens hem er zelfs 6, maar 3, 4 of 5 kiemen komen in een ei zeer veel voor.

Volgens Hoffmeister (7) zijn de jonge regenwormen in 4 à 5 maanden tijds volwassen; maar zij zijn eerst het volgende

jaar tot voortplanting in staat.

Bracht nu iedere regenworm per jaar slechts 10 eieren voort, ieder met 2 kiemen, dus in het geheel 40 jongen, dan zouden de 133,000 regenwormen, welke - volgens Hensen op een Hektare tuingrond voorkomen en welke samen wegen 400 K.G., een volgend jaar hebben gekregen eene nakomelingschap van $20 \times 133.000 = 2.660.000$ regenwormen, wegende $20 \times 400 = 8000 \text{ K.G.}!$

En, hoewel nauwkeurige opgaven omtrent het voortplantingsvermogen van den regenworm niet bestaan, zoo kan toch—afgaande op wat men van verwante diervormen weet gerust worden aangenomen, dat iedere regenworm niet 10, maar honderden eieren per jaar produceert.

(Wordt vervolgd.)

J. RITZEMA Bos.

der Familie der Regenwürmer", bl. 16.

BIJENTEELT

LXXVIII.

December.

November gaf onze bijen herhaaldelijk een uitmuntende gelegenheid om een uitvlucht te houden. Enkele dagen was het zelfs verbazend druk voor den bijenstal, o.a. den 21en; toen zagen wij er zelfs op verren afstand van den stal, die nog de bloemen van het kruiskruid bezochten. Het klimop werd meerdere dagen druk bevlogen. Natuurlijk wil dit nu niet zeggen dat er van gewin sprake was: integendeel doch, zoo'n drukte in de laatste dagen van November is toch wel iets ongewoons. Dat nu al die drukte gewenscht zou zijn, is slechts waar tot op zekere hoogte; want wat aan den eenen kant gewonnen is, wordt aan den anderen kant weer verloren. Te veel van 't goede, wordt ook in deze nadeelig. Meermalen is er reeds aan herinnerd dat al die overtollige drukte, ten koste van den voedselvoorraad geschiedt.

Door toevallige omstandigheden werden wij in die dagen genoodzaakt bij één onzer beste volken ingrijpende werkzaamheden te verrichten, van welke gelegenheid wij meteen terloops gebruik maakten tot het doen van eene vluchtige inspectie Hierbij viel het ons op, dat bij dit volk (een renzenvolk) de voedselvoorraad belangrijk was aangesproken, stellig ook voor een groot deel een gevolg van het weder. Het was zelfs van dien aard, dat het onverantwoordelijk was, om hen zoo den winter te laten ingaan, ofschoon de vooorraad bij de inwintering ruim voldoende geacht kon worden. Om dezen reden gaven wij hen een paar avonden iederen keer ± 3 KG. suikerstroop, hetgeen zij in één nacht gretig opnamen.

Door deze minder aangename gewaarding bij dit volk, gingen wij er toe over, meerdere volken na te gaan, door de woning in zijn geheel te wikken, waarbij iemand met eenige ervaring, het gewicht vrij nauwkeurig kan bepalen. Hoewel wij ook bij de meeste dezer tot de overtuiging kwamen dat zij niet heel

zuinig g-leefd hadden, was het toch niet bedenkelijk. Nu had eerstgenoemd volk reeds herhaaldelijk onze aandacht getrokken door de, bij de anderen vergeleken, wel wat al te groote bedrijvigheid, hierbij de kolossale volkssterkte terdege in aanmerking genomen hebbende. Dat zoo'n krachtig volk, zooals zich heel goed laat verklaren, in de gegeven omstandigheden een flinke hoeveelheid voedsel extra verbruikt, deed

zich ook hier weder bemerken.

Met dit al hebben onze volken zich nu uitstekend gereinigd, en kunnen zij wat dat betreft, best eenige weken zonder uitvlucht, waarop de mogelijkheid ook trouwens zeer zeker bestaat. Het belangrijkste waarvoor de ijmker nu op zijn stand heeft te zorgen, is dat de rust niet noodeloos verstoord wordt.

Niet alleen is het voldoende als men hier zelf voor zorgt; doch ook heeft men er tegen te waken, dat dit door niets anders kan geschieden. Vooral dient men nu de muizen in het oog te houden, daar die bij het steeds schaarscher worden van voedsel allicht den bijenstal opzoeken, en de woningen trachten binnen te dringen, om zich daar aan den honing te goed te doen. Voorzichtig is het om alvast uit voorzorg enkele mnizenvallen te plaatsen. Deze verdienen hier de voorkeur boven de kat, daar die bij het springen nogal onrust veroorzaakt.

Ook kippen, die in dezen tijd ook gaarne in den bijenstal zitten, mogen hier niet oogluikend worden toegelaten.

Als er sneeuw ligt, ziet men gewoonlijk ook de meezen in de nabijheid der bijenwoningen, en dan niet zelden aan het vlieggat pikken, waardoor ze menig nieuwsgierig bijtje naar buiten lokken, dat dan meteen ingerekend wordt. Hoewel de mees in den winter een vijand der bijen is, doode men haar

niet, daar zij overigens zeer nuttig is. Naar aanleiding van het in 't Maandblad van November verschenen Rapport van de Honingcommissie hopen wij binnenkort iets te geven. G. S.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Schotsche Terriërs, door L. S. — Het Roodborstje, door B. B. — De beteekenis van den Mol voor Land- en Tuinbouw II, door J. Ritzema Bos. — Bijenteelt, LXXVI, (December), door G. S.

⁽⁵⁾ V. Hensen. "Die Tätigkeit des Regenwurms (Lumbricus terrestris L.) für die Fruchtbarkeit des Bodens" in "Zeitschrift für wissenschaftliche Zoologie", XXVIII, bl. 354—364.

(6) Rymer Jones, "General outline of the organisation of the animal Kingdom", bl. 255.

(7) Wilhelm Hoffmeister, "Die bis jetzt bekannten Arten aus der Familie der Begenwürmer", bl. 16

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 28 December 1912

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

MANCHESTER TERRIËRS.

Kon de Manchester Terriër, naar zijn kleur meestal Black and tan Terriër (zwart-met-bruine Terriër) genoemd, zijn heelen geslachtsboom eens opmaken, dan zou hij meer dan waarschijnlijk het bewijs kunnen leveren, dat hij niet alleen een der oudste, maar zelfs de oudste van alle Terriër-variëteiten is. Vast staat in ieder geval, dat hij reeds in het begin der vorige eeuw gewild was, dat hij toen reeds bekend stond als een puike werkhond op vossen en dassen, die niemand beter dan hij uit hun onderaardsche verblijf plaatsen wist te verdrijven en den jagers voor het geweer te brengen. Die zwart-met-bruine kleur was vroeger de meest gezochte, zij kwam trouwens ook het meest voor; maar de hond zelf had niet de slanke vormen van onzen hedendaagschen Manchester Terriër; hij had een zwaarderen kop, was ruwer behaard en forscher gebouwd, zooals het een goeden werkhond past.

Wanneer oudere schrijvers, Engelsche zoowel als andere, het over Terriërs hebben en zij beschrijven hun uiterlijk, dan heet het altoos, dat ze gestroomd waren of zwart met boven de oogen aan borst en voeten, bruine vlekken. Wil men er eene beschrijving van hebben, dan moet men die niet gaan zoeken onder de dameshondjes, maar in werken over de jacht en wel meer speciaal in die, welke de jacht onder den grond behandelen. Zoo vinden wij bij Desgraviers (1829) in zijn werk Le Parfait Chasseur, de volgende beschrijving van den destijds in Engeland reeds goed bekenden en algemeen gebruikten zwart-bruinen Terriër. "De kleine Engelsche drijfhond met kort haar is zwart, met roest-bruine plekken boven de oogen, aan den snuit, onder het lichaam en aan de vier pooten. Hij is middelmatig groot, zeer moedig, vurig en sterk." Wel een bewijs dat er in Engeland, op het

laatst der XVIIIe eeuw reeds een Terriër bestond, die, wat kleur en beharing betreft, geheel overeen kwam met onzen Manchester Terriër.

In gelijken zin zegt Le Masson in zijn Chasse sousterraine du renard et du blaireau: "In alles wat betrekking heeft op de jacht, volgen de Franschen gaarne de Engelschen na, en evenals de Engelschen, gebruiken ook zij voor de jacht op vossen en dassen, een soort Bull Terriërs, een Engelsch produkt, dat zoo in den smaak valt, dat er op de Parijsche hondententoonstelling van 1864, niet minder dan 54 op de banken lagen. De kleuren waren zeer verschillend, maar de gestroomde waren er verreweg in de meerderheid. Dan is er nog een kleine gladharige, ook uit Engeland afkomstig, een zwarte, met roestkleurige vlekken op de oogen, aan de borst, aan den snuit en aan de uiteinden der pooten. Deze honden hebben een scherpen neus, veel verstand en veel moed; men gebruikt ze op den das, op den vos en in het algemeen op al het viervoetig ongedierte."

Blijkbaar was de Manchester Terriër van Engeland het eerst naar Frankrijk gekomen en werd hij daar gebruikt voor hetzelfde werk waarop hij in zijn geboorteland speciaal was afgericht.

Maar was die Manchester Terriër toen reeds dezelfde hond die hij nu is? Neen, want dan zouden de Franschen hem niet hebben uitgescholden voor een Bull Terriër. Het type van een Bull Terriër is een geheel ander; dat hij de stamvader is van het tegenwoordige ras, daaraan valt niet te twijfelen. Het type van de zestiger jaren was reeds een ander als dat van het begin der eeuw; de weg dien men op wilde, begon zoo langzamerhand duidelijk te worden en de zich, vooral in Engeland, snel opvolgende hondententoonstellingen, de daardoor ontstaande gelegenheden om de verschillende fokproducten met elkander te vergelijken, droegen het hare er toe bij om dien weg zuiver af te bakenen. De vormen werden verfijnd, de afscheiding der beide kleuren werd duidelijker, zuiverder omlijnd, de kop werd langer, het geheel werd eleganter en de Manchester Terriër werd, van een vossen- en dassenwurger, een fraaie dameshond, die algemeen de aandacht trok en de eerste Terriër was, waarvan men een salonhond maakte.

Hoe men daarbij is to werk gegaan, weet niemand met zekerheid te zeggen en de veronderstellingen die daaromtrent

ook door Engelsche kynologen gemaakt worden, missen allen grond. Allen tasten in het duister wanneer zij pogingen doen om aan te geven welk ras de vervorming en de verfijning van den Manchester Terriër het meest heeft beïnvloed; dat een Engelsche windhond een deel dier verandering op zijn rekening krijgt, kan men uit de vormen wel eenigszins afleiden. Vast staat bovendien dat het resultaat der kruising of der achtereenvolgende kruisingen, een Terriër is geworden, die van alle andere Terriërs verschilt door een minder steile achterhand, een smalleren schedel, een drogeren en langeren kop, een fijnere, zachtere beharing en een rijkere kleur. Juist die hoedanigheden waren het, welke er aanleiding toe gaven, dat hij in de tweede helft der vorige eeuw een der meest populaire Terriërs werd. En om ons hiervan te overtuigen hebben wij

om hun innerlijke hoedanigheden. Waarom men hem Manchester-Terriër noemt? Om een gelijke reden als waarom men den kortharigen Belgischen herdershond een Mechelschen herdershond en den kleinen smous een Brusselsch Griffonnetje noemt. Vroeger was Manchester het middenpunt der fokkerij van deze Terriërvariëteit, in en om Manchester waren de meeste en de grootste Kennels gevestigd en werd ook, ten gevolge der concurrentie, het meest geknoeid.

en toen weer begon te verminderen, zoozeer verminderde

zelfs, dat er op een der laatste tentoonstellingen der Engelsche

Kennel Club in Londen's Crystal Pallace, niet meer dan

vijf te vinden waren. Dien weg gaan alle hondenrassen op, die alleen afhankelijk zijn van de mode en niet gewild zijn

Dat er geknoeid werd om aan de steeds grooter wordende

Manchester Terrier.

vraag te kunnen voldoen was te voorzien; men zou en moest zooveel mogelijk Manchester Terriërs afleveren, goede en ook misbaksels, deze laatste gingen naar liefhebbers die niet veel betalen konden of wilden: al betaalden zij dan ook nog 15 a 20 pond voor een slecht exemplaar! Men knipte de haren of schaafde ze met den scherpen kant van glasscherven; de

ooren werden ge- en versneden en gefaçonneerd.

Dat knoeien duurde jaren en eindelijk werd het zoo erg, dat de ernstige fokkers, de goede lief hebbers, de handen in elkaar sloegen en het geknoei den kop indrukten. Het ras won in populariteit: men dweepte met den Black and tan Manchester Terriër, met den vluggen, trouwen, levendigen hond, met zijn mooien kop, waarop rechtopstaande, goed gecoupeerde oortjes. Hadden de Engelsche dierenbeschermers dat coupeeren niet weten te verbieden, dan zou de Fox-Terriër nimmer de plaats hebben ingenomen die hij thans bekleedt. De populariteit van den Manchester Terriër begon te tanen, toen zijn ooren ongeschonden moesten bewaard blijven, want toen was al het vlugge, al het schalksche van vroeger er af.

De populariteit die het ras zich in Engeland had verworven, viel hem ook in ons land ten deel, zoodra men hem had leeren kennen, en dat was reeds vroeg; wij hadden ze reeds in 1880 onder den naam van Manchester Terriër; vóór dien tijd kenden wij ze onder den naam van Fikhonden en onder die benaming kwamen een paar exemplaren op de hondententoonstelling in 1874 van de afdeeling Amsterdam der Holl. Maatschappij van Landbouw. In 1885 hadden wij er reeds een paar dozijn en wij kennen een kennel te Amsterdam die van 1894 tot 1901, ruim honderd-vijftig van die Terriërs fokte. Ook bij ons was hij een tijd lang de modehond, ook bij ons hebben wij ze bij dozijnen tegelijk op de tentoonstellingen gezien, maar ook bij ons was het verbod van het coupeeren der ooren de reden dat men hem niet meer zoo mooi, zoo chic vond; zijn populariteit begon te verminderen, langzamerhand kwamen er minder en meer dan eens zagen wij er maar één of twee op de banken.

Hoe zoo'n onnoozel besluit, zoo'n geweldigen invloed kan uitoefenen? Toen in Eugeland het verbod bekend gemaakt werd, schreef *The Field*, het grootste orgaan op het gebied van hondensport: Een aardbeving die de helft van alle in Engeland levende Manchester Terriërs zou gedood hebben, kon het ras niet zooveel kwaad hebben gedaan als dit besluit, waarvan een snelle achteruitgang het gevolg zal zijn. En

The Field had gelijk.

Geheel verlaten is het ras nog niet; daarvoor is het te mooi; vorm, bouw, algemeen voorkomen, beharing en kleur, alles werkt mee om hem als luxehond bij iedereen ingang te doen vinden. Hij is vlug en beweeglijk, lief tegenover degenen waarmede hij dagelijks omgaat, gemakkelijk te onderhouden en niet veel eischend, maar moeielijk goed te fokken.

Naast den gewonen Black and tan Terriër hebben wij nog diens dwergsoort, welke meer dan waarschijnlijk een produkt is van den gewonen Manchester Terriër en het Italiaansch windhondje, aan welk fokprodukt later een Toy Terriër werd toegevoegd. Dank zij vooral dezen, zijn de Engelschen er in geslaagd om de gestalte, die zij door het kruisen met den kleinen windhond verkregen hadden, nog kleiner te maken.

L. S.

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

DE BETEEKENIS VAN DEN MOL VOOR LAND- EN TUINBOUW.

III (Slot.)

Nu heeft de regenworm ook nog wel andere vijanden dan den mol: ook spitsmuizen, egels, allerlei soorten van vogels, padden, salamanders, loopkevers, duizendpooten verslinden deze dieren (1). Maar bij hunne enorme vermeerdering wordt het aantal regenwormen daardoor niet minder; en de aanwezigheid van 10, 20 of van zelfs nog veel meer mollen op een Hektare gronds belet niet, dat de regenworm daar, als de bodem voor hem geschikt is, uitstekend blijft tieren.

Hensen berekende het aantal wormen, levende op een Hektare gronds, zooals die van zijn tuin. Op bouwland en weiden is het aantal dezer dieren wel meestal minder, maar uit het boven medegedeelde is toch duidelijk genoeg gebleken, dat men werkelijk den mol niet behoeft uit te roeien omdat hij regenwormen eet.

Hoewel de mol beslist geen plantenwortels als voedsel gebruikt, doet hij soms toch wel degelijk belangrijke schade aan de plantenteelt, en wel doordat hij bij 't omwoelen van den bodem jonge planten met hunne wortels boven den grond

werpt.

Voor niet alle plantensoorten is dat omwoelen van den grond even nadeelig. Grasachtige gewassen lijden er al heel weinig onder. Immers, iedere grasplant zit niet met een enkelen, min of meer vertakten hoofdwortel of penwortel in den grond, maar met een groot aantal wortels, die zich bovendien tamelijk ver in de lengte uitstrekken. Niet gemakkelijk wordt een enkele dier wortels door het woelen van een mol over zijne geheele lengte uit den grond gewoeld: en in geen geval zal dit met alle wortels van eene grasplant geschieden. Eene dergelijke plant zal dus wel nooit door een mol geheel uit den grond worden gelicht. Het woelen van dit dier op weideland en grasland heeft derhalve geen sterfte onder de grasplanten ten gevolge; en evenmin wordt de mol door zijn woelen op grasland oorzaak van den dood van planten,

Anders is het met die jonge plantjes, welke een hoofdworteltje hebben, dat nog slechts weinig vertakt is. Zoodanig plantje wordt door het graven van den mol zoodanig uit den grond gewerkt, dat het sterft. Maar ook dit brengt niet bij alle soorten van gewassen schade mee. Den landbouwer is het in het algemeen vrij onverschillig, of er op zijn akker een niet al te groot procent planten doodgaan; mits deze stervende planten maar niet op een hoop bijeenstaan. Valt er hier en daar een plantje tusschenuit, de daaromheen staande planten ontwikkelen zich des te sterker, en de totale opbrengst van het stuk land, waarom het den landbouwer toch maar te

doen is, wordt er niet geringer door.

Eén gewas echter is er, waarin de landbouwer geen mollen kan dulden: dit is vlas. Vlasplantjes kunnen er in 't geheel niet tegen, dat de mol ze uit den grond woelt. Een vlasakker ziet er, zooals men weet, wanneer de plantjes nog heel jong zijn, fraai effen zeegroen uit; de mollenritten zijn op zoodanigen akker reeds op een afstand duidelijk zichtbaar als gele, heen en weer gekronkelde strepen op het zeegroene veld. Overal, waar de mol zich onder de bodemoppervlakte heeft voortbewogen, zijn de vlasplanten geel geworden en afgestorven. En nu is het bij vlas wèl kwaad, wanneer er planten tusschen wegvallen. De omstaande planten vertakken zich dan sterker; maar dit is juist, wat men bij vlas niet wil. Om een goeden vezel te leveren, moet de vertakking van de vlasplant beperkt blijven tot eene vertakking boven in haren top. (Daarom ook wordt het vlas in den eersten tijd zoo zorgvuldig gewied!)

Ondevindt in het algemeen de landbouwer geen schade van het woelen van den mol, omdat hem in 't algemeen slechts het totaal van den opbrengst van zijnen akker interesseert en het welzijn van ieder afzonderlijk plantje hem althans uit een oeconomisch oogpunt weinig belang inboezemt, groenteteler en den bloemist is het anders oesteld. - Wanneer een mol in groentebakken gangen maakt onder de aldaar geteeld wordende spinazie, postelein, worteltjes, enz., dan kan men van den groenteteier niet eischen dat hij den insekteneter daar duldt: want hij vernielt zijn jonge groenten op groote schaal. En dat de bloemist den mol niet gaarne ziet in de bakken en op de veldjes, waar hij bloemzaad heeft uit-gezaaid, dat spreekt ook wel vanzelf. Ook de zaadteler zal soms reden hebben, om den mol met leede oogen op zijne terreinen te zien; vooral hij, die zich toelegt op de veredeling der gewassen en wien er dus veel aan gelegen kan zijn, dat hij alle planten van een zekere serie in leven houdt. Ook op kiembedden van houtgewassen en van zaailingen van vruchtboomen kan men den mol moeilijk dulden.

Daarentegen is er geen redelijke grond voor te bedenken, waarom men soms de menschen in boomgaarden en fruittuinen en in boomkweekerijen alle mogelijke moeite ziet aanwenden om er de mollen weg te vangen. Dáár juist kunnen deze door

⁽¹⁾ Daar er onder deze dieren verscheiden zijn, die niet in eens een geheelen regenworm verorberen, maar er achtereenvolgens stukken afbijten, zoo is het voor het blijven voortbestaan dezer dieren van belang te weten, dat van een in tweeën gedeelden regenworm de voorste helft in leven kan blijven. (Zie o. a. Rymer Jones, t.a.p. bl. 255, 256.)

het wegvreten van engerlingen, van de larven van verschillende schadelijke snuittorsoorten (Phyllobius, Otiorhynchus, enz.), van veenmollen, aardrupsen, grasrupsen, emelten, ook van veldmuizen, groot nut teweegbrengen, en schade doen zij daar niet..

Het graven van den mol kan van oeconomische beteekenis zijn: niet slechts door het uit den grond woelen van jonge planten, maar ook door de grondverplaatsing op zichzelve. De massa's aarde, die de mol opwerpt, — de groote en kleinere ,,molshoopen'' — zijn op het weiland niet nadeelig; integendeel, als men ze gaat slechten, krijgt men daarmee een soort van ,,overaarding'', zooals dikwijls op weiden en op gazons opzettelijk wordt toegepast. Op grasland en op graanland kunnen de molshoopen wat last veroorzaken bij 't maaien, vooral wanneer dit met de machine plaatsgrijpt.

Het voortdurend woelen van den mol in dijken doet deze zwakker worden, en daarom kunnen geen mollen in de nabijheid van dijken en in de dijken zelf worden geduld. Dat waterschapsbesturen daar de mollen laten wegvangen, is dus

zeer zeker noodig.

Eene bescherming van den mol overal en te allen tijde kan derhalve niet worden aanbevolen. Warmoeziers, vooral groentekweekers onder glas, zullen altijd de vriiheid moeten hebben, mollen te dooden. Zoo ook de waterschapsbesturen en polderbesturen, met het oog op de bescherming der dijken.

Werd de mol bij de wet beschermd, dan zou toch althans voor deze personen ten allen tijde de vrijheid moeten blijven bestaan, dit dier te dooden; en ook de landbouwers zouden althans in sommige gevallen die vrijheid moeten kunnen erlangen. Ik zie derhalve niet in, hoe cene wettelijke bescherming van den mol zou kunnen worden ingevoerd, zonder de belangen van velen ernstig te benadeelen, of zonder zooveel uitzonderingen toe te laten, dat die bescherming zelve in 't geheel niet veel meer te beteekenen had.

Dat nu menigeen wel eens mollen laat wegvangen, omdat hij ze geheel ten onrechte voor schadelijk houdt (zooals menig veehouder en fruitboomgaardbezitter), - dat is wel zeer jammer, maar ik geloof dat het moeilijk door eene wet is tegen te gaan. Veel erger echter is het, dat in verscheiden streken onzes lands zoo groote massa's mollen stelselmatig worden weggevangen door mollevangers van beroep, om de vachtea te verkoopen.

Hoe aan die noodlottige mollenvangst uit winstbejag een einde te maken? Naar mijne meening kan onze Regeering moeilijk ingrijpen door het dooden van den mol te verbieden,

gelijk boven werd aangetoond.

Alles moet dus worden gedaan, om bij grondgebruikers en grondeigenaars de overtuiging te vestigen, dat die stelselmatige uitroeiing van den mol uit winstbejag hoe eerder hoe beter moet ophouden; want dat de mol, hoezeer soms schadelijk voor onze kultures, in 't algemeen als een hoogst nuttig dier moet worden beschouwd, welks algeheele uitroeiing zeer ten nadeele van den land- en tuinbouw moet uitkomen. Ten overvloede kan nog worden opgemerkt, dat de mollevangers soms de weiden op ergerlijke wijze vernielen.

Laten allen, die hunne weiden en bouwlanden en in 't algemeen terreinen verpachten, waarop de mol niet dan bij uitzondering schade doet, zulks doen onder de bepaalde voorwaarde, dat daar geen mollen mogen worden gevangen, dan eventueel

met hunne uitdrukkelijke toestemming.

Laten verder Rijkslandbouw- en Rijkstuinbouwleeraren en Landbouwonderwijzers en allen, die de land- en tuinbouwers voorlichten, telkens en telkens weer belanghebbenden wijzen op de groote rol, die de mol ten opzichte van onze kultures speelt. Vooral ook de practische land- en tuinbouwers, die van het nut van den mel overtuigd zijn, kunnen in dezen veel goed doen. Inzonderheid de jeugd moet voor de zaak gewonnen worden.

Maar men vergete niet, dat de mol reeds in onderscheiden streken onzes lands schaarsch is geworden en dat - wil men daar het uitsterven van dit dier voorkomen - spoedig moet worden gehandeld. Er is werkelijk periculum in mora. Tegen dat de groote meerderheid der belanghebbenden zoodanig van het nut van den mol overtuigd zijn, dat zij niet alleen niet onnoodig mollen dooden, maar ook toezien, dat er geen mollenvangers op hun land komen, - tegen dien tijd zal, als 't zoo doorgaat — naar alle waarschijnlijkheid de mol in de meeste streken van ons land uitgeroeid zijn. De Regeering mag dus in dezen niet werkeloos blijven. Maar wat zou zij kunnen

Gelijk ik boven aantoonde, gaat het m.i. niet aan, het dooden van mollen bij de wet te verbieden. Er zouden zoo vele uitzonderingen moeten worden toegelaten, dat de wet illusoir zou worden. Het wil mij echter voorkomen, dat reeds veel gewonnen zou zijn, wanneer niet het vangen van mollen, maar wel het vervoeren, verkoopen, te koop aanbieden en het tot verkoop in voorraad hebben van mollen en mollenhuiden, bij de wet verboden en strafbaar gesteld werd. Wanneer dan eenigszins nauwkeurig op de uitvoering eener zoodanie wet werd toegezien, zou naar ik mij voorstel, het vangen van mollen uit winstbejag en daarmee het op groote schaal stelselmatig dooden van deze dieren uit zijn; ev daarom is het maar J. RITZEMA Bos. te doen.

DUIVEN

DUIVENWONINGEN.

I.

Een onzer lezeressen uit Gelderland vroeg ons of wij haar niet in enkele woorden wilden mededeelen, welke woning het doelmatigst zou zijn voor een tiental koppels duiven en haar van zoo'n duivenwoning een gedetailleerde beschrijving zouden willen geven. Hoe gaarne wij ook bereid zijn om alle vragen die ons gesteld worden, zoo spoedig mogelijk te beantwoorden, hebben wij deze toch eenigen tijd moeten laten liggen; in de eerste plaats, omdat wij, om haar te kunnen beantwoorden, meerdere gegevens noodig hadden en ten tweede,

Duivenhok tegen een muur.

omdat wij, toen de gegevens ons gewerden, duidelijk inzagen dat het onmogelijk was om alles in enkele regels te verklaren. Wij deelden dataan onze beminnelijke lezeres mede en beloofden haar tevens, dat wij hare vraag zoo spoedig mogelijk breedvoerig zouden behandelen, in de hoop dat ook anderen er nog eenig nut uit zouden kunnen trekken. Die belofte komen wij thans na, door een en ander mee te deelen

over de inrichting van verschillende soorten duivenverblijven, waaraan in zeer vele gevallen nog heel wat ontbreekt.

Als algemeenen regel kunnen wij gerust aannemen, dat een groot, zoo niet het grootste deel van het welslagen der duivenfokkerij afhangt van de inrichting der duivenwoning. Eveneens kunnen wij aannemen dat 'n duivenverblijf, waarin de bewoonsters geen voldoende ruimte hebben, slecht is, ongezond, en de oorzaak van allerhande ziekten, die doodend zijn voor de liefhebberij. Licht, lucht, ruimte en vooral zindelijkheid zijn vier factoren, die de gezondheid bevorderen; waar een dier vier ontbreekt, daar zullen ziekten niet uitblijven en waar ziekten komen, vallen dooden.

Laten wij dus eens nagaan, wat soort dnivenverblijven wij hier en daar al eens gezien hebben. Het zeskantig torentje op een paal is iedereen bekend, en velen zullen dergelijke inrichtingen misschien wel heel aardig, echt landelijk gevonden hebben. Toch is het de minst practische, de meest ondoelmatige, die men zich maar kan bedenken. Geen duif kan zich in zoo'n paalwoning op haar gemak gevoelen. Niet alleen biedt zij den vogels in den regel geen voldoende ruimte, maar meestal geeft zij geen gelegenheid om hen te controleeren zooals het behoort. Licht dringt er alleen in door de vlieggaten, luchtverversching is ommogelijk, sterven er jongen, dan blijven de lijken vaak zóó lang liggen tot zij vergaan zijn en er nog slechts een beetje stof overblijft. De uitwerpselen stapelen zich maar al te dikwijls op, en wanneer de regen op de vlieggaten staat, dan wordt het daarachter een modderpoel. Staat zoo'n paalwoning eenige jaren, dan waagt het niemand meer om er een ladder tegen aan te zetten en eens te zien wat daarbinnen gebeurt; van lieverlede gaat het vroeger zoo aardige torentje naar één zijde overhellen, om ten slotte op den grond terecht te komen; de bewoners hebben het dan reeds lang verlaten.

Staan die dingen laag bij den grond, zooals wij ze wel eens gezien hebben in stadstuinen, dan doen ze heel aardig, maar licht komt er evenmin in en voor katten zijn ze gemakkelijk te bespringen. Eén voordeel hebben ze toch; ratten en muizen maken het de bewoonsters niet lastig.

Hoog of laag, ondoelmatig zijn ze altijd en wie er op gesteld is om duiven te fokken, al is het op nog zoo kleine schaal, die huisveste ze niet in paalwoningen.

Minder slecht, maar een alles behalve ideale duivenwoning zijn de hokken die tegen den muur bevestigd worden. Toch zijn ze, met een beetje overleg, wel zóó in te richten, dat de liefhebber er genoegen aan beleven kan, en hij ze zelfs kan gebruiken om met succes, op kleine schaal te fokken. Bijgaande afbeelding zal beter dan een lange beschrijving den belangstellenden lezer duidelijk maken; hoe zoo'n hangend duivenhok is ingedeeld. Speciaal vestigen wij er de aandacht op, dat, wanneer de duiven op de loopplankjes, voor de vlieggaten neerkomen, zij elkaar niet kunnen zien en bijgevolg ook niet kunnen vechten, wat zonder die afscheidingen altijd het geval is en, in paar- of broedtijd vooral, vaak aanleiding kan geven tot storing der nesten. De hokken kan men zoo ruim maken als men verkiest, terwijl een paar ruitjes, aangebracht in de zijwanden, voldoende licht doorlaten. De plankjes waarin de vlieggaten gezaagd zijn, kunnen worden opgelicht, zoodat er voldoende toevoer van versche lucht is en de opening tevens voldoende ruim, om elk hok gemakkelijk te kunnen reinigen. Evenals de paalhuisjes hebben zij dit ongemak, dat men steeds een trap of een ladder moet bij de hend hebben om ze te kunnen bereiken. Daarbij komt nog dat zij weinig geschikt zijn voor het houden van verschillende soorten sierduiven, omdat er vaak ongewenschte paringen zouden kunnen plaats hebben.

Duivenhuizen maakt men dan ook niet beter dan in den vorm van volières.

(Wordt vervolgd.)

L. S.

DE VOGELS ONZER TUINEN.

WINTERVOGELS.

Het zou me niet erg verwonderen, als sommige lezers naar aanleiding van dit opschrift in hun gedachten kraaien, meeuwen, en nu ja, musschen, vluchtig de revue lieten passeeren, in de veronderstelling, dat we het wel over deze zouden moeten hebben, eenvoudig omdat er 's winters geen andere zijn!

't Mocht wat! 's Winters kan men veel meer vogeltjes te zien krijgen dan 's zomers. Op een wandeling van een uur langs een boschrand of door een groot park, desnoods een weg met boomen, kan men wel twintig verschillende soorten tegenkomen: Merels, Zanglijsters, Koperwieken, Houtduiven, Vlaamsche gaaien, Koolmeezen, Pimpelmeezen, Zwarte meezen, Kuifmeezen, Zwartkopmeezen, Staartmeezen, Boomkruipertjes, Boomklevers, Basterdnachtegaaltjes, Groote groene Specht, Kleine idem, Groote bonte Specht, Kleine idem, Goudhaantje,

Klapekster, Ekster, Appelvink, Vink, Keep, Groenling, Putter, Sijsje, Barmsijsje, Kruisbek, Goudvink, Geelgors, Kuifleeuwerik, Roodborstje, Winterkoninkje,..... en als we langs weiden, plassen en strand gaan wandelen, dan wordt het lijstje nog eens zoo groot!

Twintig vogelsoorten zien op ééne wandeling, 't kan best. En ik heb nooit begrepen, dat je 's winters zoo weinig wandelaars ziet, en dat de weinigen die je tegenkomt, haast geen vogeltje te zien krijgen!

Zoolang de winter niet te streng wordt, zien we geregeld nog Spreeuwen, Ringmusschen, Leeuweriken en Kieviten, de eerste tot in de stad, de laatste tot vlak er bij. Van de kraaien-familie vallen de bonte kraaien 's winters het meest op; dan hebben we de zwarte kraaien en de roeken waartusschen het groote publiek maar geen verschil kan zien. Toch is het gemakkelijk genoeg: de roeken hebben, door hun wroeten in den grond al hun veeren bij den snavel verloren, zoodat het soms lijkt, of ze daar een witte plek hebben.

De grootste van alle, de raaf, heb ik nog maar eens van mijn leven gezien; die is bij ons te zeldzaam. Trouwens in 't buitenland gaan ze ook hard in aantal achteruit. Een (zwarte) raaf begint zoo langzamerhand "een witte raaf" te worden. Talrijker zijn onze kleinste kraaien, de aardige intelligente kauwtjes, net miniatuur-bonte kraaien, met een paar oogen, die je bij geen enkelen vogel terugvindt.

Speciaal geschikt om 's winters kennis mee te maken, zijn de bloemputters, fratertjes, kruisbekken, goudvinken, grauwe gorzen, ijs- en sneeuwgorzen. Van de eerstgenoemde broeden er enkelen bij ons, doch de beide laatste komen hier slechts op den trek. Dit is eveneens het geval met de notenkraker en de fraaie pestvogel. Het is evenwel een echt buitenkansje, om deze eens te ontmoeten.

De vogels, die 's winters langs de kust te zien zijn, vormen nog een uiterst talrijke groep, doch voor ditmaal zullen wij ze met rust laten.

B. B.

HONINGDAUWHONING.

Wanneer 's zomers de aanhoudende hitte, en vooral droogte, oorzaak 1s, dat de bloemenrijkdom in bloemenarmoe verkeert, terwijl de weinige die er bloeien nog hoegenaamd geen honing afzonderen, dan gaan de bijen — noodgedwongen — zich te goed doen aan de suikerhoudende honingdauw, die uitgescheiden wordt door de alsdan juist overtalrijke blad- en schildluizen.

Wat zal men zeggen, in den nood eet de duivel vliegen! Maar met eenige verbazing las ik dezer dagen, hoe het verzamelen van honingdauwhoning elders als 't ware regel, en 't honingpuren uit de bloemen uitzondering is geworden. Van het kleine eiland Hawaï komen 400 tonnen honingdauwhoning en 200 tonnen bloemenhoning. En nu is het merkwaardig, dat de bakkers in New-York aan eerstgenoemde de voorkeur geven, omdat deze zich beter laat bewaren.

B. B.

EEN RAADSEL.

In "De Grondwet", een Noord-Brabantsch weekblad, van Zaterdag 30 November komt de volgende advertentie voor: "Weggeloopen een Hond (Spits), genaamd Bello; kenteekenen: Lichaam langwerpig, voorpooten als die van een taxhond, staart lang, tijgerkleurig. Tegen belooning terug te bezorgen Boulevard 118".

Wie gedurende de donkere dagen met Kerstmis niet weet wat hij met zijn leege avonduren zal doen, bestede ze om te raden welk ras hier bedoeld wordt en deele zijn meening aan de Redactie mede. L. S.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Manchester terriërs, door L. S. — De beteekenis van den Mol voor Land- en Tuinbouw III (Slot), door J. Ritzema Bos. — Duivenwoningen I, door L. S. — Wintervogels, door B. B. — Honingdauwhoning, door B. B. — Een raadsel.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

PLUIMVEE

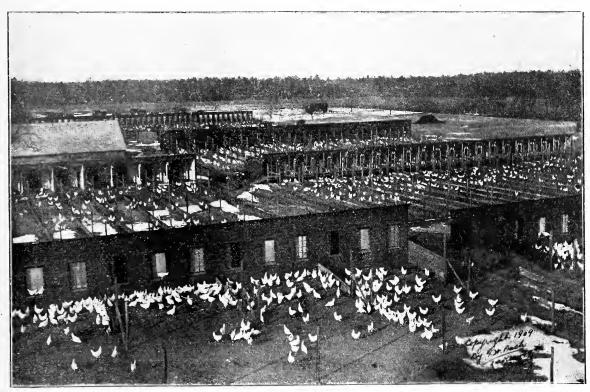

AVICULTURA.

De Nederlandsche Vereeniging "Avicultura" heeft haar acht-en-twintigste internationale tentoonstelling in de zalen van het Kon. Zoöl. Bot. Gen. te 's-Gravenhage op waardige wijze georganiseerd en die tentoonstelling, evenals het vorig jaar uitgebreid met een zangwedstrijd voor kanarievogels. Het totaal aantal inzendingen, dat de 3000 nabij kwam, bedroeg ruim 900 nummers meer dan verleden jaar. Voor een deel is die vermeerdering te danken aan de groote postduivenklassen. maar ook in de afdeeling hoenders was een aanmerkelijke

Daartegenover staat echter — en dit moet toch met voldoening erkend worden — dat het kippen houden in het algemeen wel vooruit gaat. Want gaan we de klassen der nut-rassen na: de Wyandottes, Orpingtons, Plymouth Rocks, Leghors en Minorca's dan is jaarlijks een groote vooruitgang te constateeren. Achtereenvolgens waren alleen in de open klassen, d.w.z. zonder de toomen mede te rekenen, ingezonden: 143 Wyandottes, 120 Leghorns, 60 Minorca's, 70 Orpingtons, 56 Plymouth Rocks, voorwaar mooie inzendingen.

De kleine rassen, Bantams en Krielhoenders weten hun plaats ook te handhaven en met de miniatuur-Wyandottes en Hollandsche Hoenders zijn de klassen der dwerghoenders de laatste paar jaren op verdienstelijke wijze uitgebreid; vooral de Wyandotte Bantams zijn economisch voor kippen houden in beperkte ruimte zeer aan te bevelen.

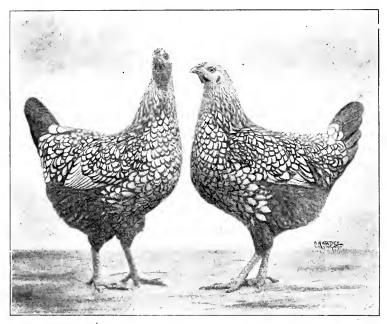

Een Hoenderfokkerij in Noord-Amerika.

vooruitgang waar te nemen. De sierrassen verdwijnen echter meer en meer om plaats te maken voor de productiehoenders. Een vergelijking tusschen de Brahma- en de Cochinklassen, waarbij de Padua's en Witkuiven in een adem genoemd mogen worden, van deze tentoonstelling met die van b. v. tien jaar geleden levert een bedroevend resultaat op voor die prachtige dieren. Het was geen zeldzaamheid dat in de klassen van de zooeven genoemde rassen meer dan 300 exemplaren werden ingezonden en tegenwoordig..... 69 inzendingen, waarvan 11 lichte Brahma's (donkere Brahma's geen enkele inzending!) 6 Cochins, 18 Padua's in vijf verschillende kleuren; het is jammer dat al die schoone vogels langzamerhand uitsterven en dat de kwaliteit achteruit gaat behoeft nauwelijks gezegd. Hoeveel liefhebbers telt ons land niet van honden, katten, kanarievogels, kamer- en volièrevogels, watergevogelte, enz., hun aantal neemt voortdurend toe, maar hoenders alleen om hun siereigenschappen worden haast niet meer gehouden.

Uit een oogpunt van productie trekt vooral, we mogen wel zeggen de "regeeringsafdeeling", steeds onze aandacht; in dubbel opzicht reeds daarom omdat die afdeeling gedurende de tien jaar, dat zij op de tentoonstelling van Avicultura bestaat, steeds door ondergeteekende gekeurd werd. Wij bedoelen de afdeeling: toomen van fokstations en houders van foktoomen der V. P. N. De klasseprijzen die in deze afdeeling te winnen zijn, worden als Staats-eereprijzen door het departement van Landbouw uitgeloofd waartoe Avicultura alleen voor de hoenders der V. P. N. dit jaar over 240 gulden beschikte en waarbij het Hoofdbestuur van de V. P. N. zelf 5 zilveren en 10 bronzen medailles had gevoegd.

In het geheel waren 53 toomen ieder bestaande uit 1 haan en 4 hennen ingezonden, verdeeld als volgt: Leghorns 9, Minorca's 5, Orpingtons 12, Wyandottes 8, Braekels 4, Plymouth Rocks 9, Mechelsche hoenders 2, Uilebaarden 3 en kruisingen voor eierproductie 3. De inzendingen waren over het geheel genomen zeer goed en men zou zoo zeggen, daar wordt inderdaad veel gedaan voor de verbetering van de pluimveestapel in ons land; 53 fektoomen van fekstations d.i. gemiddeld 5 per provincie, de invloed ten gunste van de rasverbetering kan niet uitblijven; de eieren zullen grooter van stuk en beter van klenr werden; de slachtdieren zullen fijner vleesch krijgen en een grooter bout leveren. Dat zou kunnen, maar op deze voorwaarden dat al die toomen inderdaad tot de V. P. N. behoorden en fektoomen van die vereeniging waren. Maar wie of wat waarborgt ons dat? Hoeveel van de eieren die in Maart, April en Mei door die 53 toomen gelegd worden, zullen ten bate van de kleine kippenluiden als broedeieren voor een

Jonge Zilver-Wyandottes.

minimum-prijs beschikbaar worden gesteld? O, zoo weinig. Men behoeft den catalogus slechts op te slaan om te zien dat het grootste deel van die 53 toomen geen foktoomen van de V. P. X. zijn. De eigenaars ontvangen wel de Staats-eereprijzen en doen daarmee hun voordeel maar de broedeieren komen om hun hoogen prijs niet binnen het bereik van de 20.000 leden van de V. P. X. en daarvoor subsidieert de Regeering niet!

En het Hoofdbestuur van de V. P. X. èn dat van Avicultura moeten deze kwestie nu reeds voor het volgend jaar onder de oogen zien en bij tijds reorganiseeren. Km.

BIJENTEELT

FXXAIII.

lets uit het rapport der honingcommissie.

Zoo nu en dan uit zich in de ijmkerswereld de klacht, dat de alzet der honing te wenschen overlaat. Dit is geen verschijnsel dat zich nu pas openbaart, doch reeds van onderen datum. Uit den aard der zaak doet zich dit het eene jaar meer gevoelen dan het andere. Natuurlijk het meest in jaren met een overvloedige oogst, zooals ook in het bij uitstek mistige honing jaar 1910

Dit gat toen dan ook gereedelijk aanleiding, dat de Ver. tot is der Bijenteelt dit vraagstuk eens wat nader ging bezien.

Vergadering van December 1910, in Maart d.a.v. door het "Hoofdbestuur" der Ver. een commissie van 6 personen benoemd, die een onderzoek zou instellen naar de oorzaken, en om zoo mogelijk middelen te beramen, die dit euvel geheel of gedeeltelijk zonden kunnen opheffen.

Dezer dagen nu kwam de commissie met haar arbeid gereed, en zoo verscheen in het November-nummer van het "Maandblad" het rapport hetwelk bijna dertien pagina's in beslag neemt. Natuurlijk ligt het niet in onze bedoeling, dit hier in zijn geheel weer te geven, doch wij zullen ons tot enkele punten bepalen.

Allereerst besloot deze commissie, om te trachten van de

ijmkers zooveel mogelijk inlichtingen te bekomen, om op deze manier een betronwbaar beeld van den zuiveren toestand te krijgen. Hiertoe werden een 250 tal circulaires aan verschillende personen in het land verzonden, van wie men kon verwachten dat zij de gevraagde inlichtingen zouden kunnen verschaffen. De uitkomst beantwoordde, zooals verder uit het rapport blijkt, niet aan het doel, daar er van de 250 circulaires die verzonden werden, nauwelijks 100 terugkwamen, waarvan er nog vele orbruikbaar of van weinig waarde waren, terwijl van de overigen de opgaven vaak zoo uiteenliepen, dat men niet juist wist wien te moeten gelooven. Hiermede was het succes dus niet groot. Voor een deel schrijft de commissie dit toe aan de omstandigheid, dat het jaar 1911 geen rijk honingjaar was, waardoor velen te belangeloos waren om ze in te vullen en toe te zenden.

Dat dit niet geheel zonder invloed was, wil er ook bij ons wel in; of dit evenwel onder gunstiger omstandigheden geheel voldaan zon hebben, zon, denken wij, nog wel te bezien geweest zijn; want de ondervinding leert nog al te dikwijls, dat een groot aantal menschen, (en hieronder vooral de buitenman) er altijd in een of ander opzicht geheimen (?) op nahouden, die zij aan geen ander mededeelen, al zijn die in werkelijkheid ook nog zoo denkbeeldig.

Wat den honinghandel in het buitenland, met name Duitschland, België en Frankrijk betrof, kwam men tot de conclusie, dat het in dit opzicht ook daar al niet veel beter was.

Van het artikel "bakkershoning" (pershoning) bleek ook aan de commissie dat het inlandsche product sterk door buitenlandsche- en kunsthoning in den hoek wordt gedrongen, waaraan de nieuwere bedrijfwijze, n.l. dat de kleinere koekbakkerijen door de groote fabrieken verdrongen worden, naar zij meent niet vreemd is. Deze grootere fabrieken verwerken natuurlijk tevens belangrijker hoeveelheden honing, waarvan bij voorkenr cok grooter quantums tegelijk worden ingeslagen, en dan bovendien liefst van één geur en kleur, wat momenteel met de inlandsche honing belangrijk niteen loopt. Dan daarbij is ons klimaat te wisselvallig om een regelmatigen oogst te kunnen geven.

Tevens was de commissie ook van oordeel dat de honing meer en meer een andere bestemming krijgt dan voorheen, namelijk dat het meer op tafelhoning toegelegd wordt, in den vorm van raat-, slinger- en lekhoning.

Het oordeel over de kwaliteit der tafelhoning was over 't algemeen genomen zeer bevredigend.

Dat de handel ook hierin soms gedrukt was, kwam haar voor, dat dit voor een belangrijk deel hieruit voortspruit, dat in de maand September bij het nitbreken der korven zoo'n hoeveelheid wordt aangeboden, dat het honingetend publiek dit niet direct kan verwerken, terwijl enkele maanden daarnaals iemand zijn voorraad raathoning verbruikt heeft, die moeielijk of niet en dan tegen veel hoogeren prijs meer kan bekomen.

Verder blijkt de honing nog te weinig gewaardeerd en gebruikt te worden. Waarzan verschillende redenen de oorzaak zijn.

Ten eerste onvoldoende reclame, ten tweede onbekendheid wáár men beslist zuirere te kwaliteit bijenhoning kan bekomen, (dit laatste blijkt herhandelijk voor vele verbruikers een groote vraag) en dan ook minder goede verpakking

Doordat het publiek geen enkelen waarborg heeft, 't zuivere goed behandelde natuurproduct te ontvangen, en niet weet waar het 't gewenschte kan bekomen, worden velen, ook door dat reeds menigeen bij een neus werd genomen, door 't leveren van minderwaardige of mishandelde kwaliteit, van 't gebruik teruggehouden.

Dat ook de verpakking van niet weinig belang is, blijkt herhaaldelijk. Een goede en nette verpakking doet het product er beslist appetijtelijk uitzien, wat allicht aanleiding is tot nadere kennismaking.

Na verschillende overwegingen komt de commissie tot de slotsom dat uitkomst te wachten is door oprichting van met al te groote zeemerijen, verdeeld over 't geheele land en dat deze zich verbinden tot eene Federatie of Handelskamer, die zorgt voor den afzet der producten, behoorlijke verdeeling van den honing over de verschillende zeemerijen, over de depôts, winkels enz. Tevens zou zoo'n Féderatie of Handelskamer, eenvormige prijzen, verpakking, reclame enz. kunnen bewerken, kortom alles doen, wat den bloei van den handel in bijenteeltproducten zou kunnen bevorderen.

Ten slotte brengt de commissie gaarne dank aan allen, die haar gegevens hebben verstrekt, terwijl zij hoopt, dat de Verceniging tot Berordering der Bijenteelt in Nederland, het nut van eene vereeniging van het bestaande en de nog op te richten coöperatie's moge inzien, en haar spoedig tot stand zal brengen, tot groei en bloei der vereeniging.

Ook wij, evenals vele anderen, stemmen gaarne met deze laatste regelen der commissie in, daar dit ook naar onze overtuiging van veel belang zou kunnen zijn, zoowel voor den verbruiker die beslist 't zuivere natuurproduct verlangt, als voor den ijmker.

Op de agenda voor de algemeene vergadering te houden op Donderdag den 23en Januari 1913 in het Haagsche koffieluis staat onder 3 "Honingverkoop en Coöperatie", zoodat op dien datum een en ander dan wel nader nitgewerkt zal worden. Wij twijfelen er niet aan, of het meerendeel zal van de weuschelijkheid van de oprichting overtuigd zijn, en men zal er dan ook vrij zeker toe over gaan tot het aannemen van een vasteren vorm in deze.

Dit zij zoo!

G. S.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Het baden der vogels.

In de Ornithol. Monatsber., Jahrg. 20, S. 21 vv., bespreekt O. Heinroth hat baden der vogels. Door menschen opgekweekte vogels, die nooit andere vogels zagen baden, doen het van een zekeren leeftijd af toch bij den aanblik van water. De meeste vogels baden kort vóór den middag. Als vogels, vooral eenden en ganzen, een bad nemen, komt er regen, zegt een boerenweersvoorspelling. Volgens H. is dit niet geheel ongegrond: want alle vogels, die baden, hebben daartoe meer neiging bij een hoog vochtgehalte der lucht dan bij droogte.

Kamervogels houden in den winter bijna geheel met baden op, zoodra de verwarming begint, indien men daarbij niet zorgt voor waterverdamping. Doet men dit laatste wel, dan beginnen de dieren doorgaans terstond met een bad. Hetzelfde gebeurt, als men bij vochtige winter- of voorjaarslucht de ramen openzet. Vele vogels kan men door besproeien met water tot baden brengen. H. wijst er op, dat ook menschen bij vochtig weer moeilijkheden hebben met haar- en baardfrisnnr en zelfs een onaangenaam gevoel in de haarwortels

ondervinden. Deze onaangenaamheden voelt ook de vogel in zijn gevederte, en ze drijven hem tot baden en poetsen. Als vogels, die niet baden, noemt H. de struis, de nandoe, de trajgans, de wespendief, de geitenmelker, de hop, de leeuwerik en enkele andere meer.

(Alg. H.bld.)

Visschen en waterpest.

De zoogenaamde waterpest (Elodea canadensis) blijkt nu ten slotte toch nog nuttig te zijn, blijkens een onderzoek dat daaromtrent door de Pruisische Regeering is ingesteld. Vooral de visschers verklaren eenparig, dat deze waterplant een zegen voor de visscherij moet worden genoemd. Zij vormt een ongenaakbaar toavluchtsoord voor het vischbroed tegen de watervogels. Allen beschouwen de wateren, waarin deze plant voorkomt, als echte vischkweekerijen welke eene veilige kweekplaats aanbieden. Overal waar de waterpest zich vertoont, levert het vischwater nog na verloop van 10 jaren cene ruime vangst op. De vrees voor belemmering van de scheepvaart is zeer overdreven. De plant groeit slechts tot zekere diepte en hondt zich meest langs de oevers op. Is het kalkgehalte van den bodem verteerd, dan verdwijnt de waterpest van zelf om weder te komen als de verrotte planten nieuwe kalkdeelen aan den bodem hebben toegevoegd. De watervogels vinden in het blad een geliefd voedsel, terwijl de plant nog de eigenschap bezit het water te desinfecteeren, want het wordt door haar kristalhelder en volkomen zniver,

De Japansche dansmuis.

Geen der sehrijvers, die zieh met bestudeeren van dit diertje hebben bezig gehouden, hebben het een Latijnschen naam gegeven. Quix (1906), Van Lennep (1910) e.a. beschonwen het als een ziektevorm van de gewone huismuis (Mus musculus L.) Anderen, als Haacke (1906), v. Guaita (1898), Görke, zien er een ander ras in. AE. B. Droogleever Fortuyn (Amsterdam) geeft in Zoölog. Anzeig. XXXIX (1912) No. 5/6 een overzicht van hetgeen hij te dezen opzichte gevonden heeft. Van Lennep (1910) heeft aangetoond, dat bij jonge dansmuizen de stria vascularis in het gehoororgaan afwijkingen begint te vertoonen en dat vele andere afwijkingen daarvan het middellijk of onmiddellijk gevolg zijn, o.a. het te gronde gaan van de Cortische cellen en de reductie van den nervus cochlearis. Ook de draaibeweging, doofheid, eigenaardige gang, het niet kunnen zwemmen en springen, afwezigheid van draaiduizeligheid kunnen zeer goed als onmiddellijke gevolgen van de degeneratie der stria vascularis beschouwd worden.

Verder zijn de dansmuizen kleiner en lichter dan *Mus musculus*; de spierkracht is geringer, de otolithen-kristallen grooter. Van Lennep, die deze laatste eigenschap ontdekt heeft, neemt aan, dat deze niet het gevolg van degeneratie,

maar een raskenmerk is.

Bij kruising met de gewone huismuis of met var. daarvan wordt de Mendel'sche wet gevolgd; de dansmuiseigenschappen gedragen zich als recessief kenmerk: in de 1ste bastaardgeneratie (F1) komen zonder uitzondering niet-dansmuizen voor en in de 2de (F2) \pm 25 %0 dans- en 75 %0 niet-dansmuizen. Uit de uitkomsten van kweekproeven van Darbishire (1904) en Haacke (1906) zon kunnen worden afgeleid, dat in de 2de generatie minder dan 25 pCt. dansende voorkwamen, zelfs maar 16 pCt. Dit te lage cijfer is volgens dr. Hagedoorn te verklaren uit de groote sterfte onder de jonge dansmuizen, die door hare krachtiger, niet-dansende zusters al zeer spoedig na de geboorte worden verdrongen. Legt men eenige dagen na de geboorte de jonge dieren op hun rug, dan maken de later nietdansende reguleerende kopbewegingen, de later dansende echter niet. Scheidt men door dit kenmerk de niet-dansende jongen af, dan blijft van de dansende veel meer dan 16 pCt. in het leven en wordt de theoretisch verlangde 25 pCt. wêl bereikt. Een belangrijk verschil tusschen huis- en dansmuis levert het aantal staartringen, waarvan de eerste gewoonlijk 197 (176-214), de tweede gewoonlijk 136 (128-144) vertoont. cijfers, die niet samenhangen met verschil in staartlengte. Volgens Kishi heet in Japan de dansmuis "Nankin nesumi' d. i. Nankin-muis, wat wijst op Chineesche afkomst. Uit China is een Mus wagneri bekend, "de" huismuis van Centraal-Azië, een dier kleiner dan onze huismuis, met \pm 130 staartringen. D. F. slaat daarom voor, de Japansehe dansmuis "Mus a mur" - rians nar. var." te noeman, ter enderscheiding an le l'Istuatige dansmuis Mus musculus, die met arsacetin meerplat vol is behandeld).

INGEZONDEN

Mollen op Walcheren.

In 't art. over Mollon van Prof. Ritz. Bos voorkomende in No. 24 p blz. 69 van "Onze Tuinen" staat, dat de mollen op Walcheren niet voorkomen. Uit eigen ervaring kan ik U melden, dat dit wel 't geval is, ja, dat ze er zelfs in grooten g tale voorkomen. In tuinen en weiden heb ik ze hier zeer dikwijls gangen zien graven, en helaas, ook zien vangen.*)

Oost-Souburg.

J. WILLEMSE.

Vr. Dank voor Uwe mededeeling. Wat het voorkomen van mollen op Walcheren be'reft, werd mij door een Zeeuw indertijd verzekerd, dat hunne :anwezigheid op dat eiland, alsmede op Zuid-Beveland, dateert van den aanleg van den spoorweg Roozendaal—Vlissingen. De da imen door het Kreekerak en het Sloe verschaften hun den toegang.

LEESTAFEL.

Vogelnestblokken en Vogelvoederhuisjes, system Van Tongeren – Fisma Imming en Van Tongeren te Zeisl.

Vogelbescherming is een alge neen maatschappelijk belang! Hoe vaak zal dat nog gezegd moeten worden. voor men het algemeen beg ij t? Talloos velen denken bij 't noemen of hooren noemen van dit woord nog steeds aan eene, nu ja, sympathieke gevoelsniting:

maar een maats happelijk, kom nou! Toch is het zoo! De mens h staat met zijn intensieve culturen rijwel machteloos tegenover het optreden in massa van allerlei schadelijke insecten. Nu weten wij wel, dat een insectenplaag wel wer stopgezet wordt door sluipwespen, sluipvliegen, bacteriëele ziekten, enz Maar voor 't zoover is, is er al vaak heel wat schâ geleden.

E is maar eene ofdeeling van de natuur-pol'tie, die direkt ingrippt, en daardoor vaak grooter uitbreiding der plaag voorkomt: de vogels, Maar.... en her wringt de schoen, de mens h maakt de broedschoenbeloor van

gelegenheden van jaar tot jaar minder, waar hij voor onbebouwde

streken en oude boomen geen plaats meer overlaat. Welaan! In Uw welbegrepen eigenbelang: Zet voerhuisjes neer en hungt nes kastjes op. De centen, die gedaarvoor uitgeeft komen met hooge renten in Uwe porte-monnaic terug!

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda: Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum: de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 43. Ik ben bezig een kippenhok te maken. De nitloop rady 30, 45. Ik ben bezig een Rippennok te maken. De nitloop is achthoekig Nu wil ik voor den regen bovenop glas laten aanbrengen, en de timmerman wil daarvoor dik geribd glas gebruiken, dat wel voor dekking in serres wordt gebruikt. Dit laat dus yeen zon door. Is dat nu wel gewenscht? Of is gewoon glas daarvoor geschikter; maar is dat niet te broeierig, wanneer de zon daar den gewoon glas daarvoor geschikter. ganschen dag op staat. Het plan is de ramen met glas vast te leggen, zoodat niet gelucht kan worden aan de bovenzijde. Dit zal nu wel niet noodig zijn, daar van alle kanten licht en lucht kan binnenkomen Ten tweede: Het hok komt geheel op gemetselde steenen voet. Xu raad men mij aan pl.m. een halve meter grond uit te graven: dan Nu raad men mij aan pl.m. een narve meter gewood een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo een laag turfmolm in te brengen en daarop weer 'n laag schoo en daarop

Autwoord. Bij de schets, die van het hok in uw schrijven werd opgenomen, ontbreekt de lengte van de middellijn van de loopruimte. De bouw van het dak zal zoodanig bedoeld zijn, dat het middelpunt het hoogste ligt en het dak een torenvormig aanzien krijgt. Het beste zal dan wezen, het gedeelte rondom het middelpunt met hout-te betinmeren en de uiteinden van ieder vak met glas af te dekken. Geribd glas is daarvoor het beste, omdat dat sterker is: dat het geen zonlicht doorlaat is geen bezwaar. Volgens uwe opgave wordt het hok 1.20 M. hoog. Aan te bevelen is het nu het onderste deel tot 6 d.M. uit den grond met planken te beschieten: dit houdt in den zomer de directe zonnehitte tegen en beschut in den winter tegen den wind: onder het dak komt een plank van 2 d.M. zoodat in de rondte 4 d.M. met gaas wordt gesloten; gelucht wordt er dan vanzelf. Om een zuiveren bodem in het hok te hebben wordt een halven M.

grond uitgegraven en met rivierzand opgevuld. Turfmolm is niet aan te bevelen, omdat dit op den dunr toch een groote hoeveelheid. vocht in zich opneemt en de uitwaseming een damp in het hok ver-oorzaakt, die ongunstig op de hoenders werkt. In den winter moet kortgesneden stroo in het hok worden aangebracht, waarin de dieren den geheelen dag rondscharrelen. Iedere bos in drieën gesneden. In In dit strooisel werpt men een paar maal per dag een handvol haver en door den arbeid, die de kippen moeten verrichten om de korrels op te zoeken. blijven ze warm.

Frang No. 4. Als abonné op "O. T." zondt u mij ten zeerste verplichten met opgave van eenige adressen waar ik mij een toom witte Wyandotte zon kunnen aanschaffen, liefst jonge dieren, broed April 1912, alsook van donkere Brahma's.

Kunt u mij ook een goed bruikbaar systeem broedmachine opgeven met adres van den fabrikant en zoo mogelijk ongeveer de prijzen van bovenvermelde toomen en broedmachine.

Autwoord. Het is thans een zeer ongunstig tijdstip om hoenders aan te schaffen. De overjarige hennen, die vroeg in 1911 geboren werden, zijn juist door den rui of nog niet geheel, zij beginnen eind Januari of begin Februari weer te leggen: de jonge hennen die in April j.l. geberen zijn. zijn nu aan den leg, maar bij verhnizing naar een ander hok houden ze op en het duurt zeer geruimen tijd voordat ze opnieuw beginnen, zoodat ook de aanschaf van deze hoenders af te raden is. Eindelijk de jonge hennen die later in dit jaar geboren werden, zij zijn nog ver van den leg af en in het algemeen niet aan te bevelen voor den economischen teelt, omdat ze niet geheel en al nitgegroeid zijn.

Wij raden n dus aan goede overjarige hennen aan te schaffen van vroegbroed 1911: voor den fok in het a. s. voorjaar zijn die zeker het meest aan te bevelen. Overjarige hennen leggen grootere eieren: ze geven een grooter percent krachtig bevruchte eieren en sterke zware kuikens. Ook kunt n in Maart broedeieren nemen van betrouwbare adressen en dan beproeven daaruit nw eerste kuikens te fokken. Een dergelijk begin valt in zijn uitkomsten in den regel zeer tegen.

De eieren zijn vroeg in het voorjaar duur en vaak slecht bevrucht. Voor donkere Brahma's, die in ons land niet meer te verkrijgen zijn, gaven wij u per brief een paar Engelsche adressen op.

Wat de broedmachines aangaat hebben wij alleen ondervinding Wat de broedma:hines aangaat hebben wij alleen ondervinding van eenige Amerikaansche modellen, die nitstekend voldeden. Evenwel worden tegenwoordig in ons land ook een paar zeer aanbevelenswaardige fabrikaten aan de markt gebracht. Wij moeten echter waarschuwen tegen goedkoope machines, die geen dubbelen wand hebben en daardoor spoedig uitdrogen. Na een paar malen gebruikt te zijn begeven dergelijke prullen den eigenaar spoedig. Goede Nederlandsche machines worden geleverd door "De Nijverheid", door "Ajam" en door "Van Beneden". Het beste Amerikaansche model is de Cyphers, vertegenwoordiger J. W. Planten, te Steenderen. Bij een goede machine ontvangt u vanzelf een goede handleiding. Km. goede machine ontvangt u vanzelf een goede handleiding.

Vraag No. 55. Ondergeteekende, abonné op Uw geacht weekblad, verzoekt beleefd, hem te willen opgeven, hoeveel gemengd voer en hoeveel ochtendvoer per dag en per kip verstrekt moet worden. Mr. R. H. E. te A.

Autwoord. Door allerlei vertragingen kwam Uw brief van 17 Dec. eerst tien dagen later in mijn bezit. Abonne's die vragen over pluimvee te stellen hebben worden verzocht die vragen rechtstreeks aan mijn adres. Sophiastraat 35 te Breda te zenden, zooals trouwens aan het hoofd van de vraagrubriek is aangegeven.

De vraag is met een enkel woord gesteld, maar voor de beantwoording

zon het geheele onderwerp voeding dat U in No. 22 van "O. T." vindt hier opnieuw behandeld moeten worden. Ik verwijs U dus naar dat normer opinical behanded moeten worden. Ik verwijs I dus naar dat nummer en zal het daar geschievene aanvullen met een paar voor-beelden uit de practijk. Bij het voeren heeft men met zooveel omstandigheden rekening te houden; zijn de dieren oud of jong; aan den leg of niet; in den rui; zwaar of licht ras, enz. 1. Foktoomen. Zomer: ochtendyoer warm van gekookte greenten,

tarwezemelen en maismeel: vleesch in een of anderen vorm drie maal per week. Het voer dat over is om 9 uur wegnemen: avondvoer: volop tarwe, gerst of bockweit en een weinig mais. Winter: ochtendvoer a.v. 's avonds bijvoeren met zonnepitten en mais.

2. Traalf honders. Verzamel alle keukenafval en kook dat 's avonds met een weinig zont, 0.5 K.G. tarwezemelen, 0.5 K.G. mais- en havermeel broeien en met het afval vermengen. Voer 2 K.G. van dit mengsel aan 12 hoenders: wegnemen wat na 10 minnten niet is verorberd (op deze wijze leert men de hoeveelheid die de hoenders noodig hebben spoedig bepalen.) middag 0.5 K.G. tawe of haver in het strooisel.

avond 1 K.G. tarwe, haver of (in den winter) gebroken maïs. Deze voorbeelden, waarvan ik er meer dan 50 tot mijn beschikking heb, worden toegepast op verschillende groote Engelsche en kaansche proefstations. Door de ondervinding geleerd, hondt ieder er ten slotte zijn eigen voedermethode op na en dat is de meest juiste weg. Denk aan gemalen schelpen, grit en houtskool en in den winter ook aan strooisel. Km.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Avicultura, door Km. - Bijenteelt, LXXVIII, lets uit het rapport der honingcommissie, door G. S. – Het baden der vogels. – Visschen en waterpest, door G. – De Japansche dansmuis. – Mollen op Walcheren, door J. Willemse – Leestafel. – Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

DANDIE DINMONT-TERRIERS.

Op de hondententoonstelling, uitgeschreven door de Kon. Ned. Jachtvereeniging "Nimrod" in 1884, lag een zilvergrijze, stekelharige, tamelijk lange hond, dien de een voor 'n slechten ruigharigen dashond, de ander voor een mooi gekleurden bastaard aanzag, wiens moeder wellicht op zeer toevallige wijze had kennis gemaakt, met een ruwharig mormel. Die hond was de eerste Dandie Dinmont-Terriër dien wij in Holland te zien kregen. Eigenaressen waren de dames Boissevain te Baarn.

Op de derde nationale tentoonstelling der Nederlandsche kennelclub "Cynophilia", op de Scheveningsche wielerbaan in September 1891, kwam die toen achtjarige hond nog eens op de banken en behaalde een eersten prijs, evenals in 1884; wel een bewijs dat het een rasechte hond was, in weerwil van zijn vreemd voorkomen. Na 1891 zagen wij hem niet meer terug en evenmin andere vertegenwoordigers van het ras, toebehoorende aan Hollandsche eigenaars. Dat bewijst

niet voor de populariteit van den Dandie Dinmont.

Nog tweemaal zonden Engelsche eigenaars er een paar in, om, zooals men het noemt, de Hollandsche hondenlief hebbers lekker te maken, maar niemand voelde er iets voor. Misschien was de luttele prijs van 5 à 600 gulden per exemplaar daarvan wel eenigszins de oorzaak. Hoe het ook zij, de Dandie Dinmont Terriër kwam er in Nederland niet in, en meer dan een half dozijn is er, van 1873 af tot nu toe, nimmer op de tentoonstellingsbanken geweest. Misschien dat

een der lezers van "Onze Tuinen", na wat meer van het ras te hebben vernomen, en wetende dat hij er thans voor het tiende gedeelte van bovengenoemden prijs een koopen kan, lust krijgt om er een paar te importeeren en ermede te fokken.

In Engeland zelf zou de Dandie Dinmont wellicht nooit opgang hebben gemaakt, wanneer Walter Scott, zijn in 1816 verschenen roman Guy Mannering niet geschreven had. Het ras zou nooit bekend zijn geworden, en nooit zou het in Engeland die steeds grooter wordende populariteit hebben verworven, zonder de bekende beschrijving van pachter Dandie Dinmont, met zijn twee terriërs Auld Pepper en Auld Mustard.

Daarmede willen wij echter niet zeggen, dat het ras ten tijde van Walter Scott reeds zoo goed was doorgefokt als het nu is. In Schotland, en meer speciaal in het onmiddellijk aan Engeland grenzende gedeelte, bestond toen wel een Terriër, die betrekkelijk zeer laag op de pooten stond, en den boeren, bij het uitroeien van allerhande schadelijk wild, vele en groote diensten bewees, die als waakhond zijns gelijken niet had en als jachthond op otters en konijnen niet was te overtreffen, maar die hond was nog lang niet de Dandie Dinmont van heden. Zijn vreemd uiterlijk, het groote verschil tusschen hem en al de andere Engelsche terriërsoorten, ook misschien het feit dat men hem vaak aantrof bij zwervende Zigeuners, deden de meening ingang vinden dat hij een bloedverwant was van den

teckel. Slechts een verre bloedverwant natuurlijk, want alleen zijn lang lichaam, zijn licht gebogen lendenen en zijne niet kaarsrechte beenen, herinnerden aan zijn dashonden-afkomst.

Hoe oud de Dandie Dinmont is, weet niemand, maar oud is hij zeker. Zijn naam ontleent hij aan den held van Walter Scott's Guy Mannering, waarin enkele Engelsche schrijvers op Kynologisch gebied, zekeren James Davidson hebben meenen te erkennen, die reeds in het begin der negentiende eeuw bekend was om zijn fokkerij van terriërs.

Een der eerste Dandie Dinmont-fokkers, misschien wel de eerste, was zekere Dradshaw Smith van Blackwood House te Eeclefecham. Die Smith begon te fokken in 1820 en ging daarmede door tot in 1860; hij scheen buitengewoon accuraat te zijn, want van alles wat betrekking had op zijn hondenfokkerij, zelfs van de kleinste bijzonderheden, hield hij aanteekening, en op alle brieven die hij ontving, schreef of bevestigde hij het antwoord. Brieven en antwoorden zijn bewaard gebleven, en daaruit is duidelijk op te maken, dat zijn eerste honden rechtstreeksche afstammelingen waren van de Auld Peppers, en Auld Mustards uit Guy Mannering. Daarenboven hebben wij de stelligste bewijzen, dat de beste honden uit den tegenwoordigen tijd afstammelingen zijn van de honden van Smith

en dat zij inderdaad, vooral wat de kleur betreft, met die uit den tijd van Walter Scott overeen komen. Goede kenners van het ras wilden dan ook geen andere Dandie Dinmonts dan peper- of mosterdkleurige.

Verdienden de oudere exemplaren den naam van terriërs, omdat zij geschikt waren om onder den grond te werken, met de exemplaren uit lateren tijd en vooral met de tegenwoordige, is dat niet meer het geval. De meeste tentoonstellingsexemplaren zijn zwaarder, sommige zelfs veel zwaarder dan

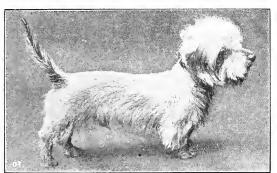
met de tegenwoordige, is dat niet meer het geval. De meeste tentoonstellingsexemplaren zijn zwaarder, sommige zelfs veel zwaarder dan 12 kilo, en dat is geen gewicht voor een hond die ondergrondsch werk te verrichten heeft. Blijft hij desondanks den naam van terriër behouden, dan dankt hij dat meer aan den ijver waarmede hij allerhande ongedierte vervolgt, ratten en

riërs die hem de loef afsteken.

Heggen en slootkanten afzoeken om konijnen te doen springen, dat is een werkje waarvoor de Dandie schijnt in de wieg gelegd te zijn; de meeste hebben een uitstekenden neus en houden dol veel van de jacht op konijnen. Daarbij zijn zij leerzaam, verstandig en houden niet van vechten. Toch is het niet raadzaam hem kwaad te maken, want, wordt zijn geduld op eene te harde proef gesteld, dan bijt hij flink door en wanneer er moet gevochten worden, dan geeft hij niet gauw den strijd op: als waakhond is hij eenig en, wat nog beter is, waar twee gevaren het hem toevertrouwde goed bedreigen, daar weet hij in den regel te onderscheiden, welk van de twee het grootst is.

muizen incluis. Onder dat opzicht zijn er maar weinig ter-

Vroeger bestonden er, zoowel in de peper-, als in de mosterdkleurige, twee soorten van Dandie Dinmonts. De eene was groot en tamelijk hoogbeenig, de andere klein, met de voorbeenen iets korter dan de achterbeenen. Davidson, die er zelf nog getuige van mocht zijn, hoe populair zijn ras in Engeland geworden was, wilde van geen andere variëteit weten, dan van de laag op de beenen staande, want dat was,

Dandie Dinmont-Terriër.

beweerde hij, de variëteit van Walter Scott. De Dandieliefhebters hebben die meening in zooverre gedeeld, dat zij wel de voorkem hebben gegeven aan de kleinere variëteit, maar de schouderheogte toch een weinig vermeerderd hebben.

Ruim swintig jaar geleden hadden de geelachtige of mosterdkleurige Dandies den voorkeur, thans zijn het op hun beurt de zoogenaamde peppers, staalgrijze of blauwe met roestkleur, die het meest gezocht zijn. Vreemd mag het ook heeten, want bij andere rassen komt zoo iets niet voor, dat de Dandie reeds eenige maanden oud moet zijn, vooraleer men met eenige zekerheid iets kan vaststellen omtrent zijn kleur. De peppers worden gitzwart geboren, soms met een witte borstylek, soms ook met roestbruine beenen. Het haar is in den beginne kort en zacht en wordt eerst later gaandeweg hard. De gele zijn bij de geboorte meestal lichter van kleur, maar hebben toch ook heel wat zwarte haren. Die, welke over den rug veel zwart hebben, worden wat kleur betreft, later de beste, terwijl jongen die met zwarte ooren, zwart staartje en zwarten snuit geboren worden, die tevens op den kop een mooi kroontje dragen van ros-geel haar, beloven de beste mosterdkleurige te zullen worden.

Ook de kleur der oogen verandert met den ouderdom. Bij de geboorte zijn de oogen blauwgrijs; de bruine hazelnootkleur zonder welke geen enkele Dandie Dinmont volmaakt is, krijgen zij eerst later. Niet te vergeten een eigenaardig versiersel, dat alle goede exemplaren moeten hebben en door de Engelschen topknot genoemd wordt. Het is een klein kuifje, dat de waarde van een Dandie Dinmont vergroot en dat bij de meesten eerst zeer laat te voorschijn komt. Enkele exemplaren krijgen dien stempel van raszuiverheid eerst wanneer ze twee, andere wanneer zij drie jaar oud zijn.

Behalve de vele goede eigenschappen, die wij terloops van hem hebben opgesomd, heeft de Dandie Dinmont ook nog de reputatie, dat hij een zeer groot kindervriend en buitengewoon gehecht is, niet alleen aan de huisgenooten, maar ook aan hen met wie de huisgenooten vriendschappelijk omgaan. Onder duizenden weten zij ze te herkennen. L. S.

DE VOGELS ONZER TUINEN.

DE GROENE SPECHT.

Ook hij, die zeer weinig van vogels afweet, en zich evenveel voor een musch interesseert als voor een mug, hij heeft toch wel eens van een specht gehoord, evengoed als van een kraai of een vink! Is hij dan zoo algemeen? Neen, dat juist niet, maar 't is er een, die lawaai maakt, en dat soort wezens kent men gauw.

Wie wel eens over een straatweg is gefietst, waarlangs boomen stonden of in een bosch heeft gewandeld met niet te luidruchtig gezelschap, hij zal een vogel hebben hooren schaterlachen, zoo eigenaardig, zoo afwijkende van andere vogelgeluiden, dat hij den eersten keer zich ongetwijfeld heeft afgevraagd of het hà-hà-hà! van een vogel was! Hij zal allicht opgeschrikt zijn en het hoofd links en rechts gedraaid hebben, de oogen spiedend naar alle kanten, en ja, daar ging hij, huup! huup! op-neer, en weg was hij.

Aan dit vliegen met golven en rukken, met uitslaan der vleugels en zich dan weer laten glijden, kan men ook spoedig den specht herkennen. Waar blijft hij? Aan gindschen stam zit hij, met de korte pooten, twee teenen naar voren en twee naar achteren; den buik tegen den stam gedrukt; de stevige staartpennen schuin naar beneden, eveneens in of aan de schors gedrukt. Hij zit als op een stoeltje. De kop rukt zenuwachtig heen en weer. Hij schuift zich met flinke rukken

naar den achterkant van den boom, klimt naar boven en kijkt af en toe met den eleganten kop van achter den stam, komt ge wat dichterbij, dan gaat hij er van door, ver weg, op boomhoogte over het bouwland en weg naar het bosch!

Dáár hoort hij thuis. Dáár leeft en eet en werkt hij! Je hoort er zijn gelach als er regen op handen is, zegt de profetische boerenmond!

De groene Specht. Hebt gij hem wel eens van heel dichtbij gezien? Die groene zijdeachtig glimmende vleugels en rug, de veertjes los, door geen haakjes verbonden, de mooie geelglanzende staartdekveeren, de krachtige staart met afgesleten punten, de mooie sterke kop met het roode kapje! De snavel is lang en stevig en zijdelings plat gedrukt, dus juist andersom dan een eendensnavel.

Dat is een voordeel bij het slaan in het hout. Dit laatste splintert eerder. Ik was eens in Tilgte, daar zagen wij een

Groene Specht.

regen van spaanders neerdalen langs een boomstam. Wij keken naar boven en zagen daar een opening, waaruit een specht het verwerkte materiaal naar buiten gooide. Zeker was hij bezig met het uithouwen, uitbeitelen van zijn nest. De boom was niet gaaf. Het is bekend, dat den spechten de euveldaad werd aangerekend van goede boomen te vernielen. Dit moet beslist worden tegengesproken.

De eerste keer, dat ik een specht in handen kreeg was in den nazomer. Ik vertelde mijn kleinen peuters wel eens wat van vogels, en een mijner leerlingen bracht mij in een stevig zakje, het was heusch van papier, een jonge specht mee. Ik had medelijden met het beestje, want het had er langer dan een uur in gezeten. Ik zocht waar zijn buik was en hield hem daar met zakje en al goed vast; bevrijdde vervolgens zijn kop en liet hem eens het schoollokaal beschouwen. Mocht de specht verbaasd hebben gekeken, de kinderen nog meer; hij geleek wel een aap met een rokje aan, en boog met den kop op en neer, als een Jan Klaassen! Ik liet hem eens tegen de ruiten pikken. De jongens schaterden nog harder dan het een specht kan.

Ik bevrijdde hem vervolgens voorzichtig van zijn pakje. Maar voor de nagels der pooten had ik respect, die ik daarom zoo lang mogelijk bedekt liet. Nu was de attentie van meester en leerling gevestigd op het mooie vederkleed, vooral op het eigenaardig gespikkeld of gevlekt zijn, waardoor zich een jonge specht van een onde onderscheidt.

Toen wij hem voldoende bekeken hadden, lieten wij hem door het geopende raam naar buiten vliegen. Weg was hij!

Later kreeg ik wel eens doode spechten; de tong hing dan gewoonlijk een eind buiten den bek. Voor dat men een vogel afpelt, om hem op te zetten, eischt het gebruik, dat men een watje in den snavel duwt. Dit had ik ook gedaan. Bij den kop gekomen kon ik het nekvel niet over den schedel krijgen. Na veel vergeefsche pogingen gelukte het echter toch. Ik zag toen, hoe de twee lange tongbeentjes op het achterhoofd door een peesje bijeen gehouden werden en dan doorliepen tot den snavelwortel, wij kunnen zeggen tot op het voorhoofd, boven den neus. Aan den kant van den kop lagen twee groote, witte klieren, waaruit bij druk een lijmerige stof kwam, waaruit lange, glasheldere draden te trekken waren. Ik heb deze lijmklieren nog bij geen andere vogels waargenomen en hebben mij heel wat halsveeren voor eeuwig aan elkaar geplakt, doordat de snavel niet goed dichtgebonden was.

Ze moeten dus wel op een heel bijzondere eigenschap van de spechten duiden. Inderdaad is dat zoo. Deze lijmklieren maken de lange wormvormige tong kleverig en allerlei insecten blijven dus gemakkelijk daaraan hangen. De punt van de tong is hoornachtig en met naar achteren gerichte stevige haren of haakjes voorzien; rupsen, kevers, maden etc. worden daar maar zoo mee tusschen de schors-spleten der boomen aangespietst.

Zoo leeft hij in het gunstige jaargetij. Doch als de winter in het land komt, spleten en scheuren dicht geijzeld zijn; maden en larven diep verscholen zitten, dan is het een lastige tijd voor den specht om aan den kost te komen. Dan gaat hij doen, wat wij op bijgaand plaatje zien. Hij zoekt een mierenhoop, slaat er een gat in en stoort de nijvere werksters in haar welverdiende rust. Duizenden en duizenden mieren worden dan aan de kleverige tong geplakt en naar binnen gewerkt. Hij eet in dien tijd vaak niets anders dan mieren. Zijn gansche lijf en veerenpak riekt dan ook totaaal naar mierenzuur. Meermalen heb ik den maaginhoud van zoo'n vermagerde specht bestudeerd en ik vond niets dan mierengeraamten, een lucifersdoosje vol. In het Museum*) ligt dan ook naast de groene specht een tong en een doosje met zwarte mieren (Campanotus), de maaginhoud van dien specht.

Als de specht, zooals ge hiernevens ziet, in een nest van de groote roode boschmier zit te hakken en ge de mieren voor nuttige heestjes houdt, dan is deze mooie vogel op dat moment schadelijk.

In den zomer, alsook in voor- en najaar, is hij beslist zeer nuttig voor den boschbouwer. Moeten we nu angstvallig het voor en tegen wikken en hem dan uitroeien of beschermen!? Wel neen! deze prachtige vogels, een sieraad voor onze bosschen, mede geschapen om het evenwicht in de natuur te helpen bewaren, ik verdedig ze in mijn kleinen kring, waar ik kan. Aan mijn jongens en mijn boeren vertel ik dat zij ze nooit moeten vangen of de nesten uithalen en in "Natura Docet" prijken ze met het praedicaat "zeer nuttig".

In het oude volksgeloof was hij ook een heilige vogel; hij die den springwortel weet te vinden waarmee geheime sloten opengaan. Voor ons is hij een vroolijke kwant, die door zijn kloeke verschijning, zijn keurig kleed en zijn helderen lach ons hart ontsluit om te genieten van dat eeuwig jong genot, dat in het beschouwen van en leven in de natuur voor ieder mensch te vinden is.

Denekamp, 3 Jan. 1913.

J. B. BERNINK

DUIVENWONINGEN.

H.

Dat de duivenwoningen, waarvan wij in het vorig nummer gewaagden, reeds zeer oud zijn, daarvan vinden wij een bewijs bij Lucius Julius Columella, een Romeinsch landbouwkundige, die in de eerste jaren onzer tijdrekening een werk over het landbouwbedrijf schreef. In zijn achtste hoofdstuk handelt hij over duiven, de wijze waarop zij moeten worden gehuisvest en verzorgd; voor velen onder onze duivenliefhebbers zijn die oud-Romeinsche voorschriften waarschijnlijk nog nieuw, maar zij leeren hun tevens, welk een plaats de duiven toen reeds innamen in het landbouwbedrijf.

Wanneer men de duiven vrij kan laten uitvliegen, aldus Columella, kosten zij maar weinig. Zij worden ondergebracht in hooge torens of op een daarvoor ingerichte plaats in den nok van een hoog gebouw, van waar zij door een openstaand raam kunnen uitvliegen en hun voedsel gaan zoeken. Twee of drie maanden lang moeten zij toch worden gevoed en daarvoor moet, op een droge plaats, een zekere hoeveelheid graan van het vorig jaar bewaard worden, de andere maanden vinden zij wat zij noodig hebben in het veld. Die voordeelen heeft men echter niet wanneer men in of bij de steden duiven houdt; daar moeten de vogels opgesloten worden, omdat zij anders gevaar loopen om te worden gevangen in de netten en vallen der vogelaars. Daar moeten zij ook het heele jaar door worden gevoed en verzorgd, niet in een koud vertrek, beneden in het huis, maar in eene daarvoor speciaal ingerichte woning, die hoog gelegen is en op het Zuiden uitzicht heeft.

In de muren maakt men, niet te dicht bij elkaar, regelmatige gaten of, wanneer dit om de een of andere reden nict mogelijk is, men bevestigt in den muur stevige balken, waarop kleine huisjes worden vastgemaakt, een voor elk duivenpaar; ook kan men over die balken lange planken leggen, met ondiepe aarden schotels er op, waarin de vogels hun nesten maken. Verder moeten de duiventil en ook elke schotel wit gemaakt worden, omdat de duiven veel van die kleur houden. Ook de muren of ten minste de muur rond het raam, moet worden wit gemaakt; het moet overdag open staan, vooral in den winter, opdat elk zonnestraaltje tot in den uitersten hoek der duivenwoning kunne dóórdringen. Vóór het raam moet een ruime kooi worden getimmerd, met een net erover heen, om den roofvogels te beletten er binnen te komen en aan de duiven gelegenheid te geven om zich in de stralen der zon te koesteren. Duiven, die zitten te broeden of die hare jongen verzorgen, moeten de til nu en dan eens kunnen verlaten; want een onafgebroken gevangenschap oefent een nadeeligen invloed uit op hare gezondheid en kan den dood veroorzaken. Hebben zij echter een tijdje rond de bijstaande gebouwen gevlogen en van haar vrijheid kunnen genieten, dan worden zij opgeruimder, keeren gewilliger naar hare jongen terug, zulen ze veel beter verzorgen en ze zoo gemakkelijk niet meer

De potten, waarin men den duiven te drinken geeft, moeten openingen hebben, waardoor zij wel met den kop en den hals, maar niet met het lichaam dóór kunnen; het is niet goed dat duiven zich baden, omdat dit schadelijk is voor de eieren en voor de jongen. Het graan, waarmede ziegevoed worden, werpe men zoo dicht mogelijk bij den muur, omdat de bodem daar het zindelijkst is. De duivenwoning moet dikwijls worden geveegd en schoongemaakt; hoe zindelijker zij is, des te

^{*)} Het Natuurhistorisch Museum "Natura Docet" te Denekamp, gesticht door onzen geachten medewerker, bestaat nog slechts een paar jaar, doch is vol levenskracht, en de belangstelling van elken natuurvriend waard.

B. B.

meer voelen de duiven zich er in thuis; van een onzindelijk verblijf hebben duiven een afkeer, die soms zoo erg is, dat zij het verlaten en een duif, die haar woning eenmaal verlaten heeft, komt er nooit meer in terug."

Wie zal veronderstellen, dat bovenstaand sedert meer dan achttienhonderd jaar geschreven werd? Al die bijzonderheden hebben ook voor den hedendaagschen duivenfokker nog waarde en wie zijn duiventil inricht volgens de voorschriften van Columella, kan er van verzekerd zijn, dat hij van ziekten en dergelijke weinig zal te lijden hebben. De oude Romeinsche schrijver schijnt van volières echter niets geweten te hebben, voor hem was blijkbaar geen duivenverblijf doelmatig, of het moest zoo hoog mogelijk staan. Over duivenvolières een volgenden keer.

(Wordt vervolgd.)

L. S.

BIJENTEELT

LXXX.

Januarı.

Reeds is ook wintermaand weer ten einde, en nog steeds niets, dat ons aan den winter herinnerde. Van sneeuw of ijs bleven wij tot heden geheel verschoond. Naar den tijd des jaars kenmerkte het weder zich zelfs als bijzonder zacht, waarvan geheel de natuur de sporen draagt. Zoo is bijvoorbeeld het aantal zich in de vrije natuur bevindende bloeiende planten nog vrij belangrijk. Overbodig is het er hier eenige van op te noemen daar men er tegenwoordig bijna dagelijks in de verschillende nieuwsbladen een aantal vermeld ziet. Een die wij nog niet vermeld en nu weer voor 't eerst van dit seizoen zagen, was het sneeuwklokje.

Tot dusver is het wel een ongewone winter. Dat we evenwel van een en ander nog ruimschoots ons deel kunnen krijgen zal stellig niemand betwijfelen. Mocht dit het geval zijn, voor den ijmker die bij het inwinteren voldoende voor zijn volken gezorgd heeft, behoeft dit volstrekt geen reden tot bezorgdheid te zijn, daar volken die in een doelmatige woning gehuisvest zijn, en over een voldoenden voorraad voedsel kunnen beschikken, best wat koude kunnen verdragen. Bovendien was er herhaaldelijk goede gelegenheid tot het houden van uitvluchten zoodat zij hieraan voorloopig nog geen directe behoefte zullen hebben, en hiervan dan ook best eenige weken verstoken kunnen blijven zonder dat dit nadeelige gevolgen zal hebben.

De werkzaamheden op den stand staan in dezen tijd geheel stil, hoewel het natuurlijk noodig is, dat een oogje in het zeil gehouden worden. Voor den bijenhouder is "rust" in den wintermaanden het wachtwoord.

A! is er op den bijenstand niets te verrichten, men kan evengoed zijn tijd nuttig besteden. Een uitmuntende gelegenheid vind de ijmker thans, om eventueele herstellingen aan de ledige bijenwoningen te verrichten, evenzoo om zelf nieuwe te vervaardigen, waarvoor in den zomer dikwijls de tijd ontbreekt.

Voor wie nieuwe woningen van derden wenscht te betrekken, is het nu eveneens de geschiktste tijd, om ze te bestellen, daar men nu zeker kan zijn, het gewenschte tijdig in zijn bezit te hebben, wat bij bestelling in het drukke seizoen, lang niet zeker is, hoe gaarne de leverancier hiervoor soms ook zou willen zorgen.

Hoe dit zij, of men ze zelf vervaardigt, of dat men ze van derden betrekt, het is steeds aan te bevelen om woningen te nemen (voor zoover dit lossen bouw betreft), van één maat, dus ramen van gelijke grootte. Wij zullen niet betwisten dat het wel eens aardig staat, als men allerlei woningen op zijn stand heeft, maar in de behandeling is het steeds een groot gerijf, als men allemaal woningen van één soort heeft, daar men dan naar believen de ramen van de verschillende volken, om en om kan hangen. Hiervoor is het echter ook weer van groot belang dat alle woningen in hun geheel accuraat afgewerkt worden, vandaar dan ook dat het voor iemand wie niet te goed is ingericht om ze zelf te vervaardigen, ten slotte nogal eens op teleurstelling uitloopt, doordat het één vaak niet goed op, of in 't ander past. Voor velen is het dan ook maar de wijste partij om direct aan een kundig vakman zijn bestelling op te dragen, daar men dan minder kans op teleur-. stelling heeft.

Nu mogen enkelen de prijs van goede woningen wat hoog vinden, als men echter het vele werk in aanmerking neemt met de daarbij benoodigde accuratesse, dan zal men zijn meening stellig belangrijk wijzigen, want van velen, die zelf hun woningen maakten vernamen wij ook dat den tijd die er mede gemoeid was met het maken, hun lang niet mee gevallen was.

Hoewel zoo nu en dan de klacht vernomen wordt dat van menig volk 't gewicht te wenschen overlaat, willen wij toch hopen en vertrouwen dat ingrijpen nu toch nog niet noodig zal zijn, daar dit nu toch wel wat al te vroeg zou zijn, en stellig te voorkomen ware geweest, hoe slecht de oogst in 1912 op vele plaatsen ook was.

Moge 1913 voor allen en in 't bijzonder voor den ijmker, gelukkig en voordeelig zijn!

G. S.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum: de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 56. a. Is bijenhouden loonend? — b. Is hier voor een leek kans op welslagen? — c. Kan die kennis uit boeken worden verkregen, en welk boek, in 't Hollands: h geschreven, verdient hiertoe aanbeveling? — d. Wat zijn de kosten van 1 of 2 volken, waarmede ik plan heb een proef te nemen, en waar te bekomen?

H. K., te Haarlemmermeer.

Antwoord. Daar dit bedrijf van velerlei omstandigheden afhankelijk is, zijn de uitkomsten ook zeer uiteenloopend. In doorslag genomen wordt de moeite en tijd die men er aan besteedt wel beloond, men houde echter in 't oog, dat er als hoofdbedijf moeielijk een bestaan in te vinden is, althans voor een leek. Als nevenbedijf gaat het echter wel, en is het bovendien een aangename bezigheid.

echter wel, en is het bovendien een aangename bezigheid. Iemand met practische kennis is geregeld den leek natuurlijk vooruit, doch als u eerst wat theorie opdoet en u begint, zooals uw plan is, met een of twee volken, waaraan u dan de noodige aandacht schenkt, zal de praktijk zich wel laten aanpassen. Van veel belang zou het echter zijn, als u zoo nu en dan eens een kijkje bij een goed vakman zou kunnen nemen, daar men dan de behandeling ziel.

vakman zou kunnen nemen, daar men dan de behandeling ziet. Een aanbevelenswaardig boek is "Practisch Handboek voor den Bijenteler", uitgave C. A. J. van Dishoeck, Bussum.

De prijs van goede volken zal denkelijk zoo ongeveer 7 å 8 gulden per stuk zijn (ronde korven). Volken in losse bouwwoningen zullen uit den zand der zach enzig guldens moor kesten

uit den aard der zaak eenige guldens meer kosten.
In de maand Juni (de zwerntij-l) kunt u ook wel zwermen betrekken die beduidend minder kosten, en voor u bovendien wellicht 't meest aanbevelenswaardig zijn, daar hieraan voorloop g niet veel werk is, en u dus eerst weinig anders hebt te doen dan op te letten. In ieder geval raden wij u aan, minstens April af te wachten eer u gaat koopen. Adressen gaan per post.

G. S.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Dandie Dinmont-Terriërs, door L. S. — De Groene Specht, door J. B. Bernink. — Duivenwoningen, II, door L. S. — Bijenteelt LXXX. Januari, door G. S. — Vragenbus.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

BEZOEK AAN ARTIS.

Het was ongeveer een jaar of tien geleden, dat ik voor het laatst te Amsterdam een bezoek had gebracht aan "Artis".

Deze tuin, die toen reeds een Europeesche vermaardheid

had, mag zich op dit oogenblik door de voortdurende toewijding van den heer directeur dr. C. Kerbert en zijn staf in een wereldreputatie verheugen.

De heer E. Heimans heeft herhaaldelijk in de "Groene Amsterdammer", in woord en beeld, ons op de hoogte gehouden van veel van het nieuwe en interessante, dat er te zien is: maar toen ik dit jaar mijn bezoek herhaalde, overtroffen de verbeteringen, die Artis in de laatste jaren heeft ondergaan nog mijne verwachtingen

Bij het binnenkomen bemerken wij, dat een

groot deel van den voortuin vernieuwd en verfraaid is.

Daar, bij het bruggetje, tusschen den zwanen- en den eendenvijver, is een Hollandsch moeras, op bescheiden schaal aangelegd, maar dat met den grooten vijver samenvloeit en

daardoor wel driemaal zoo groot lijkt, Veel van hetgeen 't Naardermeer te aanschouwen geeft, is ook hier te vinden. En de Kieviten met hun goud en groen glanzend veerenkleed en de Tureluurs op hun lakroode pootjes, zoo dun als breinaalden, trippelen er rond als in de vrije natuur. Is het Naardermeer slechts voor enkele bevoorrechten te bereiken, hier kan iedereen een staaltje van de flora en fauna rustig bestudeeren.

Bovendien valt ons oog op het

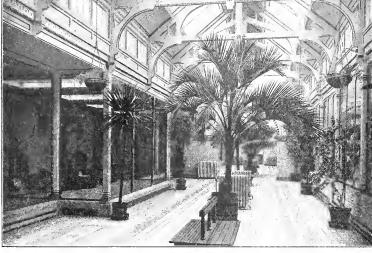
prachtig, modern ingericht apenhuis. Van een der oppassers vernam ik, dat de mensch-apen iederen ochtend worden gewasschen en als kleine kinderen worden verzorgd.

De kooien zien er, dank zij den doelmatigen bouw, veel zin-

delijker uit dan vroeger en de lucht is daardoor ook niet zoo ondragelijk. Is het mooi weer, dan gaan de anthropoïde-apen naar buiten en mogen op een grasveld vrij spelen en in de boomen klimmen, waar zij als kwajongens hun guitenstreken kunnen uithalen en ons veel interessants te zien geven.

Vervolgens komen wij in de mooie en doelmatig ingerichte vogelzaal.

Hoe geheel anders is net daar dan vroeger. In plaats van arme gevangen vogelties in kleine kooien, treffen wij onze zangers nu aan in ruime, frissche volières, waar zij zoowel buiten als binnen rondhuppelen. Hoe smakelijk zien er de eet- en drinkbakjes uit, waarin iedere vogel kan vinden, wat van zijn gading is. Ook de insecteneters zijn in de gelegenheid zelve hun wormpjes uit het gras te zoeken. Men is nu in staat om de vogels op zijn gemak in hun doen en laten gade te slaan,

Vogelzaal.

beter nog dan in de vrije natuur, waar ze zich zoo spoedig aan ous oog onttrekken.

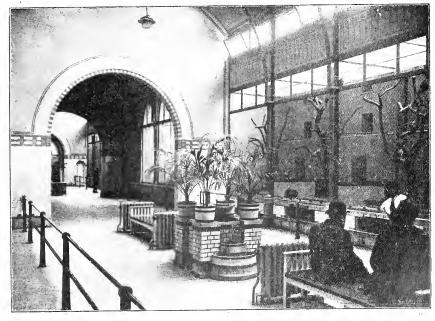
De zaal is rustig gehouden van kleur en toon, versierd met prachtige palmen en hangende Asparagus.

Verlaten wij de volgelzaal, dan zien wij aan de N.zijde van den zwanenvijver het Reptielenhuis. Bij het binnenkomen staan wij voor een verbazend groot en hoog geplaatst insectarium. dat de middenruimte van de voorzaal bijna geheel vult. In dit glazen Insectenpaleis, begroeid is met varens en andere bladplanten, bewegen zich de Boktorren en vliegen reuzenvlinders rond.

In de kleine Insectaria treffen wij de mooiste en zeldzaamste inlandsche en exotische

vlinders aan en pracht-exemplaren van mimicry, o. a. de Wandelende Tak en wandelende Bladeren, die men daar voor 't eerst heeft weten te kweeken.

Wij vinden er ook de Surinaamsche lichtkevers, reusachtige

Apenzaal.

Vogelspinnen en Duizendpooten als ook de observatiekasten met honigbijen en mieren, waarin men eenigszins een inzicht in het sprookjesachrig bijen- en mierenleven krijgt.

Langs de Insectuie been komen wij in een afdeeling van het Reptielenkuis, waar een tropische warmte heerscht. De

Kraanvogels.

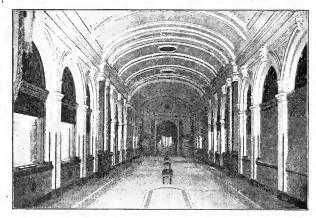
kaaimannen, schildpadden, hagedissen en slangen vinden hier hun verloren vrijheid weer terug in vijvers, steenpartijen, op boomstammen en in de schuilplaatsen van hun prachtig tropischbeplante verblijven. Vooral wat de krokodillen betreft, welk een verschil bij vroeger; waar wij ze toen in treurige hokjes gelijk opgezette dieren aantroffen, zien wij ze nu leven en bewegen als in Zuid-Afrika bij de krokodillenrivier. Dit laatste blijkt te meer een groote verbetering te zijn, daar wij voor eenige maanden in de

dagbladen hebben kunnen lezen, dat zij in hun gevangen staat eieren hebben gelegd. Een grooter succes kan Artis niet te beurt vallen.

Ten slotte gaan wij een kijkje onder water nemen en wandelen het Aquarium binnen. Wij krijgen een impressie als waren wij met Jules Verne in de Nautilus 40,000 mijlen onder zee en zagen wij door de raampjes naar buiten in de diepten van den oceaan.

Links van den ingang treffen wij onze zeewaterbewoners en de stille Zee-Anemonen aan. In deze afdeelingen kunnen wij bij nauwlettend toekijken de zeesterren, oesters, mosselen en gapers zich zien bewegen, anderen geven ons een beeld van de prachtig-kleurige fauna der Middellandsche Zee en Indischen Oceaan. Langs de rechterzijde zien wij de Zoetwatervisschen in smaragd-groene beplanting rustig rondzwemmen of doodstil in het water staan.

Hiermede heb ik op eenige der belangrijkste bezienswaardigheden en verbeteringen van Artis den nadruk gelegd. Het spreekt vanzelf, dat er nog veel meer valt op te merken.

Aquariumgebouw (Interieur).

Het zou mij te ver leiden ook hiervan eene beschrijving te geven, daar mijn doel met dit artikel alleen is om de belangstelling op te wekken.

's-Gravenhage, 8, 12, 1912.

H. I.

HONDEN

WITTE HOOGLAND TERRIËRS.

Geen vijf jaar nog geleden, waren er, zelfs onder de geregelde bezoekers onzer hondententoonstellingen, nog velen die niet wisten, wat een White West Highland Terriër was; ze hadden er nog nimmer een gezien en wisten niet alleen niet hoe hij er uitzag, maar konden zich er zelfs geen voorstelling van maken, om de eenvoudige reden, dat hij niets had wat aan een Terriër deed denken. In Schotland daarentegen, aan welks Hooglanden hij zijn naam ontleent, was hij sedert tal van jaren reeds bekend, en als ras, wellicht nog ouder dan de andere Terriërsoorten.

Toen vroeger de gemeenschap met andere landen nog zooveel moeilijker was, bestond er vanzelf weinig voeling tusschen de liefhebbers der verschillende deelen van het Vereenigd Koninkrijk en zelfs tusschen die uit de Hooglanden en de andere streken van Schotland. Dit, en wellicht ook het verschil van bodem en klimaat was oorzaak, dat de White West Highland en de Schotsche Terriërs, beide hoogstwaarschijnlijk spruiten van een en denzelfden stam, toch afzon-

derlijk opgroeiden en, al zit er een niet te miskennen familietrek in, zich iøder van hun kant zóó verschil· lend ontwikkelden, dat zij, als twee met elkander niets gemeen hebbende variëteiten, zich

Aquarium (Zeevisschen).

ontwikkelden. De grondeigenaren uit het Westen hadden kleine, flinke honden noodig, om het ongedierte uit hunne jachtvelden te houden, kozen daarvoor de schranderste, de felste onder de Schotsche Terriërs, maar bekommerden zich slechts weinig om het uiterlijk en nog veel minder om de kleur.

Het waren de groot-grondbezitters, die er den stoot toe gaven, en toen de kleinere zagen dat het doel waarmede die hondjes gefokt waren, zoo spoedig bereikt was, toen begrepen ook zîj, dat het hun gemakkelijk zou zijn, om met een paar van die Terriërs hunne zooveel minder uitgestrekte jachtvelden van viervoetige wilddieren gezuiverd te houden en zij begonnen die hondjes te fokken. Uit die fokkers vormde zich een klasse van beroepsdooders van schadelijk ongedierte; zij trokken van den eenen kant der Schotsche Hooglanden naar den anderen, jacht makend op vossen, dassen, otters en zelfs op wilde katten, tegen betaling eener bepaalde som per gevangen exemplaar. Die beroepsmannen kozen bij voorkeur honden met veel wit, welke kleur ook bij anderen in den smaak viel; van lieverlede trok zij de aandacht van hondenfokkers, die er hun voordeel in zochten, nieuwe variëteiten te scheppen en zoo werd de eerste stoot gegeven tot het ontstaan der hedendaagsche Witte Hooglandsche Terriers.

Het waren min of meer wanstaltige honden, die eerste exemplaren, veel te lang van lichaam voor hun korte pootjes en veel te ruig van haar; daarbij was de kleur alles behalve zuiver wit, en men zag in dat, wilde het ras liefhebbers vinden, het moest worden verfraaid; de nieuwe Terriër moest een mooie hond zijn. Om te beginnen, fokte men op zuiver witte kleur en de eerste in die richting was zekere kolonel E. D. Malcolm te Poltallochs in Argyllshire, daarna deed het T. Sainclair te Gaixloch in Rosshire, en dat voorbeeld volgde men in sommige streken van Shye; overal hield men de witte exemplaren aan. In zoover ging kolonel Malcolm met de beweging mee, dat hij wel den voorkeur gaf aan de witte exemplaren, maar hij fokte hoofdzakelijk voor eigen gebruik en gaf de hoedanigheden als werkhond niet prijs. Hij behield zijn fokproducten totdat zij groot genoeg waren om mee het veld in te gaan, beproefde hen eerst op het daar aanwezige roofwild en maakte zijn keus in verband met de hoedanigheden waarvan zij blijk gaven. Bij de anderen was dat niet het geval. Zij fokten uitsluitend mooie honden, of trachtten die te fokken en namen niet'de minste notitie van derzelver hoedanigheden als jachthond, stoorden zich aan geen zuiveren stamboom, hielden geen aanteekeningen van de verschillende paringen en beriepen zich alleen op overleveringen en hooren-zeggen.

Dat nu zoo'n op losse schroeven staande fokkerij vroeg of laat verkeerde resultaten zou opleveren, was gemakkelijk te voorspellen. Men had wel, voornamelijk door paring van verwante dieren, de gewenschte witte kleur verkregen en die weten te bestendigen, maar daarmede alleen had men het ras geen dienst

Hoogland Terriër.

bewezen en door toevoer van nieuw bloed moest men weer trachten goed te maken wat men bedorven had. Zeer nauw nam men het niet met de exemplaren die men daarvoor gebruikte; dat nieuwe bloed kon men niet gaan zoeken bij de witten, die nog niet constant waren en men was wel verplicht om zijn toevlucht te nemen tot andere terriër-variëteiten, onverschillig of zij ja dan neen jachteigenschappen hadden, ja dan neen zuiver gefokt waren.

In den beginne waren de resultaten treurig, maar wetende, wat trouwens aan iedereen die zich met fokkerijen bezig houdt bekend is, dat er geduld, veel tijd en overleg noodig is om iets goeds tot stand te brengen, fokte men met de verkregen misbaksels door en slaagde er ten slotte in om een witten, ruigharigen, levendigen, laag-bij-den-grondschen terriër te fokken, die, behalve dat hij een aardige verschijning was, ook goede jachteigenschappen, terriër-eigenschappen, bezat.

Die hond ging er bij de liefhebbers in, de liefhebberij voor die beweeglijke diertjes nam van dag tot dag toe en de vraag overtrof al spoedig het aanbod. Men had een nieuw, mooi ras, maar men had nog geen raspunten, en zooals in Engeland in dergelijke gevallen gebruikelijk is, men zou een Club oprichten om de belangen van het ras te behartigen. De eigenaars van Witte Hooglandsche Terriërs vergaderden, brachten hun beste honden mee, praatten uren lang, maar konden het niet eens worden. Een ieder wilde zijn eigen haan koning laten kraaien en de fokkers van Witte Schotsche Terriërs gingen weer naar huis, vastbesloten om, ieder voor zich, op den ingeslagen weg voort te gaan.

Einde 1904, toen men zag dat er geen kans bestond om het ras door de leiders der Engelsche hondensport erkend te krijgen, werd een tweede poging gedaan om tot overeenstemming te komen en eigenaars van Witte Hooglandsche Terriërs kwamen wederom bij elkaar om raspunten vast te stellen. Thans werd men het eens en, om te beginnen, werd een White West Highland-Terrier Club opgericht. In 1905 werd besloten dat alle oude benamingen, als Poltalloch Terriër, Witte Schotten, Witte Shyes, Lemon Shyes, Old Working Shyes, Claim Terriërs e. a. zouden vervallen en de officieele naam van het nieuwe ras zou zijn White West Highland Terriër.

Men had dus een naam, maar nog geen raspunten; wist dus ook niet aan welke eischen de verschillende candidaten moesten voldoen om in het nieuwe gild te worden opgenomen. Wel was een commissie benoemd om die raspunten op te maken; zij was het er zelfs over eens, dat het type een jachttype moest zijn, en dat men moest trachten om in dien nieuwen Terriër de jachtpassie op schadelijk wild te ontwikkelen. Verder dat de hond klein moest zijn, sterk, bedrijvig, schrander en vroolijk; dat hij moest kunnen klauteren, klimmen, springen, hard loopen en zwemmen, dat hij laag genoeg bij den grond moest zijn om holen van vossen en dassen te kunnen binnendringen; lenig genoeg om zich in die holen te kunnen bewegen; voorzien van flinke kaken, scherpe, stevige taden, voldoend dichte beharing om bestand te zijn tegen weer en wind; kordaat genoeg om een aanval te durven afslaan; onvermoeid en niet kleinzeerig; maar toen het er op aankwam om een type vast te stellen, toen moest worden uitgemaakt welk van de aanwezigen dat type het meest nabijkwam, toen was het met de eenigheid uit en begonnen de discussies, die twee dagen duurden, voordat men het eens was.

Toch gingen nog een paar jaar voorbij vooraleer men zich had losgemaakt van de bestaande, vaak onbetrouwbare stamboomen, waarin voortdurend dezelfde namen voorkwamen; maar ook werd ten slotte deze moeilijkheid overwonnen, en in de enkele jaren dat het ras bestaat, hebben de fokkers het reeds zoover weten te brengen, dat er van miskleurige jongen geen sprake meer is. Er zijn zelfs enkele stammen ontstaan, waarvan men bijna met zekerheid kan voorspellen dat zij, op hondententoonstellingen, vaak de beste prijzen zullen weghalen, en waarvan het te verwachten is, dat ook de afstammelingen het zullen doen. Jammer echter loopen hier en daar de typen nog wel eenigszins door elkaar en wordt, zelfs in Engeland, niet altijd volgens de vastgestelde raspunten gekeurd.

Ook hierin zal wel verandering komen, en lang zal het niet meer duren, of de Witte Terriër der Schotsche Hooglanden zal zijnen, eenvoudig als Schotschen Terriër bekenden broeder, een geduchte concurrentie aandoen. Alleen is het nog maar de vraag wie in Engeland de keurmeester zal zijn, aan wiens oordeel zijne collega's zooveel gewicht hechten, dat hij zijne meening ook bij hen zal ingang doen vinden. Wel hebben wij nu Witte Schotsche Terriërs en raspunten, maar welk type zal, binnen een paar jaar, het meest gewilde zijn?

Als huishond is deze Terriër zeer aan te bevelen, mits er geen katten zijn. Hij is zeer trouw, neemt weinig plaats in, is zeer gehoorzaam en niet zoo beweeglijk, noch zoo nieuwsgierig als een fox. In kamers waar wel eens muizen achter het behang spelen, zouden wij hem toch niet gaarne alléén laten.

L. S.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Priëelvogels.

Naar aanleiding van hetgeen Gould over de priëelvogels van Australië schreef, haalt het *Bat*, *Nbl*. het volgende aan uit een der verslagen van een verkenningsdetachement in West-Nieuw Guinea.

Co dit traject vonden wij - zoo verhaalt de comman-- op een hoogte van 1400 meter eenige nesten en speelasten van den zg. priëelvogel, door de bevolking "dwatjan"-

Act is werkelijk een curieus nest. Tegen een dun, recht s kametje, bij wijze van middenstijl, wordt het dak van het ost gebouwd, en dit ronde, priëelvormige dak heeft van voren een half ovaalvormige opening. In het midden, tegen den middenstijl aan, is een mosbank aangebracht, terwijl ook tegen den achterkant een dergelijke bank is gemaakt.

"Het geheel staat op een effen en egalen, gladden mosvloer. "In en buiten het nest vindt men hoopjes bloemen, vruchten en paddestoelen en zwammen, elk hoopje keurig gesorteerd, soort en kleursgewijze. Het is bijna niet te gelooven dat een vogel dit heeft bewerkstelligd, zoo keurig en netjes is dit alles

gedaan.

"Onze tolken, gidsen en dragers waren zeer geheimzinnig omtrent dezen vogel. Bij navrage van den naam verklaarden zij dezen niet te mogen noemen, zoolang we nog in het bosch waren, eerst op het strand gekomen zouden zij ons den naam noemen — zie boven. Zij hadden geen van allen den vogel zelf

ooit gezien."

In deze mededeeling wordt onder "den achterkant", blijkens de begeleidende teekening, verstaan de binnenzij der omwanding (tevens dak) van het nest, welk nest — 't zij dat het volgens Gould twee ingangen en geen middenstijl, 't zij dat het volgens ons relaas een opening en wel een middenstijl heeft — in elk geval er als een wigwam uitziet en wel, zooals een op een der exploratie-tochten in Nederlandsch Nieuw-Guinea genomen foto aantoont als een vrij "doorluchte" wigwam.

Buitengewoon merkwaardig zijn de mosbanken. Zitten

de vogels?....

Een hond als kamermeid.

Uit het Engelsche plaatsje Sunningdall meldt men het volgende vermakelijke staaltje van hondenverstand. De huishond, een zwarte kees, had de gewoonte om 's morgens vroeg tegenwoordig te zijn bij het uithalen van den haard, het aanleggen en aanmaken van het vuur. Op een kouden morgen vond de meid den hond voor den haard liggen, met voor zich een hoop asch, eenige stukjes hout, en een hoopje kleine kooltjes die hij uit den gereedstaanden kolenemmer gehaald had. Kwispelstaartend keek hij van zijn hoopje kolen naar het kamermeisje alsof hij haar wilde beduiden dat zij alles had wat noodig was om vuur te maken en dat zij zich nu maar te haasten had, want het was koud!

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum: de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 57. Beleefd verzoek mij met uw advies te willen bijstaan. Zoudt u er bezwaar tegen hebben om eieren van Buff-Orpingtons en Mech. Koekoeks van broed April 1942 in voorjaar 1943 te laten uitbroeden. En zoo ja, zoudt u mij een vertrouwd adres kunnen opgeven waar ik van dat soort kippen broedeieren zou kunnen krijgen. Is.....(1) naar uw idée, een vertrouwd adres voor Mech. Koekoeks? H. de K. te A.

(1) volgt een bekend adres.

Antwoord. Wanneer het uwe bedoeling is kuikens voor den slacht Antwoord. Wanneer het uwe bedoeling is kuikens voor den slacht te fokken, ja dan zijn Mechelsche koekoekeu zeer aan te bevelen en is het door u genoemde adres uitstekend. Buff-Orpingtons voor de eierproductie in den volgenden winter moeten half Maart geboren worden, dus dan moeten de broedsels tusschen 15 Febr. eu 1 Maart gezet worden. Mocht dit mislukken dau kan u in Maart beter Wyandottes laten uitbroeden die zijn een maand vroeger volwassen dan Orpingtons, en als ze vóór 1 April geboren worden leggeu ze in October. In ieder geval zou ik u uiet raden na 1 April nog Orpingtons en na 15 April nog Wyandottes te fokken voor de eieren. Voor den slacht is dat wat anders.

Wanneer de Mech. koekoeken aaugeschaft zullen worden met de bedoeling om daar later van voort te fokken, dan moet ik u dat ten sterkste ontraden. Mech. K. zijn te zeer aan hun bodem gebonden: zij gedijen nergens als in België en u zal het nooit tot het fokken van behoorlijke dieren kunnen brengen. Zoowel in Engeland als in ons land en in Duitschland degenereeren de Mechelsche na verloop van een paar jaar.

Vraag No. 58. Sedert eenige weken zijn mijn kippen, 16 stuks, Orpingtons en Barnevelders, zwak in de pooten, het begin is mank orpingtons en Barnevetters, zwak in de pooten, het begin is mank loopen met den linkerpoot, zoodat zij dan een hinkende gang hebben, later kunnen zij dan moeilijk staan en dreigen zij telkens voor- of achterover te vallen, om ten laatste te blijven liggen.

Zij zijn van April 1911, hebben van half tot eind Nov. l.l. uitstekend

gelegd, ik had dat jaar nooit minder dan 4 eieren per dag. Ik voeder gemengd graan met zonnepitteu en keukenafval. J. R. M. te V.

Antwoord. Het spijt mij zeer dat ik u niet ter wille kan zijn met een afdoend antwoord. Van twee andere lezers kreeg ik kort geleden dezelfde vraag en ik heb naar verschillende zijden geinformeerd zonder eeuig resultaat. Mocht ik nog een bruikbaar antwoord ontvangen, dan zal ik het U spoedig laten weten.

Vraag No. 59. Ik heb een hok laten maken, ongeveer volgens uwe aanwijzing in "O. T." No. 14 en zoude nu gaarne 6 hennen en 1 haan koopen, daar ik dit jaar zeer ongelukkig was met zelffokkerij. Welk soort zoude ik nu nemen? Zilver of Witte Wyandottes? en weet u ook een goed adres daarvoor? Welke prijs mag ik dan geven? In "O. T." No. 16 zegt u de kippen in Oct. vast worden gehouden, maar ik heb wijnte gevoer ze rekel log te lees te keep gehouden.

In ,O. T. No. 16 zegt u de kippen in Oct. Vast worden genouden, maar ik heb ruimte genoeg ze geheel los te laten loopen, mag dat niet? Ik heb verder zw. Miuorca's, die beste leggers zijn, evenwel niet voor Maart beginuen en had daarbij Buff Orpington, die mij echter niet bevallen zijn. Ik wilde zeer gaarne een toompje voor den

winterleg er bij hebben.

winterleg er bij hebben.
Ik vraag veel maar zoude toch gaarne eens weten wat u denkt van een ietwat verwarmd hok. Ik heb n.l. een bloemenkas en kan zeer gemakkelijk een stukje (uitbouwtje) er af nemen voor kippennachthok en zoodoende altijd 50° F. houden. Zou dat de leg vervroegen? Overdag vrij loopend.

Antwoord. Het antwoord aan den heer v. U. te A. gegeven iu dit nummer is gedeeltelijk ook voor u bestemd. Om nu kippen aan te schaffen met de bedoeling daarvan in deze en de volgende maand eieren te hebben is niet aan te raden. De hoenders die nu aan den leg zijn houden bij verhuizing daarmee op (zie ook s. v. p. het antwoord op vyrage de in Vo. 27) woord op vraag 44 in No. 27.)

Wanneer de grond droog is kunnen de hoenders wel buiten loopen maar voor een goed aantal eieren in den winter zijn regen en sneeuw

heel nadeelig voor de dieren. Orpingtons vallen in den regel tegen omdat ze niet vroeg genoeg gefokt worden. Begin Maart moeten ze reeds geboren worden en om deze reden hebben de Wyandottes als winterleggers de voorkeur. Het is overbodig en zelfs ongewenscht het nachthok te verwarmen. De dieren moeten een vorstvrij nachthok hebbeu, dat is de eisch. Km.

Vraag No. 60. De heer A. J. O. te Vr.-C. vraagt een middel tegen eiervreters.

Antwoord. Deze hebbelijkheid is moeielijk te bestrijden. U kunt Antoord. Deze neobetykneid is moeienjk te bestrijden. U klint het volgende eens probeeren. Haal bij een bakker een groos aantal eierschalen en werp die voor de hoenders zoodat de dieren er zich in korten tijd een tegenzin van eten; een enkele keer wil dit wel eens helpen. Ook kan u beproeven uitgeblazen eierdoppen met mosterd en peper opgevuld en dan dichtgeplakt op de plaats te brengen waar de kippen gewend zijn te leggen. De legnesten moeten op een half-duistere placts zijn eangebracht. duistere plaats zijn aangebracht.

Vraag No. 61. 1. Wat zou de reden zijn dat mijne nestblokjes niet

Vicag No. 61. 1. Wat zou de reden zijn dat mijne nestblokjes niet door de meesjes bezocht worden? Deze nestjes hangen in een appelen perenboom op een hoogte vau 2½ meter, met de opening naar het Zuid-Oosten gekeerd.

2. Gaarne zou ik kippen willen houden. Welk soort zoudt u mij aanraden? Ik heb graag kippen, die bij goede behandeling 's zomers en 's winters eieren leggen. Wanneer zou ik ze moeten nemen, in het voorjaar of nu. Zoudt u mij een goed adres willen geven voor het aanscheffen? het voorjaar of nu. voor het aanschaffen?

3. Is het mogelijk dat kippen en konijnen in een hok samen zijn?

Antwoord. 10. Zon een der lezers van "O. T." de vriendelijkheid

willen hebben deze v.aag te beantwoorden?

20. Witte- of Zilver-Wyandottes zullen u het best volden. Als u 20. Witte- of Zilver-Wyandottes züllen it net best voldoen. Als u zelf fokken wil en over voldoende ruimte beschikt om de kuikens groot te brengen dan zou ik u raden nu een haan en twee hennen aan te schaffen die geboren zijn in April 1911. De hennen van 1911 en de haan van April 1912 is ook goed. U kan dau in Maart van de eieren dezer dieren fokken. Een andere weg, maar niet zoo zeker is het aanschaffeu van broedeiereu begin Maart. In ieder geval moeten de kuikens ongeveer 1 April — of iets vroeger — geboren worden. Een derde manier is het aankoopen van kuikens in de eerste helft van September; ook deze kuikens moeten denzelfden tijd geboren zijn en dus op het tijdstip van aankoop nagenoeg volwassen zijn. De prijs die u nu voor goede fokdieren zult moeten betalen is tusschen 4 en 5 gld. per stuk. Broedeieren in Maart kosten 25 à 40 cent per stuk; kuikens in September ook 4 à 5 gld.

Adressen zend ik u per briefkaart als u mij uw volledig adres opgeeft. 30. Onmogelijk is het niet maar toch niet gewenscht. Km.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Bezoek aan Artis, door H. I. — Witte Hoogland Terriërs, door L. S. — Korte mededeelingen: Priëelvogels; Een hond als kamer-meid. — Vragenbus.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

BIJENTEELT

TXXXI

Is het houden van bijen ook voor dames aan te bevelen?

Het is bekend, dat in den laatsten tijd door vele dames meer en meer naar bezigheden in de vrije natuur wordt gezocht. Naast een nuttige wordt meestal tevens een aangename bezigheid verlangd. Mede doordat er van verschillende zijden de aandacht op gevestigd wordt, doet het geregeld ook meerderen de lust bekruipen, om tot het houden van één of meer korven met bijen over te gaan. Menigmaal is het echter een beletsel te weten, dat de bijen kunnen steken, of dat zij wel eens gehoord hebben, dat de werkzaamheden de krachten der

vrouw te boven zouden gaan; vandaar dan ook, dat nog wel eens om advies gevraagd wordt.

Al dadelijk zullen wij maar zeggen, dat noch het een, noch het ander een reden behoeft te zijn, dat mogelijk toekomstige ymkeressen er van af zien.

Vooral van het eerste heerscht bij velen die niet van nabij met bijen bekend zijn, een sterk overdreven voorstelling. Niet zelden hebben zij hier of daar dan

wel eens gelezen of gehoord, dat de menschen door bijen zouden zijn aangevallen, en geducht gestoken, soms zelfs levensgevaarlijk; doch overigens weten zij er ook meestal niets van. Wat dit aanvallen betreft, hiervoor heeft men zich heusch zoo ongerust niet te maken, want ten eerste hehoort dit onder de uiterste zeldzaamheden, en dan gebeurt dit nog nimmer, of de menschen zijn minstens niet van onachtzaamheid vrij te pleiten.

Als regel toch geldt bij de bijen, dat als men ze niet stoort, ook zij niet uitdagend optreden. Wie er op de gepaste manier mede weet om te gaan, kan zelfs veel werkzaamheden aan de bijen verrichten, zonder zelfs maar één keer gestoken te worden. Bij zoo iemand is de kap slechts zelden, en de handschoenen nimmer in gebruik. Natuurlijk is het voor beginners steeds voorzichtig om zich hiermede te wapenen, daar zoo iemand zich in den eersten tijd bij een eventueelen steek gewoonlijk nog niet goed weet te beheerschen, en dan allicht geneigd is te slaan, waardoor het tien tegen een van kwaad op erger loopt.

Als men eerst hiermede de werkzaamheden verricht, dan ziet men langzamerhand zelf, hoe ver men kan gaan, en gebruikt men naarmate men er meer en meer meê vertrouwd raakt, dit materiaal hoe langer hoe minder. Bovendien wordt men naarmate men meerdere steken gehad heeft er steeds minder gevoelig voor; ten slotte loopt de plaats waar men gestoken is er ook al niet eens meer van op, en voelt men het bijna in 't geheel niet meer. Dit eerste punt kan dan ook meenen wij best vervallen.

Wat het tweede punt betreft, ook hiervan zijn door de nieuwere woningen, n.l. de kasten, de bezwaren opgeheven. Bij het gebruik van groote korven, zooals vooral ook de boogkorven, waaronder van 16 en zelfs 20 boogjes, is dit bezwaar echter niet denkbeeldig, daar die zwaar en niet gemakkelijk te hanteeren zijn. Bij de kassen is dit echter geheel anders, daar men die niet van haar plaats behoeft te nemen om een overzicht te krijgen of inwendige werkzaamheden te verrichten. Dat het bedrijf voor de dames op deze manier dan ook zeer goed uitvoerbaar is, hieraan valt niet te twijfelen.

Trouwens hiervan bestaan reeds sedert jaren de overtuigendste bewijzen, getuige de bedrijven die door haar reeds met succes worden gedreven.

Een genoegen is het ons, hierbij een paar foto's van den stand eener ijmkeres te kunnen plaatsen, n.l. die van Mevr. de Wed. P. Egmond, te Westerblokker (N. H.), door wier welwillendheid ons dit mogelijk was en waarvoor wij haar nogmaals gaarne onzen dank betui-

Ymkerij van de Mevr. de Wed. P. Egmond, te Westerblokker. (Orig. foto: "Onze Tuinen".)

Dit bedrijf bestaat uit eenige tientallen kasten die zooals ook de foto's toonen vrij in den tuin worden opgesteld. Te midden van haar bedrijf zien wij de imkeres zelve. Zooals ons bij een persoonlijk bezoek bleek was dit bedrijf zeer geriefelijk ingericht, en van verschillende gemakken voorzien. Zoo was b.v., zooals op de voorgrond van de foto is te zien, voor het verplaatsen van woningen e.d. een handig wagentje aanwezig, wat voor een en ander uitstekende diensten bewees.

Op den achtergrond der andere foto, zien we een heel aardig gebouwtje tot berg- en gedeeltelijk tot werkplaats ingericht.

Bij dit bedrijf krijgt men den indruk dat met verschillende werkzaamheden, zooals o.a. met de bereiding enz. der producten de vrouw zoo niet daarboven, dan toch minstens gelijk staat met den man.

Versterkt door deze overtuiging, kunnen wij dan ook gerust zeggen, dat het houden van bijen evengoed door de vrouw als door den man kan worden begonnen.

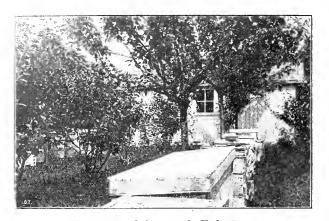
HONDEN

HOE MOETEN WIJ ONZE HONDEN VOEDEN?

Ι

Wanneer men, als hondenkenner drentelend langs 's Heeren wegen, wat mij nog al eens gebeurt, de honden, niet de gewone straatfikken, maar de rashonden gadeslaat, die men ontmoet, dan zijn er o zoo weinig, waarop niet iets valt aan te

Berg- en werkplaats op de Ymkerij van Mevr. de Wed. P. Egmond, te Westerblokker. (Zie vorige blz.) (Orig. foto: "Onze Tuinen".)

merken, wat een gevolg is van slechte voeding en verzorging. Hier een die duidelijk de sporen van Engelsche ziekte vertoont, daar een die onvoldoende is ontwikkeld, ginder een die slechte beenen heeft, een ander is te vet, en weer een ander te mager, om nog maar niet te spreken van minder goed verzorgde beharing. Houd ik daarbij nog rekening met de vele vragen die mij bereiken omtrent voeding en verzorging, vooral van jonge honden, dan kom ik tot de conclusie dat er op dat gebied niet alleen nog heel wat onwetendheid bestaat, maar ook valsche begrippen, en dat velen het met de voeding van dien trouwsten onder onze beste vrienden zoo erg nauw niet nemen. Het kan dus, meen ik, en het zal ook wel zijn nut hebben, om op dat onderwerp eens wat dieper in te gaan, en duidelijk te maken, wat de hond noodig heeft om zich naar behooren te ontwikkelen en zich verder gezond, vroolijk en opgewekt te blijven gevoelen.

Het spreekt van zelf, dat de beste voeding een dusdanige is, die het best overeenkomt met den aard van het dier waarvoor het voedsel bestemd is. In de eerste plaats moeten wij ons dus afvragen onder welke categorie van dieren de hond moet worden ondergebracht; onder die der vleescheters zooals de leeuw, de tijger en de wolf, of onder die der alleseters, zooals de mensch, de aap en het zwijn.

Op die vraag geeft ons de natuurlijke bouw van het dier een afdoend antwoord, door ons er op te wijzen, dat voor het verwerken van het voedsel, de lengte der darmen kleiner of grooter is, al naar gelang een dier behoort tot de vleescheters, de alleseters of tot de uitsluitende planteneters. Die darmlengte is bij de vleescheters het kleinst, bij de uitsluitende planteneters het langst, en tusschen die twee in staan de alleseters. Nu is bij tijgers en beren bijvoorbeeld, de lengte der darmen gelijk aan driemaal de lengte van het lichaam, bij apen aan zesmaal de lengte van het lichaam en bij den mensch aan viermaal die lengte. Bij planteneters daarentegen is die lengte

van elf tot vierentwintig maal zoo groot. Waar nu de darmlengte van den hond ongeveer gelijk staat aan vijfmaal de lengte van zijn lichaam, kunnen wij daaruit met grond besluiten, dat hij moet worden gerangschikt in de categorie der alleseters, wat hij dan ook indercaad is en dat eenzijdige voeding voor hem geen geschikte voeding is.

Wel wijst ons zijn gebit op een vleescheter en dat waren dan ook zijn voorzaten, maar onze huishond is dat niet meer. Zelfs is uitsluitend vleeschvoeding voor hem schadelijk, soms gevaarlijk, vooral voor individuën die, hetzij door verwaarloozing, hetzij door ziekte, uitermate verzwakt zijn. Hoe nu de hond van vleescheter zooals hij vroeger was, een alleseter geworden is, dat leeren ons de natuurkundigen. Onomstootelijk hebben zij bewezen, dat duizenden jaren geleden, de hond reeds de trouwe metgezel was van den voor-historischen mensch, en zoodanig moest hij er zich wel aan gewennen om, behalve voor wat hij hier en daar wist te kapen, zich tevreden te stellen met het voedsel dat hem door die eerste menschen gegeven werd en dat voedsel was een gemengd voedsel, bestaande deels uit vleesch en deels uit groenten in den meest uitgebreiden zin van het woord.

Dat bewijzen ons bovendien nog de proefnemingen, die bijna dagelijks worden genomen met jongen van hondachtige dieren, als wolven, jakhalsen en dergelijken. Zoo vertelde nog kort geleden, in Badmington Magazine, Mevrouw Lloyd, dat een jonge wolf, dien zij op den leeftijd van vijf weken had gekregen, steeds vrij had laten rondloopen, met gewone koemelk had opgevoed en die, groot geworden, haar overal vergezelde, de voorkeur gaf aan koekjes en allerhande zoetigheid, boven vleesch, onverschillig of het rauw was, gebraden of gekookt. Zoo is ook vroeger de hond een alleseter geworden evenals de mensch.

Wij weten eveneens, dat wat wij voeding noemen, samengesteld is uit allerhande voedingsmiddelen, vleesch, melk, brood, groenten, enz. enz.; en elk voedingsmiddel bestaat op

Inzending van Mevr. de Wed. P. Egmond, te Westerblokker, op de landbouwtentoonstelling te Hoorn (Sept. 1910). Bekroond met den eersten prijs, (Zie vorige blz.) (Orig. foto: "Onze Tuinen".)

zijn beurt weer uit verschillende voedingsstoffen die er in opgesloten zijn. De drie voornaamste dier voedingsstoffen zijn: eiwit, dat in vleesch o.a. en in eieren voorkomt; koolhydraten, in meel, aardappelen, suiker, enz., en vet. Het meest volledige voedingsmiddel is melk, omdat de drie hoofdbestanddeelen er in betrekkelijk groote hoeveelheden in opgesloten zijn. In andere voedingsmiddelen vindt men echter slechts enkele voedingsstoffen, in brood en aardappelen bijvoorbeeld, vindt men in hoofdzaak slechts koolhydraten.

Nu moeten wij ons niet gaan voorstellen dat deze drie voedingsstoffen voldoende zijn voor het daarstellen eener doelmatige voeding. Zij moeten door maag en darmen worden verwerkt; deze zoeken er uit al wat voor het dier geschikt is, zetten het om, en verwijderen uit het lichaam al wat overbodig is.

Dit alles lijkt wel een beetje geleerd, het was echter noodig om het verder betoog duidelijk te maken, en brengt mij als vanzelf weer terug op mijn hierboven aangekondigd onderwerp: de voeding van den hond; en die voeding moet reeds beginnen, nog voordat de hond geboren is. Is zij onvoldoende of onregelmatig, dan kan zij de latere ontwikkeling van het dier niet anders dan nadeelig beïnvloeden. Dit voor hen die honden willen fokken. Hoe beter de dragende teef gevoed wordt, en hiermede bedoelen wij niet de hoeveelheid maar de kwaliteit van het voedsel, des te meer voedingsstoffen krijgen ook de jongen. Maar ook hier is wederom een grens en vooral met vet, bijvoorbeeld, moet de eigenaar eener dragende teef voorzichtig zijn, vet hoopt zich, vooral bij oudere dieren, gemakkelijk op, en een vette teef zal bijgevolg veel moeilijker werpen dan een ander, die wel gezond is, maar niet vet.

Behalve wat de moeder behoeft voor spier- en vleeschvorming der jonge dieren, moet het voedsel dat zij krijgt, ook datgene

bevatten wat voor beenvorming gevergd wordt, en in dat geval bewijzen goede, zachte, gemakkelijk te verteren beentjes uitstekende diensten. Alle soorten beenderen van vogels zijn uit den booze, en wie zijn hond niet wil blootstellen aan soms doodelijke darmaandoeningen, die geve ze hem niet, vooral niet aan een dragende teef. Geef evenmin afgeroomde of afgekarnde melk, omdat een groot deel harer hoofdbestanddeelen er aan onttrokken zijn en haar voedingswaarde daardoor veel minder is geworden.

De eerste uren na het werpen heeft de teef geen eten noodig. Heeft zij haar pasgeboren kindertjes droog en toonbaar gemaakt, waarmede in den regel eenige uren gemoeid zijn, dan mag zij een schotel melk hebben, waarin havermeel of rijst gekookt is en eerst den daaropvolgenden dag krijgt zij weer haar gewoon voedsel, maar dan overvloediger en krachtiger, omdat zij nu niet meer voor zich alleen heeft te zorgen, maar voor de heele familie, en deze eischt iederen dag meer voedsel.

De eigenaar heeft gedurende drie a vier weken nu niets meer te doen dan een oog in het zeil te houden, om te voorkomen dat een hondje in verdrukking komt, of door de al te zorgvuldige moeder wordt doodgelegen, en te zorgen voor een altijd zindelijk kraambed. Krijgt de teef een ongeluk, of kan zij, om de een of andere reden haar jongen niet zoogen, dan moet er zoo spoedig mogelijk worden gezorgd voor een min, en wanneer die niet te vinden is, dan blijft er niets anders over dan de zuigflesch.

Wat samenstelling betreft, komt schapenmelk de hondenmelk het meest nabij en is voor voedsel van hondjes beneden drie weken, het meest aangewezen; daarop volgt geitenmelk, en koemelk komt eerst op de derde plaats. Maar in dit geval wil koemelk wel eens diarrhee veroorzaken, en om dat te voorkomen, voegt men bij iederen halven liter melk een snuifje fosforzure kalk en een scheutje kamillenthee. Ondanks dat alles zal men er toch zelden in slagen, om de jongen in het leven te houden, en in geen geval zullen zij zich ontwikkelen als wanneer zij worden grootgebracht met moedermelk, bovendien zijn zij veel meer vatbaar voor de vele aandoeningen waaraan jonge honden staan blootgesteld, is het haast onmogelijk om ze geregeld te verwarmen zooals de moeder dat

doet, terwijl er bij dat alles nog moet worden gezorgd voor een geregelde ontlasting. Wie geen engelengeduld heeft, zouden wij dan ook het kunstmatig opfokken van hondjes, beneden de drie weken niet aanraden.

Men late de moeder niet meer dan 5 of 6 jongen grootbrengen. Vooreerst omdat een grooter aantal haar in den regel te veel zal verzwakken, en ook omdat er dan altijd één of meer zullen zijn, die geen voedsel genoeg krijgen om zich naar behooren te ontwikkelen. De sterkere laten dan van lieverlede macht voor recht gelden, en de zwakkere worden in hun groei gestuit.

(Wordt vervolgd.)

L. S.

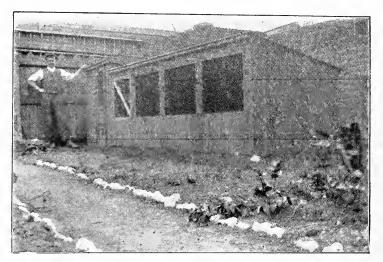

HOENDERS

EEN GOED HOK.

Telkens weer moeten wij klachten hooren over het gering aantal eieren dat 's winters gelegd wordt. Uit den aard van ons blad hebben wij ons juist in hoofdzaak met het onderwerp winterproductie bezig te houden, vandaar dat wij bij herhaling de punten: ras, tijdstip van fokken, huisvesting en

Een kippenhok voor onze tuinen. — (Cliché F. W.)

voeding behandelen. Zoo nu en dan hebben wij al eens een afbeelding gegeven van een doelmatig hok. In hoofdzaak komen die modellen overeen, dat spreekt vanzelf, maar de vorm zal naar gelang van het stukje dat wij er van den tuin voor kunnen afstaan, verandering ondergaan.

Bijgaand plaatje is de afbeelding van een hok door een werkman, (een slager) in zijn vrije uren gemaakt naar de beginselen, die wij reeds zoo menigmaal bespraken. Op den rechtervleugel staat het hoenderhok, onder de zitstokken is op 6 à 7 dM. boven den grond een mestplank aangebracht. Kosten van materialen ongeveer 20 gulden.

Afmetingen: nachthok 1.25×1.25 bodemoppervlakte, hoogte aan den voorkant 1.50 M.; ren 4.5 M. lang, de overige afmetingen volgen uit de teekening. Wind- en vochtvrij, een hoofdvoorwaarde in den winter.

LEZERS, WERFT LEZERS VOOR "O. T."I

KORTE MEDEDEELINGEN.

Immuniteit van den egel.

Onze agel is, grafit man weet, vrij ongevoelig voor het vergif van slangen, Spaansche vliegen, e.a. Mevr. Phisalix onderzocht nu, blijkens haar bericht in Comptes rendus, t. 155, p. 56 vv., of nij dezelfte eigenschep ook vertoont tegenover vergiften van vreemle dieren, waarbij dus van aanpassing geen sprake kan zijn. Vergif van de Amerikaansche Gila-hagedis, in gelistilleer's wafer opgelost, werd een egel onder de huid gespoten. Een dosis, die sen Guineesch biggetje van hetzelfde gewicht in achs uren deed sterven veroorzaakte bij den egel slechts voorbijgaande, ziekelijke verschijnselen: groote opgewondenheid, daarna narcose, storingen in de ademhaling, vermagering. Na enkele dagen was echter alles voorbij. Deze immuniteit bestond nog bij 20 miligram van het vergif op 1 kilo lichaamsgewicht. Een andere egel, die 33 m.G. per kilo ontvangen had, stierf.

De egels, die mevr. P. als proefdieren gebruikte, wogen van 550 tot 750 G., zoolat voor hen de doodelijke dosis 17 tot 24 mG. bedraagt. De grootste Gilahagedis, die men kent, 51 c.M. lang en 1060 C. zwaar, scheidt niet meer dan 5 m.G. vergif af. Aan de beet van één zoodanige hagedis kan een egel dus niet bezwijken. Menschen schijnen daaraan binnen weinige uren gestorven te zijn. Mevr. P. deelt mede, dat de egel per kilo lichaamsgewicht 115 maal zooveel weerstand aan het vergif biedt als een mensch en 6 maal zooveel

als een Guineesch biggetje.

Vroeger is reeds vastgesteld, dat de egel ook immuun is tegen den bacil van Koch en tegen het giftige serum van $(Alg.\ Hbld.)$ der paling.

Geen weerprofeten.

Ieder jaar bevatten de kranten van Januari, Februari, soms zelfs van December, berichten van "Vroege Meikevers", "Vroege Vlinders", een "Vroege Wesp", een "Vroege Hommel", enz., die door de inzenders dier berichtjes "midden in den winter" zijn gevangen, en waaraan zij dan tevens weervoorspellingen vastknoopen, hetzij van een zachten Winter, hetzij van een vroege Lente.

't Is mogelijk, dat de voorspelling uitkomt: maar dat staat dan toch niet in 't minste verband met het vinden van genoemde insecten. Meikevers zitten in den Herfst reeds kant en klaar in den grond op de Meimaand te wachten; wordt hun schuilplaats nu omgespit en komen ze dan op een luw plekje in 't zonnetje te liggen, dan gaan ze kruipen en worden opgemerkt.

Sommige vlinders (Kl. Vos, Citroentje, Pauwoog, Roestvlindertje, enz.), Wespen, Hommels en d.g.l. brengen den winter slapende door. Wordt hun schuilplaats gestoord en is het warm genoeg, dan vliegen ze rond.

Even als aan alles, wat afwijkt van het gewone, wordt dan hieraan door het groote publiek een bepaalde, liefst profetische beteekenis gehecht, en de meteorologische beunhazerij legt er subiet beslag op.

O zeker, de dieren geven vaak blijk van een zeer groote meteorologische gevoeligheid: doch dat geldt alleen den oogenblikkelijken toestand, en de toekomst slechts voor zoover die van het heden afhankelijk is, d. i. dus hoogstens de eerstkomende paar dagen.

Als bovengenoemde insecten evenwel op zoo'n ongewoon tijdstip rondvliegen, zijn ze juist aan 't zoeken naar een nieuwe schuilplaats, omdat ze de naaste toekomst nog niet vertrouwen.

Zuiver toeval dus; maar geen weerprofetie. В. В.

Hoe men vliegen kan verdelgen.

De "Matin", een Fransch blad, heeft verleden jaar een prijsvraag uitgeschreven voor de beste methode om bevrijd te worden van vliegen. De winnaar, die hieraan 3000 francs verdiende, beweert, dat het insect zijne eieren meestal legt in afvoerbuizen en dat de strijd daar moet worden begonnen

om het huis bevrijd te houden van dit onsmakelijk insect. Zijne methode bestaat hierin, dat een kleine hoeveelheid ruwe petroleum wordt toegevoegd aan het water dat in de huishouding gebruikt wordt voor desinfectie. De hoeveelheid petroleum kan zeer gering zijn, maar het gebruik ervan moet al vroeg in het voorjaar begonnen worden. De pijpen en buizen krijgen dan een dun laagje olie, waardoor de eieren gedood worden en de vliegen er ook geen nieuwe meer zullen leggen. Voor de woonkamers voegt men een weinigie olie toe aan eene hoeveelheid fijn zand en strooit dit in de hoeken van de kamers en onder de vloerkleeden.

Inderdaad schijnt dit te helpen, en men zal goed doen, deze methode toe te passen, want hoewel de vlieg door velen beschouwd wordt als een soort straatveger, draagt hij de half vergane overblijfselen van zijn vuilnis mede en natuurlijk ook de verschillende bacteria. En daar het insect overal gaat zitten - tot op uw neus, oogleden en lippen toe, bestaat er natuurlijk altijd gevaar voor infectie.

Voederhuisjes voor vogels.

Voor een paar weken, bij gelegenheid van de bespreking der prijscourant van Immink en Van Tongeren, wekten wij onze lezers op, tot het plaatsen van voederhuisjes en nestkastjes. We herhalen die opwekking thans, omdat de winter. die tot nog toe wat aarzelde, het toch nog wel eens kon gaan meenen. En dan hebben onze beste vriendjes het vaak bitter hard te verantwoorden. Daarom nogmaals: maakt voederhuisjes, of slaat een blik in de advertentie-rubriek, schrijft om den catalogus en bestelt ze.

En wilt ge a. s. voorjaar de vogeltjes in Uwe omgeving lokken en ze trachten over te halen Uw nestkastjes te betrekken, wacht dan niet langer met ze op te hangen. De vogels weten dan bijtijds, waar ze zich kunnen vestigen.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum: de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 62. Er zijn me 7 kippen gestorven. Zij worden gehouden in een ren. Ziekteverschijnselen: Stil blijven zitten, kop omlaag, staart en achtergedeelte sterk omhoog. De beenen zijn stijf, het gaan alsof ze lam zijn. De ziekte duurt wel meer dan 2 maanden. Ze vermageren sterk, dan volgt de dood. Lever met witte vlekken bezet en grooter dan normaal. Long nagenoeg weg. Kam wit. Kuikens dit (1912) jaar niet aangetast, wel voor twee jaar.

Besmettelijke ziekte? — Voorzorgsmaatregelen? -W. E. J. C. te? Diagnose? Geneesmiddel?

Antwoord. (Geldt voorloopig ook voor Vraag 58 in het vorig nummer.) Deze ziekte is reeds van meerdere zijden te mijner kennis gekomen. zooals uit de vragen van de vorige week ook gebleken zal zijn. Wil u zoo goed zijn, een van de zieke exemplaren op te zenden aan het adres van de Rijksseruminrichting te Rotterdam onder ver-melding van de ziekteverschijnselen en uwe voedermethode. Ik zal dan rechtstreeks naar Rotterdam schrijven. Ik schreef u dit ook terstond per briefkaart welke ik naar Schinnen adresseerde: uit het poststempel meende ik dat op te maken. In uw brief kwam uw woonplaats niet voor.

Antwoord op Vraay No. 58. Een vriendelijke lezeres, Mevr. B. te D., was zoo beleefd een antwoord te zenden voor vraag 58, n.l. de behandeling van de pooten met jodium-tinctuur. Dit middel voldoet bij tijdelijke zwakte in de pooten van jonge dieren uitstekend, maar het gaat hier om een waarschijnlijk besmettelijke ziekte van overjarige hoenders. De Rijksseruminrichting zal ons naar ik hoop uit den brand helpen.

Ik begrijp niet dat u geen winterleggers kunt krijgen; bij mij leggen de Zilver- en witte Wyandottes den geheelen winter uitstekend.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Bijenteelt LXXXI. Is het houden van bijen ook voor dames aan te bevelen? door G. S. - Hoe moeten wij onze honden voeden, I, door L. S. - Hoenders, een goed hok, door Km. - Korte mededeelingen. - Vragenbus.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

HONDENVOEDING.

II. (Vervolg van No. 30.)

Niet lang geleden werd ons voor de zooveelste maal gevraagd of aan een zoogende teef, omdat zij haar jongen weken lang met haar melk moet voeden, ook veel melk gegeven moet worden. Indien mogelijk, ja. Er is echter een en ander bij in acht te nemen. Bij een teef die in gewone omstandigheden weinig of geen melk kreeg, of die men er niet aan gewend heeft gedurende de weken die het werpen vooraf gingen, zou een plotselinge verandering van voeding, licht nadeelige gevolgen kunnen hebben, doordien zij een aandoening der ingewanden en andere ongesteldheden zou kunnen veroorzaken. Die ongesteldheden zouden de jongen kunnen beïnvloeden en hun entwikkeling gedurende eenen, zij het ook korten tijd, belemmeren. Melkvoeding zal dan ook bij dergelijke zoogmoeders geleidelijk moeten worden bijgebracht. Anders is het wanneer de teef aan melk gewoon is, dan zal een vermeerde-

ring ervan haar niet hinderen. Toch zouden wij uitsluitend melkvoeding niet aanbevelen, dan in gevallen waarin men zich geen ander sterk voedsel kan verschaffen. In steden bijvoorbeeld, waar goede volle melk in den regel daur is, en men veel gemakkelijker dan op kleine plaatsen goedkoop vleesch kan bekomen, zouden wij niet meer melk voeden dan een deciliter per jongen hond en per dag. Wij gaven die hoeveelheid in drie gelijke deelen en vulden het ontbrekende aan met paardenvleesch, vet, peulvruchten, kraakbeen en andere licht verteerbare beentjes.

Plantaardig voedsel en vleesch, dat is het wat de hond moet hebben, en wie er voor zorgt dat de zoogende moeder dat in voldoende hoeveelheid en van goede kwaliteit krijgt, die kan er zeker van zijn dat de jongen zich naar wensch zullen ontwikkelen en dat zij gemakkelijk weerstand zullen bieden aan de ziekten die jonge honden zoo licht kunnen krijgen.

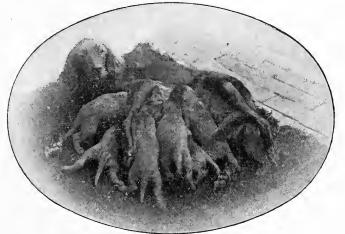
Tot den leeftijd van drie a vier weken volstaan de hondjes met wat zij van de moeder krijgen, ze zijn grooter geworden en voelen langzamerhand behoefte aan iets anders. Bovendien nadert de tijd dat zij moeten gespeend worden en op den overgang tusschen moedermelk en ander voedsel moeten zijn worden voorbereid. Daarmede kan men beginnen wanneer zij een week of vier oud zijn, zelfs nog vroeger wanneer het aantal jongen betrekkelijk groot is. Het eenvoudigste middel om hen te leeren eten is het volgende: Men zet in het hok, midden tusschen het jonge volkje, een ondiepe schotel met lauwwarme melk, maakt een vinger nat en laat ze daaraan likken, dan duwt men ze een voor een met de neus in de schotel en het duurt maar enkele minuten, of de een vóór en de ander na, begint aan de melk te eten. Natuurlijk heeft men de moeder verwijderd, want zoo groot is haar liefde voor haar

kindertjes niet, dat zij een voor hen bestemde schotel met melk onaangeroerd zou laten.

Zijn de kleintjes een week of vijf oud, dan worden zij er op voorbereid om het zonder moedermelk te doen; deze vloeit dan trouwens al minder overvloedig, en de tandjes van het jonge goedje zijn daarbij reeds zoo scherp geworden, dat het zuigen voor de moeder een ware kwelling is geworden, waarvan wij haar tijdig moeten bevrijden. Daarvoor verwijderen wij ze, elken dag wat langer, benutten haar afwezigheden om de jongen een flinken schotel met lauwe melk voor te zetten en te laten opslurpen en zorgen ervoor dat zij, op den leeftijd van zes of zeven weken geheel op eigen beenen kunnen staan. Een voor een worden nu de jongen van de moeder weggenomen, de sterksten het eerst; totdat de teef zelf duidelijk te kennen geeft dat zij van haar kroost niets meer wil weten kan men een achterblijvertje erbij laten, maar ook niet langer.

De jongen zijn nu gespeend, en van af dat tijdstip begint voor hen een nieuwe voedingswijze. Hebben zij tot nog toe niets anders gehad dan dierlijk, vloeibaar voedsel, nu krijgen zij ook vasten, breiachtigen kost, dierlijken en plantaardigen te gelijk. Dierlijk voedsel moet echter voorloopig nog hoofdzaak

blijven; plantaardig voedsel beschouwen wij in die overgangsperiode meer als bijvoedsel. Wel weten wij, dat velen het daaromtrent niet met ons eens zijn en vleesch voor jonge honden als zijnde uit den booze beschouwen, omdat er, naar zij beweren, huiduitslag, kwalijk riekende adem, kwaadaardigheid en andere zoowel in- als uitwendige slechte hoedanigheden uit zouden voortvloeien, maar zij hebben ongelijk. De jonge hond heeft op het oogenblik dat hij gespeend wordt een voeding noodig die zooveel mogelijk gelijk staat, wat samenstelling betreft, met de

Gezonde kinderen.

moedermelk, en dat is melk en brood niet. En de meeste jonge honden wil men met melk en brood groot brengen! "Waarom," vraagt een der knapste Engelsche veeartsen, "bezwijken zooveel jonge honden aan de hondenziekte? Alleen, omdat hen niet genoeg vleesch gegeven wordt. Men voedt de jonge honden met koemelk en brood, en daardoor verzwakt het lichaam en vermindert het weerstandsvermogen, want men moet niet vergeten dat de hond van huis uit een vleescheter is." Geen kundig fokker zal ons daarin tegenspreken, maar alleen zij, die nu en dan eens een hondje grootbrengen en nog geloof hechten aan oude bakerpraatjes.

Men vergete er echter niet bij, dat de verteringsorganen van den jongen hond noch zoo veel, noch zoo snel kunnen verwerken dan die van een volwassene; daarom moet een jonge meermalen daags kleine, maar toch voldoende hoeveelheden voedsel hebben en vooral voedsel van goede kwaliteit. Melk met fijngehakt vleesch en oudbakken brood, soep met aan kleine stukjes gesneden vleesch en brood erin geweekt, vier of vijfmaal daags, zooveel zij lusten, dat is het voedsel voor jonge honden totdat zij vier of vijf maanden oud zijn: voor beenformatie 'smorgens een theelepeltje levertraan met nu en

lan wat zachte indies, en zij zullen zich ontwikkelen dat het een lust is, ze tullen vroolijk zijn en tierig; ze zullen weerstendsventig in delben en niet ten ondergaan. wanneer zij een stoofje langvin.

Greed en media di moedisel is echter nog niet genoeg, er beheert eels regelieus bij. Het helpt niet veel of gij uw jongen hond den seper dag viermaal, den volgenden dag maar tweemaal to sten greek, al krijgt hij in die tweemaal ook zooveel als anders in tier. Een hond, zelfs een kleine, is verstandiger dan vels menschen: wanneer hij genoeg heeft laat hij zijn bord stran, al is het ook nog half vol en al smaakt het hem neg zoo goed; in de hondenwereld beschouwt men dat niet als sen bewijs van ongemanierdheid; zijn honger is gestild, zijn behoefte aan voedsel is voldaan, hij verlangt niet meer en gaat liggen. Straks, na twee of drie uur, zal hij misschien zijn eetbak nog eens gaan besnuffelen, maar eten zal hij dan niet meer. Dat restje is niet versch meer, het verspreidt niet meer dien aaugenamen geur van straks, de melk is misschien verzuurd, en hij bedankt ervoor. Komt gij bij hem terug en staat gij te turen naar den nog half gevulden schotel, dan ergert gij u, beschuldigt den hond dat hij een slecht eter is, gaat misschien verandering brengen in zijn voeding, en bederft hem. Regelmaat in het eten, voeden op vaste uren, goed, doelmatig en voldoende voeden, dat is wat een jongen hond ter volledige, geleidelijke ontwikkeling brengt.

Wel zal het eens gebeuren, vooral in den zomer, dat hij minder gretig eet, dat hij maar even zijn bak besnuffelt en dan met den kop op de voorpooten ervoor blijft liggen. Neem zijn eten dan gerust weg, misschien zal uw beweging om aan zijn bak te komen, hem tot eten aanzetten, maar doet hij het met, dan heeft de jongeheer of de jongejuffrouw geen lust en zal die eenige uren later wel komen. Laat echter nimmer een bak met eten bij den hond staan.

Tegen dat de jonge hond vier of vijf maanden oud wordt, beginnen wij verandering te brengen in zijn voeding. Waren melk, vleesch en brood tot nu toe de hoofdzaak, wij gaan nu die melk langzamerhand verminderen, doopen ze, vervangen het brood nu en dan met rijst, met geweekt hondenbrood en geven hem eenmaal daags minder; kreeg hij tot nu toe viermaal eten, wij gaan hem op driemaal daags brengen; levertraan, waarvan wij de hoeveelheid langzamerhand op twee theelepeltjes gebracht hebben, krijgt hij nog elken morgen, de beentjes eveneens, meer dan eens heeft hij een krachtige voeding noodig, want hij is in een moeilijk tijdperk gekomen, dat der tandenverwisseling, die in den regel is afgeloopen, wanneer de hond zeven maanden oud is. Vooral dan is zijn eetlust zeer verschillend en is het zaak om nu en dan eens een onderzoek te doen naar zijn tanden. Zijn er die hem nog los in den bek staan en waarvan hij hinder heeft, dan geven wij hem, een paar dagen lang, slechts week voer, willen de tanden niet spoedig genoeg doorbreken, dan zal hard voer, beentjes en nu en dan een droge hondenkoek, hem daar gemakkelijk doorheen helpen.

Met de voeding zooals wij die hierboven aangaven, gaan we door totdat hij een jaar oud is en brengen hem dan langzamerhand op twee maaltijden daags, totdat hij volwassen is. Zijn eersten maaltijd krijgt hij 's morgens vroeg, zijn tweeden en voornaamsten tegen den avond, telkens zooveel als hij met graagte verorbert. Als lunch kan hij dan nog een hondenkoek hebben, die als tandenpoetser uitstekend dienst doet. Volwassen, krijgt de hond dien koek als ontbijt, en heeft dan verder aan een flinken maaltijd tegen den avond genoeg.

Geef een hond, onverschillig tot welk ras hij behoort, nooit iets buitentijds. Allen, maar vooral honden die geregeld in huis zijn, zijn verstokte en toch zulke aardige bedelaars. Onwillekeurig geeft men hun een stuk brood, zelfs een koekje; doet het niet, want raken zij eraan gewoon, dan worden zij lastig, soms brutaal en stelen wat men hun niet goedschiks geven wil. Voer uw hond zelf en laat die zorg niet over aan een ander; gij zult den hond meer aan u hechten, hij zal u beter gehoorzamen en gemakkelijker een en ander leeren.

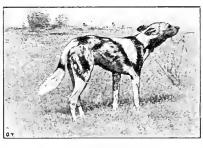
Natuurlijk hebben wij hier alleen den kamerhond op hetoog, van kennelhonden is heel geen sprake. Daarom gewaagden
wij slechts terloops van hondenbrood. Hondenbrood is een
uitstekend voedsel, maar in een gewoon huishouden kan een
hond van middelbare grootte zeer goed worden gehouden op
wat in de keuken overschiet. Brood, aardappelen, groenten,
vleesch, beentjes, mits geen scherpe als van kippen en wild,
vormen een uitstekend voedsel; is er niet genoeg, vul het dan
aan met hondenbrood, maar neem dan steeds het beste.

L. S.

EEN VOORMALIG HUISDIER VAN DE EGYPTENAREN.

In geheel Centraal-Afrika, leeft een wilde hond, die in overoude tijden door de Egyptenaren getemd is geweest, doch dien de mensch sedert weer heeft losgelaten. Het is de z.g.n Hyena-hond, het uiterst sierlijke, bontgevlekte roofdier met den ruigen staart van een wolf, den lichaamsbouw, den moed en de opgewektheid van een hond, den kop en het geluid van een hyena.

Hij bezit als jachthond uitnemende eigenschappen, welke

Hyena-hond.

de oude Egyptenaren dan ook wisten te waardeeren. Waarom men zoo'n waardevol huisdier dan weer prijsgegeven heeft? Niemand die het zeggen kan. Misschien wel, omdat het beest een onuitstaanbaren stank verspreidt, die zelfs maakt, dat de huid van het gedoode

dier niet te gebruiken is, en welke stank ook aan het vleesch van het gedoode dier zit.

't Is bekend, dat de gewone honden en de wolven elkaar niet kunnen uitstaan: een dergelijke erfelijke veete heerscht er ook tusschen den hyena-hond en den huishond.

De wilde hyena-hond jaagt in troepen, soms van zestig stuks; zij vervolgen de sterkste, vlugste antilopen zóó lang, dat deze uitgeput geraken en met onfeilbare zekerheid hun prooi worden.

Een merkwaardige bijzonderheid betreffende den lichaamsbouw dezer dieren is, dat zij aan de voorpooten zoowel als aan de achterpooten slechts vier teenen bezitten.

Hun geluid klinkt nog onaangenamer dan het gehuil der hyena's. Merkwaardig is nog voorts hun gewoonte, er een vaste plaats op na te houden, waar zij gemeenschappelijk hun faeces deponeeren, zoodat er langzamerhand groote mesthoopen ontstaan.

leder die 5 nieuwe Abonné's opgeeft voor "Onze Tuinen", weekblad voor Vaklieden en Amateur-Tuiniers, ontvangt gedurende één jaar dit blad gratis.

DUIVEN

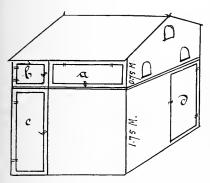
DUIVENWONINGEN.

III.

(Vervolg van No. 28).

Waar men, zooals in stadstuinen bijvoorbeeld, en ook wel buiten, niet te veel rnimte wil afstaan voor andere doeleinden dan voor bloemen en planten, en men toch gaarne zou willen genieten, niet alleen van het aangename, maar ook van het nuttige, daar kan men een zeer doelmatige duivenwoning combineeren met een niet minder doelmatig kippenhok. Onderstaand schema geeft van een dergelijke combinatie een juist beeld.

Feitelijk is het niet anders dan een gewoon groot kippenhok, waarin wij, op twee derden der hoogte, een vloer leggen; de kippen zetten wij beneden, de duiven op de verdieping. Aan de zonzijde dier verdieping brengen wij een langwerpig raam aan (A), dat we, wanneer het weer dit toelaat, kunnen openzetten om de lucht te laten binnenstroomen, en dat ons tevens gelegenheid biedt om, indien noodig, alles schoon te

Eenvoudig hok voor kippen en duiven.

maken en de nestenna te zien. Licht komt datzelfde door binnen. raam want we hebben het van glas laten voorzien en zorgen ervoor dat het altijd doorschijnend is. Naast ons raam A. hebben we een klein deurtje B, dat een opening afsluit

die van der binnenkant met rasterwerk is dichtgemaakt. Het dient om, wanneer wij om de een of andere reden onze duiven willen opgesloten houden en de vlieggaten dus dichtgemaakt zijn, toevoer van versche lucht te krijgen. De voorkant wordt met planken dichtgemaakt en daarin brengen we drie vlieggaten aan, met voor elk hunner een zitplankje, waarmede wij desnoods die vlieggaten kunnen afsluiten.

Het benedengedeelte heeft verder geen uitleg noodig. Langs de voordeur (D) kunnen wij den loop schoonmaken, terwijl het zijdeurtje (C) ons gelegenheid geeft om de leghokken, die er vlak tegenover zijn aangebracht, na te zien.

Een gelijksoortige inrichting, maar dan eenigszins gewijzigd, kan worden gemaakt voor vier verschillende variëteiten van duiven, die men van elkander gescheiden wil houden. Men legt dan den bodem in het midden en verdeelt de zoo verkregen twee ruimten overlangs met een dun schot. De deur A maken wij staand en brengen langs weerskanten een vlieggat aan; daar echter de voorkant nu van onder tot boven uit rasterwerk bestaat en er voldoende licht in onze voliére komt, zetten wij geen glas in die deur. De benedenverdieping richten wij op dezelfde wijze in als de daarboven gelegen en den anderen kant deelen wij op gelijke wijze in als den eersten. Houden wij onze inrichting uitsluitend voor duiven, dan raden wij het ten zeerste aan, om ook in het benedengedeelte een houten vloer te leggen: moet het onderste gedeelte

voor kippenhok dienen, dan hebben de kippen er een uitstekende scharrelplaats en wordt een vloer nutteloos.

In vier afdeelingen verdeeld en in tezit genomen door vier verschillende soorten van duiven, kunnen wij ze om beurten elk een halven dag laten uitvliegen, en om er zeker van te zijn, dat allen op den gewenschten tijd thuis komen, nemen wij de gewoorte om, behalve 's-morgens, ook 's-middags en 's-avonds op de hokken te voeren. Zoolang eene variëteit buiten is, blijven de andere natuurlijk opgesloten; dit is vooral noodig in den paartijd; is het broeden gedaan dan kan men ze allen te gelijk laten vliegen, omdat er dan voor mésalliances geen gevaar meer bestaat.

Wanneer zij t'huis zijn, hebben de duiven natuurlijk zit- en rustplaatsen noodig; wij houden niet van smalle latten, voelen meer voor rustplanken en zware boomtakken die zoo aangebracht zijn, dat de bewoonsters elkander niet kunnen bevuilen. Voor een paar koppels duiven is één flinke tak met een paar dikke zijtakken in den regel reeds voldoende om haar een goede rustplaats te bieden; men legge hem eenvoudig op den bodem neer en wanneer hij vuil geworden is, neemt men hem er uit om scnoon te maken.

Wie ruimte genoeg heeft en een goede beurs, die late zich een duivenwoning inrichten zooals hij zelf verkiest. Hij houde echter rekening met den aard der vogels die er in moeten verblijven. Tuimelaars, bijvoorbeeld en daarmede gelijkstaande goede vliegers, hebben meer ruimte noodig dan andere, dan kipduiven bij voorbeeld, die er zooveel niet van houden om ver weg te vliegen. Goede vliegers moeten ook in de voliére gelegenheid hebben om de vleugels eens te kunnen uitslaan; daarom make men die volière hoog, brenge zoowel nesten als rustplaatsen zoo hoog mogelijk aan; de andere zullen ze niet gaan opzoeken, maar lager bij den grond blijven, haar vleugels dragen haar niet zoover noch zoo lang. Eerder zorge men voor een practische inrichting, en zij erop bedacht dat men ze tot in de kleinste en de uiterste hoekjes kunne bereiken, dat ratten vooral er geen toegang kunnen krijgen en dat alles er steeds zindelijk uitziet.

Maar al is de volière nog zoo groot, zet er geen verschillende varieteiten in of zorg ervoor dat ze niet door elkander vliegen. Houdt elke varieteit afzonderlijk, want alleen op die wijze in het mogelijke raszuivere dieren te fokken. S. L.

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

INSECTENBESTRIJDING IN DEN WINTER.

Ι,

"Het lastigste en onaangenaamste van het tuinieren is de strijd tegen het ongedierte; daar komt nu nooit eens een eind aan, pas ben je klaar met het eene, of je kunt weer beginnen met het andere. Als 's zomers dat tuig er is, heb je geen tijd om je er mee te bemoeien, en 's winters, als je tijd overhoudt, dan zie je ze niet!"

Zoo ongeveer luidde van een mijner kennissen de jammerklacht, doorspekt met nog tal van krasse invectieven, waarvan "tuig" nog een der gemoedelijkste was.

Ik heb getracht, hem te overtuigen, dat het slechts gedeeltelijk waar was, wat hij zei. Er zijn 's winters nog heel wat schadelijke insecten te benaderen en onschadelijk te maken.

Beginnen we met de rupsen. Bij het nazien, snoeien, opbinden, enz. Van de vruchtboomen, kan men, vooral als meu er op let, tal van eierringetjes van de *ringetrups* vinden en verwijderen. Maar niet op den grond of op de mesthoop werpen. Den zouden we de kwaal niet opheffen, maar verplaatsen. Zorgvaldig verzamelen en verbranden, dat is de manier!

Op de stammen en schuttingen kan meu hier en daar kleine viltlapjes zieu zitten, op het eerste gezicht net muizevelletjes. Bij nader onderzoek blijken er een aantal "korreltjes" ter grootte van een speldeknop onder te zitten; 't zijn eitjes van den plakker: de vlinder heeft ze daar vastgekleefd en met de achterlijfsharen bedekt. Laat men ze met rust, dan levert elk eitje een fraaie rups, die echter verscheidene blaadjes van Uw vruchtboom verteert. En de bladeren zijn nu eenmaal de organen, waarnee de plant alle voedingsstoffen moet bereiden. Ergo: afborstelen, opvangen en verbranden! De rupsjes die uit de op den grond gevallen eitjes komen, vinden den stam, de takken en de bladeren wel terug: gaat er dus niet nonchalant mee om!

In de schorsspleten zitten kleine spinseltjes, en in elk een allerliefst rood, wit en zwart gekleurd rupsje van den dons-rlinder. 't Wacht ook al, tot in 't voorjaar de disch weer gedekt zal zijn,... tenzij U de producten van Uw kweekerij liever voor U zelf houdt; in dit geval moet de staaldraadborstel dienst doen.

Voorts kunnen er in den kruin de grootere of kleinere spinselnesten met jonge rupsen zitten van de basterdsatijn-vlinder, en het geüderde of boomwitje, benevens de cocons van den witvlakvlinder, waarop 't ongevleugelde wijfje een paar honderd eitjes heeft gekleefd.

Als al deze ongerechtigheden behoorlijk verwijderd worden, kan het niet anders, of de rupsen-schade zal a.s. zomer belangrijk minder zijn.

(Wordt vervolgd.)

B. B.

HOE TREKKEN REGENWORMEN BLADEREN IN HUN GANGEN?

Bekend is, dat regenwormen 's nachts afgevallen bladeren, takjes, stukjes papier, enz. in hun woningen trekken. Gedeeltelijk mogen deze voorwerpen dienen om de opening af te sluiten; de bladeren zijn ook als voedsel voor de wormen te beschouwen. Darwin heeft indertijd voor 227 bladeren van verschillende herkomst nagegaan, hoe zij in de wormgaten staken: 181 met den bladtop in den gang, 20 met den bladvoet en 26 in het midden aangegrepen en dwars in den grond getrokken. Gaf hij den wormen papieren driehoekjes, dan nam hij waar, dat deze in de meeste gevallen aan den kleinsten hoek aangegrepen en naar binnen getrokken werden, waaruit volgens D. af te leiden is, dat de regenwormen over een zekere intelligentie beschikken, die hen in staat stelt uit te maken, hoe de gemakkelijkste wijze is om het gewilde voorwerp binnen te halen. Later (1904) heeft Elise Hanel, eveneens uitgaande van de 's morgens zichtbare resultaten der nachtelijke werkzaamheden van de regenwormen, getracht het geval te verklaren door alleen prikkels aan te nemen, die als gevolg de bekende resultaten opleverden: de bladstelen worden niet aangegrepen omdat zij een chemischen prikkel uitoefenen; knipt men den bladsteel weg, dan vervalt deze prikkel en de bladvoet wordt wel aangegrepen; van papieren driehoekjes oefent dat deel, dat den kleinsten hoek bezit, den benoodigden prikkel uit, enz. Herman Jordan vond de verkregen resultaten niet vol-leende om daaruit het eigenaardige doen der wormen te verklaren; hij heeft getracht de dieren bij hun werkzaamheden zelf gade te slaan, 's nachts bij lamplicht (vgl. Zooleg. Juhrb, Bnd. 33, Heft I.) De wormen brengen het voorste deel van het lichaam naar buiten; het gat geheel

verlaten doen zij niet; om de bladeren heenkruipen en "het" geschikte aangrijpingspunt uitzoeken (zooals Hanel aanneemt) doen zij nooit. Zij maken met het uitgestoken lichaamsdeel planlooze, slingerende zoekbewegingen. Raken zij nu toevallig een blad aan, dan grijpen zij het zonder eenig bedenken vast: of het een geheel blad dan wel een willekeurig stuk daarvan is, maakt geen verschil. Heeft de worm zich nu aan de gegrepen plek vastgezogen, dan trekt hij zich snel terug en tracht kop en blad tegelijkertijd in den gang te trekken Meestal ligt het blad verkeerd, de poging mislukt; het blad wordt opnieuw ergens aangevat en het spel herhaalt zich. Al zoekende en overdoende wordt ook wel de top beetgevat en dan kan het blad een eindweegs in den gang worden getrokken. Hoe weinig het grijpen van den bladtop met intellect of met reflexdwang samenhangt, blijkt wel daaruit, dat een worm een reeds vastgegrepen bladtop losliet, vóór hij nog getracht had het blad elders omlaag te trekken en een veel ongeschiktere plek uitkoos en zich daaraan vastzoog. Het vastzuigen geschiedt niet met de lippen, van welke de vorm daartoe ongeschikt is; het eenige orgaan, dat hierbij dienst kan doen, is de pharynx. Op het oogenblik, dat de mond zich op een blad drukt, zwelt het kopgedeelte van den worm op; het door bloeddruk opgezwollen deel van den huidspierzak omringt den mond en vormt den rand van een zuignap, die luchtdicht op het bladoppervlak sluit: de pharynx zorgt voor de noodige luchtverdunning. Schoot het blad van de mondranden van het dier af, dan kon J. in de wijd geopende pharynxruimte zien. Het vastzuigen aan bladrand of bladsteel scheen meer moeilijkheden op te leveren dan dat aan het bladoppervlak.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum: de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Als antwoord op vraag No. 60 middel tegen eieren pikken werd door een der lezers onze aandacht op het volgende gevestigd. Te Warga in Friesland worden de welbekende strooien legnesten vervaardigd. Aan de fabriek wordt ook een model gemaakt om het kwaad van eieren eten van de kippen tegen te gaan. Zulk een nest bestaat uit twee stukken. Het bovenste deel, het eigenlijke legnest heeft in het midden een gat; zoodra een ei gelegd is rolt het door dat gat in het onderste deel van het nest en daar ligt het veilig. Deze nesten zijn in den regel bij iederen handelaar in pluimvee-artikelen te verkijgen. Den opmerker onzen beleefden dank.

Vraag No. 63. De Heer P. J. de K. te O.; v. d. B. te G. en N. P. te G. vroegen adressen voor Roode Rhode Islands, Witte Wyandottes en Witte Leghorns. De adressen zijn per correspondentie opgegeven.

Vraag No. 64. De Heer v. B. te T. vraagt de toezending van een exemplaar van het Feathered World Yearbook 1913.

Antwoord. Ook de beide voorgaande jaren heb ik voor een aantal lezers dit jaarboek laten komen; het is meer dan wij van een jaarboek verwachten, want het bevat in den regel zeer belangrijke artikelen over het fokken van hoenders en duiven en is van een aantal platen waaronder gekleurde, voorzien. De prijs is buiten Engeland f.—, waarbij nog 15 å 20 cents porto komt. De lezers die dus een exemplaar wenschen, kunnen mij daarvan opgave doen onder toezending van f 1.20. Begin Febr. zal het verschijnen. Het adres van de uitgeefster is 9 Arundel Street, Strand; London.

J. Kooiman, Breda.

Vraag No. 65. Zoudt U zoo vriendelijk willen zijn, mij even te willen melden of 't gebruik van hulpmiddelen als Patent Kali en Superfosfaat in een boomgaard waarin kippen losloopen, voor deze dieren soms vergiftig of gevaarlijk zou zijn. ook al wordt dit erin geharkt.

A. R. te B.

Antwoord. Niet gevaarlijk.

Km.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Hondenvoeding, door L. S. — Een voormalig huisdier van de Egyptenaren. — Duivenwoningen, door S. L. — Insectenbestrijding in den winter, door B. B. — Hoe trekken regenwormen bladeren in hun gangen. — Vragenbus.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

VLEERMUIZEN

In Januari lengen de dagen "een hanentred". In Februari gaat het in sneller tempo. Maart moet zijn 9 zomersche dagen brengen en dat doet hij meer dan eens! Is een lentedag na sneeuw in winterbuien iets verrukkelijks, even schoon is een zachte avond in Maart. Meermalen heb ik op onze berkenhouten bank gezeten achter het huis, of in 't oude Borgbosch gelegen temidden van zwijgende dennen in 't groen-warme mos. 't Is dan, of de natuur een groot gebeuren verbeidt: het ontluiken van duizenden bloemen, het ontwaken van veelvormige en veelkleurige insecten, het blijde zingen van ontelbare vogels! De lucht, het bosch, de aarde is vol van levensdrang. Nog enkele dagen, nog een paar warme zonnestralen en overal spriet, tiert, loopt en vliegt het. Reeds begint hier en daar een merel, die zijn vrengde niet langer betoomen kan.

een paar slagen uit te luiden. De heggemusch volgt, de blauwspecht fluit er tusschen door.

Zoo'n zachte zoele Maartavond lokt de mestkevers naar buiten, vlinderuilties verlaten hunne schuilhoeken, allen om een geschikte legplaats voor hun eieren en daarmee voedsel voor hun komend kroost te zoeken. Nu is het tijd voor de vleermuizen om ook weer eens

Vleermuis met uitgespreide vleugels.

voor den dag te komen; de stramme vleugels beginnen zich te rekken en te schikken. Die rust van een viertal maanden heeft ze geen goed gedaan: "rust roest". Hun oogen kunnen het licht niet verdragen dat door de spleet van den boom of den ouden muur als getemperd licht naar binnen dringt. De lauwwarme lucht zegt hun dat het tijd wordt, zich het stof uit de haren, het spinneweb van de vlerken te schudden, een reinigingsvlucht te ondernemen en zich met de nieuwe toestanden op de hoogte te stellen. Daar zijn steenen muren gebouwd, waar je verleden zomer frank en vrij kon vliegen, ginds is de eikenboom gekapt, waar zulke heerlijke vette meikevers vlogen. De zenuwen in de vlieghuid, doen nog uitstekend hun dienst. Ze melden reeds, dat langs het vlieggat een kever door de lucht zoemde. Nog eens rekken en trekken. die eene vleugel lijkt wel bevroren! Allo, hij moet toch mee, al gaat de vlucht daardoor in den beginne wat onzeker: "Oefening baart Kunst". Daar fladderen zij over de straat, boven den tuin, door de steeg. De kinderen die buiten nog even verstoppertje spelen, roepen: "Kijk, een vleermuis," en vlug gaan de petten omhoog. "Hè, ik heb hem geraakt", roept er een, om welks pet de vleermuis een zwenking heeft gemaakt, verstoord door de ongewone luchtdruk tegen zijn vliegorganen. Een andere jongen komt men een boonenstok aanloopen en bindt er zijn zakdoek aan. Daarmee past hij de vleermuizen op. Je kondt ze er zeker mee vangen. En toch kregen wij er nooit een.

't Heeft dan ook lang geduurd, voor ik een exemplaar in handen kreeg. 'k Was vijftien jaar, en dat zegt wat voor een jongen van 't land, die alle dieren van 't bosch, uit de wei en van de akker kende. Ik zeg alle dieren, natuurlijk voor zoover die onder de aandacht van jongens vallen. Daar had je vooreerst de vogels. Je wist waar hun nesten zaten, hoeveel eieren ze legden, waarmee je de jongen kon grootbrengen Je kon de eekhorentjes-nesten van ekster- of kraaiennesten onderscheiden. Kikkers sloeg je natuurlijk dood, maar padden, daar moest je voorzichtig mee wezen, die waren venijn! Zoo was een vleermuis ook voor ons een zonderling ding. Daar kwamen soms stadsche jongens of zulke uit een dorp, die iet of wat burgerlijk waren en ook wilden meepraten

over vogels en eieren en nog wat.

Zoo een vroegen wij altijd:
"en hoeveel
eieren legt een
vleermuis?"
Honderd tegen
een zei hij van
vier of vijf, en
een hoongelach
ging op, zoo
bitter en verachtelijk, dat de
betweter geen
mond meer open
deed.

Maar mijn hemel, hoe kan zoo'n jongen toch weten, dat een vleermuis geen vogel is?

Dat de naam er op duidt, daar let hij niet op. Kinderen doen niet aan woordverklaring. Dat leer je pas van "Bogaers en Koenen".

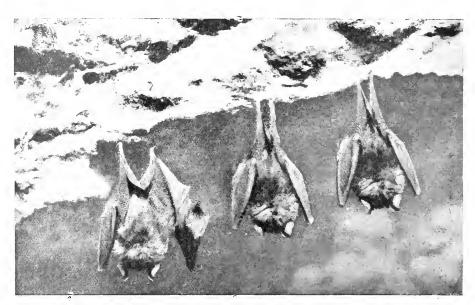
Een zoogdier, dat vliegt! 't Is dan ook wel de eenige uitzondering, die ik ken. Een geval zóó zeldzaam, dat we daar wel eens even over mogen denken.

De hypothese van het ontstaan der soorten, dat is de langzame ontwikkeling uit enkele stamvormen, heeft veel waarschijnlijks, en de stamvormen voor meerdere thans op aarde levende diersoorten zijn in steen of klei diep in de aarde gevonden. Maar waar is nu de stamvorm van de vleermuis? Zijn het de vliegende hagedissen, waarvan ook de vogels afstammen? Is het een heel oude vorm, die in ontwikkeling is staan gebleven, geen evolutie, mutatie of wat ook heeft doorgemaakt? Of is het kunnen vliegen een eigenschap der zoogdieren, dat zich dit kleine muisje alleen heeft kunnen verwerven? En in welk verband staan onze vleermuizen tot de vampyrs van Italië en tot de kalongs van Java?

Geheimzinnige raadsels, zooals de natuur ons er zoovele biedt. Wonderlijk beestje zijt gij, o vleermuis, die hier voor mij op tafel staat! Uw groote ooren houdt gij hooggeheven als een luisterende haas! Uw dunne vlerkjes zijn wijd uitgespreid; de vijf lange virgers schijnen er doorheen en het klauwtje van het duimpje steekt krom naar voren. Uw achterpootjes houden het staarvel gespannen en laten alleen de vijf teentjes vrij. Uw staartje staat zoo stijf naar achteren, uw snoetje zoo brutaal vooruit. Gij grijnst en laat uw tanden zien. O zoo, doodt ge daarmee de meikevers en nachtuiltjes, waarvan ik de vleugels 's morgens in mijn tuin vind? Je fladdert niet slecht. Dat week ik, nu ge ook door het bovenraam van mijn schoollokaal, dat ik des avonds openlaat, naar binnen vliegt en er de uiltjes oppeuzelt, die daar hoogtij komen vieren. Ik vond op één Maandagmorgen in de klas 14 vleugels. Niemand anders dan gij kunt die daar hebben achtergelaten.

Ja, ze moeten het wel kennen, die beestjes! Slechts een paar uren per dag vliegen, een 7 à 8 maanden per jaar! De rest van het jaar verslapen, verhangen met den kop naar beneden in holle boomen, oude muren, onder pannen, in grotten, (zie bijgaande afbeelding) achter reclameborden enz.; honger

en dorst, koude en vorst doorstaan gedurende vier à vijf maanden. Wel moet ge hiervoor op een bijzondere wijze innerlijk en uiterlijk toegerust zijn. Nadert de rustperiode, dan slaat ge de vlerken als een beschuttende mantel om u heen. Uw haren, die onder het microscoop gezien de fijnste haak jes dragen, we. ven zich door elkaar als een wollen deken. Voorzeker moet

Slapende vleermuizen in een rotsholte.

dit wel wat helpen tegen koude, doch dat ge temperaturen van — 16° C. doorstaat, daarvoor is nog wat anders noodig.

Ja, ge zijt een wonderlijk diertje, doch uw vreemde vorm, uw vliegen in den avond, heeft u in kwaden reuk gesteld. Ge zijt een veracht wezen; weet ge, dat de duivel ook vaak met vleermuizen-vlerken wordt afgebeeld, en dat uw naam "vleer" in verband staat met "vlier", dezelfde boom waaraan Judas zich verhangen heeft?

En toch, ge zijt ons goed. In een ± vijftiental soorten bevolkt ge ons land en vangt ge allerlei insekten. Het zonderlingste vind ik wel de vleermuis die over de Dinkel vliegt, als ik mij bij 't maanlicht neerzet aan den oever waar het bosch zich spiegelt en laaft in het heldere nat! Dat is de watervleermuis, die op zeer bepaalde insekten jacht maakt.

De Grootoor komt ook vrij menigvuldig voor. Hij echter, die er geen studie van maakt, kan ze onmogelijk in de vlucht van elkaar onderscheiden.

De dagen lengen met reuzentred.

Spoedig zult ge ze weer zien, de fladderaars.

Begroet ze, als wonderlijke nuttige wezens, begroet ze als de aankondigers van een rijk, vreugdevol lenteleven.

Denekamp, 30 v. Louwmaand, '13. J. B. BERNINK.

DUIVEN

ZIJN DUIVEN SCHADELIJK?

"Ik ben een groot liefhebber van duiven", schreef ons de vorige week een abonné, "en zou er ook gaarne eenige willen gaan houden die vrij uitvliegen, maar ik heb een nog al grooten moestuin en mijn huis ligt te midden van bouwland. Men beweert dat duiven, vooral voor jonge groenten, zeer schadelijk zijn en de jonge plantjes uit den grond halen. U zoudt mij en misschien ook andere abonné's van "Onze Tuinen" verplichten, met eens breedvoerig uwe meening daaromtrent mede te deelen. Ze zullen toch, als ze schadelijk zijn, ook wel goed doen en wat weegt dan het zwaarst?"

Aan dat verzoek voldoen de volgende gegevens zoo kort mogelijk. Reeds ten tijde der Grieken en Romeinen behoorden de

> men hof hoenders zou kunnen noemen, en een der oudste schrijvers op landbouwkundig gebied, de Romein Columella beveelt het houden van duiven aan om het nut dat zij voor den landbouw hebben. Wij gaven nog kort geleden zijn beschrijving van een duivenwoning. Later is er meermalen van het houden van duiven sprake in ordonnanties der eerste

keizers. Zoo be-

duiven tot wat

staat er een van Karel den Groote, die er blijkbaar van hield dat de boeren uit zijn tijd een lekker boutje op tafel kregen. "Zorgt ervoor", ordonneert hij aan zijn baljuws, "dat in elken hof leven velerlei vogels en duiven rondloopen". Dat zij schadelijk zouden zijn voor het bedrijf kon hij dus onmogelijk aannemen.

In de oude abdijën en kloosters der middeleeuwen, trof men de duiven schier overal bij menigten aan. Waren zij schadelijk geweest voor den landbouw, dan zou dat zeer zeker het geval niet geweest zijn; die oude monnikken waren ervaren landbouwers en wisten zeer goed wat voor het bedrijf goed of niet goed was. Eerst in de XVe en XVIe eeuw vinden wij ordonnanties waarbij het houden van andere duiven dan zoogenaamde postduiven, eenigszins wordt aan banden gelegd. Alleen koningen en edelen mochten er zooveel houden als zij maar wilden; voor anderen was het aantal beperkt. Van die ordonnanties bestaan er bij dozijnen, die, wat inhoud betreft, nagenoeg op hetzelfde neerkomen: wij halen er slechts ééne aan, dagteekenend van 1589, waarin het volgende voorkomt: "aangezien wij hebben vernomen dat personen die weinig of niet zaaien, een groot aantal duiven houden, die op de om liggende velden haar voedsel moeten gaan zoeken, zoo ordonneeren wij, dat voortaan niet meer dan acht koppelen duiven zal mogen worden gehouden op een oppervlakte van dertig akkers. (De akker stond ongeveer gelijk met 90 vierk. meter). Wie geen vijftien akkers bezit, mag geen duiven houden en wanneer hij het doet, dan zal de rechter zijner woonplaats hem veroordeelen om te betalen de waarde van één mud haver".

Dit verbod was niet het gevolg van de meening dat de duiven schade berokkenden aan de veldvruchten, maar alleen om te voorkomen dat menschen die hoegenaamd niets hadden om hun duiven te geven, ze van het begin tot het einde van het jaar zouden laten rondvliegen, om te leven ten koste van anderen. Men wilde eenvoudig dat hij die duiven hield, deze ook gedeeltelijk te eten gaf.

Over dezelfde kwestie bestaat van Ds. Snell, in het Groothertogdom Nassau, een werkje, dat in 1858 werd uitgegeven en waaraan wij, als antwoord op de ons gestelde vraag, een en ander ontleenen. Duiven, zegt hij o.a., houden veel van peulvruchten, maar vooral van die welke in het wild groeien, en met den algemeenen naam van wilde wikken bestempeld, een der meest schadelijke onkruiden zijn. Die wilde wikken gaan open zoodra ze rijp zijn en verliezen dan ook onmiddelijk haar zaad. Dat zaad komt eerst na verloop van jalen tot ontkieming, en het gevolg daarvan is, dat die zaden, na een regenachtige lente bij voorbeeld, gaan schieten, de graanhalmen omstrengelen en ze tegen den grond halen. Juist die eigenschap, dat zij eerst na jaren ontkiemen, geeft er voor de duiven een groote voedingswaarde aan. Vallen graankorrels op den grond, dan beginnen zij reeds te rotten zoodra er regen op gevallen is, de zoogenaamde wilde wikken kiemen niet, zoolang zij bloot liggen, en eerst wanneer de ploeg in den bodem gezet wordt en zij onder geploegd worden, komen zij in een toestand die het kiemen bevordert. Maar alle zaadjes gaan er niet onder; in de oneffenheden van den grond blijven er nog heel wat liggen en vooral daarop azen de duiven.

In Augustus ziet men ze het meest op roggenstoppels; veel houden zij zich ook op gronden waar op het jaar te voren klaver heeft gestaan en niet zelden ziet men ze achter de maaiers van groenvoer. Bij dat maaien vallen ontelbare, voor het menschelijk oog haast onzichtbare kleine zaadjes op den grond, te gelijk met mikroskopisch kleine slakjes, waarop de duiven verzot zijn.

Een jaar lang slachtte Ds. Snell dagelijks een paar duiven om den inhoud van den krop te onderzoeken, het resultaat dier onderzoekingen noteerde hij en uit die aanteekeningen blijkt, dat in den krop der duiven welke hij van 24 November tot 14 Januari onderzocht had, hij geen andere zaden had gevonden dan van wilde wikken; dat was ook het geval van 1 Juli tot 1 Augustus; in die negentig dagen haalden zij dus uit het veld geen andere zaden dan die van voor den landbouw schadelijke planten. Gedurende honderd en acht andere dagen bestond de kroppen-inhoud voor de helft uit wilde wikken en voor de andere helft uit graszaden, vermengd met een zeer kleine hoeveelheid graankorrels. De overige honderd zeven en zeventig dagen vond Dr. Snell in hoofdzaak afgevallen graankorrels, maar vermengd met zaden van voor den landbouw schadelijke gewassen, slakken, rupsen, larven en insekten. Op 16 Juli telde Dr. Snell al de zaadjes van schadelijke gewassen die in den krop van één enkele duif zaten en hij vond er niet minder dan drie duizend vijf honderd twee en tachtig en die duif was een jonge vogel. Men kan dus gerust aannemen dat een oude duif die het veld afzoekt dagelijks van 6 tot 8 duizend zaadjes van voor den landbouw schadelijke planten verorbert.

De geduldige onderzoeker concludeert dan ook te recht dat

al zouden, op zekere tijdstippen van het jaar, de duiven al schade doen aan de te velde staande gewassen, die schade ruimschoots wordt vergoed.

Het was al lang geleden sedert wij het werk van Ds. Snell hadden gelezen. Wij twijfelen wel niet aan de waarheid zijner beweringen, en de juistheid zijner onderzoekingen, maar hadden ons van die waarheid en van die juistheid nimmer kunnen overtuigen. Toen wij, eenige jaren geleden, buiten gingen wonen en de noodige ruimte hadden, lieten we uit België zes koppels bisets komen waarmee wij zeer gelukkig fokten. De duiven vlogen elken morgen uit, verspreidden zich in den tuin, vlogen naar de in de nabijheid gelegen tuinen en akkers en wij hadden ruimschoots gelegenheid om ze gade te slaan. Onze conclusie is in het kort deze: Van af het oogenblik dat het graan goed boven den grond is tot dat het gemaaid wordt, doen de duiven hoegenaamd geen schade. Alleen wanneer de veldvruchten in schoven staan, is het mogelijk dat zij er aan gaan pikken; in de regel echter vinden zij genoeg tusschen de stoppels en wat ze daar vinden, zou toch verloren gaan. Zij kunnen kwaad doen en zullen dat ook wel doen in den zaaitijd, doordien zij dan zaadgoed wegpikken. Die schade weegt echter niet op tegen het goed dat zij doen door het verorberen van slakken, larven, rupsen, enz. en het pikken van onkruidzaden.

In den moestuin is het juist hetzelfde; daar doen zij schade van af het oogenblik dat er gezaaid wordt, tot dat de jonge plantjes ontwikkeld zijn. Als uw doperwtjes 20 à 30 cM. hoog zijn, doen ze er geen kwaad meer aan; uw sla zuiveren ze van al de slakken en slakjes; ze houden van trosbessen, minder van kruisbessen en weinig van aarbeien, zoolang ze niet in kleur zijn.

Natuurlijk moeten wij onze duiven voeren en ze niet laten gedijen op wat zij buiten vinden. Wie dat doet, zal er zelfs in zijn moestuin geen last van hebben en de landerijen in zijn omgeving nog minder, wanneer hij ze in den zaaitijd een paar weken houdt opgesloten.

L. S.

INSECTENBESTRIJDING IN DEN WINTER.

II.

Van de kleinere, maar vaak niet minder schadelijke motjes en bladrollers kunnen we op het oogenblik vrijwel alleen het appelmotje nog den oorlog verklaren; althans, wanneer we in den nazomer en den herfst onzen plicht verzuimden, en toen het afgevallen wormstekige ooft lieten liggen. Dan zitten nu de coconnetjes van ze in de schorsspleten, onder de bemoste plekken, enz., waar ze door boomkrabber en staaldraadborstel in hun rust gestoord worden.

Bij het snoeien der bessestruiken vinden we soms holle twijgjes, veroorzaakt door de rupsjes van het mugvlindertje (Sesia tipuliforme). Snijdt al zulke aangetaste twijgjes weg tot op 't gezonde hout, en zorgt er vooral voor, geen stompjes van een paar cM. te laten zitten.

Wanneer er onder onze lezers zijn, die Narcissen in potten kweeken, is het nu tijd om eens na te gaan, of er ook bij zijn, die door de Narcis-vlieg zijn aangetast (zie hierover het uitvoerige art. van Prof. Ritzema Bos in no. 20). Zulke bollen loopen in 't hart niet uit; alleen aan de kanten komen blaadjes, die van de jonge (nieuwe) bollen zijn. Ook in den tuin moeten nog deze maand de narcis-bollen geïnspecteerd worden. De trosnarcissen worden het meest aangetast; de vorige week vond ik de vieze larven echter ook in Narcissus

princeps (een trompet-n.) en in N. poëticus ornatus, de bekende vroegbloeiende var. van de dichters-narcis.

De kamerplanten moeten nu nagezien worden, of er ook bladluis op zit; vaak kunnen ook de tulpen en crocussen stijfvol zittea.

(Wordt verrolgd.)

B. B.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum: de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

De lezers van ons blad, die in de afdeeling pluimvee belang stellen, worden vriendelijk verzocht deze vragen en de daarop gegeven antwoorden steeds door te lezen. Het gebeurt toch zoo vaak, dat rragen gesteld worden, die kort te voren ook in deze afdeeling behandeld werden. Een antwoord eischt in het gunstigste geval één, anders twee weken; en het is daarom voor den vrager veel aangenamer het antwoord in een der vorige nummers te kunnen opslaan. KOOIMAN.

Vraag No. 66. a. In enkele eieren, overigens geheel normaal en gelegd door een kip, die alle kenteekenen van goede gezondheid vertoont, komen nu en dan kleine bloedvlekjes voor. Is dit als nor-

maal te beschouwen, of pathologisch en is er iets aan te doen?

b. Een mijner kippen vertoont geregeld afwijking in de ontlasting.

Deze is geel of bruinachtig, min of meer dun. Soms denk ik een dag het niet te vinden, en op eens zie ik het weer, De kip is vlug en flink. eet goed, krabt lustig de grond om, alleen is de kam iets witter. Het is nu al twee maanden, dat ik het opmerk, n.l. van den tijd van aanschaffing af. Ik heb ijzersulfaat in het drinkwater gedaan, voeder ochtendvoer, groen of kleingemaakte mangelwortelen, gemengd voer. houd den ren zooveel mogelijk droog en sluit met oude ramen den wind buiten. Raadt U mij een bizondere voeding of verpleging aan? H. v. B. te U.

Antwoord. a. Dat bloedvlekje is volstrekt geen bezwaar. Het is een bewijs dat in den eileider hier of daar een teer bloedaartje voorkomt. wat heel vaak een bewijs is van overvetheid. Als dit het geval mocht wezen en als in het algemeen Uw kippen te vet zijn, is een gematigde vermageringskuur aan te bevelen; een weinig Engelsch zout in het drinkwater gedurende 8 à 14 dagen, wat minder ochtendvoer en als graan uitsluitend gerst met nu en dan een weinig tarwe. Mais, haver en hennepzaad bevatten veel vet. Dagelijks groen voer eveneens vereisrht. Zijn de dieren niet te vet dan behoeft U in de thans toege-paste wijze van voederen geen verandering te brengen en dat bloed-vlekje zal wel spoedig wegblijven. Vooral bij zware rassen komt dit verschijnsel vaak voor.

b. Dat zal ook vanzelf beter worden. De maatregelen voor "wholecure" zou ik u nooit aanraden waar slechts een enkele vogel een behandeling behoeft. Ook "gemengd voer" is voor mij uit den booze omdat men geen contrôle heeft op de hoeveelheid voedingsstoffen die toegediend worden. In den zomer volstaat men met uitsluitend gerst, nu en dan voor afwisseling wat tarwe; in den winter gerst en haver en wanneer het vriest dagelijks als laatste voer een toegift van mais soms zelfs wat hennetzaad. Zoo kan men de voeding zoo nauwkeurig regelen als men wil.

Vraag No. 67. De tijd om te broeden begint zoo langzamerhand weer te komen en daarom ben ik zoo vrij in deze u eenige vragen te komen doen, waarvan het antwoord gaarne in "Onze Tuinen". Ik heb gewone boerenkippen van middelmatige grootte, zij leggen

mooie bruine eieren. Ik heb het aantal 28 verdeeld in vier rennen.

dus elken ren 7 hennen en daarbij per ren 1 haan. De rennen zijn elk lang 12 meter, breed 2 meter en zijn verdeeld in een helft overdekt (deze kan geheel gesloten worden) en eeu helft geheel open.

De kippen worden stipt gevoerd volgens opgave der V. P. N. Afdeeling Amersfoort, zij krijgen eerder minder dan meer voer. Zij maken het zeer goed en zijn begonnen half November te leggen.

In December had ik 267 eiereu, in Januari tot op heden (26 Jan.) 263.

Ik meen dat dit voor alle eerste leg kippen nog wel vrij goed is.

Nu zou ik grame uw meening weten of: a. de eieren voldoende bevrucht zullen zijn om er van te broeden, b. of u een voorstander is van broeden met machine, of de voorkeur geeft aan natuu lijk broeden,

c. of u wel gekend of misschien zelf ondervonden hebt, dat eieren van kippen die met machine werden uitgebroeid, minder geschikt zijn om een volgend jaar daarvan te broeden,

d. of ik in geval van machinaal broeden zulks zonder nadeel zou kunnen doen in één der rennen (gesloten) zonder dat het leven der

kippen in de nevenren daarop van invloed zal zijn, e. of (omdat ik beperkt ben met de ruimte) ik de kuikens, als ik met kippen laat broeden, ook in een kunstmoeder zou kenneu plaatsen, of dat het beter is ze bij de kloek te laten.

G. v. S. te A.

Antwoord. a. Mij dunkt, U kunt de 28 hennen beter in drieën splitsen; 9 à 10 hennen van licht ras is voor de bevruchting beter dan een kleiner aantal: U krijgt daardoor tevens een hok vrij en houdt een haan in reserve voor het geval een van de anderen tijdelijk

een haan in reserve voor het geval een van de anderen tijdelijk buiten gebruik moet worden gesteld.

Ik geef er evenwel de voorkeur aan te fokken van hennen die in het laatst van Januari of begin Februari met leggen beginnen, dan is in den broeitijd de kans van krachtige bevruchting en dus sterker kuikens grooter dan bij hennen die reeds langen tijd aan den leg zijn; het organisme raakt door een lange legperiode eenigermate uitgeput. Hieruit volgt, dat men het beste kan fokken, tenminste bij de lichte rassen, met overjarige hennen; deze beginnen in den regel op het genoemde tijdstip, bovendien heeft men dan nog het voordeel van beter uitgegroeide vogels te kweeken. Dat de nakomelingschap van overjarige hennen krachtiger is dan die van jonge dieren, kan men het best zien aan de pooten der kuikens, die in den regel veel zwaarder zijn. Overjarige hennen en een goed uitgegroeide jonge haan geven de beste resultaten.

h. Dieren die bestemd zijn voor de eierproductie in den volgenden winter kan men langs machinalen weg, dus met broedmachine en kunstmoeder zeer goed kweeken; de vogels evenwel die later voor

kunstmoeder zeer goed kweeken; de vogels evenwel die later voor den nafok bestemd zijn, worden ook door de groote fokkers bij voor-

keur natuurlijk gekweekt; vraag c. valt hieronder.

d. dat kan zonder bezwaar. e. kuikens die machinaal uitgebroed zijn kan men onder de kloek plaatsen en omgekeerd.

Vraag No. 68. Beknopte handleiding, hoe een kippenhok met ren in elkaar gezet meet worden. dat is voor mij veel duidelijker dan al die plaatjes. J. v. U. te A.

.Intwoord. Meermalen hebben wij reeds een uitvoerige beschrijving gegeven van een hok, zooals dat voor een 5 tot 12tal kippen in den tuin het beste is. Komen wij nu hier en daar een goed hok tegen dat aan de door ons te stellen eischen voldoet, dan geven we, met een duidelijke foto, een opgave van de afmetingen en dat lijkt ons voldoende. Voorloopig verwijzen wij U naar den 6en Jaargang no. 26 en 27 en naar no. 30 van twee weken geleden en hopen dan bijnen bet naar no. 30 van twee weken geleden en hopen dan binnen kort nog eens op nw vraag terug te komen.

Vraag No. 69. U raadt mij af Mechelsche koekoeks te fokken. Ik heb hier drie hennen van dat soort, die zeer goed leggen, maar weet niet of ze dat zullen blijven doen. Het is niet mijne bedoeling ten-toonstellings dieren te fokken, doch wel goede leg en vleeschkippen. Zondt U ook met het oog op deze eischen bij uwe opinie blijven? En zoo ja, kunt U mij een goed adres geven voor broedeieren en Zilver Wyandottes?

H. de K. te A.

Antwoord. Het antwoord dat ik U de vorige maal gaf, had ook minder betrekking op de teutoonstellings- dan op de productie-eigenschappen. Het is moer dan 10 jaar geleden dat ik voor het eerst de ondervinding opdeed van de groote degene atie der Mech. koekoeken en sedert heb ik meermalen de gelegenheid gehad die ondervinding bevestigd te zien. De dieren gaan in drie geslachten zoover achteruif in eier- en vleeschproductie, dat ze hun waarde geheel en al verliezen. De Mech. koekoek gedijt alleen in België. Hetzelfde geldt van de Dorkings (Engeland) en van verschillende Duitsche landrassen. De rassen die overal voldoen hebben juist daaraan hun bekendheid te danken. danken.

Adres van zilverwyandottes gaf ik ik U per correspondentie.

Vraay No. 70. Na een uitvoerige beschrijving gegeven te hebben van zijn hokken en voederwijze stelt de Heer B. J. A. B. te 's-Gr. enkele vragen over die voedering over een bij zijn kippen voorgekomen ziekteverschijnsel en over eenige aan te bevelen rassen.

Aniwoord. Daar ik na den 28 Januari geen nadere mededeeling over het ziekteverschijnsel van U ontvangen heb, meen ik te mogen besluiten dat het geval sie hts van voorbijgaanden aard was. Het komt meermalen voor, dat jonge hennen, of overjarige na den rui, die met leggen aanvangen, daarmede in de eerste dagen eenigen last hebben. Alieen een ervaren hand kan dan de hen behulpzaam zijn om het ei te verwijderen; het inbrengen van een weinig slaolie in

ohn het et te verngarst, den legdarm helpt soms.

Wat de door U genoemde rassen aangaat verwijs ik U in de eerste plaats naar de voorgaande nos. van O. T. b.v. naar de vragen 57 en 61 en de daarop gegeven antwoorden. Als winterlegsters zijn voor U het meest Wyandottes aan te bevelen, zilver of wit, de kuikens moeten ongeveer 1 April geboren worden; voor den zomer kunt U naar eigen smaak Zwarte Minorca's of Patrijs Leghorns nemen. Beperk U in ieder geval tot zoo weinig mogelijk rassen. Km.

Vraag No. 71. Boeken over Hoenderteelt, liefst met opgave van teur en prijs. Ph. V. te A. anteur en prijs.

Antwoord. 1. Pedersen-Bjergaard. Hoenderteelt. Onder toezicht van den Heer Spruijt vertaald f 1.25? 2. J. Kooiman, Moderne Hoenderteelt f 0.60.

Door de "Vereeniging tot bevordering van de pluimveehouderij in Nederland" de V. P. N., wordt een maandbl'd uitgegeven onder redactie van den Heer Spruijt. Lidmaatschap f 1.50 per jaar met orgaan. Wij raden U zeer aan lid van de Vereeniging te worden. Alg. Secretaris J. Schuijleman, Antonie Dijckstr. 98, Den Haag.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Vleermuizen, door J. B. Bernink. — Zijn duiven schadelijk, door L. S. — Insectenbestrijding in den winter, door B. B. — Vragenbus.

DIEREN VAN HUIS EN HOF. 15 Februari 1913

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

RUSSISCHE WINDHONDEN OF BARZOI'S.

Ι.

Hoe snel een inderdaad edel hondenras zich overal verspreidt, daarvan hebben wij een duidelijk bewijs in de liefhebberij voor den Russischen windhond. Vruchteloos zoekt men zijn naam in werken die nog geen halve eeuw oud zijn, en toen in 1890 op de Charlottenburger hondententoonstelling, een collectie Russische windhonden te zien was, toen waren er, onder de duizenden bezoekers, maar enkelen die iets wisten te vertellen omtrent den oorsprong van dat nieuwe ras. Vijf jaar later hadden Duitschland en Engeland een Barsoi-club en er was geen hondententoonstelling meer of men zag er Barzoi's. In Nederland zagen wij er voor het eerst een op de hondententoonstelling van Scheveningen in 1890, ingezonden door den heer G. J. Baron van Heemstra te 's-Gravenhage.

Omdat men, buiten Rusland, geen andere dan langharige Russische windhonden aantreft op de tentoonstellingen, verkeeren de meesten in de meening dat er, in het uitgestrekte paringen beantwoordden echter niet aan de verwachtingen en slechts door een oordeelkundig doorfokken slaagde men er eindelijk in, om die uitstekende honden te scheppen die, zooals ze thans zijn, nog beantwoorden aan de beschrijvingen die van de oude Psovaias zijn bewaard gebleven. Daarbij heeft men zich vooral bediend van de honden uit de Perschinokennels van Grootvorst Nicolaas van Rusland, waaronder nog verscheiden exemplaren waren, welke dat oude type vertoonden. Zij onderscheiden zich door een fijnen, langgestrekten kop, een sterk beendergestel en flinke spieren, door een diepe borst, een sterke achterhand, overvloedig rijke beharing en alleszins krachtig voorkomen,

Vóór de afschaffing van het lijfeigenschap, in 1861, waren in Rusland tal van edelen wier kennels honderden wind- en andere jachthonden herbergden; in hoofdzaak echter Barzoi's en Foxhounds, slechts enkele dier kennels zijn blijven bestaan en hieronder is die van Grootvorst Nicolaas, meer bekend onder den naam van Perchinska-kennel, met zijn ruim vijfhonderd honden, wel de grootste en de meest weelderig ingerichte der wereld.

De beste honden vindt men echter in het zuiden van Moscou, in de onmetelijke provinciën Tula en Tamboff, waar

Vier prijswinners van Amsterdam, 1912. — (Orig. foto "Onze Tuinen".)

Czarenrijk geen andere windhonden bestaan en dat is onjuist. Rusland heeft verschillende windhonden-variëteiten, en de onmetelijke jachtvelden met hun zeer uiteenloopende wildsoorten in aanmerking nemende, moet ons dat niet verwonderen.

Barsoi's noemt men alle Russische windhonden, onverschillig hoe zij behaard zijn, en onder die barsoi's onderscheidt men Korthaias, die kortharig zijn, Tchisto Psovaias die een beharing hebben als van een Setter en veel franje aan de pooten, Psovaias, met een lange beharing als van een New-Foundlander, maar gegolfd aan het uiteinde, en eindelijk de Gousto Psovaias, de variëteit welke wij onder den naam van Barsoi kennen. Deze is de fraaiste der vier variëteiten en de Russen jagen er mede op het vlakke veld. Verder bestaan er nog windhonden voor de jacht in de bergen, maar deze laten wij buiten bespreking, omdat zij hier totaal onbekend zijn.

Omtrent de geschiedenis van het ras is zoo goed als niets bekend. Men mag aannemen dat de barsoi een afstammeling is van oude Russische windhonden, misschien ook een kruisingsprodukt van deze met verschillende andere windhonden-variëteiten, die vroeger in Rusland inheemsch waren. Het weinige dat men zeker weet is, dat men, bijna drie kwart eeuw geleden, in Rusland ermede is begonnen om den barsoi zoogenaamd te verbeteren en wel hoofdzakelijk door kruising met Engelsche, Poolsche en Aziatische honden. De uitkomsten dezer

zich het land beter dan elders en vooral beter dan de veenachtige bodem van het Noorden, leent voor de uitoefening der jacht. Wie op zoo'n jacht wordt uitgenoodigd, beleeft er dan ook letterlijk van alles.

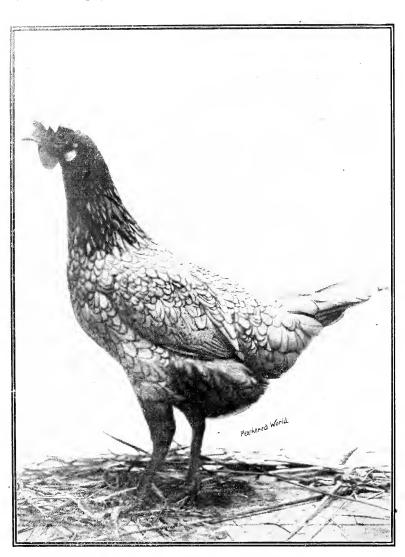
Na een lange nachtreis komt men aan een klein stationnetje, waar een wagen, bespannen met drie of vier naast elkander staande hengsten, staat te wachten. Dan gaat het uren langs onafzienbare bouwlanden, wier eentonigheid door geen enkel stukje hakhout of bosch wordt onderbroken. De jacht geldt hazen, vossen en wolven, die op drieërlei wijze worden gejaagd. Wanneer een boer een nest vossen of wolven heeft ontdekt, dan trekken de jagers er te paard op uit, ieder met drie barsoi's, zooveel mogelijk van gelijke grootte en kleur. Achter hen komen de foxhounds met de pikeurs, in roodscharlaken tenue. Het is een eenig, "onvergetelijk schouwspel, die jagers in hun typisch Russische kleederdracht, met pelsen mutsen op het hoofd, met jachthoorn en dolk op zij, gezeten op moedige Khirgisen ponnies, te midden hunner zoo eenig mooie honden. Zoodra men ter bestemde plaatse is aangekomen, wordt het hout door ruiters en honden omsingeld, onder hoorngeschal worden de foxhounds er op gezet en men tracht het zich schuilhoudend wild eruit te verdrijven. Gedurende eenige oogenblikken is alles betrekkelijk stil, maar lang duurt het niet of de honden beginnen te blaffen en laten

weten dat ze op een spoor zijn. De wolf komt uit zijn schuilhoek te voorschijn en houdt, gevolgd door de aanhoudend blaffende honden, op een bosch aan. De dichtstbij staande jager neemt onmiddellijk in flinken galop de achtervolging over en maakt zijn barsoi's los. Na een spannenden ren hebben zij den wolf bij den nek en beletten hem weerstand te bieden, terwijl een handig jager hem het jachtmes tusschen de ribben steekt en hem onschadelijk maakt.

Vossen en hazen worden eenvoudig ingeloopen, door de honden gevangen en ook afgemaakt.

(Wordt vercolgd.)

L. S.

Jonge Andalusiër hen. (Cliché F. W.) Eerste en drie Eereprijzen. Dairy Show London.

De Andalusiërs behooren tot de Middellandsche Zee-groep, omvattende de lichte rassen bekend om hun overvloedige eierproductie in voor- en najaar. Tot deze groep van rassen behooren de Leghorns (de Italiaansche), en de Minorca's, Andalusiërs en Spaansche Witwangen (de Spaansche rassen) slank gebouwd met enkelen kam en vast aan het lijf liggende veeren, geven ze eieren van zeer groot gewicht en met zuiver witten straal. De Italiaansche rassen hebben gele, de Spaansche zwarte beenen.

De kleur der Andalusiërs is blauw, iedere veer met een donkeren rand omzoomd.

PLUIMVEE

LEGWEDSTRIJDEN.

Met een zeker genoegen keeren wij ieder jaar weer terug tot ditzelfde onderwerp. In Engeland en zijn Koloniën worden voortdurend legwedstrijden georganiseerd; de eenige wijze waarop men de productie kan nagaan. Om de hooge kosten, die aan de organisatie van een legwedstrijd verbonden zijn beperkte men ze tot de vier wintermaanden, (October

Januari). Dit jaar evenwel heeft de Engelsche pluimveeclub de wedstrijd over een vol jaar uitgestrekt. Deze wijze van handelen is veel billijker tegenover de lichte rassen die in de wintermaanden minder, in voor- en najaar evenwel meer eieren leggen dan de z.g.n. winterleggers, of als men wil, de half-zware rassen. Een korte vergelijking tusschen de productiewaarde van de lichte en half-zware rassen doet het volgende zien: de halfzware rassen (Wyandottes, Orpingtons en Plymouth Rocks) leggen in de wintermaanden een goed aantal bruinschalige eieren met een gemiddeld gewicht van nog geen 60 gram in het warmste gedeelte van het jaar zijn ze veel broedsch; de lichte rassen (Leghorns en Micorca's) leggen in den winter zeer weinig; in de overige maanden van het jaar leggen ze een groot aantal witschalige eieren met een gemiddeld gewicht van meer dan 70 gram. De vergelijking tusschen de productie-waarde der beide groepen van rassen is dus te maken door de gemiddelde marktprijs van den dag waarop ieder ei gelegd wordt als maatstaf aan te nemen. Voor een nauwkeuriger vergelijking wordt meestal ook rekening gehouden met het gewicht.

De wedstrijd in Engeland dan, die den 7 October begon, omvat honderd boomen, ieder van 6 jonge hennen, geboren in 1912. Met behulp van trapnesten wordt ierdere hen afzonderlijk gecontroleerd; de prijzen worden toegekend naar de waarde der gelegde eieren.

De resultaten van de 20 beste toomen over de periode van 7 October tot 7 Januari = 92 dagen.

RAS.	Totaal aan- tal eieren	Waarde
Buff Plymouth Rocks Witte Wyandottes idem idem Buff Orpingtons Zwarte Leghorns Witte id. id. Wyandottes id. Leghorns id. Wyandottes Roode Sussex (dit is een Eng. Landras) Witte Wyandottes , Leghorns Buff Orpingtons Witte Leghorns idem idem idem idem Witte Wyandottes	257 244 233 212 200 189 172 199 170 201 167 183 162 174 181 175 146 146 152	f 24.31 , 21.40 , 20.70 , 17.40 , 17.38 , 17.03 , 16.25 , 16.10 , 16.08 , 15.70 , 15.50 , 15.35 , 15.30 , 15.— , 14.75 , 14.50 , 13.85 , 13.30 , 13.10
,, Legioris	101	,, 10.10
	Buff Plymouth Rocks Witte Wyandottes idem idem Buff Orpingtons Zwarte Leghorns Witte id. id. Wyandottes id. Leghorns id. Wyandottes Roode Sussex (dit is een Eng. Landras) Witte Wyandottes , Leghorns Buff Orpingtons Witte Leghorns idem idem idem	Buff Plymouth Rocks Witte Wyandottes idem 233 idem 212 Buff Orpingtons 200 Zwarte Leghorns 189 Witte id. 172 id. Wyandottes 199 id. Leghorns 170 id. Wyandottes 201 Roode Sussex (dit is een 167 Eng. Landras) Witte Wyandottes 183 " Leghorns 162 Buff Orpingtons 174 Witte Leghorns 181 idem 175 idem 146 idem 146 Witte Wyandottes 152

Terwijl in de beide eerste maanden de Leghorns steeds achteraan kwamen, hebben enkele toomen door hun zware eieren en hun groot aantal dank zij den zachten winter het reeds een heel eind opgehaald. Blijkens de ingezonden toomen

Tentoonstelling Amst. Pluimvee-Club. Brahma-haan bekroond met den 1en prijs. Eigenaar de heer H. Lieftinck, te Arnhem.

geeft men ook in Engeland meer en meer de voorkeur aan de Wyandottes en de Leghorns; de witten hebben klaarblijkelijk de voorkeur. Ofschoon bovenstaande opgave ons een reeks van opmerkingen in de pen geeft over ras, foktijd, legperiode, gewicht der eieren, enz. zullen wij hever na afloop

van de wedstrijden daarop uitvoerig terugkomen. Nu en dan zal nog een korte mededeeling volgen over den stand der verkregen uitkomsten.

TENTOONSTELLING VAN DE AMST. PLUIMVEE-CLUB.

In de Militie-zaal te Amsterdam werd einde van de vorige en begin van deze week de groote Nationale Pluimvee-Tentoonstelling gehouden. De talrijke inzendingen, waaronder

Tentoonstelling Amst. Pluimvee-Club. Grauwe Kwakers, bekroond met den 1en prijs. Eigenaar de heer N. Wafelbakker, te Baarn.

zeer fraaie dieren (hoenders, duiven, konijnen en enkele eenden), maakten deze tentoonstelling tot eene goedgeslaagde, ondanks hetfeit, dat de zaal allerminst geschikt is, noch om de dieren te doen uitkomen, noch om 't talrijke publiek dat Zondag kwam kijken, te ontvangen.

We geven hierbij de af b. van enkele winners van eerste prijzen, waarmee wij thans moeten volstaan.

Waarschijnlijk de volgende week nog iets.

B. B.

BIJENTEELT

LXXXII.

Februari.

Tot dusver hebben onze bijen allerminst van strenge koude te lijden gehad, behoudens een paar dagen, die allesbehalve aangenaam waren. De harde wi**n**d joeg de sneeuw geducht op, en daar die uit Oostelijke richting kwam, hadden zich vóór en ín sommige bijenstallen heele bergen gevormd. Enkele waren, vernamen wij, zelfs totaal ingesneeuwd. Het eerste werk in zoo'n geval is: de vlieggaten vrij maken, daar de luchttoevoer niet belemmerd mag worden. Dat dit opruimen met de noodige omzichtigheid moet geschieden, om zoo min mogelijk stoornis te verwekken, spreekt wel van zelf.

Voor het meerendeel hielden onze volken op den 26en Januari een uitstekende uitvlucht. Wel zien wij bij deze uitvluchten gaarne de temperatuur eenige graden hooger, (wij noteerden 42° F. op het Noorden) doch in de zon was het zulk heerlijk weder, dat de bijen, evenals ook de menschen onwillekeurig naar buiten werden gelokt. Niet zelden gaan zulke uitvluchten nog al eens met verliezen gepaard, daar gewoonlijk een deel zich voor den stal op de grond neerzet, waar velen dan meteen verkleumen. Nu zijn sommige ijmkers wel van oordeel dat hieraan niet veel verloren is, daar dit toch in hoofdzaak oudere bijen zouden zijn; doch wij geven cr de voorkeur aan, ook deze nog wat te behouden.

Nu kan men die verkleumden wel wat opzoeken, en in een warm vertrek weer bijbrengen, doch ten eerste is dit een heel werk, en dan beschouwen wij bovendien het resultaat als twiffelachtig.

Op genoemden datum kwam dit bij ons echter niet voor, wat in de omstandigheid, d t de uitvlucht reeds vroeg (plm.

Tentoonstelling Amsterdamsche Pluimvee-Club. Lotharinger Voedster, bekroond met den 1en prijs. Eigenaar de heer G. S. Kley, Amsterdam.

1 uur) was geëindigd stellig voor een belangrijk deel zijn oorzaak vond. Op dezen bij uitstek gunstigen dag was er nu meteen weer eens gelegenheid om zich oppervlakkig zoowat met den toestand op de hoogte te stellen.

Het eerste waar men op let, is de voedselvoorraad. Om zich hiervan op de hoogte te stellen, is het volstrekt niet noodzakelijk de woning uit elkander te halen. De ervaren ijmker kan vaak op 't gevoel af, uit het bruto gewicht vrij nauwkeurig het netto bepalen. Voor wie die bedrevenheid mist, staat desnoods de zekerste weg open, nl. wegen.

Ook maakt men bij zoo'n gelegenheid er meteen gebruik van om de bodemplank schoon te makeu. Vóór men hiertoe echter overgaat, ziet men goed toe, wat er alzoo op de bodemplank ligt, want uit hetgeen hier ligt kan de opmerkzame ijinker veel afleiden. Allereerst ziet men terdege toe, of zich tusschen de doode bijen ook soms de koningin bevindt. Ziet men soms een enkele witachtige niet volwassen bij liggen, dan kan men hieruit de conclusie trekken, dat die in de cel verkleumd is geraakt, en door de bijen is uitgetrokken. Eendeels is dit een goed teken, n.l. dat naar alle waarschijnlijkheid de koningin in goeden welstand is.

Dan ziet men op de bodemplank rijtjes "meel" liggen. Dit zijn de deksels der honingcellen welke door de bijen verbroken zijn om de honing te kunnen bemachtigen. Boven de plaats waar men het meeste wasmeel vindt, kan men rekenen dat zich thans het nest bevindt. De kleur van dit wasmeel zegt ons waar den honing heeft gelegen, die in den laatsten

tijd is aangesproken.

Vindt men op de bodemplank een droge korrelige stof, dan wijst dit er op, dat de honingvoorraad ten deele versuikerd is. Ingeval dat dit belangrijk is, is doorgaans de bevolking onrustig, en vliegen zelfs onder vrij ongunstige omstandigheden nu en dan bijen uit, (welke dan meestal niet weer terugkomen.) In dit geval heerscht in zoo'n kolonie gebrek aan water, daar zij dit laatste noodig hebben om de versuikerde honing op te lossen. Verkeeren de volken langen tijd

onder deze omstandigheden, dan is "de loop" doorgaans het gevolg. Bemerkt de ijmker dan ook dat zijn volken dorst lijden, dan is het tijd om hieraan tegemoet te komen, door water te geven. Dit kan men bereiken door een vochtigen spons in de woning of bij het vlieggat buiten de woning aan te brengen, of wel door wat water (lauw) naar binnen te spuiten, b. v. met de tuinspuit. Natuurlijk leenen verschillende voertoestellen zich in deze ook uitstekend, sommigen zelfs beter dan de vorige manieren.

Weelal zal het noodig blijken om het voertoestel in den

beginne eerst mer slap honingwater te vullen.

Ook kan het zijn dat men op de bodemplank een natte plek ziet. Dit is een bewijs dat zich boven deze plaats open honingcellen bevinden, waardoor deze honing vocht uit de lucht heeft opgenomen, en is beginnen te gisten, daardoor uit de cellen is gaan loopen, en zoo over de raat op den bodemplank terecht kwam.

Van alle dergelijke, zooals de hier genoemde, opmerkingen s het gewenscht aanteekening te houden, daar men dan nog weer eens kan nagaan, hoe het er zoo ongeveer met een en ander bijstaat, en men dan hiervan ter rechter tijd gebruik kan maken. Tevens kan men den huidigen toestand nog eens controleeren met hetgeen men bij de inwintering noteerde.

Verkeerd zou het zijn, reeds nu, indien zulks niet noodig was, de volken te voederen. Zou het echter noodig zijn, dan "breekt nood wet" en ziet men zich te redden zoo goed men kan. Het best helpt men nu door middel van ramen met verzegelde honingraat. Jammer genoeg, zijn de meesten hiervan echter dit jaar niet, of wel zeer schaars voorzien.

Van verschillende zijden hoorden wij de klacht uiten, dat het er bij een groot aantal volken, met den voedselvoorraad al vrij slecht bijstaat, en dat er, wil men ze in het leven houden, belangrijk gevoederd zal moeten worden. Bij velen zou n. l. met primo-medio Maart het voedsel op zijn. Wij zullen echter hopen dat het aantal wat overdreven geschat is. Het blijkt echter reeds weer dat er in den Herfst in veel gevallen belangrijk te kort bijgevoederd wordt, hoewel er tegenwoordig met de accijnsvrije suiker toch met niet al te groote kosten goed is te voorzien.

Enkele ijmkers zijn van oordeel dat zij met de op de huidige manier gedenatureerde suiker minder gunstige gevolgen behaalden, en dan ook gaarne een ander denatureeringsmiddel zagen toegepast. Wij bemerkten echter nimmer iets dat er tegen de op deze manier (met paprika *) en methylviolet) gedenatureerde suiker was, mits met het noodige overleg te werk gegaan was, Inmiddels is er van bevoegde zijde mededeeling ontvangen, dat er onderzocht zou worden, in hoeverre verandering mogelijk was. (In Duitschland wordt b. v. bij besluit van Juli i. l. de accijnsvrije suiker met fijn zand vermengd.)

Tevens zij nog vermeld, dat het "Hoofdbestuur der Ver." zich tot de regeering zal wenden, met het verzoek om ook

*) Spaansche peper.

dit voorjaar weer suiker accijnsvrij beschikbaar te stellen, om aldus aan den noodtoestand tegemoet te kunnen komen.

Ingeval dat een gunstig antwoord volgt, en hieraan zullen wij denkelijk niet behoeven te twijfelen, dan zal de levering waarschijnlijk ongeveer midden Maart kunnen geschieden.

Op het voederen zullen wij in een volgend artikel nog wel terugkomen,

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum: de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 72. De Heer Van B. te H. vraagt inlichtingen overhet bouwen van een hok.

Antwoord. De door u opgegeven ruimte is groot genoeg om twaalf hennen en een haan te houden. Natuurlijk kan u de muur van den tuin als achterkant van het hok gebruiken, dat komt veel goedkooper uit: maar u vergat de ligging van de muur ten opzichte van de windstreken op te geven. Het beste is dat het hok front maakt naar het zuiden, zoo mogelijk in den zomer beschaduwd door voor staande boomen. De voorzijde van het hok moet tot 8 à 10 dM. boven den grond van planken zijn. — het hoogere deel wordt afgesloten met kippengaas. De geheele beschikbare ruimte 4 bij 2 M. zou ik als overdekte ren laten inrichten; bij een goede afwatering kan het dak overtuekte rei laten infrichten; bij een goede afwatering kan het dak van voren naar achteren hellen, is er gevaar van lekken dan moet de voorzijde van het hok lager zijn dan de muurkant; de achterkant kan dan 2.5 M. de voorkant 1.90 M. zijn. In een van de hoeken van de aldus verkregen overdekte ruimte wordt het nachthok aangebracht 1.5 × 1.2 M. De voorzijde van dit nachthok blijft geheel open en wordt 's winters met een oude deken afgesloten.

In ieder geval zou ik u één ras aanbevelen. De ruimte is niet voldoende om er twee hokken van te maken en een zwaar en een licht ras door elkear te bouden heidt tot onseaveren de achtisken televisiele en de de lager en een licht ras door elkear te bouden heidt tot onseaveren de achtisken televisiele en de de lager en een licht ras door elkear te bouden heidt tot onseaveren de achtisken televisiele en de lager en een licht ras door elkear te bouden heidt tot onseaveren de achtisken televisiele en een lager en een licht ras door elkear te bouden heidt tot onseaveren de achtisken televisiele en een lager en een lager van de noord en en een zwaar en een lager en een lager van de noord en en een zwaar en een lager en een lager van de noord en en een zwaar en een lager en en een lager en en en een zwaar en een lager en en en een zwaar en een lager en en en een zwaar en een een zwaar en een een zwaar en een en een zwaar en een en en en en en een zwaar en een zwaar en een een zwaar en een een zwaar en een en een zwaar en een zwaar en een zwaar en een zwaar en een zwaar en een e

licht ras door elkaar te houden leidt tot onaangename broeduitkomsten. Witte of zilver wyandottes zijn uw ras.

Vraag No. 73. Mevr. M. L. B. te G. houdt een lofrede op de rozenplaat van no. 30 eu vraagt of er ook nu en dan platen van anderen aard bij O.T. gegeven worden.

Intwoord. Zelfs van de kippen hopen de uitgever en de redactie n en an een plaat te geven. Voor de eerste kippenplaat zijn wij nu en an een plaat te geven. Voor de eerste kippenplaat zijn wij in onderhandeling en wij twijfelen niet of het zal den lezers naar den zin gemaakt zijn.

Km.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Russische Windhonden of Barzoi's, door L. S. — Legwedstrijden. door Km. — Tentoonstelling van de Amsterdamsche Pluimvee-Club. door B. B. — Bijenteelt LXXXII, Februari, door G. S. — Vragenbus.

Onmisbaar bij het kunstmatig broeden is onze: HYGROMETER (Vochtmeter) MIT-HOF, prachtig nikkel instrument, uiterst betrouwbaar, f 3.—.

A. M. M. SCHMIDT. Instrumentmaker. ZUTPHEN, Rozengracht 17,

83 hoek Apenstert.

MEVROUW

Het adres voor het repareeren van alle voorkomende Luxe-artikelen, Kamer- en Salonsiera-

den, Kristal, Porselein en Antiquiteiten. Chemisch Verguldeu en Vernikkelen Bronzen van alle Metalen, Overtrekken Bekleeden van kleine sieraden is bij A. PRINS & ZOON, Nieuwe Spiegelstraat 49, Amsterdam. Telef. 8589. Opgericht 1878.

GEBRs. GRATAMA & Co., HOOGEVEEN,

bieden aan van **George C. Waud & Duchess of Wellington** (zie gekleurde plaat in 't nummer van 25 Jan.) Struikrozen per stuk f 0.35, Stamrozen per stuk f 1.35.

HERS

VERHAGEN,

Tuinarchitecten.

Telefoon 1082.

HILVERSUM.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

PLUIMVEE

DE PLUIMVEETEELT IN ENGELAND IN 1912.

Uit het belangrijke rapport over bovenstaand vonderwerp, welk rapport jaarlijks met de uiterste zorg en grootste kennis wordt samengesteld door den Heer Edw. Brown, Secr. van de "National Poultry Organisation Society", nemen wij gaarne enkele zinsneden over, belangrijk als ze zijn om een kijkje te krijgen op de productie van en den handel in hoenders en eieren. Ons land is immers in zekere mate bij den Engelschen handel betrokken, omdat Nederland de laatste jaren tot de in

Engeland invoerende staten gerekend wordt en omdat onze handel in eieren en gevogelte met rasse schreden voortgang maakt op de groote markten van het Vereenigd Koninkrijk. De vooruitgang is van dien aard dat in de Engelsche statistieken Nederland afzonderlijk wordt genoemd terwijl het tot verleden jaar voorkwam onder "Andere landen".

Op een groote belangstelling van regeeringszijde kan de Engelsche pluimveeteelt zich niet beroemen, maar van particuliere zijde wordt aan de verheffing van het klein bedrijf veel gearbeid en tot die verheffing werkt de pluimveeteelt als nevenbedrijf van den landbouw in niet geringe mate mee. Door vorstelijke en gefortuneerde personen wordt aan de pluimveeteelt medewerking verleend door het geven van subsidies en door plaats te nemen in het bestuur van groote vereenigin-

gen. Deze subsidies worden aangewend voor bijzondere doeleinden waartoe op dit oogenblik gerekend mogen worden:

1 de legwedstrijd voor een geheel jaar door de vereeniging voor nuthoenfokkerij, de Utility Poultry Club, waarwij in het vorig nummer van O.T. een enkel woord gezegd hebben, en 2. de proef die in Cheshire genomen wordt om het fokken van slachtkuikens op groote schaal te bestudeeren, de Board of Agriculture verleent hierbij ook haar medewerking. Zoo is ook zonder steun van het gouvernement belangrijk werk mogelijk dat op den duur den kleinen landbouwer van groot nut worden zal.

De arbeid tot vergrooting van de productie om aan een steeds stijgende behoefte te voldoen is voor zoover het de eieren betreft in twee richtingen mogelijk. De eene richting vraagt een nauwkeurige inspectie van den pluimveestapel, de andere een vergrooting van het aantal kippen.

Beide richtingen zijn ook bij ons sedert de oprichting der

V. P. N. ingeslagen. Wij hebben de kippenhouders geleerd, dat dieren ouder dan twee jaar voor de eieropbrengst weinig waarde meer hebben, en dat het daarom gewenscht is ze na den tweeden leg op te ruimen. En wat een percentage zal er tien jaar geleden op de boerderijen geloopen hebben, niet alleen ouder dan twee, maar zelfs ouder dan vijf jaar. Het vraagt van de zijde van den boer een weinig toezicht om de waardelooze oude kippen bijtijds door jonge te vervangen. En zoo hebben wij in Nederland in enkele jaren tijd, en zonder dat het aantal kippen belangrijk werd uitgebreid, een meerdere productie verkregen van 15 millioen eieren per jaar. De kwaliteit onzer kippen moet dus door het bovengenoemde middel belangrijk zijn vooruit gegaan.

De andere richting, het uitbreiden van den pluimveestapel,

mag niet dan met de meeste zorg en met de grootste omzichtigheid gebeuren. Het gevaar is toch niet uitgesloten, dat bij een te ruim gebruik van broedmachines en door te fokken uit broedeieren van jonge hennen, die den geheelen hebben winter gelegd, de pluimveestapel uitgeput raakt. En nu moge men dat gevaar denkbeeldig achten, wij meenen dat het van het grootste belang is, rustig rekening te houden met gezond en krachtig fokmateriaal dat langs natuurlijken weg en in het natuurlijke jaargetijde gekweekt is. Toezicht en leiding zijn noodig en dan behoeft gevaar voor uitputting niet te bestaan. Ook hier geldt dat intensieve cultuur, mits op een goede basis rustend, het eenige middel tot verheffing van het bedrijf is.

Na deze kleine uitweiding keeren wij tot ons onderwerp terug. De handels- en scheepsvaartbe-

Hoe een werkman meedoet aan de Crystal Palace tentoonstelling. De Heer Th. Ch. is bezig zijn Buff Wyandotte hen voor deze tentoonstelling te wasschen. Ze won daar een 4den prijs en op drie andere groote tentoonstellingen nog drie eerste prijzen.

richten voor 1912 geven als zuivere invoer in Engeland aan (in ronde getallen) voor:

	1910	1911	1912
Eìeren Geslacht gevogelte	f 87.000.000 ,; 9.000.000 f 96.000.000	f 95.000.000 ,, 2.000.000 f 97.000.000	f 100.734.288 g 8.167.200 f 108.901.488

Ingevoerde eieren in 1912.

ingevoorde cheren in real.				
Uit	hoeveelheden 1)	Waarde.	Percentage v/d. geheelen invoer:	
Rusland Denemarken Duitschland Nederland Frankrijk Italië Oostenrijk-Hongarije Andere landen	9,677.098 3,623,815 524,697 801,227 669,687 958,314 997,987 1,832,217	f 47.000.000 , 23.000.000 , 2.646.072 , 4.547.856 , 3.702.132 , 5.659.008 , 5.068.320 , 8.387.568	50.75 18.98 2.75 4.20 3.51 5.02 5.23 9.60	
Totalen	19.085.052	$\pm f$ 100.000.000	100,00	

i) in great hundreds (120 eieren).

Vergeleken bij het vorige jaar 18 de invoer verminderd uit Rusland, Denemarken, Oostenrijk-Hongarije terwijl de invoer uit de andere landen verhoogd werd, Nederland met 193,863 great hundreds of 1.01% van den totaalinvoer. Ook de invoer uit "Andere landen" onderging een vermeerdering met 439.802 gr.hd. in hoofdzaak uit Egypte en Marokko.

Ook de prijs der ingevoerde eieren onderging een vermeerdering:

1898 f 3.50	per	gr. hd.	$1906 \ f \ 4.51$	per	gr. hd.
1900 ,, 3 87	75 ,,	"	1908 ,, 4.725	,,	"
1902 ,, 3.97	75 ,,	"	1910 ,, 4.775	"	,,
1904 ,, 4.03	Ď ,,	,,	1912, 5.275	"	,,

Gemiddelde waarde der ingevoerde eieren:

Uit:	1910 per gr. hd.	1911 per gr. hd.	1912 per gr.hd.
Rusland	$f4.27^{5}$	$f4.52^{5}$	f 4.90
Denemarken	$,, 5.87^{5}$,, 6.10	$,, 6.47^{5}$
Duitschland	,, 4.73	,, 4.85	,, 5.03
Nederland	,, 5. ∠5	,, 5.58	$,, 5 67^{5}$
Frankrijk	,, 5.52	,, 5.58	,, 5.50
Italië	,, 565	,, 5.70	,, 5.90
OostenrHong.	,, 4.86	,, 5.01	$,,5.07^{5}$
Andere landen	,, 4.40	,, 4.50	$,, 4.57^{5}$

Bij den invoer van geslacht gevogelte, hoenders, duiven en kalkoenen, hebben wij geen belang, omdat Nederland in de gegevens tot de "andere landen" gerekend wordt en in verband met een totale afwezigheid van deze fokkerij in ons land, zullen wij deze cijfers weglaten.

Verbruikt is in 1912 in het Vereenigd Koninkrijk aan eieren en geslacht gevogelte:

Ingevoerd uit Koloniën en vreemde landen f 109.901.388 Engelands (en Schotlands) eigen productie ., 108.000.000 Iersche productie Totaal

,,_ 60.000.000 $,,\overline{277.901.388}$ Kм.

HONDEN

RUSSISCHE WINDHONDEN OF BARZOI'S.

II.

Een andere jachtmethode bestaat hierin dat de foxhounds worden uitgeschakeld en geen deel nemen aan de jacht. De bereden jagers, ieder met drie barsois, vormen een halven cirkel van ongeveer 200 meter in doorsnee en drijven zoo het uitgestrekte jachtveld af. Dit gebeurt alleen op vlak terrein. Er is nog een derde manier om met barsois te jagen, maar die slechts wordt toegepast in den winter, wanneer er een flinke sneeuwlaag ligt.

Zoodra men weet dat zich wolven ergens in het woud schuil houden, worden de barsois, verborgen onder een witte deken, in een lage slee gezet, en zoo vervoerd naar de plaats waar men weet dat de wolf gewoonlijk van het eene bosch naar het andere gaat. De wolf wordt dan door drijvers of door voor dat werk afgerichte honden opgejaagd en nauwelijks is hij in het vlakke veld, of de dekens worden van de slee geworpen, de barsois losgemaakt en dan begint een wedren over de vlekkelooze sneeuw. Langer dan een half uur duurt het zelden of de vijand valt zijn achtervolgers ten prooi.

Den Barsoi heeft men verweten dat hij, als huishond, bij andere rassen zou achterstaan. Dat kan waar geweest zijn voor de eerste uit Rusland geïmporteerde exemplaren; maar hoeveel geslachten zijn er sedert dien tijd reeds heengegaan? De barsoi van thans is, wat inborst betreft, verschillend van zijn stamouders. Zijn verzorging en ook zijn opvoeding zijn geheel gewijzigd. Behalve in Rusland is hij nergens geen jachthond meer, hij is huishond, kamerhond geworden, bedaarder en rustiger dan zijn voorouders waren. Is het bovendien wel rechtvaardig om de fouten van het een of ander exemplaar, wiens opvoeding wellicht had te wenschen overgelaten, het geheele ras aan te wrijven? Zijn er geen St. Bernards, geen New-Foundlanders, geen herdershonden, geen Collie's die slechte gewoonten hebben en gaat het dan aan om te beweren dat al die rassen met dezelfde gebreken behebt zijn?

Wat voor elk hondenras geldt, geldt oo'z voor dit. De wijze waarop de barsoi wordt opgevoed, oefent een goeden of een slechten invloed uit op zijn karaktereigenschappen. Zachte, vriendschappelijke behandeling en daarbij een geregelde, haast onophoudelijke omgang met zijn eigenaar, zullen wel ten gevolge hebben dat, wat trouw betreft en aauhankelijkheid, de barsoi bij geen enkel ander hondenras behoeft achter te staan. Zelfs kan men er een zeer goeden waakhond van maken. Waar echter een gezonde geest ook een gezond lichaam noodig heeft om tot zijn recht te komen, daar moet men, om van een barsoi het grootst mogelijk genot te hebben, zorg dragen voor zijn lichamelijke ontwikkeling. Zijn

Barzoi's. - (Orig. foto "Onze Tuinen".)

bouw wijst erop dat hij alle andere honden in snelheid overtreft en hij daarom niet genoeg heeft aan kleine, zij het ook vaak herhaalde wandelingetjes. Ruimte heeft hij noodig, veld en uitgestrekte heide, waarop hij snelheid kan ontwikkelen en rennen naar hartelust. De barsoi is geen hond voor de straten eener stad, zijn plaats is op de onafzienbare vlakte en alleen daar kan men zien waartoe hij in staat is. Hij is de hond bij uitnemendheid voor groote buitenplaatsen.

TREKHONDEN.

Te 's-Gravenhage heeft zich 12 Februari j.l. geconstateerd het "Comité in zake het trekhondenvraagstuk", bestaande uit: Jhr. W. E. Engelen te Hilversum; mr. dr. H. van Groenendael te Zwolle; mej. A. P. J. Groshans te Scheveningen; den heer W. van den Heuvel te De Bilt; mevr. Jhr. Hooft-Van der Hout, "Huize Morren" bij Elburg; mevr. C. v. d. Hucht-Kerkhoven te Amsterdam; Jhr. W. H. W. de Kock te 's-Gravenhage; dr. H. T. Oberman te Vlissingen; mr. S. Rink te Tiel; Baronesse de Smet van Alphen du Tour van Bellinchave te 's-Gravenhage; Jvr. E. M. C. des Tombe te Middelburg; dr. W. C. A. Baron van Vredenburg te 's-Gravenhage; mevr. W. Wijnaendts Franken-Dyserinck te Leiden.

Uit het Comité heeft zich eene werkcommissie gevormd, waarvan Jhr. Engelen secretaris zal zijn.

Het Comité, dat niet dan na zeer rijp beraad tot zijne

constitueering heeft besloten, zal zich zoo spoedig mogelijk wenden tot alle burgemeesters in Nederland, met het verzoek wel hunne bevindingen in zake de werking van de Trekhondenwet te willen mededeelen.

Het zal verder zooveel mogelijk in overleg blijven met verschillende bestaande lichamen op het gebied van dierenbeschermen, van welke het reeds bewijzen van instemming en medewerking mocht ontvangen.

DUITSCHE POLITIEHONDENVEREENIGING.

Zaterdag 15 Febr. had te Frankfurt a/M. de algemeene vergadering plaats van de Eerste Duitsche Politiehondenvereeniging. Besloten werd, den heer Gijsberti Hodenpijl, voorzitter van de Koninklijke Nederlandsche Politiehondvereeniging, tot eerelid te benoemen. De heer Jac. Key van Amsterdam, werd gekozen tot lid van een commissie ter herziening van het Duitsche kenringsreglement en tot Duitsch jurylid.

KONIJNEN

KONIJNEN FOKKEN.

I.

Zoetjesaan begint weer de tijd dat we met succes kunnen konijnen fokken; wie ze buiten heeft zal nog wel voorzichtig moeten zijn en rekening moeten houden met eventueelen vorst; wie ze binnen heeft zal er waarschijnlijk weinig meer van te vreezen hebben. Wat echter ook het doel onzer fokkerij zij, of wij trachten steeds zwaardere dieren te fokken of steeds

mooiere, daarvoor staan ons slechts twee wegen open; kruising namelijk en teeltkeus.

Door kruising verstaat men de paring van twee dieren welke tot verschillende rassen behooren, om op die wijze nieuwe variëteiten te scheppen, en dat is de aangewezen weg voor de fokkers, wien het vooral te doen is om zwaardere dieren te fokken, voor hen die fokken op vleeschproductie. Teeltkeus zal echter diegene toepassen, die een ras zuiver wil bewaren en het verbeteren. In beide gevallen kan men zijn doel bereiken, wanneer men daarvoor de beste onder de beste fokdieren gebruikt.

Wanneer de voeding doelmatig is, de verzorging niets te wenschen overlaat en de huisvesting ook maar aan matige eischen voldoet, d. w. z. wanneer zij voldoende ruimte biedt, zindelijk wordt gehouden, lucht en licht er ruimschoots in kunnen doordringen, dan is de konijnenfokkerij een der prettigste, meest loonende liefhebberijen; daarbij een liefhebberij die betrekkelijk weinig teleurstellingen berokkent. Toch zijn er eenige bijzonderheden aan verbonden, die niet algemeen bekend zijn en waarvan, voor het welslagen der fokkerij, veel afhangt. Aan die bijzonderheden wijden wij een paar korte artikelen.

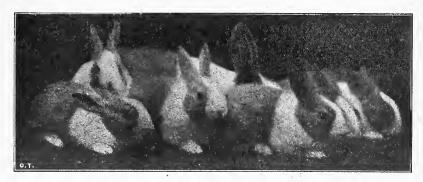
Konijnen onderscheidt men in moerkonijnen en rammelaars. Deze laatste zijn het heele jaar door geschikt voor de voortteling. De moerkonijnen zijn dat niet; om tot voortteling geschikt te zijn moet het moerkonijn zich in een zekeren staat bevinden, die bij het eene individu slechts tweemaal, bij het andere viermaal in de maand vóórkomt. Een kenner bemerkt dien toestand onmiddellijk, een leek of een beginneling niet. Een beetje opmerkzaamheid zal ook hem spoedig

op de hoogte brengen. Het konijn is onrustig, de oogen schitteren, de ooren zijn warmer dan gewoonlijk. Komt het in dien toestand bij den rammelaar, dan zal het dezen onmiddellijk toelaten en men kan er zoo goed als zeker van zijn, dat het bevrucht is. Is het moerkonijn voor paring nog niet rijp, dan moet het van den rammelaar niets hebben, krabt hem en vecht met hem, terwijl de gevolgen of in het geheel niet, of slechts ten deele zullen gunstig zijn.

Het geschiktste oogenblik om het konijn bij den rammelaar te brengen, is 's avonds. Men ziet eerst even toe hoe de verstandhouding is; is zij goed, dan laat men beide een uurtje bij elkaar; is zij niet goed, dan zal men verstandig doen om te wachten tot den volgenden dag; het is mij meer dan eens gebleken, dat wanneer men rammelaar en moerkonijn meer dan een uur bij elkaar laat, dat samenzijn vaak met een vechtpartij eindigt; in ieder geval is het nutteloos.

Heeft het moerkonijn nog nooit jongen gehad, dan verdient het den voorkeur om den rammelaar bij hem in het hok te brengen en niet omgekeerd. Vrouwelijke dieren zijn in den regel nog al vreesachtig; wanneer zij in een vreemd hok worden gebracht, raken zij gemakkelijk van de wijs, zouden, in plaats van den rammelaar aan te nemen, met hem gaan vechten of hem weigeren en in een hoek wegkruipen.

Hebt ge een fokkerij van eenige beteekenis, of zijt ge voornemens eenigszins op groote schaal te gaan fokken, waarvoor ge dan ook meer dan een rammelaar zult noodig hebben, dan is het steeds zaak om ieder hunner een nummer te geven. Verder legt gij een boekje aan waarin alle dekkingen worden opgeschreven, met de data's waarop zij hebben plaats gehad en het nummer van den rammelaar die daarvoor gebruikt werd, den dag waarop het konijn heeft geworpen, hoeveel jongen er in

Hollandsche Konijnen.

't leven zijn gebleven en wanneer zij gespeend werden. Het vordert wel een beetje werk, maar de voordeelen die er het gevolg van zijn, zijn niet te versmaden. In de eerste plaats weet u altijd wanneer uwe konijnen moeten werpen en kunt dus uwe voorzorgsmaatregelen nemen, met het oog op de te verwachten jongen. U kunt tijdig het hok schoonmaken en van versch stroo voorzien, wat vier of vijf dagen van te voren moet gebeuren. Daarbij krijgt gij een juist inzicht in de fokwaarde uwer dieren, leert welke goed, welke minder goed en welke slecht zijn voor de fokkerij, en langzamerhand zult u op de hoogte komen van alles wat gij dient te weten om met succes te fokken.

Is het konijn gedekt, dan verloopen er van 28 tot 33 dagen voordat het werpt. Gedurende dien tijd moet het zacht worden behandeld, zoo rustig mogelijk gelaten en goed gevoed. Goede voeding is noodzakelijk om goede jongen te krijgen.

Is de tijd er dat het konijn werpen moet, dan heeft het zelf reeds gezorgd voor een warm nest, dat van binnen geheel met haar belegd is. Met langere of kortere tusschenpoozen komen nu de konijntjes ter wereld en het is zaak om de moeder nu hoegenaamd niet te storen. Vooral bij jonge voedsters is dit gevaarlijk, want het gebeurt vaak dat zij of het heele nest verlaten of al de jongen opeten. Eerst een paar dagen na de geboorte kan men het nest eens gaan onderzoeken; vindt men doode jongen, dan worden die onmiddellijk verwijderd, omdat zij gevaar kunnen opleveren voor de andere; men telt de jongen en wat er meer is dan zeven, maakt men van kant. Natuurlijk neemt men dan de zwakste.

(Wordt vervolgd.)

L. S.

BERICHT YEARBOOK.

Het Yearbook van de Feathered World voor 1913 is thans verschenen. In omvang en inhoud overtreft het zijn voorgauger, daar niet minder dan 765 bladzijden bedrukt zijn. De inhoud omvat, evenals andere jaren, eeu uitvoerig overzicht van alle rassen hoeuders en duiveu en hun voor- of achteruitgang in het afgeloopen jaar. Het aantal illustraties is zeer groot en ieder ras vindt er zich in terug, meest foto's van bekende prijswiuners in Engeland. Een maandelijksche handleiding voor de behandeling der diereu; een belangrijk artikel over nuthoenfokkerij, van Tom Barron, en het fokken vau slachthoenders zijn voor iederen kippenhouder belangrijke artikelen. Verder zijn er in opgenomen de namen en adressen van alle bekende fokkers in Engeland, en de prijswinners op de groote tentoonstellugen. Een overzicht van de pluimveeteelt iu de Engelsche Koloniën volmaakt het zeer interessante geheel. Van de exemplaren die is ligt komen heb ik er nog drie beschikbaar. De prijs is f 1.20 franco.

Kooiman.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum: de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraay No. 74. Mijn poes, 18 jaar, maar overigens nog flink, heeft sedert een jaar erg veel last van jeuk in de ooien en aan de voetzoolen; maar 't is obsoluut geen schurft. In het voorjaar 1912 had zij een lintworm, en daarna weer een gewone lange worm. De laatste maanden ging de jeuk veel beter, maar uu krijg ik bericht poes nog al eens braakt, en bij het braaksel waarlijk een worm was, terwijl de jeuk veel erger was. Voor de wormen gaf ik haar het vorig jaar Kamola, later Calomelan, maar van beide was hij erg ziek met veel

braken. Zoudt u mij nu misschien willen meedeelen, wat ik toch aan die wormen doen moet. Hiermee staat waarschijnlijk ook weer de meerdere jeuk in verband, eu bovengenoemde middelen helpen niet afdoende en vind ik het een bezwaar, dat hij daar zoo ziek van wordt.

De ooren worden eens in de week droog schoon gemaakt en daarna ingestrooid met Airool, dat nog het beste helpt van alle strooi- en smeerselmiddeltjes.

Mej. A. H. V. te Gardone (Gardameer, Italië.)

Antwoord. Om met de wormen te beginnen, die worden over 't algemeen beschouwd als vrij ouschuldig; ze bevinden zich gewoonlijk in den z.g.n. twaalfvingerigen darm, d. i. de darm oumiddellijk volgende op de maag. Als ze met het braken meekomen, is het eenvoudig als gevolg hiervan: door de krampachtige bewegingen van de kat komen ze in de maag en zoo verder naar buiten. Als ze al te talrijk zijn, worden ze schadelijk, doordat ze te veel voedsel aan het dier onthouden. Ze ontwikkelen zich bij melkvoeding, en daarom is een diëet van rauwe visch, rauw vleesch, rauw gevogelte. enz. gewoonlijk voldoende om ze te verdrijven. Wil men toch melk geven, dan gekookte met een schepje zout er door. Als speciaal geneesmiddel kennen we santonin met calomel; hiervan geeft men de kat om den anderen dag op de nuchtere maag van elk 30 milligram achter op de toug. Waarschijnlijk zal het diëet van rauwe visch en vleesch echter de wormen wel verdrijven. Of Uw vermoeden juist is, dat de jeuk er mee in verband staat, kan dan meteen blijken, Trouwens, ik zou U op 't oogenblik hiervoor moeilijk raad kunnen geven.

Vraag No 7.5. Als trouwe abonnée van O. T. kom ik Uw raad omtrent mijn Kwaker-eendjas inwiunen. Ik heb één broedsel van 1912; tien in aantal. Deze paren, leggeu overal eiereu en maken nesten. Door de uitgestrektheid van mijn terrein, honden, kraaien etc. kan ik de eenden hier niet laten broeien: ik raap dus de eieren en als ik er 10 heb, breng ik ze op eene bevriende boerderij, waar ze onder een kip nitgebroed worden. Nu is mijne vraag, hoelang de eieren bewaard kunnen blijven eer ze te bebroeden gelegd worden en wanneer moet ik daarmee beginnen?

C. Q. v. U. te B.

Antwoord. U kan de eiereu 10 dagen bewaren als het later in den tijd wordt zelfs 14 dagen eu langer, maar als U toch een goed aantal eieren krijgt zou ik U raden liefst te broeden van eieren die 1—6 dagen oud zijn.

dagen oud zijn.
Zoodra de eendjes geregeld aan den leg zijn kan U reeds met broeden beginnen, de maand April is er het beste voor.

Km

Vraag No 76 Joukyr. C. J. de B. te D. vraagt adressen voor broedeieren van Wyandotten en Minorca's, zoomede een afzetgebied voor eendeneiereu.

Deze vragen zijn per brief beantwoord.

Km

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

De pluimveeteelt in Engeland in 1912, door Km. — Russische Windhonden of Barzoi's II, door L. S. — Trekhonden. — Duitsche Politiehondenvereeniging. — Konijnen fokken I, door L. S. — Bericht Yearbook, door Kooiman. — Vragenbus.

De nieuwste, de zeldzaamste en de mooiste rozen.

- Vraagt prijscourant. -

M. LEENDERS & Co., STEIL-TEGELEN. (89)

Onmisbaar bij het kunstmatig broc den is onze: HYGROMETER (Vochtmeter) MIT-HOF, prachtig nikkel instrument, i iterst betrouwbaar, f 3.—.

A. M. M. SCHMIDT, Instrumentmaker.

ZUTPHEN, Rozengracht 17, hoek Apenstert.

MEVROUW

Het adres voor het repareeren van alle voorkomende Luxe-artikelen, Kamer- en Salonsieraden, Kristal, Porselein en Antiquiteiten.

den, Kristal, Porselein en Antiquiteiten.
Chemisch Vergulden en Vernikkelen en
Bronzen van alle Metalen, Overtrekken en
Bekleeden van kleine sieraden is bij A. PRINS
& ZOON, Nieuwe Spiegelstraat 49, AmsterdamTelef. 8589. Opgericht 1878.

HOFLEVERANCIERS

 \equiv HEES \equiv bij NIJMEGEN.

(83)

Tuinarchitectuur.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

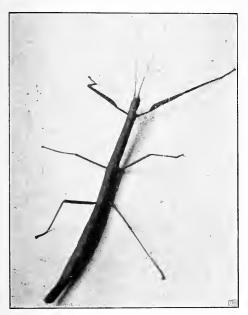
TERRARIUM

WANDELENDE TAKKEN

Sommigen onzer lezers denken bij dit opschrift wellicht aan de takvormige spanrupsen, waarvan ze allicht nu en dan een vertegenwoordiger in den tuin hebben ontmoet.

Hoewel de naam alleszins gepast zou zijn, worden met den

Wandelende Tak. (Orig. foto ..Onze Tuinen.) (Foto T. de Lang.

naam wandelende takken toch geheel andere dieren aangeduid. Het zijn uitheemsche dieren; slechts een paar soorten komen in Z.-Europa voor; de overigen zijn tropen-dieren. Maar dat belet niet, dat het alleraardigste bewoners zijn voor het terrarium of insectarium.

In "Artis" had ik ze al menigmaal bewonderd, doch nimmer

Wandelende Takken in Ruststand. (Orig. foto "Onze Tuinen".) (Foto T. de Lang.)

had ik ze zelf bezeten, tot ik er verleden voorjaar een honderd eieren van kreeg. Als men mij niet had gezegd, dat het insecteneieren waren, had ik ze voor plantenzaden gehouden; voor wikken of zoo iets. De gelijkenis is zoo treffend, daar er op de plaats waar 't larfje er uit moet kruipen, een deksel zit, dat er volkomen uitziet als de "navel" van een zaadkorrel.

Het duurde niet lang, of "ik zat in de kleintjes", alleraardigste kleine takjes, met ranke pootjes en sprieten. Met hun achterlijf omhoog wandelden ze grappig rond. Vaak sleepten ze de leege eischaal nog mee, 't zij aan een poot, een spriet of het achterlijf.

De voedselkwestie is vrij eenvoudig: ze eten vrijwel van alles. D. w. z. bladen van allerlei planten. Al bijzonder gemakkelijk is klimop, omdat die 's winters ook beschikbaar is.

Langzaam maar zeker groeien de grappige beesten. 's Nachts eten en wandelen ze; overdag houden ze zich in ruststand. Worden ze plotseling gestoord, dan houden ze zich dood.

Een bijzondere eigenschap (die trouwens bij lagere dieren meer voorkomt) is het regeneratie-vermogen gedurende den larvetijd. Verliezen ze b. v. een poot, of een stuk, dan groeit die weer aan, maar blijft kleiner.

Een tweede bijzonderheid is, dat er (althans bij de hier afgebeelde soort) geen mannetjes voorkomen. Bij de andere soorten zijn ze trouwens ook zeldzaam.

Wandelende Tak, die zich "dood" houdt. (Orig. foto "Onze Tuinen".) (Foto T de Lang.)

Het eieren leggen gaat vrij onregelmatig en loopt over een zeer langen tijd. Nu en dan laten ze er maar weer eens een vallen.

In Brazilië (en andere tropische landen) treden deze dieren soms zóó talrijk op, dat ze schadelijk worden.

De wandelende takken behooren tot de orde waar ook de sprinkhanen toe hooren, en wel speciaal tot de onderorde der *Phasmidae* of Spoken.

Het is nog niet zoo lang geleden, dat de reizigers, die ze in natura ontmoetten, ze voor werkelijke takken hielden, die zich van den boom of struik losmaakten en een wandelingetje gingen doen.

B. B.

HONDEN

GEHOORZAME HONDEN.

I.

"Ik ben een groot liefhebber van kippen", schreef ons kort geleden een onzer abbonné's, "en houd veel van honden ook. Nu heb ik al sedert eenige maanden een soort patrijshond, die mij verkocht werd als "kippenrein", maar die dat heelemaal niet is, hij springt tegen het rasterwerk op en als per ongeluk een kip los komt en hij is in de buurt, dan gaat hij er onmiddellijk achter. Ook op straat doet hij dat. Hij is erg ongehoorzaam en men heeft mij gezegd dat ik hem eerst gehoorzaam moest maken, maar heb daar geen verstand van. Ik geloof dat u velen aan u zondt verplichten en de liefhebberij voor het houden van een hond zoudt aanmoedigen, wanneer u in "O. T." daarover eens schreeft".

Wij vinden het steeds zeer prettig, wanneer de abonné's ons zelf het onderwerp willen aangeven waarover zij gaarne wenschen te worden ingelicht, het maakt ons onze taak gemakkelijker en vij weten reeds vooruit, dat zij uit hetgeen hun gezegd wordt, eenig nut zullen trekken. Daarom zullen wij ook deze vraag uitvoerig beantwoorden en onder bovenstaand opschrift trachten duidelijk te maken hoe men een hond gehoorzaanheid leert.

Om volmaakt gehoorzaam te zijn, moet een hond de beteekenis kennen van de volgende woorden: Voor, achter, braaf zoo, zitten, ligger, fbei, hier, en bovendien zijn naam. Wanneer die beteekenis hem bekend is en hij volbrengt wat in die woorlen ligt opgesloten, dan is die hond een gehoorzame hond die, zoolang vij hem door woord of gebaar kunnen bereiken, dargene zal doen wat wij hem bevelen en datgene wat wij hem verbieden, zal laten. Van lieverlede zal hij er aan gewoon worden om, ook zonder dat het hem wordt gezegd, af te blijven van zaken of personen, waarvan men hem geleerd heeft af te blijven. Wanneer een hond niet kippenrein is, bij voorbeeld, en hij zou aanstalten maken om achter een kip te gaan hollen, dan zal een foei of hier hem beduiden dat hij er af moet blijven; op den duur zal hij dan de kippen met rust laten, onverschillig waar hij ze ontmoet. De vraag is nu maar alleen, hoe wij het moeten aanleggen om hem dat aan 't verstand te brengen.

Met honden gaat het net als met kinderen; de eene is vlugger van begrip dan de andere en zal dus ook gemakkelijker iets leeren. In den regel kan men aannemen, dat men met de lessen kan beginnen, zoodra de hond vijf a zes maanden oud is. Zijn naam kent hij dan natuurlijk al zeer goed en al komt hij nog niet altijd bij u, wanneer gij hem roept, aan zijn houding kunt ge toch bemerken dat hij niet doof is.

Men begint met hem te leeren, zich fatsoenlijk te gedragen, wanneer hij aan de lijn loopt. Trekken mag hij niet, naar links of naar rechts uitloopen evenmin en daarom houdt men hem kort, vlak naast zich. In den beginne gaat dat natuurlijk niet van zelf, hij is liever vrij; maar zal toch al spoedig bemerken dat hij niet de sterkste is. Wil hij vooruit gaan of terzijde uitwijken, dan zegt men maar even: achter. Schreeuwen en tieren is daarbij niet noodig, integendeel, het is slecht en het bevel wordt gegeven zonder de minste stemverheifing: dat trekt de aandacht van den leerling, maakt hem niet bang, dat leert hem om zijn aandacht voortdurend te oefenen: maar ook geen bevelen geven binnensmonds; duidelijk moeten ze zijn en goed tot hem doordringen. Wanneer men iets beveelt en men ziet dat de hond het bevel niet gehoord of niet verstaan heeft, dan wordt dat bevel herhaald, totdat men ziet dat hij begrepen heeft wat men van hem verlangt: Een mooi-zoo-Jan, Piet of Klaas, is zijn belooning en ten bewijze dat men tevreden over hem is, klopt men hem vriendelijk op den rug. Doet hij daarentegen iets dat hij niet mag doen, dan zal het zijn: Foei Jan, niet doen.

Wees streng in het straffen, maar kort, zeer kort zelfs. Neem een dun rietje of iets dergelijks, dat oogenblikkelijk pijn doet, maar welke pijn maar van zeer korten duur is; gij zult er veel verder mee komen dan met een formeele rammeling. Voordat gij straft moet gij de hond aan de lijn hebben; komt hij niet wanneer gij hem roept en houdt hij zich op een afstand, tracht dan niet hem te pakken, maar wijs hem op de fout die hij begaan heeft. Na de lichamelijke straf blijft hij eenige minuten aan de lijn en mag dan weer losloopen: nu en dan roept men hem bij zich om hem aan te halen; komt hij niet spoedig op het bevel hier, dan gaat hij weer aan de lijn en die oefening wordt herhaald, totdat hij doet wat men van hem verlangt.

Het zal vaak gebeuren, dat een hond die geroepen wordt, zich van dat bevel niet veel aantrekt. Dan is hij of bang

voor straf, of slecht opgevoed, of dom of schuw. Onverschillig welke ook de oorzaak zijner ongehoorzaamheid is, moet gij toch nooit naar hem toegaan of trachten hem te krijgen. Keer hem veel liever den rug toe en ga den tegenovergestelden kant uit. Bereikt ge ook daar niets mee en schijnt uw leerling al even min om u te geven als u om hem, ga dan ergens zitten waar hij u zien kan en na wat aarzelen, na wat heen en weer loopen, komt hij van zelf bij u. Laat hem, terwijl hij u nadert, ongehinderd zijn gang gaan, grijp niet naar hem om hem aan te lijnen, maar roep hem, moedig hem aan, boezem hem vertrouwen in en wanneer hij bij u is, klopt ge hem op den rug en zegt: mooi zoo Jan. Sta dan op en tracht hem met zoete woordjes bij u te houden. Na eenige oogenblikken lijnt gij hem aan en de les is afgeloopen.

Die opvoeding van den hond beginne men bij voorkeur buiten: dat is beter dan in een kleine, besloten ruimte; hij raakt buiten veel gauwer aan allerhande geluiden gewoon, terwijl hij, wanneer de les in een afgesloten lokaal wordt gegeven, afgeleid wordt en van streek gebracht.

Deze algemeene regelen goed begrepen zijnde, beginnen wij den hond te leeren om zich goed te gedragen wanneer

Engelsche Setter.

hij aan de lijn loopt. Daarvoor hebben wij noodig een lijn natuurlijk, en een kraal-halsband of een goeden leeren halsband met aan den binnenkant eenige kleine ijzeren puntjes. Eerst moeten wij het nog met ons zelf eens zijn of wij den hond aan onze rechter, dan wel aan onze linkerzijde zullen laten loopen; welke zijde wij ook kiezen hij moet haar slechts met den kop vooruitkomen. Deze manier van doen heeft dit voor dat wij dan, zonder ons om te keeren, elk oogenblik kunnen zien of de hond wel bij ons is; dat is niet het geval wanneer wij hem leeren om achter ons te loopen. De lijn houdt men zoo kort mogelijk, om den hond te dwingen aan den voet te blijven. Wil hij vooruit, achterblijven of zijdelings uitwijken, dan voelt hij de ijzeren puntjes; volgt hij zooals het behoort dan voelt hij niets en dat is voor hem het prettigst. Spoedig zal hij dus begrijpen dat hij er belang bij heeft om kalmpjes naast zijn heer en meester te blijven voortloopen. Nu en dan kunt ge de lijn even laten vieren, om te zien of hij ook ongedwongen naast u blijft loopen, maar wil hij vooruit, dan moet er een duidelijk uitgesproken achter en een kleine ruk aan de lijn hem weer op zijn plaats terugbrengen. Die eerste oefeningen moeten echter niet te lang duren, en een half uur is meer dan voldoende. Heeft men daarvoor den tijd, dan neemt men een half uur 's morgens en een tweede half uur in den

namiddag. Daarmede zal men het verder brengen dan met lange lessen, die den hond op den duur vermoeien en vervelen.

Volgt een hond goed aan de lijn, dan kan men hem leeren zitten. Daarvoor neemt men den hond mee naar buiten, wandelt een eindje met hem op, om hem te laten herhalen wat hij reeds geleerd heeft en blijft op een geschikt plekje met hem staan. Met de rechterhand houdt men de lijn vast, zoo dicht mogelijk bij den halsband en met de linker neemt men den hond in de lendenen. Terwijl men hem met de rechterhand even achterover haalt, drukt men met de linker op de lendenen en beveelt zit. Gaat de hond nu inderdaad zitten, dan laat men de linkerhand even los en houdt hem met de rechter in de aangenomen houding, daarbij de lijn een weinig over halend. Het bevel zit wordt ondertusschen eenige malen herhaald en wanneer hij het eenige minuten heeft volgehouden, laat men hem, met "hier" opstaan. Dan laat men hem wat loopen, om straks de oefening weer te herhalen.

Om kleine honden een zittende houding te doen aannemen, is in den regel gemakkelijk genoeg; met groote, sterke dieren is dat echter niet het geval. In plaats van te gehoorzamen aan de drukking op de lendenen, bieden zij tegenstand en slaagt men er niet in om ze op die wijze tot zitten-gaan te noodzaken. Dergelijke honden moeten dus op een andere manier worden aangepakt, om hun aan het verstand te brengen wat men van hen verlangt. Daarvoor neemt men met de linkerhand het achterdijbeen en met de rechterhand haalt men den hond aan den halsband flink achterover, daarbij terzelfder tijd bevelend: zit. In den regel zijn een paar van die oefeningen voldoende om den hond zoo ver te brengen, dat hij, enkel bij het aanraken van het achterste dijbeen, reeds gaat zitten. Toch verzuime men nooit, om het daarbij behoorende bevel zit te doen hooren.

· Loopt nu de hond goed aan de lijn, gaat hij op bevel onmiddellijk zitten, dan moeten die twee oefeningen terdege worden herhaald, om ze hem onuitwischbaar in de hersens te griffen.

(Wordt vervolgd.) L. S.

DE VOGELS ONZER TUINEN.

DE MEREL.

"Tjak, tjak, tjak", klinkt het in den tuin, en zie, daar is hij weer, onze zwarte vriend met zijn gelen snavel. Daar loopt hij, de vleugels naar beneden, de staart wijd uitgespreid en herhaalt zijn "tjak, tjak, tjak", den lokroep voor vrouw merel, welken men, nu het voorjaar in aantocht is, herhaaldelijk kan hooren. Of wel, hij zit wat hooger in de boomen en zingt zijn liedje, wel niet zoo jubelend en heerlijk als dat neefje van hem, de zanglijster, maar toch zóó, dat wij menschen er gaarne naar luisteren.

Wat is hij toch mooi, vooral in de lente, als de veertjes

glanzend zwart zijn en de bek helder geel.

Door zijn vroolijk gezang trekt hij al vroeg in het voorjaar onze aandacht en wordt overal gaarne gezien als een welkome

bode van een heerlijk jaargetijde.

Dat heldere gefluit en dan die zwartje veertjes, dat past zoo weinig bij elkaar, vond men, in den goeden, ouden sprookjestijd, dat men aan het zoeken ging, wat daar toch de oorzaak van zou zijn.

Een aardig verhaaltje daaromtrent is de volgende Fran-

sche sage.

Een merel zag dat een ekster allerlei blinkende voorwerpen, die hij hier en daar weggenomen had, in de holte van een boom wegstopte. "Hoe kom jij toch aan al dat moois?" vroeg de merel aan den ekster, "en wat moet ik doen, om dat ook te krijgen?"

"Dan moet je gaan naar den aardgod, die diep in den grond woont, en die je voor bepaalde diensten toestaat, zoo veel schitterends mee te nemen, als je in je snavel dragen kunt", was het antwoord van den ekster.

De merel ging nu door vele prachtige grotten en weerstond de verzoeking, om iets aan te raken. Ook in de grot gevuld met zilver ging het goed; maar toen hij in de grot kwam, die gevuld was met goud, verloor hij alle zelfbeheersching en stak zijn snavel in het goudpoeder, dat op den grond lag. Op hetzelfde oogenblik echter verscheen er een afschuwelijk gedrocht, dat vuur spuwde en den merel grijpen wilde. Deze vloog echter verschrikt op eu redde zich ternauwernood. Zijn veeren waren zwart geschroeid, en zijn snavel was geel van het goud, dat hij had willen wegnemen.

En nog altijd laat de merel een angstigen schreeuw hooren,

wanneer hij plotseling opgejaagd wordt.

Ook in de Roemeensche sagen krijgt de merel een beurt en wordt het zwart van zijn veeren beschouwd als teeken van rouw. Daar is de merel nml. van oorsprong niet minder dan eene schoone koningsdochter, die het voor iemand van zoo hooge afkomst zeldzame voorrecht had, een echtgenoot naar vrije keuze te bezitten.

• Het geluk was helaas van korten duur, de man stierf, en de arme weduwe was ontroostbaar. Eindelijk smeekte zij God haar in een vogel te veranderen, en zoo ontstond de merel.

Dat zwarte uiterlijk getuigt dan nog heden van het treuren van de weduwe, en het mooie gezang dient alleen om den

dooden gade weer in het leven terug te roepen.

Ook leert de merel gemakkelijk nieuwe wijsjes, zich beijverend om beter te leeren zingen, en maakt gaarne het nest in struiken, om dichter te zijn bij den echtgenoot, die in de aarde sluimert.

A. M. B.—V.

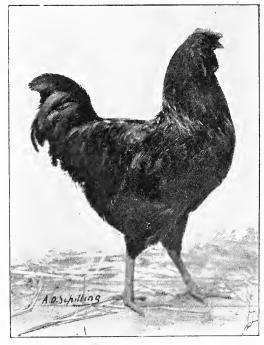

VRAGENBUS.

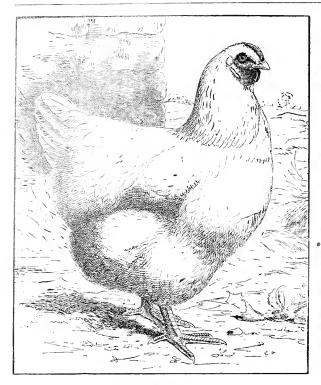
Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 77. Over Rhode Islands van den Heer F. L. v. B. te G. Antwoord. Evenals de beide rassen die in de volgende vraag behandeld worden, behooren ook de Rhode Islands tot de middelzware rassen en kunnen ze tot de winterleggers gerekend worden.

Rhode Island Haan.

Zooals uit het plaatje te zien is, gelijken ze in den vorm zeer veel op Wyandottes, en wanneer er onder stond "Zwarte Wyandotte haan" zou niemand aan de juistheid behoeven te twijfelen. Daar het een

Witte Wyandotte.

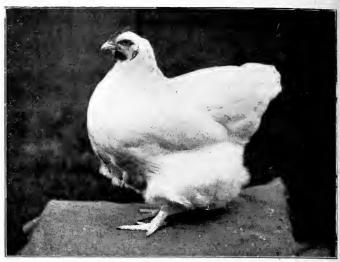
nieuw ras is, of liever een oud, dat als landras in een afgelegen hoekje van Amerika leefde, en eerst sedert kort de belangstelling van de fokwereld tot zich heeft getrokken, zullen wij er een volgende keer liever een afzonderlijk artikel aan wijden. Intusschen als U werkelijk goede exemplaren tegen den door U genoemden prijs kunt overnemen, is dat niet duur. De hier afgebeelde heeft een rosenkam: geheel hetzelfde dier komt ook als erkend ras voor met enkele kam.

geheel hetzelfde dier komt ook als erkend ras voor met enkele kam. De kleur is donker bruin-rood, staart zwart, pooten en snavel geel. Het groote verschil in lichaamsbouw met de Wyandottes zit in den langen rug en daardoor zwaren romp. De eieren zijn bruin. Km.

Vraag No. 78 van den Heer F. G. te S. Dat hij geen onderscheid ziet tusschen Witte Wyandottes en Witte Orpingtons, met de vraag of het onverschillig is welk ras men er op na houdt.

Antwoord. Het verwondert ons in het geheel niet dat deze vraag gesteld wordt. Inderdaad gelijken de vogels op elkander, omdat ze in vorm en kleur zeer veel overeenstemming vertoonen. Toch is bij nadere beschouwing der uit- en inwendige eigenschappen een groot verschil waar te nemen. Intusschen moet ik opmerken dat bij het fokken van Witte Wyandottes een aantal kuikens met enkelen kam te voorschijn komen; ik hoop niet dat men U die voor Witte Orpingtons verkocht heeft.

Uit de bijgaande plaatjes ziet men de overeenkomst die daarin bestaat dat beide dieren kort en breed zijn en daardoor een eenigszins gedrongen houding hebben; bovendien leggen ze beide bruin gekleurde eieren. die van de Orpingtons zijn iets donkerder en iets grooter. Dit zijn de punten van overeenkomst: nu het verschil

Witte Orpington.

a. in den vorm: voor den kenner heeft de Wyandotte meer het Brahma, de Orpington meer het Cochin type, op de teekening duidelijk waar te nemen in den vorm van het kussen (de verbindingslijn van den rug en de punt van den staart. De Wyandotte heeft een rosenkam plat, breed, vlak naar achteren in een punt uitloopend die de buiging van den nek volgt, op het bovenvlak bewerkt met kleine regelmatig geplaatste puntjes: de Orpington heeft een enkele kam, als de Legnorms b.v. maar kleiner. De Wyandotte heeft hoog-gele, de Orpington heeft witte beenen.

b. de niet zichtbare verschillen: de huidkleur van de Wyandottes is geel, die van de Orpingtons wit: de Orpington heeft meer vleesch en van fijner kwaliteit, waardoor hij als slachtvogel grooter waarde heeft. Tot hiertoe zijn alle eigenschappen in het voordeel van de Orpington: in het voordeel van de Wyandotte, en dat geeft den doorslag bij de beoordeeling als all-round fowl, dat deze een maand vroeger legrijp is en minder gauw broedsch. Het voordeel zit nu daarin dat men de Wyandottes een maand later in het voorjaar fokken kan en dat is een belangrijk verschil als men een winter heeft als deze.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Wandelende Takken. door B. B. — Gehoorzame Honden I, door L. S. — De Merel. door Mevr. A. M. B.-V. — Vragenbus.

HERS

ΕN

VERHAGEN, Tuinarchitecten.

(84)

Telefoon 1084.

HILVERSUM.

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

Tuinarchitectuur.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

PLUIMVEE

EEN PLUIMVEE-BETOOGING.

De Koninklijke Nederlandsche Landbouwvereeniging zal niet achterblijven, wanneer in dit jaar over het geheele land aan den vreemdeling getoond wordt, wat ons volk vermag in al zijn werk. Naast de tentoonstellingen van handel, nijverheid en scheepvaart zal ook de landbouw een overzicht geven "van het ontwikkelingsstadium van de verschillende onderdeelen van het landbouwbedrijf in Nederland in 1913" zooals

het heet in art. 2 der algemeene bepalingen voor de nationale en internationale landbouwtentoonstelling te 's-Gravenhage; verder: kennis te verspreiden omtreut het doel, het wezen en de resultaten van officieele maatregelen en instellingen, en van de vereenigingen, werkzaam op het gebied van den landbouw; kennis te verspreiden omtrent de resultaten die bij 't toepassen van verschillende werkwijzen en het gebruik van verschilproductie-middelen bereikt kunnen worden, en leiding te geven aan het voortbrengen van productie en productiemiddelen en aan den handel daarin door het tentoonstellen van het beste wat op dat gebied bestaat en door, voor zooveel mogelijk, eeu onderzoek in te stellen naar de gebruikswaarde van het tentoongestelde.

Kort en zakelijk is het doel dat iedere tentoonstelling eigenlijk moest hebben, in deze zinsneden uiteen gezet, en het zal ieder duidelijk zijn, dat ook aan de pluimveeteelt een ruime plaats zal worden

ingeruimd. En voor het eerst! Want laten wij de jaarlijks terug keerende provinciale en plaatselijke landbouwtentoonstellingen buiten beschonwing dan is de pluimveeteelt nog nooit waardig opgetreden omdat ze dat eenvoudig niet kon. In 1886 dacht men nog niet over de kippetjes! Maar juist de jaarlijksche landbouwtentoonstellingen der verschillende maatschappijen zijn een uitstekende leerschool geweest om te weten te komen wat iedere provincie op het oogenblik bezit. In overeenstemming met het gebied der landbouwvereenigingen zullen door de zorg der provinciale afdeelingen van de V. P. N., de uitzendingen geregeld worden om tot een volledig geheel te komen.

Om het zooeven omschreven algemeene doel der tentoonstelling zooveel mogelijk te bereiken, wordt een beeld gegeven van den stand der pluimveeteelt zoowel in iedere provincie afzonderlijk als in geheel Nederland; van de verkregen uitkomsten bij het verbeteren van de bestaande landrassen (dus als zoodanig zuiver gehouden) en door het invoeren van buitenlandsche rassen; van de wijze waarop de landbouwers en arbeiders hun pluimvee moeten verzorgen en huisvesten, terwijl ook een overzicht gegeven zal worden van het vereenigingsleven op de ontwikkeling der pluimveehouderij in Nederland.

Om een juist beeld van dat alles te vormen, zal niet worden ingeschreven door ieder die meent te kunnen inzenden, maar het hoofdbestuur van de V.P.N. zal, daar het zelf geheel op de hoogte is van wat het aan den toeschouwer wil laten zien, zoeken en bij elkaar brengen; en wij kunnen er zeker van zijn, dat wij op de tentoonstelling voor verrassende uitkomsten zullen staan. Wij krijgen de oude landrassen naast dezelfde, door

wetenschappelijk geleide teeltkeus verbeterd, en daar weer naast als afschrikwekkend voorbeeld het verwaarloosde allegaartje van de broederij zooals dat natuurlijk nog heel veel voorkomt.

Een andere afdeeling wordt gevormd door de foktoomen van de V. P. N. Deze foktoomen zijn jaarlijks aan een keuring vanwege de vereeniging onderworpen, bevinden zich op de fokstations en leveren aldus de broedeieren voor de verbetering van den pluimveestapel in den omtrek.

Verder worden ingezonden de foktoomen der Afdeelingen, d. w. z. uit iedere provincie komen van elk ras, dat daar door een voldoend aantal exempleren vertegenwoordigd is, een of meer toomen naar de tentoonstelling. Het aantal toomen van ieder ras werd vastgesteld naar verhouding van 't aantal vogels van ieder ras in de provincie voorkomend. Zoo zijn als voorbeelden uitgekozen, voor Noord-Brabant 3 wit Leghorn, 1 wit Wyandotte, 1 patrijs Leghorn en

1 buff Orpington. Bij een andere afdeeling — waarvoor dat noodig is begrijpen wij niet — komen dan voor Noord-Brabant nog voor de niet en wel verbeterde Chaamsche kippen. Voor Noord-Holland zal de verzameling bestaan uit: 1 toom Assendelftsche pellen, 1 toom Boeren-roodjes, 3 wit Leghorn, 2 wit Wyandotte, 1 buff Orpington, 1 Plymouth Rock..

Wij zullen het hierbij laten; de bespreking van het geheele programma van de afdeeling pluimvee en konijnen zou ons te ver voeren: wij meenen hiermee evenwel voldoende te hebben aangetoond welke groote waarde men hechten mag aan de a.s. tentoonstelling die van 3—15 September gehouden zal worden op een terrein aan den Nieuwe Parkweg te Scheveningen, waar ³/₄ Hectare voor de pluimvee-afdeeling beschikbaar gesteld is. Wij meenen met gerustheid te kunnen spreken van een pluimvee-betooging. Waar ieder rechtgeaard

Zilverlaken Hollandsche Haan.

Nederlander de groote tentconstellingen zal gaan bezoeken om op de hoogte gesteld te worden van de vaderlandsche prestaties, die 1122 ol 12 weinig door het volk worden gekend, doar vragen vij nit ree's de belangstelling voor de landbouwtentoonstelling et daar in het bijzonder voor de productie van het Nederlandsche pluimvee.

J. Koomman.

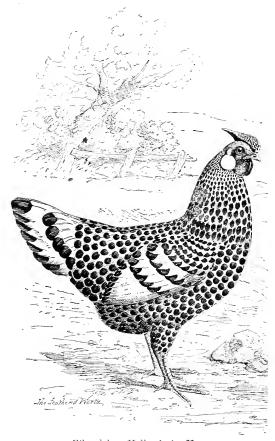
HONDEN

GEHOORZAME HONDEN.

II.

Wanneer het begrip zitten zoo diep in de hersens van den houd is doorgedrongen, het er zoo onuitwischbaar ingegrift is, dat het er met geen mogelijkheid meer is uit te krijgen, dan leert men hem voor, wanneer hij dat bevel heeft uitgevoerd, zoolang te blijven zitten, tot men hem weer roept. Terwijl hij zit loopt men om hem heen, nu eens links, dan weer rechts,

Zilverlaken Hollandsche Hen.

nu eens vóór en dan weer achter hem, en wanneer men achter hem is, blijft men een tijdje staan. Wie over veel tijd beschikt, kan op die wijze den hond gemakkelijk leeren om te blijven zitten, ook wanneer hij zijn eigenaar of dresseur uit het oog verloren heeft, en meer dan eens waren wij er getuige van dat een hond een uur en langer had gezeten op het plekje waar zijn meester hem geboden had te blijven. De les mag echter niet langer dan een half uur of hoogstens drie kwartier duren, dan roept men den hond bij zich, betuigt hem zijn tevredenheid en laat hem een minuut of tien vrij rondloopen, ravotten en stoeien, zooveel hij maar wil.

Is de hond gehoorzaam wanneer gij hem roept, gaat en blijft hij zitten wanneer het hem bevolen wordt, voert hij beide bevelen uit zonder te aarzelen en zonder tegenzin, dan kunt gij hem gaan leeren om te liggen. Kan hij dat, dan eerst kunt gij zeggen, eigenaar te zijn van een hond die stipt gehoorzaam is, die geen last zal veroorzaken, noch aan u zelf, noch aan uwe huisgenooten, een hond waarmede gij overal kunt komen en waaraan gij u nimmer zult behoeven te ergeren.

Om hem het liggen gaan te leeren, neemt gij hem, evenals voor de vorige lessen, aan den parforceband. Eerst laat ge hem een tijdje wandelen en het geleerde nog eens herhalen, dan blijft gij staan en beveelt: liggen. Om hem daartoe gemakkelijk te dwingen, laat gij den riem waarmee gij hem vast hebt tot op den grond zakken, zet er den voet op en haalt hem, tegen den hak, onder den voet door, zoodat uw leerling gedwongen wordt om den kop naar den grond te buigen. In negen van de tien gevallen zal hij steun zoeken op de achterpooten, en zijn best doen om achteruit te krabbelen. Dat kan men hem echter gemakkelijk beletten, door met de linkerhand op het kruis te drukken en hem op die wijze te noodzaken om de gewenschte positie aan te nemen. Dit is trouwens de eenvoudigste manier om hem te doen begrijpen wat van hem verlangd wordt, en om hem in den korst mogelijken tijd de beteekenis van het woord liggen in te prenten.

Niet lang geleden waren wij er nog getuigen van, hoe een weliswaar goed begaafde hond het commando na een klein uur oefening reeds begreep en tegen het einde der tweede les reeds gingen liggen, zonder er toe gedwongen te worden. Het mag een uitzondering zijn, maar het pleit toch voor de doelmatigheid der methode.

Men zal er echter goed bij doen, om het bevel te geven op het oogenblik dat de voet op den riem wordt gezet; hij begrijpt dan wat die beweging beduidt en zal er zoo spoedig mogelijk aan gehoorzamen.

Gedurende het eerste lesuur kan men die oefening een keer of tien herhalen, en hem daarbij tevens herinneren, dat hij reeds andere oefeningen heeft geleerd, die men hem bij het begin van iedere les laat uitvoeren. Is de les afgeloopen en zijt ge tevreden over zijn ijver, dan betuigt ge hem uwe tevredenheid en wandelt een eindje met hem op.

Zit het begrip liggen er goed in en geboorzaamt hij zonder dralen wanneer hem het bevel daartoe gegeven wordt, dan volgt een herhaling der oefeningen die hij bij het zitten gaan heeft doorgemaakt. Het is immers niet genoeg, dat een hond gaat zitten wanneer hem dat bevolen wordt, hij moet bovendien ook blijven liggen zoolang wij willen. Daarvoor laat men hem liggen aan de lijn, gaat om hem heen zoover de lengte der lijn dit toelaat en maakt het hem duidelijk dat hij in liggende houding moet blijven: tracht hij op te staan dan wordt hem dat onmiddellijk belet, en dit bereikt men meestal het gemakkelijkst wanneer men het commando liggen op strengen toon herhaalt.

Luistert de hond aan de gewone korte lijn, dan kan men een stap verder gaan. Men laat dan de lijn bij hem neervallen, gaat een paar meters achteruit, verplaatst zich van links naar rechts en omgekeerd, blijft dan eenige oogenblikken staan en en gaat naar hem toe om de lijn op te nemen; zoodra men ze in de hand heeft laat men den hond opstaan en de les is afgeloopen. Heeft de leerling zijn best gedaan en zich gehoorzaam getoond, dan mag men niet nalaten hem zijn tevredenheid te betuigen. De hond is er dankbaar voor en zal nog meer zijn best doen. Blijft hij echter gedurende die oefening niet rustig liggen, verwijdert hij zich kruipend van de plaats waar men hem gezegd had dat hij moest blijven liggen, of wil hij opstaan, dan brengt men hem op zijn plaats

terug en wel zooveel mogelijk op de plaats waarop hij het bevel van te gaan liggen heeft ontvangen. Een ruk aan de lijn vergezeld van het gewone bevel, zal hem duidelijk maken, dat hij iets deed wat hij niet doen mocht.

Tot nu toe is de hond steeds aangelijnd gebleven, 't zij aan een kortere of aan een langere lijn, en was hij ongehoorzaam, dan gingen wij naar hem toe en brachten hem terug naar de plaats waar hij wezen moest. Wij gaan nu de lijn achterwege laten, wandelen met den hond op en commandeeren op een gegeven oogenblik: liggen, zooveel weet hij er reeds van dat hij het bevel begrijpt, onmiddellijk uitvoert en op de hem aangewezen plaats gaat liggen. Nu blijven wij niet meer vlak bij hem, maar gaan, terwijl wij hem steeds in het oog houden, tien, twintig meter achteruit; maakt hij den minste beweging om op te staan, dan herhalen wij het commando, en wanneer wij ver genoeg van hem verwijderd zijn, blijven wij een paar minuten staan, waarna wij hem, door het commando hier, weer bij ons roepen; we laten hem even gaan zitten, nemen hem aan de lijn en loopen een eindje verder, om daar weer hetzelfde spelletje te beginnen. Hebt gij dat eenige malen gedaan en voldoet hij aan wat van hem verlangd wordt, dan gaan wij niet meer naar hem toe om hem aan de lijn te nemen, maar commandeeren van uit de verte: hier, daarbij zorgdragende dat de afstand niet te groot zij. Kan hij ook dat, blijft hij liggen op korten afstand en staat hij niet op voordat wij hem roepen, dan gaat hij een klas hooger en laten wij hem kennis maken met de signaalfluit.

Hierbij moeten wij er steeds voor zorgen, dat wij zooveel mogelijk denzelfden toon houden. Men legt den hond neer op ongeveer 50 meter afstand, geeft dan een stoot op het fluitje, commandeert hier en laat dit bevel onmiddellijk volgen door een tweede fluitsignaal. Die osfening herhaalt men zoolang, dat de hond begrijpt wat van hem verlangd wordt, dat hij het verband vindt tusschen het signaal en het commando hier. Heeft hij dat verband gevonden dan kan het bevel achterwege blijven, want de hond komt zoodra hij het fluitje hoort. Om hem duidelijk te maken dat hij slechts op op één signaal heeft te gehoorzamen en niet op het eerste fluitje het beste, neemt men er een tweede mee, waarmede men op dezelfde wijze als met het eerste een signaal geeft, maar laat bij dat signaal het bevel hier achterwege. Het onderscheid zal hem spoedig genoeg duidelijk zijn en lang zal het niet duren of een vreemde signaalfluit laat hem totaal koud. Van lieverlede worden nu de afstanden vergroot en ten laatste is er geen bevel meer noodig want de hond luistert alleen nog naar het fluitje.

Rest nu nog het leeren van liggen gaan en hier zonder te spreken of te fluiten en enkel door gebaren. Hier kan men beginnen zoodra hij al het vorige op zijn klauwtje kent. Dan laat men het bevel liggen vergezeld gaan van de bekende handbeweging van boven naar beneden en wanneer hij ook maar weinig aanleg heeft, dan zal hij spoedig die twee begrippen, de handbeweging en liggen-gaan, met elkaar in verband brengen, weten dat zij dezelfde beteekenis hebben en het uitgesproken bevel kan achterwege blijven. Het afroepen of hier leert men hem zoodra hij de beteekenis van het signaalfluitje gesnapt heeft; bij elk signaal heft men den arm omhoog om hem te beduiden dat hij heeft te gehoorzamen en ook dat zal hij na enkele oefeningen hebben begrepen.

Een hond die komt wanneer hij geroepen wordt, en niet anders, die op een handbeweging of op het hooren van een commando gaat en blijft liggen op de plaats die hem wordt aangewezen, is een welopgevoedde hond. Maar er kunnen zich nog gevallen voordoen, waarin het noodig is dat hij blijft liggen, ook zonder dat hij zijn eigenaar ziet of hoort, en ook dat kan men hem gemakkelijk leeren, wanneer hij de vorige

lessen met goed gevolg heeft dóórgemaakt. Daarvoor laat men hem liggen gaan in een hoek of op een plek vanwaar hij zijn leermeester niet kan zien. Is hij gaan liggen dan verdwijnt de leeraar, in den beginne voor slechts enkele oogenblikken; van lieverlede duurt de afwezigheid wat langer; maar in het begin moet er vooral voor gezorgd worden dat men zich niet te ver verwijdert van de plaats waar de hond ligt, om, mocht hij willen opstaan, zijn ongehoorzaamheid onmiddellijk te onderdrukken en hem te kunnen dwingen om naar de hem aangewezen plaats terug te gaan. De plaats waar hij moet liggen gaan, zal men dikwijls veranderen en hem ten slotte zoover brengen, dat het hem onverschillig is waar hij ligt. Natuurlijk moeten ook bij deze oefeningen de belooningen niet achterwege blijven. Niet alleen wanneer de hond doet wat hem gezegd wordt, moet men hem aanmoedigen, maar ook wanneer hij zijn goeden wil toont.

Dit alles nu samenvattend, dan zal een hond, wien al die lessen zoo zijn ingeprent dat hij ze alle begrijpt, dat hij de beteekenis van elken wenk, van elk gebaar zijns meesters kent en ook daarnaar handelt, onder alle opzichten een gehoorzame hond zijn. Loopt hij achter kippen, een "liggen" zal hem zijn achtervolgen doen opgeven; nergens zult gij er last van hebben en al heeft die africhting u moeite gekost, de hond zal er u des te liever om zijn.

Nog een laatste aanbeveling. Commandeer nooit zonder den hond bij zijn naam te noemen. Liggen Nero; zitten Nero; hier Nero, enz.

BIJENTEELT

LXXXIII.

Voorbeelden die geen navolging verdienen.

Naar aanleiding van den treurigen toestand, waarin wij dezer dagen eenige korven met bijen zagen, zullen wij, in tegenstelling met de gewoonte, om voorbeelden te schetsen zooals die wel moeten zijn, thans eenige stukjes werkelijkheid wéérgeven, die geen navolging verdienen.

Het betrof hier een bedrijf van zes kolonies in gewone ronde korven, (dus vaste bouw), die wij door zeer toevallige omstandigheden te zien kregen. Het geheel wekte al terstond den indruk, dat hier de liefhebberij gering was, ja dat er niet de minste notitie van genomen werd, hetgeen uit het volgende ook voldoende zal blijken. Redenen hiervan zouden voor een belangrijk deel zijn, dat de uitkomsten de laatste jaren, minder bevredigend waren. Hierbij wenschen wij echter te vragen, hoe een bedrijf, onverschillig van welken aard ook, op deze manier uitgeoefend, winstgevend zou kunnen zijn.

Deze twee korven dan, stonden in twee "stalletjes", (zoo zullen wij ze maar noemen), in 't eene twee, in 't andere vier, Het eerste was onmiddellijk aan den waterkant geplaatst, en wel zoodanig, dat het ons waarschijnlijk voorkwam dat hierin zoo nu en dan het water zou kunnen komen te staan. Deze plaats kon moeilijk slechter gekozen zijn. Bovendien lag de bodemplank zonder zelfs de minste verhooging zoo direct op den grond. Het geheel droeg duidelijk de sporen, van eenige jaren aan weer en wind blootgesteld geweest te zijn.

Als natuurlijk gevolg hadden de onderranden der korven belangrijk geleden. In één van beide was bovendien in den kop een gat van \pm 1 d.M. middellijn, vermoedelijk voor een deel wel muizenwerk. Door de bijen was hierin echter weer zoo goed mogelijk voorzien, n.l. door hier propolis (voorwas) te smeren.

Bij een inwendig overzicht bleek ons, dat deze beide korven reeds verscheidene jaren als opzetter hadden gediend. De raten toch, waren oud, hetgeen de donkere kleur voldoende bewees. En wat vooral ook minder gewenscht was, was dat er een belangrijk deel der raten darrenwerk was, in verhouding veel te veel. Ook zagen wij in beiden nog een beduidend aantal koninginnecellen, van 't afgeloopen seizoen achter ge-

bleven. Dat de raten bovendien lang niet vrij van schimmel waren zal wel niemand verwonderen.

De volkssterkte was van den een redelijk, van den ander vrij veel beneden normaal. De voedselvoorraad was van beiden ook al niet gunstig. Op zijn best zou die naar onze overtuiging tot medio Maart toereikend zijn.

Met de overige stokken was het al niet beter gesteld of eigenlijk nog slechter. Ze stonden op een paar planken (deze waren op behoorlijke afstand van den grond) met een schuur als achterwand. Het dakje daarboven bestond eveneens uit een paar planken, welke echter niet al te goed pasten, en zonder dat hierover eenig dekmateriaal (als dakpannen e.d.) was aangebracht. De korven stonden op deze plaats dan ook wel zoo wat uit den regen, maar bij lange na niet uit den drup. Ook bleken de kippen zich hierin nogal eens op te houden. Toen wij daar waren, zagen wij ze zelfs boven op de korven zitten. Af te leiden uit de sporen van haar aanwezigheid, moeten zij er nog al een vrij ruim gebruik van maken!

Deze vier korven bleken de zwermen van 't vorige jaar te huisvesten. No. één was een voorzwerm, die de korf tot ruim de helft had volgebouwd. Het laatste voedsel was bij ons bezoek reeds verbruikt, en een groot deel der bevolking lag al op de bodemplank en was den hongerdood gestorven, terwijl de overige ook al niet veel teekenen van leven meer gaven. No. twee en drie waren de nazwermen. Deze korven waren voor ongeveer een derde tot de helft volgebouwd. Deze twee bleken al sinds weken den hongerdood gestorven te zijn. De laatste (no. 4) was als zwerm blijkbaar op een "vel" (d.i. een korf gedeeltelijk reeds volgebouwd) gestort. Hierdoor was deze natuurlijk een flink stuk bij de anderen vooruitgeweest; deze korf was dan ook ruim voor 3/4 volgebouwd. De bevolking had echter talrijker kunnen zijn.

Ook hier was het met den voedselvoorraad niet te best gesteld. Wel was deze korf zwaar, doch van 't indringende hemelwater; hij was totaal doorweekt. Uiterlijk begin Maart, was ook hier "de nood aan den man". Dat dit al een luguberen indruk bij ons achter liet, zal stellig niemand verwonderen. Men ziet er voldoende uit, wat er aldus van het ijmkers-

bedrijf terecht komt. De mogelijkheid van succes is dan ook zoo goed als uitgesloten, en is het maar beter, het bedrijf aan kant te zetten, wat dan ook met boven besproken bedrijf gebeurde. Voor slechts enkele guldens ging het bedrijf in andere handen over.

De nieuwe eigenaar heeft inmiddels doeltreffende maatregelen genomen, zoodat waarschijnlijk een deel nog voor verderen ondergang behoed is gebleven. Hij was althans vol goeden wil, en wij wenschen hem ook gaarne succes. Menigmaal loopt men echter, door zoo iets te koopen, nog niet veel anders op dan teleurstelling. Men koopt in een dergelijk geval meestal nog te duur, hoe goedkoop het ook lijkt. Wij geven er dan ook de voorkeur aan om wat goeds te koopen, en dan

maar voor wat hooger bedrag. Vooral geven wij dezen raad ook aan beginners, daar die op deze manier den zekersten weg bewandelen.

RONDKNOP IN ZWARTE BESSEN.

In de beantwoording van eene vraag in een onzer vorige nos. maakten we reeds melding van het bestrijdingsmiddel van de Bessengalmijt, dat de Engelsche firma Pearson and Sons te Lowdham aangeeft. Hieronder laten we het recept

ietwat nauwkeuriger volgen.

Men doet 21/2 H.G. snippers van quassia-hout in koud water en laat het eenige uren staan, dan brengt men het aan de kook en laat het 20 min. zachtjes koken. Vervolgens lost men 1½ H.G. beste groene zeep op in een afzonderlijk bakje en voegt het bij het quassia-aftreksel. Het geheel wordt nu aangelengd tot 10 L. Met dit mengsel wordt gesproeid na het ontluiken der blaadjes, en vervolgens om de 14 dagen tot einde Mei. Het middel is te gemakkelijk om niet eens te

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 79. a. Men raadt mij aan bij de kippen in de loop een konijn te laten rondscharrelen. Dit moet een uitstekend middel zijn ter voorkoming van luis bij de kippen. Is n dit wel eens ter oore gekomen en kunt u u er mede vereenigen?

b. En is het van minder goeden invloed, indien ik in den kippenloop een stel duiven laat rondvliegen? Worden deze door de kippen niet opgejaagd.

N. G. S. te L.

Antwoord. a. Ik heb meermalen kippen en konijnen in één hok zien hokken, zelfs bij bekende groote fokkers; de dieren gaan heel goed samen. Maar als middel tegen ongedierte bij de kippen werd dat niet toegepast. Daar is maar één afdoend middel voor: zindelijkheid en om die gemakkelijk te kunnen betrachten: eenvoudige en practische hokken.

b. Ook de duiven kan u er heel goed in houden, als er maar zitgelegenheid in de hokken wordt aangebracht. Het duivenverblijf

moet hoog in het hok zijn aangebracht.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Een Pluimvee-betooging, door Km. — Gehoorzame honden, II, door L. S. — Bijenteelt, LXXXIII, Voorbeelden die geen navolging verdienen. — Rondknop in zwarte bessen. — Vragenbus.

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

 \equiv HEES \equiv bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

Speciaal adres voor:

Tuintenten. Tuinparapluies.

Tuinbanken. Padvinderstenten.

Marquisen.

Zonneschermen. Waterdichte Dekkleeden.

Vlaggen. Waschzakken enz. Tentente huur voor feesten. tentoonstellingen enz.

N.V. Ned. Dekkleeden= en Tentenfabriek

v.h. J. L. Werner, 's Gravenhage.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN. (92)

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeiing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

PLUIMVEE

ROODE RHODE-ISLANDS.

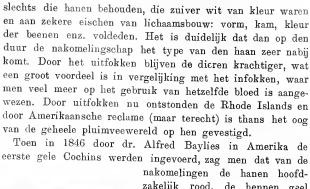
Ook in de hoenderwereld verdwijnt het schoone, dat niet tegelijkertijd doelmatig is, meer en meer, maar de zucht om telkens wat nieuws voor de oogen van het publiek te brengen blijft daarbij bestaan; aan de behoefte naar emoties moet ook hier voldaan worden. Een gevolg van deze beide verschijnselen is, dat van de vele fraaie sierrassen, die men vroeger

ieder in een groot aantal exemplaren vertegenwoordigd zag, maar weinig meer is overgebleven. Met leedwezen zien wij de jaarlijks terugkeerende tentoonstellingen getuigenis deze waarheid afleggen. Hoe zijn ze verminderd, de rassen die vroeger om hun buitengewonen vorm of kleur aller bewondering trokken en tegelijkertijd de levende bewijzen waren voor de kunstmatige teeltkeus - misschien ook voor de mutatieleer -. Brahma's, Cochins, Witkuiven, Padua's, Naakthalzen, 't is alsof ze uitsterven en waarom? Er is toch op velerlei gebied ook wel liefhebberij onder de menschen: honden, katten, duiven, kamer- en volièrevogels. Het eene dier heeft men lief om zijn gehechtheid, het ander om zijn gezelligheid, een derde om den zang, maar er blijven nog een groot aantal dieren over, die men alleen houdt om vorm of kleur. En wat is dan schooner dan de reusachtige Cochin en de majestueuze Brahma! Maar zij verdwijnen, helaas!

Een ander gevolg van de bovengenoemde verschijnselen is het voortdurend aan de markt brengen van nieuwe, zoogenaamde nutrassen. Langs twee wegen komen ze aan de markt: eerstens door kruising van andere bestaande rassen, waardoor de Wyandottes en de Orpingtons in al hun kleurvariëteiten ontstonden; en voorts door veredeling van landrassen, waaraan wij alle tegenwoordige Nederlandsche rassen te danken hebben, zoomede de Campines, de Houdans, de Sussex, de Dorkings, de enz.... en ten slotte de Rhode Islands.

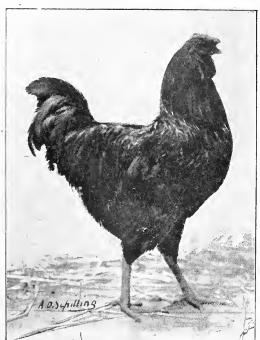
Als wij morgen in de omgeving van Barneveld een aantal hoenders uitzoeken, nagenoeg gelijk van vorm en teekening, en wij fokken die in, dan hebben wij na drie jaar een nieuw ras - een oud landras, door veredeling tot een beter type gemaakt.

Ook door uitfokken bereikt men dit doel, maar het duurt veel langer. Eenige jaren geleden deed men ons de volgende mededeeling, waarvan wij de juistheid niet hebben kunnen controleeren. Ergens in Zeeland, op een groote boerderij, werden gedurende een reeks van jaren steeds kuikens gefokt van witte hanen. Zonder op de hennen te letten werden

nakomelingen de hanen hoofdzakelijk rood, de hennen geel waren. In Rhode-Island (Westkust van Amerika) in het dorpje Little Compton, werden sedert dien tijd de roode hanen bij voorkeur als fokhanen op de boerderij gebruikt en zoo ontstond in een afgelegen hoekje van den aardbol een landras, dat voor enkele jaren "ontdekt" werd en uitgepoot naar alle richtingen. Zijn economische eigenschappen zijn vele, en vrijwel gelijk te stellen met die der Orpingtons en Wyandottes. Een hørde strijd is er gevoerd in den "American Poultry Association", die enkele jaren geduurd heeft, alvorens de Rhode Island boerenkip als ras erkend werd. Nu die strijd is uitgevochten en aan de Rhode Islands een eereplaats onder de rassen is toegekend, brengen ze uit dankbaarheid het hunne er toe bij om de eierproductie in den winter in niet geringe mate te verhoogen.

J. KOOIMAN.

Rhode Island Haan.

KONIJNEN

KONIJNEN FOKKEN. II. (Vervolg van No. 34).

Hebt gij meer dan eene voedster met jongen en werpt er eene soms niet genoeg, dan kunt gij er gerust een paar van een andere bij leggen, op voorwaarde echter dat die vreemde ongeveer van gelijke kracht zijn als de eigen jongen. Daarom zal men goed doen, om zooveel mogelijk steeds twee moerkonijnen op ongeveer denzelfden tijd te laten dekken Dan is men maar zelden genoodzaakt om de overtollige jongen van kant te maken, en zal geen voedster te veel of te weinig jongen hebben groot te brengen. Veel voorzorgen behoeven daarbij niet te worden in acht genomen; geen voedster zal er zich tegen verzetten, wanneer men eenige jongen van haar wegneemt, geen ook die zal weigeren om vreemde jongen aan te nemen; hiervan ben ik vrij zeker: daarvoor heb ik het te dikwijls gedaan en steeds met goed gevolg.

Laat nu verder moeder en kroost met rust en ga om de vijf of zes dagen eens zien hoe de familie het maakt; dit doet ge bovendien alleen nog maar om, mochten er dooden zijn, deze te kunnen verwijderen. Dat nazien der nesten zal het geschiktst gedaan worden door hem of haar die met de geregelde verzorging der dieren belast is; de voedsters kennen hem en zuilen er dus niet van schrikken. Alles moet kalm in zijn werk gaan en honden en katten mogen zich bij de hokken der zoogende voedsters niet laten zien.

De jonge konijnen komen blind ter wereld, dat wil zeggen, ze hebben dan de oogen dicht. Zijn ze ruim twee weken oud, dan beginnen ze te zien en tusschen den twintigsten en vijfen-twintigsten dag beginnen zij te eten. Zijn ze een maand oud, dan zouden ze het wel zonder hulp van de moeder kunnen stellen. Dat is de reden waarom verscheidene schrijvers over konijnenteelt het spenen der jongen aanbevelen, zoodra deze een maand oud zijn. Dat zij op dien leeftijd reeds eten, valt niet te ontkennen, dat zij dan echter ook altijd in staat zijn om op eigen beentjes te staan, dat is een andere kwestie, en daarom houden wij het ervoor dat het veel beter is, om ze bij de voedster te laten totdat ze zes, en zeer groote rassen totdat ze zeven, weken oud zijn. Eerst dan kan men ze zonder gevaar spenen en ze allen bij elkaar brengen in een afzonderlijke, voldoend groote ruimte, waarin ze blijven totdat zij vier maanden oud zijn: dat is de leeftijd waarop men de geslachten scheidt. Rammelaars die voor de fokkerij bestemd zijn, worden afgezonderd; de andere worden gecastreerd.

Is het spenen afgeloopen en hebben alle jongen de moeder verlaten, dan krijgt het hok een flinke schoonmaakbeurt; alle hoeken en gaatjes worden onderzocht, de boel grondig gedesinfecteerd en met kokend water uitgeboend. Als alles droog is doet men flink wat stroo in het hok, gunt de voedster een dag of vier rust en brengt haar bij de eerste de beste gelegenheid weer bij den rammelaar. Een maand nadien hebben wij weer jongen en zoo gaat het geregeld door, totdat de winter komt, die voor de meeste huisdieren een rusttijd is.

Enkele fokkers laten hunne voedsters weer dekken, terwijl zij nog zoogen. Dat is verkeerd, omdat men ze veel te veel verzwakt. Wanneer een voedster u jaarlijks in vier of vijf worpen twintig of vijf en twintig jongen schenkt en zij brengt ze groot, zonder dat er ongelukken gebeuren, dan mogen we dubbel en dwars tevreden zijn; we zouden haast zeggen, dan hebben wij het recht niet, om nog meer te vragen. Het zal tusschen die goed ontwikkelde jongen veel gemakkeiijker zijn om goede fokdieren te vinden, dan tusschen 30 of 40 andere die te kort bij de moeder bleven of niet voldoende gevoed werden.

Bij het kiezen van fokdieren moet men er vooral op letten, goede, sterke, welgevormde, flink ontwikkelde individuën te nemen; dieren die van goede ouders afstammen, die in hun jeugd niets geleden hebben. De voedsters moeten zachtzinnig zijn van aard, de rammelaars vurig, levendig en beweeglijk, geen droomers die den ganschen dag in een hoekje blijven zitten; dergelijke konijnen zijn alleen goed voor de keuken.

Geen jonge dieren moeten voor de fokkerij worden gebruikt voordat ze zes à zeven maanden oud zijn. Gebruikt men ze vroeger, dan stuit men ze in hunne ontwikkeling, die soms geheel blijft stilstaan en de jongen die ervan voortkomen, zijn voor het meerendeel zwakkelingen. Voedsters kan men blijven gebruiken totdat ze vier of vijf jaar oud zijn; rammelaars houden het een jaar langer uit. Voldoen zij soms niet aan de verwachtingen, dan ruimt men ze zoo spoedig mogelijk op. Evenzoo handelt men met voedsters die dikwijls verwerpen, te weinig jongen krijgen of de jongen slecht verzorgen.

Ook onder de rammelaars zijn er vaak die het niet waard zijn, om tot hun zesde jaar dienst te doen. Worden ze kwaadaardig, vechten ze met de voedsters en verwonden zij haar, dan moeten ze worden opgeruimd. Dat doet men ook wanneer een voedster, kort nadat zij gedekt werd, sterft, want in negen van de tien gevallen is dit een bewijs, dat zijn bloed bedorven is. Dit komt vaak voor bij te oude rammelaars of bij die welke te veel dienst moeten doen. Daarom is het raadzaam om een rammelaar niet meer dan drie maal 's weeks te laten dekken.

Eén rammelaar is voldoende voor tien voedsters; worden er meer bij hem toegelaten, dan zal hij spoedig op zijn en kan men er niet zeker meer op rekenen dat zijn dekkingen gevolgen zullen hebben en maar al te dikwijls is het alleen daaraan toe te schrijven dat vele voedsters onvruchtbaar schijnen.

L. S.

HONDEN

KOMONDORS.

Het is al eenige jaren geleden dat wij op een hondententoonstelling in Frankfort een paar groote, langharige witte honden zagen, die van uit de verte veel op den Pyreneeschen berghond geleken. Dichterbij gekomen bemerkten wij echter dat het geen Pyreneeërs waren; de kleur was wel dezelfde, de beharing eveneens, ook in grootte kwamen ze overeen, maar de uitdrukking en ook de kop waren anders. Wij hadden ze nog nimmer gezien, zulke honden en uit den catalogus vernamen wij dat het Komondors of Hongaarsche drijvershonden waren. Later zagen we dergelijke honden nog meer, maar uitsluitend op Duitsche tentoonstellingen; op andere kwamen ze nooit voor en zelfs op Duitsche verschijnen ze maar sporadisch. Bij ons verschenen ze voor het eerst op de laatste tentoonstelling van 2 Maart, in het Brongebouw te Haarlem, waar ze als Hongaarsche herdershonden waren ingeschreven.

Herdershonden, in de beteekenis die wij gewoon zijn aan dat woord te geven, zijn die honden niet, daarvoor zijn ze te groot, en achter een kudde rustig grazende schapen kan men zich die honden moeielijk voorstellen. Hun bouw verraadt kracht, hun blik vastberadenheid en men kan zich best voorstellen, dat zij, in een strijd met roofdieren, hun tegenstanders geducht de les zouden leeren. Het is de hond uit de bergen waar hoornvee graast, de hond van het erf waar hij er voor moet zorgen dat ongenoode gasten het niet betreden tegen zijn wil, de hond die desnoods zijn meester weet te verdedigen, en die niet één, maar meerdere vijanden staat. De Komondor is een drijvershond.

Van uit de verte is hij een indrukwekkende verschijning en toch heeft hij zich noch in zijn vaderland, noch in Duitschland waar hij reeds jaren bekend was, vrienden weten te verwerven. Dat is de schuld zijner karaktereigenschappen, die hem haast uitsluitend aanwijzen op het bewaken van groote kudden, als verdediger tegen roofwild, maar minder als begeleidhond. Als huis- en vooral als waakhond laat hij zich gemakkelijk africhten; maar voor vreemden is hij ongenaakbaar, hij is bijterig van natuur en windt zich gemakkelijk op.

Daartegenover staat, dat hij zeer intelligent is en gemakkelijk iets leert; in handen van een goed dresseur en mits nog zeer jong zijnde, kan men van dien Hongaar een gehoorzaam, goedmoedigen begeleider en zelfs een goeden kameraad maken.

Valsch is hij niet en nog veel minder gluiperig, want een Komondor zal niet bijten zonder eerst te blaffen of te brommen. Komt gij in zijn nabijheid en bromt hij, keer dan maar om, want hij zou u de tanden laten voelen. Voor zijn baas is hij de trouwste vriend dien hij zich maar kan wenschen, zindelijk en geen lawaaimaker; ligt hij binnenshuis, dan neemt hij

plaats in die hem wordt aangewezen en zal die plaats niet verlaten zoolang een bekende bij hem is; is hij alleen, dan zal niemand straffeloos binnen komen. Met andere dieren, zelfs met jong vee, kan hij best omspringen en met andere honden is hij de beste maatjes, zoolang zij hem niets in den weg leggen. Alleen wanneer zij het hem wat lastig maken, wordt hij ongeduldig, bijt toe en is alles behalve gemakkelijk. Wat hij eenmaal vast heeft, laat hij niet gauw los.

Beschouwen wij den Komondor in zijn algemeen voorkomen, dan schijnt het aan geen twijfel onderhevig te zijn of hij behoort tot die oude erf- en drijfhonden waarvan de oude Romeensche en Grieksche schrijvers reeds gewagen en waarvan zij beweren, dat geen goed landbouwer ze kan ontberen. De Romein Columella schreef reeds in de eerste eeuw onzer tijdrekening (De re rustica Lib. VII. C. XII): "Als bewaker van zijn grond moet de landman een grooten, zwaargebouwden

hond hebben, met een diepe stem, die men van uit de verte reeds kan hooren: zijn geblaf en zijn vurige blik moeten de boosdoeners schrik aanjagen. Gebruikt hij zijn bandhond meteen bij de kudden dan moet hij eenklenrig wit zijn". En den hond verder beschrijvend, zegt Columella nog: "Hij moet vierkant gebouwd zijn, eerder kort dan lang, de kop machtig, de ooren lang, voorover hangend, de oogen zwart of grauwgrijs, de borst breed en goed behaard, de voorhand sterk, de achterhand gespierd en rijk met haar bezet, de

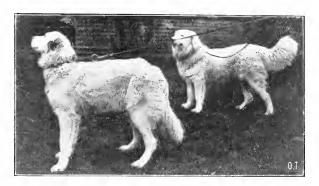
staart kort, teenen en nagels krachtig". Men zou haast zeggen dat de oude Romein de raspunten van den Komondor geeft.

Een ander oud schrijver, Marius Terentius Barro (27 j. voor Chr.) geeft ons een beschrijving van den herdershond die nog meer dan de vorige op den Hongaarschen van toepassing is: "De hond is de aangewezen bewaker van het vee, de natuurlijke verdediger der weerloozen en voornamelijk van schapen en geiten. Tegen den wolf, die hen naar het leven staat, hebben wij hem als verdediger..... Wat betreft het uiterlijke, moet u den mooisten en grootsten uitkiezen, met donkere of grauwgele oogen en de neus van dezelfde kleur, met lippen die van zwart in rood overgaan, niet opgetrokken en ook niet te diep afhangend. Zij hebben een grooten kop, met slappe ooren, en een sterken nek. De beenen zijn lang, de teenen kort, de voetzolen hard, de kleur wit, om ze in het donker te kunnen onderscheiden van roofdieren; de beharing zeer dicht, niet te lang en niet te kort, de neus zwart en de staart kort en sterk behaard". Waar de Hongaarsche herdershond een der weinige is in zijn soort met hangende ooren, en de eenige wiens kleur uitsluitend wit mag zijn, lijdt het geen twijfel of de herdershond der oude Romeinen was het evenbeeld der Hongaarsche die wij te Haarlem in het Brongebouw zagen.

Zooals hij thans is, is de Komondor een groote, langgerekte hond met goed ontwikkelde spieren; in weerwil zijner grootte is hij toch fraai van vormen en wordt in zijn geboorteland gebruikt als beschermer en hoeder van het vee en als verdediger van huis en hof tegen allerhande gespuis. Dit in oogenschouw nemend moet hij kracht moed en snelheid paren aan uithoudingsvermogen. Van inborst is hij trouw, verstandig, zeer aanhankelijk, onomkoopbaar en tegenover vreemden

wantrouwend; deze karaktertrek kan een goed hondenkenner gemakkelijk afleiden uit de uitdrukking zijner oogen. In vergelijking met andere groote hondenrassen is de kop van den Komondor eerder klein, de bovenkop breed en vlak. De snuit is lang en krachtig, de oogen staan ietwat schuin, ze zijn maar middelmatig maar vol uitdrukking; de ooren staan hoog op den kop zijn naar evenredigheid van den kop eerder klein en breed, loopen naar den onderkant in een ronde punt spits toe, liggen niet vlak tegen den kop aan en zijn kort behaard. De kleur moet zuiver wit zijn; op de ooren echter en den rug is een zeer lichte, geelachtige weerschijn toegelaten. De reuen kunnen van 75 tot 85, de teven van 70 tot 78 c.M. hoog zijn.

Behalve de hierboven afgebeelde soort bestaat er nog een variëteit, die zelfs in Hongarije zeldzaam is, de Lompos-Komondor, die zich hierin onderscheidt, dat het haar tot zelfs in het gezicht kroezig is.

Komondor's "Mikosch van de Puschta en "Jascha van de Puschta" op de Hondententoonstelling in 't Brongebouw te Haarlem. Eigenaar de Heer A. Gauthey te Amsterdam. (Orig' foto "Onze Tuinen".)

DE MOL WETTELIJK BESCHERMD.

De mol is bij Koninklijk Besluit van 4 Febr. l.l. (St. Bl. no. 48) opgenomen onder de dieren, die "te allen tijde nuttig geacht (worden) voor landbouw of houtteelt", als bedoeld in 't Kon. Besl. van 18 Jnli 1908 (St. Bl. no. 231), behoudens de bevoegdheid, krachtens art. 2 van laatstgenoemd besluit, toegekend aan de Commissarissen der Koningin, de verbodsbepalingen dienaangaande tijdelijk op te heffen.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 80. Voor eenige dagen heb ik een kip op een broedsel eieren gezet. Ze is er, voor zoover ik kan nagaan, slechts éénmaal af geweest en heeft de eieren bevuild. Kan ik die eieren nog gebruiken.

V. G. te G.

Antwoord. Men moet er voor zorgen dat de broedende hen iederen dag het nest verlaat om te eten en te drinken en om de ingewanden te ontlasteu. Men doet goed elken dag op een vast uur 's morgens 8 uur is het beste) de kip voorzichtig van het nest te lichten en ze op eenigen afstand van het nest te voeren. Als voedsel en drinkwater bij het nest geplaatst worden werkt men het juist in de hand dat de dieren op het nest blijven zitten en dat verontreinigen.

Het is niet alleen voor de kip, maar in de eerste plaats voor de eieren noodzakelijk dat de broedsche geregeld het nest verlaat; dit is het middel om aan het embrio versche lucht toe te voeren. Is het erg koud dan leggen wij een flanellen of een wollen lap of een kussentje over de eieren om hij te sterke of koelijns te voorkomen.

over de eieren om al te sterke afkoeling te voorkomen.

De eieren kunnen nog zeer goed gebruikt worden maar alles moet worden schoongemaakt. De geheele inhoud uit het nest verwijderen; de eieren in bloedwarm water leggen gedurende een minuut; schoon stroo in het nest, de eieren met een borsteltje afschuieren zoodat de poliën die door het vuil gesloten werden weer geopend worden. Ditzelfde doet men ook als er eieren in het nest gebroken zijn en daardoor hun inhoud over de andere eieren gevloeid is.

Km.

Uraag No. 81. Als abonnée van "Onze Tuinen", neem ik de vrijheid u om raad te komen vragen. Alleen de zomermaanden buiten zijnde, wilde ik gaarne kippen houden, die 's winters echter aan de zorg van een tuinman moeten worden overgelaten. Nu dacht ik over Zilver-Wyandottes, maar leggen die ook 's zomers, en zijn ze niet zoo gauw en zoo veel broedsch als Orpingtons? Leghorns zijn missohien nog geschikter voor mijn doel, daar het vooral des zomers om eieren te doen is. Maar zijn de groote kammen dan geen bezwaar, en is dat wel een sterk ras, want voor geheel goede winterverzorging kan ik niet instaan, daar dat aan een koppigen tuinman moet worden overgelaten! Zoudt u mij ook ongeveer de prijs kunnen opgeven van volwassen Zilver-Wyandotte en Leghorn hennen en waar ik die zou kunnen krijgen?

Antroord. Mag ik u voor uw geval in het bijzonder Chaamsche hoenders aanbeveien? Dit zijn vlijtige legsters in den zomer en ze bebben weinig verzorging noodig. De dieren hebben kleine enkele kammetjes en daardoor kunnen ze de strengste kou gemakkelijk doorstaan zonder dat ze zullen bevriezen. Zilver-Wyandottes zijn minder broedsch dan Orpingtons: ze leggen in den winter, maar ook in den zomer krijgt u er een geed aantal eieren van. Ik zou u echter alleen het eerste ras aanbevelen. De adressen gaf ik u per brief.

Vraag No. 82. 1. Ik heb een kalkoen (hen) die nu afleen in een tamelijk groore ruinte rondtoopt en zou daarmee gaarne hoenderknikens broeden. Zou dit goed gaan en hoeveel eieren kan ik haar geven?

2. Als zij tegen het einde van Maart niet vanzelf broedsch is, hoe kan ik dit dan kunstmatig bevorderen?

D. G. H. te Z.

Autroord. I. D. kalkoen kan 25 à 30 eieren onder hebben. Het verdient aanbeveling tegelijkertijd een kip te zetten en na het uit-

komen alle kuikens aan de hen te geven, daar niet alle kalkoenen goede verzorgsters zijn. En als ze een beetje ruw zijn, vertrappen ze spoedig een aantal der jonge diertjes.

2. Als de hen niet broedsch is, moet er een nest voor haar gemaakt worden, leg daarin zes steenen eieren en zet de kalkoen er op. Over den vogel wordt een kist met lichtgaten of een mand geplaatst. Deze moet echter niet zoo hoog zijn dat de kalkoen kan blijven staan, want dan gaat ze niet zitten, al is ze er veertien dagen onder. Km.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Roode Rhode-Islands, door J. Kooiman. — Konijnen fokken II, door L. S. — Komondors, door L. S. — De Mol wettelijk beschermd. — Vragenbus.

HERS

ΕN

VERHAGEN,

Tuinarchitecten.

(84)

Telefoon 1084.

HILVERSUM.

C. G. OLIE,

Tuinbouwinrichting BOSKOOP, Postadres GOUDA,

biedt billijk en goed
CONIFEREN,
PICEA PANGEUS GLAUCA,
echt blauw, veredeld,
MAGNOLIA,
HULSTEN,
RHODODENDRONS,

in de prachtigste soorten enz. aan.

Catalog op aanvraag.

Wegens verkoop van \pm 1 Hectare grond veel extra goedkoop.

WILDE ROZEN

== EN WINTERHARDE KLIMROZEN, ==

KWEEKERIJ "BOSCHLUST", RHENEN.

SPECIALITEIT VAN GEWASSEN VOOR VOGEL=:= -:- EN WILDBESCHERMING --:- -:-

VRAAGT PRIJSLIJST. (796)

BLOEMEN & PLANTENKASSEN.

Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.
G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn.

GERRETSEN-VALETON

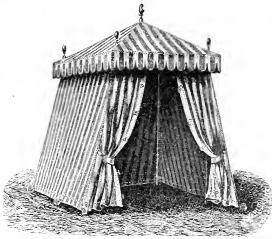
HOFLEVERANCIERS

≡ HEES ≡
bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

Speciaal adres voor:

Tuintenten.
Tuinparapluies.
Tuinbanken.
(Padvinderstenten.
Marquisen.
Zonneschermen.

Waterdichte Dekkleeden. Vlaggen. Waschzakken enz. Tenten te huur voor feesten, tentoonstellingen enz.

N.V. Ned. Dekkleedenen Tentenfabriek

v.h. J. L. Werner,
's Gravenhage.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN. (92)

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeïing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

DE KWEEKERIJ VAN DEN HEER N. WALOP 'S GRAVENWEG TE ROTTERDAM.

De naam van den heer Walop is in de pluimveewereld algemeen bekend als fokker van verschillende hoenderrassen, en het zijn vooral de Zwarte Wyandottes, die door hem tot

Een ideale zwemplaats. Op de foto ziet men een 80 Carolina-rendjes.

een groote volmaaktheid zijn gebracht. Op de grootste tentoonstellingen, ook in Engeland, behaalde hij een aantal eereprijzen en menigmaal bleef, tegen hoogen prijs, een of ander fraai dier aan gene zijde van het Kanaal. Wij herinneren

slechts aan de Zwarte Wyandotte haan, die een paar jaar geleden tegen den catalogusprijs van f 1200 in het bezit van een Engelschman overging.

Het is evenwel niet om de hoenders, dat onze belangstelling reeds sedert geruimen tijd naar Kralingen getrokken werd; ook niet om het feit, dat de heer Walop een groot groentenkweeker is en dat hij een belangrijke exporthandel als zoodanig drijft op Duitschland en Engeland, ofschoon ook daarom een bezoek aan zijn tuin de moeite ruimschoots beloont.

De laatste jaren werd onze aandacht meer getrokken door de collectie watervogels in zijn bezit en de uitgebreide inrichting die noodig is om eenden en zwanen van allerlei ras te fokken; want een groot aantal jonge dieren moet daar jaarlijks gekweekt worden, om te kunnen voldoen aan de vele aanvragen uit alle deelen van de wereld. Maar in het bijzonder Engeland en Amerika zijn de groote afnemers voor de bevolking van de

vijvers der landhuizen, met eenden van de fijnste soort.

Zoo gingen we dan den zesden Maart op reis om door eigen aanschouwing een indruk te krijgen van een bedrijf, dat slechts op enkele parken in ons land wordt uitgeoefend:

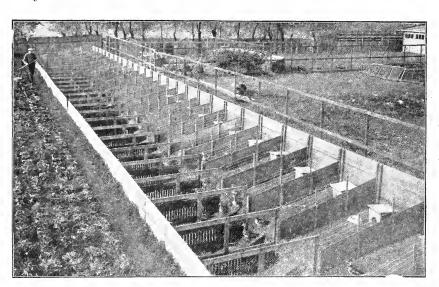
het kweeken van Siereenden. Van onze Brabantsche bosschen en heiden verplaatsten wij ons naar de polders van Zuid-Holland, en het regenachtige weer liet ons dien overgang duidelijk bemerken. Grauw was de lucht, guur de wind en modderig de weg, een ideale dag om in een kikker- en

eendenland rond te kijken.

Van Rotterdam den weg naar Nieuwerkerk volgend, staat men verbaasd over de gelijkenis die het terrein hier vêrtoont met het Westland. Het land is over groote afstanden met glas bedekt en daaronder groeien, beschut tegen het ruwe jaargetijde, de sla en komkommers die hier arbeid en welvaart verschaffen. Ter weerszijden van den weg staan een aantal tuinderswoningen waarvan het erf door een ophaalbrug of een kwakel met den weg verbonden is; breed en helder is het water waarin die bruggetjes zich weerspiegelen.

Treffend zijn de opschriften die de bruggetjes dragen, en wier beteekenis telkens een uitlegging eischte voor mijn zoontje die door de modder naast mij voorthuppelde. "Mijns Ouders Wensch", "Nooit Gedacht". Wat een noeste vlijt en spaarzaamheid moet er liggen tusschen het oogenblik, waarop de ouders en grootouders als huurders van een klein stukje grond aanvingen den bodem te bearbeiden, en het heden, nu de zoon de welgestelde eigenaar is van een ruime woning en een grooten tuin daarachter, waarop de "kras"

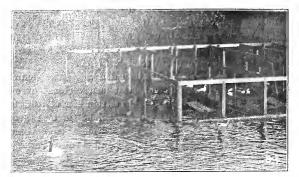
(de meesterknecht) met 10 à 20 arbeiders een goed weekloon verdienen. "Vrede-Best", wat een geluk voor de tuinders, daar rustig te kunnen werken, terwijl niet zoo heel ver bij ons vandaan de velden verwoest worden of onbewerkt moeten

Een deel van de hokken bestemd voor het fokken van Siereenden.

blijven liggen, door gebrek aan arbeiders, die onder het geweer staan. Te midden van al die opschriften misten wij dit eene: "Welvaart door Kracht", maar mijn kleine Hansje begreep dat nog niet.

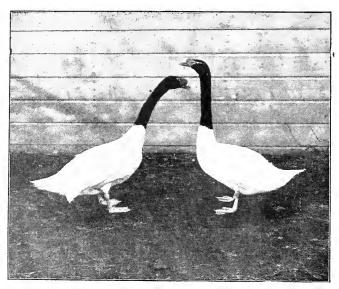
Tien minuten nadat wij aan het eind van lijn 5 afgestapt waren, leidde de weg over den ceintuurbaan, en het eerste huis aan de rechterhand was het doel van onzen tocht. De

De sloot links van de kweekerij

eigenaar kwam ons aan de brug te gemoet, en na een hartelijk welkom onder een geurige kop koffie, ving de tocht door de kweekerij aan.

Het eerste complex waar wij voor staan, is een serie van vijf hokken waarin een aantal Carolina-eenden, witte kwakertjes en kuifeenden gehuisvest worden. In het geheel zijn een 60-tal hokken aanwezig, alle gebouwd naar het systeem dat op een der foto's duidelijk te zien is. Voor de fijnste rassen zijn een aantal van die hokken, op een hoogte van 2 M. boven den grond, met glas afgedekt, daarin bevinden zich witoog-eenden, Casarca's, Peposaca's, Bahama's en krooneenden. Ieder hok heeft een breedte van 1.5 M. bij een diepte van 4 à 5 M., afhankelijk van het water waarop de hokken geplaatst zijn. Bij de eerste serie hokken reikt de voorzijde tot op 2 M. van den oever in een sloot, die ongeveer 10 M. breed is. Het verkeer met schuiten blijft daar dus geheel vrij. Op de plaat in fig. 2 staan de hokken over de geheele breedte van een zijsloot, waar dus verkeer per water niet meer mogelijk is; doordat het water in deze zijsloot open is, kan steeds voor waterverversching worden zorg gedragen. Een nachthok hebben de dieren niet noodig; in elk hok staat een leghokje, waarvan het deksel scharnierend kan worden opgelicht, en waardoor het nazien der nesten om de eieren te rapen in enkele oogenblikken is afgeloopen.

Witte Zwarthalszwanen.

De tweede serie hokken bestaat uit het met glas overdekte complex, waarin de kostbare exemplaren tegen wind en regen beschermd zijn; daarop volgt weer een niet overdekt gedeelte met zwarte Indische loopeenden en witte van hetzelfde ras. In deze afdeeling zien wij ook de zeldzame zwarthals-zwanen. Op de open ruimte die op fig. 2 tusschen de hokken en de witte loods te zien is, bevinden zich op dit oogenblik een veertigtal grauwe kwakers, voor wie twintig leghokjes beschikbaar zijn. Dit zijn de broedeendjes die de eieren, welke door de andere soorten gelegd worden, moeten uitbroeden. Deze diertjes worden des morgens vastgehouden om te voorkomen dat ze hun eieren in den omtrek verbergen, en des namiddags trekt de geheele koppel rond door de slooten langs den ceintuurbaan en om het huis. Iedere eend legt steeds in hetzelfde hokje en als ze blijft zitten om te broeden, worden haar de eieren van een willekeurig ras onder gegeven.

De laatste serie hokken is die van fig. 1, waar 34 fokpaartjes gehouden worden. Voor het meerendeel zijn dat Carolina's:

Enkele van de door den Heer Walop behaalde prijzen.

de aanvrage naar dit ras breidt zich voortdurend uit, zoodat er niet steeds aan voldaan kan worden. Enkele hokken zijn ook door andere rassen bezet; zoo zien wij er Chili Smienten en Pijlstaart-eenden, Australische en Indische boom-eenden, Blauwvleugel Talingen en Mandarijneendjes.

En zoo hebben wij een overzicht gekregen van de prachtverzameling, waarop onze gastheer met recht trotsch kan zijn. Zoowel in het Crystal Palace als op de Dairy Show, zoowel in Birmingham als in Manchester hebben zijn watervogels voor hem de hoogste bekroningen verworven en daardoor zijn naam een vermaardheid gegeven, die meer door Engeland en Amerika dan door ons eigen land gaat.

Van de kweekerij zelf, waaraan niet minder dan aan ieder vak, groote moeilijkheden verbonden zijn, was de heer Walop zoo vriendelijk ons alles mee te deelen wat wij wenschten te weten. Het uitdrukkelijke verzoek, daaraan, om begrijpelijke redenen, geen bekendheid te geven, noopt ons dus de beschrijving hierbij te laten. Mochten de lezers van "Onze Tuinen" vragen betreffende de fokkerij van watervogels tot ons te richten hebben, dan is de heer Walop bereid, die zooveel mogelijk te beantwoorden.

BIJENTEELT

LXXXIV.

Maart.

De maand Februari was er een van uitersten. De eerste helft was zoowel bij nacht als bij dag zeer zacht. In de tweede helft kwam hierin plotseling een geduchte verandering. Een scherpe Noord-Oosten wind begon krachtig op te

Liedloff's voertoestel en Thütinger ballon. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

zetten, en meteen vroor het dat het kraakte. Gelukkig hield dit zoo slechts een paar dagen aan, en toen de wind was gaan liggen, genoten wij van zulk fraai weder als wij dit nauwelijks denken konden. Wel vroor het ook toen des nachts, doch des daags, en zoo vooral ook den 22en, was het zulk heerlijk weder, als de Meimaand ons dit in veel gevallen nauwelijks schenkt. Voor onze bijen gaf dit fraaie weder in deze maand aanleiding tot herhaalde uitvluchten. Herhaaldelijk zagen wij bij verschillende kolonies, meerdere arbeidsters de eerste pollen binnen dragen. Van het reeds beduidend aantal aanwezige bloeiende planten kregen vooral de Sneeuwklokjes en Crocussen een druk bezoek. Deze laatsten hadden het bij ons tijdens die paar vorstdagen met dien snerpenden wind echter nogal kwaad gehad.

Er is nu inmiddels voldoende gelegenheid geweest om zich met den inwendigen toestand der bijenvolken op de hoogte te stellen. Wat de gezondheidstoestand en de volkssterkte betreft, die was bij ons, en zoover wij ook bij anderen zagen en vernamen, alleszins bevredigend. Trouwens als men 't weer in aanmerking nam, zou men voor zoover het ziekten betrof, al niet veel anders vermoeden. Den geheelen winter door toch, was er zoo nu en dan goede gelegenheid tot het houden van uitvluchten, wat tevens insluit dat de bijen zich herhaaldelijk

van de onverteerbare stoffen konden ontlasten.

Waar wij, doordat onze volken bij de inwintering ruimschoots voorzien waren, deze nog in het bezit van voldoend voedsel zagen, is het bij velen hiermede minder gunstig gesteld, hetgeen wij trouwens reeds eerder constateerden en mededeelden. Ook dit was echter wel zoo wat te verwachten, want zooals wij reeds herhaaldelijk in herinnering brachten, is het één 't natuurlijk gevolg van het ander. Dan waren bovendien bij velen de volken al niet te zwaar opgezet ook.

Bij de dezer dagen door ons gehouden inspectie bleek ons dat de meeste volken reeds in het bezit waren van een beduidende hoeveelheid broed, zoowel gedekt als ongedekt. Als normaal noteerden wij drie raten aan beide zijden voor ± de helft gevuld per volk. Bij de sterksten zagen wij er reeds tot vijf. Dat de laatste dagen vooral de voedselvoorraad ook nog weer zeer geminderd was, is hieruit dan ook voldoende te verklaren. Ook zij men er verder vooral op bedacht dat naar mate zich het broednest uitbreidt, het voedselverbruik ook in gelijke mate toeneemt. Voor deze maand zullen wij bij een normaal volk wel zoo ongeveer op een voedselverbruik van ± 2 K.G. kunnen rekenen.

Wat wij steeds afkeuren, is ook nu sterk te ontraden, n.l. zonder noodzaak het bijenhuishouden e storen; dit kan wel in het nadeel doch nimmer in het voordeel der kolonie uitkomen. Waar intusschen voederen noodzakelijk is, en dit zal denkelijk bij niet weinigen het geval zijn, daar moet onverwijld worden ingegrepen.

Het best en vlugst helpt men thans door ramen met ver-

zegelden honing te verstrekken. Jammer genoeg zijn de meeste ijmkers hiervan zeer schaarsch voorzien, of hebben ze die in 't geheel niet in voorraad. De meeste zullen het tekort dan ook op een andere manier moeten zien aan te vullen. Nu kan dit ook zeer goed door voedsel in vloeibaren toestand te verstrekken, hetzij honing of suikerstroop. Verschillende van de in den handel gebrachte voedertoestellen bewijzen hierbij uitmuntende diensten. Niet alle woningen leenen zich hiervoor echter even goed. Bij de ronde korf b.v. die niet van een spongat voorzien is, gaat dit niet zoo gemakkelijk. 't Is goed, dat ook hiermede bij het vlechten meer en meer rekening wordt gehouden. Hierdoor wordt een belangrijk bezwaar bij 't voederen opgeheven. Bij de boogkorf is dit evenzoo 't geval.

opgeheven. Bij de boogkorf is dit evenzoo't geval.

Wel zijn er "Liedloff" voertoestellen verkrijgbaar, waarmede men door het vlieggat kan voederen, doch deze voldoen slechts ten deele. Ten eerste nemen de bijen het hieruit dikwijls slecht of in het geheel niet op als de temperatuur 's nachts wat laag is, en dan is het hierbij zaak de uiterste voorzichtigheid in acht te nemen, daar men anders allicht aanleiding geeft tot rooverij. Dat de bijen het voedsel hieruit niet best opnemen, vindt zijn oorzaak daarin, dat het veelal te ver van den tros verwijderd is, waardoor te veel warmteverlies

plaats vindt.

Evenals bij de korven met spongat gaat het voederen uitstekend bij de kasten waarvan het dek voorzien is van een voergat, daar dan het toegediende voedsel in onmiddellijke verbinding met het broednest is. Wij gebruiken hierbij meestal, en zeer tot ons genoegen, de Thüringer ballon. Hierbij verwekt men zoo goed als geen stoornis, want men kan het voedsel toedienen zonder dat men maar één bijtje ziet. De inhoud dezer ballons is van de meest gebruikelijke 1½ L. Er zijn er echter ook van 2 L. inhoud verkrijgbaar. Door

zoo'n gevulde ballon toe te dienen, is men dus voor eenige dagen gehol-

pen.

Doorherhaald toedienen van vloeibaar voedsel, zet men de bijen aan tot meerdere broedaanzet en herhaald uitvliegen. Beter kan het daarom zijn, zoo men geen gedekselde honing raten heeft, de bijen suikerdeeg te verstrek-ken saamgekneed uit poedersuiker en vloeibare honing. Ook wordt door sommige ijmkers

Liedloff's Voedertoestel in gebruik op een Boogkorf. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

met succes, broodsuiker gedompeld in water, en dan in de onmiddellijke omgeving van het broednest geplaatst, gegeven.

Men dient er ook in dezen tijd vooral aan te denken dat de roovers steeds waken. Evenzoo bedenke men wel dat als rooverij plaats vindt, hiervan meestal de ijmker zelf de schuldige is. Door slordig met honing of suikerwater om te gaan, werkt men dit zeker in de hand, en hebben ze eenmaal wat gevonden, dan worden deze kwade praktijken, gewoonlijk in alle mogelijke richtingen voortgezet, en ten slotte kost het vrij veel moeite om dit te onderdrukken.

Voor beginners die volken wenschen aan te schaffen, is het hiervoor nu binnenkort de geschiktste tijd.

Aanbeveling verdient het, de ratenkast weer eens te zwavelen daar de wasmot weldra ook weer in actie is. G. S.

VRAGENBUS.

Vraag No. 83. Enkele malen legde een Leghorn een ei, waarvan het wit een paar bloedvlekjes vertoonde. Deze week was er van deze kip een ei, waarbij de dooier geheel in bloed lag. Wat kan hiervan naar uwe meening de reden zijn? Het beest is best in orde en legt flink.

N. G. K. te Z.

Autwoord. In het deel van den eileider waar het eiwit afgescheiden wordt, is een bloedvat geschargen. Insschien tengevolge van overvetheid. In ieder geval is het doel det vogel een rustperiode te bezorgen. Geef een parg ermiddel en voeler schraal: vooral veel groen voer en uitsluirend gestich autwisseling gewenscht wordt nu en dan een weinig tanwe. De hen blijft hoarbij in goede conditie, doet een ontvettingskuur en zal ceniget, tijd van den leg zijn. Km.

C. L. B. te A. en H. K. te W. Beantwoording van uw vraag in het volgende nummer.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

De kweekerij van den heer X. Walop 's-Gravenweg te Rotterdam, door Km. — Bijenteelt, LXXXIV, Maart, door G. S. — Vragenbus.

WILDE ROZEN

= EN WINTERHARDE KLIMROZEN, ===

KWEEKERIJ "BOSCHLUST", RHENEN.

SPECIALITEIT VAN GEWASSEN VOOR VOGEL-EN WILDBESCHERMING

VRAAGT PRIJSLIJST. (796) =

DICTIONNAIRE

Latin- Grec- Français-Anglais-Allemand-Hollandais. des principaux termes employès en Botanique

A. M. C. JONGKINDT CONINCK.

Directeur de l'école d'Horticulture à NAARDEN-BUSSUM. Prix 2 florins.

BLOEMEN & PLANTENKASSEN. Centrale Verwarming.

Specialiteit in verplaatsbare kassen. (511) KYANISEERINRICHTING.

G. KOELEWIJN. Tel. No. 254. Baarn.

SANATORIUM MIDDENBOSCH

te DOORN. — Int. Tel. 138 g voor beperkt aantal tuberculose Inrichting voor

patiënten. Kamers met 1 bed f 3.— p. dag " 2 bedden f 2.50 .. "

Verpleging en geneeskundige behandeling inbegrepen.
Inwonend arts J. H. VAN EPEN. Jr.
Directeur TH. R. VAN EPEN Jr. Prospectus op aanvraag.

Buitengewone gelegenheid

om een 30-jarig bestaande

BOOMKWEEKERIJ

te BOSKOOP

grooten buitenlandschen handel over te nemen, op zeer aannemelijke voorwaarde, daar eigenaar zijn opvolger bij zijne klanten wil introduceeren, zoodat iemand die beginnen wil, dadelijk een gevestigde zaak heeft.

Brieven letter S, bureau "Onze Tuinen".

GERRETSEN-VALETON

veel extra goedkoop.

HOFLEVERANCIERS

 \equiv HEES \equiv

bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

Speciaal adres voor:

Tuintenten. Tuinparapluies. Tuinbanken. Padvinderstenten.

Marquisen. Zonneschermen.

Waterdichte Dekkleeden. Vlaggen. Waschzakken enz. Tenten te huur voor feesten, tentoonstellingen enz.

N.V. Ned. Dekkleedenen Tentenfabriek

v.h. J. L. Werner, 's Gravenhage.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN. (92

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeiing.

Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gleters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

Whippet-ren. — De voorbereiding.

HONDEN

WHIPPETS.

Wie voor het eerst een Whippet ziet, zal niet anders denken, als dat het een dameshondje is, zoo slank en fijn is zijn bouw, zoo sierlijk zijn bewegingen, zoo kort zijn trippelpasjes wanneer hij naast zijn meester loopt; 't is alles lief en aardig wat er aan is; en dat hij tot de windhonden behoort, bemerkt iedereen onmiddellijk. In sierlijkheid van vormen kunnen maar weinig honderassen met hem vergeleken worden en geen is er, dat hem daarin overtreft; geen houd die liever is dan hij, en toch, wanneer het er op aan komt, laat hij de tanden zien en verdedigt zich zoo goed als een ander.

Vechten kan hij niet, ten minste niet in de beteekenis die wij gewoon zijn aan dat woord te geven, want hij is er niet op gebouwd; maar heeft iemand hem iets in den

weg gelegd, dan wacht hij een goede gelegenheid af om, wanneer de beleediger er het minst aan denkt, dezen een knauw te geven en zich dan vlug uit de voeten te maken En zoo'n knauw doet pijn; dat kan men afleiden uit zijn lange kaken en zijn scherpe tanden. Valsch is hij anders heelemaal niet en hij kan zeer goed verdragen dat men hem plaagt, maar sarren laat hij zich niet. Heeft hij zich voldoening verschaft over een beleediging, dan is deze vergeten.

Zijn vele goede hoedanigheden als huishond hebben hem vooral in Engeland, zeer veel

vrienden verworven, bij ons ziet men hem zelden meer op tentoonstellingen, terwijl wij vroeger, ruim twintig jaar geleden, zelfs een Whippet-club hadden en men hem, evenals nu nog in Engeland, gebruikte voor het organiseeren van Windhondenrennen.

Als afzonderlijk ras bestond hij in Engeland reeds lang voordat men er aan dacht om hondententoonstellingen te houden, en al bestonden er toen nog geen ellenlange stamboomen zooals nu, men had maar een Wippet te zien, om, afgaande alleen op zijn uiterlijk, te kunnen zeggen dat een Engelsche windhond tot zijn voorvaderen behoorde; te bewijzen is het natuurlijk niet. Zet een Whippet naast een Engelschen windhond en de gelijkenis is nog grooter dan die tusschen een fijn gebouwden ponney en een slank renpaard. Daarbij komt nog dat het doel waarmede men Engelsche windhonden houdt nagenoeg hetzelfde is als dat waarmede men in Engeland Whippets houdt; het onderscheid bestaat alleen hierin, dat de eerste een jachthond is op hazen, de tweede op konijnen; beide echter spelen een rol in de hondenrennen, zooals die in het buitenland nog veel worden gehouden.

Die jachtsport met honden is iets speciaal Engelsch; niet zooals men zich allicht zou verbeelden een sport voor de meer gegoeden, maar voor den werkman en meer in het bijzonder voor de mijnwerkers van de graatschappen Lancashire, Yorkshire, Durham en Northumberland. Men moet hem zich echter niet voorstellen als een jacht, zooals wij die in eigen land kennen; men ging er niet op uit met een geweer, maar met netten en trachite de konijnen levend te vangen. Na de jacht werden ze opgesloten in een groote afgerasterde ruimte, en had men er een noodig, dan het men hem in het veld los, te gelijk met twee gedresseerde Whippets. Die manier van jagen was, op den keper beschouwd, niets anders dan een verkapte moordpartij; want het arme konijntje had geen de minste kans om weg te komen. Langzamerhand kwam er verandering in het gebruik der Whippets, en de jacht achter

een wild konijntje werd van lieverlede een renpartij, waarin hij die een bepaalden afstand binnen den kortst mogelijken tijd aflegde, de winner was. Nu begint het reunen niet meer, zooals voor jaren, zoodra het konijn wordt losgelaten, maar zoodra het schot valt; nu heeft het niet meer plaats op een uitgestrekte heide of weide, maar op een geharde baan; nu is er niet meer, zooals voor jaren, slechts één per-soon die de Whippets achter de konijnen z t, maar nu zoekt elk eigenaar naar den meest geschikten man, om de Whippets, zoodra het schot valt, geen seconde vroeger en geen seconde later, te doen vertrekken; en die mannen verdienen grof geld.

Wellicht zullen eenige bijzonderheden over die hondenrennen onzen lezers belang inboezemen, en hun tevens een kijkje geven in de wijze waarop vele Engelsche fabrieks-arbeiders en mijnwerkers hun Zondag doorbrengen.

Als algemeene regel kan worden aangenomen, dat de door elken hond af te leggen afstand geregeld wordt naar zijn gewicht, en waar een zware hond niet zoo vlug ter been is, ten minste in den regel niet, als een lichtere, zal de afstand voor dezen grooter worden gemaakt dan voor genen. Zijn er onder

de mededingers honden die vroeger reeds prijzen behaald

Elke hond wordt door zijn dresseur gebracht naar de plaats die hem, volgens zijn

wordt aangewezen en daar, grooter of kleiner gewicht, zooals op bovenstaande afbeelding duidelijk te zien is, bij het nekvel en den staart losjes vastgehouden; achter de honden staat de "Starter", de man die, met een pistool, het oogenblik van vertrek moet aangeven. Voordat het schot afgaat, waarschuwt hij dat men zich heeft gereed te houden, langzaam gaat de hand omhoog, een schot kualt en op hetzelfde oogenblik worden de viervoetige mededingers, door hun "Slippers", de mannen die ze tot nu toe hebben vastgehouden, vooruit geworpen, maar zoo, dat ze de beenen er onmiddellijk onder hebben. Van dat vooruitwerpen hangt voor een deel de kans op overwinning af en wie dat goed kan, is er altijd zeker van dat hij, bij eigenaars van Whippets, steeds op een goedbetaalde betrekking kan rekenen. Komt een hond niet op zijn beenen terecht, en kan hij zijn gang niet onmiddellijk in vollen vaart voortzetten, dan is zijn kans op overwinning verkeken. De af te leggen afstand is officieel tweehonderd meter; Whippets die reeds prijzen gewonnen hebben, of die zooveel lichter zijn dan andere mededingers dat hun kans om te winnen daardoor grooter wordt, krijgen een of twee meters meer, en zoo groot is de snelheid waarmede die kleine windhondjes loopen, dat die tweehonderd meter in minder dan twaalf seconden worden afgelegd.

(Wordt vervolgd.)

L. S.

EENE KATTEN-BELASTING.

Begin October van het vorige jaar had de gemeenteraad van Coswig (bij Meiszen) het plan gevormd, een katten-belasting in te voeren, niet zoozeer als bron van inkomsten, als wel ter beperking van het aantal katten, met het oog op de bescherming van zangvogeltjes. Voorloopig is evenwel de hoogere goedkeuring nog niet verkregen, omdat 't de gemeenteraad nog niet gelukt is, een geschikt uiterlijk kenmerk te vinden, waaraan de katten, waarvoor de belasting betaald is, herkend kunnen worden.

HOENDERS

HET HOENDERPARK ALS MIDDEL VAN BESTAAN.

De volgende vrazg werd ons dezer dagen toegezonden:

Ik wil mij buiten vestigen, en mij financieel interesseeren in een bestaand hoenderpark, dat zich in hoofdzaak toelegt, op eier-productie en slachtvleesch, dus geen rashoenderfokkerij.

Daar ik in dit vak reeds lang veel belang stel, daarbij geheel geen stadsliefhebber ben, zou U mij wel eenige adressen kunnen noemen, waarheen ik mij kan wenden. Het moeten natuurlijk op hun gebied vaklui zijn; en zaken die vatbaar zijn voor uitbreiding.

Daar hiermede geen directe haast is, zoo kunt U zonder overhaasten hier eens over nadenken, waarmede U mij een groot genoegen zou doen, daar mijne bedoeling niet is, het plaatsen eener annonce in couranten.

Wat is volgens Uwe meening de netto winst eener goed gedreven zaak met circa 2000 hoenders?

J. Z. te A.

Daar dergelijke vragen bij herhaling worden gesteld en dan door ons zeer in het kort beantwoord moeten worden, zullen wij onze inzichten thans wat uitvoeriger uiteen zetten, om desgewenscht lezers, die later dezelfde vraag stellen, hiernaar te kunnen verwijzen.

Om een rationeele pluimveeteelt te kunnen drijven, moet men beschikken over een zekere hoeveelheid grond, waarop een aantal hokken moeten worden gebouwd. Voor het onderhoud der hoenders is noodig: voeder, voerbakken, drinkfonteinen en kisten om het voer te bewaren.

Tenslotte is er personeel noodig om de werkzaamheden te verrichten, die aan het bedrijf verbonden zijn. De kosten voor inrichting en exploitatie moeten gedekt worden door den verkoop van consumptie- en broedeieren, levend en geslacht

gevogelte.

Nu kan men den economischen pluimveeteelt, naar de personen die haar drijven, in twee deelen splitsen, ten eerste de pluimveeteelt als nevenbedrijf van den landbouw en ten tweede als hoofdbedrijf op het hoenderpark. Vergelijken wij de beide groepen personen met het oog op de inrichtings- en exploitatiekosten, dan heeft de landbouwer een grooten voorsprong op den hoenderparkhouder. De eerste heeft den grond van zijn erf, en gedurende een groot deel des jaars ook zijn bouwof weiland ter beschikking om zijn dieren den zoo zeer ge-wenschten vrijen uitloop te verschaffen, waardoor een groot deel van het voedsel: gras, insecten en zaden wordt gevonden. De laatste moet dien grond voor de kippen koopen of huren. Bij het verbouwen en het aankoopen van voederartikelen is de landbouwer-kippenhouder eveneens in het voordeel, terwijl ten slotte de boer in zijn stallen en schuren hokruimte aanwezig heeft, of op goedkoope wijze kan laten aanbrengen; de hoenderparkhouder moet de hokken op zijn grond laten plaatsen en de materialen zijn tegenwoordig duur.

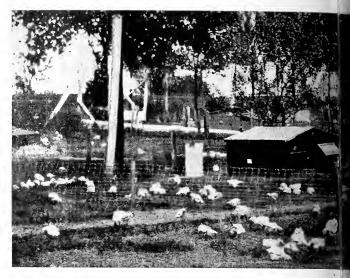
Voegen wij hier nog bij, dat het personeel op de boerderij tusschen de andere werkzaamheden door de verzorging van de kippen op zich neemt, dan zal het duidelijk zijn dat de financieele uitkomsten, bij het kippenhouden alleen om de eieren vleeschproductie, voor den boer veel grooter moeten zijn dan voor den hoenderparkhouder. Voor den boer is één a anderhalve gulden winst per kip en per jaar, een zeer welkome bijverdienste en het klinkt mij nog duidelijk in de ooren hoe meer dan tien jaar geleden een boer bij Amersfoort zei, de kippen zijn voor mij de kurk waarop de boerderij drijft''. Hij hield 350 kippen, verzorgde ze uitstekend en verdiende ruim f 1,50 gemiddeld met ze per jaar. Met die verdienste kon hij zijn huur betalen en hield dan nog wat over.

Als nevenbedrijf op de boerderij is de pluimveeteelt een belangrijke bron van inkomsten en iedere verbetering, in het vak aan te brengen heeft verstrekkende gevolgen voor den

landbouw.

Ieder die een hoenderpark beginnen wil, kan een begrooting maken als hij het aantal hoenders vaststelt, waarmee hij wenscht aan te vangen. Het aantal hokken, de grootte van het terrein, de prijs van den grond en de koopprijs der hoenders zijn de factoren waarmee gerekend moet worden en dan zal een eenvoudige berekening, met aan de creditzijde het bedrag aan

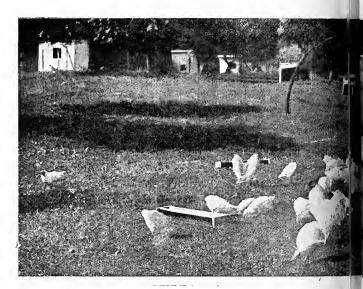
verkochte eieren, doen zien, dat er op deze wijze met een hoenderpark maar slecht te boeren valt. Alleen van den verkoop van eieren en van de oude kippen als slachtkippen kan een hoenderpark nooit bestaan. Daar moet bijkomen, 1e dat men rashoenders houdt in plaats van een allegaartje; 2e dat men in den broedtijd broedeieren verkoopt; 3e later in het

Het opkweeken van

jaar kuikens, leghennen en fokhanen en enkele dieren zelfs voor de tentoonstellingen. Verder zal in het bijzonder voor den verkoop van braadkippen en kapuinen door het conserveeren van eieren en geslacht een goed product aan de markt gebracht moeten worden, een ruime eieropbrengst in den winter, kalkoenen tegen Kerstmis en aan de hoenderfokkerij een fruitteelt verbonden, ziedaar de middelen die een hoenderpark tot een middel van bestaan kunnen maker.

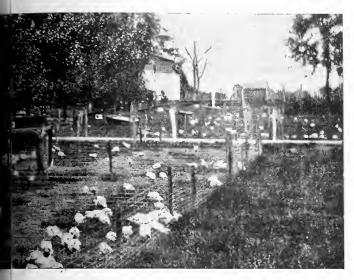
Een enkel punt willen wij hier nog nader bespreken omdat de Heer Z. zoo uitdrukkelijk zegt: dus geen rashoender-

De frontzijd (Z

fokkerij. Wellicht is dit niet zoo bedoeld, maar zal voor rashoenders gelezen moeten worden sport- of sierhoenders. Deze laatste worden alleen als sieraad gehouden de productie is bijzaak. Wanneer dit hoofdzaak is, kan men gebruik maken van boerenhoenders of van een bepaald ras. Bij de boerenkippen mist men elke wetenschappelijke basis voor de beoordeeling van hunne ecomische eigenschappen, men koopt hierbij

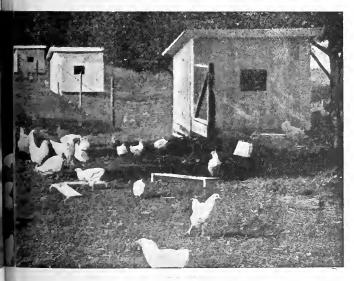
een kat in den zak, en de eieren van deze kippen kunnen nooit een hoogere waarde hebben dan de marktprijs der consumptie-eieren. De boerenkip die op een hoenderpark dus tevens leg- en slachtkip wezen moet, kan noch in de eene noch in de andere richting geven, wat men van haar vraagt: groote voordeelen.

ne het kolonie-systeem.

Onder de vele rassen kan men uitzoeken om het gewenschte zoo nabij mogelijk te komen: witte of bruine eieren; winterof zomerproductie; kippen voor beperkte ruimte of met vrijen uitloop, piepkuikens, poulardes, kapuinen, zware soepkippen, goede broedsters en moeders voor den nafok, enz.

Op een hoenderpark is het rashoen regel, de boerenkip groote uitzondering. In den foktijd hebben de eieren van raskippen een veel hoogere waarde dan de marktprijs, omdat ze broedeieren verkocht kunnen worden. Wij houden witte Wyandottes en lichte Brahma's, de eerste uitsluitend om de

koniehokken.

eierproductie, maar ook zonder advertenties te plaatsen, worden om dezen tijd van het jaar alle daartoe geschikte eieren als broedeieren opgevraagd en waar ze dan, varieerend met de maand, een prijs van 15 à 25 cts. per stuk opbrengen, daar maakt dat een aanmerkelijk verschil met de marktprijs, die de vorige week op de veiling van de V. P. N. te Amsterdam b. v. varieerde van f 3.45-f 7.95 de honderd (middenprijs f 4.).

Meer zullen wij voor heden over het hoenderpark niet zeggen. Voor hen die, na een grondige studie, het met de kip-penfokkerij willen beproeven, zijn ook in ons land enkele parken aanwezig waar men zijn practische kennis kan opdoen of vermeerderen. Aan den steller der vraag deelden wij een paar adressen per brief mee.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

 $Vraag\,No.84.\,$ Mijn plan is een paar witte kwaker eendjes aan te schaffen. Ik heb in mijn stadstuin een vijvertje waarin goudvisschen en waterplanten en waaromheen grasveld met enkele bloemperken (in een daarvan het voor menschen vergiftige vingerhoedskruid.)

Mijn vraag is zullen die eendjes schade toebrengen aan gras en bloemen en hoe groot moet een eenvoudig hokje zijn, dat ik aan den bent van de vijver gen willen aanbeangen.

kant van de vijver zou willen aanbrengen.

Zijn er beraalde eischen, waaraan zoo'n eendenhok moet voldoen, b.v. ten opzichte van de vloer (die ik uitneembaar van losse planken en met ijzergaas beschut, voor het invreten van ratten zou willen maken) en voor het leghokje moet de opening ook naar een bepaalde windstreek zijn gekeerd, zooals een broedkastje van zangvogels?

Zijn er betrouwbare adressen van handeleren tot het bekomen

Zijn er betrouwbare adressen van handelaren tot het bekomen die eendjes?

Mij werd ook nog meegedeeld, dat Caroline- en Mandarijn-eendjes interessanter en mooier waren dan kwakertjes. Wat is daaromtrent uwe meening?

Antwoord. Het artikel over de siereendenkweekerij in 't vorige no. zal u reeds van dienst geweest zijn daar ook de beschrijving van het meerendeel wat u vraagt daarin voorkomt. Het is niet bepaald noodig een hok te maken, maar als u dat doen wil is het eenvoudigste goed genoeg. Als u het front op den vijver kunt nemen met de voorzijde van het leghokje naar het Z. en in den zomer in de schaduw staande dan is dat het beste. Aan den tuin zullen ze niet veel kwaad doen; de eenden grazen de punten van de grassprieten af en verder is de

de eenden grazen de punten van de grassprieten af en verder is de voeding heel eenvoudig: tarwe en grit.

Welk soort u nemen zal? Witte kwakertjes zijn aardige diertjes maar onder de mooie rassen komen de Bahama's, de Talingen en de Caroline en de Mandarijn-eenden in de eerste plaats. Voor den nafok zijn kwakereendjes het beste geschikt, omdat ze uitstekend broeden. Dit ras wordt ook algemeen gebruikt voor het uitbroeden van de eieren door andere eenden zelegd.

eieren door andere eenden gelegd. Als er behoefte voor de lezers van "O. T." blijkt te bestaan aan teekening en beschrijving van de siereenden-rassen dan vinden wij daarvoor de gelegenheid wel. Km.

Vraag No. 85. a. Sedert een maand vertoont zich onder mijne eenden een vreemdsoortige ziekte, waaraan reeds een stuk of eenden een vreemdsoortige ziekte, waaraan reeds een stuk of 10 eenden gestorven zijn. Zij beginnen moeilijk te zwemmen en te loopen; dan volgt een soort verlamming waarbij de vleugels hangen alsof zij gebroken zijn; zij maken een heesch, schor geluid en eten niet. De oogen zijn met wit schuim of slijm bedekt, en soms loopt er geel vocht uit. Sommige hebben een vreeslijk dikke krop, doch niet allen. Ook hebben enkele dikke pooten met knobbels. Zoudt U mij misschien kunnen zeggen welke ziekte dit kan zijn, en hoe men deze zou kunnen bestriden? nen bestrijden?

b. Kan men waterkipjes onder een eend of kip laten uitbroeden en zoo ja, waar zou men de broedeieren kunnen krijgen?

c. Wilt U mij nog een vertrouwd adres opgeven voor het bestellen van broedeieren van kalkoenen? Jkvr. C. J. de B. te D.

Antwoord. a. Het is moeilijk zoo op een afstand te zeggen wat Uw eenden mankeert, wellicht is de ziekte het gevolg van een te groot aantal dieren op een kleine ruimte. Als het mogelijk is moet U ze vrij laten rondzwemmen en als dat niet kan moeten de dieren volop groen voeder hebben.

b. Eieren van waterkipjes kunnen het best worden uitgebroed onder Kwakereendjes. Een adres voor de eieren kan ik U niet geven omdat waterkipjes niet algemeen in gevangen staat gehouden worden. Er zijn echter personen die eieren zoeken, en dan lijkt mij het beste, als U in Uwe omgeving daar eens navraag naar laat doen. In "Artis" broeden de waterhoentjes ook; misschien zijn daar eieren te bekomen. c. Adressen per correspondentie gezonden.

Vraag No. 86. Mag ik U beleefd verzoeken mij eens op te geven de meest geschikte voeding voor kippen (Leghorn's witte) en of men 's winters een andere voedingwijze moet toepassen als zomers? C. L. B. te A.

Antwoord. De beste voeding is 's morgens ochtendvoer b.v. van P. Sluis te A'dam of hoenderbeschuit van P. Lammens te Dordrecht; om 12 uur een halve hand gerst per kip en daarna ruimschoots groen voer; 's avonds een half uur voor het op stok gaan 1 hand graan per kip bij afwisseling tarwe, gerst of haver. 's Winters kan het laatste voer voor een gedeelte mais kan wezen. Binnen het bereik van de hoenders moet steeds zijn: grit, houtskool en gemalen oesterschelpen.

De hoeveelheid voer moet U practisch bepalen door te zien hoeveel de dieren met graagte eten; wat overblijft moet na korten tijd worden weggenomen om te voorkomen dat de kippen vet worden.

Vrang No. 87. In no. 87 van "Onze Tuinen" lees ik Uw antwoord op vraag 82 (2) omtrent het kunstmatig bevorderen der broedschheid op vraag 52 (2) omtient nee kansanaag van een kalkoen. Is die manier ook toe te passen bij gewone hoenders? W. v. A. te H.

Antwoord. Het bevorderen van de broedschheid kan bij hoenders niet op de aangegeven wijze bevorderd worden; daar moet U kalm afwachten. Als de kalkoen gezet wordt kan ze twee dagen onder de mand blijven zitten; daarna wordt ze er voorzichtig afgetild en vervolgens dagelijks van het nest genomen om te voederen en de ingewanden te ontlasten. Als ze broedsch is kunnen de eieren worden ondergelegd.

Beleefd verzoek in het belang der lezers om de vragen rechtstreeks aan mijn adres, in deze kolom opgegeven, te richten, daar anders een ongewenscht oponthoud door het verzenden der correspondentie onvermijdelijk is.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Whippets I, door L. S. — Een kattenbelasting. — Het hoenderpark als middel van bestaan, door Km. — Vragenbus. — Advertentiën.

HERS

VERHAGEN, Tuinarchitecten.

SUR

Telefoon 1084.

HILVERSUM.

WILDE ROZEN

== EN WINTERHARDE KLIMROZEN, ===

KWEEKERIJ "BOSCHLUST", RHENEN.

SPECIALITEIT VAN GEWASSEN VOOR VOGEL-EN WILDBESCHERMING

VRAAGT PRIJSLIJST. (796) =

GERRETSEN-VALETON

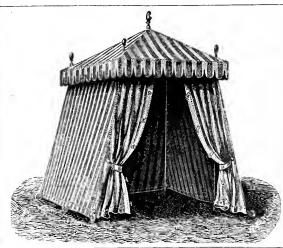
HOFLEVERANCIERS

 \equiv HEES \equiv bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

Speciaal adres voor:

Tuinparapluies. Tuinbanken. Padvinderstenten.

Marquisen.

Zonneschermen.

Waterdichte Dekkleeden. Vlaggen. Waschzakken enz. Tenten te huur voor feesten, tentoonstellingen enz.

N.V. Ned. Dekkleeden= en Tentenfabriek

v.h. J. L. Werner,

's Gravenhage.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN.

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeiing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen. gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

WYANDOTTES

Bij de gekleurde plaat.)

Het zal onzen lezers niet verwonderen, dat wij de erste gekleurde plaat voor de afdeeling pluimvee bestemd, gewijd

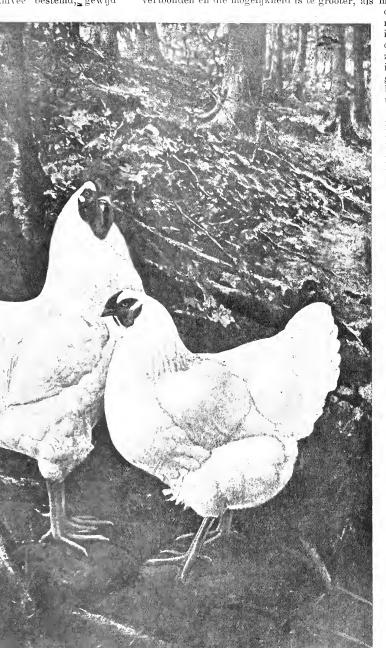
hebben aan de Wyandottes. Voor dit ras toch hebben wij niet anders dan lot gehad, en zoolang aan de hoenders een plaatsje in O.T.wordt afgestaan, heeft 't groote aanvragen naar de bijzonderheden der Wyandottes bewezen, dat onze lezers het er mee eens zijn als wij de eereplaats onder de nut- en schoonheidsrassentevens, aan de Wyandottes toekennen.

Voor 't aanschaffen van legjonge hoenders en van broedeieren komen iedere week meerdere vragen in, en het zijnzekeronze lezers niet alleen die belang in hen stellen. Waar men het oog laat gaan over den hoenderstapel op de boerderij, herkent men in deelen alle van ons land den invloed van het Wyandottebloed op de verbetering van den pluimveestapel. Deze invloed is nog van een andere zijde vast

te stellen. De kleur der eieren heeft ook langzamerhand een verandering ondergaan, van het zuiver witte naar het bruine, en ook dit is in hoofdzaak te danken aan de Wyandotte.

De geschiedenis van het ras ligt nagenoeg geheel in het duister, want de beschrijvingen die men er over krijgt, zoowel van Engelsche als van Amerikaansche zijde, loopen zeer uiteen. Zóóveel mogen wij echter wel als zeker aannemen dat de zilveren het eerst bekend waren. De monografieën, die in groot aantal sedert 1880 over de Wyandottes geschreven werden, staan te veel onder den subjectieven invloed van de schrijvers, die hun eigen naam en hun eigen werk te veel op den voorgrond plaatsten.

Het is zeer wel mogelijk, dat op verschillende plaatsen door kruising rassen ontstonden, die veel overeenkomst met elkaar vertoonden en die mogelijkheid is te grooter, als men weet, dat

Witte Wandones

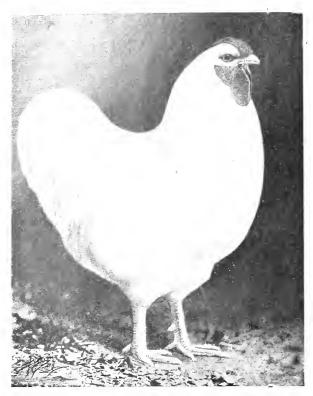
de Aziatische rassen, na hun invoering in de vijftiger en zestiger jaren in Amerika, gediend hebben om de thans bekende middelzware rassen, door hun kruising met landhoenders of met lichtere rassen, in'tleven teroepen. Wij herinneren hierbij aan wat wij eenige weken gele-den schreven over de Rhode Islands. Zoo ontmoet men in de eerste geschiedenis der Wyandottes, vóór 1880, namen als Sebright Cochins, Amerikaansche Sebright e.a., die op verschillende kruisingen wijzen, maar toch aan vogels gegeven werden, die met de tegenwoordige Zilver-Wyandottes meer of minder ge-lijkenis ver-

toonden. Vergelijkt men de arbeeldingen van de eerste Wyandottes met die van na 1880, dan merkt men groot onderscheid op in de teekening der veeren zoowelals in den vorm van de kam.

De omzooming der veeren moet een ovaal zijn, dus een evenwijdigen rand vormen langs den omtrek van de veer, terwijl bij de vroegere exemplaren de teekening meer den V-vorm had; dit wordt thans als een groote fout de tentoonstellingsvogels aangerekend. De kam moet van achteren in een punt eindigen, die de buiging van den nek volgt en wanneer de punt (de doorn genaamd) evenals bij de Hamburgers, recht

naar achteren som i den is ook dit een ernstige fout, die bij de eerste Wood in de als regel werd aangetroffen. Als sommulier die las geheele ras, dat thans in meer dan tien

ntenlen wij de Zilver-Wyandottes, waar

Witte Wyandotte Haan. Amerikaansch type.

van de bijgaande gekleurde plaat een zeer goede af beelding geeft. De kop van den haan is zilverwit; de halssierveeren worden naar beneden toe gestreept door een intens groen-zwarte streep in het midden van iedere veer; de zadelsierveeren hebben dezelfde teekening. De rug en het bovendeel der vleugels zijn zilverwit, terwijl de vleugeldekveeren zuiver gezoomd zijn, waardoor de gesloten vleugel den indruk maakt alsof er twee zwarte banden over liggen. Van de slagpennen, die bij gesloten vleugel zichtbaar zijn, is de binnenvaan der vlag zwart. de buitenvaan wit met zwarten zoom. Borst, buik en dijen zijn evenzoo gezoomd. De staart is geheel zwart met groenen weerschijn. De hen heeft de halssierveeren geteekend als die van den haan en een zwarten staart. Overigens is het geheele vederkleed geteekend als de borst van den haan.

De haan en de hen die op de plaat bovenaan staan, voldoen geheel aan de bovengegeven beschrijving: de onderste dieren wijken daar nogal van af. De vraag, hoe men het best zuiver geteekende vogels fokt, is regenwoordig vrij wel opgelost, maar het is onmogelijk dat met een enkele foktoom gedaan te krijgen. Men heeft, om goede fokresultaten te verkrijgen zijn toevlucht moeten nemen tot het z.g.,,double mating-system" d. w. z. dat men van twee afzonderlijke foktoomen gebruik moet maken, wil men zuiver geteekende hennen kweeken.

Op het eerste gezicht zou men zeggen: als men een haan en hen, die beide een eersten prijs waard zijn, met elkander paart, moeten daaruit ook eerste klas kuikens geboren worden. In werkelijkheid leidt een dergelijke paring echter tot onvoldoende uitkomst doordat de kuikens over het algemeen te licht worden en de teekening verloren gaat. Plaatst men om dit te voorkomen dieren met een zwaardere zooming bij elkander dan doen zich in de nakomelingschap fouten voor als geketende rug- en vleugeliekveeren bij de hanen en gepeperde rug-teekening bij de hennen. Verscheidene fokkers leggen zich tus toe, hetzij uitsluitend op het fokken van goede hennen of alleen op het kweeken van goed geteekende hanen, want wil men, volgens de beginselen van "het fokken met twee toomen" goede uitkomsten verkrijgen, dan is een groote hoeveelheid fokmateriaal noodig.

De plaat geeft nu op schitterende wijze aan, hoe de beste Engelsche fokkers hun dieren samenvoeven tot een toom. Niemand minder dan den Rev. John Crombleholme citeeren wij in het volgende: "Om goede hanen te fokken, zoek ik een tentoonstellingshaan (overjarig) uit, met een ietwat zware zooming en vrij van wit in den staart. De hen met een zuiver geteekende borst, desnoods met een te lichte zooming, moet op den rug donker zijn en het achterdeel van den rug liefst gepeperd, zij is er te beter om, omdat daardoor grooter zekerheid verkregen wordt, voor een diep-zwarten staart bij de nakomelingen.

"Moeielijker is het fokken van goede hennen; het feit dat bijna ieder jaar de winners van andere fokkers afkomstig zijn, bewijst dat men den juisten weg nog niet gevonden heeft.

"Voor de hennenfok zoekt men hennen uit, die den standaard zooveel mogelijk nabij komen. Hierbij plaatst men een haan met een zwaar gezoomden borst en welks sierveer-teekening donkerder is dan bij den eerst beschreven haan; zijn daarbij de schouders met hennenveeren gedekt, dan is dit zooveel te beter."

Bij deze beschrijving van het "double-mating-system" hebben wij opzettelijk wat langer stil gestaan, omdat men langzamerhand dit stelsel van fokken bij alle geteekende vogels is gaan toepassen. Wel is waar krijgt men er fraaier gezoomde, gepelde, enz. hoenders door; maar de lief-hebberij voor het fokken heeft er geducht onder geleden. Bovendien, waar de veerteekening zoo op den voorgrond treedt, kan het niet anders of aan andere, nuttiger kenmerken moet men te kort doen. De eierproductie - hetzij in aantal of in grootte der eieren - treedt op den achtergrond.

Andere kleuren der Wyandottes zijn: goudgezoomd, wanneer bij de zwarte omzooming de grondkleur der veeren goudbruin is: wit, zwart, buff (of geel), koekoek, silverpencilled of patrijs-

Witte Wyandotte Hen. Amerikaansch type.

kleurig, blauw als de kleur der Andalusiërs, buff laced (goudbruine grondkleur met witte omzooming, als bij de Chamois Padua's, en Columbia Wyandottes, die de teekening van lichte Brahma's hebben.

Over de economische eigenschappen der Wyandottes kunnen wij kort zijn, na alles wat wij op het groot aantal vragen haast iedere week geantwoord hebben. De reden waarom Wyandottes in de eerste plaats voor winterleg in aanmerking komen en o. i. een heel eind zelfs boven de Orpingtons uitsteken is deze, dat zij 61/2 à 71/2 maand noodig hebben om legrijp te worden, terwijl de Orpingtons 8 à 9 maanden noodig hebben voordat ze geheel zijn uitgegroeid en hun

Teekening voor Silverpencilled en Goldpencilled Wyandottes.

eerste ei geven. Practisch wil dat zeggen dat de Orpingtons ongeveer anderhalve maand vroeger geboren moeten worden dan de Wyandottes; en dat is een groot bezwaar, als men ziet hoe men ieder voorjaar opnieuw te kampen heeft met een gebrek aan broedsche kippen, zelfs in Maart.

EEN MONSTERKIKVORSCH IN HET REPTIELEN-GEBOUW VAN "ARTIS".

Een in waarheid monsterlijk kikvorschenpaar bewoont thans een der terraria in de kleine zaal van het Reptielenhuis van "Artis". Het zijn nagenoeg volwassen exemplaren van den "versierden Hoornkikvorsch" (Ceratophrys ornata Bell), bijzonder mooi wat betreft de veelkleurige teekening hunner glibberig-gerimpelde huid, maar gedrochtelijk van bouw, met hun typisch dom en aanmatigend uitziende, grootmuilige kikkerkoppen en wanstaltig korte dikke lichaam.

Deze wonderlijke kikkers, van de groep der "hoornvorschen", bestaande uit tot nu toe twaalf bekende soorten, die gekenmerkt zijn door hun als kleine hoorntjes min of meer boven de oogen opstekende bovenste oogleden, bewonen het vochtig oerwoud van Zuid-Brazilië en Argentinië. Zij voeden zich met kleinere kikvorschen, insecten, slakken en wormen. Zij vertoonen ook in "Artis" de eigenaardige gewoonte van vele z.g. graafkikkers, zich zoo ver in de bodemoppervlakte in te woelen, dat alleen de monsterlijke kop met de gehoornde oogen boven den grond komt uitkijken. Op deze wijze verscholen, liggen ze te wachten tot hun de prooi voor den mond komt. Aldus ingegraven, zijn ze haast niet te herkennen in hun omgeving, zooals men in "Artis" kan beoordeelen, waar men de wonderlijke dieren uitstekend in hun doen of liever veel meer in hun laten kan gadeslaan. Men kan ze er ook als kleurige paddestoelen (Bovisten) gedoken op de aarde zien zitten of b.v. liggend in hun poeltje en wachtend tot er wat te snappen valt voor hun altijd grage wijde bekken.

Het iets kleinere mannetje heeft een inwendigen keelzak, die in opgeblazen toestand als klankbodem bij het kwaken dient. Zijn de hoornvorschen ook minder groot dan de bij elken Artisbezoeker welbekende Aga's of Braziliaansche reuzenpadden, hun naburen in het reptielenhuis, in wanstaltelijkheid en pracht van kleur en teekening winnen de Escuerzo's, gelijk zij in hun vaderland heeten, het verre van hun verwanten. Wellicht dient die wonderlijke, kleurigsprekende teekening der huid ook nog wel als beschermende schrik-kleur voor grootere vijanden. (Alg. Hbld.)

MUIZEN VANGEN.

"Houdt U een poes?" "Neen, Mevrouw!"

"Dan zult U zeker wel veel last van muizen hebben?" "Soms, Mevrouw! Maar als ik merk, dat ze er zijn, vang ik ze dadelijk weg, met die kleine Amerikaansche valletjes' "En vangt U ze daar werkelijk mee? Wij gebruiken ze ook, maar er komt er nooit één in!"

"Dat komt missehien, doordat U ze zoo maar neerzet, zonder vooraf goed de handen te wasschen en de valletjes met heet soda-water af te boenen".

"Móét dat?"

"Ja, dat is beslist noodzakelijk. Wanneer ik het nalaat, vang ik ze ook niet. De muizen hebben een zeer fijnen neus; en als de valletjes met ongewasschen handen opgesteld zijn, ruiken ze de "menschenlucht", en dan komen ze er niet in. En nog minder is dit het geval, als er een doode muis in heeft gezeten. Maar als er geen geur van menschenhanden, noch van muizenlijken te bespeuren valt, dan zijn ze niet tegen de verleiding van een stukje kaas bestand, vooral als de valletjes goed scherp gesteld worden".

"Ja, dat is het hem juist! Ik ben altijd zoo bang, dat mijn

vingers er tusschen komen".

"Daar bestond met de oudere modellen inderdaad eenig gevaar voor. Tegenwoordig echter is er eene kleine practische verbetering aangebracht, waardoor ook dat gevaar vermeden is".

Zoo ongeveer was het verloop van een gesprek, dat ik onlangs met een dame voerde, over bovenstaand onderwerp. Ik achtte het van genoeg belang, om het hier even mede te deelen. De kleine knagertjes maken het dikwijls erg bont, en waar het in acht nemen van bovengenoemde kleinigheden binnen ieders bereik valt, verdient het wegvangen met vallen m.i. de voorkeur boven het gebruik van arsenicum- of fosforpreparaten. B. B.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 88. Ik heb een kuikentje, dat zwak op de pooten is, het kan er niet op staan. Alle verdere kuikens van het broedsel zijn flink. Kan het gebrek nog vergroeien? En hoe zal ik het behandelen? Op raad van anderen heb ik de pootjes omzwachteld en houd het overdag in een kistje in watten bij de kachel. 's Nachts onder de kloek. Is het overdag bij de andere kuikens dan loopen die er overheen.

H. G. K. te Zo

Antwoord. De pootjes penseelen met jodium-tinctuur; na vier dagen nog eens herhalen.

Vraag No. 89. Gaarne zou ik, naar aanleiding van uw artikel over pluimvee in Onze Tuinen van 15 Maart, van u vernemen, welke soort de grootste onder de kippen is, en hoe of ik aan broedeieren daarvan zou kunnen komen. Gaarne had ik een soort dat toch nog wat eieren legt, al is het niet veel.

B. v. H. te N.

Antwoord. Tot de zwaarste rassen behooren de Aziatische n.l. de Brahma's (lichte en donkere) en de Cochins (wit, geel, zwart en patrijs-kleurig. Adressen per correspondentie opgegeven. Kin.

Vraag No. 90. De heer J. P. te B. deelt mee, dat een groot aantal der kuikens bij het uitkomen, zoowel in de machine als onder de kip, in den dop sterft, doordat de binnenschaal der eieren taai is.

Antwoord. Dit wordt over het algemeen veroorzaakt door gebrek aan vocht. Het vorig jaar - ik weet niet meer precies in welken tijd — stierven een aantal kuikens in den dop, doordat het ook in

de lucht zeer droog was.

Met de broedmachine moet er op gelet worden, dat ze niet meer geopend wordt, zoodra het eerste ei is aangepikt. Bij ieder der open gepikte eieren komt een hoeveelheid vocht vrij en dat moet in de machine blijven om de volgende kuikens bij het uitkomen te helpen; opent men haar, dan verdwijnt een groot deel van dat vocht.

In de handleiding van een goede machine vindt men de juiste vergeling van het verktgelelte genegeven, door in verkand met de

In de nandeiding van een goede machine vindt men de jutste regeling van het vochtgehalte aangegeven, door in verband met de vochtigheid in den dampkring de daarvoor bestemde schuiven meer of minder te openen. Men kan den 19den dag de vochtigheid verhoogen door een schoteltje met een natten spons in de machine te plaatsen. Wanneer hetzelfde verschijnsel zich bij het broedsel onder de kip voordoet, dan is soms de oorzaak daarin te zoeken, dat tijdens het nijterwen de opgedynklige kuiterspekter van en den de kip gedeeltelijk

uitkomen de ongeduldige kuikenfokker nu en dan de kip gedeeltelijk oplicht om de vorderingen te zien. Maar dan gebeurt hetzelfde als

bij de openstaande machine. De heeveelheid vocht wordt onder de kip vastgehouden door haar veeren; licht men de hen nu op, dan verdwijnt het vocht ook hier. Als bij mij het eerste ei is aangepikt leg ik, voor alle zekerneid het geheele broedsel gedurende een minuut

neg ik, voor and zekernen het genede broedsel gedurende een minuit in een bak met bloedwarm water en dat voldoet heel goêd; daarna schuif ik de natie einen weer onder de kip. Vien mag evenwal niet over het hoofd zien, dat het afsterven van de kuikens in dee dop vaak zijn oorzaak vindt in de omstandigheid dat de foktoom, waarvan men de eieren gebruikt, te vet is en dan

zijn de kuikens bij het uitkomen niet sterk genoeg om de schaal te verbreken.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Wyandottes, door Km. — Een Monsterkikvorsch in Artis. — Mui-envangen. — Vragenbus. — Advertentiën

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

B. J. MULDERS.

Badhusweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

Firma P. A. A. DE LANGE, 622 BOOMKWEEKERIJEN :: ::

RHODODENDRONS, AZALEA'S, HULSTEN, AUCUBA'S, CLEMATIS, PALM, ROZEN, CONIFEREN, BLOEM- en SIERHEESTERS, VRUCHTBOOMEN (in verschillende vormen.)

UTRECHTSCHE STOOM-, :: WASCH- EN STRIJKINRICHTING

W. SPIERENBURG C.W^{zn}. KONINGSWEG 56 - UTRECHT

NO BILLIJK TARIEF NO NAAR DE EISCHEN DES TIJDS (95)

WILDE ROZEN

== EN WINTERHARDE KLIMROZEN, ==

KWEEKERIJ "BOSCHLUST", RHENEN.

SPECIALITEIT VAN GEWASSEN VOOR VOGEL-

EN WILDBESCHERMING VRAAGT PRIJSLIJST. (796) =

G. VERHOEFF, FIRMA J. DE JONG Az.

HERDERSLAAN 37-39 - DEN HAAG. Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN,

HUIZEN, SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN. DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN. -

Stipte geheimhouding, alles met garantie. ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER,

 $\Box\Box\Box$ in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30. ELASTIEKEN SPUITIES à 35 Cent. -: -: Na toezending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nog 13 cts. hooger.

C. G. OLIE, TUINBOUWINRICHTING BOSKOOP, Postadres GOUDA.

biedt billijk en goed

CONIFEREN,

PICEA PUNGENS

GLAUCA,

echt biauw veredeld.

MAGNOLIA.

HULSTEN,

RHODODENDRONS,

in de prachtigste

soorten enz. aan.

STAM., KLIM. en STRUIKROZEN. Catalog op aanvraag.

Wegens verkoop van ± 1 Hectare grond veel extra goedkoop.

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

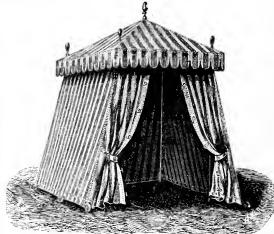

 \equiv HEES \equiv

bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

Speciaal adres voor:

Tuintenten. Tuinparapluies. Tuinbanken. Padvinderstenten. Marquisen.

Zonneschermen. Waterdichte Dekkleeden. Vlaggen. Waschzakken enz.

Tentente huur voor feesten. tentoonstellingen enz. N.V. Ned. Dekkleeden-

en Tentenfabriek

v.h. J. L. Werner,

's Gravenhage.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN. (92)

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding.

Artikelen voor tuinbesproeiing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

WHIPPETS.

II.

Zoodra de hondjes aan het uitgangspunt zijn opgesteld, gaan de eigenaars naar de eindstreep, of beter gezegd, eenige meters achter de eindstreep en zwaaien daar met helgekleurde of witte doeken, om de aandacht hunner honden daarop te vestigen; fluiten, razen, tieren en maken een lawaai als een oordeel en in minder tijd dan we noodig hebben om het te schrijven, zijn de Whippets reeds bij hen, doen een sprong en bijten zich vast in het doek dat hun wordt voorgehouden. Die taktiek is noodig om ongelukken te voorkomen; want aan den eindstreep is de ruimte klein, zij wordt ingenomen door belangstellenden, wedders en door de juryleden, wier taak niet altijd van de gemakkelijkste is. Werden zij niet aan den doek opgevangen, dan zouden zij zich, door de ongelooflijke

vaart waarmede zij de eindstreep overgaan, licht kunnen te pletter loopen, hetzij tegen het een of ander voorwerp, hetzij tegen een eenvoudigen

toeschouwer.

Het verschil in gewicht tusschen de mededingers, is soms zeer groot; er loopen Whippets mee van 8 tot 23 Engelsche ponden en soms nog zwaardere; de beste onder de lichtslag honden zijn die van 9 tot 12 pond, en onder de zwaarslag, die van meer dan 17 pond; dit houdt verband met de meters

die de eene meer, de andere minder hebben af te leggen. Toen zij nog achter konijnen liepen, was degene die in den kortsten tijd het konijn gevangen had, de winner en het is licht te begrijpen, dat toen de grootte der honden meer in aanmerking kwam dan het gewicht.

Die Whippetrennen bestaan in Engeland reeds langer dan een eeuw. Reeds in het begin der vorige eeuw vertelde men van de buitengewoon groote snelheid die door sommige winners was ontwikkeld en van de voor dien tijd ongelooflijk hooge prijzen, die voor dergelijke prijswinners werden betaald. Reeds toen waren het in hoofdzaak fabrieksarbeiders welke dien sport beoefenden, en al stelden ook de hoogere klassen er belang in, een werkelijk aandeel er in nemen deden zij niet. Een poging in dien zin werd een twintigtal jaren geleden gedaan; eenige in hondensportkringen invloedrijke personen, dames zoowel als heeren, werden aangezocht om de in het Zuiden van Engeland te houden hondenrennen financiëel te willen steunen en er hunne medewerking aan te verleenen; de hondententoonstelling der Dames-vereeniging zou juist denzelfden dag worden gehouden en de gelegenheid om het renwezen van honden in beter spoor te brengen scheen gunstig. Maar in weerwil van den steun van het Engelsche koningshuis, in weerwil van de tegenwoordigheid van den Koning en de Koningin van Engeland, toen nog Prins en Prinses van Wales, ging het er weer even wild toe als vroeger en, voor wat het Zuiden van Eng-land betreft, bleef de toes; and zoo als hij was.

In het Noorden bleef die tak van hondensport daarentegen even populair en bloeide steeds door. Niet alleen vermeerderde het aantal deelnemers, maar ook de belangstelling voor de verrichtingen der honden werd gaandeweg grooter, en sommige Whippet-rendagen doen niet onder voor de meest vermaarde gebeurtenissen op het gebied van paardensport in Engeland.

In heel Engeland vindt men waarschijnlijk geen gemeente waar zooveel eigenaars, zooveel liefhebbers en fokkers van Whippets wonen als in Oldham, en er bestaat geen meer beroemde of drukker bezochte renbaan, dan die van Higgingshaw waar meer dan eens, op een enkelen dag, drie honderd honden liepen om den prijs van f 2000.— te winnen en in den kortst mogelijken tijd de reglementaire twee honderd meter af te leggen. Na Higginshaw is de baan van Borough te Oldham de voornaamste; de mooiste die van Wellington te Bury. 's Zondags trekken duizenden en duizenden er heen om de verrichtingen der honden te bewonderen en duizenden Engelsche ponden te verwedden.

De vrouwelijke exemplaren zijn over het algemeen vlugger dan de mannelijke, en overal wordt dit als zoo vaststaand

> aangenomen dat, wanneer toevallig een reu en een teef tegen elkander moeten loopen, de reu twee, soms drie meter vóór krijgt op zijn vrouwelijke collega,

Een der snelste honden die ooit in Engeland geloopen heeft, Whitefoot, behoorde aan een armen fabrieksarbeider, die hem jong gekregen had, omdat de fokker er zeker van was dat hij niet in leven zou blijven. Op éénjarigen leeftijd kwam Whitefoot eerste aan op de Wellington-baan, won daar zeven

Whippet-ren. - Wachten op het startschot.

honderd Engelsche ponden, en bezorgde zijn eigenaar binnen drie jaar tijds een kapitaaltje van 25 duizend gulden. In 1899 daagde hij de snelste honden der heele wereld uit om tegen zijn Whitefoot te loopen, op onverschillig welke baan van Engeland. Hij zette twaalf honderd gulden tegen de helft van dat bedrag, maar geen mededinger kwam er voor opdagen. In 1900 vond Whitefoot zijn meester in een zeer licht gebouwden Whippet, met name Capplebank, die in elf en een halve seconde zijn twee honderd meter aflegde. Die buitengewone snelheid ontwikkelde hij op de Wellington-baan, die een weinig hellend afloopt.

(Wordt vervolgd.)

DE AMSTERDAMSCHE HONDENTENTOONSTELLING.

Voor de zooveelste maal weergalmt het Amsterdamsche Paleis voor Volksvlijt weer van hondengeblaf, hondengejank en hondengekef. Een deel van het beste wat wij in ous land hebben aan raszuivere honden is daar bijeengebracht; meer dan zeshonderd exemplaren liggen daar op de bauken, tevreden over de behaalde prijzen, verlangend om weer naar huis te gaan. Het is een jaarlijks in de hoofdstad terugkeerend hondenfeest, waaraan dit jaar een bijzondere, niet alledaagsche aantrekk lijkheid is vastgeknoopt, eene kunsttentoonstelling, nam-lijk, van schilderijen, aquarellen en bronswerken, betrekking h bbende op honden en jacht.

Een kleine, maar goede en met smaak gekozen verzam ling van bekende schilders, waarin men, naast stukken van nog levende meesters, ook werken vindt van Jozef Israels, Willem Maris, Henriette Ronner en anderen.

De kleine verzameling uit ruim honderd nummers bestaande, ondergebracht in een afzonderlijk zaaltje, ver van het hondenrumoer, is een bezoek overwaard en zal zoowel den hondenliefhebber als den kunstkenner belang inboezemen.

De tentoonstelling sluit Zondag 13 April.

L. S.

ALLGEMEINE AUSSTELLUNG VON HUNDEN ALLER RASSEN IN MÜNCHEN, AM 17 UND 18 MEI 1913.

Het Bestuur van de St. Berhards-Klub, S. i. M. te München verzoekt ons, melding te maken van het houden van een groote hondententoonstelilng, georganiseerd door genoemde vereeniging. In samenwerking met den "Verein zur Züchtung reiner Hunderassen in Süddeutschland", welke elk 1000 Mk. "für Zuchtgruppen und Einzelzüchtungsleistungen" beschikbaar gesteld hebben.

Een aantal afzonderlijke tentoonstellingen zullen worden gehouden; o.a. "Von den Jagdhundvereinen: Klub für bayerische Gebirgsschweiszhunde, Deutscher Wachtelhundklub, Jagdspanielklub, Klub Kurzhaar mit sämtlichen Tochterklubs, Griffonklub für Süddeutschland, Klub für englische Vorsteh-

hunde, Dachshundklub München.

Von den Luxushundklubs: Verband der Windhundliebhaber, St. Bernhardsklub, Neufundländerklub, Verein für deutsche Schäferhunde, Boxerklub, Pinscherklub, Klub für rauhh. Terriers, Zwerghundklub München."

Verder zal er ook een "Schliefen" voor Dashonden en voor Fox-terriërs plaats vinden, eveneens een windhond-wedren en een wedstrijd voor politie-honden.

Programm und Anmeldescheine versendet die Geschäftstelle des St. Bernhardsklub, München, Holzstr. 7.

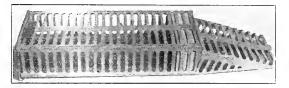
BIJENTEELT

LXXXV.

Darrenbestrijding.

Dezer dagen berichtte ons een ijmker, dat er bij een paar zijner volken voorgaand jaar in den zwermtijd zulk een groot aantal darren waren; hij vroeg daarbij meteen, of wij niet

Darrenval. -- (Orig. foto: "Onze Tuinen".)

'n middel aan de hand konden doen, tot een flinke opruiming, want meermalen was door hem reeds opgemerkt, dat bij volken met zoo'n groot aantal darren van honingoogsten zoo goed als geen sprake was. Nu was door middel van de darrenval al eens getracht om ze er ait te vangen, doch dit had niet geheel het gewenschte resultaat opgeleverd. Wel werden er een aantal gevangen, doch oogenschijnlijk werd het aantal niet minder. Nu had de persoon in kwestie wel eens gehoord, dat met een scherp mes van het darrenbroed de koppen werden afgesneden om op deze manier een opruiming te houden. Hierbij werd tevens de vraag gesteld of dit als een aanbevelenswaardige maatregel is te beschouwen.

Aangezien wij hier en daar meer dergelijke toestanden zagen, en de tijd der darren binnenkort weer daar is, kwam het ons gewenscht voor, in een afzonderlijk artikeltje dit punt

eens nader te bespreken.

Als bij een bijenkolonie de lust tot zwermen begint te ontwaken, wordt met het kweeken van darren begonnen. Meestal zijn de eerste reeds in het laatst van de maand April aanwezig. De levenstaak der darren bestaat in het bevruchten der jonge koninginnen. Zonder darren zouden de bijenkolonie's

dan ook niet kunnen voortbestaan. Daar iedere jonge koningin slechts eens in haar leven bevrucht wordt, volgt er uit, dat een te groot aantal overbodig is. Dit loopt zelfs op nadeel uit, want ieder heeft natuurlijk voor levensonderhoud, voedsel noodig, en zooals wel voldoende bekend geacht kan worden, moeten de werksters hierin voorzien.

Geen wonder dan ook, dat de ijmker niet gaarne van deze

gasten een groot aantal ziet.

Zooals ook de vraagsteller, zien velen dan ook, zoo hun aantal wat groot wordt, er eenige van onschadelijk te maken. Hoewel meergenoemd persoon hiermede niet het gewenschte resultaat behaalde, zijn er toch wel die met de darrenval belangrijke hoeveelheden bemachtigen.

Het is echter van belang dat die op den juisten tijd in werking gesteld wordt, want anders veroorzaakt hij meer stoornis, dan dat men darren vangt. De beste tijd is tusschen ± 10 en 2 uur en wel bij zonnig weder, daar zij dan in

grooten getale naar buiten komen.

Wat het afsnijden der koppen van het darrenbroed betreft. dit is werkelijk een maatregel, die nog al eens in toepassing wordt gebracht, en men brengt er op deze manier in enkele oogenblikken dan ook velen om het leven. Merkwaardig is het om te zien in hoe korten tijd na deze operatie de stukken dar door de bijen uit de cellen zijn getrokken en buiten de woning gebracht. Het deel wat zij niet goedschiks naar buiten kunnen krijgen vindt men op den bodemplank. Het eerste werk der bijen is dan om zoo spoedig mogelijk de raten te reinigen en weer te herstellen; korten tijd daarna worden ze door de koningin weer van eitjes voorzien.

Weldra staat men dus weer op gelijke hoogte, en zou men dus 't zelfde werk weer moeten herhalen. Als men nu ook nog bedenkt hoeveel tijd en moeite er tot zoover reeds mee gemoeid is voor de bevolking, en hoeveel voedsel 't één met 't ander reeds gekost heeft, dan komt men spoedig tot de slotsom dat dit een dure geschiedenis wordt, en dat dit de

aangewezen weg niet is.

De rationeelste weg is, volgens onze opinie, de aanleidende oorzaak zooveel mogelijk zien te voorkomen, d. w. z. zoo min mogelijk darrenraat te bouwen, en darrenbroed aan te laten zetten. Natuurlijk bestaan ook hierbij zekere grenzen. Het eerste zou dan zijn, door teeltkeus de goede eigenschappen meer op den voorgrond trachten te brengen. Hiervoor zouden dus die volken in aanmerking komen die weinig darrencellen bouwen, in welk opzicht er zich op de meeste standen van eenige beteekenis wel enkele onderscheiden. Veelal dat zulke volken ook in andere opzichten goede eigenschappen vertoonen. Verder kan men door in de ledige ramen rijkelijk kunstraat te geven nog zeer in de goede richting werken. Evenzoo door de stukken darrenraat uit te snijden en hiervoor passende stukken kunstraat in de plaats te geven. Om darrenraat uit te snijden zonder hiervoor kunstraat in de plaats te geven is onbezonnen werk, want daar komt vrij zeker weer darrenraat terug.

Dat niet alle darrenreat door kunstraat vervangen kan worden spreekt wel van zelf. Men mag de natuur niet al te zeer tegenwerken; men moet die slechts leiden. Men bepale zich dan ook slechts tot het overtollige. G. D.

VERBETERING.

In het vorige art. over Bijenteelt werd door eene vergissing op de drukkerij (als gevolg van de foutieve plaatsing der letters "O. T." op de cliché) de afb. van Liedloffs voedertoestel onderst geplaatst. boven Daarom drukkenwij de afbeelding nogmaals, en thans in den juisten stand af.

Liedloffs Voedertoestel in gebruik op een Boogkorf. (Orig. foto "Onze Tuinen".)

KORTE MEDEDEELINGEN.

Aan de lezers.

Belangrijke mededeelingen omtrent broedresultaten of bijzonderheden die zich in de fokkerij hebben voorgedaan, zullen wij gaarne vernemen, om die in ons blad op te nemen; ook houden wij ons aanbevolen voor de toezending van foto's van mooie dieren, goede hokken, abnormaliteiten bij het fokken verkregen of gezellige hoekjes uit den hoenderhof. Een en ander wordt gaarne ingewacht bij den medewerker voor de afdeeling pluimvee, Sophiastraat 35, Breda.

Muizen vangen.

Naar aanleiding van het berichtje waarin de noodzakelijkheid van het reinigen der handen en ook dat der vallen zelve als voorwaarden voor het verkrijgen van succes betoogd wordt, wille we ook onze ondervinding daaromtrent meedeelen. Tot het reinigen der handen, bij het opzetten der vallen hebben we 't nooit gebracht; wel zorgden we steeds dat elk bewijs van geur, achtergelaten door een vorige muis, zorgvuldig verwijderd werd. Het gebruik van warm sodawater mag in huis, bij het gebruik van een enkel valletje geen bezwaren opleveren, wanneer men eenige tientallen vallen voor katten, bunsings, wezels, ratten, etc. heeft uitstaan, gaat dit niet zoo gemakkelijk. We pasten daarom het eenvoudige middel van uitrooken toe, een bosje stroo of krullen in een val verbrand, beneemt deze elke spoor van geur door mensch of dier er aan of in achtergelaten. Kleine vallen hielden we eenvoudig even boven het vuur; in beide gevallen hadden we steeds succes.

Toen we nog jong waren en het hebben van een vink op de kruk nog niet uit den booze was, zouden we eeu kooi, waarin een vink gestorven was, nooit voor een andere gebruiken, voor de kooi ter dege uitgerookt was. Niet uitrooken had zeker, zoo meenden, we den dood van een nieuwen bewoner tengevolge. Of dit laatste waar is, weten we niet, we deden slechts wat anderen deden, maar meenen toch, dat een ontsmetting, hoe onvolkomen ook, toch aanbeveling verdient.

J. C. M.

Naar aanleiding van het artikeltje in uw jongste nummer "Muizen vangen", door B. B., het volgende: het kan wel eens voorkomen, dat men zelfs met een stukje kaas in een valletje deze diertjes niet kan bemachtigen. In een kaaspakhuis n.l. zullen ze zeker de val met haar stukje kaas met rust laten, en dan zou men kunnen vragen, wat dan te doen, of met andere

woorden, wat vinden de muisjes heerlijker dan kaas?
Ik kreeg den volgenden raad. Het valletje met gaatjes te bezigen en daarin als lokaas doen hennepzaad. Ik heb hiermee steeds succes ondervonden, maar men moet er op letten, dat de openingen naar boven staan en de val vastgebonden wordt, want anders komen de korreltjes door elke beweging door de draadjes, die stuk moeten geknaagd worden, heen. Men moet het maar weten.

Culemborg.

M. W. VAN GELDER.

Een vogelwijkplaats.

Een verstandige nabootsing van ons Naardermeer en van onzen Texelschen Eierpolder vindt men in Amerika, waar de weduwe van den, eenige jaren geleden gestorven, schatrijken Amerikaan Russel Sage, voor f 350,000 het Marsch-Eiland (ten westen van de monding van de Mississippi) gekocht heeft, om het te laten inrichten als een groot vogelhuis.

Op Marsch-Eiland komen namelijk elken winter, aangelokt

door het milde klimaat, millioenen trekvogels neerstrijken om er hunne nesten te bouwen en te broeden. De kolonies van wilde eenden en wilde ganzen die op het eiland verblijf hou-

den, zijn beroemd in geheel Amerika.

Maar in de laatste jaren zijn veerenhandelaars naar het eiland getrokken en bij duizenden hebben zij de vogels neer-

geschoten.

Dat alles zal nu belet worden. Dank bij de mildadigheid van mevrouw Russel Sage zal het eiland spoedig weer een rustige toevluchtsoord voor de vogels zijn. Een aantal bewakers, gesubsidieerd door de Regeering der Vereenigde Staten en door den staat Louisiana, zal ervoor zorgen, dat de gevederde gasten ongestoord kunnen bouwen en broeden.

De Engelsche legwedstrijd.

De wedstrijd zal een vol jaar duren; de vijfde maand (Februari) is juist achter den rug. Honderd toomen van 6 hennen doen er aan mee, witte Wyandottes voor het meerendeel n.l. 34 toomen, dan volgen de Buff Orpingtons met 14 toomen. Het grootste aantal eieren door een toom gelegd is 129 eieren in 28 dagen, terwijl de beste hen er in dien tijd 27 produceerde (alle witte Wyandottes). Het hoogste aantal over de geheele periode van vijf maanden behoort aan een toom Buff Plymouth Rocks: 448 eieren met een marktwaarde van f 36.225.

Goede zaken.

De "Glasgow Herald" vertelt het volgende: Een zekere kippenlief hebber kocht eenige Buff Orpingtons, die hem in den vroeger morgen toen hij nog te bed lag, afgeleverd werden door een onoplettende knecht; deze liet bij zijn vertrek het hok open staan. De nieuwe eigenaar, bij het hok komende, zag dat zijn geheele nieuw-koop verdwenen was en liep terstond alle omliggende boerderijen af om zijn Buff Orpingtons terug te krijgen.

Verstoord schreef hij den afzender: "De ezel van 'n knecht, dien ge mij stuurde, liet het hok open staan; den geheelen morgen heb ik gezocht om m'n beesten terug te krijgen, maar ik heb er slechts elf kunnen vinden."

De afzender antwoordde: "Daar hebt ge goede zaken mee gedaan, want ik stuurde er maar zes."

Knoppen uitpikken.

In den Practischen Ratgeber schrijft Dr. Reh uit Hamburg, dat meezen zeer gevaarlijke vijanden zijn van de knoppen onzer bessenstruiken, en ook van ooftboomen.*)

"Die Vogelschutz-fanatiker verschweigen das natürlich", voegt hij er gemelijk aan toe. Inderdaad, wij kunnen van de meesjes niet veel kwaad hooren, en daarom verheugt het ons, dat Reh een eenvoudig middel aangeeft, om ze van de bessenboomen af te houden, n.l. vroegtijdig besproeien met ooftboom-carbolineum. Na een enkele besproeiing zijner struiken werd geen knop meer weggepikt.

*) Musschen en Appelvinken, (ook ratten en muizen) zijn heel wat schadelijker. Hiertegen wordt aangeraden: bespuiten met kalk- en roetwater, kort voor de knoppen opengaan; quassia-aftreksel is ook goed. Tegen ratten en muizen worden vallen en muizen-vergiften aangewend.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

 ${\it Vraag~No.~91}$ van den heer de G. te J. omtrent de kleur van Chamois Padua's.

Antwoord. Chamois, in het Engelsch Buff laced, is een kleur die zelden voorkomt, maar schitterend mooi is. Behalve de genoemde Padua-variëteit vindt men ze ook onder de Wyandottes. De veer heeft een bruinen grondkleur en is omzoomd met een witten band.

Vrang No. 92. van den heer B. J. A. B. te 's-Gr. over het ras dat door hem gehouden kan worden in een stadstuin waar de zon van tien tot drie uur in schijnt. Aanbevolen werden den geachten vrager Zilver-Wyandottes, Patrijs Leghorns, Plymouth Rocks en Braekels.

Antwoord. Leghorns zijn minder geschikt voor beperkte ruimte; ze zijn wild en hebben de minder te waardeeren eigenschap dat ze in een kleine ruimte elkaar de veeren uittrekken en dat is een onsmakelijk gezicht. Plymout Rocks zijn mooi van teekening met hun koekoeksveeren maar over het algemeen leggen ze het met hun aantal eieren af tegen de Wyandottes, zoodat wij de Zilver-Wyandottes of de Braskels zouden verkieren. of de Braekels zouden verkiezen.

 ${\it Vraag~No.~93}$ van den heer P. H. v. V
ł. te W. over zwakke pootjes bij zijn kuikens.

Antwoord. Bij kuikens die in een kunstmoeder groot gebracht worden kan het verschijnsel veroorzaakt worden door een te hooge temperatuur in het bijzonder op den bodem; ook het loopen op een houten of steenen vloer van kuikens die onder de kloek in een rennetje opgekweekt worden veroorzaakt deze ziekte. De kuikens moeten veel butten kunnen loopen op een drogen bodem. Het penseelen van de pootjes netjodium-tin ntaur, twee naal herhand met vier dagen tusschenruimte, wil vaak goede uitkomsten geven voor de genezing.

pootjes netjoftum-tur-tuur, twee naar hernart met virt dagen tussenenruimte, wil vaak goede uitkomsten geven voor de genezing.

Dit antwoord geldt geleeleijk voor den heer K. te Z. Als een
pootje gebroken is, kun het bij jonge kuikens wel gezet worden, zelfs
bij volwassen hoenders is genezing niet uitgesloten. Plaats het gebroken deel in de goede houding door kalm maar krachtig aan den
middelteen te trekken. Een helper kan er dan een verband om leggen
van linnen dat in stijfsel of in erwit gedrenkt is; het verband moet

niet te strak worden aangetrokken. Na 2 of drie weken kan het worden afgenomen.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Whippets, II, door L. S. — De Amsterdamsche hondententoonstelling, door L.S. — Allgemeine Ausstellung von Hunden aller Rassen in München, am 17. und 18. Mai 1913. — Bijenteelt, LXXXV, Darrenbestrijding, door G. S. — Verbetering. — Korte mededeelingen. — Vragenbus.

HERS

EN

VERHAGEN,

Tuinarchitecten.

(84)

Telefoon 1084.

HILVERSUM.

W. G. VERHOEFF, FIRMA J. DE JONG Az.
HERDERSLAAN 37-39 - DEN HAAG. -:-

Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN, HUIZEN, SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN.

DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN.
Stipte geheimhouding, alles met garantie.

ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER,

:- :- ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent. -: -: GEDEPONEE
Na toezending van POSTWISSFL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket
door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nôg 13 cts. hooger.

-:-EN,

biedt billijk en goed MAGNOLIA,

CONIFEREN, HULSTEN,

PICEA PUNGENS
GLAUCA, in de prachtigste soorten enz. aan.

C. G. OLIE,

STAM., KLIM. en STRUIKROZEN.
Catalog. op aanvraag.

Wegens verkoop van \pm 1 Hectare grond veel extra goedkoop. (98)

GERRETSEN-VALETON

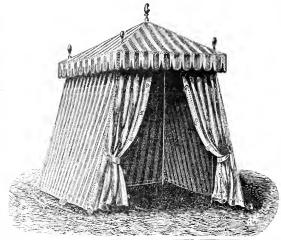
HOFLEVERANCIERS

≡ HEES ≡
bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

Speciaal adres voor:

Tuintenten.
Tuinparapluies.
Tuinbanken. (93)
Padvinderstenten.
Marquisen.
Zonneschermen.

Waterdichte Dekkleeden. Vlaggen. Waschzakken enz. Tenten te huur voor feesten, tentoonstellingen enz.

N.V. Ned. Dekkleeden-

en Tentenfabriek

v.h. J. L. Werner,
's Gravenhage.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

Centrale verwarming van bolienloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterkiding. Artikelen voor tuinbesproeïing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen gieters enz.

GEILLUSTREERD. BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

PLUIMVEE

PLYMOUTH ROCKS.

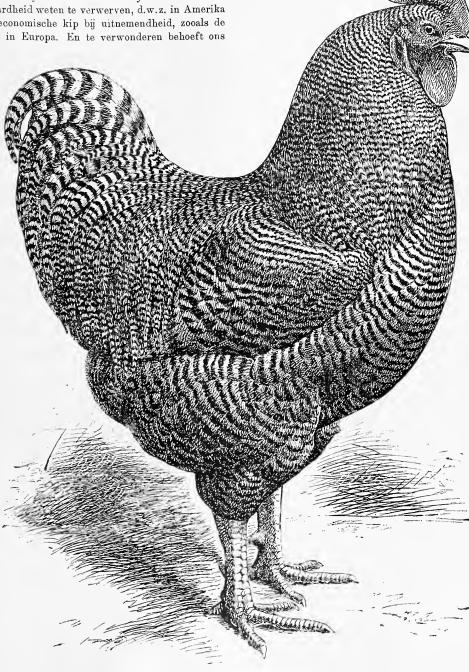
Meer nog dan de Wyandotte heeft de Plymouth Rock zich een groote vermaardheid weten te verwerven, d.w.z. in Amerika is de P. R. de economische kip bij uitnemendheid, zooals de Wyandotte dat is in Europa. En te verwonderen behoeft ons

dat in het geheel niet: dáár een geheel ander ras dan hier. Immers de waarde van hoenders voor het nut is minder af hankelijk van het ras, veel meer van den stam; en als men in een landstreek, zelfs in een geheel werelddeel, het oog heeft laten vallen op een bepaald ras en dat gaat verbeteren, in welke richting ook, wel, dan is het zeer eenvoudig dat na verloop van jaren de vooruitgang goed merkbaar is.

Die vooruitwordt gang niet verkregen door de groote massa der kippenhouders: ook niet door hen die plaimveeteelt uitsluitend als hun vak van studie hebben gekozen, maar door den fancier, door den liefhebber, die steeds beter

wil bereiken en daardoor tot studie en arbeid, tot theorie en practijk tegelijkertijd gebracht wordt. En zoo werd in Amerika de aandacht gevraagd voor den P. R., zoo werd daar door mannen als A. C. Smith, I. K. Felch, Theo Hewes, A. C. Hawkins, E. B. Thompson, W. S. Russell, en nog een groot aantal

anderen, het ras bestudeerd tot in de kleinste bijzonderheden. Oorsprong, afkomst, teekening, lichaamsbouw, samenstellen van foktoomen (mating), doorfokken (line-breeding); ieder die

Koekoekveerige Plymouth-Rock (Haan.)

maar in de verte bekend is met de pluimvee-litteratuur, kent het verband tusschen de bovenstaande namen en de speciale onderwerpen die door hen alleen of in samenwerking met elkander wer-

den bestudeerd. Bij herhaling, maar nooit genoeg, hebben wij er op gewezen, dat ook in ons land hoenders te vinden zijn, die den zorg van de liefhebbers na enkele jaren ruimschoots zouden beloonen. Wij willen volstrekt niet te kort doen aan de verdiensten van de Ned. Hoenderclub en in 't bijzonder niet aan 't werk van haar ijverigen Secretaris; maar 't belang van de pluimveeteelt is niet gediend door een groot aantal rassen, dieiederslechts door 'n beperkt getal exemplaren vertegenwoordigd zijn; één ras dat als nationaal ras de belangstelling van ieder heeft, is veel meer waard; en waar

vindt men bij ons zoo'n ras, dat gelijk te stellen is met den Engelschen Dorking of Sussex, met den Belgischen Coucou de Malines, met den Amerikaanschen Plymouth Rock? Het is er niet; te maken is het gemakkelijk. Dat eischt echter tijd en speciaal-behandeling en brengt dus eerst na jaren zijn rente op. Het is zooveel gemakkelijker om het ras van de mode te houden en dan broedeieren tegen hoogen prijs te verkoopen.... Maar de Plymouth Rock. De eerste hoenders die dezen

naam droegen, voimden ongeveer 1855, het resultaat van een kruising waarin Cochins, Dorkings, Maleiers en wilde hoenders hun bloed gemenge hadden, onder de leiding van Dr. Bennet. Van deze eersten is echter niet veel terecht gekomen, want in 1869 werden door Mr. D. A. Upham van Wilsonville de "verbeterde P. R." geëxposeerd op de tentoonstelling te Worcester,

Mass., en het zijn deze hoenders die beschouwd worden als de voorouders van het tegenwoordige

ras. Als bij nagenoeg jeder ras ligt zijn ontstaan in 't duister; want het is zeer gewaagd om af te gaan op de beschrijving door den eersten exposant, den"originator". geven, die wel alles gedaan zal hebben om zijn geheim zoo goed mogelijk te bewaren. Ook de beschrijvingen

van tijdgenooten hebben in dezen weinig waarde, omdat die er naar raden moesten, door welke kruising men tot resultaat gekomen

Met dit voorbehoud vinden wij door Mr. Upham zelf opgeteekend dat een Dominique-haan de vader, zwarte Cochinhennen de moeders waren van den P. R., terwijl van anderen kant de Dominiques ende zwarte Sumatrahoenders (in het Engelsch Black Java's) als ${\tt de} \ {\tt ouders} \ {\tt worden}$ aangewezen. Wat dus de ware kruising is, zal ook hier steeds moeilijk zijn uit te maken; maar nu nog is met zekerheid aan te nemen, dat naast de koekoek-

kleurige Dominique de P. R. een zwarten voorzaat heeft. Wij hebben zelf eenige jaren Plymouth Rocks gekweekt, en bij herhaling ervaren, dat uit een donker geteekende foktoom een betrekkelijk groot aantal zwarte kuikens te voorschijn komt, welke ondervinding eveneens werd opgedaan door den heer M. L. Spruijt te Gorredijk, die als fokker van Plymouth Rocks voor een tiental jaren een groote reputatie genoot. Zonderling genoeg komt die afwijking als regel voor onder de vrouwelijke kuikens, en behoort een zwarte haan tot de groote uitzonderingen.

De Koekoek P. R. komt in grooten getale voor; de buff's en de witten worden de laatste jaren meer algemeen.

(Wordt vervolgd.)

HONDEN

WHIPPETS.

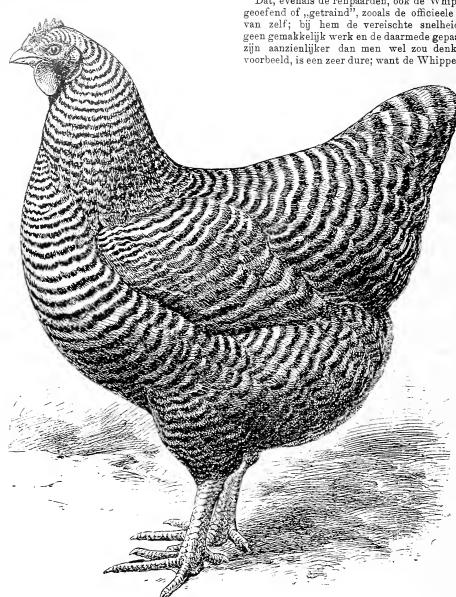
III.

Dat, evenals de renpaarden, ook de Whippets moeten worden geoefend of "getraind", zooals de officieele term luidt, spreekt van zelf; bij hem de vereischte snelheid te ontwikkelen is geen gemakkelijk werk en de daarmede gepaard gaande onkosten zijn aanzienlijker dan men wel zou denken. De voeding bij voorbeeld, is een zeer dure; want de Whippet, waarvan men ver-

moedt, dat er stof in zit om een goed renner te worden, krijgt van alles het beste; een schapencoteletje staat dagelijks op zijn menu; en moet hij ter afwisseling nu en dan ander vleesch hebben; dan is het fijnste nauwelijks goed genoeg; als vischgerecht, wat hij trouwens maar zelden krijgt, staat gekookte zalm boven aan, en het fijnste brood is het zijne.

Een Whippet die voor de renbaan bestemd is, mag niet, als de eerste de beste ras- of andere hond, met zijn heer en meester de straat op, wanneer deze uit wandelen gaat; hij mag niet stoeien en ravotten of langs den weg slenteren als zooveel zijner familieleden uit de hondenwereld, dat zou niet bevorderlijk zijn voor de gelijdelijke ontwikkeling van zijn snelheid. Whippetsdielater prijzen moetenwinnen met rennen, missen van hun jeugd af alle vrijheid en zitten feitelijk gevangen. Bij hen is alles hun

geregeld, eten en ook hun beweging. 's Morgens komt een speciaal daarvoor gehuurd man, laten wij hem gerust een deskundige noemen (want wat hij doen moet kan men niet opdragen aan den eerste den beste) die den Whippet langs eenzame wegen een wandeling laat maken, aan de lijn. Uit vrees dat hij hier of daar iets vindt en opeet, dat hem misschien beter lijkt dan zijn dagelijksch schapencoteletje, draagt hij een muilkorf die zoo dicht is als een bus en waarin zijn heele snuit zit opgesloten. Om zijn ademhaling niet te hinderen zijn in den. muilkorf hier en daar gaten gemaakt. De wandeling gaat over zes tot twaalf mijlen, al naar de krachten van den hond en zijn lichamelijken toestand; van tijd tot tijd wordt onderweg halt gehouden, en de lichaamstemperatuur van den kostbaren

Koekoekveerige Plymouth-Rock Hen.)

Kм.

wandelaar opgenomen, om te voorkomen dat een te lange

wandeling hem te veel vermoeit.

Heeft hij geleerd om, zonder dat hij er hinder van heeft, zijn twaalf mijl in matig tempo af te leggen, dan begint de ren-oefening, waarbij een tweede specialiteit te pas komt, de tijdopnemer. Den tijd te bepalen, dien een snelle looper als de Whippet noodig heeft om een afstand van twee honderd meter af te leggen, en dat te doen met de grootst mogelijke nauwkeurigheid, is niet ieders werk. Dat wordt eerst duidelijk, wanneer men er aan denkt dat elk deel eener seconde gelijk staat met het afleggen van een zeker aantal meters, en dat de gemiddelde snelheid van een Whippet zestien meter is in een seconde, tweemaal zooveel als de snelheid van den besten hardlooper, en meer nog dan de snelheid die het snelste renpaard in staat is te ontwikkelen.

Vroeger kende men twee soorten van Whippets, een langharige variëteit en een kortharige; langharige ontmoet men maar zelden meer, en dan nog alleen op tentoonstellingen in Engeland; op de rennen komen zij in het geheel niet meer voor, en dat is te begrijpen. Hoe goed ook een langharige gebouwd is, hij zal het op tentoonstellingen steeds moeten afleggen tegen zijn kortharigen mededinger, omdat zijn vormen niet zoo duidelijk zijn te onderscheiden en op de sierlijkheid dier vormen komt toch, bij slot van rekening, alles aan. Op de renbaan heeft de kortharige eveneens iets voor op den langharige die, juist door die langere beharing, geen even groote snelheid schijnt te kunnen ontwikkelen.

Kleur komt er bij de Whippet heelemaal niet op aan; alhoewel velen de reekleurige verkiezen boven de andere. Feitelijk is het slechts een kwestie van persoonlijken smaak die aan de kwaliteit van den hond hoegenaamd niets verandert. Er zijn vaalroode, leiblauwe, gestroomde en zelfs wit met zwart gevlekte.

Men hoort wel eens beweren, dat de Whippet, welbeschouwd, een teer hondje zou zijn en moeielijk te fokken. Dat is inderdaad niet zoo. Dat hij er weinig of niet van houdt om naar buiten te gaan wanneer het slecht weer is, koud en vochtig, valt niet te ontkennen; maar dat komt, naar onze meening, meer op rekening zijner buitengewone zindelijkheid. Laat een Whippet, wanneer gij hem houdt als huishond, vrij door het huis ronddolen, gij zult er geen den minsten last van hebben; hij zal zich ergens een plaatsje uitzoeken, waar hij het naar den zin heeft. Zet op dat plaatsje een mandje neer en de ondervinding zal u leeren, dat hij niet alleen steeds gezond zal blijven, maar dat hij zelfs een sterke hond is. In de Engelsche mijndistrikten hebben wij Whippets gezien die met kinderen in hetzelfde bedje sliepen, en dat niet alleen bij de werklieden, maar zelfs bij de gegoeden. Dat kleine hondje is zoo lief in zijn manier van doen, vooral zoo zindelijk, dat de meest nauwlettende huismoeder zich er niet tegen verzet, wanneer de Whippet 's avonds met de kinderen onder de dekens kruipt, en zich kalmpjes aan het voeteneind neerlegt. Het ligt er warm en doet in den winter vaak dienst als uitstekend voetenwarmer.

Wat we van den Whippet gezegd hebben betreffende de grootere waarde der teven voor het behalen van prijzen op de renbaan, geldt ook voor de tentoonstellingen, waar, met de snelheid der honden hoegenaamd geen rekening wordt gehouden. Ook daar is het moeielijker om onder de mannelijke exemplaren goede Whippets te vinden, dan onder de vrouwelijke. In mooie lichaamslijnen haalt de beste reu het in den regel niet van eene soms minderwaardige teef, zelfs wanneer beide oogenschijnlijk even goed gebouwd zijn. De meeste keurmeesters zullen, wanneer zij reuen te keuren hebben, de prijzen geven aan de zwaarste onder hen, terwijl bij teven het tegenovergestelde zich zal voordoen en hondjes van zes à zeven kilo de prijzen zullen meenemen. Met het gewicht wordt het trouwens op tentoonstellingen zoo nauw niet genomen en van wegen is geen sprake. Aan den vorm kan een keurmeester zien of hij een zwaar, dan wel een licht exemplaar

voor zich heeft.

Het heeft lang geduurd voordat de Engelsche autoriteiten op hondensportgebied den Whippet als afzonderlijk ras herkenden. Het was, zeiden zij, een kleine hazenwindhond en anders niet. Ten slotte, toen hun bewezen werd dat die kleine hazenwindhond, zooals zij hem noemden, jongen voortbracht, die in alle opzichten aan de ouders gelijk waren, gaven zij zich gewonnen, en sedert bijna twintig jaar vinden wij hem op alle Engelsche tentoonstellingen.

Als huishond is hij zeer lief, vooral bij kinderen, zeer

aanhankelijk en zeer trouw; als waakhond, zelfs binnenshuis, schijnt hij weinig waarde te hebben. Om goed te zijn en voor bekrooning in aanmerking te komen, moet hij hebben een langen, drogen kop, plat van boven en tusschen de oogen breed; een sterk en scherp gebit, gelijke, witte tanden, schitterende, levendige oogen; kleine, fijne, rose oortjes, een langen, fraai gebogen, flink gespierden hals, schuin liggende schouders en diepe borst; breeden, vierkanten, eerder langen rug. Het gewicht schommelt tusschen vier en tien kilo.

KORTE MEDEDEELINGEN.

De stad zonder vliegen.

In de Ver. Staten is men niet alleen sterk overtuigd van het nadeel van vliegen, doch men is er vlug bij met het nemen

van maatregelen tegen het kwaad.

De resultaten zijn nu bekend geworden van de eerste hygiënische maatregelen op uitgebreide schaal, door het rapport van de plaatselijke gezondheidscommissie van de stad Wilmington in Arkansas, welke plaats in 't bijzonder door het vliegengebroed werd lastig gevallen. De gezondheidstoestand was daar zoo slecht geworden, dat de overheid naar radicale middelen ging omzien; men richtte dus het wapen tegen de

De stad werd toen letterlijk overgoten met een residu van petroleum; tot viermaal toe herhaalde men de begieting van straten, pleinen en huizen. De strijd duurde ongeveer een maand. Daarna vluchtte de vijand. En Wilmington was ge-

heel vliegenvrij.

De hygiënische gevolgen bleken bijna dadelijk. De in de arme buurten chronisch geworden typhus-epidemie verminderde en verdween ten slotte geheel. Zoo ging het met alle gewone ziekten.

En toen men de jongste statistische gegevens moest vaststellen, bleek de vlieglooze Amerikaansche stad Wilmington het laagste sterftecijfer te kunnen aanwijzen.

De veerenmode.

In het tijdschrift Mitteilungen über die Vogelwelt constateert de redacteur dr. Kurt Floericke, dat de veerenmode nog steeds grooter omvang aanneemt, ondanks alles wat er gedaan wordt ter bestrijding. Terwijl er in 1902 in Frankrijk 703,300 KG. veeren werden ingevoerd, bedroeg dit in 1911 1,039,000; voornamelijk bestond die toename uit reiger-, struis- en paradijsvogelveeren.

Ook in Duitschland zag Schr. in de straten van Berlijn, Breslau, Neurenburg, Stuttgart, enz. dezen winter meer reiger-

veeren dan ooit te voren.

Dit betreurenswaardige feit moet volgens Fl. tot het inzicht brengen, dat de totnogtoe gevolgde bestrijdingswijze verkeerd, of althans onvoldoende is. De almachtige mode kan z. i. alleen door de mode zelf worden bestreden, alzoo door 't vervaardigen van kunstvolle vederversieringen, waarvoor slechts materiaal wordt gebruikt, afkomstig van huis- en slachtgevogelte. Eveneens verdient het kunstmatig kweeken van reigers onze volle en welwillende opmerkzaamheid.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum: de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 94. Mijn Wyandottes bleven tot voor een paar dagen van broedschheid vrij, maar deze week werden er vier te gelijk broedsch. Daar ik ze niet alle zetten kan en spoedig weer eieren van ze wilde rapen, verzoek ik beleefd een middel om ze broedsch-af te maken. Ik heb wel eens gehoord dat men de broedsche hennen in een emmer J. de G. te G. koud water stopt.

Antwoord. Het door u genoemde middel kan ik u niet aanraden. Het eenvoudigste is mij altijd geweest een krachtige jonge haan in een afzonderlijk hok geplaatst; wanneer er nu broedsche hennen komen van welker diensten men geen gebruik wenscht te maken, dan plaatst men de hen (of meerdere) bij den haan. Alleen heeft men te zorgen dat er geen nestgelegenheid in het hok is; na drie dagen kan men de hennen weer in hun hok terugplaatsen. Het is daarbij zaak

dat de dieren ruim gevoed worden en vooral veel groen voer en dat de dielen fulmi getobal violen en voordat en voordat voor groot voor frisch water. Om de broedstringe die bij de hoenders weg te nemen ziet men vaak een schrale voeding aanbevolen, maar dit middel is veel erger dan ie kwaal want als de broedschheid over is zal de vogel zoodanig vermagerd zijt, dat ze geruimen tijd noodig heeft om weer op haar verhaal te komen.

op haar vernaal te komet.

Kan men bij gebrek aan ruimte het voorgaande middel niet toepassen, dan plaatse men de het onder een omgekeerde mand of in een hokje waarvan de tralies wijd van elkaar geplaatst zijn in den ren. De andere kippen houden het broedte dan wel zoo bezig dat ze spoedig beter is: maar ook hier goed eten en drinken binnen haar bereik.

Tracy No. 3. It bests witte Leghorns, see leggen prachtige eieren, maar af en toe loopen er nog windeieren door.

Ik zal u zeggen wat voor voer ze krijgen en hoop dat u mij een middelte aan de hand kunt doen om het te voorkomen.

SMorgens als ochtendvoer hoenderbeschuit. Smiddags afval. Savonds

gemengd voer waar ook njne schelpjes in zitten, van de winter kregen ze voortdurend boerenkool, en nu wat de tijd levert. J. S. te B.

Antwoord. Het meest waarschijnlijk is dat de hoenders te vet zijn en

dat ze bovendien misschien gebrek aan kalk hebben. Uwe voederwijze dient daarom veranderd te worden. De hoeveelheid hoenderbeschuit 's morgens tot de helft terug brengen en droog voeren, om 12 uur s morgens tot de heift terug brengen en droog voeren, om 12 uur een hand vol gerst of tarwe voor iedere vier hoenders en 's avonds in plaats van met gemengd graan afvoeren met een elkele graansoort bij voorkeur prima gerst. Verder veel groen voer dan zal het vet wel verdwijnen. Om in de behoefte aan kalk te voorzien is het beste zuiver kalkpuin in een bak in de ren te plaatsen; zuiver wil zeggen geen afslag van geverfde muren want dat kan nadeelige stoffen besteten. Geit gemalen oesterschelpen en houtskool zoomde tweenel. vatten. Grit. gemalen oesterschelpen en houtskool zoomede tweemaal per dag versch drinkwater moet steeds binnen het bereik der dieren zijn.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Plymouth Rock's door Km. — Whippets (slot), door L. S. — De stad zonder vliegen. — De Veerenmode. — Vragenbus. — Adver-

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

 \equiv HEES \equiv

bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

van KOFFERS en REISARTIKELEN is bij

A. PRINS & ZOON,

Nieuwe Spiegelstraat 49, Amsterdam. (82)Opgericht 1878. Telef. 8589.

"DE IJZERMIJN" - Delft, M. J. J. GOUDRIAAN. 101 Afd. Tuinbouwgereedschappen.

Vraagt geïllustreerde Prijscourant.

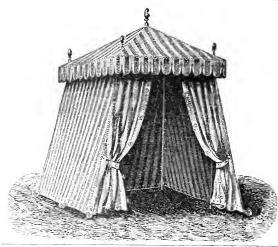
W. G. VERHOEFF, FIRMA J. DE JONG Az.

HERDERSLAAN 37-39 - DEN HAAG. Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN, HUIZEN, SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN.

DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN. Stipte geheimhouding, alles met garantie. ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER,

in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30.

GEDEPONEERD FABRIEKSMERK. ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent. -: -: Na toezending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nog 13 cts. hooger. (99.

Speciaal adres voor:

Tuinparapluies. (93) Tuinbanken. Padvinderstenten. Marquisen. Zonneschermen.

Waterdichte Dekkleeden. Vlaggen. Waschzakken enz. Tententehuurvoorfeesten. tentoonstellingen enz.

N.V. Ned. Dekkleeden= en Tentenfabriek

v.h. J. L. Werner,

's Gravenhage.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG.

Tuinbouw-Inrichting, :- :- ZEIST. -: -: -:

C. G. OLIE, TUINBOUWINRICHTING BOSKOOP, Postadres GOUDA,

biedt billijk en goed

CONIFÉREN,

PICEA PUNGENS

GLAUCA,

echtbiauw veredeld,

MAGNOLIA, HULSTEN,

RHODODENDRONS,

in de prachtigste soorten enz. aan.

STAM-, KLIM- en STRUIKROZEN. Catalog. op aanvraag.

Wegens verkoop van ± 1 Hectare grond veel extra goedkoop.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN. (92

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeiing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HONDEN

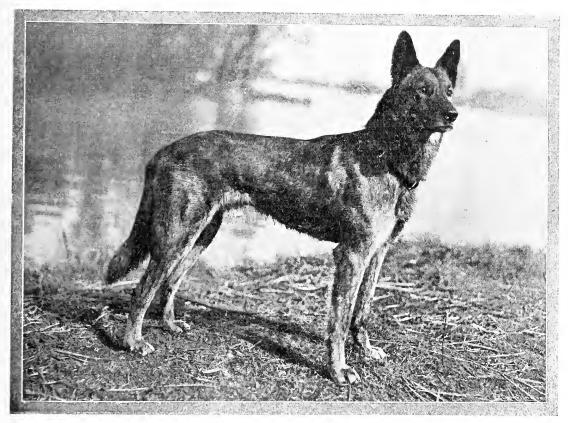

HERDERSHONDEN.

Canis pecuarius, noemen hem de geleerden, Chiens de Berger de Franschen, Schäferhund de Duitschers en Sheep Dog de Engelschen. Wij noemen hem herdershond, en allen zijn wij het er over eens, dat hij een der oudste vertegenwoordigers is van het hondengeslacht. Toen hij nog van het eene land naar het andere trok, heeft hij onzen stamouders onschatbare diensten bewezen, en al is er zoo veel wolvee niet meer als vroeger, al zijn de kudden kleiner, toch is hij ook thans nog een der weinige, die een plaats verdient in de rij der voor den landbouw nuttige dieren.

zich toegang heeft weten te verschaffen tot de meest aristokratische salons, waar hij vroeger niet geduld werd, en waar hij nu hooger staat in aanzien dan de vadsige mops, de waterhoofdige King Charles en tal van andere troetelkinderen der dames uit de hoogere kringen.

Veel vroeger, in reeds lang vervlogen tijden, was de herdershond niet, zooals nu, de trouwe wachter bij de kudde, maar ook haar onverzaagde, hardnekkige verdediger tegen wolven en andere viervoetige roovers, die schapen en lammeren naar het leven stonden. Toen was hij grooter, sterker, plomper en nog meer "boer" dan nu. Maar de beschaving won veld, de levensomstandigheden veranderden, de groote bezittingen werden verbrokkeld, en tal van andere omstandigheden droegen er toe bij, om het buiten-zijn van groot en klein vee minder gevaarlijk te maken; wolven verdwenen en er was geen reden meer om van den herdershond zooveel kracht te eischen als vroeger; op verstand, overleg en geduld

Hollandsche Herdershond "Prins Hendrik". Eigendom van den heer M. L. A. van den Berg, Rotterdam.

Met weinig woorden en toch zeer juist, gaf de heer Ménault, vroeger inspecteur van den landbouw in Frankrijk, eens de diensten weer, welke de herdershond in staat is te bewijzen. De herdershond, zeide hij, is de eerste minister van den herder, wiens bevelen hij alle verstaat en stipt uitvoert; zijn kudde houdt bij binnen de grenzen der wettelijkheid, overtreders roept hij tot de orde; den eenen waarschuwt hij door zijn geblaf en den recidivist weet hij op gevoelige wijze te straffen. Hij is niet alleen minister, maar ook politie-commissaris en tegelijk veldwachter. Die drie functies neemt hij tot groote voldoening zijns meesters waar, en een hond die daartoe in staat is, moet een verstandige hond zijn.

Verstandig is de herdershond ongetwijfeld, onverschillig waar gij hem ontmoet, afgescheiden ook van zijn geboorteland, en verstandiger zelfs dan de meeste andere hondenrassen; die hoedanigheid zal niemand hem betwisten. 't Is dank zij dat verstand, gepaard met een onbreekbare trouw, dat hij, de eenvoudige boerenkinkel van voor tien, twintig jaar geleden,

kwam het aan, en die verandering gaf er ook aanleiding toe dat er wijziging kwam in het uiterlijk der herdershonden. Zij schikten zich naar de omstandigheden en namen, zonder veel moeite, genoegen met de meer bescheiden plaats die voortaan de hunne zou zijn. De herdershond is niet meer de forsche verdediger van vroeger, maar een werkzaam, niet te vermoeien, altijd oplettend wachter geworden.

Als zoodanig stelde men vertrouwen in hem en door zijn buitengewonen verstandigen aanleg, zijn nimmer falende waakzaamheid, zijn spreekwoordelijk geworden verknochtheid, die tot geheele zelfverloochening kan gaan, bewees hij, dat hij dat vertrouwen ten volle waardig was. Nu begon hij de aandacht te trekken van hondenliefhebbers, die hem konden gebruiken voor andere doeleinden dan voor het hoeden en enkel bewaken van schapen; zij ontbolsterden den boeren kinkel, haalden hem van achter zijn kudden vandaan, waschten en kamden hem, behandelden hem naar verdiensten en het duurde niet lang, of, evenals zooveel andere, maar minder nuttige honden van edelen bloede, kon men hem zien wan-

delen in de straten onzer steden, zien liggen op de bordessen der buitenplaatsen, waken zelfs over koningskinderen. Nog later werd hij de medewerker der wetsdienaren bij het opsporen van misdadigers, verdedigde de jachtopzieners, wanneer zij in het holste van den nacht hunne soms gevaarlijke plichten waarnemen, dieneu nu den legeraanvoerders om langs voor anderen onmogelijke wegen bevelen over te brengen en zoeken op het slagveld de gewonden op, die zonder hen hulpeloos zouden blijven liggen en sterven.

En als hij thans slapen gaat, dan ligt hij niet meer, zooals vroeger zijn voorouders, op den harden, killen, vochtigen grond, maar ook hij heeft nu een goed leger, soms een kussen om er op te liggen; hij deelt niet meer, zooals vroeger, een schamel stuk brood met den herder, maar wordt verzorgd, goed verzorgd, en hij krijgt nu zooveel hij lust. Of hij zijn tegenwoordig leven van rust zou willen ruilen tegen dat van vroeger? Wij gelooven het wèl en het best kan men dat beoordeelen, wanneer een herdershond, zelfs een wiens overgrootouders geen kuddenbewakers meer waren, voor schapen komt te staan of, wanneer hij, buiten, de uitgestrekte vlakte voor zich ziet liggen. Nergens is de herdershond zoo mooi als daar, nergens is hij zoo vrolijk, zoo opgeruimd, zoo vol vuur als achter de kudde, en nergens, meer dan daar, geeft hij zulke doorslaande bewijzen van zijn verstandigen aanleg. Vol bewondering hebben wij uren lang staan kijken naar het onafgebroken werken van dien dappersten onder de werkhonden, bewonderend zijn onophoudend gaan en komen, opgetogen over zijn bijna menschelijk overleg. Want bij den herdershond schijnt alles te zijn berekend, en alles, tot zelfs zijn minste weudingen, schijnt weldoordacht.

De herdershond behoort tot een natuurras, dat wil zeggen, een ras dat zonder medewerking van dierkundigen is ontstaan. Als dusdanig is het sterk gebouwd, meer dan andere bestand tegen invloeden van allerhanden aard, minder vatbaar voor ziekten dan andere kunstmatig in het leven geroepen hondenrassen. Zijn oorsprong, voor zoover die kan worden nagegaan, dagteekent uit de voorhistorische tijden en het klinkt hoegenaamd niet vreemd, wanneer men beweert, dat de herdershond zoo oud is als de herderlijke staat. Buffon houdt den herdershond voor den stamvader van alle tegenwoordige hondenrassen, het prototype van alle honden, de stam waaruit de vele takken der hedendaagsche hondenwereld voortkomen. En waarop grondt de groote fransche natuurkundige zijn meening? Op het feit, dat de herdershondenvorm nog is terug vinden bij alle honden der minst beschaafde volkeren. Niettegenstaande de gezaghebbende stem van Buffon heeft

zijn meening toch geen ingang gevonden.

Bij de oude Inca's bewees men den hond goddelijke eer en allen werden gebalsemd. Later, een kwart eeuw geleden, werden die hondenmummies opgegraven en Nehring, een bekend Duitsch natuurkundige, kreeg er eenige te onderzoeken; de meeste waren van het thans nog bekende herdershondentype.

Evenals al zijn Europeesche collega's stamt ook onze inlandsche herdershond van den ouden turf hond, de Canis palustris van Rütime yer af, ook wel Europesche wilde hond genoemd, en waarvan men de overblijfselen heeft gevonden bij de paalwoningen van Denemarken en Zwitserland; dagteekenend uit het steentijdperk. Die vader van onzen herdershond was een eetbare hond, d. w. z., hij behoorde tot de huisdieren, die destijds geslacht werden, om de menschen als voedsel te dienen. Dat wordt bewezen uit de gespleten beenderen die Rütime yer rond en in die oude paalwoningen vond. Van dien turfhond zouden, volgens hem, de jachthonden afstammen, de drijvershonden en de herdershonden. Met dezen laatsen alleen hebben wij ons bezig te houden.

Onder den invloed van het klimaat en niet minder onder den invloed van den mensch, heeft het oorspronkelijk type zich gewijzigd. Voortdurend in de openlucht, steeds blootgesteld aan alle weersverwisselingen, moest hij wel veranderingen ondergaan, zich, als het ware, aanpassen aan zijn omgeving en zich ten slotte splitsen in verschillende typen, die allen wel herinneren aan den oorspronkelijken vorm, maar er toch ook weer van afwijken in grootte, soort van beharing en

andere bijkomende omstandigheden.

Zoo ontstonden de verschillende herdershondenrassen. Er is, zeide eens een goed hondenkenner, maar één herdershond en dat is die welken men overal vindt. Dat kan waar zijn voor een oppervlakkig beoordeelaar, maar niemand zal toch ontkennen dat er een onderscheid bestaat tusschen een hollandschen herdershond en een kortharigen Schotschen, al is het type nagenoeg hetzelfde.

Dat zal op den duur nog duidelijker worden. Al bestond er vroeger, nog geen vijf en twintig jaar geleden, niet het minste onderscheid tusschen een Duitschen, een Belgischen en een Franschen herdershond, thans is er wel degelijk verschil en geen kenner zal die drie meer verwisselen. De nietkenner daarentegen, die alleen het type ziet, zal ze allen als herdershonden bestempelen.

Prins Hendrik waarvan wij hierboven een goed geslaagde afbeelding geven is een goed vertegenwoordiger van ons inlandsch herdershonden-ras, maar ook hij is niet volmaakt; ook hij beantwoordt nog niet aan alle eischen, die men een goeden hollandschen herdershond mag en moet stellen, en al behaalde hij menige bekroning, thans zijn er betere dan hij is.

L. S.

BIJENTEELT

LXXXVI.

April.

Uitgezonderd enkele dagen, toen er vrij druk gevlogen werd, was Lentemaand voor onze bijen niet van bijzonderen beteekenis. Tijdens die paar gunstige dagen werd er echter nog een beduidende hoeveelheid stuifmeel binnen gedragen, wat bij ons in hoofdzaak op het speenkruid gewonnen werd. Dit stuifmeel is in dezen tijd van veel belang, daar dit de ontwikkeling zeer bevordert.

Mede door dat in den afgeloopen maand de temperatuursschommelingen niet al te zeer uiteen liepen, breidde de bevolking zich belangrijk uit, temeer doordat er bijzonder weinig slachtoffers vielen, zoo als dit soms onder ongunstige

weersomstandigheden het geval kan zijn,

Ook het broednest dat, zooals wij in ons voorlaatste artikel reeds aanhaalden, in de maand Februari al een beduidenden omvang aannam, ontwikkelde zich in de nu afgeloopen maand nog weer krachtiger. Dit zal onder normale omstandigheden in April eveneens in niet mindere mate plaats vinden, totdat met enkele weken de grootste kracht is ontwikkeld.

Dat er nu ook nog weer tamelijk wat meer honing noodig is, spreekt wel van zelf. Nu kan deze maand in bepaalde streken soms al een beduidende hoeveelheid honing opleveren, wat natuurlijk van groot belang is. Zoo bevliegen onze bijen bijvoorbeeld heden (4 April) druk de Kruisbes, en daar die bij ons in belangrijke hoeveelheden wordt aangetroffen, kunnen zij hier onder gunstige omstandigheden belangrijk opwinnen, zoodat wij in dit geval over voederen niet meer behoeven te denken.

In andere streken daarentegen is bij gebrek aan bloemen vooreerst nog weinig of niets te halen, al is het weder nu nog zoo gunstig. Hier moet natuurlijk onder elke omstandigheid het benoodigde voedsel geheel uit den aanwezigen voorraad bestreden worden, of zoo die te kort schiet, door den ijmker worden toegediend. Dat in laatstgenoemde streken de ontwikkeling niet zóó krachtig gaat als in de eerste, vindt zijn reden voldoende. Nu kan hier door drijfvoedering de broedaanzet echter beduidend bevorderd worden. Onder drijf-voedering, ook wel "speculatief" voederen genoemd, verstaat men: gedurende eenigen tijd geregeld voedsel te verstrekken, d. w. z. 's nachts, en in niet groote hoeveelheden. Het doel is, op deze manier de koningin tot meer broedaanzet te prikkelen, hetgeen hierdoor ook zeker wordt bereikt. Dit speculatief voederen, (de naam "speculatief" duidt zulks reeds voldoende aan) moet, zal het beoogde doel bereikt worden, met oordeel geschieden, en op den juisten tijd in toepassing gebracht worden. Als regel is er voor den ervaren ijmker slechts succes mede te wachten. Voor oningewijden is het resultaat meestal twijfelachtig, niet zelden zelfs negatief, doordat het niet op het juiste moment wordt toegepast, de hiervoor aangewezen volken niet gunstig gekozen zijn, of wel anderszins. Bij ongunstig weder zal men hier nimmer toe overgaan. Beginners raden wij echter aan hiermede geen proeven te nemen, of wel op zeer bescheiden schaal.

De vlieggaten welke in den vorigen herfst verkleind waren, worden, naarmate het weder zachter wordt, en de bijen drukker beginnen te vliegen, weder vergroot. Dit vergrooten regelt men geheel naar de drukte die aan het vlieggat heerscht,

tijdens de vliegdagen.

Men lette vooral op of zich bij volken, waar een wel wat ongewone drukte heersch, ook soms roofbijen bevinden. Deze zijn te herkennen aan hun snelle en onzekere vlucht. Ook hebben aan vlieggaten van woningen die beroofd worden doorgaans vrij ernstige schermutselingen plaats. Bemerkt men er iets van, dan moet men direct het vlieggat verkleinen, opdat de bewoonsters een zoo klein mogelijken ingang hebben te verdedigen. Als rooverij tijdig bemerkt wordt, is het meestal nog wel te onderdrukken. Het is daarom aan te bevelen, om enkele keeren per dag eens vóórlangs den stal te loopen, om zich van mogelijke onregelmatigheden te overtuigen. Iemand met eenige ervaring zal dan direct bemerken als er iets niet in den haak zou zijn.

Onder gunstige weersgesteldheid kunnen in verschillende streken, zoo ook bij ons, daar de meeste volken in uitmuntende conditie verkeeren, bij verschillende volken weldra de honingkamers opgezet worden. Terdege zal men er echter voor zorgen, dat men in deze maand de bedekking niet vermindert of geheel wegneemt, want bij koud weer zou te veel warmte verloren raken, wat hoogstwaarschijnlijk zeer

nadeelige gevolgen met zich zou slepen.

Men late zich dus niet door eenige eventueel op elkander volgende mooie dagen verleiden, want het wispelturig karak-

ter van de maand April is voldoende bekend.

Mobielvolken, die flink bevolkt zijn, en toch een betrekkelijk geringe hoeveelheid broed bezitten, worden geholpen door omzetting der ramen. Het broednest wordt dan opgezocht. Tusschen een paar broedraten zet men dan een ledig raam, d. w. z. met nitgebouwde raat zonder honing. Hiermede moet men echter vooral rekening houden met de volkssterkte. Nimmer ga men hiermede verder dan de bijen des nachts ruimschoots kunnen bezetten, want anders zouden zij gedwongen worden, om bij verlaagde temperatuur de buitenste broedraten te verlaten, wat onvermijdelijk ten gevolge zou hebben, dat dit broed zou verkleumen en sterven, zoodat men dan per slot van de rekening achter- inplaats van vooruit werkte.

Bij volken waar de buitenste ramen dicht met bijen zijn bezet, komt gebrek aan ruimte. Dan is het de tijd om raampjes bij te zetten. Men begint met er hoogstens twee tegelijk te geven, om later, zoo zulks noodig en mogelijk is, te vervolgen. Heeft men geen uitgebouwde raten in voorraad, dan geeft men ramen voorzien van een middenwand (kunstraat). Aanbeveling verdient het, om ook deze ramen tusschen twee andere ramen te zetten, daar dan de bevolking met des te meer ijver werkt om de breuk in het huishouden te herstellen.

Beschimmelde of te oude raten worden door andere vervangen. Ronde korven waarin stukken raat beschimmeld zijn, te veel darrenraat aanwezig is, of waarvan de raten beschadigd zijn, worden opgesnoeid. Men bepale zich hierbij echter tot het hoogstnoodzakelijke, want de herstelling hiervan wordt slechts met moeite en niet geringe kosten voor den ijmker volbracht. Bovendien zijn de bijen slechts tot bouwen instaat, indien de temperatuur zulks mogelijk maakt.

Nu reeds wordt voor 't komend seizoen een vast bedrijfsplan vastgesteld, en van elke bijzonderheid aanteekening gehouden, waarmede men later allicht zijn voordeel zal kunnen G. S.

doen.

DE PAD.

Een van onze beste vrienden in het bestrijden van pissebedden, is de pad (zie ook Werk voor de volgende week: In den Fruittuin). de pad (zie ook Werk voor de volgende week: In den Fruitlun).

Met ongekerde ijver en bewonderingswaardig geduld vervolgt ze
haar prooi, of liever plaatst ze zich zoodanig in of op den grond, dat
elke passeerende pissebed door een bliksemsnelle beweging van haar
lange tong den weg naar hare maag gewezen wordt.

't Is bepaald interessant, dit dier in zijn bewegingen gade te
slaan, te meer daar de pad, als ze door ondervinding weet dat ze
een welkene gest is een zekre mate van vertrouwelijkeid aan den

een welkome gast is, een zekere mate van vertrouwelijkheid aan den dag legt. Ze onderbreekt hare jacht niet als men in hare nabijheid komt, vertoont hare vlugheid in het naar zich toetrekken van hare prooi, ook al merkt ze, met hare naar alle richtingen uitziende oogen, een haar bekende persoonlijkheid. We hadden vroeger in onze aardbeien en andere vruchterkassen van die dikke, welgedane, echte stamgasten, die wisten, dat niemand ze met opzet leed zou doen. Een enkele maal zijn ze wel eens schadelijk, wanneer ze zich b.v. ingraven op plaatsen waar dit minder wenschelijk is, maar dit weegt op verre na niet op tegen het nut dat ze doen. De pad, de altijd vervolgde, steeds met den dood bedreigde, door velen geschuwde pad is voor den tuin-bouw een hoogst nuttig dier, ten volle onze opmerkzaamheid waard en heeft recht op wat meer bescherming en waardeering dan haar in de meeste gevallen ten deel valt.

J. C. M.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 96. In het bezit zijnde van één korf met bijen, wilde ik die in Mei overdoen in een kast volgens een beschrijving in uw blad. Nu maak ik deze kasten zelf, één heb ik reeds gemaakt, maar als proef van kistenhout, wat goed gelukt is. De tweede en volgenden zou ik echter gaarne precies maken als de W. B. C. kast van Kelting. Nu is mijn vraag welke houtsoort daarvoor gebruikt wordt en hoe dik of 't is, en de buitenomtrek van de kast. Zoo het mogelijk was dat ik hier in A. of naaste omgeving zoo'n kast kon bezichtigen, zou dit nog prettiger wezen.

K. C. Sch. te A.

Antwoord, Eerstens doen wij u opmerken, dat o. i. het door u ge-Antwoord, Eerstens doen wij u opmerken, dat o. i. het door u gekozen tijdstip van overzetten niet bijzonder gunstig gekozen is. Wij zouden er althans de voorkeur aan geven, daar dit meestal voordeeliger nitkomt, om dit na het afgaan van den voorzwerm te doen. Tot onzen spijt kunnen wij u momenteel de buitenomtrek der W. B. C. kast niet met zekerheid opgeven. Wel echter van de in de laatste jaren met veel succes door dezelfde firma Kelting in den handel gebrachte "Simplex" kast. Deze kast blijkt op verschillen de punten de voorkeur te verdienen boven de W. B. C. kast. Ten eerste is ze bij het reizen gemakkelijker, en dan is ze in prijs voordeeliger, terwijl het inwendige zoo ongeveer op 't zelfde neerkomt. Even als de door W. B(roughton) (Carr) uitgedachte Engelsche kast, heeft ook de "Simplex" het zelfde

zoo ongeveer op 't zelfde neerkomt. Even als de door W. B(roughton) (Carr) uitgedachte Engelsche kast, heeft ook de "Simplex" het zelfde Eng. Standaardraam (17×14×8½ Eng. duim = ±43×35×21.6 c.M.) Evenals de W. B. C. is ook de "Simplex", zooals u wellicht bekend is, dubbelwandig. Van deze "Simplex" nu, is de buitenomtrek van den buitenbak 50×45,5 c.M en de binnenbak 45,5×40 c.M. De dikte van het hout is van beiden respectievelijk 2 en 1 c.M. terwijl de soort grenen is. Naar adressen waar u de W. B. C. in A'dam of naaste omstr. zoudt kunnen zien, zullen wij nog eens nader informeeren, evenzoo naar de maat van den buitenwand der kast. Uit den aard der zaak zal dit laatste (althans de binnenbak) niet veel verschil onleveren. zaak zal dit laatste (althans de binnenbak) niet veel verschil opleveren. Een en ander deelen wij u dan wel schriftelijk mede. G. S.

Vraag No. 97. Kunnen kalkoeneieren ook in een broedmachine voor kippeneieren worden uitgebroed.

Antwoord. Dat kan wel, maar men heeft met verschillende omstandigheden rekening te houden. Er worden dan ook broedmachines speciaal voor kalkoeneieren in den handel gebracht.

Om kalkoeneieren met de gewone machine uit te broeden, heeft men in de eerste plaats te letten op de grootte der eieren. De temperatuur van 102° à 103° F. moet in de broedkamer ter hoogte van de kiemvan 102° a 105° F. moet in de broedkamer ter hoogte van de klemschijf onderhouden worden. Bij grootere eieren ligt de kiemschijf dichter bij de warmtebron als de verwarming van boven geschiedt, en moet men de geheele eierbak iets lager plaatsen of de temperatuur iets verlagen. Men maakt nu het best gebruik van een los op de eieren liggenden thermometer, waarbij het midden van de kwikbol ter hoogte van de kiemschijf ligt. De thermometer moet nu ook 102° wijzen. De broedtijd duurt 28 dagen.

Vraag No. 98. Een van mijn kippen heeft aan het achterlijf een groote vuil-gele zweer die een scherpe onaangename lucht verspreidt; bij nader onderzoek hebben ook een aantal van de overige kippen het zelfde verschijnsel, maar in mindere mate. Is u de oorzaak van dit verschijnsel bekend en hoe kan ik het genezen.

Antwoord. Deze ziekte komt herhaaldelijk voor, maar wordt weinig geconstateerd omdat slechts een enkele kippenhouder zijn dieren nu en dan in de hand neemt om ze van nabij te onderzoeken. De oorzaak

en dan in de nand neemt om ze van nabij te onderzoeken. De oorzaak moet gezocht worden in een verwonding van de aars-opening waarna de uitwerpselen, door verontreiniging van de wond een ontsteking veroorzaken. De verwonding van het achterlijf kan b.v. plaats hebben bij de vorming en het uitstooten van een abnormaal ei.

Wanneer een enkele hen op deze wijze besmet werd, is de aanraking met den haan voldoende om alle andere hennen, die misschien door een kleine verwonding daarvoor vatbaar zijn, ziek te maken. Van nabij is mij een geval bekend dat meerdere kippen geinfecteerd waren zonder dat de eigenaar den reden er van vinden kon. Hij had de gezonder dat de eigenaar den reden er van vinden kon. Hij had de gewoonte aan den lijve te onderzoeken of de kippen moesten leggen, waarvoor het noodig is met den vinger het achterlijf van de hen te betasten; door deze behandeling was een groot deel zijner kippen door

een enkele hen besmet geworden. De genezing is heel gemakkelijk te verkrijgen door een antiseptisch behandeling. Hetachterlijf goed schoon wasschen met warm water waarin eenig antiseptisch middel en daarna insmeren met vaseline. De zieke vogels behoeven niet te worden afgezonderd. Bij een dagelijksche behandeling komt de genezing na een week. Km.

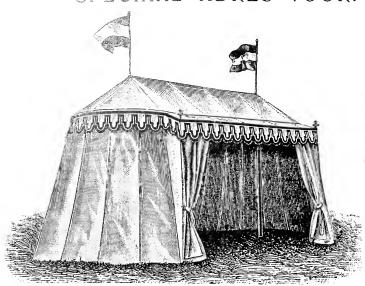
Vraag No. 99. Daar de grond van mijn tuintje door de vele Vraag No. 39. Daar de grond van mijn tuning door de vere kippennest een flinke ontsmetting noodig heeft, wilde ik dit bewerk-stelligen door den grond met carbolineum te begieten en daarna flink om te spitten. Is dit afdoende en levert het geen gevaar op voor de kippen? Verdient het aanbeveling de kippen eenige dagen vast te houden?

Antwoord. Carbolineum en de andere ontsmettingsmiddelen kunnen voor den bodem zeer goed worden aangewend. Het recept echter, dat in den regel gegeven wordt, is: 100 gram zwavelzuur op iedere H.L. water en daarmee den bodem ruim begieten. In ieder geval mogen de hoenders den bodem gedurende 14 dagen niet betreden. Na dien tijd wordt de grond omgespit en dan kunnen de dieren er weer gebruik van maken.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Herdershonden, door L. S. — Bijenteelt, LXXXVI, April, door G. S. — De Pad, door J. C. M. — Vragenbus. — Advertentiën.

SPECIAAL ADRES VOOR:

Tuintenten.
Tuinparapluies
Tuinbanken.
Padvinders-

tenten.

Marquisen.

Zonneschermen.

Waterdichte Dekkleeden.

Vlaggen.

Waschzakken

Tenten te huur voor feesten, tentoon-

stellingen enz.

N. V. NED. DEKKLEEDEN- en TENTENFABRIEK :- v/h. J. L. WERNER, - 's-Gravenhage. -:

W. G. VERHOEFF, FIRMA J. DE JONG Az.

-:- HERDERSLAAN 37-39 - DEN HAAG. -:- Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN,

HUIZEN, SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN.
- DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN.
- Stipte geheimhouding, alles met garantie.
ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER,

in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30.

:- ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent. -: -: GEDEPONEER
Na toezending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket
door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOUKS nog 13 cts. hooger.

(99)

HERS

ΕN

VERHAGEN,

Tuinarchitecten.

SIR

Telefoon 1084.

(84)

HILVERSUM.

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

≡ HEES ≡
 bij NIJMEGEN.

/0:

Tuinarchitectuur.

C. G. OLIE,
TUINBOUWINRICHTING
BOSKOOP, Postadres GOUDA.

biedt billijk en goed

CONIFÈREN.

CONIFEREN,

PICEA PUNGENS

GLAUCA,

echt blauw veredeld,

MAGNOLIA,

HULSTEN,

RHODODENDRONS,

in de prachtigste

soorten enz. aan.

Wegens verkoop van ± 1 Hectare grond veel extra goedkoop. (98)

ADVERTEERT IN ONZE TUINEN

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN. (92)

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding.

Artikelen voor tuinbesproeïing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

HOENDERS

PLYMOUTH ROCKS.

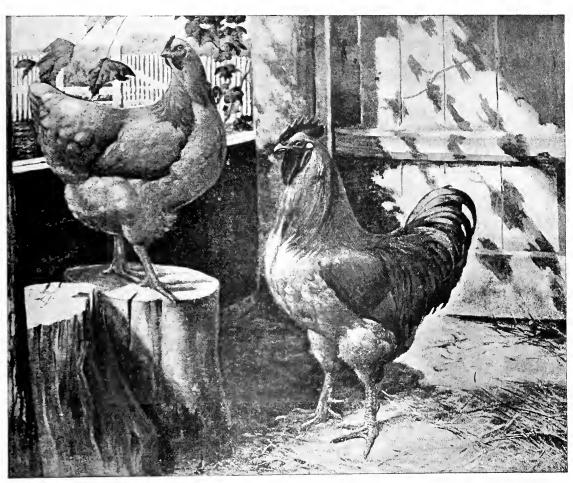
De eischen waaraan Koekoek P. R. moeten voldoen is, voor zoover den lichaamsbouw betreft, uit de platen in het vorige nummer te zien. Hier volgt de beschrijving van de kleur.

Bij haan en hen beide: snavel: hooggeel; kam, gezicht, oorschelpen en kinlellen: schitterend rood zonder eenig spoor van wit; beenen: hooggeel.

Staartveeren, donker blauwzwart gestreept (wit komt als een fout hierbij vaak voor).

Sikkel- en staartdekveeren fijne teekening in overeenstemming met de hals- en zadelveeren.

De hen. Hier is de teekening over het geheele lichaam dezelfde als de borstteekening van den haan; de fijnere teekening van hals- en rugveeren komt bij de hen niet voor; de totaal-indruk door de hen gemaakt, moet die van één tint wezen, zonder dat er hier of daar donkerder of lichtere deelen zijn waar te nemen. Een vaak voorkomende fout is, dat of alleen de voorste of alleen de achterste helft van het lichaam goed van kleur en teekening is, terwijl het overige

Buff Plymouth Rock's.

De haan: veerteekening over het geheele lichaam de koekoekkleur. d w. z. iedere veer met een grijswitten grondkleur, regelmatig en fijn gestreept met blauwzwarte dwarsbanden; de donkere en lichte kleuren gean telkens zacht in elkander over, zonder bruinachtige kleur, die hier en daar wel wil voorkomen.

Kop en halssierveeren, zeer fijne teekening tot op den huid toe; rug en zadelbehang in overeenstemming met de halssierveeren (vooral hier wil wel eens bruin voorkomen.

Borst en dijen, regelmatig gestreept tot aan de hakken.

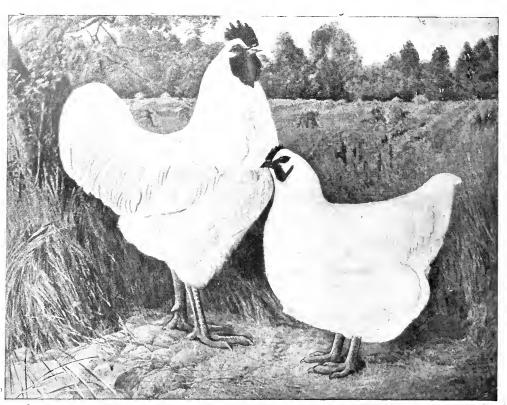
Schouders en vleugelboog, zelfde fijne teekening zonder vreemde kleuren. Dezelfde kleur, maar met ruimere afstanden tusschen de strepen, komt in de slagpennen voor.

gedeelte te licht of te donker is. Ook hier mag geen roestkleur of geen wit voorkomen op den rug, in de vleugels of in den staart.

Zooals reeds gezegd werd, komt de koekoekkleur het meeste voor; maar in Amerika ontwikkelt de gele of buff P. R. zich, terwijl witte reeds een belangrijke plaats onder de variëteiten verworven heeft. In lichaamsbouw komen de beide kleurslagen geheel overeen met de reeds beschreven koekoek-variëteit, terwijl het veerenkleed bij de eerste de zuiver gele, bij de laatste de zuer witte kleur heeft.

In het geel heeft men een zeer groot aantal nuances, van het licht citroengeel tot het donkerste toe. De tentoenstellingskleur is aan mode onderhevig en houdt over het algemeen het midden tusschen licht en donker. De nuance is echter van minder belang, als de kleur over het geheele lichaam maar dezelfde is. Dit laat echter over het algemeen zeer veel te wenschen over. Bij de buffs ziet men nu eens wit in de vleugels, dan wit of zwart in den staart, soms gele veeren met een wit uiteinde, vaak een onregelmatige kleur over het geheele lichaam. Bij de beoordeeling der kleur van een geheelen toom moet er bovendien op gelet worden, dat alle vogels dezelfde nuance van kleur hebben, waarbij de iichaamskleur der hennen in overeenstemming wezen moet met de borstkleur van den haan.

Ook in het wit komt een groot aantal variaties voor, van het sappig geelwitte tot het roodwit of sneeuwwit. De gewenschte kleur is de laatste, waarbij ieder spoor van geel of strookleur vermeden moet worden.

Witte Plymouth Rock's.

De kleur van snavel, kopversierselen en beenen is geheel dezelfde als bij de koekoek P. R.

Door groote gelijkenis in lichaamsbouw met Wyandottes en de Orpingtons, worden meermalen als P. R. verkocht dieren die inderdaad tot een van deze beide rassen behooren. Witte Wyandottes werpen een aantal kuikens af die een enkelen kam hebben en die dus veel overeenkomst met den witten P. R. vertoonen. Bij den nafok bemerkt men echter, met onzuivere dieren te doen te hebben, omdat de rozenkam van den Wyandstte dan weer herhaaldelijk te voorschijn komt. Voor een verwarring met witte of met buff Orpingtons kan men zich gemakkelijk vrijwaren. In de eerste plaats doordat de Orpington zwaarder is en meer het Cochin-type vertoont met een los aanliggend gevederte en een bol kussen; maar het onderscheid in de kleur der beenen en van den snavel maakt een vergissing vrijwel onmogelijk. Terwijl de P. R. hooggele beenen en snavel heeft, zijn deze lichaamsdeelen bij de Orpingtons vleeschkleurig, vaalwit.

KATTEN

ONZE POES.

Negen jaar is het geleden. Door de Kon. Ned. Ver. tot Bescherming van Dieren te 's-Gravenhage werd een prijsvraag uitgeschreven voor het schrijven eener kleine, zeer kleine brochure over onze huiskat en hare verzorging. Ik had van alles gefokt in mijn leven, ook katten, Angora's bij voorkeur, die ik eens had meegebracht uit Parijs; ook gewone huis- of keukenkatten, zonder ras. Ik voedde ze op, en als zij voldoende groot waren geworden, gaf ik ze weg. Zoo kwam ik er toe om mede te dingen naar den uitgeloofden prijs; schreef eenige bladzijden over onze poes, die ik in zooveel kleur-

varieteiten had leeren kennen, en waarvan ik, ondanks haar vele goede hoedanigheden en goede diensten, nimmer een groot vriend ben geweest. Ik zag mij den eersten prijs toekennen. 't Was mijn eerste en laatste werkje over huiskatten.

Een onzer lezers herinnerde mij aan dat vlugschriftje, en gaf mij zijn
verwondering te kennen,
dat ik nooit iets over dat
liefste onzer huisdieren
schreef. Er stond nog heel
wat meer vleiends in dien
brief, en op de verzekering
die mij gegeven werd, dat
ik anderen liefhebbers een
dienst zou bewijzen, besloot
ik ertoe, om voor de tweede
maal een en ander over onze
poes te vertellen.

Algemeen is men van meening dat onze huiskat een rechtstreeksche afstammelinge is van de wilde of, eerder nog, dat zij niets anders is, dan een vroeger wilde kat, die men getemd heeft. Dat is niet zoo.

Eeuwen vóór onze tijdrekening vond men de kat als zeer geliefd huisdier, bij de Arabieren en bij de volkeren van Noord-Afrika; en men kan gerust aannemen dat zij van geboorte een Oostersche is. In de paleizen van het Morgenland voelt zij zich even goed op haar gemak, als in de hut van den Eskimo, en waarschijnlijk verhuisde zij, eeuwen geleden, van Azië naar Europa.

Weinigen, zelfs onder hen die zich als vriend van katten uitgeven, weten iets van haar zieleleven, trachten er iets van te weten te komen. Voor meer dan driekwart der menschheid geldt zij nog steeds als een trouweloos, valsch dier, als het zinnebeeld zelfs van valschheid en trouweloosheid. En toch, wat kan een van jongsaf goed behandelde poes niet aardig zijn, wat kan men van haar geen vriendschapsbetuigingen hebben. Zij krabt en bijt; ja, maar niet anders dan om zich te verdedigen en wanneer zij wordt mishandeld. Noem mij een dier, dat niet evenzoo handelt! Zelfs onder de honden, te recht de trouwste onder de dieren genoemd,

vindt men er die tegen hun meester opstaan, die brommen en bijten wanneer zij worden mishandeld. Nimmer heb ik een goed opgevoede, goed verzorgde, vriendelijk behandelde kat gezien, die goed met kwaad vergold. En wat is poes geen voorbeeldige moeder voor hare kindertjes! Urenlang kan zij ze liggen poetsen, zij wil hebben dat ze er goed uitzien en men kan het haar aanzien, dat zij opgaat in haar moederliefde; wat is haar kraambed steeds helder en rein, zelfs al heeft zij het gekozen in een vuilen hoek. Wat verdedigt zij haar jongen tegen elken vreemdeling die er te dicht bij komt; wat kan ze opstuiven en de haren overeind zetten, wanneer zij in den bezoeker een vijand vermoedt!

Ik herinner mij nog hoe een onzer katten eens de pleegmoeder werd van een half dozijn andere, die haar wildvreemd waren. Ze had jongen, en papa kater had, in een aanval van buitengewone vaderliefde, al haar kindertjes opgepeuzeld; de kat van een buurman had eveneens jongen, maar was, tengevolge van een ongeluk, tijdelijk niet in staat om voor haar kleintjes te zorgen. Ik bracht de kinderlooze moeder bij de moederlooze kinderen, en het duurde geen tien minuten of allen deden zich te goed aan de melk der vreemde. Een paar weken later was de moeder genezen; zog had zij niet meer; maar zij herinnerde zich haar kroost, zocht het onmiddellijk op, vlijde zich bij hen neer, en samen, zij en de vreemde, zorgden ze voor de kleinen. Bij welk ander huisdier zult ge dergelijke welbegrepen verdraagzaamheid vinden? Ik zou trouwens nog heel wat andere bewijzen kunnen aanhalen van de goede hoedanigheden onzer poesjes. Één wil ik nog even vertellen. Een Duitsch dierenvriend, de heer Von der Schomburg, vertelt dat hij er getuige van geweest is, hoe een gewone huiskat een jonge ekster, waarmede zij in vriendschap leefde en die weggevlogen was, uit een boom haalde en haar, in weerwil van al haar tegenstribbelen, netjes weer thuis bracht, zonder haar ook maar het minst te bezeeren.

Inderdaad is de kat dan ook heel wat beter dan de reputatie die men haar gemaakt heeft, en zij heeft recht om, evenals de hond, vriendelijk te worden behandeld. In de grijze oudheid genoot zij die goede behandeling meer nog dan de hond, en rijke Egyptenaren hadden soms dertig en meer katten in huis rondloopen. Een oppasser zorgde ervoor dat het haar aan niets ontbrak en met zijn eigen leven stond hij in voor dat der aan zijne zorgen toevertrouwde huisdieren. Die liefde voor katten bereikte in Egypte haar toppunt in de deide eeuw vóór onze jaartelling, en zoo talrijk waren ze, dat men een halve eeuw geleden, scheepsladingen vol gemummificeerde katten uit Egypte naar Engeland bracht, waar zij gebruikt werden om pas ontgonnen gronden ermede te verbeteren. Brak er een besmettelijke kattenziekte uit, dan rouwden heele steden en dorpen, men balsemde de lijken en wikkelde ze in vaak kostbare doeken.

De oudste met name bekende kattenvriend was niemand minder dan de profeet Mahomed, die, wanneer hij een wandeling maakte, in den regel op den voet gevolgd werd door een prachtigen kater. Toen hij stierf, liet de profeet hem een rijk gebeeldhouwd grafmonument oprichten, waarvan de plaats thans nog den vreemdelingen wordt aangewezen. Ook het land van Wales, in Engeland, was vroeger, een tiental eeuwen geleden, een waar dorado voor katten; zij werden er evengoed verzorgd, evenzoo goed behandeld, en hadden voor de bezitters bijna evenveel waarde als honden en paarden. Wie het destijds waagde om zich aan een kat te vergrijpen, haar te mishandelen, te stelen of te dooden, kon erop rekenen dat hij zwaar zou gestraft worden. Zelfs nu nog is de kat, maar dan een ras-echte, de lieveling van de meeste dames in Wales.

Wat zouden die kattenmummies der Egyptenaren en de

katten uit Wales verwonderd staan te kijken, wanneer zij ervan getuige waren, hoe thans haar nakomelingen worden behandeld; hoe zij vaak niet alleen worden mishandeld, maar gefolterd zelfs, hoe over het algemeen met minachting op haar wordt neergezien. Het dier zelf is er de schuld niet van, want evenals eeuwen geleden, is het nog even slank van bouw, even sierlijk in zijn bewegingen, even elegant en even goedig als het goed wordt behandeld. Afgescheiden nog van de vele diensten die zij haar eigenaars bewijst, ziet men steeds met welgevallen op een mooie kat neer; zij is en blijft, als dier, een aangename verschijning en kan, alleen reeds daarom, aanspraak maken op een goede behandeling.

Wat zuivert zij spoedig een huis van ratten en muizen. Een paar dozijn dezer laatste kan zij, in een enkelen dag, met gemak verorberen, zonder zich de maag te overladen. Hare tegenwoordigheid alleen is soms al voldoende om al de muizen die in huis zijn, naar elders te doen verhuizen en het is nog lang niet bewezen, dat zij meer gehecht is aan het huis waar zij woont, dan aan de huisgenooten. Het mag waar zijn, voor haar die den ganschen dag aan zich zelf zijn overgelaten, voor eigen onderhoud hebben te zorgen en weinig met menschen in aanraking komen; wanneer zij op tijd eten en drinken . krijgen, wanneer zij vriendelijk worden behandeld, in een woord wanneer de kat, evenals de hond, wordt behandeld als iemand die tot de huisgenooten behoort, dan hecht zij even sterk aan haar meester of meesteres, als de beste huishond, en mits zij bekende gezichten om zich heen ziet, zal zij zich, ook in een haar vreemde woning, onmiddellijk op haar gemak voelen.

Dat het geen groote kunst is om partij te trekken van de innerlijke eigenschappen eener huiskat, dat hebben Engelschen en Franschen meer dan voldoende bewezen, en wie is er niet eens getuige van geweest dat honden, katten, ratten en muizen in de beste verstandhouding met elkander leefden? Voedt een hond en een kat naast en met elkander op, behandel en liefkoos ze op dezelfde wijze, en ze zullen in vriendschap met elkander leven.

Dat een kat in staat is snel en doelmatig te handelen waar het noodig is, bewijst het volgende geval, dat mij, al een tijd geleden, door een mijner kennissen werd medegedeeld. Hij had een teckel, een grooten jachthond en een kat. Poes had jongen gekregen en de teckel scheen die kleine, hem onbekende diertjes geen goed hart toe te dragen; misschien dat poes het zich maar verbeeldde, maar zij duchtte gevaar en dat was haar voldoende om voorzorgen te nemen. Zonder zich te bedenken nam ze haar vier baby's op, droeg ze in het hok van den grooten jachthond, waarmede zij steeds goede maatjes was geweest en maakte in een hoek een bedje. Al was hij op dat bezoek niet voorbereid, hij liet poes stil haar gang gaan en zorgde er wel voor, dat zijn krompootige kameraad het haar niet meer lastig maakte.

(Wordt vervolgd.)

L. S.

DE SCHADELIJKE MEREL.

Een inzender in de "Gartenwelt" is totaal niet te spreken over de merel, die bij hem in een kas al de bessen van Solanum capsicastrum (oranjeappeltjes) "uit pure vernielwoede" stukpikte zoodat een heel stel planten ouverkoopbaar was. Toen hij den "unverschämten Schwarzrock" de kas uitjoeg, maakte deze natuurlijk een allerijselijkst schandaal, alsof hij de benadeelde en niet de beschadiger was. Schrijver vertelt daarin hoe de zwarte kersen- en bessendief hem de lekkerste peren van zijn leiboomen roofde, en vraagt of het geen tijd wordt, wettelijke maatregelen te nemen tegen den "stadsmerel" (de schuwe merel in het bosch wil hij welsparen). Het "heerlijke" gezang ontaardt in de stad toch maar in een onverstaanbaar gekrijsch, terwijl de twistzieke vogel alle andere nuttige of althans onschadelijke zangvogeltjes verdrijft.

Erg gunstig is dit oordeel over den merel niet. En al moge het iewat overdreven zijn, er moet erkend worden, dat er "veel van san is".

VRAGENBUS.

Pluimveeuragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Brada: Hondemvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Traag No. 102. 1. Hoe kan men een mannetjes-vink van een wijfje onderscheiden?

2. Most het mannetje bij het wijfje in de broedkooi blijven gedurende den broedtijd? A. N. te E.

De heer A. Sutherland (Rotterdam) zond ons het volgende:

Antwoord. Vinken broeden absoluut nooit in gevangen staat. De kleur van het mannetje is: Bovendeelen rug en schouders roodachtig bruin, met aschgrauwen tint; benedenrug en achterdeel groen; kop en nek aschgrauw; voorhoofd zwart; wangen en keel lichtbruin; vleugels met twee lichte dwarsstrepen. Staart zwart, middelste veeren grijs, de buitenste met groote witte vlek, snavel grijsblauw, pooten dof vleeschrood, bruine oogen.

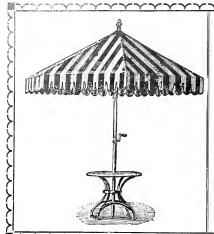
Het wijfje is niet zoo forsch gebouwd grijsachtig bruin, onder-

deelen vuil-wit.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Plymouth Rocks, door Km. — Onze Poes, door L. S. — De schadelijke merel. — Vragenbus. — Advertentiën.

000000000000000

Speciaal adres voor:

PADVINDERTENTEN TUINTENTEN
ZONNESCHERMEN MARQUISEN
TUINPARAPLUIES TUINBANKEN
WATERDICHTE DEK KLEEDEN
VLAGGEN WASCHZAKKEN ENZ.
TENTEN TE HUUR VOOR FEESTEN,
TENTOONSTELLINGEN ENZ.

N.V. NED. DEKKLEEDEN- en TENTENFABRIEK

v/h. J. L. WERNER, 's-GRAVENHAGE.

NAAR BUITEN

Het adres voor het repareeren en opknappen van KOFFERS en REISARTIKELEN is bij

A. PRINS & ZOON,

Nieuwe Spiegelstraat 49, Amsterdam.
Telef. 8589. (82) Opgericht 1878.

Voor Tuinarchitectuur D. MEEUWENBERG,

Tuinbouw=Inrichting, :- :- :- ZEIST. -: -: -:

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

≡ HEES ≡ bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

W. G. VERHOEFF, FIRMA J. DE JONG Az.

-:- HERDERSLAAN 37-39 - DEN HAAG. -:- Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN,

Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEN HUIZEN, SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN.
- DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN. -

Stipte geheimhouding, alles met garantie. ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER, in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30.

- :- ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent. -: -: GEDEPONEERD Na toezending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nog 13 cts. hooger. (99)

door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nog 13 cts. hooger. (99)

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN. (92)

P. E. MARTIN, TERRA COTTA FABRIEK

te ZEIST.

Tuinvazen, Voetstukken,
Beelden en verdere
Company :- Tuinsieraden. -: (76)

C. G. OLIE, TUINBOUWINRICHTING BOSKOOP, Postadres GOUDA,

biedt billijk en goed

- 11

CONIFÈREN,

HULSTEN,

MAGNOLIA,

PICEA PUNGENS

RHODODENDRONS,

GLAUCA,

in de prachtigste

echt blauw veredeld,

soorten enz. aan.

STAM., KLIM. en STRUIKROZEN.

Catalog, op aanvraag.

Wegens verkoop van \pm 1 Hectare grond veel extra goedkoop. (98)

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeïing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

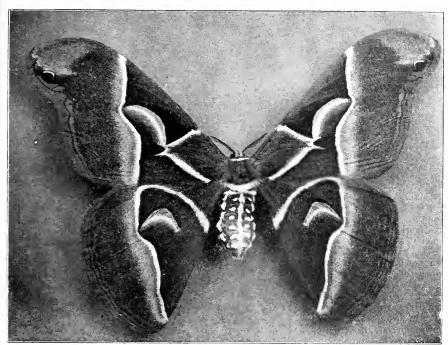
INSECTARIUM.

HET INSECTARIUM IN "ARTIS" TE AMSTERDAM. *)

T

De wereld van insecten is schier eindeloos; duizenden en duizenden soorten zijn er door de wetenschap beschreven,

Ailanthusvlinder.

en 't spreekt van zelf dat er in een Insectarium maar een miniem klein gedeelte van die groote massa kan gehouden worden.

Voor een kijkje in het leven der insecten is dit echter voldoende. Het Insectarium van Artis wil een stukje biologie geven van eenige merkwaardige en belangwekkende insecten. Voor afwisseling zorgt de natuur zelf. Met elk jaargetijde komen er nieuwe insecten of vertoonen zich dezelfde insecten in andere gedaante.

Een van de belangrijkste zorgen voor het Insectarium is de kwestie der voeding. Vele insecten toch, en hier hebben we meer speciaal de planteneters op het oog, hebben een voorkeur voor een bepaald soort voedsel; waar het eene gaarne gegeten wordt, wordt het andere versmaad. Steeds moet dus gezocht worden, wat de dieren het

*, In eenigszins anderen vorm verscheen dit opstel in het Handelsblad. Het moge, omgewerkt en aangevuld met eenige meerdere bizonderheden, hier een plaatsje vinden, omdat zeker ook velen onzer lezers belang zullen stellen in wat deze eenige inrichting in ons land zoo in den loop des jaars aan levende insecten te zien geeft.

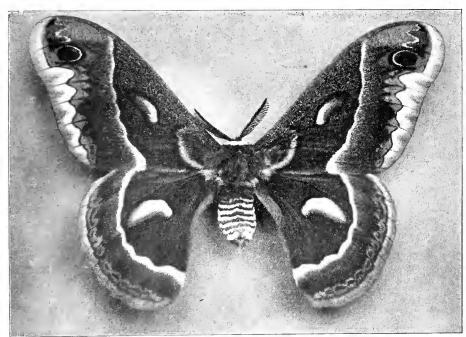
De fraaie af beeldingen zijn ontleend aan den Gids van het "Insectarium" van "Artis", bewerkt door den heer R. A. Polak. v. L. liefst eten. Dit geldt vooral voor uitheemsche soorten. Dan moet getracht worden de planten, waarop die insecten in hun vaderland leven, te kweeken; of moeten de bronnen gezocht worden, waar zulk voedsel in voldoende mate en vlug kan worden bekomen.

Niet zelden echter stellen de dieren zich ook met andere planten tevreden. Prof. Verschaffelt heeft daarover belangrijke mededeelingen gepubliceerd, en aangetoond dat, afgezien van een bizondere bewapening van de planten, de voorkeur of afkeer voor een of ander voedsel meestal gezocht moet worden

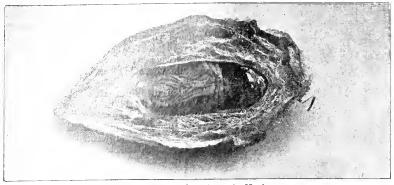
in de chemische eigenschappen der planten. Zoo heeft de Hoogleeraar proeven genomen met de rupsen van 't Groote en 't Kleine Koolwitje, die heel gaarne op Crucifeeren leven. Maar ook op *Oost-Indische Kers* en *Reseda* komen zij voor, en nu is het merk waardig dat ook in deze beide planten mosterdoliën voorkomen, welke stof voor de Kruisbloemige planten kenmerkend is. Er zijn daarentegen ook kruisbloemige planten, die door beide rupssoorten gemeden worden, o. a. het Herderstaschje, waarin een alkaloid voorkomt, dat in de andere Crucifeeren ontbreekt. Die voorkeur voor een bepaalde stof gaat zelfs zoo ver, dat bladeren, die anders gemeden worden, worden gegeten, wanneer ze bestreken worden met het sap van planten, waarop die rupsen gewoonlijk leven.

Het is dus van het grootste belang te weten, niet alleen op welke planten de insecten leven, maar ook, om bij gebreke daarvan, na te gaan, welk voedsel het soorteigen voedsel zou kunnen vervangen, en nu is het wel eigenaardig dat vele uitheemsche insecten als soorten van Wandelende Tak, Wandelende Blad enz., die o aleven op Psidium en dergelijke planten, ook willen leven op Eik. Dat is natuurlijk heel mooi, maar kan in den

winter niet helpen, daar er dan geen eikenloof is; en dan vereischt het veel moeite om voldoende geschikt voedsel te

Amerikaansche Nachtpauwoog.

Geopende cocon van den Amerik. Nachtpauwoog. De pop en de afgestroopte huid der rups zijn zichtbaar.

krijgen. Dan moet men de geschikte planten soms van verre laten komen of moet men door kunstmatige vervroeging frisch eikenloof trachten te kweeken, wat echter juist bij Eiken niet zoo gemakkelijk gaat, daar deze planten een lange rustperiode hebben.

Een andere zaak, die voortdurend vooruitziende maatregelen eischt, is de zorg steeds voldoende materiaal te hebben om de collectie volledig te houden en aan te vullen. De meeste insecten toch hebben een zeer beperkten levensduur; bij vele loopt de geheele ontwikkelingsgang in een paar maanden af; en lukt het niet dat de dieren zich in het Insectarium vermenigvuldigen, dan moeten de dieren als rupsen, poppen of volkomen insecten gezocht of geïmporteerd worden.

Toch is het de laatste jaren, na tal van proeven, gelukt, een aantal hoogst zeldzame en interessante insecten te kweeken, waarvan men den geheelen ontwikkelingsgang van ei tot larve en volwassen insect in het Insectarium volgen kan, en waaronder er zijn, die hier anders nimmer te zien zouden zijn, dan misschien opgezet in

verzamelingen.

Zoo is er de Ailanthusvlinder, een prachtvlinder uit China, waarvan de dikke, wit bepoederde rups op de Ailanthus of Hemelboom leeft, en die zich bij het verpoppen in een der blaadjes van dien boom spint. Het blad van de Ailanthus is echter een samengesteld blad en bestaat uit tal van afzonderlijke bladschijfjes, die gezeten zijn aan een gemeenschappelijken bladsteel. Als dus in het najaar, bij het vallen der bladeren, ook de Hemelboom zijn samengestelde bladeren afwerpt, zou daarvan het gevolg zijn, dat de cocons met de poppen op den grond terecht komen. Om dat te verhinderen, spint de rups van de Ailanthusvlinder zich niet alleen een cocon in een der blaadjes, maar tevens een stevigen, langen zijden band langs den gemeenschappelijken bladsteel en verbindt dien aan den twijg, waaraan de Ailanthus af, behalve die, waar de Ailanthusrupsen zich ingesponnen hebben. Die kunnen niet afvallen en blijven aan de takken hangen.

De Ailanthusvlinder is ook reeds om Amsterdam ingeburgerd. De heer R. A. Polak, de bekende verzorger van het Insectarium

heeft namelijk een bevruchte wijfjesvlinder laten wegvliegen en nu hangen de poppen van deze vlinder gedurende de wintermaanden in de boomen van "Artis" en elders.

De rups van de Ailanthusvlinder is natuurlijk wel eenigszins schadelijk, maar de heer Polak meent, dat we ook wel eens een mooi insect mogen hebben, al eet de rups dan wat groen weg, even goed als we niet alle mooie vogels moeten verdelgen, omdat ze niet geheel onschuldig zijn voor Land-, Tuinbouw of Vischteelt. Laat ons hopen, dat ook anderen zoo zullen denken, en dit insect, als ze dit vinden, zullen sparen.

De rups van de Ailanthusvlinder is niet de eenige rups in het Insectarium die zich bij het verpoppen zoo gedraagt. Er zijn meerdere soorten, die hetzelfde merkwaardige schouwspel te zien geven, o.a. de Kleine Amerikaansche

Kleine Nachtpauwoog. Boven: mannetje, in 't midden: wijfje, beneden: cocon.

Doodshoofdvlinder.

Nacht-Pauwoog, welke het gelukt is op Wilg te kweeken, en de Mexikaansche Atlasvlinder, wier rupsen met klimop worden gevoed.

Ook de Kleine Nacht-Pauwoog is een merkwaardig insect. Deze spint een harde, luchtballonvormige cocon, waarvan vooral de afsluiting prachtig is, daar deze gesloten wordt met veerende tandjes. Diezelfde merkwaardige afsluiting is ook te zien bij de cocons van den bovengenoemden Ailanthusvlinder.

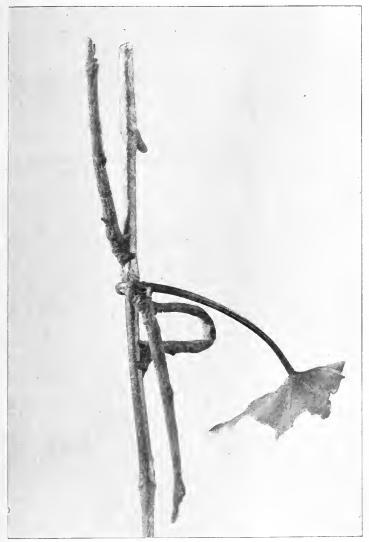
Niet minder merkwaardig zijn de cocons van den Viervenstervlinder, een prachtigen grooten vlinder. De rups van dezen vlinder spint cocons, welke zoo groot zijn als kleine kipeieren en deze cocons blijven, als de bladeren vallen, in de boomen hangen en dan ziet het er uit of de takken dier boomen met vruchten zijn beladen.

Tijdens ons bezoek aan het Insectarium zagen wij juist een vlinder uit een der cocons komen, een groote goudkleurige vlinder, met verschillende andere prachtige kleuren versierd. Deze vlinders, alsmede de andere spinners, voeden zich niet, maar leven uitsluitend op eigen reservevoedsel. Lang leven deze vlinders derhalve niet.

Dan is er in het Insectarium een vlinder, welke geluid maakt. Dit is de *Doodshoofdvlinder*, de eenige die zulks doet. Als men hem aanraakt maakt hij een droog krassend geluid, dat vreemd aandoet.

De kleuren van dezen vlinder in ruststand, zijn donker, maar wordt hij verontrust, dan spreidt hij zijn vleugels uit en laat daarbij het heldere geel der achtervleugels zien. Den naam van Doodshoofdvlinder dankt hij aan de doodskopvormige teekening op het borststuk.

Bizonder fraai is weer de rups van den Grooten Zijderlinder,

Drie Klimoprupsen.

die uit Azië stamt en de wilde zijde levert. Deze rups kan zoo groot en dik worden als een mansvinger. De kleur is smaragdgroen met gouden stippen.

Allerbelangwekkendst zijn ook de soorten van Zakdrager, rupsjes die zich van afgegeten plantendeelen costuums vervaardigen en daarmee rondkruipen. Men staat verbaasd te kijken naar die kleine diertjes met hun zonderlinge mantels. Van de rups zelf ziet men niets, het is als een klein levend noopje bladstukjes.

Na de verpopping vliegt de mannetjesvlinder vrij rond. De wijfjesvlinder heeft echter noch pooten, noch vleugels en kan haar costuum niet afleggen. Deze blijft dus altijd in haar zakje zitten en wordt dan ook in het zakje bevrucht, waarna ze er haar eitjes in legt. De later verschijnende jonge rupsjes, die uit het zakje komen, maken hun eerste costuum

uit de lichaamsdeelen van de sedert gestorven moedervlinder. Een ander, maar toch eenigszins overeenkomend geval treft men aan bij het *Eikenblad*, een vlinder die in ruststand op

'n dor blad gelijkt en niet gemakkelijk te vinden is, even min als de groote donkere rups.

Niet minder interessant zijn de vormen van mimiery bij het Berkentakje en het Klimoptakje, twee soorten van rupsen, die een leek niet licht

zal ontdekken, zelfs al ziet hij de takjes, waarop de rupsen zitten, van nabij, zoo bedrieglijk is de nabootsing van vormen kleurmet het hout waarop de rupsen leven.

Van de Indische Netspinner

Zakdragers. Boven. Psyche graslinella, in 't midden: Ps. unicolor, beneden: Ps. villosella.

ligt de pop in een cocon van stevig netwerk, dat zoo hard aanvoelt dat de cocon eer lijkt op een plantaardig product of op een kunstmatig gevormd kogeltje, dan op een door een rups gesponnen cocon.

(Wordt vervolgd.)

v. L.

VRAGENBUS

Vraag No. 101. Voor enkele dagen kreeg een eendvogel malheur aan zijn been, in zooverre, dat hij het niet kan gebruiken en dus den meesten tijd ligt, als hij zich zal voortbewegen doet hij dat op één been met behulp van de vleugels. Het been is in het gewricht juist boven de zwemvliezen dik, daarna kreeg het er nog een en nu hebben het er al drie, kunt gij bevroeden waardoor dat komt en wat er aan te doen? Ze eten goed, ep hebben zeer goed gelegd.

Ze eten goed, en hebben zeer goed gelegd.

Ook ontdekte ik van morgen, dat ook een kip kreupel is; aan dat been kan ik, tot nu toe tenminste, niets afwijkends ontdekken.

J. H. te D.

Antwoord. Aan verschillende adressen heb ik getracht antwoord op uw vraag te krijgen, daar ik vermoed met een infectieziekte te doen te hebben. Daar de ziekte aan de meesten onbekend is, volgt hier het antwoord van den heer J. van Berkum: "Het verschijnsel is vrij onbekend, maar ik vermoed, dat ze het gevolg zijn van zitten en slapen op een harden bodem. Is dit niet het geval, dan zou ik probeeren de pooten met jodium-tinctuur in te smeren, waarbij ik nogal eens baat vind als de eenden dikke pooten hebben".

De vragen van den heer P. Cl. te Z. en J. v. B. te A. om adressen voor broedeieren zijn per correspondentie beantwoord.

 $Vraag\ No.\ 102$ van den heer J. K. te O. of broedeieren, in Engeland besteld, kans geven op succes bij het broeden met het oog op de lange reis.

Antwoord. Broedeieren, die zorgvuldig verpakt zijn, kunnen geruimen tijd onderweg zijn en toch hun kiemkracht behouden. Wij hebben zelf een aantal malen broedeieren uit Engeland betrokken en ze niet zelden naar Noord-Amerika verscheept met het beste resultaat. Men zorge er voor de eieren zoodra mogelijk na aankomst te ontpakken en op een koele droge plaats te bewaren gedurende 24 uur. Daarna zijn ze voor de bebroeding geschikt. Men moet — zooals men dat trouwens met alle broedeieren moet doen — de eieren nauw-davgsochen det de skaal gene schulten vertoom vant die eieren

keurig onderzoeken dat de schaal geen scheuren vertoont, want die eieren breken zeker in het nest. Om dit te onderzoeken neemt men het ei tusschen duim en wijsvinger van de linkerhand, daarbij in de richting van de lengteas een zachte druk uitoefenend; met de rechterhand wordt het ei langzaam om de lengteas gedraaid, bij het onderzoek zal dan zelfs het kleinste scheurtje zichtbaar zijn.

Vraag No. 103. Mag ik even van u vernemen wat u aanraadt tot bestrijding van luizen bij kuikens? De kloek is er geheel vrij van. Met creoline ben ik reeds begonnen. Kan dit kwaad voor de ontwikkeling der vederen? Wat denkt u van mogelijke oorzaak? H. G. K. te Z.

Antwoord. Vermoedelijk heeft het ongedierte reeds in het nest gezeten voordat de kuikens uitkwamen; het is daarom goed de reinheid van het nest een paar dagen voor het uitkomen te inspecteeren. Blijkt het daarbij dat het niet zuiver is, dan neemt men de eieren voorzichtig uit het nest en verwijdert alles wat zich daarin bevindt, stroo en hooi; daarna wordt ook de grond nog wat uitgeschept met een kolenschop; vervolgens wordt er wat water met een weinig carbol

vermengd in gegoten en als dat door den bodem is opgenomen, wordt

vermengd in gegoten en als dat door den bodelin is opgenomen, wordt er nieuw stroo ingelegd daarop een dun laagje hooi, het geheel wordt tenslotte met wat inseltenpoeder bestrooid en dan kunnen de eieren opnieuw worden ingelegd. Het beste oogenblik voor deze handelingen is 't uur waarop de kip van 't nest genomen wordt om de eieren te luchten. Nu de kuikens van het ongedierte te lijden hebben raad ik u aan de kloek dagelijks met insectenpoeder te behandelen. Men neemt de kip in de linkerhand bij de pooten op, zoodat ze met den kop naar beneden hangt: nu strooit men het insectenpoeder tusschen de veeren zoolat het on de huid komt en daar blijft zitten. De kuikens hebben zoodat het op de huid komt en daar blijft zitten. De kuikens hebben het ongedierte het eerst onder de vleugels en op den kop; men doet

nu goed ook de kuikens een paar maal te behandelen. Om te voorkomen nu goed ook de kuikens een paar maal te behandelen. Om te voorkomen dat het insectenpoeder spoedig van het lichaam der kuikens verdwijnt wordt de kop en onder de vleugels met een weinig vet ingesmeerd waarvoor men een vetkaars of een stukje rauw spek gebruiken kan. Het rennetje waarin de diertjes verblijf houden wordt schoongemaakt met water waarin carbol en groene zeep; als het hok droog is, wordt 't met kalk bestreken waarin eveneens 3% carbol is opgelost. Km.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Het Insectarium in "Artis" te Amsterdam, I, door v. L. — Vragenbus.

HERS

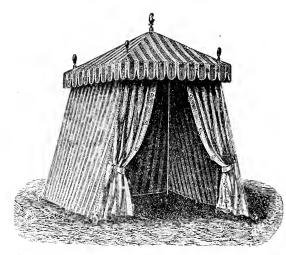
VERHAGEN,

Tuinarchitecten.

Telefoon 1084.

HILVERSUM.

Speciaal adres voor:

Tuintenten. Tuinparapluies. Tuinbanken. Padvinderstenten. Marquisen. Zonneschermen.

Waterdichte Dekkleeden. Vlaggen. Waschzakken enz. Tenten te huur voor feesten, tentoonstellingen enz.

N.V. Ned. Dekkleeden= en Tentenfabriek

v.h. J. L. Werner, 's Gravenhage.

W. G. VERHOEFF, FIRMA J. DE JONG Az. - DEN HAAG. HERDERSLAAN 37-39

Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN,

HUIZEN, SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN. DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN. Stipte geheimhouding, alles met garantie.

ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER, in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30.

:- ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent. -: -: Na toczending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nôg 13 cts. hooger. (99)

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

HEES bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

C. G. OLIE, TUINBOUWINRICHTING

BOSKOOP, Postadres GOUDA,

biedt billijk en goed

CONIFEREN,

HULSTEN,

MAGNOLIA,

PICEA PUNGENS

GLAUCA, echt biauw veredeld, RHODODENDRONS,

in de prachtigste

soorten enz. aan.

STAM-, KLIM- en STRUIKROZEN.

Catalog, op aanvraag.

Wegens verkoop van \pm 1 Hectare grond veel extra goedkoop.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN. (92)

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeiing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

PLUIMVEE

DE LICHTE RASSEN.

Wij willen thans afstappen van de z.g.n. winterleggers, de zwaardere rassen dus, om ons nu bezig te houden met eenige der rassen, die in het bijzonder bekend zijn om hun groote, zuiver witte eieren, waarvan zij er vroeg in het voorjaar een groot aantal leggen en daarmee doorgaan tot diep in het najaar, wanneer de ruitijd intreedt. Een eigenschap die deze lichte rassen een hooge waarde in veler oog verleent, is, dat

ze nagenoeg niet broedsch worden. Het is inderdaad een groote zeldzaamheid dat deze neiging zich bij hen openbaart, en is dat al het geval, dan zal men ze toch nooit als broedsters moeten aanwenden, want ze laten ons in den steek.

Wij hebben het oog op die groote groep van hoenders, die in haar geheel kan worden aangeduid als de Middellandsche Zee-groep. Hiertoe behooren de hoenders, die van uit Spanje en Italië tot ons gekomen zijn, nadat ze in Engeland het eerst waren ingevoerd en vandaar een gemakkelijke verbreiding vonden over de geheele wereld.

Uit Italië stammen de Leghorns die in een groot aantal kleurslagen voorkomen, maar waarover wij thans niet spreken zullen, omdat een gekleurde plaat over dit ras in bewerking genomen is, en het eerste nummer van den volgenden jaargang — dus in Juli — de gelegenheid zal bieden om de Leghorns uitvoerig te behandelen.

De andere rassen zijn, zooals wij reeds zeiden, afkomstig van het Pyreneesche schiereiland; het zijn de Minorca's, de Spaansche Witwangen en de Andalusiërs. In lichaamsbouw komen ze veel met elkaar

overeen, ook de kleur van snavel, oogen en pooten is dezelfde, slechts de kleur van het gevederte of de vorm van de kopversierselen wijken van elkander af. De economische eigenschappen: aantal en grootte der eieren, en de kleur van den schaal doen bovendien duidelijk zien, dat allen denzelfden stamvader hebben gehad, en dat slechts een kleine mutatie noodig is geweest, om de thans vrij groote uitwendig waarneembare verschillen in het leven te roepen. Het gemeenschappelijk land van herkomst blijkt bovendien uit de namen: Minorca's, naar het eiland Minorca (het kleinste eiland van de Balearen); Andalusiers (naar de Spaansche provincie) en Spaansche Witwangen.

Uit de tusschen den tekst geplaatste teekeningen zijn duidelijk de groote verschillen op te maken tusschen het hier behandelde hoendertype en dat der Engelsche en Amerikaansche rassen: Wyandottes, Orpingtons en Plymouth Rocks. Het algemeen voorkomen is slank met lang lichaam, lange vast tegen het lichaam liggende vleugels en dun, vast aar sluitend vederkleed.

De groote enkele kam, de lange kinlellen en de witte oorschijven, de zware volle staart, met lange veeren, het zijn alle punten, die de verschillen op het eerste gezicht in het oog doen springen en die de hoofdkenmerken vormen van de hoenders rondom de Middellandsche Zee, want met geringe afwijkingen in de kleur der veeren, in de kleur van snavel en pooten en in de grootte der dieren vindt men hetzelfde type terug in Griekenland, Klein-Azië, Egypte en Algiers Waarschijnlijk houdt de zoo geheel andere lichaamsbouw

Waarschijnlijk houdt de zoo geheel andere lichaamsbouw van deze rassen ten nauwste verband met het klimaat en het voedsel, en tasten wij in het duister bij het zoeken naar de oorzaken van zulke groote verschillen als er bestaan tusschen de Leghorns en Minorca's ter eener en de Brahma's en Cochin's (want dit zijn de voorouders van de Amerikaansche en Engelsche rassen) ter anderer zijde. De mogelijkheid bestaat echter, dat de selectie hier een groote rol ge-

speeld heeft. Terwijl toch in Amerika en Engeland de vraag naar fijn en veel vleesch de fokkers er steeds toe gebracht heeft om naast eieren ook een goeden bout te produceeren, kan juist in de katholieke landen, waar de Minorca's en Leghorns het eerst gefokt werden, de behoefte aan een groot aantal eieren in den vastentijd de fokkerij in deze richting geleid hebben.

De rassen die veel en groote eieren leggen, onderscheiden zich door een langen rug; de wet van de correlatie is dan oorzaak, dat daarbij lange nek en pooten en groote vleugels behooren, terwijl de groote vleugels weer meebrengen, dat deze hoenders een groot vliegvermogen bezitten, wat wij in het bijzonder bij de Leghorns, vaak tot ons verdriet, kunner constatee-ren. En daar de vliegbeweging hoofdzakelijk met de borstspieren geschiedt, zien wij een belangrijk verschil in de vorming der borst-spieren bij de lichte en bij de zware rassen. Bij de eerste: krachtige, droge spieren met langen vezel, bij de laatste zware, weinig krachtige maar sappige spieren met korten vezel, min of meer loodrecht staande op de richting van het borst-

Zwarte Minorca-haan.

been. Ofschoon de bout van een Minorca niet valt te versmaden, zal iedere kenner van een gebraden kippetje moeten toegeven, dat een Wyandotte en meer nog een Orpington in dit opzicht een grooten voorsprong heeft.

Zoo ziet men, dat kippen niet eenvoudig kippen zijn, en dat hij, die de voorkeur geeft aan de boerenkip, geen rekening houdt met de eigenschappen van ieder der rassen, die in meerdere of mindere mate in zijn behoefte kunnen voorzien. Zoo vroeg voor eenigen tijd een der lezers ons, welk ras het best aan te bevelen was voor iemand, die 's zomers buiten woont en daar een groot aantal eieren wenscht, terwijl het hem in den winter totaal onverschillig was of de kippen legden of niet. Voor zoo iemand, men begrijpt het, is niets beters aan te bevelen dan de Minorca, wanneer de kippen in een afgesloten ruimte gehouden moeten worden. Kan men zijn kippen daarentegen een vrijen uitloop laten, dan komen de Leghorns even goed in aanmerking.

Na deze algemeene beschouwingen over de lichte rassen bespreken wij een volgende maal ieder der Spaansche rassen afzonderlijk. J. Kooiman.

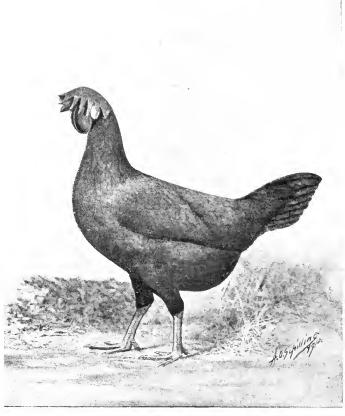
BIJENTEELT

LXXXVII.

Mei.

Zooal niet bepaald slecht, dan was de eerste helft van April voor de bijenkolonies toch minder gunstig. Het weder was koud en schraal, soms gepaard gaande met hevige nacht-vorsten en sneeuwbuien. Wel werd er nu en dan nog wat stuifmeel binnengebracht, doch zooals men onder zulke omstandigheden al niet anders kan verwachten, had het verzamelen van honing niet veel te beteekenen.

Zwarte Minorca-hen.

In de laatste dagen der maand werd de temperatuur evenwel aanmerkelijk milder, waardoor de nijvere bevolking zich naar hartelust naar buiten kon begeven. Inmiddels was ook het arbeidsterrein vrij veel verruimd, en konden zij dan ook volop stuifmeel en honing verzamelen. Sommige dagen, inzonderheid de laatste dagen der maand, hebben zij dan ook prachtig gewonnen. Boven en naast het broednest zag men dan ook reeds een massa stuifmeel. Evenzoo was bij de verschillende volken een belangrijke hoeveelheid blinkende versche honing aanwezig. Bij eenigszins gunstig weder staat men telkens weer versteld wat sterke volken kunnen presteeren, en dan valt het tevens op, hoeveel de minder sterke, om van zwakkelingen maar niet te spreken, hierbij steeds ten achter staan.

Het broednest, dat zich toch alreeds prachtig uitbreidde, nam onder die gunstige omstandigheden, nog weer krachtiger in omvang toe. Weldra heeft nu de broedaanzet het toppunt bereikt. Bij verschillende volken was reeds darrenbroed in verschillende stadiën van ontwikkeling aanwezig. Bij de krachtigste volken zagen wij reeds darren uitvliegen. Dit zijn

de eerste teekenen van den naderenden zwermtijd. Hier en daar hebben de kolonies reeds stukken nieuwe raat aangebouwd, welke door hun frischheid onwillekeurig bekoren.

De vlieggaten zijn dagelijks dichter met bijen bezet. Hiernaar regelt men steeds het vergrooten er van. Loopt men des avonds vóór langs zijn volken, dan kan men aan het rustig gebrom bemerken, hoe het gewin dien dag zoo ongeveer was. Moet men bepaald scherp toehooren, om wat van het gebrom te vernemen, dan kan men wel aannemen, dat het dien dag weinig of niets te beteekenen heeft gehad. Zijn ze daarentegen luidruchtig, zoodat men ze op eenigen afstand duidelijk kan hooren (in Gelderland zegt men dan dat ze staan te "koken"), dan is dit een teeken, dat het gewin uitstekend was.

Bij zonnig weder houden de jonge bijen, tijdens de middag-uren gewoonlijk voorspel. Dit gaf aan menig beginner reeds aanleiding om te denken, dat zoo'n volk ging zwermen, om dan later te ervaren (meestal niet zonder teleurstelling),

dat er niets van kwam.

De Meimaand is nogal eens de maand om de volken op gelijke sterkte te brengen. Dit wordt bij de mobielwoningen bereikt door van sterke volken broedraten, bij voorkeur gedekt, over te zetten in volken die minder krachtig zijn. De stabiel (vaste bouw)ijmker doet dit, door op dagen met goed gewin, de korven om te zetten, namelijk de sterke volken op de plaats der zwakkeren, en omgekeerd. Op dit punt zijn de meeningen van verschillende ijmkers echter nogal verdeeld. Hetzij men dit wel of niet doet, voor beide is iets te zeggen. Zóóveel is natuurlijk zeker, dat wat de zwakkere er op die manier op vooruit gaat, dit door de sterkere verloren wordt. Of men er nu tenslotte inderdaad dan ook wel

bij wint, is nog zeer de vraag.

Gewoonlijk komen in het laatst dezer maand de eerste zwermen af, en wordt een begin gemaakt met het afnemen van kustzwermen. Hoewel wij dit reeds meermalen in herinnering brachten, komt het ons toch gewenscht voor, er nogmaals op te wijzen, dat men met het aannemen van zwermen vooral niet te ver moet gaan. Uit den aard der zaak, kan men in de eene streek natuurlijk verder gaan dan in de andere. Waar men geen late dracht in 't vooruitzicht heeft, is elke vermeerdering van eenige beteekenis te ontraden, althans als men honing wenscht te oogsten. Hier zij men er steeds aan indachtig, dat "niet het vele goed, doch het goede veel is". In deze streken komen de zwermen den ijmker doorgaans zeer duur te staan, en is het meestal rationeeler om, zoo men zijn stand wenscht uit te breiden, zijn zwermen van derden te betrekken. Nu is het voornaamste punt hierbij het zwermen zooveel mogelijk tegen te gaan, of liever nog te beletten.

Bij de ronde korf staat men hierbij al vrijwel machteloos. Hier is men er op aangewezen om met die woningen te ijmkeren, die men naar willekeur kan vergrooten. Als van zelf is dan ook hiervoor de losse-bouw-woning aangewezen. De kwestie is maar om de bevolking steeds aan het werk te houden. In een volgend artikel denken

wij hierop terug te komen.

In streken met vroege dracht kan men in deze maand, voor zoover dit reeds niet in April geschiedde, toegang tot de honingkamer te verschaffen; dit is onbegonnen werk, zoolang het broedruim nog niet geheel in beslag ge-nomen is. Vooral is dit het geval als de broedkamer met sectie's gevuld is. Zullen zij hierin gaan werken dan moet de

woning boordevol bijen zijn.

In verschillende streken die hiervoor zijn aangewezen, kwam de honingslinger reeds in beweging. De belangrijkste honingbronnen voor deze maand, waarvan de meeste reeds in de voorgaande maand begonnen te bloeien, zijn: het koolzaad, de appel- en pereboomen, de paardebloem, de framboos, de meidoorn, de tuinboon enz.

Bijenwoningen worden in gereedheid gebracht, en kunstraat ın de raampjes bevestigd, zoodat men klaar is, als aanstonds

de drukste werkzaamheden dáár zijn.

Denk er vooral aan de bedekking niet te spoedig weg te

nemen; houdt vooral rekening met het weêr.

Bodemplanken worden bij herhaling gereinigd. Dit is een uitmuntende teeltplaats der wasmot. Vang, zoo mogelijk, de moederwespen, dit zijn de stichtsters der wespenkolonies, die 't den ijmker in den herfst geducht lastig kunnen maken.

G. S.

KATTEN

ONZE POES.

(Vervolg van No. 44.)

Wanneer krijgen wij het vervolg van het artikel over de huiskat, vroeg ons een der abonnées van "Onze Tuinen", en in haar brief van zes pagina's deed zij ons zooveel stof aan de hand over de hoedanigheden van poeslief, dat wij voor een paar maanden genoeg zouden hebben. Wij willen onze beminnelijke kattenvriendin daarom niet langer laten wachten

en geven thans het vervolg.

Dat een kat aanhankelijk is, is een feit; waarom zij het niet allen zijn, spruit hieruit voort dat maar zeer weinigen de kunst verstaan om die aanhankelijkheid te winnen. Moeielijk is het niet; en wanneer een kat van geen der huisgenooten houdt, dan is het omdat geen der huisgenooten van de kat houdt. Zoodra men ergens binnenkomt, kan men met een half oog gemakkelijk zien, hoe de verhoudingen zijn tusschen poes en de huisgenooten. Gaat zij in een hoek zitten wanneer zij iemand ziet, of hoort aankomen, dan kunt gij er zeker van zijn, dat zij weinig in tel is. Een echte huiskat, dat is een kat, die vriendelijk en goed door allen wordt behandelt, voelt zich thuis. En dat is bij alle katten niet het geval.

Een kat houdt van wie goed voor haar is; plaagt of pijnigt gij haar, al is het ook maar eenmaal, dan zal zij die onvriendelijke behandeling niet spoedig vergeten; het tegendeel juist

Blauwe Perzische Kat.

van wat de honden doen. Honden verdragen zonder morren en vergeten spoedig een slechte behandeling, likken nog de hand die hen slaat. Katten zijn trotscher, en stellen een goede behandeling op hoogen prijs. Is de omgeving waarin zij zich bevinden haar sympathiek, dan sluiten zij zich gaarne bij de menschen aan, zoeken hun gezelschap en blijven hun trouw, even goed als de hond, maar op een andere manier.

Vergeet nooit dat de kat, evenals de hond, een vleescheter is; de hond is door den drang der omstandigheden een alleseter geworden en dat is de kat slechts ten deele; zij is wilder gebleven van aard en haar roofzucht is bij haar niet uitgedoofd. Daarom is het niet goed haar in huis te laten loopen waar zij wil, en vooral in den tuin is zij niet op haar plaats. Het is evenmin goed haar rauw vleesch te geven, zeer goed daarentegen is het, haar meermalen daags een schoteltje melk voor te zetten en dan liefst lauw. Katten die uitsluitend met melk, brood en groenten worden gevoed, zijn veel zachter van aard, dan andere die veel vleesch krijgen en haar vel is veel mooier. Geef haar de melk niet in een ondiep schoteltje, zooals de meeste menschen doen, maar in een breeden, ietwat diepen kom; op die manier voorkomt gij het morsen op kleeden en vloer. Een lekkerbek is onze poes in den regel niet of zij moet van jongsaf verwend zijn, alles wat er op tafel komt neemt zij voor lief, maar van het eene houdt ze toch meer dan van het andere. Lievelingsgerechten voor haar zijn, bijvoorbeeld: witte kool, wortelen, fijn gemaakte aardappelen, rijst, havermout, alles overgoten met een beetje melk of jus. Een mijner kennissen heeft een koppel katten die de aardappelen rauw eten en zelfs rauwe augurken en asperges lusten. Die katten krijgen echter nooit vleesch en laten in den tuin de vogels met rust.

Onze poes moet als een huisdier worden behandeld, evenals alle andere, en het gaat dus niet aan om haar alleen eten te geven wanneer men er aan denkt, of om haar in het geheel géén eten te geven; katten die zoo worden veronachtzaamd, gaan op vogels loeren, en wanneer zij buíten zijn, ontzien zij zich niet om kuikens van kippen of eenden te stelen. Zij zullen op den duur verwilderen en ware vogelmoordsters worden,

De appel valt niet ver van den boom, zegt het spreekwoord, en de jongen van die half verwilderde katten zullen nooit goede huiskatten worden. Daarom moet men onze poes er van jongs af aan gewennen om tegen etenstijd aan tafel aanwezig te zijn, dat zij ook 's avonds in huiskamer of keuken blijve en 's nachts niet gaat zwerven. Gewoonte is opvoeding, onverschillig of die gewoonte een slechte dan wel een goede is. Daarbij moet ook de kattenvriend er voor zorgen dat poes geregeld en op vaste uren haar eten krijgt; dat is het middel om haar aan zich te hechten. Vertroeteld te worden verlangt zij heelemaal niet; haar eischen zijn zeer bescheiden; eenvoudig, maar smakelijk en afgewisseld eten is haar het liefst en zij houdt van reine bordjes. Geef haar gerust kleine stukjes droog zwart- en witte-brood, als zij daarbij maar een scheutje melk te harer beschikking heeft om een en ander door te spoelen. Allen zullen er niet mee tevreden zijn, het is eenvoudig een kwestie van opvoeding.

(Wordt vervolgd.)

L. S.

BROEDEN VAN VINKEN IN GEVANGENSCHAP.

(Ingezonde.1.)

De meening van den heer A. Sutherland, dat de vink absoluut nooit in gevangen staat broedt (zie No. 44 van "Onze Tuinen", Bijblad, onder Vragenbus) is beslist onjuist. De bewering, dat hij in een kooi nooit broedt, wil ik gaarne als waar aannemen, daar deze fraaie vogel zeer moeilijk zijn wantrouwen en schuwheid tegenover menschen aflegt, wat eigenlijk verwonderlijk is, daar hij zoo dikwijls in tuinen vlak naast de huizen zich ophoudt.

Maar ik had eens (voor ca. 30 jaar en 't was in het buitenland) door bijzondere omstandigheden gedurende eenige jaren gelegenheid een vertrek van ca. 5 \times 2½ meter tot vohere in te richten. Met verscheiden andere zaadetende vogelsoorten behoorden ook een paar vinken tot de bewoners dezer volière. Een paar stevig op een voetstuk bevestigde boompjes en eenige boven aan de wanden bevestigde nest-

gelegenheden vormden het geheele vogel-meubilair.

Sijsjes, goudvinken en vooral vlasvinken brachten zonder moeite tal van jongen groot. Maar ook de vinken gingen meer dan eens tot broeden over, doch nooit meer dan één keer in 't zelfde jaar. Ze nestelden in een van touw gemaakt, tusschen de takken bevestigd nest. Met het grootbrengen der jonge vinken ging het echter niet voorspoedig, wat niet te verwonderen is, daar de vinken in de vrije natuur hun jongen, ten minste voor een groot deel, met insecten voeden. In mijn volière kregen ze, behalve zaad, slechts gekookte eieren, mierenpoppen en wat bladgroente. Deze laatste lieten de vinken, als ik mij goed herinner, onaangeroerd. Levende meelwormen zouden zeker zeer welkom zijn geweest. Slechts één enkele jonge vink bracht het dan ook tot vollen wasdom. Maar de stelling, dat vinken in gevangen staat nooit broeden, is hiermede bewezen onjuist te zijn.

Ik zou te uitvoerig worden, wilde ik hier nog veel bijvoegen. Doch moet ik nog opmerken, dat het meest karakteristieke verschil tusschen een mannetjes-vink en een wijfje in het antwoord van den heer Sutherland niet genoemd is, namelijk de fraaie, haast wijnroode borst van den eerste, fraai

rood vooral bij oudere vinken.

Deventer.

B. HARMSEN.

VRAGENBUS.

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

 $Vraag\ No.\ 104.$ De heer J. v. d. H. te D. vraagt een adres voor Witte Wyandottes.

Antwoord. Het is thans een slecht oogenblik om hoenders te koopen, want door de verplaatsing in een ander hok gaan ze voor geruimen

tijd van de leg. De tijd om nog kuikens te fokken is ook reeds voorbij dus voor dat doel is de aankoop ook niet aan te bevelen. Als u nu bepaald versche eieren voor eigen gebruik wenscht te hebben, b.v. voor een zieke, dan houdt alle beschouwing op, maar als u met kippen houden wenscht aan te vangen ôf op den duur eieren van eigen kippen te hebben, ôf om zelf goede dieren te kunnen fokken, dan zou ik u op dit oogenblik raden in het eind van deze maand kuikens te koopen, die 2 mnd. oud zijn — over het geslacht bestaat dan geen twijfel meer. Ook kunnen ze later in het jaar worden aangeschaft, maar ze moeten ongeveer I April geboren zijn en voor 1 Oct. in hun winterhokken zijn geplaatst. Als u de gelegenheid hebt om de jonge dieren een ruimen uitloop te geven, dan is spoedige aankoop aangenamer. Moeten ze terstond in een hok worden opgesloten dan zou ik wachten tot Oct. dan zijn de dieren volwassen.

Wil u het volgende voorjaar van eigen broedeieren kuikens fokken. dan liikt het mit

Wil u het volgende voorjaar van eigen broedeieren kuikens fokken, dan lijkt het mij beter, aan het einde van den ruitijd, dus laatst Oct. of begin Nov., een viertal overjarige hennen te koopen, broed April 1912 en daarbij in Januari een jongen haan, vroegbroed 1913,

te plaatsen. — Adressen per brief opgegeven.

Vraag No. 105. Een van mijn hennen heeft een eigenaardig gebrek. Ze loopt heel gebrekkig en nu en dan gaat ze op den grond liggen. Bij onderzoek bleek dat ze een groote wond heeft aan de rechterzijde van het lichaam; de wond ziet er vies uit. Ratten kunnen niet in het hok komen, wat zou de oorzaak zijn en hoe moet ik het genezen? H. D. v. B. te D.

het hok komen, wat zou de oorzaak zijn en hoe moet ik het genezen? H. D. v. B. te D. Antwoord. De oorzaak ligt waarschijnlijk dichter bij dan waar u ze zoekt. De wond is het gevolg van te groote of scherpe sporen van den haan. Wanneer deze zijn functiën verricht en een der pooten uitglijdt, dan gebeurt het vaak dat het lichaam van de hen verwond raakt. De wond moet met lauw water goed schoon gewasschen worden en daarna met vaseline worden ingesmeerd. Houd de hen afgezonderd totdat de wond genezen is. Als de wond groot is wordt de gescheurde huid, nadat alles gereinigd is, in de goede richting gelegd, zoodat de randen van de wond dicht bij elkaar komen. Met naald en draad wordt de huid op een of twee plaatsen gehecht. Om infectie te voorkomen worden draad en naald eenigen tijd in kokend water gelegd en daarna door boorzuur gehaald. Als de wond bij elkaar gehaald is legt men een knoop in de draad en de genezing zal spoedig volgen. Men dient de wond nu en dan te onderzoeken en na genezing den draad te verwijderen.

De sporen van den haan moeten bovendien ingekort of geheel en al worden wegge-

De sporen van den haan moeten bovendien ingekort of geheel en al worden weggenomen; om ze in te korten worden de buitenste hoornlagen met een scherp mesje verwijderd en daarna een stuk van de scherpe punt afgenomen. Om de sporen te verwijderen, zet men er zoo dicht mogelijk tegen den poot de knijptang op en knipt ze met een enkele beweging af. Met een gloeiende pook wordt de wond even aangeraakt om haar dicht te schroeien.

Km.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Minorca's, door J. Kooiman. — Bijenteelt LXXXVII, Mei, door G. S. — Onze poes, door L. S. — Broeden van vinken in gevangenschap, door B. Harmsen. — Vragenbus.

W. G. VERHOEFF, FIRMA J. DE JONG Az. HERDERSLAAN 37-39 - DEN HAAG.

Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN, HUIZEN, SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN.

DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN.

Stipte geheimhouding, alles met garantie.

ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER,

in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30.

:- :- ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent. -: -: GEDEPONEER FABRIEKSMER

Na toezending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nôg 13 cts. hooger. (99)

Speciaal adres voor:

PADVINDERTENTEN TUINTENTEN
ZONNESCHERMEN MARQUISEN
TUINPARAPLUIES TUINBANKEN
WATERDICHTE DEK KLEEDEN
VLAGGEN WASCHZAKKEN ENZ.
TENTEN TE HUUR VOOR FEESTEN,
TENTOONSTELLINGEN ENZ.

N.V. NED. DEKKLEEDEN- en TENTENFABRIEK

v/h. J. L. WERNER,

's-GRAVENHAGE.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN.

(92)

Centrale Verwarming
Kon. Fabriek van Metaalwerken
W. J. Stokvis Arnhem.
Amsterdam.

HOFLEVERANCIERS

 \equiv HEES \equiv bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

C. G. OLIE,
TUINBOUWINRICHTING
BOSKOOP, Postadres GOUDA,

biedt billijk en goed

CONIFEREN,

PICEA PUNGENS

GLAUCA,

echt blauw veredeld,

MAGNOLIA,

HULSTEN,

RHODODENDRONS,

HODODENDKONS,

in de prachtigste

soorten enz. aan.

STAM., KLIM. en STRUIKROZEN.
Catalog. op aanvraag.

Wegens verkoop van ± 1 Hectare grond veel extra goedkoop. (98)

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeïing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

INSECTARIUM.

HET INSECTARIUM IN "ARTIS" TE AMSTERDAM. *)

TT.

Een prachtvlinder is de Indische Maanvlinder, een reusachtige vlinder van blauwe of zeegroene kleur met een oogvlek op elk der vier vleugels.

Tot de prachtigste vlinders behoort ook de Koninginnepage.

De fraaie rupsen zijn gekleurd met zwarte en zeegroene strepen en oranjekleurige stippen, terwijl zij twee uitstulpbare klieren hebben in den vorm van oranjekleurige. hoorentjes.

Ook de Wapendrager is een fraaie rups met de overlangsche zwarte en gele strepen en oranjegele dwars-

banden.

De Beerrups is een van de gewoonste rupsen maar geeft een van de mooiste inlandsche vlinders. De naam is hier zeker goed gekozen, want de dikke, harige, eenigszins plompe rupsen, hebben inderdaad wel eenige gelijkenis met de plompe harige bruine beer.

Bij de Ligusterpylstaart, die in het voorjaar uit de pop komt,

zijn de poppen weer interessant, omdat bij deze de zuiger der aanstaande vlinders reeds te zien is.

Ten slotte noemen we een der bekendste en mooiste inlandsche vlinders de Groote Vos. die in Juli uit de pop komt en den geheelen winter als vlinder in leven blijft. Deze kleurige vlinders beginnen al vroeg in het voorjaar bij zonneschijn te vliegen en ze worden dan door het publiek als de eerste voorjaarsboden begroet.

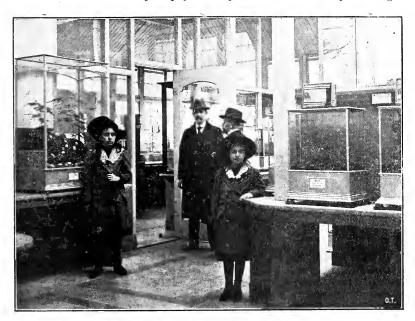
 ${\bf Beerrups vlinder.}$

Behalve vlinders en rupsen bevinden zich in het Insectarium van Artis verschillende andere insecten, die de meeste stadsmenschen misschien wel eens hebben hooren noemen, maar nog nimmer hebben gezien.

Zoo is daar de Bidsprinkhaan, een eigenaardige seigneur, die allerlei andere insecten, maar ook elkander opeten en daarmee toonen dat het kanibalisme ook in de insectenwereld niet vreemd is. Het zijn echte roofdieren De pooten staan als tot grijpen en zijn van haken voorzien. Aan een geprepareerd exemplaar kan men zien hoe de Bidsprinkhaan zijn prooi aanvat. Trouwens, ook in de kassen kan men zien hoe dit insect vlinders en andere insecten meedoogenloos aanvalt en verslindt. De eigenaardige houding heeft het insect den naam van Bid-Sprinkhaan bezorgd.

De Groote Groene Sabel-Sprinkhaan is er ook te zien. Dit insect hoort met zijn pooten en maakt muziek met zijn vleugels. Alleen het mannetje doet dit en het geluid is zoo schel dat men zou denken dat het van een vogel afkomstig is. Deze Sprinkhaan eet zoowel plantaardig als dierlijk voedsel.

Zonderlinger dan deze Sprinkhanen zijn de *Wandelende* Takken, waarvan er in het Insectarium vier soorten gekweekt worden. Van drie dezer soorten zijn de mannetjes hoogst zeldzaam, maar de natuur heeft op andere wijze gezorgd, wijl deze in-secten zich parthenogenetisch kunnen voortplanten. Bij de Amerikaansche Wandelende Tak, komen echter wel manne-lijke dieren voor. Interessant is het na te gaan hoe deze verwante insecten met verschillend voedsel moeten worden in het leven gehouden. Terwijl de Indische soort alles eet, voeden de Europeesche soorten zich met rozenblade ren, terwijl de Amerikaansche soort op

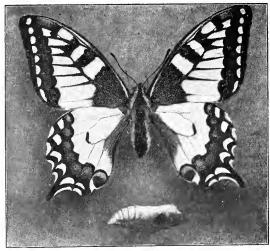

Een kijkje in het Insectarium.

(Orig. afb. "Onze Tuinen".)

(Foto: T. de Lang.)

hazelaar en een Indische op Eik wordt gekweekt.

De Kevers zijn ook met eenige fraaie soorten vertegenwoor-

digd voornamelijk roofkevers. Deze kevers zijn voor Land- en

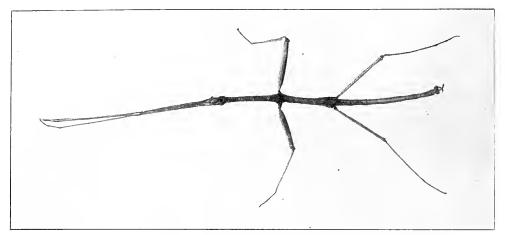
Tuinbouw zeer nuttig, omdat ze allerlei schadelijk gedierte,

Koninginnepage. Beneden een pop, waaruit een sluipwest is gekomen.

als slakken, rupsen, enz. verdelgen. In het Insectarium worden vooral de mooie en interessante soorten gekweekt. Een der aardigste waterkevers is het Draaikevertje of het Schrijverke, dat Guido Gezelle zoo mooi bezongen heeft. Dit kevertje, dat zelden in rust is en altijd maar door op het water kringen beschrijft, kan ook onder water zwemmen en neemt dan aan den top van het achterlijf een luchtbel mede om te kunnen ademen.

Op andere wijze geschiedt zulks bij de Groote en de Kleine Spinnende Watertorren, die lucht meenemen onder aan den buik, waardoor dit lichaamsdeel onder water een glinste-

rende zilverglans verkrijgt.

Wandelende tak (Diapheromera femorata.)

De Waterroofkever is een geducht heer. Die valt zelfs kikkers en visschen aan en verslindt ze.

Bizonder belangwekkend zijn ook de Kokerjuffers, die zich op de wijze van de Zakdrager, met steentjes, plantendeelen,

stokjes en schelpjes bekleedt.

Dit alles is te zien in de eerste afdeeling van het Insectarium, maar nevens deze afdeeling is aan de tuinzijde nog een klein vertrek ingericht voor de warmere insecten. Dit is de warme afdeeling. Hier ziet men de Reuzen Wandelende Tak, welke dank zij de welwillendheid van Dr. Koningsberger van 's Lands Plantentuin te Buitenzorg, die van dit wonderlijke insect eieren naar Amsterdam zond, hier voor het eerst in Europa wordt gekweekt. Deze Wandelende Tak kan 25 a 30 c.M. lang worden

Eveneens door bemiddeling van Dr. Koningsberger heeft Artis de laatste jaren het wonderlijke Wandelende Blad kunnen vertoonen. Men had met de cultuur zelfs reeds zoo'n succes dat het dier in het Insectarium tot eierenleggen kwam,

waaruit weer jongen worden gekweekt.

Het Wandelend Blad is verwant aan de Sprinkhanen en een van de allermerkwaardigste voortbrengselen der natuur. Het insect, geel of groen heeft een volkomen gelijkenis met een blad. Al houdt men een bebladerd takje waarop het insect zit, vlak bij, dan kan men een volwassen dier vaak nog niet ontdekken, maar moet dit worden aangewezen. In dit opzicht komt het dus met ons inlandsch Klimoptakje overeen.

Het Wandelend Blad leeft op Psidium, een tropische plant, behoorende tot de familie der Myrtaceen, maar wordt

in Artis met succes op Eik gekweekt.

Zijn de beide laatstgenoemde insecten onschuldige planteneters, anders is dit met de Vogelspin uit Suriname. Dit is een reusachtige spin, bijna zoo groot als een kikker, een mooi, maar griezelig dier, donkerkleurig en dicht behaard. Zooals de naam aangeeft eet dit monsterachtig insect vogeltjes maar kieskeurig is het niet. In Artis eet het ook kikkertjes en groote vlinders.

De Mierennesten bijven altijd even belangwekkend. Er zijn voor deze insecten bizonder ingerichte kasten met loopgangen gemaakt, waarin de Mieren ijverig bezig zijn.

Een der interessantste soorten is de Bloedroode Roofmier. Deze Mier rooft cocons uit de nesten van een andere, de Grauwzwarte Mier en brengt die in haar eigen nest. De uitkomende zwarte Mieren zijn dan de slaven van de Bloedroode Roofmieren.

Elk beest heeft zijn vijanden, zoo ook de Mieren. De Mierenleeuw is de sluipmoordenaar van de nijvere, argelooze Mieren. Het is de larve van een op een libel gelijkend insect en maar een betrekkelijk klein beestje. Maar het heeft scherpe kaken. Het vormt in het zand kleine kuiltjes, op welker bodem het zich ingraaft en de noodlottige kaken gereedhoudt. Komt nu een Mier te dicht in de buurt van het kuiltje, dan rolt zij met het droge, rulle zand naar beneden en de geduchte kaken van de Mierenleeuw vatten de ongelukkige Mier meedoogenloos aan waarna ze wordt opgegeten.

Een heel ander en onschuldig insect is de Heilige Pillen-

kever, een zwarte Kever, die reeds op de sarcophagen van de oude Egyptenaren, die het insect voor heilig hielden, werd afgebeeld. Deze Kever leeft in den grond en maakt van drek pillen, welke hij in zijn loopgangen rolt om er daar eieren in te leggen; deze mestpillen dienen dan later als voedsel voor de uitkomende larven.

Ten slotte biedt het Insectarium een kijkje in het leven der Bijen. In de warme afdeeling staan namelijk een paar observatiekasten, welke nu en dan voor het publiek geopend worden om het interessante bijenleven te kunnen gadeslaan.

Het Insectarium werd in 1898 opgericht en Artis was

daarmede de eerste Diergaarde, die belangstelling wijdde aan de Insecten. Later volgden Keulen en Frankfort en andere steden, maar Artis was en is tot nu toe toch altijd nummer één gebleven en neemt in belangrijkheid steeds toe.

Dat heeft het te danken aan de onbekrompen en breede opvatting van den Directeur Dr. C. Kerbert en het Bestuur van het Genootschap en aan de zorgen van den heer R. A. Polak, die de entemologische collecties beheert en verzorgt.

Vroeger stonden de Insectenkasten in de zaal van het Reptielenoude achter de huis. vogelenzaal, maar sedert het voorjaar van 1911 is het Insectarium prachtig gehuisvest in een eigen luchtige en lichte afdeeling in het nieuwe Reptielenhuis. Daar staan vele insectenkasten en ook enkele aquaria voor waterinsecten, benevens een groote insectenkast van spiegelglas voor gemengde verzamelingen, terwijl er nu ook een warme

volken.

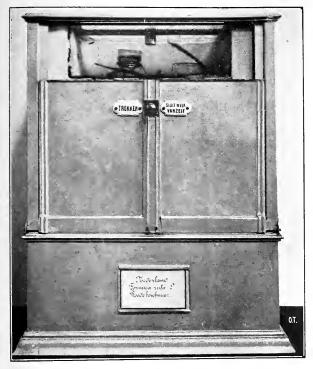

Ligusterpijlstaart. (Ruststand.)

afdeeling bijgekomen is voor het kweeken van enkele zeer belangrijke tropische soorten als het Wandelend Blad, de Vogelspin, enz., die vroeger met allerlei hulpmiddelen in moesten gehouden worden. Dan zijn er twee Bijenobservatiekasten en in den tuin nog zeven andere bijen-

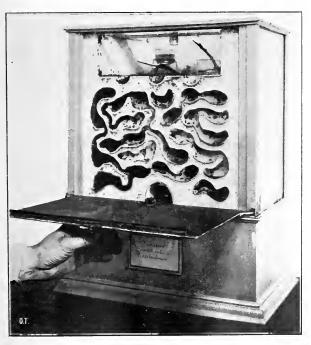
Verduidelijkend en leerzaam is dat boven elke insectenkast een aanschouwelijke voorstelling van het leven en de gedaanteverwisseling van het tentoongestelde insect wordt gegeven. Elke bezoeker kan zoo op gemakkelijke wijze zich een beeld vormen van het leven dezer dieren.

Het bezoek en de belangstelling voor het Insectarium nemen gestadig toe. Maar niet alleen in onze stad, ook ver buiten de grenzen daarvan en van ons land, heeft het een goeden naam. Het werd beschreven en afgebeeld in allerlei buitenlandsche bladen en tijdschriften en ook in de binnenlandsche pers werd er meer dan eens waardeerend gewag van gemaakt. De verzamelingen mochten ook herhaalde malen de belang-

Mierenkast (Formicarium) in 't Insectarium van "Artis".

stelling ondervinden van H.M. de Koningin, die op Haar jaarlijksche bezoeken aan "Artis" het Insectarium steeds eene voorname plaats in Hare belangstelling inruimt. Meermalen

Mierenkast (Formicarium), geopend.

informeerde H. M. belangstellend of er veel scholen komen en zeide bij herhaling dat Zij het Insectarium zeer in het belang van het onderwijs vindt.

Zoo is het Insectarium in Artis geleidelijk een der belang-

rijkste afdeelingen van de Amsterdamsche Diergaarde geworden. Aan gevorderden zoowel als aan beginnenden, biedt het altijd iets te zien en te leeren en zelfs de leek wordt ruimschoots beloond, want zoodra hij zich eenige moeite geeft en doordringt in die geheimzinnige insectenwereld, dan opent zich voor hem een wereld vol merkwaardige levensverschijnselen, vaak griezelig, maar vol wonderen en kunstwerken, geheimzinnige gedaantewisselingen en kleurenpracht. v. L.

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

DE PEREBLADGALMUG.

Niet zelden zien we peren, vooral struiken, pyramiden en leiboomen, die een krachtig schot maakten, waarvan de jongste, nog onvolgroeide blaadjes opgerolde randen vertoonen. Die bladrolletjes, aan de beide lange zijden van het blad gezeten, zijn naar boven omgerold en soms zelfs zoover, dat alleen de middennerf nog te zien is.

Probeert men zoo'n rolletje open te maken, dan bemerkt men, dat het stevig opgerold is en het blad gemakkelijker scheurt dan zijn natuurlijken stand herneemt. Men kan echter met eenig geduld wel zooveel doen, dat men tusschen het opgerolde bladweefsel de veroorzakers van het verschijnsel kan vinden. Het zijn kleine, licht oranjegele tot donkerder oranje gekleurde pootlooze larven van de perebladgalmug, Cecidomyia piri Bouché geheeten.

In "Ziekten en beschadigingen der ooftboomen" van Ritzema Bos vindt men op bladz. 34 van deel I deze larve terloops genoemd, terwijl in "Die Krankheiten und Beschädigungen der Nutz- und Zierplanzen des Gartenbaues" van Krüger und Rörig eene Cecidomyia piri en haar werk beschreven wordt, die wij onder den naam Cecidomyia nigra Meigen kennen en die niet de bladeren maar de jonge peertjes aantast.

Ook op appelboomen vonden we enkele malen de larfjes van C. piri in opgerolde jonge bladeren, en wel in Oostburg (Zeeland) en Aalsmeer, terwijl in het jaarverslag over 1903 van het Phytopathologische Laboratorium "Willy Commelin Scholten" melding gemaakt wordt van het voorkomen van deze larfjes te Kwadijk, bij Edam en te Wageningen. Ia het jaarverslag over 1908 van het Instituut voor Phytopathologie vinden we Gouda genoemd als vindplaats van het insect op appelbladeren, terwijl we daar ook lezen, dat deze Cecidomyialarven elders vaker op pere-dan op appelbladeren aangetroffen worden, hoewel zij hier te lande wel het meest op appels gevonden worden.

Er ontstaan meerdere generaties per jaar van dit insect, waarvan de larfjes in den grond verpoppen, zoodat de bestrijding slechts kan plaats grijpen als de larven nog in de opgerolde bladeren vertoeven. Overigens is de bestrijding niet gemakkelijk, en waar het insect veel voorkomt, zeer tijdroovend, omdat er niet veel meer gedaan kan worden dan het afplukken der aangetaste bladeren. En waar het insect weinig voorkomt, is de aangerichte schade van weinig beteekenis, hoewel juist dan de bestrijding met succes kan plaats grijgen. Wellicht is het mogelijk den grond onder de boomen te hakken, b. v. als er onkruid staat, in den tijd, dat de poppen zich in den bodem bevinden en dan het omgehakte terrein door kippen te laten afzoeken.

P. J. S.

VRAGENBUS.

Vraag 106. Onlangs las ik in uw blad een paar stukken over het dresseeren van honden. Ik las er niet in, of het lastige blaffen en het aanvliegen van personen, sommige honden eigen, niet afgeleerd kan worden. Dit hangt toch zeker ook van een goede dressuur af?

W. A. R. Jr., te 's-H.

Antwoord. Een goed gedresseerde hond, zelfs een die gewoon maar gehoorzaam is, blaft niet en valt niemand aan. Maakt hij aanstalten daartoe, dan is het bevel "hier" al voldoende om hem te doen zwijgen of terugkomen,

L. S.

Vraag 107. Op welken leeftijd kunnen kuikens van de moederkip, en op welken leeftijd kunnen de kuikens bij de andere kippen in den ren.

C., te A.

Antwoord. In den regel blijven de kuikens ongeveer zes weken bij de kloek; nu hangt het veel van het weer af of men ze vroeger of later wegneemt. Als het koud is laat men ze er beter nog wat bij en in den zomer gebeurt

later wegneemt. Als het koud is laat men ze er beter nog wat bij en in den zomer gebeurt het vaak, dat met vier weken volstaan wordt.

Indien men voor de tentoonstelling fokt en rassen houdt met grooten kam, zooals Leghorns en Minorca's, dan neemt men de kuikens in den regel vroeger weg, omdat door de moederwarmte de kanmen veel te snel ontwikkelen.

De moeder-kip wacht niet altijd totdat haar kindertjes worden afgenomen; vele vangen binnen den aangegeven tijd weer met leggen aan en dan laat ze de jongen spoedig aan hun lot over.

De voeding der kuikens wordt zoodanig geregeld, dat ze op den leeftijd van zes weken geheel gevoerd worden als de oude kippen, met uitzondering dat ze één extra-maaltijd per dag krijgen, uit graan bestaande. Er is geen bezwaar tegen, de kuikens op dien leeftijd bij de groote kippen te plaatsen, als men maar zorg draagt, dat de kuikens bij het voederen hun portie krijgen: houdt men daar geen toezicht op, dan krijgen ze niets, omdat de volwassen dieren de kuikens voortdurend pikken.

INHOUD VAN HET BIJBLAD. Het Insectarium in "Artis" te Amsterdam, II, door v. L. — De Perebladgalmug, door P. J. S. — Vragenbus.

HERS

VERHAGEN,

Tuinarchitecten.

Telefoon 1084.

HILVERSUM.

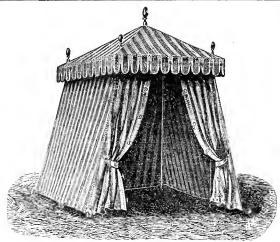
VERHOEFF, FIRMA J. DE JONG Az.

HERDERSLAAN 37-39 - DEN HAAG. Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN,

SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN. DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN. -Stipte geheimhouding, alles met garantie.

ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER, in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30.

GEDEPONEERD ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent. -: -: Na toezending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nog 13 cts. hooger. (99)

Speciaal adres voor:

Tuinparapluies. Tuinbanken. Padvinderstenten. Marquisen. Zonneschermen.

Waterdichte Dekkleeden. Vlaggen. Waschzakken enz. Tentente huur voor feesten, tentoonstellingen enz.

N.V. Ned. Dekkleeden= en Tentenfabriek

v.h. J. L. Werner, 's Gravenhage.

Centrale Verwarming
Kon. Fabrick van Metaalwerken W. J. Stokvis Arnhem.

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

 \equiv HEES \equiv bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

C. G. OLIE, TUINBOUWINRICHTING

BOSKOOP, Postadres GOUDA,

biedt billijk en goed

CONIFĒREN,

PICEA PUNGENS

GLAUCA,

echtbiauw veredeld,

MAGNOLIA,

HULSTEN,

RHODODENDRONS,

in de prachtigste

soorten enz. aan.

STAM., KLIM. en STRUIKROZEN.

Catalog. op aanvraag.

Wegens verkoop van \pm 1 Hectare grond veel extra goedkoop.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN. (92)

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeiing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

PLUIMVEE

MINORCA's,

BOMB Van de Spaansche rassen trekken de Minorca's het eerst onze aandacht, omdat ze het meest verbreid zijn en zeker in veel grooter aantal voorkomen dan de Witwangen en de

Zwarte Minorca-haan met rozenkam.

Andalusiërs. Het eiland Minorca behoorde vroeger aan Eugeland, zoodat het geen verwondering behoeft te wekken, dat hoenders van dat eiland het eerst in Engeland werden ingevoerd. Reeds in de eerste jaren van de negentiende eeuw liet een hoenderliefhebber, Mr. Leworthy in Barnstaple (Devonshire), een aantal hoenders van Minorca overkomen; maar de verbreiding bleef aanvankelijk tot de streek beperkt. Eerst het grootere verkeer, tengevolge van den aanleg van spoorwegen, en de hulp van de pluimveeliteratuur, waren oorzaak, dat de economische eigenschappen van het hoen meer bekend werden, waarmee de snellere verbreiding van het ras gelijken tred hield. Vooral in de fabrieksdistricten van Engeland, waar witte en licht gekleurde vogels spoedig een onoogelijk aanzien krijgen, door stof en rook, werd de zwarte Minorca de lievelingskip van de bevolking. En geen wonder, al was het alleen om het gemak waarmee de Minorca zich in een kleine ruimte laat houden, en omdat hij kou en wind goed verdragen kan, zonder dat de eierproductie er aanmerkelijk onder lijdt.

Een nadeel blijft tot zekere hoogte de enkele kam, met de lange vleezige punten, die in den winter bij strengen vorst maar al te vaak bevriezen. Alleen in een vorstvrij hok en dan nog door een bijzondere behandeling kan het bevriezen van kam en kinlellen voorkomen worden. Een eenvoudige behandeling bestaat hierin, dat men tijdens de vriesperiode in den namiddag de kammen enz. met ijskoud water wascht, goed afdroogt en daarna met een dun laagje vaseline insmeert. Bij het drinken loopen eenige druppels water langs de kinlellen en dit is de voornaamste oorzaak van het bevriezen. Het duurt geruimen tijd voordat de bevroren lichaamsdeelen genezen zijn, maar het mooi van den vogel is er mee verdwenen. De punten van den kam en de randen der kinlellen rotten weg en vallen af en daarmee zijn de dieren voor de tentoonstelling waardeloos geworden, terwijl er in den tijd der

ziekte geen sprake is van eieren leggen. Maar nog eens, met een goede huisvesting kan al die ellende wel voorkomen worden en vroeg in het voorjaar plukt of liever raapt men de vruchten van zijn werk in den vorm van eieren, welker gewicht gemiddeld op minstens 70 gram gesteld kan worden.

De eischen, door den standaard gesteld, zijn de volgende: kop: lang en breed om gemakkelijk een grooten kam te kunnen dragen;

snavel: lang en krachtig;

kam: enkel, groot, regelmatig getand, zuiver rechtop gedragen, stevig op den kop geplant, van voren uit de huid boven den snavel recht omhoog gaande, vrij ruw van weefsel en zonder valsche tanden of zijspranken (5 à 7 tanden);

gezicht: fijn van weefsel, zonder veeren of haren:

oorschelpen: amandelvormig, middelgroot, zacht en plat, vlak tegen den kop liggend;

kinlellen: lang en van onderen goed gerond;

hals: lang, fraai gebogen, met lange sierveeren;

lichaam: lang, met een diep achterlijf;

borst: vol en rond;

rug: breed, vlak en lang; vleugels: tamelijk lang en vast tegen het lichaam liggend; staart: vol bevederd, sikkelveeren lang en fraai gebogen; de staart goed achteruit gedragen;

pooten: dij en loopbeen middellang, zwaar gebouwd;

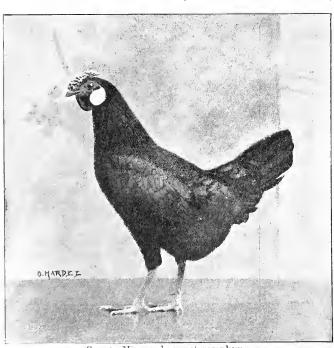
teenen: vier in aantal, recht.

Van hetzelfde ras bestaat ook een witte variëteit, die echter zoo schaars voorkomt, dat men slechts bij uitzondering een enkel exemplaar op de tentoonstellingen ziet. Behalve de kleur van het gevederte, die hier zuiver wit moet zijn, bestaat er met de zwarte nog een verschil in kleur van den snavel en de pooten. Bij de witte Minorca zijn die in plaats van zwart, vuil wit gekleurd. Als een bijzonderheid mag men aan de witte Minorca's eenige waarde toekennen, voor de productie komen ze juist om hun zeldzaamheid niet in aanmerking. Versch bloed is haast niet in te voeren.

Een andere verschijning op het gebied van de Minorca's heeft echter in de laatste jaren haar intrede gedaan in de pluímveewereld, en met recht; wij bedoelen de zwarte

Minorca's, met rozenkam.

Het nadeel dat de eerst beschreven Minorca's aankleeft is het gevaar, dat de groote kam in den winter spoedig door den vorst wordt aangetast, en dit nadeel heeft er sommige fokkers toe gebracht te beproeven om rozenkammige Minorca's te kweeken. Het is voornamelijk de heer R. W. Webster,

Zwarte Minorca-hen met rozenkam.

te Maidenhead (Engeland), die er zijn krachten jaren lang op beproefde en zijn poringen ten slotte met gunstigen uitslag bekroond zag. Wij hebben de laatste jaren enkele exemplaren uit dezen stam geëxposeerd gezien door den heer Blussé van Oud-Alblas, te Overveen, die de dieren zeer roemt.

Ook in Amerika ontstond voor enkele jaren een stam van die ras, mast de heer Webster beweert in een werkje, over Minorca's door hem in het licht gegeven, dat zijn stam met de Amerikaansche niets heeft uit te staan en dat zijn dieren van zuiver Engelschen oorsprong zijn. Het is merkwaardig welk een enorme sommen nu en dan betaald worden voor zeldzame hoenders. Zoo verkocht de Amerikaansche fokker Northup, die de Minorca's met rozenkam fokte, in 1903 negentien vogels van dit ras voor f 8,500 aan een Duitschen liefhebber laten wij het maar zoo noemen) waarbij f 2400.betaald werd voor een enkelen haan. Ook verkocht hij de broedeieren voor hoogen prijs en ontving gemiddeld f 60.voor een broedsel van dertien eieren. Ongeloovig behoeven wij tegenover zulke bedragen niet te staan, daar wij bij ervaring weten, dat voor goede exemplaren van meer bekende rassen honderden, soms duizenden guldens worden neergeteld.

De zwarte Minorca met rozenkam mag bij al de nieuwigheden van de laatste jaren een gunstige verschijning worden genoemd, wij vreezen alleen dat het nog geruimen tijd zal duren, voor hij algemeen geworden zal zijn, en voor hij getooid zal zijn met de typische rozenkam, n.l. die van de Wyandotte.

J. Kooiman.

KATTEN

ONZE POES.

(Vervolg van No. 46 - Slot.)

In de steden kan men dat zoo niet merken, maar buiten is men vaak in de gelegenheid om te zien, hoe onze poes haar eigen dokter is en beter dan de beste veearts weet wat haar kan genezen. Langs bermen en slooten, tusschen de heggen en in het weiland zoekt zij naar plantjes en grassoorten die haar onfeilbaar bevrijden van kwalen, waarvan de eigenaar geen flauw vermoeden heeft. Het is dan ook overbekend dat een kat die buiten woont, minder aan inwendige ziekten onderhevig is dan een stadspoes. Neem er eens een proef mee en plant in een kistje of in een gewonen bloempot wat hondsgras of wat kattenkruid en gij zult zelf zien hoe uwe poes daarvan gebruiken zal. Vergeet ook niet, dat zij geregeld versch drinkwater te harer beschikking moet hebben en dat water steeds in reine schotels moet staan, op een vaste plaats. Alleen 's nachts heeft zij geen water noodig.

Als slaapgelegenheid is er niets beter dan een ondiepe korf, waarin men een kussentje legt, met een oud, maar zindelijk dekentje overheen. Al het beddegoed moet dagelijks worden onderzocht om te zien of er geen ongedierte in zit en moet, indien noodig, nu en dan worden verwisseld. Heete zonnestralen zijn der parasieten en ziektekiemen dood en daarom is het raadzaam om den korf, met deszelfs inhoud, zoo dikwijls mogelijk aan de stralen der zon bloot te stellen. Heeft poes last van vlooien, dan weze men niet zuinig met insectenpoeder. men zet de kat op een witte doek, wrijft het poeder gelijkmatig over de huid, tusschen de haren in, doet den doek dicht on houdt de poes er een paar minuten in gewikkeld, totdat de vlooien verdoofd zijn. Men zorge, dat de kop van poeder vrij blijve, omdat het schadelijk is voor oogen en luchtpijpen.

Geef een jonge kat geen vleesch voordat zij een half jaar oud is. Rijst, havermout gekookt in melk en wat suiker er in, soep met kleine stukjes brood en wat groenten, melk met zwart of wittebrood, dat alles is voldoende voor de ontwikkeling eener gewone huiskat en voor een flinken, krachtigen bouw. Waarom geen vleesch? omdat een waar kattenvriend er steeds op bedacht moet zijn om de natuurlijke roof- en moordzucht die aan het kattengeslacht eigen is, zooveel mogelijk tegen te gaan. Dit is vooral van beteekenis voor die katten, welke groot geworden, vrijen toegang hebben tot tuinen. Het is eveneens van belang voor den liefhebber van kamervogels, die dan veel minder gevaar zal loopen dat zijn gevleugelde vriendjes door poeslief zullen worden verontrust.

Alle katten doen hun best om haar uitwerpselen te verbergen, de teekenen van haar aanwezig-geweest-zijn zooveel

mogelijk te doen verdwijnen. Om haar in die soort behoefte te gemoet te komen en gelegenheid te geven om haar natuurlijken aandrang gevolg te geven, geeft men poeslief een bak met zand, fijngemaakten turf of zaagsel. Zoo'n bakje, in den vorm eener groote bloempotschotel, in elke kamer, zal den eigenaar of de eigenaresse meer dan eens vrijwaren voor minder aangename verrassingen. Zij moeten dagelijks worden nagezien en, zoo dikwijls het noodig blijkt, worden vernieuwd. Een jonge kat kamerzindelijk te maken is nogal gemakkelijk. Heeft zij een ongelukje gehad, dan duwt men haar heel even met den neus in het vuil en brengt haar naar den met schoon zand gevulden bak of schotel. Herhaalt men dat eenige malen, dan begrijpt zij zeer spoedig wat van haar verlangd wordt. Waar een kat de gewoonte heeft om haar behoefte in den een of anderen hoek te doen, kan men ook een beetje peper in de hoeken strooien, en in den schotel of bak wat valeriaan door het zand mengen.

Versche lucht en beweging zijn voor onze poes een even groote behoefte als voor den mensch. Heeft poes geen gelegenheid om naar buiten te gaan en is zij in den meest engen zin van het woord een ware huiskat, dan moet men haar op de een of andere wijze die hoog noodige beweging verschaffen, en haar gelegenheid geven om te spelen. Waar kinderen zijn, zal die gelegenheid haar zelden ontbreken, waar zij niet zijn moet men zich met haar bezig houden, zooals men dat met

een jongen hond zou doen.

Zoo opgevoed, te midden van het huisgezin, als een waar huisdier zal de kat niet langer van valschheid en ontrouw worden beschuldigd L. S.

BIJENTEELT

LXXXVIII.

Het Zwermen.

Zooals in 't voorgaand artikel reeds is aangehaald, bestaat de eerste neiging tot zwermen in het aanzetten van darrenbroed. Begint den tijd iets meer te naderen, dan zien wij de darren bij gunstig weder, en bij voorkeur tijdens de middaguren uitvliegen. Verder kan men op sommige raten hier en daar de opvallend groote koninginne-cellen waarnemen, met de opening naar beneden gericht.

Als deze koninginnecellen nu van eitjes voorzien zijn, kan men weldra de zwerm verwachten. De juiste tijd op te geven wanneer zoo'n volk nu zal gaan zwermen, is echter nog niet mogelijk, daar allerlei omstandigheden hierbij nog terdege hun invloed kunnen doen gelden; vooral de weersgesteldheid.

Zelfs al gaat alles onder normale omstandigheden, dan kan men nog op geen paar dagen na zeggen wanneer het met zekerheid zal geschieden. Soms gaat de zwerm reeds af als de eerste koninginnecellen pas van eitjes voorzien zijn. Als regel kan men echter zoo ongeveer aannemen, dat dit zoowat geschiedt als de eerste moercellen gesloten worden, d.w.z. van een wasdekseltje voorzien zijn. Bij goed weder kan men dan ieder oogenblik de zwerm verwachten, en wel bij voorkeur tusschen 10 en 3 uur. Dit laatste geldt vooral voor den eersten, genaamd "voorzwerm". De tweede of derde, en soms nog wel méér, die men "nazwermen" noemt, nemen het niet zoo net met den tijd. Menigmaal komen die zelfs reeds vóór 8 uur af, en soms 's middags nog na vijven. Nu kan men 't afkomen van een nazwerm nauwkeuriger bepalen, daar die voldoende waarschuwt.

Houdt men het oor tegen de woning, dan hoort men de jonge moederbijen herhaaldelijk tuut, tuut, tuut en kwa, kwa, kwa roepen. Loopt men des avonds langs den stal, dan kan men dit geluid dikwijls op geruimen afstand waarnemen. Vele beginnelingen verkeeren in de meening, dat dit geluid ook valt waar te nemen vóór 't afgaan der vóórzwermen. Niets is echter minder waar dan dat, wat bij eenig nadenken zijn reden ook voldoende vindt, ten minste als alles een normaal verloop heeft gehad. Zooals genoegzaam bekend is, verlaat met de vóórzwerm de oude moederbij de woning, en wel eenige dagen vóór dat er volwassen jonge moeders kunnen zijn. Bedenkt men nu, dat deze jonge koninginnen dit geluid veroorzaken, dan valt uit 't een 't ander gemakkelijk af te leiden.

Is door een of ander ongeval de oude moederbij in of tegen dezen tijd gestorven, of verloren geraakt, dan kan dit natuurlijk zoemend hierboven

eenige oogenblik-

ken rondvliegen.

Langzaam aan ziet

men zich de massa

in een of andere richting verplaatsen. Meestal ziet men bij een of andere boom of struik

in de omgeving

van den stal even

daarna de bijenmassa steeds korter bij elkander komen, om daar aan een tak

te gaan zitten. Wel-

dra ziet men dat

de rondvliegenden

steeds minder in

aantal worden, en dat allen veelal in den vorm van een reusachtigen drui-

aaneen

ventros

iets anders worden, daar zoo'n voorzwerm dan afkomt met één of meerdere jouge koninginnen. Zoo'n voorzwerm met jouge koningin noemt men "zingende" voorzwerm.

Hoewel de moderne ijmker er liefst zoo min mogelijk van te doen heeft, levert het zwermen toch steeds een aardig schouwspel op. Zonder dat men er direct van te voren bijna iets van bemerkt komt soms plotseling de zwerm af. Een anderen keer echter gaat de bevolking voor een groot deel om het vlieggat op de woning zitten, om even later gedeeltelijk of geheel naar binnen te trekken en daarna kop over hals naar buiten te komen. Vliegen de darren reeds vroegtijdig in groote getale uit deze of gene korf, ook dan is dit veelal een onmiddellijk voorteeken van 't afgaan van den zwerm. Men ziet alzoo dat er in 't minst vóór 't afgaan geen vaste gedragslijn is vast te stellen. Komt de zwerm af, dan staat men er van versteld in hoe korten tijd duizenden bijen de woning verlaten en luid

Bijenzwerm, hangende aan een boomtak.

Woor hen bestemde voor hen bestemde gemakkelijk in de voor hen bestemde gemakkelijk gaat dit als ze b. v. tegen een dikken tak of stam zijn gaan zitten, daar ze dan gewoonlijk met een lepel of bijenborstel (ganzenvleugel) in de woning geschept en (of) geveegd moeten worden.

In dit geval zie men vooral goed toe of men de koningin

ook ontmoet; want heeft men die eenmaal met een flink deel der bijen in de woning, dan komt de rest zich hierbij doorgaans wel aansluiten. Het zal wel niet gezegd behoeven te worden, dat de woning dan eenige oogenblikken bij deze plaats moet blijven staan, opdat de achtergeblevenen eenigen tijd hebben om bij de anderen te trekken. Zoolang de moederbij echter niet in den korf is, kan men er van verzekerd zijn dat men ze er niet inhoudt. Het ontbreken van de moederbij aan de zwerm, hetgeen nog al eens gebeurt bij een voorzwerm, doordat zij te veel met eitjes bezwaard is, of dat zij een gebrek aan de vleugels heeft, heeft zeker ten gevolge, dat de zwerm op de oude korf terug vliegt. Soms gaat zoo'n zwerm, waar de koningin tijdens het zwermen van verloren geraakte, nog even zitten; menigmaal vliegt de zwerm echter reeds weer terng voor dat zij nog gezeten hebben, wat vooral voor een beginneling een geduchte teleurstelling is.

Heeft men de uitgevallen koningin echter intijds nog weten te vinden, dan kan men soms op de een of andere manier de zwerm nog geheel of gedeeltelijk behouden. Hiervoor is het noodzakelijk, dat men tijdens het zwermen goed toeziet of men ook iets van de koningin ziet. Wacht men zoo lang met te zoeken, tot de zwerm reeds terug vliegt, dan is het reeds te laat, en bovendien is het dan lang niet zeker dat men haar weer vindt. Ziet men bij het zoeken soms hier of daar een

hoopje bijen zitten, dan kan men wel denken dat zich hierbij de koningin bevindt. Voor dergelijke gevallen is het van veel belang, dat geen, of althans geen lang, gras voor den stal groeit, daar dit het zoeken zeer bemoeilijkt. G. S.

Rectificatie: Op blz. 182, kol. 2, reg. 18 van onder (Zie vorig nummer) staat: als de broedkamer met sectie gevuld is; moet zijn: honingkamer. G. S.

VRAGENBUS

N.B. De, in de hier volgende vragen verlangde adressen zijn per correspondentie opgegeven. Kooiman.

 $Vraag\ No.\ 108.$ Als lezer "Onze Tuinen", vraag ik u beleefd mij onderstaande vragen te willen beantwoorden.

Een betrouwbaar adres voor een raszuiveren Patrijs-Leghornhaan 1913. Is u ook een kippensoort bekend, even goede legsters als de Leghorns en Minorca's, en dan ook s.v.p. eenige adressen en z.m. prijs voor kuikens en naam, adres en abonnementsprijs van vakblad voor kippenliefhebbers en fokkers?

B. J. v. H. te O.

Antwoord. Dat "even goede legsters" is een uitdrukking waarin voor mij geen bepaald begrip ligt. Wanneer moeten ze leggen: winter, voorjaar of zomer; moeten ze groote eieren leggen of is dat geen bepaald vereischte; witte of bruine schalen? Sla het nummer 27 van "O. T." 1911 eens op over Chaamsche Hoenders en wat wij de laatste weken schreven over Wyandottes; allicht is dat iets voor u. Aan het adres dat ik u opgaf, kunnen inlichtingen voor andere rassen worden ingewonnen.

Vorige week zag ik een nauwkeurige berekening van den kostprijs der kuikens op den leeftijd van 25 weken, d.i. ongeveer het oogenblik waarop ze beginnen te leggen. In een uitvoerig artikel komen wij daarop terug: de hen-kuikens hebben tot op dit oogenblik gemiddeld f 3.13 aan den fokker gekost.

Vraag No. 109. Met genoegen lees ik uw verhandelingen en adviezen in "Onze Tuinen"; al kan ik me er niet altijd mee vereenigen, bijv. uw enthousiasme over Wyandotten strookt geheel niet met mijn ervaringen. Ik heb een toom heel mooie dieren gehad, maar 't waren ellendelingen. 't Vorig jaar bijna doorloopend broedsch en dit jaar heb ik er twee tweemaal gezet en beiden loopen van het nest af. Leghorns daarentegen vond ik ideaal dertjes. Ze leggen goed en ik heb er nu een broedsch gehad die netjes 2 à 3 weken op een dag na heeft uitgezeten, maar toen begon de ellende en daarover wilde ik uw advies graag eens weten. Vandaag, Zondag was het 3×7 dagen geleden dat ik een Leghorn (heusch een echte!) zette op 13 eieren, in een hok dat wel wat in de zon staat. Gisteren keek ik en vond de kip met 4 kuikens onder zich naast het nest, uit de meeste van de eieren kwam krachtig gepiep. De vraag was toen hoe dat varken te wasschen. Ik ben toen opgetreden als verloskundige en heb de eieren allen open gemaakt, de kuikens in 't nest gelegd (ze piepten voor 't meerendeel) en de kip er op gezet; denkende dat ze dan wel drogen zouden. Vanmorgen was er van die ongeluksvogels êen in leven, de rest was dood. U kunt begrijpen dat ik over m'n verloskundige werkzaamheid in dezen niet bijster voldaan ben en daarom hoop ik dat u me zult kunnen troosten.

Ik wilde u dus vragen:

a. Wie heeft gezondigd ik (en mijn vrouw natuurlijk) of de kip. Ik vond dat de kip te vroeg van de eieren is geloopen en dat er in geen geval iets van de andere kuikens was terecht gekomen, zie uw antwoord op vrnag 90, maar aan den anderen kant geloof ik beter gedaan te hebben als ik de kip weer op het nest had gezet en nog een dag had gewacht. Wat zou u in zoo'n geval doen, ik zou dit graag weten omdat ik zoo'n beste Wyandotte heb zitten en graag wat meer succes had van mijn broederij.

wat neer succes had van mijn broederij.

b. Ik wilde graag wat eieren hebben van Witte en Zilver Wyandotte
om bijv. in Augustus te broeden, weet u een vertrouwd adres voor me.

Dr. W. V. te B.

Antwoord. Uw oordeel over Wyandottes laat ik gaarne voor uw rekening; natuurlijk onder de beste klassen (zelfs bij de menschen) komen minderwaardige individuen voor, en bij de kippen hangt veel af van de stam; een plebisciet viel zeker niet ten gunste van uwe meening uit. Maar... Wyandottes die eieren moeten leggen, moeten geboren zijn ongeveer 1 April. Ze zijn dan voor November volwassen en legrijp, vangen met leggen aan en blijven er mee doorgaan al is het nog zoo koud, als ze maar niet in regen of sneeuw loopen. Vergelijk daarmee dieren die bijv. in Juni geboren zijn: stumperds! Tegen den winter zijn ze halfwas, groeien niet meer, beginnen Maart, misschien nog later, eitjes te leggen ter grootte van een duivenei en zijn gauw broedsch, ja dan zijn het ellendelingen, maar door wiens schuld?

En dan die goeie Leghorns van u, wat 'n beste hen, die daags voor de geboorte van de kuikens de kraamkamer verlaat! Leghorns zijn heele beste kippen, maar om te broeden neen, en om de kuikens groot te brengen nog tweemaal neen! Bovendien geloof ik, dat ook hier u de schuldige was; tien tegen een dat in dat zonnige nest het ongedierte welig tierde. en de kip dus het veld geruimd heeft tegen een heirleger van luizen. Overigens had u de kip — na zoo noodig het nest te hebben gezuiverd — er weer op moeten plaatsen en een omgekeerde mand over haar heen.

Ik heb alle respect voor um accoucheurs-vaardigheden maar een geprovoceerde geboorte is zelfs bij kippen Fedenkelijk: zoo zelfs, dat er van de 9 wel eens 8 te gronde kunnen gaan. Wij zijn ook meernalen als kippen-verioskundige opgetreden, maar één druppel bloed verloren is oorzaak lat het kuiken sterft of een kruk blijft. In uw geval zou ik de eieren uit het nest hebben genomen en die it een mand met watten hebben gelegd, een licht kussen er over heen. Het nest gezuiverd, de kip met de kuikens er op, de eieren opnieuw er onder en een mand er overheen: als de kip onrustig werd zou ik de kuskens in een warme kist geplaatst hebben, totdat de andere eieren ook uit waren en ze dan 'savonds in het half duister weer onder de kip gescheven. Uw waag a. is hiermee hoop ik voldoende beantwoord en die beste Wyandotte zal t ook wel best doen: misschien is het niet overbodig als ik u nog zeg, dat voor het broeden bij voorkeur overjange hennen gebruikt moeten worden. Jonge kippen houdt men alleen om er tweejange van te maken, want die geven betere broedeieren, broeden beter en brengen de kuikens zorgvuldig groot. Over vraag b. is nog heel wat te praten, ik heb er "witte en" bijgezet, men kan nooit weten waar het goed voor is! Moet u in Aug, kuikens broeden om tegen Kerstmis een slachthoentje te hebben of gaat u weer van die ellendelingen fokken, die niet leggen willen en alujd broedsch zijn? Adres gaf ik u op!

N.B. Mag ik later nog eens wat van u hooren als u misschien tot beter inzicht is gekomen? Km.

N.B. Mag ik later nog eens wat van u hooren als u misschien tot beter inzicht is gekomen? Km.

N.B. Mag ik later nog eens wat van u nooren als u missemen tot oeter inzicht is gekomen? Am.

Lroog No. 110. Op mijn vraag voorheen aan u gedaan omtrent broedmachines etc. mocht ik in dank uw antwoord ontvangen en 't nadere vond ik in "Onze Tuinen" door u aangegeven.

**Toevallig kocht ik op vendutie alhier, nog voor uw antwoord mij bereikte, een Cyphers oo. 0 die bij onderzoek bleek zeer goed aan de verschillende eischen te voldoen. Gedurende de broedperiode in 1912 had ik steeds ruim 70 pCt. kuikens terwijl 't mij bleek dat van de overige eieren meerdere niet bevrucht waren. Echter heb ik bij 't broeden met de machine veel overige eieren meerdere niet bevrucht waren. Echter heb ik bij 't broeden met de machine veel last dat de kuikens kromme teenen hebben als ook dat enkele zoo zwak zijn in de pooten dat ze op de knieën loopen. Deze laatsten sterven steeds na enkele dagen. zou hier iets aan te doen zijn? Wanneer ik de eieren ter bebroeding geef aan een kip heb ik van dit gebrek nooit last en meermalen 100 pCt. kuikens. 't Is mij gebleken dat de lucht hier te droog is gedurende de Oost moesson en plaats ik onder het luchtgat een klein petroleumstel met een schaal water zoodat nu een voldoend vochtige lucht in het toestel is. Reeds is de eerste helft van 't voorgaand jaar zond ik een aangeteckend schrijven aan *) met verzoek mij enkele artikelen, waaronder ook het toestelletje om de lucht vochtig te houden, maar, niettegenstaande 't verzoek om een en ander onder rembours te zenden, heeft hij van deze bestelling geen notitie genomen.

G. L. t. H. te B. (Ned. Indie).

* De naam van een leverancier in Holland.

Antwoord. De Cyphers broedmachines zijn zoodanig geconstrueerd, dat men het vochtgehalte in de eierenkamer kan regeleu; bovendien plaatsen wij op den 19den dag een schoteltje waarop een vochtige spons, in de broedruimte; na dien tijd moet, om vochtverlies tegen te gaan, de machine zooveel mogelijk gesloten blijven. Het gebrek bij uw machinaal gebroede kuikens is ook een gerolg van droogte. Ik zond u 22-5 per correspondentie een zeer vertrouwd adres voor machines enz.

INHOUD VAN HET BIJBLAD: Minorca's, door Km. - Onze Poes. door L. S. - Bijenteelt. door G. S. - Vragenbus. - Advertentiën.

Speciaal adres voor:

PADVINDERTENTEN TUINTENTEN ZONNESCHERMEN MARQUISEN TUINPARAPLUIES TUINBANKEN WATERDICHTE DEK KLEEDEN VLAGGEN WASCHZAKKEN ENZ. TENTEN TE HUUR VOOR FEESTEN.

TENTOONSTELLINGEN ENZ.

N.V. NED. DEKKLEEDEN- en TENTENFABRIEK

v/h. J. L. WERNER, 's-GRAVENHAGE.

W. G. VERHOEFF, FIRMA J. DE JONG Az.

HERDERSLAAN 37-39 - DEN HAAG. Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN, HUIZEN, SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN.

DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN. -Stipte geheimhouding, alles met garantie. ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER, in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30.

GEDEPONEERD ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent. -: -: GEDEPONDERD FABRIEKSMERK

Na toczending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nog 13 cts. hooger. (99)

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546. OVERVEEN.

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

 $HEES \equiv$ bii NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

Centrale Verwarming Kon. Fabriek van Metaalwerken W. J. Stokvis Arnhem.

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeiing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

Wegens verkoop van \pm 1 Hectare grond

veel extra goedkoop.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

KONIJNEN

RASSEN.

Wanneer men den hierachter opgenomen groep van konijnen ziet en de verschillende rassen die er op voorkomen, met elkander vergelijkt, dan bemerkt men onmiddellijk, dat zij niet alleen in grootte var elkander verschillen, maar ook in houding en zelfs in uitdrukking, vooral in kleur en soort van beharing. Onwillekeurig vraagt men zich af, waar komen al die rassen vandaan, wie heeft ze in het leven geroepen en hoe?

De eerste dier vragen is gemakkelijk te beantwoorden: de verschillende konijnenrassen komen allen van het wilde konijn. Het beantwoorden der twee andere is moeielijker en voor sommige rassen zelfs onmogelijk. Er zijn konijnenrassen welker oorsprong eenvoudig niet is op te sporen en waarvan men alleen kan zeggen dat zij uit dit of dat land naar Europa zijn gekomen; verder zoeken zou een nuttelooze arbeid zijn, want in de landen waaruit die rassen komen, zal men u geen ander antwoord geven dan dit: zij zijn hier sedert menschenheugenis altijd geweest.

Van enkele rassen, die wij de moderne rassen zouden kunnen

noemen, is die oorsprong echter wel te vinden. De Engelsche ramskop, bij voorbeeld, die door zijn buitengewoon lange ooren en zijn van alle andere konijnensoorten verschillenden bouw onmiddellijk de aandacht trekt, is nog betrekkelijk jong, en wij herinneren ons nog zeer goed, dat wij dit monster onder de kovoor nijnen, het eerst op een Engelsche tentoonstelling te zien kregen. De ramskop

toch, in zijn tegenwoordige gedaante is een Engelsch fabrikaat. Daarentegen is het Angora-konijn, ook wel "zijdehaas" genoemd, naar beweerd wordt, een Aziaat van oorsprong. Dat het in klein Azië voor het eerst zou gefokt zijn, heeft echter nog niemand bewezen, en alles wat daarvoor aangevoerd wordt, berust enkel op waarschijnlijkheden.

Waar zij ook vandaan komen, hoe zij ook worden genoemd, welke ook hunne kleur is of hunne grootte, een paar gewone wilde konijnen, wij noemen ze duinkonijnen, waren hunne ouders.

Wanneer men twee jonge wilde konijnen afzondert, hen als gewone tamme konijnen opvoedt en behandelt, dan worden die konijnen, binnen betrekkelijk korten tijd, aan tamme gelijk. Laat men ze met elkander paren, dan zullen de meeste jongen, wat kleur betreft, niet op de ouders gelijken, bijna geen enkele zal de kleur van het wilde konijn hebben en wat hun aard betreft, zullen zij even tam zijn, als de afstammelingen van konijnen, wier ouders en voorouders van tammen afstammen. De kleur dier eerste afstammelingen van wilde konijnen zal even verscheiden zijn als die van gewone tamme konijnen en in hetzelfde nest zal men, evenals bij verschillende andere huisdieren, witte, zwarte en grijze jongen vinden; grijs zal

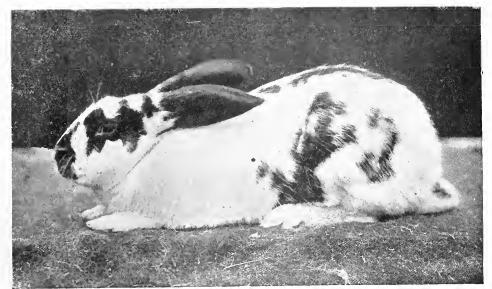
echter de overhand hebben. Wanneer nu een fokker, uit die verschillend gekleurde exemplaren, diegene neemt, wier kleur hem het meest bevalt, en hij paart bijvoorbeeld zwart met wit, dan zal hij, na verloop van tijd, er in slagen om zwartbonte tamme konijnen te fokken. Doelmatige teeltkeus is bij het fokken van onverschillig welke diersoort, de eenige wijze om zoowel kleuren als nieuwe vormen te bestendigen.

Een ander bewijs dat het tamme konijn van het wilde afstamt is, dat wanneer men konijnen van onverschillig welke kleur de vrijheid geeft en zij zich naar eigen goedvinden kunnen bewegen, hun tamme aard, na verloop van een paar maanden, totaal verdwenen is, terwijl de eerste jongen van zoo'n verwilderd tam konijnenpaar de kleur der wilde rasgenooten en niet die der tamme ouders zullen hebben.

Iets dergelijks doet zich ook voor bij kippen. Zet een toom kippen met een haan in het vrije veld, maar zoover van elke menschelijke woning verwijderd, dat zij hoegenaamd niet in de gelegenheid kunnen komen om menschen te ontmoeten, dan zullen die kippen verwilderen, hunne kuikens patrijskleurig zijn en even goed geschikt zijn om te worden gejaagd, als korhoenders, fasanten enz. Deze proef is trouwens meermalen met goed gevolg genomen op enkele der buitengewoon groote jachtvelden in Oostenrijk.

Gaat het zoo met de kleur, met de beharing is het echter anders. De ondervinding heeft geleerd, dat wanneer een dier

uit een gematigd klimaat naar een ander, kouder maat verplaatst wordt, het in zijn beharing een wijziging ondergaat. De dekking die in het gematigd klimaat doendevoor hem was, beschut hem niet meer genoeg tegen de koude en van lieverlede wordt de beharing niet alleen dichter, maar ook langer. Algemeen houdt men het er voor dat het konijn afkomstig is uit warme landen. De Grieken hebben ze ge-

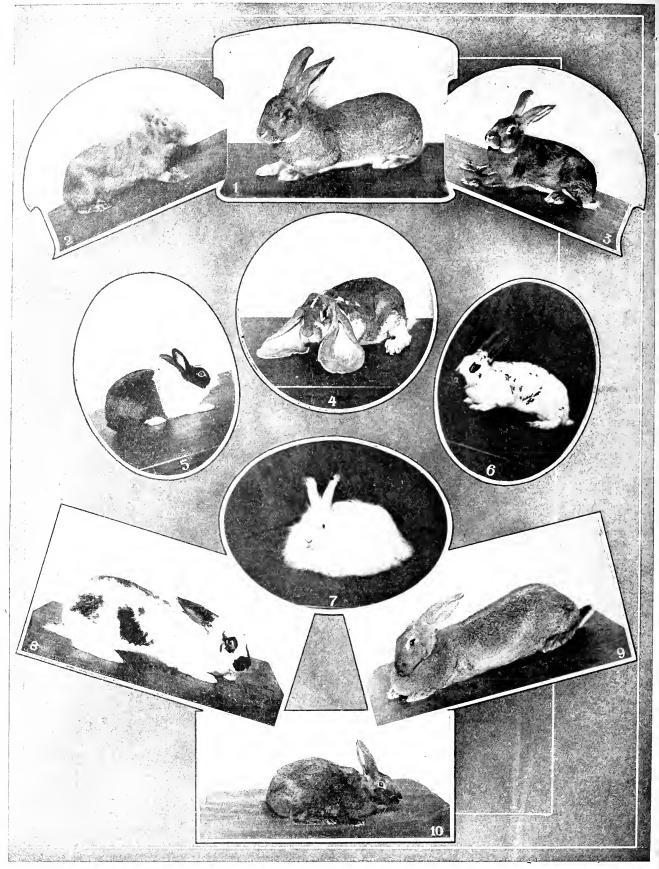

Kruisingsproduct tusschen Vlaamsche Reus en Fransche Papillon.

kend, want Aristoteles maakt er melding van in het eerste hoofdstuk van het eerste boek zijner Geschiedenis der dieren en volgens Plinius (Hist. natur. lib. VIII) dat zij vroeger bestonden in Spanje en Griekenland. Van daaruit kwamen zij in meer gematigde luchtstreken, in Italië, Frankrijk en Duitschland, waar zij inheemsch werden, terwijl zij eerst veel later naar Zweden en Noorwegen kwamen, waar zij in den beginne, niet dan met veel moeite waren in het leven te houden. Bijna overal kwamen zij eerst in het wild voor, werden eerst later huisdieren en zoo ontstonden, al naar gelang de luchtstreek warmer of kouder was, verschillende haarvariëteiten.

Toen eindelijk de mensch op het denkbeeld kwam om zelf konijnen te fokken, niet alleen om het vleesch, maar vooral om den pels, dien hij gebruikte om er kleedingstukken van te maken, toen nam hij ook een zekere min of meer wetenschappelijke fokkerij ter hand, hij zoch het konijn, dat huisdier geworden was, grooter te maken en zwaarder; talrijker werden toen de variëteiten en hoe meer er gefokt werd, des te grooter werd ook het onderscheid tusschen het wilde en het tamme.

Dat onderscheid bestaat nu voornamelijk in lichaamsbouw en in kleur. Grijs is het wilde, het tamme is grijs, haaskleurig, rood, bruin, leikleurig, zwart en wit of gevlekt op de vorige

1. Vlaamsche Reus, Rammelaar — 2. Havana-Konijn — 3. Belgisch Haaskonijn — 4. Engelsch Ramskop-Konijn — 5. Hollandsch Konijn. — 6. Papillon — 7. Wit Angora — 8. Lotharingsch Reuzenkonijn — 9. Vlaamsche Reus — 10. Blauw Weener Konijn.

kleuren. Zuiver zwarte konijnen zijn echter zeldzaam en moeielijk te fokken. Witte of zoogenaamde Albinos hebben steeds roode oogen. De meest in het oog loopende verscheidenheden komen op bijgaande af beelding voor en dan noemen wij in de eerste plaats het Hollandsch konijn, het Angora-konijn of zijdehaas, het Reuzenkonijn, waarvan de twee meest bekende variëteiten zijn het Belgische en het Lotharingsche, de Engelsche Ramskop, de Papillon, het Havannakonijn, waarbij wij nog kunnen voegen het zilvergrijze of Chinchilla konijn, het Chineesche en het Japansche konijn.

BIJENTEELT

Het "scheppen" van een zwerm.

In ons vorig no. werd het zwermen en het "scheppen" van een zwerm beschreven. Plaatsgebrek was oorzaak, dat we de afbeelding hiervan achterwege moesten laten. Onder verwij-

Het scheppen van een zwerm.

zing echter naar wat daar gezegd is, geven we er thans een plaatsje aan. Onze lezers en lezeressen zien, hoe eene ijmkeres, op eene ladder staande, een schepkorf vasthoudt, terwijl haar helper een zwerm, die zich aan een boomtak heeft vastgezet, er in veegt.

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN HET ROZENKEVERTJE.

Dit kevertje gelijkt bizonder veel op een meikever en schijnt wel eene verkleinde editie te zijn, wat echter niet het geval is. Wel was de groote gelijkenis oorzaak, dat Linnaeus het rozenkevertje in het geslacht der meikevers opnam en het Melolontha horticola noemde. Later is deze naam veranderd in Phyllopertha horticola. Het diertje meet in de lengte 8-11 m.M. en is dus aanmerkelijk kleiner dan de meikever; de breedte bedraagt ongeveer 5 m.M. Het halsschild is donker van kleur, groenachtig glanzend zwart, of ook blauwachtig zwart en min of meer metaalglanzend. De vrij platte dekschilden zijn donker geelbruin, soms min of meer rood aangeloopen. De groenachtig glanzende, zwarte pooten zijn evenals het geheele bovenlijf met vrij lange haartjes bedekt. De voelers zijn gebouwd zooals die der meikevers maar van drie blaadjes voorzien.

Ziedaar het portret van het rozenkevertje, waaruit men zal bemerken, dat het bizonder veel op den meikever gelijkt. Ook in de levenswijze vinden we veel punten van overeenstemming. De larven leven evenals de engerlingen in den grond, zij zijn kleiner dan deze maar hebben overigens vrijwel denzelfden vorm, terwijl ook zij aan de wortels van vele ge-wassen knagen. Vooral in gazons kunnen de larven van het rozenkevertje somwijlen zeer schadelijk worden. Behalve graswortels eten zij de onderaardsche deelen van vele andere gewassen en vindt men ze zelfs in bloempotten. In "Der praktische Ratgeber im Obst-und Gartenbau", deelt iemand mee, de kevers vooral in de bloemen van de paardebloem (Taraxacum officinale) te hebben gevonden, waaruit werd besloten, dat de larven vooral aan de wortels dezer planten zouden leven. De paardebloemen zijn sindsdien stelselmatig verwijderd uit de nabijheid der vruchtboomen, waarna geen keverplaag

De larven van het rozenkevertje zijn in één jaar volgroeid, waarop zij in den herfst zich verpoppen om in dezen toestand te overwinteren. Tegen einde Mei, begin Juni komen de

kevers voor den dag.

De naam rozenkever duidt er reeds op, dat het insect op rozen wordt gevonden, waaraan het gaten vreet in de zachtste knoppen en zich te goed doet aan de petalen en de meeldraden

der geopende bloemen. De kever is echter beslist polyphaag, want hij vreet aan velerlei gewassen. In het meikeverjaar 1875 trad bij Wageningen eene groote schaar rozenkevertjes op na afloop van de meikeverplaag, en vraten het na dien gegroeide loof der boomen (vooral eiken) af, zoodat de boomen den geheelen zomer door kaal stonden. Aan naaldhout

gaan zij zich echter niet te buiten.

Maar erger nog dan de vreterij aan eikenhout is de beschadiging aan appel- en pereboomen. De kleine deugnieten knagen aan de vruchten, zoodat in de eerste plaats weinig vruchten worden gezet en verder aan het uitgegroeide ooft tal van schurftige en ingedeukte plekken zitten. De gemaakte wonden worden n.l. met bruin wondweefsel gesloten; maar intusschen is het niet beschadigde deel der vruchten doorgegroeid, zoodat op de afgevreten plaatsen verdiepingen ontstaan. In sommige jaren worden de vruchtboomen en de rozen niet weinig geteisterd, zonder dat menigeen weet wie de boosdoeners zijn. En toch kan men ze gemakkelijk leeren kennen, want de rozenkevertjes vliegen overdag.

Het vangen van de diertjes dient 's-morgens vroeg te geschieden, waarbij men niet alleen op de beschadigde boomen zoeke, maar ook elders. In hoeverre zij inderdaad aan de bloemen van Taraxacum de voorkeur geven, is ons uit eigen ervaring niet bekend en konden we daaromtrent ook niets meer vermeld

vinden dan we boven mededeelden. De larve kan men met benzine en zwavelkoolstof dooden, terwijl de aanwending van Parijs groen tegen de kevers in vele gevallen mogelijk zal zijn, mits daarbij de noodige voorzichtigheid in acht worde genomen.

VRAGENBUS

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Fraag No. 111. Zou u mij kunnen inlichten of het mogelijk is bijen mee te nemen naar Zwitserland, en wat daarvoor de beste manier is? Mej. H. M. B. te V.

Antwoord. Dit is wel mogelijk. Een gunstig tijdstip is het thans echter geenszins, vooral niet bij deze tropische warmte. Ook zijn alle woningen hiervoor niet even geschikt. Verschillende kastsystemen leenen zich hiervoor wanneer ze slechts voldoende geventileerd kunnen worden. Van de ventilatie toch hangt hier veel af. Indien u er toe overgaat, zouden wij u zeer raden ze door iemand op 't gebied van bijenverzending ervaren, hiervoor te laten uitrusten. Per spoor denken wij zal de beste, althans de vlugste manier zijn om te verzenden.

G. S.

Vraag. No. 112. Wij hebben kanaries met jongen, heden juist 7 dagen oud. Daar het mannetje zich behoorlijk gedroeg lieten wij deze in de kooi. Nu eet het mannetje echter al het voer, voert wel trouw de jongen, die als kool groeien, en ook soms de moeder; maar de moeder eet nooit zelfstandig, schoon zij niet van de etensbak wordt weggejaagd. De moeder ziet ook suf, de oogen staan niet helder. Moeten wij daar iets aan doen? Het mannetje verwijderen? Kent gij een niet te uitvoerige handleiding voor kanariefokkers?

A. G. B., te A.

Antwoord: De heer Sutherland te Rotterdam zendt ons het volgende: Als de pop kanarie suf zit te kijken, is hij misschien niet goed. Probeer de pop even weg te nemen, en dan kijken of de man de jongen wil voeren dat komt meer voor, dan krijgt de pop rust; voert de man niet, dan de pop er direct weer bij zetten. In dit geval moet men in ieder geval de man er bij laten.

Vracy No. 113. Sedert een jaar had ik 5 kippen met haan in een groot hok. Dezer dagen kocht ik er 7 bij. Oude en nieuwe bewoonsters groot lok. Dezer dagen Rocht ik er 7 bij. Oude en metwe bewoonsters verdragen elkander goed. De haan is met alle kippen op een besten voet uitgezonderd met een der nieuwe. Deze werd reeds den volgenden dag door den haan telkens opgejaagd, zelfs nagerend en nogal flink gebeten, zoodat zij hevig bloedde. Blijkbaar wil zij van den haan volstrekt niets weten. Thans heb ik den haan voor eenige dagen afzonderlijk gezet, misschien gaat het laler beter.

Ik heb echter opgemerkt dat de nieuwe kippen reeds na een paar

dagen hun gladheid van veeren verliezen. Op den rug steken er eenige dagen hun gladheid van veeren verhezen. Op den rug steken et eenige wat scheef uit. Men zegt mij dat de haan wat oud word en te wild. Liever zou ik het nog al mooie dier niet missen, doch... kan mijn zegsman gelijk hebben en is het beter hem voor goed te verwijderen?

P. J. te H.

Antwoord. Nadat u den haan eenigen tijd afzonderlijk gezet hebt, kunt u het weer probeeren; het zal dan wel gaan. — Dat de veeren op den rug van de hennen geschonden worden behoeft u geen zorg te baren: natuurlijk gevolg van de attenties van den haan.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Konijnen, rassen, door L. S. — Bijenteelt, het "scheppen" van een zwerm, door G. S. — Het Rozenkevertje, door P. J. S. — Vragenbus. - Advertentiën.

VERHAGEN,

Tuinarchitecten.

Telefoon 1084.

HILVERSUM.

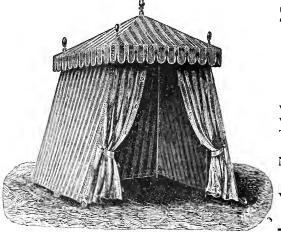
FIRMA J. DE JONG Az. G. VERHOEFF,

HERDERSLAAN 37-39 - DEN HAAG. Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN,

SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN. DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN. Stipte geheimhouding, alles met garantie. ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER,

in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30.

GEDEPONEERD FABRIEKSMERK ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent. -: -: Na toezending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nog 13 cts. hooger. (99)

Speciaal adres voor:

Tuintenten. Tuinparapluies. Tuinbanken. Padvinderstenten. Marquisen. Zonneschermen.

Waterdichte Dekkleeden. Vlaggen. Waschzakken enz. Tenten te huur voor feesten, tentoonstellingen enz.

N.V. Ned. Dekkleeden= en Tentenfabriek

v.h. J. L. Werner,

's Gravenhage.

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

 $HEES \equiv$ bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

Centrale Verwarming
Kon. Fabriek van Metaalwerken

W. J. Stokvis Arnhem.

ASY

DIERENHANDEL!

OPNAME van zwervende en bij U onhoudbare dieren. Koopt, verkoopt, ruilt alle soorten van dieren. Wasschen, Scheren en Coupeeren van honden. Snijden van katers, Antiseptische methode. Pension en verpleging van gezonde en zieke dieren. Opzetten van dieren en het berelden van huiden. maken van dieren, snel en pijnloos.

Voor alle werkzaamheden zoowel buiten als binnen de stad aan huis te ontbieden. Alle dieren worden d.v.k. gehaald.

Aanbevelend:

FRED. J. WENTZEL, Korte Reguliersdw.str. 14, Amst. TELEFOON NOORD 1534.

TUINARCHITECTUUR. Onderhoud van tuinen bij abonnement.

B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN. (92)

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding.

Artikelen voor tuinbesproeiing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

PLUIMVEE

SPAANSCHE WITWANGEN.

Van de Spaansche rassen hebben wij het voornaamste besproken. De Minorca's kwamen het eerst in aanmerking omdat zij het meest verbreid zijn en een goede reputatie genieten. Dat is evenwel niet altijd zoo geweest, en het is nog niet zoo heel lang geleden dat de Spaansche Witwangen zich in een groote belangstelling mochten verheugen. Evenals de Minorca's werden ze in Engeland ingevoerd en daar het ras gevormd zooals wij het tegenwoordig kennen. De algemeene eigenschappen van lichaamsbouw en productie zijn nagenoeg dezelfde als bij de Minorca's met een algeheele afwezigheid van de neiging tot broeden. Een opvallende bijzonderheid zijn de groote witte lappen die het geheele gezicht bedekken en waaraan het ras zijn naam ontleent.

Bij vergelijking met de Minorca's ziet men, dat de oorschelpen een onevenredig groote uitgroeiing hebben verkregen, zóó zelfs dat ze aan de bovenzijde tegen den kam liggen, zich achterwaarts tot over de ooren aitstrekken en de onderkant tot ver beneden de kinlellen valt. Het wit van de oorschelpen is fijn van weefsel, glad en zacht.

Door een bijzondere behandeling en door de dieren weinig aan het krachtige zonlicht bloot te stellen, moet de kop in conditie worden gehouden, om met de vogels op de tentoon-stelling 'n behoorlijk figuur te maken. Want dit sieraad van den vogel is juist de oorzaak dat de dieren spoedig buiten conditie geraken. Door den invloed van regen, wind en zon ontstaan nu en dan kleine blaasjes aan de oppervlakte van de wangen; die blaasjes nemen & in omvang toe, gaan open en er vormt zich een bruine

korst die niet zelden aanleiding is tot misvorming van het geheel. De eigenaardige kenmerken der huisdieren, die ze onderscheiden van andere rassen hebben altijd een zekere bekoring op den mensch en in het bijzonder op den fokker uitgeoefend. Om bij de kippen te blijven: Brahma's en Cochins worden zoo groot mogelijk, Bantams en Krielsoorten zoo klein mogelijk gefokt; bij kuifhoenders worden kuif en baard pas mooi gegevonden als ze de grootst mogelijke afmetinger hebben aangenomen; een Phoenixhaan ziet men liever met een staart van zes M. dan een van vier, en zoo wordt iedere m.M. meer wit aan het gezicht van den Spaanschen Witwang met ruime bewondering betaald en soms veel meer.

Al die overspanning wordt ten slotte geboe met den ondergang van het ras en het gaat verloren als men niet bijtijds tot inzicht van zijn dwaasheid komt. Die over-spanning in de fokkerij is te vergelijken met de toeneming van weelde en gemak onder de menschen: zelfde oorzaak. zelfde gevolg.

Twee voorbeelden in den pluimveeteelt, dat men bijtijds tot inzicht en tot inkeer kwam, vermelden wij met groot genoegen, omdat onze beste rassen tot dergang gedoemd schenen. De Engelsche fokkers vonden de Witte Leghorns van voor 15 jaren kleine, onaanzienlijk vogels, en zelfs het groote aantal zware eieren dat de kippen jaarlijks legden kon geen genade vinden in de oogen der jusyleden. En toen begon

de kweekerij......de knoeierij. Door invoering van vreemd bloed moesten de dieren grooter worden gemaakt, aan een nieuwe modegril moest worden voldaan en binnen enkele jaren was het ras geperfectionneerd in de oogen van den vormwellusteling die men keurmeester noemt. Maar de productie? neen eieren legden ze sporadisch. Nog juist bijtijds heeft men de gevaren ingezien en een totale ruïne van het geheele ras weten te voorkomen, maar het was op het kantje: dat noemt men cultuur! evenals in de menschenmaatschappij.

Het andere voorbeeld dat wij op het oog hebben, is dat van de Middellandsche Zee-rassen in het algemeen. De groote, enkele, diep getande kam is een tijdlang het onderwerp van voortdurende fokkerszorg geweest; de Witte Leghorn was ook hier weer het eerste en kostbaarste slachtoffer, ofschoon de patrijskleurige en de zwarte Minorca mede van de partij waren.

Dat de dames de laatste jaren zulke groote hoeden droegen was hun eigen verkiezing; tenminste hun eigen believen, voor zoover men ze niet kan beschouwen als de mode-slavinnen van den een of anderen Parijschen hoedenfabrikant, maar om

een arm dier te noodzaken in den vorm van een kam

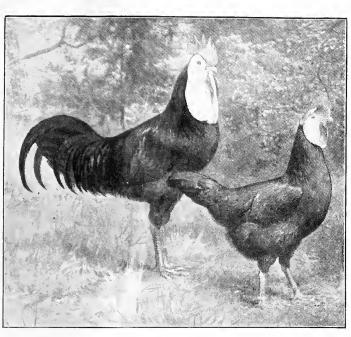
De Spaansche Witwang nu heeft zijn ondergang te wijten aan zijn witten wang; en zal hij er ooit weer

kend, maar de daar voorkomende stammen hadden grof gevormde, ruwe wan-

bovenop komen? Er zijn weinig rassen wier oorsprong zoover terug gezocht moet worden als van dit. Tijdens de regeering van Philips II in Spanje waren de Witwangen in Engeland reeds lang be-

gen, die later verbeterd werden door den invoer van nieuw bloed van uit Holladd. Ook hier had, tijdens Alva's verblijf in de Nederlanden, het Spaansche hoenderras zijn weg gevonden, en waarschijnlijk waren de hier ingevoerde exemplaren beter, of waren de Nederlandsche fokkers van die dagen meer meester in het vak dan tegenwoordig. In elk geval wordt van Engelsche zijde met waardeering melding gemaakt van den invoer dezer hoenders.

De kruising der Engelsche en Hollandsche Witwangen was oorzaak van een belangrijke verbetering van het ras, dat zich daarna in groote getale verbreidde en algemeen gezocht werd om zijn eieropbrengst. Maar èn de wangen èn de kam hebben het moeten ontgelden; en toen de kamhouder*) toegepast werd, waren er om zoo te zeggen geen grenzen meer van de grootte van den kam. Men meent dat een dergelijke overspanning van het organisme door de kunstmatige teeltkeus steriliteit ten gevolge heeft, mede natuurlijk een oorzaak van achteruitgang van het ras. Hoe het zij, door gebrek aan fokdieren en dus aan nieuw bloed is de Spaansche Witwang den weg gegaan van alle luxe: hij is nagenoeg niet meer; jammer om zijn aangename verschijning, maar meer jammer van zijn economische eigenschappen.

Spaansche Witwangen.

^{*)} Een van ijzerdraad vervaardigd toestelletje om den kam over-

NUTTIGE EN SCHADELIJKE DIEREN

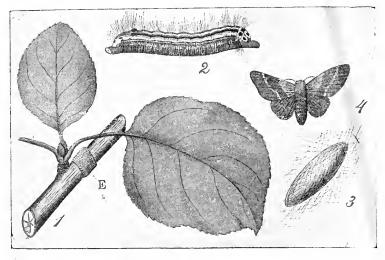
DE RINGELRUPS.

Menig bezitter van loof- en ooftboomen, rozenstruiken en andere heesters zal dit voorjaar weer hebben kunnen constateeren, hoe groot de schade is, die de Ringelrups kan aanrichten. Hier in Amsterdam worden de iepen langs onze mooie grachten periodiek kaal gevreten, waarbij de rupsen van den donsvlinder en de penseelrupsen behoorlijk assistentie verleenen.

Ook thans weer is op sommige punten van de stad het aantal ringelrupsen zóó talrijk, dat men weer van een "rupsenplaag" kan spreken. De bestrijding wordt de laatste jaren op energische wijze ter hand genomen, en toch is en blijft het doorloopend een punt op den rooster van werkzaamheden.

Twee winters aaneen zijn de boomen stuk voor stuk door een flinke ploeg werklieden van de eierringetjes gezuiverd, waarbij duizenden en nogmaals duizenden ringetjes werden buitgemaakt, met het gevolg, dat de boomen een paar zomers zoo goed als geheel vrij bleven van de verwoesting. Tevens werden de jonge donsvlinder-rupsjes, die in kleine spinseltjes in de schorsspleten overwinteren, met behulp van staaldraadborstels verwijderd en vernietigd.

Voor hen die mochten meenen, dat dit een "onbegonnen werk" is, zij hier meegedeeld, dat ik dit voorjaar, toen mij

De Ringelrups. 1. Takje met eierringetje (bij E.) — 2. Volwassen rups. — 3. Cocon. waarbinnen de pop. — 4. Volwassen vlinder (vr.)

een honderdtal spinseltjes werden verzocht, niet in staat was, er een dozijn bijeen te krijgen, niettegenstaande ik eenige flinke speurders aan 't werk kon zetten, terwijl ik er andere jaren met gemak eenige duizenden had kunnen verzamelen.

Alle eierringeties verwijderen op zoo'n groot aantal boomen, is eene onmogelijkheid, en zoo blijven er hier en daar steeds enkele over, die weer de besmettingshaarden vormen, waaruit zich na een paar generaties weer een nieuwe rupsenplaag kan ontwikkelen. Daarbij komt, dat de tuinen achter de huizen van de grachtbewoners steeds nieuw infectie-materiaal leveren.

De bestrijding van de ringelrupsen wordt eenigszins gemakkelijk gemaakt, door hunne gewoonte om - althans zoolang ze nog jong zijn — bij elkaar te blijven, zoodat de rupsen-kolonies dan nog uit te snijden en te verdelgen zijn. Zitten ze hooger, dan kunnen rupsenfakkels en rupsenscharen dienst doen. Maar dit werkje dient te geschieden, vóór de rupsen de laatste vervelling hebben ondergaan. Daarna verspreiden ze zich, om zich dan na enkele dagen te verpoppen.

Dit laatste geschiedt in een wit- of geelachtig spinsel tusschen eenige bladeren, of soms in schorsspleten. Inwendig

is dit spinsel geel bepoederd.

Op het oogenblik zullen de vroegst uitgekomen ringelrupsen de genoemde laatste vervelling reeds achter den rug hebben. Hier en daar zijn echter nog wel jongere kolonies te benaderen; maar het is hoog tijd, wanneer men niet alles aan de natuur wil overlaten.

Ook in dat geval komt de zaak op den duur wel in orde: een heirleger van sluipwespen en sluipvliegen zal dan optreden, en de kwaal stop zetten. Maar voor 't zoover is, is er gewoonlijk reeds enorme schade geleden.

Wie de ringelrups-vlinder wil leeren kennen, moet eenige rupsen in een stopflesch of iets dergelijks laten verpoppen. Dan kan hij er in 't laatst van Juli en in Augustus kennis mee maken. Tevens zal hij dan wel een aantal sluipvliegen en sluipwespen kweeken, en zoodoende deze goede vrienden leeren kennen en waardeeren. In de vrije natuur ziet men ze zelden, daar ze 's nachts vliegen en zich overdag verschuilen. Slechts nu en dan komt er een mannetjes-vlinder door de openstaande ramen om de lamp fladderen.

KONIJNEN

ENGELSCHE RAMSKOPKONIJN.

I.

Wie op een tentoonstelling bij de afdeeling konijnen eenige oogenblikken verwijlt en de vele in kleur, grootte en beharing van elkander zoo verschillende soorten, iets meer dan opper-

vlakkig beschouwt, die heeft zich misschien wel eens afgevraagd, of waarlijk de konijnenteelt een zoo groote uitbreiding in ons land heeft gekregen, dat er voor al die variëteiten liefhebbers te vinden zijn, en wat die liefhebbers beweegt om hun tijd liever aan het eene, dan aan het andere ras te wijden? Het antwoord op die vraag is echter eenvoudig. De een fokt konijnen ter wille van het voordeel dat zij hem opbrengen, terwijl de andere het uitsluitend, of ten minste in hoofdzaak doet voor sportdoeleinden. De een fokt nut-konijnen, de andere sportkonijnen, en onder die twee groepen kunnen alle konijnen worden gerangschikt.

Wie nutkonijnen fokt, doet het ôf voor de waarde van het vleesch, ôf voor die van de vacht. De tot de eerste categorie behoorende zijn groote dieren, reuzen-konijnen, zooals zij dan ook genoemd worden en onder die reuzen-konijnen neemt de Engelsche Ramskop eene zoo eigenaardige plaats in, hij is zoo verschillend van wat men zich in den regel van een konijn voorstelt, zijn voorkomen is zoo vreemd en zijn ooren zijn zoo buitengewoon lang, daarbij maakt hij de belangstelling der tentoonstellingsbezoekers zoodanig gaande, dat wij hem de eerste plaats guunen in de reeks artikelen, die wij nu en dan aan de verschillende konijnenrassen hopen te wijden.

Het is nog zoo heel lang niet, dat wij dien langsten onder de langooren kennen, en al schijnt zijn naam te wijzen op een Engelsche afkomst, is dat toch het geval niet. Van oorsprong is die Engelsche Ramskop een geboren Franschman, die eerst naar Engeland ging en van daaruit naar Nederland kwam. Onze liefhebbers importeerden hem en fokten er mede, om zijn buitengewoon groot gewicht aan vleesch; de Engelschen daarentegen voelden zich aangetrokken door zijn abnormaal lange ooren, en, meesters in de kunst van fokken zooals zij zijn, kwamen zij op het denkbeeld, om die buitengewoon lange ooren nog langer te maken. Zij bekommerden zich maar heel weinig, of eigenlijk in het geheel niet, om het gewicht, en slaagden er, door doelmatige teeltkeus, inderdaad in, om aan de ooren een afmeting te geven, waarover de heele wereld verstomd stond. Nauwelijks waren ze daarmee klaar, of hun Ramskop was je Ramskop; het Engelsche fokproduct maakte opgeld, men noemde hem Engelsche Ramskop, en men telde in het begin heel wat blanke rijksdaalders neer, om een paar exemplaren machtig te worden. Een ieder wilde van die langoorige konijnen fokken; hoe langer dat aanhangsel, des te meer echt waren ze, werd beweerd; op lichaamsgewicht werd niet meer gelet en van lieverlede ging dat dan ook achteruit. Toen kwam men tot de ontdekking, dat een hooge temperatuur de ontwikkeling der ooren in niet geringe mate bevorderde en de Ramskop ging in machinekamers, onder bakkersovens,

in verwarmde vertrekken, zelfs in tonnen die onder paardenmest begraven werden; en de vroeger zoo taaie, zoo harde en tegen temperatuurverwisseling zoo goed bestand zijnde Ramskop, werd een verweekt sujet, dat, om in het leven te blijven, moest worden vertroeteld en gaandeweg een zwakkeling werd. Kwam hij even buiten, dan was hij verkouden; en op tentoonstellingen, zoowel Duitsche als Engelsche, hebben wij meer dan een kostbaar exemplaar toegedekt gezien. Dat is de geschiedenis, wij zouden haast zeggen, de lijdensgeschiedenis, van de eerste Engelsche Ramskoppen.

Vroeger was hij nooit zoo geweest, en hij is dan ook een der oudste, ja een der mooiste onder onze konijnenrassen. Zijn oogen zijn vol vuur en zijn geheele voorkomen, zijn flinke bouw, stempelt hem niet ten onrechte als den koning der konijnenrassen. Zijn onderscheidingsteeken zijn de lange, afhangende ooren; behang noemt men die. Welnu, dat behang heeft van de eene oorpunt naar de andere een lengte van 65 c.M. en verleden jaar zagen wij er een op de tentoonstelling te Frankfort, dat 70 c.M. lang was. Monsterooren waren het. 't Was iets buitengewoons, en de eigenaar van die ooren haalde, onverschillig waar hij geëxposeerd werd, de hoogste onderscheidingen, terwijl hij door iedereen werd aangegaapt en bewonderd.

Dat eventueele liefhebbers of fokkers van Engelsche Ramskopkonijnen zich nu niet van de wijs laten brengen door een paar van zulke buitengewoon lange konijnenooren, wij herhalen het, het was iets zeldzaams, en wanneer hun Engelsche Ramskoppen een behang hebben van 60 à 63 c.M. laten zij dan maar tevreden zijn, mits er niets aan hapert: geen scheurtjes mogen er in zijn, geen wonden en ook geen verdikkingen of uitwassen. Dat doet hem als tentoonstellingsdier schade, en kan in sommige gevallen zelfs ten gevolge hebben, dat hij niet eens in aanmerking komt voor een bekroning. De breedte der ooren loopt van 13 tot 17 c.M., nogal aardig breed ook. Bij den rammelaar is de kop dik, nagenoeg vierkant, bij het moerkonijn is hij iets langer, de neus licht gebogen. Gezonde exemplaren hebben heldere, vurige oogen en de ooren moeten met de opening naar voren gedragen worden; een plat tegen den kop aanliggend behang is een fout. Het lichaam zelf is lang en slank, de ledematen betrekkelijk fijn, de heupen goed ontwikkeld, de voorpooten daarentegen kort, en juist daardoor staan de schouders zoo buitengewoon laag.

(Wordt vervolgd.)

L. S.

BIJENTEELT

LXXXIX.

Juni.

De temperatuursschommelingen waren in de schoone Meimaand belangrijk. Verschillende dagen, en vooral 's nachts, was het koud en schraal weder. Andere dagen daarentegen was het bepaald warm en de temperatuur mild. Over 't geheel genomen was het weder echter voordeelig. Slaan wij ten minste onze bijenvolken gade, dan kan men niet anders constateeren dan dat zij in buitengewoon gunstige conditie verkeeren. Zoo hebben wij verschillende kastvolken staan, met reeds twee opzetten (honingkamers) geheel of bijna geheel met honing gevuld, en al voor een belangrijk deel verzegeld. In het broedruim zijn alle ramen met broed bezet. Dat deze volken als 't ware overloopen van de bijen zal wel geen nader betoog behoeven, want ware dit niet het geval, dan zal ieder, die eenigszins van nabij met de bijenteelt bekend is, wel weten, dat men anders en vooral nog in dezen tijd niet zoo spoedig twee gevulde honingkamers van één volk

heeft, waarvan verschillende nog wel gevuld met secties. Wij hebben er kolonies bij, dat bepaald reuzenvolken zijn. Eén hebben wij er b.v. (dit is een volk hetwelk wij een voorgaand jaar uit Oberkrain (Oostenrijk) importeerden) die gehuisvest is in een dubbele kast, d. w. z. één die oorspronkelijk voor twee volken ingericht was, en waarvan wij, doordat wij in een van de twee slechts een volk overwinterden, hetwelk zich al vroegtijdig zeer krachtig bleek te ontwikkelen, de middenwand verwijderden, die deze dubbele ruimte, n.l. 16 ramen (maat Danzenbaker) sinds geruimen tijd geheel in beslag neemt. Geen van de 16 ramen of daar was broed op aanwezig. Veertien waren er zelfs geheel met broed bezet.

In zoo'n reuzen-kolonie worden natuurlijk dagelijks duizenden jonge bijen geboren. Hoewel die op dit oogenblik nog niet geheel gevuld is, zijn ze in de honingkamers, bevattende secties en halve raampjes, toch ook "full speed" aan het werk. Voor een belangrijk deel is ook die reeds gevuld, en bij eenigszins gunstige weersgesteldheid, zal die, als dit schrijven in druk verschijnt, stellig geheel vol zijn. Van zulke volken kan men een volle verwachting koesteren, die doorgaans ook niet beschaamd wordt.

Uit het bovenstaande spreekt tevens voldoende, dat in onze omgeving het gewin niets te wenschen overliet. De geheele Meimaand stond onzen volken, de rijkste bloemenschat ten

Niet overal was zulks echter het geval. In sommige streken b.v. op de heide, kon men niet op zulke schitterende resultaten bogen. Hier kon men nauwelijks of niet vrij van voederen. Begrijpelijk is dit op deze plaatsen een jaarlijks wederkeerend verschijnsel.

Kwamen in de Meimaand reeds een beduidend aantal zwermen af, en deze maand kemt het meerendeel. De eerste zwermen zijn steeds de beste. De voorsprong die deze bij de latere hebben is zeer belangrijk. Voor wie zwermen koopt, zijn deze vroegelingen dan ook niet spoedig te duur, al betaalt men ook iets extra.

Niet alleen is een vroege zwerm veel waard, doch ook een vroeg afgezwermd volk komt hierdoor in veel beter conditie. De jonge moederbijen kunnen dan natuurlijk ook vroegtijdiger hun functie waarnemen, wat tevens insluit dat zoo'n volk ook weer vroegtijdig op kracht is, wat vooral in streken, die niet in het voordeel van late dracht deelen, een niet te gering te schatten voordeel oplevert. Bij volken toch, die laat zwermen, b.v. in de 2e helft van Juni, wordt het, en dan moet alles nog maar een normaal verloop hebben, toch ongeveer Augustus, eer dat van de eitjes door de jonge moeders gelegd, de eerste volwassen bijen het levenslicht zien.

Eer dat zoo'n volk met jonge koningin dan goed en wel op kracht begint te komen, is de tijd reeds zoover genaderd, dat er in verschillende streken van eigenlijk gewin al niet veel sprake meer is. Niet zelden moeten zulke nakomers dan ook nog flink gevoederd worden, zullen zij den winter door komen, en dan blijven zij in volkssterkte toch nog ten achter.

Veel gunstiger komen de vroege zwermen en afgezwermde

volken er voor te staan.

Die toch zijn ± een maand soms nog meer (in werkelijkheid telt iedere maand er dan wel voor twee) vooruit. Onder normale omstandigheden kunnen die dan nog juist als er voldoende is te halen, met een flinke hoeveelheid volk ten velde trekken, wat de latere dan nog niet kunnen.

Bij eventueel aanhoudend ongunstig weder heeft men er wel aan te denken dat het noodzakelijk kan zijn, de zwermen die in ledige woningen zijn gekomen, wat voedsel toe te dienen. De eerste paar dagen, is zulks echter geheel overbodig,

daar een zwerm zoolang van leeftocht is voorzien. Menigeen heeft reeds tot zijn schade ondervonden dat zulks zelfs geheel is af te keuren. Hierdoor prikkelt men n.l. de bijen om b.v. den volgenden dag de woning te verlaten. Menigmaal gebeurt het dan als zij hierdoor de woning verlaten, dat zij zonder eerst te gaan zitten, er meteen vandoor gaan, en dan bijna zonder uitzondering voor den ijmker verloren zijn.

Vooral heeft men in dezen tijd ook op te letten, dat bouwende volken de raten regelmatig voltooien. Voor mobiel (losse bouw) volken is hiervoor een eerste vereischte, dat de woningen volmaakt waterpas staan, daar hier de raten loodrecht dienen te hangen. Als dit niet in orde is, verliest de lossebouw voor een belangrijk deel zijn waarde, daar dan dikwijls het eene raam aan het andere wordt vastgebouwd. Evenals dit bij de losse-bouw-woningen een vereischte is, is het bij de vaste bouw van veel belang dat eenige voorbouw aanwezig is, om de bijen de richting aan te geven.

Terdege zie men ook toe of de paring der jonge moederbijen goed gelukt is. Bij een goede bevruchte jonge koningin, moeten de cellen regelmatig van eitjes voorzien zijn. Blijkt dit niet in orde te zijn, dan wordt een andere koningin uit de hiervoor gereserveerde volkjes gegeven.

Onvoorzichtig is het om ten tijde dat jonge koninginnen

ter paringsvlucht kunnen gaan, vóór den stal te loopen of eenige uiterlijke verandering aan te brengen, daar dit allicht ten gevolge kan hebben, dat de terugkeerende koningin vervliegt.

Ock zal men er niet toe overgaan om volken die slechts korten tijd met bouwen bezig zijn, om te keeren, daar dan de brooze nieuwe raat vrij zeker ineen zakt, en later op den

bodemplank terecht komt.

Reinig bij herhaling de bodemplanken ter bestrijding der wasmot. Denk er ook vooral aan spinnewebben in en om de stal vandaan te houden, of beter nog tracht de spinnen zelf te bemachtigen, want hierdoor vindt menig bijtje een ontijdigen dood. Het best kan men de spin des avonds bemachtigen, daar men haar dan meestal in haar web kan vinden. G. S.

VRAGENBUS

Pluimveevragen te zenden aan den heer J. Kooiman, Sophiastraat, Breda; Hondenvragen aan den heer L. Seegers, Mary Cottage, Bussum; de overige vragen aan de Redactie. Postzegel insluiten.

Vraag No. 114. Ik ben in 't bezit van 1 witte Wyandotte-haan met 8 hennen. Sedert een paar dagen heb ik hierbij genomen 6 Leghorns, alles tezamen in 't zelfde hok en loop. Nu schijnt mij de

haan veel te zwaar voor de Leghorns en zou ik gaarne van u willen weten: Is het beslist noodig dat ik er een haan bij houd? 't Is mij te doen, om eene groote eierproductie en niet om bevruchte eieren te krijgen, daar ik die liever koop.

Een paar Wyandottes hebben open wonden aan de vleugels, hoogstwaarschijnlijk door de ruwheid van hun echtvriend, en één is bijna kaal, waarschijnlijk ten gevolge van 't plukken. Mij werd verteld dat kippen minder broedsch zijn al er geen haan bij is; zoodat ik 't nut van een haan nu juist niet kan inzien. Van mijn 8 Wyandottes zijn er geregeld 3 broedsch, en ik voeder ze met ochtendvoeder, groen, tarwe, gerst en haver tarwe, gerst en haver

Ik hoorde dat de kippen levendiger zijn in gezelschap van een haan, welke soort beveelt u mij voor beide kippensoorten dan aan?

Mevr. H. te L.

Anlwoord. Alles wat u vóór en tegen den haan vernomen hebt is voor mij nieuw. Het eenige motief dat vóór een haan geldt, is, dat jonge hennen in gezelschap van een haan soms wat vlugger met leggen aanvangen dan zonder haan. Overigens kan u den haan gerust weglaten. De Amsterdammers zijn over dit onderwerp in rep en roer (zie de ingezonden stukken in het Handelsblad) over het burengerucht door hanen veroorzaakt, maar ze kunnen best zonder. Als u er bepaald een haan bij houden wil is een Leghorn meer aan te bevelen dan een Wyandotte. Wil u het antwoord op vraag 105 in No. 46 "O. T." nog eens naslaan. U vindt daar de oorzaak van de afgerukte veeren.

van de afgerukte veeren. Km.

INHOUD VAN HET BIJBLAD.

Spaansche Witwangen, door Km. — De Ringelrups, door B. B. — Het Engelsche Ramskop-konijn I, door L. S. — Bijenteelt, door Vragenbus. - Advertentiën.

Centrale Verwarming Kon. Fabriek van Metaalwerken

Arnhem. W. J. Stokvis Amsterdam.

TUINARCHITECTUUR.

Onderhoud van tuinen bij abonnement.

- B. J. MULDERS.

Badhuisweg 199, den Haag-Scheveningen. TEL. SCH. 810.

FIRMA J. DE JONG Az. W. G. VERHOEFF.

HERDERSLAAN 37-39 - DEN HAAG.

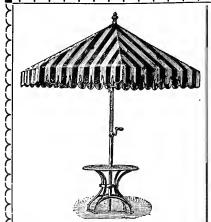
Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN, HUIZEN, SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN.

DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN. Stipte geheimhouding, alles met garantie.

ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER, in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30. ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent.

Na toezending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nôg 13 cts. hooger. (99)

Speciaal adres voor:

PADVINDERTENTEN TUINTENTEN ZONNESCHERMEN MARQUISEN TUINPARAPLUIES TUINBANKEN WATERDICHTE DEK KLEEDEN VLAGGEN WASCHZAKKEN ENZ.

TENTEN TE HUUR VOOR FEESTEN, TENTOONSTELLINGEN ENZ.

N.V. NED. DEKKLEEDEN- en TENTENFABRIEK

I. L. WERNER, 's-GRAVENHAGE.

~~~~~~~

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

 $HEES \equiv$ bij NIJMEGEN.

Tuinarchitectuur.

DIERENHANDEL!

OPNAME van

zwervende en bij U onhoudbare dieren. Koopt, verkoopt, ruilt alle soorten van dieren. Wasschen, Scheren en Coupeeren van honden. Snijden van katers, Antiseptische methode. Pension en verpleging van gezonde en zieke dieren. Opzetten van dieren en het bereiden van huiden. Afmaken van dieren, snel en pijnloos.

Voor alle werkzaamheden zoowel buiten als binnen de stad aan huis te ontbieden. Alle dieren worden d.v.k. gehaald.

Aanbevelend:

FRED. J. WENTZEL, Korte Reguliersdw.str. 14, Amst. TELEFOON NOORD 1534.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN.

(92)

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeiing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

GEILLUSTREERD BIJBLAD VAN "ONZE TUINEN".

WATERVOGELS

UIT DE VIJVERS VAN "ARTIS"

Wie kent niet de drie vogelbevolkte vijvers van "Artis", met hun door hooge boomen en weelderig bloeiend hout beschaduwde oevers, rustig domein der statige Zwanen en Pelikanen, drukdoende Eenden en slimme, snaterend af- en aanwandelende Ganzen van eigen bodem of uit den vreemde. Wat geven zij ons veel mooi en vroolijk vogelleven te genieten, veel aardigs en belangstelling-waardigs te bespieden!

Vroeg in het voorjaar, als de omgevende natuur nog in wintersche rust verkeert, zijn er de bonte eenden al op hun mooist, spelen en pronken er de pittige Duikertjes en de karakteristiek-mooie Zaagbekken en Bergeenden, fluit en ratelt er de kleine Wintertaling, joelen er de Smienten en de kleurige Eidereend. Dan vangen er de voorname Zwanen hun sierlijk spel van liefde aan; strengelen zij, hoog op het water tot elkaar

reikend, halzen lief kozend dooreen of zwemmen ze statig met half-ontplooide vlerken. paarsgewijs kalmen in gang achter elkaar langs den oever, terwijl de wilde Zingzwanen er onvermoeid den dag door opgewonden getoeter laten klinken om wijlen bij plotseling

plassend en klapwiekend over den waterspiegel te scheren en heel de kleurige bent van roze Pelikasamen) te gewennen en in leven te houden. Zoo broedt het paar Zwarthalzen in "Artis" regelmatig, en worden ook op Gooilust te 's-Graveland bij den heer F. A. Blaauw en op Sparenberg te Santpoort bij den heer J. R. Wüste o.a. telkenjare Zwarthalszwanen groot gebracht.

Daar de Zwarthalszwanen al zeer vroeg aanvangen te nestelen, en veelal in de vaak nog zoo gure eerste weken van April de vier of vijf jongen uit de eieren komen, wordt het eerste legsel gewoonlijk aan een makke broedsche gans te bebroeding gegeven, die men met de jongen zoo proedig in een metig

gegeven, die men met de jongen zoo noodig in een matig warm kasje of in een beschuttend hokje kan opsluiten, ten einde de voor den nadeeligen invloed van ruwe voorjaarsdagen zéér gevoelige kuikens voor verkleumen en tengevolge hiervan ook voor verhongeren te bewaren.

Dit ingrijpen in het werk der ouders brengt echter zijn eigenaardige moeilijkheden met zich mede. Want de Zwarthals-

Dit ingrijpen in het werk der ouders brengt echter zijn eigenaardige moeilijkheden met zich mede. Want de Zwarthalszwanen nemen hunne jongen, zoodra zij er mede te water gaan, op den rug mede, waar de kuikens beschut en veilig tusschen vaders of moeders vleugels zich laten meedragen, om zich af en toe van de ouderlijke rug te laten afglijden in het water en zich te voeden met eendenkroos, kleine schaal-

diertjes (z.g. watervlooien) en wat er maar meer van hunnegading is. Hierop nu heeft de tot stiefmoeder over de jonge zwarthalsjes aangestelde strekt niet kunnen rekenen, zij doet volijverig

haar best, om de uit de haar ondergeschoven eieren gekomen kuikens naar ganzen wijs te ver warmen en te koesteren, door ze onder zich te nemen en met de vleugels beschuttend

Middenvijver van "Artis". Voor het eiland de Zwarthalszwaan, het broedende wijfje bewakend.

nen en zilverblanke Meeuwen, bronzen Aalscholvers en den dobberenden Jan van Gent tijdelijk in opschudding te brengen.

Eindelijk komt alles dan langzamerhand weer tot rust, als de nesten zijn betrokken door de trouwe paren, en er zorgzaam gebroed en gewaakt wordt door de elkander in hunne plichten aflossende ouders.

Onder de in "Artis" jaarlijks regelmatig broedende zwanen verdienen twee paren wel eens bijzondere vermelding. Het zijn de Zuid-Amerikaansche Zwarthals-zwanen, met hunne typische wijze van verzorging der jongen, en het paar Wilde- of Zingzwanen dat — als eerste uitzon lering op den regel, dat deze soort in gevangen staat nergens boedt — ons in het jaar 1910 voor de eerste maal verraste met het bouwen van een nest, en sindsdien telken jare hun n komelingschap gelukkig groot brengt.

De Zwarthalszwaan behoort altijd nog tot de min of meer zeldzame gasten in de Europeesche Dierentuinen; hoewel men deze soort in grooten getale op de binnenwateren en aan de kusten van Zuid-Amerika, van af de zuidspits noordelijk tot Chili, kan aantreffen. Zwarthalszwanen zijn vrij teer van gestel en worden niet zoo gemakkelijk levend en gezond overgebracht als dit met zoo vele exotische eendensoorten het geval is. Toch gaat de Zwarthalszwaan in de meeste gevallen tot broeden over, wanneer het gelukt is een paar gezond en wel in een rustigen vijver (en niet met andere zwaansoorten

te omsluiten. Maar de kleuters brengen haar in groote verlegenheid door hun pogen om zich op haar rug en tusschen de vleugels een ligplaats te verzekeren. En aangezien de gans niet toegeeft aan het streven der kleuters, doet men er daarom wel aan het gezelschap in een verwarmde ruimte onder te brengen, opdat de kleinen niet verkleumen. De gans kan haar raardoende pleegkinderen dan in elk geval aan het eten brengen, al mag zij zich ook niet in het koesterend onder de vleugels nemen der haar toevertrouwde jongen verlustigen.

Het tweede legsel wordt nu aan de zorgen van het zwanenpaar zelve overgelaten, en in de Meimaand kan men dan in "Artis" ook bijna jaarlijks het paar Zwarthalszwanen, dat op het eiland van den midden- of eendenvijver nestelt, met hunne jongen op den rug trotsch en zelf bewust zien rondzwemmen te midden van het rumoerige eendenvolkje. Dan genieten kinderen en volwassenen van het alleraardigst schouwspel dat ons vooral de vaderzwaan biedt, wanneer hij daar zorgzaam zijn donzig kroost op den rug mededraagt, en men de levendige kopjes der kleinen tusschen de vleugels ziet uitsteken, op den ouderlijken rug gedragen als de vier Heemskinderen op hun groot paard.

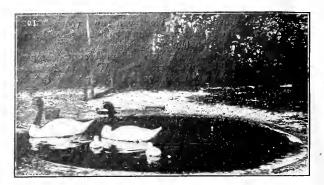
Eerst tegen den herfst, wanneer de dekveeren overal hun plaats ingenomen hebben, vertoonen de jongen ook den zwarten hals, waardoor de soort zich zoo opvallend van alle

andere zwanen onderscheidt.

Niet minder dan de zwarthalszwanen verdient het paar Wilde of Zingzwanen, dat nu al sinds eenige jaren op het grasveld van den zwanenvijver van "Artis" regelmatig nestelt,

onze bijzondere belangstelling.

Deze zwanenscort komt voor in het Noorden van Europa, op IJsland, in Lapland en Noord-Rusland, en is ook over noordelijk Azië verspreid. Daar wordt zij als broedvogel aangetreffen en komt dan in de wintermaanden als "wintergast" aan onze kusten en op onze binnenwateren, op haar trek naar zuidelijker streken, door Europa tot in Egypte, en over het noordelijk deel van Azië tot in Japan. Den naam Zingzwaan

De Zwarthalszwanen met hunne jongen in den "Hollandsche tuin".

dankt zij aan het toeterend stemgeluid dat de vogels van beiderlei geslacht vaak geruimen tijd achtereen laten hooren, hierbij gepaard of in een rij achter elkaar voortzwemmend en telkens bij het uitstooten van het geluid knikkend met den anders hoog en recht gedragen kop en hals. Een vermakelijk, dwaas uitziend schouwspel vormt zulk een gezelschap achter elkaar aan zwemmende, toeterende en kopknikkende Zingzwanen, dat volkomen de statie mist van onzen zwijgendstatigen, Hollandschen zwaan, die in den paar- en broedtijd bewust als het ware van eigen schoonheid, zoo prachtig met half-ontplooide wieken kan rondgaan over het water, ontzagwekkend en uitdagend tevens, om zijn uitverkoren wijfje te behagen en alle rustverstoorders op eerbiedigen afstand te houden.

De Wilde- of Zingzwaan, hoewel veelal en van den aanvang af in de zoölogische tuinen als ook in de buitenplaatsen en parken der liefhebbers gehouden, heeft nog nooit in gevangen

staat nakomelingen grootgebracht.

Hoe werden wij dus verrast toen in Juni 1910 een paar onzer wilde zwanen begon te nestelen, en twee jongen grootbracht — de eerste in een diergaarde geboren en getogen Wilde zwanen dus! —.

Dr. C. Kerbert, Directeur van het Koninklijk Zoölogisch Genootschap, gaf in "Ardea", het tijdschrift der Nederlandsche Ornithologische Vereeniging, jaargang I, pag. 87, eenige mededeelingen over ons broedend paar van Cygnus cygnus L, waaraan wij — om eens verder op het interressant geval dat zich in "Artis" voordeed in te gaan — het volgende ontleenen:

"Onder de talrijke individuen van C. cygnus in het bezit van het Koninklijk Zoölogisch Genootschap "Natura Artis Magistra" is één getrouwd paar, dat in Juni 1910 op een nieuw gedeelte van den vijveroever een nest ging maken. In dit nest werden vijf eieren gelegd. Twee jongen werden groot gebracht. Wij waren echter toen niet in de gelegenheid bepaalde waarnemingen te doen, om dat wij deze vogels, daar zij voor het eerst bij ons broedden, niet wilden storen. Door de werkzaamheden, verbonden aan den bouw van het Reptielenhuis, waardoor in het voorjaar van 1911 de zwanen zeer werden gestoord en verontrust, kwam er in dat jaar van broeden niets. In 1912, toen de nieuwe gebouwen in den voortuin waren voltooid en dus ook de zwanenvijver met rust kon worden gelaten, ging het beter.

Het bedoelde paar begon een nest te maken aan den nieuwen vijveroever, vlak tegenover den zuidelijken ingang van het nieuwe Apenhuis, ongeveer 5 M. verwijderd van het afsluithekje, dus ook even ver van het groot aantal bezoekers, dat zich dagelijks over dit zeer drukke gedeelte van den voortuin beweegt. Het nest, met de opening zoowel naar de waterzijde

als naar het publiek toegekeerd, werd vervaardigd van takken, stroo, bladeren enz. Het eerste ei werd gelegd den 2den April, het tweede den 4den April, het derde den 6den April, het vierde den 8sten April, het vijfde ei den 10den April. De eieren zijn evenals die van *C. olor* (de gewone of tamme zwaan P.) vuil geelachtig wit van kleur, iets lichter, doch gladder, niet zoo grofkorrelig van schaal als die van den tammen zwaan.

Het wijfje ging den 13den April op de eieren zitten; den 14den Mei kwamen de jongen uit. De broedtijd duurt dus 31 dagen, dus korter dan bij den gewonen zwaan. De duur van den broedtijd was onbekend. Ook de volgende feiten zijn der

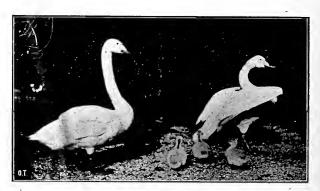
vermelding wel waard.

Alleen het wijfje broedt; het mannetje blijft vóór het nest zitten en bewaakt het, verdrijft alle andere zwanen, die het zouden wagen het nest te naderen, of zwemt in de onmiddellijke nabijheid heen en weer. Merkwaardigerwijze worden alle andere vogels, ooievaars, reigers, schollevaars, meeuwen, wel op het terrein toegelaten. Minstens drie malen in een etmaal verlaat het wijfje het nest, om zich te voeden en zich in het nabij zijnde vijverwater te verfrisschen of te reinigen, steeds vergezeld door het mannetje, dat echter het nest niet uit het oog verliest. Vóór het wijfje het nest verlaat, bedekt het zorgvuldig de eieren met takken, bladeren, kortom met alle nabijgelegen voorwerpen, die het maar kan vinden (het heeft zelfs een klein plankje gebruikt), doch steeds zóó, dat men de eieren niet kan zien, zonder de daarboven gelegen voorwerpen op te lichten.

De pasgeboren jongen zijn licht grijswit van kleur, de snavel is licht wijnrood gekleurd, behalve de snavelspits en de snavelranden, die zwartachtig zijn. Binnen het verloop van een half jaar wordt het licht wijnrood gekleurde gedeelte van den snavel steeds lichter van kleur, eindelijk geheel wit, dan verandert het wit langzamerhand in het bekende geel van den snavel van het volwassen dier, zoodat een C. cygnus van een jaar oud om den snavel reeds licht geel gekleurd is; ook het grijsachtig gekleurde jeugdkleed is dan geheel wit geworden. Het geel van den snavel wordt donkerder naarmate de vogel ouder is. In hoeverre sexe-verschillen hierbij nog een rol spelen — of m. a. w. de snavel der mannetjes donkerder geel vertoont dan die der wijfjes — kan ik niet beslissen.

Ook de pooten zijn bij de geboorte licht wijnrood gekleurd; langzamerhand echter verkleuren zij, worden lichter, grijs, dan donkerder, eindelijk — binnen een jaar — zwart."

Ook dit jaar hebben de Wilde Zwanen weer op onze vogelwei aan den zwanenvijver gebroed, en wie belang stelt in het interessant paar met hunne drie jongen waarvan wij hierbij een afbeelding geven, kan de familie vinden in een der vogelperken van den z.g. Hollandschen tuin — vóór de Roofdier-

De Wilde Zwanenfamile.

galerij gelegen — waar de ouders met hun kuikens tijdelijk naar toe worden gebracht, om hen in de gelegenheid te stellen hunne kleintjes groot te brengen zonder door de niet altijd vredelievend gezinde medebewoners van den vijver te worden gestoord.

Ook het paar Zwarthalszwanen met hunne jongen huist thans tijdelijk in een der perken van voornoemde afdeeling, waar het, in verband met de wisselende weersgesteldheid der laatste dagen, ons gemakkelijker valt het gezin zoo noodig voor koude te beschutten en de kuikens van het voor hen gewenschte voedsel te voorzien.

A. F. J. PORTIELJÉ.

KONIJNEN

ENGELSCHE RAMSKOPKONIJN.

Had vroeger het Engelsche Ramskopkonijn een veel geringer gewicht dan zijn Fransche voorouders, nu is dat anders. Toen de Engelschen hun doel hadden bereikt en de ooren, naar hun zin, lang genoeg waren, begonnen zij ook op vermeerdering van gewicht te werken, en daarin slaagden zij zoo goed, dat het Engelsche nu voor het Fransche niet meer behoeft onder te doen. De Duitschers hebben er een nitstekend slachtkonijn van gemaakt, van acht tot twaalf pond zwaar, zonder vet te zijn.

Het vel van den Engelschen Ramskop is gladharig kort; in kleurschakeering behoeft hij voor geen ander zoogdier onder te doen; de meest voorkomende, die dan ook de meest gewilde zijn, zijn gele, geelbonte en de nevenkleuren van die twee: reebruin met donkere afteekeningen aan den mond, de ooren, de pooten, de lendenen en den staart, verder schildpadkleurig met wit daartusschen. Bij deze laatste kleur komt het er veel op aan, hoe de witte vlekken verdeeld zijn; is die verdeeling regelmatig, dan stijgt de waarde van het dier en het is dan ook inderdaad mooi. Ook zwartbont doet de oogen aangenaam aan, wanneer de witte vlekken regelmatig over het lichaam verspreid zijn en het zwart den boventoon heeft. Alle andere kleuren, behalve de genoemde, zijn minder gewild en sommige als staalblauw, isabella en grauwschimmel zijn zelfs foot. Onverschillig welke kleur de Ramskop heeft, zij moet aloos zuiver zijn, zonder ook maar een anders gekleurd haartje.

Bonte exemplaren kruise men nooit met elkaar; men loopt dan gevaar dat het wit de overhand krijgt. Anders is het wanneer de dieren afkomstig zijn van donkere éenkleunge, dan komt de kleur der ouders, soms zelfs die der vooronders, in den regel weer terug: toch is de meest praktische kleur voor den rammelaar nog de reebruine. Gepaard met eet geel moerkonijn, krijgt men meestal gele en reebruine jongen, en wie schildpadkleurige jongen wil hebben, neme bij een redruine rammelaar een geelwitte moer; hier spreken wij bij ondersinding.

Van Mei tot September is de meest geschikte tijd om Egelsche Ramskoppen te fokken. In die vijf maanden kan het meerkonijn juist tweemaal werpen en heeft het voldoende tijd om aan zijn twee nesten de noodige zorg te besteden. Het zet zijn eerste worp in het begin van Mei en zoogt de jongentot einde Juni; begin Juli wordt het weer gedekt, zoogt tot einde Sept., en dan is, met het oog op de komende koude, het jongen gedaan; begin October toch beginnen de nachten reds koel te worden. Desnoods zou men later in den winter nog eens kunnen laten dekken, maar dan moet er gezorgd worden 100r warme hokken en dat is niet altijd mogelijk: niet ieder bnijnenliefhebber beschikt over een goeden koe- of paardental of over een verwarmd lokaal, waarin hij konijnen kan horden.

Een verstandig fokker laat niet meer dan drie, hogstens vier jongen bij de moeder. Het is beter drie of vier med gevoede, krachtige dieren te hebben, dan een half dozijn wakkelingen, die niet genoeg te eten kunnen krijgen. Wie er meer heeft dan vier, geve de overtollige aan een pleegmoeder er verzorging en heeft hij geen pleegmoeder bij de hand, da kan hij niet beter doen dan ze af te maken. Indien mogeljk laat men de jongen bij de moeder tot dat zij nagenoeg drie maanden oud zijn; men heeft dan het voordeel dat zij, door dicht bij elkander te kruipen, elkander ook de ooren verwarmen wat derzelver groei bevordert. Die ooren meet men elke week en houdt aanteekening van den geleidelijken groei; darbij gaat men volgenderwijze te werk. Men neemt een houten metermaat, legt de punt van het eene oor aan het eese eind en houdt het daar vast, verder spant men den meter over den kop tot aan het eind van het andere oor, trekt beide ooren eventjes strak aan en laat ze dan plotseling los; men heeft dan de officieele maat van het behang, dat zich in die eerste maanden het meest ontwikkelt; in de twee dearopvolgende staat het nagenoeg stil en na de vijfde maand komter opnieuw eenige groei in; deze is echter meer het gevolg var het breeder worden van den kop. Zoodra de jongen van de moeder gescheiden worden, scheidt men ook de geslachten, sant de geslachtsdrift openbaart zich reeds, zoodra zij 12 à 14 weken oud zijn. Die scheiding moet zoo volkomen mogelijk ijn, d. w. z. de jonge

rammelaars moeten zoover van de wijfjes verwijderd worden, dat zij ze niet zien of ruiken kunnen. De opwinding, kan hunne lichamelijke ontwikkeling tegen houden, en de waarde L. S. van het dier verminderen.

DE VOGELS ONZER TUINEN.

NACHTEGALENZANG.

Je suis la Chanson Eternelle. (Edmond Rostand — Chantecler.)

Het Vondelpark is eene zeer te waardeeren gelegenheid voor ons stedelingen, om ons aan der vogelen zang te verlustigen. Reeds in Februari begint de Zanglijster; nog vóór het officieel lente is, zingen er Kool- en Pimpelmeezen, Tjiftjafjes en Vinken, Winterkoninkjes en Merels. In April hoort men er de Roodborstjes en de Fitisjes en einde Mei de verrukkelijke Spotvogels. Maar nog steeds voel ik het als een gemis, dat de Nachtegaal er sedert een jaar of tien (of is het al langer) zich niet meer laat hooren, evenmin als op Frankendael in Watergraafsmeer.

Gelukkig is de duinstreek niet ver, en zijn de Nachtegalen er zóó talrijk, dat wie er in Mei, begin Juni heen gaat, niet tevergeefs op het "eeuwige lied" wacht. Soms is er gelijkenis met den zang van andere vogels; maar één eigenschap heeft het Nachtegalen-lied die het boven al het andere verheft. "It is the magnificent crescendo", zegt Witchell terecht: de onovertreffelijke aanzwelling in de heerlijke fluittonen.

Noch vocaal, noch instrumentaal is de zang van den Nachtegaal weer te geven; en toch heeft men het van de vroegste tijden af tot op heden beproefd.

Langen tijd gold de voorstelling van Aristophanes als het Nachtegalen lied:

Tiotio, tiotio, tiotinx, Totototo, totototo, tototinx.

Naumann trachtte de eindelooze variatie aldus voor te stellen:

Ih ih ih ih watiwatiwati! Diwati quoi quoi quoi quoi quoi, Italülülülülülülülülü watiwatiwatih! Ihih tita girarrrrrrrr itz, Lü lü lü lü lü lü lü lü watitititi, Twoi woiwoiwoiwoiwoi ih, Lülülülülülü dahidowitz, Twor twor twor twor twor twor twor tih! Dadada jetjetjetjetjetjetjetjet, Tütütütütütütü qui zatnzatnzatnzi; Iht iht iht iht zirhading, I i i i i i i a zatn zi, Rihp rihp rihp rihp rihp rihp rihp ih! Zezezezezezezäzäzäzäzäzäzäzazazazazi, Ji jih güh güh güh güh dadahidowitz.

Op 't eerste gezicht lijkt het vrij dwaas, doch wie deze zinlooze klanken vlot en hardop leest, zal moeten erkennen, dat Naumann toch wel gevoeld heeft, wat de Nachtegaal zong, al is ook de wedergave gebrekkig.

Dit geldt ook van Witchell, die als volgt noteerde:

Glo-glo-glo-glo-glo, Pee, pee, pee, pee, Boblobloblobloblobloble Tewy, tewy, tewy, tewy, tewy, tewy, Tew, tew, tew, tew.

Van ongewone bekoring en schoonheid is evenwel het gedichtje van Dupont de Nemurs:

Dors, dors, dors, dors, dors, Ma douce amie, Amie, amie, Si belle et chérie. Dors en aimant, Dors en couvant, Ma belle amie, Nos jolis enfants, Nos jolis, jolis, jolis, jolis, jolis, Si jolis, si jolis, si jolis Petits enfants. Mon amie,

Ma belle amie, A l'amour, A l'amour ils doivent la vie; A ses soins ils doivent le jour. Dors, ders, dors, dors, dors, Ma douce amie; Auprès de toi veille l'amour, L'amour, Auprès de toi veille l'amour.

Vertalen . . . . , neen dat kan niet. Al het bekoorlijke zou verloren gaan. VRAGENBUS.

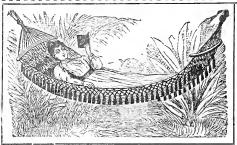
Vraag. a. Wanneer tusschen broed- en honingkamer een koninginne rooster gelegd is, is het dan goed, de opzetten een extra vlieggat te geven, om de bijen het passeeren van den rooster te besparen? b. Is raathoning in raampjes of sectie's lang te bewaren? Hoe opbergen, koel of droog? c. Bestaat er een blaadje voor bijenhouders?

J. J. W. te U.

Antwoord. a. Hoewel zulks geen kwaad kan, achten wij het toch niet noodig. Veelal wordt er toch een spaarzaam gebruik van gemaakt, althans om binnen te komen. b. Op een droge plaats bewaard, kan men dit geruimen tijd bewaren. Voorjaars honig leent zich hiervoor minder goed, dan najaars, daar die vrij spoedig versuikert en minder smakelijk wordt. In de winter tevens vorstvrij bewaren. c. Practische Imker, uitg. H. A. Beil Dinxperlo fr. p. p. f0.75 en maandblad der Ver. tot bev. der Bijenteelt in Nederland.

Overige vragen gingen voor vlugge afwikkeling per post.

INHOUD VAN HET BIJBLAD. Uit de vijvers van "Artis", door A. F. J. Portieljé. — Engelsche Ramskopkonijn, II, door L. S. — Nachtegalenzang, door B. B. — Vragenbus. — Advertentiën.

HANGMATTEN van af fl. 1.75.

.... Speciaal adres voor:

PADVINDERTENTEN TUINTENTEN ZONNESCHERMEN MARQUISEN TUINPARAPLUIES TUINBANKEN WATERDICHTE DEKKLEEDEN VLAGGEN WASCHZAKKEN enz.

TENTEN TE HUUR voor FEESTEN TENTOONSTELLINGEN enz.

N. V. NED. DEKKLEEDENen TENTENFABRIEK

v/h. J. L. WERNER, 's-GRAVENHAGE.

HERS

VERHAGEN,

Tuinarchitecten.

(81)

Telefoon 1084.

HILVERSUM.

J. DE JONG Az. VERHOEFF, **FIRMA**

HERDERSLAAN 37-39 DEN HAAG. Instrumenteel Zuiveraar van VEE, BOOM- en BLOEMGEWASSEN,

SCHEPEN, AMEUBLEMENTEN. DOOR HET GEHEELE RIJK TE ONTBIEDEN.

Stipte geheimhouding, alles met garantie. ECHTE PERZISCHE INSECTENPOEDER, in dozen van f 0.90, f 0.60, f 0.30.

ELASTIEKEN SPUITJES à 35 Cent. -: -:

Na toezending van POSTWISSEL, 15 cts. hooger dan de prijs, wordt het verlangde postpakket door het geheele rijk verzonden. — Onder REMBOURS nog 13 cts. hooger. (99)

DIERENHANDEL!

OPNAME van

zwervende en bij U onhoudbare dieren. Koopt, verkoopt, ruilt alle soorten van dieren. Wasschen, Scheren en Coupeeren van honden. Snijden van katers, Antiseptische methode. Pension en verpleging van gezonde en zieke dieren. Opzetten van dieren en het bereiden van huiden. Afmaken van dieren, snel en pijnloos.

Voor alle werkzaamheden zoowel buiten als binnen de stad aan huis te ontbieden Alle dieren worden d.v.k. gehaald.

Aanbevelend:

FRED. J. WENTZEL, Korte Reguliersdw.str. 14, Amst. TELEFOON NOORD 1534.

ARNHEM-AMSTERDAN

GERRETSEN-VALETON

HOFLEVERANCIERS

 $HEES \equiv$ bii NIJMEGEN.

uinarchitectuur.

H. B. BONARIUS, Zijlweg 59. Tel. Interc. 1546.

OVERVEEN.

922

Centrale verwarming van bollenloodsen, hol en broeikassen enz. Aanleg van gas-, heet- en koudwaterleiding. Artikelen voor tuinbesproeiing. Fabrikant van bollenkweekersartikelen, gieters enz.

